Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko

2022

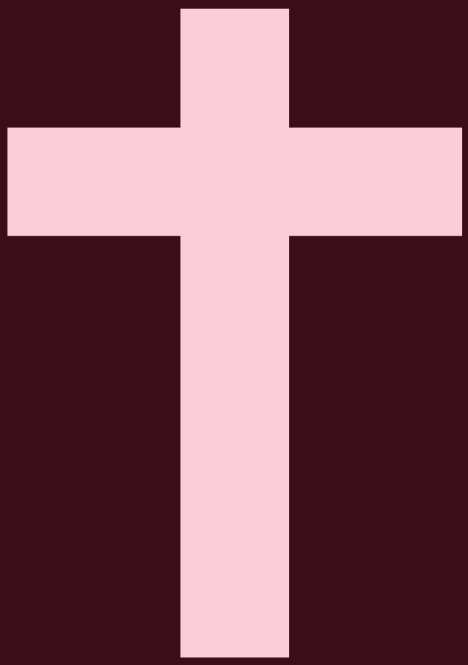

omani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 202

(New Testament+)

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko 2022

Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International
Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.
Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.
The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, https://romani.global.bible; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.
For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023
fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

Contents

1. Mojžišoskro 1
2. Mojžišoskro 69
3. Mojžišoskro 123
4. Mojžišoskro 163
5. Mojžišoskro 218
Jozua 266
Sudcengro 297
Rut 329
1. Samueloskro 334
2. Samueloskro 376
1. Kraľengro 413
2. Kraľengro 454
1. Kronicko 494
2. Kronicko 535
Ezdraš 580
Nehemiaš 594
Ester 615
Job 626
Žalmi 678
Prislovja 816
Kazaťeľis 858
Nekšukareder giľi 871
Izajaš 881
Jeremijaš 986
Roviben le Jeremijašiskro 1083
Ezechiel 1096
Daniel 1165
Hozeaš 1185
Joel 1201
Amos 1208
Obadijaš 1221
Jonaš 1224
Micheaš 1227
Nahum 1237
Habakuk 1242
Sofonijaš 1247
Haggeus 1252
Zacharijaš 1254
Malachijaš 1267
Matuš 1271
Marek 1318
Lukaš 1347
Jan 1397
Skutki 1433
Rimanenge 1480

1. Korinťanenge 1501
2. Korinťanenge 1520
Galaťanenge 1533
Efežanenge 1540
Filipanenge 1547
Kološanenge 1552
1. Tesaloničanenge 1557
2. Tesaloničanenge 1561
1. Timoteoske 1564
2. Timoteoske 1570
Titoske 1574
Filemonoske 1577
Židenge 1579
Jakob 1594
1. Peter 1599
2. Peter 1605
1. Jan 1609
2. Jan 1615
3. Jan 1616
Juda 1617
Zjaveňje 1619

Genezis
Ešebno zvitkos le Mojžišoskro

Sar o Del stvorinďa o svetos

1 Ešebnovarestar o Del stvorinďa o ňebos the e phuv.
2 Pre phuv na sas ňič a na dičholas ňisar avri. O kaľipen zaučharelas e hlbina a o
Duchos le Devleskro pes vznašinelas upral o paňa.

Ešebno džives

3 O Del phenďa: „Mi el o švetlos!“ A sas o švetlos.
4 O Del dikhľa, hoj o švetlos hino lačho, a odďelinďa o švetlos le kaľipnastar.
5 O Del diňa le švetloske nav „džives“ a le kaľipnaske diňa nav „rat“. Sas rat a sas
tosara, ešebno džives.

Dujto džives

6 O Del phenďa: „Mi el pre obloha e klenba, savi rozďelinela o paňa upral the telal.“
7 Avke o Del kerďa e obloha a odďelinďa o paňa telal e klenba le paňendar upral e
klenba. A sas avke.
8 Ola klenbake diňa o Del nav „ňebos“. Sas rat a sas tosara, dujto džives.

Trito džives

9 O Del phenďa: „Mi skiden pes upre o paňa, so hine tel o ňebos, pre jekh than a
mi sikavel pes e šuki phuv.“ A sas avke.
10 O Del diňa ola šuka phuvake nav „phuv“ a ole paňenge, so pes skidle pre jekh
than, diňa nav „moros“. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
11 Akor o Del phenďa: „Mi barol pre phuv savore rastlini: o rastlini, so anena o
semena, the o ovocna stromi, so anena sako peskro uľipen.“ A sas avke.
12 Pre phuv barile avri o rastlini, so anenas o semena, the ovocna stromi, so chudle
te anel peskro uľipen. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
13 Sas rat a sas tosara, trito džives.

Štarto džives

14 O Del phenďa: „Mi en o švetla pro ňebos, hoj te odďelinen o džives la račatar,
hoj te sikaven pro časi, kana ela o inepi, o dživesa the o berša.
15 Mi en sar o švetla pro ňebos, hoj te švicinen pre phuv.“ A sas avke.
16 O Del kerďa duj bare švetla: O kham, hoj te vladňinel upral o džives, a o čhon,
hoj te vladňinel upral e rat. Kerďa the o čercheňa.
17 O Del len thoďa pro ňebos, hoj te švicinen pre phuv
18 a te vladňinen upral o džives the upral e rat a te odďelinen o švetlos le
kaľipnastar. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
19 Sas rat a sas tosara, štarto džives.

Pandžto džives

20 O Del phenďa: „Mi pherdžaren pes o paňa le džide tvorenca a mi ľecinen o
čirikle upral e phuv pal calo ňebos.“
21 Avke o Del stvorinďa savore bare moroskre džviren the savore tvoren, so dživen
andro moros, a stvorinďa the savore čiriklen. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
22 O Del len požehňinďa a phenďa: „Aven plodna a rozmnožinen tumen a
pherdžaren o paňa andro moros. The o čirikle pes mi rozmnožinen pre phuv!“
23 Sas rat a sas tosara, pandžto džives.

Šovto džives

24 O Del phenďa: „Mi pherarel pes e phuv savore džide tvorenca: le dobitkoha, le
džvirenca, so pes cirden pal e phuv, the savore dzive džvirenca.“ A sas avke.
25 O Del stvorinďa savore džide tvoren: le dobitkos, le bakren, olen, so pes cirden
pal e phuv, the savore dzive džviren. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.
26 Paľis o Del phenďa: „Aven keras manušes pre amaro obrazis the pre amari
podoba, hoj te vladňinen upral o moroskre ribi, upral o ňeboskre čirikle the upral
savore džviri, so pes cirden pal e phuv.“
27 Avke o Del stvorinďa manušes pre peskro obrazis, pro obrazis le Devleskro les
stvorinďa. Stvorinďa len sar muršes the džuvľa.
28 O Del len požehňinďa a phenďa lenge: „Aven plodna a rozmnožinen tumen,
pherdžaren e phuv a zalen tumenge la! Vladňinen upral o moroskre ribi, upral o
ňeboskre čirikle the upral savore dziva džviri.“
29 Paľis o Del phenďa: „Dav tumenge savore rastlini pre cal'i phuv, andre save hin
o semena, the savore stromi, pre save barol ovocje, andre save hin o semena; oda ela
tumenge pro chaben.
30 A savore džvirenge pre phuv, savore čiriklenge pro ňebos, the savore tvorenge,
so pes cirden pal e phuv, andre kaste hin o dichos le dživipnaskro, dav savore zelena
rastlini pro chaben.“ A sas avke.
31 O Del dikhľa savoro, so kerďa, a sas oda igen mištes. Sas rat a sas tosara, šovto
džives.

2

1 Avke sas dokerdo o ňebos, e phuv the savoro, so andre lende hin.

Eftato džives

2 Pro eftato džives dokerďa o Del peskri buči, so kerelas, a pro eftato džives peske
odpočovinďa savore peskre bučendar.
3 O Del požehňinďa o eftato džives a kerďa lestar sveto, bo andre oda džives peske
odpočovinďa savore bučendar, so kerďa.
4 Kavke sas stvorimen o ňebos the e phuv.

E zahrada andro Eden

Sar o RAJ o Del stvorinďa o ňebos the e phuv,
5 mek na sas pre phuv ňisavi rastlina a na barolas ňič, bo o RAJ, o Del, mek na diňa
brišind pre phuv, a na sas ode aňi manuš, savo kerďahas buči pre maľa,
6 ale andral e phuv avelas upre o teluno paňi a cinďarelas cal'i phuv.
7 Akor o RAJ, o Del, kerďa le manušes le prachostar pal e phuv a phurdľa leske
andro nakh o dichos le dživipnaskro a o manuš chudňa te dživel.
8 O RAJ, o Del, sadzinďa e zahrada andro Eden pro vichodos a thoďa andre le
manušes, saves kerďa.
9 A o RAJ, o Del, diňa te barol andral e phuv všelijaka stromi, so sas šukar pro jakha
a igen lačhe te chal. Maškar e zahrada diňa te barol avri o stromos le dživipnaskro
a the o stromos le prindžaripnaskro, savo del te džanel, so hin lačho a so nalačho.
10 Andral o Eden avelas avri o paňi, hoj te cinďarel e zahrada, a odarik pes oda
paňi rozďelinelas pro štar hlavna paňa.
11 O ešebno paňi pes vičinelas Pišon a džalas pašal cal'i phuv Chavila, kaj hin o
somnakaj.
12 O somnakaj ola phuvakro sas igen žužo. Sas ode o voňava veci the o vzacna
bara.
13 O dujto paňi pes vičinelas Gichon a džalas pašal cal'i phuv Kuš.
14 O trito paňi pes vičinelas Tigris a džalas vichodňe le forostar Ašur. O štarto paňi
pes vičinelas Eufrat.

15 O RAJ, o Del, iľa le manušes a thoďa les andre zahrada Eden, hoj ode te kerel
buči a te stražinel la.
16 A o RAJ, o Del, prikazinďa le manušeske: „Šaj chas pal savore stromi, so hine
andre zahrada,
17 ale našťi chas ole prindžaripnaskre stromostar, savo del te džanel, so hin lačho
a so nalačho, bo andre oda džives, sar lestar chaha, čačes mereha.“

O Del stvorinel la džuvľa

18 Paľis o RAJ, o Del, phenďa: „Nane mištes te dživel le manušeske korkoreske.
Kerava leske pomoca, savi leske ela rovnocenno.“
19 O RAJ o Del kerďa la phuvatar savore maľakre džviren the savore ňeboskre
čiriklen. Paľis len anďa paš o manuš, hoj te dikhel, save len dela nava. A ajso nav
savo o manuš diňa dojekhe džide džviroske, ajso nav les sas.
20 O manuš diňa o nava savore džvirenge the savore čiriklenge, ale na arakhľa
ňisavi pomoca, savi leske uľahas rovnocenno.
21 Avke o RAJ, o Del, mukľa zoralo soviben pro Adam, a sar zasuča, iľa avri jekh
leskre pašvarendar a oda than zakerďa andre le maseha.
22 A o RAJ, o Del, kerďa džuvľa ole pašvarestar, so iľa le Adamostar, a anďa la paš
o Adam.
23 Akor o Adam phenďa: „Kada imar hin akana o kokalos mire kokalendar a o ťelos
mire ťelostar! Avľa avri le romestar, a vašoda pes vičinela romňi.“
24 Vašoda omukela o rom peskra da the peskre dades a ela jekhetane la romňaha
a on duj džene ena jekh ťelos.
25 O Adam the leskri romňi sas lange a na ladžanas pes.

3

O ešebno binos

1 O sap sas nekprefikaneder savore dzive džvirendar, saven stvorinďa o RAJ, o Del.
O sap phenďa la džuvľake: „Čačes tumenge o Del zakazinďa te chal pal savore stromi
andre zahrada?“
2 E džuvľi leske odphenďa: „Pal o stromi andre zahrada, šaj chas,
3 ale pal oda stromos, so hin maškar e zahrada, phenďa o Del: ‚Ma chan lestar, aňi
tumen lestar ma chuden, hoj te na meren.‘ “
4 O sap odphenďa la džuvľake: „Na, oda nane čačo, tumen na merena.
5 Se o Del džanel, hoj oda džives, sar lestar chana, pes tumenge phundravena o
jakha a avena ajse sar o Del; džanena, so hin lačho a so nalačho.“
6 Sar dikhľa e džuvľi, savo šukar hin oda stromos a savo lačho ovocje pre leste hin,
zakamelas pes lake lestar te chal, hoj te dochudel o goďaveripen. Avke iľa oda ovocje
a chudňa te chal. Paľis diňa the peskre romes, savo sas paš late, a chaľa the ov.
7 Sar chale, phundrade pes sodujenge o jakha a sprindžarde, hoj hine lange. Akor
ile o prajti pal o figovňikos a zagarude pes lenca.
8 Paľis, sar šunde, hoj pes o RAJ, o Del, prechadzinelas pal e zahrada ke račate,
garude pes o manuš the leskri romňi le RAJESKE, le Devleske, maškar o stromi andre
zahrada.
9 Ale o RAJ, o Del, vičinďa pro Adam a phučľa lestar: „Kaj sal?“
10 „Šunďom tut, sar phires pal e zahrada, a daravas man, bo som lango, vašoda
man garuďom,“ odphenďa.
11 A o Del lestar phučľa: „Ko tuke phenďa, hoj sal lango? Na chaľal tu pal oda
stromos, pal savo tuke phenďom, hoj te na chas?“
12 O Adam leske odphenďa: „Odi romňi, sava mange tu diňal, man diňa pal oda
stromos a me chaľom.“

13 Avke o RAJ, o Del, phenďa la džuvľake: „Soske oda kerďal?“
„O sap man pre oda cirdňa a me chaľom,“ odphenďa leske.
14 Avke o RAJ, o Del, phenďa le sapeske: „Vašoda, hoj kada kerďal:
Aveha prekošlo tu korkoro savore dobitkostar
the savore dzive džvirendar.
Calo tiro dživipen tut cirdeha pal o per
a chaha o prachos la phuvakro.
15 A kerava o ňeprijaťeľstvo
maškar tu the maškar e džuvľi,
maškar tiro potomkos the maškar lakro potomkos.
Ov tuke rozmarela o šero
a tu leske dukhaveha e peta.“
16 A la džuvľake phenďa:
„Sar ačheha khabňi,
ela tut igen bare dukha
a andro dukha ločhoha le čhavoren.
Igen tuke džala pal tiro rom,
ale ov upral tu vladňinela.“
17 A le Adamoske phenďa: „Vašoda, hoj šunďal tira romňa a chaľal pal o stromos, pal savo tuke phenďom, hoj te na chas:
Prekošľi ela e phuv angle tu;
pre oda, hoj latar te chas,
mušineha tut but te trapinel calo tiro dživipen.
18 O koľaka the o kraki tuke barona andral e phuv
a chaha oda, so tuke barola pre maľa.
19 Phares kereha buči a spocisaľoha,
te kameha te chal,
medik na džaha pale andre phuv,
bo la phuvatar salas kerdo
a andre phuv pale džaha.“

O Adam la Evaha avričhido andral e zahrada

20 O Adam diňa peskra romňake nav Eva, bo oj sas daj savore manušenge.
21 O RAJ, o Del, kerďa le Adamoske the la Evake cipune gada a urďa len.
22 Paľis o RAJ, o Del, phenďa: „Dikh, o manuš akana ačhiľa sar jekh amendar, bo imar džanel, so hin lačho a so nalačho. Te na lel mek akana the o ovocje pal o stromos le dživipnaskro, a te na les chal a dživela pro furt.“
23 Avke o RAJ, o Del, les čhiďa avri andral e zahrada Eden, hoj te kerel buči pre odi phuv, savatar sas kerdo.
24 Paloda, sar tradňa avri le manušes andral o Eden, ačhaďa pre vichodno sera le rajoskri le cheruben* the e jagaľi šabľa, savi phirelas upre tele, hoj te stražinen o drom ko stromos le dživipnaskro.

4

O Kain the o Abel

1 O Adam prindžarďa peskra romňa la Eva a oj ačhiľa khabňi. Uľiľa lake muršoro, saveske diňa nav Kain, bo phenďa: „Chudňom muršes le RAJESTAR.“
2 Paľis lake uľiľa dujto muršoro, saveske diňa nav Abel. O Abel sas pasťjeris le bakrorengro, ale o Kain kerelas buči pre maľa.
3 Pal varesavo časos anďa o Kain obeta le RAJESKE olestar, so leske bariľa pre maľa.

* **3:24** aňjelen

4 A the o Abel anďa e obeta. Obetinďa oda ešebno le stadostar a anďa o žiros sar
obeta le RAJESKE. A o Abel the leskri obeta sas le RAJESKE pre dzeka,
5 ale o Kain the leskri obeta leske na sas pre dzeka. Akor o Kain igen choľisaľiľa a
o muj leske ačhiľa chmuravo.
6 O RAJ phenďa le Kainoske: „Soske sal ajso choľamen? Soske hino tiro muj
chmuravo?
7 Či tut na prilava, te kereha oda, so hin lačho? Ale te na kereha oda, so hin lačho,
akor o binos tut užarel paš o vudar. Kamel te vladňinel upral tu, ale tu vladňin upral
leste!“
8 Avke o Kain phenďa peskre phraleske le Abeloske: „Av džas avri pre maľa!“ Sar
imar ode sas, chučiľa o Kain pro Abel a murdarďa les.
9 Paľis o RAJ phučľa le Kainostar: „Kaj hino tiro phral o Abel?“
„Me na džanav. So me som mire phraleskro stražcas?“ odphenďa o Kain.
10 Pale lestar o RAJ phučľa: „Oda so kerďal? O rat tire phraleskro ke ma vičinel
andral e phuv!
11 Akana aveha prekošlo a avričhido andral e phuv, savi phundraďa peskro muj,
hoj te pijel o rat tire phraleskro andral tire vasta.
12 Kajte kereha phares buči pre maľa, na barola tuke ňič. Phireha upre tele pal e
phuv a ňikhaj na arakheha o smirom.“
13 O Kain phenďa le RAJESKE: „Miro trestos hino bareder, sar birinav te zľidžal.
14 Tu man akana trades avri andral e phuv a mušinava man te garuvel anglal tiro
muj; avava tulakos a bludzinava pal e phuv, a te man vareko arakhela, murdarela
man.“
15 Ale o RAJ leske odphenďa: „Na, oda pes tuke na ačhela, bo oleske, ko
murdarďahas le Kain, visarava pale eftavar.“ Akor o RAJ thoďa pro Kain znakos,
hoj les te na murdarel ňiko, ko les arakhela.
16 Avke o Kain geľa het pašal o RAJ a bešelas andre phuv Nod, pro vichodos le
Edenostar.

Le Kainoskre čhave

17 O Kain prindžarďa peskra romňa, savi ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro, savo
pes vičinelas Henoch. O Kain ačhaďa foros a diňa leske nav pal peskro čhavo Henoch.
18 O Henoch sas dad le Iradoske, o Irad sas dad le Mechujaeloske, o Mechujael sas
dad le Metušaeloske a o Metušael sas dad le Lamechoske.
19 O Lamech peske iľa duje romňijen. Jekhake sas Ada a dujtonake sas Cila.
20 La Adake uľiľa o Jabal. Ov sas o dad olenge, save dživen andro stani a ľikeren
gurumňen the bakren.
21 Leskro phral pes vičinelas Jubal: Ov ačhiľa o dad savorenge, save bašaven pro
harfi the pro pišťaľki.
22 La Cilake uľiľa o Tubal-Kain. Ov sas kovačis a kerelas o sersami le brondzostar
the le trastestar. Le Tubal-Kainoskri pheň pes vičinelas Naama.
23 O Lamech phenďa peskre romňijenge:
„Ado the Cilo, šunen man!
Murdarďom jekhe muršes, savo man dukhaďa;
terne muršes, savo man demaďa.
24 Te vaš o dživipen le Kainoskro
pes lela pale efta dživipena,
ta akor vaš o Lamech pes lela pale
eftavardeš the efta (77) dživipena.“

O Šet the o Enoš

25 O Adam pale prindžarďa peskra romňa. Uľiľa lake muršoro a diňa leske nav Šet,
bo phenďa: „O RAJ, o Del, man diňa avre čhavores vaš o Abel, saves murdarďa o
Kain.“
26 The le Šetoske uľila muršoro a diňa leske nav Enoš.
Andre oda časos o manuša chudle te lašarel le RAJES.

5

Le Adamoskre potomki dži ko Noach

1 Kada hin le Adamoskro rodokmeňos.
Sar o Del stvorinďa le manušen, kerďa len pre peskri podoba.
2 Sar muršes the džuvľa len stvorinďa, požehňinďa len a diňa lenge nav „o
manuša“.
3 Sar le Adamoske sas šel the tranda (130) berš, uľiľa leske čhavoro, savo sas ajso
sar ov a marelas pre leste, a diňa leske nav Šet.
4 O Adam dživelas mek ochto šel (800) berš paloda, sar leske uľiľa o Šet, a sas les
mek aver muršora the čhajora.
5 O Adam dživelas eňa šel the tranda (930) berš a paľis muľa.
6 Sar le Šetoske sas šel the pandž (105) berš, uľiľa leske o Enoš.
7 O Šet dživelas mek ochto šel the efta (807) berš paloda, sar leske uľiľa o Enoš, a
sas les muršora the čhajora.
8 Le Šetoske sas eňa šel the dešuduj (912) berš, sar muľa.
9 Sar le Enoširske sas eňavardeš (90) berš, uľiľa leske o Kenan.
10 O Enoš dživelas mek ochto šel the dešupandž (815) berš paloda, sar leske uľiľa o
Kenan, a sas les muršora the čhajora.
11 Le Enoširske sas eňa šel the pandž (905) berš, sar muľa.
12 Sar le Kenanoske sas eftavardeš (70) berš, uľiľa leske o Mahalalel.
13 O Kenan dživelas mek ochto šel the saranda (840) berš paloda, sar leske uľiľa o
Mahalalel, a sas les muršora the čhajora.
14 Le Kenanoske sas eňa šel the deš (910) berš, sar muľa.
15 Sar le Mahalaleloske sas šovardeš the pandž (65) berš, uľiľa leske o Jared.
16 O Mahalalel dživelas mek ochto šel the tranda (830) berš paloda, sar leske uľiľa
o Jared, a sas les muršora the čhajora.
17 Le Mahalaleloske sas ochto šel the eňavardeš the pandž (895) berš, sar muľa.
18 Sar le Jaredoske sas šel the šovardeš the duj (162) berš, uľiľa leske o Enoch.
19 O Jared dživelas mek ochto šel (800) berš paloda, sar leske uľiľa o Enoch, a sas
les muršora the čhajora.
20 Le Jaredoske sas eňa šel the šovardeš the duj (962) berš, sar muľa.
21 Sar le Enochoske sas šovardeš the pandž (65) berš, uľiľa leske o Matuzalem.
22 Paloda sar leske uľiľa o Matuzalem, o Enoch phirelas le Devleha trin šel (300)
berš a sas les mek aver muršora the čhajora.
23 O Enoch dživelas trin šel the šovardeš the pandž (365) berš
24 a calo peskro dživipen phirelas le Devleha a jekhvareste našľiľa, bo o Del les iľa.
25 Sar sas le Matuzalemoske šel the ochtovardeš the efta (187) berš, uľiľa leske o
Lamech.
26 O Matuzalem dživelas mek efta šel the ochtovardeš the duj (782) berš paloda,
sar leske uľiľa o Lamech, a sas les muršora the čhajora.
27 Le Matuzalemoske sas eňa šel the šovardeš the eňa (969) berš, sar muľa.
28 Sar sas le Lamechoske šel the ochtovardeš the duj (182) berš, uľiľa leske muršoro.
29 O Lamech phenďa: „Leskro nav ela Noach, bo ov amen poťešinela andre amari
phari buči, so keras amare vastenca pre kadi phuv, savi o RAJ prekošľa.“

30 O Lamech dživelas mek pandž šel the eňavardeš the pandž (595) berš paloda,
sar leske uľiľa o Noach, a sas les muršora the čhajora.
31 Le Lamechoske sas efta šel the eftavardeš the efta (777) berš, sar muľa.
32 Sar sas le Noachoske pandž šel (500) berš, uľile leske trin čhave: o Šem, o Cham
the o Jafet.

6

O RAJ bajinel, hoj kerďa le manušen

1 Sar pes o manuša pre phuv rozmnožinenas a uľonas lenge čhaja,
2 o nalače aňjela* dikhle, hoj le manušengre čhaja hine igen šukar. Lenas peske
lendar avri romňijen, saven ča kamenas.
3 O RAJ phenďa: „Miro Duchos pes furt na trapinela le manušeha†, bo hino ča ťelos,
a leskro dživipen ľikerela ča šel the biš (120) berš.“
4 Andre ola dživesa a the paloda, sar pašľonas ola nalače aňjela le manušengre
čhajenca, uľonas lenge čhave, saven vičinenas Nefilimi. Oda sas ola zorale murša,
ola slavna murša, so dživenas varekana.
5 O RAJ dikhľa, hoj o nalačhipen le manušengro pre phuv hino igen baro a hoj
savoro, so gondoľinel o manuš andre peskro jilo, hin furt ča nalačho.
6 Vašoda o RAJ igen bajinelas, hoj kerďa le manušes, a andre leskro jilo sas bari
dukh.
7 Avke o RAJ phenďa: „Odstraňinava pal e phuv le manušen, saven stvorinďom,
a the savore džviren, savore čiriklen a mek the olen, so pes cirden pal e phuv, bo
bajinav, hoj len stvorinďom.“
8 Ale o Noach arakhľa e milosť andro jakha le RAJESKRE.

Pal o Noach

9 Kada hin pal o Noach: O Noach sas spravodľivo manuš, savo dživelas žužo
dživipen maškar o manuša andre leskro časos, a phirelas le Devleha.
10 Uľile leske trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.
11 Ale o manuša pre phuv sas anglo jakha le Devleskre igen musarde le binoha a
všadzik sas ča o maribena.
12 O Del dikhľa, hoj e phuv hiňi musarďi le binostar, bo savore manuša pre phuv
dživenas igen binošno dživipen.
13 Avke o Del phenďa le Noachoske: „Rozhodňinďom man, hoj zňičinava savoro, so
dživel, bo e phuv hiňi pherďi lengre maribenenca. He, zňičinava the le manušen the
e phuv.“

Pal o korabos

14 „Ačhav tuke o korabos le goferoskre kaštestar. Ker andre ohradzimen thana a
makh les andral the avral la smolaha.
15 Kavke les ačhaveha: Ela džinďardo šel the tranda the trin (133) metri, buchlo
bišuduj (22) metri a učo dešutrin (13) metri.
16 Ačhaveha o pados a tel calo pados muk avri otkerdo than saranda the štar (44)
centimetri. Pal e sera le koraboske thoveha o vudar. Kereha les le poschodenca, so
ena telal, maškaral the upral.
17 Me anava baro paňi pre phuv, hoj te zňičinav savoro, andre kaste hin o dichos
le dživipnaskro – savoro, so hin tel o ňebos, the savoro, so hin pre phuv.
18 Ale tuha kerava e zmluva a andro korabos džaha tu, tiri romňi the tire čhave le
romňijenca.

---

* **6:2** E hebrejiko čhib: le Devleskre čhave † **6:3** Abo: Miro dichos na ačhela furt andro manuš.

19 Savore džide džvirendar leha tuha po duj, samcos the samica, hoj te ačhen te dživel.
20 Džana tuha andro korabos jekh para savore čiriklendar, savore džvirendar the savorendar, so pes cirden pal e phuv, hoj te ačhen te dživel.
21 Skide tuke upre savoro chaben, so pes del te chal, a odthov oda prekal tu the prekal lende.“
22 A o Noach kerďa savoro avke, sar leske oda o Del prikazinďa.

7

O Noach džal andro korabos

1 O RAJ phenďa le Noachoske: „Dža caľa tira famelijaha andro korabos, bo dikhľom, hoj ča tu jekh sal spravodľivo angle ma maškar savore manuša, so akana dživen.
2 Le tuha po efta pari savore žuže džvirendar, ale le nažuže džvirendar le ča po jekh para.
3 Le tuha the po efta pari savore čiriklendar, samcos the samica, hoj pes te doľikerel lengro potomstvos pre caľi phuv.
4 Mek efta dživesa a bičhavava pre phuv baro brišind, so ľikerela saranda (40) dživesa the saranda rača, a zňičinava pre phuv savoro džido, so stvorinďom.“
5 O Noach kerďa savoro avke, sar leske o RAJ prikazinďa.
6 Le Noachoske sas šov šel (600) berš, sar avľa e potopa pre phuv.
7 A geľa andro korabos peskra romňaha, peskre čhavenca the lengre romňijenca, hoj te denašen la potopatar.
8-9 Le Noachoha gele andro korabos savore žuže the nažuže džvirendar po duj, samcos the samica, savore čiriklendar the savorestar, so pes cirdel pal e phuv, avke sar leske prikazinďa o Del.

E potopa

10 Pal o efta dživesa avle o paňa la potopakre pre phuv.
11 Ačhiľa pes pro dešueftato (17.) džives andro dujto čhon, sar sas le Noachoske šov šel (600) berš, hoj savore paňa telal e phuv demade avri a phundrade pes o ňeboskre oblaki.
12 Avke chudňa te del o brišind pre phuv a delas saranda (40) dživesa the saranda rača.
13 A mek andre oda džives gele andro korabos o Noach la romňaha the leskre čhave o Šem, o Cham the o Jafet peskre romňijenca.
14 Gele lenca andre the savore dziva džviri, savore maľakre džviri, ola, so pes cirden pal e phuv, a mek the savore čirikle.
15 Le Noachoha gele andro korabos po duj savore džvirendar, andre kaste sas o dichos le dživipnaskro.
16 Gele andre o samcos the e samica savorestar, so dživel, avke sar leske prikazinďa o Del. A paľis pal lende o RAJ phandľa andre o vudar.
17 Sar o paňi la potopakro avelas pre phuv saranda (40) dživesa, akor o paňi hazdľa o korabos upre la phuvatar.
18 O paňi igen barolas a učharelas andre savoro, so sas pre phuv, a o korabos plavinelas upral o paňi.
19 O paňi avke zorales barolas pre phuv, hoj zaučharďa andre savore nekbareder verchi tel o ňebos.
20 O paňi mek bariľa a sas efta metri upral o nekbareder verchi.
21 Avke muľa avri savoro džido, so pes čhalavelas pre phuv: dojekh džviros, dojekh čiriklo the dojekh manuš.
22 Savoro pre šuki phuv, andre soste sas o dichos le dživipnaskro, muľa avri.

23 Avke o Del iľa o dživipen savorenge, so dživenas pre phuv: le manušenge, le
džvirenge, le čiriklenge the olenge, so pes cirden pal e phuv. Ačhiľa ča o Noach the
ola, ko sas leha andro korabos.
24 O paňi pre phuv ľikerelas šel the penda (150) dživesa.

8

O Del zaačhavel o paňi

1 O Del peske leperďa pro Noach the pre savore dziva džviri the dobitkos, so leha
sas andro korabos. O Del bičhaďa pre phuv e balvaj a o paňi pre phuv chudňa te džal
tele.
2 O ňeboskre oblaki the o paňi telal e phuv pes phandle andre a preačhiľa te del o
brišind andral o ňebos.
3 O paňi džalas tele šel the penda (150) dživesa
4 a andro eftato čhon pro dešueftato (17.) džives zaačhiľa o korabos pro verchos
Ararat.
5 O paňi džalas tele a sikade pes o špici le verchengre pro ešebno džives andro
dešto čhon.
6 Sar pregeľa saranda (40) dživesa, o Noach phundraďa pro korabos e upruňi
oblaka, so kerďa,
7 a mukľa avri le krkavcos, ale ov odľecinelas a priľecinelas, medik o paňi pre
phuv na šučiľa avri.
8 Paľis mukľa avri the la holubica, hoj te džanel, či o paňi pal e phuv imar geľa tele.
9 Ale e holubica na arakhľa pre phuv ňisavo than, kaj peske thoďahas o pindro pro
odpočinkos, bo o paňi sas mek pal caľi phuv, vašoda avľa pale ke leste andro korabos.
Avke o Noach nacirdňa peskro vast ke holubica a iľa la andro korabos.
10 Užarďa mek efta džives a mukľa la holubica pale avri.
11 Sar zaračiľa, avľa e holubica ke leste pale a andro zobakos anelas švižo olivakri
prajta. Avke sprindžarďa o Noach, hoj o paňi pal e phuv imar geľa tele.
12 Užarďa mek aver efta dživesa a mukľa avri la holubica, ale imar ke leste na avľa
pale.
13 Sar sas le Noachoske šov šel the jekh (601) berš, pro ešebno džives andro ešebno
čhon o paňi pre phuv šučiľa avri. Akor o Noach otkerďa e chev pro pados a dikhľa,
hoj e phuv imar šučiľa avri.
14 Andro dujto čhon pro bišueftato (27.) džives šučiľa e phuv calkom avri.
15 Avke o Del phenďa le Noachoske:
16 „Av avri andral o korabos tira romňaha, tire čhavenca the tire borijenca.
17 An avri savore džviren the olen, so pes cirden pal e phuv, le čiriklen, so hine
tuha, hoj pes te zdžan a te uľon lendar buter pre phuv.“
18 Avke o Noach avľa avri andral o korabos la romňaha, le čhavenca the le
borijenca.
19 Savore džviri, savore čirikle the savore, so pes cirden pal e phuv, avle avri andral
o korabos – jekh druhos pal aver.
20 Paľis o Noach ačhaďa le RAJESKE oltaris a iľa savore žuže džvirendar the savore
žuže čiriklendar a anďa len sar labarďi obeta pro oltaris.
21 E voňa la obetakri sas le RAJESKE pre dzeka a phenďa peske: „Imar šoha na
prekošava e phuv vaš oda, so o manuša kerena. Kajte džanav, hoj le manušengro
jilo imar čhavorestar džal pal o nalačho. Imar šoha na murdarava avri savoro, so
dživel, avke sar oda akana kerďom.
22 Medik ľikerela e phuv,
na preačhela o časos te sadzinel
aňi o časos te skidel upre,

o šil aňi o tačipen,
o ňilaj aňi o jevend,
o džives aňi e rat.“

9

Le Devleskri zmluva le Noachoha

1 Akor o RAJ požehňinďa le Noach the leskre čhaven a phenďa: „Aven plodna, rozmnožinen tumen a pherdžaren caľi phuv!
2 Darana pes tumendar savore džviri, savore čirikle, savoro, so pes cirdel pal e phuv, the savoro, so hin andro moros. Kada savoro dav tumenge tel tumari zor.
3 Angloda tumenge diňom te chal o zelena rastlini. Akana tumenge dav te chal the savoro, so pes čhalavel a hin džido.
4 Ale o mas, andre savo hin o rat, našťi chan, bo andro rat hin o dživipen.
5 Marava dojekhe džviros, savo murdarela le manušes. Marava the ole manušes, savo murdarela avre manušes.
6 Oda, ko murdarela le manušes,
ela murdardo avre manušestar,
bo o Del les kerďa
pre peskro obrazis.
7 Ale tumen aven plodna a rozmnožinen tumen,
pherdžaren caľi phuv a rozmnožinen tumen pre late!“
8 O Del mek phenďa le Noachoske the leskre čhavenge:
9 „Phandav zmluva tumenca the tumare čhavenca.
10 Phandav la the savore dzive džvirenca, the le maľakre džvirenca, the le ňeboskre čiriklenca, so hine tumenca, the savorenca, so avle avri andral o korabos.
11 Kada hin miri zmluva, so tumenca phandav: Imar šoha na domukava e potopa, hoj te murdarel avri savoro, so dživel pre phuv; imar šoha e potopa na zňičinela caľi phuv.“
12 O Del phenďa: „Kada hin o znameňje ola zmluvakro, so phandav tumenca the savorenca, so dživen, the tumare čhavengre čhavenca pro furt:
13 Miri duha thoďom pro chmari sar o znameňje, hoj maškar mande the maškar e phuv hin e zmluva.
14 Furt sar bičhavava o chmari upral e phuv a pro ňebos maškar o chmari pes sikavela e duha,
15 leperava mange pre miri zmluva, so phandľom tumenca the savore džvirenca. Šoha imar na zňičinava la potopaha savoro, so dživel pre phuv.
16 Sar pes sikavela pro ňebos e duha, dikhava pre late a leperava mange pre miri zmluva, so hin maškar mande the maškar savoro, so dživel pre phuv.“
17 Avke o Del phenďa le Noachoske: „Kada hin oda znameňje, hoj maškar mande the maškar savoro, so dživel pre phuv, phandľom e zmluva.“

O Noach the leskri famelija

18 Le Noachoskre čhave, save avle avri andral o korabos, sas o Šem, o Cham the o Jafet. (O Cham sas le Kanaanoskro dad.)
19 Kala trin sas le Noachoskre čhave a lendar uľile savore manuša, save pes rozgele pal caľi phuv.
20 O Noach chudňa te kerel buči pre maľa a sadzinďa avri e viňica.
21 Sar jekhvar piľa mol a mačiľa, geľa peske te pašľol lango andre peskro stanos.
22 Sar o Cham, o dad le Kanaanoskro, dikhľa peskre dades langes, geľa oda te phenel avri peskre duje phralenge.

23 Avke o Šem the o Jafet ile o plašťos a thode peske les pro vali, džanas ke leste
le dumeha a zagarude les andre. Visarde peske o muja, hoj te na dikhen le dades
langes.
24 Sar pes o Noach prekerďa la moľatar a dodžanľa pes pal oda, so leske kerďa o
nekterneder čhavo,
25 phenďa:
„Av prekošlo, Kanaan!
Aveha tire phralenge o nekcikneder otrokos le otrokendar!“
26 A mek phenďa:
„Mi el barardo o RAJ, o Del le Šemoskro!
Mi el o Kanaan le Šemoskro otrokos!
27 Mi del o Del buter phuv le Jafet;
mi bešel andro stani le Šemoskre;
o Kanaan leske mi el otrokos!“
28 O Noach dživelas pal e potopa mek trin šel the penda (350) berš.
29 Le Noachoske sas eňa šel the penda (950) berš, sar muľa.

10

Le Noachoskre čhave

1 Kala hine o rodokmeňi le Noachoskre čhavengre: le Šemoskre, le Chamoskre the
le Jafetoskre. Pal e potopa lenge uľile čhave.

Le Jafetoskre potomki

2 O čhave le Jafetoskre sas o Gomer, o Magog, o Madaj, o Javan, o Tubal, o Mešech
the o Tiras.
3 O čhave le Gomeroskre sas o Aškenaz, o Rifat the o Togarmah.
4 O čhave le Javanoskre sas o Elišah, o Taršiš, o Kitana the o Dodana.
5 Kala manuša dživenas paš o brehos le moroskro the pro ostrovi andre peskre
phuva a sas rozďelimen pal peskre kmeňi the narodi a dojekhes sas peskri čhib.

Le Chamoskre potomki

6 O čhave le Chamoskre sas o Kuš, o Micrajim*, o Put the o Kanaan.
7 O čhave le Kušoskre sas o Sebas, o Chavilah, o Sabtas, o Raemah the o Sabtechas.
Le Raemoskre čhave sas o Šeba the o Dedan.
8 Le Kušoske uľiľa čhavo o Nimrod, savestar ačhiľa zoralo maribnaskro murš pre
phuv.
9 Ov sas anglo Del zoralo lovcos, vašoda pes vakerelas: „Mi kerel tutar o RAJ ajso
baro lovcos sar o Nimrod!“
10 Ešebna fori leskre kraľišagostar sas o Babilon, o Erech, o Akad the o Kalne andre
phuv Šinar.
11 Odarik geľa andre phuv Ašur a ode ačhaďa o foros Ninive, o Rechobot-Ir the o
Kelach.
12 Avke ačhaďa the o Resen maškar o foros Ninive the o baro foros Kelach.
13 O Micrajim sas dad le Ludenge, le Anamenge, le Lehabenge, le Naftuchenge,
14 le Patrusenge the le Kasluchenge, savendar hine o Filišťinci the o Kaftora.
15 O ešebno čhavo le Kanaanoskro sas o Sidon a paľis o Chet.
16 O Kanaan sas o dad le Jebusejenge, le Amorejčanenge, le Girgašejenge,
17 le Chivijenge, le Arkijenge, le Sinejenge,
18 le Arvadejenge, le Cemarejenge the le Chamatajenge.
Paľis pes rozďelinde o kanaaňika kmeňi.

* **10:6** Oda hin o Egipt.

19 E kanaaňiko phuv chudelas le Sidonostar ko Gerar dži ke Gaza, ke Sodoma, ke
Gomora, ke Adma the ko Cebojim, dži ke Laša.
20 Kala hine le Chamoskre čhave pal peskre kmeňi, čhiba, phuva the narodi.

Le Šemoskre potomki

21 O Šem sas o phureder phral le Jafetoskro. The le Šemoske uľile čhave a ov sas
dad le Eberiskre† kmeňenge.
22 O čhave le Šemoskre sas o Elam, o Ašur, o Arpachšad, o Lud the o Aram.
23 Le Aramoskre čhave sas o Uc, o Chul, o Geter the o Maš‡.
24 Le Arpachšadoske uľiľa o Šelach a le Šelachoske uľiľa o Eber.
25 Le Eberiske uľile duj čhave: Jekheske diňa nav Paleg, bo sar ov dživelas, o
manuša pre phuv pes rozďelinde, a leskre phraleske diňa nav Joktan.
26 Le Joktanoske uľile o Almodad, o Šelef, o Chacarmavet, o Jerach
27 o Hadoram, o Uzal, o Diklah,
28 o Obal, o Abimael, o Šebah,
29 o Ofir, o Chavilah the o Jobab. Kala savore hine le Joktanoskre čhave.
30 Lengre thana, kaj bešenas, chudenas la Mešatar dži ko Sefar paš e verchengri
phuv pro vichodos.
31 Kala hine le Šemoskre čhave pal peskre kmeňi, čhiba the narodi, save bešenas
andre peskre phuva.

32 Kala hine o rodokmeňi le Noachoskre čhavengre pal peskre kmeňi the narodi.
Pal e potopa pes kale dženendar rozširinde savore narodi pal cal'i phuv.

11

E babiloňiko veža

1 Akor savore manuša pre calo svetos vakerenas jekha čhibaha the jekhe lavenca.
2 Sar pes mukle o manuša te džal pro vichodos, arakhle e rovina andre phuv Šinar
a ačhile ode te bešel.
3 Phende peske: „Aven, keras peske valki* a labaras len avri. O valki použinenas
sar bar a e smola sar malta.“
4 Pal'is phende: „Aven, ačhavas peske foros the veža, savi peskre špicoha dochudela
dži andro ňebos. A oleha peske keraha baro nav a na avaha rozčhide pal cal'i phuv.“
5 Avke o RAJ avľa tele, hoj te dikhel o foros the e veža, so ačhavenas o manuša,
6 a phenďa: „Hine jekh narodos a savoredžene vakeren jekha čhibaha. Kada hin
oda, so mek ča chudle te kerel; akana len imar ňiko na zaačhavela te kerel savoro,
so lenge ča avela pre goďi.
7 Aven džas tele a mišinas lenge o čhiba, hoj jekh avres te na achaľol.“
8 Avke len o RAJ odarik roztradňa pal cal'i phuv a preačhile te ačhavel o foros.
9 Vašoda chudňa oda foros nav Babel, bo ode o RAJ mišinďa savore manušenge o
čhiba. Odarik len roztradňa pal cal'i phuv.

Le Šemoskre čhave

10 Kada hin o rodokmeňos le Šemoskro:
Pro dujto berš pal e potopa, sar sas le Šemoske šel (100) berš, uľiľa leske o
Arpachšad.
11 Sar o Arpachšad uľiľa, o Šem dživelas mek pandž šel (500) berš a uľile leske
muršora the čhajora.
12 Le Arpachšadoske sas tranda the pandž (35) berš, sar leske uľiľa o Šelach.

---

† **10:21** Abo: le Hebrejiskre ‡ **10:23** Abo: Mešech * **11:3** cehli

13 Paloda o Arpachšad dživelas mek štar šel the trin (403) berš a uľile leske muršora
the čhajora.
14 Le Šelachoske sas tranda (30) berš, sar leske uľiľa o Eber.
15 Paľis o Šelach dživelas mek štar šel the trin (403) berš a uľile leske muršora the
čhajora.
16 Le Eberiske sas tranda the štar (34) berš, sar leske uľiľa o Paleg.
17 Paloda o Eber mek dživelas štar šel the tranda (430) berš a uľile leske muršora
the čhajora.
18 Le Palegoske sas tranda (30) berš, sar leske uľiľa o Reu.
19 Paloda o Paleg mek dživelas duj šel the eňa (209) berš a uľile leske muršora the
čhajora.
20 Le Reusiske sas tranda the duj (32) berš, sar leske uľiľa o Serug.
21 Paloda o Reu dživelas mek duj šel the efta (207) berš a uľile leske muršora the
čhajora.
22 Le Serugoske sas tranda (30) berš, sar leske uľiľa o Nachor.
23 Paloda o Serug dživelas mek duj šel (200) berš a uľile leske muršora the čhajora.
24 Le Nachoriske sas bišueňa (29) berš, sar leske uľiľa o Terach.
25 Paloda o Nachor dživelas mek šel the dešueňa (119) berš a uľile leske muršora
the čhajora.
26 Sar le Terachoske imar sas eftavardeš (70) berš, uľiľa leske o Abram, o Nachor
the o Haran.

Le Abramoskri famelija

27 Kada hin o rodokmeňos le Terachoskro:
Le Terachoske uľiľa o Abram, o Nachor the o Haran. Le Haranoske uľiľa o Lot.
28 O Haran muľa sigeder sar leskro dad o Terach andre odi phuv, kaj uľiľa, andre
chaldejiko foros Ur.
29 O Abram the o Nachor peske ile romňijen. Le Abramoskri romňi sas e Saraj a le
Nachoriskri romňi sas e Milka. E Milka the e Jiska sas o čhaja le Haranoskre.
30 E Saraj sas ňeplodno, na sas la čhave.
31 O Terach iľa peskre čhas le Abram, le Haranoskre čhas le Lot the peskra bora la
Saraj, savi sas le Abramoskri romňi, a iľa len avri andral o chaldejiko foros Ur, hoj te
džan te bešel andro Kanaan. Avle andro Charan a ode ačhile te bešel.
32 Le Terachoske sas duj šel the pandž (205) berš, sar muľa andro Charan.

12

O RAJ vičinel le Abram

1 O RAJ phenďa le Abramoske: „Dža avri andral tiri phuv the andral tire dadeskro
kher the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke sikavava.
2 Kerava tutar igen baro narodos
a požehňinava tut!
Kerava tiro nav baro
a tu aveha avre manušenge pro požehnaňje.
3 Požehňinava olen, ko tuke žehňinen,
a prekošava olen, ko tut košen.
Prekal tute ena požehňimen savore manuša pre phuv.“
4 O Abram kerďa avke, sar leske o RAJ phenďa. The o Lot geľa leha. Le Abramoske
sas eftavardeš the pandž (75) berš, sar geľa avri andral e phuv Charan.
5 Avke o Abram iľa peskra romňa la Saraj, le phraleskre čhas le Lot, savoro
barvaľipen the le služobňiken, saven peske skidňa upre andro Charan, a džanas
andre phuv Kanaan.

Sar avle andro Kanaan,
6 o Abram pregeľa prekal odi phuv dži ko sveto than andro Šichem, paš o
Morehoskro baro stromos. Andre oda časos bešenas andre odi phuv o Kanaančana.
7 Le Abramoske pes sikaďa o RAJ a phenďa leske: „Kadi phuv dava tire čhavenge.“
Avke o Abram ačhaďa oltaris ode, kaj pes leske o RAJ sikaďa.
8 Odarik džalas ko verchos pro vichodos le Betelostar a ode peske rozthoďa o stanos.
Odarik leske sas o Betel pro zapados a o foros Aj pro vichodos. Ode ačhaďa le RAJESKE
oltaris a lašarelas le RAJESKRO nav.
9 Paľis o Abram džalas dureder le dromeha andre pušťa Negev.

O Abram andro Egipt

10 Sar andre odi phuv avľa e bokh, o Abram geľa tele andro Egipt, hoj ode sikra te
bešel, bo e bokh sas igen bari.
11 Sar imar sas pašes paš o Egipt, phenďa peskra romňake la Sarajake: „Me džanav,
hoj sal igen šukar džuvľi.
12 Sar tut dikhena o Egipťana, phenena peske: ‚Kadi hiňi leskri romňi.‘ Man
murdarena a tut mukena te dživel.
13 Ale tu lenge phen, hoj sal miri pheň, a vaš tute man mukena te dživel a ela mange
mištes.“
14 Sar o Abram the e Saraj avle andro Egipt, o Egipťana dikhle, savi hiňi šukar.
15 Dikhle la the le faraonoskre uradňika a lašarenas la anglo faraonos. Avke la
ľigende andre leskro palacis.
16 O faraonos sas lačho ko Abram vaš e Saraj, a vašoda les diňa bakre, gurumňa,
somara, ťavi, sluhi the služki.
17 Ale o RAJ marelas le faraonos the leskro kher phare nasvaľibenenca vaš le
Abramoskri romňi Saraj.
18 Avke peske vičinďa o faraonos le Abram a phenďa leske: „So mange kerďal?
Soske mange na phenďal, hoj hiňi tiri romňi?
19 Soske phenďal, hoj tuke hiňi pheň? Vašoda mange la iľom romňake! Kade hiňi
tiri romňi, le tuke la! Dža het!“
20 Paľis o faraonos prikazinďa peskre muršenge pal o Abram a on les bičhade het
leskra romňaha the savoreha, so les sas.

13

O Abram the o Lot pes rozdžan

1 Avke o Abram geľa avri andral o Egipt peskra romňaha the savoreha, so les sas,
a geľa andre pušťa Negev. The o Lot geľa leha.
2 O Abram sas igen barvalo, sas les but gurumňa the bakre, rup the somnakaj.
3 Paľis o Abram džalas dureder le dromeha la pušťatar Negev. Phirelas than
thanestar, medik na doavľa paš o Betel, paš oda than, kaj angloda sas leskro stanos,
maškar o Betel the Aj,
4 ode, kaj ešebnovar ačhaďa o oltaris. Ode lašarelas le RAJESKRO nav.
5 The le Lot, savo džalas le Abramoha, sas bakre, gurumňa the stani.
6 Vašoda odi phuv na birinelas te ľikerel sodujdženen a našťi ačhile paš peste
jekhetane, bo sas len igen but džviri a na sas prekal lende dos chaben.
7 A avľa o vesekedišagos maškar o pasťjera le Abramoskre the Lotoskre. Akor
bešenas andre odi phuv o Kanaančana the o Perizeja.
8 Vašoda phenďa o Abram le Lotoske: „Nane mištes, hoj pes amen abo amare
pasťjera te vesekedinas maškar peste. Se sam famelija!

9 Či nane anglal tu caľi phuv? Vašoda tut mangav, rozdžas pes jekh avrestar! Te tu
džaha pre baľogňi sera, me džava pre čači sera; te tuke kideha avri e čači sera, me
džava pre baľogňi sera.“
10 O Lot pes rozdikhľa a dikhľa, hoj pre caľi phuv le Jordanostar dži ko Coar hin
pherdo paňi sar andre zahrada le RAJESKRI abo sar andro Egipt. Oda sas mek
angloda, sar o RAJ zňičinďa e Sodoma the e Gomora.
11 Vašoda peske o Lot iľa avri caľi phuv paš o Jordan a geľa pro vichodos. Kavke
pes rozgele jekh avrestar.
12 O Abram bešelas andre phuv Kanaan a o Lot pes ľikerelas maškar o fori ola
phuvakre a preľidžalas peskre stani dži paš e Sodoma.
13 O manuša andral e Sodoma sas igen nalače a anglo RAJ kerenas bare bini.
14 Sar imar geľa o Lot het le Abramostar, o RAJ phenďa le Abramoske: „Rozdikh tut
odarik, kaj sal! Dikh pro severos, pro juhos, pro vichodos the pro zapados.
15 Caľi phuv, so dikhes, dava tuke the tire potomstvoske pro furt.
16 Dava tut ajci but potomstvos sar o prachos la phuvakro. Te vareko šaj zgenela o
prachos la phuvakro, zgenela the tiro potomstvos.
17 Akana dža a predikh tuke caľi phuv, bo tuke la dav!“
18 Avke o Abram iľa peskre stani a geľa te bešel andro foros Hebron pašes paš o
Mamroskre bare stromi a ode ačhaďa oltaris le RAJESKE.

14

O Abram zachraňinel le Lot

1 Andre oda časos o štar kraľa – o šinariko kraľis Amrafel, o elasariko kraľis Arjoch,
o elamiko kraľis Kedorlaomer the o gojimiko kraľis Tidal –
2 gele pro mariben pro pandž kraľa: pro kraľis Beras andral e Sodoma, pro Biršah
andral e Gomora, pro Šinab andral e Adma, pro Šemeber andral o Cebojim the pro
kraľis andral e Bela, so hin o foros Coar.
3 Kala pandž kraľa pes zgele peskre armadenca jekhetane andre dolina Sidim, kaj
hin akana o Londo moros*.
4 Dešuduj (12) berš sas o kraľis Kedorlaomer upral lende, ale andro dešutrito (13.)
berš pes vzburinde.
5 Andro dešuštarto (14.) berš geľa o Kedorlaomer the o kraľa, save sas leha, a
domarde le Refajen andro foros Aštarot-Karnajim, the le Zuzimčanen andro Ham
the le Emimčanen andro Šave-Kirjatajim.
6 Domarde the le Choričanen paš o seirika brehi a tradle len dži ko El-Paran paš e
pušťa.
7 Paľis pes visarde a doavle ko En-Mišpat – oda hin ko Kadeš – a zviťazinde upral caľi
phuv le Amalekengri the upral o Amorejčana, save dživenas andro Chacecon-Tamar.
8 Akor avle o kraľa andral e Sodoma, andral e Gomora, andral e Adma, andral o
Cebojim the andral e Bela – so hin o Coar – a zgele pes jekhetane pro mariben andre
dolina Sidim.
9 Zgele pes pro mariben pro elamiko kraľis Kedorlaomer, pro gojimiko kraľis Tidal,
pro šinariko kraľis Amrafel the pro elasariko kraľis Arjoch – pandž kraľa džanas pro
štar.
10 Andre odi dolina Sidim sas pherdo bare cheva la smolaha. Sar denašenas o kraľis
la Sodomakro the o kraľis la Gomorakro, pele andre ola cheva a the varesave džene
lendar, ale okla džene denašle pro brehi.
11 A ola štar kraľa, save zviťazinde, ile savoro barvaľipen la Sodomakro the la
Gomorakro a mek the savoro lengro chaben a džanas het.

* **14:3** Oda hin o Mulo moros.

12 Ile the le Abramoskre phraleskre čhas le Lot the leskro barvaľipen, bo bešelas
andre Sodoma.
13 Jekh olendar, savo denašľa, avľa oda te phenel le Hebrejiske le Abramoske, savo
bešelas paš o bare stromi le Mamroskre. O Mamre sas Amorejcos a sas phral le
Eškoliske the le Aneriske. Kalen sas zmluva le Abramoha, hoj te chuden jekhetane
paš peste.
14 Sar o Abram šunďa, hoj leskre phraleskre čhas odľigende peha, akor vičinďa
peskre trin šel the dešuochto (318) muršen, save uľile andre leskro kher a save sas
avrisikade pro mariben, a džalas pal lende dži ko Dan.
15 Rači rozačhaďa pre lende peskre muršen a zviťazinďa upral lende. Denašelas
pal lende dži ke Choba, so hin pro severos le forostar Damašek.
16 Akor o Abram anďa pale savoro barvaľipen a the peskre phraleskre čhas, le Lot,
leskre barvaľipnaha, le džuvľen the okle manušen.

O Abram the o Melchisedek

17 Sar avelas pale o Abram, paloda, sar zviťazinďa upral o kraľis Kedorlaomer the
upral okla kraľa, so sas leha, avľa ke leste o sodomiko kraľis andre dolina Šave – oda
hin le Kraľiskri dolina.
18 Akor leske o Melchisedek o kraľis le Salemoskro anďa maro the mol. Ov sas rašaj
le Nekbareder Devleskro
19 a požehňinďa le Abram. Phenďa:
„Av požehňimen le Nekbaredere Devlestar,
Olestar, ko kerďa o ňebos the e phuv.
20 Mi el barardo o Nekbareder Del,
savo tuke diňa te zviťazinel upral tire ňeprijaťeľa.“
Akor o Abram diňa le Melchisedekoske e ďesjatka savorestar.
21 O sodomiko kraľis phenďa le Abramoske: „Muk tuke savoro, so iľal, ale de mange
pale mire manušen!“
22 Ale o Abram leske odphenďa: „Lav bari vera angle miro RAJ, anglo Nekbareder
Del, savo kerďa o ňebos the e phuv,
23 hoj na lava mek aňi thav aňi sirimocis pal e sandalka a ňič olestar, so hin tiro,
hoj te na phenes: ‚Me som jekh olendar, ko barvaľarďa le Abram.‘
24 Na mukav mange ňič olestar, ča oda, so imar chale mire manuša. Ale ola, ko avle
manca – o Aner, o Eškol the o Mamre – peske mi len peskro kotor.“

15

Le RAJESKRI zmluva le Abramoha

1 Pal oda savoro, so pes ačhiľa, sas le Abram viďeňje a šunelas, sar leske o RAJ
phenel:
„Ma dara tut, Abram,
me som tiro šťitos,
tiri bari odmena.“
2 Ale o Abram phenďa: „Ó, Nekbareder RAJEJA, so man kames te del? Se čhave
man nane a o ďeďičis mire khereskro ela o Eliezer andral o Damašek.“
3 O Abram mek phenďa: „Na diňal man ňisave čhave a o sluhas andral miro kher
ela miro ďeďičis.“
4 Ale o RAJ leske phenďa: „Ov na ela tiro ďeďičis, ale o čhavo, savo avela tutar.“
5 Iľa les avri a phenďa leske: „Dikh pro ňebos a zgen o čercheňa, te len šaj zgenes.
Ajci but ena tire potomki.“
6 O Abram pačanďiľa le RAJESKE a o RAJ leske oda rachinelas sar spravodľišagos.
7 Paľis leske o RAJ phenďa: „Me som o RAJ, savo tut iľom avri andral o chaldejiko
foros Ur, hoj tuke te dav kadi phuv, hoj tuke la te zales.“

8 Ov phenďa: „Ó, Nekbareder RAJEJA, pal soste prindžarava, hoj ela miri?“
9 O RAJ leske phenďa: „An mange trineberšengra gurumňora, trineberšengra koza,
trineberšengre bakres, jekha hrdlička the jekhe cikne holubos.“
10 Sar o Abram oda savoro anďa, rozčhinďa le džviren pro jepaš a o jepašune kotora
thoďa jekh paš aver, ale le čiriklen na rozčhinďa.
11 Akor o dziva čirikle ľecinenas tele pro mule džviri, ale o Abram len tradelas het.
12 Sar zageľa o kham, o Abram zorales zasuča a avľa pre leste e strašno dar le bare
kaľipnaha.
13 O RAJ phenďa le Abramoske: „Mušines čačes te džanel, hoj tire potomki bešena
sar cudzinci andre phuv, so nane lengri. Ode lendar kerena otroka a štar šel (400)
berš len trapinena.
14 Ale me marava ole narodos, saveske on služinena sar otroka, a avena odarik avri
bare barvaľipnaha.
15 Ale tu džaha andro smirom paš tire dada a parunena tut andro šukar berša.
16 Andro štarto pokoleňje avena tire potomki pale kade, bo mek na avľa oda časos,
hoj te marav le Amorejčanen vaš lengre bini.“
17 Sar zageľa o kham a avľa baro kaľipen, sikaďa pes baro thuv sar andral e bov
the e jagaľi fakľa, savi predžalas maškar ola rozčhinde kotora le džvirengre.
18 Andre oda džives phandľa o RAJ e zmluva le Abramoha a phenďa leske: „Tire
čhavenge dava kadi phuv le paňestar Egipt dži paš o baro paňi Eufrat,
19 the o phuva, kaj bešen o Keniti, o Kenizeja, o Kadmonci,
20 o Chetitana, o Perizeja the o Refaja,
21 o Amorejčana, o Kanaančana, o Girgašeja the o Jebuseja.“

16

E Hagar the o Izmael

1 E Saraj našťi delas čhaven peskre romes le Abram, ale sas la služka Egipťanka,
savi pes vičinelas Hagar.
2 Avke phenďa e Saraj le Abramoske: „Dikh, o RAJ na domukľa, hoj man te el čhave.
Dža, pašľuv mira služkaha. Či man na ela latar čhavoro?“
A o Abram priiľa o lava la Sarajakre.
3 Avke leskri romňi e Saraj iľa peskra služka, la Egipťanka Hagar, a diňa la peskre
romeske le Abramoske. Oda pes ačhiľa, sar o Abram imar bešelas andro Kanaan deš
berš.
4 O Abram pašľiľa la Hagaraha a oj ačhiľa khabňi.
Sar sprindžarďa, hoj hiňi khabňi, chudňa te dikhel tele peskra raňa.
5 E Saraj phenďa le Abramoske: „Angle tute me akana cerpinav. Me tuke diňom
mira služka, hoj laha te pašľos, ale sar sprindžarďa, hoj hiňi khabňi, chudňa man te
dikhel tele. O RAJ mi rozsudzinel maškar mande the maškar tute.“
6 Avke o Abram phenďa la Sarajake: „Dikh, tiri služka hiňi andre tire vasta. Ker
laha, so ča kames!“ Sar chudňa laha e Saraj te kerel igen namištes, akor e Hagar latar
denašľa het.
7 Sar la o aňjelos le RAJESKRO arakhľa pre pušťa paš e chaňig paš o drom ko Šur,
8 phenďa lake: „Hagar, služko la Sarajakri, khatar aves a kaj džas?“
Oj odphenďa: „Denašav het mira raňatar la Sarajatar.“
9 O aňjelos le RAJESKRO lake phenďa: „Visar tut pale ke tiri raňi a podde tut lake!“
10 Paľis lake mek phenďa: „Rozmnožinava tiro potomstvos avke, hoj pes našťi
zgenela.
11 Dikh, ačhiľal khabňi
a uľola tuke čhavoro.

Deha leske nav Izmael,
bo o RAJ šunďa tiro pharipnaskro roviben.
12 Tiro čhavo ela sar dzivo somaris;
džala pre savorende
a savore džana pre leste;
ela ňeprijaťeľis savore peskre phralenge.“
13 E Hagar diňa nav le RAJESKE, savo ke late prevakerďa, El-Roi, bo phenďa: „Me dikhľom Oles, ko pre ma dikhel.“
14 Vašoda pes odi chaňig vičinel Beer-Lachaj-Roi*. Kadi chaňig hiňi maškar o fori Kadeš the Bered.
15 Avke la Hagarake the le Abramoske uľiľa čhavoro a o Abram leske diňa nav Izmael.
16 Le Abramoske sas ochtovardeš the šov (86) berš, sar leske uľiľa o Izmael.

17

E obriezka sar o znakos la zmluvakro

1 Sar sas le Abramoske eňavardeš the eňa (99) berš, sikaďa pes leske o RAJ a phenďa leske: „Me som o Nekzoraleder* Del, šun man a dživ angle ma žužo dživipen!
2 Phandava e zmluva maškar mande the maškar tute a igen tut rozmnožinava.“
3 Akor o Abram peľa le mujeha dži pre phuv a o RAJ leske phenďa:
4 „Kada hin miri zmluva tuha: Ačheha dad igen but narodenge.
5 Imar tut na vičineha Abram, ale tiro nav ela Abraham, bo me tut kerďom dadeske prekal o but narodi.
6 Igen tut rozmnožinava, tutar avena o narodi a the o kraľa.
7 Tut, tire čhaven the savore lengre potomken dav kada lav sar zmluva, so ačhel pro furt: Avava tiro Del the Del savore tire potomkenge.
8 Tuke the tire čhavenge dava kadi phuv, andre savi sal akana sar cudzincos. Cal'i phuv Kanaan lenge dava, hoj te el lengri pro furt, a me avava lengro Del.“
9 O Del paľis phenďa le Abrahamoske: „Ča doľiker miri zmluva tu, tire čhave the le čhavengre čhave the savore tire potomki.
10 Kada hin miri zmluva tuha the tire čhavenca, so avena pal tute, savi mušinena te doľikerel: Dojekh tumaro murš ela obrezimen.
11 Dena tumenge te obrezinel e angluňi cipa le muršeskre kotorestar a oda sikavela pre zmluva maškar mande the maškar tumende.
12 Kale dživesestar ela dojekh muršoro, savo uľola, pro ochtoto džives obrezimen. Keren oda, či uľola andre tiri famelija vaj ela cindo avre manušendar sar otrokos a na ela tire čhavendar.
13 Mušinel te el obrezimen dojekh le čhavorendar andral tiri famelija the oda, savo ela cindo vaš o love. Kada znakos pre tumaro ťelos sikavela, hoj miri zmluva tumenca hiňi pro furt.
14 Dojekh murš, savo na ela obrezimen pro ťelos, mi el avričhido peskre manušendar, bo na doľikerďa miri zmluva.“
15 Akor o Del phenďa le Abrahamoske: „Tira romňa, la Saraj, imar na vičineha Saraj, bo lakro nav ela Sara.
16 Me la požehňinava a dava tut latar čhas. Požehňinava la a ačhela latar daj le narodengri. Latar avena avri the o kraľa le narodengre.“
17 O Abraham banďiľa le mujeha dži pre phuv, asanďiľa andre peste a phenďa: „Šaj le muršeske, saveske hin šel (100) berš, uľol čhavoro? A la Sarake, savake hin eňavardeš (90) berš, šaj uľol mek čhavoro?“

---

* **16:14** E Chaňig le džideskri, so pre ma dikhel
* **17:1** E hebrejiko čhib: El Šadaj

18 O Abraham phenďa le Devleske: „Našťi avel kada požehnaňje pro Izmael?“
19 O Del leske pale phenďa: „Na! Tiri romňi e Sara tut dela čhavores a deha leske
nav Izak. Leha the leskre čhavengre čhavenca phandava e zmluva, so ela pro furt.
20 Me tut šunďom, sar tut mangehas vaš o Izmael. Požehňinava les igen but
čhavenca. Ela dad dešuduje (12) rajenge a kerava lestar baro narodos.
21 Ale me phandava e zmluva tire čhaha le Izakoha, savo uľola la Sarake andre
kajso časos pre aver berš.“
22 Sar o Del preačhiľa te vakerel le Abrahamoha, geľa pašal leste het.
23 Mek oda džives o Abraham iľa peskre čhas le Izmael the savore muršen, save
uľile andre leskro kher, the mek savoren, saven peske cinďa vaš o love, a obrezinďa
lenge e angluňi cipa le kotorestar avke, sar leske phenďa o Del.
24 Le Abrahamoske sas eňavardeš the eňa (99) berš, sar sas obrezimen,
25 a le Izmaeloske sas dešutrin (13) berš.
26 Andre oda džives, sar sas o Abraham the o Izmael obrezimen,
27 sas lenca obrezimen the savore leskre murša, so uľile andre leskro kher, the ola,
ko sas cinde avre manušendar sar otroka.

18

O Abraham presikavel pačiv trine dženenge

1 O RAJ pes jekhvar sikaďa le Abrahamoske paš le Mamroskre bare stromi andro
nekbareder tačipen dživese. O Abraham bešelas paš o vudar le stanoskro.
2 Sar pes obdikhľa, nadur lestar ačhenas trin murša. Soča len dikhľa, denašelas
sigo ke lende pašal peskro stanos, banďiľa anglal lende dži pre phuv
3 a phenďa: „Rajeja, te arakhľom milosť andre tire jakha, ma obdža tire
služobňikos.
4 Dava te anel sikra paňi, thovena (omorena) tumenge o pindre a odpočovinena
tumenge paš kada stromos.
5 Anava varesavo chaben, zoraľarena tumen a paľis šaj džana dureder. Se avľan
ke tumaro služobňikos.“
On odphende: „Mištes, ker avke, sar phenes.“
6 O Abraham siďarelas andro stanos ke Sara a phenďa: „Sigo dža, le jekh gonoro*
ole nekfeder arestar a pek mare.“
7 Paľis o Abraham denašľa ko stados a iľa avri terňa thuľa gurumňora. Diňa le
sluhaske a ov la siďarelas te pripravinel.
8 Paľis anďa šutlo thud, gulo thud the la gurumňora, sava imar pripravinďa a thoďa
oda anglal lende. Sar on chanas, o Abraham ačhelas paš lende tel o stromos.
9 Phučle lestar: „Kaj hiňi tiri romňi e Sara?“
„Andro stanos,“ odphenďa.
10 Jekh lendar, o RAJ, phenďa: „Pal o berš, andre kajso časos, avava pale ke tu a
tira romňa la Sara ela muršoro.“
E Sara oda savoro šunelas paš o vudar le stanoskro.
11 O Abraham the e Sara sas phure, sas lenge but berš a e Sara sas andre ola berša,
sar le džuvľen imar našťi el čhave.
12 Vašoda e Sara asanďiľa andre peste a gondoľinďa peske: „Akana, sar som imar
phuri, man ela vareso mire romeha? Se the miro raj hino imar phuro!“
13 O RAJ phenďa le Abrahamoske: „Soske e Sara asal a phenel peske: ‚Či čačes
mange akana šaj uľol čhavoro, sar imar som phuri?‘
14 Či hin vareso ajso, so o RAJ našťi kerel? Pal o berš, andre kajso časos, avava pale
ke tu a la Sara ela muršoro.“

* **18:6** E hebrejiko čhib: trin sea arestar

15 Ale e Sara daratar klaminelas a phenďa: „Me na asavas.“
„He, asahas,“ phenďa lake o RAJ.

O Abraham pes mangel vaš e Sodoma

16 O murša odarik paľis gele het a džanas ke Sodoma. O Abraham len odľigenďa.
17 O RAJ phenďa: „Šaj garuvav anglo Abraham oda, so kamav te kerel?
18 Le Abrahamostar ela čačes baro a zoralo narodos a andre leste ena požehňimen savore narodi pre phuv.
19 Bo mange les kidňom avri, hoj te phenel peskre čhavenge a savore peskre potomkenge, hoj pes te ľikeren pal miro drom a te keren oda, so hin čačo a spravno. Te oda kerena, kerava le Abrahamoske savoro avke, sar leske oda phenďom.“
20 O RAJ phenďa: „Oda, so šunďom pre Sodoma the Gomora, hin imar igen but a lengro binos hino igen džungalo.
21 Džav tele a dikhava, či čačes keren abo na keren oda, so šunďom pal lende. Kamav oda te džanel.“
22 Ola duj murša odarik odgele a gele andre Sodoma, ale o Abraham mek furt ačhelas anglo RAJ.
23 O Abraham avľa pašeder a phučľa: „Čačes kames te murdarel avri le čačipnaskres jekhetane le binošne manušeha?
24 Te uľahas andro foros penda (50) čačipnaskre manuša, murdareha len a na odmukeha ole foroske vaš ola penda (50) čačipnaskre manuša, save hine ode?
25 Vareso ajso kames te kerel? Le binošnes kames te murdarel le čačipnaskre manušeha? Či hino o čačipnaskro manuš ajso sar o binošno? Mi el oda dur tutar! Či o sudcas caľa phuvakro na kerela oda, so hin čačipnaskro?“
26 O RAJ leske phenďa: „Te arakhava andro foros Sodoma penda (50) čačipnaskre manušen, angle lende odmukava cale foroske.“
27 O Abraham odphenďa: „Domukľom mange te vakerel mire Rajeha, kajte džanav, hoj som ča prachos the popolos.
28 So te ode ena o pandž čačipnaskre manuša frimeder sar penda? Murdareha avri calo foros, te arakheha ča saranda the pandž (45) manušen?“
O RAJ odphenďa: „Na murdarava len avri, te ode arakhava saranda the pandž.“
29 Ale o Abraham vakerelas mek dureder a phučľa: „So te ode ena ča saranda (40) džene?“
Odphenďa leske: „Na kerava oda angle ola saranda džene.“
30 O Abraham phenďa: „Ma ruš pre ma, Rajeja, hoj mange pale domukav tutar te phučel. So te ode ena ča tranda (30) džene?“
Odphenďa leske: „Te ode arakhava tranda dženen, na murdarava avri oda foros.“
31 O Abraham leske pale phenďa: „Imar te mange domukľom tuha te vakerel, Rajeja miro. So te ode ena ča biš (20) džene?“
Odphenďa: „Angle ola biš džene oda foros na zňičinava.“
32 „Rajeja, mangav tut,“ phenďa o Abraham, „ma av pre ma choľamen, hoj mek jekhvar tutar phučav! So te ode ena ča deš?“
Odphenďa: „Angle ola deš džene oda foros na zňičinava.“
33 Sar o RAJ preačhiľa te vakerel le Abrahamoha, geľa het a o Abraham geľa pale khere.

19

O džungipen andre Sodoma

1 Sar ke račate avenas duj aňjela andre Sodoma, o Lot bešelas andre brana le foroskri. Soča len zadikhľa, ušťiľa, geľa paš lende a banďiľa le mujeha dži pre phuv.

2 Phenďa lenge: „Mangav tumen, rajale mire, aven andro kher tumare
služobňikoskro. Ode peske šaj thovena (omorena) o pindre a presovena. Tosara
šaj džana tumare dromeha.“
„Na!“ odphende leske, „amen presovaha avri maškar o foros.“
3 Ale ov pes lenge ajci mangelas, hoj gele ke leste. Sar gele andre leskro kher, kerďa
lenge hoscina, diňa te pekel mare bi o kvasos a chanas.
4 Angloda, sar peske gele te pašľol, avle savore murša andral e Sodoma, o terne the
o phure, a obkľučinde oda kher.
5 Vičinenas pro Lot a phučenas lestar: „Kaj hine ola murša, save avle kadi rat ke
tu? De amenge len, hoj lenca te pašľuvas.“
6 Akor o Lot geľa avri paš lende, ale o vudar pal peste phandľa andre.
7 A phenďa lenge: „Mangav tumen, phralale mire, ma keren kajsi džungaľi veca!
8 Dikhen, hin man duj čhaja, saven mek na sas ňič le muršenca. Anava tumenge
len avri a keren tumenge lenca, so ča kamena. Ale kale muršenge ma keren ňič, bo
on hine mire hosci, save avle andre miro kher!“
9 Ale on les na šunde a phende: „Dža adarik het!“ A dureder vičinenas: „Tu korkoro
kade avľal sar cudzincos a kames amen te sudzinel? Akana mek goreder dopereha
sar on!“ A džanas igen zoraha pro Lot a kamenas te rozmarel o vudar.
10 Androda ola duj murša peskre vastenca cirdle le Lot andro kher a phandle andre
o vudar.
11 Avke korarde olen, ko sas avri, le ternen the le phuren, hoj našťi arakhenas o
vudar.

O Lot denašel andral e Sodoma

12 Paľis ola duj murša phende le Lotoske: „Mek hin tut kade vareko? Džamutre,
čhave, čhaja abo mek vareko aver andre kada foros? Ľidža len adarik het.
13 Zňičinaha kada foros, bo e žaloba pre leste hiňi igen bari anglo RAJ. O RAJ amen
bičhaďa, hoj les te zňičinas.“
14 Avke o Lot geľa avri a phenďa le muršenge, save peske kamenas te lel leskre
čhajen romňijenge: „Ušťen, aven avri andral kada foros, bo o RAJ les kamel te
zňičinel!“ Ale on peske gondoľinenas, hoj kerel pheras.
15 Sar vidňisaľolas, o aňjela ispidenas pro Lot a phende: „Sigo ušťi! Le tira romňa
the tire duje čhajen, save hine tuha kade, hoj te na meres, sar o RAJ zňičinela kada
foros.“
16 Ale sar o Lot mek gondoľinelas či te džal, chudle les ola duj murša vastestar
the leskra romňa a the soduje leskre čhajen, bo o RAJ na kamelas, hoj on te meren.
Ľigende les avri andral o foros a ode les mukle.
17 Sar len ľigenenas avri, jekh lendar phenďa: „Denaš, hoj te na meren! Ma obdikh
tut palal a ma zaačhav tut ňikhaj andre dolina. Denaš pro verchi, hoj te na meres!“
18 O Lot lenge phenďa: „Na, Rajeja, mangav tut!
19 Tiro sluhas chudňa tiri pačiv a tiro baro lačhipen mange presikaďal oleha, hoj
mange zachraňinďal o dživipen. Ale me na birinava te denašel pro verchi! Zachudela
man kada baro nalačhipen a merava.
20 Dikh, kade nadur hin gav, kaj šaj denašav. Hino cikno, ale domuk mange ode te
denašel, hoj man te zachraňinav.“
21 Ov leske phenďa: „Mištes, the andre kada tuke kerava pal e dzeka a na zňičinava
oda gav, vaš savo tut privakeres.
22 Siďar tut ode te garuvel, bo našťi kerav ňič, medik ode na dodžaha.“ Vašoda pes
oda foros vičinel Coar.

O Del bičhavel e jag pre Sodoma the pre Gomora

23 Sar o Lot dogeľa andro Coar, o kham avelas avri upral odi phuv.

24 O RAJ bičhaďa pre Sodoma the Gomora andral o ňebos sira la jagaha, so perelas
sar brišind.
25 Zňičinďa ola fori, calo oda than, savore manušen ode the savoro, so upre barolas.
26 Le Lotoskri romňi pes obdikhľa palal a čerinďa pes pro londo slupos.
27 O Abraham ušťiľa sig tosara upre a geľa pre oda than, kaj angle oda ačhelas anglo
RAJ.
28 Dikhľa tele pre Sodoma the Gomora, pre caľi odi dolina a dikhľa, hoj odarik avel
baro thuv sar andral o bov.
29 A sar o Del zňičinelas o fori pre oda than, kaj bešelas o Lot, leperďa peske pro
Abraham a mukľa le Lot te denašel odarik avri.

Le Lotoskre čhaja

30 O Lot daralas te ačhel andro foros Coar, avke iľa peskre duje čhajen a geľa lenca
te bešel pro brehos andre jaskiňa.
31 Akor leskri phureder čhaj phenďa la ternederake: „Amaro dad hino imar phuro
a na ačhiľa pre kadi phuv ňisavo murš, kas peske iľamas romeste a uľahas amen
čhave avke, sar pes oda kerel pal calo svetos.
32 Av mačaras le dades la moľaha a pašľuvas leha, hoj amen lestar te el čhave.“
33 Odi rat dine te pijel le dades mol. Paľis geľa ke leste e phureder a pašľiľa leha.
Ale ov aňi na džanelas, kana peske pašľiľa a kana odgeľa het.
34 Pre aver džives e phureder phenďa la ternederake: „Dikh, me imar pašľiľom le
dadeha idž. Av das les the kadi rat te pijel mol a pašľuveha leha tu akana, hoj te el
amen lestar čhave.“
35 Avke dine te pijel odi rat peskre dades mol, pašľila peske paš leste e terneder čhaj
a suča leha. Ale ov aňi akana na džanelas, kana paš leste geľa a kana odgeľa het.
36 Avke soduj pheňa ačhile khabne peskre dadestar le Lotostar.
37 La phurederake uľiľa muršoro, saveske diňa nav Moab. Ov hino o dad le
adadživeseskre Moabčanenge.
38 The la ternederake uľiľa muršoro a diňa leske o nav Ben-Ami. Ov hino o dad le
adadživeseskre Amončanenge.

20

E Sara ko Abimelech

1 Odarik o Abraham džalas andre pušťa Negev. Zaačhaďa pes maškar o Kadeš the
Šur a varesavo časos ačhiľa andro Gerar.
2 Ode o Abraham phenelas pre Sara: „Oj hiňi miri pheň.“ Akor o gerariko kraľis o
Abimelech bičhaďa pal e Sara a iľa peske la.
3 Ale sar o Abimelech rači sovelas, avľa ke leste o Del andro suno a phenďa leske:
„Tu čačes mereha, bo iľal tuke ajsa romňa, sava hin rom.“
4 No le Abimelech mek laha na sas ňič a phenďa: „Rajeja, či murdareha the o
čačipnaskro narodos?
5 Či mange ov korkoro na phenďa: ‚Oj hiňi miri pheň?‘ Se the oj mange phenďa:
‚Ov hino miro phral.‘ Me na džanavas ňisostar, mire vasta hine žuže.“
6 O Del leske phenďa andro suno: „Me olestar džanav, hoj tu na kamľal ňič nalačho
te kerel, a vašoda tuke na domukľom, hoj tut latar te chudes a te keres binos anglal
ma.
7 De pale la romňa lakre romeske, bo ov hino prorokos. Ov pes vaš tu privakerela,
hoj te džives. Sar la na deha pale, phenav tuke, čačes mereha savore tire
manušenca.“
8 O Abimelech sig tosara ušťiľa a vičinďa savore peskre uradňiken. Sar lenge
vakerelas savoro, so pes ačhiľa, igen predaranďile.

9 O Abimelech vičinďa le Abraham a phenďa leske: „S'oda tu amenge kerďal? So
tut kerďom ajso nalačho, hoj anďal pre mande the pre miro kraľišagos kajso baro
binos? Kerďal mange vareso, so na kampľa te kerel!“
10 O Abimelech mek phučľa le Abrahamostar: „Soske tuke avľa pre godi kada te
kerel?“
11 O Abraham odphenďa: „Phenďom mange: ‚Pre kada than pes čačes na daran le
Devlestar a murdarena man vaš miri romňi.‘
12 Ale oj mange hiňi čačes pheň, bo hiňi mire dadeskri čhaj, ale nane mira dakri,
a iľom mange la romňake.
13 Sar man o Del bičhaďa avri andral o kher le dadeskro andre aver phuv, me lake
akor phenďom: ‚Te man kames, akor phen všadzik, kaj džaha, hoj som tiro phral.‘ “
14 Paľis iľa o Abimelech peskre bakrendar, gurumňendar, otrokendar the le
služkendar a diňa len le Abrahamoske. Diňa leske pale the leskra romňa la Sara.
15 O Abimelech leske phenďa: „Dikh, miri phuv hiňi anglal tu, beš tuke, kaj ča
kames.“
16 A la Sarake phenďa: „Tire phrales diňom ezeros (1 000) rupune, hoj te džanen
savore, hoj na kerďal ňič nalačho.“
17 Avke pes o Abraham mangelas ko Del a o Del sasťarďa le Abimelech, leskra romňa
the le služken, hoj len te šaj pale avel čhave.
18 Bo angle Sara, le Abrahamoskri romňi, o RAJ zaphandľa andro kher le
Abimelechoskro dojekha džuvľakro dživipen, hoj te na ačhel khabňi.

21

Sar uľiľa o Izak

1 O RAJ sas ke Sara lačhejileskro a doľikerďa peskro lav, so la diňa.
2 E Sara ačhiľa khabňi a diňa le Abraham čhavores andre leskro phuripen andre
oda časos, pal savo leske o Del phenďa.
3 O Abraham diňa peskre čhaske, savo les sas la Saraha, nav Izak
4 a pro ochtoto džives o Abraham obrezinďa peskre čhas le Izak avke, sar leske
phenďa o Del.
5 Le Abrahamoske sas šel (100) berš, sar leske uľiľa o Izak.
6 Akor e Sara phenďa: „O Del kerďa, hoj te asav, a sako, ko pal oda šunela, asala.“
7 A mek phenďa: „Ko phenďahas le Abrahamoske, hoj e Sara mek dela te pijel
andral o koľin le čhaven? A the avke les diňom čhavores andre leskro phuripen.“

E Hagar bičhaďi het

8 Andre oda džives, sar o čhavoro bariľa avri avke, hoj na mušinelas imar e daj les
te del te pijel, o Abraham kerďa bari hoscina.
9 Sar e Sara dikhľa, hoj o čhavoro, savo uľiľa le Abrahamoske la Hagaratar, savi sas
Egipťanka, asalas lakre čhavorestar,
10 phenďa le Abrahamoske: „Trade avri ola služka the lakre čhas, bo o čhavoro kala
služkakro našťi chudel ňič ole barvaľipnastar, so hin mire čhaskro le Izakoskro.“
11 Le Abraham kada igen zadukhanďiľa andro jilo, bo o Izmael sas leskro čhavo.
12 O Del phenďa le Abrahamoske: „Ma trapin tut vaš o čhavoro a aňi vaš e služka.
Šun la Sara andre savoreste, so tuke phenďa, bo le Izakostar tuke avena ola čhave,
pal save tuke phenďom.
13 The la služkakre čhastar kerava baro narodos, bo the ov hino tiro čhavo.“
14 Sig tosara o Abraham iľa o chaben the o cipuno gonoro le paňeha a diňa oda
la Hagarake. Thoďa lake oda pro dumo a bičhaďa la het le čhavoreha. Oj odgeľa a
bludzinelas pal e pušťa Beer-Šeba.
15 Sar imar lake dogeľa o paňi andral o cipuno gonoro, thoďa le čhas tel jekh krakos.

16 A geľa pašal leste het, hoj peske te bešel lestar vaj šel (100) metri dureder, bo
phenďa peske: „Našťi dikhav pre oda, sar mange merel o čhavoro.“ Sar ode bešelas,
chudňa zorales te rovel.
17 Ale o Del šunďa le čhavoreskro roviben a le Devleskro aňjelos vičinďa andral o
ňebos pre Hagar a phenďa lake: „So tute, Hagar? Ma dara tut, bo o Del šunďa tire
čhas, sar rovel ode, kaj hino.
18 Ušťi, le le čhavores a ľiker les zorales andro vasta, bo kerava lestar baro narodos.“
19 Androda o Del lake phundraďa o jakha a oj dikhľa e chaňig. Avke geľa te
pherdžarel o cipuno gonoro le paňeha a diňa te pijel peskre čhas.
20 O Del sas le čhavoreha. Sar bariľa avri, dživelas pre pušťa a sas lestar
lukostrelcos.
21 Sar dživelas pre pušťa Paran, iľa leske e daj romňa andral o Egipt.

Le Abrahamoskri zmluva le Abimelechoha

22 Andre oda časos o Abimelech the o veľiťeľis Pichol, savo ľidžalas leskre slugaďen,
phende le Abrahamoske: „O Del hino tuha andre savoreste, so keres.
23 Vašoda le kade vera pro Del, hoj na thoveha avri manca aňi ole dženeha, ko
avela pal ma, aňi mire potomkenca. A sar me man pačivalones ľikerďom ke tu, avke
the tu pes ľikereha ke mande andre phuv, kaj sal cudzincos.“
24 Avke o Abraham phenďa: „Lav vera.“
25 Paľis o Abraham phenďa le Abimelechoske: „Tire sluhi peske zaile jekh miri
chaňig.“
26 „Na džanav, ko oda kerďa,“ odphenďa leske o Abimelech. „Se aňi tu mange pal
oda na phenďal a mekča adadžives pal oda šunďom.“
27 Akor o Abraham iľa le bakren the le gurumňen, diňa len le Abimelechoske a
sodujdžene phandle peha e zmluva.
28 Paľis o Abraham iľa efta bakren peskre stadostar.
29 O Abimelech lestar phučľa: „So kames te sikavel ole efta bakrenca, saven thoďal
pre sera?“
30 O Abraham odphenďa: „Le tuke mandar kale efta bakren sar sveďectvos, hoj
me kopaľinďom avri e chaňig.“
31 A vašoda pes oda than vičinel Beer-Šeba, bo sodujdžene ode ile vera.
32 Paľis, sar peha phandle e zmluva andre Beer-Šeba, o Abimelech the leskro
veľiťeľis o Pichol gele pale andre filišťiňiko phuv.
33 O Abraham sadzinďa andre Beer-Šeba stromos tamariška a lašarelas ode le
RAJES, le Večne Devles.
34 O Abraham but dživelas andre filišťiňiko phuv.

22

O Abraham džal te obetinel le Izak

1 Pal varesavo časos o Del skušinelas le Abraham a phenďa leske: „Abraham!“
„Kade som,“ odphenďa.
2 „Le tire jekhore čhas le Izak, saves igen kames, a dža andre phuv Morija,“ phenďa
leske o Del. „Ode les obetin sar labarďi obeta pro verchos, pal savo tuke phenava.“
3 O Abraham sig tosara thoďa o sedlos pro somaris a iľa peha duje sluhen the peskre
čhas le Izak. Sar čhingerďa o kašta pro šťipki pre labarďi obeta, mukľa pes te džal
pre oda than, savo leske phenďa o Del.
4 Pro trito džives o Abraham dural dikhľa oda than.
5 Phenďa peskre sluhenge: „Ačhen kade le somariha. Me džava ode le čhavoreha,
lašaraha le Devles a avaha pale ke tumende.“

6 O Abraham iľa o kašta pre labarďi obeta a thoďa len pre peskro čhavo pro Izak a
ov ľidžalas e jag the e čhuri. Sar avke džanas on duj džene jekhetane,
7 o Izak phenďa peskre dadeske le Abrahamoske: „Dado!“
„So kames, čhavo miro?“ odphenďa o Abraham.
O Izak lestar phučľa: „Dikh, e jag the o kašta hine kade, ale kaj hin o bakroro pre
labarďi obeta?“
8 O Abraham leske phenďa: „Čhavo miro, o Del peske arakhela bakrores pre labarďi
obeta.“ Avke džanas sodujdžene dureder.
9 Sar imar avle pre oda than, pal savo leske o Del phenďa, o Abraham ačhaďa oltaris
a rakinďa upre o kašta. Paľis phandľa peskre čhas le Izak a thoďa les pro oltaris, pro
kašta.
10 Paľis o Abraham nacirdňa o vast a iľa e čhuri, hoj te murdarel le čhas.
11 Akor andral o ňebos pre leste vičinďa o aňjelos le RAJESKRO: „Abraham,
Abraham!“
„Kade som,“ odphenďa o Abraham.
12 O aňjelos leske phenďa: „Zaač! Ma thov pre leste o vast! Ma ker leske ňič!
Akana džanav, hoj tut daras le Devlestar, bo mange na sajinďal te del aňi tire jekhore
čhas.“
13 Sar o Abraham pes obdikhľa, dikhľa andro kraki bakres zachudles le rohenca. O
Abraham geľa, iľa le bakres a obetinďa les vaš peskro čhavo sar labarďi obeta.
14 O Abraham ole thaneske diňa nav „O RAJ pes starinela.“ Avke dži akana pes
vakerel: „Pro verchos le RAJESKRO ela postarimen.“
15 Le RAJESKRO aňjelos pale vičinďa andral o ňebos pro Abraham
16 a phenďa: „Vašoda, hoj oda kerďal a na sajinďal mange tire jekhore čhas, lav
vera korkoro pre mande, phenel o RAJ,
17 čačes tut požehňinava a rozmnožinava tiro potomstvos sar o čercheňa pro
ňebos the sar e poši pro moroskro brehos; on zviťazinena upral peskre ňeprijaťeľa
18 a prekal tiro čhavo ena požehňimen savore narodi pre phuv, bo šunďal miro
lav.“
19 Paľis o Abraham geľa pale ke peskre sluhi a savore jekhetane gele andre Beer-
Šeba, kaj ov bešelas.

Le Nachoriskre čhave

20 Pal varesavo časos le Abrahamoske phende, hoj e Milka, le Nachoriskri romňi,
imar hiňi daj. Uľile lake ochto čhave:
21 O ešebno sas o Uc, leskro phral o Buz the o Kemuel, savo sas dad le Aramoske,
22 paľis o Kesed, o Chazo, o Pildaš, o Jidlaf the o Betuel.
23 O Betuel sas dad la Rebekake. Kale ochto čhaven anďa pro svetos e Milka le
Abrahamoskre phraleske, le Nachoriske.
24 Sas les the romňi-služobňička e Reuma. Lake uľiľa o Tebach, o Gacham, o Tachaš
the o Maachah.

23

La Sarakro meriben

1 E Sara dživelas šel the bišuefta (127) berš.
2 Muľa andre Kirjat-Arba, so hin o foros Hebron andro Kanaan. O Abraham avľa
andre bari žaľa te rovel pal late.
3 Paľis geľa het pašal peskri muľi romňi a phenďa le Chetitanenge:
4 „Me som maškar tumende ča cudzincos, savo avľom kade te bešel. Mangav tumen,
den man prekal e famelija hroboskro than, kaj šaj parunava mira romňa.“
5 O Chetitana phende le Abrahamoske:

6 „Šun amen, rajeja. Tu sal prekal amende sar le Devleskro princos! Parun tira romňa la Sara andre nekfeder amaro hrobos. Ňiko amendar tuke na braňinela la te parunel andre amaro hroboskro than.“
7 Avke o Abraham ušťiľa upre a banďiľa anglo manuša andral odi phuv, anglo Chetitana, a phenďa:
8 „Te tumen domuken, hoj mira romňa te parunav kade, ta akor šunen man avri a privakeren pes vaš ma ko Efron, savo hino le Cochariskro čhavo.
9 Mi bikenel mange anglal tumende prekal famelijakro hrobos e jaskiňa Machpela, so hiňi pro agor leskra maľatar, vaš ajci rup, keci mola.“
10 O Efron akor bešelas maškar o Chetitana a ov phenďa le Abrahamoske anglal savore Chetitana, save avle paš e foroskri brana:
11 „Na avke, rajeja miro! Šun man! Dav tuke e maľa the e jaskiňa, savi hiňi andre late. Dav tuke la anglal mire manuša. Parun ode tira romňa.“
12 O Abraham pale banďiľa anglo Chetitana
13 a phenďa le Efronoske anglal lende: „Šun man ešeb avri. Vaš e maľa tuke počinava ajci rup, keci mol. Le mandar oda, hoj te šaj ode parunav mira romňa.“
14 O Efron odphenďa le Abrahamoske:
15 „Šun tu man, rajeja miro! E phuv mol štar šel (400) rupune. So hin oda prekal amende? Ča dža, parun tuke tira romňa.“
16 O Abraham priiľa oda, so phenďa o Efron, a počinďa leske štar šel rupune. Thoďa o rup pre vaha anglo Chetitana, avke sar o manuša furt maškar peste bikenenas. Diňa ajci, keci angle lende phenďa, hoj dela.
17 Avke o Abraham cinďa le Efronoskri maľa andre Machpela paš o Mamre. Cinďa e maľa le stromenca the e jaskiňa andre late.
18 O Abraham preiľa odi phuv anglo Chetitana, save pes zgele paš e brana le foroskri.
19 Paľis o Abraham parunďa peskra romňa la Sara andre jaskiňa pre maľa Machpela paš o Hebron, paš o Mamre andre phuv Kanaan.
20 Avke cinďa o Abraham le Chetitanendar e maľa la jaskiňaha, hoj les te el o than, kaj te parunel la famelija.

24

O Izak the e Rebeka

1 O Abraham sas imar phuro, sas leske igen but berš a o RAJ les andre savoreste požehňinelas.
2 O Abraham phenďa peskre nekphuredere sluhaske, saveske diňa te ľidžal calo peskro barvaľipen: „Thov tiro vast pre mire čanga!
3 Le vera andro nav le RAJESKRO, savo hino Del pro ňebos the pre phuv, hoj na leha mire čhaske romňa le čhajendar andral o kmeňos Kanaan, maškar save bešav.
4 Ale džaha andre miri phuv ke miri famelija a odarik leha romňa mire čhaske le Izakoske.“
5 O sluhas lestar phučľa: „A te odi džuvľi na kamela te avel manca andre kadi phuv? Akor mušinava te ľidžal tire čhas andre odi phuv, khatar tu avľal avri?“
6 „Na! Ma ľidža mire čhas ode!“ phenďa leske o Abraham,
7 „o RAJ, o Del le ňeboskro, man iľa avri andral o kher mire dadeskro, mira phuvatar, kaj uľiľom, a diňa man vera: ‚Kadi phuv dava tire potomkenge.‘ Ov bičhavela anglal tu peskre aňjelos, hoj odarik tu te les avri romňa mire čhaske.
8 Te odi džuvľi tuha na kamela te avel, kala veraha imar na aveha phandlo, ča mire čhas ode pale ma ľidža!“

9 Akor o sluhas thoďa o vast pro čanga peskre rajeske le Abrahamoske a iľa leske
vera.
10 Avke o sluhas iľa andral peskre rajeskro stados deše ťaven a iľa mek but lače
dari peskre rajestar a geľa het. Avke geľa andro Aram-Naharajim andro foros le
Nachoriskro.
11 A mukľa le ťaven te pašľol anglo foros paš e chaňig. Oda sas ke račate, andre
ajso časos, kana o džuvľa peske furt džanas te cirdel paňi.

12 O sluhas phenďa: „Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskro, le Abrahamoskro! De,
hoj adadžives te doperel savoro mištes, a presikav o lačhipen mire rajeske, le
Abrahamoske.
13 Dikh, me ačhav kade paš e chaňig a o čhaja le foroskre aven peske te cirdel o
paňi.
14 Te phenava jekhake lendar: ‚De man te pijel andral o džbanos paňi,‘ a oj
odphenela: ‚Le a pi! Me dava the tire ťaven te pijel,‘ ta mi el oj odi, sava kidňal avri
tire služobňikoske le Izakoske. Pal oda džanava, hoj presikaďal o lačhejileskeriben
mire rajeske.“

15 Mek aňi oda na dophenďa a imar avelas e Rebeka le džbanoha pro phiko. Oj sas
e čhaj le Betueliskri, savo sas čhavo le Nachoriskro the la Milkakro, a o Nachor sas
le Abrahamoskro phral.
16 E Rebeka sas igen šukar, pačivaľi čhaj, sava mek na sas ňič le muršeha. Geľa
tele paš o paňi te pherdžarel peske o džbanos. Sar pes odarik visarelas pale,
17 o sluhas denašelas ke late a phenďa: „De man te pijel sikra paňi andral tiro
džbanos!“
18 Oj phenďa: „Pi, rajeja miro!“ A sig iľa tele o džbanos pre peskro vast a diňa les
te pijel.

19 Sar les imar diňa te pijel, phenďa: „Dava the tire ťaven ajci paňi, keci pijena.“
20 Avke geľa sigo te čhivel avri o paňi andral o džbanos andro žľabos a denašelas
pale ke chaňig te cirdel paňi, hoj te pijen savore leskre ťavi.
21 Ov pre late cichones dikhelas, hoj te rozprindžarel, či o RAJ diňa leskre dromeske
e bach, abo na.
22 Sar o ťavi imar pile, o sluhas iľa avri igen vzacna veci: E vzacno somnakuňi
angrusi lake thoďa andro nakh a pre lakre vasta thoďa duj bare somnakune naramki.
23 Phučľa latar: „Phen mange, kaskri sal tu čhaj? Hin varesavo than andre tire
dadeskro kher, kaj ačhiľamas te presovel?“

24 Odphenďa leske: „Som e čhaj le Betueliskri, so hino čhavo le Nachoriskro the la
Milkakro.“
25 Mek phenďa: „Hin amen but phusa the chaben a the than pro soviben.“

26 O murš banďiľa tele dži pre phuv anglo RAJ
27 a phenďa: „Mi el lašardo o RAJ, o Del mire rajeskro le Abrahamoskro, savo
doľikerel o lav a na preačhiľa te presikavel peskro lačhejileskeriben mire rajeske. O
RAJ man anďa andro kher ke famelija mire rajeskri.“

28 Paľis odi čhaj denašľa andro kher peskra dakro a rozvakerďa savorenge savoro,
so pes ačhiľa.
29 La Rebeka sas phral o Laban. Ov denašelas ko murš paš e chaňig,
30 bo dikhľa e angrusi andro nakh the o lancici pro vasta peskra pheňake a šunďa
la te vakerel, so lake o murš phenďa. Avľa ko murš, savo mek ačhelas paš o ťavi paš
e chaňig,
31 a phenďa: „Soske ačhes avri, tu, savo sal požehňimen le RAJESTAR? Av manca!
Me imar pripravinďom o than prekal tu the prekal o ťavi.“

32 Avke o murš geľa andro kher a o Laban iľa tele pal o ťavi savore veci, so sas pre
lende a diňa len phusa the chaben. A le sluhas the leskre muršen diňa paňi te thovel
(te morel) o pindre.
33 Ale sar anglal leste thoďa o chaben, phenďa: „Me na chava, medik na phenava,
soske avľom.“
O Laban phenďa: „Vaker!“
34 Avke chudňa te vakerel: „Me som le Abrahamoskro sluhas.
35 O RAJ igen bares požehňinďa mire rajes, vašoda hino barvalo. Diňa les bakre
the gurumňa, rup the somnakaj, sluhen the služken, ťaven the somaren.
36 Sar sas miri rajeskri romňi e Sara imar phuri, uľiľa lake muršoro a miro raj leske
diňa savoro, so les hin.
37 Miro raj man phandľa kala veraha: ‚Na leha mire čhaske romňa le čhajendar
andral kadi phuv Kanaan.
38 Ale dža andro kher mire dadeskro a an prekal miro čhavo romňa andral miri
famelija.‘
39 Paľis phučľom mire rajestar: ‚So te odi džuvľi na kamela te avel manca?‘
40 Phenďa mange: ‚O RAJ, anglal kaste dživav pačivalones, bičhavela peskre
aňjelos tuha, hoj tiro drom te el bachtalo a te anes mire čhaske romňa andral miri
dadeskri famelija.
41 Kada hin ča jekh drom, prekal savo šaj aves premuklo mira veratar a oda avke:
Sar džaha ke miri famelija a te on tuke la na dena.‘
42 Sar avľom adadžives paš e chaňig, phenďom: ‚Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskro le
Abrahamoskro, mangav tut, de man bach andre oda, so džav te kerel!
43 Dikh, som paš e chaňig. Sar avela e čhaj te cirdel o paňi, phenava lake: „De man
te pijel sikra paňi andral o džbanos,“
44 a te oj phenela: „Le, pi! Me dava the tire ťaven te pijel,“ mi el oj odi romňi, sava
peske o RAJ kidňa avri prekal miro rajeskro čhavo.‘
45 Mek aňi oda na dophenďom a imar avelas e Rebeka le džbanoha pro phiko ke
chaňig. Sar peske cirdňa o paňi, phenďom lake: ‚Mangav tut, de man te pijel paňi!‘
46 Oj sigo iľa tele o džbanos pal o phiko a phenďa: ‚Le, pi! Dava the tire ťaven te
pijel!‘
47 Paľis latar phučľom: ‚Kaskri sal tu čhaj?‘
Oj odphenďa: ‚Miro dad hin o Betuel, o čhavo le Nachoriskro the la Milkakro.‘
Paľis lake prithoďom andro nakh e angrusi the pro vasta o naramki.
48 Banďiľom pro khoča anglo RAJ a lašaravas le RAJES, savo hin o Del mire rajeskro
le Abrahamoskro, bo ľidžalas man pal o lačho drom ke famelija mire rajeskri, hoj te
anav lengra čha prekal leskro čhavo.
49 Akana phenen, či kamen mire rajeske te presikavel o jileskeriben the e pačiv. Te
na, ta phenen mange a visarava man pale.“
50 O Laban the o Betuel odphende: „Te hin kada le RAJESTAR, so amen šaj phenas?
51 Dikh, kade hiňi e Rebeka. Le la a dža! Mi lel peske tire rajeskre čhas romeske,
avke sar oda phenďa o RAJ.“
52 Sar oda šunďa o sluhas le Abrahamoskro, banďiľa anglo RAJ dži pre phuv.
53 Paľis iľa avri rupune a somnakune šperki the gada a diňa len la Rebekake. Diňa
tiš o vzacna dari lakre phrales the lakra da.
54 Paľis o sluhas le muršenca, save sas leha, chanas the pijenas a ačhile ode te
presovel.
Sar tosara ušťile, o sluhas phenďa: „Muken man, mi džav pale ke miro raj.“
55 Ale la Rebekakro phral the e daj leske phende: „Mi ačhel e Rebeka mek amenca
ajse deš dživesa a paľis šaj džal.“

56 O sluhas lenge odphenďa: „Ma zľikeren man, te imar o RAJ požehňinďa miro drom. Muken man, mi džav pale ke miro raj.“
57 On leske odphende: „Vičinas la a šunaha, so oj phenela.“
58 Vičinde la Rebeka a phučle latar: „Kames akana te džal het kale muršeha?“
„He, džava,“ odphenďa.
59 Akor mukle te džal peskra pheňa la Rebeka the la služka, savi la bararelas avri, the le Abrahamoskre sluhas peskre muršenca.
60 Požehňinde la Rebeka a phende lake: „Pheňe amari, av daj le čhavenge ezera-ezerenge a tire potomki mi prelen o fori peskre ňeprijaťeľenge!“
61 E Rebeka the o služki pes pripravinde a bešle pro ťavi, hoj te džan ole muršeha. Avke o sluhas iľa la Rebeka a geľa het.

O Izak peske lel la Rebeka

62 O Izak avelas pale khatar e chaňig Beer-Lachaj-Roi a bešelas pre pušťa Negev.
63 Ke račate, sar pes o Izak geľa te predžal pre maľa, obdikhľa pes a dikhľa, sar aven o ťavi.
64 The e Rebeka dikhľa le Izak. Geľa tele pal e ťava
65 a phučľa le sluhastar: „Ko hin oda murš, savo predžal prekal e maľa a savo avel ke amende?“
O sluhas odphenďa: „Oda hin miro raj.“ Akor oj iľa o khosno a garuďa o muj.
66 Paľis o sluhas chudňa le Izakoske te vakerel pal savoro, so kerďa.
67 Avke o Izak ľigenďa la Rebeka andro stanos la Sarakro, peskra dakro, a iľa peske la romňake. O Izak kamelas la Rebeka a arakhľa andre late o smirom pal o meriben peskra dakro.

25

Le Abrahamoskre aver čhave

1 O Abraham peske iľa dujtona romňa, savi pes vičinelas Ketura.
2 Oj les diňa čhaven le Zimran, le Jokšan, le Medan, le Midijan, le Jišbak the le Šuach.
3 Le Jokšan sas duj čhave, o Šebah the o Dedan. Le Dedaniskre čhave sas o Ašurim, o Letušim the o Leumim.
4 Le Midijanoskre čhave sas o Efah, o Efer, o Chanoch, o Abidas the o Eldaah. Savore kala sas la Keturakre čhave.
5 O Abraham diňa savoro peskro barvaľipen le Izakoske.
6 Ale le čhavenge, save les sas le romňenca-služobňičkenca, diňa dari, a mek sar dživelas, bičhaďa len het peskre čhastar le Izakostar andre phuv pro vichodos.

Le Abrahamoskro meriben

7-8 O Abraham muľa andre šukar lače phuripnaskre berša, sar leske sas šel the eftavardeš the pandž (175) berš. Sas parundo a geľa paš peskre phure dada, save mule.
9 Leskre čhave o Izak the o Izmael les parunde pašes paš o Mamre andre jaskiňa Machpela pre maľa le Efronoskri. O Efron sas o čhavo le Chetitoskro le Cochariskro.
10 Odi maľa cinďa o Abraham le Chetitanendar a ode sas parundo o Abraham paš peskri romňi Sara.
11 Pal o meriben le Abrahamoskro o Del požehňinďa leskre čhas le Izak. O Izak bešelas paš e chaňig Beer-Lachaj-Roi.

Le Izmaeloskre čhave

12 Kada hin o rodokmeňos le Izmaeloskro le Abrahamoskre čhaskro.
O Izmael sas čhavo le Abrahamoskro la Hagaratar, savi sas la Sarakri služka andral o Egipt.

13 Kala hine o nava le Izmaeloskre čhavengre pal o nava the kmeňi: Le Izmaeloskro
ešebno čhavo sas o Nebajot, paľis o Kedar, o Adbeel, o Mibsam
14 o Mišma, o Dumah, o Masa
15 o Chadad, o Tema, o Jetur, o Nafiš the o Kedemah.
16 Kala hine le Izmaeloskre čhave. On sas upral o dešuduj (12) kmeňi a pal lende
dine o nava le gavenge the thanenge, kaj bešenas.
17 Le Izmaeloske sas šel the tranda the efta (137) berš, sar muľa a geľa paš peskre
phure dada, save mule.
18 Leskre čhavengre čhave bešenas le Chavilostar dži ko Šur, pašes paš o Egipt, sar
pes džal ke Asirija. Bešenas avri savore peskre phralendar pro vichodos.

O Ezav the o Jakob

19 Kada hin o rodokmeňos le Abrahamoskre čhaskro le Izakoskro:
Le Abrahamoske uľiľa o Izak.
20 Sar sas le Izakoske saranda (40) berš, iľa peske la Rebeka romňake. E Rebeka
sas e čhaj le Aramejčanoskri le Betueliskri andral e phuv Paddan-Aram a sas pheň le
Labanoske, savo sas Aramejčanos.
21 O Izak mangelas le RAJES vaš peskri romňi, bo našťi la sas čhave. A o RAJ šunďa
avri a leskri romňi e Rebeka ačhiľa khabňi.
22 Sar o čhave andro per jekh avres ispidenas, phenďa: „Oda, so hin kada?“ Vašoda
pes geľa te phučel le RAJESTAR.
23 O RAJ lake phenďa:
„Andre tute hin duj narodi,
ale kala duj narodi pes rozdžana.
Jekh lendar ela zoraleder sar oda dujto
a o terneder ela upral o phureder.“
24 Sar avľa pre late o časos, uľile lake duj čhave.
25 O ešebno, savo uľiľa, sas lole balengro a calo zabarardo sar kožuchos, avke dine
leske nav Ezav.
26 Paľis, sar uľolas leskro phral, chudelas le Ezavoskri peta, vašoda leske dine nav
Jakob. Le Izakoske sas šovardeš (60) berš, sar uľile.

O Ezav bikenel peskro pravos

27 O muršora barile avri a o Ezav sas baro lovcos, savo rado džalas avri pre maľa,
ale o Jakob sas cicho murš, savo radeder ačhelas khere.
28 O Izak kamelas radeder le Ezav, bo rado chalas o mas le dzive džvirengro pal
leskro lovos, ale e Rebeka kamelas buter le Jakob.
29 Jekh džives, sar o Jakob tavelas chaben, o Ezav avľa ke leste bokhalo pal e maľa
30 a phenďa le Jakoboske: „Som bokhalo dži pro meriben! De man ole lole
chabenestar!“ Kavke chudňa o Ezav aver nav: Edom*.
31 O Jakob phenďa: „Ale ešeb mange biken peskro pravos, so tut hin sar ešebne
čhas!“
32 „Mištes!“ odphenďa o Ezav. „Se the avke maj merava! Pre soste mange hin kada
pravos?“
33 O Jakob leske phenďa: „Le akana angle ma vera.“ Avke o Ezav iľa pre peste vera
a bikenďa peskro pravos, so les sas sar ešebne čhas.
34 O Jakob paľis diňa le Ezav maro the tadži šošovica. Ov chaľa a piľa. Paľis ušťiľa a
geľa het. Kavke o Ezav na ľikerelas vaš ňisoske peskro pravos, so les sas sar ešebne
čhas.

---

* **25:30** Oda hin Lolo.

26

O Izak the o Abimelech

1 Andre odi phuv avľa bokh, ale na ajsi, savi sas andro časos le Abrahamoskro. O
Izak geľa te bešel andre phuv Gerar ko filišťiňiko kraľis Abimelech.
2 O RAJ pes leske sikaďa a phenďa: „Ma dža andro Egipt. Ač̌h andre odi phuv, pal
savi tuke phenava.
3 Beš ode sar cudzincos a me avava tuha a požehňinava tut. Tuke the tire čhavengre
čhavenge dava savore kala phuva. Kavke doľikerava e vera, savi diňom tire dades
le Abraham:
4 ‚Rozmnožinava tire potomken sar ňeboskre čercheňa a dava lenge savore kala
phuva. Prekal tire čhave ena savore narodi pre phuv požehňimen.‘
5 Bo o Abraham man šunelas a doľikerelas savore mire prikazaňja the zakoni, mire
prikazi the lava.“
6 Avke o Izak ačhiľa te dživel andro foros Gerar.
7 Sar o murša odarik phučenas pal leskri romňi, phenďa: „Oj hiňi miri pheň.“ Ov
daralas te phenel, hoj leske hiňi romňi, bo peske gondoľinelas: „Kala murša adarik
man šaj murdaren, bo e Rebeka hiňi igen šukar.“
8 Sar imar ode dživelas buter časos, jekhvar o filišťiňiko kraľis o Abimelech dikhľa
avri prekal e oblaka, sar pes chudenas o Izak la Rebekaha.
9 Avke peske o Abimelech vičinďa le Izak a phenďa leske: „Oj hiňi tiri romňi! Soske
mange phenďal, hoj hiňi tiri pheň?“
O Izak odphenďa: „Phenďom oda vašoda, hoj man vaš lake te na murdaren.“
10 „S'oda amenge kerďal?“ phenďa o Abimelech. „Na kampľa but, hoj varesavo
murš te pašľol tira romňaha a anďalas amen andro baro binos!“
11 Avke o Abimelech phenďa savore manušenge: „Ko kerela vareso kale muršeske
abo leskra romňake, ela murdardo!“

O vesekedišagi vaš o chaňiga

12 O Izak chudňa andre odi phuv te sadzinel a kidňa upre šelvar buter uľipen sar
oda, so sadzinďa, bo o RAJ les požehňinďa.
13 Leskro barvaľipen furt buter barolas a ačhiľa lestar igen barvalo murš.
14 Sas les but stadi bakre the gurumňa the igen but sluhi. Vašoda les o Filišťinci
našťi avri ačhenas.
15 Avke o Filišťinci začhide la pošaha savore chaňiga, so kopaľinde avri o sluhi, sar
mek dživelas le Izakoskro dad o Abraham.
16 Akor o Abimelech phenďa le Izakoske: „Dža amendar het, bo sal zoraleder sar
amen!“
17 Avke o Izak odarik geľa het andre Gerariko dolina, ode pes rozthoďa a ačhiľa ode
te bešel.
18 O Izak pale kopaľinďa avri o chaňiga peskre dadeskre, so o Filišťinci začhide pal
oda, sar muľa o Abraham, a diňa lenge pale ola nava, so lenge diňa leskro dad.
19 Sar le Izakoskre sluhi kopaľinenas andre gerariko phuv, arakhle chaňig le lače
paňeha.
20 Ale o gerarika pasťjera pes vesekedinenas le Izakoskre pasťjerenca a vakerenas:
„Oda hin amaro paňi!“ Vašoda pes odi chaňig vičinel Esek*, bo pes lenca
vesekedinenas.
21 Avke kopaľinde avri dujto chaňig, ale the vaš odi pes vesekedinenas, vašoda lake
dine nav Sitna†.

* **26:20** Oda hin o Vesekedišagos. † **26:21** Oda hin te džal jekh pre aver.

22 Sar o Izak odarik geľa het, kopaľinďa aver chaňig, vaš savi pes imar na
vesekedinenas, a diňa lake nav Rechobot‡. Phenďa: „Akana amen o RAJ diňa baro
than, andre savo šaj baruvas.“
23 A odarik o Izak geľa te bešel andre Beer-Šeba.
24 Ode pes leske rači sikaďa o RAJ a phenďa: „Me som o Del tire dadeskro le
Abrahamoskro. Ma dara tut, bo me som tuha! Požehňinava tut a dava tut but potomki
angle miro služobňikos Abraham.“
25 O Izak ode ačhaďa oltaris a lašarelas le RAJES. Paľis peske rozthoďa o stanos a
leskre sluhi ode kopaľinde avri aver chaňig.

E zmluva maškar o Izak the Abimelech

26 O Abimelech avľa andral o Gerar peskre goďavere muršeha le Achuzatoha the
le Picholoha, savo sas o veľiťeľis le slugaďengro, hoj te dikhen le Izak.
27 Akor lenge o Izak phenďa: „Soske avľan ke ma, te man našťi avri ačhenas a
tradňan man tumendar het?“
28 Odphende leske: „Amen dikhas, hoj o RAJ hino čačes tuha, a vašoda peske
phenďam, hoj amenge kampel te phandel zmluva la veraha, maškar amende the
maškar tu,
29 hoj amen na kereha ňič nalačho, avke sar aňi amen tut na kerďam ňič nalačho.
Se presikavahas tuke ča o lačho a bičhaďam tut het andro smirom. A akana dičhol,
hoj sal požehňimen le RAJESTAR.“
30 Paľis lenge o Izak kerďa hoscina a on chale the pile.
31 Tosara ušťile a phandle maškar peste e zmluva. Avke len o Izak mukľa, hoj te
džan andro smirom.
32 Mek oda džives avle le Izakoskre sluhi a phende leske pal e chaňig, so kopaľinde
avri: „Arakhľam paňi!“
33 O Izak diňa ole paňeske nav Šibea§. Vašoda pes dži akana vičinel oda foros
Beer-Šeba.

Le Ezavoskre romňija

34 Sar sas le Ezavoske saranda (40) berš, iľa peske romňijenge duje Chetitanken, la
Judita, le Beerihoskra ča, the la Basemata, le Elonoskra ča.
35 Kala duj romňija le Ezavoskre kerenas ča o pharipen le Izakoske the la Rebekake.

27

O Jakob čorel le Ezavoske o požehnaňje

1 Sar o Izak phuriľa a imar na birinelas te dikhel pro jakha, vičinďa ke peste peskre
phuredere čhas le Ezav a phenďa: „Čhavo miro!“
„Kade som,“ odphenďa leske.
2 O Izak leske phenďa: „Dikh, me som imar phuro a na džanav, kana šaj merav.
3 Le tuke tire veci pro lovos, o tulcos* le lukoha a dža pre maľa te chudel mange
varesave dzive džviros.
4 Olestar mange ker te chal. Se džanes, so rado chav. An mange oda, hoj te chav, a
požehňinava tut angloda, sar merava.“
5 Ale e Rebeka šunelas, sar o Izak vakerelas peskre čhaha le Ezavoha. Soča o Ezav
odgeľa pre maľa, hoj vareso te chudel a te anel,
6 phenďa e Rebeka le Jakoboske: „Šunďom sar tiro dad phenďa tire phraleske le
Ezavoske:

‡ **26:22** Oda hin Bareder than. § **26:33** Oda hin Vera. * **27:3** Oda hin odi veca, andre savi pes thovel o šipi.

7 ‚Dža mange te chudel varesave dzive džviros a pripravin mange olestar lačho
chaben. Sar dochava, požehňinava tut anglo RAJ mek angloda, sar merava.‘
8 Vašoda čhavo miro, šun man andre savoreste, so tuke phenava!
9 Dža ko stados a an mange odarik duje šukare kozicen. Tire dadeske kerava lendar
lačho chaben, so rado chal.
10 Paľis oda ľidžaha le dadeske, hoj te chal a te požehňinel tut angloda, sar merela.“
11 Ale o Jakob phenďa peskra dake la Rebekake: „Miro phral o Ezav hino zabarardo,
ale me na som.
12 So te o dad pes mandar kamela te chudel? Paľis peske pal ma gondoľinela, hoj
leha kamav te thovel avri. Kaleha pre ma anava o prekošiben a na o požehnaňje.“
13 Ale e daj leske odphenďa: „Čhavo miro, oda prekošiben mi perel pre ma! Ča šun
man, dža a an mange len.“
14 Avke ov geľa, anďa len peskra dake a oj kerďa o lačho chaben, so rado chalas
leskro dad.
15 Paľis e Rebeka iľa o gada le phuredere čhaskre le Ezavoskre, ola nekfeder, so sas
khere ke late, a urďa len le ternedere čhaske le Jakoboske.
16 Le cipenca pal o kozici leske učharďa o vasta the e meň.
17 Avke thoďa peskre čhaske le Jakoboske andro vasta oda lačho chaben the oda
maro, so pekľa.
18 Sar geľa ko dad, phenďa: „Dado miro!“
Ov odphenďa: „Kade som. Savo mire čhavendar sal tu?“
19 O Jakob phenďa peskre dadeske: „Me som o Ezav, tiro ešebno čhavo. Kerďom
avke, sar mange phenďal. Mangav tut, ušťi upre, beš a cha olestar, so tuke chudňom.
Avke šaj man požehňines.“
20 Ale o Izak phučľa le čhastar: „Sar avke sig vareso arakhľal, čhavo miro?“
Ov odphenďa: „O RAJ, tiro Del, mange diňa, hoj te arakhav.“
21 O Izak phenďa le Jakoboske: „Av pašeder, čhavo miro, hoj man tutar te chudav.
Sal tu čačes miro čhavo o Ezav, abo na?“
22 O Jakob geľa pašeder paš peskro dad paš o Izak, savo pes lestar chudňa a phenďa:
„O hangos hin le Jakoboskro, ale o vasta hine le Ezavoskre.“
23 Na sprindžarďa les, bo leskre vasta sas zabararde sar o vasta leskre phraleskre
le Ezavoskre. O Izak les požehňinďa
24 a phučľa lestar: „Sal tu čačes miro čhavo o Ezav?“
„Som,“ ov odphenďa.
25 Avke leske o Izak phenďa: „Čhavo miro, pode mange olestar, so chudňal, hoj te
chav, a paľis tut požehňinava.“ Diňa leske o chaben a chalas. Anďa leske the mol a
piľa.
26 O dad, o Izak leske paľis phenďa: „Av kade paš ma, čhavo miro, čumide man!“
27 Ov geľa a čumidľa les. Sar šunďa e voňa leskre gadendar, požehňinďa les a
phenďa:
„Dikh, e voňa mire čhaskri
hiňi sar e voňa la maľakri,
savi požehňinďa o RAJ.
28 Mi del tut o Del la ňeboskra rosatar
the la phuvakre barvaľipnastar
the pherdo zrnos the mol!
29 Mi služinen tuke o narodi
a mi banďon anglal tu o kmeňi!
Vladňin upral tire phrala
a mi banďon anglal tu o čhave tira dakre!
Mi el prekošlo oda, ko tut prekošela,

a mi el požehňimen oda, ko tut žehňinela!“
30 Soča o Izak požehňinďa le Jakob a ov odgeľa peskre dadestar, avelas pal o lovos
leskro phral o Ezav.
31 Ov tiš pripravinďa chaben, so rado chalas leskro dad, anďa leske a phenďa: „Dado
miro, ušťi a cha olestar, so tuke chudňom, avke man šaj požehňines.“
32 Leskro dad o Izak lestar phučľa: „Ko sal?“
Ov odphenďa: „Me som tiro ešebno čhavo o Ezav.“
33 O Izak igen predaranďiľa a phučľa: „Akor ko sas oda, ko mange anďa o chaben
ole džvirostar, so chudňa? Chaľom oda imar sigeder, sar tu avľal. Požehňinďom les
a ela požehňimen pro furt.“
34 Sar šunďa kada o Ezav, chudňa zorales te viskinel a rovibnaha le dades mangelas:
„Dado miro, požehňin the man!“
35 Ale o Izak phenďa: „Tiro phral manca thoďa avri a čorďa tuke o požehnaňje.“
36 O Ezav odphenďa: „Se na chudňa ča avke kada nav Jakob. Imar dujtovar manca
thoďa avri. Angloda mange iľa o pravos le ešebne čhaskro a akana mange čorďa the
o požehnaňje.“ A mek phučľa: „Prekal ma tut nane imar ňisavo požehnaňje?“
37 O Izak leske phenďa: „Dikh, čhavo miro, me les ačhaďom rajeske upral tu a
kerďom savore leskre phralendar leskre sluhen. Diňom les zrnos the mol. Prekal tu
imar našťi ňič kerav, čhavo miro!“
38 O Ezav phenďa le dadeske: „Dado, hin tut ča jekh požehnaňje? Joj, dado, mangav
tut, požehňin the man!“ A chudňa igen te rovel.
39 Leskro dad o Izak leske odphenďa:
„Dživeha dur la plodna phuvatar
the le ňeboskre brišindestar, so perel pre phuv.
40 Dživeha olestar, so murdareha la šabľaha,
a aveha sluhas tire phraleske.
Ale sar tut leske ačhaveha,
čhiveha tele leskro jarmos pal tiri meň.“

O Jakob denašel andre aver phuv

41 Akor o Ezav našťi avri ačhelas le Jakob vaš o požehnaňje, so les diňa o dad. O
Ezav peske phenďa: „Sar merela miro dad, akor murdarava mire phrales le Jakob.“
42 Sar pes e Rebeka došunďa, so phenďa o Ezav, diňa peske te vičinel le čhas le
Jakob a phenďa leske: „Tiro phral tut kamel te murdarel.
43 Akana, čhavo miro, šun man! Denaš ke miro phral ko Laban andro Charan.
44 Ač ke leste, medik na preačhela e choľi tire phraleskri.
45 Sar e choľi tire phraleskri preačhela a ov bisterela pre oda, so leske kerďal,
bičhavava vaš tu, hoj te aves odarik pale khere. Soske tumen te našavav sodujen
andre jekh džives?“
46 E Rebeka paľis phenďa le Izakoske: „Džungľiľa mange o dživipen maškar o
Chetitanki. Te peske the o Jakob lela romňa le Chetitankendar andral kadi phuv,
elas mange feder te merel!“

28

O romňija prekal o čhave le Izakoskre

1 O Izak peske vičinďa le Jakob a požehňinda les. Prikazinďa leske: „Ma le tuke
romňa andral o Kanaan.
2 Dža andre phuv Paddan-Aram, andro kher ko Betuel, ke tira dakro dad. Ode tuke
le avri romňa le Labanoskre čhajendar, la dakre phralestar.
3 O Nekzoraleder Del tut mi požehňinel. Mi del tut but čhaven a tire čhavendar
mi en but narodi.

4 Mi del le Abrahamoskro požehnaňje tuke the tire čhavengre čhavenge, hoj e
phuv, kaj sal cudzincos a so diňa o Del le Abrahamoske, te el tiri.“
5 Paľis o Izak bičhaďa le Jakob, hoj te džal andre phuv Paddan-Aram. Avke džalas
ko Laban, ko čhavo le Betueliskro, savo sas Aramejčanos. Ov sas phral la Rebekakro,
savi sas e daj le Jakoboskri the le Ezavoskri.
6 O Ezav dikhľa, sar o Izak le Jakob požehňinďa a bičhaďa andro Paddan-Aram,
hoj odarik peske te lel romňa. Ov šunďa, hoj o Izak leske akor, sar les požehňinďa,
prikazinďa: „Ma le tuke romňa andral o Kanaan,“
7 a dikhľa, hoj o Jakob šunďa le dades the la da a geľa andro Paddan-Aram.
8 Sar o Ezav avľa pre oda, hoj leskre dadeske le Izakoske nane pre dzeka o
Kanaančanki,
9 geľa ko Izmael a iľa peske mek avra romňa la Machalata. Oj sas e čhaj le
Abrahamoskre čhaskri le Izmaeloskri a e pheň le Nebajotoskri.

Le Jakoboskro suno

10 O Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba a geľa andro Charan.
11 Dogeľa pre varesavo than, kaj presuča, bo o kham imar zageľa andre. Iľa jekh le
barendar, thoďa peske les tel o šero a pašľiľa peske pre oda than.
12 Andro suno dikhľa drabina, savi džalas la phuvatar dži andro ňebos, a le
Devleskre aňjela pal late phirenas upre tele.
13 Upral late ačhelas o RAJ a phenďa: „Me som o RAJ, o Del tire dadeskro le
Abrahamoskro the o Del le Izakoskro. Kadi phuv, pre savi pašľos, dava tuke the
tire potomkenge.
14 Tire potomki ena ajci sar o prachos pre phuv a tu rozbaroha pro zapados, pro
vichodos, pro severos the pro juhos. Andre tu the andre tire potomki ena požehňimen
savore narodi pre phuv.
15 Me som tuha a chraňinava tut všadzik, kaj ča džaha, a anava tut pale andre kadi
phuv. Na omukava tut, medik na kerava oda avke, sar tuke diňom lav, hoj kerava.“
16 Sar pes o Jakob prekerďa andral o soviben, phenďa: „Čačes hino o RAJ pre kada
than, ale me olestar na džanavas!“
17 Daralas pes a phenďa: „Savi bari dar avel kale thanestar! Nane oda ňič aver sar
o kher le Devleskro. Kada hin e ňeboskri brana.“
18 O Jakob sig tosara ušťiľa, iľa oda bar, so leste sas tel o šero, ačhaďa les sar sveto
slupos a čhorďa avri upral pre oda bar o olejos.
19 Ole thaneske diňa nav Betel. Angloda pes oda than vičinelas Luz.
20 Akor o Jakob iľa vera le RAJESKE: „Te aveha manca, Devla, a te man chraňineha
pro drom, pre savo man mukava, te man deha maro the gada,
21 a te avava bachtales pale andro kher mire dadeskro, akor RAJEJA, aveha čačes
miro Del.
22 Kada bar, savo ačhaďom sar sveto slupos, ela le Devleskro kher a savorestar, so
man deha, tut dava e ďesjatka.“

29

O Jakob avel ko Laban

1 Paľis o Jakob džalas dureder le dromeha a avľa andre phuv pro vichodos.
2 Jekhvareste dikhľa pre maľa chaňig, paš savi pašľonas trin bakrengre stadi, bo
andral late denas te pijel le bakren. O bar pre chaňig sas igen baro.
3 Sar tradle ode savore stadi, ile tele o bar pal e chaňig a dine te pijel le bakren.
Paľis o bar thode pale pre chaňig.
4 O Jakob ke lende prevakerďa: „Khatar san phralale?“

„Amen sam andral e phuv Charan,“ odphende.
5 „Prindžaren le Nachoriskre čhas le Laban?“ phučľa lendar o Jakob.
„Prindžaras les,“ odphende leske.
6 Paľis lendar phučľa: „Sar dživel?“
Odphende: „Mištes. Dikh, leskri čhaj e Rachel akana avel le bakrenca.“
7 O Jakob phenďa: „E rat mek hiňi dur a mek nane časos te skidel upre le bakren. Den te pijel le bakren a džan len te pašinel.“
8 „Našťi,“ odphende leske, „medik pes kade na skidena upre savore stadi. Paľis laha tele o bar pal e chaňig a daha te pijel le bakren.“
9 Sar mek lenca vakerelas, avľa e Rachel le dadeskre bakrenca, bo oj pašinelas le bakren.
10 Sar o Jakob dikhľa la Rachel le Labanoskre bakrenca, geľa te lel o bar tele pal e chaňig a diňa te pijel peskre bačiskre bakren.
11 Paľis o Jakob čumidľa la Rachel a chudňa zorales te rovel.
12 O Jakob phenďa la Rachelake: „Me som tiri famelija. Miri daj e Rebeka hiňi pheň tire dadeskri.“ Avke oj oda denašľa te phenel peskre dadeske.
13 Sar o Laban šunďa, hoj avľa o Jakob, o čhavo leskra pheňakro, denašelas ke leste, hoj pes leha te arakhel. Obchudňa les, čumidľa les a iľa les andre peskro kher. Sar o Jakob leske vakerďa avri savoro, so pes ačhiľa,
14 o Laban leske phenďa: „Tu sal čačes mire ratestar the mire ťelostar.“ Avke o Jakob ačhiľa ke leste calo čhon.

Le Jakoboskre romňija

15 Paľis o Laban phenďa le Jakoboske: „Na kamav, hoj te keres prekal ma hijaba buči, ča vašoda, hoj sal mange famelija. Phen mange, sar kames, hoj tuke te počinav?“
16 Le Laban sas duj čhaja. E phureder pes vičinelas Leja a e terneder Rachel.
17 La Leja sas šukar* jakha, ale la Rachel sas šukar postava a sas igen šukar.
18 Le Jakoboske sas e Rachel buter pre dzeka, vašoda phenďa le Labanoske: „Vaš tiri terneder čhaj kerava prekal tu efta berš buči.“
19 O Laban odphenďa: „Mištes ela feder, te la dava tuke sar avre muršeske; ač ade ke ma!“
20 Avke o Jakob kerelas buči vaš e Rachel efta berš, ale leske oda dičholas sar ča vajkeci dživesa, bo igen la kamelas.
21 Paľis o Jakob phenďa le Labanoske: „De mange mira romňa, imar avľa o časos, hoj laha te ačhav te dživel.“
22 Avke o Laban vičinďa savore manušen odarik a kerďa hoscina.
23 Ale rači iľa peskra avra čha la Leja, anďa la ko Jakob a ov laha pašľiľa.
24 O Laban diňa la Lejake peskra služka la Zilpa.
25 Sar tosara o Jakob dikhľa, hoj oda sas e Leja, phenďa le Labanoske: „So manca kerďal? Či na keravas prekal tu buči vaš e Rachel? Soske manca thoďal avri?“
26 O Laban phenďa: „Andre amari phuv nane avke, hoj e terneder čhaj džal sigeder romeste sar e phureder.
27 Užar, medik na predžala kada bijaveskro kurko la Lejaha. Avke tuke šaj les the la Rachel, te vaš late kereha buči prekal ma mek aver efta berš.“
28 O Jakob kerďa avke a užarďa, medik na pregeľa o bijaveskro kurko. Paľis leske o Laban diňa peskra čha la Rachel romňake.
29 O Laban diňa la Rachelake peskra služka la Bilha.

---

* **29:17** Abo: slaba

30 Avke o Jakob pašľiľa the la Rachelaha. Kamelas la buter sar la Leja a kerelas
prekal o Laban mek aver efta berš.

Ešebna čhave le Jakoboskre

31 Sar o RAJ dikhľa, hoj o Jakob na kamelas la Leja, phundraďa andre late o dživipen,
ale la Rachel našťi uľa čhave.
32 E Leja ačhiľa khabňi, uľiľa lake čhavoro a diňa leske nav Ruben†, bo oj phenďa:
„O RAJ dikhľa pre miro pharipen. Akana man imar miro rom kamela.“
33 Pale ačhiľa khabňi, a sar lake uľiľa čhavoro, phenďa: „O RAJ šunďa, hoj o rom
man na kamel, vašoda mange diňa the kale čhavores.“ A diňa leske nav Šimeon‡.
34 Ačhiľa pale khabňi, uľiľa lake aver čhavoro a phenďa: „Akana imar miro rom
pes ľikerela paš mande, bo diňom les trine čhaven.“ Vašoda leske diňa nav Levi§.
35 Paľis pale ačhiľa khabňi, uľiľa lake čhavoro a phenďa: „Akana imar lašarava le
RAJES.“ A diňa leske nav Juda*. Paľis la preačhiľa te el čhave.

30

E Rachel the e Leja džan pre peste

1 Sar e Rachel dikhľa, hoj la našťi aven čhave, chudňa te žjarlinel pre peskri pheň
a phenďa le Jakoboske: „De man čhave! Bo sar na, ta merava!“
2 O Jakob sas pre Rachel choľamen a phenďa: „Či me som o Del, savo ľikerel tiro
dživipen, hoj te na ačhes khabňi?“
3 Oj odphenďa: „Kade hiňi miri služka e Bilha, dža ke late a mi uľol mange prekal
late čhave. Avke the man ena čhave.“
4 Avke diňa leske peskra služka la Bilha romňake a o Jakob geľa ke late.
5 E Bilha ačhiľa khabňi a diňa le Jakob čhavores.
6 Akor e Rachel phenďa: „O Del rozsudzinďa vaš ma a diňa man čačipen, šunďa
miro hangos a diňa man čhas.“ Vašoda leske diňa nav Dan*.
7 La Rachelakri služka e Bilha ačhiľa pale khabňi a le Jakob diňa dujtone čhavores.
8 Akor e Rachel phenďa: „Maravas man zoraha mira pheňaha a zviťazinďom upral
late.“ Vašoda leske diňa nav Naftali†.
9 Sar e Leja sprindžarďa, hoj la imar našťi aven čhave, diňa le Jakoboske peskra
služka la Zilpa romňake.
10 The e Zilpa diňa le Jakob čhavores.
11 Akor e Leja phenďa: „Savi bach man hin!“ Vašoda leske diňa nav Gad‡.
12 Paľis e Zilpa diňa le Jakob dujtone čhavores.
13 E Leja androda phenďa: „Savi požehňimen som! Akana man o džuvľa vičinena
požehňimen!“ Vašoda leske diňa nav Ašer§.
14 Jekhvar, sar pes skidelas upre e pšeňica, o Ruben džalas pre maľa. Arakhľa
ode mandragoroskre rastlini* a anďa len peskra dake la Lejake. E Rachel phenďa la
Lejake: „De man ole mandragorendar, so tuke anďa tiro čhavo.“
15 Oj lake odphenďa: „Nane tuke dos, hoj mange iľal mire romes? Kames te lel mek
the o mandragori mire čhastar?“
E Rachel lake phenďa: „Akor mi pašľol tuha kadi rat o Jakob vaš o mandragori, so
anďa tiro čhavo.“

---

† **29:32** Ruben hin: „Dikhen, muršoro.“ ‡ **29:33** Šimeon hin: „Ov šunel.“ § **29:34** Levi hin: „Te phandel jekhetane.“ * **29:35** Juda hin: „Te lašarel.“ * **30:6** Dan hin: „Rozsudzinďa.“ † **30:8** Naftali hin: „Te marel pes.“ ‡ **30:11** Gad hin: „O bachtaľipen.“ § **30:13** Ašer hin: „O požehnaňje.“ * **30:14** Pačanas, hoj o mandragori le džuvľenge pomožinen te ačhen khabne.

16 Sar pes o Jakob ke račate visarelas khere pal e maľa, e Leja geľa angle
leste a phenďa: „Av ke mande, bo me vaš tu počinďom kadi rat mire čhaskre
mandragorenca.“ Avke pašľolas odi rat laha.
17 O Del šunďa avri la Leja. Oj ačhiľa khabňi a diňa le Jakob pandžtone muršores.
18 Akor e Leja phenďa: „O Del man požehňinďa vaš oda, hoj diňom mire romeske
mira služka.“ Avke leske diňa nav Jisachar†.
19 E Leja pale ačhiľa khabňi a diňa le Jakob šovtone čhavores.
20 Akor e Leja phenďa: „O Del man diňa vzacno daros. Akana man miro rom imar
dela pačiv. Diňom les šove muršoren.“ Vašoda leske diňa nav Zebulun‡.
21 Paľis lake uľiľa čhajori a diňa lake nav Dina.
22 Akor peske o Del leperďa pre Rachel, šunďa la avri a phundraďa andre late o
dživipen.
23 Ačhiľa khabňi a uľiľa lake čhavoro. Paľis phenďa: „O Del mandar iľa e ladž.“
24 Diňa leske nav Jozef§ a phenďa: „Te mange o RAJ pridiňahas mek dujtone
čhavores!“

O Jakob the o Laban

25 Sar la Rachelake uľiľa o Jozef, phenďa o Jakob le Labanoske: „Muk man, kamav
te džal pale khere andre miri phuv.
26 De mange mire romňijen the mire čhaven, vaš save tuke keravas buči, hoj imar
te džav het. Se tu korkoro džanes, keci buči keravas prekal tu.“
27 Ale o Laban leske phenďa: „Av ke ma lačhejileskro, mangav tut, ma dža mek
ňikhaj! Mire devlora mange sikade, sar man o RAJ prekal tu požehňinel.
28 Phen mange, savo počiňiben kames.“
29 O Jakob leske phenďa: „Se tu džanes mištes, so keravas prekal tu a sar sas mištes
tire stadenge, kanastar somas paš lende.
30 Angloda, sar avľom, sas tut frima a akana tut hin igen but. O RAJ tut požehňinelas
všadzik, kaj me džavas. Me mušinav imar te dikhel the pre miri famelija.“
31 O Laban lestar phučľa: „Sar kames, hoj tuke te počinav?“

„Ňič man ma de,“ odphenďa o Jakob. „Ale te kereha kadi jekh veca prekal mande,
ta dureder tuke pašinava tire bakren.
32 Adadžives man predžava maškar savore tire stadi. Domuk mange, hoj te odlav
lendar savoren, pre save hin fleki the bodki. Savore kale bakre the kozi, pre save hin
fleki the bodki, ena miro počiňiben.
33 Pal kada džaneha, či som čačipnaskro, abo na: Sar aveha te dikhel pre miro
počiňiben a dikheha, hoj maškar o stadi hin kozi, pre save nane fleki abo bodki, abo
bakrore, save nane kale, akor šaj phenes, hoj len čorďom tutar.“
34 „Mištes,“ phenďa o Laban. „Mi el avke, sar phenes.“
35 Oda džives o Laban odďelinďa le capen the le kozen, pre save sas fleki the bodki,
the savoren, pre save sas vareso parno. Odďelinďa the savore kale bakren a diňa len
peskre čhavenge andro vasta,
36 hoj te džan le Jakobostar het pre ajci drom, keci šaj te predžal tel o trin džives.
O Jakob ode ačhiľa te pašinel leskre aver stadi.
37 Avke peske o Jakob skidňa zelena konara le topoľistar, le mandľovňikostar the
le plataňostar. Cirdňa pal lende tele e cipa, hoj te ačhel pre lende parne pasiki.
38 A kala konara thoďa andro žľabi, hoj o stadi len te dikhen, sar džana te pijel. Bo
ode pes parinenas.

---

† **30:18** Jisachar hin: „O počiňiben.“ ‡ **30:20** Zebulun hin: „E pačiv.“ § **30:24** Jozef hin: „Mi del mek.“

39 A ačhelas pes oda, hoj sar pes o bakre the o kozi parinenas angle ola konara,
uľonas lenge bakrore, pre save sas pasiki, fleki the bodki.
40 O Jakob odďelinďa ole bakroren le Labanoskre stadostar. Sar o bakre pes
parinenas, ačhavelas len avke, hoj te dikhen pre le Labanoskre kale bakre the pre
ola, pre save sas fleki, hoj lenge te uľon flekimen the bodkimen bakrore. Avke peske
kerďa bareder stados a odďelinďa len le Labanoskre stadostar.
41 Sar pes o zoraleder bakre parinenas, o Jakob thovelas o konara andro žľabos,
hoj pes anglal lende te parinen.
42 Ale sar sas o bakre slaba, na thovelas o konara anglal lende. Aleha o Laban
chudňa le slabe bakren a o Jakob le zoralen.
43 Avke o Jakob ačhiľa igen barvalo. Sas les but bakre, kozi, služki the sluhi, ťavi
the somara.

31

O Jakob denašel le Labanostar

1 O Jakob šunďa, sar o čhave le Labanoskre peske vakerenas: „O Jakob iľa savoro,
so sas amare dadeskro. Savoro peskro barvaľipen dochudňa amare dadestar.“
2 A o Jakob dikhľa, hoj o Laban imar na sas ke leste ajso lačho, sar sas.
3 Akor o RAJ phenďa le Jakoboske: „Dža pale ke tiri famelija andre phuv tire
dadengri. Me avava tuha.“
4 Sar o Jakob pašinelas o stados pre maľa, diňa peske te vičinel la Rachel the la
Leja
5 a phenďa lenge: „Tumaro dad imar nane ke ma ajso lačho, sar sas, ale o Del mire
dadeskro sas manca.
6 Se korkore džanen, sar caľa mira zoraha keravas buči prekal tumaro dad.
7 Ale ov manca thoďa avri! Dešvar mange čerinďa o počiňiben, ale o Del na
domukľa, hoj mange vareso nalačho te kerel.
8 Sar tumaro dad phenďa: ‚O flekimen ena tiro počiňiben,‘ avke savore bakrenge
uľonas flekimen bakrore. A sar phenďa: ‚O pasikimen ela tiro počiňiben,‘ avke le
bakrenge uľonas pasikimen bakrore.
9 A kavke o Del iľa o stados tumare dadestar a diňa les mange.
10 Sar avľa o časos le stadoskro te parinel pes, sas man suno a dikhľom, hoj o samci,
save chučenas pro samici, sas flekimen, pasikimen the bodkimen.
11 O aňjelos le Devleskro ke ma andro suno prevakerďa: ‚Jakob!‘ Me leske
odphenďom: ‚Kade som!‘
12 O aňjelos phenďa: ‚Dikh, hoj savore samci, save pes parinen le samicenca, hine
pasikimen, flekimen the bodkimen. Ačhiľa pes oda, bo dikhľom savoro, so tuha kerďa
o Laban.
13 Me som o Del, savo pes tuke sikaďa paš o Betel, kaj makhľal le olejoha o baruno
slupos a kaj man diňal vera. Akana dža avri andral kadi phuv pale andre tiri phuv,
kaj uľiľal.‘ “
14 E Rachel the e Leja phende le Jakoboske: „Amen džanas, hoj imar nane ňič, so
šaj chudas le dadeskre ďeďictvostar.
15 Kerďa amenca avke, sar te aňi leskre na uľamas! Se bikenďa amen a rozkerďa
savore love, so sas vaš amenge počimen!
16 Savoro barvaľipen, so o Del iľa amare dadestar, hin amaro the amare čhavengro.
Vašoda ker savoro avke, sar tuke phenďa o Del!“
17 Akor o Jakob ušťiľa, thoďa te bešel pro ťavi peskre čhaven the le romňen
18 a iľa peha savore peskre stadi the savoro barvaľipen, so peske dochudňa andro
Paddan-Aram, hoj te džal ke peskro dad ko Izak andre phuv Kanaan.

19 Sar o Laban džalas te strihinel le bakren, e Rachel čorďa peskre dadeske le
kherutne devloren.
20 O Jakob thoďa avri le Aramejčanoha le Labanoha, bo leske aňi na phenďa, hoj
džal lestar het.
21 Avke o Jakob iľa peha savoro, so sas leskro, a denašľa het. Paloda, sar pregeľa o
paňi Eufrat, džalas ko brehi andro Gilead.

O Laban džal pal o Jakob

22 Pal o trin dživesa phende avri le Labanoske, hoj o Jakob denašľa het.
23 Avke iľa peha peskre muršen a džalas pal leste efta džives, medik les na
dochudňa dži paš o brehi andro Gilead.
24 Ale rači avľa o Del andro suno ko Laban a phenďa leske: „De tuke pozoris, hoj le
Jakoboske te na phenes aňi lačho aňi nalačho!“
25 O Laban dochudňa le Jakob akor, sar rozthovelas o stanos. Avke the o Laban
rozthoďa o stani peskre muršenca pro brehi andro Gilead.
26 O Laban phenďa le Jakoboske: „So kerďal? Thoďal manca avri! Mire čhajen
čorďal sar varesave zajatcen andral o mariben!
27 Soske mandar počoral denašľal a thoďal manca avri? Šaj tut ľigenďom avri
radišagoha the le giľavipnaha, le bubnenca the le citarenca.
28 Na domukľal mange aňi, hoj te čumidav mire čhajen the lengre čhaven. Ľikerďal
tut sar nagoďaver manuš!
29 Hin man zor te kerel tumenge namištes, ale o Del tumare dadeskro mange idž
phenďa: ‚De tuke pozoris, hoj le Jakoboske te na phenes aňi lačho aňi nalačho!‘
30 Te imar avke kamehas te džal pale ke tiro dad, soske mange čorďal mire kherutne
devloren?“
31 O Jakob le Labanoske odphenďa: „Bo daravas man a gondoľinďom mange, hoj
mange leha tire čhajen la zoraha.
32 Ale ke kaste arakheha tire devloren, oda mi merel! Angle amare phrala predikh
savoro, so man hin, a le tuke pale oda, so hin tiro.“ O Jakob na džanelas olestar, hoj
len čorďa e Rachel.
33 O Laban geľa andro stanos le Jakoboskro, paľis andro stanos la Lejakro a the
andro stanos le soduje služkengro, ale ňič na arakhľa. Sar avľa avri andral o stanos
la Lejakro, geľa andro stanos la Rachelakro.
34 Ale oj garuďa le kherutne devloren andro sedlos la ťavakro a bešľa peske pre
oda. O Laban predikhľa calo stanos, ale na arakhľa ňič.
35 E Rachel phenďa le dadeske: „Ma av choľamen pre ma, rajeja miro, ale našťi
anglal tu uščav, bo hin man ola dživesa, so aven pre dojekh džuvľi.“ O Laban rodelas,
ale le devloren na arakhľa.
36 Akor o Jakob choľisaľiľa a phenďa le Labanoske: „So tut kerďom ajso nalačho?
Soha tut dukhaďom, hoj pre mande avke džas?
37 Te chudňal imar te prerodel mire veci, arakhľal vareso, so hin tiro? Thov oda
kade anglal mire the tire phrala a on mi phenen, kaskro hin o čačipen!
38 Keravas prekal tu biš (20) berš buči. Šoha tire bakrendar the kozendar na uľonas
mule. Me šoha na chavas tire bakrendar andral o stados,
39 a sar len murdarelas o dzivo džviros, me korkoro oda lavas pre mande. Te
merelas vareso rači abo dživese, furt oda mandar mangehas pale.
40 O kham man labarelas prekal o džives a prekal e rat fadžinavas – na sas man
aňi soviben.
41 Kavke keravas prekal tu biš (20) berš buči. Dešuštar (14) berš vaš soduj čhaja a
šov berš vaš o stadi, ale dešvar mange čerinehas miro počiňiben.

42 Te na uľahas manca o Del mire dadengro, o Del le Abrahamoskro, saves o Izak
lašarelas, akor čačes tu man na diňalas ňič. Ale o Del dikhľa miro pharipen, sar
phares keravas prekal tu buči, a vašoda tut o Del rači pokarhinďa.“
43 O Laban leske odphenďa: „Kala čhaja hine mire čhaja, kala čhave hine mire
čhave a kada stados hino miro stados. Savoro, so kade dikhes, hin miro. Ale
adadžives našťi kerav ňič, hoj te ačhen paš ma mire čhaja peskre čhavenca.
44 Vašoda av, phandaha maškar peste e zmluva a o Del ela švedkos maškar
amende.“
45 Akor o Jakob iľa o bar a ačhaďa les sar slupos.
46 Peskre phralenge phenďa: „Anen o bara!“ Skidle o bara a thode len pre kopa.
Paľis chanas paš e kopa*.
47 Avke o Laban ole thaneske diňa nav Jegar-Sahaduta a o Jakob les diňa nav Gal-
Ed†.
48 O Laban phenďa le Jakoboske: „Kadi kopa bara ela adadžives sar švedkos maškar
amende“, vašoda pes vičinel Gal-Ed.
49 Vičinel pes the Micpa‡, bo o Jakob phenďa: „O RAJ mi stražinel the man the tut,
sar pestar avaha dur a na avaha jekhetane.“
50 O Laban leske mek phenďa: „Te tut namištes ľikerďalas ke mire čhaja, abo tuke
iľalas mek aver romňijen, kajte na džanľomas pal oda, ma bister, o Del hino švedkos
maškar amende!“
51 O Laban leske mek phenďa: „Dikh, kade hin e baruňi kopa a kade hin o baruno
slupos, so ačhaďom maškar amende.
52 Kadi kopa the kada slupos hine sar švedki. Me na predžava kadi baruňi kopa a
tu našťi predžaha kada slupos, hoj te džas pre peste nalače gondoľišagoha.
53 O Del le Abrahamoskro the o Del le Nachoriskro, o Del amare dadengro, mi el
amaro sudcas!“
O Jakob avke diňa vera pro Del, saves o Izak lašarelas.
54 Paľis o Jakob anďa e obeta pro verchos a vičinďa peskre phralen, hoj lenca te
chal. Chanas o chaben a ačhile ode te sovel.

32

O Jakob pes kamel te zdžal le Ezavoha

1 O Laban sig tosara ušťiľa, čumidľa peskre čhajen the lengre čhaven, požehňinďa
len a visarďa pes pale khere.
2 Sar džalas o Jakob dureder peskre dromeha, pre savo pes mukľa, arakhle pes leha
le Devleskre aňjela.
3 Soča len dikhľa, phenďa: „Kada hin le Devleskro taboris.“ Ole thaneske diňa nav
Machanajim*.
4 O Jakob bičhaďa anglal peste peskre muršen ke peskro phral ko Ezav, andre seiriko
phuv Edom.
5 Phenďa lenge: „Kavke phenena mire rajeske le Ezavoske: ‚Kada tuke del te džanel
tiro sluhas o Jakob: Dži akana dživavas ko Laban.
6 Hin man mire gurumňa, somara, bakrore, sluhi the služki. Bičhavav ke tu mire
muršen pačabnaha, hoj aveha ke ma jileskro.‘ “
7 Sar avenas pale o murša, save sas bičhade, phende le Jakoboske: „Dogeľam ke
tiro phral ko Ezav. Ov imar avel ke tu štar šel (400) muršenca.“
8 Androda avľa pro Jakob bari dar the pharipen a rozďelinďa peskre manušen,
bakren, gurumňen the ťaven pro duj tabora.

---

* **31:46** E hebrejiko čhib: pre kopa † **31:47** The Jegar-Sahaduta the Gal-Ed hin: e kopa bara sar švedkos.
‡ **31:49** Oda hin: E veža, khatar pes stražinel. * **32:3** Oda hin: o duj tabora.

9 Phenďa peske: „Te avela o Ezav ke jekh taboris a domarela les, dujto taboris
ačhela a šaj denašel het.“
10 Paľis pes o Jakob mangelas ko Del: „Devla mire phure dadeskro le Abrahamoskro
a mire dadeskro le Izakoskro, šun man! Ó, RAJEJA, tu mange phenďal, hoj te džav
pale andre miri phuv the ke miri famelija, a diňal man lav, hoj man deha andre
savoreste bach.
11 Na som ajso lačho, hoj mange te presikaves o jileskeriben a te keres oda, so tutar
mangav me, tiro služobňikos. Sas man ča e paca sar kadarik pregeľom prekal o
Jordan a akana man hin duj tabora.
12 Mangav tut, le man avri andral o vasta le Ezavoskre, bo darav, hoj avela a
murdarela man the le romňijen le čhavenca.
13 Bo tu man diňal lav, hoj man deha bach a but čhaven sar moroskri poši, so pes
na del te zgenel.“
14 Odi rat ode o Jakob ačhiľa te sovel. Paľis odďelinďa le stadostar o dari prekal o
Ezav, prekal peskro phral:
15 Iľa duj šel (200) kozen, biš (20) capen, biš (20) baranen the duj šel (200) bakren,
16 tranda (30) ťaven peskre terne ťavenca, saranda (40) gurumňen, deš biken, biš
(20) somaricen the deš somaren.
17 O stadi, so rozďelinďa, diňa peskre sluhenge a phenďa: „Džan anglal a o stadi
mi en jekh avrestar dureder.“
18 Le ešebnoneske phenďa: „Te tut zdžaha mire phraleha le Ezavoha a phučela
tutar: ‚Kaskro sal a kaj džas a kaskro hin kada stados, so trades angle tu?‘
19 Pheneha: ‚Kada hin daros tire služobňikostar le Jakobostar, so bičhavel peskre
rajeske le Ezavoske. A ov avel pal amende.‘ “
20 Phenďa the le dujtoneske, le tritoneske the savorenge, ko džanas pal o stadi, hoj
kada te phenen le Ezavoske, sar pes leha zdžana:
21 „The korkoro tiro služobňikos o Jakob avel pal amende.“ Bo o Jakob peske
phenďa: „Dava le Ezav daros, savo bičhavav anglal ma, hoj pre ma imar te na rušel,
a paľis man leske sikavava. Talam man prilela kamibnaha.“
22 O dari sas bičhade anglal leste, ale ov ačhiľa prekal e rat andro taboris.

O Jakob pes marel le Devleha

23 O Jakob mek odi rat ušťiľa, iľa peha peskre duje romňijen, soduje služken the
peskre dešujekh (11) čhaven a pregeľa prekal o paňi Jabok.
24 Ešeb bičhaďa len prekal o paňi a paľis savoro, so les sas.
25 Sar ačhiľa korkoro, avľa ke leste varesavo murš a marelas pes leha, medik na
vidňisaľolas.
26 Sar dikhľa, hoj les na domarela, demaďa les andro klubos a o klubos leske chučiľa
avri.
27 O murš phenďa: „Muk man, bo imar avel avri o kham.“
O Jakob phenďa: „Na mukava tut, medik man na požehňineha.“
28 O murš phučľa: „Sar tut vičines?“
„Jakob,“ odphenďa.
29 „Imar tut na vičineha Jakob, ale Izrael,“ phenďa o murš, „bo marehas tut le
Devleha the le manušenca a zviťazinďal upral lende.“
30 O Jakob lestar paľis phučľa: „Mangav tut, phen mange tiro nav.“
Ale ov odphenďa: „Soske kames te džanel miro nav?“ A požehňinďa le Jakob.
31 O Jakob phenďa: „Dikhľom le Devles muj-mujeha a ačhiľom te dživel.“ Avke diňa
ole thaneske nav Peniel†.

† **32:31** Oda hin: o muj le Devleskro.

32 Sar o Jakob džalas pal oda than Penuel het, o kham imar avelas avri a ov phirelas
banges, bo leskro klubos sas dukhado.
33 Vašoda dži akana o Izraeliti na chan o šľachi pal o klubos, bo e šľacha pro klubos
le Jakoboskro sas dukhaďi.

33

O Jakob pes arakhel le Ezavoha

1 Sar o Jakob dikhľa, hoj avel o Ezav le štar šel (400) muršenca, rozďelinďa le
čhaven maškar e Leja, Rachel the duj služki.
2 Ešeb ačhaďa le duje služken lengre čhavenca, pro dujto than la Leja lakre
čhavenca a paľis la Rachel le Jozefoha.
3 Avke o Jakob geľa anglal lende a eftavar banďolas dži pre phuv, medik pes na
dochudňa ko phral.
4 Ale o Ezav denašľa takoj ko phral, obchudňa les a čumidľa. A sodujdžene chudle
te rovel.
5 Sar pes o Ezav rozdikhľa, dikhľa romňijen le čhavenca a phenďa: „Ko hine kala,
so hine paš tu?“
O Jakob odphenďa: „Oda hine mire čhave, savenca o Del požehňinďa tire
služobňikoske.“
6 Avke avle o služki le čhavenca a banďile anglal leste.
7 Geľa ke leste e Leja le čhavenca a the on banďile anglal leste. Pal savorende geľa
ke leste the e Rachel le čhaha le Jozefoha a banďile anglal leste.
8 O Ezav phučľa: „So mange kames te sikavel kale savore stadenca, saven
bičhaďal?“
O Jakob odphenďa: „Diňom tuke len sar daros, hoj prekal lende tuke te avav pre
dzeka, rajeja miro.“
9 Ale ov phenďa: „Man hin but, phrala miro, ča muk tuke oda, so hin tiro.“
10 „Na!“ phenďa o Jakob. „Te arakhľom milosť andre tire jakha, le kada daros
mandar. Priiľal man ajse bare lačhipnaha, hoj sar dikhav pre tiro muj, dičhol mange
avri sar le Devleskro muj!
11 Mangav tut, le mandar kada daros. Se o Del man andre savoreste požehňinďa a
hin man savorestar but.“ Sar les o Jakob but prevakerelas, iľa lestar oda daros.
12 O Ezav phenďa: „Mukas pes le dromeha sodujdžene a džas jekhetane.“
13 O Jakob odphenďa: „Miro raj džanel, hoj man hin cikne čhave a mušinav man
te starinel the pal o bakre the gurumňa, so den te pijel peskre ciknen. Te pre lende
siďarava ča jekh džives, merena mange savore stadi.
14 Mi džal miro raj anglal peskro služobňikos. Me džava polokes pal tute, ale avke
sig, sar pes dela le stadenca the le čhavenca, medik na dodžava ke tu andro Seir,
rajeja miro.“
15 Paľis o Ezav phenďa: „Mangav tut, domuk, hoj bajča varesave džene mire
manušendar te džan tuha.“
„Na kampel,“ odphenďa o Jakob. „Ča jekh kamav, hoj te arakhav milosť andre tire
jakha, rajeja miro.“
16 Mek oda džives o Ezav odgeľa pale andro Seir.
17 Ale o Jakob džalas andro Sukot, kaj peske ačhaďa kher a prekal peskre stadi
kerďa streškici. Vašoda pes oda foros vičinel Sukot.
18 Sar o Jakob avľa avri andral o Paddan-Aram, dogeľa mištes andro foros Šichem
andre phuv Kanaan a bešelas paš o foros.
19 Le Chamoroskre čhavendar o Jakob cinďa kotor maľa vaš o šel (100) rupune. (O
Chamor sas dad le Šichemoskro.) Ode o Jakob rozthoďa peskre stani.

20 Ačhaďa ode oltaris a diňa leske nav El-Elohe Izrael*.

34

E Dina the o Šichem

1 Jekhvar e Dina, le Jakoboskri čhaj, savi leske uľiľa la Lejatar, džalas pes te
sprindžarel le džuvľenca, save ode bešenas.
2 Sar la dikhľa o Šichem, iľa la našilu, pašľila laha a iľa latar e pačiv. Leskro dad o
Chamor sas Chivijcos a sas rašaj andre odi phuv.
3 Akor pes o Šichem igen zakamľa andre le Jakoboskri čhaj Dina a kamelas te
dochudel lakro jilo.
4 O Šichem phenďa peskre dadeske le Chamoroske: „Le mange kala džuvľa
romňake!“
5 O Jakob pes došunďa, hoj o Šichem iľa leskra čha la Dina a našilu laha pašľiľa.
Ale na vakerelas pal oda, medik leskre čhave na avle pale pal e maľa le stadostar.
6 No o Chamor, o dad le Šichemoskro, geľa avri ko Jakob, hoj leha te vakerel.
7 Sar o čhave le Jakoboskre avenas pal e maľa a došunde pes, so pes ačhiľa, igen len
ada zadukhanďiľa a igen choľisaľile. Se o Šichem kerďa baro džungipen le Izraeloske,
bo našilu pašľiľa lengra pheňaha. Kerďa oda, so na sas domuklo.
8 Ale o Chamor lenge phenďa: „Miro čhavo o Šichem pes igen zakamľa andre
tumari čhaj. Den leske la romňake.
9 Sthovas amare fameliji. Tumen amenge dena tumare čhajen a tumen lena peske
amare čhajen.
10 Bešen amenca a e phuv ela prekal tumende phundraďi. Dživen tumenge
slobodnones a ačhen kade te bešel.“
11 Paľis o Šichem phenďa lakre dadeske the lakre phralenge: „Te arakhav e milosť
andre tumare jakha! Dava tumen savoro, so kamena.
12 Phenen, save dari kamen vaš e čhaj a keci kampel te počinel. Dava tumen ajci,
keci kamena. Ča den mange la romňake!“
13 Vašoda, hoj o Šichem lengra pheňaha la Dinaha našilu pašľiľa, kamle lenca le
Jakoboskre čhave te thovel avri a odphende le Šichemoske the leskre dadeske le
Chamoroske:
14 „Ada našťi keras, hoj peskra pheňa te das le muršeske, savo nane obrezimen, bo
uľahas oda prekal amende ladž.
15 Ale ča avke pes šaj dovakeras, te pes dojekh murš tumendar dela te obrezinel,
avke sar sam amen obrezimen.
16 Paľis tumenge daha amare čhajen a amen peske laha tumare čhajen. Avke
dživaha jekhetane sar jekh narodos,
17 ale te amen na šunena a na dena pes te obrezinel, la čha peske laha a džaha
het.“
18 Ada sas le Chamoroske the leskre čhaske le Šichemoske pre dzeka.
19 O terno, savo sas andro jakha peskra famelijake igen baro, na užarďa a sigo geľa
oda te kerel, bo le Jakoboskra čha igen kamelas.
20 Avke o Chamor the leskro čhavo gele ke brana peskre foroskri a vakerenas ko
murša, so ode bešenas:
21 „Kala murša kamen amenca te dživel čačes andro smirom. Mi ačhen akor te
bešel andre kadi phuv a mi phiren, kaj ča kamen, bo o than hino dos baro the prekal
lende. Amen peske laha lengre čhajen romňijenge a peskre čhajen daha lenge.

---

* **33:20** Oda hin: O El hin o Del le Izraeloskro.

22 Ale kala murša ča akor ačhena amenca te dživel sar jekh narodos, te pes dojekh
amaro murš dela te obrezinel, avke sar hine on obrezimen.
23 A paš oda: Či na ena amare lengre stadi, barvaľipen the savore džviri? No ča
priačhas lenge pre oda a bešena amenca!“
24 Savore murša, so sas paš odi brana le foroskri, šunde le Chamor the leskre čhas
le Šichem a dine pes te obrezinel.
25 Pal o trito džives, sar len sas o dukha, o Šimeon the o Levi, o duj čhave le
Jakoboskre, la Dinakre phrala, ile o šabľi, počoral gele andro foros a murdarde avri
savore muršen.
26 Le šabľenca murdarde the le Chamor the leskre čhas le Šichem. Paľis ile la Dina
andral o kher le Šichemoskro a gele het.
27 Le Jakoboskre čhave avle pale ke ola mule a vaš e ladž peskra pheňakri skidle
savoro andral o foros.
28 Ile le bakren, le gurumňen, le somaren a savoro, so sas ode the pre maľa.
29 Odľigende savoro lengro barvaľipen the le romňen le čhavenca a skidle savoro,
so len sas andro khera.
30 Paľis o Jakob phenďa le Šimeonoske the le Leviske: „Tumen man aleha anďan
andre bibach, bo akana man o Kanaančana the o Perizeja andre kadi phuv našťi
avri ačhena. Hin man ča frima manuša. Te pes sthovena jekhetane pre mande,
zviťazinena upral ma a zňičinena man the olen, ko hine manca.“
31 Ale on odphende: „Či šaj leske domukľam, hoj te kerel amara pheňaha sar
lubňaha?“

35

O Del požehňinel le Jakob andro Betel

1 O Del phenďa le Jakoboske: „Visar tut pale andro Betel a ač ode te bešel. Ačhav o
oltaris le Devleske, savo pes tuke sikaďa, sar denašehas tire phralestar le Ezavostar.“
2 Akor o Jakob phenďa leskra famelijake the savorenge, ko sas leha: „Čhiven het
savore avre devlen, so hine tumende, žužaren tumen a preuren tumen.
3 Aven džas andro Betel. Ode ačhavava o oltaris le Devleske, savo man šunďa avri
oda džives, sar somas andro pharipen, a ľidžalas man pal o drom.“
4 Avke leske dine savore avre devlen, so lende sas, a the o kružki, so lende sas
figimen andro kana. O Jakob oda garuďa andre phuv tel o dubos* paš o foros Šichem.
5 Sar džanas avri andral oda foros, avľa pre ola manuša ole forendar ajsi bari dar
le Devlestar, hoj na kerde ňič le Jakoboskra famelijake.
6 O Jakob avľa savore peskre manušenca andro Luz, so adadžives hin o Betel andre
phuv Kanaan.
7 Ode ačhaďa oltaris a diňa ole thaneske nav El-Betel, bo ode pes leske o Del sikaďa,
sar denašelas peskre phralestar.
8 Andre oda časos muľa e Debora, la Rebekakri služka, savi la bararďa avri.
Parunde la tel o dubos teleder le Betelostar. Ole duboske diňa nav „o Rovibnaskro
Dubos“.
9 Kana o Jakob pes visarelas andral o Paddan-Aram, sikaďa pes leske pale o Del a
požehňinďa les.
10 Phenďa leske: „Tiro nav hin Jakob, ale akanastar tut vičineha Izrael.“ Avke leske
o Del diňa nav Izrael.
11 O Del leske mek phenďa: „Me som o Nekzoraleder Del. Av plodno a rozmnožin
tut! Tutar avena but narodi a aveha dad le kraľenge.

* **35:4** Abo: o terebint

12 E phuv, so diňom le Abrahamoske the le Izakoske, dav tuke a the tire čhavengre
čhavenge.“
13 Avke lestar o Del paľis odgeľa pal oda than, kaj leha vakerelas.
14 Ode, kaj leha o Del vakerelas, ačhaďa o Jakob baruno slupos a čhiďa pre leste
avri e mol the o olejos, so le Devleske anďa sar obeta.
15 Ole thaneske, kaj leha o Del vakerelas, diňa o Jakob nav Betel†.

E Rachel merel, sar uľol o Benjamin

16 Andral o Betel paľis džanas dureder, a sar sas imar pašes paš e phuv Efrata,
chudňa e Rachel te ločhol a ločholas igen phares.
17 Androda lake phenďa e džuvľi, savi lake pomožinelas paš o ločhuviben: „Ma
dara tut Rachel, ela tut pale muršoro.“
18 Ale sar oj merelas a sas imar pašes paš o meriben, diňa peskre čhaske nav Ben-
Oni‡, ale o Jakob leske diňa nav Benjamin§.
19 Avke e Rachel muľa a parunde la le dromeha andre Efrata, so hin adadžives o
Betlehem.
20 Upral lakro hrobos ačhaďa o Jakob bar a dži adadžives ačhel kada bar sar o
leperiben prekal e Rachel.
21 O Izrael paľis odarik odgeľa a rozthoďa o stanos pal e veža Migdal-Eder*.
22 Sar imar bešelas andre kadi phuv, o Ruben pašľiľa la Bilhaha, savi sas romňi-
služobňička leskre dadeskri, a o Izrael pes pal oda došunďa.

Le Jakoboskre čhave

Le Jakob sas dešuduj (12) čhave.
23 La Lejakre čhave sas o Ruben, ešebno čhavo le Jakoboskro, paľis o Šimeon, o
Levi, o Juda, o Jisachar the o Zebulun.
24 La Rachelakre čhave sas o Jozef the o Benjamin.
25 La Rachelakra služka la Bilha sas čhave o Dan the o Naftali.
26 La Lejakra služka la Zilpa sas čhave o Gad the o Ašer.
Kala sas o čhave le Jakoboskre, save leske uľile andro Paddan-Aram.

Le Izakoskro meriben

27 Paľis o Jakob avľa ke peskro dad Izak andro Mamre andro Kirjat-Arba, so hin
adadžives o Hebron, kaj bešenas o Abraham the o Izak.
28 O Izak dživelas šel the ochtovardeš (180) berš.
29 Muľa andre šukar lače phuripnaskre berša a geľa paš peskre phure dada, save
mule. Leskre čhave o Ezav the o Jakob les parunde.

36

Le Ezavoskre čhave

1 Kala hine o čhave le Ezavoskre, saves sas the aver nav Edom.
2 O Ezav peske iľa romňen, save sas Kanaančanki: la Ada, la čha le Elonoskra le
Chetitoskra, the la Oholibama, la Anakra čha, savake sas papus o Chivijcos o Cibeon.
3 Iľa peske the le Izmaeloskra čha la Basemat, savi sas le Nebajotoske pheň.
4 La Adake uľila o Elifaz a la Basematake o Reuel.
5 La Oholibamake uľila o Jeuš, o Jalam the o Korach. Kala hine le Ezavoskre čhave,
save leske uľile andre phuv Kanaan.

---

† **35:15** Oda hin: o kher le Devleskro. ‡ **35:18** Oda hin: o čhavo mire pharipnaskro. § **35:18** Oda hin: o čhavo mire čače vasteskro. * **35:21** Oda hin: e veža, kaj stražinenas o stadi.

6 Paľis iľa o Ezav peskre romňen the čhaven, savore manušen, save sas leskre, the
savore stadi, mek aver dobitkos the savoro barvaľipen, so les sas andre phuv Kanaan,
a geľa het peskre phralestar le Jakobostar andre phuv Seir.
7 Odgeľa vašoda, bo ov the o Jakob sas igen barvale a našťi imar bešenas jekhetane.
Bo pre odi phuv, andre savi bešenas, sas imar frima chaben prekal lengre stadi.
8 O Ezav, savo pes vičinelas the Edom, ačhiľa te bešel pre brehengri phuv Seir.
9 O Ezav sas papus le Edomčanenge pre seiriko phuv a kala hine leskre čhave.
10 Lengre nava sas o Elifaz, o čhavo la Ezavoskra romňakro la Adakro, the o Reuel,
o čhavo la Ezavoskra romňakro la Basematakro.
11 Le Elifazoskre čhave sas o Teman, o Omar, o Cefo, o Gatam the o Kenaz.
12 Le Elifaz sas the romňi-služobňička e Timna, savake uľila o Amalek. E Ada sas
lenge baba.
13 Le Reueloskre čhave sas o Nachat, o Zerach, o Šamah the o Mizah. E Basemat
sas lenge baba.
14 O Jeuš, o Jalam the o Korach sas čhave la Oholibamakre, savi sas čhaj le Anaskri,
savo sas čhavo le Cibeonoskro.
15 Kala kmeňi avle le Ezavostar the leskre ešebne čhastar le Elifazostar: o Teman,
o Omar, o Cefo, o Kenaz,
16 o Korach, o Gatam the o Amalek. Kala savore hine la Adakre čhaskre čhave.
17 Kala kmeňi avle le Reuelostar, le Ezavoskre čhastar: o Nachat, o Zerach, o Šamah
the o Mizah. Kala savore hine la Basematakre potomki.
18 Kala Ezavoskre kmeňi avle la Oholibamatar, la Anakra čhatar: o Jeuš, o Jalam
the o Korach.
19 Kala kmeňi avle le Ezavostar – le Edomostar.
20 O Seir sas andral o Choričanengro kmeňos, so dživelas andre odi phuv mek
sigeder, sar avľa o Ezav. Andral o Seir avle o kmeňi o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o
Anah,
21 o Dišon, o Ecer the o Dišan. Kala hine o Choričanengre kmeňi le Seirostar andral
e phuv Edom.
22 Le Lotanoskre čhave sas o Chori the o Hemam a leskri pheň sas e Timna.
23 Le Šobaloskre čhave sas o Alvan, o Manachat, o Ebal, o Šefo the o Onam.
24 Le Cibeonoskre čhave sas o Ajah the o Anah. O Anah sas oda, savo arakhľa pre
pušťa o prameňa le tate paňeha, sar pašinelas le dadeskre somaren.
25 Le Anoskre čhave sas o Dišon the e Oholibama.
26 Le Dišonoskre čhave sas o Chemdan, o Ešban, o Jitran the o Keran.
27 Le Eceroskre čhave sas o Bilhan, o Zaavan the o Jaakan.
28 Le Dišanoskre čhave sas o Uc the o Aran.
29-30 Kala hine o chorijcika kmeňi andral o Seir: o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah,
o Dišon, o Ecer the o Dišan.

O edomika kraľa

31 Kala hine o kraľa, save sas andro Edom mek sigeder, sar sas le Izraeliten kraľis:
32 Andro Edom kraľinelas o Belas, savo sas o čhavo le Beoriskro. Leskro foros sas
e Dinhaba.
33 Sar muľa o Belas, kraľinelas o Jobab, le Zerachoskro čhavo andral e Bocra.
34 Sar muľa o Jobab, kraľinelas o Chušam andral e phuv Teman.
35 Sar muľa o Chušam, kraľinelas le Bedadoskro čhavo o Hadad, savo zviťazinďa
upral o Midijana pre moabiko phuv. Leskro foros sas Avit.
36 Sar muľa o Hadad, kraľinelas o Samlah andral e Masreka.
37 Sar muľa o Samlah, kraľinelas o Šaul andral o Rechobot paš o Baro paňi.
38 Sar muľa o Šaul, kraľinelas le Achboriskro čhavo o Baal-Chanan.

39 Sar muľa o Baal-Chanan, kraľinelas o Hadar. Leskro foros pes vičinelas Pau a
leskri romňi sas e Mehetabel, e čhaj la Matredakri, e čhaj la Me-Zahabakri.
40 Kala kmeňi sas le Ezavostar: o Timnas, o Alvah, o Jetet,
41 o Oholibamah, o Elah, o Pinon,
42 o Kenaz, o Teman, o Mibcar,
43 o Magdiel the o Iram. Kala nava chudle pal peskre ešebna dada. Dojekh lendar
bešelas pre aver than andre phuv Edom. Kala savore Edomčana sas le Ezavostar.

37

O Jozef the leskre phrala

1 O Jakob geľa te dživel andro Kanaan, kaj dživelas leskro dad sar cudzincos.
2 Kada hin pal e famelija le Jakoboskri.
Sar sas le Jozefoske dešuefta (17) berš, pašinelas le bakren peskre phralenca.
Bešelas peskre dadeskre čhavenca, save sas la Bilhatar the la Zilpatar. O Jozef anelas
pal peskre phrala o nalače hiri peskre dadeske.
3 O Izrael kamelas buter le Jozef sar okle čhaven, bo uľiľa leske, sar sas imar phuro.
O Jakob leske diňa te sivel igen šukar farebno plašťos.
4 Sar dikhle leskre phrala, hoj lengro dad le Jozef kamelas buter sar len, našťi les
avri ačhenas, a vašoda leha imar aňi šukares na vakerenas.
5 Jekhvar džalas o Jozef suno. Sar phenďa avri o suno peskre phralenge, sas mek
buter choľamen pre leste,
6 bo kavke lenge phenďa: „Šunen, phralale, pal soste džavas suno!
7 Samas pre maľa a phandahas o snopi la pšeňicakre. Miro snopos pes hazdňa a
ačhelas upre. Tumare snopi ačhenas pašal miro snopos a banďonas anglal leste.“
8 Pre kada leske o phrala phende: „So kames upral amende te kraľinel abo te
vladňinel?“ Vaš leskre sune the lava les o phrala mek goreder našťi avri ačhenas.
9 Le Jozef sas mek the aver suno a phenďa les le phralenge: „Sas man mek aver
suno! Banďolas angle ma o kham, o čhonoro the o dešujekh (11) čercheňa.“
10 Kada phenďa le dadeske the le phralenge. Ale o dad leske phenďa: „Savo suno
tut sas? Pal soste oda hin? Či avava me, tiri daj the tire phrala a banďuvaha angle tu
dži pre phuv?“
11 Vašoda pre leste leskre phrala žjarlinenas, ale o dad gondoľinelas furt pal oda
suno.
12 Jekhvar, sar o phrala gele te pašinel le dadeskre bakren andro Šichem,
13 o Izrael phenďa le Jozefoske: „Tire phrala pašinen paš o Šichem. Av, bičhavav
tut pal lende.“
Ov odphenďa: „Kade som.“
14 O Izrael leske phenďa: „Dža, dikh, sar hin le phralenge the le stadenge. Paľis av
a phen mange oda.“ Paľis les bičhaďa andral e dolina Hebron.
Avke o Jozef avľa andro Šichem,
15 kaj les arakhľa varesavo murš, sar phirelas upre tele pal e maľa, bo na džanelas,
kaj te džal, a phučľa lestar: „So rodes?“
16 „Rodav mire phralen,“ odphenďa o Jozef. „Phen mange, kaj pašinen peskre
stadi?“
17 Oda murš leske phenďa: „Gele adarik het. Me len šunďom, sar vakerenas, hoj
džana andro Dotan.“
O Jozef paľis geľa pal peskre phrala a arakhľa len andro Dotan.
18 Sar les dikhle dural, mek sigeder, sar paš lende doavľa, phende peske, hoj les
murdarena.
19 Vakerenas maškar peste: „Dikhen, avel o raj le sunengro!

20 Aven džas! Murdaras les! Paľis les čhivaha andre chaňig a phenaha, hoj les
chaľa o dzivo džviros. Avke dikhaha, so ela leskre sunenca!“
21 Sar oda šunďa o Ruben, kamelas les te cirdel avri andral lengre vasta, vašoda
phenďa: „Na murdaras les!
22 Ma čhoren avri o rat! Čhiven les andre kadi chaňig, so hiňi pre pušťa. Ma thoven
pre leste o vasta!“ Bo ov les kamľa te zachraňinel lendar a te anel les pale ko dad.
23 Sar o Jozef avľa ko phrala, čhide pal leste tele oda šukar farebno plašťos, so sas
pre leste,
24 a paľis les čhide andre chaňig. Andre chaňig na sas paňi.
25 Akor, sar bešenas paš o chaben, dikhle te avel le Izmaeliten le ťavenca andral o
Gilead. O ťavi anenas pre peste e voňavo riciňa, o balzamos the e mirha, so ľidžanas
andro Egipt.
26 O Juda phenďa peskre phralenge: „So amen ela olestar, te le phrales murdaraha
a garuvaha andre oda, hoj les murdarďam?
27 Džas, bikenas les le Izmaelitenge, ale na thovas pre leste o vasta. Se hino amaro
phral, amare ratestar.“ O phrala les šunde.
28 Sar odarik predžanas o midijaňika kupci, o phrala ile avri le Jozef andral e chaňig
a bikende les vaš o biš (20) rupune le Izmaelitenge, save les ľigende andro Egipt.
29 Sar o Ruben avľa pale paš e chaňig a dikhľa, hoj o Jozef ode nane, čhingerďa pre
peste o plašťos.
30 Avľa pale paš o phrala a phenďa: „O muršoro ode nane! So kerava?“
31 Avke ile le Jozefoskre gada, murdarde le capos a močinde o gada andro rat.
32 Oda šukar plašťos ile, ľigende le dadeske a phende: „Kada arakhľam. Dikh, či
kada plašťos hin tire čhaskro, abo na.“
33 Sar o Jakob sprindžarďa oda plašťos, phenďa: „Kada plašťos hino čačes mire
čhaskro! Chaľa les varesavo dzivo džviros! Čačes le Jozef rozčhingerďa!“
34 O Jakob pre peste čhingerďa o plašťos, urďa pre peste o gada le gonestar a but
dživesa sas andre žaľa pal o Jozef.
35 Savore leskre čhave the čhaja les avle te poťešinel, ale ov oda na kamelas a
phenďa: „Andre žaľa pal miro čhavo džava tele andro than le mulengro.“
36 A o Midijana bikende le Jozef andro Egipt le Putifariske, le faraonoskre
uradňikoske, savo sas o veľiťeľis le stražňikenge.

38

O Juda the e Tamar

1 Andre oda časos o Juda geľa het peskre phralendar a ačhiľa ke jekh manuš, savo
pes vičinelas Chirah a sas andral o foros Adulam.
2 Sas ode jekh Kanaančanos o Šuas. Sar o Juda dikhľa le Šuasoskra čha, iľa peske
la romňake a pašľiľa laha.
3 Oj ačhiľa khabňi a uľiľa lake čhavoro. O Juda leske diňa nav Er.
4 Pale ačhiľa khabňi a uľiľa lake aver čhavoro. Diňa leske nav Onan.
5 Mek jekhvar lake uľiľa čhavoro a diňa leske nav Šelah. Sas oda andro Kezib, sar
ov uľiľa.
6 O Juda iľa avri prekal peskro ešebno čhavo romňa, savi pes vičinelas Tamar.
7 Ale le Judaskro ešebno čhavo o Er sas nalačho anglo jakha le RAJESKRE, vašoda
leske o RAJ iľa o dživipen.
8 Avke phenďa o Juda le Onanoske: „Sar šogoris mušines tuke te lel tira šogorkiňa
romňake. Zdža tut laha a an prekal late le phraleske čhaven.“

9 O Onan džanelas, hoj o čhave na ena leskre, vašoda, sar pes le phraleskra
romňaha zdžalas, ov na dokerelas oda, hoj le phrales te el čhave.
10 Le RAJESKE ada na sas pre dzeka, avke the leske iľa o dživipen.
11 Avke phenďa o Juda peskra borake la Tamarake: „Dživ andro kher tire dadeskro
sar vdova, medik na dobarola avri miro čhavo o Šelah.“ Bo na kamľa, hoj te merel
avke sar leskre phrala. Avke e Tamar geľa het a dživelas andro kher peskre dadeskro.
12 Pal o buter časos muľa e romňi le Judaskri, e čhaj le Šuasoskri. Sar pregeľa
e žaľa le Judaske, geľa le prijaťeľiha le Chiroha andre Timna, kaj strihinenas leskre
bakren.
13 Avke phende la Tamarake: „Tiro sastro džal akana andre Timna te strihinel
peskre bakren.“
14 E Tamar džanelas, hoj o nekterneder čhavo o Šelah imar bariľa avri, ale o Juda
les lake na diňa. Vašoda čhiďa tele pal peste o vdovika gada, iľa peske o khosno,
garuďa peske o muj a bešľa peske paš e brana andro foros Enajim. O Enajim sas
pašes pro drom andre Timna.
15 Sar la o Juda dikhľa, gondoľinďa peske, hoj hiňi lubňi, bo o muj late sas zagarudo.
16 Geľa paš late pro drom a phenďa: „Šun man, domuk mange, hoj tuha te
pašľuvav.“ Ov na džanelas, hoj oda hiňi leskri bori.
Oj lestar phučľa: „So man deha vaš oda?“
17 Ov odphenďa: „Bičhavava tuke terňa kozica andral o stados.“
Avke oj leske phenďa: „De man vareso aver vaš oda, medik la na bičhaveha.“
18 „So tut šaj dav akana?“ phučľa latar o Juda.
Oj odphenďa: „Tiri pečať la špargaha the e paca, so hin tute andro vast.“ Avke lake
oda diňa, pašľiľa laha a oj ačhiľa lestar khabňi.
19 Oj paľis ušťiľa a geľa het. Čhiďa tele o khosno a urďa peske pale o vdovika gada.
20 Paľis o Juda bičhaďa la terňa kozica peskre prijaťeľiha le Chiroha, hoj te lel latar
pale oda, so lake diňa, ale na arakhľa la.
21 Dophučelas pes le manušendar, save bešenas ode: „Kaj hiňi odi lubňi, so bešelas
paš o drom paš o Enajim?“
Odphende leske: „Kade na sas ňisavi lubňi.“
22 Avke avľa pale ko Juda a phenďa leske: „Na arakhľom la. The o manuša andral
oda foros vakerenas, hoj ňisavi lubňi ode na sas.“
23 O Juda phenďa: „Mi mukel peske oda, so la diňom. Ča te na avas pro asaben. Se
me lake la kozica bičhaďom tuha, ale tu la na arakhľal.“
24 Sar pregeľa trin čhon phende le Judaske: „Tiri bori e Tamar kerďa lubipen a avke
ačhiľa khabňi.“
O Juda phenďa: „Anen la avri a labaren la!“
25 Sar la anenas, diňa te phenel peskre sastreske: „Ačhiľom khabňi ole muršestar,
kaskre hine kala veci. Dikh mištes, kaskri hiňi kadi pečať la špargaha the kadi paca.“
26 Sar oda dikhľa o Juda, phenďa: „Oj hiňi spravodľiveder sar me, bo na diňom la
mire čhaske le Šeloske.“ Paloda laha o Juda imar buter na pašľolas.
27 Sar imar lake avľa o časos te ločhol, sikaďa pes, hoj andre late hin duj čhave.
28 Sar lake uľonas o čhave, jekh le čhavorendar thoďa avri o vast. Odi romňi, savi
lake pomožinelas le ločhol, phandľa ľoľi šparga le čhavoreske pro vast a phenďa:
„Kada avľa ešebno avri.“
29 Ale o čhavoro cirdňa andre pale o vast a leskro phral avľa ešebno avri. Oj phučľa:
„Sar tut ispidňal ešebno avri?“ Vašoda leske diňa nav Perec*.

* **38:29** Oda hin: te premarel.

30 Paľis avľa avri the leskro phral, saveste sas e ľoľi šparga pro vast. Leske dine nav Zerach†.

39

O Jozef the e romňi le Putifariskri

1 Sar ľigende le Jozef andro Egipt, o Egipťanos o Putifar les cinďa le Izmaelitendar. Ov sas uradňikos le faraonoskro, o veľiťeľis le palaciskre stražňikengro.
2 Ale o RAJ sas le Jozefoha, a vašoda savoro, so kerelas, avelas leske avri. Dživelas
andro kher ke peskro egiptsko raj.
3 Leskro raj dikhľa, hoj o RAJ hino leha a hoj les andre dojekh buči požehňinel.
4 O Jozef arakhľa milosť andre leskre jakha a ačhiľa leskro sluhas. O Putifar les
ačhaďa upral savoreste andre peskro kher a diňa leske andro vasta savoro, so sas
leskro.
5 Akorestar, sar les o Egipťanos ačhaďa upral peskro kher, o RAJ požehňinelas leskro
kher a savoro, so les sas. Le RAJESKRO požehnaňje sas upral savoreste, so les sas
andro kher the pre maľa.
6 Avke savoro, so les sas, diňa le Jozefoske andro vasta. O Putifar pes imar pal
ňisoste na starinelas, ča pal o chaben, so chalas.
O Jozef mištes dičholas avri a sas igen šukar.
7 Pal varesavo časos le rajeskri romňi chudňa te dikhel pal o Jozef a phenďa leske:
„Pašľuv tuke manca!“
8 Ale ov oda na kamelas te kerel a phenďa peskre rajeskra romňake: „Dikh, miro
raj pes na mušinel te starinel pal ňisoste andro kher, bo me som kade a ačhaďa man
upral savoreste, so hin leskro.
9 Andre kada kher nane ňiko mandar bareder. Nane ňič, so mange na diňa andro
vasta, ča tut na, bo sal leskri romňi. Sar šaj kerav kajso baro džungipen a kajso binos
anglo Del?“
10 A kajte džives so džives cirdelas le Jozef pre oda, hoj laha te pašľol, ov la na
šunďa.
11 Sar andre jekh džives geľa o Jozef te kerel peskri buči andro kher, ňiko le
služobňikendar na sas khere.
12 E romňi le Putifariskri les chudňa le plašťostar a phenďa: „Av, pašľuv manca!“
Ale ov denašľa avri a mukľa lake o plašťos andro vast.
13 Sar oj dikhľa, hoj lake mukľa o plašťos andro vast a denašľa avri,
14 vičinďa peskre služobňiken a phenďa lenge: „Dikhen, ande amenge kale
Hebrejis, hoj amen te anel andre ladž! Kamľa manca te pašľol, ale me chudňom
te kerel vika!
15 Sar šunďa, hoj kerav vika, mukľa paš ma peskro plašťos a denašľa avri.“
16 Oj mukľa o plašťos paš peste, medik na avľa o raj khere.
17 A the leske oda phenďa: „O hebrejiko sluhas, saves anďal ke amende, man kamľa
te anel andre ladž!
18 Sar keravas vika, mukľa peskro plašťos paš ma a denašľa avri.“
19 Sar o raj le Jozefoskro šunďa o lava peskra romňakre: „Kada mange čačes kamľa
te kerel tiro otrokos,“ igen pre leste choľisaľiľa.
20 Avke les diňa te chudel a thoďa les andre bertena maškar o bertenoša le kraľiskre.
Ale sar sas o Jozef andre bertena,
21 o RAJ sas leha. Sas ke leste jileskro a diňa, hoj te el le stražňikoske upral e
bertena pre dzeka.
22 Avke o stražňikos ačhaďa le Jozef upral savore bertenoša the upral savoreste, so
pes ode kerelas.

† **38:30** Oda hin: o Vidňišagos abo Lolo.

23 Oda stražňikos na dodikhelas pre ňisoste, so leske diňa te kerel, bo o RAJ sas le
Jozefoha a delas, hoj leske te avel avri savoro, so kerelas.

40

O Jozef prethovel o sune andre bertena

1 Pal varesavo časos o sluhas, savo čhivkerelas e mol le faraonoske, the leskro
pekaris, choľarde varesoha peskre rajes, le egiptske kraľis.
2 O faraonos igen choľisaľiľa pre kala duj uradňika, pro hlavno sluhas the pro
hlavno pekaris.
3 Diňa len te phandel andro kher le stražňikengre veľiťeľiskro, andre bertena, kaj
sas phandlo the o Jozef.
4 Ačhile andre bertena pro buter časos a o veľiťeľis le stražňikengro diňa le
Jozefoske, hoj te kerel pašal lende.
5 Andre jekh rat o sluhas the o pekaris džanas sune. Sodujdženenge sikavenas o
sune, so len sas, vareso aver.
6 Sar ke lende tosara avľa o Jozef, dikhľa pre lende, hoj len hin varesavo pharipen.
7 Phučľa lendar: „Soske san adadžives ajse smutna?“
8 Odphende leske: „Sas amen sune, ale ňiko amenge na džanel te phenel, pre soste
sikaven.“
O Jozef lenge phenďa: „Či na del o Del te džanel, pre soste sikaven o sune? Phenen
mange len.“
9 Avke o sluhas, savo čhivkerelas e mol, phenďa avri le Jozefoske o suno: „Andro
suno dikhľom anglal mande viňičis,
10 pre savo sas trin konarica. Sar avenas avri o prajti, takoj avenas avri the o kvitki
a leskro hroznos dobariľa.
11 Andro vast ľikeravas le faraonoskri kuči. O hroznos, savo odčhinďom, pučinavas
andre le faraonoskri kuči a podiňom leske e kuči andro vast.“
12 O Jozef leske odphenďa: „Kada suno sikavel pre kada: Trin konarica hin trin
dživesa.
13 Pal o trin dživesa tut o faraonos pale hazdela upre a dela tuke pale tiro than. A
pale podavkereha e kuči andro vast le faraonoske avke sar angloda, sar salas leskro
sluhas.
14 Sar pes tuke kada ačhela, mangav tut, leper tuke pre ma a presikav mange o
lačhipen. Privaker tut vaš ma ko faraonos, hoj man te lel avri andral kadi bertena.
15 Se man ile našilu andral e phuv le Hebrejengri, ale aňi kade na kerďom ňič ajso,
vaš soske mušinďomas te bešel andre bertena.“
16 Sar dikhľa o hlavno pekaris, hoj o Jozef mištes prethoďa o suno, phenďa leske:
„The man sas suno. Pro šero man sas trin košara mare.
17 Andro upruno košaris sas maro the bokeľa prekal o Faraonos a o čirikle chanas
andral o košaris, so sas pre miro šero.“
18 O Jozef leske odphenďa: „Kada suno sikavel pre kada: Trin košara hin trin
dživesa.
19 Pal o trin dživesa tuke dela o Faraonos te odčhinel o šero a figinela tut pro
stromos a o čirikle chana tiro ťelos.“
20 Pal o trin dživesa kerďa o Faraonos pre peskre berša hoscina prekal savore peskre
uradňika a diňa te anel anglal lende le hlavne sluhas, savo leske čhivkerelas e mol,
the le hlavne pekaris.
21 Le sluhaske diňa pale leskro than, hoj leske te podavkerel e kuči andro vast,
22 ale le pekaris diňa te figinel, avke sar lenge oda phenďa o Jozef.
23 No oda hlavno sluhas peske pro Jozef na leperďa. Bisterďa pre leste.

41

Le faraonoskre sune

1 Pal o duj berš sas the le Faraonos suno: Ačhelas paš o paňi Nil
2 a dikhľa, sar avenas avri andral o paňi efta šukar the thule gurumňa a chudle te
chal e čar paš o paňi.
3 Pal lende avle efta aver džungale the šuke gurumňa, so ačhenas paš ola ešebna
gurumňa pro brehos.
4 Paľis ola džungale the šuke gurumňa chale ole efta šukare the thule gurumňen.
Androda pes o Faraonos prekerďa andral o soviben.
5 Paľis pale zasuča a džalas dujto suno: Pre jekh stonka barile avri efta klasi, so sas
šukar the pherde.
6 Pal lende barile aver efta klasi, ale kala sas avrišučarde the zlabarde la
vichodoskra balvajatar.
7 Ola avrišučarde klasi chale upre ole efta pherde klasen. Akor pes o Faraonos
prekerďa andral o soviben. Sas oda ča suno.
8 Tosara na sas le Faraonos smirom vaš o sune. Vašoda diňa peske te vičinel savore
egiptske vrašcen the le goďavere muršen a phenďa lenge avri peskre sune. No na
sas ňiko, ko leske šaj phenďahas, pre soste o sune sikaven.
9 Paľis o hlavno sluhas, savo čhivkerelas e mol, phenďa le faraonoske: „Adadžives
mange avľa pre goďi, hoj kerďom namištes.
10 Sar salas pre ma the pro hlavno pekaris choľamen, diňal amen te phandel andre
bertena, andro kher le veľiťeľiskro, savo sas upral o stražňika.
11 Andre jekh rat džahas sodujdžene suno a dojekh suno sikavelas aver.
12 Sas amenca ode jekh terno Hebrejis, o sluhas ole veľiťeľiskro. Phenďam leske
avri o sune a ov amenge phenďa, so dojekh suno sikavel.
13 Avke sar amenge phenďa, pes the ačhiľa. Me man dochudňom pale pre miro
than, ale oda dujto sas figimen.“
14 Avke peske o faraonos diňa te vičinel le Jozef, saves takoj ande andral e bertena.
O Jozef pes hoľinďa, urďa aver gada a avľa anglo faraonos.
15 O faraonos phenďa le Jozefoske: „Džavas suno a ňiko mange na džanel te phenel,
pre soste sikavel. Šunďom pal tu, hoj džanes te phenel, pal soste hine o sune.“
16 „Na me,“ odphenďa o Jozef le faraonoske, „ale o Del tuke odphenela, hoj tuke te
el mištes.“
17 Avke o faraonos phenďa avri le Jozefoske o suno: „Džavas suno, hoj somas paš
o paňi Nil.
18 Jekhvareste avle avri andral o paňi efta šukar the thule gurumňa, so chudle te
chal e čar paš o paňi.
19 Pal lende avle the aver efta džungale the šuke gurumňa. Kajse džungale
gurumňen mek na dikhľom ňikhaj andro Egipt.
20 Ola džungale the šuke gurumňa chale ole efta šukare the thule gurumňen.
21 Sar len chale, na dičholas pre lende, hoj vareso chale, bo mek furt dičhonas avke
džungales sar angloda. Akor man prekerďom andral o soviben.
22 Paľis andro suno dikhľom, sar pre jekh stonka barile avri efta pherde the šukar
klasi.
23 Pal lende barile avri efta šuke the sane klasi, so sas labarde la vichodoskra
balvajatar.
24 Ola šuke klasi chale ole efta šukare klasen. Kada paľis phenďom mire vrašcenge,
ale ňiko mange na džanelas te phenel, pre soste sikaven.“
25 O Jozef phenďa le faraonoske: „Soduj sune le faraonoskre sikaven pre oda jekh.
Kaleha tuke o Del sikaďa, so kamel te kerel.

26 O efta šukar gurumňa hin efta berš. O efta šukar klasi hin tiš efta berš. Oda hin
jekh suno.
27 O efta šuke the džungale gurumňa, so pal lende avle avri, hin tiš efta berš, avke
sar the ola efta šuke klasi, so sas zlabarde la vichodoskra balvajatar. Oda sikavel, hoj
ela efta berš bokh.
28 Avke ela, sar oda phenďom le faraonoske. O Del sikaďa, so kamel te kerel.
29 Avel efta berš, andre save ela savorestar pherdo andre calo Egipt.
30 Pal lende avela efta berš bokh a calo Egipt bisterela pre ola lačhe berša, sar len
sas savorestar pherdo. E bokh zňičinela cal̓i phuv.
31 Pre ola berša, kana len sas savorestar pherdo, pes aňi na leperela angle odi bari
bokh, so avela.
32 Oda, hoj o faraonos džalas oda suno duvar, sikavel pre oda, hoj o Del pes pal oda
imar rozhodňinďa a kerela oda sig.
33 Akana, Faraonona, rode goďavere muršes, savo džanela so te kerel, a ačhav les
upral cal̓i phuv Egipt.
34 Mi ačhavel o Faraonos upral kadi phuv uradňiken, save lena jekh peťina savore
ul̓ipnastar andre kala efta berša, sar ela savorestar pherdo.
35 Andre kala lačhe berša, so aven, mi skiden savoro chaben a mi odthoven o zrnos
andro fori le faraonoskre a mi den pozoris pre oda.
36 Kala chabena ena odthode prekal ola efta berš, andre save ela e bokh andro
Egipt, hoj o manuša te na meren bokhatar.“
37 Kada lav sas le faraonoske the savore leskre služobňikenge pre dzeka.
38 Akor o faraonos phenďa peskre služobňikenge: „Arakhela pes ajso manuš, andre
savo hin o duchos le Devleskro?“
39 Pal̓is o Faraonos phenďa le Jozefoske: „Te tuke diňa o Del kada savoro te džanel,
nane ňiko ajso goďaver, sar sal tu, savo džanel, so kampel te kerel.
40 Tu aveha spravcas upral miro palacis a savore mire manuša mušinena te šunel
savoro, so pheneha. Ča me, o kral̓is, avava bareder sar tu.“
41 O Faraonos mek phenďa: „Dikh, ačhavav tut spravcaske upral calo Egipt.“
42 Pal̓is o Faraonos il̓a tele e kral̓iko angrusi pal o vast a thoďa la le Jozefoske pro
vast. Urďa pre leste o gada le jemne ľanostar a thoďa leske pre meň somnakuno
lancos.
43 Diňa les te l̓idžal andro dujto kral̓iko verdan a vičinenas anglal leste: „Peren pro
khoča!“ Avke sas ačhado upral calo Egipt.
44 Pal̓is phenďa o Faraonos le Jozefoske: „Me som o Faraonos, ale bijal tiro lav ňiko
andre calo Egipt našťi ňič kerel – našťi čhalavel aňi le vasteha, aňi le pindreha.“
45 O Faraonos čerinďa le Jozefoske o nav pro Cafenat-Paneach a diňa leske la
Asenata romňake, savi sas e čhaj le Poti-Feraskri, savo sas rašaj andro foros
Heliopolis. Avke o Jozef sas ačhado upral calo Egipt.
46 Le Jozefoske sas tranda (30) berš, sar chudňa te kerel prekal o Faraonos, egiptsko
kral̓is. O Jozef pal̓is odgeľa le Faraonostar a prephirďa calo Egipt.
47 Ola efta berša delas e phuv but ul̓ipen.
48 Ola efta berša o Jozef skidelas savoro chaben, so sas andro Egipt a odthovelas
oda andro fori. Andre dojekh foros odthovelas o chaben ole mal̓endar, so sas ode.
49 O Jozef skidňa ajci pherdo zrnos sar moroskri poši. Sas olestar ajci but, hoj oda
preačhile imar te rachinel, bo pes oda aňi na delas.

Le Jozefoskre čhave

50 Sar mek na sas e bokh, le Jozefoske ul̓ile duj muršora, save les diňa e Asenata, e
čhaj le rašaskri le Poti-Feraskri.

51 O Jozef diňa le ešebne čhaske nav Menaše, bo phenďa: „O Del mange diňa te
bisterel pre savore mire pharipena the pre cal'i miri dadeskri famelija.“
52 Le dujtoneske diňa nav Efrajim, bo phenďa: „O Del diňa, hoj mange te uľon
čhave andre phuv, andre savi man sas o pharipen.“
53 Pal'is preačhile ola efta berša, andre save sas andro Egipt savorestar pherdo,
54 a avľa efta berš bokh, avke sar oda phenďa o Jozef. E bokh avľa andre savore
phuva, ale andre calo Egipt sas dos chaben.
55 Sar imar the o Egipťana bokhaľonas a o manuša vičinenas ko Faraonos vaš o
chaben, phenďa lenge o Faraonos: „Džan ko Jozef a keren oda, so tumenge phenela!“
56 Sar imar sas e bokh pal cal'i phuv, o Jozef phundraďa savore skladi a bikenelas
le Egipťanenge o zrnos, bo andro Egipt sas igen bari bokh.
57 Savore manuša pal cal'i phuv džanas andro Egipt ko Jozef te cinel o zrnos, bo sas
igen bari bokh pre cal'i phuv.

42

Le Jakoboskre čhave džan andro Egipt

1 Sar pes o Jakob došunďa, hoj andro Egipt hin o zrnos, phenďa peskre čhavenge:
„Soske ča bešen a dikhen jekh pre aver?
2 Šunďom, hoj andro Egipt bikenen o zrnos. Džan ode a cinen amenge, hoj te
predživas a te na meras.“
3 Avke ola deš phrala le Jozefoskre gele te cinel o zrnos andro Egipt.
4 Ale o Jakob na bičhaďa le Jozefoskre phrales le Benjamin leskre phralenca, bo
phenďa peske: „Šaj pes leske vareso ačhel.“
5 Avke gele le Izraeloskre čhave olenca, save džanas andro Egipt te cinel o zrnos,
bo the andro Kanaan sas bokh.
6 O Jozef sas spravcas upral o Egipt a ov bikenelas o zrnos savore manušenge pal
cal'i phuv. Sar avle ke leste leskre phrala, banďile anglal leste dži pre phuv.
7 Sar o Jozef dikhľa peskre phralen, prindžarďa len, ale na diňa lenge oda te džanel
a vakerelas lenca zorales sar cudze manušenca. Phučľa lendar: „Khatar avľan?“
On odphende: „Avľam andral e phuv Kanaan, hoj te cinas chaben.“
8 O Jozef sprindžarďa peskre phralen, ale on les na sprindžarde.
9 Akor peske o Jozef leperďa pre ola sune, save les sas pal lende varekana. Phenďa
lenge: „Tumen san špijona! Avľan te rodel o thana, so pes den lokes te zalel.“
10 Phende leske: „Na, rajeja amaro! Amen, tire sluhi, peske avľam ča cinel chaben.
11 Savore sam čhave jekhe dadestar a sam pačivale manuša. Tire služobňika nane
špijona!“
12 Ale ov lenge pale phenďa: „Na! Tumen avľan kade te rodel thana, so pes den
lokes te zalel.“
13 On odphende: „Tire služobňika samas dešuduj (12). Sam phrala, čhave jekhe
dadestar andral o Kanaan. O nekterneder hino akana paš o dad a jekh phral imar na
dživel.“
14 Ale o Jozef lenge ada pale phenďa: „Hin oda avke, sar phenďom: San špijona!
15 A kavke tumen skušinava avri: Avke sar dživel o Faraonos, na džana adarik het,
medik na anena tumare nekternedere phrales!
16 Bičhaven jekhes tumendar, hoj les te anel. A okla džene tumendar ačhena ade
andre bertena. Akor pes dikhela, či vakeren čačipen, abo na. Avke sar dživel o
Faraonos: San špijona!“
17 Pal'is len thoďa pro trin džives andre bertena.
18 Pro trito džives lenge o Jozef phenďa: „Me man darav le Devlestar. Te kamen te
ačhel džide, keren oda, so phenav.

19 Te vakeren o čačipen, mušinel jekh tumendar te ačhel andre bertena a tumen
savore džan khere a ľigenen o zrnos peskre bokhale famelijenge.
20 Ale tumare nekternedere phrales mange mušinen te anel! Kaleha presikavena,
hoj vakeren o čačipen, a na merena."
On pre oda priačhile.
21 A vakerenas maškar peste: „Čačes kerďam namištes amare phraleske. Dikhľam
les, andre savo pharipen hino, a sar pre amende zorales vičinelas, hoj leske te
pomožinas, amen les na šunahas, a vašoda pre amende avľa kadi bari bida."
22 O Ruben lenge phenďa: „Na phenďom tumenge, hoj te na keren ňič ole čhaske?
No tumen man na šunďan. Akana počinaha vaš leskro dživipen."
23 Ale on na džanenas, hoj o Jozef lenge achaľol, bo vakerelas lenca prekal o manuš,
savo lenge prethovelas andre lengri čhib.
24 O Jozef pes lendar visarďa a chudňa te rovel. Paľis avľa ke lende pale a vakerelas
lenca. Avke lendar iľa avri le Šimeon a diňa les te phandel anglal lengre jakha.

O phrala džan pale andro Kanaan

25 Paľis o Jozef prikazinďa le sluhenge, hoj te pherdžaren savore lengre gone le
zrnoha a te thoven lenge pale o rupune love andre dojekh gono a te den len chaben
pro drom. Avke the kerde.
26 O phrala peske thode o zrnos pro somara a gele het.
27 Sar zaačhile te presovel pre jekh than, jekh lendar phundraďa o gono, hoj te del
te chal le somaris, a dikhľa andre o love.
28 Vičinďa pro phrala: „Diňa mange pale o love! Kade hine andro gono!"
Akor lenge avľa bari dar andro jile, chudle te izdral a vakerenas maškar peste:
„S'oda amenge o Del kerďa?"
29 Sar doavle ke peskro dad ko Jakob andro Kanaan, phende leske savoro, so pes
lenge ačhiľa:
30 „Oda murš, o raj andral odi phuv, amenca igen namištes vakerelas, avke sar te
uľamas špijona.
31 Ale amen leske phenďam: ‚Amen sam pačivale manuša, na sam ňisave špijona.
32 Samas dešuduj phrala, čhave jekhe dadestar. Jekh amendar imar nane a oda
nekterneder hino akana amare dadeha andro Kanaan.'
33 Avke amenge o raj andral odi phuv phenďa: ‚Pal ada džanava, hoj vakeren
čačipen, te jekhe tumare phrales mukena ade. Len tumenge o zrnos prekal tumari
famelija a šaj džan!
34 Sar mange anena tumare nekternedere phrales, pal ada prindžarava, hoj na san
špijona, ale hoj vakeren o čačipen. Paľis tumenge pale premukava tumare phrales a
pal kadi phuv šaj phirena, kaj kamena.' "
35 Paľis, sar čhivenas avri o zrnos andral o gone, savore ode arakhle peskre gonore
le rupenca. Sar dikhle jekhetane le dadeha o love, predaranďile.
36 Akor lenge o dad o Jakob phenďa: „Tumen kamen, hoj te našavav savore mire
čhaven? O Jozef imar nane, aňi o Šimeon! A akana mange kamen te lel the le
Benjamin? Me som oda, ko cerpinav vaš oda savoro!"
37 Avke o Ruben phenďa le dadeske: „Šaj murdares mire duje čhaven, te tuke na
anava le Benjamin pale. Ma dara tut, ča de les mange andro vasta a me tuke les
anava pale."
38 Ale o Jakob phenďa: „Me na mukav mire čhas ode te džal tumenca! Leskro phral
o Jozef hino imar mulo a ov ačhiľa korkoro. Som imar phuro a te pes leske vareso
ačhiľahas pro drom, pre savo geľanas, ta andre bari žaľa muľomas."

43

O phrala kamen te džal pale andro Egipt

1 Andre phuv Kanaan sas e bokh furt goreder.
2 Sar imar dochale savoro zrnos, so ande andral o Egipt, phenďa o Jakob peskre čhavenge: „Džan pale a cinen amenge mek sikra chaben!“
3 O Juda odphenďa: „Oda murš amenge zorales phenďa: ‚Te na ela tumenca tumaro phral, ta na dikhena miro muj.‘
4 Te tu domukeha, hoj te avel amenca ode amaro phral, džaha a cinaha tuke chaben.
5 Ale te les na mukeha, amen bijal leste ode na džaha. Bo o spravcas upral o Egipt amenge zorales phenďa, hoj te na ela amenca amaro phral, na dikhaha leskro muj.“
6 Akor o Izrael phenďa: „Soske mange kerďan mek buter pharipen? Soske phenďan avri ole muršeske, hoj tumen hin mek jekh phral?“
7 On odphende: „Bo ov amendar buterval phučelas, či mek dživel amaro dad a či amen hin phral. Odphenďam leske ča pre oda, so amendar phučelas. Sar šaj džanľam, hoj amenge phenela: ‚Anen, mange tumare phrales!‘?“
8 Paľis o Juda phenďa peskre dadeske le Izraeloske: „Muk tire čhas le Benjamin, mi avel manca pro drom! Avke predživaha a na meraha aňi amen, aňi tu a aňi amare čhave.
9 Me les lav pre mande: Mire vastendar peske les šaj manges. Te les na anava tuke pale džides, avava anglal tu vinnovato calo miro dživipen.
10 Te pes na zľikerďamas kade ajci but, imar dujtovar uľamas andro Egipt the pale.“
11 O dad o Izrael lenge phenďa: „Te o Benjamin mušinel te džal tumenca, akor len ola nekfeder veci andral amari phuv a ľidžan ole rajeske upral o Egipt sar daros: Sikra balzamos the medos, e voňavo živica the mirha, o pendecha the mandle.
12 Len tumenca duvar ajci love, bo mušinen te del pale savore love, so arakhľan andro gone. Šaj el, hoj vareko kerďa chiba.
13 Len tumenca the le phrales a džan imar pale ke oda manuš.
14 O Nekzoraleder Del mi presikavel tumenge o jileskeriben, hoj oda manuš te premukel le Benjamin the ole avre phrales. Te mušinav te našavel mire čhaven, mi ačhel pes.“

O phrala pale anglo Jozef

15 Avke o phrala ile peha o dari a duvar ajci rupune love the le Benjamin. Gele andro Egipt a ačhenas anglo Jozef.
16 Sar o Jozef dikhľa paš lende le Benjamin, phenďa le sluhaske, savo sas upral leskro kher: „Le kale muršen andre miro kher. Murďar varesave džviros andral o stados a pripravin o chaben, bo chana manca o dilos.“
17 Oda sluhas kerďa avke, sar leske o Jozef phenďa, a iľa len andre leskro kher.
18 Ale ola murša predaranďile, sar len ile andro kher le Jozefoskro, a phende peske: „Ile amen kade andre vaš ola love, so amenge thode pale andre amare gone. Akana amen chudena a marena! Lena amenge le somaren a kerena amendar peskre otroken!“
19 Sar avle ko vudar paš le Jozefoskro kher, phende leskre sluhaske:
20 „Mangas tut, rajeja, amen imar jekhvar kade samas te cinel chaben.
21 Sar avľam pro than, kaj ačhiľam te presovel, phundraďam o gone a dojekh amendar arakhľam peskre love – ajci, keci počinďam. Akana tumenge anas ola love pale.
22 A anďam peha mek the buter love, hoj peske te cinas pale chaben. Čačes na džanas, ko amenge thoďa ola love andro gone.“

23 „Aven andro smirom,“ phenďa lenge o sluhas. „Ma daran ňisostar! Tumaro Del,
o Del tumare dadeskro, tumenge ola love thoďa andro gone. Se me tumaro počiňiben
imar chudňom.“ Paľis ke lende anďa le Šimeon.
24 Paľis o sluhas anďa ole muršen andro kher le Jozefoskro a diňa len paňi, hoj
peske te thoven (omoren) o pindre. Diňa te chal the lengre somaren.
25 Medik avľa o Jozef, pripravinde prekal leste o dari, bo sas lenge phendo, hoj
chana ode o dilos.
26 Sar o Jozef avľa andro kher, dine leske o dari a banďile anglal leste dži pre phuv.
27 Ov lendar phučelas, hoj sar lenge hin, a phenďa: „Mištes hin tumare phure
dadeske, pal savo mange vakerenas? Mek dživel?“
28 On odphende: „Tire sluhaske, amare dadeske, hin mištes, mek dživel.“ Paľis pele
pro khoča a banďonas anglal leste.
29 Sar dikhľa peskre phrales le Benjamin, le čhas peskra dakro, phučľa: „Oda ov
hino tumaro nekterneder phral, pal savo mange vakerenas?“ Paľis phenďa: „Mi el o
Del jileskro ke tute, čhavo miro!“
30 Androda o Jozef sig geľa pašal lende het, bo avľa leske pharo, sar dikhľa peskre
phrales. Geľa andre aver kher a ode chudňa te rovel.
31 Paľis thoďa o muj a avľa avri. Zľikerďa pes a phenďa: „Anen o chaben!“
32 A podine o chaben le Jozefoske pre leskro skamind a leskre phralenge pre aver.
O Egipťana bešenas avrether, bo našťi chanas jekhetane le Hebrejenca.
33 O phrala bešenas anglal o Jozef pal peskre berša, le nekphurederestar dži ko
nekterneder. Dojekh lendar pes čudaľinelas, hoj bešen sako pal peskre berša.
34 Paľis len pal peskro skamind diňa chaben. Ale le Benjamin diňa pandžvar buter
sar avre phralen. Pijenas a radisaľonas jekhetane leha.

44

Le Jozefoskri rupuňi kuči

1 O Jozef paľis phenďa le sluhaske upral leskro kher: „Pherar le muršenge o gone le
chabeneha, keci ča birinena te ľidžal, a dojekheske thov pale leskre love upral andro
gone.
2 Ole nekternedereske thov andro gono miri rupuňi kuči the leskre love, savenca
počinďa vaš o zrnos.“ O sluhas kerďa avke, sar leske phenďa o Jozef.
3 Tosara, sar vidňisaľolas, premukle le phralen lengre somarenca.
4 Sar džanas avri andral o foros a na sas mek dur, phenďa o Jozef le sluhaske: „Dža
sigo pal ola murša. Te len dochudeha, phen lenge: ‚Soske vaš o lačhipen visarďan
pale o nalačhipen?
5 Soske čorďan e rupuňi kuči, andral savi pijel a savaha vražinel miro raj? Aleha
kerďan igen namištes!‘ “
6 Sar len dochudňa, phenďa lenge ola lava.
7 On leske odphende: „Soske ada phenes, rajeja miro? Kajso vareso amen šoha na
kerďamas!
8 Dikh, o love, so arakhľam upral andro gone, anďam pale andral o Kanaan. Sar šaj
amen čorďamas o rup vaj o somnakaj andral o kher tire rajeskro?
9 Te pes oda arakhela ke varesavo tiro služobňikos, mi merel a amen savore avaha
tuke otroka, rajeja miro.“
10 O sluhas phenďa: „Mištes, mi el avke, sar phenďan. Oda, ko iľa e rupuňi kuči,
ela miro otrokos a tumen avena premukle.“
11 Avke savore sigo thode peskre gone tele pre phuv a phundrade len.
12 Paľis o sluhas chudňa te rodel le phurederestar dži ko nekterneder. E kuči pes
arakhľa andro gono le Benjaminoskro.

13 Androda pre peste savoredžene čhingerde peskre plašťi. Thode o veci pro
somaris a visarde pes pale andro foros.
14 Avke o Juda dogeľa peskre phralenca andro kher le Jozefoskro a pele anglal leste
pre phuv, bo ov sas mek ode.
15 O Jozef lenge phenďa: „S'oda kerďan? Tumen na džanenas, hoj kajso manuš sar
me džanel te vražinel?“
16 O Juda phenďa: „So tuke šaj phenas pre ada, rajeja miro? So te keras, hoj amenge
te odmukes? O Del oda domukľa pre peskre služobňika vaš o binos, so kerďam.
Akana, rajeja miro, sam tire otroka, amen the oda, kaske arakhle e kuči.“
17 Ale ov lenge odphenďa: „Na! Me kajso vareso na kerava! Mange ela otrokos ča
oda, kaske arakhle e kuči. Tumen savore šaj džan andro smirom ke peskro dad.“

O Juda pes privakerel vaš o Benjamin

18 Paľis o Juda geľa anglo Jozef a phenďa: „Mangav tut, rajeja miro, domuk tire
sluhaske, hoj te phenel vareso peskre rajeske. Ma av choľamen pre peskro sluhas, se
tu sal sar o Faraonos!
19 Tu pes akor, rajeja amaro, phučehas tire sluhendar: ‚Hin mek tumen dad abo
phral?‘
20 Amen tuke, rajeja, phenďam: ‚Hin amen mek phuro dad the terno phral, savo
leske uľiľa pro phuripen. Leskro phral imar hino mulo a ov ačhiľa jekhoro čhavo
peskra datar. Amaro dad les igen kamel.‘
21 Paľis tu phenďal peskre sluhenge: ‚Anen mange les, hoj les te dikhav peskre
jakhenca!‘
22 Akor, rajeja, phenďam tuke: ‚Oda čhavo našťi omukel le dades, bo te les
omukľahas, o dad muľahas.‘
23 Ale tu phenďal tire sluhenge: ‚Te tumenca na avela tumaro nekterneder phral,
ma sikaven pes mange pro jakha!‘
24 Sar paľis avľam ke tiro sluhas, ke amaro dad, rozvakerďam leske savoro, so
phenďal tu, rajeja.
25 Amaro dad phenďa: ‚Džan pale a cinen sikra chaben.‘
26 Amen leske odphenďam: ‚Našťi džas, te amenca na avela the amaro nekterneder
phral. Bijal leste pes našťi sikavas ole manušeske pro jakha.‘
27 Pre ada amenge phenďa tiro sluhas, amaro dad: ‚Tumen mištes džanen, hoj miri
romňi man diňa ča duje čhaven.
28 Jekh lendar man imar omukľa a me mange phenďom, hoj les mušinďa te rozchal
o dzivo dživiros. Akorestar les na dikhľom.‘
29 O dad mek phenďa: ‚Te lena mandar the kales a pro drom pes leske vareso
ačhela, thovena man pro phuripen andro hrobos.‘
30 Akana, rajeja miro, sar me šaj džava pale ke tiro sluhas ke miro dad, te o čhavo,
saves cale peskre dživipnaha kamel, na uľahas amenca?
31 Te pes dodžanela, hoj o čhavo nane amenca, merela. Tire sluhi oleha anena tire
sluhas, amare dades, pro phuripen andro hrobos.
32 Me, tiro sluhas, iľom ole čhas le dadestar pre peste. Phenďom le dadeske, hoj te
les na anava leske pale, avava vinnovato anglal leste calo miro dživipen.
33 Akana domuk mange, hoj me te ačhav tire otrokoske vaš kada čhavo, rajeja miro,
a ov mi džal het peskre phralenca.
34 Sar šaj avľomas pale ke miro dad, te o čhavo na uľahas manca? Birinďomas te
dikhel pre žaľa, savi avľahas pre miro dad?“

45

O Jozef pes del te sprindžarel le phralenge

1 O Jozef pes imar našťi zľikerďa. Vičinďa pre savorende, save ačhenas pašal leste:
„Savore džan het!“ Avke ňiko ode na sas, sar o Jozef pes diňa te sprindžarel peskre
phralenge.
2 Paľis zorales zarunďa. Šunde oda o Egipťana the calo palacis le faraonoskro.
3 Avke phenďa peskre phralenge: „Me som o Jozef! Dživel mek miro dad?“ Ale len
oda avke zaiľa, hoj na džanenas te phenel aňi jekh lav peskre phraleske.
4 O Jozef lenge phenďa: „Aven pašeder ke ma!“ Sar avle ke leste, phenďa: „Me som
o Jozef, tumaro phral, saves bikenďan andro Egipt.
5 Akana tumenge imar te na el pharo a te na dukhal tumen ada, hoj man kade
bikenďan. O Del man bičhaďa kade angle tumende, hoj te zachraňinav tumare
dživipena.
6 Hin oda imar duj berš, so hin e bokh pre phuv. Ela mek pandž berš, so pes na
kerela buči pre maľa aňi pes na skidela upre.
7 O Del man bičhaďa anglal tumende andre kadi phuv, hoj tumen the tumare čhave
te aven zachraňimen prekal kadi bari zachrana.
8 Tumen man kade na bičhaďan, ale o Del. Ov man ačhaďa sar nekbaredere
faraonoskre uradňikos sar ešebne rajes upral calo leskro kher the upral calo Egipt.
9 Sigo džan pale ke miro dad a phenen leske, hoj me phenav: ‚O Del ačhaďa man,
le Jozef, rajeske upral calo Egipt. Av ke ma so neksigeder!
10 Bešeha pašes paš ma andre phuv Gošen savoreha, so tut hin: tire čhavenca the
le čhavengre čhavenca, tire bakrorenca, kozenca the gurumňenca.
11 Ode tumen me dava o chaben. Bo mek pandž berš ľikerela e bokh a na kamav,
hoj vareko olendar, save hine tuha, te bokhaľon – aňi tu aňi tiri famelija.‘ “
12 O Jozef mek phenďa: „Tumen the tumaro phral o Benjamin šaj dikhen, hoj som
oda me, o Jozef, savo tumenca vakerel.
13 Phenen le dadeske, savi bari zor man hin ade andro Egipt, the pal savoreste, so
dikhľan. Paľis siďaren a anen les ade.“
14 Avke pes o Jozef the o Benjamin obchudle a sodujdžene chudle te rovel.
15 Rovibnaha čumidľa savore peskre phralen. Paľis leskre phrala leha chudle te
vakerel.
16 Sar avľa o hiros andro kher le faraonoskro, hoj avle le Jozefoskre phrala, sas oda
pre dzeka le faraonoske the leskre sluhenge.
17 O faraonos phenďa le Jozefoske: „Phen tire phralenge, mi thoven peskre veci pre
peskre somara a mi džan andro Kanaan.
18 Mi len le dades the peskre fameliji a mi aven ke mande. Dava len oda nekfeder
than, so hin andro Egipt, the le nekfedere chabenestar kala phuvatar.
19 Prikazin lenge: ‚Keren kada: Len tumenge o verdana andral o Egipt prekal
tumare čhave the romňija a anen tumenca pale the le dades.
20 Te na bajinen pal ňisoste, so omukena, bo chudena oda nekfeder, so del o Egipt.‘
“
21 O čhave le Izraeloskre oda the kerde. O Jozef len diňa verdana the chaben pro
drom, avke sar leske phenďa o Faraonos.
22 Savoren lendar diňa neve gada, ale le Benjamin diňa trin šel (300) rup the mek
pandž neve gada.
23 Peskre dadeske bičhaďa deše somaren, pre save sas thode ola nekfeder dari
andral o Egipt, the deše oslicen, pre save sas thodo o zrnos, o mare the o chaben pro
drom.
24 Paľis le phralen premukľa. Sar džanas het phenďa lenge: „Ča pes ma vesekedinen
le dromeha!“
25 Avke gele het andral o Egipt andro Kanaan ko dad ko Jakob.

26 Phende leske: „O Jozef mek dživel! Ov vladňinel upral calo Egipt!“ Ale sar ada
šunďa o dad, ačhiľa sar bar a našťi lenge dopačalas.
27 Ale sar leske phende savoro, so lenge phenďa o Jozef, a sar o Jakob dikhľa o
verdana, so bičhaďa o Jozef, hoj les te anen andro Egipt, o Jakob avľa pale ke peste.
28 Phenďa: „Akana tumenge imar pačav! Miro čhavo o Jozef čačes dživel! Džav,
hoj les te dikhav sigeder, sar merava.“

46

O Jakob džal andro Egipt

1 O Izrael iľa peha savoro, so les sas, a džalas andro Egipt. Sar dogeľa andre Beer-
Šeba, anďa ode obeti le Devleske, saves lašarelas leskro dad o Izak.
2 O Del prevakerďa ko Izrael rači andro viďeňje: „Jakob! Jakob!“
„Kade som!“ ov odphenďa.
3 Phenďa leske: „Me som o Del, o Del tire dadeskro. Ma dara tut te džal andro Egipt,
bo ode tutar kerava igen baro narodos.
4 A me tuha džava andro Egipt a anava tut odarik pale. O Jozef ela paš tu, sar
mereha.“
5 Avke o Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba. Le Izraeloskre čhave thode le dades le
Jakob, le čhaven the le romňijen andro verdana, save bičhaďa o Faraonos.
6 Avke o Jakob the cal'i leskri famelija avle andro Egipt a ile peha o stadi the o
barvaľipen, so peske skidle andro Kanaan.
7 Andro Egipt anďa caľa peskra famelija, peskre čhaven the čhajen lengre
čhavenca.
8 Kala hine o nava le Izraeloskre čhavengre, save avle andro Egipt – oda hin o
Jakob the leskre čhave:
Leskro ešebno čhavo sas o Ruben.
9 Le Rubenoskre čhave sas o Chanoch, o Palu, o Checron the o Karmi.
10 Le Šimeonoskre čhave sas o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jachin, o Cochar the o
Šaul, savo sas čhavo la Kanaančankatar.
11 Le Leviskre čhave sas o Geršon, o Kohat the o Merari.
12 Le Judaskre čhave sas o Er, o Onan, o Šelah, o Perec the o Zerach. Ale o Er the o
Onan mule andro Kanaan. Le Perec sas čhave o Checron the o Chamul.
13 Le Jisacharoskre čhave sas o Tolas, o Puvah, o Job the o Šimron.
14 Le Zebulunoskre čhave sas o Sered, o Elon the o Jachleel.
15 Kala sas la Lejakre the le Jakoboskre čhave, save lenge uľile andro Paddan-Aram.
Ode lenge uľiľa the e čhaj e Dina. Savore leskre čhave the čhaja la Lejaha sas tranda
the trin (33).

16 Le Gadoskre čhave sas o Cifjon, o Chagi, o Šuni, o Ecbon, o Eri, o Arodi the o
Areli.
17 Le Ašeroskre čhave sas o Jimnah, o Jišvah, o Jišvi the o Berijah a lengri pheň sas
e Serach. Le Berijah sas čhave o Cheber the o Malkiel.
18 Kala sas o dešušov (16) čhave le Jakoboskre, save les sas la Zilpaha. Oj sas e
služka, sava diňa o Laban peskra čhake la Lejake.

19 Le Jakoboskra romňake la Rachelake uľile o Jozef the o Benjamin.
20 Le Jozefoske uľile andro Egipt o Menaše the o Efrajim la Asenataha, savi sas e
čhaj le Poti-Feraskri, savo sas rašaj andro Heliopolis.
21 Le Benjaminoskre čhave sas o Belas, o Becher, o Ašbel, o Geras, o Naaman, o
Echi, o Roš, o Mupim, o Chupim the o Ard.

22 Kala sas la Rachelakre dešuštar (14) čhave, save la sas le Jakoboha.

23 Le Danoskro čhavo sas o Chušim.
24 Le Naftaliskre čhave sas o Jachceel, o Guni, o Jecer the o Šilem.
25 Kala sas le Jakoboskre efta čhave, save les sas la Bilhaha. Oj sas e služka, sava diňa o Laban peskra čhake la Rachelake.

26 Le Jakoboskre čhave peskre čhavenca, save gele leha andro Egipt, sas šovardeš the šov (66), te na genas le Jakoboskre čhavengre borijen.
27 Te zgenaha the le Jozefoskre duje čhaven, save leske uľile andro Egipt, avle ode le Jakoboskra famelijaha jekhetane eftavardeš (70) džene.

28 O Jakob bičhaďa peskre čhas le Juda anglal te phenel le Jozefoske, hoj pes te arakhel lenca andro Gošen. Avke avle andre phuv Gošen.
29 O Jozef diňa te pripravinel peskro verdan a geľa anglal andro Gošen, hoj pes te arakhel peskre dadeha le Izraeloha. Sar avľa paš leste, obchudňa les a chudňa te rovel.
30 O Izrael phenďa le Jozefoske: „Akana imar šaj merav, bo tut dikhľom a džanav, hoj džives.“
31 Paľis o Jozef phenďa peskre phralenge the savorenge, so sas leha: „Mušinav te džal te phenel le Faraonoske, hoj avle ke ma mire phrala the caľi famelija mire dadeskri andral o Kanaan.
32 Phenava leske, hoj san pasťjera, save ľikeren le bakren, a hoj avľan savore tumare stadenca the barvaľipnaha.
33 Te tumen o Faraonos vičinela a phučela tumendar, savi buči keren,
34 phenen leske: ‚Tire sluhi hine pasťjera le stadengre calo amaro dživipen avke sar amare phure dada.‘ Ada phenena vašoda, hoj tumenge te domukel te ačhel andre phuv Gošen, bo le Egipťanenge o pasťjera džungľon.“

47

O Jakob anglo Faraonos

1 O Jozef odgeľa a phenďa le faraonoske: „Miro dad the mire phrala avle andral o Kanaan peskre stadenca, dobitkoha the savore barvaľipnaha. Akana hine andre phuv Gošen.“
2 Paľis iľa avri peskre phralendar pandže dženen a anďa len anglo faraonos.
3 O faraonos phučľa leskre phralendar: „Savi buči keren?“
„Amen sam pasťjera, save pašinen le staden avke sar the amare dada,“ odphende leske.
4 „Amen avľam te bešel andre kadi phuv, bo andro Kanaan avľa igen bari bokh a prekal o stadi ode nane chaben. Domuk tire sluhenge, hoj te bešen andre phuv Gošen.“
5 O faraonos phenďa le Jozefoske: „Tiro dad the tire phrala avle ke tute
6 a caľi phuv andro Egipt hiňi anglal tu. Thov tire dades the tire phralen te bešel andro nekfeder than la phuvakro, andro Gošen. Te hin maškar lende goďaver murša, ačhav len upral mire stadi.“
7 O Jozef anďa peskre dades le Jakob a sikaďa les le faraonoske. A o Jakob požehňinďa le faraonos.
8 O faraonos phučľa le Jakobostar: „Keci tuke berš?“
9 O Jakob odphenďa le faraonoske: „Miro dživipnaskro drom ľikerel šel the tranda (130) berš. O dživipena mire dadengre ľikerenas buter a na sas ajse phare sar miro.“

10 Paľis o Jakob požehňinďa le faraonos a geľa lestar het.
11 O Jozef thoďa te bešel peskre dades the le phralen andro Egipt a diňa len phuva
the maľi andro nekfeder than andre phuv Raamses, avke sar oda phenďa o Faraonos.
12 Avke o Jozef diňa chaben le dades, le phralen the caľa famelija le dadeskra pal
oda, keci len sas čhave.

E bokh andro Egipt

13 Na sas maro pre caľi phuv, bo e bokh sas igen bari. O manuša andro Egipt the
andro Kanaan igen bokhaľonas.
14 O Jozef vaš o zrnos, so bikenďa, skidňa upre savoro rup, so sas andro Egipt the
andro Kanaan, a ľigenďa oda andro palacis le faraonoskro.
15 Sar imar na sas love andro Egipt the andro Kanaan, savore Egipťana avenas ko
Jozef a mangenas: „De amen maro! Soske te meras anglal tire jakha ča vašoda, hoj
amen imar nane love?“
16 „Te tumen nane love, anen tumare stadi a me tumen vaš oda dava chaben,“
phenďa lenge o Jozef.
17 Avke anenas ko Jozef peskre stadi a ov len delas maro vaš o graja, bakre, gurumňa
the somara. Andre oda berš lendar o Jozef cinďa savore stadi vaš o chaben.
18 Avke pregeľa jekh berš. Pre aver berš avle pale a phende: „Na garuvaha anglal
tu, rajeja amaro, hoj o love amenge dogele a the amare stadi hine imar tire. Nane
amen imar, so tut te del, ča amare ťela the amare maľi.
19 Soske te meras anglal tire jakha a te zamukas peskre maľi? Cin tuke amen the
amare maľi vaš o maro a avaha otroka le Faraonoske. Ča de amen zrnos, hoj te
predživas a te na meras a te na ačhen ča avke o maľi.“
20 Kavke cinďa o Jozef savore egiptska maľi prekal o Faraonos. Savore Egipťana
bikenenas peskre maľi, bo avľa pre lende mek goreder bokh. Kavke o Faraonos
dochudňa savore maľi andre egiptsko phuv.
21 Kaleha o Jozef kerďa le manušendar otroken pal caľi phuv.
22 Ča le rašajengre phuva na odcinelas, bo o Faraonos len delas love pro chaben a
sas len dos, hoj te predživen. Vašoda peskre phuva na bikenenas.
23 O Jozef phenďa le manušenge: „Adadžives tumen the tumare phuva cinďom
prekal o Faraonos. Len tumenge kada zrnos a sadzinen len pro maľi.
24 Jekh peťina le uľipnastar mušinena te del le Faraonoske a okla štar peťini ačhena
tumenge, hoj te el tumen so te sadzinel pro maľi a te el tumare famelijen the le čhaven,
sostar te dživel.“
25 On odphende: „Tu amenge zachraňinďal o dživipen. Te arakhľam milosť andre
tire jakha, rajeja amaro, ker amendar otroken le Faraonoske!“
26 O Jozef akor diňa avri zakonos pal e egiptsko phuv, so pes doľikerel dži adadžives,
hoj jekh peťina le uľipnastar hiňi le faraonoskri. Ča o phuva le rašajengre na sas
leskre.
27 Avke o Izraeliti ačhile te bešel andro Egipt andre phuv Gošen. Barvaľonas a sas
len igen but čhave.
28 O Jakob dživelas andro Egipt mek dešuefta (17) berš a sas leske imar šel the
saranda the efta (147) berš.
29 Sar sas o Izrael anglo meriben, vičinďa peskre čhas le Jozef a phenďa leske: „Te
arakhľom milosť andre tire jakha, thov tiro vast pre mire čanga a de man lav, hoj
mange presikaveha kada jileskeriben the pačivaľiben. Ma parun man andro Egipt.
30 Sar merava avke sar mire phure dada, ľidža man andral o Egipt a parun man
ode, kaj sas parunde the on.“
O Jozef odphenďa: „Kerava avke, sar phenes.“

31 „Le vera, hoj oda kereha!“ phenďa leske o Jakob. Sar les diňa vera, o Izrael banďiľa tele pro hadžos a lašarelas le Devles.

48

O Jakob požehňinel le Jozefoskre čhaven

1 Pal varesavo časos phende le Jozefoske: „Tiro dad hino nasvalo.“ Avke o Jozef iľa peha peskre duje čhaven le Menaše the le Efrajim a gele les te dikhel.
2 Sar le Jakoboske phende: „Avel ke tu tiro čhavo o Jozef,“ o Izrael chudňa zor a bešľa peske pro hadžos.
3 O Jakob phenďa le Jozefoske: „O Nekzoraleder Del pes mange sikaďa andro Luz andre phuv Kanaan a požehňinďa man.
4 Phenďa mange: ‚Dava tut pherdo čhave. Tutar avena but narodi. Kadi phuv dava tire potomkenge, hoj te el lengri pro furt.‘ “
5 O Jakob mek phenďa: „Tire duj čhave, save tuke uľile andro Egipt mek sigeder, sar ke tu kade avľom, ena akanastar mire. O Efrajim the o Menaše ena mire sar o Ruben the o Šimeon.
6 O čhave, save avena pal lende, ena tire. Mire phuva pal ma prelena ča prekal o Efrajim the Menaše, ena zgende jekhetane lenca.
7 Kerav oda prekal e Rachel, bo sar džavas andral o Paddan andro Kanaan, muľa mange pro drom. Parunďom la ode paš o drom, nadur la Efratatar.“ E Efrata hin adadžives Betlehem.
8 Sar dikhľa o Izrael le Jozefoskre čhaven, phučľa: „Ko hine kala?“
9 „Oda hine mire čhave, saven mange kade diňa o Del,“ odphenďa o Jozef peskre dadeske.
Avke o dad phenďa: „An len ke mande, hoj len te požehňinav!“
10 O Izrael sas imar phuro a imar na dikhelas igen mištes. Sar len o Jozef anďa ke leste, o Jakob len čumidľa a obchudňa.
11 Paľis o Izrael phenďa le Jozefoske: „Šoha na phenďomas, hoj tut mek pale dikhava. Ale o Del mange diňa, na ča tut te dikhav, ale the tire čhaven.“
12 O Jozef iľa peskre čhaven tele pal o pindre le Jakoboskre a banďiľa le mujeha dži pre phuv.
13 Paľis o Jozef iľa sodujen ko Jakob; le čače vasteha ačhaďa le Efrajim pal e baľogňi sera le Izraeloskri a le baľogne vasteha iľa le Menaše a ačhaďa les pal e čači sera.
14 Ale o Izrael prethoďa peskre vasta a thoďa peskro čačo vast pro Efrajimoskro šero, kajte sas terneder. O baľogno vast thoďa pro šero le Menašeskro, savo sas ešebno čhavo.
15 Paľis požehňinďa le Jozef a phenďa:
„Mi požehňinel kale čhaven o Del,
angle savo phirenas mire dada o Abraham the o Izak,
o Del, savo man ľidžalas le terňipnastar dži adadžives sar pasťjeris!
16 Mi požehňinel len o aňjelos,
savo man cirdňa avri
andral dojekh nalačhipen!
Mi leperel pes
prekal kala čhave
miro nav the o nava mire dadengre,
le Abrahamoskro the le Izakoskro!
Mi rozmnožinen pes
pal caľi phuv.“

17 Sar o Jozef dikhľa, hoj o dad thoďa o čačo vast pro šero le Efrajimoske, na sas
leske oda pre dzeka. Avke chudňa le dadeskro vast a kamľa les te prethovel pro šero
le Menašeskro.
18 O Jozef phenďa le dadeske: „Na avke, dado miro! Se kada hin ešebno. Leske
thov tiro čačo vast pro šero.“
19 Ale o dad leske phenďa: „Džanav, čhavo miro, džanav! The lestar ela narodos
a the ov rozbarola. Ale leskro terneder phral, o Efrajim, ela bareder sar ov, leskre
čhavendar ena but narodi.“
20 Avke len požehňinďa oda džives a phenďa:
„Sar o Izraeliti žehňinena varekas,
leperena tumare nava
a phenena kada:
‚Mi kerel tuke o Del
avke sar le Efrajimoske
the le Menašeske.‘ “
Kaleha thoďa o Jakob le Efrajim anglo Menaše.
21 Paľis o Izrael phenďa le Jozefoske: „Dikh, me merava, ale o Del ela tumenca a
anela tumen pale andro Kanaan, andre phuv tumare phure dadengri.
22 Ale tut dav jekh kotor la phuvatar buter sar tire phralen. Dav tuke e lačhi phuv
Šichem, so dochudňom le Amorejčanendar mira šabľaha the lukoha.“

49

Le Jakoboskro požehnaňje

1 O Jakob vičinďa savore peskre čhaven a phenďa lenge:
„Aven savore ke mande a phenava tumenge,
so tumen užarel andro dživesa, so avena!
2 Zdžan tumen jekhetane, savore čhave le Jakoboskre.
Šunen tumare dades le Izrael!

3 Ruben, tu sal miro ešebno,
e zor mire terňipnaskri,
nekrajikaneder the nekzoraleder mire čhavendar!
4 Sal sar o paňi, so pes na del te zaačhavel,
imar na aveha ešebno, bo pašľiľal mira romňaha.
Aleha kerďal džungipen, sar tuke pašľiľal andre miro hadžos.

5 Šimeon the Levi, tumen san phrala,
tumare šabľi hin o meribnaskre zbraňe.
6 Miri duša te na džal maškar tumende,
na kamav tumenca ňič jekhetane,
bo andre choľi murdarďan le muršen
a andre tumaro kiňešagos kerďan le bikendar kaľiki.
7 Mi el prekošľi tumari choľi,
bo sas igen bari,
the tumaro rušiben, bo sas igen dzivo.
Tumare čhave na dživena jekhetane peha andre phuv le Izraeloskri,
ena rozčhide maškar o kmeňi le Jakoboskre.

8 Juda, tut tire phrala lašarena.
Chudeha tire ňeprijaťeľen tel e meň,
o čhave tire dadeskre anglal tu banďona.

9 Sal sar ľevos, savo peske chudňa o chaben
a džal pale pre peskro than te pašľol.
Ko pes na daral les te uštavel?
10 Tu, Juda, ľikereha o kraľiskro žezlos,
tire čhave kraľinena pro furt.
O narodi tuke anena o dari a šunena tut.
11 Peskre terne somaris phandeha paš o viňičis,
peskre somaricis ko viňično stromos,
andre mol peske žužareha o plašťos,
andro hroznoskro rat peskre gada.
12 Tire jakha ena kaleder sar e mol,
tire danda parneder sar o thud.

13 Tu, Zebulun, bešeha pašes paš o moros,
ode, kaj zaačhaven o loďi.
Tiri phuv ela dži ko Sidon.

14 Jisachar, tu sal sar o zoralo somaris,
so pašľol maškar peskre košara.
15 Sar dikhľal, hoj o than, kaj pašľos, hino lačho
a hoj e phuv hiňi šukar,
banďarďal o dumo a ľidžahas o košara
a mušinehas te kerel phares buči sar otrokos.

16 Tu, Dan, pes zaačhaveha vaš o pravos peskre narodoske
sar jekh le Izraeloskre kmeňendar.
17 Aveha sar o sap paš o drom,
sar jedovato sap pre sera le dromestar.
Dandereha le grajeske andro pindro
a o manuš perela tele pal leste palal.

18 Ó, RAJEJA miro, užarav pre tiri zachrana!

19 Pre tu, Gadona, chučena o živaňa,
ale tu pes visareha a džaha pre lende palunestar.

20 Tiri phuv, Ašer, ela barvaľi andro chaben,
chaha latar ajse chabena sar o kraľis.

21 Tu, Naftali, sal sar avrimuklo jeleňis,
saveske uľon šukar terne jeleňa.

22 Jozef, tu sal sar o plodno konaris,
o plodno konaris paš o paňi;
tire prajti prebararen o muros.
23 La choľaha pre tu džanas,
o lukostrelci pre tute ľivinenas,
24 ale tiro lukos ela furt nacirdlo
a tire vasta ena furt zorale,
bo hin tuha o Nekzoraleder Del, savo hin o Pasťjeris, e Skala le Izraeloskri.
25 Mi pomožinel tuke o Del tire dadeskro!

Mi požehňinel tut o Nekzoraleder Del le brišindeha andral o ňebos
the le paňeha andral e phuv
– a mi del tut but stadi the čhaven!
26 O požehnaňja tire dadeskre
hine bareder sar o požehnaňja le čirlatune verchengre
the sar o barvaľipen le phure brehengre!
Mi perel oda savoro pro šero le Jozefoskro,
pro čekat oleske, savo hino o princos maškar peskre phrala!

27 Tu, Benjamin, sal sar dzivo vlkos.
Tosara chas o chaben, so tuke chudňal,
rači rozdes olestar, so ačhiľa.“

28 Savore kala hine o dešuduj (12) Izraeloskre kmeňi a kada lenge phenďa o dad o Jakob, sar len požehňinelas. Dojekhes lendar požehňinelas avke, sar peske oda zaslužinďa.

Le Jakoboskro meriben

29 Paľis o Jakob lenge phenďa: „Sar merava a džava paš mire manuša, save imar mule, parunen man paš mire dada andre jaskiňa, so hiňi pre maľa le Efronoskri Chetitoskri,
30 andre jaskiňa Machpela paš o Mamre andro Kanaan. O Abraham la cinďa le Chetitostar le Efronostar, hoj les te el than pro hrobos.
31 Ode parunde le Abraham leskra romňaha la Saraha the le Izak leskra romňaha la Rebekaha. Ode parunďom the la Leja.
32 Odi maľa la jaskiňaha sas cinďi le Chetitanendar.“
33 Sar imar o Jakob dovakerďa peskre čhavenca, hazdňa peske o pindre pro hadžos. Muľa a geľa paš peskre manuša.

50

O Jozef parunel le Jakob

1 Akor o Jozef obchudňa le dades, čumidelas les a rovelas upral leste.
2 Paľis o Jozef phenďa peskre sluhenge, le doktorenge, hoj le dades te zabalzaminen.
3 O doktora le Izrael balzaminenas saranda (40) dživesa, bo ajci kampelas oda te kerel. O Egipťana rovenas upral leste eftavardeš (70) dživesa.
4 Sar imar pregele o rovibnaskre dživesa, o Jozef prevakerďa ko dvorana le faraonoskre: „Te arakhľom milosť andre tumare jakha, akor tumen mangav, privakeren pes vaš ma ko faraonos.
5 Miro dad man phandľa kala veraha: ‚Dikh, me merav, parun man andro hrobos, so mange kerďom andro Kanaan.‘ Domuk mange, hoj ode te džav te parunel mire dades. Paľis avava pale.“
6 O faraonos phenďa: „Ča dža a parun tuke le dades, avke sar les diňal vera.“
7 O Jozef akor geľa te parunel le dades. Džanas leha savore uradňika le faraonoskre, o nekbareder raja andro palacis the o anglune manuša andral o Egipt.
8 Gele leha the cali leskri famelija, o phrala the savoredžene andral leskre dadeskro kher. Andre phuv Gošen mukle ča peskre cikne čhaven, le bakren, le kozen the le gurumňen.
9 Džanas lenca the o manuša pro verdana the pro graja. Sas leha igen but manuša.
10 Sar doavle andro Goren-Atad, so hin pal o Jordan, zorales rovenas bara vikaha. O Jozef vartinelas efta džives pal peskro dad.

11 Sar o Kanaančana dikhle andro Goren-Atad o baro vartišagos, phenenas: „Le
Egipťanen hin bari žaľa.“ Vašoda pes oda than pal o Jordan vičinel Abel-Micrajim*.
12 O čhave paľis kerde avke, sar lenge phenďa o dad o Jakob.
13 Ľigende les andro Kanaan a parunde les andre jaskiňa, so sas pre maľa Machpela
paš o Mamre, so cinďa o Abraham le Chetitostar le Efronostar, hoj les te el than pro
hrobos.
14 Paloda, sar o Jozef parunďa le dades, geľa pale andro Egipt, le phralenca the
savorenca, save leha ode avle.

O phrala pes daran le Jozefostar

15 Sar le Jozefoskre phrala dikhle, hoj lenge muľa o dad, phende: „So te akana o
Jozef džala pre amende? So te kamela amenge te visarel pale savoro oda nalačho, so
leske kerďam?“
16 Avke dine te phenel le Jozefoske: „Sigeder, sar o dad muľa,
17 amenge phenďa, hoj tuke te phenas: ‚Odmuk tire phralenge oda nalačhipen,
so tuke kerde, sar pre tu džanas.‘ Avke akana tut mangas, odmuk amenge, so tuke
kerďam, bo the amen služinas tire dadeskre Devleske.“ O Jozef chudňa te rovel, sar
šunďa ola lava.
18 Paľis leskre phrala avle ke leste, banďonas anglal leste a phende: „Kade sam
anglal tute sar tire otroka!“
19 Ale o Jozef lenge phenďa: „Ma daran tumen! Či me som o Del, hoj tumen te
sudzinav?
20 Kamenas mange te kerel nalačho, ale o Del ada visarďa pro lačho, hoj te
zachraňinel but manušen, avke sar oda kerel the adadžives.
21 Akana tumen imar ma daran! Me dava the tumen the tumare čhaven savoro, so
kampela.“ Ola lava pes dotkňinde lengre jilendar a imar pes na daranas.

Le Jozefoskro meriben

22 O Jozef bešelas andro Egipt le dadeskra famelijaha a dživelas šel the deš (110)
berš.
23 Dikhľa le Efrajimoskre čhaven the lengre čhaven. Dikhľa the le čhaven le
Machiroskren, savo sas o čhavo le Menašeskro, a priiľa len sar peskren†.
24 Paľis o Jozef phenďa le phralenge: „Me merav, ale o Del ela tumenca a ľidžala
tumen avri andral kadi phuv andre odi phuv, pal savi diňa lav le Abraham, le Izak
the le Jakob.“
25 O Jozef mek le Izraeloskre čhaven phandľa la veraha: „O Del tumen čačes ľidžala
avri andral kadi phuv. Paľis lena adarik het mire kokala!“
26 O Jozef muľa, sar leske sas šel the deš (110) berš. Zabalzaminde les a thode les
andro mochto andro Egipt.

---

* **50:11** Oda hin: le Egipťanengri žaľa. † **50:23** E hebrejiko čhib: Sas thode pro pindre le Jozefoskre.

Exodus
Dujto zvitkos le Mojžišoskro

O Egipťana trapinen le Izraeliten

1 Kala hine o nava le Izraeloskre čhavengre, save avle le Jakoboha andro Egipt,
sako avľa peskra famelijaha:
2 o Ruben, o Šimeon, o Levi, o Juda,
3 o Jisachar, o Zebulun, o Benjamin,
4 o Dan, o Naftali, o Gad the o Ašer.
5 Savore potomki le Jakoboskre sas eftavardeš (70). O Jozef sas imar andro Egipt.
6 Paľis muľa o Jozef the leskre phrala a the calo oda pokoleňje,
7 ale le Izraeliten sas but čhave, a sas furt buter the zoraleder, avke hoj caľi phuv
sas pherdžardi lenca.
8 Andro Egipt paľis ačhiľa nevo kraľis, savo na džanelas ňič pal o Jozef.
9 Ov phenďa peskre manušenge: „Dikhen, o Izraeliti hine buter the zoraleder sar
amen.
10 Aven gondoľinas so lenca te kerel, hoj pes te na rozmnožinen meksa buter. Bo te
uľahas mariben, on šaj predžan pre le ňeprijaťeľiskri sera, hoj pes amenca te maren,
a denašlehas het andral amari phuv.“
11 Vašoda upral o Izraeliti ačhade dozorcen, hoj len te trapinen phare bučenca sar
otroken. On ačhavenas prekal o Faraonos o fori Pitom the Raamses, kaj sas leskre
skladi.
12 So buter len o Egipťana trapinenas, buter o Izraeliti baronas, sas len buter čhave
a zalenas buter lengri phuv. Vašoda o Egipťana lendar igen daranas
13 a trapinenas len igen phara bučaha.
14 O dživipen lenge kerenas igen pharo, bo ispidenas len te kerel phari buči le
cehlenca čikatar, mušinenas te kerel e buči pre maľa a kerenas lenca igen namištes.
15 Paľis o egiptsko kraľis phenďa le hebrejike džuvľenge, la Šifrake the la Puake,
save pomožinenas le džuvľenge te ločhol:
16 „Sar pomožinena le hebrejike džuvľenge te ločhol, dikhen, či oda hin muršoro,
abo čhajori. Le muršoren murdarena, ale le čhajoren mukena te dživel.“
17 Ale ola džuvľa pes daranas le Devlestar a na kerenas avke, sar lenge phenďa.
18 Avke len o Faraonos diňa te vičinel ke peste a phenďa lenge: „Soske muken te
dživel le muršoren?“
19 O džuvľa leske odphende: „O hebrejika džuvľa nane ajse sar o egiptska. On hine
zoraleder a lengre čhave aven pro svetos sigeder, sar ke lende dodžas.“
20 O Del sas jileskro ke ola džuvľa, save pomožinenas le džuvľenge te ločhol, vašoda
o Izraeliti dureder baronas a sas buter a buter.
21 A vaš oda, hoj ola džuvľa daranas le Devlestar, o Del diňa, hoj the len te avel
peskre čhave.
22 Paľis o Faraonos prikazinďa savore peskre manušenge: „Len dojekhe hebrejike
muršores, savo uľol, a čhiven les andro paňi Nil, ale le čhajoren muken te dživel!“

2

Sar uľiľa o Mojžiš

1 Andre oda časos varesavo murš andral o kmeňos Levi, peske iľa romňa andral
peskro kmeňos.

2 Odi džuvľi ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro. Sar oj dikhľa, hoj hino šukar,
garuvelas les trin čhon.
3 Ale sar les buter našťi garuvelas, iľa o trsťinakro košaris, makhľa les avri la
smolaha, hoj te na džal andre o paňi. Thoďa le muršores andre a paľis thoďa o
košaris andre trsťina paš o paňi Nil.
4 Leskri pheň ačhelas dureder, hoj te dikhel, so pes leha ačhela.
5 Ipen akor le Faraonoskri čhaj ode avľa te landol a lakre služki peske phirenas
pašal o brehos. Sar oj dikhľa o košaris, bičhaďa jekha peskra služka, hoj les te anel.
6 Sar otkerďa o košaris, dikhľa ode le muršores, savo rovelas. Sas lake pharo vaš
leske a phenďa: „Kada muršoro hino le hebrejike čhavendar.“
7 Akor le čhavoreskri pheň phučľa le Faraonoskra čhatar: „Kames, hoj te džav a te
anav varesava hebrejika džuvľa, savi dela te pijel le čhavores o koľin vaš tu?“
8 „He, dža!“ odphenďa lake le faraonoskri čhaj. Avke oj geľa a vičinďa le
čhavoreskra da.
9 Sar avľa, le Faraonoskri čhaj lake phenďa: „Le kale čhavores a de les te pijel, me
tuke vaš oda počinava.“ Oj les iľa a delas les te pijel.
10 Sar o čhavoro sas bareder, anďa les ke čhaj le Faraonoskri. Oj peske les iľa čhaske
a diňa leske nav Mojžiš, bo phenďa peske: „Iľom les avri andral o paňi.“

O Mojžiš denašel andro Midijan

11 Sar o Mojžiš imar bariľa avri, geľa andre jekh džives paš peskre nipi, a dikhelas
len, sar keren phares buči. Androda dikhľa, sar o Egipťanos marel jekhe muršes
andral leskro narodos.
12 O Mojžiš pes rozdikhľa pašal peste, či les vareko na dikhel a sar na dikhľa ňikas,
murdarďa le Egipťanos a začhiďa les la pošaha.
13 Pre aver džives o Mojžiš pale geľa paš lende a dikhľa, sar pes duj Hebreja maren
maškar peste, a phučľa olestar, savo kerelas namištes: „Soske mares tire phrales?“
14 Oda murš leske odphenďa: „Ko tut ačhaďa upral amende vodcaske the sudcaske?
So, kames the man te murdarel, avke sar murdarďal kole Egipťanos?“ Akor o Mojžiš
igen predaranďiľa a phenďa peske: „Imar džanen paloda, so kerďom.“
15 Sar pes pal oda o Faraonos došunďa, kamľa te del le Mojžiš te murdarel. Ale o
Mojžiš denašľa a ačhiľa te bešel andre phuv le Midijanengri. Ode jekhvar bešelas paš
e chaňig.
16 Le Jetro, le rašas andro Midijan, sas efta čhaja. On avle paš e chaňig te cirdel o
paňi andro žľabi prekal le dadeskro stados.
17 Androda avle ode o pasťjera a tradle len avri odarik. Ale o Mojžiš ušťiľa,
pomožinďa lenge a diňa lengre stados te pijel paňi.
18 Sar avle le Jetroskre* čhaja pale khere, phučľa lendar: „Soske adadžives avľan
avke sig?“
19 On leske odphende: „Varesavo Egipťanos amen zachraňinďa le pasťjerendar a
the cirdňa o paňi prekal amende the prekal o stados.“
20 „Kaj hino?“ phučľa lendar. „Soske les ode mukľan? Vičinen les, mi avel te chal!“
21 Avke o Mojžiš priačhiľa pre oda, hoj ačhela ko Jetro. Ov leske diňa romňake
peskra čha la Cipora.
22 Paľis lake uľiľa muršoro, a o Mojžiš phenďa: „Dava leske nav Geršom, bo som
cudzincos andre kadi phuv.“
23 Pal o but berša o egiptsko kraľis muľa, ale o Izraeliti dureder cerpinenas andro
otroctvos a vičinenas: „Mangas tut, pomožin amenge, Devla.“ Lengro mangipen geľa
dži paš o Del.

---

* **2:18** E hebrejiko čhib: le Reueloskre

24 O Del šunďa lengro roviben a leperďa peske pre zmluva, so phandľa le
Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha,
25 bo dikhelas, so pes kerel le Izraelitenca a sas leske vaš lenge pharo.

3

O RAJ vakerel le Mojžišoha

1 No o Mojžiš pašinelas o stados ke peskro sastro Jetro, savo sas rašaj andro Midijan.
Jekh džives, sar ľidžalas le bakren pal e pušťa, dogeľa lenca dži paš o Choreb*, paš o
verchos le Devleskro.
2 Ode pes leske sikaďa andre jag andro krakos le RAJESKRO aňjelos. O Mojžiš
dikhľa, hoj o krakos labol, ale na zlabol.
3 A phenďa peske: „Oda hin vareso čudno! Džav te dikhel pre oda krakos, soske na
zlabol.“
4 Sar o RAJ dikhľa, hoj o Mojžiš džal te dikhel pre oda, prevakerďa ke leste andral
o krakos: „Mojžiš, Mojžiš!“
Ov odphenďa: „Kade som.“
5 O Del phenďa: „Ma av pašeder! Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo e phuv, pre
savi ačhes, hiňi sveto.
6 Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le
Jakoboskro.“ Akor peske o Mojžiš garuďa o muj, bo daralas te dikhel pro Del.
7 O RAJ leske phenďa: „Mištes dikhľom o trapišagos mire manušengro andro
Egipt. Šunďom len, sar vičinen, hoj lenge te pomožinav, bo o dozorci len trapinen
sar otroken a džanav pal lengre dukha.
8 Vašoda me avľom tele, hoj len te zachraňinav andral o vasta le Egipťanengre.
Avľom len te lel avri andral odi phuv a te ľidžal len andre odi phuv, so hiňi igen
bari the lačhi, a kaj čuľal o thud the o medos – e phuv, kaj bešen o Kanaančana, o
Chetitana, o Amorejčana, o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja.
9 O roviben le Izraelitengro doavľa dži paš ma a dikhľom lengro trapišagos, sar
lenca o Egipťana namištes keren.
10 Akana dža, bičhavav tut ko Faraonos, hoj te les mire manušen, le Izraeliten, avri
andral o Egipt.“
11 Ale o Mojžiš le Devleske odphenďa: „Ko som me, hoj te džav ko Faraonos a te lav
avri le Izraeliten andral o Egipt?“
12 O Del leske phenďa: „Me avava tuha. Kada tuke ela pro znameňje, hoj tut me
bičhaďom: Sar leha avri le manušen andral o Egipt, tumen man lašarena pre kada
verchos.“
13 Ale o Mojžiš leske phenďa: „Te džava paš o Izraeliti, phenava lenge: ‚O Del
tumare dadengro man bičhaďa ke tumende,‘ a phučena mandar: ‚Sar pes vičinel?‘
So lenge odphenava?“
14 O Del le Mojžišoske odphenďa: „ME SOM, KO ME SOM. Phen le Izraelitenge, hoj
oda, ko pes vičinel ME SOM, man bičhaďa ke tumende.“
15 A mek o Del phenďa le Mojžišoske: „Le Izraelitenge phen kada: ‚O RAJ man
bičhaďa man ke tumende, o Del tumare dadengro – o Del le Abrahamoskro, le
Izakoskro the le Jakoboskro.
Kada hin miro nav pro furt, savo tumenge leperena
a saveha man vičinena pokoleňje pro pokoleňje.‘
16 Dža, zvičin le izraelike vodcen a phen lenge: ‚Sikaďa pes mange o RAJ, o Del
tumare dadengro – o Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro.‘ Ov mange
phenďa: ‚Me dikhavas mištes pre savoreste, so tumenca keren andro Egipt,

* **3:1** Oda hin o verchos Sinaj.

17 vašoda diňom lav, hoj tumen lava avri andral o pharipen andral o Egipt a ľidžava
andre phuv le Kanaančanengri, le Chetitanengri, le Amorejčanengri, le Perizejengri,
le Chivijengri the le Jebusejengri, andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos.‘
18 On tut šunena a džaha le izraelike vodcenca ko egiptsko kraľis a phenena leske:
‚Arakhľa pes amenca o RAJ, o Del le Hebrejengro. Domuk amenge akana te džal trin
dživeseskro drom pre pušťa, hoj ode te obetinas le RAJESKE, amare Devleske.‘
19 Ale me džanav, hoj o egiptsko kraľis tumenge na domukela te džal het, ča akor,
te pre leste ispidava mire zorale vasteha.
20 Vašoda sikavava pro Egipt miri zor a marava les le všelijake zazrakenca, save
maškar lende kerava. A paľis tumen premukela.
21 Kerava avke, hoj o Egipťana tumen dena pačiv, a na džana odarik het čuče
vastenca.
22 Dojekh izraeliko džuvľi džala ko egiptska susedki abo ke ola, ko bešen lenca andro
kher, a mangela lendar varesave somnakune the rupune veci a the o šukar gada, so
urena pre tumare čhajora the muršora.“ Avke tumenca lena o barvaľipen andral o
Egipt.

4

O RAJ del le Mojžiš znameňja

1 O Mojžiš odphenďa le RAJESKE: „So te mange na pačana a na šunena man, a
phenena: ‚O RAJ pes tuke na sikaďa‘?“
2 Avke o RAJ le Mojžišostar phučľa: „So tut hin andro vast?“
Odphenďa: „Paca.“
3 Paľis leske o RAJ phenďa: „Čhiv la pre phuv!“
Sar o Mojžiš čhiďa e paca pre phuv, čerinďa pes pro sap a o Mojžiš chudňa lestar
te denašel.
4 Avke leske o RAJ phenďa: „Nacirde o vast a chude les le chvostostar!“ O Mojžiš
nacirdňa o vast, chudňa les a andro vast pes leske čerinďa pale pre paca.
5 Paľis o RAJ phenďa: „Ker kada, hoj o Izraeliti tuke te pačan, hoj pes tuke sikaďa
o Del lengre dadengro – o Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro.“
6 Paľis leske o RAJ phenďa: „Thov o vast tel o plašťos!“ Ov thoďa, a sar les iľa avri,
leskro vast sas malomocno, parno sar jiv.
7 A o RAJ leske phenďa: „Thov o vast pale tel o plašťos!“ Ov thoďa, a sar les iľa avri,
sas pale sasto, avke sar calo leskro ťelos.
8 A mek o RAJ phenďa: „Te tut na šunena a na pačana pro ešebno znameňje,
pačana pro dujto.
9 Ale te na pačana aňi kale duje znameňjenge a na šunena tut, akor le sikra paňi
andral o Nil a čhiv les avri pre šuki phuv. Oda paňi pes čerinela pro rat.“
10 Akor o Mojžiš phenďa: „Na, RAJEJA, ma bičhav man. Me na džanav igen mištes te
vakerel. Na vakeravas šoha mištes angloda, aňi akana, sar vakeres tire služobňikoha,
bo polokes vakerav a koktinav.“
11 O RAJ leske odphenďa: „Ko kerel le manušestar ňemo abo kašuko? Ko kerel, hoj
o manuš te dikhel abo te avel koro? Či oda na som me, o RAJ?
12 Akana dža, me tuke pomožinava andro vakeriben a phenava tuke, so te vakeres.“
13 Ale o Mojžiš leske pale phenďa: „Mangav tut, RAJEJA, bičhav varekas avres.“
14 Akor o RAJ pre leste choľisaľiľa a phenďa: „A so o Aron, tiro phral, o Levitas?
Džanav, hoj ov džanel mištes te vakerel; se ov imar avel, hoj pes tuha te arakhel, a
igen radisaľola, sar tut dikhela.
15 Vakereha leha a pheneha leske so te vakerel. Me tumenge sodujdženenge
pomožinava andro vakeriben a sikavava tumenge, so te keren.

16 Ov ela tiro muj, a vakerela vaš tuke ko manuša. Tu leske aveha sar Del a pheneha
leske so te vakerel.
17 Le andro vast kadi paca, bo laha kereha o znameňja.“

O Mojžiš džal pale andro Egipt

18 Akor o Mojžiš geľa pale ke peskro sastro ko Jetro a phenďa leske: „Mangav tut,
muk man te džal pale ke mire manuša andro Egipt, hoj te dikhav, či mek dživen.“
O Jetro leske odphenďa: „Dža andro smirom!“
19 O RAJ mek andro Midijan phenďa le Mojžišoske: „Dža pale andro Egipt, bo imar
mule savore, save tut kamle te murdarel.“
20 O Mojžiš iľa peskra romňa the le čhaven, thoďa len pro somaris a džalas lenca
pale andro Egipt. Iľa peha andro vast e paca, so leske o Del phenďa.
21 O RAJ mek le Mojžišoske phenďa: „Sar džaha pale andro Egipt a sar aveha anglo
Faraonos, de pozoris pre oda, hoj te keres savore kala zazraki, pre save tut diňom zor.
Me kerava, hoj leskro jilo te zoraľol sar bar avke, hoj na premukela mire manušen.“
22 Paľis le Faraonoske pheneha: „Kada phenel o RAJ: ‚O Izrael hino miro ešebno
čhavo,
23 a phenďom tuke, hoj te premukes mire čhas, hoj man te lašarel. Ale tu les na
kamľal te premukel, vašoda murdarava tire ešebne čhas.‘ “
24 Jekhvar pro drom andro Egipt, sar rači zaačhile te presovel, o RAJ pes arakhľa le
Mojžišoha a kamľa leske te lel o dživipen.
25 Akor e Cipora iľa e baruňi čhuri a odčhinďa peskre čhaske e cipa le garude
muršeskre kotorestar. Paľis pes ola cipaha chudňa le Mojžišoskre čangendar a
phenďa: „Tu sal miro rom le rateskro!“
26 Avke les o RAJ mukľa te dživel. Vašoda pes paš e obriezka phenelas: „O rom le
rateskro.“
27 O RAJ phenďa le Aronoske: „Dža pre pušťa, hoj tut te arakhes le Mojžišoha.“ O
Aron geľa a arakhľa pes leha paš o verchos le Devleskro a čumidľa les.
28 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske savore lava le RAJESKRE, savenca les bičhaďa,
the pal savore znameňja, save leske o RAJ prikazinďa te kerel.
29 Avke o Mojžiš the o Aron gele andro Egipt a zvičinde savore izraelike vodcen.
30 O Aron lenge phenďa savoro, so o RAJ phenďa le Mojžišoske. A o Mojžiš anglo
jakha le manušengre kerelas o znameňja.
31 Sar oda o manuša dikhle, pačanďile. A sar šunde, hoj o RAJ avľa ke lende, a hoj
dikhľa lengro pharipen, pele pro khoča a chudle les te lašarel.

5

O Mojžiš the o Aron anglo Faraonos

1 Paľis o Mojžiš the o Aron gele anglo Faraonos a phende: „Kada phenel o RAJ, o
Del le Izraelitengro: ‚Premuk mire manušen, hoj pre pušťa te oslavinen o inepos pre
miri pačiv!‘ “
2 O Faraonos odphenďa: „Ko hin o RAJ, hoj les te šunav a te premukav le Izraeliten?
Me le RAJES na prindžarav a le Izraeliten na premukava.“
3 On leske phende: „Arakhľa pes amenca o Del le Hebrejengro. Domuk amenge
te džal trine dživesengro drom pre pušťa, hoj ode te obetinas le RAJESKE, amare
Devleske. Bo te oda na keraha, marela amen le meribnaskre nasvaľibnaha abo la
šabľaha.“
4 Ale o Faraonos lenge phenďa: „Mojžišona the Aronona, soske odlen le manušen
pašal lengri buči? Džan pale te kerel tumari buči!
5 Dikh, andre kadi phuv hin but tumare manuša a tumen kamen, hoj te preačhen
te kerel e buči?“

O Faraonos del prikazis pre phareder buči

6 Oda džives o Faraonos diňa prikazis le dozorcenge upral o otroka the le
Izraelitengre muršenge, save dodikhenas pre buči:
7 „Imar na dena sar angloda le manušen o phusa, hoj te keren o cehli čikatar. Mi
kiden peske korkore o phusa.
8 Ale ispiden pre lende, hoj te keren ajci cehli, sar kerenas dži akana. Ňič frimeder!
Hine leňiva, vašoda man avke mangen, hoj len te mukav te džal, hoj te obetinen
peskre Devleske.
9 Ole muršen kampel te del phareder buči, hoj te keren a te na el len časos te šunel
ola klamišagi.“
10 Avke o egiptska the o izraelika dozorci, phende le Izraelitenge: „O Faraonos
phenďa, hoj na dela tumen buter o phusa.
11 Džan a roden tumenge o phusa, kaj ča kamen, ale mušinen te kerel ajci cehli,
keci the angloda.“
12 Avke o manuša gele te rodel o phusa pal calo Egipt.
13 O dozorci pre lende ispidenas a phenenas: „Keren sako džives ajci sar angloda,
sar tumen denas o phusa.“
14 Le Faraonoskre dozorci chudle te marel le izraelike dozorcen, save sas ačhade
te dodikhel pre buči, a phenenas lenge: „Soske na kerďan aňi idž aňi adadžives ajci
cehli sar angloda?“
15 Paľis gele o izraelika dozorci ko Faraonos a igen les mangenas: „Soske amenca
kada keres, rajeja amaro?
16 O phusa amenge na doden, ale prikazinen amenge: ‚Keren o cehli!‘ A akana
amen mek the maren, ale oda hin tire manušengri vina.“
17 O Faraonos phenďa: „San leňiva a na kamen te kerel buči, vašoda phenen: ‚Muk
amen, hoj te džas te obetinel le RAJESKE.‘
18 Džan a keren buči! O phusa tumenge na dodena, ale mušinen te kerel ajci cehli
sar angloda.“
19 O Izraeloskre dozorci dikhle, hoj lenca nane mištes, sar lenge phenďa: „Mušinen
te kerel ajci cehli sar angloda.“
20 Sar džanas avri pašal o Faraonos, zgele pes le Mojžišoha the le Aronoha, save
pre lende užarenas.
21 Ola murša lenge phende: „O RAJ mi dikhel pre oda, so kerďan, a mi marel tumen
vaš oda, bo akana amen džungľarďan anglo Faraonos the angle leskre služobňika.
Kada, so kerďan, hin avke, sar te lenge diňanas andro vast e šabľa, hoj amen te
murdaren.“

O Mojžiš dovakerel le RAJESKE

22 Akor pes o Mojžiš visarďa ko RAJ a mangelas les: „RAJEJA, soske domukľal kajci
nalačhipen pre tire nipi? Soske man kade bičhaďal?
23 Akorestar, sar geľom anglo Faraonos, hoj leha te vakerav andre tiro nav, kerel
lenca mek goreder a tu ňič na keres, hoj len te zachraňines.“

6

O RAJ pale del lav pal e zachrana

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Akana dikheha, so kerava le Faraonoske. Me pre
leste ispidava, hoj te premukel mire manušen a avke zorales ispidava, hoj tradela len
avri.“
2 O Del prevakerďa ko Mojžiš a phenďa: „Me som o RAJ.

3 Sikaďom man le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske sar Nekzoraleder Del,
ale miro nav o RAJ lenge na diňom te sprindžarel.
4 Phandľom lenca e zmluva, hoj lenge dava o Kanaan, e phuv, kaj angloda bešenas
sar cudzinci.
5 A the šunďom, sar o Izraeliti rovenas pharipnastar, bo o Egipťana lendar kerde
otroka, a leperďom mange pre miri zmluva.
6 Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Me som o RAJ a lava tumen avri andral o
zaphandľipen le Egipťanengro a zachraňinava tumen andral o otroctvos. Cinava
tumen avri, bo marava len bare ranenca, mire zorale vasteha.
7 Prilava tumen sar mire manušen a avava tumaro Del. Sprindžarena, hoj me som
o RAJ, tumaro Del. Me tumen ľidžava avri andral o zaphandľipen le Egipťanendar.
8 Anava tumen andre odi phuv, pal savi la veraha phenďom, hoj dava le
Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske. Dava la tumenge a ela tumari. Me som o
RAJ.‘ “
9 Avke o Mojžiš geľa oda te phenel le Izraelitenge, ale on les na šunenas, bo sas
znechuťimen la phara bučatar a na birinenas.
10 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
11 „Dža anglo Faraonos, anglo egiptsko kraľis, a phen leske, hoj te premukel le
Izraeliten andral peskri phuv!“
12 Ale o Mojžiš leske odphenďa: „Te man na šunen o Izraeliti, sar man šaj šunel o
Faraonos? A mek ke oda na džanav mištes te vakerel.“
13 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš the ko Aron pal o Izraeliti the pal o Faraonos, pal o
egiptsko kraľis, a prikazinďa lenge, hoj te ľidžan le Izraeliten avri andral o Egipt.

Le Mojžišoskro the le Aronoskro rodokmeňos

14 Kala hine o vodci le famelijengre:

Le Izraeloskre* ešebne čhas Ruben sas štar čhave: o Chanoch, o Palu, o Checron
the o Karmi. On sas le Rubenoskre fajti.
15 Le Šimeon sas čhave o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jachin, o Cochar the o čhavo
la Kanaančankakro o Šaul. Kala sas le Šimeonoskre fajti.
16 Kala hine le Leviskre čhave pal lengro rodokmeňos: O Geršon, o Kohat the o
Merari. O Levi dživelas 137 berša.
17 Le Geršon sas čhave o Libni the o Šimej. Lendar sas but potomki.
18 Le Kohat sas čhave o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel. O Kohat dživelas
133 berš.
19 Le Merari sas čhave o Machli the o Muši.
Kala savore hine le Leviskre fajti pal lengro rodokmeňos.
20 O Amram peske iľa romňa peskra nena la Jochebed a laha les sas o Aron the o
Mojžiš. O Amram dživelas 137 berš.
21 Le Jishar sas čhave o Korach, o Nefeg the o Zichri.
22 Le Uziel sas čhave o Mišael, o Elcafan the o Sitri.
23 O Aron peske iľa romňa la Elišeba, savi sas čhaj le Aminadaboskri a pheň le
Nachšonoske. Le Aron sas laha o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
24 Le Korach sas trin čhave: o Asir, o Elkanah the o Abiasaf. Kala sas le
Korachoskre fajti.
25 O Eleazar, le Aronoskro čhavo, peske iľa romňa jekha le Putieloskre čhajendar,
a laha les sas o Pinchas.

Kala savore hine o fajtengre vodci andral o kmeňos Levi.

---

* **6:14** le Jakoboskre

26 O Mojžiš the o Aron sas ola, kaske o RAJ phenďa: „Ľidžan avri andral o Egipt le
Izraeliten dojekhes pal peskro kmeňos.“
27 On sas ola, ko vakerenas le Faraonoha, le egiptske kraľiha, hoj te premukel le
Izraeliten andral o Egipt.

O RAJ bičhavel le Mojžiš the le Aron ko Faraonos

28 Akor, sar o RAJ prevakerďa ko Mojžiš andro Egipt,
29 o RAJ leske phenďa: „Me som o RAJ. Phen le Faraonoske savoro, so tuke phenava.“
30 Ale o Mojžiš leske odphenďa: „Me na džanav mištes te vakerel. Sar man šaj
šunel avri o Faraonos?“

7

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dikh, ačhaďom tut sar Devles, hoj te vakeres le
Faraonoske a tiro phral o Aron ela sar tiro prorokos.
2 Tu leske pheneha savoro, so tuke prikazinava a tiro phral o Aron vakerela le
Faraonoha, hoj le Izraeliten te premukel andral peskri phuv.
3 Ale me zoraľarava o jilo le Faraonoskro a andro Egipt kerava igen but mire
znameňja the zazraki.
4 O Faraonos tumen na šunela, vašoda sikavava pro Egipt miri zor. Avke les marava
le bare ranenca a le Izraeliten lava avri andral o Egipt pal peskre kmeňi.
5 Sar nacirdava miro vast pro Egipt a lava odarik avri le Izraeliten, akor o Egipťana
sprindžarena, hoj me som o RAJ.“
6 Avke o Mojžiš the o Aron kerde savoro avke, sar lenge prikazinďa o RAJ.
7 Le Mojžišoske sas ochtovardeš (80) berš a le Aronoske ochtovardeš the trin (83)
berš, sar vakerenas le Faraonoha.

Le Aronoskri paca pes čerinel pro sap

8 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
9 „Sar o Faraonos tumenge phenela, hoj te keren varesavo zazrakos, phen le
Aronoske: ‚Le e paca a čhiv la pre phuv anglo Faraonos a čerinela pes pro sap.‘
“
10 Avke o Mojžiš the o Aron gele anglo Faraonos a kerde avke, sar lenge prikazinďa
o RAJ. O Aron čhiďa e paca anglo Faraonos the angle leskre uradňika a e paca pes
čerinďa pro sap.
11 Akor o Faraonos vičinďa ke peste peskre goďavere muršen the le čaroďejňiken
a on tiš kerde odi veca peskre čarenca.
12 Dojekh lendar čhiďa peskri paca pre phuv a čerinde pes pro sapa, ale le Aronoskri
paca chaľa lengre paci.
13 Ale le Faraonoskro jilo zoraľiľa sar bar a na šunďa len, avke sar phenďa o RAJ.

Ešebno rana: O paňi čerimen pro rat

14 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le Faraonoskro jilo hino zoralo sar bar a na kamel
te premukel le manušen.
15 Tajsa tosara dža ko Faraonos, sar džala tele paš o paňi Nil. Le tuha e paca, so pes
čerinďa pro sap, a ode les užar paš o brehos.
16 Pheneha leske: ‚O RAJ, o Del le Hebrejengro, man bičhaďa ke tute, hoj tuke te
phenav: „Premuk mire manušen, hoj man te lašaren pre pušťa.“ Ale tu les dži akana
na šunďal.
17 Vašoda o RAJ tuke phenel: „Pal ada džaneha, hoj me som o RAJ.“ Dikh, akana la
pacaha, so hiňi mande andro vast, demavava pal o Nil a o paňi pes čerinela pro rat.
18 O ribi, save hine andro paňi murdaľona a o Nil khandisaľola avke, hoj o Egipťana
našťi pijena le paňestar.‘ “

19 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Aronoske, hoj te nacirdel o vast upral
o paňa, upral o kanali the upral o nadrži andre calo Egipt a dojekh paňi pes ode
čerinela pro rat. O rat ela všadzik pal calo Egipt, mek až andro kaštune the barune
nadobi.“
20 O Mojžiš le Aronoha kerde savoro avke, sar lenge o RAJ prikazinďa. O Aron
hazdňa e paca, savi leste sas andro vast, a anglo Faraonos the leskre uradňika demaďa
pal o Nil a savoro paňi andre pes čerinďa pro rat.
21 O ribi andro Nil murdaľile a o paňi chudňa te khandel avke, hoj o manuša andro
Egipt našťi pile o paňi. Avke sas o rat pal calo Egipt.
22 Ale o egiptska čaroďejňika oda tiš kerde peskre čarenca a le Faraonoskro jilo sas
sar bar a na šunďa le Mojžiš the le Aron, avke sar phenďa o RAJ.
23 O Faraonos pes visarďa a geľa andre peskro palacis. Aňi kalestar peske na kerďa
ňič.
24 Savore Egipťana kopaľinenas o chaňiga pašal o Nil, hoj len te el paňi te pijel, bo
andral o Nil našťi pijenas.
25 Efta džives pregeľa paloda, sar o RAJ čerinďa o paňi andro Nil pro rat.

Dujto rana: o žabi

26 A paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža ko Faraonos a phen leske so phenel o
RAJ: ‚Premuk mire manušen, hoj man te lašaren.
27 Ale te len na kameha te premukel, bičhavava všadzik pre caľi tiri phuv le žaben.
28 Andro paňi Nil ela pherdo žabi a avena odarik avri a džana andre tiro
palacis, andre tiri spalňa, andre tiro hadžos, andro khera tire uradňikengre the tire
manušengre, andre tire bova a the andre tire čare, kaj ušanes o chumer pro maro.
29 O žabi chučkerena pre tu, pre tire manuša the pre tire uradňika.‘ “

8

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Aronoske, hoj te nacirdel o vast la pacaha
upral o paňa, upral o kanali the upral o nadrži a avke an le žaben pro Egipt.“
2 Avke o Aron nacirdňa o vast upral o paňa andro Egipt, o žabi avle avri a zaučharde
calo Egipt.
3 Ale avke kerde the o čaroďejňika peskre čarenca a ande le žaben pro Egipt.
4 O Faraonos diňa te vičinel le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge: „Modľinen tumen
ko RAJ, hoj te lel mandar the mire manušendar le žaben a me premukava tumare
manušen, hoj te obetinen le RAJESKE.“
5 O Mojžiš phenďa le Faraonoske: „Tu tuke kide avri, kana man te modľinav vaš tu,
vaš tire služobňika the manuša, hoj o RAJ te odlel tutar the tire kherestar le žaben a
te aven ča andro Nil.“
6 „Tajsa,“ phenďa o Faraonos.
Akor o Mojžiš phenďa: „Mi ačhel pes avke, sar phenďal, hoj te džanes, hoj ňiko
nane ajso sar o RAJ, amaro Del.
7 O žabi oddžana tutar, tire kherendar, tire uradňikendar the manušendar. Ačhena
ča andro Nil.“
8 Avke o Mojžiš the o Aron odgele pašal o Faraonos. Paľis o Mojžiš igen mangelas
le RAJES, hoj le Faraonostar te odlel le žaben, saven pre leste bičhaďa.
9 O RAJ kerďa avke, sar les mangelas o Mojžiš. A o žabi andro khera, pro dvori the
pro maľi murdaľile.
10 O Egipťana len skidle upre a thode pro bare kopi a o khandipen lendar sas pal
calo Egipt.
11 Sar o Faraonos dikhľa, hoj o žabi murdaľile, zoraľarďa peskro jilo sar bar a na
šunďa len, avke sar phenďa o RAJ.

Trito rana: o komara

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Aronoske, hoj te nacirdel e paca a te demel
laha pal o prachos pre phuv, a o prachos pes čerinela pro komara pal calo Egipt.“
13 On oda kerde. O Aron nacirdňa o vast la pacaha a demaďa pre phuv pal o
prachos. Oda prachos andre calo Egipt pes čerinďa pro komara, a gele pro manuša
the pro dobitkos.
14 The o čaroďejňika kamle te prianel le komaren, ale našťi oda kerde. A o komara
trapinenas dureder le manušen the le dobitkos.
15 Akor o čaroďejňika phende le Faraonoske: „Kada kerďa o Del!“ Ale le
Faraonoskro jilo zoraľiľa sar bar a na šunďa len, avke sar oda phenďa o RAJ.

Štarto rana: o muchi

16 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Sar o Faraonos džala sig tosara paš o paňi, dža
anglal leste a phen leske: ‚Kada phenel o RAJ: Premuk mire manušen, hoj man te
lašaren!
17 Bo te na premukeha mire manušen, bičhavava pre tute, pre tire uradňika, pre
tire manuša the pre tire khera le muchen. Andro khera le Egipťanengre ena pherdo
muchi; mek až e phuv ela zaučharďi le muchenca.
18 Ča andre phuv Gošen, kaj bešen mire manuša, na bičhavava le muchen, hoj te
džanes, hoj me, o RAJ, som andre kadi phuv.
19 Kerava rozďjel maškar mire manuša the maškar tire manuša. A kada znameňje
pes sikavela tajsa.‘ “
20 O RAJ ada the kerďa. Andre le Faraonoskro palacis the andre leskre
uradňikengre khera, avle pherdo muchi, sar e kaľi chmara a zňičinde e phuv andro
calo Egipt.
21 Akor o Faraonos vičinďa le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge: „Džan a obetinen
tumare Devleske andre kadi phuv.“
22 O Mojžiš leske phenďa: „Ada na ela mištes kade te kerel, te obetinas le RAJESKE,
amare Devleske, oda, so prekal o Egipťana hin džungipen. Bo te angle lende
obetinaha oda, so lenge hin džungalo, či amen na murdarena vaš oda le barenca?
23 Mušinas te džal trin dživeseskro drom pre pušťa a ode te obetinel le RAJESKE
amare Devleske, avke sar amenge prikazinel.“
24 O Faraonos phenďa: „Mukava tumen, hoj te obetinen le RAJESKE, tumare
Devleske, pre pušťa, ale ča ma džan igen dur. Mangen tumen the vaš mande.“
25 O Mojžiš odphenďa: „Sar pašal tu džava het, modľinava man vaš tuke ko RAJ, a
tajsa oddžana o muchi tutar, tire uradňikendar the tire manušendar. Ale ča pale te
na thoves amenca avri, hoj na premukeha le manušen te džal te obetinel le RAJESKE.“
26 Paľis o Mojžiš odgeľa le Faraonostar a mangelas le RAJES.
27 O RAJ kerďa avke sar mangelas o Mojžiš. O muchi odgele le Faraonostar, leskre
uradňikendar the leskre manušendar, a na ačhiľa ode aňi jekh mucha.
28 Ale the akana o jilo le Faraonoskro zoraľiľa sar bar a na premukľa le manušen.

9

Pandžto rana: o dobitkos murdaľol

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža pale ko Faraonos a phen leske, hoj kada phenel
o RAJ, o Del le Hebrejengro: ‚Premuk mire manušen, hoj mange te služinen.
2 Ale te len na premukeha a zľikereha len,
3 potrestinava tut avke, hoj bičhavava baro nasvaľiben pre savoro tiro dobitkos –
pro graja, somara, ťavi, gurumňa, bakre the pro kozi.
4 A kerava rozďjel maškar o dobitkos le Izraeloskro the maškar o dobitkos le
Egiptoskro avke, hoj le Izraelitenge na merela aňi jekh džviros.

5 Me, o RAJ, oda kerava tajsa.‘ “
6 Avke o RAJ oda pre aver džives the kerďa. Savoro dobitkos le Egipťanengro murdaľiľa, ale le Izraelitengro na.
7 O Faraonos pes dophučľa, či le Izraelitengre dobitkostar ňič na murdaľiľa, a čačes sas avke. Ale the avke le Faraonoskro jilo sas zoralo a na premukľa le Izraeliten.

Šovto rana: o vredi

8 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske: „Len le vastenca o prachos andral o bov a o Mojžiš mi čhivel oda andro luftos anglo Faraonos.
9 A pal calo Egipt e balvaj rozphurdela o prachos a olestar pes čhivela avri pro manuša the pro dobitkos o hňisava vredi.“
10 Avke ile o prachos andral o bov, gele anglo Faraonos a o Mojžiš rozčhiďa oda andro luftos. A pro manuša the pro dobitkos avle avri o hňisava vredi.
11 O čaroďejňika le Egipťanengre našťi gele anglo Mojžiš, bo o vredi sas pre lende the pre savore Egipťana.
12 Ale o RAJ avke kerďa, hoj le Faraonoskro jilo zoraľiľa sar bar, a vašoda len na šunďa, avke sar phenďa o RAJ prekal o Mojžiš.

Eftato rana: o brišind le krupenca

13 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš: „Sig tosara dža anglo Faraonos a phen leske, hoj kavke phenel o RAJ, o Del le Hebrejengro: ‚Premuk mire manušen, hoj mange te služinen,
14 bo akana bičhavav pre tu, pre tire uradňika the pre tire manuša savore rani, hoj te sprindžares, hoj pre caľi phuv nane ajso sar me.
15 Imar akor tut šaj khosľom tele pale phuv, sar hazdňom miro vast a maravas tut the tire manušen le meribnaskre nasvaľibnaha.
16 Ale mukľom tut te dživel ča vaš oda, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pal miro nav pes te vakerel pal caľi phuv.
17 No tu tut mek furt hazdes upre a na kames te premukel mire manušen.
18 Vašoda tajsa kajso časos bičhavava pre phuv ajso baro brišind le krupenca, savo mek na sas andro Egipt, kanastar hino dži adadžives.
19 Akana sig de te garuvel tire stadi the savoro, so tut hin pre maľa, bo sar chudela te del oda brišind, merena savore manuša the stadi, so ena avri.‘ “
20 Akor varesave le Faraonoskre uradňika, save daranďile le RAJESKRE lavendar, ľigende peskre otroken andro kher a le staden andro maštalňi.
21 Aver džene, save ola lava na priile, mukle peskre otroken the staden pre maľa.
22 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Hazde upre o vast ko ňebos, hoj pre calo Egipt te del baro brišind le krupenca: pro manuša, pro dobitkos the pre savore rastlini andre odi phuv.“
23 Sar o Mojžiš hazdňa peskri paca ko ňebos, o RAJ kerďa, hoj te herminel, te del o brišind le krupenca a te maren o bleski pre phuv. Avke o RAJ kerďa andro Egipt,
24 hoj delas baro brišind le krupenca a marenas o bleski. Kada mek na sas andro Egipt, kanastar ačhiľa narodoske.
25 Oda brišind le krupenca delas pre savoreste, so sas pre maľa andro Egipt, či pro manuša vaj pro dobitkos, a zňičinďa savore rastlini the phagerďa o stromi pre maľa.
26 Ča andre phuv Gošen kaj bešenas o Izraeliti na delas oda baro brišind.
27 Paľis peske o Faraonos diňa te vičinel le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge: „Akana kerďom binos. O RAJ hino čačipnaskro a man the mire manušen nane čačipen.
28 Mangen le RAJES, bo imar amen hin dos le Devleskre perumendar the krupendar. Premukava tumen, na mušinen kade te ačhel.“

29 O Mojžiš leske odphenďa: „So ča džava avri andral o foros, hazdava mire vasta ko
RAJ a mangava les. O perumi the o brišind le krupenca preačhela, hoj te prindžares,
hoj e phuv hiňi le RAJESKRI.
30 Ale me džanav, hoj tu the tire uradňika tumen the avke mek na darana le
RAJESTAR, le Devlestar.“
31 O ľanos the o jačmeňis sas zňičimen, bo imar akor sas o jačmeňis andro klasi a
pro ľanos sas o kvitki.
32 Ale ňisavi pšeňica na sas zňičimen, bo barol nasigeder.
33 Paľis o Mojžiš odgeľa le Faraonostar avri andral o foros a hazdňa o vasta ko RAJ.
O perumi preačhile a o brišind le krupenca imar na delas buter pre phuv.
34 Sar o Faraonos dikhľa, hoj o brišind le krupenca the o perumi preačhile, kerelas
dureder o bini. Leskro jilo the leskre uradňikengre jile ačhile barune.
35 Le Faraonoskro jilo ačhiľa mek furt zoralo a na premukľa le Izraeliten, avke sar
oda o RAJ anglal phenďa prekal o Mojžiš.

10

Ochtoto rana: o kobilki

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža ko Faraonos. Me zoraľarďom o jilo le
Faraonoske a the leskre uradňikenge, hoj maškar lende te kerav kala znameňja,
2 a hoj te vakeres tire čhavenge the vnukenge pal oda, so kerďom andro Egipt, hoj
tumen te džanen, hoj me som o RAJ.“
3 Avke o Mojžiš the o Aron gele ko Faraonos a phende leske: „Kada phenel o RAJ, o
Del le Izraelitengro: ‚Mek keci tuke ľikerela, hoj tut angle ma te pokorines? Premuk
mire manušen, hoj man te džan te lašarel!‘
4 Te na premukeha mire manušen, mek tajsa anava pre tiri phuv le kobilken.
5 Ena ajci but, hoj zaučharena caľi phuv a na dičhola la. Chana savoro, so tumenge
ačhiľa paloda, sar delas o brišind le krupenca, a pal e maľa obchana savore stromi.
6 Pherarena tiro palacis, o khera tire uradňikengre the savore khera andro Egipt.
Ajso vareso mek na dikhle tire dada, aňi o phure dada akorestar, sar avle andre kadi
phuv dži adadžives.“ Paľis o Mojžiš odgeľa le Faraonostar.
7 Le Faraonoskre uradňika phende: „Dži kana mek amenge kada murš kerela
pharipen? Premuk ole manušen, hoj te lašaren le RAJES, peskre Devles. Tu na dikhes
pre oda, hoj o Egipt ela zňičimen?“
8 Paľis le Mojžiš the le Aron ande pale anglo Faraonos a ov lenge phenďa: „Džan a
lašaren le RAJES, tumare Devles! Ale oda ko tumenca kamel te džal?“
9 O Mojžiš odphenďa: „Amen džaha savore, či terne abo phure, laha peha amare
čhaven, amare čhajen, le bakren the o dobitkos, bo kamas te džal te oslavinel o
inepos pre le RAJESKRI pačiv.“
10 O Faraonos lenge odphenďa: „Lav vera pro RAJ, hoj tumen na mukava te džal
het tumare čhavenca. Bo tumen gondoľinen te kerel vareso nalačho.
11 Avke na! Šaj džan ča tumen o murša te lašarel le RAJES, avke sar oda kamenas.“
A tradle len avri pašal o Faraonos.
12 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Nacirde o vast pro Egipt, hoj te aven andre
odi phuv o kobilki a te chan tele savore rastlini, so ačhile pal o brišind le krupenca.“
13 Avke o Mojžiš hazdňa peskri paca upral o Egipt a o RAJ bičhaďa andre odi phuv
e balvaj le vichodostar. E balvaj phurdelas calo džives the calo rat a tosara ode anďa
le kobilken.
14 O kobilki avle pre calo Egipt a bešle peske všadzik andre odi phuv. Sas ajci but,
sar šoha angloda na sas a aňi paloda na ela.

15 Caľi phuv andro Egipt sas ole kobilkendar kaľi. Chale savoro, so ačhiľa pal o
brišind le krupenca, savoro pal o stromi the pal o maľi. Ňič zeleno na ačhiľa andro
Egipt, aňi pro stromi, aňi pro maľi.
16 Avke o Faraonos sig vičinďa le Mojžiš the le Aron a phenďa: „Kerďom binos anglo
RAJ, angle tumaro Del the angle tumende.
17 Mangav tut odmuk mange mek jekhvar a modľin tut ko RAJ ke tiro Del, hoj
mandar te odlel kadi meribnaskri rana.“
18 Avke o Mojžiš odgeľa lestar a mangelas le RAJES,
19 a o RAJ visarďa e balvaj, hoj te phurdel zorales le zapadostar. Odi balvaj
odľigenďa savore kobilken andro Lolo moros*. Avke andre calo Egipt na ačhiľa aňi
jekh kobilka.
20 Ale o RAJ zoraľarďa o jilo le Faraonoske, a vašoda na premukľa le Izraeliten.

Eňato rana: o kaľipen

21 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Hazde tiro vast ko ňebos a pro Egipt avela
ajso kaľipen, hoj pes dela te chudel.“
22 Akor o Mojžiš hazdňa o vast ko ňebos a andre calo Egipt sas trin džives baro
kaľipen,
23 avke hoj o Egipťana jekh avres na dikhenas. A ňiko na odgeľa trin džives pal oda
than, kaj sas. Ale ode, kaj bešenas o Izraeliti, sas o švetlos.
24 Akor o Faraonos vičinďa ke peste le Mojžiš a phenďa: „Džan, služinen le RAJESKE
a the tumare čhave šaj džan tumenca! Muken kade ča o stadi the o dobitkos.“
25 O Mojžiš leske odphenďa: „Akor amen mušines tu te del oda, so amenge kampela
pro obeti the pro labarde obeti, hoj te anas le RAJESKE, amare Devleske.
26 Na, amen las peha the amaro dobitkos. Na ačhela kade ňisavo džviros, bo lendar
peske kidaha avri oda, so kampela pre služba le RAJESKE, amare Devleske. Amen mek
na džanas, so kampel pre obeta le RAJESKE, medik ode na dodžaha.“
27 Ale o RAJ zoraľarďa o jilo le Faraonoske, a vašoda len na kamľa te premukel.
28 A o Faraonos phenďa le Mojžišoske: „Dža mandar het a ma opovažin tut mange
pale te sikavel pro jakha, bo oda džives, sar tut dikhava, mereha!“
29 „Mi ačhel pes avke, sar phenďal,“ odphenďa leske o Mojžiš. „Imar man šoha na
dikheha!“

11

E dešto rana

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Mek jekh rana mukava pro Faraonos the pro Egipt.
Paľis tumen premukela a na ča premukela, ale tradela avri savoren.
2 Phen le manušenge, hoj dojekh murš the dojekh džuvľi peske te mangen peskre
susedendar rupune the somnakune veci.“
3 O RAJ kerďa, hoj o Izraeliti te arakhen milosť andro jakha le manušengre andro
Egipt. Le Mojžiš denas andro Egipt bari pačiv the o uradňika le Faraonoskre the o
manuša.
4 Paľis o Mojžiš phenďa le Faraonoske: „Kada phenel o RAJ: ‚Pal jepaš rat, predžava
prekal o Egipt.
5 A merela dojekh čhavoro andro Egipt, savo ešebno uľiľa. Oda le Faraonoskre
čhastar, savo majinel te bešel pro tronos, dži ko čhavo la otrokiňakro, savi erňinel
e pšeňica, a the savoro ešebno le dobitkostar.
6 Pal calo Egipt šunďola baro roviben, savo mek na sas aňi imar na ela.

* **10:19** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

7 A pre ňisavo Izraelitas mek aňi o rikono na bašola, aňi pre lengre džviri.‘ Paľis
sprindžarena, hoj me o RAJ kerav rozďjel maškar o Egipt the maškar o Izrael.“
8 Paloda leske o Mojžiš phenďa: „Avena ke ma savore tire uradňika, banďona angle
ma a mangena man: ‚Dža het savore tire manušenca, save pal tu džan.‘ A me akor
džava het.“ Avke o Mojžiš odgeľa pašal o Faraonos igen choľamen.
9 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „O Faraonos tumen na šunela. Vašoda pes andro
Egipt ačhena mek but mire zazraki.“
10 O Mojžiš the o Aron kerde savore ola zazraki anglo Faraonos, ale o RAJ le
Faraonoske zoraľarďa o jilo, a vašoda le Izraeliten andral peskri phuv na premukľa.

12

E Patraďi

1 Andro Egipt o RAJ le Mojžišoske the le Aronoske phenďa:
2 „Kada čhon prekal tumende ela ešebno le čhonendar a ela ešebno čhon andro
berš.
3 A den te džanel savore manušenge andral o Izrael: Andro dešto džives andre
kada čhon dojekh murš mušinel te kidel avri jekhe bakrores: jekhes vaš dojekh kher.
4 Te varesavi famelija hiňi cikňi a na dochaľahas ole bakrores, mi chan jekhetane
le nekpašeder susedaha jekhe bakrores: pal oda, keci hine džene a ko keci chal.
5 O džviros mušinel te el beršeskro samcos bi e chiba, šaj les kiden avri le bakrendar
abo le kozendar.
6 Pal oda bakroro pes mušinena te starinel dži andro dešuštarto (14.) džives andre
oda čhon, paľis savore Izraeliti ke račate murdarena ole bakroren.
7 O manuša mušinen te makhel leskre rateha e zarubňa pal o seri the upral o vudar
andre oda kher, kaj chana le bakrores.
8 Odi rat o mas pekena pre jag a chana les le mareha bi o kvasos the le kirke
bilinenca.
9 Našťi chan oda mas jalo aňi tado, ale ča peko pre jag – le šereha, le pindrenca the
le vnutornosťenca.
10 A dži tosara lestar ma muken ňič, ale te ačhela vareso, mušinen oda te zlabarel
pre jag.
11 Kavke les chana: Avena urde a phandena pašal tumende o sirimos, pro pindre
tumende ela o sandali a andro vasta e palica. Chana les sig, bo oda hin e Patraďi pre
pačiv le RAJESKE.
12 Odi rat predžava prekal o Egipt a murdarava ode savore ešebnen a oda le
manušendar dži o dobitkos. A anava o sudos pre savore devla andro Egipt. Me
som o RAJ.
13 O rat, so ela pro zarubňi, sikavela, save hin tumare khera. Sar marava le Egipt,
obdžava tumen le meribnaskra ranaha, bo dikhava o rat.
14 Kada džives tumenge leperena. Leperena tumenge les sar inepos pre pačiv le
RAJESKE. Oslavinena les pokoleňje pro pokoleňje sar večno prikazis.“

O inepos le Marengro bi o Kvasos

15 O RAJ phenďa: „Efta dživesa chana o mare bi o kvasos. Pro ešebno džives
mušinen andral tumare khera te čhivel het savoro kvasos. A te vareko andre kala
efta dživesa chala vareso le kvasoha, akor oda dženo ela tradlo het mire manušendar.
16 Ešebno džives the eftato džives, tumen zdžana, hoj man te lašaren. A ňisavi
buči našťi keren andre kala dživesa, ale ča šaj pripravinen o chaben.
17 Doľikeren kada inepos le Marengro bi o Kvasos, bo andre oda džives iľom avri
tumare kmeňi andral o Egipt. Pro furt mušinen oda džives te oslavinel sar prikazis,
pokoleňje pro pokoleňje.

18 O mare bi o kvasos chudena te chal rači dešuštarto (14.) džives andro ešebno čhon dži rači andro bišujekhto (21.) džives oda čhon.
19 Efta džives tumen našťi avel andre tumaro kher ňisavo kvasos. Sako, ko chala vareso le kvasostar, ela avritradlo le narodostar, či hino Izraelitas abo cudzincos.
20 Na chana ňič, andre soste hin o kvasos. Všadzik, kaj bešena, chana ča o mare bi o kvasos.“

Ešebno Patraďi

21 O Mojžiš vičinďa savore izraelike vodcen a phenďa lenge: „Džan a kiden tumenge avri bakrores andral o stados prekal tumare fameliji a murdaren les sar Patraďakre bakrores.
22 Paľis len konaricis le izopostar, močinen les andro rat, so hin andro čaroro, a makhen leha o zarubňi upral the pal soduj seri pre tumaro kher. A dži tosara ňiko tumendar te na avel avri andral o kher.
23 Sar o RAJ predžala prekal o Egipt, hoj ode te murdarel le Egipťanen, dikhela o rat pro zarubňi upral the pal soduj seri a na domukela le meribnaskre aňjeloske, hoj te džal andre tumare khera te murdarel.
24 Tumen the tumare čhave mušinen te doľikerel kada prikazis pro furt.
25 Sar avena andre phuv, pal savi o RAJ tumen diňa vera, hoj dela la tumenge, doľikeren kada inepos pro furt.
26 A te tumendar jekhvar phučena tumare čhave: ‚Soske oslavinas kada inepos?‘
27 phenena lenge: ‚Kadi Patraďakri obeta keras pre pačiv le RAJESKE, bo ov obgeľa o khera le Izraelitengre andro Egipt, sar murdarďa le Egipťanen a amare khera zachraňinďa.‘ “ Akor o Izraeliti pele pro khoča anglo RAJ a lašarenas les.
28 Paľis gele a kerde avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske the le Aronoske.
29 Sar sas pal jepaš rat, o RAJ murdarďa savore ešebne čhaven andro Egipt, a oda le Faraonoskre čhastar, savo majinďa te bešel pre leskro tronos, dži ko ešebno čhavo oleskro, ko sas phandlo andre bertena, a the savoro ešebno le dobitkostar.
30 Odi rat o Faraonos, leskre uradňika the savore Egipťana ušťiľe, bo sas baro roviben pal calo Egipt. Na sas kher, andre savo na sas murdardo ešebno čhavoro.
31 O Faraonos mek odi rat vičinďa le Mojžiš the le Aron a phenďa lenge: „Ušťen! Džan het mire manušendar, tumen the o Izraeliti! Džan a lašaren le RAJES, avke sar kamenas!
32 Len tumenge tumare stadi the dobitkos, avke sar mangenas a džan! A mangen o požehnaňje the prekal mande!“
33 The o Egipťana igen mangenas le Izraeliten, hoj sig te džan het andral lengri phuv, bo phenenas: „Te ačhena kade, savore meraha.“

O Izraeliti džan avri andral o Egipt

34 Avke o Izraeliti peske ile le čarenca o chumer bi o kvasos, thode andro zajdi a ľigenenas pre peskre phike.
35 O Izraeliti kerde avke, sar lenge phenďa o Mojžiš, a mangenas peske le Egipťanendar rupune the somnakune veci the gada.
36 O RAJ kerďa avke, hoj o Egipťana te presikaven pačiv le Izraelitenge a te den lenge savoro, so lendar mangenas. Kavke on ile het o barvaľipen le Egipťanendar.
37 Paľis o Izraeliti pes mukle andral o Raamses a gele andro Sukot. Sas vaj 600 000 murša, bi o džuvľa the bi o čhave.
38 A džanas lenca but aver manuša, but stadi the dobitkos.
39 Ole chumerestar, so ile andral o Egipt, pekle o mare bi o kvasos, bo on len odarik sig tradle avri a na sas len časos te pripravinel o chumer aňi o chaben pro drom.
40 O Izraeliti bešenas andro Egipt štar šel the tranda (430) berš.

41 Le RAJESKRE manuša avle avri andral o Egipt ipen pro posledno džives ole 430
beršenge.
42 Oda sas e rat, kana o RAJ caľi rat stražinelas le Izraeliten, hoj len te ľidžal avri
andral o Egipt. Vašoda odi rat ela le RAJESKRI pro furt a o Izraeliti ena upre andre
odi rat a stražinena sako berš, pokoleňje pro pokoleňje.

O prikazi pal e Patraďi

43 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske: „Kada tumenge prikazinav pal e
Patraďi: Ňisavo cudzincos kale Patraďakre chabenestar našťi chal.
44 Olestar šaj chal dojekh otrokos, savo sas cindo vaš o love, te ela obrezimen.
45 Aňi ňisavo cudzincos olestar našťi chal, aňi oda, ko kerel buči prekal tumende.
46 Mušinen calo chaben te chal andre tumare khera. Našťi lestar ňič ľidžan avri a
aňi jekh kokalos na phagena.
47 Kavke savore Izraeliti mušinen te oslavinel kada inepos.
48 Te vareko, ko nane Izraelitas, kamela te oslavinel e Patraďi jekhetane tumenca,
mušinel dojekh murš andral leskro kher pes te del te obrezinel. Paľis šaj oslavinel e
Patraďi, avke sar the o Izraelitas. Ale ňisavo dženo, ko na ela obrezimen, našťi lestar
chal.
49 Kada zakonos mušinena te doľikerel o Izraeliti the o cudzinci, save bešena
maškar tumende.“
50 Savore Izraeliti kerde avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske the le Aronoske.
51 Andre oda džives o RAJ iľa avri andral o Egipt savore izraelika kmeňi.

13

O prikazis pal o ešebna muršora

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Pošvecin mange dojekhe ešebne muršes, savo uľola le Izraelitengre džuvľenge.
Bo dojekh ešebno hin miro a oda le manušendar the le dobitkostar.“
3 O Mojžiš phenďa le manušenge: „Leperen tumenge pre kada džives, andre savo
avľan avri andral o Egipt, kaj sanas otroka. Bo o RAJ tumen odarik iľa avri peskre
zorale vasteha. Vašoda našťi chan ňič, andre soste hin o kvasos.
4 Tumen adadžives adarik džan avri andro ešebno čhon Abib*.
5 Sar tumen o RAJ ľidžala andre phuv le Kanaančanengri, le Chetitanengri, le
Amorejčanengri, le Chivijengri the le Jebusejengri, so tumare dadenge la veraha
phenďa, hoj la dela tumenge – e phuv, kaj čuľal o thud the o medos – akor sako
berš andre oda čhon oslavinena kada inepos.
6 Efta dživesa chana o mare bi o kvasos a pro posledno džives oslavinena o inepos
pre le RAJESKRI pačiv.
7 O mare bi o kvasos chana efta džives. A ňič, andre soste hin o kvasos, pes našťi
arakhel maškar tumende, aňi andre caľi tumari phuv.
8 Andre oda džives tumare čhavenge phenena avke: ‚Me kerav ada vaš oda, so o
RAJ kerďa prekal ma, sar avľom avri andral o Egipt.‘
9 Kada inepos ela pre tumende sar varesavo znakos, so hin priphandlo pro vast
the pro čekat. Oda tumenge leperela, hoj furt te vakeren a te sikľon o zakonos le
RAJESKRO, bo ov tumen iľa avri andral o Egipt peskre zorale vasteha.
10 Oslavinen kada inepos sako berš andre ajso džives.
11 O RAJ tumen anela andre le Kanaančanengri phuv, avke sar la veraha phenďa,
hoj la dela tumenge the tumare dadenge. Sar tumenge la dela,
12 tumen dena prekal o RAJ dojekhe ešebne muršes, savo uľola la džuvľake the le
dobitkoske, bo oda hin le RAJESKRO.

* **13:4** Oda hin adadžives o čhon Nisan.

13 Dojekhe somaris, so uľol ešebno šaj cinen avri avke, hoj dena vaš leste bakrores.
A te ada na kerena, phagena leske e meň. Dojekhe ešebne muršores tumare
čhavendar mušinen te cinel avri.
14 Te tumendar varekana phučena tumare čhave: ‚Oda so kada hin?‘ Odphenena
lenge: ‚O RAJ amen iľa avri andral o Egipt peskre zorale vasteha, andral odi phuv,
kaj samas otroka.
15 Sar o Faraonos sas zoralejileskro a na kamelas amen te premukel, o RAJ murdarďa
savoro muršikano ešebno andro Egipt, oda le manušendar the le dobitkostar. Vašoda
akana obetinas le RAJESKE savore ešebne samcen le dobitkostar, ale peskre ešebne
čhaven cinas avri.‘
16 Kada tumenge ela pro leperiben, sar o znakos pro vast the pro čekat, hoj o RAJ
amen iľa avri andral o Egipt peskre zorale vasteha.“

O chmarakro the o jagalo slupos

17 Sar o Faraonos premukľa le Izraeliten, o Del len na ľidžalas le dromeha prekal
le Filišťincengri phuv, kajte sas charneder. Bo o Del peske phenďa: „Te pes mire
manuša mušinena te marel andro mariben, šaj čerinena peskro gondoľišagos a šaj
pes visarena pale andro Egipt.“
18 Vašoda len o Del ľidžalas pal e pušťa paš o Lolo moros. O Izraeliti džanas avri
andral o Egipt avke sar slugaďa pripravimen andro mariben.
19 O Mojžiš iľa peha the le Jozefoskre kokala. Bo o Jozef phandľa la veraha le
Izraeliten: „Sar tumen o Del zachraňinela, mušinen tumenca te lel adarik mire
kokala.“
20 Sar odgele andral o Sukot, kerde peske taboris andro Etam pro agor la pušťake.
21 O RAJ džalas angle lende dživese andro chmarakro slupos, hoj lenge te sikavel
o drom, a rači andro jagalo slupos, hoj lenge te švicinel. Avke on šaj džanas the
dživese the rači.
22 O chmarakro slupos dživese na odgeľa anglal o manuša, aňi rači o jagalo slupos.

14

O Izraeliti paš o moros

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge, hoj pes te visaren pale a te keren peske taboris anglo Pi-
Hachirot maškar o Migdol the moros. Ode tumenge keren taboris anglo Baal-Cefon
paš o moros.
3 O Faraonos peske gondoľinela pal o Izraeliti, hoj na džanen, kaj džan, a hoj andre
pušťa našľona.
4 Me zoraľarava le Faraonoske o jilo a ov lela peskri armada a džala pal
tumende. Pro Faraonos the pre leskre savore slugaďa man oslavinava a o Egipťana
sprindžarena, hoj me som o RAJ.“ A o Izraeliti oda avke kerde.
5 Sar o Faraonos šunďa, hoj o Izraeliti imar gele het, ov the leskre uradňika čerinde
peskro gondoľišagos a phende peske: „So amen kerďam, hoj mukľam le Izraeliten te
džal het? Našaďam peskre otroken!“
6 Avke o Faraonos diňa te pripravinel peskro maribnaskro verdan a iľa peha peskra
armada:
7 Šov šel (600) avrikidle maribnaskre verdana the savore verdana andral o Egipt.
Pre dojekh verdan sas trin slugaďa.
8 O RAJ zoraľarďa o jilo le Faraonoske a džalas pal o Izraeliti. On odarik džanas
avri sar viťaza le hazdle vasteha.

9 O Egipťana džanas pal o Izraeliti la armadaha, pro graja, le maribnaskre
verdanenca the savore slugaďenca, a dochudle len, sar taborinenas paš o moros paš
o Pi-Hachirot anglo Baal-Cefon.
10 Sar o Faraonos sas pašeder paš lende, o Izraeliti dikhle, hoj avel pal lende e
egiptsko armada. Igen daranďile a vičinenas pro RAJ, hoj lenge te pomožinel.
11 A phende le Mojžišoske: „Či sas frima hrobi andro Egipt? Anďal amen kade, hoj
te meras pre pušťa! So amenge kerďal? Soske amen iľal avri andral o Egipt?
12 Se na phenahas tuke mek andro Egipt: ‚De amen smirom. Amen služinaha le
Egipťanenge‘? Se sas feder te služinel le Egipťanenge, sar te merel pre pušťa.“
13 O Mojžiš lenge odphenďa: „Ma daran tumen! Aven zorale a dikhena, hoj
adadžives tumen o RAJ zachraňinela. Le Egipťanen, saven adadžives dikhen, imar
šoha na dikhena.
14 O RAJ pes marela vaš tumenge a tumen avena čhit.“

O Izraeliti predžan prekal o Lolo moros

15 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Soske vičines ke ma, hoj tuke te pomožinav? Phen
le Izraelitenge, hoj te džan anglal!
16 Tu hazde tiri paca, nacirde o vast pro moros a rozďelinela pes, hoj o Izraeliti te
predžan prekal leste pal e šuki phuv.
17 Ale me zoraľarava o jile le Egipťanenge. Džana pal tumende a me man akor
oslavinava pro Faraonos, pre leskri armada the pro maribnaskre verdana, pre leskre
murša the graja.
18 Avke o Egipťana sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar zňičinava caľa leskra
armada.“
19 Akor le Devleskro aňjelos, savo džalas anglo Izraeliti, pes hazdňa a ačhaďa pes
pal lende a the o chmarakro slupos, so sas angle lende, pes hazdňa a ačhaďa pes pal
lende
20 a sas maškar o Egipťana the Izraeliti. Odi chmara kerďa oda, hoj cal'i rat sas le
Egipťanen o kaľipen a le Izraeliten o švetlos. Avke pes cal'i rat našťi približinde jekh
paš aver.
21 O Mojžiš hazdňa o vast upral o moros a o RAJ diňa te phurdel pro moros zoral'i
balvaj pal o vichodos a čerinďa o moros pre šuki phuv. Rozphurdľa o paňi pro duj
seri
22 a o paňi ačhelas sar muros pal e čači the baľogňi sera. Avke o Izraeliti džanas
maškaral pal e šuki phuv.
23 O Egipťana džanas pal lende andro moros: savore le Faraonoskre murša pro
graja the maribnaskre verdana.
24 Ale sar vidňisaľolas, o RAJ dikhľa andral o jagalo the chmarakro slupos pro
taboris le Egipťanengro a kerďa maškar lende baro zmetkos.
25 Pre lengre verdana kerďa, hoj o kereki phares te bondžaľon, a vašoda on šaj
džanas ča lokes. O Egipťana vakerenas: „Denašas le Izraelitendar, bo o RAJ pes vaš
lende marel.“

O Egipťana tašľon andro moros

26 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Nacirde o vast upral o moros, hoj o paňa pes pale
te visaren pro Egipťana, pre lengre murša the pro verdana.“
27 Avke o Mojžiš nacirdňa o vast upral o moros a pro tosara pes o paňi pale visarďa
pre peskro than. O Egipťana denašenas, ale o RAJ len začhorďa le bare paňeha
maškar o moros.
28 O paňi pes visarďa pale a zaučharďa la armada, le muršen pro graja the o
verdana, save džanas pal o Izraeliti. Ňiko lendar na ačhiľa džido.

29 Ale o Izraeliti pregele maškaral pal e šuki phuv, sar o paňi ačhelas andro moros
sar muros pal e čači the baľogňi sera.
30 Oda džives o RAJ zachraňinďa le Izraeliten andral le Egipťanengre vasta. O
Izraeliti dikhle le Egipťanen, hoj hine mule pro moroskro brehos.
31 Sar dikhle le RAJESKRI zor, so sikaďa pro Egipťana, akor pes daranas le RAJESTAR.
Pačanďile leske the leskre služobňikoske, le Mojžišoske.

15

Le Mojžišoskri giľi

1 Akor o Mojžiš the o Izraeliti giľade kadi giľi le RAJESKE:
„Giľavava le RAJESKE,
bo igen pes oslavinďa;
čhiďa le muršes leskre grajeha andro moros.

2 Miri zor the miri giľi hin o RAJ,
bo ov man zachraňinďa.
Ov hino miro Del, lašarav les;
o Del mire dadeskro, kamav les te bararel.
3 O RAJ hino zoralo andro mariben;
leskro nav hin RAJ.
4 Ov le Faraonoskre maribnaskre verdana the le slugaďen čhiďa andro moros;
leskre nekfeder veľiťeľa mule andro Lolo moros.
5 O baro paňi len učharďa andre;
pele dži tele andro moros sar bar.
6 Tiro čačo vast, ó, RAJEJA,
hino la bara zoraha slavno;
tiro čačo vast, ó, RAJEJA, zňičinela le ňeprijaťeľis.

7 Tu tira slavaha čhives tele olen, ko pre tute džan.
Bičhaves pre lende tiri choľi, so len zlabarel sar phus.
8 Tu phurdehas pro moros
a o paňi ačhelas sar hradza;
ačhelas sar muros,
sar te fadžinďahas e hlbina le moroskri.
9 O ňeprijaťeľis phenďa:
‚Denašav pal lende a chudava len.
Rozďelinava lengro barvaľipen
a lava mange, so kamava.
Cirdava avri e šabľa
a zňičinava len.‘
10 Tu pre lende phurdľal a začhiďa len o moros.
Tašľile sar olovos andro bare paňa.
11 Ko maškar o devla hino ajso sar tu, RAJEJA?
Ko hino ajso slavno the sveto?
Ko šaj kerel ajse zazraki the znameňja sar tu?

12 Tu pre lende nacirdňal tiro vast
a chaľa len e phuv.
13 Tire verne kamibnaha ľidžahas kada narodos,
savo tuke cinďal avri.
Tira zoraha len ľidžahas

andre tiri sveto phuv.
14 O narodi oda šunde a daranas;
o Filišťinci izdranas andre bari dar.
15 Akor o vodci andro Edom predaranďile,
e dar zaiľa le vodcen andral o Moab;
o Kanaančana daratar našade peskri zor.
16 Avľa pre lende igen bari dar;
sar dikhle tiri zor,
ačhile čhit sar bar,
medik na pregele o moros tire manuša,
ó, RAJEJA, tire manuša, saven cinďal avri.
17 Tu len doaneha
a thoveha te bešel pre tiro verchos;
ode, RAJEJA, kaj tuke pripravinďal o than te bešel;
o Svetostankos, ó, Adonaj, so zathoďal tire vastenca.

18 O RAJ kraľinel večňe a pro furt."

19 Sar le Faraonoskre graja, o maribnaskre verdana the o murša pro graja gele andro moros, o RAJ len začhiďa le paňeha, ale o Izraeliti pregele maškar o moros pal e šuki phuv.
20 E prorokiňa Mirijam, le Aronoskri pheň, iľa andro vast e čerkutka a pal late džanas savore džuvľija. Bašavenas pro čerkutki the khelenas.
21 E Mirijam chudňa te giľavel:
„Giľaven le RAJESKE, bo igen pes oslavinďa!
Le grajes the le jazdcos čhiďa andro moros."

O paňi paš e Mara the paš o Elim

22 Paľis o Mojžiš le Izraelitenca odgele pašal o Lolo moros a doavle pre pušťa Šur. Trin džives phirenas pal e pušťa, ale na arakhle ode paňi.
23 Doavle pre oda than, so pes vičinel Mara, ale o paňi odarik našťi pile, bo sas kirko. Vašoda oda than vičinenas Mara*.
24 Avke o manuša reptinenas pro Mojžiš: „So pijaha?"
25 Akor o Mojžiš igen mangelas le RAJES a ov leske sikaďa o kašt. Sar les o Mojžiš čhiďa andro paňi, oda paňi ačhiľa lačho a delas pes te pijel.
Ode lenge o RAJ diňa o zakoni the o prikazaňja a skušinelas len.
26 A phenďa: „Me som o RAJ tiro Del, te man šunena a kerena oda, so hin angle mire jakha lačho, a te doľikerena mire zakoni the prikazaňja, na domukava pre tumende ňisavo nasvaľiben, sar domukľom pro Egipťana, bo me, o RAJ, som oda, ko tut sasťarel."
27 Paľis o Izraeliti avle andro Elim, kaj sas dešuduj (12) prameňa the eftavardeš (70) palmi. Ode paš o paňi peske kerde taboris.

16

E manna the o prepelici

1 Savore Izraeliti odgele andral o Elim a dešupandžto (15.) džives andro dujto čhon pal oda, sar gele avri andral o Egipt, doavle pre pušťa Sin, so hiňi maškar o Elim the Sinaj.
2 Ode savore Izraeliti reptinenas pro Mojžiš the pro Aron.

* **15:23** kirko

3 Phenenas: „Voľinďam te merel le RAJESKRE vastestar andro Egipt! Ode bešahas
paš o pira, čaľuvahas le masestar a chahas o maro, keci kamahas. Ale tumen amen
iľan avri pre pušťa, hoj kade savore te meras bokhatar.“
4 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Me tumenge bičhavava o maro, so perela andral
o ňebos, a o manuša džana avri a kidena peske ajci, keci lenge kampela pre sako
džives. Aleha len skušinava, či pes ľikerena pal miro zakonos, abo na.
5 A pro šovto džives peske kidena a pripravinena duvar ajci sar okla dživesa.“
6 Avke o Mojžiš the o Aron phende savore Izraelitenge: „Rači sprindžarena, hoj oda
sas o RAJ, ko tumen iľa avri andral o Egipt,
7 a tosara dikhena le RAJESKRI slava, bo šunďa sar pre leste reptinen. Ko sam amen,
hoj pre amende avke reptinen?“
8 A mek o Mojžiš phenďa: „Pal oda sprindžarena, hoj oda sas o RAJ, sar tumen dela
rači te chal o mas a tosara o maro, hoj te čaľon, kajte šunďa keci pre leste reptinen.
Ko sam amen? Tumen na pre amende reptinen, ale pro RAJ.“
9 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske: „Phen savore Izraelitenge, hoj te aven anglo
RAJ, bo šunďa tumaro reptišagos.“
10 Sar o Aron oda phenďa savore Izraelitenge, dikhle pre pušťa a akor pes sikaďa
andre chmara le RAJESKRI slava.
11 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
12 „Šunďom, sar pre ma o Izraeliti reptinenas. Phen lenge, hoj ke račate chana o
mas a tosara čaľona le marestar. Avke džanena, hoj me som o RAJ, tumaro Del.“
13 A ke račate avľa andro izraeliko taboris but prepelici a tosara sas rosa všadzik
pašal o taboris.
14 Sar e rosa rozgeľa, pre pušťa dičholas vareso cikno sar te sanore vločkici.
15 Sar oda o Izraeliti dikhle, jekh avrestar phučenas: „Oda so hin?“ Bo na džanenas,
so oda hin.
O Mojžiš lenge odphenďa: „Kada hin o maro, so tumen del o RAJ sar chaben.
16 Kada hin, so o RAJ prikazinďa: ‚Dojekh peske mi kidel ajci, keci leske kampela
te chal. Dojekh peske mi kidel, keci hine džene andro stanos, jekh omeris* pre jekh
dženo.‘ “
17 Avke o Izraeliti oda the kerde. Varesave kidenas buter, aver frimeder.
18 Paľis oda merinenas le omeriha. Oleske, ko kidňa but, na ačhiľa a oleske, ko
kidňa frima, na chibaľinelas. Sako kidelas ajci, keci leske kampelas.
19 Paľis lenge o Mojžiš phenďa: „Ňiko tumendar peske olestar te na odthovel pre
tosaraste.“
20 Ale varesave džene le Mojžiš na šunde a mukle peske the pre aver džives. Avke
pes kerďa andre manna o kirme a chudňa te khandel. Akor o Mojžiš pre lende
choľisaľiľa.
21 Avke o manuša sako tosara kidenas ajci, keci lenge kampelas. Sar imar labarelas
o kham, rozdžalas oda.
22 Šovto džives kidenas duvar ajci, duj omeri prekal jekh dženo. Akor avenas
savore vodci a phenenas oda le Mojžišoske.
23 Ov lenge odphenelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Tajsa hin o sveto džives o šabat le
RAJESKRO. Vašoda, so kampel te pekel, peken, so te tavel, taven, a so olestar ačhela,
odthoven pre tosaraste.‘ “
24 Avke peske o manuša odthovenas pre tosaraste, sar lenge prikazinďa o Mojžiš, a
na khandisaľiľa lenge, aňi pes andre na kerde o kirme.
25 Paľis lenge o Mojžiš phenďa: „Chan oda adadžives, bo kada džives, o šabat, hino
sveto le RAJESKRO. Adadžives na arakhena ňič pre phuv.

* **16:16** Jekh omeris sas vaj duj ľitri, akor pes važinelas o chaben pro ľitri.

26 Šov džives e manna kidena, ale eftato džives hin o šabat, akor ňič na arakhena
pre phuv.“
27 Ale varesave manuša the pro šabat džanas avri te kidel e manna, ale ňič na
arakhenas.
28 Akor o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dži kana man o manuša na šunena a na
doľikerena mire prikazaňja the zakoni?
29 Ma bisteren, hoj me, o RAJ, tumenge diňom o šabat. Vašoda pro šovto džives
tumen dava dos chaben, hoj tumenge te ľikerel pro duj dživesa. Pro eftato džives
sako tumendar mi ačhel pre peskro than; ňiko tumendar te na džal avri.“
30 Avke peske o manuša pro eftato džives odpočovinde la bučatar.
31 Ole chabeneske o Izraeliti dine nav manna. Sas parno sar o korijandroskro
semjačkos a chuťinelas sar e medoskri bokeľi.
32 O Mojžiš phenďa: „Kada hin, so o RAJ prikazinďa: ‚Odthoven jekh omeris manna,
hoj pes te doľikerel prekal aver pokoleňje, hoj te dikhen o maro, savo tumen davas
te chal pre pušťa akor, sar tumen iľom avri andral o Egipt.‘ “
33 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske: „Le o džbanos a thov andre jekh omeris
manna a thov oda anglo RAJ, hoj pes te doľikerel prekal tumare potomki.“
34 O Aron oda thoďa angle archa la zmluvakri, hoj pes te doľikerel, sar o RAJ
prikazinďa le Mojžišoske.
35 Avke o Izraeliti chanas e manna saranda (40) berš, medik na dogele andre phuv,
kaj imar dživenas aver manuša. Chanas e manna, medik na doavle pre hraňica
andre phuv Kanaan.
36 (O omeris hin jekh ďesaťina la efatar†.)

17

O paňi andral e skala

1 Odarik savore Izraeliti pes mukle la pušťatar Sin, avke sar lenge prikazinďa o RAJ
a džanas than thanestar. Paľis peske kerde taboris andro Refidim, ale ode len na sas
paňi te pijel.
2 Akor pes o manuša chudle te vesekedinel le Mojžišoha a phende leske: „De amen
paňi! Sam smedna.“
O Mojžiš lenge phenďa: „Soske tumen manca vesekedinen? Soske pokušinen le
RAJES?“
3 Ale o manuša sas igen smedna a reptinenas pro Mojžiš: „Soske amen iľal
avri andral o Egipt? Vašoda, hoj amen, amare čhave the o dobitkos te meras le
smedostar?“
4 O Mojžiš igen phučelas le RAJESTAR: „So te kerel kale manušenca? Se murdarena
man le barenca!“
5 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža anglo manuša a le tuha varesave izraelike
vodcen. Le e paca andro vast, savaha demaďal pal o paňi Nil, a dža!
6 Ode ačhava angle tu pre skala, pro verchos Choreb. Sar demeha pal e skala, avela
andral avri o paňi, hoj o manuša te pijen.“ Avke o Mojžiš kada kerďa anglo izraelika
vodci.
7 Ole thaneske diňa nav Massa the Meriba, bo o Izraeliti pes ode vesekedinenas a
pokušinenas le RAJES, sar phenenas: „Hin maškar amende o RAJ abo na?“

O mariben le Amalekenca

8 Paľis avle o Amaleka a gele pro mariben pro Izraeliti paš o Refidim.
9 O Mojžiš prikazinďa le Jozuaske: „Kide avri muršen a dža pro mariben pro
Amaleka. Me tajsa džava pro verchos a ačhava ode le Devleskra pacaha andro vast.“

† **16:36** E efa hiňi vaj biš ľitri.

10 O Jozua kerďa, avke sar leske prikazinďa o Mojžiš a marelas pes le Amalekenca.
O Mojžiš, o Aron the o Hur, gele upre pro verchos.
11 Medik sas le Mojžišoskre vasta hazdle upre, zviťazinenas o Izraeliti, ale sar
zmukelas tele o vasta, zviťazinenas o Amaleka.
12 Sar o Mojžiš imar na birinelas te ľikerel upre o vasta, ande leske bar, hoj peske
upre te bešel. O Aron the o Hur leske podhazdenas upre o vasta, jekh pal jekh sera
a dujto pal aver sera. Avke sas leskre vasta hazdle upre calo džives, medik na zageľa
o kham.
13 Vašoda o Jozua zviťazinďa upral o Amaleka la šabľaha.
14 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zapisin kada mariben andro zvitkos pro
leperiben a phen le Jozuaske, hoj khosava avri o leperiben pal o Amaleka pal kadi
phuv.“
15 O Mojžiš ode ačhaďa oltaris a diňa leske nav: O RAJ hino miri zastava.
16 A phenďa: „Vašoda hoj hazdle peskro vast pre le RAJESKRO tronos, o RAJ pes le
Amalekenca marela pokoleňje pro pokoleňje.“

18

O Jetro džal ko Mojžiš

1 O Jetro sas rašaj andro Midijan a sastro le Mojžišoske. Ov pes došunďa, so kerďa
o Del prekal o Mojžiš the prekal o Izraeliti, the sar len iľa avri andral o Egipt.
2 Avke anďa peha le Mojžišoskra romňa la Cipora, sava o Mojžiš bičhaďa pale khere,
3 the soduje čhaven. O nav jekheske sas Geršom, bo o Mojžiš phenďa: „Som
cudzincos andre cudzo phuv.“
4 Le dujtoneske diňa nav Eliezer, bo phenďa: „O Del mire dadeskro mange
pomožinďa a zachraňinďa man le Faraonostar, hoj man na murdarďa.“
5 Akor o Jetro avľa ko Mojžiš le duje čhavenca the leskra romňaha pre pušťa, kaj
taborinelas paš o verchos le Devleskro.
6 A diňa te phenel le Mojžišoske: „Me, o Jetro tiro sastro, avav ke tu tira romňaha
the lakre duje čhavenca.“
7 Akor o Mojžiš geľa angle lende, banďiľa tele angle peskro sastro a čumidľa les. A
sodujdžene jekh avres pozdravinenas andro smirom a gele andro stanos.
8 Paľis o Mojžiš leske chudňa savoro te vakerel, so o RAJ kerďa le Faraonoske the
le manušenge andro Egipt vaš o Izraeliti, the pal o pharipena, so len sas pro drom a
sar len o RAJ iľa avri.
9 Sar o Jetro šunďa pal savoro lačhipen, so o RAJ kerďa prekal o Izrael, a sar len
cirdňa avri andral o vasta le Egipťanendar, igen radisaľiľa olestar
10 a phenďa: „Mi el barardo o RAJ, savo tumen zachraňinďa andral o Egipt, andral
o vasta le Faraonoskre the Egipťanengre.
11 Akana džanav, hoj o RAJ hino bareder, sar savore aver devla, bo ov oda kerďa,
sar pes hazdenas upral tumende.“
12 Paľis o Jetro anďa le Devleske e labarďi obeta a the mek aver obeti. O Aron the
savore izraelika vodci avle, hoj te chan o chaben le Mojžišoskre sastreha anglo Del.

O Mojžiš ačhavel vodcen

13 Pre aver džives peske o Mojžiš bešľa, hoj te rozsudzinel maškar o manuša. O
manuša ačhenas anglo Mojžiš tosarastar dži rači.
14 Sar o Jetro dikhľa savoro, so o Mojžiš kerel prekal o manuša, phenďa: „Soske
kada keres prekal o manuša? Soske bešes korkoro kade sar sudcas a savore manuša
ačhen pašal tute tosarastar dži rači?“

15 O Mojžiš leske odphenďa: „Mušinav ada te kerel, bo o manuša aven ke mande
te rodel le Devleskri voľa.
16 Te len hin maškar peste vesekedišagos, aven ke mande, a rozsudzinav maškar
lende, kaskro hin čačipen, a dav lenge te džanel le Devleskre zakoni the prikazaňja.“
17 O Jetro leske phenďa: „Na keres mištes!
18 Igen tut trapines avri a the le manušen, so hine tuha. Tu na birineha te kerel
kadi phari buči, našťi oda keres korkoro.
19 Šun miri rada a o Del ela tuha. Tu mušines te ačhel anglo Del vaš o manuša a te
anel angle leste lengre veci.
20 Tu len sikaveha te doľikerel o zakoni the o prikazaňja a pheneha lenge sar te
dživel a so te kerel.
21 Kide tuke avri savore manušendar ajse muršen, save hine goďaver the pačivale,
save pes daran le Devlestar a na dena pes te prepočinel. Ačhav len vodcenge upral
o manuša; ačhav vodcen upral o ezeros, šel, penda the deš.
22 On mi rozsudzinen furt o lokeder veci maškar o manuša a o phareder veci mi
anen ke tute. Aleha tuke pomožinena a ela tuke lokeder.
23 Te kada kereha, a o Del tuke kada prikazinel, akor oda birineha te ľikerel avri a
savore kala manuša peske džana pale khere andro smirom.“
24 Sar o Mojžiš šunďa avri peskre sastres, kerďa savoro avke, sar leske phenďa.
25 Avke peske o Mojžiš andral calo Izrael kidňa avri muršen, save sas goďaver a
ačhaďa len vodcenge upral o manuša; vodcenge upral o ezeros, šel, penda the deš.
26 A on rozsudzinenas maškar o manuša furt, sar kampelas. O phare veci anenas
ko Mojžiš a o lokeder veci rosudzinenas korkore.
27 Paľis pes o Mojžiš rozlučinďa peskre sastreha a o Jetro geľa pale andre peskri
phuv.

19

O Izraeliti paš o verchos Sinaj

1 Ešebno džives andro trito čhon paloda, sar o Izraeliti odgele andral o Egipt, doavle
pre pušťa Sinaj.
2 Odgele andral o Refidim, avle pre pušťa Sinaj a kerde peske anglo verchos taboris.
3 O Mojžiš geľa upre pro verchos ko Del. A o RAJ ke leste prevakerďa pal oda
verchos: „Kada phen Jakoboskre potomkenge, le Izraeloskre manušenge:
4 ‚Tumen korkore dikhľan, so kerďom le Egipťanenge a sar tumen hordinavas pro
orloskre kridli a anďom tumen ke mande.
5 Te man šunena a doľikerena miri zmluva, tumen avena maškar savore narodi
mire vzacna manuša. Cal̓i phuv hiňi miri, ale tumen avena mire avrikidle manuša,
6 o kraľišagos le rašajengro a o sveto narodos.‘ Kada pheneha le Izraelitenge.“
7 Paľis o Mojžiš geľa, vičinďa ke peste le manušengre vodcen a phenďa lenge savoro,
so leske prikazinďa o RAJ.
8 Avke savore manuša jekhetane odphende: „Doľikeraha savoro, so phenďa o RAJ,“
a o Mojžiš oda geľa te phenel le RAJESKE.
9 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Me avava paš tu andre kaľi chmara, hoj o manuša
te šunen, sar tuha vakerava, hoj tuke furt te pačan.“
Sar o Mojžiš phenďa le RAJESKE le manušengre lava,
10 o RAJ leske odphenďa: „Dža ko manuša, pošvecin len adadžives the tajsa a mi
rajbinen peske o gada.
11 Mi pripravinen pes pro trito džives, bo oda džives Me avava tele angle lengre
jakha pro verchos Sinaj.

12 Ker pašal o verchos e hraňica, dži kaj šaj aven o manuša, a phen lenge: ‚Den tumenge pozoris pre oda, hoj te na džan pro verchos a aňi tumen te na chuden leskra hraňicatar. Bo sako, ko pes chudela le verchostar, čačes merela.
13 Mušinela te el murdardo le barenca abo ľivimen le šipoha a ňisavo vast pes lestar našťi chudela. Či oda ela manuš vaj džviros, mušinela te merel! Ale sar šunďola te trubinel but pro rohos, šaj džan pro verchos.‘ “
14 Paľis o Mojžiš avľa tele pal o verchos ko manuša, pošvecinďa len a on peske rajbinde o gada.
15 A mek lenge phenďa: „Pro trito džives aven pripravimen! Ma pašľuven tumare romňijenca.“

O Del pro verchos Sinaj

16 Pro trito džives sig tosara pro verchos chudňa te herminel a te marel o bleski. E kaľi chmara les zaučharďa andre a šunďolas odarik igen zoralo hangos la trubakro a savore manuša andro taboris izdranas daratar.
17 O Mojžiš ľidžalas le manušen andral o taboris, hoj pes te zdžan le Devleha, a on ačhile tele anglo verchos.
18 Calo verchos Sinaj sas andro thuv, bo o RAJ avľa pre leste tele andre jag. O thuv andral leste džalas sar te andral o bov, a calo verchos igen izdralas.
19 O hangos la trubakro sas zoraleder a zoraleder. Akor o Mojžiš vakerelas le Devleha a ov leske odphenelas le zorale hangoha, so šunďolas sar hermišagos.
20 O RAJ avľa tele pro verchos Sinaj, pre leskro špicos, paľis vičinďa ke peste le Mojžiš a o Mojžiš geľa upre.
21 O RAJ leske phenďa: „Dža tele a phen le manušenge, hoj ňiko te na predžal e hraňica, hoj man te avel te dikhel, bo but džene lendar mušindehas te merel.
22 The o rašaja, save avena ke ma, mušinen pes ešeb te pošvecinel, hoj len te na zňičinav.“
23 O Mojžiš odphenďa le RAJESKE: „O manuša našťi aven upre pro verchos Sinaj, bo tu korkoro prikazinďal, hoj pašal leste te kerav hraňica, dži kaj šaj aven o manuša, a hoj les te oddelinav sar sveto!“
24 O RAJ leske odphenďa: „Akana dža tele a an tuha upre pale le Aron. Ale o rašaja the o manuša te na predžan e hraňica, hoj pes te dochuden upre, bo len zňičinava.“
25 Avke o Mojžiš geľa tele a phenďa oda le manušenge.

20

O Deš prikazaňja le Devleskre

1 O Del vakerelas savore kala lava:

2 „Me som o RAJ, tiro Del, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.
3 Na ela tut aver devla, ča jekh me!
4 Na kereha tuke ňisavi modla aňi podoba olestar, so hin upre pro ňebos, tele pre phuv abo andro paňi telal!
5 Na banďoha anglal lende aňi len na lašareha, bo me som o RAJ, tiro Del, o žjarlivo Del, savo vaš o bini le dadengre marel le čhaven dži andro trito the štarto pokoleňje ole dženengre, save man našťi avri ačhen.
6 Ale o verno kamiben presikavav ezera pokoleňjenge, save man kamen a doľikeren mire prikazaňja.
7 Na pheneha andral o muj ča avke o nav le RAJESKRO, tire Devleskro, bo o RAJ marela sakones, ko lela o nav le Devleskro zbitočňe andro muj!
8 Leper tuke pro šabat, hoj les te pošvecines!

9 Šov dživesa kereha savori tiri buči,
10 ale eftato džives hin o šabat prekal o RAJ, prekal tiro Del. Na kereha ňisavi buči
aňi tu aňi tire čhave aňi tire čhaja aňi tire sluhi aňi tiro dobitkos aňi o cudzincos,
savo dživel maškar tumende.
11 Se o RAJ kerďa tel o šov džives o ňebos the e phuv, o moros a savoro, so hin
andre, a pro eftato džives peske odpočovinďa. Vašoda o RAJ požehňinďa o šabat a
pošvecinďa les.
12 De pačiv tira da the tire dades, hoj but te džives andre odi phuv, so tuke dela o
RAJ, tiro Del!
13 Na murdareha!
14 Na kereha lubipen!
15 Na čoreha!
16 Na svedčineha klamišagoha pre aver manuš!
17 Tire jakha te na žadinen ňič, so hin avreskro; te na žadinen aňi leskro kher aňi
leskra romňa aňi leskre sluhen aňi leskra gurumňa aňi leskre somaris aňi ňič
aver, so patrinel avreske!“

18 Sar o manuša šunde o hromi the o zoralo hangos la trubakro a dikhle o bleski
the o thuv andral o verchos, igen izdranas daratar a ačhenas dural.
19 Akor phende le Mojžišoske: „Tu amenca vaker a amen šunaha. Te na vakerel
amenca o Del, hoj te na meras.“
20 O Mojžiš lenge odphenďa: „Ma daran tumen, se o Del tumen avľa te skušinel,
hoj lestar te daran a imar te na keren o bini.“
21 Avke o manuša ačhenas dur a ča o Mojžiš džalas paš e kaľi chmara, andre savi
sas o Del.

Pal o oltaris

22 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Kada phen le Izraelitenge: ‚Dikhľan, hoj
tumenca vakeravas andral o ňebos.
23 Ma keren tumenge ňisave avre devlen paš mande: aňi rupune aňi somnakune.
24 Kereha mange la čikatar oltaris a obetineha upre o labarde the smiromoskre
obeti, tire bakren the dobitkos. Kereha oda všadzik, kaj tuke phenava, hoj man te
lašares, a me avava a požehňinava tut.
25 Te mange ačhaveha oltaris le barendar, ma priker len. Bo te ola bara prikereha
tire sersamoha, imar na ena sveta.
26 Paš miro oltaris na džaha upre le garadičenca, hoj tuke te na dičhol tel o gada.‘
“

21

Pal o hebrejika otroka

1 O RAJ mek diňa kala zakoni peskre manušenge:
2 Te cineha le hebrejike otrokos, služinela tuke šov berš, ale pro eftato berš les
premukeha a na mangeha vaš leske ňisave love.
3 Te ke tu avľa korkoro, džala tutar het korkoro, a te avľa ke tu la romňaha, džala
het the laha.
4 Ale te leskro raj les diňa romňa a laha les sas muršora the čhajora, akor odi džuvľi
the o čhave ačhena ole rajeske a o murš džala odarik het korkoro.
5 Ale te oda otrokos phenela, hoj na kamel odarik te džal het, bo kamel peskre rajes,
peskra romňa the peskre čhaven,
6 akor les leskro raj mušinel te anel pro than, kaj lašaren le Devles, a ode leske pro
vudar abo pre zarubňa la suvaha mi premarel o kan. Avke ela leskro otrokos imar
calo peskro dživipen.

7 Te vareko bikenela peskra ča sar otrokiňa, na džala het avke sar o muršikane otroka.
8 Te le rajeske, savo peske la cinďa, na ela pre dzeka, mi domukel lake te cinel pes avri. Ale našťi la bikenel le cudzincenge, bo prephagľahas oda lav, so la diňa.
9 Te la lela peskre čhaske, mušinel pašal late te kerel sar pašal peskri čhaj.
10 Te peske oda murš lela avra romňa, našťi del la ešebnona frimeder pravos pro chaben, pro gada aňi pro manželsko dživipen sar la dujtona.
11 Te oda murš kala trin veci na doľikerela, odi džuvľi šaj lestar džal het a na mušinel leske te počinel ňisave love.

Pal le manušeskro the le džviroskro dživipen

12 Te vareko demela varekas avke, hoj merela, mušinel tiš te merel.
13 Te pes oda ačhiľa, kajte ov na kamľa les te murdarel, ale o Del oda domukľa, sikavava tuke than, kaj oda manuš šaj denašel.
14 Ale te vareko chal choľi pre varesavo manuš a murdarel les, mušinel te merel, a kajte denašľa paš o oltaris*, odle les odarik a mušinel the avke te merel.
15 Dojekh dženo, ko demela peskre dades abo peskra da, mušinel te merel.
16 Oda, ko čorela varekas a paľis les bikenela, abo ole manušes arakhena ke leste, mušinel te merel.
17 Dojekh, ko košela peskre dades vaj peskra da, mušinel te merel.
18 Te pes o murša maškar peste vesekedinena a jekh demela avres le bareha abo le vasteha avke, hoj na merela, no ačhela te pašľol pro hadžos,
19 ale paľis ušťela pal o hadžos a šaj phirela avral la pacaha, oda dženo, ko leske oda kerďa, na ela vinnovato. Ale mušinel leske te prepočinel vaš o časos, so našťi kerel buči, the vaš oda, so leske kampela, hoj te sasťol avri.
20 Oda dženo, ko demela peskre otrokos abo peskra otrokiňa la pacaha avke, hoj leske takoj merela tel o vasta, mušinel te el potrestimen.
21 Ale te oda otrokos dživela jekh abo duj džives, leskro raj na ela potrestimen, bo sas leskro otrokos.
22 Te pes o murša maškar peste marena a demena varesava khabňa džuvľa a oj našavela peskre čhavores, ale oj korkori oda predživela, oda dženo mušinel te počinel oda, so lestar mangela lakro rom – ajci, keci domukena o sudci.
23 Ale te odi džuvľi merela, o trestos ela o dživipen vaš o dživipen,
24 e jakh vaš e jakh, o dand vaš o dand, o vast vaš o vast, o pindro vaš o pindro,
25 o labarďipen vaš o labarďipen, e rana vaš e rana a e dukh vaš e dukh.
26 Te vareko demela peskre otrokos abo otrokiňa pal e jakh avke, hoj les korarela, mušinel les vaš e jakh te premukel.
27 A te peskre otrokoske abo otrokiňake demela avri o dand, mušinel len vaš o dand te premukel.
28 Te varekas o bikos murdarela le rohenca, mušinel te el murdardo le barenca a leskro mas pes našťi chal, ale oda dženo, kaskro sas o bikos, na ela vinnovato.
29 Ale te oda bikos angloda džalas pro manuša a o nipi dovakerenas le chulajiske, a ov les na phandľa andre ohrada, a o bikos murdarela muršes vaj džuvľa, mušinel te el murdardo le barenca a the o chulaj mušinel te merel.
30 Ale oda dženo šaj cinel avri peskro dživipen avke, hoj počinela ajci, keci pes lestar mangela.
31 Te o bikos murdarela varesave čhas abo ča, mušinela pes tiš te kerel pal kada zakonos.
32 Te o bikos murdarela otrokos abo otrokiňa, mušinel te počinel ole dženeske, kaskro sas o otrokos, tranda (30) rupune a le bikos mušinen te murdarel le barenca.

* **21:14** Paš o oltaris les ňiko našťi kerelas ňič.

33 Te vareko otkerela abo kopaľinela avri chaňig a na učharela la andre a perela andre o bikos abo o somaris,
34 oda dženo, kaskri hiňi e chaňig, mušinel te počinel rupune ole dženeske, kaskro sas o džviros, a oda murdalo džviros ačhela leske.
35 Te varesavo bikos murdarela aver dženeskre bikos, le džide bikos bikenena a o love the le murdale bikos maškar peste rozďelinena.
36 Ale te pes džanelas, hoj oda bikos angloda avke kerelas a leskro chulaj pre leste na delas pozoris, mušinel vaše te počinel – o bikos vaš o bikos – a o murdalo bikos ačhela leske.
37 Te vareko čorela le bikos abo bakrores a murdarela vaj bikenela les, mušinela te del pale vaš jekh bikos pandž biki a vaš jekh bakroro te del pale štar bakrore.

22

O zakoni pal o majetkos

1 Te ole dženes prichudena, sar čorel, a zraňinena avke, hoj merela, oda dženo na ela vinnovato vaš leskro meriben,
2 ale te pes kada ačhela sar imar vidňisaľola, ela vaš oda vinnovato.
Oda, ko čorďa, mušinel vaš oda te počinel. Te les na ela sar te počinel, mušinela te el bikemen vaš ajci love, keci monas o čorde veci.
3 Te pes ke leste arakhela o čordo džviros, či bikos, somaris vaj bakro, mušinela vaše te visarel pale duvar ajci.
4 Te vareko pašinela peskre dobitki a mukela len te džal te chal avri e cudzo maľa abo e viňica, akor oda dženo mušinela te visarel pale peskre nekfeder uľipnastar pal e maľa the viňica.
5 Te vareko labarela peskri maľa a odi jag predžala prekal o kraki a chudela te labol avreskri maľa, a zlabola leske o zrnos či pro kopi vaj pre maľa, oda dženo, ko kerďa odi jag, mušinela te visarel pale vaš savoro, so zlabiľa.
6 Te vareko dela aver dženeske te garuvel o rup abo aver veci a te vareko aver leske andral o kher len čorela, a te chudena ole dženes, savo čorelas ola veci, mušinela leske te visarel pale duvar ajci.
7 Ale te les na prichudena, ela privičimen oda dženo, kaske sas dine ola veci, anglo Del a mušinela te phenel čačipen, hoj ov na iľa aver dženeskre veci.
8 Te hin varesavo vesekedišagos pal o barvaľipen, či džal pal o bikos, somaris, bakro, gada, abo vareso aver, pal soste sodujdžene phenena: „Oda hin miro,“ akor sodujdžene mi džan anglo Del. Oda dženo, pre kaste sikavela o Del, hoj hino vinnovato, mušinela te del aver dženeske duvar ajci.
9 Te vareko dela avre manušeske te stražinel le somaris, le bikos, le bakres, abo avre džviros, a te oda džviros murdaľola, abo ela zraňimen, abo les čorena, a na ela švedkos,
10 oda manuš mušinel te lel vera anglo Del, hoj le džviros na čorďa. Akor oda, kaskro sas o džviros, mušinel oda te prilel a oka manuš leske na mušinela te del pale.
11 Ale te leske čačes čorďa, mušinela leske vaš oda te visarel pale.
12 Te les čačes o dzivo džviros rozčhingerďa, ov len mušinel te sikavel ole dženeske, kaskre sas, hoj leske te pačal. Akor na mušinela leske te visarel pale.
13 Te vareko peske lela kečeň le džviros avre manušestar a o džviros ela zraňimen abo murdaľola a leskro chulaj na ela paš oda, mušinela leske te počinel ajci, keci molas.
14 Ale te pes oda ačhela akor, sar o chulaj ela paš oda, na mušinela vaš oda te počinel. Te o džviros sas dino kečeň vaš o love, na mušinela buter te počinel le chulajiske.

Aver zakoni

15 Te varesavo murš pašľola la pačivaľa čhaha, savi mek na sas mangaďi, mušinela
la te lel romňake, a te počinel lakre dadeske vaš late.
16 Ale te la ňisar na kamela lakro dad leske te del romňake, oda murš the avke
počinela ajci, keci pes počinel vaš e pačivaľi čhaj.
17 La čaroďejňička na mukeha te dživel.
18 Te vareko pašľola le dživiroha, mušinel te merel.
19 Te vareko obetinela avre devlenge a na ča le RAJESKE, mušinel te merel.
20 Pro cudzincos na džaha zorales aňi na trapinena les, bo the tumen sanas cudzinci
andro Egipt.
21 La vdova aňi le široten ma trapinen,
22 ale te oda kereha, me čačes šunava avri lengro roviben, te on vičinena pre ma.
23 Akor miri choľi labola pre tumende a murdarava tumen la šabľaha, hoj tumare
romňa ačhena vdovi a tumare čhave ena široti.
24 Te deha kečeň varekas čores mire manušendar maškar tumende, ma ľiker tut
ke leste sar užerňikos: Ma le lestar buter, ale ča ajci, keci les diňal kečeň.
25 A te leha varekastar o plašťos sar e zaloha, de leske les pale, medik na zadžala o
kham.
26 Se les nane ňič aver, ča oda jekh plašťos, saveha pes učharel. Sar šaj džal te
sovel? Te ov vičinela ke mande, šunava les avri, bo som lačhejileskro.
27 Ma vaker namištes pro Del a ma koš tire vodcas.
28 De mange o dari tire zrnostar, moľatar the olivove olejostar. De mange tire ešebne
čhas.
29 De mange tire ešebne bikos the bakres. Efta džives ela paš peskri daj a pro
ochtoto džives mange les deha.
30 Aven mire sveta manuša. Ma chan mas olestar, so o dziva džviri rozčhingerde
pre maľa, ale čhiven les le rikonenge.

23

Te na previsaren o čačipen ňikaske

1 Ma rozľidža nalačho hiros. Na pomožineha le manušeske, savo hino vinnovato,
oleha, hoj svedčineha falošňe.
2 Ma ľiker tut paš aver džene, kajte hine but, hoj te keres o nalačho. Sar svedčines
pro sudos, ma previsar prekal lende o čačipen,
3 aňi ma zaač tut vaš ňikaske pro sudos vaš oda, hoj hino čoro manuš.
4 Te arakheha tire ňeprijaťeľiskre bikos abo somaris, mušines leske len te anel pale.
5 A te dikheha, hoj o somaris tire ňeprijaťeľiskro perel tel o veci, save ľidžal, ma
visar tut lestar, ale pomožin leske les te hazdel upre.
6 Ma previsar o čačipen le čore manušeskro vaš leskri veca pro sudos.
7 Mi el tutar dur o falošna lava. Ma murdar oles, ko nane vinnovato a hino
čačipnaskro, bo odsudzinava oles, ko oda kerela.
8 Ma de tut te prepočinel, bo oda korarel the olen, kas hin phundrade o jakha, a
previsarel o lava le čačipnaskre manušengre.
9 Ma trapinen le cudzincos. Džanen mištes, sar pes šunel oda cudzincos, bo korkore
sanas cudzinci andro Egipt.

Pal o eftato berš the pal o šabat

10 Šov berš sadzineha pre tiri maľa a skideha pal late savoro uľipen,
11 ale andro eftato berš pre maľa na kereha ňič. Mi chan pal late tire čore manuša
a mi chan o maľakre džviri oda, so ačhela pal lende. Avke ker la viňicaha the le
olivove stromenca.

12 Šov džives ker tiri buči, ale pro eftato džives ma ker ňisavi buči, hoj tuke te
odpočovines tu, tiro bikos the somaris, o čhavo tira služkakro the o cudzincos.
13 Keren savoro, so tumenge prikazinďom! O nava avre devlengre ma leperen a
aňi len te na šunďol andral tumaro muj!

Pal o trin bare inepi

14 Trival andro berš oslavineha o inepi pre miri pačiv.
15 Doľikereha o inepos le Marengro bi o Kvasos andro časos, so sas dino, andro
čhon Abib, bo andre oda čhon avľal avri andral o Egipt. Efta dživesa chaha ola mare,
avke sar tuke prikazinďom.
Našťi man aves te lašarel bijal e obeta.
16 Paľis oslavineha o inepos la Žatvakro*, sar chudeha te skidel o ešebno uľipen
tira bučatar, so sadzinďal pre maľa.
A jesone, akor sar skideha upre dujtovar o uľipen, oslavineha o inepos la Žatvakro†.
17 Sako berš, andre kala inepi, mušinen savore tumare murša te avel anglo Adonaj,
tumaro RAJ, hoj man te lašaren.
18 Ma av te obetinel mange rateskri obeta jekhetane le mareha, andre savo hin o
kvasos. O žiros le ineposkra obetatar na mukeha dži tosara.
19 Sako berš aneha andro Chramos le RAJESKRO, tire Devleskro, o nekfeder veci tire
ešebne uľipnastar.
La terňa kozica ma tav andre lakra dakro thud.

O RAJ del lav pal e pomoca the pal o požehnaňje

20 Bičhavav angle tu le aňjelos, hoj tut te chraňinel pro drom, a te anel tut pre oda
than, savo tuke pripravinďom.
21 Ale den pozoris a šunen mištes, so tumenge phenela. Ma vzburinen tumen pre
leste, bo na odmukela tumenge, se bičhaďom les andre miro nav.
22 Ale te les šunena a kerena savoro, so tumenge phenela, akor me man marava
savore tumare ňeprijaťeľenca a ačhavava man pre ola, ko pes ačhaven pre tumende.
23 Se miro aňjelos džala angle tumende a ľidžala tumen andre phuv le
Amorejčanengri, le Chetitanengri, le Perizejengri, le Kanaančanengri, le Chivijengri
the le Jebusejengri, saven zňičinava.
24 Ma banďuven angle lengre devla a aňi ma služinen lenge. Ma keren avke sar on!
Ale mušinen te zňičinel ole modlen a te phagerel lengre sveta slupi.
25 Te služinena ča le RAJESKE, tumare Devleske, me tumenge požehňinava o chaben
the o paňi a o nasvaľiben tumendar odlava.
26 Akor andre tumari phuv aňi jekh džuvľi, savi ela khabňi, na našavela peskre
čhavores a ňisavi džuvľi na ela bi o čhave. A dava tumenge but te dživel.
27 Me kerava, hoj tumare ňeprijaťeľa tumendar darana a ela maškar lende zmetkos,
sar tumen lenca marena. Kerava, hoj pes tumendar visarena a denašena het.
28 Bičhavava pre lende le sršňen, hoj te traden avri le Chivijen, Kanaančanen the
le Chetitanen.
29 Na tradava len avri tumendar tel jekh berš; te oda kerďomas, e phuv uľahas sar
e pušťa a o dzivo džviros ode uľahas but pre tumende.
30 Ale tradava len avri po sikra tumendar dži akor, medik tumen na rozmnožinena,
hoj tumenge te zalen odi phuv.
31 Tumari phuv ela le Lole morostar dži paš o moros, kaj bešen o Filišťinci‡ a la
pušťatar dži paš o paňi Eufrat, bo me dav andre tumare vasta ole manušen, save ode
bešen, hoj len te traden avri.

---

* **23:16** Oda hin o inepos Šavuot (Letňice). † **23:16** Oda hin o inepos Sukot (inepos le Stankengro). ‡ **23:31** o Stredozemno moros

32 Ma phanden e zmluva lenca, aňi lengre devlenca.
33 Ma domuken ole manušen te bešel andre tumari phuv, bo te oda kerena, on tumen scirdena, hoj te keren binos angle ma. Te služinena lengre devlenge, zachudela tumen oda andre pasca.

24

O RAJ phandel e zmluva

1 Paľis o RAJ le Mojžišoske phenďa: „Aven ke ma upre pro verchos tu, o Aron, o Nadab, o Abihu the o eftavardeš (70) izraelika vodci a dural tumen mange klaňinena a lašarena man.
2 Ča tu korkoro ke ma aveha pašeder a ňiko aver. O manuša te na aven upre pro verchos.“
3 O Mojžiš avľa ko manuša a vakerelas lenge savore lava the zakoni le RAJESKRE. Savore manuša odphende jekhe hangoha: „Keraha savoro, so phenďa o RAJ.“
4 Akor o Mojžiš pisinďa savore lava, so o RAJ vakerelas.
Sig tosara ušťiľa a paš o verchos ačhaďa oltaris the dešuduj (12) sveta slupi prekal o dešuduj izraelika kmeňi.
5 Paľis bičhaďa terne Izraeliten, hoj le RAJESKE te anen o labarde obeti a te murdaren terne biken pre smiromoskri obeta.
6 Avke o Mojžiš iľa jepaš ole ratestar a čhiďa andro čare, a aver jepašeha pokropinďa o oltaris.
7 Paľis iľa o zvitkos le Devleskre zakonenca a zoraha genelas anglo manuša. On phende: „Šunaha the keraha savoro, so o RAJ phenďa.“
8 Akor o Mojžiš iľa o rat andral o čare, pokropinďa le manušen a phenďa: „Kada hin o rat la zmluvakro, savi o RAJ phandľa tumenca, savi hiňi zathoďi pre savore kala prikazaňja.“
9 Paľis gele pro verchos o Mojžiš, o Aron, o Nadab, o Abihu the o eftavardeš (70) izraelika vodci
10 a dikhle le Izraeloskre Devles. Tel leskre pindre sas sar te zafiriskri dlažba, belavo sar žužo ňebos.
11 O RAJ na hazdňa pro izraelika vodci o vast, kajte les dikhle. Paľis chanas the pijenas.
12 Avke o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Av ke ma pro verchos a ač ode. Dava tuke o zakonos the o prikazaňja, so pisinďom pro barune tabli, hoj te sikľon.“
13 Avke o Mojžiš the leskro služobňikos o Jozua ušťile a o Mojžiš geľa pre le Devleskro verchos.
14 A le vodcenge phenďa: „Ačhen kade, medik na avaha pale. Ela tumenca o Aron the o Hur a te ela tumen vareso, džan pal lende.“
15 Sar o Mojžiš geľa upre pro verchos, e chmara zaučharďa o verchos.
16 Le RAJESKRI slava avľa tele pro verchos Sinaj a šov džives les zaučharelas la chmaraha a pro eftato džives o RAJ zvičinďa pro Mojžiš andral e chmara.
17 Le Izraelitenge dičholas e slava le RAJESKRI sar e jag, so labolas pro špicos le verchoskro.
18 O Mojžiš geľa andre chmara, sar geľa upre pro verchos, a sas ode saranda (40) dživesa the saranda rača.

25

O dari prekal o Svetostankos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

2 „Phen le Izraelitenge, hoj prekal ma te kiden avri o dari. Prilen oda dojekhestar,
ko man kamel te del korkoro pestar.
3 Kajse dari prilen: Somnakaj, rup, brondzos,
4 fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, sane pochtana, kozakri srsť,
5 baranoskri cipa farbimen pro loles, tuleňiskri cipa, akacijoskre kašta,
6 olejos prekal o lampi, koreňje prekal o olejos te pomazinel the pro voňavo
kaďidlos,
7 onixoskre the aver vzacna bara pro efodos the pro naprsňikos.
8 A mi keren mange o Svetostankos, hoj te dživav maškar tumende.
9 O Svetostankos the savore veci andre kerena pal oda planos, so tuke sikavava.“

E archa la zmluvakri

10 „Le akacijoskre kaštestar keren e archa 110 centimetri džinďarďi, 66 centimetri
buchľi the 66 centimetri uči.
11 Obthov la andral the avral le žuže somnakaha a pašal late ker somnakuno pasos.
12 Kereha prekal late the štar somnakune kružki, so zachudeha pre lakre pindre:
duj pre jekh sera a duj pre aver sera.
13 Paľis kereha o drački le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le somnakaha.
14 O drački zaispideha andro kružki pal soduj seri, hoj pes te del te hordinel.
15 O drački ačhena andre ola kružki, našťi len te lel avri.
16 Andre archa thoveha o duj barune tabli le prikazaňjenca*, save tuke dava.
17 O kritos, saveha pes učharela e archa, kereha le žuže somnakastar 110 centimetri
džinďardo the 66 centimetri buchlo.
18 Le žuže somnakastar kereha duje cheruben pro soduj agora pro kritos la archake.
19 Jekh cherubos kereha pre jekh agor a dujto pre aver, a kereha len jekhetane la
archakre kritoha.
20 Ole cherubenge ena rozcirdle o kridli upre a zaučharena lenca e archa. Ena
visarde le mujeha ke peste a dikhena pro kritos.
21 Le kritoha učhareha e archa a thoveha andre o barune tabli†, save tuke dava.
22 Ode, upral o kritos maškar o duj cherubi, so hine upral e archa la zmluvakri,
man tuha arakhava a dava tuke savore mire prikazaňja prekal o Izraeliti.“

O skamind prekal o sveta mare

23 „Kereha o skamind le akacijoskre kaštestar 88 centimetri džinďardo, 44
centimetri buchlo the 66 centimetri učo.
24 Obthoveha les le žuže somnakaha a pašal leste kereha somnakuno pasos
25 a pašal o skamind kereha ľišta buchľi sar e burňik a pre late o somnakuno pasos.
26 Pre late kereha štar somnakune kružki, save prithoveha pro rohi paš leskre štar
pindre.
27 Pašes paš e ľišta ena o kružki, andre save pes thovena o drački, hoj pes te del te
hordinel o skamind.
28 O drački kereha le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le somnakaha.
29 A mek kereha le žuže somnakastar o taňira, o kuča, o čarore the o džbani pre
moľakri obeta.
30 Thoveha o sveto maro furt angle mande pre oda skamind.“

O somnakuno svietňikos

31 „Kereha somnakuno svietňikos le žuže somnakastar. Calo svietňikos pes mi
kerel jekhe kotorestar: o maškaruno kotor, o podstavcos, o rameni the o kvitki le
pučikenca.

---

* **25:16** E hebrejiko čhib: o Sveďectvos † **25:21** E hebrejiko čhib: o Sveďectvos

32 Pro svietňikos ker šov rameni. O rameni avena avri le maškarune kotorestar,
trin pal jekh sera a trin pal aver sera.
33 Pro ešebno ramenos ela kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar; pro dujto
ramenos tiš ela kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar. Kavke ela kerdo pre
savore šov rameni, so aven avri le maškarune kotorestar.
34 Pro maškaruno kotor ela kerde štar kučora, so dičhon sar kvitki le pučikenca le
mandlendar.
35 Jekh pučikos ela tel o ešebna duj rameni maškaral, kaj pes zachudel o rameni,
a avke ela the tel e dujto para the trito para.
36 O svietňikos le ramenca the le kvitkenca mušinel te el kerdo jekhe kotorestar le
žuže somnakastar.
37 Pro svietňikos ker efta lampi. O lampi thoveha avke, hoj te švicinen anglo
svietňikos.
38 Ker paš leste the o kliešťi prekal o svietňikoskre knoti the o cikne lopatki le žuže
somnakastar.
39 O svietňikos the savoro, so kampel paš leste, ker tranda the pandž (35) kilendar‡
le žuže somnakastar.
40 De pozoris pre oda, hoj pes savoro te kerel pal oda planos, so tuke sikaďom pro
verchos.“

26

O lepedi prekal o Svetostankos

1 „O Svetostankos kereha le deše lepedendar, so ena kerde le sane pochtanendar la
fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar, pre save o majstros šukares sivela le cheruben.
2 Dojekh lepeda ela dešuduj (12) metri džinďarďi a duj metri buchľi. Avke ena kerde
savore lepedi.
3 Pandž lepedi ena zaside jekhetane a aver pandž tiš. Avke lendar ena duj bare
lepedi.
4 Pro agor jekha bara lepedake prisiveha fijalova kružki. Kada kereha the pre jekh
agor pre dujto bari lepeda.
5 Siveha penda (50) kružki pro agor jekha lepedake the pro agor dujta lepedake
avke, hoj o kružki te aven jekh angle aver.
6 Ker penda somnakune čati, savenca sphandeha o bare lepedi avke, hoj o
Svetostankos ela jekh.
7 O Svetostankos upral zaučhareha la lepedaha, so ela kerďi la kozakra srsťatar.
Kajse lepedi kereha dešujekh (11)
8 a dojekh ela dešutrin (13) metri džinďarďi a duj (2) metri buchľi.
9 Paľis ole lepedendar zasiveha pandž jekhetane a aver šov tiš zasiveha jekhetane,
avke lendar ena duj bare lepedi. Sar zaučhareha o Stanos, šovto lepeda anglo Stanos
prethoveha pro jepaš.
10 Siveha penda (50) kružki pro agor jekha bara lepedake, a aver penda siveha pro
agor dujta bara lepedake.
11 Ker penda brondzune čati; o čati thov andro kružki a lenca prichudeha paš peste
o lepedi.
12 Oda, so ačhela buter la dujta bara lepedatar, mi el figimen pre paluňi sera le
Svetostankoskri.
13 E Stanoskri lepeda ela 55 centimetri buchleder sar o Stanos a ačhela te figinel
pal soduj seri a avke zaučharela calo Svetostankos.

‡ **25:39** Oda hin jekh talentos.

14 Ker aver duj lepedi, hoj pes lenca o Stanos te učharel andre. Ešebno kereha le baranoskra cipatar, so ela farbimen pro loles, a upral late ela e lepeda le tuleňiskra cipatar.“

O rami prekal o Svetostankos

15 „Kereha o rami le akacijoskre kaštestar prekal o Svetostankos.
16 Dojekh ramos ela 4 metri džinďardo a 66 centimetri buchlo.
17 Kereha duj jednaka kaštune rameni, so hine zachudle jekhetane le maškarune kaštorenca. Pre savore rami ena kala rameni.
18 Ker biš (20) rami prekal e južno sera.
19 Prekal ola biš rami ker saranda (40) rupune podstavci – duj tel dojekh ramos prekal leskre duj pindre.
20 The prekal e severno sera ker biš rami
21 the saranda rupune podstavci – duj tel dojekh ramos.
22 Kereha šov rami prekal e paluňi sera pro zapados
23 a paš oda kereha mek duj rami pro rohi pre paluňi sera.
24 Mušinen te el prephandle andre peste le kružkenca telunestar dži upre. Kavke len kereha a thoveha pro soduj rohi.
25 Savore rami pre paluňi sera ena ochto a ena thode pro dešušov (16) rupune podstavci – duj tel dojekh ramos.
26 Le akacijoskre kaštestar kereha o druki prekal o Svetostankos: pandž pre severno sera,
27 pandž pre južno sera a pandž pre zapadno paluňi sera.
28 Maškaruno drukos predžala prekal o maškar le ramenge a oda jekhe Svetostankoskre agorestar dži ke aver.
29 O rami obcirdeha le somnakaha a kereha upre somnakune kružki, andre save pes thovena o druki, so ena tiš obcirdle le somnakaha.
30 O Svetostankos kereha pal oda planos, so tuke sikaďom pro verchos.“

O veci andro Svetostankos

31 „Kereha the o pochtan la fijalova the ľoľa the purpurova vlnatar, pre save o majstros šukares sivela le cheruben.
32 Figineha les pro štar somnakune slupi le akacijoskre kaštestar. The o hački upre ela somnakune. O slupi ačhena pro štar rupune podstavci
33 a o pochtan figin pro hački, hoj te oddelinel o Sveto than le Neksveteder thanestar a pal leste thoveha e archa la zmluvakri le duje barune tablenca.
34 Andro Neksveteder than zaučhareha e archa lakre kritoha.
35 Anglo Neksveteder than thoveha o skamind pre severno sera a o svietňikos pre južno sera.
36 Anglo than, sar pes džala andro Stanos, kereha o pochtan la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar a upre siveha šukar veci.
37 Hoj te figines oda pochtan, kereha pandž slupi le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le somnakaha a kereha upre the o hački le somnakastar. Kereha prekal o slupi pandž podstavci le brondzostar.“

27

O oltaris pro labarde obeti

1 „Paľis kereha le akacijoskre kaštestar oltaris. Mušinel te el kerdo andre kocka 220 centimetri džinďardo the 220 centimetri buchlo a 130 centimetri učo.
2 Upral pal leskre štar agora kereha po jekh rohos, ajse sar hin le biken. Kala rohi the o oltaris ela kerdo jekhe kotorestar a obthoven calo oltaris le brondzoha.

3 Ker the bare čare pro prachos, lopati, cikne čare, vidli the cikne lopatki pro angara. Savoro sersamos ker le brondzostar.
4 Kereha brondzuňi rošta a pre lakre rohi prithoven štar brondzune kružki.
5 E rošta thoveha andral tel e obruba maškar o oltaris.
6 Prekal o oltaris ker o drački le akacijoskre kaštestar a obcirde len le brondzoha.
7 O drački pes zaispidela andro kružki, so ena pal soduj seri pro oltaris, hoj pes te prehordinel.
8 Ker les le deskendar sar phundraďi truhla, avke sar tuke sikaďom pro verchos.“

Le Svetostankoskri dvora

9 „Ker e dvora pašal o Svetostankos. Pre južno dvorakri sera ker o lepedi le sane pochtanestar; jekh sera mi el džinďarďi saranda the štar (44) metri
10 le biš (20) slupenca pro biš brondzune podstavci. O hački the o maškarune tički ko slupi mi en le rupestar.
11 Avke the pre severno sera ena biš slupi pro biš brondzune podstavci. O hački the o tički ko slupi mi en le rupestar.
12 Pre zapadno dvorakri sera ena o lepedi bišuduj (22) metri džinďarde a deš slupi pro deš podstavci.
13 E angluňi dvora pro vichodos ela tiš bišuduj metri buchľi.
14-15 Pro soduj vudareskre seri thoven o lepedi 660 centimetri džinďarde pro trin slupi a pro trin podstavci.
16 E lepeda pro vudar ela buchľi eňa metri a ela kerďi le sane pochtanestar, savo ela šukares avrisido la belava, fijalova the ľoľa vlnaha, a ela figimen pro štar slupi a pro štar podstavci.
17 Savore slupi pašal e dvora mušinen te el zaphandle ke peste le rupune tičkenca. Lengre hački mušinen te el le rupestar a o podstavci le brondzostar.
18 E dvora mi el 44 metri džinďarďi, 22 metri buchľi the 220 centimetri uči. Ola lepedi ena kerde le sane pochtanestar a o podstavci le brondzostar.
19 Savoro aver sersamos pre služba andro Svetostankos the o koľiki prekal o Svetostankos the prekal e dvora, ena le brondzostar.“

O olejos andro svietňikos

20 „Prikazin le Izraelitenge, hoj tuke te anen o nekfeder olivovo olejos pro svietňikos, hoj furt te labol o švetlos.
21 O Aron the leskre čhave mušinen te del pozoris, hoj odi lampa furt te labol andro Svetostankos anglo pochtan, so hino angle archa. Ode anglo RAJ mušinel te el labardo o svietňikos calo rat dži tosara. Kada prikazis mušinen te doľikerel o Izraeliti the lengre potomki pro furt.“

28

O rašajika gada

1 „Prikazin, hoj le Izraelitendar te aven angle ma tiro phral o Aron the leskre čhave o Nadab, Abihu, Eleazar the o Itamar, bo kamav, hoj mange te služinen sar rašaja.
2 Le Aronoske kereha pošvecimen ruchos, hoj te el urdo andro šukariben the andre pačiv.
3 Vičin savore krajčiren, saven diňom goďaveripen a phen lenge, hoj te siven le Aronoske rašajiko ruchos, hoj mange te služinel sar rašaj.
4 Mi siven ajse ruchi: o naprsňikos, o efodos, o ruchos, o parno džinďardo gad, o turbanos the o sirimos. Kala gada kerena le Aronoske the leskre čhavenge, hoj mange te služinen sar rašaja.

5 Savoro ela kerdo la belava, fijalova the ľoľa vlnatar, le somnakune thavestar the
le sane pochtanestar.“

O rašajiko efodos

6 „O efodos mi siven la belava, fijalova the ľoľa vlnatar, le somnakune thavestar the
le sane pochtanestar.
7 Kerela pes upre duj kotora, so pes zachudena pro vali a spojinena pes le efodoskre
uprune kotorenca.
8 O sirimos, saveha pes phandela o efodos pašal o per, mušinel te el sido la fijalova,
ľoľa the purpurova vlnatar, le somnakune thavestar the le sane pochtanestar.
9 Leha duj onixoskre bara a randeha upre o nava le Jakoboskre čhavengre:
10 šov nava pre jekh bar a aver šov nava pro dujto bar šoroha, avke sar uľile.
11 Kereha oda sar o majstros, savo randel avri o pečaťidlos pro bara. Avke randeha
avri pro soduj bara o nava le Jakoboskre čhavengre a paľis len thoveha andro
somnakune ramici.
12 Paľis prichudeha pro efodos pre oda than, so pes thovel pro vali o bara, so
leperena le Izraeloskre čhaven. O Aron len hordinela pro soduj vali anglo RAJ, hoj
len te leperel.
13 Kereha mek duj somnakune ramici
14 the duj lancici le žuže somnakastar. Kereha len sar prephandle špargi a
prichudeha len pro ramici.“

O naprsňikos

15 „Kereha o naprsňikos, prekal savo pes rodela avri le Devleskri voľa – kereha
les avke sar majstros. Kereha les la belava, fijalova the ľoľa vlnatar, le somnakune
thavestar the le sane pochtanestar.
16 Ela prethodo duvar andre kocka, džinďardo the buchlo 22 centimetri.
17 Thoveha pre leste andro štar šori kala vzacna bara: andro ešebno šoros o
rubinos, o topasos the o smaragdos;
18 andro dujto o malachitos, o zafiris the o diamantos;
19 andro trito o opalos, o achatos the o ametistos;
20 andro štarto o chrizolitos, o onixos the o jaspisos. Thov len andro somnakune
ramici.
21 Pre ola dešuduj (12) bara ena avrirandle o nava le Jakoboskre dešuduje
čhavengre. Pre dojekh bar mušinel te el avrirandlo jekh kmeňoskro nav avke, sar
pes kerel o pečaťidlos.
22 Pro naprsňikos kereha lancici le žuže somnakastar prephandle sar špargi.
23 Mek kereha duj somnakune kružki a prisiveha len pre leskre duj uprune rohi
24 a soduj somnakune špargi prichudeha ke ola kružki.
25 Pro vali prichudeha o somnakune špargi pro somnakune ramici a avke len
prichudeha anglunestar pro efodos.
26 Ker duj somnakune kružki a prichude len andral pro soduj telune rohi le
naprsňikoskre paš o efodos.
27 Ker mek duj somnakune kružki a prichude len pro anglune agora le efodoskre
ode, kaj hino zasido o efodos upral o sirimos.
28 O kružki pro naprsňikos prichude ko efodoskre kružki la belava špargaha avke,
hoj te el upreder le sirimostar a te na pes o naprsňikos čhalavel.
29 Sar o Aron džala andro Sveto than, urela pre peste kada naprsňikos, pre savo
ena avrirandle o nava le Jakoboskre čhavengre. Akor mange me, o RAJ, furt leperava
pre mire manuša.

30 Andro naprsňikos thovena o sveta losi Urim the Tumim, hoj te el le Aronoske
paš o jilo, sar avela anglo RAJ andro Neksveteder than. Avke o Aron furt hordinela o
naprsňikos, hoj pes te dodžanel miri voľa prekal o Izraeliti.“

O rašajiko plašťos

31 „Paš o efodos ker plašťos a mi el calo la fijalova vlnatar.
32 Pro plašťos ela maškaral avrimuklo than pro šero, so ela sido zorale thaveha,
hoj pes te na rozparinel.
33 Pre teluno agor siveha granatoskre phaba la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar
a maškar lende cikne somnakune zvončeki.
34 Avke pes čerinena o phaba le zvončekenca pašal teluno agor le plašťoskro.
35 O Aron les urela, sar kerela e rašajiko služba. Sar avela anglo RAJ pro Sveto
than, abo sar džala avri, šunďola lengro hangos pro znameňje, hoj te na merel.“

E rašajiko čelenka

36 „Le žuže somnakastar ker somnakuňi čelenka a rande andre o lava, avke sar
pes kerel o pečaťidlos: ‚Sveto le RAJESKE.‘
37 Prichudeha la la belava špargaha pre angluňi sera pro turbanos.
38 E čelenka, so ela le Aronoste pro šero, sikavela, hoj ov lel pre peste e vina vaš o
obeti, so namištes obetinena o Izraeliti. Avke me, o RAJ, prilava le Izraelitengre obeti.
39 Siv leske parno džinďardo gad the turbanos le loke pochtanestar a ker the farebno
sirimos.“

O rašajika parne džinďarde gada

40 „Siv le rašajenge parne džinďarde gada, o čapki the o sirimi, hoj le Aronoskre
čhave te aven urde andro šukariben the andre pačiv.
41 Uri andre kala gada le Aron the leskre čhaven. Pomazin len, pošvecin len a
ačhav len sar rašajen, hoj mange te služinen.
42 Siv lenge o telune gada, hoj len te učharen le perestar dži ko čanga, hoj te na
dičhol lengro langipen.
43 O Aron the leskre čhave hordinena o parne džinďarde gada, sar džana andro
Svetostankos abo sar džana paš o oltaris the andro Sveto than, hoj te na keren binos
a te na meren.“
Kada ela prikazis prekal o Aron the prekal leskre potomki pro furt.

29

Sar te pošvecinen le rašajen

1 „Sar pomazinena rašajenge le Aron the leskre čhaven, hoj mange te služinen,
leha sastes terne bikos the duje bakren bi e chiba.
2 Le nekfeder arestar kereha vajkeci mare bi o kvasos le olivove olejoha the vajkeci
bi o olejos; ker the sane marikľa, so makheha le olejoha.
3 Ola mare thoveha andro košaris a an len angle mande, sar obetineha le bikos the
duje bakren.
4 Paľis an le Aron the leskre čhaven anglo vudar le Svetostankoskro a obžužar len
le paňeha.
5 Uri pro Aron o parno džinďardo gad the o plašťos a upral uri o efodos the o
naprsňikos. Paľis phand pašal leste o efodoskro sirimos.
6 Pro šero leske thov o turbanos a upral prichude e sveto somnakuňi čelenka.
7 Paľis le o olejos, čhor leske les pro šero a pomazin les.
8 An the leskre čhaven a uri lenge o parne džinďarde gada.
9 Paľis phand o sirimos pašal o Aron the pašal leskre čhave a pro šero lenge thov
o čapki. Lengro rašajipen ačhela pro furt.

Aleha pošvecineha le Aron the leskre čhaven andre služba.
10 An terne bikos anglo Svetostankos a o Aron the leskre čhave mi thoven o vasta
pre leskro šero.
11 Murdareha les anglo RAJ paš o vudar, sar pes džal andro Svetostankos.
12 Ole bikostar le sikra rat a makh le angušteha o rohi pro oltaris. Čhiv avri o rat,
so ačhela, telal paš o oltaris.
13 Paľis le savoro žiros, so učharel leskre andrune kotora, o nekfeder kotor la
pečinkatar the soduj ľadvini lengre žiroha, a kada savoro labar pro oltaris.
14 O mas, e cipa the o goja labar avri le taboristar. Kadi hiňi e obeta vaš o binos.
15 Paľis le jekhe bakres a o Aron the leskre čhave mi thoven pre leskro šero o vasta.
16 Murdar les a pokropin le rateha o seri pro oltaris.
17 Le bakres rozčhinger pro kotora, žužar andro paňi leskre andrune kotora the o
pindre a thov oda paš ola aver kotora the paš o šero.
18 Akor cale bakres labar pro oltaris. Oda hin e labarďi obeta prekal o RAJ, e lačhi
voňa, e obeta kerďi la jagaha prekal o RAJ.
19 Paľis leha le dujte bakres a o Aron the leskre čhave mi thoven peskre vasta pre
leskro šero.
20 Murdar les, le sikra rat a makh leha telal le Aronoskro čačo kan. Avke ker the
leskre čhavenge. Makh lenge the o angušt pre čačo vast the pro pindro. Okle rateha
pokropin o oltaris dookola.
21 Paľis le oda rat, so hino pro oltaris, the o olejos a pokropin le Aron the leskre
čhaven the lengre ruchi. Kavke ela o Aron pošvecimen peskre ruchenca a the leskre
čhave peskre ruchenca.
22 Avke le o žiros le bakrestar, o žirošno chvostos, o žiros so zaučharel leskre
andrune kotora, o nekfeder kotor la pečinkatar, soduj ľadvini le žiroha the e čači
čang. Kada ela o bakroro pro posveťeňje.
23 Paľis andral o košaris le marenca bi o kvasos, so hino thodo anglo RAJ, le maro
bi o olejos, the maro le olejoha the sane marikľa.
24 De oda maro le Aronoske the leskre čhavenge andro vasta. On oda mi hazden
upre, hoj te sikaven, hoj oda hin pošvecimen prekal o RAJ.
25 Paľis le lendar oda daros a labar pro oltaris la labarďa obetaha sar voňavo obeta
le RAJESKE. Kadi ela obeta kerďi la jagaha prekal o RAJ.
26 Paľis hazde upre o bakreskro koľin, so sas obetimen pre le Aronoskro posveťeňje,
hoj te sikaves, hoj oda mas hino pošvecimen prekal o RAJ. Kada kotor ela dino tuke.
27 O koľin, so hino hazdlo upre, the e čang, so hiňi diňi pre obeta, pošvecin. Ola
kotora le bakrestar ena pošvecimen prekal o Aron the prekal leskre čhave.
28 Oda hino miro prikazis: O koľin the e čang furt ela o kotor le Aronoske the leskre
čhavenge, sar mire izraelika manuša anena o smiromoskre obeti. Oda hino daros le
manušendar mange, le RAJESKE.
29 Le Aronoskre rucha mi prelen leskre čhave pal leste, hoj andre lende te aven
pomazimen the pošvecimen andre rašajiko služba.
30 Oda čhavo, savo pal leste prelela e rašajiko služba a avela andro Svetostankos te
služinel andro Sveto than, mušinela efta dživesa oda ruchos pre peste te urel.
31 Paľis le ole bakres pro posveťeňje andre rašajiko služba a tav leskro mas pro
sveto than.
32 Oda mas the o mare andral o košaris chana o Aron the leskre čhave anglo vudar
le Svetostankoskro.
33 On mi chan oda, so sas obetimen vaš lengro odmukľiben, sar sas pošvecimen the
ačhade andre rašajiko služba. Ňiko aver našťi chal ole chabenastar, ča o rašaja, bo
hino sveto.

34 A te ole masestar abo le marestar ačhela dži tosara, labar oda pre jag. Našťi pes
oda chal, bo hino sveto.
35 Le Aronoha the leskre čhavenca ker savoro avke, sar tuke prikazinďom. Efta
dživesa pes pošvecinena o rašaja.
36 Sako džives, o manuša mušinen te anel terne bikos sar obeta vaš o binos
pro zmjereňje. O oltaris obžužareha avke, hoj upre aneha e obeta vaš o binos a
pomazineha les, hoj te el sveto.
37 Efta dživesa obžužareha o oltaris, hoj les te pošvecines. Avke ela o oltaris
neksveteder. Savoro, so pes lestar chudela, ela sveto.

E sakodživeseskri obeta

38 Sako džives obetineha pro oltaris duje jekheberšeskre bakroren:
39 jekhes tosara a dujtones rači.
40 Paš o ešebno bakro prithov kilos nekfeder aro, zmišimen ľitra olivove olejoha a
rozčhiv ľitra mol sar moľakri obeta.
41 Dujte bakrores obetineha rači – avke sar the e tosaraskri obeta – la moľaha the
le areha mišimen le olejoha, so ela šukar voňa: e obeta kerďi la jagaha prekal o RAJ.
42 Kadi labarďi obeta anena sako džives paš o vudar le Svetostankoskro anglo RAJ.
Kerena oda pokoleňje pro pokoleňje. Ode man zdžava mire manušenca a ode tuha
vakerava.
43 Ode man arakhava le Izraelitenca a oda than ela sveto mira slavatar.
44 Pošvecinava o Svetostankos the o oltaris, a pošvecinava le Aron the leskre
čhaven, hoj mange te služinen sar rašaja.
45 Me bešava maškar o Izraeliti a avava lengro Del.
46 A sprindžarena, hoj me som o RAJ lengro Del, savo len iľom avri andral o Egipt,
hoj te bešav maškar lende. Me som o RAJ, lengro Del.

30

Le kaďidloskro oltaris

1 Paľis kerena oltaris le akacijoskre kaštestar prekal e kaďidloskri obeta.
2 Mušinel te el kerdo andre kocka, 45 centimetri džinďardo the buchlo, a učo 90
centimetri. Ela les pro štar agora po jekh rohos, ajse sar hin le biken, so ena jekhe
kotorestar le oltariha.
3 Calo oltaris obthov le žuže somnakaha a pašal leste ker somnakuno pasos.
4 Pal soduj seri prichude o somnakune kružki tel o pasos avke, hoj prekal o kružki
te predžan o drački, hoj pes te del te hordinel.
5 O drački ker le akacijoskre kaštestar a obcirdeha len le somnakaha.
6 O oltaris thov angle lepeda, so hiňi angle archa la zmluvakri. Ode man tuha
arakhava.
7 Sako tosara, sar o Aron džala te pripravinel o lampi, labarela pre leste o voňavo
kaďidlos.
8 O Aron les labarela pale the ke račate, sar džala te labarel e jag andro lampi. Kadi
voňavo obeta anena furt anglo RAJ pal savore tumare pokoleňja.
9 Na obetinena upre aver kaďidlos, aňi ňisavi labarďi abo chabeneskri obeta, a aňi
na čhoreha avri e moľakri obeta pre leste.
10 Jekhvar andro berš o Aron obžužarela o oltaris avke, hoj pokropinela o štar rohi
le dživiroskre rateha, so sas obetimen vaš o bini pro zmjereňje. Kada kerela sako
berš, pal savore tumare pokoleňja. Kada oltaris ela neksveteder prekal o RAJ.“

O love prekal o Sveto than

11 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:

12 „Sar zgeneha savore Izraeliten, hoj te džanes, keci hine, akor dojekh manuš pes
mušinel te cinel avri anglo RAJ, hoj te na en marde le Devlestar, sar len zgeneha.
13 Dojekh, ko ela zgendo, mušinel te del jepaš šeklos* sar obeta, so hiňi hazdľi upre
prekal o RAJ. O love kampel te važinel pal oda, sar pes važinel andro Svetostankos.
14 O murša, kaske hin biš (20) berš a buter, ena zgende, a mušinen te del le RAJESKE
kadi obeta.
15 O barvalo manuš na počinela buter, aňi o čoro frimeder, sar anena odi obeta
prekal o RAJ.
16 Kala love kide avri le Izraelitendar a de pre služba andro Svetostankos. Me
mange pre lende leperava, sar anena e obeta, so anel o zmjereňje le RAJEHA.“

O baro brondzuno umivadlos

17 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
18 „Ker o baro brondzuno umivadlos, so ačhela pro brondzuno podstavcos. Thov
les maškar o Svetostankos the oltaris a čhiv andre paňi.
19 O Aron the leskre čhave ode thovena o vasta the o pindre.
20 Sar džana andro Svetostankos, mušinen pes te thovel le paňeha, hoj te na meren.
Avke kerena, the sar džana paš o oltaris te kerel e služba, hoj te keren e labarďi obeta
prekal o RAJ.
21 Mušinen peske te thovel o vasta the o pindre, hoj te na meren. Kada ela prekal
o Aron the prekal leskre potomki prikazis pro furt, pokoleňje pro pokoleňje.“

O sveto olejos pro pomazaňje

22 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
23 „Le nekfeder voňavo koreňje, le šov kili saňi mirha, trin kili voňavo škorica,
trin kili voňavo trsťina
24 the šov kili kasija – savoro važin avke, sar pes važinel andro Svetostankos. Zmišin
oda le štar ľitri olivove olejoha
25 a avke kereha sveto olejos pro pomazaňje – oda ela zmišimen voňavo parfumos,
avke sar kerel o olejkaris. Oda ela sveto olejos pro pomazaňje.
26 Pomazineha leha o Svetostankos the e archa la zmluvakri,
27 o skamind leskre sersamoha, o svietňikos leskre sersamoha, o kaďidloskro
oltaris,
28 o oltaris pro labarde obeti leskre sersamoha, the e nadoba lakre podstavcoha.
29 Pošvecineha len a ena sveta. Savoro, so pes lendar chudela, ela sveto.
30 Paľis le Aron the leskre čhaven pomazineha a pošvecineha, hoj mange te
služinen sar rašaja.
31 Le Izraelitenge vaker: ‚Kada olejos ela pro sveto pomazaňje prekal miri služba
pro furt.
32 Našťi les čhoren avri pre chocsavo dženo a ole koreňjendar na kerena ňisavo
aver olejos. Hino sveto a ačhela furt prekal tumende sveto.
33 Te vareko kerela ole koreňjendar ajso olejos, abo pomazinďahas leha varekas,
ko nane rašaj, oda manuš ela avritradlo mire manušendar.‘ “

O kaďidlos

34 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le ole voňave koreňjendar jednakones ajci živica,
onixos, galbanos the žužo kaďidlos.
35 Olestar ker voňavo kaďidlos, ajso sar kerel o olejkaris a zmišin le loneha, hoj te
el žužo the sveto.
36 Oda koreňje pučineha pro churdo praškos a sikra olestar thov angle archa andro
Svetostankos, kaj man tuha arakhava. Oda ela tumenge neksveteder.

---

* **30:13** Oda hin jekh rupuňi minca.

37 O kaďidlos, so kavke pripravineha ole koreňjendar, našťi pripravines prekal tute,
bo oda ela sveto prekal o RAJ.
38 Te vareko peske kerďahas ajso kaďidlos, sar voňa prekal peste, ela avritradlo
mire manušendar.“

31

O Becaleel the o Oholiab

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Dikh, andral o kmeňos Juda kidňom mange avri le Becaleel, saveske hino dad o
Uri a papus o Chur.
3 Pherarďom les mire Duchoha a diňom les prindžaripen, achaľuvipen the
goďaveripen pre dojekh buči,
4 hoj te gondoľinel avri o plani sar te kerel o veci le somnakastar, le rupestar the le
brondzostar
5 a hoj te prikerel o vzacna bara a te zathovel len andro somnakaj the rup, te
čhingerel avri o kašta a te kerel dojekh majstroskri buči.
6 Paš leste diňom le Oholiab, le Achisamachoskre čhas andral o kmeňos Dan. A
savore majstren diňom e godi, hoj te keren savoro avke, sar tuke prikazinďom:
7 o Svetostankos, e archa la zmluvakri, lakro kritos, the o aver veci le Sve-
tostankoskre,
8 o skamind leskre sersamoha, o svietňikos le žuže somnakastar leskre sersamoha,
o kaďidloskro oltaris,
9 o oltaris pro labarde obeti leskre sersamoha, o baro brondzuno umivadlos le
podstavcoha,
10 o sane ruchi pre le rašajengri služba prekal o Aron the leskre čhave,
11 o olejos pro pomazaňje the o voňavo kaďidlos prekal o Sveto than. Savoro mi
keren avke, sar tuke prikazinďom.“

Pal o šabat

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske,
13 hoj te phenel le Izraelitenge: „Doľikeren o šabat, bo oda hin sar znameňje
maškar mande the tumende pro furt, hoj te džanen, hoj me, o RAJ, tumen pošvecinav.
14 Doľikeren o šabat, bo hino sveto! Ko les na pošvecinela, mušinel te merel a
dojekh, ko andre oda džives kerela buči, mi el avritradlo peskre manušendar.
15 Šov džives hin pre oda, hoj te keren buči, ale eftato hin le RAJESKRO sveto džives,
hoj te odpočovinen. Dojekh, ko andre oda džives kerela buči, mušinel te merel!
16 O Izraeliti andre dojekh pokoleňje mi doľikeren o šabat sar zmluva pro furt.
17 Kada ela pro znameňje maškar mande the mire manuša pro furt, bo o RAJ
tel o šov dživesa kerďa o ňebos the e phuv, ale eftato džives preačhiľa te kerel a
odpočovinelas.“
18 Sar o RAJ dovakerďa le Mojžišoha pro verchos Sinaj, diňa leske o tabli le
Sveďectvoskre – o duj barune tabli, pre save o Del pisinďa o prikazaňja peskre
angušteha.

32

E somnakuňi gurumňori

1 Sar o nipi dikhle, hoj o Mojžiš hino but časos pro verchos a na avel tele, avle
ko Aron a phende leske: „Av, ker amenge devlen, save džana angle amende. Bo na
džanas, so pes ačhiľa le Mojžišoha, ole muršeha, savo amen iľa avri andral o Egipt.“
2 O Aron lenge odphenďa: „Len tele tumare romňijendar, čhavendar the čhajendar
o somnakune čeňa pal o kana a anen mange.“

3 Avke dojekh manuš iľa andral o kana o somnakune čeňa a ande le Aronoske.
4 Ov lendar oda iľa, roztaďa a čhorďa avri somnakuňa gurumňora. O manuša
phende: „Ó, Izrael, kada hino tiro del, savo tut iľa avri andral o Egipt!“
5 Sar oda o Aron dikhľa, ačhaďa angle somnakuňi gurumňi oltaris a phenďa: „Tajsa
ela inepos pre pačiv le RAJESKE!“
6 Pre aver džives sig tosara ušťile a ande o labarde the o smiromoskre obeti. O
manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; paľis ušťile a khelenas džungales the bi
e ladž jekh avreha.
7 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Sigo dža pale tele! Bo tire manuša, saven iľal avri
andral o Egipt, kerde baro nalačhipen angle ma.
8 Igen sig odgele pal o drom, savo lenge sikaďom. Kerde peske modla gurumňora!
Banďon angle late, anen lake obeti a vičinen: ‚Ó, Izrael, kada hin tumaro del, savo
tumen iľa avri andral o Egipt!‘ “
9 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske: „Dikhľom, hoj kala manuša hine igen zacata a
na kamen te šunel.
10 Akana man muk, hoj te čhivav pre lende avri miri choľi a te zňičinav len. Paľis
tutar kerava baro narodos!“
11 Ale o Mojžiš mangelas le RAJES, peskre Devles, a phenďa: „RAJEJA, soske sal ajso
choľamen pre tire manuša, saven iľal avri andral o Egipt tira bara zoraha the bare
vasteha?
12 Te ada kereha, paľis o Egipťana vakerena, hoj len ča iľal avri, hoj len te murdares
pro verchi a te khoses tele pal e phuv. Mangav tut, ma av choľamen pre tire manuša.
Čerin tiro gondoľišagos a ma de pre lende e pohroma.
13 Leper tuke pre tire služobňika pro Abraham, pro Izak the pro Jakob*, saven diňal
lav a iľal vera: ‚Rozmnožinava tumaro potomstvos avke sar le čercheňen pro ňebos
a caľi kadi phuv, pal savi tumenge phenavas, dava tumare čhavenge sar lengro večno
ďeďictvos.‘ “
14 Avke o RAJ pes rozgondoľinďa a na mukľa pre lende e pohroma avke, sar kamelas.
15 O Mojžiš geľa tele pal o verchos a andro vasta ľidžalas duj barune tabli, pre save
sas pisimen o prikazaňja pal jekh sera the pal aver.
16 O Del korkoro kerďa o tabli a randľa avri pre lende o prikazaňja peskre vasteha.
17 Sar o Jozua šunďa le manušengri bari vika, phenďa le Mojžišoske: „Andro taboris
hin e maribnaskri vika.“
18 O Mojžiš odphenďa:
„Oda nane e vika olengri, ko zviťazinde,
aňi e vika olengri, ko prehrajinde;
me šunav o giľavipen.“
19 Sar o Mojžiš avľa pašeder paš o taboris a dikhľa la somnakuňa gurumňora the
le manušen sar khelen, choľisaľiľa, čhiďa le tablenca andre phuv a phagerďa len paš
o verchos.
20 Paľis iľa la gurumňora, sava peske kerde, zlabarďa la andre jag a rozmarďa pro
prachos. Paľis oda prachos čhiďa andro paňi a diňa te pijel le Izraelitenge.
21 O Mojžiš phenďa le Aronoske: „So tut kerde kala manuša, hoj len ľigenďal andre
kajso baro binos?“
22 „Ma cha choľi, raja miro!“ odphenďa o Aron. „Se tu prindžares kale manušen,
hoj sig džan andro nalačhipen.
23 On mange phende: ‚Ker amenge devles, savo džala angle amende. Se na džanas,
so pes ačhiľa le Mojžišoha, le muršeha, savo amen iľa avri andral o Egipt.‘

* **32:13** E hebrejiko čhib: Izrael

24 Me lenge odphenďom: ‚Kas hin somnakaj, mi lel tele pal peste a mi anel mange.
Sar ande, me les roztaďom andre jag a avľa avri olestar kadi gurumňori.‘ “
25 O Mojžiš dikhľa, hoj o Aron domukľa le manušenge te kerel, so on kamenas a
kerenas, hoj lengre ňeprijaťeľa lendar te asan.
26 Avke pes o Mojžiš ačhaďa andre brana le taboriskri a zvičinďa: „Sako, ko hino
pre le Devleskri sera, aven ke ma!“ A savore Leviti gele a ačhade pes pašal leste.
27 Ov lenge phenďa: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Sako pašal peste
mi phandel e šabľa. Predžan prekal o taboris jekha branatar dži ke aver a Sako mi
murdarel peskre phrales, prijaťeľis the susedas.‘ “
28 O Leviti avke kerde, sar lenge prikazinďa o Mojžiš a oda džives mule vaj 3 000
murša.
29 Paľis o Mojžiš phenďa: „Adadžives tumen pošvecinďan andre služba le
RAJESKRI, bo dojekh murdarďa peskre čhas the phrales. Vašoda o RAJ adadžives
tumen požehninďa.“

O Mojžiš pes privakerel vaš o Izraeliti

30 Pre aver džives o Mojžiš phenďa le manušenge: „Kerďan baro binos anglo RAJ,
ale akana džav pale pro verchos te mangel le RAJES, hoj tumenge te odmukel o binos.“
31 Avke o Mojžiš geľa pale ko RAJ a phenďa leske: „Ó, Devla, kala manuša kerde
baro binos, bo kerde peske somnakune devles.
32 Ale akana, mangav tut, odmuk lenge o binos. A te na, akor man mažin avri andral
tiro zvitkos, so pisinďal.“
33 Ale o RAJ leske phenďa: „Andral miro zvitkos mažinava avri oles, ko kerel binos
angle ma.
34 Tu akana dža a ľidža le manušen pre oda than, pal savo tuke phenďom. Miro
aňjelos džala angle tu. Ale avela oda časos, sar len marava vaš lengre bini.“
35 Avke o RAJ mukľa pro manuša o nasvaľiben, bo ispidle pro Aron, hoj lenge te
kerel somnakuňa gurumňora.

33

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža het pal kada than le manušenca, saven iľal
avri andral o Egipt, a dža andre odi phuv, pal savi la veraha phenďom, hoj dava
le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske, akor sar phenďom: ‚Dava la tire
potomkenge.‘
2 Bičhavava angle tu le aňjelos a tradava odarik le Kanaančanen, le Amorejčanen,
le Chetitanen, le Perizejen, le Chivijen the le Jebusejen.
3 Aveha andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos. Ale me na džava tumenca, bo
san zacata a na kamen te šunel. Te tumenca geľomas, šaj tumen zňičinďomas le
dromeha.“
4-5 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le Izraelitenge: ‚Tumen san zacata
manuša, te tumenca geľomas ča sikra, mušinďomas tumen te zňičinel. Akana thoven
tele pal tumende o šukariben a dikhava, so tumenca kerava.‘ “ Sar o manuša šunde
oda zoralo vakeriben, ačhile smutna a ňiko pre peste na iľa ňisavo šukariben.
6 Vašoda pre peste o Izraeliti akorestar, sar gele het pašal o verchos Choreb, imar
na thovenas ňisavo šukariben.

O Stanos, kaj hin e pritomnosť le RAJESKRI

7 O Mojžiš iľa o stanos a ačhaďa les dureder le taboristar. Diňa leske nav „o Stanos,
kaj hin e pritomnosť le RAJESKRI“. Te vareko rodelas le RAJES, džalas avri andral o
taboris andre oda stanos.
8 A sar o Mojžiš džalas andre oda stanos, savore manuša ušťenas. Sako ačhelas
anglo vchodos paš peskro stanos a dikhelas pro Mojžiš, medik na džalas andro stanos.

9 Soča o Mojžiš džalas andro stanos, o chmarakro slupos avelas tele, zaačhelas paš
o vchodos andro stanos a o RAJ vakerelas le Mojžišoha.
10 Sar o manuša dikhenas, hoj o chmarakro slupos hino paš o vchodos andro stanos,
banďonas dži pre phuv, sako anglo peskro stanos.
11 O RAJ vakerelas le Mojžišoha, muj-mujeha, avke sar vareko vakerel le prijaťeľiha.
Paľis džalas pale andro taboris. Ale leskro terno sluhas o Jozua, le Nunoskro čhavo,
ačhelas andro stanos.

O Mojžiš the le RAJESKRI slava

12 O Mojžiš phenďa le RAJESKE: „Tu mange phenďal: ‚Ľidža kale manušen,‘ ale na
phenďal mange, kas manca bičhaveha. Phenďal mange: ‚Prindžarav tut mištes a
arakhľal milosť andre mire jakha.‘
13 Te arakhľom milosť andre tire jakha, ta de mange te džanel tire droma, hoj tut
buter te prindžarav a te arakhav furt milosť andre tire jakha. Leper tuke, hoj kala
nipi hine tire manuša.“
14 O RAJ phenďa: „Me korkoro džava tumenca a dava tut odpočinkos.“
15 O Mojžiš leske odphenďa: „Te tu na aveha amenca, akor amen aňi ma bičhav
het pal kada than.
16 Bo sar šaj sprindžarav, hoj me the kala manuša arakhľam milosť andre tire jakha,
te na pal oda, hoj aveha amenca? Aleha, hoj sal amenca, me the tire manuša avaha
aver savore narodendar pre phuv.“
17 Avke o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Me kerava the oda, so mandar mangehas,
vašoda bo arakhľal milosť andre mire jakha a prindžarav tut pal o nav.“
18 Ale o Mojžiš odphenďa: „Sikav mange tiri slava.“
19 O RAJ leske odphenďa: „Sikavava tuke savoro miro lačhipen a phenava angle
tu miro nav, o RAJ. Sikavava miro jileskeriben, kaske kamav, a presikavava miro
lačhejileskeriben, kaske kamav.
20 Našťi dikhes miro muj, bo ňiko, ko man dikhela, našťi ačhel te dživel.“
21 Paľis leske o RAJ phenďa: „Kade hin than paš mande, kaj šaj ačhes pre skala.
22 Sar odarik predžava mira slavaha, thovava tut ode, kaj hin chev andre skala, a
sar odarik predžava, zagaruvava tut mira burňikaha.
23 A sar odlava e burňik, dikheha ča miro dumo, ale miro muj ňiko našťi dikhel.“

34

O Mojžiš pale pro verchos Sinaj

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Ker duj barune tabli, ajse sar ešebnovar. Me pre
lende pisinava pale ola lava, so sas pre ešebna tabli, so len phagľal.
2 Av pripravimen! Tosara aveha upre pro verchos Sinaj a ode dži upre pro verchos
tut manca arakheha.
3 Ňiko tuha te na džal aňi pes te na sikavel pre oda calo verchos. Aňi o bakre aňi
o dobitkos pes anglo verchos našťi pašinen.“
4 Paľis o Mojžiš kerďa duj barune tabli, ajse sar sas ešebnovar. Sig tosara ušťiľa,
andro vasta iľa soduj tabli a geľa pro verchos Sinaj, avke sar leske prikazinďa o RAJ.
5 O RAJ avľa tele andre chmara, ačhiľa paš o Mojžiš pro verchos a phenďa peskro
sveto nav – o RAJ.
6 O RAJ predžalas anglal o Mojžiš a phenelas: „Me som o RAJ, o RAJ o Del! Me som
lačhejileskro, kamibnaskro, kovlejileskro, igen milosťivo a verno.
7 Me presikavav e milosť le ezerenge a odmukav o nalačhipena, o vzburi the o bini,
no the avke potrestinav dojekh binos: Vaš le dadengre bini marav lengre čhaven dži
andro trito the štarto pokoleňje.“

8 Akor o Mojžiš sig banďiľa dži pre phuv a lašarelas le RAJES.
9 Vakerelas: „RAJEJA, te arakhľom pačiv andre tire jakha, mangav tut, av amenca!
Kala manuša hine zacata a na šunen, ale odmuk amenge amare bini the nalačhipena
a prile amen sar tire manušen.“

O RAJ phandel pale e zmluva

10 O RAJ leske odphenďa: „Akana phandava tumenca zmluva. Angle tire manuša
kerava bare veci, so mek šoha na dikhle aver narodi pal caľi phuv. Savore manuša
dikhena save bare veci me, o RAJ, šaj kerav, bo kerava prekal tu vareso igen baro.
11 Te doľikereha kala zakoni, so tuke dav adadžives, tradava angle tu le
Amorejčanen, le Kanaančanen, le Chetitanen, le Perizejen, le Chivijen the le
Jebusejen.
12 De pozoris pre oda, hoj te na phandes zmluva ole narodenca andre phuv, kaj
džaha, hoj te na ačhen prekal tu sar pasca.
13 Vašoda čhiveha tele lengre oltara, phagereha lengre sveta slupi the čhineha avri
o slupi la Ašerakre.
14 Ma lašar ňisave avre devles, bo me o RAJ som žjarlivo Del, savo na zľidžava, hoj
lašarena avre devles.
15 Aňi na phandeha zmluva ole manušenca andre odi phuv, bo te on lašarena
peskre devlen a obetinena lenge, vičinena ke odi obeta the tut, a šaj tut scirden, hoj
te chas olestar.
16 Paľis tire čhave peske ilehas romňijen ole narodendar, save len scirdlehas pal
peste a na ulehas mange buter verna, bo lašardehas lengre devlen.
17 Ma ker tuke devlen le trastestar a ma lašar len.
18 Doľiker o inepos le Marengro bi o Kvasos. Avke sar tuke prikazinďom, cha efta
dživesa ola mare andro čhon Abib, bo andre oda čhon avľal avri andral o Egipt.
19 Dojekh ešebno muršoro the samcos, savo uľola tumare stadostar the dobitkostar,
hino miro.
20 Ešebne somaris cineha avri avke, hoj deha bakrores. Te les na cineha avri,
phageha leske e meň. Dojekhe tire ešebne muršores mušines te cinel avri.
Ňiko pes te na sikavel angle ma bi o daros.
21 Šov dživesa kereha buči, ale eftato džives tuke odpočovineha la bučatar – the
akor sar orineha a sar kideha e žatva.
22 Doľiker o inepos le Kurkengro a pro agor le beršeske oslavineha o inepos la
Žatvakro*, sar skideha upre pal e maľa o uľipen peskra bučatar.
23 Savore tumare murša trival andro berš mušinen te avel angle ma, anglo
Nekbareder RAJ, o Del le Izraeloskro, hoj man te lašaren.
24 Me tradava avri anglal tu le naroden a kerava, hoj tut ela bareder phuv, vašoda
ňiko imar na kamela tiri phuv, sar trival andro berš aveha upre te lašarel le RAJES,
tire Devles.
25 Ma obetin mange rateskri obeta jekhetane le mareha, andre savo hin o kvasos.
Ňič le Patraďakre obetatar na mukeha dži tosara.
26 Savore nekfeder veci tire ešebne uľipnastar aneha andro Chramos le RAJESKRO,
tire Devleskro.
La terňa kozica ma tav andre lakra dakro thud.“
27 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Pisin tuke kala lava, bo pal kala lava
phandľom e zmluva tuha the le Izraelitenca.“
28 O Mojžiš sas ode le RAJEHA saranda (40) dživesa the saranda rača, so na chaľa
maro aňi na piľa paňi. Pro barune tabli pisinďa la zmluvakre lava – o Deš prikazaňja.

O Mojžiš džal tele pal o verchos

* **34:22** Oda hin o inepos le Stankengro.

29 Sar o Mojžiš džalas tele pal o verchos Sinaj, sas leste andro vasta o duj barune
tabli. Pal oda, sar vakerelas le RAJEHA, leskro muj švicinelas, ale ov oda na džanelas.
30 Sar o Aron a savore Izraeliti dikhle, hoj le Mojžišoskro muj švicinel, daranas te
džal paš leste.
31 Ale sar o Mojžiš len vičinďa, avle ke leste o Aron the savore vodci le manušengre.
Sar lenca vakerelas,
32 gele paš leste the okla aver Izraeliti a o Mojžiš lenge diňa savore prikazaňja, so
leske o RAJ prikazinďa pro verchos Sinaj.
33 Sar o Mojžiš preačhiľa te vakerel, thoďa peske o khosno pro muj.
34 Kecivar o Mojžiš džalas anglo RAJ, hoj leha te vakerel, lelas pal o muj o khosno
a sar džalas odarik avri, pale les thovelas. Paľis phenelas le Izraelitenge savoro, so
leske sas prikazimen.
35 Sar on dikhle pro Mojžišoskro muj, hoj leske e cipa pro muj švicinel, thoďa o
Mojžiš pro muj o khosno, medik na geľa pale te vakerel le RAJEHA.

35

Pal o šabat

1 Akor o Mojžiš vičinďa savore Izraeliten a phenďa lenge: „O RAJ prikazinďa, hoj
te doľikeren kada:
2 Šov dživesa kerena tumari buči, ale eftato džives – o šabat – ela tumen sveto
džives le odpočinkoskro, so hino oddino le RAJESKE. Dojekh, ko oda džives kerela
varesavi buči, mušinel te merel.
3 Pro šabat andre ňisavo kher ma podlabaren aňi e jag.“

O dari prekal o Svetostankos

4 O Mojžiš lenge mek phenďa: „O RAJ prikazinďa the kada:
5 Sako, kas hin ochotno jilo, šaj anel vareso kale vecendar pre obeta le RAJESKE:
somnakaj, rup, brondzos,
6 fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, sane pochtana, kozakri srsť,
7 baranoskri cipa farbimen pro loles, tuleňiskri cipa, akacijoskre kašta,
8 olejos prekal o lampi, koreňje pro olejos te pomazinel the pro voňavo kaďidlos,
9 onixoskre the aver vzacna bara pro efodos the pro naprsňikos.
10 Dojekh tumendar, ko džanel kala veci te kerel, mi avel a mi kerel savoro, so o
RAJ prikazinďa:
11 O Svetostankos, leskre lepedi, o čati, o rami, o tički, o slupi, o podstavci,
12 e archa la zmluvakri, lakre drački the kritos, o andruno pochtan,
13 o skamind leskre sersamoha the dručkenca the o sveta mare,
14 o svietňikos, so del o švetlos andro Stanos, peskre sersamoha, o lampi the lengre
oleji,
15 o kaďidloskro oltaris leskre dručkenca, o olejos pro pomazaňje, o voňavo
kaďidlos, e lepeda paš o vudar le Svetostankoskro,
16 o oltaris pro labarde obeti leskra brondzuňa roštaha, dručkenca the savore
sersamoha, o baro brondzuno umivadlos le podstavcoha,
17 o lepedi la dvorakre le slupenca the le podstavcenca; e lepeda prekal e dvorakri
brana,
18 o koľiki prekal o Svetostankos the dvora, the lengre lani;
19 o side ruchi prekal e služba andro Sveto than a the o pošvecimen ruchi prekal o
rašaj Aron the leskre čhave andre rašajiko služba.“
20 Paľis savore manuša odgele le Mojžišostar.
21 A dojekh, ko jilestar kada kamľa te kerel, anelas obetno daros le RAJESKE pro
Svetostankos the savoro, so kampelas pre služba andre the pro rašajengre ruchi.

22 Avenas ode o murša the o džuvľa a denas jilestar o naramki, kružki, angrusa,
lancici the aver somnakune veci. Dojekh, ko kamelas te obetinel le RAJESKE
somnakaj, anenas les.
23 Dojekh, kas sas, anelas e fijalovo, ľoľi the purpurovo vlna, sane pochtana, kozakri
srsť, baranoskri cipa farbimen pro loles the tuleňiskri cipa.
24 Ko kamelas te anel rup abo brondzos, anelas oda sar obeta le RAJESKE. Dojekh,
kas sas akacijoskre kašta a delas pes lenca te kerel, anelas len.
25 The savore džuvľa, save džanenas te kerel le ľanostar, anenas e fijalovo, ľoľi the
purpurovo vlna, the sano pochtan.
26 A o džuvľa, save džanenas te kerel o gada la kozakra srsťatar balendar, jilestar
oda kerenas.
27 O vodci anenas onixoskre bara the aver vzacna bara pro efodos the prekal o
naprsňikos,
28 olejos prekal o lampi, the o koreňje pro voňavo kaďidlos the pro olejos pro
pomazaňje.
29 Savore Izraeliti ko kamenas, či murš vaj džuvľi, anenas le jilestar o daros le
RAJESKE, hoj pes te kerel savoro, so o RAJ lenge prikazinďa prekal o Mojžiš.

O Becaleel the o Oholiab

30 Paľis o Mojžiš phenďa le Izraelitenge: „Dikh, andral o kmeňos Juda kidňom
mange avri le Becaleel, saveske sas dad o Uri a papus o Chur.
31 O Del les pherdžarďa peskra zoraha a diňa les prindžaripen, achaľuvipen the
goďaveripen pre dojekh buči,
32 hoj te kerel šukar neve veci le somnakastar, le rupestar the le brondzostar;
33 hoj te prikerel o vzacna bara a te zathovel len andro somnakaj the rup; a hoj te
čhingerel avri o kašta a te kerel dojekh majstroskri buči.
34 O Del diňa goďi les the le Oholiab, le Achisamachoskre čhas andral o kmeňos
Dan, hoj te sikaven avren te kerel e buči.
35 Pherarďa len la goďaha, hoj te keren dojekh buči le trasteha the le ľanoha, a hoj
te siven la fijalova, ľoľa the purpurova vlnaha the le sane pochtaneha. Džanenas te
kerel the e buči pro strojos, pre savo pes kerel o pochtana. On džanen te kerel savori
buči the o plani.“

36

1 „O Becaleel, Oholiab the savore murša, saven o RAJ diňa goďi the achaľuvipen,
hoj te džanen te kerel o veci pre služba andro Sveto than, mi keren savoro avke, sar
lenge prikazinďa o RAJ.“

O manuša anen o dari prekal o Sveto than

2 Paľis o Mojžiš vičinďa le Becaleel, Oholiab the kale muršen, saven o RAJ diňa goďi
a save kamenas te kerel odi buči.
3 On le Mojžišostar preile savore dari, so o Izraeliti anenas, hoj te keren o Sveto
than. Ale o Izraeliti mek furt anenas o dari sako tosara buter.
4 Avke savore majstri, save kerenas paš o Sveto than, preačhile te kerel e buči,
avenas jekh pal aver pal o Mojžiš
5 a phenenas leske: „O manuša anen buter dari, sar kampel pre kadi buči, so o RAJ
prikazinďa te kerel.“
6 Akor o Mojžiš prikazinďa, hoj te phenen andro taboris: „Imar ňiko te na anel o
dari prekal o Sveto than, aňi murš aňi džuvľi.“ Avke o manuša preačhile te anel o
dari,
7 bo oda, so ande, sas buter, sar kampelas pre caľi buči.

Pal e buči andro Svetostankos

8 Savore murša, save džanenas te kerel e buči pro Svetostankos, les kerde le deše
lepedendar. Ola lepedi sas side la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar a sas upre side
o cherubi.
9 Dojekh lepeda sas dešuduj (12) metri džinďarďi the duj (2) metri buchľi. Avke sas
kerde savore lepedi.
10 Pandž lepedi zaside jekhetane paš peste a avke kerde the avre pandženca. Avke
lendar sas duj bare lepedi.
11 Pro agor le pandžte pochtaneskro kerde kružki la fijalova vlnatar. Kada kerde
the pre oka agor pre dujto bari lepeda.
12 Kerde penda (50) kružki pre dojekh agor la lepedakro a aver penda pre aver
lepeda avke, hoj o kružki sas oproťi peske.
13 Kerde the penda somnakune čati, savenca prichudle o lepedi avke, hoj sthode
ola duj Stanoskre kotora andre jekh.
14 O Svetostankos upral zaučharde la lepedaha, so sas kerďi la kozakra srsťatar.
Kajse lepedi kerde dešujekh (11).
15 Dojekh lepeda sas dešutrin (13) metri džinďarďi a duj (2) metri buchľi.
16 Pandž lepedi zaside jekhetane a the aver šov zaside jekhetane, avke sas lendar
duj bare lepedi.
17 Penda (50) kružki kerde pro agor la posledna lepedakro, so sas zaside le pandže
lepedendar, a aver penda kerde pre aver lepeda, so sas zaside le šove lepedendar.
18 Kerde the penda brondzune čati, hoj te spojinen o Stanos andre calo kotor.
19 Paľis kerde aver duj lepedi: jekh la baranoskra cipatar sfarbimen pro loles a aver
le tuleňiskra cipatar.
20 Prekal o Svetostankos kerde the o rami le akacijoskre kaštestar.
21 Dojekh ramos sas štar (4) metri džinďardo a šovardeš the šov (66) centimetri
buchlo.
22 Kerde duj jednaka kaštune rameni, so sas zachudle jekhetane le maškarune
kaštorenca. Pre savore rami sas kala rameni.
23 Kerde biš (20) rami a thode len pre južno sera.
24 Prekal ola rami kerde saranda (40) rupune podstavci. Duj tel sako ramos prekal
leskre duj pindre.
25 Prekal e severno sera kerde tiš biš rami
26 the saranda (40) rupune podstavci – duj tel sako ramos.
27 Prekal e paluňi sera pro zapados kerde šov rami
28 a duj rami, so pes thode andro soduj rohi pre paluňi sera.
29 Soduj rami sas spojimen andre peste le kružkenca telunestar dži upre. Kavke
kerde le ramenca pro soduj rohi.
30 Pre paluňi sera sas ochto rami a sas thode pro dešušov (16) rupune podstavci –
duj tel dojekh ramos.
31 Le akacijoskre kaštestar kerde o druki prekal o Svetostankos: pandž prekal o
rami pre severno sera,
32 pandž pre južno sera a pandž pre zapadno paluňi sera.
33 Maškaruno drukos kerde avke, hoj predžalas prekal o maškar le ramenge a oda
jekhe Svetostankoskre agorestar dži ke aver.
34 Le somnakaha obcirdle o rami a kerenas upre somnakune kružki, andre save
thovenas o druki, so sas tiš obcirdle le somnakaha.
35 Mek kerde the o pochtan la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar the le sane side
pochtanestar a o majstros siďa avri cheruben pro pochtan.
36 Kerde štar slupi le akacijoskre kaštestar a obcirdle len le somnakaha. O hački
upre sas tiš somnakune. Roztaďa prekal lende štar rupune podstavci.

37 Prekal o vudar le Stanoskro, kerde farebno lepeda la fijalova, ľoľa the purpurova
vlnatar the le sane side pochtanestar,
38 a paše pandž slupi le hačkenca. Lengre uprune kriti the o maškarune drački
sas le somnakastar a o pandž rupune podstavci le brondzostar.

37

E archa la zmluvakri

1 O Becaleel kerďa e archa la zmluvakri le akacijoskre kaštestar, 110 centimetri
džinďardi a 66 centimetri buchli the učí.
2 Andral the avral la obthoďa le žuže somnakaha a pašal late kerďa somnakuno
pasos.
3 Kerďa prekal late the štar somnakune kružki pre lakre pindre: duj pre jekh sera
a aver pre aver sera.
4 Paľis kerďa o drački le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le somnakaha.
5 Ola drački zaispidľa andro kružki pal soduj seri, hoj pes te del te hordinel.
6 Upruno kritos, soha pes učharelas e archa, kerďa le žuže somnakastar a sas 110
centimetri džinďardo the 66 centimetri buchlo.
7 Kerďa the duje cheruben le žuže somnakastar a thoďa len pro soduj agora pro
kritos la archakro.
8 Jekhe cherubos thoďa pre jekh agor a avres pre aver agora a kerďa len jekhetane
le uprune archakre kritoha.
9 Le cheruben sas rozcirdle o kridli upre avke, hoj zaučharenas lenca e archa. Le
mujenca sas visarde ke peste a dikhenas pro kritos.

O skamind prekal o sveta mare

10 O skamind kerďa le akacijoskre kaštestar a sas 88 centimetri džinďardo, 44
centimetri buchlo the 66 centimetri učo.
11 Obcirdňa les le žuže somnakaha a pašal leste kerďa somnakuno pasos,
12 pašal leste mek kerďa ľišta buchli sar e burňik a pre late somnakuno pasos.
13 Pre oda pasos kerďa štar somnakune kružki, save prichudňa len pro agora paš
leskre štar pindre.
14 Pašes paš e ľišta sas o kružki, andre save thovenas o drački, hoj pes te del te
hordinel o skamind.
15 Ola drački kerďa le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le somnakaha.
16 A mek kerďa le žuže somnakastar veci pro skamind: o taňira, o kuča, o čarore
the o džbani pre moľakri obeta.

O somnakuno svietňikos

17 Kerďa somnakuno svietňikos le žuže somnakastar. Calo svietňikos sas kerdo
jekhe kotorestar: o maškaruno kotor, o podstavcos, o rameni the o kvitki le
pučikenca.
18 Pro svietňikos kerďa šov rameni. O rameni avenas avri le maškarune kotorestar,
trin pal jekh sera a trin pal aver sera.
19 Pro ešebno ramenos sas kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar; the pro
dujto ramenos sas kerde trin kvitki le pučikenca le mandlendar. Kavke sas kerdo pre
savore šov rameni, so avenas avri le maškarune kotorestar.
20 Pro maškaruno kotor sas kerde štar kalichi, so dičhonas sar kvitki le pučikenca
le mandlendar.
21 Jekh kvitka sas tel o ešebna duj rameni, kaj avenas avri le maškarune kotorestar,
dujto kvitka sas tel o dujta rameni a trito kvitka tel o trita rameni.
22 O svietňikos le ramenca, le kvitkenca the le pučikenca sas avrikerdo jekhe
kotorestar le žuže somnakastar.

23 Pro svietňikos kerďa efta lampi a paš leste o kliešťi prekal o svietňikoskre knoti
the o cikne lopatki le žuže somnakastar.
24 O svietňikos the savoro, so kampel paš leste, kerďa tranda the pandž (35) kilendar
le žuže somnakastar.

Le kaďidloskro oltaris

25 Le akacijoskre kaštestar kerďa kaďidloskro oltaris le štare rohenca, so sas jekhe
kotorestar le oltariha. Sas kerdo andre kocka, 45 centimetri džinďardo, 45 centimetri
buchlo a 90 centimetri učo.
26 Obcirdňa o oltaris le somnakaha, the leskre seri the o rohi a pašal leste kerďa
somnakuno pasos.
27 Prichudňa upre duj somnakune kružki tel o pasos pal soduj seri. Avke, hoj prekal
ola kružki te predžan o drucki, hoj les te hordinen than thanestar.
28 O drucki kerďa le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le somnakaha.
29 Paľis kerďa o sveto olejos pro pomazaňje the o žužo voňavo kaďidlos le voňave
koreňjendar, avke sar kerel o olejkaris o parfumos.

38

O oltaris pro labarde obeti

1 Paľis le akacijoskre kaštestar kerďa oltaris pro labarde obeti. Sas kerdo andre
kocka 220 centimetri džinďardo the buchlo a sas 130 centimetri učo.
2 Upral pre leskre rohi kerďa aver štar rohi, ajse sar hin le biken. O rohi the o
oltaris sas jekhe kotorestar a sas obthodo le brondzoha.
3 Kerďa the savoro sersamos paš o oltaris le brondzostar: o bare čare prekal o
prachos, o lopati, o cikne čare, o vidli the o cikne lopatki pro angara.
4 Kerďa brondzuňi rošta a thoďa la andral tel e obruba maškar o oltaris.
5 Pašal lakre rohi kerďa štar brondzune kružki, hoj o drucki pes te del te thovel
andre.
6 O drucki kerďa le akacijoskre kaštestar a obcirdňa len le brondzoha.
7 O drucki zaispidľa andro kružki pal soduj seri le oltariskre, hoj pes te prehordinel.
Kerďa o oltaris le deskendar sar phundraďi truhla.
8 Iľa o gendali le džuvľendar, save služinenas paš o vudar andro Svetostankos, a
lengre brondzostar kerďa e bari nadoba le podstavcenca.

E dvora pašal o Svetostankos

9 Kerďa e dvora pašal o Svetostankos. Pre južno dvorakri sera kerďa lepedi le sane
pochtanestar; jekh sera sas džinďarďi saranda the štar (44) metri
10 le biš (20) slupenca pro biš brondzune podstavci. O hacki the o maškarune tički
ko slupi sas rupune.
11 Avke the pre severno sera sas biš slupi pro biš brondzune podstavci. O hacki the
o maškarune tički ko slupi sas rupune.
12 Pre zapadno dvorakri sera sas o lepedi bišuduj (22) metri džinďarde the deš slupi
pro deš podstavci. O hacki the o maškarune tički ko slupi sas rupune.
13 E angluňi dvora pro vichodos sas tiš bišuduj metri buchľi.
14 Pre jekh sera paš o vudar sas o lepedi 660 centimetri džinďarde a sas pro trin
slupi a pro trin podstavci.
15 Avke the pre aver sera paš o vudar sas o lepedi 660 centimetri džinďarde, a sas
pro trin slupi pro trin podstavci.
16 Savore lepedi pašal e dvora sas kerde le sane pochtanestar.
17 O podstavci tel o slupi sas brondzune a o hacki, uprune kriti the o tički ko slupi
sas rupune. Savore avrune the andrune slupi sas spojimen le rupune tičkenca.

18 E lepeda pro vudar sas kerďi le sane side pochtanestar la belava, fijalova the ľoľa
vlnatar. Sas džinďarďi eňa metri a uči duj metri, ajse sar o lepedi pre dvora.
19 E lepeda sas thoďi pro štar brondzune slupi, so sas pro štar brondzune podstavci.
O hački, o uprune kriti the o maškarune drački sas obthode le rupoha.
20 Savore koľiki, so sas zamarde andre phuv pašal o Svetostankos the pašal e dvora,
sas le brondzostar.

O veci pro Svetostankos

21 Kade hin pisimen o zoznamos le materjaloskro, savo kampelas pro Svetostankos,
savo o Mojžiš prikazinďa te kerel le Levitenge, saven ľidžalas o Itamar, o čhavo le
rašaskro le Aronoskro.
22 O Becaleel, saveske sas dad o Uri a papus o Chur andral o kmeňos Juda, kerďa
savoro, so o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
23 Sas leha o Oholiab, le Achisamachoskro čhavo andral o kmeňos Dan. Ov sas
majstros andre peskri buči a džanelas šukares te sivel avri o sane pochtana la
fijalova, ľoľa the purpurova vlnaha.
24 Savoro somnakaj, so sas dino le RAJESKE prekal o Svetostankos, sas 1 tona pal
oda, sar pes važinel andro Svetostankos.
25 Sar sas zgende o manuša, oda rup, so dine, sas 3,43 toni pal oda, sar pes važinel
andro Svetostankos.
26 Dojekh, ko sas zgendo, počinelas jekh minca: jepaš šeklos. Sas zgende 603 550
murša, kaske sas buter sar biš (20) berš.
27 Le 3,4 toni rupoha kerde o šel (100) podstavci prekal o Sveto than the prekal o
pochtan. Jekh podstavcos važinelas 34 kili.
28 Okle 30 kilendar o Becaleel kerďa o hački, o kriti the o maškarune tički prekal o
slupi.
29 O brondzos, so ande le RAJESKE, sas 2,425 toni*.
30 Lestar kerďa o podstavci prekal o Svetostankoskro vudar, o oltaris, e rošta the o
sersamos prekal o oltaris,
31 o podstavci prekal o slupi pašal e dvora the paš e brana, the savore koľiki.

39

O rašajika ruchi

1 La fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar kerde o ruchi pre rašajiko služba andro
Sveto than; kerde the pošvecimen ruchi prekal o Aron, avke sar prikazinďa o RAJ le
Mojžišoske.

O rašajiko efodos

2 O efodos kerde le somnakastar, la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar the le sane
pochtanestar.
3 Le somnakastar kerde sane bľachi a strihinde len pro sanore thavora, hoj lenca
te prephanden o fijalova, lole the purpurova vlni the o sano pochtan.
4 Kerde upre duj kotora, so pes zachudenas pro vali a spojinenas pes le efodoskre
uprune kotorenca.
5 O sido sirimos le efodoskro, sas tiš kerdo le somnakastar, la fijalova, ľoľa the
purpurova vlnatar the le sane pochtanestar, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
6 Paľis prikerde o bara le onixostar, thode andro somnakune obrubi a randle avri
pro bara o nava le Jakoboskre čhavengre, avke sar pes kerel o pečaťidlos.
7 Paľis len prichudle pro efodos sar pametna bara pro dešuduj kmeňi le Izraeloskre,
avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

---

* **38:29** E hebrejiko čhib: 70 talenti the 2 400 šekli

O naprsňikos

8 Avke sar o efodos kerde the o naprsňikos la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar
the le sane pochtanestar.
9 Sas kocka a sas prethodo pro duvar, bišuduj (22) centimetri džinďardo the buchlo.
10 Andre štar šori sas kala vzacna bara: andro ešebno šoros o rubinos, o topasos
the o smaragdos;
11 andro dujto o malachitos, o zafiris the o diamantos;
12 andro trito o opalos, o achatos the o ametistos;
13 a andro štarto o chrizolitos, o onixos the o jaspisos. Kala bara sas thode andro
somnakune ramici.
14 Pre ola dešuduj (12) vzacna bara sas o nava le Jakoboskre dešuduje čhavengre.
Pre dojekh bar sas avrirandlo jekh kmeňoskro nav avke, sar pes kerel o pečaťidlos.
15 Pro naprsňikos sas kerde lancici le žuže somnakastar prephandle sar špargi.
16 On kerde the duj somnakune kocki a duj somnakune kružki. Soduj kružki priside
pro uprune rohi le naprsňikoskre.
17 O somnakune špargi prichudenas ke ola kružki pro agor le naprsňikoskro
18 a pro vali prichudenas o špargi pro somnakune ramici a avke len prichudenas
anglunestar pro efodos.
19 Kerde duj somnakune kružki a priside len andral ko soduj telune rohi le
efodoskre.
20 Mek kerde the duj somnakune kružki a prichudle len telunestar pro anglune
agora le efodoske, kaj hino zasido upral o sirimos.
21 O kružki pro naprsňikos prichudle ko efodoskre kružki la belava špargaha avke,
hoj te el upreder le sirimostar a te na pes o naprsňikos čhalavel. Kerde savoro avke,
sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

O rašajiko plašťos

22 O plašťos, so pes urelas tel o efodos, kerde calo la fijalova vlnatar.
23 Pro plašťos sas maškaral avrimuklo than pro šero. Oda than sas obsido le zorale
thaveha, hoj pes te na rozparinel.
24 Pro teluno agor le plašťoskre side o granatoskre phaba la fijalova, ľoľa the
purpurova vlnatar the le sane pochtanestar.
25 Le žuže somnakastar kerde cikne zvončeki a prichudle len maškar o phaba pašal
calo teluno agor le plašťoskro.
26 Avke pes stredinenas o phaba le zvončekenca pašal o teluno agor le plašťoskro,
andre savo pes kerelas e služba, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
27 Prekal o Aron the prekal leskre čhave side o parne džinďarde gada le loke
pochtanestar,
28 o turbanos, o čapki the o telune gada le ľanostar.
29 Sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske, kerde the o šukar farebno sirimos le sane
pochtanestar, la fijalova, ľoľa the purpurova vlnatar.

E rašajiko čelenka

30 Le žuže somnakastar kerde somnakuňi čelenka a randle andre o lava, avke sar
pes kerel o pečaťidlos: „Sveto le RAJESKE“.
31 Pre late prichudle e belavo šparga, hoj pes te del te priphandel pro turbanos,
avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

E buči pro Svetostankos hiňi dokerďi

32 Avke sas dokerďi savori buči pro Svetostankos. O Izraeliti kerde savoro avke, sar
o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

33 Le Mojžišoske ande o Svetostankos: o Stanos a savoro, so paš oda kampelas: o
čati, o rami, o hački, o maškarune drački, o slupi the o podstavci,
34 e lepeda kerďi le lole sfarbimen baranoskre cipendar, e lepeda le tuleňiskre
cipendar the e andruňi lepeda,
35 e archa la zmluvakri the lakro kritos the o drački,
36 o skamind leskre sersamoha the o sveta mare,
37 o svietňikos le žuže somnakastar leskre lampenca the sersamoha, the o olejos,
38 o somnakuno oltaris, o olejos pro pomazaňje, o voňavo kaďidlos, e lepeda prekal
o vudar le Stanoskro,
39 o brondzuno oltaris pro labarde obeti leskra brondzuňa roštaha, dručkenca the
sersamoha, o baro brondzuno umivadlos le podstavcoha,
40 o lepedi prekal e dvora, o slupi lengre podstavcenca, o lepedi prekal e dvorakri
brana, o koľiki the o lani prekal e dvora the prekal o Stanos a savore sersami prekal
e služba andro Svetostankos,
41 sane side ruchi prekal e služba andro Sveto than a the o pošvecimen ruchi prekal
o rašaj Aron the prekal leskre čhave andre rašajiko služba.
42 O Izraeliti dokerde savori buči ča avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
43 O Mojžiš predikhelas e buči a dikhľa, hoj kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa.
Paľis len požehňinďa.

40

O Svetostankos ačhado

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Ešebno džives andro ešebno čhon ačhav o Svetostankos, o Stanos, kaj tumen
zdžana le RAJEHA.
3 Ode thov e archa la zmluvakri a figin angle late o pochtan.
4 An andre the o skamind a thov upre o sersamos, so paš oda kampel. Avke an the
o svietňikos a upre thov o lampi.
5 O somnakuno kaďidloskro oltaris thov anglo pochtan angle archa a the paš o
vudar anglo Svetostankos figin o pochtan.
6 O oltaris pro labarde obeti thov anglo vudar le Svetostankoskro.
7 Maškar o Stanos the oltaris thov o baro brondzuno umivadlos a čhiv andre o paňi.
8 Pašal o Stanos ker e dvora a figin e lepeda paš o vchodos.
9 Paľis le olejos pro pomazaňje, pomazin o Svetostankos savoreha, so hin andre, a
ela sveto.
10 Pomazin the o oltaris pro labarde obeti savore leskre sersamenca. Pošvecin les
a ela neksveteder.
11 Pomazin the e nadoba le podstavcoha a pošvecin la.
12 Paľis an le Aron the leskre čhaven anglo vudar le Stanoskro a thov (omor) len le
paňeha.
13 Uri le Aron andro pošvecimen ruchos, pomazin les a avke les pošvecin, hoj
mange te služinel sar rašaj.
14 An the leskre čhaven a uri pre lende o parne džinďarde gada.
15 Pomazin len avke, sar pomazinďal le Aron, hoj the on mange te služinen sar
rašaja. Ada pomazaňje kerela rašajen lendar the lengre potomkendar pro furt.“
16 Paľis o Mojžiš kerďa savoro avke, sar leske prikazinďa o RAJ.
17 O Svetostankos ačhade ešebno džives andro ešebno čhon andro dujto berš
paloda, sar omukle o Egipt.
18 Sar o Mojžiš ačhaďa o Svetostankos, thoďa o podstavci, upral lende rakinďa o
rami, zaispidľa o drački a o slupi rozthoďa andro šoros.

19 O Svetostankos zaučharďa le side lepedenca a thoďa upre e lepeda, avke sar o
RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
20 Paľis iľa o barune tabli le deše prikazaňjenca a thoďa andre archa, zaispidľa
pašal o seri o dručki a zaučharďa la le kritoha.
21 Avke ľigenďa e archa andro Svetostankos a figinďa o andruno pochtan, hoj te na
dičhol e archa, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
22 O skamind thoďa anglo pochtan pre severno sera andro Stanos
23 a thoďa pre leste o sveta mare anglo RAJ, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
24 O somnakuno svietňikos thoďa andro Stanos anglo skamind pre južno sera le
Stanoskri.
25 Pre leste thoďa o lampi anglo RAJ, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
26 O somnakuno kaďidloskro oltaris thoďa andro Stanos anglo pochtan
27 a labarďa upre o voňavo kaďidlos, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
28 Paľis figinďa lepeda paš o vudar andro Svetostankos.
29 O oltaris pro labarde obeti thoďa anglo Stanos. Pre leste obetinelas o labarde the
o chabeneskre obeti, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
30 Maškar o Stanos the oltaris thoďa o baro brondzuno umivadlos a čhiďa andre
paňi.
31 O Mojžiš, o Aron the leskre čhave peske andre oda paňi thovenas (omorenas) o
vasta the o pindre.
32 Sar džanas andro Stanos abo paš o oltaris, thovenas pes avke, sar o RAJ
prikazinďa le Mojžišoske.
33 Pašal o Stanos the oltaris kerďa dvora a figinďa e lepeda paš e dvorakri brana.
Avke o Mojžiš dokerďa savori buči.

Le RAJESKRI slava

34 Akor e chmara zaučharďa o Svetostankos a le RAJESKRI slava pherdžarďa o
Stanos.
35 Vašoda o Mojžiš našťi geľa andro Svetostankos, bo e chmara sas upral leste a le
RAJESKRI slava pherdžarďa o Stanos.
36 Kana e chmara odarik pes hazdelas, savore Izraeliti pes furt mukenas pro drom.
37 Ale te e chmara pes na hazdelas, na mukenas pes pro drom.
38 Dživese le RAJESKRI chmara sas upral o Svetostankos a rači sas andre chmara
jag, vašoda les dikhenas savore Izraeliti pal calo časos, sar phirenas than thanestar
pal e pušťa.

Levitikus
Trito zvitkos le Mojžišoskro

Pal e labarďi obeta

1 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš andral o Svetostankos*:
2 „Prevaker ko Izraeliti a phen lenge: ‚Te vareko tumendar kamel te anel o daros
pre obeta le RAJESKE, mi anel e obeta le gurumňendar, le bakrendar abo le kozendar.
3 Te vareko kamela te obetinel e labarďi obeta le gurumňendar, mi anel le bikos bi
e chiba. Anela les paš o vudar paš o Svetostankos, hoj te arakhel milosť andro jakha
le RAJESKRE.
4 Thovela o vast pro šero le džviroske, savo ela obetimen sar e labarďi obeta, a odi
obeta ela priiľi sar o počiňiben vaš leskro binos.
5 Paľis anglo RAJ murdarela le bikos a o rašaja, le Aronoskre čhave, anena o rat a
pokropinena leha o seri pro oltaris, savo hino paš o vudar paš o Svetostankos.
6 Paľis cirdela tele e cipa pal e labarďi obeta a čhingerela e obeta pro kotora.
7 O čhave le Aronoskre thovena o kašta pro oltaris a kerena jag.
8 Paloda thovena pro kašta, so labon pro oltaris, o čhingerde kotora le džvirostar,
o šero the o žiros.
9 O pindre the o kotora andral leste ena žužarde andro paňi a o rašaj savoro labarela
pro oltaris sar e labarďi obeta; e jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
10 Te vareko kamela te obetinel e labarďi obeta le stadostar, le bakrendar abo le
kozendar, mi anel le samcos bi e chiba.
11 Murdarela les pre severno sera le oltariskri anglo RAJ a o rašaja, le Aronoskre
čhave, leskre rateha pokropinena o seri pro oltaris.
12 E obeta ela čhingerďi pro kotora a o rašaj len thovela jekhetane le šereha the le
žiroha pro kašta, so labon pro oltaris.
13 O pindre the o kotora andral leste ena žužarde andro paňi a o rašaj savoro
labarela pro oltaris sar e labarďi obeta. Oda ela e jagaľi obeta, so šukares voňinel le
RAJESKE.
14 Te vareko kamela te obetinel le RAJESKE e labarďi obeta le čiriklendar, mi anel
pre obeta la holubica abo la hrdlička.
15 O rašaj la anela paš o oltaris, le vastenca odcirdela o šero a labarela pro oltaris.
Lakro rat mukela te čuľal avri pre sera le oltariske.
16 Lela avri lakri džombra savoreha, so hin andre, a čhivela pre vichodno sera le
oltariskri, kaj pes čhivel avri o prachos pal o oltaris.
17 O rašaj la paloda nacirdela le kridlendar, hoj te phundrol, ale na rozcirdela la
calkom; paľis la labarela pro kašta, so labon pro oltaris. Oda ela e labarďi obeta; e
jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.‘ “

2

Pal e chabeneskri obeta

1 „ ‚Te vareko kamela te obetinel le RAJESKE e chabeneskri obeta sar daros, mi anel
nekfeder aro, pre savo čhorela o olejos a čhivela upre o kaďidlos.
2 Anela oda ko rašaja, ko čhave le Aronoskre. O rašaj lela jekh burňik nekfeder
aro le olejoha the savoro kaďidlos a labarela oda pro leperiben pro oltaris sar e jagaľi
obeta, so voňinel šukares le RAJESKE.

---

* **1:1** Abo: andral o stanos, kaj pes o Mojžiš zdžalas le RAJEHA avri pal o taboris

3 Oda, so ačhela le chabeneskra obetatar, ela prekal o Aron the prekal leskre čhave.
Oda hin igen sveto kotor olestar, so sas obetimen le RAJESKE sar e jagaľi obeta.
4 Te kames te anel sar daros e chabeneskri obeta olestar, so sas peko andro bov, ela
oda le nekfeder arestar: o mare bi o kvasos mišimen le olivove olejoha abo o marikľa
makhle le olejoha.
5 Te ela tiro daros e chabeneskri obeta olestar, so sas peko pre tepša, ela oda le
nekfeder arestar mišimen le olejoha bi o kvasos.
6 Phagereha oda pro kotorora a čhiveha upre o olejos. Kada hin e chabeneskri
obeta.
7 Te tiri chabeneskri obeta ela marikľi peki pre panvica, mi el pripravimen le
nekfeder arestar the le olejostar.
8 Kavke pripravimen chabeneskri obeta aneha le RAJESKE; deha la le rašaske, hoj
la te anel pro oltaris.
9 O rašaj odlela sikra la chabeneskra obetatar pro leperiben a labarela oda pro
oltaris sar e jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
10 Oda, so ačhela la chabeneskra obetatar, ela prekal o Aron the prekal leskre čhave.
Oda hin igen sveto kotor olestar, so sas obetimen le RAJESKE sar e jagaľi obeta.
11 Ňisavi chabeneskri obeta, so anena le RAJESKE, našťi el le kvasostar, bo našťi
obetinen ňisavo kvasos aňi medos le RAJESKE sar e jagaľi obeta.
12 Šaj len anen le RAJESKE sar daros le ešebne uľipnastar, ale našťi len te obetinel
pro oltaris sar obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
13 Pre dojekh chabeneskri obeta čhiv lon. Na obetineha la bi o lon, savo sikavel pre
zmluva maškar tu the maškar o Del. Pre dojekh tiri obeta čhiveha o lon!
14 Te kames te anel e chabeneskri obeta le RAJESKE le ešebne uľipnastar, aneha o
ešebno zrnos rozdrvimen a pražimen pre jag.
15 Pre obeta čhiveha o olejos the o kaďidlos. Kada hin e chabeneskri obeta.
16 O rašaj labarela pro leperiben sikra rozdrvimen zrnos, olejos the savoro kaďidlos
sar e jagaľi obeta le RAJESKE.‘ “

3

Pal e smiromoskri obeta

1 „ ‚Te vareko kamel te anel o daros le RAJESKE pre smiromoskri obeta le
gurumňendar, mi anel le bikos abo la gurumňa, pre save nane chiba.
2 Thovela o vast pro šero le džviroske, saves anďa te obetinel, a murdarela les paš o
vudar paš o Svetostankos. O rašaja, o čhave le Aronoskre, pokropinena leskre rateha
o seri pro oltaris.
3 Le smiromoskra obetatar anela le RAJESKE sar jagaľi obeta o žiros andral o per,
savoro žiros, so hin pro andrune kotora,
4 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro, so lela avri
jekhetane le ľadvinenca.
5 O čhave le Aronoskre kada savoro labarena pro oltaris la labarďa obetaha, so
imar labol pro kašta. Kada hin e jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
6 Te vareko kamel te anel le RAJESKE sar e smiromoskri obeta le stadostar, mi
obetinel le samcos abo la samica bi e chiba.
7 Te anela te obetinel le bakrores, anela les anglo RAJ,
8 thovela o vast pro šero ole džviroske a murdarela les anglo Svetostankos. O čhave
le Aronoskre pokropinena leskre rateha o seri pro oltaris.
9 Le smiromoskra obetatar anela le RAJESKE sar jagaľi obeta o žiros, calo žirošno
chvostos, so odčhinela dži paš o paluno kokalos, the savoro žiros, so hin pro andrune
kotora the pašal lende,

10 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro, so lela avri
jekhetane le ľadvinenca.
11 O rašaj kada savoro labarela pro oltaris. Kada hin o chaben pre jagaľi obeta le
RAJESKE.
12 Te kamela te obetinel koza, anela la anglo RAJ.
13 Thovela o vast pre lakro šero a murdarela la anglo Svetostankos. O čhave le
Aronoskre pokropinena lakre rateha o seri pro oltaris.
14 Paľis olestar anela o daros pre jagaľi obeta: o žiros, so hin pro andrune kotora
le džviroskre the pašal lende,
15 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro, so lela avri
jekhetane le ľadvinenca.
16 O rašaj oda labarela pro oltaris. Kada hin o chaben pre jagaľi obeta, so šukares
voňinel. Savoro žiros hin le RAJESKRO.
17 Kada prikazis hin pro furt prekal savore tumare pokoleňja všadzik, kaj bešena:
Našťi chan ňisavo žiros aňi rat.‘ “

4

Pal e obeta vaš o binos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge, so mušinena te kerel, sar vareko kerela binos, savo na
gondoľinelas te kerel, a kerela oda, so zakazinel varesavo prikazis le RAJESKRO.“

Pal e obeta vaš o binos le nekbareder rašaskro

3 „ ‚Te o nekbareder rašaj* kerela binos, saveha anela e vina pro manuša, ta
mušinela te anel le RAJESKE pre obeta le terne bikos bi e chiba vaš peskri vina.
4 Anela le bikos paš o vudar paš o Svetostankos, thovela o vast pro šero le bikoske
a murdarela les anglo RAJ.
5 Paľis o nekbareder rašaj lela sikra le bikoskre ratestar a anela andro Svetostankos.
6 O rašaj močinela peskro angušt andro rat a eftavar anglo RAJ pokropinela o than
anglo pochtan, so hin anglo Neksveteder than.
7 O rašaj makhela le rateha o rohi le oltariskre, pre savo pes labarel o voňavo
kaďidlos, anglo RAJ andro Svetostankos. Oka rat, so ačhela le bikostar, čhivela
avri telal paš o oltaris, kaj pes labarel o labarde obeti, savo hino paš o vudar paš
o Svetostankos.
8 Paľis ole bikostar, so hin obetimen vaš o binos, lela avri savoro žiros: o žiros, so
hin pro andrune kotora the pašal lende,
9 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro, so lela avri
jekhetane le ľadvinenca –
10 avke sar pes lel avri o žiros le bikostar pre smiromoskri obeta. O rašaj oda
labarela pro oltaris, kaj pes labarel o labarde obeti.
11 No e cipa pal o bikos, savoro leskro mas le šereha, le pindrenca, le andrune
kotorenca the le gojenca –
12 savoro, so ačhela le bikostar – ľidžala avri pal o taboris pro obžužardo than,
kaj pes čhivel avri o žirošno prachos pal o oltaris, a labarela les pre jag pro kašta.
Mušinel pes te labarel pre oda than.‘ “

Pal e obeta vaš o binos savore manušengro

13 „ ‚Te savore Izraeliti kerena varesavo nalačhipen, so na gondoľinenas te kerel, a
na doľikerena jekh le RAJESKRE prikazaňjendar, kajte pal oda na džanenas, hin len
vina.

---

* **4:3** E hebrejiko čhib: pomazimen rašaj

14 Sar o manuša avena pre oda, hoj kerde binos, anena jekhe terne bikos anglo
Svetostankos sar obeta vaš o binos.
15 O vodci le manušengre thovena o vasta pro šero le bikoske anglo RAJ a paľis ela
oda bikos murdardo anglo RAJ.
16 Paľis o nekbareder rašaj anela sikra le bikoskre ratestar andro Svetostankos,
17 močinela andre peskro angušt a anglo RAJ eftavar pokropinela o than anglo
pochtan.
18 Makhela sikra le rateha the o rohi le kaďidloskre oltariskre, savo hino anglo RAJ
andro Svetostankos. Oka rat, so ačhela le bikostar, čhivela avri telal paš o oltaris, kaj
pes labarel o labarde obeti, savo hino paš o vudar paš o Svetostankos.
19 Pal o bikos čhinela tele savoro žiros a labarela oda pro oltaris.
20 Kale bikoha kerela avke, sar kerďa ole bikoha pre obeta vaš o binos. Kavke kerela
o rašaj e obeta, savaha pes počinela vaš ole manušengro binos, a ela lenge odmuklo.
21 Paľis lela avri pal o taboris oda, so ačhela le bikostar, a labarela les avke, sar
labarďa okle bikos. Kada hin e obeta vaš o binos le manušengro.‘ “

Pal e obeta vaš o binos le vodcaskro

22 „ ‚Te o vodcas kerela binos, so na gondoľinelas te kerel, a na doľikerela varesavo
prikazaňje le RAJESKRO, peskre Devleskro, hin les vina.
23 Sar pes dodžanela pal peskro binos, anela jekhe capos bi e chiba pre obeta.
24 Paľis thovela peskro vast pro šero le caposke a murdarela les ode, kaj pes
murdarel o labarde obeti anglo RAJ. Kada hin e obeta vaš o binos.
25 O rašaj lela la obetatar sikra rat pro angušt a makhela o rohi le oltariskre, pre
savo pes labarel o labarde obeti. Oka rat čhivela avri telal paš o oltaris.
26 Savoro žiros labarela pro oltaris avke sar o žiros pal e smiromoskri obeta. Kavke
kerela o rašaj e obeta pro zmjereňje vaš o binos ole vodcaskro a ela leske odmuklo.‘
“

Pal e obeta vaš o binos jekhe manušeskro

27 „ ‚Te vareko le manušendar kerela binos, so na gondoľinelas te kerel, a na
doľikerela jekh le RAJESKRE prikazaňjendar, hin les vina.
28 Sar pes dodžanela pal peskro binos, anela jekha koza bi e chiba pre obeta vaš o
binos, so kerďa.
29 Paľis thovela peskro vast pro šero la kozake a murdarela la sar obeta vaš o binos
pro than, kaj pes murdarel o labarde obeti.
30 O rašaj lela pro angušt sikra rat la obetatar a makhela o rohi le oltariskre, pre
savo pes labarel o labarde obeti. Oka rat čhivela avri telal paš o oltaris.
31 Paľis pal e koza čhinela tele savoro žiros avke sar o žiros pal e smiromoskri obeta
a o rašaj oda labarela pro oltaris sar obeta, so šukares voňinel le RAJESKE. Kavke
kerela o rašaj e obeta pro zmjereňje vaš o binos ole manušeskro a ela leske odmuklo.
32 Te kamela te anel pre obeta vaš o binos le bakrorendar, anela jekha samica bi e
chiba.
33 Thovela o vast pre lakro šero a murdarela la sar obeta vaš o binos pro than, kaj
pes murdarel o labarde obeti.
34 O rašaj lela pro angušt sikra rat la obetatar vaš o binos a makhela o rohi le
oltariskre, pre savo pes labarel o labarde obeti. Oka rat čhivela avri telal paš o
oltaris.
35 Paľis čhinela avri savoro lakro žiros avke, sar pes oda kerel le bakrane žiroha
paš e smiromoskri obeta, a labarela oda pro oltaris sar e jagaľi obeta le RAJESKE.
Kavke kerela o rašaj vaš o binos ole manušeskro e obeta pro zmjereňje vaš leskro
binos a ela leske odmuklo.‘ “

5

O bini, savenge kampel e obeta vaš o binos

1 „ ‚Te vareko kerela binos oleha, hoj pro sudos tel e prisaha na svedčinel, kajte sas
paš varesoste abo džanel vareso, ale na phenel avri, ela pre leste vaš oda e vina.
2 Abo te pes vareko chudela varesostar, so hin nažužo, či le murdale dzive
džvirostar, abo le murdale džvirostar, so pes ľikerel khere, abo le murdale plazostar,
kajte olestar na džanelas, the avke ačhela nažužo a hin les vina.
3 Abo te pes chudela le manušeskre nažužipnastar – savorestar, so lestar šaj kerel
nažužo – kajte olestar na džanelas, ale paľis pes pal oda dodžanela, hin les vina.
4 Abo te vareko lela vera nagoďaha, hoj kerela vareso lačho abo nalačho, pre
savoreste, soha pes o manuš phandela andre la veraha, kajte na džanelas, hoj pes
oda na kerel, ale paľis pes pal oda dodžanela, hin les vina.
5 Te pes vareko dodžanela, hoj les hin vina andre varesoste kale vecendar, mušinel
te phenel avri peskro binos.
6 Mi anel le RAJESKE e obeta vaš o binos, so kerďa, la samica le stadostar – či le
bakrorendar abo le kozendar. Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš ole manušeskro
binos.
7 Te oda, ko kerďa binos, hino čoro a našťi anel la samica le stadostar, mi anel le
RAJESKE duje hrdličken abo duje holuben – jekh le čiriklendar ela pre obeta vaš o
binos a dujto pre labarďi obeta.
8 Anela len ko rašaj, savo obetinela ešeb e obeta vaš o binos; le vastenca leske
phagela andre e meň, ale o šero leske na lela tele.
9 Paľis lela sikra rat la obetatar vaš o binos a pokropinela e sera le oltariskri; oka
rat mukela te čuľal avri telal paš o oltaris. Kada hin e obeta vaš o binos.
10 Dujtone čirikles obetinela sar labarďi obeta, avke sar sas prikazimen. Kavke o
rašaj la obetaha počinela vaš ole manušeskro binos a ela leske odmuklo.
11 Ale te oda manuš hino ajso čoro, hoj našťi anel aňi duje hrdličken abo duje
holuben, ta mi anel jekh kilos nekfeder aro pre obeta vaš peskro binos. Na čhivela
upre olejos aňi na pridela o kaďidlos, bo oda hin e obeta vaš o binos.
12 Anela oda ko rašaj, savo olestar lela jekh burňik pro leperiben a labarela oda
pro oltaris sar e jagaľi obeta le RAJESKE. Kada hin e obeta vaš o binos.
13 Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš oda manuš, so kerďa binos andre varesoste
kale vecendar, a ela leske odmuklo. Oda, so la obetatar ačhela, ela prekal o rašaj avke
sar paš e chabeneskri obeta.‘ “

Pal e obeta vaš e vina

14 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
15 „Te vareko ela ňeverno le RAJESKE oleha, hoj kerela binos, savo na gondoľinelas,
oleha, hoj na anela le RAJESKE ola dari, save leske kampľa te anel, mi anel vaš peskri
vina le RAJESKE peskre stadostar le bakrores bi e chiba, vaš odi cena, so sas diňi avri
vaš e vina. Kada hin e obeta vaš e vina.
16 Mušinela te del le rašaske e nahrada, paš savi mek dothovela biš (20) percent,
vaš o dari, save leske kampľa te anel le RAJESKE, ale na anďa. Kavke o rašaj ole
obetakre bakroreha počinela vaš ole manušeskro binos a ela leske odmuklo.
17 Te vareko kerela binos, hoj kerela vareso, so zakazinel varesavo prikazaňje le
RAJESKRO, kajte olestar na džanela, hin les vina a ľidžala vaš oda o trestos.
18 Mi anel le rašaske andral peskro stados jekhe bakrores bi e chiba vaš odi cena,
so sas diňi avri vaš e vina. Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš oda manuš, savo
kerďa binos, ale na gondoľinelas oda te kerel, a ela leske odmuklo.
19 Kada hin e obeta vaš e vina; bo sas les vina anglo RAJ.“
20 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

21 „Te vareko ela ňeverno le RAJESKE oleha, hoj kerela jekh kale vecendar: Te na
dela pale avreske oda, so leske diňa te garuvel vaj pes pal oda te starinel, abo te leske
vareso čorela, vaj thovela leha avri,
22 abo te arakhela vareso našado a klaminela a lela vera, hoj oda na arakhľa, kerel
binos.
23 Te oda kerďa a hin les vina, mi del pale oda, so čorďa vaj peske iľa zoraha, abo
oda, so leske dine te garuvel, vaj oda, so vareko našaďa a ov arakhľa,
24 abo oda, pre soste iľa falošňe vera. Mi del savoro pale oleske, kaskro oda hin,
a paš oda mek mi dothovel biš (20) percent andre oda džives, sar anela e obeta vaš
peskri vina.
25 Vaš peskri vina mi anel le rašaske prekal o RAJ jekhe bakrores bi e chiba andral
o stados vaš odi cena, savi sas diňi avri pre obeta vaš e vina.
26 Kavke o rašaj la obetaha počinela vaš oda manuš a ela leske odmuklo savoro, so
kerďa, the leskri vina.“

6

Pal e labarďi obeta

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Aronoske the leskre čhavenge: ‚Kada hin o zakonos pal e labarďi
obeta: E labarďi obeta ela caľi rat dži tosara pre jag pro oltaris a e jag pro oltaris
mušinel furt te labol.
3 Paľis o rašaj pre peste urela o ruchos the o telune gada side le ľanostar a skidela
upre o prachos pal e labarďi obeta, savo ačhiľa pro oltaris pal e jag, a thovela les pre
sera paš o oltaris.
4 Paľis čhivela pal peste tele o ruchos a urela aver. Avke ľidžala o prachos avri pal
o taboris pro obžužardo than.
5 E jag pro oltaris mušinel furt te labol, našťi murdaľol andre. Sako tosara o rašaj
dothovela o kašta pro oltaris, thovela upre e labarďi obeta a labarela o žiros pal e
smiromoskri obeta.
6 E jag mušinel furt te labol pro oltaris, našťi murdaľol andre.‘ “

Pal e chabeneskri obeta

7 „ ‚Kada hin o zakonos pal e chabeneskri obeta. O čhave le Aronoskre la anena
anglo RAJ anglo oltaris.
8 O rašaj lela andral e chabeneskri obeta jekh burňik nekfeder aro le olejoha the
savoro kaďidlos, savo hino pre chabeneskri obeta, a labarela oda pro oltaris. Kada
ela e obeta pro leperiben, savi šukares voňinel le RAJESKE.
9 Oda, so ačhela la chabeneskra obetatar, chana o Aron the leskre čhave. Chana
oda bi o kvasos pro sveto than, pre dvora andro Svetostankos.
10 Našťi pes oda pekel le kvasoha. Kada hin, so lenge me o RAJ diňom mire
chabeneskre obetendar*. Oda maro hin igen sveto avke sar e obeta vaš o binos the
sar e obeta vaš e vina.
11 Šaj olestar chal dojekh murš le Aronoskre potomkendar. Kada prikazis pal o
chabeneskre obeti le RAJESKRE hino prekal tire čhave pro furt. Te pes vareko aver
chudela ola chabeneskra obetatar, ela mardo le Devlestar.‘ “

Pal e obeta, sar ela pomazimen o rašaj

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
13 „Kada hin o daros, so anena o Aron the leskre čhave le RAJESKE andre oda
džives, sar ena pomazimen: jekh kilos nekfeder aro avke, sar pes furt anel paš e
chabeneskri obeta, jepaš tosara a jepaš rači.

* **6:10** E hebrejiko čhib: mire jagale obetendar

14 O nekfeder aro ela premišimen le olejoha a peko pre tepša. Odi chabeneskri
obeta anena rozphagerďi pro kotorora. Kadi obeta šukares voňinela le RAJESKE.
15 Pripravinela la o čhavo le Aronoskro, savo ela pomazimen pal leste nekbareder
rašaske. Kada kotor hin le RAJESKRO pro furt a mušinel pes calkom te zlabarel.
16 Dojekh chabeneskri obeta le rašastar mušinel te zlabol caľi; našťi latar ňič te
chal.“

Pal e obeta vaš o binos

17 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
18 „Phen le Aronoske the leskre čhavenge: ‚Kada hin o zakonos pal e obeta vaš o
binos. O džviros pes murdarela anglo RAJ pre oda than, kaj pes murdarel o labarde
obeti. Kadi obeta hiňi igen sveto.
19 Šaj latar chal ča o rašaj, savo anel e obeta vaš o binos. Chala la pro sveto than,
pre dvora andro Svetostankos.
20 Te pes vareko aver chudela ole obetakre masestar, ela mardo le Devlestar. Te
vareso la obetakre ratestar čuľala pro ruchos, mušinel pes te rajbinel pro sveto than.
21 Te pes o mas tavela andre čikakri piri, musaj la te phagerel. Te pes tavela andre
brondzuňi piri, žužarela pes la avri a chelavela andro paňi.
22 Kala obetatar šaj chal dojekh murš le rašajendar; hiňi igen sveto.
23 Ale našťi pes chal odi obeta vaš o binos, savakro rat pes ľidžal andro Svetostankos
andro Neksveteder than, bo ola obetaha pes počinel vaš o bini cale narodoskre; odi
obeta mušinel te zlabol caľi.‘ “

7

Pal e obeta vaš e vina

1 „ ‚Kada hin o zakonos pal e obeta vaš e vina, savi hiňi igen sveto:
2 E obeta vaš e vina pes murdarela pre oda than, kaj pes murdarel o labarde obeti.
La obetakre rateha pes pokropinela o seri pro oltaris.
3 Obetinela pes savoro žiros la obetatar: o žirošno chvostos, o žiros, so hin pro
andrune kotora the pašal lende,
4 soduj ľadvini le žiroha, so hin pre lende, the o lalokos la pečinkakro, so lela avri
jekhetane le ľadvinenca.
5 O rašaj oda labarela pro oltaris sar e jagaľi obeta le RAJESKE. Kada hin e obeta
vaš e vina.
6 Kala obetatar šaj chal dojekh murš le rašajendar. Chana la pro sveto than; hiňi
igen sveto.
7 Oda jekh zakonos hin prekal e obeta vaš o binos the prekal e obeta vaš e vina: E
obeta ela ole rašaskri, savo la obetinďa.
8 O rašaj, savo obetinel e labarďi obeta vaš aver dženo, peske šaj mukel e cipa pal
o obetimen džviros.
9 The dojekh chabeneskri obeta, so sas peki andro bov, the savoro, so sas
pripravimen pre tepša abo pre panvica, ela le rašaskri, savo la obetinďa.
10 Ale dojekh aver chabeneskri obeta, či ela mišimen le olejoha vaj na, chudena
jednakones savore čhave le Aronoskre.‘ “

Pal e smiromoskri obeta

11 „ ‚Kada hin o zakonos pal e smiromoskri obeta, savi pes obetinel le RAJESKE.
12 Te la vareko obetinel sar e paľikeribnaskri obeta, mi anel paše o mare bi o kvasos
mišimen le olejoha, o marikľa makhle le olejoha the o mare le nekfeder arestar mištes
premišimen le olejoha.
13 Paš peskri smiromoskri obeta pro paľikeriben anela te obetinel the o maro le
kvasoha.

14 Savore marendar, so anela, dela jekh kotor sar daros prekal o RAJ. Ela oda prekal
o rašaj, savo kropinel o oltaris le rateha pal e smiromoskri obeta.
15 O mas pal e smiromoskri obeta pes mušinel te chal andre oda džives, sar hino
obetimen. Našťi lestar ačhel ňič dži tosara.
16 Te vareko anela te obetinel o daros, so del korkoro pestar abo vašoda, hoj diňa
lav, pes chala andre oda džives, sar hino obetimen. No oda, so ačhela, pes šaj chal
pre aver džives.
17 Ale o mas, so ačhela la obetatar dži pro trito džives, pes mušinel te labarel.
18 Te pes o mas kala smiromoskra obetatar chala the pro trito džives, o manuš, ko
la anďa, na ela priilo; e obeta pes leske na rachinela, bo hiňi nažuži. Oles, ko latar
chala, ela vina.
19 Našťi pes chal aňi oda mas, savo pes chudňa varesostar, so hin nažužo, mušinel
pes te zlabarel. Ale oka mas šaj chal sako, ko hino žužo.
20 Ale te vareko, ko hin nažužo, chaľahas le masestar pal le RAJESKRI smiromoskri
obeta, ela tradlo het pašal peskre manuša.
21 Te pes vareko chudňahas varesostar, so hin nažužo – či le manušeskre
nažužipnastar vaj varesave nažuže džvirendar – a chaľahas le masestar pal le
RAJESKRI smiromoskri obeta, ela tradlo het pašal peskre manuša.‘ “

O prikazis te na chal o žiros the o rat

22 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
23 „Phen le Izraelitenge: ‚Ma chan ňisavo guruvano, bakrano aňi kozakro žiros.
24 O žiros le džvirostar, saves arakhle mules abo rozčhingerdes avre dzive
džvirostar, pes šaj chasňarel pre aver veci, ale našťi pes chal.
25 Sako, ko chaľahas o žiros le džvirostar, savo hino obetimen sar e jagaľi obeta le
RAJESKE, ela tradlo het pašal peskre manuša.
26 Pre ňisavo than, kaj bešena, ma chan ňisavo rat le čiriklendar aňi le džvirendar.
27 Sako, ko chaľahas o rat, ela tradlo het pašal peskre manuša.‘ “

So ačhel le rašaske pal o obeti

28 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
29 „Phen le Izraelitenge: ‚Sako, ko anela e smiromoskri obeta le RAJESKE, anela le
RAJESKE o daros andral e smiromoskri obeta.
30 Peskre vastenca anela le RAJESKE e jagaľi obeta: o žiros jekhetane le hrudňikoha,
so hazdela anglo RAJ, hoj te sikavel, hoj oda hin daros prekal leste.
31 O rašaj labarela o žiros pro oltaris, ale o hrudňikos ela prekal o Aron the prekal
leskre čhave.
32 E čači čang pal e smiromoskri obeta pes dela le rašaske sar daros.
33 Ela prekal oda čhavo le Aronoskro, savo anel o rat the o žiros pal e smiromoskri
obeta.
34 Andral o smiromoskre obeti, so anen o Izraeliti, iľom o hrudňikos, so hin e
hazdľi obeta, the e čang, so pes anela, a diňom oda le rašaske le Aronoske the leskre
čhavenge. Kada ela lengro kotor pro furt le Izraelitendar.‘ “
35 Le jagale obetendar obetimen le RAJESKE hin kada kotor prekal o Aron the leskre
čhave. Diňa lenge oda ole dživesestar, kanastar len ačhaďa sar rašajen andre služba
le RAJESKE.
36 Andre oda džives, sar sas pomazimen, prikazinďa o RAJ le Izraelitenge, hoj lenge
oda te den sar lengro kotor. Kada prikazaňje hin pro furt prekal savore pokoleňja,
so avena.

37 Kada hin o zakonos pal e labarďi obeta, pal e chabeneskri obeta, pal e obeta vaš
o binos, pal e obeta vaš e vina, pal e smiromoskri obeta the pal e obeta, sar hino o
rašaj pomazimen andre služba.
38 Kada zakonos o RAJ prikazinďa le Mojžišoske pro verchos Sinaj pre pušťa andre
oda džives, sar le Izraelitenge prikazinďa, hoj te anen peskre dari le RAJESKE.

8

O rašaja hine pošvecimen

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Le le Aron, leskre čhaven, lengre gada, o olejos pro pomazaňje, le bikos pre
obeta vaš o binos, duje bakren the jekh košaris mare bi o kvasos.
3 Paľis zvičin savore manušen paš o Svetostankoskro vudar.“
4 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ. Savore manuša pes zgele paš o
Svetostankoskro vudar.
5 Akor lenge o Mojžiš phenďa: „Kada amenge o RAJ prikazinďa te kerel.“
6 Avke o Mojžiš vičinďa le Aron the leskre čhaven anglal a obžužarďa len le paňeha.
7 Paľis leske diňa o parno džinďardo gad, phandľa les le farebne sirimoha, urďa
leske o ruchos, diňa leske o efodos, phandľa les le efodoskre sirimoha a zakerďa
pašal leste.
8 Urďa pre leste o naprsňikos a thoďa andre o losi Urim the Tumim.
9 Pro šero leske thoďa o turbanos a anglunestar upre zathoďa e somnakuňi ozdoba,
e čelenka, savi sikavelas, hoj ov hino pošvecimen le Devleske, avke sar oda o RAJ
prikazinďa le Mojžišoske.
10 Paľis o Mojžiš iľa o olejos pro pomazaňje a pomazinďa o Stanos the savoro, so
andre hin, a avke len pošvecinďa.
11 Eftavar pokropinďa a pomazinďa o oltaris the savore grati, o baro brondzuno
umivadlos le podstavcoha, hoj len te pošvecinel.
12 A ole olejostar pro pomazaňje čhiďa avri pro šero le Aronoske, hoj les te
pošvecinel.
13 Paľis o Mojžiš vičinďa le Aronoskre čhaven, a urďa lenge o ruchi, phandľa pašal
lende o sirimi a thoďa lenge o čapki pro šere avke, sar oda o RAJ prikazinďa le
Mojžišoske.

E obeta paš oda, sar pes pošvecinel le rašas

14 Paľis diňa te anel le bikos pre obeta vaš o binos a o Aron peskre čhavenca thode
o vasta pro šero le bikoske.
15 O Mojžiš murdarďa le bikos, iľa o rat a le angušteha makhľa sikra pre savore
agora le oltariskre a avke les obžužarďa. O rat, so ačhiľa, čhiďa telal paš o oltaris.
Kavke les pošvecinďa, hoj pes te šaj upre obetinel vaš o binos.
16 O Mojžiš iľa savoro žiros pal o andrune kotora, o lalokos la pečinkakro, soduj
ľadvini lengre žiroha a labarďa oda pro oltaris.
17 Ale le bikos, leskri cipa, o mas the o goja labarďa avri pal o taboris, avke sar
prikazinďa o RAJ le Mojžišoske.
18 Paľis phenďa, hoj te anen le bakres pre labarďi obeta. O Aron the leskre čhave
thode o vasta pro šero le bakreske
19 a o Mojžiš les murdarďa a pokropinďa le rateha o seri pro oltaris.
20 Avke čhingerďa le bakres pro kotora a labarďa leskro šero, o kotora the o žiros.
21 O andrune kotora the o pindre o Mojžiš žužarďa andro paňi a labarďa. Labarďa
cale bakres pro oltaris. Kada sas e labarďi obeta, so šukares voňinel, e jagaľi obeta
le RAJESKE, avke sar prikazinďa o RAJ le Mojžišoske.

22 Avke anďa le dujte bakres, savo pes obetinela pre oda, hoj pes te pošvecinel le
rašajen andre služba, a o Aron the leskre čhave thode o vasta pro šero le bakreske.
23 O Mojžiš les murdarďa a iľa leskre ratestar a sikra makhľa le Aronoske telal o
čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro angušt pro čačo pindro.
24 Paľis phenďa o Mojžiš, hoj te aven le Aronoskre čhave, a le rateha lenge makhľa
telal o čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro angušt pro čačo pindro. Le
rateha pokropinďa the o seri pro oltaris.
25 Avke iľa o žiros, o žirošno chvostos the savoro žiros pal o andrune kotora, o
lalokos la pečinkakro, soduj ľadvini lengre žiroha the e čači čang.
26 Andral o košaris le marenca bi o kvasos, so sas thodo anglo RAJ, iľa o maro bi o
olejos, o maro le olejoha the o marikľa a thoďa oda pro žiros the pre čači čang.
27 Kada savoro diňa andro vasta le Aronoske the leskre čhavenge. On oda hazdle
upre, hoj te sikaven, hoj oda hin o daros prekal o RAJ.
28 Paľis o Mojžiš lendar iľa oda daros a labarďa pro oltaris la labarďa obetaha sar
voňavo obeta le RAJESKE. Kadi jagaľi obeta pes obetinďa pre oda, hoj pes te pošvecinel
le rašajen andre služba.
29 Avke o Mojžiš iľa le bakreskro hrudňikos, hazdľa oda, hoj te sikavel, hoj oda mas
hino daros prekal o RAJ. Kada bakrano kotor ola obetatar sas prekal o Mojžiš, avke
sar oda prikazinďa o RAJ.
30 O Mojžiš iľa le olejostar pro pomazaňje the le ratestar, so ačhiľa pro oltaris,
a pokropinďa le Aron, leskro ruchos a the leskre čhaven lengre ruchenca. Avke
pošvecinďa le Aron the leskre rucha a the leskre čhaven lengre ruchenca.
31 Avke phenďa o Mojžiš le Aronoske the leskre čhavenge: „Taven o mas paš o
vudar le stanoskro a chan les ode le mareha pro posveťeňje le rašajengro, so hin
andro košaris, sar oda prikazinďom: ‚Mi chal oda o Aron the leskre čhave.‘
32 No oda, so ačhela le masestar the le marestar, pes mušinel te zlabarel.
33 Efta džives na džana het pašal o vudar le Svetostankoskro, medik na predžana
o dživesa pre tumaro posveťeňje. Tumaro posveťeňje ľikerela efta dživesa.
34 O RAJ prikazinďa, hoj oda, so pes adadžives kerďa, pes te kerel, hoj pes tumenge
te odmukel o bini.
35 Ačhen paš o vudar le Svetostankoskro efta džives, prekal o džives the prekal e rat,
a doľikeren kada prikazis le RAJESKRO, hoj te na meren; bo kada mange prikazinďa
o RAJ.“
36 Avke o Aron the leskre čhave kerde savoro, so lenge prikazinďa o RAJ prekal o
Mojžiš.

9

O rašaja chuden te služinel

1 Pro ochtoto džives vičinďa o Mojžiš le Aron, leskre čhaven the le phurederen
andral o Izrael.
2 Le Aronoske phenďa: „Le jekhe terne bikos pre obeta vaš o binos the jekhe bakres
pre labarďi obeta, sodujen bi e chiba, a an len te obetinel anglo RAJ.
3 Le Izraelitenge phen: ‚Len jekhe capos pre obeta vaš o binos a pre labarďi obeta
la gurumňora the le bakrores, sodujen jekhe beršeskren a bi e chiba.
4 Len pre smiromoskri obeta bikos the bakres, hoj oda te obetinen anglo RAJ, a the
e chabeneskri obeta mišimen le olejoha, bo adadžives pes tumenge sikavela o RAJ.‘ “
5 Avke ande paš o vudar le Svetostankoskro savoro, so o Mojžiš prikazinďa, a zgele
pes ode savore manuša a ačhenas anglo RAJ.
6 O Mojžiš phenďa: „Keren ada, so tumenge prikazinďa o RAJ, hoj pes tumenge te
sikavel le RAJESKRI slava.“

7 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske: „Dža paš o oltaris, obetin tiri obeta vaš o binos
the tiri labarďi obeta, hoj pes te odmukel tire the le manušengre bini. Obetin the o
daros le manušengro, hoj pes te odmukel lengre bini, avke sar oda prikazinďa o RAJ.“
8 Avke o Aron geľa paš o oltaris a murdarďa le terne bikos sar e obeta vaš peskro
binos.
9 O čhave le Aronoskre leske ande o rat. Ov peske andre močinďa o angušt a sikra
makhľa o agora pro oltaris, paľis čhiďa avri o rat telal paš o oltaris.
10 O žiros, o ľadvini, the o lalokos la pečinkakro la obetatar vaš o binos labarďa
pro oltaris, avke sar oda le Mojžišoske prikazinďa o RAJ.
11 O mas the e cipa labarďa avri pal o taboris.
12 Paľis murdarďa le bakres pre labarďi obeta. O čhave le Aronoskre leske podine
o rat a ov pokropinďa o seri pro oltaris.
13 E labarďi obeta the le šereha leske podenas po jekh kotor a ov oda zlabarďa pro
oltaris.
14 O andrune kotora the o pindre žužarďa andro paňi a labarďa len la labarďa
obetaha pro oltaris.
15 Paľis diňa te anel the le manušengro daros pre obeta. Iľa le capos pre obeta vaš
o bini le manušengre, murdarďa les a obetinďa avke sar the oki obeta vaš o binos.
16 Anďa the la gurumňora the le bakrores pre labarďi obeta a obetinďa la avke, sar
sas prikazimen.
17 Diňa te anel the e chabeneskri obeta, iľa andral jekh burňik a labarďa oda pro
oltaris jekhetane la tosarutňa labarďa obetaha.
18 Paľis murdarďa le bikos the le bakres pre smiromoskri obeta vaš o manuša. O
čhave le Aronoskre leske podine o rat a ov leha pokropinďa o seri pro oltaris.
19 O žiros le bikostar the le bakrestar – o žirošno chvostos, o ľadvini le žiroha the
o lalokos la pečinkakro –
20 kala žirošna kotora thode pro hrudňikos le džviroske a labarde len pro oltaris.
21 O hrudňikos le džviroskro the leskri čači čang hazdelas o Aron upre, hoj te
sikavel, hoj oda hin daros prekal o RAJ, avke sar prikazinďa o Mojžiš.
22 Avke o Aron hazdňa peskre vasta upral o manuša a požehňinďa len. A avľa tele
pal oda than, kaj obetinďa e obeta vaš o binos, e labarďi obeta the e smiromoskri
obeta.
23 O Mojžiš the o Aron gele andro Svetostankos, a sar avle avri, požehňinde le
manušen. Akor pes savore manušenge sikaďa le RAJESKRI slava.
24 A jekhvareste avľa e jag le RAJESTAR a zlabarďa pro oltaris e labarďi obeta the o
žiros. Savore manuša oda dikhle, vičinde radišagostar a pele le mujenca pre phuv.

10

O Nadab the o Abihu meren vaš o binos

1 Le Aronoskre čhave o Nadab the o Abihu ile peskre lopatki pro kaďidlos, ile
andre e jag, thode upre o kaďidlos a obetinde le RAJESKE cudzo jag, savi lenge na
prikazinďa.
2 A jekhvareste avľa e jag le RAJESTAR, zlabarďa len a on mule anglo RAJ.
3 O Mojžiš phenďa le Aronoske: „Kada hin oda, so phenďa o RAJ:
‚Pre ola, ko ke ma avena, sikavava, hoj som sveto;
angle savore manuša avava oslavimen.‘ “
Ale o Aron sas čhit.
4 Paľis vičinďa o Mojžiš le Mišael the le Elcafan, le Uzieloskre čhaven, savo sas
bačis le Aronoske, a phenďa lenge: „Aven kade a ľidžan tumare phralen andral o
Svetostankos avri pal o taboris!“
5 Avle a ľigende len urdonen avri pal o taboris avke, sar prikazinďa o Mojžiš.

6 Paľis o Mojžiš phenďa le Aronoske the leskre čhavenge le Eleazaroske the le
Itamaroske: „Ma rozburinen tumenge o bala pro šere aňi ma čhingeren pre tumende
o gada, hoj te na meren a te na choľisaľol o RAJ pre savoredženende. Ale tumare
phrala the calo kher le Izraeloskro šaj roven vaš odi jag, so avľa le RAJESTAR.
7 No tumen našťi džan het pašal o vudar andro Svetostankos, hoj te na meren, bo
pre tumende hin le RAJESKRO olejos pro pomazaňje.“ On kerde avke, sar phenďa o
Mojžiš.
8 O RAJ phenďa le Aronoske:
9 „Sar džana andro Svetostankos, tu aňi tire čhave našťi pijen mol aňi ňisavo aver
pijiben, hoj te na meren. Kada hin o prikazis, savo mušinen te doľikerel tumen the
savore tumare potomki pro furt.
10 Bo mušinen te kerel rozďjel maškar oda, so hin sveto a so nane, maškar o žužo
the nažužo,
11 a te sikavel le Izraeliten savore prikazi, save tumenge prekal o Mojžiš prikazinďa
o RAJ.“
12 Avke o Mojžiš phenďa le Aronoske, le Eleazaroske the le Itamaroske, leskre
čhavenge, so ačhile te dživel: „Len e chabeneskri obeta, so ačhiľa pal o jagale obeti
le RAJESKRE, peken latar o maro bi o kvasos a chan les paš o oltaris, bo hino igen
sveto.
13 Chan les pro sveto than, bo oda hin tiro the tire čhavengro kotor le RAJESKRE
jagale obetendar, bo avke mange sas prikazimen.
14 Tu, tire čhave the tire čhaja chana pro žužo than o hrudňikos la hazdľa obetatar
the e čang, so sas anďi sar daros. Tu the tire čhave oda chudňan le Izraelitendar sar
o kotor la smiromoskra obetatar.
15 E čang, so sas anďi sar daros, the o koľin la hazdľa obetatar anena jekhetane
le žiroha, so hino dino pro jagale obeti, hoj pes oda te hazdel upre anglo RAJ sar e
hazdľi obeta. Kada ela tiro the tire čhavengro kotor pro furt, avke sar prikazinďa o
RAJ.“
16 Paľis o Mojžiš rodelas le capos, savo sas pre obeta vaš o binos, a dikhľa, hoj hino
zlabardo. Akor choľisaľiľa pro Eleazar the pro Itamar, pro čhave le Aronoskre, save
ačhile te dživel, a phenďa:
17 „Soske na chaľan e obeta vaš o binos pro sveto than? Bo hiňi igen sveto a o RAJ
la tumenge diňa, hoj te len tele e vina pal savore manuša a hoj te počinen vaš lengre
bini anglo RAJ.
18 Vašoda, hoj leskro rat na sas ľigendo andro Svetostankos, kampľa tumenge te
chal odi obeta pro sveto than, avke sar tumenge prikazinďom.“
19 Ale o Aron phenďa le Mojžišoske: „On adadžives ande anglo RAJ peskri obeta
vaš o binos the peskri labarďi obeta, ale mange pes ačhiľa odi strašno veca! Te me
adadžives chaľomas la obetatar vaš o binos, či oda uľahas mištes anglo jakha le
RAJESKRE?“
20 Sar oda šunďa o Mojžiš, diňa les čačo.

11

O žuže the nažuže džviri

1 Paľis phenďa o RAJ le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Phenen le Izraelitenge: ‚Savore džvirendar, so hin pre phuv, šaj chan
3 savoren, so prežuvinen a kas hin o kopita, so hine rozčhinde pro duj.
4 Hin varesave džviri, saven našťi chan, bo hin len ča rozďelimen kopita, abo ča
prežuvinen. Kala džviri tumenge ena nažuže: E ťava, savi prežuvinel, ale nane la
rozďelimen kopita;

5 o damanos, savo prežuvinel, ale nane les rozďelimen kopita;
6 o zajacos, savo tiš prežuvinel, ale nane les rozďelimen kopita;
7 the o balo, saves hin o kopita rozďelimen, ale na prežuvinel.
8 Lengro mas našťi chan a lengre zdochlinendar tumen ma chuden, bo ena tumenge
nažuže!‘ “

O žuže the nažuže džviri andro paňi

9 „ ‚Savorestar, so dživel andro paňi, andro moros the andro jarki, šaj chan savoren,
kas hin the plutvi the šupini.
10 Ale tumenge ela džungalo chocsavo džviros, so dživel a čhalavel pes tel o paňi
– andro mori the andro jarki – kas nane plutvi abo šupini.
11 Ela tumenge oda džungipen. Lengre masestar ma chan a mi džungľon tumenge
lengre zdochlini.
12 Avke savoro, so hin andro paňi a nane les šupini abo plutvi, ela tumenge
džungipen.‘ “

O nažuže čirikle

13-19 „ ‚Kala čirikle tumenge ena džungale a na chana len, bo hine nažuže: o orlos,
e sova, o jastrabos, o sokolis, o supos, e vrana, o pštrosos, e čajka, o bocianos, e
volavka, o pelikanos, o kormoranos, o ďatlos the o ňetopieris.‘ “

O žužo the nažužo hmizos

20 „ ‚Savoro štarepindrengro hmizos le kridlenca tumenge ela džungalo.
21 Šaj lendar chan ča olen, saven hin pindre te chučkerel pal e phuv.
22 Šaj chan všelijaka kobilki, maľakre grajora, maľakre kobilki the čarakre kobilki.
23 Savoro aver štarepindrengro hmizos le kridlenca tumenge ela džungalo.‘ “

Te pes vareko chudel la zdochlinatar

24 „ ‚Hin varesave nažuže džviri, savengre zdochlinendar te tumen chudena,
ačhena nažuže dži rači.
25 Te vareko preľigenela lengre zdochlini, mušinel peske te rajbinel o gada a ela
nažužo dži rači.
26 Dojekh džviros, saveskre kopita nane rozďelimen abo savo na prežuvinel, ela
tumenge nažužo. Sako, ko pes chudela lengre zdochlinendar, ela nažužo.
27 The savore štarepindrengre džviri, saven hin labi, ena tumenge nažuže. Sako,
ko pes chudela lengre zdochlinendar, ela nažužo dži rači.
28 Te vareko preľigenela lengre zdochlini, mušinel peske te rajbinel o gada a ela
nažužo dži rači. Kala džviri hine tumenge nažuže.‘ “

O cikne džviri

29 „ ‚Le cikne džvirendar, so phiren pal e phuv, tumenge ena nažuže kala: o
patkaňis, o mišos, o všelijaka bare jašťerici,
30 o varanos, o mlokos, e salamandra, o krokodilos the o chameleonos.
31 Kala tumenge hine nažuže le cikne džvirendar. Sako, ko pes chudela lendar, abo
lengre zdochlinendar, ela nažužo dži rači.
32 Te jekh kale džvirendar muľahas a peľahas pre varesoste, oda vecos ela nažužo,
či oda ela kaštuno vecos, uraviben, cipa, gono, abo varesavo aver bučakro nastrojis.
Kampel oda te thovel andro paňi a ela nažužo dži rači, ale paľis ela žužo.
33 Te vareso olestar peľahas andre nadoba čikatar, savoro, so andre hin, ačhela
melalo a e nadoba kampel te phagerel.
34 Te andral kajsi nadoba pes dochudňahas o paňi pre varesavo chaben, so šaj chan,
oda chaben ačhela melalo. The savoro, so pes pijel andral kajsi nadoba, ela nažužo.

35 Savoro, pre soste peľahas vareso ole zdochlinendar, ela tumenge nažužo; o bov
abo e piri pro taviben kampel te phagerel, bo hine nažuže; ena tumenge nažuže.
36 O prameňis le paňeskro the e chaňig ena žuže, ale oda, ko pes chudela le
zdochlinendar andral lengro paňi, ela nažužo.
37 Te vareso ole zdochlinendar peľahas pro semena, so pes sadzinen, ola semena
ačhena žuže.
38 Ale te pes pro semena čhiďahas paňi a peľahas upre vareso le zdochlinendar, ela
tumenge nažužo.
39 No te muľahas varesavo džviros, saves šaj chan, oda, ko pes chudela leskra
zdochlinatar, ela nažužo dži rači.
40 Oda, ko ole mule džvirostar vareso chala, peske mušinel te rajbinel o veci a ela
nažužo dži rači. The oda, ko hazdňahas kajse mule džviros, peske mušinel te rajbinel
o veci a ela nažužo dži rači.
41 Savoro, so pes cirdel pal e phuv, hino džungalo, našťi oda te chal.
42 Našťi chan ňič olestar, so pes cirdel pal o per, abo, so phirel pro štar, abo, so les
hin buter pindre. Ňič olestar, so pes cirdel pal e phuv, našťi chan, hin oda džungipen.
43 Ma meľaren tumen andre ňisoha, so pes cirdel pal e phuv. Ma meľaren tumen
lenca, hoj te na ačhen nažuže,
44 bo me som o RAJ, tumaro Del! Pošvecinen tumen a aven sveta, bo me som sveto!
Ma meľaren tumen ňisoha, so pes cirdel pal e phuv,
45 bo me som o RAJ, savo tumen iľa avri andral o Egipt, hoj te avav tumaro Del.
Vašoda aven sveta, bo me som sveto!
46 Kada hin zakonos pal o džviri, pal o čirikle the pal savoro džido, so pes čhalavel
andro paňi, a so pes cirdel pal e phuv,
47 hoj te keren rozďjel maškar o žužo the nažužo, maškar o džviri, save šaj te chal
a save našťi te chal.‘ “

12

Sar pes obžužarel pal o ločhuviben

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Te e džuvľi ela khabňi a ločhola muršores, ela nažuži efta
džives, avke sar sako čhon hiňi nažuži andre peskre dživesa.
3 Pro ochtoto džives kampel te čhinel le muršoreske e cipa leskre muršikane
kotorestar.
4 E daj paľis mek ačhela khere tranda the trin džives, hoj pes te obžužarel le
ratestar, so latar džal. Na chudela pes ňisostar, so hin sveto, a na džala andre dvora
andro Svetostankos, medik lake na predžana o dživesa, so la hin pro obžužaripen.
5 Te ločhola čhajora, ela nažuži duj kurke avke sar andre lakre dživesa. Ačhela
khere mek šovardeš the šov džives, hoj pes te obžužarel le ratestar, so latar džal.
6 Sar lake predžana ola dživesa, so pes obžužarelas pal e čhajori abo pal o muršoro,
anela le rašaske paš o vudar le Svetostankoskro jekheberšeskre bakrores pre labarďi
obeta the holubica abo hrdlička pre obeta vaš o binos.
7 O rašaj oda anela sar obeta anglo RAJ a oleha la obžužarela anglo Del. Avke ela
obžužarďi le ratestar, so latar džalas.
Kada zakonos hin pal e džuvľi, so ločhol, sar lake uľol muršoro abo čhajori.
8 Ale te la nane pre oda, hoj te obetinel bakrores, akor mi lel duje hrdličken abo
duje holuben, jekhes pre labarďi obeta a jekhes pre obeta vaš o binos. O rašaj anela
e obeta a oleha la obžužarela anglo Del a ela žuži.‘ “

13

O prikazi pal o nasvaľiben pre cipa

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Te varekaske šuvľola upre e cipa abo avela avri varesavo baro prišťos abo parno
flekos, savestar pes šaj kerela o nasvaľiben pre cipa, akor les mi anen ko Aron ko
rašaj abo ke jekh leskre čhavendar, le rašajendar.
3 O rašaj obdikhela odi šuvľi cipa. Te o balora pre cipa parňona avri a oda šuvľipen
džala dži tel e cipa, akor oda hin o nasvaľiben pre cipa. Sar oda o rašaj dikhela,
mušinela pre oda manuš te phenel, hoj hino nažužo.
4 Ale te les ela ča parno flekos pre cipa a na dičhol, hoj džal dži tel e cipa, a o balora
pre cipa na parňona avri, akor o rašaj le nasvales lela avri pašal o manuša pro efta
dživesa.
5 Sar les o rašaj pro eftato džives obdikhela a dodžanela pes, hoj odi šuvľi cipa
ačhel furt avke, sar sas, a hoj na džal dureder, akor o rašaj lela le nasvales pale avri
pašal o manuša pro efta dživesa.
6 Pro eftato džives les o rašaj pale obdikhela a sar pes dodžanela, hoj oda nasvalo
than šučiľa avri a pre cipa imar na bariľa, akor o rašaj pre oda manuš phenela, hoj
hino žužo. Hin oda ča prišťos. Rajbinela peske o gada a ela žužo.
7 Ale te paloda, sar pes sikaďa le rašaske a sas leske phendo, hoj hino žužo, o prišťos
pre cipa leske pale barola, pale pes mušinela te sikavel le rašaske.
8 O rašaj les obdikhela, a te o prišťos pre cipa bariľa, o rašaj pre leste phenela, hoj
hino nažužo. Hin oda o nasvaľiben pre cipa.
9 Te pes pre varekaste čhivela avri o nasvaľiben pre cipa, kampel les te anel ko
rašaj.
10 O rašaj oda obdikhela, a te ela pre cipa parno phum a o balora pre cipa parňona
avri, a te pre late ela e rana otkerďi,
11 akor imar oda hin o nasvaľiben pre cipa, so ačhel furt. O rašaj pre oda manuš
phenela, hoj hino nažužo. Na lela les avri pašal o manuša pro efta džives, bo imar
hino nažužo.
12 Te o nasvaľiben pre cipa bariľa avke, hoj imar hino pal caľi cipa, le pindrendar
dži o šero, všadzik, kaj ča o rašaj dikhľahas,
13 akor les o rašaj pale predikhela. Te o nasvaľiben imar hino pal calo ťelos, akor
phenela pro nasvalo, hoj hino žužo. Parňiľa avri calo. Hino žužo.
14 Ale te ole manušes ela otkerde rani, phenela pre leste, hoj hino nažužo.
15 Te o rašaj dikhela, hoj leske dičhol o mas andral o rani, phenela pre leste, hoj
hino nažužo. Ola otkerde rani hine nažuže, hin oda o nasvaľiben pre cipa.
16 Te leske o otkerde rani šučona avri a o nasvale thana parňona avri, avela ko
rašaj,
17 savo les predikhela. Te o nasvale thana parňona avri, o rašaj pre oda nasvalo
manuš phenela, hoj hino žužo; hino žužo.
18 Te varekas sas pre cipa vredos, savo sasťiľa avri,
19 a pre oda than, kaj sas o vredos, avela avri o parno phum abo o flekos lolo
parneha, akor pes mušinel te džal te sikavel le rašaske.
20 O rašaj oda obdikhela, a te dikhela, hoj oda than pre cipa džal dži tel e cipa a o
balora pre cipa parňile avri, o rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino nažužo. Hin
oda o nasvaľiben pre cipa, savo pes kerďa le vredostar.
21 Ale te o rašaj dikhela, hoj nane ode ňisave parne balora a oda than pre cipa na
džal dži tel e cipa a šučiľa avri, akor les o rašaj lela avri pašal o manuša pro efta
dživesa.

22 A te o flekos pre cipa barola, o rašaj pre leste phenela, hoj hino nažužo. Hin oda
o nasvaľiben pre cipa.
23 No te o flekos ačhel furt jekh a na barol, akor oda hin ča jazva pal o vredos. O
rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino žužo.
24 Te hin varekas labarďi cipa a te oda than ela lolo parneha abo parno,
25 akor les o rašaj obdikhela. Te dikhela, hoj o balora pre oda than parňile avri a
džal oda dži tel e cipa, hin oda o nasvaľiben, so pes kerďa la labarďa cipatar. O rašaj
pre oda manuš phenela, hoj hino nažužo, hin les nasvaľiben pre cipa.
26 Te o rašaj dikhela, hoj o balora pro flekos na parňile avri a oda than na džal dži
tel e cipa a šučiľa avri, akor les lela avri pašal o manuša pro efta dživesa.
27 Pro eftato džives les o rašaj obdikhela. Te o flekos pre cipa barola, phenela pre
leste, hoj hino nažužo; hin oda o nasvaľiben pre cipa.
28 Te o flekos ačhel furt jekh a pre cipa na barol a šučiľa avri, hin oda ča labarďi
cipa. O rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino žužo. Hin oda ča jazva pal e labarďi
cipa.
29 Te pes le muršeske abo la džuvľake čhivela avri vareso andro šero abo andre
brada,
30 akor o rašaj obdikhela oda nasvaľiben. Te oda than džala dži tel e cipa a o bala
pre odi cipa šargona a saňona, akor o rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino nažužo.
Hin oda phukňa, o nasvaľiben pro šero the pre brada.
31 Sar o rašaj obdikhela o phukňa a dikhela, hoj oda na džal dži tel e cipa a nane
upre kalore balora, akor lela avri pašal o manuša oles, kas hin phukňa, pro efta
džives.
32 Pro eftato džives o rašaj obdikhela oda nasvalo than. Te dikhela, hoj o phukňa
na baron a nane upre šargore balora a oda than na džal dži tel e cipa,
33 akor pes oda nasvalo manuš hoľinela, no oda than peske na hoľinela. A o rašaj
lela ole manušes avri pašal o manuša pro efta džives.
34 Pro eftato džives o rašaj obdikhela o phukňa. Te dikhela, hoj na baron a na džan
dži tel e cipa, phenela pre oda manuš, hoj hino žužo. Rajbinela peske o gada a ela
žužo.
35 Te o phukňa pre cipa barona pal oda, sar sas phendo pre leste, hoj hino žužo,
36 o rašaj les pale obdikhela. Te o phukňa pre cipa barile, o rašaj imar na rodela,
či o balora šargile; oda nasvalo hino nažužo.
37 Ale te dikhela, hoj o phukňa ačhen furt jekh a barile upre kale bala, akor o
phukňa sasťile avri. Hino žužo a o rašaj pre oda manuš phenela, hoj hino žužo.
38 Te le muršeske abo la džuvľake avena avri pre cipa parne fleki,
39 o rašaj len obdikhela. Te pre cipa hin fleki, so nane igen parne, hin oda ča prišťos,
so pes kerďa pre cipa. Oda manuš hino žužo.
40 Te varekaske pele avri o bala pro šero a ov ačhiľa langešereskro, hino žužo.
41 Te leske o bala anglunestar peren avri a hin les plešinka, hino žužo.
42 Ale te pro lango šero abo pro čekat avela avri o flekos, lolo parneha, akor oda
hin o nasvaľiben pre cipa, so leske barol pro šero abo pro čekat.
43 O rašaj les obdikhela a te pre leskro lango šero abo čekat ela šuvľipen, lolo
parneha, so dičhol avri sar nasvaľiben pre cipa,
44 oda manuš hino nasvalo. Hino nažužo a o rašaj pre leste phenela, hoj hino
nažužo vaš oda nasvaľiben, so pes leske čhiďa avri pro šero.
45 Sako, kas hin kajso nasvaľiben, urela pre peste o čhingerde gada, na uchanela
peske o bala pro šero, o vušta the e brada peske zaučharela andre a vičinela:
‚Nažužo, som nažužo!‘

46 Calo časos, medik hino nasvalo, ela nažužo. Mušinel te bešel avrether avri le
taboristar.“

E plešňa pro gada

47 „Te pes kerela e plešňa pro gada la vlnatar abo le ľanostar,
48 pro side abo pro prephandle gada la vlnatar abo le ľanostar, vaj pre varesavi
cipa abo cipuňi veca,
49 te hino zeleno abo lolo oda than pro gada, pre cipa, pro sido vaj pro prephandlo
pochtan abo pre varesavi cipuňi veca, hin oda e nažuži plešňa. Kampel oda te sikavel
le rašaske.
50 O rašaj obdikhela odi veca a dela la te garuvel pro efta džives.
51 Pro eftato džives oda than pale obdikhela. Te e plešňa bariľa pro gada, pro sido
vaj pro prephandlo pochtan, pre cipa, abo pre varesavi cipuňi veca, hin oda e nažuži
plešňa. Hin oda nažužo.
52 O rašaj mušinel te labarel ola veci, pre save pes kerďa e plešňa. Hin oda e nažuži
plešňa. Kampel oda te labarel.
53 Ale te o rašaj dikhela, hoj oda plešňakro than pro gada, pro sido vaj pro
prephandlo pochtan abo pre varesavi cipuňi veca na barol,
54 prikazinela te rajbinel oda, pre soste sas e plešňa, a dela oda pale te garuvel pro
efta džives.
55 Sar imar ela o pochtan, pre savo sas oda plešňakro than, rajbimen avri, akor oda
o rašaj obdikhela. Te dikhela, hoj oda than pes na čerinďa, kajte na bariľa, the avke
hino nažužo. Kampel oda te labarel, či odi plešňa hiňi andral abo avral.
56 Ale te o rašaj dikhela, hoj oda than parňiľa avri pal oda, sar sas rajbimen, the
avke les mušinel te čhinel avri le gadendar, la cipatar abo le pochtanestar, so sas sido
vaj prephandlo.
57 Te pes pale sikavela a barola oda plešňakro than pro gada, pro sido vaj pro
prephandlo pochtan abo pre varesavi cipuňi veca, mušinel pes te labarel.
58 O veci, pal save našľola odi plešňa pal oda, sar sas rajbimen, pes mušinen te
rajbinel mek jekhvar a paľis ena žuže.“
59 Kada hin o zakonos pal e plešňa pro gada la vlnatar vaj le ľanostar, abo pro sido
vaj pro prephandlo pochtan, abo pre varesavi cipuňi veca, hoj pes te phenel, či oda
hin žužo abo nažužo.

14

O obžužaripen le nasvaľibnastar pre cipa

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Kada hin o zakonos pal o manuš, saves hin o nasvaľiben pre cipa, andre oda
džives, kana pes obžužarela, sar les anena ko rašaj:
3 O rašaj avela andral o taboris avri a obdikhela les. Te dikhela, hoj o nasvaľiben
ole manušeske sasťiľa avri,
4 prikazinela, hoj te anen pre leskro obžužaripen duje džide žuže čiriklen, o
cedroskro kaštoro, o purpurovo thav the o izopos.
5 Akor o rašaj prikazinela, hoj te murdarel jekh le čiriklendar upral e čikakri piri,
andre savi hin o švižo paňi.
6 Paľis lela le džide čirikles, o cedroskro kaštoro, o purpurovo thav the o izopos a
kada savoro močinela andro rat le čirikleskro, so sas murdardo upral o švižo paňi.
7 O rašaj eftavar pokropinela ole manušes, savo pes obžužarel andral o nasvaľiben.
Paľis pre leste phenela, hoj hino žužo. Le džide čirikles mukela te ľecinel pre maľa.

8 Akor oda, ko pes obžužarel, peske rajbinela o gada, hoľinela peske calo ťelos,
lanďola andro paňi a paľis ela žužo. Paľis šaj avel andro taboris, ale ačhela avri a na
džala andre peskro stanos efta dživesa.
9 Pro eftato džives peske hoľinela o šero, e brada, o bervi the calo ťelos; rajbinela
peske o gada, lanďola andro paňi a ela žužo.
10 Pro ochtoto džives lela duje bakroren bi e chiba, jekha beršeskra ovečka bi e
chiba a trin kili* nekfeder aro mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta a trin deci
olejos.
11 O rašaj savore kale vecenca ole manušes, savo pes obžužarel, ačhavela anglo
RAJ paš o vudar andro Svetostankos.
12 Paľis o rašaj lela jekhe bakrores a anela les pre obeta vaš e vina, pridela paše
trin deci olejos a hazdela oda upre anglo RAJ sar e hazdľi obeta.
13 Le bakrores murdarela pro sveto than, ode, kaj pes murdarel e obeta vaš o binos
the e labarďi obeta. Bo e obeta vaš e vina, avke sar the e obeta vaš o binos, hiňi prekal
o rašaj a hiňi igen sveto.
14 O rašaj lela sikra le ratestar andral e obeta vaš e vina a makhela le manušeske,
savo pes obžužarel, telal o čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro angušt
pro čačo pindro.
15 Paľis lela o rašaj ole olejostar a čhivela peske pre burňik pro baľogno vast.
16 Andre oda olejos močinela o angušt le čače vasteskro a eftavar leha pokropinela
anglo RAJ.
17 Ole olejoha, so leske ačhiľa pre burňik, o rašaj makhela ole manušeske, savo
pes obžužarel, telal o čačo kan, o angušt pro čačo vast the o angušt pro čačo pindro.
Makhela oda pre ola thana, kaj imar hin o rat pal e obeta vaš e vina.
18 Oka olejos, so leske ačhiľa, makhela tele pal e burňik pro šero ole manušeske,
savo pes obžužarel. Kavke les o rašaj obžužarela anglo RAJ.
19 Akor o rašaj anela e obeta vaš o binos, savaha počinela vaš oda manuš, savo pes
obžužarel andral peskro nažužipen. Paľis murdarela le džviros pre labarďi obeta
20 a anela la jekhetane la chabeneskra obetaha pro oltaris. Kavke ola obetaha
počinela vaš o binos ole manušeskro a ela žužo.“

Pal e obeta vaš o obžužaripen le čore manušeskro

21 „Te oda manuš hino čoro a nane les ajci te anel, akor mi anel ča jekhe bakrores
pre hazdľi obeta vaš e vina, hoj vaš peske te počinel. Paš oda mi anel the jekh kilos
nekfeder aro mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta the trin deci olejos.
22 Mi anel mek duje hrdličken abo duje holuben pal oda, pre soste les hin. Jekh ela
pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta.
23 Pro ochtoto džives oda anela vaš peskro obžužaripen le rašaske paš o vudar
andro Svetostankos anglo RAJ.
24 O rašaj lela le bakrores pre obeta vaš o binos the trin deci olejos a hazdela oda
upre anglo RAJ sar e hazdľi obeta.
25 Avke murdarela le bakrores pre obeta vaš e vina, paľis lela sikra leskre ratestar a
makhela le manušeske, savo pes obžužarel, o čačo kan, o baro angušt pro čačo vast
the o baro angušt pro čačo pindro.
26 O rašaj peske čhivela ole olejostar pre burňik pro baľogno vast
27 a le angušteha pro čačo vast pokropinela anglo RAJ eftavar le olejoha, so les hin
pre baľogňi burňik.

---

* **14:10** E hebrejiko čhib: 0,3 efa

28 Paľis o rašaj makhela ole olejostar pal e burňik ole manušeske o čačo kan, o baro angušt pro čačo vast the o baro angušt pro čačo pindro. Makhela oda pre ola thana, kaj imar hin o rat pal e obeta vaš e vina.
29 Oka olejos, so leske ačhiľa, makhela tele pal e burňik pro šero ole manušeske. Kavke les obžužarela anglo RAJ.
30 Paľis obetinela duje hrdličken abo duje holuben, pal oda, pre soste les hin.
31 Jekh le čiriklendar ela pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta jekhetane la chabeneskra obetaha. Kavke o rašaj ola obetaha počinela vaš o bini ole manušeskre, savo pes obžužarel.“
32 Kada hin o zakonos prekal oda, kas hin o nasvaľiben pre cipa a nane les pre oda, hoj te anel savoro, so kampel pre leskro obžužaripen.

E plešňa pro kher

33 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
34 „Sar džana andre phuv Kanaan, savi tumenge dav andro vasta, a te andre tumari phuv andre varesavo kher domukava, hoj pes te kerel e nažuži plešňa,
35 akor mi džal oda manuš, kas oda hin andro kher, te phenel le rašaske: ‚Dičhol pes, hoj pes mange kerel andro kher e plešňa.‘
36 Sigeder, sar avela o rašaj te dikhel pre plešňa, prikazinela, hoj te pratinen savore veci avri andral o kher, hoj pes ňič, so hin andro kher, te na meľarel andre. Paľis o rašaj avela te obdikhel o kher.
37 Te obdikhela e plešňa a ela pro fali zelena abo lole fleki a dičhola, hoj džal dži andro muros,
38 akor o rašaj avela avri andral o kher a dela les te phandel andre pro efta dživesa.
39 Sar o rašaj pro eftato džives avela pale a dikhela, hoj e plešňa pro muri andro kher bariľa buter,
40 akor prikazinela, hoj te len avri o bara la plešňaha andral o muri a te čhiven len pro nažužo than avri andral o foros.
41 A dela te randel tele e malta andral o kher pal savore fali a čhivena la pro nažužo than avri andral o foros.
42 Paľis lena aver bara a thovena len pre oda than, kaj sas okla bara. Avke lena nevi malta a vakinena laha o fali andro kher.
43 No te pes e plešňa pale sikavela andro kher pal oda, sar sas o bara ile avri, e malta randľi tele a vakimen nevi malta,
44 akor o rašaj pale avela te obdikhel o kher. Te e plešňa pale bariľa, akor oda hin e nažuži plešňa andro kher; hino nažužo.
45 Oda kher kampel calo te čhivel tele a o bara, o kašta the savori vakuvka andral o kher pes ľidžala pro nažužo than avri andral o foros.
46 Te vareko geľahas andre ajso kher akor, sar hino phandlo, ela nažužo dži rači.
47 Te vareko andre ajso kher sučahas abo chaľahas, mušinel peske te rajbinel o gada.
48 Ale te o rašaj džala andre a dikhela, hoj e plešňa andro kher na bariľa pal oda, sar pale vakinde o fali, akor phenela pre oda kher, hoj hino žužo, bo sasťiľa avri andral e nažuži plešňa.
49 Pre oda, hoj te obžužarel oda kher, lela duje čiriklen, o cedroskro kaštoro, o purpurovo thav the o izopos.
50 Jekhe čirikles murdarela upral e nadoba čikatar, andre savi hin o švižo paňi.
51 Paľis lela o cedroskro kaštoro, o izopos, o purpurovo thav the okle džide čirikles, močinela oda savoro andro rat ole murdarde čirikleskro the andro švižo paňi a o kher eftavar pokropinela.

52 Avke o rašaj obžužarela oda kher ole rateha, le paňeha, le čirikleha, le cedroskre
kaštoreha the le purpurove thaveha.
53 Le džide čirikles mukela avri andral o foros pre maľa. Kavke o rašaj obžužarela
oda kher a ela žužo.“

54 Kada hin o zakonos pal savore nasvaľibena pre cipa,
55 pal e nažuži plešňa pro gada abo pro kher,
56 pal o šuvľipen, pal o prišťi the pal o fleki,
57 hoj te sikľon, kana hin vareso žužo abo nažužo.
Kada hin o zakonos pal o nasvaľiben pre cipa the pal e nažuži plešňa.

15

O nažužipen le muršeskro

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Phenen kada le Izraelitenge: ‚Te varesave muršestar geľahas o vitok andral o
ťelos, oda vitok hino nažužo.
3 Či lestar oda čuľal abo leske zaačhel andro ťelos, hino olestar nažužo.
Kavke leskro vitok meľarel andre kada:
4 Dojekh hadžos, pre savo pašľiľahas, ela nažužo a dojekh veca, pre savi bešľahas,
ela nažuži.
5 Sako, ko pes chudela leskre hadžostar, peske mušinela te rajbinel o gada a te
landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
6 Sako, ko peske bešela pre oda than, kaj bešelas oda manuš, kastar džal o vitok,
mušinela peske te rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
7 Sako, ko pes chudela ole manušestar, kastar džal o vitok, mušinela peske te
rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
8 Te oda, kastar džal o vitok, čhungarďahas pre varekaste, ko hino žužo, oda manuš
peske mušinela te rajbinel o gada a te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
9 Dojekh sedlos, pre savo bešelas oda manuš, kastar džal o vitok, ela nažužo.
10 Sako, ko pes chudela varesave vecendar, so sas tel oda manuš, kastar džal o vitok,
ela nažužo dži rači. Oda, ko kidela upre ola veci, peske mušinela te rajbinel o gada a
te landol andro paňi; ela nažužo dži rači.
11 Sako, ko pes chudela ole manušestar, kastar džal o vitok, bi oda, hoj peske
žužarďahas o vasta andro paňi, peske mušinela te rajbinel o gada a te landol andro
paňi; ela nažužo dži rači.
12 E nadoba čikatar, savatar pes chudňa oda, kastar džal o vitok, kampel te phagerel
a savore kaštune nastroji te žužarel andro paňi.
13 Sar oda manuš, savestar džal o vitok, sasťola avri, rachinela efta dživesa
akorestar, kanastar sasťiľa. Paľis peske rajbinela o gada, landola andro švižo paňi
a ela žužo.
14 Pro ochtoto džives lela duje hrdličken abo duje holuben, avela anglo RAJ paš o
vudar andro Svetostankos a dela len le rašaske.
15 O rašaj anela jekh pre obeta vaš o binos a dujto pre labarďi obeta. Kavke o rašaj
anglo RAJ obžužarela ole manušes, savestar džalas o vitok.
16 Te varesave muršeske geľahas avri o semenos, ta mušinel te landol calo andro
paňi a dži rači ela nažužo.
17 Savore gada abo veci cipatar, pre save o semenos čuľiľahas, kampel te rajbinel
andro paňi a ena nažuže dži rači.
18 Te varesavo murš pašľolas peskra romňaha a geľa lestar avri o semenos, mušinen
sodujdžene te landol andro paňi a ena nažuže dži rači.‘ “

O nažužipen la džuvľakro

19 „ ‚Sar la džuvľa hin peskre dživesa, hiňi nažuži efta dživesa. Sako, ko pes latar
chudela, ela nažužo dži rači.
20 Savoro, pre soste pašľola akor, sar pre late hin, ela nažužo a savoro, pre soste
bešela, ela nažužo.
21 Sako, ko pes chudela lakre hadžostar, peske rajbinela o gada, landľola andro paňi
a ela nažužo dži rači.
22 Sako, ko pes chudela varesostar, pre soste oj bešelas, peske rajbinela o gada,
landľola andro paňi a ela nažužo dži rači.
23 Či oda ela hadžos abo vareso aver, pre soste bešelas, te pes olestar vareko
chudela, ela nažužo dži rači.
24 Te o murš laha pašľiľahas akor, sar pre late hin, džala pre leste lakro nažužipen
a ela nažužo efta dživesa. Dojekh hadžos, pre savo ov pašľola, ela nažužo.
25 Te la džuvľatar džal o vitok aver dživesa sar oda, so pre late hin sako čhon, abo
te latar džal o vitok pal oda, sar pregele lakre dživesa; ela nažuži avke sar paš peskro
čhoneskro nažužipen, medik latar džal o vitok.
26 Dojekh hadžos, pre savo peske oj akor pašľola, ela nažužo avke sar oda hadžos,
pre savo pašľol, sar la hin lakre dživesa. Dojekh veca, pre savi bešela, ela nažuži
avke sar andre ola dživesa, sar pre late hin.
27 Sako, ko pes chudela ole vecendar, ela nažužo. Mušinela peske te rajbinel o gada,
te landľol andro paňi a ela nažužo dži rači.
28 Sar imar pre džuvľi na ela, rachinela efta dživesa a paľis ela žuži.
29 Pro ochtoto džives lela duje hrdličken abo duje holuben a anela len le rašaske
paš o vudar andro Svetostankos.
30 O rašaj anela jekhes pre obeta vaš o binos a dujtones pre labarďi obeta. Kaleha
o rašaj počinela anglo RAJ vaš lake, bo angle peskro vitok sas nažuži.
31 Kavke mušinen te ľikerel le Izraeliten oddelimen olestar, so lendar kerel nažuže,
hoj te na meren andre peskro nažužipen vaš oda, hoj meľardehas andre miro
Svetostankos, savo hino maškar lende.‘ “

32 Kada zakonos hin prekal oda, kastar čuľal o vitok: Prekal oda kaske džal avri o
semenos, savo les meľarel;
33 prekal e džuvľi, sava hin peskre dživesa; prekal o murš vaj džuvľi, kastar čuľal
o vitok; a the prekal oda, ko pašľol la džuvľaha andre lakre nažuže dživesa.

16

*O džives, kana pes obetinel vaš o bini cale narodoskre**

1 O RAJ vakerďa le Mojžišoha pal o meriben le duje Aronoskre čhavengro, save
avle anglo RAJ la cudza jagaha a mule.
2 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen tire phraleske le Aronoske, hoj te na avel ča
kana kamel andro Neksveteder than pal o pochtan anglo kritos, so hin pre archa la
zmluvakri, hoj te na merel, bo me man sikavava upral oda kritos andre chmara.
3 O Aron šaj avel andro Neksveteder than kavke: Anela le terne bikos pre obeta vaš
o binos the le bakres pre labarďi obeta.
4 Urela pre peste o pošvecimen ruchos the o telune gada le ľanostar. Phandela pašal
peste o ľanovo sirimos a pro šero thovela o turbanos. Kala gada hine pošvecimen,
vašoda landľola andro paňi angloda, sar len pre peste urela.
5 Lela le Izraelitendar duje capen pre obeta vaš o binos a jekhe bakres pre labarďi
obeta.

* **16:** E hebrejiko čhib: Jom kipur

6 O Aron obetinela le bikos sar e obeta pro zmjereňje vaš peskro binos the vaš o
bini peskra famelijakre.
7 Paľis lela soduje capen a ačhavela len anglo RAJ paš o vudar andro Svetostankos.
8 O Aron čhivela o losi vaš soduj capi – jekh losos prekal o RAJ a dujto prekal o
Azazel†.
9 O Aron anela le capos, pre savo perela le RAJESKRO losos, a obetinela les sar e
obeta vaš o binos.
10 Ale ole capos, pre savo perela le Azazeloskro losos, anela te sikavel džidones
anglo RAJ, hoj pre leste te kerel o obrados pro zmjereňje a te bičhavel les het pre
pušťa le Azazeloske.
11 O Aron anela le bikos sar obeta vaš peskro binos, hoj te kerel e obeta pro
zmjereňje vaš peste the vaš peskri famelija. Le bikos murdarela sar obeta vaš peskro
binos,
12 paľis lela andre kaďidloskri lopatka pherdo angara, so labon pro oltaris, the
duj pherde burňika le voňave kaďidloha a anela oda andre pal o pochtan andro
Neksveteder than.
13 Thovela o kaďidlos pre jag anglo RAJ a o thuv le kaďidlostar zagaruvela o kritos,
so hin pre archa la zmluvakri, hoj te na merel.
14 Paľis lela le angušteha sikra le bikoskre ratestar a pokropinela o kritos anglal pre
vichodno sera a le angušteha eftavar pokropinela the o than anglo kritos le rateha.
15 Paloda džala te murdarel le capos pre obeta vaš le manušengro binos a o rat
ľidžala andre pal o pochtan. Le caposkre rateha kerela tiš avke, sar kerďa le bikoskre
rateha – pokropinela le rateha o kritos the o than anglo kritos.
16 Kavke obžužarela o Neksveteder than le Izraelitengre nažužipnastar a kerela o
obrados pro zmjereňje vaš le manušengre bini the nalačhipena. Kavke oda kerela
le Svetostankoha, so hino andre lengro taboris pašal lengre nažužipena.
17 Sar o Aron džala andro Neksveteder than te kerel oda obrados pro zmjereňje,
ňiko našťi avel andro Svetostankos, medik na avela avri a na dokerela oda obrados
pro zmjereňje vaš peste, vaš peskri famelija the vaš savore Izraeliti.
18 Paľis džala paš o oltaris, so hin anglo RAJ, a kerela upre o obrados pro zmjereňje.
Lela sikra le bikoskre ratestar the sikra le caposkre ratestar a makhela savore rohi le
oltariskre.
19 Le angušteha les eftavar pokropinela le rateha. Kavke les obžužarela le
Izraelitengre nažužipnastar a pošvecinela les.
20 Sar dokerela e služba, savaha obžužarela o Neksveteder than, o Svetostankos the
o oltaris, anela le džide capos prekal o Azazel.
21 O Aron thovela soduj vasta pre le caposkro šero, viznavinela upral leste savore
bini le Izraelitengre, savore lengre nalačhipena the savore lengre vini. Avke thovela
savoro pre le caposkro šero a dela les ole muršeske, so hino pre oda avrikidlo, hoj
les te ľidžal het pre pušťa.
22 Oda murš mukela le capos pre pušťa a o capos pre peste lela savore lengre bini
pre ajso than, kaj nane ňič.
23 Paľis o Aron džala andro Svetostankos, čhivela pal peste tele o ľanova gada, so
pre peste urďa paš o vudar andro Neksveteder than a mukela len ode.
24 Landďola pro sveto than andro paňi a urela pre peste peskre gada. Paľis avela
avri a obetinela e labarďi obeta vaš peske the e labarďi obeta vaš o manuša. Avke
kerela o obrados pro zmjereňje vaš peskre bini the vaš o bini le manušengre.
25 O žiros pal e obeta vaš o binos labarela pro oltaris.
26 Oda murš, savo ľigenďa le capos pre pušťa ko Azazel, peske mušinel te rajbinel
o gada a te landďol andro paňi a paľis šaj avel andro taboris.

† **16:8** Šaj el oda o demonos, so dživel pre pušťa.

27 O bikos pre obeta vaš o binos the o capos pre obeta vaš o binos, savengro rat pes anďa andro Neksveteder than pre obeta pro zmjereňje, pes mušinen te ľidžal avri andral o taboris. Lengri cipa, o mas the o goja ena labarde.
28 Oda murš, so len labarela, peske mušinela te rajbinel o gada a te lanďol andro paňi. Paľis šaj avel andro taboris.

29 Kada hin o zakonos prekal tumende pro furt: Pro dešto džives andro eftato čhon tumen poscinena a pokorinena a na kerena ňisavi buči – aňi o Izraeliti aňi o cudzinci, so bešen tumenca –
30 bo andre oda džives pes vaš tumenge kerela o obrados pro zmjereňje, hoj te aven obžužarde savore tumare binendar. Avke avena žuže anglo RAJ.
31 Oda hin o šabatoskro odpočinkos prekal tumende. Poscinena tumen a pokorinena. Kada zakonos hino pro furt.
32 O obrados pro zmjereňje kerela o nekbareder rašaj, savo sas pomazimen the ačhado andre rašajiko služba pal peskro dad. Urela pre peste o pošvecimen ľanovo ruchos
33 a kerela o obrados pro zmjereňje vaš o Neksveteder than, vaš o Svetostankos, vaš o oltaris, vaš o rašaja the vaš savore manuša.
34 Kada zakonos ela prekal tumende pro furt: Jekhvar beršeste pes vaš o Izraeliti kerela o obrados pro zmjereňje, hoj lenge te aven odmukle savore bini.“
Savoro sas kerdo avke, sar oda o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

17

Kaj te obetinel

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Vaker ko Aron, ke leskre čhave the ke savore Izraeliti a phen lenge: ‚Kada prikazinďa o RAJ:
3 Te varesavo Izraelitas murdarela pre obeta le bikos, le bakrores vaj la koza andro taboris abo avri pal o taboris
4 a na anela ole džviros paš o vudar andro Stanos sar daros pre obeta le RAJESKE, ela pre leste e vina vaš oda avričhordo rat a mušinel te el tradlo het le Devleskre manušendar.
5 Kada hin vašoda, hoj o Izraeliti te anen le RAJESKE ola obeti, save obetinen pro maľi. Akanastar len mušinen te anel le rašaske paš o vudar andro Svetostankos, hoj len te obetinen le RAJESKE sar e smiromoskri obeta.
6 O rašaj pokropinela le rateha le RAJESKRO oltaris paš o vudar andro Svetostankos, a labarela o žiros sar e obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
7 Avke imar ma obetinen o obeti le caposkre modlenge, savenca kerenas duchovno lubipen. Kada zakonos hino prekal tumende the prekal savore tumare pokoleňja pro furt.‘
8 A phen lenge mek: ‚Te varesavo Izraelitas abo cudzincos, so bešel tumenca, obetinela e labarďi obeta abo aver obeta
9 a na anela la paš o vudar andro Svetostankos, hoj la ode te obetinel le RAJESKE, ajse dženes pes mušinel te tradel het le Devleskre manušendar.‘ “

Te na pes chal o rat

10 „ ‚Te varesavo Izraelitas abo cudzincos, so bešel tumenca, chala o rat, me lestar visarava miro muj. Sakones, ko chaľahas o rat, tradava avri mire manušendar.
11 Se andro rat hin o dživipen le ťeloskro. Me tumenge diňom o rat, hoj leha te keren pro oltaris o obrados pro zmjereňje vaš tumaro dživipen. Le rateha, andre savo hin o dživipen, pes dochudel o zmjereňje.

12 Vašoda phenďom le Izraelitenge: „Ňiko tumendar našťi chal o rat, aňi o
cudzincos, so bešel tumenca, našťi les chal.“
13 Te varesavo Izraelitas abo cudzincos, so bešel tumenca, chudela džviros abo
čirikles, saves pes šaj chal, mušinela lestar te mukel avri o rat a te učharel oda
andre la phuvaha.
14 Se andro rat hin o dživipen dojekhe ťeloskro. Vašoda phenďom le Izraelitenge:
„Našťi chan ňisavo rat, bo andre leste hin o dživipen dojekhe ťeloskro. Sako, ko
chaľahas o rat, ela tradlo het.“

15 Sako, či o Izraelitas abo o cudzincos, ko chaľahas ajse džviros, so murdaľiľa, abo
ajses, so sas rozchalo avre džvirostar, peske mušinel te rajbinel o gada, te landol
andro paňi a ela nažužo dži rači. Paľis ela žužo.
16 Te peske na rajbinela o gada a na landola andro paňi, hin les vina a ľidžala vaš
oda o trestos.‘ “

18

O zakoni pal o žužo dživipen

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Vaker ko Izraeliti a phen lenge: ‚Me som o RAJ, tumaro Del.
3 Tumen našťi keren oda, so pes kerel andro Egipt, kaj bešenas; aňi našťi keren oda,
so pes kerel andro Kanaan, kaj tumen ľidžav. Ma dživen avke sar on.
4 Tumen pes ľikeren pal mire zakoni a keren oda, so me tumenge prikazinav. Me
som o RAJ, tumaro Del.
5 Doľikeren mire prikazi the zakoni. Bo oda manuš, ko len doľikerela, dživela
lendar. Me som o RAJ.

6 Ňisavo murš našťi džal paš e džuvľi andral peskri famelija, hoj laha te pašľol. Me
som o RAJ.
7 Ma ker ladž tire dadeske oleha, hoj pašľoha tira daha. Hiňi tiri daj; našťi laha
pašľos.
8 Ma ker ladž tire dadeske oleha, hoj pašľoha leskra avra romňaha, bo oleha
kerďalas ladž tire dadeske.
9 Ma pašľuv tira pheňaha, či hiňi tire dadeskri čhaj abo tira dakri čhaj, či imar uľiľa
andre tiro kher abo avrether, našťi laha pašľos.
10 Ma pašľuv le čhaskra abo la čhakra čhaha, bo oleha kereha ladž tuke korkoreske.
11 Ma pašľuv le dadeskra avra romňakra čhaha, bo hiňi tire dadeskri čhaj a hiňi
tiri pheň.
12 Ma pašľuv le dadeskra pheňaha; oj hiňi tire dadeskri famelija.
13 Ma pašľuv tira dakra pheňaha, bo oj hiňi tira dakri famelija.
14 Ma ker ladž le dadeskre phraleske oleha, hoj pašľoha leskra romňaha; oj hiňi tiri
nena.
15 Ma pašľuv tira boraha. Oj hiňi tire čhaskri romňi; našťi laha pašľos.
16 Ma pašľuv le phraleskra romňaha, bo oleha kerďalas ladž tire phraleske.
17 Ma pašľuv la džuvľaha a paľis the lakra čhaha abo lakra vnučkaha pal la čhakri
aňi pal le čhaskri sera. On hine lakri famelija. Kada uľahas igen nalačhi veca.
18 Ma le tuke tira romňakra pheňa sar avra romňa, hoj laha te pašľos, medik tiri
romňi dživel.
19 Ma dža paš e romňi, hoj laha te pašľos akor, sar la hin peskre čhoneskre dživesa.
20 Ma pašľuv avre dženeskra romňaha, bo oleha tut meľarďalas andre.

21 Ňikaske tire čhavendar ma domuk te obetinel le Molochoske*; ma meľar andre
o nav tire Devleskro. Me som o RAJ.
22 Ma pašľuv le muršeha, avke sar pes pašľol la džuvľaha. Oda hin baro džungipen.
23 Ma pašľuv ňisave džviroha, bo oleha tut meľarďalas andre. Aňi e džuvľi te na
avel paš o džviros, hoj leha te pašľol. Oda hin igen previsarďi veca.

24 Ňisave kale vecenca tumen ma meľaren andre! Bo kale savoreha pes meľarenas
o narodi, saven tradav avri anglal tumende.
25 Kavke pes meľarďa andre e phuv, ale me la marďom vaš lakre bini a e phuv
čhiďa avri le manušen, so ode bešenas.
26 Ale tumen doľikeren mire prikazi the zakoni a ma keren ňič kale džungipnastar,
aňi o Izraelitas aňi o cudzincos, savo dživel maškar tumende.
27 Bo savore kala džungipena kerenas o manuša andral kadi phuv, so kade dživenas
angle tumende, avke sas e phuv meľarďi andre.
28 Te la meľarena andre, the tumen čhivela avri e phuv, avke sar čhiďa avri le
naroden, so kade dživenas angle tumende.
29 Sako, ko kerďahas ča jekh kale džungipnastar, ela tradlo het le Devleskre
manušendar.
30 Doľikeren mire prikazi a ma keren ňič ole džungale vecendar, save kerenas ola
narodi angle tumende. Ma meľaren tumen andre ole vecenca. Me som o RAJ tumaro
Del.‘ “

19

Pal o posveťeňje the pal o pravos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prevaker ke savore Izraeliti a phen lenge: ‚Aven sveta, bo me, o RAJ, tumaro Del,
som sveto.
3 Sako mi del pačiv peskra da the dades. Doľikeren mire šabatoskre dživesa. Me
som o RAJ, tumaro Del.
4 Ma visaren tumen ko modli; ma keren tumenge le trastune devloren. Me som o
RAJ, tumaro Del.
5 Sar obetinena le RAJESKE e smiromoskri obeta, anen la avke, hoj te arakhen milosť
andre leskre jakha.
6 La obetakro mas pes mušinel te chal andre oda džives, sar pes obetinel, abo pre
dujto džives. So ačhela dži o trito džives, pes mušinel te labarel.
7 Te vareko oda chala pro trito džives, ela oda nažužo a na ela priilo.
8 Ela vina oles, ko oda chala, bo meľarďa andre oda, so hin sveto le RAJESKE. Ela
tradlo het le Devleskre manušendar.
9 Sar skideha upre o uľipen pal tiri phuv, ma skide les dži pal o agora la maľakre
aňi ma skide oda, so tumenge pele pre phuv.
10 Ma visar tut dujtovar andre tiri viňica, hoj te skides upre o hroznos, aňi ma skide
oda, so peľa pre phuv. Muk oda le čoreske the le cudzincoske. Me som o RAJ, tumaro
Del.
11 Ma čoren!
Ma klaminen!
Ma thoven avri jekh avreha!
12 Ma le falošňe vera pre miro nav, hoj te na meľares andre o nav tire Devleskro.
Me som o RAJ.
13 Ma trapin avre dženes aňi les ma občorar. Počin oles, kas iľal andre buči, a ma
zľiker paš tute leskre love dži tosara.

* **18:21** e modla, savake obetinenas le čhavoren

14 Ma koš le kašukes, aňi ma thov ňič pro drom tel o pindre le koreske, ale dara tut
tire Devlestar. Me som o RAJ.
15 Ma previsar o čačipen pro sudos. Ma zaač tut vaš ňikaske pro sudos vaš oda,
hoj hino čoro abo barvalo, ale sudzin čačipnaha aver dženes.
16 Ma rozľidža o pľetki maškar tire manuša.
Te džal varekaske pal o dživipen, ma užar a dža te svedčinel. Me som o RAJ.
17 Te tut hin vareso pre aver dženo, ma garuv e ňenavisť andre tiro jilo, ale dovaker
leske, hoj te na ľidžas vaš leske o binos.
18 Ma de pale aňi ma ľiker choľi pre ňikaste andral tumare manuša, ale kam avres
avke sar tut korkores. Me som o RAJ.
19 Doľikeren mire zakoni.
Ma domuk, hoj pes te križinen duj druhi džviri.
Ma sadzin pre tiri maľa duj druhi semena.
Ma uri pre tute o gada, so hine side duje druhendar pochtanendar.
20 Te vareko pašľola la otrokiňaha, savi hiňi mangaďi avre muršeske, no na
sas avricinďi abo premukľi pre sloboda, sodujdžene ena potrestimen. Ale na ena
murdarde, bo oj na sas slobodno.
21 Vaš peskri vina oda murš anela le RAJESKE bakres pre obeta vaš e vina paš o
vudar andro Svetostankos.
22 Paľis o rašaj le bakreha pre obeta vaš e vina anglo RAJ počinela vaš o binos, so
kerďa. A o binos pes leske odmukela.
23 Sar avena andre phuv Kanaan a sadzinena všelijaka ovocna stromi, našťi lendar
takoj chan. Lengro ovocje tumenge ela zakazimen, našťi len chan trin berš.
24 Pro štarto berš ela savoro lengro ovocje sveto, anena len sar e paľikeribnaskri
obeta le RAJESKE.
25 Pro pandžto berš šaj chan lengro ovocje. Te kada kerena, barola tumenge buter
uľipen. Me som o RAJ, tumaro Del.
26 Ma chan ňisavo mas le rateha.
Ma vražinen aňi ma čarinen.
27 Ma strihinen tumenge o bala pro šero pal o seri aňi ma hoľinen o agora tumare
bradengre.
28 Ma čhingeren tumen pro ťelos, sar roven vaš o mulo manuš, aňi ma tetinen
tumenge pro ťelos o znaki. Me som o RAJ.
29 Ma meľar tira čha oleha, hoj latar kereha lubňi. Te oda kereha, o manuša
chudena te kerel o lubipen a e phuv pes pherdžarela le džungipnaha.
30 Doľikeren mire šabatoskre dživesa a mi el tumen pačiv angle miro Svetostankos.
Me som o RAJ.
31 Ma džan te phučel le vražňikendar aňi olendar, ko privičinen avri le mulen, hoj
tumen lenca te na meľaren andre. Me som o RAJ, tumaro Del.
32 Den pačiv olen, kaske hin buter berša. Ušťen upre anglo manuša, saven hin šiva
bala, a daran tumen tumare Devlestar. Me som o RAJ.
33 Te bešela cudzo manuš andre tumari phuv, ma trapinen les.
34 Oda cudzo manuš, so bešel tumenca, ela sar jekh tumendar. Kamen les avke sar
pes, bo the tumen sanas o cudzinci andro Egipt. Me som o RAJ, tumaro Del.
35 Ma thoven ňikaha avri aňi ma klaminen, sar merinen e mira abo sar važinen
pre vaha.
36 Sar važinen, mi el tumen pačivaľi vaha, pačivaľi mira the čače nadobi, savenca
merinena e mol vaj e pšeňica. Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen iľa avri andral
o Egipt.

37 Doľikeren savore mire zakoni the prikazi a dživen pal lende. Me som o RAJ.‘ “

20

O trestos vaš e modloslužba

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Te vareko le Izraelitendar abo le cudzincendar, save bešen
andro Izrael, dela peskre čhavendar la modlake Moloch, mušinel te merel. Savore
manuša odarik les murdarena le barenca.
3 Me korkoro džava pre leste a tradava les avri leskre manušendar, bo diňa le
Molochoske peskre čhavendar a oleha meľarďa miro Svetostankos a kerďa ladž mire
svete naveske.
4 Te o manuša andral leskri phuv peske na kerdehas ňič olestar, hoj oda manuš
diňa peskre čhavendar le Molochoske, a te les na murdardehas,
5 akor me korkoro džava pre leste the pre leskri famelija a tradava les avri le
manušendar jekhetane olenca, ko nane verna a lašaren le Moloch avke sar ov.‘ “

Te na džal pal o vražňika

6 „ ‚Te vareko kerela o duchovno lubipen oleha, hoj džala te phučel le vražňikendar
abo olendar, ko privičinen avri le mulen, pre ajso manuš džava a tradava les avri
leskre manušendar.‘ “

Pal o posveťeňje

7 „ ‚Pošvecinen tumen a aven sveta, bo me som o RAJ, tumaro Del.
8 Doľikeren o prikazi a dživen pal lende. Me som o RAJ, ko tumendar kerel sveta
manuša.
9 Sako, ko košel peskre dades abo peskra da, mušinel te merel. Vaš oda, hoj košľa
peskre dades abo peskra da, ov hino vinnovato vaš peskro meriben.
10 Te vareko kerela lubipen la džuvľaha, so hiňi veraduňi avre Izraelitaha, mušinen
te merel the o lubaris the e lubňi.
11 Te vareko pašľola le dadeskra romňaha, oleha kerela ladž peskre dadeske.
Sodujdžene mušinen te merel; on hine vinnovata vaš peskro meriben.
12 Te vareko pašľola peskra boraha, sodujdžene mušinen te merel. Kerde o
džungipen. On hine vinnovata vaš peskro meriben.
13 Te vareko pašľola le muršeha, avke sar pes pašľol la džuvľaha, sodujdžene
mušinen te merel, bo kerde o džungipen. On hine vinnovata vaš peskro meriben.
14 Te peske vareko lela romňake varesava da jekhetane la čhaha, oda hin baro
džungipen. Akor mi labaren the les the soduje džuvľen, hoj kada baro džungipen te
na ačhel maškar tumende.
15 Te varesavo murš pašľola le džviroha, mušinel te merel a le džviros kampel te
murdarel.
16 Te varesavi džuvľi avela paš o džviros a pašľola leha avke sar le muršeha,
murdareha the la džuvľa the le džviros. Mušinen te merel. On hine vinnovata vaš
peskro meriben.
17 Te peske vareko lela romňake peskra pheňa, či pal le dadeskri sera abo pal la
dakri sera, a pašľona jekh avreha, hin oda o džungipen. Sodujdžene ena tradle het
peskre manušendar avke, hoj oda sako dikhela. Kerďa ladž peskra pheňake a ľidžala
vaš oda e vina.
18 Te vareko pašľola la džuvľaha akor, sar la hin lakre dživesa, ta odučharela oda
than, khatar lake džal o rat, a the oj oda odučharela. Sodujdžene ena tradle het
peskre manušendar.
19 Na pašľoha le dadeskra abo la dakra pheňaha, bo lake kerďalas ladž. Sodujdžene
san vinnovata.
20 Te vareko pašľola peskra nenaha, kerela ladž peskre bačiske. Sodujdžene ena
vinnovata vaš peskro binos a merena bi o čhave.

21 Te peske lela vareko le phraleskra romňa, hin oda o džungipen, bo kerela ladž
peskre phraleske. Ačhena bi o čhave.
22 Doľikeren savore mire prikazaňja the savore mire zakoni. Dživen pal lende, hoj
tumen te na čhivel avri odi phuv, andre savi tumen ľidžav, hoj ode te bešen.
23 Ma keren o zviki ole narodengre, saven tradav het angle tumende. On mange
džungľile, bo kada savoro kerenas.
24 Ale tumenge phenďom: „Lena tumenge lengri phuv a me tumenge la dava sar
ďeďictvos – e phuv, andre savi čuľal o thud the o medos.“ Me som o RAJ, tumaro Del,
savo tumen odďelinďom kale narodendar.
25 Vašoda džanen, savo rozďjel hin maškar o žužo the nažužo džviros a maškar o
žužo the nažužo čiriklo, a keren pal oda. Ma meľaren tumen andre ole džviroha, ole
čirikleha aňi oleha, so pes cirdel pal e phuv – olenca, saven odďelinďom, hoj te aven
tumenge nažuže.
26 Avena mange sveta, bo me, o RAJ, som sveto a me tumen odďelinďom le
narodendar, hoj te aven mire.
27 Te vareko tumendar, či murš abo džuvľi, vražinela abo privičinela avri le mulen,
mušinel te merel. Murdaren len le barenca. On hine vinnovata vaš peskro meriben.‘ “

21

O prikazi le rašajenge

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Phen le rašajenge, le Aronoskre čhavenge,
kada: ‚Ma meľaren tumen andre oleha, hoj avľanas pašes ko mulo manuš tumare
manušendar.
2 Ča te merela vareko le rašaskra famelijatar, či e daj, o dad, o čhavo, e čhaj abo o
phral, o rašaj šaj avel pašes.
3 Šaj avel pašes the paš e pheň, savi hiňi slobodno, na geľa romeste a mek dživel
paš leste; the laha pes šaj meľarel.
4 O rašaj te na meľarel pes andre aňi akor, te merel vareko, ko leske ačhiľa famelija
pal o bijav; te na džal pašes paš o mulo, bo avke ačhela nažužo.
5 O rašaj te na strihinel peske o bala, te na holľinel e brada aňi te na čhingerel pes
pro ťelos, hoj te sikavel e žaľa.
6 O rašaja mušinen te ačhel sveta peskre Devleske a našťi meľaren andre leskro
nav. Anen le RAJESKE o jagale obeti, o chaben peskre Devleskro, vašoda mušinen te
ačhel sveta.
7 Ma len tumenge romňake la džuvľa, so hiňi meľarďi le lubipnaha, aňi la džuvľa,
sava mukľa lakro rom, bo tumen, o rašaja, san sveta tumare Devleske.
8 A tumen, manušale, len le rašajen sar svetonen, bo on anen o chabeneskre obeti
tumare Devleskre. Vašoda ena tumenge sveta, bo me, o RAJ, som sveto – me, savo
tumen pošvecinav.
9 Te pes le rašaskri čhaj meľarela andre le lubipnaha, kerela ladž peskre dadeske;
mušinen la te labarel andre jag.‘ “

O prikazi le nekbareder rašaske

10 „ ‚O nekbareder rašaj hin oda maškar peskre phrala, saveske sas pro šero
avričhido olejos pro pomazaňje a saveske sas dino te urel pre peste rašajika gada,
vašoda našťi peske mukel o bala pro šero rozburimen a našťi pre peste čhingerel o
gada.
11 Našťi avel pre oda than, kaj hin o mulo manuš, hoj pes te meľarel. Aňi te oda
ela leskro dad abo leskri daj,

12 našťi džal avri andral o Svetostankos peskre Devleskro, hoj les te na meľarel andre, bo sas le olejoha pro pomazaňje oddino le Devleske. Me som o RAJ.
13 Mušinel peske te lel romňake pačivaľa ča.
14 Našťi peske lel romňake vdova abo džuvľa, sava mukľa o rom, abo džuvľa, so sas meľarďi le lubipnaha. Mušinel peske te lel romňake pačivaľa ča peskre manušendar,
15 hoj te na meľarel andre o potomstvos maškar peskre manuša. Me som o RAJ, savo lestar kerel sveto.‘ “

Mek aver prikazi le rašajenge

16 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Phen le Aronoske: ‚Te varekas tire potomkendar uľahas varesavi ťelesno chiba, oda dženo našťi anel o chaben peskre Devleskro.
18 Bo ňiko, kas hin varesavi ťelesno chiba, našťi kerel kadi služba: Ňiko, ko hino koro abo bango; ňiko, kaste hin vareso o muj abo kas hin jekh vast abo jekh pindro bareder;
19 ňiko, kaste hin phago o vast abo phago o pindro;
20 ňiko, ko hino pukľato abo na dobariľa avri; abo kas hin vareso pre jakh; abo kas hin nasvaľiben pre cipa; aňi ňiko, kaske hino muršikano udos poškodzimen.
21 Ňiko le rašaskre Aronoskre čhavendar, saves hin varesavi ťelesno chiba, našťi anel pro oltaris e obeta le RAJESKE. Hin les chiba, vašoda našťi anel o chaben peskre Devleskro.
22 No šaj chal o neksveteder chaben the o sveto chaben peskre Devleskro.
23 Ale našťi džal andro Svetostankos paš o pochtan aňi paš o oltaris, bo hin les e ťelesno chiba. Našťi meľarel miro Svetostankos, bo me som o RAJ, savo lendar kerel sveta.‘ “
24 Avke oda o Mojžiš phenďa le Aronoske, leskre čhavenge the savore Izraelitenge.

22

Ko šaj chal le obetendar

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Aronoske the leskre čhavenge, hoj te keren pačivales le svete darenca, save o Izraeliti oddelinde prekal mande, a te na keren ladž mire svete naveske. Me som o RAJ.
3 Phen lenge: ‚Prekal savore pokoleňja, so avena, te vareko tumare potomkendar geľahas paš ola sveta veci, save o Izraeliti oddelinde prekal o RAJ, a uľahas nažužo, kajso manuš pes mušinel te tradel het pašal miro muj. Me som o RAJ.
4 Te varekas andral o potomstvos le Aronoskro uľahas o nasvaľiben pre cipa abo lestar geľahas o vitok, našťi chal le svete obetendar, medik pes na obžužarela. Ela nažužo the akor, te pes chudňahas varesave vecendar, save sas meľarde andre le mule manušestar, abo te lestar geľahas avri o semenos.
5 Meľarďahas pes andre the akor, te pes chudňahas varesave džvirostar, so pes cirdel pal e phuv, abo varekastar, kastar pes šaj meľarďahas andre varesave nažužipnaha.
6 Oda rašaj, ko pes chudňahas varesostar kajsestar, ela dži rači nažužo a ča te pes calo landarela andro paňi, šaj chal le svete obetendar.
7 Sar zadžala o kham, ela žužo a paľis šaj chala le svete obetendar, bo oda hin leskro chaben.
8 Našťi chal le džviros, savo murdaľiľa abo sas čhingerdo avre džvirostar; oleha pes meľarďahas andre. Me som o RAJ.

9 Savore rašaja mi doľikeren miro prikazis, hoj pre peste te na anen varesavo binos
a te na meren vašoda, hoj na kerenas pal oda. Me som o RAJ, savo lendar kerel sveta.
10 Oda manuš, savo nane rašaj, našťi chal le svete obetendar; našťi lendar chal aňi
oda, ko avľa te presovel ko rašaj, aňi oda, kas iľa o rašaj andre buči.
11 Ale te o rašaj varekas cinela otrokoske, oda manuš šaj olestar chal. Leskre
chabenestar šaj chan savore, ko uľile andre leskro kher.
12 Te le rašaskri čhaj geľa romeste vaš o murš, savo nane rašaj, našťi chal le svete
obetendar.
13 Ale te le rašaskri čhaj ačhela vdova abo te la mukela o rom a na ela la čhave, a
avela pale te bešel andro kher peskre dadeskro, avke sar bešelas, sar sas terňi, šaj
chal le dadeskre chabenestar. Ale ňiko cudzo našťi leskre chabenestar chal.
14 Te vareko chaľahas le svete obetendar, ale na džanelas olestar, dela pale le
rašaske ola obetakre dari a paš oda mek dothovela biš (20) percent.
15 O rašaja našťi domuken, hoj vareko te meľarel o sveta obeti, save o Izraeliti anen
le RAJESKE,
16 bo te oda kerdehas, andehas e vina pre ola, ko chalehas le svete obetendar. Me
som o RAJ, savo len pošvecinel.‘ “

Te anel o obeti bi e chiba

17 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
18 „Phen le Aronoske, leskre čhavenge the savore Izraelitenge kada: ‚Te vareko
tumendar – či oda ela o Izraelitas abo o cudzincos, savo bešel andro Izrael – anela
peskri obeta sar e labarďi obeta le RAJESKE, či oda ela o daros, pal savo diňa lav, abo
o daros, so del korkoro pestar,
19 mušinel te anel le samcos bi e chiba le dobitkostar vaj le bakrendar abo le
kozendar, hoj o RAJ oda te prilel.
20 Ma obetinen ňisave džviros, saves hin varesavi chiba, bo oleha na arakhena
milosť andre jakha le RAJESKRE.
21 Te vareko anel e smiromoskri obeta le dobitkostar abo le bakrendar le RAJESKE,
hoj te doľikerel peskro lav, savo diňa, abo te odi obeta del korkoro pestar, o džviros
mušinel te el bi e chiba, hoj o RAJ les te prilel.
22 Le RAJESKE našťi anen ňisave džviros, so hino koro, bango, geralo, phage
labenca, chrastenca abo hňisave phumenca. Kajse džviros na anena pro oltaris le
RAJESKE pre jagaľi obeta.
23 Pre obeta, so o manuš del korkoro pestar, šaj anen le bikos abo le bakres, saves
hin jekh pindro cikneder abo bareder. Ale pre odi obeta, so diňan lav le RAJES, našťi,
bo kajso džviros o RAJ na prilela.
24 Ma obetinen le RAJESKE ňisave džviros, saves hin odčhimen, pripučimen,
prečhimen abo prikikidlo semeňikos. Kada našťi keren andre tumari phuv.
25 Ma prilen le cudzincostar ňisave kajse džviros, hoj les te obetinen sar o chaben
tumare Devleskro. Le džviros hin chiba a na ela le RAJESKE pre dzeka.‘ “
26 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
27 „Te varekaske uľola gurumňori, bakroro abo cikňi kozica, mi ačhel efta džives
paš peskri daj a paloda pes šaj prilel oda džvirocis pre jagaľi obeta le RAJESKE.
28 Ma murdaren andre oda jekh džives la gurumňa abo la ovečka lakre ciknoreha.
29 Te anena le RAJESKE e paľikeribnaskri obeta, anen la avke, hoj o RAJ tumen te
prilel.
30 Mušinen la te chal andre oda džives, sar sas obetimen. Ma muken latar ňič dži
tosara. Me som o RAJ.

31 Doľikeren mire prikazi a dživen pal lende. Me som o RAJ.

32 Ma keren ladž mire svete naveske, hoj te avav lašardo sar sveto maškar o Izraeliti.
Me som o RAJ, savo tumendar kerel sveta.
33 Iľom tumen avri andral o Egipt, hoj te avav tumaro Del. Me som o RAJ.“

23

Le RAJESKRE inepi

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Kala hine o inepi le RAJESKRE, pre save vičinena le manušen a zdžana tumen jekhetane, hoj man te lašaren. Kala hine mire inepi.‘ “

O šabat

3 „ ‚Šov dživesa pes kerela buči, ale pro eftato džives ela o šabat, oda džives ela pro odpočinkos a zdžana tumen, hoj te lašaren le RAJES. Na kerena ňisavi buči, oda hin o šabat le RAJESKRO všadzik, kaj bešena.‘ “

*E Patraďi**

4 „ ‚Kala hin le RAJESKRE inepi, kana jekhetane lašarena le RAJES. Ľikerena len andre ola dživesa, so hine pre oda dine:
5 Andro ešebno čhon pro dešuštarto (14.) džives, sar zadžala o kham, chudela le RAJESKRI Patraďi.
6 Pro dešupandžto (15.) džives andre oda čhon hin le RAJESKRO inepos le Marengro bi o Kvasos a efta dživesa chana o mare bi o kvasos.
7 Andre ešebno džives na kerena ňisavi buči a zdžana tumen jekhetane, hoj man te lašaren.
8 Efta džives anena le RAJESKE e jagaľi obeta. Pro eftato džives na kerena ňisavi buči a pale tumen zdžana jekhetane, hoj te lašaren le RAJES.‘ “

E obeta le ešebne uľipnastar

9 O RAJ pale prevakerďa ko Mojžiš:
10 „Phen le Izraelitenge: ‚Sar avena andre odi phuv, savi tumenge dav, a skidena lakro uľipen upre, anen o ešebno snopos tumare uľipnastar le rašaske.
11 Ov hazdela upre oda snopos anglo RAJ, hoj pes oda te prilel vaš tumenge. Pre aver džives pal o šabat o rašaj oda hazdela upre.
12 Andre oda džives, sar anena o snopos, le RAJESKE anen the jekheberšeskre bakrores bi e chiba pre labarďi obeta.
13 Paš oda anena the e chabeneskri obeta: duj kili aro mišimen le olejoha pre obeta, so šukares voňinel le RAJESKE; paš oda mek ľitra mol pre moľakri obeta.
14 Dži akor, medik na anena le RAJESKE odi obeta, na chana o maro, o peko zrnos aňi o švižo zrnos. Kada zakonos hin pro furt prekal savore tumare pokoleňja všadzik, kaj bešena.‘ “

O inepos le Kurkengro†

15 „ ‚Rachinen avri efta cala kurke ole dživesestar pal o šabat, sar anďan o snopos pre hazdľi obeta.
16 Mušinen te rachinel penda dživesa – dži o ešebno džives pal ola efta kurke – a akor anena le RAJESKE e nevi chabeneskri obeta.
17 Dojekh famelija anela kheral duj mare pre hazdľi obeta. Pekena duj mare andral o duj kili aro le kvasoha a anena oda le RAJESKE pre hazdľi obeta tumare ešebne uľipnastar.

---

* **23:3** E hebrejiko čhib: Pesach † **23:14** E hebrejiko čhib: Šavuot

18 Jekhetane ole marenca anena the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba, jekhe
bikos the duje bakren pre labarďi obeta le RAJESKE. Anena len la chabeneskra
obetaha the la moľakra obetaha pre jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
19 Anena the jekhe capos pre obeta vaš o binos the duje jekheberšeskre bakroren
pre smiromoskri obeta.
20 O rašaj ole duje bakroren le mareha andral o ešebno uľipen hazdela upre anglo
RAJ pre hazdľi obeta. Kala obeti hine sveta le RAJESKE a patrinen le rašaske.
21 Andre oda džives tumen zdžana, hoj te lašaren le RAJES. Na kerena ňisavi buči.
Kada zakonos hin pro furt prekal savore tumare pokoleňja všadzik, kaj bešena.
22 Sar skidena upre o uľipen andre tumari phuv, ma skiden pal tumare maľi savoro
dži pal o agora aňi oda, so tumenge peľa pre phuv. Muken oda le čorenge the le
cudzincenge. Me som o RAJ, tumaro Del.‘ “

O inepos le Trubengro‡

23 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
24 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Andro eftato čhon pro ešebno džives tumen ela o
šabatoskro odpočinkos; zdžana tumen jekhetane, hoj te lašaren le RAJES, a trubinena
pro trubi.
25 Ma keren ňisavi buči, ale anen le RAJESKE e jagaľi obeta.‘ “

O Džives pro zmjereňje§

26 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
27 „Andre oda eftato čhon pro dešto džives ela o Džives pro zmjereňje. Zdžan
tumen jekhetane te lašarel le RAJES. Poscinen a pokorinen tumen a anen le RAJESKE
e jagaľi obeta.
28 Andre kada džives ma keren ňisavi buči, bo oda hin o Džives pro zmjereňje,
kana pes kerel o zmjereňje vaš tumenge anglo RAJ, tumaro Del.
29 Sako, ko pes na poscinďahas andre kada džives, ela tradlo het peskre
manušendar.
30 Zňičinava mire manušendar sakones, ko kerďahas andre kada džives varesavi
buči.
31 Ma keren ňisavi buči. Kada zakonos hin pro furt prekal savore tumare pokoleňja
všadzik, kaj bešena.
32 Ela oda prekal tumende o šabatoskro odpočinkos a poscinena tumen. Račatar
pro eňato džives andre oda eftato čhon dži rači pro dešto džives doľikeren tumaro
šabat.“

*O inepos le Stankengro**

33 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
34 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Andre oda eftato čhon pro dešupandžto džives
chudel o inepos le Stankengro prekal o RAJ, savo ľikerela efta dživesa.
35 Pro ešebno džives na kerena ňisavi buči a zdžana tumen, hoj te lašaren le RAJES.
36 Efta dživesa anena le RAJESKE e jagaľi obeta. Pro ochtoto džives tumen pale
zdžana jekhetane, hoj te lašaren le RAJES, a anena e jagaľi obeta le RAJESKE. Oda hin
o inepos, kana tumen zdžana te lašarel le RAJES a na kerena ňisavi buči.

37 Kala hine le RAJESKRE inepi, pre save vičinena le manušen jekhetane, hoj
te lašaren le RAJES. Anena le RAJESKE e labarďi obeta, e chabeneskri obeta, e
smiromoskri obeta the e moľakri obeta pal oda, savi obeta kampel te anel pre oda
ineposkro džives.

---

‡ **23:22** E hebrejiko čhib: Jom terua § **23:25** E hebrejiko čhib: Jom kipur * **23:32** E hebrejiko čhib: Sukot

38 Kala obeti anena le RAJESKE mek paš ola obeti, so pes imar kerel prekal o RAJ:
o obeti pro šabatoskre dživesa, o obeti, save pes anel vaš oda, hoj pes del lav, the o
obeti, save den korkore pestar.
39 Pro dešupandžto (15.) džives andro eftato čhon, paloda, sar skidňan upre o
uľipen, oslavinena le RAJESKRO inepos efta dživesa. Pro ešebno the pro ochtoto
džives ela o šabatoskro odpočinkos.
40 Andro ešebno džives lena o ovocje pal o nekfeder stromi, o palmova konara,
o konara pal o prajtengre stromi the o konara pal o paňengre virbi a efta džives
radisaľona anglo RAJ, tumaro Del.
41 Oslavinen kada inepos efta džives andro berš. Kada zakonos hin pro furt prekal
savore tumare pokoleňja. Oslavinen les andro eftato čhon.
42 Efta dživesa dživen avri tel o streškici. Savore Izraeliti dživena tel o streškici,
43 hoj savore tumare pokoleňja te džanen, hoj diňom le Izraelitenge te dživel tel o
streškici, sar len iľom avri andral o Egipt. Me som o RAJ, tumaro Del.‘ “
44 Kavke o Mojžiš vakerelas le Izraelitenge pal o inepi, so diňa o RAJ.

24

O olejos andro svietňikos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge, hoj tuke te anen o žužo olivovo olejos, hoj o švetlos furt
te labol andro svietňikos.
3 O Aron pes starinela pal oda, hoj o švetlos te labol račatar dži tosara anglo RAJ
andro Svetostankos anglo pochtan, pal savo hin e archa la zmluvakri. Kada prikazis
mušinen te doľikerel tumare pokoleňja pro furt.
4 O Aron furt dela varekaske pes te starinel pal o lampi pro žužo somnakuno
svietňikos anglo RAJ.“

O sveta mare

5 „Le o nekfeder aro a pek olestar dešuduj mare, jekh maro duje kilendar.
6 Thov len anglo RAJ pro žužo somnakuno skamind a sthov len andro duj šori, šov
mare andre jekh šoros.
7 Paš dojekh šoros thov o žužo kaďidlos, savo pes labarela vaš o mare sar jagaľi
obeta le RAJESKE.
8 Kala mare ena furt thode anglo RAJ pre dojekh šabat. Kada pes kerela vaš o
Izraeliti sar večno zmluva.
9 O mare ena prekal o Aron the prekal leskre čhave. Chana len pro sveto than,
bo oda hin igen sveto kotor le RAJESKRE jagale obetendar prekal o rašaja. Kada hin
prekal lende pro furt.“

O meriben vaš o košiben

10 Jekhvar geľa maškar o Izraeliti jekh murš, saves sas daj Izraeličanka a dad
Egipťanos, a vesekedinďa pes avre Izraelitaha andro taboris.
11 E daj ole muršeskri pes vičinelas Šelomit a sas le Dibriskri čhaj andral o kmeňos
Dan. Oda murš namištes vakerelas pro Del a košelas. Avke les ande ko Mojžiš.
12 Phandle les andre, medik lenge o RAJ na phenela so leha te kerel.
13 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
14 „Ľidža oles, ko košelas le Devles, avri andral o taboris. Ode leske savore, ko les
šunde te košel, thovena o vasta pro šero a savore manuša les murdarena le barenca.
15 Phen le Izraelitenge: ‚Sako, ko košľahas le Devles, ľidžala vaš peskro binos o
trestos.

16 Sako, ko namištes vakerďahas pre le RAJESKRO nav, mušinel te merel. Či
ela cudzincos abo Izraelitas, savore manuša les murdarena le barenca, te namištes
vakerela pre le RAJESKRO nav.
17 Sako, ko murdarela manušes, ela murdardo.
18 Sako, ko murdarela varekaske le džviros, mušinela leske te del pale avre džviros;
o dživipen vaš o dživipen.
19 Oleske, ko dukhavela varekas, ela kerdo avke, sar kerďa ov:
20 o phago kokalos vaš o phago kokalos, e jakh vaš e jakh, o dand vaš o dand. Savi
dukh kerďa avreske, ajsi dukh ela kerďi the leske.
21 Oda, ko murdarela varekaske le džviros, mušinela leske te del pale vaš oda
džviros, ale oda, ko murdarela manušes, ela murdardo.
22 Jekh zakonos ela prekal o cudzincos the prekal o Izraelitas. Me som o RAJ, tumaro
Del.‘ “
23 Sar kada o Mojžiš phenďa le Izraelitenge, ľigende avri andral o taboris oles, ko
košelas, a murdarde les le barenca. O Izraeliti kerde avke, sar oda o RAJ prikazinďa
le Mojžišoske.

25

E phuv peske odpočovinela eftato berš

1 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš pro verchos Sinaj:
2 „Phen le Izraelitenge: ‚Sar avena andre phuv, savi tumenge dav, odpočovinela
peske e phuv a ľikerela o šabat prekal o RAJ sako eftato berš.
3 Šov berš sadzineha pre tiri maľa, šov berš strihineha tiri viňica a skideha lengro
uľipen.
4 Ale pro eftato berš peske e phuv mušinel te odpočovinel, ela la o šabatoskro
odpočinkos – o šabat prekal o RAJ. Ma sadzin pre tiri maľa aňi ma strihin tiri viňica.
5 Ma skide oda, so bariľa korkoro pestar, ma skide o hroznos pal tiri viňica. Oda
berš peske e phuv odpočovinela.
6 Savoro, so pre phuv barola andre oda berš, šaj chaha tu, tiro sluhas, tiri služka,
tiro robotňikos the cudzincos, savo bešel ke tute.
7 The tiro dobitkos the o džviri, so hine andre tiri phuv, šaj chana savorestar, so
upre barola.‘ “

O Radišagoskro berš

8 „ ‚Rachin avri efta šabatoskre berša – eftavar po efta – oda hin saranda the eňa
(49) berša.
9 Paľis pes trubinela zorales pro bakrano rohos pro dešto džives andro eftato čhon,
andro Džives pro zmjereňje. Trubinela pes pal caľi phuv.
10 Avke pošvecinena o pendato berš a dena te džanel savore manušenge andre
tumari phuv, hoj hin e sloboda. Oda ela o Radišagoskro Berš prekal tumende, kana
sako chudela pale peskro majetkos a sako, ko sas bikendo sar otrokos, ela premuklo
a džala pale paš peskri famelija.
11 O pendato berš ela prekal tumende o Radišagoskro Berš. Ma sadzinen aňi ma
skiden oda, so bariľa korkoro pestar, aňi ma skiden o hroznos, savo bariľa, kajte e
viňica na sas strihimen.
12 O Radišagoskro Berš ela prekal tumende sveto. Chana ča oda, so barola pre maľa
korkoro pestar.‘ “

Sar te bikenel abo te cinel e maľa

13 „ ‚Andre kada Radišagoskro Berš sako chudela pale peskro majetkos.
14 Vašoda te bikeneha tumare manušenge varesavi phuv abo te la lendar cineha,
ker oda mištes.

15 Te cineha tumare manušestar e maľa, počineha leske pal oda, keci berša pregele
pal o Radišagoskro Berš. Ov tuke bikenela pal oda, keci berša tuke ačhel te skidel
upre o uľipen dži o Radišagoskro Berš.
16 Te ačhela buter berša, mangela pes buter vaš e maľa; te ačhel frimeder berša,
mangela pes frimeder. Bo pes bikenel pal oda, keci berša pes skidela upre o uľipen.
17 Ma thoven avri jekh avreha. Daran tumen le Devlestar, bo me som o RAJ, tumaro
Del.
18 Doľikeren mire prikazaňja, šunen mire zakoni a dživen pal lende, hoj te bešen
andro smirom andre tumari phuv.
19 E phuv tumenge anela peskro uľipen, chana čales a bešena ode andro smirom.
20 Tumen šaj phučen: „So chaha pro eftato berš, te na sadzinaha aňi na skidaha
upre o uľipen?“
21 Pro šovto berš tumen požehňinava avke, hoj tumenge barola dos uľipen pro trin
berš.
22 Sar sadzinena pro ochtoto berš, chana le phurane uľipnastar, medik na dobarola
o uľipen pro eňato berš.‘ “
23 „ ‚E phuv pes našťi bikenel pro furt, bo hiňi miri. Tumen san ke ma ča sar o
cudzinci the sar ola, ko kade ča bešen.
24 Andre caľi tumari phuv mušinen te kerel avke, hoj pes e phuv, so sas bikenďi, te
del te odcinel pale.
25 Te vareko le Izraelitendar ačhela čoro a mušinela te bikenel peskri phuv, akor
mušinel te avel leskri nekpašeder famelija a te cinel la pale.
26 Te ole manušes na ela ňiko, ko šaj odi maľa cinďahas avri, a paľis oda manuš
barvaľola a ela les pre oda, hoj la te cinel pale,
27 rachinela avri o berša, kanastar e maľa bikenďa a počinela oleske, kaske la
bikenďa pal oda, keci berša ačhen dži o Radišagoskro Berš. Kavke dochudela pale
peskri maľa.
28 Ale te les na ela pre oda, hoj la te cinel pale, akor odi maľa, so bikenďa, ačhela
oleske, ko la cinďa, dži o Radišagoskro Berš. Andro Radišagoskro Berš pes odi maľa
dela pale ole manušeske, ko la bikenďa, a kavke dochudela pale peskri maľa.‘ “

Sar te bikenel abo te cinel o kher

29 „ ‚Te vareko bikenela peskro kher andro foros ohradzimen le murenca, ela les
berš pre oda, hoj les te cinel pale akorestar, kanastar les bikenďa. Jekh calo berš les
šaj cinel pale.
30 Ale te les na cinela pale tel jekh berš, oda kher andre oda foros ačhela oleske, ko
les cinďa, the leskre potomkenge pro furt. Oda, ko les cinďa, na mušinela te del pale
oda kher aňi pro Radišagoskro Berš.
31 Ale o khera andro gava, save nane ohradzimen le murenca, pes rachinena avke
sar o maľi. Oda, ko bikenďa o kher, šaj les cinela pale, abo šaj užarel pro Radišagoskro
Berš, kana les chudela pale.
32 No andro fori le Levitengre peske o Leviti furt šaj cinen pale peskre khera.
33 Te vareko le Levitendar peske na cinela pale oda kher andre peskro foros, ta
chudela les pale pro Radišagoskro Berš, bo o khera andro fori le Levitengre hine
lengro ďeďictvos maškar o Izraeliti.
34 Ale o maľi pašal lengre fori pes našťi bikenen, bo hine lengro ďeďictvos pro
furt.‘ “

Te na pes lel interesis le Izraelitendar

35 „ ‚Te vareko le Izraelitendar ačhela čoro a na ela les pro chaben, ta pomožinen
leske avke, sar oda kerďanas olenge, ko avle te bešel andre tumari phuv, sar cudzinci,
hoj te dživen maškar tumende.

36 Ma len lestar ňisavo interesis, ale daran tumen le Devlestar a domuken leske te
dživel paš tumende.
37 Ma den les kečeň love interesiha; ma den les chaben avke, hoj upre vareso te
zaroden.
38 Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt, hoj tumenge te
dav o Kanaan a te avav tumaro Del.‘ “

O prikazi pal o otroka

39 „ ‚Te vareko le Izraelitendar ačhela čoro a bikenela pes tuke otrokoske, ma de
leske te kerel le otrokoskri buči.
40 Ľiker les avke sar oles, kas iľal andre buči, abo sar oles, ko avľa te bešel andre
tiri phuv. Mi kerel prekal tu buči dži o Radišagoskro Berš.
41 Paľis tutar džala het the le čhavenca a avela pale ke peskri famelija, paš o
majetkos peskre dadengro.
42 Vašoda, hoj o Izraeliti hine mire služobňika, saven iľom avri andral o Egipt, našťi
len te bikenel sar otroken.
43 Ma av pre lende nalačho the zoralo, ale dara tut tire Devlestar.
44 Ole narodendar, so hine pašal tumende, šaj tumenge cinen otrokos abo otrokiňa.
45 Šaj cinen otrokenge the le čhaven le cudzincendar, save dživen maškar tumende.
Kajse čhave, so uľile andre tumari phuv, šaj tumenge patrinen.
46 Šaj len muken tumare čhavenge sar ďeďictvos, šaj ačhen tumare otrokenge pro
furt. Ale ma aven zorale pre tumare phrala, pro Izraeliti.
47 Te o cudzincos, savo avľa paš tute te bešel, barvaľola a tiro phral le Izraelitendar
ačhela čoro a bikenela pes le cudzincoske, abo varesave čhaske andral leskri famelija,
48 the avke pes šaj cinel avri, kajte pes bikenďa. Šaj les cinel avri vareko andral
leskri famelija:
49 či o bačis abo le bačiskro čhavo, vaj vareko aver leskra famelijatar. Abo te paľis
les pre oda ela, šaj pes cinela avri korkoro.
50 Paľis le kupcoha rachinela avri o berša, kanastar pes leske bikenďa, dži o
Radišagoskro Berš. Vaš peskro premukľiben počinela ajci, keci pes počinďahas le
robotňikoske vaš ajci berša.
51 Te mek ela but berša dži o Radišagoskro Berš, počinela buter vaš peskro
premukľiben;
52 te ela frimeder, počinela vaš peskro premukľiben frimeder pal oda, keci berša
ačhen dži o Radišagoskro Berš.
53 O cudzincos pes ke leste mušinel te ľikerel sar ko robotňikos, savo sas ilo andre
buči berš pre beršeste. Mušines te dodikhel, hoj pes leha te na kerel zorales.
54 Ale te na ela kavke avricindo, ela premuklo peskre čhavenca pro Radišagoskro
Berš,
55 bo o Izraeliti hine mire služobňika. Hine mire sluhi, saven iľom avri andral o
Egipt. Me som o RAJ, tumaro Del.‘ “

26

Te na pes kerel o modli

1 „ ‚Ma keren tumenge le devloren aňi ma ačhaven o avrirezimen modli aňi sochi
aňi o barune slupi andre tumari phuv, hoj angle lende te banďon. Bo me som o RAJ,
tumaro Del.
2 Doľikeren mire šabatoskre dživesa a mi el tumen pačiv angle miro Svetostankos.
Me som o RAJ.‘ “

Te o Izrael dživela pal mire zakoni, ela požehňimen

3 „ ‚Te dživena pal mire zakoni a doľikerena mire prikazaňja,
4 akor tumenge bičhavava o brišind andro spravno časos, e phuv dela peskro uľipen a o stromi peskro ovocje.
5 Barola tumenge ajci zrnos, hoj les skidena upre mek akor, sar pes skidel upre o hroznos, a o hrozni skidena upre mek akor, sar pes sadzinel. Ela tumen pherdo chaben, chana tumenge a dživena bi e dar andre tumari phuv.
6 Dava o smirom andre phuv, a sar sovena, ňiko tumen na daravela avri. Tradava het le dzive džviren andral e phuv a imar šoha na ela o mariben andre tumari phuv.
7 Džana pre tumare ňeprijaťeľa a on merena tumara šabľatar.
8 Tumare pandž džene denašena pal o šel (100) a tumare šel džene denašena pal o deš ezera (10 000). Avke tumare ňeprijaťeľa ena murdarde tumara šabľaha.
9 Visarava man ke tumende, dava tumen but čhave, kerava tumendar igen but a doľikerava tumenca miri zmluva.
10 Barola tumenge ajci uľipen, hoj lestar chana calo berš a mek les mušinena te pratinel avri, hoj te keren than prekal o nevo.
11 Kerava mange maškar tumende miro kher a na džungľona mange.
12 Phirava maškar tumende; me avava tumaro Del a tumen avena mire manuša.
13 Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen iľom avri andral o Egipt, hoj te na aven imar lengre otroka. Phagerďom tumenge o pharo jarmos, hoj tumen te rovňinen avri a te hazden o šero upre.‘ “

Te o Izrael na šunela le Devles, ela mardo

14 „ ‚Ale te man na šunena a na doľikerena mire prikazaňja,
15 te na kamena te dživel pal mire zakoni, te tumenge džungľona mire prikazi, te na kerena pal savore mire prikazaňja a avke na doľikerena miri zmluva,
16 akor tumenge kerava kada: Mukava pre tumende e bari dar, o džungale nasvaľibena the o horučki, so demen andro jakha a slabisaren o ťelos. Sadzinena tumaro zrnos, ale pre ňisoste, bo chana les tumare ňeprijaťeľa.
17 Džava pre tumende a tumare ňeprijaťeľa tumen zňičinena; vladňinena tumenge ola, ko tumen našťi avri ačhen; denašena, kajte pre tumende ňiko na džala.
18 Te man aňi akor na šunena, marava tumen vaš tumare bini eftavar buter.
19 Prephagava tumaro zacato baripen a na dava tumen o brišind: O ňebos ela sar trast a tumari phuv zoraľi sar brondzos.
20 Tumari buči ela pre ňisoste, bo andre tumari phuv na barola o uľipen a o stromi na anena peskro ovocje.
21 Te mek furt tumen mange ačhavena a na kamena man te šunel, dothovava pre tumende eftavar buter pharipen vaš tumare bini.
22 Bičhavava pre tumende le dzive džviren, save tumenge murdarena le čhaven, zňičinena tumaro dobitkos a mukena tumendar ajci frima, hoj tumare droma ačhena omukle.
23 No te na sikľona aňi pal kala veci a mek furt tumen mange ačhavena,
24 akor man the me ačhavava tumenge a marava tumen vaš tumare bini eftavar buter.
25 Bičhavava pre tumende e šabľa, savi pes pomsťinela vaš oda, hoj na doľikerďan e zmluva. Sar tumen džana te garuvel andre tumare fori, mukava pre tumende o meribnaskro nasvaľiben a dava tumen andro vasta le ňeprijaťeľenge.
26 Sar tumenge zňičinava o skladi le chabeneskre, akor deš džuvľija pekena andre jekh bov o maro a rozďelinena tumenge les pre vaha; chana les, ale na čaľona lestar.
27 Te man aňi akor na šunena a mek furt tumen mange ačhavena,
28 akor man the me pre tumende ačhavava mira choľaha a marava tumen vaš tumare bini eftavar buter.

29 Bokhatar chana tumare čhaven the tumare čhajen.
30 Zňičinava tumare uče thana pro lašariben; phagerava tumare kaďidloskre oltara
a tumare mule ťela čhivava pre tumare nadžide modli a tumen mange džungľona.
31 Tumare fori rozburinava a zňičinava tumare sveta thana; e voňa tumare
obetendar na prilava.
32 Me avke zňičinava e phuv, hoj predarana mek the o ňeprijaťeľa, save la zalena.
33 Roztradava tumen maškar o narodi a lava avri e šabľa, hoj pal tumende te džav.
Tumari phuv ačhela omukľi a tumare fori ačhena rozburimen.
34 Avke tumari phuv peske odpočovinela pal calo časos, so ela omukľi, medik tumen
avena andre phuv tumare ňeprijaťeľengri, a ela la peskre šabatoskre berša.
35 Calo časos, so ela omukľi, peske e phuv odpočovinela, bo našťi odpočovinelas
pro šabatoskre berša, sar andre bešenas.
36 Olenge, ko tumendar ačhena te dživel andre phuv le ňeprijaťeľengri, anava e
dar andro jile. Mekča šunena, hoj e balvajori phurdel pre prajta, imar denašena.
Denašena, sar te denašľanas andral o mariben, a perena, kajte pre tumende ňiko na
džala.
37 Perena jekh pre aver, sar te denašľanas andral o mariben, kajte pre tumende
ňiko na džala; na ela tumen zor te obačhel angle tumare ňeprijaťeľa.
38 Merena maškar o aver narodi; e phuv le ňeprijaťeľengri tumen chala tele.
39 Ola, ko tumendar ačhena te dživel, merena andre phuv peskre ňeprijaťeľengri
vaš peskro nalačhipen a kirňona vaš o nalačhipen peskre dadengro.‘ “

Te vareko viznavinela peskre bini, ela leske odmuklo

40 „ ‚Ale šaj pes ačhel, hoj tumare čhave viznavinena peskri vina a the e vina peskre
dadengri, save sas mange napačivale a pes ačhavenas pre mande,
41 a vašoda man the me ačhaďom pre lende a anďom len andre phuv le
ňeprijaťeľengri. Akor, te pes lengre naobrezimen jile pokorinena, a sar imar
ľigenena o trestos vaš peskro binos,
42 leperava mange pre miri zmluva le Jakoboha, pre miri zmluva le Izakoha the pre
miri zmluva le Abrahamoha; leperava mange pre odi phuv.
43 E phuv ela omukľi le manušendar, hoj peske te odpočovinel vaš ola šabatoskre
berša, so la na sas. Ela zamukľi, medik o manuša na počinena vaš peskro binos, bo
na kamenas te dživel pal mire prikazi a džungľile lenge mire zakoni.
44 Ale aňi akor, sar ena andre phuv le ňeprijaťeľengri, len na odčhivava a na
džungľona mange avke, hoj len calkom te zňičinav a te prephagav lenca miri zmluva.
Me som o RAJ, lengro Del.
45 Vaš lenge mange leperava pre zmluva lengre dadenca, saven iľom avri andral o
Egipt anglo jakha savore narodengre, hoj te avav lengro Del. Me som o RAJ.‘ “

46 Kala prikazi, zakoni the prikazaňja diňa o RAJ maškar peste the maškar o Izraeliti
prekal o Mojžiš pro verchos Sinaj.

27

O prikazaňja pal o veci, so pes oddel le RAJESKE la veraha

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Te vareko iľahas vera, hoj oddela varekas te služinel
ča le RAJESKE, oda oddino manuš šaj el oslobodzimen andral e vera avke, hoj pes vaš
leske počinela kajci love:
3 Vaš o murš, biše beršendar dži šovardeš berš, pes počinela penda rupune šekli
– ajse, save hin andro Svetostankos –

4 a vaš e džuvľi pes počinela tranda rupune šekli.
5 Vaš o murš, pandže beršendar dži biš berš, pes počinela biš šekli a vaš e džuvľi deš.
6 Vaš o muršoro, jekhe čhonestar dži pandž berš, pes počinela pandž šekli a vaš e čhajori trin.
7 Vaš o murš, saveske hin šovardeš berš a buter, pes počinela dešupandž šekli a vaš e džuvľi deš.
8 Te oda, ko lel vera, uľahas igen čoro a našťi ajci počinďahas, akor ačhaveha anglo rašaj oles, ko sas oddino le RAJESKE. A o rašaj phenela, keci kampel vaš leste te počinel pal oda, pre soste hin oles, ko iľa vera.
9 Te vareko iľahas vera, hoj oddela le RAJESKE varesave džviros sar daros, akor oda džviros dino le RAJESKE ačhela sveto.
10 Našťi les te čerinel aňi našťi te del le nalače džviros vaš o lačho abo le lače džviros vaš o nalačo. Ale te the avke ela čerimen jekh džviros vaš aver, soduj džviri ena sveta prekal o RAJ.
11 Te oda ela varesavo nažužo džviros, so pes na anel le RAJESKE pre obeta, akor pes mi ačhavel ole džviros anglo rašaj.
12 O rašaj phenela, keci hin leskri cena pal oda, savo oda džviros hino, či hino lačho abo na. Ajsi cena, savi o rašaj phenela, ajsi ela.
13 A te les oda manuš kamela te cinel avri, dothovela paš odi cena biš percent.
14 Te vareko oddela le RAJESKE peskro kher sar sveto daros, o rašaj phenela, keci hin leskri cena pal oda, savo oda kher hino, či hino lačho abo na. Ajsi cena, savi o rašaj phenela, ajsi ela.
15 A te oda manuš, savo oddiňa peskro kher le RAJESKE, les kamela te cinel avri, dothovela paš odi cena biš percent a ela pale leskro.
16 Te vareko oddela le RAJESKE vareso peskra maľatar, savi hiňi andral leskro ďeďictvos, lakri cena pes rachinela pal oda, keci pre late kampel semena te sadzinel: deš šekli pes rachinela vaš o biš kili jačmeňis.
17 Te peskri maľa le RAJESKE oddela andro Radišagoskro berš, rachinela pes cali cena.
18 Te peskri maľa oddela imar pal o Radišagoskro berš, o rašaj leske rachinela e cena pal o berša, so ačhen dži o aver Radišagoskro berš, a odrachinela pes la caľa cenatar.
19 A te oda manuš kamela te cinel avri peskri ďeďično maľa, so diňa le RAJESKE, akor dothovela paš lakri cena mek biš percent a ela pale leskri.
20 No te e maľa na cinela pale avri a bikenela la avre manušeske, akor la imar šoha našťi cinela pale.
21 Pro Radišagoskro berš ačhela odi maľa sveto le RAJESKE; ela oddiňi imar pro furt. Ačhela le rašajenge sar lengro majetkos.
22 Te vareko oddela le RAJESKE e maľa, savi varekastar cinďa, savi na chudňa peskra famelijatar sar ďeďictvos,
23 akor o rašaj rachinela e cena vaš e maľa dži o Radišagoskro berš a mek oda džives počinela oda manuš le RAJESKE odi cena sar o sveto daros.
24 Andro Radišagoskro berš pes e maľa dela pale oleske, kastar sas cinďi a kaske patrinel sar ďeďictvos.
25 Dojekh cena pes rachinela avri pal ola šekli, save hin andro Svetostankos.
26 Ale ňiko te na oddel le RAJESKE le džviros, savo uľol ešebno, bo oda the avke patrinel le RAJESKE sar ešebno; či bikos abo bakro, hin oda le RAJESKRO.
27 Te oda džviros ela nažužo, akor les šaj cinela avri pal oda, savi ela leskri cena, a dothovela paše mek biš percent. Te les na cinela avri, bikenela pes pal oda, savi ela leskri cena.

28 Ale ňič olestar, so les hin a oddiňa imar pro furt le RAJESKE – či oda hin manuš,
džviros vaj ďeďično maľa – našťi pes bikenel aňi cinel avri. Savoro, so hin oddino
imar pro furt, hin igen sveto le RAJESKE.
29 Ňisavo manuš, savo hin oddino imar pro furt, pes našťi cinel avri; mušinel te
merel.
30 O ďesjatki savorestar pal e maľa – o zrnos pal e maľa the o ovocje pal o stromi –
patrinen le RAJESKE. Hine sveta le RAJESKE.
31 Te vareko kamel te cinel avri vareso peskre ďesjatkendar, dothovela paše biš
percent.
32 Savore ďesjatki le dobitkostar the le bakrendar – dojekh dešto džviros, savo
predžal prekal e paca le pasťjeriskri – ela sveto le RAJESKE.
33 Na dikhela pes pre oda, či hin oda džviros lačho abo na, aňi pes našťi čerinel
vaš aver. Ale te pes the avke čerinďahas, soduj džviri ena sveta a našťi len te cinel
avri.‘ “

34 Kala hin o prikazaňja, save diňa o RAJ le Mojžišoske pro verchos Sinaj prekal o
Izraeliti.

Numeri
Štarto zvitkos le Mojžišoskro

O Izraeliti hine zgende pre pušťa

1 Ešebno džives andro dujto čhon andro dujto berš pal oda, sar o Izraeliti avle
avri andral o Egipt pre pušťa Sinaj, o RAJ prevakerďa ko Mojžiš andro Svetostankos
a phenďa leske:
2 „Tu the o Aron zgenen savore Izraeliten pal lengre fajti the fameliji avke, hoj te
el pisimen andre o nav dojekhe muršeskro
3 andral o Izrael, kaske hin biš (20) berš the buteder a savo šaj džal andro mariben.
A thovena len andro maribnaskre čati.
4 Andral dojekh kmeňos tumenge mi pomožinel jekh famelijakro vodcas.
5 Kala hine o nava ole muršengre, so tumenge pomožinena:

Andral le Rubenoskro kmeňos o Elicur, le Šedeuroskro čhavo;
6 andral le Šimeonoskro o Šelumiel, le Curišadajoskro čhavo;
7 andral le Judaskro o Nachšon, le Aminadaboskro čhavo;
8 andral le Jisacharoskro o Netaneel, le Cuaroskro čhavo;
9 andral le Zebulunoskro o Eliab, le Chelonoskro čhavo;
10 le Jozefoskre čhavendar:
andral le Efrajimoskro kmeňos o Elišamas, le Amichudoskro čhavo,
andral le Menašeskro o Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo;
11 andral le Benjaminoskro o Abidan, le Gideoniskro čhavo;
12 andral le Danoskro o Achiezer, le Amišadajoskro čhavo;
13 andral le Ašeroskro o Pagiel, le Ochranoskro čhavo;
14 andral le Gadoskro o Eljasaf, le Deueloskro čhavo;
15 andral le Naftaliskro o Achiras, le Enanoskro čhavo.“
16 Kala savore sas avrikidle sar vodci upral peskre kmeňi.

17 Kala dešuduj (12) murša pomožinenas le Mojžišoske the le Aronoske
18 a ešebno džives andro dujto čhon zvičinde jekhetane savore manušen. Paľis
pisinde andre lengre nava pal lengre fajti the fameliji. Savore muršen, savenge sas
biš (20) berš a buteder, rachinenas a pisinenas andre,
19 avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske. On len pisinde andre pre pušťa Sinaj.

20 Savore murša, savenge sas biš berš a buteder, save šaj gele andro mariben, sas
pisimen andre pal lengre kmeňi the fameliji. Ešebno sas pisimen andre le Rubenoskro
kmeňos, bo ov sas le Jakoboskro nekphureder čhavo. Kajci murša sas pisimen andre:

21 Andral o kmeňos le Rubenoskro: 46 500
22-23 Andral o kmeňos le Šimeonoskro: 59 300
24-25 Andral o kmeňos le Gadoskro: 45 650
26-27 Andral o kmeňos le Judaskro: 74 600
28-29 Andral o kmeňos le Jisacharoskro: 54 400
30-31 Andral o kmeňos le Zebulunoskro: 57 400
32-33 Andral o kmeňos le Efrajimoskro: 40 500
34-35 Andral o kmeňos le Menašeskro: 32 200
36-37 Andral o kmeňos le Benjaminoskro: 35 400

38-39 Andral o kmeňos le Danoskro: 62 700
40-41 Andral o kmeňos le Ašeroskro: 41 500
42-43 Andral o kmeňos le Naftaliskro: 53 400.

44 Kalen zgende o Mojžiš the o Aron jekhetane le dešuduje vodcenca, dojekhes pal peskro kmeňos.
45 Zgende savore Izraeliten pal lengre kmeňi, kaske sas biš berš the buter a save šaj gele andro mariben.
46 Savore jekhetane sas 603 550 murša.

Le Levitengri služba

47 Ale o murša andral o kmeňos Levi na sas lenca pisimen andre.
48 Bo o RAJ phenďa le Mojžišoske:
49 „Sar pisineha le Izraeliten andre, ma rachin paš lende o kmeňos Levi.
50 Ale ačhav len andre oda, hoj pes te starinen pal o Svetostankos the pal leskro sersamos. Hordinena les savoreha, so andre hin; starinena pes pal leste a rozthovena peske o taboris pašal o Stanos.
51 Sar o Svetostankos prehordinena dureder, on les mušinena te rozkidel, a sar taborinena avrether, mušinena les te ačhavel pale. Aver džene našťi džan paš o Svetostankos, bo oda dženo mušinďahas te merel.
52 Okla Izraeliti bešena andre peskre stani, dojekh kmeňos andre peskro taboris a paš peskri zastava.
53 Ale o Leviti peske ačhavena o stani pašal o Svetostankos, hoj te na avel miri choľi pro Izraeliti. O Leviti stražinena o Svetostankos.“
54 O Izraeliti kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

2

O poradkos andro taboris le Izraelitengro

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „O Izraeliti taborinena sako paš peskri zastava a paš peskra fajtakro znakos. Taborinena dureder le Svetostankostar pal savore seri.

O kmeňi pre vichodno sera

3 Pre vichodno sera le Svetostankostar o kmeňos Juda the o fajti, so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Nachšon, le Aminadaboskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Juda.
4 Paš leste ena 74 600 murša, save šaj džan andro mariben.
5 Paš lende taborinela le Jisacharoskro kmeňos a leskro vodcas ela o Netaneel, le Cuaroskro čhavo.
6 Paš leste ena 54 400 murša.
7 O vodcas andre Zebulunoskro kmeňos ela o Eliab, le Chelonoskro čhavo.
8 Paš leste ena 57 400 murša.
9 Savore murša andral o taboris Juda, save šaj džan andro mariben, hine 186 400. On džana ešebna pro drom.

O kmeňi pre južno sera

10 Pre južno sera le Svetostankostar o kmeňos Ruben the o fameliji, so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Elicur, le Šedeuroskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Ruben.
11 Paš leste ena 46 500 murša.
12 Paš lende taborinela le Šimeonoskro kmeňos. Lengro vodcas ela o Šelumiel, le Curišadajoskro čhavo.

13 Paš leste ena 59 300 murša.
14 Paš lende ela o kmeňos Gad. Lengro vodcas ela o Eljasaf, le Reueloskro čhavo.
15 Paš leste ena 46 650 murša.
16 Savore murša andral o taboris Ruben, save šaj džan andro mariben, hin 151 450 murša. On džana dujte pro drom.

O Svetostankos

17 Pal o ešebno the dujto taboris džalas o taboris Levi le Svetostankoha a pal lende džanas okla duj tabora. Avke sar ačhavena o stani andro taboris, avke the džana, dojekh pre peskro than a pal peskri zastava.

O kmeňi pre zapadno sera

18 Pre zapadno sera le Svetostankostar o kmeňos Efrajim the o fajti, so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Elišamas, le Amichudoskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Efrajim.
19 Paš leste ena 40 500 murša.
20 Paš leste taborinela o kmeňos Menaše. Lengro vodcas ela o Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo.
21 Paš leste ena 32 200 murša.
22 Paš lende ela o kmeňos Benjamin. Lengro vodcas ela o Abidan, le Gideoniskro čhavo.
23 Paš leste ena 35 400 murša.
24 Savore murša andral o taboris Efrajim, save šaj džan andro mariben, hin 108 100 murša. On džana trite pro drom.

O kmeňi pre severno sera

25 Pre severno sera le Svetostankostar o kmeňos Dan the o fajti, so lenca phirenas, taborinena paš peskri zastava. O Achiezer, le Amišadajoskro čhavo, ela vodcas andro kmeňos Dan.
26 Paš leste ena 62 700 murša.
27 Paš leste taborinela o kmeňos Ašer. Lengro vodcas ela o Pagiel, le Ochranoskro čhavo.
28 Paš leste ena 41 500 murša.
29 Paš lende taborinela o kmeňos Naftali. Lengro vodcas ela o Achiras, le Enanoskro čhavo.
30 Paš leste ena 53 400 murša.
31 Savore murša andral o taboris Dan, save šaj džan andro mariben, hin 157 600 murša. On džana posledna pro drom pal peskre zastavi.“

32 Kala hine o Izraeliti zgende pal peskre fameliji. Savore murša andro tabora pal peskre čati hine jekhetane 603 550 murša.
33 Ale o kmeňos Levi na sas pisimen andre okle kmeňenca, avke sar o RAJ phenďa le Mojžišoske.

34 O Izraeliti kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske. Kavke ačhavenas o stani paš peskre zastavi a avke džanas pro drom pal peskre kmeňi the fameliji.

3

Le Aronoskre čhave

1 Kada hin o rodokmeňos le Aronoskro the le Mojžišoskro andro časos, sar o RAJ prevakerďa ko Mojžiš pro verchos Sinaj.

2 Kala hine le Aronoskre čhave: Ešebno o Nadab, paľis o Abihu, o Eleazar the o
Itamar.
3 On sas ačhade a pomazimen andre rašajiko služba.
4 O Nadab the o Abihu mule anglo RAJ, sar obetinde le RAJESKE la jagaha, so na sas
sveto. Len na sas čhave, a vašoda kerenas e rašajiko služba o Eleazar the o Itamar,
medik dživelas lengro dad o Aron.

O Leviti odďelimen pre služba

5 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
6 „An calo kmeňos Levi anglo rašaj Aron, hoj leske te pomožinen andre služba.
7 On kerena savore službi vaš leske the vaš savore Izraeliti anglo Svetostankos.
8 Starinena pes pal savoro, so hin andro Svetostankos, a kerena savoro, so kampel
andre služba vaš o Izraeliti.
9 O kmeňos Levi deha le Aronoske the leskre čhavenge, hoj lenge te pomožinen;
on ena odďelimen prekal lende savore Izraelitendar.
10 Ačhaveha le Aron the leskre čhaven andre rašajiko služba. Te oda kamela te
kerel vareko aver, ela murdardo.“
11 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
12 „Me mange le Leviten kidňom avri le Izraelitendar. Iľom mange len vaš savore
ešebna čhave, save uľon le dajenge. O Leviti hine mire.
13 Mire hine savore ešebna čhave. Sar andro Egipt murdarďom savoro, so ešebno
uľiľa, odďelinďom mange savoro ešebno andral o Izrael le manušendar the le
dobitkostar. Hine mire, me som o RAJ.“

O Leviti zgende

14 Pre pušťa Sinaj o RAJ phenďa le Mojžišoske:
15 „Kamav, hoj te zgenes savore Leviten pal lengre fameliji the fajti. Zgen dojekhe
muršes, ko hino phureder sar jekh čhon.“
16 A o Mojžiš len zgenďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ.
17 Le Levi sas trin čhave: o Geršon, o Kohat the o Merari.
18 Le Geršonoskre čhave sas o Libni the o Šimej a lengre fajti pes vičinenas pal
lende.
19 Le Kohatoskre čhave sas o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel a lengre fajti
pes vičinenas pal lende.
20 Le Merariskre čhave sas o Machli the o Muši a lengre fajti pes vičinenas pal
lende.
Kala sas o Leviskre fajti peskre famelijenca.

Le Geršonoskri fajta

21 Andre le Geršonoskri fajta sas le Libniskri the le Šimejoskri famelija.
22 Zgende savore muršen phureder sar jekh čhon a sas 7 500.
23 Le Geršonoskre fajti peske mušinenas te rozthovel o taboris pre zapadno sera le
Svetostankostar.
24 Lengro vodcas sas o Eljasaf, le Laeloskro čhavo.
25 On pes starinenas pal o Svetostankos, pal o stanoskre prikrivki, pal o vudareskro
pochtan,
26 pal o avrune dvorakre pochtana, so sas pašal o Svetostankos the oltaris, pal o
stanoskre lani the pal savoro, so sas pašal oda.

Le Kohatoskri fajta

27 Andre Kohatoskri fajta sas le Amramoskri, le Jisharoskri, le Chebronoskri the le
Uzieloskri famelija.

28 Zgende savore muršen phureder sar jekh čhon a sas 8 600. Le Kohatoskri fajta
pes starinenas pal o veci andro Svetostankos.
29 Le Kohatoskre fajti peske mušinenas te rozthovel o taboris pre južno sera le
Svetostankostar.
30 Lengro vodcas sas o Elicafan, le Uzieloskro čhavo.
31 On pes starinenas pal e archa la zmluvakri, pal o skamind, svietňikos, oltara, pal
o sersamos pre služba andro Sveto than the pal o pochtan anglo Neksveteder than.
32 O Eleazar, o čhavo le rašaskro le Aronoskro, sas nekbareder vodcas le Levitenge.
Ov dodikhelas pre ola džene, save pes starinenas pal o Svetostankos.

Le Merariskri fajta

33 Andre le Merariskri fajta sas le Machliskri the le Mušiskri famelija.
34 Zgende savore muršen phureder sar jekh čhon a sas 6 200.
35 Lengro vodcas sas o Curiel, le Abichajiloskro čhavo. On peske mušinenas te
rozthovel o taboris pre severno sera le Svetostankostar.
36 Starinenas pes pal o stanoskre veci: pal o rami, drački, slupi, podstavci the pal
savore veci, so hin paš o Svetostankos.
37 Mek pes starinenas pal o dvorakre slupi, slupengre podstavci, koľiki the pal o
lani, so hin pre dvora.

O Aron the leskre čhave

38 Pre vichodno sera le Svetostankostar taborinena o Mojžiš, o Aron the leskre
čhave. On pes starinena pal o Svetostankos vaš o Izraeliti. Te vareko aver kamľahas
te kerel odi služba, mušinela te merel.

39 O Mojžiš le Aronoha zgende savore Leviten pal lengre fajti avke, sar lenge
prikazinďa o RAJ. Zgende dojekhe muršes, ko sas phureder sar jekh čhon, a sas lendar
22 000.

O Leviti hine dine le RAJESKE vaš savore ešebna muršora le Izraeloskre

40 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zgen savore Izraelitengre muršen, save uľile
ešebna a hine phureder sar jekh čhon a pisin len andre.
41 Le Leviten mange de vaš savore ešebna muršora le Izraeloskre. Me som o RAJ!
De mange the lengro dobitkos vaš dojekh ešebno le dobitkostar le Izraelostar.“
42 Avke o Mojžiš zgenďa savore ešebne muršen, save uľile le Izraelitenge, sar leske
prikazinďa o RAJ.
43 Savore ešebna murša phureder sar jekh čhon, save sas pisimen andre, sas 22
273.
44 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
45 „Vaš savore ešebna muršora le Izraeloskre de mange le Leviten a vaš lengro
ešebno dobitkos de mange le Levitengro dobitkos. O Leviti hine mire. Me som o RAJ!
46 O ešebna Izraeliti hine 273 buter sar o Leviti. Kampel len te cinel avri,
47 vašoda lendar kide avri po pandž rupune love vaš jekh dženo, avke sar važinenas
andro Svetostankos.
48 Ola rupune love deha le Aronoske the leskre čhavenge.“
49 Avke o Mojžiš iľa vaš ola 273 murša, save sas buter sar o Leviti, o love, hoj len te
cinel avri.
50 Kidňa avri 1 365 rupune love, avke sar važinenas andro Svetostankos.
51 Paľis o Mojžiš oda diňa le Aronoske the leskre čhavenge, avke sar prikazinďa o
RAJ.

4

Le Kohatengri služba

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Zgen le muršen andral le Kohatoskri fajta the famelija andral o kmeňos Levi.
3 Pisin andre savore muršen tranda (30) beršendar dži penda (50), save šaj keren
e služba paš o Svetostankos.
4 Lengri služba ela, hoj pes te starinen pal o sveta veci andro Svetostankos.
5 Sar ela o časos te sthovel o taboris, o Aron the leskre čhave avena andro
Svetostankos, lena tele o andruno pochtan a zaučharena leha e archa la zmluvakri.
6 Paľis upre thovena e lepeda le tuleňiskra cipatar a upral e fijalovo lepeda a
ispidena andre o drački.
7 Pro skamind prekal o sveta mare thovena e fijalovo deka a upre thovena o taňira,
o kuča, o čarore pre obeta a o džbani pre moľakri obeta. O maro ela furt pro skamind.
8 Pre oda thovena e ľoľi deka, učharena les andre le tuleňiskre cipenca a ispidena
andre o drački.
9 Paľis lena e fijalovo lepeda a učharena andre o svietňikos, o lampi, o kliešťi, o
cikne lopatki the savore nadobi pro olejos.
10 Pačarena les savore sersamoha andre lepeda le tuleňiskra cipatar a thovena pro
drački.
11 Pro somnakuno oltaris thovena e fijalovo lepeda a učharena les andre lepeda le
tuleňiskra cipatar a ispidena andre o drački.
12 Paľis lena savoro sersamos, soha pes služinel andro Svetostankos, thovena les
pre fijalovo deka, učharena andre le tuleňiskra lepedaha a thovena pro drački.
13 Paloda žužarena o oltaris le žirošne prachostar a čhivena upre e fijalovo deka.
14 Pre oda thovena savoro sersamos, saveha pes služinel paš o oltaris: o lopatki pre
jag, o vidli, o lopati the o čarore. Učharena savoro andre lepeda le tuleňiskra cipatar
a ispidena andre o drački.
15 Sar o Aron the leskre čhave savoro učharena andre a sar kampela o taboris te
prethovel avrether, avela le Kohatoskri fajta, hoj oda te ľidžal, ale našťi pes chuden
le svete vecendar, hoj te na meren. Kada kerena on paš o Svetostankos, sar pes
prethovela o taboris.
16 O rašaj Eleazar, le Aronoskro čhavo, pes starinela pal o olejos, pal o voňavo
kaďidlos, pal e chabeneskri obeta the pal o olejos pro pomazaňje. Dodikhela pre calo
Svetostankos the pre savoreste, so andre hin: pro sveta veci the pro sersamos.“
17 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
18-19 „Dodikhen pre oda, hoj maškar o kmeňos Levi o manuša andral o fameliji le
Kohatoskre te na meren, ale te dživen. Keren prekal lende kada: Sigeder sar avena
paš o sveta veci, avena o Aron the leskre čhave a phenena sakoneske, so te kerel a so
te hordinel,
20 hoj aňi pro sikra te na dikhen andro Svetostankos pro sveta veci, hoj te na meren.“

Le Geršonitengri služba

21 Dureder o RAJ phenďa le Mojžišoske:
22 „Zgen le muršen andral le Geršonoskri fajta the famelija andral o kmeňos Levi.
23 Pisin andre savore muršen tranda beršendar dži penda, save šaj keren e služba
paš o Svetostankos.
24 Kadi ela e služba le Geršonoskra fajtakri:
25 On hordinena o stanoskre lepedi, o Stanos, e lepeda le tuleňiskra cipatar, savaha
pes učharelas andre, le Stanoskre vudareskri lepeda,

26 e vudareskri lepeda andre dvora, e lepeda prekal e dvora the pašal o Stanos the
oltaris, o lani the savoro sersamos pre oda. Sthovena savoro a hordinena peha.
27 O Mojžiš the o Aron dodikhena pre oda, hoj o Geršoniti te hordinen a te keren
savoro, so lenge prikazinena.
28 Kadi hiňi lengri služba paš o Svetostankos. Ľidžala len o Itamar, o čhavo le
rašaskro le Aronoskro.

Le Meraritengri služba

29 Zgen the le muršen andral e Merariskre fajti the fameliji andral o kmeňos Levi.
30 Pisin andre savore muršen tranda beršendar dži penda, save šaj keren e služba
paš o Svetostankos.
31 Kada savoro hordinena a pal kada pes starinena: Pal o stanoskre rami, dručki,
slupi the podstavci,
32 pal o dvorakre podstavci, slupi, koľiki the lani a pal o sersamos, soha pes
rozthovela o Stanos the e dvora. Phen sakoneske, so mušinela te hordinel.
33 Kadi hiňi le Meraritengri služba paš o Svetostankos. Ľidžala len o Itamar, o čhavo
le rašaskro le Aronoskro.“

Savore Leviti zgende

34 Avke sar o RAJ prikazinďa, o Mojžiš, o Aron the o vodci zgende le muršen andral
le Kohatoskre fameliji the fajti
35 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel a te kerel e buči paš o
Svetostankos.
36 Zgende len a sas 2 750 murša,
37 save mušinenas te služinel paš o Svetostankos. O Mojžiš the o Aron len zgende,
avke sar lenge o RAJ prikazinďa.
38 Sar zgende le muršen andral le Geršonoskri fajta the famelija
39 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel paš o Svetostankos,
40 sas 2 630 džene,
41 save mušinenas te služinel paš o Svetostankos. O Mojžiš the o Aron len zgende,
avke sar lenge o RAJ prikazinďa.
42 Sar zgende le muršen andral le Merariskri famelija the fajta
43 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel paš o Svetostankos,
44 sas 3 200 džene,
45 save mušinenas te služinel paš o Svetostankos. O Mojžiš the o Aron len zgende,
avke sar lenge o RAJ prikazinďa.
46 Sar o Mojžiš, o Aron the o vodci zgende savore muršen andral o kmeňos Levi
pal lengre fajti the fameliji
47 tranda beršendar dži penda, save mušinenas te služinel a te kerel e buči paš o
Svetostankos,
48 sas 8 580 džene.
49 Avke sar o RAJ prikazinďa, avke o Mojžiš rozďelinďa dojekhe muršeske e služba
paš o Svetostankos the o veci, save kampľa te hordinel.
Avke sas zgende, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

5

Pal o žužipen andro taboris

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge, hoj te traden avri andral o taboris savoren, save hine
malomocna, abo nasvale avke, hoj čuľal lendar vareso, the olen, save pes meľarde
oleha, hoj pes chudle le mulestar.

3 Traden len avri andral o taboris, či muršes vaj džuvľa, hoj te na meľaren o taboris,
kaj me bešav maškar mire manuša.“
4 O Izraeliti kada kerde a tradle len avri andral o taboris, avke sar o RAJ prikazinďa
le Mojžišoske.

Te vareko varekas dukhavel

5 O RAJ pale phenďa le Mojžišoske:
6 „Phen le Izraelitenge: ‚Te varesavo murš vaj džuvľi hin napačivalo le Rajeske
oleha, hoj kerel vareso nalačho varekaske, oda manuš hino vinnovato.
7 Mušinel peskro binos te pridžanel a te počinel pale vaš oda oleske, kaske kerďa
nalačhipen, a mek te dothovel paš oda biš (20) percent.
8 Ale te merela oda manuš, kaske kampel te počinel pale, a nane les famelija, akor
oda dženo, ko kerďa o nalačhipen, mušinel oda te del le RAJESKE prekal o rašaj. A
mek paš oda mušinel pro zmjereňje le Devleha te del le bakres le rašaske pre obeta
vaš o binos.
9 Savore obeti the sveta dari, so anena o Izraeliti, ačhena le rašaske.
10 O sveta dari, so anena o manuša le RAJESKE, ačhena ole rašaske, savo oda lendar
prilel.‘ “

Te o murš hino žjarlivo

11 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
12 „Kada phen le Izraelitenge: ‚Te varesave muršeske uľahas e romňi napačivaľi a
geľahas lestar
13 te pašľol varekaha avreha, meľarďa pes andre, the te lakro murš pal oda na
džanľahas a oj pre peste na phenďahas avri, the te na uľahas pre late o švedkos a
na uľahas paš oda arakhľi.
14 Te paľis lakro murš chudela te žjarlinel pre peskri romňi, savi pes meľarďa andre,
abo te pes oj na meľarďa a o rom chudela te žjarlinel,
15 ov la mušinel te lel ko rašaj a vaš lake anela kilos nekfeder aro sar daros pre
obeta. Pre kadi obeta našťi čhivel avri ňisavo olejos aňi našťi pridel kaďidlos, bo oda
hin e obeta vaš e žjarlivosť – e obeta, so sikavel, či hiňi vinnovato abo na.
16 O rašaj la džuvľa lela a ačhavela la anglo oltaris anglo RAJ.
17 Paľis o rašaj pherdžarela o čikakro čaro le svete paňeha, lela sikra prachos pal
e phuv andro Svetostankos, a čhivela les andre oda paňi.
18 Avke o rašaj ačhavela ola džuvľa anglo RAJ, rozmukela lake o bala a dela lake
andro vasta e obeta, so sikavel, či hiňi vinnovato abo na. O rašaj ľikerela andro vasta
o kirko paňi, so anel o prekošiben,
19 a phenela lake: „Te salas pačivaľi tire romeske a na pašľilal ňikaha avreha,
kanastar džives le romeha, kada paňi tut na kerela ňič.
20 Ale te na salas leske pačivaľi, te pašľiľal avre muršeha a te tut aleha meľarďal
andre,
21-22 akor o RAJ thovel pre tu o prekošiben. Ačheha prekošľi le RAJESTAR maškar
tire manuša, ov domukela, hoj tuke o per te šuvľol, andral te šučos avri a te na ačhes
khabňi, a kada prekošibnaskro paňi tuke predžala pre dojekh andruno kotor.“
Paľis odi džuvľi phenela: „Mištes, mi ačhel pes avke.“
23 Avke o rašaj pisinela kala prekošibena pro zvitkos a thovela (morela) le kirke
paňeha o pismena tele.
24 Paľis oda kirko paňi, so anel o prekošiben, dela te pijel ola džuvľake, hoj te
predžal prekal late, a te hiňi vinnovato, ela la bare dukha.
25 Avke o rašaj lela andral lakre vasta e obeta vaš e žjarlivosť, hazdela la upre anglo
RAJ a anela la paš o oltaris.

26 Avke ola obetatar lela sikra andre burňik sar e leperibnaskri obeta, labarela oda
pro oltaris a paľis lake dela te pijel oda paňi.
27 Te sas napačivaľi peskre romeske a aleha pes meľarďa, oda prekošibnaskro paňi
kerela, hoj la ela bare dukha, o per lake šuvľola, andral sučola avri a imar našťi ela
khabňi. Kajsi džuvľi ela prekošľi maškar peskre manuša.
28 Ale te sas pačivaľi le romeske a hiňi žuži, na ela late ňič a dureder lake uľona o
čhave.
29 Kada hino zakonos pal e žjarlivosť: Te e džuvľi, savi dživel romeha, ela leske
napačivaľi a kerela lubipen,
30 abo te varesavo murš gondoľinela, hoj leskri romňi hiňi napačivaľi, mi anel la
anglo RAJ a o rašaj laha mi kerel pal kada zakonos.
31 Te e džuvľi oda kerďa, ela potrestimen, ale o murš, savo la anďa ko rašaj, ela bi
e vina.‘ “

6

O zakonos pal o Nazarejci

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen kada le Izraelitenge: ‚Te varesavo murš abo džuvľi del lav le RAJES, hoj pes
oddela le RAJESKE sar Nazarejcos,
3 našťi pijel mol, aňi aver zoralo pijiben, aňi moľakro šut, aňi e šťava le hroznostar
a našťi chal o hroznos, či hino šučardo abo švižo.
4 Calo časos, sar ela Nazarejcos, našťi chal ňič olestar, so hin le viňičostar – aňi o
zrnka aňi o cipi pal o hroznos.
5 Medik hino tel e nazarejsko vera, našťi peske strihinel la britvaha o bala pal o
šero, ale mušinel len te mukel te barol. Mušinel te ačhel sveto, medik na predžala o
dživesa, andre save pes oddel le RAJESKE.
6 Calo časos, medik hino Nazarejcos, našťi pes chudel le mule ťelostar.
7 Našťi pes oleha meľarel, aňi akor, sar leske merela o dad, e daj, o phral vaj o
pheňa, bo leskre bala sikaven, hoj hino sveto le Devleske.
8 Pal calo časos, so hino tel e nazarejsko vera, ela sveto le RAJESKE.
9 Ale te vareko paš leste jekhvareste merela, aleha pes meľarela leskre bala.
Mušinela te užarel efta džives a paľis peske mušinel te hoľinel o šero, a avke ela
žužo.
10 Pro ochtoto džives anela duj hrdlički abo duj cikne holubi le rašaske paš o vudar
andro Svetostankos.
11 O rašaj anela ole čiriklendar jekhes sar obeta vaš o binos a dujtones sar labarďi
obeta, hoj leske te el odmuklo, hoj pes meľarďa le mule ťelostar. Andre oda džives
pale pošvecinela o šero.
12 Mušinela pes pale te oddel le RAJESKE sar Nazarejcos pro calo časos, bo o časos
angloda pes leske imar na rachinela, bo na doľikerďa e nazarejsko vera. Paš oda
anela jekheberšeskre bakres sar obeta vaš o binos.
13 Kada hin o zakonos pal o Nazarejcos: Oda džives, sar leske predžala o časos, so
sas tel e nazarejsko vera, avela paš o vudar andro Svetostankos.
14 Sar daros le RAJESKE anela jekhe saste jekheberšeskre bakrores sar labarďi
obeta, beršeskra ovečka sar obeta vaš o binos a saste baranos sar smiromoskri obeta.
15 Anela andro košaris o mare bi o kvasos, o mare le nekfeder arestar mišimen
le olivove olejoha the o šuke mare makhle le olejoha a ke oda e chabeneskri the e
moľakri obeta.
16 O rašaj ole dari anela anglo RAJ a kerela e obeta vaš o binos the e labarďi obeta.
17 Le bakres obetinela le RAJESKE sar smiromoskri obeta jekhetane le marenca bi
o kvasos a anela e chabeneskri the moľakri obeta.

18 Paľis paš o vudar andro Svetostankos peske o Nazarejcos strihinela o bala. Avke
lela o bala, so sas pošvecimen le RAJESKE, a čhivela len andre jag tel e smiromoskri
obeta.
19 Sar peske strihinďa o bala, so sikavenas, hoj hino Nazarejcos, lela o rašaj e tadži
bakraňi angluňi čang, o mare bi o kvasos the o sucharis andral o košaris a dela leske
andro vasta.
20 O rašaj oda hazdela upre anglo RAJ sar hazdľi obeta; o mare the o sucharis
le hazdle koľineha the la čangaha hine o sveta dari prekal o rašaj. Paloda šaj o
Nazarejcos pijel mol.
21 Kala hine o zakoni prekal o Nazarejci. Ale te o Nazarejcos del lav, hoj dela buter
sar kada, so kampel pal o zakonos, mušinel oda te doľikerel ipen avke, sar diňa lav.‘
“

Le Aronoskro požehnaňje

22 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
23 „Phen le Aronoske the leskre čhavenge: ‚Kale lavenca žehňinena le Izraelitenge:
24 Mi požehňinel tut o RAJ,
mi chraňinel tut!
25 Mi švicinel pre tu leskro muj
a mi avel ke tu lačhejileskro!
26 Mi visarel o RAJ pre tu peskro muj
a mi del tut o smirom!‘
27 Kavke žehňinena le Izraelitenge andre miro nav a me len požehňinava.“

7

O dari prekal o Svetostankos

1 Oda džives, sar o Mojžiš dokerďa o Svetostankos, pomazinďa les le olejoha a
pošvecinďa les savore sersamoha, le oltariha the leskre vecenca.
2 Paľis o izraelika vodci ande o dari; on sas o famelijengre vodci upral o kmeňi,
savenge sas dino, hoj te zgenen le manušen.
3 On ande anglo Svetostankos anglo RAJ šov zaučharde verdana the dešuduje (12)
volen – duj vodci dine po jekh verdan a dojekh vodcas anďa jekh volos.
4 O RAJ phenďa le Mojžišoske kada:
5 „Prile oda lendar. Oda ela pre služba andro Svetostankos. De oda le Levitenge,
dojekheske pre leskri služba.“
6 Akor o Mojžiš priiľa lendar o verdana le guruvenca a diňa le Levitenge.
7 Duj verdana the štar guruven diňa le Geršonitenge pre lengri služba.
8 Štar verdana the ochto guruven diňa le Meraritenge pre lengri služba. O Itamar,
o čhavo le rašaskro le Aronoskro, dodikhelas pre lengri buči.
9 Le Kohaten na dine olestar ňič, bo on pes starinenas pal o sveta veci, save
kampelas te hordinel pro phike.
10 The andre oda džives, sar sas o oltaris pošvecimen the pomazimen, o vodci ande
o dari a thode len anglo oltaris.
11 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Sako džives jekh vodcas mi anel peskro daros, hoj
te pošvecinel o oltaris.“

12 Ešebno džives anďa peskro daros o Nachšon, le Aminadaboskro čhavo, o vodcas
andral o kmeňos Juda.
13 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro,
andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel

andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre
chabeneskri obeta;
14 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
15 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
16 jekh capos pre obeta vaš o binos;
17 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž
jekheberšeskre bakrore. Kada sas obetno daros le Nachšonoskro, saveske sas dad o
Aminadab.

18 Dujto džives anďa peskro daros o Netaneel, le Cuaroskro čhavo, o vodcas andral
o kmeňos Jisachar.
19 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro,
andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel
andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre
chabeneskri obeta;
20 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
21 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
22 jekh capos pre obeta vaš o binos;
23 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž
jekheberšeskre bakrore. Kada sas obetno daros le Netaneeloskro, saveske sas dad
o Cuar.

24 Trito džives anďa peskro daros o Eliab, le Chelonoskro čhavo, o vodcas andral o
kmeňos Zebulun.
25 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro,
andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel
andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre
chabeneskri obeta;
26 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
27 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
28 jekh capos pre obeta vaš o binos;
29 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž
jekheberšeskre bakrore. Kada sas obetno daros le Eliaboskro, saveske sas dad o
Chelon.

30 Štarto džives anďa peskro daros o Elicur, le Šedeuroskro čhavo, o vodcas andral
o kmeňos Ruben.
31 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro,
andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel
andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre
chabeneskri obeta;
32 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
33 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
34 jekh capos pre obeta vaš o binos;
35 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž
jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Elicuroskro, saveske sas dad o Šedeur.

36 Pandžto džives anďa peskro daros o Šelumiel, le Curišadajoskro čhavo, o vodcas
andral o kmeňos Šimeon.
37 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro,
andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel

andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
38 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
39 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
40 jekh capos pre obeta vaš o binos;
41 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Šelumieloskro, saveske sas dad o Curišadaj.

42 Šovto džives anďa peskro daros o Eljasaf, le Deueloskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Gad.
43 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
44 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
45 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
46 jekh capos pre obeta vaš o binos;
47 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Eljasafoskro, saveske sas dad o Deuel.

48 Eftato džives anďa peskro daros o Elišamas, le Amichudoskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Efrajim.
49 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
50 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
51 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
52 jekh capos pre obeta vaš o binos;
53 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Elišamoskro, saveske sas dad o Amichud.

54 Ochtoto džives anďa peskro daros o Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Menaše.
55 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
56 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
57 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
58 jekh capos pre obeta vaš o binos;
59 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Gamalieloskro, saveske sas dad o Pedacur.

60 Eňato džives anďa peskro daros o Abidan, le Gideoniskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Benjamin.
61 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel

andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
62 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
63 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
64 jekh capos pre obeta vaš o binos;
65 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Abidanoskro, saveske sas dad o Gideonis.

66 Dešto džives anďa peskro daros o Achiezer, le Amišadajoskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Dan.
67 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
68 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
69 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
70 jekh capos pre obeta vaš o binos,
71 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Achiezeroskro, saveske sas dad o Amišadaj.

72 Dešujekhto (11.) džives anďa peskro daros o Pagiel, le Ochranoskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Ašer.
73 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
74 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
75 jekh terno bikos, jekh baranos, jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
76 jekh capos pre obeta vaš o binos;
77 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Pagieloskro, saveske sas dad o Ochran.

78 Dešudujto (12.) džives anďa peskro daros o Achiras, le Enanoskro čhavo, o vodcas andral o kmeňos Naftali.
79 Leskro daros sas: Jekh rupuno čaro, so važinelas 1,5 kilos; jekh rupuno čaroro, andral savo pes kropinel o rat a so važinelas 800 grami, avke sar pes važinel andro Svetostankos, soduj čarore sas pherdžarde nekfeder areha mišimen le olejoha pre chabeneskri obeta;
80 jekh cikňi somnakuňi lopatka, so važinelas 110 grami, pherďi le kaďidloha;
81 jekh terno bikos, jekh baranos, jekh jekheberšeskro bakro pre labarďi obeta;
82 jekh capos pre obeta vaš o binos;
83 the pre smiromoskri obeta duj guruva, pandž barani, pandž capi the pandž jekheberšeskre bakrore. Kada daros sas le Achiroskro, saveske sas dad o Enan.

84 Kala dari ande o vodci andral o Izrael, sar sas o oltaris pošvecimen the pomazimen: Dešuduj rupune čare, dešuduj rupune čarore, andral save pes kropinel o rat, the dešuduj cikne somnakune lopatki.
85 Jekh rupuno čaro važinelas 1,5 kilos a jekh rupuno čaroro važinelas 800 grami. Savore kale rupune nadobi važinenas jekhetane 27,6 kili, avke sar pes važinel andro Svetostankos.

86 O dešuduj cikne somnakune lopatki sas pherde le kaďidloha. Dojekh lopatka
važinelas 110 grami, avke sar važinenas andro Svetostankos. Savore somnakune
lopatki važinenas jekhetane 1,32 kilos.
87 Savore džviri pre labarďi obeta sas dešuduj terne biki, dešuduj barani, dešuduj
jekheberšeskre bakrore jekhetane lengra chabeneskra obetaha a sas dešuduj capi
pre obeta vaš o binos.
88 Savore džviri pre smiromoskri obeta sas bišuštar (24) terne biki, šovardeš (60)
barani, šovardeš capi the šovardeš jekheberšeskre bakrore. Kala sas o obetna dari
te pošvecinel o oltaris pal oda, sar sas pomazimen le olejoha.
89 Kecivar džalas o Mojžiš andro Svetostankos, hoj te vakerel le RAJEHA, šunelas
leskro hangos, so šunďolas maškar o duj cherubi, save sas pro kritos la Zmluvakra
archakro. Kavke vakerelas o Mojžiš le RAJEHA.

8

Sar te ačhavel o lampi pro svietňikos

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Aronoske, hoj te dodikhel pre oda, sar thovela o efta lampi pro svietňikos,
hoj te švicinen anglo svietňikos.“
3 O Aron avke the kerďa a ačhaďa o lampi avke, hoj te švicinen anglo svietňikos,
sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
4 O svietňikos sas calo somnakuno telunestar dži paš o kvitki. O Mojžiš les diňa te
kerel ipen avke, sar leske sikaďa o RAJ.

O Leviti hine obžužarde the oddelimen

5 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
6 „Oddelin le Leviten le Izraelitendar a obžužar len.
7 Kavke len obžužareha: Pokropineha len le paňeha pro obžužaripen, la britvaha
peske mi hoľinen calo ťelos, mi rajbinen o gada. Avke pes mi obžužaren.
8 Paľis mi len terne bikos the chabeneskri obeta le nekfeder areha, so ela mišimen
le olejoha. A dujte terne bikos le pre obeta vaš lengre bini.
9 Paľis an le Leviten anglo Svetostankos, kaj pes manca zdžan, a zvičin savore
Izraeliten.
10 A sar len aneha angle ma, o Izraeliti pre lende mi thoven o vasta.
11 Paľis o Aron mi anel le Leviten anglo RAJ sar e hazdľi obeta le Izraelitendar, hoj
mange te služinen.
12 Avke o Leviti mi thoven o vasta pro šere le bikenge. Jekhe bikos obetin sar
obeta vaš o bini a dujtes sar labarďi obeta le RAJESKE, hoj te obžužares le Leviten le
binendar.
13 Paloda le Leviten ačhav anglo Aron the angle leskre čhave a pošvecin len le
RAJESKE sar e hazdľi obeta.
14 Oddelin len le Izraelitendar. O Leviti ena mire.
15 Ešeb len obžužar a de sar hazdľi obeta, paľis šaj keren e služba paš o
Svetostankos.
16 On hine dine ča prekal ma, me mange len iľom vaš savore ešebna murša le
Izraelitendar.
17 Miro hino savoro ešebno, so uľiľa le Izraelitenge, či manuš abo džviros.
Pošvecinďom len mange andre oda džives, sar murdarďom savoro ešebno andro
Egipt.
18 Vašoda mange iľom le Leviten vaš savore ešebna čhave maškar o Izraeliti.

19 Le Leviten dav sar daros le Aronoske the leskre čhavenge, hoj te služinen paš
o Svetostankos a te keren o obeti vaš o binos le Izraelitengro, hoj te na en marde le
meribnaskre nasvaľibnaha, te avena paš o Svetostankos.“
20 Avke o Mojžiš, o Aron the savore Izraeliti pošvecinde le Leviten avke, sar o RAJ
prikazinďa le Mojžišoske.
21 O Leviti pes obžužarde le binendar, rajbinde peske o gada a o Aron len diňa le
RAJESKE sar hazdľi obeta. Paľis o Aron vaš lenge anďa le RAJESKE obeta, hoj te aven
žuže le binendar.
22 Avke o Leviti gele te kerel e služba paš o Svetostankos a dodikhenas pre lende o
Aron the leskre čhave. Kerde lenca avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
23 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
24 „Kada hin o zakonos prekal o Leviti: Dojekh le bišupandž (25) beršendar upreder
mušinel te služinel paš o Svetostankos,
25 ale sar leske ela penda (50) berš, mukela e služba a imar na služinela.
26 Šaj pomožinel avre Levitenge paš o Svetostankos te kerel lengri služba, ale
korkoro imar na služinela. Kavke rozďelineha e služba le Levitenge.“

9

Sar te ľikerel e Patraďi

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske pre pušťa Sinaj andro ešebno čhon andro dujto berš,
paloda, sar o Izraeliti gele avri andral o Egipt:
2 „O Izraeliti mi oslavinen e Patraďi andro časos, so diňom pre oda.
3 Oslavinen la dešuštarto (14.) džives andre oda čhon rači, sar zadžal o kham, pal
savore zakoni a prikazaňja.“
4 Avke o Mojžiš phenďa le Izraelitenge, hoj te oslavinen e Patraďi.
5 On pre pušťa Sinaj dešuštarto džives andro ešebno čhon rači chudle te oslavinel
e Patraďi. Kerde savoro avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
6 Ale sas ode varesave murša, save pes meľarde, bo pes chudle le mule manušendar,
a našťi oslavinenas e Patraďi. Vašoda oda džives avle ko Mojžiš the ko Aron
7 a phende lenge: „Meľarďam pes bo chudňam pes le mulendar, ale soske akana
našťi oslavinas e Patraďi a našťi anas o obetno daros le RAJESKE jekhetane le avre
Izraelitenca?“
8 O Mojžiš lenge odphenďa: „Užaren kade, me džav andro Svetostankos te phučel
le RAJESTAR, so ov phenela.“
9 O RAJ leske odphenďa:
10 „Phen le Izraelitenge: ‚Te pes vareko tumendar abo tumare potomkendar
meľarena oleha, hoj pes chudena le mule manušestar, abo ena dur pro drom, the
avke mi oslavinen e Patraďi pre pačiv le RAJESKE.
11 Oslavinena la andro dujto čhon rači pro dešuštarto (14.) džives. Le bakrores
chana le marenca bi o kvasos the le kirke bilinenca.
12 Ňič olestar ma muken dži tosara a ma phagen leske aňi jekh kokalos. Doľikeren
savore kala prikazaňja, sar oslavinena e Patraďi.
13 Ale te vareko hino žužo a nane dur pro drom, no the avke na oslavinel e Patraďi,
ela avritradlo mire manušendar, bo na anďa o daros le RAJESKE andro časos, sar sas
phendo. Kajso manuš ela potrestimen vaš peskro binos.
14 O cudzincos, savo dživel maškar tumende, šaj oslavinel e Patraďi pre pačiv le
RAJESKE, ale mušinel la te oslavinel pal o zakoni the prikazaňja, so sas avridine pal
e Patraďi. Kala jednaka zakoni the prikazaňja hin prekal o Izraeliti the prekal o
cudzinci.‘ “

Pal e chmara upral o Svetostankos

15 Andre oda džives, sar sas o Svetostankos ačhado, zaučharďa les e chmara a
račatar dži tosara švicinelas sar jag upral o Svetostankos.
16 Sas oda furt avke: E chmara sas upral o Svetostankos dživese a rači švicinelas
sar jag.
17 Akor, sar pes e chmara upral o Svetostankos hazdelas upre, o Izraeliti pes
mukenas pro drom a pale rozthovenas o taboris ode, kaj e chmara zaačhelas.
18 Sar o RAJ prikazinelas, o Izraeliti pes mukenas pro drom, a kaj phenelas, hoj te
zaačhen, ode taborinenas a ačhenas ode, medik e chmara sas upral o Svetostankos.
19 Te e chmara ačhelas buter časos upral o Svetostankos, o Izraeliti šunenas le
RAJESKRO prikazaňje a na mukenas pes pro drom.
20 Varekana sas e chmara upral o Svetostankos ča vajkeci dživesa. Sar o RAJ
prikazinelas, o Izraeliti pes mukenas pro drom, a kaj phenelas, hoj te zaačhen,
ačhenas a rozthovenas ode o taboris.
21 A varekana e chmara upral sas ča račatar dži tosara, a te tosara pes hazdelas
upre, mukenas pes pro drom. Či oda sas dživese abo rači, te e chmara pes hazdelas
upre, mukenas pes pro drom.
22 Te e chmara ačhelas upral o Svetostankos duj džives abo čhon, vaj buter časos,
o Izraeliti ačhenas ode andro taboris, medik e chmara sas upral o Svetostankos. Ale
sar pes hazdelas upre, mukenas pes pro drom.
23 Sar o RAJ prikazinelas, o Izraeliti pes mukenas pro drom, a kaj phenelas, hoj te
zaačhen, ačhenas a rozthovenas ode o taboris. Kerenas pal le RAJESKRE prikazaňja,
so lenge phenelas prekal o Mojžiš.

10

O rupune trubi

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Ker tuke duj rupune trubi. Zvičin lenca le Izraeliten jekhetane a de lenge lenca
te džanel, hoj te sthoven o tabora a te pripravinen pes pro drom.
3 Sar trubinena pro soduj trubi, savore Izraeliti pes mušinen te zdžal paš o vudar
anglo Svetostankos.
4 Te trubinena ča pre jekh, mušinen pes te zdžal ke tu ča o vodci le Izraeloskre
fajtengre.
5 Sar šunďola o zoralo hangos la trubakro, o kmeňi, save taborinenas pro vichodno
sera, pes mukena pro drom.
6 Sar trubinena zorales dujtovar, mukena pes o kmeňi, save taborinenas pre južno
sera. Avke zorales pes trubinela, sar pes mukena pro drom,
7 ale te kameha, hoj pes te zdžan savoredžene, mi trubinen avres.
8 Pro trubi trubinena le Aronoskre čhave, o rašaja. Kada tumenge ela zakonos pro
furt pre savore pokoleňja.
9 Sar imar avena andre peskri phuv, a te džana andro mariben le ňeprijaťeľiha,
savo pre tumende ispidela, zatrubinen pre kala trubi. Akor me, o RAJ, mange pre
tumende leperava, pomožinava tumenge a zachraňinava tumen le ňeprijaťeľendar.
10 Andre ola dživesa, sar oslavinena – ešebno džives le Neve čhoneskro the tumare
aver inepi – trubinena pro trubi paš o labarde the smiromoskre obeti. Akor mange
leperava pre tumende. Me som o RAJ, tumaro Del.“

O Izraeliti omuken o Sinaj

11 Dujto berš andro dujto čhon pro bišto (20.) džives pes hazďa e chmara upral o
Svetostankos.
12 Akor o Izraeliti odgele pal e pušťa Sinaj. Džanas dureder le dromeha a vajkecivar
zaačhile, medik e chmara na ačhiľa pre pušťa Paran.

13 Oda sas ešebnovar, sar pes mukle pro drom pal le RAJESKRO prikazis, so lenge
diňa prekal o Mojžiš.
14 O partiji andral o taboris le Judaskre kmeňostar džanas ešebna pal peskri
zastava. Lengro vodcas sas o Nachšon, le Aminadaboskro čhavo.
15 Le Jisacharoskre kmeňoske sas vodcas o Netaneel, le Cuaroskro čhavo,
16 a le Zebulunoskre kmeňoske sas vodcas o Eliab, le Chelonoskro čhavo.
17 Sar rozkidenas o Svetostankos, akor pes mukenas pro drom o Geršoniti the o
Merariti, save hordinenas o Svetostankos.
18 Paľis džanas o partiji andral o taboris le Rubenoskre kmeňostar pal peskri
zastava. Lengro vodcas sas o Elicur, le Šedeuroskro čhavo;
19 le Šimeonoskre kmeňoske sas vodcas o Šelumiel, le Curišadajoskro čhavo
20 a le Gadoskre kmeňoske sas vodcas o Eljasaf, le Deueloskro čhavo.
21 Pal lende džanas o Kohatiti, save hordinenas o sveta veci andral o Svetostankos.
A medik okla manuša avle, o Kohatiti o Stanos le RAJESKRO rozthode.
22 Paľis džanas o partiji andral o taboris le Efrajimoskre kmeňostar pal peskri
zastava. Lengro vodcas sas o Elišamas, le Amichudoskro čhavo;
23 le Menašeskre kmeňoske sas vodcas o Gamaliel, le Pedacuroskro čhavo,
24 a le Benjaminoskre kmeňoske sas vodcas o Abidan, le Gideoniskro čhavo.
25 Paloda džanas o partiji andral o taboris le Danoskre kmeňostar pal peskri
zastava. Lengro vodcas sas o Achiezer, le Amišadajoskro čhavo;
26 le Ašeroskre kmeňoske sas vodcas o Pagiel, le Ochranoskro čhavo,
27 a le Naftaliskre kmeňoske sas vodcas o Achiras, le Enanoskro čhavo.
28 Furt sar pes mukenas pro drom, džanas o Izraeliti ajse šoroha pal peskre partiji.
29 Paľis o Mojžiš phenďa peskre šogoriske le Chobaboske, saveske sas dad o Reuel*
andral o Midijan: „Džas andre phuv, pal savi o RAJ phenďa: ‚Dava la tumenge.‘ Av
amenca a presikavaha tuke o jileskeriben. Se o RAJ diňa le Izraeliten lav pal o lače
veci.“
30 Ale ov leske odphenďa: „Na džav. Me kamav te džal andre miri phuv ke mire
manuša.“
31 „Mangav tut, ma omuk amen,“ phenďa o Mojžiš. „Se tu džanes, kaj pre pušťa
peske šaj keras o tabora. Tu amenge sikaveha o drom.
32 Te aveha amenca, paľis pes tuha rozďelinaha savore lače vecenca, so amen dela
o RAJ.“
33 Avke pes le verchostar Sinaj mukle pro trine dživeseskro drom a trin džives
džalas angle lende the e archa le RAJESKRA zmluvakri, hoj lenge te arakhel than pro
odpočinkos.
34 Akorestar, sar pes mukle pro drom andral o taboris, le RAJESKRI chmara sas calo
džives upral lende.
35 Sar pes kamenas te mukel pro drom la archaha, o Mojžiš phenelas:
„Av, RAJEJA!
Mi rozdžan pes ola, ko pre tu džan;
mi denašen angle tu ola, ko tut našťi avri ačhen.“
36 Sar e archa zaačhelas pro odpočinkos, o Mojžiš phenelas:
„Av pale, RAJEJA,
ke tire ezera ezerengre Izraeliti.“

11

E jag le RAJESTAR pro taboris

* **10:29** Oda hin o Jetro.

1 O manuša anglo RAJ chudle te reptinel vaš peskro pharipen. O RAJ ada šunďa a choľisaľiľa avke, hoj labarďa la jagaha o avrune agora le taboriskre.
2 Akor o manuša chudle te vičinel pro Mojžiš, hoj lenge te pomožinel. Sar pes o Mojžiš modľinďa ko RAJ, e jag preačhiľa te labol.
3 Vašoda dine ole thaneske nav Tabera*, bo le RAJESKRI jag labolas maškar lende.

O manuša peske mangen mas

4 Varesave bitanga manuša, save sas le Izraelitenca, kamenas igen te chal mas. A the o Izraeliti chudle pale te vičinel rovibnaha: „Te amen uľahas varesavo mas!
5 Leperas peske, sar chahas andro Egipt o ribi, o ogurki, e diňanka, o poros, e purum the o cesnakos.
6 Se imar savoro šučiľam avri. Ňič na dikhas, ča kadi manna!“
7 E manna dičholas sar slabo šargo korijandroskro semjačkos.
8 O manuša džanas a kidenas la, erňinenas la andro mľinkocis abo rozmarenas la andro čaro pro aro. Tavenas la andre piri a pekenas latar o marikľa, so chuťinenas sar o maro peko le olivove olejoha.
9 Sar rači perelas e rosa pro taboris, akor perelas the e manna.
10 O Mojžiš šunďa, hoj o manuša roven, dojekh famelija paš peskro stanoskro vudar. O RAJ igen choľisaľiľa pro Izraeliti a aňi le Mojžišoske oda na sas pre dzeka.
11 A phenďa le RAJESKE: „Soske avke keres tire služobňikoha? So kerďom, hoj mange kada zaslužinďom? Soske mange diňal pre meň savore kale manušen?
12 So me som lengro dad a on mire čhave, hoj mange vakeres, hoj len te ľidžav pro vasta sar e džuvľi, savi del te pijel le cikne čhavores, a hoj len te anav andre phuv, pal savi diňal veraha lav lengre daden?
13 Khatar lava kajci mas kale savore manušenge? Roven a mangen mandar: ‚De amen mas! Kamas te chal!‘
14 Kadi buči hiňi phari prekal ma. Sar šaj man korkoro starinav pal kala manuša?
15 Te kames manca kavke te kerel, feder mange ela, te man murdareha, hoj te na dikhav pre miro trapišagos – te arakhľom milosť andre tire jakha.“

O RAJ odphenel

16 Akor o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zvičin eftavardeš (70) vodcen le Izraelitendar, pal save džanes, hoj hine le manušengre vodci. An len ko Svetostankos a mi ačhen ode tuha.
17 Avava tele a vakerava tuha. Lava le Duchostar, so hino pre tute, a dava pre lende. On ľidžana le manušengro pharipen jekhetane tuha. Imar na ľidžaha oda pharipen korkoro.
18 Le Izraelitenge pheneha: ‚Pošvecinen tumen pro tajsa. Chana mas, bo rovibnaha vičinenas ko RAJ: „Te amen uľahas varesavo mas! Sar amenge sas mištes andro Egipt!“ Akana o RAJ tumen dela mas a čačes les chana.
19 Na chana les ča jekh džives abo duj dživesa, aňi pandž dživesa vaj deš dživesa, aňi biš (20) dživesa,
20 ale chana les calo čhon, medik tumenge na avela avri prekal o nakh a medik tumenge na džungľola. Vašoda, bo odčhiďan pašal peste le RAJES, savo hino maškar tumende, bo rovibnaha pre leste vičinenas: „Soske avľam avri andral o Egipt?“ ‘ “
21 O Mojžiš pre oda phenďa: „Kade manca hin 600 000 murša a tu phenes: ‚Dava len mas a on les chana calo čhon!‘
22 Kajte murdaraha savore amare bakren the dobitkos, abo kajte chudaha savore moroskre riben, the avke na ela oda prekal lende dos.“
23 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „So, miro vast hino cikno? Akana dikheha, či pes ačhela avke, sar phenďom, abo na.“

---

* **11:3** Oda hin: te labarel.

24 O Mojžiš avľa ko manuša a phenďa lenge le RAJESKRE lava. Zvičinďa eftavardeš dženen lengre vodcendar a rozačhaďa len pašal o Svetostankos.
25 Akor o RAJ avľa andre chmara a prevakerďa ko Mojžiš. Iľa le Duchostar, so sas pro Mojžiš, a diňa le eftavardeš vodcenge. Sar avľa pre lende oda Duchos, prorokinenas – no ča akor, paľis imar na prorokinenas.

O Eldad the o Medad

26 Ale duj murša ačhile andro taboris, o Eldad the o Medad. The pre lende avľa o Duchos, bo sas rachimen maškar lende. On na gele paš o Svetostankos, a vašoda prorokinenas andro taboris.
27 Varesavo terno murš denašľa ko Mojžiš a phenďa leske: „O Eldad the o Medad prorokinen andro taboris.“
28 Akor o Jozua, le Nunoskro čhavo, savo čhavorestar služinelas le Mojžišoske, pes diňa anglal: „Mojžiš, rajeja miro, zaačhav len!“
29 Ale o Mojžiš leske odphenďa: „Tu daras pal ma? Kamľomas, hoj o RAJ te del peskro Duchos savore peskre manušen, hoj te aven proroka!“
30 Paľis o Mojžiš geľa pale andro taboris le vodcenca andral o Izrael.

O RAJ bičhavel o prepelici

31 O RAJ bičhaďa zoraľi balvaj, so le morostar anelas le prepelicen, medik na sas všadzik andro izraeliko taboris. Sas ajci but, hoj sas pašal o taboris pal dojekh sera pro but kilometri a sas la phuvatar nacalo metros.
32 O manuša len kidenas calo džives, caľi rat a mek the aver calo džives. Ňiko na kidňa frimeder sar deš bare košara. Rozthode len a šučarde pašal calo taboris.
33 Mek o mas sas lende maškar o danda a mek les aňi na rozžuvinde a imar o RAJ choľisaľiľa a mukľa pre lende igen baro nasvaľiben.
34 Vašoda dine ole thaneske nav Kibrot-Hataava, bo ode parunde le manušen, save igen žadinenas te chal aver chaben.
35 Andral e Kibrot-Hataava odgele o manuša andro Chacerot a ode ačhile.

12

O Aron the e Mirijam reptinen pro Mojžiš

1 E Mirijam le Aronoha reptinenas pro Mojžiš, bo iľa peske romňa Kušijka.
2 Phende: „O RAJ vakerel ča prekal o Mojžiš? Či na vakerel the prekal amende?“ A o RAJ šunďa, so phende.
3 No o Mojžiš sas igen pokorno murš, nekpokorneder savore manušendar, save dživenas pre phuv.
4 O RAJ takoj pre oda phenďa le Mojžišoske, le Aronoske the la Mirijamake: „Tumen trin džene, aven ko Svetostankos!“ Avke on trin džene gele.
5 O RAJ avľa tele andro chmarakro slupos, zaačhiľa paš o Svetostankoskro vudar a vičinďa le Aron the la Mirijam. Sar sodujdžene gele pašeder,
6 phenďa lenge: „Šunen mire lava:
Te hin maškar tumende prorokos,
me o RAJ man leske dav te sprindžarel andro viďeňje
a vakerav leha andro suno.
7 Mire služobňikoha le Mojžišoha avke nane.
Ov hino vodcas upral savore mire manuša Izraeliti.
8 Leha vakerav muj-mujeha,
phundradones a na garudones,
ov šaj dikhel the le RAJESKRI podoba.
Sar oda, hoj tumen na daran kavke te vakerel

pre miro služobňikos Mojžiš?“
9 O RAJ pre lende choľisaľiľa a geľa lendar het.
10 Sar o chmarakro slupos le Svetostankostar geľa het, e Mirijam ačhiľa malomocno, parňi sar jiv. O Aron pes visarďa ke Mirijam a dikhľa, hoj hiňi malomocno.
11 Ov phenďa le Mojžišoske: „Rajeja miro, mangav tut, ma potrestin amen vaš o binos, savo kerďam bi e godi.
12 Te na el e Mirijam sar čhavoro, savo uľol mulo a saveskro jepaš ťelos imar rozperel andro per la dakro.“
13 Avke o Mojžiš chudňa te vičinel pro RAJ: „Devla, mangav tut, sasťar la!“
14 O RAJ odphenďa le Mojžišoske: „Te lake lakro dad čhungarďahas pro muj, či na ladžanďiľahas pes efta dživesa? Mi el avritradľi andral o taboris pro efta dživesa a paľis šaj avel pale andro taboris.“
15 Avke sas e Mirijam efta dživesa avri andral o taboris. O Izraeliti pes na mukle pre aver drom, medik e Mirijam na avľa pale andro taboris.
16 Paloda pes o Izraeliti mukle pro drom andral o Chacerot a kerde peske taboris pre pušťa Paran.

13

O dešuduj murša predikhen o Kanaan

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Kide avri jekhe vodcas andral dojekh kmeňos a bičhav len te predikhel e phuv Kanaan, so dav tumenge.“
3 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ, a bičhaďa pal e pušťa Paran dešuduje (12) vodcen andral o Izrael.
4 Sas oda kala džene:

Andral o kmeňos Ruben o Šamua, le Zachuroskro čhavo;
5 andral o kmeňos Šimeon o Šafat, le Chorioskro čhavo;
6 andral o kmeňos Juda o Kaleb, le Jefunoskro čhavo;
7 andral o kmeňos Jisachar o Jigal, le Jozefoskro čhavo;
8 andral o kmeňos Efrajim o Hošeah, le Nunoskro čhavo;
9 andral o kmeňos Benjamin o Palti, le Rafuoskro čhavo;
10 andral o kmeňos Zebulun o Gadiel, le Sodioskro čhavo;
11 andral o kmeňos Jozef (so hin o kmeňos Menaše) o Gadi, le Susioskro čhavo;
12 andral o kmeňos Dan o Amiel, le Gemaliskro čhavo;
13 andral o kmeňos Ašer o Setur, le Michaeloskro čhavo;
14 andral o kmeňos Naftali o Nachbi, le Vofsiskro čhavo;
15 the andral o kmeňos Gad o Geuel, le Machioskro čhavo.

16 Kala hine o nava le muršengre, saven o Mojžiš bičhaďa te predikhel e phuv. O Mojžiš diňa le Hošeoske, saveske sas dad o Nun, nav Jozua.

17 Sar len o Mojžiš bičhavelas te predikhel e phuv Kanaan, phenďa: „Kadarik džan prekal e pušťa Negev andre brehengri phuv.
18 Dodžanen tumen, savi hiňi e phuv a save manuša andre bešen. Či hine zorale vaj slabe? Hine but vaj frima?
19 Hiňi odi phuv lačhi vaj na? Hin lengre fori phundrade, abo hin pašal o muri?
20 Či anen o maľi uľipen? Hin ode stromi, abo na? Keren savoro pre oda, hoj te anen varesavo ovocje andral odi phuv.“
Sas oda andro časos, sar pes ešebnovar andro berš obkidel o hroznos.

21 Avke on gele a predikhle e phuv la pušťatar Sin dži ko foros Rechob, paš o
verchengro drom Chamat.
22 Avle andro Negev, odarik gele andro foros Hebron, kaj bešenas le Anakoskre
potomki: o Achiman, Šešaj the o Talmaj. (O Hebron sas ačhado efta berš sigeder sar
o foros Coan andro Egipt.)
23 Sar doavle andre dolina Eškol, ode odčhinde jekh strapcos hroznos, so sas ajso
pharo, hoj les mušinenas te anel duj džene pro drukos. Ande the vajkeci granatoskre
phaba the figi.
24 Oda than pes vičinelas dolina Eškol pal o strapcos le hroznostar, so ode o Izraeliti
odčhinde.

O murša phenen, so dikhle

25 Saranda (40) dživesa predikhenas odi phuv a paľis avle pale.
26 Avle ko Mojžiš, Aron the Izraeliti andro Kadeš pre pušťa Paran. Phende lenge, so
ode dikhle, a sikade o ovocje, so odarik ande.
27 Phende le Mojžišoske: „Predikhľam e phuv a dodžanľam pes, hoj hiňi lačhi a
čačes ode čuľal o thud the o medos. Kada ovocje hin odarik.
28 Ale o manuša ode hine zorale, o fori hin bare a pašal lende zorale muri. Dikhľam
ode the le Anakoskre potomken.
29 O Amaleka bešen pre južno sera; o Chetitana, Jebuseja the Amorejčana bešen
pre brehengri phuv a o Kanaančana bešen paš o moros the pašal o paňi Jordan.“
30 Ale o Kaleb kamelas, hoj te preačhen te vakerel ola manuša, save reptinenas pro
Mojžiš, a phenďa: „Aven džas pre lende a zalas odi phuv! Amen len domaraha!“
31 Ale okla džene, save sas leha te predikhel e phuv, phenenas: „Našťi pes lenca
džas te marel, bo hine zoraleder sar amen.“
32 On kavke maškar o Izraeliti ľidžanas o nalačho hiros pal odi phuv. Phenenas:
„Odi phuv, so predikhľam, chal le manušen, save andre bešen. Savore manuša, saven
ode dikhľam, hine igen bare.
33 Dikhľam ode the obren a maškar lende the le Anakoskre potomken. Amen
pes šunahas maškar lende ciknore sar o maľakre grajora a avke the lenge amen
dičhuvahas avri.“

14

O Izraeliti pes vzburinen

1 Cal̓i rat o Izraeliti rovenas a viskinenas.
2 Savore manuša reptinenas pro Mojžiš the pro Aron: „Uľahas amenge feder, te
muľamas andro Egipt abo kade pre pušťa.
3 Soske amen o RAJ ľidžal andre kodi phuv? Hoj te meras la šabľaha andro mariben?
Hoj te zalen amare romňijen the čhavoren? Na uľahas amenge feder te džal pale
andro Egipt?“
4 Jekh avreske phenenas: „Kidas peske avri vodcas a džas pale andro Egipt!“
5 Sar oda o Mojžiš the o Aron šunde, pele le mujeha dži pre phuv angle savore
Izraeliti.
6 O Jozua, le Nunoskro čhavo, the o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, save sas olendar,
ko predikhle e phuv, pre peste čhingerde o ruchi
7 a phende savore Izraelitenge: „E phuv, so samas te predikhel, hiňi igen lačhi.
8 Te arakhaha milosť andro jakha le RAJESKRE, doanela amen andre odi phuv, kaj
čuľal o thud the o medos, a dela amenge la.
9 Ča tumen ma vzburinen pro RAJ! Ma daran tumen le manušendar, so ode bešen,
bo lokes len domaraha. O RAJ hin amenca! Lengre devla len na chraňinen. Vašoda
ma daran tumen lendar!“

10 Ale savore Izraeliti viskinenas, hoj len te murdaren le barenca. Androda pes
savore Izraelitenge sikaďa le RAJESKRI slava paš o Svetostankos.

O Mojžiš pes modľinel vaš o manuša

11 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš: „Dži kana man kala manuša tele dikhena? Dži kana
mange na pačana, se maškar lende kerďom bare znameňja?
12 Bičhavava pre lende o meribnaskro nasvaľiben a zňičinava len, ale tutar kerava
bareder the zoraleder narodos, sar hine on.“
13 Ale o Mojžiš odphenďa: „Dodžanena pes pal oda o Egipťana! Lendar iľal avri
kale manušen tira zoraha
14 a on oda dena te džanel le manušenge, save bešen andre odi phuv. On imar
šunde, hoj tu, RAJEJA, sal maškar kala manuša a hoj lenge diňal te dikhel tut le
jakhenca. Šunde, hoj tiri chmara ačhel upral kala manuša, hoj dživese džas angle
lende andre chmara a rači andro jagalo slupos.
15 Te akana zňičineha savore tire manušen, o narodi, save šunde o hiros pal tu,
phenena:
16 ‚O RAJ našťi doanďa peskre manušen andre odi phuv, pal savi len diňa la veraha
lav, vašoda len murdarďa pre pušťa.‘
17 Akana, RAJEJA, mangav tut, sikav amenge tiri zor a ker, sar phenďal:
18 ‚Me, o RAJ, na choľisaľuvav sigo, presikavav o verno kamiben a odmukav o binos
the e vzbura. Ale ňikas na mukav bi o trestos; vaš le dadengre bini marav le čhaven
dži andro trito the štarto pokoleňje.‘
19 Mangav tut, odmuk kale manušenge prekal tiro baro verno kamiben, avke sar
lenge odmukehas akorestar, sar avle avri andral o Egipt, dži akana.“
20 O RAJ leske odphenďa: „Odmukav lenge, avke sar mangehas.
21 No avke sar dživav a sar miri slava pherdžarel caľi phuv,
22 aňi jekh kale manušendar na džala andre odi phuv. Bo dikhle miri slava the o
zazraki, so keravas andro Egipt the pre pušťa, a the avke man dešvar pokušinenas a
na šunenas.
23 Vašoda ňiko lendar na džala andre odi phuv, pal savi phenďom, hoj la dava
lengre dadenge. Na dikhela la ňiko, ko man tele dikhľa.
24 Ale mire služobňikos le Kaleb ľidžava andre phuv, andre savi imar sas. Bo sas
andre leste aver duchos a džalas pal mande cale jileha. A leskro potomstvos chudela
e phuv sar ďeďictvos.
25 Tajsa tumen visaren a džan prekal e pušťa ko Lolo moros, bo andre dolina bešen
o Amaleka the o Kanaančana.“

O Del potrestinel le Izraeliten

26 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
27 „Dži kana cerpinava kale nalače manušen, save pre ma furt reptinen? Dos
šunďom le Izraelitengro reptišagos pre ma.
28 Phen lenge: ‚Avke sar dživav, phenel o RAJ, kerav tumenca avke, sar tumen
šunďom te vakerel.
29 Pre kadi pušťa ačhena mule ťela savoredženengre, kaske sas akor, sar sas
pisimen andre, biš (20) berš the buter – savore tumendar, save pre ma reptinenas.
30 Ňiko lendar na džala andre phuv, pal savi diňom la veraha lav, hoj andre bešena.
Džana andre ča o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, the o Jozua, le Nunoskro čhavo.
31 No tumare čhaven, pal save phenenas, hoj ena zaile, me ode ľidžava a on
sprindžarena odi phuv, so na kamľan te prilel.
32 Ale tumare mule ťela ačhena pre kadi pušťa.

33 Tumare čhave ena saranda (40) berš pasťjera pre kadi pušťa. On cerpinena vaš
oda, hoj mange na pačanas, medik na merela posledno dženo tumendar pre pušťa.
34 Avke sar saranda dživesa predikhenas e phuv – jekh berš pes rachinela vaš jekh
džives – saranda berš cerpinena vaš peskro nalačhipen, hoj te sprindžaren, so oda
hin, te me džav pre tumende.
35 Me, o RAJ, oda phenďom a avke kerava savore kale nalače manušenca, save
pes vzburinde pre mande. Pre kadi pušťa merena.‘ “
36 O murša, saven o Mojžiš bičhaďa te predikhel e phuv, save avle pale a vakerenas
o načačipen pal e phuv a oleha kerde upre le Izraeliten, hoj te reptinen pro RAJ,
37 jekhvareste mule pro nasvaľiben anglo RAJ.
38 Olendar, ko sas te predikhel e phuv, ča o Jozua the o Kaleb ačhile te dživel.

O Izraeliti našťi zalen o Kanaan

39 Sar o Mojžiš phenďa kala lava le Izraelitenge, ačhile igen smutna.
40 Sig tosara ušťile, gele pro verchos a phende: „Čačo, kerďam binos. Aven džas
andre phuv, pal savi o RAJ diňa lav!“
41 Ale o Mojžiš lenge phenďa: „Soske na šunen le RAJES? Tumaro planos tumenge
na avela avri.
42 Ma džan, bo o RAJ nane tumenca a tumare ňeprijaťeľa tumen thovena tele.
43 Sar tumen marena le Amalekenca the le Kanaančanenca, murďarena tumen la
šabľaha. Visarďan tumen het le RAJESTAR, vašoda na ela tumenca!“
44 No on the avke gele pre brehengri phuv, ale aňi e archa le RAJESKRA zmluvakri,
aňi o Mojžiš na omukle o taboris.
45 Avke o Amaleka the o Kanaančana, save bešenas pre brehengri phuv, gele pre
lende, marde len a roztradle dži paš o foros Chorma.

15

O zakoni pal o obeti

1 O Raj prevakerďa ko Mojžiš:
2 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar avena andre phuv, so tumenge dav a andre savi
bešena,
3 anena le dobitkostar abo le bakrendar le RAJESKE o obeti. Anena e jagaľi obeta, e
labarďi obeta, e obeta pro inepi, e obeta, sar den lav le Devleske, the e obeta, so dena
korkore pestar sar daros. Kala savore obeti voňinen šukares le RAJESKE.
4 Sar kerena kala obeti, avke oda, ko anela peskri obeta le RAJESKE, pridela paš
dojekh džviros e chabeneskri obeta – kilos aro mišimen le ľitra olivove olejoha.
5 Ke dojekh bakroro, so dena sar e labarďi obeta abo aver obeta, pridena ľitra mol,
so čhivena avri pro oltaris.
6 Paš dojekh bakro, so obetinena, pridena duj kili aro mišimen 1,5 ľitraha olivove
olejoha sar chabeneskri obeta.
7 Priden the 1,5 ľitra mol, so čhivena avri pro oltaris. Oda voňinela šukares le
RAJESKE.
8 Sar pripravinena le RAJESKE terne bikos pre labarďi obeta abo pre smiromoskri
obeta abo pre obeta, sar den lav le Devleske,
9 pridena paše sar e chabeneskri obeta trin kili aro mišimen duje ľitrenca olejoha.
10 Anena the duj ľitri mol, so čhivena avri pro oltaris. Oda voňinela šukares le
RAJESKE.
11 Kavke kerena paš dojekh bikos, bakro, baranos the koza.
12 Keren avke paš dojekh džviros, saves anena pre obeta.
13 Kavke mušinela te kerel dojekh Izraelitas, sar anela e obeta, so šukares voňinel
le RAJESKE.

14 Te maškar tumende ena varesave cudzinci, abo o cudzinci, save dživen maškar
tumende but berš, a the on kamena te anel e obeta, so šukares voňinel le RAJESKE,
mi keren avke sar the tumen.
15 Kala zakoni ela prekal tumende the prekal o cudzinci, save bešen maškar
tumende. O RAJ tumen lel jednakones. Kada zakonos doľikerena na veki tumen
the tumare potomki.
16 Kala zakoni the pravidla ena prekal tumende the prekal o cudzincos, savo bešel
maškar tumende.‘ “
17 O RAJ prevakerďa ko Mojžiš:
18 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar avena andre phuv, andre savi tumen ľidžav,
19 a sar chana o chaben andral odi phuv, odthoven olestar vareso sar daros le
RAJESKE.
20 Sako berš kerena e bokeľi le ešebne arestar andral o humnos a anen oda sar o
sveto daros le RAJESKE.
21 Avke tu the tire potomki mušinena furt te anel maro peko le ešebne arestar, sar
kidena upre e pšeňica.
22 Te kamľan te doľikerel, ale the avke na doľikerďan o zakoni, so o RAJ diňa le
Mojžišoske
23 – savore le Devleskre prikazaňjendar, so sas dine ole dživesestar, kanastar o Del
chudňa te del o zakoni tumen the savore tumare potomken pro furt –
24 a o Izraeliti kerde o binos avke, hoj na kamle, a na džanenas olestar, akor
savore mušinen te anel terne bikos pre labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
Obetinen the e chabeneskri the e moľakri obeta, avke sar hin pisimen andro zakonos,
a paš oda mek jekhe capos pre obeta vaš o binos.
25 Te o rašaj anela kala obeti vaš savore Izraeliti, ela lenge odmuklo o binos, bo oda
na kamle te kerel, a vaš peskro nalačhipen ande le RAJESKE e labarďi obeta the e
obeta vaš o binos.
26 Odmukela pes savore Izraelitenge the le cudzincenge, save bešen paš lende, bo
savore manuša oda kerde, kajte na kamle.
27 Ale te ča jekh dženo kerela o binos, so na kamľa, mušinel te anel pre obeta vaš
o binos jekheberšeskra koza.
28 O rašaj obetinela la koza pro oltaris, hoj te obžužarel le manušes le binostar, so
na kamľa te kerel, a paľis ole dženeske ela odmuklo.
29 Ajso zakonos mušinel te doľikerel o Izraelitas the o cudzincos, savo bešel paš
tumende, sar kerela o binos, so na kamľa.
30 Te vareko kerela binos, so kamľa te kerel, či oda ela Izraelitas abo cudzincos,
ruhinel pes pro RAJ. Ajse dženes kampel te tradel avri peskre manušendar,
31 bo na ačhelas le RAJESKRE lavestar a na doľikerďa leskro prikazaňje. Kajse
manušes mušinen te tradel avri. Leskri vina ačhela pre leste.‘ “

O murš, savo na doľikerďa o šabat

32 Sar sas o Izraeliti pre pušťa, prichudle varesave muršes, savo pro šabat kidelas
o kašta.
33 Ola džene, save les prichudle paš oda, sar kidel o kašta, ande les ko Mojžiš the
ko Aron the angle savore Izraeliti.
34 Dine les te stražinel, bo na džanenas, so leha te kerel.
35 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Oda murš mušinel te merel. Savore manuša andre
leste čhivkerena le barenca avri andral o taboris.“
36 Avke les o manuša ľigende avri andral o taboris, chudle andre leste te čhivkerel
le barenca a muľa avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

O špargici pro ruchi

37 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
38 „Phen le Izraelitenge: ‚Siven pre tumare ruchi pro agora o špargici a upral lende
thoven o belava šňurici.
39 O špargici tumenge ena pre kada: Kecivar pre lende dikhena, leperena tumenge
savore le RAJESKRE zakoni, na visarena pes mandar a na džana pal tumare jileskre
the jakhengre žadosci.
40 Avke peske leperena a doľikerena savore mire prikazaňje a avena sveta angle
mande, angle tumaro Del.‘
41 Me som o RAJ, tumaro Del, savo tumen ľigenďa avri andral o Egipt. Me som o
RAJ, tumaro Del.“

16

Le Korachoskri vzbura

1 O Korach, o čhavo le Jisharoskro andral o kmeňos Levi, pes vzburinďa pro Mojžiš.
Ke leste pes pridine trin džene andral o kmeňos Ruben: o Datan the o Abiram, le
Eliaboskre čhave, the o On, le Paletoskro čhavo.
2 On pes vzburinde pro Mojžiš a lenca 250 Izraeliti, save sas o anglune vodci le
manušengre.
3 Gele anglo Mojžiš the anglo Aron a phende lenge: „Zageľan imar igen dur! Se
savore amare manuša hine sveta a the amenca hino o RAJ. Soske tumen hazden
upral o manuša le RAJESKRE?“
4 Sar ada šunďa o Mojžiš, peľa le mujeha pre phuv.
5 Paľis phenďa le Korachoske the leskra partijake: „Tosara tumenge o RAJ phenela,
ko hin leskro, ko hino sveto a ko šaj ke leste avel pašes. Kas peske kidela avri, oda
šaj ke leste džal pašes.
6 Tu, Korach, the tiri partija keren kada: Len tumenge o lopatki pro kaďidlos,
7 thoven andre o jagale angara the o kaďidlos a tajsa oda anen anglo RAJ. Kas peske
o RAJ kidela avri, oda ela sveto. Levitale, tumen zageľan imar igen dur!“
8 A le Korachoske o Mojžiš mek phenďa: „Šunen, Levitale!
9 Hin tumenge frima, hoj o Del le Izraeloskro tumen oddelinďa le manušendar a
vičinďa ke peste, hoj te služinen andre le RAJESKRO Svetostankos a te ačhen anglo
manuša, hoj lenge te služinen?
10 Se domukľa tuke the savore avre Levitenge, hoj te aven pašeder ke leste, ale
tumen akana kamen te prelel the e rašajiko služba?
11 Aleha sikaďal tu the caľi tiri partija, hoj pes vzburinďan pro RAJ. Ko hin o Aron,
hoj reptinen pre leste?“
12 Akor o Mojžiš diňa te vičinel le Datan the le Abiram, le Eliaboskre čhaven. Ale
on odphende: „Na džas!
13 Hin ada frima, hoj amen iľal avri andral e phuv, kaj čuľal o thud the o medos,
hoj te meras pre kadi pušťa? So, mek kames te ačhel upral amende sar raj?
14 Se na anďal amen andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos, a aňi amenge na
diňal andro ďeďictvos o maľi the o viňici. Kames amenca te thovel avri? Na! Na
džas!“
15 Akor o Mojžiš igen choľisaľiľa a phenďa le RAJESKE: „Ma prile lendar o obeti. Aňi
jekhe somaris lendar na iľom. Ňikaske ňič nalačho na kerďom!“
16 Paľis o Mojžiš phenďa le Korachoske: „Tu tira partijaha the o Aron mušinen te
avel tajsa andre le RAJESKRO Svetostankos.
17 Dojekh tumendar mi lel peskri kaďidloskri lopatka, mi thovel andre o kaďidlos a
mi anel anglo RAJ. Savore kaďidli ena jekhetane 250. The tu le Aronoha lena peskre
kaďidloskre lopatki.“

18 Avke pre aver džives peske sako iľa peskri kaďidloskri lopatka, thoďa andre
o jagale angara a thoďa upre o kaďidlos. Paľis pes savore ačhade paš o vudar ko
Svetostankos jekhetane le Mojžišoha the le Aronoha.
19 O Korach zvičinďa caľa peskra partija pro Mojžiš the Aron a gele paš o vudar ko
Svetostankos. Androda pes sikaďa le RAJESKRI slava savore manušenge.
20 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
21 „Džan pre sera kale manušendar, hoj len takoj te zňičinav!“
22 Akor sodujdžene pele le mujeha pre phuv a vičinenas: „Ó, Devla! Tu sal o Del,
savo des o dživipnaskro dichos dojekhe manušes! Vaš jekh manuš, savo kerďa binos,
kames te el choľamen pre savore manuša?“
23 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
24 „Phen le manušenge, hoj te džan pre sera le Korachoskre, le Datanoskre the le
Abiramoskre stanendar!“
25 Avke o Mojžiš geľa ko Datan the Abiram a o Izraeloskre vodci džanas pal leste.
26 Le manušenge phenďa: „Džan pre sera kale bijedevleskre muršengre stanendar!
Ma chuden tumen ňisostar, so hin lengro, hoj te na meren angle savore lengre bini.“
27 Avke o Izraeliti odgele pašal o Korachoskre, Datanoskre the le Abiramoskre stani.
Paľis o Datan the o Abiram gele avri andral peskre stani a ačhenas paš o vudar peskre
romňijenca the peskre čhavenca.
28 O Mojžiš phenďa: „Ňič na kerav mira voľatar; savore kale skutki man bičhaďa
te kerel o RAJ. Prindžarena oda pal kada:
29 Te kala manuša merena avke, sar merel dojekh manuš, abo te pes lenge ačhela
oda, so pes šaj ačhel avre manušenge, akor man o RAJ na bičhaďa.
30 Ale te o RAJ kerela vareso ajso, so mek pes šoha na ačhiľa angloda, hoj e phuv
phundravela peskro muj a chala len savoreha, so len hin, a te perena tele andro than
le mulengro džide, akor prindžarena, hoj kala murša dikhle tele le RAJES.“
31 Soča o Mojžiš kada dophenďa, phundraďa pes e phuv tel o Datan the Abiram
32 a otkerďa peskro muj a nakhaďa len savoreha, so len sas, jekhetane ole
manušenca, save pes vzburinde le Korachoha.
33 Džide pele tele andro than le mulengro savoreha, so len sas. E phuv pes upral
lende zaphandľa, on našľile a imar na sas maškar o manuša.
34 Sar savore Izraeliti, save sas pašal lende, šunde lengri vika, denašenas a
phenenas: „Denašas, hoj the amen e phuv te na nakhavel!“
35 Akor le RAJESTAR avľa jag a zlabarďa ole 250 muršen, save ande o kaďidlos.

17

Le Aronoskri paca rozkvitňinel

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Phen le Eleazaroske, le Aronoskre čhaske, hoj te lel o kaďidloskre lopatki ole
muršendar, save sas zlabarde. O prachos lendar mi rozčhivel avrether, bo o lopatki
hine sveta.
3 Mi len o lopatki ole manušengre, save počinde peskre dživipnaha vaš o binos, a
mi rovňinen avri o bľachi ole lopatkengre. Paľis ole bľachenca mi obthoven o oltaris.
Ande o lopatki anglo RAJ, vašoda hine sveta. Kada ela le Izraelitenge o znameňje,
hoj te na bisteren.“
4 Avke o rašaj Eleazar iľa o brondzune lopatki, save ande ola džene, save zlabile, a
marďa lendar avri bľachi, hoj te obthovel lenca o oltaris.
5 Kada ela le Izraelitenge pro leperiben, hoj ňiko, ko nane le Aronoskre
potomkendar, našťi džal ko oltaris te labarel o kaďidlos anglo RAJ, hoj pes leske te na

ačhel avke, sar le Korachoske the leskre manušenge. Savoro kerďa avke, sar leske phenďa o RAJ prekal o Mojžiš.

O Izraeliti džan pro Mojžiš the pro Aron

6 Pre aver džives reptinenas savore Izraeliti pro Mojžiš the pro Aron: „Tumen murdarďan le RAJESKRE manušen.“

7 Sar o manuša džanas pro Mojžiš the pro Aron a visarde pes ko Svetostankos le RAJESKRO, jekhvareste o Svetostankos zaučharďa e chmara a sikaďa pes le RAJESKRI slava.
8 Akor o Mojžiš the o Aron avle anglo Svetostankos.
9 Ode o RAJ phenďa le Mojžišoske:
10 „Džan het kale manušendar! Takoj len zňičinav.“ Akor sodujdžene pele le mujeha pre phuv.

11 O Mojžiš phenďa le Aronoske: „Le e kaďidloskri lopatka, thov andre o jagale angara pal o oltaris a thov upre o kaďidlos. Denaš sigo ko manuša a obetin oda le RAJESKE, hoj lenge te aven odmukle o bini. Bo o RAJ igen choľisaľiľa pre lende a imar avel e pohroma.“
12 Avke o Aron iľa e kaďidloskri lopatka, sar leske phenďa o Mojžiš, a denašelas maškar o manuša, ale e pohroma ode imar sas. Labarďa o kaďidlos, hoj le manušenge te aven odmukle o bini
13 a ačhaďa pes maškar o mule the džide manuša a e pohroma preačhiľa.
14 Andre odi pohroma mule 14 700 manuša bijal ola 250 džene, save mule paš e vzbura le Korachoskri.
15 Sar e pohroma preačhiľa o Aron geľa pale ko Mojžiš paš o vudar andro Svetostankos.
16 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Phen le Izraelitenge, hoj tuke te den o dešuduj (12) paci, po jekh sakone kmeňoskre vodcastar. Pisin dojekheskro vodcaskro nav pre leskri paca.
18 Le Aronoskro nav pisin pre paca andral o kmeňos Levi, bo ela jekh paca prekal dojekh kmeňoskro vodcas.
19 Paľis len thov andro Svetostankos angle archa la zmluvakri, kaj man tumenca zdžav.
20 E paca le muršeskri, saves mange kidava avri, pučinela avri. Avke me zaačhavava o reptišagos le Izraelitengro, save pre tumende furt reptinen.“

21 Avke o Mojžiš oda phenďa le Izraelitenge a lengre vodci leske dine jekhetane dešuduj paci, jekh paca andral dojekh kmeňos, a le Aronoskri paca sas maškar lengre.
22 Paľis o Mojžiš iľa o paci a thoďa andro Svetostankos anglo RAJ.

23 Sar o Mojžiš geľa pre aver džives andro Svetostankos, dikhľa, hoj le Aronoskri paca, so sas thoďi vaš o kmeňos Levi, pučinďa avri. Pučinďa avri, rozkvitňisaľiľa a anďa o mandle.
24 Avke o Mojžiš ľigenďa odarik o paci ke savore Izraeliti. Dikhle oda a dojekh vodcas iľa pale peskri paca.

25 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le Aronoskri paca ľidža pale angle archa la zmluvakri, hoj pes te zaľikerel sar znameňje angle ola džene, save pes vzburinen. Aleha zaačhaveha lengro reptišagos pre ma a on na merena.“
26 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ.

27 Ale o Izraeliti phende le Mojžišoske: „Vigos amenge! Meras! Savore meraha!
28 Dojekh, ko džal pašes paš le RAJESKRO Svetostankos, merela. So, mušinas savore te merel?“

18

Le Levitengri the le rašajengri služba

1 O RAJ phenďa le Aronoske: „Te pes vareso ačhela andro Svetostankos, tu, tire
čhave the o Leviti ľidžana e vina vaš oda, ale te pes vareso ačhela paš e rašajiko
služba, ela oda ča pre tu the pre tire čhave.
2 An peha tira famelija andral o kmeňos Levi, hoj pes te priden ke tu a te pomožinen
tuke, medik tu the tire čhave služinena anglo Svetostankos.
3 On avena paš tute andre savori služba paš o Svetostankos. Ale našťi aven paš
o sveta veci, so hin andro Svetostankos, aňi paš o oltaris, hoj te na meren on, aňi
tumen.
4 Pridena pes ke tu a starinena pes pal savori buči, so hin paš o Svetostankos. Ale
ňiko aver našťi kerel tumenca e služba.
5 A tumen kerena e služba paš o Sveto than the paš o oltaris, hoj te na avel pale pro
Izraeliti miri choľi.
6 Me mange kidňom avri le Izraelitendar le Leviten, tumare phralen, sar daros
prekal tumende. On hine oddine mange, hoj te keren e služba paš o Svetostankos.
7 Ale tu tire čhavenca služinena sar rašaja andre savoreste: paš o oltaris the andro
Neksveteder than. Ode mušinen te kerel tumari služba. E rašajiko služba tumenge
dav sar daros. Te ode avela vareko aver, mušinel te merel.“

Le rašajengro kotor le obetendar

8 Paľis o RAJ phenďa le Aronoske: „Ačhavav tut upral mire sveta dari. Savore sveta
dari, so mange o Izraeliti anen, dav pro furt tuke the tire čhavenge sar tumaro kotor.
9 Le neksveteder darendar – le chabeneskra obetatar, la obetatar vaš o binos the
la obetatar vaš e vina – o kotor, so pes na zlabarela pro oltaris, ela tumaro. Savore
neksveteder dari, so mange anena, ena tire the tire čhavengre.
10 Mušines len te chal pro sveto than; šaj chan oda ča o murša. Mi el tuke oda
sveto!
11 Savore sveta dari, so den o Izraeliti a so o rašaja hazden upre anglo RAJ, dava
tuke, tire čhavenge the čhajenge pro furt. Olestar šaj chal sako, ko hino žužo andre
tiri famelija.
12 Dav tuke the o kotor le ešebne uľipnastar, so mange dena o Izraeliti sako berš:
savoro nekfeder le olejostar, moľatar the le zrnostar.
13 Tire ena ešebna ovocje savorestar andral lengri phuv, so anena mange. Dojekh,
ko hino žužo andre tiri famelija, šaj chal olestar.
14 Ela tiro savoro, so hin andro Izrael pošvecimen le RAJESKE.
15 Dojekh muršoro abo džviros, so uľol ešebno, so anen angle ma o Izraeliti, ela
tiro. Vašoda mušines te cinel avri dojekhe muršores the dojekhe džviros le nažuže
dobitkostar, so uľol ešebno.
16 Sar le čhavoreske ela jekh čhon, mušinel te el avricindo vaš o pandž rupune
love, avke sar pes važinel andro Svetostankos.
17 Ale ma cin avri le ešebne džviros le dobitkostar, le bakrendar the le kozendar,
oda hin sveto. Lengre rateha pokropin o oltaris a o žiros labar sar jagaľi obeta, so
šukares voňinel mange.
18 O mas le džvirendar ela tiro avke sar the o pašvaro the e čači čang la hazdľa
obetatar.
19 Dav tuke, tire čhavenge the čhajenge pro furt savore sveta dari, so o Izraeliti
anena mange. Kada hin zmluva, so pes na del te prephagel* a hiňi pro furt maškar
mande the tute the maškar tire potomki.“

---

* **18:19** E hebrejiko čhib: e zmluva phandľi le loneha

20 Mek o RAJ phenďa le Aronoske: „Na chudeha ňisavi phuv sar ďeďictvos andro
Izrael. Me som tiro ďeďictvos the tiro kotor maškar o Izraeliti.

Pal o ďesjatki

21 Le Levitenge dav andro ďeďictvos savore ďesjatki le Izraelitengre vaš lengri
služba, so keren andro Svetostankos.
22 Akanastar o Izraeliti te na aven ko Svetostankos, bo aleha kerena binos a
mušinena te merel.
23 E služba paš o Svetostankos kerena ča o Leviti a on ľidžana e vina, te kerena
varesavo nalačhipen. Kada hin pro furt o prikazis pal o Leviti the lengre potomki.
Len na ela ňisavi phuv sar ďeďictvos andro Izrael.
24 Bo dav lenge sar ďeďictvos o ďesjatki le Izraelitendar, so anena mange sar
sveta dari. Vašoda lenge phenďom, hoj maškar o Izraeliti len na ela ňisavi phuv
sar ďeďictvos.“
25 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
26 „Phen le Levitenge kada: ‚Sar le Izraelitendar prilena o ďesjatki, so tumenge dav
sar ďeďictvos, the tumen mange dena olestar o ďesjatki sar daros.
27 Kala tumare ďesjatki pes tumenge rachinela, sar te diňanas o zrnos andral o
humnos a e šťava andral o lisos.
28 Avke savore ďesjatkendar, so prilena le Izraelitendar, the tumen anena mange o
ďesjatki. Kala ďesjatki mušinen te del le rašaske Aronoske.
29 Le darendar, so tumenge dena, mušinen te kidel avri oda nekfeder prekal ma sar
o sveta dari.‘
30 Mek phen le Levitenge: ‚Sar olestar dena o nekfeder kotor, rachinela pes tumenge,
sar te oda uľahas o uľipen andral tumaro humnos the e šťava andral tumaro lisos.
31 Šaj chan oda la famelijaha, kaj kamen, bo oda hin tumaro počiňiben vaš tumari
služba paš o Svetostankos.
32 Te anena mange o nekfeder kotor, na meľarena tumen le binoha aňi na meľarena
o sveta dari le Izraelitengre a na merena.‘ “

19

O paňi pro obžužaripen

1 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
2 „Kada hin o zakonos, so prikazinďa o RAJ: Phen le Izraelitenge, hoj tuke te anen
ľoľa gurumňa, savi hiňi bijal e chiba a sava mek šoha na sas pre meň o jarmos.
3 Paľis ola gurumňa dena le rašaske Eleazaroske, ľigenela pes la avri pal o taboris
a angle leste la murdarena.
4 Paľis o Eleazar peske močinela o angušt andre lakro rat a kropinela eftavar
visardo ko Svetostankos.
5 La gurumňa paľis angle leste zlabarena. Zlabarena lakri cipa, o mas, o rat the
savoro andral lakro per.
6 Paľis lela o cedroskro kašt, o izopos the e ľoľi vlna a čhivela oda pre gurumňi, sar
labol.
7 O rašaj šaj džal andro taboris ča akor, sar peske rajbinela o gada a calo pes thovela
(omorela). No the avke dži rači ela nažužo.
8 The oda dženo, ko la gurumňa zlabarďa, peske mušinel te rajbinel o gada a te
thovel pes andro paňi, ale the avke dži rači ela nažužo.
9 Paľis varesavo murš, so hino žužo, skidela o prachos la gurumňakro, so zlabiľa
pre jag, a thovela les pal o taboris pro žužo than. Ode ela odthodo prekal o Izraeliti,
hoj lestar te keren o paňi pro obžužaripen, bo e gurumňi hiňi obeta vaš o binos.

10 The oda, ko skidňa o prachos, mušinel peske te rajbinel o gada a calo pes te thovel
andro paňi, ale dži rači ela nažužo. Kada ela zakonos pro furt prekal o Izraeliti the
cudzinci, save dživen maškar tumende.
11 Ko pes chudela le mule manušestar, ela nažužo efta dživesa.
12 Oda dženo pes mušinel ole paňeha te obžužarel le binostar pro trito the eftato
džives a paľis ela žužo. Ale te pes pro trito the eftato džives na obžužarela, na ela
žužo.
13 Šako, ko pes chudňahas le mule manušestar a na obžužarďahas pes le binostar,
meľarela o Svetostankos le RAJESKRO. Ela avritradlo le Izraelitendar, bo na sas
pokropimen le paňeha pro obžužaripen. Ela nažužo a o nažužipen ačhela pre leste.
14 Kada hin o zakonos, te vareko merela andre varesavo stanos: Dojekh dženo, ko
hino andro stanos a ko džala andre, ela nažužo efta dživesa.
15 The dojekh nadoba andro stanos, so na sas zaučhardi, ela nažuži.
16 Te pes vareko pre maľa chudela le manušestar, so sas murdardo la šabľaha,
vaj varekastar, ko muľa varesar avres, abo te pes chudela le mule manušeskre
kokalendar, vaj le hrobostar, ela efta dživesa nažužo.
17 Prekal oda nažužo dženo lena andre nadoba sikra le prachostar la zlabarďa
gurumňatar, so hino pro obžužaripen le binostar, a čhivena upre o švižo paňi.
18 Paľis vareko, ko hino žužo, lela o izopos, močinela les andre oda paňi a
pokropinela o stanos, savore nadobi the savore manušen, save sas ode, sar muľa.
Mušinel te pokropinel the dojekhes, ko pes chudňa varekastar, ko sas murdardo la
šabľaha, vaj varekastar, ko muľa varesar avres, abo pes chudňa le hrobostar abo le
muleskre kokalendar.
19 Pro trito the eftato džives oda žužo dženo pokropinela le nažuže dženes a pro
eftato džives les obžužarela le binostar. Paľis peske oda dženo rajbinela o gada,
thovela pes andro paňi a rači imar ela žužo.
20 Te pes vareko meľarela, ale pes na obžužarela, mi el avritradlo le Izraelitendar,
bo meľarďa le RAJESKRO Svetostankos. Ela nažužo, bo na sas pokropimen le paňeha
pro obžužaripen.
21 Kada ela zakonos pro furt.
The oda, ko kropinela ole paňeha, rajbinela peske o gada, bo ko pes chudela ole
paňestar pro obžužaripen, ela nažužo dži rači.
22 Savoro, sostar pes chudela o nažužo dženo, ela nažužo. Te pes lestar chudela
aver dženo, ela the ov nažužo dži rači.“

20

O paňi andral e skala paš e Meriba

1 Ešebno čhon avle savore Izraeliti pre pušťa Sin a kerde peske taboris andro Kadeš.
E Mirijam ode muľa a sas parundi.
2 Le manušen ode na sas paňi te pijel, vašoda pes zgele pro Mojžiš the pro Aron.
3 Chudle pes te vesekedinel le Mojžišoha a dovakerenas leske: „Feder uľahas, te
muľamas the amen avke, sar mule amare phrala anglo RAJ.
4 Soske iľan le RAJESKRE manušen pre kadi pušťa? Mušinas jekhetane le dobitkoha
te merel?
5 Soske amen iľan avri andral o Egipt a anďan pre kada than? Kade pes na del te
sadzinel aňi o zrnos aňi o figi aňi e viňica aňi o granatoskre phaba! Mek aňi paňi
kade nane te pijel!“
6 O Mojžiš the o Aron gele het le manušendar paš o vudar andro Svetostankos a
banďile le mujenca dži tele. Ode pes lenge sikaďa e slava le RAJESKRI.
7 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

8 „Le e paca a tire phraleha le Aronoha zvičin savore manušen. Prevakeren ke skala angle lende a avela andral late avri o paňi. Avke lenge aneha avri paňi andral e skala, hoj te pijen o manuša the o dobitkos.“
9 O Mojžiš iľa e paca, so sas andro Svetostankos, avke sar leske prikazinďa o RAJ.
10 Akor o Mojžiš le Aronoha zvičinde le manušen angle skala a phende lenge: „Šunen, tumen vzburencale! Mušinas tumen te del andral kadi skala paňi?“
11 O Mojžiš hazdňa e paca andro vast a duvar demaďa pre skala. Avľa avri andral late igen but paňi a savore manuša the dobitkos pile olestar.
12 O RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske: „Vašoda, hoj na pačanďiľan andre miri zor a na diňan man pačiv angle savore Izraeliti, tumen na doľidžana le Izraeliten andre phuv, so lenge dav.“
13 Kada pes ačhiľa paš o paňi Meriba, kaj o Izraeliti reptinenas pro RAJ a kaj lenge sikaďa, hoj hino sveto.

O Izraeliti našťi predžan prekal e phuv Edom

14 O Mojžiš bičhaďa andral o Kadeš le poslen ko edomiko kraľis. Phende leske:
„Kada tuke phenel tiro phral o Izrael: Tumen džanen pal savore pharipena, so pes amenge ačhile.
15 Amare dada gele andro Egipt a bešenas ode but berša. O Egipťana amen the amare daden igen trapinenas,
16 vašoda amen vičinahas ko RAJ, hoj amenge te pomožinel. Šunďa avri amaro roviben a bičhaďa amenge aňjelos, savo amen iľa avri andral o Egipt.
Akana sam paš o Kadeš, so hin o foros pre hraňica paš tiri phuv.
17 Mangas tut, domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Na džaha pre tumare maľi aňi pro viňici a na pijaha o paňi andral tumare chaňiga. Džaha le kraľiskre dromeha a na visaraha pes ole dromestar aňi pre jekh sera, aňi pre aver, medik na predžaha tiri phuv.“
18 Ale o edomiko kraľis odphenďa:
„Našťi predžas prekal miri phuv! Te predžaha, džava pre tu pro mariben.“
19 O Izraeliti leske odphende:
„Ačhaha pre amaro drom a te amen abo amaro dobitkos pijaha tire paňestar, počinaha tuke vaš oda. Na kamas ňič aver, ča te predžal prekal tiri phuv.“
20 Ale o edomiko kraľis pale odphenďa:
„Našťi predžas!“
Paľis geľa pro Izraeliti pro mariben bara armadaha.
21 Sar o edomiko kraľis na domukľa le Izraelitenge, hoj te predžan prekal leskri phuv, mukle pes avre dromeha.

Le Aronoskro meriben

22 O izraeliko narodos odgeľa andral o Kadeš a avle ko verchos Hor.
23 Pre oda verchos paš e hraňica Edom, o RAJ phenďa le Mojžišoske the le Aronoske:
24 „O Aron kade merela; na džala andre odi phuv, so diňom le Izraelitenge, bo sodujdžene tumen vzburinďan pre mande paš o paňi Meriba.
25 Akana ľidža le Aron the leskre čhas Eleazar pro verchos Hor.
26 Ode čhiv tele pal o Aron o ruchos a uri les pre leskro čhavo Eleazar, bo ode o Aron merela.“
27 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ a džanas upre pro verchos Hor angle savore Izraeliti.
28 Akor iľa o Mojžiš pal o Aron o ruchos a urďa les pre leskro čhavo Eleazar. Ode, pro agor le verchoske Hor, o Aron muľa. Paľis o Mojžiš the o Eleazar avenas tele pal o verchos.

29 Sar pes o izraeliko narodos došunďa, hoj o Aron muľa, chudle savore pal leste te
rovel a rovenas tranda (30) dživesa.

21

O Arad hino zňičimen

1 Sar pes o kanaaňiko kraľis andral o Arad, savo bešelas andro Negev, došunďa,
hoj o Izraeliti aven le dromeha andro Atarim, geľa anglal lende, marelas pes lenca a
varesaven the zaiľa.
2 Akor o Izraeliti dine lav le RAJES: „Te amenge deha andro vasta kale nipen, paľis
calkom zňičinaha lengre fori.“
3 O RAJ len šunďa a diňa lenge andro vasta le Kanaančanen. Avke o Izraeliti calkom
zňičinde len the lengre fori a dine ole thaneske nav Chorma.

O brondzuno sap

4 Le verchostar Hor džanas le dromeha ko Lolo moros pro juhos, hoj te obdžan e
phuv le Edomčanengri. Ale o manuša pal o drom našade e trpezľivosť
5 a reptinenas pro Del the pro Mojžiš: „Soske amen iľan avri andral o Egipt? Hoj
te meras pre pušťa? Se nane kade aňi maro, aňi paňi! A imar amenge nane mištes
kale džungale chabenestar!“
6 Akor o RAJ bičhaďa pro manuša jedovate sapen. On len danderenas a but le
Izraelitendar mule.
7 O manuša avenas ko Mojžiš a phenenas leske: „Kerďam binos, sar reptinahas pro
RAJ the pre tu. Mang tut vaš amenge ko RAJ, hoj amendar te odlel kale sapen!“ Avke
pes o Mojžiš chudňa te mangel vaš o manuša.
8 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Ker brondzune sapes a prichude les upre pro
kaštuno drukos. Te vareko le manušendar, ko sas danderdo le sapendar, dikhela
pre leste, ačhela te dživel.“
9 Avke o Mojžiš kerďa brondzune sapes a prichudňa les upre pro drukos. Te oda,
ko sas danderdo le sapendar, dikhelas pre oda sap, ačhelas te dživel.

Le Izraelitengro drom andro Moab

10 O Izraeliti džanas dureder a kerde peske taboris andro Obot.
11 Paľis odgele andral o Obot a kerde peske taboris paš o Ije-Abarim pre pušťa, so
hiňi pro vichodos le Moabostar.
12 Odarik odgele a kerde peske taboris andre dolina Zered.
13 Paľis džanas dureder a kerde peske taboris pro severos le paňestar Arnon pre
pušťa, so hin pre hraňica le Amorejčanenca. O Arnon hin e hraňica maškar o
Moabčana the o Amorejčana.
14 Vašoda pes andre le RAJESKRE Maribnaskre zvitki pisinel:
„O Vaheb pre phuv Sufa, o dolini paš o Arnon,
15 o dolinakro brehos, so ľidžal ko gavoro Ar
a oprinel pes paš e hraňica le Moaboha.“
16 Odarik džanas paš e chaňig Beer, kaj o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Zvičin
jekhetane le manušen a me len dava paňi.“
17 Akor o Izraeliti giľavenas kadi giľi:
„Tu chaňigije, de paňi!
Giľaven pal late giľi,
18 pal e chaňig, so kopaľinde avri o vodci!
Kopaľinde la avri o kraľa
le žezloha the peskre pacenca.“
Pal e pušťa gele andre Matana.

19 Andral e Matana gele andro Nahaliel, andral o Nahaliel andro Bamot.
20 Andral o Bamot gele andre moabiko dolina, paš o verchos Pisga, khatar dičhol e
pušťa Ješimon.

O Izraeliti domaren o Sichon

21 Paľis o Izraeliti bičhade muršen ko amorejiko kraľis Sichon, hoj leske te phenen:
22 „Domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Na džaha pre tire maľi, aňi andro
viňici, aňi na pijaha o paňi andral tire chaňiga. Džaha le kraľiskre dromeha, medik
na predžaha tiri phuv.“
23 Ale o Sichon na domukľa le Izraelitenge te predžal prekal leskri phuv, ale zvičinďa
peskra armada a geľa pre lende pro mariben. Doavľa paš o foros Jahac a marelas pes
lenca.
24 Ale o Izraeliti gele pre lende le šabľenca a zaile lengri phuv le paňestar Arnon
dži paš o paňi Jabok, ale ča dži paš o Amončana, bo on zorales stražinenas peskri
hraňica.
25 Avke o Izraeliti zaile savore ola fori a bešenas andre savore Amorejčanengre
fori, andro Chešbon the gavora.
26 Andro Chešbon bešelas o amorejiko kraľis Sichon. Ov pes angloda marelas le
moabike kraľiha a zaiľa caľi leskri phuv dži paš o paňi Arnon.
27 Vašoda o basňika phenen:
„Aven andro Chešbon!
Mi el ačhado zorales o foros le Sichonoskro.

28 Leskri armada geľa odarik avri sar e jag;
čhiďa tele o Ar andro Moab
a zlabarďa o brehi pašal o Arnon.
29 Vigos tuke, Moab!
Tumen, so bararen le Kemoš, san zňičimen.
Tire čhave denašen het a tire čhaja hine zaile,
o Sichon le Amorejčanengro kraľis len zaiľa.

30 Ale amen len zňičinďam
le Chešbonostar dži paš o Dibon.
Murďarďam len avri dži paš o Nofach;
savoro zňičinďam dži paš e Medeba.“

O Izraeliti domaren le Og

31 Sar imar o Izraeliti bešenas andre phuv le Amorejčanengri,
32 o Mojžiš bičhaďa le muršen, hoj te predikhen o foros Jazer. Paľis o Izraeliti zaile
leskre gava a tradle avri odarik le Amorejčanen, save ode bešenas.
33 On odarik pes visarde a džanas upre le dromeha ko Bašan. Ale o kraľis Og caľa
peskra armadaha geľa pro Izraeliti pro mariben paš o Edrej.
34 Ale o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Ma dara tut lestar, bo dav tuke andro vasta
les, leskre manušen the leskri phuv. Ker leha avke, sar kerďal le amorejike kraľiha,
le Sichonoha, savo kraľinelas andro Chešbon.“
35 Avke o Izraeliti murdarde le Og, leskre čhaven the caľa armada. Ňiko pes na
zachraňinďa. Paľis zaile leskri phuv.

22

O Balak vičinel le Balaam

1 O Izraeliti džanas dureder a kerde peske taboris pro moabika rovini pro vichodos
le Jordanostar anglo Jericho.

2 Sar o Balak, le Ciporoskro čhavo, dikhľa, so o Izraeliti kerde le Amorejčanenca,
3 ov the savore leskre manuša pes lendar daranas, bo sas igen but.
4 O Moabčana phende le midijaňike vodcenge: „Kala Izraeliti akana zňičinena
savoro pašal amende avke sar o bikos e čar pre maľa.“
Andre oda časos sas o moabiko kraľis o Balak, le Ciporoskro čhavo.
5 Ov bičhaďa le muršen ko Balaam, ke le Beoriskro čhavo, andro Petor paš o paňi
Eufrat, khatar sas the o Balak. Diňa leske te džanel:
„Andral o Egipt avle avri o manuša, zaučharde e phuv a bešen nadur pašal miri
phuv.
6 Vašoda av a prekoš len, bo on hine zoraleder sar me. Šaj el, hoj len paľis
domarava a tradava len avri andral miri phuv. Džanav, hoj oda, kas požehňineha,
ela požehňimen, a kas prekošeha, ela prekošlo.“
7 Avke o moabika the midijaňika vodci pes mukle pro drom a ile peha o love vaš o
prekošiben. Sar doavle ko Balaam, phende leske, so kamel o Balak.
8 Ov lenge phenďa: „Adadžives presoven kade a tajsa tumenge odphenava, so
mange phenela o RAJ.“ Avke o moabika vodci ačhile ko Balaam.
9 O Del avľa rači ko Balaam a phučľa lestar: „Ko hin kala murša andre tiro kher?“
10 O Balaam odphenďa: „O moabiko kraľis Balak bičhaďa ke ma kale muršen, hoj
mange te phenen:
11 ‚Andral o Egipt avle avri o manuša a zaučharde miri phuv. Akana av, prekoš
len! Talam len domarava a tradava len het.‘ “
12 Ale o Del phenďa le Balaamoske: „Ma dža lenca a ma prekoš kale manušen, bo
hine požehňimen.“
13 Sar tosara o Balaam ušťiľa, phenďa ole vodcenge: „Džan korkore pale andre
peskri phuv, bo mange o RAJ na domukľa te džal tumenca.“
14 Avke o moabika vodci avle pale ko Balak a phende leske: „O Balaam na kamel
te avel amenca.“
15 O Balak pale bičhaďa buter vodcen, so sas bareder sar ešebnovar.
16 On avle ko Balaam a phende:
„Kada phenel o Balak: ‚Mangav tut, ma zľiker tut, ale av ke ma!
17 Počinava tuke igen mištes a kerava savoro, so mange pheneha. Av a prekoš
kale manušen!‘ “
18 Ale o Balaam odphenďa le Balakoskre sluhenge: „Te man o Balak diňahas ajci
rup vaj somnakaj, keci ča rešľiľahas andre leskro palacis, the avke našťi ňič kerav,
aňi baro aňi cikno. Mušinav te šunel le RAJES, mire Devles, andre savoreste!
19 Ačhen kade prekal e rat, hoj man te dodžanav, so mange mek o RAJ phenela.“
20 Rači o Del avľa ko Balaam a phenďa leske: „Te tut kala murša avle te vičinel, ušťi
a dža lenca. Ale ker ča oda, so tuke phenava.“

O somaris prevakerel

21 Avke o Balaam tosara ušťiľa, pripravinďa le somaris a geľa ole moabike vodcenca.
22 Ale vašoda, hoj o Balaam geľa lenca, o Del pre leste sas igen choľamen a le
RAJESKRO aňjelos pes leske ačhaďa andro drom, hoj les te na mukel dureder te džal.
O Balaam džalas le somariha a džanas leha the duj sluhi.
23 Sar o somaris dikhľa le RAJESKRE aňjelos te ačhel pro drom la šabľaha andro
vast, geľa pal o drom tele pre maľa. Ale o Balaam le somaris marelas, hoj te avel pale
pro drom.
24 Le RAJESKRO aňjelos ačhelas pro chodňikos maškar o viňici, kaj sas o muros
pal jekh sera the pal aver.
25 Sar o somaris pale dikhľa le aňjelos, geľa dži paš o muros a le Balaamoske
prikikidňa o pindro. Vašoda o Balaam pale marďa le somaris.

26 Paľis le RAJESKRO aňjelos pale geľa angle lende a zaačhiľa pro uzko than, hoj
pes te na del te predžal aňi pal jekh sera.
27 Sar o somaris dikhľa le aňjelos, pašľiľa tele. O Balaam igen choľisaľiľa a chudňa
te marel le somaris la pacaha.
28 Androda o RAJ phundraďa le somariske o muj a o somaris prevakerďa ko Balaam:
„So tut kerďom, hoj man imar tritovar mares?“
29 O Balaam leske odphenďa: „Kerďal mandar dilines! Te uľahas paš mande e
šabľa, takoj tut murdarďomas!“
30 O somaris leske odphenďa: „Či na som me tiro somaris, pre savo furt phires, mek
dži akana? Kerďom tuke varekana kada?“
„Na,“ odphenďa leske.
31 Akor o RAJ phundraďa le Balaamoske o jakha a dikhľa le RAJESKRE aňjelos te
ačhel pro drom la šabľaha andro vast a o Balaam angle leste banďiľa le mujeha dži
pre phuv.
32 Le RAJESKRO aňjelos leske phenďa: „Soske trival marďal tire somaris? Me avľom
vašoda, hoj tut te zaačhavav pre kada drom, bo džas andro nalačhipen.
33 Ale o somaris man dikhľa a trival pes mandar visarďa. Te pes mandar na
visarďahas, murdarďomas tut a les mukľomas te dživel.“
34 O Balaam odphenďa le aňjeloske: „Kerďom binos, bo na džanavas, hoj pes
mange ačhavehas andro drom. No, te na kames, hoj te džav dureder, visarava man
pale.“
35 Ale o aňjelos leske odphenďa: „Dža kale muršenca, ale vakereha ča oda, so tuke
phenava.“ Avke o Balaam geľa le Balakoskre vodcenca.
36 Sar o Balak šunďa, hoj o Balaam avel, geľa angle leste andro moabiko foros Ar,
paš o paňi Arnon, pre hraňica le Moaboskri.
37 O Balak vakerelas le Balaamoske: „Soske na avľal takoj, sar pal tu bičhaďom
ešebnovar? Či tuke na počinďomas?“
38 „Dikh, akana avľom ke tu,“ odphenďa o Balaam. „Našťi phenav oda, so kamav.
Me ča šaj phenav oda, so mange dela andro muj o Del.“
39 Paľis o Balaam džalas le Balakoha a doavle andro foros Kirjat-Chucot.
40 Ode o Balak obetinďa gurumňen the bakren a olestar bičhaďa le Balaamoske the
leskre sluhenge.
41 Tosara o Balak iľa peha le Balaam upre pro Bamot-Baal. Odarik dičholas dži pro
koňec le Izraeloskre taboriskro.

23

O Balaam prorokinel ešebnovar

1 O Balaam phenďa le Balakoske: „Ačhav mange kade efta oltara a pripravin mange
efta terne biken the efta bakren.“
2 O Balak kerďa avke, sar kamelas o Balaam. Paľis o Balak the o Balaam obetinenas
jekh bikos the bakres pre dojekh oltaris.
3 Akor o Balaam phenďa le Balakoske: „Ač paš tiri labarďi obeta a me džava het.
Šaj el, hoj pes manca o RAJ arakhela a oda, so mange sikavela, phenava tuke.“ Paľis
o Balaam odarik geľa upre pro brehos.
4 O Del pes arakhľa le Balaamoha a o Balaam phenďa: „Pripravinďom efta oltara a
pre dojekh lendar obetinďom bikos the bakres.“
5 Paľis o RAJ diňa le Balaamoske o lava andro muj a phenďa: „Dža pale ko Balak
kale lavenca.“
6 Sar ke leste avľa o Balaam, ov ačhelas paš peskri labarďi obeta jekhetane savore
moabike vodcenca.

7 Akor o Balaam prorokinďa:
„Andral o Aram man anďa o Balak,
le verchendar pal o vichodos o moabiko kraľis:
‚Av a prekoš le Jakob,
av a odsudzin le Izraeliten!‘
8 Sar šaj prekošav oles, kas o Del na prekošel?
Sar šaj odsudzinav olen, kas o RAJ na odsudzinel?
9 Pal o uče skali dikhav les,
pal o brehi pre leste dikhav.
Dikhav le manušen, save dživen oddelimen,
on pes na rachinen maškar aver narodi.
10 Le Jakoboskre potomki hine ajci but sar e poši –
o Izrael pes na del te zgenel.
Te muľomas avke, sar meren o čačipnaskre!
Te dopeľomas avke sar on!“
11 Paloda o Balak phenďa le Balaamoske: „So mange kerďal? Anďom tut, hoj mire ňeprijaťeľen te prekošes, a tu lenge ča žehňines!“
12 Ov leske odphenďa: „Či našťi vakerav oda, so mange phenel o RAJ?“

O Balaam dujtovar prorokinel

13 O Balak leske phenďa: „Av manca pre aver than, khatar dičhola o agor le Izraeloskre taboriskro. Kadarik dikhes ča vajkeci lendar, na savoren. Odarik mange len prekošeha.“
14 Akor les odarik odľigenďa pro than Cofim* pro verchos Pisga. Ode pale ačhaďa efta oltara a pre dojekh obetinelas bikos the bakres.
15 O Balaam phenďa le Balakoske: „Ač kade paš tiri labarďi obeta a me džava, hoj man te arakhav le RAJEHA.“
16 O RAJ leske diňa o lava andro muj a phenďa: „Dža pale ko Balak kale lavenca.“
17 Sar o Balaam džalas ko Balak, arakhľa les te ačhel paš peskri labarďi obeta jekhetane le moabike vodcenca. O Balak lestar phučľa: „So vakerelas o RAJ?“
18 Akor o Balaam phenďa:
„Ušťi, Balak, a šun!
De tuke pozoris, čhavo le Ciporoskro.
19 O Del nane manuš, hoj te klaminel.
Ov nane čhavo le manušeskro, hoj te čerinel peskre lava.
Či na kerel oda, so phenel?
Či del lav a na doľikerel?
20 Sas mange prikazimen, hoj te žehňinav.
Ov požehňinďa a me oda našťi čerinav!

21 Na dičhol andro Jakob ňisavo trapišagos,
aňi na dikhav o pharipen andro Izrael.
O RAJ, leskro Del, hino leha.
Ov vičinel radišagoha peskre kraľiske.
22 O Del les iľa avri andral o Egipt;
marel pes vaš leste zorales sar dzivo bikos.
23 Nane pro Jakob prekošiben,
ňisavo vražišagos pro Izrael.
Akana pes phenel le Jakoboske the le Izraeloske:
‚Dikh, so o Del kerďa!‘

* **23:14** Abo: o than le stražňikengro

24 Kada narodos ušťel upre sar o zoralo ľevos!
Na pašľola peske, medik na chala oda, so chudela,
medik na pijela o rat olendar, saven murdarďa.“
25 Pre oda o Balak phenďa le Balaamoske: „Te les našťi prekošes, ta akor les ma
žehňin!“
26 O Balaam odphenďa le Balakoske: „Na phenďom tuke, hoj mušinav te kerel
savoro, so mange phenel o RAJ?“

O Balaam tritovar prorokinel

27 Paľis o Balak le Balaamoske phenďa: „Av, lav tut pre aver than. Ko džanel, či les
odarik o Del na kamela te prekošel.“
28 Avke o Balak ľigenďa le Balaam pro verchos Peor, khatar dičhol pre pušťa.
29 Paľis o Balaam phenďa le Balakoske: „Ačhav kade efta oltara a pripravin mange
efta biken the efta bakren.“
30 O Balak kerďa avke, sar kamelas o Balaam a pre dojekh oltaris obetinelas jekhe
bikos the jekhe bakres.

24

1 O Balaam dikhľa, hoj o RAJ kamel te žehňinel le Izraeloske, a vašoda imar na
kamľa te vražinel, avke sar oda kerďa duvar angloda, ale visarďa pes le mujeha ke
pušťa.
2 Sar dikhľa le Izraeliten andro taboris rozačhaden pal peskre kmeňi, avľa pre leste
le Devleskro duchos
3 a phenďa kada proroctvos:
„O proroctvos le Balaamoskro, le čhaskro le Beoriskro:
Kada phenel oda, kaskre jakha hine phundrade;
4 o proroctvos oleskro, ko šunel le Devleskre lava.
Banďiľom anglal leste
a dikhľom o viďeňje le Nekzoraleder Devlestar.

5 Save šukar hine tire stani, ó Jakob,
save lače hine o thana, kaj bešes, ó Izrael.

6 Hine sar o palmi andro dolini,
sar o zahradi paš o paňa,
sar o aloe, so sadzinďa o RAJ,
sar o cedri paš o paňa.
7 O paňa čuľana avri andral tire vedri,
pre oda, so sadzines, ela pherdo paňi.

Tire kraľis ela bareder pačiv sar le Agag
a tiro kraľišagos ela baro.

8 O Del, savo tut iľa avri andral o Egipt,
marel pes vaš tuke zorales sar o bikos.
Tu zňičineha peskre ňeprijaťeľen,
phagereha lengre kokala
a ľivineha len le šipenca.
9 O Izrael odpočovinel sar o ľevos;
sar sovel, ňiko les na uštavela.

Oda, ko žehňinela kale narodoske, ela požehňimen!

Ko les prekošela, ela prekošlo!“

10 Sar šunďa kala lava o Balak, choľisaľiľa pro Balaam a demaďa pes choľatar andro
vast. Paľis phenďa le Balaamoske: „Vičinďom tut te prekošel mire ňeprijaťeľen a tu
len imar trival žehňines!
11 Dža adarik het! Phenďom, hoj tut mištes počinava, ale tiro RAJ oda na domukľa.“
12 O Balaam leske odphenďa: „Se na phenďom tire muršenge, saven ke ma
bičhaďal:
13 ‚Kajte man o Balak diňahas ajci rup vaj somnakaj, keci ča rešľiľahas andre leskro
palacis, mušinav te šunel le RAJESKRO lav, korkoro pestar našťi ňič kerav! Ča oda, so
phenela o RAJ, vakerava.‘
14 Akana džav pale ke mire manuša. Ale av a phenava tuke, so o Izraeliti kerena
tire manušenca andre ola dživesa, so avena.“

O Balaam štartovar prorokinel

15 Paľis o Balaam phenďa:
„O proroctvos le Balaamoskro, le čhaskro le Beoriskro:
Kada phenel oda, kaskre jakha hine phundrade,
16 o proroctvos oleskro, ko šunel le Devleskre lava
a prilel o prindžaripen le Nekbareder Devlestar.
Banďiľom anglal leste
a dikhľom o viďeňje le Nekzoraleder Devlestar.

17 Oda, so dikhav andro viďeňje,
mek pes na ačhiľa.
Jekh džives o kraľis andral o Jakob pes sikavela sar e čercheň,
ušťela upre o žezlos andral o Izrael.
Ov zňičinela le moabike vodcen
a domarela savore Šetoskre potomken.
18 Ov domarela o Edom,
o Seir ela lengro barvaľipen
a o Izrael barola a zoraľola.
19 Andral o Jakob avela o kraľis
a zňičinela olen, ko ačhile andro foros.“

20 Sar o Balaam andro viďeňje dikhľa le Amaleken, phenďa kala lava:
„O Amalek sas o nekzoraleder narodos,
ale ela zňičimen pro furt.“

21 Sar dikhľa le Keniten, phenďa kala lava:
„O than, kaj dživen, hino zoralo,
ačhaďan tumenge o hňizdos pre skala.
22 No the avke, Kenitale, avena zňičimen,
sar tumen o Ašur zalela a odľidžala.“

23 O Balaam pale phenďa:
„Ko ačhela te dživel, sar kada o Del kerela?
24 O loďi avena pašal o Kitimoskre brehi;
on zalena o Ašur the o Eber,
ale the on ena zňičimen.“
25 Paľis o Balaam ušťiľa a visarďa pes pale khere. The o Balak geľa peskre dromeha.

25

O Moabčanki cirden le Izraeliten pro binos

1 Sar imar o Izraeliti bešenas andro Šitim, varesave murša kerenas lubipen le
moabike džuvľenca.
2 On vičinenas le Izraeliten pre peskre obetne hoscini, savenca denas pačiv peskre
devlen. O Izraeliti chanas ole chabenestar a lašarenas lengre devlen
3 the le devles Baal-Peor. Vašoda o RAJ igen choľisaľiľa pro Izraeliti.
4 Avke o RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le kale manušengre vodcen, angle ma len
murdar a thov len te ačhel pro kham, hoj miri choľi te oddžal le Izraelostar.“
5 Avke o Mojžiš prikazinďa le izraelike sudcenge: „Sako tumendar mi murdarel
dojekhe muršes andral peskro kmeňos, savo lašarelas le Baal-Peor.“
6 Ipen akor, sar paš o vudar le Svetostankoskro rovenas savore Izraeliti the o Mojžiš,
avľa varesavo Izraelitas la midijaňika džuvľaha andre peskro stanos angle lengre
jakha.
7 Sar oda dikhľa o Pinchas, le Eleazaroskro čhavo, saveske sas papus o Aron, ušťiľa
lendar a iľa andro vast e kopija.
8 Geľa andro stanos ole Izraelitaskro, savo anďa ola džuvľa, a sodujen jekhetane
predemaďa la kopijaha, sar pašľonas. Avke sas zaačhado o nasvaľiben maškar o
Izraeliti.
9 Ola, ko mule pre kada nasvaľiben, sas 24 000 manuša.
10 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
11 „Vašoda, so kerďa o Pinchas, me imar na som buter choľamen pro Izraeliti. Ov
na kamelas, hoj o manuša te lašaren avre devles, ča man, a vašoda len na zňičinďom
andre miri choľi.
12 Phen le Pinchasoske, hoj leha phandava smiromoskri zmluva, so ľikerela pro
furt.
13 Ov the leskre potomki ena pro furt andre rašajiko služba, bo igen labolas pal o
Del a oleha, so kerďa, obžužarďa le Izraeliten, hoj lenge te odmukav.“
14 O Izraelitas, saves murdarďa jekhetane la midijaňika džuvľaha, sas o Zimri, le
Saluoskro čhavo, savo sas fajtakro vodcas andro kmeňos Šimeon.
15 E džuvľi, savi sas murdarďi, sas e Kozbi. Oj sas čhaj le Curoskri, savo sas vodcas
andre jekh midijaňiko fajta.
16 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Džan pro Midijana a murdaren len,
18 vaš oda nalačhipen, so tumenge kerde, sar tumen scirdle pro binos, hoj te lašaren
le Baal-Peor a the vaš e Kozbi, savi sas murdarďi akor, sar avľa o nasvaľiben paš o
Peor.“

19 No, paloda pes ačhiľa kada:

26

O Izraeliti dujtovar zgende

1 Paloda o RAJ phenďa le Mojžišoske the le rašaske le Eleazaroske, saveske sas dad
o Aron:
2 „Zgen savore izraelike muršen pal lengre fajti. Pisin andre savoren phurederen
sar biš (20) berš, save pes džanen te marel.“
3 Avke pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho o Mojžiš the o
Eleazar phende le izraelike vodcenge:
4 „Zgenen savore izraelike muršen phurederen sar biš berš, avke sar o RAJ
prikazinďa le Mojžišoske.“

Kala hine ola Izraeliti, save avle avri andral o Egipt:

5 Le Rubenoskre, savo sas ešebno čhavo le Izraeloskro, sas kala potomki:
le Chanochostar, e famelija le Chanochoskri;
le Paluostar, e famelija le Paluoskri;
6 le Checronostar, e famelija le Checronoskri;
le Karmistar, e famelija le Karmiskri.
7 Savore zgende murša andral le Rubenoskro kmeňos sas 43 730.
8 Le Paluoskro čhavo sas o Eliab
9 a le Eliaboskre čhave sas o Nemuel, o Datan the o Abiram. Kada Datan the kada Abiram sas ola vodci, so pes le Korachoskra partijaha vzburinde pro Mojžiš the pro Aron a pes ačhade pro RAJ.
10 Akor e phuv phundraďa peskro muj a nakhaďa len jekhetane le Korachoskre muršenca, sar e jag zlabarďa 250 muršen. Ada pes lenge ačhiľa, hoj te daran the okla džene a te na keren avke sar on.
11 Ale le Korachoskre čhave na mule.

12 O potomki le Šimeonoskre pal peskre fajti sas kala:
le Nemuelostar, e famelija le Nemueloskri;
le Jaminostar, e famelija le Jaminoskri;
le Jachinostar, e famelija le Jachinoskri;
13 le Zerachostar, e famelija le Zerachoskri;
le Šaulostar, e famelija le Šauloskri.
14 Savore zgende murša andral le Šimeonoskro kmeňos sas 22 200.

15 O potomki le Gadoskre pal peskre fajti sas kala:
le Cefonostar, e famelija le Cefonoskri;
le Chagistar, e famelija le Chagiskri;
le Šunistar, e famelija le Šuniskri;
16 le Oznistar, e famelija le Ozniskri;
le Eristar, e famelija le Eriskri;
17 le Arodistar, e famelija le Arodiskri;
le Arelistar, e famelija le Areliskri.
18 Savore zgende murša andral le Gadoskro kmeňos sas 40 500.

19 Le Juda sas čhave o Er the o Onan, save mule andro Kanaan.
20 O potomki le Judaskre pal peskre fajti sas kala:
le Šelostar, e famelija le Šeloskri;
le Perecostar, e famelija le Perecoskri;
le Zerachostar, e famelija le Zerachoskri.
21 O potomki le Perecoskre sas:
le Checronostar, e famelija le Checronoskri;
le Chamulostar, e famelija le Chamuloskri.
22 Savore zgende murša andral le Judaskro kmeňos sas 76 500.

23 O potomki le Jisacharoskre pal peskre fajti sas kala:
le Tolastar, e famelija le Tolaskri;
le Puvahostar, e famelija le Puvahoskri;
24 le Jašubostar, e famelija le Jašuboskri;
le Šimronostar, e famelija le Šimronoskri.

25 Savore zgende murša andral le Jisacharoskro kmeňos sas 64 300.

26 O potomki le Zebulunoskre pal peskre fajti sas kala:
le Seredostar, e famelija le Seredoskri;
le Elonostar, e famelija le Elonoskri;
le Jachleelostar, e famelija le Jachleeloskri.
27 Savore zgende murša andral le Zebulunoskro kmeňos sas 60 500.

28 O čhave le Jozefoskre pal peskre fajti: o Menaše the o Efrajim.

29 O potomki le Menašeskre sas kala:
le Machirostar, e famelija le Machiroskri. O Machir sas dad le Gileadoske;
le Gileadostar, e famelija le Gileadoskri.
30 Kala sas o potomki le Gileadoskre:
le Jezerostar, e famelija le Jezeroskri;
le Chelekostar, e famelija le Chelekoskri;
31 le Asrielostar, e famelija le Asrieloskri;
le Šechemostar, e famelija le Šechemoskri;
32 le Šemidastar, e famelija le Šemidaskri;
le Cheferostar, e famelija le Cheferoskri.
33 Le Celofchad, saveske sas dad o Chefer, na sas murša, ča čhaja. Lengre nava sas: Machla, Noa, Chogla, Milka the Tirca.
34 Savore zgende murša andral le Menašeskro kmeňos sas 52 700.

35 Kala sas o potomki le Efrajimoskre pal peskre fajti:
le Šutelachostar, e famelija Šutelachoskri;
le Becherostar, e famelija le Becheroskri;
le Tachanostar, e famelija le Tachanoskri.
36 Kala sas o potomki le Šutelachoskre:
le Eranostar, e famelija le Eranoskri.
37 Savore zgende murša andral le Efrajimoskro kmeňos sas 32 500.

Kala hine o potomki le Jozefoskre pal peskre fajti.

38 O potomki le Benjaminoskre pal peskre fajti sas kala:
le Belastar, e famelija le Belaskri;
le Ašbelostar, e famelija le Ašbeloskri;
le Achiramostar, e famelija le Achiramoskri;
39 le Šefufamostar, e famelija le Šefufamoskri;
le Chufamostar, e famelija le Chufamoskri.
40 O potomki le Belaskre sas:
le Ardostar, e famelija le Ardoskri;
le Naamanostar, e famelija le Naamanoskri.
41 Savore zgende murša andral le Benjaminoskro kmeňos sas 45 600.

42 O potomki le Danoskre pal peskre fajti sas kala:
le Šuchamostar, e famelija le Šuchamoskri. Kala sas o fajti le Danoskre.
43 Savore zgende murša andral le Šuchamoskri famelija sas 64 000.

44 O potomki le Ašeroskre pal peskre fajti sas kala:
le Jimnostar, e famelija le Jimnoskri;
le Jišvistar, e famelija le Jišviskri;
le Berijostar, e famelija le Berijoskri.
45 Le Berijoskre potomki sas:
le Cheberistar, e famelija le Cheberiskri;
le Malkielostar, e famelija le Malkieloskri.
46 Le Ašeroskri čhaj pes vičinelas Serach.
47 Savore zgende murša andral le Ašeroskro kmeňos sas 53 400.

48 O potomki le Naftaliskre pal peskre fajti sas kala:
le Jachceelostar, e famelija le Jachceeloskri;
le Gunistar, e famelija le Guniskri;
49 le Jecerostar, e famelija le Jeceroskri;
le Šilemostar, e famelija le Šilemoskri.
50 Savore zgende murša andral le Naftaliskro kmeňos sas 45 400.

51 Savore murša andral o Izrael, save sas zgende, sas 601 730.

52 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
53 „Mi rozďelinel pes e phuv Kanaan andro ďeďictvos le kmeňenge pal oda, keci hine džene.
54 Le bareder kmeňoske deha andro ďeďictvos bareder kotor a le ciknedere kmeňoske cikneder kotor; dojekh mi chudel pal oda, keci sas zrachimen.
55 E phuv pes rozďelinela le losoha a pal o kmeňi la chudena.
56 Le losoha pes rozďelinela andro ďeďictvos maškar o bareder the cikneder kmeňi.“

57 Kala sas le Leviskre potomki pal peskre fajti:
le Geršonostar, e famelija le Geršonoskri;
le Kohatostar, e famelija le Kohatoskri;
le Meraristar, e famelija le Merariskri.
58 The kala sas le Leviskre fajti:
le Libniskri,
le Chebronoskri,
le Machliskri,
le Mušiskri,
le Korachoskri.
O Kohat sas le Amramoskro dad.
59 Le Amramoskri romňi pes vičinelas Jochebed, le Leviskri čhaj. Oj leske uľiľa andro Egipt. Le Amram laha sas o Aron, o Mojžiš the e Mirijam.
60 Le Aron sas štar čhave: o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
61 Ale o Nadab the o Abihu mule, sar ande e cudzo jag anglo RAJ.

62 Andro kmeňos Levi sas 23 000 murša the čhavore phureder sar jekh čhon. On na sas rachimen maškar o Izraeliti, bo na chudle ňisavi phuv sar ďeďictvos.

63 Kala hine ola džene, saven o Mojžiš the o Eleazar zgende, sar taborinenas pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.
64 Maškar lende na sas ňisavo dženo olendar, saven zgenďa o Mojžiš the o rašaj Aron ešebnovar pre pušťa Sinaj.

65 Bo o RAJ pal lende phenďa: „On merena pre pušťa.“ Lendar ačhiľa te dživel ča
o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, the o Jozua, le Nunoskro čhavo.

27

Le Celofchadoskre čhaja

1 Akor e Machla, e Noa, e Chogla, e Milka the e Tirca, o čhaja le Celofchadoskre,
saveske sas dad o Chefer, leskro sas o Gilead, leskro o Machir, leskro o Menaše a leskro
o Jozef,
2 avle anglo Mojžiš, anglo rašaj Eleazar, anglo vodci the angle savore manuša paš
o vudar andre le RAJESKRO Svetostankos a phende:
3 „Amaro dad muľa pre pušťa a na sas les murša. Na sas maškar le Korachoskre
manuša, save pes vzburinde pro RAJ, ale muľa ča vaš peskro binos.
4 Mušinel te našľol le dadeskro nav andral leskro kmeňos ča vašoda, bo les na sas
murša? De amen phuv maškar amare dadeskre phrala.“
5 Avke o Mojžiš phučľa le RAJESTAR, so te kerel.
6 A o RAJ phenďa le Mojžišoske:
7 „Oda, so mangen le Celofchadoskre čhaja, hin lačho. Mušines lenge te del o
ďeďictvos maškar lengre dadeskre phrala. Lengre dadeskri phuv ela lengri.
8 Le Izraelitenge phen: ‚Te vareko merela a na ela les čhave, leskri phuv chudela
leskri čhaj.
9 No te les na ela čhaj, leskri phuv chudena leskre phrala.
10 Te les nane aňi phrala, e phuv chudena leskre dadeskre phrala.
11 Te leskre dades na ela phrala, e phuv chudela leskri nekpašeder famelija. Oda
ela zakonos prekal o Izraeliti, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.‘ “

O Jozua ačhado vodcaske

12 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dža pro verchos maškar o verchi Abarim a dikh
pre odi phuv, so diňom le Izraelitenge.
13 Sar la dikheha, paľis mereha, avke sar tiro phral o Aron.
14 Bo akor, sar savore Izraeliti reptinenas pre ma paš o paňi Meriba, pre pušťa Sin
paš o foros Kadeš, tumen man na diňan pačiv sar Svetes angle savore Izraeliti.“
15 Akor o Mojžiš phenďa le RAJESKE:
16 „RAJEJA Devla, tu des o dživipen savoreske, so hin stvorimen. Mangav tut, ačhav
muršes upral kala manuša,
17 hoj len te ľidžal andro mariben, hoj tiro narodos te na ačhel sar o bakrore bi o
pasťjeris.“
18 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Le tuha le Nunoskre čhas le Jozua. Ov hino murš,
saves hin o Duchos, a thov pre leste o vast.
19 Ačhav les anglo rašaj Eleazar the angle savore manuša a phen lenge, hoj ov ela
vodcas pal tute.
20 De les varesavi zor tira autoritatar, hoj les te šunen savore Izraeliti.
21 Ov pes ačhavela anglo rašaj Eleazar, savo pes dophučela vaš leste pre le Devleskri
voľa – prekal o losi Urim the Tumim. Kavke o Eleazar phenela le Jozuaske the le
manušenge, kana te džal andro mariben a kana te avel pale.“
22 O Mojžiš kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ. Iľa le Jozua, ačhaďa les anglo
rašaj Eleazar the angle savore Izraeliti,
23 thoďa pre leste o vasta a ačhaďa les sar vodcas, avke sar o RAJ prikazinďa prekal
o Mojžiš.

28

O sakodživeseskre obeti

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Prikazin le Izraelitenge kada: ‚Dodikhen pre oda, hoj pro časos, so diňom, mange te anen o chabeneskre obeti, so mange šukares voňinen.‘
3 Phen lenge: ‚Kadi hin e jagaľi obeta, so mange anena sako džives: duj jekheberšeskre bakroren bi e chiba sar labarďi obeta.
4 Jekhe bakrores obetinena tosara a dujtones rači.
5 Paše anena e chabeneskri obeta: jekh kilos nekfeder aro mišimen le ľitra olivove olejoha.
6 Oda hin e sakodživeseskri labarďi obeta, so sas ešebnovar diňi pro verchos Sinaj sar jagaľi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.
7 Paš dojekh bakroro pes pridela sar moľakri obeta jekh ľitra mol, savi le RAJESKE čhiv avri pro oltaris.
8 Ke račate obetineha dujte bakrores sar jagaľi obeta avke sar tosara jekhetane la moľakra obetaha. Oda hin e chabeneskri obeta, so šukares voňinel le RAJESKE.

E šabatoskri obeta

9 Pro šabat pre chabeneskri obeta anena duje jekheberšeskre bakroren bi e chiba jekhetane la moľakra obetaha a duj kili nekfeder aro mišimen le olivove olejoha.
10 Kadi labarďi obeta anena dojekh šabat paš ola labarde the paš ola moľakre obeti, so anena sako džives.

O obeti pro ešebno džives andro čhon

11 Sako čhon pro ešebno džives anena sar e labarďi obeta le RAJESKE duj terne biken, jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren, savoren bi e chiba.
12 Paš dojekh bikos priden sar chabeneskri obeta o nekfeder aro mišimen le olivove olejoha: paš dojekh bikos pridena trin kili nekfeder aro, paš dojekh bakro duj kili nekfeder aro
13 the paš dojekh bakroro jekh kilos nekfeder aro. Kala labarde the chabeneskre obeti šukares voňinena le RAJESKE.
14 Paš oda pridena e moľakri obeta: duj ľitri mol pre dojekh bikos, ľitra the jepaš pro bakro the jekh ľitra pre dojekh bakroro. Kadi labarďi obeta pes obetinela ešebno džives andro čhon pal calo berš.
15 Paš ola labarde the moľakre obeti, so anena sako džives, obetinena the jekhe capos sar obeta vaš o binos.

E obeta pro inepos le Marengro bi o Kvasos

16 Dešuštarto (14.) džives andre ešebno čhon hiňi e Patraďi pre pačiv le RAJESKE.
17 Pro dešupandžto (15.) džives chudela o inepos a efta dživesa pes chala o mare bi o kvasos.
18 Ešebno džives pro inepos tumen zdžana, hoj te lašaren le RAJES a na kerena ňisavi buči.
19 Pre labarďi obeta anena le RAJESKE e chabeneskri obeta: duj terne biken, jekhe bakres the efta jekheberšeskre bakroren a savore džviri mi en bi e chiba.
20 Sar chabeneskri obeta anena nekfeder aro mišimen le olivove olejoha; trin kili pre dojekh bikos, duj kili pro bakro
21 the kilos aro pre dojekh bakroro.
22 Anen the jekhe capos sar obeta vaš tumare bini.
23 Kadi obeta anena paš e tosaraskri labarďi obeta, savi pes imar kerel sako džives.

24 Avke obetinena savore efta dživesa le RAJESKE e chabeneskri obeta, so šukares
voňinel le RAJESKE. Kadi obeta anena paš e tosaraskri labarďi obeta, savi pes imar
kerel sako džives.
25 Zdžana tumen pro eftato džives, hoj te lašaren le RAJES. Na kerena ňisavi buči.

E obeta pro inepos le Kurkengro

26 Ešebno džives pro inepos le Kurkengro, sar anena le RAJESKE e chabeneskri
obeta le ešebne uľipnastar, zdžana tumen, hoj te lašaren le RAJES a na kerena ňisavi
buči.
27 Anena pre labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, duj terne biken, jekhe
bakres the efta jekheberšeskre bakroren.
28 Sar chabeneskri obeta anena nekfeder aro mišimen le olivove olejoha: trin kili
pre dojekh bikos, duj kili pro bakro
29 the kilos pre dojekh bakroro.
30 Anen the jekhe capos pre obeta vaš tumare bini.
31 Kada anen paš o labarde, paš o chabeneskre the paš o moľakre obeti, save pes
imar keren sako džives. Savore džviri pro obeti mi en bi e chiba.‘ “

29

O obeti pro inepos le Trubengro

1 Ešebno džives andro eftato čhon na kerena ňisavi buči, ale savore pes zdžana
oda džives te lašarel le Devles. Oda džives trubinena pro trubi.
2 Sar labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, anen jekhe bikos, jekhe bakres
the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
3 Sar chabeneskri obeta anen nekfeder aro mišimen le olivove olejoha: trin kili aro
pro bikos, duj kili pro bakro
4 the kilos pre dojekh le efta bakrorendar.
5 Anena the jekhe capos pre obeta vaš tumare bini.
6 Avke len obetinena jekhetane la čhoneskra labarďa the chabeneskra obetaha, a
jekhetane le labarde the moľakre obetenca, so pes keren sako džives, avke sar hin
dino. Kala obeti šukares voňinena le RAJESKE.

O obeti andro Džives pro zmjereňje

7 Zdžana tumen the dešto džives andre kada eftato čhon, hoj te lašaren le RAJES.
Oda džives tumen poscinena a pokorinena. Na kerena ňisavi buči.
8 Sar labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, anena jekhe bikos, jekhe bakres
the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
9 Sar chabeneskri obeta obetinen nekfeder aro mišimen le olivove olejoha: trin kili
aro pro bikos, duj kili pro bakro
10 the kilos pre dojekh bakroro.
11 Anena the jekhe capos pre obeta vaš o binos paš e koza, so pes obetinel pro
smirom. Kerena oda jekhetane le labarde, le chabeneskre the le moľakre obetenca,
so pes keren sako džives.

O obeti pro inepos le Stankengro

12 Zdžana tumen the dešupandžto (15.) džives andro eftato čhon, hoj te lašaren le
RAJES. Na kerena ňisavi buči, ale efta dživesa oslavinena o inepos le Stankengro pre
pačiv le RAJESKE.
13 Pre ešebno džives anena sar e labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE,
dešutrin (13) terne biken, duje bakren the dešuštar (14) jekheberšeskre bakroren,
savoren bi e chiba.

14 Sar chabeneskri obeta anena nekfeder aro mišimen le olivove olejoha: trin kili
aro pre dojekh bikos, duj kili pre dojekh bakro
15 the kilos pre dojekh bakroro.
16 Anena the jekhe capos pre obeta vaš tumare bini. Kerena oda jekhetane le
labarde, le chabeneskre the le moľakre obetenca, so pes keren sako džives.
17 Pro dujto džives anena dešuduj (12) terne biken, duj bakren the dešuštar (14)
jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
18-19 Pal oda, keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta
vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
20 Pro trito džives anena dešujekh (11) terne biken, duj bakren the dešuštar (14)
jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
21-22 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta
vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
23 Pro štarto džives anena deš terne biken, duj bakren the dešuštar jekheberšeskre
bakroren bi e chiba.
24-25 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta
vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives, the e obeta vaš o
binos.
26 Pro pandžto džives anena eňa terne biken, duj bakren the dešuštar jekhe-
beršeskre bakroren bi e chiba.
27-28 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta vaš
tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
29 Pro šovto džives anena ochto terne biken, duj bakren the dešuštar jekhe-
beršeskre bakroren bi e chiba.
30-31 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta
vaš tumare bini. Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
32 Pro eftato džives anena efta terne biken, duj bakren the dešuštar jekheberšeskre
bakroren bi e chiba.
33-34 Pal oda keci biken, bakren the bakroren obetinena, ajci anena the e
chabeneskri the e moľakri obeta avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta
vaš tumare bini. Anena the obeti, so pes obetinen sako džives.
35 Pro ochtoto džives tumen pale zdžana, hoj te lašaren le RAJES. Oda džives na
kerena ňisavi buči.
36 Sar labarďi obeta, so šukares voňinel le RAJESKE, anen jekhe bikos, jekhe bakres
the efta jekheberšeskre bakroren bi e chiba.
37-38 Jekhetane le bikoha, le bakreha the le bakrorenca obetinena o chabeneskre
the o moľakre obeti avke sar ešebno džives the o capos sar e obeta vaš tumare bini.
Anena the okla obeti, so pes obetinen sako džives.
39 Kala labarde, chabeneskre, moľakre the smiromoskre obeti mušinen te anel le
RAJESKE pro inepi sako berš. Paš ola obeti anena the ola, pal save diňan lav a the
ola, so anena korkore pestar.

30

1 O Mojžiš phenďa le Izraelitenge savoro, avke sar leske prikazinďa o RAJ.

Pal o veri

2 A phenďa le kmeňoskre vodcenge: „Kada prikazinďa o RAJ:

3 Te o murš dela lav le RAJES abo lela vera, hoj pes zľikerela varesostar, mi doľikerel
oda lav a mi kerel avke, sar phenďa.
4 Te e terňi džuvľi, savi mek dživel andro kher ke peskro dad, dela lav le RAJES, hoj
kerela vareso, abo lela vera, hoj pes zľikerela varesostar,
5 a te lakro dad šunela lakro lav the vera, no ňič pre oda na phenela, akor savore
lakre lava the vera, so diňa, pes mušinela te doľikerel.
6 Ale te lakro dad lake andre oda braňinela andre oda džives, sar pes dodžanela
pal lakri vera the lava, so diňa, na mušinela oda te doľikerel. O RAJ lake odmukela,
bo lakro dad pre oda na priačhiľa.
7 Te angloda, sar džala romeste, diňa lava abo iľa vera pre peste, a paľis geľa
romeste,
8 a te lakro rom andre oda džives, sar pes pal oda dodžanela, pre oda ňič na
phenela, mušinel pes lakre lava the vera te doľikerel.
9 Ale te lakro rom pre oda na priačhela andre oda džives, sar pes pal oda dodžanela,
na mušinela te doľikerel e vera aňi o lava, so diňa. O RAJ lake odmukela.
10 Te e vdova abo e džuvľi, sava mukľa o rom, dela lav abo lela pre peste vera,
mušinela pes oda te doľikerel.
11 Te e veraduňi džuvľi diňa lav abo iľa vera,
12 a te lakro rom pal oda šunela a ňič pre oda na phenela a ňisar la andre oda na
zaačhavela, savore lava, so diňa the e vera, so iľa, mušinela te doľikerel.
13 Ale te lakro rom pre oda na priačhela andre oda džives, sar oda šunela, paľis ola
lava, so diňa, abo e vera, so iľa, na mušinela te doľikerel. Lakro rom oda zaačhaďa
a o RAJ lake odmukela.
14 Lakre romes hin posledno lav pal savore lakre lava the veri, so diňa le RAJES.
15 Ale te lakro rom lake dži andre aver džives ňič na phenela, savore lakre lava the
e vera, so diňa, pes mušinela te doľikerel, bo oda džives, sar ada šunďa, sas čhit.
16 A te paľis oda kamľahas te čerinel, ela oda pre leste, te e romňi peskro lav na
doľikerela.“
17 Kala hine o prikazaňja, so diňa o RAJ le Mojžišoske pal o murš the pal leskri
romňi, pal o dad the pal leskri čhaj andre leskro kher.

31

O mariben le Midijanenca

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
2 „Mar le Midijanen vaš oda, so kerde le Izraelitenge. A paľis mereha.“
3 Akor o Mojžiš phenďa le manušenge: „Pripravinen pes pro mariben le
Midijanenca a potrestinen len vaš oda, so kerde le RAJESKE.
4 Andral dojekh izraeliko kmeňos bičhaven andro mariben 1 000 muršen.“
5 Avke kidle avri 1 000 muršen andral dojekh kmeňos. Savore murša sas 12 000.
6 O Mojžiš len bičhaďa andro mariben jekhetane le rašaha le Pinchasoha, saveske
sas dad o Eleazar. O Pinchas pes starinelas pal o sveta veci the pal o maribnaskre
trubi.
7 Mukle pes andro mariben pro Midijana, avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske,
a murdarde savore muršen.
8 Maškar o murdarde sas the o pandž midijaňika kraľa: o Evi, o Rekem, o Cur, o
Chur the o Reba. Murdarde the le Balaam, le Beoriskre čhas.
9 Paľis o Izraeliti zaile a odľigende le midijaňike džuvľen le čhavenca, savoro lengro
dobitkos, o stadi the lengro barvaľipen.
10 Labarde savore fori, andre save bešenas, the lengre stani.
11 Zaile a odľigende savoro, so pes delas te odľidžal le manušendar the le
dobitkostar.

12 Ande len anglo Mojžiš, rašaj Eleazar the anglo Izraeliti andro taboris, so sas pro
moabika rovini paš o Jordan pre aver sera le Jerichostar.
13 O Mojžiš, o Eleazar the savore izraelika vodci gele pes lenca te zdžal avri pal o
taboris.
14 O Mojžiš choľisaľiľa pro veľiťeľa upral o ezeros the upral o šel, save pes visarenas
le maribnastar.
15 Phenďa lenge: „Soske mukľan te dživel savore džuvľen?
16 Leperen tumenge pre oda, hoj o džuvľa gele pal o Balaam. On scirdle le Izraeliten,
hoj te aven napačivale le RAJESKE oleha, so pes ačhiľa paš o Peor. Vašoda avľa pro
manuša le RAJESKRE e bibach.
17 Akana murdaren dojekhe muršores the dojekha džuvľa, savi pašľiľa le muršeha.
18 Ale le čhajen, save mek na pašľile le muršeha, muken prekal peste.
19 Savore tumendar, ko murdarďa varekas abo pes chudňa le mule ťelostar, ačhena
efta dživesa avri pal o taboris. Pro trito the pro eftato džives obžužarena tumen the
ole džuvľen, saven zaiľan.
20 Obžužaren savore gada, dojekh cipuňi veca, dojekh kaštuno sersamos the savoro,
so hin la kozakra srsťatar.“
21 O rašaj Eleazar phenďa le muršenge, save pes visarde le maribnastar: „Kada hin
o prikazis andro zakonos, so o RAJ diňa le Mojžišoske:
22 O somnakaj, o rup, o brondzos, o cinos vaj o olovos,
23 oda savoro, so na labiľa, pes mušinel te obžužarel andre jag the le žužipnaskre
paňeha. A savore aver veci kampel te obžužarel le žužipnaskre paňeha.
24 Pro eftato džives peske rajbinena o gada a avena žuže. Ča akor šaj aven pale
andro taboris.“

O Izraeliti peske rozďelinen e korisť

25 Paľis o RAJ phenďa le Mojžišoske:
26 „Tu, o rašaj Eleazar, the o izraelika vodci zgenen savoro, so zaiľan – le manušen
the o dobitkos.
27 Rozďelin oda pro duj: jepaš de le muršenge, save sas andro mariben, a aver
jepaš okle manušenge.
28 Paľis kide avri olestar, so chudle o slugaďa, o daňe le RAJESKE: po jekhes le
pandž šel (500) manušendar, po jekhes le pandž šel bikendar, po jekhes le pandž šel
somarendar the po jekhes le pandž šel bakrendar.
29 Le oda avri ole kotorestar, so hino lengro, a de le rašaske Eleazaroske sar le
RAJESKRO kotor.
30 Le kotorestar, so sas zailo a dino le okle Izraelitenge, le po jekhes le penda
(50) manušendar, po jekhes le penda bikendar, po jekhes le penda somarendar
the po jekhes le penda bakrendar. Deha oda le Levitenge, save pes starinen pal o
Svetostankos le RAJESKRO.“
31 A o Mojžiš the o Eleazar kerde savoro avke, sar prikazinďa o RAJ.
32 Savoro, so zaile o slugaďa, sas 675 000 bakre,
33 72 000 dobitkos,
34 61 000 somara
35 a 32 000 pačivale čhaja.
36 O slugaďa chudle 337 500 bakre
37 a lendar dine sar daň le RAJESKE 675 bakre.
38 Chudle 36 000 gurumňa a olestar e daň prekal o RAJ sas 72 gurumňa.
39 Chudle 30 500 somara a olestar e daň prekal o RAJ sas 61 somara.
40 Chudle 16 000 manušen, save sas zaile, a lendar dine le RAJESKE 32 dženen.

41 O Mojžiš oda diňa le Eleazaroske pre hazdľi obeta le RAJESKE, avke sar prikazinďa
o RAJ.
42 Oka dujto kotor, so o Mojžiš oddelinďa olestar, so chudle o slugaďa, a dine okle
Izraelitenge,
43 sas 337 500 bakre,
44 36 000 gurumňa,
45 30 500 somara,
46 the 16 000 manuša, saven zaile.
47 Ole kotorestar, so sas le Izraelitengro, o Mojžiš iľa dojekhe pendatone manušes
the dobitkos a diňa le Levitenge, save pes starinenas pal le RAJESKRO Svetostankos,
avke sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
48 Paľis avle anglo Mojžiš savore armadakre veľiťeľa
49 a phende leske: „Tire služobňika zgende le muršen, saven ľidžahas. Aňi jekh
lendar na chibaľinel.
50 Avke amen anas o somnakune veci – o naramki, o čati, o angrusa, o čeňa the o
lancici – le RAJESKE sar obeta, hoj te el odmukle amare bini.“
51 O Mojžiš the o Eleazar iľa lendar o somnakaj the savore somnakune veci.
52 Savoro somnakaj, so dine o armadakre veľiťeľa le RAJESKE sar hazdľi obeta, sas
vaj 190 kili.
53 O slugaďa peske mukle oda, so zaile.
54 O Mojžiš the o Eleazar preile o somnakaj le armadakre veľiťeľendar a ľigende
andre le RAJESKRO Svetostankos, hoj peske o RAJ te leperel pro Izraeliti.

32

E phuv prekal o kmeňi Ruben the Gad

1 Le kmeňen Ruben the Gad sas igen but dobitkos. Sar dikhle, savi lačhi maľa sas
andro Jazer the Gilead prekal o dobitkos,
2 avle ko Mojžiš, ko rašaj Eleazar the ko izraelika vodci a phende:
3-4 „O RAJ pomožinďa le Izraelitenge, hoj te zalen kale fori: o Atarot, o Dibon, o
Jazer, e Nimra, o Chešbon, o Elale, o Sebam, o Nebo the o Beon. Odi phuv hiňi lačhi
prekal o dobitkos a amen hin baro dobitkos.
5 Mangas tut, te arakhľam milosť andre tire jakha, de amenge kadi phuv, hoj te el
amari, a ma preľidža amen prekal o Jordan.“
6 O Mojžiš lenge phenďa: „Tumare phrala mušinen te džal andro mariben a tumen
kamen te ačhel kade?
7 Soske keren tele e dzeka le Izraelitenge, hoj te na džan andre phuv, savi lenge
diňa o RAJ?
8 Kavke kerenas the tumare dada, sar len bičhaďom andral e Kadeš-Barnea, hoj te
predikhen e phuv.
9 On avle dži andre dolina Eškol, predikhle odi phuv, ale paľis le Izraelitenge kerde
avke tele e dzeka, hoj na kamle te džal andre odi phuv, savi lenge diňa o RAJ.
10 Andre oda džives o RAJ pre lende choľisaľiľa a diňa vera:
11 ‚O murša, kaske sas biš (20) berš the buter, sar avle avri andral o Egipt, na
džana andre phuv, pal savi diňom la veraha lav le Abrahamoske, le Izakoske, the le
Jakoboske, bo pes mange na oddine cale jileha.
12 Ča o Kenizitas o Kaleb, le Jefunoskro čhavo, the o Jozua, le Nunoskro čhavo, pes
mange oddine cale jileha.‘
13 Akor o RAJ pro Izraeliti igen choľisaľiľa a mukľa len te phirel pal e pušťa saranda
(40) berš dži akor, medik na muľa avri oda pokoleňje, so kerenas oda, so na sas le
RAJESKE pre dzeka.

14 Akana tumen keren avke sar tumare dada! Tumen, o Ruben the o Gad, san
binošno pokoleňje, savo mek buter choľarel le RAJES pro Izrael!
15 Te tumen pes le RAJESTAR visarena a na džana pal leste, mukela le manušen
mek buter pre pušťa a tumen avena vinnovata vaš oda, hoj savore okla manuša ena
zňičimen.“
16 Ale on phende le Mojžišoske: „Ešeb amenge domuken te ačhavel ohradi prekal
amare stadi the fori prekal amare fameliji.
17 Amare fameliji ačhena andre kala ohradzimen fori a dživena bi e dar andre
kadi phuv a amen pes pripravinaha amare phralenca le Izraelitenca te džal andro
mariben, medik na zalaha e phuv, savi ela lengri.
18 Na avaha pale khere, medik savore Izraeliti na chudena peskri phuv sar
ďeďictvos.
19 Na ela amen phuv maškar lende pre aver sera pal o paňi Jordan, bo chudňam
amari phuv kade pro vichodos le Jordanostar.“
20 O Mojžiš lenge phenďa: „Te čačes doľikerena oda, so phenen, akor pes
pripravinen te džal andro mariben vaš o RAJ.
21 Paľis savore murša predžana prekal o Jordan anglo RAJ a marena tumen le
ňeprijaťeľenca dži akor, medik len o RAJ na tradela avri angle leste.
22 A sar o RAJ zalela odi phuv, akor tumen šaj visaren pale a avena anglo RAJ the
anglo Izrael bi e vina. Avke ela kadi phuv tumaro ďeďictvos anglo RAJ.
23 Ale te na doľikerena tumaro lav, phenav tumenge, hoj aleha kerena binos anglo
RAJ. Akor šaj džanen, hoj avena marde vaš tumare bini.
24 Avke šaj ačhaven peske o fori prekal tumare čhave the ohradi prekal tumare
stadi, ale doľikeren the oda lav, so diňan.“
25 Akor o murša andral o kmeňi Gad the Ruben phende le Mojžišoske: „Amen sam
tire služobňika a keraha oda, so amenge prikazinďal.
26 Amare čhave, o romňa, o stadi the savore džviri ačhena andro fori andro Gilead.
27 Ale savore tire služobňika predžana prekal o Jordan pripravimen pro mariben
anglo RAJ, avke sar phenďal.“
28 Avke o Mojžiš prikazinďa le rašaske Eleazaroske, le Jozuaske the le Izraeloskre
kmeňengre vodcenge:
29 „Te o murša andral o Gad the Ruben predžana o Jordan pripravimen pro mariben
anglo RAJ, a te tumenge pomožinena te zalel odi phuv, dena lenge e Gileadoskri phuv
sar lengro ďeďictvos.
30 Ale te na predžana tumenca prekal o Jordan a na džana tumenca andro mariben,
akor mušinena te chudel peskri phuv maškar tumende andro Kanaan.“
31 O murša andral o Gad the Ruben phende: „Keraha avke, sar o RAJ prikazinďa
peskre služobňikenge.
32 Predžaha o Jordan andre phuv Kanaan pripravimen pro mariben. Ale e phuv,
savi chudaha sar ďeďictvos, ela kade pro vichodos le Jordanostar.“
33 Avke o Mojžiš diňa le kmeňenge Gad the Ruben the le jepaš kmeňoske Menaše
e phuv le Sichonoskri, savo sas kraľis upral o Amorejčana, the e phuv le kraľiskri
Ogoskri andral o Bašan. Diňa lenge cali odi phuv a paš oda o fori the o phuva pašal
lende.
34 Paľis o kmeňos Gad pale ačhaďa o fori Dibon, Atarot, Aroer,
35 Atarot-Šofan, Jazer, Jogbeha,
36 Bet-Nimra the o Bet-Haran. Ačhaďa kala ohradzimen fori the ohradi prekal o
bakre.
37 O kmeňos Ruben pale ačhaďa o fori Chešbon, Elale the Kirjatajim.
38 Kale trin forenge, so pale ačhade – o Nebo, o Baal-Meon the e Sibma – dine aver
nava.

39 O potomki le Machiroskre, savo sas čhavo le Menašeskro, gele pro mariben andre
phuv Gilead. Zaiľa la a tradľa avri odarik le Amorejčanen, save ode bešenas.
40 Avke o Mojžiš diňa e phuv Gilead le Machiroskre potomkenge a on ode ačhile te
bešel.
41 O Jair andral o kmeňos Menaše geľa pro mariben, zaiľa varesave gava andro
Gilead a diňa lenge nav: Gava le Jairoskre.
42 The o Nobach geľa pro mariben a zaiľa o foros Kenat le gavenca. Le foroske
Kenat diňa nav pal peste Nobach.

33

O thana, kaj o Izraeliti taborinenas pre pušťa

1 Kala sas o thana, kaj o Izraeliti peske kerenas tabora, akor sar o Mojžiš the o Aron
len ľidžanas pal lengre kmeňi andral o Egipt.
2 O RAJ prikazinďa le Mojžišoske, hoj te zapisinel o thana, kaj pes ačhavelas o
taboris. Kada sas lengro drom:

3 O Izraeliti omukle o Egipt dešupandžto (15.) džives andro ešebno čhon, jekh
džives pal e Patraďi. On džanas avri bi e dar andral o foros Raamses angle savore
Egipťana,
4 save parunenas peskre ešebne muršoren, saven o RAJ murdarďa. Aleha o RAJ
sikaďa, hoj ov hino zoraleder sar lengre devla.
5 O Izraeliti gele het andral o Raamses a kerde peske taboris paš o Sukot.
6 Andral o Sukot gele het a kerde peske taboris paš o Etam, so hino pro agor pre
pušťa.
7 Andral o Etam pes visarde pale ko Pi-Hachirot, pro vichodos le Baal-Cefonostar,
a ode peske kerde taboris anglo Migdol.
8 Le Pi-Hachirotostar pes mukle dureder a prekal o Lolo moros pregele pre pušťa.
Trin džives džanas pal e pušťa Etam a kerde peske taboris paš e Mara.
9 La Maratar odgele paš o Elim, kaj sas o dešuduj (12) prameňa the eftavardeš
(70) palmi a kerde peske ode taboris.
10 Le Elimostar džanas dureder a kerde peske taboris paš o Lolo moros.
11 Le Lole morostar odgele a kerde peske taboris pre pušťa Sin.
12 Sar odgele pal e pušťa Sin, kerde peske taboris paš e Dofka.
13 Andral e Dofka džanas dureder a kerde peske taboris paš o Aluš.
14 Andral o Aluš odgele a kerde peske taboris paš o Refidim. Ode na sas paňi
prekal o manuša.
15 Andral o Refidim džanas dureder a kerde peske taboris pre pušťa Sinaj.
16 Paľis odgele la pušťatar Sinaj a kerde peske taboris paš e Kibrot-Hataava.
17 Andral e Kibrot-Hataava džanas dureder a kerde peske taboris paš o Chacerot.
18 Andral o Chacerot džanas dureder a kerde peske taboris paš e Ritma.
19 Andral e Ritma džanas dureder a kerde peske taboris paš o Rimon-Perec.
20 Andral o Rimon-Perec odgele a kerde peske taboris paš e Libna.
21 Andral e Libna odgele a kerde peske taboris paš e Risa.
22 Andral e Risa džanas dureder a kerde peske taboris paš e Kehelata.
23 Andral e Kehelata odgele a kerde peske taboris paš o verchos Šefer.
24 Andral o verchos Šefer odgele a kerde peske taboris paš o Charad.
25 Andral o Charad džanas dureder a kerde peske taboris paš o Makhelot.
26 Andral o Makhelot odgele a kerde peske taboris paš o Tachat.
27 Andral o Tachat odgele a kerde peske taboris paš o Terach.

28 Andral o Terach džanas dureder a kerde peske taboris paš e Mitka.
29 Andral e Mitka odgele a kerde peske taboris paš e Chašmona.
30 Andral e Chašmona odgele a kerde peske taboris paš o Moserot.
31 Andral o Moserot odgele a kerde peske taboris paš o Bene-Jaakan.
32 Andral o Bene-Jaakan džanas dureder a kerde peske taboris paš o Chor-Hagidgad.
33 Andral o Chor-Hagidgad odgele a kerde peske taboris paš e Jotbata.
34 Andral e Jotbata odgele a kerde peske taboris paš e Abrona.
35 Andral e Abrona gele dureder a kerde peske taboris paš o Ecjon-Geber.
36 Andral o Ecjon-Geber odgele a kerde peske taboris paš o Kadeš pre pušťa Sin.
37 Andral o Kadeš džanas dureder a kerde peske taboris paš o verchos Hor paš e hraňica Edom.
38 O Aron geľa pro verchos Hor, avke sar leske o RAJ prikazinďa, a ode muľa
andro ešebno džives andro pandžto čhon, saranda (40) berš paloda, sar o Izraeliti
avle avri andral o Egipt.
39 Le Aronoske sas šel the bišutrin (123) berš, sar muľa pro verchos Hor.
40 (Akor pes došunďa o kraľis andral o Arad, savo sas Kanaančanos a savo bešelas andro Negev andro Kanaan, hoj aven o Izraeliti.)
41 Le verchostar Hor džanas dureder a kerde peske taboris paš e Calmona.
42 Andral e Calmona odgele a kerde peske taboris paš o Punon.
43 Andral o Punon odgele a kerde peske taboris paš o Obot.
44 Andral o Obot odgele a kerde peske taboris paš o Ije-Abarim pre moabiko phuv.
45 Andral o Ije-Abarim džanas dureder a kerde peske taboris paš o Dibon-Gad.
46 Andral o Dibon-Gad odgele a kerde peske taboris paš o Almon-Diblatajim.
47 Andral o Almon-Diblatajim odgele a kerde peske taboris paš o verchi Abarim anglo verchos Nebo.
48 Sar odgele le verchendar Abarim, kerde peske taboris pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.
49 Lengro taboris sas pro moabika rovini paš o Jordan le Bet-Ješimotostar dži ko Abel-Šitim.

O RAJ prikazinel te domarel o Kanaan

50 Ode pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho phenďa o RAJ le Mojžišoske:
51 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar predžana prekal o Jordan andro Kanaan,
52 mušinen te tradel avri savore manušen andral odi phuv. Zňičinen savore lengre barune, kaštune the trastune modlen a the savore thana, kaj lašaren peskre devlen.
53 Zalen odi phuv a bešen ode. Diňom la tumenge, hoj te el tumari.
54 Rozďelinen odi phuv sar ďeďictvos maškar tumare kmeňi the maškar tumare fameliji le losoha. La bareder famelijake dena bareder phuv a la cikneder famelijake dena cikneder phuv sar ďeďictvos. Pre kaste savi phuv avela avri le losoha, odi ela leskri.
55 Ale te na tradena avri le manušen andral odi phuv, ola, kas ode mukena, ena tumenge sar o trňi andro jakha the o koľaka andro dume a trapinena tumen andre odi phuv, kaj bešena.
56 Paľis oda, so kamľom te kerel lenge, kerava tumenge.‘ “

34

Le Izraeloskre hraňici

1 O RAJ phenďa le Mojžišoske:

2 „Le Izraelitenge prikazin kada: ‚Sar avena andro Kanaan, andre phuv, so chudena
sar ďeďictvos, ena ode kala hraňici:
3 Pro juhos chudena kotor la pušťatar Sin paš e hraňica le Edomoskri. Pre vichodno
sera chudela e hraňica paš o južno agor le Londe moroskro*
4 a džala dureder pro juhos le verchengre dromestar Akrabim, odarik ko Sin a
odarik pro juhos le Kadeš-Barneatar, paľis ko Chacar-Adar a dži ko Acmon.
5 Le Acmonostar pes visarela ko paňi Egipt a odarik džala dži paš o Stredozemno
moros.
6 Tumari zapadno hraňica ela o brehos le Stredozemne moroskro.
7 Tumari severno hraňica džala le Stredozemne morostar dži ko verchos Hor
8 a odarik dureder dži ko Lebo-Chamat a the ko Cedad,
9 paľis prekal o Zifron dži ko Chacar-Enan. Oda ela tumari severno hraňica.
10 Tumari vichodno hraňica džala le severostar tele andral o Chacar-Enan ko Šefam,
11 odarik džala tele ke Ribla a pro vichodos le Ajinostar dži paš o verchi pro vichodos
paš o Galilejsko moros†,
12 paľis tele pašal o Jordan dži paš o Londo moros.
Oda ela calo hraňica pašal tumari phuv.‘ “

13 Paloda o Mojžiš diňa le Izraelitenge kada prikazis: „Prekal o losos tumenge
rozďelinen sar ďeďictvos kadi phuv, so o RAJ prikazinďa te del le eňa the jepaš
kmeňenge.
14 Bo o kmeňi Ruben the Gad the o jepaš kmeňos Menaše imar peskri phuv chudle
15 pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.“

O vodci, save rozďelinena e phuv

16 O RAJ phenďa le Mojžišoske:
17 „Kala džene tumenge rozďelinena e phuv: O rašaj Eleazar the o Jozua, le
Nunoskro čhavo.
18 Andral dojekh kmeňos kide avri po jekh vodcas, hoj lenge te pomožinen te
rozďelinel e phuv.“
19 Kala manuša sas:
andral o kmeňos Juda o Kaleb, le Jefunoskro čhavo;
20 andral kmeňos Šimeon o Šemuel, le Amichudoskro čhavo;
21 andral o kmeňos Benjamin o Elidad, le Kislonoskro čhavo;
22 andral o kmeňos Dan o Buki, le Jogliskro čhavo;
23 andral o kmeňos Menaše o Chaniel, le Efodoskro čhavo;
24 andral o kmeňos Efrajim o Kemuel, le Šiftanoskro čhavo;
25 andral o kmeňos Zebulun o Elicafan, le Parnachoskro čhavo,
26 andral o kmeňos Jisachar o Paltiel, le Azanoskro čhavo;
27 andral o kmeňos Ašer o Achihud, le Šelomiskro čhavo;
28 andral o kmeňos Naftali o Pedahel, le Amichudoskro čhavo.
29 Kala hine o murša, savenge o RAJ prikazinďa, hoj te rozďelinen le Izraelitenge e
phuv Kanaan sar ďeďictvos.

35

O fori prekal o Leviti

1 Sar sas o Izraeliti pro moabika rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho,
o RAJ phenďa le Mojžišoske:

* **34:3** Oda hin o Mulo moros. † **34:11** E hebrejiko čhib: Kineret

2 „Prikazin le Izraelitenge, hoj le Levitenge te den andre peskre phuva o fori, kaj te
bešen, the o maľi pašal lende.
3 Andro fori bešena a o maľi ena prekal lengre gurumňa, stadi the aver dobitkos.
4 O maľi pašal o fori, so dena le Levitenge, ena džinďarde 450 metri le foroskre
murendar.
5 Kala ena o maľi prekal lengro dobitkos. O maľi le foroskre murendar merinen
avri 900 metri pro vichodos, juhos, zapados the severos.*
6 Le Levitenge dena šov fori, andre save pes šaj džala te garuvel oda, ko varekas
murdarďa, ale na kamľa. A paš oda len dena the aver saranda the duj (42) fori.
7 Savore fori the o maľi pašal lende, so dena le Leviten, ena saranda the ochto (48).
8 Dojekh izraeliko kmeňos dela prekal o Leviti o fori peskra phuvatar pal oda, keci
les hin phuva. Le prekal o Leviti buter fori le kmeňostar, saves hin bareder phuv, a
le frimeder fori le kmeňostar, saves hin frimeder phuv.“

O fori pro garuďipen

9 O RAJ mek phenďa le Mojžišoske:
10 „Phen le Izraelitenge kada: ‚Sar predžana prekal o Jordan andro Kanaan,
11 kiden avri o fori†, andre save pes o manuš šaj garuvel, te varekas murdarel, ale
na kamľa.
12 Ola fori ena pro garuďipen oleske, ko murdarďa, hoj e famelija le muleskri les te
na murdarel sigeder, sar uľahas avrišundo anglo sudos.
13 Ela tumen šov fori pro garuďipen.
14 Kiden peske avri trin fori pro vichodos le Jordanostar the trin fori andro Kanaan.
15 Kala šov fori ena pro garuďipen na ča prekal o Izraeliti, ale the prekal o cudzinci
the ola, ko hine avre narodendar a bešen maškar tumende. Ode pes šaj garuvel oda,
ko varekas murdarel, ale na kamľa.
16-18 Te vareko demel varekas le trasteha, le bareha abo le kašteha avke, hoj oda
dženo merela, hino vrahos a mušinel te merel.
19 E nekpašeder famelija le muleskri šaj murdarel le vrahos, sar les arakhela.
20 Te vareko nalače gondoľišagoha varekas murdarela avke, hoj les ispidela abo
čhivela andre leste vareso,
21 abo les demela le vasteha avke, hoj merela, oda dženo hino vrahos a mušinel te
merel. E nekpašeder famelija le muleskri šaj les murdarel, te les arakhela.
22 Ale šaj pes ačhel, hoj vareko na gondoľinen pro nalačho a ispidel varekas abo
čhivel andre leste vareso,
23 abo mukel tele o bar, so les šaj murdarel, bo na dikhľa les, a oda dženo merela,
ale ov na sas leha ňeprijaťeľis aňi leske na gondoľinelas te kerel ňič nalačho,
24 akor o Izraeliti rozsudzinena pal kala zakoni maškar oda, ko murdarďa, the
maškar e nekpašeder famelija ole murdarde manušeskri.
25 O Izraeliti oles, ko murdarďa, lena avri la famelijakre vastendar a ľidžana les
pale andro foros, kaj pes angloda garuďa. Ode mušinel te ačhel, medik na merela o
nekbareder rašaj, savo sas pomazimen le svete olejoha.
26 No te oda dženo, ko murdarďa, džala avri andral o foros andre savo denašľa,
27 a te les jekh andral e famelija le muleskri arakhela avri ole forostar a murdarela
les, na ela vinnovato sar vrahos.
28 Vašoda oda dženo, ko murdarďa, mušinel te ačhel andro foros pro garuďipen,
medik na merela o nekbareder rašaj. Ča akor šaj pale džal andre peskro gav.
29 Kada ela zakonos prekal savore tumare pokoleňja všadzik, kaj bešena.

---

* **35:5** E hebrejiko čhib na del pes te achaľol. † **35:11** o fori, kaj šaj zachraňinen peskro dživipen

30 Oles, ko murdarďa, pes šaj murdarel ča akor, te ela pre oda duj švedki, abo buter.
Te svedčinela ča jekh švedkos, na ela oda dos, hoj te el odsudzimen pro meriben.
31 O vrahos, savo hino vinnovato, mušinel te el murdardo, našťi pes cinel avri le
lovenca.
32 Te oda dženo, ko denašľa andro foros pro garuďipen, kamel te džal het pale te
bešel andre peskri phuv, našťi pes cinel avri le lovenca, hoj te džal khere sigeder, sar
merel o nekbareder rašaj.

33 Ma meľaren e phuv andre savi bešen, bo o rat le murdarde manušeskro meľarel
e phuv. Odi phuv pes obžužarela, ča te ela avričhordo o rat le vrahoskro, ko ešeb
čhorďa avri o rat.
34 Ma meľaren le rateha e phuv, andre savi bešen a andre savi bešav the me, bo
me, o RAJ, bešav maškar tumende.‘ “

36

O ďeďično pravos le čhajengro

1 Akor o vodci andral e famelija le Gileadoskri, savo sas čhavo le Machiroskro,
čhavo le Menašeskro andral le Jozefoskro kmeňos, gele ko Mojžiš the ke aver anglune
fajtakre vodci.
2 Phende leske: „Rajeja, o RAJ tuke prikazinďa, hoj le losoha te rozďelines le
Izraelitenge e phuv sar ďeďictvos. O RAJ tuke prikazinďa, hoj e phuv amare
phraleskri le Celofchadoskri te des leskre čhajenge.
3 No te amen džaha romeste andre aver kmeňos, amaro ďeďictvos ela dino ole
kmeňoske. Avke našavaha o kotor la phuvatar, so sas amenge diňi.
4 Sar avela o Radišagoskro Berš, so hin sako pendato (50.) berš, prekal o Izraeliti,
lengro phuvakro kotor ela dino lengre neve kmeňoske. A avke amaro kmeňos
našavela odi phuv pro furt.“
5 Avke o Mojžiš phenďa le Izraelitenge kada prikazis le RAJESTAR: „Le muršen
andral le Menašeskro kmeňos* hin čačipen.
6 Pal o čhaja le Celofchadoskre o RAJ prikazinďa kada: ‚Te džana romeste, oda
dženo mušinel te el andral lengre dadeskro kmeňos.
7 E ďeďično phuv le Izraelitengri našťi predžal andral jekh kmeňos andre aver, ale
savore Izraeliti mušinen te ľikerel peskre dadeskri ďeďično phuv.
8 Vašoda dojekh čhaj, savi chudela e ďeďično phuv andre varesavo izraeliko
kmeňos, mušinel te džal romeste andre peskre dadeskro kmeňos, hoj savore Izraeliti
te chuden o ďeďictvos pal peskre dada.
9 Avke na džala o ďeďictvos andral jekh kmeňos andre aver, ale savore izraelika
kmeňi ľikerena peskri phuv.‘ “
10 Le Celofchadoskre čhaja kerde avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
11 E Machla, e Tirca, e Chogla, e Milka the e Noa gele romeste pal peskre strična
phrala pal le dadeskri sera.
12 Ačhile romňija le muršenge andral o kmeňos Menaše, savo sas čhavo le
Jozefoskro, a lengri ďeďično phuv ačhiľa lengra dadeskra fajtake.

13 Kala prikazi the zakoni diňa o RAJ le Izraelitenge prekal o Mojžiš pro moabika
rovini pro vichodos le Jordanostar anglo Jericho.

---

* **36:5** E hebrejiko čhib: le Jozefoskro kmeňos

Deuteronomium
Pandžto zvitkos le Mojžišoskro

O Mojžiš leperel oda drom, sar o Izraeliti džanas prekal e pušťa

1 Kala hine o lava, so phenďa o Mojžiš savore Izraelitenge pro vichodos le
Jordanostar pre pušťa, andre Araba pre aver sera paš o Suf, maškar o fori Paran
the Tofel pal jekh sera a maškar o fori Laban, Chacerot the Di-Zahab pre aver sera.
2 O drom le Chorebostar dži paš e Kadeš-Barnea, so džal prekal o brehi le Seiroskre
andre phuv Edom, ľikerel dešujekh (11) džives.
3 Pro ešebno džives andro dešujekhto (11.) čhon saranda (40.) berš paloda, sar
avle avri andral o Egipt, phenďa o Mojžiš le Izraelitenge savoro, so leske prikazinďa
o RAJ lenge te phenel.
4 Sas oda paloda, sar o RAJ zviťazinďa upral o amorejiko kraľis Sichon, savo bešelas
andro Chešbon, a sar zviťazinďa andro Edrej upral o bašaňiko kraľis Og, savo bešelas
andro Aštarot.
5 Andro Moab, pal o Jordan, chudňa o Mojžiš te vakerel kada zakonos:

6 „O RAJ, amaro Del, amenge pro Choreb phenďa: ‚Imar but bešen paš kada verchos.
7 Muken tumen pro drom a džan pro brehi le Amorejčanengre the andre savore fori
andre dolina Araba – pro verchi the pre Šefela; the andro Negev the paš o moroskro
brehos a džan andro Kanaan the andro Libanon dži paš o baro paňi Eufrat.
8 Dikhen, dav tumenge kadi phuv. Džan andre a zalen la! Oda hin odi phuv, pal savi
o RAJ diňa lav la veraha, hoj la dela tumare dadenge, le Abrahamoske, le Izakoske, le
Jakoboske a the lengre potomkenge.‘ “

Pal o sudci, sar sas ačhade

9 O Mojžiš phenďa le manušenge: „Andre oda časos, sar mek samas paš o verchos
Sinaj, tumenge phenďom: ‚Na birinav man korkoro pal tumende te starinel.
10 O RAJ, tumaro Del, tumendar kerďa ajci but, hoj adadžives san imar ajci sar o
čercheňa pro ňebos.
11 Mi del o RAJ, o Del tumare dadengro, hoj te aven ezerval buter, sar san akana, a
mi požehňinel tumen avke, sar tumen diňa lav.
12 Ale sar šaj me birinav te zľidžal tumare pharipena a sar šaj rozsudzinav savoro
korkoro?
13 Kiden tumenge avri andral dojekh kmeňos ajsen, so achaľon, hine goďaver a
skušimen, a ačhavava len vodcenge upral tumende.‘
14 Akor mange phenďan: ‚Oda, so phenes, hin mištes.‘
15 Avke tumen ke ma anďan ole skušimen the goďavere muršen a me len ačhaďom
vodcenge upral o ezeros, upral o šel, upral o penda the upral o deš murša. Ačhaďom
the le kmeňengre vodcen.
16 Akor prikazinďom tumare sudcenge: ‚Šunen avri tumare phralen a sudzinen
len čačipnaha, kajte pes vareko sudzinela peskre phraleha abo le cudzincoha, savo
dživel maškar tumende.
17 Pro sudos ma ľikeren sudos paš ňikaste buter, ale šunen avri sakones
jednakones, či oda ela cikno abo baro manuš. Ňikastar tumen ma daran, bo o sudos
hin le Devleskro! Te na džanena te rozsudzinel korkore, aven oleha ke ma a me oda
rozsudzinava.‘
18 Akor tumenge phenďom savoro, so kampel te kerel.“

Pal o murša, so predikhle e phuv

19 „Paľis pes mukľam te džal dureder le verchostar Choreb a phirahas pal odi bari
the strašno pušťa, sava dikhľan pro drom, sar džahas ko Amorejika brehi, avke sar
amenge oda prikazinďa o RAJ, amaro Del, a dogeľam dži paš e Kadeš-Barnea.
20 Ode tumenge phenďom: ‚Doavľan ko Amorejika brehi, save amenge del o RAJ,
amaro Del.
21 Dikhen, o RAJ, tumaro Del, tumenge diňa kadi phuv, so hiňi anglal tumende.
Džan, zalen la, avke sar tumenge prikazinďa o RAJ, o Del tumare dadengro! Ma
daran a ma izdran!‘
22 Akor tumen savore avľan ke ma kaleha: ‚Bičhavas anglal muršen, save džana te
predikhel e phuv, hoj amenge te phenen, save dromeha kampel te džal a andre save
fori džaha te bešel.‘
23 Oda, so kamľan, mange sas pre dzeka, vašoda maškar tumende kidňom avri
dešuduje (12) muršen, po jekhes andral dojekh kmeňos.
24 On pes mukle te predikhel odi phuv, gele upre pro brehi a doavle dži andre dolina
Eškol a predikhle la.
25 Paľis amenge ola murša ande ovocje, so odarik ile, a phende amenge: ‚Odi phuv,
so amenge del o RAJ, amaro Del, hiňi lačhi.‘ “

Pal o napačaben le manušengro

26 „Ale vzburinďan tumen a na geľan odi phuv te zalel, sar tumenge prikazinďa o
RAJ, tumaro Del.
27 Reptinenas andre tumare stani a vakerenas: ‚O RAJ amen iľa avri andral o Egipt
ča vašoda, hoj amen te del le Amorejčanenge andro vasta a te murdarel amen.
28 Kaj oda amen džas? Daras pes, bo amare phrala amenge kerde tele e dzeka, sar
phende: „O manuša ode hine zoraleder the učeder amendar a lengre fori hine zorale
the ohradzimen dži o ňebos. Dikhľam ode the le obren, le Anakoskre potomken.“ ‘
29 Akor tumenge phenďom: ‚Ma daran lendar a ma izdran!
30 O RAJ, tumaro Del, savo džal angle tumende, pes marela vaš tumenge, avke sar
oda furt kerelas andro Egipt angle tumare jakha
31 a the pre pušťa. Ode dikhľan, hoj o RAJ, tumaro Del, tumen ľidžalas avke sar o
dad peskre čhas, pal calo drom, medik na avľan pre kada than.‘
32 No the avke na pačanas le RAJESKE, tumare Devleske,
33 savo angle tumende džalas rači sar o jagalo slupos a dživese sar e chmara, hoj
prekal tumare tabora te arakhel thana a hoj tumenge te sikavel o drom, pal savo te
džal.
34 Sar o RAJ šunďa, so tumen vakerenas, choľisaľiľa a la veraha diňa lav:
35 ‚Andral kada nalačho pokoleňje ňiko na džala andre kadi lačhi phuv, pal savi la
veraha diňom lav, hoj la dava tumare dadenge.
36 Ča o Kaleb, o čhavo le Jefunoskro, džala andre. Ov mange sas cale jileha verno.
Leske the leskre potomkenge dava kadi phuv, savi sas te predikhel.‘
37 Vaš tumenge o RAJ choľisaľiľa the pre ma a phenďa: ‚Na džaha andre aňi tu.
38 Džala andre o Jozua, o čhavo le Nunoskro, tiro služobňikos. Zoraľar les, bo ov
ľidžala le Izraeliten, hoj te zalen odi phuv, hoj te el lengri.‘
39 Paľis o RAJ phenďa amenge savorenge: ‚Andre odi phuv džana tumare cikne
čhavore, pal save phenenas, hoj ena zaile – tumare čhavore, save mek adadžives na
džanen, so hin lačho a so na. Lenge la dava a on la zalena.
40 Ale tumen pes visaren a džan pale pre pušťa le dromeha ko Lolo moros.‘
41 Tumen mange odphenďan: ‚Kerďam binos anglo RAJ. Džas a maras pes avke,
sar amenge prikazinďa o RAJ, amaro Del.‘ Paľis pes sako tumendar pripravinďa pro
mariben a gondoľinďa peske, hoj ela lokes te džal pro brehengre phuva.

42 Ale o RAJ mange phenďa: ‚Phen lenge, hoj pes te na džan te marel, bo me na
avava lenca a lengre ňeprijaťeľa upral lende zviťazinena.‘
43 Me tumenge oda phenďom, no tumen the avke na šunďan. Vzburinďan tumen
le RAJESKRE prikaziske a geľan tumare baripnaha pro brehengre phuva.
44 Paľis džanas pre tumende o Amorejčana, save bešenas pre ola thana. Denašenas
pal tumende sar o včeli a roztradle tumen le Seirostar dži paš e Chorma.
45 Sar avľan pale, rovenas anglo RAJ. Ov tumen na šunďa avri a na diňa pes ke
tumende anglal.
46 Vašoda mušinďan te ačhel andro Kadeš ajci but časos, keci ode dživenas.“

2

Pal o drom pre pušťa

1 „Paľis pes visarďam a geľam pre pušťa le dromeha ko Lolo moros, avke sar mange
phenďa o RAJ. But časos phirahas pašal o Seirika brehi.
2 Akor mange o RAJ phenďa:
3 ‚Imar dos phirenas pašal kala brehi, akana džan pro severos.
4 Le manušenge de kada prikazis: „Džan prekal e phuv Seir*, so hiňi tumare
phraleskri le Ezavoskri the leskre potomkengri. On tumendar darana,
5 ale den tumenge pozoris, hoj tumen te na chuden lenca te marel, bo lengra
phuvatar tumenge na dava aňi sikrica. O Seirika brehi diňom le Ezavoske the leskre
potomkenge.
6 Lendar cinena o chaben the o paňi, hoj tumen te el so te chal a so te pijel.
7 Se o RAJ, tumaro Del, tumen požehňinelas andre savoreste, so kerenas. Ov pes
pal tumende starinelas, sar phirenas pal kadi bari pušťa. O RAJ, tumaro Del, hino
tumenca imar saranda (40) berš a ňič tumenge na chibaľinelas.“ ‘
8 Pregeľam pašal amare phrala, pašal o potomki le Ezavoskre, save bešen andro
Seir. Džahas pal o drom Araba, so chudel pro juhos paš o Elat the paš o Ecjon-Geber,
a paľis pes visarďam pre pušťakro drom, so džal andro Moab.
9 Akor mange o RAJ phenďa: ‚Ma dža pro Moabčana a ma muk tut lenca andro
mariben, bo lengra phuvatar tumenge na dava ňič. O foros Ar diňom lenge, le
Lotoskre potomkenge.‘
10 (Angloda ode bešenas o baro narodos o Emimčana – o manuša, so sas igen uče,
ajse uče sar o Anaka.
11 Le Emimčanen the le Anaken o narodi džanen avke sar le Refajen, ale o
Moabčana len vičinen Emimčana.
12 Angloda the o Choričana bešenas andro Seir, ale o potomki le Ezavoskre len
odarik tradle het, murdarde len avri a ačhile te bešel pre lengre thana, avke sar oda
kerde o Izraeliti andre phuv, so lenge diňa o RAJ.)
13 O RAJ amenge mek phenďa: ‚Akana ušťen a predžan prekal e dolina Zered.‘ Avke
la pregeľam.
14 Tranda the ochto (38) berš amenge ľikerďa o drom andral e Kadeš-Barnea dži
akor, sar pregeľam e dolina Zered. Akor imar mule avri savore maribnaskre murša
andral oda calo pokoleňje avke, sar lenge iľa vera o RAJ.
15 O vast le RAJESKRO džalas pre lende, medik savoredžene na mule avri.
16 Sar le manušendar mule avri savore maribnaskre murša,
17 o RAJ mange phenďa:
18 ‚Adadžives predžaha prekal e moabiko phuv paš o foros Ar.

* **2:4** Oda hin o Edom.

19 Sar aveha pašes paš e phuv le Amončanengri, ma dža pre lende a ma muk tut
lenca andro mariben, bo lengra phuvatar tut na dava ňič. Odi phuv diňom lenge, le
Lotoskre potomkenge.‘
20 (Kadi phuv o manuša lenas sar le Refajengri, bo on ode angloda bešenas. O
Amončana len vičinenas Zamzumčana.
21 On sas baro narodos – manuša, so sas igen uče, ajse uče sar o Anaka – ale o RAJ
len zňičinďa, hoj o Amončana odi phuv te zalen a te bešen ode.
22 O RAJ avke kerďa the le Edomitenge, le Ezavoskre potomkenge, save bešen andro
Seir. O Raj zňičinďa le Choričanen, hoj o Edomiti te zalen odi phuv, a avke ode bešen
dži adadžives.
23 Le Avičanen, save bešenas andro gava dži paš e Gaza, murdarde avri o
Kaftorčana, save avle pal o ostrovos Kaftor†, a chudle te bešel andre lengri phuv.)“

O kraľis Sichon domardo

24 „Sar imar predžahas prekal e phuv Moab, o RAJ amenge phenďa: ‚Akana ušťen,
džan a predžan e dolina Arnon! Diňom tumenge andro vasta le amorejike kraľis
Sichon andral o foros Chešbon the leskri phuv. Chuden te zalel leskri phuv a džan
pre leste!
25 Kale dživesestar kerava, hoj savore narodi tel o ňebos tumendar te daran a sako
tumendar te izdral daratar, sar pal tumende šunela.‘
26 Akor bičhaďom le muršen pal e pušťa Kedemot ko chešboňiko kraľis Sichon kale
lavenca:
27 ‚Domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Džaha ča pal o drom a na džaha pal
oda drom tele, aňi pre jekh sera aňi pre aver.
28 O chaben, so chaha, the o paňi, so pijaha, tumendar cinaha vaš o love. Ča amen
muk te predžal,
29 avke sar amenge prekal peskre phuva domukle te predžal o potomki le Ezavoskre
andral o Seir, the o Moabčana andral o Ar, medik na predžaha o Jordan andre phuv,
so amenge dela o RAJ, amaro Del.‘
30 Ale o chešboňiko kraľis Sichon amenge na kamľa te domukel te predžal prekal
peskri phuv. Bo o RAJ, amaro Del, leske zoraľarďa o jilo, hoj tumenge les te del andro
vasta, avke sar oda hin the adadžives.
31 O RAJ mange phenďa: ‚Dikh, chudňom tuke te del andro vasta le Sichon the leskri
phuv. Dža a chude la te zalel.‘
32 Akor o Sichon savore peskre muršenca avľa pre amende pro mariben paš o Jahac.
33 O RAJ, amaro Del, les diňa amenge andro vasta a amen murdarďam les, leskre
čhaven the savore leskre muršen.
34 Akor zaiľam a zňičinďam savore leskre fori. Murdarďam savore muršen,
romňijen the čhaven. Ňiko amenge našťi denašľa.
35 Andral ola fori, so zaiľam, peske mukľam ča o dobitkos the o vzacna veci.
36 O RAJ, amaro Del, amenge pomožinďa te zalel savore fori le Aroerostar, so hino
paš e dolina Arnon, dži paš o Gilead. Ňisavo foros prekal amende na sas dos zoralo.
37 Ale na geľam paš e amoňiko phuv, aňi paš o brehos paš o paňi Jabok, aňi paš o
fori pro brehi abo avrether, kaj amenge o RAJ zakazinďa te džal.“

3

O kraľis Og domardo

1 „Paľis pes odarik visarďam a džahas le dromeha ko Bašan pro severos, kaj
kraľinelas o Og. Ov caľa peskra armadaha avelas pre amende pro mariben paš o
foros Edrej.

† **2:23** Oda hin e Kreta.

2 Ale o RAJ mange phenďa: ‚Ma dara tut lestar, bo me tuke diňom andro vasta les,
caľi leskri armada the leskri phuv. Ker leha avke, sar kerďal le amorejike kraľiha, le
Sichonoha, andral o Chešbon.‘
3 O RAJ, amaro Del, amenge diňa andro vasta le kraľis Og the caľa leskra armada.
Murdarďam len a ňiko amenge našťi denašľa.
4 Akor zaiľam savore leskre šovardeš (60) fori the caľi phuv Argob, kaj kraľinelas
o bašaňiko kraľis Og. Na sas foros, savo na zaiľamas.
5 Savore ole ohradzimen foren sas uče muri, brani the zavori, ale sas the but ajse
fori, kaj na sas muri the brani.
6 Zňičinďam savore fori a murdarďam savore muršen, džuvľen the čhavoren, avke
sar kerďam andro fori le Sichonoskre, le chešboňike kraľiskre.
7 Andral ola fori peske zaiľam savoro dobitkos the o vzacna veci.
8 Avke andre oda časos iľam e phuv la dolinatar Arnon dži paš o verchos Chermon
le duje Amorejčanengre kraľenge, save bešenas vichodňe le Jordanostar.
9 (O Sidončana vičinen o verchos Chermon Sirjon a o Amorejčana Senir.)
10 Zaiľam caľi phuv le Ogoskri: o fori pre rovina, calo Gilead the calo Bašan dži paš
o fori Salcha the Edrej pro vichodos.
11 (O kraľis Og sas posledno le Refajendar. Leskro mochto* hino thodo andro
amoňiko foros Raba. Hino kerdo le barestar†, štar metri džinďardo the duj metri
buchlo.)“

O rozďeleňje la phuvakro pro vichodos

12 „Sar zaiľam kadi phuv, diňom le kmeňoske Ruben the Gad e phuv pro severos le
Aroerostar, so hiňi paš e dolina Arnon, a jepaš le brehengra phuvatar le Gileadostar
peskre forenca.
13 Le jepaš kmeňoske Menaše diňom o jepaš kotor le Gileadostar, the calo Bašan,
so hin o kraľišagos le Ogoskro. Oda hin caľi phuv Argob.
Calo Bašan angloda vičinenas e phuv le Refajengri.
14 O Jair andral o kmeňos Menaše zaiľa caľi phuv Argob dži paš e gešuriko the e
maachaťiko phuv andro Bašan a diňa lenge nav pal peste – Chavot-Jair‡. Avke oda
hin dži adadžives.
15 Le Machiroske diňom o Gilead.
16 Le kmeňenge Ruben the Gad diňom kotor le Gileadostar dži paš e dolina Arnon.
O maškar la dolinakro sas e južno hraňica lengra phuvakri a e severno hraňica sas
o paňi Jabok, so hin e hraňica le Amončanenca.
17 E zapadno hraňica kale trine kmeňengre sas o Jordan andre dolina Araba, le
Kineretostar§ dži paš o Londo moros* tel o verchos Pisga pro vichodos.
18 Paľis lenge prikazinďom:
‚O RAJ, tumaro Del, tumenge diňa kadi phuv, hoj la te zalen. Savore murša,
save šaj džan andro mariben, mi predžan prekal o Jordan vizbrojimen angle peskre
Izraeloskre phrala.
19 Ča tumare romňija, tumare čhave the tumaro dobitkos – džanav, hoj tumen hin
but dobitkos – šaj ačhen andre tumare fori, so tumen diňom.
20 Pomožinen tumare phralenge, medik lenge o RAJ na dela te dživel andro smirom
avke sar tumenge, medik na zalena e phuv, so lenge del o RAJ pro zapados le
Jordanostar. Sar la zalena, šaj tumen pale visaren andre phuv, savi tumenge diňom.‘
21 Le Jozuaske prikazinďom: ‚Pre tire jakha dikhľal, so kerďa o RAJ, tumaro Del,
kale duje kraľenge. Avke kerela o RAJ savore kraľišagenca, khatar tu predžaha.
22 Ma daran tumen lendar, bo o RAJ, tumaro Del, pes korkoro marela vaš tumende.‘

---

* **3:11** Abo: leskro hadžos † **3:11** Abo: le trastestar ‡ **3:14** Oda hin le Jairoskre gavora. § **3:17** Oda hin o Galilejsko moros. * **3:17** Oda hin o Mulo moros.

23 Andre oda časos igen man modľinavas:
24 ‚Ó, Adonaj, RAJEJA, tu chudňal te sikavel tire služobňikoske, savo sal baro the
zoralo. Či hin mek varekhaj pro ňebos vaj pre phuv ajso del, savo kerďahas ajse bare
the zorale skutki sar tu?
25 Mangav tut, muk man te predžal te dikhel odi lačhi phuv, so hiňi pal o paňi
Jordan, odi šukar brehengri phuv the o Libanon.‘
26 Ale o RAJ pre ma vaš tumende choľisaľiľa a na šunďa man avri. Phenďa mange:
‚Imar dos! Ma vaker mange buter pal oda.
27 Dža upre pro verchos Pisga a rozdikh tut mištes pro severos, pro juhos, pro
vichodos the pro zapados. Dikheha oda tire jakhenca, ale o Jordan na predžaha.
28 Phen le Jozuaske, so te kerel, povzbudzin les a de les zor. Ov anglal kala manuša
predžala o Jordan a andro ďeďictvos lenge rozďelinela odi phuv, so tu dikheha.‘
29 Paloda ačhiľam andre dolina paš o foros Bet-Peor.“

4

O prikazis te šunel o zakonos

1 „Akana, Izraelona, šun o prikazi the o zakoni, so tumen sikavav te doľikerel, hoj
te dživen a te džan te zalel e phuv, so tumen del o RAJ, o Del tumare dadengro.
2 Ma dothoven ňič ke oda, so tumenge prikazinav, aňi ma odlen, ale doľikerena o
prikazi le RAJESKRE, tumare Devleskre, so angle tumende thovav.
3 Pre tumare jakha dikhľan, so o RAJ kerďa paš o verchos Peor, sar murdarďa
dojekhes, ko lašarelas la modla Baal-Peor.
4 Ale tumen, ko sanas pačivale le RAJESKE, adadžives mek dživen.
5 Dikhen, sikavavas tumen o prikazi the o zakoni avke, sar mange prikazinďa o RAJ,
miro Del, hoj len tumen te doľikeren the andre odi phuv, so džan te zalel.
6 Mištes len doľikeren, bo oda avre narodenge sikavela tumaro goďaveripen the
achaľuvipen. Bo sar on šunena pal savore prikazi the zakoni, phenena: ‚Kada baro
narodos hino čačes igen goďaver.‘
7 Hin varekhaj ajso baro narodos, kaske lengre devla ulehas avke pašes, sar amenge
hin o RAJ, amaro Del, kana ča ke leste vičinas?
8 Hin varesave bare narodos ajse spravodľiva prikazi the predpisi, sar hin andre
kada calo zakonos, so tumenge adadžives me dav?
9 Dodikhen mištes pre oda, hoj te na bisteren, so pre peskre jakha dikhľan, a hoj
oda te na našľol andral tumare jile, medik dživena. Sikaven pal oda tumare čhaven
the le čhavengre čhaven.
10 Leperen tumenge pro džives, sar ačhenas paš o verchos Choreb* anglo RAJ, angle
tumaro Del, sar mange phenďa: ‚An jekhetane savore mire manušen, hoj te šunen
mire lava a te sikľon man te del pačiv pal calo lengro dživipen a te sikaven the lengre
čhaven oda te kerel.‘
11 Sar akor geľan a ačhenas anglo verchos, so sas zaučhardo la bara kaľa chmaraha
a e jag labolas dži o ňebos,
12 o RAJ tumenca vakerelas andral e jag. Šunďan les te vakerel, ale na dikhľan les;
šunďolas ča leskro hangos.
13 Akor tumenge phenďa peskri zmluva, so prikazinďa, hoj la te doľikeren: o Deš
prikazaňja, so pisinďa pro duj barune tabli.
14 Akor mange o RAJ prikazinďa, hoj tumen te sikavav o prikazaňja the o zakoni,
hoj len te doľikeren andre phuv, savi džan te zalel.

* **4:10** Oda hin o verchos Sinaj.

15 Oda džives, sar o RAJ vakerelas tumenca andral e jag pro verchos Choreb, na
dikhľan ňisavi podoba, vašoda dikhen pre oda,
16 hoj te na keren binos: Ma keren ňisavi modlengri podoba, aňi podoba le
muršeskri, aňi la džuvľakri,
17 aňi podoba ňisave džviroskri, so hin pre phuv, aňi podoba le čiriklengri, so
ľecinen pro ňebos,
18 aňi podoba le džvirendar, so pes cirden pal e phuv, aňi podoba le ňisave ribengri,
so hin andro paňi.
19 A sar dikhena upre pro ňebos a dikhena o kham, o čhonoro the o čercheňa –
savoro, so hin andro ňebos – ma den tumen te scirdel, hoj tumen lenge te klaňinen
a te lašaren len. Se o RAJ, tumaro Del, len diňa savore narodenge tel calo ňebos.
20 Ale tumen o RAJ zachraňinďa andral o Egipt, andral o jagalo bov. Iľa tumen avri,
hoj te aven leskre manuša, avke sar oda hin the adadžives.
21 Vaš tumenge pre ma o RAJ choľisaľiľa a iľa vera, hoj na predžava o Jordan a na
džava andre odi lačhi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro ďeďictvos.
22 Me merava andre kadi phuv. Na predžava o Jordan, ale tumen predžana a zalena
odi lačhi phuv.
23 Dikhen mištes pre oda, hoj te na bisteren pre zmluva le RAJESKRI, tumare
Devleskri, savi tumenca phandľa. Ma keren ňisavi podoba la modlakri, bo o RAJ,
tumaro Del, oda tumenge zakazinďa.
24 Se o RAJ, tumaro Del, hino sar e jag, so zlabarel savoro, hino žjarlivo Del.
25 Sar avena imar but časos andre odi phuv a ela tumen čhave the vnuki, ma keren
binos oleha, hoj tumenge kerena modla varesava podobaha. Bo oda ela nalačho andro
jakha le RAJESKRE a oleha les choľarena.
26 Vičinav adadžives sar švedkos o ňebos the e phuv pre tumende, hoj sig našľona
pal e phuv, te man na šunena. Na dživena igen but andre phuv pal o Jordan, savi
džan te zalel. Avena calkom zňičimen.
27 O RAJ tumen roztradela maškar o narodi a avena ča frima maškar o narodi,
maškar save tumen o RAJ ľidžala.
28 Ode služinena le kaštune the barune devlenge, saven kerďa o manuš peskre
vastenca a save na šunen, na dikhen, na chan aňi na voňinen.
29 Ode rodena le RAJES, tumare Devles, a te les rodena cale tumare jileha the tumara
dušaha, arakhena les.
30 Sar avena andro baro pharipen a kada savoro pes tumenge ačhela, akor andro
posledna dživesa avena pale ko RAJ, ke tumaro Del, a šunena les.
31 O RAJ, tumaro Del, hino lačhejileskro Del; na omukela tumen aňi tumen na
zňičinela, na bisterela pre zmluva, so phandľa la veraha tumare dadenca.

O RAJ hino Del

32 Dophučen tumen pal ola čirlatune dživesa, so sas čirla angle tumende, kanastar
o Del stvorinďa le manušes pre phuv; dophučen tumen pal jekh agor le ňeboskro dži
pre aver, či pes vareso kajso baro varekana ačhiľa? Abo či pal kajso vareso vareko
šunďa?
33 Šunďa varesavo narodos le Devles te vakerel andral e jag, avke sar šunďan tumen,
a paľis ačhiľa te dživel?
34 Či iľa avri varesavo del peskre manušen andral aver narodos le skuškenca, le
znameňjenca, le zazrakenca, le maribnaha, le skutkenca the la bara zoraha, avke sar
oda kerďa angle tumare jakha o RAJ, tumaro Del, andro Egipt?
35 Tumen oda dikhľan, hoj te prindžaren, hoj o RAJ hino Del a aver del nane, ča ov.
36 Ov tumenge domukľa te šunel peskro hangos andral o ňebos, hoj tumen te
sikavel. Pre phuv tumenge sikaďa e jag a andral e jag šunďan leskre lava.

37 Ča vašoda, hoj kamelas tumare daden, peske kidňa avri the lengre potomken.
Ov džalas tumenca a peskra bara zoraha tumen iľa avri andral o Egipt,
38 hoj angle tumende te tradel avri le naroden, so tumendar hine bareder the
zoraleder. Anďa tumen andre lengri phuv a diňa la tumenge andro ďeďictvos, avke
sar oda hin adadžives.
39 Leperen tumenge adadžives a šoha ma bisteren, hoj o RAJ hino Del pro ňebos
the pre phuv. Aver del nane.
40 Doľikeren leskre prikazaňja the zakoni, so tumenge adadžives dav, hoj tumenge
the tumare potomkenge savoro te avel avri a hoj but te dživen andre phuv, so tumenge
del o RAJ, tumaro Del."

O fori pro garuďipen

41 Akor o Mojžiš diňa trin fori pal o Jordan pro vichodos,
42 hoj ode šaj denašel sako, ko varekas murdarďa, te oda na kamľa te kerel a na
sas leskro ňeprijaťeľis. Te denašľahas ode, ačhiľahas te dživel.
43 Prekal o kmeňos Ruben ela o foros Becer pre pušťa pre uči phuv, prekal o kmeňos
Gad o Ramot andro Gilead a prekal o kmeňos Menaše o Golan andro Bašan.

O angluno lav pal o zakonos

44 Kada sas o zakonos, so o Mojžiš diňa le Izraelitenge.
45 Kala hine o sveďectva, prikazaňja the zakoni, so o Mojžiš diňa le Izraelitenge,
sar gele avri andral o Egipt
46 a sas pal o Jordan andre dolina paš o Bet-Peor, andre phuv, kaj sas o amorejiko
kraľis Sichon, savo kraľinelas andro Chešbon. O Mojžiš the o Izraeliti zviťazinde
upral leste, sar avle avri le Egiptostar.
47 Zaile leskri phuv the e phuv le kraľiskri Ogoskri andral o Bašan – e phuv le duje
amorejike kraľengri pro vichodos le Jordanostar.
48 Lengre phuva sas le Aroerostar, so hino paš e dolina Arnon, dži paš o verchos
Sirjon (oda hin o Chermon)
49 a caľi dolina Araba pro vichodos pal o Jordan dži paš o Londo moros tel o verchos
Pisga.

5

O Deš prikazaňja

1 O Mojžiš zvičinďa savore Izraeliten a phenďa:

„Šun, Izraelona, o prikazaňja the o zakoni, save adadžives tumenge savorenge
phenav. Sikľon len a mištes len doľikeren!
2 O RAJ, amaro Del, phandľa amenca pro verchos Choreb* e zmluva.
3 Kadi zmluva na phandľa o RAJ amare dadenca, ale amenca savorenca, ko sam
adadžives kade.
4 O RAJ tumenca vakerelas pro verchos muj-mujeha andral e jag.
5 Me akor ačhavas maškar o RAJ the maškar tumende, hoj tumenge te phenav
leskro lav, bo tumen daranas la jagatar a na geľan upre pro verchos.
O RAJ phenďa:
6 ‚Me som o RAJ, tiro Del, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.
7 Na ela tut aver devla, ča jekh me!
8 Na kereha tuke ňisavi modla aňi podoba olestar, so hin upre pro ňebos, tele pre
phuv abo andro paňi telal!

* **5:2** Oda hin o verchos Sinaj.

9 Na banďoha anglal lende aňi len na lašareha, bo me som o RAJ, tiro Del! Som o
Del, o žjarlivo Del, savo vaš o bini le dadengre marel le čhaven dži andro trito the
štarto pokoleňje ole dženengre, save man našťi avri ačhen.
10 Ale o verno kamiben presikavav ezera pokoleňjenge, save man kamen a
doľikeren mire prikazaňja.
11 Na pheneha andral o muj ča avke o nav le RAJESKRO, tire Devleskro, bo o RAJ
marela sakones, ko lela o nav le Devleskro zbitočňe andro muj!
12 Doľiker o šabat, hoj les te pošvecines, sar tuke prikazinďa o RAJ, tiro Del!
13 Šov dživesa kereha savori tiri buči,
14 ale eftato džives hin o šabat prekal o RAJ, prekal tiro Del. Na kereha ňisavi buči
aňi tu aňi tire čhave aňi tire čhaja aňi tire sluhi aňi tiro dobitkos aňi o cudzincos,
savo dživel maškar tumende. Tire sluhi peske mušinen te odpočovinel avke sar tu.
15 Ma bister, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj o RAJ, tiro Del, tut odarik iľa avri
peskre zorale vasteha. Vašoda tuke o RAJ, tiro Del, prikazinďa oda džives te doľikerel.
16 De pačiv tira da the tire dades, hoj but te džives andre odi phuv, so tuke dela o
RAJ, tiro Del!
17 Na murdareha!
18 Na kereha lubipen!
19 Na čoreha!
20 Na svedčineha klamišagoha pre aver manuš!
21 Tire jakha te na žadinen ňič, so hin avreskro, te na žadinen aňi leskra romňa
aňi leskro kher aňi leskri maľa aňi leskre sluhen aňi leskra gurumňa aňi leskre
somaris aňi ňič aver, so patrinel avreske!‘

22 Kala lava phenďa o RAJ zorale hangoha savoredženenge pro verchos andral e
jag, andral e kaľi chmara a ňič paše na dothoďa. Pisinďa len pro duj barune tabli a
diňa len mange.
23 Sar o verchos labolas la jagaha a tumen andral o kaľipen šunďan o hangos, avle
ke ma savore tumare fajtakre vodci the phuredera.
24 Phenďan: ‚O RAJ, amaro Del, amenge sikaďa peskri slava the zor a amen šunďam
leskro hangos, so avelas avri andral e jag. Adadžives dikhľam, hoj o manuš šaj dživel,
kajte leha vakerďa o Del.
25 Soske amen akana te meras? Se adi bari jag amen chala. A te dureder šunaha o
hangos le RAJESKRO, amare Devleskro, meraha.
26 Šunďa vareko aver o hangos le džide Devleskro andral e jag avke sar amen a
ačhiľa te dživel?
27 Vašoda dža pašeder, Mojžiš, a šun savoro, so vakerela o RAJ, amaro Del. Paľis
amenge pheneha savoro, so tuke o RAJ, amaro Del, phenela, a amen oda šunaha a
keraha.‘
28 O RAJ šunďa tumare lava a phenďa mange: ‚Šunďom o lava kale manušengre,
sar tuha vakerenas. Savoro phende mištes.
29 Ko lenge oda thoďa pro jilo? Te len uľahas furt ajso jilo, hoj mandar te daran a
te doľikeren savore mire prikazaňja the zakoni calo dživipen, hoj lenge the lengre
čhavenge furt te avel savoro avri.
30 Akana dža a phen lenge, hoj te džan andre peskre stani.
31 Ale tu ačh kade paš mande a me tuke phenava savore prikazaňja the zakoni.
Sikav le manušen, hoj len te doľikeren andre phuv, so lenge dav, hoj te el lengri.‘
32 Izraelitale, den tumenge pozoris pre oda, hoj te doľikeren savoro, so tumenge
prikazinďa o RAJ, tumaro Del. Ma visaren tumen lestar aňi pre jekh sera aňi pre
aver.

33 Doľikeren savoro, so tumenge o RAJ, tumaro Del, phenďa, hoj tumenge te avel
savoro avri a hoj but berš te dživen andre phuv, savi zalena.“

6

Te kamel le RAJES

1 „O RAJ, tumaro Del, mange prikazinďa, hoj tumen te sikavav kala prikazaňja the
zakoni, hoj len te doľikeren andre odi phuv, savi džan te zalel pal o Jordan.
2 Te kamen but te dživel andre odi phuv, tumen, tumare čhave the tumare vnuki
mušinen calo dživipen te del pačiv le RAJES a te doľikerel leskre prikazaňja the
zakoni.
3 Akor šun, Izraelona, a ker savoro pre oda, hoj len te doľikeres. Paľis tuke avela
savoro avri andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos, a ačhela tutar baro narodos,
sar tut diňa lav o RAJ, o Del tumare dadengro.
4 Šun, Izraelona! O RAJ hin amaro Del, o RAJ hino jekh.
5 Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cal̓i tiri duša the andral
cal̓i tiri zor.
6 Kala lava, so tuke adadžives dav, ľikereha andre tiro jilo
7 a sikaveha len tire čhaven; vakereha pal lende, sar bešeha andre tiro kher, sar
džaha pro drom, sar džaha te pašľol the sar ušťeha.
8 Priphand tuke len pro vast sar znameňje a pro čekat sar leperiben.
9 Pisin len pro zarubňi tire khereskre the pre tire brani.
10 Sar tut o RAJ, tiro Del, ľidžala andre phuv, pal savi la veraha diňa lav tire dadenge
– le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske –, hoj tuke dela kadi phuv le lače the
bare forenca, save tu na ačhaďal;
11 o khera pherdžarde savore lačhipenenca, save andre na thoďal; o chaňiga, save
na kopaľinďal avri; o viňici the o olivova sadi, save na sadzinďal. Sar olestar chaha
a čaľoha,
12 dikh mištes pre oda, hoj te na bisteres pro RAJ, savo tut iľa avri andral o Egipt,
andral o otroctvos.
13 Dara tut le RAJESTAR, tire Devlestar, leske služin a le vera ča andre leskro nav.
14 Ma lašar avre devlen, le devlen andral aver narodi, save hine pašal tu.
15 Bo o RAJ, tiro Del, savo hino maškar tumende, hino žjarlivo Del, a te kada kereha,
choľisaľola a khosela tut tele pal e phuv.
16 Ma pokušinen le RAJES, tumare Devles, avke sar oda kerďan andre Massa!
17 Dikhen mištes pre oda, hoj te doľikeren o prikazaňja the o zakoni, so tumenge
diňa o RAJ, tumaro Del.
18 Ker oda, so hin lačho the čačo anglo RAJ, hoj tuke te avel savoro avri, sar džaha
te zalel odi lačhi phuv, pal savi o RAJ diňa lav la veraha tumare daden,
19 a hoj te trades avri tumare ňeprijaťeľen, avke sar o RAJ phenďa.
20 Te varekana tutar phučela tiro čhavo: ‚Soske tumenge o RAJ, amaro Del, diňa te
doľikerel ola prikazaňja the zakoni?‘
21 phen leske: ‚Samas otroka le Faraonoskre andro Egipt, ale o RAJ amen odarik
ľigenďa avri peskre zorale vasteha.
22 O RAJ angle amare jakha kerďa bare the strašna znameňja the zazraki pre calo
Egipt, pro Faraonos the pre calo leskro kher.
23 Iľa amen odarik avri, hoj amen te anel a te del amenge e phuv, pal savi diňa lav
la veraha.
24 O RAJ, amaro Del, amenge prikazinďa, hoj te doľikeras savore zakoni a te das
les pačiv, hoj amenge te el furt mištes a hoj amen te ľikerel paš o dživipen avke sar
adadžives.

25 Te doľikeraha kala savore zakoni anglo RAJ, amaro Del, avke sar amenge prikazinďa, ela oda amaro spravodľišagos.‘ “

7

O Izraeliti mušinen te tradel avri le naroden andral o Kanaan

1 „Sar tut o RAJ anela andre phuv, so džas te zalel, a tradela avri anglal tute but naroden: le Amorejčanen, le Chetitanen, le Girgašejen, le Chivijen, le Perizejen, le Kanaančanen the le Jebusejen, efta naroden tutar bareder the zoraleder,
2 a sar tuke len o RAJ dela andro vasta a domareha len, mušines te murdarel savore manušen. Ma ker lenca ňisavi zmluva a ma presikav lenge o jileskeriben.
3 Ma av lenca veraduno, ma len lengre čhaven tire čhajenge abo lengre čhajen tire čhavenge.
4 Bo te oda kereha, ta odcirdena tire čhaven le RAJESTAR, hoj te lašaren avre devlen. A o RAJ pre tumende igen choľisaľiľahas a sig tumen zničinďahas.
5 Vašoda lenge keren kada: Lengre oltara čhiven tele, lengre sveta bara phageren, o kaštune slupi la Ašerakre činen tele a lengre avričhinde modli zlabaren.
6 Se tumen san sveta manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. O RAJ peske tumen kidňa avri, hoj te aven leskre vzacna manuša maškar savore narodi pre phuv.
7 O RAJ peske tumen na zakamľa a na kidňa avri vašoda, hoj sanas buter sar aver narodi, se sanas nekcikneder maškar o narodi pre phuv.
8 O RAJ tumen iľa avri a cinďa avri peskre zorale vasteha andral o otroctvos, andral o vast le Faraonoskro, le egiptske kraľiskro, vašoda, bo tumen o RAJ kamelas a doľikerďa o lav, so la veraha diňa tumare daden.
9 Vašoda džan, hoj ča o RAJ, tiro Del hino Del, verno Del, savo doľikerel peskri zmluva the peskro kamiben dži o ezeros pokoleňja olenge, ko les kamen a doľikeren leskre prikazaňja.
10 Oles, ko les našťi avri ačhel, potrestinel a zňičinel. O RAJ na ela jileskro ke oda dženo, ko les našťi avri ačhel, ale takoj les vaš oda potrestinela.
11 Vašoda doľiker o prikazaňja the o zakoni, so tuke adadžives dav.“

O požehnaňja prekal ola, ko šunen

12 „Te šunena, doľikerena a dživena pal kala zakoni, o RAJ, tumaro Del, tumenca doľikerela e zmluva a presikavela tumenge o verno kamiben, avke sar la veraha diňa lav tumare daden.
13 Kamela tumen, žehňinela tumenge a rozmnožinela tumen. Požehňinela tumen avke, hoj tumen ela but čhave, but uľipen pre maľa, zrnos, mol, olivovo olejos, but dobitkos the bakre andre odi phuv, pal savi la veraha diňa lav, hoj la dela tumare dadenge.
14 Avena požehňimen buter sar aver narodi. Na ela maškar tumende ajso murš aňi džuvľi, saven našťi avel čhave, aňi ajso dobitkos, saveske našťi uľon cikne.
15 O RAJ tumen chraňinela savore nasvaľibenendar a na domukela pre tumende ňisavo nasvaľiben ole džungale nasvaľibenendar, so dikhľan andro Egipt, ale domukela len pre sakoneste, ko tumen našťi avri ačhen.
16 Zňičinen dojekhe narodos, saves o RAJ dela andre tumare vasta. Ma presikaven lenge ňisavo jileskeriben aňi ma lašaren lengre devlen, bo oda uľahas prekal tumende pasca!
17 Ma gondoľinen tumenge: ‚Sar šaj tradas avri kale naroden? Se hine zoraleder amendar!‘
18 Ma daran lendar! Leperen tumenge pre oda, so kerďa o RAJ, tumaro Del, le Faraonoske the cale Egiptoske.

19 Tumen korkore dikhľan, sar o RAJ peskre zorale vasteha kerďa ola bare zazraki
the znameňja, savenca tumen o RAJ, tumaro Del, ľigenďa avri andral o Egipt. O RAJ
kerela avke the le narodenca, savendar akana daran.
20 A o RAJ pre lende bičhavela the le sršňen, medik na merena avri ola, ko ačhile
a garude pes tumenge.
21 Vašoda tumen lendar ma daran, bo tumenca hino o RAJ, tumaro Del. Ov hino
baro a lestar pes kampel te daral.
22 O RAJ, tumaro Del, anglal tumende tradela avri ole naroden jekh pal aver. Našťi
len zňičinena savoren jekhvareste, hoj pes te na rozmnožinen pre tute o dziva džviri.
23 O Raj tumenge dela tumare ňeprijaťeľen a kerela maškar lende baro zmetkos,
medik na ena zňičimen.
24 Dela tumenge andro vasta lengre kraľen, murdarena len a khosena lengre nava
tele pal e phuv. Ňiko tumen na zaačhavela; zňičinena savoren.
25 Lengre kaštune devloren zlabaren andre jag. Ma kamen lengro rup aňi
somnakaj, so hin pre lende. Ma len tumenge ola veci, hoj tumen te na zachuden
andre pasca, bo ola veci džungľon le RAJESKE, tumare Devleske.
26 Ma len tumenge ola veci andro khera, hoj te na peren andro prekošiben avke sar
the on. Igen tumenge mi džungľon, bo hine prekošle.“

8

O Mojžiš leperel, sar pes o RAJ starinelas pal o Izrael pre pušťa

1 „Doľikeren pačivalones dojekh prikazis, so tumenge adadžives phenav, hoj te
dživen, hoj tumen te avel but čhave a te džan te zalel e phuv, pal savi diňa lav la
veraha o RAJ tumare daden.
2 Leper tuke, Izraelona, pre savore droma, sar tut o RAJ, tiro Del, ľidžalas saranda
(40) berš pal e pušťa, hoj tut te pokorinel a te skušinel, hoj te sprindžarel, so tut hin
andro jilo, či doľikereha leskre prikazaňja, abo na.
3 Pokorinelas tut a domukelas, hoj te bokhaľos, ale paľis tut čaľarelas la mannaha,
savi na prindžarehas aňi tu aňi tire dada. Aleha tut o RAJ sikavelas, hoj o manuš na
dživel ča le marestar, ale dojekhe lavestar, so avel avri andral o muj le RAJESKRO.
4 Tel kala saranda berš tuke o gada na čhingerisaľile a aňi o pindre na šuvľile.
5 Le tuke andro jilo, hoj tut o RAJ, tiro Del, bararel avri avke, sar o dad bararel avri
peskre čhas.
6 Doľiker o prikazi le RAJESKRE, tire Devleskre; phir pal leskre droma a dara lestar!
7 Se o RAJ, tiro Del, tut ľidžal andre lačhi phuv, kaj hin but paňa, chaňiga the
prameňa, so aven avri andral o dolini the andral o verchi;
8 andre phuv, kaj hin e pšeňica, o jačmeňis, o viňici, o figovňika, o granatoskre
phaba, o olivovo olejos the o medos;
9 andre phuv, kaj hin furt maro a ňič tuke na chibaľinela; kaj andro bara hin o trast
a o verchi hine pherde le meďoha.
10 Sar chaha a čaľoha, paľiker le RAJESKE, tire Devleske, vaš odi lačhi phuv, so tut
diňa.“

Te leperel peske pro RAJ

11 „Den tumenge pozoris, hoj te na bisteren pro RAJ, pre tumaro Del, hoj te
doľikeren leskre prikazi the o zakoni, so tumenge adadžives dav.
12 Sar imar čaľona a ačhavena tumenge o šukar khera, andre save bešena;
13 sar tumen ela but dobitkos the bakre, rup the somnakaj, a sar pes tumenge
rozmnožinela savoro, so tumen hin,

14 akor ma ačhen barikane andro jile a ma bisteren pro RAJ, pre tumaro Del, savo
tumen iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.
15 Ov tumen ľidžalas pal e bari the strašno pušťa, kaj hine o jedovata sapa the o
škorpijona, the pal o šuko than bi o paňi a diňa tumen o paňi andral e zoraľi skala.
16 Pre pušťa tumen čaľarelas la mannaha, savi na prindžarenas tumare dada. Ov
tumen pokorinelas a skušinelas, hoj tumenge paľis te presikavel o lačhipen.
17 Vašoda tumenge šoha ma gondoľinen: ‚Kada barvaľipen dochudňam peskre
vastenca the peskra zoraha.‘
18 Leperen tumenge pro RAJ, pre tumaro Del, bo ov tumen del zor te dochudel o
barvaľipen, hoj te doľikerel e zmluva, so la veraha phandľa tumare dadenca, avke
sar oda hin the adadžives.
19 Ale te bisterena pro RAJ, pre tumaro Del, a visaľona ke aver devla, lašarena len
a služinena lenge – adadžives tumenge phenav, hoj čačes merena.
20 Avke sar o narodi, saven tumaro Del murdarela angle tumende, avke the tumen
merena, bo na šunenas o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro.“

9

Soske o RAJ del e phuv le Izraeloske

1 „Šun, Izraelona, adadžives predžaha prekal o Jordan, hoj te zňičines le naroden,
so hine tutar bareder the zoraleder, a te zales lengre fori, so hine zorale the
ohradzimen dži o ňebos.
2 O manuša, le Anakoskre potomki, hine zorale the bare! Džanes pal lende a šunďal,
so pes pal lende vakerel: ‚Ko pes šaj ačhavel le Anakenge?‘
3 Vašoda dikheha, hoj o RAJ, tiro Del, džala anglal tute sar e jag, so zlabarel savoro.
Ov len zňičinela a pokorinela anglal tute; sar pre lende džaha, tradeha len avri a sig
len zňičineha, avke sar tuke phenďa o RAJ.
4 Sar len o RAJ, tiro Del, anglal tute tradela avri, paľis tuke ma gondoľin: ‚O RAJ
man anďa te zalel kadi phuv, bo som čačipnaskro.‘ Bo o RAJ len anglal tute tradela
avri vašoda, bo on hine binošna the nalače.
5 Oda nane vaš tiro spravodľišagos aňi vaš oda, hoj keres mištes, ale vaš lengro
nalačhipen tuke o RAJ del lengri phuv, bo kamel te doľikerel o lav, so la veraha diňa
tire dadenge, le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske.
6 Akor džan, hoj na vaš tiro spravodľišagos tuke o RAJ del kadi lačhi phuv, hoj la
te zales. Se tu sal zoralejileskro narodos, so na kamel te šunel.“

O Mojžiš leperel le manušenge lengre vzburi

7 „Leperen tumenge a šoha ma bisteren, sar pre pušťa choľarenas le RAJES, tire
Devles. Vzburinenas tumen pro RAJ akorestar, sar avľan avri andral o Egipt, dži akor,
medik na doavľan pre kada than.
8 Choľarďan le RAJES pro verchos Choreb – avke choľisaľiľa, hoj tumen kamľa te
murdarel avri.
9 Sar geľom pro verchos, hoj te prelav o barune tabli la zmluvakre, so o RAJ tumenca
phandľa, ačhiľom pro verchos saranda (40) dživesa the saranda rača. O maro na
chavas a o paňi na pijavas.
10 O RAJ mange diňa duj barune tabli, pre save sas le Devleskre angušteha pisimen
savore lava, so tumenge o RAJ phenďa pro verchos andral e jag andre oda džives, sar
tumen zgeľan.
11 Pal o saranda dživesa the saranda rača mange o RAJ diňa duj barune tabli, o
tabli la zmluvakre.

12 O RAJ mange phenďa: ‚Ušťi, sig dža tele, bo tire manuša, saven anďal avri andral
o Egipt, keren namištes. Igen sig pes visarde le dromestar, so lenge prikazinďom;
kerde peske e modla.‘
13 A o RAJ mange mek phenďa: ‚Dikhav, hoj kala manuša hine čačes zoralejileskre
a na kamen te šunel.
14 Muk man, hoj len te zňičinav a te khosav lengro nav pal e phuv. Ale tutar kerava
narodos zoraleder the bareder lendar.‘
15 Avke man visarďom a džavas tele pal o verchos, medik o verchos labolas la
jagaha. Andro vasta mande sas o duj barune tabli la zmluvakre.
16 A sar dikhavas, dikhľom, hoj kerďan binos anglal o RAJ, anglal tumaro Del.
Kerďan tumenge la somnakuňa modla, la gurumňora. Sig tumen visarďan le
dromestar, so tumenge prikazinďa o RAJ, tumaro Del.
17 Avke čhiďom soduj tabli andral mire vasta pre phuv a anglal tumende len
phagerďom.
18 Paľis anglo RAJ peľom pre phuv avke sar angloda a saranda dživesa the saranda
rača na chavas maro a na pijavas paňi vaš savore tumare bini, so kerďan, sar kerenas
oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka a choľarďan les.
19 Daravas man le RAJESKRA bara choľatar, bo choľisaľiľa avke, hoj tumen kamľa
te murdarel avri. No o RAJ man šunďa pale avri.
20 O RAJ sas igen choľamen the pro Aron a kamľa les te murdarel, vašoda man
mangavas the vaš leste.
21 Iľom ola binošna somnakuňa gurumňora, so kerďan, a zlabarďom la andre jag.
Paľis la phagerďom pro kotora a rozpučinďom la, medik latar na ačhiľa ča prachos.
Paľis oda prachos čhiďom andro paňi, so avel tele le verchostar.
22 Le RAJES choľarďan the andre Tabera, andre Massa the andre Kibrot-Hataava.
23 Sar tumen o RAJ bičhaďa andral e Kadeš-Barnea, phenďa: ‚Džan a len tumenge
odi phuv, so tumenge dav.‘ Ale vzburinďan tumen pro prikazis le RAJESKRO, tumare
Devleskro; na pačanas leske aňi les na šunenas.
24 Kanastar tumen prindžarďom, furt tumen vzburinenas pro RAJ.
25 Me pašľuvas le mujeha pre phuv anglo RAJ saranda dživesa the rača, bo phenďa,
hoj tumen zňičinela.
26 Ko RAJ man mangavas kavke: ‚Ó, Nekbareder RAJEJA, ma zňičin tiro ďeďictvos,
tire manušen, saven cinďal avri tira bara zoraha a iľal avri andral o Egipt tire zorale
vasteha.
27 Leper tuke pre tire služobňika: pro Abraham, pro Izak the pro Jakob, a ma dikh
pre lengre bini, pre lengro nalačhipen the pre lengre zorale jile,
28 hoj o Egipťana te na phenen: „O RAJ len iľa, hoj len te murdarel pre pušťa, bo
len našťi avri ačhelas a našťi len doanďa andre odi phuv, pal savi len diňa lav.“
29 Se on hine tiro ďeďictvos, tire manuša, saven iľal avri andral o Egipt tire vasteha
the tira bara zoraha.‘ “

10

O Deš prikazaňja pale pisimen

1 „Akor mange o RAJ phenďa: ‚Rande tuke avri le barestar duj barune tabli, ajse,
sar sas angloda, a av ke ma upre pro verchos. Ker the kaštuňi archa.
2 Me upre pisinava ola lava, so sas pro ešebna tabli, save phagerďal. Paľis len
thoveha andre archa.‘
3 Avke le akacijoskre kaštestar kerďom e archa a okresinďom duj barune tabli, ajse,
sar sas angloda, a geľom upre pro verchos le tablenca andro vasta.

4 O RAJ upre pisinďa o lava, so sas pro ešebna tabli, o Deš prikazaňja, so tumenge diňa pro verchos, sar tumenca vakerelas andral e jag andre oda džives, sar tumen zgeľan, a paľis len mange diňa.
5 Avke avľom tele pal o verchos a thoďom o tabli andre archa, so kerďom. Akorestar hine ode, sar mange prikazinďa o RAJ.“

6 (Paloda o Izraeliti odgele le chaňigendar Bene-Jaakan andre Mosera. Ode muľa o Aron a parunde les. E rašajiko služba preiľa leskro čhavo o Eleazar.
7 Odarik džanas andre Gudgoda a odarik andre Jotbata, andre phuv, kaj sas but prameňa the paňa.
8 Akor peske o RAJ kidňa avri o kmeňos Levi, hoj te hordinel e archa le RAJESKRA zmluvakri, te služinel leske a te žehňinel andre leskro nav, avke sar oda hin dži adadžives.
9 Vašoda o kmeňos Levi na chudňa ňisavi ďeďično phuv avke sar okla kmeňi. Korkoro o RAJ hino leskro ďeďictvos, avke sar leske phenďa o RAJ, tiro Del.)

10 „Me ačhiľom upre pro verchos saranda (40) dživesa the saranda rača avke sar the angloda. A o RAJ man the akana šunďa avri, bo imar tumen na kamľa te murdarel avri.
11 Phenďa mange: ‚Ušťi a ľidža le manušen pre lengro drom, hoj te zalen odi phuv, pal savi phenďom la veraha, hoj la dava tumare dadenge.‘
12 Izraelona, so tutar akana kamel o RAJ, tiro Del? Ča ada, hoj te daras le RAJESTAR, te phires pal savore leskre droma, te kames les, te služines leske cale jileha the dušaha
13 a te doľikeres leskre zakoni the prikazaňja, so tuke adadžives dav, hoj mištes te džives.
14 Le RAJESKRO, tire Devleskro, hin o ňebos the o nekučeder ňebos, e phuv the savoro, so upre hin.
15 Ale le RAJESKRO kamiben ke tire dada sas ajso zoralo, hoj peske maškar savore aver narodi kidňa avri lengre potomken, tumen, avke sar oda hin adadžives.
16 Vašoda akanastar obrezinen tumare jile a preačhen te avel zoralejileskre.
17 Se o RAJ, tumaro Del, hino RAJ pre rajende the Del pre devlende. Hino baro, zoralo the užasno, na chudel paš ňikaste buter a na del pes te prepočinel.
18 Zaačhel vaš e širota the vaš e vdova, kamel le cudzincos a del les maro the gada.
19 Vašoda kamen the le cudzincen, bo the tumen sanas cudzinci andro Egipt.
20 Daran tumen le RAJESTAR, tumare Devlestar, leske služinen, ľikeren tumen lestar a len vera ča andre leskro nav.
21 Lašaren les, bo ov hino tumaro Del a pre tumare jakha dikhľan ola bare the užasna zazraki, so prekal tumende kerďa.
22 Sar tumare dada gele andro Egipt, sas eftavardeš (70) džene, ale akana tumendar o RAJ, tumaro Del, kerďa ajci but sar o čercheňa pro ňebos.“

11

Te kamel a te šunel le RAJES

1 „Kamena le RAJES, tumare Devles, a calo dživipen doľikerena leskre zakoni, prikazaňja the sikavibena.
2 Ma bisteren adadžives, hoj tumare čhave na dikhle a na predžiďile oda, sar tumen o RAJ, tumaro Del, bararelas avri. Dikhľan le RAJESKRI slava, leskri zor the leskro zoralo vast,
3 the leskre znameňja the leskre skutki, so kerďa le Faraonoske, le egiptske kraľiske the caľa leskra phuvake.

4 Tumen dikhľan, sar o RAJ zňičinďa la egiptska armada lakre grajenca the
verdanenca, sar la začhiďa le paňeha andro Lolo moros, sar pal tumende denašenas,
a sar la o RAJ zňičinďa, avke sar oda hin dži adadžives.
5 Tumen džanen, so prekal tumende kerďa o RAJ pre pušťa angloda, sar avľan kade.
6 Dikhľan the oda, so kerďa le Datanoha the le Abiramoha, le Eliaboskre čhavenca,
sar e phuv phundraďa o muj a chaľa len lengre famelijenca, stanenca the savorenca,
save pes lenca vzburinde.
7 Tumen korkore dikhľan pre tumare jakha savore bare skutki, save kerelas o RAJ.
8 Doľikeren dojekh prikazis, so tumenge adadžives dav, hoj te aven zorale te predžal
o Jordan, a te zalen e phuv, andre savi džan,
9 a hoj te dživen but andre odi phuv, pal savi o RAJ diňa lav, hoj la dela tumare
dadenge the lengre potomkenge – odi phuv, kaj čuľal o thud the o medos.
10 Odi phuv, so džan te zalel, nane sar o Egipt, andral savo avľan avri. Ode
sadzinenas o semena a kerenas phari buči, hoj te dochuden o paňi pro maľi.
11 Ale andre kadi phuv, so džan te zalel, hine brehi the dolini. Pijel o paňi le
ňeboskre brišindeskro.
12 O RAJ, tumaro Del, pes pal late starinel a leskre jakha pre late dikhen calo berš.
13 Te čačes šunena mire prikazi, so tumenge adadžives dav, hoj te kamen le RAJES,
tumare Devles, a te služinen leske cale jileha the dušaha,
14 dava pre phuv o brišind jesone the jarone, andre lačho časos, hoj tumen te avel
o zrnos, e mol the o olejos.
15 Dava the e čar pro maľi prekal tumaro dobitkos a tumen chana a čaľona.
16 Den tumenge pozoris, hoj pes tumare jile te na den te odcirdel, hoj te na oddžan
te služinel avre devlenge a te lašarel len.
17 Te pes oda ačhiľahas, o RAJ pre tumende igen choľisaľiľahas. Phandľahas andre
o ňebos, hoj te na del o brišind a e phuv te na anel o uľipen a hoj tumen sig te meren
avri andre odi lačhi phuv, so tumenge del o RAJ.
18 Ľikeren kala lava andre tumare jile the tumare goďa; priphanden len tumenge
pro vasta the pro čekat sar leperiben.
19 Sikaven pal oda tumare čhaven a vakeren lenge, či bešena andro kher abo džana
pro drom, či pašľona pro hadžos abo ušťena.
20 Pisinen len pro zarubňi tumare kherengre the pre tumare brani,
21 hoj tumen the tumare potomki te dživen but andre odi phuv, pal savi o RAJ diňa
lav la veraha, hoj la dela tumare dadenge. Dživena ode ajci but, medik ča o ňebos
ela upral e phuv.
22 Te doľikerena savore kala prikazaňja the zakoni, so tumenge dav, te kamena le
RAJES, tumare Devles, a kerena savoro pal leskri voľa a ľikerena tumen lestar,
23 paľis o RAJ anglal tumende tradela avri savore kala narodi a zalena o phuva, so
hine le narodengre, so hine bareder the zoraleder tumendar.
24 Dojekh than, pre savo uštarela tumaro pindro, ela tumaro. Tumari phuv ela
la pušťatar pro juhos dži paš o Libanon pro severos, le bare paňestar Eufrat pro
vichodos dži paš o Stredozemno moros pro zapados.
25 Ňiko anglal tumende na obačhela. O RAJ, tumaro Del, kerela, hoj pes tumendar
te daran o manuša pal caľi phuv, kaj džana, avke sar tumenge phenďa.
26 Adadžives anglal tumende thovav o požehnaňje abo o prekošiben:
27 Te doľikerena o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, so tumenge
adadžives dav, avena požehňimen.
28 Ale te o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, na doľikerena a visarena
tumen le dromestar, so tumenge prikazinďom, a chudena te lašarel avre devlen,
saven na prindžaren, avena prekošle.

29 Sar tumen o RAJ, tumaro Del, ľidžala andre odi phuv, so džan te zalel, tumen
vakerena o požehnaňje pal o verchos Gerizim a o prekošiben pal o verchos Ebal.
30 Avke sar džanen, kala duj verchi hine zapadňe le Jordanostar, paš le Morehoskre
bare stromi, pre phuv le Kanaančanengri, so dživen andre dolina Araba paš o foros
Gilgal.
31 Akana predžan o Jordan, hoj te džan a te zalen odi phuv, so tumenge del o RAJ,
tumaro Del. Sar la zalena a bešena andre,
32 mištes dodikhen pre oda, hoj te doľikeren savore prikazaňja the zakoni, so
tumenge adadžives dav.“

12

Jekh than pro lašariben

1 „Kala zakoni the prikazaňja mušinen te doľikerel a te kerel, medik dživena andre
odi phuv, so tumenge del o RAJ, o Del tumare dadengro.
2 Calkom zňičinen savore thana pro verchi, pro brehi the tel dojekh zeleno stromos,
kaj lašarenas peskre devlen ola narodi, saven tumenge zalena.
3 Lengre oltara čhiven tele, lengre sveta slupi phageren, la Ašerakre kaštune slupi
labaren a le devloren čhinen tele, hoj len imar šoha pre ola thana te na lašaren.
4 Ale tumen ma lašaren avke le RAJES, tumare Devles, sar on lašaren peskre devlen!
5 Bo o RAJ, tumaro Del, peske savore tumare kmeňengre thanendar kidela avri ča
jekh than, kaj o manuša avena, hoj te lašaren leskro Nav.
6 Ode leske anena o labarde obeti the o aver obeti, o ďesjatki, o dari, so anen
korkore pestar abo pal save diňan lav le RAJES, a the le ešebnen le dobitkostar the
le bakrendar.
7 Ode anglo RAJ, tumaro Del, chana tumare famelijenca a radisaľona savorestar, so
tumare vastenca kerďan, bo o RAJ, tumaro Del, tumen andre oda požehňinďa.
8 Ma keren avke, sar amen keras adadžives. Dži akana sako kerelas avke, sar peske
gonďoľinelas, hoj oda hin lačho.
9 Bo mek na san andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, kaj dživena
andro smirom.
10 Ale predžana o paňi Jordan a bešena andre odi phuv, savi tumenge del o RAJ,
tumaro Del, hoj te avel tumari. Ov tumen chraňinela savore tumare ňeprijaťeľendar,
hoj te dživen andro smirom.
11 O RAJ peske kidela avri jekh than, kaj ela lašardo. Ode leske mušinen te anel
savoro, so tumenge prikazinav: o labarde obeti the aver obeti, o ďesjatki, o dari the
savoro nekfeder, pal soste diňan lav, hoj dena le RAJESKE.
12 Radisaľon anglo RAJ, tumaro Del, tumare čhavenca, tumare čhajenca, tumare
sluhenca the tumare služkenca the le Levitenca, save bešen andre tumare fori, saven
nane jekhetane tumenca o ďeďično kotor andre phuv.
13 Ma obetinen o labarde obeti ode, kaj ča tumen kamena.
14 Obetinen len ča pre oda jekh than, savo peske o RAJ kidela avri andre jekh tumaro
kmeňos, a ode keren savoro, so tumenge prikazinav.
15 A kana ča kamena, šaj murdarena tumare džviren andre tumare fori a šaj
chana ajci mas, keci tumenge požehňinela o RAJ. Savore tumendar šaj olestar chan,
o nažužo the o žužo manuš, avke sar te chaľanas jeleňis abo antilopa.
16 Ča lengro rat ma chan; čhoren les avri pre phuv sar paňi.
17 Andre tumare fori našťi chan e ďesaťina tumare zrnostar, muštostar, olejostar,
aňi ešebne tumare dobitkostar abo tumare bakrendar, aňi ňisavo daros, so den lav
korkore tumendar abo pal savo diňan lav le RAJES, aňi ňisave avre obetendar.

18 Tumen, tumare čhavore, tumare sluhi, tumare služki the o Leviti, save dživen
andre tire fori, šaj chan kala obeti ča anglo RAJ, tumaro Del, pre oda than pro
lašariben, so peske kidňa avri o RAJ, tumaro Del. Ode radisaľona anglo RAJ, tumaro
Del, savorestar, so tumare vastenca kerďan.
19 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te na bisteren pro Leviti, medik bešena andre
kadi phuv.
20 Sar o RAJ, tumaro Del, tumen dela bareder phuv, avke sar tumen diňa lav, a
phenena tumenge: ‚Kamas te chal mas,‘ ta šaj chan mas ajci, keci kamena.
21 Te ela tumendar dur oda than pro lašariben, so peske kidela avri o RAJ, tumaro
Del, šaj murdaren a chan ode, kaj bešen, ajci keci kamen; šaj chan andral o dobitkos
the andral o bakre, so tumenge diňa o RAJ – avke sar tumenge phenďom.
22 Šaj olestar chan o nažuže the o žuže manuša, avke sar te chaľanas jeleňis the
antilopa.
23 Ale šoha ma chan lengro rat, bo o rat hin o dživipen. Vašoda ma chan o mas le
dživipnaha.
24 Ma chan o rat, ale čhoren les avri pre phuv sar paňi.
25 Ma chan les, hoj tumenge the tumare čhavenge te avel andro dživipen savoro
avri, bo kerena oda, so hin lačho anglo jakha le RAJESKRE.
26 Ale o sveta dari the o dari, pal save diňan lav le RAJES, lena a ľidžana pre oda
than, so peske kidela avri o RAJ.
27 O labarde obeti, o mas the o rat anena pro oltaris le RAJESKRO. O rat le obetendar
čhoren avri pro oltaris, ale o mas šaj chan.
28 Doľikeren a šunen savore kala lava, so tumenge prikazinav. Te kerena oda, so hin
lačho the pre dzeka le RAJESKE, tumare Devleske, ela tumenge the tumare čhavenge
furt mištes andro dživipen.“

Te na služinen le modlenge

29 „Sar anglal tumende o RAJ, tumaro Del, zňičinela savore naroden, saven džan te
zalel, akor tumen zabešena andre lengri phuv.
30 Sar ena anglal tumende zňičimen, mištes tumenge den pozoris, hoj tumen te
na zachuden andre pasca, sar hine zachudle on. Ma phučen pal lengre devla a ma
phenen: ‚Sar kala narodi lašarenas peskre devlen? Aven keras avke the amen!‘
31 Ma lašaren le RAJES, tumare Devles, avke sar on peskre devlen, bo on keren
všelijaka džungale veci, so o RAJ našťi avri ačhel. Se mek the peskre čhaven the
čhajen obetinen andre jag.“

13

Te na lašaren avre devlen

1 „Keren savoro, so tumenge prikazinďom. Ma priden ke oda ňič aňi olestar ňič ma
odlen.
2 Te maškar tumende ela prorokos abo vareko, ko džal o sune a džanel len te phenel
avri, a ov tumenge sikavela znameňje abo kerela zazrakos,
3 a te oda znameňje abo zazrakos, pal savo phenďa, pes ačhiľahas, a te oda prorokos
tumenge phenďahas: ‚Džas pal aver devla, saven na prindžaras, a služinas lenge,‘
4 ma šunen les. Bo oda o RAJ, tumaro Del, tumen skušinel, hoj te džanel, či kamen
le RAJES, tumare Devles, cale jileha the caľa dušaha.
5 Phiren pal o RAJ, tumaro Del, a daran lestar. Doľikeren leskre prikazi, šunen
leskro hangos a ľikeren tumen lestar!
6 Oda prorokos abo oda, ko džal o sune, mušinel te merel, bo tumen kamľa te marel
upre pro RAJ, pre tumaro Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt a cinďa avri andral

o otroctvos. Kamľa tumen te scirdel tele pal o drom, pal savo tumenge o RAJ, tumaro Del, phenďa te džal. Kavke pes tumendar odlela o nalačhipen.“

Te hin o falošno prorokos andre famelija

7 „Te tut tiro phral, tiro čhavo, tiri čhaj, tiri romňi abo tiro nekfeder prijaťeľis kamela te scirdel, hoj te lašares avre devlen, a phenela, hoj te džas te lašarel avre devlen (saven tumen aňi tumare dada na prindžarenas,
8 le narodengre devlen, save bešen pre phuv pašal tumende jekhe agorestar dži ke aver agor),
9 ma domuk leske aňi les ma šun. Ma presikav leske ňisavo jileskeriben, aňi te na avel tuke vaš leske pharo a ma garuv les andre.
10 Mušines les te murdarel! Av ešebno, ko lela o bar a čhivela les andre leste. Paľis savore manuša mi len o bara a mi čhiven andre leste.
11 Murdarena les le barenca, bo tut kamľa te odcirdel le RAJESTAR, tire Devlestar, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.
12 Sar pes pal oda dodžanena savore Izraeliti, darana pes a ňiko imar na kamela te kerel ajso nalačhipen.“

O trestos vaš e modloslužba

13 „Te tumen došunena pal varesavo foros ole forendar, kaj tumenge o RAJ, tumaro Del, diňa te bešel,
14 hoj varesave nalače manuša maškar tumende vakeren a kamen le manušen andre tumaro foros te scirdel le lavenca: ‚Aven džas te lašarel avre devlen,‘ (le devlen, saven na prindžaren).
15 Te oda šunena, mištes tumen dophučen a roden avri, či oda hin o čačipen. A te pes sikaďahas, hoj hin o čačipen, hoj ola manuša maškar tumende kerde oda džungipen,
16 mušinen la šabľaha te murdarel sakones andre oda foros; mušinen oda foros calkom te zňičinel – le manušen the le dobitkos.
17 Paľis savore lengre veci anen pro foroskro pľacos a zlabaren oda foros the savoro, so hin andre, avke sar labarďi obeta le RAJESKE, tumare Devleske. Oda foros mušinel te ačhel pro furt zburaňiskos a ňiko les našťi pale ačhavel.
18 Ňisave veci, so sas dine le Devleske, hoj te aven zňičimen, te na lel ňiko aňi andro vast, hoj te preačhel e choľi le RAJESKRI a hoj tumenge te presikavel o jileskeriben the o lačhipen. Bo tumendar kerela baro narodos avke, sar diňa lav la veraha tumare daden,
19 te šunena o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro, a te doľikerena savore leskre prikazi, so tumenge adadžives dav, a te kerena oda, so hin lačho anglo RAJ, angle tumaro Del.“

14

1 „Tumen san čhave le RAJESKRE, tumare Devleskre. Sar ľikeren o smutkos pal o manuš, savo muľa, ma čhingeren tumen aňi tumen ma hoľinen upral o čekat, avke sar keren aver manuša,
2 bo tumen san sveta manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. Ov tumen peske kidňa avri savore avre narodendar pre phuv, hoj te aven leskre manuša.“

O žuže the o nažuže dživiri

3 „Ma chan ňič, so hin nažužo le Devleske.
4 Kala hine o dživiri, saven šaj chan: la gurumňa, le bakres, la koza,
5 le jeleňis, la gazela, la sarna, le kozorožcos, la antilopa, le dzive bakres the la dziva koza.

6 Šaj chan savore džviren, save prežuvinen e čar a saven hin o kopita rozďelimen
pro duj.
7 Ale našťi chan la ťava, le zajacos the le damanos. Kala džviri prežuvinen e čar,
ale nane len kopita rozďelimen pro duj, vašoda hine nažuže.
8 Aňi bales našťi chan, bo kajte les hin o kopita rozďelimen pro duj, ale na
prežuvinel e čar, hino tumenge nažužo. Našťi chan leskro mas aňi tumen našťi
chuden le murdale balestar.
9 Savore džide džvirendar, so dživen andro paňi, šaj chan ola, saven hin plutvi the
šupini.
10 Ale našťi chan ola, saven nane šupini the plutvi. Hine tumenge nažuže.
11 Šaj chan savore žuže čiriklen.
12-18 Ale le čiriklendar našťi chan le orlos, la sova, le jastrabos, le sokolis, le supos,
la vrana, le pštrosos, la čajka, le bocianos, la volavka, le pelikanos, le kormoranos,
le ďatlos the le ňetopieris.
19 Savoro hmizos, so ľecinel, hino tumenge nažužo; našťi les chan.
20 Savore žuže čiriklen šaj chan.
21 Ma chan ňisavi zdochľina. Šaj la den le cudzincoske, savo dživel maškar
tumende; ov la šaj chal abo šaj bikenel avre cudzincoske. Ale tumen san sveto
narodos le RAJESKE, tumare Devleske.
Na tavena la terňa kozica andre lakra dakro thud.“

Pal e ďesaťina

22 „Sako berš thov pre sera e ďesaťina le uľipnastar, so tuke barola pro maľi.
23 Pre oda than, so peske kidňa avri o RAJ, tiro Del, chaha anglal leste e ďesaťina
tire zrnostar, tira neva moľatar, tire olivove olejostar the le ešebnes tire dobitkostar
the tire bakrendar, hoj te sikľos te daral le RAJESTAR pro furt.
24 Te oda than, kaj hino lašardo o nav le RAJESKRO, hino tumendar dur, hoj ode te
ľidžas e ďesaťina olestar, so tuke požehňinďa o RAJ, paľis ker kada:
25 Biken oda vaš o love. Paľis le ola love a ľidža pre oda than, so peske kidela avri
o RAJ, tumaro Del.
26 Ode tuke vaš ola love cin savoro, so kames: o dobitkos, o bakre, e mol, o aver
pijiben the savoro, so ča kames. Paľis ode cha anglal o RAJ, tiro Del, a radisaľuv tira
famelijaha.
27 Ma zamuk a ma bister pro Levitas, savo bešel andre tiro foros, bo nane les
ďeďično kotor andre phuv.
28 Pro koňec dojekhe trite beršeske ľidža a thov caľi ďesaťina ole beršeskre
uľipnastar andre tire fori.
29 Avke šaj aven ode o Leviti, saven nane o kotor la phuvatar aňi ďeďictvos, abo o
cudzinci, o široti abo o vdovi, save bešen andre tire fori. Mi chan čales olestar, hoj
tut te požehňinel o RAJ, tiro Del, andre dojekh buči, so kereha tire vastenca.“

15

O eftato berš, kana pes savoro odmukel

1 „Pro koňec dojekhe eftate beršeske hin o časos, kana musaj te odmukel
savorenge, so ile kečeň.
2 Kavke oda kampel te kerel: Sako, ko diňa kečeň avre Izraelitas, odmukela leske
oda, so leske kamelas. Našťi mangel pale o love, bo o RAJ korkoro diňa avri, hoj pes
te odmukel oda, so pes diňa kečeň.
3 Le cudzincostar šaj les pale oda, so les diňal kečeň, ale tire phraleske oda odmuk.
4 Na ela maškar tumende čoro manuš, bo andre odi phuv, so tuke sar ďeďictvos
del o RAJ, tiro Del, hoj la te zalen, tut igen požehňinela,

5 te mištes šuneha le RAJES, tire Devles, a te doľikereha savore prikazaňja, so tuke
adadžives dav.
6 Bo o RAJ, tiro Del, tut požehňinela, avke sar diňa lav, a tu deha kečeň but naroden,
ale ňiko tumendar na lela kečeň avre narodendar. Tumen vladňinena upral aver
narodi, ale on upral tumende na vladňinena.
7 Te varesavo Izraelitas ela čoro andre varesavo foros andre odi phuv, so tumenge
del o RAJ, tumaro Del, ma phand angle leste tiro jilo aňi tiro vast, ale pomožin leske.
8 Ale av ke leste ščiro, phundrav tiro vast a de les kečeň oda, so leske kampel.
9 Ale de tuke pozoris pre oda, hoj tut te na el andro jilo kajso nalačho gondoľišagos,
hoj tuke pheneha: ‚Pašes hin o eftato berš, o berš, so pes savoro odmukel,‘ hoj te na
phandes andre tiro jilo avke, hoj les na deha ňič. Bo akor ov vičinďahas ko RAJ a
uľahas pre tute binos.
10 De les ščirones, a te na avel tuke pharo andro jilo vaš oda, hoj les vareso des, bo
o RAJ, tiro Del, tut požehňinela andre savoreste, so kereha tire vastenca.
11 O čore manuša ena furt maškar tumende, vašoda tuke prikazinav: ‚Andre tumari
phuv de ščirones le čore manušes the oles, kas nane.‘ “

Sako eftato berš pes mušinel te premukel le otroken

12 „Te vareko le Izraelitendar pes tuke bikenela sar otrokos, či murš abo džuvľi,
služinela tuke šov berš, ale pro eftato berš les mušineha te premukel.
13 Sar les premukeha, ma muk les te džal het avke, hoj les na deha ňič.
14 De les ščirones olestar, soha tut požehňinďa o RAJ, tiro Del: tire stadostar, tire
zrnostar the tira moľatar.
15 Ma bister pre oda, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj tut o RAJ, tiro Del, cinďa
avri. Vašoda tuke adadžives oda prikazinav.
16 Ale te o otrokos phenela: ‚Na kamav adarik te džal het,‘ bo pes zakamľa andre
tu the andre tiri famelija a hin leske mištes paš tu,
17 akor les mušines te anel paš o vudar a ode leske pre zarubňa premar o kan la
suvaha. Avke ela calo leskro dživipen tiro otrokos. Kavke ker the la otrokiňaha.
18 Te na el tuke pharo te premukel le otrokos, bo oda, hoj tuke šov berš služinelas,
sas prekal tu igen mištes a molas tut duvar frimeder, sar te iľalas pre buči robotňikos.
Ker oda a o RAJ, tiro Del, tut požehňinela andre savoreste, so kereha.“

Pal o ešebno, so uľol le dobitkostar

19 „Dojekhe ešebne samcos, so uľola le dobitkostar abo le bakrendar, mušines te
del le RAJESKE, tire Devleske. Ňisave ešebne bikoha na kereha buči a ňisave ešebne
bakres na strihineha.
20 Sako berš len chaha tira famelijaha anglal o RAJ, anglal tumaro Del, pre oda than,
so peske korkoro kidela avri.
21 Ale te oda ešebno džviros ela varesar chibno: Te ela koro, bango, abo te leste ela
vareso aver, našťi les obetines le RAJESKE, tire Devleske.
22 Chana les andre tumare khera. O nažuže the o žuže manuša, sar pes chal e
gazela abo o jeleňis.
23 Ale našťi chas o rat ole džviroskro; čhoreha les avri pre phuv sar o paňi.“

16

E Patraďi the o inepos le Marengro bi o Kvasos

1 „Andro čhon Abib ma bister te oslavinel e Patraďi pre pačiv le RAJESKE, tire
Devleske. Bo andre oda čhon tumen o RAJ, tumaro Del, prekal e rat iľa avri andral o
Egipt.

2 E Patraďakri obeta tire stadostar abo tire dobitkostar an le RAJESKE, tire Devleske,
pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, hoj les ode te lašaren.
3 Ma cha ola obetaha maro le kvasoha. Efta džives chaha mare bi o kvasos, o maro
le trapišagoskro, bo andre dar denašehas avri andral o Egipt, hoj tuke te leperes calo
tiro dživipen pre oda džives, sar avľal avri andral o Egipt.
4 Efta džives te na el ňikas tumendar andre tumari phuv kvasos. Ma muk dži tosara
ňič ole masestar, so ela obetimen rači pro ešebno džives.
5 E Patraďakri obeta našťi anes andre ňisavo aver foros, so tumenge del o RAJ,
tumaro Del,
6 ale ča pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del, hoj les ode te lašaren.
E Patraďakri obeta aneha rači, sar zaperel o kham, andre oda časos, sar avenas avri
andral o Egipt.
7 Odi obeta pek a o mas cha pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del,
hoj les ode te lašaren. Tosara aveha pale andre tiro stanos.
8 Šov džives chaha o mare bi o kvasos a eftato džives tumen savore zdžana pre
pačiv le RAJESKE, tumare Devleske, hoj les te lašaren. Oda džives ma keren ňisavi
buči.“

O inepos le Kurkengro

9 „Rachin efta kurke le časostar, sar chudeha te košinel le kosakoha e pšeňica.
10 Paľis oslavineha o inepos le Kurkengro* pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, a
olestar, soha tut požehňinela o RAJ, tiro Del, jilestar aneha o daros pal oda, keci tuke
o RAJ požehňinďa.
11 Radisaľuv anglo RAJ, angle tiro Del, pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, hoj
les ode te lašaren. Radisaľuv tu, tire čhave the tire čhaja, tire sluhi the tire služki, o
Leviti, save bešen andre tiro foros, the o cudzinci, o široti the o vdovi, save hine paš
tute.
12 Ma bister pre oda, hoj salas otrokos andro Egipt, vašoda mištes doľiker kala
zakoni a dživ pal lende.“

O inepos le Stankengro

13 „Sar skideha o uľipen le zrnostar the le hroznostar, paľis oslavin o inepos le
Stankengro efta džives.
14 Radisaľuv pre odi oslava tu, tire čhave the tire čhaja, tire sluhi the tire služki, o
Leviti the o cudzinci, o široti the o vdovi, save bešen paš tute.
15 Efta džives oslavin kada inepos pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, pre oda
than, so peske kidela avri o RAJ. Igen radisaľuv, bo o RAJ tut požehňinela, ela tut
baro uľipen a avela tuke avri savoro, so kereha.
16 Trival andro berš pes dojekh murš mušinel te sikavel anglo RAJ, angle leskro
Del, pre oda than, so peske kidela avri o Del: pro inepos le Marengro bi o Kvasos,
pro inepos le Kurkengro the pro inepos le Stankengro. A ňiko našťi avel anglo RAJ
prazdne vastenca.
17 Sako tumendar mi obetinel ajci, keci leske o RAJ, leskro Del, požehňinďa.“

Pal o sudci

18 „Andre savore fori, so o RAJ, tumaro Del, del tumare kmeňenge, tumenge
ačhaven sudcen the uradňiken. Ola murša mušinena te sudzinel le manušen
čačipnaha.
19 Ma previsar o čačipen pro sudos. Ma dikh pro manuš, ale sudzin pal oda, so ko
kerel. Ma de tut te prepočinel le manušeske, bo oda korarel o jakha le goďaverengre
a previsarel o lava le čačipnaskre manušengre.

---

* **16:10** Oda hin o inepos la Žatvakro; o Letňice; o Turice.

20 Ker savoro, hoj te rodes o spravodľišagos a ča o spravodľišagos, hoj te džives a
te zales e phuv, so tuke del o RAJ, tiro Del.“

Te na lašaren avre devlen

21 „Sar ačhavena oltaris le RAJESKE, tumare Devleske, našťi paše thoven o kaštuno
slupos la Ašerakro.
22 Ma ačhaven aňi ňisavo baruno slupos, bo o RAJ, tumaro Del, oda našťi avri
ačhel.“

17

1 „Ma obetin le RAJESKE, tumare Devleske, bikos abo bakres, saven hin varesavi
chiba, bo kada o RAJ, tiro Del našťi avri ačhel.
2 Šaj pes ačhel, hoj andre varesavo foros, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del,
pes arakhela murš abo džuvľi, save anglo RAJ, angle tumaro Del, kerena varesavo
nalačhipen a aleha na doľikerena leskri zmluva,
3 visarena pes le RAJESTAR a služinena avre devlenge abo le khameske, le
čhonoreske, abo le čercheňenge, kajte lenge oda zakazinďom.
4 Sar pal oda šuneha abo te tuke vareko pal oda phenela, dodžan tut, či oda hin
čačipen, hoj ajso džungipen vareko kerďa andro Izrael. Te oda ela čačes avke,
5 oles, ko kada nalačhipen kerďa, či oda ela murš abo džuvľi, le avri andral o brani
le foroskre a murdar ole manušes le barenca.
6 Te pre leste svedčinena duj abo trin švedki, mušinel te el murdardo. Te ela ča
jekh švedkos, našťi les murdares.
7 Ola švedki mi čhiven o bara andre leste ešebna a paľis okla manuša. Kavke
tumendar odleha o nalačhipen.“

O nekbareder rašajiko sudos

8 „Te ela vareso igen pharo prekal tumende te rozsudzinel: o murdaripen, o
vesekedišagi, abo te vareko zraňinela avre dženes – varesavo dokeriben andre
tumaro foros – akor oleha dža pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del.
9 Ode dža ko levitska rašaja the ko sudcas, savo hin andre oda časos pro urados, a
phuč lendar, sar oda kampel te sudzinel, a on tuke phenena, so te kerel.
10 Paľis ker savoro a ľiker tut pal oda, so tuke phenena a sikavena pre oda than, so
peske kidela avri o RAJ.
11 Doľiker lengre lava, ker savoro avke, sar rozsudzinena, a ma visar tut olestar.
12 Ale te vareko na kamela oda te doľikerel a na šunela le rašas, abo le sudcas,
savo ode služinel le RAJESKE, tire Devleske, ajso manuš mi merel. Kavke odleha o
nalačhipen le Izraelostar.
13 Mi šunen pal oda savore manuša, hoj pes te daran a te na keren imar ajso
nalačhipen.“

O prikazi pal o kraľis

14 „Sar džana andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, zalena la, bešena
ode a akor phenena: ‚Ačhavas peske kraľis avke, sar oda keren aver narodi pašal
amende.‘
15 Dodikhen pre oda, hoj te ačhaven oles, kas peske kidela avri o RAJ, tumaro Del.
Mušinel oda te el vareko tumendar. Našťi oda el cudzincos, savo nane tumaro phral.
16 O kraľis peske našťi skidel but grajen a našťi bičhavel le manušen pale andro
Egipt, hoj odarik peske te anel buter grajen. Bo o RAJ tumenge phenďa: ‚Šoha tumen
ole dromeha ma visaren pale!‘
17 Našťi peske skidel but romňijen, bo aleha pes visarela le RAJESTAR; aňi peske
našťi skidel but rup abo somnakaj.

18 Sar ačhela kraľiske, mušinel peske te prepisinel o zakonos andral o zvitkos, pre
savo dodikhen o levitska rašaja.
19 Mi el oda zvitkos le zakonoskro paš leste, hoj peske andral te genel, medik dživela,
a hoj te sikľol te daral le RAJESTAR, peskre Devlestar, a te doľikerel savore lava the
prikazi ole zakonoskre.
20 Te kada kerela, na gondoľinela pal peste, hoj hino feder sar savore manuša andral
o Izrael, a na visarela pes le zakonostar aňi pre jekh sera aňi pre aver. Avke the ov
the leskre potomki kraľinena andro Izrael pro furt."

18

O chaben prekal o rašaja the prekal o Leviti

1 „Le levitske rašajen, oda hin calo kmeňos Levi, na ela andro Izrael ňisavo kotor
aňi ďeďictvos. Dživena le RAJESKRE jagale obetendar, bo ada hin lengro ďeďictvos.
2 Na ela len ďeďictvos avke sar avre kmeňen. Lengro ďeďictvos ela korkoro o RAJ,
avke sar lenge phenďa.
3 Kecivar o manuša obetinena bikos abo bakres, le rašajen hin pravos le obetendar
te chudel kada: e angluňi čang, e sanka the e džombra.
4 Dena lenge o ešebno tumare zrnostar, tumare muštostar, tumare olejostar the
tumara bakraňa vlnatar.
5 Bo o RAJ, tumaro Del, peske len the lengre čhaven kidňa avri savore kmeňendar,
hoj furt te keren e služba andro nav le RAJESKRO.
6 Te peske o Levitas, savo bešel andre varesavo izraeliko foros, zalela andro jilo te
džal pre oda than, so peske kidela avri o RAJ,
7 šaj kerel e služba andro nav le RAJESKRO, peskre Devleskro, avke sar the okla
Leviti, save ode služinen.
8 Chudela ajci chaben sar the okla rašaja, kajte šaj chudel the o love peskra
famelijakre ďeďictvostar."

Pal o vražňika

9 „Sar avena andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ma keren oda
džungipen, savo keren o narodi, save ode bešen.
10 Te na el maškar tumende ňiko, ko obetinďahas peskre čhas abo peskra čha sar
jagaľi obeta. Ma muken le manušen, hoj te vešťinen, te vražinen, te čarinen, abo te
phenen avri o znameňja.
11 Ma muken, hoj te pokeren le manušen, aňi hoj te vičinen avri le duchen aňi hoj
te vakeren le mulenca.
12 Bo o RAJ našťi avri ačhel sakones, ko kala veci kerel. O RAJ, tumaro Del, ipen vaš
kala veci le naroden angle tumende tradela het.
13 Aven žuže anglal o RAJ, anglal tumaro Del."

Pal o prorokos

14 „O narodi, savengre phuva zalena, šunen le čaroďejňiken the le vrašcen. Ale
tumenge oda o RAJ na domukel te kerel.
15 O RAJ, tumaro Del, tumenge bičhavela ajse prorokos tumare phralendar, le
Izraelitendar, sar som me. Les šunen.
16 Ela oda avke, sar kamenas le RAJESTAR, tumare Devlestar, andre oda džives, sar
tumen zgele paš o verchos Choreb a sar phenďan: ‚Imar te na šunas o hangos le
RAJESKRO, amare Devleskro, aňi te na dikhas odi bari jag, hoj te na meras.'
17 Akor mange o RAJ phenďa: ‚Mištes phende.
18 Uštavava lenge prorokos lengre manušendar, ajses sar tu. Thovava mire lava
andre leskro muj, hoj le manušenge te phenel savoro, so leske prikazinav.

19 Te vareko na šunela mire lava, so vakerela oda prorokos andre miro nav, marava les.
20 Ale oda prorokos, savo andre miro nav vakerela, so leske na prikazinďom, abo oda prorokos, savo vakerela andro nav avre devlengro, mušinela te merel.‘
21 Šaj tumenge phenen: ‚Sar prindžaraha, save lava nane le RAJESKRE?‘
22 Prindžarena oda avke: Te o prorokos vakerela andro nav le RAJESKRO a na ačhela pes avke, sar phenďa, paľis ola lava na sas le RAJESKRE. Oda prorokos vakerelas korkoro pestar, vašoda lestar ma daran.“

19

O fori pro garuďipen

1 „Sar o RAJ, tumaro Del, zňičinela le naroden andral odi phuv, so tumenge del, a sar la zalena a bešena imar andre lengre fori the khera,
2 kiden tumenge avri trin fori, so hine maškaral andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del.
3 Dodžanen tumen, sar dur hine o droma ke ola fori, a pal oda rozďelin e phuv pro trin kotora, hoj andre dojekh te el foros. Te vareko murdarela varekas, šaj denašela andre jekh kale forendar, hoj pes ode te garuvel.
4 Kavke oda ela oleha, ko varekas murdarela: Sar ode denašela, šaj ačhel te dživel, te pes leske ačhiľa, hoj murdarďa avre dženes, ale na kamľa a ov na sas leskro ňeprijaťeľis.
5 Šaj pes ačhel, hoj vareko džala avre dženeha andro veš te čhingerel o kašta. Le tovereha pes nacirdela, hoj te čhinel tele o stromos, ale jekhvareste chučela o tover tele pal o poriskos a demela avre dženes avke, hoj merela, ajso dženo mi denašel andre jekh ole forendar, hoj pes ode te garuvel.
6 No te o foros ela dur, e nekpašeder famelija ole mule dženeskri andre choľi šaj džal pal leste, dochudela les pro drom a murdarela les. Se oda dženo peske na zaslužinďa te merel, bo angloda sas le murdarde dženeha lačho a na sas pre leste choľamen.
7 Vašoda tumenge prikazinav: ‚Kiden tumenge avri trin fori!‘
8 Sar o RAJ, tumaro Del, rozbararela tumari phuv avke, sar diňa lav la veraha tumare daden, a dela tumenge caľi phuv, pal savi phenďa, hoj lenge dela,
9 bo mištes doľikeres savore kala prikazi, so tumenge adadžives dav: te kamel le RAJES, tumare Devles, a te phirel pal leskre droma pal savore dživesa. Akor ke ola trin fori priden mek aver trin fori.
10 Keren oda vašoda, hoj pes te na čhorel avri o rat oleskro, ko nane vrahos, andre tumari phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro ďeďictvos, hoj te na aves vaše mardo tu.
11 Šaj pes ačhel, hoj vareko našťi avri ačhelas avre dženes, geľahas pre leste a demaďahas les avke, hoj muľahas, a oda dženo denašľahas andre jekh kale forendar.
12 Akor o vodci le foroskre mi bičhaven pal leste andre oda foros, mi len les odarik avri a mi den les te murdarel oleske, ko sas nekpašeder famelija ole murdarde dženeske.
13 Ma presikaven leske ňisavo jileskeriben. Kavke obžužarena le Izrael la vinatar vaš o murdaripen, hoj tumenge te dživen mištes.
14 Ma zalen e phuv ňisave susedaskri avke, hoj prethovena dureder e hraňica, so tumare phure dada imar čirla chudle andro ďeďictvos, sar o RAJ, tumaro Del lenge la diňa.“

O zakonos pal o švedki

15 „Jekh švedkos nane dos pre oda, hoj te usvedčinel varekas varesave binostar.
Kampel duje abo trine švedken, hoj te el o manuš odsudzimen.
16 Te kamela vareko te svedčinel falošňe pre varekaste, hoj les te obviňinel varesave
nalačhipnastar,
17 akor ola duj džene, kas hin maškar peste sporos, mušinen te avel anglo RAJ,
anglo rašaja the anglo sudci, save akor ena andre služba.
18 A o sudci mušinena mištes te rodel avri, či oda hin čačipen. Te oda manuš
falošňe vakerelas pre aver dženo,
19 akor leske keren oda, so ov kamľa te kerel okle manušeske. Kavke tumendar
odlena o nalačhipen.
20 Paľis pes pal ada savore došunena, darana pes a imar na domukena, hoj maškar
tumende pale te avel ajso nalačhipen.
21 Ma presikaven leske ňisavo jileskeriben. O dživipen vaš o dživipen, e jakh vaš e
jakh, o dand vaš o dand, o vast vaš o vast, o pindro vaš o pindro.“

20

O prikazi pal o mariben

1 „Sar džana pro mariben pre tumare ňeprijaťeľa a dikhena, hoj len hin buter graja
the verdana a hine buter sar tumen, ma daran tumen, bo tumenca hino o RAJ, tumaro
Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt.
2 Angloda, sar džana andro mariben, o rašaj džala anglo manuša a prevakerela
kavke:
3 ‚Šun, Izrael! Adadžives džana andro mariben pre tumare ňeprijaťeľa. Aven
zorale, ma izdran a ma daran tumen lendar!
4 Se o RAJ, tumaro Del, džal tumenca, ov pes tumare ňeprijaťeľenca marela vaš
tumende, hoj tumen te zviťazinen.‘
5 Paľis prevakerena ko manuša o vodci le kmeňengre: ‚Hin kade ajso dženo, savo
peske ačhaďa kher a mek les na pošvecinďa le Devleske? Mi džal khere a mi kerel
oda, hoj te na merel andre kada mariben a hoj te na kerel oda aver dženo vaš leste,
a te na dživel andre leskro kher.
6 Hin kade ajso dženo, savo sadzinďa viňica a mek na kidňa o uľipen? Mi džal pale
khere, hoj te na merel andre kada mariben a hoj olestar te na radisaľol aver dženo.
7 Hin kade ajso dženo, ko hino mangado varesava džuvľaha, ale mek peske la na
iľa romňake? Mi džal pale khere, hoj te na merel andre kada mariben a te na lel
peske la aver dženo.‘
8 O vodci le kmeňengre mek mi phučen le manušendar: ‚Hin kade ajso dženo, ko
izdral a daral pes? Mi džal pale khere, hoj te na anel maškar aver slugaďa dar.‘
9 Sar dovakerena o vodci le kmeňengre, akor mušinena te ačhavel le veľiťeľen
upral o manuša.
10 Sar avena paš varesavo foros pro mariben, ešeb phučen le manušendar, či pes
na kamen te poddel korkore.
11 Te priačhena pre oda a phundravena tumenge o brani le foroskre, akor tumenge
savore manuša odarik služinena sar otroka.
12 Ale te pre oda na priačhena a mukena pes tumenca andro mariben, akor tumen
rozthoven pašal oda foros a džan pre lende.
13 A te tumenge len o RAJ, tumaro Del, dela andro vasta, murdaren savore muršen
la šabľaha.
14 Len tumenge le džuvľen, le čhavoren, le dobitkos the savoro, so ode ela. Keren
tumenge chasna savorestar, so sas tumare ňeprijaťeľengro. O RAJ tumenge oda del.

15 Kavke kerena savore forenca, so hine tumendar dur, a nane le narodendar pašal tumende.
16 Ma muken ňič te dživel andro fori ole narodengre, so tumenge andro ďeďictvos del o RAJ, tumaro Del.
17 Zňičinen a murdaren avri le Chetitanen, le Amorejčanen, le Kanaančanen, le Perizejen, le Chivijen the le Jebusejen, avke sar tumenge prikazinďa o RAJ, tumaro Del,
18 hoj on tumen te na sikaven te kerel savore nalače veci, so keren prekal peskre devla, a kavke kerďanas binos anglo RAJ, angle tumaro Del.
19 Sar avena rozthode pašal varesavo foros but časos, hoj les te zalen, ma činen tele o stromi le tovereha. Se paľis pal lende chana o ovocje, vašoda len ma činen tele. O stromos nane manuš, hoj pre leste te džas.
20 Šaj činen tele ča o stromi, so džanen, hoj na anen ovocje, hoj te ačhaven oda, so tumenge kampel, hoj te zalen o foros.“

21

Te pes arakhel murdardo manuš pre maľa

1 „Te pes pre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, arakhela murdardo manuš a na džanela pes, ko les murdarďa,
2 akor džana o vodci the o sudci andral o fori, so hine pašal, a merinena, sar dur hin leskro ťelos ole forendar.
3 Sar pes dodžanena, savo foros hino nekpašeder, lena o vodci ole foroskre gurumňa, savi mek na kerďa ňisavi buči,
4 ľidžana la paš o jarkos, so furt čuľal, andre dolina, kaj mek šoha na sas orimen e phuv, a ode lake phagena e meň.
5 Paľis ode avena o levitska rašaja, bo len peske kidňa avri o RAJ, tumaro Del, hoj leske te služinen, hoj te požehňinen andro nav le RAJESKRO a te rozsudzinen dojekh vesekedišagos abo oda, te vareko avre dženes dukhavela.
6 Paľis savore vodci ole foroskre, so hino nekpašeder ke oda murdardo dženo, thovena (omorena) o vasta le paňeha upral e gurumňi, savake phagle e meň paš o paňi.
7 A phenena: ‚Amen na murdarďam kale manušes a na dikhľam, ko kada kerďa.
8 Ó, RAJEJA, odmuk tire izraelike manušenge, saven cinďal avri. Ma domuk, hoj te čhoren avri o rat le manušeskro, so ňič na kerďa.‘ Avke len na ela binos vaš oda manuš.
9 Te kerena oda, so o RAJ prikazinel, na avena vinnovata vaš oda murdaripen.“

Pal e zaiľi romňi

10 „Sar džaha andro mariben pro ňeprijaťeľa, o RAJ, tumaro Del, tumen dela o viťazstvo a tu tuke zaleha le zajatcen.
11 Te dikheha maškar lende džuvľa, savi hiňi igen šukar a kameha la, šaj la tuke les romňake.
12 An tuke la khere. Oj peske mi hoľinel o šero, mi strihinel o naja,
13 mi čhivel tele o gada, andre save sas zaiľi, a mi dživel andre tiro kher. Mi rovel pal peskro dad the pal peskri daj calo čhon a paľis la šaj les romňake. Oj ela tiri romňi a tu aveha lakro rom.
14 Ale te tuke paľis džungľola, premuk la a oj ela slobodno te džal, kaj kamel. Dživehas laha, vašoda laha našťi keres sar otrokiňaha, hoj la bikeneha.“

O pravos le ešebne čhaskro

15 „Te varesave muršes hin duj romňija; jekha kamel, ale dujtona na; a te lenge uľona muršora, ale o ešebno muršoro ela olatar, sava na kamel,

16 paľis andre oda džives, sar rozďelinela o ďeďictvos maškar o čhave, našťi del o
pravos, so hin le ešebne čhaskro, ole čhaske, savo les sas olatar, sava kamel.
17 Mušinel te del pravos sar ešebnes ole čhas, savo les sas olatar, sava na kamel,
a dela les duvar ajci savorestar, so les hin, bo ov hino ešebno, ko sikavel pre zor le
dadeskri. O pravos le ešebne čhaskro hin leskro.“

Pal o zacato čhavo

18 „Te hin varekas zacato čhavo, so pes na poddel a na šunel peskre dades the
peskra da, kajte leske dovakeren,
19 leskro dad the e daj les mi len a mi ľidžan paš e brana ko vodci le foroskre.
20 Mi phenen lenge: ‚Kada amaro čhavo hino zacato, na poddel pes a na kamel
amen te šunel; a mek paš oda but chal a pijel.‘
21 Paľis savore murša ole foroskre les mi murdaren le barenca. Kavke tumendar
odlena o nalačhipen. Mi šunel oda calo Izrael a mi daral pes.“

Pal o manuš figimen pro kašt

22 „Te vareko kerďahas ajsi veca, vaš soske peske zaslužinďahas te merel, a
figinďahas pes pro kašt,
23 na mukena leskro ťelos ode te figinel prekal e rat. Mušinen les te parunel mek
oda džives, bo ko hino figimen pro kašt, hino prekošlo le Devlestar. Ma meľaren e
phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro ďeďictvos.“

22

Aver zakoni

1 „Te dikheha gurumňora abo bakrores, hoj našľiľa avre dženeske, ma predža pašal
lende, sar te len na dikhľalas, ale an len leske pale.
2 Ale te oda dženo bešela tutar dur a tu na džaneha, kaskro oda džviros hin, an
les ke tute khere a mi ačhel ode, medik les oda dženo na rodela. Paľis les deha leske
pale.
3 Kavke ker the le somariha, le gadenca the savore vecenca, so našaďa aver dženo,
te oda arakhľal. Ma visar tut lestar het, ale pomožin leske.
4 Te dikheha pro drom, hoj avre dženeskro somaris abo bikos peľa, ma visar tut
lestar, ale pomožin leske les te hazdel upre.
5 E džuvľi te na urel pre peste o muršikane gada a o murša te na uren o džuvľikane
gada. Bo o Del našťi avri ačhel oles, ko kada kerel.
6 Te geľalas le dromeha a jekhvareste dikhľalas pro stromos abo pre phuv le
čiriklengro hňizdos a andre le cikne čiriklen abo o jandrore, a lengri daj bešľahas
pre ola jandrore abo pro čiriklore, ma le la da le čiriklorenca.
7 Le čirikloren peske šaj les, ale lengra da muk, hoj tuke te džal mištes a but te
džives.
8 Sar tuke ačhaveha nevo kher, ker tuke pašal e strecha zabradli, hoj te na avel pre
tu e vina vaš o rat, te vareko perela tele pal e strecha a murdarela pes.
9 Ma sadzin andre tiri viňica aver semena. Te kada kereha, mušineha te del le
RAJESKE savoro uľipen la viňicakro the savoro, so sadzinďal.
10 Ma orin e maľa avke, hoj pal o pluhos jekhetane phandeha le guruves the le
somaris.
11 Ma uri pre tute o gada, so hine kerde jekhetane la vlnatar the le ľanostar.
12 Pre tiro plašťos telal prisiv špargici pašal o štar agora.“

Te o rom phenel pre romňi, hoj na sas pačivaľi

13 „Te o murš peske lela romňa, pašľola laha a paloda leske džungľola,

14 te paľis chudela pal late te vakerel falošňe a nalačho hiros pal late ľidžala a
phenela: ‚Sar la iľom romňake a kamľom laha te pašľol, avľom pre oda, hoj na sas
pačivaľi,‘
15 akor o dad the e daj ola džuvľakre lena e lepeda, pre savi o terne sovenas odi
rat, a anena e lepeda a sikavena le vodcenge andro brani le foroskre, hoj te dikhen,
hoj sas pačivaľi čhaj.
16 Akor lakro dad phenela le vodcenge: ‚Diňom mira čha romňake kale muršeske,
ale oj leske džungľiľa.
17 Falošňe pre late vakerel a phenel, hoj na sas pačivaľi, sar la iľa romňake. Ale kada
sikavel, hoj miri čhaj sas pačivaľi.‘ Avke rozkerena e lepeda anglo vodci le foroskre.
18 Paľis mušinena o vodci andral oda foros te lel ole muršes a te marel les.
19 A mek paš oda mušinela te počinel šel rupune love lakre dadeske vaš oda, hoj
la pačivaľa džuvľa andral o Izrael kerďa napačivaľake. Odi džuvľi ela dureder leskri
romňi a šoha la našťi premukel.
20 Ale te uľahas čačipen, so oda murš pal late vakerelas, a la na uľahas, soha pes
te presikavel, hoj sas pačivaľi,
21 akor la o vodci lena paš lakre dadeskro vudar a o murša ole foroskre la
murdarena le barenca, bo andro Izrael kerďa baro nalačhipen oleha, hoj andre le
dadeskro kher kerďa lubipen. Kavke odleha tumendar o nalačhipen.“

Pal o napačivaľiben

22 „Te prichudlehas le muršes paš oda, sar pašľol la džuvľaha, sava hin rom, akor
mi merel o murš the e džuvľi. Avke khoseha avri o nalačhipen andral o Izrael.
23 Te e pačivaľi džuvľi uľahas mangaďi imar varesave muršeha a te aver murš andro
foros laha pašľiľahas,
24 akor anen sodujdženen paš e brana le foroskri a murdaren len le barenca:
la džuvľa vašoda, bo na vičinelas, hoj lake te pomožinen, kajte sas andro foros,
a le muršes vašoda, bo pašľiľa avre dženeskra mangaďa džuvľaha. Kavke odleha
tumendar o nalačhipen.
25 Ale te arakhľahas o murš mangaďa džuvľa pre maľa, chudňahas la a našilu
pašľiľahas laha, akor ča oda murš mušinel te merel.
26 La džuvľa ma ker ňič. Oj na kerďa ňisavo binos, vaš soste mušinďahas te merel.
Oda hin avke, sar te vareko varekas murdarďahas: O murdardo manuš vaš oda našťi.
27 Aňi odi džuvľi vaš oda našťi, bo arakhľa la pre maľa, a kajte oj viskinelas, na sas
ode ňiko, ko lake pomožinďahas.
28 Te varesavo murš arakhľahas la džuvľa, savi mek hiňi pačivaľi a nane mangaďi,
a te la chudňahas, pašľiľahas laha a prichudlehas len paš oda,
29 o murš, savo laha pašľiľa, dela penda (50) rupune love lakre dades a oj ačhela
leskri romňi, bo laha našilu pašľiľa. Šoha la našťi omukel.“

23

1 „Ňiko peske našťi lel romňake le dadeskra romňa, bo oleha kerďahas ladž peskre
dadeske.“

Ko našťi avel maškar o manuša le RAJESKRE

2 „Ňisavo murš, savo hino kastrimen avri avke, hoj leskro muršiben hin
rozpučimen abo odčhimen, našťi avel pro zhromažďeňje maškar o manuša le
RAJESKRE.
3 Ňiko, ko uľiľa sar kopirdanos, aňi leskre potomki dži andro dešto pokoleňje našťi
aven pro zhromažďeňje maškar o manuša le RAJESKRE.

4 O Amončana the o Moabčana aňi lengre potomki dži andro dešto pokoleňje našťi
aven pro zhromažďeňje maškar o manuša le RAJESKRE,
5 bo na avle paš tumende le mareha the le paňeha pro drom, sar avľan avri andral
o Egipt, a vičinde pre tumende le Balaam, le Beoriskre čhas, andral o Petor andro
Aram-Naharajim*, hoj tumen te prekošel.
6 Ale o RAJ, tumaro Del, na kamľa te šunel avri le Balaam, ale visarďa oda
prekošiben pro požehnaňje, bo o RAJ, tumaro Del, tumen kamel.
7 Medik dživena, šoha ma keren ňič prekal lengro smirom aňi prekal oda, hoj lenge
te džal mištes.
8 Ma dikhen tele le Edomčanen, bo hine tumari famelija, aňi le Egipťanen, bo
bešenas andre lengri phuv sar cudzinci.
9 O čhave andral lengro trito pokoleňje šaj aven pro zhromažďeňje maškar o
manuša le RAJESKRE.“

Pal o žužipen andro taboris

10 „Te san andro taboris akor, sar hin o mariben, chraňinen tumen savorestar, so
hino nažužo.
11 Te ela maškar tumende murš, savo pes meľarela peskre semenostar, sar sovela,
mušinel te džal avri andral o taboris pre calo džives.
12 Angloda, sar zaračola, thovela (omorela) pes le paňeha a paľis, sar zadžala o
kham, šaj avel pale andro taboris.
13 Avri le taboristar ela than, kaj džana pro budaris.
14 Mi el tumen lopatki paš o sersami, a medik džana pro budaris, kerena chev a
paľis oda začhivena.
15 O RAJ, tumaro Del, hino maškar tumende andro taboris, hoj tumen te chraňinel
a te del tumenge le ňeprijaťeľen andro vasta. O taboris mušinel te el sveto, hoj o RAJ
te na dikhel maškar tumende oda, so hin pre ladž, a te na visaľol tumendar.“

Aver prikazi

16 „Te denašela otrokos peskre rajestar ke tute, ma bičhav les pale leskre rajeske.
17 Mi bešel maškar tumende andre varesavo tumaro foros, pre oda than, so peske
kidela avri; ma trapin les!
18 Ňisavi izraeliko džuvľa aňi ňisavo izraeliko murš pes našťi ačhel chramoskri
lubňi abo chramoskro lubaris.
19 Andro Chramos le RAJESKRO, tire Devleskro, ma an sar daros o počiňiben le
lubariskro abo la lubňakro, bo o RAJ, tiro Del, ajsen našťi avri ačhel.
20 Te des kečeň le Izraelitas love abo chaben abo vareso aver, ma le lestar interesis.
21 Ale te des kečeň le cudzincos, šaj lestar les interesis, ale le Izraelitastar ma le, hoj
tut o RAJ, tiro Del, te požehňinel andre savoreste, so kereha andre phuv, savi džas te
zalel.
22 Te des lav le RAJES, tire Devles, ma prethov oda te kerel, bo ov čačes tutar
užarela, hoj te keres oda, so phenďal. Te na doľikereha oda lav, ela tut binos anglo
RAJ, tiro Del.
23 Te na deha lav le RAJES, na ela tut binos,
24 ale savoro, so phenela tiro muj la veraha le RAJESKE, tire Devleske, mušineha te
doľikerel, bo diňal les lav korkoro pestar.
25 Te džaha andre viňica avre dženeskri, šaj chas ode ajci hroznos, keci kames, ale
našťi tuke les o hroznos andro košaris.
26 Te džaha prekal e maľa avre dženeskri, kaj barol e pšeňica, šaj tuke kides o klasi
le vasteha, ale našťi len čhingeres le kosakoha.“

---

* **23:5** Oda hin e Mezopotamija.

24

O zakonos pal o rozvod

1 „Te peske o murš lela romňa a paľis leske džungľola, bo pre late arakhela vareso
nalačho, mi pisinel lake rozvodno ľil, mi del les lake a mi bičhavel la het andral o
kher.
2 Sar lestar oddžala, šaj peske la lel aver murš.
3 Ale te pes ačhela, hoj džungľola the dujtone romeske a ov lake pisinela o rozvodno
ľil, dela les lake a bičhavela la het andral o kher, abo te pes ačhela, hoj lakro dujto
rom merela,
4 lakro ešebno rom peske la našťi lel pale romňake, bo hiňi meľarďi andre. Oda
uľahas džungipen anglo RAJ. Ma an o binos pre phuv, so tuke del o RAJ, tiro Del,
andro ďeďictvos.“

Aver prikazi

5 „O murš, savo peske mekča iľa romňa, našťi džal andro mariben a našťi les ispiden
aňi andre aver služba. Ačhela khere berš, hoj te kerel radišagos peskra romňake.
6 Te varekas des kečeň, ma le lestar andre zaloha o mlinoskro bar, bo olestar dživel
leskri caľi famelija.
7 Te pes avľahas pre oda, hoj vareko zaiľa avre Izraelitas, kerelas leha sar otrokoha
a bikenďa les, akor oda, ko les zaiľa, mi merel. Kavke odleha tumendar o nalačhipen.
8 Le rašajenge phenďom, so te keren, te varekas ela malomocenstvo. Keren savoro
avke, sar tumenge o levitska rašaja prikazinena.
9 Leperen tumenge pre oda, so o Del kerďa la Mirijamake, sar avenas avri andral o
Egipt.
10 Sar deha kečeň avre dženes, ma dža andre leskro kher te lel e zaloha.
11 Užar avri a oda dženo, kas diňal kečeň, mi anel avri e zaloha.
12 Te hino oda dženo čoro, na mukeha tuke prekal e rat oda, so tut diňa sar zaloha.
13 Sar zadžala o kham, de leske pale o plašťos, hoj les te el, soha pes te učharel. Ov
tuke paľikerela a kavke aveha čačipnaskro anglo RAJ, tiro Del.
14 Ma trapin le čore the le slabe robotňikos, avke hoj leske zaačhaveha o počiňiben,
či hino Izraelitas abo cudzincos, savo bešel andre tumare fori.
15 O počiňiben leske de mek andre oda džives angloda, sar zaperela o kham, bo
hino čoro a dživel olestar, so zarodel. Te oda na kereha, vičinela ko RAJ angle tu a
ela tut binos.
16 O dada našťi aven murdarde vaš o binos lengre čhavengro aňi o čhave vaš o
binos lengre dadengro. Sako merela vaš peskro binos.
17 Pro sudos ma previsar o pravos le cudzincoskro aňi la širotakro a la vdovatar
ma le o gada andre zaloha.
18 Leper tuke, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj tut odarik cinďa avri o RAJ, tiro
Del. Vašoda tuke prikazinav, hoj ada te doľikeres.
19 Sar skideha upre o uľipen pal tiri maľa a bistereha ode snopos, ma visar tut pale.
Mi ačhel le cudzincoske, la širotake abo la vdovake, hoj tut te požehňinel o RAJ, tiro
Del, andre savoreste, so kereha.
20 Sar obkideha o olivi pal o stromi, ma dža dujtovar te dokidel, so upre ačhiľa, ale
muk oda le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge.
21 Sar obkideha o hroznos pal tiri viňica, ma dža dujtovar te dokidel upre, ale oda,
so ačhela, muk oda le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge.
22 Leper tuke, hoj salas otrokos andro Egipt. Vašoda tuke prikazinav, hoj ada te
doľikeres.“

25

1 „Te pes duj murša maškar peste vesekedinena a džana oleha pro sudos, hoj len
o sudci te rozsudzinen, le čačipnaskres kampel te ospravedlňinel a le vinnovates te
odsudzinel.
2 Te peske o vinnovato zaslužinel te el mardo le bičoha abo la pacaha, o sudcas les
thovela te pašľol pre phuv a angle leste les marena ajci rani, keci peske zaslužinel.
3 Našťi chudel buter sar saranda (40) rani. Bo te les marďalas buter sar saranda
rani, kerďalas leske ladž anglo aver Izraeliti.
4 Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal.“

Te merela o rom bi o čhavo

5 „Te duj phrala bešena jekhetane a jekh lendar merela bi o čhavo, leskri romňi
našťi džal romeste andre aver famelija. Lakro šogoris peske la mušinela te lel
6 a lengro ešebno čhavo pes rachinela sar čhavo ole phraleskro, savo muľa. Ov
ľidžala leskro nav, hoj pre leste te na bisteren andro Izrael.
7 Ale te peske la lakro šogoris na kamela te lel romňake, oj mušinela te džal paš e
brana le foroskri a te phenel ode le vodcenge: ‚Mire romeskro phral man na kamel
romňake, hoj te doľikerel o nav le phraleskro andro Izrael. Na kamel mange te kerel
oda, so mušinel sar šogoris.‘
8 Akor les o vodci le foroskre privičinena, hoj leha te vakeren. Te pale phenela, hoj
la na kamel te lel romňake,
9 e šogorkiňa avela paš leste, anglo jakha le vodcengre leske čhivela tele jekh
sandalka pal o pindro, čhungarela leske andro muj a phenela: ‚Avke pes mi ačhel
ole muršeske, savo na kamel te del potomkos peskre phrales.‘
10 Leskra famelija sako džanela andro Izrael sar ‚e famelija oleskri, kaske sas čhiďi
tele e sandalka‘.“

Aver prikazi

11 „Te pes maškar peste marena duj murša a e romňi jekhe muršeskri kamela te
pomožinel peskre muršeske, ale chudela avre muršes maškar o čanga,
12 takoj lake odčhin o vast. Ma av ke late jileskro!
13 Te na avel tut dvojita vahi, phareder the lokeder,
14 a ma klamin ňikas oleha, hoj tut ela andro kher dvojito mira, bareder the
cikneder.
15 Te važineha a merineha o veci pačivales, o RAJ, tiro Del, tut dela bareder dživipen
pre kadi phuv, so tuke del.
16 O RAJ, tiro Del, našťi avri ačhel ňikas, ko važinel napačivalones.
17 Leperen tumenge, so tumenca kerde o Amaleka pal o drom, sar avenas avri
andral o Egipt.
18 Sar sanas slaba a strapimen, avle pre tumende palunestar a murdarde savoren,
so na birinenas; on pes na daranas le Devlestar.
19 Sar tumen o RAJ, tumaro Del, dela o smirom tumare ňeprijaťeľendar andre phuv,
savi tumenge del o RAJ andro ďeďictvos, hoj la te zalen, khosena avri o leperiben pro
Amaleka tel o ňebos. Ma bisteren pre oda!“

26

O dari le ešebne uľipnastar

1 „Sar aveha andre phuv, savi tuke del o RAJ, tiro Del, andro ďeďictvos, a sar la
zaleha a zabešeha tut andre late,
2 leha o ešebno uľipen savorestar, so barola andre phuv, so tuke del o RAJ. Thoveha
oda andro košaris a aneha pre oda than, savo peske kidela avri o RAJ, hoj les ode te
lašaren.

3 Džaha pal o rašaj, savo ode akor služinela, a pheneha leske: ‚Adadžives phenav
avri anglo RAJ, angle miro Del, hoj avľom andre phuv, savi la veraha diňa lav amare
daden, hoj la amenge dela.‘
4 Paľis o rašaj lela o košaris andral tire vasta a thovela les anglo oltaris le RAJESKRO,
tire Devleskro.
5 Paľis pheneha anglo RAJ: ‚Miro dad sas Aramejčanos, savo phirelas than thanestar
a geľa andro Egipt frima manušenca. Ode dživelas sar cudzincos a pal o but berša
lestar ačhiľa baro the zoralo narodos.
6 Ale o Egipťana amenca namištes kerenas, trapinenas amen a ispidenas amen
andre buči sar otroken.
7 Akor amen vičinahas ko RAJ, ko Del amare dadengro. Ov amen šunďa avri a
dikhľa amaro pharipen, amaro trapišagos the amari dukh.
8 Avke amen o RAJ odarik iľa avri la bara zoraha the le nacirdle vasteha, le bare
strašne znameňjenca the le zazrakenca.
9 Anďa amen pre kada than a diňa amenge kadi phuv – e phuv, kaj čuľal o thud the
o medos.
10 Vašoda akana anďom o ešebno uľipen la phuvakro, so man diňal, RAJEJA.‘ Paľis
thov o košaris anglo RAJ, angle tiro Del, a banďuv anglo RAJ.
11 Radisaľuv tu the caľi tiri famelija savore lačhipnastar, so tut diňa o RAJ, tiro Del.
Radisaľuv jekhetane le Levitenca the le cudzincenca, save bešen maškar tumende.
12 Sako berš deha e ďesaťina savorestar, so tuke bariľa pre maľa, le RAJESKE, ale
sako trito berš deha e ďesaťina savorestar le Levitenge, le cudzincenge, le širotenge
the le vdovenge, hoj te chan a te čaľon andre tire fori.
13 Paľis pheneha anglo RAJ, angle tiro Del: ‚Anďom avri andral miro kher oda
odďelimen chaben a diňom le Levitenge, le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge,
avke sar mange prikazinďal. Doľikerďom savoro, so prikazinďal a pre ňisoste na
bisterďom.
14 Na chaľom olestar, sar somas andro smutkos, aňi na iľom ňič olestar avri andral
miro kher, sar somas nažužo, a na diňom oda sar obeta le mulenge. Šunďom tut,
RAJEJA, a kerďom savoro avke, sar prikazinďal pal e ďesaťina.
15 Mangav tut, dikh tele andral o ňebos andral tiro sveto than a požehňin tire
manušen, le Izrael, the e phuv, kaj čuľal o thud the o medos, odi phuv, so amen
diňal, avke sar la veraha diňal lav amare daden.‘ “

O Izrael hino narodos le RAJESKRO

16 „Adadžives tuke, Izraelona, o RAJ, tiro Del, prikazinel te doľikerel kala zakoni
the prikazaňja. Doľiker len a ker len cale tire jileha the caľa tira dušaha.
17 Adadžives phenďal, hoj o RAJ ela tiro Del a hoj phireha pal leskre droma, hoj
doľikereha leskre zakoni the prikazaňja a hoj les šuneha.
18 A the o RAJ adadžives phenďa, hoj tumen avena leskre manuša, avke sar angloda
diňa lav. Avke tuke prikazinel, hoj te doľikeres savore leskre prikazaňja.
19 O RAJ tutar kerela bareder upral savore narodi, so stvorinďa. Chudeha e pačiv,
e slava the o baro nav a aveha o sveto narodos le RAJESKE, tire Devleske, avke sar
phenďa.“

27

O bara pro leperiben

1 O Mojžiš le izraelike vodcenca prikazinďa le manušenge: „Doľikeren dojekh
prikazis, so tumenge adadžives dav.
2 Andre oda džives, sar predžana o paňi Jordan andre phuv, so tumenge del o RAJ,
tumaro Del, ačhaven tumenge bare bara a makhen len le vapnoha.

3 Pisinen pre lende savore lava kale zakonoskre, sar predžana prekal o Jordan andre
phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos,
avke sar tumen diňa lav o RAJ, o Del tumare dadengro.
4 Sar predžana prekal o Jordan, ačhaven ola bara pro verchos Ebal, avke sar
adadžives tumenge prikazinav, a makhen len le vapnoha.
5 Ode le RAJESKE, tumare Devleske, ačhaven oltaris le barendar, save na sas
prikerde le trastune sersamoha.
6 Ole barendar ačhaven oltaris le RAJESKE, tumare Devleske, a anen leske upre o
labarde obeti.
7 Obetinen mek the e smiromoskri obeta, hoj ode te chan a te radisaľon anglo RAJ,
tumaro Del.
8 Pro bara pisinen šukares a mištes savore lava le zakonoskre.“

9 Paľis o Mojžiš the o levitska rašaja phende savore Izraelitenge: „Čhit a šun,
Izraelona! Adadžives ačhiľan o manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre.
10 Vašoda šunen o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro a doľikeren leskre
prikazaňja the o lava, so adadžives tumenge dav.“

O požehnaňje the o prekošiben

11 Mek oda džives o Mojžiš prikazinďa le manušenge:
12 „Sar predžana o Jordan, akor pes mi ačhaven pro verchos Gerizim o izraelika
kmeňi o Šimeon, o Levi, o Juda, o Jisachar, o Jozef the o Benjamin pro požehnaňje.
13 A o kmeňi o Ruben, o Gad, o Ašer, o Zebulun, o Dan the o Naftali mi ačhen pro
verchos Ebal pro prekošiben.“

O prekošibena

14 „O Leviti mi phenen zorale hangoha savore izraelike muršenge:
15 ‚Prekošlo hino oda, ko peske kerela varesavi modla le kaštestar, le barestar
abo le trastestar a počoral la lašarela; bo le RAJESKE oda džungľol.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
16 ‚Prekošlo hino oda, ko tele dikhel peskre dades the peskra da.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
17 ‚Prekošlo hino oda, ko peske zalela e phuv avre dženeskri avke, hoj prethovela
dureder peskri hraňica.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
18 ‚Prekošlo hino oda, ko le kore manušes ľidžala pal o nalačho drom.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
19 ‚Prekošlo hino oda, ko previsarela o pravos le cudzincengro, le širotengro the
le vdovengro.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
20 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola le dadeskra romňaha, bo oleha kerel ladž peskre
dadeske.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
21 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola le džvirenca.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
22 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola peskra pheňaha abo peskra ňevlastna pheňaha.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
23 ‚Prekošlo hino oda, ko pašľola peskra sasaha.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
24 ‚Prekošlo hino oda, ko počoral murdarela avre dženes.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
25 ‚Prekošlo hino oda, ko vaš o love murdarela le ňevinne manušes.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘
26 ‚Prekošlo hino oda, ko na doľikerela o lava kale zakonoskre a na dživela pal lende.‘
A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘ “

28

O požehnaňja

1 „Izraelona, te čačes šuneha le RAJES, tire Devles, te doľikereha leskre prikazaňja, so tuke adadžives dav, a te dživeha pal lende, ov tut hazdela upral savore narodi pre phuv.
2 Te šuneha o lava le RAJESKRE, tire Devleskre, avena pre tute savore kala požehnaňja a ačhena pre tute:
3 Požehňimen aveha andro foros a požehňimen aveha pre maľa.
4 Požehňimen ena o čhave, so tutar uľona, požehňimen ela o uľipen tira phuvatar, o gurumňora tire dobitkostar the o bakrore tire stadostar.
5 Požehňimen ela o zrnos andre tiro košaris a o chumer pre tiri tabla.
6 Požehňimen aveha, sar džaha andre, a požehňimen aveha, sar džaha avri.
7 O RAJ zňičinela tumare ňeprijaťeľen, sar pre tumende avena. Jekhe dromeha pre tumende avena, ale efta dromenca anglal tumende rozdenašena.
8 O RAJ prikazinela, hoj te aven požehňimen tumare chabeneskre skladi the savoro, sostar pes chudena tumare vasta. Požehňinela tumen andre phuv, so tumen del.
9 Te doľikereha o prikazaňja le RAJESKRE, tire Devleskre, a te phireha pal leskre droma, kerela tutar peskro sveto narodos, avke sar la veraha diňa lav.
10 Paľis savore narodi pre phuv dikhena, hoj tu sal vičimen pal o nav le RAJESKRO, a darana pes tutar.
11 O RAJ tumen dela but lačhipen – požehňimen ena o čhave, so tumenge uľona, o uľipen tumara phuvatar the o gurumňora tumare dobitkostar andre odi phuv, so phenďa la veraha tumare dadenge.
12 Otkerela tumenge peskre ňeboskre skladi, hoj te bičhavel o brišind, kana kampel, a požehňinela savore tumare buča. Tu deha kečeň avre naroden, ale tu na mušineha te lel kečeň ňikastar.
13 O RAJ tutar kerela šero a na chvostos, aveha furt upre a šoha na aveha tele, te čačes šuneha savore prikazaňja le RAJESKRE, tire Devleskre, so tuke adadžives dav, a dživeha pal lende.
14 Ma visar tut aňi pre jekh sera aňi pre aver ole lavendar, so tuke adadžives prikazinav, hoj te na džas pal aver devla a te na služines lenge.“

O prekošibena

15 „Ale te na šuneha le RAJES, tire Devles, te na doľikereha leskre prikazaňja, so tuke adadžives dav, a na dživeha pal lende, avena pre tute savore kala prekošibena:
16 Prekošlo aveha andro foros a prekošlo aveha pre maľa.
17 Prekošlo ela o zrnos andre tiro košaris a o chumer pre tiri tabla.
18 Prekošle ena o čhave, so tuke uľona, prekošlo ela o uľipen tira phuvatar, o gurumňora tire dobitkostar the o bakrore tire stadostar.
19 Prekošlo aveha, sar džaha andre, a prekošlo aveha, sar džaha avri.
20 O RAJ pre tumende bičhavela o prekošiben, e dar the e bibach andre savoreste, so kerena a sostar pes chudena tumare vasta, dži akor, medik tumen na khosela tele pal e phuv a medik tumen na zňičinela vaš tumare nalače skutki, bo les omukľan.
21 O RAJ pre tumende domukela o meribnaskro nasvaľiben, medik na merena avri andre odi phuv, so džan te zalel.

22 O RAJ tumen marela le nasvaľibenenca, hoj šuvľona a ela tumen bare horučki;
mukela pre tumende baro tačipen the šukiben; dela pľešňa pro uľipen, hoj les te
zňičinel. Kada pes tumenge ačhela, medik na merena avri.
23 Andral o ňebos na dela ňisavo brišind a tumari phuv ela ajsi zoraľi sar trast.
24 O RAJ na dela pre phuv brišind, ale poši the prachos, so pre tumende andral o
ňebos avela dži akor, medik na avena zňičimen.
25 O RAJ domukela, hoj upral tumende te zviťazinen tumare ňeprijaťeľa. Jekhe
dromeha avena pre lende, ale efta dromenca anglal lende rozdenašena. Sar dikhena
aver narodi pre phuv, so pes tumenca ačhiľa, igen pes darana.
26 Tumare mule ťeli chana o ňeboskre čirikle the o džviri la phuvakre a ňiko len
pašal na tradela avri.
27 O RAJ pre tumende bičhavela o vredi, ajse sar andro Egipt. Ela tumen ger pal
cala tumare ťeli a chandžola tumen, ale na sasťona olestar avri.
28 O RAJ kerela, hoj te na aven paš e godi; kerela, hoj te aven kore the diline.
29 Dživese hmatinena avke sar o kore manuša andro kaľipen, so našťi arakhen o
drom. Na džala tumenge avri mištes ňič, so kerena; aver tumen furt trapinena a
občorarena tumen; ňiko tumenge na pomožinela.
30 Aveha mangado la džuvľaha, ale aver dženo pašľola laha; ačhaveha o kher, ale
na bešeha andre; sadzineha e viňica, ale na chaha latar o uľipen.
31 Angle tire jakha tuke murdarena la gurumňa, ale o mas latar na chaha; angle tire
jakha tuke čorena le somaris, ale na dena tuke les pale. O ňeprijaťeľa tuke čorena o
stados, ale na ela ňiko, ko tuke pomožinďahas.
32 Dikheha pre oda, sar aver narodos lel tire čhaven the čhajen otrokenge. Užareha
pre lende sako džives, ale ňič oleha našťi kereha.
33 O manuša, saven na prindžarehas, chana o uľipen tira bučakro a tut na ela ňič,
ča igen baro pharipen calo dživipen.
34 Ačheha dilino olestar, so dikheha pašal tute.
35 O RAJ tut marela le vredenca pro khoča the pro pindre, le petendar dži o šero,
ale našťi olestar sasťoha avri.
36 O RAJ ľidžala tut the tumare kraľis andre cudzo phuv, kaj angloda na dživenas
tumen aňi tumare phure dada. Ode služinena le kaštune the barune devlenge.
37 O manuša andre ola phuva, kaj tumen tradela avri o RAJ, predarana olestar, so
pes tumenge ačhiľa; avena lenge pre vistraha a on tumendar asana.
38 Sadzineha but semenos pre maľa, ale frima uľipen skideha, bo oda chana o
maľakre grajora.
39 Sadzineha o viňici a starinena tut pal lende, ale e mol lendar na pijeha aňi na
skideha upre o hroznos, bo e viňica chana o kirme.
40 O olivova stromi barola všadzik pre phuv, ale lengre olejoha tut na pomazineha,
bo o olivi sig perena tele.
41 Ela tut čhave the čhaja, ale našavena len, bo ena zaile.
42 Pre savore tumare stromi the pro maľi ena o maľakre grajora.
43 O cudzincos, savo bešel maškar tute, ela furt barvaleder the zoraleder, ale tu
aveha čoreder a našaveha e zor.
44 Ov tut dela kečeň, ale tu les na. Ov ela o šero a tu aveha o chvostos.
45 Avena pre tumende savore kala prekošibena a ena tumenca, medik tumen na
zňičinela, bo na šunďan le RAJES, tumare Devles, a na doľikerďan o zakoni the
prikazaňja, so tumenge diňa.
46 Ena pre tumende the pre tumare potomki pro furt sar znameňje the vistraha.
47 Vašoda, hoj na služinenas cale jileha the radišagoha le RAJESKE, tumare
Devleske, sar tumen sas savoro,

48 služinena bokhale the smedna tumare ňeprijaťeľenge, saven pre tumende
bičhavela o RAJ. Avena čore a na ela tumen, so te urel. O RAJ kerela, hoj te cerpinen
tel e phari buči*, medik tumen na zňičinela.
49 O RAJ pre tumende anela le narodos pal o agor la phuvakro; sar orlos priľecinela
oda narodos a na achaľuveha leskri čhib.
50 Oda narodos ela bijileskro a na sajinela aňi le phure manušen aňi le cikne
čhavoren.
51 Chala tumaro dobitkos the tumaro uľipen, medik tumen na zňičinela. Na mukela
tumenge aňi zrnos, aňi mol, aňi olejos, aňi gurumňen, aňi bakren, medik na merena
bokhatar.
52 Džala pre dojekh foros andre tumari phuv, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del.
Rozačhavela pes pašal savore fori, medik lenge na perena tele o bare the zorale muri,
pre save tumen mukenas.
53 Sar tumare ňeprijaťeľa ena rozačhade pašal tumare fori, tumen avena ajse
bokhale, hoj chana oda so tumendar uľila – o mas tumare čhavengro the tumare
čhajengro, saven tumenge diňa o RAJ, tumaro Del.
54-55 Mek the o nekkovleder a nekrajikaneder murš maškar tumende chala peskre
čhavengro mas a ela ajso skupo, hoj na dela te chal aňi peskre phrales aňi peskra
romňa, sava kamel, aňi peskre čhaven, so leske mek ačhena te dživel. Na ela ňič
aver te chal andre oda pharipen, sar tumen o ňeprijaťeľis phandela andre, akor sar
pes rozthovela pašal tumare fori.
56 Mek the odi nekcitľiveder the nekkiňešneder džuvľi maškar tumende, so sas ajsi
citľivo the kiňešno, hoj aňi o pindro na mušinelas te thovel pre phuv, ela ajsi skupo
ke peskro rom, saves kamel, ko čhavo, abo ke čhaj,
57 hoj chala počoral peskre čhavores, savo lake mekča uľola, a the e poscilka – a na
dela len ňič olestar te chal. Bo na ela ňič aver te chal andre oda pharipen, sar tumen
o ňeprijaťeľis phandela andre, akor sar pes rozthovela pašal tumare fori.
58 Te na doľikerena a na dživena pal kala lava, so hine pisimen andre kada zvitkos,
a te na darana kale slavne the užasne navestar, le RAJESKRE, tumare Devleskre,
navestar,
59 o RAJ pre tumende the pre tumare potomki domukela bare rani, bare pohromi,
so ľikerena but, the meribnaskre nasvaľibena, so pes na dena te sasťarel avri.
60 Anela pre tumende pale o nasvaľibena, so predžiďiľan andro Egipt a ačhena pre
tumende furt.
61 O RAJ pre tumende bičhavela všelijaka nasvaľibena the pohromi, pal save pes
aňi na pisinel andre kada zvitkos le zakonoskro, medik tumen na zňičinela.
62 Ačhena igen frima, kajte sanas ajci sar o čercheňa pro ňebos, bo na šunenas le
RAJES, tumare Devles.
63 Avke sar radisaľolas o RAJ, sar tumenge kerelas o lačhipen a rozmnožinelas
tumen, avke akana radisaľola, sar tumen zňičinela a murdarela avri. Avena
avricirdle andral e phuv, so džan te zalel.
64 Akor tumen o RAJ roztradela maškar savore narodi pre phuv, jekhe agorestar dži
pre aver. Ode služinena le kaštune the le barune devlenge, saven na prindžarenas
tumen aňi tumare dada.
65 Ale aňi maškar ola narodi tumen na ela smirom, aňi tumare pindre peske na
arakhena than te odpočovinel. O RAJ tumen dela o pharipen andro jilo, o strapimen
jakha the e duša bi e naďej.
66 Tumaro dživipen figinela ča pro bal; rat-džives dživena andre bari dar, hoj
našavena o dživipen.

---

* **28:48** E hebrejiko čhib: thovela tumenge o trastuno jarmos pre meň

67 Vaš odi dar andre tumare jile the vaš oda, so dikhena pro jakha, tosara phenena:
‚Te imar uľahas rat!‘ a rači phenena: ‚Te imar uľahas tosara!‘
68 O RAJ tumen bičhavela pale andro Egipt pro loďi, kajte phenďom, hoj imar ode
na džana. Ode tumen korkore bikenena tumare ňeprijaťeľenge sar o otroka, ale ňiko
tumen na cinela.“
69 Kala hine o lava la zmluvakre, so o RAJ prikazinďa le Mojžišoske, hoj te phandel le
Izraelitenca andro Moab, mek paš odi zmluva, so lenca phandľa pro verchos Choreb.

29

O RAJ pale phandel e zmluva le Izraelitenca

1 O Mojžiš zvičinďa savore Izraeliten a phenďa:

„Tumen pre tumare jakha dikhľan savoro, so kerďa o RAJ, tumaro Del, andro Egipt
le Faraonoske, savore Egipťanenge the caľa lengra phuvake.
2 Dikhľan ola bare rani, ola zazraki the ola phare skuški, so kerďa o RAJ andro
Egipt.
3 Ale dži adadžives tumen o RAJ na diňa jilo, so achaľol, aňi jakha, so dikhen, aňi
kana, so šunen.
4 Sar tumen ľidžavas saranda (40) berš pal e pušťa, na čhingerisaľile pre tumende
o gada aňi o sandalki pre tumare pindre.
5 Na chanas maro a na pijenas mol aňi aver pijiben, ale o RAJ tumen delas o chaben,
hoj te prindžaren, hoj ov hino RAJ, tumaro Del*.
6 Sar avľam pre kada than, mukľa pes pre amende pro mariben o chešboňiko kraľis
Sichon the o bašaňiko kraľis Og, ale amen upral lende zviťazinďam.
7 Zaiľam lengri phuv a diňam la andro ďeďictvos le kmeňoske Ruben, le kmeňoske
Gad the le jepaš kmeňoske Menaše.
8 Doľikeren o lava kala zmluvakre a dživen pal oda, hoj tumenge te avel avri savoro,
so kerena.
9 Tumen savoredžene ačhen adadžives anglo RAJ, angle tumaro Del: tumare vodci
the o uradňika, savore murša le Izraeloskre,
10 tumare čhave, tumare romňija a the o cudzinci, save bešen maškar tumende,
save tumenge čhingeren o kašta a hordinen o paňi.
11 Tumen kade akana ačhen vašoda, hoj le RAJEHA, tumare Devleha, te aven andre
zmluva, so adadžives tumenca phandel la veraha.
12 O RAJ tumen pale ačhavela sar peskre manušen a ov ela tumaro Del, sar diňa
lav a iľa vera tumare dadenge: le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske.
13 Ale kadi zmluva na phandel la veraha ča tumenca,
14 so adadžives ačhen anglo RAJ, angle amaro Del, ale the olenca, ko kade adadžives
amenca nane.
15 Tumen džanen, sar bešahas andro Egipt a sar predžahas o phuva avre
narodengre.
16 Dikhľan ode lengre džungale veci the lengre kaštune, barune, somnakune the
rupune modlen.
17 Dodikhen pre oda, hoj maškar tumende te na el ňisavo murš aňi džuvľi aňi
famelija aňi kmeňos, so pes visarel le RAJESTAR, tumare Devlestar, avke, hoj džal te
služinel le devlenge andral ola narodi. Te na el maškar tumende ajso koreňis, so anel
o jedos the o kirkiben.

---

* **29:5** E hebrejiko čhib: me som o RAJ, tumaro Del

18 Šaj pes ačhel, hoj vareko šunela kala lava pal o prekošiben, ale phenela peske:
‚Ňič pes mange na ačhela. Dživava avke, sar kamav. Se jednakones doperela o švižo
the o šuko stromos.‘
19 Ajse muršeske o RAJ na kamela te odmukel, bo leskri choľi pre leste igen labola.
O RAJ pre leste domukela savoro prekošiben, so hin pisimen andre kada zvitkos, a
khosela tele leskro nav pal e phuv.
20 O RAJ les kidela avri savore izraelike kmeňendar pre leskri skaza pal ola
prekošibena la zmluvakre, so hine pisimen andro zvitkos kale zakonoskro.
21 Tumare potomki, save avena pal tumende, the o cudzinci, save avena dural
andral aver phuv, dikhena kala pohromi the nasvaľibena, save o RAJ bičhaďa pre
tumari phuv.
22 Caľi phuv ela zlabarďi la siraha a zaučharďi le loneha. Na sadzinela pes ode
ňič, na uľola ode ňič aňi ode na barola čar. Tumari phuv ela sar o fori Sodoma the
Gomora, Adma the Cebojim, save o RAJ zňičinďa andre peskri bari choľi.
23 Akor savore narodi phučena: ‚Soske oda kerďa o RAJ kala phuvake? Soske kadi
bari choľi?‘
24 Aver odphenena: ‚Vašoda, bo na doľikerde e zmluva le RAJESKRI, le Devleskri
lengre dadengri – e zmluva, so lenca phandľa akor, sar len iľa avri andral o Egipt.
25 Visarde pes het le RAJESTAR a gele te služinel a te banďol avre devlenge, saven
na prindžarenas a saven lenge zakazinďa te lašarel.
26 Vašoda o RAJ choľisaľiľa pre kadi phuv a domukľa pre late savore prekošibena,
so hine pisimen andre kada zvitkos.
27 O RAJ igen choľisaľiľa a andre peskri bari choľi len cirdňa avri andral lengri phuv
a tradľa len avri andre aver phuv, kaj hine dži adadžives.‘
28 O garude veci hine le RAJESKRE, amare Devleskre, ale o zjavimen veci hine amare
the amare čhavengre pro furt, hoj te doľikeras savore lava kale zakonoskre.“

30

Te pes o Izraeliti visarena pale ko RAJ

1 „Sar pre tumende avena savore kala požehnaňja the prekošibena, pal save
tumenge phenďom, a te tumenge len lena andro jilo, sar dživena maškar o narodi,
kaj tumen tradela avri o RAJ, tumaro Del,
2 a te tumen the tumare potomki avena pale ko RAJ, ke tumaro Del, a te cale jileha
the caľa dušaha doľikerena leskre prikazi, so adadžives tumenge dav,
3 akor o RAJ, tumaro Del, anela pale tumare zaile manušen a ela ke tumende jileskro.
Skidela tumen upre andral savore narodi, kaj tumen tradľa avri.
4 Kajte uľanas avritradle dži pre aver agor la phuvake, o RAJ, tumaro Del, tumen
odarik skidela upre a anela pale.
5 Anela tumen andre odi phuv, so zaile tumare dada. Tumen la zalena a ov tumenge
presikavela o lačhipen a kerela tumendar buter, sar sas tumare dada.
6 O RAJ, tumaro Del, obrezinela tumare jile the o jile tumare potomkengre, hoj les
te kamen cale jileha the caľa dušaha a avke te dživen.
7 Akor o RAJ domukela ola prekošibena pre tumare ňeprijaťeľa, save tumen našťi
avri ačhen a džan pre tumende.
8 Paľis tumen pale šunena le RAJES a doľikerena savore leskre prikazaňja, so
tumenge adadžives dav.
9 O RAJ, tumaro Del, igen požehňinela savoro, so kerena tumare vastenca.
Požehňimen ena o čhave, so tumenge uľona, požehňimen ela o uľipen tumara
phuvakro, o gurumňora tumare dobitkostar the o bakrore tumare stadostar. Le RAJES

tumendar ela pale o radišagos a kerela, hoj tumenge te avel savoro avri, avke sar les
sas radišagos tumare dadendar,
10 te les šunena a te doľikerena leskre prikazaňja the o lava, so hin pisimen andre
kada zvitkos le zakonoskro, a te tumen visarena ko RAJ, tumaro Del, cale jileha the
caľa dušaha.“

Te kidel peske avri o dživipen abo o meriben

11 „Kada prikazis, so tumenge adadžives dav, nane phares te achaľol aňi te šunel.
12 Nane dži andro ňebos, hoj te phučen: ‚Ko džala upre andro ňebos te anel les
tele a te phenel amenge, hoj les te doľikeras?‘
13 Nane aňi dži pre oki sera le moroskri, hoj te phučen: ‚Ko predžala o moros, hoj
les te anel a te phenel amenge, hoj les te doľikeras?‘
14 Se oda lav hino igen pašes, hino andre tumare muja the andre tumare jile, hoj
les te doľikeren.
15 Šunen! Adadžives tumenge šaj kiden avri, so kamen: o dživipen abo o meriben;
o lačhipen abo o nalačhipen.
16 Te doľikerena o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, so tumenge
adadžives dav, te les kamena a te šunena a doľikerena savore leskre zakoni, akor
dživena a ačhela tumendar baro narodos. A o RAJ, tumaro Del, tumen požehňinela
andre phuv, savi džan te zalel.
17 Ale te tumen andro jile visarena a te na šunena, te tumen dena varekaske te
odcirdel, te lašarena avre devlen a te lenge služinena,
18 akor tumenge adadžives phenav, hoj avena zňičimen. Na dživena but andre odi
phuv, savi džan te zalel, sar predžana prekal o Jordan.
19 Adadžives mange vičinav o ňebos the e phuv sar švedken, hoj tumenge diňom
te kidel peske avri, so kamen: o dživipen abo o meriben; o požehnaňje abo o
prekošiben. Vašoda tumenge kiden avri o dživipen, hoj tumen the tumare potomki
te dživen.
20 Kamen le RAJES, tumare Devles, šunen leskro hangos a ľikeren tumen lestar, bo
o RAJ hino tumaro dživipen a dela tumen but berša andre phuv, pal savi diňa lav la
veraha tumare daden le Abraham, le Izak the le Jakob.“

31

O Jozua ačhado vodcaske pal o Mojžiš

1 Paľis o Mojžiš geľa a phenďa kala lava savore Izraelitenge.
2 Phenďa lenge: „Adadžives mange hin šel the biš (120) berš. Imar našťi avav
tumaro vodcas a o RAJ mange phenďa, hoj na predžava prekal o Jordan.
3 O RAJ, tumaro Del, džala anglal tumende. Zňičinela kale naroden angle tumende
a tumen zalena lengri phuv. O Jozua predžala prekal o Jordan anglal tumende, avke
sar phenďa o RAJ.
4 O RAJ lenca kerela avke, sar kerďa le amorejike kraľenca le Sichonoha the le
Ogoha, saven zňičinďa lengre phuvenca.
5 Dela tumenge upral lende te zviťazinel a tumen lenca mušinen te kerel pal oda
prikazis, so tumen diňom.
6 Aven zorale, ma daran tumen lendar a ma izdran, bo o RAJ, tumaro Del, korkoro
džal tumenca. Na omukela tumen a na džala tumendar het.“
7 O Mojžiš vičinďa le Jozuas a anglal savore Izraeliti leske phenďa: „Av zoralo a ma
dara tut, bo tu ľidžaha kale manušen andre phuv, pal savi o RAJ diňa lav la veraha
lengre phure daden. Tu lenge la deha andro ďeďictvos.
8 O RAJ korkoro džala anglal tu a ela tuha. Na omukela tut a na džala tutar het. Ma
dara tut aňi ma izdra.“

Te genel pes o zakonos sako eftato berš

9 Avke o Mojžiš pisinďa kada zakonos le Devleskro a diňa les le levitske rašajenge,
save ľidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri, the savore izraelike vodcenge.
10 O Mojžiš lenge prikazinďa: „Pregenen kada zakonos sako eftato berš, pro koňec
ole beršeskro, sar ela o inepos le Stankengro, andre oda berš, so hin dino pre oda,
hoj pes te odmukel o kečeňiben.
11 Pregenena les, hoj les te šunen savore manuša andral o Izrael, sar pes avena te
sikavel anglo RAJ, angle peskro Del, pre oda than, so peske kidela avri.
12 Zvičinen savore manušen – le muršen, le romňijen, le čhaven the le cudzincen,
save bešen andre tumare fori –, hoj te šunen a te sikľon te del pačiv le RAJES, tumare
Devles, a hoj te doľikeren pačivalones leskre prikazaňja the zakoni.
13 The lengre čhave, save oda zakonos na prindžarenas, mi šunen a mi sikľon te del
pačiv le RAJES, tumare Devles, medik dživena andre phuv, so zalena, sar predžana
prekal o Jordan.“

Le Devleskre posledna prikazi le Mojžišoske

14 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Dikh, imar avel tiro časos te džal het pal kadi
phuv. Vičin le Jozuas a aven andro Svetostankos, hoj les te ačhavav vodcaske.“ Avke
o Mojžiš the o Jozua gele andro Svetostankos.
15 A ode pes lenge sikaďa o RAJ andre chmarakro slupos, so ačhelas paš o vudar le
Svetostankoskro.
16 O RAJ phenďa le Mojžišoske: „Tu mereha a džaha paš tire phure dada, ale kala
manuša na ena pačivale a na doľikerena e zmluva, so lenca phandľom. Visarena pes
mandar a lašarena le devlen andral odi phuv, kaj džan.
17 Andre oda džives pre lende choľisaľuvava, omukava len a garuvava angle lende
miro muj. Ena zňičimen, bo pre lende avena but pohromi the pharipena. Paľis peske
phenena: ‚Kala pohromi pre amende avle, bo maškar amende nane amaro Del.‘
18 Andre oda džives lenge garuvava miro muj vaš oda savoro nalačhipen, so kerde,
sar chudle te lašarel avre devlen.
19 Akana tumenge pisinen andre kadi giľi. Sikav la le Izraeliten te giľavel a thov la
andre lengre muja, hoj mange te avel kadi giľi sar sveďectvos pre lende.
20 Ľidžava len andre odi phuv, kaj čuľal o thud the o medos, pal savi la veraha diňom
lav lengre daden. Ode chana, a sar imar čaľona a thuľona, visarena pes mandar het
a lašarena avre devlen; odčhivena man a prephagena miri zmluva.
21 Sar avena pro Izraeliti savore kala pohromi the pharipena, kadi giľi ela sar
švedkos pre lende, bo na našľola andral o muja lengre potomkengre. Džanav, so
gondoľinen a so kamen adadžives te kerel, mek angloda, sar len ľidžava andre odi
phuv, pal savi len diňom lav la veraha.“
22 Mek andre oda džives pisinďa o Mojžiš kadi giľi a sikaďa la te giľavel le Izraeliten.
23 O RAJ prikazinďa le Jozuaske, le Nunoskre čhaske: „Av zoralo a ma dara tut
ňisostar, bo le Izraeliten aneha andre phuv, pal savi len diňom lav, a me avava
tuha!“
24 Sar o Mojžiš pisinďa savore lava kale zakonoskre andro zvitkos,
25 prikazinďa le Levitenge, save ľidžan e archa le RAJESKRA zmluvakri:
26 „Len kada zvitkos le zakonoskro a thoven les paš e archa le RAJESKRA, tumare
Devleskra, zmluvakri, hoj ode te el sar švedkos pre tumende.
27 Bo džanav mištes, hoj tumen na kamen te šunel a vzburinen tumen. Te tumen
imar akana vzburinen le RAJESKE, sar mek dživav a som maškar tumende; so ela
akor, sar merava!
28 Anen angle mande savore kmeňengre vodcen the tumare spravcen. Kamav angle
lende te vakerel kala lava, hoj pre lende sar švedken te vičinav o ňebos the e phuv.

29 Bo džanav, hoj tumen pal miro meriben kerena o nalače veci a džana le
dromestar, pal savo tumenge prikazinďom te džal. A pal varesavo časos pre tumende
avela e pohroma, bo kerena oda, so hin nalačho andro jakha le RAJESKRE, a avke les
choľarena.“
30 A o Mojžiš savore lava kala giľakre phenďa savore Izraelitenge.

32

Le Mojžišoskri giľi

1 „Šun, ňebona, so vakerava;
šun, phuvije, o lava andral miro muj.
2 Mi perel miro sikaviben sar o brišind,
miro vakeriben mi čuľal sar e rosa,
sar o cicho brišind pre nevi čar,
sar o kapki pro terne rastlini.

3 Me vakerav pal o nav le RAJESKRO;
bararen amare Devles!
4 Ov hino e Skala, leskri buči hiňi dokonalo.
Savore leskre droma hine čače.
O Del hino pačivalo, na kerel ňič namištes,
hino čačipnaskro the lačho.

5 Ale leskre čhave nane verna, visarde pes lestar,
o pokoleňje binošno the previsardo.
6 Kada den pale le RAJESKE,
manušale diline the nagoďaver?
Nane ov tumaro Dad, tumaro Stvoriťeľis,
savo tumendar kerďa zoralo narodos?

7 Leperen tumenge pre ola čirlatune dživesa,
gondoľinen pre ola berša, so sas varekana.
Phučen tumare dadendar a on tumenge phenena,
phučen tumare phurendar a on tumenge dena te džanel,
8 kana o Nekbareder RAJ rozďelinelas le narodenge
e phuv andro ďeďictvos
a diňa savore manušen than, kaj te bešen,
pal oda, keci hin manuša*.
9 Ale le Jakoboskre potomken peske kidňa avri
sar peskre manušen.

10 Arakhľa len pre omukľi phuv,
pre pušťa, kaj nane ňič.
Starinelas pes pal lende,
chraňinelas len sar e zreňica andre peskri jakh.
11 Sar o orlos chraňinel peskro hňizdos
a sikavel peskre ciknen te ľecinel,
a sar rozcirdel o kridli, hoj len te zachudel pro dumo,
hoj te na peren,
12 avke the o RAJ korkoro ľidžalas peskre manušen,
na pomožinďa leske ňisavo aver del.

---

* **32:8** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

13 Anďa len pre brehengri phuv,
delas len te chal oda, so barol pre maľa,
o medos andral o skali,
the olejos andral o olivova stromi, so baronas pre baruňi phuv.
14 Lengre gurumňa the kozi denas but thud;
sas len nekfeder bakre the kozi, gurumňa andral o Bašan;
chanas o nekfeder zrnos a pijenas e mol le hroznoskri.

15 O Ješurun† barvaľiľa,
ale ačhiľa zoralejileskro,
thuľiľa a čaľarďa pes avri.
Omukľa le Devles, peskre Stvoriťeľis,
tele dikhľa e Skala, peskre zorale Spasiťeľis.
16 Le avre devlenca kerenas, hoj te žjarlinel;
peskre nalačhipnaha les choľarenas.
17 Na obetinenas le Devleske, ale le demonenge
– le devlenge, saven angloda na prindžarenas,
le neve devlenge, savendar lengre dada na daranas.
18 Bisterde pre peskri Skala, savi len anďa pro svetos;
omukle peskre Devles, savo len diňa o dživipen.

19 Sar oda o RAJ dikhľa, choľisaľiľa
a odčhiďa pestar peskre čhaven the čhajen.
20 Phenďa: ‚Imar lenge na pomožinava;
dikhava, so pes lenca ačhela,
bo hine o previsardo pokoleňje,
o čhave, save nane verna.
21 Peskre modlenca man choľarde,
provokinenas man peskre devlenca, so na mon ňič,
vašoda the me len choľarava avre narodoha,
provokinava len le manušenca, so na mon ňič.
22 Miri choľi rozlabola sar jag
a džala tele dži pro than le mulengro;
chala e phuv the lakro uľipen,
zlabarela the o zakladi le verchengre.

23 Mukava pre lende e pohroma pal e pohroma
a ľivinava pre lende savore mire šipi.
24 Merena bokhatar
a murdaľona la horučkatar the le meribnaskre nasvaľibnastar.
Mukava pre lende le dzive džviren
the le jedovate sapen, so len danderena.
25 Avri lenge e šabľa lela le čhaven;
andro khera len ela bari dar;
o terne murša the o terne džuvľa merena,
aňi o cikne čhavore aňi o phure na predživena.
26 Phenďom, hoj len rozčhivava
a ňiko peske pre lende na leperela,
27 ale daravas man olestar,
so phendehas tire ňeprijaťeľa:

† **32:15** Oda hin o Izrael.

„Oda amen zviťazinďam upral o Izrael,
o RAJ oda na kerďa.“ ‘

28 O Izrael hino narodos bi e goďi,
nane les ňisavo goďaveripen.
29 Te uľahas goďaver, achaľiľahas
a sprindžarďahas, kaj džal lengro drom.
30 Sar šaj džal jekh ňeprijaťelsko slugaďis pro ezeros le Izraeloskre?
Abo sar šaj zatraden duj džene lendar amare deš ezeren?
Ča te len omukľahas lengri Skala
a o RAJ len diňahas andre lengre vasta.
31 Lengri skala hiňi slabo, nane sar amari Skala,
the o ňeprijaťeľa oda šaj dikhen.
32 Lengre ňeprijaťeľa hine sar e Sodoma the sar e Gomora,
sar e viňica, so anel o kirko the jedovato hroznos.
33 Lengri mol hiňi jedos le sapestar.

34 O RAJ na bisterela, so o ňeprijaťeľa kerde;
ov užarel pre peskro časos, hoj len te marel.
35 Miri pomsta the miro trestos pes sikavela;
poddžala lenge o pindro.
Lengro džives la pohromakro hino pašes;
sig pre lende avel oda, so kamel te avel.

36 O RAJ zachraňinela peskre manušen,
peskre služobňikenge presikavela o jileskeriben,
sar dikhela, hoj na birinen,
a na ačhiľa ňiko, aňi otrokos aňi slobodno.
37 Phenela: ‚Kaj hine lengre devla?
Kaj hiňi e skala, pre savi pes mukenas?
38 Kaj hine o devla, so chanas le obetengro žiros
a pijenas o moľakre obeti?
Akana mi aven a mi pomožinen tumenge,
mi en tumaro šťitos!
39 Dikhen akana, hoj ča me korkoro som Del a aver nane.
Me dav o dživipen the o meriben, me dukhavav the sasťarav.
Ňiko našťi lel ňikas avri andral mire vasta.
40 Avke sar me som o džido Del,
hazdav ko ňebos miro vast a lav vera:
41 Ostrarava miri blišťaco šabľa
a sudzinava laha;
pomsťinava man mire ňeprijaťeľenge
a potrestinava olen, ko man našťi avri ačhen.
42 Mire šipi mačona le ratestar,
ole dženengre ratestar, ko sas murdarde the zaile;
miri šabľa chala o mas
a odčhinela o šere lengre vodcenge.‘

43 Tumen narodale, radisaľon leskre manušenca,
se o RAJ pomsťinela o rat peskre služobňikengro,
počinela pale le ňeprijaťeľenge

a peskri phuv the manušen obžužarela le binostar.“

44 Paľis o Mojžiš le Jozuaha, le Nunoskre čhaha, avľa anglo manuša a phenďa lenge
o lava kala giľakre.

O Del vakerel pal o meriben le Mojžišoskro

45 Sar o Mojžiš dovakerďa savore kala lava le Izraelitenge,
46 phenďa: „Len tumenge andro jilo savore kala lava, savenca tumenge adadžives
dovakerav, a prikazinen len tumare čhavenge, hoj len te doľikeren a te dživen pal
lende.
47 Kala lava nane ča ajse chocsave lava – hine tumaro dživipen! Te len šunena,
dživena but andre odi phuv, so džan te zalel, sar predžana prekal o paňi Jordan.“
48 Mek andre oda džives phenďa o RAJ le Mojžišoske:
49 „Dža andro verchi Abarim a dža upre pro verchos Nebo andre phuv Moab, khatar
dičhol o Jericho, a dikh e phuv Kanaan, so dav le Izraelitenge, hoj te el lengri.
50 Pre oda verchos mereha a džaha paš tire phure dada, avke sar muľa tiro phral o
Aron pro verchos Hor a geľa paš peskre phure dada,
51 bo mange na sanas pačivale anglal o Izraeliti paš o paňi Meriba paš o Kadeš pre
pušťa Sin. Vašoda, hoj man na diňan pačiv anglal o Izraeliti sar Svetes,
52 na džaha andre odi phuv, so dav le Izraeliten, ale dikheha la ča dural.“

33

O Mojžiš žehňinel le Izraelitenge

1 Kada hin o požehnaňje, saveha o Mojžiš, le Devleskro murš, požehňinďa le
Izraeliten anglal peskro meriben:
2 „O RAJ avľa pal o verchos Sinaj,
zažjarinďa lenge andral o Seir,
švicinďa le verchostar Paran.
Avľa peskre svete ezera ezerenca
a pal leskri čači sera labolas e jag.
3 O RAJ kamel peskre manušen
a savore sveta hine andre leskre vasta.
Banďon tele angle leskre pindre
a prilen leskre lava.
4 O Mojžiš amenge diňa o zakonos,
o ďeďictvos prekal o zhromažďeňje le Jakoboskro.
5 O RAJ ačhiľa kraľiske upral o Ješurun*,
sar pes zgele leskre vodci the o kmeňi.“

6 Pal o kmeňos Ruben o Mojžiš phenďa:
„Mi dživel o Ruben, te na merel avri,
ale mi aven leskre manuša frima.“

7 Pal o kmeňos Juda phenďa:
„RAJEJA! Šun avri o mangipen le Judaskro,
an les pale paš okla kmeňi.
Zoraľar les andro mariben, RAJEJA,
pomožin leske leskre ňeprijaťeľenca!“

8 Pal o kmeňos Levi phenďa:

* **33:5** Oda hin o Izrael.

„RAJEJA, sikav tiri voľa prekal o losi Urim the Tumim
tire pačivale služobňikoske;
tu les skušinehas paš e Massa
a kerehas tut leha paš o paňi Meriba.
9 Sikaďa tuke bareder pačiv
sar peskre dadeske the peskra dake,
bareder pačiv
sar peskre phralenge abo peskre čhavenge.
Šunelas tire prikazi,
doľikerelas tiri zmluva.
10 Tire manušen sikavela,
hoj te doľikeren tiro zakonos;
pre tiro oltaris anela o obeti.
11 RAJEJA, de les zor
a mi avel tuke pre dzeka leskri buči!
Zňičin leskre ňeprijaťeľen,
hoj imar pale te na ušťen!“

12 Pal o kmeňos Benjamin phenďa:
„Kada hin o kmeňos, saves o RAJ kamel a chraňinel;
stražinel les calo džives,
bešel maškar leskre brehi.“

13 Pal o kmeňos Jozef phenďa:
„Mi požehňinel o RAJ leskri phuv
la rosaha andral o ňebos upral
the le paňeha andral e phuv telal,
14 le nekfeder uľipnaha le khamestar,
le barvale plodenca čhon pre čhoneste;
15 mi el lengre phurikane verchi zaučharde
le neklačheder ovocenca.
16 Mi pherdžarel pes leskri phuv savoreha, so hin lačho;
mi el požehňimen le lačhipnaha le RAJESTAR,
savo vakerďa andral o jagalo krakos.
Mi bešel kada požehnaňje pro šero le Jozefoskro,
pro vodcas maškar peskre phrala.
17 O Jozef andre peskro šukariben hino ajso sar o ešebno bikos,
hin les rohi sar le dzive bivolos.
Ola rohi hine o ezera manuša andro Menaše
a o deš ezera andro Efrajim;
lenca predžubinela le naroden
a ispidela len dži pro agor la phuvakro.“

18 Pal o kmeňos Zebulun phenďa:
„Radisaľuv, Zebulunona, pre tire droma;
radisaľuv, Jisacharona, andre tire stani!
19 Le manušen zvičinena pro verchos,
ode anena o čačipnaskre obeti.
O barvaľipen len ela andral o moros
a o pokladi kidena avri telal e poši.“

20 Pal o kmeňos Gad phenďa:
„Mi el lašardo o RAJ, savo kerďa bareder leskri phuv.
O Gad užarel sar o ľevos,
hoj te odčhinel o vast abo o šero.
21 Ile peske nekfeder than la phuvatar;
chudle o kotor le vodcengro.
Doľikerenas o prikazi the o zakoni le RAJESKRE,
sar sas zgele o vodci le Izraeloskre.“

22 Pal o kmeňos Dan phenďa:
„O Dan hino sar o terno ľevos,
savo chučel andral o Bašan.“

23 Pal o kmeňos Naftali phenďa:
„O Naftali pes čaľarel le RAJESKRE lačhipnaha,
le RAJESKRO požehnaňje hino barvales pre leste.
Ov zalel e phuv pro juhos le morostar†.“

24 Pal o kmeňos Ašer phenďa:
„Mi el požehňimen o Ašer buter okle kmeňendar,
mi el les nekbuter pačiv le phralendar!
Mi el les ajci olivovo olejos, hoj peske andre šaj močinel o pindre!
25 Leskre fori mi en chraňimen le trastune branenca;
mi dživel furt andro smirom.“

26 „Nane ňiko ajso sar o Del le Ješurunoskro:
Pal o ňebos siďarel, hoj tuke te pomožinel,
pro chmari pes ľidžal andre peskri slava.
27 O Del, so dživel pro furt, hin tiro than pro garuďipen
a ľikerel tut pre peskre večna vasta.
Tradela tutar tire ňeprijaťeľen
a phenela tuke, hoj len te zňičines.
28 Le Jakoboskre potomki dživen andro smirom
andre phuv, kaj hin pherdo zrnos the mol,
kaj e rosa andral o ňebos zaučharel e phuv.
29 Bachtalo sal, Izraelona!
Ko hin ajso, sar sal tu –
o narodos zachraňimen le RAJESTAR?
Ov hino tiro šťitos, so tut chraňinela;
tiri slavno šabľa, so tuke dela te zviťazinel.
Tire ňeprijaťeľa pes angle tute pokorinena,
ale tu lenge uštareha pre meň.“

34

Le Mojžišoskro meriben

1 Paľis o Mojžiš džalas andral e moabiko rovina upre pro verchos Nebo, dži pro verchos Pisga, khatar dičhol o Jericho. Odarik leske o RAJ sikaďa caľi phuv le Gileadostar dži o Dan,
2 caľi phuv le Naftaliskri, e phuv le Efrajimoskri, e phuv le Menašeskri the caľi phuv le Judaskri dži paš o Stredozemno moros,

† **33:23** Oda hin o Galilejsko moros.

3 e pušťa Negev, the e dolina le Coarostar dži paš o Jericho, le palmengro foros.
4 O RAJ leske phenďa: „Kadi phuv hiňi odi, pal savi diňom lav la veraha le Abraham,
le Izak the le Jakob, hoj la dava lengre potomkenge. Domukľom tuke, hoj la te dikhes,
ale na džaha andre.“
5 Paľis ode andro Moab o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, muľa, avke sar phenďa
o RAJ.
6 Sas parundo andre dolina paš o foros Bet-Peor andro Moab. Ale dži adadžives
ňiko na džanel, kaj hino leskro hrobos.
7 Le Mojžišoske sas 120 berš, sar muľa. Leskri zor les na omukľa a o jakha leske
na slabisaľile.
8 O Izraeliti pal o Mojžiš pre moabiko rovina rovenas tranda (30) džives, medik na
pregeľa o roviben the o smutkos pal leste.
9 O Jozua, o čhavo le Nunoskro, sas igen goďaver, bo o Mojžiš pre leste thoďa o
vasta. O Izraeliti les šunenas a kerenas avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.
10 Akorestar imar na sas andro Izrael ajso prorokos sar o Mojžiš, saveha o RAJ
vakerďahas muj-mujeha.
11 Ňiko aver na kerďa ajse zazraki the znameňja, save kerďa andro Egipt ov, sar les
o RAJ bičhaďa ko Faraonos, ke leskre služobňika the ke savore manuša.
12 Ňisavo prorokos na kerďa kajse bare the strašna zazraki, save kerďa o Mojžiš
anglo jakha cale Izraeloskre.

O Jozua

O prikazis te predžal prekal o Jordan

1 Pal o meriben le Mojžišoskro, le RAJESKRE služobňikoskro, prevakerďa o RAJ ko
Jozua, ko čhavo le Nunoskro, savo sas služobňikos le Mojžišoskro:
2 „Miro služobňikos o Mojžiš muľa. Vašoda akana, ušťi tu a predža prekal o Jordan,
tu the savore kala manuša, andre odi phuv, savi dav le Izraelitenge.
3 Diňom tumenge dojekh than, pre savo uštarela tumaro pindro, avke sar oda
phenďom le Mojžišoske.
4 Caľi phuv le Chetitanengri la južna pušťatar dži ko verchi Libanon the le bare
paňestar, so hino o Eufrat, dži ko Stredozemno moros pro zapados ela tumari phuv.
5 Ňiko anglal tu na obačhela, medik dživeha. Avava tuha, avke sar the le Mojžišoha.
Na mukava tut aňi tut na omukava.
6 Av zoralo a ma dara tut ňisostar! Tu ľidžaha kale manušen, hoj te zalen peske
andro ďeďictvos kadi phuv, pal savi diňom lav a iľom vera, hoj la dava tumare phure
dadenge.
7 Ča av zoralo a ma dara tut ňisostar! Ľiker tut pal o zakonos, so tuke diňa miro
služobňikos o Mojžiš. Ma visar tut lestar aňi pre čači aňi pre baľogňi sera, hoj tuke
te avel avri savoro, so kereha.
8 Ma preač te genel kada zvitkos le zakonoskro pre tumare zhromažďeňja!
Gondoľin pal leste rat-džives, hoj te doľikeres savoro, so hin andre pisimen, bo ča
akor tuke savoro avela avri a savoro kereha goďaha.
9 Či tuke na phenďom, hoj te aves zoralo the odvažno? Ma dara a ma podde tut!
Bo o RAJ, tiro Del, ela tuha všadzik, kaj ča džaha.“
10 Avke o Jozua phenďa le vodcenge upral o manuša:
11 „Predžan prekal o taboris a phenen le manušenge: ‚Pripravinen tumenge o
chabena, bo trine dživesenca predžana prekal o Jordan andre odi phuv, hoj tumenge
la te zalen. Bo odi phuv tumenge del o RAJ, tumaro Del, hoj te el tumari.‘ “
12 O Jozua phenďa le kmeňenge Ruben the Gad a the le jepaš kmeňoske Menaše:
13 „Ma bisteren pre oda, so tumenge prikazinďa o Mojžiš, o služobňikos le
RAJESKRO: ‚O RAJ tumaro Del, tumen dela smirom oleha, hoj tumenge dela kadi
phuv pro vichodos le Jordanostar.‘
14 Tumare romňija, tumare čhavore the savore stadi ačhena kade andre phuv, so
tumenge diňa o Mojžiš pro vichodos le Jordanostar. Ale savore tumare zorale murša,
save hine pripravimen pro mariben, predžana prekal o Jordan anglal savore okla
kmeňi a pomožinena lenge,
15 medik na zalena e phuv, so lenge dela o RAJ, o Del, a medik the len na anela
andro smirom. Paľis šaj džana pale andre tumari phuv pro vichodos le Jordanostar,
so tumenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO; ela tumari.“
16 On phende le Jozuaske: „Keraha savoro, so amenge prikazinďal, a džaha všadzik
ode, kaj amen bičhaveha.
17 Avke, sar šunahas le Mojžiš, šunaha the tut! Ča mi el tuha o Raj, tiro Del, avke
sar sas le Mojžišoha.
18 Sako, ko na šunela oda, so tu prikazines – kajte so leske phenďalas – a na kamela
oda te kerel, merela. Ča av zoralo a ma dara tut ňisostar!“

2

E Rachab the o špijona

1 O Jozua, o čhavo le Nunoskro, bičhaďa počoral andral o Šitim duje špijonen andro
Jericho a phenďa lenge: „Džan a obdikhen e phuv the o Jericho.“ Avke odgele a gele
andro kher ke Rachab, savi sas lubňi, a ačhile ode.
2 Le kraľiske andro Jericho phende: „De tuke pozoris, bo rači ade avle o Izraeliti,
hoj te predikhen e phuv.“
3 Akor diňa o kraľis te phenel la Rachabake: „An avri ole muršen, save avle ke tute
a hine ke tu andro kher! Bo on avle te predikhel caľi phuv!“
4 Ale e Rachab ole duje muršen garuďa. Phenďa: „He, avle ke ma varesave murša,
ale me na džanavas, khatar hine.
5 Sar zaračolas a e foroskri brana pes phandelas andre, gele het. Na džanav, kaj
gele. Siďaren pal lende, mek len šaj dochuden.“
6 No oj len iľa pro pados a ode len garuďa tel o ľanos, so sas ode rozthodo.
7 Avke le kraľiskre murša džanas pal lende le dromeha dži paš oda than, khatar
pes predžal prekal o Jordan. Sar gele avri, takoj pal lende phandle andre o brani.
8 Sigeder, sar o špijona džanas te sovel, geľa pal lende e Rachab pro pados
9 a phenďa: „Me džanav, hoj o RAJ tumenge diňa kadi phuv. Savoredžene kade
tumendar predaranďiľam a našaďam e odvaha.
10 Šunďam, sar o RAJ anglal tumende šučarďa avri o Lolo moros*, sar džanas avri
andral o Egipt. Šunďam the oda, so kerďan le duje amorejike kraľenge pro vichodos
le Jordanostar, le Sichonoske the le Ogoske, hoj len murdarďan savoreha, so len sas.
11 Sar oda šunďam, predaranďiľam tumendar a našaďam e odvaha, bo o RAJ,
tumaro Del, hino Del upre pro ňebos the tele pre phuv.
12 Akana len vera anglo RAJ, hoj avke, sar me tumenge presikaďom o jileskeriben,
presikavena the tumen mira famelijake a dena man znameňje,
13 hoj mire dades la daha, le phralen, le pheňen the lengre famelijen mukena te
dživel a hoj amen zachraňinena le meribnastar!“
14 O murša lake phende: „Das tut lav: Amare dživipena vaš tumare dživipena! Te
na phenena ňikaske, soske kade avľam, doľikeraha oda lav a presikavaha tumenge
o jileskeriben, sar amenge o RAJ dela kadi phuv.“
15 Paľis len mukľa avri prekal oblaka le lanoha, bo lakro kher sas ačhado jekhetane
le foroskre muroha.
16 Phenďa lenge: „Džan pro brehi, hoj tumen le kraľiskre murša te na arakhen.
Garuven tumen ode trin džives, medik pes ola murša na visarena pale. Paľis džan
tumare dromeha.“
17 O špijona lake phende: „Doľikeraha e vera, so tut diňam, hoj mukaha tira
famelija te dživel, ča te kerena kada:
18 Sar avaha andre kadi phuv, mušines te phandel ľoľi šparga pre oblaka, prekal
savi amen mukľal, a mušines kade te lel le dades, la da, le phralen the caľa famelija.
19 Te vareko lendar omukela o kher a ela murdardo, ela korkoro vaš oda vinnovato
a amen alestar avaha žuže, ale te vareko andro kher ela mardo, amen oda laha pre
peste.
20 A te varekaske pheneha avri, hoj soske kade avľam, akor odi vera amen imar na
phandela.“
21 Oj odphenďa: „Mi ačhel pes avke, sar phenďan.“ Akor len premukľa a on gele
het. Paľis phandľa pre oblaka ľoľi šparga.
22 O špijona gele paš o brehi a ačhile ode trin džives, medik le kraľiskre murša pes
na visarde pale. Ola murša len rodenas všadzik, no na arakhle len.

* **2:10** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

23 Paľis kala duj špijona gele tele pal o brehi, pregele prekal o Jordan ko Jozua a
phende leske avri savoro, so pes lenge ačhiľa.
24 A phende leske: „O RAJ čačes diňa kadi cal'i phuv andre amare vasta. Savore
manuša amendar predaranďile a našade e odvaha.“

3

O Izraeliti predžan prekal o Jordan

1 O Jozua sig tosara ušťiľa a geľa savore Izraelitenca andral o Šitim paš o Jordan.
Sigeder, sar pregele o paňi, ode presute.
2 Pal o trin džives o vodci pregele prekal o taboris
3 a phende le manušenge: „Soča dikhena le rašajen, le Leviten, hoj ľidžana e archa
la zmluvakri, so hin le RAJESKRI, tumare Devleskri, džan pal lende,
4 hoj te džanen, save dromeha kampel te džal, bo mek šoha angle oda na geľan ole
dromeha. Ale ma džan dži pašes paš e archa, aven latar dureder, vaj jekh kilometros!“
5 Paľis o Jozua phenďa le manušenge: „Pošvecinen tumen, bo tajsa o RAJ kerela
maškar tumende bare zazraki.“
6 O Jozua phenďa le rašajenge: „Hazden e archa la zmluvakri a džan laha anglo
manuša.“ Avke hazdle e archa a džanas anglal lende.
7 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Adadživesestar tut chudava te hazdel upre anglal
savore Izraeliti, hoj te dikhen, hoj som tuha, avke sar somas the le Mojžišoha.
8 Phen le rašajenge, save ľidžan e archa la zmluvakri: ‚Sar doavena pro agor le
Jordanoskro, džan te ačhel andro paňi.‘ “
9 Paľis o Jozua phenďa le Izraelitenge: „Aven a šunen o lava le RAJESKRE, tumare
Devleskre.
10 Pal ada prindžarena, hoj hino maškar tumende o džido Del, savo čačes
tradela anglal tumende le Kanaančanen, le Chetitanen, le Chivijen, le Perizejen, le
Girgašejen, le Amorejčanen the le Jebusejen.
11 Dikhen, o rašaja predžan anglal tumende prekal o Jordan le RAJESKRA zmluvakra
archaha, savo hino Del caľa phuvakro.
12 Akana tumenge kiden avri dešuduje (12) muršen, andral dojekh izraeliko
kmeňos po jekhes.
13 Soča o rašaja thovena peskre pindre andro Jordan le RAJESKRA zmluvakra
archaha, oda paňi zaačhela a o paňi, so avel upral, ačhela sar muros pre jekh than.“
14 O manuša pes mukle te džal het peskre taboristar, hoj te predžan o Jordan a o
rašaja ľidžanas e archa la zmluvakri angle lende.
15 O paňi andro Jordan sas ajso baro, hoj prečhorelas o brehi, bo sas časos, sar pes
skidel upre o uľipen. Ale sar o rašaja, save ľidžanas e archa zmluvakri, doavle paš o
paňi a sar thode peskre pindre pro agor andro Jordan,
16 o paňi zaačhiľa. O paňi, so avelas upral, ačhiľa sar muros pre jekh than igen dur
lendar, paš o gavoro Adam, so hino paš o Caretan. O paňi imar na džalas tele andro
moros Araba, so hin o Londo moros*, a o manuša predžanas prekal o Jordan pašes
paš o Jericho.
17 O rašaja, save ľidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri, ačhenas le pindrenca pre
šuki phuv maškar o Jordan, medik savore manuša na pregele. Avke savore Izraeliti
pregele prekal e šuki phuv.

4

O dešuduj bara pro leperiben

* **3:16** Oda hin o Mulo moros.

1 Sar savore manuša pregele prekal o Jordan, o RAJ phenďa le Jozuaske:
2 „Kiden tumenge avri dešuduje (12) muršen, andral dojekh kmeňos po jekhes.
3 Phen lenge, hoj peske te len dešuduj bara odarik, kaj ačhenas o rašaja le pindrenca maškar o Jordan. Preľidžan len a thoven len tele pre oda than, kaj presovena adi rat.“
4 Akor o Jozua ke peste vičinďa ole dešuduje muršen le Izraelitendar, saven ačhaďa andral dojekh kmeňos po jekhes,
5 a phenďa lenge: „Džan angle archa le RAJESKRI, tumare Devleskri, dži maškaral andro Jordan. Sako tumendar mi lel jekh bar pro valos vaš dojekh izraeliko kmeňos.
6 Kala bara tumenge ena pro leperiben. Te tumendar jekhvar tumare čhave phučena, so hin prekal tumende kala bara,
7 odphenen lenge, hoj sar preľidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri prekal o Jordan, o paňi angle late zaačhiľa. O Izraeliti peske leperena pro furt kale barenca, hoj o paňi andro Jordan sas zaačhado.“
8 O Izraeliti kerde avke, sar lenge o Jozua phenďa: gele dži maškaral andro Jordan a ile odarik dešuduj bara, jekh bar vaš dojekh izraeliko kmeňos, avke sar phenďa o RAJ le Jozuaske. Ola bara ande andro taboris a ode len thode tele.
9 O Jozua diňa te ačhavel dešuduj aver bara maškar o Jordan pre oda than, kaj ačhenas le pindrenca o rašaja, save ľidžanas e archa la zmluvakri. O bara hine ode dži adadžives.
10 O rašaja la archaha ačhenas maškar o Jordan, medik na sas dokerdo savoro, so o RAJ phenďa prekal o Jozua le manušenge. Kada prikazis imar sigeder phenďa o Mojžiš le Jozuaske. O manuša siďarenas te predžal pre aver sera.
11 Sar pregele savore, pregele the o rašaja le RAJESKRA archaha a gele anglo manuša.
12 O kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše sas pripravimen pro mariben a pregele anglo Izrael, avke sar lenge oda phenďa o Mojžiš.
13 Ajse 40 000 murša pripravimen pro mariben, džanas anglo RAJ pro maľi paš o Jericho.
14 Oda džives o RAJ hazdňa upre le Jozuas anglal calo Izrael. Pal calo leskro dživipen leske presikavenas ajsi bari pačiv sar the le Mojžišoske.
15 Paľis o RAJ phenďa le Jozuaske:
16 „Phen le rašajenge, save ľidžan e archa la zmluvakri, hoj te aven avri andral o paňi Jordan.“
17 Akor o Jozua phenďa le rašajenge: „Aven avri andral o Jordan!“
18 Sar o rašaja, save ľidžanas e archa, avle avri andral o Jordan a uštarde le pindrenca pre šuki phuv, o paňi avľa pale pre peskro than. Sas pale ajso baro, hoj prečhorelas o brehi.
19 Pro dešto džives andro ešebno čhon pregele o manuša o Jordan a kerde peske taboris paš o Gilgal vichodňe le Jerichostar.
20 Ode o Jozua ačhaďa ola dešuduj bara, so ile andral o Jordan.
21 A phenďa le Izraelitenge: „Te tumendar jekhvar tumare čhave phučena, so hin prekal tumende kala bara,
22 odphenen lenge, hoj kadarik pregeľa o Izrael prekal o Jordan pal e šuki phuv.
23 Bo o RAJ, tumaro Del, anglal tumende šučarďa avri o Jordan, medik na pregeľan, avke sar o RAJ tumaro Del kerďa le Lole moroha*, so anglal amende šučarďa avri, medik na pregeľam.
24 Oda kerďa vašoda, hoj te džanen savore manuša pal caľi phuv, savi bari hiňi le RAJESKRI zor, a hoj lestar te daran pro furt.“

---

* **4:23** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

5

O Jozua obrezinel le Izraeliten

1 Sar šunde savore amorejika kraľa, save bešenas pro zapados pal o Jordan, the
savore kanaaňika kraľa, save bešenas paš o moros, hoj o RAJ šučarďa avri o paňa le
Jordanoskre, hoj o Izraeliti te predžan, predaranďile lendar a našade e odvaha.
2 Akor phenďa o RAJ le Jozuaske: „Ker tuke barune čhura a pale obrezin le
Izraeliten.“
3 Avke o Jozua kerďa barune čhura a obrezinďa le Izraeliten paš o brehos Aralot.
4 Obrezinďa len vašoda, bo savore maribnaskre murša, save avle avri andral o
Egipt, mule avri pre pušťa pal o drom andral o Egipt.
5 Savore murša, save avle avri, sas obrezimen, ale ole muršendar, save uľile pal o
drom pre pušťa, mek na sas ňiko obrezimen.
6 Bo o Izraeliti phirenas pal e pušťa saranda (40) berš, medik na mule savore
maribnaskre murša, save avle avri andral o Egipt, bo na šunenas le RAJES. O RAJ
lenge andre vera phenďa, hoj na dikhena e phuv, andre savi čuľal o thud the o medos,
pal savi diňa lav lengre phure daden, hoj lenge la dela.
7 O RAJ diňa, hoj lengre čhave te baron avri pre lengro than, a o Jozua ole čhaven
obrezinďa, bo na sas obrezimen le dromeha.
8 Sar imar sas savore murša obrezimen, ačhile andro taboris, medik na sasťile avri.
9 Paľis o RAJ phenďa le Jozuaske: „Adadžives pal tumende iľom tele e ladž le
Egiptoskri.“ Vašoda pes dži adadžives kada than vičinel Gilgal*.

O inepos Patraďi paš o Gilgal

10 Sar o Izraeliti taborinenas paš o Gilgal pro maľi paš o Jericho, oslavinenas e
Patraďi rači pro dešuštarto (14.) džives andre oda čhon.
11 Pre aver džives pal e Patraďi imar chanas le uľipnastar andral o Kanaan: o mare
bi o kvasos the o peko zrnos.
12 E manna preačhiľa andre oda džives, sar chale le uľipnastar andral odi phuv.
Le Izraeliten imar na sas manna, ale andre oda berš chanas le uľipnastar andral o
Kanaan.

O viďeňje le Jozuaskro

13 Sar sas o Jozua pašes paš o Jericho, jekhvareste dikhľa anglal peste te ačhel
muršes la šabľaha andro vast. O Jozua geľa paš leste a phučľa: „Sal jekh amendar,
abo sal amaro ňeprijaťeľis?“
14 „Na,“ ov odphenďa. „Me som o nekbareder veľiťeľis le RAJESKRA armadakro a
akana avľom.“
Akor o Jozua banďiľa le mujeha dži pre phuv a phenďa: „So kames te phenel tire
služobňikoske, rajeja miro?“
15 O veľiťeľis le RAJESKRA armadakro leske phenďa: „Čhiv tele o sandalki, bo o
than, pre savo ačhes, hino sveto.“ Avke o Jozua oda kerďa.

6

O Izraeliti domaren o Jericho

1 Akor o manuša andral o Jericho phandle anglo Izraeliti o foroskre brani. Ňiko na
džalas avri aňi andre.
2 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Dikh, diňom tuke andro vasta o Jericho the leskre
kraľis le slugaďenca.
3 Obdža o foros dookola savore tire slugaďenca sako džives jekhvar a ker avke šov
džives.

---

* **5:9** Oda hin: te lel tele e ladž.

4 O efta rašaja mi ľidžan angle archa o efta trubi le bakrane rohendar. Pro eftato
džives obdžan o foros eftavar a o rašaja furt mi trubinen.
5 Sar šunena, hoj zaľikeren jekhvar o hangos andral o trubi, akor savore manuša
zorales mi viskinen. Akor perena o foroskre muri a o manuša džana rovnones andro
foros."
6 Avke o Jozua, le Nunoskro čhavo, vičinďa le rašajen a phenďa: „Hazden e archa
la zmluvakri a efta rašaja le efta trubenca mi džan angle archa le RAJESKRI."
7 Le manušenge phenďa: „Džan! Obdžan calo foros a o slugaďa pripravimen pro
mariben mi džan angle RAJESKRI archa."
8-9 Kerde avke, sar o Jozua phenďa: ešeb džanas o slugaďa a pal lende džanas ola
efta rašaja, so trubinenas pro trubi. Pal lende džanas aver rašaja, save ľidžanas le
RAJESKRI archa a pal lende mek aver slugaďa.
10 Ale o Jozua phenďa le manušenge: „Ma viskinen, ma vakeren zorales a ma
phenen aňi jekh lav dži andre oda džives, medik tumenge na phenava, hoj te viskinen.
Paľis viskinen!"
11 Avke prikazinďa, hoj le RAJESKRA archaha te obdžan o foros. Sar les obgele
jekhvar, avle andro taboris a ode ačhile te presovel.
12 Sig tosara o Jozua ušťiľa a o rašaja hazdle le RAJESKRI archa.
13 O efta rašaja ľidžanas efta trubi angle RAJESKRI archa a le dromeha furt
trubinenas. O slugaďa džanas anglal the pal e RAJESKRI archa.
14 Kavke the pro dujto džives obgele o foros jekhvar a paľis pes visarde andro
taboris. Avke oda kerenas šov dživesa.
15 Pro eftato džives, sar vidňisaľolas, ušťile a obgele o foros avke sar angloda. Ale
andre oda džives les obgele eftavar.
16 Sar les imar obgele eftavar, o rašaja chudle te trubinel a o Jozua phenďa le
manušenge: „Viskinen, bo o RAJ tumenge diňa kada foros!
17 O foros the savoro, so hin andre, hin dino le RAJESKE sar obeta, hoj te el zňičimen.
Ča e lubňi e Rachab the savore, ko hine laha andro kher, ačhena te dživel, bo garuďa
amare špijonen, saven bičhaďam.
18 Chraňinen tumen, hoj te na len ňič olestar, so mušinel te el zňičimen, bo oda hin
dino ča prekal o RAJ. Te lena vareso, o izraeliko taboris mušinela te el zňičimen a
perela andre bibach.
19 Savoro rup, somnakaj, o veci le brondzostar the le trastestar hine dine ča prekal
o RAJ. Thovena oda andre le RAJESKRI pokladňica."
20 O rašaja trubinenas. Soča o manuša šunde o trubi, chudle te viskinel bara vikaha
a o foroskre muri pele. Avke o manuša džanas rovnones upre andre oda foros a kavke
les zaile.
21 Oddine calo foros le RAJESKE aleha, hoj le šabľenca murdarde dojekhes andro
foros: le muršen, le džuvľen, le phuren, le ternen, le gurumňen, le bakren the le
somaren.
22 O Jozua phenďa le duje muršenge, save predikhle e phuv: „Džan andro kher ke
lubňi Rachab a len la avri odarik savorenca, save hine ode, avke sar lake la veraha
diňan lav."
23 Avke o špijona gele a ile avri la Rachab, lakre dades la daha, le phralen the
savoren, save sas laha. Thode caľa lakra famelija te dživel avri paš o izraeliko taboris.
24 Labarde avri o foros savoreha, so ode sas. Ča o rup, o somnakaj the o veci le
brondzostar the le trastestar thode andre le RAJESKRI pokladňica.
25 O Jozua mukľa te dživel la lubňa Rachab, lakra famelija the savoro, so la sas. Bo
garuďa le špijonen, saven o Jozua bičhaďa te predikhel o Jericho. On dživen maškar
o Izraeliti dži adadžives.
26 Andre oda časos o Jozua phandľa le manušen kala veraha:

„Prekošlo mi el anglo RAJ oda,
ko chudela pale te ačhavel kada foros Jericho!
O zaklados thovela vaš o dživipen
peskre ešebne čhaskro
a o brani ačhavela vaš o dživipen
peskre nekternedere čhaskro.“
27 O RAJ sas le Jozuaha a o hiros pal leste pes rozľigenďa pal cаľi phuv.

7

O binos le Achanoskro

1 Le Izraelitenge sas phendo, hoj savoro andro Jericho sas oddino le RAJESKE sar obeta, hoj te el zňičimen. Ale o Izraeliti na doľikerde oda, bo jekh murš, o Achan, peske iľa vareso olestar, a vašoda sas o RAJ igen choľamen pro Izraeliti. O Achan sas o čhavo le Karmioskro, savo sas o čhavo le Zabdiskro a ov sas o čhavo le Zerachoskro andral o kmeňos Juda.
2 Paľis o Jozua bičhaďa muršen andral o Jericho andro foros Aj, so hino paš o Bet-Aven pro vichodos le Betelostar. Phenďa lenge: „Džan te predikhel odi phuv.“ Avke o murša gele te predikhel o foros Aj.
3 Sar avle pale ko Jozua, phende leske: „Na mušinen ode te džal savore murša, ela dos, te džana ča vaj duj ezera (2 000) abo trin ezera (3 000) a on domarena o Aj. Soske te trapinel savore muršen, te ode nane ajci manuša?“
4 Avke gele ajse trin ezera (3 000) Izraeliti pro mariben, ale on denašle ole muršendar andral o Aj.
5 O murša andral o Aj pal lende denašenas la foroskra branatar tele le brehoha dži ko thana, kaj phagerenas o bara. Le dromeha murdarde lendar vaj tranda the šov (36) muršen. Avke o Izraeliti predaranďile a našade e odvaha.
6 Akor o Jozua andre žaľa pre peste čhingerďa o plašťos a banďiľa le mujeha dži pre phuv angle archa le RAJESKRI. Ode pašľolas jekhetane le izraelike vodcenca, medik na zaračiľa, a čhivkerenas peske o prachos pro šero.
7 O Jozua phenďa: „Ó, Nekbareder RAJEJA, soske preľigenďal kale narodos prekal o Jordan? Ča vašoda, hoj amen te des andro vasta le Amorejčanenge, hoj amen te murdaren? Feder uľahas amenge te ačhiľamas pal o Jordan!
8 Mangav tut, RAJEJA, so šaj phenav pre ada akana, te o Izraeliti denašle peskre ňeprijaťeľendar?
9 Sar pes oda došunena o Kanaančana the okla manuša, so kade bešen, avena pre amende pal dojekh sera a murdarena amen avri. Akana, so kereha, hoj te na džal pal tu o nalačho hiros?“
10 Ale o RAJ phenďa le Jozuaske: „Ušťi! Soske pašľos pre phuv le mujeha?
11 O Izraeliti kerde binos anglal ma a na doľikerde miri zmluva, savi lenge prikazinďom, hoj te doľikeren! Čorde varesave veci, so sas oddine prekal ma, a garude len maškar peskre veci.
12 Vašoda o Izraeliti našťi obačhen anglal peskre ňeprijaťeľa a mušinen te denašel lendar, bo ačhiľa lendar oda, so mušinel te el zňičimen. Imar tumenca na avava, te oda na zňičinena.
13 Dža, phen le manušenge, hoj pes te pošvecinen pre tajsaskro džives. Phen lenge, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel kada: ‚Izraelona, iľal le vecendar, so majinde te el zňičimen! Na obačheha anglal tire ňeprijaťeľa, medik tumendar na odčhivena oda, so majinďa te el zňičimen.
14 Vašoda tajsa tosara anglal ma avena jekh kmeňos pal aver. Oda kmeňos, so o RAJ avri kidela, avela anglal ma jekh fajta pal aver. Ola fajta, so o RAJ avri kidela, avela

anglal ma jekh famelija pal aver a ola famelija, so o RAJ avri kidela, avela anglal ma jekh murš pal aver.
15 Oda manuš, pre kaste pes sikavela, hoj leste hin oda, so majinďa te el zňičimen, ela labardo savoreha, so les hin. Bo na doľikerďa le RAJESKRI zmluva a kerďa le Izraeloske bari ladž.‘ “
16 Sig tosara o Jozua ušťiľa a phenďa le Izraelitenge, hoj te aven jekh kmeňos pal aver, a o losos sikaďa pro kmeňos Juda.
17 Paľis phenďa le kmeňoske Juda, hoj te aven avri, a o losos sikaďa pre fajta le Zerachoskri. Avke phenďa, hoj te aven o murša andral e fajta le Zerachoskri, a o losos sikaďa pro Zabdi.
18 Sar phenďa, hoj te aven o murša andral leskri famelija, o losos sikaďa pro Achan. Ov sas le Karmioskro čhavo, leskro dad o Zabdi a leskro dad o Zerach andral o kmeňos Juda.
19 O Jozua phenďa le Achanoske: „Čhavo miro, phen mange avri o čačipen anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro, a pridžan tut, so kerďal. Ma garuv ňič anglal ma!“
20 O Achan odphenďa: „Čačipen hin, kerďom binos anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro, a kada hin oda, so kerďom:
21 Dikhľom maškar o veci andro Jericho šukar šinariko plašťos, ajse duj kili rup, the jekh somnakuňi cehla phari vaj jepaš kilos. Avke len igen kamavas, hoj mange len iľom. Garuďom len andre miro stanos tel e phuv a o rup hino dži telal.“
22 Paľis o Jozua bičhaďa varesave muršen, hoj te siďaren andro stanos. Čačes ola veci sas garude andre leskro stanos tel e phuv a o rup sas dži telal.
23 Avke oda ile andral o stanos, ande le Jozuaske the le Izraelitenge a thode oda anglo RAJ.
24 Androda o Jozua a savore Izraeliti chudle le Achan, le Zerachoskre čhas, the o rup, o plašťos, e somnakuňi cehla the leskre čhaven, čhajen, gurumňen, somaren, bakren, leskro stanos the savoro, so les sas, a ľigende len andre dolina Achor.
25 O Jozua phenďa: „Soske amen anďal andre kada pharipen? Akana o RAJ tut anela andro pharipen!“ Avke savore Izraeliti čhivkerenas andre lende le barenca, medik na mule, a paľis len labarde savore vecenca.
26 Thode upral lende bari kopa bara, so hin ode dži adadžives. Avke preačhiľa le RAJESKRI bari choľi. Vašoda pes odi dolina furt vičinel Achor*.

8

O Izraeliti zalen o foros Aj

1 Avke o RAJ phenďa le Jozuaske: „Ma dara tut aňi ma izdra! Le tuha savore slugaďen a dža andro foros Aj. Dikh, dav tuke andro vasta le kraľis andral o Aj, leskre manušen, leskro foros the leskri phuv.
2 Ker le Ajoha the leskre kraľiha avke, sar kerďal le Jerichoha the leskre kraľiha, ale akana tumenge šaj len lengre vzacna veci the o stadi. Pripravin varesave muršen, hoj te džan pro foros palunestar.“
3 Avke o Jozua džalas savore peskre slugaďenca te zalel o foros Aj. Kidňa peske avri 30 000 zorale slugaďen a bičhaďa len het rači
4 kale prikaziha: „Džan, garuven tumen pal o foros, ale ma aven igen dur lestar. Aven savore pripravimen!
5 Ale me the savore murša, so hine manca, džaha pašes paš o foros, a sar avena pre amende, denašaha lendar avke sar ešebnovar.

* **7:26** Oda hin: o pharipen.

6 On avena avri pal amende, bo peske gondoľinena, hoj amen lendar denašas avke
sar ešebnovar. Kavke len dochudaha avri le forostar.
7 A tumen akor džan palunestar pro foros a zalen les. O RAJ, tumaro Del, tumenge
les dela andro vasta.
8 Sar zalena o foros, podlabaren les pal le RAJESKRO lav. Kada tumenge prikazinav."
9 Kavke len o Jozua bičhaďa a garuvenas pes pro zapados le Ajostar, maškar o Betel
the Aj. O Jozua odi rat ačhiľa te presovel maškar o manuša.
10 O Jozua sig tosara ušťiľa, skidňa upre le slugaďen a džalas le vodcenca anglal
lende andro foros Aj.
11 Savore slugaďa, so sas leha, džanas dži paš o foros, medik paš leste na doavle.
Kerde peske taboris pro severos lestar avke, hoj maškar lende the maškar o foros Aj
sas dolina.
12 Ale mek angloda iľa vaj pandž ezera (5 000) muršen a phenďa lenge, hoj pes te
garuven pro zapados le forostar maškar o Aj the maškar o Betel.
13 Avke ačhade buteder muršen andro taboris pro severos le forostar a varesave
muršen garude pro zapados. Odi rat o Jozua geľa tele andre dolina.
14 Sar len dikhľa o kraľis andral o Aj, siďarelas sig tosara savore peskre muršenca
avri andral o foros, hoj pes te maren le Izraelitenca pre oda than, khatar pes džal ke
Jordaňiko dolina. Ale ov na džanelas, hoj pre leste hine pripravimen aver garude
murša pal o foros.
15 O Jozua the calo Izrael kerenas pestar, hoj prehrajinde a denašenas lendar pre
pušťa.
16 O murša andral o Aj vičinde savoren, save ačhile andro foros, hoj te džan the on
pal lende. Denašenas pal o Jozua a avke len dochudle avri andral o foros.
17 Savore manuša andral o Aj the andral o Betel džanas pal o Izraeliti a o foros
mukle phundrado.
18 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Hazde pro foros Aj e kopija, so tute hiňi andro vast,
bo andre tire vasta les dava." O Jozua hazdňa peskri kopija pro foros.
19 Sar hazdňa o vast, o murša, so sas garude, ušťile a denašle andro foros. Zaile les
a takoj les podlabarde.
20 Sar pes o murša andral o Aj visarde palal, dikhle, hoj o thuv džal andral o foros
upre andro ňebos. Na sas len imar ňikhaj kaj te denašel, bo o Izraeliti, so denašenas
pre pušťa, pes visarde pale pre lende.
21 Bo sar o Jozua the calo Izrael dikhle, hoj lengre murša zaile o foros a hoj odarik
džal o thuv, visarde pes a chudle te marel le muršen andral o Aj.
22 A the ola Izraeliti, so zaile o Aj, avle avri andral o foros pre lende a kavke pes
dochudle o murša andral o Aj maškar o Izraeliti. Marenas len pal o duj seri avke, hoj
lendar na ačhiľa ňiko, ko denašľahas abo pes zachraňinďahas.
23 Ale le kraľis andral o Aj chudle džidones a ande les ko Jozua.
24 O Izraeliti murdarde savore manušen andral o foros Aj, pal save denašenas pre
maľa te pre pušťa. A sar imar sas sako lendar murdardo la šabľaha, akor pes savore
Izraeliti visarde pale andro foros Aj a murdarde savoren, ko ode sas.
25 Oda džives murdarde 12 000 muršen the džuvľen – savoren, ko dživenas andro
Aj.
26 Le Jozuaste sas o vast la kopijaha nacirdlo, medik savoren andral o foros Aj na
murdarde avri.
27 O Izraeliti peske ile ča o vzacna veci the o stadi andral o foros, avke sar le Jozuaske
phenďa o RAJ.
28 Avke o Jozua labarďa o Aj a kerďa lestar zburaňiskos pro furt dži adadžives.
29 Le kraľis andral oda foros Aj diňa te figinel a mukľa les ode pro stromos, medik
o kham na zapeľa. Ke račate o Jozua phenďa le muršenge, hoj te len leskro mulo

ťelos tele pal o stromos. Paľis les čhide paš e brana le foroskri a thode upral leste bari kopa bara, so hin ode dži adadžives.

O Jozua pregenel o zakonos le Mojžišoskro

30 Akor o Jozua ačhaďa le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske, oltaris pro verchos Ebal.
31 Oda oltaris sas le barendar, so na sas prikerde, savendar pes o trast na chudňa, avke sar phenďa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO. Ov oda pisinďa le Izraelitenge andro zvitkos le zakonoskro. Obetinde ode le RAJESKE labarde the smiromoskre obeti.
32 Ode angle savore Izraeliti pisinďa pre ola bara o zakonos, so diňa o Mojžiš.
33 Calo Izrael, leskre vodci, uradňika the sudci ačhenas pal soduj seri pašal e archa anglo rašaja, save sas Leviti a ľidžanas le RAJESKRA zmluvakri archa. Ačhenas ode the o cudzinci, save maškar lende bešenas. Jepaš le manušendar ačhenas anglo verchos Gerizim a jepaš anglo verchos Ebal, sar angloda phenďa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, hoj te keren, sar požehňinena le Izraeliten.
34 Paľis pregenďa savore lava le zakonoskre, o požehnaňje the o prekošiben, avke sar hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro.
35 O Jozua pregenďa dojekh lav, so o Mojžiš prikazinďa, angle savore Izraeliti, anglo džuvľa, anglo čhavore the anglo cudzinci, so džanas lenca.

9

O Gibeončana thoven avri le Izraelitenca

1 Sar pes oda došunde savore kraľa, save bešenas pro zapados le Jordanostar pro verchengre the brehengre phuva a teleder paš o Stredozemno moros dži ko verchi Libanon – o Chetitana, o Amorejčana, o Kanaančana, o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja –
2 zgele pes jekhetane pro mariben pro Jozua the pro Izraeliti.
3 Ale sar o manuša andral o Gibeon šunde, so kerďa o Jozua andro Jericho the andro Aj,
4 phende peske, hoj leha thovena avri. Varesave murša thode pro somara purane gone le chabeneha a ile cipune gone pre mol, so sas purane, čhingerde the zaside.
5 Urde peske purane zaside sandalki the purane gada a ile peha the šuko trušaco maro.
6 Kavke džanas ko Jozua andro taboris paš o Gilgal te phenel le Izraelitenge the leske: „Avľam andral e phuv, so hiňi dur adarik. Phanden amenca e zmluva.“
7 O Izraeliti phende le Gibeončanenge*: „A so te bešen kade pašes paš amende? Sar tumenca šaj phandas e zmluva?“
8 „Sam tire služobňika,“ odphende le Jozuaske.
O Jozua lendar phučľa: „Ko san a khatar san?“
9 Odphende leske: „Amen avľam andral e phuv, so hiňi igen dur, bo šunďam pal o RAJ, tumaro Del. Šunďam pal savoreste, so kerďa andro Egipt
10 a mek the pal oda, so kerďa ole duje amorejike kraľenge pal o Jordan: le chešboňike kraľiske le Sichonoske the le bašaňike kraľiske le Ogoske, savo bešelas andro foros Aštarot.
11 Vašoda amenge amare vodci the savore manuša andral amari phuv phende: ‚Len tumenge chaben pro drom, džan arakhen tumen lenca a phenen lenge: „Amen sam tumare služobňika, phanden amenca akana zmluva.“ ‘
12 Kada hin amaro maro, so peske iľam kheral mek tato, sar avľam ke tumende. A akana dikhen! Šučiľa avri a ačhiľa trušaco.

* **9:7** O Gibeončana sas Chivija.

13 Kala hine amare cipune gone pre mol. Sar peske len pherdžarďam, sas neve.
Dikhen, akana hine čhingerde. Amare gada the o sandalki hine zňičimen le bare
dromestar.“
14 O izraelika murša ile lengre chabenestar, ale le RAJESTAR pes pal ada na phučle.
15 O Jozua lenca phandľa e zmluva andro smirom a dovakerďa pes, hoj len mukela
te dživel. O vodci le Izraeloskre pre oda priačhile la veraha.
16 Ale pal o trin džives, sar peha phandle e zmluva, došunde pes, hoj ola manuša
bešen pašes paš lende.
17 Avke pes o Izraeliti mukle te džal pro drom a pro trito džives doavle andre lengre
fori: O Gibeon, e Kefira, o Beerot the o Kirjat-Jearim.
18 Ale o Izraeliti len na murdarde, bo o vodci ile vera pro RAJ, pro Del le Izraeloskro.
Savore Izraeliti namištes vakerenas pro vodci,
19 ale on odphende: „Iľam vera pro RAJ, pro Del le Izraeloskro. Vašoda akana našťi
lenca ňič keras.
20 Mušinas len te mukel te dživel, hoj amen o Del te na marel vaš e vera, savi len
diňam.“
21 Paľis lenge mek phende: „Mukas len te dživel! Mi ačhen lendar ola, ko čhingeren
o kašta, the ola, ko hordinen savorenge o paňi.“ Kavke o vodci doľikerde o lav, so
dine le Gibeončanen.
22 Paľis o Jozua len vičinďa a phenďa lenge: „Soske amenca thoďan avri? Phenďan
amenge, hoj san igen dural, ale bešen pašes paš amende!
23 Vašoda san akana prekošle a ačhena otroka pro furt! Čhingerena o kašta a
hordinena o paňa prekal o kher mire Devleskro!“
24 On phende le Jozuaske: „Tire služobňika pes igen daranas pal o dživipen. Phende
amenge, hoj o RAJ, tiro Del, phenďa peskre služobňikoske le Mojžišoske, hoj tumenge
te del cal'i phuv a te murdarel savore manušen odarik anglal tumende. Vašoda avke
kerďam.
25 Akana sam andre tire vasta. Ker amenca oda, so gondoľines, hoj hino lačho the
čačipnaskro.“
26 Ov kerďa lenca oda, hoj len iľa avri andral o vasta le Izraelitengre a na murdarde
len.
27 A oda džives lendar o Jozua kerďa peskre sluhen, save mušinenas te čhingerel o
kašta a te hordinel o paňi prekal savore Izraeliti the prekal le RAJESKRO oltaris pre
oda than, so peske kidela avri o RAJ. A kada hin oda, so keren dži adadžives.

10

O Jozua zviťazinel upral o pandž amorejika kraľa

1 O Jeruzalemsko kraľis Adoni-Cedek igen predaranďila, sar šunďa, hoj o Jozua
zaiľa o foros Aj a zňičinďa les the leskre kraľis avke, sar kerďa the le Jerichoha the
leskre kraľiha, a sar šunďa the oda, hoj o manuša andral o Gibeon pes dovakerde,
hoj ačhena andro smirom le Izraelitenca a hoj bešen maškar lende.
2 Ov the leskre manuša pes daranas, bo o Gibeon sas baro foros sar jekh le kraľengre
forendar. O Gibeon sas bareder sar o foros Aj a savore murša odarik pes džanenas
te marel.
3 Vašoda o kraľis Adoni-Cedek vičinďa le kraľen andral aver fori: le Hoham andral
o Hebron, le Piream andral o Jarmut, le Jafijah andral o Lachiš the le Debir andral o
Eglon.
4 Mangelas len: „Aven ke mande a pomožinen mange te domarel o foros Gibeon,
bo pes dovakerde, hoj ačhena andro smirom le Jozuaha the le Izraelitenca.“

5 Avke pes zgele ola pandž amorejika kraľa andral o Jeruzalem, Hebron, Jarmut,
Lachiš the Eglon. Avle savore peskre slugaďenca paš o Gibeon a ode pes rozthode a
gele pro mariben pre leste.
6 Avke o Gibeončana dine te džanel le Jozuaske andro taboris paš o Gilgal: „Ma
omuk tire služobňiken! Sigo av ke amende! Pomožin amenge a zachraňin amen, bo
savore amorejika kraľa, save bešen pre le verchengri phuv, pes pre amende kiden
pro mariben.“
7 O Jozua geľa andral o Gilgal savore slugaďenca the zorale muršenca pro mariben.
8 O RAJ phenďa le Jozuaske: „Ma dara tut lendar, bo diňom tuke len andro vasta.
Ňiko lendar anglal tute na obačhela.“
9 O Jozua džalas caľi rat andral o Gilgal a avľa pre lende akor, sar na užarenas.
10 O RAJ kerďa, hoj o Amorejčana la daratar ačhile sar bi e goďi anglo Izraeliti. Paš
o Gibeon o Izraeliti igen but dženen murdarde a denašenas pal lende le dromeha
upre pro Bet-Choron a murdarenas len dži paš e Azeka the Makeda.
11 Sar denašenas le Izraelitendar tele pal o brehos le dromeha andral o Bet-Choron,
o RAJ diňa, hoj pre lende andral o ňebos te perel bare ľegošna krupi sar bara dži paš
e Azeka avke, hoj ola, ko mule le ľegošne krupendar, sas buter sar ola, kas murdarde
o Izraeliti le šabľenca.
12 Oda džives, sar o RAJ diňa le Izraelitenge te zviťazinel upral o Amorejčana, o
Jozua pes modľinďa ko RAJ a anglal calo Izrael phenďa:
„Khameja, zaačhav tut upral o Gibeon
a tu, čhonoreja, upral e dolina Ajalon!“
13 Avke o kham the o čhonoro zaačhile, medik o manuša na zviťazinde upral peskre
ňeprijaťeľa. Oda hin pisimen andro zvitkos le Jašariskro.
O kham zaačhiľa maškar o ňebos a calo džives na zageľa.
14 Ajso džives na sas aňi angloda aňi paloda, hoj o RAJ kavke te šunel avri le
manušes. O RAJ pes čačes marelas vaš o Izrael.
15 Paľis o Jozua geľa pale andro taboris Gilgal a calo Izrael leha.
16 Ola pandž kraľa denašle a garude pes andre jaskiňa paš e Makeda.
17 Avke le Jozuaske avle te phenel: „Arakhle pes ola pandž kraľa. Garuven pes
andre jaskiňa paš e Makeda.“
18 O Jozua phenďa: „Začhiven e chev andre jaskiňa bare barenca a ačhaven paš
late le muršen, hoj te stražinen.
19 Ale tumen ma zaačhen. Džan pre tumare ňeprijaťeľa palunestar a ma domuken
lenge te džal pale andre peskre fori, bo o RAJ tumaro Del, tumenge len diňa andro
vasta.“
20 O Jozua the o Izraeliti preačhile o mariben peskre ňeprijaťeľenca a murdarde maj
savoredženen avri. Ale varesave predžiďile, denašle a dochudle pes andre peskre
ohradzimen fori.
21 Savore manuša le Jozuaskre doavle pale mištes andro taboris ko Jozua paš e
Makeda. Ňiko peske imar na opovažinďa te phenel aňi lav pro Izraeliti.
22 Avke o Jozua phenďa: „Phundraven e chev andre jaskiňa a anen ke mande ole
pandže kraľen.“
23 Kerde oda a ande ke leste andral e jaskiňa ole kraľen andral o Jeruzalem, Hebron,
Jarmut, Lachiš the Eglon.
24 Sar ole kraľen ande ke leste, o Jozua vičinďa savore Izraeliten a le veľiťeľenge,
save avle leha, phenďa: „Aven a uštaren le pindrenca pro meňa kale kraľenge!“ On
avle a uštarde lenge pro meňa.

25 Paľis lenge o Jozua phenďa: „Ma daran tumen aňi ma izdran! Aven zorale a
odvažna, bo kada kerela o RAJ savore tumare ňeprijaťeľenca, pre save džana pro
mariben.“
26 Paľis o Jozua len diňa te murdarel a te figinel pro pandž stromi. Ode sas figimen,
medik na zaračiľa.
27 Sar zaračolas, diňa len o Jozua te lel tele a te čhivel andre jaskiňa, andre savi
pes imar angloda garuvenas. Paľis zakerde e chev andre jaskiňa le bare barenca, so
hine ode dži adadžives.

O Jozua zalel buter phuva

28 O Jozua mek oda džives zaiľa o foros Makeda a le manušen odarik murdarďa
la šabľaha. Ňikas na mukľa te dživel. Le kraľiha andral e Makeda kerďa avke, sar
angloda le kraľiha andral o Jericho.
29 Paľis o Jozua savore Izraelitenca geľa andral e Makeda andro foros Libna a mukľa
pes pre leste pro mariben.
30 The kada foros le kraľiha diňa o RAJ le Izraelitenge andro vasta. Marenas len le
šabľenca a murdarde savore manušen odarik – ňikaske na dine te predživel. Lengre
kraľiha kerďa avke sar le kraľiha andral e Jericho.
31 Paľis o Jozua pregeľa cale Izraeloha andral e Libna andro foros Lachiš. Ode pes
rozthode a gele pro mariben pro manuša andral oda foros.
32 O RAJ diňa o foros Lachiš le Izraelitenge a pro dujto džives les zaile. Murdarde
savoren le šabľenca, avke sar oda kerde andre Libna.
33 Akor o kraľis Horam avľa pro mariben andral o foros Gezer te pomožinel le
kraľiske andro Lachiš, ale o Jozua zviťazinďa upral leste the upral leskre manuša
avke, hoj ňiko lendar na predžiďiľa.
34 Paľis o Jozua pregeľa andral o Lachiš savore Izraelitenca andro foros Eglon a ode
pes rozthode a gele pre leste pro mariben.
35 Mek oda džives les zaiľa. Murdarde le šabľenca savoren, save sas andro foros,
avke sar oda kerde le foroha Lachiš.
36 Paľis o Jozua savore Izraelitenca gele andral o Eglon ko foros Hebron pro
mariben.
37 Zaile les a murdarde savoren le kraľiha a mek the savoren andro gava, so sas
pašal oda foros. Na mukle ňikas te dživel. Avke sar oda kerde andro Eglon, ola gava
zňičinde a na mukle ňikas te dživel.
38 Paľis pes o Jozua visarďa le Izraelitenca ko foros Debir pro mariben.
39 Zaile les the leskre kraľenca a mek savoren andro pašutne gava a murdarde
len. Na mukle ňikas te dživel. Avke sar kerde le forenca Hebron the Libna a lengre
kraľenca, kerde the le foroha Debir a leskre kraľiha.
40 Kavke o Jozua zviťazinďa upral savore kraľa andre caľi phuv: pre le verchengri
phuv the andre e pušťa pro juhos, pre le brehengri phuv the pre vichodno sera le
verchengri – na mukľa ňikas te dživel. Murdarďa savoren, avke sar phenďa o RAJ, o
Del le Izraeloskro.
41 O Jozua len murdarďa le forostar Kadeš-Barnea dži ke Gaza a caľi phuv Gošen
dži ko Gibeon.
42 Savore kraľen lengre phuvenca zaiľa jekhvareste, bo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
pes marelas vaš o Izrael.
43 Paľis pes o Jozua savore Izraelitenca visarďa andro taboris Gilgal.

11

O Jozua zviťazinel upral o kraľis Jabin

1 Sar pes oda došunďa o kraľis Jabin andral o Chacor, diňa te vičinel le kraľis Jobab
andral o Madon, le kraľen andral o Šimron the andral o Achšaf,

2 the le kraľen, save bešenas pro severna verchi a teleder andre dolina Jordan pro
juhos le Galilejske morostar the pre le brehengri phuv Šefela a the pašal o Dor pro
zapados.
3 Diňa te vičinel the le Kanaančanen pal o zapados the pal o vichodos, le
Amorejčanen, le Chetitanen, le Perizejen, le Jebusejen pal le verchengri phuv the
le Chivijen tel o verchos Chermon andre phuv Micpa.
4 O kraľa avle savore peskre armadenca – ajci slugaďa sar e poši paš o brehos le
moroskro. A sas len igen but graja the verdana pro mariben.
5 Kala savore kraľa pes sthode jekhetane a kerde peske taboris paš o paňa Merom,
hoj te džan pro mariben pro Izrael.
6 Akor o RAJ phenďa le Jozuaske: „Ma dara tut lendar, bo tajsa ipen andre kada
časos merena. Me len dava andro vasta le Izraelitengre. Lengre grajenge podčhin o
pindre a o verdana zlabar.“
7 O Jozua peskre slugaďenca siďarelas pre lende pro mariben ko paňa paš o Merom.
8 O RAJ len diňa le Izraelitenge andro vasta, zviťazinde upral lende a džanas pal
lende dži ko baro foros Sidon pro severos the ko Misrefot-Majim a pro vichodos dži
ke dolina Micpa. Domarde len a na mukle ňikas te dživel.
9 O Jozua kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ, le grajenge podčhinďa o pindre a
o verdana zlabarďa.
10 Akor o Jozua avľa pale, zaiľa o foros Chacor a le kraľis odarik murdarďa. (O
kraľis andral o Chacor kraľinelas upral savore kraľišagi, so sas andre odi phuv.)
11 Dojekhes odarik murdarde, na mukle ňikas te dživel a o foros zlabarde.
12 Savore fori kale kraľengre o Jozua zaiľa a lengre kraľen phandľa a murdarďa la
šabľaha. Calkom len zňičinďa, avke sar leske prikazinďa o Mojžiš, o služobňikos le
RAJESKRO.
13 O Izraeliti na zlabarde o fori, so sas ačhade pro kopi, o Jozua zlabarďa ča o
Chacor.
14 O Izraeliti peske lenas savoro, so arakhle andre ola fori, a lenas peske the savore
stadi. Ale le manušen odarik murdarenas la šabľaha, medik na sas lendar murdardo
dojekh, ko dichinel.
15 Avke sar o RAJ prikazinďa peskre služobňikoske, le Mojžišoske, avke o Mojžiš
prikazinďa le Jozuaske a o Jozua oda kerďa. Na mukľa avri ňič olestar, so le
Mojžišoske prikazinďa o RAJ.

O phuva, so zaiľa o Jozua

16 Kavke o Jozua zaiľa caľi kadi phuv: o verchengre phuva the o brehengre phuva
pro severos the pro juhos, caľi pušťa pro juhos, caľi phuv Gošen the e dolina paš o
Jordan:
17 oda le verchostar Chalak upre ko verchos Seir pro juhos dži paš o Baal-Gad, so
hin andre dolina Libanon tel o verchos Chermon pro severos. Savore kraľen odarik
chudňa a diňa te murdarel.
18 O mariben kale savore kraľenca ľikerelas le Jozuaske igen but.
19 Ňisave fori pes na dovakerde le Izraelitenca andro smirom, ča o Chivija andral
o Gibeon. Savore fori o Izraeliti zaile maribnaha.
20 Bo o RAJ kerďa, hoj ola manuša te ačhen zoralejileskre, hoj pes te maren le
Izraelitenca, hoj te aven savore zňičimen a murdarde bijal o jileskeriben, avke sar le
Mojžišoske prikazinďa o RAJ.
21 Akor avľa o Jozua a murdarďa le Anaken pre le brehengre phuva: andral o
Hebron, andral o Debir, andral o Anab the andral o judska the izraelika brehi.
Zňičinďa len the savore lengre fori.

22 Ňiko le Anakendar na ačhiľa andre izraeliko phuv. Ačhile ča andro fori Gaza,
Gat the Ašdod.
23 O Jozua zaiľa odi caľi phuv avke, sar le Mojžišoske prikazinďa o RAJ. O Jozua
diňa kadi phuv le Izraelitenge sar ďeďictvos, dojekhe kmeňoske diňa leskro kotor.
Avke le manušen andre odi phuv sas smirom le maribnastar.

12

O kraľa, saven o Izraeliti domarde

1 O Izraeliti zviťazinde upral o duj kraľa pro vichodos le Jordanostar a zaile lengre
phuva. Ola phuva chudenas le juhostar le paňestar Arnon upre pre vichodno sera le
Jordanoskri dži ko verchos Chermon.
2 Jekh lendar sas o amorejiko kraľis o Sichon, savo bešelas andro foros Chešbon.
Leskri phuv sas le forostar Aroer pro brehos le paňestar Arnon – maškaral ola
dolinatar – dži ko paňi Jabok pro severos, kaj chudelas imar e phuv le Amončanengri,
oda hin jepaš phuv Gilead.
3 Leskri phuv sas le Galilejske morostar paš o Jordan dži ko Bet-Ješimot paš o
verchos Pisga, so hin pro vichodos le Londe morostar.
4 O dujto kraľis sas o Og andral o Bašan, savo ačhiľa posledno savore Refajendar a
bešelas andro fori Aštarot the Edrej.
5 Leskri phuv sas le brehendar paš o Chermon dži ke Salcha – caľi phuv Bašan dži
ke hraňica le Gešurčanenca the le Maachaťanenca. Kraľinelas upral e jepaš phuv
Gilead dži ke phuv le kraľiskri le Sichonoskri, savo sas andral o foros Chešbon.
6 Upral kala duj kraľa zviťazinďa le Izraelitenca o Mojžiš, o služobňikos le
RAJESKRO. O Mojžiš diňa lengre phuva sar ďeďictvos le kmeňenge Ruben the Gad
the le jepaš kmeňoske Menaše.

7 O Jozua the o Izraeliti zviťazinde upral o kraľa pre zapadno sera le Jordanoskri
le Baal-Gadostar pro severos, so hin andre dolina Libanon, dži pro juhos ko verchos
Chalak, so džal upre ko Seir. O Jozua diňa kala phuva le izraelike kmeňenge pro furt
8 savoreha, so upre sas: o verchi, e brehengri phuv Šefela, e Jordaňiko dolina, o
brehi the e pušťa Negev pro juhos. Pre kala thana bešenas o Chetitana, o Amorejčana,
o Kanaančana, o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja.
9 O Izraeliti zviťazinde upral o kraľa andre kala fori: o Jericho, o Aj, so hin paš o
Betel,
10 o Jeruzalem, o Hebron,
11 o Jarmut, o Lachiš,
12 o Eglon, o Gezer,
13 o Debir, o Geder,
14 e Chorma, o Arad,
15 e Libna, o Adulam,
16 e Makeda, o Betel,
17 o Tapuach, o Chefer,
18 o Afek, o Šaron,
19 o Madon, o Chacor,
20 o Šimron-Meron, o Achšaf,
21 o Taanach, o Megido,
22 o Kedeš, o Jokneam andro Karmel,
23 Dor paš o brehos le moroskro, o Gojim andre Galileja
24 the e Tirca. Jekhetane oda sas tranda the jekh (31) kraľa.

13

O phuva, so mek na sas zaile

1 Sar imar sas o Jozua igen phuro, o RAJ leske phenďa: „Tu sal imar phuro a hin
tuke imar but berš, ale ačhile ode but phuva, so o Izraeliti mek na zaile.

2 Ačhile mek o phuva le Filišťincengre the le Gešurčanengre.
3 O phuva, pal save phenen, hoj hine le Kanaančanengre, le paňestar Šichor,
so džal pro vichodos le Egiptostar, dži pro severos paš o Ekron. Ode bešen pandž
filišťiňika kraľa andral e Gaza, andral o Ašdod, andral o Aškalon, andral o Gat the
andral o Ekron. Ačhiľa mek e phuv le Avičanengri
4 pro juhos, e phuv le Kanaančanengri the e phuv Meara, so hiňi le Sidončanengri,
dži ko Afek, so hiňi e phuv le Amorejčanengri.
5 Ačhiľa the e phuv le Gebalčanengri the calo Libanon pro vichodos le Baal-Gadostar
paš o verchos Chermon dži prekal le verchengro drom Lebo-Chamat.

6 Me anglal o Izraeliti tradava avri savore Sidončanen, so bešen maškar o verchi
Libanon dži ko Misrefot-Majim. Tu akana le losoha rozďelin le Izraelitenge o phuva
avke, sar tuke phenďom.
7 Rozďelin kadi phuv le eňa kmeňenge the le jepaš kmeňoske Menaše, hoj te avel
lengri.“

O phuva pro vichodos le Jordanostar

8 O kmeňos Ruben the Gad a jepaš kmeňos Menaše chudle o ďeďictvos, savo lenge
diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, pro vichodos pal o Jordan.

Lengri phuv chudelas
9 le forostar Aroer pro brehos paš e dolina Arnon dureder ko foros, so hino maškar
odi dolina, the ko rovno than le Dibonostar dži ko foros Medeba.
10 On chudle savore fori le amorejike kraľiskre le Sichonoskre, savo kraľinelas
andro Chešbon, dži ke phuv le Amončanengri.
11 Chudle mek o Gilead, e phuv le Gešurčanengri the le Maachaťanengri, savore
verchi paš o Chermon the caľi phuv Bašan dži ke Salcha.
12 E phuv Bašan sas angloda le kraľiskri le Ogoskri, savo bešelas andro Aštarot the
andro Edrej. Ov ačhiľa posledno savore Refajendar, upral save o Mojžiš zviťazinďa a
saven tradňa avri.
13 Ale o Izraeliti na tradle avri le Gešurčanen the le Maachaťanen, vašoda dži
adadžives bešen maškar lende.

14 O Mojžiš na diňa ňisavi phuv le kmeňos Levi sar ďeďictvos, bo o RAJ o Del le
Izraeloskro lenge phenďa: „Na chudena o phuva, ale ča o obeti, so ena labarde pre
miro oltaris.“

15 Kada hin e phuv, so o Mojžiš diňa le kmeňoske Ruben pal leskre fameliji:

16 Pro juhos lengri phuv chudelas le forostar Aroer, so hino pro brehos paš e dolina
Arnon – lengre sas the o foros maškar e dolina the e phuv dži ke Medeba,
17 o foros Chešbon the savore leskre fori, so hine pre odi phuv: o Dibon, o Bamot-
Baal, o Bet-Baal-Meon,
18 e Jahca, o Kedemot, o Mefaat,
19 o Kirjatajim, e Sibma the o Ceret-Šachar pro brehos andre dolina,
20 o Bet-Peor tel o verchos Pisga the o Bet-Ješimot.

21 Chudle mek savore fori pre odi phuv the calo kraľišagos le amorejike kraľiskro
le Sichonoskro, savo kraľinelas andro Chešbon. O Mojžiš zviťazinďa upral leste the
upral o midijaňika vodci, save sas o Evi, o Rekem, o Cur, o Chur the o Reba: Kala
savore sas o vodci le kraľiskre le Sichonoskre.
22 O Izraeliti murdarde the le vrašcos le Balaam, le Beoriskre čhas.
23 Pro zapados e phuv le Rubenčanengri chudelas le brehostar Jordan. Kala fori
the kala gava chudle o fameliji le Rubenčanengre sar ďeďictvos.

24 O Mojžiš diňa the ďeďictvos dojekha famelija andral o Gadoskro kmeňos.

25 Sas lenge dino o foros Jazer, savore fori andro Gilead the jepaš phuv le
Amončanengri dži ko Aroer, so hino pašes paš e Raba,
26 le Chešbonostar ko Ramat-Micpa the Betonim; le forostar Machanajim dži ko
than Lo-Debar.
27 Tele andre dolina Jordan chudle o fori Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukot the Cafon a
the oda, so ačhiľa la phuvatar le Sichonoskra, savo sas kraľis le Chešbonoskro, the e
vichodno sera le Jordanoskri dži paš o Galilejsko moros.
28 Kala fori the gava chudle o fameliji andral o kmeňos Gad sar ďeďictvos.

29 O Mojžiš diňa le famelijen andral o jepaš kmeňos Menaše kala phuva sar
ďeďictvos:

30 Le forostar Machanajim pro severos, cal'i phuv Bašan – o kraľišagos le kraľiskro
Ogoskro. Andro Bašan sas šovardeš (60) gava, so zaiľa o Jair.
31 O čhave le Machiroskre, savo sas o čhavo le Menašeskro, chudle jepaš phuv
Gilead, o fori Aštarot the Edrej, kaj bešelas o kraľis Og.

32 Kala phuva rozďelinďa o Mojžiš andre moabiko phuv pal o Jordan, pro vichodos
le Jerichostar.
33 Le kmeňos Levi o Mojžiš na diňa ňisavo ďeďictvos, bo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
hino lengro ďeďictvos, avke sar len diňa lav.

14

O Jozua rozďelinel o phuva pro zapados le Jordanostar

1 Kala hine o phuva, so o Izraeliti chudle andro Kanaan, avke sar lenge dine andro
ďeďictvos o rašaj Eleazar the o Jozua, o čhavo le Nunoskro, a the o vodci le Izraeloskre
kmeňengre.
2 O ďeďictvos chudle prekal o losos o eňa the jepaš kmeňi, avke sar oda prikazinďa
o RAJ prekal o Mojžiš.
3 O Mojžiš imar diňa duj the jepaš kmeňenge o ďeďictvos pal o Jordan, ale le Leviten
na diňa ňič.
4 Le Jozefoskre čhavendar sas duj kmeňi: o Menaše the o Efrajim. Le Leviten na
diňa andre odi phuv ňisavo ďeďictvos. Chudle ča fori kaj te bešel a the mal'i prekal
o dobitkos the prekal o stadi.
5 O Izraeliti peske rozďelinde e phuv avke, sar o RAJ prikazinďa le Mojžišoske.

O Hebron hin dino le Kaleboske

6 Sar sas o Izraeliti mek andro Gilgal, avle ko Jozua o manuša andral o kmeňos Juda.
O Kaleb, o čhavo le Jefunoskro andral e keniziko famelija, leske phenďa: „Tu džanes
mištes, so pal ma the pal tu phenďa o RAJ le Devleskre manušeske le Mojžišoske
andre Kadeš-Barnea.

7 Sas mange saranda (40) berš, sar man o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO,
bičhaďa andral e Kadeš-Barnea, hoj te predikhav e phuv. Me leske phenďom o
čačipen pal oda, so dikhľom.
8 Mire phrala, so manca džanas, darade avri le manušen. Ale me man ľikeravas le
RAJESTAR, mire Devlestar.
9 Mek oda džives o Mojžiš iľa vera: ‚E phuv, pal savi phirehas, ela tiro the tire
čhavengro ďeďictvos pro furt, bo tut ľikerehas le RAJESTAR, mire Devlestar, cale
jileha.‘
10 Akana, šun! O RAJ man dži akana ľikerelas paš o dživipen, avke sar phenďa.
Pregeľa imar saranda the pandž (45) berš akorestar, sar oda o RAJ phenďa le
Mojžišoske. Oda sas akor, sar mek o Izraeliti phirenas pal e pušťa, a akana mange
imar hin ochtovardeš the pandž (85) berš.
11 Mek the adadžives som ajso zoralo, sar somas akor, sar man bičhaďa o Mojžiš.
Ajsi zor, savi man sas akor, te džal andro mariben, ajsi man hin the adadžives.
12 Vašoda mange de akana kala brehi, pal save andre oda džives vakerelas o Mojžiš.
Bo tu korkoro akor šunďal, hoj ode hine o Anaka the o bare ohradzimen fori. Ale o
RAJ mange pomožinela a tradava len avri, avke sar oda phenďa o RAJ.“
13 Avke o Jozua požehňinďa le Kaleb, le Jefunoskre čhas, a diňa leske o foros Hebron
sar leskro ďeďictvos.
14 O Kaleb chudňa o Hebron sar ďeďictvos, bo pes furt ľikerelas le RAJESTAR, le
Izraeloskre Devlestar.
15 Angloda pes o Hebron vičinelas Kirjat-Arba, bo o Arba sas nekbareder manuš
maškar o Anaka.
Paľis sas andre odi phuv smirom le maribnastar.

15

O phuva le Judaskre

1 O fameliji andral o kmeňos Juda chudle prekal o losos odi phuv, so džal dži paš e
phuv Edom, dži paš e pušťa Sin pro juhos.
2 Pro juhos odi phuv chudel paš o brehos le Londe morostar, paš o moroskro agor,
so hin dži tele pro juhos,
3 džal pro juhos prekal le verchengro drom Akrabim andre pušťa Sin a odarik
džal pro juhos la Kadeš-Barneatar. Paľis chudel pašal o Checron upre ko Adar, kaj
visaľol ke Karka,
4 odarik dureder ko Acmon a džal dži paš o paňi Egipt a ole paňestar dži paš o
moros.
5 E vichodno hraňica la phuvakri le kmeňoskri Juda hin o Londo moros; džal dži
ode, kaj o Jordan čuľal andre leste.
Ode chudel e severno hraňica
6 a džal dži upre paš e Bet-Chogla a predžal khatar o severos la Bet-Arabatar upre
ke skala le Bohanoskri, le Rubenoskre čhaskri.
7 Paľis leskri phuv chudel upre la dolinatar Achor ko Debir a odarik pes visarel
pro severos ko Gilgal, so hino pre severno sera ola dolinatar paš o drom Adumim,
odarik džal dureder ko paňa En-Šemeš the ko En-Rogel.
8 Paľis leskri phuv džal dureder upre andre dolina Ben-Hinom pro juhos le
Jebusejengre forostar – oda hin Jeruzalem. Dureder džal dži upre ko verchos pro
zapados le forostar the pro severos la Refajengra dolinatar.
9 Paľis leskri phuv chudel le verchostar tele ko than, khatar chudel te džal o paňi
Neftoach, dureder ko fori pašes paš o verchos Efron, paľis tele ke Baala – oda hin o
Kirjat-Jearim.

10 La Baalatar paľis pes visarel pro zapados ko verchos Seir a predžal pro severos
le verchostar Jearim – oda hin Kesalon – a lestar tele ko Bet-Šemeš dži ke Timna.
11 Paľis chudel pro severos le verchostar Ekron, visarel pes ko Šikron, džal
dureder ko verchos Baala, paľis ko Jabneel a dži paš o moros.
12 E zapadno hraňica la phuvakri, so chudňa o kmeňos Juda, hin o Stredozemno
moros.
Kala hine o hraňici prekal o kmeňos Juda pal leskre fameliji.

E phuv le Kaleboskri

13 O Jozua diňa le Kaleb, le Jefunoskre čhas, kotor le Judaskre phuvendar, avke sar
leske oda phenďa o RAJ. Diňa leske o foros Kirjat-Arba, oda hin o Hebron. Oda foros
sas le Arbasoskro, savo sas dad le Anakoskro.
14 O Kaleb odarik čhiďa avri le Anakoskre trine čhaven: le Šešaj, le Achiman the le
Talmaj.
15 Odarik džanas pro mariben ko foros Debir, so pes angloda vičinelas Kirjat-Sefer.
16 Akor o Kaleb phenďa: „Oleske, ko zviťazinela upral o foros Kirjat-Sefer a zalela
les, dava mira čha la Achsa romňake.“
17 O Otňiel, o čhavo le Kenazoskro, savo sas phral le Kaleboske, zaiľa odi phuv a
avke chudňa la Achsa romňake.
18 Sar peske la iľa romňake, o Otňiel la kerďa upre, hoj peskre dadestar te mangel
maľa. Sar geľa tele pal o somaris, o Kaleb latar phučľa: „So kames?“
19 Oj odphenďa: „Požehňin man le daroha. Te mange imar diňal e pušťa Negev, de
mange the o paňa.“ Avke o Kaleb lake diňa o uprune the o telune prameňa.
20 Kada hin o ďeďictvos le Judaskre kmeňoskro pal lengre fameliji.
21 Kala sas o fori le kmeňoskre Juda pro juhos dži paš e hraňica le Edomoskri:
o Kabceel, o Eder, o Jagur,
22 e Kina, e Dimona, e Adada,
23 o Kedeš, o Chacor, o Jitnan,
24 o Zif, o Telem, o Bealot,
25 e Chacor-Chadata, o Kerijot-Checron, oda hin Chacor,
26 o Amam, e Šema, e Molada,
27 e Chacar-Gada, o Chešmon, o Bet-Palet,
28 o Chacar-Šual, e Beer-Šeba, e Bizjotja,
29 e Baala, o Ijim, o Ecem,
30 o Eltolad, o Kesil, e Chorma,
31 o Ciklag, e Madmana, e Sansana,
32 o Lebaot, o Šilchim, o Ajin-Rimon: jekhetane bišueňa (29) fori the lengre
gavenca.

33 Pre brehengri phuv Šefela oda sas kala fori:
o Eštaol, e Cora, e Ašna,
34 o Zanoach, o En-Ganim, o Tapuach, o Enam,
35 o Jarmut, o Adulam, o Socho, e Azeka,
36 o Šaarajim, o Aditajim, e Gedera the o Gederotajim: dešuštar (14) fori the
lengre gavenca.
37 Lengre fori sas the o Cenan, e Chadaša, o Migdal-Gad,
38 o Dilan, e Micpa, o Jokteel,
39 o Lachiš, o Bockat, o Eglon,
40 o Kabon, o Lachmas, o Kitliš,
41 o Gederot, o Bet-Dagon, e Naama the e Makeda; dešušov (16) fori the lengre
gavenca.

42 Lengre fori sas the e Libna, o Eter, o Ašan,
43 o Jiftach, e Ašna, o Necib,
44 e Keila, o Achzib the e Mareša; eňa fori lengre gavenca.
45 Sas lengro the o foros Ekron le cikne forenca the le gavenca;
46 a le Ekronostar dži ko moros savore fori paš o foros Ašdod lengre gavenca.
47 O Ašdod the Gaza leskre cikne forenca the gavenca a odarik savoro dži ko paňi Egipt the ko brehos le Stredozemne moroskro.

48 Chudle mek o fori pro brehi:
o Šamir, o Jatir, o Socho,
49 e Dana, e Kirjat-Sana, oda hin Debir,
50 o Anab, o Eštemo, o Anim,
51 o Gošen, o Cholon the o Gilo: dešujekh (11) fori the lengre gavenca.
52 O Arab, e Duma*, o Ešan,
53 o Janum, o Bet-Tapuach, e Afeka,
54 e Chumta, e Kirjat-Arba (oda hin o Hebron) the o Cior: eňa fori the lengre gavenca.
55 O Maon, o Karmel, o Zif, e Juta,
56 o Jezreel, o Jokdeam, o Zanoach,
57 o Kajin, e Gibea the e Timna: deš fori the lengre gavenca.
58 O Chalchul, o Bet-Cur, o Gedor,
59 o Maarat, o Bet-Anot the o Eltekon: šov fori the lengre gavenca.
60 O Kirjat-Baal, oda hin Kirjat-Jearim, the e Raba: duj fori the lengre gavenca.

61 Pre pušťa chudle e Bet-Araba, o Midin, e Sechacha,
62 o Nibšan, o Londo foros the o En-Gedi: šov fori the lengre gavenca.

63 Ale o manuša le Judaskre našťi čhivenas avri le Jebusejen andral o Jeruzalem, avke ačhile dži adadžives te bešel paš lende.

16

O phuva le Efrajimoskre the le jepaš Menašeskre

1 E phuv, so sas diňi prekal o losos le Jozefoskre čhavenge, chudel le Jordanostar paš o Jericho pro vichodos le Jerichoskre paňendar a e hraňica džal dži pre pušťa a upre ko brehi le Beteloskre,
2 paľis dureder ko Luz, odarik ko Atarot – ke phuv le Arkijengri –
3 dureder pro zapados ke phuv le Jafletengri dži ke phuv ko Teluno Bet-Choron, dži ko Gezer, a končinel dži paš o moros.
4 Kala phuva chudle sar ďeďictvos o čhave le Jozefoskre, o Menaše the o Efrajim.

5 Le kmeňoske Efrajim sas dine pal leskre fameliji kala phuva:
Ola phuva chuden le Atarot-Adarostar dži ko Upruno Bet-Choron
6 a dureder e hraňica džal ko moros, pro severos le Michmetatostar, paľis pro vichodos andro Taanat-Šilo a pašal leste pro vichodos predžal ko Janoach.
7 Khatar o Janoach džal tele andro Atarat the ke Naara a predžal pašes paš o Jericho dži ko Jordan.
8 Le forostar Tapuach džal e hraňica pro zapados paš o paňi Kana a končinel paš o moros. Kada ďeďictvos chudle o fameliji andral o kmeňos Efrajim.

* **15:52** E hebrejiko čhib: Ruma

9 The varesave fori le gavenca andral le Menašengre phuva sas dine le kmeňoske
Efrajim.

10 Ale o Efrajimčana na tradle avri le Kanaančanen, save bešenas andro foros
Gezer. Avke ačhile maškar lende dži adadžives, ale mušinenas prekal lende te kerel
buči sar otroka.

17

O phuva le jepaš Menašeskre pro zapados

1 O dujto jepaš kmeňos Menaše chudňa pro zapados le Jordanostar prekal o losos
o ďeďictvos, bo ov sas le Jozefoskro ešebno čhavo. Le Menašeskro ešebno čhavo o
Machir, savo sas zoralo andro mariben, chudňa o phuva Gilead the Bašan. O Machir
sas dad le Gileadoskro.
2 The aver fameliji andral o kmeňos Menaše chudle prekal o losos o phuva sar
ďeďictvos: e famelija le Abiezeriskri, le Chelekoskri, le Asrieloskri, le Šechemoskri,
le Cheferoskri the le Šemidasoskri. On sas o čhave le Menašeskre, savo sas čhavo le
Jozefoskro.
3 Ale le Celofchad na sas čhave, ča čhaja: e Machla, e Noa, e Chogla, e Milka the e
Tirca. O Celofchad sas o čhavo le Cheferoskro, o Chefer sas le Gileadoskro, o Gilead
sas le Machiroskro a o Machir sas le Menašeskro.
4 Avle ko rašaj Eleazar, ko Jozua, savo sas le Nunoskro čhavo, the ko vodci a phende:
„O RAJ phenďa le Mojžišoske, hoj the amen te del o ďeďictvos maškar amare phrala.“
Avke o Jozua diňa the len o ďeďictvos maškar lengre dadeskre phrala, avke sar
phenďa o RAJ.
5 Kavke chudňa o Menaše o phuva Gilead the Bašan pal o Jordan the mek aver deš
phuva,
6 bo le Menašeskre čhaja chudle o ďeďictvos maškar leskre čhave. E phuv Gilead
ačhiľa okle manušenge andral o kmeňos Menaše.
7 O phuva le Menašengre chudenas la phuvatar Ašer ko Michmetat, so hin pro
vichodos le Šichemostar, a e hraňica džalas dureder pro juhos ko En-Tapuach.
8 E phuv pašal o Tapuach ačhiľa le Menašenge, ale o foros Tapuach sas le
Efrajimčanengro.
9 E hraňica džalas dureder tele ko paňi Kana. O fori pro juhos ole paňestar
maškar o Menašeskre fori hine le Efrajimoskre. Leskri hraňica džalas dureder pre
severno sera ole paňestar dži ko Stredozemno moros.
10 Pro juhos le paňestar Kana e phuv sas le Efrajimoskri a pro severos
le Menašeskri. Leskri hraňica pro zapados sas o Stredozemno moros. Pro
severozapados leskra phuvatar sas o Ašer a pro severovichodos sas o Jisachar.
11 Andro phuva le Jisacharoskre the le Ašeroskre o Menaše chudňa o fori Bet-
Šean, Jibleam, Dor, En-Dor, Taanach the Megido lengre gavenca. Oda foros Dor sas
paš o brehos le moroskro.
12 O kmeňos Menaše našťi zaiľa kala fori a avke o Kanaančana ode bešenas dureder.
13 Sar o Izraeliti zoraľile, ispidenas pro Kanaančana, hoj prekal lende te keren buči,
ale našťi len tradle avri.
14 Andre jekh džives le Jozefoskre čhave – o kmeňi Menaše the Efrajim – phende le
Jozuaske: „Soske amen diňal sar ďeďictvos ča ajci sikra phuva? Se amen sam baro
narodos, bo o RAJ amen dži akana požehňinelas.“
15 O Jozua lenge odphenďa: „Te san ajci but a o brehi andro Efrajim tumenge hine
frima, džan andre phuv ko Perizeja the ko Refaja a ode čhingeren avri o veš, hoj
tumen te el phuv.“

16 O čhave le Jozefoskre phende: „O brehi amenge hine frima, ale savore
Kanaančanen, save bešen andre dolina, hin trastune verdana. Ola trastune verdana
hin olen, save bešen andro Bet-Šean paš leskre gava, the olen, save bešen andre
dolina Jezreel.“
17 O Jozua phenďa le Efrajimoskre the le Menašeskre kmeňenge: „San baro
narodos, saves hin bari zor. Na ela tut ča jekh kotor la phuvatar,
18 ale the o brehi ena tire. Te ode hin veš, čhinger les avri a ela tiro dži pre leskro
agor, bo tradeha avri le Kanaančanen, kajte len hin trastune verdana a hine zorale.“

18

O phuva le Benjaminoskre

1 Sar savore Izraeliti zaile e phuv, zgele pes jekhetane andro foros Šilo a ačhade
ode o Svetostankos.
2 Maškar o Izraeliti ačhile mek efta kmeňi, savenge mek na sas dino o ďeďictvos.
3 Avke o Jozua phenďa le Izraelitenge: „Dži kana kamen te užarel, hoj tumenge te
zalen e phuv, so tumenge diňa o RAJ, o Del tumare dadengro?
4 Kiden tumenge avri trine muršen dojekhe kmeňostar. Me len bičhavava, hoj te
predžan e phuv a te zapisinen andre o phuva prekal dojekh kmeňos. Paľis mi aven
ke ma.
5 Mi rozďelinen odi phuv pro efta kotora. O kmeňos Juda ačhela ode, kaj hino pro
juhos, a o kmeňi le Jozefoskre pro severos.
6 Zapisinen andre o efta kotora ola phuvakre a anen oda ke mande. Me tumenge
čhivava o losos anglo RAJ, amaro Del.
7 O Leviti na chudena kotor ola phuvatar maškar tumende, bo lengro ďeďictvos hin
oda, hoj hine le RAJESKRE rašaja. O Gad, o Ruben the o jepaš kmeňos le Menašeskro
chudle pro vichodos pal o Jordan o ďeďictvos, so lenge diňa o Mojžiš, o služobňikos
le RAJESKRO.“
8 Ola murša pes mukle pro drom. O Jozua lenge phenďa: „Džan, predžan e phuv
a zapisinen andre o thana pre odi phuv, paľis aven pale ke ma. Kade andro Šilo
tumenge čhivava o losos anglo RAJ.“
9 O murša odgele a pregele e phuv. Rozďelinde la pro efta kotora a zapisinde ola
phuva the le forenca. Paľis avle ko Jozua andro taboris paš o Šilo.
10 O Jozua lenge čhiďa o losos andro Šilo anglo RAJ a rozďelinďa ode e phuv le
Izraelitenge pal lengre kmeňi.

11 O ešebno losos peľa pro kmeňos Benjamin pal lengre fameliji. Lengre phuva
hine maškar o kmeňi le Judaskre the le Jozefoskre.

12 Pre leskri severno sera e hraňica chudel paš o Jordan a odarik džal upre ko
brehos pro severos le Jerichostar a predžal prekal o verchi dži ke pušťa paš o Bet-
Aven pro zapados.
13 Odarik lengri hraňica džal dureder ko Luz, oda hin o Betel. Džal pro brehos
pro juhos khatar o Luz tele andro Atarot-Adar a ko verchos pro juhos le Telune Bet-
Choronostar.
14 Pre zapadno sera ole verchostar, so hino paš o Bet-Choron, e hraňica pes visarel
pro juhos a džal dži paš o Kirjat-Baal – oda hin le Judaskro foros Kirjat-Jearim. Kada
hin e zapadno sera lengra phuvakri.
15 Lengri južno hraňica chudel pro zapados paš o Kirjat-Jearim a džal dži paš o
paňa Neftoach.

16 E hraňica odarik džal dži paš o verchos, so hino angle dolina Ben-Hinom a
pro severos la Refajengra dolinake, a džal tele prekal e dolina Hinom, pro juhos le
Jebusejengre verchostar dži tele ko En-Rogel.
17 Paľis pes visarel pro severos ko En-Šemeš. Odarik džal ko Gelilot paš o brehos
Adumim a džal tele ke skala le Bohanoskri, savo sas o čhavo le Rubenoskro.
18 Paľis predžal pro severos khatar o brehos Bet-Araba tele ke Jordaňiko dolina
19 a dureder džal pro severos ko verchos Bet-Chogla dži ke severno sera le Londe
moroskri, kaj o Jordan džal andro moros. Oda hin e južno hraňica.
20 O Jordan hin lengri vichodno hraňica.
Kada sas o ďeďictvos le Benjaminoskre famelijengro.

21 Kala hine lengre fori pal lengre fameliji:
o Jericho, e Bet-Chogla, o Emek-Kecic,
22 e Bet-Araba, o Cemarajim, o Betel,
23 o Avim, e Para, e Ofra,
24 o Kefar-Amoni, o Ofni the e Geba; dešuduj (12) fori the lengre gavenca.
25 O Gibeon, e Rama, o Beerot,
26 e Micpa, e Kefira, e Moca,
27 o Rekem, o Jirpeel, e Tarala,
28 e Cela, o Helef, o Jebus, oda hin o Jeruzalem, e Gibea the o Kirjat-Jearim;
dešuštar (14) fori the lengre gavenca.
Kada sas o ďeďictvos le Benjaminoskre famelijengro.

19

O phuva le Šimeonoskre

1 O dujto losos peľa pro kmeňos le Šimeonoskro pal leskre fameliji. Lengro
ďeďictvos sas maškar o phuva le Judaskre.
2 Chudle kala fori:
E Beer-Šeba, e Šeba, e Molada,
3 o Chacar-Šual, e Bala, o Ecem,
4 o Eltolad, o Betul, e Chorma,
5 o Ciklag, o Bet-Markabot, e Chacar-Susa,
6 o Bet-Lebaot the o Šaruchen: dešutrin (13) fori the lengre gavenca.
7 Chudle the kala fori: o Ajin, o Rimon, o Eter the o Ašan: štar fori the lengre
gavenca.
8 Lengre hine the savore gava, so hine pašal ola fori dži ko Baalat-Beer the Rama-
Negev.
Kada hin o ďeďictvos le Šimeonoskre kmeňoskro pal leskre fameliji.
9 Le Šimeonoskri phuv sas maškar e Judaskri. O ďeďictvos le Judaskro sas igen
baro, vašoda chudle the on maškar lende o ďeďictvos.

O phuva le Zebulunoskre

10 O trito losos peľa pro kmeňos Zebulun pal leskre fameliji:
Lengri phuv sas dži ko Sarid.
11 E hraňica la phuvakri džal pro zapados ke Marala dži pre sera le Dabešetostar
the ko paňi, so hino pro vichodos le Jokneamostar.
12 Le Saridostar džal pro vichodos dži ke phuv paš o foros Kislot-Tabor a odarik
ko Daberat the ke Jafia.
13 Odarik džal dureder pro vichodos andro Gat-Chefer, andro Et-Kacin the andro
Rimon a visarel pes andre Nea.

14 Pro severos pes visarel ko Chanaton a džal dži ke dolina Jiftach-El.
15 Lengre hine the o fori o Katat, o Nahalal, o Šimron, e Jidala the o Betlehem;
dešuduj (12) fori the lengre gavenca.
16 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Zebulunoskre kmeňoskro pal leskre
fameliji.

O phuva le Jisacharoskre

17 O štarto losos peľa pro kmeňos Jisachar pal leskre fameliji.
18 Lengre phuva sas:
o Jezreel, o Kesulot, o Šunem,
19 o Chafarajim, o Šijon, o Anacharat,
20 o Rabit, o Kišjon, o Ebec,
21 o Remet, o En-Ganim, e En-Chada the o Bet-Pacec.
22 Lengri phuv džal dži pre sera le forendar Tabor, Šachacajim the Bet-Šemeš dži
paš o Jordan. Oda hin dešušov (16) fori the lengre gavenca.
23 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Jisacharoskre kmeňoskro pal leskre
fameliji.

O phuva le Ašeroskre

24 Pandžto losos peľa pro kmeňos Ašer.
25 Andre lengre phuva sas o fori:
o Chelkat, o Chali, o Beten, o Achšaf,
26 o Alamelech, o Amad the o Mišal. Pro zapados lengri hraňica džal dži pre sera
le forendar Karmel the Šichor-Libnat.
27 Odarik pes e hraňica visarel pro vichodos andro Bet-Dagon dži pre sera la
phuvatar Zebulun a paš e dolina Jiftach-El, paľis pro severos ko Bet-Emek the ko
Neiel a odarik džal dureder ko Kabul;
28 džal ko Ebron, ko Rechob, ko Chamon the ke Kana dži ko Baro Sidon;
29 paľis e hraňica pes visarel ke Rama dži ko ohradzimen foros Tir, odarik pes
visarel ke Chosa a džal dži ko moros. Lengre hin the o fori o Machalab, o Achzib,
30 e Uma, o Afek the o Rechob: bišuduj (22) fori lengre gavenca.
31 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Ašeroskre kmeňoskro pal leskre
fameliji.

O phuva le Naftaliskre

32 O šovto losos peľa pro kmeňos Naftali pal leskre fameliji.
33 Lengri phuv chudel le Chelefostar, le dubostar paš o Caananim, džal prekal o
Adami-Nekeb the o Jabneel ko Lakum dži paš o paňi Jordan.
34 Odarik visaľol ko Aznot-Tabor pro zapados the ko Chukok. Pro juhos pes
chudelas la phuvatar Zebulun, pro zapados la phuvatar Ašer a pro vichodos le
Jordanostar.
35 Lengre ohradzimen fori hin o Cidim, o Cer, o Chamat, o Rakat, o Kineret,
36 e Adama, e Rama, o Chacor,
37 o Kedeš, o Edrej, o En-Chacor,
38 o Jiron, o Migdal-El, o Chorem, o Bet-Anat the o Bet-Šemeš: dešueňa (19) fori
lengre gavenca.
39 Kala fori lengre gavenca hine o ďeďictvos le Naftaliskre kmeňoskro pal leskre
fameliji.

O phuva le Danoskre

40 O eftato losos peľa pro kmeňos Dan pal leskre fameliji.

41 Lengre phuva sas:
e Cora, o Eštaol, o Ir-Šemeš,
42 o Šaalabin, o Ajalon, e Jitla,
43 o Elon, e Timna, o Ekron,
44 o Elteke, o Gibeton, o Baalat,
45 o Jehud, o Bene-Berak, o Gat-Rimon,
46 o Me-Jarkon, o Rakon the e phuv paš e Joppa.
47 Le manušenge andral o kmeňos Dan sas o phuva frima, a vašoda gele pro mariben pro foros Lešem, zaile les a le manušen odarik murdarde. Ačhile ode te bešel a ole foroske Lešem dine o nav Dan pal peskro dad.
48 Kala fori le gavenca hine o ďeďictvos le Danoskre kmeňoskro pal leskre fameliji.

E phuv le Jozuaskri

49 Sar o Izraeliti preačhile te rozďelinel o phuva sar ďeďictvos, dine the le Jozuaske, le Nunoskre čhaske, o ďeďictvos maškar peskre phuva.
50 Avke sar lenge o RAJ prikazinďa, dine le Jozuaske o foros Timnat-Serach pro brehi andre phuv Efrajim, so peske mangelas. Pale oda foros ačhaďa a ačhiľa ode te bešel.
51 Kala hine o phuva, so o rašaj Eleazar, o Jozua the o vodci dine prekal o losos le Izraeloskre kmeňenge. Čhide o losi andro foros Šilo anglo RAJ paš o vchodos andro Svetostankos. A kavke dokončinde te rozďelinel e phuv.

20

O fori pro garuďipen

1 Andre jekh džives phenďa o RAJ le Jozuaske:
2 „Phen le Izraelitenge, hoj peske te kiden avri o fori pro garuďipen. Bo sar o Mojžiš mek dživelas, me leske phenďom,
3 hoj o manuš, savo murdarďahas varekas, ale na kamľa oda te kerel, šaj pes denašel andre ola fori te garuvel angle odi famelija, savi leske kamľahas oda pale te visarel.
4 Te vareko denašela andre jekh kale forendar, mi ačhel paš e brana le foroskri a le vodcenge anglal savorende mi phenel, so pes ačhiľa. Akor les lena andre peskro foros a dena les than, kaj šaj bešel.
5 Te pal leste geľahas oda manuš, savo pes leske kamľahas te pomsťinel, na dena les leske andro vasta, bo ov na kamľa te murdarel ole manušes sar peskre ňeprijaťeľis.
6 Mi ačhel oda manuš andre oda foros, medik na ela avrišundo pro sudos anglo manuša a medik na merela o baro rašaj, savo ela andre oda časos. Paľis šaj džal pale andre peskro foros, andral savo denašľa.“
7 O Izraeliti kidle avri pro zapados le Jordanostar kala fori pro garuďipen: o Kedeš andre Galileja pro brehi le Naftaliskre, o Šichem pro brehi le Efrajimoskre the e Kirjat-Arba – oda hin Hebron – pro brehi le Judaskre.
8 Pal o Jordan pro vichodos le Jerichostar kidle avri o Becer pre pušťa, pre phuv le Rubenčanengri, o Ramot andro Gilead andre phuv le Gadčanengri the o Golan andre phuv Bašan, so hin le Menašeskre kmeňoskri.
9 Kala fori kidle avri prekal savore Izraeliti the prekal o cudzinci, so pes ľikerenas maškar lende. Ode šaj denašela sako, ko murdarela varekas, kas na kamľa te murdarel, hoj les te na murdarel e famelija, savi pes leske kamel te pomsťinel le meribnaha, medik na ela avrišundo pro sudos anglo manuša.

21

O fori le Levitengre

1 Akor avle o vodci andral o kmeňos Levi ko rašaj Eleazar, ko Jozua, ko čhavo le
Nunoskro, the ko izraelika vodci
2 andro foros Šilo, so hino andro Kanaan, a phende lenge: „O RAJ phenďa prekal o
Mojžiš, hoj amen te den fori, kaj bešaha, the maľi prekal amare stadi.“
3 Avke o Izraeliti dine le Leviten peskre ďeďictvostar o fori le maľenca, avke sar
lenge oda prikazinďa o RAJ.
4 Ešeb čhide o losi prekal e fajta le Kohatoskri. Prekal o losos o Leviti, o čhave
le rašaskre le Aronoskre, chudle dešutrin (13) fori le kmeňendar Juda, Šimeon the
Benjamin.
5 Okla manuša andral e fajta le Kohatoskri chudle prekal o losos deš fori le
kmeňendar Efrajim, Dan the le jepaš kmeňostar Menaše.
6 E fajta le Geršonoskri prekal o losos chudňa dešutrin fori le kmeňendar Jisachar,
Ašer, Naftali the le jepaš kmeňostar Menaše andre phuv Bašan.
7 E fajta le Merariskri chudňa pal peskre fameliji prekal o losos dešuduj (12) fori le
kmeňendar Ruben, Gad the Zebulun.
8 Kavke o Izraeliti dine prekal o losos le Levitenge kala fori le maľenca, avke sar
lenge oda prikazinďa o RAJ prekal o Mojžiš.

9 O kmeňi Juda the Šimeon dine kala fori pal lengre nava
10 le Aronoskre čhavenge andral e fajta le Kohatoskri, save sas Leviti. Bo ešeb
čhide o losi prekal lende.
11 Dine lenge o foros Kirjat-Arba leskre maľenca. Oda hin o Hebron pro brehi le
Judaskre, so sas angloda o foros le Arbasoskro, le Anakoskre dadeskro.
12 Ale o maľi kale foroskre the leskre gavenca dine sar ďeďictvos le Kaleboske, le
Jefunoskre čhaske.
13 Le rašaskra Aronoskra famelijake dine kala fori le maľenca pro garuďipen
prekal o vrahi: o Hebron, e Libna,
14 o Jatir, e Eštemoa,
15 o Cholon, o Debir,
16 o Ajin, e Juta the o Bet-Šemeš: eňa fori kale duje kmeňendar.
17 Le Benjaminčanengre phuvendar lenge dine kala fori le maľenca: o Gibeon,
e Geba,
18 o Anatot the o Almon: štar fori.
19 Savore fori le maľenca, so sas dine le Aronoskra famelijake, sas dešutrin.

20 Okla Leviti andral e fajta le Kohatoskri chudle prekal o losos o fori le kmeňostar
Efrajim.
21 Pro brehi le Efrajimoskre len dine o foros Šichem le maľenca – so sas o foros
pro garuďipen prekal o vrahi – the o Gezer,
22 o Kibcajim the o Bet-Choron: štar fori le maľenca.
23 Le kmeňostar Dan len dine štar fori le maľenca: o Elteke, o Gibeton,
24 o Ajalon the o Gat-Rimon.
25 Andral e phuv le jepaš kmeňoskri Menaše len dine duj fori le maľenca: o
Taanach the o Jibleam.
26 Avke kala fameliji andral e fajta le Kohatoskri chudle deš fori le maľenca.

27 Le Geršonoskra fajtake andral o kmeňos Levi dine:
andral o jepaš kmeňos Menaše duj fori le maľenca: o Golan andro Bašan the e
Beeštera le maľenca. O Golan sas o foros pro garuďipen prekal o vrahi.
28 Andral o kmeňos Jisachar len dine štar fori le maľenca: o Kišjon, o Daberat,

29 o Jarmut the o En-Ganim.
30 Andral o kmeňos Ašer len dine štar fori le maľenca: o Mišal, o Abdon,
31 o Chelkat the o Rechob.
32 Andral o kmeňos Naftali len dine trin fori le maľenca: o Kedeš andre Galileja – so sas foros pro garuďipen prekal o vrahi – the o Chamot-Dor the o Kartan.
33 Kala savore fori le maľenca, so chudňa e fajta le Geršonoskri, sas dešutrin.

34 O Leviti andral e fajta le Merariskri chudle:
le kmeňostar Zebulun štar fori le maľenca: o Jokneam, e Karta,
35 e Dimna the o Nahalal.
36 Andral o phuva le Rubenčanengre len dine štar fori le maľenca: o Becer, e Jahca,
37 o Kedemot the o Mefaat.
38-39 Andral o kmeňos Gad len dine štar fori le maľenca: o Ramot andro Gilead – so sas foros pro garuďipen prekal o vrahi – a mek o fori Machanajim, Chešbon the Jazer.
40 Savore fori, so chudňa e fajta le Merariskri, sas dešuduj.
41-42 Le Leviten sas jekhetane saranda the ochto (48) fori le maľenca maškar o phuva le Izraelitengre. Pašal dojekh foros le Levitengro sas maľa.

E phuv hiňi imar le Izraelitengri

43 O RAJ diňa le Izraelitenge cal'i phuv, pal savi diňa lav la veraha lengre daden. Zaile la a gele ode te bešel.
44 O RAJ len diňa smirom andre dojekh phuv, avke sar diňa vera lengre daden, a ňiko lengre ňeprijaťeľendar anglal lende na obačhiľa. O RAJ lenge delas furt te zviťazinel upral lengre ňeprijaťeľa.
45 O RAJ dol'ikerďa savore lava, so diňa le Izraeliten. Avke sar lenge phenďa, avke pes the savoro ačhiľa.

22

O vichodna kmeňi pes visaren pale khere

1 Akor peske o Jozua diňa te vičinel o kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše.
2 Phenďa lenge: „Dol'ikerďan savoro, so tumenge phenďa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, a šunďan man andre savoreste, so tumenge phenďom.
3 Na omukľan tumare phralen imar calo ada časos. Dži andre kada džives pačivalones dol'ikerďan o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre.
4 Ale akana imar diňa o RAJ, tumaro Del, tumare phralen smirom, avke sar len diňa lav. Akana džan pale ke tumare stani, andre tumari phuv, so tumenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, pal o Jordan.
5 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te dol'ikeren o prikazaňje the o zakonos, so tumenge diňa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO, hoj te kamen le RAJES, tumare Devles, te phiren pal leskro drom, te dol'ikeren leskre prikazaňje a te služinen leske cale jileha the caľa dušaha.“
6 Pal'is len o Jozua požehňinďa a mukľa len te džal andre peskre stani.
7 Le jepaš kmeňoske Menaše diňa o Mojžiš o phuva andro Bašan a le avre jepaš kmeňoske diňa o Jozua o phuva lengre phralenca pro zapados le Jordanostar. O Jozua požehňinďa the len, a sar len mukľa te džal andre peskre stani,
8 phenďa lenge: „Džan pale andre tumare stani le bare barval'ipnaha, but stadenca the rupoha, somnakaha, brondzoha, trasteha the but gadenca. Rozďelinen tumenge peskre phralenca oda, so iľan le ňeprijaťeľendar.“

9 O kmeňi Ruben, Gad the o jepaš kmeňos Menaše odgele le Izraelitendar andral o
foros Šilo andro Kanaan a gele pale andre peskri phuv Gilead, andre savi ačhile te
bešel, avke sar prikazinďa o RAJ prekal o Mojžiš.

O oltaris paš o Jordan

10 Sar avle andro Gelilot paš o Jordan mek andro Kanaan, o kmeňi Ruben, Gad the
jepaš kmeňos Menaše ode ačhade baro oltaris.
11 O Izraeliti pes došunde, hoj o kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše
ačhade oltaris pre hraňica le Kanaanoskri paš o Gelilot, paš o Jordan, pre sera le
Izraeloskri.
12 Vašoda pes savore andral o Izrael zgele andro foros Šilo, hoj pre lende te džan
pro mariben.
13 O Izraeliti bičhade le Pinchas, le Eleazaroskre čhas, savo sas rašaj, ko kmeňi
Ruben, Gad the ko jepaš kmeňos Menaše andro Gilead.
14 Bičhade leha le deše vodcen, po jekhes andral dojekh kmeňos. Dojekh sas o
vodcas jekha famelijake andral o Izrael.
15 Sar on avle ko kmeňos Ruben, Gad the ko jepaš kmeňos Menaše andro Gilead,
phende lenge:
16 „Kada phenen savore manuša le RAJESKRE: ‚Soske tumen avke napačivalones
ľikerďan anglo Del le Izraeloskro? Soske tumen adadžives visarďan het le RAJESTAR?
Ačhaďan tumenge o oltaris a kaleha tumen vzburinďan le RAJESKE!
17 Či na sas imar dos oda binos, so kerďam paš o Peor? Dži adadžives pes lestar
na obžužarďam a prekal kada binos avľa o meribnaskro nasvaľiben pro manuša le
RAJESKRE!
18 Kamen tumen adadžives te visarel het le RAJESTAR? Te pes tumen adadžives
ačhavena le RAJESKE, akor ov tajsa ela choľamen pre savore manuša andral o Izrael.
19 Te hiňi tumari phuv meľarďi, predžan andre phuv le RAJESKRI, kaj ačhel o stanos
le RAJESKRO, a ačhen te bešel maškar amende. Ča ma vzburinen tumen le RAJESKE
aňi amenge oleha, hoj tumenge ačhaven mek aver oltaris sar oda oltaris, savo hino
le RAJESKRO, amare Devleskro.
20 O Achan, o čhavo le Zerachoskro, pes ľikerďa napačivalones, sar peske iľa oda,
so sas tel o prekošiben, a vašoda avľa le RAJESKRI choľi pre calo Izrael! Vaš oda binos
na muľa ča ov korkoro!‘ “
21 O kmeňi Ruben, Gad the o jepaš kmeňos Menaše odphende le izraelike vodcenge:
22 „O zoralo Del, o Del o RAJ! O zoralo Del, o Del o RAJ oda džanel a mi džanel the o
Izrael: Te pes akana kaleha ačhavas le RAJESKE abo pes ľikeras napačivalones, mek
adadžives amen tumen šaj murdaren!
23 Te peske ačhaďamas oltaris, hoj pes te visaras le RAJESTAR a te obetinas pre leste
e labarďi obeta, e chabeneskri abo e smiromoskri obeta, mi marel amen o RAJ.
24 Ale amen les ačhaďam, bo darahas, hoj tumare čhave phendehas amare
čhavenge: ‚So tumen hin le RAJEHA, le Izraeloskre Devleha?
25 Se o RAJ diňa maškar amende the maškar tumende, Rubenona the Gadona, o paňi
Jordan sar hraňica. Nane tumen ňič le RAJEHA!‘ Kaleha tumare čhave kerdehas, hoj
amare čhave pes preačhilehas te daral le RAJESTAR.
26 Vašoda amen peske phenďam: ‚Ačhavas peske oltaris, ale na pre labarďi obeta
abo prekal aver obeta,
27 ale hoj te sikavel maškar tumende the amende a the maškar amare čhave,
hoj kamas te lašarel le RAJES angle leskro stanos peskre labarde, chabeneskre the
smiromoskre obetenca.‘ Avke tumare čhave na phenena amare čhavenge: ‚Tumen
na chal ňič le RAJEHA!‘

28 Bo phenďam peske, te tumare čhave kavke phendehas amenge abo amare
čhavenge, odphenaha lenge: ‚Dikhen, amare dada ačhade oltaris ajso sar le
RAJESKRO! Nane pro labarde obeti, aňi pro chabeneskre obeti, aňi pro smiromoskre
obeti, ale hino sar švedkos maškar amende the tumende.
29 Mi el amendar ada dur, hoj pes le RAJESTAR te visaras het a te vzburinas pes leske,
te peske ačhaďamas mek aver oltaris sar oda, savo hino le RAJESKRO. Na ačhavaha
aver oltaris pro labarde, pro chabeneskre the pro smiromoskre obeti.‘ “
30 Sar šunďa o rašaj Pinchas the o vodci andral o Izrael, so phende o kmeňi Ruben,
Gad the o Menaše, sas lenge oda igen pre dzeka.
31 O rašaj Pinchas, o čhavo le Eleazaroskro, lenge phenďa: „Adadžives
prindžarďam, hoj o RAJ hino paš amende, bo tumen pes na ľikerďan napačivalones
anglo RAJ. Akana zachraňinďan le Izraeliten le RAJESKRA choľatar.“
32 Avke pes o rašaj o Pinchas the o vodci visarde pale le kmeňendar Ruben the Gad
andral e phuv Gilead, gele andro Kanaan ko Izraeliti a phende lenge savoro, so pes
ačhiľa.
33 Le Izraelitenge sas oda pre dzeka a lašarenas le Devles. Imar na vakerenas pal
oda, hoj pre lende džana pro mariben a zňičinena e phuv, andre savi bešenas o
kmeňi Ruben the Gad.
34 O kmeňi Ruben the Gad phende: „Kale oltariske das nav Ed*, bo hino sar švedkos
maškar amende, hoj o RAJ hino Del.“

23

O lava le Jozuaskre angle leskro meriben

1 O RAJ diňa le Izraeliten smirom savore lengre ňeprijaťeľendar, save sas pašal
lende. Akorestar pregeľa imar but časos a o Jozua sas imar igen phuro.
2 Andre jekh džives vičinďa savore Izraeliten, vodcen, sudcen the uradňiken a
phenďa lenge: „Me som imar igen phuro.
3 Tumen dikhľan savoro, so kerďa prekal tumende o RAJ, tumaro Del, kale
narodenge, hoj ov korkoro pes marelas vaš tumenge.
4 Dikhen, tumare kmeňenge diňom prekal o losos sar ďeďictvos o phuva le
narodengre, save mek kade ačhile, the o phuva savore narodengre, upral save
zviťazinďom le Jordanostar dži ko Stredozemno moros pro zapados.
5 O RAJ, tumaro Del, len korkoro tradela avri anglal tumende. Tradela len avri a
tumen zalena lengri phuv, avke sar tumen diňa lav o RAJ, tumaro Del.
6 Ľikeren a keren čačes savoro, so hin pisimen andro zvitkos le Mojžišoskre
zakonoskro. Ma visaren tumen lestar aňi pre čači sera aňi pre baľogňi.
7 Te na chal tumen ňič le narodenca, save mek ačhile maškar tumende. Aňi ma
leperen pre lengre devlengre nava, ma thoven vera pre lende, ma služinen lenge aňi
anglal lende ma banďon.
8 Ale ľikeren tumen le RAJESTAR, tumare Devlestar, sar oda kerenas dži adadžives,
9 bo o RAJ tradňa anglal tumende le bare the zorale naroden a ňiko lendar dži
adadžives na obačhiľa.
10 O RAJ, tumaro Del, tumen diňa lav, hoj pes korkoro vaš tumenge marela, vašoda
jekh tumendar zviťazinela upral o ezeros (1 000) murša.
11 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te kamen ča le RAJES, tumare Devles.
12 Ale te tumen lestar visarena pale a te tumen ľikerena ole narodenca, save mek
ačhile paš tumende, a te tumenge lendar lena romen vaj romňijen,
13 akor džanen, hoj o RAJ, tumaro Del, imar kala narodi na tradela tumendar het,
ale ena tumenge sar pasca, sar zagaruďi jama, sar bičos pro dumo the sar trňi andro

* **22:34** Oda hin: o švedkos.

jakha, medik na merena avri andral kadi lačhi phuv, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del.
14 Me imar maj merav – džav het pal kadi phuv. Gondoľinen cale tumare jileha
the dušaha pal oda, hoj aňi jekh le lavendar, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del, na
našľiľa. Savoro pes ačhiľa.
15 Avke sar o RAJ doľikerďa dojekh lačho lav, so tumen diňa, avke pre tumende
domukela the savoro nalačho, so phenďa, medik na merena avri andral kadi lačhi
phuv, so tumenge diňa.
16 Sar na kerena pal e zmluva, so tumenge o RAJ, tumaro Del, diňa, hoj la te
doľikeren, a džana te služinel avre devlenge a banďona anglal lende, akor ela le
RAJESKRI choľi upral tumende bari a sig merena avri andral kadi lačhi phuv, so
tumenge diňa.“

24

O Jozua prevakerel andro Šichem

1 O Jozua vičinďa savore kmeňen andral o Izrael. Vičinďa lengre vodcen, sudcen
the le uradňiken andro Šichem. Sar ačhenas anglo RAJ,
2 o Jozua phenďa savore manušenge: „Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro:
‚Tumare dada, the o Terach, o dad le Abrahamoskro the le Nachoriskro, varekana
bešenas pal o baro paňi Eufrat a služinenas avre devlenge.
3 Ale me iľom tumare dades le Abraham avri andral e phuv pal o Eufrat a
preľigenďom les prekal cal'i phuv Kanaan. Diňom les čhas le Izak a prekal leste
les diňom pherdo čhaven.
4 Le Izakoske diňom le Jakob the le Ezav. Le Ezavoske diňom sar o ďeďictvos e
brehengri phuv Seir, ale o Jakob geľa peskre čhavenca te bešel tele andro Egipt.
5 Paľis bičhaďom le Mojžiš the le Aron a maravas le Egipt bare dukhenca. Avke
tumen odarik ľigenďom avri.
6 Sar tumare daden iľom avri andral o Egipt, avle ko moros, ale o Egipťana le
verdanenca the le grajenca džanas pal lende pro mariben dži ko Lolo moros*.
7 Sar ke ma vičinenas, hoj lenge te pomožinav, bičhaďom maškar tumende the
maškar o Egipťana e kaľi chmara. Paľis phundraďom o moros a tumen pregeľan, ale
sar o Egipťana džanas pal tumende, diňom, hoj len o moros te zaučharel. Tumen
korkore dikhľan, so lenge kerďom. Paľis but berša dživenas pre pušťa.
8 Anďom tumen andre phuv le Amorejčanengri pal o Jordan. Sar pes tumenca
marenas, murdarďom len anglal tumende a diňom, hoj tumen upral lende te
zviťazinen a te zalen lengri phuv.
9 Paľis o moabiko kraľis o Balak, o čhavo le Ciporoskro, avľa pre tumende pro
mariben. Diňa peske te vičinel le Beoriskre čhas le Balaam, hoj tumen te prekošel.
10 Me na kamľom te šunel le Balaam, ale kerďom oda, hoj ov tumenge pale a pale
te žehňinel. Avke tumen iľom avri andral leskre vasta.
11 Sar pregeľan prekal o Jordan a avľan paš o Jericho, marenas pes tumenca o
manuša andral o Jericho a the o Amorejčana, o Perizeja, o Kanaančana, o Chetitana,
o Girgašeja, o Chivija the o Jebuseja. No me tumenge diňom upral lende te zviťazinel.
12 Bičhaďom pre lende e bari dar, hoj te izdran, a tradňom len tumendar het – the
soduje amorejike kraľen. Na ačhiľa pes ada prekal tumari šabľa aňi prekal tumaro
lukos.
13 Diňom tumenge e phuv, pre savi na kerenas buči, a mek the o fori, so na ačhaďan
a andre save ačhiľan te bešel, a chan o hroznos pal o viňičis the o olivi pal o stromos,
so na sadzinďan.‘

* **24:6** Oda hin: o Trsťinakro moros.

14 Vašoda akana daran le RAJESTAR, služinen leske jilestar the pačivalones a
odčhiven le devlen, savenge služinenas tumare dada pal o paňi Eufrat the andro
Egipt. Služinen ča le RAJESKE!
15 Ale te tumenge nane pre dzeka te služinel le RAJESKE, kiden tumenge adadžives
avri, kaske kamen te služinel, či le devlenge, savenge služinenas tumare dada pal o
paňi Eufrat, abo le devlenge andral e phuv le Amorejčanengri, andre savi bešen. Ale
me the miro kher služinaha le RAJESKE."
16 O manuša odphende: „Aňi amenge pre godi te na avel, hoj te omukas le RAJES a
te služinas avre devlenge!
17 O RAJ hino amaro Del. Ov iľa amen the amare daden avri andral o Egipt, andral
o otroctvos. Kerďa bare zazraki angle amare jakha a chraňinelas amen pro drom,
pal savo džahas, the angle savore narodi, prekal save predžahas.
18 O RAJ tradňa avri anglal amende savore naroden the le Amorejčanen, save
bešenas andre kadi phuv. The amen služinaha le RAJESKE, bo ov hino amaro Del!"
19 Akor phenďa o Jozua le manušenge: „Našťi služinen ča avke le RAJESKE, bo ov
hino sveto Del, žjarlivo Del, savo tumenge na odmukela, te les na šunena a te kerena
o bini.
20 Te omukena le RAJES a služinena avre devlenge, ov pes tumendar visarela a anela
pre tumende e pohroma; zňičinela tumen, kajte angloda sas lačho ke tumende."
21 Ale o manuša phende le Jozuaske: „Na! Amen služinaha le RAJESKE!"
22 O Jozua lenge phenďa: „Tumen korkore san tumenge švedki, hoj tumenge kidňan
avri le RAJES, hoj leske te služinen."
„He! Amen sam švedki," odphende.
23 Vašoda o Jozua phenďa: „Akana zňičinen savore devlen, so tumen hin, a visaren
tumen cale jileha ko RAJ, ko Del le Izraeloskro."
24 Akor o manuša phende le Jozuaske: „Amen služinaha le RAJESKE, amare
Devleske, a šunaha les."
25 Andre oda džives phandľa andro Šichem o Jozua le manušenca e zmluva a diňa
len zakonos, so mušinenas te doľikerel.
26 O Jozua pisinďa savore kala lava andro zvitkos le Devleskre zakonoskro. Paľis
iľa baro bar a thoďa les tel o dubos paš o sveto than le RAJESKRO.
27 O Jozua paľis phenďa savore manušenge: „Dikhen kada bar ela prekal amende
sar švedkos, bo šunďa savoro, so amenge phenďa o RAJ. Ela sar švedkos upral
tumende, hoj te na zaprinen tumare Devles."
28 Paľis o Jozua premukľa le manušen andre peskre phuva, so chudle.
29 Pal kada savoro muľa o Jozua, o čhavo le Nunoskro, o služobňikos le RAJESKRO.
Sas leske šel the deš (110) berš.
30 Parunde les andre leskri phuv, so chudňa andro Timnat-Serach pre le brehengri
phuv Efrajim, pro severos le verchostar Gaaš.
31 O Izraeliti služinenas le RAJESKE, medik dživelas o Jozua the o phureder manuša,
save dživenas buter sar o Jozua, bo on korkore dikhle savoro, so kerďa o RAJ prekal
o Izrael.
32 O kokala le Jozefoskre, so o Izraeliti ande andral o Egipt, parunde pale andro
Šichem, andre phuv, so cinďa o Jakob vaš o šel rupune minci le Chamorostar, le
Šichemoskre dadestar. Odi phuv chudle sar ďeďictvos le Jozefoskre čhave.
33 Sar muľa o Eleazar, o čhavo le Aronoskro, parunde les andro foros Gibea. Oda
sas o foros, so chudňa leskro čhavo o Pinchas andre brehengri phuv le Efrajimoskri.

O zvitkos le Sudcengro

O kmeňi Juda the Šimeon džan pro mariben pro Kanaančana

1 Pal o meriben le Jozuaskro o Izraeliti phučenas le RAJESTAR: „Ko amendar džala
ešebno pro mariben pro Kanaančana?“
2 O RAJ odphenďa: „Mi džal o Juda, se leske diňom e phuv andro vasta.“
3 Avke o kmeňos Juda mangelas le kmeňos Šimeon: „Aven amenca a pomožinen
amenge te džal pro Kanaančana pro mariben andre phuv, so sas amenge diňi. Paľis
džaha the amen tumenca andre phuv, so sas tumenge diňi.“ Avke o kmeňos Šimeon
geľa lenca.
4 Sar geľa o kmeňos Juda pro mariben, o RAJ lenge diňa te zviťazinel upral o
Kanaančana the Perizeja a murdarde andro foros Bezek 10 000 muršen.
5 Andro Bezek arakhle le kraľis Adoni-Bezek, marenas pes leha a zviťazinde upral
o Kanaančana the Perizeja.
6 Sar o Adoni-Bezek chudňa te denašel, džanas pal leste. Chudle les a odčhinde
leske o angušta pal o vasta the pal o pindre.
7 Akor o Adoni-Bezek phenďa: „Eftavardeš (70) kraľa, savenge diňom te odčhinel
o angušta pro vasta the pro pindre, kidenas o trušini tel miro skamind. O Del mange
visarďa pale vaš oda, so kerďom.“ Ľigende les andro Jeruzalem a ode muľa.
8 O kmeňos Juda geľa pro mariben pro Jeruzalem a zaiľa les. Le manušen odarik
murdarde a o foros zlabarde.
9 Paľis džanas pro mariben pro Kanaančana, save bešenas pre brehengri phuv
Šefela, andro Negev pre pušťa.
10 Sar o kmeňos Juda geľa pro Kanaančana, save bešenas andro Hebron, so pes
angloda vičinelas Kirjat-Arba, zviťazinde upral o Šešaj, upral o Achiman the upral o
Talmaj.
11 Odarik gele pro mariben pro foros Debir, so pes angloda vičinelas Kirjat-Sefer.
12 Akor o Kaleb phenďa: „Oleske, ko zviťazinela upral o Kirjat-Sefer, dava mira ča
la Achsa romňake.“
13 Avke o Otňiel, o čhavo le Kenazoskro, savo sas terneder phral le Kaleboske, oda
foros zaiľa. O Kaleb leske diňa peskra ča la Achsa romňake.
14 Paľis o Otňiel chudňa te kerel upre la Achsa, hoj te mangel peskre dadestar e
maľa. Sar geľa tele pal o somaris, o Kaleb latar phučľa: „So kames?“
15 Oj odphenďa: „De man daros. Te mange imar diňal e pušťa Negev, de mange the
o prameňa.“ Avke o Kaleb lake diňa o uprune the o telune prameňa.
16 O čhave andral e famelija Kenit, savenge sas dad o Chobab, le Mojžišoskro sastro,
gele le kmeňoha Juda andral o Foros le palmengro* andre judsko pušťa andro Negev,
kaj ačhile te bešel maškar o manuša paš o foros Arad.
17 Paľis o kmeňi Juda the Šimeon gele pro mariben pro Kanaančana, save bešenas
andro Cefat, a calo oda prekošlo foros zňičinde. Avke dine ole foroske nav Chorma.
18 O kmeňos Juda zaiľa o fori Gaza, Aškalon the Ekron lengre gavenca.
19 O RAJ sas le kmeňoha Juda. On zaile o brehengre phuva, ale le manušen, save
bešenas tel o brehi, našťi tradle avri, bo sas len trastune verdana.
20 Le Kaleboske dine o foros Hebron, avke sar oda phenďa o Mojžiš. Ov odarik
tradňa avri le Anakoskre trine čhaven.

* **1:16** Oda hin o Jericho.

21 Ale o kmeňos Benjamin na tradňa avri le Jebusejen, save bešenas andro
Jeruzalem. Vašoda o Jebuseja ačhile te bešel maškar o Benjaminčana andro
Jeruzalem dži adadžives.

O maribena le kmeňengre pro severos

22 The o kmeňi Efrajim the Menaše džanas pro mariben pro foros Betel a o RAJ sas
lenca.
23 Bičhade le muršen te predikhel o Betel, so pes angloda vičinelas Luz.
24 Sar dikhle varesave muršes te avel avri andral o foros, phende leske: „Sikav
amenge, khatar mek šaj džas andro foros, a mukaha tut te dživel.“
25 Avke lenge sikaďa o than, khatar pes delas te džal andre. Sar o kmeňi Efrajim
the Menaše savoren odarik murdarde, ole muršes leskra famelijaha premukle.
26 Oda murš geľa andre phuv le Chetitanengri, ačhaďa ode foros a diňa leske nav
Luz. Kavke pes vičinel dži adadžives.
27 O kmeňos Menaše našťi tradňa avri le manušen andral o fori Bet-Šean, Taanach,
Dor, Jibleam the Megido, aňi andral o gava pašal lende. Bo o Kanaančana na kamenas
odarik te džal het.
28 Sar o Izraeliti ačhile zoraleder, ispidle zoraha pro Kanaančana, hoj prekal lende
te keren buči, ale našťi len savoren tradle avri.
29 Aňi o kmeňos Efrajim našťi tradňa avri le Kanaančanen, save bešenas andro
Gezer, a vašoda o Kanaančana maškar lende ačhile te dživel.
30 Aňi o kmeňos Zebulun našťi tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Kitron the
Nahalal. Avke o Kanaančana ačhile te dživel maškar lende, ale o manuša andral o
kmeňos Zebulun pre lende ispidenas, hoj prekal lende te keren buči.
31 O kmeňos Ašer našťi tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Ako, Sidon, Achlab,
Achzib, Chelba, Afik the Rechob.
32 Avke ačhiľa o kmeňos Ašer te dživel maškar o Kanaančana, bo len našťi tradňa
avri.
33 O kmeňos Naftali na tradňa avri le Kanaančanen andral o fori Bet-Šemeš the
Bet-Anat. Avke bešenas maškar o Kanaančana, ale ispidenas pre lende, hoj prekal
lende te keren buči.
34 O Amorejčana tradle o kmeňos Dan dži paš e brehengri phuv a na domukle lenge
te avel tele andre dolina.
35 Avke o Amorejčana ačhile te dživel paš o verchos Cheres the andro fori Ajalon
the Šaalbim, ale o kmeňi Efrajim the Menaše sas lendar zoraleder a ispidenas pre
lende, hoj prekal lende te keren buči.
36 E phuv le Amorejčanengri† sas le verchengre dromestar Akrabim dži paš e Sela
a dureder.

2

O aňjelos le RAJESKRO andro Bochim

1 O aňjelos le RAJESKRO džalas andral o Gilgal upre andro Bochim a phenďa
le Izraelitenge: „Iľom tumen avri andral o Egipt a anďom tumen andre phuv, pal
savi la veraha diňom lav tumare daden. Phenďom: ‚Miri zmluva tumenca šoha na
preačhela.
2 Ale tumen našťi phanden e zmluva le manušenca andral kadi phuv. Čhiven tele
lengre oltara.‘ No tumen man na šunďan. Soske ada kerďan?
3 Vašoda akana tumenge phenav, hoj imar len anglal tumende na tradava het. Ena
tumare ňeprijaťeľa a tumen avena zachudle sar andre pasca oleha, hoj lašarena
lengre devlen.“

† **1:36** Abo: le Edomčanengri

4 Sar o aňjelos le RAJESKRO phenďa savore Izraelitenge kala lava, chudle zorales te rovel.
5 Vašoda dine ole thaneske nav Bochim* a ode obetinde le RAJESKE.

Le Jozuaskro meriben

6 Sar o Jozua rozmukľa le Izraeliten, sako geľa te zalel peskri phuv, savi chudňa sar ďeďictvos.
7 O Izrael služinelas le RAJESKE calo časos, medik dživelas o Jozua the o phureder vodci, save predžiďile le Jozuas a dikhle savore bare zazraki le RAJESKRE, save kerďa prekal o Izraeliti.
8 Le RAJESKRO služobňikos o Jozua, le Nunoskro čhavo, muľa, sar leske sas šel the deš (110) berš.
9 Parunde les andre leskri ďeďično phuv andro Timnat-Cheres pro brehi Efrajim, pro severos le verchostar Gaaš.
10 Sar muľa avri calo kada pokoleňje, avľa pal lende aver pokoleňje, savo na prindžarelas le RAJES aňi na džanelas, so o RAJ kerďa prekal o Izrael.
11 O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo služinenas le Baalenge.
12 Omukle le RAJES, peskre dadengre Devles, savo len iľa avri andral o Egipt. Lašarenas avre devlen, le devlen ole narodengre, save dživenas pašal lende, a banďonas anglal lende. Kavke choľarenas le RAJES.
13 Preačhile te služinel le RAJESKE a chudle te služinel le Baaloske the le Aštartenge.
14 Vašoda o RAJ choľisaľiľa pro Izrael a diňa lengre ňeprijaťeľenge, save dživenas pašal lende, hoj upral lende te zviťazinen. Domukľa le zbujňikenge, hoj len te občoraren, a o Izraeliti anglal lende našťi obačhile.
15 Furt sar džanas o Izraeliti pro mariben, o vast le RAJESKRO džalas pre lende, hoj te prehrajinen, avke sar lenge oda phenďa andre vera. Avke pes dochudle andro baro pharipen.
16 Paľis lenge o RAJ ačhaďa sudcen, save len zachraňinenas lengre ňeprijaťeľendar.
17 Ale on peskre sudcen na šunenas, na sas pačivale le RAJESKE a lašarenas avre devlen. Sig pes odvisarde le RAJESKRE dromestar, pal savo phirenas lengre dada, sar šunenas leskre prikazaňja. Na kerenas avke sar lengre dada.
18 Ale furt, sar le Izraelitenge o RAJ ačhavelas sudcas, o RAJ sas leha, a medik o sudcas dživelas, o RAJ len zachraňinelas lengre ňeprijaťeľendar. Bo le RAJESKE sas pharo vaš lenge, sar o Izraeliti phurdenas pharipnastar vašoda, hoj len o ňeprijaťeľa trapinenas a kerenas lenge namištes.
19 No soča o sudcas merelas, pale pes visarenas ko nalačhipen a sas mek goreder sar lengre dada, save služinenas avre devlenge a banďonas anglal lende. Na preačhenas te kerel o nalačhipen aňi peske na denas te phenel.
20 Vašoda o RAJ pro Izraeliti choľisaľiľa a phenďa: „Kada narodos na doľikerďa miri zmluva, pal savi phenďom lengre dadenge, hoj la te doľikeren. A vaš oda, hoj man na šunde,
21 me anglal lende na tradava avri aňi jekhe ole narodendar, save mek ačhile, sar o Jozua muľa.
22 Aleha dikhava, či pes o Izraeliti ľikerena pal mire droma a či phirena pal lende sar lengre dada, abo na.“
23 Vašoda o RAJ mukľa ole naroden andre odi phuv, na tradňa len avri a na diňa len andro vasta le Jozuaskre, sar mek dživelas.

---

* **2:5** Oda hin: ola, ko roven.

3

Aver narodi maškar o Izraeliti

1 Kala hine o narodi, save mek mukľa o RAJ andre phuv, hoj prekal lende te skušinel
savore Izraeliten, save pes šoha na marenas le Kanaančanenca.
2 Bo kamelas, hoj o izraelika pokoleňja, save pes mek na džanenas te marel, te
sikľon pes te marel.
3 Sas oda kala narodi: o pandž filišťiňika kraľa, savore Kanaančana, o Sidončana
the o Chivija, save bešenas andro Libanoňika verchi le verchostar Baal-Chermon dži
ko verchengro drom Chamat.
4 Prekal lende kamľa te skušinel le Izraeliten, hoj pes te sikavel, či šunena o
prikazaňja, so o RAJ diňa lengre dadenge prekal o Mojžiš.
5 O Izraeliti bešenas maškar o Kanaančana, Chetitana, Amorejčana, Perizeja,
Chivija the Jebuseja.
6 Lenas peske lengre čhajen romňijenge, peskre čhajen denas lengre čhavenge a
služinenas lengre devlenge.

O Otňiel

7 O Izraeliti kerenas bini anglo RAJ, bo bisterde pro RAJ, pre peskro Del, a služinenas
le Baalenge the le Ašerenge.
8 Vašoda pre lende o RAJ choľisaľiľa a diňa len andro vasta le kraľiskre le Kušan-
Rišatajimoskre andral o Aram-Naharajim. O Izraeliti sas ochto berš leskre otroka.
9 Ale sar vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, bičhaďa ke lende o RAJ le Otňiel,
le Kenazoskre čhas, le Kaleboskre nekternedere phrales, hoj len te zachraňinel.
10 O Duchos le RAJESKRO avľa pre leste a ačhiľa lestar vodcas le Izraelitengro. Geľa
pro mariben pro aramejiko kraľis Kušan-Rišatajim a o RAJ leske diňa upral leste te
zviťazinel.
11 Avke andre odi phuv sas smirom saranda (40) berš, medik dživelas o Otňiel, le
Kenazoskro čhavo.

O Ehud

12 Ale o Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, vašoda o RAJ diňa le Eglonoske le
moabike kraľiske te zviťazinel upral o Izraeliti.
13 O Eglon pes dovakerďa le Amončanenca the le Amalekenca a geľa pro mariben
pro Izraeliti, zviťazinďa upral lende a zaiľa o Jericho, o Foros le palmengro.
14 O Izraeliti služinenas le Eglonoske le moabike kraľiske dešuochto (18) berš.
15 Akor o Izraeliti chudle igen te mangel le RAJES, hoj lenge te pomožinel, a o
RAJ lenge bičhaďa le Ehud, le Geraskre čhas andral o kmeňos Benjamin, savo sas
baľogaris. O Izraeliti leha bičhade o daňe le moabike kraľiske le Eglonoske.
16 O Ehud peske kerďa šabľa, ostro pal soduj seri a bari vaj jepaš metros, a thoďa
peske la tel o gada pre čači sera.
17 Diňa ola daňe le kraľiske le Eglonoske, savo sas igen thulo murš.
18 Sar o Ehud leske diňa ola love, premukľa le muršen, save ola love ande.
19 Ov korkoro pes visarďa khatar o modli paš o Gilgal a džalas pale ko kraľis Eglon
leske te phenel: „Kraľina, kamav tuke vareso te phenel, so ňiko našťi šunel, ča tu.“

O Eglon phenďa: „Čhit!“ Akor savore, ko ačhenas pašal leste, gele avri.

20 O Ehud geľa ko kraľis Eglon andro upruno šilalo kher, kaj peske bešelas a savo
sas ča prekal leste. O Ehud phenďa: „Hin man prekal tu lav le Devlestar.“ A o Eglon
ušťiľa.
21 Akor o Ehud cirdňa avri e šabľa le baľogne vasteha pal e čači sera a demaďa
leske andro per.

22 Sar demaďa andro per, o angluno špicos pregeľa dži prekal o dumo a o thuľipen
garuďa e ručka, vašoda e šabľa na iľa avri.
23 Avke o Ehud geľa avri pre veranda a o vudar ole uprune khereskro pal peste
phandľa andre.
24 Soča geľa avri, avle o sluhi le Eglonoskre, a sar dikhle, hoj o upruno vudar le
khereskro hino phandlo andre, phende peske: „Ov mušinel te bešel pro budaris andre
peskro šilalo kher.“
25 Užarenas igen but a ladžatar na džanenas so te kerel, bo lenge na phundravelas
o vudar. Avke ile e kleja, phundrade a dikhle, hoj lengro raj pašľol mulo pre phuv.
26 Medik on užarenas, o Ehud denašľa. Pregeľa pašal o modli a denašľa andre
Seira.
27 Sar ode doavľa, zatrubinďa pro bakrano rohos pro brehi Efrajim a odarik ľidžalas
le Izraeliten tele.
28 Phenďa lenge: „Aven pal ma, bo o RAJ tumenge diňa andro vasta tumare
ňeprijaťeľen le Moabčanen.“ On džanas pal leste a ile le Moabčanendar o thana,
khatar pes predžalas prekal o Jordan, a ňikaske na domukle, hoj odarik te predžan.
29 Akor murdarde vaj 10 000 zorale muršen. Ňiko lendar na denašľa.
30 Oda džives o Izraeliti zviťazinde upral o Moabčana a e phuv sas andro smirom
ochtovardeš (80) berš.

O Šamgar

31 Pal o Ehud ačhiľa sudcas o Šamgar, le Anatoskro čhavo, savo tiš zachraňinďa le
Izrael. Murdarďa šov šel (600) Filišťincen la pacaha, savaha pes tradel le gurumňen.

4

E Debora the o Barak

1 Sar muľa the o Ehud, o Izraeliti pale chudle te kerel bini anglo RAJ.
2 Vašoda len o RAJ diňa andro vasta le kanaaňike kraľiskre le Jabinoskre, savo
kraľinelas andro foros Chacor. O veľiťeľis leskre slugaďengro sas o Siserah, savo
bešelas andro Charošet-Hagojim.
3 O Izraeliti igen mangenas le RAJES, hoj lenge te pomožinel, bo le Jabin sas eňa šel
(900) trastune verdana a biš (20) berš len igen trapinelas.
4 Andre oda časos sudzinelas o Izrael e prorokiňa Debora, le Lapidotoskri romňi.
5 Oj bešelas tel e palma la Deborakri pro brehi Efrajim, maškar o fori Rama the
Betel. O Izraeliti ke late phirenas, hoj len te rozsudzinel.
6 Oj bičhaďa pal o Barak, le Abinoamoskro čhavo, andral o foros Kedeš andre phuv
le Naftalengri. Phenďa leske: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, tuke phenel: ‚Le tuha 10
000 muršen andral o kmeňi Naftali the Zebulun a dža pro verchos Tabor.
7 Me tuke paľis anava ko paňi Kišon le Siserah, le Jabinoskre veľiťeľis, leskre
verdanenca the le slugaďenca a dava les tuke andro vasta.‘ “
8 O Barak lake odphenďa: „Te aveha manca, džava, ale te na aveha manca, na
džava.“
9 „Džava tuha,“ odphenďa leske e Debora, „ale andre kada mariben e slava na ela
tiri, bo o RAJ dela le Siserah andro vasta la džuvľakre.“ Paľis e Debora ušťiľa a džalas
le Barakoha andro Kedeš,
10 kaj o Barak vičinďa le kmeňen Zebulun the Naftali. Džanas leha 10 000 murša
the e Debora.
11 Ale o Kenitas o Cheber odgeľa okle Kenitendar, save sas o čhave le Chobaboskre,
savo sas šogoris le Mojžišoskro. Ačhaďa peskro stanos paš o dubos andro Caananim
paš o Kedeš.

12 Sar le Siseroske phende, hoj o Barak, o čhavo le Abinoamoskro, geľa upre pro
verchos Tabor,
13 diňa te zvičinel savore peskre manušen le eňa šel (900) trastune verdanenca, hoj
te džan andral o Charošet-Hagojim ko paňi Kišon.
14 E Debora phenďa le Barakoske: „Ušťi, bo adadžives tuke diňa o RAJ andro vasta
le Siserah. Korkoro o RAJ imar geľa anglal tu!“ Avke o Barak geľa tele pal o verchos
Tabor a pal leste 10 000 murša.
15 Sar o Barak geľa pro mariben, o RAJ anďa la šabľaha andro zmetkos le Siserah
savore verdanenca the caľa leskra armadaha. A o Siserah chučiľa tele pal o verdan a
chudňa te denašel.
16 O Barak džalas pal leskre verdana the slugaďa dži ko Charošet-Hagojim. Savore
slugaďa le Siseroskre sas murdarde; ňiko lendar na ačhiľa džido.
17 O Siserah denašelas ko stanos la Jaelakro, bo sas smirom maškar o kraľis Jabin
andral o Chacor the maškar e famelija le Cheberiskri. E Jael sas romňi le Cheberiskri,
savo sas Kenitas.
18 Oj geľa avri anglal o Siserah a phenďa leske: „Av, rajeja miro, av andre miro
stanos. Ma dara tut!“ Sar geľa andre, e Jael les zaučharďa la lepedaha.
19 Ov latar mangľa: „De ča man te pijel paňi, bo som smedno.“ Avke oj phundraďa
o cipuno gono le thudeha, diňa les te pijel a pale les zaučharďa.
20 Mek lake phenďa: „Ačh paš o vudar le stanoskro, a te vareko avela a phučela
tutar, či hin kade vareko, phen, hoj na.“
21 Paľis o Siserah zorales zasuča. Akor e Jael iľa o čokanos the o koľikos pal o stanos
a geľa cichones paš leste. Predemaďa o koľikos prekal leskri slicha dži andre phuv a
ov muľa.
22 Sar o Barak džalas pal o Siserah, e Jael geľa anglal leste a phenďa leske: „Av
sikavava tuke le muršes, saves rodes!“ Avke geľa ke late andro stanos, a dikh, o
Siserah ode pašľolas mulo le koľikoha andro šero.
23 Andre oda džives o Del diňa le Izraelitenge tel lengri zor le Jabin le kanaaňike
kraľis.
24 Ole časostar džanas o Izraeliti pro kraľis Jabin furt zoraleder, medik les na
zňičinde.

5

La Deborakri giľi

1 Akor giľavelas kadi giľi e Debora le Barakoha, le Abinoamoskre čhaha:
2 „Lašaren le RAJES,
bo o vodci chudle te ľidžal o Izrael andro mariben
a o manuša pes pridine korkore pestar!
3 Šunen, kraľale!
Phundraven o kana, rajale!
Giľavava le RAJESKE,
giľavava žalmos le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
4 RAJEJA, sar tu avri avľal andral o Seir
a sar džahas la phuvatar Edom,
zarazisaľiľa e phuv,
andral o ňebos delas brišind
a andral e chmara čhorďolas o paňi.
5 O verchi razisaľonas anglo RAJ,
anglo Del le Sinajoskro,
anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro.
6 Andro dživesa le Šamgariskre, le Anatoskre čhaskre,

a andro dživesa la Jaelakre sas omukle o droma,
o manuša phirenas palune dromenca.
7 O gava ačhile omukle,
o manuša len omukle,
medik me e Debora na ušťiľom upre,
medik me, e daj andro Izrael, na ušťiľom upre.
8 O manuša peske ile avri avre devlen,
paš o foroskre brani chudňa o mariben,
no na dičholas o šťitos aňi e kopija maškar 40 000 Izraeliti.
9 Miro jilo hino le vodcenca andral o Izrael,
le manušenca, save gele korkore pestar andro mariben.
Lašaren le RAJES!
10 Tumen, so džan pro parne somara
a bešen pro pokrovci,
a the tumen, so phiren pro droma: Gondoľinen!
11 Šunen o hangos olengro, ko giľaven paš o chaňiga.
Ode lašaren le RAJESKRO spravodľišagos,
o viťazstvo le Izraeloskre manušengro!
Akor o manuša le RAJESKRE gele tele ko brani.
12 Ušťi, ušťi upre, Deboro, ušťi, ušťi upre!
Giľav giľi! Ušťi, Barak!
Ľidža het tire zaphandlen, čhavo le Abinoamoskro!
13 Paľis avle tele ola, save mek ačhile le vodcendar,
le RAJESKRE manuša avle tele manca sar ola, ko hine zorale.
14 Varesave avle tele andral o Efrajim,
kaj bešenas angloda o Amaleka,
aver avle andral o Benjamin.
Le Machirostar avle o vodci
a le Zebulunostar ola, ko hine veľiťeľa.
15 Le Jisacharoskre princi la Deboraha
the o Jisachar le Barakoha
avle pal leste tele andre dolina.
Andro kmeňos le Rubenoskro pes but vakerelas pal oda, či te džal, vaj na.
16 Soske ačhiľal te bešel maškar o ohradi,
hoj te šunes, sar o pasťjera zvičinen peskre stadi?
Andro kmeňos le Rubenoskro pes but vakerelas pal oda, či te džal, vaj na.
17 O Gilead ačhiľa te bešel pal o Jordan
a soske o Dan ačhiľa paš o loďi?
O Ašer peske ačhiľa te bešel paš o moros,
ačhiľa peske pro moroskro brehos.
18 O manuša andral o kmeňos Zebulun na daranas pal peskro dživipen;
aňi o manuša andral o kmeňos Naftali, sar pes marenas pro maľi.
19 Avle o kraľa a marenas pes;
o kraľa andral o Kanaan džanas pro mariben andro Taanach paš o paňa Megido,
ale o rup peske odarik na ile.
20 O čercheňa andral o ňebos pes marenas,
pal peskre droma džanas pro mariben pro Siserah.
21 O paňi Kišon len odľigenďa,
oda čirlatuno paňi o Kišon.
Av zoraľi dušo miri a dža bi e dar!

22 Akor šunďonas o kopita le grajengre,
akor denašenas a denašenas ola zorale graja.
23 ‚Prekošen o foros Meroz!‘ phenel o aňjelos le RAJESKRO.
‚Prekošen, prekošen leskre manušen,
bo na avle te pomožinel le RAJESKE,
te pomožinel le RAJESKE te džal pre ola zorale murša!‘
24 Av bachtaľi maškar o džuvľa, Jaelo.
Tu, romňije le Cheberiskri, le Kenitoskri!
Av požehňimen upral o džuvľa andro stani!
25 O Siserah mangelas peske paňi,
podiňa leske thud;
andre kuči prekal o raja leske anďa šutlo thud.
26 Nacirdňa o vast, iľa o koľikos,
le čače vasteha o pharo čokanos,
demaďa le Siserah, pharaďa leske o šero,
predemaďa leske e slicha.
27 Peľa tele paš lakre pindre,
previsaľiľa a nacirdňa pes.
Paš lakre pindre visaľiľa a peľa.
Ode, kaj peľa, muľa.
28 Prekal e oblaka dikhel e daj le Siseroskri
a vičinel prekal o mreži:
‚Soske avel avke nasig leskro verdan?
Soske na šunav le grajen, save cirden o verdan?‘
29 Odphende lake lakre nekgoďaveder džuvľa,
lengre lava peske korkori leperel:
30 ‚Mušinen peske te rozďelinel oda, so peske dochudle.
Jekh abo duj zaphandle džuvľen prekal jekh murš,
šukar plašťi prekal o Siserah,
igen šukar gada,
jekh abo duj side khosne pre miri meň!‘
31 Kavke mi meren savore tire ňeprijaťeľa, ó, RAJEJA!
Ale ola, save les kamen,
ena sar o kham, so avel avri andre peskri zor.“

Paľis sas andre odi phuv smirom saranda (40) berš.

6

O Izraeliti tel o vasta le Midijanengre

1 O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ, a vašoda len diňa pro efta berš andro vasta le Midijanenge.
2 O Midijana sas zoraleder sar o Izraeliti, vašoda peske o Izraeliti kerde thana, kaj pes te garuven andro verchi, thana andro jaskiňi the garude thana maškar o brehi.
3 Soča o Izraeliti sadzinenas peskre semena, takoj pre lende avenas o Midijana, o Amaleka the aver kmeňi pal o vichodos.
4 Kerde peske taboris paš lende a zňičinde savoro maľakro uľipen andre odi phuv dži paš e Gaza. Na mukle andro Izrael ňisavo chaben, aňi bakren, aňi gurumňen, aňi somaren.
5 Avle peskre stadenca the le stanenca a sas ajci but sar maľakre grajora. Na delas pes te zgenel len aňi lengre ťavi. Gele andre odi phuv, hoj la te zňičinen.

6 Sar o Izraeliti ačhile čore bi o chaben anglo Midijana, chudle te vičinel pro RAJ,
hoj lenge te pomožinel.
7 Sar vičinenas pro Raj, hoj lenge te pomožinel,
8 o RAJ bičhaďa ke lende le prorokos a phenďa lenge: „Kavke phenel o RAJ, o Del
le Izraeloskro: ‚Me tumen iľom avri andral o Egipt the andral o otroctvos.
9 Cirdňom tumen avri andral o vasta le Egipťanendar the savorendar, ko pre
tumende džanas. Me len tradňom avri anglal tumende a diňom tumenge lengri
phuv.‘
10 Phenďom tumenge: ‚Me som o RAJ, tumaro Del. Na služinena le Amorejčanengre
devlenge andre phuv, kaj akana bešen.‘ Ale tumen man na šunďan.“

O Gideon

11 O aňjelos le RAJESKRO avľa andro foros Ofra a bešľa peske tel o dubos le
Joašiskro, savo sas andral e famelija le Abiezeriskri. Leskro čhavo o Gideon ipen
akor marelas la pacaha avri e pšeňica andre moľakro lisos, hoj e pšeňica te garuvel
anglo Midijana.
12 Androda o aňjelos le RAJESKRO pes leske sikaďa a phenďa leske: „O RAJ tuha,
zoralo hrďinona!“
13 Androda leske phenďa o Gideon: „Šaj tutar vareso phučav, rajeja? Te hino o RAJ
amenca, soske pes amenge kada savoro ačhiľa? Kaj hine savore leskre bare zazraki,
pal save amenge amare dada vakerenas: ‚O RAJ amen iľa avri andral o Egipt.‘ Ale
akana amen o RAJ omukľa a diňa amen andro vasta le Midijanenge.“
14 O RAJ dikhľa pre leste a phenďa: „Dža andre odi zor, so tut hin, a zachraňin le
Izraeliten andral o vasta le Midijanengre. Me korkoro tut bičhavav.“
15 Ale ov phučľa: „Rajeja, sar šaj zachraňinav o Izrael? Se miri famelija hiňi
nekčoreder andral o kmeňos Menaše a me som nekcikneder andro kher mire
dadeskro.“
16 O RAJ leske odphenďa: „Me avava tuha a zňičineha le Midijanen sar jekhe
muršes.“
17 O Gideon phenďa: „Te arakhľom milosť andre tire jakha, akor sikav mange
vareso, hoj te džanav, hoj sal čačes o RAJ, savo vakeres manca.
18 Mangav tut, ma dža adarik, medik na anava anglal tu miro daros.“
O RAJ odphenďa: „Mištes, užarava, medik na aveha pale.“
19 O Gideon geľa khere, pripravinďa la terňa koza a le deše kile arestar kerďa mare
bi o kvasos. O mas thoďa andro košaris a e zumin čhorďa andre piri. Ľigenďa leske
oda tel o dubos a thoďa anglal leste.
20 Le Devleskro aňjelos leske phenďa: „Le o mas the o mare bi o kvasos, thov len
pre skala a e zumin čhor upral.“ Ov avke kerďa.
21 Le RAJESKRO aňjelos hazdňa e paca, so leste sas andro vast, a chudňa pes lakre
agoreha le masestar the ole marendar. Avľa avri jag andral e skala a chaľa oda mas
the ola mare. Androda le RAJESKRO aňjelos našľiľa anglal leskre jakha.
22 Sar o Gideon sprindžarďa, hoj oda sas le RAJESKRO aňjelos, zvičinďa: „Joj,
Nekbareder RAJEJA, dikhľom tire aňjelos muj-mujeha!“
23 O RAJ leske phenďa: „Ma dara tut! Av andro smirom, na mereha.“
24 Avke o Gideon ode ačhaďa oltaris prekal o RAJ a diňa leske nav: O RAJ hin o
smirom. Oda oltaris hin dži adadžives andro foros Ofra andre Abiezerengri phuv.
25 Mek odi rat leske phenďa o RAJ: „Le andral tire dadeskro stados terne bikos
the mek jekhe efta beršengre bikos. Čhiv tele le Baaloskro oltaris, so patrinel tire
dadeske, a rozčhinger the o slupos la Ašerakro, so hino paš leste!
26 Ačhav oltaris pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, upre pro brehos. Paľis le ole
dujte bikos a obetin les pro kašta ole rozčhingerde slupostar sar labarďi obeta.“

27 O Gideon iľa deše muršen peskre sluhendar a kerďa avke, sar leske phenďa o
RAJ. Ale vašoda, hoj daralas le dadeskra famelijatar the le manušendar andral oda
foros, na kerďa oda dživese, ale rači.
28 Sar o murša andral o foros sig tosara ušťile, dikhle, hoj le Baaloskro oltaris hino
telečhido a o kaštuno slupos la Ašerakro paš leste hino telečhindo. A pro nevo ačhado
oltaris sas obetimen dujto bikos sar labarďi obeta.
29 O manuša phučenas jekh avrestar: „Ko ada kerďa?“ Rodenas a phučenas, medik
pes na dodžanle, hoj oda kerďa o Gideon, le Joašiskro čhavo.
30 O murša phende le Joašiske: „An avri tire čhas! Mušinel te merel, bo čhiďa tele
le Baaloskro oltaris a čhinďa tele o slupos la Ašerakro, so hin paš leste!“
31 O Joaš phenďa savorenge, save džanas pre leste: „Tumen kamen te rušel vaš o
Baal? Gondoľinen tumenge, hoj les zachraňinena? Ko kamel te rušel vaš leste, oda
manuš dži tosara mi merel! Te o Baal hino čačes del, mi rušel korkoro vaš peste, te
leske čhide tele o oltaris.“
32 Oda džives le Gideonoske dine nav Jerubaal, so hin: „Mi rušel o Baal korkoro
vaš peste, bo o Gideon leske čhiďa tele o oltaris.“
33 Savore Midijana, o Amaleka the o vichodna kmeňi pes sthode jekhetane, pregele
prekal o Jordan a kerde peske taboris andre dolina Jezreel.
34 O Duchos le RAJESKRO avľa pro Gideon a ov zatrubinďa, hoj te vičinel ke peste
la Abiezeriskra famelija.
35 Paľis bičhaďa le muršen, hoj te džan pal calo kmeňos Menaše, avke the kada
kmeňos sas vičimen. Diňa te vičinel the le kmeňen Ašer, Zebulun the Naftali – the
on pes leha zgele.
36 Akor o Gideon phenďa le Devleske: „Tu phenes, hoj kames prekal mande te
zachraňinel le Izrael.
37 Dikh, rozthovava pre oda than, kaj pes žužarel o zrnos, e puža pal o bakro.
Te ela e rosa pre late a e phuv ela pašal late šuki, prindžarava, hoj prekal mande
zachraňineha o Izrael, avke sar phenďal.“
38 Kavke pes the ačhiľa. Sar pro dujto džives sig tosara ušťiľa, ispidňa avri andral
e puža pherdo kuči rosakro paňi.
39 O Gideon pale mangelas le Devles: „Ma av pre ma choľamen, te ke tu mek jekhvar
prevakerava. Domuk mange oda mek jekhvar te skušinel la pužaha. Mi ačhel ča e
puža šuki a všadzik pašal late mi el e rosa.“
40 O Del avke kerďa the odi rat. Ča e puža sas šuki a pal e phuv sas všadzik rosa.

7

O Gideon zviťazinel upral o Midijana

1 Sig tosara o Jerubaal, oda hin o Gideon, the o manuša, save sas leha, peske
rozthode o taboris paš o paňi Charod. Le Midijanengro taboris sas lendar pro severos
andre dolina paš o verchos Moreh.
2 O RAJ phenďa le Gideonoske: „Hin paš tu igen but murša, hoj tuke te dav
te zviťazinel upral o Midijana. Bo o Izraeliti pes hazdena upre a šaj phenen:
‚Zviťazinďam amara zoraha.‘
3 Phen le manušenge, hoj te šunen: ‚Ko pes daral a izdral, šaj oddžal pal o verchos
Gilead a šaj džal pale khere.‘ “ Akor 22 000 manuša pes visarde pale khere a 10 000
lendar ačhile.
4 No o RAJ le Gideonoske phenďa: „Mek furt tuha hin but murša. Ľidža len tele
paš o paňi, ode len tuke skušinava. Pal kaste tuke phenava: ‚Kada mi džal tuha,‘
oda tuha mi džal. No pal kaste tuke phenava: ‚Kada te na džal tuha,‘ oda tuha te na
džal.“

5 Avke o Gideon ľigenďa le manušen tele paš o paňi. O RAJ leske phenďa: „Ačhav
dojekhes, ko chľipinela o paňi sar rikono, pre jekh sera. A olen, save džana pro khoča
a avke pijena o paňi, ačhav pre aver sera.“
6 Ola, ko chľipinenas o paňi andral e burňik, sas trin šel (300) murša. Okla aver
peske gele pro khoča a avke pijenas o paňi.
7 O RAJ phenďa le Gideonoske: „Zachraňinava tumen prekal o trin šel (300) murša,
save chľipinenas o paňi, a dava tumenge le Midijanen andro vasta. Okla mi džan
pale khere.“
8 Avke o Gideon bičhaďa savore okle Izraeliten pale khere a mukľa peske ča trin
šel (300) muršen, save lendar preile o chaben the o trubi.
O taboris le Midijanengro sas teleder lendar andre dolina.
9 Andre odi rat le Gideonoske o RAJ phenďa: „Ušťi, dža tele andro taboris, bo diňom
tuke len andro vasta.
10 Ale te tut daras te džal ode korkoro, akor dža tire služobňikoha le Puroha
11 a šun len, so vakerena. Akor tut imar na daraha te džal pre lende pro mariben.“
Avke o Gideon geľa tele peskre služobňikoha le Puroha dži ko anglune slugaďa, pro
agor le taboriskro.
12 O Midijana, o Amaleka the o vichodna kmeňi bešenas andre dolina sar o maľakre
grajora a lengre ťavi pes aňi na denas te zrachinel, bo sas sar e poši paš o moros.
13 O Gideon avľa ipen akor, sar jekh murš vakerelas avreske, so džalas suno.
Phenďa: „Šun, savo man sas suno! Jekh peko jačmeno maro pes kuľinelas andro
midijaňiko taboris dži ko stanos a demaďa andre leste avke, hoj pes previsarďa a
peľa pre phuv.“
14 Oda dujto leske phenďa: „Oda nane ňič aver sar e šabľa le Gideonoskri, le
Joašiskre čhaskri, andral o Izrael. O Del leske diňa, hoj te zviťazinel upral calo
midijaňiko taboris!“
15 Sar o Gideon šunďa pal oda suno the pal oda, so o suno sikavel, banďiľa pro khoča
a lašarelas le RAJES. Paľis geľa pale andro izraeliko taboris a zvičinďa: „Ušťen! O
RAJ tumenge diňa te zviťazinel upral o midijaňiko taboris!“
16 Avke rozďelinďa le trin šel (300) muršen pro trin partiji, savorenge diňa andro
vasta o trubi the o fakľi andro džbani
17 a phenďa lenge: „Dikhen pre ma a keren oda, so me! Sar džava pro agor le
taboriskro, the tumen keren oda, so kerava me.
18 Soča zatrubinava olenca, save hine manca, zatrubinen akor the tumen všadzik
pašal calo taboris a vičinen: ‚Vaš o RAJ the vaš o Gideon!‘ “
19 O Gideon le šel (100) muršenca avľa pro agor le taboriskro pal jepaš rat, akor,
sar pes čerinenas o stražňika. Zatrubinde a phagerde o džbani, so ľikerenas andro
vasta.
20 Akor savore trin šel (300) murša zatrubinde pro trubi a phagerde o džbani.
Andro baľogno vast ile o fakľi a andro čačo vast o trubi. Trubinenas a vičinenas:
„E šabľa vaš o RAJ the vaš o Gideon!“
21 Dojekh lendar ačhiľa pre peskro than pašal o taboris. Avke andro taboris chudle
savore te denašel viskišagoha.
22 Medik o trin šel (300) murša trubinenas, o RAJ diňa, hoj pes andro taboris maškar
peste te maren le šabľenca. O manuša denašenas andral o taboris ke Bet-Šita, ke
Cerera the dži pro agor la Abel-Mecholatar paš o Tabat.
23 Paľis vičinde le Izraeliten andral o kmeňi Naftali, Ašer the calo kmeňos le
Menašeskro, hoj te džan pal o Midijana.
24 O Gideon bičhaďa le muršen ko brehi Efrajim, hoj te phenen: „Aven tele pro
Midijana a zalen o paňi Jordan dži paš e Bet-Bara, hoj odarik te na predžan.“

Avke savore murša andral o Efrajim sas vičimen a zaile o paňi Jordan dži ke Bet-Bara.
25 Zaile soduje midijaňike kraľen le Oreb* the le Zeeb†. Le Oreb murdarde pre Vranakri skala a le Zeeb pro Vlkoskro lisos. Džanas dureder pal o Midijana a o šero le Oreboskro the le Zeeboskro ande le Gideonoske pal o Jordan.

8

O Gideon the o kmeňos Efrajim

1 O murša andral o kmeňos Efrajim dovakerde le Gideonoske: „So tu amenge kerďal, hoj amen na vičinďal, sar pes geľal te marel le Midijanenca?“ A igen pes leha vesekedinde.
2 Ov odphenďa: „Kerďom me vareso bareder sar tumen? Či nane feder ovocje, so mukel o Efrajim pre maľa, sar calo hroznoskro uľipen le Abiezeriskro?
3 O Del diňa tel tumari zor le Oreb the le Zeeb, le midijaňike veľiťeľen. Me našťi kerďom vareso ajso baro sar tumen.“ Sar lenge kada phenďa, lengri choľi preačhiľa.

O Gideon zviťazinel upral o Calmun the upral o Zebach

4 Sar o Gideon avľa peskre trin šel (300) muršenca paš o Jordan, pregele prekal o paňi. A kajte sas igen strapimen a bokhale, the avke džanas pal o Midijana.
5 Avke o Gideon mangľa le manušen andral o foros Sukot: „Mangav tumen, den mire muršen maro, bo imar na birinen a me džav pal o Zebach the Calmun, pal o midijaňika kraľa.“
6 Ale o vodci andral o Sukot leske odphende: „Či o kraľa Zebach the Calmun hine imar andre tire vasta, hoj te das maro tire muršen?“
7 O Gideon lenge phenďa: „No akor mištes! Sar mange o RAJ pomožinela upral lende te zviťazinel, avava kade pale a marava tumen le koľakenca the le trňenca pal e pušťa.“
8 Avke odarik geľa het upre andro Penuel a mangľa the ode le vodcen, hoj les te den varesavo chaben. Ale the on leske odphende avke sar o murša andral o Sukot.
9 Avke phenďa le muršenge andral o Penuel: „Sar zviťazinava a avava pale, čhivava tele kadi veža.“
10 O kraľa Zebach the Calmun sas andro Karkor vaj 15 000 slugaďenca, save ačhile le vichodne kmeňendar, bo 120 000 lendar sas murdarde.
11 O Gideon džalas pro drom, pre savo phirenas o kočovňika pro vichodos le forendar Nobach the Jogbeha. Geľa pro taboris pro mariben ipen akor, sar oda na užarenas.
12 O Zebach the o Calmun denašle, ale o Gideon džalas pal lende, sodujen chudňa a savore lengre muršen roztradňa.
13 Pal o mariben pes o Gideon, le Joaširskro čhavo, visarďa pale prekal o verchengro drom Cheres.
14 Chudňa jekhe terne muršes andral o Sukot a šunelas les avri. Oda murš leske pisinďa tele o nava le savore eftavardeš the efta (77) phuredere manušengre the vodcengre andral o Sukot.
15 Sar paľis avľa o Gideon ko manuša andral o Sukot, phenďa lenge: „Dikhen, kade hin o Zebach the o Calmun, angle save man asanďiľan avri a phenďan: ‚So imar zviťazinďal upral o Zebach the upral o Calmun, hoj te das maro tire muršen?‘ “
16 Avke iľa le vodcen andral o Sukot a chudňa len te marel le koľakenca the le trňenca pal e pušťa.
17 Paľis čhiďa tele e veža andro foros Penuel a le muršen odarik murdarďa.

---

* **7:25** Oda hin: e vrana. † **7:25** Oda hin: o vlkos.

18 Paľis phučľa le Zebachostar the le Calmunostar: „Save muršen murdarďan pro verchos Tabor?“
„Muršen, save marenas pre tu. Dojekh lendar dičholas sar o čhavo le kraľiskro,“ odphende.
19 O Gideon odphenďa: „On sas mire phrala, o čhave mira dakre. Avke sar dživel o RAJ, na murdarďomas tumen, te len mukľanas te dživel.“
20 Paľis phenďa peskre nekphuredere čhaske le Jeteroske: „Ušťi a murdar len!“ Ale o Jeter na cirdňa avri e šabľa, bo sas mek terno a daralas pes.
21 O Zebach the o Calmun phende le Gideonoske: „Av, murdar amen tu! Bo savo hin o murš, ajsi hin the leskri zor.“ Avke o Gideon ušťiľa a murdarďa len. Lengre ťavendar iľa tele pal o meňa o šukar lanci le čhonorenca.

O Izraeliti kamen le Gideon kraľiske

22 O murša andral o Izrael phende le Gideonoske: „Av tu amaro kraľis, tu the tiro čhavo the o čhavo tire čhaskro, bo amen zachraňinďal andral o vasta le Midijanengre.“
23 „Na avava tumaro kraľis aňi me aňi miro čhavo, ale o RAJ ela tumaro kraľis,“ odphenďa o Gideon.
24 A paľis mek phenďa: „Kamav tumendar mek vareso. Dojekh tumendar mange mi del o čeňa, so iľan le ňeprijaťeľendar.“ O Midijana hordinenas o somnakune čeňa andro kana, bo sas Izmaeliti.
25 O Izraeliti odphende: „Radišagoha tuke daha ola čeňa.“ Avke pre phuv thode o plašťos a dojekh pre leste čhiďa o somnakune čeňa.
26 Ole savore somnakune čeňa važinenas vaj biš (20) kili. Dochudňa mek o šukar lanci le čhonorenca, čeňa the purpurova plašťi, so hordinenas o midijaňika kraľa, the o šukar lanci, so sas pre lengre ťavi.
27 O Gideon kerďa socha le somnakastar a thoďa la andre peskro foros Ofra. Savore Izraeliti omukle le Devles a phirenas ode te lašarel ola socha a oda zachudňa le Gideon the leskra famelija andre pasca.
28 O Izraeliti zviťazinde upral o Midijana a imar šoha pes lenca o Midijana na gele te marel. Medik o Gideon dživelas, sas andre phuv smirom saranda (40) berš.

Le Gideonoskre čhave

29 Avke pes o Gideon, o čhavo le Joašiskro, visarďa pale khere.
30 Le Gideon sas eftavardeš (70) čhave, bo sas les but romňija.
31 Leskra romňake-služobňičkake, savi dživelas andro Šichem, uľiľa čhavo a diňa leske nav Abimelech.
32 O Gideon muľa andre šukar phure berša. Parunde les andro hrobos leskre dadeskro le Joašiskro, andre Ofra, andro foros le Abiezerengro.
33 Soča o Gideon muľa, sas o Izraeliti pale napačivale le Devleske a chudle te lašarel le Baalen. A ačhade peske le Baal-Beritas devleske.
34 O Izraeliti peske imar na leperenas pro RAJ, pre peskro Del, savo len iľa avri andral o vasta savore lengre ňeprijaťeľendar.
35 A aňi le Gideonoskra famelijake na presikade e pačiv vaš savoro lačhipen, so prekal lende kerďa.

9

O Abimelech

1 O Abimelech, o čhavo le Gideonoskro, geľa andro Šichem ko phrala peskra dakre the ke lakri famelija a phenďa lenge:

2 „Phučen le manušendar andral o Šichem: ‚So hin feder prekal tumende? Oda,
hoj eftavardeš (70) čhave le Gideonoskre te vladňinen upral tumende, abo ča jekh
murš?‘ Ma bisteren, hoj som tumare ratestar the ťelostar!“
3 O phrala leskra dakre pal leste vakerenas savore manušenca andral o Šichem.
Ola manuša kamenas, hoj o Abimelech upral lende te vladňinel, bo peske phende:
„Hino amaro phral!“
4 Paľis dine le Abimelech eftavardeš (70) rupune love andral o chramos lengre
devleskro Baal-Berit. Ov peske iľa ola eftavardeš (70) rupune love a počinďa le
zbujňikenge, so pes ke leste pridine.
5 Avke geľa andre Ofra andro kher peskre dadeskro a pre jekh bar murdarďa peskre
eftavardeš (70) phralen, le Gideonoskre čhaven. Ale o Jotam, o nekterneder čhavo le
Gideonoskro, na sas murdardo, bo pes garuďa.
6 Paľis pes zgele savore manuša andral o Šichem the andral o Bet-Milo a gele andro
Šichem paš o sveto dubos, kaj sas o sveto slupos, a ode ačhade le Abimelech kraľiske.
7 Sar pal ada šunďa o Jotam, geľa upre pro verchos Gerizim a zorales zvičinďa:
„Šunen man, manušale andral o Šichem, hoj tumen o Del te šunel avri!
8 Jekhvar pes zgele o stromi, hoj peske maškar peste te kiden avri le kraľis. Phende
le olivove stromoske: ‚Av amaro kraľis!‘
9 Ale e oliva phenďa: ‚Kamen, hoj man te zdav mire olejostar, saveha pes del pačiv
le devlen the le manušen, a te hazdav man upre upral o stromi?‘
10 Paľis o stromi phende le figovňikoske: ‚Av tu amaro kraľis!‘
11 Ale o figovňikos lenge phenďa: ‚Kamen, hoj man te zdav mire ovocendar, save
hine lače the gule, a te hazdav man upre upral o stromi?‘
12 Paľis o stromi phende le viňičiske: ‚Av tu amaro kraľis!‘
13 Ale o viňičis lenge phenďa: ‚Kamen, hoj man te zdav mira moľatar, savi anel
radišagos le devlenge the le manušenge, a te hazdav man upre upral o stromi?‘
14 Paľis savore stromi phende le koľakoske: ‚Av tu amaro kraľis!‘
15 O koľakos lenge phenďa: ‚Te man čačes kamen te pomazinel tumare kraľiske,
aven tumen te garuvel tel miro ciňos. Te na, mi avel avri andral o koľakos e jag a mi
zlabarel o libanoňika sosni!‘ “
16 O Jotam mek phenďa: „Kerďan čačipnaha the pačivalones, hoj peske kidňan avri
le Abimelech kraľiske? Ľikerenas tumen mištes ko Gideon the ke leskri famelija?
Kerďan leha avke, sar peske zaslužinďa?
17 Se miro dad pes marelas vaš tumende, kajte leske džalas vaš o dživipen, a
zachraňinďa tumen le Midijanendar.
18 Ale adadžives tumen ačhaďan pro mariben pre famelija mire dadeskri.
Murdarďan leskre čhaven, le eftavardeš (70) muršen pre jekh bar. A ačhaďan
kraľiske upral o Šichem le Abimelech, le čhas leskra služkakres, bo hino tumari
famelija.
19 Te oda, so adadžives kerďan le Gideonoske the leskra famelijake, sas pačivalo
the žuže jilestar, akor radisaľon le Abimelechoske a ov mi radisaľol tumenge.
20 Ale te na, akor mi avel avri e jag andral o Abimelech a mi zlabarel le manušen
andral o Šichem the andral o Bet-Milo. A le manušendar andral o Šichem the Bet-
Milo mi avel avri e jag a mi zlabarel le Abimelech!“
21 Paľis o Jotam daratar denašľa peskre phralestar le Abimelechostar a ačhiľa te
bešel andro foros Beer.
22 O Abimelech vladňinelas upral o Izrael trin berš.
23 Paľis o Del bičhaďa nalače duchos maškar o Abimelech the maškar o manuša
andral o Šichem, hoj le Abimelech te zradzinen.

24 O Del oda kerďa, hoj te visarel pale le Abimelechoske vaš oda, hoj murdarďa le
Gideonoskre eftavardeš (70) čhaven, a the le manušenge andral o Šichem, bo leske
pomožinenas len te murdarel.
25 O manuša andral o Šichem pre leste ačhade pro verchi muršen, save
občorarenas dojekhes, ko pašal lende predžalas pal o drom. A o Abimelech pes
pal oda dodžanľa.
26 Paľis avľa o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, peskre phralenca te bešel andro Šichem
a o manuša odarik leske chudle te pačal.
27 Jekhvar, sar gele pre viňica te skidel upre o hroznos a te ispidel avri e šťava,
kerde hoscina a gele andro chramos peskre devleskro. Chanas, pijenas a prekošenas
le Abimelech.
28 Paľis o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, phučľa: „Ko hin o Abimelech a so hin o foros
Šichem, hoj leske te služinas? Se ov hino ča o čhavo le Gideonoskro a le Zebul ačhaďa
spravcaske upral o foros vaš peske. Služinen le Šichemoskre muršenge, so hine o
čhave le Chamoroskre! Soske te služinas le Abimelechoske?
29 Te uľomas me kraľis upral kala manuša, imar čirla čhiďomas tele le Abimelech.
Phenďomas leske: ‚An tuha buter muršen a av pro mariben!‘ “
30 Sar oda šunďa o Zebul, o spravcas le foroskro, chalas bari choľi.
31 Avke počoral bičhaďa le muršen andre Aruma ko Abimelech, hoj leske te phenen:
„Dikh, o Gaal, o čhavo le Ebedoskro, the leskre phrala avle andro Šichem a keren pre
tute upre le manušen.
32 Akana dža rači peskre muršenca a garuv tut andro maľi!
33 Paľis tosara, sar vidňisaľola, dža pro mariben pre oda foros! Sar pre tute džala
o Gaal peskre muršenca, ker leha oda, so pes dela te kerel.“
34 Mek odi rat ušťiľa o Abimelech savore peskre muršenca a gele pes te garuvel paš
o foros Šichem pro štar čati.
35 Sar o Gaal geľa avri a ačhaďa pes anglal e brana le foroskri, o Abimelech avľa
avri peskre muršenca pal oda than, kaj pes garuvenas.
36 A sar ole muršen o Gaal dikhľa, phenďa le Zebuloske: „Dikh, varesave murša
aven tele pal o verchi.“
O Zebul leske odphenďa: „Oda nane murša, oda hin ča o ciňi pro verchi.“
37 Ale o Gaal pale phenďa: „Na, dikh, čačes aven tele pal o verchi varesave murša
a aver čata avel pašal o dubos le vrašcengro.“
38 Paľis o Zebul leske phenďa: „Kaj hine tire bare lava? Či na phenďal: ‚Ko hin o
Abimelech, hoj leske te služinas?‘ Kala murša hine ola, savendar asahas. Akana dža
a mar tut lenca!“
39 Avke o Gaal ľidžalas le manušen andral o Šichem pro mariben pro Abimelech.
40 Ale o Gaal peskre muršenca chudňa anglal o Abimelech te denašel dži paš e
brana le foroskri. A sar anglal leste denašenas, but murša sas murdarde.
41 O Abimelech ačhiľa andre Aruma a o Zebul čhiďa avri le Gaal the leskre phralen
andral o Šichem.
42 Pro dujto džives pes o Abimelech došunďa, hoj o murša andral o Šichem gele
pro maľi.
43 Avke iľa peskre muršen, rozďelinďa len pro trin čati a bičhaďa len, hoj pes te
garuven andro maľi paš o Šichem. Sar dikhle, hoj o murša aven avri andral o foros,
chučile pre lende a murdarde len.
44 O Abimelech geľa jekha čataha anglal ke brana le foroskri a zaiľa la. Duj čati
gele pre ola, ko sas pro maľi, a murdarde len.

45 O mariben ľikerelas calo džives. O Abimelech the leskre murša domarde o foros,
murdarde savore leskre manušen, čhide tele o foros a rozčhide upral leste o lon.
46 Sar pes o manuša, so sas andre veža paš o Šichem, došunde, so pes ačhiľa,
denašle pes te garuvel andre pevnosť, so sas andro El-Beritoskro chramos.
47 Le Abimelechoske phende, hoj pes ode zgele savore manuša andral e veža paš o
Šichem.
48 Avke geľa peskre muršenca pro verchos Calmon. Iľa o tover, čhingerďa o konara
pal o stromos, hazdňa len a thoďa peske len pro phiko. Olenge, ko sas leha, phenďa:
„Oda, so man dikhľan te kerel, sig keren the tumen.“
49 Avke oda kerde the leskre murša a gele pal o Abimelech. Thode o konara pašal e
pevnosť a podlabarde e pevnosť pre lende. Avke mule savore manuša le Šichemoskra
vežakre, vaj 1 000 murša the džuvľa.

Le Abimelechoskro meriben

50 Paľis o Abimelech geľa ko foros Tebec, ačhaďa peskre muršen pal dojekh sera a
zaiľa les.
51 Maškar oda foros sas zoraľi veža. Savore murša, džuvľija the savore manuša
andral oda foros denašle andre. Phandle pes andre a gele upre pre strecha.
52 O Abimelech geľa pro mariben pre odi veža. Avľa paš lakro vudar, hoj e veža te
podlabarel.
53 Ale androda leske varesavi džuvľi čhiďa pro šero o mlinoskro bar a pharaďa leske
o šero.
54 Avke peske sig vičinďa le terne muršes, savo leske hordinelas o zbraňe, a phenďa
leske: „Le avri tiri šabľa a murdar man, hoj pal ma te na phenen: ‚Murdarďa les e
džuvľi.‘ “ Avke les oda murš predemaďa a ov muľa.
55 Sar o Izraeliti dikhle, hoj o Abimelech muľa, savore gele pale khere.
56 Avke o Del visarďa pale le Abimelechoske oda, so kerďa peskre dadeske, sar
murdarďa peskre eftavardeš (70) phralen.
57 O Del visarďa pale the le muršenge andral o Šichem vaš oda, so kerde. Kavke
pre lende avľa o prekošiben, so phenďa o Jotam, o čhavo le Gideonoskro.

10

O Tolas the o Jair

1 Pal o Abimelech avľa o Tolas, hoj te zachraňinel le Izraeliten. Ov sas andral o
kmeňos Jisachar a dživelas andro foros Šamir pro brehi Efrajim. Leskro dad sas o
Puah a leskro o Dodo.
2 Ľidžalas o Izrael bišutrin (23) berš. Paľis muľa a parunde les andro Šamir.
3 Pal leste avľa o Jair andral o Gilead a ľidžalas o Izrael bišuduj (22) berš.
4 Sas les tranda (30) čhave a dojekh lendar džalas pre peskro somaris. Sas len
tranda fori, so pes dži adadžives vičinen o gava le Jairoskre a hine andre phuv Gilead.
5 Sar o Jair muľa, parunde les andro foros Kamon.

O Jeftah

6 O Izraeliti pale kerenas bini anglo RAJ. Služinenas le Baalenge the le Aštartenge
a the le aramejike, le amoňike, le sidoňike, le moabike the le filišťiňike devlenge.
7 Akor o RAJ choľisaľiľa pro Izraeliti a diňa len le Filišťincenge the le Amončanenge
andro vasta.
8 On andre oda časos trapinenas le Izraeliten a na denas len smirom. Dešuochto
(18) berš trapinenas savore Izraeliten pal o Jordan, andro Gilead, andre phuv le
Amorejčanengri.

9 O Amončana pregele the o Jordan a gele pro mariben pro kmeňi Juda, Benjamin
the Efrajim. Pro Izraeliti avľa baro pharipen.
10 Akor chudle pale te vičinel ko RAJ: „Kerďam binos anglal tu, bo omukľam tut,
amare Devles, a služinahas le Baalenge!“
11 O RAJ odphenďa le Izraelitenge: „Či me tumen na zachraňinďom le Egipťanendar,
le Amorejčanendar, le Amončanendar, le Filišťincendar,
12 le Sidončanendar, le Amalekendar the le Midijanendar, save tumen trapinenas?
Sar pre ma vičinenas, cirdavas tumen avri andral lengre vasta.
13 Ale tumen man pale omukenas a služinenas avre devlenge, vašoda tumen imar
na zachraňinava.
14 Džan a vičinen pre ola devla, saven tumenge kidňan avri! On tumen mi
zachraňinen andral o pharipen!“
15 Ale o Izraeliti phende le RAJESKE: „Kerďam binos, ker amenca, sar tu kames, ale
mangas tut, ča zachraňin amen adadžives!“
16 Avke pestar odčhide le cudze devlen a služinenas le RAJESKE. O RAJ imar na
birinelas te dikhel pro pharipen le Izraelitengro.
17 Sar pes o Amončana zgele a kerde peske taboris andro Gilead, hoj te džan pro
mariben, avke the o Izraeliti pes zgele a kerde peske taboris paš e Micpa.
18 O manuša the o vodci andral o Gilead phende jekh avreske: „Oda, ko ešebno
džala pro mariben pro Amončana, ela vodcas savore manušenge andral o Gilead.“

11

1 O Jeftah andral o Gilead sas zoralo hrďinas. Leskro dad sas o Gilead a leskri daj
sas lubňi.
2 Le Gilead sas the peskra romňaha čhave. Sar imar dobarile kala čhave, tradle
avri le Jeftah. Phende leske: „Tu našťi chudes ňič amare dadeskre barvaľipnastar, bo
sal čhavo avra džuvľatar.“
3 O Jeftah denašľa peskre phralendar a geľa te bešel andre phuv Tob. Ode pes paš
leste pridine o nalače murša a phirenas jekhetane leha.
4 Andre oda časos, sar o Amončana džanas pro Izraeliti pro mariben,
5 o vodci andral o Gilead gele pal o Jeftah andre phuv Tob.
6 Phende le Jeftoske: „Av amaro vodcas, hoj te džas pro mariben pro Amončana.“
7 Ale o Jeftah lenge phenďa: „Na san oda tumen, save pre ma džanas a tradňan
man avri andral o kher mire dadeskro? Soske aven akana ke ma, sar san andro
pharipen?“
8 „Se vašoda akana avľam ke tu pale,“ odphende leske o vodci, „te džaha amenca
pro mariben pro Amončana, aveha veľiťeľis savore manušenge andral o Gilead.“
9 O Jeftah lenge phenďa: „Te man prilena pale, hoj man te marav le Amončanenca,
a te o RAJ mange len dela andro vasta, avava čačes tumaro vodcas?“
10 „Mi el o RAJ maškar amende švedkos,“ phende leske o vodci, „amen tut das lav,
hoj keraha savoro avke, sar phenďal.“
11 Avke geľa o Jeftah le Gileadoskre vodcenca a o manuša peske lestar kerde vodcas
the veľiťeľis. O Jeftah phenďa anglo RAJ andro foros Micpa savoro, so imar phenďa
le vodcenge.
12 Paľis o Jeftah bičhaďa le muršen ko amoňiko kraľis, hoj leske te phenen: „So tut
hin pre mande, hoj avľal pro mariben andre miri phuv?“
13 O amoňiko kraľis phenďa le Jeftoskre muršenge: „Sar o Izraeliti avenas avri
andral o Egipt, zaile miri phuv le paňestar Arnon dži o paňi Jabok the dži o Jordan.
Akana de mange oda pale andro smirom!“
14 Avke o Jeftah pale bičhaďa le muršen ko amoňiko kraľis

15 a diňa leske te phenel:
„Kavke phenel o Jeftah: O Izrael na iľa le Amončanenge aňi le Moabčanenge lengri phuv.
16 Sar džanas o Izraeliti avri andral o Egipt prekal e pušťa ko Lolo moros* a doavle
andro Kadeš,
17 o Izraeliti bičhade ko edomiko kraľis le muršen, hoj leske te phenen:
‚Kamľamas te predžal prekal tiri phuv.‘ Ale o edomiko kraľis pal kada na kamľa
aňi te šunel. The ko moabiko kraľis bičhade le muršen, ale aňi ov lenge oda na
domukľa. Vašoda o Izraeliti ačhile andro Kadeš.
18 Paľis o Izraeliti džanas prekal e pušťa a obgele e moabiko the edomiko phuv.
Doavle pre vichodno sera la moabika phuvatar a kerde peske taboris pal o paňi
Arnon. Ale na pregele odarik, bo ode chudelas e phuv Moab.
19 Paľis o Izraeliti bičhade le muršen ko amorejiko kraľis ko Sichon andro
Chešbon a mangle les: ‚Kamľamas te predžal prekal tiri phuv andre amari!‘
20 Ale o Sichon na pačalas oleske, hoj o Izraeliti kamen ča avke te predžal prekal
leskri phuv. Vičinďa ke peste savore peskre muršen, kerďa taboris andre Jahca a geľa
pro mariben pro Izraeliti.
21 Ale o RAJ, o Del le Izraeloskro, diňa le kraľis Sichon leskre manušenca andro
vasta le Izraelitenge. Avke o Izraeliti upral leste zviťazinde a zaile caľi phuv le
Amorejčanengri, save ode bešenas.
22 Zaile caľi phuv le Amorejčanengri le paňestar Arnon dži ko paňi Jabok the la
pušťatar dži ko Jordan.
23 O RAJ, o Del le Izraeloskro, tradňa avri le Amorejčanen andral e phuv a diňa
la le Izraelitenge a tu kames odi phuv te zalel?
24 Oda, so tuke domukela te zalel tiro Del o Kemoš, oda zaleha. A oda, so amenge
domukela te zalel o RAJ, amaro Del, oda zalaha.
25 Či sal feder sar o moabiko kraľis o Balak, o čhavo le Ciporoskro? Či pes
vesekedinďa le Izraeloha, abo geľa leha pro mariben?
26 O Izraeliti bešen imar trin šel (300) berš andro foros Chešbon the andro Aroer,
andre lengre gava the mek andre savore fori pal o soduj seri le paňestar Arnon.
Soske lenge kala fori akorestar na iľan?
27 Me tuke na kerďom ňič nalačho, ale tu mange keres namištes, te aves pre ma
pro mariben. O RAJ hin o sudcas. Ov adadžives mi sikavel maškar o Izraeliti the
Amončana, kaskro hin o čačipen.“
28 Ale o amoňiko kraľis na kamľa aňi oda te šunel, so leske diňa te phenel.

O Jeftah lel vera

29 Le RAJESKRO Duchos avľa pro Jeftah a ov pregeľa prekal o phuva Gilead the
Menaše andre gileadiko Micpa. Odarik geľa pro mariben pro Amončana.
30 O Jeftah iľa vera le RAJESKE: „Te mange čačes deha le Amončanen andro vasta
31 a te man lendar visarava pale andro smirom, akor dava le RAJESKE sar labarďi
obeta oles, ko avela ešebno angle mande andral o vudar mire khereskro.“
32 Paľis o Jeftah geľa pro mariben pro Amončana a o RAJ leske len diňa andro vasta.
33 Domarďa biš (20) fori le Aroerostar dži paš o Minit the dži paš o Abel-Keramim.
Igen but le Amončanendar murdarďa a avke zviťazinďa upral lende.

Le Jeftoskri čhaj

34 Sar o Jeftah avelas pale khere andre Micpa, leskri čhaj avľa avri anglal leste le
kheľibnaha the bašavibnaha pre tamburina. Sas les ča jekh čhajori, na sas les ňisave
aver čhave.

---

* **11:16** E hebrejiko čhib: o Trsťinakro moros

35 Soča la dikhľa, čhingerďa pre peste o plašťos a zvičinďa: „Ó, čhajori miri, igen
mange dukhaďal o jilo! Anďal man andre bari bibach! Iľom vera le RAJESKE a
mušinav oda te doľikerel!“
36 Oj leske phenďa: „Dado miro, te iľal vera le RAJESKE, akor ker manca avke,
sar phenďal. Se o RAJ tuke diňa, hoj tut te pomsťines tire ňeprijaťeľenge le
Amončanenge.“
37 Paľis mek phenďa le dadeske: „Ker prekal ma kada: Muk man duj čhon, hoj
te džav mire prijaťeľkenca pro verchi. Ode rovaha upral oda, hoj šoha na džava
romeste.“
38 „Dža,“ phenďa lake a mukľa la pro duj čhon. Avke oj geľa peskre prijaťeľkenca
pro verchi a ode rovelas upral oda, hoj šoha na džala romeste.
39 Pal o duj čhon avľa pale ko dad a ov odi vera doľikerďa. Oj ačhiľa pačivaľi.
Akorestar pes andro Izrael kerel oda,
40 hoj o izraelika čhaja džan avri sako berš pro štar džives peske te leperel pre le
Gileadoskri Jeftoskri čhaj.

12

O Efrajim pes marel le Jeftoha

1 O murša andral o Efrajim pes zgele pro mariben. Pregele prekal o Jordan andro
foros Cafon a phende le Jeftoske: „Soske geľal pro mariben pro Amončana a amen
na vičinďal, hoj te džas tuha? Vašoda labaraha tiro kher the tuha!“
2 O Jeftah lenge phenďa: „Me the mire manuša igen pes vesekedinahas le
Amončanenca. Ale sar tumen mangavas, hoj mange te pomožinen, na zachraňinďan
man andral lengre vasta.
3 Ale sar dikhľom, hoj mange na kamen te pomožinel, geľom pro mariben pro
Amončana, kajte mange džalas vaš o dživipen. O RAJ mange len diňa andro vasta.
Soske kamen adadžives te avel pre ma pro mariben?“
4 Paľis o Jeftah skidňa savore manušen andral o Gilead a geľa pro mariben
pro Efrajim. O Gileadčana zviťazinde upral o Efrajimčana, bo dophenenas lenge:
„Tumen, Gileadčanale, denašľan andral o Efrajim the andral o Menaše.“
5 O Gileadčana zaile o thana, khatar pes delas te predžal prekal o Jordan ko Efrajim.
Te phenelas varesavo Efrajimcos, so denašelas: „Kamav te predžal pre aver sera,“ o
Gileadčana lestar phučenas: „Sal Efrajimcos?“ Te phenďahas: „Na som!“,
6 akor leske phenenas: „Phen Šibolet!“ Te ov phenďahas „Sibolet“, bo na džanelas
te phenel mištes oda lav, akor les chudenas a murdarenas pre oda than, khatar pes
delas te predžal prekal o Jordan. Akor mule le Efrajimčanendar 42 000 murša.
7 O Jeftah sas sudcas andro Izrael šov berš. Sar muľa o Jeftah o Gileadčanos,
parunde les andre varesavo jekh foros andro Gilead.

O Ibcan, o Elon the o Abdon

8 Pal o Jeftah sas sudcas andro Izrael o Ibcan andral o foros Betlehem.
9 Sas les tranda (30) murša the tranda (30) čhaja. Peskre čhajen diňa romeste avra
famelijake a peskre čhavenge anďa tranda (30) čhajen andral aver famelija. O Ibcan
sas sudcas andro Izrael efta berš.
10 Sar o Ibcan muľa, parunde les andro Betlehem.
11 Pal leste ačhiľa sudcas andro Izrael o Elon andral o kmeňos Zebulun. Ľidžalas o
Izrael deš berš.
12 Sar o Elon muľa, parunde les andro Ajalon, andre phuv le Zebulunoskri.
13 Pal leste ačhiľa sudcas andro Izrael o Abdon, o čhavo le Hileloskro, andral o foros
Piraton.

14 Sas les saranda (40) čhave the tranda (30) čhavengre čhave, save phirenas pro
eftavardeš (70) somara. Ov ľidžalas o Izrael ochto berš.
15 Sar muľa o Abdon, le Hileloskro čhavo, andral o Piraton, parunde les andro
Piraton andre phuv Efrajim pro le Amalekengre brehi.

13

O Samson uľol

1 O Izraeliti paľis pale kerenas o bini anglo RAJ. Avke o RAJ len diňa andro vasta le
Filišťincenge pro saranda (40) berš.
2 Sas jekh murš andral o foros Cora andral o kmeňos Dan, savo pes vičinelas
Manoach. Leskri romňi našťi ačhelas khabňi a na sas la čhave.
3 Le RAJESKRO aňjelos pes lake sikaďa a phenďa: „Dikh, našťi ačhehas khabňi a
našťi tuke uľile čhave, ale akana ačheha khabňi a ela tut muršoro.
4 Vašoda de pozoris, hoj te na pijes mol aňi aver pijiben, a ma cha ňič, so hin melalo.
5 Bo ačheha khabňi a ela tut muršoro. Leskre bala našťi strihinen, bo ole
dživesestar, kana uľola, ela dino le Devleske sar Nazarejcos. Ov chudela te
zachraňinel o Izrael le Filišťincendar.“
6 Avke oj geľa oda te phenel peskre romeske a phenďa: „Avľa ke ma le Devleskro
murš. Dičholas avri sar le RAJESKRO aňjelos, daravas pre leste te dikhel. Na phučľom
lestar, khatar hino, a ov mange na phenďa peskro nav.
7 Ale phenďa mange, hoj ačhava khabňi a ela man muršoro. Phenďa, hoj te na
pijav mol aňi ňisavo aver pijiben a te na chav ňič, so hin melalo, bo o čhavoro ela
dino le Devleske sar Nazarejcos, kanastar uľola dži o meriben.“
8 Paľis o Manoach pes modľinelas ko RAJ: „RAJEJA, mangav tut, hoj oda Devleskro
murš, saves bičhaďal, te avel pale ke amende. Mi phenel amenge so te kerel kale
čhavoreha, so amenge uľola.“
9 O Del šunďa avri le Manoach a o aňjelos le RAJESKRO avľa pale ke džuvľi, sar
bešelas pre maľa a lakro rom o Manoach na sas laha.
10 Avke oj denašelas oda te phenel peskre romeske. Phenďa leske: „Oda murš, savo
oda džives avľa ke ma, pes mange sikaďa pale!“
11 O Manoach ušťiľa, geľa peskra romňaha ke oda murš a phučľa: „Sal tu oda murš,
savo vakerelas mira romňaha?“
„He, som,“ odphenďa.
12 O Manoach phučľa: „Sar pes ačhela oda, so phenďal, sar kampel le čhavores te
bararel avri a so mušinel te kerel?“
13 O aňjelos le RAJESKRO leske phenďa: „Tiri romňi mušinel te kerel savoro, so
lake phenďom.
14 Te na pijel ňič, so hin le viňičostar, te na pijel mol aňi ňisavo aver pijiben a te
na chal ňič, so hin melalo. Mi doľikerel savoro, so lake phenďom.“
15 O Manoach phenďa le RAJESKRE aňjeloske: „Mangas tut, ač kade, medik tuke
na pripravinaha terňa kozica.“
16 Ale o aňjelos le RAJESKRO leske odphenďa: „The te man kade zľikerďalas, na
chaľomas tire chabenestar. Ale te pripravineha labarďi obeta, obetin la le RAJESKE.“
O Manoach na džanelas, hoj oda hin le RAJESKRO aňjelos,
17 vašoda lestar phučľa: „Sar tut vičines? Sar pes ačhela oda, so phenďal,
kamľamas tuke te presikavel e pačiv.“
18 „Soske phučes pal miro nav? Na del pes te achaľol,“ odphenďa leske o aňjelos
le RAJESKRO.
19 Avke o Manoach iľa terňa kozica the e chabeneskri obeta a obetinďa oda pre
skala le RAJESKE. O RAJ kerďa anglo Manoach the leskri romňi vareso čudno:

20 Sar e jag džalas andral o oltaris upre andro ňebos, o aňjelos le RAJESKRO geľa
upre la jagaha. Sar oda dikhle o Manoach the leskri romňi, pele le mujeha pre phuv.
21 Le RAJESKRO aňjelos pes imar pale le Manoachoske the leskra romňake buter
na sikaďa.
22 O Manoach phenďa peskra romňake: „Amen čačes meraha, bo dikhľam le
Devles.“
23 Ale leskri romňi leske phenďa: „Te amen o RAJ kamľahas te murdarel, na iľahas
amendar e labarďi the e chabeneskri obeta. Na sikaďahas amenge kada savoro a aňi
akana amenge ajso vareso na phenďahas.“
24 Sar lake uľiľa o čhavoro, diňa leske nav Samson. O čhavo barolas a o RAJ les
požehňinelas.
25 A o Duchos le RAJESKRO chudelas andre leste te kerel akor, sar sas andro taboris
Dan maškar o foros Cora the Eštaol.

14

Le Samsonoskro bijav

1 O Samson geľa tele andro foros Timna a ode pes zadikhľa andre jekh Filišťinka.
2 Sar pes visarelas khere, phenďa peskre dadeske the la dake: „Andre Timna
dikhľom jekha Filišťinka. Len mange la romňake!“
3 O dad the e daj les prevakerenas: „Či nane džuvľi maškar o čhaja tire phralengre
the maškar amare manuša? Soske tuke kames te lel romňa maškar o naobrezimen
Filišťinci?“
Ale o Samson le dadeske phenďa: „Kala mange le, bo oj mange hiňi pre dzeka!“
4 O dad the e daj na džanenas, hoj oda hin le RAJESTAR, savo kamľa te džal pro
Filišťinci. Bo andre oda časos o Izrael sas tel e zor le Filišťincengri.
5 Avke o Samson geľa le dadeha the la daha tele andre Timna. Sar avenas ko viňici
andre Timna, jekhvareste pre lende chučiľa terno ľevos, savo gravčinelas.
6 Le RAJESKRO Duchos avľa pro Samson a ov peskre vastenca rozčhingerďa le ľevos
sar terňa kozica. Le dadeske the la dake pal oda na phenďa ňič.
7 Paľis geľa tele, vakerelas ola džuvľaha, savi sas leske pre dzeka.
8 Sar pal varesavo časos geľa pale te lel peske la romňake, odgeľa sikra le dromestar,
hoj te dikhel le mule ľevos. A andro ťelos le ľevoskro sas but včeli the medos.
9 Iľa andre burňik sikra medos a le dromeha lestar chalas. Avľa ko dad the ke daj
a diňa the len ole medostar te chal, ale na phenďa lenge, hoj o medos iľa avri andral
o mulo ľevos.
10 Paľis leskro dad geľa tele ke odi džuvľi a o Samson ode kerďa hoscina, avke sar
kerenas furt o terne murša.
11 Sar les dikhle o Filišťinci, ile avri prekal leste tranda (30) terne muršen, hoj te
ačhen leha pro bijav.
12 O Samson lenge phenďa: „Phenava tumenge varesavi hadanka. Te mange pre
oda džanena te odphenel tel o efta džives, akor tumen dava tranda (30) gada the
tranda (30) bijavutne gada.
13 Ale te mange na džanena pre oda te odphenel, akor tumen man mušinena te del
tranda (30) gada the tranda (30) bijavutne gada.“
Avke leske phende: „Phen amenge oda. Kamas oda te šunel.“
14 A ov lenge phenďa:
„Andral oda, so chal, avľa avri o chaben
a andral oda, so hino zoralo, avľa avri o guľipen.“
A na džanenas pre oda te avel aňi pal o trin dživesa.

15 Pro štarto džives ispidenas pre romňi le Samsonoskri: „Prevaker tire romes, hoj amenge te phenel avri odi hadanka. Te na, labaraha tut the tire dadeskro kher. Vičinďan amen kade, hoj amen te občoraren?“
16 Paľis avľa e romňi le Samsonoskri rovibnaha paš o Samson a phenďa leske: „Tu man našťi avri ačhes a na kames man! Mire manušen diňal hadanka, ale mange la na phenďal avri.“
O Samson lake phenďa: „Se me oda aňi mire dadeske aňi mira dake na phenďom a tuke oda mušinav te phenel avri?“
17 Ale oj pre leste rovelas savore efta dživesa la hoscinakre. Ajci pre leste ispidelas, hoj pro eftato džives lake oda phenďa avri. A oj paľis geľa te phenel avri odi hadanka peskre manušenge.
18 Pro eftato džives angloda, sar zageľa o kham, lestar phučle o murša andral oda foros:
„So hin guleder sar o medos?
A so hin zoraleder sar o ľevos?“
O Samson lenge odphenďa:
„Te na orinďanas mira terňa gurumňoraha,
na džanľanas miri hadanka!“
19 Akor avľa o Duchos le RAJESKRO pro Samson, geľa tele andro foros Aškalon a murdarďa tranda (30) muršen. Čhiďa pal lende tele o bijavutne gada a diňa len olenge, ko odi hadanka hadinde. Paľis o Samson bara choľaha geľa pale andre le dadeskro kher.
20 Leskra romňa dine leskre družbaske, savo sas leskro prijaťeľis.

15

O Samson pes pomsťinel le Filišťincenge

1 Pal varesavo časos, sar pes skidelas upre e pšeňica, iľa o Samson terňa kozica a geľa te dikhel peskra romňa a phenďa: „Kamav te džal andro kher paš miri romňi.“
Ale lakro dad leske na domukľa te džal andre
2 a phenďa leske: „Gondoľinďom mange, hoj la imar našťi avri ačhes, vašoda la diňom tire družbaske. Lakri terneder pheň hiňi šukareder sar oj. Le tuke la romňake vaš lake!“
3 Ale o Samson leske odphenďa: „Te akana kerava vareso nalačho le Filišťincenge, na avava vinnovato!“
4 Avke odgeľa a chudňa trin šel (300) lišken. Paľis iľa o fakľi a sphandľa le lišken po duj le chvostenca, avke hoj maškar o chvosti priphandľa e fakľa.
5 Labarďa o fakľi a le lišken mukľa te džal andre pšeňica le Filišťincengri. Kavke labarďa o snopi la pšeňicakre the oda, so mek na sas košimen tele, jekhetane le viňicenca the le olivengre stromenca.
6 O Filišťinci phučenas: „Ko oda kerďa?“
Phende lenge: „O Samson, le Timňanoskro džamutro, bo leskra romňa dine leskre družbaske.“
Avke o Filišťinci avle a zlabarde la the lakre dades.
7 O Samson lenge phenďa: „Vaš oda, so tumen kerďan, na preačhava pre tumende te džal, medik man tumenge na pomsťinava!“
8 Marelas le Filišťincen igen dzivones a but lendar murdarďa. Paľis geľa tele te bešel andre chev andre skala Etam.
9 O Filišťinci avle upre, rozthode peske o taboris andre Judsko a pripravinde pes pro mariben pro foros Lechi.
10 O murša andral e Judsko lendar phučle: „Soske avľan pre amende pro mariben?“

On lenge odphende: „Avľam te chudel le Samson a te kerel leske oda, so ov kerďa amenge.“
11 Akor trin ezera (3 000) murša andral e Judsko avle tele paš e skala Etam a phende le Samsonoske: „Či tu na džanes, hoj amen sam tel e zor le Filišťincengri? So tu amenge kerďal?“
Odphenďa lenge: „Avke sar on kerde mange, me kerďom lenge.“
12 Phende leske: „Avľam tut te chudel a te del andro vasta le Filišťincengre.“
O Samson lenge phenďa: „Len vera, hoj na chučena pre ma tumen korkore!“
13 „Na chučaha pre tu,“ phende leske, „ča tut sphandaha a daha tut lenge andro vasta. Čačes amen tut na kamas te murdarel.“ Avke les phandle duje neve lanenca a ľigende les avri andral e skala.
14 Sar avľa ko than Lechi, o Filišťinci viskinenas a denašenas anglal leste. A pro Samson jekhvareste avľa o Duchos le RAJESKRO a o lani pre leskre vasta ačhile sar zlabarde thava a pele tele leskre vastendar.
15 Paľis arakhľa e kokaluňi sanka le mule somariskri, iľa la andro vast a murdarďa laha ezeros (1 000) muršen.
16 Paľis o Samson phenďa:
„La somariskra sankaha
len čhiďom pro but kopi,
la somariskra sankaha
murdarďom ezeros muršen.“
17 Sar dovakerďa, odčhiďa andral o vast e kokaluňi sanka. Vašoda pes oda than vičinel Ramat-Lechi*.
18 O Samson sas igen smedno a vičinelas ko RAJ: „Tu diňal tire služobňikoske kada baro viťazstvo, ale akana mušinav te merel le smedostar a te perel andro vasta ole naobrezimen muršengre?“
19 Akor o Del phundraďa chev andro Lechi a demaďa avri o paňi. Sar o Samson piľa, prekerďa pes a avľa ke peste. Vašoda le paňeske, so hin dži adadžives andro Lechi, diňa nav En-Hakore†.
20 O Samson ľidžalas le Izraeliten biš (20) berš akor, sar o Filišťinci vladňinenas upral o Izraeliti.

16

O Samson denašel le Filišťincendar

1 Sar avľa jekhvar o Samson andro foros Gaza a dikhľa ode jekha lubňa, geľa ke late a pašľiľa laha.
2 Soča o manuša andral e Gaza šunde, hoj o Samson avľa ode, gele takoj paš e brana le foroskri a caľi rat ode cichones pre leste užarenas, medik na vidňisaľiľa. Phende: „Pre tosaraste les murdaraha.“
3 O Samson sovelas dži jepaš rat. Pal jepaš rat ušťiľa, chudňa e brana le foroskri, cirdňa la avri le čopenca the la zavoraha a thoďa peske la pro dumo a ľigenďa la dži upre pro verchos anglo Hebron.

O Samson the e Delila

4 Paloda geľa tele andre dolina Sorek a ode pes zakamľa andre džuvľi, savi pes vičinelas Delila.
5 A avle ke late o filišťiňika vodci a phende lake: „Chude les avri a dodžan tut, khatar les hin ajsi bari zor a sar les šaj thovas tele, hoj les te sphandas a te ovladňinas. Paľis tut sako amendar dela 1 100 rupune minci.“

---

* **15:17** Oda hin: o kokaluno sankakro brehos. † **15:19** Oda hin: o prameňis le vičibnaskro.

6 Akor e Delila phenďa le Samsonoske: „Phen mange, khatar tut hin ajsi zor? Soha tut kampel te phandel, hoj te prelen upral tute e zor?“
7 O Samson lake phenďa: „Te man phandena le efta neve lukoskre špargenca, so mek na šučile avri, našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš.“
8 O filišťiňika kraľa lake ande efta neve, šviža lukoskre špargi a oj les lenca sphandľa.
9 Vajkeci murša pes garude andre lakro kher. A oj zvičinďa: „Samson, o Filišťinci pre tu aven!“ Ov androda rozčhinďa o špargi avke, sar e jag rozčhinel o thav. A na dodžanle pes, khatar les hin zor.
10 Akor e Delila phenďa le Samsonoske: „Tu manca thoďal avri a klaminďal mange. Akana mange phen avri, sar tut šaj te sphandel!“
11 Phenďa lake: „Te man sphandena neve lanenca, savenca pes mek ňič na kerelas, našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš.“
12 Avke e Delila iľa neve lani a sphandľa les lenca. O murša užarenas garude andro kher a oj zvičinďa: „Samson, o Filišťinci pre tu aven!“ Ale ov rozčhingerďa o lani pal o vasta sar thava.
13 E Delila phenďa le Samsonoske: „Dži akana manca thovehas avri a klaminehas mange. Phen mange avri, sar tut šaj sphandav?“
„Te efta varkoča mire balendar prichudeha prekal o špargi andro strojos, pre savo pes keren o pochtana, a zachudeha len le kaštune koľikoha, akor našavava e zor a avava ajso sar dojekh aver manuš,“ phenďa lake.
14 Sar o Samson zasuča, kerďa leske efta varkoča andro tkačsko strojos a zachudňa len le koľikoha. Paľis zvičinďa pre leste: „Samson, o Filišťinci pre tu aven!“ Ov pes prekerďa andral o soviben a cirdňa avri o koľikos the o strojos le špargenca.
15 E Delila leske phenďa: „Sar tu šaj phenes, hoj man kames, te tiro jilo nane phundrado prekal ma? Imar trival manca thoďal avri a na phenďal mange avri, khatar hin tiri bari zor!“
16 Sar pre leste kale lavenca ispidelas džives pre dživeseste, ov olestar sas pro meriben strapimen.
17 Akor o Samson lake phenďa avri o čačipen: „Mire balendar pes mek e britva na chudňa, bo mek sigeder, sar uľiľom, somas dino prekal o Del sar Nazarejcos. Ale te man vareko strihinďahas, e zor mandar geľahas het a uľomas ajso sar dojekh aver manuš.“
18 E Delila dikhľa, hoj akana lake phundraďa calo jilo a diňa le filišťiňike vodcenge te džanel: „Aven akana, bo imar mange phenďa avri savoro.“ O filišťiňika vodci avle a ande peha the o rup.
19 Oj les zasovľarďa pre peskre čanga a paľis vičinďa jekhe muršes, savo leske strihinďa o efta varkoča pal o šero. Avke o Samson slabisaľiľa a e zor les omukľa.
20 Akor zvičinďa: „Samson, o Filišťinci džan pre tu!“ Sar pes prekerďa, phenďa peske: „Avke sar furt, the akana len pal ma razinava tele.“ Ale ov na džanelas, hoj o RAJ lestar odgeľa.
21 O Filišťinci les chudle, ile leske avri o jakha a ľigende les andre Gaza. Ode les phandle le brondzune kľiginenca a andre bertena mušinelas te erňinel o zrnos.
22 Ale o bala, so leske strihinde, leske chudle pale te barol.

Le Samsonoskro meriben

23 O filišťiňika vodci pes zgele, hoj te anen bari obeta peskre devleske le Dagonoske a kerde bari hoscina. Phenenas:
„Amaro del amenge diňa
amare ňeprijaťeľis le Samson andro vasta.“
24 Sar o manuša dikhle le Samson, lašarenas peskre devles a phenenas:

„Amaro del amenge diňa
andro vasta amare ňeprijaťeľis,
savo zňičinďa amari phuv
a murdarďa amare manušen.“
25 Sar igen radisaľonas zvičinde: „Anen le Samson, hoj amen te zabavinel.“ Avke
ande le Samson andral e bertena a ov len mušinelas te zabavinel.
Sar les ačhade maškar o slupi,
26 o Samson phenďa le terne muršeske, savo les chudelas le vastestar: „Domuk
mange, hoj man te chudav le slupendar, pre save ačhel o kher, a te mukav man pre
lende.“
27 Andro kher sas pherdo murša the džuvľija a sas ode savore filišťiňika vodci.
Pre strecha sas ajse 3 000 murša the džuvľija, save dikhenas pro Samson, sar len
zabavinel.
28 Akor o Samson vičinelas ko RAJ a mangelas les: „Ó, Nekbareder RAJEJA, leper
tuke pre ma! Mangav tut, ó, Devla, de man mek jekhvar ajsi zor, sar man sas, hoj
man akana te pomsťinav le Filišťincenge vaš soduj mire jakha.“
29 Androda o Samson zorales chudňa soduj maškarune slupi, pre save ačhelas o
kher, jekh le čače vasteha a dujto slupos le baľogne a oprinďa pes pre lende.
30 Phenďa: „Mi merav jekhetane le Filišťincenca!“ Caľa zoraha ispidňa o slupi a
o kher peľa pro vodci the pre savore manuša, so sas andre. Paš peskro meriben
murdarďa buter dženen, sar murdarďa andre calo peskro dživipen.
31 Leskre phrala savora dadeskra famelijaha gele tele, ile leskro ťelos pale khere
a parunde les andro hrobos leskro dadeskro Manoachoskro, maškar e Cora the o
Eštaol. O Samson ľidžalas o Izrael biš (20) berš.

17

O Micha peske kerel devlores

1 Pro brehi Efrajim dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Micha.
2 Ov phenďa peskra dake: „Ola ezeros the šel (1 100) rupune, so tuke čorde a vaš
save tut šunďom te košel, hine mande, bo me len tuke iľom.“
E daj leske odphenďa: „Čhavo miro, o RAJ tut mi požehňinel!“
3 Ov paľis anďa pale la dake ola ezeros the šel (1 100) rupune a oj leske
phenďa: „Kala rupune odthovav prekal o RAJ, hoj pes lendar te kerel mire čhaske
avričhingerďi modla the rupuňi modla. A kavke tuke dava pale kala rupune.“
4 Avke ov diňa pale o rupune peskra dake. Androda iľa leskri daj duj šel (200)
rupune a diňa len le zlatňikoske. Ov lendar kerďa avričhingerďi modla the rupuňi
modla, so paľis sas andro kher le Michaskro.
5 O Micha kerďa andre peskro kher sveto than. Kerďa peske efodos the kherutne
devloren a ačhaďa jekhe peskre čhavendar vaš o rašaj.
6 Andre oda časos andro Izrael na sas kraľis. Sako kerelas oda, so gondoľinelas,
hoj hino lačho.
7 Sas jekh terno čhavo andral o judsko Betlehem, andral o kmeňos Juda, savo sas
Levitas a bešelas ode sar cudzincos.
8 Oda murš geľa het andral o Betlehem, hoj te rodel aver than, kaj te bešel. Le
dromeha avľa ko brehi Efrajim ko kher le Michaskro.
9 O Micha lestar phučľa: „Khatar aves?“
Ov odphenďa: „Me som Levitas andral o judsko Betlehem a rodav varesavo than,
kaj ačhava te bešel.“
10 O Micha leske phenďa: „Ač ke mande a av mange dad the rašaj. Sako berš tut
dava deš rupune, chaben the gada.“ O terno Levitas priačhiľa pre oda.

11 Ov bešelas ode a ačhiľa le Michaske sar leskro čhavo.
12 O Micha les ačhaďa rašaske a ov ačhiľa te dživel andre leskro kher.
13 O Micha peske phenďa: „Akana čačes džanav, hoj o RAJ ela ke ma lačho, bo o Levitas mange ačhiľa rašaske.“

18

O kmeňos Dan len le Michaskre rašas the o modli

1 Andre oda časos mek le Izraeliten na sas kraľis. Akor o kmeňos Dan rodenas prekal peste ďeďično phuv, kaj te bešen. Bo dži akor mek na chudle maškar o izraelika kmeňi phuv vaš o ďeďictvos.
2 Avke o kmeňos Dan bičhade peskre fajtendar pandž zorale muršen andral o fori Cora the Eštaol, hoj te predikhen e phuv. Phende lenge: „Džan te predikhel odi phuv.“
Sar avle pro brehi Efrajim dži ko kher le Michaskro, ačhile ode te presovel.
3 Sar sas paš o kher le Michaskro, sprindžarde pal o vakeriben, hoj o terno Levitas na sas odarik. Gele ke leste a phučle: „Ko tut kade anďa? So kade keres? So ade rodes?“
4 Ov lenge odphenďa: „Kavke pes manca o Micha dovakerďa, hoj leske te služinav sar rašaj.“
5 Paľis leske phende: „Phuč akor le Devlestar, hoj pes te dodžanas, či amaro drom ela bachtalo.“
6 „Džan andro smirom!“ phenďa lenge o rašaj. „O RAJ imar džal anglal tumende pro drom, pal savo džan.“
7 Avke ola pandž murša džanas dureder a dogele andro Lajiš. Dikhle, hoj o manuša ode dživen andro smirom the bi e dar avke sar o Sidončana. Ňiko ode na sas andro trapišagos aňi andro čoripen, bešen dur le Sidončanendar a na sas len ňič avre manušenca.
8 Sar pes visarde pale andre Cora the o Eštaol, lengre phrala lendar phučle: „So ode dikhľan?“
9 „Aven džas pre lende!“ odphende. „Dikhľam, hoj odi phuv hiňi igen lačhi. Pre soste mek užaren? Ma zľikeren tumen, aven džas la te zalel!
10 Sar ode džana, arakhena ode manušen, save dživen andro smirom the bi e dar. E phuv hiňi igen bari a o Del tumenge la dela andro vasta. Pre odi phuv hin savoro, so le manušeske kampel.“
11 Avke šov šel (600) murša andral o kmeňos Dan gele pro mariben le zbraňenca andral e Cora the andral o Eštaol.
12 Sar džanas upre, kerde peske taboris paš o Kirjat-Jearim andre Judsko. Vašoda oda than, so hino pro zapados le Kirjat-Jearimostar, pes dži adadžives vičinel Taboris le kmeňoskro Dan.
13 Paľis odarik džanas dureder prekal o brehi le Efrajimoskre a doavle ko kher le Michaskro.
14 Akor prevakerde ola pandž murša, save gele te predikhel e phuv paš o Lajiš. Phende peskre phralenge: „Džanen tumen olestar, hoj andre kala khera hin o efodos the o kherutne devlora, e avričhingerďi modla the e rupuňi modla? Akana gondoľinen pal oda, so kerena.“
15 Avke avle andro kher le Michaskro, kaj bešelas o terno Levitas, a pozdravinde les.
16 Androda šov šel (600) murša andral o kmeňos Dan pripravimen pro mariben, ačhenas angle brana.
17 Ola pandž murša, save sas te predikhel e phuv, gele andro kher a ile e avričhingerďi modla, o efodos, le kherutne devloren the e rupuňi modla. O rašaj ačhelas angle brana le šov šel (600) vizbrojimen muršenca.

18 Sar o murša gele andre le Michaskro kher a ile odarik e avričhingerďi modla,
o efodos, le kherutne devloren the e rupuňi modla, o rašaj lendar phučľa: „S'oda
tumen keren?“
19 Odphende leske: „Čhit, phand andre o muj! Av amenca! Av tu amenge dad the
rašaj. So hin prekal tu feder? Te el rašaj andro kher jekhe muršeskro, abo te el rašaj
prekal jekh calo kmeňos le Izraeloskro?“
20 Le rašaske oda sas pre dzeka. Iľa o efodos, kherutne devloren the e avričhingerďi
modla a geľa jekhetane lenca.
21 Visarde pes a džanas dureder. Mukle te džal anglal le romňijen the le čhaven le
barvaľipnaha the le stadenca.
22 Sar imar sas dur le Michaskre kherestar, sas zvičimen o murša, save bešenas paš
o Micha, a dochudle le muršen andral o kmeňos Dan.
23 Sar pre lende vičinenas, o murša andral o kmeňos Dan pes visarde a phučle le
Michastar: „So tute hin, hoj tuke vičinďal tire muršen?“
24 O Micha lenge phenďa: „Iľan mire devlen, so mange kerďom, the mire rašas a
geľan het. A mange so ačhiľa? A mek mandar phučen: ‚So tute hin?‘ “
25 O murša andral o kmeňos Dan leske phende: „Na kamas tut imar buter te šunel,
bo varesave murša pes šaj choľaren a chučena pre tumende. Tu kames, hoj tut te
murdaren the caľa tira famelija?“
26 Avke o murša andral o kmeňos Dan džanas peskre dromeha. Sar dikhľa o Micha,
hoj hine zoraleder sar ov, visarďa pes pale khere.
27 Ale on ile peha oda, so peske o Micha kerďa, the leskre rašas a džanas pro
mariben pro foros Lajiš, pro smiromoskre manuša, save pal ňisoste na džanenas. O
murša andral o kmeňos Dan len murdarde avri a oda foros podlabarde.
28 Ňiko len na avľa te zachraňinel, bo oda foros sas dur le Sidonostar a na sas len
ňič avre manušenca. Oda foros sas pašes andre dolina Bet-Rechob.
Paľis o murša andral o kmeňos Dan oda foros pale budinde avri a bešenas ode.
29 Le foroske dine nav Dan, pal peskro prapapus Dan, savo sas o čhavo le
Izraeloskro. Angloda pes oda foros vičinelas Lajiš.
30 O murša andral o kmeňos Dan peske ode ačhade odi avričhingerďi modla. O
Jonatan the leskre čhave sas rašaja andro kmeňos Dan, medik odarik le manušen na
zaile. O Jonatan sas o čhavo le Geršomoskro, saveske sas o dad o Mojžiš.
31 Ľikerenas ode e modla, so kerďa o Micha, medik ačhelas le Devleskro Stanos
andro Šilo.

19

O Levitas the leskri romňi-služobňička

1 Andre jekh časos, sar andro Izrael na sas kraľis, jekh Levitas dživelas pro
durale brehi andro Efrajim. Iľa peske andral o judsko Betlehem mek jekha romňa-
služobňička.
2 Ale oj les jekhvar omukľa, bo chalas pre leste choľi, a geľa pale ke peskro dad
andro judsko Betlehem. Zľikerďa pes ode ajse štar čhon.
3 Paľis lakro rom geľa pal late, hoj la te prevakerel a te anel la pale khere. Iľa peha
le sluhas the duje somaren. Sar les oj ľigenďa andro kher peskre dadeskro a sar les
dikhľa lakro dad, priiľa les radišagoha.
4 O sastro les zľikerelas, hoj te ačhel ode trin džives. Avke ačhile te presovel a
chanas the pijenas.
5 Pro štarto džives o Levitas ušťiľa, sar vidňisaľiľa, hoj imar te džal khere, ale lakro
dad les prevakerelas: „Ma džan ňikhaj, ešeb chan vareso, hoj tumen te zoraľaren, a
paľis šaj džan.“

6 Avke ačhile ode a jekhetane peske bešenas a chanas the pijenas. O dad ola
džuvľakro leske phenďa: „Mangav tut, ač kade prekal e rat, zabavin tut a šun tut
mištes!“
7 Paľis, sar ušťiľa, hoj te džal het, o sastro les igen mangelas, hoj mek te ačhel, a ov
ačhiľa.
8 Pro pandžto džives sig tosara kamelas imar te džal pro drom. No leskro sastro
pale pre leste ispidelas a phenďa: „Ešeb tut zoraľar, ačhen kade, medik na ela o
dilos!“ Avke ačhile a chale o dilos jekhetane.
9 Sar o Levitas paľis ušťiľa, hoj te džal pro drom peskra romňaha-služobňičkaha,
leskro sastro les pale prevakerelas: „Dikh, maj imar zaračol. Presoven kade a
radisaľon! Tajsa sig tosara ušťena a džana pro drom andre peskro stanos.“
10 Ale o Levitas imar na kamelas te presovel ode a avke thoďa o sedli pre peskre duj
somara a geľa peskra romňaha-služobňičkaha the le sluhaha pro drom. Avľa anglo
Jebus, so hin adadžives Jeruzalem.
11 Sar sas paš o Jebus a sas imar igen nasig, o sluhas phenďa leske: „Av, mangav
tut, džas andre kada jebusejiko foros a ačhas ode te presovel.“
12 Ale leskro raj leske phenďa: „Na džaha andre kada foros maškar o manuša, save
nane Izraeliti, ale džaha dži andre Gibea.“
13 Phenďa le sluhaske: „Av džas dži andre Gibea abo dži andre Rama a presovaha
andre jekh ole forendar.“
14 Avke gele dureder, a sar imar sas paš e Gibea andre phuv le Benjaminčanengri,
o kham imar zadžalas.
15 Zaačhile andre Gibea, hoj ode te presoven. Sar ode o Levitas avľa, ačhiľa maškar
o foros, bo ňiko len na iľa ke peste te presovel.
16 Odi rat avelas jekh phuro murš andral e buči pal e maľa, so sas andral o brehi
le Efrajimoskre, a bešelas andre Gibea maškar o Benjaminčana.
17 Sar pes obdikhľa, dikhľa ode pro pľacos ole muršes. O phuro murš lestar phučľa:
„Kaj džas? Khatar aves?“
18 Ov odphenďa: „Amen avas andral o judsko Betlehem a džas pale khere ko palune
brehi andro Efrajim. Džavas andro Betlehem a akana džav khere, ale ňiko man na
iľa andre peskro kher.
19 Hin man phusa the chaben prekal amare somara a maro the mol prekal amende.
Hin man savoro, so mange kampel.“
20 O phuro murš phenďa: „Smirom tuke. Domuk mange, hoj tut te dav savoro, so
tuke kampel. Ča ma ač kade avri prekal e rat pro pľacos.“
21 Avke les ľigenďa andre peskro kher a diňa chaben prekal leskre somara. Thode
(omorde) peske o pindre, chanas the pijenas.
22 Sar lenge imar sas mištes, jekhvareste varesave nalače murša andral oda foros
pes rozačhade pašal calo kher, chudle te durkinel pro vudar a vičinenas pro phuro:
„An avri ole muršes, savo avľa andre tiro kher. Kamas leha te pašľol!“
23 Androda o phuro murš avľa avri a dovakerelas lenge: „Na, phralale mire! Ma
keren ňič nalačho kale muršeske, savo avľa andre miro kher. Ma keren kajso
džungipen!
24 Dikhen, kade hiňi miri čhaj, savi hiňi pačivaľi, the kale muršeskri romňi-
služobňička. Anava tumenge len akana avri. Šaj lenca pašľon a keren lenca, so
ča kamen, ale kale muršeha ma keren kajso džungipen!“
25 Ale ola murša les na kamenas aňi te šunel. Avke o Levitas iľa peskra romňa-
služobňička a ľigenďa la ke lende avri. On laha caľi rat pašľuvkerenas a ke tosaraste
la premukle.

26 Paľis odi džuvľi avľa pale ke oda kher, kaj ačhiľa lakro rom. Peľa anglal paš o vudar a pašľolas ode, medik na vidňisaľiľa.
27 Lakro rom ušťiľa tosara a sar phundraďa o vudar, hoj te džal het, dikhľa peskra romňa-služobňička, sar pašľol le vastenca pro prahos.
28 Phenďa lake: „Ušťi, džas!“ Ale na odphenďa leske. Avke la thoďa pro somaris a džalas khere.
29 Sar avľa khere, iľa e čhuri, chudňa peskra romňa-služobňička, rozčhingerďa lakro ťelos pro dešuduj (12) kotora a rozbičhaďa len pal calo Izrael.
30 Dojekh, ko ada dikhľa, phenďa: „Ňič ajso pes mek na ačhiľa, aňi ňiko na dikhľa akorestar, so o Izraeliti gele avri andral o Egipt, dži adadžives! Gondoľinen pal ada! So kampel te kerel?“

20

O Izraeliti potrestinen le Benjaminčanen

1 Paľis pes savore Izraeliti le Danostar dži e Beer-Šeba the o manuša andral o Gilead zgele sar jekh murš anglo RAJ andre Micpa.
2 Zgele pes savore manuša le Devleskre – o vodci andral savore izraelika kmeňi. Sas ode 400 000 murša le šabľenca.
3 A o Benjaminčana pes došunde pal oda, hoj o Izraeliti gele upre andre Micpa.
Akor o Izraeliti phučenas: „Phenen amenge, sar pes ačhiľa kada nalačhipen?“
4 Pre ada o Levitas, o rom ola murdarďa džuvľakro, odphenďa: „Peskra romňaha-služobňičkaha avľom te presovel andre benjamiňiko foros Gibea.
5 Ale o Gibejčana avle pre mande rači a rozačhade pes pašal oda kher, andre savo somas, bo man kamle te murdarel. No paľis ile mira romňa-služobňička a našilu laha pašľonas a oj muľa.
6 Avke la iľom a rozčhinďom la pro kotora, so rozbičhaďom pal calo Izrael, bo kerde baro nalačhipen the džungipen andro Izrael.
7 Akana, tumen savore manuša le Izraeloskre, gondoľinen pal oda a phenen, so kerena!“
8 Savore manuša ušťile upre sar jekh murš a phende: „Ňiko amendar na džala andre peskro stanos, ňiko na džala pale khere.
9 Kada hin oda, so lenca keraha: Prekal o losos pes dodžanaha, sar pre lende džaha.
10 Andral dojekh izraeliko kmeňos kidaha avri deše muršen le šelendar, šel le ezerendar a ezeros le deše ezerendar, hoj pes te starinen pal o chaben le manušenge, save pes avle te pomsťinel le Benjaminčanenge andral e Geba vaš oda džungipen, so kerde andro Izrael.“
11 Paľis pes savore Izraeliti zgele sar jekh murš paš o foros.
12 O kmeňi andral o Izrael bičhade le muršen pal caľi benjamiňiko phuv te phenel: „S'oda za džungipen pes kerďa maškar tumende?!
13 Akana amenge den avri le nalače muršen andral e Gibea, save oda kerde. Murdaraha len a kavke odlaha oda nalačhipen andral o Izrael.“
Ale o Benjaminčana na kamle te šunel oda, so lenge phende lengre phrala, o Izraeliti,
14 a zgele pes andral savore peskre fori andre Gibea pro mariben pro Izraeliti.
15 Savore Benjaminčana, so pes ode zgele, sas 26 000 murša le šabľenca. A paš oda mek efta šel (700) avrikidle murša, save bešenas andre Gibea.
16 Maškar ola savoredžene sas efta šel (700) avrikidle murša, save sas baľogara, a dojekh džanelas igen mištes te čhivkerel o bara andral o prakos.
17 Le Izrael sas 400 000 murša le šabľenca, savore sas avrisikade pro mariben.

18 O Izraeliti gele andro Betel te phučel le Devlestar: „Ko amendar džala ešebno pro mariben pro Benjaminčana?“

O RAJ lenge odphenďa: „Ešebno džala o Juda.“

19 Avke tosara o Izraeliti ušťile a kerde peske taboris paš e Gibea.

20 Sar o Izraeliti gele pro mariben pro Benjaminčana, rozačhade pes pre lende paš e Gibea.

21 Ale o Benjaminčana avle avri andral o foros a andre oda džives murdarde 22 000 Izraeliten.

22-23 Avke o Izraeliti gele andro Betel a dži rači rovenas anglo RAJ. Paľis phučle le RAJESTAR: „Kames, hoj te džas pale pro mariben pre amare phrala pro Benjaminčana?“

O RAJ lenge phenďa: „Džan, maren tumen lenca!“

Avke o Izraeliti chudle pale zor a pale pes rozačhade pro mariben pre oda than, kaj pes rozačhade ešebno džives.

24 Avke o Izraeliti gele pro dujto džives pro mariben pro Benjaminčana,

25 ale o Benjaminčana pes pale ačhade le Izraelitenge a murdarde lendar mek avre 18 000 muršen, so pes džanenas te marel la šabľaha.

26 Paľis savore Izraeliti gele upre andro Betel a ode rovenas a bešenas anglo RAJ. Calo džives dži rači poscinenas a anenas le RAJESKE o labarde the o smiromoskre obeti.

27 Paľis o Izraeliti phučenas le RAJESTAR so te kerel. Andre oda časos sas ode le Devleskra zmluvakri archa,

28 paš savi o Pinchas kerelas e rašajiko služba. Leskro dad sas o Eleazar, o čhavo le Aronoskro. O Izraeliti phučle: „Kames, hoj mek pes te maras amare phralenca le Benjaminčanenca, abo kames, hoj imar te preačhas?“

O RAJ odphenďa: „Džan tumen te marel, bo tajsa tumenge len dava andro vasta.“

29 Avke o Izraeliti rozačhade muršen, save pes garude pašal e Gibea.

30 Pro trito džives gele pro mariben pro Benjaminčana a avke sar angloda pes rozačhade pro mariben pre Gibea.

31 O Benjaminčana gele pre lende a o Izraeliti chudle te denašel, hoj len te dochuden dur le forostar. A avke sar angloda, the akana chudle te murdarel le Izraeliten. Murdarde lendar vaj tranda (30) muršen pre maľa the pro droma, so džan jekh andro Betel the dujto andre Gibea.

32 O Benjaminčana peske phende: „The akana zviťazinaha avke sar angloda.“

Ale o Izraeliti pes dovakerde: „Denašas lendar, hoj len te dochudas dur le forostar!“

33 Sar savore Izraeliti omukle peskre thana a pale pes rozačhade paš o Baal-Tamar, okla Izraeliti, so sas garude, chučile avri a džanas pro mariben pro zapados la Gebatar.

34 Pro foros Gibea avle 10 000 murša, so sas avrikidle andral calo Izrael. O mariben sas ajso baro, hoj o Benjaminčana aňi na džanle, sar pašes hin lengri skaza.

35 Avke o RAJ diňa le Izraelitenge te zviťazinel upral o Benjaminčana a oda džives murdarde 25 100 Benjaminčanen, so pes džanenas te marel la šabľaha.

36 Akor o Benjaminčana dikhle, hoj hine domarde.

O Izraeliti pes scirdenas palal anglo Benjaminčana, bo pes mukenas pre ola murša, so sas garude paš e Gibea.

37 Akor ola garude murša chučile avri pro mariben pre Gibea a le šabľenca murdarde savoren, so sas andro foros.

38 O Izraeliti pes ole muršenca dovakerde, hoj o thuv andral o foros lenge ela pro znameňje,

39 hoj pes te chuden pale te marel.

Mek angloda o Benjaminčana murdarde lendar ajse tranda (30) muršen a phende peske: „Murdaras len avke sar angloda.“
40 A akor chudňa andral o foros te džal upre o thuv. Sar pes o Benjaminčana obdikhle palal, dikhle, hoj andral calo foros džalas o thuv dži o ňebos.
41 Avke pes o Izraeliti chudle pale te marel. O Benjaminčana predaranďile, bo dikhle, hoj pašes hin lengri skaza.
42 Vašoda pes visarde a denašenas le Izraelitendar pre pušťa, ale le maribnastar na denašle, bo okla murša avle avri andral o foros a murdarde len.
43 Džanas pre lende pal dojekh sera a na preačhenas pal lende te džal dži pro vichodos la Gibeatar.
44 Avke mule 18 000 zorale murša andral o kmeňos Benjamin.
45 Sar pes okla Benjaminčana visarde a denašenas pre pušťa paš e skala Rimon, o Izraeliti lendar murdarde 5 000 muršen pašal o drom. Džanas pal lende dži ko Gidom a murdarde mek 2 000 muršen.
46 Oda džives murdarde 25 000 Benjaminčanen, save pes džanenas mištes te marel le šabľenca a sas zorale murša.
47 Ale 600 murša pes visarde a denašle pre pušťa pre skala Rimon. Ode ačhile štar čhon.
48 O Izraeliti pes pale visarde andre benjamiňiko phuv a murdarde ode savore muršen, džuvľijen, čhaven the džviren. A savore fori, prekal save predžanas, podlabarde.

21

O romňija prekal o Benjaminčana

1 O Izraeliti angloda ile vera andre Micpa: „Ňiko amendar na dela peskra čha romňake le Benjaminčanenge.“
2 O manuša avle andro Betel a ode bešenas a zorales rovenas anglo Del dži rači.
3 Hikinenas: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, soske pes andro Izrael ačhiľa oda, hoj adadžives jekh tire kmeňostar našľiľa?“
4 Pre aver džives sig tosara ode o Izraeliti ačhade oltaris a ande labarde obeti the smiromoskre obeti.
5 Paľis phučenas: „Ko le kmeňendar andral o Izrael na avľa, sar pes zgeľam anglo RAJ? Bo iľam bari vera, hoj sako, ko na avela anglo RAJ andre Micpa, mušinela te merel!“
6 Le Izraelitenge sas pharo vaš peskre phrala vaš o Benjaminčana a vakerenas: „Adadžives o Izrael našaďa jekh peskro kmeňos.
7 So kampel te kerel, hoj te arakhas romňijen prekal o Benjaminčana, so mek ačhile? Bo iľam vera le RAJESKE, hoj lenge na daha peskre čhajen romňenge.“
8 Paľis phučle: „Ko le izraelike kmeňendar na avľa anglo RAJ andre Micpa?“ A avle pre oda, hoj ňiko andral o Jabeš-Gilead na avľa andro taboris, kaj sas zgele.
9 Bo sar zgende le manušen, na sas ode ňiko andral o Jabeš-Gilead.
10 Vašoda o Izraeliti bičhade 12 000 zorale muršen a phende lenge: „Džan, murdaren savoren andro Jabeš-Gilead, the le džuvľijen the le čhavoren!
11 Kada kerena: Murdaren dojekhe muršes the dojekha džuvľa, savi imar pašľiľa le muršeha.“
12 A arakhle maškar lende štar šel (400) terne pačivale čhajen a ľigende len andro taboris Šilo andre phuv Kanaan.
13 Paľis savore Izraeliti bičhade poslen, hoj te vakeren le Benjaminčanenca, save sas pre skala Rimon, hoj pes lenca te dovakeren pal o smirom.

14 Avke pes o Benjaminčana visarde pale a o Izraeliti len dine ole džuvľijen andral
o Jabeš-Gilead, saven mukle te dživel. Ale na sas lendar dos prekal savore.
15 Le manušenge sas pharo vaš o Benjaminčana, bo o RAJ cirdňa avri jekh kmeňos
le kmeňendar andral o Izrael.
16 O izraelika vodci phende: „So kereha okle dženenca, so ačhile te dživel,
hoj sakones lendar te avel romňi, te imar na ačhiľa ňisavi džuvľi maškar o
Benjaminčana?“
17 A phende mek: „Našťi našavas jekh le dešuduje (12) izraelike kmeňendar.
Mušinas te zachraňinel o kmeňos Benjamin, hoj te na merel avri!
18 Ale našťi lenge das amare čhajen romňijenge, bo iľam bari vera, hoj sako, ko
dela peskra čha romňake le Benjaminčanenge, ela prekošlo!“
19 Paľis o izraelika vodci phende: „Sako berš hin o inepos le RAJESKRO andro
Šilo.“ O Šilo hin pro severos le Betelostar, pro juhos le Lebonatar the pro vichodos le
dromestar, so džal upre andral o Betel andro Šichem.
20 Avke phende le Benjaminčanenge: „Džan a garuven tumen andro viňici.
21 Sar dikhena le džuvľen andral o Šilo, sar aven avri te khelel, džan avri andral o
viňici a sako peske mi chudel džuvľa ole Šiloskre čhajendar a paľis džan pale andre
benjamiňiko phuv.
22 Sar pes avena lengre dada the lengre phrala tumenca te vesekedinel, phenen
lenge: ‚Muken len amenge, bo ňiko amendar na chudňa romňa andro mariben. Na
avena vinnovata, hoj prephagľan e vera, bo tumen len amenge na diňan korkore
pestar.‘ “
23 A o Benjaminčana avke kerde. Sako peske chudňa džuvľa olendar, ko khelenas,
a ľigenďa la andre peskri phuv. Chudle pale te ačhavel o fori a bešenas ode.
24 Paľis o Izraeliti odarik odgele a visarde pes pale andre peskri phuv ke peskre
kmeňi the fameliji.
25 Andre oda časos na sas kraľis andro Izrael a sako kerelas oda, so pes leske
dičholas spravno.

E Rut

Le Elimelechoskri famelija andro Moab

1 Andre oda časos, sar o sudci vladňinenas andre Judsko, avľa andre odi phuv bari
bokh. Akor jekh manuš iľa peskra romňa the peskre duje čhaven a geľa het andral o
Betlehem te bešel andre moabiko phuv sar cudzincos
2 a ode ačhiľa te dživel. Ov pes vičinelas Elimelech a sas andral e famelija Efrat
andral o judsko foros Betlehem. Leskri romňi pes vičinelas Noemi a leskre duj čhave
pes vičinenas Machlon the Kiljon.
3 Paľis o Elimelech muľa a leskri romňi e Noemi ačhiľa korkori peskre duje
čhavenca.
4 On peske ile romňen Moabčanken la Orpa the la Rut. Paloda ode bešenas vaj deš
berš
5 a paľis sodujdžene o Machlon the o Kiljon mule a e Noemi ačhiľa korkori bi o
čhave the bi o rom.

E Rut the e Noemi džan pale andro Betlehem

6 Akor e Noemi peske phenďa, hoj džala het peskre borijenca andral e moabiko
phuv, bo pes došunďa, hoj o RAJ pes pale visarďa ke peskre manuša a diňa len maro.
7 Avke peskre duje borijenca odgeľa andral e moabiko phuv, kaj bešenas, a džanas
pale le dromeha andre judsko phuv.
8 Paľis phenďa e Noemi peskre duje borijenge: „Džan sodujdžeňa pale khere ke
peskre daja. Mi el o RAJ jileskro ke tumende avke, sar tumen sanas ke ma the ke
tumare roma, save imar mule.
9 Mi del tumenge o RAJ, hoj tumenge te arakhen avre romen, hoj mištes tumenge
lenca te dživen andre lengre khera!“
Ale sar len čumidľa, chudle igen zorales te rovel
10 a phende lake: „Amen kamas te džal tuha andre tiro narodos!“
11 Ale e Noemi phenďa: „Džan pale khere, čhajale mire! Soske manca avena?
Gondoľinen tumenge, hoj mek man ena čhave, so ena tumare roma?
12 Džan pale khere, čhajale mire, me imar som igen phuri. Našťi imar džav romeste!
A kajte oda uľahas avke, hoj mek adi rat geľomas pale romeste a uľahas man čhave,
13 či tumen užarďanas, medik barilehas avri? Soske tumen te zľikeren a te na džan
pale romeste? Na, čhajale mire! Miri dukh hiňi bareder sar tumari, bo o RAJ pre ma
domukľa baro pharipen.“
14 No on chudle pale te rovel. Paľis e Orpa čumidľa la sasa a visarďa pes pale, ale
e Rut ačhiľa paš late.
15 Akor e Noemi phenďa: „Dikh, e Orpa geľa pale ke peskre manuša the ke peskre
devla. Dža the tu pal late!“
16 Ale e Rut phenďa: „Preač imar mange te vakerel, hoj tut te omukav a te džav
tutar het! Kaj tu džaha, ode the me džava, a kaj tu bešeha, ode the me bešava. Tiro
narodos ela miro narodos a tiro Del ela the miro Del.
17 Ode, kaj mereha tu, kamav the me te merel a ode kamav te el parunďi. Mi marel
man zorales o RAJ, te domukava, hoj man tutar te odlel vareso! Ča o meriben man
tutar šaj odlel.“
18 Sar dikhľa e Noemi, hoj e Rut laha the avke kamelas te džal, preačhiľa la te
prevakerel.

19 Avke džanas jekhetane dži andro foros Betlehem. Sar doavle andro Betlehem,
savore manuša andral oda foros avle ke lende a o džuvľa phučenas: „Hin oda čačes
e Noemi?“
20 „Ma vičinen man imar Noemi*,“ phenďa lenge. „Vičinen man Mara†! Bo o
Nekzoraleder Del mange kerďa bari dukh andre miro dživipen.
21 Sar adarik odgeľom, sas man savoro, ale akana man o RAJ anďa pale a nane man
ňič. Soske man vičinen Noemi, te o Nekzoraleder Del pes mandar visarďa a domukľa
pre ma e bibach?“
22 Avke avľa pale e Noemi andral e Moabiko phuv peskra boraha la Rutaha, savi sas
Moabčanka. Avle andro Betlehem akor, sar pes chudelas te skidel upre o jačmeňis.

2

E Rut pre maľa le Boaziskri

1 Andro Betlehem sas jekh baro manuš, savo sas barvalo, a vičinelas pes Boaz. Ov
sas famelija la Noemakre romeske le Elimelechoske.
2 E Moabčanka e Rut phenďa la Noemake: „Muk man te džal pre maľa te skidel
upre o jačmeňis pal varekaste, ko mange oda domukela.“
E Noemi lake odphenďa: „Dža, čhaje miri!“
3 Avke e Rut geľa pre maľa ke ola, ko kiden upre o klasi. No ačhiľa pes, hoj ov
chudňa te kidel pre odi sera la maľakri, so sas le Boaziskri, savo sas e famelija le
Elimelechoskri.
4 Akor avľa o Boaz andral o Betlehem a phenďa peskre manušenge: „O RAJ
tumenca!“
A on odphende: „O RAJ tut mi požehňinel!“
5 O Boaz phučľa olestar, ko ľidžalas le robotňiken: „Kaskri hiňi kadi terňi džuvľi?“
6 Oda sluhas odphenďa: „Kadi džuvľi hiňi andral e moabiko phuv, oj avľa pale la
Noemaha.
7 Phučľa mandar: ‚Šaj skidav upre o klasi, so ačhel pal o manuša, save keren pre
maľa?‘ Avľa sig tosara a akorestar ačhel pro pindre a kerel. Ča ajci so peske sikra
geľa te bešel andro ciňocis.“
8 Akor prevakerďa o Boaz ke Rut: „Šun man, čhaje miri! Ma dža te kidel upre o
klasi pre aver maľa aňi ma dža adarik het. Ale ľiker tut mire služobňičkendar.
9 Dikh, pre savi maľa keren, a dža pal lende. Phenďom mire sluhenge, hoj tut te
den smirom. Te aveha smedno, dža te pijel paňi andral o džbani, so pherdžarde o
sluhi.“
10 Akor e Rut banďiľa le mujeha pre phuv anglal leste a phenďa leske: „Soske sal
ke ma ajso lačho a zaačhes vaš ma, kajte som cudzinka?“
11 O Boaz odphenďa: „Phende mange avri savoro, so kerďal prekal tiri sasuj, sar
tuke muľa o rom a sar omukľal le dades the la da the e phuv tire narodoskri a avľal
maškar o manuša, saven angloda na prindžarehas.
12 Mi požehňinel tut o RAJ, o Del le Izraeloskro, vaš oda, so kerďal. Mi del tut o RAJ,
ke savo tut avľal te garuvel, bari odmena.“
13 Oj leske odphenďa: „Paľikerav tuke, raja miro, hoj sal ke mande lačhejileskro.
Poťešinďal man a šukares manca vakerďal, tira služobňičkaha, kajte me man našťi
rachinav aňi paš jekh lendar.“
14 Paľis, sar gele te chal, phenďa lake o Boaz: „Av te chal amenca. Le tuke sikra
maro a močin tuke les andre omačka.“ A sar peske bešľa paš leskre robotňika, o Boaz
la diňa peko zrnos. Oj chaľa čales a mek lake the ačhiľa.

---

* **1:20** Oda hin: bachtaľi. † **1:20** Oda hin: kirko.

15 Paľis ušťiľa a geľa pale te kidel o klasi. O Boaz phenďa peskre sluhenge: „Muken
la te kidel upre o klasi maškar o snopi a ma zaačhaven la.
16 A mek až andral o snopi cirden avri o klasi a čhiven len pre phuv, hoj peske len
oj te kidel. Ma phenen lake ňič.“
17 E Rut kidelas o klasi dži rači, a sar len žužarelas, kidňa upre vaj deš kili jačmeňis.
18 Akor geľa andro foros te sikavel la sasake, keci kidňa upre. Diňa la the le
chabenestar, so lake ačhiľa.
19 E sasuj latar phučľa: „Khatar kada kidňal? Pre savi maľa kerehas adadžives
buči? Mi el bachtalo oda, ko sas ajso lačho ke tu!“
Avke e Rut phenďa avri la sasake, ke kaste kerelas buči, a phenďa: „Oda murš, ke
savo keravas adadžives buči, pes vičinel Boaz.“
20 Akor e Noemi phenďa peskra borake: „O RAJ, savo na bisterel aňi pro džide, aňi
pro mule, mi požehňinel le Boaz!“ A mek phenďa: „Oda murš hino amenge famelija.
Ov hino jekh olendar, kas hin pravos te cinel avri amaro ďeďictvos.“
21 Paľis e Rut lake phenďa: „O Boaz mange mek phenďa, hoj šaj man ľikerav leskre
sluhendar, medik na kidena upre savoro, so hin leskro.“
22 E Noemi phenďa peskra borake: „Mištes hin, čhaje miri, hoj šaj kides le
služobňičkenca pre leskri maľa, bo ode tuke ňiko na kerela ňič nalačho.“
23 Avke pes e Rut ľikerelas paš o Boaziskre služobňički, medik na preačhile te kidel
upre o jačmeňis a paľis the e pšeňica. Calo kada časos bešelas ke peskri sasuj.

3

E Noemi del goďi la Rut

1 Jekh džives lake phenďa e sasuj Noemi: „Čhaje miri, imar hin časos, hoj tuke te
rodav varesavo kher, hoj tuke te el mištes.
2 Dikh, oda Boaz, saveskre čhajenca salas, hino amari famelija. O Boaz džal adi rat
pre maľa te prekidel o jačmeňis.
3 Šun, so kereha akana! Thov (omor) tut a muk pre peste parfumos. Uri pre peste
nekfeder gada a paľis dža ode, kaj pes prekidel o jačmeňis paš e maľa. Ale le Boaziske
tut na de te dikhel, medik na preačhela te chal the te pijel!
4 Sar ov džala te pašľol, dodžan tut, kaj pašľol. Dža a odučhar leske e lepeda pal o
pindre a pašľuv peske paš leskre pindre. Ov tuke phenela, so paľis te kerel.“
5 E Rut lake odphenďa: „Kerava savoro, so mange phenďal.“
6 Akor geľa pre maľa a kerďa savoro, so lake phenďa e sasuj Noemi.
7 Sar o Boaz chaľa the piľa, sas andre lačhi dzeka. Ode, kaj sas o jačmeňis pre kopa,
geľa peske te pašľol. Akor e Rut cichones džalas ke leste, odučharďa e lepeda pal
leskre pindre a pašľiľa peske ode.
8 Pal jepaš rat pes prekerďa o Boaz a sar pes obdikhľa, jekhvareste dikhľa te pašľol
paš peskre pindre varesava džuvľa.
9 Ov latar phučľa: „Ko tu sal?“
„Me som tiri služka e Rut,“ odphenďa leske. „Vašoda, hoj mange sal famelija, so
mange hin igen pašes, a hin tut pravos man te cinel avri, mangav tut, ochraňin man*.“
10 Ov lake odphenďa: „Čhaje miri, mi požehňinel tut o RAJ. Akana presikaďal mek
bareder pačiv sar odi pačiv, so presikaďal tira sasake. Bo na geľal ko terne čhave, aňi
ko čore aňi ko barvale.
11 Akana tut ma dara, čhaje miri! Kerava tuke savoro, so mangehas. Bo savore
manuša, save bešen andre kada foros, džanen, hoj sal lačhi džuvľi.

* **3:9** E hebrejiko čhib: Rozker pre ma o agor tire plašťostar.

12 Hin oda čačipen, hoj som la famelijatar, so tut majinel te cinel avri. Ale mek hin
aver manuš, savo hin pašeder famelija, sar som me.
13 Adi rat ač te sovel kade. Tosara dikhaha, či oda manuš tut kamela te cinel avri.
Te kamela, mi kerel oda. Ale te na kamela, dav tut lav, avke sar o RAJ dživel, hoj
kerava oda me. Pašľuv tuke kade dži tosara.“
14 Avke e Rut pašľolas paš leskre pindre dži tosara. Ušťiľa tosara mek sigeder, sar
vidňisaľolas, bo o Boaz phenďa: „Ňiko pes te na dodžanel, hoj e džuvľi sas rači pre
maľa.“
15 A mek phenďa: „An o plašťos, so hin pre tu, a ľiker les.“ Oj les ľikerelas a o Boaz
andre čhiďa vaj biš (20) kili jačmeňis a thoďa lake pro dumo. Paľis geľa pale andro
foros.
16 Sar e Rut avľa ke sasuj, oj latar phučľa: „Sar dopeľal, čhaje miri?“
Avke lake savoro vakerďa avri, so prekal late o Boaz kerďa,
17 a mek phenďa: „Kala biš kili man diňa a phenďa mange: ‚Našťi džas het ča avke
ke tiri sasuj bijal ňisoste.‘ “
18 Paľis e Noemi phenďa: „Čhaje miri, akana mek ľiker avri, medik tut na
dodžaneha, sar oda savoro doperela. Bo na ela les smirom, medik na dokerela
adadžives savoro.“

4

O Boaz cinel avri la Rut

1 O Boaz geľa andre brana le foroskri a ode peske bešľa. Akor odarik predžalas oda
murš, pal savo o Boaz lake vakerelas a sas leske famelija. Ov leske phenďa: „Av kade
a beš tuke.“ Ov avľa a bešľa peske.
2 Akor peske o Boaz kidňa avri deše foroskre vodcendar a phenďa lenge: „Bešen
tumenge kade tele.“ A on peske bešle.
3 Avke o Boaz phenďa ole manušeske andral e famelija: „Odi Noemi, savi avľa
pale andral e moabiko phuv, kamel te bikenel oda kotor la maľakro, savo sas le
Elimelechoskro.
4 Me mange phenďom, hoj tu pal ada majines te džanel. Vašoda kalen švedken
vičinďom, hoj tuke te phenav, hoj te cines odi maľa. Te la kames te cinel, cin la, a te
na, ta phen mange. Me džanav, hoj tut hin ešebno pravos te cinel odi maľa. Me som
pal tu.“
„Cinava!“ phenďa oda manuš.
5 Ale o Boaz leske phenďa: „Mek oda džives, sar cineha odi maľa la Noematar,
mušineha la Moabčanka la Rut peske te lel romňake pal o rom, savo lake muľa, a
mušineha mek te ľikerel o nav pal lakro ešebno rom. Sar tut laha ela čhavoro, o
ďeďictvos pal lakro rom mušinela te ačhel leske.“
6 Akor oda manuš phenďa: „Te hin oda avke, me la našťi cinav prekal peste, bo na
ela mištes mire ďeďictvoha. Tuke phenav: Te kames, cin la tu!“
7 Varekana kerenas avke andro Izrael, sar cinenas vaj čerinenas maškar peste
vareso, hoj jekh murš čhivelas tele e sandalka a delas avreske. Oleha sikavenas,
hoj pes dovakerde.
8 Avke oda manuš phenďa le Boaziske: „Cin tuke la.“ A čhiďa tele e sandalka.
9 Sar ov ada kerďa, o Boaz phenďa ole švedkenge, save ľidžanas o foros, the savore
manušenge: „Adadžives savore dikhľan, hoj la Noematar cinďom savoro, so sas le
Elimelechoskro, le Kiljonoskro the le Machlonoskro.
10 Kaleha mange iľom la Moabčanka la Rut, savi sas e romňi le Machlonoskri, hoj
te ľikerav o nav the o ďeďictvos oleske, savo muľa, a hoj pes te na bisterel pre leskro
nav andre kada foros. Adadžives tumen san oleske savore švedki!“

11 Androda o vodci the savore manuša andral o foros phende: „Amen sam o švedki.
Mi del o RAJ, hoj odi romňi, savi džala andre tiro kher, te el ajsi sar e Rachel the e
Leja, save dine le Izrael but čhaven! Te aves baro andre tiro kmeňos Efrat! Mi džanel
sako pal tiro nav andro Betlehem!
12 O čhave, save tut o RAJ dela kala romňatar, mi en sar o kmeňos le Perecoskro,
savo sas o čhavo la Tamarakro the le Judaskro.“
13 Avke peske o Boaz iľa la Rut a oj ačhiľa leskri romňi. Sar pes zgele, o RAJ diňa,
hoj te ačhel khabňi, a uľiľa lake muršoro.
14 Akor o džuvľa phende la Noemake: „Mi el barardo o RAJ, savo tut adadžives diňa
čhavores, savo tut dodikhela*! Mi del o RAJ, hoj leskro nav pes furt te leperel andro
Izrael.
15 Ov tuke obdžiďarela o jilo a ľikerela tut dži ke tiro phuripen. Anďa les pro svetos
tiri bori, savi tut kamel. Oj tuke hiňi feder, sar te tut uľahas efta čhave!“
16 E Noemi igen kamelas le čhavores, iľa les pro vasta a bararelas les avri.
17 O džuvľa, save bešenas paš e Noemi, dine le čhavores nav Obed a phenenas: „La
Noemake uľiľa muršoro.“ O Obed sas dad le Izajoske a o Izaj sas dad le Davidoske.

Le Perecoskro rodokmeňos

18 Kada hin le Perecoskro rodokmeňos: O Perec sas dad le Checronoske,
19 o Checron sas dad le Ramoske, o Ram le Aminadaboske,
20 o Aminadab le Nachšonoske, o Nachšon le Salmonoske,
21 o Salmon le Boaziske, o Boaz le Obedoske,
22 o Obed le Izajoske a o Izaj sas dad le Davidoske.

* **4:14** E hebrejiko čhib: o vikupiťeľis

Ešebno zvitkos le Samueloskro

O Elkanah the leskri famelija

1 Sas jekh murš andral e fajta le Cufuskri, savo pes vičinelas Elkanah. Ov bešelas
andro foros Rama pro brehi le Efrajimoskre. Leskro dad sas o Jerocham, savo
sas o čhavo le Elihuskro, o Elihu sas čhavo le Tochuoskro a o Tochu sas čhavo le
Efrajimoskro le Cufuskro.
2 Le Elkanah sas duj romňija. Jekh pes vičinelas Anna a dujto Penina. La Penina
sas čhave, ale la Anna na sas.
3 O Elkanah phirelas sako berš andral peskro foros andro Šilo te anel obeta a te
lašarel le Nekzoraledere RAJES. O Chofni the o Pinchas, o čhave le Eliskre, sas ode o
rašaja le RAJESKRE.
4 Kecivar džalas o Elkanah te obetinel, delas olestar kotor peskra romňa la Penina
the savore lakre čhaven the čhajen.
5 Ale la Anna delas duvar ajci, bo la kamelas, kajte o RAJ kerďa, hoj la našťi uľa
čhave.
6 Vašoda, hoj o RAJ kerďa, hoj la našťi uľa čhave, e Penina la furt trapinelas a
dukhavelas le lavenca.
7 Kada kerelas e Penina berš pre beršeste, kecivar e Anna džalas andro kher le
RAJESKRO. Avke pre late džalas, hoj la anelas andro roviben a aňi na chalas.
8 Lakro rom latar phučľa: „Anno, soske roves a na chas? So sal ajsi smutno? Či na
som tuke buter sar deš čhave?“

La Annakri modľitba

9 Jekh džives, sar imar dochale a dopile, e Anna ušťiľa a geľa pes te modľinel. Sar
o rašaj o Eli bešelas pre peskro stolkos paš o vudar andro kher le RAJESKRO andro
Šilo,
10 e Anna rovelas bara žaľaha a modľinelas pes ko RAJ.
11 Diňa kadi vera: „Ó, Nekzoraleder RAJEJA, dikh pre mande, pre tiri služobňička!
Dikh pre miro pharipen! Leper tuke pre ma a ma bister pre ma, mangav tut! Te man
deha muršores, dava les tuke, RAJEJA, medik ča dživela. Leskre balendar pes e čhuri
na chudela.“
12 Sar pes imar buter modľinelas anglo RAJ, o Eli dikhelas pre lakre vušta.
13 Oj pes modľinelas andre peste avke, hoj ča o vušta lake phirenas. Vašoda, hoj la
na šunďolas, o Eli peske gondoľinelas, hoj hiňi mači.
14 Phučľa latar: „Dži kana mek aveha mači? Preač imar te pijel mol!“
15 E Anna leske odphenďa: „Nane oda avke, rajeja miro, me som džuvľi, sava hin
bari žaľa andro jilo. Na piľom mol aňi aver pijiben. Ča phenďom avri miro pharipen
le RAJESKE.
16 Ma le tira služobňička sar nalača džuvľa. Oda, so vakeravas dži akana, sas mira
bara žaľatar the pharipnastar.“
17 O Eli lake odphenďa: „Dža andro smirom. O Del le Izraeloskro mi šunel avri tiro
mangipen.“
18 Oj odphenďa: „Som tiri služobňička. Mi arakhav milosť andre tire jakha.“ Avke
e Anna paľis geľa het, chaľa a imar na sas smutno.

La Annake uľol o Samuel

19 Sig tosara ušťile, lašarenas le RAJES a gele pale khere andre Rama. Paľis o
Elkanah pašľiľa peskra romňaha la Annaha a o RAJ peske pre late leperďa.

20 Pal varesavo časos e Anna ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro. Diňa leske nav
Samuel, bo phenďa: „Mangľom mange les le RAJESTAR.“
21 O Elkanah džalas peskra caľa famelijaha, hoj te anel le RAJESKE e beršeskri obeta
the o daros, pal savo diňa lav le Devles,
22 ale e Anna leha na geľa. Peskre romeske phenďa: „Sar o čhavoro imar preačhela
te pijel o koľin, paľis les anava a sikavava le RAJESKE, hoj te ačhel ode pro furt.“
23 „Ker avke, sar dikhes, hoj hin mištes,“ phenďa lake o Elkanah. „Ačh khere, medik
o čhavoro na preačhela te pijel o koľin. Mi ačhel pes avke, sar o RAJ phenďa!“ Avke
e Anna ačhiľa khere, medik les na preačhiľa te del te pijel.
24 Sar o čhavoro preačhiľa te pijel o koľin, anďa les peha andro kher le RAJESKRO
andro Šilo, kajte o Samuel sas mek igen ciknoro. Anďa peha the trineberšengre bikos,
jekh gono aro the mol andro cipuno gono.
25 Sar le bikos murdarde a le čhavores ande ko Eli,
26 e Anna phenďa: „Mangav tut, rajeja miro, avke sar tu džives, čačipen tuke
phenav, me som odi džuvľi, savi ačhelas kade paš tute a modľinelas pes ko RAJ.
27 Vaš kada čhavoro man mangavas a o RAJ man šunďa avri.
28 Akana me les dav le RAJESKE, hoj te el leskro calo dživipen.“ Paľis chudle ode te
lašarel le RAJES.

2

La Annakri gilľi

1 E Anna pes modľinelas kavke:
„O jilo mange radisaľol andro RAJ;
o RAJ man diňa zor.
Miro muj asal mire ňeprijaťeľendar!
Radisaľuvav, bo tu man zachraňinďal.
2 Ňiko nane ajso sveto sar o RAJ;
nane ňiko, ča tu jekh;
nane aver Skala, sar hin amaro Del.
3 Preačhen tumen te presikavel,
ma vakeren avke barikanes;
bo o RAJ hin o Del, savo džanel savorestar,
ov sudzinel savoro, so keren o manuša.
4 O luki le zorale slugaďengre phadžon,
ale ola, ko na birinen, chuden nevi zor.
5 O čale peske mušinen te zarodel pro maro,
ale o bokhale imar na bokhaľon.
Odi džuvľi, sava na sas čhave, ločhol eftatovar,
ale odi džuvľi, sava sas but čhave, šučol avri.
6 O RAJ lel o dživipen a del o dživipen,
bičhavel andro Šeol* a lel odarik avri.
7 O RAJ del o čoripen the o barvaľipen.
Varekas thovel tele a varekas hazdel upre.
8 Le slabes hazdel andral o prachos;
le čores cirdel avri andral e čik,
hoj len te thovel te bešel le rajikane manušenca
a te thovel len te bešel pro pačivalo tronos.
Bo le RAJESKRE hine o slupi, so ľikeren e phuv,
bo pre lende ačhaďa o svetos.

* **2:6** Oda hin o than, kaj hine o mule.

9 Ov stražinel o pindre peskre pačivale manušengre,
ale o bijedevleskre ňemisaľona andro kaľipen,
bo ňiko na zviťazinela peskra zoraha.
10 Ola, ko džan pro RAJ, ena zňičimen,
herminela pre lende andral o ňebos.
O RAJ sudzinela caľi phuv.
Peskre kraľis dela zor;
hazdela upre peskre pomazimen muršes.“

O čhave le Eliskre

11 O Elkanah geľa pale khere andre Rama, ale o čhavoro o Samuel ačhiľa te služinel le RAJESKE paš o rašaj Eli.
12 O čhave le Eliskre sas nalače a na daranas pes le RAJESTAR.
13 Na ľikerenas pes ko manuša avke, sar pes le rašajendar užarelas. Bo sar vareko anelas e obeta, avelas le rašaskro služobňikos la vidlaha akor, sar pes o mas tavelas.
14 Demelas laha andro kotlos, piri, panvica abo čaro a savoro, so e vidla zachudelas, peske lelas. Kavke kerenas savore Izraelitenge, save avenas andro Šilo.
15 A mek paš oda; angloda, sar labarenas o žiros, avelas le rašaskro služobňikos a phenelas oleske, ko obetinelas: „De mange o mas, hoj les te pekav avri le rašaske. Bo na prilela tutar o mas tado, ale ča jalo!“
16 Ale te vareko leske phenelas: „Ešeb kampel te labarel o žiros, paľis tuke le, so kames,“ ov leske odphenelas: „Na! De mange oda takoj, bo sar na, ta lava mange oda silaha!“
17 O binos ole terne muršengro sas igen baro anglo RAJ, bo dikhenas tele le RAJESKRE obeti.

O Samuel andro Šilo

18 O Samuel služinelas anglo RAJ a sas pre leste urdo o efodos le ľanostar.
19 Leskri daj leske sako berš sivelas plašťocis a anelas leske oda akor, sar peskre romeha avelas pre sakoberšeskri obeta.
20 Sar o Eli požehňinelas le Elkanah the leskra romňa, phenďa: „Mi del tut o RAJ kala romňaha avre čhaven vaš kada, savo sas avrimanglo a dino prekal o RAJ.“ Paľis gele khere.
21 O RAJ požehňinďa la Anna andre oda, hoj lake uľile trin muršora the duj čhajora. Ale o Samuel barolas avri anglo RAJ.

O Eli dovakerel peskre čhavenge

22 O Eli sas imar igen phuro a furt šunelas pal savoro, so kerenas leskre čhave savore Izraelitenge, the pal oda, sar pašľonas le džuvľenca, save služinenas anglo vudar andro Stanos le RAJESKRO.
23 Dovakerelas lenge: „Oda so tumen keren? Savore manušendar šunav pal tumende ča nalače lava.
24 Preačhen aleha, čhavale mire! Nane oda lačho hiros, so džal pal tumende maškar o manuša le RAJESKRE.
25 Te kerela manuš namištes le manušeske, o Del vaš leske rušela, ale te vareko kerela binos anglo RAJ, ko vaš leske rušela?“ A vašoda, bo na šunenas peskre dades, rozhodňinďa pes o RAJ, hoj len murdarela.
26 Ale o terno Samuel barolas a le RAJESKE the le manušenge sas pre dzeka.

O prorokos prevakerel ko Eli

27 Jekhvar avľa ko Eli le Devleskro murš a phenďa leske: „Kavke phenel o RAJ: ‚Sikaďom man tire dadeskra famelijake, sar mek sas otroka andro Egipt tel e zor le faraonoskre manušengri.

28 Kidňom mange les avri rašaske maškar savore izraelika kmeňi, hoj pre miro
oltaris te anel o labarde obeti, te labarel o kaďidlos a te urel anglal mande o rašajiko
efodos. Tira famelijake diňom savore labarde obeti le Izraelitengre.
29 Soske tele dikhen mire obeti the dari, save prikazinďom te anel mire manušenge?
Soske des tire čhaven bareder pačiv sar man a des lenge te chal ola nekfeder kotora
mire manušengre obetendar?‘
30 Vašoda kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Kajte phenďom, hoj mange
služineha tu the cal̓i tiri famelija sar rašaja pro furt‘, no akana tumenge phenav, hoj
oda na kerava. Me dava pačiv ča olen, ko man dena pačiv, a olen, ko man na dena
pačiv, na dava pačiv aňi me.
31 Avel e ora, kana murdarava savore terne muršen andre tiri famelija avke, hoj
ňiko tumendar pes na dodživela dži o phuripen.
32 A tu dikheha ča o pharipen andre miro kher, a kajte me požehňinava le Izrael,
ňiko andral tiri famelija pes na dodživela dži o phuripen.
33 Ale oda, ko ačhela te dživel andral tiri famelija sar rašaj anglo oltaris, tuke kerela
ča o pharipen the o roviben a savore tire potomki merena andro nekfeder berša.
34 Sar znameňje tuke ela oda, so pes ačhela soduje tire čhavenca, le Chofniha the
le Pinchasoha: Sodujdžene merena andre jekh džives.
35 Ačhavava mange verne rašas, savo kerela savoro, so hin andre miro jilo the
andre miri godi̓. Zoraľarava leskre čhaven, hoj mange te služinen pro furt angle
miro pomazimen kraľis.
36 Ko ačhela te dživel andral tiri famelija, avela anglal leste te banďol, hoj te chudel
jekh rupuňi minca abo jekh kotor maro. Phenela leske: Mangav tut, thov man andre
varesavi rašajiko buči, hoj man te el so te chal.“

3

O RAJ ačhavel le Samuel prorokoske

1 O terno Samuel služinelas le RAJESKE anglo Eli. Andre oda časos sas o lav le
RAJESKRO igen vzacno a o viďeňja na sas igen but.
2 Jekhvar rači pašľolas o Eli, savo imar na dikhelas mištes pro jakha, pre peskro
than.
3 Le Devleskri lampa mek švicinelas, sar o Samuel pašľolas andro chramos le
RAJESKRO, kaj sas e archa le Devleskri.
4 Androda o RAJ vičinďa pro Samuel.
Ov odphenďa: „Kade som.“
5 Denašľa ko Eli a phenďa: „Kade som. Vičinehas man?“
Ale ov odphenďa: „Na vičinďom tut. Dža tuke te pašľol.“ Avke geľa te pašľol.
6 O RAJ pale vičinďa pro Samuel. Ov ušťiľa, geľa ko Eli a phenďa: „Kade som, se
vičinehas man.“
„Na, čhavo miro,“ phenďa leske o Eli, „na vičinďom tut. Ča dža tuke te pašľol.“
7 O Samuel le RAJES mek na prindžarelas, bo o lav le RAJESKRO leske mek na sas
zjavimen.
8 Sar o RAJ imar tritovar vičinďa pro Samuel, ov ušťiľa a geľa le Eliske te phenel:
„Kade som, se vičinehas man.“
Akor o Eli achaľiľa, hoj le čhavores vičinel o RAJ.
9 O Eli phenďa le Samueloske: „Dža tuke te pašľol. Te pre tu pale vičinela, phen:
‚Vaker, RAJEJA. Tiro služobňikos tut šunel.‘ “ Avke o Samuel geľa te pašľol pre peskro
than.
10 O RAJ avľa, ačhelas ode a vičinďa pre leste avke sar angloda: „Samuel! Samuel!“
Ov odphenďa: „Vaker, tiro služobňikos tut šunel.“

11 O RAJ phenďa le Samueloske: „Kerava andro Izrael ajso vareso, hoj sakoneske,
ko pal oda šunela, duňinela andro kana.
12 Oda džives domukava pro Eli savoro, so phenďom pre leskri famelija – savoro le
agorestar dži o koňec.
13 Kamav leske te del te džanel, hoj vaš leskro binos sudzinava leskra famelija pro
furt. Bo džanelas pal o bini peskre čhavengre, hoj namištes vakerenas pre mande,
ale ov lenge na dovakerelas.
14 Vašoda iľom vera le Eliskra famelijake, hoj leskre bini leske šoha na ena odmukle
prekal ňisave obeti aňi dari.“
15 O Samuel ačhiľa te pašľol dži tosara. Paľis phundraďa o vudar andre le RAJESKRO
kher. Daralas te phenel le Eliske pal o viďeňje,
16 ale o Eli zvičinďa pro Samuel: „Samuel, čhavo miro!“
„Kade som,“ ov odphenďa.
17 O Eli lestar phučľa: „So tuke phenďa? Mangav tut, ma garuv ňič anglal ma! Mi
marel tut o Del zorales, te mange zagaruveha vareso olestar, so tuke phenďa.“
18 Avke o Samuel leske phenďa avri savoro a ňič anglal leste na garuďa. Paľis o Eli
phenďa: „Ov hino o RAJ. Mi kerel oda, so hin lačho angle leskre jakha.“
19 Sar o Samuel dobarolas, o RAJ sas leha a dojekh proroctvos le Samueloskro avelas
avri.
20 Savore manuša andral o Izrael, le Danostar dži ke Beer-Šeba, sprindžarde, hoj o
Samuel sas ačhado sar prorokos le RAJESTAR.
21 O RAJ pes dureder sikavelas le Samueloske andro Šilo. Delas pes leske te
sprindžarel prekal peskro lav.

4

1 O Samuel anelas o lav le RAJESKRO cale Izraeloske.

O Filišťinci zviťazinen upral o Izrael

Andre oda časos gele o Izraeliti pro mariben pro Filišťinci. Kerde peske taboris paš
o Eben-Ezer a o Filišťinci paš o Afek.
2 O Filišťinci pes pre lende rozačhade pro mariben. O mariben sas zoralo a o
Filišťinci domarde le Izraeliten a murdarde lendar vaj 4 000 muršen.
3 Sar avle pale o Izraeliti andro taboris, o vodci le Izraeloskre phučle: „Soske o RAJ
adadžives domukľa, hoj amen o Filišťinci te domaren? Aven las peske andral o Šilo
e archa le RAJESKRA zmluvakri. Avke ela o RAJ maškar amende a lela amen avri
andral o vasta amare ňeprijaťeľengre.“
4 Avke o manuša bičhade le muršen andro Šilo a on ande pale e archa, andre savi
hin e zmluva le Nekzoraleder RAJESKRI, savo bešel pro tronos upral o cherubi. O duj
čhave le Eliskre o Chofni the o Pinchas avle le Devleskra zmluvakra archaha.
5 Sar anenas e archa le RAJESKRI andro taboris, o Izraeliti chudle avke zorales te
vičinel, hoj e phuv razisaľolas.
6 Sar oda o Filišťinci šunde, phučenas: „Oda so hin ajsi bari vika andro taboris le
Hebrejengro?“
Sar pes dodžanle, hoj ode ande e archa le RAJESKRI,
7 igen predaranďile a vakerenas peske: „Andre lengro taboris avľa o Del!“ A
phenenas: „Vigos amenge! Ajso vareso pes amenge mek na ačhiľa.
8 Jaj, namištes amenca! Ko amen šaj lela avri andral o vasta kale zorale Devleskre?
Se oda hin oda Del, savo pre pušťa marelas le Egipt peskre všelijake ranenca.

9 Aven zorale, Filišťincale! Ľikeren tumen sar murša! Ma podden tumen, hoj te na
ačhen otroka le Hebrejengre, avke sar the on sas tumare otroka. Maren tumen bi e
dar!“
10 Avke o Filišťinci gele pro mariben, o Izraeliti prehrajinde a sako denašelas andre
peskro stanos. Prehrajinde avke bares, hoj mule 30 000 slugaďa.
11 E archa le Devleskri sas zaiľi a soduj čhave le Eliskre o Chofni the o Pinchas mule.

Le Eliskro meriben

12 Varesavo Benjaminčanos denašľa andral o mariben a mek oda džives doavľa
andro Šilo. O gada pre leste sas čhingerde a pro šero les sas prachos.
13 Sar oda murš avľa, o Eli ipen užarelas pro stolkos paš o drom, bo daralas pes pal
e archa le Devleskri. Sar oda murš avľa andro foros a phenďa, so pes ačhiľa, savore
manuša chudle igen zorales te rovel.
14 O Eli šunďa o roviben a phučľa: „Oda so hin ajsi vika?“
Oda murš denašelas ko Eli, hoj leske oda te phenel.
15 Le Eliske sas imar eňavardeš the ochto (98) berš a sas imar koro.
16 Oda murš phenďa le Eliske: „Avav andral o mariben, denašľom odarik
adadžives.“
„So pes ačhiľa, čhavo miro?“ phučľa lestar o Eli.
17 Ov leske odphenďa: „O Izraeliti denašenas anglo Filišťinci a but amare murša
sas murdarde. E archa le Devleskri sas zaiľi a tire soduj čhave o Chofni the o Pinchas
mule.“
18 Soča leperďa e archa le Devleskri, o Eli peľa pal o stolkos le dumeha paš e brana,
phagľa e meň a muľa, bo sas thulo the phuro. O Eli ľidžalas o Izrael saranda (40)
berš.
19 Leskri bori, le Pinchasoskri romňi, sas khabňi a sas imar lakro časos, hoj te anel
pro svetos le čhavores. Sar šunďa, hoj zaile le Devleskri archa a hoj muľa lake o
sastro the o rom, banďiľa tele a chudňa te ločhol, bo avle pre late o bare dukha.
20 Sar imar merelas, phenenas lake o džuvľija, save paš late ačhenas: „Ma dara tut,
uľiľa tuke muršoro.“ Ale oj aňi na odphenelas aňi na šunelas.
21 Le čhavoreske diňa nav Ichabod*, bo phenďa: „E slava omukľa le Izrael,“ bo ile
e archa le Devleskri a muľa lake o sastro the o rom.
22 Phenďa: „E slava omukľa le Izrael, bo zaile e archa le Devleskri.“

5

Le Devleskri archa ko Filišťinci

1 Sar o Filišťinci zaile le Devleskri archa, preľigende la andral o Eben-Ezer andro
foros Ašdod.
2 Paľis la ľigende andro chramos lengre devleskro le Dagonoskro a thode la paš
leste.
3 Sar o Ašdoďana pre aver džives sig tosara ušťile, arakhle le Dagon čhides tele pre
phuv te pašľol le mujeha angle archa le Devleskri. Avke ile le Dagon a thode les te
ačhel pale pre peskro than.
4 Sar pre aver džives sig tosara ušťile, o Dagon sas pale čhido tele a pašľolas le
mujeha angle archa le RAJESKRI. Leskro šero the soduj vasta sas phagerde pre phuv
pro prahos a ačhiľa leske ča o ťelos.
5 Vašoda dži adadžives le Dagonoskre rašaja a savore, ko džan andre le Dagonoskro
chramos andro Ašdod, na uštaren pre leskro prahos.
6 O RAJ igen marelas le Ašdoďanen a dukhavelas len the lengre gava le vredenca.

* **4:21** Oda hin: bi e slava.

7 Sar o Ašdoďana dikhle, so pes kerel, phende: „Le Izraeloskre Devleskri archa našťi ačhel kade ke amende, bo leskro vast zorales marel the amen the amare devles le Dagon.“
8 Zvičinde ke peste savore filišťiňike vodcen a phučle lendar: „So keraha le Izraeloskre Devleskra archaha?“
On odphende: „Ľidžan la andro foros Gat!“ Avke la ľigende.
9 Ale soča la ande andre oda foros, o RAJ lenge diňa te šunel peskri zor a kerďa andre oda foros baro zmetkos. Marelas le vredenca savoren, le ternen the le phuren.
10 Avke bičhade le Devleskri archa andro Ekron.
Ale sar ode e archa le Devleskri avľa, o manuša andral o Ekron zvičinde: „Ande ke amende e archa le Izraeloskre Devleskri, hoj te murdaren the amen the amare manušen.“
11 Avke dine te vičinel savore filišťiňike vodcen a phende: „Bičhaven pale kadi archa le Izraeloskre Devleskri pre lakro than, hoj te na murdarel amen aňi amare manušen.“ Calo foros sas andre meribnaskri dar, bo o RAJ lenge diňa te šunel peskri zor.
12 Ola, ko na mule, sas dukhade le vredenca. O manuša andral oda foros avke vičinenas pre pomoca, hoj oda šunďolas dži andro ňebos.

6

O Filišťinci den pale e archa le Devleskri

1 Le RAJESKRI archa sas andre filišťiňiko phuv efta čhon.
2 O Filišťinci vičinde le rašajen the le vrašcen a phučenas lendar: „So kampel te kerel le RAJESKRA archaha? Phenen amenge, sar la te bičhavel pale pre lakro than.“
3 On odphende: „Te bičhavena pale le Izraeloskre Devleskri archa, bičhaven la the le daroha vaš o binos, so kerďan. Paľis sasťona avri a achaľona, soske tumen marelas.“
4 O Filišťinci phučle: „Savi obeta kampel te bičhavel vaš amaro binos?“
On odphende: „Pandž somnakune vredi the pandž somnakune miši; vaš dojekh filišťiňiko vodcas po jekh, bo odi bibach, so avľa pre tumende, avľa the pre tumare vodci.
5 Keren le somnakastar vareso, so dičhol avke sar ola vredi the ola miši, so ňičinen e phuv, a den pačiv le Izraeloskre Devles: Talam preačhela te marel tumen, tumare devlen the tumari phuv.
6 Soske kamen te avel ajse zacata sar o Egipťana the o faraonos? Či na bičhade le Izraeliten avri andral o Egipt, sar pre lende o Del le Izraeloskro domukelas o dukha?
7 Vašoda akana pripravinen nevo verdan a len duje gurumňen, saven hin cikne a save mek šoha na cirdenas o verdan. Priphanden len ko verdan, ale lengre ciknen traden andre maštalňa.
8 Paľis len e archa le RAJESKRI a thoven la pro verdan. O somnakune veci the o daros sar obeta vaš o binos thoven andre cikňi truhlica paš e archa a muken la te džal.
9 Sar dikhena, hoj džala ko Bet-Šemeš, andre peskri phuv, džanena, hoj oda sas o RAJ, savo pre tumende domukľa kada savoro nalačhipen. Ale sar na, akor sprindžarena, hoj oda na sas o vast le RAJESKRO pre tumende, ale hoj oda sas ča bibach.“
10 Ola murša oda avke the kerde. Ile duje gurumňen, saven sas cikne. Priphandle len ko verdan a lengre ciknen tradle andre maštalňa.
11 Pro verdan thode e archa le RAJESKRI la cikňa truhlicaha, andre savi thode o somnakune miši the o somnakune vredi.

12 O gurumňa džanas rovnones andro Bet-Šemeš, džanas rovnones, furt ručinenas
a na visarenas pes aňi pre čači aňi pre baľogňi sera. O filišťiňika vodci džanas pal
lende dži paš e hraňica ko Bet-Šemeš.
13 O manuša andral o Bet-Šemeš ipen skidenas andre dolina e pšeňica. Sar dikhle
e archa, chudle te radisaľol.
14 O verdan zaačhiľa paš e maľa le Jozuaskri, savo sas andral o Bet-Šemeš. Ode sas
baro bar. O verdan phagerde pro kašta, hoj te keren jag, a le gurumňen obetinde le
RAJESKE sar labardi obeta.
15 O Leviti thode tele le RAJESKRI archa the e truhlica le somnakune vecenca pre
oda baro bar. Oda džives o murša andral o Bet-Šemeš ande le RAJESKE labarde obeti
the aver obeti.
16 O pandž filišťiňika vodci savoro dikhle a mek oda džives pes pale visarde khere
andro Ekron.
17 Kala hin o somnakune vredi, so ande o Filišťinci le RAJESKE sar daros pre obeta
vaš peskre bini: jekh vaš dojekh foros – vaš o Ašdod, vaš e Gaza, vaš o Aškalon, vaš
o Gat the vaš o Ekron.
18 Bičhade ajci somnakune miši, keci sas o ohradzimen fori the gava, upral save
kraľinenas ola pandž filišťiňika kraľa. Oda baro bar, pre savo thode le RAJESKRI
archa, hin dži adadžives pre maľa le Jozuaskri andral o Bet-Šemeš.

Le RAJESKRI archa andro Kirjat-Jearim

19 O RAJ murdarďa varesave muršen andral o Bet-Šemeš vaš oda, hoj dikhle andre le
RAJESKRI archa. Penda ezera (50 000) manušendar mule eftavardeš (70). O manuša
rovenas, hoj len o RAJ avke zorales marďa.
20 O murša andral o Bet-Šemeš phučenas: „Ko šaj obačhel anglo RAJ, angle kada
sveto Del? Ke kaste adarik e archa bičhavaha?“
21 Avke bičhade poslen, hoj te phenen le manušenge andro Kirjat-Jearim: „O
Filišťinci dine pale le RAJESKRI archa. Aven tumenge la te lel.“

7

1 O murša andral o Kirjat-Jearim avle vaš le RAJESKRI archa a ande la andro kher
ko Abinadab, savo bešelas pro brehos, a leskro čhavo o Eleazar sas ačhado, hoj la te
stražinel.

O Izraeliti pes visaren pale ko Del

2 E archa sas andro Kirjat-Jearim but časos – biš (20) berš. Andre oda časos pes
calo Izrael visarďa le rovibnaha pale ko RAJ.
3 Akor o Samuel phenďa le Izraelitenge: „Te tumen visarena cale tumare jilenca
ko RAJ, te tumendar odčhivena savore cudze devlen the le Aštarten, te tumen
čačes oddena le RAJESKE a služinena ča leske, cirdela tumen avri andral o vasta
le Filišťincengre.“
4 Avke pestar o Izraeliti odčhide le Baalen the le Aštarten a služinenas ča le
RAJESKE.
5 O Samuel lenge phenďa: „Zvičinen savore Izraeliten andre Micpa a me man vaš
tumenge modľinava ko RAJ.“
6 Sar pes zgele andre Micpa, cirdenas o paňi a čhorenas les avri anglo RAJ. Oda
džives pes ode poscinenas a viznavinenas: „Kerďam binos anglo RAJ.“ O Samuel sas
vodcas upral o Izraeliti andre Micpa.

O Filišťinci prehrajinen

7 Sar pes o Filišťinci dodžanle, hoj pes o Izraeliti zgele andre Micpa, lengre vodci
pre lende avle pro mariben. Sar pes pal oda došunde o Izraeliti, daranďile lendar

8 a mangenas le Samuel: „Ma preač tut te modľinel vaš amenge ko RAJ, ke amaro
Del, hoj amen te cirdel avri andral o vasta le Filišťincengre.“
9 O Samuel iľa terne bakrores a obetinďa les calones sar labarďi obeta. Vičinelas
ko RAJ a mangelas les, hoj te pomožinel le Izraelitenge, a o RAJ les šunďa avri.
10 Akor, sar o Samuel anelas le RAJESKE e labarďi obeta, o Filišťinci pes mukle pro
mariben pro Izraeliti. Ale andre oda džives o RAJ mukľa andral o ňebos pro Filišťinci
te herminel o zorale hermišagi. On igen predaranďile a o Izraeliti len domarde.
11 O Izraeliti gele avri andral e Micpa a denašenas pal o Filišťinci, marenas len a
murdarenas. Denašenas pal lende dži paš oda than pal o Bet-Char.
12 Akor iľa o Samuel bar, ačhaďa les maškar e Micpa the Šen, diňa leske nav Eben-
Ezer* a phenďa: „Dži kade amenge pomožinelas o RAJ.“
13 O Filišťinci sas avke zorales domarde, hoj imar buter na džanas pro mariben pre
le Izraelitengri phuv, bo o Del len na domukelas, medik dživelas o Samuel.
14 O fori, so zaile o Filišťinci le Ekronostar dži o Gat, sas dine pale le Izraelitenge.
O Izraeliti peske ile pale peskre phuva le Filišťincendar. Le Izrael sas smirom the le
Amorejčanenca.
15 O Samuel sudzinelas o Izrael calo peskro dživipen.
16 Sako berš phirelas andro fori Betel, Gilgal the Micpa a andre savore kala fori
sudzinelas le Izraeliten.
17 Paľis džalas pale andre Rama, kaj sas leskro kher, a ode tiš sudzinelas le Izraeliten.
Ode ačhaďa le RAJESKE oltaris.

8

O Izraeliti peske mangen kraľis

1 Sar o Samuel sas imar phuro, ačhaďa peskre čhaven sudcenge andro Izrael.
2 Leskro ešebno čhavo pes vičinelas Joel a dujto Abijah. On sas sudci andre Beer-
Šeba.
3 Ale on na kerenas avke sar lengro dad, bo kamenas te barvaľol napačivalones,
denas pes te prepočinel a previsarenas o čačipen.
4 Akor pes zgele savore vodci andral o Izrael a avle ko Samuel andre Rama.
5 Phende leske: „Imar sal phuro a tire čhave na keren avke sar tu. Ačhav amenge
kraľis, savo amen ľidžala, avke sar hin savore avre naroden.“
6 Le Samueloske na sas pre dzeka oda, so phende: „De amen kraľis, hoj amen te
ľidžal.“ Avke pes o Samuel modľinelas ko RAJ.
7 O RAJ phenďa le Samueloske: „Ker savoro, so tutar o manuša mangen. Bo na
dikhle tele tut, ale man, te man na kamen kraľiske.
8 Savore lengre skutki, so kerenas, pre oda sikaven akorestar, sar len iľom avri
andral o Egipt, dži adadžives. Omukle man a služinenas avre devlenge. A the tuha
avke keren.
9 Šun len, no ešeb lenge dovaker a phen lenge, save prava ela le kraľis, savo upral
lende vladňinela.“
10 Avke o Samuel savoro, so leske o RAJ vakerelas, phenďa le manušenge, save
lestar mangenas kraľis.
11 O Samuel phenďa: „Le kraľis, savo upral tumende vladňinela, ela pravos te kerel
kada: Lela tumenge le čhaven andro mariben a thovela len maškar peskre verdana
the jazdci, hoj te denašen anglal leskro verdan.
12 Ačhavela len veľiťeľenge upral o ezeros (1 000) abo penda (50) murša, avren
bičhavela te kerel buči pre peskri maľa, te skidel upre o zrnos abo te kerel o zbraňe
the e vizbroj prekal leskre verdana.

* **7:12** Oda hin: o bar, so pomožinel.

13 Lela tumenge le čhajen, hoj leske te pripravinen o voňava masci, te taven a te peken.
14 Zalela tumenge o nekfeder maľi, o viňici the o olivi a dela len peskre služobňikenge.
15 Le zrnostar the le viňicendar kidela avri e ďesaťina a dela peskre uradňikenge the sluhenge.
16 Lela tumenge le sluhen, le služobňičken, le nekfeder gurumňen the le somaren, hoj leske te služinen.
17 E ďesaťina lela the tumare stadendar a the tumen korkore leske služinena sar otroka.
18 Sar avela oda džives, hoj angle tumaro kraľis, saves tumenge kidena avri, vičinena pro RAJ, hoj tumenge te pomožinel, akor pes tumenge na dela anglal."
19 Ale o manuša na kamenas te šunel le Samuel a phende: „Na, amen kamas, hoj upral amende te vladňinel kraľis!
20 Kamas te avel sar the okla narodi. Mi vladňinel upral amende kraľis, savo amen ľidžala a marela pes amare maribena."
21 O Samuel šunďa savore lava le manušengre a geľa oda te phenel le RAJESKE.
22 O RAJ phenďa le Samueloske: „Šun len a ačhav lenge kraľis."
Avke phenďa o Samuel le Izraelitenge: „Džan savoredžene pale andre tumare fori!"

9

O Samuel pomazinel le Saul kraľiske

1 Sas jekh murš andral o benjamiňiko kmeňos, savo pes vičinelas Kiš. Leskro dad sas o Abijel, leskro o Ceror, leskro o Bechorat a leskro o Afiach.
2 Le Kiš sas šukar the zoralo čhavo o Saul. Ňiko le Izraelitendar na sas ajso šukar sar ov, bo sakonestar sas jekh šero bareder.
3 Andre jekh džives o Kiš našaďa peskre somaren. Avke phenďa peskre čhaske le Sauloske: „Le tuha jekhes le sluhendar a dža te rodel ole somaren."
4 Avke on prephirde prekal o Efrajimika brehi the prekal e phuv Šališa, ale na arakhle len. Prephirde the prekal e phuv paš o Šaalim, ale na sas ode. Paľis pregele prekal e phuv le Benjaminčanengri, ale aňi ode len na arakhle.
5 Sar pes dochudle andre phuv Cuf, o Saul phenďa peskre sluhaske: „Av džas pale khere, hoj te na daral miro dad akana buter pal amende sar pal o somara."
6 Ale ov leske odphenďa: „Užar! Andre kada foros hin jekh murš le Devleskro, saves o manuša igen ľikeren, bo savoro, so phenel, pes čačes the ačhel. Av džas pal leste, či amenge na phenela, save dromeha te džal."
7 „Mištes," phenďa o Saul peskre sluhaske, „džas pal leste, ale so les daha? O maro amenge dogeľa. Nane amen ňič, so te del le Devleskre muršes. Či hin amen?"
8 „Hin man jekh cikňi rupuňi minca," odphenďa leske o sluhas. „Te la dava le Devleskre muršeske, phenela amenge, save dromeha te džal."
9 Andre ola dživesa, te vareko kamelas te džanel vareso le Devlestar, phenelas: „Aven džas ko vidcos!" Bo varekana vičinenas vidcos oles, kaske pes adadžives phenel prorokos.
10 O Saul phenďa le sluhaske: „Mištes vakeres. Av džas pal leste." Avke avle andro foros, kaj bešelas oda murš le Devleskro.
11 Sar džanas upre le brehoha andro foros, dikhle terne džuvľijen, save džanas paňeske. Phučle lendar: „Hin ade vidcos?"
12 „He," odphende. „Akana ča džalas anglal tu. Siďar, ipen ča akana avľa andro foros, bo adadžives ela pro učo than e obeta.

13 Te siďarena, mek les šaj dochuden, medik na džala pro učo than te chal. O
manuša na chana, medik na avela. Sar požehňinela e obeta, akor chana. Ča džan,
ipen akana les dochudena."
14 Avke gele upre andro foros. Sar ode doavle, ipen džalas anglal lende o Samuel,
savo džalas pro učo than.
15 Jekh džives angloda, sar avľa o Saul, o Del sikaďa le Samueloske:
16 „Tajsa, andre kajso časos, bičhavava ke tu muršes andral e benjamiňiko phuv.
Oles pomazineha vodcaske upral miro izraeliko narodos. Ov les lela avri andral o
vasta le Filišťincengre, bo me dikhľom mire manušengro pharipen a lengro roviben
avľa dži ke mande."
17 Sar o Samuel dikhľa le Saul, phenďa leske o RAJ: „Kada hin oda murš, pal savo
tuke phenďom, hoj ela kraľis upral mire manuša."
18 Paľis o Saul geľa ko Samuel, savo sas andre brana, a phučľa lestar: „Phen mange,
kaj bešel oda vidcos?"
19 „Oda som me," odphenďa leske o Samuel. „Dža upre pro učo than anglal mande.
Adadžives chana manca a tajsa tosara tuke odphenava pre savoreste, so kames te
džanel, a avke šaj džaha tire dromeha.
20 Pal o somara, so našľile anglo trin džives, tut imar na mušines te daral, bo arakhle
pes. Ale ko hin oda, pre kaste avke bares užarel calo Izrael? Či na pre tu the pre cal'i
famelija tire dadeskri?"
21 Ale o Saul leske odphenďa: „Me som ča Benjaminčanos. Som andral o
nekcikneder izraeliko kmeňos a miri famelija hiňi nekčoreder savore benjamiňike
famelijendar. Sar mange kajso vareso šaj phenes?"
22 Paľis o Samuel iľa le Saul the leskre sluhas andro kher a thoďa len te bešel pro
angluno than, kaj bešenas o tranda (30) manuša, save sas vičimen.
23 O Samuel phenďa le muršeske, savo kerelas le chabeneha: „De mange oda kotor
mas, so tuke diňom te garuvel pre sera."
24 Avke oda murš hazdňa upre oda nekfeder kotor le masestar, e čang, a thoďa les
anglo Saul. Phenďa: „Dikh, kada hin prekal tu. Cha, bo garuďom tuke oda akorestar,
sar vičinďom le manušen." Oda džives chalas o Saul le Samueloha.
25 Sar džanas tele pal oda učo than a doavle andro foros, o Samuel iľa le Saul andre
peskro kher pro pados a vakerelas leha*.
26 Ode ačhiľa te presovel. Sar tosara vidňisaľolas, o Samuel vičinďa pro Saul: „Ušťi,
imar hin o časos, hoj tut te premukav." Androda o Saul ušťiľa a geľa le Samueloha
avri.
27 Sar imar sas dži paš o agor le foroskro, phenďa o Samuel le Sauloske: „Phen le
sluhaske, hoj te džal anglal" – a o sluhas geľa – „ale tu ač kade mek sikra, bo hin
man prekal tu lav le Devlestar."

10

O Saul pomazimen kraľiske

1 O Samuel iľa cikno džbanocis le olivove olejoha a čhiďa les avri pro šero le
Sauloske. Čumidľa les a phenďa: „Kaleha tut o RAJ pomazinďa vodcaske upral peskro
ďeďictvos.
2 Sar akana oddžaha mandar, arakheha paš o hrobos la Rachelakro andre phuv le
Benjaminčanengri andro Celcach duje muršen, save tuke phenena: ‚O somara pes
imar arakhle. Tiro dad imar na daral pal lende, ale pal tumende. Phučel: So kerava
prekal miro čhavo?'

* **9:25** Abo: a kerďa leske o hadžos pro pados.

3 Sar odarik džaha dureder, dochudeha tut ko dubiko stromos paš o Tabor. Ode
dikheha trine muršen, save džana te lašarel le Devles andro Betel. Jekh ľidžala trine
cikne kozen, dujto trin peke mare a trito jekh cipuno gono mol.
4 Phenena: ‚Smirom tuke!‘ a dena tut duj mare, so lendar leha.
5 Paľis aveha pro verchos le Devleskro Gibea, kaj hin o taboris le Filišťincengro.
Sar džaha andro foros, arakheha ode but proroken, save avena tele pal o učo than,
le bašavibnaha pre harfa, bubna, flauta the pre citara. On prorokinena.
6 Akor o Duchos le RAJESKRO pre tu zorales avela a the tu lenca prorokineha a
čerineha tut pre aver manuš.
7 Sar pes tuke kada savoro ačhela, ker avke, sar dikheha, hoj hin mištes, bo o Del
ela tuha.
8 Aveha tele anglal mande andro Gilgal. Džava ode the me, hoj te anav o labarde the
o smiromoskre obeti. Užareha efta džives, medik avava ke tu. Paľis tuke phenava,
so te kerel.“
9 Soča pes o Saul visarďa le Samuelostar, o Del leske čerinďa o jilo. Andre oda
džives pes savoro ačhiľa avke, sar oda phenďa o Samuel.
10 Sar avle odarik andre Gibea, jekh partija proroka džanas anglal leste. Akor avľa
the pre leste le Devleskro Duchos zorales a ov tiš lenca prorokinelas.
11 Savore, save les angloda prindžarenas a dikhle les te prorokinel, phučenas jekh
avrestar: „So pes ačhiľa le Kišoskre čhaha? Či the o Saul hino maškar o proroka?“
12 Jekh manuš odarik phučľa: „Ko hin lengro dad?“ Akorestar chudle kavke te
vakerel: „The o Saul hino maškar o proroka?“
13 Sar preačhiľa o Saul te prorokinel, odgeľa pro učo than.
14 Akor leskro bačis phučľa le Saulostar the le sluhastar: „Kaj všadzik sanas?“
„Rodahas le somaren,“ odphende leske. „Sar len našťi arakhahas, geľam ko
Samuel.“
15 O bačis phenďa le Sauloske: „Phen mange, so tuke o Samuel phenďa.“
16 „Phenďa amenge, hoj o somara pes imar arakhle,“ odphenďa o Saul peskre
bačiske, ale na phenďa leske, hoj les o Samuel kidňa avri kraľiske.

O Saul ačhel kraľiske

17 O Samuel vičinďa le Izraeliten, hoj pes te zdžan jekhetane anglo RAJ andre Micpa.
18 Phenďa lenge: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Me tumen iľom avri
andral o Egipt a zachraňinďom tumen le Egipťanendar the savore kraľendar, save
pre tumende džanas.‘
19 Ale akana odčhiďan tumendar tumare Devles, savo tumen cirdňa avri andral
dojekh dukh the pharipen, a mangenas man, hoj te ačhavav kraľis upral tumende.
Avke akana ačhaven tumen anglo RAJ pal tumare kmeňi the fameliji.“
20 Sar o Samuel vičinďa savore kmeňi andral o Izrael, o losos peľa pro kmeňos le
Benjaminoskro.
21 Paľis vičinďa anglal le Benjaminčanen pal peskre fameliji a o losos peľa pre le
Matriskri famelija a paľis pro Saul, le Kišoskro čhavo. Ale sar les rodenas, našťi les
arakhle.
22 Phučenas le RAJESTAR: „Avľa ade oda murš?“
O RAJ odphenďa: „Garuďa pes maškar e vizbroj.“
23 Avke o manuša ode denašle a ile les odarik avri. Sar ačhelas anglo manuša,
sakonestar sas jekh šero bareder.
24 O Samuel phenďa savore manušenge: „Dikhen kale muršes, saves peske kidňa
avri o RAJ? Maškar o manuša nane ajso sar ov.“
Avke savore manuša radisaľonas a vičinenas: „Mi dživel o kraľis!“

25 O Samuel paľis phenďa le manušenge, so hin le kraľiske domuklo te kerel a so
na. Zapisinďa oda andro zvitkos a thoďa anglo RAJ. Paľis len bičhaďa savoren khere.
26 Sar o Saul džalas khere andre Gibea, gele leha the zorale murša, savenge oda o
Del thoďa pro jilo.
27 Ale varesave nalače manuša phende: „Sar amen ov šaj zachraňinel?“ Dikhle
les tele a na ande leske ňisavo daros. Ale o Saul pes kerelas, hoj oda na šunďa.

11

O Saul zviťazinel upral o Amončana

1 Vaj pal jekh čhon pes o amoňiko kraľis Nachaš rozthoďa peskre muršenca paš o
foros Jabeš andre phuv Gilead. Savore murša andral o Jabeš phende le Nachašiske:
„Phand amenca zmluva a služinaha tuke.“
2 Ale o Nachaš lenge odphenďa: „Phandava tumenca zmluva, ale ča akor, te
dojekheske tumendar lava avri e čači jakh. A oleha kerava ladž cale Izraeloske.“
3 O vodci ole foroskre leske phende: „De amen efta džives, hoj te bičhavas amare
muršen pal calo Izrael, ale te pes na arakhela ňiko, ko amenge pomožinďahas, zdaha
pes tuke.“
4 Ola murša, save sas bičhade, doavle andre Gibea, kaj bešelas o Saul. Sar
rozvakerde le manušenge savoro, so pes ačhiľa, o manuša chudle zorales te rovel.
5 Androda o Saul avelas ipen pal e maľa peskre guruvenca a phučľa: „So pes ačhiľa
le manušenge? Soske savoredžene roven?“ Avke leske phende oda, so vakerenas o
murša andral o Jabeš.
6 Sar oda šunďa o Saul, avľa pre leste zorales le Devleskro Duchos a igen choľisaľiľa.
7 Avke iľa duje gurumňen a rozčhingerďa len pro kotora. Diňa len te rozbičhavel
peskre poslenca pal calo Izrael, hoj te phenen: „Te pes vareko na pridela andro
mariben le Sauloha the le Samueloha, kada pes ačhela leskre gurumňenca.“ Akor o
manuša andral o Izrael igen predaranďile le RAJESTAR a savore jekhetane pes zgele
pro mariben.
8 Sar len savoren zgende andro Bezek, sas lendar 300 000 murša andral o Izrael a
30 000 andral e Judsko.
9 Le poslenge, save avle andral o Jabeš, phenďa: „Džan a phenen le muršenge
andral o Jabeš, hoj tajsa, sar ela nektateder, avela e zachrana.“ Avke ola murša lenge
gele oda te phenel a on radisaľile.
10 O manuša phende le Nachašiske: „Tajsa pes tumenge zdaha a šaj amenca kerena,
so kamena.“
11 Ale o Saul pro dujto džives rozďelinďa le manušen pro trin partiji a sigeder, sar
vidňisaľiľa, gele andro taboris le Amončanengro. Murdarenas le Amončanen dži o
dilos, sar sas nektateder. Okla slugaďa, so predžiďile, pes avke rozdenašle, hoj aňi po
duj džene na ačhile jekhetane.
12 Akor o manuša phende le Samueloske: „Kaj hine ola manuša, save phende, hoj
na kamen le Saul kraľiske? Anen amenge ole manušen, hoj len te murdaras!“
13 Ale o Saul odphenďa: „Adadžives na murdaraha ňikas, bo adadžives o RAJ
zachraňinďa le Izrael.“
14 Paľis o Samuel phenďa le manušenge: „Aven džas andro Gilgal a ode pale
prehlasinaha le Saul amare kraľiske.“
15 Avke savore manuša gele andro Gilgal a pale prehlasinde, hoj o Saul hino lengro
kraľis. Paľis ode obetinde anglo RAJ o smiromoskre obeti a o Saul the savore manuša
andral o Izrael ode igen radisaľonas.

12

O Samuel prevakerel ko Izraeliti

1 Paľis o Samuel phenďa le Izraelitenge: „Kerďom savoro, so mandar mangenas, a
ačhaďom tumenge kraľis.
2 Akanastar tumen ľidžala o kraľis. Me imar phuriľom a šivisaľiľom, ale mire čhave
hine maškar tumende. Ľidžavas tumen mire terňipnastar dži adadžives.
3 Kade som. Odphenen mange anglo RAJ the anglo pomazimen kraľis: Či varekaske
tumendar iľom gurumňora abo somaricis? Kas občorarďom abo kaha thoďom avri?
Džavas pre varekaste zoraha? Iľom varekastar love, hoj te phandav andre o jakha?
Te he, dava tumenge oda pale!“
4 Odphende leske: „Na! Tu na džahas pre ňikaste zoraha, aňi na thovehas ňikaha
avri a aňi ňikastar na iľal ňič.“
5 Phenďa lenge: „Adadžives tumenge hino o RAJ švedkos a the leskro pomazimen
kraľis, hoj pre ma ňič kajso na arakhľan.“
„He, hino amenge švedkos,“ phende leske.
6 O Samuel phenďa le manušenge: „Švedkos hino o RAJ, savo ačhaďa le Mojžiš le
Aronoha a ľigenďa avri tumare daden andral o Egipt.
7 Akana ačhen kade, hoj tumen te sudzinav anglo RAJ pal savore leskre čačipnaskre
skutki, so presikaďa tumenge the tumare dadenge.
8 Sar avľa o Jakob andro Egipt a tumare dada vičinenas ko RAJ, hoj lenge te
pomožinel, bičhaďa le Mojžiš the le Aron. On odarik ile avri tumare daden a thode
len te bešel pre kada than.
9 Ale tumare dada bisterde pro RAJ, pre peskro Del, vašoda len diňa andro vasta
le Siseroske, savo sas o veľiťeľis upral o murša andral o Chacor, the andro vasta le
Filišťincenge the le moabike kraľiske, save gele pre lende pro mariben.
10 Akor vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, a phenenas: ‚Binošna sam, bo
omukľam le RAJES a chudňam te služinel le Baalenge the le Aštartenge. Ale akana
amen cirde avri andral o vasta amare ňeprijaťeľengre a služinaha tuke.‘
11 Avke o RAJ bičhaďa le Gideon*, le Barak†, le Jeftah the le Samuel, hoj tumen te
cirdel avri andral o vasta tumare ňeprijaťeľengre, save sas pašal tumende, a tumen
tumenge pale šaj dživenas andro smirom.
12 Sar dikhľan, hoj pre tumende džal o amoňiko kraľis o Nachaš, phenďan mange:
‚Na! Amen kamas kraľis, savo amen ľidžala,‘ kajte tumaro kraľis sas o RAJ, tumaro
Del.
13 Akana tumen hin kraľis, saves tumenge kidňan avri a mangľan. O RAJ upral
tumende ačhaďa kraľis.
14 Te darana le RAJESTAR, te leske služinena a šunena les, te kerena oda, so tumenge
phenel, te tumen the tumaro kraľis džana pal o RAJ, tumaro Del, akor savoro ela
mištes.
15 Ale te les na šunena a na kerena oda, so tumenge phenel, akor o RAJ marela
tumen the tumare kraľis, avke sar marelas the tumare daden.
16 Avke ačhen kade a dikhen, sar o RAJ kerela baro znameňje angle tumende.
17 Či nane akana o časos te skidel upre e pšeňica? No me mangava le RAJES, hoj
te bičhavel zoralo brišind le perumenca. A tumen achaľona, sar namištes oda sas
anglo RAJ, hoj tumenge mangľan kraľis.“
18 Avke o Samuel mangelas le RAJES a o RAJ diňa zoralo brišind le perumenca.
Savore manuša chudle te daral le RAJESTAR the le Samuelostar.

---

* **12:11** E hebrejiko čhib: Jerubaal † **12:11** E hebrejiko čhib: Bedan

19 Phende le Samueloske: „Mang le RAJES, tire Devles, vaš tire služobňika, hoj te
na meras. Bo paš savore amare bini mek dothoďam the oda nalačhipen, hoj peske
mangľam kraľis.“
20 „Ma daran tumen!“ odphenďa lenge o Samuel. „Kajte kerďan kajci nalačhipen,
ma visaren tumen le RAJESTAR, ale služinen leske cale tumare jileha.
21 Ma džan pal aver devla, saven nane zor tumenge te pomožinel aňi tumen te
zachraňinel, se on nane ňič.
22 Bo o RAJ na omukela peskre manušen angle peskro baro nav, bo le RAJESKE hin
pre dzeka te kerel tumendar peskre manušen.
23 Mi el mandar oda dur, hoj te kerav binos anglo RAJ oleha, hoj man preačhava
te modľinel vaš tumenge. Kamav tumen the dureder te sikavel pal o lačho the
čačipnaskro drom.
24 Ale daran tumen le RAJESTAR a služinen leske pačivalones andral calo tumaro
jilo. Ma bisteren pre ola bare skutki, so kerďa prekal tumende!
25 Ale te kerena dureder o bini, merena the tumare kraľiha.“

13

O Samuel dovakerel le Sauloske

1 O Saul sas imar berš kraľis. Andro dujto berš, sar kraľinelas upral o Izrael,
2 peske kidňa avri le Izraelitendar trin ezera (3 000) muršen: Duj ezera (2 000) sas
le Sauloha andro Michmas the pro brehi andro Betel a ezeros (1 000) le Jonatanoha
andre benjamiňiko phuv andre Gibea. Oklen bičhaďa khere.
3 O Jonatan geľa pro filišťiňika slugaďa andre Geba a savore Filišťinci pes pal oda
došunde. Akor o Saul diňa te trubinel pro rohos andre caľi phuv a phenďa: „Mi
šunen o Hebreja!“
4 Avke savore Izraeliti pes pal oda došunde, hoj o Saul murdarďa le filišťiňike
slugaďen. Aleha len o Filišťinci mek buter našťi avri ačhenas. O Izraeliti sas zvičimen
andro Gilgal.
5 O Filišťinci pes jekhetane zgele pro mariben pro Izraeliti. Sas len 30 000 verdana,
6 000 murša pro graja the ajci slugaďa sar e poši paš o moroskro brehos. On avle
andro Michmas pro vichodos le Bet-Avenostar a kerde peske ode taboris.
6 Sar o Izraeliti dikhle, hoj hine andro pharipen a o Filišťinci hine zoraleder, garude
pes andro jaskiňi, andro cheva, maškar o bare bara the andro chaňiga.
7 Varesave Hebreja pregele prekal o Jordan andre phuv Gad the Gilead.
O Saul ačhiľa andro Gilgal a leskre murša, save džanas pal leste, izdranas daratar.
8 O Saul užarelas mek efta džives, avke sar leske phenďa o Samuel. Ale o Samuel
na avelas andro Gilgal a o murša omukenas le Saul a rozdžanas pes.
9 O Saul phenďa: „Anen mange e labarďi the e smiromoskri obeta.“ Avke obetinďa
e labarďi obeta.
10 Paloda, sar obetinďa, avľa o Samuel. O Saul džalas anglal leste, hoj les te
pozdravinel.
11 „S'oda kerďal?“ phučľa o Samuel.
O Saul odphenďa: „Dikhľom, hoj mire nipi mandar džan het a tu na avľal pre
oda časos, sar mange phenďal. Sar dikhľom, hoj pes o Filišťinci imar zdžan andro
Michmas pro mariben,
12 phenďom mange: ‚O Filišťinci šaj aven akana pre mande andro Gilgal a me man
mek na mangľom ko RAJ, hoj te avel amenca‘, vašoda man odvažinďom me korkoro
te obetinel e labarďi obeta.“

13 „Oda, so kerďal, na sas goďaver,“ phenďa leske o Samuel. „Na doľikerďal o
prikazis, so tut diňa o RAJ, tiro Del. Te les šunďalas, o RAJ tuke the tira famelijake
diňahas o kraľišagos upral o Izrael pro furt.
14 Ale akana imar tiro kraľišagos na obačhela. O RAJ peske imar arakhľa muršes
pal peskro jilo, savo ľidžala leskre manušen, bo na kerďal avke, sar tuke phenďa.“
15 Avke o Samuel geľa andral o Gilgal andre benjamiňiko phuv Gibea. O Saul zgenďa
le muršen, save ačhile leha a sas lendar vaj šov šel (600) murša.

O Izraeliti bijal o zbraňe

16 O Saul, leskro čhavo o Jonatan the leskre murša, save sas lenca, peske kerde
taboris andre Geba, medik o Filišťinci sas andro Michmas.
17 Andral o filišťiňiko taboris gele trin partiji murša, hoj te občoraren o gava. Jekh
partija džalas ke Ofra andre phuv Šual,
18 dujto džalas ko Bet-Choron a trito upre pro brehos, khatar dičhol e Cebojimiko
dolina the e pušťa.
19 Andre ola dživesa o Filišťinci na mukle ňisave kovačis te kerel peskri buči andro
Izrael. Bo peske phende: „Našťi domukas, hoj peske o Hebreja te keren šabľi the
kopiji.“
20 Vašoda savore Izraeliti džanas ko Filišťinci peske te ostrarel o pluhos, e motika,
o tover abo o kosakos.
21 Sar kamenas te ostrarel o pluhos the e motika, počinenas vaš oda duvar ajci
rupune sar vaš o tover the vaš o špicos pre paca, savaha traden le gurumňen.
22 Avke andre oda džives, sar sas o mariben, na sas šabľa aňi kopija ňikas le
muršendar, save sas le Sauloha the le Jonatanoha. Ča le Saul the le Jonatan sas.
23 O Filišťinci bičhade jekh partija muršen, hoj te stražinen o verchengro drom
andro Michmas.

14

O Jonatan džal pro mariben pro Filišťinci

1 Andre jekh džives phenďa o Jonatan, o čhavo le Sauloskro, peskre zbrojnošiske:
„Av džas prekal o filišťiňiko taboris, so hin pre aver sera.“ Ale peskre dadeske oda
na phenďa.
2 O Saul pes ľikerelas paš o foros Gibea tel o granatoskro stromos andro Migron.
Paš leste sas vaj šov šel (600) murša.
3 Akor o rašaj Achijah hordinelas o efodos. Ov sas o čhavo le Achituboskro, savo
sas o phral le Ichabodoskro, savo sas o čhavo le Pinchasoskro, saveske sas dad o Eli,
o rašaj le RAJESKRO andro Šilo. O nipi na džanenas pal oda, hoj o Jonatan geľa het.
4 Prekal o verchengro drom, pal savo kamelas o Jonatan te predžal ko filišťiňiko
taboris, sas duj bare skali, jekhake sas Bocec a dujtonake Sene.
5 E skala pro severos ačhelas sar o slupos anglo Michmas a e dujto skala ačhelas
pro juhos angle Geba.
6 O Jonatan phenďa peskre zbrojnošiske: „Av predžas o taboris ole naobrezimen
Filišťincengro. Ko džanel, či amenge o RAJ na pomožinela. Bo les našťi zaačhavel
ňič, hoj amen te zachraňinel, či sam but abo frima.“
7 „Ker savoro avke, sar kames,“ odphenďa leske o zbrojnošis. „Ča dža. Me som
tuha andre savoreste.“
8 O Jonatan phenďa: „Av, kampel pes amenge te dochudel ke ola murša a te sikavel
pes lenge.
9 Te amenge phenena: ‚Ačhen, medik na džaha ke tumende,‘ ačhaha pre oda than
a na džaha upre paš lende.

10 Ale te phenena: ‚Aven upre paš amende,‘ akor džaha, bo ada amenge sikavela,
hoj o RAJ amenge len diňa andro vasta.“
11 Avke pes sodujdžene sikade le Filišťincenge a on lenge phende: „Dikhen, o
Hebreja aven avri andral o cheva, kaj pes garude!“
12 Androda o Filišťinci vičinenas pro Jonatan the pro zbrojnošis: „Aven upre paš
amende, vareso tumenge sikavaha.“
O Jonatan phenďa peskre zbrojnošiske: „Av pal ma, bo o RAJ len diňa andro vasta
le Izraelitenge.“
13 O Jonatan pes cirdelas le vastenca the le pindrenca upre pre skala a leskro
zbrojnošis džalas pal leste. Sar o Jonatan len marelas, o Filišťinci perenas tele anglal
leste a pal leste leskro zbrojnošis len murdarelas.
14 Oda sas ešebno mariben le Jonatanoskro the leskre zbrojnošiskro. Medik pregele
tranda (30) metri, murdarde biš (20) muršen.

O Saul zviťazinel upral o Filišťinci

15 Andro taboris, pre maľa the všadzik maškar o manuša avľa bari dar.
Predaranďile the o slugaďa the ola, so gele te občorarel o gava, a the e phuv razisaľiľa.
Kada savoro kerďa o Del.
16 Le Sauloskre murša, save stražinenas andre benjamiňiko phuv Gibea, dikhle,
sar o Filišťinci denašen upre tele sar bi e goďi.
17 Akor o Saul phenďa olenge, ko sas leha: „Zgenen savore muršen a dikhen, ko
amarendar geľa het.“ Sar ada kerde, dikhle, hoj o Jonatan the leskro zbrojnošis ode
nane.
18 O Saul phenďa le Achijoske: „An kade e archa le Devleskra zmluvakri.“ Bo oda
časos sas e archa ko Izraeliti.
19 Medik o Saul vakerelas le rašaha, e vika andro taboris sas furt zoraleder. Vašoda
phenďa o Samuel le rašaske: „Muk oda avke!“
20 O Saul the savore nipi, save sas leha, pes zgele jekhetane a gele ode, kaj sas o
mariben. Paľis dikhle, hoj o Filišťinci andre bari dar ačhile sar bi e goďi a maškar
peste pes murdarenas avri.
21 O Hebreja, save sas dži akor le Filišťincenca, gele lenca andro taboris a pregele
pale ko Izraeliti, save sas le Sauloha the le Jonatanoha.
22 Sar pes savore Izraeliti, save sas garude andro Efrajimika brehi, dodžanle, hoj o
Filišťinci denašle het, gele the on pro mariben.
23 Oda džives o RAJ zachraňinďa le Izraeliten a o mariben sas dži paš o Bet-Aven.

O Jonatan chal o medos

24 Kajte o Izraeliti andre oda džives imar na birinenas, o Saul pre lende thoďa kajsi
vera: „Prekošlo ela sako, ko chala vareso dži rači sigeder, sar man pomsťinava mire
ňeprijaťeľenge!“ Avke ňiko pes le chabenestar aňi na chudňa.
25 Savore murša gele andro veš a ode všadzik sas o medos.
26 Sar ode gele, zbačinde, hoj ode hin pherdo medos, ale ňiko lendar na koštoľinďa
oda medos, bo o nipi pes daranas te prephagel le Sauloskri vera.
27 Ale o Jonatan pal oda na džanelas, hoj leskro dad thoďa vera pro murša. Iľa e
paca, so leste sas andro vast, a lakre agoreha ispidňa andro medos a koštoľinďa les.
Takoj leske švicisaľile o jakha.
28 Jekh le muršendar leske phenďa: „Tiro dad phenďa le muršenge, hoj prekošlo
ela oda, ko adadžives vareso chala. Vašoda hine o murša unavimen.“
29 O Jonatan phenďa: „Miro dad thoďa pre amare manuša baro pharipen. Dikhen,
sar akana mange hin feder, soča koštoľinďom sikra ole medostar.
30 Ča te o murša šaj chalehas adadžives olestar, so peske zaile le ňeprijaťeľendar,
či na uľahas o viťazstvo upral o Filišťinci meksa bareder?“

31 Oda džives murdarenas o Izraeliti le Filišťincen le Michmasostar dži ko Ajalon a
o manuša meksa buter na birinenas.
32 Andre odi bari bokh o murša chučile pro stadi, pro bakre, pro guruva the pro
terne gurumňa, rozčhingerenas len pre phuv a chanas o mas the le rateha.
33 Vareko le Sauloske phenďa: „Dikh, o murša keren binos anglo RAJ, bo chan o
mas le rateha.“
„San napačivale le RAJESKE!“ phenďa o Saul. „Kotuľinen ke ma takoj jekh baro
bar.“
34 Paľis mek phenďa: „Rozdžan tumen maškar o manuša a phenen lenge, hoj sako
te anel ke ma peskra gurumňa abo peskre bakres. Pre kada bar len murdarena a
chana, hoj te na keren binos anglo RAJ oleha, hoj chan o mas le rateha.“
Odi rat savore manuša ande peskre gurumňen a ode len murdarde.
35 Paľis o Saul ačhaďa le RAJESKE oltaris. Sas oda ešebno oltaris, savo leske kerďa.
36 O Saul phenďa le muršenge: „Aven džas rači pro Filišťinci a na mukaha ňikas
lendar te dživel dži tosara.“
On leske odphende: „Ker avke, sar nekfeder džanes.“
Ale o rašaj Achijah phenďa: „Aven džas ešeb te phučel le Devlestar.“
37 Avke o Saul phučelas le Devlestar: „Šaj džav pro Filišťinci? Deha len andro vasta
le Izraeloske?“ Ale o Del leske oda džives na odphenďa.
38 Akor o Saul vičinďa le vodcen the peskre muršen a phenďa lenge: „Savo binos
sas adadžives kerdo, hoj amenge o Del na odphenel?
39 Avke sar dživel o RAJ, o zachrancas le Izraeloskro, kajte oda hin miro čhavo o
Jonatan, mušinela te merel.“ Ale ňiko leske pre ada na phenďa ňič.
40 O Saul phenďa cale Izraeloske: „Ačhaven tumen pre jekh sera a me the miro
čhavo o Jonatan ačhaha pre dujto sera.“
„Ker avke, sar nekfeder džanes,“ odphende o manuša le Sauloske.
41 Akor pes o Saul modľinelas ko RAJ: „Ó, Devla le Izraeloskro, soske adadžives na
odphenďal tire služobňikoske? Te hin o binos andre mande abo andre miro čhavo
Jonatan, de amenge oda te džanel pro Urim, ale te kerde binos o murša le Izraeloskre,
de amenge te džanel pro Tumim.“ O losos sikaďa pro Jonatan the pro Saul, hoj on
kerde binos a na o manuša.
42 O Saul phenďa: „Čhiven o losos maškar mande the miro čhavo Jonatan.“ A o
losos sikaďa pro Jonatan.
43 Akor phučľa o Saul le Jonatanostar: „Phen mange, so kerďal?“
Pre oda leske o Jonatan odphenďa: „Ča la pacakre agoreha, so chudavas andro
vast, koštoľinďom sikra medos. Som pripravimen te merel.“
44 „O Del man zorales mi marel, te tu vaš oda na mereha!“ phenďa o Saul.
45 Ale o manuša phučle le Saulostar: „Či mušinel te merel o Jonatan, savo anďa
baro viťazstvo andro Izrael? Kada pes te na ačhel! Avke sar dživel o RAJ, na perela
aňi bal pal leskro šero pre phuv! Se kada, so adadžives kerďa, kerďa le Devleha!“ O
manuša kaleha zachraňinde le Jonatan, hoj na mušinďa te merel.
46 Paľis o Saul preačhiľa te džal pal o Filišťinci a on gele pale andre peskri phuv.

O viťazstva le Sauloskre

47 Sar o Saul preiľa o kraľišagos upral o Izrael, džalas pro mariben pre savore
peskre ňeprijaťeľa: pro Moabčana, pro Amončana, pro Edomčana, pro Filišťinci a
the pro kraľa andral e Coba. Všadzik, kaj o Saul džalas, zviťazinelas.
48 Marelas pes igen zorales. Zviťazinďa upral o Amaleka a zachraňinďa le Izrael
lengre ňeprijaťeľendar.

E famelija le Sauloskri

49 Le Sauloskre čhave sas o Jonatan, o Jišvi the o Malki-Šua. Leskri phureder čhaj
pes vičinelas Merab a e terneder Mikal.
50 Le Sauloskri romňi sas e Achinoama, e čhaj le Achimaacoskri. O veľiťeľis le
slugaďengro sas o Abner, o čhavo le Neroskro, le Sauloskre bačiskro.
51 Le Sauloskro dad o Kiš the le Abneroskro dad o Ner sas čhave le Abijeloskre.
52 Medik dživelas o Saul, sas igen zorale maribena le Filišťincenca. Sar o Saul
dikhelas varesave zorale muršes, savo pes na daralas, prilelas les paš peskre slugaďa.

15

O mariben le Amalekenca

1 Andre jekh džives phenďa o Samuel le Sauloske: „Me somas oda, kas o RAJ
bičhaďa, hoj tut te pomazinav kraľiske upral leskre manuša upral o Izrael. Avke
akana šun, so tuke phenel o RAJ:
2 ‚Marava le Amaleken vaš oda, so kerde le Izraelitenca, hoj gele pre lende pro
mariben, sar džanas avri andral o Egipt.
3 Vašoda akana dža pro Amaleka a zňičin len savoreha, so len hin. Ma muk ňikas
ode te dživel, ale murdar savoren: le muršen le džuvľijen, le čhavoren the olen, so
pijen o koľin, the le gurumňen, le bakren, le ťaven the le somaren!‘ “
4 Avke o Saul zvičinďa peskre muršen andro Telaim a zgenďa len. Sas jekhetane
200 000 slugaďa andral o Izrael the 10 000 murša andral e judsko phuv.
5 O Saul džalas peskre muršenca ko foros le Amalekengro. Garude pes andre dolina
a užarenas.
6 Le Kenitenge phenďa: „Aven avri a oddelinen tumen le Amalekendar, hoj tumen
te na murdarav jekhetane lenca. Bo tumen presikaďan o lačhipen savore Izraelitenge,
sar džanas avri andral o Egipt.“ Avke o Keniti lendar odgele.
7 O Saul geľa pro mariben pro Amaleka a marelas pes lenca le Chavilostar dži paš
o Šur, so hin pro vichodos le Egiptostar.
8 Murdarďa savore Amaleken, ale lengre kraľis le Agag mukľa te dživel.
9 O Saul the leskre murša na murdarde le Agag aňi le nekfeder džviren le bakrendar,
gurumňendar the kozendar. Na kamenas len te zňičinel, ča olen, save sas nalače
the nasvale.
10 O RAJ phenďa le Samueloske:
11 „Bajinav, hoj ačhaďom le Saul kraľiske, bo pes mandar visarďa a na šunďa mire
prikazaňja.“ O Samuel igen choľisaľiľa a caľi rat zorales vičinelas ko RAJ.
12 Paľis sig tosara ušťiľa a geľa pal o Saul, ale došunďa pes, hoj o Saul geľa andro
Karmel, hoj peske ode te ačhavel bar pro leperiben, a paľis pes visarďa a geľa tele
andro Gilgal.
13 Sar o Samuel avľa paš o Saul, ov les pozdravinďa: „O RAJ tut mi požehňinel!
Kerďom oda, so mange o RAJ phenďa.“
14 „A so ola bakre the gurumňa, saven šunav avke te murčinel?“ phučľa lestar o
Samuel.
15 O Saul odphenďa: „O slugaďa len ande khatar o Amaleka a na murdarde len,
ale mukle oda nekfeder le bakrendar the le gurumňendar, hoj oda te obetinen le
RAJESKE, tire Devleske. Ale savoro aver murdarďam avri.“
16 „Čhit!“ phenďa leske o Samuel. „Šun, so mange adi rat o RAJ phenďa.“
„Vaker,“ odphenďa o Saul.
17 „Kajte andre tire jakha salas cikno,“ phenďa leske o Samuel, „salas ačhado sar
nekbareder maškar o Izraeliti a o Raj tut pomazinďa kraľiske upral o Izrael.
18 Paľis tut o RAJ bičhaďa a phenďa: ‚Dža ko binošna Amaleka a mar tut lenca,
medik savoren na murdareha avri.‘

19 Soske na šunďal le RAJES, ale chučiľal pre korisť a kerďal oda, so nane le RAJESKE
pre dzeka?“
20 No o Saul leske odphenďa: „Ale me le RAJES šunďom! Geľom ode, kaj man
bičhaďa, anďom le kraľis Agag a murdarďom savore Amaleken.
21 No mire murša ola nekfeder džviri na murdarde, ale ile len andro Gilgal, hoj len
te obetinen le RAJESKE, tire Devleske.“
22 Ale o Samuel phenďa:
„Či le RAJESKE hin buter pre dzeka
o labarde abo aver obeti
sar oda, hoj les te šunas?
Te šunel le Devles hin feder sar leske te obetinel;
a te del les pačiv hin feder sar te anel o žiros le bakrengro.
23 Bo e vzbura hin ajso binos sar o vražišagos
a te kerel pal peskro hin ajso binos sar te lašarel le modlen.
Tu tutar odčhiďal o lav le RAJESKRO,
vašoda the ov tut odčhiďa, hoj imar te na aves kraľis.“
24 O Saul phenďa le Samueloske: „He, kerďom binos. Na doľikerďom o prikazaňje
le RAJESKRO aňi tiro. Kerďom oda, so kamenas mire murša, bo daravas lendar.
25 Mangav tut, odmuk mange miro binos a av manca pale, kamav te lašarel le
RAJES.“
26 „Na džava tuha pale,“ odphenďa leske o Samuel, „bo na šunďal o prikazaňje le
RAJESKRO. O RAJ tutar odľiľa o kraľišagos upral o Izrael.“
27 Sar pes o Samuel visarďa, hoj te džal het, o Saul leske zachudňa o agor le
plašťoskro a odčhinďiľa leske.
28 O Samuel phenďa le Sauloske: „Kavke tutar adadžives o RAJ odčhinďa o
kraľišagos upral o Izrael a diňa les varekaske, ko hin feder sar tu.
29 Ov, savo hin e Slava le Izraeloskri, ačhel pre peskro lav a na čerinel oda, so
phenďa. Ov nane sar manuš, savo lel pale peskro lav.“
30 „Kerďom binos,“ phenďa o Saul. „Ale mangav tut! Presikav mange e pačiv anglo
phuredera the anglo Izraeliti. Av manca pale, hoj te džav te lašarel le RAJES, tire
Devles.“
31 Avke o Samuel geľa pale le Sauloha a o Saul lašarelas le RAJES.
32 Paľis o Samuel phenďa: „Anen mange le Amalekengre kraľis le Agag.“
O Agag ke leste avelas bi e dar, bo peske gondoľinelas: „O meriben man imar
obgeľa.“
33 Ale o Samuel phenďa: „Sar tu tira šabľaha lehas le džuvľendar lengre čhaven,
avke the tiri daj ela bi o čhave maškar o džuvľija!“
Avke o Samuel rozčhingerďa le Agag anglo RAJ andro Gilgal.
34 Paľis o Samuel geľa andre Rama a o Saul geľa khere andre Gibea.
35 O Samuel imar na dikhľa le Saul dži andre peskro meriben a sas leske pharo pal
leste. O RAJ igen bajinelas, hoj ačhaďa le Saul kraľiske upral o Izrael.

16

O David pomazimen kraľiske

1 O RAJ phenďa le Samueloske: „Mek dži kana aveha smutno pal o Saul? Me lestar
iľom o kraľišagos upral o Izrael. Akana tuke pherdžar o rohos le olejoha a dža ko Izaj,
savo bešel andro Betlehem, bo jekhe leskre čhavendar mange kidňom avri kraľiske.“
2 O Samuel phučľa: „Sar ode šaj džav? Te pes pal oda došunela o Saul, murdarela
man.“

O RAJ leske phenďa: „Le tuha terňa gurumňa a pheneha: ‚Avľom te obetinel le Rajeske.‘
3 Vičineha the le Izaj paš e obeta. Me tuke dava te džanel, so te keres. Pomazineha
mange kraľiske oles, kas tuke phenava.“
4 O Samuel kerďa avke, sar leske prikazinďa o RAJ. Sar avľa andro Betlehem, o
phuredera ole foroskre predaranďile a gele lestar te phučel: „Aves andro smirom?“
5 „He, andro smirom,“ odphenďa o Samuel. „Avľom te obetinel le RAJESKE. Akana
tumen obžužaren a aven manca paš e smiromoskri obeta.“ Paľis obžužarďa le Izaj
the leskre čhaven a vičinďa len paš e smiromoskri obeta.
6 Sar ode avle a o Samuel dikhľa le Eliab, phenďa peske: „Kada, so kade ačhel, hin
oda pomazimen le RAJESKRO.“
7 Ale o RAJ leske phenďa: „Ma dikh pre oda, sar dičhol avral a savo hino učo, bo
me mange kales na kidňom avri. Me na dikhav avke sar o manuš, bo o manuš dikhel
ča oda, so hin anglo jakha, ale me dikhav andro jilo.“
8 Paľis o Izaj vičinďa le Abinadab a anďa les ko Samuel, ale o Samuel phenďa: „Aňi
les peske o RAJ na kidňa avri.“
9 O Izaj anďa angle leste le Šamah, ale ov phenďa: „Aňi les peske o RAJ na kidňa
avri.“
10 Avke o Izaj anďa angle leste peskre efta čhaven, ale ov phenďa: „Aňi jekhes
lendar peske o RAJ na kidňa avri.“
11 Paľis lestar o Samuel phučľa: „Imar tut nane buter čhave?“
„Hin man mek jekh čhavo,“ odphenďa o Izaj. „Hino le bakrenca pre maľa.“
„Bičhav vaš leske,“ phenďa leske o Samuel. „Mi avel kade, bo na bešaha pašal o
skamind, medik ov na avela.“
12 Avke bičhaďa vaš leske a anďa les. Ov sas lolečhamengro, sas les šukar jakha
the šukar postava. Akor o RAJ phenďa: „Ušťi a pomazin les kraľiske, bo oda hin ov.“
13 Avke o Samuel iľa o rohos le olejoha a pomazinďa les anglal savore leskre phrala
a o Duchos le RAJESKRO avľa pro David a ačhiľa pre leste ole dživesestar. Paľis o
Samuel ušťiľa a odgeľa andre Rama.

O David služinel le Sauloske

14 O Duchos le RAJESKRO odgeľa le Saulostar a chudňa les te trapinel o nalačho
duchos bičhado le RAJESTAR.
15 Akor leske phende o služobňika: „Dičhol, hoj tut trapinel o nalačho duchos
bičhado le Devlestar.
16 No akana phen tire služobňikenge, hoj te arakhen varekas, ko džanel te bašavel
pre citara. Sar pre tu avela o nalačho duchos le Devlestar, ov tuke bašavela a ela tuke
feder.“
17 O Saul phenďa le služobňikenge: „Arakhen mange manušes, savo džanel
šukares te bašavel, a anen les ke mande.“
18 Akor jekh lendar phenďa: „Dikhľom le Izajoskre čhas, savo džanel te bašavel.
Hino odvažno andro mariben, šukar, džanel te vakerel a o RAJ hino leha.“
19 Avke o Saul bičhaďa ko Izaj le sluhen, hoj leske te phenen: „Bičhav ke mande
tire čhas le David, savo hino paš o bakre.“
20 O Izaj iľa le somaris, thoďa pre leste jekh gono mol, o maro the kozica a bičhaďa
ko Saul peskre čhaha le Davidoha.
21 Avke o David avľa ko Saul a chudňa leske te služinel. O Saul peske les zakamľa
a ačhaďa les peskre zbrojnoširke.
22 O Saul paľis diňa te phenel le Izajoske: „Mi ačhel o David ke mande, bo mange
hino pre dzeka.“

23 Kana ča avelas o nalačho duchos le Devlestar pro Saul, lelas o David e harfa. Sar bašavelas, le Sauloske sas feder, bo o nalačho duchos lestar oddžalas.

17

O David the o Golijaš

1 O Filišťinci pes zgele pro mariben paš o Socho andre Judsko. Kerde peske taboris
andro Efes-Damim maškar o Socho the Azeka.
2 The o Saul pes zgeľa le Izraelitenca, kerde peske taboris andre dolina Ela a
rozačhade pes pro mariben pro Filišťinci.
3 O Filišťinci pes rozačhade pre jekh brehos a o Izraeliti pre dujto; maškar lende
sas dolina.
4 Jekh murš, o Golijaš andral o foros Gat, avľa avri andral o filišťiňiko taboris. Ov
sas vaj trin metri učo,
5 pro šero les sas brondzuňi prilba a sas pre leste urdo šupinato pancjeris le
brondzostar, so važinelas penda the efta (57) kili.
6 Pro pindre les sas brondzune chraňiča a pro vali e brondzuňi kopija.
7 O kašt leskra kopijakro sas ajso thulo sar o kašt le strojoskro, pre savo pes keren
o pochtana, a o trastuno špicos pre leskri kopija sas pharo vaj efta kili. Angle leste
džalas o sluhas leskre šťitoha.
8 O Golijaš pes ačhaďa a viskinelas pro izraelika slugaďa: „Soske avľan a
rozačhaďan tumen pro mariben? Me som Filišťincos a tumen san le Sauloskre sluhi.
Kiden tumenge avri muršes a mi avel tele, hoj pes manca te marel.
9 Te andro mariben zviťazinela a murdarela man, avaha tumare sluhi. Ale te me
zviťazinava a murdarava les, tumen avena amare otroka a služinena amenge!“
10 A mek phenďa: „Adadžives anďom pre ladž e armada le Izraeloskri. Bičhaven
mange varekas pro mariben!“
11 Sar o Saul the savore Izraeliti šunde, so phenďa o Golijaš, predaranďile a izdranas
daratar.
12 O David sas o čhavo le Efraťanoskro le Izajoskro andral o judsko Betlehem, saves
sas ochto čhave. Andre oda časos, sar o Saul kraľinelas, sas o Izaj imar phuro a našťi
džalas le muršenca andro mariben.
13 Ale leskre trin nekphureder čhave gele le Sauloha. Ešebno pes vičinelas Eliab,
dujto Abinadab a trito Šamah.
14 O David sas nekterneder čhavo. Avke ola trin nekphureder gele le Sauloha,
15 ale o David phirelas ko Saul a avelas pale khere, hoj te pašinel le dadeskre bakren
andro Betlehem.
16 O Golijaš pes ačhavelas anglo Izraeliti a lašarelas pes upral lende sako tosara
the rači. Kavke kerelas saranda (40) džives.
17 Jekhvar o Izaj phenďa peskre čhaske le Davidoske: „Le tuha deš kili peko zrnos
the kala deš mare a ľidža oda tire phralenge andro taboris.
18 Kala deš cirala ľidža le veľiťeľiske upral o ezeros (1 000) slugaďa. Dža, dikh, sar
hin tire phralenge, a pheneha mange oda.
19 Bo gele le Sauloha the savore Izraelitenca pro mariben pro Filišťinci andre dolina
Ela.“
20 O David sig tosara ušťiľa a le bakren diňa jekhe pasťjeriske. Paľis pes pripravinďa
a geľa, avke sar leske phenďa o Izaj, leskro dad. Andro taboris avľa ipen akor, sar pes
o Izraeliti rozačhade pro mariben a sar viskinenas zorales.
21 O Izraeliti the o Filišťinci pes rozačhade pro mariben jekh pre aver.
22 O David diňa o chaben le stražňikoske upral o veci a denašelas ko Izraeliti. Sar
ode avľa, phučelas le phralendar, sar lenge džal.

23 Medik lenca vakerelas, avľa avri le Filišťincendar o Golijaš, lengro angluno
slugaďis andral o Gat, a pale pre lende viskinelas avke sar angloda. O David oda
šunďa.
24 Sar savore Izraeliti dikhle ole muršes, chudle lestar te denašel, bo igen daranas.
25 Varesavo Izraelitas phenďa: „Dikhľan ole muršes, savo avľa avri? Kerel oda
vašoda, hoj te anel pre ladž le Izraeliten. O kraľis dela baro daros oles, ko les
murdarela. Dela leske peskra čha romňake a leskri famelija na mušinela imar te
počinel o daňe.“
26 O David phučľa le muršendar, save paš leste ačhenas: „So chudela oda, ko
murdarela ole Filišťincos a odlela e ladž pal o Izrael? So peske gondoľinel kada
naobrezimen Filišťincos pal peste, hoj šaj asal avri le džide Devleskre slugaďen?“
27 A o manuša leske phende mek jekhvar, so chudela oda, ko murdarela le Golijaš.
28 Sar šunďa le Davidoskro nekphureder phral o Eliab oda, so vakerel o David le
muršenca, choľisaľiľa pre leste a phenďa: „Soske kade avľal? Paš kaste mukľal oda
cikno stadocis pre pušťa? Me prindžarav tiro baripen the tiro nalačho jilo! Avľal
kade ča vašoda, hoj te dikhes o mariben!“
29 „So kerďom?“ phučľa lestar o David. „Se me ča phučľom.“
30 Paľis pes visarďa ke aver murš a the lestar oda phučľa. A o manuša leske
odphenenas avke sar angloda.
31 O murša šunde, so o David vakerelas, a gele oda te phenel le Sauloske. Avke o
Saul bičhaďa pal leste.
32 O David phenďa le Sauloske: „Rajeja miro, te na daral pes ňiko kale Filišťincostar.
Tiro služobňikos džala a marela pes leha.“
33 „Na,“ odphenďa o Saul, „našťi tut leha mares, se tu sal mek ternoro a ov pes
marel imar ciknovarbastar.“
34 Ale o David phenďa le Sauloske: „Tiro služobňikos pes starinelas pal o bakrore
peskre dadeskre. Te varekana avelas o ľevos abo medvedzis a ľidžalas avri andral o
stados le bakrores,
35 me džavas pal leste, maravas les a cirdavas leske avri le bakrores andral o piskos.
Sar pes visarelas pale pre ma, chudavas les la meňatar a maravas les dži akor, medik
les na murdaravas.
36 Tiro služobňikos murdarďa imar ľevos the medvedzis a kada naobrezimen
Filišťincos doperela tiš avke, bo asalas avri le džide Devleskre slugaďen.“
37 O David mek phenďa: „O RAJ, savo man cirdňa avri andral o pazura le ľevoskre
the medvedziskre, man cirdela avri the andral o vasta kale Filišťincoskre.“
„No mištes,“ phenďa o Saul le Davidoske. „Dža a o RAJ ela tuha!“
38 O Saul urďa upre le David andre peskre maribnaskre gada. Pro šero leske thoďa
e brondzuňi prilba a urďa leske o pancjeris.
39 O David peske priphandľa e šabľa pašal o gada a kamelas andre oda te phirel, ale
phares leske oda sas. Vašoda phenďa le Sauloske: „Na birinav andre oda te phirel,
bo na som pre oda sikado.“ A čhiďa pal peste oda tele.
40 Iľa peske e paca, kidňa peske avri pandž hladka barora andral e jarka a thoďa
peske len andre peskri pasťjeriko kapsica. A le prakoha*, so les sas andro vast, džalas
ke oda Filišťincos.
41 O Golijaš the leskro sluhas, savo leske ľidžalas o šťitos, džanas ko David.
42 Sar dikhľa pro David, asalas les avri, bo sas mek ternoro, lolečhamengro čhavo,
savo dičholas mištes avri.
43 O Golijaš phenďa le Davidoske: „So me som rikono, hoj aves pre ma le pacenca?“
A chudňa les te košel peskre devlenca.

---

* **17:40** E šňura la cipatar, prekal savi pes čhivelas o bara.

44 Paľis leske mek phenďa: „Av kade paš ma, hoj te dav tiro ťelos te chal le čiriklenge the le dzive džvirenge.“
45 O David leske odphenďa: „Tu aves pre ma la šabľaha, kopijaha the le ošťepoha, ale me pre tu džav andro nav le Nekzoraledere RAJESKRO, andro nav le Devleskro le Izraeloskre slugaďengro, savestar asahas.
46 Adadžives tut dela o RAJ andre mire vasta, murdarava tut a odčhinava tuke o šero. Dava te chal le čiriklenge the le dzive džvirenge o ťela le filišťiňike slugaďengre. Avke cali phuv sprindžarela, hoj le Izraeliten hin Del.
47 Savore, save hine kade zgele, pes dodžanena, hoj le RAJESKE na kampel ko viťazstvo šabľa aňi kopija, bo kada mariben hin le RAJESKRO, savo tumen dela andre amare vasta.“
48 Sar pes dochudňa o Golijaš pašes ko David, o David takoj denašľa pre leste pro mariben.
49 Akor o David thoďa andre peskri kapsica o vast, iľa odarik jekh bar a le prakoha mukľa andre leste. O bar leske pregeľa dži andro čekat a ov peľa le mujeha pre phuv.
50 Kavke o David le prakoha the le bareha thoďa tele a murdarďa le Golijaš bijal e šabľa.
51 Paľis o David denašľa ko Golijaš a ačhiľa upral leste. Cirdňa leske avri e šabľa andral o sirimos, murdarďa les a odčhinďa leske o šero.
Sar o Filišťinci dikhle, hoj lengro nekzoraleder murš muľa, chudle te denašel het.
52 O Izraeliti the o Judejci jekhetane denašenas bara vikaha pal o Filišťinci dži paš o Gat the dži paš o brani paš o Ekron. O Filišťinci, saven murdarde, pašľonas pro drom, sar pes džal andro Šaarajim dži paš o Gat the paš o Ekron.
53 Sar o Izraeliti preačhile te denašel pal o Filišťinci, gele andre lengro taboris a ile peske odarik savoro, so mukle.
54 O David iľa le Golijašiskro šero a ľigenďa les andro Jeruzalem. Leskri vizbroj peske thoďa andro stanos.
55 Sar o Saul dikhľa le David te džal avri pro mariben pro Golijaš, phučľa le Abnerostar, savo sas o veľiťeľis upral o slugaďa: „Abner, ko hin o dad kale terne čhaskro?“
O Abner leske odphenďa: „Avke sar džives, kraľina, me čačes na džanav.“
56 O Saul phenďa: „Dodžan tut, ko hin leskro dad.“
57 Sar o David avelas pale pal oda, sar murdarďa le Golijaš, iľa les o Abner anglo Saul le Golijašiskre šereha, savo o David ľikerelas andro vast.
58 O Saul lestar phučľa: „Terno muršeja, kaskro sal?“
„Me som o čhavo tire služobňikoskro le Izajoskro andral o Betlehem,“ odphenďa o David.

18

O Jonatan peske zakamel le David

1 Paloda, sar o David dovakerďa le Sauloha, o Jonatan ačhiľa sar jekh duša le Davidoha a kamelas le David sar pes korkores.
2 Andre oda džives o Saul iľa le David ke peste a na domukľa leske, hoj te džal pale ko dad.
3 O Jonatan phandľa le Davidoha zmluva, bo kamelas les sar pes korkores.
4 Paľis leske o Jonatan diňa pal peste o plašťos, peskre maribnaskre gada, e šabľa, o lukos the o sirimos.
5 Le Davidoske avelas savoro avri všadzik, kaj les o Saul bičhavelas pro mariben. Vašoda les o Saul ačhaďa upral peskre slugaďa. Sas oda pre dzeka savore manušenge the le Sauloskre služobňikenge.

O Saul kamel te murdarel le David

6 Sar o David murdarďa le Golijaš a avelas pale, avle avri o džuvľija andral savore
izraelika fori bare giľavipnaha a khelenas anglo kraľis Saul le bubnenca the le
bašavibnaha pre citara the pre harfa.
7 O džuvľija paš o kheľiben giľavenas:
„O Saul murdarďa ezeren,
ale o David deš ezeren!“
8 Kada le Saul igen choľarďa, bo oda giľavipen leske na sas pre dzeka. Phenďa peske:
„Pal o David phenen, hoj murdarďa deš ezeren (10 000) a pal ma, hoj ča ezeren (1
000). Imar ča o kraľišagos leske chibaľinel!“
9 Ole dživesestar o Saul pro David dikhelas bange jakhenca.
10 Pre aver džives avľa pro Saul o nalačho duchos le Devlestar avke, hoj ačhiľa igen
choľamen andro kher. O David bašavelas pre citara avke sar furt a o Saul ľikerelas
andro vast e kopija.
11 O Saul peske phenďa: „La kopijaha premarava le David dži ke fala.“ Čhiďa la
kopijaha, ale o David odchučiľa pre sera. Oda pes ačhiľa duvar.
12 O Saul chudňa te daral le Davidostar, bo o RAJ sas le Davidoha, ale le Saulostar
odgeľa.
13 Vašoda o Saul le David bičhaďa het pestar. Ačhaďa les sar veľiťeľis upral o ezeros
(1 000) slugaďa, saven o David ľidžalas andro maribena.
14 Le Davidoske avelas avri savoro, so kerelas, bo o RAJ sas leha.
15 Sar o Saul dikhľa, sar leske savoro avel avri, daralas lestar meksa buter.
16 Savore Izraeliti the Judejci peske zakamle le David, bo sas lengro vodcas, savo
len ľidžalas andro maribena.

O David ačhel le Sauloskre džamutreske

17 O Saul phenďa le Davidoske: „Dikh, kade hiňi miri nekphureder čhaj e Merab.
Dava tuke la romňake, ča služin mange bi e dar a ľidža le RAJESKRE maribena.“ Bo
o Saul peske phenďa: „Te na merel mire vastestar, ale le filišťiňike vastestar.“
18 Ale o David leske odphenďa: „Ko som me a ko hin mire dadeskri famelija abo
fajta andro Izrael, hoj te avav le kraľiskro džamutro?“
19 Ale sar avľa oda časos, hoj o Saul te del peskra čha la Merab le Davidoske
romňake, diňa la le Adrijeloske andral e Mechola.
20 Ale leskri dujto čhaj e Mikal pes zakamľa andro David. Sar oda le Sauloske
phende, sas leske oda pre dzeka.
21 O Saul peske phenďa: „Dava leske la, mi el leske sar pasca, hoj les o Filišťinci
te murdaren.“ Avke o Saul phenďa pale le Davidoske: „Mek adadžives šaj aves miro
džamutro.“
22 Paľis o Saul phenďa peskre služobňikenge, hoj leske te phenen: „O kraľis peske
tut čačes zakamľa a savore leskre služobňikenge sal pre dzeka. Vašoda ač tut leskro
džamutro.“
23 Sar vakerenas le Sauloskre služobňika le Davidoske kala lava, ov phenďa:
„Gondoľinen tumenge, hoj man ča avke šaj ačhav le kraľiskre džamutreske? Se
me som čoro manuš a na som ňič.“
24 Paľis oda o služobňika phende avri le Sauloske.
25 Androda o Saul phenďa: „Džan ko David a phenen leske: ‚O kraľis na kamel
ňisave dari, ale kamel šel (100) anglune cipi le Filišťincengre muršikane kotorendar,
hoj pes aleha te pomsťinel peskre ňeprijaťeľenge.‘ “ O Saul kamľa, hoj o David te
merel le filišťiňike vastendar.
26 O služobňika oda gele te phenel le Davidoske. Sar ada šunďa, sas leske oda pre
dzeka te avel le kraľiskro džamutro. Mek sigeder, sar oda časos pregeľa,

27 o David pes mukľa pro drom peskre muršenca a murdarďa duj šel (200)
Filišťincen. Anďa le kraľiske oda, so lestar kamelas, hoj te ačhel leskro džamutro.
Paľis o Saul diňa peskra čha la Mikal le Davidoske romňake.
28 Sar o Saul dikhľa a sprindžarďa, hoj o RAJ hino le Davidoha a leskri čhaj e Mikal
les kamel,
29 meksa buter daralas le Davidostar a ačhiľa leskro ňeprijaťeľis pro furt.
30 O filišťiňika veľiťeľa dureder avenas pro maribena pro Izrael, ale sar pre lende
avenas, o David furt zviťazinelas buter sar okla služobňika le Sauloskre. Aleha peske
kerďa o David baro nav.

19

O Saul kamel te murdarel le David

1 O Saul phenďa peskre čhaske le Jonatanoske the savore služobňikenge, hoj kamel
te murdarel le David. Ale o Jonatan peske le David igen zakamľa,
2 vašoda diňa leske te džanel: „Miro dad tut kamel te murdarel, de tuke tajsa tosara
pozoris. Garuv tut.
3 Me džava pre maľa mire dadeha ode, kaj aveha garudo. Vakerava leha pal tu, a
te man vareso dodžanava, phenava tuke.“
4 O Jonatan zaačhelas le David angle peskro dad Saul a phenelas leske: „Te na kerel
o kraľis binos pre peskro služobňikos pro David. Se ov tut na kerďa ňič nalačho, ale
oda, so kerelas, sas prekal tu igen lačho.
5 Kajte džanelas, hoj les oda šaj mol o dživipen, murdarďa le Filišťincos a avke
o RAJ pomožinďa cale Izraeloske andro baro viťazstvo. Se korkoro oda dikhľal a
radisaľohas. Te ov tut na kerďa ňič nalačho, soske akana kames te kerel binos oleha,
hoj les murdareha? Nane tut vaš soske les te murdarel.“
6 O Saul šunďa le Jonatan a iľa vera: „Avke sar dživel o RAJ, o David na ela
murdardo.“
7 Avke o Jonatan vičinďa le David a phenďa leske savore lava, so vakerelas le
Sauloha. Paľis les anďa anglo Saul a o David leske služinelas avke sar angloda.
8 Sar sas pale o mariben, o David geľa andro mariben pro Filišťinci a domarďa
savoren avke, hoj denašenas anglal leste.
9 Sar sas o Saul andre peskro kher a andro vast les sas kopija, avľa pre leste pale o
nalačho duchos le RAJESTAR. O David bašavelas pre citara.
10 O Saul les kamľa te pridemel la kopijaha ke fala. Ale ov odchučiľa pre sera a e
kopija pregeľa pašal leste andre fala. Odi rat o David denašľa a zachraňinďa pes.

O David denašel le Sauloske

11 Paľis o Saul bičhaďa peskre muršen andro kher ko David, hoj les te stražinen a
tosara les te murdaren. E Mikal, le Davidoskri romňi, leske phenďa: „Te na denašeha
mek adi rat, tajsa aveha murdardo.“
12 Avke e Mikal mukľa tele le David prekal e oblaka a ov denašľa a zachraňinďa
pes.
13 E Mikal paľis iľa le kherutne devlores, thoďa les te pašľol pro hadžos, pro šero
leske thoďa o bala la kozatar a učharďa andre la lepedaha.
14 Sar o Saul bičhaďa peskre muršen, hoj te zalen le David, oj phenďa: „O David
hino nasvalo.“
15 Ale o Saul pale bičhaďa le muršen, hoj te džan te dikhel le David, a phenďa lenge:
„Anen mange les the le hadžoha, hoj les te murdarav.“
16 Sar o murša avle pale, dikhle pro hadžos ča le kherutne devlores a pre leskro
šero o bala la kozatar.
17 Akor o Saul phenďa la Mikalake: „Soske man klaminďal a mukľal, hoj miro
ňeprijaťeľis te denašel?“

E Mikal leske odphenďa: „O David mange phenďa: ‚Muk man te džal het, bo te man na mukeha, murdarava tut.‘ “

O David džal ko Samuel

18 Avke o David denašľa a zachraňinďa pes. Geľa ko Samuel andre Rama a phenďa leske savoro, so leske kerďa o Saul. Paľis o David the o Samuel gele te bešel andro Najot.
19 Sar pes o Saul došunďa pal oda, hoj o David hino andro Najot andre Rama,
20 bičhaďa le muršen, hoj le David te chuden. Ale sar ode dikhle le Samuel le prorokenca, save prorokinenas, avľa the pre lende o Duchos le Devleskro a the on prorokinenas.
21 Sar oda phende le Sauloske, bičhaďa avre muršen. No the on chudle te prorokinel. Avke pes ačhiľa the pro tritovar.
22 Paľis the korkoro o Saul geľa andre Rama. Sar doavľa paš e bari chaňig, savi hiňi paš o foros Sechu, phučelas, kaj hine o Samuel the o David. Vareko leske phenďa: „Hine andro Najot andre Rama.“
23 Avke geľa andro Najot andre Rama. Ale the pre leste avľa o Duchos le Devleskro, chudňa te prorokinel a džalas dureder, medik na dogeľa dži andro Najot andre Rama.
24 Čhiďa peske tele o gada a the ov prorokinelas anglo Samuel. Calo džives the caľi rat pašľolas bi o gada. Vašoda pes vakerel: „So, the o Saul hino maškar o proroka?“

20

O Jonatan pomožinel le Davidoske

1 Paľis o David denašľa andral o Najot andral e Rama. Avľa ko Jonatan a phenďa leske: „So kerďom? Savo nalačhipen abo binos? So kerďom tire dadeske, hoj man kamel te murdarel?“
2 O Jonatan leske odphenďa: „Oda pes šoha na ačhela! Tu na mereha! Miro dad mange phenel savoro, so kerel. Či hin oda baro vaj cikno, na garuvel oda anglal ma. Soske mange ipen kada garuďahas andre? Oda pes na ačhela!“
3 Ale o David iľa vera a phenďa: „Tiro dad mištes džanel, hoj arakhľom milosť andre tire jakha. Vašoda peske phenel, hoj tu olestar na mušines te džanel, hoj tut te na trapines. Ale avke sar dživel o RAJ a sar tu džives, me som pašes paš o meriben.“
4 O Jonatan phenďa le Davidoske: „Phen mange, so prekal tu šaj kerav, a me oda kerava.“
5 O David odphenďa le Jonatanoske: „Tajsa ela inepos le Neve čhoneskro a mandar pes užarel, hoj bešava le kraľiha pašal o skamind avke sar furt. Domuk mange te džal het a te garuvel pes pre maľa až dži rači paltajsaskro.
6 Te man tiro dad rodela, phen leske: ‚O David man pomangľa, či šaj džal sigo khere andro Betlehem, bo pes ode kerela e beršeskri chabeneskri obeta vaš caľi famelija.‘
7 Te phenela: ‚Mištes,‘ tire služobňikoske pes ňič na ačhela. Ale te igen choľisaľola, akor šaj džanes, hoj mange kamel te ubľižinel.
8 Mangav tut, presikav mange e pačiv angle vera, so manca phandľal anglo RAJ. Ale te kerďom vareso nalačho, murdar man tu korkoro. Soske man te des tire dadeske?“
9 „Kada pes na ačhela!“ odphenďa leske o Jonatan. „Te man dodžanava, hoj tuke miro dad kamel te ubľižinel, či tuke oda na phenava avri?“
10 O David phučľa le Jonatanostar: „Ko mange dela te džanel, či tuke tiro dad odphenela choľaha?“
11 O Jonatan leske phenďa: „Av džas pre maľa.“ Avke gele sodujdžene pre maľa.
12 Paľis o Jonatan mek phenďa le Davidoske: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, mange hino švedkos, hoj paltajsaskro andre kajso časos, man dophučava mire dadestar, a te les na ela ňič pre tute, dava tuke oda te džanel.

13 Ale te tuke miro dad kamel te ubľižinel, akor man o RAJ zorales mi marel, te tuke
oda na phenava avri a bičhavava tut het andro smirom. Mi el tuha o RAJ, avke sar
sas mire dadeha.
14 Ale medik dživav, presikav mange e pačiv le RAJESKRI, hoj te na merav.
15 Ma preač te presikavel e pačiv mira famelijake aňi akor, sar o RAJ pal e phuv
zňičinela savore tire ňeprijaťeľen.“
16 Akor o Jonatan phandľa zmluva le Davidoskra famelijaha a phenďa: „O RAJ mi
mangel avri o rat andral le Davidoskre ňeprijaťeľengre vasta.“
17 O Jonatan pale iľa vera le Davidoske, hoj les kamel, bo kamelas les avke sar pes
korkores.
18 O Jonatan leske phenďa: „Tajsa hin o inepos le Neve čhoneskro, a te na aveha
pre tiro than, dikhena, hoj ode na sal.
19 Dža paltajsaskro pre oda than, kaj tut angloda garuvehas a ač ode paš o bar
Ezel.
20 Ľivinava pašal leste trin šipi, sar te kamľomas te trafinel andre varesoste.
21 Paľis bičhavava terne čhas a phenava leske: ‚Dža! Rode ola šipi.‘ Te leske
phenava: ‚O šipi hine kade paš tu, an mange len,‘ akor šaj aves. Na ačhela pes
tuke ňič, avke sar dživel o RAJ.
22 Ale te leske phenava: ‚O šipi hine dureder tutar,‘ akor dža het, bo korkoro o RAJ
tut bičhavel.
23 A so džal pal odi vera, so peske iľam, džan, hoj o RAJ hino švedkos maškar
mande the maškar tute pro furt!“
24 Avke pes o David garuďa pre maľa. Sar imar sas o inepos le Neve čhoneskro, o
kraľis Saul peske bešľa paš o chaben.
25 Bešľa peske pre peskro than paš e fala sar furt. O Jonatan bešelas anglal leste a
o Abner paš o Saul, ale o David na sas pre peskro than.
26 Oda džives o Saul na phenďa ňič, bo phenďa peske: „Mušinďa pes varesoha te
meľarel. Hino nažužo, vašoda nane hodno kade te avel.“
27 Ale pre aver džives pal o inepos, sar sas le Davidoskro than pale prazdno, phučľa
o Saul peskre čhastar le Jonatanostar: „Soske na avľa le Izajoskro čhavo aňi idž aňi
adadžives paš o chaben?“
28 O Jonatan leske odphenďa: „O David man igen mangelas, hoj les te mukav te
džal andro Betlehem.
29 Phenďa: ‚Muk man te džal, bo amara famelija hin e beršeskri chabeneskri obeta
a miro phral man ode vičinďa. A te šaj, te arakhľom milosť andre tire jakha, muk
man te džal te dikhel mire phralen.‘ Vašoda na avľa paš o skamind le kraľiskro.“
30 Akor o Saul choľisaľiľa pro Jonatan a phenďa leske: „Tu čhavo la zacata
napačivaľa džuvľakro!! Či me na džanav, hoj sal jekh le Izajoskre čhaha? Oda hin
pre ladž tuke the tira dake!
31 Medik dživela o David pre kadi phuv, na obačheha aňi tu aňi tiro kraľišagos.
Akana bičhav pal leste a de les te anel ke mande, bo mušinel te merel!“
32 „Soske mušinel te merel? So kerďa?“ phučľa o Jonatan peskre dadestar le
Saulostar.
33 Akor o Saul čhiďa andre leste e kopija, hoj les te murdarel. Avke o Jonatan
achaľiľa, hoj leskro dad kamel te murdarel le David.
34 Vašoda o Jonatan andre bari choľi ušťiľa, geľa het pašal o skamind a pro dujto
džives ole čhoneskro na chaľa ňič, bo sas leske pharo pal o David, hoj leskro dad les
kavke dikhľa tele.
35 Tosara pre aver džives o Jonatan geľa pre maľa, hoj pes te zdžal le Davidoha, a
geľa leha the o terno čhavo.

36 Phenďa leske: „Dža! Rode ola šipi, so ľivinava.“ Medik o terno čhavo denašelas,
ľivinďa o šipos dureder lestar.
37 Sar avľa pre oda than, kaj o Jonatan ľivinďa o šipos, vičinďa pre leste: „Nane o
šipos dureder tutar?“
38 Paľis vičinďa pre leste pale: „Ma ač ode! Siďar! Denaš!“ Avke skidňa o šipi a
avľa pale paš peskro raj,
39 ale oda terno čhavo na džanelas, sostar džal. Džanelas olestar ča o Jonatan the
o David.
40 Paľis o Jonatan diňa peskri vizbroj ole terne čhaske a phenďa leske: „Dža a ľidža
oda andro foros.“
41 Sar oda terno čhavo geľa het, o David avľa pašal e skala, kaj pes garuvelas, a
banďiľa anglo Jonatan trival le mujeha dži e phuv. Paľis pes sodujdžene čumidle a
jekhetane rovenas, ale o David buter.
42 Paľis o Jonatan phenďa le Davidoske: „Dža andro smirom a ma bister, savi vera
peske iľam andro nav le RAJESKRO. O RAJ hino švedkos maškar mande the maškar
tute, maškar miro potomstvos the maškar tiro potomstvos pro furt.“

21

O David andro Nob

1 O David odgeľa a o Jonatan pes visarďa pale andro foros.
2 O David geľa ko rašaj Achimelech andro foros Nob. Sar les o Achimelech dikhľa,
predaranďiľa. Geľa anglal leste a phučľa lestar: „Soske sal korkoro? Nane tuha ňiko?“
3 O David leske odphenďa: „O kraľis man bičhaďa a phenďa mange, hoj ňiko pes
pal oda te na dodžanel, soske som kade. Mire muršenge imar phenďom pal jekh
than, kaj pes arakhaha.
4 Hin tut varesavo chaben? De man pandž mare, abo vareso, so tut hin.“
5 O rašaj leske phenďa: „Aver maro man nane, ča sveto. Šaj tuke les dav, ale ča
akor, te tire murša na pašľile le džuvľenca.“
6 O David leske odphenďa: „Čačes tuke phenav, amen na pašľiľam le džuvľenca.
Mire murša hine furt žuže, sar džan pre kajse droma. So mek buter adadžives!“
7 Avke o rašaj les diňa oda sveto maro, bo aver maro ode na sas, ča ola mare, so
angloda sas anglo RAJ andro Svetostankos, medik ode na thovenas neve mare.
8 Andre oda džives sas anglo RAJ jekh le Sauloskre služobňikendar o Edomčanos
Doeg, savo sas upral leskre pasťjera.
9 O David phučľa le Achimelechostar: „Nane tut ade kopija abo šabľa? Bo o kraľis
pre ma avke siďarelas, hoj mange na iľom aňi e šabľa aňi ňisave aver zbraňe.“
10 O rašaj leske odphenďa: „Hin ade ča e šabľa le Filišťincoskri le Golijašiskri, saves
murdarďal andre dolina Ela. Hiňi zapačarďi andro plašťos pal o efodos. Te kames, le
tuke la, bo aver ade nane.“
„De mange la!“ phenďa leske o David. „Feder latar imar aňi nane.“

O David ko kraľis Achiš

11 O David oda džives denašľa le Saulostar a geľa andro foros Gat ko kraľis Achiš.
12 Le Achišoske phende o služobňika: „Či oda nane o David, o kraľis la phuvakro?
Či na giľavenas pal leste paš o kheľiben, hoj o Saul murdarďa peskre ezeren, ale o
David peskre deš ezeren?“
13 O David peske iľa kala lava andro jilo a chudňa pes igen te daral le kraľistar
Achišostar andral o Gat.

14 Avke pes chudňa te ľikerel paš lende avres. Medik sas andre lengre vasta, kerelas
pes anglal lende, hoj hino dilino. Čarbinelas pro foroskre brani a mukelas pal e brada
te čuľal o šľini.
15 Androda o Achiš phenďa peskre služobňikenge: „Se tumen korkore dikhen, hoj
kada murš hino dilino! Soske les anďan ke mande?
16 Či man nane ade dos diline? Soske mange anen mek the kales, hoj te kerel kade
diliňipena? Kale muršes kamen te anel andre miro kher?“

22

O David andre jaskiňa Adulam

1 O David geľa het andral o foros Gat a denašľa andre jaskiňa Adulam. Sar pes pal
oda došunde leskre phrala the caľi famelija, gele pal leste.
2 Pridine pes ke leste the savore, kas sas varesavo pharipen, abo kamenas varekaske
love, abo kas sas dukh andro jilo. Sas leha pal o štar šel (400) murša, savenge ačhiľa
vodcas.
3 Paľis o David odgeľa andre moabiko Micpa a ode pomangľa le moabike kraľis:
„Mangav tut, kraľina, domuk mira dake the le dadeske, hoj te ačhen ke tumende,
medik man na dodžanava, so o Del kerela prekal ma.“
4 Avke o David iľa peskra da the le dades ko moabiko kraľis a ačhile ode, medik pes
ov garuvelas pro verchengre thana.
5 Paľis o prorokos Gad phenďa le Davidoske: „Ma ač imar kade, ale dža andre
Judsko.“ Avke o David geľa andro veš Cheret.

O Saul murdarel le rašajen

6 Andre jekh džives pes o Saul došunďa, hoj dikhle le David the leskre muršen.
Ipen akor o Saul bešelas tel o stromos tamariška pro brehos andre Gibea la kopijaha
andro vast a leskre služobňika ačhenas pašal leste.
7 Avke o Saul phenďa le služobňikenge: „Šunen man mištes, Benjaminčanale!
Gondoľinen tumenge, hoj o čhavo le Izajoskro tumen dela maľi abo viňici? Abo hoj
tumen ačhavela sar veľiťeľen upral o ezeros (1 000) abo šel (100) slugaďa?
8 Tumen savore pes sthoďan pre mande! Ňiko tumendar mange na phenďa, hoj
miro čhavo phandľa vera le Izajoskre čhaha. Aňi jekheske na sas pharo vaš mange,
hoj mange te phenel, hoj miro čhavo kerďa upre mire služobňikos, hoj te rodel, kana
man šaj murdarel!“
9 Androda o Edomčanos o Doeg, savo ačhelas maškar le Sauloskre služobňika,
phenďa: „Sar somas andro Nob, dikhľom ode le Izajoskre čhas, sar avľa ko rašaj
Achimelech, ko čhavo le Achituboskro.
10 O Achimelech mangelas le RAJES vaš o David a diňa les chaben the e šabľa le
Golijašiskri.“
11 Avke o Saul bičhaďa pal o rašaj Achimelech, pal o čhavo le Achituboskro, the pal
leskri famelija, save sas tiš rašaja andral o Nob, a on savore avle ke leste.
12 O Saul phenďa: „Šun man mištes, čhavo le Achituboskro!“
„Kade som, raja miro,“ odphenďa leske.
13 O Saul lestar phučľa: „Soske tumen počoral zgeľan pre mande tu the o čhavo
le Izajoskro? Soske les diňan maro the šabľa a privakerďan tumen vaš leste ko Del?
Akana pes vzburinďa a užarel pre oda, kana man šaj murdarel!“
14 O Achimelech phenďa le kraľiske: „Hin vareko maškar tire služobňika
pačivaleder sar o David, o džamutro le kraľiskro the o veľiťeľis upral tire slugaďa,
saves den bari pačiv caľi tiri famelija?

15 Či oda ča adadžives ešebnovar man privakeravas ko Del vaš o David? Čačes hoj
na! Te na peske gondoľinel o kraľis vareso nalačho pal peskro služobňikos aňi pal
leskri caľi famelija. Se tiro služobňikos pal adi vzbura aňi na džanelas!“
16 Ale o kraľis o Saul phenďa le Achimelechoske: „Tu the caľi tiri famelija mušinen
te merel!“
17 Paľis phenďa peskre stražňikenge, save sas paš leste: „Džan, zalen le RAJESKRE
rašajen a murdaren len, bo pomožinde le Davidoske! Kajte džanenas, hoj denašel,
na phende mange oda.“
Ale o služobňika le Sauloskre na kamenas te thovel o vasta pre le RAJESKRE rašaja,
hoj len te murdaren.
18 Avke o Saul phenďa le Doegoske andral o Edom: „Murdar tu le rašajen!“
Oda džives o Doeg murdarďa ochtovardeš the pandž (85) muršen, save hordinenas
rašajiko plašťos.
19 Paľis geľa andro rašajiko foros Nob a murdarďa ode le muršen the le džuvľijen,
le čhaven the le cikne čhavoren, save pijenas o koľin, le gurumňen, le somaren the
le bakren.
20 Zachraňinďa pes ča o Ebjatar, o čhavo le Achimelechoskro, o vnukos le
Achituboskro. Ov denašľa ko David.
21 O Ebjatar phenďa le Davidoske: „O Saul murdarďa le RAJESKRE rašajen andral
o Nob.“
22 O David leske odphenďa: „Imar akor, sar ode sas o Edomčanos o Doeg, džanavas,
hoj oda phenela avri le Sauloske. Me som vinnovato vaš caľi tiri famelija.
23 Ač kade manca a ma dara tut! O Saul kamel te murdarel the tut the man, ale
manca pes tuke ňič na ačhela.“

23

O David zachraňinel o foros Keila

1 Andre jekh džives varesave manuša phende le Davidoske: „O Filišťinci pes maren
le foroha Keila a čoren lenge o uľipen, so peske skidle upre.“
2 Avke o David geľa te phučel le RAJESTAR: „RAJEJA, šaj džav pre kala Filišťinci pro
mariben?“
„He,“ odphenďa leske o RAJ. „Dža pro Filišťinci a zachraňineha o foros Keila.“
3 Ale le Davidoskre murša phende: „Dikh, imar kade andre Judsko sam andre dar,
a so mek buter, te džaha andre Keila pre armada le Filišťincengri!“
4 Avke o David geľa pale te vakerel le RAJEHA a o RAJ leske odphenďa: „Ušťi a dža
andre Keila, bo le Filišťincen tuke dava andro vasta.“
5 Avke o David odgeľa peskre muršenca andre Keila pro mariben pro Filišťinci, but
dženen lendar murdarde a ile lenge o stadi. Avke o David zviťazinďa upral lende a
zachraňinďa le manušen andral e Keila.
6 Sar o Ebjatar, o čhavo le Achimelechoskro, denašľa ko David andre Keila, anďa
peha the o efodos.

O Saul džal pro David

7 Le Sauloske phende, hoj o David geľa andre Keila. O Saul phenďa: „O Del les diňa
andre mire vasta. Oleha, hoj geľa andre oda foros, kaj hin o brani the o zavori, pes
korkoro phandľa andre.“
8 Avke o Saul zvičinďa peskre muršen, hoj te džan pro mariben andro foros Keila
a te zalen le David leskre muršenca.
9 Sar pes o David došunďa, hoj les o Saul kamel te zalel, phenďa le rašaske le
Ebjataroske: „An mange o efodos.“

10 Paľis pes o David modľinelas: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Tiro služobňikos
šunďa, hoj o Saul kamel te avel andre Keila a angle mande kamel te zňičinel o foros.
11 Dena man o manuša andral e Keila andre leskre vasta? Čačes kade avela o Saul,
avke sar pes oda došunďa tiro služobňikos? Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, mangav
tut, odphen tire služobňikoske!“
Avke o RAJ leske odphenďa: „O Saul avela.“
12 O David pale phučľa: „Dinehas man the mire muršen o manuša andral e Keila
andro vasta le Sauloske?“
„He, kerdehas oda,“ odphenďa o RAJ.
13 Paľis o David peskre šov šel (600) muršenca odgele andral e Keila a phirenas
than thanestar. Sar le Sauloske phende, hoj o David geľa het andral e Keila, o Saul
ode na geľa.
14 O David pes ľikerelas pro verchengre thana the pro brehi pre pušťa Zif. Kajte o
Saul džives pre dživeseste rodelas le David, o Del les na diňa leske andro vasta.
15 O David avľa pre oda, hoj o Saul pal leste džal, hoj les te murdarel, a vašoda pes
ľikerelas paš e Chorša andre pušťa Zif.
16 Akor o Jonatan, o čhavo le Sauloskro, geľa pal o David andre Chorša, hoj les
andro nav le Devleskro te del zor.
17 Phenďa leske: „Ma dara tut, bo miro dad o Saul pre tu na thovela o vast. Tu
ačheha kraľiske upral o Izrael a me avava dujto pal tu. A the miro dad o Saul džanel,
hoj oda hin čačipen.“
18 Avke phandle peha sodujdžene zmluva anglo RAJ. O David ačhiľa andre Chorša
a o Jonatan geľa pale khere.
19 O manuša andral o Zif avle ko Saul andre Gibea, hoj leske te phenen: „O David
pes garuvel paš amende andre Chorša pro verchengre thana; pro brehos Chachila
južňe le Ješimonostar.
20 Akana, kraľina, kana ča tuke oda ela pre dzeka, av ke amende a amen keraha
savoro pre oda, hoj les tuke te das andro vasta.“
21 O Saul phenďa: „Mi požehňinel tumen o Del vaš oda, hoj mange presikaven ajsi
pačiv.
22 Džan a dodžanen tumen buter. Roden mištes avri oda than, kaj pes o David
garuvel, the varekas, ko les ode dikhľa. Šunďom, hoj hino igen vibito.
23 Preroden savore thana, kaj pes phirel te garuvel, a visaren tumen pale ke mande,
sar imar mištes džanena, kaj hino. Paľis džava tumenca a te ela mek furt andre odi
phuv, arakhava les, kajte mušinďomas te prerodel savore judske famelijen.“
24 Avke o manuša andral o Zif gele anglal o Saul pale pre pušťa Zif. Akor o David
peskre muršenca sas pre pušťa Maon andre phuv Araba južňe le Ješimonostar.
25 O Saul peskre muršenca gele te rodel le David. Sar pes pal oda došunďa o David,
geľa teleder a ľikerelas pes paš e skala pre pušťa Maon. Došunďa pes pal oda o Saul
a džalas pal leste.
26 O Saul džalas pal jekh sera le brehoskri a o David peskre muršenca pal e dujto. O
David denašelas sig, hoj les o Saul te na dochudel. Sar imar o Saul peskre muršenca
obkľučinelas le David the leskre muršen, hoj len te zalen,
27 avľa le Sauloske te phenel jekh leskre muršendar: „Av sigo, bo o Filišťinci avle
andro Izrael a občoraren e phuv.“
28 Avke o Saul preačhiľa te denašel pal o David a geľa pro mariben pro Filišťinci.
Vašoda pes oda than vičinel „e Skala, kaj pes rozďelinde“.

24

O David mukel te dživel le Saul

1 O David odarik geľa het a ľikerelas pes pro verchengre thana andro En-Gedi.
2 Sar o Saul avľa pale andral o mariben le Filišťincenca, phende leske: „O David hino pre pušťa paš o En-Gedi.“
3 Avke o Saul peske iľa 3 000 nekfeder muršen andral calo Izrael a džalas te rodel le David the leskre muršen pro vichodos paš o Skali le Kamzikengre.
4 O Saul avľa ke bakrengri ohrada paš o drom, kaj sas e jaskiňa. O Saul ode geľa pro budaris. O David peskre muršenca sas dži palal andre jaskiňa.
5 O murša phende le Davidoske: „Kada hin oda džives, pal savo tuke phenďa o RAJ: ‚Dava tuke tire ňeprijaťeľis andre tire vasta, hoj leha te keres, so tu kames!‘ “ Avke o David geľa počoral paš o Saul a odčhinďa leske kotor le plašťostar.
6 Ale paľis le David trapinelas o svedomje vaš oda, so kerďa.
7 Peskre muršenge phenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj te kerav vareso mire rajes, le RAJESKRE pomazimen kraľis. Na thovava pre leste o vast, bo hino le RAJESKRO pomazimen.“
8 Kale lavenca dovakerďa peskre muršenge a na domukľa lenge te džal pro Saul. Paľis o Saul avľa avri andral e jaskiňa a džalas peskre dromeha.
9 Paľis avľa avri the o David andral e jaskiňa a zvičinďa pro Saul: „Rajeja miro, kraľina!“ Sar o Saul pes visarďa, o David anglal leste banďiľa le mujeha dži e phuv
10 a phenďa le Sauloske: „Soske šunes pro lava le manušengre, save phenen, hoj tuke kamav te ubľižinel?
11 Adadžives korkoro šaj dikhľal, hoj tut andre jaskiňa o Raj diňa andre mire vasta. Varesave džene mire muršendar pre ma ispidenas, hoj tut te murdarav, ale mange sas vaš tuke pharo a phenďom: ‚Na thovava o vast pre miro raj, bo hino le RAJESKRO pomazimen.‘
12 Ča dikh, dado miro! Ľikerav andro vast o kotor, so odčhinďom tire plašťostar. Odčhinďom tuke les, ale tut na murdarďom. Andre kada šaj dikhes, hoj tut na kamav te murdarel aňi tuke te ubľižinel. Me tut na kerďom ňič, ale tu pre mande džas a kames man te murdarel.
13 Mi rozsudzinel o RAJ maškar mande the maškar tute a mi pomsťinel pes tuke o RAJ, vašoda nalačhipen, so mange kerďal. Ale me pre tu na thovava miro vast.
14 Avke sar phenel jekh purano prislovje: ‚Ča o nalače manuša keren o nalače skutki.‘ Vašoda me miro vast pre tu na thovava.
15 Pre kaste avľa avri o izraeliko kraľis? Pre kaste džal? Pro mulo rikono? Pre jekh pušum?
16 Mi rozsudzinel maškar amende o RAJ, mi phenel, kas amendar hin čačipen. Mi dikhel, mi zaačhel vaš ma a mi cirdel man avri andral tire vasta.“
17 Sar o David preačhiľa te vakerel, phučľa lestar o Saul: „Oda čačes hin tiro hangos, David, čhavo miro?“ A chudňa zorales te rovel.
18 Paľis phenďa le Davidoske: „Tu sal spravodľiveder sar me, bo presikaďal mange o lačhipen, kajte me tuke kamavas te ubľižinel.
19 Adadžives sikaďal, savo lačho sal ke mande. O RAJ man diňa tuke andro vasta, ale tu man na murdarďal.
20 Te vareko arakhela peskre ňeprijaťeľis, mukela les ča avke te džal? Mi visarel tuke pale o RAJ oda lačhipen, so mange adadžives presikaďal.
21 Akana imar čačes džanav, hoj tu ačheha kraľiske a o izraeliko kraľišagos ela zoralo, sar les tu ľidžaha.
22 Vašoda akana de man vera anglo RAJ, hoj na murdareha mira famelija a hoj na khoseha miro nav tele pal e phuv.“
23 Avke o David diňa vera le Saul. Paľis o Saul geľa khere a o David peskre muršenca geľa upre pro verchengre thana, kaj pes garuvenas.

25

O Nabal the e Abigajil

1 Sar o Samuel muľa, zgeľa pes calo Izrael a rovenas pal leste. Parunde les andre
leskro kher andre Rama. Paľis o David odarik geľa pre pušťa Paran.
2 Andre oda foros Maon sas igen barvalo murš, saves sas but khera the maľi
pro Karmel. Sas les 3 000 bakre the 1 000 kozi a ipen akor sas andro Karmel, kaj
strihinenas leskre bakren.
3 Oda murš pes vičinelas Nabal a leskri romňi Abigajil. Oj sas igen goďaver the
šukar, ale ov sas igen nalačho the bijileskro ko manuša. Sas potomkos le Kaleboskro.
4 Sar pes o David pre pušťa došunďa, hoj o Nabal strihinel le bakren,
5 bičhaďa deše terne muršen, savenge phenďa: „Džan andro Karmel a den te
pozdravinel mandar le Nabal.
6 Phenen leske: ‚Mangav tuke savoro nekfeder! Smirom tira famelijake the smirom
savoreske, so hin tiro!
7 Šunďom, hoj o murša tuke akana strihinen le bakren. Sar sas tire pasťjera paš
amende, šoha lenge na kerďam ňič nalačho a ňič lenge na našľiľa, medik sas andro
Karmel.
8 Phuč tut tire pasťjerendar, on tuke phenena! Mi arakhen kala murša milosť andre
tire jakha, bo džan ke tu andro lačho džives. Mangav tut, de varesave dari tire
služobňiken the tire čhas le David.‘ “
9 Avke o murša gele ko Nabal, phende leske savoro, so lenge phenďa o David, a
užarenas.
10 Androda lenge o Nabal phenďa: „Ko hin o David a ko o čhavo le Izajoskro?
Adadžives hin but ajse sluhi, save denašen peskre rajendar.
11 Či so? Akana majinav te lel miro maro, paňi the mas, so murdarďom prekal mire
murša, save strihinen le bakren, a te del oda le muršenge, pal save aňi na džanav,
khatar hine?“
12 Avke pes o murša visarde pale ko David a phende leske savoro, so phenďa o
Nabal.
13 Androda o David phenďa: „Akana dojekh tumendar mi phandel pašal peste e
šabľa.“ Avke peske savoredžene a the o David phandle o šabľi. Džanas leha štar šel
(400) murša a duj šel (200) ačhile paš o veci.
14 Ale varesavo sluhas geľa te phenel la Abigajilake, le Nabaloskra romňake: „Dikh,
o David bičhaďa le sluhen pal e pušťa, hoj te pozdravinen le Nabal, ale ov pre lende
chučiľa avri a dophenďa lenge.
15 Ola murša sas ke amende igen lače, šoha amenge na kerde ňič nalačho a aňi
ňič amenge na našľiľa, sar samas pre maľa, kaj sas the on.
16 On amenge sas sar muros a chraňinenas amen pal savore dživesa the rača,
medik pašinahas le bakren.
17 Vašoda tut mištes rozgondoľin, so kereha, bo e pohroma avel pre amaro raj the
pre calo leskro kher. Ale le Nabaloha pes na del te vakerel, bo ov hino igen nalačho
manuš.“
18 Avke e Abigajil iľa sig duj šel (200) mare, duj cipune gone mol, o mas le pandže
bakrendar, dešuefta (17) kili peko zrnos, šel (100) burňika šuke hrozni the duj šel
bokeľa le figendar a thoďa oda pro somara.
19 Le sluhenge phenďa: „Džan anglal ma a me džava pal tumende.“ Ale peskre
romeske le Nabaloske oda na phenďa.
20 Sar džalas e Abigajil pro somaris le dromeha, so sas pašal o verchi, arakhľa pes
le Davidoha ipen akor, sar džalas tele peskre muršenca pal o verchos.

21 O David ipen phenďa: „Čačes zbitočňe chraňinavas savoro, so sas ole muršes pre
pušťa, hoj leske ňič te na našľol. Akana vaš o lačhipen mange visarel o nalačhipen.
22 O Del man mi marel zorales, te mukava te dživel varekas leskre muršendar dži
tosara!“
23 Sar e Abigajil dikhľa le David, avľa sig tele pal o somaris. Peľa anglal leste a
banďolas dži e phuv.
24 Čhiďa pes paš leskre pindre a phenďa: „Prebačin tira služobňičkake, rajeja miro,
mi avel e vina pre mande! Domuk mange te prevakerel. Šun man avri!
25 Ma ker tuke ňič ole nalače muršestar, bo ov hino ajso dilino sar the leskro nav
Nabal* – o diliňipen hin andre leste. Tiri služobňička na dikhľa tire terne muršen,
saven bičhaďal.
26 Akana, rajeja miro, avke sar dživel o RAJ a avke sar džives tu: O RAJ tuke na
domukľa te meľarel pes le rateha, hoj les te murdares a korkoro tut te pomsťines tire
ňeprijaťeľenge. Tire ňeprijaťeľa the ola, ko tuke kamen o nalačhipen, mi doperen
avke sar the o Nabal.
27 Mangav tut, prile mandar kada daros, so tuke anďom. Mi el oda pre chasna tuke
the tire muršenge, save džan tuha.
28 Odmuk tira služobňičkake, hoj mange domukľom tuha avke te vakerel. O RAJ
čačes ačhavela mire rajeske o kher, so ela pro furt, bo ľidžas o maribena le RAJESKRE.
Medik dživeha, te na arakhel pes pre tu ňič nalačho.
29 Kajte pre tu vareko geľahas, abo kamľahas tut te murdarel, tiro dživipen
ela jekhetane olenca, save dživen le RAJEHA, tire Devleha. O dživipen tire
ňeprijaťeľengro ela odčhido sar andral o prakos.
30 Sar o RAJ imar tuke kerela savoro lačhipen, so tuke phenďa, a ačhavela tut
kraľiske upral o Izrael,
31 paľis tut na šuneha namištes a na trapineha tut oleha, hoj tut korkoro pomsťinďal
tire ňeprijaťeľenge, hoj len murdarďal. Sar o RAJ tuke presikavela o lačhipen, leper
tuke pre ma, pre tiri služobňička.“
32 O David odphenďa la Abigajilake: „Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, savo
tut bičhaďa adadžives angle ma.
33 Av požehňimen vaš tiro goďaveripen, bo adadžives man zľikerďal, hoj man
korkoro te na pomsťinav mire ňeprijaťeľenge a te na murdarav ole manušen.
34 O RAJ, o Del le Izraeloskro, mange na domukľa, hoj tuke te kerav vareso nalačho.
Te na avľalas sigo anglal mande, čačes le Nabaloskre muršendar na ačhilehas ňiko
džido dži tosara.“
35 Avke o David latar priiľa o daros, savo leske anďa, a phenďa lake: „Dža andro
smirom pale khere. Šunďom tut avri a kerava avke, sar phenďal.“
36 Sar e Abigajil avľa khere, arakhľa, hoj o Nabal ipen kerelas andre peskro kher
hoscina, ajsi sar hin le kraľen. Sas les lačhi dzeka a igen mačiľa. Vašoda leske dži
tosara ňič na phenďa,
37 ale sar tosara o Nabal strižbisaľiľa, e Abigajil leske phenďa savoro, so pes ačhiľa.
Jekhvareste leske o jilo preačhiľa te marel a ačhiľa sar bar.
38 Paľis pal o deš džives o RAJ demaďa le Nabal a ov muľa.
39 Sar pes o David došunďa, hoj o Nabal muľa, phenďa: „Mi el o RAJ barardo, bo ov
visarďa pale le Nabaloske vaš oda, hoj mange kerďa ladž, a chudňa o počiňiben vaš
peskro binos. Ov zľikerďa peskre služobňikos olestar, hoj te na kerel binos, a visarďa
le Nabaloskro nalačhipen pre leskro šero.“
Paľis o David bičhaďa manušen ke Abigajil, hoj lake te phenen: „O David peske tut
kamel te lel romňake.“

* **25:25** Oda hin Dilino.

40 O služobňika gele ke Abigajil andro Karmel a phende lake: „Bičhavel amen pal
tute o David, bo kamel peske tut te lel romňake.“
41 Androda bandiľa dži e phuv a phenďa: „Me som tiri služobňička a som
pripravimen te thovel (morel) o pindre mire rajeskre služobňikenge.“
42 Avke e Abigajil sig bešľa pro somaris a the peskre pandže služkenca džalas le
Davidoskre sluhenca a ačhiľa le Davidoskri romňi.
43 O David peske iľa romňake the la Achinoama andral o Jezreel. Soduj ačhile leskre
romňija.
44 O Saul diňa peskra čha la Mikal, savi sas le Davidoskri romňi, le Paltioske, le
Lajišoskre čhaske, savo sas andral o Galim.

26

O David pale mukel te dživel le Saul

1 Varesave manuša andral e pušťa Zif avle ko Saul andre Gibea a phende leske: „O
David pes garuvel pro brehos Chachila paš e pušťa Ješimon.“
2 Avke o Saul geľa pre pušťa Zif. Džanas leha 3 000 avrikidle Izraeliti, hoj te roden
le David.
3 O Saul peske kerďa taboris pro brehos Chachila, paš o drom paš e pušťa Ješimon.
O David pes ľikerelas pre pušťa; sar pes došunďa, hoj o Saul avľa pal leste,
4 bičhaďa le muršen, hoj te džan te dikhel, či čačes hin ode o Saul.
5 Paľis o David geľa pre oda than, kaj sas le Sauloskro taboris. Dikhľa o than, kaj
pašľolas o Saul the o veľiťeľis le slugaďengro o Abner, o čhavo le Neroskro. O Saul
pašľolas maškar o taboris a o murša pašal leste.
6 Akor o David phučľa le Achimelechostar, savo sas Chetitos, the le Abišajostar, savo
sas o phral le Joaboskro a o čhavo la Cerujakro: „Ko manca avela tele paš o Saul andro
taboris?“
O Abišaj phenďa: „Me džava tuha!“
7 Avke o David the o Abišaj gele rači andro taboris a ode dikhle le Saul, sar peske
pašľol a sovel. E kopija leste sas ispidľi andre phuv pašes paš o šero a o Abner the o
murša pašľonas pašal leste.
8 O Abišaj phenďa le Davidoske: „O Del tuke adadžives diňa tire ňeprijaťeľis andre
tire vasta. Domuk mange, hoj les jekha ranaha te predemavav la kopijaha ke phuv.
A dujtovar aňi na mušinava te demel!“
9 Ale o David leske odphenďa: „Ma murdar les! Bo ko šaj thovel o vast pre le
RAJESKRO pomazimen a šaj ačhel bi e vina?“
10 A o David mek phenďa: „Avke sar dživel o RAJ, ča o RAJ ada šaj kerel. Či imar
merela pro phuripen avke sar sako, abo džala andro mariben a ode merela.
11 Mi chraňinel man o RAJ, hoj te thovav o vast pre leskro pomazimen. Le akana
leskri kopija, so hiňi paš leskro šero, the o džbanos le paňeha a av džas het!“
12 O David iľa o džbanos the e kopija, so sas le Sauloste paš o šero, a gele het. Ňiko
ňič na dikhľa a ňiko pal oda aňi na džanelas. Savore sovenas, bo o RAJ pre lende
mukľa zoralo soviben.
13 Paľis pregeľa o David pre dujto sera ola dolinakri a zaačhiľa dži upre pro verchos
dur lendar.
14 Vičinďa pro murša le Sauloskre the pro Abner: „Abner! Odpheneha mange?“
„Ko sal, hoj vičines pro kraľis?“ phučľa o Abner.
15 O David leske odphenďa: „Či na sal tu oda nekbareder murš andro Izrael? Soske
na stražinehas tire rajes, tire kraľis? Vareko sas andro taboris, hoj te murdarel tire
rajes, le kraľis.

16 Oda, so kerďal, nane mištes. Avke sar dživel o RAJ, tu the tire murša tumenge
zaslužinen te merel, bo na stražinenas tumare rajes, le RAJESKRE pomazimen kraľis.
Ča dikh! Kaj hiňi le kraľiskri kopija the o džbanos le paňeha, so sas leste paš o šero?“
17 O Saul sprindžarďa le David pal o hangos a phučľa lestar: „Sal oda tu, David,
čhavo miro?“
Ov odphenďa: „He, rajeja, kraľina miro!
18 Soske miro raj džal pre peskro služobňikos? So kerďom ajso nalačho? Sostar
man obviňines?
19 Akana mangav tut, rajeja, kraľina miro, šun peskre služobňikos! Te oda sas o
RAJ, ko tut kerďa upre pre ma, akor mi prilel e voňavo obeta, ale te oda sas o manuša,
mi en prekošle anglo RAJ! Bo on man čhide avri andral e phuv le RAJESKRI, andre
ajsi phuv, kaj šaj lašarav ča avre devlen!
20 Mangav tut, ma domuk, hoj miro rat te el avričhordo pre phuv dur le RAJESTAR!
Bo so avľa o izraeliko kraľis te rodel jekh pušumori, avke sar vareko rodel jarabica
pro verchi?“
21 O Saul phenďa: „Kerďom binos. Av pale, David, čhavo miro! Na kerava tut ňič,
bo adadžives dikhľom, hoj man mukľal te dživel. Čačes somas sar dilino a kerďom
igen bari chiba.“
22 „Kade hiňi le kraľiskri kopija!“ odphenďa leske o David. „Mi avel vareko le terne
muršendar la te lel.
23 O RAJ visarela dojekheske vaš leskro spravodľišagos the pačivaľiben. Ov
adadžives mange tut diňa andre mire vasta, ale me na kamľom te hazdel o vast
pre le RAJESKRO pomazimen kraľis.
24 Ajso vzacno sar mange sas adadžives tiro dživipen, ajso vzacno mi el the miro
dživipen anglo RAJ a mi zachraňinel man andral dojekh pharipen.“
25 O Saul phenďa le Davidoske: „Av požehňimen, David, čhavo miro! Savoro, so
chudeha te kerel, tuke čačes avela avri!“
Paľis o David geľa peskre dromeha a o Saul geľa khere.

27

O David denašel ko kraľis Achiš

1 O David peske phenďa: „Jekhvar man o Saul čačes kade šaj murdarel, vašoda
nekfeder ela, te denašava andre filišťiňiko phuv. Paľis man šaj rodel o Saul pal caľi
izraeliko phuv, ale me leske denašava andral o vasta.“
2 Avke o David geľa peskre šov šel (600) muršenca ko Gatsko kraľis Achiš, ko čhavo
le Maochoskro.
3 O David the leskre murša ačhile te bešel andro Gat ko Achiš peskre famelijenca.
Le Davidoha sas soduj leskre romňija, e Achinoama andral o Jezreel the e Abigajil
andral o Karmel, savi sas leskri romňi pal o Nabal.
4 Sar le Sauloske phende, hoj o David denašľa andro Gat, preačhiľa les te rodel.
5 O David phenďa le Achišoske: „Te arakhľom milosť andre tire jakha, de man than
andre jekh cikno gavoro, hoj ode te bešav. Tiro služobňikos na mušinel te bešel paš
tu andre tiro foros.“
6 Andre oda džives diňa o Achiš le Davidoske o foros Ciklag. Vašoda hino dži
adadžives o Ciklag le judske kraľengro.
7 O David bešelas andre filišťiňiko phuv berš the štar čhon.

O David džal pro mariben andro Negev

8 O David peskre muršenca džalas pro mariben pro Gešurčana, Gizriti the pro
Amaleka, save čirleder bešenas andro phuva, prekal save pes džalas andro Šur the
andro Egipt.

9 Sar o David džalas andre ola phuva, na mukelas aňi muršes aňi džuvľa te dživel.
Lelas lenge le bakren, le gurumňen, le somaren, le ťaven a the lengre gada a paľis
džalas pale andro Achiš.
10 Sar o Achiš phučelas: „Pre kaste adadžives sanas pro mariben?“
O David odphenelas: „Samas andre pušťa Negev andre judsko phuv,“ abo: „Samas
andre phuv le Jerachmeelengri andro Negev,“ abo: „Samas andro Negev andre phuv
le Kenitengri.“
11 O David murdarelas dojekhe muršes the džuvľa, hoj ňiko lendar te na džal pale
andro foros Gat a te na phenel avri, so o David the leskre murša čačes kerenas. Kada
hin oda, so kerelas o David prekal calo časos, sar bešelas andre filišťiňiko phuv.
12 O Achiš pačalas le Davidoske, bo peske gondoľinelas: „O David ela čačes miro
služobňikos pro furt, bo o Izraeliti les imar našťi avri ačhen.“

28

1 Andre oda časos o Filišťinci zvičinde peskre slugaďen pro mariben pro Izraeliti. O
Achiš phenďa le Davidoske: „Pačav, hoj achaľos, hoj tu tire muršenca manca mušinen
te avel andro mariben.“
2 O David le Achišoske odphenďa: „Tu korkoro akana dikheha, so tiro služobňikos
dokazinel te kerel!“
„Igen mištes,“ phenďa o Achiš le Davidoske. „Kerav tutar miro ochrancas pre calo
dživipen.“

O Saul andro En-Dor

3 O Samuel muľa a calo Izrael pal leste rovelas. Parunde les andre leskro foros
Rama. O Saul tradňa avri andral odi phuv savore vrašcen the olen, ko privičinenas
le mulen.
4 Sar pes o Filišťinci zgele, kerde peske taboris paš o Šunem. O Saul diňa te zvičinel
calo Izrael a kerde peske taboris paš o brehos Gilboa.
5 Sar o Saul dikhľa e armada le Filišťincengri, predaranďiľa a o jilo leske chudňa
zorales te marel.
6 O Saul phučelas le RAJESTAR, so te kerel, ale ov leske na odphenelas aňi andro
sune, aňi prekal o Urim the Tumim*, aňi prekal o proroka.
7 Vašoda o Saul phenďa peskre služobňikenge: „Arakhen mange varesava džuvľa,
savi privičinel le mulen. Me džava ke late a latar phučava.“
„Jekh ajsi džuvľi hiňi andro En-Dor,“ phende leske leskre služobňika.
8 O Saul pes preurďa andre aver gada, hoj les te na prindžarel, a geľa rači duje
peskre muršenca ke odi džuvľi. Phenďa lake: „Privičin mange jekhe mules. Privičin
mange oles, kas tuke phenava.“
9 E džuvľi leske odphenďa: „Tu mištes džanes, so kerďa o kraľis o Saul, hoj tradňa
avri andral e phuv le vrašcen the olen, save privičinenas le mulen. Soske man kames
te chudel avri? Kames, hoj te merav?“
10 Avke lake o Saul iľa vera pro RAJ: „Avke sar dživel o RAJ, na ačhela pes tuke ňič
nalačho vaš ada.“
11 E džuvľi lestar phučľa: „Kas tuke te vičinav avri?“
„Vičin mange avri le Samuel,“ ov odphenďa.
12 Sar e džuvľi dikhľa le Samuel, zorales vičinďa a phenďa le Sauloske: „Soske manca
thoďal avri? Se tu sal o Saul!“
13 „Ma dara tut!“ phenďa lake o kraľis. „So dikhes?“
„Dikhav varesave duchos te avel upre andral e phuv,“ phenďa e džuvľi.
14 „Sar dičhol avri?“ phučľa latar.
Oj odphenďa: „Avel upre varesavo phuro murš zaučhardo andro plašťos.“

* **28:6** Oda hin: le rašajengre losi.

O Saul sprindžarďa, hoj oda hin o Samuel, a banďiľa anglal leste dži e phuv.
15 O Samuel phenďa le Sauloske: „Soske man na des smirom a vičines man kade upre?“
„Som andro baro pharipen,“ odphenďa o Saul. „O Filišťinci pre ma aven pro mariben, o Del pes mandar visarďa a na odphenel mange aňi prekal o proroka aňi prekal o sune. Vičinďom tut, hoj mange te phenes, so te kerel.“
16 Ale o Samuel leske odphenďa: „Soske phučes mandar, te o RAJ korkoro pes tutar visarďa a ačhiľa tiro ňeprijaťeľis?
17 O RAJ kerďa ča oda, so prekal mande imar anglal phenďa. Cirdňa tuke avri o kraľišagos andral o vasta a diňa les avre Izraelitaske le Davidoske.
18 Bo na šunďal le RAJES a na kerďal le Amalekenca pal leskri choľi savoro, so tutar o RAJ kamelas, a vašoda tuha akana kada kerel.
19 Tut the calo Izrael dela andro vasta le Filišťincenge a tu the tire čhave avena tajsa kade, kaj som me. O RAJ dela the le izraelike slugaďen andro vasta le Filišťincenge.“
20 Jekhvareste o Saul, ajso savo sas učo, avke the peľa pre phuv, bo oda, so leske phenďa o Samuel, les igen daraďa avri. Na sas les zor, bo na chaľa ňič calo džives the caľi rat.
21 Sar odi džuvľi dikhľa, hoj o Saul igen predaranďiľa, avľa paš leste a phenďa leske: „Dikh, tiri služobňička tut šunďa, a kajte mange džalas pal o dživipen, kerďom, so mange phenďal.
22 Akana šun the tu tira služobňička. Anava tuke kotor maro, hoj te chas a te aves zoralo te džal pale pro drom.“
23 Ov na kamelas a phenďa: „Na kamav te chal!“
Ale leskre služobňika the odi džuvľi pre leste na preačhenas te ispidel, medik len na šunďa. Paľis ušťiľa pal e phuv a bešľa peske pro hadžos.
24 Ola džuvľa sas khere thuľi gurumňori. Takoj la iľa a murdarďa. Paľis iľa o aro, zaušanďa o chumer a pekľa o mare bi o kvasos.
25 Diňa oda le Sauloske the leskre služobňikenge. Sar dochale, ušťile a mek odi rat gele het.

29

O Filišťinci bičhaven le David het

1 O Filišťinci zvičinde savore peskre slugaďen andro Afek, medik o Izraeliti peske kerde taboris paš o prameňis andro Jezreel.
2 O filišťiňika vodci džanas peskre slugaďenca andro partiji po šel (100) the po ezeros (1 000) a o David peskre muršenca džalas pal lende jekhetane le Achišoha.
3 O filišťiňika veľiťeľa phučle: „So ade keren kala Hebreja?“
O Achiš lenge odphenďa: „Se oda hin o David, o služobňikos le kraľiskro le Sauloskro andral o Izrael, savo hino imar buter sar berš manca. Akorestar, sar avľa ke ma, dži adadžives na arakhľom ňič nalačho pre leste.“
4 Ale o filišťiňika veľiťeľa choľisaľile pro Achiš a phende leske: „Bičhav kale muršes het. Mi džal pale pro than, so les diňal. Te na avel amenca pro mariben, bo sar pes maraha, šaj pes visarel pre amende. Se soha ela buter pre dzeka peskre rajeske, te na oleha, hoj leske dela amare odčhimen šere?
5 Nane ov oda David, pal savo pes giľavelas paš o kheľiben, hoj o Saul murdarďa peskre ezeren, ale o David peskre deš ezeren?“
6 O Achiš vičinďa le David a phenďa leske: „Avke sar dživel o RAJ, čačes sal pačivalo manuš a uľomas rado, te manca phirďalas andro maribena. Ole dživesestar, kanastar ke ma avľal, pre tu dži adadžives na arakhľom ňič nalačho. Ale le vodcenge na sal pre dzeka.

7 Vašoda visar tut pale a dža andro smirom. Ma ker ňič, so nane pre dzeka le
filišťiňike vodcenge.“
8 „So ajso kerďom, hoj našťi džav andro mariben pro ňeprijaťeľa mire rajeskre the
kraľiskre?“ phučľa o David le Achišostar. „So šaj phenes pre ma, pre tiro služobňikos,
akorestar, sar tuke chudňom te služinel, dži adadžives?“
9 O Achiš leske odphenďa: „Me džanav. Se sal mange pre dzeka sar le Devleskro
aňjelos. Ale o filišťiňika vodci phende: ‚Našťi džas amenca pro mariben.‘
10 Vašoda ušťi tajsa sigeder, sar vidňisaľola, a dža het the tu the tire rajeskre
služobňika.“
11 Avke o David peskre muršenca sig tosara ušťile a gele pale andre filišťiňiko phuv.
Ale o Filišťinci džanas andro Jezreel.

30

O David dochudel savoro pale le Amalekendar

1 Pro trito džives o David doavľa peskre muršenca andro Ciklag. Ale medik sas het,
avle o Amaleka pro mariben andro Negev the andro Ciklag; o foros Ciklag domarde
a labarde avri.
2 Zaile odarik le džuvľen the savoren, ko ode sas, le ternen the le phuren. Ňikas
lendar na murdarde, ča len ile het a gele peskre dromeha.
3 Sar avľa o David peskre muršenca andro Ciklag, dikhľa, hoj hino avrilabardo a
hoj o Amaleka ľigende het lengre romňijen, čhaven the čhajen.
4 O David the o murša, save leha sas, chudle zorales te rovel a rovenas ajci, hoj len
imar aňi na sas buter zor te rovel.
5 Zaile the le Davidoskre soduje romňijen: La Achinoama andral o Jezreel the la
Abigajil andral o Karmel, la romňa pal o Nabal.
6 O David pes prekal ada dochudňa andro baro pharipen, bo leskre murša peske
vakerenas pal oda, hoj les kamen te murdaren le barenca. Dojekheske lendar sas
pharo andro jilo pal peskre čhave. Ale o David arakhľa zor andro RAJ, peskro Del.
7 O David phenďa le rašaske le Ebjataroske, le Achimelechoskre čhaske: „An mange
o efodos!“ Avke leske les o Ebjatar anďa
8 a o David phučelas le RAJESTAR: „Šaj džav pal ola živaňa, so amen občorarde?
Dochudava len?“
O RAJ odphenďa: „He, dža pal lende, dochudeha len a zachraňineha savoren, kas
tuke zaile.“
9 Avke o David geľa šov šel (600) muršenca, save leha džanas. Sar dogele paš o
paňi Besor, varesave lendar ode zaačhile.
10 O David džalas dureder pal o Amaleka ča štar šel (400) muršenca a duj šel murša
ode ačhile, bo na birinenas te džal dureder prekal o paňi Besor.
11 Pre maľa arakhle varesave Egipťanos a ande les ko David. Dine les maro, paňi,
12 kotor bokeľi le figendar the duj konarica šuke hrozni. Sar chaľa, takoj avľa ke
peste, bo imar trin džives the trin rača ňič na chaľa aňi na piľa.
13 O David lestar phučľa: „Ko hin tiro raj? Khatar sal?“
Ov leske odphenďa: „Som andral o Egipt, som otrokos jekhe Amalekoskro. Sar
anglo trin džives nasvaľiľom, miro raj man mukľa kade.
14 Džahas pro maribena andre phuv le Kereťanengri pro juhos andre Judsko the
andre phuv le Kaleboskri a zlabarďam avri o foros Ciklag.“
15 „Šaj man ľidžas ke ola slugaďa?“ phučľa lestar o David.
Ov leske odphenďa: „Le vera pro Del, hoj man na murdareha a na deha man andro
vasta mire rajeske. Paľis tut ke odi partija ľidžava.“

16 Avke les ľigenďa ode. Sar avle ode, o Amaleka sas rozčhide pal calo oda than.
Chanas, pijenas a mulatinenas, bo peske zaile but veci andral e filišťiňiko the andral
e judsko phuv.
17 O David len murdarelas tosarastar dži rači pre aver džives. Ňiko lendar na
denašľa, ča štar šel (400) terne murša, save bešle pro ťavi a denašle het.
18 O David zachraňinďa savoro, so o Amaleka zaile, a the peskre duje romňijen.
19 Ňiko lendar na chibaľinelas; aňi o terne aňi o phure, aňi o muršora aňi o čhajora.
O David dochudňa pale savoro, so lenge o Amaleka zaile.
20 O David iľa savore bakren the gurumňen. A ola, save tradenas o stados anglal
leste, phenenas: „Kada hin le Davidoskri korisť!“
21 Paľis o David avľa ke ola duj šel (200) murša, save sas ajse strapimen, hoj leha na
birinenas dureder te džal, a saven mukľa paš o paňi Besor. On avle anglo David the
anglal leskre murša, hoj pes lenca te arakhen. Sar o David doavľa paš lende, phučľa
lendar, sar lenge sas.
22 Ale savore nalače the nagoďaver murša, save džanas le Davidoha, phende:
„Ola, ko na avle amenca, na chudena ňič olestar, so peske zaiľam. Ale sako chudela
pale ča peskra romňa the peskre čhaven. Mi len peske len a mi džan het!“
23 Ale o David phenďa: „Phralale mire, ma keren avke oleha, so amenge o RAJ diňa.
Ov amen zachraňinďa a diňa amenge andro vasta le živaňen, save pre amende avle.
24 Amen tumen našťi šunas andre kadi veca. Bo ajso kotor, savo chudela oda, ko
avľa andro mariben, chudela the oda, ko ačhiľa te stražinel o veci. Savore chudena
jednakones.“
25 Akorestar oda avke the kerenas. O David kerďa olestar zakonos, so pes doľikerel
andro Izrael dži adadžives.
26 Sar avľa o David andro Ciklag, bičhaďa olestar, so peske zaile, le judske vodcenge,
so sas leskre prijaťeľa. Diňa lenge te phenel: „Bičhavav tumenge o daros olestar, so
peske zaiľam le RAJESKRE ňeprijaťeľendar.“
27 Bičhaďa oda olenge, ko bešen andro fori Betel, Ramot-Negev, Jatir,
28 Aroer, Sifmot, Eštemoa
29 the Rachal; bičhaďa oda the olenge, ko bešenas andro fori le Jerachmeelengre
the le Kenitengre
30 a the olenge, save bešenas andro fori Chorma, Bor-Ašan, Atach
31 the Hebron. O David oda bičhaďa pre savore thana, pre save phirelas peskre
muršenca.

31

O meriben le Sauloskro the leskre čhavengro

1 O Filišťinci pes marenas le Izraelitenca. O Izraeliti lendar denašle a but lendar
sas murdarde pro verchos Gilboa.
2 O Filišťinci denašenas pal o Saul the pal leskre čhave a murdarde le Jonatan, le
Abinadab the le Malki-Šua.
3 O mariben pašal o Saul zoraľolas a dochudle les o lukostrelci. Ľivinde les a zorales
les dukhade.
4 Avke o Saul phenďa peskre zbrojnoišiske: „Cirde avri e šabľa a murdar man
sigeder, sar avena ola naobrezimen, hoj man te na predemen a te na keren mange
ladž.“
Ale leskro zbrojnošis oda na kamelas te kerel, bo igen daralas. Avke o Saul iľa
peskri šabľa a čhiďa pes pre late.
5 Sar o sluhas dikhľa, hoj o Saul hino mulo, the ov pes čhiďa pre šabľa a muľa leha.

6 Avke andre oda džives mule jekhetane o Saul, leskre trin čhave, leskro zbrojnošis
the savore leskre murša.
7 Sar dikhle o Izraeliti pre dujto sera la dolinakri Jezreel the pro vichodos le
Jordanoskro, hoj o Izraeliti pes rozdenašle a hoj o Saul the leskre čhave mule, the
on denašle a omukle peskre fori. Avke o Filišťinci avle a zaile peske ola fori.
8 Pre aver džives pal o mariben o Filišťinci avle te občorel olen, save sas mule, a
arakhle ode le Saul the leskre trine čhaven pro verchos Gilboa.
9 Le Sauloske odčhinde o šero, ile leske e vizbroj a dine oda te hordinel pal e
filišťiňiko phuv. Kada hiros dine te džanel andro chramos lengre modlengro the
maškar o nipi.
10 Le Sauloskri vizbroj thode andro chramos la Aštartakro a leskro ťelos figinde
pro muros le foroskro Bet-Šan.
11 Sar pes o manuša andral o Jabeš-Gilead došunde, so o Filišťinci kerde le Sauloha,
12 džanas savore zorale murša caľi rat andro Bet-Šan, hoj pal o muros le foroskro
te len tele o ťelos le Sauloskro the o ťela leskre čhavengre. Sar avle andro Jabeš, o
ťela labarde,
13 lengre kokala thode andro hrobos tel o stromos tamariška paš o Jabeš a efta
džives pes poscinenas.

Dujto zvitkos le Samueloskro

O David pes dodžanel pal o meriben le Sauloskro

1 Pal o meriben le Sauloskro o David avľa pale andral o mariben, andre savo
domarďa le Amaleken, a ačhiľa duj džives andro Ciklag.
2 Pro trito džives avľa ko David jekh murš andral le Sauloskro taboris. Leskre gada
sas čhingerde a pro šero les sas o prachos. Sar avľa ko David, peľa pro khoča anglal
leste.
3 A o David lestar phučľa: „Khatar aves?“
„Denašľom andral o izraeliko taboris,“ ov odphenďa le Davidoske.
4 „Phen mange, so pes ačhiľa?“ phučľa lestar o David.
„O murša denašle andral o mariben,“ ov odphenďa. „But lendar pele a mule. Muľa
the o Saul the leskro čhavo o Jonatan.“
5 O David mek phučľa le terne muršestar: „Sar džanes, hoj o Saul the leskro čhavo
o Jonatan mule?“
6 O terno murš leske odphenďa: „Somas pro verchos Gilboa a dikhľom, sar o Saul
pes predemel la kopijaha a o murša pro verdana the pro graja les dochuden.
7 Sar pes o Saul visarďa, dikhľa man a vičinďa man. A me phenďom: ‚Kade som!‘
8 Ov mandar phučľa: ‚Ko sal tu?‘ Odphenďom: ‚Me som Amalekos.‘
9 Paľis mange phenďa: ‚Av kade paš ma a murdar man, bo mek dživav, ale hin man
bare dukha.‘
10 Avke geľom paš leste a murdarďom les, bo džanavas, hoj ola dukha imar na
predživela. Paľis leske iľom tele e koruna pal o šero the o naramkos pal o vasta a
anďom oda tuke, rajeja miro.“
11 Sar o David oda šunďa, takoj pre peste čhingerďa o gada a kerde oda the leskre
murša, save sas leha.
12 Andre bari žaľa rovenas a poscinenas pes dži rači vaš o Saul the vaš leskro
čhavo Jonatan; vaš calo Izrael the vaš o manuša le RAJESKRE, bo sas murdarde andro
mariben.
13 Androda o David phučľa ole terne muršestar: „Khatar sal?“
Ov odphenďa: „Me som jekhe Amalekoskro čhavo, cudzincos, savo bešav andre
tumari phuv.“
14 Avke o David lestar phučľa: „Sar tut opovažinďal te thovel tiro vast a te murdarel
le RAJESKRE pomazimen kraľis?“
15 Paľis o David vičinďa jekhes peskre terne muršendar a prikazinďa leske: „Av
kade a murdar les.“ Avke ov geľa a murdarďa les.
16 Bo o David phenďa: „Tiro rat mi perel pre tiro šero! Bo korkoro tut pridžanľal,
hoj murdarďal oles, kas o RAJ pomazinďa kraľiske upral o Izrael.“

Le Davidoskri žaľakri giľi

17 Avke o David giľaďa žaľakri giľi prekal o Saul the prekal leskro čhavo Jonatan.
18 Vičinďa la „E Giľi pal o lukos“ a prikazinďa le Judaskre manušenge, hoj pes la te
sikaven. Hiňi pisimen andro zvitkos le Jašariskro.
19 „Ó, Izrael, tiro baripen the radišagos
akana pašľon pro brehi!
Ó, sar pele ola zorale murša!
20 Ma vakeren pal oda andro Gat,
aňi ma rozľidžan oda pal o uľici andro Aškalon,

hoj te na radisaľon o čhaja le Filišťincengre;
o čhaja olengre, ko nane obrezimen, hoj te na asan.
21 Tumen, verchale, so san andre Gilboa:
Te na tumen cinďarel e rosa aňi te na del o brišind pre tumende,
aňi o maľi te na den o uľipen,
bo ode sas andre meľarde o šťiti le zorale muršengre
a o šťitos le Sauloskro imar nane buter makhlo le olejoha,
22 ale le rateha the le zorale muršengre žiroha, save mule.
O lukos le Jonatanoskro šoha na našaďa peskro cieľos
a e šabľa le Sauloskri sas furt čaľarďi leskre ňeprijaťeľendar.
23 Ajse šukar the igen vzacna sas o Saul the o Jonatan;
aňi o meriben len našťi rozďelinďa.
On sas richleder sar o orli a zoraleder sar o ľevi.
24 Čhajale le Izraeloskre, roven upral o Saul!
Ov tumen urelas andro purpurova gada
le šukar pochtanestar;
le somnakune vecenca tumenge len šukaľarelas.
25 Ó, sar pele o zorale murša andro mariben!
Pre tire uče thana pašľol o Jonatan mulo!
26 Bari žaľa man hin pal tu,
Jonatan, phraloro miro.
Salas mange igen vzacno
a tiro kamiben ke mande sas igen šukar,
feder sar o kamiben le džuvľengro.
27 Ó, sar pele o zorale murša!
O maribnaskre zbraňe sas zňičimen!“

2

O David ačhel kraľiske upral e Judsko

1 Paľis o David phučľa le RAJESTAR: „Kames, hoj te džav andre varesavo judsko foros?“
„Dža!“ odphenďa leske o RAJ.
„Kaj kames, hoj te džav?“ phučľa pale o David.
„Andro Hebron,“ odphenďa o RAJ.
2 Avke o David ode geľa a leha the leskre duj romňija, e Achinoama andral o Jezreel the e Abigajil andral o Karmel, leskri romňi pal o Nabal.
3 O David iľa peha the peskre muršen lengre famelijenca a bešenas andro Hebron the andro hebroňika fori.
4 Paľis avle o murša andral e Judsko a pomazinde ode le David kraľiske upral o kmeňos le Judaskro.
Sar o David šunďa, hoj o manuša andral o Jabeš-Gilead parunde le Saul,
5 bičhaďa peskre muršen, hoj te džan ko Jabeš-Gilead te phenen le manušenge: „Mi požehňinel tumen o RAJ, bo presikaďan o jileskeriben tumare rajeske le Sauloske oleha, hoj les parunďan.
6 Akana o RAJ mi presikavel tumenge o jileskeriben the e pačiv. Kamav tumenge te visarel pale oda lačhipen, so kerďan.
7 Ale akana aven zorale, ma podden tumen! O Saul tumaro raj muľa, ale o Judaskro kmeňos man pomazinďa peskre kraľiske.“

O Išbošet ačhel kraľiske upral o Izrael

8 Ale o Abner, o čhavo le Neroskro, savo sas o veľiťeľis upral le Sauloskre slugaďa,
iľa le Sauloskre čhas le Išbošet a preľigenďa les prekal o paňi Jordan andro foros
Machanajim.
9 Ode les o Abner ačhaďa kraľiske upral o phuva Gilead, Ašer, Jezreel, Efrajim,
Benjamin the upral calo Izrael.
10 Le Sauloskre čhaske le Išbošetoske sas saranda (40) berš, sar ačhiľa kraľiske
upral o Izrael, a kraľinelas duj berš. Ale o kmeňos Juda pes ľikerelas le Davidostar.
11 O David kraľinelas upral o kmeňos Juda andro Hebron efta berš the šov čhon.

O maribena maškar o Izraeliti the maškar o Judejci

12 Andre jekh džives o Abner, o čhavo le Neroskro, geľa le Išbošetoskre
služobňikenca andral o Machanajim andro Gibeon.
13 Andre oda časos gele pro drom the o Joab, o čhavo la Cerujakro, le Davidoskre
služobňikenca a arakhle pes lenca paš o paňi Gibeon. Jekh partija pes rozthode pre
jekh sera le paňeskri a dujto pre aver.
14 Avke o Abner phenďa le Joaboske: „Mi ušťen varesave terne murša a mi maren
pes jekh avreha anglal amende.“
„Mištes, mi džan,“ phenďa o Joab.
15 Avke pre peste gele dešuduj (12) Benjaminčana vaš o Išbošet a dešuduj murša
vaš o David.
16 Chudle jekh avres le šerestar a demade jekh avreske la šabľaha tel o pašvare
a savore pele tele mule jekhetane. Ole thaneske andro Gibeon dine nav Chelkat-
Hacurim, so hin prethodo: e Maľa le šabľengri.
17 Oda džives chudňa maškar lende zoralo mariben, andre savo o murša le
Davidoskre zviťazinde upral o Abner the upral o Izraeliti.
18 Sas ode o trin čhave la Cerujakre: O Joab, o Abišaj the o Asahel. O Asahel
džanelas te denašel sig sar srnka.
19 Ov denašelas pal o Abner a na visarelas pes aňi pre čači, aňi pre baľogňi sera.
20 Androda o Abner pes obdikhľa a phučľa le Asahelostar: „Sal oda tu, Asahel?“
„He! Me som,“ ov odphenďa.
21 Avke o Abner leske phenďa: „Dža pre čači abo baľogňi sera! Chude varesave
terne muršes a le lestar leskri zbraň.“ Ale o Asahel na kamelas te preačhel te denašel
pal o Abner.
22 O Abner leske pale phenďa: „Preač pal ma te denašel! Kames, hoj tut te
murdarav? Sar paľis šaj dikhava andro jakha tire phraleske le Joaboske?“
23 Ale o Asahel peske na diňa te phenel, avke les o Abner demaďa la kopijakre
palune agoreha andro per. E kopija leske pregeľa avri prekal o dumo. O Asahel peľa
a muľa pre oda than. Pre oda than, kaj o Asahel peľa a muľa, zaačhiľa sako, ko odarik
predžalas.
24 Ale o Joab the o Abišaj džanas dureder pal o Abner. Sar zaračiľa, avle pro brehos
Ama anglo Gijach pro drom paš e pušťa Gibeon.
25 Avke o Benjaminčana pes zgele le Abneroha sar jekh partija a ačhenas upre pre
jekh brehos.
26 O Abner zvičinďa pro Joab: „Dži kana kames, hoj pes te murdaras avri? Tu na
achaľos, hoj oda amenge anela ča baro pharipen? Kana imar pheneha le muršenge,
hoj te preačhen te džal pre peskre phrala?“
27 „Avke sar dživel o Del,“ phenďa leske o Joab, „te na prevakerďalas tu, mire murša
na preačhilehas, ale gelehas pal peskre phrala dži tosara.“
28 Avke o Joab zatrubinďa pro rohos, savore murša zaačhile a preačhile te džal pro
Izraeliti. Avke pes imar preačhile te marel.

29 O Abner peskre muršenca džanas caľi rat prekal e Araba, pregele prekal o paňi
Jordan a džanas dži o dilos andro Machanajim.
30 Sar o Joab preačhiľa te džal pal o Abner, diňa te zvičinel savore muršen a avľa
pre oda, hoj ode na sas dešueňa (19) le Davidoskre muršendar the o Asahel.
31 Ale o murša le Davidoskre murdarde trin šel the šovardeš (360) le Abneroskre
muršendar andral o Benjamin.
32 Avke le Asahel preľigende andro Betlehem a parunde les andre le dadeskro
hrobos. Paľis o Joab peskre muršenca džanas caľi rat a doavle andro Hebron, sar
vidňisaľolas.

3

1 O mariben maškar o murša le Sauloskre the le Davidoskre ľikerelas igen but. O
David furt buter zoraľolas, ale le Sauloskre manuša furt buter slabisaľonas.

Le Davidoskre čhave

2 Andro Hebron uľile le Davidoske kala čhave: Ešebno o Amnon, o čhavo la
Achinoamakro andral o Jezreel;
3 dujto o Kileab, o čhavo la Abigajilakro, savi sas romňi le Nabaloskri andral o
Karmel; trito o Absolon, o čhavo la Maachakro, savi sas čhaj le kraľiskri Talmajoskri
andral o Gešur;
4 štarto o Adonijah, o čhavo la Chagitakro; pandžto o Šefatjah, o čhavo la
Abitalakro;
5 a šovto o Jitream, o čhavo la Eglakro. Kala čhave uľile le Davidoske andro Hebron.

O Abner predžal ko David

6 Andre oda časos, sar sas o maribena maškar o murša le Sauloskre the le
Davidoskre, o Abner ačhiľa angluno le Sauloskre muršendar.
7 Le Saul sas romňi-služobňička e Ricpa, e čhaj le Ajoskri.
Andre jekh džives o Išbošet, o čhavo le Sauloskro, phenďa le Abneroske: „Soske
geľal te pašľol mire dadeskra avra romňaha?“
8 O Abner pre leste igen choľisaľiľa a phučľa: „So me som varesavo rikono andral e
Judsko? Dži adadžives presikavav e pačiv tire dadeske le Sauloske, leskre phralenge
the leskra famelijake. Andro vasta le Davidoske tut na diňom, ale tu mange adadžives
čhives pro jakha oda, hoj kerďom binos kala džuvľaha?
9 O Del man zorales mi marel, te na kerava le Davidoske oda, so leske o RAJ phenďa
andre vera.
10 Bo o RAJ phenďa, hoj le Sauloskra famelijatar odlela o kraľišagos a kerela, hoj le
Davidoskro tronos ačhela pro furt upral o Izrael, upral e Judsko the upral caľi phuv
andral o Dan dži ke Beer-Šeba.“
11 A o Išbošet imar daratar na phenďa le Abneroske aňi lav.
12 Paľis o Abner bičhaďa peskre muršen ko David, hoj leske te phenen: „Kaskri hiňi
kadi phuv? Phand manca zmluva a me tuke pomožinava, hoj o Izraeliti te predžan
pre tiri sera.“
13 „Mištes,“ odphenďa o David. „Phandava tuha zmluva. Ale kamav tutar jekh
veca: Ma sikav tut mange pro jakha, medik mange na aneha la Sauloskra čha la
Mikal.“
14 Paľis o David bičhaďa muršen ko Išbošet, ko čhavo le Sauloskro, hoj leske
te phenen: „De mange pale mira romňa la Mikal, sava chudňom vaš oda, hoj
murdarďom šel Filišťincen.“
15 Avke o Išbošet bičhaďa muršen a ile la het pašal lakro rom pašal o Paltiel, le
Lajišoskro čhavo.
16 O Paltiel laha džalas rovibnaha dži andro foros Bachurim. Ale o Abner leske
phenďa: „Dža pale khere!“ Avke ov geľa.

17 O Abner pes zgeľa le izraelike vodcenca a phenďa lenge: „Tumen imar sigeder
kamľan le David kraľiske.
18 Avke keren oda akana, bo o RAJ le Davidoske phenďa: ‚Prekal miro služobňikos
David zachraňinava mire manušen, le Izrael, andral o vasta le Filišťincengre the
andral o vasta savore lengre ňeprijaťeľengre.‘ “
19 O Abner oda phenďa avke the le Benjaminčanenge. Paľis geľa pal o David andro
Hebron, hoj leske te del te džanel, pre soste pes dovakerde o Izraeliti the savore
Benjaminčana.
20 Sar avľa o Abner peskre biš muršenca ko David andro Hebron, o David kerďa
hoscina prekal leste the prekal leskre murša.
21 Paľis o Abner phenďa le Davidoske: „Džava akana te zvičinel savore Izraeliten
ke tu kraľina, rajeja miro. Phandena tuha zmluva, hoj te aves kraľis upral savorende,
upral kaste tiro jilo kamel.“ Avke o David premukľa le Abner a ov geľa het andro
smirom.

O Joab murdarel le Abner

22 Ipen akor pes visarenas pale andral o mariben o Joab the le Davidoskre
služobňika a ande peha bari korisť, so peske zaile. Ale o Abner imar na sas ko David
andro Hebron, bo les premukľa, hoj te džal andro smirom khere.
23 Sar avľa o Joab peskre slugaďenca, phende leske, hoj o Abner, le Neroskro čhavo,
avľa ko kraľis a ov les mukľa te džal andro smirom.
24 O Joab geľa ko David a phučľa lestar: „So kerďal? Dikh, o Abner avľa ke tu. Soske
les mukľal ča avke te džal het?
25 Se tu prindžares le Abner, le Neroskre čhas! Avľa vašoda, hoj tut te klaminel a
te predikhel o thana, khatar džas avri a khatar aves andre. Kamľa pes te dodžanel
pal savoreste, so keres.“
26 Sar o Joab odgeľa khatar o David, bičhaďa le muršen pal o Abner. On les ande
pale pašal e chaňig Sira, ale o David olestar na džanelas.
27 Sar o Abner avľa pale andro Hebron, o Joab leske phenďa: „Kamav tuha ča
korkoro te vakerel.“ Paľis les ľigenďa paš e brana le foroskri, ode leske predemaďa o
per la šabľaha a ov muľa. O Joab leske kamľa te visarel pale vaš oda, hoj murdarďa
leskre phrales le Asahel.
28 Sar pes o David pal oda došunďa, phenďa: „Man the mire kraľišagos nane binos
vaš o rat le Abneroskro.
29 Leskro rat mi perel pro šero le Joaboske the leskra caľa famelijake! Andre
famelija le Joaboskri mi avel furt ajso manuš, kastar čuľal o hňisos, abo kas hin
malomocenstvo, abo ko phirel pro bakuľi, abo merel andro mariben, abo cerpinel
bokh!“
30 Avke o Joab the leskro phral o Abišaj murdarde le Abner vaš oda, hoj murdarďa
lengre phrales le Asahel andro mariben andro Gibeon.
31 O David phenďa le Joaboske the savore manušenge, save sas leha: „Čhingeren
pre tumende o gada! Uren pre tumende o gada le gonestar a chuden te rovel pal o
Abner.“ Sar les parunenas, o David džalas pal o murša, save ľigenenas leskro ťelos.
32 Le Abner parunde andro Hebron. O David zorales rovelas paš le Abneroskro
hrobos a rovenas leha savore manuša.
33 Paľis o David giľaďa žaľakri giľi:

„Mušinďa o Abner te merel
sar varesavo dilino manuš?
34 Tire vasta na sas zaphandle;
tire pindre na sas andro lanci;
tu peľal sar oda, kas murdarde o živaňa.“

Androda savore manuša pale chudle te rovel.

35 Paľis avle savore ko David a ispidenas pre leste, hoj te chal varesavo chaben,
medik sas džives. Ale o David iľa vera: „O Del man zorales mi marel, te chava maro
abo varesavo chaben sigeder, sar zaračola.“
36 Sar oda šunde savore manuša, sas lenge oda pre dzeka avke sar savoro, so o
David kerelas.
37 Andre oda džives savore manuša the calo Izrael achaľile, hoj o David na kamľa
o meriben le Abneroskro.
38 O David phenďa peskre služobňikenge: „Či na džanen, hoj adadžives muľa o
baro vodcas, o angluno murš andral o Izrael?
39 Kajte som pomazimen kraľis, adadžives som slabo a kala duj čhave la Cerujakre
– o Joab the o Abišaj – hine zoraleder sar me. O RAJ mi visarel pale le nalače
manušeske vaš leskro nalačhipen.“

4

Le Išbošetoskro meriben

1 Sar pes o Išbošet, o čhavo le Sauloskro, došunďa, hoj o Abner andro Hebron muľa,
daralas pes a o Izraeliti na džanenas so te kerel.
2 Le Išbošet sas duj murša, save sas veľiťeľa upral o slugaďa. Jekh lendar pes
vičinelas Baanah a dujto Rechab. Lengro dad sas o Rimon andral o foros Beerot, bo
the o Beerot pes rachinel paš o Benjamin;
3 o manuša, save angloda bešenas andro Beerot, denašle andro Gitajim a dživen
ode dži adadžives sar cudzinci.
4 Le Sauloskre čhas le Jonatan sas čhavo, savo pes vičinelas Mefibošet a sas bango
pro soduj pindre. Sas leske pandž berš, sar avľa andral o foros Jezreel o hiros pal o
Saul the Jonatan, hoj sas murdarde. E služka, savi les bararelas avri, les iľa a denašľa
leha. Sar denašelas, avke siďarelas, hoj lake peľa andral o vasta a ačhiľa kaľikos.
5 Andre jekh džives o Rechab the o Baanah, o čhave le Rimonoskre andral o Beerot,
pes mukle pro drom a avle paš o kher le Išbošetoskro pal o dilos, sar ipen pašľolas
pro hadžos.
6 Gele andro kher avke sar ola, ko hordinen e pšeňica. Predemade le Išbošet andro
per a o Rechab the leskro phral Baanah denašle.
7 Paľis gele andro kher ipen akor, sar o Išbošet pašľolas pre peskro hadžos andre
peskri spalňa, a murdarde les. Odčhinde leske o šero, ile o šero peha a džanas caľi
rat prekal e Jordaňiko dolina.
8 Sar avle andro Hebron, sikade le Išbošetoskro šero le Davidoske a phende: „Kade
hin o šero le Išbošetoskro, savo sas o čhavo le Sauloskro, tire ňeprijaťeľiskro, savo
tut kamľa te murdarel. Adadžives o RAJ visarďa pale le Sauloske the leskra famelijake
vaš miro raj the kraľis.“
9 Ale o David odphenďa le Rechaboske the le Baanoske: „Avke sar dživel o RAJ, savo
man cirdňa avri andral savore pharipena,
10 sar mange jekhvar jekh murš avľa te phenel, hoj o Saul muľa, a gondoľinelas
peske, hoj mange anďa lačho hiros, me les ode andro Ciklag chudňom a murdarďom.
Kavke leske počinďom vaš leskro lačho hiros.
11 Ta akor keci goreder oda ela ole nalače manušenca, save murdarde ole
čačipnaskre muršes, medik sovelas pre peskro hadžos andre peskro kher. Či na
mangava akana leskro rat andral tumare vasta a na zňičinava tumen pal kadi phuv?“
12 Avke o David prikazinďa peskre terne muršenge, hoj len te murdaren. On lenge
odčhinde o vasta the o pindre a figinde len paš o paňi andro Hebron. Le Išbošetoskro
šero ile a parunde andro Hebron, andro hrobos le Abneroskro.

5

O David ačhel kraľiske upral calo Izrael

1 Paľis savore izraelika kmeňi avle ko David andro Hebron a phende: „Dikh, amen
sam tiro ťelos the tiro rat.
2 Imar akor, sar o Saul sas kraľis upral amende, tu ľidžahas le Izraeloskre slugaďen
andro maribena. O RAJ tuke phenďa: ‚Tu ľidžaha miro izraeliko narodos sar pasťjeris
a aveha lengro vodcas.‘ “
3 Avke savore vodci andral o Izrael avle ko kraľis ko David andro Hebron. Ode
lenca o David phandľa zmluva anglo RAJ a pomazinde les kraľiske upral o Izrael.
4 Le Davidoske sas tranda (30) berš, sar ačhiľa kraľiske, a kraľinelas saranda (40)
berš.
5 Kraľinelas efta berš the šov čhon upral e Judsko andro Hebron a upral calo Izrael
the Judsko kraľinelas tranda the trin (33) berš andro Jeruzalem.

O David zalel o Jeruzalem

6 Jekh džives o kraľis o David džalas peskre muršenca andro Jeruzalem pro
Jebuseja, save ode bešenas. Ale o Jebuseja dine te phenel le Davidoske: „Kade tut na
dochudeha. Mek až o kore the o bange tut adarik tradena avri,“ bo peske phenenas,
hoj o David pes ode šoha na dochudela.
7 Ale o David zaiľa o ohradzimen foros Sion; oda akana hin o Foros le Davidoskro.
8 Oda džives o David phenďa: „Ko kamel te zviťazinel upral o Jebuseja, mi džal
prekal e šachta, khatar džal o paňi andro foros, hoj te dochudel ole ‚koren the
bangen‘, save hine mire bare ňeprijaťeľa.“ Vašoda pes vakerel: „O kore the o bange
na džana andro kher le Devleskro.“
9 Sar o David zaiľa oda ohradzimen foros, ačhiľa ode te bešel a diňa leske nav „Foros
le Davidoskro“. Paľis o David ačhaďa o muros la terasatar dži andre.
10 O David sas furt zoraleder a o RAJ, o Del o Nekzoraleder, sas leha.
11 O tirsko kraľis Chiram bičhaďa peskre služobňiken ko David. Jekhetane lenca
bičhaďa o cedroskre kašta, le ťesaren the le muraren, hoj leske te ačhaven palacis.
12 Akor o David sprindžarďa, hoj o RAJ les ačhaďa kraľiske upral o Izrael a hoj
leskro kraľišagos hazdňa upre prekal peskro izraeliko narodos.

Le Davidoskre čhave, save uľile andro Jeruzalem

13 Sar o David geľa te bešel andral o Hebron andro Jeruzalem, iľa peske mek avre
romňijen-služobňičken, savenca les sas muršora the čhajora.
14 Kala hine o nava leskre čhavengre, save leske uľile andro Jeruzalem: O Šamua,
o Šobab, o Natan, o Šalamun,
15 o Jibchar, o Elišuas, o Nefeg, o Jafias,
16 o Elišamas, o Eljadas the o Elifelet.

O viťazstvo upral o Filišťinci

17 Sar pes o Filišťinci dodžanle, hoj le David pomazinde kraľiske upral o Izrael,
džanas savore filišťiňika slugaďa pre leste, hoj les te zalen. Sar pes o David pal oda
došunďa, geľa andre peskri pevnosť.
18 Androda o Filišťinci avle a rozthode pes andre Refajengri dolina.
19 Avke o David phučelas le RAJESTAR: „Šaj džav pro Filišťinci? Deha mange len
andre mire vasta?“
O RAJ leske odphenďa: „Dža pre lende! Dava tuke le Filišťincen andro vasta.“
20 Avke o David geľa andro Baal-Peracim, a sar zviťazinďa upral lende, phenďa: „O
RAJ predemaďa mire ňeprijaťeľen anglal mande, avke sar o paňi predemel o hradzi.“
Vašoda dine ole thaneske nav Baal-Peracim*.

* **5:20** E hebrejiko čhib: o raj, savo predemel

21 O Filišťinci ode mukle peskre devloren a o David the leskre murša len odľigende.
22 Ale o Filišťinci avle pale pre lende a rozthode pes andre dolina le Refajengri.
23 Avke o David phučľa pale le RAJESTAR a ov leske odphenďa: „Ma dža pre lende anglunestar, ale obdža len palunestar. Dža pre lende pašal o balzamika stromi.
24 Sar šuneha o kroki upre pro balzamika stromi, takoj tut muk pro mariben, bo akor džava me anglal tu te domarel le filišťiňike slugaďen.“
25 O David kerďa savoro avke, sar leske prikazinďa o RAJ, a murdarelas le Filišťincen la Gebatar dži paš o Gezer.

6

E archa la zmluvakri andro Jeruzalem

1 O David peske pale kidňa avri 30 000 nekfedere muršen andral o Izrael.
2 Džalas lenca andro judsko foros Baala, hoj odarik te len le Devleskri archa, so pes vičinelas „E archa le Nekzoraledere RAJESKRI, savo bešel upral o cherubi“.
3 Le Devleskri archa thode pro nevo verdan a ľigende la avri andral o kher le Abinadaboskro, savo sas pro brehos. O verdan ľidžanas o čhave le Abinadaboskre o Uza the o Achijo.
4 Sar preľidžanas e archa le Devleskri andral o kher le Abinadaboskro, o Achijo džalas angle archa.
5 O David the savore Izraeliti khelenas a bašavenas caľa zoraha anglo RAJ pro citari, harfi, bubni, čerkutki the pro cimbalmi.
6 Ale sar avle paš o humnos le Nachonoskro, o Uza nacirdňa peskro vast, hoj te zachudel le Devleskri archa, bo o voli la visardehas avri.
7 O RAJ igen choľisaľiľa pro Uza, bo pes opovažinďa te chudel e archa la zmluvakri. Vašoda les murdarďa pro than a ov muľa paš e archa le Devleskri.
8 O David rušľa, hoj o RAJ demaďa le Uza peskra choľaha, vašoda diňa ole thaneske nav Perec-Uza*. Avke pes vičinel dži adadžives.
9 Andre oda džives o David predaranďiľa le RAJESTAR a phenďa: „Sar me ke ma šaj lav e archa le RAJESKRI?“
10 Avke o David na iľa le RAJESKRI archa ke peste andro Jeruzalem, ale diňa la te ľidžal andro kher le Obed-Edomoskro, savo sas andral o Gat.
11 E archa le RAJESKRI ode ačhiľa trin čhon a o RAJ požehňinelas le Obed-Edom the caľa leskra famelija.
12 Le kraľiske le Davidoske phende, hoj angle archa le Devleskri o RAJ požehňinel le Obed-Edom, leskra famelija the savoro, so les hin. Avke o David iľa e archa le Devleskri andral o kher le Obed-Edomoskro a radišagoha la ľigenďa andro Foros le Davidoskro.
13 Sar o murša, save ľidžanas e archa le RAJESKRI, kerde šov kroki, o David obetinďa bikos the thuľa gurumňa.
14 Pro David sas urdo andro efodos le ľanostar a khelelas andral caľi peskri zor anglo RAJ.
15 Ov the savore Izraeliti ľidžanas le RAJESKRI archa andro Jeruzalem, vičinenas bare radišagoha a trubinenas.
16 Sar e archa le Devleskri avelas andro Jeruzalem, le Sauloskri čhaj e Mikal dikhelas avri prekal e oblaka. Sar dikhľa le kraľis le David, sar chučkerel a khelel anglo RAJ, dikhľa les tele andre peskro jilo.
17 Sar ande le RAJESKRI archa, thode la pro pripravimen than maškar o stanos, so imar o David prekal e archa ačhaďa. O David anďa anglo RAJ labarde the smiromoskre obeti.

* **6:8** E hebrejiko čhib: o trestos le Uzoskro

18 Sar imar dokerďa kala obeti, požehňinďa le manušen andro nav le Nekzoraledere
RAJESKRO.
19 Paľis diňa savore Izraeliten, save ode sas, le muršen the le džuvľen, po jekh maro,
ovocno bokeľi le ďatľendar the bokeľi le šuke hroznendar. Paľis pes savore rozgele
andre peskre khera.
20 Sar pes o David visarelas khere te požehňinel peskra famelija, le Sauloskri čhaj
e Mikal geľa avri anglal leste a phenďa: „Savi bari pačiv tuke kerďal adadžives! Tu,
o kraľis le Izraeloskro! Čhiďal tut tele jepaš lango anglo jakha le služkengre tire
služobňikengre sar varesavo manuš, savo pes ňikastar na ladžal!“
21 O David lake odphenďa: „Sas oda anglo RAJ, savo peske na kidňa avri tire dades
aňi caľa leskra famelija, ale man peske ačhaďa kraľiske upral leskre manuša upral o
Izrael. Khelavas anglo RAJ a mek khelava!
22 A kamav man mek buter te pokorinel sar dži akana, a kajte anglal tire jakha na
avava ňič, ale anglal kala služki, pal save vakerehas, man ela pačiv.“
23 Avke e Mikal, le Sauloskri čhaj, sas bi o čhave dži ko meriben.

7

Le Natanoskro proroctvos

1 Sar o kraľis o David geľa te bešel andre peskro palacis a sar o RAJ diňa, hoj leskro
kraľišagos te dživel andro smirom savore ňeprijaťeľenca, save sas pašal leste,
2 phenďa o David le prorokoske le Natanoske: „Dikh, me bešav andro kher, so hino
ačhado le cedrostar, ale e archa le RAJESKRI hiňi ča andro stanos.“
3 O Natan leske odphenďa: „Dža a ker savoro, so kames te kerel, bo o RAJ hino
tuha.“
4 Avke mek odi rat phenďa o RAJ le Natanoske:
5 „Dža a phen mire služobňikoske le Davidoske: ‚Kada phenel o RAJ: Tu mange
kames te ačhavel kher, hoj te bešav andre?
6 Se akorestar, kanastar iľom le Izraeliten avri andral o Egipt, dži adadžives na
bešavas andro kher, ale phiravas than thanestar a bešavas andro stanos.
7 Medik somas le Izraelitenca pro drom, šoha na phučľom le izraelike vodcendar,
saven ačhaďom, hoj te ľidžan miro narodos: „Soske mange na ačhade kher le
cedrostar?“ ‘
8 Akana pheneha mire služobňikoske le Davidoske: ‚Kada phenel o RAJ o
Nekzoraleder: Iľom tut odarik, kaj pašinehas le bakren, a ačhaďom tut vodcaske
upral mire manuša, upral o Izrael.
9 Džavas tuha všadzik, kaj džahas, a murdarďom savore tire ňeprijaťeľen, save
sas anglal tu. Kerava tiro nav igen baro sar o nava le nekbaredere vodcengre pre
phuv.
10 Mire izraelike narodos dava than, kaj les sadzinava a ode bešela. Imar na
izdrala a o nalače manuša les na dukhavena, sar oda kerenas angloda,
11 kanastar ačhaďom le sudcen upral peskro izraeliko narodos. Dava tuke te
odpočovinel savore tire ňeprijaťeľendar.
O RAJ phenel, hoj ov tuke ačhavela kher.
12 Sar avela tiro časos a tu džaha paš tire phure dada, dava tut potomkos, savo
avela tutar, a leskro kraľišagos zathovava zorales.
13 Ov ačhavela Chramos pre pačiv mire naveske a me zathovava leskro kraľišagos
pro furt.
14 Me avava leskro dad a ov ela miro čhavo. Te kerela varesavo binos, marava
les le manušengra pacaha the le manušengre ranenca.

15 Ale miro lačhipen lestar na odlava, sar les odiľom le Saulostar, saves odčhiďom
anglal tu.
16 Tiro potomstvos ela zoralo a tiro kraľišagos the tronos ačhela pro furt anglal
ma.‘ “
17 O Natan vakerelas le Davidoske savoro avke, sar oda šunďa le RAJESTAR andro
viďeňje.

Le Davidoskri modľitba

18 Paľis o kraľis o David geľa, bešľa peske anglo RAJ andro Stanos a modľinelas pes
avke:
„Ko som me, ó, Nekbareder RAJEJA, a ko hin miri famelija, hoj man anďal dži
kade?
19 A mek ke oda, sar te uľahas frima, ó, Nekbareder RAJEJA, vakerehas the pal
oda, so ela paľis tire služobňikoskra famelijaha. Ó, Nekbareder RAJEJA, tu avke furt
keres le manušeha?
20 So mek pre oda šaj phenav? Se tu, ó, Nekbareder RAJEJA, prindžares tire
služobňikos.
21 Angle tiro lav a avke, sar tu kamehas, kerďal kala savore bare veci a diňal oda
te džanel tire služobňikoske.
22 Vašoda sal baro, ó, Nekbareder RAJEJA, bo nane ajso sar tu. Pal savoreste, so
šunďam amare kanenca, nane aver Del, ňiko ča tu.
23 Pre phuv nane aver narodos ajso sar o Izrael, saves tuke cinďal avri, hoj te
aven tire, a oleha tuke kerďal baro nav. Bare the šukar veci kerďal prekal lende, sar
len iľal avri andral o Egipt a tradňal avri anglal lende avre naroden the lengre devlen.
24 Tu kerďal, hoj o Izraeliti te aven tire manuša pro furt, a tu, RAJEJA, ačhiľal
lengro Del.
25 Ale akana, RAJEJA, Devla, mangav tut, ľiker pro furt oda lav, so phenďal mange
the mira famelijake. Doľiker oda, so phenďal.
26 Avke tiro nav ela barardo a o manuša vakerena pal tu furt: ‚O RAJ o
Nekzoraleder hin o Del upral o Izrael!‘ Tu doľikereha miro tronos pro furt.
27 Bo tu korkoro, ó, Nekzoraleder RAJEJA, o Del le Izraeloskro, sikaďal peskre
služobňikoske a phenďal: ‚Ačhavava tiro potomstvos furt pro tronos*.‘ Vašoda
mange me domukľom te anel kadi modľitba anglal tu.
28 Ó, Nekbareder RAJEJA, tu sal o Del. Tire lava hine čačipnaskre a tire
služobňikoske phenďal, hoj kereha leske oda lačhipen.
29 Akana mangav tut, požehňin mira caľa famelija, hoj vareko latar pro furt te
ačhel anglal tu. Bo tu, ó, Nekbareder RAJEJA, oda phenďal a tiro požehnaňje ačhela
pro furt pre miro potomstvos.“

8

Le Davidoskre maribena

1 Paľis o David zviťazinďa upral o Filišťinci, domarďa len a iľa lendar o Meteg-Ama.
2 O David zviťazinďa the upral o Moabčana a merinďa len la špargaha. Prikazinďa
lenge, hoj te pašľon pre phuv. Premerinďa len la špargaha a pro duj mieri la
špargakre merinďa olen, kas diňa te murdarel, a pre jekh miera la špargakri olen,
kas mukľa te dživel. Avke mule duvar ajci sar ola, ko ačhile te dživel. O Moabčana
ačhile sluhi le Davidoske a anenas leske o daňe.
3 Paľis o David zviťazinďa the upral o kraľis Hadad-Ezer, le Rechoboskro čhavo,
andral e Coba, sar džalas te zalel o phuva paš o Eufrat.

* **7:27** E hebrejiko čhib: Ačhavava tuke kher

4 O David zaiľa lestar 1 700 muršen pro graja the 20 000 slugaďen. Mukľa peske
lendar ča 100 grajen le verdanenca a olen, so ačhile, ochrominďa.
5 Sar avle o Aramejčana andral o Damašek te pomožinel le kraľiske Hadad-
Ezeroske, o David zviťazinďa the upral lende a murdarďa lendar 22 000 muršen.
6 Paľis o David diňa te rozačhavel partiji muršen andro aramejiko Damašek. Avke
o Aramejčana ačhile sluhi le Davidoske a the on anenas leske o daňe. O RAJ
pomožinelas le Davidoske všadzik, kaj džalas.
7 O David skidňa le Hadad-Ezeroskre služobňikendar o somnakune šťiti a anďa len
andro Jeruzalem.
8 O kraľis o David skidňa le Hadad-Ezeroskre forendar Betach the Berotaj igen but
brondzos.
9 Sar pes o Toji, o kraľis andral o Chamat, došunďa, hoj o David zviťazinďa upral
caľi armada le Hadad-Ezeroskri,
10 bičhaďa peskre čhas le Joram ko David, hoj les te pozdravinel a te phenel leske:
„Gratuľinav tuke vaš oda, hoj zviťazinďal upral o Hadad-Ezer!“ Anďa le Davidoske
rupune, somnakune the brondzune veci.
11 The ola veci o David pošvecinďa le RAJESKE jekhetane le rupoha the le
somnakaha, so zaiľa savore narodendar, saven thoďa tele:
12 Le Aramejčanendar, Moabčanendar, Amončanendar, Filišťincendar, Amalek-
endar the le Hadad-Ezerostar, savo sas le Rechoboskro čhavo, le kraľistar andral
e Coba.
13 O David peske kerďa baro nav the oleha, hoj sar avľa pale, murdarďa andre Londi
dolina 18 000 Aramejčanen.
14 Všadzik andro Edom rozačhaďa partiji muršen. Avke savore Edomčana ačhile
le Davidoskre sluhi. O RAJ pomožinelas le Davidoske všadzik, kaj ča džalas.

Le Davidoskre uradňika

15 O David kraľinelas upral calo Izrael a savore peskre manušenge kerelas oda, so
sas čačipnaskro the spravodľivo.
16 O Joab, la Cerujakro čhavo, sas veľiťeľis upral e armada a o Jošafat, le
Achiludoskro čhavo, sas upral savore leskre uradňika.
17 O Cadok, le Achituboskro čhavo, the o Achimelech, le Ebjataroskro čhavo, sas
rašaja a o Serajah sas pisaris.
18 O Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas veľiťeľis upral o Kereťana the Pileťana,
save chraňinenas le David. The le Davidoskre čhave sas rašaja.

9

O David the o Mefibošet

1 Andre jekh džives o David phučľa: „Ačhiľa mek vareko le Sauloskra famelijatar?
Kamľomas leske te presikavel anglo Jonatan o lačhipen.“
2 Le Saul sas sluhas, savo pes vičinelas Ciba. Oles privičinde ko David a ov lestar
phučľa: „Tu sal o Ciba?“
Ov odphenďa: „He, tiro služobňikos.“
3 O David phučľa: „Na ačhiľa imar le Sauloskra famelijatar ňiko, hoj leske te
presikavav le Devleskro lačhipen?“
O Ciba leske odphenďa: „Hin ade mek le Jonatanoskro čhavo, savo hino kaľikos
pro pindre.“
4 „Kaj hino?“ phučľa o David.
„Hino andro Lo-Debar, andro kher le Machiroskro, ko čhavo le Amieloskro,“
odphenďa leske o Ciba.
5 Akor o David bičhaďa, hoj les te anen andral o Lo-Debar.

6 Sar avľa ko David o Mefibošet, o čhavo le Jonatanoskro, savo sas čhavo le
Sauloskro, banďiľa anglal leste le mujeha.
O David zvičinďa: „Mefibošet!“
„Kade hino tiro služobňikos,“ odphenďa leske.
7 „Ma dara tut!“ phenďa leske o David. „Kamav tuke te presikavel o lačhipen angle
tiro dad Jonatan. Dava tuke pale o maľi le Sauloskre, tire papuskre, a tu chaha furt
manca jekhetane paš miro skamind.“
8 O Mefibošet banďiľa angle leste a phenďa: „So hino tiro služobňikos, hoj tut
visares ke kajso mulo rikono, sar som me?“
9 Paľis o David vičinďa le Sauloskre sluhas le Ciba a phenďa leske: „Savoro, so sas le
Sauloskro the leskra famelijakro, dav le Mefibošetoske, bo hino tire rajeskro vnukos.
10 Tu, tire čhave the tire sluhi leske kerena buči pre maľa a skidena leske upre o
uľipen, hoj te avel le Sauloskra famelija, so te chal. Ale o Mefibošet chala jekhetane
manca pašal miro skamind pro furt, bo leskro papus sas o Saul.“ Le Ciba sas
dešupandž (15) čhave the biš (20) sluhi.
11 O Ciba phenďa le kraľiske: „Kraľina miro the raja miro, tiro služobňikos kerela
savoro avke, sar pheneha.“ Avke o Mefibošet chalas le Davidoha jekhetane pašal o
skamind, avke sar te uľahas jekh le kraľiskre čhavendar.
12 Le Mefibošet sas terno čhavoro, savo pes vičinelas Michas. Le Cibaskri caľi
famelija ačhile služobňika le Mefibošetoske.
13 O Mefibošet bešelas andro Jeruzalem, bo chalas furt jekhetane le Davidoha pašal
o skamind. A ov sas kaľikos pro soduj pindre.

10

O Amončana keren le Izraelitenge ladž

1 Sar muľa o amoňiko kraľis o Nachaš, leskro čhavo Chanun ačhiľa pal leste
kraľiske.
2 O David peske phenďa: „Presikavava le Nachašiskre čhaske le Chanunoske o
jileskeriben, sar kerďa leskro dad mange.“ Avke bičhaďa peskre služobňiken, hoj
leske te den te džanel, hoj le Davidoske hin pharo pal leskro dad.
Sar avle o služobňika andre le Amončanengri phuv,
3 o amoňika vodci phende peskre rajeske le Chanunoske: „Gondoľines tuke, hoj o
David kamel te del pačiv tire dades oleha, hoj bičhavel peskre služobňiken ke tu? Na,
bičhavel len sigeder vašoda, hoj te predikhen kada foros a paľis les te zňičinen?“
4 Androda o Chanun chudňa le Davidoskre služobňiken, hoľinďa lenge jepaš brada,
strihinďa lenge jepaš gada le perestar dži tele a avke len mukľa te džal.
5 Sar oda phende le Davidoske, bičhaďa o David anglal lende avre muršen, bo ola
murša sas igen pre ladž, hoj lenge te phenen: „O kraľis tumenge phenel, hoj te ačhen
andro Jericho, medik tumenge na barola o bradi. Paľis šaj aven pale.“

O mariben le Amončanenca

6 Sar o Amončana sprindžarde, hoj le David rozchoľarde, dine te vičinen le
Aramejčanen andral o Bet-Rechob the andral e Coba 20 000 slugaďen, le kraľis andral
e Maacha le 1 000 muršenca the 12 000 muršen andral o Tob.
7 Sar pes o David pal oda došunďa, bičhaďa andro mariben le Joab the savore zorale
slugaďen.
8 O Amončana pes rozačhade pro mariben paš e foroskri brana. O Aramejčana
andral e Coba the Rechob a o murša andral o Tob the andral e Maacha sas rozačhade
pre maľa.
9 Sar o Joab dikhľa, hoj avle pre leste anglunestar the palunestar, kidňa peske avri
nekfeder muršen andral calo Izrael a rozačhaďa len pro Aramejčana.

10 Olen, save ačhile, diňa peskre phraleske le Abišajoske, hoj lenca te džal pro
mariben pro Amončana.
11 Phenďa leske: „Te dikheha, hoj o Aramejčana man domaren, aveha mange
te pomožinel, a te me dikhava, hoj o Amončana domaren tut, džava me tuke te
pomožinel.
12 Av zoralo a av maras pes zorales vaš amare manuša the vaš o fori le Devleskre!
Mi kerel o RAJ oda, so hin lačho anglal leskre jakha.“
13 Avke o Joab peskre muršenca džalas andro mariben pro Aramejčana, ale on
lestar denašle.
14 Sar dikhle o Amončana, hoj o Aramejčana denašen le Joabostar, the on chudle
te denašel anglal o Abišaj a gele pale andro foros. Paľis o Joab avľa pale andral o
mariben a geľa andro Jeruzalem.

O Izrael zviťazinel upral o Aramejčana

15 Sar o Aramejčana dikhle, hoj len o Izraeliti domarde, pale pes zgele.
16 Akor o Hadad-Ezer bičhaďa muršen, hoj te anen le Aramejčanen, save bešenas
pre oki sera le paňeskri Eufrat. On avle andro Chelam a o Šobach, o veľiťeľis upral
e armada le Hadad-Ezeroskri, len ľidžalas.
17 Sar oda phende le Davidoske, diňa te zvičinel savore Izraeliten. Pregeľa prekal
o Jordan a avľa andro Chelam. O Aramejčana pes rozačhade pro mariben a džanas
pro David.
18 Ale o Aramejčana denašle le Izraelitendar. A o David the leskre murša murdarde
700 muršen pro verdana the 40 000 muršen pro graja. The le Šobach, le veľiťeľis upral
e armada, dukhade a ov muľa pre oda than.
19 Sar savore kraľa, save služinenas le Hadad-Ezeroske, dikhle, hoj o Izrael
zviťazinďa upral lende, phandle lenca zmluva a služinenas lenge. O Aramejčana
pes imar daranas buter te pomožinel le Amončanenge.

11

Le Davidoskro binos

1 Avke pro dujto berš jarone, andro časos, sar o kraľa džanas andro mariben,
o David bičhaďa le Joab peskre muršenca the savore slugaďen andral o Izrael.
Zviťazinde upral o Amončana a paľis pes rozačhade pašal o foros Raba. Ale o David
ačhiľa andro Jeruzalem.
2 Jekhvar rači o David ušťiľa pal o hadžos a prephirelas pes pal e palaciskri strecha.
Dikhľa jekha džuvľa, sar landolas. Oj sas igen šukar.
3 Avke o David bičhaďa le sluhas, hoj pes te dodžanel, ko hiňi. O sluhas leske
odphenďa: „Oj hiňi e Batšeba, le Eliamoskri čhaj. Lakro rom hino o Chetitos Urijaš.“
4 Akor o David bičhaďa le sluhen, hoj la ke leste te anen. Oj pes ipen obžužarďa
olestar, so le džuvľen hin sako čhon. Sar avľa ke leste, ov laha pašľiľa. Paľis oj geľa
pale khere.
5 Ale e Batšeba ačhiľa khabňi a diňa oda te phenel le Davidoske.
6 Paľis o David diňa te phenel le Joaboske, hoj te bičhavel ke leste le Urijaš. Avke o
Joab les bičhaďa.
7 Sar ke leste avľa o Urijaš, o David lestar phučľa: „Sar hin le Joaboske the le
slugaďenge? Sar džal dureder o mariben?“
8 Avke leske phenďa: „Dža khere a odpočovin tuke.“ Paľis, sar o Urijaš odgeľa, o
David bičhaďa daros andre leskro kher.
9 Ale o Urijaš na geľa khere, ale pašľiľa peske jekhetane savore služobňikenca paš
o vchodos andro palacis.

10 Sar le Davidoske phende, hoj o Urijaš na geľa khere, o David leske phenďa: „Se avľal pal o baro drom, soske na džas khere?“
11 O Urijaš leske odphenďa: „E archa, o murša andral o Izrael the andral e Judsko bešen andro stani a miro veľiťeľis o Joab peskre muršenca taborinen pre maľa. Sar me šaj džav khere te chal, te pijel a te pašľol mira romňaha? Avke sar džives tu, me oda na kerava.“
12 Akor leske o David phenďa: „Ač kade mek adadžives a tajsa tut premukava.“ Avke o Urijaš ačhiľa andro Jeruzalem oda džives a the mek aver.
13 Paľis o David les vičinďa ke peste, chalas the pijelas leha, medik les na mačarďa. Ale rači o Urijaš geľa te sovel jekhetane le Davidoskre služobňikenca, khere na geľa.

Le Urijašiskro meriben

14 Avke tosara o David pisinďa ľil le Joaboske a bičhaďa le Urijaš, hoj leske les te ľidžal.
15 Andro ľil pisinďa: „Thoven le Urijaš anglal, kaj hin o mariben nekzoraleder. Tumen paľis džan lestar het, hoj les te murdaren.“
16 Sar o Joab džalas pro foros pro mariben, thoďa le Urijaš pre ajso than, pal savo džanelas, hoj hin ode zorale murša.
17 Sar o murša andral o foros gele avri pro mariben pro Joab, ačhiľa pes, hoj murdarde varesave le Davidoskre muršen a murdarde the le Urijaš.
18 Paľis o Joab bičhaďa jekhe poslos ko David, hoj leske te phenel pal o mariben.
19 Phenďa leske: „Sar pheneha le kraľiske savoro pal o mariben,
20 ov šaj choľisaľol a šaj tutar phučel: ‚Soske geľan avke pašes paš o foros? Na džanenas, hoj pal o muri pes ľivinkerel?
21 Či na džanes, ko murdarďa le Jerubaaloskre čhas le Abimelech? Na sas oda e džuvľi, savi pre leste čhiďa pal o muri o mlinoskro bar, a avke muľa andro Tebec? Soske geľan avke pašes paš o muri?‘ Akor leske pheneha: ‚The tiro služobňikos o Urijaš muľa.‘ “
22 Avke o poslos odgeľa. Sar doavľa ko David, phenďa leske savoro, so o Joab vakerelas.
23 Phenďa: „Ola murša sas zoraleder sar amen a avle avri andral o foros pro mariben, ale amen len zatradľam dži paš o vchodos le foroskra branakro.
24 Avke o lukostrelci ľivinkerenas pal o muri pre tire služobňika a varesaven murdarde. Muľa the tiro služobňikos o Urijaš.“
25 O David le sluhaske phenďa: „Le Joaboske phen, hoj pes te na trapinel, bo šoha našťi džanes, ko šaj merel andro mariben. A mek phen leske, hoj te zoraľarel o mariben pre oda foros a te zňičinel les! Avke les zoraľar kale lavenca.“
26 Sar pes dodžanľa e Batšeba, hoj lakro rom o Urijaš muľa, chudňa pal leste te rovel.
27 Sar pregeľa o smutkos pal lakro rom, akor o David bičhaďa vaš e Batšeba a iľa la andre peskro kher. Ačhiľa leskri romňi a uľiľa lake muršoro. Ale oda, so o David kerďa, na sas le RAJESKE pre dzeka.

12

O Natan dovakerel le Davidoske

1 O RAJ bičhaďa le Natan ko David. Ov avľa ke leste a phenďa: „Andre jekh foros sas duj murša. Jekh sas barvalo a dujto čororo.
2 Le barvales sas igen but bakre the gurumňa,
3 ale le čorores sas ča jekh ovečka, sava peske cinďa. Ov la ľikerelas a oj barolas jekhetane leha the leskre čhavenca. Chalas leha jekhetane ole chabenestar, so the ov, pijelas andral leskro poharis a sovelas andre leskri angaľi. Sas leske sar čhaj.

4 Jekhvar avľa ko barvalo murš vareko pal o drom. Ale ov na kamľa te lel peskre
bakrendar abo gurumňendar, hoj te kerel te chal ole muršeske, so ke leste avľa. Avke
iľa e ovečka ole čore manušestar a kerďa te chal ole muršeske, so ke leste avľa.“
5 O David igen choľisaľiľa pre oda barvalo murš a phenďa le Natanoske: „Avke sar
dživel o RAJ, oda murš, savo ada kerďa, mušinel te merel.
6 Vaš odi ovečka mušinela akana te visarel pale štarval ajci, bo kerďa kadi veca a
na sas leske pharo pal oda čoro manuš.“
7 Akor o Natan le Davidoske phenďa: „Tu sal oda murš! Kada phenel o RAJ, o Del
le Izraeloskro: ‚Me tut pomazinďom kraľiske upral o Izrael a cirdňom tut avri andral
o vasta le Sauloskre.
8 Diňom tuke leskro kraľišagos the leskre romňijen andre tire vasta. Ačhaďom tut
kraľiske upral o Izrael the upral e Judsko. A te tuke oda na sas dos, diňomas tut mek
duvar ajci.
9 Soske dikhľal le RAJESKRO lav tele a kerďal oda, so leske nane pre dzeka? Le
Urijaš diňal te murdarel la šabľaha a iľal tuke leskra romňa. Vašoda, hoj les diňal te
murdarel le Amončanenge,
10 akanastar pes imar šoha e šabľa na visarela tira famelijatar, bo dikhľal man tele
a iľal tuke le Urijašiskra romňa.‘
11 Kada phenel o RAJ: ‚Domukava pre tu pohroma, savi avela andral tiro kher. Angle
tire jakha tuke odlava tire romňijen a dava len le manušeske andral tiri famelija. Ov
lenca pašľola avke, hoj savore oda dikhena.
12 Tu oda kerďal počoral, ale me oda kerava dživese anglo calo Izrael.‘ “

O David kerel pokaňje

13 Akor phenďa o David le Natanoske: „Kerďom binos anglo RAJ.“ Ov leske
odphenďa: „O Raj tuke odmukľa tiro binos a na mereha.
14 Ale oleha, so kerďal, dikhľal tele le RAJES, a vašoda o čhavoro, so tuke uľola,
mušinel te merel.“
15 Sar o Natan geľa khere, o Raj dukhaďa le nasvaľibnaha le Davidoskre čhavores,
savo uľiľa la Batšebake.
16 O David mangelas le Devles vaš o čhavoro, igen pes poscinelas a caľi rat pašľolas
pre phuv.
17 Leskre phureder služobňika gele paš leste a kamenas les te hazdel pal e phuv,
hoj te chal lenca, ale ov na kamelas te ušťel aňi te chal.
18 Pro eftato džives o čhavoro muľa, ale le Davidoskre služobňika pes daranas leske
oda te phenel. Phende peske: „Medik o čhavoro dživelas, privakerahas pes ke leste,
ale na šunelas amen. Sar šaj akana leske phenas, hoj o čhavoro muľa? Šaj peske
kerel vareso.“
19 Ale o David dikhľa, hoj leskre služobňika vareso počoral vakeren maškar peste,
a avľa pre oda, hoj o čhavoro muľa. Phučľa lendar: „Muľa o čhavoro?“
„Muľa,“ odphende leske.
20 O David ušťiľa pal e phuv, geľa te landol, makhľa pes la mascaha a urďa aver
gada. Paľis geľa andro stanos le RAJESKRO a banďolas anglo RAJ. Sar odarik geľa
khere, mangľa peske te chal. Dine les a ov chalas.
21 O služobňika lestar phučle: „Oda so hin oda, so kerďal? Medik o čhavoro
dživelas, poscinehas tut a rovehas. Ale sar o čhavoro muľa, ušťiľal a geľal te chal.“
22 Ov odphenďa: „Medik o čhavoro dživelas, poscinavas man a rovavas, bo mange
gondoľinavas: ‚Ko džanel, či o RAJ na ela ke ma jileskro a na mukela le čhavores te
dživel.
23 Ale akana, sar muľa, soske man mek poscinava? Či šaj le čhavores me mek anav
pale? Me džava pal leste, ale ov ke ma pale imar na avela.‘ “

24 Paľis o David poťešinelas peskra romňa la Batšeba lavenca, geľa ke late a pašľiľa
laha. Sar lake uľiľa muršoro, dine leske nav Šalamun. O RAJ peske les zakamľa,
25 a vašoda prekal o prorokos Natan phenďa le Davidoske, hoj leske te den nav
Jedidjah*.

O viťazstvo upral e Raba

26 O Joab geľa pro mariben pre amoňiko Raba a zaiľa le kraľiskro foros.
27 O Joab bičhaďa muršen, hoj te phenen le Davidoske: „Maravas man lenca a
zaiľom lenge o teluno foros paš o paňi.
28 Akana zvičin ole muršen, save ačhile, rozačhaven tumen pašal oda foros a zale
les, hoj upral oda foros te na zviťazinav me korkoro a te na dav ole foroske miro nav.“
29 Avke o David iľa savore muršen, geľa andre Raba, ode pes marelas lenca a
zviťazinďa upral lende.
30 Paľis iľa e koruna le Milkomoske, lengre devleske, pal o šero, a thode la le
Davidoske pro šero. E koruna sas phari buter sar tranda (30) kili a sas andre igen
vzacno bar. Ov odarik iľa igen bari korisť.
31 Odľigenďa le manušen, save ode bešenas, a diňa lenge o pili, o krompača the o
tovera, hoj te keren buči paš o cehli. Avke kerde the savore amoňike forenca. Paľis
o David the savore manuša gele pale andro Jeruzalem.

13

O Amnon the e Tamar

1 Paloda pes ačhiľa kada: Le Davidoskre čhas le Absolon sas igen šukar pheň, savi
pes vičinelas Tamar. Le Davidoskro čhavo Amnon pes andre late zakamľa.
2 O Amnon pes trapinelas vaš late avke, hoj nasvaľila olestar, bo oj sas mek pačivaľi
a ov peske gondoľinelas, hoj šoha na ela leskri.
3 Ale sas les prijaťeľis o Jonadab. Ov sas le Šimeoskro čhavo, savo sas phral le
Davidoske, a sas igen goďaver murš.
4 Phučľa le Amnonostar: „Sar oda, hoj tu, o čhavo le kraľiskro, sal sako tosara ajso
smutno? Na pheneha mange?“
O Amnon leske phenďa: „Kamav la Tamar, le Absolonoskra pheňa.“
5 O Jonadab leske phenďa: „Pašľuv tuke pro hadžos a ker tut, hoj sal nasvalo. Sar
avela tut te dikhel tiro dad, phen leske: ‚Mangav tut, domuk, hoj miri pheň e Tamar
man te del te chal. Mi pripravinel anglal mande o chaben, bo kamav andral lakre
vasta te chal.‘ “
6 Avke o Amnon pašľiľa pro hadžos a kerelas pestar, hoj hino nasvalo.
Sar avľa o David les te dikhel, phenďa leske: „Domuk mira pheňake, hoj te avel a
te pekel anglal ma duj bokeľa. Kamav andral lakre vasta te chal.“
7 Paľis o David phenďa la Tamarake: „Dža andro kher ke tiro phral ko Amnon a
pripravin leske o chaben.“
8 Sar e Tamar avľa ko Amnon andro kher, ov pašľolas pro hadžos. Avke iľa o
chumer, ušanďa les anglal leste, kerďa bokeľa a pekľa len.
9 Paľis iľa e tepša le bokeľenca a thoďa anglal leste, ale ov na kamelas te chal.
Avke o Amnon phenďa: „Bičhaven savore manušen adarik het.“ Avke savore lestar
gele het.
10 Paloda phenďa la Tamarake: „An mange o bokeľa andre spalňa. Chava andral
tire vasta.“ E Tamar iľa o bokeľa, so pekľa, a ľigenďa len le Amnonoske andro hadžos.
11 Ale sar leske delas o bokeľa, cirdňa la ke peste a phenďa: „Av, pašľuv tuke manca,
pheňe miri!“

* **12:25** O milačkus le RAJESKRO

12 „Na, phrala miro!“ phenďa leske e Tamar. „Av goďaver a ma ker oda mange! Bo
kada pes andro Izrael na kerel!
13 Kaj man thovava andre ajsi ladž? A tut lena andro Izrael lubariske! Ale mangav
tut, vaker le kraľiha a ov tuke man dela!“
14 Ale ov la na šunďa. Chudňa la a našilu laha pašľiľa, bo ov sas zoraleder.
15 Paloda le Amnonoske e Tamar igen džungľiľa a chudňa ke late te šunel e ňenavisť
a odi ňenavisť ke late sas bareder sar angloda o kamiben. O Amnon lake phenďa:
„Ušťi upre a dža adarik avri!“
16 „Na!“ phenďa leske. „Kada, hoj man trades het, hin mek goreder sar oda, so
manca kerďal!“
Ale ov la na kamelas te šunel.
17 Vičinďa peskre sluhas, savo pašal leste kerelas, a phenďa leske: „Čhiv kala džuvľa
avri a phand pal late o vudar!“
18 Avke la o sluhas čhiďa avri a phandľa pal late o vudar. Pre Tamar sas šukar
upruno plašťos, so hordinenas le kraľiskre čhaja, sar sas slobodna.
19 E Tamar peske čhiďa pro šero o prachos, čhingerďa pre peste o upruno plašťos,
so sas pre late, thoďa peske o vast pro šero a džalas het bare rovibnaha.
20 Paľis lakro phral o Absolon latar phučľa: „Na sas tuha tiro phral o Amnon?
Akana, pheňe miri, imar ma vaker pal oda. Se hino tiro phral, ma domuk tuke oda,
so pes ačhiľa, andre tiro jilo.“ Avke e Tamar dživelas andro kher le Absolonoskro
omukľi the smutno.
21 Sar pes pal oda došunďa o David, igen choľisaľiľa.
22 O Absolon imar buter na vakerelas le Amnonoha. Našťi les avri ačhelas, bo
našilu pašľiľa leskra pheňaha la Tamaraha.

O Absolon visarel pale le Amnonoske

23 Duje beršenca paloda pes ko Absolon strihinenas o bakre andro Baal-Chacor paš
o Efrajim a o Absolon ode vičinďa savore čhaven le kraľiskre.
24 O Absolon geľa ko David a phenďa: „Šaj aves tu the tire služobňika ke mande,
bo ipen strihinen mire bakren.“
25 O David leske odphenďa: „Na, čhavo miro, na mušinas te džal savore, hoj pes te
na starines pal amende.“ Kajte o Absolon pre leste ispidelas, ov na kamelas te džal
leha, ale požehňinďa les.
26 Paľis o Absolon phenďa: „Te na, akor mi avel amenca miro phral o Amnon.“
„Soske kames, hoj ov tuha te džal?“ phučľa o David.
27 Ale o Absolon avke pre leste ispidelas, hoj mukľa le Amnon the savore kraľiskre
čhaven.
[Paľis ov lenge pripravinďa hoscina ajsi sar le kraľiske.]
28 O Absolon phenďa peskre sluhenge: „Den pozoris! Sar le Amnon ela lačhi dzeka
la moľatar, akor tumenge prikazinava a tumen les murdarena. Ma daran tumen, bo
oda me tumenge prikazinďom! Aven šmela a zorale!“
29 Paľis o sluhi kerde avke, sar lenge phenďa, a murdarde les. Akor savore le
Davidoskre čhave ušťile, bešle pre peskre somara a denašle.
30 On sas mek pro drom, sar le Davidoske vareko phenďa: „O Absolon murdarďa
savore tire čhaven – ňiko lendar na ačhiľa te dživel.“
31 O David ušťiľa, čhingerďa pre peste o gada a pašľiľa pre phuv. Savore leskre
služobňika ačhenas pašal leste le čhingerde gadenca.
32 Sas paš leste o Jonadab, le Davidoskre phraleskro čhavo, saveske sas dad o
Šimeah. O Jonadab phenďa: „Te na gondoľinel peske miro raj, hoj o Absolon
murdarďa savore tire čhaven. Muľa ča o Amnon. Bo dičholas pro Absolon, hoj
kamel le Amnon te murdarel akorestar, sar našilu pašľiľa la Tamaraha.

33 Rajeja miro the kraľina, ma trapin tut pal oda, so tuke phende, hoj savore tire čhave mule. Muľa ča o Amnon.“
34 Ale o Absolon denašľa.
O sluhas, savo stražinelas, jekhvareste zbačinďa a dikhľa pro drom pašal o Horonajim but manušen pre sera le verchoskri a phenďa le kraľiske: „Dikhľom le manušen pro drom pašal o Horonajim pre sera le verchoskri.“
35 O Jonadab phenďa le Davidoske: „Dikh, oda aven tire čhave. Ačhiľa pes avke, sar tuke phenďom.“
36 Soča dovakerďa, avle le Davidoskre čhave a chudle igen te rovel. Avke the o David savore peskre služobňikenca igen rovenas.
37-38 Sar o Absolon denašelas, dochudňa pes andro Gešur. Geľa ko čhavo le Amichudoskro ko Talmaj, savo sas kraľis andro Gešur, a bešelas ode trin berš. O David calo časos sas smutno pal peskro čhavo Amnon.
39 A o David igen kamelas te džal ko Absolon, bo imar les pregeľa o pharipen pal oda, hoj o Amnon muľa.

14

E džuvľi andral e Tekoa prevakerel le David

1 Sar la Cerujakro čhavo o Joab dikhľa, hoj o kraľis o David hino smutno pal o Absolon,
2 bičhaďa varekas andre Tekoa, hoj te anen odarik goďaver džuvľa. Sar la ande, phenďa lake o Joab: „Ker avke: Uri pre tu ola gada, so hin pro smutkos, a makh tut le olejoha, ale av sar džuvľi, savi imar but časos ľikerel o smutkos pal o mulo.
3 Paľis džaha ko David, hoj leha te vakeres.“ A diňa la goďi, so leha te vakerel.
4 Akor odi džuvľi andral e Tekoa geľa ko kraľis, banďolas anglal leste le mujeha dži pre phuv a phenďa: „Pomožin mange, kraľina!“
5 „So tute?“ phučľa latar o kraľis.
„Me som vdova,“ odphenďa. „Miro rom muľa.
6 Sar mire duj čhave sas pre maľa, vesekedinde pes maškar peste a na sas ode ňiko, hoj len pestar te odlel. Jekh lendar demaďa dujtones avke, hoj les murdarďa.
7 Akana džal pre ma caľi famelija a phenen: ‚De amenge oles, ko murdarďa peskre phrales, hoj les te murdaras vaš o dživipen le phraleskro.‘ Te on oda kerena, me ačhava bi o čhavo a lena miri naďej, so mek mange ačhiľa, bo pal miro rom na ačhiľahas pre kadi phuv o nav aňi o potomstvos.“
8 „Dža khere,“ phenďa lake o David. „Me lava ada andre mire vasta.“
9 Ale e džuvľi le Davidoske phenďa: „Raja miro the kraľina! Odi vina mi perel pre mande the pre miri famelija a tu the tiro tronos te aves bi e vina.“
10 Avke o kraľis lake phenďa: „Te vareko phenela vareso pre tu, an les ke mande a kerava oda, hoj šoha pre tu imar na vakerela ňič nalačho.“
11 A oj leske phenďa: „Mangav tut, le mange vera anglo RAJ, tiro Del, hoj oda dženo, ko pes mušinel te pomsťinel mire čhaske vaš o dživipen le phraleskro, les te na murdarel, bo oleha kerďahas mek goreder binos.“
„Avke sar dživel o RAJ,“ phenďa lake o David, „tire čhaske aňi o bal na perela pal o šero.“
12 E džuvľi mek phenďa: „Domuk tira služobňičkake, hoj te phenel mek vareso peskre rajeske the kraľiske.“
„Vaker!“ phenďa o David.
13 Oj leske phenďa: „Soske gondoľinehas the tu kajso nalačhipen pro manuša le Devleskre? Tu korkoro tut odsudzinďal andre oda, so phenďal, bo na domukľal te anel khere tire čhas, saves tradňal het.

14 Bo jekhvar mušinas savore te merel, sam sar o paňi, so hino avričhordo pre phuv
a so imar pes na del te skidel upre. Ale o Del na kamel te lel ňikaske o dživipen, ale
kerel savoro, hoj te anel pale oles, ko hino lestar dur.
15 Vašoda oda avľom te phenel mire rajeske the kraľiske, bo o manuša man oleha
darade a phenďom mange: ‚Džava te vakerel le kraľiha a ko džanel, či man na šunela
avri.
16 Šaj man šunel avri a zachraňinel ole manušendar, save man the mire čhas
kamen te čhivel avri andral e phuv, so amenge diňa o Del.‘
17 O lav mire rajeskro the kraľiskro mange anel o smirom, bo miro raj the kraľis
hino sar le Devleskro aňjelos, savo rozprindžarel o lačho le nalačhestar. O RAJ, tiro
Del, mi el tuha.“
18 Akor o David lake phenďa: „Vareso tutar phučava a odphen mange o čačipen!“
„Ča vaker, rajeja miro the kraľina,“ odphenďa e džuvľi.
19 „Na sas oda o Joab, savo tut bičhaďa ke ma?“ phučľa latar o David.
E džuvľi odphenďa: „Avke sar tu džives, rajeja miro the kraľina, našťi garuvav ada
angle tu, hoj tuke te na odphenav. Sas oda tiro služobňikos o Joab, savo mange oda
phenďa a diňa man goďi, so tuke te phenav.
20 Ov oda kerďa vašoda, hoj te čerinel kadi situacija. Ale tu, rajeja miro, sal goďaver
sar le Devleskro aňjelos a džanes pal savoreste, so pes kerel andre kadi phuv.“

O Joab anel pale le Absolon

21 Paľis o David phenďa le Joaboske: „Mištes, me kerava oda, so kames. Dža a an
pale le Absolon.“
22 Akor o Joab peľa anglo David a banďolas le mujeha dži pre phuv a paľikerelas
leske. Phenďa: „Adadžives sprindžarďom, hoj arakhľom milosť andre tire jakha,
rajeja miro the kraľina, bo kerďal oda, so kamľom.“
23 Paľis o Joab geľa andro Gešur a anďa le Absolon pale andro Jeruzalem.
24 O kraľis phenďa le Joaboske: „Mi džal andre peskro kher, no pro jakha pes mange
te na sikavel.“ Avke o Absolon geľa andre peskro kher, ale le kraľis na dikhľa.

O Absolon pale dikhel le kraľis

25 Andre calo Izrael le Absolon lašarenas, bo na sas ňiko ajso šukar sar ov. Le
šerestar dži o pindre pre leste na sas chiba.
26 Leskre bala sas igen bare a strihinelas len jekhvar andro berš, sar sas igen phare.
Sar len važinelas, sas len vaj duj kili.
27 Le Absolon sas trin muršora the jekh čhajori a lakro nav sas Tamar. Oj sas igen
šukar džuvľi.
28 O Absolon bešelas andro Jeruzalem imar duj berš, ale le David mek na dikhľa.
29 Paľis diňa te vičinel le Joab, hoj te avel ke leste, bo kamľa les te bičhavel ko David,
ale o Joab na kamelas te džal ke leste. O Absolon bičhaďa pal leste dujtovar, ale aňi
akor na geľa.
30 Paľis o Absolon phenďa peskre sluhenge: „Dikhen, le Joaboskri maľa hiňi pašes
paš miri a hin les ode jačmeňis. Džan a podlabaren la!“ Avke o sluhi gele a podlabarde
odi maľa.
31 Paľis o Joab avľa andro kher le Absolonoskro a phenďa leske: „Soske mange tire
sluhi podlabarde e maľa?“
32 O Absolon leske odphenďa: „Dikh! Bičhaďom pal tu, hoj te aves ke mande, bo
kamľom tut te bičhavel ko kraľis, hoj leske te phenes: ‚Soske avľom andral o Gešur?
Se feder mange uľahas, te ačhiľomas ode.‘ Ale akana kamav te džal anglo David a te
vareso kerďom nalačho, mi murdarel man.“

33 Paľis o Joab geľa ko David a phenďa leske savoro. Avke o David vičinďa ke peste
le Absolon a o Absolon avľa ko David. Sar avľa, banďiľa anglal o kraľis le mujeha dži
pre phuv a o kraľis čumidľa le Absolon.

15

O Absolon pes vzburinel pro kraľis

1 Paľis peske o Absolon stradľa verdan, grajen the penda (50) muršen, save
denašenas anglal leste.
2 O Absolon sig tosara ačhelas pro drom paš e brana, sar pes džal andro foros. Ode
lelas pre sera dojekhe muršes, ko avelas varesava vecaha ko kraľis, hoj les te šunel
avri, a phučelas lestar: „Khatar sal?“ Sar leske oda murš phenelas: „Me som andral
jekh izraeliko kmeňos,“
3 o Absolon leske phenelas: „Dikh, tu vakeres mištes a čačipen, ale nane ňiko paš
o kraľis, hoj tut te šunel avri.
4 Ale te man ačhadehas sudcaske andre kadi phuv, dojekheske pomožinďomas ola
vecaha, savaha avľahas ke ma pro sudos, hoj te dochudel peskro čačipen.“
5 Sar vareko avelas ko Absolon a kamelas anglal leste te banďol, ov les obchudelas
a čumidelas.
6 Avke kerelas o Absolon savore Izraelitenca, save avenas ko kraľis, hoj ov te
rozsudzinel lengro pravos. Aleha len počoral dochudelas pre peskri sera a sas le
Izraelitenge buter pre dzeka sar o kraľis David.
7 Paľis pal o štar berš phenďa o Absolon le kraľiske le Davidoske: „Domuk mange
te džal andro Hebron, hoj te doľikerav e vera, so iľom le RAJESKE.
8 Sar bešavas andro Gešur andro Aram, phenďom le RAJESKE: ‚Te man aneha pale
andro Jeruzalem, džava tut te lašarel andro Hebron.‘ “
9 „Dža andro smirom!“ phenďa leske o David. Avke o Absolon geľa andro Hebron.
10 Paľis o Absolon bičhaďa počoral peskre muršen andre savore kmeňi le
Izraeloskre, hoj te phenen: „Sar šunena o hangos la trubakro, akor zvičinen: ‚O
Absolon ačhiľa kraľiske andro Hebron!‘ “
11 Le Absolonoha gele andral o Jeruzalem duj šel (200) murša, save sas vičimen a
na džanenas ňisostar, so kamel te kerel.
12 Sar anelas o Absolon o obeti, bičhaďa vaš o Davidoskro radcas Achitofel andral
o foros Gilo. Vašoda o murša, save pes dovakerde pro David, kerenas furt bareder
vzbura a mek buter manuša pes pridenas ko Absolon.

O David denašel andral o Jeruzalem

13 Androda ko David avľa o sluhas a phenďa: „O murša andral o Izrael hine pre le
Absolonoskri sera!“
14 Paľis o David phenďa savore peskre služobňikenge, save sas leha andro
Jeruzalem: „Aven! Denašas het, bo te na denašaha, na zachraňinaha pes le
Absolonostar. Sigo džas het, hoj te na dochudel amen! Bo anela pre amende e bibach
a murdarela dojekhes andro foros.“
15 „He, mištes, raja amaro the kraľina!“ phende o služobňika le Davidoske. „Amen
keraha savoro, so tu pheneha.“
16 Paľis o David odarik odgeľa savore peskre manušenca the la famelijaha. Mukľa
ode ča peskre deše romňijen-služobňičken, hoj pes te starinen pal o palacis.
17 O David the savore leskre murša odgele andral o foros a zaačhile paš o posledno
kher.
18 Savore leskre uradňika, savore Kereťana, Pileťana the šov šel (600) murša, save
avle ke leste andral o Gat, predžanas pašal o David.

19 Akor phenďa o David le Itajoske, savo sas andral o Gat: „Soske aves the tu
amenca? Dža pale a ač paš o kraľis Absolon. Se tu sal cudzincos, saves tradle
avri andral peskri phuv.
20 Se mekča idž avľal. Sar tutar šaj kamav, hoj te aves manca, te mek aňi me
korkoro na džanav, kaj džav? Dža pale a le tuha tire phralen. Mi presikavel tuke o
RAJ o verno kamiben the e vernosť.“
21 Ale o Itaj odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar džives tu, rajeja miro the
kraľina, me džava všadzik tuha, či pro meriben či pro dživipen.“
22 O David leske odphenďa: „Mištes, av amenca!“ Avke o Itaj džalas jekhetane le
Davidoha savore peskre muršenca the caľa famelijaha.
23 Savore manuša andral odi phuv chudle igen te rovel, sar odarik predžanas. Avke
o David pregeľa prekal o paňi Kidron a savore manuša džanas leha pre oda drom,
sar pes džal pre pušťa.
24 Jekhetane lenca džalas o rašaj Cadok the savore Leviti, save ľidžanas e archa le
Devleskra zmluvakri. Sar la thode tele, o Ebjatar obetinelas o obeti, medik savore
manuša na gele avri andral o foros.
25 Paľis o David phenďa le Cadokoske: „Ľidža e archa le Devleskri pale andro foros,
bo te man dela o RAJ milosť, anela man pale a dela mange la pale te dikhel a the oda
than, kaj ela.
26 Ale te phenela: ‚Na sal mange pre dzeka,‘ akor mi kerel manca avke, sar ov
kamel.“
27 O David phenďa le rašaske le Cadokoske: „Dikh, le tuha tire čhas le Achimaac
the le Ebjataroskre čhas le Jonatan a dža pale andro foros andro smirom.
28 Me užarava pre oda than, khatar pes predžal prekal o Jordan, medik mange na
dena vareso te džanel.“
29 Avke o Cadok the o Ebjatar ľigende e archa le Devleskri pale andro Jeruzalem a
ačhile ode.
30 Paľis o David džalas pindrango upre pro Olivovo verchos, le dromeha rovelas a
o šero peske zaučharďa andre. A the savore manuša, so leha sas, peske zaučharde
andre o šere a rovenas.
31 Vareko le Davidoske phenďa: „O Achitofel hino tiš maškar o vzburenci, save hine
le Absolonoha.“ Vašoda o David pes mangelas: „Mangav tut, RAJEJA miro, visar le
Achitofeloskri rada pro diliňipen.“
32 Sar o David dogeľa dži upre pro verchos, kaj pes lašarelas le Devles, avelas paš
leste o Arkijcos o Chušaj le čhingerde plašťoha the le prachoha pro šero.
33 O David leske phenďa: „Te aveha manca, aveha mange ča pro pharipen.
34 Ale dža pale andro foros a phen le Absolonoske: ‚Ó, kraľina, som tiro
služobňikos. Avke sar angloda služinavas tire dadeske, avke akana kamav te služinel
tuke,‘ a kavke šaj visares le Achitofeloskri rada.
35 Ena tuha ode duj rašaja, o Cadok the o Ebjatar. Savoro, so tut dodžaneha andro
palacis, phen lenge,
36 bo ode hine the lengre čhave, o Achimaac the o Jonatan. Lenca mange dena te
džanel savoro, so tumen ode dodžanena.“
37 Avke le Davidoskro prijaťeľis o Chušaj avľa pale andro Jeruzalem ipen akor, sar
o Absolon avelas andro foros.

16

O David the o Ciba

1 Sar džalas o David dureder pal o verchos, avelas anglal leste le Mefibošetoskro
sluhas o Ciba duje somarenca. Šas pre lende duj šel (200) mare, šel (100) konarica
hrozni, šel kotora švižo ovocje the jekh gono mol.

2 O David phučľa le Cibastar: „So kames oleha te kerel?“
Ov odphenďa: „Kala somara hine prekal tiri famelija, hoj upre te džan, a o maro the
o ovocje hine pro chaben le služobňikenge. E mol hiňi, hoj te pijen, sar na birinena
pre pušťa.“
3 O David lestar phučľa: „Kaj hino o Mefibošet, tire rajeskro le Sauloskro vnukos?“
O Ciba odphenďa: „Ačhiľa andro Jeruzalem, bo peske gondoľinel, hoj leske
adadžives o Izraeliti dena pale o kraľišagos leskre papuskro le Sauloskro.“
4 O David le Cibaske odphenďa: „Savoro, so hin le Mefibošetoskro, ačhela tuke.“
„Banďuvav anglal tu!“ phenďa o Ciba. „Ča mi arakhav e milosť anglal tu, raja miro
the kraľina.“

O David the o Šimej

5 Sar o David sas pašeder paš o gav Bachurim, ipen akor odarik džalas avri o Šimej,
o čhavo le Geraskro andral le Sauloskri famelija. Le dromeha furt košelas.
6 Čhivkerelas o bara andro David the andre savore leskre služobňika, kajte paš o
David sas pal e čači the baľogňi sera savore manuša the o slugaďa.
7 Košelas les kavke: „Našľuv, našľuv! Vrahona! Lotrona!
8 Iľal tuke le Sauloskro kraľišagos a akana tut o RAJ marel, bo murdarďal but dženen
andral leskri famelija. O RAJ diňa o kraľišagos tire čhaske le Absolonoske. Avel pre
tu e bibach, vrahona!“
9 O Abišaj, o čhavo la Cerujakro, phenďa le Davidoske: „Rajeja miro, soske domukes
kale murdale rikoneske, hoj tut kavke te košel? Muk man te džal paš leste a te
odčhinel leske o šero!“
10 Ale o David phenďa: „Čhavale la Cerujakre, so tumen hin andre oda? Bo te o
RAJ leske phenďa, hoj man te košel, akor ko leske šaj phenel: ‚Soske ada keres?‘ “
11 Paľis o David phenďa le Abišajoske the savore peskre služobňikenge: „Se
miro čhavo, savo hino mandar, man kamel te murdarel a so mek buter kada
Benjaminčanos? Muken les, mi košel man, bo o RAJ leske oda phenďa.
12 Ko džanel, či o RAJ na dikhela miro pharipen a na visarela mange pale le
lačhipnaha vaš leskro adadživeseskro košiben.“
13 O David peskre muršenca džalas dureder le dromeha. O Šimej džalas pašes
pašal leste pal o verchengro brehos, le dromeha les košelas a čhivkerelas andre leste
o bara the o prachos.
14 O David the o murša, save leha džanas, doavle strapimen paš o Jordan a ode
peske odpočovinde.

O Chušaj vakerel le Absolonoha andro Jeruzalem

15 O Absolon le Achitofeloha the savore Izraelitenca avľa andro Jeruzalem.
16 Sar avľa ko Absolon o Arkijcos o Chušaj, le Davidoskro prijaťeľis, phenďa leske:
„Mi dživel o kraľis! Mi dživel o kraľis!“
17 O Absolon phučľa le Chušajostar: „Kada hin tiro kamiben, so sikaves tire
prijaťeľiske le Davidoske? Soske leha na geľal?“
18 O Chušaj odphenďa le Absolonoske: „Na! Me kamav te ačhel oleha, kas peske
kidňa avri o RAJ, kala manuša the savore Izraeliti!
19 Se pro koňec kaske služinava? Či na leskre čhaske? Avke sar služinavas tire
dadeske, služinava the tuke.“

O Absolon pašľol le Davidoskre romňijenca

20 Paľis o Absolon phučľa le Achitofelostar: „Phen, so amenge kampel te kerel?“
21 O Achitofel odphenďa. „Dža ke tire dadeskre romňija-služobňički, saven mukľa,
hoj te stražinen leskro palacis, a pašľuv lenca. Paľis pes savore manuša andro Izrael

dodžanena, hoj tut džungľarďal tire dadeske. A oleha ena tire murša, save pal tu
džan, mek šmeleder.“
22 Avke le Absolonoske ačhade pre strecha stanos a ov anglal savore Izraeliti
pašľolas peskre dadeskre romňijenca-služobňičkenca.
23 Andre oda časos pes lelas e rada le Achitofeloskri sar le Devleskro lav. Kavke
peske lenas o David the o Absolon e rada le Achitofeloskri, so len delas.

17

O Chušaj čerinel le Achitofeloskri rada

1 Paľis o Achitofel phenďa le Absolonoske: „Domuk, hoj mange te kidav avri 12 000
muršen a mek adi rat lenca te džav pal o David.
2 Džava pre leste akana, medik na birinel a hino bi e zor. Daravava les a savore
leskre murša pes rozdenašena. Paľis o kraľis ela korkoro a me les murdarava.
3 Avke anava pale savore manušen ke tute, bo te merela oda murš, saves tu rodes,
savore manuša avena pale andro smirom.“
4 Oda vakeriben sas pre dzeka le Absolonoske the savore izraelike vodcenge.
5 Ale o Absolon phenďa: „Vičin kade mek le Chušaj le Arkijcos, hoj te šunas, so
phenel ov.“
6 Sar avľa o Chušaj, o Absolon leske phenďa: „O Achitofel phenďa, so amenge
kampel te kerel. So pre oda tu phenes? Šaj keras oda, so ov phenel? Te na, ta phen
tu!“
7 O Chušaj odphenďa le Absolonoske: „Odi rada, so akana diňa o Achitofel, nane
lačhi.
8 Se prindžares tire dades the leskre muršen. On hine zorale murša a ke oda
choľamen sar e medveďica, savake ile lakre ciknen. Tiro dad hino sikado pro mariben
a na ačhel rači te sovel paš peskre murša.
9 Akana imar hino garudo andre varesavi chev abo pre aver than. A te vareko tire
muršendar muľahas takoj, soča pes chudňahas o mariben, rozľigenďahas pes oda
hiros, hoj le Absolonoskre murša prehrajinde.
10 Akor the oda nekzoraleder murš, savo sas zoralo sar o ľevos, našavela e odvaha,
bo calo Izrael džanel, hoj tiro dad o David hino maribnaskro murš a leskre murša
hine zorale.
11 Vašoda phenav tuke, zvičin ke peste calo Izrael le Danostar dži paš e Beer-Šeba.
On ena ajci sar e poši pro moroskro brehos a tu len ľidžaha andro mariben.
12 Paľis džaha pal leste. Sar les arakhaha ode, kaj ela, mukaha pes pre leste avke,
sar perel e rosa pre phuv a na ačhela te dživel ov, aňi ňiko leskre muršendar.
13 Te pes garuďahas andre varesavo foros, calo Izrael anďahas o lani. Odcirdňamas
o foros andro paňi a na ačhiľahas pal leste aňi cikno baroro.“
14 Akor o Absolon the savore izraelika murša phende: „Feder hin e rada le
Chušajoskri sar le Achitofeloskri.“ Bo o RAJ kamľa, hoj pes te na kerel pal e lačhi
rada le Achitofeloskri, hoj te anel e bibach pro Absolon.

O David pal o Jordan

15 O Chušaj phenďa le rašajenge le Cadokoske the le Ebjataroske, savi rada delas o
Achitofel le Absolon the le vodcen a so lenge paľis ov phenďa, hoj te keren.
16 Phenďa lenge: „Akana bičhaven sigo varekas kada te phenel le Davidoske a
phenen leske: ‚Ma zľiker tut adi rat pre pušťa paš o Jordan, ale sigo predža prekal o
paňi, hoj te na meres tu aňi o murša, so hine tuha.‘ “
17 O Jonatan the o Achimaac užarenas paš o En-Rogel, bo našťi gele andro Jeruzalem,
hoj len ňiko te na dikhel. Varesavi služka lenge majinďa te phenel, so pes kerel, a on
paľis majinde oda te phenel le Davidoske.

18 Ale varesavo čhavoro len dikhľa a phenďa avri le Absolonoske. Vašoda on siďarenas odarik het andro Bachurim ke varesavo murš. Ole muršes sas pre dvora chaňig a on gele andre.
19 Leskri romňi iľa e lepeda, nacirdňa la upral e chaňig a rozčhiďa upre o zrnos, hoj te na dičhol e chaňig.
20 Sar avle le Absolonoskre murša ke džuvľi andro kher, phučle latar: „Kaj hine o Achimaac the o Jonatan?“
„Odgele adarik a pregele o paňi,“ odphenďa lenge.
Akor on len chudle te rodel, ale sar len našťi arakhenas, gele pale andro Jeruzalem.
21 Sar odarik gele het, o Achimaac the o Jonatan avle avri andral e chaňig a gele te phenel le Davidoske, so o Achitofel vakerelas le Absolonoske, hoj te kerel, a phende: „Ušťi a predža sigo prekal o paňi!“
22 Avke o David the savore leskre manuša ušťile a pregele prekal o Jordan. Dži tosara, medik na chudňa te vidňisaľol, pregeľa dojekh lendar prekal o paňi.
23 Sar o Achitofel dikhľa, hoj pes na ačhiľa avke, sar ov radzinelas, thoďa pro somaris o sedlos, bešľa pre leste a geľa khere andre peskro foros. Diňa peske andro kher savoro andro poradkos a paľis pes figinďa. Avke muľa a parunde les andre leskre dadeskro hrobos.
24 O David doavľa andro Machanajim. A o Absolon pregeľa prekal o Jordan peskre muršenca andral o Izrael.
25 O Absolon ačhaďa le Amasa pre le Joaboskro than veľiťeľiske upral o slugaďa. Leskro dad sas o Izmaelitas o Jitrah a e daj e Abigajil, le Nachašiskri čhaj. Oj sas pheň la Cerujakri, le Joaboskra dakri.
26 O Absolon the o Izraeliti peske kerde taboris andre phuv Gilead.
27 Sar o David avľa andro Machanajim, avle ke leste o Šobi, o Machir the o Barzilaj. O Šobi sas le Nachašiskro čhavo andral o amoňiko foros Raba, o Machir sas le Amieloskro čhavo andral o Lo-Debar a o Barzilaj sas Gileadčanos andral o Rogelim.
28 Ande le Davidoske the leskre manušenge o veci pro soviben the pira, čare, pšeňica, jačmeňis, peko zrnos, aro, fizolos, šošovica,
29 medos, čhil, bakrano ciral the gurumňakro ciral, hoj len te avel, so te chal, bo džanenas, hoj o David the leskre murša imar na birinen, bo sas bokhale the smedna pre pušťa.

18

Le Absolonoskre murša prehrajinen

1 O David diňa te zvičinel le muršen, save sas leha, a rozďelinďa len andro partiji po ezeros (1 000) the šel (100) slugaďa a ačhaďa upral lende veľiťeľen.
2 Avke len bičhaďa andro trin partiji le Joaboha, le Joaboskre phraleha le Abišajoha the le Itajoha andral o Gat. Dojekh lendar ľidžalas peskra partija. Paľis phenďa o David le muršenge: „Kamav the me te džal tumenca.“
3 „Našťi aves,“ phende o murša. „Bo te lendar mušinaha te denašel, na džala lenge pal amende, kajte jepaš džene amendar merena. Ale tu sal vzacneder sar ezeros (1 000) amendar! Ela feder, te amenge pomožineha andral o foros.“
4 „Kerava avke, sar phenen,“ phenďa o David. Paľis ačhelas paš e brana a savore murša odarik džanas het andro partiji po šel (100) the po ezeros (1 000) džene.
5 O kraľis phenďa le Joaboske, Abišajoske the le Itajoske: „Ča angle ma aven jileskre ko terno murš ko Absolon.“ Savore manuša šunde, sar o kraľis oda prikazinel savore veľiťeľenge pal o Absolon.
6 Avke o murša gele pre maľa pro Izraeliti a o mariben pes chudňa andro Efrajimiko veš.

7 Le Davidoskre murša zviťazinde upral o Izraeliti a mule lendar oda džives igen but manuša – 22 000 murša.
8 O mariben pes rozgeľa pal caľi phuv. Andre oda džives o veš murdarďa buter dženen sar e šabľa.

Le Absolonoskro meriben

9 O Absolon džalas pre mulica a jekhvareste pes arakhľa anglo murša le Davidoskre. Sar leskri mulica predžalas tel o bare duboskre konara, o Absolon pes zachudňa le šereha andro konara a ačhiľa te figinel andro luftos a e mulica telal leste denašľa het.
10 Vareko oda dikhľa a geľa te phenel le Joaboske: „Dikhľom le Absolon te figinel pro dubos!“
11 O Joab phenďa ole muršeske, savo leske avľa oda te phenel: „Te les dikhľal, soske les ode takoj na murdarďal? Diňomas tut deš rupune the jekh sirimos!“
12 Ov odphenďa le Joaboske: „Kajte man diňalas ezeros (1 000) rupune, na thoďomas o vast pre le kraľiskro čhavo. Bo amen savore šunďam, sar o David phenďa tuke, le Abišajoske the le Itajoske, hoj te chraňinen le terne muršes le Absolon.
13 Te les murdarďomas, o kraľis pes pal oda the avke dodžanľahas a tu vaš ma na ačhiľalas.“
14 „Na zľikerava man kade tuha!“ phenďa o Joab. Avke iľa o trin kopiji a demaďa len andro jilo le Absolonoske, savo mek dživelas a figinelas pro dubos.
15 Paľis o deš terne zbrojnoša le Joaboskre, pes rozačhade pašal o Absolon, domarde les a murdarde.
16 O Joab zatrubinďa pro rohos a o murša imar na džanas pal o Izraeliti, bo ov len zaačhaďa.
17 Ile le Absolon, čhide les andre bari chev andro veš a začhide les but barenca. Savore manuša andral o Izrael pes rozdenašle, sako andre peskro stanos.
18 Medik dživelas o Absolon, diňa peske te ačhavel andre Kraľiskri dolina bar pre peskro leperiben. Phenďa peske: „Nane man čhavo, savo leperela miro nav.“ Vašoda diňa ole bareske nav pal peste. Dži adadžives pes vičinel Le Absolonoskro bar pro leperiben.
19 Paľis o Achimaac, o čhavo le Cadokoskro, phenďa le Joaboske: „Muk man, hoj te džav ko David, hoj leske te phenav oda lačho hiros, hoj o RAJ les zachraňinďa leskre ňeprijaťeľistar.“
20 „Na,“ odphenďa leske o Joab, „bo adadžives na uľalas o poslos, so anel o radišagoskro hiros, bo muľa leske o čhavo. Šaj oda keres pre aver džives.“
21 Paľis phenďa peskre sluhaske le Kušijcoske: „Dža a phen le kraľiske, so dikhľal.“ Oda murš anglal leste bandiľa a chudňa te denašel.
22 Ale o Achimaac pale phenďa le Joaboske: „Mange hin savoro jekh. Ča muk man, hoj te denašav pal oda Kušijcos.“
„Soske oda kames te kerel, čhavo miro?“ phučľa lestar o Joab. „Na ela tut olestar ňisavo počiňiben.“
23 „Mi ačhel pes, so ča kamel,“ phenďa o Achimaac, „ale me džav!“
„Akor dža!“ phenďa leske o Joab. Avke o Achimaac denašelas pal o rovno drom a dochudňa le Kušijcos.
24 O David bešelas maškar e andruňi the avruňi foroskri brana. A o stražňikos geľa upre pre strecha la branakri pro muros, a sar pes rozdikhľa, dikhľa jekhe muršes te denašel.
25 O stražňikos vičinďa pro kraľis a phenďa leske oda.
Akor o kraľis o David phenďa: „Te hino korkoro, anel lačho hiros.“ Sar oda murš sas pašeder,

26 o stražňikos dikhľa mek jekhe muršes te denašel a vičinďa pro vratňikos: „Hin
ode mek jekh murš, savo denašel!“
O David phenďa: „The ov anel lačho hiros!“
27 O stražňikos phenďa: „Dičhol pes mange, hoj oda ešebno murš denašel avke sar
o Achimaac, le Cadokoskro čhavo.“
„Ov hino lačho manuš,“ phenďa o David. „Avel kade lače hiroha.“
28 Androda o Achimaac phenďa le Davidoske: „Smirom tuke!“ Avke banďiľa le
mujeha dži pre phuv a phenďa: „Chvala le RAJESKE, tire Devleske! Ov tuke diňa
le ňeprijaťeľen, save hazdle o vasta pre tute, pre miro raj the kraľis.“
29 „Mištes hin le Absolonoske?“ phučľa lestar o David.
O Achimaac odphenďa: „Dikhľom ča baro zmetkos, sar o Joab bičhaďa tire
služobňikos the tire sluhas, ale na džanav, pal soste džal.“
30 „Dža pre sera a ač kade!“ phenďa o David. Avke ov geľa a ačhelas ode.
31 Jekhvareste avľa o Kušijcos a phenďa: „Mi šunel miro raj the kraľis lačho hiros!
O RAJ tut adadžives cirdňa avri andral e zor savorendar, save pes hazdle upre pre
tute.“
32 O David lestar phučľa: „Sar hin le terne muršeske le Absolonoske?“
Ov odphenďa: „Kada, so pes ačhiľa tire čhaske, rajeja the kraľina miro, pes mi
ačhel tire ňeprijaťeľenge the savorenge, ko pes hazdle upre pre tute!“

19

O Joab dovakerel le Davidoske

1 Oda hiros le David igen zaiľa, geľa andre upruno kher, so sas upral e brana,
a rovelas. Le dromeha rovibnaha vakerelas: „Čhavo miro, Absolon! Čhavo miro!
Čhavo miro, Absolon! Šaj muľom me, a na tu, Absolon, čhavo miro, čhavo miro!“
2 Le Joaboske phende, hoj o kraľis hino smutno a rovel pal o Absolon.
3 Andre oda džives pes o viťazstvo čerinďa pro smutkos savore slugaďenge, bo o
slugaďa pes dodžanle, hoj le kraľiske hin igen pharo pal peskro čhavo.
4 Akor o slugaďa počoral avenas pale andro foros Machanajim, avke sar keren o
slugaďa, save pes ladžan olestar, hoj denašen le maribnastar.
5 O kraľis peske zaučharďa o muj a chudňa zorales te rovel: „Čhavo miro, Absolon!
Absolon, čhavo miro, čhavo miro!“
6 Akor o Joab geľa ko David a phenďa: „Adadžives kerďal ladž savore tire
služobňikenge, save adadžives zachraňinde o dživipen tuke, tire čhavenge,
romňijenge, čhajenge the romňijenge-služobňičkenge.
7 Se tu kames olen, ko pre tu džan, a džas pre ola, ko tut kamen. Adadžives dikhľam,
hoj tuke na džal pal o uradňika a aňi pal o služobňika. Dikhav, hoj tuke uľahas feder,
te o Absolon ačhiľahas te dživel a amen savore uľamas adadžives mule.
8 Vašoda ušťi! Av avri a podhazde upre tire služobňiken. Bo lav vera pro RAJ, te
na aveha avri, dži rači ňiko lendar na ačhela tuha. Oda ela prekal tu mek goreder
sar savoro, so pes tuke terňipnastar dži adadžives ačhiľa.“
9 Avke o kraľis ušťiľa a bešľa peske paš e brana. Sar phende savore slugaďenge, hoj
o kraľis bešel paš e brana, avle angle leste savore.
Ale o Izraeliti pes rozdenašle, sako andre peskro stanos.

E Judsko the o Izrael kamen pale le David

10 Savore kmeňi andral o Izrael pes vesekedinenas maškar peste a phenenas:
„O kraľis amen cirdňa avri andral e zor amare ňeprijaťeľendar, andral e zor le
Filišťincendar. Ale akana mušinďa te denašel andral kadi phuv le Absolonostar.

11 Ale o Absolon, saves pomazinďam amare kraľiske, muľa andro mariben. Soske
mek užaren? So na keren vareso, hoj te avel pale o kraľis?“
12 O kraľis o David diňa te phenel le rašajenge le Cadokoske the le Ebjataroske:
„Phenen le vodcenge andre Judsko: ‚Soske tumen te aven posledna paš oda, sar anena
le kraľis pale khere? Se o kraľis pes dodžanľa, so vakerenas o manuša andro Izrael.
13 Tumen san mire phrala, sam jekh rat. Soske tumen te aven posledna paš oda,
sar anena le kraľis pale khere?‘
14 Le Amasoske phenena: ‚Se amen sam phrala, jekh rat. Mi marel man zorales o
Del, te tu na ačheha akanastar veľiťeľiske upral mire slugaďa vaš o Joab.‘ “
15 Aleha sas savore manušenge andral e Judsko pre dzeka. On dine the phenel le
kraľiske: „Av pale, tu the savore tire služobňika.“

O David džal pale andro Jeruzalem

16 Sar o David džalas pale khere, doavľa paš o Jordan. O manuša andral e Judsko
imar avle andro Gilgal, hoj pes leha te zdžan a te preľigenen les prekal o paňi.
17 Andre oda časos siďarelas the o Benjaminčanos o Šimej, le Geraskro čhavo
andral o Bachurim, a geľa le muršenca andral e Judsko anglo kraľis David.
18 Avle leha ezeros (1 000) murša andral o Benjamin. Avľa the o Ciba, savo sas
služobňikos le Sauloskra famelijake, a leha leskre dešupandž (15) čhave the biš (20)
sluhi. On sas sigeder paš o paňi Jordan sar o David.
19 Pregele prekal o paňi, hoj te preľidžan leskra famelija, a kerde savoro, so o David
kamelas.

O David presikavel o jileskeriben le Šimejoske

Sar o David kamľa te predžal prekal o Jordan, peľa angle leste le Geraskro čhavo o
Šimej
20 a phenďa leske: „Rajeja miro! Mangav tut, bister pre oda nalačhipen, so tuke
kerďom oda džives, sar džahas het andral o Jeruzalem. Ma ľiker oda andre tiro jilo.
21 Se me, tiro služobňikos, džanav, hoj kerďom binos. Ale adadžives avav ešebno
anglal tu la Jozefoskra famelijatar, rajeja miro the kraľina.“
22 Androda o Abišaj, la Cerujakro čhavo, phenďa: „Či na majinel o Šimej te merel
vaš oda, hoj košelas le RAJESKRE pomazimen kraľis?“
23 Ale o David phenďa: „So te kerel tumenca, čhave la Cerujakre, hoj adadžives
ačhen mange pre oda, so kamav te kerel? Adadžives majinel te el vareko murdardo
andro Izrael? Či so, me na džanav, hoj som adadžives kraľis upral o Izrael?“
24 Paľis phenďa le Šimejoske: „Na mereha!“ A kada leske phenďa o David la veraha.

O David presikavel o jileskeriben le Mefibošetoske

25 The le Sauloskro čhavo o Mefibošet avľa anglo David. Akorestar, sar o David geľa
het, ov peske na thovelas (na morelas) o pindre, aňi na rajbinelas pal peste o gada a
na strihinelas e brada dži akor, medik na avľa pale o David.
26 Sar avľa andral o Jeruzalem anglo David, ov leske phenďa: „Mefibošet, soske na
avľal manca?“
27 Ov odphenďa: „Se tu džanes, hoj me na phirav pro pindre. Phenďom mire
sluhaske, hoj te thovel o sedlos pro somaris, bo kamľom te džal le kraľiha, ale ov
man oklaminďa.
28 A ov tuke pre mande namištes vakerelas, rajeja the kraľina miro. Ale tu, rajeja
miro the kraľina, sal sar le Devleskro aňjelos. Ker avke, sar tu kames.
29 Se caľi miri dadeskri famelija peske tutar na zaslužinel ňič, ča te merel. Ale tu
domukľal tire služobňikoske te bešel pašal tiro skamind. So mek šaj buter kamav
tutar?“

30 O David leske phenďa: „Pre soste buter lava? Prikazinav tuke the le Cibaske te
rozďelinel peske o maľi.“
31 O Mefibošet odphenďa le Davidoske: „Mi lel peske kajte savoro, prekal mande
hin oda dos, hoj miro raj the kraľis avľa khere bachtales.“

O David presikavel o jileskeriben le Barzilajoske

32-33 O Gileadčanos Barzilaj sas andral o gav Rogelim, so hin paš o Machanajim. Ov
sas igen phuro, sas leske ochtovardeš (80) berš. Sas barvalo murš, savo dodelas o
chaben prekal o kraľis, medik sas andro Machanajim. The o Barzilaj avľa le kraľiha
tele dži paš o Jordan, hoj les odarik te preľidžal.
34 O David phenďa leske: „Av manca khere andro Jeruzalem a ode man pal tute
postarinava.“
35 O Barzilaj leske odphenďa: „Keci berš mek dživava, hoj te džav tuha, kraľina,
andro Jeruzalem?
36 Adadžives mange hin ochtovardeš (80) berš. Andre ňisoste man imar nane
radišagos. Imar na džanav, so hin chutno a so na, aňi na došunav o giľavipen le
muršengro the le džuvľengro. Soske tuha džava? Se tiro služobňikos tuke ela ča pro
pharipen.
37 Džava tuha, kraľina, mek sikra pal o Jordan, ale soske tu, kraľina, man kames te
del ajsi odmena?
38 Domuk mange, hoj man te visarav pale andre miro foros a ode te merav paš o
hrobos mire dadeskro the mira dakro. Ale hin kade jekh tiro služobňikos o Kimham,
savo dureder džala tuha, rajeja the kraľina miro. Ker leske avke, sar tuke hin pre
dzeka.“
39 O David phenďa: „Akor mi avel manca o Kimham a me leske kerava avke, sar
tuke hin pre dzeka. Savoro, so kames, kerava prekal tu.“
40 Paľis savore manuša the o David pregele prekal o Jordan. Avke ov čumidľa le
Barzilaj, požehňinďa les a ov pes visarďa khere.

O Izrael the e Judsko pes vesekedinen pal o David

41 O kraľis o David džalas dureder andro Gilgal a o Kimham leha. Le kraľis
preľigende savore manuša andral e Judsko the jepaš Izrael.
42 Savore murša andral o Izrael avle ko kraľis a phučle lestar: „Soske tut čorde
amare phrala andral e Judsko a preľigende tut, tira famelija the savore tire muršen
prekal o Jordan?“
43 Androda savore murša andral e Judsko phende le muršenge andral o Izrael:
„Oda vašoda, bo hino amenge famelija. Soske san choľamen? Odchaľam vareso le
kraľistar, abo diňa amen ov varesave dari?“
44 O Izraeliti lenge odphende: „Amen hin dešvar buter pro kraľis pravos sar tumen.
Soske amen dikhľan tele? Se amen ešebna phenďam, hoj anaha pale amare kraľis!“
Ale o manuša andral e Judsko sas zoraleder andro lava sar o murša andral o Izrael.

20

O Šeba pes vzburinel

1 Akor sas ode the jekh nalačho murš o Šebas, le Bichriskro čhavo, savo sas
Benjaminčanos. Ov zatrubinďa pro rohos a phenďa:
„Amen nane ňič jekhetane le Davidoha,
aňi ňisavo ďeďictvos le Izajoskre čhaha!
Izraelitale, džan sako andre peskro stanos!“

2 Avke savore murša andral o Izrael odgele le Davidostar a džanas pal o Šebas.
Ale o murša andral e Judsko pes ľikerenas peskre kraľistar le Jordanostar dži paš o
Jeruzalem.
3 Sar o David avľa andre peskro kher andro Jeruzalem, iľa ole deše romňijen-
služobňičken, saven mukľa, hoj pes te starinen pal o palacis, a thoďa len andro kher,
kaj len stražinenas. Starinelas pes pal lende, ale na pašľolas lenca buter. On sas dži
o meriben zaphandle andro kher a dživenas ode sar vdovi.
4 Avke o David phenďa le Amasoske: „Hin tut trin džives pre oda, hoj te vičines
kade le muršen andral e Judsko a av the tu kade!“
5 Paľis o Amasa geľa len te vičinel, ale na doľikerďa oda časos, so les diňa o David.
6 Akor o David phenďa le Abišajoske: „Akana amenge kerela o Šebas goreder sar
angloda o Absolon. Vašoda le mire muršen a dža pal leste, hoj peske te na arakhel
bare fori zorale murenca a te na denašel amenge.“

O Joab murdarel le Amasa

7 Le Joaboskre murša, o Kereťana, o Pileťana the savore zorale murša gele avri
andral o Jeruzalem a džanas pal le Bichriskro čhavo Šebas.
8 Sar imar sas paš e bari skala paš o Gibeon, o Amasa avelas ke lende. Pro Joab sas
urde o slugaďika gada le sirimoha a e šabľa leste sas priphandľi andro sirimos. Sar
džalas ko Amasa, peľa leske e šabľa avri.
9 O Joab phučľa le Amasostar: „Sar sal, phrala miro?“ A chudňa les le čače vasteha
la bradatar, avke sar te les kamľahas te čumidel.
10 Ale o Amasa na dikhľa, hoj le Joaboste hin andro vast e šabľa, a o Joab demaďa
leske e šabľa andro per. Demaďa andre leste avke, hoj o goja leske pele avri pre phuv.
O Amasa takoj muľa pro than a ov les na mušinďa pale te demel.

Avke o Joab the leskro phral o Abišaj džanas dureder pal o Šebas.
11 Paľis vareko le Joaboskre terne muršendar ačhiľa paš o Amasoskro ťelos a
zvičinďa: „Ko ľikerel paš o Joab the paš o David, mi džal pal o Joab!“
12 O Amasa pašľolas andro rat pre phuv maškar o drom. Sar jekh le Joaboskre
muršendar dikhľa, hoj o manuša zaačhen a dikhen pre leste, odcirdňa les pre maľa
a čhiďa pre leste o plašťos, bo dikhľa, hoj dojekh zaačhelas paš leste.
13 Sar les ile pal o drom, savore murša dureder džanas le Joaboha pal o Šebas.

E goďaver džuvľi zachraňinel o foros Abel

14 O Šebas pregeľa prekal savore izraelika kmeňi dži paš o foros Abel-Bet-Maacha.
Savore andral e Bichriskri famelija pes zgele a džanas pal leste andro foros.
15 Sar le Joaboskre murša šunde, hoj o Šebas hino ode, rozačhade pes pašal o foros
a džanas pre leste. Vašoda, hoj pes te dochuden andro foros, hordinenas e čik the e
poši pašal o avrune muri a kopaľinenas telal o muri, hoj te peren tele.
16 Androda varesavi goďaver džuvľi andral o foros phenďa: „Mištes šunen! Phenen
le Joaboske, hoj te avel ke ma, bo kamav leha te vakerel!“
17 Sar o Joab geľa ke odi džuvľi, oj lestar phučľa: „Tu sal o Joab?“

„He, me som,“ odphenďa.

Oj leske phenďa: „Šun, so vakerela tiri služobňička.“

„Vaker! Šunav tut,“ odphenďa o Joab.
18 Avke oj phenďa: „Varekana pes kavke vakerelas: ‚Te kames tut vareso te
dodžanel, dža a dophuč tut andro Abel,‘ a pal oda the ker.
19 Amen hin savorenca o smirom. Sam pačivale Izraeliti! Soske kamen te zňičinel
o foros, so hino sar e daj andro Izrael? Soske kamen te zňičinel le RAJESKRO
ďeďictvos?“

20 „Na, šoha!“ odphenďa o Joab. „Pača mange, me na kamav te zalel aňi te zňičinel
tumaro foros!
21 Nane oda avke. Ale le Bichriskro čhavo o Šebas, savo hino andral o verchi le
Efrajimoskre, pes vzburinďa pro kraľis David. Den mange les a me džava het andral
o foros.“
„Mištes, leskro šero tuke prečhivava prekal o muros,“ phenďa e džuvľi le Joaboske.
22 Paľis odi džuvľi prevakerďa peskra goďaha ke savore manuša andre oda foros.
Avke on le Šebasoske odčhinde o šero a čhide prekal o muros le Joaboske. Akor o
Joab zatrubinďa pro rohos a savore odgele pašal o foros, sako andre peskro stanos.
A o Joab pes visarďa pale ko kraľis andro Jeruzalem.

Le Davidoskre služobňika

23 O Joab ľidžalas savore slugaďen andro Izrael a o Benajah, le Jehojadoskro čhavo,
sas veľiťeľis le Kereťanenge the le Pileťanenge.
24 O Adoram ľidžalas o buča, andre save ispidenas le manušen te kerel, a o Jošafat,
le Achiludoskro čhavo, sas uradňikos.
25 O Šejah sas pisaris a o Cadok the o Ebjatar sas rašaja.
26 The o Iras andral o Jair sas rašaj le Davidoskro.

21

Efta murša meren vaš o Gibeončana

1 Sar o David kraľinelas, sas bokh, so ľikerelas trin berš pal peste. Akor o David
rodelas ko RAJ, soske ada hin, a ov leske odphenďa: „O Saul the leskri famelija hine
vinnovata vaš o rat le Gibeončanengro.“
2 O manuša andral o Gibeon na sas Izraeliti, on sas posledna le Amorejčanendar,
savenge o Izraeliti dine lav, hoj len na murdarena. Ale o Saul kerelas savoro pre oda,
hoj len te murdarel avri, bo kamľa, hoj e phuv te ačhel ča prekal e Judsko the Izrael.
Vašoda o David peske diňa te vičinel le Gibeončanen a vakerelas lenca.
3 Phučľa lendar: „So prekal tumende te kerav, hoj te aven amenca lače, hoj te
žehňinen le RAJESKRE manušenge?“
4 O Gibeončana phende: „Amenge na džal pal o rup abo pal o somnakaj le Sauloskro
the leskra famelijakro, aňi pal oda, hoj varekas te murdaras andral o Izrael.“
„So phenena, oda kerava,“ phenďa lenge o David.
5 Avke phende le kraľiske: „O Saul amen kamľa te murdarel avri, hoj te na ačhel
ňiko amendar andre izraeliko phuv.
6 Vašoda de amenge leskre čhavendar efta muršen. Amen len murdaraha anglo
RAJ andre Gibea, kaj kraľinelas o Saul, savo sas le RAJESKRO avrikidlo.“
„Dava tumenge len,“ phenďa o kraľis.
7 Ale o kraľis lenge na diňa le Mefibošet, le Jonatanoskre čhas, le Sauloskre vnukos,
angle vera, so ile jekh avreske anglal o RAJ o David le Jonatanoha.
8 O David iľa le duje Sauloskre čhaven le Armoni the le Mefibošet. Lengri daj
sas e Ricpa, le Ajoskri čhaj. A mek iľa the le pandže čhaven le Sauloskra čhatar
la Merabatar, save la sas le Adrijeloha, savo sas o čhavo le Barzilajoskro andral e
Mechola.
9 Diňa len andro vasta le Gibeončanenge, save len murdarde pro verchos anglo
RAJ. Ode savore efta jekhetane pele a mule andre ešebna dživesa, sar pes skidelas o
jačmeňis.
10 Le Ajoskri čhaj e Ricpa iľa o gono a rozphundraďa les anglal peste pre skala
akorestar, sar chudňa e žatva, dži akor, medik na diňa o brišind. Na domukľa, hoj o
čirikle pre lengre ťela te bešen prekal o džives a o dziva džviri prekal e rat.

11 Sar le Davidoske phende, so kerďa le Ajoskri čhaj e Ricpa, savi sas romňi-
služobňička le Sauloskri,
12 o David geľa te lel le Sauloskre the le Jonatanoskre kokala le manušendar andral
o Jabeš-Gilead, save len ile pal o pľacos andral o Bet-Šan, kaj len o Filišťinci figinde
andre oda džives, sar murdarde le Saul pro verchos Gilboa.
13 Odľigenďa odarik o kokala le Sauloskre the le Jonatanoskre a skidle the o kokala
ole efta dženengre, save sas murdarde.
14 O kokala le Sauloskre the le Jonatanoskre parunde andro hrobos leskre dadeskro,
savo pes vičinelas Kiš, andre phuv le Benjaminčanengri paš e Cela. Kerde savoro
avke, sar lenge phenďa o kraľis. A paľis o Del šunďa avri lengro mangipen vaš e
phuv.

O maribena le muršenca andral e fajta Rafah

15 Pale pes chudle o Izraeliti te marel le Filišťincenca. O David geľa peskre
muršenca pro mariben pro Filišťinci, ale o David sas strapimen.
16 Sas ode the o Jišbi-Benob, savo sas le obrendar. Leskri kopija sas phari vaj trin
the jepaš kili a pašal leste sas phandľi e nevi šabľa. Phenďa, hoj murdarela le David.
17 Ale o Abišaj, la Cerujakro čhavo, avľa le Davidoske te pomožinel. Ov le Filišťincos
demaďa a murdarďa. Akor o murša ile vera a phende le Davidoske: „Našťi aves
amenca andro mariben, hoj te na murdares e momeľi le Izraeloskri.“
18 Paloda sas pale o mariben le Filišťincenca andro Gob. Akor o Sibechaj andral e
Chuša murdarďa le Saf, savo sas le obrendar.
19 Paľis andro aver mariben le Filišťincenca andro Gob o Elchanan, o čhavo le
Jaireskro* andral o Betlehem, murdarďa le Golijaš andral o Gat. O kašt leskra
kopijakro sas ajso thulo sar o kašt le strojoskro, pre savo pes keren o pochtana.
20 Sar sas pale o mariben andro Gat, sas ode igen učo murš, saves sas bišuštar (24)
angušta, bo sas les pro vasta the pro pindre po šov angušta. The ov sas le obrendar.
21 Ale sar asalas avri le Izraeliten, murdarďa les o Jonatan, o čhavo le Šimeoskro,
le Davidoskre phraleskro.
22 Kala štar murša sas le obrendar andral o Gat a o David the leskre murša len
murdarde.

22

Le Davidoskri giľi

1 O lava kala giľakre giľavelas o David pre pačiv le RAJESKE andre oda džives, sar
les cirdňa avri andral e zor savore leskre ňeprijaťeľendar the le Saulostar:
2 „O RAJ hino miri skala,
miro zoralo kher the miro zachrancas.
3 Miro Del hin miro zoralo bar, ke savo denašav,
miro šťitos, miro hrados the miri zor, savi man zachraňinel.
Miro zachrancas, tu man zachraňinďal le maribnaskre muršendar.

4 Vičinav ko RAJ, savo hino hodno te lel e chvala,
a som zachraňimen mire ňeprijaťeľendar.
5 Začhide man o vlni le meribnaskre,
zaučharde man o zorale paňa.
6 Phandle man o lani le hroboskre,
obkľučinde man o pasci le meribnaskre.

7 Sar somas andro pharipen,

* **21:19** Abo: le Jaare-Oregimoskro

vičinavas pro RAJ, pre miro Del.
Andral peskro Chramos šunďa miro hangos,
miro viskišagos avľa dži andre leskre kana.
8 E phuv pes čhalaďa a razisaľiľa,
čhalade pes o zakladi le ňeboskre,
bo ov sas choľamen.
9 O thuv leske džalas andral o nakh,
andral o muj e jag, so savoro zlabarel,
o jagale angara labonas lestar.
10 Otkerďa o ňebos a avľa tele,
e kaľi chmara sas tel leskre pindre.
11 Bešľa pro cherubos a ľecinelas,
sikaďa pes pro kridli la balvajakre
12 a le kaľipnaha pes učharďa,
le kale chmarendar peske kerďa stanos.
13 Leskre švetlostar labonas angle leste o jagale angara.
14 Paľis o RAJ herminďa andral o ňebos
a o hangos le Nekbaredere Devleskro šunďiľa.
15 Ľivinďa peskre šipi a roztradňa le ňeprijaťeľen,
bičhaďa o bleski a denašenas.
16 O hlbini le moroskre pes sikade,
o zakladi la phuvakre sas odučharde,
bo o RAJ pokarhinďa
a phurdľa peskre dichoha andral o nakh.

17 O RAJ upral nacirdňa o vast,
chudňa man a cirdňa man avri andral o bare paňa.
18 Zachraňinďa man le zorale ňeprijaťeľendar, save man našťi avri ačhenas,
bo sas zoraleder sar me.
19 Avle pre mande, sar somas andro pharipen,
ale o RAJ man chraňinelas.
20 Anďa man avri pro baro than,
zachraňinďa man, bo som leske pre dzeka.

21 Vaš miro spravodľišagos man o RAJ diňa odmena,
visarďa mange pale vaš o žužipen mire vastengro.
22 Bo ľikeravas man pal o droma le RAJESKRE
a na odvisarďom man mire Devlestar.
23 Se savore leskre zakoni hine angle mire jakha
a leskre lavendar man na visarďom.
24 Somas žužo angle leste
a zľikeravas man le binostar.
25 O RAJ man diňa odmena vaš miro spravodľišagos
the vaš oda, hoj som žužo andre leskre jakha.

26 Ko žužejileskro sal the tu žužejileskro,
ko pačivalo sal the tu pačivalo;
27 ko žužo sal the tu žužo,
ale oles, ko hino previsardo andre peskro jilo, zachudeha tire goďaveripnaha.
28 Bo tu zachraňines le pokornen,
a tire jakhenca dikhes pro barikane,
hoj len te pokorines.

29 RAJEJA, tu sal miri momeľi;
o RAJ mange švicinel andro kaľipen.
30 Tuha šaj džav the pre armada,
mire Devleha prechučava the o muros.

31 Le Devleskro drom hino dokonalo,
le RAJESKRO vakeriben hino bi e mel,
ov hin o šťitos olenge, ko ke leste denašen.
32 Bo ko hin o Del, te na o RAJ?
Ko hin e Skala, te na amaro Del?
33 O Del hino miro zoralo hrados
a chraňinel man pre mire droma.
34 Diňa man pindre sar le jeleňis
a ačhaďa man pro uče thana.
35 Sikavel mire vasten te marel pes,
del man zor te nacirdel o brondzuno lukos.
36 Diňal man šťitos, so man ochraňinďa,
a tiro lačhipen mandar kerďa bares.
37 Kerďal mire pindrenge lačho drom, hoj te na perav.

38 Džava pal mire ňeprijaťeľa
a na avava pale, medik len na zňičinava.
39 Domarďom len avke, hoj našťi ušťenas,
pele mange tel o pindre.
40 Urďal man andre zor le maribnaskri
a kerďal, hoj mire ňeprijaťeľa anglal mande te banďon;
41 Tu keres, hoj mire ňeprijaťeľa te denašen mandar,
a me zňičinďom olen, ko man našťi avri ačhenas.
42 Mangenas, ale ňiko len na zachraňinďa;
vičinenas pro RAJ, ale ov lenge na odphenďa.
43 Rozpučinďom len
sar o prachos pre phuv.
Uštaravas a phiravas pal lende
sar pal e čik pre uľica.

44 Zachraňineha man olendar, ko pes pre ma vzburinde,
ačhaveha man šereske upral o narodi.
O manuša, saven na prindžaravas, mange akana služinen.
45 O manuša andral aver narodi daratar banďon anglal ma
a šunen man pre dojekh lav.
46 Našade e zor
a daraha aven avri andral peskre zorale thana.

47 O RAJ dživel!
Mi džal e chvala mira Skalake!
Av barardo, Devla miro,
Skalo miri, Spasiťeľina miro!
48 Ó, Devla, tu vaš ma zaačhes
a čhives tele le naroden angle mande.
49 Tu sal miro zachrancas
a cirdes man avri mire ňeprijaťeľendar.
Tu man hazdes upral ola, ko pre ma džan,

a cirdes man avri andral o vasta le maribnaskre muršengre.
50 Vašoda tut, RAJEJA, lašarava maškar o narodi
a giľavava o žalmi pal tiro nav.

51 Tu des tire kraľiske o bare viťazstva;
presikaves o verno kamiben tire pomazimen kraľiske,
le Davidoske the leskre čhavenge pro furt.“

23

O posledna lava le Davidoskre

1 Kala hine o posledne lava, so phenďa o David o čhavo le Izajoskro; o lava le muršeskre, saves o Del upre hazdňa, savo sas pomazimen le Jakoboskre Devlestar a obľubimen lavutaris andro Izrael, savo sthovelas o giľa:
2 „O Duchos le RAJESKRO vakerel prekal ma a leskre lava hine mange pre čhib.
3 O Del le Izraeloskro, e skala le Izraeloskri, mange phenďa:
‚Oda, ko spravodľivones vladňinel upral o manuša
a oda, ko vladňinel andre sveto dar anglo Del,
4 hino sar o švetlos tosara,
sar avel avri o kham bi o chmari;
sar o švetlos pal o brišind, savestar barol e čar.‘
5 Či nane miri famelija ajsi anglo Del?
Phandľa manca e večno zmluva,
savi pes šoha na prephagela aňi na čerinela.
Ov hino andre savoreste miro zachrancas,
dela man savoro, so lestar kamava.
6 Savore bijedevleskre hine sar o trňi, so hine čhide pre sera,
so ňiko na chudel andro vast,
7 ale ko kamľahas pes lendar te chudel,
mušinel te lel o trast, abo la kopijakro kašt.
Ena zlabarde pre oda than, kaj hine.“

Le Davidoskre zorale murša

8 Kala hine o nava le Davidoskre zorale muršengre:

Ešebno sas o Jošeb-Bašebet* andral o Tachemon, savo sas vodcas le Trine muršengro. Ov la kopijaha murdarďa 800 muršen.

9 Dujto murš ole Trinendar sas o Eleazar, o čhavo le Dodoskro, o potomkos le Achoachoskro. Ov sas le Davidoha akor, sar le Filišťincen, save pes ode zgele, vičinenas pro mariben. Sar o Izraeliti denašenas lendar,

10 ov geľa ode a marelas le Filišťincen. Ajci pes lenca marelas, hoj imar aňi našťi phundravelas o vast, hoj te mukel e šabľa. Andre oda džives len o RAJ diňa baro viťazstvo. Paľis pes o manuša visarde pale ko Eleazar ča vašoda, hoj peske te skiden upre o veci pal o mule.

11 Trito murš ole Trinendar sas o Šamah, o čhavo le Ageoskro andral o Harar. Sar pes o Filišťinci zgele paš o Lechi pre maľa, kaj sas e šošovica, o manuša lendar denašle het,

12 ale ov ačhelas maškar e maľa, chraňinelas la a murdarďa le Filišťincen. Avke o RAJ diňa le Izrael baro viťazstvo.

13 Jekhvar, sar pes skidelas o uľipen, trin džene le Tranda (30) zorale muršendar gele ko David andre jaskiňa Adulam. A e filišťiňiko armada peske kerďa taboris andre le Refajengri dolina.

---

* **23:8** Abo: Išbošet

14 Akor o David sas andre pevnosť pro verchi a o filišťiňika slugaďa sas andro
Betlehem.
15 O David sas igen smedno a phenďa: „Ko man dela te pijel paňi andral e chaňig,
so hiňi paš e brana andro Betlehem?“
16 Avke pes ola trin džene premarde prekal o taboris le Filišťincengro a cirdle o
paňi andral e chaňig, so sas paš e brana andro Betlehem, a ande le Davidoske. Ale
ov na kamelas oda paňi te pijel a čhorďa les avri pre pačiv le RAJESKE
17 a phenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj te kerav kajso vareso! Bo oda hin o rat
le muršengro, save gele te anel oda paňi, kajte lenge džalas pal o dživipen.“ Avke o
David na kamelas oda paňi te pijel.
Kada hin, so kerde ola trin zorale murša.
18 Le Joaboskro phral o Abišaj, saveske sas daj e Ceruja, sas vodcas le Tranda
muršenge. Andre jekh mariben murdarďa trin šel (300) muršen la kopijaha a avke
leskro nav sas baro maškar ola Tranda.
19 Paš ola Tranda les sas pačiv a ačhiľa lengro vodcas, ale the avke na sas ajso sar
okla Trin.
20 O Benajah, o čhavo le Jehojadoskro andral o Kabceel, sas zoralo murš, savo
kerelas but bare veci. Ov murdarďa duje nekzoraleder muršen andral o Moab.
Jekhvar, sar delas o jiv, geľa andre chev, kaj sas o ľevos, a murdarďa les.
21 Murdarďa the jekhe igen bare muršes andral o Egipt. Kajte le Egipťanoste sas
andro vast e kopija a le Benajoste sas ča e paca, cirdňa le Egipťanoske avri andral o
vast e kopija a murdarďa les laha.
22 Kada kerďa o Benajah, o čhavo le Jehojadoskro, a kaleha peske kerďa baro nav,
avke sar ola Trin.
23 Sas les buter pačiv sar ole Tranda, kajte na sas jekh le Trinendar. O David les
ačhaďa upral peskre stražci.
24 Maškar ola Tranda murša sas the kala:
o Asahel, le Joaboskro phral;
o Elchanan, le Dodoskro čhavo, andral o Betlehem;
25 o Šamah andral o Charod;
o Elikas andral o Charod;
26 o Chelec andral o Palet;
o Iras, le Ikešoskro čhavo, andral e Tekoa;
27 o Abiezer andral o Anatot;
o Mebunaj andral e Chuša;
28 o Calmon le Achoachendar;
o Mahraj andral e Netofa;
29 o Cheleb, le Baanoskro čhavo, andral e Netofa;
o Itaj, le Ribajoskro čhavo, andral e Gibea;
30 o Benajah andral o Piraton;
o Hidaj andral o Gaašiskre dolini;
31 o Abi-Albon andral e Araba;
o Azmavet andral o Bachurim;
32 o Eljachbas andral o Šaalbon;
le Jašenoskre čhave o Jonatan
33 the o Šamah andral o Harar;
o Achijam, le Šararoskro čhavo, andral o Harar;
34 o Elifelet, le Achasbajoskro čhavo, andral e Maacha;
o Achitofel, le Eliamoskro čhavo, andral o Gilon;
35 o Checraj andral o Karmel;
o Paaraj andral e Arbi;

36 o Jigal, le Natanoskro čhavo, andral e Coba;
o Bani andral o Gad;
37 o Celek andral o Amon;
o Nachraj andral o Beerot, o zbrojnošis le Joaboskro, la Cerujakro čhavo;
38 o Ira andral o Jitri;
o Gareb andral o Jitri
39 the o Chetitos o Urijaš;
On savore sas jekhetane tranda the efta (37) murša.

24

O David zgenel le manušen

1 O RAJ pale choľisaľiľa pro Izraeliti. Kerďa pre lende upre le David, hoj te džal te zgenel le manušen andral o Izrael the andral e Judsko.
2 O kraľis phenďa le Joaboske the le veľiťeľenge upral leskri armada: „Predžan pal savore kmeňi andro Izrael le Danostar dži paš e Beer-Šeba a zgenen le manušen, hoj te džanav, keci hine.“
3 Ale o Joab phenďa le kraľiske: „Mi kerel lendar o RAJ, tiro Del, šelvar ajci sar hine a tu oda the dikhes pre tire jakha. Ale soske kames oda te kerel, raja miro the kraľina?“
4 Ale o kraľis peske ačhelas pre oda, so phenďa le Joaboske the le veľiťeľenge upral o slugaďa. Avke o Joab the o veľiťeľa odgele le kraľistar te zgenel le manušen andro Izrael.
5 Pregele prekal o Jordan a chudle le Aroerostar the le forostar, so sas maškar e dolina. Odarik gele prekal e phuv Gad a paľis dži paš o foros Jazer.
6 Paľis avle andre phuv Gilead the andro foros Kadeš, andre le Chetitanengri phuv, a odarik gele andro Dan a paľis andro phuva pašal o foros Sidon.
7 Paľis gele ko ohradzimen foros Tir the ke savore Chivijengre the Kanaančanengre fori. Odarik gele andre Beer-Šeba, andre judsko pušťa Negev.
8 Avke phirenas pal caľi phuv a pal o eňa (9) čhon the biš (20) džives avle pale andro Jeruzalem.
9 O Joab avľa a phenďa le Davidoske: „Andro Izrael hin 800 000 murša, a andre Judsko hin 500 000 murša, save pes džanen te marel.“
10 Paloda, sar zgende le manušen, o David pes šunelas vinnovato a phenďa le RAJESKE: „Kerďom igen baro binos angle tu. Akana tut mangav, RAJEJA, odmuk mange kada binos, bo na kerďom oda goďaha!“
11 Sar o David tosara ušťiľa, o RAJ phenďa le Davidoskre prorokoske le Gadoske,
12 hoj te phenel le Davidoske: „Kada phenel o RAJ: ‚Dav tut te kidel peske avri trine vecendar a me kerava oda, so tuke kideha avri.‘ “
13 Avke o Gad avľa ko David a phenďa: „Kames, hoj te avel andre tiri phuv efta berš bokh? Abo kames trin čhon te denašel tire ňeprijaťeľendar, save tut prenasledinena? Abo kames, hoj te avel andre tiri phuv trin džives o meribnaskro nasvaľiben? Akana tut rozgondoľin a phen mange, so te phenel oleske, ko man ke tu bičhaďa.“
14 O David phenďa le Gadoske: „Som andro baro pharipen! Radeder kamav, hoj man te marel o RAJ, bo ov hino igen milosťivo, sar hoj man te maren o manuša.“
15 Vašoda o RAJ domukľa pro Izrael o meribnaskro nasvaľiben ole tosarastar dži oda časos, so sas pre oda dino. Avke andre caľi phuv Izrael le Danostar dži paš e Beer-Šeba mule 70 000 manuša.
16 Sar o aňjelos imar nacirdňa peskro vast, hoj te dukhavel o Jeruzalem, le RAJESKE sas pharo vaš oda nalačhipen a phenďa le aňjeloske, savo murdarelas le manušen:

„Preač! Odle o vast!“ O aňjelos le RAJESKRO sas ipen akor paš o humnos le
Aravnoskro le Jebusejoskro.
17 Sar o David dikhľa le aňjelos, savo murdarel le manušen, phenďa le RAJESKE:
„Me kerďom binos. Me, o pasťjeris, som vinnovato! On hine ča bakrore, on na kerde
ňič! Mangav tut, mar man the mira famelija.“
18 Andre oda džives avľa o Gad ko David a phenďa leske: „Dža upre a ačhav oltaris
le RAJESKE pre le Aravnoskro humnos.“
19 O David geľa a kerďa avke, sar o RAJ prikazinďa prekal o Gad.
20 Sar dikhľa o Aravnah, hoj avel ke leste o kraľis peskre služobňikenca, avľa anglal
leste a banďiľa le mujeha dži pre phuv.
21 „Soske avel o kraľis, miro raj, ke mande?“ phučľa lestar.
„Kamav te cinel tutar o humnos,“ odphenďa o David, „hoj te ačhavav le RAJESKE
oltaris, hoj te preačhel kada meribnaskro nasvaľiben.“
22 „Mi lel miro raj the kraľis peske savoro, so kamel, a mi obetinel ode,“ phenďa o
Aravnah le Davidoske. „Dikh, hin kade gurumňa pre labarďi obeta the o sersamos,
saveha pes prečhivkerelas o zrnos, the o jarmi* le guruvengre pre jag.
23 Ó, kraľina! Kada tuke savoro dav me, o Aravnah. Mi el le RAJES, tire Devles,
andre tute kamiben.“
24 Ale o kraľis leske phenďa: „Kada na! Kamav tutar te cinel a te počinel. Na anava
le RAJESKE, mire Devleske, labarde obeti, save man ňič na molas.“ Avke o David cinďa
oda humnos the o gurumňa vaš o penda (50) rup,
25 ačhaďa le RAJESKE oltaris a anďa leske o labarde the o smiromoskre obeti. Akor
o RAJ šunďa avri o modľitbi vaš e phuv a o meribnaskro nasvaľiben andro Izrael
zaačhiľa.

* **24:22** O kašt, so pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan.

Ešebno zvitkos le kraľengro

Le Davidoskro phuripen

1 Sar o David sas igen phuro, sas les šil, a kajte thovkerenas pre leste o deki, našťi
roztačolas.
2 Leskre služobňika leske phende: „Kampel prekal amaro kraľis the raj te arakhel
pačivaľa terňa džuvľa, savi pes pal leste starinela a kerela pašal leste. Pašľola paš
leste a avke amaro raj the kraľis roztačola.“
3 Avke rodenas šukar terňa džuvľa andre calo Izrael, arakhle la Abišag andral o
Šunem a ande la ko kraľis.
4 Odi terňi džuvľi sas igen šukar. Starinelas pes pal leste a kerelas pašal leste, ale o
kraľis laha na pašľolas sar romňaha.

O Adonijah kamel te ačhel kraľiske

5 O Adonijah, la Chagitakro čhavo, pes hazdelas upre a phenelas: „Me avava kraľis!“
Stradľa peske maribnaskre verdana, muršen pro graja the penda (50) muršen, save
denašenas angle leste.
6 O David leske šoha andre ňisoste na dovakerelas: „Soske oda keres?“ Ov sas igen
šukar a uľiľa pal o Absolon.
7 Ov sas dovakerdo le Joaboha the le rašaha le Ebjataroha. On ačhenas vaš o
Adonijah.
8 Ale o rašaj Cadok na sas le Adonijoha, aňi le Jehojadoskro čhavo o Benajah, aňi o
prorokos Natan, aňi o Šimej, aňi o Rei, aňi o stražňika le Davidoskre.
9 Andre jekh džives o Adonijah obetinelas le bakren, gurumňen the thule terne
gurumňen paš o bar Zochelet, so hino paš o prameňis En-Rogel. Vičinďa savore
peskre phralen, le kraľiskre čhaven the savoren andral o kmeňos Juda, so služinenas
le kraľiske,
10 ale na vičinďa le proroken le Natan the le Benajah, aňi le stražňiken, aňi peskre
phrales le Šalamun.

O Natan the e Batšeba anglo kraľis

11 O Natan phenďa le Šalamunoskra dake la Batšebake: „Tu na šunďal, hoj la
Chagitakro čhavo o Adonijah ačhiľa kraľiske? Ale amaro raj o David pal oda aňi na
džanel!
12 Av manca, phenava tuke, sar šaj aven zachraňimen tu the tiro čhavo o Šalamun.
13 Dža ko David a phen leske: ‚Či mange na iľal vera, rajeja miro the kraľina, hoj
miro čhavo o Šalamun ačhela kraľiske pal tute a hoj ov bešela pre tiro tronos? Soske
akor ačhiľa o Adonijah kraľiske?‘
14 Medik ode vakereha le kraľiha le Davidoha, me džava pal tu a phenava, hoj hin
avke, sar phenes.“
15 Avke e Batšeba geľa andro kher paš o kraľis. O David sas imar igen phuro a e
Šunemčanka Abišag pašal leste kerelas.
16 E Batšeba banďiľa dži tele a pozdravinďa le kraľis.
O kraľis latar phučľa: „So kames?“
17 Oj leske odphenďa: „Rajeja miro, iľal mange vera pre tiro RAJ the Del: ‚Tiro
čhavo o Šalamun ela kraľis pal mande, ov bešela pre miro tronos.‘
18 Ale akana o Adonijah ačhiľa kraľiske a tu pal ada aňi na džanes, rajeja miro the
kraľina.

19 Ov obetinďa igen but gurumňen, thule terne gurumňen the le bakren. Vičinďa
savore tire čhaven, le rašas le Ebjatar the le slugaďengre veľiťeľis le Joab, ale le
Šalamun na vičinďa!
20 Akana, rajeja miro the kraľina, savore manuša andral o Izrael užaren pre tu, hoj
te džanen, ko ela kraľis a bešela pal tu pro tronos.
21 Te tu ada na kereha, rajeja miro the kraľina, ta paľis, sar tu mereha, man the
mire čhas le Šalamun lena vaš ola, ko kerde namištes."
22 Medik vakerelas le Davidoha, avľa andre o prorokos o Natan.
23 Vareko phenďa le kraľiske: „Hino kade o prorokos o Natan." Sar avľa anglo David,
banďiľa le mujeha dži pre phuv.
24 Paľis lestar phučľa: „Rajeja miro the kraľina, phenďal tu, hoj o Adonijah ačhela
pal tu kraľis a bešela pre tiro tronos?
25 Adadžives geľa tele a obetinďa igen but gurumňen, terne thule gurumňen the le
bakren. Vičinďa peske savore tire čhaven, le veľiťeľen upral o slugaďa the le rašas le
Ebjatar a ode chan, pijen a vičinen: ‚Mi dživel o kraľis Adonijah!'
26 Ale na vičinďa aňi man, tire služobňikos, aňi le Cadok, aňi le Jehojadoskre čhas
le Benajah, aňi le Šalamun.
27 Rajeja miro the kraľina, kerďal oda tu avke? A na diňal amenge te džanel, ko ela
kraľis a bešela pal tu pro tronos?"

O Šalamun ačhel kraľiske

28 Akor o David prevakerďa: „Vičinen mange la Batšeba!" Avke avľa ko kraľis a
zaačhiľa angle leste.
29 O David phenďa: „Avke sar dživel o RAJ, savo man cirdňa avri andral dojekh
miro pharipen,
30 mek adadžives kerava oda, so tuke phenďom andre vera anglo RAJ, anglo Del le
Izraeloskro, hoj tiro čhavo o Šalamun ela kraľis pal mande a bešela pre miro tronos."
31 Akor e Batšeba banďiľa le mujeha dži pre phuv, diňa le David pačiv a zvičinďa:
„Mi dživel miro raj the kraľis o David pro furt!"
32 Paľis o David phenďa: „Vičinen mange le rašas le Cadok, le prorokos Natan the
le Jehojadoskre čhas le Benajah!" Sar avle anglal leste,
33 o David lenge phenďa: „Len tumenca tumare rajeskre služobňiken a thoven te
bešel mire čhas le Šalamun pre mulica a ľidžan les tele paš o prameňis Gichon.
34 Ode les o rašaj o Cadok the o prorokos Natan pomazinena kraľiske upral o Izrael.
Akor zatrubinen pro rohos a zvičinen: ‚Mi dživel o kraľis o Šalamun!'
35 Tumen džan pal leste. Ov avela a bešela pre miro tronos a kraľinela pal mande,
bo les ačhaďom, hoj te ľidžal o Izrael the e Juda."
36 O Benajah odphenďa le kraľiske: „Amen! Mi del o Del, o RAJ mire kraľiskro the
rajeskro, hoj pes oda avke te ačhel!
37 Avke sar o RAJ sas mire rajeha the kraľiha, mi el the le Šalamunoha a leskro
tronos mi el bareder sar le Davidoskro, mire rajeskro."
38 O rašaj o Cadok, o prorokos Natan, o Benajah, o Kereťana the o Pileťana gele tele,
thode te bešel le Šalamun pre le Davidoskri mulica a ľidžanas les paš o prameňis
Gichon.
39 O Cadok iľa andral le RAJESKRO Stanos o rohos le olejoha a pomazinďa le
Šalamun. Paľis zatrubinde a savore manuša zvičinde: „Mi dživel o kraľis o
Šalamun!"
40 Savore manuša džanas pal leste andro Jeruzalem a bašavenas pro flauti a
radisaľonas avke zorales, hoj e phuv zarazisaľiľa.

O Adonijah daral le Šalamunostar

41 Šunďa oda o Adonijah the savore, ko ode sas vičimen, ipen akor, sar dochale pre
hoscina. Sar o Joab šunďa o trubi, phučľa: „So hin ajsi bari vika andro foros?“
42 Mek vakerelas, sar jekhvareste avľa o Jonatan, o čhavo le rašaskro le
Ebjataroskro. O Adonijah leske phenďa: „Ča av, se kajso lačho manuš sar tu mušinel
te anel o lačho hiros.“
43 „Na, na anav!“ odphenďa leske o Jonatan. „Amaro raj, o kraľis David, ačhaďa le
Šalamun kraľiske!
44 O David bičhaďa le rašas le Cadok, le prorokos Natan, le Benajah, le Kereťanen
the le Pileťanen, hoj te džan le Šalamunoha. On les thode pre le Davidoskri mulica.
45 O Cadok le Natanoha les paš o Gichon pomazinde kraľiske. Avle odarik pale
radišagoha a andre calo foros hin bari vika. Kada, so šunďan, hin odi vika.
46 O Šalamun imar bešel pro tronos le kraľiskro.
47 Mek the le Davidoskre služobňika avle te presikavel e pačiv amare rajeske,
le kraľiske Davidoske. Phende: ‚Mi kerel tiro Del, hoj te el le Šalamunoskro nav
slavneder sar tiro, a leskro tronos mi el bareder sar tiro!‘ “ Akor o David banďiľa pro
hadžos
48 a phenďa: „Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, hoj mange adadžives diňa
te dikhel le kraľis, savo adadžives zabešľa vaš ma pre miro tronos!“
49 Avke savore, ko sas pre hoscina ko Adonijah predaranďile, ušťile a rozgele pes.
50 The o Adonijah pes daralas le Šalamunostar, vašoda geľa andro stanos le
RAJESKRO a chudňa pes le oltariskre rohendar.
51 Le Šalamunoske phende: „Dikh! O Adonijah daral le kraľistar le Šalamunostar,
bo pes chudel le oltariskre rohendar a mangel: ‚Akana mange o Šalamun mi lel vera,
hoj na dela te murdarel peskre služobňikos la šabľaha.‘ “
52 O Šalamun odphenďa: „Te pes ľikerela pačivalones, aňi bal pal o šero leske na
perela. Ale te man dodžanava, hoj vareso nalačho kerďa, merela!“
53 Avke les o Šalamun diňa te ľidžal het pašal o oltaris. Sar paľis o Adonijah avľa
te banďol anglo kraľis, o Šalamun leske phenďa: „Dža khere.“

2

O posledna lava le Davidoskre

1 Sar o David džanelas, hoj leskro meriben hino pašes, prikazinďa peskre čhaske
le Šalamunoske kada:
2 „Me imar džav pal kadi phuv avke sar dojekh manuš, ale tu av zoralo a ľiker tut
sar murš.
3 Doľiker o prikazaňja le RAJESKRE, tire Devleskre. Phir pal leskro drom a doľiker
leskre lava, prikazaňja the savoro, so hin pisimen andro zakonos le Mojžišoskro. Te
kada doľikereha, paľis tuke avela avri savoro, so kereha, všadzik, kaj džaha.
4 Avke o RAJ doľikerela oda lav, so man diňa: ‚Te tire čhave dživena avke, sar me
kamav, a te phirena angle mande pačivalones, cale jileha the caľa dušaha, ela furt
vareko tira famelijatar pro tronos andro Izrael.‘
5 Tu džanes, so mange kerďa o Joab, la Cerujakro čhavo, sar murdarďa mire duje
izraelike veľiťeľen: Le Abner, le Neroskre čhas, the le Amasa, le Jeteroskre čhas.
Murdarďa len avke, sar te ulehas andro mariben, ale sas o smirom. Oleha meľarďa
le rateha o sirimos pašal peste the o sandalki pre peskre pindre.
6 Se tu džanes, so te kerel! Ma muk les, hoj te sphurol a andro smirom te merel.

7 Ale le Barzilajoske andral o Gilead ker ada: Presikav o jileskeriben leskre
čhavenge. Mi chan jekhetane pašal tiro skamind, bo on ke ma sas jileskre akor,
sar denašavas anglal tiro phral Absolon.
8 Hin kade the o Benjaminčanos Šimej, o čhavo le Geraskro andral o Bachurim. Ov
man igen prekošľa andre oda džives, sar džavas andro Machanajim. Ale paľis avľa
anglal ma paš o paňi Jordan a ode leske diňom vera anglo RAJ, hoj les na murdarava
la šabľaha.
9 Ale akana ma muk les bijal o trestos. Tu sal goďaver murš a džanes, so leha te
kerel. Ma muk les, hoj te sphurol a andro smirom te merel."

Le Davidoskro meriben

10 Paľis o David muľa a parunde les paš peskre phure dada andro Foros le
Davidoskro.
11 O David kraľinelas upral o Izrael saranda (40) berš; efta berš andro Hebron a
tranda the trin (33) berš andro Jeruzalem.
12 Avke o Šalamun bešľa pro tronos peskre dadeskro le Davidoskro a leskro tronos
ačhiľa igen zoralo.

O Adonijah murdardo

13 Andre jekh džives geľa la Chagitakro čhavo o Adonijah te dikhel le Šalamunoskra
da la Batšeba. Oj lestar phučľa: „Aves andro smirom?"
Ov odphenďa: „He, andro smirom.
14 Kamav tutar vareso te phučel."
„Vaker," phenďa leske e Batšeba.
15 Ov phenďa: „Se tu džanes, hoj o kraľišagos majinďa te el miro a hoj savore
manuša andral calo Izrael peske man kidle avri kraľiske. Ale o kraľišagos mandar
sas odilo a sas dino mire phraleske, bo o RAJ leske les diňa.
16 Akana, hin man jekh mangipen. Ker mange ada!"
„Vaker!" oj phenďa leske.
17 Avke ov phenďa: „Privaker tut vaš ma ko Šalamun, hoj mange te del la Abišag
andral o Šunem romňake. Tuke na phenela na."
18 „Mištes," odphenďa leske e Batšeba, „privakerava man vaš tu ko kraľis."
19 Paľis, sar avľa e Batšeba ko Šalamun te privakerel pes vaš o Adonijah, o Šalamun
ušťiľa pal o tronos a banďiľa angle late. Avke bešľa pale pro tronos a thoďa the la te
bešel pro tronos pal peskri čači sera.
20 Avke leske oj phenďa: „Kamav tutar jekh cikňi veca, hoj te keres prekal ma!"
„Phen, so kames, a me oda kerava, daje miri," phenďa lake o Šalamun.
21 Oj phenďa: „Mi den la Abišag andral o Šunem romňake tire phraleske le
Adonijoske."
22 „Soske manges prekal o Adonijah la Abišag?" phučľa latar o Šalamun. „Se mang
the o kraľišagos, bo ov hino miro phureder phral a leha hino o rašaj o Ebjatar the la
Cerujakro čhavo o Joab!"
23 Androda o kraľis o Šalamun iľa vera anglo RAJ: „O Del man zorales mi marel, te
o Adonijah na počinela peskre dživipnaha vaš kadi veca, so mandar mangelas.
24 Avke sar dživel o RAJ, savo man thoďa pro tronos mire dadeskro a savo mange
kerďa savoro avke, sar phenďa, o Adonijah mušinel mek adadžives te merel."
25 Paľis o Šalamun bičhaďa le Jehojadoskre čhas le Benajah te murdarel le Adonijah.
Ov geľa a murdarďa les.

O Ebjatar bičhado khere

26 Le Ebjataroske o Šalamun phenďa: „Dža pre tire maľi andro Anatot, bo
zaslužines tuke te merel. Ale adadžives mek tut na murdarava, bo tu ľidžahas le
RAJESKRI archa angle miro dad David a ľidžahas leha leskre pharipena, so les sas.“
27 Avke le Ebjatar premukľa andral e rašajiko služba, so kerelas anglo RAJ. Avke
pes ačhiľa oda, so o RAJ phenďa andro Šilo pre le Eliskri famelija.

O Joab murdardo

28 Sar o hiros pal oda avľa dži ko Joab, ov daranďiľa, bo pes ľikerelas le Adonijoha,
kajte angloda na sas le Absolonoha. Avke denašľa andro stanos le RAJESKRO a ode
pes chudňa le oltariskre rohendar.
29 Le Šalamunoske phende, hoj o Joab denašľa andro stanos le RAJESKRO a hoj
hino paš o oltaris. O Šalamun bičhaďa varekas ko Joab, hoj lestar te phučel: „Soske
denašľal paš o oltaris?“
Ov odphenďa: „Daravas tutar, vašoda denašľom paš o RAJ.“
O Šalamun phenďa le Jehojadoskre čhaske le Benajoske: „Dža a murdar les!“
30 Avke ov geľa paš o stanos le RAJESKRO a phenďa: „O kraľis phenel, av avri!“
Ale o Joab odphenďa: „Na, me kade merava.“
O Benajah geľa te phenel le kraľiske, so phenďa o Joab.
31 „Ker avke, sar kamel!“ phenďa leske o kraľis. „Murdar les ode a parun les! Avke
khoseha pal ma the pal miri famelija o ňevinno rat, so o Joab čhorďa avri.
32 Bo akana o RAJ leske visarel pale vaš o rat, so čhorďa avri akor, sar murdarďa
la šabľaha duje muršen, save sas buter čačipnaskre the feder sar ov. Kajte miro dad
na džanelas pal oda, murdarďa le čhas le Neroskres le Abner, savo sas veľiťeľis upral
o slugaďa andro Izrael, the le čhas le Jeteroskres le Amasa, savo sas veľiťeľis upral o
slugaďa andre Judsko.
33 Lengro rat mi perel pro šero le Joaboske the pre leskro potomstvos pro furt. Ale le
Davidoskre potomstvos, leskra famelija the leskre tronos mi el le RAJESKRO smirom
pro furt.“
34 Avke o Benajah geľa, demaďa le Joab a murdarďa les. Paľis les parunde paš leskro
kher pre pušťa.
35 Avke o Šalamun pre le Joaboskro than ačhaďa veľiťeľiske upral o slugaďa le
Jehojadoskre čhas le Benajah a le Cadok rašaske vaš o Ebjatar.

O Šimej murdardo

36 Paľis o Šalamun diňa te vičinel ke peste le Šimej a phenďa leske: „Ačhav tuke
kher andro Jeruzalem, beš ode a ňikhaj odarik ma dža!
37 Ale andre oda džives, sar odarik džaha het a predžaha o paňi Kidron, čačes
mereha! A korkoro aveha vinnovato vaš tiro meriben.“
38 O Šimej leske odphenďa: „Oda lav, so phenďal, rajeja miro the kraľina, hino lačho
a me kerava avke, sar phenďal.“ Avke o Šimej ačhiľa but časos andro Jeruzalem.
39 Paľis pal o trin berš le Šimejoske denašle duj sluhi ko Gatsko kraľis ko Achiš,
saveske sas dad o Maachah. Sar le Šimejoske phende, hoj leskre sluhi hine andro
Gat,
40 bešľa pro somaris a geľa ko Achiš andro Gat len te rodel. Sar len arakhľa, anďa
len pale khere.
41 Sar o Šalamun šunďa, so o Šimej kerďa,
42 bičhaďa vaš leske a phenďa: „Či mange na iľal vera anglo RAJ a či me tuke na
phenďom, hoj te džaha avri andral o Jeruzalem varekhaj avrether, hoj čačes mereha?
A tu korkoro mange phenďal, hoj oda lav, so šunďal, hino lačho.

43 Soske na doľikerďal odi vera, so mange iľal anglo RAJ, aňi oda, so tuke
prikazinďom?
44 Pridžan tuke savoro nalačhipen, so kerďal mire dadeske le Davidoske. Akana o
RAJ tuke visarela pale oda savoro!
45 Me, o Šalamun, som kraľis a o RAJ man požehňinela a kerela, hoj le Davidoskro
tronos ela zoralo pro furt."
46 Paľis o Šalamun phenďa le Benajoske: „Dža a murdar le Šimej." Ov geľa, demaďa
les a murdarďa. Avke o kraľišagos sas zoralo andre le Šalamunoskre vasta.

3

O Šalamun mangel o goďaveripen le RAJESTAR

1 O Šalamun ačhiľa džamutro le Faraonoskro, le kraľiskro andral o Egipt, bo peske
iľa leskra čha romňake. Anďa peske la andro Foros le Davidoskro, medik na dokerďa
peskro palacis, o Chramos le RAJESKRO the o muri pašal o Jeruzalem.
2 O manuša anenas o obeti pro uče thana, bo mek na sas dokerdo o Chramos prekal
o RAJ.
3 O Šalamun kamelas le RAJES. Ľikerelas pes pal o prikazaňja, save les diňa leskro
dad o David, ale the avke mek anelas obeti pro uče thana a labarelas ode o voňava
obeti.
4 Jekhvar o kraľis geľa te obetinel andro Gibeon, bo ode sas nekfeder ačhado učo
than pro lašariben. Pre oda oltaris o Šalamun obetinďa 1 000 labarde obeti.
5 Ode pes leske rači andro suno sikaďa o RAJ, o Del, a phenďa: „So kames, hoj tut
te dav?"
6 O Šalamun odphenďa: „Tu presikaďal baro lačhipen tire služobňikoske le
Davidoske, mire dadeske, bo ov sas verno, čačipnaskro the pačivalo ke tu. Oda baro
lačhipen leske presikaďal the akor, sar les diňal čhas, savo adadžives bešel pre leskro
tronos.
7 No akana, RAJEJA, Devla miro, tu ačhaďal tire služobňikos kraľiske pal miro dad
David, ale me som terno murš a na džanav, sar mištes te ľidžal le manušen.
8 Akana me som kade maškar tire avrikidle manuša, save hine ajci but, hoj pes len
na del te zgenel aňi te zrachinel.
9 Mangav tut, de man godi, sar te ľidžal tire manušen, hoj te sprindžarav, so hin
lačho a so nalačho. Bo ko šaj ľidžal kada baro narodos?"
10 Le RAJESKE sas pre dzeka, so peske o Šalamun mangľa.
11 Phenďa leske: „Mištes kerďal, hoj tuke na mangľal baro dživipen, aňi o
barvaľipen, aňi o meriben tire ňeprijaťeľengro, ale mangľal tuke o goďaveripen,
hoj mištes te sudzines.
12 Vašoda kerava avke, sar mandar mangľal. Dava tut baro goďaveripen, hoj savoro
te rozprindžares; ajso goďaveripen, savo mek šoha ňikas anglal tu na sas aňi na ela.
13 Dava tut the oda, so mandar na mangľal: O barvaľipen the e slava – avke, hoj
andre calo tiro dživipen ňiko le kraľendar na ela ajso sar tu.
14 Te phireha pal mire droma a te doľikereha mire zakoni the prikazaňja avke, sar
oda doľikerelas tiro dad o David, dava tuke te dživel but berša."
15 Androda o Šalamun ušťiľa andral o soviben a avľa pre oda, hoj o RAJ vakerelas
leha andro suno.
Paľis geľa andro Jeruzalem a ačhaďa pes angle archa le RAJESKRA zmluvakri.
Anďa ode o labarde the o smiromoskre obeti a kerďa hoscina prekal savore peskre
služobňika.

Le Šalamunoskro goďaveripen

16 Jekhvar avle ko Šalamun duj džuvľija, save sas lubňa, a ačhile anglal leste.
17 Jekh lendar phenďa: „Ó, rajeja miro, me bešav kala džuvľaha jekhetane andre jekh kher. Sar mange uľiľa miro muršoro, oj sas paš oda.
18 Paľis pro trito džives the lake uľiľa muršoro. Samas andro kher ča duj džeňa a ňiko aver ode na sas.
19 Ale kala džuvľake o muršoro rači muľa, bo oj pre leste pašľiľa.
20 Pal jepaš rat, medik me sovavas, oj ušťiľa a iľa pašal ma mire čhavores. Thoďa les paš peste a peskre mule čhavores thoďa paš mande.
21 Sar tosara ušťiľom a kamľom te del le čhavores te pijel, dikhľom, hoj sas mulo. Ale sar vidňisaľolas, obdikhľom les feder a avľom pre oda, hoj oda nane miro čhavoro, savo mange uľiľa.“
22 No oki džuvľi phenelas: „Na! Miro čhavoro hino oda, so dživel, a tiro hino oda mulo!“
A pale oki džuvľi phenelas: „Na, oda nane čačo! Tiro hino oda mulo a miro oda, so dživel!“
Kavke pes vesekedinenas anglo kraľis.
23 O kraľis phenďa: „Kadi phenel: ‚O džido čhavoro hino miro a o mulo tiro‘ a oki dujto phenel: ‚O mulo čhavoro hino tiro a o džido miro.‘ “
24 Avke o kraľis phenďa: „Anen mange e šabľa!“ Sar leske ande e šabľa,
25 phenďa: „Prečhinen ole čhavores pro jepaš a den jepaš jekhake a jepaš avrake!“
26 Ola džuvľake, savi sas čačes daj le džide čhavoreskri, avľa andro jilo baro pharipen, bo igen kamelas peskre čhavores, a vašoda phenďa le kraľiske: „Mangav tut, rajeja miro, den lake ole džide čhavores a ma murdaren les!“
Ale oki dujto džuvľi phenďa: „Na ela aňi miro aňi tiro. Prečhinen les pro jepaš!“
27 Avke o Šalamun phenďa: „Ma murdaren les, ale den les ola džuvľake, savi kamel, hoj te dživel. Oj hiňi čačes leskri daj!“
28 Sar pes calo Izrael dodžanľa pal oda, so kerďa o Šalamun, denas les bari pačiv, bo dikhle, hoj hin andre leste le Devleskro goďaveripen te rozsudzinel spravodľivones.

4

Le Davidoskre služobňika

1 O Šalamun ačhiľa kraľiske upral calo Izrael.
2 Kala sas leskre bare uradňika:

O Azarijah, le Cadokoskro čhavo, sas o rašaj.
3 O Elichoref the o Achijah, le Šišoskre čhave, sas pisara andro palacis.
O Jošafat, le Achiludoskro čhavo, sas o matrikaris.
4 O Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas o veľiťeľis upral o slugaďa.
O Cadok the o Ebjatar sas o rašaja.
5 O Azarijah, le Natanoskro čhavo, sas o baro guverneris upral o krajengre guvernera.
O Zabud, le Natanoskro čhavo, sas rašaj the le kraľiskro radcas.
6 O Achišar sas o uradňikos upral o služobňika andro palacis.
O Adoniram, le Abdoskro čhavo, sas veľiťeľis upral o robotňika, save sas ispidle andre buči.

7 O Šalamun ačhaďa dešuduj (12) guverneren upral o kraji andre calo Izrael, save pes starinenas pal o chaben prekal o kraľis the calo palacis. Dojekh lendar anelas andral peskro krajos jekhvar andro berš pre calo čhon chaben andre le kraľiskro palacis.

8 Kala hin lengre nava the kraji:

O Ben-Chur andro Efrajimika brehi;
9 o Ben-Deker andro Makac, Šaalbim, Bet-Šemeš, Elon the Bet-Chanan;
10 o Ben-Chesed andro Arubot, Socho the caľi phuv Chefer;
11 o Ben-Abinadab andro Nafat-Dor – leskri romňi sas e Tafat, le Šalamunoskri čhaj;
12 o Baanas, le Achiludoskro čhavo, andro fori Taanach the Megido the andre calo Bet-Šean, so hino paš e Caretan teleder le Jezreelostar, khatar o Bet-Šean dži ke Abel-Mechola the dži pal o Jokmeam;
13 o Ben-Geber andro foros Ramot-Gilead – sas les o gava le Jairoskre, le Menašeskre, andro Gilead, mek the e phuv Argob andro Bašan – ode sas šovardeš (60) bare fori le murenca, pre save sas o brondzune brani;
14 o Achinadab, le Idoskro čhavo, andro Machanajim;
15 o Achimaac andro Naftali – le Achimaacoske sas romňi e Basemat, le Šalamunoskri čhaj;
16 o Baanas, le Chušajoskro čhavo, andro Ašer the Alot;
17 o Jošafat, le Paruachoskro čhavo, andro Jisachar;
18 o Šimej, le Elasoskro čhavo, andre phuv Benjamin;
19 the o Geber, le Urihoskro čhavo, andre phuv Gilead, kaj sas o amorejiko kraľis o Sichon the o bašaňiko kraľis o Og.

Upral savore kraji sas jekh baro guverneris.
20 O Judejci the o Izraeliti sas ajci but sar e poši paš o moros. Sas lenge mištes, bo len sas, so te chal a te pijel.

5

O kraľišagos le Šalamunoskro barvaľol

1 O Šalamun kraľinelas upral savore kraľišagi le paňestar Eufrat dži paš e phuv le Filišťincengri a mek the dži paš e egiptsko hraňica. On anenas le Šalamunoske o daňe a služinenas leske pal calo leskro dživipen.
2 Le Šalamunoske džalas pro džives eňa toni nekfeder aro the dešuochto (18) toni thulo aro,
3 deš thule gurumňa, biš (20) terne gurumňa, save pes pašinenas pre maľa, šel (100) bakre, mek the o jeleňa, o sarni the o avričaľarde kachňa.
4 Vašoda, hoj sas kraľis upral savore narodi pre zapadno sera le paňestar Eufrat, le Tifsachostar dži andre Gaza, sas les smirom savore narodendar, save bešenas pašal leste.
5 Medik o Šalamun kraľinelas, o manuša andre caľi Judsko the Izrael – andral o Dan dži andre Beer-Šeba – dživenas bi e dar a dojekhes sas viňica the figovňikos.
6 Le Šalamun sas maštalňi prekal o 40 000 graja, save cirdenas o verdana, the 12 000 murša pro graja.
7 Leskre guvernera pes starinenas pal o chaben prekal o kraľis the prekal calo palacis. Dojekh lendar anelas andral peskro krajos jekhvar andro berš chaben pre calo čhon andre le kraľiskro palacis. On dodikhenas pre oda, hoj ňič te na chibaľinel.
8 Avke dojekh guverneris anelas ode, kaj kampelas, o kotor peskre jačmeňistar the peskre phusestar prekal o graja the prekal ola džviri, so cirdenas o zaprahi.

Le Šalamunoskro goďaveripen

9 O Del diňa le Šalamun o goďaveripen, o prindžaripen the ajso achaľuvipen, hoj
pes oda aňi na delas te zrachinel avke sar e poši paš o moros.
10 Leskro goďaveripen sas bareder sar o goďaveripen savore manušengro pro
Vichodos a bareder sar savoro goďaveripen le Egiptoskro.
11 Sas goďaveder sar savore manuša the sar o Ezrachitas o Etan the sar o čhave la
Macholakre – o Heman, o Kalkol the o Dardas. Avke o hiros pal leste džalas maškar
savore narodi, save ode sas.
12 Sthoďa 3 000 prislovja the 1 005 giľa.
13 Vakerelas pal o stromi – le libanoňike cedrostar dži ko izopos, so barol pro muri.
Vakerelas the pal o džviri, pal ola, save pes cirden pal e phuv, pal o čirikle the pal o
ribi.
14 O manuša andral savore narodi avenas te šunel le Šalamunoskro goďaveripen.
Bičhavenas len o kraľa andral savore phuva pro svetos, save pes došunenas pal leskro
goďaveripen.

O Šalamun pes pripravinel te ačhavel o Chramos

15 Sar pes o kraľis Chiram andral o Tir došunďa, hoj le Šalamun pomazinde kraľiske
pal leskro dad, bičhaďa ke leste peskre uradňiken, bo ov sas furt le Davidoskro
prijaťeľis.
16 Paľis o Šalamun diňa te phenen le Chiramoske:
17 „Džanes, hoj miro dad o David našťi ačhaďa o Chramos pre pačiv le RAJESKE
peskre Devleske anglo maribena le narodenca, save bešenas pašal leste, medik
leske len o RAJ na thoďa tel o pindre.
18 Ale akana man o RAJ, miro Del, diňa o smirom savore narodendar, save bešen
pašal ma, a imar man nane ňeprijaťeľis a na mušinav man ňikastar te daral.
19 Vašoda kamav te ačhavel o Chramos pre pačiv le RAJESKE, mire Devleske, avke
sar o RAJ phenďa mire dadeske le Davidoske: ‚Tiro čhavo, saves thovava pro tronos
pal tu, ačhavela o Chramos pre pačiv mire naveske.‘
20 Akana bičhav tire muršen, hoj mange te čhingeren andro Libanon o cedroskre
kašta. Mire murša kerena jekhetane tire muršenca a me lenge počinava ajci, keci
pheneha. Se tu mištes džanes, hoj amare murša na džanen te kerel le kaštenca
avke sar o Sidončana.“
21 Sar o Chiram šunďa le Šalamunoskre lava, radišagoha zvinčinďa: „Mi el
adadžives lašardo o RAJ, bo diňa le David goďavere čhas, hoj te ľidžal kada baro
narodos.“
22 O Chiram diňa te phenel le Šalamunoske:
„Šunďom oda, so mange phende tire murša. Kerava savoro, so mandar kames:
Dava tut cedroskre the sosnakre kašta.
23 Mire murša len anena andral o Libanon dži paš o moros. Ode o kašta
sphandena ke peste jekhetane a bičhavava len prekal o moros pre oda than, kaj
kameha. Ode len mire murša rozphandena a tumen peske len odarik šaj len. Ale tu
paľis doľiker oda, so me kamav, hoj andro miro palacis dodavkereha o chabena.“
24 Avke o Chiram le Šalamunoske dodelas ajci cedroskre the sosnakre kašta, keci
kamelas.
25 O Šalamun delas le Chiram sako berš andre leskro palacis 2 000 toni pšeňica the
400 000 ľitri olivovo olejos.
26 O RAJ požehňinďa le Šalamun goďaveripnaha, avke sar les diňa lav. Sas andro
smirom le Chiramoha a phandle maškar peste zmluva.
27 Paľis o Šalamun ispidelas andre buči pro Chramos 30 000 muršen andral calo
Izrael.

28 Ačhaďa le Adoniram, hoj te ľidžal o buča. Le muršen rozďelinďa andro trin partiji po 10 000 murša. Dojekh partija kerelas jekh čhon andro Libanon a paľis sas duj čhon khere.
29 Le Šalamun sas 80 000 kamenara andro verchi, the 70 000 murša, save hordinenas o materijalos.
30 Ačhaďa upral lende 3 300 veľiťeľen, save len ľidžanas andre buči.
31 Avke lenge phenďa o Šalamun, hoj te keren bare kvadri le lače barendar, hoj lendar te keren o zakladi pro Chramos.
32 Le Šalamunoskre murša, le Chiramoskre murša the o murša andral o Gebal pripravinenas o kašta the o bara prekal o Chramos.

6

O Šalamun ačhavel o Chramos

1 O Šalamun chudňa te ačhavel o Chramos le RAJESKE štar šel the ochtovardeš (480) berš pal oda, sar o Izraeliti gele avri andral o Egipt, akor, sar kraľinelas andro Izrael imar štarto berš, andro dujto čhon Ziv.
2 O Chramos, so ačhavelas o Šalamun le RAJESKE, sas 27 metri džinďardo, 9 metri buchlo the 1 350 centimetri učo.
3 E veranda anglo Chramos sas 450 centimetri džinďarďi a sas buchľi 9 metri – ajci keci o Chramos.
4 Andro Chramos diňa te kerel oblaki, so andral sas buchleder sar avral.
5 Paš o avrune muri pašal o trin seri le Chramoskre docirdňa učo kher trine poschodenca a sas andre the aver khera.
6 O teluno poschoďje sas buchlo 220 centimetri, o dujto sas buchlo 270 centimetri a o upruno 310 centimetri. Pašal le chramoskro muros mukľa avri schodos pro dojekh poschoďje a thovelas o hredi pre ola schodi, hoj te keren e podlaha.
7 O bara sas imar pripravimen andro lomos, a vašoda na šunďolas o čokana, o dlati, aňi ňisave trastune sersami, sar ačhavenas o Chramos.
8 Andro teluno poschoďje pes džalas andre pal e južno sera le Chramoskri a odarik pes džalas upre le garadičenca andro maškaruno the upruno poschoďje.
9 Sar dokerďa o Chramos, kerďa e strecha le hranolendar the le deskendar, so sas le cedrostar.
10 O trin poschoďja pašal o chramoskre muri sas dojekh uče 220 centimetri a sas spojimen le Chramoha le cedroskre hranolenca.
11 Akor o RAJ prevakerďa ko Šalamun:
12 „A pal oda Chramos, so ačhaves, džan, hoj te doľikereha savore mire zakoni the prikazaňja a te tut ľikereha pal mire lava, me tuke doľikerava miro lav, so diňom tire dades le David.
13 Bešava maškar o Izraeliti a na omukava mire manušen le Izrael.“

O Chramos hino dokerdo

14 Kavke dokerďa o Šalamun e buči pro Chramos.
15 O andrune fali sas obthode le cedroskre deskenca la phuvatar dži o stropos a e phuv sas kerďi le sosnakre kaštestar.
16 Kerďa pričkа le cedroskre kaštestar 9 metri le palune murostar andro Chramos a avke pal e pričkа sas o Neksveteder than.
17 E hlavno sala anglo Neksveteder than sas 18 metri džinďarďi.
18 O Chramos sas andral obthodo le cedroskre kašteha, so sas avrirandlo le prajtenca the le kvitkenca. Savoro obthode le cedroskre kašteha avke, hoj na dičholas ňisavo bar.
19 Andro Chramos sas paluno than, kaj thoďa e archa le RAJESKRA zmluvakri.

20 Oda Neksveteder than le Chramoskro sas 9 metri džinďardo, 9 metri buchlo the
9 metri učo a sas obthodo le žuže somnakaha a the o oltaris le cedroskre kaštestar
obthoďa le somnakaha.
21 O Šalamun obthoďa o Chramos andrunestar le žuže somnakaha. Anglo
Neksveteder than, so diňa te obthovel le somnakaha, figinďa o pochtan le somnakune
lancenca.
22 Calo Chramos andrunestar a the o oltaris andro Sveto than obthoďa le
somnakaha.
23 Andro Neksveteder than kerďa le olivove kaštestar duje cheruben*, save sas uče
440 centimetri.
24-25 O cherubi dičhonas avri jednakones a sas jednakones uče the džinďarde. Le
cherubengre kridli sas džinďarde 220 centimetri a merinenas 440 centimetri, sar sas
rozcirdle.
26 Soduj cherubi sas uče 440 centimetri.
27 Thoďa len paš peste maškar o Neksveteder than a lengre kridli sas rozcirdle avke,
hoj o kridlos jekhe cheruboskro pes chudelas jekha falatar a o kridlos dujtoneskro
pes chudelas la avra falatar. Lengre aver kridli pes chudenas maškaral.
28 Le cheruben obthoďa le somnakaha.
29 Pre savore chramoskre fali andrunestar the avrunestar diňa te randel avri o
cherubi, o palmi the o kvitki.
30 The e chramoskri podlaha andral the avral obthoďa le somnakaha.
31 Diňa te kerel vudar le olivove kaštestar andro Neksveteder than. O prahos the
e zarubňa sas kerde avke, hoj sas pandž zarubňi jekh andre aver.
32 Pro soduj kridli le vudareskre sas avrirandle o cherubi, o palmi the o kvitki. O
vudar, o cherubi the o palmi obthoďa le somnakaha.
33 O zarubňi pro angluno vudar andro Chramos sas kerde le olivove kaštestar a sas
štareagorengre.
34 O vudar sas le sosnakre kaštestar a sas duje kridlengro. Dojekh kridlos pes delas
te sthovel pro jepaš.
35 Randľa pre lende avri o cherubi, o palmi the o kvitki a oda obthoďa le igen sane
somnakaha.
36 Paľis ačhaďa o muri pašal e andruňi dvora le barune kvadrendar the le cedroskre
kaštestar. Pre dojekh trito baruno šoros thoďa o cedroskre hranoli.
37 O chramoskre zakladi sas dokerde andro čhon Ziv, sar kraľinelas o Šalamun
štarto berš.
38 Pro dešujekhto (11.) berš andro ochtoto čhon† sas dokerdo o Chramos; savoro
ipen avke sar kamelas o kraľis. O Šalamun ačhavelas o Chramos efta berš.

7

O Šalamun ačhavel peskre palaca

1 O Šalamun ačhavelas the peskro palacis a kerelas les dešutrin (13) berš, medik
les na dokerďa.
2-3 Ačhaďa bari hala, so pes vičinelas o Kher le libanoňike vešeskro. Sas 44 metri
džinďardo, 22 metri buchlo a 1 350 centimetri učo. Le cedrostar ačhaďa trin šori
slupi po dešupandž (15). Sas jekhetane 45 slupi, so ľikerenas le cedroskre hredi. O
stropos upral o hredi sas le cedroskre kaštestar.
4 Pro soduj avrune muri sas po trin šori oblaki.
5 Anglal sas trin vudara pre dojekh fala. Pro vudara the oblaki sas o štareagorengre
rami.

---

* **6:23** Abo: aňjelen † **6:38** Oda hin: o čhon Bul.

6 O Šalamun ačhaďa the Slupengri Hala, so sas 22 metri džinďardi a 1 350 centimetri
buchli. Anglal late sas e slupengri veranda.
7 Ačhaďa the hala le tronoha, savi pes vičinelas Sudno Hala, andre savi sudzinelas.
Sas obthodi le cedroskre kaštestar la phuvatar dži o stropos.
8 O palacis, andre savo bešelas o Šalamun, sas pre aver dvora pal e hala a sas
ačhado avke sar the odi Sudcengri Hala. Ačhaďa ajso palacis the prekal le faraonoskri
čhaj, sava peske iľa romňake.
9 Savore palaca, o hali the e bari dvora sas ačhade le nekfeder barune kvadrendar
le zakladostar dži e strecha. O bara sas mištes prikerde la pilaha angluňa the paluňa
seratar.
10 O zakladi sas le vzacne bare barendar, so merinenas 4 metri the 350 centimetri.
11 Upral lende sas bara, so sas mištes prikerde, the o kašta le cedrostar.
12 O muri pašal e palaciskri dvora sas ačhade trine šorendar le barune kvadrendar
a pre lende sas jekh šoros le cedroskre hranolendar, avke sar sas ačhadi e andruňi
dvora the e hala andro Chramos le RAJESKRO.
13 O Šalamun diňa te vičinel le Chiram andral o Tir.
14 Ov sas o čhavo la vdovakro andral o kmeňos Naftali a leskro dad, savo sas andral
o Tir, kerelas le brondzoha. O Chiram sas igen goďaver a džanelas te kerel savoro le
brondzostar. Ov avľa ko Šalamun a chudňa te kerel savore buča, so lestar kamelas.

O brondzune slupi

15 Ov kerďa le brondzostar duj slupi, so sas uče vaj 8 metri. O obvodos jekhe
sluposkro sas 530 centimetri.
16 Mek kerďa upral pro slupi o brondzune kriti, so sas uče 220 centimetri.
17 O kriti upral o slupi sas šukares obthode le prephandle lancenca. Pre dojekh
slupos sas efta lanci.
18 Kerďa duj šori granatoskre phaba le brondzostar pašal o prephandle lanci, so
zagaruvenas o kritos upral o slupos. Kavke kerďa the pro dujto slupos.
19 O sluposkre kriti sas kerde le brondzostar sar o kvitki ľaľije, so sas uče 180
centimetri.
20 Pro soduj kriti, so sas thode pro slupi, sas duj šel (200) phaba a sas rozthode
andro duj šori pašal lende.
21 O Chiram diňa te zathovel ola duj slupi angle angluňi dvora le Chramoskri. Ole
sluposke, so zathoďa pre južno sera, diňa nav Jachin a dujte sluposke, so zathoďa pre
severno sera, diňa nav Boaz.
22 O slupi uprunestar dičhonas avri sar o ľaľije. Avke sas e buči pro slupi dokerďi.

E igen bari nadrža

23 O Chiram kerďa le brondzostar igen bari okruhlo nadrža. Le jekhe agorestar
ke aver merinelas 440 centimetri, sas uči 220 centimetri a lakro obvodos sas 1 320
centimetri.
24 Telunestar pašal o ramos sas kerde šukar brondzune ruži andro duj šori – po deš
ruži pro 44 centimetri. O ruži sas kerde jekhetane la nadržaha le brondzostar.
25 E nadrža sas thodi pro dešuduj (12) brondzune biki, ačhelas pre lengre dume.
Trin biki dikhenas pro severos, trin pro zapados, trin pro juhos a trin pro vichodos.
26 E nadrža sas thuli 75 milimetri a lakro upruno falcos dičholas avri sar e
phundradi ľaľija. Rešľolas andre 40 000 litri paňi.

O brondzune vožikici

27 Mek kerďa deš brondzune vožikici. Dojekh vožikocis sas džinďardo 180
centimetri, buchlo 180 centimetri a učo 130 centimetri.
28 O vožikici sas kerde le ramendar a andro rami sas thode o brondzune bľachi.

29 Pre ola bľachi the pro rami sas avrirandle o ľevi, o biki the o cherubi. Upral the
telal o ľevi the biki sas figimen o brondzune venci.
30 Pre dojekh vožikocis sas brondzune kereki the tički. Pre leskre štar rohi sas o
rameni, so ľikerenas e nadoba. O rameni sas obthode le brondzune vencenca.
31 Upral o vožikocis tel e nadoba sas okruhlo ramos, so avelas avri upral le
vožikocistar 45 centimetri a džalas tele 22 centimetri. A pašal leste sas avrirandle o
šukar veci. O bľachi sas hranata a na okruhla.
32 Tel o vožikociskre bľachi sas štar kereki, so sas 66 centimetri uče, a lengre tički
sas prichudle pro vožikocis.
33 Sas kerde avke sar o kereki pro verdana andro mariben. O tički, o rafiki, o špici
the o ložiska sas kerde le brondzostar.
34 Pal o rohi le vožikociskre avenas avri štar ručki.
35 Upral o vožikocis sas obruba uči 22 centimetri a tel o vožikocis sas rameni, so
ľikerenas savoro. O rameni, o bľachi the o vožikocis sas jekhe kotorestar.
36 Pro bľachi the rameni kerďa všadzik cherubi, ľevi, palmi a pašal savoro o venci.
37 Avke kerďa deš jednaka vožikici, so sas jednakones džinďarde the bare.
38 Kerďa the deš nadobi le brondzostar – jekh pre dojekh vožikocis. Dojekh nadoba
sas buchľi 180 centimetri a rešľolas andre 800 ľitri paňi.
39 Pandž vožikici thoďa pre južno sera a pandž pre severno sera le Chramoskri. E
igen bari nadrža thoďa pre vichodno sera.

Savoro, so hin andro Chramos

40 O Chiram paľis kerďa lavora, lopati the čarore.
Avke dokerďa e buči, so kerelas prekal o Šalamun pro Chramos le RAJESKRO.
41 Kerďa:

o duj slupi;
o kriti le brondzostar, save thoďa upral pro slupi, save sas šukares obthode le
prethode lancenca;
42 400 granatoskre phaba le brondzostar, so sas thode pro duj prephandle lanci;
43 deš vožikici the deš nadobi, so sas pre ola vožikici;
44 e igen bari nadrža a tel late dešuduj biken;
45 o pira, o lopati the o čarore. Savore ola veci, so kerďa le Šalamunoske prekal o
Chramos le RAJESKRO, sas kerde le bľišťace brondzostar.

46 O Šalamun oda diňa te kerel andro čikakre formi andre Jordaňiko dolina maškar
o gava Sukot the Caretan.
47 Savore veci sas ajci but, hoj o Šalamun o brondzos aňi na diňa te važinel.
48 O Šalamun diňa te kerel andro Chramos le RAJESKRO the aver sersamos:

o somnakuno oltaris;
o somnakuno skamind, pre savo pes thovelas o maro;
49 o deš somnakune svietňiki – pandž ačhenas pre čači sera a pandž pre baľogňi
sera anglo Neksveteder than;
o somnakune kvitki, o lampi, o kliešťi;
50 o čare, o čhurora, o kuča the o lopatki, so sas tiš kerde le somnakastar.
The o somnakune čopi pro vudara andro Chramos.

51 Sar o Šalamun dokerďa savori buči pro Chramos le RAJESKRO, anďa ode o sveta
veci peskre dadeskre le Davidoskre: o rup, o somnakaj the aver veci a thoďa len
andro chramoskre pokladňici.

8

E archa le RAJESKRI ľigenďi andro Chramos

1 Akor o Šalamun zvičinďa ke peste andro Jeruzalem savore izraelike vodcen le
dojekhe kmeňostar the fajtatar, hoj te anen e archa le RAJESKRI andral o Foros le
Davidoskro – andral o Sion – andro Chramos.
2 Savore murša andral o Izrael pes zgele ko kraľis Šalamun, sar sas o inepos andro
eftato čhon Etanim.
3 Sar avle savore vodci andral o Izrael, o rašaja hazdle e archa le RAJESKRI upre
4 a preľigende la; o rašaja the o Leviti ľidžanas o Svetostankos the savore sveta
veci, so sas andro Stanos.
5 O Šalamun the savore izraelika manuša, save pes ode zgele, obetinenas angle
archa ajci but bakren the gurumňen, hoj pes aňi na delas te zgenel.
6 O rašaja ľigende e archa le RAJESKRA zmluvakri andro paluno than andro
Chramos, pro Neksveteder than a thode la tel o cherubengre kridli.
7 Upral oda than, kaj sas e archa thoďi, sas o kridli le cherubengre rozcirdle avke,
hoj zaučharenas andre e archa the lakre drački, savenca la ľidžanas.
8 O drački sas ajse džinďarde, hoj lengre agora dičholas andral o Sveto than, ale
avral len na dičholas. Ode hine dži adadžives.
9 Andre archa sas ča o duj barune tabli, pre save sas pisimen o deš prikazaňja,
so ode thoďa o Mojžiš akor, sar o RAJ phandľa e zmluva le Izraelitenca pro verchos
Choreb*, sar avle avri andral o Egipt.
10 Sar o rašaja avenas avri andral o Sveto than, e chmara zaučharďa o Chramos le
RAJESKRO.
11 A o rašaja našťi dureder kerenas e služba angle e chmara, bo le RAJESKRI slava
pherdžarďa o Chramos le RAJESKRO.
12 Akor phenďa o Šalamun: „O RAJ phenďa, hoj bešela andre kaľi chmara.
13 Ale me akana prekal tu ačhaďom šukar Chramos, o than, kaj šaj bešes pro furt.“

O Šalamun vakerel ko manuša

14 Medik savore Izraeliti ode ačhenas, o kraľis pes visarďa ke lende a požehňinďa
len.
15 A phenďa:
„Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, bo ov doľikerďa o lav a peskre vasteha
kerďa oda, so phenďa mire dadeske le Davidoske:
16 ‚Ole dživesestar, sar iľom mire manušen le Izraeliten avri andral o Egipt, andre
ňisavo izraeliko kmeňos na kidňom mange avri foros, kaj mange te keren o Chramos,
andre savo uľahas lašardo miro nav, ale kidňom mange avri le David, hoj te el upral
mire izraelika manuša.‘
17 Imar mire dadeske le Davidoske sas andro jilo, hoj te ačhavel o Chramos, hoj
o manuša te lašaren le RAJES, le Izraeloskre Devles.
18 Ale o RAJ mire dadeske le Davidoske phenďa: ‚Mištes, hoj tuke sas andro jilo
te ačhavel o Chramos prekal miro nav,
19 ča oda Chramos na ačhaveha tu, ale tiro čhavo, savo tutar avela. Ov mange
ačhavela o Chramos prekal miro nav.‘
20 O RAJ oda, so phenďa, the kerďa a ačhiľom kraľiske pal miro dad pal o David a
akana bešav pro izraeliko tronos, avke sar phenďa o RAJ. Ačhaďom the o Chramos
prekal o nav le RAJESKRO, prekal o Del le Izraeloskro.
21 Pripravinďom ode than prekal e archa, andre savi hiňi le RAJESKRI zmluva, so
phandľa amare dadenca akor, sar len iľa avri andral o Egipt.“

* **8:9** Abo: Sinaj

Le Šalamunoskri modľitba

22 Paľis pes o Šalamun ačhaďa anglo oltaris le RAJESKRO, anglal savore manuša le
Izraeloskre, save pes ode zgele, hazdňa o vasta ko ňebos
23 a phenďa:
„RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Nane aver Del, sar sal tu, aňi pro ňebos, aňi pre phuv. Tu doľikeres e zmluva a sal lačhejileskro ke peskre služobňika, save džan pal tu cale jileha.
24 Tu doľikerďal tiro lav, avke sar phenďal mire dadeske le Davidoske. Tire vasteha kerďal, so le mujeha phenďal, a adadžives oda hin avke.
25 Ale akana, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, doľiker oda lav, so diňal tire služobňikos le David, mire dades, akor sar leske phenďal: ‚Furt ela vareko leskre potomkendar pro izraeliko tronos, ale ča akor, te man mištes šunena tire čhave avke sar tu.‘
26 Vašoda, Devla le Izraeloskro, mangav tut, mi ačhel pes avke, sar phenďal mire dadeske le Davidoske.
27 Či so, šaj o Del bešel pre phuv? Se mek the o ňebos, o nekučeder ňebos leske hin cikno a na mek kada Chramos, so ačhaďom!
28 Mangav tut, RAJEJA, Devla miro, šun avri e modľitba tire služobňikoskri, mangav vaš o jileskeriben! Ker avke, sar tutar mangav adadžives.
29 Mi dikhen tire jakha rat-džives pre kada Chramos, pal savo phenďal, hoj ode ela tiro nav lašardo. Šun avri e modľitba tire služobňikoskri, kecivar pes visarela le mujeha ke kada than a modľinela pes.
30 Mangav tut, šun o mangipen tire služobňikoskro the tire izraelike manušengro akor, sar ena visarde le mujeha ke kada than a modľinena pes. Šun len avri andral o ňebos, kaj bešes, a odmuk lenge.
31 Te vareko kerela vareso nalačho varekaske a ov pre leste ispidela, hoj te džal andro Chramos, hoj te lel vera angle tiro oltaris,
32 tu oda šun andral o ňebos a rozsudzin maškar lende. Oles, ko ela vinnovato, mar avke, sar peske zaslužinel. A vaš o čačipnaskro zaač a odmeňin les, avke sar peske zaslužinel.
33 Te tire izraelike manušen domarena o ňeprijaťeľa vašoda, hoj kerde binos, a te pes paľis visarena pale ke tute, lašarena tiro nav, modľinena pes a mangena tut andre kada Chramos,
34 šun len avri andral o ňebos. Odmuk tire manušenge o bini a an len pale andre phuv, so diňal lengre dadenge.
35 Te tu zaačhaveha o brišind vašoda, hoj tire manuša kerde binos, ale te pes paľis visarena le binostar, bo tu len pokorinďal, a te ena visarde le mujeha ke kada than a lašarena tiro nav,
36 šun len avri andral o ňebos. Odmuk o bini tire izraelike manušenge, tire služobňikenge, sikav len, sar te džal pal tiro drom a de o brišind andre tiri phuv, so diňal sar ďeďictvos tire manušenge.
37 Te ela andre phuv bokh the e pohroma, abo te o uľipen pro maľi kirňola, abo te ela pro maľi o grajora the o kirme, abo te o ňeprijaťeľa džana pre lengre fori, abo te ela o pharipen vaj o meribnaskro nasvaľiben,
38 šun dojekh modľitba the o mangipen vaš o jileskeriben. Te pes chocko andral tiro narodos ke tu mangela, abo te nacirdela peskre vasta ke kada Chramos,
39 šun oda andral o ňebos, odmuk a pomožin lenge. Počin dojekheske pal oda, sar dživel, se tu korkoro džanes o jile savore manušengre,
40 avke, hoj pes tutar te daran pal calo časos, medik dživena andre kadi phuv, so diňal amare dadenge.

41 Te o cudzincos, savo nane andral o Izrael, avľahas dural andral aver phuv angle tiro nav
42 – bo the aver narodi pes dodžanena pal tiro baro nav, pal tiri zor the pal savoro, so kerďal – a modľinďahas pes visardo le mujeha ke kada Chramos,
43 šun avri andral o ňebos, kaj bešes, lengro mangipen a ker lenge avke, sar tutar mangena, hoj savore narodi pre phuv tut te sprindžaren a te daran tutar avke sar tire izraelika manuša. Paľis the on džanena, hoj kada Chramos, so ačhaďom, hino prekal tiro nav.
44 Te džana tire murša le dromeha, saveha len bičhaveha pro mariben pre peskre ňeprijaťeľa, a te visarena pes ke tiro avrikidlo foros the ko Chramos, so ačhaďom pre pačiv tire naveske, a te pes mangena ke tu, RAJEJA,
45 šun avri lengre modľitbi the o mangipen andral o ňebos a de lenge o viťazstvo.
46 Te tire manuša angle tu kerena binos, bo dojekh manuš hino binošno, a tu pre lende aveha choľamen a domukeha lengre ňeprijaťeľenge, hoj te zviťazinen upral lende, a on len paľis odľigenena sar zaphandlen andre peskri phuv – či pašes abo dur –,
47 a te andre odi phuv, kaj sas odľigende, peske pridžanena, hoj kerde binos, a te pes visarena ke tu a te tutar mangena o jileskeriben a phenena: ‚Kerďam binos a sam vinnovata. Kerďam nalačhipen,‘
48 a te pes visarena cale peskre jileha the dušaha a mangena tut andre odi phuv, kaj hine zaphandle, sar ena visarde ke peskri phuv, so diňal lengre dadenge, the ko avrikidlo foros the ko Chramos, so ačhaďom prekal tiro nav,
49 šun avri andral o ňebos, kaj bešes, lengre modľitbi the mangipen a zaač tut vaš lenge.
50 Odmuk lenge savore bini a savoro nalačhipen, so kerde tuke, a de, hoj lengre ňeprijaťeľa te aven ke lende lačhejileskre.
51 Se on hine tire manuša, tiro ďeďictvos, saven iľal avri andral o Egipt – andral oda trastuno bov.
52 Dikh pro mangipen tire služobňikoskro a šun o modľitbi the tire izraelike manušengre, sar ke tu vičinena, hoj lenge te pomožines.
53 Se tu tuke len kidňal avri vaš tiro ďeďictvos andral savore narodi pre phuv, avke sar phenďal prekal tiro služobňikos Mojžiš, sar iľal avri amare daden andral o Egipt, ó, Nekbareder RAJEJA!“

O Šalamun žehňinel le manušen

54 Sar o Šalamun mangelas a modľinelas pes ko RAJ, sas pro khoča anglo oltaris a hazdelas upre o vasta ko ňebos. Sar preačhiľa, ušťiľa
55 a požehňinďa zorale hangoha savore izraelike manušen. Phenďa:
56 „Mi el lašardo o RAJ, savo diňa o smirom peskre manušen le Izraeliten, avke sar oda phenďa. Doľikerďa dojekh lav, so diňa prekal peskro služobňikos prekal o Mojžiš.
57 Mi ačhel o RAJ, amaro Del, amenca, avke sar sas amare dadenca. Te na omukel amen a te na odčhivel amen pestar het.
58 O RAJ mi visarel amare jile ke peste, hoj te dživas avke, sar ov kamel, a te doľikeras savore leskre lava, prikazaňja the zakoni, so diňa amare daden.
59 Kala lava, savenca man mangavas anglo RAJ, mi en pašes paš o RAJ, paš miro Del, dživese the rači. Mi zaačhel vaš peskro služobňikos the vaš peskre izraelika manuša sako džives.
60 Avke dojekh narodos pre phuv džanela, hoj ča o RAJ hino Del a nane aver.
61 Odden pes le RAJESKE, amare Devleske, cale tumare jileha a doľikeren leskre zakoni the o prikazaňja avke sar adadžives.“

62 Paľis o kraľis the savore manuša andral o Izrael ande obeti le RAJESKE.
63 O Šalamun obetinďa le RAJESKE 22 000 gurumňen the 120 000 bakren sar o smiromoskre obeti. Avke o Šalamun the savore manuša pošvecinde o Chramos le RAJESKRO.
64 Vašoda, hoj o brondzuno oltaris sas cikno prekal ola savore obeti, o kraľis oda džives pošvecinďa the o maškaruno than pre dvora anglo Chramos le RAJESKRO a the ode kerenas o labarde obeti, o chabeneskre obeti the o žiros pro smiromoskre obeti.
65 Andre oda časos o Šalamun the savore Izraeliti kerde paš o Chramos anglo RAJ, amaro Del, o inepos le Stankengro, so ľikerelas efta džives. Avle ode igen but manuša pašal o Lebo-Chamat pal o severos dži paš o paňi le Egiptoskro pro juhos.
66 O Šalamun pro ochtoto džives bičhaďa le manušen khere. On savore les chudle te lašarel a dojekh lendar džalas khere bare radišagoha vaš savoro lačhipen, so o RAJ presikaďa peskre služobňikoske le Davidoske the le Izraelitenge, leskre manušenge.

9

O RAJ pes pale sikavel le Šalamunoske

1 Sar o Šalamun dokerďa o Chramos le RAJESKRO, peskro palacis a savoro, so kamľa te kerel,
2 sikaďa pes leske o RAJ dujtovar andro suno avke sar angloda andro Gibeon.
3 O RAJ leske phenďa:
„Šunďom avri tiri modľitba the o mangipen, sar tut mangehas ke mande. Me pošvecinďom kada Chramos, so ačhaďal, hoj ode miro nav te el barardo pro furt. Mire jakha the miro jilo ode ena pro furt.
4 Te tu phireha angle ma pačivalones the žuže jileha avke sar tiro dad o David a te doľikereha mire zakoni the prikazaňja a te kereha savoro, so tuke phenďom,
5 me doľikerava o lav, so phenďom tire dadeske le Davidoske: Leskro tronos ela furt zoralo upral o Izrael a furt ela vareko andral leskro potomstvos pro tronos.
6 Ale te tut mandar odvisareha tu the tire čhave a na doľikerena mire zakoni the o prikazaňja, so tumen diňom, ale džana te služinel avre devlenge a lašarena len,
7 akor me khosava tele mire manušen le Izraeliten pal kadi phuv, so len diňom. O Chramos, so pošvecinďom prekal miro nav, odčhivava mandar a paľis o Izrael ela dojekhe narodoske pro pheras the pro asaben.
8 A kale Chramostar na ačhela ňič, ča o bara, a sako, ko odarik predžala, pes igen čudaľinela a phenela: ‚Soske kada o RAJ kerďa kala phuvake the Chramoske?‘
9 Odphenela pes lenge: ‚Bo omukle le RAJES, peskre Devles, savo iľa avri lengre daden andral o Egipt. Chudle te banďol a te lašarel avre devlen, a vašoda o RAJ pre lende domukľa kadi bibach.‘ “

O Šalamun pes dovakerel le Chiramoha

10 O Šalamun ačhavelas o Chramos le RAJESKE the o palacis biš berš (20)
11 a o kraľis Chiram andral o Tir dodelas le Šalamunoske o cedroskre the o sosnakre kašta a o somnakaj ajci, keci kamelas. Paľis o Šalamun les diňa biš fori andre Galileja.
12 O Chiram avľa andral o Tir te predikhel ola fori, so les diňa o Šalamun, ale leske na sas pre dzeka.
13 Avke phenďa le Šalamunoske: „Phrala miro, oda save fori man diňal?“ Paľis ole forenge diňa nav Kabul a kavke dži adadžives pes vičinel odi phuv.
14 Ale o Chiram the avke bičhaďa le Šalamunoske 4 000 kili somnakaj.

15 O Šalamun ispidelas pro manuša, hoj te keren e buči sar otroka pro Chramos
le RAJESKRO the pre leskro palacis, pre terasa pašal o foros the pro muri pašal o
Jeruzalem, Chacor, Megido the Gezer.
16 O Faraonos, o egiptsko kraľis, geľa pro mariben andro foros Gezer, domarďa les
a zlabarďa avri. Murdarďa le Kanaančanen the ole manušen, save ode bešenas, a
paľis o foros diňa peskra čhake, le Šalamunoskra romňake.
17 Paľis o Šalamun pale ačhaďa o foros Gezer, o teluno foros Bet-Choron,
18 o Baalat, o Tamar pre judsko pušťa
19 the savore fori, kaj sas odthodo o chaben, mek the o fori prekal o maribnaskre
verdana the graja. A ačhade savoro, so kamelas andro Jeruzalem, andro Libanon the
andre caľi phuv, kaj sas kraľis.
20-21 O Šalamun ispidelas andre buči savore Amorejčanen, Chetitanen, Perizejen,
Chivijen the Jebusejen, save ačhile andre odi phuv a saven angloda na murdarde
avri. Lengre potomki mušinenas te kerel sar otroka – a oda dži adadžives.
22 O Šalamun le Izraelitendar na kerelas otroken, bo on leske služinenas sar
slugaďa, uradňika, veľiťeľa the veľiťeľa upral o verdana the upral o murša pro graja.
23 O Šalamun ačhaďa upral o buča 550 veľiťeľen, save sas upral o buča, so kerenas
o manuša.
24 Sar leskri romňi, le faraonoskri čhaj, odgeľa upre andral o Foros le Davidoskro,
hoj te bešel andre peskro palacis, so lake ačhaďa o Šalamun, ov chudňa te kerel e
terasa pašal o foros.
25 O Šalamun anelas andro berš trival o labarde the o smiromoskre obeti pro oltaris,
so ačhaďa le RAJESKE, a labarelas anglal leste o kaďidlos. A avke dokerďa o Chramos.
26 O Šalamun mek kerďa o loďi andro Ecjon-Geber, so hino paš o Elat, paš o brehos
le Lole moroskro andro Edom.
27 O Chiram bičhaďa peskre služobňiken, save mištes prindžarenas o moros, hoj
te služinen le Šalamunoskre muršenca pro loďi.
28 On džanas la loďaha andre phuv Ofir a odarik ande 14 000 kili somnakaj le
Šalamunoske.

10

E kraľovna andral e Šeba avel ko Šalamun

1 Sar pes e kraľovna andral e Šeba došunďa pal le Šalamunoskri slava, avľa ke leste
a phučelas lestar phare veci, hoj les te skušinel.
2 Avľa andro Jeruzalem igen but manušenca the le ťavenca, pre save anelas voňava
oleji, igen but somnakaj the o vzacna bara. Sar doavľa ko Šalamun, vakerelas leha
pal savoreste, so la sas pro jilo.
3 O Šalamun lake odphenelas pre savoreste, so lestar phučelas. Prekal leste na sas
ňič ajso pharo, hoj te na odphenel lake.
4 E kraľovna andral e Šeba dikhľa, savo baro goďaveripen hin le Šalamun, the savo
palacis ačhaďa
5 the o chabena pre leskro skamind. Dikhľa, sar bešenas pašal leste leskre
služobňika a sar pes ľikerenas leskre sluhi the čašňika. Dikhľa the lengro uraviben
the o labarde obeti, so anelas andro Chramos le RAJESKRO. Sar oda savoro dikhľa,
ačhiľa bijal peste a na džanelas, so pre oda te phenel.
6 Phenďa le Šalamunoske: „Čačipen hin, so me šunďom andre miri phuv pal tute
the pal tiro goďaveripen.

7 Ale me oleske na pačavas, medik na avľom a na dikhľom pre mire jakha. No
dikhav, hoj mange na phende mek aňi jepaš olestar! Tiro goďaveripen the barvaľipen
hino bareder, sar me pal oda šunďom.
8 Bachtale hine tire murša the tire služobňika, save furt pašal tu keren a šunen tiro
goďaveripen!
9 Mi el barardo o RAJ, tiro Del, savo peske tut zakamľa avke, hoj tut thoďa pro
izraeliko tronos. Bo o RAJ kamel o Izrael pro furt, ačhaďa tut kraľiske, hoj te ľikeres
o zakonos the o spravodľišagos.“
10 Paľis oj diňa le Šalamun buter sar 4 000 kili somnakaj a igen but voňava oleji
the vzacna bara. Šoha buter pes imar ode na anďa ajci but voňava oleji, keci anďa e
kraľovna andral e Šeba le Šalamunoske.
11 (The le Chiramoskre loďi anenas o somnakaj andral o Ofir the igen but
algumoskre kašta the o vzacna bara.
12 Ole kaštendar o Šalamun kerďa o slupi andro Chramos the peskro palacis a mek
diňa te kerel o citari the o harfi prekal o lavutara. Ajci but kašta pes ode imar na
anďa dži adadžives.)
13 O Šalamun diňa la kraľovna andral e Šeba o dari, so pes delas le kraľenge, a
paš oda the mek savoro, so oj kamelas. Paľis oj the savore lakre služobňika gele pale
andre peskri phuv.

Le Šalamunoskro barvaľipen

14 Le Šalamunoske anenas sako berš vaj 23 toni somnakaj,
15 a mek ke oda the o daňe, so počinenas savore izraelika krajengre guvernera, o
kraľa andral e Arabija the o manuša, save bikenavkeren.
16 O Šalamun kerďa duj šel (200) šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos leske kampelas
vaj efta kili somnakaj.
17 Paľis mek kerďa trin šel (300) cikneder šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos leske
kampelas vaj duj kili somnakaj. Avke o Šalamun len thoďa andro Kher le libanoňike
vešeskro.
18 Paľis o kraľis kerďa igen baro tronos, so sas obthodo la slonovinaha the le žuže
somnakaha.
19 E paluňi sera, kaj oprinelas o šero, sas okruhľi a pal soduj seri le tronostar, kaj
oprinelas o vasta, ačhenas duj ľevi. Anglo tronos sas šov garadiči
20 a pro garadiči ačhenas pal o soduj seri ľevi – jekhetane dešuduj (12) ľevi. Ajso
tronos na sas ňikhaj andre ňisavo kraľišagos.
21 Savore kuča, andral save pijelas o Šalamun, sas kerde le somnakastar a savore
veci andro Kher le libanoňike vešeskro sas kerde le žuže somnakastar. Ňič na sas
kerdo le rupestar, bo andre oda časos o rup prekal lende na sas vzacno.
22 Le Šalamun sas but loďi pro moros. Sako trin berš len bičhavelas pro moros le
Chiramoskre loďenca, hoj te doanen o somnakaj, o rup, e slonovina, le opicen the le
paven.
23 O Šalamun sas barvaleder the goďaveder sar dojekh kraľis pre phuv.
24 O manuša andral dojekh narodos kamenas te šunel o goďaveripen, so les diňa o
Del.
25 Berš pre beršeste sako, ko avelas ke leste, anelas leske daros: rupune abo
somnakune veci, gada, veci pro mariben, voňava oleji, graja the mulici.
26 Paľis peske o Šalamun stradľa verdana the graja. Avke les sas 1 400 verdana pro
mariben a 12 000 graja. Rozačhaďa o verdana andro aver fori the paš peste andro
Jeruzalem.

27 Sar o Šalamun kraľinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup sar bara a ajci stromi
cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.
28 O graja prekal o Šalamun pes anenas andral o Egipt the andral o Kuj*. Le
kraľiskre murša len cinenas andral o Kuj.
29 Andral o Egipt pes cinelas o verdan pro mariben vaš šov šel (600) rupune a o graj
vaš o šel the penda (150) rupune. Avke on odarik anenas graja the verdana prekal
savore kraľa le Chetitanengre the le Aramejčanengre.

11

O Šalamun lašarel avre devlen

1 O kraľis o Šalamun kamelas but džuvľijen andral aver narodi: le faraonoskra ča,
le Moabčanken, le Amončanken, le Edomčanken, le Sidončanken the le Chetitanken.
2 On sas ole narodendar, pal save o RAJ le Izraelitenge phenďa: „Našťi tumenge len
romňijen andral aver narodi, aňi on andral tumaro narodos, hoj tumen mandar te
na odcirden pal peskre devla.“ Ale o Šalamun len the avke kamelas.
3 Sas les efta šel (700) romňija, so sas andral o kraľika fameliji, the trin šel (300)
romňija-služobňički. On les odcirdle le Devlestar.
4 Sar o Šalamun sphuriľa, leskre romňija les scirdle pal aver devla a ov imar na
sas ajso pačivalo le RAJESKE, peskre Devleske, sar sas leskro dad o David.
5 Ov lašarelas la Aštarta, savi sas del andro Sidon, the le Moloch*, savo sas igen
džungalo del le Amončanengro.
6 Aleha o Šalamun kerelas o nalačhipen anglo RAJ a ov na sas calo oddino le
Devleske avke sar leskro dad o David.
7 Akor pro verchos pre vichodno sera le Jeruzalemostar o Šalamun ačhaďa oltaris
prekal o Kemoš, savo sas o džungalo del le Moabčanengro, the prekal o Moloch, savo
sas džungalo del le Amončanengro.
8 Kavke kerďa oltara the prekal savore peskre romňija andral aver narodi, save
peskre devlenge anenas o voňava the aver obeti.
9-10 Kajte o RAJ, o Del le Izraeloskro, pes le Šalamunoske sikaďa duvar andro suno
a phenďa leske, hoj te na lašarel avre devlen, ov the avke le RAJES na šunďa, ale
odvisarďa pes lestar. Aleha o RAJ sas choľamen pro Šalamun.
11 Vašoda o RAJ phenďa le Šalamunoske: „Te ada kerďal a na doľikerďal miri
zmluva the o zakonos, so tut diňom, čačes lava tutar o kraľišagos a dava jekhe tire
služobňikoske.
12 Ale angle tiro dad anglo David oda na kerava, medik tu dživeha, ale odlava oda
tire čhastar,
13 no aňi lestar na odlava calo kraľišagos. Jekh kmeňos mukava tire čhaske, ča
vaš miro služobňikos David the vaš o Jeruzalem, so mange avri kidňom.“

Le Šalamunoskre ňeprijaťeľa

14 O RAJ kerďa upre le Edomčanos Hadad, savo sas andral le kraľengri famelija,
hoj te el le Šalamunoskro ňeprijaťeľis.
15-16 Akor, sar o David zviťazinďa upral o Edom, o Joab, leskro veľiťeľis upral o
slugaďa, geľa te parunel olen, save mule. O Joab savore Izraelitenca ačhiľa andro
Edom šov čhon, medik na murdarďa savore ole muršen.
17 Ča o Hadad, savo sas akor mek čhavoro, denašľa andro Egipt varesave leskre
dadeskre služobňikenca andral o Edom.

* **10:28** Oda hin e Cilicija. * **11:5** Abo: o Milkom

18 Odgele andral o Midijan, a sar avle andro Paran, ile odarik muršen a gele andro
Egipt ko Faraonos. Ov les diňa kher, chaben the maľa.
19 Vašoda, hoj o Hadad sas le Faraonoske pre dzeka, diňa leske the la Tachpeneskra
pheňa romňake – e Tachpenes sas le faraonoskri romňi.
20 Paľis lake uľiľa muršoro o Genubat. E kraľovna les bararďa avri andro palacis
maškar o kraľiskre čhave.
21 Sar pes o Hadad andro Egipt došunďa, hoj muľa o David the o Joab, savo sas
veľiťeľis upral o slugaďa, phenďa le kraľiske: „Domuk, hoj te džav pale andre miri
phuv.“
22 „Soske?“ phučľa lestar o Faraonos. „Chibaľinel tuke vareso kade, hoj jekhvareste
kames te džal pale andre tiri phuv?“
„Na,“ odphenďa leske o Hadad, „ale the avke man muk te džal khere.“
23 O Del kerďa upre le Rezon, le Eljadasoskre čhas, hoj te el le Šalamunoskro
ňeprijaťeľis. O Rezon denašľa peskre rajestar le Hadad-Ezerostar, savo sas kraľis
andre Coba.
24 O Rezon vičinďa ke peste zbujňiken, saven ľidžalas. Sar len o David murdarelas,
o Rezon the leskre murša gele het andro Damašek a ode ačhiľa kraľiske.
25 Avke o Rezon sas kraľis andro Aram[†]. Sas ňeprijaťeľis le Izraeloske medik
dživelas o Šalamun a kerelas lenge o nalačhipen, avke sar the o Hadad.

O RAJ del lav le Jeroboam

26 The o Jeroboam, savo sas služobňikos le Šalamunoskro, pes vzburinďa pro
Šalamun. Ov sas le Nebatoskro čhavo, Efraťanos andral e Cereda, a leskri daj sas
e vdova Ceruja.
27 Oda pes ačhiľa, sar o Šalamun kerďa e terasa a prikerďa o foroskre muri.
28 O Jeroboam sas zoralo murš. Sar o Šalamun dikhľa ole terne muršes, sar kerel
peskri buči, ačhaďa les upral o murša andral o kmeňi Efrajim the Menaše, hoj len te
ľidžal andre buči.
29 Andre jekh džives, sar o Jeroboam džalas het andral o Jeruzalem, arakhľa pes
pre maľa le Achijoha, savo sas prorokos andral o Šilo. Na sas ode ňiko, ča on duj
džene. Pro Achijah sas urdo nevo plašťos.
30 Chudňa oda plašťos a rozčhingerďa les pro dešuduj (12) kotora.
31 A le Jeroboamoske phenďa: „Le tuke deš kotora, bo kada phenel o RAJ, o Del le
Izraeloskro: ‚Lava o kraľišagos le Šalamunostar a tuke dava deš kmeňi.
32 Andral savore izraelika kmeňi leske ačhela ča jekh kmeňos a oda angle miro
služobňikos David the anglo o foros Jeruzalem, so mange kidňom avri.
33 Kerava oda vašoda, bo o Šalamun man omukľa a chudňa te lašarel le sidoňike
devles, la Aštarta, le moabike devles le Kemoš the le amoňike devles le Moloch a na
phirelas pal mire droma, na kerelas oda, so kamav, a na doľikerelas miro zakonos
the mire lava avke sar leskro dad o David.
34 Calo kraľišagos lestar na odlava, ale mukava les te vladňinel, medik dživela, a
oda angle miro služobňikos David, saves mange kidňom avri a savo doľikerelas mire
prikazaňja the lava.
35 Ale le Šalamunoskre čhastar odlava o kraľišagos le deše kmeňenca a dava len
tuke.
36 Le Šalamunoskre čhaske mukava ča jekh kmeňos, hoj te el mire služobňikos le
David furt potomkos, savo vladňinela angle mande andro Jeruzalem, andro foros, so
mange kidňom avri, hoj ode te avav lašardo.

---

† **11:25** Abo: Sirija

37 Ale tut Jeroboam ačhavava kraľiske upral o Izrael. Aveha kraľis všadzik, kaj ča kameha.
38 Te šuneha savoro, so tuke phenava, te phireha pal mire droma, te kereha oda, so ela lačho angle mire jakha, te doľikereha mire prikazaňja the lava avke sar miro služobňikos o David, me kerava, hoj furt vareko tira famelijatar ľidžala o Izrael, avke sar vareko le Davidoskra famelijatar furt ľidžal e Judsko.
39 Vaš le Šalamunoskro binos marava le Davidoskre čhaven, ale na pro furt.‘ “
40 Vašoda o Šalamun kamelas te murdarel le Jeroboam, ale o Jeroboam denašľa andro Egipt ko kraľis Šišak. Ode sas, medik o Šalamun na muľa.

Le Šalamunoskro meriben

41 Aver veci, so o Šalamun kerďa, the savoro leskro goďaveripen hin pisimen andro zvitki le Šalamunoskre.
42 O Šalamun kraľinelas andral o Jeruzalem upral calo Izrael saranda (40) berš.
43 Sar muľa o Šalamun, parunde les andro foros le Davidoskro, leskre dadeskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Rechabeam.

12

Deš kmeňi pes vzburinen pro Rechabeam

1 O Rechabeam geľa andro Šichem, bo ode avle savore Izraeliti, hoj les te ačhaven kraľiske.
2 Sar pes pal oda došunďa o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, sar sas andro Egipt, kaj denašľa le Šalamunostar, ačhiľa mek andro Egipt.
3 Ale o vodci andral o Izrael pal leste bičhade. Avke o Jeroboam savore Izraelitenca avle ko Rechabeam a phende leske:
4 „Tiro dad o Šalamun pre amende thoďa pharo jarmos, ale tu akana ker lokeder e phari buči the o jarmos, so pre amende thoďa tiro dad, a amen tuke služinaha.“
5 O kraľis Rechabeam lenge phenďa: „Akana džan het a avena pale trine dživesenca.“ Avke gele het.
6 Paľis pes o Rechabeam radzinelas le phuredere vodcenca, save služinenas angloda leskre dadeske le Šalamunoske: „So mange poradzinen, sar te odphenel kale manušenge?“
7 On leske phende: „Te tu adadžives aveha služobňikos kale manušenge a služineha lenge a deha len oda, so tutar mangen, on tuke furt služinena pačivalones.“
8 Ale o Rechabeam na priiľa e rada le phuredere vodcengri, ale phučelas le terne muršendar, save jekhetane leha baronas avri a denas les goďi.
9 Phučľa lendar: „So mange radzinen tumen? Sar te odphenel kale manušenge, save man mangen, hoj lenge te kerav lokeder oda jarmos, so pre lende thoďa miro dad?“
10 O terne murša leske odphende: „Le manušenge, save ke tu avle a phende, hoj tiro dad pre lende thoďa pharo jarmos, a kamen, hoj tu lenge oda te keres lokeder, phen kavke: ‚Miro cikno angušt hino thuleder, sar sas mire dadeskro calo pasos.
11 Miro dad pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me tumen marava le bare bičoha*!‘ “
12 Pro trito džives avľa o Jeroboam savore manušenca ko Rechabeam, avke sar lenge phenďa o kraľis: „Aven ke ma trine dživesenca.“

---

* **12:11** E hebrejiko čhib: Me tumen marava le škorpijonenca!

13 O kraľis odphenďa le manušenge zorales a na priiľa e rada, savi les dine phureder vodci.
14 Vakerelas lenca avke, sar leske phende o terne murša: „Miro dad pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me pal tumende cirdava tele e cipa!“
15 Avke o Rechabeam na priačhiľa pre oda, so kamenas o manuša. Kada kerďa o Del, hoj pes avke te ačhel, sar phenďa o RAJ le Jeroboamoske prekal o Šilončanos Achijah.
16 Sar savore Izraeliti dikhle, hoj o kraľis o Rechabeam len na šunďa, phende leske:
„Nane amen ňič le Davidoha!
So amen hin le Izajoskre čhaha?
Andre peskre stani, Izrael!
Akana David, starin tut pal peskro kher!“
Avke savore Izraeliti gele khere
17 a o Rechabeam kraľinelas ča upral o Izraeliti, save bešenas andro judska fori.
18 Paľis o kraľis o Rechabeam bičhaďa ko Izraeliti le Adoram, savo sas upral o buča, ale savore Izraeliti les murdarde le barenca. Avke o Rechabeam bešľa sig pro verdan a denašľa odarik andro Jeruzalem.
19 A kavke pes calo Izrael vzburinďa pre le Davidoskri famelija a oda ľikerel dži adadžives.
20 Sar pes o manuša andral o Izrael došunde, hoj o Jeroboam avľa pale andral o Egipt, bičhade pal leste. Avke pes zgele a ačhade les kraľiske upral calo Izrael. Ča o kmeňos le Judaskro zaačhiľa vaš le Davidoskri famelija.
21 Sar o Rechabeam avľa andro Jeruzalem, diňa te zvičinel andral o kmeňos Juda the Benjamin 180 000 avrikidle slugaďen andro mariben pro Izrael, hoj leske te den pale o kraľišagos.
22 Akor o Del prevakerďa ko Šemajah, ko murš le Devleskro:
23 „Dža a phen le Šalamunoskre čhaske le Rechabeamoske, le judske kraľiske, the le manušenge andre Judsko the Benjamin,
24 hoj kada phenel o RAJ: ‚Ma džan pro mariben pre tumare phrala, pro Izraeliti. Savore džan khere, bo me kada kerďom.‘ “ On šunde le RAJESKRO lav a savore gele pale khere.

O Jeroboam oddžal le RAJESTAR

25 Paľis o Jeroboam ačhaďa o foros Šichem andro Efrajimika brehi a ode ačhiľa te bešel. Paľis odarik geľa a ačhaďa o foros Penuel.
26 Ale o Jeroboam peske phenďa: „Akana pes šaj dochudel pale o kraľišagos le Davidoskra famelijake.
27 Te kala manuša phirena te obetinel andro Chramos le RAJESKRO andro Jeruzalem, chudena pale te služinel peskre rajeske le Rechabeamoske le judske kraľiske a man murdarena a visarena pes pale ke leste.“
28 Avke o kraľis Jeroboam kerďa duj somnakune gurumňoren a phenďa le manušenge: „Imar dos phirenas andro Jeruzalem! Izrael, kade hin tumare devla, save tut ile avri andral o Egipt.“
29 Jekh thoďa andro Betel pro juhos a dujto andro Dan pro severos.
30 Kada cirdelas le manušen andro binos, bo džanas andro Betel the andro Dan te lašarel le somnakune gurumňen.
31 O Jeroboam ačhaďa the o uče thana, kaj lašarenas le modlen, a andre rašajiko služba thoďa le običajne manušen, so na sas andral o kmeňos Levi.

32 Andro ochtoto čhon, andro dešupandžto (15.) džives, diňa avri inepos prekal o
Izraeliti, ajso, sar sas the andre Judsko a pro oltaris obetinelas o labarde obeti. Avke
oda kerďa andro Betel a obetinďa le gurumňorenge, so kerďa. Paľis andro Betel
ačhaďa rašajen, save služinenas pre ola thana, kaj lašarenas le modlen.
33 Avke andro ochtoto čhon pro dešupandžto džives pro inepos, savo peske korkoro
gondoľinďa avri, geľa upre ko oltaris, so ode ačhaďa, a obetinďa ode e voňavo obeta.

13

O prorokos prorokinel pal o oltaris

1 Ipen akor, sar o Jeroboam kamelas te kerel e obeta, avľa andral e Judsko andro
Betel le RAJESKRO prorokos.
2 O prorokos phenďa andre le RAJESKRO nav: „Oltarina, oltarina! Kavke phenel
o RAJ: ‚Le Davidoskra famelijake uľola muršoro a dena leske nav Jozijaš. Ov pre tu
obetinela le modlengre rašajen, save akana pre kada oltaris keren o voňava obeti.
Zlabarela pre oda oltaris the le manušengre kokala!‘ “
3 A mek andre oda džives o prorokos diňa znameňje. Phenďa: „Kada ela o
znameňje, hoj o RAJ vakerelas prekal ma: O oltaris pharola pro duj kotora a o prachos
andral leste perela avri.“
4 Sar o kraľis Jeroboam šunďa, so phenďa o prorokos pro oltaris, so hino andro
Betel, sikaďa pre leste le vasteha a phenďa: „Chuden les!“ A sar ada phenďa, leskro
vast takoj ačhiľa ňevladno a našťi les imar cirdňa pale ke peste.
5 Androda pes o oltaris pharaďa pro duj kotora a o prachos andral leste peľa avri,
avke sar phenďa o prorokos andre le RAJESKRO nav.
6 O Jeroboam phenďa le prorokoske: „Mangav tut, modľin tut vaš ma ko RAJ, ke
tiro Del, hoj mange te sasťarel avri o vast.“ Avke pes o prorokos mangelas ko RAJ a
leskro vast sasťiľa avri a sas ajso sar angloda.
7 Paľis o Jeroboam phenďa le prorokoske: „Av manca andre miro kher, chaha
varesavo chaben a dava tut the daros.“
8 O prorokos leske odphenďa: „Kajte man diňalas jepaš tire barvaľipnastar, na
geľomas tuha, na chaľomas maro, aňi na piľomas paňi pre kada than.
9 Bo o RAJ mange phenďa: ‚Našťi chas maro, aňi našťi pijes paňi a aňi ole dromeha
našťi aves pale.‘ “
10 Avke o prorokos odarik geľa het avre dromeha a na oleha, saveha avľa andro
Betel.

O phuro prorokos andral o Betel

11 Andro Betel bešelas jekh phuro prorokos. Leskre čhave avle ke leste a phende
leske savoro, so kerďa le Devleskro prorokos andre oda džives andro Betel, the oda,
so phenďa le kraľiske le Jeroboamoske. Sar leske oda savoro phende,
12 ov lendar phučľa: „Save dromeha geľa?“ Leskre čhave leske sikade, save
dromeha džalas o prorokos andral e Judsko.
13 Paľis phenďa peskre čhavenge: „Thoven o sedlos pro somaris!“ Sar leske thode,
bešľa pre leste
14 a geľa pal le Devleskro prorokos. Arakhľa les te bešel tel o dubos a phučľa lestar:
„Tu sal oda prorokos le Devleskro, savo avľa andral e Judsko?“
„He, me som!“ ov odphenďa.
15 „Av manca khere, hoj te chas vareso,“ phenďa leske o phuro prorokos andral o
Betel.
16 Ale o prorokos odphenďa: „Našťi man visarav pale a džav tuha, aňi našťi chav
maro, aňi našťi pijav paňi pre kada than,

17 bo o RAJ mange phenďa: ‚Na chaha ode maro, aňi na pijeha paňi a na aveha pale
ole dromeha, saveha avľal.‘ “
18 Paľis o phuro prorokos leske phenďa: „The me som prorokos avke sar the tu a le
RAJESKRO aňjelos mange phenďa: ‚Dža a an les pale andre tiro kher, hoj te chal ode
maro a te pijel paňi.‘ “ Kavke leske klaminelas.
19 Avke leha o prorokos le Devleskro geľa pale andre leskro kher a chaľa ode maro
a piľa paňi.
20 Sar bešenas pašal o skamind, o RAJ prevakerďa ko phuro prorokos, savo les anďa
pale andre peskro kher.
21 Zvičinďa pre le Devleskro prorokos, savo avľa andral e Judsko, a phenďa leske:
„Kada phenel o RAJ: ‚Vašoda, hoj man na šunďal a na doľikerďal miro lav, so tuke
phenďom,
22 ale geľal a chaľal ode maro a piľal paňi, na aveha parundo andre tire dadengro
hrobos.‘ “
23 Sar le Devleskro prorokos chaľa a piľa, o phuro prorokos leske pripravinďa le
somaris pro drom.
24 Avke, sar odarik le Devleskro prorokos geľa het, arakhľa pes le ľevoha pro drom.
O ľevos pre leste chučiľa a murdarďa les. Paľis o somaris the o ľevos ačhenas paš
leskro ťelos, so pašľolas pro drom.
25 Ipen akor odarik džanas varesave murša a dikhle o ťelos pre phuv the le ľevos
te ačhel paš leste. Gele andro Betel, kaj bešelas o phuro prorokos, a savoro oda
rozvakerde.
26 Sar pal oda šunďa o phuro prorokos phenďa: „Oda hin oda prorokos, savo na
šunďa o lava le RAJESKRE! Avke pre leste o RAJ bičhaďa le ľevos, hoj les te murdarel,
a o ľevos kerďa avke, sar phenďa o RAJ.“
27 Paľis phenďa peskre čhavenge: „Pripravinen mange le somaris pro drom.“ Avke
sar on oda kerde,
28 ov geľa a arakhľa le prorokoskro ťelos te pašľol pre phuv. O somaris the o ľevos
ačhenas paš o ťelos. O ľevos na chaľa o ťelos aňi le somaris.
29 O phuro prorokos hazdňa leskro ťelos, thoďa pre peskro somaris a ľigenďa les
pale andro Betel, hoj te rovel pal leste a te parunel les.
30 Parunďa les andre peskro hrobos a rovelas pal leste: „Jaj, phrala miro!“
31 Paloda, sar les parunďa, phenďa peskre čhavenge: „Sar merava, thoven man
andre oda hrobos, kaj pašľol kada prorokos, hoj mire kokala te aven paš leskre.
32 Čačes pes ačhela oda, so vakerelas kada prorokos andre le RAJESKRO nav
pro oltaris andro Betel the pre savore thana andre Samarija, kaj služinenas avre
devlenge.“
33 Aňi pal kada, so pes ačhiľa, pes o Jeroboam na visarďa peskre nalače dromestar,
ale dureder ačhavelas andre rašajiko služba pro uče thana sakones, ko oda kamelas.
34 Aleha o Jeroboam anďa peskra famelija andro binos, a vašoda mušinde te el
savore zňičimen a khosle tele pal kadi phuv.

14

Le Jeroboamoskre čhaskro meriben

1 Andre oda časos nasvaľiľa le Jeroboamoskro čhavo o Abijah.
2 O Jeroboam phenďa peskra romňake: „Preuri tut andre aver gada, hoj tut te na
sprindžaren, hoj sal miri romňi. Dža andro Šilo, kaj hino o prorokos o Achijah, bo
ov mange phenďa, hoj ačhava kraľiske andro Izrael.
3 Le tuha deš mare, varesave bokeľa the džbanos le medoha a dža ke leste. Ov tuke
phenela, so ela le čhavoreha.“

4 Oj kerďa avke, sar lake phenďa, a geľa andro Šilo ko Achijah.
Ov imar na dikhelas mištes, bo sas maj koro a igen phuro.
5 Ale o RAJ phenďa le Achijoske: „Le Jeroboamoskri romňi ipen akana avel kade, hoj tutar te phučel pal peskro čhavoro, bo hino igen nasvalo, ale kerela pestar, hoj hiňi vareko aver. Tu lake pheneha kada the kada.“
6 Paľis, sar o Achijah šunďa lakro phiriben, hoj imar hiňi paš o vudar, phenďa lake: „Av andre. Me džanav, hoj tu sal le Jeroboamoskri romňi. Soske tutar keres, hoj sal vareko aver? Nalačho hiros tuke phenava.
7 Dža a phen le Jeroboamoske, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, leske kavke phenel: ‚Kidňom mange tut avri le manušendar a ačhaďom tut, hoj te ľidžas mire manušen le Izraeliten.
8 Odiľom o kraľišagos le Davidoskra famelijatar a diňom tuke. Ale tu tut na ľikerehas avke, sar miro služobňikos o David, savo doľikerelas mire prikazaňja a savo džalas pal ma cale peskre jileha a kerelas ča oda, so lestar kamavas.
9 Ale tu tut ľikerehas goreder sar savore kraľa, save sas angle tute. Le dumeha tut odvisarďal mandar a kerďal tuke avre devlen the modlen le somnakastar ča vašoda, hoj man lenca te choľares.
10 Vašoda anav pre tiri famelija e pohroma. Murdarava dojekhe tire muršes andro Izrael, savore otroken the slobodnen. Šulavava avri tira famelija, avke sar pes šulavel avri o šmeci.
11 Te vareko tira famelijatar merela andro foros, chana len o rikone a olen, save merena pre maľa, chana o čirikle. Bo o RAJ oda phenďa.‘ “
12 O Achijah mek lake phenďa: „Akana dža pale khere. Sar dodžaha andro foros, tiro čhavoro merela.
13 Savore manuša andral o Izrael pal leste rovena a parunena les. Ča ov andral le Jeroboamoskri famelija ela parundo avke, sar kampel, bo ča andre leste o RAJ, o Del le Izraeloskro, arakhľa vareso lačho.
14 O RAJ ačhavela kraľis andro Izrael, savo murdarela avri le Jeroboamoskra famelija a oda mek adadžives! He, imar akana!
15 O RAJ razinela le Izraeloha, avke sar e balvaj čhalavel la trsťinaha andro paňi. Ov le Izraeliten cirdela avri andral kadi lačhi phuv, so diňa lengre dadenge a rozčhivela len pal o baro paňi Eufrat, bo kerde la Ašerake slupi, savenca rozchoľarde le RAJES.
16 O RAJ omukela o Izrael, bo o Jeroboam kerelas bini a cirdelas le Izrael andro binos.“
17 Avke le Jeroboamoskri romňi pes visarďa pale khere andro foros Tirca. Soča pregeľa prekal o prahos andro kher, o čhavoro muľa.
18 O Izraeliti rovenas pal leste a parunde les, avke sar phenďa o RAJ prekal peskro služobňikos prekal o prorokos Achijah.

Le Jeroboamoskro meriben

19 Savore aver veci, so o Jeroboam kerďa, leskre maribena a sar ľidžalas o kraľišagos, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
20 O Jeroboam kraľinelas bišuduj (22) berš. Ov muľa a sas parundo. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Nadab.

O Rechabeam kraľinel upral e Judsko

21 O Rechabeam, o čhavo le Šalamunoskro, ačhiľa kraľiske andre Judsko, sar sas leske saranda the jekh (41) berš. Kraľinelas dešuefta (17) berš andro foros Jeruzalem, andro foros, so peske kidňa avri o RAJ maškar savore izraelika fori, hoj ode les te lašaren. Le Rechabeamoskri daj pes vičinelas Naama a sas Amončanka.
22 O manuša andral o kmeňos Juda kerenas buter binos anglo RAJ sar savore lengre phure dada a aleha pre peste anenas buter le RAJESKRI choľi,

23 bo the on ačhavenas thana pro lašariben, o sveta slupi the o slupi la Ašerakre;
a oda pre dojekh učo than the paš dojekh baro stromos.
24 Ale nekgoreder sas, hoj pre ola thana, kaj lašarenas peskre devlen, o murša the o
džuvľa služinenas sar lubňa. Kerenas savore nalače the džungale veci, so kerenas
o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izraeliti.
25 Sar o Rechabeam kraľinelas pandž berš, geľa o egiptsko kraľis o Šišak pro
Jeruzalem pro mariben.
26 Iľa andral o Chramos le RAJESKRO the andral o palacis savore vzacna veci the o
somnakune šťiti, so diňa te kerel o Šalamun.
27 Paľis o Rechabeam pre lengro than diňa te kerel o šťiti le brondzostar a diňa len
le veľiťeľenge upral o stražňika, save stražinenas o vchodos andro palacis.
28 Kecivar džalas o kraľis andro Chramos le RAJESKRO, o stražňika lenas o šťiti a
džanas leha, a paľis len thovenas andro kher le stražňikengro.
29 Savore aver veci, so kerďa o Rechabeam, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
30 Maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt o maribena.
31 O Rechabeam muľa a sas parundo andro Foros le Davidoskro. Leskri daj e Naama
sas andral o Amon. Pal o Rechabeam ačhiľa kraľiske leskro čhavo Abijam.

15

O Abijam kraľinel upral e Judsko

1 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas le Nebatoskro čhavo o Jeroboam
andro Izrael, o Abijam ačhiľa kraľiske upral e Judsko.
2 Ov ľidžalas o kraľišagos andro Jeruzalem trin berš. Leskri daj sas Maacha, e čhaj
le Abišalomoskri.
3 Ov kerelas ajse bini sar angle leste leskro dad. Leskro jilo na sas oddino le
RAJESKE, peskre Devleske, avke sar sas o jilo leskre prapapuskro le Davidoskro.
4 Ale ča anglo David les o RAJ, leskro Del, diňa potomkos, hoj pal leste te kraľinel
andro Jeruzalem a te chraňinel kada foros.
5 O RAJ ada kerďa, bo o David kerelas savoro, so sas le RAJESKE pre dzeka, a calo
dživipen les andre savoreste šunelas. Na šunďa le RAJES ča andre oda, so kerďa le
Urijašoha, le Chetitoha.
6 O maribena maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt, medik dživenas.
7 O mariben le Jeroboamoha ľikerelas dureder the akor, sar sas kraľis o Abijam.
Savore aver veci, so kerďa o Abijam, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
8 Sar o Abijam muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa
kraľiske leskro čhavo o Asa.

O Asa kraľinel upral e Judsko

9 Sar kraľinelas o Jeroboam bišto (20) berš upral o Izrael, andre Judsko ačhiľa
kraľiske o Asa.
10 Ov kraľinelas andro Jeruzalem saranda the jekh (41) berš. Leskri baba sas e
Maacha, le Abišalomoskri čhaj.
11 O Asa kerelas savoro, so sas le RAJESKE pre dzeka avke sar leskro prapapus o
David.
12 Ov andral odi phuv tradľa avri savore muršen the džuvľijen, save služinenas paš
o oltara sar lubňa. Zňičinďa savore modlen, so kerde angloda leskre phure dada.
13 The peskra baba la kraľovna Maacha čhiďa tele pal o tronos, bo kerďa la Ašerake
slupos. O Asa les čhinďa tele a labarďa andre dolina Kidron.
14 O Asa sas cale jileha oddino le RAJESKE andre calo peskro dživipen, kajte na
zňičinďa savore thana, kaj lašarenas le modlen.

15 Preľigenďa andro Chramos le RAJESKRO o dari, so leskro dad the ov pošvecinde:
o rup, o somnakaj the o sersamos prekal o Chramos.
16 O maribena maškar o Asa the izraeliko kraľis Baaša sas furt, medik dživenas.
17 Andre jekh džives o Baaša geľa pro mariben pre Judsko. Zoraľarďa o foros Rama,
hoj ňiko le manušendar pes te na dochudel avri aňi andre Judsko.
18 Avke o Asa iľa savoro rup the somnakaj, so ačhiľa andro Chramos le RAJESKRO
the palacis, a bičhaďa peskre služobňikenca andro Damašek ko aramejiko kraľis Ben-
Hadad. Ov sas le Tabrimonoskro čhavo a leskro papus sas o Chezijon. Diňa leske te
phenel kala lava:
19 „Maškar amende mi el phandľi e zmluva, avke sar angloda sas maškar amare
dada. Kada rup the somnakaj tuke bičhavav sar daros. Mangav tut, zrušin e zmluva,
so phandľal le izraelike kraľiha Baašaha, hoj te džal het peskre slugaďenca andral
miri phuv!“
20 O Ben-Hadad kerďa avke, sar leske phenďa o Asa, a bičhaďa peskre veľiťeľen pro
izraelika fori. Domarďa o fori Ijon, Dan, Abel-Bet-Maacha the o phuva Galileja* the
Naftali.
21 Sar pes pal oda došunďa o Baaša, zaačhaďa o buča pre Rama a geľa pale andre
Tirca.
22 O kraľis Asa prikazinďa savore manušenge andre Judsko, hoj te ľidžan het andral
e Rama o bara the o kašta, savenca o Baaša ačhavelas o foros. Paľis o Asa ačhaďa
oleha o foros Geba andro Benjamin the o foros Micpa.
23 Savore aver veci, so kerďa o kraľis Asa the leskre viťazstva, the sar zoraľarďa o
fori, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro. Ale ov pro phuripen nasvaľiľa
pro pindre.
24 O Asa muľa a parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske
leskro čhavo o Jošafat.

O Nadab kraľinel upral o Izrael

25 Sar kraľinelas o Asa dujto berš andre Judsko, le Jeroboamoskro čhavo o Nadab
ačhiľa kraľiske upral o Izrael a ľidžalas len duj berš.
26 Ale o Nadab kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro dad,
savo cirdelas le Izrael andro binos.
27 Paľis o Baaša, o čhavo le Achijoskro andral o kmeňos Jisachar, pes vzburinďa pro
Nadab. Murdarďa les akor, sar o izraelika slugaďa sas rozačhade pašal o filišťiňiko
foros Gibeton.
28 Sar kraľinelas o Asa andre Judsko trito berš, o Baaša murdarďa le Nadab a ačhiľa
pal leste kraľiske andro Izrael.
29 Sar ačhiľa kraľiske, murdarďa le Jeroboamoske caľa famelija a na mukľa ňikas
te dživel, avke sar o RAJ phenďa prekal peskro prorokos Achijah andral o Šilo.
30 Oda pes ačhiľa vašoda, bo o Jeroboam kerelas o bini a the le manušen andral o
Izrael ľidžalas andre oda. Kale binenca choľarelas le RAJES, le Izraeloskre Devles.
31 Savore aver veci, so kerďa o Nadab, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.
32 Medik dživelas o Baaša the o Asa, sas maškar lende furt o maribena.

O Baaša kraľinel upral o Izrael

33 O Baaša, le Achijoskro čhavo, ačhiľa kraľiske upral calo Izrael andre Tirca a
kraľinelas bišuštar (24) berš. Oda pes ačhiľa andro trito berš, sar kraľinelas o judsko
kraľis Asa.
34 O Baaša kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar angloda o
Jeroboam, savo cirdelas le Izraeliten andro bini.

---

* **15:20** E hebrejiko čhib: calo Kineret

16

1 Akor o RAJ prevakerďa ko prorokos Jehu, savo sas o čhavo le Chananiskro, hoj te
džal te phenel le Baašaske:
2 „Me tut hazdňom upre andral o prachos a ačhaďom tut vodcaske upral mire
manuša andro Izrael. Ale tu tut ľikerehas sar the o Jeroboam a cirdňal mire manušen
andro binos, hoj man aleha te choľaren.
3 Vašoda akana zňičinava le Baaša the leskra famelija avke, sar oda kerďom le
Jeroboamoha, le Nebatoskre čhaha, the leskra famelijaha.
4 Te vareko le Baašaskra famelijatar merela andro foros, chana les o rikone, a te
merela vareko pre maľa, chana les o čirikle.“
5 Savore aver veci, so kerďa o Baaša, the leskre viťazstva, hin pisimen andro Zvitkos
le izraelike kraľengro.
6 Paľis o Baaša muľa a parunde les andre Tirca. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro
čhavo o Elah.
7 O RAJ prevakerďa prekal o prorokos Jehu ko Baaša the ke leskri famelija, bo
kerelas binos anglo RAJ. Peskre binenca the oleha, hoj murdarďa le Jeroboamoskra
famelija, pre peste anelas le RAJESKRI choľi.

O Elah kraľinel upral o Izrael

8 Andro bišušovto (26) berš, sar kraľinelas o Asa andre Judsko, ačhiľa kraľiske upral
o Izrael o Elah, le Baašaskro čhavo. Ov kraľinelas andre Tirca duj berš.
9 Ale pre leste pes ačhaďa leskro služobňikos o Zimri, savo sas veľiťeľis upral o
jepaš leskre maribnaskre verdana. Andre jekh džives o Elah mulatinelas a mačiľa
andre Tirca andro kher le Arcasoskro, savo sas upral o palacis andre Tirca.
10 Akor avľa o Zimri a murdarďa les. Ačhiľa pes oda andro bišueftato (27) berš, sar
kraľinelas andre Judsko o Asa. Avke pal o Elah ačhiľa kraľiske o Zimri.
11 Paľis, sar bešľa pre leskro tronos, diňa te murdarel savoredženen andral o kher
le Baašaskro a na mukľa te dživel aňi jekhe muršes andral leskri famelija aňi leskre
prijaťeľen.
12 Avke o Zimri murdarďa avri caľa Baašaskra famelija avke, sar o RAJ phenďa le
Baašaske prekal o prorokos Jehu,
13 bo o Baaša the o Elah kerenas o bini a lašarenas avre devlen a the le Izrael
cirdenas andro binos. Aleha pre peste ande e choľi le RAJESKRI.
14 Savore aver veci, so kerďa o Elah, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.

O Zimri kraľinel upral o Izrael

15 Andro bišueftato (27) berš, sar kraľinelas o judsko kraľis Asa, ačhiľa kraľiske
upral o Izrael o Zimri andre Tirca pro efta džives. Akor o slugaďa andral o Izrael pes
rozačhade pašal o filišťiňiko foros Gibeton.
16 Sar pes o Izraeliti došunde andro taboris, hoj o Zimri pes vzburinďa pro kraľis
a murdarďa les, ačhade mek oda džives le Omri kraľiske upral calo Izrael, savo sas
veľiťeľis upral o slugaďa andro taboris.
17 Paľis o Omri the calo Izrael omukle o foros Gibeton a gele pes te rozačhavel pro
mariben pašal o foros Tirca.
18 Sar o Zimri dikhľa, hoj o foros sas zailo, geľa andro nekzoraleder kher andro
palacis, podlabarďa les a muľa.
19 Kada pes leske ačhiľa vaš leskre bini, bo the ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE
pre dzeka. Ov kerelas ola bini so the o Jeroboam a mek paš oda cirdelas le Izrael
andro binos.
20 Savore aver veci, so o Zimri kerďa, the oda, sar pes vzburinďa, hin pisimen andro
Zvitkos le izraelike kraľengro.

21 Akor o Izraeliti pes rozďelinde pro duj partiji, bo varesave kamenas, hoj te el kraľis o Tibni, o čhavo le Ginatoskro, ale dujto partija kamenas le Omri.
22 Ale o manuša, save ačhenas paš o Omri, sas zoraleder a zviťazinde upral le Tibnioskre manuša. Avke o Tibni muľa a o Omri ačhiľa kraľiske.

O Omri kraľinel upral o Izrael

23 Andro trandato ešebno (31) berš, sar kraľinelas andre Judsko o Asa, ačhiľa andro Izrael kraľiske o Omri. Ov kraľinelas upral lende dešuduj (12) berš – olestar šov berš andre Tirca.
24 Paľis le Šemerostar cinďa o brehos Šomeron vaš o eftavardeš (70) kili rup*. Avke pro brehos ačhaďa foros, saveske diňa nav Samarija pal o Šemer, bo oda brehos sas angloda leskro.
25 O Omri kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo kerelas buter bini sar savore kraľa angle leste.
26 Ov kerelas avke sar the o Jeroboam a peskre binoha cirdňa the le Izrael andro binos oleha, hoj chudle te lašarel avre devlen. Aleha pre peste ande e choľi le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri.
27 Savore aver veci, so kerďa o Omri, the leskre viťazstva hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
28 Sar o Omri muľa, parunde les andre Samarija. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achab.

O Achab kraľinel upral o Izrael

29 Andro tranda the ochtoto (38.) berš, sar kraľinelas andre Judsko o Asa, andro Izrael ačhiľa kraľiske o Achab, le Omrioskro čhavo. Ov kraľinelas andre Samarija bišuduj (22) berš.
30 O Achab kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo kerelas buter bini sar savore kraľa angle leste.
31 Na sas leske dos, hoj kerelas o bini avke sar the o Jeroboam, ale paš oda peske mek iľa la Jezabel romňake. Oj sas e čhaj le Etbaaloskri, savo sas kraľis andro Sidon. Vašoda o Achab chudňa te služinel le Baaloske a te lašarel les.
32 Ov ačhaďa andre Samarija chramos le Baaloske a andre oda chramos leske kerďa the oltaris.
33 O Achab mek kerďa slupos la Ašerake a aleha pre peste anďa buter e choľi le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri, bo sas goreder sar savore kraľa angle leste.
34 Medik kraľinelas o Achab, jekh murš andral o Betel, savo pes vičinelas Chijel, chudňa pale te ačhavel o foros Jericho. Ale sar o Chijel thovelas o zakladi, leskro nekphureder čhavo o Abiram muľa. Paľis, sar dokerďa o foroskre brani, muľa leske the o terneder čhavo o Segub. Ov ačhaďa pale o Jericho vaš o dživipena peskre čhavengre, avke sar phenďa anglo but berš o Jozua, o čhavo le Nunoskro.

17

O Eliaš zaačhavel o brišind

1 Akor o Eliaš, o prorokos andral o foros Tišbe andro Gilead, phenďa le kraľiske Achaboske: „Avke sar dživel o RAJ, o Del le Izraeloskro, saveske me služinav: Tel kala trin berš na ela rosa, aňi na dela brišind, medik me na phenava.“
2 Paľis o RAJ phenďa le Eliaškе:
3 „Dža adarik pro vichodos a garuv tut paš o paňi Kerit, so hino pre vichodno sera le Jordanostar.

---

* **16:24** E hebrejiko čhib: duj talenti

4 Odarik pijeha o paňi a le vranenge prikazinďom, hoj tuke ode te hordinen o chaben.“
5 Avke o Eliaš odgeľa a kerďa oda, so leske phenďa o RAJ a bešelas pro vichodos le Jordanostar paš o paňi Kerit.
6 Odarik pijelas o paňi a o vrani leske anenas tosara the rači o maro the o mas.
7 Ale pal varesavo časos o paňi odarik našľiľa, bo na delas andre odi phuv o brišind.

O Eliaš andre Sarepta

8 O RAJ phenďa le Eliaširske:
9 „Ušťi a dža andro foros Sarepta paš o Sidon a ode ač te bešel, bo me ode phenďom jekha vdovake, hoj pes pal tu te starinel le chabeneha.“
10 Avke o Eliaš geľa andre Sarepta. Sar doavľa paš le foroskri brana, ipen akor ode varesavi vdova kidelas o kašta. Ov pre late zvičinďa: „Mangav tut, an mange te pijel sikra paňi.“
11 Sar leske džalas te anel o paňi, mek lake phenďa: „Mangav tut, an mange the sikra maro.“
12 Oj leske phenďa: „Avke sar dživel o RAJ, tiro Del, nane man ňisavo maro! Hin man ča sikra aro andro čaro the olejos andro džbanos. Ipen akana kidav o kašta, hoj te džav te tavel chaben mange the mire čhaske. Kada ela amaro posledno chaben a paľis bokhatar meraha.“
13 „Ma dara tut!“ odphenďa lake o Eliaš. „Dža a ker avke, sar phenďal, ale ešeb ker cikno maroro prekal ma a an les mange. Paľis ker tuke the tire čhaske.
14 Bo kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚O aro andral tiro čaro a aňi o olejos andral o džbanos na našľola, medik o RAJ na dela pale o brišind pre phuv.‘ “
15 Avke oj geľa a kerďa avke, sar phenďa o Eliaš. A sas len but dživesa so te chal.
16 O aro andral o čaro aňi o olejos andral o džbanos na našľolas, avke sar phenďa o RAJ prekal o Eliaš.
17 Pal varesavo časos lake o čhavo nasvaľiľa. Oda nasvaľiben sas furt goreder a goreder a pro koňec muľa.
18 Avke oj phenďa le Eliaširske: „Ó, manušeja le Devleskro, so tut kerďom? Avľal mange te leperel mire bini a te murdarel mire čhavores?“
19 O Eliaš lake odphenďa: „De mange tire čhavores!“ Paľis lake les iľa andral o vasta a geľa leha andro upruno kher, kaj sovelas. Ode les thoďa pre peskro hadžos
20 a zorales pes mangelas: „RAJEJA, Devla miro, soske ada kerďal kala vdovake, ke savi avľom te bešel? Soske la dukhaďal aleha, hoj lakro čhavoro muľa?“
21 Paľis o Eliaš pašľiľa upral o mulo čhavoro trival a mangelas le RAJES: „RAJEJA, Devla miro! Mangav tut, visar pale o dživipen kale čhavoreske!“
22 O RAJ šunďa leskro mangipen avri a o čhavoro obdžiďiľa.
23 Paľis o Eliaš iľa le čhavores a ľigenďa les tele paš leskri daj a phenďa lake: „Dikh, tiro čhavoro dživel.“
24 A oj leske odphenďa: „Akana džanav, hoj sal le Devleskro prorokos a o RAJ čačes vakerel prekal tu!“

18

O Eliaš pes sikavel le Achaboske

1 Pal o buter časos, sar na delas trin berš o brišind, o RAJ prevakerďa ko Eliaš: „Dža a sikav tut le kraľiske Achaboske, bo kamav te bičhavel pre phuv o brišind.“
2 Avke o Eliaš geľa ko kraľis Achab.
Andre Samarija sas bari bokh,

3 a vašoda o Achab peske diňa te vičinel le Obadiah, savo sas spravcas le palaciskro.
O Obadiah igen daralas le RAJESTAR,
4 a sar angloda e Jezabel murdarelas le RAJESKRE proroken, ov iľa ke peste šel (100)
proroken a po penda (50) len garuďa andre jaskiňa. Ode lenge hordinelas chaben the
paňi.
5 O Achab phenďa le Obadioske: „Av predžas cal'i phuv, dojekh paňi the dolina, či
na arakhaha dos čar prekal amare graja the mulici, hoj te na mušinas te murdarel
amaro dobitkos.“
6 Pal'is pes dovakerde, ko kaj džala. Avke o Achab džalas jekha seraha a o Obadiah
avra seraha.
7 O Obadiah sas ipen pro drom, sar pes jekhvareste arakhľa le Eliašoha. Sar les
sprindžarďa, peľa anglal leste a phučľa: „Sal oda tu, Eliaš, rajeja miro?“
8 „He, me som,“ odphenďa. „Dža a phen tire rajeske, hoj som kade.“
9 „So ajso nalačho kerďom,“ phučľa o Obadiah, „hoj kames tire služobňikos te del
andro vasta le Achaboske, hoj man te murdarel?
10 Avke sar dživel o RAJ, tiro Del, phenav tuke, hoj o kraľis tut diňa te rodel andre
dojekh narodos the kraľišagos. Sar leske ola kraľa phenenas, hoj na sal ode, ov pre
lende ispidelas, hoj te len pre peste vera, hoj tut čačes na arakhle.
11 A tu akana kames, hoj te džav te phenel mire rajeske: ‚O Eliaš hino kade.‘
12 Se sar džava tutar het, le RAJESKRO Duchos tut šaj odľidžal het a me na džanava
kaj. Sar oda džava te phenel le Achaboske a pal'is tut na arakhela, murdarela man.
Se me, tiro služobňikos, terňipnastar lašarav le RAJES.
13 Či na phende tuke, rajeja miro, so me kerďom akor, sar e Jezabel murdarelas le
RAJESKRE proroken? Hoj garuďom šel (100) proroken a po penda (50) len thoďom
andre jaskiňa a hordinavas lenge o maro the paňi?
14 A tu akana mange phenes, hoj te džav te phenel mire rajeske: ‚O Eliaš hino ade.‘
Se ov man murdarela!“
15 Pre oda leske o Eliaš phenďa: „Avke sar dživel o Nekzoraleder RAJ, saveske
služinav, mek adadžives man leske sikavava.“
16 Avke geľa o Obadiah oda te phenel le Achaboske. Pal'is o Achab džalas anglo
Eliaš.
17 Sar o Achab dikhľa le Eliaš, phenďa leske: „Sal oda tu, ko anes le Izraeliten andre
pohroma?“
18 „Na me,“ odphenďa o Eliaš. „Ale tu the tiri famelija, bo omukľan o prikazaňja le
RAJESKRE a chudňan te lašarel le Baalen.
19 Akana vičin savore Izraeliten ke ma pro verchos Karmel. Vičin the le Baaloskre
štar šel the penda (450) proroken, the le štar šel (400) proroken la Ašerakren, save
chan pašal o skamind la Jezabelakro.“

O Eliaš the o proroka le Baaloskre pro verchos

20 Akor o Achab bičhaďa pal savore Izraeliti the pal le Baaloskre proroka, hoj te
aven pro verchos Karmel.
21 Androda o Eliaš geľa angle savore manuša a phenďa: „Dži kana kamen te el pro
duj seri, hoj lašarena jekhvar le Devles a pal'is le Baal? Te hino o RAJ tumaro Del,
lašaren les, ale te o Baal hino tumaro del, akor lašaren les.“
Ale o manuša leske pre oda ňič na phende.
22 O Eliaš mek phenďa: „Le RAJESKRE prorokendar ačhiľom ča me, ale le Baaloskre
prorokendar hin štar šel the penda (450).
23 Mi anen amenge duje biken. Le Baaloskre proroka peske mi kiden avri jekhe
bikos, mi rozčhingeren les pro kotora a mi thoven les pro kašta, ale te na podlabaren.
Me pal'is pripravinava dujtones a thovava les pro kašta, ale aňi me na podlabarava.

24 Paľis le Baaloskre proroka mi mangen peskre devles a me mangava le RAJES.
Oda del, savo odphenela avke, hoj bičhavela e jag, hino čačes Del.“
Avke savore manuša phende: „Mištes!“
25 O Eliaš phenďa le Baaloskre prorokenge: „Kiden tumenge avri jekhe bikos a
pripravinen les ešeb tumen, bo tumen san buter. Paľis mangen tumare devles, ale e
jag ma labaren.“
26 Avke ile peskre bikos a pripravinde les. Tosarastar dži o dilos mangenas le Baal
a vičinenas: „Ó, Baal, odphen amenge!“ No na šunďolas les, aňi lenge na odphenďa,
kajte khelenas the chučkerenas pašal o oltaris, so kerde.
27 Paľis, pro dilos, o Eliaš lendar asalas a phenďa: „Vičinen pre leste zoraleder, se
hino del! Talam pal varesoste gondoľinel, abo geľa pro budaris, abo geľa varekhaj
pro drom! Abo mek sovel a kampel les te uštavel!“
28 Avke o proroka chudle te kerel bareder vika a čhingerenas pes le šabľenca the
le ošťepenca, medik lendar na čuľalas o rat, avke sar furt kerenas.
29 Imar sas pal o dilos a on mek oda kerenas dži akor, sar pes anelas e račakri obeta.
No le Baal na šunďolas, aňi na odphenďa lenge a ňič pes na ačhiľa.
30 Akor o Eliaš phenďa savore manušenge: „Aven paš mande!“ Avke savore manuša
avle paš leste a ov prikerďa le RAJESKRO oltaris, so sas čhido tele.
31 O Eliaš iľa dešuduj (12) bara; ajci, keci sas o kmeňi le Jakoboskre čhavengre,
saveske o RAJ phenďa: „Tiro nav ela Izrael.“
32 Ole barendar ačhaďa oltaris prekal o RAJ a pašal leste kopaľinďa ajso buchlo
žľabos, hoj šaj andre rešľiľa dešuduj ľitri*.
33 Paľis thoďa pro oltaris o kašta a rozčhingerďa le bikos. Thoďa les pro kašta a
phenďa:
34 „Pheraren štar vedri paňi a čhiven pre obeta the pro kašta! Keren oda pale!“ A
on oda kerde.
Paľis lenge phenďa: „Keren oda tritovar!“ On oda kerde.
35 O paňi čuľalas pašal o oltaris a pherdžarďa the calo žľabos.
36 Sar avľa o časos pre chabeneskri obeta, geľa o prorokos Eliaš paš o oltaris a
phenďa: „RAJEJA, Devla le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro: adadžives
mi sprindžaren, hoj tu sal o Del andro Izrael, hoj me som tiro služobňikos a kada
savoro kerav pre tiro prikazis.
37 Šun man avri, RAJEJA, šun man avri, hoj kala manuša te džanen, hoj tu, RAJEJA,
sal o Del a hoj tu visares lengre jile pale paš tu.“
38 Androda avľa andral o ňebos e jag le RAJESTAR a zlabarďa e obeta, o kašta, o
bara, o prachos the o paňi, so sas andro žľabos.
39 Sar savore manuša kada dikhle, banďile le mujenca dži pre phuv a phenenas:
„O RAJ hino Del, o RAJ hino Del!“
40 O Eliaš lenge phenďa: „Chuden le Baaloskre proroken, hoj ňiko lendar te na
denašel het!“ Sar len chudle, o Eliaš len ľigenďa tele paš o paňi Kišon a ode len
murdarďa.

O Eliaš pes modľinel vaš o brišind

41 Paľis phenďa o Eliaš le Achaboske: „Dža, cha a pi, bo me šunav o hangos le bare
brišindeskro.“
42 Avke o Achab geľa, hoj te chal a te pijel, ale o Eliaš geľa pro verchos Karmel.
Banďiľa dži e phuv, o muj peske thoďa maškar o khoča a
43 phenďa peskre sluhaske: „Dža upre a dikh pro moros.“
Sar geľa a rozdikhľa pes, phenďa: „Nane ode ňič!“

---

* **18:32** E hebrejiko čhib: duj sea

O Eliaš leske phenďa, hoj oda te kerel eftavar.
44 Sar oda o sluhas kerďa eftatovar phenďa: „Dikhav te avel upre le morostar ajsi cikňi chmarica sar e burňik le manušeskri.“
O Eliaš leske phenďa: „Dža a phen le Achaboske: ‚Pripravin tuke o verdan a dža tele, hoj tut te na dochudel o baro brišind.‘ “
45 Androda o ňebos kaľiľa le chmarendar, chudňa te phurdel e zoraľi balvaj a te del baro brišind. O Achab bešľa andre peskro verdan a geľa andro Jezreel.
46 Le RAJESKRI zor avľa pro Eliaš. Priphandľa peske o gada pašal peste a denašelas anglo Achab calo drom dži o Jezreel.

19

O Eliaš denašel pro verchos Choreb

1 O Achab phenďa la Jezabelake savoro, so kerďa o Eliaš, the oda, sar murdarďa la šabľaha savore proroken.
2 Akor oj diňa te phenel le Eliašiske: „Mi maren man zorales mire devla, te tut dži tajsa andre kajsi ora, sar hin akana, na murdarava, avke sar tu murdarďal mire proroken.“
3 Sar oda šunďa o Eliaš, daralas pes pal peskro dživipen, iľa peskre sluhas a denašľa andre judsko Beer-Šeba. Ode mukľa peskre sluhas.
4 Sar o Eliaš džalas korkoro pal e pušťa calo džives, bešľa peske tel o krakos a kamľa te merel. Kavke pes modľinelas: „Hin man savorestar dos, RAJEJA miro! Le mandar o dživipen, bo me na som ňisoha feder mire dadendar.“
5 Paľis peske pašľiľa tel o krakos a zasuča.
Jekhvareste pes lestar chudňa o aňjelos a phenďa leske: „Ušťi a cha!“
6 Sar pes o Eliaš obdikhľa pašal peste, arakhľa paš o šero maro, so sas peko pre jag, the jekh džbanos paňi. Chaľa, piľa a pale zasuča.
7 Paľis le RAJESKRO aňjelos avľa pale, chudňa pes lestar dujtovar a phenďa: „Ušťi a cha, bo hin angle tu igen baro drom.“
8 Avke ušťiľa, chaľa a piľa. Zoraľarďa pes ole chabeneha a džalas saranda (40) dživesa the rača, medik na dogeľa pre le Devleskro verchos Choreb*.
9 Ode geľa andre jaskiňa a presuča e rat.
Akor o RAJ ke leste jekhvareste prevakerďa: „Eliaš, so kade keres?“
10 Ov odphenďa: „RAJEJA, Devla Nekzoraleder, tu džanes, hoj tuke so nekfeder služinavas, ale o manuša andral o Izrael omukle e zmluva, so tuha phandle. Čhide tele tire oltara a tire proroken murdarde la šabľaha! Ča me korkoro ačhiľom, ale akana kamen the man te murdarel.“
11 „Dža avri andral e jaskiňa a ačhav tut angle ma pro verchos, bo akana predžava pašal tu,“ phenďa leske o RAJ.
Jekhvareste sas zoraľi balvaj, so odphurdelas o verchi a o skali anglo RAJ pharonas, ale o RAJ na sas andre odi balvaj. Paloda e phuv zorales razisaľolas, ale aňi andre oda na sas o RAJ.
12 Avke avľa e jag, ale aňi andre odi jag na sas o RAJ. Paloda šunďolas cicho jemno hangocis.
13 Sar oda šunďa o Eliaš, zagaruďa peske o muj le plašťoha, geľa avri a ačhaďa pes angle jaskiňa.
Androda ke leste o RAJ prevakerďa: „Eliaš, so kade keres?“
14 Ov odphenďa: „Mange igen džalas pal oda, hoj tuke te služinav so nekfeder, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, bo o Izraeliti omukle tiri zmluva, čhivkerde tele o oltara

* **19:8** Abo: Sinaj

a murdarde tire proroken la šabľaha a ňiko lendar na ačhiľa, ča me. A akana kamen te murdarel the man.“
15 O RAJ leske odphenďa: „Dža pale le dromeha ke pušťa paš o Damašek. Sar ode dodžaha, pomazin le Chazael kraľiske upral o Aram;
16 le Jehu, le Nimšiskre čhas, pomazin kraľiske upral o Izrael a le Elizeus, le Šafatoskre čhas andral e Abel-Mechola, pomazin prorokoske pre tiro than.
17 A ela avke: O Jehu murdarela sakones, kas na murdarela o Chazael, a o Elizeus murdarela sakones, kas na murdarela o Jehu.
18 No me mange mukľom andro Izrael efta ezera (7 000) manušen, save na banďile anglo Baal aňi les na čumidle.“

O Eliaš vičinel le Elizeus

19 Sar odarik o Eliaš odgeľa, arakhľa le Šafatoskre čhas le Elizeus ipen akor, sar orinelas e maľa. Sas les dešuduj (12) pari voli a ov korkoro ľidžalas e posledno para. Sar o Eliaš džalas pašal leste, čhiďa pre leste peskro plašťos.
20 Avke o Elizeus mukľa le guruven a denašľa pal o Eliaš. Phenďa leske: „Mangav tut, domuk mange, hoj te čumidav la da the le dades, a paľis džava pal tu.“
„Dža a visar tut pale!“ phenďa leske o Eliaš. „Me tut na zaačhavav.“
21 Avke o Elizeus geľa, murdarďa duje guruven a taďa len pre jag, so kerďa le kaštune jarmendar, so sas pre ola guruva, a oda mas diňa te chal le manušenge. Paľis odgeľa a džalas pal o Eliaš a služinelas leske.

20

O Aramejčana džan pro Izrael

1 O kraľis andral o Aram, o Ben-Hadad, diňa te zvičinel savore slugaďen. Sas leha tranda the duj (32) kraľa, o graja the o maribnaskre verdana. On gele, rozačhade pes pašal o foros Samarija a džanas pre leste.
2 Bičhaďa muršen andro foros, hoj te phenen le izraelike kraľiske le Achaboske: „Kada phenel o Ben-Hadad:
3 ‚Tiro rup the somnakaj, tire romňija the nekfeder čhave hine akana mire.‘ “
4 O Achab leske odphenďa: „Avke sar phenes, rajeja miro the kraľina, me the savoro, so man hin, hin akana tiro.“
5 O murša avle pale ke leste a phende: „Šun, so phenel o Ben-Hadad: ‚Kamavas tutar, hoj te des mange tiro somnakaj, rup, tire romňijen the čhaven.
6 A akana, tajsa andre ajso časos bičhavava ke tu mire služobňiken, save predikhena tiro palacis the o khera tire služobňikengre a lena savoro, so ela lenge pre dzeka.‘ “
7 Avke o Achab zvičinďa ke peste savore izraelike vodcen a phenďa: „Dikhen, hoj kada murš amenge kamel te kerel vareso nalačho. Ov mange diňa te phenel, hoj kamel miro somnakaj the rup, mire romňijen the čhaven, a me pre oda priačhiľom.“
8 Paľis savore vodci the manuša leske phende: „Ma šun les a ma domuk oda!“
9 Avke o Achab phenďa le muršenge, saven bičhaďa o Ben-Hadad: „Phenen mire rajeske the kraľiske, hoj oda, so ešebnovar kamelas peskre služobňikostar, les dava, ale kada, so akana mandar kamel, imar na.“ Avke on leske oda gele te phenel.
10 O Ben-Hadad leske diňa te phenel: „Mi maren man zorales mire devla, te ačhela andre Samarija dos prachos prekal mire murša po sikra andre burňik.“
11 O kraľis o Achab pre oda odphenďa: „Oda, ko mekča lel o zbraňe andro vasta, te na lašarel pes avke sar oda, ko imar thovel tele e šabľa pal o mariben.“

12 O Ben-Hadad oda šunďa akor, sar pijelas le kraľenca andro stani. Paľis phenďa
peskre muršenge, hoj pes te pripravinen pro mariben pre Samarija. Avke pes on
rozačhade pašal o foros.
13 Jekhvareste avľa ko kraľis Achab varesavo prorokos a phenďa: „Kada phenel o
RAJ: ‚Dikhes kale but slugaďen? Mek adadžives tuke dava o viťazstvo upral lende,
hoj te džanes, hoj me som o RAJ.‘ “
14 „Ko ľidžala o mariben?“ phučľa o Achab le prorokostar.
O prorokos odphenďa: „O terne slugaďa le guvernerengre, save ľidžan o fori!“
„A ko džala ešebno pro mariben?“ phučľa mek o kraľis.
O prorokos odphenďa: „Tu!“
15 Avke o Achab diňa te zvičinel ole terne slugaďen – savore sas 232. Zvičinďa the
savore izraelike slugaďen, save sas 7 000.
16 Pro dilos gele pro mariben, ipen akor, sar o Ben-Hadad sas mato, bo pijelas andro
stanos le tranda the duje (32) kraľenca, save leske avle te pomožinel.
17 Ešeb gele o terne slugaďa. Avke avle o stražňika le Ben-Hadadoskre a phende
leske, hoj varesave murša aven andral e Samarija.
18 Ov lenge odphenďa: „Zalen len, oda hin jekh, či aven te vakerel pal o smirom,
abo aven pro mariben!“
19 O Izraeliti avenas avri andral o foros, ešeb o terne slugaďa, save ľidžanas o
mariben, a pal lende caľi armada.
20 Dojekh lendar murdarďa ole muršes, savo džalas pre leste. Avke o Aramejčana
denašenas het a o Izraeliti denašenas pal lende. O kraľis andral o Aram, o Ben-Hadad,
denašľa odarik het le muršenca pro graja.
21 Akor o Achab geľa pal lende, zaiľa leske o verdana le grajenca a zňičinďa le
Ben-Hadadoskra armada.

O Aramejčana džan pale pro Izrael

22 Paľis o prorokos geľa ko kraľis Achab a phenďa leske: „Dža, zoraľar a pripravin
tire slugaďen, bo kavke pre aver berš o Ben-Hadad avela pre tu pro mariben.“
23 Le Ben-Hadadoskre služobňika phende leske: „Zviťazinde upral amende, bo
lengro del hino del le verchengro, ale te pes lenca maraha pro rovno than, zviťazinaha
amen!
24 Vašoda akana ker kada, hoj te na ľidžan o maribena o kraľa, ale o veľiťeľa le
slugaďengre.
25 Paľis arakh aver muršen, ajci keci tuke mule andro mariben, a avke ker the le
grajenca the le maribnaskre verdanenca. Avke džaha pes lenca te marel pro rovno
than a čačes zviťazinaha pre lende.“ Ov len šunďa a kerďa avke.
26 A ačhiľa pes, hoj pal o berš o Ben-Hadad vičinďa le Aramejčanen a geľa lenca
andro foros Afek pro mariben pro Izrael.
27 O Izraeliti pes zgele, pripravinde pes a džanas pro mariben. Kerde peske taboris
angle lende sar te duj cikne stadi le kozengre, ale o Aramejčana sas všadzik pal caľi
odi phuv.
28 Avke o prorokos avľa ko kraľis Achab a phenďa leske: „Kavke phenel o RAJ: ‚O
Aramejčana phenen, hoj me som del le verchengro a na del la dolinakro, vašoda dava
kala bara armada andre tire vasta a on paľis sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “
29 Efta džives taborinenas jekh angle aver a pro eftato džives pes chudle te marel.
O Izraeliti murdarde tel jekh džives 100 000 slugaďen.
30 Ola, ko ačhile te dživel, denašle andro foros Afek, ale pro 27 000 lendar pele o
foroskre muri. O Ben-Hadad denašľa, dochudňa pes andro foros a garuďa pes andro
kher.

31 Paľis leskre služobňika leske phende: „Šunďam, hoj o izraelika kraľa hine jileskre. Av, thovas pašal o per o gone a the o špargi pašal e meň a džas ko izraeliko kraľis. Ko džanel, či tut na mukela te dživel.“
32 Avke kerde a gele ko kraľis a phende: „Tiro služobňikos o Ben-Hadad tut mangel, hoj les te mukes te dživel.“
O Achab lendar phučľa: „Ov mek dživel? Ov hino miro phral!“
33 Ola služobňika oda ile sar lačho znameňje lestar, viužinde oda a phende: „O Ben-Hadad hino tiro phral!“
O Achab phenďa: „Džan a anen les ke ma!“
Avke o Ben-Hadad avľa ke leste, ov les iľa pre peskro verdan
34 a phenďa leske: „O fori, so iľa miro dad tire dadestar, dava tuke pale. Šaj tuke keres andro Damašek pro uľici o pľaci avke sar varekana miro dad andre Samarija.“
O Achab leske phenďa: „Sar phandava tuha e zmluva, mukava tut te džal.“ Avke leha phandľa e zmluva a premukľa les.

O prorokos odsudzinel le Achab

35 Akor jekh dženo maškar o proroka phenďa avre dženeske, avke sar leske phenďa o RAJ: „Demav man!“ Ale ov oda na kerďa.
36 Avke oda prorokos leske phenďa: „Sar mandar oddžaha het, o ľevos tut murdarela, bo na šunďal le RAJES!“ Sar lestar oda dženo geľa het, o ľevos pre leste chučiľa a murdarďa les.
37 Paľis oda prorokos arakhľa avres a phenďa leske: „Demav man!“ Avke oda murš les igen demaďa a dukhaďa.
38 Androda o prorokos geľa te užarel le izraelike kraľis Achab pro drom a o jakha peske zagaruďa le khosneha, hoj les te na sprindžaren.
39 Sar o kraľis odarik predžalas, ov zvičinďa zorales pre leste: „Tiro služobňikos sas andro mariben a vareko ke ma anďa varesave muršes a phenďa mange: ‚Stražin kale muršes! Te denašela, počineha tire dživipnaha, abo tranda the štar (34) kili rupoha.‘
40 Ale medik me, tiro služobňikos, vareso aver keravas, ov jekhvareste denašľa.“
Pre oda leske phenďa o Achab: „Tu korkoro tut odsudzinďal a mušines te počinel.“
41 Ale ov peske sigo iľa pal o jakha tele o khosno a o Achab sprindžarďa, hoj hino jekh le prorokendar.
42 Paľis oda prorokos phenďa le kraľiske: „Kavke phenel o RAJ: ‚Vašoda, hoj premukľal le Ben-Hadad, pal savo prikazinďom, hoj te merel, akana lava tiro dživipen vaš leskro a tire manušen vaš leskre manuša.‘ “
43 Avke o izraeliko kraľis Achab igen choľisaľiľa a džalas pale khere andre Samarija nalačha dzekaha.

21

Le Nabotoskri viňica

1 Le Nabot andral o Jezreel sas viňica pašes paš o palacis le Achaboskro.
2 Andre jekh džives phenďa o kraľis Achab le Nabotoske: „De mange tiri viňica, so hiňi pašes paš miro palacis, bo kamav ode te sadzinel e zeleňina. Dav tut vaš late mek feder, sar tut hin, a te na, počinava vaš late ajci, keci mol.“
3 O Nabot leske odphenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj me la tuke te dav, se oda hin o ďeďictvos pal mire phure dada!“
4 Akor o Achab avľa khere choľamen the andre nalačhi dzeka vaš oda, so leske phenďa o Nabot. Pašľiľa pro hadžos, sas visardo ke fala a na kamelas ňič te chal.
5 Akor avľa ke leste leskri romňi e Jezabel a phučľa lestar: „So pes ačhiľa? Soske tut hin nalačhi dzeka? Soske na chas ňič?“

6 Ov lake odphenďa: „Vaš oda, so mange phenďa o Nabot. Kamľom lestar te cinel
e viňica vaš o love abo, te kamľahas, diňomas les vaš late mek feder viňica, sar les
hin. Ale ov phenďa, hoj la mange na dela.“
7 Oj leske phenďa: „Či na sal tu kraľis andro Izrael? Ušťi, cha vareso a ma trapin
tut! Me tuke odi viňica dochudava a dava la tuke!“
8 Paľis oj andro nav le Achaboskro pisinďa o ľila, zapečaťinďa leskra pečaťaha a
bičhaďa len le uradňikenge the le vodcenge, save bešenas le Nabotoha andro foros
Jezreel.
9 Andro ľila pisinďa: „Den te džanel savorenge, hoj ela o postos. Sar o manuša ena
jekhetane, thoven le Nabot te bešel pro pačivalo than.
10 Arakhen varesave bijedevleskre muršen a thoven len te bešel anglal leste. Mi
phenen pre leste, hoj prekošelas le Devles the le kraľis. Paľis les mi len avri andral o
foros a mi čhivkeren andre leste le barenca, medik na merela!“
11 Avke o uradňika the o vodci, save leha bešenas andro foros Jezreel, kerde avke,
sar lenge pisinďa andro ľila e Jezabel.
12 On dine avri o postos a le Nabot thode te bešel pro pačivalo than.
13 Akor avle ola duj bijedevleskre murša, bešle anglal leste a chudle te vakerel pro
Nabot, hoj prekošelas le Devles the le kraľis. Avke les o manuša ile avri andral o
foros a čhivkerenas andre leste le barenca, medik na muľa.
14 Paľis la Jezabelake dine te džanel: „O Nabot sas murdardo le barenca.“
15 Sar pes e Jezabel dodžanľa, hoj o Nabot muľa, phenďa le Achaboske: „Ušťi a dža.
Le e viňica, so tuke na kamľa te bikenel o Nabot, bo ov imar na dživel, hino mulo.“
16 Sar o Achab šunďa, hoj o Nabot muľa, geľa te zalel leskri viňica.

O Eliaš dovakerel le Achaboske

17 Akor o RAJ prevakerďa ko Eliaš andral o Tišbe:
18 „Ušťi a dža anglo izraeliko kraľis Achab andral e Samarija, bo ipen akana hino
andre le Nabotoskri viňica, hoj la peske te zalel.
19 Phen leske, hoj kada phenel o RAJ: ‚Murdarďal le Nabot a mek kames te lel leskri
viňica? Ode, kaj o rikone ľizinenas le Nabotoskro rat, ľizinena the tiro rat.‘ “
20 Paľis o Achab phenďa le Eliaškе: „Arakhľal man, ňeprijaťeľina miro?“ O Eliaš
odphenďa: „He, bo tut oddiňal, hoj te keres o nalačhipen anglo RAJ.
21 Avke o RAJ tuke phenel: ‚Vaš oda, so kerďal, anava pre tu e bibach. Zňičinava
andro Izrael savore muršen andral tiri famelija, či le otroken vaj slobodnen.
22 Tira famelijaha kerava avke, sar kerďom le Jeroboamoha, le Nebatoskre čhaha,
the le Baašaha, le Achijoskre čhaha, bo le Izrael cirdehas andro binos a kerehas oda,
so man anelas andre choľi.‘
23 O RAJ phenel the pal e Jezabel, hoj o rikone chana lakro ťelos paš o foroskre muri
andro Jezreel.
24 A te vareko andral le Achaboskri famelija merela andro foros, chana les o rikone,
a te leske vareko merela pre maľa, chana les o supi.“
25 (Ňisavo kraľis pes na oddiňa te kerel o nalačhipen anglo RAJ avke sar o Achab,
bo andre savoreste les ispidelas leskri romňi e Jezabel.
26 O Achab pes ľikerelas igen namištes oleha, hoj banďolas angle aver devla avke
sar the o Amorejčana, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izraeliti.)
27 Sar o Achab šunďa kala lava, čhingerďa pre peste o gada a urďa pre peste o gada
le gonestar. Poscinelas pes, sovelas andro gada le gonestar a sas igen smutno.
28 Avke o RAJ phenďa le prorokoske Eliaškе:
29 „Dikhľal, sar pes o Achab angle ma pokorinďa? Vašoda, hoj ada kerďa, na kerava
odi bibach, so leske phenďom, medik ov dživela, ale kerava oda, sar ela kraľis leskro
čhavo.“

22

O Achab na šunel le prorokos Micha

1 Trin berš na sas mariben maškar o Aramejčana the Izraeliti,
2 ale pro trito berš geľa o judsko kraľis Jošafat ko izraeliko kraľis Achab.
3 O Achab phenďa peskre služobňikenge: „Se tumen džanen, hoj o foros Ramot-Gilead hino amaro. Soske na keras ňič, hoj les te las andral o vasta le aramejike kraľiske?“
4 Avke phučľa le Jošafatostar: „Aveha manca pro mariben pro Ramot-Gilead?“
O Jošafat leske odphenďa: „Som tuha, mire manuša hine tire manuša a mire graja hine tire graja.“
5 Ale o Jošafat phenďa le izraelike kraľiske: „Phuč ešeb, so phenel pre oda o RAJ.“
6 Avke o izraeliko kraľis zvičinďa vaj štar šel (400) proroken a phučľa lendar: „Šaj džav pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Dža!“ odphende leske. „O RAJ les dela le kraľiske andro vasta!“
7 Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade mek aver prorokos le RAJESKRO, hoj lestar te phučas?“
8 O Achab leske odphenďa: „Hin ade mek o Micha, le Jimloskro čhavo, prekal savo šaj phučas le RAJESTAR, ale me les našťi avri ačhav, bo šoha mange ňič lačho na prorokinel, ča nalačho.“
„Ma vaker avke, kraľina!“ phenďa o Jošafat.
9 Avke o izraeliko kraľis peske diňa te vičinel jekhe uradňikos a phenďa leske: „Sigo dža a an mange le Micha, le Jimloskre čhas!“
10 O Achab the o Jošafat bešenas pre peskre troni andre Samarija paš e foroskri brana pre oda than, kaj pes marel avri o zrnos, a sas urde andro kraľengre plašťi a savore proroka anglal lende prorokinenas.
11 Jekh lendar, o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, peske kerďa trastune rohi a vičinelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Kale rohenca predemeha le Aramejčanen, medik len na murdareha.‘ “
12 Savore proroka kavke prorokinenas: „Dža pro Ramot-Gilead a ela tumen bach! Bo o RAJ les dela tuke andro vasta.“
13 Oda murš, savo geľa pal o Micha, phenďa leske: „Dikh, savore proroka prorokinenas le kraľiske bach. The tu prorokin bach sar ola proroka!“
14 Ale o Micha leske odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ, me vakerava oda, so o RAJ phenela.“
15 Sar avľa ko kraľis Achab, phučľa lestar: „Micha, šaj džas pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Džan a zviťazinena. O RAJ les dela andro vasta le kraľiskre!“ phenďa leske.
16 Ale o kraľis leske phenďa: „Kecivar tuke mušinav te phenel, hoj sar manca vakeres andro nav le RAJESKRO, hoj mange te phenes ča o čačipen?“
17 O Micha phenďa: „Dikhľom calo Izrael rozčhido pal o verchi sar bakroren bi o pasťjeris. A o RAJ phenďa: ‚Kale manušen nane ko te ľidžal. On šaj džan andro smirom khere.‘ “
18 Akor phenďa o Achab le Jošafatoske: „Na phenďom tuke, hoj mange na prorokinel ňič lačho, ča nalačho?“
19 O Micha mek phenďa: „Šun akana o lav le RAJESKRO! Dikhľom le RAJES te bešel pro tronos a savore aňjelen te ačhel pašal leste, pre čači the baľogňi sera.
20 O RAJ phučľa: ‚Ko kerela upre le Achab, hoj te džal pro mariben andro Ramot-Gilead a hoj ode te merel?‘ Jekh phenelas kavke a dujto kavke.
21 Androda avľa varesavo duchos anglo RAJ a phenďa: ‚Me leha thovava avri!‘ O RAJ lestar phučľa: ‚Sar?‘

22 Avke oda duchos phenďa: ‚Me kerava, hoj o proroka le Achaboske te klaminen.‘
O RAJ phenďa: ‚Tu leha čačes thoveha avri. Dža a ker ada!‘
23 Akana pes avke the ačhiľa! O RAJ kerďa, hoj savore tire proroka tuke te klaminen.
O RAJ diňa avri pre tu e bibach.“
24 Androda o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, geľa ko Micha, demaďa les pal o muj
a phenďa: „Kana mandar geľa het o Duchos le RAJESKRO, hoj te vakerel tuha?“
25 O Micha phenďa: „Tu korkoro dikheha andre oda džives, sar denašeha tut te
garuvel kher kherestar.“
26 Avke o Achab phenďa: „Chude le Micha a ľidža les ko foroskro veľiťeľis Amon
the ko kraľiskro čhavo Joaš.
27 A phen, hoj o kraľis kavke prikazinel: ‚Thoven les andre bertena a den les te chal
ča maro the paňi, medik na avava bachtales pale.‘ “
28 Ale o Micha phenďa: „Te tu aveha bachtales pale, ta akor o RAJ na vakerelas
prekal ma.“ A mek phenďa: „Šunen ada, savore manuša!“

Le Achaboskro meriben

29 O izraeliko kraľis Achab the o judsko kraľis Jošafat gele pro mariben pro Ramot-
Gilead.
30 O Achab phenďa le Jošafatoske: „Me man preurava andre aver gada, sar džava
andro mariben, ale tu pre tu muk tiro kraľiskro plašťos.“ Avke o Achab pes preurďa
andre aver gada a geľa andro mariben.
31 O kraľis andral o Aram prikazinďa peskre tranda the duj veľiťeľenge (32) upral
o maribnaskre verdana: „Te na džal tumenge pal ňikaste, ča pal o izraeliko kraľis.“
32 Sar o veľiťeľa dikhle le Jošafat, gondoľinde, hoj oda hin o izraeliko kraľis, a gele
pre leste. Akor o Jošafat zvičinďa
33 a sar pre oda avle, hoj oda nane o izraeliko kraľis, preačhile pre leste te džal.
34 Androda varesavo slugaďis ča avke ľivinďa andral o lukos a trafinďa le Achab
maškar o pancjeris. Avke phenďa o Achab le manušeske, savo ľidžalas leskro verdan:
„Visar tut a ľidža man het andral o mariben, bo som zraňimen.“
35 Ale oda džives sas o mariben zoralo a o Achab mušinďa te ačhel calo džives
andro verdan anglo Aramejčana. O rat andral leskri rana čuľalas andro verdan a
rači muľa.
36 Sar zageľa o kham, andro taboris šunďiľa te vičinel: „Dojekh murš mi džal pale
andre peskro foros the andre peskri phuv.
37 O kraľis muľa!“ Paľis gele andre Samarija a ode les parunde.
38 Sar leskro verdan žužarenas le ratestar paš o paňi andre Samarija, o rikone
chľipinenas leskro rat a o lubňa andre landonas, avke sar phenďa o RAJ.
39 Savore aver veci, so o Achab kerďa, the oda, sar o palacis obthoďa la slonovinatar
a sar zoraľarďa o fori, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
40 Sar o Achab muľa, pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achazijah.

O Jošafat kraľinel upral e Judsko

41 Sar imar kraľinelas o Achab upral o Izrael štarto berš, ačhiľa kraľiske upral e
Judsko o Jošafat, le Asaskro čhavo.
42 Le Jošafatoske sas tranda the pandž (35) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro
Jeruzalem kraľinelas biš the pandž (25) berš. Leskri daj pes vičinelas Azuba, oj sas
le Šilchioskri čhaj.
43 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o Asa.
44 Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na zňičinďa a o manuša ode dureder
obetinenas a labarenas kaďidlos.
45 Maškar o Jošafat the izraeliko kraľis sas o smirom.

46 Savore aver veci, so o Jošafat kerďa, leskre maribena the o viťazstva hine pisimen
andro Zvitkos le judske kraľengro.
47 Ov tradňa het andral odi phuv le muršen the džuvľen, save služinenas sar lubňa
pre ola thana, kaj lašarenas peskre devlen. On sas ode, kanastar sas kraľis leskro
dad o Asa.
48 Andro Edom akor na sas kraľis, ča uradňikos.
49 O Jošafat diňa te ačhavel o loďi, hoj te džan pro moros andro Ofir pal o somnakaj.
Ale o loďi na gele, bo tašľile paš o Ecjon-Geber.
50 Akor o Achazijah, le Achaboskro čhavo, phenďa le Jošafatoske: „Mi džan mire
služobňika pro loďi tire muršenca.“ Ale o Jošafat oda na kamľa.
51 O Jošafat muľa a sas parundo andro kraľiskro hrobos andro Foros le Davidoskro.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jehoram.

O Achazijah kraľinel upral o Izrael

52 Le Achaboskro čhavo o Achazijah ačhiľa kraľiske upral o Izrael andre Samarija,
sar kraľinelas o Jošafat imar dešueftato (17.) berš.
53 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, the oda, so leskro dad, e daj the o
Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdelas le Izrael andro binos.
54 O Achazijah lašarelas the služinelas le Baaloske. Aleha pre peste anelas le
RAJESKRI choľi avke sar the leskro dad.

Dujto zvitkos le kraľengro

O Eliaš the o kraľis Achazijah

1 Paloda, sar muľa o izraeliko kraľis Achab, o Moabčana pes vzburinde pro Izrael.
2 O Achazijah peľa pal o balkonos andral peskro upruno kher andre Samarija a zraňinďa pes. Bičhaďa peskre služobňiken a phenďa lenge: „Džan a dophučen tumen le ekroňike devlestar Baal-Zebub, či sasťuvava avri.“
3 Akor o aňjelos le RAJESKRO phenďa le Eliašiske andral o Tišbe: „Ušťi a dža pro drom, hoj tut te arakhes le služobňikenca, saven bičhaďa o samarijiko kraľis, a phen lenge: ‚So, nane andro Izrael Del, hoj tumen džan te phučel le ekroňike devlestar Baal-Zebub?‘
4 Vašoda kavke o RAJ phenel: ‚Andral o hadžos, pre savo pašľos, imar na ušťeha, ale čačes pre leste mereha.‘ “ Avke o Eliaš odarik geľa het.
5 Sar avle pale leskre služobňika, o kraľis lendar phučľa: „Soske avľan pale?“
6 Odphende leske: „Arakhľam pes varesave muršeha, savo amenge phenďa: ‚Visaren tumen pale ko kraľis, savo tumen bičhaďa, a phenen leske, hoj o RAJ phenel kada: So, nane andro Izrael Del, hoj tumen džan te phučel le ekroňike devlestar Baal-Zebub? Vašoda imar na ušťeha andral o hadžos, pre savo pašľos, ale čačes pre leste mereha.‘ “
7 O kraľis lendar phučelas: „Sar dičholas avri oda murš, savo pes tumenca zgeľa a vakerelas tumenge kala lava?“
8 Phende leske: „Sas pre leste plašťos le džviroskra cipatar a pašal leste sas phandlo cipuno sirimos.“
„Oda sas o Eliaš andral o Tišbe,“ phenďa o kraľis.
9 Paľis o kraľis bičhaďa peskre veľiťeľis le penda (50) slugaďenca pal o Eliaš. Sar o veľiťeľis avľa ko Eliaš, ov ipen akor bešelas pro agor le brehoskro a phenďa leske: „Muršeja le Devleskro, o kraľis tuke prikazinel, hoj te aves tele!“
10 O Eliaš phenďa le veľiťeľiske: „Te som le Devleskro murš, akor mi perel andral o ňebos e jag a mi zlabarel tut the tire muršen.“ Androda e jag andral o ňebos peľa a zlabarďa les the leskre muršen.
11 Avke o kraľis pal leste bičhaďa avre veľiťeľis le penda (50) slugaďenca. Ov leske phenďa: „Muršeja le Devleskro, o kraľis tuke prikazinel, hoj takoj te aves tele!“
12 O Eliaš odphenďa: „Te som le Devleskro murš, akor mi perel andral o ňebos e jag a mi zlabarel tut the tire muršen.“ Androda le Devleskri jag andral o ňebos peľa a zlabarďa les the leskre muršen.
13 Paľis o kraľis bičhaďa tritovar avre veľiťeľis le penda (50) slugaďenca. Sar oda veľiťeľis geľa upre ko Eliaš, bandiľa anglal leste a zorales les mangelas: „Muršeja le Devleskro, mangav tut vaš miro dživipen the vaš o dživipen mire manušengre. Av jileskro ke amende!
14 Bo dikh, e jag andral o ňebos peľa a zlabarďa angle mande ole duje veľiťeľen the lengre penda (50) slugaďen. Ale akana mangav tut, mi el tuke miro dživipen andre tire jakha vzacno.“
15 Akor le RAJESKRO aňjelos prevakerďa ko Eliaš: „Dža leha tele a ma dara tut!“ Avke o Eliaš ušťiľa a geľa leha ko kraľis.
16 Sar o Eliaš avľa ko kraľis, phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Bičhaďal tire služobňiken, hoj pes te dophučen le ekroňike devlestar Baal-Zebub pal tiro sasťipen, avke sar te na uľahas o Del andro Izrael, savestar šaj phučľal. Vašoda čačes mereha pre oda hadžos, pre savo pašľos.‘ “

17 O Achazijah muľa, avke sar o RAJ phenďa prekal o Eliaš, a vašoda, hoj le
Achazijah na sas čhave, leskro phral o Joram pal leste ačhiľa kraľiske. Oda sas andro
dujto berš, sar kraľinelas andre Judsko le Jošafatoskro čhavo o Jehoram.
18 Savore aver veci, so kerďa o Achazijah, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.

2

O Eliaš ilo upre andro ňebos

1 Sar o RAJ kamľa te lel le Eliaš andre balvaj andro ňebos, o Eliaš le Elizeoha džanas
avri andral o Gilgal.
2 O Eliaš phenďa le Elizeoske: „Mangav tut, ač kade, bo o RAJ man bičhavel andro
Betel.“
Ale o Elizeus phenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar tu, me tut na omukava!“
Avke gele andro Betel.
3 Akor varesave prorocka učeňika, save bešenas andro Betel, gele ko Elizeus a
phučle lestar: „Džanes, hoj adadžives o RAJ tutar lela tire rajes?“
„Džanav,“ odphenďa o Elizeus. „Ale ma vakeren pal oda!“
4 Paľis leske o Eliaš phenďa: „Mangav tut, Elizeus, ač kade, bo o RAJ man bičhavel
andro Jericho.“
Ale o Elizeus odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar tu, me tut na omukava.“
Avke gele sodujdžene andro Jericho.
5 Varesave prorocka učeňika, save sas andro Jericho, gele ko Elizeus a phučle lestar:
„Džanes, hoj adadžives o RAJ tutar lela tire rajes a imar tut buter na ľidžala?“
„Džanav oda,“ odphenďa. „Ale ma vakeren pal oda!“
6 Paľis leske phenďa o Eliaš: „Mangav tut, Elizeus, ač kade, bo o RAJ man bičhavel
paš o Jordan.“
Ale o Elizeus odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ a avke sar tu, me tut na omukava.“
Avke gele sodujdžene.
7 Penda (50) prorocka učeňika džanas pal lende dži paš o Jordan, a sar o Eliaš the
o Elizeus zaačhile paš o paňi, ola proroka nadur lendar zaačhile.
8 O Eliaš iľa peskro plašťos, pačarďa les andre a demaďa leha pal o paňi. Avke pes
o paňi rozďelinďa pro duj seri a sodujdžene pregele pre aver sera pal e šuki phuv.
9 Sar imar predžanas, o Eliaš phenďa le Elizeoske: „Phen mange, so kames, hoj
prekal tu te kerav angloda, sar avava ilo tutar.“
„Mangav tut, mi avel pre ma duvar ajci tire duchostar,“ phenďa leske o Elizeus.
10 O Eliaš leske odphenďa: „Phari veca tuke manges, no ačhela pes oda, te man
dikheha, sar avava tutar ilo upre. Ale te man na dikheha, na chudeha oda.“
11 Avke sar džanas le vakeribnaha, jekhvareste pes sikaďa jagalo verdan le jagale
grajenca. On avle maškar lende a o Eliaš sas ilo andro ňebos andre bari balvaj.
12 O Elizeus oda dikhľa a vičinelas: „Dado miro, dado miro! O graja the o
maribnaskre verdana andral o Izrael ile mire rajes!“ Avke imar les buter na dikhľa.
Akor iľa peskre gada a prečhinďa len pro duj kotora.
13 Paľis hazdňa o plašťos, so peľa le Eliašistar, visarďa pes pale a zaačhiľa pro
brehos paš o Jordan.
14 Hazdňa o plašťos a zvičinďa: „Kaj hin o RAJ, o Del le Eliašiskro?“ Avke le plašťoha
demaďa pal o paňi, o paňi pes rozďelinďa pro duj seri a o Elizeus odarik pregeľa.
15 Sar oda dural dikhle ola penda (50) proroka, save sas andral o Jericho, phende:
„Le Eliašiskro duchos hino pro Elizeus.“ Avke on gele ke leste, banďile anglal leste
dži e phuv

16 a phende leske: „Dikh, maškar amende hin penda (50) zorale murša. Šaj džan
te rodel tire rajes, či les na odľigenďa o Duchos le RAJESKRO a na čhiďa pre varesavo
verchos, abo andre varesavi dolina.“
„Na mušinen!“ phenďa o Elizeus.
17 Ale on pre leste ajci ispidenas, medik na domukľa, hoj te džan. Rodenas les trin
džives, ale na arakhle.
18 Paľis avle pale paš o Elizeus, bo sas andro Jericho, a ov lenge phenďa: „Či tumenge
na phenďom, hoj te na džan?“

O nalačho paňi hino sasťardo

19 Varesave Jerichoskre murša phende le Elizeoske: „Dikh, rajeja amaro, andre kada
foros pes mištes amenge bešel, ale o paňi nane lačho a e phuv na anel uľipen*.“
20 „Anen mange nevo čaro a thoven andre lon,“ phenďa lenge. Sar oda čaro leske
ande,
21 geľa paš o paňi, čhiďa andre o lon a phenďa: „Kavke phenel o RAJ: ‚Sasťarďom
kada paňi. Imar ňiko kale paňestar na merela a e phuv anela o uľipen.‘ “
22 Oda paňi hino dži adadžives lačho, avke sar phenďa o Elizeus.

O Elizeus the o nalače čhave

23 Paľis geľa andral o Jericho upre andro Betel, a sar džalas le dromeha, varesave
terne čhave andral oda foros lestar asanas a phenenas: „Av upre, tu, lango šero! Av
upre, lango šero!“
24 Avke o Elizeus visaľiľa, a sar len dikhľa, vičinďa pre lende tele le RAJESKRO
sudos. Androda avle avri andral o veš duj medveďici a murdarde saranda the duj
(42) čhaven.
25 Odarik geľa o Elizeus pro verchos Karmel a odarik avľa pale andre Samarija.

3

O trin kraľa džan pro Moab

1 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas o judsko kraľis Jošafat, ačhiľa andre
Samarija kraľiske upral o Izrael o Joram, savo sas čhavo le Achaboskro. Ov kraľinelas
dešuduj (12) berš.
2 O Joram kerelas oda, so na sas pre dzeka le RAJESKE, ale na avke sar leskri daj
the dad. Ov čhiďa tele o slupos, so ačhaďa leskro dad le Baaloske.
3 Ale o Joram na kamelas te omukel o bini avke sar anglal leste o Jeroboam, o čhavo
le Nebatoskro, savo cirdelas le Izrael andro binos, a na kamelas te preačhel.
4 O moabiko kraľis o Meša ľikerelas bakren a sako berš delas le izraelike kraľis šel
ezera (100 000) cikne bakroren the e vlna le šel ezera (100 000) bakrendar sar daň.
5 Soča o Achab muľa, o moabiko kraľis pes vzburinďa pro izraeliko kraľis.
6 O kraľis Joram takoj geľa pre leste pro mariben andral e Samarija a diňa te zvičinel
calo Izrael.
7 Bičhaďa pal o judsko kraľis Jošafat, hoj leske te phenen: „O moabiko kraľis pes
pre ma vzburinďa. Na avľalas manca pre leste pro mariben?“
„He! Džava tuha,“ odphenďa leske o Jošafat. „So hin miro, hin the tiro. Me, mire
manuša the graja.“
8 Akor lestar o Jošafat phučľa: „Save dromeha džaha pre lende?“
„Le dromeha prekal e pušťa le Edomoskri,“ odphenďa leske o Joram.
9 Avke džanas o kraľis Joram, o judsko kraľis the o edomiko kraľis pro Moab. Džanas
bare dromeha a pal o efta džives le slugaďen imar na sas paňi prekal peste aňi prekal
o dobitkos.

---

* **2:19** Abo: le džuvľenge uľon mule čhave

10 Akor o Joram phenďa: „Vigos amenge! O RAJ amen trine kraľen kade vičinďa
vašoda, hoj amen te del andro vasta le moabike kraľiske!“
11 Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade varesavo prorokos, savestar šaj phučas le
RAJESTAR, so te kerel?“

Pre oda phenďa jekh služobňikos le Joramoskro: „Hin ade le Šafatoskro čhavo o
Elizeus, savo služinelas le Eliaškе.“
12 O Jošafat phenďa: „Prekal leste vakerela o RAJ.“ Avke ke leste gele savore trin
kraľa.

O mariben le Moabčanenca

13 O Elizeus phenďa le izraelike kraľiske: „Soske tu aves ke mande? Dža ke tire
dadeskre the ke tira dakre proroka!“
„Na!“ phenďa leske o kraľis o Joram. „O RAJ amen trine kraľen kade anďa, hoj
amen te del andro vasta le Moabčanengre.“
14 Pre oda leske o Elizeus phenďa: „Avke sar dživel o Nekzoraleder RAJ, saveske
služinav, te mange na važinďomas le judske kraľis le Jošafat, aňi pre tu na dikhľomas.
15 Ale akana anen ke ma varekas, ko bašavel pre harfa.“

Medik oda lavutaris bašavelas pre harfa, e zor le RAJESKRI avľa pro Elizeus.
16 Ov phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Andre kadi šuki dolina kopaľin avri but cheva.
17 Kajte na dikhena, hoj del o brišind, aňi na šunena e balvaj, kadi dolina ela
pherdžarďi le paňeha a tu the tiro dobitkos odarik pijena.‘
18 Le RAJESKE pes dičhol mek the kada frima a dela tumenge mek the le Moabčanen
andro vasta.
19 Tumen domarena dojekh baro the ohradzimen foros a čhinena tele savore lače
stromi, zaačhavena lengre prameňa a lengre uľipnaskre maľi začhivena le barenca.“
20 Avke tosara, sar pes anel e chabeneskri obeta, jekhvareste avľa o paňi andral o
Edom a začhiďa caľi phuv.
21 Sar šunde savore Moabčana, hoj ola trin kraľa pre lende aven pro mariben, dine
te zvičinel savore muršen, save pes džanenas te marel, le ternen the le phuren, a
rozačhade len paš e hraňica.
22 Sig tosara, sar o kham avelas avri, o Moabčana dikhle angle peste, hoj o paňi
dičhol lolo sar rat,
23 a phende peske: „Oda hin o rat! Ola kraľa pes mušinde maškar peste te marel a
murdarde jekh avres. Akana džan a len savoro, so hin andre lengro taboris!“
24 Ale sar o Moabčana dogele paš o izraeliko taboris, o Izraeliti gele pre lende a
marenas len avke, hoj o Moabčana lendar denašenas het. No on džanas anglal a
murdarenas le Moabčanen.
25 Lengre fori čhide tele, o uľipnaskre maľi začhide le barenca, o prameňa
zaačhade a o lače stromi čhingerde tele. Ačhiľa ode peskre murenca ča o foros
Kir-Chareset, ale o murša le prakenca pes rozačhade pašal leste a domarenas les.
26 Sar o moabiko kraľis dikhľa, hoj o mariben prehrajinela, iľa peha efta šel (700)
muršen le šabľenca, hoj pes te dochuden ko edomiko kraľis, ale našťi pregele.
27 Akor iľa peskre ešebne čhas, savo majinďa te el pal leste kraľis, a obetinďa les
pro foroskre muri sar labarďi obeta le moabike devleske. E choľi pro Izrael sas igen
bari, gele odarik het a visarde pes pale andre peskri phuv.

4

E vdova the o olejos

1 Andre jekh džives pes varesavi džuvľi, savakro rom sas le prorokendar, mangelas
le Elizeoske: „Tiro služobňikos, miro rom muľa a tu džanes, hoj ov daralas le

RAJESTAR. Ale akana jekh murš, saveske kamav love, kamel te lel mire soduje čhaven otrokenge.“

2 O Elizeus latar phučľa: „So kames, hoj prekal tu te kerav? Phen mange, so tut hin khere?“

Odphenďa leske: „Tira služobňička andre calo kher nane ňič, ča sikra olejos andre kuči.“

3 Pre oda lake phenďa: „Dža a mang tuke savore susedendar, prazdna nadobi. Ma an frima.

4 Dža andro kher tire čhavenca a phand pal tumende o vudar. Čhivker andre ola nadobi o olejos andral odi kuči a odthov pre sera dojekh nadoba, savi imar ela pherďi.“

5 Oj lestar odgeľa a phandľa pal peste the pal peskre čhave o vudar. On lake podenas o nadobi a oj andre čhivkerelas o olejos.

6 Sar imar sas savore nadobi pherdžarde, phenďa le čhaske: „Pode mange aver nadoba.“

Ale ov lake phenďa: „Imar buter amen nane.“ Akor andral odi kuči preačhiľa te čuľal o olejos.

7 Paľis, sar oda geľa te phenel le prorokoske Elizeoske, ov lake phenďa: „Dža, biken oda olejos a de pale o love, kaske kames, a olestar, so tuke ačhela, šaj džives tu the tire čhave.“

O Elizeus obdžiďarel le čhavores

8 Andre jekh džives o Elizeus džalas andro foros Šunem. Ode dživelas jekh barvaľi džuvľi, savi les vičinďa ke peste te chal. A akorestar furt, sar odarik predžalas, džalas ode te chal.

9 Oj phenďa peskre romeske: „Me džanav, hoj kada murš, savo adarik furt predžal, hino le Devleskro sveto manuš.

10 Av keras leske upral amaro kher cikňi murimen izbica a thovaha leske andre o hadžos, o skamind, o stolkos the o svietňikos. A te varekana avela ke amende, džala peske ode andre.“

11 Andre jekh džives, sar ode avľa o Elizeus, geľa andre oda kher a pašľiľa peske ode.

12 Paľis phenďa peskre služobňikoske le Gehaziske: „Dža, vičin kade ola džuvľa la Šunemčanka.“ Ov la vičinďa a oj avľa paš leste.

13 O Elizeus le Gehaziske phenďa, hoj lake te phenel: „Phuč latar, so šaj kerav prekal late, bo oj pes pal amende starinel a igen but prekal amende kerel. Či na kamel, hoj man vaš lake te privakerav ko kraľis, abo ko veľiťeľis upral o slugaďa?“

Sar lake ada o Gehazi phenďa, oj odphenďa: „Hin man savoro, so mange kampel maškar mire manuša.“

14 Avke o Elizeus phučľa le Gehazistar: „So šaj prekal late keras?“

Ov odphenďa: „Nane la čhavo a lakro rom imar hino phuro.“

15 „Dža, vičin la!“ phenďa o Elizeus. Sar la vičinďa, oj avľa a zaačhiľa paš o vudar.

16 Ov lake phenďa: „Beršeha andre kajso časos ľikereha pro vasta tire muršores.“

Oj leske odphenďa: „Na, rajeja miro, muršeja le Devleskro, ma klamin tira služobňička!“

17 No odi džuvľi ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro beršeha andre oda časos avke, sar lake phenďa o Elizeus.

18 Sar o čhavoro podbariľa, geľa andre jekh džives pal peskro dad, savo kidelas pal e maľa o uľipen.

19 Le dadeske phenďa: „Dukhal man o šero, dukhal man o šero!“

A ov prikazinďa le sluhaske, hoj les te ľidžal pal leskri daj.

20 Ľigenďa les a diňa les leskra dake. O čhavo lake bešelas pro pindre dži o dilos a paľis muľa.
21 Oj les ľigenďa upre te pašľol andro upruno kher pro Elizeoskro hadžos, phandľa pal peste o vudar a geľa het.
22 Paľis vičinďa peskre romes a phenďa: „Mangav tut, bičhav mange jekhe sluhas the oslica. Mušinav man so neksigeder te dochudel ke le Devleskro murš a maj avava pale.“
23 Ov latar phučľa: „Soske kames ke leste te džal adadžives? Se nane o inepos le Neve čhoneskro aňi o šabat.“
„Oda ňič!“ oj odphenďa.
24 Paľis thoďa pre oslica o sedlos a peskre sluhaske prikazinďa: „Siďar a ma zaač! Ma dža lokeder, ča te tuke phenava.“
25 Avke geľa a doavľa paš o verchos Karmel, kaj sas o Elizeus. Sar la o Elizeus dikhľa te avel, mek sar sas dur, phenďa peskre sluhaske le Gehaziske: „Dikh, kode avel e Šunemčanka!“
26 Denaš ke late a phuč latar: „Sar sal? Sar hin tire romeske the tire čhavoreske?“ Avke geľa a phučľa latar.
Oj odphenďa: „Savoro hin mištes.“
27 Sar avľa upre ko prorokos, banďiľa a obchudňa leske o pindre. Ale o Gehazi geľa paš late, hoj la lestar te odcirdel, ale o Elizeus leske phenďa: „Muk la, bo hiňi andro baro pharipen. O RAJ mange oda na diňa te džanel a garuďa oda angle ma.“
28 Oj leske phenďa: „Či me mange mangavas čhavores mire rajestar? Či tuke na phenďom, hoj man te na des zbitočno naďej?“
29 Akor o Elizeus prikazinďa le Gehaziske: „Pripravin tut pro drom, le tuha miri paca a dža. Te tut arakheha varekaha pro drom, ma de tut ke leste anglal. Te pes vareko dela ke tu anglal, ma odphen leske. Paľis thov miri paca le čhavoreske pro muj!“
30 Ale leskri daj phenďa: „Avke sar dživel o RAJ the tu, na džava bijal tu.“ Avke o Elizeus ušťiľa a džalas pal late.
31 O Gehazi ode sas sigeder sar on a thoďa le čhavoreske e paca pro muj, ale ňič pes na ačhiľa. Na dichinelas aňi peha na čhalaďa. Avke pes visarďa pale ko Elizeus a phenďa leske: „O čhavoro pes na prekerďa.“
32 Sar o Elizeus geľa andro kher, o čhavoro pašľolas pro hadžos mulo.
33 Geľa andre, phandľa pal peste o vudar a modľinelas pes ko RAJ.
34 Paľis geľa upre pro hadžos, kaj sas o čhavoro, pašľiľa pre leste a thoďa peskre vušta pre le čhavoreskre vušta, peskre jakha pre leskre jakha a the peskre burňika pre leskre burňika. Ačhiľa pre leste te pašľol, medik leske o ťelos na roztačiľa.
35 Paľis ušťiľa a phirelas upre tele pal o kher. Avke geľa upre a pale pašľiľa pre leste. Androda o čhavoro eftavar kichňinďa a phundraďa o jakha.
36 Paľis o Elizeus vičinďa le Gehazi a phenďa leske, hoj te vičinel la Šunemčanka. Ov la vičinďa, a sar avľa ko Elizeus, ov lake phenďa: „Le tuke tire čhavores.“
37 Sar geľa andre, peľa leske paš o pindre a banďiľa anglal leste dži pre phuv. Paľis iľa peskre čhavores a geľa het.

O jedovato chaben andre piri

38 Sar o Elizeus pes visarďa pale andro Gilgal, sas bokh andre odi phuv. Sar o prorocka učeňika anglal leste bešenas, phenďa peskre služobňikoske: „Dža, thov e bari piri a tav varesavo chaben prekal kala proroka.“

39 Paľis jekh lendar geľa pre maľa te kidel varesave bilini. Arakhľa varesavi dzivo
rastlina a kidňa pal late o kirko ovocje pherdo plašťos. Čhingerďa oda ovocje andre
piri a thoďa len te taďol, kajte ňiko na džanelas, so oda sas*.
40 Sar oda chaben denas te chal le muršenge, on koštoľinde a zvičinde: „Andre
piri hin o meriben! Muršeja le Devleskro!“ Oda chaben pes na delas te chal.
41 Avke o Elizeus prikazinďa, hoj te anen aro. Čhiďa oda aro andre piri a phenďa:
„Kiden le manušenge, hoj te chan.“ Avke oda chaben imar na sas nalačho.

O Elizeus del te chal šel muršen

42 Varesavo murš avľa andral o foros Baal-Šališa a anďa le Elizeoske le ešebne
uľipnastar biš (20) cikne jačmeňiskre mare the zrnos, so mekča kidle upre, andro
gono. A o Elizeus phenďa: „Rozde oda le manušenge, hoj te chan!“
43 Ale leskro sluhas phenďa: „Gondoľines tuke, hoj kada ela dos prekal o šel (100)
murša?“
Ov leske odphenďa: „Ča de lenge oda te chal. Bo kavke phenel o RAJ: ‚Chana a mek
olestar the ačhela.‘ “
44 Avke lenge oda diňa. On chale a mek ačhiľa olestar, avke sar phenďa o RAJ.

5

O Naaman sasťardo

1 O Naaman sas veľiťeľis upral o slugaďa andro Aram. O kraľis les igen ľikerelas,
bo o RAJ prekal leste diňa le Aramejčanenge o viťazstvo. Ov sas zoralo maribnaskro
murš, ale sas nasvalo pro malomocenstvo.
2 Jekhvar o slugaďa andral o Aram gele pro izraelika gava a odarik zaile cikňa
čhajora. Oj ačhiľa služka le Naamanoskra romňake.
3 Jekh džives phenďa peskra raňake: „Te ča miro raj geľahas ko prorokos, savo
hino andre Samarija, ov les sasťarďahas andral o malomocenstvo.“
4 Sar o Naaman oda šunďa, geľa ko kraľis a phenďa leske, so vakerelas odi čhajori
andral o Izrael.
5 O aramejiko kraľis phenďa: „Kide tut avri a dža! A me bičhavava le izraelike
kraľiske ľil.“ Avke ov geľa a iľa peha 340 kili rup, 68 kili somnakaj the deš ineposkre
gada.
6 Andre oda ľil, so anďa le izraelike kraľiske, sas pisimen kada: „Jekhetane le ľileha
tuke bičhavav mire služobňikos le Naaman, hoj les te sasťares le nasvaľibnastar.“
7 Sar o izraeliko kraľis pregenďa o ľil, čhingerďa pre peste o gada a phenďa: „So,
me som Del, hoj man hin zor upral o dživipen abo upral o meriben? Soske ke ma
bičhaďa kale muršes, hoj les te sasťarav? Dikhen, hoj kaleha rodel ča drom, sar te
avel pre ma pro mariben.“
8 Ale sar o Elizeus pes pal oda dodžanľa, hoj o izraeliko kraľis pre peste čhingerďa
o gada, diňa te phenel le kraľiske: „Soske pre tu čhingerďal o gada? Bičhav les ke
mande a dodžanela pes, hoj hin andro Izrael prorokos.“
9 Akor o Naaman geľa peskre grajenca the le verdanenca a zaačhiľa paš o vudar
paš o kher le Elizeoskro.
10 A o Elizeus bičhaďa peskre sluhas, hoj leske te phenel: „Dža, thov (omor) tut
eftavar andro Jordan a tiro ťelos ela pale sasto avke sar angloda.“
11 Ale o Naaman choľisaľiľa, geľa het a phenďa: „Gondoľinavas mange, hoj avela ke
ma a modľinela pes ko RAJ, ke peskro Del, kerela le vasteha upral oda nasvalo than
pre miri cipa a me sasťuvava avri!

* **4:39** Abo: ale okla manuša pal oda na džanenas.

12 Či nane o paňa Abana the o Parpar andro Damašek feder sar savore paňa andro
Izrael? So našťi man andre ola paňa thoďom (omorďom) a sasťiľomas avri?“ Avke
visaľiľa a choľaha geľa het.
13 Androda avle ke leste leskre služobňika a prevakerenas les: „Rajeja amaro, te
tutar kamľahas o prorokos varesavi bari veca, či oda na kerďalas? A akana soske tut
na kames te thovel andro paňi, avke sar tuke phenďa, hoj te aves žužo?“
14 Avke o Naaman geľa tele a eftavar pes ponorinďa andro paňi Jordan, avke sar
leske phenďa o prorokos. Akor leske o ťelos sasťiľa avri a ačhiľa ajso žužo sar o ťelos
le cikne čhavoreskro.
15 Paľis avľa pale peskre služobňikenca ko Elizeus. Sar ode doavle, zaačhiľa anglal
leste a phenďa: „Akana džanav, hoj ňikhaj avrether nane Del, ča andro Izrael.
Mangav tut, prile kada daros tire služobňikostar.“
16 O Elizeus leske odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ, saveske služinav, na lava
tutar.“ Kajte pre leste o Naaman ispidelas, ov lestar ňič na iľa.
17 Akor o Naaman phenďa: „Te na kames miro daros, domuk, hoj te den tire
služobňikos ajci čik, keci birinena te lel o duj mulici, bo tiro služobňikos imar na
obetinela o labarde obeti aňi ňisave dari avre devlenge, ča jekheske le RAJESKE.
18 Ale mi odmukel mange o RAJ jekh: Sar o kraľis, miro raj, džal andro chramos le
Rimonoskro, hoj te banďol angle leste, me mušinav te džal leha, bo chudel pes mire
vastestar, a sar ov banďol anglo Rimon, mušinav the me. Mi odmukel mange o RAJ.“
19 „Dža andro smirom,“ phenďa leske o Elizeus.

O binos le Gehaziskro

Sar lestar o Naaman geľa het a sas imar sikra dureder,
20 peske phenďa o Gehazi, le Elizeoskro služobňikos: „Miro raj mukľa ole
Aramejčanos Naaman ča avke te džal bi o daros a na iľa lestar oda, so les kamľa
te del. Avke sar dživel o RAJ, denašava pal leste a lava mange vareso lestar.“
21 Akor o Gehazi denašelas pal o Naaman. Sar o Naaman dikhľa, hoj pal leste vareko
denašel, chučiľa tele pal o verdan, geľa paš leste a phučľa: „Hin savoro mištes?“
22 „Savoro mištes,“ odphenďa o Gehazi. „Ale miro raj man bičhaďa, hoj tuke te
phenav: ‚Ipen akana ke ma avle duj terne učeňika le prorokendar andral e brehengri
phuv, andral o Efrajim. Mangav tut, de len 34 kili rup the duj ineposkre gada.‘ “
23 „Mangav tut, ker mange pal e dzeka a le kala 68 kili rup,“ phenďa o Naaman a
ispidelas pre leste, hoj oda te lel, a thoďa o rup the o duj ineposkre gada andro duj
gone a diňa peskre duje sluhenge, hoj anglal leste te ľidžan.
24 Sar avľa pro brehos, kaj bešelas o Elizeus, iľa ola veci lendar a garuďa andro
kher. Avke ole muršen premukľa a on gele het.
25 Sar avľa andre a ačhiľa angle peskro raj, phučľa lestar o Elizeus: „Khatar aves,
Gehazi?“
„Tiro služobňikos na sas ňikhaj,“ odphenďa o Gehazi.
26 Ale o Elizeus leske pre oda phenďa: „Či na sas miro duchos tuha, sar oda murš
chučiľa tele pal o verdan a geľa paš tu? Či hin akana o časos te prilel o rup, o gada,
o olivova stromi, o viňici abo le bakren, le dobitkos, le sluhen the le služken?
27 Vašoda le Naamanoskro malomocenstvo ačhela pre tute the pre tiro potomstvos
pro furt!“
A sar o Gehazi geľa het pašal o Elizeus, ačhiľa malomocno a e cipa leske ačhiľa
parňi sar jiv.

6

Pal o tover, so peľa andro paňi

1 O prorocka učeňika phende le Elizeoske: „Dikh, o than, andre savo tuha kade
bešas, hino prekal amende cikno.
2 Aven džas ko paňi Jordan. Dojekh amendar odarik mi anel po jekh kašt a keraha
peske kher, andre savo bešaha.“
„Džan!“ phenďa lenge o Elizeus.
3 Vareko lendar phenďa: „Mangav tut, av the tu amenca.“
Odphenďa: „Mištes, džava.“
4 Avke geľa lenca.
Sar doavle paš o Jordan, čhingerenas tele o stromi.
5 Androda, sar jekh lendar čhinelas tele o stromos, peľa leske o tover pal o poriskos
andro paňi. A zvičinďa: „Ó, rajeja miro, oda tover mange ča iľom kečeň!“
6 „Kaj peľa oda tover?“ phučľa lestar o Elizeus.
Sar leske sikaďa oda than, o Elizeus odphagľa konaris, čhiďa pre oda than andro
paňi a o tover avľa upre.
7 A phenďa leske: „Le tuke les avri!“ Avke ov nacirdňa o vast a iľa peske les avri.

O Elizeus zaačhavel la aramejika armada

8 Jekhvar, sar o aramejiko kraľis sas andro mariben le Izraeloha, iľa peskre veľiťeľen
a radzinelas pes lenca, pre savo than te kerel o taboris.
9 Ale o Elizeus le izraelike kraľiske diňa pal oda te džanel a phenďa: „De pozoris,
hoj te na džas pre oda than, bo ode taborinen o Aramejčana.“
10 Avke o izraeliko kraľis bičhaďa peskre muršen pre oda than, pal savo leske
phenďa o Elizeus. Ada pes ačhiľa buterval, a vašoda peske o Izraeliti pre ola thana
furt denas pozoris.
11 Vašoda o aramejiko kraľis choľisaľiľa, vičinďa ke peste peskre veľiťeľen a phučľa
lendar: „Phenen mange avri, ko amendar chudel paš o izraeliko kraľis?“
12 Jekh lendar phenďa: „Ňiko, rajeja miro the kraľina, ale o Elizeus, o izraeliko
prorokos, phenel avri le izraelike kraľiske the oda, so tu vakeres andre tiro kher, kaj
soves.“
13 O aramejiko kraľis phenďa: „Džan a dodžanen tumen, kaj akana hino, a me
bičhavava le slugaďen, hoj les te zalen.“
Odphende leske: „Ipen akana hino andro Dotan.“
14 Avke ode bičhaďa but slugaďen pro maribnaskre verdana the pro graja. On ode
dogele rači a rozačhade pes pašal oda foros.
15 Sar le Elizeoskro sluhas ušťiľa tosara a geľa avri, dikhľa, hoj pherdo slugaďa pro
graja the pro verdana hine rozačhade pašal o foros. A phenďa le Elizeoske: „Jaj,
vigos amenge, rajeja miro! So keraha?“
16 O Elizeus leske odphenďa: „Ma dara tut! Ola, ko hine amenca, hine buter sar
ola, ko hine lenca.“
17 Paľis pes o Elizeus modľinelas: „RAJEJA, mangav tut, phundrav leske o jakha,
hoj te dikhel.“ Avke o RAJ phundraďa le sluhaske o jakha a ov jekhvareste dikhľa pro
verchos pherdo graja the jagale verdana pašal o Elizeus.
18 Sar o Aramejčana avenas ke leste tele, o Elizeus pes kavke modľinelas ko RAJ:
„Korar kale manušen.“ Akor o RAJ kerďa oda, so lestar mangľa o Elizeus.
19 Paľis lenge o Elizeus phenďa: „Kada nane oda foros, so roden. Na san pro lačho
drom. Aven pal ma, ľidžava tumen ke oda murš, saves roden.“ Avke len ľigenďa
andre Samarija.
20 Sar ode dogele, o Elizeus phenďa: „RAJEJA, phundrav lenge o jakha, hoj te
dikhen.“ O RAJ lenge phundraďa o jakha a on dikhle, hoj hine maškar e Samarija.

21 Sar len dikhľa o izraeliko kraľis, phučľa le Elizeostar: „Te murdarel len? Te murdarel len, rajeja miro?“
22 „Ma murdar len!“ ov odphenďa. „Či tu murdares olen, saven zales la šabľaha the le lukoha? De len te chal the te pijel paňi a muk len te džal pale ke peskro raj.“
23 Avke kerďa prekal lende bari hoscina. Sar chale a pile, premukľa len a gele ke peskro kraľis. Avke o aramejika slugaďa preačhile te džal pro izraelika gava.

Bari bokh andre Samarija

24 Pal varesavo časos o aramejiko kraľis Ben-Hadad, zvičinďa savore peskre slugaďen, gele pro foros Samarija a rozačhade pes pašal leste.
25 Andre Samarija sas bari bokh, bo o Aramejčana but časos sas rozačhade pašal oda foros. Sas ajsi bokh, hoj vaš le somariskro šero počinenas ochtovardeš (80) rupune a vaš jekh čaroro dzivo purum pandž rupune.
26 Sar o izraeliko kraľis phirelas pal o foroskro muros, varesavi džuvľi pre leste zvičinďa: „Pomožin mange, rajeja miro the kraľina!“
27 Ov lake phenďa: „Te tuke o RAJ na pomožinela, sar tuke me šaj pomožinav? La pšeňicaha, abo la moľaha?“
28 Paľis latar phučľa: „So kames?“
Oj phenďa: „Kadi džuvľi kade man kerďa upre. Phenďa: ‚De tire čhas, hoj les adadžives te chas, a mires chaha tajsa.‘
29 Avke mire čhas taďam a chaľam. Sar pre aver džives lake phenďom: ‚De tire čhas, hoj les te chas,‘ oj peskre čhas garuďa.“
30 Sar oda šunďa o kraľis, so odi džuvľi phenďa, čhingerďa pre peste o gada. Sar phirelas pal o foroskre muri, o manuša dikhle, hoj pre leskro ťelos tel o gada hine urde o gada le gonestar.
31 O kraľis phenďa: „O RAJ man zorales mi marel, te adadžives le Šafatoskre čhaske le Elizeoske na odčhinava o šero!“
32 O Elizeus bešelas andre peskro kher a o vodci le forengre bešenas leha. Angloda sar ke leste avľa o poslos, phenďa o Elizeus le vodcenge: „Dikhen, oda vrahos bičhavel varekas, hoj mange te odčhinel o šero. Den pozoris! Sar oda poslos avela, phanden pre leste o vudar a ispiden les le vudareha avri. Či imar na šunďol leskre rajeskre kroki, sar avel kade pal leste?“
33 Mek lenca vakerelas, sar ke leste doavľa o kraľis a phenďa: „Kadi pohroma avľa le RAJESTAR! Soske mek užarava pro RAJ, hoj amenge te pomožinel?“

7

O Elizeus prorokinel

1 Akor o Elizeus phenďa: „Šunen, so phenel o RAJ: ‚Tajsa andre kajso časos pes bikenela paš e Samarijiko brana trin kili nekfeder aro, abo šov kili jačmeňis vaš jekh rupuňi minca.‘ “
2 Ale le kraľiskro nekpašeder veľiťeľis, phenďa le Elizeoske: „Kajte o RAJ phundravela o oblaki pro ňebos, kada pes našťi ačhiľahas!“
„Pre tire jakha oda dikheha, ale na chaha olestar,“ phenďa leske o Elizeus.

O malomocna andro aramejiko taboris

3 Paš e foroskri brana ačhenas štar malomocna murša. On phende jekh avreske: „So kade užaraha, medik na meraha?
4 Se te džaha andro foros, meraha ode bokhatar, bo hin ode bokh, a te ačhaha kade, tiš meraha. Aven, predžas andro aramejiko taboris. Te amen mukena te dživel, ta dživaha, a te amen murdarena, ta meraha.“

5 Avke sar zaračiľa, džanas andro taboris, ale sar dogele paš o taboris, dikhle, hoj
ode nane ňiko.
6 Bo o RAJ kerďa, hoj o Aramejčana andro taboris te šunen e bari vika, sar aven o
maribnaskre verdana, o graja the o pherdo slugaďa, a on peske gondoľinenas, hoj o
izraeliko kraľis počinďa le chetitske the le egiptske kraľenge, hoj te aven lenca pre
lende pro mariben.
7 Avke denašle o Aramejčana het, sar zaračolas, hoj peske te zachraňinen o
dživipen. A mukle ode pal peste peskre stani, peskre grajen, somaren a the o taboris
avke, sar sas.
8 Sar ola štar malomocna avle paš o anglune stani andro taboris, gele andre jekh
stanos. Ode chale a pile. Ile savoro, so sas andro stanos: o rup, o somnakaj the o
gada. Paľis gele odarik a garude oda. Avke gele andre aver stanos, ile savore veci, so
andre sas, a gele oda te garuvel.
9 Avke phende jekh avreske: „Namištes keras. Adadžives hin o džives le
radišagoskre hiroskro, a te oda na phenaha ňikaske a užaraha dži tosara, avaha
potrestimen vaš ada. Aven džas ada te phenel andro palacis le kraľiskro.“
10 Sar dogele andro foros, zvičinde pro stražňika, save ačhenas paš e foroskri brana
a phende lenge: „Akana avľam andral o aramejiko taboris a ňiko ode nane. Na
dikhľam ode aňi na šunďam ňisave manušes, ča o graja the o somara sas priphandle
a o stani ačhile avke, sar sas.“
11 Avke ola stražňika pašal e brana dine oda te džanel dureder a oda hiros dogeľa
andro palacis le kraľiskro.

O Izraeliti andro aramejiko taboris

12 Sas mek rat, sar oda phende le kraľiske. Avke o kraľis ušťiľa pal o hadžos
a phenďa peskre služobňikenge: „Phenava tumenge, so kamen amenca te kerel o
Aramejčana. On džanen, hoj bokhaľuvas, a vašoda gele avri andral o taboris, hoj
pes te garuven pro maľi, a gondoľinen peske kada: ‚On avena avri andral o foros a
paľis len amen zalaha džidonen a dochudaha pes dži andro foros.‘ “
13 Paľis jekh leskro služobňikos phenďa: „Kampel te bičhavel pandže muršen pro
graja, save mek kade ačhile, a avke pes dodžanaha, so pes ačhiľa. Te predživena,
ta predživaha the amen, a te merena, na ela lenge goreder sar amenge, se the avke
savore Izraeliti meraha.“
14 Avke ola murša peske ile duj maribnaskre verdana le grajenca. O kraľis len
bičhaďa andro aramejiko taboris a phenďa lenge: „Džan a predikhen, so pes ačhiľa!“
15 Ola murša džanas pal o Aramejčana dži paš o Jordan a dikhle pro drom rozčhide
but gada the zbraňe, so andro baro zmetkos pestar odčhivkerde, sar denašenas.
Paľis, sar avle pale ko kraľis, phende leske savoro, so dikhle.
16 Avke o manuša andral e Samarija gele andro aramejiko taboris a ile odarik
savoro. Ačhiľa pes oda avke, sar phenďa o RAJ, hoj trin kili nekfeder aro mola jekh
rupuňi minca a šov kili jačmeňis mola jekh rupuňi minca.
17 Paľis o izraeliko kraľis thoďa ole nekpašeder veľiťeľis te stražinel paš e brana,
ale o manuša pes ispidenas andre brana, phirenas pal leste a ov muľa. Ačhiľa pes
savoro avke, sar phenďa le Devleskro murš o Elizeus, sar avľa ke leste o kraľis:
18 „Tajsa kajso časos andre Samarija pes bikenela trin kili nekfeder aro, abo šov
kili jačmeňis vaš jekh rupuňi minca.“
19 Akor phenďa le kraľiskro nekpašeder veľiťeľis le Elizeoske: „Kajte o RAJ
phundravela o oblaki pro ňebos, kada pes našťi ačhiľahas.“ Avke o Elizeus leske
phenďa: „Pre tire jakha oda dikheha, ale na chaha olestar.“
20 A the avke pes leske ačhiľa. Sar pes o manuša ispidenas andre brana, uštarenas
pre leste a ov muľa.

8

O kraľis the e džuvľi andral o Šunem

1 O Elizeus phenďa la džuvľake andral o Šunem, savake uštaďa andral o meriben le čhas: „Ušťi a dža caľa tira famelijaha avrether te bešel, bo o RAJ dela andre kadi phuv e bokh, so ľikerela efta berš.“
2 Oj kerďa avke, sar lake phenďa le Devleskro murš o Elizeus. Geľa peskra famelijaha andre filišťiňiko phuv a bešelas ode efta berš.
3 Pal o efta berš odi džuvľi avľa pale andro Izrael a geľa ko kraľis te mangel lestar pale peskro kher the peskri maľa.
4 Ipen akor o kraľis vakerelas le Gehaziha, le Elizeoskre sluhaha, a phenďa leske: „No ča vaker mange pal savore zazraki, so kerďa o Elizeus.“
5 Sar vakerelas o Gehazi le kraľiske pal oda, sar o Elizeus uštaďa andral o meriben le čhas, ipen akor odi džuvľi geľa ko kraľis, hoj lestar te mangel pale peskro kher the peskri maľa.
Akor o Gehazi phenďa le kraľiske: „Dikh, rajeja miro the kraľina! Kade hiňi odi džuvľi a kade lakro čhavo, saves o Elizeus uštaďa andral o meriben.“
6 Avke o kraľis latar phučelas pal oda a oj leske savoro vakerelas.
Paľis o kraľis ačhaďa uradňikos, hoj pes pal oda te postarinel, a phenďa leske: „De lake pale savoro, so sas lakro, the savoro, so bariľa pre lakri maľa akorestar, sar geľa het andral kadi phuv, dži adadžives.“

O Chazael murdarel le Ben-Hadad

7 O aramejiko kraľis Ben-Hadad sas nasvalo. Akor o Elizeus geľa andro Damašek a vareko phenďa le kraľiske: „Avľa kade le Devleskro murš.“
8 Akor o kraľis phenďa le uradňikoske le Chazaeloske: „Le tuha varesavo daros, dža ko Elizeus a mang les, hoj te phučel le RAJESTAR, či avava sasto.“
9 Avke o Chazael thoďa pro saranda (40) ťavi nekfeder vzacna veci andral o Damašek a ľidžalas oda sar daros le Elizeoske. Sar o Chazael doavľa, geľa anglal leste a phenďa leske: „Tiro čhavo, o Ben-Hadad, man bičhaďa pal tu, hoj te phučav tutar, či ela sasto.“
10 O Elizeus leske odphenďa: „Dža a phen leske, hoj sasťola, ale o RAJ mange sikaďa, hoj čačes merela.“
11 Paľis pes pre leste igen zadikhľa a o Chazael pes ladžanďiľa. Akor o Elizeus chudňa te rovel.
12 „Soske rovel miro raj?“ phučľa lestar o Chazael.
„Bo džanav, savo nalačhipen kereha le Izraelitenge,“ odphenďa leske. „Lengre ohradzimen fori zlabareha, le terne muršen la šabľaha murdareha, lengre cikne čhavorenca demeha andre phuv a le khabne džuvľen rozčhingereha.“
13 „Sar ada me šaj kerav?“ phučľa lestar o Chazael. „Se me, tiro služobňikos, som ča rikono.“
O Elizeus leske odphenďa: „O RAJ mange sikaďa, hoj tu ačheha kraľiske andro Aram.“
14 Paľis odgeľa le Elizeostar ke peskro raj. O Ben-Hadad lestar phučľa: „So tuke phenďa o Elizeus?“
O Chazael leske odphenďa: „Phenďa mange, hoj dživeha.“
15 Ale pre aver džives o Chazael iľa deka, cinďarďa la a thoďa le Ben-Hadadoske pro muj a tasaďa les.
Avke pal leste ačhiľa o Chazael kraľiske andro Aram.

O Jehoram kraľinel upral e Judsko

16 Andro pandžto berš, sar kraľinelas andro Izrael o Joram, o čhavo le Achaboskro, ačhiľa kraľiske andre Judsko o Jehoram, le Jošafatoskro čhavo.

17 Sas leske tranda the duj berš (32), sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas ochto berš.
18 Kerelas o nalačhipen sar the le Achaboskri famelija the o izraelika kraľa, bo leskri romňi sas le Achaboskri čhaj. Avke kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka.
19 Ale o RAJ na kamelas te zňičinel e Judsko angle peskro služobňikos David, bo leske phenďa, hoj leskre čhavendar mukela furt varekas pro tronos te kraľinel*.
20 Sar o Jehoram kraľinelas, o Edomčana pes vzburinde pre Judsko a ačhade peske peskre kraľis.
21 Paľis o Jehoram geľa savore peskre verdanenca andro Cair. Ode pes pašal leste rozačhade o Edomčana pal savore seri, ale ov le veľiťeľenca pes rači premarde prekal lende a denašle khere.
22 Ole dživesestar e Judsko na ľikerelas tel peskri zor o Edom. Andre oda časos pes vzburinďa the o foros Libna.
23 Savore aver veci, so kerďa o Jehoram, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
24 Sar o Jehoram muľa, parunde les andre dadengro hrobos andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achazijah.

O Achazijah kraľinel upral e Judsko

25 Andro dešudujto (12.) berš, sar kraľinelas andro Izrael o Joram, o čhavo le Achaboskro, ačhiľa andre Judsko kraľiske o Achazijah, le Jehoramoskro čhavo.
26 Sas leske bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas jekh berš. Leskri daj sas e Atalija, savakro papus sas o izraeliko kraľis o Omri.
27 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo sas andral le Achaboskri famelija.
28 Jekhvar o Achazijah le Joramoha geľa andro mariben paš o Ramot-Gilead pro aramejiko kraľis Chazael. Ale o Aramejčana les zraňinde
29 a o Joram pes mušinďa te visarel pale andro foros Jezreel, hoj te sasťol le ranendar, so les sas andro mariben paš o Ramot. Ode les paľis geľa te dikhel o Achazijah.

9

O Jehu hino pomazimen kraľiske

1 Paloda o Elizeus vičinďa ke peste jekhe dženes le prorocke učeňikendar a phenďa leske: „Pripravin tut. Le tuha e kuči le olejoha a dža andro Ramot-Gilead.
2 Sar ode aveha, arakh le Jehu, saveske hino dad o Jošafat a papus o Nimši. Vičin les pašal o veľiťeľa a džaha leha odarik het andro paluno kher.
3 Paľis leha odi kuči le olejoha, čhiveha leske pro šero a pheneha: ‚Kada phenel o RAJ: Pomazinďom tut kraľiske upral o Izrael.‘ Paloda sigo phundrav o vudar a denaš!“
4 Avke oda terno prorokos geľa andro Ramot-Gilead.
5 Sar ode dogeľa, ipen akor sas zgele o veľiťeľa le slugaďengre a ov phenďa: „Ó, veľiťeľina, anav tuke lačho hiros.“
„Prekal kaste?“ phučľa o Jehu.
„Prekal tu, veľiťeľina!“ ov phenďa.
6 Akor o Jehu ušťiľa a geľa leha andre aver kher. Avke oda prorokos leske pro šero čhorďa avri o olejos a phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Pomazinďom tut kraľiske upral miro narodos, upral o Izrael.
7 Zňičineha la famelija le Achaboskra, tire rajeskra. Aleha leske visarava pale vaš mire proroka the vaš savore mire služobňika, saven murdarďa e Jezabel.

---

* **8:19** E hebrejiko čhib: E momeľi mukela leskre potomkenge pro furt.

8 Caľi famelija le Achaboskri merela – dojekh murš andro Izrael, či oda ela otrokos
vaj slobodno.
9 Zňičinava leskri famelija, avke sar zňičinďom o fameliji le kraľengre andral o
Izrael – avke sar zňičinďom la famelija le Jeroboamoskra the la famelija le Baašaskra.
10 La Jezabel chana o rikone pre maľa paš o Jezreel a na ela parundi.‘ “ Sar o terno
prorokos savoro phenďa, phundraďa o vudar a denašľa.
11 Paľis o Jehu pes visarďa pale paš o veľiťeľa a jekh lendar phučľa: „Hin savoro
mištes? Soske avľa pal tute oda dilino?“
„Tumen džanen, savo hino oda murš the leskro vakeriben,“ odphenďa lenge o Jehu.
12 „Oda nane čačipen!“ phende leske. „Phen amenge čačes, so tuke phenďa!“
Avke lenge odphenďa: „Kada hin, so mange phenďa: ‚Kada phenel o RAJ:
Pomazinďom tut kraľiske upral o Izrael.‘ “
13 Akor on takoj čhide tele peskre plašťi a thode leske len tel o pindre pro garadiči.
Chudle te trubinel pro rohos a te vičinel: „O Jehu hino kraľis.“

O Jehu murdarel le Joram the le Achazijah

14-15 Avke o Jehu, le Jošafatoskro čhavo, ľidžalas le manušen ke vzbura pro kraľis
Joram, savo sas andro Jezreel, bo o Joram savore Izraelitenca chraňinenas o Ramot-
Gilead anglo aramejiko kraľis Chazael. Ale andro mariben o Aramejčana zraňinde le
Joram a visarďa pes pale andro foros Jezreel, hoj te sasťol le ranendar. Avke o Jehu
phenďa peskre manušenge: „Te man kamen kraľiske, akor ma domuken ňikas te
denašel andral kada foros, hoj te na džan te phenel avri andro Jezreel, so kamas te
kerel.“
16 Paľis o Jehu bešľa pro maribnaskro verdan a geľa andro Jezreel, bo ode pašľolas
o Joram. O judsko kraľis o Achazijah sas ode tiš, bo geľa le Joram te dikhel.
17 Sar o stražňikos pre veža andro Jezreel dikhľa le Jehu peskre slugaďenca,
phenďa: „Dikhav te avel varesave slugaďen.“
O Joram odphenďa: „Sigo bičhav anglal lende muršes pro graj, hoj te phučen
lendar, či aven kade andro smirom.“
18 Sar oda murš pro graj dogeľa ke leste, phenďa: „O kraľis phučel, či aven kade
andro smirom.“
„So tut andre oda!“ odphenďa o Jehu. „Av pal ma.“
O stražňikos, savo sas pre veža, phenďa: „Oda, kas bičhaďan, geľa dži ke lende,
ale na avel pale.“
19 Paľis bičhaďa avre muršes pro graj ke lende. Ov geľa a phenďa: „O kraľis phučel,
či aven kade andro smirom.“
O Jehu odphenďa: „So tut andre oda! Av pal ma.“
20 O stražňikos pale phenďa: „Geľa dži ke lende, ale na avel pale. Oda murš, savo
avel pro verdan, hino sar te o Jehu, le Nimšiskro čhavo, bo ča ov avke dilines džal
pro verdan.“
21 Akor o Joram prikazinďa: „Pripravin mange o verdan!“ Sar leske ande o verdan,
o Joram the o judsko kraľis Achazijah džanas pre peskre verdana anglo Jehu. Arakhle
pes pre le Nabotoskri maľa.
22 Sar o Joram dikhľa le Jehu, phučľa lestar: „Aves kade andro smirom, Jehu?“
„Sar šaj phenas, hoj hin smirom,“ odphenďa o Jehu, „te mek furt pes kerel o lubipen
the o čaroďejňictvo tira dakro la Jezabelakro?“
23 Akor o Joram visarďa o verdan, chudňa te denašel a zvičinďa: „Achazijah, thode
amenca avri!“
24 Ale o Jehu iľa o lukos a caľa zoraha ľivinďa o šipos le Joramoske andro dumo
avke, hoj leske pregeľa prekal o jilo a ov peľa tele andre peskro verdan.

25 Paľis o Jehu phenďa peskre veľiťeľiske le Bidkariske: „Le les a čhiv les pre maľa
le Nabotoskri andral o Jezreel. Leper tuke oda, so šunďam, sar džahas duj džene pro
verdan pal leskro dad Achab. O RAJ pal leste kavke phenďa:
26 ‚Se idž dikhľom le Nabatoskro the leskre čhavengro rat, vašoda tuke visarava
pale pre kadi maľa.‘ Avke phenel o RAJ. Vašoda le les a čhiv pre le Nabotoskri maľa,
avke sar phenďa o RAJ.“
27 Sar oda dikhľa o judsko kraľis Achazijah, denašľa pro drom, sar pes džal ko Bet-
Hagan. Ale o Jehu pal leste džalas a peskre muršenge phenďa: „The les murdaren!“
Avke on les zraňinde andro verdan pro drom upre andro Gur, paš o Jibleam. Ale
varesar pes o Achazijah dochudňa andro foros Megido a ode paľis muľa.
28 Avke leskre služobňika les thode pro verdan a ľigende andro Foros le Davidoskro.
Ode les parunde paš leskre phure dada.
29 O Achazijah ačhiľa kraľiske andre Judsko, sar kraľinelas andro Izrael dešujekh
(11) berš o Joram, le Achaboskro čhavo.

O Jehu murdarel la Jezabel

30 Sar avelas o Jehu andro Jezreel, e Jezabel pes pal oda dodžanľa. Richtinďa pes,
prikerďa peske o bala a dikhelas avri prekal e oblaka.
31 Sar o Jehu predžalas prekal e brana, oj zvičinďa: „Anes o smirom? Tu vrahona
tire kraľiskro, so sal ajso vrahos sar o Zimri!“
32 O Jehu dikhľa upre pre oblaka a phenďa: „Ko hino manca? Ko?“ Akor varesave
služobňika dikhle tele pre leste.
33 O Jehu lenge prikazinďa: „Čhiven la tele!“ Avke la čhide tele. Sar pre late
uštarenas o graja, lakro rat strikinelas pre fala the pro graja.
34 Akor o Jehu geľa andro palacis, ode chaľa a piľa. Paľis phenďa: „Džan a parunen
kala prekošľa džuvľa, bo oj hiňi le kraľiskri čhaj.“
35 Ale sar o murša gele avri, hoj la te parunen, arakhle ode ča lakri lebka, o pindre
the o vasta.
36 Sar avle pale, phende oda le Jehuoske a ov phenďa: „Ačhiľa pes avke, sar phenďa
o RAJ prekal peskro služobňikos Eliaš andral o Tišbe: ‚Pre maľa andro Jezreel o
rikone chana la Jezabelakro ťelos
37 a oda, so pal late ačhela, ela rozčhido pre maľa andro Jezreel sar hnojos a imar
ňiko na phenela, hoj kadi hiňi e Jezabel.‘ “

10

O Jehu murdarel le Achaboskra famelija

1 Andre Samarija sas le Achab eftavardeš (70) čhave. O Jehu pisinďa ľila a bičhaďa
len le vodcenge, le phurederenge andro foros Samarija the le Achaboskre manušenge,
save pes starinenas pal leskre čhave. Andro ľila sas pisimen:
2 „Ke tumende hine o čhave tumare rajeskre, o graja, o verdana the o zbraňe a san
andro ohradzimen foros. Soča chudena kada ľil,
3 kiden tumenge avri le nekfedere tumare rajeskre čhavendar, savo tumen džanela
te ľidžal, ačhaven les pro tronos leskre dadeskro a maren tumen vaš e famelija
tumare rajeskri.“
4 Ale on igen daranďile a phende peske: „Te o duj kraľa anglal leste na obačhile,
sar šaj obačhuvas amen?“
5 Avke o manuša, save sas ačhade upral o palacis the upral o foros, o phuredera the
ola, save pes starinenas pal o Achaboskre čhave, dine te phenel le Jehuoske: „Sam
tire služobňika, keraha savoro, so pheneha. Ňikas na ačhavaha kraľiske. Ker, sar tu
džanes.“

6 O Jehu lenge pisinďa dujto ľil: „Te san manca a te man kamen te šunel, akor odčhinen o šere tumare rajeskre čhavenge a tajsa andre kajso časos anen len ke ma
andro Jezreel.“
Le kraľengre eftavardeš (70) čhave sas le anglune foroskre manušenca, save pes
pal lende starinenas.
7 Sar oda ľil avľa ke lende, on chudle le kraľiskre eftavardeš (70) čhaven a savoren
murdarde. Lengre šere thode andro košara a bičhade len le Jehuoske andro Jezreel.
8 Paľis, sar avľa jekh murš leske te phenel, hoj ande le kraľiskre čhavengre šere,
phenďa: „Thoven len paš e brana pro duj kopi a muken len ode dži tosara.“
9 Tosara o Jehu geľa avri, ačhiľa paš savore manuša a phenďa: „Tumen na san
vinnovata. Me man vzburinďom pre miro raj a murdarďom les, ale ko murdarďa
kale savoren?
10 Akana šaj džanen, hoj dojekh lav, so phenďa o RAJ pre le Achaboskri famelija,
pes the ačhiľa. O RAJ kerďa oda, so phenďa prekal peskro služobňikos Eliaš.“
11 Paľis o Jehu murdarďa savoren le Achaboskra famelijatar, save ačhile andro
Jezreel, the savore leskre anglune manušen, prijaťeľen the rašajen. Ňikas lendar na
mukľa te dživel.
12 Sar o Jehu džalas andre Samarija le dromeha andro Bet-Eked, so hin o than le
pasťjerengro,
13 arakhľa le muršen le Achazijoskra famelijatar. O Achazijah sas judsko kraľis,
saves murdarďa. Phučľa lendar: „Ko san?“
„Sam le Achazijoskri famelija a džas te dikhel le kraľiskre the la kraľovnakre
čhaven,“ phende leske.
14 „Chuden len, ale mek len ma murdaren!“ prikazinďa o Jehu. Avke sar len chudle,
ľigende len paš e bari chev paš o Bet-Eked a ode savoren murdarde, saranda the duj
(42) muršen. Ňikas lendar na mukľa te dživel.
15 Sar odarik odgeľa, arakhľa pes le Rechaboskre čhaha, le Jonadaboha, savo džalas
angle leste. O Jehu les pozdravinďa a phučľa lestar: „Me som tuha, sal the tu čačes
manca?“
„He,“ phenďa o Jonadab.
Paľis o Jehu phenďa: „Akor de mange o vast.“ Avke leske diňa o vast a scirdňa les
ke peste pro verdan.
16 O Jehu leske phenďa: „Av manca, hoj te dikhes, sar caľa zoraha služinav le
RAJESKE.“ Avke ov leha džalas pre leskro verdan.
17 Sar dogele andre Samarija, murdarďa ode dojekhes le Achaboskra famelijatar a
ňiko lendar na ačhiľa, avke sar o RAJ prevakerďa prekal o Eliaš.

O Jehu murdarel le Baaloskre manušen

18 Paľis o Jehu diňa te vičinel savore manušen a phenďa: „O Achab služinelas le
Baaloske frima, ale me leske služinava buter.
19 Akana vičinen ke mande savore Baaloskre proroken; dojekhes, ko les lašarel the
savore leskre rašajen. Mušinen savore te avel, bo kerav bari obetno hoscina prekal
o Baal. Ko na avela, ela murdardo.“ Kavke lenca o Jehu kamľa te thovel avri, hoj te
murdarel savoren, save lašarenas le Baal.
20 Mek phenďa: „Den avri sveto džives, hoj te lašaren le Baal.“ Paľis avke the kerde
21 a diňa oda te phenel avri pal calo Izrael. Avke pes zgele savore, save lašarenas le
Baal, a ňiko lendar na chibaľinelas. Gele andro chramos le Baaloskro a pherdžarde
les jekhe agorestar dži ke aver.
22 Akor o Jehu prikazinďa oleske, ko stražinelas o gada: „De o gada savorenge, ko
lašaren le Baal.“ Avke ov lenge diňa.

23 Paľis geľa o Jehu le Jonadaboha andro chramos le Baaloskro a phenďa olenge, ko
les lašarenas: „Rozdikhen tumen pašal peste a dikhen mištes, hoj tumenca kade te
na avel ňiko le RAJESKRE služobňikendar, ale ča ola, ko lašaren le Baal.“
24 Akor chudle te kerel o obeti the o labarde obeti, ale o Jehu imar rozačhaďa
ochtovardeš (80) muršen avri, savenge phenďa: „Te vareko tumendar mukela te
denašel varekas kale muršendar, počinela vaš leste peskre dživipnaha.“
25 A sar o Jehu dokerďa e labarďi obeta, prikazinďa le stražňikenge the le
veľiťeľenge: „Aven andre, murdaren len! Ňiko lendar te na denašel!“ Sar len
murdarde le šabľenca, čhivkerde len avri. Paľis gele andre svetiňa le Baaloskre
chramoskri,
26 ile odarik avri o sveta slupi a zlabarde len.
27 Čhide tele le Baaloskro sveto slupos the leskro chramos a kerde lestar budaris,
kaj phiren dži adadžives.
28 Avke o Jehu zaačhaďa o lašariben le Baaloskro andro Izrael.
29 Ale o Jehu na omukľa ola bini, so kerďa anglal leste o Jeroboam, le Nebatoskro
čhavo, savo cirdňa le Izrael, hoj te lašaren le somnakune gurumňoren andro Betel
the andro Dan.
30 O RAJ phenďa le Jehuoske: „Tu kerďal oda, so hin mange pre dzeka, bo kerďal le
Achaboskra famelijake savoro, so kamavas, vašoda tire čhave bešena pro izraeliko
tronos dži andro štarto pokoleňje.“
31 Ale o Jehu na dodikhelas pre oda, hoj te doľikerel cale peskre jileha o zakonos, so
diňa avri o RAJ, o Del le Izraeloskro. Na visarďa pes le Jeroboamoskre nalačhipnastar,
savo cirdňa le Izraeliten andro binos.

Le Jehuoskro meriben

32 Andre oda časos o RAJ chudňa te odlel le Izraelitendar e phuv. O Chazael
zviťazinelas upral o Izraeloskre phuva
33 pro vichodos le Jordanostar a le forostar Aroer paš o paňi Arnon zaiľa calo Gilead
the Bašan, kaj bešenas o kmeňi Gad, Ruben the Menaše.
34 Savore aver veci, so kerďa o Jehu, the leskre viťazstva, hin pisimen andro Zvitkos
le izraelike kraľengro.
35 Sar o Jehu muľa, parunde les paš leskre phure dada andre Samarija. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Joachaz.
36 O Jehu kraľinelas upral o Izrael andre Samarija bišuochto (28) berš.

11

E Jehošeba garuvel le Joaš

1 Sar e Atalija, le Achazijoskri daj, dikhľa, hoj lakro čhavo hino murdardo, geľa a
diňa te murdarel savore le kraľiskre čhaven.
2 Ča o Joaš, o čhavo le Achazijoskro, na sas murdardo. E Jehošeba sas čhaj le
kraľiskri le Joramoskri a pheň le Achazijoskri. Oj iľa het pašal le kraľiskre čhave le
Joaš the ola džuvľa, savi les delas te pijel o koľin. Anďa len a garuďa andro kher pro
soviben andro Chramos angle Atalija, hoj les te na murdarel.
3 E Jehošeba les šov berš garuvelas andro Chramos, medik e Atalija kraľinelas upral
e judsko phuv.

O Joaš hino ačhado kraľiske

4 Andro eftato berš o rašaj o Jehojada vičinďa ke peste le veľiťeľen upral o šel, le
veľiťeľen upral le kraľiskre stražňika the le veľiťeľen upral o palaciskre stražňika. Iľa
len andro Chramos. Ode lenca phandľa e zmluva a phenďa, hoj te len vera. Paľis
lenge sikaďa le kraľiskre čhas le Joaš

5 a prikazinďa lenge: „Rozďelinen olen, ko pro šabat stražinena pro trin partiji. Jekh partija stražinela paš le kraľiskro palacis,
6 dujto paš e brana Sur a trito paš e brana pal o kher, kaj soven o stražňika.
7 Ola stražňika, saven pro šabat nane služba, mušinena te stražinel o Chramos the le kraľis.
8 Savore ľikerena andro vasta o zbraňe a rozačhavena tumen pašal o kraľis. Dojekh, ko kamľahas pes te dochudel ko kraľis, mi merel. Džan le kraľiha všadzik, kaj džala.“
9 O veľiťeľa upral o šel kerde sa avke, sar lenge phenďa o Jehojada. Sako iľa peskre muršen a savore avle ke leste, či sas len pro šabat služba abo na.
10 O Jehojada diňa le veľiťeľenge o kopiji the o šťiti le kraľiskre Davidoskre, so sas andro Chramos.
11 O stražňika pes rozačhade le zbraňenca andro vasta pašal o kraľis, paš o oltaris the Chramos pal e južno the severno sera le Chramoskri.
12 Paľis o Jehojada anďa avri le Joaš, thoďa leske pro šero e koruna a dine leske e kraľiko zmluva. Pomazinde les a ačhade kraľiske. Tapčinenas a vičinenas anglal leste: „Mi dživel o kraľis!“

E Atalija murdarďi

13 Sar e Atalija šunďa e vika le stražňikendar the le manušendar, geľa pal lende andro Chramos.
14 Sar ode doavľa, dikhľa ode te ačhel le neve kraľis paš o slupos, kaj ačhelas furt o kraľis. Pašal leste sas o veľiťeľa the ola, save trubinen, a savore manuša radisaľonas a trubinenas pro rohi. Akor peske e Atalija rozčhingerďa o gada a zvičinďa: „Zradzinde man! Zradzinde man!“
15 O Jehojada na kamľa te murdarel la Atalija andro Chramos a vašoda phenďa le veľiťeľenge: „Len la, ľidžan avri le stražňikendar a murdaren dojekhes, ko la kamela te zachraňinel.“
16 Sar la ľidžanas prekal e brana, khatar o graja džan andro palacis, ode la murdarde.

O Jehojada pale phandel e zmluva le RAJEHA

17 O Jehojada kerďa, hoj o kraľis the o manuša te phanden le RAJEHA zmluva, hoj ena leskre manuša. A mek phandľa e zmluva maškar o kraľis the manuša.
18 Androda savore manuša andral e Judsko gele andro chramos le Baaloskro a čhide les tele. Leskre oltara the o modli phagerde a leskre rašas le Matan anglo oltara murdarde.
Paľis o Jehojada ačhaďa stražňiken, hoj te stražinen o Chramos.
19 Iľa le veľiťeľen upral o šel, le kraľiskre stražňiken the le stražňiken andro palacis the savore manušen a jekhetane odľigende le kraľis andral o Chramos. Džanas leha andro palacis prekal e Stražňikengri brana. Paľis o Joaš bešľa pre peskro than, pro tronos.
20 Savore manuša radisaľonas a andro foros sas smirom, bo e Atalija sas murdarďi la šabľaha andro palacis.

12

O Joaš kraľinel upral o Izrael

1 Le Joaškiske sas efta berš, sar ačhiľa kraľiske.
2 Chudňa te kraľinel, sar sas o Jehu kraľis upral o Izrael efta berš, a andro Jeruzalem kraľinelas saranda (40) berš. Leskri daj e Cibja sas andral e Beer-Šeba.
3 O Joaš pal calo peskro dživipen kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, bo o rašaj o Jehojada les sikavelas.

4 Ale o Joaš na zňičinďa le modlengre thana pro lašariben a o manuša ode dureder
obetinenas a labarenas o kaďidlos.

O love pro Chramos

5 O Joaš phenďa le rašajenge: „Kiden avri o love le svete darendar, so sas dine
prekal o Chramos: o love, so mušinenas te del, the ola, so anenas jilestar pro Chramos.
6 Dojekh rašaj mi anel o love, so iľa olendar, kaske služinelas, hoj pes lenca te
prikerel o Chramos všadzik, kaj kampel.“
7 Ale aňi andro bišutrito (23.) berš, sar kraľinelas o Joaš, o rašaja mek na prikerde
o Chramos.
8 Avke o kraľis Joaš ke peste vičinďa le anglune rašas Jehojada the savore rašajen a
phučľa lendar: „Soske na prikeren o Chramos? Akanastar o love na mukena prekal
peste, ale dena len pro Chramos, hoj pes te prikerel.“
9 O rašaja pre oda priačhile, hoj imar na kidena avri o love le manušendar a hoj
na prikerena korkore o Chramos.
10 Paľis o Jehojada iľa jekh truhlica, kerďa upral chev a thoďa la paš o oltaris pre
čači sera, sar pes avel andro Chramos. Avke o rašaja, save stražinenas paš o vudar,
thovkerenas andre o love, so o manuša anenas andro Chramos.
11 Sar imar dikhenas, hoj e truhlica hiňi pherdžarďi le lovenca, avelas le kraľiskro
pisaris le bare rašaha a čhivenas andral e truhlica avri o love, zgenenas len a
thovenas len andre gone.
12 Paľis ola zgende love sas dine andro vasta le muršenge, save sas upral e buči
pro Chramos. Avke on počinenas le muršen, save kerenas e buči pro Chramos: le
ťesaren, le muraren,
13 le kamenaren the savoro, so kampelas te prikerel pro Chramos. On mek vaš ola
love cinenas o kašta, prikerde bara the savore aver veci, so kampelas, hoj te prikeren
o Chramos.
14 Ale ole lovendar, so sas avrikidle andro Chramos, pes na diňa te kerel o rupune
čare, o čhura, o kuča the o trubi aňi aver rupune abo somnakune veci.
15 Ola love sas dine le muršenge, save lenca prikerenas o Chramos.
16 Ole muršendar, savenge sas dine o love, pes na užarelas, hoj te presikaven,
kaj thode o love, bo sas pačivale a počinenas le manušen, save kerenas e buči pro
Chramos.
17 O love, so o manuša anenas sar obeta vaš o binos, na sas prekal o Chramos, ale
ačhenas le rašajenge.

Le Joašiskro meriben

18 Akor geľa o aramejiko kraľis o Chazael pro mariben pro foros Gat a zaiľa les.
Paľis kamľa te džal the pro Jeruzalem.
19 Avke o kraľis o Joaš skidňa savore sveta dari, so obetinde leskre phure dada, o
judska kraľa o Jošafat, o Jehoram the o Achazijah. Iľa the peskre sveta dari the o
somnakaj, so sas andro pokladňici, andro Chramos the andro palacis, a bičhaďa oda
le Chazaeloske, savo paľis odgeľa pašal o Jeruzalem.
20 Savore aver veci, so kerďa o Joaš, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
21 Paľis leskre služobňika pes vzburinde pro Joaš a murdarde les paš o Bet-Milo,
pro drom, sar pes džal andro gav Sila.
22 Murdarde les leskre služobňika o Jozakar, la Šimeatakro čhavo, the o Jehozabad,
le Šomeroskro čhavo. Sar muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le
Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amacijah.

13

O Joachaz kraľinel upral o Izrael

1 Sar imar kraľinelas andre Judsko biš the trin (23) berš o Joaš, le Achazijoskro čhavo, andre Samarija ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Joachaz, le Jehuoskro čhavo. Ov kraľinelas dešuefta (17) berš.
2 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.
3 Akor o RAJ sas choľamen pro Izraeliti, a vašoda len diňa pro but berš andro vasta le aramejike kraľiske le Chazaeloske the leskre čhaske le Ben-Hadadoske.
4 Ale sar pes o Joachaz modľinelas ko RAJ, ov les šunďa avri, bo dikhľa, sar o aramejiko kraľis le Izraeliten trapinel.
5 Akor o RAJ diňa le Izraeliten manušes, savo len iľa avri andral o vasta le aramejike kraľistar. Paľis šaj bešle andre peskre khera andro smirom avke sar angloda.
6 Ale na preačhile te kerel oda binos, andre savo le Izrael cirdňa o Jeroboam, a andre Samarija mek furt ačhelas o slupos la Ašerakro.
7 O aramejiko kraľis zňičinďa e Izraeloskri armada a uštarelas pre lende avke sar pro prachos, sar pes marel avri o zrnos. O Chazael mukľa le Joachazoske le Izraeloskra armadatar ča penda (50) muršen pro graja, deš maribnaskre verdana the deš ezera (10 000) slugaďen.
8 Savore aver veci, so o Joachaz kerďa, the leskre viťazstva, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
9 Sar o Joachaz muľa, parunde les paš leskre phure dada andro foros Samarija. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jehoaš.

O Jehoaš kraľinel upral o Izrael

10 Sar imar kraľinelas tranda the efta (37) berš andre Judsko o Joaš, andro foros Samarija ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Jehoaš, le Joachazoskro čhavo, a kraľinelas ode dešušov (16) berš.
11 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.
12 Savore aver veci, so o Joaš kerďa, the leskre viťazstva upral o judsko kraľis, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
13 Sar o Jehoaš muľa, parunde les andre Samarija paš leskre phure dada a pal leste ačhiľa kraľiske upral o Izrael leskro čhavo o Jarobeam.

Le Elizeoskro meriben

14 Sar o Elizeus sas nasvalo pro meriben, avľa ke leste o izraeliko kraľis o Jehoaš. Zarunďa angle leste a phenďa: „Dado miro, dado miro! O izraelika verdana the leskre murša pro graja!“
15 „Le o lukos the o šipi!“ phenďa leske o Elizeus. Avke len ov iľa.
16-17 A mek leske phenďa: „Phundrav e oblaka, so hiňi pro vichodos!“ Ov la phundraďa a o Elizeus leske phenďa: „Nacirde o lukos!“ Sar oda kerďa, o Elizeus peskre vasta thoďa pre leskre a phenďa: „Ľivin o šipos!“ Sar ľivinďa, phenďa: „Tu sal o šipos le RAJESKRO, saveha zviťazinela upral o Aram. Tu zňičineha caľi lengri armada paš o Afek.“
18 A mek phenďa: „Le ola šipi!“ Sar len o Jehoaš iľa, prikazinďa leske: „Demav lenca andre phuv!“ Avke ov lenca demaďa trival a preačhiľa.
19 Akor o Elizeus pre leste choľisaľiľa a phenďa: „Kampľa tuke lenca te demel pandžvar, abo šovar! Avke calkom zňičinďalas la aramejika armada, ale akana zviťazineha upral lende ča trival.“
20 Paľis o Elizeus muľa a parunde les.

Sako berš jarone o zbujňika andral o Moab džanas andro Izrael.
21 Jekhvar, sar o Izraeliti parunenas varesave muršes, dikhle, hoj aven o zbujňika andral o Moab. Vašoda les čhide andre le Elizeoskro hrobos a denašle odarik het. Sar oda ťelos peľa pre le Elizeoskre kokala, oda mulo obdžiďiľa a ušťiľa pro pindre.

O Izrael lel pale o fori le Aramejčanendar

22 Medik o Joachaz kraľinelas, o aramejiko kraľis Chazael na preačhelas te trapinel le Izraeliten.
23 Ale le RAJESKE sas pharo vaš lende. Presikaďa lenge o lačhejileskeriben a visarďa pes pale ke lende angle odi zmluva, so phandľa le Abrahamoha, Izakoha the Jakoboha. Dži adadžives len na kamľa te zňičinel aňi te odčhivel pestar het.
24 Sar muľa o aramejiko kraľis o Chazael, ačhiľa pal leste kraľiske leskro čhavo o Ben-Hadad.
25 Avke o Jehoaš pale iľa o fori le Ben-Hadadostar, so o Chazael andro mariben iľa leskre dadestar le Joachazostar. O Jehoaš upral leste trival zviťazinďa, avke pale dochudňa o izraelika fori.

14

O Amacijah kraľinel upral e Judsko

1 Sar andro Izrael kraľinelas dujto berš o Jehoaš, le Joachazoskro čhavo, ačhiľa kraľiske andre Judsko o Amacijah, le Joašiskro čhavo.
2 Sas leske bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas bišueňa (29) berš. Leskri daj e Joadan sas andral o Jeruzalem.
3 O Amacijah kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, ale na sas ajso sar leskro prapapus o David. Savoro kerelas avke sar leskro dad o Joaš,
4 ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na zňičinďa a o manuša pre lende mek furt obetinenas a labarenas o kaďidlos.
5 Sar imar o kraľišagos sas zorales andre leskre vasta, diňa te murdarel peskre služobňiken, save murdarde leskre dades.
6 Ale lengre čhaven na diňa te murdarel, bo o RAJ prikazinďa andro zakonos le Mojžišoskro: „O dada našťi aven murdarde vaš o binos, so kerde lengre čhave, aňi o čhave vaš o bini le dadengre, ale sako mi merel vaš peskro binos.“
7 O Amacijah andre Londi dolina murdarďa deš ezera (10 000) edomike slugaďen. Andro mariben zaiľa o foros Sela. Paľis ole foros diňa nevo nav Jokteel a dži adadžives pes avke vičinel.
8 Andre jekh džives o Amacijah bičhaďa peskre muršen, hoj te phenen le izraelike kraľiske Jehoašoske: „Av pro mariben, dikhaha, ko hin amendar zoraleder!“
9 Ale o Jehoaš leske odphenďa: „O bodľakos andro Libanon diňa te phenel le zorale libanoňike cedroske: ‚De tira čha mire čhaske romňake.‘ A ipen akor o dzivo džviros avľa pal o verchos a uštarďa pro bodľakos!
10 Gondoľines tuke, hoj sal zoralo, bo zviťazinďal upral o Edom. Oslavin tiro viťazstvo, ale ač khere! Soske pre tu kames te anel e pohroma? Kames te perel tu a the e Judsko tuha?“
11 Ale o judsko kraľis Amacijah les na šunďa, vašoda o izraeliko kraľis Jehoaš geľa pre leste pro mariben paš o Bet-Šemeš andre Judsko.
12 O Izrael zviťazinďa upral e Judsko a savore lengre slugaďa denašenas khere.
13 Avke paš o Bet-Šemeš o Jehoaš zaiľa le judske kraľis Amacijah, le Joašiskre čhas, le Achazijoskre vnukos. Paľis geľa andro Jeruzalem a čhiďa tele o muri le foroskre pašal e Efrajimiko brana dži paš e Rohoskri brana, ajse duj šel (200) metri.

14 Iľa odarik savoro somnakaj, rup the savore vzacna veci, so arakhle andro
Chramos the andro pokladňi le palaciskre, a the le rukojemňiken a geľa pale andre
Samarija.
15 Savore aver veci, so kerďa o Jehoaš, leskre viťazstva the oda, sar pes marelas le
judske kraľiha, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
16 Sar muľa o Jehoaš, parunde les andro foros Samarija paš o izraelika kraľa. Pal
leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jarobeam.

O Amacijah murdardo

17 O judsko kraľis Amacijah, le Joaširskro čhavo, dživelas mek dešupandž (15) berš,
sar muľa o izraeliko kraľis Jehoaš, o čhavo le Joachazoskro.
18 Savore aver veci, so kerďa o Amacijah, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
19 Sar pes pre leste andro Jeruzalem počoral dovakerde, hoj les murdarena, ov
denašľa andro Lachiš. Ale on pal leste bičhade muršen, save les ode murdarde.
20 Avke les odarik ande andro Jeruzalem pro graja a parunde les andro Foros le
Davidoskro paš leskre phure dada.
21 Akor savore manuša andral e Judsko ile le Azarijah* a ačhade les kraľiske vaš
leskro dad Amacijah. Sas leske ča dešušov (16) berš.
22 Sar muľa leskro dad, o Azarijah dochudňa pale o foros Elat a pale les budinďa
avri.

O Jarobeam kraľinel upral o Izrael

23 Sar o Amacijah, le Joaširskro čhavo, kraľinelas upral e Judsko dešupandž berš,
ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Jarobeam, le Jehoašoskro čhavo, a kraľinelas andro
foros Samarija saranda the jekh (41) berš.
24 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te kerel ola bini,
so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.
25 O Jarobeam dochudňa prekal o Izrael pale o phuva le Lebo-Chamatostar dži paš
o moros andre Araba†. Oda sas avke, sar o RAJ, o Del le Izraeloskro, phenďa prekal
peskro služobňikos the prorokos Jonaš andral o Gat-Chefer, savo sas le Amitajoskro
čhavo.
26 O RAJ dikhľa, andre savo baro pharipen hine savore Izraeliti, či o otroka abo o
slobodna. Na sas ode ňiko, ko len cirdňahas avri andral o pharipen.
27 Ale o RAJ na kamľa calkom te khosel le Izraeliten tele pal kadi phuv, ale
zachraňinďa len prekal o kraľis Jarobeam.
28 Savore aver veci, so kerďa o Jarobeam, leskre viťazstva the oda, sar pes marelas
a sar dochudňa pale o fori Damašek the o Chamat prekal o Izrael, hin pisimen andro
Zvitkos le izraelike kraľengro.
29 Sar o Jarobeam muľa, parunde les paš leskre phure dada, paš o izraelika kraľa.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Zecharijah.

15

O Azarijah kraľinel upral e Judsko

1 Andro bišueftato (27.) berš, sar kraľinelas o Jarobeam andro Izrael, andre Judsko
ačhiľa kraľiske o Azarijah*, o čhavo le Amacijoskro.
2 Sas leske dešušov (16) berš, sar ačhiľa kraľiske, a penda the duj (52) berš kraľinelas
andro Jeruzalem. Leskri daj sas e Jecholija andral o Jeruzalem.

---

* **14:21** O kraľis Azarijah hin the o kraľis Uziaš. † **14:25** Oda hin adadžives o Mulo moros. * **15:1** O kraľis Azarijah hin the o kraľis Uziaš.

3 O Azarijah kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o
Amacijah.
4 Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na sas zňičimen, a o manuša pre lende mek
furt obetinenas a labarenas o kaďidlos.
5 Paľis o RAJ le Azarijah avke dukhaďa le nasvaľibnaha, hoj sas malomocno dži
andre oda džives, medik na muľa. Ov bešelas korkoro andre jekh kher, vašoda leskro
čhavo o Jotam sas ačhado upral o palacis a ľidžalas le manušen andre odi phuv.
6 Savore aver veci, so kerďa o Azarijah, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
7 Sar o Azarijah muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le Davidoskro.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jotam.

O Zechariah kraľinel upral o Izrael

8 Sar kraľinelas andre Judsko o Azarijah tranda the ochto (38) berš, ačhiľa kraľiske
upral o Izrael o Zecharijah, o čhavo le Jarobeamoskro. Ov kraľinelas andro foros
Samarija šov čhon.
9 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskre dada a na
preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa
le Izrael andro binos.
10 O Šalum, le Jabešoskro čhavo, pes počoral dovakerďa pro Zechariah a murdarďa
les anglo manuša. Avke ov pal leste ačhiľa kraľiske.
11 Savore aver veci, so kerďa o Zecharijah, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.
12 Avke le RAJESKRO lav, so phenďa pal o kraľis Jehu, pes the ačhiľa: „Tire čhave
bešena pro izraeliko tronos dži andro štarto pokoleňje.“

O Šalum kraľinel upral o Izrael

13 Sar andre Judsko kraľinelas o Uziaš tranda the eňa (39) berš, andro Izrael ačhiľa
kraľiske o Šalum, le Jabešoskro čhavo, a kraľinelas andro foros Samarija jekh čhon.
14 Paľis o Menachem, le Gadioskro čhavo, geľa andral e Tirca andre Samarija,
murdarďa le Šalum a ačhiľa pal leste kraľiske.
15 Savore aver veci, so kerďa o Šalum, the sar kerďa e vzbura, hin pisimen andro
Zvitkos le izraelike kraľengro.
16 Andre oda časos, sar o Menachem džalas andral e Tirca, zňičinďa o foros
Tapuach the o gava pašal, bo ola manuša na kamle te phundravel o foroskre brani.
Avke murdarďa savoren andro Tapuach a le khabne džuvľen rozčhingerďa.

O Menachem kraľinel upral o Izrael

17 Sar andre Judsko kraľinelas o Uziaš tranda the eňa (39) berš, andro Izrael ačhiľa
kraľiske o Menachem, le Gadioskro čhavo. Kraľinelas deš berš andro foros Samarija.
18 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a medik kraľinelas, na preačhelas
te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael
andro binos.
19 Sar avľa andro Izrael o asiriko kraľis Tiglat-Pileser†, o Menachem les diňa tranda
the štar (34) toni rup, hoj leske te pomožinel zoraleder te doľikerel o kraľišagos.
20 Avke o Menachem ispidelas pro barvale Izraeliti, hoj dojekh lendar te počinel
penda (50) rupune, a diňa oda le asirike kraľiske. Paľis o asiriko kraľis geľa het
andral odi phuv.
21 Savore aver veci, so kerďa o Menachem, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.

---

† **15:19** Oda hin o Pul.

22 Sar o Menachem muľa, ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Pekachiah.

O Pekachiah kraľinel upral o Izrael

23 Sar andre Judsko kraľinelas penda (50) berš o Azarijah, andre Samarija pro duj berš ačhiľa kraľiske upral o Izrael o Pekachiah, le Menachemoskro čhavo.
24 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskre dada a na preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.
25 O Pekach, le Remalijoskro čhavo, pes počoral dovakerďa le penda (50) muršenca andral o Gilead pro Pekachiah a murdarďa les‡ andre palaciskri veža andre Samarija. Avke pal leste ačhiľa kraľiske.
26 Savore aver veci, so o Pekachiah kerďa, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.

O Pekach kraľinel upral o Izrael

27 Sar imar andre Judsko kraľinelas o Azarijah penda the duj (52) berš, andro Izrael ačhiľa kraľiske o Pekach, le Remalijoskro čhavo. Ov kraľinelas andro foros Samarija biš (20) berš.
28 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na preačhelas te kerel ola bini, so kerelas o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos.
29 Sar sas andro Izrael kraľis o Pekach, avľa ode o asiriko kraľis Tiglat-Pileser a zaiľa peske o fori Ijon, Abel-Bet-Maacha, Janoach, Kedeš the Chacor a o phuva Gilead the Galileja, oda hin caľi phuv Naftali. A le manušen odarik odľigenďa andre Asirija.
30 Andro bišto (20.) berš, sar kraľinelas le Uziašoskro čhavo Jotam, le Eloskro čhavo o Hošea pes vzburinďa pro Pekach a murdarďa les. Sar o Hošea les murdarďa, ačhiľa pal leste kraľiske.
31 Savore aver veci, so kerďa o Pekach, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kraľengro.

O Jotam kraľinel upral e Judsko

32 Sar andro Izrael kraľinelas o Pekach, le Remalijoskro čhavo, dujto berš, andre Judsko ačhiľa kraľiske o Jotam, le Uziašoskro čhavo.
33 Sas leske bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas dešušov berš. Leskri daj sas e Jeruša, le Cadokoskri čhaj.
34 O Jotam kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o Uziaš.
35 Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na sas zňičimen a o manuša pre lende mek furt obetinenas a labarenas o kaďidlos. O Jotam ačhaďa the e Upruňi brana andro Chramos.
36 Savore aver veci, so kerďa o Jotam, hin pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro.
37 Andre ola dživesa o RAJ ešebnovar bičhaďa pre Judsko le aramejike kraľis Recin the le izraelike kraľis Pekach.
38 Sar o Jotam muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achaz.

16

O Achaz kraľinel upral e Judsko

1 Sar andro Izrael o Pekach, le Remalijoskro čhavo, kraľinelas dešueftato (17.) berš, andre Judsko ačhiľa kraľiske o Achaz, le Jotamoskro čhavo.

‡ **15:25** E hebrejiko čhib: the le Argoboha the le Arjoha.

2 Le Achazoske sas biš (20) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas
dešušov (16) berš. O Achaz na kerelas avke sar leskro prapapus o David, ale kerelas
oda, so na sas le RAJESKE, leskre Devleske, pre dzeka.
3 Bo kerelas avke sar o izraelika kraľa anglal leste. Peskre čhas zlabarďa sar obeta
le modlenge avke, sar kerenas o narodi, saven o RAJ tradňa avri anglal o Izraeliti.
4 O kaďidlos obetinelas tel dojekh zeleno stromos, pro brehi the pro uče thana, kaj
lašarenas le modlen.
5 Paľis o aramejiko kraľis Recin le izraelike kraľiha Pekachoha gele pro mariben
pro Jeruzalem a rozačhade pes pašal leste, ale na domarde les.
6 Andre oda časos o aramejiko kraľis peske zaiľa o foros Elat a le judske manušen
odarik tradňa het. Paľis avle o Edomčana andro Elat te bešel a hine ode dži adadžives.
7 Akor o Achaz bičhaďa muršen ko asiriko kraľis Tiglat-Pileser, hoj leske te phenen:
„Me som tiro čhavo the služobňikos. Av, zachraňin man andral o vasta le izraelike
the aramejike kraľendar, save pes pre ma ačhade.“
8 O Achaz iľa o somnakaj the o rup, so sas andro Chramos the andro pokladňi le
palaciskre, a bičhaďa oda sar daros le asirike kraľiske.
9 O asiriko kraľis les šunďa, geľa peskre slugaďenca pro Damašek a domarďa les.
Le manušen zaiľa, thoďa len andro foros Kir a le kraľis Recin murdarďa.
10 Sar o Achaz geľa andro Damašek, hoj pes te zdžal le asirike kraľiha, dikhľa ode
oltaris. Akor bičhaďa le rašaske le Urijoske obrazis, sar dičhol avri oda oltaris a the
sar hino ačhado.
11 Avke o Urijah ačhaďa ajso oltaris sar oda, so sas andro Damašek a pal savo leske
bičhaďa o Achaz obrazis. O Urijah les dokerďa mek angloda, sar o Achaz avľa andral
o Damašek.
12 Sar avľa pale a dikhľa oda oltaris, geľa paše a obetinďa ode
13 e labarďi the e chabeneskri obeta. Čhorďa pre leste avri e moľakri obeta a
pokropinďa o oltaris le rateha le smiromoskre obetendar.
14 Avke o brondzuno oltaris, so sas maškar o nevo oltaris the o Chramos, odľigenďa
pre severno sera le neve oltaristar.
15 Paľis o kraľis Achaz prikazinďa le Urijoske: „Pre oda baro oltaris obetineha e
tosaraskri labarďi obeta, e račakri chabeneskri obeta the e labarďi obeta le kraľiskri
la chabeneskra obetaha. Obetineha ode the o labarde obeti, so anena o manuša, o
chabeneskre obeti the o moľakre obeti a savoro rat le labarde the avre obetendar
čhor avri pro baro oltaris. O brondzuno oltaris mange ela pre oda, sar man kamava
vareso te dodžanel.“
16 O rašaj Urijah kerďa sa avke, sar leske prikazinďa o kraľis Achaz.
17 Paľis o Achaz rozkidňa o brondzune vožikici le nadrženca, so sas paš o Chramos.
Iľa tele o nadrži the o bľachi pal lengre seri. E kanta le paňeha, so sas thoďi upral o
brondzune biki, odľiľa a thoďa pre baruňi dlažba.
18 The o stanos, kaj pro šabat lašarenas le RAJES, iľa tele a o vudar, khatar džanas
o kraľa andro Chramos, zaphandľa. Ov oda savoro kerelas, hoj te el pre dzeka le
asirike kraľiske.
19 Savore aver veci, so kerďa o Achaz, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
20 Sar o Achaz muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le Davidoskro
a pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Chizkija*.

17

O Hošea, posledno kraľis upral o Izrael

* **16:20** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

1 Andre dešudujto (12.) berš, sar andre Judsko kraľinelas o Achaz, upral o Izrael
ačhiľa kraľiske o Hošea, le Eloskro čhavo. Ov kraľinelas andro foros Samarija eňa
berš.
2 Kerelas nalačhipen anglo RAJ, ale na avke sar o izraelika kraľa, save sas anglal
leste.
3 Paľis o asiriko kraľis Šalmaneser geľa pro mariben pro Hošea. O Hošea pes leske
zdiňa a mušinelas leske te počinkerel o daňe.
4 Ale o Šalmaneser pes dodžanľa, hoj o Hošea bičhaďa le muršen andro Egipt ko
kraľis, savo pes vičinelas So. A dodžanľa pes the oda, hoj leske preačhiľa te počinel
o daňe, avke sar oda kerelas sako berš. Avke les diňa o Šalmaneser te chudel a te
phandel andre bertena.

E Samarija hiňi zňičimen a o Izraeliti ľigende andre Asirija

5 Paľis o asiriko kraľis džalas pre caľi Izraeloskri phuv, doavľa paš e Samarija a sas
pašal late rozačhado trin berš.
6 Sar kraľinelas o Hošea eňato berš, domarďa o asiriko kraľis e Samarija. Zaiľa
le Izraeliten a odľigenďa len andre Asirija. Thoďa len te bešel andro foros Chalach,
andro Chabor paš o paňi Gozan the andro Medska fori.
7 Kada pes ačhiľa vašoda, bo o Izraeliti kerenas o bini anglo RAJ, peskro Del, savo
len iľa avri andral o Egipt the andral o vasta le Faraonoskre. O Izraeliti lašarenas
avre devlen
8 a kerenas avke sar o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal lende, a ľikerenas ola
tradiciji, so chudle te kerel o izraelika kraľa.
9 O Izraeliti kerenas počoral ajse veci, so na sas pre dzeka le RAJESKE, lengre
Devleske. Ačhavenas o modlengre thana pro lašariben andre savore peskre fori,
le stražne veženďar dži paš o baro ohradzimen foros.
10 Pre dojekh učo brehos the tel dojekh zeleno stromos ačhavenas la Ašerake o
oltara the o slupi.
11 Pre dojekh modlengro than pro lašariben labarenas o kaďidlos avke sar the o
narodi, saven o RAJ anglal lende tradľa avri. Kerenas o nalače veci a aleha pre peste
anenas le RAJESKRI choľi.
12 Lašarenas avre devlen, kajte lenge o RAJ prikazinďa, hoj ada te na keren.
13 O RAJ prevakerelas prekal savore peskre proroka ko Izrael the ke Judsko:
„Visaren tumen tumare nalače dromendar a doľikeren mire prikazaňja the mire
prikazi, so hine pisimen andre calo zakonos, so diňom tumare dadenge a so tumenge
bičhaďom prekal mire služobňika prekal o proroka.“
14 Ale on les na šunenas a na denas peske te phenel avke sar the lengre dada, save
na pačanas le RAJESKE, peskre Devleske.
15 Odčhide pestar leskro zakonos the e zmluva, so phandľa lengre dadenca, a na
šunenas les, kajte lenge dovakerelas. On lašarenas le modlen, save na sas pre
ňisoste, a aleha ačhile the on pre ňisoste. Ľikerenas pes pal o tradiciji le narodengre,
save sas pašal lende, kajte lenge o RAJ prikazinďa, hoj te na keren avke sar aver
narodi.
16 Omukle savore prikazaňja le RAJESKRE, peskre Devleskre, a kerde peske duje
somnakune gurumňoren the slupi la Ašerakre a banďonas angle savore čercheňa
pro ňebos a služinenas le Baaloske.
17 Peskre muršoren the čhajoren obetinenas sar labarde obeti avre devlenge.
Vražinenas a čarinenas a avke pes calkom oddine te kerel oda, so hin nalačho andro
jakha le RAJESKRE, a aleha les choľarenas.
18 Avke o RAJ igen choľisaľiľa pro Izrael a odčhiďa les pestar a ačhiľa ča o kmeňos
Juda.

19 Ale aňi o kmeňos Juda na doľikerelas o prikazaňja le RAJESKRE, peskre
Devleskre, ale the on kerenas oda, so kerelas o Izrael.
20 Vašoda pestar o RAJ odčhiďa calo izraeliko narodos, pokorinďa len a diňa andro
vasta le zbujňikenge, medik len pestar na tradľa het.
21 Sar o RAJ odďelinďa le Izrael le Judastar*, ačhade peske o Izraeliti kraľiske le
Jeroboam, le Nebatoskre čhas. Ale o Jeroboam odľiľa le Izraeliten le RAJESTAR a
cirdňa len andro baro binos.
22 O Izraeliti kerenas savore bini, so kerelas o Jeroboam, a na omukle len,
23 medik o RAJ len pestar na odčhiďa, avke sar angloda phenďa prekal peskre
služobňika prekal o proroka. Vašoda o Izraeliti sas zaile a odľigende andre Asirija a
ode hine dži adadžives.

O manuša andral aver narodi džan te bešel andre Samarija

24 O asiriko kraľis anďa le manušen andral o fori Babilon, Kuta, Ava, Chamat the
Sefarvajim a thoďa len te bešel andro samarijika fori vaš o Izraeliti. On zaile e
Samarija a chudle te dživel andre lengre fori.
25 Sar ode ešebnovar chudle te bešel, na lašarenas le RAJES, a vašoda o RAJ pre
lende bičhaďa le ľeven, save len murdarenas.
26 Akor o manuša andral oda foros phende le asirike kraľiske: „O narodi, saven
anďal te bešel andro samarijika fori, na prindžaren o zakonos le Devleskro ola
phuvakro, vašoda ov pre lende bičhaďa le ľeven a on len murdaren.“
27 Akor o kraľis prikazinďa: „Len ode jekhe rašas, saves odarik anďan kade. Mi
džal ode te bešel a mi sikavel len, so lendar kamel o Del andre odi phuv.“
28 Avke ode geľa jekh rašaj, savo sas zailo andral e Samarija. Bešelas andro Betel a
sikavelas len, sar te lašarel le RAJES.
29 Ale dojekh narodos peske kerďa peskre devlen a thode len andre ola sveta thana,
save angloda ačhade o manuša andral e Samarija. Dojekh narodos oda kerelas andre
oda foros, kaj bešelas.
30 O Babilončana peske kerde le devles Sukot-Benot, o Kuťana le Nergal a o
Chamaťana le Ašimas.
31 O Avičana kerde le Nibchaz the le Tartak a o Sefarvajimčana obetinenas peskre
čhaven sar labarďi obeta le devlenge Adramelech the Anamelech.
32 A kajte lašarenas le RAJES, kidle peske avri rašajen a ačhade len, hoj te služinen
le modlenge pre ola thana. On ode obetinenas peskre devlenge.
33 Le RAJES lašarenas, ale služinenas the peskre devlenge pal o tradiciji ole
narodengre, khatar sas odľigende andre odi phuv.
34 Dži adadžives oda keren avke, sar kerenas angloda. Le RAJES na lašaren aňi pes
na ľikeren pal oda, so hin pisimen a avridino, aňi pal o zakonos, aňi pal o prikazaňja,
save o RAJ diňa le Jakoboskre čhavenge, saves diňa nav Izrael.
35 O RAJ lenca phandľa zmluva a prikazinďa lenge: „Ma lašaren avre devlen, aňi
ma banďon anglal lende, ma služinen lenge a aňi ma obetinen.
36 Ale lašaren man, tumare RAJES, savo tumen iľa avri andral o Egipt peskre vasteha
the bara zoraha. Ča mange obetinen a anglal ma banďon.
37 Furt doľikeren mire lava, prikazi, zakoni the prikazaňja, so tumenge pisinďom,
a avre devlen ma lašaren.
38 Ma bisteren pre zmluva, so tumenca phandľom, a avre devlen ma lašaren.
39 Ale lašaren ča man, le RAJES, tumare Devles. Me tumen lava avri andral o vasta
savore tumare ňeprijaťeľengre.“
40 Ale on les na šunde a kerenas pal peskre tradiciji.

---

* **17:21** E hebrejiko čhib: le Davidoskre kherestar

41 Kala narodi lašarenas le RAJES, ale služinenas the peskre avrirezimen devlenge.
Dži adadžives lengre čhave the lengre vnuki keren avke sar lengre dada.

18

O Chizkija kraľinel upral e Judsko

1 Sar kraľinelas andro Izrael trito berš o Hošea, le Eloskro čhavo, andre Judsko
ačhiľa kraľiske o Chizkija, le Achazoskro čhavo.
2 Sas leske bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas
bišueňa (29) berš. Leskri daj sas e Abija, le Zecharijoskri čhaj.
3 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro prapapus o David.
4 Zňičinďa o thana, pre save lašarenas le modlen, sphagerďa o sveta slupi, čhinďa
tele la Ašerakre slupi a rozphagerďa the le brondzune sapes Nechuštan, saves kerďa
o Mojžiš, bo dži akor o Izraeliti leske labarenas o kaďidlos.
5 O Chizkija pačalas le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske. Ňiko le judske kraľendar
na sas ajso sar ov, aňi angle leste aňi pal leste.
6 Ov sas pačivalo le RAJESKE, šunelas les andre savoreste a doľikerelas dojekh
prikazaňje, so o RAJ diňa le Mojžišoske.
7 O RAJ sas le Chizkijoha, a vašoda les sas bach andre savoreste, so kerelas. Ov pes
vzburinďa pro asiriko kraľis a na poddiňa pes leske.
8 Ov domarďa le Filišťincen dži ko foros Gaza the leskre phuva – le cikne gavendar
dži ko bare ohradzimen fori.
9 Sar o Chizkija* andre Judsko kraľinelas štarto berš a sar andro Izrael kraľinelas
o Hošea eftato berš, o asiriko kraľis o Šalmaneser geľa pre Samarija a rozačhaďa pes
pašal late.
10 Pal o trin berš la domarďa. Avke e Samarija sas zňičimen andro šovto berš, sar
kraľinelas o Chizkija a sar andro Izrael kraľinelas eňato berš o Hošea.
11 Paľis o asiriko kraľis odľigenďa le Izraeliten andre Asirija a thoďa len te bešel
andro foros Chalach, andro Chabor paš o paňi Gozan the andro medska fori.
12 Oda pes ačhiľa, bo na šunenas le RAJES, peskre Devles, a na doľikerenas leskri
zmluva aňi o prikazaňja, so len diňa le RAJESKRO služobňikos o Mojžiš; na kerenas
pal oda, so phenďa.

O Sancherib džal pre Judsko

13 Sar kraľinelas o Chizkija dešuštar (14) berš, avľa o Sancherib o asiriko kraľis pro
mariben pre savore judska ohradzimen fori a zaiľa len.
14 Avke o Chizkija diňa te phenel le asirike kraľiske andro Lachiš: „Kerďom
namištes. Mangav tut, ma mar tut manca. Kerava savoro, so mandar mangeha.“
Akor o asiriko kraľis leske phenďa: „Bičhav mange 10 000 kili rup the 1 000 kili
somnakaj.“
15 Paľis o Chizkija diňa leske savoro rup the savoro, so arakhľa andro Chramos the
andro pokladňi le palaciskre.
16 The pal o chramoskro vudar the pal e zarubňa iľa tele o somnakaj, saveha len
korkoro obthoďa, a diňa le asirike kraľiske.
17 Akor o asiriko kraľis bičhaďa andral o Lachiš ko Chizkija andro Jeruzalem peskre
nekbareder veľiťeľis, le nekbareder uradňikos the le veľiťeľis Rabšake la armadaha.
Sar avle ko Jeruzalem, zaačhile pro drom pre oda than, kaj kerenas o lepedi paš o
žľabos, andre savo avelas o paňi andral e upruňi nadrža.

---

* **18:9** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

18 A vičinenas ke peste le kraľis le Chizkija, ale gele paš lende o Eljakim, le
Chilkijoskro čhavo, savo ľidžalas o palacis, o pisaris Šebna the o uradňikos Joach, le Asafoskro čhavo.
19 Akor o veľiťeľis Rabšake lenge phenďa: „Džan a phenen le Chizkijoske:
Kada phenel o baro kraľis Sancherib: Pre soste tut avke zmukes, hoj tut na daras?
20 Gondoľines tuke, hoj ča o lava the e godi tuke stačinel te zviťazinel andro mariben? Pre kaste tut mukes, hoj tut mange ačhaves?
21 Dikh, tu pes mukes pro Egipt, pre odi prephagi trsťina, savi predžubinel o vast oleske, ko pes pre late oprinel. Ajso hin o Faraonos, o egiptsko kraľis, ke savorende, ko pes pre leste muken!
22 Te mange phenena: ‚Amen pes mukas pro RAJ, pre amaro Del.‘ Či oda nane o Del, saveskre uče thana pro lašariben the oltara čhiďa tele o Chizkija, a paľis phenďa le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem: ‚Lašaren le Devles ča angle kada oltaris‘?
23 Av akana a dovaker tut mire rajeha, le asirike kraľiha, a me tut dava 2 000 grajen. Šaj stradeha tuke ajci jazdcen?
24 Mukes tut pro Egipt, hoj tuke bičhavela o verdana the le jazdcen pre pomoca, ale on našťi odmarena aňi le nekciknedere veľiťeľis andral mire kraľiskri armada.
25 Či oda mange na prikazinďa o RAJ, hoj te avav pre kada than a te zňičinav les? Se o RAJ mange phenďa: ‚Dža andre kadi phuv a zňičin la!‘ “

26 Akor o Eljakim, o Šebna the o Joach phende le veľiťeľiske Rabšakoske: „Mangas tut, vaker tire služobňikenca andre aramejiko čhib, bo amen avke achaľuvas! Ma vaker amenca andre amari hebrejiko† čhib anglo manuša, so hine pro hradbi.“

27 O Rabšake lenge odphenďa: „Či man miro kraľis bičhaďa te vakerel kala lava ča tumare kraľiske the tumenge? A či na the le manušenge, so bešen pre kada muros. Bo the on the tumen chana tumare vikali a pijena tumare mutera.“

28 Paľis o Rabšake ušťiľa a vičinelas andre hebrejiko čhib: „Šunen, so phenel o baro asiriko kraľis!
29 Ma den tumen te klaminel le Chizkijoske, bo ov tumen našťi cirdela avri andral mire vasta.
30 A ma den tumen leske aňi te prevakerel, hoj tumen te muken pro RAJ oleha, hoj phenel: ‚O RAJ amen zachraňinela a kada foros na ela dino andro vasta le asirike kraľiske.‘
31 Ma šunen le Chizkija, bo kavke phenel o asiriko kraľis: Aven avri, podden tumen mange a ela tumenge mištes! A sako tumendar chala pal peskro viňičis the figovňikos a pijela o paňi andral peskri chaňig,
32 medik na avava pal tumende a na lava tumen andre ajsi phuv sar the tumari; andre phuv, kaj hin e pšeňica the e mol; andre phuv, kaj hin o maro the o viňici, kaj hin olivi, olejos the medos. Kiden tumenge avri o dživipen a na o meriben!

Ma šunen le Chizkija, bo tumen diliňarel andre kale lavenca: ‚O RAJ amen zachraňinela.‘
33 Či šaj varesavo del le narodengro cirdňa avri lengri phuv andral o vasta le asirike kraľiskre?
34 Kaj hine o devla andral o Chamat the Arpad? Kaj o devla andral o Sefarvajim, Hena the Iva? Či šaj cirdle avri la Samarija andral mire vasta?
35 Savo del savore kale devlendar andral kala phuva šaj zachraňinďa lengri phuv andral mire vasta? Akor soske tuke gondoľines, hoj o RAJ zachraňinela o Jeruzalem mire vastendar?“

† **18:26** Oda hin e judsko čhib.

36 Ale o manuša sas čhit a na phende pre oda ňič, bo o Chizkija lenge prikazinďa:
„Ma odphenen leske aňi lav.“
37 Paľis o Eljakim, o Šebna the o Joach avle andro čhingerde gada ko Chizkija a
phende leske savoro, so vakerelas o veľiťeľis Rabšake.

19

O Chizkija phučel le Izajašistar

1 Sar oda šunďa o kraľis o Chizkija*, čhingerďa pre peste o gada, urďa pes andro
gada le gonestar a geľa andro Chramos le RAJESKRO.
2 Akor bičhaďa le Eljakim, savo ľidžalas o palacis, le pisaris Šebna the le phuredere
rašajen ko prorokos Izajaš, ko čhavo le Amososkro. Urde pes andro gada le gonestar,
gele pal leste
3 a phende leske: „Kada phenel o Chizkija: ‚Adadžives hin o džives le pharipnaskro,
dophenen amenge a poňižinen amen. Sam sar e džuvľi, savi kamel te anel pro svetos
le čhavoren, ale hiňi igen slabo te ločhol.
4 O asiriko kraľis bičhaďa peskre veľiťeľis le Rabšake, hoj te vakerel namištes pro
džido Del. Mi šunel o RAJ, tiro Del, savore kala nalače lava a mi marel oles, ko kavke
vakerel. Vašoda modľin tut ko Del vaš amare manuša, save mek ačhile te dživel.‘ “
5 Sar avle o služobňika le kraľiskre ko Izajaš,
6 ov lenge phenďa: „Phenen tumare kraľiske, hoj o RAJ phenel kada: ‚Ma dara tut
olestar, so šunďal, ole lavendar, savenca pre ma namištes vakerenas o služobňika,
saven bičhaďa o asiriko kraľis.
7 Dikh, me kerava, hoj te šunel o nalačho hiros, a vašoda džala pale andre peskri
phuv, kaj les dava te murdarel la šabľaha.‘ “

O Asirčana pale dovakeren le Chizkijoske

8 Paľis pes o Rabšake došunďa, hoj o asiriko kraľis geľa het andral o Lachiš. A sar
avľa pale, arakhľa le kraľis te marel pes andro foros Libna.
9 O asiriko kraľis Sancherib pes dodžanľa, hoj o kraľis Tirhaka andral o Kuš avel
pre leste pro mariben. Akor pale bičhaďa o asiriko kraľis le poslen ko judsko kraľis
Chizkija le lavenca:
10 „Phenen le judske kraľiske le Chizkijoske kada: Te na tuha thovel avri tiro Del,
pre savo tut mukes, oleha, hoj tuke phenel: ‚O Jeruzalem na ela dino andro vasta le
asirike kraľiske.‘
11 Se tu šunďal, so kerde o asirika kraľa savore phuvenca. Amare armadi len calkom
zňičinde. Gondoľines tuke, hoj tu aveha zachraňimen?
12 Mire dada zňičinde o fori Gozan, Charan the Recef a murdarde le manušen andral
o Eden, save bešenas andro Telasar. Či len šaj zachraňinde lengre devla?
13 Kaj hino o kraľis andral o foros Chamat? Kaj o kraľis andral o Arpad? A kaj hine
o kraľa andral o Sefarvajim, Hena the Iva?“

O kraľis Chizkija pes modľinel

14 O Chizkija iľa le poslendar o ľil a pregenďa les. Paľis geľa andro Chramos a
phundraďa les anglo RAJ.
15 A chudňa pes kavke te modľinel ko RAJ: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, savo
bešes pro tronos maškar o cherubi! Tu jekh sal Del upral savore kraľišagi, so hine
pre kadi phuv. Tu kerďal o ňebos the e phuv.
16 Prithov tiro kan, RAJEJA, a šun! Phundrav tire jakha a dikh! Šun o lava le
Sancheriboskre, savenca asal le džide Devlestar.

* **19:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

17 Hin čačo, ó, RAJEJA, hoj o kraľa andral e Asirija zňičinde o narodi the lengre phuva
18 a lengre devlen čhide te labol andre jag. Bo on na sas devla, ale ča kašt the bar,
e buči le manušengre vastengri. Vašoda len šaj zňičinde.
19 Ale akana, RAJEJA, Devla amaro, mangav tut, zachraňin amen andral leskre vasta,
hoj savore kraľišagi pre phuv te sprindžaren, hoj ča tu jekh, RAJEJA, sal Del.“

O RAJ odphenel le Chizkijoske

20 Akor o Izajaš, le Amososkro čhavo, diňa te phenel le Chizkijoske: „Kada phenel
o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Šunďom avri tiro mangipen, so vakerehas pal o asiriko
kraľis Sancherib.‘
21 Kada hin o lav, so leske phenel o RAJ:
‚E pačivaľi čhaj le Sionoskri
tutar asal a tele tut dikhel.
E čhaj le Jeruzalemoskri
pal tu kivinel le šereha, sar adarik denašes.
22 Pre kaste vakerehas namištes?
Kastar asahas?
Pre kaste hazdehas upre o hangos?
Pre kaste hazdehas o barikane jakha?
Pro Sveto RAJ le Izraeloskro!?
23 Bičhaďal tire sluhen te asal le Rajestar a te phenel:
„Mire pherdo verdanenca geľom upre
pro nekbareder verchi,
pro thana, so hine nekdureder andro Libanon.
Ode čhinďom tele leskre uče cedri the o šukar sosni.
Dochudňom man pre leskre nekučeder špici,
andre leskro husto veš.
24 Andro cudza phuva kopaľinďom avri o chaňiga
a piľom andral o paňi.
Mire pindrenca šučarďom avri
savore paňa andro Egipt.“
25 Tu, Sancheribona, pal oda na šunďal?
Me ada pripravinavas čirlastar,
anglo but berš oda diňom avri,
a akana kerav, hoj pes oda te ačhel.
Me tut diňom zor, hoj te zňičines o ohradzimen fori,
hoj lendar te na ačhel ňič, ča kopa bara.
26 Le manušen, save andre bešenas,
na sas ňisavi zor, izdranas a ladžanas pes.
Sas ajse slaba sar o rastlinici pre maľa,
sar e zeleno čarori, sar e čarori pro pados,
so šučol avri sigeder, sar barol.
27 Ale me pal tu džanav savoro,
džanav, kana džas avri a kana aves andre.
Džanav the pal oda,
savi bari choľi pre ma chas.
28 Vašoda, hoj pre ma choľisaľiľal
a tiro barikaňiben doavľa andre mire kana,
thovava tuke andro nakh e trastuňi obručka
a andro muj o grastano zubadlos.
Visarava tut pale ole dromeha,

khatar avľal.‘
29 Kada tuke ela o znameňje, Chizkija: Andre kada berš chana ča oda, so barola
avri korkoro pestar, a aver berš chana oda, so mek pale barola olestar. Ale pro trito
berš sadzinen a skiden upre, sadzinen o viňici a chan lengro ovocje.
30 Ola, ko mek ačhena te dživel andral o judsko kraľišagos, mukena pale o koreňa
tele andre phuv a upre anena o ovocje.
31 Bo ola, ko ačhile te dživel, avena avri andral o Jeruzalem; ola, ko predžiďile, pal
o verchos Sion. Kada pes ačhela, bo o Nekzoraleder RAJ oda igen kamel te kerel.
32 Vašoda o RAJ phenel pal o asiriko kraľis kada: ‚Andre kada foros na doavela aňi
o šipos pre leste na ľivinela. Aňi o slugaďa le šťitenca pre leste na avena a aňi e kopa
paš o muri na čhivena, hoj pes te dochuden andro foros.
33 Visarela pes pale pre oda drom, khatar avľa; andre kada foros pes na dochudela,‘
phenel o RAJ.
34 ‚Me braňinava kada foros a zachraňinava les vaš ma the vaš o David, miro
služobňikos.‘ “
35 Mek odi rat geľa o aňjelos le RAJESKRO andre asiriko taboris a murdarďa 185 000
slugaďen. Sar okla slugaďa tosara ušťile, dikhle pašal peste pherdo mule manušen.
36 Avke o asiriko kraľis Sancherib pes visarďa het a geľa pale khere andro Ninive a
bešelas ode.
37 Andre jekh džives, sar o Sancherib lašarelas andro chramos peskre devles
Nisroch, leskre duj čhave o Adramelech the o Sarecer les murdarde la šabľaha a
denašle andre phuv Ararat. A pal leste ačhiľa kraľiske leskro aver čhavo o Esar-
Chadon.

20

Le Chizkijoskro nasvaľiben

1 Andre ola dživesa o kraľis o Chizkija* nasvaľiľa pro meriben a avľa ke leste o
prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo, a phenďa leske: „Kada phenel o RAJ: ‚De tuke
andro poradkos savoro andre tiro kher, bo mereha a imar na dživeha.‘ “
2 Sar oda o Chizkija šunďa, visarďa pes le mujeha paš e fala a modľinelas pes ko
RAJ:
3 „Ó, RAJEJA, mangav tut, leper tuke pre oda, sar pačivales a cale jileha phiravas
pal tiro drom a sar keravas savoro, so sas lačho angle tire jakha.“ A chudňa igen
zorales te rovel.
4 Mek aňi o Izajaš na pregeľa e maškaruňi dvora, o RAJ ke leste pale prevakerďa:
5 „Visar tut a phen le Chizkijoske, le vodcaske, savo ľidžal mire manušen, hoj
kada phenel o RAJ, o Del le Davidoskro, tire dadeskro: ‚Šunďom avri tiri modľitba a
dikhľom tire apsa. Sasťarava tut a pro trito džives džaha andro Chramos.
6 Dikh, dothovava tuke ke tire berša mek dešupandž (15) berš. Zachraňinava the
tut the kada foros andral o vasta le kraľiskre andral e Asirija a chraňinava kada foros.
Kerava oda ča angle ma the angle miro služobňikos David.‘ “
7 Akor o Izajaš prikazinďa le kraľiskre služobňikenge: „Thoven leske pro vredos
masca le figendar.“ On ile, makhle leske o vredos a ov sasťiľa avri.
8 O Chizkija phučľa le Izajašistar: „Savo ela o znameňje, hoj man o RAJ sasťarela
a pro trito džives džava upre andro Chramos?“
9 O Izajaš odphenďa: „Kada tuke ela znameňje le RAJESTAR, hoj doľikerela oda, so
phenďa: Kames, hoj te džal o ciňos deš stupňi anglal abo deš stupňi palal?“
10 „Lokeder hin te džal le ciňoske deš stupňi anglal sar palal, vašoda mi džal deš
stupňi palal,“ odphenďa o Chizkija.

* **20:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

11 Avke o Izajaš mangelas le RAJES a o RAJ diňa, hoj o ciňos geľa deš stupňi palal
pre le Achazoskri khameskri ora.

O Chizkija pes presikavel le barvaľipnaha

12 Andre oda časos o babiloňiko kraľis o Merodach-Baladan†, le Baladanoskro
čhavo, bičhaďa ko Chizkija le poslen le ľileha the le daroha, bo pes dodžanľa pal
leskro nasvaľiben.
13 O Chizkija ole muršen priiľa a sikaďa lenge savoro peskro barvaľipen: o rup,
o somnakaj, o koreňje, o voňava oleji, o zbraňe the savoro, so sas andre leskri
pokladňica. Na garuďa anglal lende ňič, so sas andre leskro palacis the andre calo
kraľišagos.
14 Paľis o prorokos Izajaš avľa ko Chizkija a phučľa lestar: „So vakerenas kala murša
a khatar avle?“
O Chizkija leske odphenďa: „Avle dural andral aver phuv, dži andral o Babilon.“
15 „So dikhle andre tiro palacis?“ phučľa o Izajaš.
„Dikhle savoro, so hin andre miro palacis,“ odphenďa o Chizkija. „Sikaďom lenge
savoro, so hin andre mire pokladňici. Ňič anglal lende na garuďom.“
16 Pre oda leske o Izajaš phenďa: „Šun o lav le RAJESKRO!
17 Dikh, avela ajso džives, hoj savoro, so hin andre tiro palacis, ela odľigendo andro
Babilon – the oda, so tire phure dada dži adadžives skidle upre. Na ačhela kade
olestar ňič, phenel o RAJ.
18 The tire čhaven, so tuke uľona, so ena tutar, ľidžana het a kerena lendar
eunuchen andro palacis le babiloňike kraľiskro.“
19 O Chizkija leske odphenďa: „Kada lav, so mange phenďal le RAJESTAR, hino
lačho.“ Bo peske gondoľinďa: „Medik me dživava, ela o smirom a ňič nalačho pes na
ačhela.“
20 Savore aver veci, so o Chizkija kerďa, leskre viťazstva, the sar ačhaďa e upruňi
nadrža a sar prianďa o paňi andro foros telal e phuv, hin pisimen andro Zvitkos le
judske kraľengro.
21 Sar muľa o Chizkija, parunde les a pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Menaše.

21

O Menaše kraľinel upral e Judsko

1 Le Menašeske sas dešuduj (12) berš, sar ačhiľa kraľiske upral e Judsko, a andro
Jeruzalem kraľinelas penda the pandž (55) berš. Leskri daj pes vičinelas Chefci-Ba.
2 Ov kerelas anglo RAJ o nalačhipen the o džungipen avke sar the o narodi, saven
o RAJ tradľa avri anglal o Izrael.
3 O Menaše pale ačhaďa o modlengre thana pro lašariben, so leskro dad o Chizkija*
zňičinďa. Ačhaďa o oltara le Baaloske the o slupos la Ašerakro avke sar o kraľis Achab
andro Izrael. Banďolas anglo čercheňa a lašarelas len.
4 Ačhaďa the o oltara andro Chramos, pal savo phenďa o RAJ: „Andro Jeruzalem ela
miro nav lašardo.“
5 Pro soduj chramoskre dvori ačhaďa oltara prekal savore čercheňa, hoj len te
lašaren.
6 Peskre čhas zlabarďa sar obeta. Ov čarinelas, vražinelas a anďa ke peste
le vrašcen the olen, save privičinenas le mulengre duchen. Aleha kerelas buter
nalačhipen anglo RAJ a anelas pre peste leskri choľi.
7 O Menaše iľa la Ašerakro slupos a thoďa les andro Chramos, pal savo o RAJ phenďa
le Davidoske the leskre čhaske le Šalamunoske: „Andre kada Chramos the andro

† **20:12** Abo: o Berodach-Baladan * **21:3** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

Jeruzalem, so mange avri kidňom maškar savore izraelika kmeňi, ela miro nav furt lašardo.
8 Te o Izraeliti šunena savore mire lava a te doľikerena mire prikazaňja, so lenge
diňa miro služobňikos o Mojžiš, akor me na domukava, hoj te aven avritradle andral
kadi phuv, so diňom lengre dadenge."
9 Ale o manuša andral e Judsko na šunde le RAJES a o Menaše len cirdňa mek andro
bareder binos, sar kerenas ola narodi, saven o RAJ zňičinďa anglal o Izraeliti.
10 Akor o RAJ prevakerďa prekal peskre služobňika-proroka:
11 „Aleha, hoj o kraľis Menaše kerel kala bare bini, kerďa mek goreder bini sar
savore Amorejčana angloda. Peskre modlenca cirdňa andro binos le manušen andral
e Judsko.
12 Vašoda o RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel avke: ‚Pro Jeruzalem the pre Judsko
anava ajsi bibach, hoj oda zalela dojekhes, ko pal oda šunela.
13 Potrestinava o Jeruzalem avke sar the la Samarija, avke sar kerďom le izraelike
kraľiha le Achaboha the leskre potomstvoha. Le manušen andral o Jeruzalem khosava
avri, avke sar pes khosel avri o čaro a paľis pes previsarel upre.
14 A mire manušen, save predživena, omukava a dava andro vasta lengre
ňeprijaťeľenge, save len domarena a občorena lengri phuv,
15 bo kerenas nalačhipen angle ma a anenas pre peste miri choľi ole dživesestar,
sar avle avri lengre phure dada andral o Egipt, dži adadžives.' "
16 O Menaše murdarďa ajci but ňevinne manušen, hoj lengro rat sas pal calo
Jeruzalem. A mek paš oda cirdelas le judske manušen, hoj te keren o bini anglo
RAJ.
17 Savore aver veci, so Menaše kerďa, the leskre bini, so kerďa, hin pisimen andro
Zvitkos le judske kraľengro.
18 Sar muľa o Menaše, parunde les andre le Uzoskri zahrada, so sas paš o palacis.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amon.

O Amon kraľinel upral e Judsko

19 Le Amonoske sas bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a andro
Jeruzalem kraľinelas duj berš. Leskri daj sas e Mešulemet, le Charucoskri čhaj,
andral e Jotba.
20 Ov kerelas baro nalačhipen anglo RAJ avke sar the leskro dad o Menaše.
21 Služinelas le modlenge, lašarelas len avke sar the leskro dad a phirelas pal savore
leskre droma.
22 Omukľa le RAJES, le dadengre Devles, a na šunelas leskre prikazaňja.
23 Paľis le Amonoskre služobňika pes vzburinde pre leste a murdarde les andre
leskro palacis.
24 Akor o judska manuša murdarde olen, ko kerde vzbura pro kraľis Amon, a pal
leste ačhade kraľiske leskre čhas le Jozijaš.
25 Savore aver veci, so kerďa o Amon, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
26 Le Amon parunde andre leskro hrobos, andre le Uzoskri zahrada. Pal leste ačhiľa
kraľiske leskro čhavo o Jozijaš.

22

O Jozijaš kraľinel upral e Judsko

1 Le Jozijašoske sas ochto berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a andro Jeruzalem
kraľinelas tranda the jekh (31) berš. Leskri daj sas e Jedida, le Adajoskri čhaj, andral
o Bockat.

2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka. Phirelas pal le Devleskro drom avke
sar leskro prapapus o David a na visarelas pes ole dromestar.
3 O pisaris Šafan sas čhavo le Acalioskro a leskro papus sas o Mešulam. Sar o kraľis
Jozijaš kraľinelas dešuochtoto (18.) berš, prikazinďa le Šafanoske, hoj te džal andro
Chramos.
4 Phenďa: „Dža pal o nekbareder rašaj Chilkijah a phen leske, hoj te zgenel ola love,
so kidle avri o stražňika le manušendar paš o chramoskro vudar.
5 Ola love mi den le muršenge, save hine ačhade upral e buči andro Chramos, a
on mi počinen le robotňiken, save prikeren o Chramos:
6 le ťesaren the le muraren. Mi cinen o kašta the o prikerde bara prekal o Chramos.
7 Ole muršendar, save hine ačhade upral e buči, na kampel te užarel, hoj te
presikaven, kaj o love thode, bo hine pačivale.“

O Chilkijah arakhel andro Chramos o zakonos le Devleskro

8 Paľis o nekbareder rašaj Chilkijah phenďa le pisariske le Šafanoske: „Dikh, andro
Chramos arakhľom o zvitkos le Devleskre zakonoskro.“ Avke les o Chilkijah diňa le
Šafanoske a ov les pregenďa.
9 Paľis o Šafan geľa ko kraľis a phenďa: „Tire služobňika ile o love, so sas andro
Chramos. Dine len le robotňikenge, save prikeren o Chramos,
10 a o Chilkijah mange diňa varesavo zvitkos.“ Avke o Šafan andral genelas le
kraľiske.
11 Sar o kraľis Jozijaš šunďa o lava andral o zvitkos le zakonoskro, čhingerďa pre
peste o gada
12 a prikazinďa le rašaske Chilkijoske, le Šafanoskre čhaske le Achikamoske, le
Michajoskre čhaske le Achboriske, le pisariske Šafanoske the peskre služobňikoske
le Asajoske:
13 „Džan a phučen le RAJESTAR pal o lava kale zvitkoskre, so arakhle, pal ma, pal o
manuša the pal cali judsko phuv. Se o RAJ hino choľamen pre mande the pre savore
manuša, bo amare dada na doľikerenas a na kerenas avke, sar hin pisimen andre
kada zvitkos.“
14 Akor o Chilkijah, o Achikam, o Achbor, o Šafan the o Asajah gele te phučel la
prorokiňatar Chuldatar. Oj bešelas andro Jeruzalem, andro nevo foros, a lakro rom
sas o Šalum, le Tikvoskro čhavo, o čhavo le Charchasoskro, savo pes starinelas pal le
kraľiskre gada. Sar dogele andre lakro kher, chudle lake pal oda te vakerel.
15 Oj lenge phenďa: „Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Phenen oleske, ko
tumen kade bičhaďa,
16 hoj kada phenel o RAJ: „Domukava e bibach pre kada foros the pro manuša, save
kade bešen, avke sar hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro, so pregenďa o judsko
kraľis,
17 bo man omukle a labarenas o kaďidlos avre devlenge. Savoreha, so kerenas,
anenas pre peste miri choľi. Miri choľi pre kada than hiňi sar jag, so labol a na
preačhel.“ ‘
18 Le judske kraľiske, savo tumen bičhaďa te phučel le RAJESTAR, phenen: ‚Kada
phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pal ola lava, so šunďal:
19 Vašoda, hoj kovľarďal tiro jilo a pokorinďal tut anglo RAJ, sar šunďal, so
vakeravas pre kada than the pre leskre manuša, hoj doperena andre bari dar a ena
prekošle, a vašoda, hoj čhingerďal pre tute o gada a rovehas angle mande, me tut
šunďom avri, phenel o RAJ.
20 Lava tut paš tire phure dada, andro smirom aveha thodo andre tiro hrobos a tire
jakha na dikhena odi savori pohroma, so anava pre kada than.‘ “

Avke ola murša gele pale ko kraľis a phende leske, so phenďa e prorokiňa.

23

O Jozijaš genel o zakonos le manušenge

1 O kraľis Jozijaš vičinďa ke peste savore vodcen andral e Judsko the andral o
Jeruzalem.
2 Gele leha andro Chramos savore murša andral e Judsko: o manuša andral o
Jeruzalem, o rašaja, o proroka, savore manuša, či o čore vaj barvale. O kraľis angle
lende pregenďa savore lava, so sas pisimen andro zvitkos la zmluvakro, so arakhle
andro Chramos.
3 Paľis o Jozijaš ačhiľa paš o slupos a anglo RAJ phandľa e zmluva, hoj leske ena
pačivale a doľikerena leskre prikazaňja the o zakoni cale peskre jileha the cala peskra
dušaha a hoj kerena savoro avke, sar hin pisimen andro zvitkos la zmluvakro. Savore
manuša ode dine lav, hoj doľikerena e zmluva.

O Jozijaš zňičinel o modli le oltarenca

4 Paľis o Jozijaš prikazinďa le nekbareder rašaske le Chilkijoske, le avre rašaske
the le stražňikenge paš o vudar anglo Chramos, hoj te ľidžan avri andral o Chramos
savore veci, so sas kerde, hoj te lašaren le Baal, la Ašera the savore ňeboskre
čercheňen. Diňa oda te zlabarel avri pal o Jeruzalem, pro maľi paš e dolina Kidron
a o prachos lendar diňa te ľidžal andro Betel.
5 Le rašajen, saven o judska kraľa ačhade andre služba, hoj te labaren o kaďidlos
pro modlengre thana pro lašariben the andro Jeruzalem, zaačhaďa. Zaačhaďa
the olen, save anenas e obeta le Baaloske, le khameske, le čhonoreske the le
čercheňenge.
6 La Ašerakro slupos diňa te ľidžal avri andral o Chramos dži pal o Jeruzalem, andre
dolina Kidron. Ode la diňa te zlabarel a oda prachos rozčhiďa pro cintiris le običajne
manušengro.
7 Paľis čhiďa tele o khera andro Chramos, kaj bešenas savore murša the džuvľa,
save ode služinenas sar lubňa, a kaj kerenas o pochtana prekal o lašariben la
Ašerakro.
8 Diňa te vičinel savore rašajen andral o judska fori a meľarďa andre savore oltara
pre ola thana, kaj o rašaja kerenas o obeti le modlenge; a oda la Gebatar dži ke Beer-
Šeba. Zňičinďa the o modlengre oltara, so sas paš le Jošuaskri brana pre baľogňi sera,
sar pes džal andro foros prekal e foroskri brana – o Jošua sas o foroskro guverneris.
9 Le rašajen, save služinenas le modlenge, na domukľa te služinel paš le RAJESKRO
oltaris andro Jeruzalem, ale ča šaj chale o mare bi o kvasos savore rašajenca.
10 O Jozijaš meľarďa andre the o Tofet, so hino andre dolina Ben-Hinom, hoj ode
imar buter ňiko peskre čhas abo čha andre jag te na obetinel le devleske Moloch.
11 Iľa odarik le grajen, saven o judska kraľa dine pro lašariben le khameske, a
zlabarďa le khameskre verdana. Sas ačhade pre dvora paš e brana le RAJESKRA
Chramoskri nadur, kaj bešelas o uradňikos Natan-Melech.
12 O Jozijaš mek čhiďa tele o oltara, so ačhade o judska kraľa pro upruno Achazoskro
kher, the o oltara, so ačhaďa o Menaše pro soduj dvori anglo Chramos. Sar len
rozphagerďa, o prachos čhiďa andre dolina Kidron.
13 O Jozijaš meľarďa andre the o thana pro vichodos le Jeruzalemostar a pre južno
sera le Olivove verchostar, kaj lašarenas le modlen, bo ode ačhaďa o izraeliko kraľis
Šalamun oltara le džungale devlenge: la Aštartake andral o Sidon, le Kemošiske
andral o Moab the le Milkomoske andral o Amon.
14 Rozphagerďa o sveta slupi a čhingerďa tele la Ašerakre slupi a ola cheva, so
ačhile pal o slupi, začhiďa le manušengre kokalenca.

15 Avke kerďa the le modlengre oltariha pro učo than andro Betel, so ačhaďa o
Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdňa le Izrael andro binos. The oda oltaris
the oda učo than čhiďa tele. Oda učo than zlabarďa, rozpučinďa pro prachos a la
Ašerakro slupos zlabarďa.
16 Sar pes o Jozijaš visarďa, dikhľa pro učo than o hrobi. Paľis diňa andral o hrobi
te lel avri o kokala a zlabarďa len pre oda oltaris. Avke les meľarďa andre, sar o RAJ
prevakerďa angloda prekal o prorokos.
17 Paľis o Jozijaš phučľa: „Kaskro hrobos dikhav?“
O murša andral o foros Betel leske odphende: „Oda hin o hrobos le prorokoskro,
savo avľa andral e Judsko a savo imar anglal phenďa kada savoro, so kerďal akana
pre kada oltaris.“
18 „Muken les!“ prikazinďa o Jozijaš. „Ňiko leskre kokalenca te na čhalavel.“
Avke na čhalade leskre kokalenca aňi le prorokoskre kokalenca, savo avľa andral
e Samarija.
19 Avke sar kerďa andro Betel, o Jozijaš kerďa the andre aver samarijika fori.
Zňičinďa savore thana, kaj lašarenas le modlen, so ačhade o izraelika kraľa, bo aleha
choľarenas le RAJES.
20 Paľis pre ola oltara murdarďa savore rašajen, save služinenas pre ola thana, a
labarelas upre le manušengre kokala. A paloda o Jozijaš geľa pale andro Jeruzalem.

O Jozijaš oslavinel e Patraďi

21 O kraľis Jozijaš prikazinďa savore manušenge: „Oslavinen e Patraďi pre pačiv le
RAJESKE, le Devleske, avke sar hin pisimen andre kada zvitkos le zakonoskro.“
22 Kavke pes e Patraďi na oslavinelas akorestar, sar o sudci ľidžanas o Izrael, a aňi
pal calo časos, sar kraľinenas o izraelika the o judska kraľa.
23 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas o Jozijaš, oslavinenas odi Patraďi
andro Jeruzalem pre pačiv le RAJESKE.

Le RAJESKRI choľi na preačhel pre Judsko

24 O Jozijaš tradľa avri andral o Jeruzalem the andral e Judsko le vrašcen the
olen, save privičinenas le mulengre duchen, a zňičinďa le kherutne devloren the
le džungale modlen, so mek ode sas. Kada kerďa vašoda, hoj te doľikerel o lava
le zakonoskre, save sas pisimen andro zvitkos, so arakhľa o rašaj Chilkijah andro
Chramos.
25 Aňi jekh kraľis, savo sas anglo Jozijaš aňi pal o Jozijaš, pes na visarďa ko RAJ
cale peskre jileha, caľa peskra dušaha the caľa peskra zoraha a na doľikerelas calo
zakonos le Mojžišoskro avke sar ov.
26 Ale le RAJESKRI bari choľi, savi labolas sar jag, na preačhiľa te labol pre Judsko
vaš savoro, soha o Menaše choľarelas le RAJES.
27 Vašoda o RAJ phenďa: „Odčhivava mandar e Judsko, avke sar odčhiďom o Izrael.
Odčhivava the o Jeruzalem, savo mange kidňom avri, a the o Chramos, pal savo
phenďom, hoj ode ela lašardo miro nav.“

Le Jozijašoskro meriben

28 Savoro aver veci, so o Jozijaš kerďa, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
29 Akor, sar sas kraľis o Jozijaš, o egiptsko kraľis Necho geľa te pomožinel le asirike
kraľiske paš o paňi Eufrat. O Jozijaš len andro Megido kamľa te zaačhavel, ale o
Necho les andro mariben murdarďa.
30 Avke leskre služobňika les thode pro verdan, ľigende les andral o Megido andro
Jeruzalem a parunde les andre leskro hrobos. Paloda o manuša andral e Judsko ile
le Joachaz, le Jozijašoskre čhas, pomazinde les a ačhade les kraľiske pal leskro dad.

O Joachaz kraľinel upral e Judsko

31 Le Joachazoske sas bišutrin (23) berš, sar ačhiľa kraľiske, a trin čhon kraľinelas
andro Jeruzalem. Leskri daj sas e Chamutal, oj sas čhaj le Jirmejoskri, savo sas andral
e Libna.
32 O Joachaz kerelas o nalačhipen anglo RAJ avke sar the leskre dada.
33 O faraonos Necho les andre Ribla, andre phuv Chamat, diňa te phandel andre,
hoj imar te na kraľinel andro Jeruzalem, a pre Judsko ispidelas, hoj leske te počinel
o daňe – 3,4 toni rup the 34 kili somnakaj.
34 Paľis o Necho ačhaďa kraľiske le Jozijašoskre čhas Eljakim a leskro nav čerinďa
pro Jojakim. Le Joachaz o Necho iľa peha andro Egipt a ode the muľa.

O Jojakim kraľinel upral e Judsko

35 O Jojakim počinelas le Faraonoske o rup the o somnakaj, ale pre oda, hoj les te
avel sar te počinel le Faraonoske, mušinelas te ispidel pro manuša, hoj leske te den
o somnakaj the o rup, a oda sako pal peskro barvaľipen.
36 Le Jojakimoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a kraľinelas andro
Jeruzalem dešujekh (11) berš. Leskri daj sas e Zebida, e čhaj le Pedajoskri, andral e
Ruma.
37 Ale o Jojakim kerelas o nalačhipen anglo RAJ avke sar the leskre dada.

24

O Jojakim kraľinel upral e Judsko

1 Sar o Jojakim kraľinelas andre Judsko, avľa pre leste pro mariben o babiloňiko
kraľis Nebukadnecar a o Jojakim pes leske poddiňa pro trin berš. Paľis pes pale
vzburinďa pre leste.
2 Ale o RAJ bičhavelas pre leste partiji zbujňiken: le Chaldejcen, Aramejčanen,
Moabčanen the Amončanen. Bičhaďa len, hoj te zňičinen e Judsko, avke sar phenďa
o RAJ prekal peskre proroka.
3 Oda avľa pre Judsko, avke sar o RAJ prikazinďa, hoj les pestar te odčhivel vaš
savore bini, so kerďa o Menaše,
4 the vaš oda, hoj murdarďa le ňevinne manušen. O RAJ leske na kamľa te odmukel,
bo čhorďa avri o rat le ňevinne manušengro, savo sas pal calo Jeruzalem.
5 Savore aver veci, so o Jojakim kerďa, hin pisimen andro Zvitkos le judske
kraľengro.
6 Sar o Jojakim muľa, ačhiľa pal leste kraľiske leskro čhavo o Jojachin.
7 O egiptsko kraľis preačhiľa te phirel andral peskri phuv pro mariben, bo o
babiloňiko kraľis zaiľa savore leskre phuva pašal o paňi Egipt dži paš o baro paňi
Eufrat.

O Jojachin kraľinel upral e Judsko

8 Le Jojachinoske sas dešuochto (18) berš, sar ačhiľa kraľiske upral e Judsko, a
andro Jeruzalem kraľinelas trin čhon. Leskri daj sas e Nechušta, le Elnatanoskri
čhaj andral o Jeruzalem.
9 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro dad.
10 Andre oda časos avľa pro Jeruzalem e armada le babiloňiko kraľiskri a rozačhaďa
pes pašal o foros.
11 Paľis doavľa the o babiloňiko kraľis Nebukadnecar ko Jeruzalem, kaj sas
rozačhade leskre slugaďa.
12 Avke pes o judsko kraľis Jojachin peskra daha, peskre služobňikenca, peskre
uradňikenca the peskre veľiťeľenca zdiňa le babiloňike kraľiske.
Sas oda ochtoto berš, sar kraľinelas o Nebukadnecar a sar les zaiľa.

13 O Nebukadnecar odarik iľa savoro barvaľipen andral o Chramos the andral le
kraľiskro palacis a skidňa savore somnakune veci, so diňa te kerel o izraeliko kraľis
o Šalamun prekal o Chramos. Oda pes ačhiľa avke, sar phenďa o RAJ.
14 Andral o Jeruzalem zaiľa a ľigenďa andre peskri phuv 10 000 manušen: savore
uradňiken, vodcen, maribnaskre muršen, kovačen the ťesaren. Ačhile ode ča o
nekčoreder manuša.
15 Zaiľa le Jojachin, leskra da, le romňijen, le uradňiken the le anglune manušen
andral e Judsko a ľigenďa len andral o Jeruzalem andro Babilon.
16 Iľa odarik 7 000 slugaďen the 1 000 ťesaren the kovačen: savore zorale muršen.
17 A vaš o Jojachin ačhaďa kraľiske leskre bačis le Matanijah a diňa les nevo nav
Cidkijah.

O Cidkijah kraľinel upral e Judsko

18 Le Cidkijoske sas bišujekh (21) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a kraľinelas
andro Jeruzalem dešujekh (11) berš. Leskri daj sas e Chamutal, e čhaj le Jirmejoskri,
savo sas andral e Libna.
19 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka avke sar the o Jojakim.
20 Vašoda pestar o RAJ odčhiďa le manušen andral o Jeruzalem the andral e Judsko,
bo sas pre lende choľamen. Paľis pes o Cidkijah vzburinďa pro babiloňiko kraľis.

25

O Cidkijah zailo

1 Sar o Cidkijah kraľinelas eňato berš, o babiloňiko kraľis Nebukadnecar avľa pro
mariben pro dešto džives andro dešto čhon savore peskre slugaďenca pro Jeruzalem.
Pašal oda foros kerďa taboris a hordinenas pašal o muri pro kopi e čik the e poši, hoj
pes te dochuden andro foros.
2 E armada sas rozačhaďi pašal o Jeruzalem dži andro dešujekhto (11.) berš, sar
kraľinelas o kraľis Cidkijah.
3 A andro štarto čhon the eňato džives, sar andro Jeruzalem sas bari bokh a le
manušen na sas so te chal,
4 o babiloňika slugaďa kerde chev andro muros. Mek odi rat o Cidkijah savore
peskre slugaďenca denašľa prekal e brana maškar o duj muri, so sas paš le
kraľiskri zahrada, kajte džanenas, hoj o Babilončana sas rozačhade pašal calo foros.
Denašenas le dromeha ke Jordaňiko dolina,
5 ale o babiloňika slugaďa pes mukle pal lende a dochudle len andre dolina paš o
Jericho. Savore leskre slugaďa les omukle.
6 Le Cidkijah zaile a ľigende andre Ribla ko Nebukadnecar, kaj sas odsudzimen.
7 Leskre čhaven murdarde angle leskre jakha. Paľis leske diňa te lel avri o jakha,
diňa les te phandel andro lanci a iľa les andro Babilon.

O Chramos zňičimen

8 Pro eftato džives andro pandžto čhon, sar kraľinelas o Nebukadnecar dešueňato
(19.) berš, avľa andro Jeruzalem o veľiťeľis upral o kraľiskre stražňika o Neb-
uzaradan, savo sas služobňikos le babiloňike kraľiskro.
9 Ov zlabarďa andro Jeruzalem o Chramos, o palacis the savore bare khera.
10 Paľis savore leskre slugaďa čhide tele o foroskre muri.
11 Akor o Nebuzaradan zaiľa odarik le manušen, save ačhile andro foros, olen, save
pregele ko babiloňiko kraľis, the savore avre manušen.
12 Ale okle nekčoreder manušen mukľa o Nebuzaradan andre odi phuv, hoj te keren
buči pre maľa the pre viňica.

13 Paľis o Babilončana phagerde o brondzune slupi, o vožikici the odi bari
brondzuňi nadrža, so sas anglo Chramos, a o brondzos ľigende andro Babilon.
14 Ile odarik the o pira, o lopati, o čhura, o panvici pro kaďidlos the savore
brondzune veci, savenca služinenas andro Chramos.
15 O Nebuzaradan iľa the o somnakune the o rupune čare the o lopatki pro angara.
16 O brondzos le duje slupendar, la bara nadržatar the le vožikicendar, so diňa te
kerel o Šalamun prekal o Chramos, sas ajci but, hoj pes aňi na delas te važinel.
17 Soduj slupi sas kerde le brondzostar, sas uče ochto metri a o kritos pre lengro
agor sas učo buter sar jekh metros. Pašal o kriti sas kerde duj šori le brondzune
granatoskre phabendar the o brondzuno pleťivos.

Le judske manušen odľigenen

18 O nekbareder veľiťeľis o Nebuzaradan zaiľa the le nekbaredere rašas Serajah, le
dujtone rašas Cefanjah the le trine dženen, so stražinenas o vudar.
19 Iľa andral o foros oles, ko sas veľiťeľis upral o slugaďa, the le pandže kraľiskre
radcen. Iľa the le hlavne pisaris, savo zapisinelas le muršen andre armada, the le
šovardeš (60) anglune muršen, saven arakhľa andro foros.
20 O Nebuzaradan len iľa a ľigenďa ko babiloňiko kraľis andre Ribla.
21 Ode andre Ribla, andre phuv Chamat, len o babiloňiko kraľis diňa te murdarel.
Avke o judska manuša mušinde te džal andro zajaťje het andral peskri phuv.

O Gedaljah guverneris andre Judsko

22 O babiloňiko kraľis Nebukadnecar ačhaďa le Gedaljah guverneriske andre Judsko
upral savore manuša, save na sas odľigende andro Babilon. Ov sas le Achikamoskro
čhavo, saveske sas papus o Šafan.
23 Sar pes pal oda došunde o judska veľiťeľa the o slugaďa, hoj o babiloňiko
kraľis ačhaďa guverneriske le Gedaljah, gele pal leste jekhetane peskre muršenca
andre Micpa. Sas oda kala murša: o Jišmael, le Netanijoskro čhavo, o Jochanan,
le Kareachoskro čhavo, o Serajah, le Tanchumetoskro čhavo andral e Netofa, the o
Jaazaniah, le Maachoskro čhavo.
24 O Gedaljah lenge phenďa: „Dav tumen lav. Ma daran tumen le babiloňike
uradňikendar. Ačhen andre kadi phuv a služinen le babiloňike kraľiske, bo akor
tumenge ela mištes!“
25 Andro eftato čhon o Jišmael, le Netanijoskro čhavo, o vnukos le Elišamaskro,
andral le kraľiskri famelija, geľa andre Micpa le deše muršenca a murdarďa le
Gedaljah the le judske the babiloňike muršen, save ode leha sas.
26 Akor savore manuša andral e Judsko, le čorestar dži o barvalo, the o armadakre
veľiťeľa gele andro Egipt, bo daranas pes le Babilončanendar.

O Jojachin hino premuklo andral e bertena

27 Paloda, sar sas o judsko kraľis Jojachin zailo andro Babilon tranda the efta (37)
berš, ačhiľa andro Babilon kraľiske o Evil-Merodach, savo premukľa andral e bertena
le Jojachin pro bišueftato (27.) džives andro dešudujto (12.) čhon andre oda berš.
28 Vakerelas leha šukares a delas les bareder pačiv sar avre kraľen, so leha sas
andro Babilon.
29 Le Jojachinoske sas domuklo te čhivel pal peste tele o bertenošika gada, a medik
dživelas, chalas paš le kraľiskro skamind.
30 Sako džives, medik dživelas, les o kraľis delas oda, so leske kampelas pre oda
džives.

Ešebno kronicko zvitkos

Le Adamoskre potomki dži ko Abraham

1 O Adam sas dad le Šetoske, o Šet le Enošiske,
2 o Enoš sas dad le Kenanoske, o Kenan le Mahalaleloske, o Mahalalel le Jaredoske,
3 o Jared le Enochoske, o Enoch le Matuzalemoske, o Matuzalem le Lamechoske
4 a o Lamech sas dad le Noachoske. Le Noach sas trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.
5 O čhave le Jafetoskre sas o Gomer, o Magog, o Madaj, o Javan, o Tubal, o Mešech the o Tiras.
6 O čhave le Gomeroskre sas o Aškenaz, o Rifat* the o Togarmah.
7 O čhave le Javanoskre sas o Elišah the o Taršiš, the o Kitana the o Dodana.
8 O čhave le Chamoskre sas o Kuš, o Micrajim, o Put the o Kanaan.
9 Le Kušoskre čhave sas o Sebas, o Chavilah, o Sabtas, o Raemah the o Sabtechas. Le Raemoskre čhave sas o Šeba the o Dedan.
10 Le Kušoske uľiľa čhavo o Nimrod, savestar ačhiľa zoralo maribnaskro murš pro svetos.
11 O Micrajim sas dad le Ludenge, le Anamenge, le Lehabenge, le Naftuchenge,
12 le Patrusenge, le Kasluchenge, savendar hine o Filišťinci the o Kaftora.
13 O ešebno čhavo le Kanaanoskro sas o Sidon a paľis o Chet.
14 O Kanaan sas o dad le Jebusejenge, le Amorejčanenge, le Girgašejenge,
15 le Chivijenge, le Arkijenge, le Sinejenge,
16 le Arvadejenge, le Cemarejenge the le Chamatajenge.
17 O čhave le Šemoskre sas o Elam, o Ašur, o Arpachšad, o Lud the o Aram. Le Aramoskre čhave sas o Uc, o Chul, o Geter the o Mešech.
18 Le Arpachšadoske uľiľa o Šelach a le Šelachoske uľiľa o Eber.
19 Le Eberiske uľile duj čhave: Jekheske diňa nav Paleg, bo sar ov dživelas, o manuša pre phuv pes rozďelinde, a leskre phraleske diňa nav Joktan.
20 Le Joktanoske uľile o Almodad, o Šelef, o Chacarmavet, o Jerach
21 o Hadoram, o Uzal, o Diklah,
22 o Ebal, o Abimael, o Šebah,
23 o Ofir, o Chavilah the o Jobab. Kala savore sas le Joktanoskre čhave.
24 Avke le Šemoskre potomki sas o Arpachšad, o Šelach,
25 o Eber, o Paleg, o Reu,
26 o Serug, o Nachor, o Terach
27 the o Abram, savo hin o Abraham.

Le Abrahamoskre potomki dži ko Jakob

28 O čhave le Abrahamoskre sas o Izak the o Izmael.
29 Kala hine lengre potomki: Le Izmael sas dešuduj (12) čhave: O Nebajot sas nekphureder, paľis o Kedar, o Adbeel, o Mibsam,
30 o Mišma, o Dumah, o Masa, o Chadad, o Tema,
31 o Jetur, o Nafiš the o Kedemah.
32 Le Abraham sas šov čhave la Keturaha, savi leske sas romňi-služobňička: o Zimran, o Jokšan, o Medan, o Midijan, o Jišbak the o Šuach. Le Jokšan sas duj čhave: o Šebah the o Dedan.

---

* **1:6** Abo: Difat

33 Le Midijanoskre čhave sas o Efah, o Efer, o Chanoch, o Abidas the o Eldaah. Savore kala sas la Keturakre čhave.
34 Le Abrahamoskre čhas, le Izak, sas duj čhave: O Ezav the o Jakob†.

Le Ezavoskre potomki

35 Le Ezav sas pandž čhave: o Elifaz, o Reuel, o Jeuš, o Jalam the o Korach.
36 Le Elifazoskre čhave sas o Teman, o Omar, o Cefi, o Gatam, o Kenaz, o Timnas the o Amalek.
37 Le Reueloskre čhave sas o Nachat, o Zerach, o Šamah the o Mizah.

Ešebna edomika manuša the lengre kraľa

38 Le Seiroskre čhave sas o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah, o Dišon, o Ecer the o Dišan.
39 Le Lotanoskre čhave sas o Chori the o Homam a leskri pheň sas e Timna.
40 Le Šobaloskre čhave sas o Alvan, o Manachat, o Ebal, o Šefi the o Onam. Le Cibeonoskre čhave sas o Ajah the o Anah.
41 Le Anoskro čhavo sas o Dišon. Le Dišonoskre čhave sas o Chemdan‡, o Ešban, o Jitran the o Keran.
42 Le Eceroskre čhave sas o Bilhan, o Zaavan the o Jaakan. Le Dišanoskre čhave sas o Uc the o Aran.
43 Kala hine o kraľa, save sas upral o Edom mek sigeder, sar sas andro Izrael kraľis: o Belas, čhavo le Beoriskro andral o foros Dinhaba.
44 Sar muľa o Belas, kraľinelas o Jobab, le Zerachoskro čhavo, andral e Bocra.
45 Sar muľa o Jobab, kraľinelas o Chušam andral e phuv Teman.
46 Sar muľa o Chušam, kraľinelas o Hadad, le Bedadoskro čhavo, savo zviťazinďa upral o Midijana pre moabiko phuv. Le Hadadoskro foros sas o Avit.
47 Sar muľa o Hadad, kraľinelas o Samlah andral e Masreka.
48 Sar muľa o Samlah, kraľinelas o Šaul andral o Rechobot paš o Baro paňi.
49 Sar muľa o Šaul, kraľinelas o Baal-Chanan, le Achboriskro čhavo.
50 Sar muľa o Baal-Chanan, kraľinelas o Hadad andral o foros Pau, leskri romňi sas e Mehetabel, e čhaj la Matredakri, e čhaj la Me-Zahabakri.

51 Sar muľa o Hadad, kala vodci ľidžanas o edomika kmeňi: o Timnas, o Alvah, o Jetet,
52 o Oholibamah, o Elah, o Pinon,
53 o Kenaz, o Teman, o Mibcar,
54 o Magdiel the o Iram.

2

Le Jakoboskre čhave

1 Le Jakob sas dešuduj (12) čhave: o Ruben, o Šimeon, o Levi, o Juda, o Jisachar, o Zebulun,
2 o Dan, o Jozef, o Benjamin, o Naftali, o Gad the o Ašer.

Le Judaskre potomki dži ko David

3 Kala hine le Judaskre čhave, save les sas la Bat-Šuaha, savi sas andral o Kanaan: O Er, Onan the o Šelah. Ale o Er, leskro ešebno, na sas le RAJESKE pre dzeka, vašoda les murdarďa.
4 Le Juda sas peskra boraha la Tamaraha duj čhave: o Perec the o Zerach. Savore le Judaskre čhave sas pandž.
5 Le Perecoskre čhave sas o Checron the o Chamul.

† **1:34** E hebrejiko čhib: o Izrael ‡ **1:41** Abo: Chamran

6 Le Zerach sas pandž čhave: o Zimri, o Etan, o Heman, o Kalkol the o Dardas.
7 Le Karmioskro čhavo sas o Achan, savo anďa le Izrael andre bibach oleha, hoj peske iľa olestar, so sas oddino le Devleske.
8 Le Etanoskro čhavo sas o Azariah.
9 Le Checronoskre čhave sas: o Jerachmeel, o Ram the o Kaleb.
10 O Ram sas dad le Aminadaboske a o Aminadab le Nachšonoske, savo sas vodcas upral e Judsko.
11 O Nachšon sas dad le Salmonoske a o Salmon le Boaziske.
12 O Boaz sas dad le Obedoske a o Obed le Izajoske.
13 Le Izaj sas efta čhave: Ešebno o Eliab, dujto o Abinadab, trito o Šimeah,
14 štarto o Netaneel, pandžto o Radaj,
15 šovto o Ocem a eftato o David.
16 Lengre pheňa sas e Ceruja the e Abigajil. La Ceruja sas trin čhave: o Abišaj, o Joab the o Asahel.
17 La Abigajilakro čhavo sas o Amasa. Leskro dad sas o Izmaelitas o Jeter.

Le Checronoskre potomki

18 Le Kaleb, le Checronoskre čhas, sas duj romňija – e Azuba the e Jeriot – savenca les sas trin čhave: o Ješer, o Šobab the o Ardon.
19 A sar muľa e Azuba, o Kaleb peske iľa romňake la Efrata, savaha les sas o Chur.
20 O Chur sas dad le Urihoske, savo sas dad le Becaleeloske.
21 Sar le Checronoske sas šovardeš (60) berš, iľa peske la Machiroskra čha romňake, savi sas pheň le Gileadoske. Laha les sas o Segub.
22 O Segub sas dad le Jairoske, savo ľidžalas bišutrin (23) fori andro Gilead.
23 Ale o Gešurčana the o Aramejčana lenge zaile šovardeš (60) gava: Le Jairoskre gava the o foros Kenat le gavenca. A savore manuša, save bešenas andro Gilead, sas le Machiroskre potomki.
24 Sar muľa o Checron, o Kaleb iľa la Efrata romňake, savi sas vdova pal leskro dad Checron a savaha les sas o Ašchur, savo zathoďa o foros Tekoa.

Le Jerachmeeloskre potomki

25 Le Jerachmeel, le Checronoskre nekphuredere čhas, sas pandž čhave: Ešebno o Ram, o Bunah, o Oren, o Ocem the o Achijah.
26 Le Jerachmeel sas the dujto romňi – e Atara, savi sas daj le Onamoske.
27 Le Ram, savo sas le Jerachmeeloskro ešebno čhavo, sas kala čhave: o Maac, o Jamin the o Eker.
28 Le Onamoskre čhave sas o Šamaj the o Jada. Le Šamajoskre čhave sas o Nadab the o Abišur.
29 Le Abišuroskri romňi sas e Abihajil. Laha les sas o Achban the o Molid.
30 Le Nadaboskre čhave sas o Seled the o Apajim. Le Seled na sas čhave.
31 O Apajim sas dad le Jišioske a o Jiši le Šešanoske, o Šešan sas dad le Achlajoske.
32 Le Jada, le Šamajoskre phrales, sas duj čhave: o Jeter the o Jonatan. Le Jeter na sas čhave.
33 Le Jonatanoskre čhave sas o Palet the o Zazas. Kala sas o čhave le Jerachmeeloskre.
34 Le Šešan na sas čhave, ča čhaja. Ale sas les sluhas andral o Egipt, savo pes vičinelas Jarchas.
35 Leske diňa peskra čha romňake a sas len o Ataj.
36 O Ataj sas dad le Natanoske a o Natan le Zabadoske,
37 o Zabad sas dad le Eflaloske a o Eflal le Obedoske,
38 o Obed sas dad le Jehuoske a o Jehu sas dad le Azarioske.

39 O Azariah sas dad le Chelecoske a o Chelec le Elasoske,
40 o Elasah sas dad le Sismajoske a o Sismaj le Šalumoske,
41 o Šalum sas dad le Jekamioske a o Jekamiah le Elišamasoske.

Le Kaleboskre potomki

42 Le Kaleb, le Jerachmeeloskre phrales, sas duj čhave: Ešebno o Mešas, savo sas dad le Zifoske, the dujto o Marešah, savo sas dad le Chebronoske.
43 Le Chebronoskre čhave sas: o Korach, o Tapuach, o Rekem the o Šemas.
44 O Šemas sas dad le Rachamoske, o Racham sas dad le Jorkoamoske a o Rekem sas dad le Šamajoske.
45 O Šamaj sas dad le Maonoske a o Maon le Bet-Curoske.
46 Le Kaleb sas mek trin čhave la Efaha, la romňaha-služobňičkaha: o Charan, o Mocas the o Gazez. Paľis sas the le Charan čhavo, saves vičinenas Gazez.
47 Le Jahdajoskre čhave sas: o Regem, o Jotam, o Gešan, o Palet, o Efah the o Šaaf.
48 Le Kaleb sas the aver romňi-služobňička e Maacha. Laha les sas o Šeber the o Tirchanah.
49 Paľis o Šaaf, savo zathoďa o foros Madmana, the o Ševas, savo zathoďa o fori Machbena the Gibea. Le Kaleboskri čhaj sas e Achsa.
50 The kala sas le Kaleboskre čhave: Ešebno o Chur, savo les sas la Efrataha, dureder o Šobal, savo zathoďa o Kirjat-Jearim,
51 o Salmas, savo zathoďa o Betlehem, o Charef, savo zathoďa o Bet-Gader.
52 O Šobal, savo zathoďa o Kirjat-Jearim, sas prapapus le manušenge andral o Haroeh the le jepaš Menuchoťanengra fajtake.
53 Savore kala kmeňi bešenas paš o Kirjat-Jearim: o Jitričana, o Putana, o Šumatana the o Mišrajitana. O manuša andral o fori Cora the Eštaol sas andral odi fajta.
54 O Salmas zathoďa o Betlehem a sas prapapus le manušenge andral e Netofa the Atarot-Bet-Joab a jepaš Menuchoťanengra fajtake andral e Cora.
55 O fajti le pisarengre, save bešenas andro Jabec, sas o Tiraťana, Šimeaťana a o Suchaťana. On sas o Keniti, save sas le Chamatoskre potomki, a ov sas prapapus le Rechabčanenge.

3

Le Davidoskre potomki

1 Kala sas le Davidoskre čhave, save leske uľile andro Hebron: Ešebno o Amnon la Achinoamatar, savi sas andral o Jezreel; dujto o Daniel la Abigajilatar, savi sas andral o Karmel;
2 trito o Absolon la Maachatar, savi sas čhaj le kraľiskri Talmajoskri andral o Gešur; štarto o Adonijah, la Chagitatar;
3 pandžto o Šefatjah la Abitalatar; šovto o Jitream la Eglatar.
4 Kala šov čhave uľile andro Hebron, kaj kraľinelas efta berš the šov čhon; andro Jeruzalem kraľinelas tranda the trin (33) berš.
5 Kala čhave leske uľile andro Jeruzalem: o Šimea, o Šobab, o Natan the o Šalamun – štar la Batšebatar, le Amieloskra čhatar –
6 the o Jibchar, o Elišuah, o Elifelet,
7 o Nogah, o Nefeg, o Jafias,
8 o Elišamas, o Eljadas the o Elifelet, jekhetane eňa čhave.
9 Kala savore sas le Davidoskre čhave a sas les mek aver čhave le romňenca-služobňičkenca. E Tamar sas lengri pheň.

Le Šalamunoskre potomki

10 Kala sas potomki le Šalamunoskre, save sas kraľa andre Judsko: o Rechabeam,
leskro čhavo o Abijah, leskro čhavo o Asa, leskro čhavo o Jošafat,
11 leskro čhavo o Jehoram, leskro čhavo o Achazijah, leskro čhavo o Joaš,
12 leskro čhavo o Amacijah, leskro čhavo o Azarijah, leskro čhavo o Jotam,
13 leskro čhavo o Achaz, leskro čhavo o Chizkija*, leskro čhavo o Menaše,
14 leskro čhavo o Amon, leskro čhavo o Jozijaš
15 the le Jozijašoskre štar čhave: ešebno o Jochanan, dujto o Jojakim, trito o
Cidkijah a štarto o Šalum.
16 Le Jojakim sas duj čhave: o Jechonijah the o Cidkijah.

Le Jojakimoskre potomki

17 Kala hine efta čhave le Jechonijoskre, savo sas bertenošis andro Babilon: o
Šealtiel,
18 o Malkiram, o Pedajah, o Šenacar, o Jekamiah, o Hošamas the o Nedabiah.
19 Le Pedajoskre čhave sas o Zerubabel the o Šimej. Le Zerubabeloskre čhave sas
o Mešulam the o Chananijah. Lengri pheň sas e Šelomit.
20 Sas les the aver pandž čhave: o Chašubah, o Ohel, o Berechijah, o Chasadijah
the o Jušab-Chesed.
21 Le Chananijoskre potomki sas o Palatiah the o Ješajah a the o čhave le Refajoskre,
le Arnanoskre, le Obadiašiskre the le Šechanijoskre.
22 O Šechanijah sas dad le Šemajoske. Le Šemajah sas šov čhave: o Chatuš, o Jigal,
o Bariach, o Neariah the o Šafat.
23 Le Neariah sas trin čhave: o Eljoenaj, o Chizkijah the o Azrikam.
24 Le Eljoenaj sas efta čhave: o Hodavijah, o Eljašib, o Palajah, o Akub, o Jochanan,
o Delajah the o Anani.

4

Le Judaskre potomki

1 Le Judaskre čhave sas o Perec, o Checron, o Karmi, o Chur the o Šobal.
2 O čhavo le Šobaloskro sas o Reajah, leskro sas o Jachat a leskre o Achumaj the o
Lahad. Kala savore sas andral e fajta, so bešenas andre Cora.
3-4 O Chur sas o nekphureder čhavo le Kaleboskro, savo les sas la Efrataha. Ov
zathoďa* o Betlehem. Le Chur sas trin čhave: o Etam, o Penuel the o Ezer. Le Etam
sas trin čhave: o Jezreel, o Jišma the o Jidbaš a jekh čhaj e Haclelponia. O Penuel
zathoďa o foros Gedor a o Ezer o foros Chuša.
5 O Ašchur zathoďa o foros Tekoa a sas les duj romňija: e Chela the e Naara.
6 La Naaraha sas les štar čhave: o Achuzam, o Chefer, o Temeni the o Achaštar.
7 La Chelaha les sas o Ceret, o Jecochar the o Etnan.
8 Le Kocoskre čhave sas o Anub the o Cobebah. Le Acharcheloskre fajti sas le
Kocoskre potomki. O Acharchel sas čhavo le Harumoskro.
9 Le Jabec denas bareder pačiv sar leskre phralen. Leskri daj leske diňa nav Jabec†,
bo phenďa: „Andro dukha les anďom pro svetos.“
10 Andre jekh džives o Jabec vičinelas pro Del le Izraeloskro: „Mangav tut, igen
man požehňin a de man bareder phuv. Ľidža man tire vasteha a chraňin man savore
nalačhipnastar, hoj man te na avel dukh.“ A o Del les diňa savoro, so lestar mangľa.
11 Le Šuchoskro phral sas o Kelub. Le Keluboskro čhavo sas o Mechir a leskro
čhavo sas o Ešton.

---

* **3:13** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.
* **4:3-4** E hebrejiko čhib: o dad le Betlehemoskro
† **4:9** Oda hin: dukh, pharipen.

12 Le Ešton sas trin čhave: o Bet-Rafah, o Paseach the o Techinah, savo zathoďa o
foros Ir-Nachaš. O potomki kale muršengre dživenas andre Recha.
13 Le Kenaz sas duj čhave: o Otňiel the o Serajah. Le Otňiel sas duj čhave: o Chatat
the o Meonotaj.
14 O Meonotaj sas dad le Ofroske.
O Serajah sas dad le Joaboske, savo ešebno geľa te bešel andre dolina Ge-Charašim,
kaj dživenas o bučakre majstri.
15 Le Kaleb, le Jefunoskre čhas, sas trin čhave: o Iru, o Elah the o Naam. O Elah
sas dad le Kenazoske.
16 Le Jehalelel sas štar čhave: o Zif, o Zifah, o Tirjah the o Asarel.
17-18 Le Ezrah sas štar čhave: o Jeter, o Mered, o Efer the o Jalon. O Mered peske
iľa romňake la Bitiah, savi sas čhaj le Faraonoskri. Laha les sas e Mirijam the duj
čhave: o Šamaj the o Jišbach, savo zathoďa o foros Eštemoa. O Mered peske iľa the
romňa andral o kmeňos Juda. Laha les sas aver trin čhave: o Jered, savo zathoďa
o foros Gedor, o Cheber, savo zathoďa o foros Socho, the o Jekutiel, savo zathoďa o
foros Zanoach.
19 O Hodijah peske iľa le Nachamoskra pheňa romňake. Lengre potomki sas e fajta
Garm, savi bešelas andro foros Keila, the e fajta le Maachoskri, savi bešelas andro
foros Eštemoa.
20 Le Šimonoskre čhave sas: o Amnon, o Rinah, o Ben-Chanan the o Tilon.
Le Jišioskre čhave sas o Zochet the o Ben-Zochet.

Le Šeloskre potomki

21 O Šelah sas jekh le Judaskre čhavendar. Leskre potomki sas o Er, savo zathoďa o
foros Lecha; o Laadah, savo zathoďa o foros Mareša; o fajti andral e Bet-Ašbea, save
džanenas te kerel le ľanostar o pochtana;
22 o Jokim the o murša andral o foros Kozeba; o Joaš the o Saraf, save ľidžanas‡ o
Moab, ale paľis pes odarik visarde andro Lechem. Ale ada hin čirlatuno vakeriben.
23 On sas ola, save kerenas la čikatar o čare, bešenas andro fori Netaim the Gedera
a služinenas le kraľiske.

Le Šimeonoskre potomki

24 Le Šimeonoskre čhave sas o Nemuel, o Jamin, o Jarib, o Zerach the o Šaul.
25 Le Šauloskro čhavo sas o Šalum, leskro čhavo o Mibsam a leskro čhavo o Mišmas.
26 Le Mišmasoskro čhavo sas o Chamuel, leskro čhavo o Zachur a leskro čhavo o
Šimej.
27 Le Šimej sas dešušov (16) murša the šov čhaja, ale leskre phralen na sas ajci
čhave, vašoda le Šimeonoskro kmeňos na sas ajso baro sar le Judaskro.
28 On bešenas andro fori Beer-Šeba, Molada, Chacar-Šual,
29 Bilha, Ecem, Tolad,
30 Betuel, Chorma, Ciklag,
31 Bet-Markabot, Chacar-Susim, Bet-Biri the andro Šaarajim. Kala sas lengre fori
dži akor, medik kraľinelas o David.
32 Lengre pandž gava sas o Etam, o Ajin, o Rimon, o Tochen, o Ašan
33 the mek savore gava, so sas pašal lende dži paš o foros Baal. Kala hine o thana,
kaj le Šimeonoskre potomki bešenas, sar sas pisimen andre fajtengre zvitki.
34-38 Kala murša sas vodci andre peskre fajti: o Mešobab, o Jamlech, le Amacijoskro
čhavo o Jošah, o Joel, o Jehu – savo sas čhavo le Jošibjoskro, ov le Serajoskro a ov
le Asieloskro – o Eljoenaj, o Jaakobah, o Ješochajah, o Asajah, o Adiel, o Jesimiel, o

‡ **4:22** Abo: save peske ile romňen andral o Moab

Benajah the o Zizas, o čhavo le Šifioskro, ov le Alonoskro, ov le Jedajoskro, ov le Šimriskro a ov le Šemajoskro.
Lendar ačhiľa bari famelija,
39 vašoda odarik gele het a džanas paš o Gedor pro vichodos ola dolinatar te rodel čar prekal peskre stadi.
40 Arakhle ode igen bari the lačhi maľa. Andre odi phuv sas smirom a šunenas pes ode mištes. Angloda andre odi phuv bešenas o Chamčana.
41 Avke kala fajti avle andro Gedor, sar kraľinelas andre Judsko o Chizkija§. Le Chamčanengre stani čhide tele a le Meuniťanen, save ode bešenas, murdarde avri a zaile lengre thana, bo ode sas maľi prekal lengre stadi. Avke ode bešen dži adadžives.
42 Pozneder vaj pandž šel (500) murša andral o kmeňos Šimeon gele pro verchi Seir andro Edom. Ľidžalas len o Palatiah, o Neariah, o Refajah the o Uziel, le Jišioskre čhave.
43 Murdarde le Amaleken, save ode mek ačhile, a ode bešen dži adadžives.

5

Le Rubenoskre potomki

1 O Ruben sas ešebno čhavo le Jakoboskro, ale pašľiľa le dadeskra romňaha, vašoda našaďa o pravos, so hin ešebne čhas. Leskro pravos pregeľa pro Jozefoskre čhave a avke andre famelijakro rodokmeňos na sas les pačiv sar ešebnes.
2 No kajte andral o kmeňos Juda avľa baro vodcas a kajte sas nekzoraleder peskre phralendar, o pravos le ešebne čhaskro ačhiľa le Jozefoske.
3 Le Ruben, le ešebne Jakoboskre čhas, sas štar čhave: o Chanoch, o Palu, o Checron the o Karmi.
4 O Joel sas dad le Šemajoske, ov le Gogoske, o Gog le Šimejoske,
5 ov le Michoske, o Micha le Reajoske a ov le Baaloske.
6 O Baal sas dad le Beeroske, savo sas vodcas upral le Rubenoskro kmeňos, sar len zaiľa a odľigenďa o asiriko kraľis Tiglat-Pileser.
7 Andre famelijakro zvitkos hine zapisimen o vodci andral o kmeňos Ruben: O Jeiel, paľis Zecharijah,
8 o Belas, čhavo le Azazoskro, čhavo le Šemasoskro, čhavo le Joeloskro. On bešenas le forostar Aroer dži pro severos ko Nebo the Baal-Meon.
9 Andre phuv Gilead len sas igen but stadi, a vašoda bešenas pre pušťa, so hiňi pro vichodos dži paš o paňi Eufrat.
10 Sar sas kraľis o Saul, o kmeňos Ruben geľa andro mariben pro Hagarijčana a murdarde savoren. Avke gele te bešel andre lengre fori andro Gilead pro vichodos.

Le Gadoskre potomki

11 O kmeňos Gad bešelas pro severos le Rubenostar, andre phuv Bašan dži ko foros Salcha.
12 O Joel sas ešebno vodcas andre phuv Bašan, dujto sas o Šafam, a pal lende o Janaj the o Šafat.
13 Aver Gadoskre fajti a lengre vodci sas: o Michael, o Mešulam, o Šebas, o Joraj, o Jakan, o Zias the o Eber.
14 On sas potomki le Abichajiloskre, savo sas čhavo le Churioskro, ov le Jaroachoskro, ov le Gileadoskro, ov le Michaeloskro, ov le Ješišajoskro, ov le Jachdoskro a ov le Buzoskro.
15 O vodcas kale fajtenge sas o Achi, savo sas le Abdieliskro čhavo a ov le Guniskro.

§ **4:41** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

16 On bešenas andro phuva Gilead the Bašan andro gava the pre cal̓i phuv Šaron,
kaj sas čar prekal o stadi.
17 (Kala savore sas pisimen andro famelijakro rodokmeňos, sar andre Judsko
kral̓inelas o Jotam a andro Izrael o Jarobeam.)
18 Andro kmeňos Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše sas 44 760 slugaďa
avrisikade andro mariben le štitenca, šabľenca, lukenca the šipenca.
19 On pes marenas le kmeňenca: Hagri, Jetur, Nafiš the Nodab.
20 On zviťazinde upral lende vašoda, bo vičinenas ko Del andro mariben. Ov len
šunďa avri a pomožinďa lenge, bo pačanas andre leste. Vašoda diňa andre lengre
vasta le Hagarijčanen the olen, save lenge pomožinenas.
21 Ile lenge 50 000 ťaven, 250 000 bakren, 2 000 somaren the 100 000 manušen.
22 The but manuša mule andro mariben, bo oda mariben sas le Devleskro. Pre
lengro than bešenas dži akor, medik na sas zaile andre Asirija.

O jepaš kmeňos Menaše

23 O jepaš kmeňos Menaše bešelas andre phuv Bašan dži ko Baal-Chermon the
Senir, oda hin o verchos Chermon. On sas igen baro kmeňos.
24 Kala sas zorale murša the anglune vodci, save l̓idžanas peskre fajti: o Efer, o Jiši,
o Eliel, o Azriel, o Jirmejah, o Hodavijah the o Jachdiel.

O kmeňi pro vichodos odl̓igende andre Asirija

25 Ale o manuša na sas pačivale peskre dadengre Devleske, omukle les a chudle te
lašarel le devlen andral aver narodi, saven anglal lende o Del zňičinďa.
26 O Del le Izraeloskro kerďa upre le asirike kral̓is le Pul – oda hin o Tiglat-Pileser
–, hoj te džal pre lende pro mariben. Ov zaiľa o kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos
Menaše a odl̓igenďa len andro Chalach, andro Chabor, andre Hara the paš o paňi
Gozan, kaj hine dži adadžives.

Le Leviskre potomki

27 Le Levi sas trin čhave: o Geršon, o Kohat the o Merari.
28 Le Kohatoskre čhave sas o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel.
29 Le Amram sas duj murša: o Aron the o Mojžiš; the jekh čhaj e Mirijam. Le Aron
sas štar čhave: o Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
30 O Eleazar sas dad le Pinchasoske, o Pinchas le Abišuasoske,
31 o Abišuas sas dad le Bukioske, o Buki le Uzioske,
32 o Uzi le Zerachijoske, o Zerachijah le Merajotoske,
33 o Merajot le Amarioske, o Amariah le Achituboske,
34 o Achitub le Cadokoske, o Cadok le Achimaacoske,
35 o Achimaac le Azarioske, o Azariah le Jochananoske,
36 o Jochanan sas dad le Azarioske, savo služinelas sar rašaj andro Chramos, so
ačhaďa o Šalamun andro Jeruzalem.
37 O Azariah sas dad le Amarioske, o Amariah le Achituboske,
38 o Achitub le Cadokoske, o Cadok le Šalumoske,
39 o Šalum le Chilkijoske, o Chilkijah le Azarioske,
40 o Azariah le Serajoske a o Serajah le Jehocadakoske.
41 Ale o Jehocadak sas zailo jekhetane le manušenca andral o Jeruzalem the andral
e Judsko akor, sar len o RAJ bičhaďa andro Babilon le Nebukadnecaroskre vasteha.

6

Aver potomki le Leviskre

1 Le Leviskre čhave sas o Geršom, o Kohat the o Merari.

2 Le Geršomoskre čhave sas o Libni the o Šimej.
3 Le Kohatoskre čhave sas o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel.
4 Le Merariskre čhave sas o Machli the o Muši. Kale hine le Levitengre fajti pal lengre fameliji:
5 Le Geršomoskro čhavo sas o Libni, leskro o Jachat, leskro o Zimah,
6 leskro o Joach, leskro o Ido, leskro o Zerach a leskro o Jeatraj.
7 Le Kohatoskro čhavo sas o Aminadab, leskro o Korach, leskro o Asir,
8 leskro o Elkanah, leskro o Ebjasaf, leskro o Asir,
9 leskro o Tachat, leskro o Uriel, leskro o Uziaš a leskro o Šaul.
10 Le Elkanah sas duj čhave: o Amasaj the o Achimot.
11 Le Achimotoskro čhavo sas o Elkanah, leskro o Cofaj, leskro o Nachat,
12 leskro o Eliab, leskro o Jerocham, leskro o Elkanah a leskro o Samuel.
13 Le Samuel sas duj čhave: Ešebno o Joel a dujto o Abijah.
14 Le Merariskro čhavo sas o Machli, leskro o Libni, leskro o Šimej, leskro o Uza,
15 leskro o Šimeas, leskro o Chagijah a leskro o Asajah.

O lavutara andro kher le RAJESKRO

16 Kalen muršen o David ačhaďa, hoj te služinen le giľavipnaha pro than, kaj lašarenas le RAJES akorestar, sar andro Jeruzalem ande e archa la zmluvakri.
17 On služinenas le giľavipnaha anglo Svetostankos, medik o Šalamun na ačhaďa o Chramos andro Jeruzalem. On kerenas služba akor, sar pre lende avelas o šoros.
18 Kala manuša peskre čhavenca kerenas kadi služba:
andral e Kohatoskri fajta: o lavutaris Heman, saveske sas dad o Joel, leske o Samuel,
19 leske o Elkanah, leske o Jerocham, leske o Eliel, leske o Toach,
20 leske o Cuf, leske o Elkanah, leske o Machat, leske o Amasaj,
21 leske o Elkanah, leske o Joel, leske o Azarijah, leske o Cefanjah,
22 leske o Tachat, leske o Asir, leske o Ebjasaf, leske o Korach,
23 leske o Jishar, leske o Kohat, leske o Levi the leske o Jakob.
24 O Asaf, le Hemanoskro pribuzno, leha ačhelas andre služba pal e čači sera. Le Asafoskro dad the phure dada pal o rodokmeňos sas: o Berechijah, o Šimea,
25 o Michael, o Baasejah, o Malkijah,
26 o Etni, o Zerach, o Adajah,
27 o Etan, o Zimah, o Šimej,
28 o Jachat, o Geršom the o Levi.
29 Pal e baľogňi sera leha ačhelas andre služba o Etan andral le Merariskri fajta. Leskro dad the phure dada pal o rodokmeňos sas: o Kiši, o Abdi, o Maluch,
30 o Chašabijah, o Amacijah, o Chilkijah,
31 o Amci, o Bani, o Šemer,
32 o Machli, o Muši, o Merari the o Levi.
33 Okle Levitenge sas dine savore aver službi andro Stanos, pro than, kaj lašarenas le Devles.

Le Aronoskre potomki

34 O Aron peskre čhavenca anelas o labarde the o voňava obeti pro oltara. On kerenas andro Neksveteder than savori služba, hoj o RAJ te odmukel o bini le Izraelitenge, sa avke sar prikazinďa o Mojžiš, le Devleskro služobňikos.
35 Kala hine le Aronoskre potomki:
Leskro čhavo sas o Eleazar, leskro o Pinchas, leskro o Abišuas,
36 leskro o Buki, leskro o Uzi, leskro o Zerachijah,

37 leskro o Merajot, leskro o Amariah, leskro o Achitub,
38 leskro o Cadok a leskro o Achimaac.

O fori dine le Levitenge

39 Kala hine o fori the o phuva, so chudle o potomki le Aronoskre andral e fajta Kohat. On chudle ešebno kotor la phuvatar, so sas dino le Levitenge prekal o losos.
40 Andre Judsko chudle o foros Hebron le maľenca, so sas pašal leste.
41 Ale o gava le maľenca pašal oda foros sas dine le Kaleboske, le Jefunoskre čhaske.
42 Le Aronoskre potomkenge sas dine kale fori le maľenca: o Hebron, so sas o foros pro garuďipen, o Jatir, e Libna, e Eštemoa,
43 o Chilen, o Debir,
44 o Ašan the o Bet-Šemeš.
45 Le kmeňostar Benjamin lenge sas dine o fori le maľenca: e Geba, o Alemet the o Anatot.
Kala dešutrin (13) fori sas rozďelimen maškar o Kohatoskre potomki.
46 Okla potomki le Kohatoskre chudle prekal o losos deš fori le kmeňostar Menaše pal o zapados.
47 Le Geršomoskre potomkenge sas dine dešutrin fori andral o kmeňi Jisachar, Ašer, Naftali, the vichodno Menaše andro Bašan.
48 Le Merariskre potomkenge prekal o losos sas dine dešuduj (12) fori andral o kmeňi Ruben, Gad the Zebulun.
49 Avke o Izraeliti dine le Levitenge o fori le maľenca.
50 Kala fori andral o kmeňi Juda, Šimeon the Benjamin lenge sas dine prekal o losi.
51 Le kmeňostar Efrajim sas dine varesave le Kohatoskre fajtenge kala fori le maľenca:
52 O Šichem pro Efrajimoskre brehi, so sas o foros pro garuďipen, o Gezer,
53 o Jokmeam, o Bet-Choron,
54 o Ajalon the o Gat-Rimon.
55 Le Kohatoskre fajtenge, save ačhile, sas dine le kmeňostar Menaše pro zapados o fori Aner the Balaam le maľenca.

56 Le Geršomoskre potomkenge sas dine kala fori le maľenca:
andral o kmeňos Menaše pro vichodos o Golan andre phuv Bašan the Aštarot;
57 le kmeňostar Jisachar: o Kedeš, o Daberat,
58 o Ramot the o Anem;
59 le kmeňostar Ašer: o Mašal, o Abdon,
60 o Chukok the o Rechob;
61 le kmeňostar Naftali: o Kedeš andre Galileja, o Chamon the o Kirjatajim.
62 Olenge, ko ačhile le Merariskre potomstvostar, sas dine le kmeňostar Zebulun o fori Rimon the Tabor le maľenca.

63 Le kmeňostar Ruben pre vichodno sera le Jordanostar paš o Jericho lenge sas dine kala štar fori le maľenca: o Becer pre pušťa, e Jahca,
64 o Kedemot the o Mefaat;
65 a le kmeňostar Gad kala fori: o Ramot andro Gilead, o Machanajim,
66 o Chešbon the o Jazer.

7

Le Jisacharoskre potomki

1 Le Jisachar sas štar čhave: o Tolas, o Puah, o Jašub the o Šimron.

2 Le Tolasoskre čhave sas o Uzi, o Refajah, o Jeriel, o Jachmaj, o Jibsam the o Šemuel.
On sas vodci andre famelija le Tolasoskra fajtake. Andre lengro fajtakro rodokmeňos
sas zapisimen 22 600 zorale murša, sar kraľinelas o David.
3 Le Uzioskro čhavo sas o Jizrachiah. Le Jizrachioskre čhave sas o Michael, o
Obadiah, o Joel the o Jišijah. Savore kala pandž džene sas vodci le famelijengre.
4 Andre lengro rodokmeňos sas zapisimen 36 000 maribnaskre murša, bo sas len
but romňija the čhave.
5 Savore zorale murša, save sas zapisimen andre le Jisacharoskro rodokmeňos, sas
87 000.

Le Benjaminoskre potomki

6 Le Benjamin sas trin čhave: o Belas, o Becher the o Jediael.
7 Le Belas sas pandž čhave: o Ecbon, o Uzi, o Uziel, o Jerimot the o Iri. On sas zorale
murša the vodci andre peskre fajti. Andre lengro rodokmeňos sas zapisimen 22 034
maribnaskre murša.
8 Le Becheroskre čhave sas o Zemirah, o Joaš, o Eliezer, o Eljoenaj, o Omri, o Jeremot,
o Abijah, o Anatot the o Alemet.
9 Dojekh lendar sas vodcas andre peskri fajta. Andre lengro rodokmeňos sas
zapisimen 22 200 maribnaskre murša.
10 Le Jediaeloskro čhavo sas o Bilhan. Le Bilhanoskre čhave sas o Jeuš, o Benjamin,
o Ehud, o Kenaanah, o Zetan, o Taršiš the o Achišachar.
11 Kala savore le Jediaeloskre čhave sas vodci andre peskri fajta. Lendar sas 17 200
zorale murša, save sas pripravimen te džal andro mariben.
12 Le Irioskre čhave sas o Šupim the o Chupim.
O Dan* sas dad le Chušimenge.

Le Naftaliskre potomki

13 Le Naftaliskri daj sas e Bilha a leskre čhave sas o Jachciel, o Guni, o Jecer the o
Šalum.

Le Menašeskre potomki

14 Le Menaše la romňaha-služobňičkaha, andral o Aram, sas duj čhave: o Asriel
the o Machir, savo sas dad le Gileadoske.
15 O Machir arakhľa romňijen prekal o Šupim the prekal o Chupim. E Maacha sas
leskri pheň. Leskro dujto čhavo sas o Celofchad. Le Celofchad sas ča čhajora.
16 Le Machir peskra romňaha la Maachaha sas čhavo a oj leske diňa nav Pereš. A
leskro phral sas o Šereš. Le Šerešoskre čhave sas o Ulam the o Rekem.
17 O Ulam sas dad le Bedanoske. Kala savore sas potomki le Gileadoskre, savo sas
čhavo le Machiroskro, a ov čhavo le Menašeskro.
18 Le Gileadoskri pheň e Hamolechet sas daj le Išhodoske, Abiezeriske the le
Machloske.
19 Le Šemidas sas štar čhave: o Achjan, o Šechem, o Likchi the o Aniam.

Le Efrajimoskre potomki

20 O Efrajim sas dad le Šutelachoske, ov le Beredoske, ov le Tachatoske, ov le
Eladoske, ov le Tachatoske,
21 ov le Zabadoske a ov le Šutelachoske. Le Efrajim sas mek duj čhave, o Ezer the o
Elad, ale len murdarde o manuša andral o Gat akor, sar avle te čorel lengro dobitkos.
22 Lengro dad o Efrajim but dživesa ľikerelas o smutkos. A avke paš leste avle
leskre phrala, hoj les te poťešinen.

---

* **7:12** Abo: aver murš

23 Paľis geľa ke peskri romňi a pašľiľa laha. Uľiľa lake muršoro, saveske diňa nav
Berijah, bo pre leskri famelija avľa e bibach.
24 Le Efrajimoskri čhaj sas e Šeera. Oj diňa te ačhavel o Teluno the Upruno Bet-
Choron the o Uzen-Šeera.
25 Le Efrajim sas mek jekh čhavo o Refach. Leskre potomki sas kala: Leskro čhavo
o Rešef, leskro o Telach, leskro o Tachan,
26 leskro o Ladan, leskro o Amichud, leskro o Elišamas,
27 leskro o Nun a leskro o Jozua.
28 Lengre phuva the fori sas kala: o Betel le gavenca, pro vichodos o Naaran, pro
zapados o Gezer le gavenca, the o Šichem le gavenca dži ke Aja le gavenca.
29 O kmeňos Menaše chudňa o foros Bet-Šean le gavenca, o Taanach le gavenca, o
Megido le gavenca the o Dor le gavenca.
Andre kala fori bešenas o potomki le Jozefoskre, savo sas čhavo le Jakoboskro.

Le Ašeroskre potomki

30 Le Ašeroskre čhave sas o Jimnah, o Jišvah, o Jišvi the o Berijah. Lengri pheň sas
e Serach.
31 Le Berijoskre čhave sas o Cheber the o Malkiel, savo sas dad le Birzajitoskro.
32 Le Cheber sas trin čhave: o Jaflet, o Šomer the o Chotam. Lengri pheň sas e Šua.
33 Le Jafletoskre čhave sas o Pasach, o Bimhal the o Ašvat.
34 Le Šemeroskre čhave sas o Achi, o Rohgah, o Jechubah the o Aram.
35 O čhave le Helemoskre, leskre phraleskre, sas o Cofach, o Jimnas, o Šeleš the o
Amal.
36 Le Cofachoskre čhave sas o Suach, o Charnefer, o Šual, o Beri, o Jimrah,
37 o Becer, o Hod, o Šamas, o Šilšah, o Jitran the o Beeras.
38 Le Jeteroskre čhave sas o Jefune, o Pispah the o Aras.
39 Le Uloskre čhave sas o Arach, o Chaniel the o Ricjah.
40 Kala savore sas le Ašeroskre potomki. On sas zorale murša the vodci andre
peskre fajti. Andre lengro rodokmeňos sas zapisimen 26 000 zorale murša.

8

Le Benjaminoskre potomki

1 Le Benjamin sas pandž čhave. Ešebno čhavo sas o Belas, dujto o Ašbel, trito o
Achrach,
2 štarto o Nochah a pandžto o Rafah.
3 Le Belasoskre čhave sas o Adar, o Geras, o Abihud,
4 o Abišuas, o Naaman, o Achoach,
5 o Geras, o Šefufan the o Churam.
6-7 O potomki le Echudoskre sas o Naaman, o Achijah the o Geras. On sas vodci
le famelijengre, save dživenas andre Geba, ale sas tradle avri a gele te bešel andro
Manachat. O Geras, o dad le Uzoskro the le Achidudoskro, len andre oda ľidžalas.
8-9 O Šacharajim premukľa peskre duje romňijen la Chušima the la Baara.
Pozneder, sar bešelas andre moabiko phuv, iľa peske la Chodeša romňake a laha
les sas efta čhave: o Jobab, o Cibijas, o Mešas, o Malkam,
10 o Jeuc, o Sachijah the o Mirmah. Kala sas o vodci andre peskre fajti.
11 La Chušimaha les sas o Abitub the o Elpaal.
12 Le Elpaaloskre čhave sas o Eber, o Mišam the o Šemed. On ačhade o fori Ono
the Lod le gavenca, so hine pašal lende.

13 O Berijah the o Šemas sas vodci le fajtenge, save bešenas andro Ajalon. On sas
ola, save tradle avri le manušen andral o Gat.
14 Le Berijoskre čhave sas o Achijo, o Šašak, o Jeremot,
15 o Zebadijah, o Arad, o Eder,
16 o Michael, o Jišpah the o Jochas.
17 Le Elpaaloskre potomki sas o Zebadijah, o Mešulam, o Chizki, o Cheber,
18 o Jišmeraj, o Jizlijah the o Jobab.
19 Le Šimejoskre potomki sas o Jakim, o Zichri, o Zabdi,
20 o Elienaj, o Ciletaj, o Eliel,
21 o Adajah, o Berajah the o Šimrat.
22 Le Šašakoskre potomki sas o Jišpan, o Eber, o Eliel,
23 o Abdon, o Zichri, o Chanan,
24 o Chananijah, o Elam, o Antotijah
25 o Jifdejah the o Penuel.
26 Le Jerochamoskre potomki sas o Šamšeraj, o Šecharijah, o Atalijah,
27 o Jaarešijah, o Elijah the o Zichri.
28 Kala savore sas zapisimen andro rodokmeňos sar vodci, save bešenas andro
Jeruzalem.
29 O Jeiel, oda hin o Abi-Gibeon, bešelas andro foros Gibeon. Leskri romňi sas e
Maacha.
30 Leskro ešebno čhavo sas o Abdon, paľis o Cur, o Kiš, o Baal, o Ner, o Nadab,
31 o Gedor, o Achijo, o Zecher
32 the o Miklot, savo sas dad le Šimeoskro. The on bešenas paš peskre phrala andro
Jeruzalem.
33 O Ner sas dad le Kišoske a o Kiš le Sauloske. Le Sauloskre čhave sas o Jonatan,
o Malki-Šua, o Abinadab the o Ešbaal.
34 O Jonatan sas dad le Merib-Baaloske, o Merib-Baal le Michasoske.
35 Le Michasoskre čhave sas o Piton, o Melech, o Tareas the o Achaz.
36 O Achaz sas dad le Joadoske a le Joadoskre čhave sas o Alemet, o Azmavet the o
Zimri. O Zimri sas dad le Mocasoske.
37 O Mocas sas dad le Bineasoske, o Bineas le Rafoske, o Rafah le Elasoske, o Elasah
le Aceloske.
38 Le Acel sas šov čhave: o Azrikam, o Bocheru, o Jišmael, o Šearijah, o Obadijah
the o Chanan.
39 Leskre phrales le Ešek sas trin čhave: ešebno o Ulam, dujto o Jeuš the trito o
Elifelet.
40 Le Ulamoskre čhave sas zorale murša the lukostrelci. Sas les but potomki: Šel
the penda (150) čhave the čhavengre čhave.
Kala savore sas andral o kmeňos Benjamin.

9

O manuša, save avle pale andro Jeruzalem

1 Savore Izraeliti sas zapisimen pal peskre fameliji andro Zvitkos le izraelike the le
judske kraľengro. Ale kerenas bini anglo RAJ, a vašoda sas o Judejci zaile a odľigende
andro Babilon.
2 Ešebna manuša, save avle pale te bešel andre peskri phuv the andre peskre fori,
sas vajkeci Izraeliti, rašaja, Leviti the o chramoskre služobňika.
3 Andro Jeruzalem avle te bešel vajkeci manuša andral o kmeňi Juda, Benjamin,
Efrajim the Menaše.

4-6 Andral o kmeňos Juda ode avle pale te bešel 690 fameliji. On savore sas potomki
le Judaskre čhavendar: le Perecostar, le Šelostar the le Zerachostar. Lengre vodci
sas o Utaj, o Asajah the o Jeuel. O Utaj sas le Amichudoskro čhavo a potomkos
le Omrioskro, le Imriskro, le Baniskro the le Perecoskro; o Asajah sas potomkos le
Šeloskro a o Jeuel le Zerachoskro.
7-9 Andral o kmeňos Benjamin ode avle pale te bešel 956 fameliji: lendar sas o Salu,
le Mešulamoskro čhavo, saveske sas papus o Hodavijah a prapapus o Hasenuah; o
Jibnejah le Jerochamoskro čhavo; o Elah, le Uzioskro čhavo, saveske sas papus o
Michri; a o Mešulam, le Šefatijahoskro čhavo, saveske sas papus o Reuel a prapapus
o Jibnijah.
Kala savore sas vodci andre peskre fameliji.

O rašaja, save avle pale andro Jeruzalem

10-12 Le rašajendar avle te bešel andro Jeruzalem o Jedajah, o Jojarib, o Jachin, o
Azarijah, le Chilkijoskro čhavo, savo sas potomkos le Mešulamoskro, le Cadokoskro,
le Merajotoskro the le Achituboskro; o Adajah le Jerochamoskro čhavo, savo sas
potomkos le Pašchuroskro the le Malkijoskro; o Maasaj, le Adieloskro čhavo, savo
sas potomkos le Jachzeroskro, le Mešulamoskro, le Mešilemitoskro a le Imeroskro.
13 O rašaja, save sas vodci andre peskre fameliji, sas jekhetane 1 760. On džanenas
mištes te kerel savori služba andro Chramos.

O Leviti, save avle andro Jeruzalem

14-16 Kala džene le Levitendar avle te bešel andro Jeruzalem: o Šemajah andral le
Merariskro rodokmeňos, savo sas potomkos le Chašuboske, le Azrikamoske the le
Chašabijoske; o Bakbakar, o Chereš, o Galal a o Matanijah, le Michasoskro čhavo,
savo sas potomkos le Zichriske the le Asafoske; o Obadijah, savo sas le Šemajoskro
čhavo, o čhavo le Galaloske, o čhavo le Jedutunoske; o Berechijah le Asasoskro čhavo,
saveske sas papus o Elkanah, savo bešelas andro gavora pašal o foros Netofa.

O chramoskre stražňika

17 Kala džene stražinenas paš o chramoskro vudar: o Šalum, o Akub, o Talmon, o
Achiman the leskre phrala. O Šalum sas lengro vodcas.
18 Dži andre oda časos stražinenas paš e Kraľiskri brana pre vichodno sera le
foroskri. On angloda stražinenas le Levitengre tabora.
19 O Šalum, o potomkos le Koreoskro the le Ebjasafoskro, jekhetane leskra
famelijaha andral e Korachoskri fajta sas ačhade, hoj te stražinen paš o vudar
le RAJESKRE Stanoskro, avke sar varekana lengre dada stražinenas le RAJESKRO
taboris.
20 O Pinchas, le Eleazaroskro čhavo, sas varekana lengro vodcas a o RAJ sas leha.
21 O Zecharijah, le Mešelemijoskro čhavo, stražinelas paš o vudar andre le
RAJESKRO Stanos.
22 Savore, save sas avrikidle, hoj te stražinen e chramoskri brana, sas 212. On
sas zapisimen pal peskre gava. O David le prorokoha Samueloha ačhade kale
stražňikengre daden andre služba.
23 On the lengre potomki služinenas paš o brani andro Chramos le RAJESKRO a
angloda andro Svetostankos.
24 O brani sas pro štar seri: pro vichodos, zapados, severos the pro juhos.
25 Furt pro eftato džives lengre phrala andral lengre gava, len čerinenas andre
služba. Bo sako eftato džives pes čerinenas.
26 Ola štar anglune stražňika sas Leviti. On pes starinenas pal o Chramos, skladi
the pokladňi.

27 On rači sas paš o Chramos, bo sas ačhade les te stražinel, a sako tosara mušinenas
te phundravel e brana.

Le Levitengri služba

28 Varesave Leviti pes starinenas pal o veci pro lašariben andro Chramos. Sar o
veci lenas avri abo thovenas pale, mušinenas len te zgenel.
29 Aver džene pes starinenas pal o sersamos the pal savore sveta veci, pal o nekfeder
aro, pal o olejos, pal o kaďidlos, pal o koreňje the pal e mol.
30 Ale varesave rašaja kerenas o masci le koreňjendar.
31 O Levitas o Matitijah, o nekphureder čhavo le Šalumoskro le Korachoskra
fajtatar, sas ačhado, hoj te pekel o sveta mare.
32 Aver murša andral le Kohatoskri fajta sas ačhade, hoj te pripravinen o sveta
mare andro Chramos sako šabat.
33 Varesave vodci andral e Levitengre fameliji, save sas lavutara, bešenas andro
Chramos a na kerenas ňič aver, bo mušinenas te el pripravimen andre služba rat the
džives.
34 Kala savore sas vodci andre le Levitengre fameliji pal lengre fajti a bešenas andro
Jeruzalem.

Le Sauloskro rodokmeňos

35 O Jeiel, oda hin o Abi-Gibeon, ešebno bešelas andro foros Gibeon. Leskri romňi
sas e Maacha.
36 Leskro ešebno čhavo sas o Abdon, paľis o Cur, o Kiš, o Baal, o Ner, o Nadab,
37 o Gedor, o Achijo, o Zecharijah the o Miklot,
38 savo sas dad le Šimeamoskro. The on bešenas paš peskre phrala andro
Jeruzalem.
39 O Ner sas dad le Kišoske, o Kiš le Sauloske. Le Sauloskre čhave sas o Jonatan, o
Malki-Šua, o Abinadab the o Ešbaal.
40 O Jonatan sas dad le Merib-Baaloske a ov le Michasoske.
41 Le Michasoskre čhave sas o Piton, o Melech, o Tachrea, the o Achaz.
42 O Achaz sas dad le Jaroske a o Jarah le Alemetoske, le Azmavetoske the le
Zimriske. O Zimri sas dad le Mocasoske,
43 ov le Bineasoske, ov le Refajoske, ov le Elasoske a ov le Aceloske.
44 Le Acel sas šov čhave: o Azrikam, o Bocheru, o Jišmael, o Šearijah, o Obadijah
the o Chanan.

10

Le Sauloskro meriben

1 O Filišťinci pes marenas le Izraelitenca. O Izraeliti lendar denašle a but lendar
sas murdarde pro verchos Gilboa.
2 O Filišťinci denašenas pal o Saul the pal leskre čhave a murdarde le Jonatan, le
Abinadab the le Malki-Šua.
3 O mariben pašal o Saul zoraľolas a dochudle les o lukostrelci. Ľivinde les a sas
igen zraňimen.
4 Avke o Saul phenďa peskre zbrojnošiske: „Cirde avri e šabľa a murdar man
sigeder, sar avena ola naobrezimen, hoj mange te na keren ladž.“
Ale leskro sluhas oda na kamelas te kerel, bo igen daralas. Avke o Saul iľa peskri
šabľa a čhiďa pes pre late.
5 Sar o sluhas dikhľa, hoj o Saul hino mulo, the ov pes čhiďa pre šabľa a muľa.
6 Avke andre oda džives mule jekhetane o Saul the leskre trin čhave, vašoda ňiko
leskre čhavendar pal leste na kraľinelas.

7 Sar o Izraeliti, save bešenas andre dolina Jezreel, dikhle, hoj le Sauloskre murša
pes rozdenašle a hoj o Saul the leskre čhave mule, the on denašle a omukle peskre
fori. Avke o Filišťinci avle a zaile peske ola fori.
8 Pre aver džives pal o mariben o Filišťinci avle te občorel olen, save sas mule, a
arakhle ode le Saul the leskre trine čhaven pro verchos Gilboa.
9 Pal o Saul čhide tele o gada, odčhinde leske o šero, ile leskri vizbroj a bičhade len
andre filišťiňiko phuv. Kada hiros dine te džanel peskre modlenge the le manušenge.
10 Le Sauloskri vizbroj thode andre peskre devlengro chramos a leskro šero figinde
andro chramos le Dagonoskro.
11 Sar pes o manuša andral o Jabeš-Gilead došunde, so o Filišťinci kerde le Sauloha,
12 gele ode savore zorale murša, ile le Sauloskro ťelos the leskre čhavengro a ande
len andro Jabeš. Parunde len andro hrobos tel o baro stromos a efta džives pes
poscinenas.
13 Avke o Saul muľa, bo na sas pačivalo le RAJESKE, na doľikerelas leskro lav a geľa
the te phučel le mulengre duchendar, so majinel te kerel,
14 a na le RAJESTAR. Vašoda o RAJ les diňa te murdarel a o kraľišagos diňa le
Davidoske, le Izajoskre čhaske.

11

O David ačhel kraľiske upral calo Izrael

1 Savore Izraeliti pes zgele ko David andro Hebron a phende: „Se amen sam jekh
rat.
2 Tu ľidžahas le Izraeliten andro mariben mek sigeder, sar sas kraľis o Saul, bo o
RAJ, tiro Del, tuke phenďa: ‚Tu ľidžaha mire manušen sar pasťjeris a ačheha lengro
vodcas.‘ “
3 Savore vodci andral o Izrael avle ko kraľis andro Hebron, kaj lenca phandľa anglo
RAJ e zmluva. Avke pomazinde le David kraľiske upral o Izrael, avke sar phenďa o
RAJ prekal o prorokos Samuel.

O David zalel o Jeruzalem

4 O David geľa savore Izraelitenca andro mariben pro Jeruzalem, so pes angloda
vičinelas Jebus, bo ode furt bešenas o Jebuseja.
5 Ola Jebuseja phende le Davidoske: „Kade pes na dochudeha!“ Ale o David
domarďa o ohradzimen foros Sion, oda hin akana o Foros le Davidoskro.
6 Akor o David phenďa: „Ko ešebno murdarela Jebusejis, ačhela nekbareder
veľiťeľis.“ Ešebno geľa o Joab, la Cerujakro čhavo, vašoda ačhiľa nekbareder veľiťeľis.
7 Paľis o David ačhiľa te bešel andre oda ohradzimen foros, vašoda o manuša les
vičinenas o Foros le Davidoskro.
8 Paľis chudňa te ačhavel o foros pro vichodos pašal e terasa a o Joab prikerďa o
foros, kaj mek kampelas.
9 O David sas furt zoraleder, bo o RAJ o Nekzoraleder sas leha.

O trin zorale murša le Davidoskre

10 Kala hine o zorale murša le Davidoskre, save jekhetane savore Izraelitenca les
ačhade kraľiske upral o Izrael a zoraľarde leskro kraľišagos pal caľi phuv, avke sar
o RAJ diňa lav pal o Izrael.
11 Kala hine o zorale murša le Davidoskre:
Ešebno o Jašobeam, le Chachmonoskro čhavo, savo sas vodcas le Trinengro. Ov la
kopijaha murdarďa trin šel (300) muršen andre jekh mariben.
12 Dujto ole Trinendar sas o Eleazar, le Dodoskro čhavo, andral le Achoachoskri
fajta.

13 Ov sas le Davidoha andre Pas-Damim akor, sar pes o Filišťinci zgele pro mariben.
Ode sas e jačmeňiskri maľa. Sar o manuša denašenas le Filišťincendar,
14 o Eleazar ačhelas maškar e maľa a marelas pes le Filišťincenca. Akor o Izraeliti
zviťazinde upral lende. Avke o RAJ diňa upral lende baro viťazstvo.
15 Jekhvar avle trin le tranda (30) zorale muršendar ko David pre skala paš e jaskiňa
Adulam. Akor o filišťiňika slugaďa peske kerde taboris andre le Refajengri dolina.
16 Akor o David sas andre pevnosť pro verchi a o filišťiňika slugaďa sas andro
Betlehem.
17 A o David sas igen smedno a phenďa: „Ko man dela te pijel paňi andral e chaňig,
so hiňi paš e brana andro Betlehem?“
18 Avke ola trin džene pes premarde prekal o taboris le Filišťincengro, cirdle o paňi
andral odi chaňig, so sas paš e brana andro Betlehem, a ande le Davidoske. Ale ov
na kamelas oda paňi te pijel, ale čhorďa les avri sar obeta prekal o RAJ.
19 A phenďa: „O RAJ man mi chraňinel, hoj te kerav kajso vareso! Se oda uľahas
avke, sar te piľomas o rat le muršengro, save gele te anel oda paňi.“ A na kamelas
oda paňi te pijel.
Kada hin, so kerde ola trin zorale murša.

O tranda zorale murša

20 Le Joaboskro phral o Abišaj sas vodcas le tranda (30) zorale muršenge. Andre
jekh mariben la kopijaha murdarďa trin šel (300) muršen, avke leskro nav ačhiľa
baro maškar ola Tranda.
21 Paš ola Tranda les sas bareder pačiv a ačhiľa lengro vodcas, ale the avke na sas
ajso sar okla Trin.
22 O Benajah, o čhavo le Jehojadoskro andral o Kabceel, sas zoralo murš, savo
kerelas but bare veci. Ov murdarďa duje nekzoraleder muršen andral o Moab.
Jekhvar, sar delas o jiv, geľa andre chev, kaj sas o ľevos, a murdarďa les.
23 Murdarďa the jekhe Egipťanos, savo sas učo buter sar duj metri. Kajte le
Egipťanoste andro vast sas igen thuľi kopija a leste ča e paca, o Benajah leske la
iľa andral o vast a murdarďa les laha.
24 Kada kerďa o Benajah, o čhavo le Jehojadoskro, a kaleha peske kerďa baro nav,
avke sar ola Trin.
25 Sas les buter pačiv sar ole Tranda, kajte na sas jekh le Trinendar. O David les
ačhaďa upral peskre stražci.
26 Aver zorale murša sas:
o Asahel, le Joaboskro phral;
o Elchanan, le Dodoskro čhavo, andral o Betlehem;
27 o Šamot andral o Charor;
o Chelec andral o Palon;
28 o Iras, le Ikešoskro čhavo, andral e Tekoa;
o Abiezer andral o Anatot;
29 o Sibechaj andral e Chuša;
o Ilaj andral o Achoach;
30 o Mahraj andral e Netofa;
o Cheled, le Baanoskro čhavo, andral e Netofa;
31 o Itaj, le Ribajoskro čhavo, andral e benjamiňiko phuv Gibea;
o Benajah andral o Piraton;
32 o Churaj andral o Gaašiskre dolini;
o Abijel andral e Araba;
33 o Azmavet andral o Bachurim;
o Eljachbas andral o Šaalbon;
34 le Hašemoskre čhave andral o Gizon;

o Jonatan, le Šageoskro čhavo, andral o Harar;
35 o Achijam, le Sacharoskro čhavo, andral o Harar;
o Elifal, le Uroskro čhavo;
36 o Chefer andral e Mechera;
o Achijah andral o Palon;
37 o Checro andral o Karmel;
o Naaraj, le Ezbajoskro čhavo;
38 o Joel, le Natanoskro phral;
o Mibchar, le Hagriskro čhavo;
39 o Celek andral o Amon;
o Nachraj andral o Beerot, o zbrojnošis le Joaboskro, la Cerujakro čhavo;
40 o Jitričana o Ira the o Gareb;
41 o Chetitos o Urijaš;
o Zabad, le Achlajoskro čhavo;
42 o Adinas, le Šizasoskro čhavo, o vodcas andro kmeňos Ruben, ole Tranda muršenca;
43 o Chanan, le Maachoskro čhavo;
o Jošafat andral o Mitan;
44 o Uziaš andral o Aštarot;
o Šamas the o Jeiel, o čhave le Chotamoskre andral o Aroer;
45 o Jediael, le Šimriskro čhavo,
the leskro phral o Jochas andral o Tic;
46 o Eliel andral e Machava;
o Jeribaj the o Jošavijah, le Elnaamoskre čhave;
o Moabčanos o Jitmah;
47 o Eliel, o Obed the o Jaasiel andral e Coba.

12

Le Davidoskre murša andral o kmeňos Benjamin

1 Kala murša avle ko David andro Ciklag akor, sar denašľa le Saulostar, le Kišoskre čhastar. On sas zorale murša, save leske pomožinenas andro mariben.
2 Savorende sas o luki a džanenas igen mištes te ľivinkerel le lukoha a te čhivkerel andral o prakos o bara le baľogne vaj le čače vasteha. On sas andral o kmeňos Benjamin avke sar the o Saul.
3 O Achiezer the o Joaš, le Šemaoskre čhave andral e Gibea, sas veľiťeľa upral lende.
Kala murša sas: o Jeziel the o Palet, le Azmavetoskre čhave; o Berachas the o Jehu andral o Anatot;
4 o Jišmajah andral o Gibeon, o zoralo murš maškar o Tranda a lengro veľiťeľis;
5 o Jirmejah, o Jachaziel, o Jochanan, o Jozabad andral e Gedera;
6 o Eluzaj, o Jerimot, o Bealijah, o Šemarijah, o Šefatijah andral o Charuf;
7 o Elkanah, o Jišijah, o Azarel, o Joezer, o Jašobeam andral le Korachoskri fajta;
8 the o Joelah the Zebadijah, o čhave le Jerochamoskre andral o Gedor.

Le Davidoskre murša andral o kmeňos Gad

9 O murša andral o kmeňos Gad tiš gele ko David pro verchengre thana pre pušťa. On sas zorale murša, furt pripravimen te džal andro mariben le šťitoha the la kopijaha. Sas zorale sar o ľevi a denašenas avke sar o sarni.
10 Lengro vodcas sas o Ezer, dujto pal leste sas o Obadijah, trito o Eliab,
11 štarto o Mišmanah, pandžto o Jirmejah,
12 šovto o Ataj, eftato o Eliel,

13 ochtoto o Jochanan, eňato o Elzabad,
14 dešto o Jirmejah the dešujekhto (11.) o Machbanaj.
15 Kala murša andral o kmeňos Gad sas veľiťeľa le slugaďenge. O bareder veľiťeľa
sas upral ezeros (1 000) slugaďa a o teleder upral o šel (100).
16 Sas oda on, save pregele prekal o Jordan andro ešebno čhon akor, sar o paňi
prečhorelas soduj brehi, a roztradle le manušen, save bešenas andre ola dolini pro
vichodos the zapados.

Le Davidoskre murša andral o kmeňi Benjamin the Juda

17 The varesave džene andral o kmeňi Benjamin the Juda gele ko David pro
verchengro than.
18 O David geľa avri angle lende a phenďa: „Te aven ke ma andro smirom, hoj
mange te pomožinen sar prijaťeľa, akor ačhen manca, ale te man avľan te del andre
le ňeprijaťeľenge, kajte mire vastenca ňikas ňič na kerďom, o Del amare dadengro
pre oda mi dikhel a mi marel tumen.“
19 Akor le Devleskro duchos avľa pro Amasaj, savo sas veľiťeľis upral o Tranda, a
ov phenďa:
„Sam tire, David!
Sam tuha, čhavo le Izajoskro.
Smirom! O smirom tuke the oleske, ko tuke pomožinel!
Se korkoro tiro Del tuke pomožinel.“
Avke o David len priiľa a ačhaďa len veľiťeľenge upral peskre slugaďa.

Le Davidoskre murša andral o kmeňos Menaše

20 The varesave murša andral o kmeňos Menaše gele ko David akor, sar džalas le
Filišťincenca pro mariben pro Saul. Ale ačhiľa pes, hoj o David the leskre murša
le Filišťincenge na pomožinde, bo o filišťiňika vodci peske phende: „Ov šaj predžal
pale paš o Saul, paš peskro raj, a amen paľis uľamas murdarde.“ Avke bičhade les
het andro Ciklag.
21 Sar džalas andro Ciklag, džanas leha kala murša andral o Menaše: o Adnach, o
Jozabad, o Jediael, o Michael, o Jozabad, o Elihu the o Ciletaj. On savore sas veľiťeľa
upral o ezeros slugaďa.
22 Savore pomožinenas le Davidoske andro mariben pro zbujňikengre partiji, bo
savore sas zorale murša a ačhile veľiťeľa upral leskri armada.
23 Sako džives avenas o murša le Davidoske te pomožinel, medik les na sas ajsi bari
armada, sar hin le Devleskri armada.

Le Davidoskri armada andro Hebron

24 Kala sas o vizbrojimen slugaďa, save avle ko David andro Hebron, hoj leske te
den le Sauloskro kraľišagos, avke sar phenďa o RAJ:
25 Andral o kmeňos Juda: 6 800 murša, save hordinenas o šťitos the kopija a sas
furt pripravimen andro mariben;
26 andral o Šimeon: 7 100 zorale murša;
27 andral o Levi: 4 600 murša,
28 lenca o vodcas andral le Aronoskri fajta o Jehojada le 3 700 muršenca
29 a o terno Cadok, savo sas zoralo maribnaskro murš, le bišuduje (22) veľiťeľenca
andral peskri famelija;
30 andral o Benjamin, le Sauloskro kmeňos: 3 000 murša. On dži akor sas le
Sauloha;
31 andral o Efrajim: 20 800 zorale murša, dojekhes lendar sas baro nav andre peskri
fajta;

32 andral o jepaš kmeňos Menaše pro zapados: 18 000 murša, save sas kidle avri
pre oda, hoj te ačhaven le David kraľiske;
33 andral o Jisachar: 200 vodci jekhetane le muršenca, saven ľidžanas. On
achaľonas andro časi a džanenas, so le Izraelitenge kampel te kerel;
34 andral o Zebulun: 50 000 murša, save sas pripravimen te džal andro mariben le
všelijake zbraňenca;
35 andral o Naftali: 1 000 veľiťeľa a lenca 37 000 murša vizbrojimen le kopijenca
the šťitenca;
36 andral o Dan: 28 600 murša pripravimen andro mariben;
37 andral o Ašer: 40 000 murša pripravimen andro mariben;
38 le vichodne Jordanostar, le kmeňostar Ruben, Gad the jepaš Menaše: 120 000
murša, save sas vizbrojimen le všelijake zbraňenca.

39 Savore kala slugaďa sas pripravimen te džal pro mariben a avle andro Hebron,
bo sas igen vaš oda, hoj te ačhaven le David kraľiske upral calo Izrael. The savore
Izraeliti kamenas, hoj o David te ačhel kraľiske.
40 On ačhile paš o David trin džives, chanas the pijenas, bo o Izraeliti pes pal lende
starinenas.
41 The ola, ko bešenas dur, avke sar o Jisachar, o Zebulun the o Naftali, anenas
lenge pro somara, ťavi, mulici the guruva igen but chabena – o aro, o šuke figi the o
hroznos, e mol, o olejos a the le gurumňen the le bakren – bo andro Izrael sas baro
radišagos.

13

E archa la zmluvakri preľigenďi

1 O David pes zgeľa savore veľiťeľenca upral o ezeros the upral o šel slugaďa a
radzinelas pes lenca.
2 Phenďa savore Izraelitenge, save sas ode zgele: „Te san vaš kada a te hin oda le
RAJESTAR, amare Devlestar, akor bičhavas le muršen ke amare phrala andre savore
Izraeloskre phuva, the ko rašaja the Leviti andre lengre fori the gava, hoj te aven ke
amende.
3 A anaha ke amende e archa amare Devleskra zmluvakri, bo na džalas amenge
pal late, sar kraľinelas o Saul.“
4 Savore priačhile pre oda, so o David phenďa, bo oda sas dojekheske pre dzeka.

5 Avke o David ke peste zvičinďa savore Izraeliten le egiptske paňestar Šichor pro
juhos dži paš o Lebo-Chamat pro severos, hoj te anen le Devleskri archa andral o
Kirjat-Jearim.
6 Paľis o David the savore Izraeliti gele andre Baala (oda hino Kirjat-Jearim) andre
Judsko, hoj odarik te len e archa le Devleskri, savi pes vičinel pal o RAJ, savo bešel
upral o cherubi.

7 Preľigenenas le Devleskri archa andral o kher le Abinadaboskro pro nevo verdan,
so ľidžanas o Uza the o Achijo.
8 O David the savore Izraeliti khelenas the giľavenas anglo Del caľa peskra zoraha
a bašavenas pro citari, harfi, bubni, cimbalmi the trubi.

9 Sar avle ke le Kidonoskro humnos, o Uza nacirdňa o vast ke archa, hoj la te
zachudel a te na perel, bo le guruvenge podgele o pindre.
10 Takoj o RAJ choľisaľiľa pro Uza, bo nacirdňa o vast pre archa. Avke les murdarďa
a ov muľa ode pro than anglo Del.

11 O David rušľa, hoj o RAJ demaďa a murdarďa le Uza andre choľi, vašoda pes
vičinel oda than dži adadžives Perec-Uza*.
12 Andre oda džives o David predaranďiľa le Devlestar a phenďa: „Sar me ke ma
šaj anav e archa le Devleskri?“
13 Avke o David na diňa te ľidžal e archa ke peste andro Jeruzalem, ale ľigenďa la
andro kher ko Obed-Edom, savo sas andral o Gat.
14 Le Devleskri archa ačhiľa trin čhon andro kher ko Obed-Edom a o RAJ
požehňinelas caľa leskra famelija the savoro, so les sas.

14

Le Davidoskro palacis the čhave

1 O tirsko kraľis Chiram bičhaďa ko David peskre služobňiken. Jekhetane lenca
bičhaďa o cedroskre kašta, le ťesaren the le muraren, hoj leske te ačhaven palacis.
2 Akor o David sprindžarďa, hoj les o RAJ čačes ačhaďa kraľiske upral o Izrael a
hoj leskro kraľišagos hazdňa upre prekal peskro izraeliko narodos.
3 O David peske iľa avre romňijen, savenca les sas buter čhave andro Jeruzalem.
4 Kala hine lengre nava: o Šamua, o Šobab, o Natan, o Šalamun,
5 o Jibchar, o Elišuas, o Elpelet,
6 o Nogah, o Nefeg, o Jafias,
7 o Elišama, o Beeljadas the o Elifelet.

O viťazstvo upral o Filišťinci

8 Sar pes došunde o Filišťinci, hoj o David hino pomazimen kraľis upral calo Izrael,
gele pal leste, hoj les te zalen. Sar o David ada šunďa, geľa avri pre lende.
9 O Filišťinci andre dolina le Refajengri gele pro gava te murdarel a te čorel.
10 Avke o David phučelas le Devlestar: „Majinav te džal pro Filišťinci? Deha len
mange andro vasta?“
O RAJ leske odphenďa: „Dža, dava len andre tire vasta.“
11 Avke o David peskre muršenca džalas andro Baal-Peracim a ode upral lende
zviťazinďa. A phenďa: „O Del rozčhinďa mire vasteha le ňeprijaťeľen, avke sar o
paňi predemel e hradza.“ Avke ole thaneske dine nav Baal-Peracim.
12 O Filišťinci ode mukle the peskre devloren a o David len diňa te labarel.
13 Ale o Filišťinci pale gele pre ola gava andre dolina.
14 Avke o David pale phučelas le Devlestar a ov leske odphenďa: „Ma dža pre lende
anglunestar, ale obdža len paš o balzamika stromi.
15 Sar šuneha o kroki upre pro balzamika stromi, takoj dža pro Filišťinci, bo o Del
džal anglal tu len te marel.“
16 O David kerďa sa avke, sar leske o Del phenďa, a murdarelas le Filišťincen le
Gibeonostar dži paš o Gezer.
17 O hiros pal kada, so kerďa o David, pes rozľigenďa andre savore phuva. O RAJ
avke kerďa, hoj pes lestar te daran savore narodi.

15

E archa la zmluvakri preľigenďi andro Jeruzalem

1 Andro Foros le Davidoskro peske o David ačhaďa khera. Pripravinďa the than
prekal e archa le Devleskri a ačhaďa prekal late stanos.
2 A phenďa: „Ňiko našťi ľidžal le Devleskri archa, ča o Leviti. Bo len peske o RAJ
kidňa avri, hoj la te hordinen a te keren paš late e služba pro furt.“

---

* **13:11** E hebrejiko čhib: o trestos le Uzoskro

3 Paľis o David diňa te zvičinel savore Izraeliten andro Jeruzalem, hoj te ľidžan le
RAJESKRI archa pre oda than, savo ov pripravinďa.
4 Avke o David diňa te vičinel le Aronoskre the Levitengre potomken.
5 Avľa o vodcas Uriel le 120 muršenca andral le Kohatoskri fajta,
6 o Asajah le 220 muršenca andral le Merariskri fajta,
7 o Joel le 130 muršenca andral le Geršomoskri fajta,
8 o Šemajah le 200 muršenca andral le Elicafanoskri fajta,
9 o Eliel le ochtovardeš (80) muršenca andral le Chebronoskri fajta
10 the o Aminadab 112 muršenca andral le Uzieloskri fajta.

11 Paľis o David vičinďa le rašajen le Cadok the le Ebjatar the le Leviten le Uriel, le
Asajah, le Joel, le Šemajah, le Eliel the le Aminadab
12 a prikazinďa lenge: „Tumen san o vodci andre le Levitengre fajti. Pošvecinen
pes the okle Levitenca a ľidžan e archa le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri, pre oda
than, savo pripravinďom.
13 Bo angloda pes oda kerelas bijal tumende, Levitale, a vašoda o RAJ, amaro Del,
pre amende domukľa e pohroma, bo na phučahas lestar, sar oda te kerel pal oda, so
hin pisimen.“

14 Avke o rašaja the o Leviti pes pošvecinde a preľigende le RAJESKRA, le
Izraeloskre Devleskra, zmluvakri archa.
15 O Leviti ľigenenas e archa le Devleskri le dručkenca pro phiko, avke sar o Mojžiš
prikazinďa prekal le RAJESKRO lav.

16 Paľis o David prikazinďa le Levitengre vodcenge, hoj te kiden avri dženen peskre
famelijendar, hoj te giľaven a radišagoha te bašaven pro harfi, citari the cimbalmi.

17 Avke o Leviti kidle avri le Heman, le Joeloskre čhas, leskra famelijatar le Asaf, le
Berechijoskre čhas, the le Etan, le Kušajoskre čhas, andral e fajta Merari,
18 a paš lende lengre phralen, save len majinenas te čerinel: le Zecharijah, le Jaaziel,
le Šemiramot, le Jechiel, le Uni, le Eliab, le Benajah, le Maasejah, le Matitijah, le
Elifeleh; the le Miknejah a le chramoskre stražňiken: le Obed-Edom the le Jeiel.

19 O lavutara o Heman, o Asaf the o Etan bašavenas pro brondzune cimbalmi.

20 O Zecharijah, o Aziel, o Šemiramot, o Jechiel, o Uni, o Eliab, o Maasejah the o
Benajah bašavenas pro harfi o učeder hangos.
21 O Matitijah, o Elifeleh, o Miknejah, o Obed-Edom, o Jeiel the o Azaziah bašavenas
pro citari o teluno hangos.
22 O Kenanijah sas avrikidlo, hoj te ľidžal le Leviten, save sas lavutara, bo mištes
džanelas te giľavel a te bašavel.

23-24 O Berechijah the o Elkanah, o Obed-Edom the o Jechijah stražinenas paš o
vudar, kaj sas e archa. O rašaja o Šebanijah, o Jošafat, o Netaneel, o Amasaj, o
Zecharijah, o Benajah the o Eliezer trubinenas angle Devleskri archa.

25 O David, o izraelika vodci the o veľiťeľa upral o ezeros džanas bare radišagoha
te anel e archa la zmluvakri andral o kher le Obed-Edomoskro.
26 O Del pomožinelas le Levitenge, save ľidžanas e archa la RAJESKRA zmluvakri,
vašoda obetinde leske efta biken the efta bakren.
27 O David sas urdo andro jemno ľanovo plašťos a the savore Leviti, save ľidžanas
e archa la zmluvakri, o spevaka the o Kenanijah, savo ľidžalas o giľavipen. A pro
David sas urdo the o efodos le ľanostar.
28 Savore Izraeliti džanas le RAJESKRA zmluvakra archaha upre andro Jeruzalem
bara vikaha the bašavibnaha pro cimbalmi, pro harfi, pro citari, pro rohi the pro
trubi.

29 Sar avle le RAJESKRA archaha andro Jeruzalem, ipen akor e Mikal, le Sauloskri čhaj, dikhelas avri prekal e oblaka. Sar dikhľa le David, hoj radišagoha khelel, dikhľa les tele andre peskro jilo.

16

E archa thoďi andro stanos

1 Le Devleskri archa ande a thode la andro stanos, so prekal late ačhaďa o David. Paľis ande anglo Del o labarde the smiromoskre obeti.
2 Sar o David dokerďa ola labarde the smiromoskre obeti, požehňinďa le manušen andre le RAJESKRO nav.
3 Paľis diňa le muršen the le džuvľen, savore Izraeliten, po jekh maro the bokeľi le ďatľendar the šuke hroznendar.
4 Varesave Leviten ačhaďa, hoj te služinen angle archa le RAJESKRI, hoj pes te modľinen, te giľaven o chvali a te lašaren le RAJES, le Izraeloskre Devles.
5 O Asaf sas lengro vodcas a dujto pal leste sas o Zecharijah. O Jaaziel, o Šemiramot, o Jechiel, o Matitijah, o Eliab, o Benajah, o Obed-Edom the o Jeiel bašavenas pro harfi the citari a o Asaf pre cimbalma.
6 O rašaja o Benajah the o Jachaziel furt trubinenas angle archa le Devleskra zmluvakri.

O David lašarel le Devles

7 Andre oda džives o David ešebnovar ačhaďa le Asaf the mek avren le Levitendar, hoj le lašaribnaha te paľikeren le RAJESKE:
8 „Paľikeren le RAJESKE, bararen leskro nav!
Maškar o narodi den te džanel, so kerďa!
9 Giľaven leske, bašaven leske!
Vakeren pal savore leskre zazraki!
10 Lašaren tumen leskre svete naveha!
Mi radisaľon o jile olenge, ko roden le RAJES!
11 Roden le RAJES the leskri zor,
ma preačhen te rodel leskro muj!

12 Leperen tumenge pro zazraki,
pro bare veci, so kerďa,
the pre oda, sar sudzinelas,
13 tumen, o čhave le Izraeloskre, leskre služobňikoskre;
o čhave le Jakoboskre, le Devleskre avrikidle!
14 Ov hin o RAJ, amaro Del,
leskre sudi hine pro manuša pal caľi phuv.

15 Šoha ma bisteren pre leskri zmluva,
pre leskro lav, so diňa ezera pokoleňjenge.
16 Phandľa e zmluva le Abrahamoha,
a diňa lav le Izak,
17 le Jakoboske la kerďa sar prikazis,
le Izraeloske sar e večno zmluva,
18 akor, sar phenďa: ‚Tuke dava e kanaaňiko phuv
andro ďeďictvos.‘

19 Sar mek sanas ča frima džene,
a sanas andre odi phuv ča cudzinci.
20 Phirenas andral jekh narodos ke aver

a andral jekh kraľišagos ke aver.
21 O Del na domukľa, hoj len vareko te trapinel,
vaš lende pokarhinďa the le kraľen:
22 ‚Ma thoven o vasta pre mire pomazimen manuša,
ma dukhaven mire proroken!‘

23 Giľav le RAJESKE, caľi phuv!
Džives so džives vakeren pal leskro spaseňje!
24 Vakeren le narodenge pal leskri slava,
pal leskre zazraki savore manušenge.

25 Bo o RAJ hino baro a hodno savora chvalake,
lestar kampel te daral buter sar savore devlendar.
26 Bo savore devla andral aver narodi hine ča modli,
ale o RAJ stvorinďa o ňebos.
27 O baro šukariben the e slava hine anglal leste,
e zor the o radišagos hin ode, kaj ov bešel.

28 Den le RAJESKE, savore manušale pre phuv,
den le RAJESKE e slava the e zor.
29 Den le RAJESKE e slava hodno leskre naveske!
Hazden upre o dari a džan angle leste!
Banďon tele anglo RAJ andre leskro sveto šukariben!
30 Izdra lestar, calo svetos!
E phuv hiňi zorales zathoďi,
na čhalavela pes!

31 Mi radisaľol o ňebos a e phuv mi thovel baripen,
mi vakeren maškar o narodi: ‚O RAJ kraľinel!‘
32 Mi šunďol zorales o moros the savoro, so andre hin,
mi oslavinel e maľa the savoro, so upre hin!
33 O stromi andro veš mi giľaven radišagostar anglo RAJ,
bo ov avela te sudzinel le manušen pre phuv.

34 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
35 Vičinen pre leste: ‚Zachraňin amen, Devla, Spasiťeľina amaro!
Cirde amen avri le narodendar a skide amen upre andral o narodi,
hoj te paľikeras tire svete naveske
a te radisaľuvas andre tiri slava.‘
36 Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
akanastar pro furt!“

A savore manuša odphende: „Amen! Slava le RAJESKE!“

O službi andro Jeruzalem the andro Gibeon

37 O David ačhaďa le Asaf the mek avren le Levitendar, hoj angle archa le RAJESKRA zmluvakri furt te keren e dživeseskri služba,
38 the le Obed-Edom a mek avre šovardeš the ochto (68) dženen. O Obed-Edom, le Jedutunoskro čhavo, the o Chosah sas upral savore chramoskre stražňika.

39 O David mukľa le rašas Cadok the le rašajen andral leskri fajta angle RAJESKRO
Stanos pro učo than andro Gibeon,
40 hoj furt te anen le RAJESKE pro oltaris o labarde obeti, tosara the rači, a oda
avke, sar hin pisimen andro zakonos le RAJESKRO, so diňa le Izraelitenge.
41 Lenca sas o Heman, o Jedutun the ola, save sas avrikidle, hoj te paľikeren le
RAJESKE vaš oda, hoj leskro lačhejileskeriben ľikerel pro furt.
42 O Heman the o Jedutun pes starinenas pal o trubi, pal o cimbalmi the pal aver
nastroji pro lašariben. Le Jedutunoskre čhave ačhenas paš e brana.
43 Paľis pes savore manuša rozgele khere. Geľa the o David, hoj te požehňinel
peskra famelija.

17

O RAJ del lav le David

1 Sar o David imar bešelas andre peskro palacis, phenďa le prorokoske le
Natanoske: „Me bešav andro palacis le cedrostar, ale e archa le RAJESKRA zmluvakri
hiňi ča andro stanos.“
2 O Natan le Davidoske odphenďa: „Ker savoro, so kames te kerel, bo o Del hino
tuha.“
3 Avke mek odi rat phenďa o Del le Natanoske:
4 „Dža a phen mire služobňikoske le Davidoske, hoj kada phenel o RAJ: ‚Na, na
ačhaveha mange kher, hoj me te bešav ode.
5 Se me na bešavas andro kher akorestar, kanastar iľom le Izraeliten avri andral o
Egipt, dži adadžives, ale somas andro stanos, a phiravas tumenca than thanestar.
6 Sar phiravas le Izraelitenca, šoha na phenďom le vodcenge andro Izrael, savenge
prikazinďom, hoj te ľidžan mire manušen: „Soske mange na ačhaven o kher le
cedrostar?“ ‘
7 Mire služobňikoske le Davidoske phen, hoj kada phenel o RAJ o Nekzoraleder:
‚Iľom tut pal e maľa, kaj pašinehas le bakren, a ačhaďom tut vodcaske upral mire
manuša, upral o Izrael.
8 Džavas tuha všadzik, kaj džahas, a murdarďom savore tire ňeprijaťeľen, save
sas anglal tu. A akana kerava tiro nav baro sar o nava le nekbaredere vodcengre pre
phuv.
9 Mire izraelike narodos dava than, kaj les sadzinava a ode bešela. Imar na izdrala
a o nalače manuša les na dukhavena, sar oda kerenas angloda,
10 kanastar mire manušen ľidžanas o sudci, saven ačhaďom upral o Izrael.
Pokorinava savore tire ňeprijaťeľen.
Me o RAJ tuke phenav, hoj me tuke ačhavava kher:
11 Sar avela tiro časos a sar aveha parundo paš tire phure dada, ačhavava pal tute
pro tronos tire potomkos a kerava, hoj leskro kraľišagos te el zoralo.
12 Ov mange ačhavela kher a me kerava, hoj leskro kraľišagos te ačhel pro furt.
13 Avava leske dad a ov ela miro čhavo. A miro jileskeriben lestar na odlava, avke
sar odiľom le Saulostar, savo kraľinelas anglal tute,
14 ale ačhavava les upral mire manuša the upral miro kraľišagos pro furt. A leskro
tronos ačhela pro furt.‘ “
15 O Natan vakerelas le Davidoske savoro avke, sar oda šunďa le RAJESTAR andro
viďeňje.

Le Davidoskri modľitba

16 Paľis o kraľis o David geľa, bešľa peske anglo RAJ andro Stanos a modľinelas pes
avke: „Ko som me, RAJEJA, Devla, a ko hin miri famelija, hoj man anďal dži kade?

17 Ale Devla, frima tuke oda sas a mek vakerehas pal oda, so ela tire služobňikoskra
famelijaha. Tu dikhes pre ma sar pre varesavo baro manuš, ó, RAJEJA, Devla.
18 So mek buter šaj phenav me, o David, pre oda, hoj man des ajsi bari pačiv? Se
tu mištes džanes tire služobňikos.
19 Ó, RAJEJA, tu prekal tiro služobňikos the pal tiro jilo kerďal kala bare veci a diňal
oda te džanel mange.
20 Ó, RAJEJA, nane ňiko ajso sar tu! Nane aver Del, ča tu, avke sar oda korkore
šunďam amare kanenca.
21 A savo aver narodos pre phuv hino ajso sar o Izrael? O narodos, saves peske tu,
Devla, cinďal avri andral o otroctvos, hoj te aven tiro narodos a aleha peske kerďal
baro nav akor, sar lenge kerehas bare the zorale veci, sar len lehas avri andral o Egipt
a sar tradľal avri anglal lende avre naroden.
22 Tu kerďal, hoj o Izraeliti te aven tire manuša pro furt, a tu, ó, RAJEJA, ačhiľal
lengro Del.
23 Akana, RAJEJA, doľiker pro furt oda lav, so diňal mange the mira famelijake. Ker
sa avke, sar phenďal,
24 hoj tiro nav te el furt barardo a hoj o manuša pal tu te vakeren: ‚O RAJ o
Nekzoraleder hino le Izraeloskro Del!‘ A e kraľiskri famelija tire služobňikoskri le
Davidoskri mi ačhel pro furt anglal tute.
25 Se tu, Devla miro, sikaďal peskre služobňikoske, hoj thoveha mira famelija furt
pro tronos. Vašoda me akana bi e dar anav anglal tu kadi modľitba.
26 Ale akana, ó, RAJEJA, tu sal o Del a phenďal tire služobňikoske kada lačhipen.
27 Mangav tut, požehňin mira caľa famelija, hoj pro furt te ačhen pro tronos. Bo so
tu požehňines, RAJEJA, ačhel furt požehňimen.“

18

Le Davidoskre viťazstva

1 Paľis o David zviťazinďa upral o Filišťinci, domarďa len a iľa lendar o foros Gat le
pašutne gavenca.
2 O David zviťazinďa the upral o Moabčana. On pes leske poddine a počinenas
leske o daňe.
3 Paľis zviťazinďa the upral o Hadad-Ezer, o kraľis andre phuv Coba, paš o Chamat
akor, sar peske džalas te zalel o phuva paš o paňi Eufrat.
4 O David zaiľa lestar 1 000 verdana, 7 000 muršen pro graja the 20 000 slugaďen.
Mukľa peske lendar ča 100 grajen le verdanenca a olen, so ačhile, ochrominďa.
5 Sar avle o Aramejčana andral o Damašek te pomožinel le kraľiske Hadad-
Ezeroske, o David zviťazinďa the upral lende a murdarďa lendar 22 000 muršen.
6 Paľis o David diňa te rozačhavel slugaďen andro aramejiko Damašek. Avke o
Aramejčana ačhile le sluhi le Davidoske a anenas leske o daňe. O RAJ pomožinelas
le Davidoske te zviťazinel všadzik, kaj džalas.
7 O David skidňa le Hadad-Ezeroskre služobňikendar o somnakune šťiti a anďa len
andro Jeruzalem.
8 Andral le Hadad-Ezeroskre fori Tibchat the Kun o David skidňa igen but brondzos.
Paľis o Šalamun diňa lestar te kerel e igen bari nadrža, o slupi the o sersamos prekal
o Chramos.
9 Sar pes o kraľis Tou andral o Chamat došunďa, hoj o David zviťazinďa upral caľi
armada le Hadad-Ezeroskri andral e Coba,
10 bičhaďa peskre čhas le Hadoram ko kraľis David, hoj leske te phenel: „Smirom
tuke! Av bachtalo, bo zviťazinďal upral o Hadad-Ezer.“ A bičhaďa leske somnakune,

rupune the brondzune veci. O kraľis Tou ada kerďa, bo the ov sas andro mariben le Hadad-Ezeroha.
11 The ola veci o David pošvecinďa le RAJESKE jekhetane le rupoha the le somnakaha, so iľa avre narodendar: le Edomčanendar, le Moabčanendar, le Amončanendar, le Filišťincendar the le Amalekendar.

Le Davidoskre uradňika

12 O Abišaj, o čhavo la Cerujakro, zviťazinďa andre Londi dolina upral o 18 000 Edomčana.
13 Rozačhaďa peskre slugaďen andro tabora pal calo Edom a savore Edomčana pes le Davidoske poddine. O RAJ pomožinelas le Davidoske te zviťazinel všadzik, kaj džalas.
14 O David kraľinelas upral calo Izrael a savore peskre manušenge kerelas oda, so sas čačipnaskro the spravodľivo.
15 O Joab, la Cerujakro čhavo, sas veľiťeľis upral e armada; o Jošafat, le Achiludoskro čhavo, sas upral savore leskre uradňika;
16 o Cadok, le Achituboskro čhavo, the o Abimelech, le Ebjataroskro čhavo, sas rašaja; o Šavša sas pisaris;
17 o Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas veľiťeľis upral o Kereťana the Pileťana, save chraňinenas le kraľis. Le Davidoskre čhave sas nekbareder uradňika le kraľiske.

19

O mariben le Amončanenca the le Aramejčanenca

1 Sar o amoňiko kraľis Nachaš muľa, ačhiľa pal leste kraľiske o Chanun, leskro čhavo.
2 O David peske phenďa: „Presikavava le Chanunoske, le Nachašiskre čhaske, o jileskeriben, avke sar oda kerďa leskro dad mange.“ Avke o David bičhaďa peskre služobňiken, hoj leske te džan te phenel: „Pharo mange hin, hoj tuke muľa o dad.“
Sar avle le Davidoskre služobňika andre le Amončanengri phuv,
3 o amoňika vodci phende le Chanunoske: „Gondoľines tuke, hoj o David kamel te del pačiv tire dades oleha, hoj bičhavel peskre služobňiken, hoj tuke te phenen, hoj leske hin pharo? Na! Bičhavel len vašoda, hoj te predikhen kadi phuv a paľis la te zalen.“
4 Androda o Chanun chudňa le Davidoskre služobňiken, hoľinďa lenge brada, strihinďa lenge jepaš gada le perestar dži tele a avke len mukľa te džal.
5 Sar oda vareko phenďa le Davidoske, ov anglal lende bičhaďa avre muršen, bo ola murša sas igen pre ladž. O kraľis diňa lenge te phenel: „Ačhen andro Jericho, medik tumenge na barola o bradi a paľis šaj aven pale.“
6 Sar o Amončana achaľile, hoj aleha choľarde le David, o Chanun the o Aramejčana počinde tranda the štar (34) toni rup, hoj lenge te bičhaven maribnaskre verdana the muršen pro graja andral o Aram-Naharajim, andral e Aram-Maacha the andral e Coba.
7 Počinde peske vaš o 32 000 verdana the vaš o kraľis andral e Maacha leskre muršenca. On avle a kerde peske taboris paš e Medeba, medik o Amončana doavle odarik, kaj sas andro mariben.
8 Sar pes pal oda došunďa o David, bičhaďa andro mariben le Joab the savore zorale slugaďen.
9 O Amončana pes rozačhade pro mariben angle foroskri brana a o kraľa, save lenge avle te pomožinel, ačhenas pre peskre thana pre maľa.
10 Sar o Joab dikhľa, hoj avle pre leste anglunestar the palunestar, kidňa peske avri nekfeder muršen andral calo Izrael a rozačhaďa len pro Aramejčana.

11 A olen, save ačhile, diňa peskre phraleske le Abišajoske, hoj len te rozačhavel
pro Amončana.
12 O Joab leske phenďa: „Te dikheha, hoj o Aramejčana man domaren, aveha mange
te pomožinel, a te me dikhava, hoj o Amončana domaren tut, džava me tuke te
pomožinel.
13 Av zoralo a av maras pes zorales vaš amare manuša the vaš o fori le Devleskre!
Mi kerel o RAJ oda, so hin lačho anglal leskre jakha.“
14 Avke o Joab peskre muršenca džalas andro mariben pro Aramejčana, ale on
lestar denašle.
15 Sar o Amončana dikhle, hoj o Aramejčana denašen le Joabostar, the on chudle te
denašel anglal leskro phral Abišaj a gele pale andro foros. Avke o Joab pes visarďa
le maribnastar a avľa pale andro Jeruzalem.
16 Sar o Aramejčana dikhle, hoj o Izraeliti upral lende zviťazinde, bičhade vaš aver
Aramejčana, save bešenas pre aver sera le paňestar Eufrat. On avle ke lende a o
Šobach*, o veľiťeľis upral e armada le Hadad-Ezeroskri, len ľidžalas.
17 Sar pal oda phende le Davidoske, diňa te zvičinel savore Izraeliten, pregeľa prekal
o Jordan a rozačhaďa pes angle lende. Avke o David pes mukľa pre lende pro mariben
a marelas pes le Aramejčanenca,
18 ale on le Izraelitendar denašle a o David the leskre murša murdarde 7 000
muršen pro graja, 40 000 slugaďen the le Šobach, savo sas veľiťeľis upral e armada.
19 Sar savore kraľa, save služinenas le Hadad-Ezeroske, dikhle, hoj o Izrael
zviťazinďa upral lende, phandle le Davidoha zmluva a služinenas leske.
Avke o Aramejčana imar buter na kamenas te pomožinel le Amončanenge.

20

O David zalel e Raba

1 Pre aver berš jarone, andro časos, sar o kraľa džanas andro mariben, o Joab
džalas la armadaha pro Amončana a zňičinďa lengri phuv, ale o David ačhiľa andro
Jeruzalem. Paľis o Joab geľa pro foros Raba a zňičinďa les.
2 Avke o David iľa e koruna le Milkomoske, lengre devleske, pal o šero*. Odi koruna
sas phari buter sar tranda (30) kili†, sas andre late igen vzacno bar a sas thoďi pro
šero le Davidoske. Andral oda foros o David zaiľa igen but veci.
3 Le manušen, save ode bešenas, odarik odľigenďa a thoďa len andre buči, hoj
te keren le pilenca, krompačenca the le toverenca. Avke kerďa the savore amoňike
forenca. Paľis o David the savore manuša gele pale andro Jeruzalem.

O maribena le Filišťincenca

4 Paloda sas pale o mariben le Filišťincenca andro Gezer. Akor o Sibechaj andral e
Chuša murdarďa le Saf‡, savo sas le obrendar. Avke thode tele le Filišťincen.
5 Paľis andre aver mariben le Filišťincenca o Elchanan, le Jairoskro čhavo,
murdarďa le Lachmi, le Golijašiskre phrales andral o Gat. O kašt le Golijašiskra
kopijatar sas ajso thulo sar o kašt le strojoskro, pre savo pes kerel o pochtana.
6 Andre aver mariben, so sas paš o Gat, sas igen učo murš, saves sas bišuštar (24)
angušta. Sas les pro vasta the pro pindre po šov angušta. The ov sas le obrendar.
7 Ale sar asalas avri le Izraeliten, murdarďa les o Jonatan, o čhavo le Šimeoskro, le
Davidoskre phraleskro.
8 Kala murša sas le obrendar andral o Gat a o David the leskre murša len murdarde.

* **19:16** Abo: Šofach * **20:2** Abo: pal o šero lengre kraľiske † **20:2** E hebrejiko čhib: jekh talentos ‡ **20:4** Abo: o Sipaj

21

O David zgenel le manušen

1 O satan pes ačhaďa pro Izraeliti a kerďa upre le David, hoj te zgenel le manušen
andro Izrael.
2 Avke o David prikazinďa le Joaboske the le veľiťeľenge: „Džan a zgenen le
manušen andro Izrael, la Beer-Šebatar dži ko Dan, bo kamav te džanel, keci hine.“
3 Ale o Joab phenďa le kraľiske: „Mi kerel o RAJ, hoj le Izraelitendar te el šelvar
buter, sar hine! Či nane on, rajeja miro the kraľina, savore tire sluhi? Soske ada miro
raj kamel te kerel? Soske aleha kames te anel le Izrael andro binos?“
4 Ale o kraľis peske ačhelas pre oda, so phenďa, a o Joab les mušinďa te šunel. Avke
o Joab geľa, pophirďa calo Izrael, zgenďa les a avľa pale andro Jeruzalem.
5 A phenďa le Davidoske, keci hin manuša: „Andre calo Izrael hine 1 100 000 murša,
save pes džanen te marel la šabľaha, a andre Judsko 470 000 murša.“
6 Ale le manušen andral o kmeňi Levi the Benjamin na zgenďa, bo le kraľiskro
prikazis le Joab igen trapinelas.

O Del marel le manušen

7 Aňi le Devleske kada na sas pre dzeka, a vašoda marďa le Izrael.
8 Akor o David phenďa le Devleske: „Kerďom aleha igen baro binos angle tu. Akana
mangav tut, odmuk mange kada binos, bo na kerďom oda goďaha!“
9 O RAJ phenďa le Gadoske, savo sas le Davidoskro prorokos:
10 „Dža a phen le Davidoske: Kada phenel o RAJ: ‚Dav tut te kidel peske avri trine
vecendar a me kerava oda, so tuke kideha avri.‘ “
11 Avke o Gad geľa ko David a phenďa: „Kavke phenel o RAJ:
12 ‚Kide tuke avri: Majinel te el andre tiri phuv trin berš bokh? Abo kames trin
čhon te denašel peskre ňeprijaťeľendar, save džana pre tu la šabľaha? Vaj andre caľi
tiri phuv te avel le RAJESKRO aňjelos a trin dživesa tumen te marel le meribnaskre
nasvaľibnaha? Akana rozgondoľin tuke a phen mange, so te phenel oleske, savo man
ke tu bičhaďa.‘ “
13 O David phenďa le Gadoske: „Igen phares mange hin te kidel peske avri! Me na
kamav te el mardo le manušendar, mi marel man o RAJ, bo leskro jileskeriben hino
igen baro.“
14 Akor o RAJ domukľa pro Izrael o meribnaskro nasvaľiben a mule 70 000 Izraeliti.
15 O Del bičhaďa le aňjelos, hoj te zňičinel le manušen andro Jeruzalem. Ale sar
oda o RAJ dikhľa, sas leske pharo vaš oda baro nalačhipen, so diňa te kerel, a phenďa
le aňjeloske: „Preač! Ma ker imar oda!“ Ipen akor le RAJESKRO aňjelos sas paš o
humnos le Ornanoskro, savo sas Jebusejis.
16 Sar pes o David rozdikhľa, dikhľa maškar e phuv the maškar o ňebos te ačhel
le RAJESKRE aňjelos la šabľaha andro vast, sar la nacirdňa pro Jeruzalem. Akor o
David the o vodci, save sas urde andro gada le gonestar, pele le mujeha dži pre phuv.
17 O David phenďa le Devleske: „Me diňom te zgenel le manušen a me kerďom kada
baro binos. Ale kala bakrore, so on kerde? Ó, RAJEJA, mangav tut, Devla miro, mar
man the mira famelija a ma domuk kadi bibach pre tire manuša.“

O David cinel o than prekal o Chramos

18 Akor le RAJESKRO aňjelos phenďa le prorokoske Gadoske, hoj te phenel le
Davidoske: „Dža upre a ačhav oltaris le RAJESKE pre le Ornanoskro humnos.“
19 O David geľa a kerďa sa avke, sar o Gad ke leste prevakerďa andre le RAJESKRO
nav.
20 Sar o Ornan marelas avri e pšeňica, visarďa pes a dikhľa le aňjelos. Leskre štar
čhave, save sas leha, pes garude.

21 O David džalas ke leste. Sar o Ornan dikhľa, hoj avel ke leste o David, geľa avri
a banďiľa anglal leste le mujeha dži pre phuv.
22 O David leske phenďa: „Kamav tutar te cinel o humnos, hoj te ačhavav le
RAJESKE oltaris, bo avke preačhela oda baro nasvaľiben pro manuša. Biken les
mange vaš ajci, keci mol.“
23 O Ornan leske odphenďa: „Le tuke les. Mi kerel miro raj the kraľis oda, so hin
lačho angle leskre jakha. Dikh, dav kale gurumňen pre labarďi obeta, e pšeňica pre
chabeneskri obeta a dav pre jag o sersamos, saveha pes prečhivkerelas o zrnos. Dav
oda savoro!“
24 Ale o David leske phenďa: „Kada na! Kamav tutar te cinel a te počinel vaše ajci,
keci mol. Na anava le RAJESKE oda, so hin tiro, aňi o labarde obeti, so man ňič na
molas.“
25 Avke o David cinďa oda humnos vaš o šov šel (600) rupune.
26 Ačhaďa le RAJESKE ode oltaris a anďa leske o labarde the o smiromoskre obeti.
Sar o David vičinelas pro RAJ, ov leske odphenďa oleha, hoj bičhaďa andral o ňebos
e jag pro oltaris, kaj sas o labarde obeti.
27 A o RAJ phenďa le aňjeloske, hoj te thovel pale e šabľa pre peskro than.
28 Akorestar, sar o David dikhľa, hoj leske o RAJ odphenďa pro humnos le
Ornanoskro le Jebusejiskro, obetinelas ode.
29 Le RAJESKRO sveto stanos, so kerďa o Mojžiš pre pušťa, the o oltaris prekal o
labarde obeti andre oda časos sas pro učo than andro Gibeon.
30 Ale o David ode našťi geľa, hoj pes te phučel le Devlestar, bo igen predaranďiľa
le RAJESKRE aňjeloskra šabľatar.

22

1 O David phenďa: „Kade ela o Chramos le RAJESKRO, le Devleskro, a kade ela le
Izrael oltaris pro labarde obeti.“

O David pripravinel e buči pro Chramos

2 O David diňa te vičinel savore cudzincen, save bešenas andro Izrael, a ačhaďa
lendar kamenaren, hoj te pripravinen o bara pre buči pro Chramos le Devleskro.
3 Diňa te anel igen but trasta, hoj lendar te keren lecegi pro kaštune brani the pro
čopi. Anďa the ajci but brondzos, hoj pes les na delas aňi te odvažinel,
4 a the mek igen but cedroskre kašta, save le Davidoske o Sidončana the o Tirčana
anenas igen but.
5 O David phenďa: „Miro čhavo o Šalamun hino mek ternoro a mek na džanel,
sar te budinel, a o Chramos, savo kampel te ačhavel prekal o RAJ, mušinel te el ajso
slavno the šukar, hoj pal leskro šukariben pes te dodžanen savore narodi pre phuv.
Vašoda me mušinav te pripravinel oda, so kampel.“ Avke o David angloda, sar muľa,
diňa te anel igen but materijalos prekal o Chramos.

O David phenel le Šalamunoske sar te ačhavel o Chramos

6 Paľis peske diňa te vičinel peskre čhas le Šalamun a prikazinďa leske, hoj te
ačhavel o Chramos le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
7 O David phenďa le Šalamunoske: „Čhavo miro, andre miro jilo sas, hoj te ačhavav
o Chramos prekal o RAJ, miro Del.
8 Ale le RAJESKRO lav avľa ke ma: ‚Ľidžahas o bare maribena pre kadi phuv a
čhorďal avri igen but rat. Vašoda na ačhaveha o Chramos prekal miro nav, bo čhorďal
avri igen but rat.
9 Ale ela tut muršoro, ov ela ajso, sar phenel leskro nav: „Murš le smiromoskro.“
A me kerava, hoj les te el smirom savore leskre ňeprijaťeľendar pal dojekh sera.

Leskro nav ela Šalamun. Sar ov kraľinela, dava le Izraeloske te dživel andro smirom the andro pokoj.
10 Ov ačhavela o Chramos prekal miro nav. Ela mange čhavo a me avava leske dad. Leskre potomstvostar ela furt vareko pro tronos upral o Izrael.‘
11 Akana, čhavo miro, mi ľidžal tut o RAJ, hoj bachtales te ačhaves o Chramos le RAJESKE, peskre Devleske, avke sar pal tu phenďa.
12 Ča mi del tut o RAJ goďaveripen the prindžaripen andre savoreste, sar tut ačhavela upral calo Izrael, hoj te doľikeres o zakonos le RAJESKRO, tire Devleskro.
13 Akor tut ela bach, te doľikereha calo zakonos the o prikazi, so diňa avri o RAJ le Mojžišoske prekal o Izrael. Av zoralo the šmelo! Ma dara tut a ma izdra!
14 Dikh, me man but trapinďom, hoj te doanav prekal o Chramos le RAJESKRO 3 400 toni somnakaj* the 34 000 toni rup†, ajci but brondzos the trasta, so pes na del aňi te odvažinel, a mek the kašta the bara. A tu mek paš oda šaj dothoves.
15 Hin paš tu but manuša, save džanen te kerel peskri buči: O ťesara, o kamenara the igen but majstri, save džanen te kerel dojekh buči
16 le somnakaha, rupoha, brondzoha the trastenca. Avke akana muk tut andre buči a o RAJ ela tuha!“
17 Paľis o David prikazinďa savore izraelike vodcenge, hoj te pomožinen leskre čhaske le Šalamunoske.
18 Phenďa: „O RAJ, tumaro Del, hino tumenca a diňa tumen o smirom le manušendar pal savore seri, bo ov len mange diňa andre miri zor a on hine poddine le RAJESKE the leskre manušenge.
19 Akana roden le RAJES, tumare Devles, cale jileha the dušaha. Chuden te ačhavel o Chramos le RAJESKRO, le Devleskro, hoj pes te preľidžal e archa le RAJESKRA zmluvakri the o sveta veci andro Chramos, so ela ačhado prekal le RAJESKRO nav.“

23

O David ačhavel le Leviten andre služba

1 Sar o David sas imar igen phuro, ačhaďa peskre čhas le Šalamun kraľiske upral o Izrael.
2 Zvičinďa savore izraelike vodcen, rašajen the Leviten.
3 Zgende savore Leviten phurederen sar tranda (30) berš a sas 38 000 murša.
4 O David phenďa: „Lendar ačhavav 24 000, hoj te služinen andro Chramos le RAJESKRO, 6 000 uradňiken the sudcen,
5 4 000 stražňiken the 4 000 dženen, save lašarena le RAJES a bašavena pre ola nastroji, so diňom te kerel pro lašariben.“
6 O David le Leviten rozďelinďa pal lengre trin fajti pal le Leviskre čhave: Geršon, Kohat the Merari.

Le Geršonoskro potomstvos

7 Le Geršonoskre čhave sas o Ladan the o Šimej.
8 Le Ladan sas trin čhave: Ešebno o Jechiel, paľis o Zetam the o Joel.
9 On sas vodci andre Ladanoskri famelija. Le Šimej sas trin čhave: o Šelomot, o Chaziel the o Haran.
10 A sas les mek aver štar čhave: o Jachat, o Zina, o Jeuš the o Berijah.
11 O Jachat sas ešebno, dujto o Zizah. Le Jeuš the le Berijah na sas but muršora, vašoda pes len rachinelas sar jekh fajta.

Le Kohatoskro potomstvos

* **22:14** Oda sas 100 000 talenti somnakaj. † **22:14** Oda sas 1 000 000 talenti rup.

12 Le Kohat sas štar čhave: o Amram, o Jishar, o Chebron the o Uziel.
13 Le Amramoskre čhave sas o Aron the o Mojžiš. O Aron the leskre potomki sas
pošvecimen andre služba, hoj pes pro furt te starinen pal o sveta veci, te anel o
voňava obeti anglo RAJ, te služinel leske a andre leskro nav te žehňinel le manušen.
14 O čhave le Mojžišoskre, le Devleskre muršeskre, sas rachimen andro kmeňos
Levi.
15 Le Mojžišoskre čhave sas o Geršom the o Eliezer.
16 Le Geršomoskro ešebno čhavo sas o Šebuel.
17 Le Eliezer sas ča jekh čhavo o Rechabiah, ale le Rechabiah sas but čhave.
18 Le Jishar, le Kohatoskre dujtone čhas, sas ešebno čhavo o Šelomot, savo sas
vodcas andre fajta.
19 Le Chebron, le Kohatoskre tritone čhas, sas štar čhave: Ešebno o Jerijah, dujto
o Amariah, trito o Jachaziel the štarto o Jekameam.
20 Le Uziel, le Kohatoskre štartone čhas, sas o Micha the o Jišijah.

Le Merariskro potomstvos

21 Le Merari sas duj čhave: o Machli the o Muši. Le Machlioskre čhave sas o Eleazar
the o Kiš.
22 O Eleazar muľa a na sas les muršora, ča čhaja, vašoda leskre čhajen peske ile
romňijenge le Kišoskre čhave.
23 Le Merariskro dujto čhavo sas o Muši. Les sas trin čhave: o Machli, o Eder the
o Jeremot.
24 Kala sas le Leviskre potomki pal lengre fameliji the fajti, save sas vodci a
dojekheskro nav sas zapisimen. Dojekh, kaske sas buter sar biš (20) berš, sas ačhado,
hoj te služinel andro Chramos le RAJESKRO.

Le Levitengri buči andro Chramos

25 Akor o David phenďa: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, diňa peskre manušenge o
smirom a ačhiľa te bešel andro Jeruzalem pro furt.
26 Vašoda o Leviti imar buter na mušinen te hordinel o sveto stanos the o veci pre
služba.“
27 Akorestar pes pal le Davidoskre posledna prikazi rachinenas andre služba ča o
Leviti, savenge sas biš (20) berš a buter.
28 Lengri buči sas te pomožinel andro Chramos le rašajenge le Aronoskre
potomkenge andre služba, te del pozoris pro chramoskre thana the pre dvora, te
obžužarel savore sveta veci a te starinel pes pal e služba andro Chramos.
29 Mušinenas pes te starinel pal o sveta mare, pal o nekfeder aro pre chabeneskri
the peki obeta the pal o mare bi o kvasos. Mušinenas te mišinel o aro le olejoha a
mek te merinel a te važinel o obeti.
30 On sas ačhade the pre oda, hoj sako džives tosara the rači te paľikeren a te
lašaren le RAJES,
31 sar anenas o labarde obeti le RAJESKE pro šabatoskro džives, abo pro inepos le
Neve čhoneskro the pre savore inepi. Sas avridino, keci Leviti mušinenas te služinel
pro furt anglo RAJ andro Chramos.
32 On pes starinenas pal o Svetostankos le RAJESKRO the pal o Sveto than a
pomožinenas le Aronoskre potomkenge, peskre phralenge, andre služba andro
Chramos.

24

O rašaja hine rozďelimen andre služba

1 Le Aronoskre potomki sas rozďelimen andro partiji. Le Aron sas štar čhave: o
Nadab, o Abihu, o Eleazar the o Itamar.
2 O Nadab the o Abihu mule sigeder sar lengro dad. Vašoda, hoj len na sas čhave,
e rašajiko služba preile lengre phrala o Eleazar the o Itamar.
3 O David jekhetane le Cadokoha, savo sas potomkos le Eleazaroskro, the le
Achimelechoha, savo sas le Itamariskro potomkos, lenge rozďelinďa e buči andre
služba.
4 Andre le Eleazaroskro potomstvos sas buter vodci sar andre le Itamariskro.
Vašoda le Eleazaroskre potomki sas rozďelimen andro dešušov (16) partiji a le
Itamaroskre andro ochto (8).
5 Rozďelinde len prekal o losos, bo sas o uradňika le chramoskre the o služobňika
le Devleskre le Eleazaroskre potomkendar the le Itamaroskre potomkendar.
6 O pisaris Šemajah, le Netaneeloskro čhavo andral le Leviskro kmeňos, len
zapisinďa. O kraľis, o uradňika, o rašaj Cadok, o Achimelech, le Ebjataroskro čhavo,
the o vodci andral le rašajengre the Levitengre fajti sas paš oda sar švedki. Jekhvar
losinenas vaš le Eleazaroskro potomstvos a jekhvar vaš le Itamariskro.
7 Kala hine o partiji pal o nava peskre fajtakre vodcenge. O šoros sas kajso: Ešebno
losos peľa pro Jojarib, dujto pro Jedajah,
8 trito pro Charim, štarto pro Seorim,
9 pandžto pro Malkijah, šovto pro Mijamin,
10 eftato pro Hakoc, ochtoto pro Abijah,
11 eňato pro Ješua, dešto pro Šechaniah,
12 dešujekhto (11.) pro Eljašib, dešudujto (12.) pro Jakim,
13 dešutrito (13.) pro Chupah, dešuštarto (14.) pro Ješebab,
14 dešupandžto (15.) pro Bilgah, dešušovto (16.) pro Imer,
15 dešueftato (17.) pro Chezir, dešuochtoto (18.) pro Hapicec,
16 dešueňato (19.) pro Petachiah, bišto (20.) pro Jechezkel,
17 bišujekhto (21.) pro Jachin, bišudujto (22.) pro Gamul,
18 bišutrito (23.) pro Delajah a bišuštarto (24.) pro Maaziah.
19 Kale muršenge sas rozďelimen e buči andro Chramos, avke sar perelas pre lende
o šoros a oda sa avke, sar diňa avri lengro phuro dad Aron pal o prikazis le RAJESKRO,
le Izraeloskre Devleskro.

Aver Leviti ačhade andre služba

20 Kala hine aver fajtakre vodci, andral le Levitengro potomstvos:
andral le Amramoskri fajta sas vodcas o Šubael, a andral leskri fajta o Jechdejah;
21 andral le Rechabijoskri fajta sas o Jišijah ešebno;
22 andral le Jisharoskri fajta o Šelomot, a andral leskri fajta o Jachat.
23 Le Chebron sas štar čhave: Ešebno o Jerijah, dujto o Amariah, trito o Jachaziel
a štarto o Jekameam.
24 Andral le Uzieloskri fajta sas vodcas o Micha a andral leskri fajta o Šamir
25 jekhetane le Jišijoha, savo sas le Michoskro phral. Andral le Jišijoskri fajta sas
vodcas o Zechariah.
26 Le Merariskre čhave: o Machli the o Muši. O čhavo le Jaazioskro sas o Beno*.
27 O potomki le Merariskre prekal o Jaaziah sas o Šoham, o Zachur the o Ibri.
28-29 Le Machli sas duj čhave: o Eleazar the o Kiš. Le Eleazar na sas murša, ale le
Kiš sas o Jerachmeel.
30 Le Mušiskre čhave sas o Machli, o Eder the o Jerimot.

* **24:26** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib.

Kala sas le Leviskre potomki, sako pal peskri fajta.
31 The on losinenas jekhetane peskre phralenca, le Aronoskre potomkenca, savi buči te kerel. Sas paš oda o David, o Cadok, o Achimelech the o vodci andral o fameliji le rašajengre the Levitengre.

25

O lavutara andro Chramos

1 O David the le chramoskre vodci kidle avri varesave dženen le Asafoskre, Hemanoskre the Jedutunoskre čhavendar, hoj te prorokinen, sar bašavena pro citari, harfi the cimbalmi. Sas oda kala murša:
2 Le Asafoskre čhavendar oda sas o Zachur, o Jozef, o Netanijah the o Asarelah. On sas ľigende le Asafoha, savo prorokinelas pro prikazis le kraľiskro.
3 Le Jedutunoskre čhavendar: O Gedaljah, o Ceri, o Ješajah, o Šimej, o Chašabiah the o Matitijah. Upral lende sas lengro dad o Jedutun, savo prorokinelas akor, sar la harfaha bašavenas, paľikerenas a lašarenas le RAJES.
4 Le Heman sas dešuštar (14) čhave: o Bukijah, o Mataniah, o Uziel, o Šebuel, o Jerimot, o Chananijah, o Chanani, o Eliatah, o Gidalti, o Romamti-Ezer, o Jošbekašah, o Maloti, o Hotir the o Machaziot.
5 Savore kala čhave sas le Hemanoskre, le kraľiskre prorokoskre. On sas dine leske prekal le Devleskro lav, hoj les te den pačiv. O Del diňa le Heman dešuštar muršora the trin čhajora.

6 Savore kale muršen ľidžanas lengre dada o Asaf, o Jedutun the o Heman ko bašaviben pro citari, pro cimbalmi the pro harfi, sar giľavenas paš e služba andro Chramos le RAJESKRO pro prikazis le kraľiskro.
7 On jekhetane lengre famelijenca sas avrisikade, hoj te giľaven le RAJESKE. Savore sas jekhetane duj šel the ochtovardeš the ochto (288).
8 On savore losinenas, hoj len te rozďelinen andre služba, či ternen abo phuren, či olen, ko džanenas, abo olen, ko sikľonas.
9 Kala duj šel the ochtovardeš the ochto (288) murša sas rozďelimen pal peskre fajti le čhavenca andro bišuštar (24) partiji po dešuduj (12) džene jekhe vodcaha. Avke o losos peľa pro vodci: ešebno pro Jozef andral le Asafoskri fajta; dujto pro Gedaljah;
10 trito pro Zachur;
11 štarto pro Jicri*;
12 pandžto pro Netanijah;
13 šovto pro Bukijah;
14 eftato pro Jesarelah†;
15 ochtoto pro Ješajah;
16 eňato pro Mataniah;
17 dešto pro Šimej;
18 dešujekhto (11.) pro Azarel‡;
19 dešudujto (12.) pro Chašabiah;
20 dešutrito (13.) pro Šubael§;
21 dešuštarto (14.) pro Matitijah;
22 dešupandžto (15.) pro Jeremot;
23 dešušovto (16.) pro Chananijah;
24 dešueftato (17.) pro Jošbekašah;
25 dešuochtoto (18.) pro Chanani;

* **25:11** Abo: o Ceri † **25:14** Abo: o Asarelah ‡ **25:18** Abo: o Uziel § **25:20** Abo: o Šebuel

26 dešueňato (19.) pro Maloti;
27 bišto (20.) pro Eliatah;
28 bišujekhto (21.) pro Hotir;
29 bišudujto (22.) pro Gidalti;
30 bišutrito (23.) pro Machaziot;
31 the bišuštarto (24.) pro Romamti-Ezer.

26

O chramoskre stražňika

1 O chramoskre stražňika sas rozďelimen andro partiji pal peskri fajta. Andral le Korachoskri fajta sas o Mešelemijah, čhavo le Koreoskro, savo sas čhavo le Asafoskro.
2 Le Mešelemijah sas kala čhave: Ešebno o Zecharijah, dujto o Jediael, trito o Zebadijah, štarto o Jatniel,
3 pandžto o Elam, šovto o Jochanan a eftato o Eljehoenaj.
4-5 Le Obed-Edom sas ochto čhave, bo o Del les požehňinďa: Ešebno o Šemajah, dujto o Jozabad, trito o Joach, štarto o Sachar, pandžto o Netaneel, šovto o Amiel, eftato o Jisachar the ochtoto o Peuletaj.
6 Le Šemajah sas čhave, save sas vodci andre peskre fajti, bo sas zorale murša:
7 o Otni, o Refael, o Obed the o Elzabad a the leskre phrala o Elihu the o Semachijah, save sas zorale murša.
8 Kala savore potomki le Obed-Edomoskre the lengre čhave a the lengre phrala sas zorale murša, save sas schopna te stražinel. On sas jekhetane šovardeš the duj (62).
9 Andre famelija le Mešelemijoskri sas dešuochto (18) zorale murša.
10 Le Chosah andral le Merariskri fajta sas štar čhave: O Šimri sas o vodcas – kajte na uľiľa ešebno – leskro dad les ačhaďa vodcaske;
11 dujto sas o Chilkijah, trito o Tebalijah the štarto o Zechariah. Andre famelija le Chososkri sas dešutrin (13) džene.
12 Kala chramoskre stražňika sas rozďelimen andro partiji, sako pal lengre fajti a sas lenge diňi e služba andro Chramos le RAJESKRO, avke sar the okle Levitenge.
13 Le losoha kidenas avri savore famelijendar, či sas cikňi, či bari, ko majinel te služinel paš savi brana.
14 Le Šelemijoske sas diňi prekal o losos e vichodno brana. Le Zecharijoske, leskre čhaske, savo sas igen goďaver murš, sas diňi e severno brana;
15 le Obed-Edomoske sas diňi e južno brana a leskre čhavenge sas dine te stražinel o skladi;
16 le Šupimoske the le Chososke e zapadno brana the e brana Šalechet, khatar pes džal le dromeha upre.
O stražňika jekh avres čerinenas avke:
17 Paš e vichodno brana sas šov Leviti; paš e severno štar; paš e južno štar; paš o thana, kaj sas odthode o veci, sas po duj;
18 paš e dvora pre zapadno sera sas duj a paš o drom, so ľidžal andre dvora, štar Leviti.
19 Kala sas o partiji le stražňikengre andral le Korachoskre the Merariskre fajti, save stražinenas.

Aver chramoskre služobňika

20 Lengre phrala Leviti pes starinenas pal o chramoskre pokladňi the pal o dari, so sas dine prekal o Del.
21 O Ladan, andral le Geršonoskri fajta, sas dad le Jechielioske. But džene andral leskro potomstvos sas vodci andre peskre fajti.

22 Le Jechieli sas duj čhave: o Zetam the o Joel. On pes starinenas pal o chramoskre
pokladňi the skladi.
23 The le Amramoskre, le Jisharoskre, le Chebronoskre the le Uzieloskre potomki
pes starinenas pal o pokladňi.
24 O Šebuel sas upral savore chramoskre pokladňika. Ov sas andral e fajta le
Geršomoskri, savo sas čhavo le Mojžišoskro.
25 O Šebuel sas famelija le Šelemotoha prekal o Eliezer, savo sas phral le
Geršomoske. O Eliezer sas dad le Rechabijoske, ov le Ješajoske, ov le Joramoske,
ov le Zichriske a ov le Šelomotoske.
26 O Šelomot the leskri famelija pes starinenas pal savore pokladňi the dari, so
anelas a pošvecinelas le Devleske o kraľis David, o vodci le fajtengre, o veľiťeľa upral
o ezeros the o veľiťeľa upral o šel a the aver veľiťeľa upral e armada.
27 Bo oda, so on zalenas andro mariben, denas andro Chramos, hoj les te prikeren.
28 O Šelomot the leskri famelija pes starinenas the pal ola pošvecinde dari, so dine
prekal o Chramos o prorokos Samuel, o Saul le Kišoskro čhavo, o Abner, le Neroskro
čhavo, the o Joab, la Cerujakro čhavo.

O Leviti, save na služinenas andro Chramos

29 Andral le Jisharoskro potomstvos, o Kenaniah the leskre čhave sas ačhade
uradňikenge the sudcenge andro Izrael. On na služinenas andro Chramos.
30 O Chašabijah the leskre murša andral le Chebronoskri fajta, ezeros the efta šel (1
700) zorale murša, pes starinenas andro Izrael pro zapados le Jordanostar pal savore
službi prekal o RAJ the prekal o kraľis.
31 O Jerijah sas vodcas le fajtenge the le famelijenge andre le Chebronoskro
potomstvos. Sar o David sas imar kraľis saranda (40) berš, arakhle andro zvitki,
hoj andre lengro potomstvos hine zorale murša, save bešen andro Jazer, andre phuv
Gilead.
32 Le Jerijah sas duj ezera the efta šel (2 700) phrala, save sas vodci andre peskre
fajti. Len o David ačhaďa upral o kmeňi Ruben, Gad the jepaš kmeňos Menaše, hoj
te stražinen savore veci le Devleskre the le kraľiskre.

27

O veľiťeľa upral o dešuduj čati

1 Sako čhon andro berš 24 000 murša andre jekh čata služinenas sar slugaďa andre
Izraeloskri armada. Andre ola čati sas o vodci upral o fajti, o veľiťeľa upral o ezeros
the upral o šel the lengre služobňika.
2 Andro ešebno čhon ľidžalas e čata o Jašobeam, le Zabdieloskro čhavo.
3 Ov sas le Perecoskro potomkos a sas angluno veľiťeľis savore slugaďenge andre
ešebno čhon.
4 Andro dujto čhon ľidžalas e čata o Achoachitas Dodaj a veľiťeľis sas o Miklot.
Andre odi čata sas 24 000 murša.
5 Andre trito čhon ľidžalas e čata o Benajah. Leskro dad sas angluno rašaj o
Jehojada.
6 Oda Benajah sas vodcas le Tranda (30) zorale muršenge. Ale o veľiťeľis upral e
čata sas leskro čhavo o Amizabad.
7 Andro štarto čhon ľidžalas e čata o Asahel, le Joaboskro phral, a pal leste leskro
čhavo o Zebadijah.
8 Andro pandžto čhon ľidžalas e čata o Šamhut, le Jizrachoskro potomkos.
9 Andro šovto čhon ľidžalas e čata o Iras, le Ikešoskro čhavo, andral e Tekoa.
10 Andro eftato čhon ľidžalas e čata o Chelec andral o kmeňos Efrajim khatar o
Palon.

11 Andro ochtoto čhon ľidžalas e čata o Sibechaj, andral le Zerachoskri fajta, andral e Chuša.
12 Andro eňato čhon ľidžalas e čata o Abiezer andral o Anatot, andral o kmeňos Benjamin.
13 Andro dešto čhon ľidžalas e čata o Mahraj andral e Netofa. Ov sas andral le Zerachoskri fajta.
14 Andro dešujekhto (11) čhon ľidžalas e čata o Benajah andral o kmeňos Efrajim andral o Piraton.
15 Andro dešudujto (12) čhon ľidžalas e čata o Cheldaj andral e Netofa. Ov sas andral le Otňieloskri fajta. Andre dojekh čata sas 24 000 murša.

O vodci upral o kmeňi

16 Kala hine o vodci upral o kmeňi andro Izrael:
o Eliezer, le Zichriskro čhavo, upral o kmeňos Ruben;
o Šefatjah, le Maachoskro čhavo, upral o Šimeon;
17 o Chašabjah, le Kemueloskro čhavo, upral o Levi;
o Cadok upral le Aronoskri fajta;
18 o Elihu, le Davidoskro phral, upral o Juda;
o Omri, le Michaeloskro čhavo, upral o Jisachar;
19 o Jišmajah, le Obadjoskro čhavo, upral o Zebulun;
o Jerimot, le Azrieloskro čhavo, upral o Naftali;
20 o Hošeah, le Azazjoskro čhavo, upral o Efrajim;
o Joel, le Pedajoskro čhavo, upral o zapadno kmeňos Menaše;
21 o Jido, le Zecharijoskro čhavo, upral jepaš kmeňos Menaše andro Gilead;
o Jaasiel, le Abneroskro čhavo, upral o kmeňos Benjamin;
22 the o Azarel, le Jerochamoskro čhavo, sas upral o kmeňos Dan.
Kala sas o kmeňoskre vodci andro Izrael.

23 O David na diňa te pisinel andro zvitkos le ternederen sar biš berš (20), bo o Del les diňa lav, hoj kerela lendar ajci but Izraeliti sar o čercheňa pro ňebos.
24 O Joab, la Cerujakro čhavo, len chudňa te zgenel, ale na dogenďa len, bo o Del choľisaľiľa pre lende a marďa len vaš oda, hoj le Izraeliten kamle te zgenel. Vašoda na sas pisimen, keci sas andre kronika le kraľiskri Davidoskri.

O uradňika upral o barvaľipen le kraľiskro

25 O Azmavet, le Adieloskro čhavo, pes starinelas pal o kraľiskre skladi.
O Jonatan, le Uziašoskro čhavo, pes starinelas pal aver skladi andro fori, gava the veži.
26 O Ezri, le Keluboskro čhavo, sas upral o murša, save kerenas buči pre maľa.
27 O Šimej andral e Rama pes starinelas pal o viňici.
O Zabdi andral o Šefam pal o thana, kaj sas odthoďi e mol.
28 O Baal-Chanan andral o Geder pes starinelas pal o olivi the pal o dziva figi pre brehengri phuv Šefela.
O Joaš pes starinelas pal o olivovo olejos.
29 O Šitraj andral o Šaron pes starinelas pal o dobitkos, so pes pašinelas pro maľi andro Šaron.
O Šafat, le Adlajoskro čhavo, pal o dobitkos, so pes pašinelas andro dolini.
30 O Izmaelitas o Obil pes starinelas pal o ťavi.
O Jechdejah andral o Meronot pes starinelas pal o oslici.
31 O Hagarijčanos o Jaziz pes starinelas pal o bakre the kozi.

Kala savore pes starinenas pal le Davidoskro barvaľipen.

Le Davidoskre radci

32 O Jonatan, le Davidoskro bačis, sas goďaver murš, radcas the pisaris. Ov
jekhetane le Jechieloha, le Chachmonoskre čhaha, bararenas avri le kraľiskre
čhaven.
33 O Achitofel sas le kraľiskro radcas a o Arkijcos Chušaj sas le kraľiskro prijaťeľis.
34 Sar o Achitofel muľa, pal leste ačhile radci o Jehojada, le Benajoskro čhavo, the
o Ebjatar.
O veľiťeľis upral le kraľiskri armada sas o Joab.

28

O David del le Šalamunoske o planos le Chramostar

1 O David vičinďa ke peste andro Jeruzalem savore izraelike uradňiken: le
kmeňoskre vodcen; la armadakre veľiťeľen, save služinenas le kraľiske; le veľiťeľen
upral o ezeros the upral o šel slugaďa; le manušen, save pes starinenas pal calo leskro
barvaľipen the pal leskre a le čhavengre stadi. Vičinďa the le palaciskre uradňiken,
slugaďen the savore zorale muršen.
2 Sar savore doavle, o David ušťiľa a phenďa: „Phralale mire the manušale mire!
Šunen man avri! Sas man andro jilo te ačhavel kher prekal e archa le RAJESKRA
zmluvakri, than pro odpočinkos, kaj peske o Del thoďahas peskre pindre, a savoro
imar pripravinďom, hoj pes te ačhavel.
3 Ale o Del mange phenďa: ‚Tu našťi ačhaves o Chramos prekal miro nav, bo sal
slugaďis a čhorďal avri but rat.‘
4 Ale o RAJ, o Del le Izraeloskro, peske iľa man andral caľi famelija avri kraľiske
pro furt, bo savore kmeňendar peske o Del kidňa avri le Juda sar vodcas a savore
famelijendar, mire dadeskra famelija the savore mire dadeskre čhavendar kidňa avri
man vaš o kraľis upral calo Izrael.
5 O RAJ man diňa igen but čhaven a savore mire čhavendar peske kidňa avri mire
čhas le Šalamun, hoj te bešel pro tronos a te kraľinel upral le RAJESKRO kraľišagos
andro Izrael.
6 Phenďa mange: ‚Tiro čhavo o Šalamun mange ačhavela miro Chramos the mire
dvori, bo me mange les kidňom avri, hoj ov te avel miro čhavo, a me avava leskro
dad.
7 Zathovava leskro kraľišagos pro furt, te pes ľikerela mire prikazaňjendar the
zakonostar avke sar akana.‘
8 Akana tumenge phenav anglo Del, angle savore Izraeliti the angle savore, save
hine zgele anglo RAJ, hoj te den pozoris a te doľikeren savore prikazaňja le RAJESKRE,
peskre Devleskre, hoj tumenge te ačhel kadi šukar phuv a hoj la paľis te den tumare
potomkenge sar ďeďictvos pro furt.
9 A tu Šalamun, čhavo miro, sprindžar tire dadeskre Devles a služin leske cale jileha
the goďaha, bo o RAJ džanel amare jile the amaro gondoľišagos. Te les rodeha, dela
pes tuke te arakhel, ale te tut lestar odvisareha, omukela tut pro furt.
10 Ma bister pre oda, hoj o RAJ peske tut kidňa avri, hoj tu leske te ačhaves o sveto
Chramos. Av zoralo a muk tut andre buči!“
11 Paľis o David diňa peskre čhaske le Šalamunoske o planos, sar te ačhavel savore
thana andro Chramos: e angluňi dvora, o than, kaj sas odthode o veci, o uprune thana,
o andrune thana the o than prekal o kritos la archakro.
12 Diňa leske the o plani pal savoreste, so leske o Duchos thoďa pre goďi, sar te
kerel e chramoskri avruňi dvora, o avrune thana pašal o Chramos, o thana, kaj sas
odthode o chramoskre veci the o dari, so anenas le RAJESKE.

13 O David diňa leske the o planos, sar o rašaja the o Leviti majinde te el rozďelimen
andre služba a sar oda te kerel a sar pes te starinen pal savore veci andro Chramos.
14 A phenďa, keci kampela rup the somnakaj pre ola veci, so ena kerde a savenca
služinena andro Chramos,
15 a keci kampela rup the somnakaj pre dojekh lampa the svietňikos,
16 the pro rupune skaminda the pro dojekh somnakuno skamind prekal o sveta
mare prekal o Del.
17 Phenďa, keci kampela žužo somnakaj, savestar kerena o vidľički, čare the pohara,
a keci kampela somnakaj the rup, savestar kerena o čare,
18 a keci žužo somnakaj kampela, sar kerena o oltaris, pre savo labarena o voňava
obeti. Diňa the o planos le verdanestar: prekal o somnakune cherubi, save peskre
rozcirdle kridlenca garuvenas e archa le RAJESKRA zmluvakri.
19 O David phenďa le Šalamunoske: „Kada savoro sas zapisimen le RAJESKRA
goďaha a leskro vast sas pre mande, hoj te pripravinav savori buči pro Chramos.
20 Muk tut andre buči a ma dara! Ma dara tut a ma izdra, bo o RAJ o Del, miro Del,
ela tuha. Na omukela tut a na odvisarela pes tutar, medik na dokereha savore buča
pro Chramos, andre savo paľis le RAJESKE služinena.
21 Dikh, hin tut but partiji rašaja the Leviti, save hine pripravimen pre savori služba
andro Chramos le Devleskro. Hin paš tu o manuša, save džanen te kerel dojekh buči,
the o uradňika, a savore manuša tut šunena, so lenge ča pheneha.“

29

O dari prekal o Chramos

1 Paľis o kraľis David phenďa savore manušenge, save sas ode zgele: „Miro čhavo
o Šalamun, saves peske kidňa avri o Del, hino mek terno a mek na džanel but pal o
dživipen. Bo e buči pro Chramos hiňi bari a na kerel pes prekal o manuš, ale prekal
o RAJ, prekal o Del.
2 Keci birinďom, ajci pripravinďom materijalos a diňom prekal o Chramos le
Devleskro o somnakaj pro somnakune veci, o rup pro rupune, o brondzos pro
brondzune, o trasta pro trastune the o kašta pro kaštune veci. Diňom mek o mramoris
the o bara le onixoskre, o bara le malachitoskre the o farebna bara – savore vzacna
bara pro šukariben.
3 A vašoda, hoj mange hin pro jilo te ačhavel o Chramos le Devleskro, dav mek
mire barvaľipnastar o somnakaj the o rup paš oda, so imar diňom:
4 šel (100) toni nekfeder somnakaj andral o Ofir the duj šel the saranda (240) toni
žužo rup, hoj te šukaľaren o fali andro Chramos,
5 the o somnakaj pro somnakune the o rup pro rupune veci, savendar kerena o
majstri o veci andro Chramos. Ko kamľahas adadžives jilestar te anel varesave dari
le RAJESKE?“
6 Avke, sar o David dovakerďa, o vodci andral peskre fajti, o kmeňoskre vodci, o
veľiťeľa upral o ezeros, o veľiťeľa upral o šel the o uradňika dine jilestar o dari prekal
o RAJ.
7 On dine prekal o Chramos buter sar šel the eftavardeš (170) toni somnakaj, buter
sar trin šel the saranda (340) toni rup, vaj šov šel the biš (620) toni brondzos a buter
sar trin ezera the štar šel (3 400) kili trasta.
8 Kas sas varesave vzacna bara, delas len le Jechieloske andral le Geršonoskri fajta
andro vasta sar daros prekal o Chramos le RAJESKRO, bo ov sas upral o pokladi.
9 O manuša radisaľonas ole darendar, so o vodci anenas jilestar le RAJESKE. The o
David igen radisaľolas.

O David paľikerel le RAJESKE

10 Paľis o David lašarelas le RAJES angle savore manuša kavke:
„Av lašardo, RAJEJA,
Devla amare phure dadeskro, le Jakoboskro,
čirlastar pro furt!
11 Tu sal baro, zoralo the slavno!
Tuke e pačiv the e slava!
Tiro hino savoro, so hin pro ňebos the pre phuv.
Tiro hino o kraľišagos
a sal barardo upral savoreste!
12 O barvaľipen the e pačiv hin tutar.
Tu kraľines upral savoreste.
Andre tire vasta hin e zor.
Kas tu kameha, oles šaj keres bares the zorales!
13 Akana, Devla amaro, paľikeras tuke
a lašaras tiro slavno nav!
14 Ale ko som me the mire manuša, hoj tut šaj diňam ajci dari? Se savoro hin tutar a akana tuke oda ča pale das.
15 Sam cudzinci the hosci andre tire jakha, avke sar the amare phure dada. Amaro časos pre kadi phuv hino sar o ciňos, so predžal, a sig meras.
16 Ó, RAJEJA, Devla amaro, savoro kada barvaľipen, so tuke diňam, hoj pes te ačhavel o Chramos prekal tiro sveto nav, hin tutar a tiro hin savoro.
17 Me džanav, Devla miro, hoj tu dikhes pro jilo le manušeskro a rado dikhes oles, ko hino pačivalo. Me jilestar tuke anďom kala dari a akana dikhav, hoj kala tire manuša tiš jilestar the radišagoha ande o dari.
18 Ó, RAJEJA, Devla amare dadengro le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Izraeloskro, ker, hoj te avel tire manušen furt kajso gondoľišagos, a pricirde tuke lengre jile paš tu.
19 A ker, hoj miro čhavo o Šalamun te el tuke pačivalo cale jileha a te doľikerel tire prikazaňja, zakoni the sikavibena, a mi kerel savoro, so kampel, hoj te el ačhado o Chramos, prekal savo diňom kala dari.“
20 Paľis o David phenďa savore manušenge: „Lašaren le RAJES, peskre Devles!“
Avke savore ola manuša chudle te lašarel le RAJES, peskre dadengre Devles, a andre pačiv banďonas dži pre phuv anglo RAJ the anglo kraľis David.

O Šalamun pale ačhado kraľiske

21 Paľis o Izraeliti ande le RAJESKE o dari a pre aver džives o labarde obeti: ezeros (1 000) terne biken, ezeros bakren, ezeros bakroren, e moľakri obeta the aver obeti vaš calo Izrael.
22 Oda džives chanas a pijenas anglo RAJ bare radišagoha a le Davidoskre čhas le Šalamun pale ačhade kraľiske. Pomazinde les kraľiske a le Cadok rašaske.
23 Avke o Šalamun bešľa pal peskro dad David sar kraľis pro tronos, so ačhaďa o RAJ. Sas les bach a savore Izraeliti les šunenas.
24 Savore uradňika, slugaďa the le Davidoskre aver čhave les šunenas.
25 O RAJ igen hazdňa upre le Šalamun angle savore Izraeliti avke, hoj les diňa ajsi slava, so na sas savore aver kraľen andro Izrael.

Le Davidoskro meriben

26 O David, le Izajoskro čhavo, kraľinelas upral calo Izrael
27 jekhetane saranda (40) berš. Andro Hebron kraľinelas efta berš a andro Jeruzalem tranda the trin (33) berš.

28 Ov sas barvalo, sas les pačiv maškar o manuša a muľa, sar sas igen phuro. Pal
leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Šalamun.
29 Savore aver veci, so kerďa o David akorestar, sar sas kraľis, hin pisimen andro
zvitkos le Samueloskro, andro zvitkos le Natanoskro the andro zvitkos le Gadoskro.
30 Ode hin pisimen pal leskro zoralo kraľišagos the pal oda, so pes ačhiľa leha, le
Izraeloha the avre kraľišagenca.

Dujto kronicko zvitkos

O Šalamun mangel o goďaveripen

1 O Šalamun, le Davidoskro čhavo, imar zorales ľikerelas o kraľišagos andro vasta.
O RAJ, leskro Del, les igen hazdňa upre a sas leha.
2 O Šalamun vičinďa calo Izrael: le veľiťeľen upral o ezera the upral o šel slugaďa,
le sudcen, savore vodcen andral calo Izrael the le fajtakre vodcen
3 a geľa savorenca pro učo than andro Gibeon. Bo ode sas le Devleskro Svetostankos,
so kerďa pre pušťa o Mojžiš, o služobňikos le RAJESKRO.
4 Ale o David imar diňa e archa le Devleskra zmluvakri te preľidžal andral o Kirjat-
Jearim andro Jeruzalem, bo ode prekal late kerďa o stanos.
5 O brondzuno oltaris, so kerďa o Becaleel, le Urihoskro čhavo, saveske sas papus
o Chur, sas angle RAJESKRO Svetostankos paš o Gibeon. Ode o Šalamun the savore
manuša lašarenas le RAJES.
6 O Šalamun ode obetinďa pro brondzuno oltaris ezeros džviren anglo RAJ. O oltaris
sas anglo Svetostankos.
7 Odi rat o Del pes sikaďa le Šalamunoske andro suno a phenďa leske: „Phen, so
tut majinav te del!“
8 Ov odphenďa le Devleske: „Mire dadeske le Davidoske presikaďal baro
jileskeriben a ačhaďal man kraľiske pal leste.
9 RAJEJA, Devla, akana mi ačhel pes oda, so phenďal mire dadeske le Davidoske. Tu
man thoďal kraľiske upral kala manuša, save hine ajci but sar o prachos pre phuv.
10 Vašoda de man goďaveripen the prindžaripen, hoj te džanav, sar te ľidžal kale
manušen. Bo ko šaj ľidžal kada tiro baro narodos?“
11 Pre oda leske o Del odphenďa: „Vašoda, hoj kada kames a na mangľal tuke
o barvaľipen, aňi o pokladi, aňi e pačiv, aňi baro dživipen, aňi o meriben tire
ňeprijaťeľengro, ale o goďaveripen the prindžaripen, hoj te ľidžas mire manušen,
upral save tut ačhaďom kraľiske,
12 dava tut o goďaveripen the prindžaripen, hoj te ľidžas le manušen. Dava tut the
o barvaľipen, the pokladi the ajsi pačiv, so na sas le kraľen angle tu a na ela aňi olen,
save ena pal tu.“
13 Paľis o Šalamun geľa pale andro Jeruzalem ole thanestar pro lašariben andral o
Gibeon pašal o Svetostankos a kraľinelas andro Izrael.

Le Šalamunoskri zor the barvaľipen

14 O Šalamun peske stradľa grajen the verdana. Avke les sas 1 400 verdana pro
mariben a 12 000 graja. Rozačhaďa o verdana andro aver fori a the paš peste andro
Jeruzalem.
15 Sar o Šalamun kraľinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup the ajci somnakaj sar
bara a ajci stromi cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.
16 O graja prekal o Šalamun pes anenas andral o Egipt the andral o Kuj. Le kraľiskre
murša len cinenas andral o Kuj.
17 Andral o Egipt cinenas o maribnaskro verdan vaš šov šel (600) rupune a le grajes
vaš šel the penda (150) rupune. Avke len on odarik anenas the prekal savore chetitska
the aramejika kraľa.

O Šalamun pripravinel o veci pro Chramos

18 O Šalamun pes rozhodňinďa te ačhavel o Chramos pre pačiv le Devleskre naveske
a peske o kraľiko palacis.

2

1 Ačhaďa 70 000 muršen, hoj te hordinen o veci, the 80 000 kamenaren andro verchi
a kidňa avri 3 600 muršen, hoj len te stražinen.

2 O Šalamun diňa te phenel le kraľiske Chiramoske andral o Tir:
„Bičhav mange cedroskre kašta, avke sar bičhaďal mire dadeske le Davidoske,
hoj peske te ačhavel o palacis.
3 Bo kamav te ačhavel o Chramos pre pačiv le RAJESKE, mire Devleske, o sveto
than, kaj pes anglal leste labarela o voňava obeti a furt pes thovela o sveta mare.
Anela pes ode o labarde obeti tosara the rači, pro šabat, pro inepos le Neve čhoneskro
the pre aver inepi le RAJESKRE, amare Devleskre. Ada pes kerela furt andro Izrael,
bo avke o RAJ prikazinďa.
4 O Chramos, so leske kamav te ačhavel, mušinel te el igen baro, bo amaro Del
hino bareder sar savore devla.
5 Ko leske šaj ačhavel Chramos? Bo o ňebos, mek the o nekučeder ňebos, prekal
leste hino cikno! Jekh, so šaj kerav hin ada, hoj le Devleske ačhavava Chramos, kaj
leske anaha obeti.
6 Avke mange bičhav varesave muršes, savo džanel te kerel le somnakaha,
rupoha, brondzoha, trasteha, the la fijalova, ľoľa the purpurova vlnaha, a te randel
avri obrazki. Ov kerela e buči andre Judsko the andro Jeruzalem jekhetane ole
manušenca, saven kidňa avri miro dad o David.
7 Bičhav mange the andral o Libanon cedroskre, ciprusoskre the algumoskre
kašta. Bo džanav, hoj tire sluhi achaľon te prikerel o kašta. Mire sluhi kerena
paš tire murša,
8 hoj mange te pripravinen but kašta, bo o Chramos, so džav te ačhavel, mušinel
te el baro the šukar.
9 Tire sluhenge, save čhingeren o kašta, bičhavav pro chaben 2 000 toni pšeňica,
2 000 toni jačmeňis, 400 000 ľitri mol the 400 000 ľitri olivovo olejos.“
10 O kraľis Chiram odphenďa leske le ľileha:
„O RAJ kamel peskre manušen, vašoda tut ačhaďa kraľiske upral lende.
11 Lašarav le RAJES, le Izraeloskre Devles, savo stvorinďa o ňebos the e phuv!
Bo diňa le kraľis David goďaverone čhas, savo achaľol a džanel sar te ačhavel le
RAJESKE o Chramos the peske o palacis.
12 Bičhavav ke tu le Churam-Abi, savo hino goďaver majstros a achaľol la bučake.
13 Leskri daj hiňi andral o izraeliko kmeňos Dan a leskro dad andral o Tir. Ov
achaľol te kerel e buči le somnakaha, rupoha, brondzoha, trasteha, bareha, kašteha,
le lole, fijalove the belave pochtaneha the sane pochtaneha. Šaj čhingerel avri savoro,
so leske pheneha. Mi kerel e buči jekhetane le manušenca, saven kidňa avri miro raj
o David – tiro dad.
14 Akana bičhav mire sluhenge e pšeňica, o jačmeňis, o olejos the e mol, avke
sar phenďal.
15 Amen pale čhingeraha andro Libanon ajci kašta, keci kampela. Ola kašta ena
sphandle jekhetane ke peste a bičhavaha len pal o moros tele andre Joppa. Paľis
odarik len šaj les andro Jeruzalem.“

16 O Šalamun zgenďa savore cudzincen, save bešenas andro Izrael, avke sar angloda
kerďa leskro dad o David. Arakhľa ode 153 600 muršen.
17 Lendar kidňa avri 70 000 muršen, save hordinenas o veci, 80 000 kamenaren
andro verchi a 3 600 muršen, hoj len te stražinen.

3

Chuden te ačhavel o Chramos

1 O Šalamun chudňa te ačhavel o Chramos le RAJESKRO andro Jeruzalem pro
verchos Morija, kaj pes sikaďa o RAJ leskre dadeske le Davidoske; pre oda than, savo
o David pripravinďa, pro humnos, savo cinďa le Ornanostar, savo sas Jebusejis.
2 Chudňa les te ačhavel akor, sar imar kraľinelas štarto berš, dujto čhon the dujto
džives.
3 O Chramos, so o Šalamun ačhavelas, sas džinďardo bišuefta (27) metri a buchlo
eňa metri.
4 E angluňi veranda sas ajsi buchľi sar o Chramos a uči eňa metri*. Andral sas
obthoďi le žuže somnakaha.
5 E bari hala andro Chramos obthoďa le cedroskre kašteha, so obcirdňa le
somnakaha a pre oda somnakaj šukares kerďa o palmi the lanci.
6 O Chramos andral obthoďa le vzacne barenca a o somnakaj ande andral e phuv
Parvajim.
7 Le somnakaha obcirdňa o fali, o kašta pro stropos, o prahi, o zarubňi the o vudar
a pro fali diňa te randel avri le cheruben.
8 Paľis kerďa o andruno than, so pes vičinelas o Neksveteder than. Sas eňa metri
džinďardo the eňa metri buchlo a obthoďa les biš (20) tonenca somnakaha.
9 O somnakune lecegi važinenas buter sar jepaš kilos. The o uprune thana obcirdňa
le somnakaha.
10 Andro Neksveteder than kerďa duje cheruben a obcirdňa len le somnakaha.
11-13 Ola cherubi ačhenas le mujeha ko vudar. Dojekhes sas duj bare kridli a dojekh
kridlos sas džinďardo 220 centimetri. Lengre kridli sas rozcirdle avke, hoj o kridlos
jekhe cheruboskro pes chudelas jekha falatar a o kridlos le dujtoneskro pes chudelas
avra falatar. Peskre dujte kridlenca pes chudenas jekh avrestar maškaral. Lengre
rozcirdle kridli sas jekhetane eňa metri.
14 O pochtan andro Chramos anglo Neksveteder than kerďa le belave, lole the
fijalove pochtanestar a diňa upre te sivel le cheruben.

O duj brondzune slupi

15 Anglo Chramos diňa te ačhavel duj slupi, save sas buter sar 15 metri uče, a pre
lengro agor o brondzune kriti, save sas uče 220 centimetri.
16 O kriti upral o slupi sas šukares obthode le prephandle lancenca. Kerďa the šel
(100) granatoskre phaba a thoďa len pro lanci.
17 Ola duj slupi ačhaďa anglo Chramos. Le južne sluposke diňa nav Jachin a le
severne sluposke Boaz.

4

O veci andro Chramos

1 O Šalamun mek kerďa le brondzostar o oltaris 9 metri buchlo a 440 centimetri
učo.
2 Kerďa le brondzostar the igen bari okruhlo nadrža. Le jekhe agorestar ke aver
merinelas 440 centimetri, sas uči 220 centimetri a lakro obvodos sas 1 320 centimetri.
3 Upre pašal calo avruno agor sas kerde cikne biki andro duj šori. Pre dojekh
44 centimetri sas deš biki, save sas kerde jekhetane la nadržaha, sar la kerenas le
brondzostar.
4 E nadrža sas thoďi pro dešuduj (12) brondzune biki, ačhelas pre lengre dume.
Trin biki dikhenas pro severos, trin pro zapados, trin pro juhos a trin pro vichodos.

---

* **3:4** E hebrejiko čhib: penda the štar (54) metri

5 E nadrža sas thuľi 75 miľimetri a lakro upruno falcos dičholas avri sar e phundraďi
kvitka ľaľija. Rešľolas andre vaj 60 000 ľitri paňi.
6 Kerďa the deš nadobi. Pandž thoďa pro juhos a pandž pro severos. Andre
obthovenas (omorenas) o kotora le džvirendar, so obetinenas sar labarde obeti. E
bari nadrža sas prekal o rašaja, hoj pes andre te obthoven (omoren).
7 A kerďa the deš somnakune svietňiki, ajse sar o Šalamun prikazinďa, a thoďa len
andro Chramos, pandž pro juhos a pandž pro severos.
8 Kerďa mek deš skaminda a thoďa len andro Chramos: pandž pro juhos a pandž
pro severos. Kerďa the šel somnakune čare.
9 Diňa te ačhavel e andruňi dvora prekal o rašaja the e bari dvora prekal okla
manuša. Kerďa o vudara la dvorakre, so obcirdňa le brondzoha.
10 E bari nadrža thoďa paš o chramoskro rohos pre juhovichodno sera.
11 O Chiram kerďa the pira, lopati the čare. Avke dokerďa e buči, so kerďa prekal
o Šalamun pro Chramos le RAJESKRO:
12 o duj slupi;
o uprune kriti le brondzostar pro slupi;
o lanci, savenca šukares obthovenas o kriti;
13 o štar šel (400) granatoskre phaba le brondzostar, so sas pro duj prekhude
(prephandle) lanci;
14 o deš vožikici le nadobenca;
15 e igen bari nadrža a tel late dešuduje biken;
16 o čare, o lopati, o vidli the savore aver veci.
Oda savoro kerďa o Chiram le žuže brondzostar le Šalamunoske prekal o Chramos
le RAJESKRO.
17 O Šalamun oda diňa te kerel andro čikakre formi maškar o gava Sukot the
Caretan* andre Jordaňiko dolina.
18 Savore kala veci, so o Šalamun kerďa le brondzostar, sas ajci but, hoj o brondzos
imar na diňa te važinel.
19 Ov diňa te kerel andro Chramos le RAJESKRO the kala veci le žuže somnakastar:
o somnakuno oltaris;
o skaminda, pre save pes thovelas o sveta mare;
20 o svietňiki lengre lampenca, hoj te labon anglo Neksveteder than;
21 o kvitki, o lampi, o kliešťi;
22 o čhura, o čare, o kuča the o lopatki;
o vudara andro Neksveteder than the andro Chramos sas obcirdle le somnakaha.

5

1 Sar imar dokerďa o Šalamun savore buča pro Chramos le RAJESKRO, ľigenďa
andre o sveta dari peskre dadeskre le Davidoskre. O rup, o somnakaj the savore veci
thoďa paš o barvaľipen andro Chramos le Devleskro.

E archa pes anel andro Chramos

2 Paľis o Šalamun zvičinďa andro Jeruzalem savore kmeňoskre the fajtakre vodcen,
hoj te preľidžan le RAJESKRA zmluvakri archa andral o Foros le Davidoskro, andral
o Sion.
3 Avke pes zgele savore murša andral o Izrael paš o kraľis, sar sas o inepos andro
eftato čhon.
4 Sar avle savore vodci andral o Izrael, o Leviti hazdle e archa upre
5 a preľigende la; o rašaja the o Leviti ľidžanas o Svetostankos the savore sveta
veci, so sas andro Stanos.

* **4:17** Abo: Cereda

6 O kraľis Šalamun the savore izraelika manuša, save pes zgele ke leste angle archa,
obetinenas ajci but bakren the gurumňen, hoj pes oda aňi na delas te zgenel.
7 Paľis o rašaja ľigende e archa le RAJESKRA zmluvakri andro paluno than andro
Chramos, pro Neksveteder than a thode la tel o cherubengre kridli.
8 Lengre kridli sas rozcirdle upral oda than kaj sas thoďi e archa a garuvenas la the
lakre drački.
9 O drački sas ajse džinďarde, hoj lengre agora dičholas andral o Sveto than, ale
avral len na dičholas. Ode hine dži adadžives.
10 Andre archa sas ča o duj barune tabli, so ode thoďa o Mojžiš akor, sar o RAJ
phandľa e zmluva le Izraelitenca pro verchos Choreb*, sar avle avri andral o Egipt.

Le RAJESKRI slava

11 Paľis o rašaja gele avri andral o Sveto than. Savore rašaja, save ode sas, pes
obžužarde andre služba, či sas pre lende o šoros abo na.
12 Savore Leviti, save giľavenas – o Asaf, Heman the Jedutun peskre famelijenca –
ačhenas pre vichodno sera le oltaristar. Sas urde andro loko pochtan a bašavenas
pro cimbalmi, harfi the citari a šel the biš (120) rašaja trubinenas.
13 Ola, save trubinenas, the o spevaka jekhetane lašarenas le RAJES sar jekh jilo le
bašavibnaha the giľavipnaha:
„Ov hino lačho;
leskro kamiben ľikerel pro furt.“
Andre oda e chmara pherdžarďa calo Chramos le RAJESKRO.
14 A o rašaja našťi dureder kerenas e služba angle e chmara, bo le RAJESKRI slava
pherdžarďa o Chramos le Devleskro.

6

Le Šalamunoskri modľitba

1 Akor phenďa o Šalamun: „O RAJ phenďa, hoj bešela andre kaľi chmara.
2 Akana prekal tu ačhaďom slavno Chramos, o than, kaj šaj bešes pro furt.“
3 Medik savore Izraeliti ode ačhenas, o kraľis pes visarďa ke lende a požehňinďa
len.
4 Akor phenďa:
„Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, bo ov doľikerďa o lav a peskre vastenca
kerďa oda, so phenďa mire dadeske le Davidoske:
5 ‚Akorestar, sar iľom avri mire manušen le Izraeliten andral o Egipt, na kidňom
mange avri ňisavo foros andre izraeliko phuv, kaj mange te keren o Chramos, andre
savo uľomas lašardo. Aňi na kidňom mange avri ňisaves vodcas, hoj te el upral mire
izraelika manuša.‘
6 Ale akana kidňom mange avri o foros Jeruzalem, hoj te avav ode lašardo. A
kidňom mange avri le David, hoj te ľidžal mire izraelike manušen.
7 Imar mire dadeske le Davidoske sas andro jilo, hoj te ačhavel o Chramos, kaj
lašarena le RAJES, le Izraeloskre Devles.
8 Ale o RAJ mire dadeske le Davidoske phenďa: ‚Mištes, hoj tuke sas andro jilo te
ačhavel o Chramos prekal miro nav,
9 ča oda Chramos na ačhaveha tu, ale tiro čhavo, savo tutar avela. Ov ačhavela
o Chramos prekal miro nav.‘
10 O RAJ oda, so phenďa, the kerďa a ačhiľom kraľiske pal miro dad pal o David a
akana bešav pro izraeliko tronos, avke sar phenďa o RAJ. Ačhaďom the o Chramos
prekal o nav le RAJESKRO, prekal o Del le Izraeloskro.

* **5:10** Abo: Sinaj

11 Andro Chramos thoďom the e archa, andre savi hiňi e zmluva, savi o RAJ
phandľa le Izraelitenca.“

Le Šalamunoskro požehnaňje

12 Paľis pes o Šalamun ačhaďa anglo oltaris le RAJESKRO, anglal savore manuša le
Izraeloskre, save pes ode zgele, a hazdňa o vasta upre, hoj pes te modľinel.
13 No o Šalamun angloda kerďa le brondzostar javiskos, so sas džinďardo the buchlo
220 centimetri a učo 130 centimetri a thoďa les pro maškar pre avruňi dvora. Sar
ačhelas pre oda javiskos, banďiľa tele angle savore Izraeliti, hazdňa o vasta ko ňebos
14 a phenďa:
„RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Nane aver Del, sar sal tu – aňi pro ňebos, aňi pre
phuv. Tu doľikeres e zmluva a sal lačhejileskro ke peskre služobňika, save džan
pal tu cale jileha.
15 Tu doľikerďal tiro lav, avke sar phenďal mire dadeske le Davidoske. Tire
vasteha kerďal, so le mujeha phenďal, a adadžives oda šaj dikhas.
16 Ale akana, ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, doľiker the oda lav, so diňal
tire služobňikos le David, mire dades, sar leske phenďal: ‚Furt ela vareko tire
potomkendar pro tronos le Izraeloskro, medik mange ena tire čhave pačivale a
dena pozoris pre oda, hoj te šunen a te dživen pal miro zakonos avke sar tu.‘
17 Akana mangav tut, ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, mi ačhel pes avke sar
phenďal tire služobňikoske, le Davidoske.
18 Či čačes o Del šaj bešel pre phuv maškar o manuša? Se mek the o ňebos, o
nekučeder ňebos leske hin cikno a na mek kada Chramos, so ačhaďom!
19 Mangav tut, RAJEJA, Devla miro, šun avri e modľitba tire služobňikoskri the
leskro pokorno mangipen! Šun o mangipen the e modľitba, savi pes adadžives ke
tute modľinel tiro služobňikos.
20 Tire jakha mi dikhen rat-džives pre kada Chramos, pal savo phenďal, hoj ode
ela tiro nav lašardo. Šun avri e modľitba tire služobňikoskri, kecivar pes visarela le
mujeha ke kada than a modľinela pes.
21 Mangav tut, šun o mangipen tire služobňikoskro the tire izraelike
manušengro, akor sar modľinena pes ke tu visarde ke kada than. Šun len avri
andral o ňebos, odarik, kaj bešes, a sar len šuneha avri, odmuk lenge.
22 Te vareko kerela vareso nalačho varekaske a ov pre leste ispidela, hoj te džal
andro Chramos, hoj te lel vera angle tiro oltaris,
23 tu oda šun andral o ňebos a rozsudzin maškar lende. Oles, ko ela vinnovato,
mar avke, sar peske zaslužinel. A vaš o čačipnaskro zaač a odmeňin les, avke sar
peske zaslužinel.
24 Te tire izraelike manušen domarena o ňeprijaťeľa vašoda, hoj kerde binos, a
te pes paľis visarena pale, lašarena tiro nav, modľinena pes a mangena pes angle
tu andre kada Chramos,
25 šun len avri andral o ňebos, odmuk tire manušenge o bini a an len pale andre
phuv, so diňal lenge the lengre dadenge.
26 Te ela phandlo o ňebos a na dela o brišind, vašoda, hoj tire manuša kerde
binos anglal tu a te pes modľinena ke kada than, lašarena tiro nav a visarena pes
le binostar, bo len dukhaďal,
27 šun len avri andral o ňebos a odmuk o bini tire izraelike manušenge, tire
služobňikenge. Sikav len, sar te džal pal tiro drom, a de o brišind andre tiri phuv,
so diňal sar ďeďictvos tire manušenge.

28 Te ela andre phuv bokh the o nasvaľiben, abo te ela pro maľi o grajora the o
kirme, abo te o uľipen kirňola, abo te o ňeprijaťeľa džana pre lengre fori, abo te
ela chocsavo pharipen vaj o meribnaskro nasvaľiben maškar lende,
29 šun dojekh modľitba the o mangipen – či pes mangela ke tu jekh dženo vaj
calo izraeliko narodos. A te vareko ela andro pharipen the andro dukha a nacirdela
peskre vasta ke kada Chramos,
30 šun les avri andral o ňebos, kaj bešes, a odmuk lenge! Počin dojekheske pal
oda, sar dživel, se tu korkoro džanes o jile savore manušengre,
31 avke pes tutar darana a phirena pal tire droma, medik dživena andre kadi
phuv, so diňal amare dadenge.
32 No, te o cudzincos, savo nane andral o Izrael, avela dural andral aver phuv, bo
šunďa, savo baro a zoralo sal, the save bare veci keres, a te modľinela pes ke kada
Chramos,
33 šun avri andral o ňebos, kaj bešes, leskro mangipen a ker leske avke, sar tutar
mangela, hoj savore narodi pre phuv tut te sprindžaren a te daran tutar, avke sar the
tire izraelika manuša. Paľis the on džanena, hoj kada Chramos, so ačhaďom, hino
prekal tiro nav.
34 Te džana tire murša le dromeha, saveha len bičhaveha pro mariben pre peskre
ňeprijaťeľa, a te visarena pes ke tiro avrikidlo foros the ko Chramos, so ačhaďom
pre pačiv tire naveske, hoj pes te modľinen:
35 Šun avri lengre modľitbi the o mangipen andral o ňebos a de lenge o viťazstvo.
36 A te tire manuša angle tu kerena binos, bo dojekh manuš hino binošno, a tu
pre lende aveha choľamen a domukeha lengre ňeprijaťeľenge, hoj te zviťazinen
upral lende, a on len paľis odľigenena sar zaphandlen andre peskri phuv – či pašes
abo dur –,
37 a te andre odi phuv, kaj ena odľigende, peske pridžanena, hoj kerde binos a
te pes visarena ke tu a te mangena tut vaš o jileskeriben a phenena: ‚Kerďam binos
a sam vinnovata, bo kerďam nalačhipen‘
38 a te pes visarena ke tu cale peskre jileha the dušaha andre odi phuv, kaj len
odľigende a zaphandle, a te tut mangena, sar ena visarde ke peskri phuv, so diňal
lengre dadenge, the ko foros, so tuke kidňal avri, the ko Chramos, so ačhaďom prekal
tiro nav:
39 Šun avri lengre modľitbi the mangipena andral o ňebos, kaj bešes, a zaač tut
vaš lenge. A odmuk tire manušenge, save kerde bini angle tu.
40 Akana, Devla miro,
dikh pre amende
a šun e modľitba,
so džal ke tu pal kada than.
41 Akana, ušťi, RAJEJA, Devla,
a av te odpočovinel andre kada Chramos,
tu the e archa tira zorakri.
Ó, RAJEJA, Devla,
tire rašaja pre peste mi uren o spaseňje,
tire pačivale manuša mi radisaľon tire lačhipnastar.
42 Ó, RAJEJA, Devla,
ma visar tut tire pomazimen kraľistar!
Leper tuke pre tiro jileskeriben,
so presikaďal tire služobňikoske le Davidoske!“

7

O Šalamun pošvecinel o Chramos

1 Sar pes o Šalamun preačhiľa te modľinel, avľa e jag andral o ňebos a labarďa o
obeti, save sas ode thode a le RAJESKRI slava pherdžarďa o Chramos.
2 O rašaja našťi gele andro Chramos le RAJESKRO, bo leskri slava pherdžarďa calo
Chramos.
3 Sar savore Izraeliti dikhle e jag andral o ňebos the le RAJESKRI slava, pele le
mujeha dži pre phuv, banďonas anglo RAJ, lašarenas les a paľikerenas:
„O RAJ hino lačho;
a leskro baro kamiben ľikerel pro furt.“
4 Paľis o Šalamun the savore manuša anenas anglo RAJ o obeti.
5 O Šalamun diňa pre obeta le RAJESKE 22 000 gurumňen the 120 000 bakren. Avke
o Šalamun the savore manuša pošvecinde o Chramos le Devleskro.
6 O rašaja ačhenas pre peskre thana a the o Leviti ačhenas le bašavibnaskre
nastrojenca, save o kraľis David diňa te kerel pro lašariben le RAJESKRO, savenca the
o David lašarelas le RAJES kale lavenca: „Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“
Sar o rašaja pre aver sera trubinenas, savore Izraeliti ačhenas.
7 Akor o Šalamun pošvecinďa o maškaruno than pre dvora anglo Chramos. Ode
anenas o labarde obeti the thule kotora la smiromoskre obetendar, vašoda bo o
brondzuno oltaris, so kerďa o Šalamun, sas cikno prekal savore kala obeti.
8 Paľis o Šalamun the savore Izraeliti oslavinenas o inepos le Stankengro efta džives.
Avle ode igen but manuša khatar o Lebo-Chamat pal o severos dži paš o paňi Egipt
pro juhos.
9 Efta džives pošvecinenas o oltaris a the o inepos ľikerelas efta dživesa. Andro
ochtoto džives pes savore zgele.
10 O Šalamun premukľa le manušen khere andro bišutrito (23) džives, andro eftato
čhon. On džanas khere bare radišagoha vaš savoro lačhipen, savo o RAJ presikaďa
le Davidoske, le Šalamunoske the le Izraelitenge.

O RAJ odphenel le Šalamunoske pre modľitba

11 Sar o Šalamun dokerďa o Chramos le RAJESKRO, peskro palacis a savoro, so
kamľa andre te kerel,
12 sikaďa pes leske o RAJ rači andro suno a phenďa leske:
„Šunďom avri tiri modľitba a kidňom mange avri kada Chramos, hoj mange
andre te anen o obeti.
13 Te phandava o ňebos a zaačhavava o brišind; te phenava le grajorenge, hoj
te chan o uľipen pal e phuv a te domukava pre mire manuša o meribnaskro
nasvaľiben
14 a te akor mire manuša pes pokorinena, mangena pale ke ma a odvisarena pes
le binendar, me len šunava avri andral o ňebos. Odmukava lenge o bini a lengri
phuv pale sasťarava avri.
15 Mire jakha ena visarde pre kada Chramos, mire kana ena phundrade a
odphenava pre dojekh modľitba, savi avela ke ma pal kada than.
16 Bo kidňom mange avri kada Chramos a pošvecinďom les, hoj miro nav andre
te lašaren pro furt. Dikhava pre leste, bo miro jilo ela ode furt.
17 Te phireha angle ma pačivalones, avke sar tiro dad o David a te doľikereha
mire zakoni the prikazaňja a te kereha savoro, so tuke phenďom,
18 me doľikerava o lav, so phenďom tire dadeske le Davidoske: ‚Furt ela vareko
andral tiro potomstvos pro izraeliko tronos.‘

19 Ale te pes tumen mandar odvisarena a na doľikerena mire zakoni the
prikazaňja, save tumen diňom, a džana te služinel avre devlenge a lašarena len,
20 me tumen khosava tele pal miri phuv, so tumenge diňom. The kada Chramos,
so mange kidňom avri, hoj ode te avav lašardo, odčhivava mandar het a paľis ela
dojekhe narodoske pro pheras the pro asaben.
21 A dojekh, ko odarik predžala, pes čudaľinela a phenela: ‚Kada Chramos sas
ajso šukar! Soske oda o RAJ kerďa kala phuvake the kale Chramoske?‘
22 Odphenela pes lenge: ‚Bo omukle le RAJES, peskre Devles, savo iľa avri lengre
daden andral o Egipt a chudle te lašarel a te služinel avre devlenge. Vašoda o RAJ
pre lende domukľa kadi bibach.‘ “

8

Aver buči, so kerďa o Šalamun

1 Le Šalamunoske ľikerelas biš berš, medik na dokerďa o Chramos le RAJESKRO
the peskro palacis.
2 Paloda prikerďa o fori, so leske diňa o Chiram, a bičhaďa le Izraeliten andre te
bešel.
3 Paľis o Šalamun geľa pro mariben andro foros Chamat-Coba a zaiľa les.
4 Ačhaďa o foros Tadmor pre pušťa a andro Chamat savore fori, kaj odthovkerenas
o chaben.
5 Paľis prikerďa o foroskre muri, brani the zavori andro fori Upruno Bet-Choron
the Teluno Bet-Choron,
6 Baalat the savore fori, kaj odthovkerenas o chaben, the savore fori, kaj ľikerelas
peskre grajen the o verdana. Ačhaďa savoro, so kamľa andro Jeruzalem, Libanon the
všadzik andre peskro kraľišagos.

7-8 O Šalamun ispidňa andre buči savore Kanaančanengre potomken, saven o
Izraeliti na murdarde, sar zaile lengri phuv. Sas oda o Chetitana, o Amorejčana,
o Perizeja, o Chivija the o Jebuseja, save hine dži adadžives lengre otroka.
9 Ale le Izraeliten na ispidelas andre odi buči, bo on leske služinenas sar slugaďa,
veľiťeľa upral e armada, upral o verdana the sar murša pro graja.
10 Le Šalamun mek sas 250 veľiťeľa, save dodikhenas pro robotňika.

11 La faraonoskra čha o Šalamun odľigenďa andral o Foros le Davidoskro andro
palacis, so prekal late ačhaďa. Phenďa peske: „Miri romňi našťi bešel andro palacis
le izraelike kraľiskro le Davidoskro, bo ola thana, andre save sas le RAJESKRI archa,
hine sveta.“
12 Akor o Šalamun obetinelas le RAJESKE o labarde obeti pro oltaris, so ačhaďa avri
pre dvora anglo Chramos.
13 Obetinelas avke, sar o Mojžiš prikazinďa: pro šabat, pro inepos le Neve
čhoneskro, the pro trin bare beršeskre inepi – o inepos le Marengro bi o Kvasos,
o inepos le Kurkengro the o inepos le Stankengro.
14 O Šalamun kerďa avke, sar phenďa leskro dad o David. Ačhaďa andre služba
partiji rašajen, hoj te keren e služba andro Chramos the le Leviten, hoj te ľidžan o
chvali a te pomožinen le rašajenge andre lengri sakodživeseskri buči. A mek ačhaďa
the stražňiken andro partiji paš dojekh brana, bo avke oda prikazinďa le Devleskro
služobňikos o David.
15 On savoro doľikerde avke, sar prikazinďa o kraľis pal o rašaja, Leviti the skladi.

16 O Šalamun dokerďa caľi buči pro Chramos akorestar, sar chudňa te kerel o
zakladi. Avke o Chramos le RAJESKRO sas dokerdo.

17 Paľis o Šalamun geľa andro Ecjon-Geber the Elat paš o moroskro brehos, andro
Edom.
18 O Chiram leske bičhaďa loďi, save ľidžanas leskre veľiťeľa the namorňika, save
mištes prindžarenas o moros. On jekhetane le Šalamunoskre muršenca gele andro
Ofir a ande odarik le Šalamunoske dešupandž (15) toni somnakaj.

9

E kraľovna andral e Šeba ko Šalamun

1 Sar pes e kraľovna andral e Šeba došunďa pal le Šalamunoskri slava, avľa andro
Jeruzalem, bo kamľa lestar te phučel phare veci, hoj les te skušinel. Avľa igen but
manušenca the le ťavenca, pre save anelas voňava oleji, koreňje, but somnakaj the
o vzacna bara. Sar doavľa ko Šalamun, vakerelas leha pal savoreste, so la sas pro
jilo.
2 O Šalamun lake odphenelas pre savoreste, so lestar phučelas. Na sas prekal leste
ňič ajso pharo, hoj lake te na odphenel.
3 Sar e kraľovna andral e Šeba dikhľa, savo baro goďaveripen hin le Šalamun, savo
palacis ačhaďa,
4 sar dikhľa o chabena pre leskro skamind, sar bešenas pašal leste leskre
služobňika, sar pes ľikerenas leskre sluhi the čašňika, a sar dikhľa lengro uraviben
the o labarde obeti, save o Šalamun anelas andro Chramos le RAJESKRO, ačhiľa
calkom bijal peste.
5 Phenďa le Šalamunoske: „Čačipen hin, so šunďom andre miri phuv pal tu the pal
tiro goďaveripen.
6 Ale me oleske na pačavas, medik na avľom a na dikhľom pre mire jakha. No pal
oda, so dikhav, na phende mange aňi jepaš olestar! Tiro goďaveripen hino meksa
bareder, sar pal oda šunďom.
7 Bachtale hine tire murša the tire služobňika, save furt pašal tu keren a šunen tiro
goďaveripen.
8 Mi el barardo o RAJ, tiro Del, savo peske tut zakamľa avke, hoj tut thoďa pro
izraeliko tronos. Tiro Del kamel o Izrael, a kamel len te ľikerel pro furt, vašoda tut
ačhaďa kraľiske, hoj pes te doľikerel leskro zakonos the o spravodľišagos.“
9 Paľis diňa le Šalamun buter sar 4 000 kili somnakaj, igen but voňava oleji, koreňja
the vzacna bara. O Šalamun šoha buter na chudňa ajci voňava oleji the koreňja, keci
leske anďa e kraľovna andral e Šeba.
10 O sluhi le Chiramoskre the le Šalamunoskre, save anenas andral o Ofir o
somnakaj, anenas the igen but algumoskre kašta the vzacna bara.
11 Ole kaštendar o Šalamun kerďa o garadiči prekal o Chramos le RAJESKRO the
peskro palacis a mek diňa te kerel o citari the o harfi prekal o lavutara. Ajso vareso
andre Judsko mek na sas.
12 O Šalamun diňa la kraľovna andral e Šeba savoro so kamelas the mangelas. Diňa
la buter dari sar oda, so oj leske anďa. Paľis geľa peskre sluhenca pale andre peskri
phuv.

Le Šalamunoskro barvaľipen

13 Le Šalamunoske anenas sako berš vaj 23 toni somnakaj,
14 a mek ke oda the o daňe, so počinenas o manuša, save cinavkerenas the
bikenavkerenas. Savore izraelike krajengre guvernera the o kraľa andral e Arabija
anenas leske o rup the o somnakaj.

15 O Šalamun kerďa duj šel (200) bare šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos leske
kampelas vaj efta kili somnakaj.
16 Mek kerďa trin šel (300) cikneder šťiti le somnakastar. Pre jekh šťitos leske
kampelas vaj trin kili somnakaj. Avke o Šalamun len thoďa andro Kher le libanoňike
vešeskro.
17 Paľis o kraľis kerďa igen baro tronos, so sas obthodo la slonovinaha the le žuže
somnakaha.
18 Anglo tronos sas šov garadiči the somnakuno stolkos pro pindre, so sas kerdo
jekhetane le tronoha. Pal soduj seri le tronostar, kaj oprinelas o vasta, ačhenas duj
ľevi
19 a pro garadiči ačhenas pal o soduj seri ľevi – jekhetane dešuduj (12) ľevi. Ajso
tronos na sas ňikhaj andre ňisavo kraľišagos.
20 Savore kuča, andral save pijelas o Šalamun, sas kerde le somnakastar a savore
veci andro Kher le libanoňike vešeskro sas kerde le žuže somnakastar. Ňič na sas
kerdo le rupestar, bo andre oda časos o rup prekal lende na sas vzacno.
21 Le Šalamun sas but loďi pro moros. Sako trin berš len bičhavelas pro moros le
Chiramoskre loďenca, hoj te doanen o somnakaj, o rup, e slonovina, le opicen the le
paven.
22 O Šalamun sas barvaleder the goďaveder sar dojekh kraľis pre phuv.
23 Savore kraľa pal e phuv avenas ke leste te šunel o goďaveripen, so les diňa o Del.
24 Berš pre beršeste, sako, ko avelas ke leste, anelas leske daros: rupune abo
somnakune veci, gada, veci pro mariben, voňava oleji, grajen the mulicen.
25 Le Šalamun sas maštalňi prekal o 4 000 graja, maribnaskre verdana the 12 000
murša pro graja. Varesaven lendar ľikerelas ke peste andro Jeruzalem a oklen andre
aver fori.
26 Ov kraľinelas upral savore kraľa pašal o paňi Eufrat dži paš e phuv le
Filišťincengri the dži paš o paňi Egipt.
27 Sar o Šalamun kraľinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup sar bara a ajci stromi
cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.
28 O graja prekal o Šalamun pes anelas andral o Egipt the andral aver phuva.

Le Šalamunoskro meriben

29 Savore okla veci pal o dživipen le Šalamunoskro hin pisimen andro Zvitkos le
prorokoskro Natanoskro the andro Proroctvos le Achijoskro andral o Šilo, the andro
Viďeňja le Jedoskre, andre save hin pisimen the pal o kraľis Jeroboam, savo sas le
Nebatoskro čhavo.
30 O Šalamun kraľinelas andral o Jeruzalem upral calo Izrael saranda (40) berš.
31 Sar muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro, leskre dadeskro. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Rechabeam.

10

O Izrael rozďelimen pro duj seri

1 O Rechabeam geľa andro Šichem, bo ode avle savore Izraeliti, hoj les te ačhaven
kraľiske.
2 Sar pes pal oda došunďa o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, sar sas andro Egipt,
kaj denašľa le Šalamunostar, geľa pale andral o Egipt.
3 Bičhade pal leste, hoj te avel ode. Avke o Jeroboam savore Izraelitenca avle ko
Rechabeam a phende leske:
4 „Tiro dad o Šalamun pre amende thoďa pharo jarmos, ale tu akana ker lokeder e
phari buči the o jarmos, so pre amende thoďa tiro dad, a amen tuke služinaha.“

5 O Rechabeam lenge odphenďa: „Džan a aven ke ma pal o trin džives a odphenava
tumenge.“ Avke o manuša odgele het.
6 Paľis pes o Rechabeam radzinelas le phuredere vodcenca, save služinenas angloda
leskre dadeske le Šalamunoske: „So mange poradzinen, sar te odphenel kale
manušenge?“
7 On leske odphende: „Te aveha lačho ke kala manuša a kereha lenge avke, sar
tutar mangen, on tuke furt služinena pačivalones.“
8 Ale o Rechabeam na priiľa e rada le phuredere vodcengri, ale phučelas le terne
muršendar, save jekhetane leha baronas avri a denas les goďi.
9 Phučľa lendar: „So mange radzinen tumen? Sar te odphenel kale manušenge,
save man mangen, hoj lenge te kerav lokeder oda jarmos, so pre lende thoďa miro
dad?“
10 O terne murša leske odphende: „Le manušenge, save ke tu avle a phende, hoj
tiro dad pre lende thoďa pharo jarmos, a kamen, hoj tu lenge oda te keres lokeder,
phen kavke: ‚Miro cikno angušt hino thuleder, sar sas mire dadeskro calo pasos.
11 Miro dad pre tumende thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa
phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me tumen marava le bare
bičoha*!‘ “
12 O Jeroboam pro trito džives avľa savore manušenca ko Rechabeam, avke sar
lenge phenďa o kraľis: „Aven ke ma trine dživesenca!“
13 O kraľis odphenďa le manušenge zorales a na priiľa e rada le vodcengri.
14 Vakerelas lenca avke, sar leske phende o terne murša: „Miro dad pre tumende
thoďa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa phareder! Miro dad tumen
marelas le bičociha, ale me tumen marava le bare bičoha!“
15 Avke o Rechabeam na priačhiľa pre oda, so kamenas o manuša. Kada kerďa o
Del, hoj pes avke te ačhel, sar phenďa o RAJ le Jeroboamoske prekal o Šilončanos
Achijah.
16 Sar savore Izraeliti dikhle, hoj o kraľis o Rechabeam len na šunďa, phende leske:
„Nane amen ňič le Davidoha!
So amen hin le Izajoskre čhaha?
Andre peskre stani, Izrael!
Akana, David, starin tut pal peskro kher!“
A kavke savore Izraeliti gele khere
17 a o Rechabeam kraľinelas ča upral o Izraeliti, save bešenas andro judska fori.
18 Paľis o Rechabeam bičhaďa ko Izraeliti le Hadoram, savo sas ačhado upral o
buča, ale on les murdarde le barenca. Sar pes pal oda došunďa o Rechabeam, sigo
bešľa pro verdan a denašľa odarik andro Jeruzalem.
19 Avke pes calo Izrael vzburinďa pre le Davidoskri famelija a oda ľikerel dži
adadžives.

11

O Šemajah prevakerel ko Rechabeam

1 Sar avľa o Rechabeam andro Jeruzalem, diňa te zvičinel andro mariben pro Izrael
180 000 avrikidle slugaďen andral o kmeňos Juda the Benjamin. Bo kamľa pale te
dochuden o kraľišagos le Rechabeamoske.
2 Akor o RAJ prevakerďa ko murš le Devleskro ko Šemajah:
3 „Phen le Rechabeamoske, le Šalamunoskre čhaske, le judske kraľiske, the savore
Izraelitenge andre Judsko the Benjamin,

* **10:11** E hebrejiko čhib: Me tumen marava le škorpijonenca!

4 hoj o RAJ kada phenel: ‚Ma džan pro mariben pre tumare phrala. Sako mi džal
pale khere, bo me kada kerďom.‘ “ On šunde le RAJESKRO lav a na gele andro mariben
pro Jeroboam.

O Rechabeam zoraľarel o fori

5 O Rechabeam geľa te bešel andro Jeruzalem a andre Judsko ačhaďa o ohradzimen
fori:
6 o Betlehem, Etam, Tekoa,
7 Bet-Cur, Socho, Adulam,
8 Gat, Mareša, Zif,
9 Adorajim, Lachiš, Azeka,
10 Cora, Ajalon the o Hebron. Ola sas o ohradzimen fori andre Judsko the andro
Benjamin.
11 Zoraľarďa o muri, ačhaďa andre ola fori le veľiťeľen a thoďa andre o chabena,
olejos the mol.
12 Andre dojekh foros diňa kopiji the šťiti a kaleha len igen zoraľarďa. Avke le
Rechabeamoske ačhile o kmeňi Juda the Benjamin.

O Leviti the o rašaja aven andre Judsko

13 Akor o rašaja the savore Leviti andral calo Izrael, pes pridine ke leste.
14 O Leviti omukle peskre maľi the khera a gele andre Judsko the andro Jeruzalem,
bo o Jeroboam peskre čhavenca lenge na domukľa, hoj te služinen sar le RAJESKRE
rašaja.
15 Avke o Jeroboam peske korkoro ačhaďa rašajen, hoj te služinen pro thana, kaj
lašarenas le kozen the gurumňoren, so lenge kerďa sar modli.
16 Ale andral dojekh izraeliko kmeňos avle pal o Leviti andro Jeruzalem o manuša,
save cale peskre jileha rodenas le RAJES, le Izraeloskre Devles, hoj te anen o obeti
peskre dadengre Devleske.
17 Avke zoraľarde o kraľišagos andre Judsko a trin berš ačhenas paš o Rechabeam,
bo kala berša phirenas pal o drom le Davidoskro the le Šalamunoskro.

Le Rechabeamoskri famelija

18 O Rechabeam peske iľa romňake la Machalata, savake sas dad o Jerimot, le
Davidoskro čhavo. Lakri daj sas e Abihajil, e čhaj le Izajoskre čhaskri, le Eliaboskri.
19 Le Rechabeam sas laha trin čhave: o Jeuš, Šemarijah the o Zaham.
20 Paľis peske iľa romňake la Maacha, le Absolonoskra čha. Laha les sas štar čhave:
o Abijah, Ataj, Zizas the o Šelomit.
21 Maškar savore peskre romňija the romňija-služobňički, o Rechabeam nekbuter
kamelas la Maacha, le Absolonoskra čha. Sas les dešuochto (18) romňija a šovardeš
(60) romňija-služobňički, savenca les sas bišuochto (28) muršora the šovardeš (60)
čhajora.
22 O Rechabeam ačhaďa le Abijah, la Maachakre čhas, vaš o vodcas maškar peskre
phrala, bo kamľa, hoj ov te ačhel kraľis.
23 O Rechabeam kerďa goďaha: Thoďa peskre čhaven všadzik andre judsko phuv
the andre benjamiňiko phuv, andre savore ohradzimen fori. Diňa len pherdo chaben
a iľa lenge but romňijen.

12

O Šišak džal pro Jeruzalem

1 Sar o Rechabeam zoraľarďa peskro kraľišagos a zoraľiľa, omukľa jekhetane le
Izraelitenca o zakonos le RAJESKRO.

2 A Sar o Rechabeam kraľinelas pandž berš, avľa o egiptsko kraľis o Šišak pro
Jeruzalem pro mariben, bo na sas pačivale le RAJESKE.
3 Avľa le 1 200 maribnaskre verdanenca, 60 000 muršenca pro graja the but
slugaďenca andral o Egipt, andral e Libija, andral o Sukot the andral o Kuš.
4 Domarďa a zaiľa o ohradzimen fori andre Judsko a dogeľa dži paš o Jeruzalem.
5 Akor avľa o prorokos Šemajah ko Rechabeam the ko judska vodci, save denašle
le Šišakostar andro Jeruzalem. Phenďa lenge: „Kavke phenel o RAJ: ‚Tumen man
omukľan, vašoda the me tumen omukľom a diňom andro vasta le Šišakoske.‘ “
6 Pre oda o kraľis the o izraelika vodci pes pokorinde a phende: „O RAJ hino
čačipnaskro.“
7 Sar o RAJ dikhľa, hoj pes pokorinde, prevakerďa ko Šemajah a phenďa: „Vašoda,
hoj pes pokorinde, na zňičinava len, ale len zachraňinava. Miri choľi na mukava pro
Jeruzalem prekal o Šišak.
8 Ale on ena tel leskri zor, hoj te sikľon a te džanen či hin feder te služinel mange,
abo le kraľenge andral aver phuva.“
9 O egiptsko kraľis Šišak geľa pro mariben pro Jeruzalem a iľa savoro barvaľipen
andral o Chramos le RAJESKRO the andral o palacis. Iľa savoro, the o somnakune
šťiti, so diňa te kerel o Šalamun.
10 Paľis o Rechabeam pre lengro than diňa te kerel o šťiti le brondzostar a diňa len
le veľiťeľenge upral o stražňika, save stražinenas o vchodos andro palacis.
11 Kecivar džalas o kraľis andro Chramos le RAJESKRO, o stražňika lenas o šťiti a
džanas leha, a paľis len thovenas andro kher le stražňikengro.
12 Vašoda, hoj o Rechabeam pes pokorinďa, o RAJ preačhiľa pre leste te el choľamen
a na zňičinďa les calkom. A sas len pale bach andre Judsko.

Sar o Rechabeam kraľinelas

13 O kraľis Rechabeam ačhiľa zoralo kraľis andro Jeruzalem. Sas leske saranda
the jekh (41) berš, sar ačhiľa kraľiske. Kraľinelas dešuefta (17) berš andro foros
Jeruzalem, andro foros, so peske kidňa avri o RAJ maškar savore izraelika fori, hoj
ode les te lašaren. Le Rechabeamoskri daj pes vičinelas Naama a sas Amončanka.
14 Ov kerelas o nalačhipen, bo na rodelas le RAJES cale peskre jileha.
15 Savore veci, so kerďa o Rechabeam ešebnovarestar, medik na muľa, hine pisimen
andre leskro rodokmeňos the andro zvitki, save pisinde o proroka Šemajah the Ido.
Maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt o maribena.
16 Sar o Rechabeam muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa
kraľiske leskro čhavo, o Abijah.

13

O Abijah kraľinel upral e Judsko

1 Sar andro Izrael kraľinelas o Jeroboam dešuochtoto (18.) berš, ačhiľa andre
Judsko kraľiske o Abijah
2 a kraľinelas andro Jeruzalem trin berš. Leskri daj sas e Michaja, le Urieloskri čhaj
andral e Gibea.
Sar sas o mariben maškar o Abijah the Jeroboam
3 o Abijah džalas pre leste le 400 000 zorale slugaďenca, ale o Jeroboam džalas pre
leste le 800 000 zorale slugaďenca.
4 Akor o Abijah ačhiľa pro verchos Cemarajim andre efrajimiko phuv a phenďa:
„Šun man, Jeroboam the calo Izrael!

5 Či tumen na džanen, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, kerďa le Davidoha zmluva,
so pes na del te prephagel*, hoj diňa leske the leskre potomkenge o kraľišagos upral
o Izrael pro furt?
6 Ale o Jeroboam le Nebatoskro čhavo, savo sas sluhas le Šalamunoske, pes
vzburinďa pre peskro raj.
7 Akor pes pašal leste zgele o nalače manuša the zbujňika a ačhade pes pro
Rechabeam, pre le Šalamunoskro čhavo. Ov sas mek ternoro a na sas mek skušimen,
hoj anglal lende te obačhel.
8 Gondoľinen tumenge, hoj šaj zviťazinen upral le RAJESKRO kraľišagos, so hino
andro vasta le Davidoskre čhavenge? Zviťazinena, bo san but džene? Bo hin
tumenca the o somnakune gurumňora, so tumenge kerďa o Jeroboam sar devlen?
9 Či na tradľan avri le RAJESKRE rašajen, le Aronoskre potomken the le Leviten? Či
na ačhaďan peske le rašajen, avke sar aver narodi? Se dojekh dženo, ko kamel te el
rašaj, anel terne bikos the efta bakren a avke ačhel rašaj tumare devlenge, so nane
ňič.
10 Ale amaro Del hino o RAJ, a amen les na omukľam. Amare rašaja, save služinen
le RAJESKE, hine le Aronoskre potomki a o Leviti lenca služinen.
11 Sako tosara the rači anen le RAJESKE o labarde the voňava obeti a thoven o
mare pro žužo skamind. Sako rat labaren o lampi pro somnakuno svietňikos. Amen
doľikeras o prikazaňja le RAJESKRE amare Devleskre, ale tumen les omukľan!
12 Vašoda o Del hino amaro vodcas a sar leskre rašaja trubinena, hoj te den
znameňje pro mariben, ov amen ľidžala pre tumende!
Muršale andral o Izrael, ma džan pes te marel le RAJEHA, savo hino Del tumare
dadeskro! Na ela tumen bach!“
13 Medik o Abijah vakerelas, o Jeroboam bičhaďa jekh partija muršen pre judsko
armada palunestar. Avke on ačhenas anglo Judejci, ale okla murša sas pal lende.
14 Sar pes o Judejci visarde a dikhle, hoj aven pre lende the palunestar, chudle te
vičinel pro RAJ, hoj lenge te pomožinel. O rašaja trubinenas pro trubi
15 a o Judejci chudle te viskinel maribnaskre hangoha. O Abijah len ľidžalas andro
mariben a o Del zňičinďa le Jeroboam the leskra armada angle lende.
16 Avke o Izraeliti denašle anglo Judejci a o Del len diňa andre lengre vasta.
17 O Abijah the leskre manuša zviťazinde upral lende a le izraelike muršendar peľa
andro mariben jepaš milionos murša.
18 Akor sas o Izraeliti pokorimen a o Judejci pes imar na daranas, bo pes zmukenas
pro RAJ, pre lengre dadengro Del.
19 O Abijah dureder džalas pal o Jeroboam a zaiľa leskre fori o Betel, Ješanah the
Efron lengre gavenca.
20 Avke le Jeroboam imar šoha na sas e zor, so les sas, medik kraľinelas o Abijah.
Paľis les o RAJ avke dukhaďa, hoj muľa.
21 Ale le Abijoskri zor sas furt bareder. Iľa peske dešuštar (14) romňijen, savenca
les sas bišuduj (22) muršora a dešušov (16) čhajora.
22 Savore aver veci, so o Abijah kerďa, the leskro vakeriben, hine pisimen andro
zvitkos le prorokoskro Idoskro.
23 Sar o Abijah muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa
kraľiske leskro čhavo, o Asa. Sar ov kraľinelas, sas deš berš smirom andre phuv.

14

O Asa kraľinel upral e Judsko

* **13:5** E hebrejiko čhib: e zmluva le loneskri

1 O Asa kerelas oda, so sas le RAJESKE, leskre Devleske, pre dzeka.
2 Zňičinďa o oltara the o uče thana pro lašariben, phagerďa o sveta slupi a čhingerďa tele la Ašerakre slupi.
3 Le manušenge andral e Judsko prikazinďa, hoj te lašaren le RAJES, peskre dadengre Devles, a te doľikeren leskro zakonos the prikazaňja.
4 Ov andre caľi judsko phuv zňičinďa o modlengre thana the o kaďidloskre oltara. Medik ov kraľinelas, sas smirom andre oda kraľišagos.
5 Andre Judsko o Asa ačhavelas o ohradzimen fori, bo andre odi phuv sas smirom. Andre ola berša ňiko na avľa pre leste pro mariben, bo o RAJ leske diňa o smirom.
6 Phenďa le manušenge andral e Judsko: „Zoraľaras kala fori oleha, hoj ačhavaha pašal lende o muri, o veži, brani the zavori. Kadi phuv hiňi furt amari, bo kerahas oda, so amendar kamelas o RAJ amaro Del. Rodahas le RAJES a diňa amenge o smirom pal dojekh sera.“ Avke ačhavenas o fori a sas len bach.
7 Le Asa sas le kmeňostar Juda 300 000 murša, savende sas o kopiji the bare šťiti, a le Benjaminčanendar les sas 280 000 murša, savende sas o cikneder šťiti the luki. Kala savore sas zorale murša.
8 O Zerach andral o Kuš geľa pre lende pro mariben la milionoskra armadaha le kmeňostar Juda the trin šel (300) maribnaskre verdanenca a dogeľa dži paš e Mareša.
9 O Asa džalas pre leste peskre muršenca a pripravinde pes pro mariben andre dolina Cefata paš e Mareša.
10 O Asa mangelas le RAJES, peskre Devles: „RAJEJA, ča tu jekh šaj pomožines le slabenge andro mariben pro zorale. Pomožin amenge, RAJEJA, Devla amaro, bo pre tute pes mukas. Andre tiro nav amen džas pre kadi bari armada. RAJEJA, tu sal amaro Del a ňiko anglal tute na obačhela.“
11 Avke o RAJ pomožinďa le Asaske the leskra armadake te zviťazinel upral o Kušijci. On chudle odarik te denašel
12 a o Asa pal lende džalas peskra armadaha dži ko Gerar. Ode o RAJ peskra armadaha murdarde ajci Kušijcen, hoj ča vajkeci lendar ačhile džide. A odľigende odarik igen but veci.
13 On paľis lokes domarde the savore gava pašal o foros Gerar vašoda, bo avľa pre kala manuša bari dar le RAJESTAR. A odľigende odarik savore lače veci, save ča kamenas.
14 Džanas the pre le pasťjerengre tabora a odľigende odarik igen but bakren the ťaven. Avke gele pale andro Jeruzalem.

15

O Asa zňičinel o modli andre Judsko

1 Akor le Devleskro duchos avľa pro Azarijah, pro čhavo le Odedoskro.
2 Ov geľa anglo kraľis Asa a phenďa leske: „Šunen man, Asa the savore manušale andral e Judsko the andral o Benjamin! O RAJ ela tumenca, te tumen avena leha. Te les rodena, dela pes tumenge te arakhel. Ale te tumen lestar odvisarena, the ov pes tumendar odvisarela.
3 But časos sas o Izrael bijal o čačo Del the bijal o rašaj, savo sikavel o zakonos.
4 Ale sar pes andre peskro pharipen visarenas ko RAJ, ko Del, a mangenas les, delas pes lenge te arakhel.
5 Andre ola dživesa sas bari dar te džal varekhaj, bo maškar o manuša andre savore phuva sas baro ňepokoj.
6 Jekh narodos džalas pre aver narodos a jekh foros pre aver foros, bo o Del pre lende domukľa dar the pharipen.
7 Ale tumen aven zorale a na preačhen te kerel e buči, bo chudena o počiňiben.“

8 Kala prorocka lava, so vakerelas o Azarijah, zoraľarde le Asa. Ov zňičinďa o
modli andre caľi Judsko the Benjamin the andro fori, save zaiľa andro Efrajimika
brehi. Paľis prikerďa the le RAJESKRO oltaris, so sas andre chramoskri dvora.
9 Paľis o Asa vičinďa savore manušen andral e Judsko, Benjamin the le manušen
andral o Efrajim, Menaše the Šimeon, save ode gele te bešel. Bo but Izraeliti pregele
ko Asa, sar dikhle, hoj leha hino o RAJ, leskro Del.
10 Savore pes zgele andro Jeruzalem, sar o Asa kraľinelas dešupandž (15) berš a
trin čhon.
11 Oda džives obetinde le RAJESKE olestar, so pal o mariben ande andral o Gerar:
efta šel (700) gurumňen the efta ezera (7 000) bakren.
12 On ile vera, hoj lašarena le RAJES le dadengre Devles cale peskre jileha the
dušaha.
13 Dojekh, ko na lašarela le RAJES, le Izraeloskre Devles, mušinela te merel, či ela
terno abo phuro, či murš abo džuvľi.
14 Ile vera anglo RAJ a paľis radisaľonas zorale hangoha, a trubinenas pro trubi the
rohi.
15 Savore manuša andre Judsko sas andro baro radišagos, bo odi vera ile cale peskre
jileha. Rodenas le RAJES a ov pes lenge diňa te arakhel. Avke len o RAJ diňa smirom
savore lengre ňeprijaťeľendar.
16 O Asa čhiďa tele pal o tronos peskra baba, la kraľovna Maacha, bo kerďa slupos
la Ašerake. Paľis oda slupos čhinďa tele, phagerďa a labarďa andre dolina Kidron.
17 O Asa sas cale jileha oddino le Devleske andre calo dživipen, kajte na
zňičinďa andro Izrael savore thana, kaj lašarenas le modlen.
18 Preľigenďa andro Chramos le Devleskro o dari, so leskro dad the ov pošvecinde:
o rup, o somnakaj the o sersamos prekal o Chramos.
19 Avke na sas ode o mariben, dži andro tranda the pandžto berš (35) sar kraľinelas
o Asa.

16

O kraľis Baaša džal pro Asa

1 Sar andre Judsko kraľinelas o Asa tranda the šov (36) berš, o izraeliko kraľis Baaša
geľa pro mariben pre Judsko. Zoraľarďa o foros Rama, hoj ňiko le manušendar pes
te na dochudel avri aňi andre Judsko.
2 O Asa iľa savoro rup the somnakaj andral o Chramos le RAJESKRO the palacis a
bičhaďa oda peskre služobňikenca andro Damašek ko kraľis Ben-Hadad. Diňa leske
te phenel:
3 „Maškar amende mi el phandľi e zmluva, avke sar angloda sas maškar amare
dada. Kada rup the somnakaj tuke bičhavav sar daros. Mangav tut, zrušin e zmluva,
so phandľal le izraelike kraľiha Baašaha, hoj te džal het peskre slugaďenca andral
miri phuv!“
4 O Ben-Hadad kerďa avke, sar leske phenďa o Asa a bičhaďa peskre veľiťeľen la
armadaha pro izraelika fori. On domarde o fori Ijon, Dan, Abel-Majim the savore fori
le Naftaliskre, kaj sas odthodo o chaben.
5 Sar pes pal oda došunďa o Baaša, preačhiľa te kerel o buča pro foros Rama.
6 Avke o kraľis Asa prikazinďa savore manušenge andre Judsko, hoj te odľigenen
andral e Rama o bara the o kašta, savenca o Baaša ačhavelas o foros. Paľis o Asa ole
barenca the kaštenca zoraľarďa o fori Geba the Micpa.

O prorokos dovakerel le kraľiske

7 Akor avľa ko kraľis Asa o prorokos Chanani a phenďa leske: „Vašoda, hoj tut
zmukľal pro aramejiko kraľis a na pro RAJ, pre tiro Del, našťi zviťazines upral e
armada le aramejike kraľiskri.
8 Či bisterďal, savi bari armada sas le Kušijcen the le Libijčanen a keci len sas
maribnaskre verdana the murša pro graja? Ale tu pes zmukľal pro RAJ, a vašoda len
tuke diňa andro vasta.
9 Bo o jakha le RAJESKRE predikhen cal'i phuv, hoj te zoraľarel olen, save hine leske
oddine cale jileha. Na kerďal goďaha, vašoda akanastar aveha furt andro mariben.“
10 Vaš kala lava o Asa choľisaľiľa pro prorokos a thoďa les andre bertena. Andre
oda časos o Asa trapinelas varesave peskre manušen.

Le Asaoskro meriben

11 Savore aver veci, so kerďa o kraľis Asa ešebnovarestar, medik na muľa, hin
pisimen andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
12 Sar o Asa kraľinelas tranda the eňa (39) berš, igen nasvaľiľa pro pindre. Ale aňi
akor pes na visarďa ko RAJ, hoj leske te pomožinel, ale ko doktora.
13-14 O Asa muľa, sar kraľinelas saranda the jekh (41) berš a parunde les paš leskre
phure dada andro hrobos, savo peske diňa te kerel andro Foros le Davidoskro. Pre
leskro ťelos thode but voňava oleji a labarde bari jag pre leskri pačiv.

17

O Jošafat kraľinel upral e Judsko

1 Pal o Asa ačhiľa kraľiske leskro čhavo, o Jošafat. Ov zoraľarďa peskro kraľišagos
anglo Izrael.
2 Andre savore ohradzimen judska fori rozačhaďa slugaďen. Rozačhaďa partiji
slugaďen the avrether andre Judsko the andro efrajimika fori, save domarďa leskro
dad o Asa.
3 O RAJ sas le Jošafatoha, bo phirelas pal o ešebna droma le Davidoskre, peskre
dadeskre a na lašarelas le Baalen.
4 Ale služinelas peskre dadeskre Devleske, dol'ikerelas leskre prikazaňja a na
kerelas sar o izraelika kraľa anglal leste.
5 Vašoda o RAJ zoraľarďa leskro kraľišagos a savore manuša andral e Judsko leske
anenas dari. Avke ačhiľa barvalo the slavno.
6 Ov sas pačivalo andre služba le RAJESKE a zňičinďa andre Judsko savore
modlengre thana pro lašariben the la Ašerakre slupi.
7 Andro trito berš, sar kraľinelas, bičhaďa kale uradňiken andro judska fori, hoj te
sikaven le manušen o zakonos le RAJESKRO: le Ben-Chajil, le Obadiah, le Zecharijah,
le Netaneel the le Michajah.
8 Lenca sas the o Leviti Šemajah, Netanijah, Zebadijah, Asahel, Šemiramot, Jonatan,
Adonijah, Tobijah, Tob-Adonijah the o rašaja Elišamas the Joram.
9 Ile peha o zakonos le RAJESKRO, prephirde savore judska fori a sikavenas le
manušen.
10 Pro narodi, save sas pašal e Judsko, avľa bari dar le RAJESTAR, avke ňiko lendar
na džalas pro mariben pro Jošafat.
11 A varesave Filišťinci anenas le Jošafatoske dari the počinenas leske daň. O Arabi
leske anenas efta ezera the efta šel (7 700) capen the bakren.
12 O Jošafat sas furt zoraleder. Andre Judsko ačhaďa ohradzimen fori the o fori le
skladenca,
13 kaj odthovenas but chaben. Ľikerelas andro Jeruzalem le nekfeder slugaďen,
14 save sas rozďelimen andro partiji pal peskre fajti.

Andre Judsko o veľiťeľa upral o ezeros sas:
o Adnah le 300 000 zorale slugaďenca,
15 dujto o Jochanan le 280 000 slugaďenca
16 a trito o Amasiah le Zichriskro čhavo, savo korkoro pestar geľa andre služba le RAJESKRI, le 200 000 slugaďenca.
17 Andral o Benjamin:
o Eljadas, o zoralo slugaďis, le 200 000 slugaďenca le lukenca the šťitenca
18 a dujto o Jehozabad le 180 000 vizbrojimen slugaďenca.

19 Kala služinenas le kraľiske andro Jeruzalem a mek the aver slugaďa, saven rozačhaďa andro ohradzimen fori pal caľi judsko phuv.

18

O Micha dovakerel le Achaboske

1 Le kraľis Jošafat andral e Judsko sas igen baro barvaľipen the slava. Leskro čhavo peske iľa romňake le Achaboskra čha, vašoda o kraľa ačhile famelija.
2 Pal varesave berša geľa ko Achab andre Samarija. O Achab prekal o Jošafat the leskre manuša murdarďa but bakren the gurumňen. A paš oda les kerelas upre pro mariben pro Ramot-Gilead.
3 Avke o izraeliko kraľis Achab phučľa le judske kraľistar le Jošafatostar: „Aveha manca pro mariben pro Ramot-Gilead?“
O Jošafat leske odphenďa: „Me the mire murša sam jekhetane tuha a džaha tumenca andro mariben.“
4 Ale o Jošafat phenďa le izraelike kraľiske: „Phuč ešeb so phenel pre oda o RAJ.“
5 Avke o Achab zvičinďa vaj štar šel (400) proroken, a sar sas jekhetane, phučľa lendar: „Šaj džav pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Dža!“ odphende leske. „O RAJ les dela le kraľiske andro vasta!“
6 Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade mek aver prorokos le RAJESKRO, hoj lestar te phučas?“
7 O Achab leske odphenďa: „Hin ade mek o Micha, le Jimloskro čhavo, prekal savo šaj phučas le RAJESTAR, ale me les našťi avri ačhav, bo šoha mange ňič lačho na prorokinel, ča nalačho.“
„Ma vaker avke, kraľina!“ phenďa o Jošafat.
8 Avke o Achab vičinďa jekhe uradňikos a phenďa leske: „Sigo dža a an mange le Micha, le Jimloskre čhas!“
9 O Achab the o Jošafat bešenas pre peskre troni andre Samarija paš e foroskri brana pre oda than, kaj pes marel avri o zrnos, a sas urde andro kraľengre plašťi a savore proroka anglal lende prorokinenas.
10 Jekh lendar, o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, peske kerďa trastune rohi a vičinelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Kale rohenca predemeha le Aramejčanen, medik len na murdareha.‘ “
11 Savore proroka kavke prorokinenas: „Dža pro Ramot-Gilead a ela tumen bach! Bo o RAJ les dela tuke andro vasta.“
12 Oda murš, savo geľa pal o Micha, phenďa leske: „Dikh, savore proroka prorokinenas le kraľiske bach. The tu prorokin bach sar ola proroka!“
13 Ale o Micha leske odphenďa: „Avke sar dživel o RAJ, me vakerava ča oda, so phenela miro Del.“
14 Sar o Micha avľa ko Achab, phučľa lestar: „Šaj džas pro Ramot-Gilead, abo na?“
„Džan a zviťazinena. O RAJ les dela andre tumare vasta!“ phenďa leske.

15 Ale o kraľis leske phenďa: „Kecivar tuke mušinav te phenel, hoj sar manca
vakeres andro nav le RAJESKRO, hoj mange te phenes ča o čačipen?“
16 O Micha phenďa: „Dikhľom calo Izrael rozčhido pal o verchi sar bakroren bi o
pasťjeris. A o RAJ phenďa: ‚Kale manušen nane ko te ľidžal. Mi džal sako pale khere
andro smirom.‘ “
17 Akor phenďa o Achab le Jošafatoske: „Na phenďom tuke, hoj mange na
prorokinel ňič lačho, ča nalačho?“
18 O Micha mek phenďa: „Šunen akana o lav le RAJESKRO! Dikhľom le RAJES te
bešel andro ňebos pre leskro tronos a savore aňjelen te ačhel pašal leste.
19 O RAJ lendar phučľa: ‚Ko kerela upre le izraelike kraľis Achab, hoj te džal pro
mariben andro Ramot-Gilead, hoj ode te merel?‘ Jekh phenelas kavke a dujto kavke.
20 Androda avľa varesavo duchos anglo RAJ a phenďa: ‚Me leha thovava avri!‘ A o
RAJ lestar phučľa: ‚Sar?‘
21 Avke oda duchos phenďa: ‚Me kerava, hoj o proroka le Achaboske te klaminen.‘
O RAJ phenďa: ‚Dža a ker ada. Ela tut bach!‘
22 Akana pes avke the ačhiľa! O RAJ kerďa, hoj savore tire proroka tuke te klaminen.
O RAJ diňa avri pre tu e bibach.“
23 Androda o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, geľa ko Micha, demaďa les pal o muj
a phenďa: „Kana mandar geľa het o Duchos le RAJESKRO, hoj te vakerel tuha?“
24 O Micha phenďa: „Tu korkoro dikheha andre oda džives, sar denašeha tut te
garuvel kher kherestar.“
25 Akor o Achab prikazinďa: „Chuden le Micha a ľidžan les ke le foroskro veľiťeľis
Amon the ko kraľiskro čhavo Joaš.
26 Phenen, hoj o kraľis kavke prikazinel: ‚Thoven les andre bertena a den les te
chal ča maro the paňi, medik na avava bachtales pale.‘ “
27 Ale o Micha phenďa: „Te tu aveha bachtales pale, akor o RAJ na vakerelas prekal
ma.“ A mek phenďa: „Šunen ada, savore manuša!“

Le Achaboskro meriben

28 O izraeliko kraľis Achab the o judsko kraľis Jošafat gele pro mariben pro Ramot-
Gilead.
29 A o Achab phenďa le Jošafatoske: „Me man preurava andre aver gada sar džava
andro mariben, ale tu pre tu muk tiro kraľiskro plašťos.“ Avke o Achab pes preurďa
andre aver gada a geľa andro mariben.
30 O kraľis andral o Aram prikazinďa peskre veľiťeľenge upral o maribnaskre
verdana: „Te na džal tumenge pal ňikaste, ča pal o izraeliko kraľis.“
31 Sar o veľiťeľa dikhle le Jošafat, gondoľinde peske, hoj oda hino o izraeliko kraľis
a gele pre leste. Akor o Jošafat zvičinďa a o Del leske pomožinďa a visarďa len lestar.
32 Sar o veľiťeľa pre oda avle, hoj oda nane o Achab, preačhile pre leste te džal.
33 Androda varesavo slugaďis ča avke ľivinďa andral o lukos a trafinďa le Achab
maškar o pancjeris. Avke phenďa o Achab le manušeske, savo ľidžalas leskro verdan:
„Visar tut a ľidža man het andral o mariben, bo som zraňimen.“
34 Ale oda džives o mariben sas zoralo, avke o Achab mušinďa te ačhel dži rači
andro verdan anglo Aramejčana, a sar zageľa o kham, muľa.

19

O prorokos dovakerel le Jošafatoske

1 O judsko kraľis Jošafat avľa bachtales pale khere andro Jeruzalem.

2 Arakhľa pes leha o prorokos Jehu, le Chananiskro čhavo, a phenďa leske:
„Gondoľines tuke, hoj hin mištes te pomožinel le bijedevleskre manušenge a te
sikavel o jileskeriben olenge, ko džan pro RAJ? Vašoda hin pre tute le RAJESKRI choľi.
3 Ale o RAJ paš tu arakhľa the vareso lačho: Tu zňičinďal savore slupi la Ašerakre
andral odi phuv a kamehas te kerel oda, so hin le Devleske pre dzeka.“

O Jošafat ačhavel sudcen

4 Kajte o Jošafat bešelas andro Jeruzalem, geľa pale ko manuša la Beer-Šebatar dži
paš o Efrajimika brehi, hoj te vakerel le manušenca, hoj pes pale te visaren ko RAJ,
savo hino Del lengre phure dadengro.
5 Andre dojekh ohradzimen foros andre judsko phuv ačhaďa sudcen.
6 Phenďa le sudcenge: „Den mištes pozoris pre oda, so kerena, bo na sudzinen
andre le manušeskro nav, ale andro nav le RAJESKRO. Ov hino tumenca paš dojekh
sudos, sar sudzinena varekas.
7 Vašoda keren peskri buči pačivalones a mi el tumen dar anglo RAJ, bo o RAJ
amaro Del hino čačipnaskro, na kidel peske avri manušen, aňi na del pes te cinel.“
8 Paľis o Jošafat the andro Jeruzalem ačhaďa Leviten, rašajen the anglune muršen
sar sudcen, hoj te sudzinen le manušen, sar len ela vareso maškar peste abo sar
vareko na doľikerela o zakonos le RAJESKRO.
9 Paľis o Jošafat lenge prikazinďa: „Keren oda pačivalones, cale jileha a mi el tumen
dar anglo RAJ.
10 A sar avena angle tumende o manuša andral aver fori, hoj len te rozsudzinen – či
džala pal oda, hoj vareko varekas murdarďa, abo hoj vareko na doľikerďa o zakonos,
o prikazaňja abo le RAJESKRE lava – mušinen lenge te dovakerel, sar pes te ľikerel,
hoj te na keren binos anglo RAJ, hoj le RAJESKRI choľi te na avel pre tumende the pre
tumare manuša. Keren oda avke a na ela tumen binos.
11 O Amariah, o nekbareder rašaj, rozsudzinela savore RAJESKRE veci. O Zebadiah,
le Jišmaeloskro čhavo, savo hino vodcas upral o kmeňos Juda, rozsudzinela savore
kraľiskre veci a o Leviti ena o uradňika paš o sudos. Aven šmela a o RAJ mi el oleha,
ko kerela mištes.“

20

O mariben le Edomčanenca

1 Pal varesavo časos gele pro mariben pro Jošafat o Moabčana, o Amončana a lenca
varesave Meunci.
2 Varesave manuša avle a phende le Jošafatoske: „Igen bari armada avel pre tu
andral o Edom pal aver sera le morostar. Hine imar andro Chacecon-Tamar, oda
andro En-Gedi.“
3 O Jošafat predaranďiľa a mangelas le RAJES so te kerel. A andre caľi judsko phuv
diňa avri o postos.
4 Paľis pes zgele andro Jeruzalem o manuša andral dojekh judsko foros a mangenas
le RAJES, hoj lenge te pomožinel.
5 Avke o Jošafat ačhiľa maškar savore manuša angle nevi dvora andro Chramos le
RAJESKRO
6 a phenďa:
„RAJEJA, Devla amare dadengro, či na sal Del pro ňebos a na kraľines upral
savore narodi the kraľišagi? Andre tire vasta hin bari zor a ňiko anglal tute našťi
obačhel.
7 Devla amaro, či na tradľal avri anglal tiro izraeliko narodos le manušen, so
bešenas andre kadi phuv? Či la na diňal pro furt le Abrahamoskre potomkenge, savo
sas tiro prijaťeľis?

8 Kade bešenas a ačhade tuke o Chramos prekal tiro nav a phende:
9 ‚Te avela pre amende varesavo nalačhipen, mariben, meribnaskro nasvaľiben
či bokh, a te avaha anglal tu angle kada Chramos – kaj tut lašaren – a chudaha te
vičinel andre peskro pharipen ke tute, tu amen šuneha avri a zachraňineha.‘
10 Ale akana avle kade pre amende o Amončana, o Moabčana the o Edomčana.
Tu na domukľal amare phure dadenge te zňičinel kale naroden, akor sar džanas
avri andral o Egipt, avke len obgele a na murdarde.
11 Akana, dikh sar amenge visaren pale! Avle amen te tradel avri andral e phuv,
savi amenge tu diňal.
12 Devla amaro, či tu len na sudzineha? Amen sam bi e zor angle kadi bari
armada, savi avel pre amende. Na džanas, so te kerel, ale amare jakha hine hazdle
ke tute, bo ča jekh tu amenge šaj pomožines.“
13 Sar savore Judejci ačhenas anglo RAJ peskre čhavenca, romňenca the le
muršorenca,
14 avľa le RAJESKRO Duchos pro Levitas, savo sas maškar o manuša. Ov sas o
Jachaziel, le Zecharijoskro čhavo andral le Asafoskri fajta a potomkos le Asafoskro
prekal o Benajah, Jeiel the Mataniah.
15 Ov prevakerďa: „Šunen man, kraľina Jošafat the savore manušale, save bešen
andre Judsko the andro Jeruzalem! Avke tumenge phenel o RAJ: ‚Ma daran tumen a
ma izdran kala zoraľa armadatar. Bo kada mariben nane tumaro, ale le Devleskro.
16 Tajsa džan pre lende, bo on akor avena upre la doľinakre dromeha Cic a arakhena
len pro agor la dolinakro, angle pušťa Jeruel.
17 Tumen pes na mušinen te marel, ale rozačhaven pes a ačhen pro than. Avke
dikhena sar tumen o RAJ zachraňinela, ó manušale andral e Judsko the andral o
Jeruzalem! Ma daran tumen a ma izdran! Tajsa džan pre lende a o RAJ ela tumenca.‘
“
18 Avke o Jošafat banďiľa anglo RAJ le mujeha dži pre phuv a savore manuša andral
e Judsko the andral o Jeruzalem pele pre phuv a lašarenas les.
19 Andre oda varesave Leviti andral o Kohatoskro the Korachoskro potomstvos
ušťile upre a zorale hangoha chudle te lašarel le RAJES, le Izraeloskre Devles.
20 Avke pre aver džives sig tosara ušťile a džanas andre pušťa paš e Tekoa. Akor o
Jošafat anglal lende zaačhiľa a phenďa: „Šunen man, manušale andral e Judsko the
andral o Jeruzalem! Pačan le RAJESKE, amare Devleske, a obačhena! Pačan the le
prorokenge a avela amenge savoro avri!“
21 Sar lenca dovakerďa, ačhaďa spevaken, hoj te džan angle armada a te lašaren le
RAJES le lavenca:
„Paľikeren le RAJESKE!
Leskro verno kamiben ľikerel pro furt!“
22 A soča chudle te giľavel a te lašarel le RAJES, o RAJ kerďa baro zmetkos maškar o
Amončana, Moabčana the Edomčana*, save avle pre lende pro mariben. On korkore
maškar peste pes chudle te marel.
23 Avke o Moabčana the o Amončana gele pre edomiko armada a murdarde savoren.
Paľis pes visarde a murdarde jekh avres.
24 Sar e judsko armada avľa pre oda than, khatar dičhol pre pušťa, dikhle pre phuv
ča mule manušen. Ňiko lendar na ačhiľa te dživel.
25 O Jošafat peskre muršenca geľa ke lende a ile savoro, so pal lende ačhiľa. Arakhle
paš lende igen but barvaľipen, vzacna veci the gada. Kidle peske odarik ajci but,
hoj oda na birinenas te ľidžal. Ajci but barvaľipen ode sas, hoj trin džives odarik
hordinenas o veci.

* **20:22** E hebrejiko čhib: o murša andral o verchi Seir

26 Pro štarto džives pes zgele andre dolina Beracha, kaj lašarenas le RAJES. Vašoda
oda than pes dži adadžives vičinel le Berachoskri† dolina.
27 Paľis o Jošafat ľidžalas caľa armada pale andro Jeruzalem. Sas len baro
radišagos, bo o RAJ lenge diňa o viťazstvo upral o ňeprijaťeľa.
28 Sar doavle andro Jeruzalem, gele paš o Chramos le RAJESKRO le bašavibnaha
pro harfi, pro citari the pro trubi.
29 Avke pes savore kraľišagi pašal lende chudle te daral le Devlestar, sar šunde, sar
pes o RAJ marelas vaš o Izrael leskre ňeprijaťeľenca.
30 A o Jošafat kraľinelas andro smirom, bo leskro Del leske diňa o smirom pal
dojekh sera.

Sar o Jošafat dokraľinďa

31 Le Jošafatoske sas tranda the pandž (35) berš sar ačhiľa kraľiske andre Judsko a
kraľinelas andro Jeruzalem bišupandž (25) berš. Leskri daj sas e Azuba, le Šilchioskri
čhaj.
32 Ov kerelas oda, so anglal leste leskro dad o Asa a na odvisarďa pes ole dromestar.
So kerelas, sas le RAJESKE pre dzeka.
33 Ale o thana kaj lašarenas le modlen na zňičinďa a o manuša mek furt lašarenas
avre devlen a na peskre dadengre Devles.
34 Savore aver veci, so o Jošafat kerďa, ešebnovarestar, medik na muľa, del pes te
genel andre Kronika le Jehuoskri, savo sas čhavo le Chananiskro. Oda hin pisimen
andro Zvitkos le izraelike kraľengro.
35 Jekhvar pes o judsko kraľis Jošafat dovakerďa le izraelike kraľiha Achazijoha,
savo sas igen nalačho.
36 On jekhetane ačhade o loďi paš o pristavos Ecjon-Geber.
37 Ale o Eliezer, le Dodavahuoskro čhavo andral e Mareša, prorokinelas le
Jošafatoske: „Vašoda, hoj tut dovakerďal jekhetane le Achazijoha, o RAJ zňičinela
oda, so ačhaďal!“ Avke e balvaj rozphagerďa o ľodi a šoha lenca na gele pro moros.

21

O Jehoram kraľinel upral e Judsko

1 O Jošafat muľa a sas parundo andro kraľiskro hrobos andro Foros le Davidoskro.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jehoram.
2 Le Jehoram sas šov phrala: o Azarijah, Jechiel, Zecharijah, Azarjah, Michael the o
Šefatiah. Kala savore sas le Jošafatoskre čhave.
3 O dad len diňa igen but rup, somnakaj the barvale veci a judska ohradzimen fori.
Ale o kraľišagos diňa le Jehoramoske, bo sas ešebno čhavo.
4 Sar le Jehoramoste sas imar o kraľišagos zorales andro vasta, diňa te murdarel la
šabľaha savore peskre phralen the varesave izraelike vodcen.
5 Sas leske tranda the duj berš (32), sar ačhiľa kraľiske a kraľinelas ochto berš andro
Jeruzalem.
6 Kerelas o nalačhipen sar the le Achaboskri famelija the o izraelika kraľa, bo leskri
romňi sas le Achaboskri čhaj. Avke kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka.
7 Ale o RAJ na kamelas te zňičinel le Davidoskra fajta, prekal peskro služobňikos
David. Bo phandľa leha zmluva a diňa les lav, hoj mukela furt varekas leskre
potomkendar pro tronos.
8 Sar o Jehoram kraľinelas, o Edomčana pes vzburinde pre Judsko a ačhade peske
peskre kraľis.

† **20:26** Beracha: te lašarel

9 Avke o Jehoram geľa ode savore peskre veľiťeľenca the maribnaskre verdanenca.
Ode pes pašal leste pal savore seri rozačhade o Edomčana, ale ov le veľiťeľenca pes
rači predemade prekal lende a denašle het.
10 Ole dživesestar e Judsko na ľikerelas tel peskri zor o Edom.
Andre oda časos the o foros Libna pes vzburinďa, bo o Jehoram omukľa le RAJES,
peskre dadeskre Devles.
11 Ačhaďa andre Judsko the o thana, kaj lašarenas le modlen a aleha cirdelas le
manušen andral o Jeruzalem the andral e Judsko andro binos.

Le Eliašiskro ľil

12 O Jehoram chudňa ľil le prorokostar le Eliašistar a sas andre pisimen:
„Avke vakerel o RAJ, o Del tire prapapuskro le Davidoskro: ‚Tu na phirehas pal
oda drom, so tiro dad o Jošafat the o judsko kraľis Asa,
13 ale phirehas pal ole droma so the o izraelika kraľa a ľidžahas le manušen
andral e Judsko the andral o Jeruzalem, hoj te aven napačivale le RAJESKE, avke sar
len ľidžalas the le Achaboskri famelija. Tu murdarďal the peskre phralen, save sas
feder sar tu,
14 vašoda o RAJ igen dukhavela tire manušen, tire čhaven the romňijen a
zňičinela sa, so tut hin.
15 Tu aveha igen nasvalo pro vnutornosťi a mušineha but te cerpinel, medik tuke
o vnutornosťi na avena avri.‘ “
16 Paľis o RAJ kerďa upre le Filišťincen the le Araben, save bešenas pašes paš o
Kušijci, hoj te džan pro mariben pro Jehoram.
17 On gele andre Judsko a ile andral le kraľiskro palacis savoro, so ode arakhle: o
barvaľipen, leskre čhaven the romňijen. A ňiko leske na ačhiľa, ča o nekterneder
čhavo, o Achazijah.
18 Pal kada savoro o RAJ mukľa pro Joram o nasvaľiben pre džombra, so pes na
delas te sasťarel.
19 O nasvaľiben sas furt goreder a pal o duj berš andral leste avle avri o goja a muľa
andro bare dukha. O manuša leske na labarde e bari jag pro vartišagos, avke sar
leskre phure dadenge.
20 O Jehoram ačhiľa kraľiske, sar leske sas tranda the duj (32) berš a ochto berš
kraľinelas andro Jeruzalem. Ňikaske na sas pal leste pharo sar muľa. Parunde les
andro Foros le Davidoskro, ale na andre le kraľengre hrobi.

22

O Achazijah kraľinel upral e Judsko

1 O manuša andral o Jeruzalem ačhade pal o Jehoram kraľiske leskre nekternedere
čhas, le Achazijah. Bo savore leskre phuredere čhaven murdarde o živaňa, save avle
jekhetane le Arabenca andro taboris.
2 Le Achazijoske sas bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas jekh berš. Leskri daj sas e Atalija, savakro papus sas o izraeliko kraľis
o Omri.
3 The ov kerelas avke, sar le Achaboskri famelija, bo leskri daj les andre kada
ľidžalas.
4 Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar le Achaboskri famelija, bo
on ačhile leskre radci, sar muľa leskro dad. A oda les thovelas tele.
5 Ov len šunďa the akor, sar geľa le Achaboskre čhaha le Joramoha – savo sas kraľis
andro Izrael – pro mariben pro aramejiko kraľis Chazael andro Ramot-Gilead. Ode o
Aramejčana zraňinde le Joram,

6 avke ov pes pale visarďa andro Jezreel, hoj te sasťol le ranendar. O judsko kraľis
Achazijah geľa te dikhel le Joram andro Jezreel, sar sas zraňimen.
7 Oda sas le Devlestar, hoj te perel o Achazijah vašoda, hoj sas te dikhel le Joram.
Bo akor, sar sas ke leste, geľa pre lende o Jehu, le Nimšiskro čhavo, saves o RAJ
pomazinďa, hoj te zňičinel le Achaboskra famelija.
8 Sar o Jehu murdarelas le Achaboskra famelija, arakhľa ode le vodcen andral
e Judsko the le Achazijoskre phraleskre čhaven, save leske služinenas, a o Jehu
murdarďa the len.
9 Paľis rodenas le Achazijah a chudle les, sar pes garuvelas andre Samarija. Odarik
les ande ko Jehu a sas murdardo. Parunde les, bo phende: „Leskro papus sas o
Jošafat, savo sas cale jileha pačivalo le RAJESKE.“
Andre le Achazijoskri famelija na sas ko te prelel o kraľišagos.

O Joaš hino zachraňimen

10 Sar dikhľa e Atalija, le Achazijoskri daj, hoj lakro čhavo hino murdardo, diňa te
murdarel avri caľa kraľiskra famelija andre Judsko.
11 Ale jekh čhaj le kraľiskri le Joramoskri, e Jehošeba, zachraňinďa jekhe čhas oleha,
hoj les počoral iľa het le kraľiskre čhavendar, saven e Atalija kamľa te murdarel. Bo
iľa le Joaš, le Achazijoskre čhavores, the la džuvľa, savi les delas te pijel a garuďa len
andro kher pro soviben andro Chramos, hoj les te na murdarel e Atalija. E Jehošeba
sas pheň le Achazijoske a lakro rom sas o rašaj Jehojada.
12 Garuvelas le Joaš andro Chramos šov berš, medik e Atalija kraľinelas andre
Judsko.

23

O Jehojada ačhavel le Joaš kraľiske

1 Andre eftato berš o rašaj Jehojada diňa te vičinel ke peste le veľiťeľen upral o šel
– le Jerochamoskre čhas le Azarijah, le Jochananoskre čhas le Jišmael, le Obedoskre
čhas le Azarjah, le Adajoskre čhas le Maasejah the le Zichriskre čhas le Elišafat –, hoj
lenca te phandel e zmluva.
2 On pophirde pal caľi judsko phuv a vičinenas le Leviten andral dojekh judsko
foros the savore fajtengre vodcen andro Izrael. Sar avle andro Jeruzalem,
3 savore ola džene pes zgele andro Chramos a phandle zmluva le kraľiha.
O Jehojada lenge phenďa: „Kade hino le kraľiskro čhavo, o Joaš! Ov ela kraľis,
avke sar o RAJ le David diňa lav pal leskre potomki.
4 Keras avke: Tumen, o rašaja the Leviti, pes rozďelinena pro trin partiji. Jekh
partija le Levitendar the rašajendar mi stražinen pro šabat paš o chramoskre vudara,
5 dujto partija andro kraľiskro palacis a trito partija paš e Zakladoskri brana. A
savore aver manuša pes mi zdžan andre chramoskri dvora.
6 Ale ňiko andre našťi džala, ča o rašaja the o Leviti, save ode služinen. On šaj
džan andre, bo hine pošvecimen. Savore aver manuša, mi ačhen avri, avke sar o
RAJ prikazinďa.
7 Tumen o Leviti pes rozačhavena le zbraňenca andro vasta pašal o kraľis. Te
vareko kamľahas pes te dochudel andro Chramos, mi merel. Džan le kraľiha, všadzik
kaj džala.“
8 O Leviti the savore murša andral e Judsko kerde sa avke, sar lenge prikazinďa
o Jehojada. Dojekh lelas peskre muršen, či len sas služba pro šabat abo na, bo o
Jehojada oda džives ňikas na premukľa andral e služba.
9 Paľis o Jehojada diňa le veľiťeľenge o kopiji a cikne the bare šťiti andral o Chramos,
so sas le Davidoskre.

10 Ov rozačhaďa savore muršen le zbraňenca pašal o kraľis: Ačhenas pašal o oltaris
the Chramos, le juhostar dži ko severos.
11 Akor ande le Joaš avri a thode leske pro šero e koruna. Dine leske e kraľiskri
zmluva a ačhade les kraľiske. O Jehojada peskre čhavenca les pomazinde a vičinenas
anglal leste: „Mi dživel o kraľis.“

E Atalija murdarďi

12 Sar e Atalija šunďa e vika le manušengri, save džanas a radisaľonas le kraľistar,
geľa the oj ke lende andro Chramos.
13 Sar ode doavľa, dikhľa te ačhel le neve kraľis paš o slupos, kaj ačhelas furt o
kraľis. Pašal leste sas o veľiťeľa o murša le trubenca a savore manuša radisaľonas a
trubinenas a o lavutara le citarenca the harfenca ľidžanas e oslava. Akor pre peste e
Atalija čhingerďa o gada a zvičinďa: „Zradzinde man! Zradzinde man!“
14 O rašaj Jehojada phenďa le veľiťeľenge upral o šel: „Ľidžan la avri le slugaďendar
a murdaren dojekhes, ko kamela vaš late te zaačhel!“ Bo na kamľa la Atalija te
murdarel andro Chramos le RAJESKRO.
15 On la chudle a džanas laha ke Grajengri brana paš o palacis a ode la murdarde.

O Jehojada ľidžal pale le manušen paš o RAJ

16 Paľis o Jehojada phandľa zmluva anglo RAJ, hoj ov, o Joaš the savore Izraeliti ena
le RAJESKRE manuša.
17 Avke savore manuša gele andro chramos le Baaloskro a čhide les tele. Phagerde
o oltara the o modli a murdarde le Matan le Baaloskre rašas anglo oltaris.
18 Paľis o Jehojada ačhaďa le Levitengre rašajen upral o Chramos. Bo len o David
ačhaďa andre odi služba, hoj te anen o labarde obeti le RAJESKE avke, sar hin pisimen
andro zakonos le Mojžišoskro, le radišagoha the giľavipnaha, sar prikazinďa o David.
19 A ačhaďa paš o chramoskre brani le vratňiken, hoj pes te na dochudel andre
ňiko, ko hino nažužo.
20 Paľis o Jehojada iľa peha le veľiťeľen upral o šel, le anglune manušen, uradňiken
the savore manušen andral odi phuv a odľigenďa le kraľis andral o Chramos prekal
e Upruňi brana andro palacis a thode les te bešel pro tronos.
21 Savore manuša radisaľonas a andro foros sas smirom, bo e Atalija sas murdarďi
la šabľaha.

24

O Joaš kraľinel upral e Judsko

1 Le Joašiske sas efta berš, sar ačhiľa kraľiske a andro Jeruzalem kraľinelas saranda
(40) berš. Leskri daj e Cibja sas andral e Beer-Šeba.
2 Medik o rašaj Jehojada dživelas, o Joaš kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka.
3 O Jehojada le Joašiske kidňa avri duje romňijen a lenca les sas murša the čhaja.
4 Pal varesavo časos o Joaš peske phenďa, hoj prikerela o Chramos le RAJESKRO.
5 Zvičinďa le rašajen the le Leviten a prikazinďa lenge: „Džan andre savore judska
fori a kiden avri le manušendar e beršeskri daň, hoj te prikeras o Chramos amare
Devleskro. Keren oda sigo!“ Ale o Leviti aleha na siďarenas.
6 Avke o kraľis Joaš peske diňa te vičinel le anglune rašas, le Jehojada, a phučľa
lestar: „Soske na bičhaďal le Leviten, hoj te anen le manušendar andral e Judsko
the andral o Jeruzalem e beršeskri daň prekal o Svetostankos, avke sar o Mojžiš le
RAJESKRO služobňikos diňa avri le Izraelitenge?
7 Se e bijedevleskri džuvľi e Atalija the lakre čhave rozmarde o Chramos le
Devleskro a ile odarik savore sveta veci, hoj lenca te lašaren le Baalen.“

8 Avke o kraľis prikazinďa le Levitenge, hoj te keren bari truhlica a te thoven la avri
paš e chramoskri brana.
9 Paľis diňa te phenel le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem, hoj te anen
le RAJESKE o daňe, avke sar o Mojžiš, le Devleskro služobňikos, oda diňa avri le
Izraelitenge pre pušťa.
10 Savore veľiťeľa the manuša radišagoha anenas o love a čhivkerenas andre
truhlica, medik na sas pherdžarďi.
11 Sako džives o Leviti ľidžanas e truhlica ko uradňikos le kraľiskro. Te dikhelas,
hoj hin andre but love, avelas o pisaris le kraľiskro the o uradňikos le nekbaredere
rašaskro, čhivenas o love avri a zgenenas len. Paľis la thovenas pale pre lakro than.
Kerenas oda sako džives a kidle avri igen but love.
12 Paľis o kraľis the o Jehojada ola love denas le muršeske, savo sas ačhado upral
e buči andro Chramos le RAJESKRO. O Chramos prikerenas o kamenara, o ťesara the
o kovača, save kerenas le trasteha the le brondzoha.
13 Mukle pes te prikerel o Chramos a e buči lenge džalas igen mištes. Prikerde a
zoraľarde o Chramos a sas ajso sar angloda.
14 Sar dokerde e buči, o love so ačhile ande anglo kraľis the Jehojada. A o Joaš vaš
ola love diňa te kerel veci andro Chramos: o sersamos pre služba the pro obeti, o čare
the aver somnakune a rupune veci. A medik o Jehojada dživelas, furt obetinenas o
labarde obeti andro Chramos.
15 O Jehojada sphuriľa a muľa, sar leske sas 130 berš.
16 Parunde les andro Foros le Davidoskro paš o kraľa, bo kerďa but lačhipen prekal
o Izrael, prekal o Del the prekal leskro Chramos.

O Joaš pes odvisarel le RAJESTAR

17 Pal oda sar muľa o Jehojada, o judska vodci avle a dine pačiv le kraľis. O kraľis
priačhiľa pre lengre lava.
18 On paľis preačhile te lašarel andro Chramos le RAJESKRO, peskre dadengre
Devles, a chudle te lašarel la Ašerakre slupi the modli. Vaš kala bini avľa le Devleskri
choľi pre Judsko the pro Jeruzalem.
19 O RAJ bičhavelas ke lende le proroken, hoj pes pale te visaren ke leste. Ale on
len na šunenas, kajte lenge dovakerenas.
20 Akor avľa le Devleskro Duchos pre le Jehojadoskro čhavo Zecharijah. Ov ačhiľa
anglo manuša a dovakerelas lenge: „Kada phenel o Del: ‚Soske na doľikeren le
RAJESKRE prikazaňja? Na avela tumenge ňič avri, bo man omukľan, a vašoda the
me tumen omukava.‘ “
21 Akor pes o manuša dovakerde pro Zecharijah a pro lav le kraľiskro les murdarde
le barenca pre dvora paš o Chramos.
22 O Joaš bisterďa pro lačhipen, so leske kerelas le Zecharijoskro dad o Jehojada, a
diňa te murdarel leskre čhas. Sar o Zacharijah merelas, zvičinďa: „RAJEJA, dikh pre
ada a visar lenge pale!“

O Joaš hino murdardo

23 Vaj pal o berš avľa pro mariben pro Joaš andre Judsko the andro Jeruzalem
e aramejiko armada. Murdarde savore leskre vodcen, save sas upral o manuša a
savore veci the barvaľipen, so zaile, bičhade le kraľiske andro Damašek.
24 Kajte e aramejiko armada avľa frima muršenca, o RAJ diňa la judska armada,
kajte sas bareder, andre lengre vasta, bo omukle le RAJES, peskre dadengre Devles.
Avke o Joaš sas potrestimen.
25 Sar e aramejiko armada odgeľa, mukle le Joaš igen dukhades. Korkore leskre
služobňika pes pre leste dovakerde vašoda, hoj diňa te murdarel le Jehojadoskre

čhas, a murdarde les pre leskro hadžos. Sar muľa, parunde les andro Foros le
Davidoskro, ale na andre kraľengre hrobi.
26 Dovakerde pes pre leste kala džene: o Zabad o čhavo la Šimeatakro, savi sas
Amončanka, the o Jehozabad o čhavo la Šimritakro, savi sas Moabčanka.
27 Andro Viklados le Kraľengre zvitkoskro hin pisimen pal le Joašiskre čhave, the
oda, so pal leste vakerenas o proroka, the pal oda, sar prikerďa o Chramos. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amacijah.

25

O Amacijah kraľinel upral e Judsko

1 Le Amacijoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a kraľinelas bišueňa
(29) berš andro Jeruzalem. Leskri daj e Joadan sas andral o Jeruzalem.
2 O Amacijah kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, ale na cale jileha.
3 Sar imar o kraľišagos sas zorales andre leskre vasta, diňa te murdarel peskre
služobňiken, save murdarde leskre dades.
4 Ale lengre čhaven na diňa te murdarel, bo o RAJ prikazinďa andro zakonos le
Mojžišoskro: „O dada našťi meren vaš o binos, so kerde lengre čhave, aňi o čhave
vaš o bini le dadengre, ale sako mi merel vaš peskro binos.“

O mariben le Edomčanenca

5 O Amacijah vičinďa savore muršen andral o kmeňos Juda the Benjamin a ačhaďa
andre lengre fajti veľiťeľen upral o ezeros the upral o šel slugaďa. Paľis zgenďa 300
000 muršen phureder sar biš (20) berš pripravimen te džal andro mariben le šťitoha
the kopijaha.
6 Počinďa 3,4 toni rup* vaš o 100 000 zorale murša andral o Izrael, hoj te maren
pes vaš leste.
7 Ale avľa ke leste jekh murš le Devleskro a phenďa: „Kraľina, ma le tuha le
Izraeliten, bo o RAJ nane ole manušenca andral o Efrajim!
8 Kajte džas šmelones andro mariben, o Del kerela, hoj te prehrajines o mariben
le ňeprijaťeľiha, bo le Devles hin zor te pomožinel abo te čhivel tele!“
9 Pre oda lestar o Amacijah phučľa: „Ale so ela ole rupoha, so počinďom vaš lende?“
Le Devleskro murš leske odphenďa: „O RAJ tuke šaj del mek buter sar oda.“
10 Avke o Amacijah bičhaďa pale khere le muršen, save avle ke leste andral o
Efrajim. On igen choľisaľile pro manuša andral e Judsko a choľaha pes visarde khere.
11 O Amacijah bi e dar džalas peskre muršenca andre Londi dolina. Ode murdarďa
10 000 Edomčanen†
12 a zaile the avre 10 000 muršen. Ľigende len dži upre pre skala Sela a odarik len
čhivkerenas tele a avke sas savoredžene murdarde pro skali.
13 Ale ola murša, saven o Amacijah bičhaďa khere, džanas pro judska fori la
Samarijatar dži paš o Bet-Choron. Ode murdarde 3 000 muršen a zaile odarik but
veci.
14 Sar o Amacijah zviťazinďa upral o Edomčana, visaľiľa pale andro Jeruzalem.
Anďa peha le edomike devloren, banďolas angle lende a labarelas lenge kaďidlos.
15 Akor o RAJ igen choľisaľiľa pro Amacijah a bičhaďa ke leste prorokos, savo leske
dovakerelas: „Soske lašares avre narodengre devlen, save našťi zachraňinde peskre
manušen andral tire vasta?“
16 Medik o prorokos vakerelas, o Amacijah leske phenďa: „Či tutar amen kerďam
le kraľiskre radcas? Preač! Soske kames te avel murdardo?“

* **25:6** E hebrejiko čhib: šel (100) talenti † **25:11** E hebrejiko čhib: muršen andral o Seir

Avke o prorokos preačhiľa, ale mek phenďa: „Džanav, hoj o Del tut zňičinela, bo kerďal oda a na šunďal mire lava.“

O Izrael zviťazinel upral e Judsko

17 Paľis o judsko kraľis Amacijah pes dovakerďa peskre radcenca pro Izrael. Bičhaďa le muršen, hoj te phenen le izraelike kraľiske, le Jehoašoske, savo hin o čhavo le Joachazoskro, o čhavo le Jehuoskro: „Av! Mar pes manca!“
18 Ale o Jehoaš leske odphenďa: „O bodľakos andro Libanon diňa te phenel le zorale libanoňike cedroske: ‚De tira čha mire čhaske romňake.‘ A ipen akor o dzivo dživiros avľa pal o verchos a uštarďa pro bodľakos!
19 Gondoľines tuke, hoj sal zoralo, bo zviťazinďal upral o Edom. Oslavin tiro viťazstvo, ale ač khere! Soske pre tu kames te anel e pohroma? Kames te perel tu a the e Judsko tuha?“
20 Ale o Amacijah les na šunďa. Kada kerďa o Del, hoj les te del andre le Joašiskre vasta, bo chudle te lašarel le edomike devlen.
21 Avke o izraeliko kraľis o Jehoaš geľa pro mariben pro Amacijah paš o Bet-Šemeš andre Judsko.
22 O Izrael zviťazinďa upral e Judsko a savore lengre slugaďa denašenas khere.
23 Avke o Jehoaš paš o Bet-Šemeš zaiľa le Amacijah, le judske kraľis, a odľigenďa les andro Jeruzalem. A čhiďa tele the o muri le foroskre pašal e Efrajimiko brana dži paš e Rohoskri brana, ajse duj šel (200) metri.
24 Iľa odarik savoro somnakaj, rup the savore vzacna veci, so arakhle andro Chramos le RAJESKRO, save stražinenas o potomki le Obed-Edomoskre. Iľa the o barvaľipen andral o pokladňi le palaciskre, zaiľa varesave manušen a geľa pale andre Samarija.

O Amacijah murdardo

25 O judsko kraľis Amacijah, le Joašiskro čhavo, dživelas mek dešupandž (15) berš, sar muľa o izraeliko kraľis Jehoaš, o čhavo le Joachazoskro.
26 Savore aver veci, so kerďa o Amacijah, ešebnovarestar, medik na muľa, hin pisimen andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
27 Akorestar, sar pes o Amacijah odvisarďa le RAJESTAR, dovakerde pes pre leste počoral andro Jeruzalem varesave manuša, ale ov denašľa andro Lachiš. Avke pal leste bičhade muršen, save les ode murdarde.
28 Avke les odarik ande pale andro Jeruzalem pro graja a parunde les andro Foros le Davidoskro, paš leskre phure dada.

26

O Uziaš kraľinel upral e Judsko

1 Avke savore manuša andral e Judsko ile le Uziaš a ačhade les kraľiske pal leskro dad Amacijah. Sas leske dešušov (16) berš, sar ačhiľa kraľiske.
2 Akor, sar leskro dad o Amacijah muľa, zaiľa o foros Elat prekal e Judsko a prikerďa les.
3 Le Uziašoske sas dešušov (16) berš, sar ačhiľa kraľiske, a penda the duj (52) berš kraľinelas andro Jeruzalem. Leskri daj sas e Jecholija andral o Jeruzalem.
4 Kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o Amacijah.
5 O Uziaš rodelas le Devles, medik dživelas o Zecharijah, bo ov les sikavelas le Devleskro lav. A medik rodelas le Devles, o Del les požehňinelas.
6 O Uziaš geľa pale andro mariben pro Filišťinci. Čhiďa tele o muri le forenge Gat, Jabne the Ašdod. A ačhaďa o ohradzimen fori paš o Ašdod the avrether pre phuv le Filišťincengri.

7 O Del leske pomožinelas andro mariben pro Filišťinci, pro Arabi, save bešenas
andro Gur-Baal, the pro Meuniti.
8 O Amončana počinenas le Uziašoske o daňe. A o hiros pal leste pes dochudňa
dži paš o Egipt, bo ačhiľa igen zoralo.
9 Andro Jeruzalem o Uziaš ačhaďa o veži pre Rohoskri brana, pre Dolinakri brana
the pro muroskro rohos a zoralarďa len.
10 Ačhaďa the o veži pre pušťa a kopaľinďa but chaňiga, bo sas les pro brehi Šefela
the pre ňižina but stadi. Sas les the manuša, save kerenas buči pre maľa the andre
viňica, bo kadi buči sas leske igen pre dzeka a e phuv sas lačhi.
11 Le Uziaš sas bari armada, so sas pripravimen te džal pro mariben. O pisaris
Jeiel the o uradňikos Maasejah len zgenenas the zapisinenas a upral lende sas o
Chananijah, le kraľiskro uradňikos.
12 Upral e armada sas 2 600 fajtakre vodci, savore zorale murša.
13 On sas ačhade upral o 307 500 slugaďa, save sas avrisikade andro mariben, hoj
te maren pes vaš o kraľis leskre ňeprijaťeľenca.
14 O Uziaš diňa le slugaďen o šťiti, kopiji, pancjeri, luki, prilbi the bara andro praki.
15 Andro Jeruzalem diňa te kerel le goďaver muršenge o maribnaskre stroji, andral
save ľivinkerenas o šipi a čhivkerenas o bare bara. Thoďa len pro veži the pro
foroskre muri. O hiros pal leste geľa igen dur a ačhiľa igen zoralo, bo o Del leske
pomožinelas.

O Uziaš ačhel malomocno

16 No sar o Uziaš zoraľiľa, ačhiľa ajso barikano, hoj les oda zňičinďa. A ačhiľa
ňeverno le RAJESKE, peskre Devleske, oleha, hoj geľa andro Chramos le RAJESKRO te
labarel o kaďidlos pro kaďidloskro oltaris.
17 Gele pal leste o rašaj o Azarijah a leha ochtovardeš (80) le RAJESKRE rašaja, save
na daranas.
18 Ačhade pes leske a phende: „Uziaš, tu o kaďidlos našťi labares le RAJESKE, ale ča
o pošvecimen rašaja andral le Aronoskro potomstvos. Omuk o Sveto than, bo salas
napačivalo a kerďal binos. O RAJ tut buter na požehňinela.“
19 Le Uziašoste sas andro vast e lopatka le kaďidloha, hoj oda te labarel, a choľisaľiľa
pro rašaja. A medik kerelas pre lende vika, čhiďa pes leske avri pro čekat o
malomocenstvo, sar ačhelas paš o kaďidloskro oltaris andro Chramos.
20 Sar dikhenas pre leste o nekbareder rašaj o Azarijah the okla rašaja, dikhle, hoj
les hin pro čekat malomocenstvo. On les takoj odarik ľigende avri a the ov siďarelas
te džal, bo o RAJ les ole nasvaľibnaha raňinďa.
21 O Uziaš sas malomocno, medik na muľa. Našťi džalas buter andro Chramos le
RAJESKRO a bešelas avrether korkoro andre aver kher. Leskro čhavo o Jotam ľidžalas
o palacis the le manušen andre odi phuv.
22 Savore aver veci, so kerďa o Uziaš, ešebnovarestar, medik na muľa, hin andro
zvitkos, so pisinďa o prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo.
23 Sar o Uziaš muľa, na parunde les andro hrobi le kraľengre, ale andro hrobos pre
kraľiko maľa, bo sas malomocno. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Jotam.

27

O Jotam kraľinel upral e Judsko

1 Le Jotamoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske. Ov andro Jeruzalem
kraľinelas dešušov (16) berš. Leskri daj sas e Jeruša, le Cadokoskri čhaj.

2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro dad o Uziaš, ale
ča na kerďa oda, so leskro dad, savo geľa andro Chramos te labarel o kaďidlos. Ale o
manuša mek furt dživenas andro bini.
3 O Jotam ačhaďa e Upruňi brana le Chramoskri a bari buči kerďa pro foroskre
muri pro brehos Ofel.
4 Ov pro judska brehi ačhavelas o fori a pro thana, kaj sas but veš, ačhavelas o
pevnosťi the o veži.
5 Marelas pes le Amončanengre kraľiha a zviťazinďa pre leste, avke o Amončana
andre oda berš leske počinenas 3,4 toni rupune*, 1 000 toni pšeňica the 1 000 toni
jačmeňis. Ajci leske davkerenas mek the andro dujto the trito berš.
6 O Jotam zoraľolas, bo sas pačivalo a pačivalones šunelas le RAJES, peskre Devles.
7 Savore aver veci, so kerďa o Jotam, o maribena the leskre droma, hin pisimen
andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
8 Le Jotamoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas dešušov berš.
9 Sar o Jotam muľa, parunde les paš leskre phure dada andro Foros le Davidoskro.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Achaz.

28

O Achaz kraľinel upral e Judsko

1 Le Achazoske sas biš (20) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas
dešušov (16) berš. Na kerelas avke sar leskro prapapus o David, ale kerelas oda, so
na sas le RAJESKE pre dzeka.
2 Ov kerelas sar the o izraelika kraľa anglal leste a kerďa the o avričhorde modli le
Baalenge.
3 Labarelas o kaďidlos andre dolina Ben-Hinom a peskre čhaven labarďa sar obeti,
avke sar kerenas o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izrael.
4 O kaďidlos obetinelas tel dojekh zeleno stromos, pro brehi the pro uče thana, kaj
lašarenas le modlen.

O Aramejčana the o Izraeliti džan pre Judsko

5 Vašoda o RAJ, leskro Del, diňa le Achaz le aramejike kraľiske andro vasta. O
Aramejčana les domarde a zaile but leskre manušen andro Damašek.
O Achaz sas dino andro vasta the le kraľiske andro Izrael, savo les zorales domarďa.
6 Avke andre jekh džives o Pekach, le Remalijoskro čhavo, murdarďa 120 000
zorale slugaďen andre Judsko, bo o manuša andral e Judsko omukle le RAJES, peskre
dadengre Devles.
7 O Zichri, savo sas zoralo maribnaskro murš andral o Efrajim, murdarďa le
kraľiskre čhas Maasejah the le uradňikos Azrikam the le Elkanah, savo sas leskro
dujto nekbareder veľiťeľis.
8 A kajte sas o Judejci o phrala le Izraelitengre, o Izraeliti odľigende andre Samarija
200 000 lengre romňijendar, čhavendar the čhajendar the igen but veci.

O prorokos Oded

9 Andre Samarija sas le RAJESKRO prorokos o Oded. Ov geľa anglo slugaďa, save
avenas andre Samarija, a phenďa lenge: „Čačes o RAJ, o Del tumare dadengro, sas
choľamen pro manuša andre Judsko, vašoda len tumenge diňa andro vasta. Ale
tumen len murdarenas ajsa bara choľaha, hoj oda dogeľa dži andro ňebos.
10 Akana peske kamen te kerel otroken le muršendar the džuvľendar andral e
Judsko the andral o Jeruzalem? Ale aleha keren binos anglo RAJ, angle tumaro Del.

* **27:5** E hebrejiko čhib: šel (100) talenti rupune

11 Šunen man mištes! Kala zaile manuša hine tumare phrala the pheňa. Premuken
len, bo te na premukena len, o RAJ tumen marela peskra bara choľaha.“
12 Akor štar efrajimika vodci gele anglo murša, save avenas pal o mariben. Oda
sas o Azarjah, le Jochananoskro čhavo, o Berechijah, le Mešilemotoskro čhavo, o
Jechizkijah, le Šalumoskro čhavo, the o Amasa, le Chadlajoskro čhavo.
13 A phende lenge: „Ma anen kade le manušen, saven zaiľan, bo aleha kerďanas o
binos anglo RAJ a mek buter pre amende anďanas e bibach. Se imar akana hin amen
but bini a le RAJESKRI choľi hiňi upral o Izrael.“
14 Akor o slugaďa angle ola vodci the savore manuša premukle savoren, saven zaile,
a dine pale the o veci, so odarik ile.
15 Paľis ola štar vodci ile olen, save sas zaile, a le vecendar, so sas zaile, urde upre
le manušen, save sas bi o gada. Dine len pro pindre sandali, o chaben the o pijiben
a makhle lengre rani la mascaha. Thode pro somara olen, save na birinenas te džal,
a paľis len odľigende ke lengre manuša andro Jericho, andro palmengro foros. Paľis
pes visarde khere andre Samarija.

O Achaz mangel le asirike kraľis, hoj leske te pomožinel

16 Andre oda časos o kraľis Achaz mangelas le asirike kraľis, hoj leske te pomožinel,
17 bo o Edomčana avle pale pro mariben pre Judsko a zaile le manušen.
18 O Filišťinci tiš gele pro mariben andro fori pre brehengri phuv Šefela the paš e
južno pušťa. Domarde a zaile o fori Bet-Šemeš, Ajalon the Gederot, the o fori Socho,
Timna the Gimzo lengre gavenca. Varesave lendar ode ačhile te bešel.
19 O Del avke marďa le Judejcen, bo o Achaz, o izraeliko kraľis, domukľa andre
Judsko o binošno dživipen a sas igen ňeverno le Devleske.
20 Akor avľa andre Judsko ke leste o asiriko kraľis o Tiglat-Pileser. Ov leske na
pomožinďa, ale kerďa mek buter pharipen.
21 A kajte o Achaz iľa o somnakaj andral o Chramos, andral o palacis the le
uradňikendar a diňa le asirike kraľiske, oda leske na pomožinďa.
22 Andre oda baro pharipen o Achaz mek buter kerelas bini anglo RAJ oleha,
23 hoj obetinelas le Aramejčanengre* devlenge, save upral leste zviťazinde. Phenďa
peske: „Te o aramejika devla pomožinde peskre kraľenge, obetinava the me lenge,
hoj mange te pomožinen.“ Ale kada anďa e bibach leske the leskre narodoske.
24 Akor o Achaz skidňa o veci andral o Chramos a phagerďa len. O vudar andro
Chramos phandľa a pre dojekh uľicakro rohos andro Jeruzalem le modlenge kerďa
oltara.
25 Andre dojekh judsko foros ačhaďa thana pro lašariben, hoj pes te labarel o
kaďidlos avre devlenge, a aleha kerelas pre choľi le RAJESKE, peskre dadengre
Devleske.
26 Savore aver veci, so Achaz kerďa, ešebnovarestar, medik na muľa, hin pisimen
andro Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
27 Sar o Achaz muľa, parunde les andro Jeruzalem, ale na andre kraľengre hrobi.
Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Chizkija†.

29

O Chizkija kraľinel andre Judsko

1 Le Chizkijoske* sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske a andro Jeruzalem
kraľinelas bišueňa (29) berš. Leskri daj sas e Abija, le Zecharijoskri čhaj.
2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro prapapus o David.

---

* **28:23** E hebrejiko čhib: andral o Damašek † **28:27** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš. * **29:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

O pošveceňje le Chramoskro

3 Ov takoj andro ešebno čhon andre peskro ešebno berš, sar chudňa te kraľinel,
phundraďa o vudar le chramoskro a prikerďa les.
4 Paľis vičinďa le rašajen the le Leviten a rozačhaďa len pre vichodno dvora le
Chramostar.
5 Phenďa lenge: „Šunen man, Levitale! Akana pošvecinen pes a pošvecinen
the o Chramos le RAJESKRO, le Devleskro tumare dadengro. Hordinen avri savore
džungale veci andral o Chramos.
6 Se amare dada na sas le RAJESKE amare Devleske pre dzeka, bo kerenas angle
leste o bini. Omukle les a odvisarde pes lestar the le thanestar, kaj ov bešel.
7 Phandle o chramoskro vudar, murdarde andre o svietňiki, hoj te na labon, a na
obetinenas o kaďidlos aňi labarďi obeta andro Sveto than le Izraeloskre Devleske.
8 Vašoda o RAJ sas choľamen pre Judsko the pro Jeruzalem a kerďa, hoj te aven pro
asaben a hoj dojekh te daral olestar, so pes lenge ačhiľa, sar the korkore dikhen.
9 Amare dada sas murdarde andro mariben a amare romňijen the čhaven zaile.
10 Ale akana kamav te phandel zmluva le RAJEHA, le Devleha andral o Izrael, hoj
amendar te odvisarel peskri bari choľi.
11 Čhavale mire, akana imar ma aven ňedbala, se o RAJ peske tumen avri kidňa,
hoj te ačhen angle leste, hoj leske te služinen a te obetinen o kaďidlos.“
12 Avke pes mukle andre buči o Leviti:
andral le Kohatoskri fajta o Machat, le Amasajoskro čhavo, the o Joel, le Azarjoskro
čhavo;
andral le Merariskri fajta o Kiš, le Abdioskro čhavo, the o Azarijah, le Jehaleleloskro
čhavo;
andral le Geršonoskri fajta o Joach, le Zimoskro čhavo, the o Eden, le Joachoskro
čhavo;
13 andral le Elicafanoskri fajta o Šimri the o Jeiel;
andral le Asafoskri fajta o Zecharijah the o Mataniah;
14 andral le Hemanoskri fajta o Jechiel the o Šimej;
andral le Jedutunoskri fajta o Šemajah the o Uziel.
15 Zvičinde savore Leviten, pošvecinde pes a avle te obžužarel o Chramos, avke sar
prikazinďa o kraľis pal o zakonos le RAJESKRO.
16 Akor o rašaja gele andro Chramos, hoj les te obžužaren, a savoro džungipen,
so andre arakhle, hordinenas avri pre dvora. Paľis o Leviti ile odarik ola veci a
odľigende ke dolina Kidron.
17 E buči chudle te kerel andro ešebno džives andro ešebno čhon a andro ochtoto
džives dogele paš e chramoskri veranda. Paľis mek ochto dživesa pošvecinenas o
Chramos a dokerde oda andro dešušovto (16.) džives andro ešebno čhon.
18 Paľis gele ko kraľis Chizkija a phende leske: „Obžužarďam calo Chramos le
RAJESKRO, o oltaris pro labarde obeti leskre sersamoha, the o skamind, pre savo
thovenas o sveto maro, leskre sersamoha.
19 Pripravinďam a pošvecinďam mek the ola veci, save o kraľis Achaz čhiďa avri
andral o Chramos, sar sas napačivalo ko Del. Ola veci hine akana anglo oltaris le
RAJESKRO.“

Pale obetinen andro Chramos

20 O Chizkija sig tosara ušťiľa, diňa te zvičinel ke peste le foroskre vodcen a džanas
andro Chramos.
21 Akor diňa te anel efta terne biken, efta bakren, efta terne bakroren the efta
capen sar binoskri obeta vaš o kraľišagos, vaš o oltaris the vaš e Judsko. A phenďa
le rašajenge, le Aronoskre potomkenge, hoj len te obetinen pre le RAJESKRO oltaris.

22 Akor o rašaja murdarde le biken, zachudle lengro rat a pokropinde o oltaris;
paľis murdarde le baranen a the lengre rateha pokropinde o oltaris; paľis murdarde
le bakroren a the lengre rateha pokropinde o oltaris.
23 Paľis ande sar obeta vaš o binos le capen anglo kraľis the angle savore manuša,
a thode pre lende o vasta.
24 Paľis o rašaja murdarde le capen a lengro rat anenas pro oltaris sar obeta vaš
o binos, hoj te odlel o binos cale Izraelostar, bo o kraľis prikazinďa, hoj te anen e
labarďi obeta the e obeta vaš o bini prekal calo Izrael.
25 O Chizkija andro Chramos ačhaďa le Leviten le cimbalmenca, harfenca the
citarenca, bo kavke prikazinďa o David, bo o RAJ leske avke vakerelas prekal peskre
proroka o Gad the o Natan.
26 Sar o Leviti ačhenas le Davidoskre bašavibnaskre nastrojenca a o rašaja le
trubenca,
27 o Chizkija diňa te anel pro oltaris e labarďi obeta. A sar e obeta chudle te kerel, o
manuša giľavenas le RAJESKE a o lavutara chudle te bašavel pro trubi the pre savore
le Davidoskre nastroji.
28 A savore, ko ode sas, denas le RAJES pačiv le giľavipnaha the le trubenca. Kada
ľikerelas, medik na sas dokerďi e labarďi obeta a na dolabile savore obeti.
29 Paľis, sar dokerde o labarde obeti, o kraľis the savore manuša gele pro khoča a
lašarenas le RAJES.
30 O kraľis le vodcenca prikazinde le Levitenge, hoj te lašaren le RAJES le giľenca,
so pisinde o David the o prorokos Asaf. Avke on le RAJES lašarenas bare radišagoha
a banďonas anglal leste dži pre phuv.
31 Paľis o Chizkija phenďa: „Akana san pošvecimen andre služba le RAJESKE. Aven
a anen andro Chramos o obeti the o paľikeribnaskre obeti.“ Avke savore ande o obeti
the paľikeribnaskre obeti a ola, save kamenas te del buter, anenas the o labarde obeti.
32 O manuša ande pre labarďi obeta le RAJESKE eftavardeš (70) biken, šel (100)
bakren the duj šel (200) terne bakren.
33 O sveta dari, so ande, sas šov šel (600) biki the trin ezera (3 000) bakre.
34 Ale o rašaja sas frima a na stačinenas te scirdel o cipi pal o džviri pre labarďi
obeta, vašoda lenge gele te pomožinel lengre phrala o Leviti, medik pes odi buči
na dokerďa a medik pes buter rašaja na pošvecinde. Bo o Leviti pes horľiveder
pošvecinenas sar o rašaja.
35 Bo sas igen but labarde obeti the o žiros le smiromoskre obetendar a the o
moľakre obeti.
Avke pale chudle te lašarel le RAJES andro Chramos sar angloda.
36 O Chizkija the savore manuša radisaľonas olestar, bo o Del lenge pomožinďa igen
sig kada savoro te kerel.

30

O Chizkija vičinel te oslavinel e Patraďi

1 Paľis o Chizkija* vičinďa calo Izrael the Judsko a pisinďa ľila le kmeňenge Efrajim
the Menaše, hoj te aven andro Chramos andro Jeruzalem te oslavinel e Patraďi pre
pačiv le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
2 O kraľis pes dovakerďa le vodcenca the savore manušenca andro Jeruzalem, hoj
andro dujto čhon oslavinena e Patraďi.
3 On la našťi oslavinenas andro dino časos, bo na sas dos rašaja pošvecimen a aňi
o manuša pes na zgele andro Jeruzalem.
4 Priačhile pre ada o kraľis the savore manuša, save ode sas.

* **30:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

5 Avke pes dovakerde a bičhade ľil pal calo Izrael, la Beer-Šebatar dži ko Dan,
a vičinenas savoren, hoj te aven andro Jeruzalem te oslavinel e Patraďi pre pačiv
le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske. Bo but džene la na oslavinenas avke, sar hin
pisimen andro Zakonos.

6 O murša gele le ľilenca, so sas le kraľistar the vodcendar, pal calo Izrael the pal e
Judsko a phenenas avke, sar lenge o kraľis prikazinďa:
„Visaren tumen pale ko RAJ, ko Del le Abrahamoskro, Izakoskro the Jakoboskro,
hoj pes ov te visarel pale ke tumende, ke ola, save sas zachraňimen andral le asirike
kraľengre vasta.
7 Ma aven ajse sar tumare dada the tumare phrala, bo on na sas verna le RAJESKE,
peskre Devleske. Se šaj dikhen korkore, sar len igen zorales potrestinďa.
8 Akana ma aven ajse zacata, sar sas tumare dada! Podden tumen le RAJESKE!
Aven andro Chramos, so o RAJ, tumaro Del, pošvecinďa pro furt. Služinen le RAJESKE,
tumare Devleske, hoj pes tumendar te odvisarel leskri choľi!
9 Te tumen avena pale ko RAJ, akor tumare phralenge le Izraelitenge the tumare
čhavenge presikavena o jileskeriben ola, ko len zaile, a premukena len pale khere,
bo o RAJ, tumaro Del, hino lačhejileskro the milosťivo a na visarela pes tumendar
het, te pes tumen visarena ke leste.“

10 O murša, saven o kraľis the o vodci bičhade, džanas foros forostar andro phuva
le kmeňengre Efrajim the Menaše dži ko Zebulun. Ale o manuša len anenas pro
asaben a asanas lendar.
11 Ale varesave murša andral o kmeňi Ašer, Menaše the Zebulun pes pokorinde a
avle andro Jeruzalem.
12 O Del avke kerďa, hoj diňa le manušen the andre Judsko jekh gondoľišagos, hoj
te keren oda, so prikazinďa o kraľis the o uradňika pal le RAJESKRO lav.

E Patraďi oslavimen

13 Avke andro dujto čhon igen but manuša pes zgele andro Jeruzalem, hoj te
oslavinen o inepos le Marengro bi o Kvasos.
14 Ile a zňičinde savore oltara, so sas andro Jeruzalem, the o kaďidloskre oltara a
čhide len andre dolina Kidron.
15 Andro dešuštarto (14.) džives andro dujto čhon murdarde le Patraďakre
bakrores. O rašaja the o Leviti, save mek na sas obžužarde, pes ladžanďile a
pošvecinde pes. Paľis ande o labarde obeti andro Chramos.
16 On ačhenas pre peskre thana andro Chramos, sar pisinďa andro zakonos le
Devleskro murš o Mojžiš, a o rašaja kropinenas pro oltaris o rat, so lenge podine
o Leviti.
17 Ale sas ode zgele but ajse džene, save na sas pošvecimen, a on našťi murdarenas
le Patraďakre bakroren, a vašoda vaš lende murdarenas le bakroren o Leviti, hoj ole
dženen te pošvecinen le RAJESKE.
18 But manuša, save ode avle andral o kmeňos Efrajim, Menaše, Jisachar the
Zebulun, pes na pošvecinde a oleha, hoj chanas le Patraďakre bakrores, na doľikerde
o zakonos le Devleskro. Vašoda pes modľinelas vaš lende o Chizkija:
19 „RAJEJA, Devla amare dadengro, kala manuša hine nažuže angle tiro zakonos.
Ale on tut lašaren jilestar, vašoda mangav tut, av ke lende jileskro a odmuk lenge.“
20 A o RAJ leskri modľitba šunďa avri a sasťarďa le manušen.

21 Paľis o Izraeliti, save sas andro Jeruzalem, oslavinenas o inepos le Marengro bi o
Kvasos efta džives bare radišagoha. A o Leviti the o rašaja lašarenas le RAJES sako
džives caľa zoraha.

22 Paľis o Chizkija šukares prevakerďa ke savore Leviti, bo sikade hoj džanen mištes
te služinel le RAJESKE. Efta džives oslavinenas a anenas ode smiromoskre obeti a
paľikerenas le RAJESKE, peskre dadengre Devleske.
23 Ale savore manuša, save sas ode zgele, pes dovakerde, hoj oslavinena o inepos
mek aver efta džives. Avke radišagoha oslavinenas mek aver efta džives.
24 O Chizkija diňa le manušenge pre obeta, 1 000 biken the efta ezera 7 000 bakren
a o uradňika dine 1 000 biken the 10 000 bakren. A but rašaja pes pošvecinde.
25 Savore manuša andral e Judsko radisaľonas le rašajenca, le Levitenca, le
manušenca, save avle andral o Izrael, the le cudzincenca, save avle andral o Izrael
abo dživenas andre Judsko.
26 Andro Jeruzalem sas ajso baro radišagos, savo na sas akorestar, sar sas kraľis
andro Izrael le Davidoskro čhavo, o Šalamun.
27 Paľis o rašaja the o Leviti ačhenas, hoj te žehňinen le manušen a o RAJ len šunďa
avri andral peskro sveto than, andral o ňebos.

31

O manuša zňičinen le modlen

1 Sar preačhile te oslavinel e Patraďi, gele savore Izraeliti andro judska fori a
phagerde o sveta slupi, čhingerde o kaštune slupi la Ašerakre a zňičinde savore
uče thana pro lašariben the oltara andre Judsko the andro phuva Benjamin, Efrajim
the Menaše. Paľis savore Izraeliti gele pale khere andre peskre fori.

O dari prekal o Leviti the rašaja

2 O kraľis Chizkija* ačhaďa le rašajen the le Leviten te služinel andro partiji. Lengre
službi sas, hoj te keren o labarde the smiromoskre obeti, hoj te paľikeren a hoj te
lašaren paš o vudara le RAJESKRE Chramoskre.
3 O Chizkija delas andral peskro majetkos o dobitkos pro labarde obeti a oda pro
tosaraskre the pro račakre obeti, the pro labarde obeti pro šabat, pro inepi le Neve
čhoneskre the pro aver oslavi, avke sar hin pisimen andro zakonos le RAJESKRO.
4 Le manušenge andro Jeruzalem prikazinďa, hoj te anen prekal o rašaja the Leviti
ole obetendar oda, so mušinen te del lenge pro dživipen, hoj on te šaj en oddine te
kerel sa, so kampel pal o zakonos le RAJESKRO.
5 Sar pal ada savore šunde, chudle te anel o Izraeliti peskre ešebne uľipnastar e
pšeňica, e mol, o olejos the o medos the savorestar, so len sas le maľendar. Ande igen
but ďesjatki savorestar.
6 Avke the o Izraeliti the savore manuša, save bešenas andro judska fori, anenas o
ďesjatki peskre dobitkostar the bakrendar a the avre darendar, so sas dine prekal o
RAJ, a thode oda savoro pro kopi.
7 O manuša chudle te hordinel andro Jeruzalem o dari andro trito čhon a ada
kerenas dži andro eftato čhon.
8 Sar avľa o kraľis Chizkija peskre vodcenca a dikhle ola dari, lašarenas le RAJES a
ašarenas leskre manušen, le Izraeliten.
9 O Chizkija pes phučľa le rašajendar the le Levitendar pal ola veci pro kopi
10 a o nekbareder rašaj o Azarijah, o potomkos le Cadokoskro, leske odphenďa:
„Akorestar, sar chudle o manuša te hordinel o dari andro Chramos, sas amen igen
but chaben a ole chabenestar ačhiľa mek but, bo o RAJ požehňinďa peskre manušen.
Dikhen, keci mek olestar ačhiľa!“
11 Avke o Chizkija diňa te pripravinel o skladi prekal o chaben andro Chramos. Sar
len pripravinde,

* **31:2** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

12 diňa te hordinel savore ola dari, so sas dine prekal o Del, andre ola skladi.
Nekbareder upral ola skladi sas o Levitas Konaniah a dujto pal leste leskro phral,
o Šimej.
13 Kalen ačhaďa o kraľis Chizkija the o nekbareder rašaj o Azarijah upral o levitska
uradňika andro Chramos: le Jechiel, le Azaziah, le Nachat, le Asahel, le Jerimot, le
Jozabad, le Eliel, le Jismachjah, le Machat the le Benajah.
14 O Levitas Kore, le Jimnoskro čhavo, sas stražňikos pre vichodno brana a ov sas
ačhado te kidel le manušendar o dari, so anenas prekal o Del, a paľis len te rozďelinel.
15 O Leviti o Eden, Minjamin, Ješua, Šemajah, Amariah the Šechaniah, save
služinenas andro fori le rašajengre, pačivalones rozďelinenas kala dari avre
rašajenge pal lengre partiji, le ternenge the le phurederenge.
16 Rozdenas the ole muršenge, save sas zapisimen andre fajtakro zvitkos a oda
phureder sar trin berš – dojekheske, save služindehas jekhvar andro Chramos, pal
oda, sar sas ačhade andre služba.
17 O rašaja sas zapisimen pal o fajti a o Leviti le biš (20) beršendar pal o partiji,
andre save služinenas.
18 Sas zapisimen caľa famelijaha – savore peskre romňijenca, le cikne the bare
čhavenca – bo pačivalones pes pošvecinenas.
19 Sas ačhade murša, hoj te rozden o chaben le rašajenge andral o Aronoskro
potomstvos, save bešenas andro fori the lengre gava. Rozdenas oda savore rašajenge
the Levitenge, save sas zapisimen andro fajtakro rodokmeňos.
20 Avke kerelas o Chizkija andre caľi Judsko. Kerelas savoro, so sas čačipnaskro,
lačho the pačivalo anglo RAJ.
21 Savoro, so chudňa te kerel o Chizkija andro Chramos, kerelas avke, sar sas
pisimen andro zakonos the andro prikazaňja. A savoro leske avelas avri, bo rodelas
le RAJES cale peskre jileha.

32

O Sancherib džal pro Jeruzalem

1 Paloda, sar o Chizkija* sikaďa peskro pačivaľiben oleha, so kerďa prekal o RAJ,
avľa o asiriko kraľis Sancherib pro mariben pre Judsko. Peskra armada rozačhaďa
pašal o ohradzimen fori a kamľa len te zalel.
2 Sar o Chizkija dikhľa, hoj o Sancherib avľa a kamel te džal pro Jeruzalem,
3 dovakerďa pes peskre vodcenca the veľiťeľenca, hoj zaačhavena o prameňa, so
hine avri pal o foros, a on leske andre ada pomožinde.
4 Avle igen but manuša a zaačhade o prameňa the o paňi, so džalas prekal odi
phuv. A phende peske: „Sar o asirika kraľa avena, soske majinen te arakhel ajci but
paňi?“
5 Paľis o kraľis chudňa te prikerel savore zňičimen muri a pre ola muri ačhaďa
o veži the dujto avruno muros. Zoraľarďa the o avruno muros pašal e terasa pro
vichodos le Davidoskre Forostar a diňa te kerel but kopiji the šťiti.
6 Ačhaďa le veľiťeľen upral o manuša, diňa len te vičinel jekhetane ke peste pro
phundrado than paš e foroskri brana a prevakerďa ke lende:
7 „Aven zorale a ma daran tumen! Ma predaran le asirike kraľistar, aňi leskra
armadatar, so avel leha, bo amenca hiňi bareder zor.
8 Les hin bari armada, ale oda hine ča manuša, ale amenca hino o RAJ, amaro
Del, pripravimen amenge te pomožinel a te ľidžal amare maribena.“ A o manuša pes
zmukle pre oda, so phenďa o judsko kraľis Chizkija.

* **32:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

9 Paľis o Sancherib bičhaďa peskre služobňiken andro Jeruzalem, medik korkoro
peskra armadaha pes marelas andro foros Lachiš. Diňa te phenel le Chizkijoske the
le Judejcenge andro Jeruzalem:
10 „Avke phenel o asiriko kraľis Sancherib: Pre soste pes zmuken, te me le
slugaďen rozačhaďom pašal o Jeruzalem? Ko tumen šaj zachraňinel?
11 O Chizkija tumenge vakerel: ‚O RAJ, amaro Del, amen zachraňinela andral o
vasta le asirike kraľiske.‘ Avke tumen diliňarel, hoj tumen te mukel te merel andre
bokh the bi o paňi.
12 Se korkoro ov čhiďa tele le RAJESKRE thana the oltara a prikazinďa le
manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem: ‚Angle jekh oltaris banďona a
labarena upre o kaďidlos.‘
13 Či tumen na džanen, so kerďom me the mire dada le manušenge andre aver
phuva? Či šaj zachraňinde lengre devla lengre phuva andral mire vasta?
14 Ko savore devlendar andral ole narodi, saven mire dada zňičinde, šaj
zachraňinde peskre manušen? Sar šaj akana tumaro Del tumen zachraňinel andral
mire vasta?
15 Te na tumen o Chizkija diliňarel a klaminel! Ma pačan leske, bo ňisavo
narodoskro aňi kraľišagoskro del našťi zachraňinďa peskre manušen andral mire
vasta aňi andral o vasta mire dadengre. Vašoda aňi tumaro Del na zachraňinela
tumen andral mire vasta.“
16 Le Sancheriboskre sluhi dureder namištes vakerenas pro RAJ, pro Del, the pre
leskro služobňikos Chizkija.
17 O Sancherib pisinďa ľila andre save asalas avri le RAJES, le Izraeloskre Devles:
„Avke sar o narodengre devla andral aver phuva na zachraňinde peskre manušen
andral mire vasta, avke the le Chizkijoskro Del na zachraňinela peskre manušen
andral mire vasta!“
18 Le Sancheriboskre vodci andre hebrejiko čhib vičinenas pro manuša, save
ačhenas pro Jeruzalemoskre muri, hoj len te daraven avri a avke te zalen o foros.
19 On vakerenas pal o RAJ, pal o Jeruzalemoskro Del, avke sar pal o devla avre
narodengre – devla, saven kerde peskre vastenca.
20 Vašoda o kraľis Chizkija the o prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo, vičinenas a
mangenas le Devles, hoj lenge te pomožinel
21 a o RAJ bičhaďa le aňjelos, savo murdarďa savore zorale muršen, vodcen the
uradňiken andro taboris le asirike kraľiskro. Avke pes o Sancherib visarďa pale
andre peskri phuv andre ladž.
Sar paľis geľa andro chramos peskre devleskro, murdarde les varesave leskre
čhavendar la šabľaha.
22 Avke o RAJ zachraňinďa le Chizkija the le manušen andral o Jeruzalem andral o
vasta le asirike kraľiskre le Sancheriboskre the andral o vasta avre ňeprijaťeľengre
a diňa len o smirom le narodendar, save sas pašal lende.
23 But manuša anenas andro Jeruzalem o dari le RAJESKE a o vzacna veci le judske
kraľiske. Akorestar le Chizkija denas pačiv savore narodi.

O Chizkija sasťardo le nasvaľibnastar

24 Andre oda časos o Chizkija nasvaľiľa pro meriben. Ale sar pes modľinelas ko
RAJ, ov leske odphenďa a diňa les znameňje, hoj sasťola.
25 Ale o Chizkija ačhiľa ajso barikano, hoj aňi na paľikerďa vaš o lačhipen, so leske
kerďa o RAJ. Vašoda o Del choľisaľiľa pre leste, pre Judsko a the pro Jeruzalem.
26 Paľis o Chizkija the o manuša andral o Jeruzalem kerde pokaňje andral peskro
barikaňiben. Vašoda len o RAJ na marďa, medik dživelas o Chizkija.

Le Chizkijoskro barvaľipen

27 O Chizkija sas igen barvalo a dojekh les delas pačiv. Kerďa peske o pokladňi
prekal o rup, somnakaj, vzacna bara, voňava masci the šťiti the aver vzacna veci.
28 Sas les skladi, kaj odthovelas o zrnos, mol the oleji. Sas les the maštalňi prekal
savoro dobitkos the stadi.
29 O Chizkija peske ačhaďa o fori, sas les but stadi, bakre the dobitkos, bo o Del les
diňa baro barvaľipen.
30 Sas oda o Chizkija, savo zaačhaďa o upruno paňi Gichon a kerďa tunelis pro
paňi, hoj o paňi te džal pal e zapadno sera andro Foros le Davidoskro. O Del sas le
Chizkijoha a avelas leske avri savoro, so kerelas.
31 Ale sar avle ke leste o babiloňika vodci, hoj te phučen pal o znameňje, so pes
ačhiľa andre odi phuv, o Del les omukľa, bo kamľa les te preskušinel, hoj pes te
dodžanel savoro, so les hin andro jilo.

O Chizkija merel

32 Savore aver veci, so o Chizkija kerďa, the pal leskre pačivale skutki, hin pisimen
andro Viďeňje le Prorokoskro Izajašiskro, savo sas le Amososkro čhavo, a andro
Zvitkos le judske the le izraelike kraľengro.
33 Sar muľa o Chizkija, parunde les pro upruno than andre le kraľengre hrobi a
savore manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem les denas bari pačiv. Pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Menaše.

33

O Menaše kraľinel upral e Judsko

1 Le Menašeske sas dešuduj (12) berš, sar ačhiľa kraľiske upral e Judsko. Ov andro
Jeruzalem kraľinelas penda the pandž (55) berš.
2 Ov kerelas anglo RAJ o nalačhipen the o džungipen avke sar the o narodi, saven
o RAJ tradľa avri anglal o Izrael.
3 Ačhaďa pale o oltara, so leskro dad o Chizkija* zňičinďa, o thana, kaj lašarenas
le Baalen, the o slupi la Ašerakre. Banďolas anglo čercheňa a lašarelas len.
4 Ačhaďa the o oltara andro Chramos, pal savo phenďa o RAJ: „Andro Jeruzalem ela
miro nav furt lašardo.“
5 Pro soduj chramoskre dvori ačhaďa oltara prekal savore čercheňa, hoj len te
lašaren.
6 Peskre čhaven andre dolina Ben-Hinom labarďa sar obeta. Ov čarinelas the
vražinelas a anďa ke peste le vrašcen the olen, save privičinenas le mulengre duchen.
Ov aleha kerelas buter nalačhipen anglo RAJ a anelas pre peste leskri choľi.
7 O Menaše iľa e socha a thoďa la andro Chramos, pal savo o RAJ phenďa le
Davidoske the leskre čhaske le Šalamunoske: „Andre kada Chramos the andro
Jeruzalem, so mange avri kidňom maškar savore izraelika kmeňi, ela miro nav furt
lašardo.
8 A te o Izraeliti šunena savore mire lava a te doľikerena mire prikazaňja, so lenge
diňa miro služobňikos o Mojžiš, akor me na domukava, hoj te aven avritradle andral
kadi phuv, so diňom lengre dadenge.“
9 Ale o Menaše cirdelas le manušen andral e Judsko the andral o Jeruzalem andro
mek bareder binos, sar kerenas ola narodi, saven o RAJ zňičinďa anglal o Izraeliti.
10 Kajte o RAJ prevakerelas ko Menaše the ke leskre manuša, on les na šunenas.

Le Menašeskro pokaňje

* **33:3** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

11 Vašoda o RAJ domukľa le veľiťeľen andral e asiriko armada, hoj te džan pre lende.
On le Menaše chudle, sphandle les le brondzune lancenca, thode leske andro nakh o
hakos a odľigende les andro Babilon.
12 O Menaše sas andro baro pharipen a chudňa te rodel le RAJES, peskre dadengre
Devles, a igen pes pokorinďa angle leste.
13 Sar pes modľinelas ko RAJ, ov šunďa avri leskro mangipen a anďa les pale andro
Jeruzalem, andre leskro kraľišagos. Avke o Menaše sprindžarďa, hoj ča o RAJ hino o
čačo Del.
14 Paloda o Menaše pašal o Foros le Davidoskro ačhaďa bareder avrune muri andre
dolina pro zapados le prameňistar le Gichonostar, sar pes džal ke Ribno brana the
pašal o brehos Ofel. A andre savore judska ohradzimen fori rozačhaďa armadakre
veľiťeľen.
15 Andral o Chramos odľigenďa avri la socha, le modlen the savore oltara, so angloda
ačhaďa pro brehos paš o Chramos the andro Jeruzalem. Savore kala veci čhiďa avri
andral o foros.
16 Avke pale ačhaďa le RAJESKE o oltaris, obetinďa pre leste o smiromoskre the
paľikeribnaskre obeti a prikazinďa le manušenge andral e Judsko, hoj te služinen le
RAJESKE, le Izraeloskre Devleske.
17 Ale o manuša furt anenas o obeti pro uče thana, kajte ča le RAJESKE.
18 Savore aver veci, so kerďa o Menaše, leskri modľitba ko Del the o lava, so leske
vakerenas o proroka andro nav le RAJESKRO, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike
kraľengro.
19 Andro Zvitkos le Chozajoskro hin pisimen pal leskri modľitba a sar o Del leske
odphenďa. Hin andre pisimen the pal leskre bini the napačivaľiben a sar ačhaďa
o modlengre thana pro lašariben, o slupi la Ašerakre the o modli angloda, sar pes
pokorinďa.
20 Sar o Menaše muľa, parunde les andre leskro hrobos paš o palacis a pal leste
ačhiľa kraľiske leskro čhavo o Amon.

O Amon kraľinel upral e Judsko

21 Le Amonoske sas bišuduj (22) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko. Ov andro
Jeruzalem kraľinelas duj berš.
22 Ov kerelas baro nalačhipen anglo RAJ, avke sar the leskro dad o Menaše.
Obetinelas savore modlenge, so kerďa leskro dad, a lašarelas len.
23 Na pokorinďa pes anglo Del sar leskro dad, ale kerelas mek goreder bini.
24 Paľis le Amonoskre služobňika pes vzburinde pre leste a murdarde les andre
leskro palacis.
25 Ale o judska manuša murdarde olen, ko kerde vzbura pro kraľis Amon a pal leste
ačhade kraľiske leskre čhas le Jozijaš.

34

O Jozijaš kraľinel upral e Judsko

1 Le Jozijašoske sas ochto berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem kraľinelas
tranda the jekh (31) berš.
2 Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka. Phirelas pal le Devleskro drom avke
sar leskro prapapus o David a na visarelas pes ole dromestar.
3 Andro ochtoto berš, sar o Jozijaš kraľinelas a mek sas terno, chudňa te rodel le
prapapuskre le Davidoskre Devles. O Jozijaš andro dešudujto (12.) berš chudňa te
obžužarel e Judsko the o Jeruzalem avke, hoj zňičinďa o uče thana pro lašariben, la
Ašerakre slupi the savore avre modli.

4 O Jozijaš sas paš oda, sar čhivenas tele le Baaloskre oltara the o kaďidloskre
oltara. La Ašerakre slupi čhiďa tele a savore aver modli rozphagerďa pro prachos a
oda prachos rozčhiďa pro hrobi ole manušengre, save obetinenas ole modlenge.
5 Paľis le rašajengre kokala labarďa pro oltara, kaj lašarenas o modli, a avke o
Jozijaš obžužarďa e Judsko the o Jeruzalem.
6 Avke kerďa the andro fori le kmeňengre Menaše, Efrajim, Šimeon the Naftali.
7 Čhiďa tele lengre oltara the la Ašerakre slupi a phagerďa o modli avke, hoj lendar
ačhiľa ča prachos. Andre calo izraeliko phuv phagerďa savore kaďidloskre oltara a
paľis avľa pale andro Jeruzalem.

E buči pro Chramos

8 Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas a paloda sar obžužarďa caľi phuv
the o Chramos le modlendar, o Jozijaš bičhaďa manušen, hoj te prikeren o Chramos le
RAJESKRO, peskre Devleskro. Bičhade sas o Šafan, le Acalioskro čhavo; o guverneris
Maasejah andral o Jeruzalem the o pisaris Joach, le Joachazoskro čhavo.
9 Sar avle ko nekbareder rašaj Chilkijah, dine leske o love, so prekal o Chramos le
RAJESKRO o Leviti, save sas o stražňika, kidle avri le manušendar andral o kmeňi
Menaše, Efrajim the andral savore aver izraelika kmeňi a the le manušendar andral
o Benjamin, andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
10 Ola love dine le muršenge, save sas ačhade upral e buči andro Chramos, a on
počinenas le robotňiken, save prikeren o Chramos,
11 le ťesaren the le muraren. Vaš ola love cinenas o prikerde bara the kašta, savenca
prikerenas o khera, so o judska kraľa zamukle.
12 O murša kerenas peskri buči pačivalones. Upral lende sas ačhade o Leviti o
Jachat the Obadiah andral le Merariskri fajta, the o Zecharijah the o Mešulam andral
le Kohatoskri fajta. Savore Leviti, save džanenas te bašavel pro nastroji,
13 dodikhenas pre ola murša, save hordinenas o veci, a sas ačhade pre savore aver
buča. Varesave Leviti sas pisara, uradňika the stražňika.

O Chilkijah arakhel o zvitkos le zakonoskro

14 Sar lenas avri o love, so sas dine andro Chramos, akor o rašaj Chilkijah arakhľa
o zakonoskro zvitkos, so o RAJ diňa avri prekal o Mojžiš.
15 Akor o Chilkijah phenďa le pisariske le Šafanoske: „Andro Chramos arakhľom o
zakonoskro zvitkos.“ Avke o Chilkijah les diňa le Šafanoske.
16 O Šafan les iľa, geľa ko kraľis Jozijaš a phenďa leske: „Tire služobňika kerde
savoro, so prikazinďal.
17 Ola love, so arakhle andro Chramos, dine le robotňikenge, save prikerenas o
Chramos, the lengre majstrenge.“
18 Paľis o pisaris Šafan phenďa le kraľiske: „O rašaj Chilkijah mange diňa varesavo
zvitkos.“ Paľis andral genelas anglo kraľis.
19 Sar o kraľis Jozijaš šunďa o lava andral o zvitkos, čhingerďa pre peste o gada.
20 Paľis prikazinďa le Chilkijoske, le Achikamoske, savo sas le Šafanoskro čhavo, le
Abdonoske, savo sas le Michoskro čhavo, le Šafanoske the peskre služobňikoske le
Asajoske:
21 „Džan a dophučen tumen le RAJESTAR, hoj so hin pisimen pal ma, pal e Judsko
the pal ola, ko ačhile andro Izrael, andre oda zvitkos, so arakhle. Bo le RAJESKRI bari
choľi hiňi pre amende avričhiďi vašoda, hoj amare dada na doľikerenas le Devleskro
lav a na dživenas pal ola lava, so hin pisimen andre kada zvitkos.“
22 Akor o Chilkijah the o murša, saven bičhaďa o kraľis, gele te phučel la
prorokiňatar Chuldatar. Oj bešelas andro Jeruzalem pre nevi sera a lakro rom, savo

pes starinelas pal le kraľiskre gada, sas o Šalum, le Tokhatoskro čhavo, o čhavo le Chasroskro. Sar ode doavle, chudle lake pal oda te vakerel.
23 Oj lenge phenďa: „Kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Phenen oleske, ko tumen kade bičhaďa,
24 hoj domukava e bibach pre kada foros the pro manuša, save kade bešen – savore prekošibena, avke sar hin pisimen andro zvitkos, andral savo genenas anglo judsko kraľis.
25 Bo man omukle a labarenas o kaďidlos avre devlenge a savoreha, so kerenas peskre vastenca, anenas pre peste miri choľi; miri choľi pre kada than hiňi sar jag, so labol a na preačhel.‘
26 Le judske kraľiske, savo tumen bičhaďa te phučel le RAJESTAR, phenen: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pal ola lava, so šunďal:
27 Vašoda, hoj kovľarďal tiro jilo a pokorinďal tut anglo RAJ, sar šunďal leskre lava pre kada than, a vašoda, hoj čhingerďal pre tute o gada andre pokora a rovehas angle mande, me tut šunďom avri.
28 Lava tut paš tire phure dada, andro smirom aveha thodo andre tiro hrobos a tire jakha na dikhena odi savori pohroma, so anava pre kada than.‘ “
Avke ola manuša gele pale ko kraľis a phende leske, so phenďa e prorokiňa.

O Jozijaš phandel e zmluva le RAJEHA

29 Akor o kraľis Jozijaš vičinďa ke peste savore vodcen andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
30 Geľa ko Chramos a jekhetane leha gele the savore murša andral e Judsko, o manuša andral o Jeruzalem, o rašaja the o Leviti – savore manuša, o čore the o barvale. Pregenďa angle lende savore lava, so sas pisimen andro Zvitkos la zmluvakro, so arakhle andro Chramos.
31 Paľis o Jozijaš ačhiľa pre peskro kraľiskro than a anglo RAJ phandľa zmluva, hoj leske služinena a doľikerena leskre prikazaňja the zakoni cale peskre jileha the dušaha a hoj dživena avke, sar hin pisimen andre oda zvitkos.
32 Paľis prikazinďa dojekheske andro Jeruzalem the Benjamin, hoj odi zmluva te doľikerel. Avke o manuša andral o Jeruzalem doľikerenas odi zmluva, so phandle le Devleha, savo sas o Del lengre dadengro.
33 Avke o Jozijaš zňičinďa savore džungale modlen andral savore izraelika phuva. Paľis prikazinďa dojekheske andro Izrael, hoj te služinel ča le RAJESKE, peskre Devleske. Medik ov dživelas, o manuša pes na odvisarde le RAJESTAR, peskre dadengre Devlestar.

35

O Jozijaš oslavinel e Patraďi

1 O Jozijaš oslavinelas andro Jeruzalem e Patraďi pre pačiv le RAJESKE. Le Patraďakre bakrores murdarde andro ešebno čhon andro dešuštarto (14.) džives.
2 Le rašajen ačhaďa andre lengri služba andro Chramos a povzbudzinďa len, hoj la te keren mištes.
3 Paľis le Levitenge, save sikavenas calo Izrael a save sas odďelimen prekal o RAJ, prikazinďa: „Thoven e sveto archa andro Chramos, so ačhaďa o Šalamun, o izraeliko kraľis, le Davidoskro čhavo. Imar na mušinen la buter te prehordinel than thanestar. Akana služinen le RAJESKE, tumare Devleske, the leskre Izraelike manušenge!
4 Andre chramoskri služba tumen rozďelinen andro partiji pal peskre dadengre fameliji avke, sar pisinďa o izraeliko kraľis David the leskro čhavo Šalamun.
5 Ačhaven tumen andro sveto than avke, hoj jekh partija le Levitengri te pomožinel po jekha izraelika famelijake.

6 Murdaren le Patraďakre bakrores, pošvecinen tumen a pripravinen le bakrores
tumare izraelike manušenge avke, sar o RAJ phenďa prekal o Mojžiš.“
7 O Jozijaš peskre barvaľipnastar diňa prekal savore manuša 3 000 biken the 30
000 bakren the terne kozen sar obetno daros pre Patraďi.
8 Leskre vodci tiš dine dari prekal o manuša, rašaja the Leviti. O Chilkijah,
Zecharijah the o Jechiel, anglune vodci andro Chramos, dine le rašajenge pre Patraďi
2 600 bakroren the 300 biken.
9 O Levitengre vodci – o Konaniah, leskre phrala Šemajah the Netaneel, o
Chašabiah, Jeiel the o Jozabad – dine le Levitenge pre obeta 5 000 bakren the kozen
a 500 biken.
10 Sar savoro sas pripravimen pre Patraďakri oslava, o rašaja the o Leviti ačhenas
andro partiji pre peskre thana, sar lenge o kraľis prikazinďa.
11 Paľis murdarenas le Patraďakre bakroren, o rašaja kropinenas o rat pro oltaris
a o Leviti pal lende cirdenas tele e cipa.
12 O labarde obeti odthovenas pre sera, hoj pes te del le manušenge pal o fameliji,
a on len obetinenas le RAJESKE, avke sar hin pisimen andre le Mojžišoskro zvitkos.
Avke kerde the le dobitkoha.
13 Le Patraďakre bakrores pekenas pre jag avke, sar majinenas te kerel. O sveta
dari tavenas andro čare, pira the kotli a paľis oda mas sigo denas le manušenge.
14 Paľis o Leviti pripravinenas o mas prekal peste the prekal o rašaja andral le
Aronoskro potomstvos, bo o rašaja služinenas dži rači, sar obetinenas o labarde the
žiroskre obeti.
15 Medik sas e oslava, o Leviti pripravinenas o chaben the prekal o chramoskre
stražňika, save ačhenas pre peskre thana, the prekal o lavutara andral le Asafoskri
fajta, save giľavenas, avke sar prikazinďa o David, Asaf, Heman the le kraľiskro
prorokos o Jedutun.
16 Avke oda džives pre le kraľiskro Jozijašoskro prikazis sas kerďi savori služba le
RAJESKE avke, hoj oslavinenas e Patraďi a labarenas o labarde obeti pre le RAJESKRO
oltaris.
17 Savore Izraeliti, save ode sas, oslavinenas e Patraďi andre oda časos a paľis o
inepos le Marengro bi o Kvasos efta džives.
18 E Patraďi pes avke andro Izrael na oslavinelas akorestar, sar sas o prorokos
Samuel. Ňisavo izraeliko kraľis angloda na oslavinelas e Patraďi avke sar o Jozijaš, o
rašaja, o Leviti the o manuša, save ode sas andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
19 Kadi Patraďi pes oslavinelas andro dešuochtoto (18.) berš, sar kraľinelas o
Jozijaš.

Le Jozijašoskro meriben

20 Pal savoreste, sar o Jozijaš prikerďa o Chramos, o egiptsko kraľis Necho peskra
armadaha geľa pro mariben pro foros Karkemiš, so hin paš o paňi Eufrat. O Jozijaš
peskra armadaha geľa pre leste.
21 Avke o Necho bičhaďa muršen, hoj leske te phenen: „So man hin tuha, Judsko
kraľina? Me na avľom pro mariben adadžives pre tu, ale pre kada narodos, saveha
som andro mariben. O Del mange prikazinďa, hoj siďarav. Dža pre sera le Devleske,
savo hino manca, hoj tut te na zňičinel!“
22 Ale o Jozijaš lestar na odgeľa, aňi na šunďa leskre lava, kajte ola lava sas le
Devlestar. Preurďa pes a geľa pre leste andro mariben pro rovno than Megido.
23 Ale andro mariben o lukostrelcos le šipoha trafinďa le Jozijaš. Ov phenďa peskre
služobňikenge: „Ľigenen man adarik, bo som igen zraňimen.“

24 Avke o služobňika les ile pal leskro verdan, thode les pre aver a odľigende
andro Jeruzalem, kaj paľis muľa. Parunde les andro hrobos le dadengro a savore
manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem sas pharo pal o Jozijaš.
25 O prorokos Jeremijaš pal o Jozijaš pisinďa rovibnaskri giľi. Dži adadžives savore
lavutara, o murša the džuvľa, odi giľi andro Izrael giľaven, sar peske leperen pro
Jozijaš. Odi giľi šaj arakhen andro Rovibnaskre Giľa.
26 Savore aver veci, so o Jozijaš kerďa, sar sas oddino le Devleske the sar doľikerelas
o zakonos le RAJESKRO,
27 ešebnovarestar, medik na muľa, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike the judske
kraľengro.

36

O Joachaz kraľinel upral e Judsko

1 Paloda o manuša andral e Judsko ile le Joachaz, le Jozijašoskre čhas, a ačhade les
andro Jeruzalem kraľiske pal leskro dad.
2 Le Joachazoske sas bišutrin (23) berš, sar ačhiľa kraľiske a trin čhon kraľinelas
andro Jeruzalem.
3 Paľis o egiptsko kraľis Necho iľa lestar o kraľišagos a pro Judejci ispidelas, hoj
leske te počinen o daňe: 3,4 toni rup the 34 kili somnakaj.
4 O Necho ačhaďa upral e Judsko the upral o Jeruzalem kraľiske le Eljakim, leskre
phrales, a diňa leske nevo nav Jojakim. Le Joachaz o Necho odľigenďa andro Egipt.

O Jojakim kraľinel upral e Judsko

5 Le Jojakimoske sas bišupandž (25) berš, sar ačhiľa kraľiske, a andro Jeruzalem
kraľinelas dešujekh (11) berš. Kerelas oda, so na sas pre dzeka le RAJESKE, peskre
Devleske.
6 Sar o Jojakim kraľinelas, avľa pre leste pro mariben o babiloňiko kraľis
Nebukadnecar. Zaiľa les, phandľa le lancenca a odľigenďa andro Babilon.
7 O Nebukadnecar iľa the varesave veci andral o Chramos, odľigenďa andro Babilon
a thoďa len andre peskro chramos.
8 Savore aver veci, so o Jojakim kerďa, leskre džungipena the o nalačhipena, hin
pisimen andro Zvitkos le judske kraľengro. Pal leste ačhiľa kraľiske leskro čhavo o
Jojachin.

O Jojachin kraľinel upral e Judsko

9 Le Jojachinoske sas dešuochto (18) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a trin
čhon the deš džives kraľinelas andro Jeruzalem. The ov kerelas oda, so na sas le
RAJESKE pre dzeka.
10 Sar pregeľa berš, o Nebukadnecar le Jojachin iľa sar otrokos andro Babilon a iľa
the o vzacna veci andral o Chramos. Ačhaďa kraľiske le Cidkijah, leskre bačis, andre
Judsko the andro Jeruzalem.

O Cidkijah kraľinel upral e Judsko

11 Le Cidkijoske sas bišujekh (21) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a kraľinelas
andro Jeruzalem dešujekh (11) berš.
12 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, a na pokorinďa pes anglo
prorokos Jeremijaš, savo vakerelas le RAJESKRE lava.
13 O Cidkijah pes vzburinďa pro Nebukadnecar, kajte leske la veraha andro
RAJESKRO nav phenďa, hoj leske ela pačivalo. Ov na kamelas te šunel a na kamľa te
visarel pes pale ko RAJ, ko Del le Izraeloskro.

14 A mek ke oda the savore rašaja the judska vodci sas so buter napačivale le
RAJESKE. Kerenas oda džungipen, so o narodi, save sas pašal lende. Lašarenas le
modlen a avke meľarde o Chramos, so o RAJ pošvecinďa andro Jeruzalem.
15 O RAJ, o Del lengre dadengro, ke lende furt bičhavelas le proroken, hoj lenge te
dovakerel, bo sas leske pharo pal peskre manuša the pal o Chramos.
16 Ale on kerde ladž olenge, saven bičhaďa, asanas leskre prorokendar a na prilenas
leskre lava. Avke sas dži akor, medik na sas e choľi le RAJESKRI ajsi bari, hoj ňič la
imar našťi odvisarďa.

O Jeruzalem zňičimen

17 O RAJ bičhaďa pro Jeruzalem le babiloňike kraľis, savo la šabľaha andro Chramos
murdarďa lengre terne muršen. Na mukľa te dživel aňi le ternen aňi le phuren, aňi
le muršen aňi le džuvľen, aňi le sasten aňi le nasvalen. O Del len savoren diňa andre
leskre vasta.
18 Ov iľa andral o Chramos le Devleskro savore bare, cikne the vzacna veci, o
barvaľipen le kraľiskro the le uradňikengro a savoro odľigenďa andro Babilon.
19 Paľis podlabarde o Chramos the savore palaca a čhide tele le Jeruzalemoskre
muri. Avke sas zňičimen savore vzacna veci, so sas andre.
20 Olen, save predžiďile, zaiľa andro Babilon. Ode služinenas leske the leskre
čhavenge sar otroka dži akor, medik e Perzija na preiľa o kraľišagos.
21 Avke pes ačhiľa le RAJESKRO lav, so phenďa prekal o Jeremijaš: „Sar e phuv ela
omukľi, ela la o šabatoskro odpočinkos dži akor, medik na predžala eftavardeš (70)
berš.“

O Kiros premukel le Izraeliten pale khere

22 Andre ešebno berš, sar kraľinelas o perziko kraľis Kiros, pes ačhiľa oda lav, so
phenďa o RAJ prekal o prorokos Jeremijaš, avke, hoj o RAJ thoďa pro jilo le kraľiske
Kiroske te pisinel a te phenel avri andre calo peskro kraľišagos kada:

23 „Kada phenel o perziko kraľis Kiros:

‚O RAJ, o Del le ňeboskro, mange diňa savore kraľišagi pre phuv a kidňa peske
man avri, hoj leske te ačhavav Chramos andro Jeruzalem andre Judsko. Akana šaj
sako leskre manušendar džal pale andro Jeruzalem a o Del mi el leha!‘ “

O Ezdraš

O Izraeliti aven pale andro Jeruzalem

1 Andre ešebno berš, sar kraľinelas o perziko kraľis Kiros, pes ačhiľa oda lav, so
phenďa o RAJ prekal o prorokos Jeremijaš, avke, hoj o RAJ thoďa pro jilo le kraľiske
Kiroske te pisinel a te phenel avri andre calo peskro kraľišagos kada:
2 „Kada phenel o perziko kraľis Kiros:
,O RAJ, o Del le ňeboskro, mange diňa savore kraľišagi pre phuv a kidňa peske
man avri, hoj leske te ačhavav Chramos andro Jeruzalem andre Judsko.
3 Akana sako, ko patrinel ke leskre manuša, mi džal pale andro Jeruzalem andre
Judsko a mi ačhavel o Chramos le RAJESKRO, le Izraeloskre Devleskro, ole Devleskro,
saves lašaren andro Jeruzalem. Mi avel leha leskro Del.
4 A te varekaske olendar, ko dživel andre kadi phuv sar cudzincos, kampel e
pomoca te dochudel pes pale khere, o manuša lenge mi pomožinen. Mi den len rup,
somnakaj, zasobi, dobitkos the o dari, so kamen te del prekal o Chramos le Devleskro
andro Jeruzalem.‘ “

5 Avke pes o famelijengre vodci andral o kmeňi Juda the Benjamin, o rašaja the
o Leviti a dojekh, ke kaste o Del prevakerďa, hoj te džal te ačhavel o Chramos le
RAJESKRO, pripravinenas te džal andro Jeruzalem.
6 Savore manuša, save bešenas paš lende, len dine rupune čare, somnakaj, zasobi,
dobitkos, vzacna veci the o dari prekal o Chramos.
7 O kraľis Kiros lenge diňa pale ola veci andral o Chramos le RAJESKRO, save iľa o
Nebukadnecar andral o Jeruzalem a thoďa andre peskro chramos.
8 O perziko kraľis Kiros prikazinďa, hoj len te anel o Mitredat, leskro pokladňikos,
hoj len te prerachinel a te del le judske guverneriske Šešbacaroske.
9 Oda sas tranda (30) somnakune čare, ezeros (1 000) rupune čare, bišueňa (29)
lopatki pro kaďidlos,
10 tranda (30) somnakune kuča, štar šel the deš (410) rupune kuča a ezeros (1 000)
aver čare.
11 Savore somnakune the rupune čare sas 5 400. Kada savoro iľa o Šešbacar a
ľidžalas andral o Babilon jekhetane le manušenca, so džanas pale andro Jeruzalem.

2

O manuša, so avle pale andro Jeruzalem

1 Kala hine o manuša, saven o kraľis Nebukadnecar zaiľa a odľigenďa andro
Babilon, a save gele pale andro Jeruzalem the andre Judsko, sako andre peskro foros.
2 On avle peskre vodcenca, save sas o Zerubabel, o Ješua, o Nechemiah, o Serajah,
o Reelajah, o Mordochaj, o Bilšan, o Mispar, o Bigvaj, o Rechum the o Baanah.
A sas oda kajci džene andral o fameliji le Izraeloskre:
3 andral le Parošoskri famelija sas 2 172 potomki,
4 andral le Šefatjoskri 372,
5 andral le Arachoskri 775,
6 andral le Pachat-Moaboskri famelija – potomki pal o Ješua the Joab – 2 812,
7 andral le Elamoskri 1 254,
8 andral le Zatuoskri 945,
9 andral le Zakajoskri 760,

10 andral le Baniskri 642,
11 andral le Bebajoskri 623,
12 andral le Azgadoskri 1 222,
13 andral le Adonikamoskri 666,
14 andral le Bigvajoskri 2 065,
15 andral le Adinoskri 454,
16 andral le Ateroskri, saves vičinenas the Chizkija*, 98,
17 andral le Becajoskri 323,
18 andral le Joroskri 112,
19 andral le Chašumoskri 223,
20 a andral le Gibaroskri sas 95 potomki.
21 Gele pale the ola manuša, savengre phure dada sas andral kala fori: andral o Betlehem 123,
22 andral e Netofa 56,
23 andral o Anatot 128,
24 andral o Azmavet 42,
25 andral o Kirjat-Jearim, andral e Kefira the andral o Beerot 743,
26 andral e Rama the Geba 621,
27 andral o Michmas 122,
28 andral o Betel the Aj 223,
29 andral o Nebo 52,
30 andral o Magbiš 156,
31 andral o Elam 1 254,
32 andral o Charim 320,
33 andral o Lod, Chadid the Ono 725,
34 andral o Jericho 345,
35 the andral o Senaah 3 630 manuša.
36 Kala savore hine potomki le rašajengre famelijendar, save avle pale: andral le Jedajoskri 973 potomki le Ješuaskre,
37 andral le Imeroskri 1 052,
38 andral le Pašchuroskri 1 247
39 a andral le Charimoskri 1 017.
40 Kala savore hine potomki le Levitengre famelijendar, save avle pale: 74 andral e famelija le Ješuaskri the Kadmieloskri, save sas potomki le Hodavijoskre.
41 O lavutara le chramoskre: 128 potomki le Asafoskre.
42 O stražňika paš o chramoskre brani: 139 potomki le Šalumoskre, le Ateroskre, le Talmonoskre, le Akuboskre, le Chatitoskre the le Šobajoskre.
43 O služobňika le chramoskre sas o potomki le Cichasoskre, le Chasufaoskre, le Tabaotoskre,
44 le Keroskre, le Sijoskre, le Padonoskre,
45 le Lebanoskre, le Chagaboskre, le Akuboskre,
46 le Chagaboskre, le Šamlajoskre, le Chananoskre,
47 le Gideloskre, le Gacharoskre, le Reajoskre,
48 le Recinoskre, le Nekodaoskre, le Gazamoskre,
49 le Uzoskre, le Paseachoskre, le Besajoskre,
50 le Asnoskre, le Meunimoskre, le Nefusimoskre,
51 le Bakbukoskre, le Chakufoskre, le Charchuroskre,
52 le Baclutoskre, le Mechidaoskre, le Charšaoskre,
53 le Barkososkre, le Siseroskre, le Temachoskre,
54 le Neciachoskre the le Chatifoskre.

* **2:16** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

55 O potomki le Šalamunoskre služobňikengre, save avle pale, sas le Sotajoskre, le
Soferetoskre, le Perudasoskre,
56 le Jaaloskre, le Darkonoskre, le Gideloskre,
57 le Šefatjoskre, le Chatiloskre, le Pocheret-Hacebajimoskre the le Amioskre.
58 Savore chramoskre služobňika the le Šalamunoskre služobňikengre potomki
sas 392.
59 The 652 manuša avle pale andral o babiloňika fori Tel-Melach, Tel-Charša, Kerub,
Adan the Imer, ale ča našťi presikade, hoj hine Izraeliti.
60 Sas andral o fameliji le Delajoskre, le Tobijoskre the le Nekodaskre.
61 Kala trin fameliji našťi presikade, hoj sas rašaja: le Chobajoskri, le Hakocoskri
the le Barzilajoskri. O Barzilaj sas murš, savo peske iľa romňa le Barzilajoskra ča
andral o Gilead a iľa peske lakro nav.
62 On rodenas peskra famelijakro zvitkos, kaj sas zapisimen ale les na arakhle, a
vašoda len premukle andral e rašajiko služba.
63 Le kraľiskro guverneris lenge prikazinďa, hoj našťi chan le chabenestar, so hino
obetimen le Devleske, medik ode na ela rašaj, savo šaj phučel le RAJESTAR prekal o
losi Urim the Tumim.
64 Savore, ko gele pale andre Judsko, sas jekhetane 42 360 manuša.
65 A mek avle lenca 7 337 sluhi the služki a 200 spevaka the spevački.
66 Len sas 736 graja, 245 mulici,
67 435 ťavi the 6 720 somara.
68 Sar ola manuša doavle ko Chramos le RAJESKRO andro Jeruzalem, varesave
famelijengre vodci denas o dari pro Chramos korkore pestar, hoj les pale te ačhaven
pre oda than, kaj ačhelas.
69 Dojekh lendar anenas andro pokladňi ajci, keci šaj denas pre buči pro Chramos:
500 kili somnakaj, 2 800 kili rup the 100 rašajika ruchi.
70 O rašaja, o Leviti the varesave le Izraelitendar ačhile te bešel andro Jeruzalem; o
lavutara, o chramoskre stražňika the o služobňika andre peskre fori; a okla Izraeliti
gele te bešel andre ola fori, kaj bešenas lengre phure dada.

3

O oltaris pale ačhado

1 Sar sas pašes o eftato čhon, akor sar o Izraeliti imar bešenas andre peskre fori,
zgele pes jekhetane savore manuša andro Jeruzalem.
2 O Ješua, le Jocadakoskro čhavo, peskre phralenca le rašajenca the o Zerubabel, le
Šealtieloskro čhavo, peskre phralenca chudle pale te ačhavel o oltaris le Izraeloskre
Devleske, hoj te obetinen upre o labarde obeti, avke sar hin pisimen andro zakonos
le Devleskre muršeskro le Mojžišoskro.
3 O oltaris ačhade pre oda than, kaj angloda ačhelas, kajte daranas le manušendar,
save bešenas pašal lende. Avke chudle pale te anel tosara the rači o labarde obeti le
RAJESKE.
4 Oslavinenas the o inepos le Stankengro, avke sar hin pisimen, a sako džives anenas
ajci labarde obeti, keci sas dino pre oda džives.
5 A paloda anenas the o sakodživeseskre labarde obeti, o obeti pro inepos le Neve
čhoneskro the pre dojekh beršeskro inepos le RAJESKRO, a mek the ola obeti, so
obetinenas korkore pestar le RAJESKE.
6 Andro ešebno džives le eftate čhoneskro chudle te anel le RAJESKE o labarde
obeti, kajte mek na sas zathode o chramoskre zakladi.

O chramoskre zakladi ačhade

7 O manuša dine o love le ťesarenge the le muršenge, save kerenas le barenca.
Dine o chaben, o pijiben the o olejos le Sidončanenge the le Tirčanenge, hoj te anen
o cedroskre kašta la loďaha andral o Libanon ke Joppa, avke sar lenge domukľa o
perziko kraľis Kiros.
8 E buči pro Chramos chudle te kerel andro dujto berš andro dujto čhon, sar avle
pale andro Jeruzalem. Sas oda kala džene: o Zerubabel, le Šealtieloskro čhavo, the o
Ješua, le Jocadakoskro čhavo, peskre dženenca, le rašajenca, le Levitenca the olenca,
save avle andral o Babilon. Ačhade le Leviten, save sas phureder sar biš (20) berš,
upral o manuša, save kerenas e buči pro Chramos le RAJESKRO.
9 Avke sas upral ola džene, save kerenas o Chramos, o Ješua, leskre čhave
the phrala, o Kadmiel peskre čhavenca andral e famelija le Hodavijoskri the le
Chenadadoskre čhave peskre čhavenca the phralenca, bo sas Leviti.
10 Sar chudle te kerel o chramoskre zakladi, o rašaja ačhenas urde andro ruchi le
trubenca pre peskre thana a o Leviti andral le Asafoskri famelija ačhenas pre peskre
thana le cimbalmenca, hoj te lašaren le RAJES, avke sar diňa avri o kraľis David.
11 Lašarenas le giľenca le RAJES a paľikerenas leske:
„O RAJ hino lačho,
leskro jileskeriben upral o Izrael ľikerel pro furt.“
Savore manuša igen radisaľonas bara vikaha. Lašarenas le RAJES, hoj pes chudňa
e buči pro chramoskre zakladi.
12 Ale o phureder rašaja, o Leviti the o famelijengre vodci, save angloda dikhle o
purano Chramos, igen rovenas, sar dikhle, hoj pale keren o chramoskre zakladi. Ale
aver džene radisaľonas bara vikaha,
13 hoj ňiko našťi rozprindžarelas e radišagoskri vika le rovibnastar, bo o manuša
kerenas igen bari vika a šunďolas len imar dural.

4

O ňeprijaťeľa kamen te zaačhavel e buči pro Chramos

1 Sar šunde le Judengre the le Benjaminčanengre ňeprijaťeľa, hoj ola, ko sas zaile
andro Babilon, avle pale a ačhaven o Chramos le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske,
2 avle ko Zerubabel the ko famelijengre vodci a phende lenge: „Kamas the amen te
ačhavel tumenca, bo the amen lašaras tumare Devles, avke sar tumen. Amen leske
obetinas ole dživesestar, sar amen kade anďa o asiriko kraľis Esar-Chadon.“
3 Ale o Zerubabel, o Ješua the o aver vodci andral o izraelika fameliji lenge phende:
„Tumen the amen našťi ačhavas jekhetane o Chramos amare Devleske. Ča amen
korkore les mušinas te ačhavel le RAJESKE, le Izraeloskre Devleske, avke sar amenge
prikazinďa o perziko kraľis Kiros.“
4 Avke o manuša andral odi phuv kerenas savoro pre oda, hoj le manušen andral
e Judsko te keren tele la bučatar. Daravenas len avri, hoj te na ačhaven o Chramos.
5 Mek ke oda peske počoral počinenas le bare uradňiken, hoj te zňičinen lengri
buči. Kada kerenas, sar kraľinelas o perziko kraľis Kiros, dži akor, medik na
kraľinelas o kraľis Darius.

O ňeprijaťeľa pisinen ľil le kraľiske

6 Sar chudňa te kraľinel o kraľis Ahasver, pisinde ľil, andre savo namištes vakerenas
pro manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
7 A sar kraľinelas o Artaxerxes, pisinde leske ľil o Bišlam, Mitredat, o Tabeel the
okla manuša, save lenca kerenas e buči. Oda ľil sas pisimen andre aramejiko čhib a
kampelas les te prethovel.

8 O uradňikos Rechum the o pisaris Šimšaj pisinde le kraľiske Artaxerxesoske kajso ľil pro Jeruzalem:
9 „O uradňikos Rechum, o pisaris Šimšaj the okla lengre manuša, o sudci, o uradňika the o vodci upral o manuša andral o Uruk, Babilon the o Elamiti andro Šušan
10 a mek aver narodi, saven o baro the slavno Asnapar zaiľa a thoďa te bešel andro samarijika fori the andre provincija pal o paňi Eufrat.“

11 Andre oda ľil sas pisimen:
Le kraľiske Artaxerxesoske:

Amen sam tire služobňika, andral e provincija pal o Eufrat.

12 Das te džanel le kraľiske, hoj o Židi, save avle tutar kade te bešel andro Jeruzalem, chudle pale te ačhavel kada zoralo a nalačho foros a prikeren pašal leste o muri the o zakladi.
13 Mi džanel olestar o kraľis, hoj sar ela kada foros ačhado a leskre zorale muri prikerde, preačhena tuke te počinel o clo the o daňe a avke chibaľinena o love andre kraľiko pokladňica.
14 A vašoda, hoj pačivalones služinas le kraľiske, našťi dikhas pre oda, sar keren namištes le kraľiske, a vašoda akana le kraľiske kada das te džanel.
15 Bo te rodeha andro zvitki le kraľengre, dodžaneha tut, hoj o Jeruzalem pes vzburinelas le kraľenge, kerelas lenge the lengre phuvenge pharipena a o manuša andre kada foros imar čirlastar kerenas vzburi, a vašoda sas oda foros zňičimen.
16 Avke das te džanel le kraľiske, hoj sar ela kada foros ačhado a leskre muri prikerde, na ela tut zor upral e provincija Eufrat.

17 O kraľis odphenďa kada:
Le uradňikoske Rechumoske, le pisariske Šimšajoske the ole manušenge, save bešenas andre Samarija the andre provincija pal o Eufrat:

„Smirom tumenge.

18 Oda ľil, so mange bičhaďan, sas prethodo a pregendo angle mande.
19 Me prikazinďom, hoj te roden andro zvitki, a on arakhle, hoj oda foros pes čirlastar vzburinelas le kraľenge, o manuša andre leste kerenas pharipena the vzburi
20 a hoj upral o Jeruzalem vladňinenas zorale kraľa, save ovladňinenas savore phuva pal o paňi Eufrat, a počinelas pes lenge o daňe the o clo.
21 Akana den avri o prikazis, hoj ola murša te preačhen te ačhavel o foros, a te na chuden pale te ačhavel, medik me na dava aver prikazis.
22 Zaačhaven oda takoj, hoj mange le kraľiske te na keren goreder.“

23 Sar le kraľiskro ľil pregende anglo Rechum, Šimšaj the angle lengre manuša, on siďarde ko Židi andro Jeruzalem a andro nav le kraľiskro lenge zoraha rozkazinde te preačhel te kerel e buči.

E buči pro Chramos zaačhaďi

24 Avke e buči pro Chramos le Devleskro andro Jeruzalem sas zaačhaďi, medik na kraľinelas dujto berš o kraľis Darius andre Perzija.

5

O manuša pale ačhaven o Chramos

1 O prorokos Aggeus the o Zacharijaš, le Idoskro čhavo, prorokinenas le Židenge
andre Judsko the andro Jeruzalem andro nav le Izraeloskre Devleskro, savo sas upral
lende.
2 Akor chudle o Zerubabel, o čhavo le Šealtieloskro, the o Ješua, o čhavo le
Jocadakoskro, te ačhavel o Chramos le Devleskro andro Jeruzalem. Sas lenca the
le Devleskre proroka a pomožinenas lenge.
3 Andre oda časos ke lende avľa o Tatenaj, savo sas guverneris andro Zapadno
Eufrat, o Šetar-Bozenaj the ola, save jekhetane lenca kerenas, a phučle lendar: „Ko
tumenge domukľa te ačhavel kada Chramos a te prikerel kala muri?“
4 A mek lendar phučle: „Sar pes vičinen o murša, save keren e buči pro Chramos?“
5 Ale o Del chraňinelas le židovike vodcen, avke lenge na zaačhade te kerel e buči,
medik na pisinde le kraľiske Darioske a medik lenge ov na odphenďa pale.

O ľil prekal o Darius

6 Kada ľil pisinde o guverneris Tatenaj, Šetar-Bozenaj, lengre murša the o vodci
andro Zapadno Eufrat a bičhade le kraľiske Darioske.
7 Andre sas pisimen:
Le kraľiske Darioske:

Smirom tuke, kraľina!

8 Mi džanel o kraľis pal kada, hoj amen geľam andre judsko phuv ko Chramos
le bare Devleskro. On les ačhaven le bare barune kvadrendar a thoven o kaštune
hranoli andro fali. Dojekh lendar kerel pačivalones e buči pro Chramos a džal
lenge mištes.
9 Akor phučľam le vodcendar: „Ko tumenge domukľa te ačhavel kada Chramos
a te prikerel kala muri?“
10 Phučľam lendar the pal lengre nava, hoj tuke te das te džanel, a pisinďam o
nava le muršengre, ko hine lengre vodci.
11 On amenge odphende: „Amen sam služobňika le Devleskre, savo hino Del pro
ňebos the pre phuv, a ačhavas kada Chramos, so sas ačhado imar anglo but berša.
Ačhavelas les a dokerďa les o baro kraľis le Izraeloskro.
12 Ale vaš oda, hoj amare phure dada anenas andre choľi le Devles pro ňebos,
diňa len andro vasta le babiloňike kraľiske Nebukadnecaroske andral o Chaldej. Ov
zňičinďa kada Chramos a odľigenďa le manušen sar zajatcen andro Babilon.
13 Ale o kraľis Kiros, sar kraľinelas ešebno berš andro Babilon, prikazinďa, hoj
pes pale te ačhavel o Chramos le Devleskro.
14 A mek paš oda visarďa pale o somnakune the rupune veci, so o Nebukadnecar
iľa andral o Chramos andro Jeruzalem a thoďa andre peskro chramos andro Babilon.
O Kiros diňa kala veci le Šešbacaroske, saves ačhaďa guverneriske upral e Judsko
15 a phenďa leske: ‚Le kala veci a ľidža len andro Chramos andro Jeruzalem! A
mi ačhavel pes o Chramos le Devleskro pale pre oda than, kaj sas ešebnovar ačhado.‘
16 Paľis oda Šešbacar geľa a ačhaďa o zakladi pro Chramos le Devleskro andro
Jeruzalem. Ole dživesestar pes ačhavel dži akana, ale mek nane dokerdo.“

17 Akana, te oda hin le kraľiske pre dzeka, mi rodel pes andro zvitki le babiloňike
kraľengre, či o Kiros diňa avri, hoj kada Chramos andro Jeruzalem pes šaj pale
ačhavel. Mi del amenge o kraľis te džanel, sar pes rozhodňinďa.

6

O Darius arakhel o zvitkos

1 Avke o kraľis Darius prikazinďa, hoj te roden andro zvitki le babiloňike kraľengre,
či o Kiros diňa avri, hoj o Chramos andro Jeruzalem pes šaj pale ačhavel.
2 A andro palacis andro foros Ekbatana andre provincija Medija arakhle jekh
zvitkos, andre savo sas pisimen kada:
3 O kraľis Kiros, sar kraľinelas ešebno berš, prikazinďa, hoj pale te ačhaven o
Chramos le Devleskro andro Jeruzalem:
Mi ačhavel pes kada Chramos sar than, pre savo pes anela o chabeneskre the o
labarde obeti. O Chramos mi el bišuefta (27) metri učo the bišuefta metri buchlo.
4 O muri mi en ačhade kavke – trin šori barune kvadri a jekh šoros le kaštestar.
Savoro mi el počimen andral le kraľiskri pokladňica.
5 A mi den pale the o somnakune the o rupune veci, so o kraľis Nebukadnecar
iľa andral o Chramos le Jeruzalemoskro a odľigenďa andro Babilon. Ola veci mi en
thode pale pre peskro than, andro Jeruzalem, andro Chramos le Devleskro!

O Darius domukel e buči pro Chramos

6 Paľis o Darius diňa te phenel le Tatenajoske, savo sas uradňikos andro Zapadno
Eufrat, le Šetar-Bozenajoske, olenge, save jekhetane lenca kerenas, the le vodcenge
pašal o paňi Eufrat:
Džan odarik het!
7 Muken len, mi keren e buči pro Chramos le Devleskro! O židoviko guverneris
the lengre vodci mi ačhaven o Chramos le Devleskro ode, kaj sas angloda.
8 Kada hin miro prikazis, so te keren ole Židengre vodcenca, save keren e buči
pro Chramos le Devleskro.
Mi el lenge savoro počimen le kraľiskra pokladňatar the le daňendar andral o
Zapadno Eufrat, hoj e buči te na zaačhel,
9 a sako džives furt te del le rašajenge andro Jeruzalem savoro, so lenge kampela:
terne biken, bakroren the bakren pre labarďi obeta le Devleske, savo hino pro ňebos,
abo o zrnos, lon, mol the olejos,
10 hoj te anen le ňeboskre Devleske ajse obeti, so leske ena pre dzeka, a te
modľinen pes vaš oda, hoj le kraľis the leskre čhaven te el bachtalo dživipen.
11 A mek prikazinav: te vareko tumendar na doľikerela mire lava, cirdela pes
avri andral leskro kher o hranolos, so ľikerel calo kher. Paľis pre oda hranolos les
thovena upre a primarena. A leskro kher ela zňičimen sar jekh kopa šmeci.
12 O Del, savo peske kidňa avri o Jeruzalem, hoj ode te el lašardo, mi zňičinel
savore kraľen the naroden, save na kamena te doľikerel mire lava a kamena te
zňičinel o Chramos andro Jeruzalem.
Me o Darius dav avri kada prikazis a mušinel pes te doľikerel!

O Chramos hino dokerdo

13 Akor o Tatenaj, o guverneris andro Zapadno Eufrat, o Šetar-Bozenaj the lengre
murša kerde savoro avke, sar lenge prikazinďa o kraľis Darius.
14 Avke o židovika vodci šaj dureder ačhavenas o Chramos a e buči lenge barolas
tel lengre vasta, avke sar prorokinde o proroka Aggeus the Zacharijaš, o čhavo le
Idoskro. O Chramos dokerde avke, sar prikazinďa le Izraeloskro Del a sar prikazinde
o perzika kraľa: o Kiros, o Darius the o Artaxerxes.
15 O Chramos le Devleskro dokerde trito džives andro čhon Adar andro šovto berš,
sar kraľinelas o Darius.
16 Paľis o Izraeliti, o rašaja, o Leviti the okla, ko avle andral o Babilon, kaj sas zaile,
oslavinenas radišagoha, hoj pošvecinde o Chramos le Devleskro.

17 Sar pošvecinenas o Chramos, obetinde šel (100) biken, duj šel (200) bakren the
štar šel (400) terne bakroren the dešuduj (12) capen vaš o bini cale Izraeloskre a oda
jekh capos vaš jekh izraeliko kmeňos.
18 Paľis ačhade andre le chramoskri služba andro Jeruzalem le rašajen the Leviten,
avke sar hin pisimen andre le Mojžišoskro zvitkos.

E Patraďi

19 Akor ola manuša, so avle pale andral o Babilon, oslavinenas e Patraďi pro
dešuštarto (14.) džives andro ešebno čhon.
20 O rašaja the o Leviti pes obžužarde, savore sas žuže a avke o Leviti šaj
murdarenas le Patraďakre bakrores prekal o manuša, save avle pale, prekal o aver
rašaja the prekal peste.
21 Paľis o Izraeliti chanas le Patraďakre bakrores jekhetane ole manušenca, so sas
zaile andro Babilon, the savorenca, ko omukle o džungipen, savo kerenas o narodi
ola phuvakre, a pridine pes ko Izraeliti, hoj te roden le RAJES, le Izraeloskre Devles.
22 Efta dživesa savore Izraeliti oslavinenas e Patraďi, o inepos le Marengro bi o
Kvasos. O RAJ len pherdžarďa le radišagoha, bo thoďa pro jilo le asirike kraľiske,
hoj lenge te pomožinel andre buči pro Chramos le Izraeloskre Devleske.

7

Le Ezdrašoskro rodokmeňos

1 Pal kada savoro, andro časos, sar kraľinelas o perziko kraľis o Artaxerxes,
avľa o rašaj Ezdraš andral o Babilon andro Jeruzalem. Kada hin le Ezdrašoskro
rodokmeňos: Leskro dad sas o Serajah, leskro o Azariah, leskro o Chilkijah,
2 leskro o Šalum, leskro o Cadok, leskro o Achitub,
3 leskro o Amariah, leskro o Azariah, leskro o Merajot,
4 leskro o Zerachijah, leskro o Uzi, leskro o Buki,
5 leskro o Abišuas, leskro o Pinchas, leskro o Eleazar a leskro o Aron, savo sas
nekbareder rašaj.

O Ezdraš avel andro Jeruzalem

6 O Ezdraš avľa avri andral o Babilon a geľa andro Jeruzalem. Sas pisaris, savo
mištes džanelas o zakonos le Mojžišoskro, so diňa o RAJ, o Del le Izraeloskro. O
kraľis les delas savoro, so lestar mangelas, bo o vast le RAJESKRO, leskre Devleskro,
sas upral leste.
7 Leha avenas andro Jeruzalem vajkeci Izraeliti jekhetane le rašajenca, Levitenca,
lavutarenca, stražňikenca the le chramoskre služobňikenca. Oda pes ačhiľa, sar o
Artaxerxes kraľinelas andre Perzija eftato berš.
8 A o Ezdraš dogeľa andro Jeruzalem andro pandžto čhon ole eftate beršeskro.
9 Ešebno džives andro ešebno čhon odgeľa andral o Babilon a andro ešebno džives
andro pandžto čhon dogeľa andro Jeruzalem, bo o Del upral leste ľikerelas peskro
vast.
10 O Ezdraš sas cale jileha oddino te sikľol o Zakonos le RAJESKRO, te doľikerel les
a te sikavel le Izraeliten o prikazi the o zakoni.

Le kraľiskro ľil le Ezdrašoske

11 Kada hin o ľil, so odpisinďa o kraľis Artaxerxes le Ezdrašoske, savo sas zakoňikos
the rašaj a savo džanelas mištes o zakonos le RAJESKRO the leskre prikazi prekal o
Izrael:
12 Me, o Artaxerxes, o kraľis upral savore kraľa.

Le rašaske Ezdrašoske, savo sikavel o zakonos le ňeboskre Devleskro:

Smirom tumenge!

13 Me dav avri o prikazis, hoj šaj tuha džal sako le Izraelitendar andral miro
kraľišagos, le rašajendar the le Levitendar, ko tuha kamela te džal andro Jeruzalem.
14 O kraľis jekhetane leskre efta radcenca tut bičhavel, hoj te dikhes, či doľikeren
andro Jeruzalem the andre Judsko o zakonos tire Devleskro, so hino tute andro vasta.
15 Le tuha o rup the o somnakaj, so me the mire radci das sar dari le Izraeloskre
Devleske, saveskro Chramos hin andro Jeruzalem,
16 a savoro rup the somnakaj, so skideha andre cal'i provincija Babilon, a the
o dari, so dena o manuša the o rašaja prekal o Chramos lengre Devleskro andro
Jeruzalem.
17 Dodikh mištes pre oda, hoj vaš kala love te cines biken, bakren, bakroren, zrnos
the mol a obetin len pro oltaris andro Chramos tumare Devleskro andro Jeruzalem!
18 Tu tire manušenca šaj keren oda, so kamen le rupoha the somnakaha, so
ačhela. Keren oda, so kamel tumaro Del.
19 Ľidža anglo Del andro Jeruzalem o nadobi, so tuke sas dine pre služba andro
Chramos tumare Devleskro.
20 A so mek kampela andro Chramos tire Devleskro, počin andral le kraľiskri
pokladňa.
21 Me o kraľis Artaxerxes oleha prikazinav savore pokladňikenge andre provin-
cija Zapadno Eufrat, hoj te den le rašaske Ezdrašoske, savo mištes džanel o
zakonos le ňeboskre Devleskro, savoro, so tumendar mangela:
22 šaj den dži 3,4 toni* rup, 10 toni† zrnos, 2 000 ľitri‡ mol, 2 000 ľitri§ olivovo
olejos a lon keci kampela.
23 Kampel te kerel savoro, so kamel o Del le ňeboskro prekal peskro Chramos,
hoj leskri choľi te na avel pre miro kraľišagos aňi pre mire čhave.
24 A mek tumenge phenav, hoj ňiko našťi mangel ňisave daňe abo clo
le rašajendar, le Levitendar, le lavutarendar, le stražňikendar, le chramoskre
služobňikendar aňi avre robotňikendar andral kada Chramos le Devleskro.
25 Tu, Ezdraš, ker goďaha avke, sar tut o Del diňa, ačhav sudcen the uradňiken,
save mištes džanen o zakonos tire Devleskro a mi ľidžan le manušen andro
Zapadno Eufrat, a ko na džanela o zakonos, oles sikaven!
26 Dojekh, ko na šunela o zakonos tire Devleskro abo o zakonos le kraľiskro, mi
el takoj odsudzimen pro meriben, abo mi el avritradlo andral odi phuv, abo mi el
čhido andre bertena, abo pes lestar mi lel savoro, so les hin!

O Ezdraš lašarel le Devles

27 Mi el barardo o RAJ, o Del amare dadengro, savo thoďa pro jilo le kraľiske, hoj
kavke te del pačiv le RAJESKRE Chramos andro Jeruzalem.
28 O RAJ avke kerďa, hoj o kraľis, leskre radci the savore vodci mange presikade
o jileskeriben. Le Devleskro vast man zoraľarďa a me prevakerďom le Izraeloskre
vodcen, hoj te aven manca upre andro Jeruzalem.

8

O manuša, save avle le Ezdrašoha

1 Kala hin o vodci le famelijengre, so sas andro zajaťje andro Babilon a avle pale le
Ezrašoha andro Jeruzalem, sar kraľinelas o Artaxerxes:
2 Andral e famelija le Pinchasoskri: o Geršom;
andral e famelija le Itamariskri: o Daniel;

* **7:22** Oda hin 100 talenti. † **7:22** Oda hin 100 kori. ‡ **7:22** Oda hin 100 bati. § **7:22** Oda hin 100 bati.

andral e famelija le Davidoskri: o Chatuš,
3 o čhavo le Šechanioskro;
andral e famelija le Parošoskri: o Zecharijah, saveha sas zapisimen 150 murša;
4 andral e famelija le Pachat-Moaboskri: o Eljehoenaj, o čhavo le Zerachijoskro, a leha 200 murša;
5 andral e famelija le Zatuoskri: o Šechaniah, o čhavo le Jachazieloskro, a leha 300 murša;
6 andral e famelija le Adinoskri: o Ebed, o čhavo le Jonatanoskro, a leha 50 murša;
7 andral e famelija le Elamoskri: o Ješajah, o čhavo le Atalijoskro, a leha 70 murša;
8 andral e famelija le Šefatjoskri: o Zebadijah, o čhavo le Michaeloskro, a leha 80 murša;
9 andral e famelija le Joaboskri: o Obadiah, o čhavo le Jechieloskro, a leha 218 murša;
10 andral e famelija le Baniskri: o Šelomit, o čhavo le Josifijoskro, a leha 160 murša;
11 andral e famelija le Bebajoskri: o Zecharijah, o čhavo le Bebajoskro, a leha 28 murša;
12 andral e famelija le Azgadoskri: o Jochanan, o čhavo le Hakatanoskro, a leha 110 murša;
13 a posledna sas andral le Adonikamoskri famelija: o Elifelet, o Jeiel the o Šemajah a lenca 60 murša;
14 andral e famelija le Bigvajoskri: o Utaj the o Zabud a lenca 70 murša.

O služobňika prekal o Chramos

15 Zvičinďom savoren paš o paňi, so džal andro foros Ahava, a ačhiľam ode trin dživesa. Rozdikhľom man maškar o manuša the rašaja, ale na arakhľom maškar lende aňi jekhes Levitas.
16 Akor vičinďom paš ma le vodcen le Eliezer, le Ariel, le Šemajah, le Elnatan, le Jarib, le Elnatan, le Natan, le Zecharijah. Vičinďom the le Mešulam a mek le Jojarib the le Elnatan*, save sikavenas o zakonos.
17 Prikazinďom lenge, hoj te džan ko Ido, savo sas vodcas andre Kasifija, a te mangen lestar the okle Levitendar, le chramoskre služobňikendar, hoj te bičhaven ke amende muršen pre služba andro Chramos le Devleskro.
18 Vašoda, bo le Devleskro lačho vast sas pre amende, bičhade amenge le Šerebiah, le goďavere muršes, savo sas Levitas andral le Machlioskri famelija, leskre dešuochto (18) čhavenca the phralenca.
19 Bičhade mek le Chašabiah the le Ješajah le biš (20) phralenca andral le Merariskri famelija,
20 the 220 chramoskre služobňiken, saven angloda o David the o vodci dine le Levitenge, hoj lenge te pomožinen andre služba. Kala savore sas zapisimen pal peskre nava.

O Ezdraš the o manuša pes poscinen a modľinen

21 Paľis paš o paňi Ahava diňom avri o postos, hoj pes te pokorinas anglal amaro Del a te mangas lestar bachtalo drom, hoj te chraňinel amen, amare čhaven the amaro barvaľipen, sar džaha andro Jeruzalem.
22 Ladžavas man te mangel le kraľistar slugaďen the muršen pro graja, hoj amen te chraňinen le ňeprijaťeľendar, sar džaha le dromeha. Se phenďam le kraľiske: „O vast amare Devleskro hino upral savore, ko les roden, ale leskri bari choľi hiňi pre savore, ko les omuken.“
23 Avke pes vaš oda poscinahas a mangahas amare Devles a ov amen šunďa avri.

* **8:16** Trine muršen sas nav Elnatan.

24 Akor mange kidňom avri dešuduje (12) bare rašajen, the le Šerebiah, le
Chašabiah the mek deše avren.
25 Avke lenge odvažinďom o rup, somnakaj, o nadobi prekal o Chramos, so dine o
kraľis, leskre radci, o vodci the savore Izraeliti prekal o Chramos le Devleskro.
26-27 Savoro ode sas: biš the duj (22) toni rup; šel (100) rupune nadobi, so važinenas
eftavardeš (70) kili; 3,4 toni somnakaj; biš somnakune čare, so važinenas buter sar
ochto kili; a duj brondzune nadobi, so sas ajse vzacna sar somnakaj.
28 Phenďom lenge: „Tumen san pošvecimen prekal o RAJ the kala veci a o rup le
somnakaha hino sar e obeta le RAJESKE, tumare dadengre Devleske.
29 Starinen tumen pal oda a stražinen oda, medik len na odvažinena a na dena le
rašajenge, le Levitenge the le izraelike vodcenge andro Chramos le RAJESKRO andro
Jeruzalem.“
30 Avke o rašaja the o Leviti lendar ile o rup, somnakaj the ola nadobi, hoj len te
odľidžan andro Jeruzalem, andro Chramos le Devleskro.

Doaven andro Jeruzalem

31 Andro dešudujto džives andro ešebno čhon odgeľam le paňestar Ahava a džahas
andro Jeruzalem. Le Devleskro vast sas upral amende. Ov amen chraňinelas pro
drom le ňeprijaťeľendar the le zbujňikendar.
32 Sar doavľam andro Jeruzalem, ačhiľam ode trin dživesa.
33 Pro štarto džives geľam andro Chramos a odvažinďam o rup, o somnakaj the o
nadobi andro Chramos le rašaske, le Meremotoske, saveske sas dad o rašaj Urijah.
Sas paš oda o Eleazar, le Pinchasoskro čhavo, the o duj Leviti o Jozabad, le Ješuaskro
čhavo, the o Noadiah, le Binujoskro čhavo.
34 Savoro pes zgenďa a važinďa. E vaha dojekha vecatar sas zapisimen.
35 Paľis o manuša, save avle andral o Babilon, ande o labarde obeti le Izraeloskre
Devleske. Obetinde dešuduj biken vaš calo Izrael, eňavardeš the šov (96) bakren,
eftavardeš the efta (77) terne bakroren the dešuduj capen sar obeta vaš lengre bini.
Kada savoro sas obetimen le RAJESKE sar labarďi obeta.
36 Paľis dine le kraľiskre ľila le uradňikenge the le guvernerenge andre provincija
Zapadno Eufrat. Avke on pomožinenas le manušenge a denas oda, so kampelas pro
Chramos le Devleskro.

9

O romňija andral aver narodi

1 Sar pes kada savoro imar kerďa, avle ke ma o izraelika vodci a phende: „O Izraeliti
aňi o rašaja aňi o Leviti pes na odďelinde kale narodendar: le Amončanendar,
le Moabčanendar, le Egipťanendar, le Kanaančanendar, le Chetitanendar, le
Perizejendar, le Jebusejendar the le Amorejčanendar; a keren ola džungale veci,
so keren the on.
2 Ale ile peske romňijen andral kala narodi, the peskre čhavenge, a avke mišinde
le Devleskre svete manušen le cudzincenca. A amare vodci the anglune manuša kada
binos kerde ešebna.“
3 Sar oda šunďom, čhingerďom pre ma o ruchos the o plašťos a cirdavas mange o
bala pal o šero the pal e brada. Bešľom mange a somas olestar igen zňičimen.
4 Akor pes zgele ke ma savore manuša, so daranas le Izraeloskre Devleskre lavestar
vaš oda binos, so kerde o Židi, save avle pale andral o zajaťje. Me ode bešavas igen
strapimen dži e račakri obeta.

O Ezdraš pes modľinel

5 Paš e račakri obeta ušťiľom pal oda than, kaj man pokorinďom a le rozčhingerde
ruchoha the plašťoha peľom pro khoča, hazdňom upre o vasta a mangavas le RAJES,
mire Devles:
6 „Devla miro, igen man ladžav te hazdel miro muj upre ke tu, miro Del, bo amare
bini amen prebararde a amaro nalačhipen imar hino dži paš o ňebos.
7 Akorestar, sar sas amare phure dada, dži adadžives kerahas baro nalačhipen.
Vaš amare nalačhipena samas amen, amare kraľa the amare rašaja dine andro vasta
avre kraľenge: On varesaven amendar murdarde, oklen ile sar zajatcen het andral
amari phuv, čorde amaro barvaľipen a kerde amenge ladž, avke sar oda hin the
adadžives.
8 Akana, RAJEJA, Devla amaro, tu salas pro frima časos ke amende jileskro a
mukľal varekas amendar te avel pale andral o Babilon a te dživel andro smirom
andre kada sveto foros. Tu amen cirdňal avri andral o otroctvos a diňal amen nevo
dživipen.
9 A kajte sam otroka, tu amen na omukľal andre amaro otroctvos. Ale kerďal, hoj
o perzika kraľa te aven ke amende jileskre a te muken amen te džal te dživel nevo
dživipen a te ačhavel pale o Chramos, so sas rozburimen, a tu amen diňal andre
Judsko the andro Jeruzalem o muros, so amen ochraňinel.
10 Ale akana, so šaj tuke phenas pal kada savoro, so pes ačhiľa, Devla amaro? Se
omukľam tire prikazaňja,
11 save amenge diňal prekal tire služobňika, prekal o proroka, sar phenďal: ‚E
phuv, andre savi džan, hoj tumenge la te zalen, hiňi meľardi, bo o narodi, save andre
bešen, la pherdžarde le nalačhipnaha the le džungipnaha pal jekh agor dži pre aver.
12 Vašoda ma den tumare čhajen romňenge lengre čhavenge, aňi ma len tumare
čhavenge lengre čhajen! Šoha ma roden lengro lačhipen the smirom, hoj te aven
zorale a te chan o lačhipen la phuvakro a te muken la tumare čhavenge sar večno
ďeďictvos.‘
13 Pal kada savoro, so avľa pre amende vaš amare bini the vaš amare nalače
skutki, tu Devla amaro, amen potrestinďal frimeder, sar peske zaslužinďam vaš
amaro nalačhipen. A mukľal amendar kale sikra manušen te dživel.
14 Či akana pale na doľikeraha tire prikazaňja a laha peske romňijen andral ola
nalače narodi? Se te ada keraha, či pre amende na choľisaľoha avke, hoj amen
savoren zňičineha a na mukeha ňikas te dživel?
15 RAJEJA, Devla le Izraeloskro, tu sal čačipnaskro! Adadžives sam kade, ča ajci,
keci pes zachraňinďam. Dikh, ačhas angle tu andre amari bari vina a ňiko amendar
našťi angle tu obačhel.“

10

O Izraeliti premuken le cudze romňijen

1 Medik o Ezdraš pašľolas le mujeha pre phuv anglo Chramos le Devleskro,
rovibnaha pes modľinelas a phenelas avri o bini, avle ke leste but Izraeliti: o murša,
o džuvľa the o čhave a igen rovenas.
2 Avke o Šechaniah, o čhavo le Jechieloskro andral le Elamoskri famelija, phenďa le
Ezdrašoske: „Kerďam binos angle amaro Del oleha, hoj peske iľam romňijen andral
aver narodi, save kade bešen, ale the avke mek hin prekal o Izrael e naďej.
3 Akana aven phandas e zmluva angle amaro Del, hoj bičhavaha het savore ole
romňijen the lengre čhaven, sar oda tu, raja, the ola, ko daran amare Devleskre
prikazaňjendar, phenena. Mi kerel pes oda avke, sar hin pisimen andro zakonos.
4 Ušťi, bo tu ada mušines te kerel. Amen tuke pomožinaha, ča muk tut andre oda
bi e dar!“

5 Avke o Ezdraš ušťiľa a phenďa le anglune rašajenge, le Levitenge the savore
Izraelitenge, hoj te len vera, hoj doľikerena oda lav. A on ile vera.
6 Paľis o Ezdraš ušťiľa upre pal oda than anglo Chramos a geľa andro kher le
Jochananoskro, le Eljašiboskre dadeskro, hoj ode te presovel. Ov ode na chaľa chaben
aňi na piľa paňi, bo leske sas pharo vaš o binos olengro, ko avle pale andral o Babilon.
7 A paľis dine te džanel pal caľi Judsko the pal calo Jeruzalem, hoj pes andro
Jeruzalem te zdžan savore manuša, so sas ile andro zajaťje andro Babilon.
8 Dine avri, hoj sako, ko ode na avela tel o trin džives, (avke sar pes dovakerde
o bare manuša the o vodci,) lela pes leske calo leskro barvaľipen a imar pes les na
rachinela sar jekh amendar.
9 Avke pes tel o trin džives andro Jeruzalem zgele savore manuša andral e Judsko
the savore manuša andral o kmeňos Benjamin. Sas oda pro bišto (20.) džives andro
eňato čhon. Savore manuša bešenas pre dvora anglo Chramos a izdranas olestar, so
sas phendo, the le bare brišindestar.
10 Akor ušťiľa o rašaj Ezdraš a phenďa lenge: „Kerďan binos oleha, hoj tumenge
iľan romňijen andral o cudzo narodos, a oleha rozbararďan e vina le Izraeloskri.
11 Akana viznavinen tumare bini le RAJESKE, tumare dadengre Devleske, a keren
oda, so ov kamel. Odďelinen tumen le narodendar, so kade bešen, a omuken tumare
cudze romňijen.“
12 A savore manuša, so pes ode zgele, zoraha phende: „Čačipen tut hin! Mušinas
te kerel oda, so amenge phenďal!“
13 A mek phende: „Sam kade but džene a igen del o brišind. Našťi ačhas kade avri.
Kada hin vareso, so pes na del te kerel tel o jekh džives abo tel o duj, bo but džene
amendar sam andre oda binos.
14 Vašoda mangas, hoj amare vodci te ačhen andro Jeruzalem a te postarinen pes
pal kadi veca. A sako, kas hin romňi andral aver narodos, mi avel pre oda časos, so
ela dino avri, jekhetane le vodcenca the le sudcenca andral peskre fori, medik pes
amendar na odvisarela le Devleskri bari choľi.“
15 Ča o Jonatan, o čhavo le Asaheloskro, the o Jachzejah, o čhavo le Tikvoskro, pre
oda na priačhile a o Leviti Mešulam the Šabetaj sas andre oda lenca.
16 Ale savore okla Izraeliti, so sas ode, avke kerde. O rašaj o Ezdraš peske kidňa avri
le famelijengre vodcen a zapisinďa lengre nava. Andro ešebno džives andro dešto
čhon pes zgele a chudle pal odi veca te vakerel.
17 A kerde oda savore muršenca, saven sas cudza romňija, dži andro ešebno džives
andre ešebno čhon.

O murša, save peske ile cudze romňijen

18 Kala hin o murša, saven sas romňija andral aver narodi.

Le rašajendar pal lengre fameliji:
Andral e famelija le Ješuaskri, le Jocadakoskre čhaskri: o Maasejah, o Eliezer, o
Jarib the o Gedaljah.
19 On dine lav, hoj premukena peskre romňijen a dojekh obetinela bakres vaš
peskro binos.
20 Andral e famelija le Imeroskri:
o Chanani the o Zebadijah.
21 Andral e famelija le Charimoskri:
o Maasejah, o Elijah, o Šemajah, o Jechiel the o Uziaš.
22 Andral e famelija le Pašchuroskri:
o Eljoenaj, o Maasejah, o Jišmael, o Netaneel, o Jozabad the o Elasah.

23 Le Levitendar:
o Jozabad, o Šimej, o Kelajah (oda hin o Kelita), o Petachiah, o Jehudah the o Eliezer.
24 Le lavutarendar:
O Eljašib.
Le chramoskre stražňikendar:
o Šalum, o Telem the o Uri.

25 Okle Izraelitendar:
Andral e famelija le Parošoskri:
o Ramiah, o Jizija, o Malkija, o Mijamin, o Eleazar, o Malkija the o Benajah.
26 Andral e famelija le Elamoskri:
o Mataniah, o Zecharijah, o Jechiel, o Abdi, o Jeremot the o Elijah.
27 Andral e famelija le Zatuoskri:
o Eljoenaj, o Eljašib, o Mataniah, o Jeremot, o Zabad the o Aziza.
28 Andral e famelija le Bebajoskri:
o Jochanan, o Chananijah, o Zabaj the o Atlaj.
29 Andral e famelija le Baniskri:
o Mešulam, o Maluch, o Adajah, o Jašub, o Šeal the o Jeremot.
30 Andral e famelija le Pachat-Moaboskri:
o Adnas, o Kelal, o Benajah, o Maasejah, o Mataniah, o Becaleel, o Binuj the o Menaše.
31 Andral e famelija le Charimoskri:
o Eliezer, o Jišijah, o Malkijah, o Šemajah, o Šimeon,
32 o Benjamin, o Maluch the o Šemarijah.
33 Andral e famelija le Chašumoskri:
o Matenaj, o Matatah, o Zabad, o Elifelet, o Jeremaj, o Menaše the o Šimej.
34 Andral e famelija le Baniskri:
o Maadaj, o Amram, o Uel,
35 o Benajah, o Bedjah, o Keluh,
36 o Vanijah, o Meremot, o Eljašib,
37 o Mataniah, o Matenaj, o Jaasav,
38 o Bani, o Binuj, o Šimej,
39 o Šelemiah, o Natan, o Adajah,
40 o Machnadbaj, o Šašaj, o Šaraj,
41 o Azarel, o Šelemiah, o Šemarijah,
42 o Šalum, o Amariah the o Jozef.
43 Andral e famelija le Neboskri:
o Jeiel, o Matitiah, o Zabad, o Zebinas, o Jadaj, o Joel the o Benajah.

44 Savore kale muršen sas romňija andral aver narodi. Rozgele pes lenca a bičhade len het. Varesaven lendar sas imar the čhave.

O Nehemiaš

O Nehemiaš phučel pal o Jeruzalem

1 Kala hine o lava le Nehemiašoskre, saveske sas dad o Chachaljah.
Andro čhon Kislev andro bišto (20.) berš, sar andre Perzija kraľinelas o Artaxerxes,
somas andro kraľiko foros Šušan.
2 Akor avľa ke ma jekh mire phralendar o Chanani varesave muršenca andral e
Judsko. Phučavas lestar pal o Jeruzalem the pal ola Židi, save avle pale andral o
Babilon, kaj sas zaile.
3 On mange phende: „Ola, save predžiďile a save avle pale, hine andre peskri phuv
andro baro pharipen a tele len dikhen okla narodi. O muri pašal o Jeruzalem hine
čhide tele a o brani zlabarde.“

O Nehemiaš pes modľinel

4 Sar šunďom ola lava, bešľom mange a rovavas. Ľikeravas vajkeci dživesa o
smutkos, poscinavas a modľinavas man ko Del, savo hino pro ňebos.
5 A phenďom:
„Ó, RAJEJA, Devla pro ňebos! Tu sal baro the zoralo Del, savo doľikeres tiri
zmluva the tiro verno kamiben olenca, ko tut kamen a doľikeren tire prikazaňja.
6 Dikh pre ma a šun avri tire služobňikoskri modľitba, so džal ke tu rat the
džives, vaš tire služobňika vaš o Izraeliti. Pridžanav, hoj savore kerďam bini: me,
mire dadeskri famelija the calo Izrael.
7 Bare bini kerďam angle tu. Na šunahas tut a na doľikerahas tire zakoni the
prikazaňja, so amenge diňal prekal tiro služobňikos Mojžiš.
8 Mangav tut, leper tuke pro lava, so phenďal tire služobňikoske le Mojžišoske:
‚Te mange avena napačivale, rozčhivava tumen maškar o narodi.
9 Ale te tumen ke ma visarena pale, doľikerena mire prikazaňja a dživena pal
oda, ta kajte uľanas rozčhide dži pro nekdureder thana la phuvakre, anava tumen
pale pre oda than, so mange kidňom avri, hoj ode te avav lašardo.‘
10 Se on hine tire služobňika the tiro narodos, so zachraňinďal tira bara zoraha
the zorale vasteha.
11 Mangav tut, ó, RAJEJA, šun avri miri modľitba the e modľitba savore tire
služobňikengri, so tut den pačiv le jilestar. De, hoj o kraľis te avel ke ma adadžives
jileskro a te avel mange avri oda, so kamav.“

Andre oda časos somas hlavno čašňikos le kraľiskro, so leske podelas e mol.

2

O Nehemiaš džal andro Jeruzalem

1 Jekh džives andro čhon Nisan, sar o Artaxerxes kraľinelas imar bišto (20.) berš,
iľom e mol andre kuči, so sas anglo kraľis, a podiňom la leske. Šoha angloda na
somas angle leste smutno,
2 a vašoda mandar phučľa: „Soske sal smutno, te na sal nasvalo? Mušinel tut vareso
te trapinel.“
Akor igen predaranďiľom
3 a odphenďom le kraľiske: „Mi dživel o kraľis pro furt! Sar te na avav smutno, te
o foros, kaj hine parunde mire phure dada, hino čhido tele a o brani zlabarde?“
4 Pre oda mange o kraľis phenďa: „Akor so tuke mandar manges?“

Avke me man modľinavas ko Del pro ňebos
5 a odphenďom le kraľiske: „Te hin ada le kraľiske pre dzeka a te tiro služobňikos
arakhľa milosť andre tire jakha, bičhav man andre Judsko, andro foros, kaj hine
parunde mire phure dada, hoj les pale te ačhavav.“
6 Akor o kraľis mandar phučľa – a e kraľovna bešelas paš leste: „Keci tuke ľikerela
o drom a kana aveha pale?“ Sar leske phenďom keci, o kraľis pre oda priačhiľa a
domukľa mange te džal.
7 Paľis leske mek phenďom: „Te hin oda le kraľiske pre dzeka, akor man mi den
o ľila prekal o guvernera pre dujto sera pal o paňi Eufrat, hoj mange te domuken te
predžal andre Judsko.
8 Mangav mek o ľil prekal o Asaf, savo hino ačhado upral o kraľiskre veša, hoj
mange te del o kašta pre brana, pre veža paš o Chramos, pro foroskre muri the pro
kher, andre savo bešava.“ O kraľis mange oda savoro diňa, bo le Devleskro lačho vast
sas upral mande,
9 a bičhaďa manca le veľiťeľen the le slugaďen pro graja. Sar avľom ko guvernera
pre dujto sera pal o Eufrat, diňom lenge o ľila, so mange diňa o kraľis.
10 Ale sar o Chorončanos Sanbalat the o Amončanos Tobiaš, savo sas uradňikos,
šunde, hoj avľa manuš, so kamel te kerel lačho le Izraelitenge, igen choľisaľile.

O Nehemiaš predikhel o muri

11 Avľom andro Jeruzalem a ačhiľom ode trin dživesa.
12 Paľis rači me the vajkeci murša ušťiľam, ale ňikaske na phenďom, so mange o
Del thoďa pro jilo, hoj te kerav prekal o Jeruzalem. Na iľom manca ňisave džviros,
ča le somaris, pre savo džavas.
13 Odi rat geľom avri prekal e Dolinakri brana ko Drakoskro prameňis dži ke
Šmecengri brana a predikhavas o muri le Jeruzalemoskre. Ola muri sas rozphagerde
a o brani zlabarde.
14 Paľis pregeľom ke Prameňiko brana the ke le Kraľiskri nadrža. Ale paľis na sas
than, khatar te predžal le somariha,
15 vašoda dureder geľom pešones andre dolina Kidron te predikhel o muri. Paľis
man visarďom pale andro foros prekal e Dolinakri brana.
16 Ale o vodci na džanenas, kaj geľom aňi so keravas. Na phenďom ňič aňi
le Židenge, aňi le rašajenge, aňi le uradňikenge, aňi le vodcenge, aňi ňisave
robotňikenge.

O muri le foroskre hine prikerde

17 Paľis lenge phenďom: „Korkore dikhen, andre savo pharipen sam. O Jeruzalem
hino zňičimen a o brani zlabarde la jagaha. Aven, ačhavas pale o foroskre muri, hoj
te na avas buter pro asaben.“
18 Sar lenge rozvakerďom pal oda, sar le Devleskro lačho vast sas upral ma a so
mange phenďa o kraľis, phende mange: „Aven, mukas pes andre oda!“ Avke chudle
te kerel odi lačhi buči.
19 Ale sar oda šunde o Chorončanos Sanbalat, o Amončanos Tobiaš the o Arabos
Gešem, dikhenas amen tele, asanas amendar a phenenas: „Oda so keren? So, kamen
tumen te vzburinel pro kraľis?“
20 Me lenge pre oda odphenďom: „O Del pro ňebos amen požehňinela. Amen,
leskre služobňika, pes mukaha andre kadi buči a ačhavaha o muri. Ale tumen nane
andro Jeruzalem ňisavo kotor, ňisavo pravos aňi ňisavo leperiben.“

3

O manuša, save prikerenas o muri le foroskre

1 Avke o nekbareder rašaj Eljašib the o aver rašaja kerenas e Bakrengri brana. On
la prikerde a thode upre o vudar. Ola branatar chudle te prikerel o muros dži paš e
veža Mea a odarik dži paš e veža Chananel.
2 Paš leste prikerenas o murša andral o Jericho a nadur lendar o Zachur, le Imriskro
čhavo.
3 E Ribno brana prikerelas e famelija le Senaoskri. Zoraľarde la le hranolenca a
thode o vudara the o trastune zavori pre peskre thana.
4 Paš lende prikerelas le Urijoskro čhavo o Meremot, saveske sas papus o Hakoc. Paš
leste prikerelas o Mešulam le Berechijoskro čhavo, saveske sas papus o Mešezabel.
Paš leste prikerelas o Cadok le Baanoskro čhavo.
5 Paš leste prikerenas o murša andral e Tekoa, ale o anglune manuša andral oda
foros na kamenas te kerel prekal peskro Raj e buči.
6 E Puraňi brana prikerenas o Jojada, le Paseachoskro čhavo, the o Mešulam, le
Besodejoskro čhavo. Zoraľarde la le hranolenca a thode o vudara the o trastune
zavori pre peskre thana.
7 Paš lende prikerelas o Melatiah andral o Gibeon, o Jadon andral o Meronot the o
murša andral o Gibeon the Micpa dži paš o kher le guverneriskro upral e provincija
Zapadno Eufrat.
8 Paš lende prikerelas o muri o Uziel, le Charchajoskro čhavo, savo kerelas veci le
somnakastar. Paš leste prikerelas o muri o Chananijah, savo kerelas o voňava masci.
On zoraľarde le Jeruzalemoskre muri dži paš o Buchlo muros.
9 Paš lende prikerelas o Refajah, le Churoskro čhavo, savo ľidžalas jepaš Jeruzalem.
10 Paš leste, angle peskro kher, prikerelas o Jedajah, le Charumafoskro čhavo. Paš
leste prikerelas o Chatuš, le Chašabnejoskro čhavo.
11 O aver kotor le muroskro the e veža le Bovengri prikerenas o Malkijah, le
Charimoskro čhavo, the o Chašub, le Pachat-Moaboskro čhavo.
12 Paš lende prikerelas peskre čhajenca o Šalum, le Halochešoskro čhavo, savo
ľidžalas jepaš Jeruzalem.
13 E Dolinakri brana prikerenas o Chanun the o manuša andral o foros Zanoach.
On la ačhade upre a thode o vudara the o trastune zavori pre peskre thana. Prikerde
mek štar šel the saranda (440) metri muros dži paš e Šmecengri brana.
14 E Šmecengri brana prikerelas o Malkijah, le Rechaboskro čhavo. Ov sas vodcas
andro Bet-Kerem. Ov la ačhaďa a thoďa upre o čopi, o vudar the o zavori.
15 E Prameňiko brana prikerelas o Šalun, le Kol-Chozehoskro čhavo, savo sas vodcas
andro foros Micpa. Ov la ačhaďa, kerďa upral late o pados a thoďa upre o čopi o vudar
the o zavori. Prikerďa the o muri paš o paňi Siloam*, paš e zahrada le kraľiskri dži
paš o garadiči, pal save pes džal tele avri andral o Foros le Davidoskro.
16 Pal leste prikerelas o muri paš e nadrža, paš o hrobi le Davidoskre the paš o
kasarňi, o Nehemiah, le Azbukoskro čhavo. Ov sas vodcas upral jepaš foros Bet-Cur.
17 Pal leste prikerenas o Leviti a ľidžalas len o Rechum, le Baniskro čhavo. Pal
lende prikerelas o Chašabiah, savo sas vodcas pro jepaš okresis Keilate.
18 Pal leste prikerenas aver Leviti, saven ľidžalas o Chenadad, le Bavajoskro čhavo,
savo sas vodcas upral dujto jepaš okresis Keilate.
19 Paš lende prikerelas o Ezer, le Ješuaskro čhavo, o vodcas andre Micpa. Ov
prikerelas aver kotor le muroskro dži pro rohos, kaj sas o zbraňe andro sklados.
20 Pal leste horľivones prikerelas o Baruch, le Zabajoskro čhavo, o aver kotor le
muroskre rohostar dži paš o vudar le Eljašiboskre khereskro, le bare rašaskro.

* **3:15** Abo: o paňi Šelach

21 Pal leste kerelas o Meremot, le Urijoskro čhavo, saveske sas papus o Hakoc. Ov
prikerelas le Eljašiboskre vudarestar dži pro agor leskre khereskro.
22 Paš leste prikerenas o rašaja, save sas andral o gava pašal o foros.
23 Pal lende kerenas o Benjamin the o Chašub a paš lende o Azariah, le Maasejoskro
čhavo, saveske sas papus o Ananiah; sako prikerelas paš peskro kher.
24 Pašal le Azarioskro kher dži pro rohos le muroskro kerelas o Binuj, le
Chenadadoskro čhavo.
25 Paš leste prikerelas o Palal, le Uzajoskro čhavo. Chudňa te kerel paš o agor le
murostar, paš e veža le uprune palaciskri, pašes paš e dvora le stražňikengri. Pal
leste kerelas o Pedajah, le Parošoskro čhavo.
26 O chramoskre služobňika, save bešenas pro brehos Ofel, prikerenas dži paš e
Paňeskri brana pro vichodos dži paš e veža, khatar pes stražinelas o Chramos.
27 Pal lende prikerenas o murša andral o foros Tekoa. Kerenas ola vežatar dži paš
o muros pro Ofel.
28 Upreder le Grajengra branatar kerenas o rašaja, sako angle peskro kher.
29 Paš lende kerelas o Cadok, le Imeroskro čhavo, angle peskro kher. Pal leste
kerelas o Šemajah, le Šechanioskro čhavo, savo stražinelas e Vichodno brana.
30 Pal leste prikerelas o Chananijah, le Šelemioskro čhavo the o Chanun, o šovto
čhavo le Calafoskro. Pal lende kerelas angle peskro kher o Mešulam, le Berechijoskro
čhavo.
31 O Malkijah, savo kerelas veci le somnakastar, prikerelas pal lende dži paš o
kher, kaj bešenas o chramoskre služobňika the ola, save cinen a bikenen, paš e
Stražňikengri brana, anglo kher, so sas ačhado pro rohos le muroskro.
32 Maškar oda kher pro rohos the maškar e Bakrengri brana prikerenas o muros o
zlatňika the o kupci.

O ňeprijaťeľa kamen te zaačhavel e buči

33 Sar pes došunďa o Sanbalat, hoj ačhavas o muri, igen choľisaľiľa a asalas avri le
Izraeliten.
34 Paš peskre manuša the paš o samarijika slugaďa phenďa: „Oda so keren kala
Židi, so na mon ňič? Či peske gondoľinen, hoj pale ačhavena o foros? Či pale šaj
obetinena? Či dokerena e buči tel jekh džives? Či šaj keren kale šmecendar pro kopi
pale bara? Se hine calkom zlabarde!“
35 O Amončanos Tobiaš ačhelas paš leste a phenďa: „Ča mi ačhaven! E liška lenge
čhivela tele o muri, sar upre chučela!“
36 No me man chudňom te modľinel: „Devla amaro, šun, sar amendar asan. Visar
oda pale pre lende a mi en ajse sar ola, kas zalen a odľigenen andre aver phuv.
37 Ma odmuk lenge kada nalačhipen, so amenge keren, a ma bister pre lengre bini,
bo asan avri olen, ko ačhaven kada foros.“
38 Avke amen dureder ačhavahas o muri. O manuša pačivalones kerenas e buči a
o muros pašal calo foros sas imar jepaš dokerdo.

4

1 Ale sar pes došunde o Sanbalat, o Tobiaš, o Arabi, o Amončana the o murša
andral o Ašdod, hoj o muri pes prikerel a o cheva andro muros pes zakerel andre,
igen choľisaľile.
2 Akor pes savore jekhetane dovakerde a phende, hoj avena pro mariben pro
Jeruzalem a kerena ode baro zmetkos.
3 Ale amen pes modľinahas ke amaro Del a ačhaďam muršen pro muri, hoj te
stražinen rat-džives.

4 Akor o manuša andre Judsko phende: „O murša imar na birinen te hordinel o
bara. Kampel te pratinel but šmeci pal o kopi a amen na birinaha te dokerel o muri.“
5 Amare ňeprijaťeľa peske phende: „Avaha ke lende jekhvareste, ňič na džanena a
ňič na dikhena. Murdaraha len a e buči zaačhavaha.“
6 Ale o Židi, so bešenas paš amare ňeprijaťeľa, amenge oda avle te phenel vaj
dešvar: „Všadzik, kaj tumen visarena, odarik pre amende džana!“
7 Vašoda diňom le manušen šabľi, kopiji the luki a ačhaďom len paš o muros, hoj
te stražinen peskre famelijen pre ola thana, kaj mek na sas o muros dokerdo.

Andre jekh vast e zbraň a andre aver o sersamos

8 Sar oda dikhľom, ušťiľom a prevakerďom ko vodci, uradňika the ko manuša: „Ma
daran tumen lendar! Leperen tumenge, savo baro the zoralo hino amaro RAJ, a
maren tumen vaš tumare phrala, čhave, čhaja, romňija the khera.“
9 Sar amare ňeprijaťeľa šunde, hoj pre oda avľam a o Del lenge na domukľa te kerel
oda, so kamle, amen savore šaj geľam pale te kerel o muri.
10 Ole dživesestar jepaš mire muršendar kerenas e buči pro muri a aver murša
ľikerenas andro vasta o kopiji, o šťiti, o luki the o pancjera a o veľiťeľa ačhenas pal
savore manuša.
11 Ola, ko kerenas e buči pro muros, the ola, ko hordinenas o materijalos, jekhe
vasteha kerenas e buči a dujtoneha ľikerenas e zbraň.
12 Pašal dojekh dženo sas zaphandľi e šabľa a kavke kerelas e buči. Ale o murš la
trubaha ačhelas paš ma.
13 Phenďom le manušenge, le vodcenge the le uradňikenge: „E buči hiňi bari a
amen keras dur jekh avrestar a sam rozčhide pal calo muros.
14 Te šunena e truba, aven sigo savore paš amende. Amaro Del pes marela vaš
amenge!“
15 Avke kerahas e buči pro muri akorestar, sar vidňisaľolas, dži akor, medik o
čercheňa na avenas avri, a jepaš murša ľikerenas andro vasta o kopiji.
16 Andre oda časos phenďom le manušenge: „Mi ačhel sako peskre sluhaha prekal
e rat andro Jeruzalem, hoj amenge rači te pomožinen te stražinel a dživese te kerel
e buči.“
17 Ňiko amendar, aňi me, aňi mire manuša, aňi o sluhi aňi o stražňika pal peste na
čhivahas tele o gada a sakoneste sas leskri zbraň paš o vast.

5

O Nehemiaš pomožinel le čorenge

1 Akor chudle o manuša the o džuvľa igen te vakerel pre okla Židi vaš oda, so
kerenas.
2 Varesave lendar phenenas: „Peskre muršoren the čhajoren mušinas te del sar
otroken, hoj amen te den zrnos, hoj te predživas.“
3 Aver vakerenas: „Das amare maľi, o viňici the o khera andre zaloha, hoj amen te
den pšeňica andre kadi bari bokh.“
4 Aver phenenas: „Mušinďam peske te lel kečeň, hoj te počinas le kraľiske o daňe
vaš o maľi the vaš o viňici.
5 Ale the amen sam Židi avke sar on. Či nane amare čhave ajse sar lengre? Amare
čhavendar mušinas te kerel otroken a varesave amare čhaja imar hine bikende
otrokiňenge. Imar na džanas, so te kerel, bo ile amendar o maľi the o viňici.“
6 Sar šunďom kala lava a dikhľom lengro pharipen, igen somas choľamen.
7 Gondoľinavas pal oda a vičinďom mange le vodcen the le uradňiken a phenďom
lenge: „Tumen barvaľon pre tumare fameliji avke, hoj len den kečeň a kiden lendar
o interesa.“ Avke mange diňom te zvičinel savore manušen pal odi veca

8 a phenďom lenge: „Amen kerďam savoro pre oda, hoj te cinas avri andral o
otroctvos amare židovike famelijen, save sas bikende avre narodenge. Ale tumen
akana bikenen tumare phralen, hoj len amen pale te cinas?“ Pre oda mange o vodci
the o uradňika na phende aňi lav, bo džanenas, hoj hin man čačipen.
9 Mek phenďom: „Namištes keren. Či na kamľanas te phirel andre dar anglo Del,
hoj amendar amare ňeprijaťeľa te na asan?
10 Se me, mire phrala the mire služobňika len das furt kečeň o love the e pšeňica.
Odmukas lenge oda, so amenge kamen!
11 Den lenge mek adadžives pale o maľi, o viňici, o olivova sadi the o khera, so
lendar iľan. Den pale the o interesis, so lendar iľan akor, sar tumendar ile kečeň o
love, o zrnos, e mol the o olivovo olejos.“
12 O vodci odphende: „Keraha avke, sar phenes. Daha lenge pale savoro a na
mangaha lendar ňič.“
Avke diňom te vičinel le rašajen a o vodci ile vera anglo rašaja, hoj kerena avke,
sar dine lav.
13 Paľis razinďom avri mire žebi a phenďom: „Kavke o Del dojekhe muršes, ko na
doľikerela oda lav, razinela avri andral leskro kher the andral savoreste, so les hin,
a na mukela leske ňič.“
Akor savore manuša phende: „Amen!“ A kerde avke, sar dine lav, a lašarenas le
RAJES.

Le Nehemiašoskro jileskeriben

14 Sar kraľinelas o Artaxerxes bišto (20.) berš andre Perzija, ačhiľom guverneris
andre Judsko. Akorestar dži tranda the dujto (32.) berš – oda hin dešuduj berš – aňi
me aňi miri famelija na mangľom le manušendar o love pro chaben, so šaj mangľom
sar guverneris.
15 Ale o guvernera angle mande trapinenas le manušen oleha, hoj lendar kidenas
avri sako džives e daň pro maro the pre mol saranda (40) rupune love. A the lengre
služobňika len trapinenas. Ale me avke na keravas, bo daravas mire Devlestar.
16 Me the savore mire murša jekhetane lenca kerahas caľa zoraha e buči pro muri
a na cinďam peske aňi maľa.
17 Paš miro skamind manca chanas o anglune Židi the o vodci, vaj šel the penda
(150) džene, a mek the ola, save ke amende avenas andral aver narodi.
18 Sako džives lenge richtinavas jekhe guruves, šove bakren the but kachňen. Paš
oda sako dešto džives, davas te anel but mol andro gone. Ale šoha na mangavas o
love pro chaben, so šaj mangľomas sar guverneris, bo o manuša kerenas phares buči.
19 Devla miro, leper tuke pre ma the pre miro lačhipen, so kerďom kale manušenge!

6

O Nehemiaš džanel, so kamen te kerel o ňeprijaťeľa

1 Sar pes dodžanle o Sanbalat, o Tobiaš, o Arabčanos Gešem the savore amare
ňeprijaťeľa, hoj dokerďom o muri a nane andre imar ňisave cheva, kajte o vudara
pro brani mek na thoďom,
2 o Sanbalat the o Gešem mange dine te phenel: „Av zdžas pes andre varesavo gav
pre rovina Ono.“ Ale on mange oleha kamle te kerel vareso nalačho.
3 Bičhaďom ke lende mire muršen, hoj lenge te phenen: „Hin man akana bari buči
a našťi džav ke tumende. Soske te zaačhel e buči akor, sar me džava tele ke tumende?“
4 On mange oda dine te phenel štarval, ale me lenge odphenavas furt jednakones.
5 Paľis o Sanbalat ke ma bičhaďa peskre muršes the pandžtovar. Sas leste andro
vast phundrado ľil
6 a sas andre pisimen:

„Maškar o narodi pes vakerel a the o Gešem ada phenel, hoj tu the o Židi kamen te kerel vzbura, a vašoda prikeres o muri. A mek hin phendo, hoj kames te ačhel kraľiske
7 a hoj ačhaďal proroken, hoj te vakeren pal tu andro Jeruzalem: ‚Andre Judsko imar hin kraľis!‘ Tu džanes, hoj o kraľis andre Perzija pes pal oda dodžanela! Vašoda av, zdžas pes a vakeraha pal oda.“
8 Akor leske odphenďom: „Ňič olestar, so vakeres, nane čačipen. Korkoro tuke ada gondoľinďal avri.“
9 On savore amen kamenas te daravel avri a phenenas peske: „O vasta lenge slabisaľona la bučatar a na dokerena la.“
Ale me man modľinavas: „Devla, de man zor!“
10 Andre jekh džives geľom andro kher ko Šemajah, saveske sas dad o Delajah, a leske o Mehetabel. O Šemajah sas phandlo andre peskro kher a phenďa mange: „Av džas andro Chramos le Devleskro te garuvel pes andro Sveto than a phandaha o vudar, bo tire ňeprijaťeľa tut kamen te murdarel. Aven tut te murdarel mek adadžives rači!“
11 Ale me leske odphenďom: „Šaj vareko sar me denašel? Šaj vareko sar me avel andro Chramos a ačhel te dživel? Na, na džava!“
12 Avľom pre oda, hoj les na bičhaďa ke ma o Del, ale ola lava mange phenďa, bo o Tobiaš the o Sanbalat leske počinde, hoj oda mange te phenel.
13 Bičhade les ke ma, hoj man te daravel avri, hoj man te garuvav andro Chramos a oleha te kerav binos. Paľis oda hiros pal ma rozľigendehas, hoj te meľaren miro lačho nav.
14 Me man modľinavas: „Ó, Devla miro, leper tuke pre savoro nalačhipen, so kerde o Tobiaš the o Sanbalat. Leper tuke mek the pre prorokiňa Noadja a pre ola aver proroka, save man daravenas avri!“

E buči dokerďi

15 E buči pro muri ľikerelas penda the duj (52) džives a sas dokerďi andro bišupandžto (25.) džives andro čhon Elul.
16 Sar pes savore amare ňeprijaťeľa pal oda došunde a sar oda dikhle o narodi, save bešenas pašal amende, daranas pes a sas pokorimen. Džanenas, hoj o Del amenge pomožinďa te dokerel kadi buči.
17 Andre ola dživesa peske o judska anglune manuša the o Tobiaš pisinenas a bičhavenas but ľila.
18 But manuša andre Judsko sas le Tobiašoha phandle la veraha, bo sas džamutro le Šechanioske, saveske sas dad o Arach. Le Tobiašoskro čhavo o Jochanan peske iľa romňa la čha le Mešulamoskra, saveske sas dad o Berechijah.
19 O manuša angle mande vakerenas pal savoro lačhipen, so kerelas o Tobiaš, a paľis leske vakerenas savore mire lava. O Tobiaš mange dureder bičhavkerelas o ľila, hoj man te daravel avri.

7

O Nehemiaš prikazinel te stražinel o brani

1 Sar sas o muri prikerde a diňom te thovel o vudara pro brani, ačhaďom andre služba le stražňiken, le Leviten the le lavutaren.
2 Ačhaďom upral o Jeruzalem mire phrales le Chanani the le Chananijah, savo sas veľiťeľis upral le chramoskri veža, bo sas pačivalo a daralas pes le Devlestar buter sar aver džene.
3 Phenďom lenge: „Ma phundraven pro Jeruzalemoskre brani o vudar, medik o kham na chudela te tačarel. Ma phanden o vudara a ma thoven upre o zavori, medik

o kham na zaperela pal o moros. O manuša andral o Jeruzalem pes mi ačhaven te stražinel, vareko pro stražna thana a vareko paš peskro kher.“

O manuša, save avle pale

4 O Jeruzalem sas igen baro foros, ale na bešenas andre leste but manuša a o khera
na sas pale ačhade.
5 Akor mange thoďa o Del pro jilo, hoj te zvičinav ke mande savore vodcen,
uradňiken the manušen a te zapisinav len pal lengre fameliji. Arakhľom o zvitkos,
andre savo sas zapisimen o fameliji, save avle pale ešebna andral o Babilon. Sas ode
pisimen:
6 Kala hine o manuša, saven o kraľis Nebukadnecar zaiľa a odľigenďa andro Babilon
a akana avle pale andro Jeruzalem the andre Judsko, sako andre peskro foros.
7 O vodci, save avle lenca, sas o Zerubabel, o Ješua, o Nechemiah, o Azariah, o
Raamiah, o Nachamani, o Mordochaj, o Bilšan, o Misperet, o Bigvaj, o Nechum the o
Baanah.
8 Andral le Parošoskri famelija avle 2 172 potomki,
9 andral le Šefatjoskri 372,
10 andral le Arachoskri famelija 775,
11 andral le Pachat-Moaboskri famelija, oda hin le Ješuaskre the le Joaboskre čhave,
2 812 potomki,
12 andral le Elamoskri famelija 1 254,
13 andral le Zatuoskri 945,
14 andral le Zakajoskri 760,
15 andral le Binujoskri 642,
16 andral le Bebajoskri 623,
17 andral le Azgadoskri famelija 1 222,
18 andral le Adonikamoskri famelija 667,
19 andral le Bigvajoskri famelija 2 065,
20 andral le Adinoskri famelija 454,
21 andral le Ateroskri famelija, o potomki le Chizkijoskre, 98,
22 andral le Chašumoskri famelija 328,
23 andral le Becajoskri famelija 324,
24 andral le Charifoskri famelija 112
25 a andral le Gibeonoskri famelija 95 potomki.
26 Avle pale the kala manuša, savengre phure dada bešenas andre kala fori: andral
o Betlehem the Netofa 178;
27 andral o Anatot 128;
28 andral o Bet-Azmavet 42;
29 andral o Kirjat-Jearim, Kefira the Beerot 743;
30 andral e Rama the Geba 621;
31 andral o Michmas 122;
32 andral o Betel the Aj 223;
33 andral o Nebo 52;
34 andral o Elam 1 254;
35 andral o Charim 320;
36 andral o Jericho 345;
37 andral o Lod, Chadid the Ono 721;
38 the andral o Senaah 3 930.
39 Kala savore hine potomki andral o fameliji le rašajengre, save avle pale: andral
le Jedajoskri (save sas o potomki le Ješuaskre) 973;
40 andral le Imeroskri 1 052;

41 andral le Pašchuroskri 1 247;
42 andral le Charimoskri 1 017.
43 O Leviti: andral e famelija le Ješuaskri the Kadmieloskri (save sas o potomki le Hodvoskre) avle pale 74.
44 O chramoskre spevaka: andral le Asafoskri famelija avle 128 potomki.
45 O stražňika paš o chramoskre brani: andral e famelija le Šalumoskri, le Ateroskri, le Talmonoskri, le Akuboskri, le Chatitoskri the le Šobajoskri avle 138 potomki.
46 Avle pale the o chramoskre služobňika andral e famelija le Cichasoskri, le Chasufaoskri, le Tabaotoskri,
47 le Keroskri, le Sioskri, le Padonoskri
48 le Lebanoskri, le Chagaboskri, le Šamlajoskri,
49 le Chananoskri, le Gideloskri, le Gacharoskri,
50 le Reajoskri, le Recinoskri, le Nekodaoskri,
51 le Gazamoskri, le Uzoskri, le Paseachoskri,
52 le Besajoskri, le Meunimoskri, le Nefusimoskri,
53 le Bakbukoskri, le Chakufoskri, le Charchuroskri,
54 le Baclutoskri, le Mechidaoskri, le Charšaoskri,
55 le Barkososkri, le Siseroskri, le Temachoskri,
56 le Neciachoskri the le Chatifoskri.
57 Kala potomki le Šalamunoskre služobňikengre avle pale: le Sotajoskre, le Soferetoskre, le Peridasoskre,
58 le Jaaloskre, le Darkonoskre, le Gideloskre,
59 le Šefatjoskre, le Chatiloskre, le Pocheret-Hacebajimoskre the le Amonoskre.
60 Savore chramoskre služobňika the le Šalamunoskre služobňikengre potomki sas 392.
61 Kala manuša avle pale andral o babiloňika fori Tel-Melach, Tel-Charša, Kerub, Adon the Imer, ale našťi presikade, hoj hine Izraeliti:
62 642 potomki andral e famelija le Delajoskri, le Tobijoskri the le Nekodaskri.
63 Avľa pale the e famelija le Chobajoskri, le Hakocoskri the le Barzilajoskri. Ov peske iľa romňa le Barzilajoskra ča andral o Gilead a iľa peske lakro nav.
64 On rodenas peskro famelijakro zvitkos kaj sas zapisimen, ale les na arakhle. Vašoda len premukle andral e rašajiko služba.
65 Avke o guverneris lenge prikazinďa hoj našťi chan le chabenestar, so hino obetimen le Devleske, medik ode na sas rašaj, savo šaj phučel le RAJESTAR prekal o losi Urim the Tumim.

Le manušengro barvaľipen the dari pro Chramos

66 Savoredžene, so avle pale andre Judsko, sas jekhetane 42 360 manuša.
67 Avle lenca 7 337 sluhi the služki, the 245 spevaka the spevački. Sas len 736 graja, 245 mulici,
68 435 ťavi the 6 720 somara.
69 Varesave famelijakre vodci denas o dari pro Chramos. O guverneris diňa andre chramoskri pokladňica ochto kili somnakaj, penda (50) čare the 530 rašajengre plašťi.
70 O famelijakre vodci dine andre pokladňica prekal o Chramos 168 kili somnakaj the 1 250 kili rup.
71 Okla manuša dine 168 kili somnakaj, 140 kili rup a 67 rašajika plašťi.
72 Avke o rašaja, o Leviti, o stražňika, o lavutara, o chramoskre služobňika the o aver Izraeliti gele te bešel andre peskre fori andre Judsko. Sar sas o eftato čhon, o Izraeliti imar sas andre peskre fori.

8

O Ezdraš pregenel le manušenge o zakonos le Devleskro

1 Savore manuša pes jekhetane zgele angle Paňeskri brana a phende le zakoňikoske
le Ezdrašoske, hoj te anel o zvitkos le zakonoskro, so o RAJ diňa le Izraelitenge prekal
o Mojžiš.
2 Avke o rašaj Ezdraš pro ešebno džives andro eftato čhon anďa o zakonos anglo
manuša, save sas ode zgele: anglo murša, anglo džuvľa the anglal sakoneste, ko šaj
achaľonas oda, so šunelas.
3 O Ezdraš genelas andral o zakonos tosarastar dži o dilos paš e Paňeskri brana le
muršenge, le džuvľenge a the savorenge, ko oleske šaj achaľolas. Savore manuša
mištes šunenas, so genelas andral o zvitkos le zakonoskro.
4 O zakoňikos Ezdraš ačhelas pro kaštuno javiskos, so sas prekal oda kerdo. Paš
leskri čači sera ačhenas o Matitiah, o Šema, o Ananiah, o Urijah, o Chilkijah the o
Maasejah. Pal leskri baľogňi sera ačhenas o Pedajah, o Mišael, o Malkijah, o Chašum,
o Chašbadanah, o Zecharijah the o Mešulam.
5 Sar o Ezdraš phundraďa o zvitkos le zakonoskro, savore manuša les šaj dikhle, bo
ov sas pro učeder than. Akor savore manuša ušťile upre.
6 O Ezdraš lašarelas le RAJES, le bare Devles, a savore manuša hazdle upre o vasta
a phende: „Amen! Amen!“ A banďonas anglo RAJ le mujeha dži pre phuv.
7 O Leviti – o Ješua, o Bani, o Šerebiah, o Jamin, o Akub, o Šabetaj, o Hodijah, o
Maasejah, o Kelita, o Azariah, o Jozabad, o Chanan the o Palajah – pomožinenas le
manušenge te achaľol o zakonos, medik ode o manuša ačhenas.
8 On genenas andral o zakonos le Devleskro a mištes višvetľinenas le manušenge,
hoj te achaľon oda, so sas lenge pregendo.

Le manušengro roviben

9 Sar o manuša šunenas o lava le zakonoskre, chudle te rovel. Akor lenge o
guverneris Nehemiaš, o Ezdraš, savo sas zakoňikos the rašaj, the o Leviti, save
sikavenas le manušen, phende: „Kada džives hino pošvecimen le RAJESKE, tumare
Devleske. Vašoda ma aven smutna a ma roven!
10 Džan khere, chan o lačho chaben, pijen e guľi mol a bičhaven the olenge, kas
nane ňič, bo kada džives hino pošvecimen amare RAJESKE. Ma aven smutna, bo o
radišagos le RAJESKRO hin tumari zor.“
11 The o Leviti len kerenas tele le lavenca: „Kada džives hino sveto. Vašoda čhiten
a ma aven smutna!“
12 Avke savore manuša gele khere te chal a te pijel, bičhavenas peske o chabena a
oslavinenas bare radišagoha, bo achaľile o lava, so sas lenge pregende.

O manuša oslavinen o inepos le Stankengro

13 Pre dujto džives pes zgele savore famelijengre vodci, o rašaja the o Leviti paš o
zakoňikos Ezdraš, hoj feder te achaľon o zakonos.
14 Andro zakonos, so o RAJ prikazinďa prekal o Mojžiš, arakhle pisimen, hoj o
Izraeliti mušinen te bešel andro stani, sar oslavinen andro eftato čhon o inepos le
Stankengro.
15 Phende, hoj mušinen te rozvakerel všadzik andre savore fori the andro
Jeruzalem: „Džan pro brehi a anen o konara pal o olivi the pal o dziva olivi, pal
o mirti, pal o palmi the pal o aver stromi, hoj lendar te keren o stani, avke sar hin
pisimen andro zakonos.“
16 Paľis savore manuša gele, ande o konara a kerde peske o stani pre peskre strechi
the dvori, pre dvora anglo Chramos a pro phundrade thana angle Paňeskri brana the
angle Efrajimiko brana.

17 Avke savore manuša, save avle pale andral o Babilon, peske kerde o stani a
bešenas andre. Se o Izraeliti oda na kerenas akorestar, sar len ľidžalas o Jozua, le
Nunoskro čhavo, dži adadžives. A sas len igen baro radišagos.
18 Sako džives, le ešebne dživesestar dži o posledno džives, genenas o zakonos le
Devleskro andral o zvitkos. Efta dživesa oslavinenas o inepos a pro ochtoto džives
pes savore jekhetane zgele, avke sar sas pisimen andro zakonos.

9

O manuša phenen avri peskre bini

1 Pro bišuštarto (24.) džives andre oda čhon pes o Izraeliti zgele. Sas urde andro
gada le gonestar, poscinenas pes a čhivkerenas peske o prachos pro šero.
2 Akor pes o potomki le Izraeloskre odďelinde savore cudzincendar. Ušťile a
phenenas avri peskre the le dadengre bini.
3 Ačhenas pre peskre thana a trin ori genenas andral o zakonos le RAJESKRO, peskre
Devleskro, a aver trin ori phenenas avri o bini a lašarenas le RAJES peskre Devles.
4 Paľis o Ješua, o Bani, o Kadmiel, o Šebaniah, o Buni, o Šerebiah, o Bani the o
Kenani ačhile pre le Levitengro javiskos a zorale hangoha vičinenas pro RAJ, pre
peskro Del.
5 O Leviti – o Ješua, o Kadmiel, o Bani, o Chašabnejah, o Šerebiah, o Hodijah, o
Šebaniah the o Petachiah – phende:
„Ušťen a lašaren le RAJES, tumare Devles,
savo hino čirlastar pro furt.
Dojekh mi lašarel leskro slavno nav,
so hino upral savoro lašariben.“
6 Paľis pes o Izraeliti chudle kavke te modľinel:
„Ó RAJEJA, ča tu korkoro sal RAJ,
tu stvorinďal o ňebos,
o nekučeder ňebos the savore čercheňa,
e phuv the savoro, so upre hin,
o moros the savoro, so andre hin.
Tu des o dživipen savoreske
a savore pro ňebos angle tu banďon a lašaren tut.
7 Tu sal o RAJ, o Del,
savo peske kidňal avri le Abram
a ľigenďal les avri andral o Ur, andral e chaldejiko phuv,
a diňal leske nav Abraham.
8 Sar dikhľal, hoj leskro jilo hino tuke pačivalo,
phandľal leha zmluva, hoj e phuv le Kanaančanengri,
le Chetitanengri, le Amorejčanengri,
le Perizejengri, le Jebusejengri the le Girgašejengri
deha leskre potomkenge.
A tu doľikerďal oda lav,
bo sal čačipnaskro.
9 Dikhľal amare dadengro pharipen andro Egipt,
šunďal len, sar ke tu zorales vičinenas paš o Lolo moros.
10 Kerďal bare znameňja the zazraki pro Faraonos,
pre savore leskre služobňika
the pre savore leskre manuša andre leskri phuv,
bo džanehas,
hoj pes igen namištes ľikerelas ke tire manuša.

Aleha tuke kerďal baro nav, so tut hin dži adadžives.
11 Rozďelinďal angle lende o moros
a maškar o moros pregele pal e šuki phuv.
Ale olen, ko pal lende džanas, čhiďal andro baro paňi,
avke sar pes čhivel o bar andro bare paňa.
12 Tu len ľidžahas prekal o džives sar chmarakro slupos
a rači sar jagalo slupos,
hoj lenge te švicines pro drom,
khatar kamle te džal.
13 Avľal tele pro verchos Sinaj,
prevakerďal ke lende andral o ňebos
a diňal lenge o prikazaňja
o zakoni, so hine čačipnaskre the lače.
14 Sikaďal len,
hoj te prindžaren tire šabatoskro sveto džives,
a diňal lenge prekal tiro služobňikos Mojžiš
o zakoni the o prikazaňja.
15 Diňal len o maro andral o ňebos,
sar sas bokhale,
a the o paňi andral e skala,
sar sas smedna.
Phenďal lenge, hoj te džan
a te zalen peske e phuv,
pal savi len diňal lav,
hoj lenge la deha.

16 Ale on, amare dada, ačhile barikane,
zoraľarde peskre jile a na šunenas tire prikazaňja.
17 Na kamenas tut te šunel
a bisterde pre tire bare zazraki,
so lenge kerďal.
Zoraľarde peskre jile a ile peske andro šero,
hoj pes visarena pale andro otroctvos andro Egipt.
Ale tu sal o Del, savo odmukel
a savo hino jileskro the lačhejileskro,
zľikeres tut andre choľi a sal barvalo andro verno kamiben,
a vašoda len na omukľal.
18 Kajte peske kerde somnakuňa gurumňora
a phende: ‚Kada hin amaro del,
savo amen ľigenďa avri andral o Egipt!‘
a kajte tuke kerenas igen baro nalačhipen,
19 tu len andre tiro baro jileskeriben
na omukľal pre pušťa.
O chmarakro slupos lendar na odgeľa dživese,
ale ľidžalas len pre lengro drom.
Aňi o jagalo slupos lendar na odgeľa rači,
ale švicinelas lenge pro drom,
kaj džanas.
20 Andre peskro jileskeriben len sikavehas,
so kampel te kerel.
Čaľarehas len la mannaha
a diňal len te pijel o paňi, sar sas smedna.

21 Saranda (40) berš pes pal lende starinehas pre pušťa
a na chibaľinelas lenge ode ňič.
O plašťi pre lende pes na čhingerde
a aňi o pindre lenge na šuvľile.
22 Dehas lenge o viťazstva upral o kraľišagi the narodi
a rozdiňal lenge dojekh agor la phuvakro.
On peske zaile e phuv Chešbon, kaj kraľinelas o Sichon,
the e phuv Bašan, kaj kraľinelas o Og.
23 Diňal len ajci but čhave, keci hin čercheňa pro ňebos
a anďal len andre odi phuv,
pal savi phenďal lengre dadenge,
hoj andre te džan a te zalen la.
24 Lengre čhave ode gele a zaile odi phuv
a tu angle lende pokorinďal le Kanaančanen;
diňal andre lengre vasta
le kraľen the le naroden andre odi phuv,
hoj lenca te keren, sar kamena.
25 Tire manuša zaile o ohradzimen fori, o uľipnaskre maľi,
o khera pherde le barvaľipnaha,
o chaňiga, so imar sas kerde, o olivova sadi, o viňici
the but ovocna stromi.
Chale a čaľile, thuľile
a radisaľonas andre tiro baro lačhipen.
26 Ale on tut na kamenas te šunel
a vzburinde pes pre tu.
Tiro zakonos pestar odčhide
a murdarde tire proroken,
save lenge dovakerenas, hoj pes te visaren pale ke tu.
Kerde baro nalačhipen oleha, hoj pes tuke ruhinenas.
27 Vašoda len diňal andro vasta le ňeprijaťeľenge
a on len trapinenas.
Sar andre oda pharipen ke tu vičinenas,
tu len šunehas avri andral o ňebos.
Andre tiro baro jileskeriben
lenge bičhavehas vodcen,
save len lenas avri andral o vasta le ňeprijaťeľengre.
28 Ale sar ča sas andro smirom,
pale kerenas o nalačhipen angle tu.
Dehas len andro vasta lengre ňeprijaťeľengre,
hoj te aven tel lengri zor,
ale sar pale ke tu vičinenas,
tu len andre tiro jileskeriben šunehas avri andral o ňebos
a buterval len zachraňinďal.
29 Dovakerehas lenge,
hoj pes te visaren pale ke tiro zakonos,
ale on ačhile barikane
a na šunenas tire prikazaňja,
so ľidžan le manušes andro dživipen.
Sas zacata andre peskre jile, na šunde tut
a visarde pes ke tu le dumeha.
30 But berša lenca ľikerehas avri,

tire Duchoha dovakerehas lenge prekal o proroka,
ale on na šunenas,
a vašoda len diňal andro vasta avre narodenge.
31 Ale andre tiro baro jileskeriben
len na zňičinďal aňi na omukľal,
bo sal milosťivo the lačhejileskro Del.
32 Akana Devla amaro,
savo sal baro, zoralo the užasno Del!
Tu doľikeres e zmluva the o verno kamiben:
Leper tuke, sar cerpinahas akorestar,
sar amen ľidžanas o asirika kraľa, dži akana!
Leper tuke, sar cerpinahas amen,
amare kraľa the vodci, amare rašaja the amare proroka,
amare dada the savore manuša!
33 Tu sal čačipnaskro andre savoreste,
so pre amende avľa, bo tu kerehas pačivalones,
ale amen kerahas o bini.
34 Amare kraľa the vodci, amare rašaja the amare dada
na doľikerenas tiro zakonos a na šunenas tire prikazaňja
aňi oda, so lenge dovakerehas.
35 Tu požehňinehas lenge o kraľišagos
a andre tiro baro lačhipen
lenge diňal bari lačhi phuv,
ale on tuke na služinenas
aňi na omukenas peskre bini.
36 Dikh, amen sam adadžives otroka!
Sam otroka andre odi phuv,
so diňal amare dadenge,
hoj andral late te chan o chaben the o lačhipen.
37 Ale vaš amare bini
o baro uľipen kala phuvakro diňal le kraľenge,
saven ačhaďal upral amende.
On amenca the amare dobitkoha keren, so kamen.
Sam andro baro pharipen!“

10

O vodci zapečaťinen e zmluva

1 Vaš kada savoro, so pes ačhiľa, amen phandas a pisinas e zmluva. Amare vodci, o Leviti the o rašaja la zapečaťinas.
2 E zmluva zapečaťinde
o Nehemiaš, o čhavo le Chachaljoskro, the o Cidkijah.

O rašaja, save zapečaťinde e zmluva

3 O Serajah, o Azariah, o Jirmejah,
4 o Pašchur, o Amariah, o Malkijah,
5 o Chatuš, o Šebaniah, o Maluch,
6 o Charim, o Meremot, o Obadiah,
7 o Daniel, o Gineton, o Baruch,
8 o Mešulam, o Abijah, o Mijamin,
9 o Maaziah, o Bilgaj the o Šemajah.

O Leviti, save zapečaťinde e zmluva

10 O Ješua, le Azanijoskro čhavo, o Binuj, le Chenadadoskre čhavendar, o Kadmiel
11 the leskre phrala: o Šebaniah, o Hodijah, o Kelita, o Palajah, o Chanan,
12 o Michas, o Rechob, o Chašabiah,
13 o Zachur, o Šerebiah, o Šebaniah,
14 o Hodijah, o Bani the o Beninu.

O vodci, save zapečaťinde e zmluva

15 O Paroš, o Pachat-Moab, o Elam, o Zatu, o Bani,
16 o Buni, o Azgad, o Bebaj,
17 o Adonijah, o Bigvaj, o Adin,
18 o Ater, o Chizkija, o Azur,
19 o Hodijah, o Chašum, o Becaj,
20 o Charif, o Anatot, o Nebaj,
21 o Magpiaš, o Mešulam, o Chezir,
22 o Mešezabel, o Cadok, o Jaduas,
23 o Palatiah, o Chanan, o Anajah,
24 o Hošeah, o Chananijah, o Chašub,
25 o Halocheš, o Pilcha, o Šobek,
26 o Rechum, o Chašabnah, o Maasejah,
27 o Achijah, o Chanan, o Anan,
28 o Maluch, o Charim the o Baanah.

O manuša den vera te doľikerel o zakonos

29 Okla manuša, okla rašaja, okla Leviti, okla spevaka, okla stražňika, okla chramoskre služobňika the savore, ko pes odďelinde avre narodendar, hoj te doľikeren o zakonos le Devleskro, the lengre romňija the čhave, save imar oleske achaľonas,
30 pridine pes ke peskre vodci a ile pre peste vera, hoj ena prekošle, te na doľikerena le Devleskre zakoni, so diňa avri o Del prekal peskro služobňikos Mojžiš, a hoj doľikerena savore leskre prikazaňja.
31 Avke phende: „Amare čhajen na daha avre narodenge romňenge a lengre čhajen na laha amare čhavenge.
32 Te o manuša andral aver narodi anena vareso te bikenel pro šabatoskro džives abo pre aver inepos, či oda ela o zrnos, na cinaha lendar ňič. A sako eftato berš na laha le uľipnastar ňič a omukaha o love olenge, kas diňam kečeň.
33 A mek ke oda dojekh amendar sako berš davkeraha rupune love štar grami* pre služba andro Chramos amare Devleskro
34 pro sveta mare, pre chabeneskri obeta, labarďi obeta, šabatoskri the Neve čhoneskri obeta, pro inepi, pro sveta dari the pro obeti vaš o bini le Izraeloskre the pre savore službi andro Chramos.
35 A amen – o rašaja, o Leviti the o manuša – prekal o losos kidaha avri, kana andro berš savi famelija anela o kašta pre labarďi obeta prekal o RAJ, amaro Del, avke sar hin pisimen andro zakonos.
36 Davkeraha sako berš ešebne uľipnastar, so skidaha pal e maľa the pal o ovocna stromi a daha oda andro Chramos le RAJESKRO.
37 Mek amare ešebne čhaven ľidžaha andro Chramos le rašajenge a odďelinaha len le Devleske; a daha the amare gurumňen the bakren, save uľile ešebna, avke sar hin pisimen andro zakonos.

* **10:33** E hebrejiko čhib: e treťina le šeklostar.

38 O ešebno le arestar the le uľipnastar pal savore stromi, o ešebno la moľatar the olejostar tiš ľidžaha andro Chramos le rašajenge prekal amaro Del. A le Levitenge daha e ďesjatka le uľipnastar, bo on oda kidena avri savore amare gavendar.
39 O rašaj andral e famelija le Aronoskri mušinel te el paš oda, sar o Leviti kidena avri e ďesjatka a paľis on olestar mušinen te anel e ďesjatka andro skladi le chramoskre.
40 O Izraeliti the o Leviti mušinen te anel o dari le zrnostar, la moľatar the le olejostar, andre ola skladi, kaj hine o sveta veci a kaj bešenas o rašaja, o stražňika the o spevaka.
Daha savoro, so kampel prekal o kher amare Devleskro."

11

O manuša andral o Jeruzalem the andral e Judsko

1 O izraelika vodci bešenas andro Jeruzalem. Okla manuša losinenas, hoj sako dešto famelija te džal te bešel andro Jeruzalem a okla eňa fameliji te ačhen te bešel andro aver fori.
2 O manuša žehňinenas savore ole dženenge, save korkore pestar džanas te bešel andro Jeruzalem.

3 Okla Izraeliti, rašaja, Leviti, chramoskre služobňika the potomki le Šalamunoskre služobňikengre bešenas andre peskre khera andre peskre fori. Kala hine o vodci andral e judsko provincija, save bešenas andro Jeruzalem:
4 Andral o kmeňos Juda:
Atajah, saveske sas dad o Uziaš, leske o Zecharijah, leske o Amariah, leske o Šefatjah the leske o Mahalalel, savo sas potomkos le Perecoskro;
5 o Maasejah, saveske sas dad o Baruch, leske o Kol-Chozeh, leske o Chazajah, leske o Adajah, leske o Jojarib the leske o Zecharijah, savo sas potomkos le Šiloskro.
6 Savore le Perecoskre potomki, save bešenas andro Jeruzalem, sas 468 zorale murša.

7 Andral o kmeňos Benjamin:
O Salu, saveske sas dad o Mešulam, leske o Joed, leske o Pedajah, leske o Kolajah, leske o Maasejah, leske o Itiel the leske o Ješajah,
8 a mek o Gabaj the o Salaj. Savore sas jekhetane 928.
9 O Joel, le Zichriskro čhavo, sas lengro vodcas a o Jehudah, le Hasenuoskro čhavo, sas dujto vodcas andro foros.

10 Andral o rašaja:
O Jedajah, le Jojariboskro čhavo, o Jachin
11 the o Serajah, saveske sas dad o Chilkijah, leske o Mešulam, leske o Cadok, leske o Merajot the leske o Achitub, savo sas angloda o nekbareder rašaj.
12 On le famelijenca, save služinenas andro Chramos, sas 822. A mek o Adajah, saveske sas dad o Jerocham, leske o Palaliah, leske o Amci, leske o Zecharijah, leske o Pašchur the leske o Malkijah,
13 a leskre phrala, save sas o famelijakre vodci – savore sas 242. Mek o Amašsaj, saveske sas dad o Azarel, leske o Achzaj, leske o Mešilemot the leske o Imer
14 a lengra famelijatar sas 128 zorale murša, savenge sas vodcas o Zabdiel, le Hagedolimoskro čhavo.

15 Andral o Leviti:

O Šemajah, saveske sas dad o Chašub, leske o Azrikam, leske o Chašabijah the leske
o Buni.
16 Mek o Levitengre vodci o Šabetaj the o Jozabad, save sas upral e buči, so kerenas
avri pašal o Chramos;
17 o Matanijah, saveske sas dad o Michas, leske o Zabdi, savo sas potomkos le
Asafoskro, savo ľidžalas anglal o giľa paš o modľitbi; o Bakbukiah, savo leske
pomožinelas; the o Abda saveske sas dad o Šamua, leske o Galal a leske o Jedutun.
18 O Leviti andro sveto foros Jeruzalem sas jekhetane 284.

19 O chramoskre stražňika:
O Akub, o Talmon the lengre fameliji. Sas jekhetane 172.

20 Okla manuša andre Judsko: Okla Izraeliti, rašaja the Leviti bešenas andre savore
judska fori, dojekh pre odi phuv, so chudňa andro ďeďictvos.
21 O chramoskre služobňika bešenas pro brehos Ofel andro Jeruzalem a lengre
vodci sas o Cichas the o Gišpas.
22 O vodcas le Levitenge andro Jeruzalem sas o Uzi, saveske sas dad o Bani, leske o
Chašabiah, leske o Matanijah the leske o Michas. O Uzi sas le Asafoskre potomkendar,
save sas lavutara paš e služba andro Chramos.
23 On pes mušinenas te čerinel andre služba, avke sar o kraľis prikazinďa, a oda
dojekh andro džives, sar pre lende avelas o šoros.
24 O Petachiah, o čhavo le Mešezabeloskro, o potomkos le Zerachoskro andral o
kmeňos Juda, sas le perzike kraľiske radcas, savo anelas anglo kraľis o veci pal o
izraelika manuša.

O manuša, save bešenas andre aver fori

25 Varesave manuša bešenas andro fori the gava pašes paš peskre maľi. O manuša
andral o kmeňos le Judaskro bešenas andre Kirjat-Arba, Dibon, Jekabceel,
26 Ješua, Molada, Bet-Palet,
27 Chacar-Šual, Beer-Šeba,
28 Ciklag, Mechona,
29 En-Rimon, Cora, Jarmut,
30 Zanoach, Adulam, Lachiš the Azeka.
Avke o judska manuša bešenas le forostar Beer-Šeba pro juhos dži andre dolina
Hinom pro severos.
31 O manuša andral o kmeňos Benjamin bešenas andro fori Geba, Michmas, Aja,
Betel the andro gava, so ode sas:
32 andro Anatot, Nob, Ananja,
33 Chacor, Rama, Gitajim,
34 Chadid, Cebojim, Nebalat,
35 Lod, Ono the andre dolina Ge-Charašim.
36 Varesave Leviti andral e Judsko bešenas maškar o manuša andral o Benjamin.

12

O rašaja the o Leviti, save avle pale

1 Kala hine o rašaja the o Leviti, save avle pale andral o Babilon le Zerubabeloha,
le Šealtieloskre čhaha, the le Ješuaha:

O rašaja:
o Serajah, o Jirmejah, o Ezdraš,

2 o Amariah, o Maluch, o Chatuš,
3 o Šechaniah, o Rechum, o Meremot,
4 o Ido, o Ginetoj, o Abijah,
5 o Mijamin, o Maadiah, o Bilgah,
6 o Šemajah, o Jojarib, o Jedajah,
7 o Salu, o Amok, o Chilkijah the o Jedajah.
On sas o vodci le rašajenge the lengre phralenge andre oda časos, sar o Ješua sas nekbareder rašaj.

8 O Leviti:
o Ješua, o Binuj, o Kadmiel, o Šerebiah, o Jehudah the o Mataniah. On peskre phralenca ľidžanas o giľa, savenca andro Chramos lašarenas le Devles.
9 O Bakbukiah, o Uni the okla Leviti ačhenas angle lende a odphenenas le giľavipnaha pre lengro giľavipen.

Le Ješuaskre potomki

10 O nekbareder rašaj o Ješua sas dad le Jojakimoske, ov le Eljašiboske, ov le Jojadaoske,
11 ov le Jonatanoske a ov le Jaduaske.

O vodci andro fameliji le rašajengre

12 Sar o Jojakim sas nekbareder rašaj, kala rašaja sas vodci andre le rašajengre fameliji:
o Merajah andre le Serajoskri famelija,
o Chananijah andre le Jirmejoskri,
13 o Mešulam andre le Ezdrašoskri,
o Jochanan andre le Amarioskri,
14 o Jonatan andre le Maluchoskri,
o Jozef andre le Šebanioskri,
15 o Adnas andre le Charimoskri,
o Chelkaj andre le Meremotoskri,
16 o Zecharijah andre le Idoskri,
o Mešulam andre le Ginetonoskri,
17 o Zichri andre le Abijoskri,
o Piltaj andre le Minjaminoskri the Moadioskri,
18 o Šamua andre le Bilgoskri,
o Jonatan andre le Šemajoskri,
19 o Matenaj andre le Jojariboskri,
o Uzi andre le Jedajoskri,
20 o Kalaj andre le Saluoskri,
o Eber andre le Amokoskri,
21 o Chašabiah andre le Chilkijoskri
a o Netaneel andre le Jedajoskri.

O vodci andre le Levitengre fajti

22 Sar sas nekbareder rašaja o Eljašib, o Jojada, o Jochanan the o Jaduas, a medik kraľinelas andre Perzija o Darius, o Leviti the o vodci andre le rašajengre fajti sas zapisimen andro zvitkos.
23 O vodci andre le Levitengre fajti sas zapisimen ča dži akor, sar sas rašaj o Jochanan, saveske sas papus o Eljašib.

O službi andro Chramos

24 O lašariben the o paľikeriben andro Chramos ľidžanas kala džene: o Chašabiah,
o Šerebiah, o Ješua, o čhavo le Kadmieloskro. Okla aver Leviti ačhenas angle lende
a odphenenas le giľavipnaha pre lengro giľavipen, avke sar prikazinďa le Devleskro
murš o David.
25 O Mataniah, o Bakbukiah, o Obadiah, o Mešulam, o Talmon the o Akub sas
stražňika paš o skladi, so sas paš o chramoskre brani.
26 On služinenas akor, sar sas nekbareder rašaj o Jojakim, le Ješuaskro čhavo a ov
le Jocadakoskro, a sar sas andro Jeruzalem o Nehemiaš guverneris a sar o zakoňikos
Ezdraš služinelas sar rašaj.

E buči dokerďi a o manuša oslavinen

27 Sar imar kamle te pošvecinel o muri le Jeruzalemoskre, gele pal savore Leviti
pre savore thana, kaj bešenas, hoj te aven a te oslavinen a te paľikeren le giľenca le
bašavibnaha pro cimbalmi, pro harfi the pro citari.
28 Avke o lavutara ode avle andral o gava pašal o Jeruzalem the andral e Netofa,
29 andral o Bet-Gilgal, andral e Geba the andral o Azmavet, bo on peske ačhade
gava pašal o Jeruzalem.
30 Sar pes o rašaja the o Leviti obžužarde, paľis obžužarde the le manušen, o brani
the o foroskre muri.
31 Paľis bičhaďom le judske vodcen, hoj te džan upre pro foroskre muri, a ačhaďom
duj partiji muršen, save giľavenas a paľikerenas le RAJESKE.
Ešebno partija džalas pal o muros pre čači sera ke Šmecengri brana.
32 Pal lende džalas o Hošajah the jepaš judska vodci:
33 o Azariah, o Ezdraš, o Mešulam,
34 o Jehudah, o Benjamin, o Šemajah, o Jirmejah
35 the varesave rašaja, save trubinenas, a pal lende džalas o Zecharijah, saveske sas
dad o Jonatan, leske o Šemajah, leske o Mataniah, leske o Michajah, leske o Zachur
the leske o Asaf.
36 Džalas leha the leskri famelija: o Šemajah, o Azarel, o Milalaj, o Gilalaj, o Maaj,
o Netaneel, o Jehudah the o Chanani. On bašavenas pre ajse nastroji sar the le
Devleskro murš o David, a o zakoňikos Ezdraš džalas angle lende.
37 Paš e Prameňiko brana džanas upre le garadičenca andro Foros le Davidoskro
pašal leskro palacis dži paš e Paňeskri brana pro vichodos.
38 Dujto partija murša, save giľavenas the paľikerenas, džanas pal o muros pre
baľogňi sera a pal lende me, o Nehemiaš, jekhetane jepaš manušenca. Džahas pašal
e veža le Bovengri paš o Buchlo muros,
39 odarik džahas paš e Efrajimiko brana, paš e Puraňi brana the paš e Ribno brana
a odarik paš e veža Chananel the paš e veža Mea*, odarik paš e Bakrengri brana a
zaačhiľam, sar dogeľam dži paš e Stražňikengri brana.
40 Avke soduj partiji gele pre peskro than andro Chramos le Devleskro a giľavenas
a paľikerenas le RAJESKE. Avke keravas the me jekhetane le jepaš vodcenca
41 the o rašaja, save trubinenas: o Eljakim, o Maasejah, o Minjamin, o Michajah, o
Eljoenaj, o Zecharijah the o Chananijah
42 a mek the o Maasejah, o Šemajah, o Eleazar, o Uzi, o Jochanan, o Malkijah, o
Elam the o Ezer. O Jizrachijah ľidžalas le muršen, hoj te giľaven.
43 Oda džives ode anenas but obeti a igen radisaľonas, bo o Del len diňa baro
radišagos. A the o romňija le čhavenca igen radisaľonas avke, hoj dural šunďolas
oda radišagos, so sas andro Jeruzalem.

O dari pro lašariben andro Chramos

* **12:39** Oda hin e Veža le Šel slugaďengri.

44 Andre oda džives sas ačhade varesave murša, hoj pes te starinen pal o skladi
le chramoskre, kaj sas o dari le ešebne uľipnastar the le ďesjatkendar, hoj andre
lende te skiden o kotora le uľipnastar prekal o rašaja the Leviti pal o foroskre maľi,
avke sar hin pisimen andro zakonos. Savore manuša andre Judsko radisaľonas le
rašajengra the le Levitengra bučatar,
45 bo on kerenas e žužipnaskri služba the okla službi, so o Del prikazinďa. The
o chramoskre lavutara the o stražňika kerenas peskri služba, avke sar prikazinďa o
David the leskro čhavo Šalamun.
46 Imar čirlastar, sar dživelas o David the o Asaf, sas džene, save ľidžanas le
spevaken a ľidžanas o lašaribnaskre the paľikeribnaskre giľa le Devleske.
47 Sar dživenas o Zerubabel the o Nehemiaš, savore Izraeliti denas sako džives o
dari le spevakenge the le stražňikenge. The avre Levitenge denas o sveta dari a on
olestar denas kotor le Aronoskre potomkenge.

13

O Izrael pestar bičhavel het le cudzincen

1 Andre oda džives, sar genenas le manušenge andral o zakonos le Mojžišoskro,
arakhle andre pisimen, hoj o Amončana the o Moabčana šoha našťi aven maškar le
Devleskre manuša.
2 Se na dine chaben aňi paňi le Izraeliten, sar avenas andral o Egipt, ale bičhade
pre lende le Balaam, hoj len te prekošel, ale amaro Del oda prekošiben čerinďa pro
požehnaňje.
3 Sar o manuša šunde kada zakonos, bičhade pestar het savore manušen, save sas
andral aver narodi.

O Tobiaš hino avričhido andral o Chramos

4 Ale mek angloda, sar pes kada ačhiľa, o rašaj Eljašib sas ačhado upral amare
Devleskre chramoskre skladi. Ov sas famelija le Tobiašoskri.
5 Diňa leske o baro than andro Chramos. Ode angloda odthovkerenas o chabeneskre
obeti, o kaďidlos, o veci pre služba, o dari prekal o rašaja the e ďesjatka le uľipnastar,
la moľatar the le olejostar, so sas prekal o Leviti, prekal o lavutara the stražňika.
6 Sar pes kada savoro ačhiľa, me na somas andro Jeruzalem, bo andro trandato the
dujto (32.) berš, sar kraľinelas andro Babilon o Artaxerxes, geľom pale ko kraľis. Pal
varesavo časos les mangľom, hoj man te mukel te džal pale andro Jeruzalem.
7 Sar geľom pale andro Jeruzalem, dodžanľom man pal oda nalačhipen, so kerďa o
Eljašib prekal o Tobiaš, bo ov leske diňa o kher andro Chramos le Devleskro.
8 Me pre oda igen choľisaľiľom a čhiďom avri savore leskre veci andral oda kher.
9 Paľis prikazinďom, hoj oda than te žužaren avri a pale andre te thoven o veci pre
chramoskri služba, o chabeneskre obeti the o kaďidlos.

O manuša chuden pale te del o ďesjatki

10 Dodžanľom man the oda, hoj o chramoskre spevaka the o Leviti gele pale te kerel
buči pre peskre maľi, bo o manuša lenge na denas oda, so lenge patrinelas.
11 Akor diňom te zvičinel jekhetane le vodcen a phenďom lenge zorales: „Soske
hino le Devleskro kher zamuklo?“ Paľis anďom le Leviten the le lavutaren pale andro
Chramos, hoj te keren peskri buči.
12 Avke savore manuša andral e Judsko chudle te hordinel o ďesjatki le zrnostar, la
moľatar the le olejostar andro skladi le chramoskre.
13 Upral ola skladi ačhaďom le rašas Šelemiah, le pisaris Cadok the le Levitas
Pedajah. Lenge andre oda pomožinelas le Zachuroskro čhavo o Chanan, saveske
sas papus o Mataniah. Me džanavas, hoj kala murša hine pačivale a lengri buči sas
te del dojekheske andro Chramos, so leske patrinelas.

14 Vašoda, ó, Devla miro, leper tuke pre savore veci, so kerďom prekal e služba
andro Chramos, a ma bister pre miro pačivaľiben.

O šabat hino pale pošvecimen

15 A mek dikhľom, hoj o manuša andre Judsko pro šabat pučinen o hroznos andro
moľakro lisos a pro somara thovenas o zrnos the e mol, o hroznos, o figi the aver
veci a ľidžanas andro Jeruzalem. Vašoda lenge dovakerďom, hoj te na bikenavkeren
o chaben andre oda džives.
16 Varesave manuša andral o foros Tir bešenas andro Jeruzalem. On anenas ode o
ribi the aver veci, hoj te bikenen amare manušenge pro šabat.
17 Akor dovakerďom le judske vodcenge a phučľom lendar: „Soske keren kada
nalačhipen? Soske na pošvecinen o šabatoskro džives?
18 Na kerenas avke the tumare phure dada, a vašoda pre amende the pre kada foros
o Del anďa kadi pohroma? Tumen anen pro Izrael mek bareder choľi le Devlestar
aleha, hoj na pošvecinen o šabatoskro džives.“
19 Paľis prikazinďom, hoj sar paraščuvine zaračola, o brani le Jeruzalemoskre pes
mušinen te zaphandel andre a našťi len phundraven, medik na predžala o šabatoskro
džives. Paľis varesaven mire sluhendar thoďom paš o brani, hoj te stražinen, hoj ňiko
te na anel pro šabat andro foros ňisavo chaben aňi ňisave veci.
20 Paľis ola manuša, so bikenenas the cinavkerenas, presute jekhvar abo duvar avri
paš o brani.
21 Akor lenge dovakerďom a phenďom: „Soske tumen presoven avri paš o brani?
Sar oda mek jekhvar kerena, marava tumen!“ Avke akorestar imar andro šabatoskro
džives buter na avenas.
22 Le Levitenge prikazinďom: „Obžužaren tumen a džan te stražinel paš o brani,
hoj te pošvecinen o šabatoskro džives.“
Leper tuke pre ma, Devla miro, the vaš kada, a av ke ma jileskro andre tiro baro
kamiben.

Pal o romňija andral o aver narodi

23 Andre ola dživesa dikhľom le muršen andral e Judsko, hoj peske ile romňijen
andral o Ašdod, Amon the Moab.
24 A jepaš lengre čhavendar vakerenas andre Ašdoďanengri čhib the andre aver
narodengre čhiba a na džanenas te vakerel andre amari čhib.
25 Vašoda lenge zorales dovakerďom a vičinďom pre lende o prekošiben, varesave
muršen marďom a cirdňom lenge avri o bala pal o šero. Paľis lenge phenďom, hoj te
len vera anglo Del, a phenďom: „Ma den tumare čhajen romňenge lengre čhavenge
a tumen ma len lengre čhajen tumare čhavenge, aňi tumenge!
26 Či na kerďa aleha binos the o izraeliko kraľis o Šalamun? Maškar o but narodi na
sas ajso kraľis sar ov. Sas pre dzeka peskre Devleske a ov les ačhaďa kraľiske upral
calo Izrael, ale the avke o džuvľa andral aver narodi les cirdle andro binos.
27 Mušinas te šunel pal tumende, hoj keren kada nalačhipen a hoj san napačivale
le Devleske oleha, hoj tumenge len romňijen andral aver narodi?“
28 O Eljašib sas nekbareder rašaj a leskro čhavo sas o Jojada. Jekh le Jojadoskre
čhavendar peske iľa romňa le Sanbalatoskra čha andral o foros Bet-Choron, a vašoda
les mandar tradľom avri.
29 Ma bister pre lende, Devla miro, hoj meľarde tiri zmluva, so kerďal le rašajenca
the le Levitenca!
30 Avke le rašajen the le Leviten obžužarďom savorestar, so sas cudzo. Phenďom le
rašajenge the le Levitenge, kana a sar sako lendar te služinel,
31 a phenďom, kana a sar te anel o kašta the o ešebno uľipen andro Chramos.
Devla miro, leper tuke pre oda lačhipen, so kerďom!

E Ester

O kraľis kerel bari hoscina

1 Kada hin oda, so pes ačhiľa akor, sar sas kraľis o Ahasver*, savo ľidžalas šel the
bišuefta (127) provinciji (kraji) andral e Indija dži o Kuš†.
2 Andre ola dživesa o kraľis Ahasver bešelas pro tronos, so sas andro kraľiskro
foros Šušan.
3 Sar imar kraľinelas trito berš, kerďa bari hoscina a vičinďa peskra bara rada the
savore uradňiken; paš leste sas mek o princi, o veľiťeľa the o guvernera andral o
phuva Perzija the Medija.
4 O kraľis lenge sikavelas šel the ochtovardeš (180) dživesa peskro barvaľipen,
baripen the šukariben andre peskro kraľišagos.
5 Sar pregeľa oda časos, kerďa bari hoscina prekal savore manuša, save sas andro
kraľiskro foros Šušan; prekal o nekbarvaleder dži o nekčoreder. Odi hoscina kerďa
avri andre zahrada le palaciskri a ľikerelas efta džives.
6 E zahrada sas šukares obthoďi le firhangenca la vzacna bavlnatar, so sas parňi
the belavo, a figinde len upre pro mramoriskre slupi le rupune obručkenca the le
špargenca, so sas kerde le fijalove pochtanendar. Mek thode pre zahrada o rupune
the somnakune valendi. E phuv pre zahrada sas obthoďi igen but šukare mozaikenca
le lole blišťace barorendar, le parne mramoristar the le šukar mušlendar.
7 O moľa pes davkerenas andro somnakune kuča. Dojekh ole kučendar sas aver a
e kraľiskri mol sas igen but, bo o kraľis sas igen sčiro.
8 Sako šaj pijelas avke, sar kamelas, bo o kraľis prikazinďa peskre sluhenge andral
o palacis, hoj te den savoren ajci, keci on kamena.

E kraľovna na šunel le kraľis

9 Akor kerďa the e kraľovna Vašti hoscina prekal o džuvľa andro palacis le kraľiskro.
10 Pal o efta džives, sar imar o kraľis Ahasver piľa but mol a sas andre lačhi dzeka,
vičinďa peskre efta eunuchen‡: le Mehuman, le Biztas, le Charbonas, le Bigtas, le
Abagtas, le Zetar the le Karkas.
11 Phenďa lenge: „Vičinen mange la kraľovna Vašti, hoj te avel ke ma, a mi thovel
peske e koruna pro šero!“ Bo e Vašti sas igen šukar džuvľi a ov kamelas te sikavel
lakro šukariben le nipenge the le anglune muršenge.
12 Sar avle ke late o sluhi le kraľiskre ole lavenca, e kraľovna Vašti lenge odphenďa:
„Na džav!“ Vašoda o kraľis choľisaľiľa.
13 Avke sar oda o kraľis furt kerelas, vičinďa peske le goďavere muršen, hoj pes te
dodžanel, so pal oda phenel o zakonos a so šaj oleha kerel.
14 A nekpašeder ke leste sas kala efta murša andral e medsko the perziko phuv:
o Karšenas, o Šetar, o Admatas, o Taršiš, o Merešis, o Marsenos the o Memuchan.
Lenge sas furt domuklo te vakerel le kraľiha, bo sas len nekbareder thana andro
kraľišagos.
15 O kraľis lendar phučľa: „So phenel o zakonos pre oda, so kerďa e kraľovna e Vašti,
te na šunďa oda, so lake prikazinďa o kraľis Ahasver le sluhenca, save sas bičhade
ke late?“
16 Akor phenďa o Memuchan le kraľiske the ole muršenge, save sas andre bari
rada: „Šunen! E kraľovna e Vašti na kerďa namištes ča le kraľiske, ale the savore
uradňikenge a mek dojekhe muršeske andral e kraľiskri phuv!

---

* **1:1** Oda hin: o Xerxes. † **1:1** Abo: Etiopija ‡ **1:10** O eunuchi sas o anglune sluhi le kraľiskre.

17 Bo sar pes došunena savore romňija, so kerďa e kraľovna, akor the on dikhena
tele peskre romen, bo phenena peske: ‚O kraľis Ahasver vičinďa la kraľovna, hoj ke
leste te džal, a oj na geľa!‘
18 A mek te pes pal e kraľovnakre lava došunena o romňija le anglune muršengre
andral e Medija the Perzija, mek adadžives the on vakerena avke peskre romenca a
na šunena len. No olestar avela ča bare vesekedišagi the e choľi.
19 No tu, kraľina, te tuke hin ada pre dzeka, de avri nevo zakonos, hoj e Vašti imar
šoha našťi avel anglo kraľis. Mi el pisimen andro medsko the perziko zakonos, hoj
pes te doľikerel pro furt. O kraľis mi del lakro than avra džuvľake, so hiňi feder sar
oj!
20 Sar šunena le kraľiskro nevo zakonos, so diňa avri prekal calo peskro kraľišagos,
akor peske dojekh romňi ľikerela peskre romes, či hino barvalo abo čoro.“
21 Le Memuchanoskri rada sas pre dzeka le kraľiske the le anglune muršenge a o
kraľis kerďa avke, sar ov phenďa.
22 Rozbičhaďa o ľila maškar peskre manuša andre dojekh provincija le
kraľišagoskri, andre dojekh čhib the pisišagos. Pisinďa, hoj dojekh murš te ľidžal
peskro kher a pre leskro lav les sako te šunel.

2

E Ester ačhel kraľovnake

1 Sar imar pregeľa e choľi le kraľiskri le Ahasveroskri, furt gondoľinelas pre oda,
so kerďa e kraľovna Vašti, the pre oda, so sas pal late avridino andro zakonos.
2 Paľis le kraľiskre sluhi, save pašal leste kerenas, leske phende: „Kraľina, de, hoj
tuke te arakhen so nekšukareder pačivale čhajen.
3 Ačhav andre savore provinciji le kraľišagoskre manušen, hoj te kiden avri le
nekšukaredere pačivale čhajen. Mi anen len andro kraľiskro foros Šušan ko Hegaj,
ke tiro eunuchos, savo stražinel pre savore džuvľa le kraľiskre, a o Hegaj len mi del
veci pro šukariben.
4 Odi čhaj, savi ela pre dzeka le kraľiske, mi ačhel kraľovnake vaš e Vašti.“ Kadi
rada sas le kraľiske pre dzeka a kerďa avke.
5 Andro foros Šušan bešelas jekh Židos, savo pes vičinelas Mordekaj. Ov sas andral
o benjamiňiko kmeňos a sas o čhavo le Jairoskro. O Jairus sas o čhavo le Šimejoskro
a o Šimej sas o čhavo le Kišoskro.
6 Sar o kraľis Nebukadnecar zaiľa le Jechonijah, le kraľis andral o Jeruzalem, akor
sas zailo the o Mordekaj le zaphandle manušenca.
7 O Mordekaj bararelas le bačiskra čhajora sar peskra ča, bo na sas la aňi daj aňi
dad. Lakro nav sas Hadasa, ale vičinelas pes the Ester. Sas igen šukar čhaj.
8 Sar pes diňa avri le kraľiskro zakonos, chudle te skidel upre but terne čhajen
andro foros Šušan ko Hegaj, savo pre lende delas pozoris.
9 Ole Hegajoske sas e Ester igen pre dzeka a diňa la o veci pro šukariben the oda
nekfeder chaben. Diňa la mek efta šukare služobňičken andral o palacis a ke oda
len diňa nekfeder than andro haremos le kraľiskro.
10 No e Ester ňikaske na phenďa, kaskri hiňi, aňi andre savo narodos uľiľa, bo o
Mordekaj lake phenďa, hoj ňikaske te na vakerel, ko hiňi.
11 O Mordekaj pes sako džives predžalas angle dvora le haremoskri, kaj bešelas e
Ester. Kamľa te džanel, sar lake ode hin a so pes laha kerel.
12 Dojekha ča pripravinenas jekh berš, hoj te el šukar, medik na džalas ko kraľis.
Sas oda avke avridino, hoj la makhenas šov čhon le olejoha la mirhatar a paľis la
makhenas šov čhon le voňave mascenca the aver vecenca pro šukariben.

13 Akor, sar avelas o šoros pre odi čhaj, ľidžanas la ko kraľis. Sar džalas andro
palacis le kraľiskro, šaj urelas pre peste andral o haremos, so ča kamelas.
14 Oj džalas ko kraľis rači, no sar tosara odarik avelas avri, džalas andre aver
haremos paš o sluhas le kraľiskro Šaašgaz, savo delas pozoris pro aver džuvľa le
kraľiskre. Odi čhaj, savi leske na sas pre dzeka, imar pes na dochudelas pale paš o
kraľis, te na sas vičimen pal o nav.
15 Sar avľa o šoros pre Ester (pre čhaj le Abichajiloskri, sava bararďa avri o
Mordekaj), hoj te džal ko kraľis, na mangľa peske ňič aver ča oda, so lake o Hegaj
phenďa. Dojekheske, ko dikhľa la Ester, sas takoj pre dzeka.
16 No ľigende la Ester ko kraľis Ahasver andro dešto (10.) čhon, oda sas o čhon
Tebet, andro eftato berš leskre kraľišagoskre.
17 Sar dikhľa o kraľis la Ester, kamelas la buter sar savore terne čhajen. Oj leske sas
buter pre dzeka a presikaďa lake bareder pačiv sar savore pačivale čhajenge. Thoďa
lake pro šero e kraľiko koruna a ačhaďa la kraľovnake vaš e Vašti.
18 Avke kerďa o kraľis bari hoscina prekal e Ester a vičinďa savore peskre anglune
muršen the le uradňiken. Diňa avri baro inepos prekal dojekh provincija a ščirones
rozdavkerelas le manušenge o vzacna dari.

O Mordekaj zachraňinel le kraľis

19 Sar dujtovar skidenas upre le pačivale čhajen, o Mordekaj ačhiľa uradňikoske
andro palacis*.
20 E Ester mek furt ľikerelas andre peste, kaskri hiňi a andre savo narodos uľiľa.
Na phenďa oda avri ňikaske, avke sar lake oda phenďa o Mordekaj. Oj les šunelas,
avke sar oda ciknovarestar furt kerelas.
21 Andre oda časos, sar o Mordekaj ačhiľa uradňikoske, sas ode ipen duj eunuchi,
o Bigtan the o Tereš, save stražinenas paš o vudar le kraľiskro. On igen sas choľamen
pro kraľis a dovakerenas pes sar te murdarel le kraľis.
22 O Mordekaj pes savorestar dodžanľa a sa phenďa avri la kraľovnake Esterake.
Oj paľis geľa a phenďa avri le kraľiske savoro, so pes o Mordekaj dodžanľa.
23 O kraľis peske oda diňa te ziscinel a avľa pre oda, hoj oda hin čačipen. Ole soduje
eunuchen ile te figinel. Savoro, so pes ačhiľa, pisinde andre kronika anglo kraľis.

3

O Haman kamel te murdarel le Židen

1 Paľis o kraľis Ahasver hazdňa upre le Haman, le Hamedatoskre čhas, savo sas
Agagitos. Ačhaďa les pro nekbareder than upral savore raja andro peskro kraľišagos.
2 Savore uradňika, save sas andre dvora le kraľiskri, sar dikhenas le Haman,
banďonas anglal leste, bo avke oda prikazinďa o kraľis. Ale o Mordekaj na kamelas
te perel pro khoča aňi te banďol anglal leste.
3 Akor o uradňika le kraľiskre, save sas andre dvora, phučenas le Mordekajistar:
„Tu soske na doľikeres o prikazis le kraľiskro?“
4 Dovakerenas leske sako džives, no ov len na šunelas, bo phenďa lenge, hoj hino
Židos. Vašoda gele ko Haman a phende leske pal oda, bo kamle te dikhel, či leske
oda predžala.
5 Sar o Haman dikhľa, hoj o Mordekaj čačes na perel pro khoča aňi na banďol
anglal leste, igen pre leste choľisaľiľa.
6 A mek sar pes došunďa o Haman, andral savo narodos o Mordekaj hino, phenďa
peske: „Na murdarava ča les, ale the calo leskro židoviko narodos, so dživen andre
calo kraľišagos le Ahasveroskro.“

* **2:19** E hebrejiko čhib: bešelas andre kraľiskri brana

7 Andro dešudujto (12.) berš, sar kraľinelas o Ahasver, andro ešebno čhon Nisan
losinenas anglo Haman, hoj pes te kidel avri o džives the o čhon, kana murdarena
avri le Židen. No o losi, o purim, pele pro dešutrito (13.) džives andro dešudujto
čhon Adar.
8 Akor o Haman phenďa le kraľiske: „Hin kade jekh narodos, so hine rozčhide
maškar o narodi andral savore provinciji tire kraľišagoskre. Lengro zakonos hin
aver sar o zakonos savore narodengro a na doľikeren le kraľiskro zakonos. Nane
mištes prekal o kraľis oda te mukel ča avke.
9 Te pes oda le kraľiske dičhol mištes, mi del avri ajso zakonos, hoj dojekh Židos te
el murdardo, a me tut dav lav, hoj počinava trin šel the saranda ezera (340 000) kili
rup le uradňikenge, hoj oda te thoven andro pokladňici le kraľiskre.“
10 Sar šunďa o kraľis kala lava, iľa tele pal o angušt e angrusi a diňa le Hamanoske,
le Hamedatoskre čhaske, le Židengre ňeprijaťeľiske.
11 Akor phenďa le Hamanoske: „Muk tuke tire love a dža. Ker ole narodoha, so ča
tu kames.“
12 Pro dešutrito (13.) džives andro ešebno čhon peske vičinde le uradňiken,
so pisinenas o zakoni. On pisinenas savoro, so o Haman lenge vakerelas, andre
dojekh čhib the pisišagos prekal dojekh provincija. No pisinenas oda, so ov phenďa,
savore vladarenge the le guvernerenge the le princenge andral ola provinciji. Savoro
sas pisimen andro nav le kraľiskro le Ahasveroskro a sas oda zapečaťimen leskra
angrusaha.
13 Ola ľila rozbičhavkerenas andre savore kraľiskre provinciji le sluhenca pro graja.
Sas andre pisimen: „Andro dešudujto (12.) čhon, so hin Adar, pro dešutrito (13.)
džives, murdaren avri tel jekh džives savore Židen, le ternen the le phuren, le
džuvľen the le čhavoren, ňikas lendar ma muken te dživel. Len tumenge savoro,
so hin le Židengro.“
14 Oda, so sas pisimen andro ľila, sas avridino sar zakonos prekal dojekh provincija,
hoj olestar dojekh narodos te džanel a te pripravinel pes pre oda džives.
15 Soča avľa avri o zakonos andro kraľiko foros Šušan, o sluhi pro graja chudle takoj
te rozľidžal ola ľila. Paľis o kraľis the o Haman peske bešle tele a chudle te pijel. Ale
o manuša andre oda foros Šušan sas andre bari balamuta a na džanenas so te kerel.

4

O Mordekaj mangel la Esteratar e pomoca

1 O Mordekaj pes dodžanľa pal savoreste, so pes ačhiľa. Čhingerďa pre peste o gada,
urďa pre peste o gada le gonestar a pro šero peske čhivkerelas o prachos andral o
bov. Paľis geľa andro foros a igen zorales the phares chudňa te rovel.
2 Avke doavľa ča paš e kraľiskri brana, bo andro palacis ňiko našťi geľa upre urdo
andro gada le gonestar.
3 Všadzik andre dojekh provincija, kaj pes dochudňa le kraľiskro lav, so sas leskro
zakonos, pes o Židi zdžanas a ľikerenas o postos andre bari žaľa the roviben. Urenas
pre peste o gada le gonestar a pašľonas peske andro prachos andral o bov.
4 Paľis avle la Esterakre službobňički pal e kraľiskri dvora the lakre eunuchi a phende
lake savoro, so pes ačhiľa. La kraľovnake sas pharo a phenďa lenge: „Džan ko
Mordekaj a čhiven pal leste tele o gada le gonestar. Uren les upre andro gada.“
Ale ov na kamľa.
5 Avke e Ester vičinďa ke peste jekhe kraľiskre eunuchos le Hatach. Bičhaďa les ko
Mordekaj, hoj pes te dodžanel, so les trapinel a soske pes avke ľikerel.

6 O Hatach geľa ko Mordekaj pro pľacos, kaj sas e brana le kraľiskri, hoj lestar te
phučel, so pes ačhiľa.
7 Akor o Mordekaj phenďa le Hatachoske savoro, so pes leske ačhiľa, a mek pal o
love, keci kamel te del o Haman andre pokladňica le kraľiskri, te dela le Židen te
murdarel.
8 Diňa le eunuchoske jekh ľil ole zakonostar, so sas avridino andro foros Šušan,
hoj les lake te sikavel a te rozvakerel, pal soste džal. Bo kamľa, hoj pes e Ester te
dodžanel savorestar, so kerďa o Haman. A phenďa le Hatachoske: „Dža ke Ester a
phen lake, hoj mušinel te džal ko kraľis pes te mangel vaš peskro calo narodos, hoj
len te na del te murdarel.“
9 Avke o Hatach geľa ke kraľovna Ester a rozvakerďa lake, so phenďa o Mordekaj.
10 Ale e Ester bičhaďa pale le Hatach, hoj te phenel le Mordekajiske:
11 „Savore sluhi the o nipi andral e kraľiskri phuv džanen pal o zakonos, hoj dojekh
murš vaj džuvľi, ko džala andre andruňi dvora a kas o kraľis na vičinďa, mušinela
te merel. Ča oda, pre kaste o kraľis sikavela peskre somnakune žezloha, na merela.
Ale man na vičinde, hoj te džav ko kraľis, imar tranda (30) džives.“
12 O Mordekaj šunďa o lava la Esterakre
13 a odphenďa lake pale: „Ma gondoľin tuke, hoj ča tu jekh na mereha savore
Židendar, bo sal andro kraľiskro palacis.
14 Te akana aveha čhit, odi zachrana avela avrestar prekal o Židi a ena
zachraňimen, ale tu the tiri famelija merena. A ko džanel, či tu na ačhiľal kraľovnake
ipen vaš oda, so pes akana kerel.“
15 E Ester pale odphenďa le Mordekajiske:
16 „Dža, kide avri savore Židen, saven arakheha andro foros Šušan, a poscinen
tumen vaš ma. Ma chan a ma pijen trin dživesa the trin rača. A the me poscinava
mire služobňičkenca. Paľis džava ko kraľis, kajte džanav, hoj oda le kraľiskro
zakonos na domukel. A te merava, ta merava.“
17 Akor geľa o Mordekaj het a kerďa savoro avke, sar leske phenďa e Ester.

5

E kraľovna Ester anglal o kraľis

1 Pro trito džives pes e kraľovna Ester urďa andro kraľovnakro ruchos a geľa andro
palacis andre andruňi dvora a thoďa pes te ačhel anglo oda than, kaj bešel o kraľis.
O kraľis ipen bešelas pre peskro tronos, pre oki sera, khatar pes delas te dikhel pro
vudar andre dvora.
2 Sar dikhľa o kraľis la kraľovna Ester te ačhel pre andruňi dvora, takoj leske sas
pre dzeka a nacirdňa pre Ester o somnakuno žezlos, so ľikerelas andro vast. Oj geľa
ke leste a chudňa le kraľiskro žezlos le agorestar.
3 O kraľis phučľa la Esteratar: „So tute, kraľovno Ester? So tuke žadines? Kajte
mangeha jepaš mire kraľišagostar, dava tuke oda.“
4 E Ester phenďa le kraľiske: „Te hin oda le kraľiske pre dzeka, mi avel o kraľis
adadžives le Hamanoha pre hoscina, so leske pripravinďom.“
5 Avke o kraľis phenďa le sluhenge: „Džan sigo, anen le Haman, avke sar oda kamľa
e Ester.“
Paľis o kraľis the o Haman gele pre hoscina, so kerďa e Ester.
6 Sar pijenas e mol, o kraľis phenďa la Esterake: „Phen mange, so kames, a ačhela
pes oda. Kajte mangeha jepaš mire kraľišagostar, dava tuke oda.“
7 E Ester leske odphenďa: „Oda, so tutar kamav the so tutar žadinav, hin kada:

8 Te arakhľom milosť andre tire jakha, kraľina, a te man kames te del savoro, so
mangav, a te kerel oda, so žadinav, akor av tu, kraľina, the o Haman tajsa pale pre miri
hoscina, so prekal tumende kerava. A ode tuke phenava, kraľina, so tutar žadinav.“

O Haman kamel te figinel le Mordekaj

9 Sar o Haman džalas khere, igen radisaľolas a sas leske igen mištes. Ale sar dikhľa
le Mordekaj paš e brana le kraľiskri, hoj aňi na ušťiľa aňi lestar na daralas, igen pre
leste choľisaľiľa.
10 Ale o Haman pes zľikerďa a džalas khere.
Sar doavľa khere, vičinďa peske le prijaťeľen the peskra romňa la Zereš.
11 Paľis pes o Haman angle lende lašarelas, savo baro hin leskro barvaľipen, keci
čhave les hin, a sar les hazdňa o kraľis upre upral savore peskre anglune murša the
raja.
12 A vakerelas lenge: „Ale mek oda nane savoro! Adadžives man e kraľovna Ester
vičinďa pre hoscina a somas ode ča me le kraľiha. A tajsa kerela e kraľovna pale
hoscina a vičinďa man jekhetane le kraľiha!
13 Ale pre soste mange hin kada savoro, te dikhav le Židos le Mordekaj te bešel paš
e brana le kraľiskri.“
14 Ale leskri romňi e Zereš the savore leskre prijaťeľa leske phende: „De te ačhavel
e šibeňica le kaštestar uči bišuduj (22) metri a mang tosara le kraľis, hoj le Mordekaj
te del upre te figinel. A tu ča dža le kraľiha radišagoha pre odi hoscina!“
Le Hamanoske sas kala lava pre dzeka a diňa te kerel e šibeňica.

6

O kraľis hazdel upre le Mordekaj

1 Odi rat o kraľis našťi sovelas a phenďa le sluhenge: „Anen mange e kronika, andre
savi hin pisimen savoro, so pes ačhiľa andre miro kraľišagos, a pregenen mange
andral.“
2 Sar genenas, dodžanle pes, hoj o Mordekaj phenďa avri pro eunuchi, pro Bigtan
the pro Tereš, save stražinenas paš o vudar le kraľiske, hoj kamle te murdarel le
kraľis.
3 O kraľis lendar phučľa: „So chudňa o Mordekaj vaš oda, so kerďa prekal ma?“
„Na chudňa ňič,“ odphende leske o sluhi.
4 Akor phučľa o kraľis: „Ko hin avri pre dvora?“ Ipen akor avľa o Haman andre
dvora le palaciskri te phenel le kraľiske, hoj le Mordekaj te figinel pre kaštuňi
šibeňica, so leske ov korkoro diňa te kerel.
5 Le kraľiskre sluhi leske phende: „Kraľina, o Haman hino avri pre dvora.“
„Mi avel andre,“ phenďa o kraľis.
6 O Haman geľa andre a o kraľis lestar phučľa: „So kampel te kerel oleske, kaske
kamel o kraľis te presikavel e pačiv?“
A o Haman peske phenďa: „Kaske avreske kamľahas o kraľis buter te presikavel e
pačiv, te na mange?“
7 Vašoda o Haman odphenďa le kraľiske: „Te kames, kraľina, varekaske te
presikavel e pačiv,
8 mi anen leske o ruchos, so urel ča o kraľis, a mi anen leske the le grajes la kraľiskra
korunaha, pre savo ča o kraľis bešel.
9 Phen jekheske tire nekbareder rajendar, hoj leske te anen ruchos the le grajes, a
mi urel oles, kaske kamel o kraľis te presikavel e pačiv. Paľis les mi thovel te bešel
pro graj pro foros a mi vičinen anglal leste: ‚Kada kerel o kraľis ole muršeske, kaske
kamel te presikavel pačiv!‘ “

10 Akor phenďa o kraľis le Hamanoske: „An takoj o ruchos the le grajes, pal savo
vakerehas, a avke de pačiv le Židos le Mordekaj, savo bešel paš e brana. Ma muk
avri ňič olestar, so phenďal!“
11 Avke o Haman iľa le grajes the o ruchos, urďa les pro Mordekaj a thoďa les te
bešel pro graj a predžalas pes leha maškar o foros a vičinelas anglal leste: „Kada
kerel o kraľis ole muršeske, kaske kamel te presikavel pačiv!“
12 Avke o Mordekaj avľa pale andre brana le kraľiskri. Ale o Haman andre bari
ladž garuďa o muj a siďarelas khere.
13 Rozvakerďa oda savoro avri peskra romňake la Zerešake the peskre prijaťeľenge,
so pes leske ačhiľa.
Leskre goďaver murša the e romňi e Zereš phende: „Te hino o Mordekaj andral o
židoviko narodos, phenav tuke, kada hin mekča o agor oleske, so pes tuha ačhela,
hoj na zviťazineha upral leste. De tuke pozoris, bo čačes na dopereha mištes.“
14 Mek leha vakerenas, sar avle le kraľiskre sluhi, te lel le Haman ke kraľovna Ester
pre hoscina.

7

O Haman potrestimen

1 O kraľis the o Haman sas pale pre hoscina ke kraľovna Ester.
2 Pro dujto džives, sar pijenas e mol pre hoscina, phučľa latar pale o kraľis: „So
prekal tu šaj kerav, kraľovno Ester? Ča phen mange a dava tuke dži jepaš mire
kraľišagostar.“
3 E kraľovna Ester odphenďa: „Ó, kraľina, te arakhľom milosť andre tire jakha
a te tuke som pre dzeka, mangav tut vaš miro dživipen the vaš o dživipen mire
narodoskro. Kada hin oda, so tutar me mangav.
4 Bo me the miro narodos samas bikende, hoj amen te murdarden avri a te zňičinen,
hoj ňiko amendar te na ačhel te dživel. Te oda uľahas ča oda, hoj amen bikende
otrokenge, na phenďomas tuke ňič, hoj tut oleha te na trapinav.“
5 O kraľis Ahasver phučľa la Esteratar: „Ko hin oda? Kaj hin oda, ko kamel kajso
vareso te kerel?“
6 „Oda ňeprijaťeľis hin kada nalačho Haman!“ odphenďa leske e Ester.
Sar oda šunďa o Haman, parňiľa avri daratar anglo kraľis the angle kraľovna.
7 Akor o kraľis choľisaľiľa a ušťiľa pal oda than, kaj pijenas e mol, a geľa avri andre
zahrada paš o palacis. O Haman andre odi dar ušťiľa a geľa paš e kraľovna Ester
te mangel la vaš peskro dživipen, bo dikhľa, hoj o kraľis les kamel imar te del te
murdarel.
8 Sar o kraľis avelas pale andral e zahrada le palaciskri pre oda than, kaj sas e
hoscina, akor ipen o Haman peľa paš lakre pindre pre odi valenda, kaj e kraľovna
Ester pašľolas, a mangelas la vaš peskro dživipen. Sar o kraľis dikhľa, so kerďa,
phenďa leske: „Tu mek kames paš mande andre miro kher te pašľol la kraľovnaha?“
Sar phenďa o kraľis kada lav, o sluhi takoj garude le Hamanoske o muj.
9 Avke jekh le eunuchendar, savo pes vičinelas Charbonas, phenďa le kraľiske:
„Avri hin e kaštuňi šibeňica, so diňa imar anglal te kerel o Haman prekal o Židos
Mordekaj, savo zachraňinďa le kraľis. Odi šibeňica ačhel paš o Hamanoskro kher a
hin uči bišuduj (22) metri.“
Akor o kraľis phenďa: „Figinen le Haman upre!“
10 On gele a figinde le Haman pre kaštuňi šibeňica, so diňa te kerel prekal o
Mordekaj. Akor le kraľiskri choľi preačhiľa.

8

Le kraľiskro zakonos prekal o Židi

1 Mek andre oda džives o kraľis Ahasver diňa la kraľovnake Esterake o kher le
Hamanoskro, oleskro, savo kamľa te murdarel avri le Židen. O Mordekaj sas vičimen
anglo kraľis, bo e kraľovna Ester le kraľiske phenďa, so lake hino o Mordekaj.
2 Avke o kraľis iľa tele pal peskro vast e angrusi, so sas angloda le Hamanoste, a
diňa la le Mordekajiske. E kraľovna Ester ačhaďa le Mordekaj upral le Hamanoskro
majetkos.
3 E Ester pes pale mangelas angle le kraľiskre pindre, rovelas a mangelas les, hoj
te na domukel oda nalačhipen, so kamľa te kerel o Haman o Agagitos le Židenge.
4 Akor o kraľis nacirdňa ke Ester pale peskro somnakuno žezlos a e Ester ušťiľa
anglo kraľis.
5 „Kraľina miro,“ phenďa e Ester, „te pes tuke oda dičhol mištes a te arakhľom milosť
andre tire jakha a mek man čačes kames a te tuke gondoľines, hoj hin spravno oda,
so phenav, akor de te pisinel ľila, hoj pes te zaačhavel oda, so diňa avri o Haman o
Agagitos, o čhavo le Hamedatoskro, hoj te na murdaren avri le Židen andre savore
provinciji le kraľiskre.
6 Sar šaj dikhav, kraľina, pre miro narodos the pre miri famelija, hoj len džan te
murdarel? Sar šaj dikhav pre oda?“
7 Avke o kraľis Ahasver phenďa la kraľovnake Esterake the le Mordekajiske: „Le
Hamanoskro kher diňom la Esterake, bo les diňom te figinel pre šibeňica vaš oda,
hoj kamľa te murdarel le Židen.
8 Ale o zakonos, so ov diňa avri, pes na del te čerinel, bo me imar thoďom la
angrusakro znakos pre oda ľil. Ale me šaj kerav oda, hoj tumenge akana domukava te
del avri nevo zakonos. Keren avke, sar džanen prekal e zachrana tumare narodoske,
a thoven upre miro znakos.“
9 Avke pes ačhiľa, hoj andro bišutrito (23.) džives andro trito čhon Sivan o
Mordekaj peske vičinďa le kraľiskre uradňiken, hoj te pisinel ľil prekal o Židi, vladara,
guvernera the princi andro šel the bišuefta (127) provinciji la Indijatar dži ko Kuš.
Sas pisimen prekal dojekh phuv the narodos andre lengri čhib the pisišagos a the le
Židenge lengra čhibaha the pisišagoha.
10 O Mordekaj diňa oda džives te pisinel ola ľila andro Ahasveroskro nav a thoďa
upre le kraľiskro znakos. Ola ľila diňa te rozľidžal le sluhenca pro nekfeder graja
andral e maštalňa le kraľiskri.
11 Andre oda ľil o kraľis domukľa le Židenge andral dojekh foros, hoj pes te zdžan
jekhetane a te na den pes te murdarel. Te varesave slugaďa andral aver phuva
abo narodos len kamlehas te murdarel, sas lenge domuklo savore slugaďen lengre
romňijenca the čhavenca te murdarel, hoj ňiko lendar te na ačhel džido, a šaj peske
len oda, so hin lengro.
12 Oda džives, kana oda sas domuklo le Židenge te kerel andre savore provinciji
le kraľiskre le Ahasveroskre, sas dešutrito (13.) džives andro dešudujto (12.) čhon
Adar.
13 Oda ľil majinďa te el avridino sar o zakonos prekal savore provinciji, hoj o Židi
te aven pripravimen pes te marel peskre ňeprijaťeľenca, sar oda džives avela.
14 O sluhi gele pro graja a siďarenas pro drom, avke sar lenge oda o kraľis phenďa.
O zakonos sas avridino the andro foros Šušan.

O Židi radisaľon

15 Sar o Mordekaj odgeľa, sas pre leste urde ajse gada, so urelas the o kraľis. Sas pre
leste plašťos, so sas belavo the parno, a pro šero les sas bari somnakuňi koruna. O
plašťos sas sido le pochtanestar the lole purpurostar. O manuša andral o foros Šušan
radisaľonas.
16 Le Židen sas smirom the bachtalo džives. Predživenas baro radišagos a všadzik
lenge o nipi presikavenas e pačiv.
17 Andre savore fori, phuva the všadzik, kaj pes dochudňa le kraľiskro lav the leskro
zakonos, sas le Židen baro radišagos a kerde peske inepos the hoscini. But manuša
andral aver narodi pes pridenas ko Židi, bo pes lendar daranas.

9

O Židi murdaren peskre ňeprijaťeľen

1 Andro dešudujto (12.) čhon Adar pro dešutrito (13.) džives, sar pes majinďa
te kerel pal o zakonos, so sas avridino, peske o ňeprijaťeľa gondoľinenas, hoj
zviťazinena upral o Židi. Ale ačhiľa pes oda, so ňiko na užarelas, hoj le Židen sas
bareder zor sar len.
2 Andral dojekh provincija le kraľiskri le Ahasveroskri pes savore Židi jekhetane
zgele andre peskre fori, hoj pes te maren ole manušenca, save len kamenas te
murdarel. Anglo Židi ňiko na obačhiľa, bo pre savore narodi avľa bari dar.
3 Paľis savore princi, uradňika the guvernera andral savore provinciji ačhenas paš
o Židi, bo avľa pre lende bari dar anglo Mordekaj.
4 Le Mordekaj sas baro lav anglo kraľis a došunde pes pal leste andre dojekh
provincija. Ov sas furt zoraleder.
5 Akor o Židi marenas savore peskren ňeprijaťeľen le šabľenca a mudarkerenas
len avri, hoj ňiko lendar te na ačhel džido. Kerenas lenca, so ča kamenas.
6 Ča andro baro foros Šušan o Židi murdarde pandž šel (500) muršen.
7 Mule the o Paršandat, o Dalfon, o Aspatas,
8 o Poratas, o Adalijas, o Aridatas,
9 o Parmaštas, o Arisaj, o Aridaj the o Vajzatas.
10 On sas o deš čhave le Hamanoskre, savo sas čhavo le Hamedatoskro, le Židengro
ňeprijaťeľis. Ale o Židi na ile ňič olestar, so ačhiľa pal lende.
11 No mek oda džives pes o kraľis došunďa, keci manuša sas murdarde andro foros
Šušan,
12 a phenďa la kraľovnake Esterake: „Došunďom man, hoj andro foros Šušan o Židi
murdarde pandž šel (500) muršen the le deše Hamanoskre čhaven. So kerde mek
pre okla mire provinciji? Te hin tut mek vareso, hoj tuke te kerav, phen mange!“
13 „Te tuke oda hin pre dzeka, kraľina,“ odphenďa e Ester, „domuk le Židenge, hoj
tajsa te keren oda, so kerde adadžives. Le deš Hamanoskre čhaven mi figinen pre
šibeňica.“
14 Avke o kraľis phenďa, hoj oda te keren. A andro foros Šušan o kraľis diňa avri
zakonos, hoj le Hamanoskre deše čhavengre ťela te figinen pre šibeňica.
15 Pro dešuštarto (14.) džives andro čhon Adar pes pale zgele o Židi andro
foros Šušan a murdarde trin šel (300) muršen. A avke sar angloda na ile ňič le
barvaľipnastar, so ačhiľa pal lende.
16 A mek andral aver provinciji o Židi pes jekhetane zdžanas, hoj pes te maren
peskre ňeprijaťeľenca, hoj te el len smirom lendar. Murdarde eftavardeš the pandž
ezera (75 000) manušen, ale na ile ňič le barvaľipnastar, so ačhiľa pal lende.

17 Oda pes ačhiľa pro dešutrito (13.) džives andro čhon Adar, ale pro dešuštarto
(14.) džives peske kerde hoscina. Oda džives oslavinenas sar baro inepos.
18 No andro foros Šušan pro dešutrito (13.) the dešuštarto (14.) džives o Židi
murdarenas peskre ňeprijaťeľen a pro dešupandžto (15.) džives pes zgele, hoj peske
te keren inepos. Andre oda džives igen radisaľonas a sas len bari hoscina.
19 Vašoda le Židenge, save dživen andro gava, hin o dešuštarto (14.) džives sar
inepos, kaj peske jekh aver davkeren o dari.

O inepos Purim

20 Paľis o Mordekaj pisinďa andre savoro, so pes ačhiľa, a diňa te bičhavel o
ľila savore Židenge, save sas pašes the dur, andre savore provinciji le kraľiskre le
Ahasveroskre.
21 A phenďa lenge: „Sako berš mušinen te ľikerel o dešuštarto (14.) the
dešupandžto (15.) džives andro čhon Adar sar inepos,
22 bo andre ola dživesa, sar sas tumen imar smirom peskre ňeprijaťeľendar, pes
čerinďa tumari žaľa pro radišagos a o roviben pro bachtalo džives. Avke ľikeren
peske ola dživesa sar inepos a jekh avres den o chaben a le čoren den o dari.“
23 Avke o Židi oda priile a chudle te kerel, sar lenge oda pisinďa o Mordekaj,
24 bo o Haman o Agagitos, o čhavo le Hamedatoskro, o ňeprijaťeľis savore Židengro,
rodelas, sar te murdarel le Židen. Ov čhiďa o losi „o purim“, pre savo džives len te
murdarel.
25 Ale sar o kraľis pes dodžanľa, hoj o Haman kamelas te murdarel le Židen, diňa
le ľileha te pisinel, hoj oda te visarel pre leste, a avke les the leskre čhaven diňa te
figinel pre šibeňica.
26 A vašoda pes vičinel oda inepos Purim pal o hebrejiko lav „pur“. Vaš savoro, so
pes ačhiľa, the vaš oda, so pisinďa o Mordekaj andro ľil,
27 o Židi peske ile kala duj džives sar inepos. On, lengre potomki the ola, save pes
ke lende priden, les ľikeren furt sako berš andre oda časos avke, sar sas pisimen
andro ľil.
28 Kala duj džives peske mušinen te leperel a te doľikerel sako berš savore židovika
fameliji andre dojekh pokoleňje, andre dojekh phuv the andre dojekh foros. Kala
dživesa o Židi mušinen te oslavinel o Purim pro furt a lengre potomki mušinen peske
furt pre lende te leperel.
29 Paľis e kraľovna Ester, e čhaj le Abichajiloskri, pisinelas dujto ľil jekhetane le
Mordekajoha pal o inepos Purim, hoj pes te doľikerel pro furt.
30 Ola ľila rozbičhaďa savore Židenge andro šel the bišuefta (127) kraľiskre
provinciji. Andro ľila sas pisimen: „Mi el maškar tumende o smirom the o čačipen.
31 Me, e kraľovna Ester, the o Mordekaj dav kada inepos Purim, hoj pes te doľikerel
pro furt; andre oda džives, so sas imar avridino, a mušinen les tumen the tumari
caľi famelija, o čhave the tumare potomki, te doľikeren a te ačhen andre oda džives
andro postos zorale rovibnaha.“
32 Oda zakonos pal o inepos Purim sas pisimen andro zvitkos, avke sar prikazinďa
e Ester.

10

Le Mordekajiskri slava

1 O kraľis Ahasver diňa avri, hoj dojekh manuš andral savore phuva the ostrovi
leske mušinen te del o daňe.

2 A savore kraľiskre bare the lače skutki a the savoro pal oda, savo baro sas o
Mordekaj, saves o kraľis hazdňa upre, hin pisimen andro kroniki le medske the le
perzike kraľengre.
3 Oda Židos Mordekaj sas dujto pal o kraľis Ahasver, sas les baro lav anglo Židi a
angle lengre jakha sas igen baro, bo kerelas savoro prekal oda, hoj te dživen andro
smirom, a privakerelas pes vaš lende.

O Job
O angluno lav

O pačaben the o barvaľipen le Joboskro

1 Andre phuv Uc dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Job. Ov sas spravodľivo
manuš a sas žužo anglo Del. Daralas pes le Devlestar a chraňinelas pes le
nalačhipnastar.
2 Uľile leske efta murša the trin čhaja
3 a sas les efta ezera (7 000) bakre, trin ezera (3 000) ťavi, ezeros (1 000) voli,
pandž šel (500) somara the igen but služobňika. Kada murš sas nekbareder savore
manušendar pal o vichodos.
4 Leskre čhave kerenas o hoscini jekh pal aver andre peskre khera. Vičinenas the
peskre trine pheňen, hoj lenca te chan a te pijen.
5 Pal dojekh hoscina pre aver džives peske delas o Job te vičinel peskre čhaven a
obžužarelas len. Ušťelas sig tosara a obetinelas e labarďi obeta vaš dojekh lendar, bo
peske phenelas: „Šaj pes ačhiľa, hoj mire čhave kerde bini a vakerde namištes pro
Del andre peskre jile.“ O Job furt avke kerelas.

Ešebno skuška le Joboskri

6 Andre jekh džives avle o aňjela* anglo RAJ a maškar lende avľa the o satan†.
7 O RAJ phučľa le satanostar: „Khatar aves?“
O satan odphenďa le RAJESKE: „Phiravas upre tele a predžavas man pal e phuv.“
8 Avke phenďa o RAJ le satanoske: „Dikhľal mire služobňikos le Job? Pre phuv
nane ňiko ajso spravodľivo the žužo angle ma sar ov, ko pes avke daranďiľahas le
Devlestar a chraňinďahas pes le nalačhipnastar.“
9 O satan odphenďa: „Či nane le Job vaš soske te daral le Devlestar?
10 Či na thoďal e ohrada pašal leste, pašal leskro kher the pašal savoro, so les hin?
E buči leskre vastengri požehňinďal a leskre stadi rozbarile pal caľi phuv.
11 Ale noča nacirde tiro vast a le lestar savoro, so les hin, a dikheha, sar tut košela
andro jakha!“
12 O RAJ odphenďa le satanoske: „Dava tuke savoro, so les hin, andre tire vasta, ale
pre leste o vasta ma thov.“ Avke o satan odgeľa pašal o RAJ.
13 Andre jekh džives, sar le Joboskre čhave the čhaja chanas a pijenas mol andro
kher peskre nekphureder phraleskro,
14 avľa ko Job o poslos a phenďa: „O voli orinenas a o somara pes pašinenas paš
lende,
15 androda avle o Šebana a zaile len. Le sluhen murdarde le šabľenca a ča me
korkoro denašľom, hoj tuke oda te phenav.“
16 Mek sar ov vakerelas, avľa aver poslos a phenďa: „E jag le Devleskri peľa tele
andral o ňebos a zlabarďa le bakren the le sluhen. Ča me korkoro denašľom, hoj
tuke oda te phenav.“
17 Mek sar ov vakerelas, avľa trito a phenďa: „Avle pre amende trin partiji Chaldejci
a ile amenge o ťavi. Le sluhen murdarde le šabľenca a ča me korkoro denašľom, hoj
tuke oda te phenav.“
18 A mek aňi kada na dovakerďa, avľa štarto a phenďa: „Tire čhave the čhaja
chanas a pijenas mol andro kher peskre nekphureder phraleskro,

---

* **1:6** E hebrejiko čhib: le Devleskre čhave † **1:6** o protivňikos

19 a jekhvareste avľa pal e pušťa bari balvaj. Demaďa pre savore štar muri le
khereskre, o kher peľa tele pre lende a murdarďa len. Ča me korkoro denašľom, hoj
tuke oda te phenav."
20 Akor o Job ušťiľa, čhingerďa pre peste o plašťos andre žaľa a strihinďa peske o
bala pro šero. Pokloňinďa pes le mujeha dži e phuv
21 a phenďa:
„Lango avľom andral o per la dakro
a lango džava pale pre oda than, khatar avľom.
O RAJ diňa a o RAJ iľa.
Mi el lašardo o nav le RAJESKRO!"
22 Kajte pes kada savoro ačhiľa, o Job na kerďa binos a na phenďa pro Del ňič
nalačho.

2

Dujto skuška le Joboskri

1 Andre jekh džives pes pale ačhiľa, hoj avle o aňjela* anglo RAJ a avľa maškar
lende the o satan.
2 O RAJ lestar phučľa: „Khatar aves?"
O satan odphenďa: „Phiravas upre tele a predžavas man pal e phuv."
3 Akor o RAJ phenďa le satanoske: „Dikhľal mire služobňikos le Job? Pre phuv nane
ňiko ajso spravodľivo the žužo angle ma sar ov. Daral pes le Devlestar a chraňinel
pes le nalačhipnastar. Mek furt pes ľikerel žužo angle ma, kajte man tu prevakerďal,
hoj les te dukhavav vaš ňisoske."
4 O satan odphenďa: „E cipa vaš e cipa! O manuš dela savoro, so les hin, hoj peske
te zachraňinel o dživipen.
5 Ale noča, thov pre leste tiro vast a chude tut leskre ťelostar the kokalendar a
dikheha, sar tut košela andro jakha!"
6 O RAJ odphenďa le satanoske: „Mištes, hino andre tire vasta, ale ma le leske o
dživipen."
7 Paľis odgeľa o satan pašal o RAJ a dukhaďa le Job džungale vredenca le pindrendar
dži o šero.
8 O Job peske iľa e skľenčina, hoj pes laha te chandžuvel, a bešelas andro prachos
andral o bov.
9 Leskri romňi leske phenďa: „Mek furt tut ľikeres žužo anglo Del? Koš les a mer!"
10 Ale o Job lake phenďa: „Vakeres sar varesavi diliňi džuvľi. So, ča o lačho prilaha
le Devlestar a o nalačho na?"
Sar pes kada savoro ačhiľa, o Job na kerďa binos peskre vuštenca.

O trin prijaťeľa aven pal o Job

11 Le Job sas trin prijaťeľa: o Elifaz andral o Teman, o Bildad andral o Šuach the
o Cofar andral e Naama. Sar pes došunde pal savoro nalačhipen, so pre leste avľa,
dojekh lendar pes mukľa pro drom a arakhle pes jekhetane, hoj leha te aven andro
pharipen a te poťešinen les.
12 Sar les dikhle dural, aňi les na sprindžarde. Chudle zorales te rovel, čhingerde
pre peste o gada a čhivkerenas o prachos andro luftos the pre peskre šere.
13 Avke peske bešle pre phuv paš leste a bi o lava bešenas efta dživesa the efta
rača, bo dikhle, hoj leskri dukh hiňi igen bari.

O vakeriben le prijaťeľenca

* **2:1** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

3

Ešebno vakeriben le Joboskro

1 Paľis pes o Job diňa anglal a prekošelas o džives, kana uľiľa.
2 Phenďa:
3 „Mi našľol oda džives, kana uľiľom,
a odi rat, so phenďa: ‚Uľola muršoro.‘
4 Oda džives mi ačhel kalo,
mi našľol oda džives le Devleske andro ňebos
a te na švicinel pre leste aňi jekh lučos le khameskro.
5 Mi lel peske les o kaľipen the o ciňos le meribnaskro,
mi bešen pre leste o chmari,
mi zaučharel les o kaľipen.
6 A odi rat mi zalen o kaľipena;
te na el maškar o dživesa le beršeskre
a te na pes rachinel aňi andre jekh čhon.
7 Mi el odi rat bi o čhave
a te na šunďol andre ňisavo radišagos.
8 Mi prekošen odi rat ola, ko prekošen o džives,
ola, ko džanen te uštavel le Levijatan*.
9 Te na švicinen la račakre tosarutne čercheňa,
te na pes doužarel o švetlos,
a te na dikhel, sar vidňisaľola,
10 bo mange na zaphandľa o vudar andro per la dake,
hoj te na avav pre kada svetos
a hoj te na predživav kada pharipen.

11 Soske na muľom akor, sar uľiľom?
Soske na muľom, soča manca e daj ločhiľa?
12 Soske man thovenas pro khoča?
Soske man denas te pijel andral e koľin?
13 Se akana mange ča pašľiľomas a uľahas man smirom,
sučomas a odpočovinďomas mange
14 le kraľenca the lengre radcenca,
save peske ačhade o hrobki,
15 abo le vladarenca, saven sas somnakaj
a pherdžarde peske o khera le rupoha.
16 Abo soske na somas parundo andre phuv
sar čhavoro, so odgeľa la dake?
Sar čhavoro, savo šoha na dikhľa o švetlos?
17 Ode o nalače manuša preačhen te kerel o nalačhipen
a o strapimen peske odpočovinen.
18 Ode hine o bertenoša jekhetane andro smirom,
imar na šunen o hangos le bacharengro.
19 Ode hine o čoro the o barvalo,
ode hin o otrokos slobodno peskre rajestar.
20 Soske hin o švetlos dino olenge, ko cerpinen,
a o dživipen olenge, kas hin žaľa andro jilo?
21 Ajse džene užaren pro meriben, savo na avel,
a roden les buter sar o garudo barvaľipen.

---

* **3:8** O manuša pačanas, hoj oda hin baro dživiros andro moros.

22 Hin len baro radišagos
a thoven baripen, hoj meren a džan andro hrobos.
23 Soske hin dino o dživipen le muršeske,
saveske hin garudo leskro drom
a saves o Del phandľa andre pre oda drom?
24 Našťi chav, bo hin man furt žaľa;
miro roviben avel avri sar paňi.
25 Bo oda, sostar daravas, avľa pre ma
a oda, sostar izdravas, pes mange ačhiľa.
26 Nane man smirom aňi odpočinkos
a miro pharipen šoha na preačhel.“

4

Ešebno vakeriben le Elifazoskro

1 Akor o Elifaz andral o Teman odphenďa kavke:
2 „Te tuha vareko kamľahas te vakerel, zľidžaha oda?
Ale ko pes šaj zľikerel, hoj te na phenel vareso?
3 Dikh, tu sikavehas but dženen
a o slaba vasta zoraľarehas.
4 Tire lava ačhavenas pro pindre oles, ko perelas;
tu dehas zor le khočen, so poddžanas.
5 Ale sar oda pharipen akana avľa pre tute, našťi ľikeres avri;
demaďa pre tu a predaranďiľal.
6 Či nane tiri istota oda, hoj lašares le Devles,
a tiri naďej oda, hoj džives žužes anglo Del?

7 No ča gondoľin, či muľa varekana vareko, ko sas ňevinno?
Kaj sas o čačipnaskre zňičimen?
8 Andre miro dživipen dikhľom kada:
Ola, ko sadzinen o nalače veci
a rozčhivkeren o bini sar o zrnka,
skidena oda upre.
9 Soča pre lende o Del dichinela, našľona
a e balvaj leskra choľatar len zňičinela.
10 O nalače hine sar o ľevos,
so hino choľamen a kerel vika,
ale o Del lenge phagerel o danda, hoj te čhiten.
11 O nalače hine sar o ľevi,
so meren bi o chaben
a lengre terne pes rozdenašen.

12 Ale ke ma avľa počoral o lav
a miro kan olestar sikra šunďa.
13 Akor, sar avel pro manuša o zoralo soviben,
sas man o nalače sune,
14 chudňom te daral a izdravas;
savore kokala mange razisaľonas.
15 Varesavo duchos mange pregeľa pašal o muj
a o bala mange pro ťelos ačhile upre.
16 Zaačhiľa, ale me les na sprindžarďom,
ča varesavi podoba mange ačhelas anglo jakha.

Sas cichones a šunďom o hangos:
17 ‚Či šaj avel o manuš spravodľiveder sar o Del*?
Abo či šaj avel o murš žužeder sar leskro Stvoriťeľis?
18 Te o Del pes na mukel aňi pre peskre sluhi
a peskre aňjelenge rachinel e chiba,
19 akor sar oda ela olenca, ko hine la čikatar
a o zakladi len hin andro prachos?
On ena zňičimen sigeder sar o moľos,
20 tel jekh džives ena murdarde,
našľona pro furt a ňiko olestar aňi na džanela!
21 Perena tele sar o stani,
savengre koľiki hine avricirdle,
merena bi oda,
hoj te dochuden o goďaveripen.‘ “

5

1 „No ča vičin, či tuke vareko odphenela.
A pre savo aňjelos* tut visareha?
2 Le dilines murdarela e choľi
a le nagoďaveres merarela e zavisť.
3 Dikhľom, sar o dilino zoraľolas sar stromos,
ale jekhvareste sas leskro kher prekošlo.
4 Leskre čhave hine dur la zachranatar;
cerpinen pro sudos andre brana,
ale nane ko vaš lenge te zaačhel.
5 Leskri žatva chal o bokhalo,
dži andral o kraki la kidel upre;
ola, ko igen džan pal o love,
kamen leskro barvaľipen.

6 Se o pharipen na avel le prachostar
a la phuvatar na barol o trapišagos!
7 Čačes, o manuš uľol pro trapišagos,
oda hin ajso čačipen sar oda, hoj o iskri ľecinen upre.

8 Ale me pre tiro than rodňomas le Devles
a le Devleske diňomas miri veca.
9 Ov kerel ajse bare zazraki, save našťi te achaľol,
a ajci ďivi, save pes na den aňi te zrachinel.
10 Ov del o brišind pre phuv
a bičhavel o paňi pro maľi;
11 olen, ko hine teledikhle, thovel pro učo than,
olen, ko hine andre žaľa, hazdel upre a chraňinel.
12 Ov ňičinel o plani le špekulantengre,
hoj lenge te na avel ňič avri.
13 Zachudel le goďaveren andre lengro goďaveripen,
avke e rada le previsarde manušengri sig skončinela.
14 Dživese pre lende avel o kaľipen
a pro dilos hmatinen le vastenca sar rači.

* **4:17** Abo: spravodľivo anglo Del * **5:1** E hebrejiko čhib: le svetendar

15 Ov zachraňinel le čore manušes le zorale manušeskre vastendar
the le ostre lavendar andral leskro muj.
16 Avke hin le čore manušes e naďej
a le nalačhipnaske hin phandlo o muj andre.

17 Bachtalo hin oda manuš, kas o Del karhinel!
Vašoda prile, te tut o Nekzoraleder bararel avri.
18 Bo ov dukhavel, ale the sphandel o rani,
marel, ale leskre vasta the sasťaren.
19 Andral o šov pharipena tut lela avri;
efta tut na dukhavena.
20 Andre bokh tut lela avri andral o meriben
a andro mariben andral e zor la šabľakri.
21 Aveha chraňimen la pľetkošna čhibatar
a na daraha tut le maribnastar, sar avela.
22 Asaha la pohromatar the la bokhatar
a na mušineha tut te daral aňi le dzive džvirendar.
23 Bo pre tiri maľa na ena o bare bara
a o dziva džviri ena tuha andro smirom.
24 Džaneha, hoj tiro stanos hino chraňimen,
a sar predikheha tiro majetkos, ňič tuke na chibaľinela.
25 Ela tut but čhave
a tire potomki ena ajci sar e čar pre maľa.
26 Andro hrobos džaha akor, sar tuke imar ela but berša,
avke sar o pšeňicakre snopi kidle upre pre peskro časos.

27 Dikh, preskuminďam oda a hin oda avke.
Šun a achaľuv oda prekal tiro lačho!“

6

Dujto vakeriben le Joboskro

1 Akor o Job odphenďa kada:
2 „Joj, te odvažindehas savori miri žaľa,
te miro cerpišagos thodehas pre vaha,
3 uľahas oda phareder sar savori moroskri poši,
vašoda vakerav sig a na gondoľinav, so phenav.
4 Se hin andre ma o šipi le Nekzoraledereskre,
miro duchos pijel lengro jedos;
avle pre mande o strašna rani le Devleskre.

5 Či jojčinel o dzivo somaris, sar chal e zeleno čar?
Abo o bikos akor, sar chal peskro chaben?
6 A ko rado chal o bilondo chaben?
Avke sar hin o jandruno bjelkos bi e chuť,
ajse hine tire lava, Elifazona.
7 Me man lendar na kamav aňi te chudel,
prekal mande hine sar musardo maro.

8 Te ča uľahas avke, sar mange žadinav,
te ča mange o Del kerďahas oda, so kamav:
9 Te le Devleske uľahas pre dzeka, hoj man te rozpučinel,

te nacirdňahas peskro vast, hoj man te murdarel!
10 Akor uľomas mek sikra poťešimen
a radišagostar podchučiľomas, kajte man hin bari dukh,
bo na zaprinďom o lava le Sveteskre.

11 Nane man imar ajci zor, hoj mek šaj užarav!
Aňi ajci časos, hoj te ľikerav avri!
12 Se nane man baruňi zor
aňi miro ťelos nane zoralo sar brondzos.
13 Me mange imar na birinav te pomožinel
a nane ňiko, ko man šaj zachraňinďahas!

14 Le manušeske, so cerpinel, majinďahas o prijaťeľis te presikavel o kamiben
the akor, sar preačhiľahas te daral le Nekzoralederestar.
15 Ale pre tumende, mire phralale, pes našťi te mukel,
bo san sar o paňale droma, so šučon avri,
so našľon, sar na del o brišind.
16 San sar o paňa zamucimen le ľegoha
the le rozgele jiveha,
17 ale sar hin šukes, šučon avri,
a sar hin baro tačipen, našľon pal peskro than.
18 O karavani oddžan pal peskre droma
a dochuden pes pre pušťa, kaj meren;
19 o karavani andral e Tema roden o paňi
a o manuša andral e Šeba, so phiren dromenca, pačan, hoj les arakhena,
20 ale ena pre ladž, bo pes mukenas pre ola paňa,
doavle ode a ačhile sklamimen.
21 Akana tumen mange san ajse sar ola paňale droma,
dikhen pre miro strašno pharipen a daran tumen.

22 Či me phenďom: ‚De man vareso!‘?
Vaj: ‚Počinen vaš ma tumare barvaľipnastar!‘?
23 Abo: ‚Zachraňinen man le ňeprijaťeľistar
a cinen man avri le nalače manušendar?
Na, na phenďom!‘
24 Den man godi
a sikaven mange, so kerďom namištes,
a avava čhit!

25 Ó, sar dukhal, te vareko phenel o čačipen!
Ale so mange kamen te dokazinel tumare lavenca?
26 Či tumenge gondoľinen, hoj man šaj karhinen,
ale mire lava, o lava le manušeskre bi e naďej, len sar e balvaj?
27 He, tumen čhiďanas losoha mek the vaš e širota
a kšeftinďanas the tumare prijaťeľenca!

28 Ale akana, mangav tumen, dikhen pre ma!
Či tumenge klaminďomas andro jakha?
29 Preačhen! Ma vakeren oda, so nane čačo!
Preačhen, bo džal pal miro spravodľišagos!

30 Či hin pre miri čhib o klamišagos?
Či mire vušta na džanen, so hin lačho a so na?“

7

1 „Či nane le manušes pre phuv phari buči?
Či nane leskre dživesa sar o dživesa le robotňikoskre?
2 Sar o otrokos, savo pes našťi doužarel pro ciňos,
sar o robotňikos, savo užarel, kana les počinena,
3 avke me chudňom o zbitočna čhona
a avle pre ma o phare rača.
4 Sar mange pašľuvav, phenav: ‚Kana imar uščava upre?‘
Ale e rat hiňi bari a prečhivkerav man dži tosara.
5 Miro ťelos hino učhardo andre le kirmenca the le chrastenca;
e cipa mange pukinel a kerel pes mange o phuma.

6 O dživesa mange pregele sigeder
sar le tkačiske o kaštoro prekal o thava
a preačhile bi e naďej.
7 Leper tuke, Devla, hoj miro dživipen hin ča balvajori;
miri jakh imar šoha na dikhela o lačhipen.
8 Imar man na dikhela e jakh oleskri, ko pre ma dikhel.
Rodeha man, Devla, ale imar na avava.
9 Sar e chmara rozdžal a našľol,
avke na avel pale oda, ko džal tele andro hrobos.
10 Imar na avela pale andre peskro kher;
leskri famelija pre leste imar bisterela.

11 Vašoda na avava čhit;
vakerava, bo hin man dukh andro duchos;
sťažinava man, bo hin man pharipen andro jilo.
12 Či me som moros abo e moroskri obluda,
hoj pre ma thoďal stražcas?
13 Phenav mange: ‚Pro hadžos mange ela lokeder,
andro soviben predžala miri dukh,‘
14 no the akor man tu daraves avri le sunenca
a des man o strašna viďeňja,
15 vašoda feder mange hin te tašľol;
feder te merel sar te dživel.
16 Imar man hin dos. The avke na dživava furt!
Muk man! Miro dživipen nane pre ňisoste.

17 Ko hin o manuš, hoj tuke les avke važines
a hoj pre leste des ajso pozoris,
18 hoj ke leste aves sako tosara
a skušines les sako minuta?
19 Kana pre ma preačheha te dikhel?
Na domukes mange aňi te preľiginel e šľina!
20 Te kerďomas binos, so tut kerďomas,
ó, tu, so dikhes pre savoreste, so keras?
Soske mandar kerďal tiro terčos?
Som tuke pro pharipen?
21 Soske mange na odmukes miro binos

a na prebačines miri vina?
Bo maj pašľuvava andro prachos;
tu man rodeha, ale imar na avava.“

8

Ešebno vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenďa kavke:
2 „Dži kana kavke vakereha?
Se tire lava hine ča sar e balvaj.
3 Či sudzinel o Del načačipnaha?
Abo či previsarel o Nekzoraleder o spravodľišagos?
4 Tire čhave mušinde te kerel binos anglo Del,
a vašoda len o Del marďa, avke sar peske zaslužinde.
5 Ale te tu akana igen rodeha le Devles
a zorales tut mangeha ko Nekzoraleder,
6 te sal žužo the čačejileskro,
ta ov tuke pomožinela
a dela tuke pale tira famelija
a kerela, hoj tuke te džal savoro mištes.
7 Tiro barvaľipen, so tut sas, dičhola ciknoro
angle oda barvaľipen, so tut paľis dela o Del.

8 Ča dophuč tut pal o manuša, so dživenas angle tute,
a dodžan tut, pre soste avle lengre dada.
9 Se amen sam ča idžeskre a na džanas ňič,
bo amare dživesa pre phuv hine ča sar ciňos.
10 Lendar šaj sikľos.
On tuke phenena o lava, so len hin andro jile.

11 Či šaj barol e rastlina papirus ode, kaj nane močaris?
Šaj barol e trsťina bi o paňi?
12 Mek sar barol a mek nane košimen,
šučol avri sigeder sar čar.
13 Avke doperena ola, ko bisteren pro Del;
e naďej ole manušengri, so pes na daran le Devlestar, našľola.
14 Oda, andre soste pačan, hin slaboro sar thav
a oda, pre soste pes muken, hin sar pavučina.
15 Te pes oprinena pre late,
či len birinela te ľikerel?
Chudena pes latar, ale na ľikerela avri.
16 O nalačho manuš hino sar e švižo rastlina pro kham
a leskre konarica pes rozcirden pal caľi zahrada.
17 Leskre koreňa pes prephanden le barenca;
roden peske than maškar o bara.
18 Ale sar ela avricirdlo pal peskro than,
oda than phenela: ‚Šoha kade na sas.‘
19 Dikh, kada hin savoro radišagos, so o nalačho manuš predživel;
pre leskro than barona aver andral o prachos.

20 He čačo, o Del na odčhivela le spravodľive manušes,

no le nalače manušeske na podela o vast.

21 Ov tuke dela pale o asaben
a tu vičineha radišagostar.
22 Ale tire ňeprijaťeľa ena urde andre ladž
a o stani le nalačhengre našľona.“

9

Trito vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa:
2 „He čačo, me džanav, hoj oda hin avke.
Ale sar šaj o manuš el spravodľivo anglo Del?
3 Te pes vareko kamľahas leha te kerel,
na odphenďahas leske aňi pre jekh otazka ezerendar.
4 Ov hino goďaver a igen zoralo.
Ko pes leske kana ačhaďa a obačhiľa?
5 Ov čhalavel le verchenca
a on olestar aňi na džanen,
ov len previsarel andre peskri choľi.
6 Ov razinel la phuvaha a čhalavel pes pal peskro than,
kerel, hoj te razisaľon o slupi, so la ľikeren.
7 Prikazinel le khameske a o kham na avel avri;
phandel le čercheňen andre, hoj te na švicinen.
8 Ča ov korkoro nacirdel o ňebos
a phirel pal o moroskre vlni.
9 Ov stvorinďa o čercheňa o Baro verdan* the o Orion,
o Plejadi† the o čercheňa pro juhos.
10 Ov kerel igen bare veci, save pes na del te achaľol,
o zazraki, save pes na del te zgenel.
11 Sar predžal pašal ma, me les na dikhav.
Sar man obdžal, me les na šunav.
12 Te peske vareso lel, ko les šaj zaačhavel?
Ko leske phenela: ‚S'oda keres?‘
13 O Del na visarela het peskri choľi.
Anglal leste banďile the ola, ko pomožinde le Rachaboske‡.

14 Sar šaj man leha kerav?
Sar šaj arakhav o lava, hoj leske te odphenav?
15 Kajte uľomas spravodľivo, na odphenďomas leske;
ča mangľomas mire Sudcas, hoj man te del milosť.
16 Te vičinďomas a ov odphenďahas,
na pačav, hoj man šunďahas avri.
17 Bo ov man marel la burkaha
a dothovel mange buter rani a nane soske.
18 Na domukel mange te dichinel,
pherdžarďa miro dživipen le pharipnaha.
19 Šaj džav pre leste la zoraha? Se ov hino nekzoraleder!
Šaj džav leha pro sudos? Ko les šaj vičinel, hoj ode te avel?

---

* **9:9** E slovačiko čhib: Veľký voz. † **9:9** Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa. ‡ **9:13** E moroskri obluda abo o Egipt.

20 Kajte uľomas spravodľivo,
miro muj man odsudzinďahas;
kajte uľomas žužo,
sikaďahas, hoj som vinnovato.

21 Kajte som žužo,
na džal mange pal ma!
O dživipen mange džungľol.
22 Hin mange sa jekh. Vašoda phenďom:
‚Ov zňičinel sodujen le ňevinnones the le nalačhes.‘
23 Sar anel e pohroma§ jekhvareste o meriben,
ov asal le pharipnastar, so avľa pro ňevinno manuš.
24 Sar e phuv hiňi diňi andro vasta le nalače manušeske,
ov zakerel o jakha le sudcenge.
Te na ov, ta akor ko?

25 Mire dživesa pregele sigeder sar o bežcos,
denašle het a ňič lačho na dikhle.
26 Pregele sar e loďa la trsťinatar;
sar o orlos, savo pes mukel tele te chudel le džvirocis.
27 Te mange phenava: ‚Bisterava pre miri žaľa,
čerinava miro smutno muj a asava,‘
28 the avke man darav savore mire cerpišagostar,
bo džanav, hoj man na lela sar ňevinnones.
29 Te avava odsudzimen,
ta akor zbitočňe man trapinav?
30 Te man landarďomas andro jiv
a o vasta mange žužarďomas le sapuňiha,
31 the avke man tašľarela andre melaľi chev
a mek the mire gadenge avava džungalo.
32 Se ov nane manuš avke sar me, hoj leske te phenav:
‚Av džas pro sudos!‘
33 Te uľahas vareko, ko maškar amende rozsudzinďahas,
kas uľahas zor upral amende sodujdženende,
34 vareko, ko visarďahas mandar le Devleskri paca,
hoj man imar lestar te na darav!
35 Akor šaj vakerďomas a na mušinďomas man lestar te daral,
ale akana oda našťi kerav.“

10

1 „Mira dušake džungľol o dživipen.
Dava mandar avri savoro, so man trapinel,
andral o pharipen mira dušakro prevakerava.
2 Phenava le Devleske: ‚Ma odsudzin man!
De mange te džanel, soske pre mande džas!‘
3 Mištes tuke hin te trapinel
a te odčhivel e buči, so kerďal tire vastenca?
Ale o plani le nalačhengre tuke hin pre dzeka?
4 Či tut hin le manušeskre jakha?
Či dikhes avke sar amen?

§ **9:23** E hebrejiko čhib: o bičos

5 Či hine tire dživesa sar o dživesa le manušeskre?
Či hin tire berša sar o berša le muršeskre,
6 hoj kames pre ma te arakhel e vina
a rodes pre ma o binos?
7 Kajte džanes, hoj na som vinnovato
a hoj man ňiko našťi cirdel avri tire vastendar?

8 Tire vasta man kerde a sforminde.
A akana man kames calkom te zňičinel?
9 Mangav tut, ma bister, hoj man kerďal čikatar.
Visareha man pale pro prachos?
10 Či man na čhiďal avri sar o thud
a zahusťinďal sar o ciral?
11 Urďal pre ma o mas the e cipa,
prephandľal mange o kokala le žilenca.
12 Tu man diňal dživipen
a presikaďal mange tiro kamiben;
starinehas tut pal ma a ľikerehas miro duchos.

13 Ale kada garuvehas andro jilo;
džanav, hoj kada tuke sas pre godi:
14 Tu ča užares, hoj te dikhes, či kerava binos,
a na mukes man bi o trestos.
15 Vigos mange, te som vinnovato!
Ale kajte uľomas spravodľivo,
aňi akor man našťi ľidžav upre,
bo e ladž man zalel andre
a som začhido le pharipnaha!
16 Te man hazdav upre, aves pre ma sar ľevos
a pale man dukhaves tira strašna zoraha.
17 Ačhaves pre mande neve švedken a choľisaľos pre mande furt buter;
tire utoki pre ma aven jekh pal aver!

18 Akor soske man iľal avri andral o per mira dake?
Šaj muľom ode a ňiko man na dikhľahas!
19 Uľomas avke, sar te šoha na uľomas;
andral o per uľomas preľigendo andro hrobos.
20 Či man nane ča frima dživesa?
Vašoda preač, muk man sikra te radisaľol,
21 medik na džava andro svetos,
kaj hin o kaľipen the o ciňos le meribnaskro,
khatar imar na avava pale;
22 medik na džava andro svetos,
kaj hin igen baro kaľipen,
o nekbareder kaľipen, kaj nane ňisavo poradkos,
kaj mek the o švetlos hin sar kaľipen.“

11

Ešebno vakeriben le Cofaroskro

1 Pre oda o Cofar andral e Naama odphenďa kavke:
2 „Či na kampel pre savore kala lava te odphenel?

Mušinel le bebľošis furt te el čačipen?
3 Kerela tiro bebľišagos oda, hoj aver džene ena čhit?
Či ňiko tuke na priphenela, sar tuke keres pheras?
4 Bo phenďal le Devleske:
‚Miro sikaviben hino bi e chiba
a andre tire jakha som žužo.‘
5 Oj, ča te vakerďahas o Del,
te otkerďahas peskre vušta pre tu
6 a sikaďahas tuke o garude goďaveripena,
bo o goďaveripen šaj te dikhel pal o buter seri.
Akor dikhľalas, hoj o Del tuke odmukľa ajse bini,
pal save aňi na džanehas.

7 Či šaj preskumines le Devles?
Či šaj arakhes avri savoro prindžaripen pal o Nekzoraleder?
8 Se hino učeder sar o ňebos. Akor so šaj keres?
Hino teleder sar o Šeol*. Akor so šaj džanes?
9 Merinel buter sar e phuv
a hino buchleder sar o moros.

10 Te o Del avela a dela tut te phandel andre
a zvičinela o sudos, ko les šaj ačhavela?
11 Se ov džanel, save manuša hine falošna.
Sar dikhel lengro nalačhipen, či oda mukel ča avke?
12 Ale o dilino manuš chudela goďi ča akor,
sar le dzive somariske uľola manuš.

13 No, te tu phundraveha tiro jilo
a nacirdeha tire vasta ke leste,
14 te ela binos andre tire vasta a odčhiveha les,
te na domukeha o nalačhipen andre tiro stanos,
15 akor bi e ladž šaj hazdeha upre tiro muj,
ačheha zorales a na daraha tut.
16 Akor bistereha pre tiro trapišagos,
lepereha tuke pre leste sar pro paňi, so odčuľiľa het.
17 A o dživipen švicinela buter sar o džives pro dilos,
o kaľipen ela sar o tosara.
18 Akor tu pačaha, bo ela tut naďej,
aveha ochraňimen a pašľoha tuke andro smirom.
19 Džaha tuke te pašľol a ňiko tut na daravela avri;
but džene tuke kamena te el pre dzeka.

20 Ale o jakha le nalačhengre korisaľona,
na ela len kaj te denašel
a lengri naďej ela ča o posledno dichos.“

12

Štarto vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa:

* **11:8** Oda hin o than, kaj hine o mule.

2 „He, čačo tumen san spravna manuša
a o goďaveripen merela avri tumenca!
3 Ale the me som ajso goďaver sar tumen,
ňisoha pal tumende na zaačhav.
Se sako džanel oda, so phenďan.
4 Ačhiľom mire prijaťeľiske pro asaben,
kajte me som oda, ko vičinelas pro Del a kaske ov odphenelas.
Som pro asaben,
kajte som spravodľivo a žužo.
5 Ola, kas nane pharipen,
tele dikhen andre peskri goďi e bibach,
on peske gondoľinen, hoj oda hin ča prekal ola,
kaske poddžan o pindre.

6 O stani le zbujňikengre hine andro smirom,
ola, ko provokinen le Devles, dživen bi e dar –
lengri zor hin o del, saves on lašaren.

7 Ale no ča phuč le džvirendar a sikavena tut,
le čiriklendar pro ňebos a phenena tuke,
8 abo vaker la phuvaha a dela tut goďi,
o ribi andro moros tuke oda dena te džanel.
9 Ko kale savorendar na džanľahas,
hoj oda kerďa o vast le RAJESKRO?
10 Andre leskro vast hin o dživipen savorengro, so dživen,
the o dichos savore manušengro.

11 Či o kan na skušinel o lava,
avke sar e čhib koštoľinel o chaben?
12 Či o goďaveripen hin maškar o phure?
Či o baro dživipen šaj del e goďi?
13 Ča le Devles hin goďi the zor,
e rada the o goďaveripen hin leskre.
14 Se oda, so ov čhivel tele, pes imar na del te ačhavel pale upre.
Kas ov phandel andre, oles pes imar na del te premukel.
15 Sar ov zaačhavel o brišind, hin šukiben,
a sar mukel avri o bare paňa, zňičinel e phuv.
16 Les hin zor the sasťi goďi.
Leskro hin oda, ko klaminel, the oda, ko hino klamimen.
17 Le radcendar lel e sasťi goďi*
a le sudcendar kerel dilinen.
18 Pal o kraľa čhivel tele o kraľika rucha
a urel pre lende o gada le otrokengre.
19 Le rašajendar lel e služba
a le zorale manušendar e zor.
20 Ňemisarel olen, pre kaste pes o manuša muken,
a le phure manušenge lel e lačhi goďi.
21 Kerel, hoj o raja te aven teledikhle,
a slabisarel e zor le vladcenge†.

* **12:17** E hebrejiko čhib: mukel te phirel pindrangen † **12:21** E hebrejiko čhib: pomukel o sirimos le zoralenge

22 Otkerel o garude veci andral o kaľipen
a anel o ciňos le meribnaskro pro švetlos.
23 Del, hoj o narodi te baron a te zoraľon;
zňičinel le naroden a domarel len.
24 Le vodcendar, so ľidžan o narodi pre phuv, kerel dilinen;
mukel len te bludzinel pal e pušťa, kaj nane droma.
25 On hmatinen andro kaľipen, kaj nane švetlos,
a ov kerel, hoj te bludzinen sar mate.“

13

1 „Savoro, so tumen dikhľan, dikhľom the me,
savoro, so tumen šunďan, šunďom the me a achaľiľom oleske.
2 Savoro, so tumen džanen, džanav the me,
ňisoha pal tumende na zaačhav.
3 Ale me vakerava le Nekzoraleder Devleha
a kamav te sikavel miro čačipen anglo Del.
4 No tumen man meľaren le klamišagoha.
Tumen nalače doktorale!
5 Joj, te uľanas čhit,
akor uľanas goďaver!
6 No ča šunen man avri, so phenav,
a dikhen, sar man obraňinava.
7 Či kamen te vakerel o klamišagi, hoj te zaačhen vaš o Del?
Kamen te klaminel leske pro lačho?
8 Kamen vaš leske te rušel?
Chuden paš o Del?
9 Doperena mištes, te tumen preskuminela?
Kamen les te klaminel, avke sar klaminen le manušes?
10 Čačes tumen pokarhinela,
te počoral chudena paš leste.
11 Či tumen na daran leskra slavatar
a na avel pre tumende lestar e dar?
12 Tumare goďaver lava hine sar o prachos andral o bov;
o lava, savenca tumen braňinen, hine slaba sar čik.

13 Akana sikra čhiten, muken man te vakerel,
a mi ačhel pes mange, so kamel!
14 Som pripravimen pre savoreste,
the te del miro dživipen!
15 Kajte man murdarela, me man the avke mukav pre leste
a obraňinava mire droma angle leste.
16 The oda ela miri zachrana,
bo ňisavo bijedevleskro manuš anglal leste na avela.
17 Šunen mištes, so phenav;
mire lava tumenge mi džan andro kana!
18 Akana som pripravimen man te braňinel,
džanav, hoj man ela čačipen.
19 Kamel pes manca vareko te kerel?
Te he, avava čhit a merava.

20 Ča duj veci mange ker, Devla,

a me man tuke na garuvava:
21 Odle mandar tiro vast
a preač man te daravel tira daraha!
22 Paľis vičin a me man dava anglal,
abo me chudava te vakerel a tu mange odpheneha.
23 Keci kerďom nalačhipen the bini?
Sikav mange miri vzbura the miro binos.
24 Soske garuves o muj
a ľikeres man ňeprijaťeľiske?
25 Trapineha e prajta odphurdľi la balvajatar?
Džaha pro šuko phus?
26 Bo zapisines tuke andre o nalače veci pre mande
a des mange te skidel upre mire terňipnaskre bini.
27 Phandes mange o pindre andro kaštune kľigina;
pozorines savore mire droma
a poznačines o stopi, khatar phirenas mire pindre,
28 a vašoda mange rozperel o ťelos sar vareso kirno,
sar o gada, save chal o moľos.“

14

1 „Dojekh manuš* dživel ča sikra
a hin les pherdo pharipen.
2 Kvitňisaľol sar e kvitka a šučol avri,
našľol sar o ciňos a na ľikerel avri.
3 A tu, Devla, dikhes pre kajso manuš?
Anes les anglal tu pro sudos?
4 Ko šaj kerel le nažuže manušestar žužo manuš?
Ňiko!
5 Le manušeske hin dine leskre dživesa
a tu rachines leskre čhona,
tu leske thoďal o hraňici, save našťi predžal.
6 Ma dikh pre leste, de leske te odpočovinel,
medik leske na predžala o džives sar le robotňikoske, savo kerel e phari buči.

7 Se the le stromos hin naďej,
te les čhinena tele, barola pale
a leskro nevo konaris zoraľola.
8 Kajte leskro koreňis phurola andre phuv
a leskro kmeňos merela andro prachos,
9 soča voňinela o paňi, takoj pučinela avri
a mukela o konara sar e nevi rastlina.
10 Ale sar merel o manuš, ačhel te pašľol;
phurdel avri peskro dichos, a kaj hino?
11 Avke sar o paňi našľol andral o jazeros,
sar o paňi andre jarka cikňol a šučol avri,
12 avke the o manuš, te peske pašľiľa, imar na ušťela.
Medik ľikerela o ňebos,
o manuša pes na prekerena
a andral peskro soviben na ušťena.

* **14:1** E hebrejiko čhib: o manuš, savo uľiľa la džuvľatar

13 Joj, te man garuďalas andro Šeol
a mukľalas man ode, medik tut na pregeľahas e choľi!
Ó, te man diňalas varesavo časos
a paľis tuke pre ma leperďalas.
14 Te varesavo manuš merel, či obdživela pale?
Sako džives andre miri phari služba užarav,
kana imar oda predžala!
15 Akor tu vičinďalas a me man tuke diňomas anglal;
igen kamľalas le manušes, saves kerďal le vastenca.
16 Bo akor pozorinďalas mire kroki,
ale na rachinďalas mange o bini.
17 Mire bini zakerďalas† andre andro gono
a mire nalačhipena učharďalas andre.

18 Ale avke sar o verchos rozperel a krušisaľol,
sar pes e skala čhalavel pal peskro than,
19 avke tu zňičines le manušeskri naďej;
avke sar o paňi rozphagerel o bara
a sar o zorale prudi len peha e phuv.
20 Domareha les jekhvar a pro furt a mušinel te džal;
čerineha leskro muj a bičhaveha les het.
21 Te ela leskre čhaven pačiv, na dodžanela pes oda;
te ena teledikhle, na džanela ňič.
22 Šunel e dukh ča pre peskro ťelos
a hin les žaľa ča vaš peske korkoreske.“

15

Dujto vakeriben le Elifazoskro

1 Avke o Elifaz andral o Teman odphenďa kada:
2 „O goďaver manuš na odphenďahas kajse balvajakre lavenca!
Le tate luftostar na čaľiľahas avke sar tu!
3 Ov na rušľahas vaš peske kajse chocsave vakeribnaha,
le lavenca, so nane pre chasna!
4 Se tu keres, hoj pes ňiko te na daral le Devlestar,
a braňines le modľitbenge anglo Del!
5 Bo tiro binos sikavel tire vušten, so te vakerel;
kides tuke avri e čhib le špekulantengri.
6 Tiro muj tut odsudzinel, na me;
tire vušta vakeren pre tute.

7 Či sal tu ešebno manuš, so uľiľa?
Či salas sigeder sar o verchi?
8 Či tu šunehas, sar o Del savoro plaňinelas?
So, ča tut hin goďi savore manušendar?
9 So ajso džanes, so amen na džanas?
So achaľos feder sar amen?
10 Maškar amende hin the šiva balengre the phure manuša,
save hine phureder sar tiro dad.

† **14:17** E hebrejiko čhib: zapečaťinďalas

11 Či frima tuke hin le Devleskro poťešeňje
abo o lav vakerdo ke tute šukares?
12 Soske tut odcirdel tiro jilo?
Soske tire jakha blišťisaľon akor,
13 sar visares tiri choľi pro Del
a mukes avri andral o muj kajse lava?

14 Ňisavo manuš nane bi o binos.
Sar šaj vareko, ko uľiľa prekal e džuvľi, uľol spravodľivo?
15 Se dikh, o Del pes na mukel aňi pre peskre aňjela*
a mek aňi o ňebos nane žužo andre leskre jakha!
16 Ta akor keci buter o džungalo the previsardo manuš,
savo pijel o nalačhipen sar o paňi!?

17 Sikavava tut, ča šun man avri
a vakerava tuke pal oda, so dikhľom,
18 pal oda, so phende o goďaver manuša,
a na garude andre oda, so priile peskre dadendar.
19 Ča lenge sas diňi kadi phuv
a o cudzinci ode na dživenas, hoj len te odlen le Devlestar.
20 O nalačho manuš cerpinel calo dživipen,
savore berša, so hine pripravimen prekal o bijileskre manuša.
21 O darandutno hangos šunďol andre leskre kana;
akor, sar hin smirom, avela pre leste o živaňis.
22 Ov na pačal, hoj denašela andral o kaľipen;
hino dino la šabľake.
23 Ča pes tuľinel – hino le supengro chaben.
Ov džanel, hoj o džives le kaľipnaskro leske hin pripravimen.
24 O pharipen the o cerpišagos les daraven avri
avke sar o kraľis pripravimen pro mariben,
25 bo hazdel o vast pro zoralo Del
a kerel pes muršeske pro Nekzoraleder.
26 Džal pre leste zacatones
a demel les le zorale šťitoha.

27 Vašoda, hoj prikidňa andro muj le žirostar
a thuľiľa andro per,
28 bešela andro rozburimen fori,
andro khera, kaj ňiko na bešel,
save sas pripravimen, hoj len te čhiven tele.
29 Na barvaľola a leskro barvaľipen na ačhela,
aňi leskro majetkos na rozbarola pre phuv.
30 Na denašela le kaľipnaske,
ela sar stromos, saveske e jag labarela o konara,
o dichos andral le Devleskro muj les zňičinela.
31 Te na peha thovel avri oleha,
hoj pes mukel pre oda, so na mol ňič,
bo leskri odmena ela pre ňisoste.
32 Sigeder, sar avela leskro časos, šučola avri

* **15:15** E hebrejiko čhib: sveta manuša

a leskre konara imar na kvitňisaľona,
33 sar o viňičis, so čhivel tele peskro hroznos akor, sar mek nane lačho,
sar e oliva, savi pal peste čhivel tele o kvitki.
34 Bo le nalače dženen na ela ňisave čhave
a e jag chala o khera le interesarenge.
35 Ločhona o pharipen a uľola lenge o nalačhipen;
andro jilo len hin ča o klamišagos.“

16

Pandžto vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa kada:
2 „Imar but kajse lava šunďom!
Ňiko tumendar man na džanel te poťešinel,
keren mange ča pharipen.
3 Na preačheha te vakerel kala balvajakre lava?
Sostar tuke nane mištes, hoj tut des anglal?
4 Te tumen uľanas pre miro than,
the me džanľomas te vakerel avke sar tumen;
the me tumen šaj začhiďomas le lavenca
a kerďomas le šereha upral tumende.
5 Ale me tumen diňomas zor le lavenca
a mire vuštenca vakerďomas, hoj tumen te šunen feder.

6 No sar vakerav, miri dukh na preačhel;
sar som čhit, na džal mandar het.
7 Čačes, Devla, akana man calkom strapinďal avri;
zňičinďal savoredženen andre miro kher.
8 Šučarďal man avri*,
a vašoda pes dičhol le manušenge, hoj som binošno;
na ačhiľa mandar ča e cipa the o kokala
a the oda svedčinel pre ma.
9 Le Devleskri choľi man rozčhingerel a džal pre mande;
randel pre mande le dandenca,
zadikhel pes pre ma le jakhenca sar miro ňeprijaťeľis.
10 O manuša pre ma bares phundrade peskre muja,
asabnaha man marenas pal o čhama sar varekas, ko lenge džungľol,
a zgele pes jekhetane pre mande.
11 O Del man diňa le binošne manušeske
a čhiďa man andro vasta le nalačheske.
12 Dživavas mange andro smirom, ale ov manca razinďa,
chudňa man la meňatar a phagerďa man pro kotora.
Kerďa peske mandar terčos;
13 mukel pre ma peskre šipi pal savore seri,
predemel mire ľadvini a nane leske pharo;
miri žlča andral e pečinka čhivel avri pre phuv.
14 Dukhavel man jekh pal aver;
mukel pes pre ma sar o maribnaskro murš.

15 Siďom mange o gada le gonestar,

* **16:8** Abo: zaiľal man

urďom man andre
a bešav bi e zor andro prachos.
16 Le rovibnastar mange ľoľiľa o muj avri
a tel o jakha man hin kale kruhi†,
17 kajte pre mire vasta nane o mariben
a miri modľitba hiňi žuži.

18 Ó, phuvije, ma učhar andre miro rat,
ma domuk, hoj te preačhel te vičinel vaš ma!
19 No dikh, the akana hino miro švedkos andro ňebos;
učes pro ňebos hino oda, ko vaš ma zaačhel.
20 Miro obhajcas hino miro prijaťeľis‡ akor,
sar mire jakhendar čuľan o apsa anglo Del.
21 Ov pes mangel le Devleske vaš o manuš,
avke sar vareko pes mangel vaš peskro prijaťeľis.

22 Se na predžana but berša
a džava pro drom, pal savo imar na avava pale.“

17

1 „Miro duchos hino igen zňičimen,
mire dživesa murdaľile andre,
užarel man o hrobos.
2 Pašal mande hin ča ola, ko mandar asan,
a me dikhav, sar pre mande džan.
3 Devla, počin vaš ma e zaloha, hoj man te premuken!
Se ko aver pes vaš ma zaručinďahas?
4 Vašoda, hoj tu lenge zakerďal andre o goďa, hoj te na achaľon,
ma domuk, hoj mange te radisaľon.
5 Vakerel pes: Te vareko vaš o love del andre peskre prijaťeľen,
o jakha leskre čhavengre korisaľona.
6 No akana o Del visarďa oda vakeriben pre mande anglo manuša;
som oda, kaske čhungaren andro muj.
7 Se o jakha mange slabisaľile le rovibnastar;
o vasta the o pindre mande hin šukore sar ciňos.
8 Ola, ko pestar keren spravodľiva, predaran
a o ňevinna man odsudzinen sar bijedevleskres.
9 No o spravodľivo pes ľikerel peskre dromestar
a oda, kas hin žuže vasta, ačhela furt zoraleder.
10 Ale te savore avľanas a ačhiľanas angle ma,
na arakhľomas aňi jekhe goďaveres maškar tumende.

11 Mire dživesa pregele, mire plani rozpele,
a mek the oda, so kamavas andro jilo.
12 Mire prijaťeľa phenen pre rat, hoj oda hin džives;
phenen: ‚O švetlos hino pašes, kajte hin kaľipen.‘
13 Te miri naďej hin ča o Šeol,
te mange lačharava o hadžos andro kaľipen,
14 te phenava le hroboske: ‚Tu sal miro dad!‘

† **16:16** E hebrejiko čhib: o ciňos le meribnaskro ‡ **16:20** Abo: mire prijaťeľa peske mandar asan

a le kirmenge: ‚Miri daj‘ abo ‚miri pheň‘,
15 ta akor kaj hiňi miri naďej?
Dikhel la mek vareko?
16 Džala manca tele andro brani le Šeoloskre the miri naďej?
Džaha jekhetane tele andro prachos?“

18

Dujto vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenďa kada:
2 „Kana imar preačhena te vakerel?
Chuden goďi, a paľis vakeraha!
3 Soske amen len sar dobitkos?
Soske sam andre tumare jakha diline*?
4 Či vaš tuke, so tut korkoro dukhaves tira choľaha,
ela e phuv zamukľi?
Abo či pes e skala čhalavela pal peskro than?

5 Le nalače manušeske o švetlos murdaľola andre
a o plameňis leskra jagakro preačhela te labol.
6 Andre leskro stanos o švetlos kaľola
a e momeľi paš leste labola avri.
7 Leskre kroki sas zorale, ale slabisaľona;
perela pro plani, save ov korkoro kerďa.
8 Bo leskre pindre les cirden andre sita
a uštarel pre pasca.
9 Zachudel leske e peta,
e slučka les zacirdel zorales.
10 O lanos hino leske garudo pre phuv
a pro chodňikos hiňi thoďi e pasca.
11 Pal dojekh sera pre leste avel e dar,
džal pal leste pre dojekh krokos.
12 Leskri zor slabisaľol bokhatar
a furt pal leste phirel e bibach.
13 O nasvaľiben leske chal tele e cipa;
o nekgoreder meribnaskro nasvaľiben
chal tele leskre vasta the pindre.
14 Cirdena les avri andral leskro stanos, pre savo pes mukelas,
a anena les andre nekbareder dar.
15 Leskro stanos labol avri;
e sira pes čhivel ode, kaj bešelas.
16 O koreňa telal leske kirňona
a o konara upral leske šučona avri.
17 Pre phuv pes pre leste bisterela
a ňiko peske pre leskro nav na leperela.
18 Čhivena les avri andral o švetlos andro kaľipen;
tradena les avri andral o svetos.
19 Na ela les potomki,
ňisave čhave maškar peskre manuša;
ňiko, ko predžiďiľahas ode, kaj bešelas.
20 Andre leskro bibachtalo džives o manuša pal o zapados predarana

* **18:3** E hebrejiko čhib: nažuže

a pro vichodos izdrana daratar.
21 He čačo, avke oda hin le kherenca,
kaj bešen o nalače manuša;
kajso hin o koňec olengro,
ko na prindžaren le Devles.“

19

Šovto vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa:
2 „Dži kana man trapinena
a marena tele le lavenca?
3 Oda imar hin deštovar, so mange kerďan ladž;
dukhaven man a na ladžan tumen!
4 Kajte oda uľahas čačo, hoj kerďom vareso nalačho,
oda ča dukhaďomas man.
5 Te tumenge gondoľinen, hoj san feder sar me,
a te len miro pharipen sar znakos, so sikavel miri vina,
6 akor džanen, hoj oda o Del kada kerďa.
Ov mange nacirdňa e pasca a chudňa man andre.

7 Se sar me vičinav: ‚Pomožinen mange!‘
ňiko pes ke ma na del anglal;
mangav mange e pomoca,
ale ňiko ke ma nane spravodľivo.
8 O Del mange začhiďa o drom, našťi predžav;
o chodňiki mange garuďa andro kaľipen.
9 Čhiďa pal ma tele miri slava
a iľa mange tele e koruna pal o šero.
10 Pal savore seri man visarel tele, medik na merava;
cirdňa avri miri naďej sar stromos.
11 Leskri choľi pre ma rozlabiľa,
rachinel man sar peskre ňeprijaťeľis.
12 Leskre slugaďa pre ma avle,
kerde peske drom, hoj pes te dochuden ke mande,
a rozthode o taboris pašal miro stanos.

13 Mire phralen mandar iľa het
a ačhiľom cudzo olenge, ko man džanen.
14 Miri famelija man omukľa
a mire prijaťeľa pre ma bisterde.
15 O hosci andre miro kher the mire služki man len sar cudzincos;
ačhiľom cudzo andre lengre jakha.
16 Vičinav pre miro otrokos,
ale ov mange na odphenel;
mušinav man leske igen te mangel,
hoj mange te pomožinel.
17 Miri romňi našťi avri ačhel miro dichos
a džungľuvav mire phralenge.
18 Mek the o čhavore man tele dikhen;
soča ušťav, imar pre ma vakeren.
19 Džungľuvav savore mire lače kamaratenge,

ola, kas kamavas, pes visarde pre mande.
20 Nane pre ma ča e cipa the o kokala,
ča ajci so predžiďiľom.

21 Aven ke ma jileskre, prijaťeľale mire, aven jileskre!
Bo o Del man marďa peskre vasteha!
22 Soske pre ma džan avke sar o Del?
Či man imar na zachaľan dos?

23 Oj, te pes mire lava pisindehas andre,
oj, te pes dochudlehas andro zvitkos,
24 te ulehas avrirandle andro bar le trastune sekačiha
a začhide le tate olovoha pro furt.
25 Me džanav, hoj miro Vikupiťeľis dživel
a pro koňec vaš ma zaačhela pre phuv!
26 Dikhava le Devles andre miro ťelos the akor,
sar ela miri cipa zňičimen;
27 me les dikhava mire jakhenca – me a na vareko aver.
Miro jilo pal oda igen džal!
28 Te tumen phenena: ‚Sar šaj mek pre leste džas?
Se o koreňis le problemoskro hin andre leste!‘
29 Daran tumen la šabľatar!
Bo e šabľa hiňi e choľi le Devleskri pro nalačhipen,
hoj te džanen, hoj hin vareko, ko sudzinel!“

20

Dujto vakeriben le Cofaroskro

1 Akor o Cofar andral e Naama odphenďa kada:
2 „Mire gondoľišagi man ispiden te odphenel,
bo o jilo andre ma previsaľol.
3 Sar šunav o dopheňiben, so mange kerel ladž,
akor miri goďi siďarel te odphenel.

4 Se džanes, hoj kada hin imar čirlastar,
kanastar hine o manuša pre phuv,
5 hoj o radišagos le nalače manušengro na ľikerel but
a o bijedevleskro thovel baripen ča sikra.
6 Kajte leskro baripen džal upre dži o ňebos
a leskro šero dochudel dži o chmari,
7 ela odphurdlo het pro furt avke sar prachos.
Ola, ko les džanenas, phenena: ‚Kaj hino?‘
8 Odľecinela sar o suno a buter les na arakhena;
našľola sar o viďeňje rači.
9 Odi jakh, so les dikhelas, les imar na dikhela,
oda than, kaj bešelas, les imar na dikhela.
10 Leskre čhave dena pale oda, so ile le čore manušenge;
peskre vastenca anela pale peskro barvaľipen.
11 Leskri terňipnaskri zor, so pherdžarelas leskre kokala,
leha pašľola andro prachos.

12 Leske hin o nalačhipen gulo andro muj,
a garuvel les tel e čhib;
13 ov pes cirdel pal leste a na omukel les;
ľikerel les andro vušta, hoj peske les te uživinel avri.
14 No, jekhvar pes leske o nalačhipen visarela pro kirkiben andre džombra;
ela andre leste sar o jedos la kobrakro.
15 O barvaľipen, so chaľa, čhandela avri;
o Del leske les čhivela avri andral o per.
16 Pijela o jedos la kobrakro;
danderela les e zmija a merela.
17 Imar na dikhela pro prudi le paňeskre
aňi pro potoki, sar čuľan o thud the o medos.
18 Mušinela te del pale oda, so peske dochudňa, a na chala olestar;
na ela les radišagos olestar, so zarodňa.
19 Bo trapinelas le čoren a na pomožinďa lenge;
zaiľa o kher, savo ov na ačhaďa.

20 Vašoda, hoj na džanel, kana les hin dos,
našťi pes zachraňinela peskre barvaľipnaha.
21 Sar ov chal, ňič pal leste na ačhel,
vašoda leskri bach na ľikerela furt.
22 Sar ela igen barvalo,
jekhvareste pre leste avela o pharipen;
demela pre leste pal savore seri.
23 Sar peske pherdžarela e džombra,
o Del pre leste bičhavela peskri choľi sar jag
a začhivela les laha akor, sar chala.
24 Te denašela la trastuňa šabľatar,
predemela les o brondzuno šipos.
25 Cirdela les avri andral o dumo,
o bľišťaco špicos leske predžala prekal e pečinka,
vašoda pre leste avela bari dar!
26 Savoro leskro barvaľipen ela zňičimen,
chala les e jag, so na sas zathoďi le manušestar,
a zlabarela savoren, ko mek ačhiľa andre leskro stanos.
27 O ňebos anela avri leskri vina
a e phuv pes ačhavela pre leste.
28 Savoro leskro barvaľipen ela ľigendo het,
andre oda džives, sar o RAJ čhivela avri peskri choľi, našľola het.

29 Kajso koňec užarel le nalače manušes,
kajso ďeďictvos chudena le Devlestar.“

21

Eftato vakeriben le Joboskro

1 Avke o Job odphenďa kada:
2 „Šunen mištes mire lava,
bo oleha man poťešinena!
3 Ľikeren avri, medik dovakerava!
Sar me dovakerava, paľis mandar šaj keren pheras!

4 Či man sťažinav le manušenge?
Te na, akor soske te ľikerav avri?
5 Se dikhen pre ma, či na čudaľinen tumen?
Či na thoven tumenge o vasta pro muj?
6 Sar gondoľinav pre oda, so pes mange ačhiľa, darav man;
izdral pre ma calo ťelos.
7 Soske o nalače manuša dživen,
phuron a barol lenge e zor?
8 On dikhen peskre čhaven te barol a te bešel paš lende;
dikhen te barol le čhavengre čhaven.
9 Andre lengre khera hin o smirom a nane ode dar;
e palica le Devleskri len na marel.
10 Lengre biki mištes khabňaren;
lengre gurumňa ačhen khabne a na oddžal lenge.
11 Peskre muršoren muken avri te bavinel pes sar bakroren;
lengre čhavore peske radišagostar khelen a chučkeren.
12 Giľaven le bašavibnaha pre čerkutka the pre harfa
a radisaľon, sar bašaven pre flauta.
13 Peskre dživesa predživen andro lačhipen
a džan tele andro Šeol bi o pharipen.
14 No le Devleske phende: ‚Dža amendar het!
Na kamas te prindžarel tire droma!
15 Ko hin o Nekzoraleder, hoj leske te služinas?
So amen hin olestar, hoj pes ke leste modľinaha?‘
16 On peske gondoľinen, hoj lengri bach hin andre lengre vasta,
ale me na prilav kajso gondoľišagos!

17 Murdaľiľa varekana andre o švetlos le nalačhengro?
Avľa pre lende varekana e bibach?
Dukhaďa len varekana o Del peskra choľaha?
18 Sas varekana sar o phus, savo odphurdľa e balvaj?
Abo sar e šuki čar, savi iľa e burka?
19 Tumen phenen, hoj vaš o bini le dadeskre marel o Del le čhaven.
Ale o Del mi marel le binošnen vaš lengre bini, hoj te džanen, sar oda hin.
20 Mi dikhen pre peskre jakha, sar ena zňičimen,
a mi pijen andral e kuči la choľakri le Nekzoraleder Devleskri!
21 Se savo manuš, sar merela, gondoľinela pre peskre čhave, so ačhena pal leste,
te leskre čhona preačhena sigeder?

22 Či šaj vareko sikavel le Devles,
te ov hin oda, ko sudzinel ole nekbarederen?
23 Vareko hino zoralo dži o meriben,
pal ňisoste pes na daral a hin les smirom;
24 leskro ťelos hino sasto
a leskre kokala hine šviža.
25 Aver dženo merel bara dukhaha andro jilo
a šoha peske na uživinďa o lačhipen.
26 No sodujdžene pašľona andro prachos,
kaj len zaučharena andre o kirme.

27 Dikh, me džanav, so tumen gondoľinen,
the tumare nalače plani, so mange kamen te kerel,
28 bo phenen: ‚Kaj hin o kher ole bare manušeskro?
Kaj hin o stanos, andre savo bešen o nalače manuša?‘
29 Či tumen šoha na phučľan olendar, ko phiren pal o svetos?
Na pačanďiľan oleske, so tumenge phende –
30 hoj o nalačho na cerpinel andro bibachtalo džives,
hoj andre oda džives, sar avel e choľi le Devleskri, hino zachraňimen?
31 Ňiko leske na phenel andro jakha, sar pes ľikerelas.
Ňiko leske na visarel pale vaš oda, so kerďa.
32 Ľidžan les andro hrobos,
savo o manuša mištes stražinen.
33 Ajci but džene pal leste avle pro pohrebos,
hoj pes len na del aňi te zrachinel,
a mištes leske hin andre čik andro hrobos.

34 Akor sar man šaj poťešinen kajse diline lavenca?
Savoro, so mange odphenen, hin ča klamišagos!“

22

Trito vakeriben le Elifazoskro

1 Akor o Elifaz andral o Teman odphenďa kada:
2 „Šaj anel o manuš le Devleske chasna?
Se o goďaver manuš kerel chasna ča peske, a na le Devleske.
3 Či hin le Nekzoralederes vareso olestar,
hoj sal spravodľivo?
Abo hin les vareso olestar,
hoj džives žužes?
4 Či tuke dovakerel vaš oda, hoj tut lestar daras?
Či vaš oda tut sudzinel?
5 Či na vaš oda, hoj tiro nalačhipen hino baro
a tire bini šoha na preačhen?

6 Bo tire phralendar lehas vaš ňisoske e zaloha
a mukehas len langen bi o gada.
7 Na dehas te pijel paňi oles, kas smadzinelas,
oles, ko sas bokhalo, na dehas te chal maro.
8 Salas zoralo manuš a e phuv sas tiri,
bešehas ode a salas baro manuš,
9 ale bičhavehas le vdoven het, na dehas len ňič
a trapinehas le široten.
10 Vašoda hin všadzik pašal tu o pasci
a jekhvareste pre tu avel e bari dar,
11 abo ajso kaľipen, hoj na dikhes,
vašoda e potopa tut zaučharel andre.

12 Či nane o Del upre pro nekučeder ňebos?
Dikh, sar hino upral o nekučeder čercheňa,
kajte hine avke učes!
13 Ale tu phenes: ‚So o Del džanel?

Či šaj sudzinel prekal o kale chmari?
14 O chmari les garuven andre,
sar peske phirel pal o ňebos,
vašoda na dikhel.‘

15 Kames tut te zľikerel le phurikane dromendar,
pal save phirenas o nalače manuša?
16 On mule sigeder, sar sas lengro časos,
jekhvareste avke sar o kher, saves lel e potopa le zakladenca.
17 Le Devleske phenen: ‚Dža amendar het!
So amen šaj kerel o Nekzoraleder?‘
18 Ale o Del lenge the avke pherdžarďa o khera le lače vecenca.
No me na achaľuvav o gondoľišagos le nalačhengro!
19 O spravodľiva dikhena lengro koňec a radisaľona;
o ňevinna lendar asana:
20 ‚Čačes hine amare ňeprijaťeľa zňičimen
a savoro, so pal lende ačhiľa, zlabiľa andre jag.‘

21 Odmang tut le Devleske a ela tut smirom;
avke pre tu avela o požehnaňje.
22 Prile o sikaviben andral leskro muj
a le tuke andro jilo leskre lava.
23 Dikh, te aveha pale ko Nekzoraleder, ačhavela tut pale pro pindre.
Le avri o nalačhipen andral tiro stanos,
24 čhiv tutar het o somnakaj andro prachos,
o somnakaj andral o Ofir maškar o bara andre jarka,
25 akor ela o Nekzoraleder tiro somnakaj
the tiro nekvzacneder rup.
26 Paľis radisaľoha le Nekzoraleder Devlestar
a šaj hazdeha upre tiro muj ko Del.
27 Mangeha les a ov tut šunela avri;
a doľikereha o lav, so les diňal.
28 So tuke kideha avri, oda pes ačhela,
a pre tire droma švicinela o švetlos.
29 Sar o manuša ena pokorimen dži tele
a tu pheneha: ‚Hazde len upre!‘
akor o Del zachraňinela olen, ko hine strapimen!
30 Ov cirdela avri the oles, ko nane bi e vina,
a ela zachraňimen vašoda, hoj tire vasta hine žuže.“

23

Ochtoto vakeriben le Joboskro

1 Akor o Job odphenďa kada:
2 „The adadžives man igen sťažinav a vakerav pro Del.
Stukinav dukhatar, no leskro zoralo vast man furt marel.
3 Oj, te ča džanľomas, kaj les te rodel;
te šaj geľomas dži ke leste khere!
4 Anďomas leske avri miri veca
a phenďomas leske pherdo lava pre miri obrana.
5 Akor man dodžanľomas, so mange odphenďahas,

a achaľiľomas, so mange phenďahas.
6 Či pre mande chučiľahas avri caľa peskra zoraha?
Na! Ov man šunďahas avri.
7 Ode paš leste o čačo manuš šaj dokazinel, hoj hino ňevinno;
a ode uľomas oslobodzimen mire sudcastar pro furt.

8 Te džav pro vichodos, nane ode,
te džav pro zapados, našťi les arakhav;
9 te kerel vareso pro severos, na dikhav les,
te man visarav pro juhos, na dičhol les.
10 Ale ov džanel mire droma, khatar phirav;
te man skušinela avri, dikhela, hoj som žužo sar o somnakaj.
11 Mire pindre phirenas mištes pal leskre stopaja,
ľikeravas man pre leskro drom a na odgeľom.
12 Na omukľom o prikazaňje, so mange phenďa,
o lava andral leskro muj mange važinav buter sar miro chaben*.
13 Ov pes na čerinel – ko les šaj prevakerel?
Se ov kerel oda, so kamel.
14 Doľikerela savoro, so prekal ma naplaňinďa,
a les hin mek pherdo plani manca.
15 Vašoda man darav, sar avava angle leste;
sar pre oda gondoľinav, darav man lestar.
16 O Del slabisarďa miro jilo;
o Nekzoraleder man daraďa avri.
17 Ale kajte som andro kaľipen, na somas čhit;
kajte o kaľipen učharel andre miro muj.“

24

1 „Soske o Nekzoraleder na diňa avri časos, kana sudzinela le nalačhen?
A soske ola, ko les prindžaren, les oda na dikhen te kerel?
2 O nalače manuša prethoven dureder peskre hraňici,
čoren o stadi a pašinen len.
3 Le širotendar len le somaren
a le vdovendar le bikos sar e zaloha.
4 Le čoren ispiden pal o drom het;
savore čorore pre phuv pes mušinen te garuvel.
5 Sar o dziva somara pre pušťa peske roden o chaben,
avke keren the o čore manuša.
Peskre čhavenge roden o chaben andre zamukľi phuv.
6 Mušinen te skidel upre o uľipen pal aver maľi,
kiden upre o zbitki andral e viňica le nalače manušeskri.
7 Prekal e rat pašľon lange, bi o gada;
nane len soha pes te učharel andre, sar hin šil.
8 Sar del o brišind pro verchi, cinďon;
nane len kaj pes te garuvel
a ispiden pes paš e skala.
9 Odcirden la širota la dake pašal o koľina,
len le čhaven le čore manušendar sar o počiňiben vaš o dluhi.
10 Phiren lange, bi o gada,
hordinen e pšeňica avrenge, ale furt hine bokhale.

* **23:12** Abo: o lava andral leskro muj mange ľikerav andre mande

11 Andre zahrada pučinen o olivi pro olejos,
andro lisos uštaren pro hroznos, ale furt len smadzinel.
12 O roviben olengro, ko meren, šunďol andral o foros
a e duša olengri, ko hine dukhade, vičinel pre pomoca,
ale o Del ňikas na sudzinel vaš oda nalačhipen*.

13 Hine ajse manuša, save pes vzburinde pro švetlos,
na kamle te prindžarel leskre droma,
aňi na ačhile pre leskre chodňiki.
14 Medik avel avri o kham, o vrahos ušťel upre,
murdarel le čore manušes
a rači čorel sar o zbujňikos.
15 E jakh le lubariskri užarel, sar zaračol,
a phenel peske: ‚Ňiko man na dikhela,‘
a učharel peske andre o muj.
16 Andro kaľipen rozmaren o khera a občoraren len,
dživese pes phanden andre, o švetlos na prindžaren.
17 Prekal lende hin tosara akor, sar hin baro kaľipen,
on pes ľikeren la daraha, so hin rači.

[O Cofar†]

18 Le nalačhen lela het o paňi,
lengri phuv, so len hin, hiňi prekošľi,
vašoda imar na džana te kerel buči andre peskre viňici.
19 Avke sar o jiv našľol andro tačipen the šukiben,
avke o binošna našľona andro Šeol.
20 Lengre daja pre lende bisterena,
o kirme pre lende mulatinena;
a imar ňiko peske pre lende na leperela.
O nalače kirňona sar o stromos, so peľa tele!
21 Na sas lače ke odi džuvľi,
sava našťi el čhave a našťi ločhol,
a aňi la vdovake na presikade ňisavo lačhipen.
22 Ale o Del peskra zoraha zňičinela le zorale manušen;
sar ov ušťela, ňikas lendar na ela istota, hoj dživena.
23 O Del lenge domukel, hoj pes te šunen, hoj hine andro smirom,
ale leskre jakha pozorinen pre lengre droma.
24 Ča pro sikra hine hazdle upre a paľis imar nane:
Šučona avri sar e kvitka a merena;
ena čhinde tele sar o klasi.

25 Či oda nane avke?
Ko šaj phenel, hoj klaminav a na vakerav čačipen?“

25

Trito vakeriben le Bildadoskro

1 Akor o Bildad andral o Šuach odphenďa kada:
2 „Le Devleskro hin o rajipen a lestar pes kampel te daral,

---

* **24:12** Abo: ale o Del na ačhel lengre mangipnastar † **24:17** O Cofar nane leperdo andre hebrejiko čhib, ale všeobecňe pes achaľol, hoj kala lava našťi phenďa o Job, bo džan pre ola lava, so o Job vakerelas dži akana.

ov kerel o smirom upre andro ňebos.
3 Či pes del te zrachinel leskre ňeboskre armadi?
Pre kaste na švicinel leskro švetlos?
4 Akor sar šaj el vareko spravodľivo anglo Del?
Abo sar šaj el žužo o manuš, savo uľiľa la džuvľatar?
5 Se leske mek aňi o čhonoro na švicinel jasnones
a o čercheňa nane dos žuže andre leskre jakha.
6 Ta akor keci frimeder o manuš, so hino sar kirmo;
o čhavo le manušeskro, so hino ča kirmoro!“

26

Eňato vakeriben le Joboskro

1 Akor o Job odphenďa kada:
2 „Joj, sar pomožinďal oleske, kas nane zor!
Sar zachraňinďal oles, ko na birinel!
3 Joj, savi lačhi rada diňal le nagoďaveres!
Savi bari goďi sikaďal!
4 Khatar iľal kala goďaver lava?
Savo duchos prekal tute vakerel?

5 O duchi le mulengre izdran telal tel o paňi
a the savore, so ode bešen.
6 O Del džanel savoro pal ola, ko hine andro than le mulengro*,
a o than le meribnaskro† nane ňisoha zaučhardo le Devleske.
7 Ov nacirdel o severno ňebos ode, kaj nane ňič,
e phuv figinďa upral ňisoste.
8 Ov phandel o paňi andre peskre chmari
a o chmari na prečhinďon.
9 Garuvel peskro tronos‡ avke, hoj les te na dičhol,
a nacirdel upral leste peskri chmara.
10 Odďelinďa o švetlos le kaľipnastar avke,
hoj merinďa avri e hraňica maškar o moros the ňebos.
11 O slupi le ňeboskre izdran
a predaran, sar len karhinel.
12 Peskra zoraha kerďa, hoj o moros te čhitel,
a peskra goďaha zňičinďa la obluda Rahab.
13 Leskro dichos žužarďa o ňebos,
leskro vast predemaďa le bare sapes, so denašelas.
14 Dikh, kada hin ča sikrica olestar, so ov kerel,
ča kajci frima pes amenge dochudňa andro kana.
Akor ko šaj achaľol, savi bari zor hin le Devles?“

27

1 O Job mek vakerelas dureder a phenďa kada:
2 „Avke sar dživel o Del,
savo mandar iľa o pravos,
o Nekzoraleder, savo mange kerďa pharipen andro jilo,
3 medik ča dživava
a ela andre ma o dichos le Devleskro,

* **26:6** E hebrejiko čhib: Šeol † **26:6** E hebrejiko čhib: Abaddon ‡ **26:9** Abo: calo čhonoro

4 mire mujestar na džala avri o nalačhipen
a miri čhib na vakerela o klamišagos.
5 Šoha na phenava, hoj tumen hin čačipen!
Medik na merava, furt ačhava pre oda, hoj som žužo!
6 Mire spravodľišagostar man zorales ľikerava
a na mukava man lestar;
miro jilo man na obviňinela, medik ča dživava.

7 Miro ňeprijaťeľis mi el mardo sar o bijedevleskro
a oda, ko pre ma džal, avke sar o nalačho manuš!
8 Bo savi naďej hin le bijedevleskre manušes, sar merela?
Sar lestar o Del lela o dživipen?
9 Či les o Del šunela,
sar vičinela andral peskro pharipen?
10 Či radisaľola le Nekzoraledererestar?
Či furt lašarela le Devles?

11 Sikavava tumenge, savi bari hin e zor le Devleskri;
na garuvava tumenge andre, sar o Nekzoraleder Del gondoľinel.
12 Se tumen savoredžene oda dikhľan!
Ta akor soske vakeren kajse zbitočna lava?

13 Kada užarel le nalače manušes le Devlestar,
kada chudena o bitanga le Nekzoraleder Devlestar:
14 Kajte les ela but čhave, merena andro mariben;
a leskre potomken na ela so te chal.
15 Ola, ko predživena, merena le nasvaľibnastar;
a mek aňi lengre vdovi pal lende na rovena.
16 Kajte skidela rup ajci sar prachos
a gada ajci sar čik,
17 no o spravodľivo pre peste urela oda, so ov skidela,
a leskro rup peske rozďelinena o ňevinna manuša.
18 O kher ačhavel slaboro sar pavučina,
sar budkica, savi peske kerel o stražňikos pre maľa.
19 Sar o nalačho manuš džal te sovel, hino barvalo
ale sar otkerel o jakha, leskro barvaľipen našľiľa.
20 E bari dar les zalela sar e potopa;
e zoraľi balvaj pre leste avela rači.
21 Lela les e zoraľi balvaj pal o vichodos a našľola,
šulavela les pal leskro than.
22 Demela pre leste bi o jileskeriben,
sar latar kamela so neksigeder te denašel het.
23 Odi balvaj tapčinela peskre vastenca, hoj lestar te asal;
kerela leske ladž, sar denašela pal peskro than.“

28

Le Joboskri gilľi pal o goďaveripen

1 „Hin baňi, kaj pes rodel o rup,
a hin thana, kaj pes prežužarel o somnakaj.
2 O trast pes kopaľinel avri andral e phuv,

o meďos pes lel avri andral e skala.
3 O manuša preroden o nekbareder kaľipen
a preskuminen o hlbini la phuvakre,
hoj te arakhen o bara garude andro kaľipen.
4 Dur le manušendar, kaj ňiko na bešel a ňiko na džal,
kopaľinen o cheva andre phuv,
figinen pro lani a hombinen pes ode, kaj ňiko nane.
5 La phuvatar barol o chaben,
ale tel odi phuv hin savoro zňičimen
sar te pal e jag.
6 Andro skali la phuvakre hin o vzacna bara zafira
a andre lakro prachos hin o somnakune zrnka.
7 Ňisavo orlos na džanel oda garudo drom ke ola baňi
a e jakh le sokoliskri ode na dodikhel.
8 O dzivo džviros pre oda drom na thoďa o pindro
aňi ňisavo ľevos odarik na pregeľa.
9 O manuša thoven o vast pro zorale bara
a prekopaľinen o verchi le zakladendar.
10 Andre skala maren avri o tunela;
lengre jakha dikhen savore vzacna bara.
11 Zaačhaven o prameňa le paňengre, hoj te na džan,
a anen pro švetlos oda, so hin garudo.

12 Ale kaj šaj te arakhel o goďaveripen?
Kaj bešel o achaľuvipen?
13 O manuš na džanel, keci mol o goďaveripen,
a maškar o džide pes na del te arakhel.
14 E hlbina le oceanoskri phenel: ‚Andre mande nane!‘
O moros phenel: ‚Ke mande nane.‘
15 O goďaveripen pes na del te cinel le žuže somnakaha,
na del pes vaše te počinel le rupoha.
16 Našťi les te cinel le somnakaha andral o Ofir,
aňi le vzacne onixoha aňi le zafiroha.
17 O goďaveripen mol buter sar o somnakaj the o krištalos;
našťi les te čerinel vaš o somnakune šperki.
18 O korali the o jaspisos pes paše aňi na den te rachinel;
e cena le goďaveripnaskri hin bareder sar o vzacna perli.
19 O topasos andral o Kuš pes leha na del te porovňinel,
našťi les te cinel le žuže somnakaha.

20 Akor khatar avel kada goďaveripen?
Kaj bešel o achaľuvipen?
21 Garudo hino savore džidenge,
zaučhardo mek the le čiriklenge.
22 O peklos* the o Meriben phenen:
‚Amen pal oda šunďam ča o hiros.‘

23 Ča o Del džanel o drom ko goďaveripen;
ov džanel, kaj les šaj te arakhel.

* **28:22** E hebrejiko čhib: Abaddon

24 Se ov dikhel dži pro agor la phuvake,
dikhel savoro, so hin tel o ňebos.
25 Sar diňa e zor la balvajake
a važinďa avri o paňa,
26 sar prikazinďa le brišindeske kaj te perel,
a le bleskenge sikaďa kaj te džal,
27 imar akor dikhľa o goďaveripen a oceňinďa les;
zorales les zathoďa a preskušinďa.
28 Paľis o Del phenďa le manušeske:
‚O goďaveripen hin te daral pes le Rajestar
a o achaľuvipen hin te visarel pes le nalačhipnastar.‘ “

29

Dešto vakeriben le Joboskro

1 O Job mek vakerelas dureder a phenďa kada:
2 „Oj, te mange uľahas avke
sar andre ola čhona varekana,
sar andre ola dživesa, sar man o Del stražinelas;
3 sar upral miro šero švicinelas leskri momeľi
a delas man o švetlos, sar predžavas le kaľipnaha.
4 Andre ola dživesa somas terno the zoralo,
o Del sas miro prijaťeľis a chraňinelas miro kher,
5 o Nekzoraleder mek sas manca
a mire čhave sas pašal mande,
6 landuvavas andre šmetanka
a andral miro lisos džalas avri o olejos le prudoha.

7 Sar phiravas andre brana le foroskri maškar o phuredera
a sar mange zabešavas pre miro than,
8 o terne murša man dikhenas a džanas pre sera,
o phure ušťenas upre a ačhenas.
9 O raja preačhenas te vakerel
a chudenas peske o muja.
10 O vladci ačhenas čhit
a e čhib lenge andro muj priľepisaľolas.
11 Oda, ko man šunelas, pal ma mištes vakerelas
a oda, ko man dikhelas, man lašarelas,
12 bo zachraňinavas le čore manušes,
sar peske mangelas e pomoca,
a pomožinavas the la širotake, savake na sas ko te pomožinel.
13 Oda, ko merelas, mange žehňinelas
a la vdovake keravas o radišagos andro jilo.
14 O spravodľišagos pre mande uravas sar o gada;
o čačipnaskro dživipen sas pre ma
sar o plašťos le turbanoha pro šero.
15 Mire jakhenca dikhavas vaš o koro
a mire pindrenca phiravas vaš o bango.
16 Le čorenge somas dad
a pro sudos zaačhavas vaš o cudzincos.
17 O špicovata danda le nalačheske phagavas avri,
andral o danda leske cirdavas avri e korisť.

18 Vašoda mange phenďom:
,Merava mange khere
a dživava ajci dživesa,
keci hin o zrnka andre poši.
19 Avava sar o stromos, kaskro koreňis hino furt andro paňi
a pre kaskre konara bešel e rosa caľi rat.
20 O manuša man furt lašarena
a miri zor te chudel o lukos man šoha na omukela.‘

21 O manuša man šunenas
a sas čhit, sar užarenas pre miri rada.
22 Sar me dovakeravas, on pes imar na denas anglal;
mire lava pre lende kvapkinenas sar paňi;
23 užarenas pre lende avke sar pro brišind
a phundrade mujenca len pijenas sar o jaruno brišind.
24 Šukares pre lende asavas akor,
sar pes daranas a slabisaľonas;
o švetlos mire mujeskro len delas zor.
25 Me len ľidžavas a ačhiľom lengro vodcaske.
Sas man ajsi pačiv sar le kraľis maškar peskre slugaďa;
sar oda, ko del radišagos olen, ko hine andre žaľa.“

30

1 „Ale akana mandar asan ola, ko hine mandar terneder,
the ola, kaskre daden na kamavas te thovel aňi paš o rikone,
hoj te stražinen miro stados.
2 Pre soste mange uľahas e zor lengre vastengri?
Se on imar na birinenas te kerel buči.
3 Čoripnastar the bokhatar chanas o avrišuke rastlini,
andro kaľipen pre pušťa, pro zamukle thana.
4 Andral o kraki cirdenas avri o čara a chanas len
a o koreňis le jalovcoskro sas lengro chaben.
5 O manuša len pestar tradenas het,
viskinenas pre lende sar pro zbujňika.
6 Mušinenas te dživel andro dolini, kaj šučiľa avri o paňi,
andro cheva andre phuv, andro jaskiňi.
7 Andro kraki kerenas vika,
zdžanas pes jekhetane maškar o pokrivi.
8 On, o čhave le nagoďavengre, chockaskre čhave,
so sas avričhide andral e phuv!
9 A akana peske pal ma giľaven
a pheras peske mandar keren.

10 Odcirden pes mandar, bo džungľuvav lenge;
na ladžan pes mange te čhungarel andro muj.
11 Vašoda, hoj o Del pomukľa miri struna pro lukos a pokorinďa man,
on pestar odčhide savore zabrani angle mande.
12 Pal miri čači sera ušťen upre o bitanga,
keren, hoj te denašav het,
a pripravinen peske o droma, hoj pre mande te aven.
13 Phagerde miro chodňikos,

hoj man te zňičinen,
a nane ko len te zaačhavel.
14 Avle pre mande sar o paňi,
so demel prekal e bari chev;
mukle pes pre ma sar e bari vlna.
15 Avľa pre ma bari dar,
miri pačiv našľiľa, sar te la iľahas e balvaj,
miro barvaľipen the sasťipen pregeľa sar e chmara.

16 Imar mandar e duša čuľal avri;
o pharipnaskre dživesa man zaile.
17 Rači mange e dukh predžal dži andro kokala
a mire bare dukha šoha na preačhen.
18 Bara zoraha man chudel o Del le gadendar;
kikidel man meňatar sar e gaľira pro plašťos.
19 Čhiďa man andre čik,
som sar o prachos pal e phuv,
sar o prachos andral o bov.

20 Vičinav ke tute, hoj mange te pomožines, ale na odphenes mange;
ačhav kade, ale tu pre ma ča dikhes.
21 Ačhiľal igen bijileskro ke ma,
džas pre ma tire zorale vasteha.
22 Hazdňal man andro luftos
a tiri balvaj man ľidžal het,
čhivkeres manca andre burka.
23 Džanav, hoj man leha andro meriben,
pre oda than, kaj pes zdžana savore džide.

24 Či hazdňahas vareko peskro vast pro zňičimen manuš,
savo vičinel, hoj leske te pomožinen andral o pharipen?
25 Se me rovavas vaš ola, ko sas andro pharipen,
a sas man žaľa andre duša vaš o čore.
26 Ale sar me užaravas o lačhipen, avľa o nalačhipen;
sar man mukavas, hoj avela o švetlos, avľa o kaľipen.
27 O starišagos the o pharipen man trapinel andro jilo a na preačhel;
avle pre ma o pharipnaskre dživesa.
28 Phirav kaľipnaha, bi o švetlos le khameskro;
sar pes zdžas o manuša, uščav upre a mangav mange pomoca.
29 Ačhiľom phral le šakalenge,
a kamaratos le pštrosenge.
30 E cipa pre ma kaľiľa a džal mange tele;
o kokala man labaren la horučkatar.
31 Mira harfatar ačhiľa o nastrojis pre žaľa,
mira flautatar o hangos pro roviben.“

31

1 „Kerďom zmluva mire jakhenca,
hoj man na obdikhava pal e terňi čhaj.
2 Savi odmena hin le manušes paš o Del?
Abo savo ďeďictvos le Nekzoralederestar andro ňebos?

3 Či na ena o nalače zňičimen
a na avela e bibach pre ola, ko keren o nalačhipen?
4 Či ov na dikhel pre savore mire droma
a na rachinel savore mire kroki?

5-6 Mi važinel man miro Del pre spravodľivo vaha
a dikhela, hoj som ňevinno.
Dikh, te somas falošno,
te miro pindro siďarelas te thovel varekaha avri,
7 te miro krokos odgeľa le dromestar,
te miro jilo geľa pal oda, so dikhen o jakha
a te pre mire burňika ačhiľa varesavi mel,
8 akor aver džene mi chan oda, so me sadzinďom,
a miro uľipen pal e maľa mi el avricirdlo!

9 Te man cirdelas miro jilo pal aver džuvľi
abo te užaravas paš o vudar le susedaskro,
10 akor miri romňi mi tavel avre muršeske
a aver džene laha mi pašľon.
11 Bo te oda kerďomas, uľahas oda igen namištes;
o binos, savo kampel te odsudzinel.
12 Uľahas oda e jag, so labol dži andro peklos*,
savi ňičinel le koreňistar savoro, so mange bariľa.

13 Te mire sluhaske abo služkake na kerďom spravodľivones,
akor sar len pre mande vareso sas,
14 ta so me kerava, sar ačhava anglo Del,
a so leske odphenava, sar mandar phučela?
15 Či oda, ko man stvorinďa andro per mira dakro, na stvorinďa the les?
Či amen na sforminďa andro pera le dajengre oda jekh?

16 Me furt davas le čoren oda, so mandar mangenas,
šoha na mukľom la vdova bi e naďej;
17 na chavas miro maro ča korkoro,
chalas lestar the e širota;
18 terňipnastar bararavas avri la širota sar dad
a calo miro dživipen man starinavas pal o vdovi;
19 šoha na domukľom, hoj vareko te merel bi o gada,
a starinavas man pal o čoro, saves na sas so te urel,
20 leskro jilo mange žehňinelas,
sar pes tačarelas la vlnaha pal mire bakrore
21 a kajte džanavas, hoj vaš ma zaačhilehas pro sudos,
šoha na hazdňom o vast pre širota.
22 Te oda savoro na sas avke, ta mi odperel mange miro valos
a mi chučel avri miro vast andral o klubos.
23 Našťi kerďom kajse veci, angle slava le Devleskri
vašoda, bo man lestar daravas, hoj man te na zňičinel.

24 Te miro pačaben thovavas andro somnakaj
a te phenavas le žuže somnakaske: ‚Pre tute man mukav,‘

* **31:12** E hebrejiko čhib: Abaddon

25 te radisaľuvavas, hoj man hin baro barvaľipen
a hoj miro vast dochudňa ajci but,
26 te lašaravas o kham andre leskro švetlos
abo o čhonoro andre leskro šukariben,
27 te man miro jilo počoral scirdelas,
hoj mange te čumidav o vast a te bičhavav oda lenge,
28 akor the oda uľahas ajso binos, so patrinel pro sudos,
bo oleha zaprinďomas le Devles andro ňebos.

29 Či radisaľuvavas mire ňeprijaťeľiske, sar les sas bibach?
Či khelavas, sar pre leste avľa o pharipen?
30 Na domukavas mire mujeske te kerel binos oleha,
hoj leske mangľomas le košibnaha o meriben.
31 Šoha našťi phende o manuša andral mire stani:
‚Amen na chaľam le Joboskre masestar!‘
32 O cudzo manuš šoha na mušinelas te sovel pre uľica,
a ko avelas pal o drom, oleske furt phundravavas o vudar.
33 Vareko garuvel andre o bini,
ale me len šoha na garuďom andre.
34 Šoha na daravas olestar, so phenena o manuša,
a na izdravas olestar, hoj man tele dikhena o fameliji,
vašoda na somas čhit a na ačhavas andro kher.

35 Jaj, te man uľahas ko te šunel avri!
Kade podpisinav miri obrana!
Mi odphenel mange o Nekzoraleder!
Kamľomas te dikhel ola obviňeňja, so pre mande pisinďa o žalobcas!
36 He, iľomas mange len pro valos
a phandľomas mange len pašal o šero sar koruna.
37 Phenďomas leske avri savoro, so kerďom,
a avľomas paš leste bi e dar.

38 Te man obviňinel miri maľa
a lakre brazdi roven jekhetane laha,
39 te chaľom lakre uľipnastar a na počinďom
abo te kerďom, hoj te meren bokhatar ola, kaskre sas o maľi,
40 ta akor mange mi barol vaš e pšeňica o koľaka
a vaš o jačmeňis e burina!“

Kade preačhel o Job te vakerel.

O lava le Elihuskre

32

Ešebno vakeriben le Elihuskro

1 Avke kala trin murša preačhile te odphenel le Joboske, bo sas spravodľivo andre peskre jakha.
2 Ale akor igen choľisaľiľa o Elihu, o čhavo le Baracheloskro, andral o Buz, andral e famelija le Ramoskri. Igen choľisaľiľa pro Job, bo furt phenelas pre peste, hoj hino spravodľivo a obviňinelas le Devles.

3 A choľisaľiľa the pre leskre trin prijaťeľa, bo na džanenas te odphenel le Joboske,
ale the avke les odsudzinenas.
4 No, o Elihu užarelas, medik chudňa te vakerel le Joboha, bo okla džene sas
phureder sar ov.
5 Ale sar dikhľa o Elihu, hoj kale trine muršen nane imar ňič buter te phenel, igen
choľisaľiľa.

6 Avke o Elihu andral o Buz, le Baracheloskro čhavo, phenďa kada:
„Me som terno a tumen san imar phureder,
vašoda man daravas
a zľikeravas man te phenel tumenge oda, so džanav.
7 Phenďom mange: ‚Mi vakeren o phureder;
ola, kaske hin buter berša, mi sikaven o goďaveripen.‘
8 Ale dikhav, hoj oda hin o duchos le Devleskro andro manuš,
o dichos le Nekzoraledereskro,
savo del le manušen goďi.
9 Na ča o phure hine goďaver
a na ča o phureder achaľon, so hin spravno.
10 Vašoda phenav: ‚No ča šunen the man,
phenava, so džanav!‘
11 Užaravas, medik tumen vakerenas,
a šunavas tumare goďaveripena.
Medik tumen rodenas o lava,
12 me tumen mištes šunavas,
ale na sas ňiko, ko sikaďahas, hoj le Job nane čačo,
ňiko tumendar leske na džanelas te odphenel.
13 Ma phenen: ‚Avľam pro goďaveripen.
Le Joboske na sikavela o manuš, hoj les nane čačo, ale o Del!‘
14 O Job na vakerďa manca, ale tumenca,
no me leske šoha na odphenďomas avke sar tumen.“

15 „Job, imar na džanen so tuke te odphenel
a nane len imar lava.
16 Te on hine čhit, te zaačhile
a nane len imar so te phenel,
mušinav te užarel?
17 Me tuke tiš phenava vareso,
the me phenava, so mange gondoľinav.
18 Bo hin man pherdo lava
a o duchos andre mande man ispidel te vakerel.
19 Šunav man andral avke sar e nevi mol, so hiňi zaphandľi andre,
som sar o nevo cipuno gono, savestar imar demel avri e mol!
20 Vakerava a ela mange feder;
phundravava miro muj a odphenava.
21 Na chudava paš ňisavo manuš
a ňikaske man na guľarava,
22 bo me man na džanav te guľarel.
Te oda kerďomas, miro Stvoriťeľis man zňičinďahas!“

33

1 „Avke akana, Job, šun avri miro vakeriben
a prithov tire kana ke savore mire lava.

2 Dikh, phundraďom o muj
a miri čhib chudňa te vakerel.
3 Mire lava hine andral o žužo jilo,
mire vušta vakeren oda, so džanav.
4 O Duchos le Devleskro man stvorinďa,
o dichos le Nekzoraledereskro man del o dživipen.
5 Te šaj mange odphenes, odphen;
pripravin tut a ačhav tut mange!
6 Dikh, the me som ajso sar tu anglo Del;
the me som kerdo la čikatar.
7 Na mušines mandar te daral;
me tut na kamav te trapinel.

8 Me šunďom, so phenďal;
o hangos tire lavengro avľa ke ma:
9 ‚Som žužo a bi o binos;
som ňevinno, na kerďom ňič nalačho.
10 Ale o Del furt pre ma vareso arakhel,
lel man sar peskre ňeprijaťeľis.
11 O pindre mange zaphandľa andro kľigina;
pozorinel savore mire droma.‘

12 Ale me tuke phenav, hoj andre kada tut nane čačipen,
bo o Del hino bareder sar o manuš.
13 Soske pre leste phenes,
hoj na odphenel pre ňisave lava le manušeskre?
14 Se o Del vakerel pale a pale,
ale ňiko peske oda na všimňinel.
15 Andro sune, andro viďeňja prekal e rat,
sar pro manuša avel o zoralo soviben,
sar soven pre peskre hadži,
16 akor phundravel o kana le manušenge
a daravel len avri ole vecenca, pal save lenge del te džanel.
17 O Del oda phenel, hoj te visarel le manušes le binostar,
hoj les te chraňinel le baripnastar,
18 hoj les te zachraňinel le hrobostar
a leskro dživipen la šabľatar.

19 Abo varekana o Del karhinel le manušes la dukhaha andro hadžos;
e dukh andre leskre kokala na preačhel,
20 a vašoda leske džungľol o maro
a leskri duša na kamel aňi o nekfeder chabena.
21 O ťelos leske šučol avri
a dičhol leske savore kokala.
22 Leskri duša džal paš o hrobos
a leskro dživipen paš ola, ko anen o meriben.
23 Te hin paš leste o aňjelos,
jekh le ezerendar, o poslos le Devlestar,
hoj te del le manušeske te džanel, so hin mištes te kerel,
24 a hino ke leste jileskro a phenel le Devleske:
‚Zachraňin les, hoj te na džal tele andro hrobos;
arakhľom oda, soha les šaj te cinel avri.‘

25 Akor ela leskro ťelos šviżeder sar andro terňipen;
ela pale terno the zoralo.
26 Paľis pes modľinela ko Del a ela le Devleske pre dzeka,
dikhela le Devleskro muj a viskinela radišagostar;
o Del dela pale le manušeske leskro spravodľišagos.
27 Oda dženo giľavela anglo manuša a phenela:
‚Kerďom binos a previsarďom oda, so hin čačo,
ale ov man na marďa avke, sar mange zaslužinďom.
28 Cinďa miri duša avri, hoj te na džal tele andro hrobos,
a miro dživipen dikhela o švetlos!‘

29 Dikh, o Del kerel le manušeske savore kala veci,
duvar, the trival;
30 hoj te zachraňinel leskri duša le hrobostar
a te švicinel pre leste o švetlos le dživipnaskro.

31 De pozoris, Job, šun man avri!
Av čhit a me vakerava!
32 Te tut hin so te phenel, odphen mange!
Vaker, bo me uľomas rado, te tut uľahas čačipen!
33 Ale te tut nane so te phenel, akor šun man!
Av čhit a dava tut godi!“

34

Dujto vakeriben le Elihuskro

1 Avke o Elihu pale phenďa:
2 „Šunen mire lava, tumen goďaver manušale;
šunen man, tumen avrisikade manušale!
3 Bo o kan preskušinel o lava avke,
sar e čhib koštoľinel o chaben.
4 Aven, rozsudzinas, so hin čačo;
aven, sprindžaras jekhetane, so hin lačho.

5 Bo o Job phenďa: ‚Som spravodľivo,
ale o Del man na kamel te sudzinel čačipnaha.
6 Kajte man hin čačo, phenen pre ma, hoj som klamaris;
kajte som bi o binos, leskro šipos man zraňinel pro meriben.‘
7 Hin vareko ajso sar o Job,
savo vakerel pro Del avke lokes, sar te piľahas paňi?
8 Ov pes ľikerel le nalačhenca
a phirel le binošnenca.
9 Bo phenďa: ‚Le manušes nane chasna olestar,
hoj kamel te avel le Devleske pre dzeka.‘

10 Vašoda man šunen, tumen manušale, so achaľon!
O Del šoha na kerďahas oda, so nane lačho,
o Nekzoraleder šoha na kerďahas oda, so nane čačo!
11 Bo ov počinel le manušeske pal oda, sar kerel,
a kerel sakoneha pal oda, sar dživel.
12 Se o Del šoha na kerďahas o nalačhipen,
o Nekzoraleder na previsarďahas o čačipen.

13 Ačhaďa les vareko aver rajeske upral e phuv?
Diňa leske vareko aver e zor upral calo svetos?
14 Te peske o Del zaiľahas andro jilo,
hoj lela pale peskro duchos the peskro dichos,
15 ta savoro džido jekhvareste našľiľahas
a o manuš geľahas pale andro prachos.

16 Te sal goďaver, šun kada;
šun, so phenav.
17 Či šaj vladňinel oda, ko našťi avri ačhel o spravodľišagos?
Odsudzineha le Spravodľivones the le Zorales?
18 Či nane ov Oda, ko phenel
le kraľiske: ‚Na mos ňič!‘
a le rajeske: ‚Tu nalačho manušeja!‘?
19 Ov nane oda, ko chudel paš o raja
abo del buter pačiv le barvales le čorestar;
se ov stvorinďa savore manušen.
20 Jekhvareste meren, pal jepaš rat;
o manuša izdran a našľon;
o zorale hine ile het bi oda,
hoj pes lendar o manuš te chudel.

21 Bo leskre jakha dikhen pro droma savore manušengre;
pozorinel savore lengre kroki.
22 Ňikhaj nane ajso baro kaľipen,
kaj pes šaj garudehas ola, ko keren o nalačhipen.
23 O Del na mušinel te del te džanel le manušeske anglal,
kana avela pre le Devleskro sudos.
24 Ov ňičinel le zorale muršen bi oda, hoj len ešeb te šunel avri,
a pre lengre thana thovel avren.
25 Bo ov džanel lengre skutki,
avel pre lende rači a hine zňičimen.
26 Vaš lengro nalačhipen len marel ode,
kaj oda savore manuša šaj dikhen,
27 bo pes lestar visarde a na džanas pal leste
a na prilenas ňisavo leskro drom.
28 Vašoda doavľa o roviben le čore manušengro anglo Del
a šunďa avri lengro mangipen.
29 Te ov pes rozhodňinel, hoj na kerela ňič, ko les šaj obviňinel?
Te garuvel peskro muj, ko les šaj dikhel?
Se ov vladňinel upral dojekh narodos the manuš,
30 hoj te na kraľinel o nalačho manuš,
hoj te na zachudel le manušen andre pasca.

31 No te tu phenďalas le Devleske:
‚Somas mardo vaš mire bini
a imar na kerava o nalačhipen.
32 Sikav mange, so na achaľuvav,
te kerďom vareso nalačho, imar oda na kerava!‘?
33 Kames, hoj tuke o Del te počinel pal tiro,

bo na priles oda, so ov kerel?
Tu tuke mušines te kidel avri, na me!
No phen, so gondoľines!

34 O manuša, save achaľon,
the o godaver manuša, so man šunen, phenena,
35 hoj o Job vakerel nagoďaha
a leskre lavenge chibaľinel e godi.
36 Oj, te uľahas o Job skušimen dži o koňec,
bo odphenel avke sar o binošno manuš!
37 Paš peskro binos mek pridel e vzbura,
angle amende asal le Devlestar
a vakerel furt buter lava pre leste.“

35

Trito vakeriben le Elihuskro

1 Paľis o Elihu phenďa:
2 „Gondoľines tuke, hoj oda hin mištes, sar phenes:
‚Man hin čačipen a na le Devles.‘?
3 Abo sar phučes: ‚Savi man hin olestar chasna?
So man hin olestar, hoj na kerava binos?‘

4 No, me odphenava tuke
the tire prijaťeľenge:
5 ‚Zadikh tut pro ňebos a pozorin,
dikh pro chmari, save hine učeder sar tu!
6 Te kerďal binos, dukhaďal le Devles oleha?
Te kereha pherdo bini, kereha leske oleha vareso namištes?
7 Te tu sal spravodľivo, so les oleha des?
Abo so šaj prilel o Del andral tire vasta?
8 Tiro nalačhipen dukhavel ča ajse manušes, sar sal tu,
a tiro spravodľišagos hin ča pro lačho le manušenge.‘

9 O manuša jojčinen, sar len aver džene igen trapinen,
mangen, hoj lenge vareko te pomožinel andral o vasta le zorale manušengre.
10 Ale ňiko lendar na phučel: ‚Kaj hino o Del, miro Stvoriťeľis,
savo amen del o giľa rači,
11 savo amen del bareder godi sar le dzive džviren
a kerel amendar goďaveder, sar hine o čirikle pro ňebos?‘
12 Roven, hoj lenge te pomožinel,
ale o Del lenge na odphenel,
bo hine barikane a nalače.
13 Čačo hin, hoj o Del na šunel avri chocsave lava,
o Nekzoraleder pre lende aňi na dikhel,
14 a na mek akor, sar tu phenes, hoj les na dikhes,
hoj tiri veca hiňi anglo Del
a tu pre leste mušines te užarel!
15 A ke oda mek phenes, hoj leskri choľi šoha na potrestinel
a ov aňi na dikhel pro nalačhipen!
16 Avke tu vakeres but nagoďaver lava

a phundraves o muj zbitočňe.“

36

Štarto vakeriben le Elihuskro

1 O Elihu mek vakerelas dureder:
2 „Ľiker sikra avri a sikavava tuke,
hoj mek man hin so te phenel vaš o Del.
3 Phenava tuke, so sikľiľom dural,
hoj oda, so miro Stvoriťeľis phenel, hin o čačipen.
4 Šaj džanes, hoj mire lava nane falošna;
paš tute ačhel oda, kas hin o dokonalo prindžaripen.

5 O Del hino zoralo, ale ňikas na odčhivel;
ov hino zoralo the baro andre peskro goďaveripen.
6 Na mukela te dživel le bijedevleskres,
ale vaš o čore manuša zaačhela pro sudos.
7 Chraňinel olen, ko hine spravodľiva,
le kraľenca lenge del te bešel pro troni
a hazdel len upre pro furt.
8 Ale te hine o manuša phandle andro puta
a chuden len o lani le trapišagoskre,
9 o Del lenge del te džanel, hoj kerde bini,
bo sas barikane.
10 Del lenge te šunel peskro dovakeriben
a phenel lenge, hoj pes te visaren le nalačhipnastar.
11 Te les šunena a služinena leske,
dživena savore peskre dživesa andro barvaľipen
a peskre berša andro lačhipen.
12 Ale te na šunena, ena murdarde le šipoha
a merena, aňi na džanena kana.

13 O manuša, so hine nalače andro jile, hine furt choľamen;
na mangen peske e pomoca aňi akor,
sar len o Del marel.
14 Meren terne
a lengro dživipen skončinel andre ladž*.
15 Ale o Del sikavel oles, ko cerpinel, prekal leskro cerpišagos;
prekal o pharipen leske phundravel o kan, hoj les te šunel.

16 Se the tut kamel te lel avri andral o danda le pharipnaske
pre ajso than, kaj imar nane o trapišagos
a kaj pre tiro skamind ela pherdo lačhipen.
17 Ale pre tute avľa o trestos, savo patrinel le nalače manušeske;
o spravodľišagos the o čačipen pre tute avľa.
18 De pozoris, hoj tut te na odcirdel o barvaľipen,
a ma domuk, hoj tut o prepočiňiben te odlel pre aver drom.
19 Či šaj tut mukeha pre tiro barvaľipen andre tiro pharipen?
Pomožinela tuke, te deha tutar avri savori tiri zor?
20 Ma mang tuke ajsi rat,

* **36:14** E hebrejiko čhib: maškar o lubara andro modlengre chrami

andre savi o narodi našľona pal peskre thana!
21 De tuke pozoris!
Ma visar tut ko nalačhipen,
bo o pharipen pre tute avľa vaš oda,
hoj tut te chraňinel le nalačhipnastar.

22 Dikh, o Del hino igen baro andre peskri zor.
Ko hin ajso učiťeľis sar ov?
23 Ko leske šaj sikavel, save dromeha te džal?
Abo ko leske šaj phenel: ‚Namištes kerďal'?
24 Ma bister te bararel leskri buči,
vaš savi o manuša lašarenas le RAJES andro giľa.
25 Dojekh manuš dikhľa, so ov kerďa;
o manuša oda šaj pozorinen ča dural.
26 Čačes, o Del hino igen baro, bareder sar šaj achaľuvas,
a leskre berša pes na den te zrachinel.

27 Ov cirdel o paňi upre andro ňebos,
kerel lestar o brišindale kapki
28 a čhivel len tele prekal o chmari,
hoj te del baro brišind pre savore manuša.
29 Ňiko našťi achaľol oleske, sar ov rozthovel o chmari
abo sar ov herminel andral o ňebos, kaj bešel.
30 Ov bičhavel o bleski všadzik pašal peste
a zaučharel o hlbini le moroskre.
31 Bo prekal o brišind anel o čaľipen le narodenge†
a del len pherdo chaben.
32 O bleskos chudel andro burňika
a prikazinel leske kaj te demel.
33 Leskro hermišagos del te džanel, hoj maj avela e burka;
mek the o dobitkos pal oda del te džanel."

37

1 „O jilo mange igen marel paš odi burka
a kamel te chučel avri pal peskro than.
2 Šunen! Šunen o hangos le Devleskro,
o hermišagos, so avel avri andral leskro muj.
3 Mukel avri peskro bleskos pal calo ňebos
a bičhavel les dži pro agora la phuvakre.
4 Paľis leskro hangos zorales šunďol;
herminel peskre bare slavne hangoha,
na zaačhavel o bleski, sar vakerel.
5 O Del herminel peskre vakeribnaha,
šunďol oda igen užasnones;
ov kerel bare veci, save amen našťi achaľuvas.
6 Le jiveske phenel: ‚Per pre phuv!'
le brišindeske: ‚De zorales!'
7 Kerel, hoj o manuš te preačhel te kerel buči,
hoj savore manuša te džanen, so ov šaj kerel.

† **36:31** Abo: sudzinel le naroden

8 O džviri pes garuven
a ačhen pre peskre thana,
medik del o brišind.
9 E zoraľi burka avel pal o juhos, kaj bešel,
a e šilaľi balvaj pal o severos.
10 Le Devleskre dichostar pes kerel o ľegos
a fadžinen o bare paňa.
11 Pherarel o chmari le paňeha;
o bleski demen andral lende.
12 Visaren pes furt pale a džan, kaj lenge phenel,
hoj te keren pal caľi phuv oda,
so lenge prikazinel.
13 Bičhavel o brišind le manušenge pro trestos,
abo pro lačhipen peskra phuvake,
hoj te sikavel peskro kamiben.

14 Šun kada, Job, zaač
a gondoľin pal savore bare veci le Devleskre, so kerel!
15 Či džanes, sar o Del ľidžal o chmari
a del peskre bleskenge te švicinel?
16 Džanes, sar o chmari ľecinen,
ola bare veci le Devleskre, saves hin dokonalo prindžaripen?
17 Či tu, so pocisaľos andro gada,
sar avel e južno balvaj pre phuv,
18 šaj nacirdes leha o ňebos
avke zorales sar o brondzuno gendalos?

19 Sikav amen so te phenel le Devleske;
našťi amenge avel pre godi so te phenel.
20 Phenava le Devleske, hoj kamav te prevakerel?
Na, bo te oda kerava, zňičinela man!
21 Ale sar e balvaj roztradel o chmari
a o ňebos hino žužo,
ňiko našťi dikhel andro kham.
22 O Del avel pal o severos andre slava,
savi švicinel sar o somnakaj,
leskre bare šukaribnastar pre amende avel e dar.
23 Le Devleskri zor hiňi dureder, sar amen šaj dodžas;
andre peskro čačipen the baro spravodľišagos amen na trapinel.
24 Vašoda les o manuša den pačiv,
bo pre ola, ko pes šunen godaver andre peskre jakha, aňi na dikhel.“

O lava le RAJESKRE

38

Ešebno vakeriben le RAJESKRO

1 Akor odphenďa o RAJ le Joboske andral e burka:
2 „Oda, ko hin kada, ko kaľarel miro planos
le nagoďaver lavenca?
3 Ač akana sar murš,
me tutar phučava a tu mange odpheneha.

4 Kaj salas, sar thovavas o zakladi la phuvakre?
Phen mange, te sal ajso goďaver!
5 Ko rozhodňinďa, hoj keci merinela? Se tu džanes!
Ko nacirdňa e šparga, hoj la te merinel?
6 Andre soste hine zathode lakre zakladi?
Ko zathoďa lakro hlavno bar akor,
7 sar o tosarutne čercheňa jekhetane giľavenas
a savore aňjela* radišagostar viskinenas?

8 Ko phandľa andre o moros le branenca,
sar demaďa avri andral o per la phuvakro?
9 Me urďom o moros le chmarenca
a pačarďom les le kaľipnaha,
10 me ačhaďom leskri hraňica
a kerďom leske o zavori the o brani.
11 Phenďom: ‚Šaj aves dži kade, ale dureder našťi!
Kade zaačhena tire barikane vlni.‘

12 Prikazinďal varekana andre tiro dživipen le tosaraske
a phenďal, kana te vidňisaľol?
13 Phenďal leske, hoj te zalel caľi phuv le švetloha,
hoj o bitanga lestar te denašen het?
14 Sar vidňisaľol, e phuv hiňi urďi andro šukar farebna gada;
savoro hin jasno sar o otlačkos pal e pečatka andre čik.
15 O švetlos le dživeseskro švicinel igen zorales le bitangenge;
lengre vasta preačhen te kerel o nalačhipen.
16 Či salas dži paš o prameňa le moroskre?
Vaj phirehas pal e phuv andro oceanos?
17 Sikaďa tuke vareko o brani le meribnaskre?
Abo dikhľal o brani le bare kaľipnaskre?
18 Či šaj achaľos, savo baro hino o svetos?
Odphen mange, te kada savoro džanes!

19 Khatar pes džal ode, kaj bešel o švetlos
a kaj hin o kher le kaľipnaske?
20 Džanľalas len te doanel pre lengre thana?
Prindžares o droma andre lengre khera?
21 Se tu oda džanes! Se tu imar akor uľiľal!
Imar ajci berša džives!

22 Či salas andro skladi le jiveskre?
Abo dikhľal o skladi, kaj hin o ľegoskre krupi,
23 save garuvav pre oda časos, sar ela o pharipen,
pre oda džives, sar ela o mariben?
24 Kaj hin oda than, khatar aven o bleski?
Khatar avel te phurdel e vichodno balvaj pre phuv?
25 Ko stvorinďa o dromora andral o ňebos le bare brišindeske?
Ko kerďa o drom le bleskenge the le perumenge,
26 hoj te del o brišind pre phuv, kaj ňiko na bešel,
the pre pušťa, kaj ňiko na dživel?

* **38:7** E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

27 Ko kerel, hoj e smedno the e šuki phuv te pijel paňi
a hoj te barol e nevi čar?
28 Či hin le brišindes dad?
Ko anel pro svetos e rosa?
29 Kaske avľa andral o per avri o ľegos?
Kaske uľiľa o ňeboskro mrazos?
30 Kerel, hoj o paňi zoraľol sar bar
a o moros zafadžinel upral.

31 Šaj phandes o lanci le Plejadengre†
abo šaj pomukes o lani le Orionoskre?
32 Šaj ľidžas le čercheňen‡ avri akor, sar hin lengro časos?
Abo šaj sikaves o drom, khatar te džan o Baro the o Cikno verdan§?
33 Prindžares o zakoni le ňeboskre?
Džanes sar te kerel, hoj te vladňinen the pre phuv?

34 Šaj vičines pre chmara,
hoj pre tu te del baro brišind?
35 Šaj bičhaves le blesken, hoj te džan?
Či phenena tuke: ‚Kade sam!‘?
36 Khatar džanel te phenel o čiriklo ibis,
hoj avena o zaplavi?
Khatar džanel te phenel o kohutos,
hoj dela o brišind?
37 Ko šaj zrachinel o chmari peskra goďaha?
Ko šaj čhivel avri o paňa andral o ňeboskre džbani,
38 avke, hoj o prachos zoraľol
a o hrudi la phuvakre priľepisaľon ke peste?

39 Či tu strades e korisť la ľevicake?
Či tu des te chal le bokhale terne ľeven,
40 sar pes skurčinen andro jaskiňi,
sar užaren garude andro kraki?
41 Ko pes starinela pal o chaben prekal o havranos,
sar leskre cikne vičinen ko Del a bludzinen bi o chaben?“

39

1 „Či tu džanes, kana ločhon o kamziki?
Či tu salas paš oda, sar aven o ločhibnaskre dukha pro jeleňici?
2 Či tu genes o čhona, keci hordinen peskre ciknen?
Džanes, kana ločhona?
3 On pes skurčinen, anen pro svetos peskre ciknen;
lengri ločhibnaskri dukh preačhel.
4 Lengre cikne baron avri korkore a zoraľon;
džan lendar het a imar na aven pale.
5 Ko mukľa le dzive somaris pre sloboda?
Ko rozphandľa leskro lanos?
6 Diňom leske o than, kaj ňič na barol, sar leskro kher

† **38:31** Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa. ‡ **38:32** E hebrejiko čhib: Mazzarot – na džanel pes, so oda presňe hin § **38:32** E slovačiko čhib: Veľký a Malý voz

a domukľom leske te bešel pre londi rovina.
7 Nane leske pre dzeka e vika andro foros
a ňiko les našťi tradel andre buči.
8 Pro verchi pes pašinel;
rodel te chal vareso zeleno.

9 Či o dzivo bikos tuke kamela te služinel?
Či ačhela prekal e rat andre tiri maštalňa?
10 Priphandeha le dzive bikos le lanoha, hoj te orinel?
Cirdela pal tute o pluhos andro dolini?
11 Či šaj tut pre leste mukes, bo hino zoralo?
Mukeha pre leste tiri phari buči?
12 Šaj leske pačas, hoj tuke anela o zrnos
a ľidžala les andre tiro humnos?
13 E pštrosica kerel radišagoha le kridlenca,
ale oda nane o kridli the o pora le bocianoskre, so ľecinen.
14 Oj mukel peskre jandre pre phuv,
hoj te tačon andre poši;
15 oj bisterel pre oda, hoj vareko le pindreha upre šaj uštarel
a hoj o maľakre džviri len šaj rozpučinen.
16 Bi o kamiben bararel peskre ciknoren, sar te aňi na ulehas lakre;
lake hin jekh, hoj len anďahas pro svetos hijaba,
17 bo o Del la stvorinďa nagoďavera
a na diňa la goďi.
18 Ale soča chudela te denašel,
šaj asal le grajestar the olestar, ko upre džal.

19 Či tu Job diňal le grajes ajsi zor
a urďal pre leskri meň e hriva?
20 Či tu les sikaďal, hoj te chučkerel sar kobilka?
Sar fučinel zorales le nakheha, anel oda dar!
21 Andre dolina demel le kopitoha,
radisaľol peskra zoratar
a denašel andro mariben.
22 Asal peske la daratar,
na del pes te daravel avri
a la šabľatar na denašel.
23 O zbraňe, so pre leste thoven,
čerkinen a blišťisaľon.
24 Vikaha a dzivones denašel pal e phuv;
našťi ačhel pro than, sar pes phurdel pre trubka.
25 Furt sar pes trubinel pre truba, fučinel
a imar dural voňinel o mariben;
šunel o rozkazi le veľiťeľengre the e vika pro mariben.

26 Či oda hin tira goďatar, hoj o jastrabos ľecinel
a nacirdel peskre kridli pre južno sera?
27 Či pre tiro rozkazis ľecinel o orlos
a kerel peske hňizdos pro učo than?
28 Ov bešel pre skala a dživel ode;
pro agor la skalakro les hin peskro hrados.

29 Odarik peske rodel o chaben;
le jakhenca dural dodikhel.
30 Leskre cikne pijen avri o rat
a ode, kaj hin o mule ťela, ode hino the ov.“

40

1 O RAJ pale vakerelas ko Job:
2 „Kames tut te vesekedinel le Nekzoraledereha a te rodel pre leste o chibi?
Tu, so obviňines le Devles, odphen mange!“

O Job odphenel le RAJESKE

3 O Job odphenďa le RAJESKE:
4 „Me na som ňič – sar tuke šaj odphenav?
Chudav mange o muj.
5 Jekhvar prevakerďom, ale imar man na dava anglal;
the dujtovar, ale imar na vakerava ňič.“

Dujto vakeriben le RAJESKRO

6 Akor o RAJ odphenďa le Joboske andral e burka:
7 „Ač akana sar murš!
Me tutar phučava a tu mange odpheneha.
8 Kames te phenel pre ma, hoj na som spravodľivo?
Kames man te obviňinel, hoj tu te aves ňevinno?
9 Sal ajso zoralo sar me?
Herminel tiro hangos avke sar miro?
10 Te he, akor tut ozdobin le šukaribnaha the la slavaha;
uri tut upre rajikanes the andre pačiv.
11 Čhiv avri tiri bari choľi!
Dikh pre savore barikane a ker lenge ladž.
12 Dikh pre savore barikane a pokorin len,
rozpučin le nalačhen ode, kaj hine!
13 Začhiv len savoren andre phuv;
zaphand len andro hrobos!
14 Paľis the me tut lašarava a udžanava,
hoj tiro čačo vast tut zachraňinďa.

15 Dikh pro Behemot*, saves stvorinďom avke sar the tut;
chal e čar sar o bikos.
16 Dikh, savi zor les hin andro ťelos
a save svali pro per!
17 Leskro chvostos hino sar o stromos cedros,
o šľachi pre leskre čanga hine zorales peha prephandle.
18 Leskre kokala hine zorale sar o brondzos,
o pindre sar o trastune slupi.
19 Ov hino jekh le nekzoraleder džvirendar, save o Del stvorinďa;
ča leskro Stvoriťeľis les šaj domarel.
20 O verchi les den te chal;
ode, kaj pes savore maľakre džviri bavinen.
21 Pašľol tel o rastlini lotosi†,
hino garudo maškar o trsťini andro močaris.

---

* **40:15** Na džanel pes presňe, savo džviros oda hin. † **40:21** Na džanel pes presňe, savi rastlina oda hin.

22 O lotosi les zaučharen peskre ciňoha
a všadzik pašal leste hin o paňale virbi.
23 Na daral pes, sar avel o baro paňi;
hino andro smirom, kajte o Jordan le zorale vlnenca leske demel dži andro muj.
24 Šaj vareko korarel leskre jakha, hoj les te chudel?
Abo šaj leske premarel o nakh le hakoha?

25 Či šaj chudes la uďicaha le Levijatan?
Abo šaj leske phandes e čhib le lanoha?
26 Šaj leske precirdes e šparga prekal o cheva andro nakh?
Šaj leske premares o muj le hakoha?
27 Či pes tuke mangela, hoj te aves ke leste jileskro?
Abo vakerela tuha šukares?
28 Či tuha phandela e zmluva,
hoj lestar te keres tiro otrokos pro furt?
29 Bavineha tut leha avke sar le čirikleha?
Priphandeha les pro lancos a deha tire čhajorenge?
30 Dovakerena pes o kupci pro pľaci pal leskri cena?
Rozďelinena peske les maškar peste?
31 Šaj leske premares e cipa la kopijaha
a o šero la harpunaha?
32 Thov pre leste o vast
a imar buterval oda na kereha!
Šoha na bistereha pre oda mariben!“

41

1 „Te o manuš pačal, hoj chudela le Levijatan, ačhela sklamimen.
Soča pre leste dikhela, takoj odperela.
2 Ňiko nane ajso šmelo, hoj les te uštavel.
Akor ko pes šaj ačhavel mange?

3 Ko man diňa vareso ešebno, hoj leske me mušinav te del pale?
Se savoro tel o ňebos hin miro.

4 Phenava tuke pal leskre pindre,
pal leskri bari zor the pal leskro baro the šukar ťelos.
5 Ko pal leste šaj cirdel tele leskri cipa?
Ko šaj predemel leskro dvojito pancjeris?
6 Ko šaj phundravel o brani leskre mujeskre,
se leskre dandendar avel bari dar?
7 Pre leskro dumo hine o šťiti andro šori,
cesnones priphandle a zorale sar bara;
8 hine paš peste avke pašes,
hoj aňi o luftos maškar lende na predžala.
9 Jekh paš aver hine prikikidle ke peste;
hine spojimen, našťi len te rozďelinel.
10 Sar kichinel, demel avri o švetlos
a leskre jakha hine lole sar o kham tosara.
11 Andral o muj leske aven avri o jagale fakľi
a chučkeren o iskri.

12 Prekal o cheva andro nakh leske avel avri o thuv
sar andral o roztačardo kotlos, tel savo labon o šuke kraki.
13 Leskro dichos rozlabarel o angara
a andral o muj čhivel avri e jag.
14 Andre meň les hin e zor
a e bari dar džal anglal leste.
15 O mas pre leskro ťelos chudel mištes,
zorales a na čhalavel pes.
16 Leskro jilo hino sar skala,
zoralo sar o mlinoskro bar.
17 Sar ušťel, o nekzoraleder lestar daran;
sar ňičinel, daratar na džanen so te kerel.
18 Aňi e šabľa aňi e kopija aňi o šipi
les ňič našťi keren.
19 O trast leske hin sar o phus,
o brondzos sar o kirno kašt.
20 O šipos andral o lukos na kerela, hoj te denašel;
o bara andral e pariďa hine leske sar o plevi.
21 O budzogaňis leske hin sar e šuki čar;
asal peske, sar andre leste čhiven o kopiji.
22 Pro per les hin ostra špici sar skľenčini,
so muken pal leste o rihi andre čik.
23 Ov kerel, hoj te taďol o oceanos sar andre piri,
sar o olejos andro čaroro.
24 Mukel pal peste blišťaco drom;
o moros dičhol, sar te les uľahas šiva bala.
25 Nane pre phuv ňiko ajso sar ov;
o džviros, savo ňisostar na daral.
26 Uprunestar dikhel pre savore barikane stvoreňja;
hino kraľis upral savore dziva džviri.“

42

O Job kerel pokaňje

1 Akor odphenďa o Job le RAJESKE kada:
2 „Sprindžarďom, hoj šaj keres savore veci,
a ňiko našťi zaačhavel tire plani.
3 Tu, Devla, phučes: ‚Oda ko vakerel pre mire plani a na achaľol ňič?‘
Vašoda mange pridžanav: ‚Vakeravas oda, so na achaľuvavas;
kala veci hine mange igen čudna, na džanav len.‘
4 Tu mange phenďal: ‚Šun man akana a me vakerava.
Phučava tutar a tu mange odpheneha!‘
5 Dži akana pal tu ča šunďom avrendar,
ale akana tut dikhel miri jakh.
6 Vašoda lav pale savore mire lava
a kerav pokaňje andro prachos the andro popolos.“

O posledna lava

7 Paľis, sar dovakerďa o RAJ kala lava, phenďa le Elifazoske andral o Teman: „Miri choľi labol pre tute the pre tire duj prijaťeľa, bo na vakerenas pal ma oda, so hin čačo, avke sar miro služobňikos o Job.

8 Vašoda tumenge akana len efta biken the efta bakren, džan ke miro služobňikos
Job a obetinen e labarďi obeta vaš tumenge. Miro služobňikos o Job pes vaš tumenge
modľinela, bo lestar prilava e modľitba, hoj tumenca te na kerav avke, sar tumenge
zaslužinen vaš tumaro diliňipen. Bo tumen pal mande na vakerenas o čačipen avke
sar miro služobňikos o Job.“
9 Avke gele o Elifaz andral o Teman, o Bildad andral o Šuach the o Cofar andral e
Naama a kerde avke, sar lenge phenďa o RAJ; a o RAJ priiľa le Joboskri modľitba.
10 Sar pes o Job modľinelas vaš peskre prijaťeľa, akor leske o RAJ anďa pale o
požehnaňje andro dživipen. O RAJ les diňa duvar ajci savorestar, so les sas angloda.
11 Akor ke leste avle savore phrala, pheňa the savore, ko les prindžarenas angloda,
hoj leha te chan andre leskro kher. Phenenas leske, hoj lenge hin pharo vaš savoro
pharipen, so pre leste o RAJ mukľa a poťešinenas les. A savore les dine jekh kotor
rup the jekh somnakuňi angrusi.
12 A o RAJ paľis požehňinďa le Joboskre posledna dživesa mek buter sar angloda.
Sas les dešuštar ezera (14 000) bakre a šov ezera (6 000) ťavi, duj ezera (2 000) voli
the ezeros (1 000) somara.
13 Sas les efta muršora the trin čhajora.
14 La nekphurederake diňa o nav Jemima, la dujtonake Kesija a la tritonake Keren-
Hapuch.
15 A ňikhaj pal caľi phuv na sas kajse šukar džuvľija, sar sas le Joboskre čhaja. A
lengro dad len diňa o ďeďictvos jekhetane lengre phralenca.
16 Pal kada savoro mek dživelas o Job šel the saranda (140) berša. Dikhľa peskre
čhaven the le vnučaten dži o štarto pokoleňje.
17 Avke o Job muľa phuro a sas leske igen but berš.

O Žalmi
O ešebno zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 1

1 Bachtalo hin oda, ko na prilel o radi le nalače manušengre,
na phirel pal o drom le binošnenca
a na bešel maškar ola, ko asan le Devlestar,
2 ale leskro radišagos hin andro zakonos le RAJESKRO
a pal leskro zakonos gondoľinel rat-džives.
3 Hino sar o stromos sadzimen paš o paňi,
so anel o uľipen andre peskro časos;
leskre prajti na šučon avri
a savoro, so kerel, avel leske avri.

4 Avres hin le nalače manušenca!
On hine sar o phus rozphurdlo la balvajaha.
5 Vašoda na obačhena o nalače pro sudos,
aňi o binošna maškar o čačipnaskre.

6 Se o RAJ džanel a chraňinel o drom le čačipnaskre manušengro,
ale o drom le nalačhengro ľidžal andro meriben.

O Žalmos 2

1 Soske o narodi gondoľinen pro vzburi
a o manuša pes dovakeren pro zbitočna veci?
2 O kraľa pre phuv pes zdžan
a o vodci pes dovakeren maškar peste,
sar te džal pro RAJ the pre leskro pomazimen kraľis.
3 Phenen: „Rozčhingeras o puta!
Las pes avri andral lengre lanci!“

4 Oda, ko bešel pro tronos andro ňebos, asal peske;
o RAJ peske lendar asal.
5 Akor andre choľi prevakerela
a peskra choľaha len daravela avri:
6 „Me thoďom mire kraľis pro Sion,
pre miro sveto verchos.“
7 A o kraľis phenďa: „Vakerava oda, so diňa avri o RAJ.
Ov mange phenďa:
‚Tu sal miro čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.
8 Mang mandar a me tuke dava le naroden sar ďeďictvos,
caľi phuv ela tiri.
9 Phagereha len la trastuňa pacaha;
rozmareha len sar o čikakre pira.‘ “

10 Kraľale, aven goďaver!

Sudcale la phuvakre, prilen o dovakeriben!
11 Služinen le RAJESKE la daraha!
Radisaľon, ale the izdran lestar!
12 Čumiden le čhas, hoj te na choľisaľol
a te na meren le dromeha,
bo leskri choľi šaj avel jekhvareste.
Bachtale hine savore, ko pes garuven andre leste.

O Žalmos 3

1 Le Davidoskro žalmos. Sar denašelas peskre čhastar le Absolonostar.
2 RAJEJA, keci but džene pre mande džan!
Keci but pre mande aven!
3 But džene pal ma phenen:
„O Del leske na pomožinela!“

4 Ale tu, RAJEJA, sal pašal ma sar o šťitos.
Sal miri slava; hazdes upre miro šero.
5 Zorales vičinav pro RAJ
a ov mange odphenela pal peskro sveto verchos.

6 Pašľiľom mange, zasučom a ušťiľom,
bo o RAJ man ľikerel.
7 Na darav man le but ezera manušendar,
so pes rozthode pašal ma.

8 Ušťi upre, RAJEJA,
zachraňin man, Devla miro!
Tu rozmares o muja savorenge, ko pre ma džan,
a mares avri o danda le nalačhenge.

9 Le RAJESTAR avel o spaseňje.
Tiro požehnaňje mi avel pre tire manuša!

O Žalmos 4

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
2 Sar pre tu vičinav, šun man avri,
miro čačipnaskro Del!
Tu mange pomožinehas, sar somas andro pharipen.
Av ke ma jileskro a šun avri miri modľitba!

3 Manušale, dži kana mira slavake kerena ladž?
Dži kana kamena o zbitočna veci a rodena o klamišagos?
4 Achaľuven, hoj o RAJ peske thoďa pre sera le pačivale manušen*;
o RAJ man šunel avri, sar ke leste vičinav.

5 Izdran daratar a ma keren binos;
gondoľinen mištes andro jile,
sar pašľona pre tumare hadži
a aven čhit!

* **O Žalmos 4:4** Varesave rukopisi: kerel zazraki peskre pačivalenge

6 Anen o čače obeti le RAJESKE
a pačan leske!

7 But džene phučen: „Ko amenge sikavela o lačhipen?“
RAJEJA, mi švicinel pre amende o švetlos tire mujestar!
8 Diňal man bareder radišagos andre miro jilo,
sar hin olen, kas hin but mol the zrnos.

9 Andro smirom mange pašľuvava a sovava,
bo ča tu korkoro, RAJEJA,
man chraňines.

O Žalmos 5

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pre flauta. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, šun avri mire lava,
dikh, sar vzdichinav!
3 Šun avri miro zoralo mangipen,
Kraľina miro a Devla miro,
bo ke tute man modľinav!

4 RAJEJA, tosara šunes miro hangos;
tosara tuke anav o mangipena* a užarav.
5 Se tu na sal Del, saveske hin pre dzeka o nalačhipen;
paš tute nane than le bijedevleskres.
6 O barikane našťi ačhen anglal tute;
tu našťi avri ačhes savoren, ko keren o nalačhipen.
7 Zňičineha olen, ko vakeren o klamišagos.
Le RAJESKE džungľon
ola, ko kamen te murdarel, the ola, ko klaminen.
8 Ale me prekal tiro baro kamiben
džava andre tiro kher;
andre sveto dar angle tute banďuvava
visardo pre tiro sveto Chramos.

9 RAJEJA, ľidža man tire spravodľišagoha,
bo hin man but ňeprijaťeľa.
Rovňin angle ma tiro drom avri!
10 Se pre lengre lava pes na del te zmukel,
lengre jile kamen te zňičinel avren;
lengro kirlo hin sar phundrado hrobos
a peskre čhibenca vakeren o klamišagos.
11 Devla, odsudzin len!
Mi peren andre peskre nalače plani!
Trade len avri, vaš lengre but bini,
bo pes tuke ačhade.
12 Ale mi radisaľon savore,
so pes denašen te garuvel ke tute;
mi giľaven radišagostar pro furt!
Učhar andre olen, ko kamen tiro nav,
hoj te thoven baripen andre tu.

---

* **O Žalmos 5:4** Abo: pripravinav e obeta

13 Tu, RAJEJA, žehňines le čačipnaskres.
Tiro lačhipen les chraňinel sar šťitos.

O Žalmos 6

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro ochtostrunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
2 Ma mar man, RAJEJA, andre tiri choľi!
Ma trestin man, sar sal choľamen!
3 Av ke ma jileskro, RAJEJA, bo som slabo!
Sasťar man avri, RAJEJA, bo o kokala man dukhan.
4 Mira duša hin baro pharipen!
Mek keci, RAJEJA?

5 Av pale, RAJEJA, zachraňin miro dživipen!
Le man avri tire bare kamibnaha.
6 Bo maškar o mule ňiko na lašarel tiro nav!
Ko tut bararela andral o hrobos?

7 Imar na birinav ajci te jojčinel dukhatar:
Sako rat pro hadžos mandar čuľal o roviben;
miri lepeda cinďarav le apsenca.
8 Žaľatar na dikhav mištes pro jakha;
slabisaľile mange vaš mire ňeprijaťeľa.

9 Džan mandar het savore, ko keren o nalačhipen,
bo o RAJ šunďa miro roviben.
10 O RAJ šunďa avri miro baro mangipen;
o RAJ priiľa miri modľitba.
11 Savore mire ňeprijaťeľa pes ladžana, igen predarana
a jekhvareste džana het ladžatar.

O Žalmos 7

1 Le Davidoskri žaľakri giľi, savi giľavelas le RAJESKE, anglo Benjaminovcos Kuš.
2 RAJEJA, Devla miro, ke tute man denašav te garuvel.
Zachraňin man savorendar, so pre mande džan,
a le man avri,
3 hoj man te na čhingeren pro kotora sar o ľevos
a ňiko mange našťi pomožinďahas.

4 RAJEJA, Devla miro, te ada kerďom,
te hin o nalačhipen pre mire vasta:
5 Te kerďom o nalačho mire prijaťeľiske,
abo te vaš ňisoske dukhaďom mire ňeprijaťeľis –
6 akor muk les, hoj pre ma te avel a te zalel man,
te zamarel le pindrenca miro dživipen andre phuv,
a te mukel man te pašľol bi e pačiv andro prachos.

7 Ušťi, RAJEJA, a choľisaľuv!
Ačhav tut olenge, ko pre mande džan, lengra bara choľake!
Ušťi upre a čačipnaha len odsudzin, Devla miro!
8 Skide pašal tute le manušen andral savore narodi
a vladňin upral lende andral o ňebos!

9 O RAJ sudzinela savore manušen.
RAJEJA, sikav, hoj som čačipnaskro,
bo som ňevinno!
10 Mi preačhel o nalačhipen
zaač vaš o čačipnaskro manuš,
čačipnaskro Devla, so dikhes dži andro jilo the andre godi.

11 O Del hino miro šťitos.
Ov zachraňinel olen, ko hine čačejileskre.
12 O Del hino čačipnaskro sudcas.
O Del hino choľamen pro nalače manuša sako džives.
13 Te pes o manuš na visarel,
o Del ostrarel peskri šabľa,
nacirdel o lukos a džal te ľivinel;
14 pripravinel peske e meribnaskri zbraň,
ľivinel o jagale šipi.

15 Dikh, o nalačho manuš ačhel khabno le nalačhipnastar,
hordinel o pharipen a ločhol o klamišagos.
16 Kopaľinel e bari chev,
ale ov korkoro andre perel;
17 o pharipen, so kamel te kerel avrenge, perela pre leskro šero,
a o mariben, saveha kamel te dukhavel avren, visaľola pre leskri meň.

18 Paľikerava le Devleske, bo hino čačipnaskro;
a giľavava o chvali le RAJESKE, le Nekbareder Devleske.

O Žalmos 8

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, Raja amaro,
savo baro hin tiro nav pal caľi phuv!
Tiri slava hazdňal upral o ňebos.
3 Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre
tuke džal e chvala,
bo kerďal, hoj tire ňeprijaťeľa te čhiten
a zaačhaďal savoren, ko pre tute džan.

4 Sar dikhav pre tiro ňebos,
pre buči tire anguštengri,
pro čhonoro the pro čercheňa,
save thoďal pre peskre thana,
5 phučav: „So hin o manuš, hoj pre leste gondoľines?
So hin o čhavo le manušeskro, hoj tut pal leste starines?“
6 Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela†;
diňal les e slava the e pačiv sar e koruna.
7 Ačhaďal les te vladňinel upral tire vastengre buča,
savoro leske thoďal tel o pindre:
8 le bakren, le dobitkos,
the le dzive džviren,

* **O Žalmos 8:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 8:6** Abo: cikneder sar o ňeboskre bitosťi

9 le čiriklen andro luftos, le riben andro paňi,
the savoro, so plavinel andro moros.

10 RAJEJA, Raja amaro,
savo slavno baro hin tiro nav pal caľi phuv!

O Žalmos 9

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o Mut-labben. Le Davidoskro žalmos.
2 Paľikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo;
vakerava pal savore tire zazraki.
3 Radisaľuvava a bararava tut;
giľavava o chvali tire naveske, ó Devla Nekbareder.

4 Mire ňeprijaťeľa visaľona palal;
perena a merena anglal tu,
5 bo tu man diňal čačipen a zaačhiľal vaš ma,
sar zabešľal pro tronos a sudzinehas čačipnaha.
6 Pokarhinďal le naroden a zňičinďal le nalačhen;
tu khosľal avri lengro nav pro furt.
7 Amare ňeprijaťeľa hine zňičimen pro furt;
lengre fori čhiďal tele;
na ačhiľa pal lende aňi o leperiben.

8 Ale o RAJ kraľinel pro furt;
ačhaďa peske o tronos, hoj te sudzinel.
9 Ov sudzinela o svetos čačipnaha;
le naroden sudzinela pal o pravos.
10 Andro RAJ pes šaj garuven ola, ko cerpinen;
ov hin o than pro garuďipen andro pharipen.
11 Pre tu pes mukena ola, ko prindžaren tiro nav;
se tu, RAJEJA, na omukes olen, ko tut roden.

12 Giľaven o chvali le RAJESKE, savo troňinel pro Sion!
Vakeren le narodenge pal leskre skutki!
13 Bo ov na bisterel te del pale olenge, ko murdaren;
leperel peske pro roviben olengro, ko cerpinen.

14 Av ke mande jileskro, RAJEJA!
Dikh, sar man trapinen ola, ko man našťi avri ačhen!
Cirde man avri andral o brani le meribnaskre,
15 hoj te šaj vakerav pal savore veci,
vaš save tut lašarav,
andro brani le Sionoskra čhakre,
a te šaj radisaľuvav,
hoj man zachraňinďal.

16 O narodi pele andre chev,
so kopaľinde avri;
o pindro pes lenge zachudňa
andre sita, so garude.
17 O RAJ pes diňa te prindžarel peskre čačipnaskre sudoha;

o nalače manuša pes zachudle andre buči peskre vastengri.
18 O nalače džana pro than le mulengro,
savore narodi, so bisteren pro Del.
19 Ale šoha pes na bisterela pro čore
a šoha na našľola e naďej olengri, ko cerpinen.

20 Ušťi, RAJEJA! Te na pes o manuš ľidžal upre!
Mi en o narodi sudzimen anglal tute!
21 Muk pre lende e dar, RAJEJA;
mi sprindžaren o narodi, hoj hine ča manuša.

O Žalmos 10

1 RAJEJA, soske sal avke dur?
Soske tut garuves akor, sar mange hin phares?

2 O nalačo manuš andre peskro baripen džal pro čore manuša.
Mi chudel pes andro pasci, so kerďa!
3 O nalačo pes lašarel le nalače žadoscenca;
o manuš, savo kamel o love, košel* a tele dikhel le RAJES.
4 O nalačo le RAJES andre peskro baripen na rodel;
nane les than pro Del andre peskre gondoľišagi.
5 Leskre droma leske aven avri andre dojekh časos;
tire zakoni hine leske igen učes;
asal avri peskre ňeprijaťeľen.
6 Gondoľinel peske andro jilo: „Ňič manca na čhalavela.
Šoha pre ma na avela ňič nalačo.“
7 Pherdo košiben the klamišagos les hin andro muj;
dukhavel avren le vuštenca;
pre čhib les hin o pharipen the o nalačhipen.
8 Bešindos užarel paš o gava,
hoj andral o garuďipen te murdarel le ňevinnones;
le jakhenca počoral rodel le slaben.
9 Sar o ľevos užarel garudo andre peskri chev,
avke užarel ov, hoj te chudel le slabes.
Chudela le slabes a cirdela les pal peste andre sita;
10 ela mardo a čhido pre phuv;
o slaba perena tel leskri bari zor.
11 Gondoľinel peske andro jilo: „O Del olestar na ačhel!
Phandľa peskre jakha a na dikhel!“

12 RAJEJA, Devla, ušťi upre a hazde tiro vast!
Ma pobister pro slaba!
13 Soske o nalačo manuš te dikhel tele le Devles?
Soske peske te phenel: „O Del man vaš oda na marela?“
14 No tu dikhes o trapišagi the o pharipena
a les oda andre tire vasta.
O slabo pes zmukel pre tute;
pomožines le širotenge.
15 Le nalače the le bijedevleskre manušeske phag o vast;

* **O Žalmos 10:3** Abo: O nalačo murš žehňinel le skupe manušes.

leskro nalačhipen arakh avri;
ňič tuke te na našľol.

16 O RAJ hino kraľis pro furt;
o aver narodi našľona andral leskri phuv.
17 RAJEJA, tu šunes avri oda, so kamen o pokorna,
zoraľares lengro jilo a visares tiro kan ke lende.
18 Tu zaačhes vaš o široti the vaš o trapimen manuša,
hoj o manuš imar buter te na daravel avri.

O Žalmos 11

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Andro RAJ man garuvav.
Sar mange šaj phenen:
„Odľecin sar čiriklo pre tiro verchos!“?
2 Bo dikh, o nalače imar nacirden o lukos;
thoven peske o šipos pre šparga,
hoj andro kaľipen te ľivinen pro čačejileskre.
3 Te o zakladi hine čhide tele,
so šaj keren o čačipnaskre?

4 O RAJ hino andre peskro sveto Chramos;
le RAJESKRO tronos hino pro ňebos.
Leskre jakha dikhen
a roden avri, so keren savore manuša.
5 O RAJ skuminel,
so hin andro lačho the andro nalačho manuš,
andral peskro jilo našťi avri ačhel oles,
ko kamel o mariben.
6 O brišind le jagale angarenca the e sira mukela pro nalače;
marela len la rozlabarďa balvajaha.
7 Bo o RAJ hino čačipnaskro,
kamel o čačipnaskre skutki
a leskro muj dikhena o čačejileskre.

O Žalmos 12

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o šeminit*. Le Davidoskro žalmos.
2 Pomožin, RAJEJA! Bo ňiko nane imar pobožno;
o pačivale manuša našľile.
3 Klaminen jekh avreske;
vakeren o gule lava,
ale andro jile hine falošna.

4 RAJEJA, phand andre savore gule vušta
a odčhin dojekh barikaňi čhib –
5 savoren, ko vakeren: „Andre čhib amen hin e zor!
Vakeraha, so kamas
a savo raj amenge šaj rozkazinel?“

6 Ale o RAJ phenel:

* **O Žalmos 12:1** Oda hin lavutariko lav.

„Akana vaš oda, hoj o slaba cerpinen
a o čore roven dukhatar,
uščava a zachraňinava olen, ko peske oda igen mangen.“
7 Bo le RAJESKRE lava hine žuže;
hine sar o rup eftavar prežužardo
a prelabardo andro čikakro bov.

8 RAJEJA, tu ochraňineha le čoren
a stražineha pro furt
kale nalače manušendar,
9 save phiren barikanes všadzik,
bo o džungipen pes hazdel upre maškar o manuša.

O Žalmos 13

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, mek dži kana pre ma bistereha? Pro furt?
Dži kana angle ma mek garuveha tiro muj?
3 Dži kana hordinava o pharipen andre duša
a džives so džives e žaľa andro jilo?
Dži kana pes miro ňeprijaťeľis pre mande ľidžala upre?

4 Dikh pre mande, RAJEJA, a odphen mange!
De švetlos mire jakhenge,
hoj te na zasovav andro meriben,
5 hoj te na phenel miro ňeprijaťeľis:
Domarďom les!
A te na radisaľol, te me perava.

6 Ale me man mukav pre tiro verno kamiben;
miro jilo radisaľol andre tiro spaseňje.
Giľavava le RAJESKE,
bo ov sas ke mande igen lačho.

O Žalmos 14

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
Previsarde hine a keren o džungale veci;
nane ňiko, ko kerďahas o lačhipen.

2 O RAJ dikhel andral o ňebos pre savore manuša,
dikhel, či hin vareko goďaver,
ko rodel le Devles.
3 Sako pes visarďa het, sako ačhiľa nalačho;
nane ňiko, ko kerďahas o lačho,
nane aňi jekh.

4 Či na achaľon ňič savore, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko RAJ pes šoha na mangen.

5 No, jekhvar izdrana daratar,
bo o Del pomožinel olenge, ko les šunen.
6 Tumen musaren o plani le čore manušeskre,
ale o RAJ hino leskri ochrana.

7 Ó, te avľahas andral o Sion o spaseňje le Izraeloskro!
Sar o RAJ žehňinela pale peskre manušenge,
o Jakob radisaľola a o Izrael thovela baripen.

O Žalmos 15

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, ko šaj avel andre tiro stanos?
Ko šaj bešel pre tiro sveto verchos?

2 Oda, ko dživel žužo dživipen,
ko kerel čačipnaha,
ko jilestar vakerel o čačipen;
3 ko na vakerel o pľetki,
ko na dukhavel avres,
ko na vakerel namištes pal aver džene;
4 ko na prilel oles, kas o Del odčhiďa,
ko del pačiv olen, ko pes daran le RAJESTAR,
ko na čerinel peskri vera, kajte leske oda uľahas pro nalačho;
5 ko na del kečeň interesiha
a ko na prilel o love, hoj te vakerel pro ňevinno.

Ko kada kerel, šoha pes na čhalavela.

O Žalmos 16

1 O michtam* le Davidoskro.
Ochraňin man, Devla,
bo ke tute man denašav te garuvel!

2 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro RAJ!
Bijal tu man nane ňič lačho.“
3 Le Devleskre avrikidle nipi, so hine pre kadi phuv,
hine slavna manuša,
andre save man hin o radišagos.
4 Ola, ko denašen pal aver devla, cerpinena furt buter.
Me ole devlenge na anava le rateskri obeta
a na lava lengre nava pro vušta.

5 Tu, RAJEJA, sal miro ďeďictvos,
tu mange keres miro drom,
miro dživipen hin andre tire vasta.
6 Miro pľacos chudňom pro šukar thana,
igen mange hin pre dzeka miro ďeďictvos.
7 Lašarava le RAJES, savo man ľidžal,
mek the rači mange oda o jilo leperel.

---

* **O Žalmos 16:1** Na džanel pes, so oda hin. Šaj oda el o lavutariko lav.

8 Me džanav, hoj o RAJ hino furt paš mande.
Ov hino paš miro čačo vast, ňič manca na čhalavela.

9 Vašoda miro jilo radisaľol,
hin man radišagos
a miro ťelos ela chraňimen,
10 bo na mukeha miri duša pre oda than, kaj hine o mule,
aňi na deha tire pačivaloneske, hoj leskro ťelos te kirňol.
11 Des mange te prindžarel o drom le dživipnaskro,
paš tute hin pherdo radišagos,
pal tiri čači sera hin o lačhipen pro furt.

O Žalmos 17

1 O mangipen le Davidoskro
Šun avri, RAJEJA, miro čačipnaskro mangipen,
dikh pre oda, sar pre tute vičinav!
Visar tiro kan pre miri modľitba,
savi avel andral o vušta, so na klaminen.
2 Rozsudzin man, bo som ňevinno,
bo tire jakha dikhen, so hin čačo.

3 Tu džanes miro jilo.
Avľal ke ma rači,
predikhľal man calones
a na arakhľal andre ma ňisavo nalačho gondoľišagos;
aňi mire vušta na kerde binos.
4 Me na keravas avke sar aver, doľikeravas tiro lav,
pal o droma le maribnaskre manušeskre na phiravas.
5 Phiravas pal tire stopaja,
o pindre mange na podgele.

6 Ke tute vičinav, ó Devla, bo tu mange odpheneha!
Visar ke ma tiro kan a šun, so phenav.
7 Sikav tiro verno kamiben,
zachraňin tire čače vasteha olen,
ko pes denašen ke tute te garuvel peskre ňeprijaťeľenge.
8 Chraňin man avke sar tiri jakh!
Garuv man andro ciňos tire kridlengro
9 le nalače manušendar, so man kamen te zňičinel;
le ňeprijaťeľendar, so pes rozthode pašal ma, hoj man te murdaren.
10 Andro jilo lenge nane pharo vaš aver
a lengre vušta vakeren barikanes.
11 Imar aven pal mire stopaja, rozthoven pes pašal ma
a le jakhenca man sledinen,
kana manca čhivena andre phuv,
12 avke sar o ľevos, so kamel te rozčhingerel e korisť,
sar o terno ľevos skurčimen pro garude thana.

13 Ušťi, RAJEJA, dža pre lende a čhiv len tele pro khoča!
Zachraňin man tira šabľaha le nalače manušendar!
14 Zachraňin man tire vasteha, RAJEJA, kajse manušendar,

savengro barvaľipen hin ča andre kada svetos.
Oda, so tu garuďal prekal o nalače mi pherdžarel lengre pera;
mi čaľon olestar the lengre čhave
a oda, so ačhela, mi muken peskre vnučatenge!

15 Ale me, RAJEJA, vašoda, hoj som čačipnaskro, dikhava tiro muj;
sar uščava andral o soviben, dikhava tut muj-mujeha a radisaľuvava.

O Žalmos 18

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobňikostar le Davidostar, savo giľavelas kadi giľi le RAJESKE, sar les zachraňinďa savore leskre ňeprijaťeľendar the le Saulostar. Phenďa:
2 Igen tut kamav, RAJEJA, tu sal miri zor!
3 O RAJ hino miri skala, miro zoralo kher the miro zachrancas;
miro Del hin miro zoralo bar, ke savo denašav;
miro šťitos, miro hrados the e zor, savi man zachraňinel.

4 Vičinav ko RAJ, savo hino hodno te lel e chvala,
a som zachraňimen mire ňeprijaťeľendar.
5 Zakerde man andre o lanci le meribnaskre,
zaučharde man o zorale paňa.
6 Phandle man o lani le hroboskre,
obkľučinde man o pasci le meribnaskre.

7 Sar somas andro pharipen,
vičinavas a rovavas pre miro Del,
hoj mange te pomožinel.
Andral peskro chramos šunďa miro hangos,
miro viskišagos geľa dži anglal leste andre leskre kana.
8 E phuv pes čhalaďa a razisaľiľa,
čhalade pes o zakladi le verchengre,
razisaľile, bo ov sas choľamen.
9 O thuv leske džalas andral o nakh,
andral o muj e jag, so sa zlabarel,
o jagale angara labonas lestar.
10 Otkerďa o ňebos a avľa tele,
e kaľi chmara sas tel leskre pindre.
11 Bešľa pro cherubos a ľecinelas,
ľidžalas pes pro kridli la balvajakre.
12 Učharďa pes le kaľipnaha
a le kale chmarendar peske kerďa stanos.
13 Andral leskro švetlos avenas anglal leste o chmari,
o brišind le krupenca the o jagale angara.
14 O RAJ herminďa andral o ňebos,
o hangos le Nekbaredere Devleskro šunďiľa,
o krupi the o jagale angara.
15 Ľivinďa peskre šipi,
roztradňa le ňeprijaťeľen le but bleskenca
a on denašle.
16 O hlbini le moroskre pes sikade,
o zakladi la phuvakre sas odučharde,

bo tu len pokarhinďal, RAJEJA,
a phurdľal pre lende le dichoha andral tiro nakh.

17 O RAJ upral nacirdňa o vast,
chudňa man a cirdňa man avri andral o bare paňa.
18 Zachraňinďa man le zorale ňeprijaťeľendar,
save man našťi avri ačhenas,
bo sas zoraleder sar me.
19 Avle pre mande, sar somas andro pharipen,
ale o RAJ man chraňinelas.
20 Anďa man avri pro baro than,
zachraňinďa man, bo som leske pre dzeka.
21 Vaš miro spravodľišagos man o RAJ diňa odmena,
visarďa mange pale vaš o žužipen mire vastengro.
22 Bo ľikeravas man pal o droma le RAJESKRE
a na odvisarďom man mire Devlestar.
23 Se savore leskre zakoni hine angle mire jakha
a leskre lavendar man na visarďom.
24 Somas žužo angle leste
a zľikeravas man le binostar.
25 O RAJ man diňa odmena vaš miro spravodľišagos;
vaš oda, hoj mire vasta hine žuže angle leskre jakha.

26 Ko žužejileskro sal the tu žužejileskro,
ko pačivalo sal the tu pačivalo;
27 ko žužo sal the tu žužo,
ale oles, ko hino previsardo andre peskro jilo, zachudeha tire goďaveripnaha.
28 Bo tu zachraňines le pokorne manušen,
ale pokorines olen, kaskre jakha hine barikane.
29 RAJEJA, tu labares miri momeľi;
o Del mange švicinel andro kaľipen.
30 Tuha šaj džav the pre armada,
mire Devleha prechučava the o muros.

31 Le Devleskro drom hino dokonalo,
le RAJESKRO vakeriben hino bi e mel.
Ov hin o šťitos olenge,
ko pes denašen andre leste te garuvel.
32 Bo ko hin o Del, te na o RAJ?
Ko hin e Skala, te na amaro Del?
33 O Del mandar kerel zoralo
a kerel mange lačho drom.
34 Diňa man pindre sar le jeleňis
a ačhaďa man pro uče thana.
35 Sikavel mire vasten te marel pes,
del man zor te nacirdel o brondzuno lukos.
36 Diňal man šťitos, so man ochraňinelas,
tiro čačo vast man delas zor
a tu bandľiľal tele, hoj mandar te keres bares.
37 Kerďal mire pindrenge lačho drom,
hoj te na perav.

38 Geľom pal mire ňeprijaťeľa, dochudňom len
a na avľom pale, medik len na zňičinďom.
39 Marďom len avke, hoj našťi ušťenas,
pele mange tel o pindre.
40 Urďal man andre zor le maribnaskri
a kerďal, hoj mire ňeprijaťeľa anglal mande te banďon;
41 diňal mange te ušťarel pre lengri meň
a zňičinďom olen, ko man našťi avri ačhen.
42 Mangenas, ale ňiko len na zachraňinďa;
vičinenas pro RAJ, ale ov lenge na odphenďa.
43 Sar e balvaj rozphurdel o prachos, avke len me roztradav;
phirav pal lende sar pal e čik pre uľica.
44 Zachraňinďal man olendar, ko pes pre ma vzburinde;
ačhaďal man šereske upral o narodi.
O manuša, saven na prindžaravas, mange akana služinen.
45 Šunen man pre dojekh lav;
o manuša andral aver narodi daratar banďon anglal ma.
46 Našaven e zor
a izdraňipnaha aven avri andral peskre zorale thana.

47 O RAJ dživel! E chvala mi džal mira Skalake!
Av barardo, Devla miro, Spasiťeľina miro!
48 Ov hin o Del, savo vaš ma zaačhel
a čhivel tele le naroden angle mande;
49 zachraňinel man mire ňeprijaťeľendar,
hazdel man upral ola, ko pre ma džan,
a cirdel man avri andral o vasta le maribnaskre muršengre.
50 Vašoda tut, RAJEJA, lašarava maškar o narodi
a giľavava o žalmi pal tiro nav.
51 Tu des tire kraľiske o bare viťazstva;
presikaves o verno kamiben tire pomazimen kraľiske,
le Davidoske the leskre čhavenge pro furt.

O Žalmos 19

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 O ňebos vakerel pal le Devleskri slava,
e obloha sikavel pre buči leskre vastengri.
3 O džives le dživeseske pal oda vakerel
a e rat la račake oda del te džanel
4 bi o vakeriben, bi o lava,
aňi na šunďol lengro hangos.
5 Ale lengro hangos pes rozľigenďa pal caľi phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.
O Del andro ňebos kerďa than le khameske.
6 Sako tosara avel avri sar o terno andral peskro kher,
radisaľol sar o hrďinas, so denašel peskro drom.
7 Pre jekh agor le ňeboskro avel avri,
pre dujto zadžal andre;
ňič pes našťi garuvel leskre tačipnaske.

8 Le RAJESKRO zakonos hino dokonalo,

del amen nevi zor.
Pre le RAJESKRE lava pes šaj te mukel;
olestar, ko na achaľol, keren goďaver.
9 Le RAJESKRE prikazi hine čače,
pherdžaren o jilo radišagoha.
Le RAJESKRO prikazaňje hino žužo,
le jakhenge del o švetlos.
10 E sveto dar anglo RAJ hiňi lačhi,
ľikerel pro furt;
Le RAJESKRE sudi hine čače,
savore hine čačipnaskre.

11 Mon buter sar o somnakaj,
sar pherdo žužo somnakaj;
guleder hine sar o medos,
sar o nekfeder medos.
12 Den goďi tire služobňikos;
oles, ko len doľikerel, užarel baro počiňiben.
13 Ale ko dikhel peskre chibi?
Odmuk mange the o bini, savendar na džanav.
14 Ma domuk man te kerel oda, so džanav, hoj nane lačho,
hoj man oda nalačhipen te na zachudel.
Akor avava bi e chiba,
žužo le bare binostar.

15 Mi aven tuke pre dzeka o lava andral miro muj,
the oda, so gondoľinel miro jilo anglal tu,
RAJEJA, Skalo miri, Vikupiťeľina miro!

O Žalmos 20

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Mi šunel tut o RAJ avri andre oda džives, sar sal andro pharipen,
mi chraňinel tut o Del le Jakoboskro!
3 Mi bičhavel tuke e pomoca andral o Chramos,
mi zoraľarel tut andral o Sion!
4 Mi leperel peske pre savore tire obetna dari
a mi prilel tire labarde obeti!
5 Mi del tut savoro, so peske tiro jilo mangel;
mi avel tuke avri sa, so kames te kerel.
6 Sar šunaha, hoj domarďal tire ňeprijaťeľis, vičinaha radišagostar;
andro nav amare Devleskro hazdaha upre e zastava!
Mi del tut o Del savoro, so manges!

7 Akana džanav,
hoj o RAJ zachraňinel peskre pomazimen kraľis.
Šunel les avri andral peskro sveto than andro ňebos,
peskre zorale čače vasteha leske del te zviťazinel.
8 Vareko pes mukel pro verdana, vareko pro graja,
ale amen pes mukas pre zor le RAJESKRI, amare Devleskri.
9 Lenge poddžana o pindre a perena tele,
ale amen ušťaha upre a ačhaha zorales.

10 RAJEJA, zachraňin le kraľis!
Šun amen avri, sar pre tu vičinas!

O Žalmos 21

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, o kraľis radisaľol andre tiri zor.
Savo baripen thovel andre tiri zachrana!
3 Diňal les oda, so kamelas andro jilo,
a na odphenďal leske oda, so mangelas le vuštenca.
4 Anďal leske o barvale požehnaňja,
thoďal leske pro šero e koruna le žuže somnakastar.
5 Mangelas tutar o dživipen,
diňal les but dživesa, večňe a pro furt.
6 Kerďal lestar slavno prekal tiri zachrana,
urďal les andro šukariben the andre bari pačiv.
7 Požehňinďal les pro furt
a diňal les baro radišagos olestar, hoj sal leha.
8 O kraľis pačal le RAJESKE;
vaš o verno kamiben le Nekbareder Devleskro na čhalavela pes.

9 Tiro vast arakhela savore tire ňeprijaťeľen;
tiro čačo vast arakhela savoren, ko tut našťi avri ačhen.
10 Soča tut sikaveha, RAJEJA,
zlabareha len sar o jagalo bov.
Andre tiri choľi len rozžuvineha,
e jag len chala.
11 Lengre čhaven khoseha avri pal kadi phuv
the lengro potomstvos le manušendar.
12 Kamenas tuke te kerel o nalačhipen
a gondoľinenas avri o pasci,
ale na avle lenge avri,
13 bo mušinena te denašel het,
sar pre lende mukeha tire šipi.
14 RAJEJA, ušťi upre andre tiri zor!
Amen giľavaha a lašaraha tut, bo sal igen zoralo!

O Žalmos 22

1 Oleske, ko ľidžal o giľavipen. „Pal e tosarutňi srnka“. Le Davidoskro žalmos.
2 Devla miro, Devla miro! Soske man omukľal?
Soske sal avke dur a na zachraňines man?
Soske sal avke dur mire rovibnastar?
3 Devla miro, vičinav ke tu dživese, ale na odphenes mange;
rači, ale nane man smirom.

4 Tu sal Sveto, bešes pro tronos
pro chvali le Izraeloskre.
5 Amare dada tuke pačanas;
pačanas a tu len lehas avri.
6 Vičinenas pre tute a sas zachraňimen;
pačanas tuke a na ladžanas pes.

7 Ale me som sar kirmo a na manuš;
dojekheske som pro asaben, sako man dikhel tele.
8 Savore, so man dikhen, keren mandar pheras;
banďaren pre mande o muja
a keren le šerenca.
9 Phenen peske: „Mukel pes pro RAJ;
mi zachraňinel les
a mi lel les avri, te leske hino pre dzeka!“

10 Se tu man iľal avri andral o per mira dake;
diňal mange te pačal andre tu, mek sar pijavas e koľin.
11 Kanastar uľiľom, somas tuke dino;
tu sal miro Del ole dživesestar, sar avľom pro svetos.

12 Ma av mandar dur,
bo avel o pharipen
a nane ňiko, ko pomožinďahas.

13 Rozthode pes pašal ma but biki,
o biki le Bašanoskre pes zgele pašal ma.
14 Phundrade pre ma o tlami
sar dzivo the choľamen ľevos.
15 Som sar o rozčhido paňi,
savore kokala mange chučile avri.
Miro jilo hino sar e rozgeľi momeľi,
biľiľa andre ma.
16 Šukes mange hin andro muj sar pal o prachos
a e čhib pes mange prichudňa andro muj;
mukľal man te merel andro prachos.

17 O rikone aven pre ma,
rozthoven pes pašal ma o nalače manuša,
predemen mange o vasta the o pindre.
18 Savore kokala mange dičhol;
on dikhen a den pre ma avri o jakha.
19 Rozďelinen peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhiven losos.

20 Ale tu, RAJEJA, ma av mandar dur!
Tu sal miri zor, siďar mange te pomožinel!
21 Zachraňin man la šabľatar;
miro dživipen le rikonengra zoratar.
22 Cirde man avri le ľevoskre piskostar;
le dzive bikengre rohendar.
Šun man avri!

23 Vakerava pal tiro nav mire phralenge,
lašarava tut maškar tire manuša.
24 Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren les!
Savore Jakoboskre čhavale, bararen le RAJES!
Savore Izraeloskre čhavale, daran lestar!
25 Bo ov na dikhľa tele le čores

a dikhľa leskro trapišagos.
Na garuďa angle leste peskro muj;
šunďa les avri, sar peske mangelas e pomoca.

26 Tutar mange avel e chvala maškar but tire manuša;
anglal ola, ko pes tutar daran, doľikerava mire lava.
27 O čore manuša chana čales;
ola, ko roden le RAJES, les lašarena.
„Mi del o Del, hoj te dživen furt!“

28 Caľi phuv peske leperela pro RAJ
a visarela pes ke leste;
savore narodi banďona anglal leste.
29 O rajipen hino le RAJESKRO,
ov vladňinel upral o narodi.

30 Savore barvale manuša pre phuv
kerena oslavi a lašarena les;
savore manuša, so džan tele andro prachos la phuvakro,
banďona angle leste;
ola, ko hine ča manuša, so meren.
31 Le čhavengre čhave leske služinena;
vakerena pal o RAJ le manušenge, so avena pal lende.
32 Avena a dena te džanel leskro spravodľišagos
le manušenge, so mek na uľile: „Ov oda kerďa.“

O Žalmos 23

1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro pasťjeris,
ňič mange na chibaľinela.
2 Ľidžal man pro maľi, kaj hin e zeleno čar,
anel man paš o paňa, kaj hin o smirom.
3 Občerstvinel miri duša
a vaš peskro nav man ľidžal le čačipnaskre dromenca.
4 Kajte geľomas la dolinaha prekal o baro kaľipen,
na darava man le nalačhipnastar,
bo tu sal manca;
tiro prutos the tiri paca man ochraňinen.
5 Pripravines mange o skamind
anglo jakha mire ňeprijaťeľenge.
O šero mange makhes le olejoha;
miri kuči prečuľal.
6 He, ča o lačhipen the o verno kamiben man ľidžana
andre savore dživesa, medik dživava
a bešava andro kher le RAJESKRO pro furt.

O Žalmos 24

1 Le Davidoskro žalmos.
Le RAJESKRI hiňi e phuv the savoro, so andre hin,
o svetos the ola, ko andre dživen;
2 se ov les zathoďa pro mori

a ačhaďa pro paňa.

3 Ko šaj džal upre pro verchos le RAJESKRO?
Ko šaj ačhel pre leskro sveto than?
4 Oda, kaste hin o vasta ňevinna a o jilo žužo;
oda, ko na lašarel o modli
a ko na lel vera falošňe.
5 Oda chudela o požehnaňje le RAJESTAR
the o spravodľišagos le Devlestar, leskre Spasiťeľistar.
6 Kajse hine o manuša, save les roden,
save roden tiro muj, Devla le Jakoboskro.

7 Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kraľis la slavakro!
8 Ko hin oda Kraľis la slavakro?
O RAJ, o zoralo a mocno;
o RAJ, o zoralo andro mariben.
9 Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kraľis la slavakro!
10 Ko hin oda Kraľis la slavakro?
O RAJ o Nekzoraleder.
Ov hin oda Kraľis la slavakro!

O Žalmos 25

1 Le Davidoskro.

Ó, RAJEJA, dav tuke calo miro jilo.
2 Pre tute man mukav,
ma domuk, hoj man te ladžav,
hoj te na radisaľon mire ňeprijaťeľa upral ma.
3 Ňiko, ko pes pre tute mukel, pes šoha na ladžala.
Ladžana pes ola, ko nane pačivale a nane len vaš soske.

4 RAJEJA, de mange te prindžarel tire droma!
Sikav man te phirel pal tire chodňiki!
5 Ľidža man tire čačipnaha a sikav man,
bo tu sal o Del miro Spasiťeľis;
pre tu užarav džives so džives.
6 Leper tuke, RAJEJA, pre tiro verno kamiben the lačhipen,
so ľikeren imar čirlastar.
7 Ma leper tuke pre mire terňipnaskre bini the nalačhipena!
Leper tuke pre ma andre tiro verno kamiben,
bo tu sal lačho, RAJEJA!

8 O RAJ hino spravodľivo the lačho,
vašoda sikavel le binošnenge peskro drom.
9 Ľidžal le pokornen andro spravodľišagos
a sikavel lenge peskro drom.
10 O RAJ furt pačivalones kamel a doľikerel peskro lav

olenge, ko doľikeren leskri zmluva the leskre prikazaňja*.
11 Vaš tiro nav, RAJEJA,
odmuk mange mire bini, bo hine bare.

12 Ko hin oda manuš, savo pes daral le RAJESTAR?
Ole manušeske o RAJ sikavela o drom khatar te džal.
13 Ajso manuš dživela andro lačhipen
a e phuv ačhela leskre čhavenge.
14 O RAJ hino prijaťeľis olenca, ko lestar daran;
lenge del te džanel peskri zmluva.
15 Mire jakha dikhen furt pro RAJ,
bo ov lel mire pindre avri andral e sita.

16 Visaľuv ke ma a av ke ma jileskro,
bo som korkoro a slabo!
17 O pharipena andre miro jilo hin igen but.
Le man avri andral miro cerpišagos!
18 Dikh pre miri dukh the trapišagos!
Odmuk mange savore bini!
19 Dikh, keci džene pre mande džan!
Igen man našťi avri ačhen.
20 Ochraňin miro dživipen a zachraňin man!
Vašoda, hoj man denašav ke tute te garuvel,
ma domuk, hoj man te ladžav.
21 Mi ochraňinen man o žužipen the o čačipen,
bo me man mukav pre tute.

22 Devla, zachraňin le Izrael
savore leskre pharipnastar!

O Žalmos 26

1 Le Davidoskro žalmos.
Zaač vaš ma, RAJEJA, bo dživavas žužes,
pačavas andre tu, RAJEJA, a na pochibinavas.
2 Skumin man, RAJEJA, skušin man!
Dikh andre miro jilo, dikh, so gondoľinav!
3 Bo tiro verno kamiben hino furt angle mire jakha
a pal tiro čačipen dživav.

4 Na bešavas le falošne manušenca,
aňi man na zdžavas olenca, ko hine dujemujengre.
5 Narado som maškar o nalače manuša
a le binošnenca na bešav.
6 Thovav avri mire vasta, bo nane man vina,
a phirav pašal tiro oltaris, RAJEJA,
7 hoj tuke te paľikerav andre chvala
a te vakerav pal tire zazraki, so keres.

8 RAJEJA! Kamav tiro kher, kaj tu bešes,
o than, kaj hin tiri slava.

---

* **O Žalmos 25:10** E hebrejiko čhib: o sveďectva

9 Ma le het miri duša jekhetane le binošnenca,
miro dživipen le vrahenca;
10 olenca, andre kaskre vasta hin o nalačhipen,
a furt pes den te prepočinel.
11 Bo me dživav žužes.
Cin man avri a av ke ma jileskro!

12 Miro pindro ačhel pre rovno phuv.
Sar pes zdžana tire manuša, lašarava le RAJES.

O Žalmos 27

1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro švetlos the miro spaseňje.
Kastar man darava?
O RAJ ochraňinel miro dživipen.
Kastar izdrava?

2 Sar pre mande avle o nalače manuša,
hoj man te chan tele,
podgele o pindre mire ňeprijaťeľenge
the olenge, ko pre mande džan, a pele.
3 Te pes pre ma zgeľahas caľi armada,
miro jilo pes na darala;
te pre ma avlehas pro mariben,
the avke furt pačava.

4 Ča jekh mange mangav le RAJESTAR,
ča oda kamav:
Hoj te šaj bešav andre leskro chramos
calo miro dživipen,
hoj te šaj dikhav pro šukariben le RAJESKRO
a les te rodav andre leskro chramos.
5 Bo andro nalačo džives
man chraňinela pre peskro garudo than,
garuvela man andre peskro sveto stanos
a thovela man te ačhel učes pre skala.
6 Imar akana hin miro šero hazdlo
upral o ňeprijaťeľa pašal mande!
Andre leskro sveto stanos obetinava radišagoha;
giľavava a bašavava le RAJESKE.

7 Šun, RAJEJA, miro hangos, sar vičinav,
av jileskro ke ma a šun man avri!
8 Miro jilo mange leperel tire lava: „Roden miro muj!“
He, RAJEJA, rodava tiro muj!
9 Ma garuv mange tiro muj!
Ma visar tut choľaha tire služobňikostar,
se tu mange pomožinehas!
Ma odčhiv man aňi ma omuk,
Devla, Spasiťeľina miro!
10 Kajte man e daj abo o dad omukľahas,
o RAJ man prilela paš peste.

11 RAJEJA, sikav mange tiro drom!
Ľidža man pal o rovno chodňikos
vaš ola, ko pre ma džan.
12 Ma de man andro vasta le ňeprijaťeľenge,
bo vakeren pre ma o klamišagi
a dojekhe laveha man daraven avri le maribnaha.
13 Ale the avke pačav,
hoj dikhava le RAJESKRO lačhipen, medik dživav.

14 Užar pro RAJ!
Av zoralo! Ľiker o pačaben andro jilo.
Užar pro RAJ!

O Žalmos 28

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, vičinav ke tute!
Skalo miri, prithov tiro kan ke ma!
Te aveha čhit, avava ajso sar ola,
ko džan tele andro hrobos.
2 Šun miro pokorno mangipen,
sar ke tu vičinav, hoj mange te pomožines,
a hazdav mire vasta ke tiro Neksveteder than.

3 Ma odčhiv man het jekhetane le binošne manušenca
abo olenca, ko keren o nalačhipen,
ko vakeren avrenca šukares,
ale andro jile hine choľamen.
4 Mar len vaš lengre skutki,
vaš lengro nalačhipen.
Mar len vaš oda, so kerde;
visar lenge pale oda, so peske zaslužinen.
5 Se on na achaľon o skutki le RAJESKRE
aňi oda, so kerďa peskre vastenca.
Ov len čhivela tele
a šoha len na ačhavela pale upre.

6 Bararav tut, RAJEJA,
bo šunďal miro pokorno mangipen.
7 O RAJ hino miri zor the miro šťitos;
miro jilo leske pačal.
Ov mange pomožinďa,
vašoda miro jilo igen radisaľol
a mira giľaha leske paľikerava.

8 O RAJ hin e zor peskre manušengri;
o than pre ochrana peskre pomazimen kraľiske.
9 Zachraňin tire manušen, RAJEJA!
Požehňin tiro ďeďictvos!
Av lengro pasťjeris pro furt!

O Žalmos 29

1 Le Davidoskro žalmos.
Lašaren le RAJES, savore ňeboskre bitosťi!
Lašaren le RAJESKRI slava the zor!
2 Lašaren e slava le RAJESKRE naveskri!
Bararen le RAJES andre leskro sveto šukariben!

3 O hangos le RAJESKRO šunďol upral o paňa,
o slavno Del herminďa,
o RAJ upral o bare paňa.
4 O hangos le RAJESKRO hino igen zoralo;
o hangos le RAJESKRO hino baro a slavno.
5 O hangos le RAJESKRO phagerel o cedri;
O RAJ visarel avri o cedri andro Libanon.
6 Ov kerel, hoj o Libanon te chučkerel sar o ceľatos,
o verchos Chermon* sar o terno bikos.
7 O hangos le RAJESKRO mukel avri o jagale bleski.
8 O hangos le RAJESKRO razinel la pušťaha;
o RAJ razinel la pušťaha Kadeš.
9 O hangos le RAJESKRO visarel avri o dubika stromi†,
o prajti peren tele a o veša ačhen lange.
A andre leskro chramos savoro vičinel: „Slava le Devleske!“

10 O RAJ bešelas pro tronos paš e potopa;
o RAJ bešel pro tronos sar kraľis pro furt.
11 O RAJ del zor peskre manušen;
o RAJ požehňinela peskre manušen le smiromoha.

O Žalmos 30

1 O žalmos le Davidoskro. E giľi paš o sentňariben le Chramoskro.
2 RAJEJA, bararav tut, bo tu man zachraňinďal
a na domukľal, hoj te radisaľon ola, ko pre ma džan.
3 RAJEJA, Devla miro,
vičinavas pre tu, hoj mange te pomožines,
a sasťarďal man avri.
4 RAJEJA, tu man iľal avri andral o Šeol*
a diňal dživipen,
hoj te na džav tele andro hrobos.

5 Giľaven o žalmi le RAJESKE,
tumen, leskre pačivale manušale,
a paľikeren leskre svete naveske.
6 Leskri choľi ľikerel ča sikra,
ale leskri milosť calo dživipen.
O roviben šaj ľikerel dži rači,
ale tosara imar avel o radišagos.

7 Sar somas andro smirom, phenďom mange:

---

* **O Žalmos 29:6** E hebrejiko čhib: o Sirjon † **O Žalmos 29:9** Abo: kerel, hoj o jeleňici te ločhon sigeder.
* **O Žalmos 30:4** Oda hin o than, kaj hine o mule.

„Šoha man na čhalavava.“
8 RAJEJA, tire lačhipnaha man hazdňal upre pro zoralo verchos,
ale sar tut garuďal,
avľa pre ma e dar.

9 Vičinavas pre tute, RAJEJA;
Adonaj, igen tut mangavas, hoj ke ma te aves jileskro:
10 „So tut ela olestar, te džava tele andro hrobos?
Lašarela tut o prachos? Vakerela pal tiro pačivaľiben?
11 Šun man avri, RAJEJA!
Presikav mange tiro jileskeriben!
RAJEJA, pomožin mange!“

12 Miro roviben visarďal pro kheľiben;
čhiďal pal ma tele o kale gada a urďal man andro radišagos,
13 hoj tut šoha te na preačhav te bararel le giľenca.
RAJEJA, Devla miro, furt tuke paľikerava!

O Žalmos 31

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 RAJEJA, ke tu man denašľom te garuvel,
ma domuk šoha, hoj man te ladžav!
Zachraňin man tire spravodľišagoha!
3 Visar ke ma tiro kan
a av man sig te zachraňinel!
Av miri zoraľi skala,
o hrados mira spasakro.
4 Se tu sal miri skala, miro hrados;
ľidža man pre slava tire naveske a dža anglal mande.
5 Cirde man avri andral e sita, so angle mande garude,
bo tu sal miro ochrancas.
6 Andre tire vasta dav mire duchos;
RAJEJA, verno Devla, cinďal man avri!

7 Našťi avri ačhav olen, ko lašaren le modlen,
ale me man mukav pro RAJ.
8 Me radisaľuvava a thovava baripen andre tiro verno kamiben.
Tu dikhľal miro čoripen;
džanehas mire pharipnastar.
9 Na diňal man andro vasta olenge, ko pre ma džan;
ačhaďal mange o pindre pro otkerdo than.

10 RAJEJA, av ke ma jileskro, bo som andro pharipen!
Mire jakha the miri duša slabisaľile la žaľatar;
miro ťelos le rovibnastar.
11 O dživipen mange sig našľol la žaľatar
a o berša predžan le pharipnastar.
Vaš miro binos ačhiľom slabo
a o kokala mange šučile avri.
12 Savore mire ňeprijaťeľa,
a mek the mire susedi,

man tele dikhen.
Ola, ko man prindžaren, mandar daran;
sar man dikhen pre uľica,
denašen mandar het.
13 Bisterde pre ma sar pre oda, ko muľa;
som sar e phagerďi kuči.
14 Šunďom but dženen, sar peske počoral phenen andro kana:
„E dar pre leste avel pal dojekh sera!“
Dovakerde pes pre mande;
den pes goďi, sar mange te lel o dživipen.
15 Ale me pačav tuke, RAJEJA.
Phenav mange: „Tu sal miro Del!“
16 Calo miro dživipen hin andre tire vasta;
le man avri mire ňeprijaťeľendar the olendar, ko pre ma aven.
17 Mi švicinel tiro muj pre tiro služobňikos;
zachraňin man tire verne kamibnaha!
18 RAJEJA, ma domuk, hoj man te ladžav, bo vičinavas ke tute;
o nalače manuša pes mi ladžan
a mi en čhit andro hrobos.
19 Mi ňemisaľon o vušta, so klaminen;
ola, ko pro spravodľivo vakeren sprostones andro baripen a dikhen les tele.

20 Savo baro hin tiro lačhipen,
so odthoďal olenge, ko pes tutar daran!
Anglo jakha le manušengre presikaďal oda lačhipen olenge,
ko pes denašen te garuvel ke tute.
21 Garuves len pre tiro garudo than le manušengre nalačhipnastar;
garuves len andre tiro stanos le čhibendar, so pes kamen te vesekedinel.
22 Mi džal e chvala le RAJESKE,
bo presikaďa mange peskro užasno kamiben,
sar somas andro foros, pašal savo sas rozthoďi e armada.
23 Sar somas andre dar, phenďom mange:
„Odčhido som tire mujestar!“
Ale tu man šunďal avri, sar tut mangavas,
sar pre tu vičinavas, hoj mange te pomožines.

24 Kamen le RAJES, savore leskre pačivale manušale!
O RAJ chraňinel olen, ko džan čačes pal leste,
no le barikanenge visarel pale avke, sar peske zaslužinen.
25 Savoredžene, ko užaren le RAJES,
aven zorale a ma daran tumen andro jile!

O Žalmos 32

1 Le Davidoskro žalmos. O maskil*.

Bachtalo hin oda, kaske hin odmuklo o nalačhipen, so kerďa,
kaske hin o binos učhardo andre.
2 Bachtalo manuš, saveske o RAJ na rachinel o nalačhipen,
oda, andre kaste nane klamišagos.

* **O Žalmos 32:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

3 Sar somas čhit, o kokala andre mande šučonas avri
a calo džives stukinavas dukhatar.
4 Bo rat-džives pre ma tiro pharo vast bešelas;
miri zor andre mande šučolas avri
sar ňilaje andro tačipen.

5 Avke tuke phenďom avri miro binos
a na garuďom andre o nalačhipen, so kerďom.
Phenďom:
„Viznavinava le RAJESKE mire bini.“
A tu mange odmukľal e vina mire binoskri.

6 Vašoda pes tuke mi mangen savore pačivale
andro časos le pharipnaskro†,
hoj len o trapišagi te na začhiven andre sar o bare paňa.
7 Tu sal miro than pro garuďipen,
ochraňineha man le pharipnastar;
obkľučineha man le radišagoskre giľenca pal o spaseňje.

8 Ľidžava tut a sikavava tuke o drom, khatar te džal,
dava tut goďi a dodikhava pre tu mire jakhenca.
9 Ma aven bi e goďi sar o graj abo o somaris,
save pes mušinen te ľikerel pre uzda the pro zubadla,
hoj pes te podden.
10 Le nalačhes hin pherdo dukha,
ale oda, ko pes mukel pro RAJ,
ela učhardo andre leskre verne kamibnaha.

11 Tumen o spravodľiva,
radisaľon a thoven baripen andro RAJ!
Giľaven savore, ko san žuže andro jile!

O Žalmos 33

1 Tumen o čačipnaskre, giľaven radišagoha le RAJESKE,
bo le čače manušenge pasinel e chvala.
2 Lašaren le RAJES pre citara,
bašaven leske pre dešehurengri harfa!
3 Giľaven leske e nevi giľi,
bašaven leske šukares a radišagoha vičinen!

4 Bo le RAJESKRO lav hino čačo
a hino verno andre savoreste, so kerel.
5 O RAJ kamel o čačipen the o spravodľišagos,
caľi phuv hiňi pherďi leskre verne kamibnastar.
6 Le RAJESKRE laveha sas kerdo o ňebos
a le dichoha andral leskro muj savore čercheňa.
7 O paňa le moroskre skidňa pre jekh than,
o bare oceani thoďa andro nadrži.
8 Caľi phuv pes mi daral le RAJESTAR!
Savore manuša pro svetos les mi den pačiv!

† **O Žalmos 32:6** Abo: medik tut šaj te arakhel

9 Bo ov phenďa a ačhiľa pes,
rozkazinďa a o svetos pes kerďa.

10 O RAJ musarel o plani le narodengre;
ov previsarel le manušengre gondoľišagi.
11 Ale o plani le RAJESKRE ačhen zorales pro furt,
a oda, so ov kamel te kerel, ľikerel prekal savore pokoleňja.

12 Bachtalo o narodos, kaske hin o Del RAJ,
o manuša, kas peske kidňa avri prekal peste.
13 Andral o ňebos o RAJ dikhel tele
a dikhel savore manušen;
14 ole thanestar, kaj ov bešel,
pozorinel savoren, ko bešen pre phuv.
15 Ov sakoneske stvorinďa o jilo
a dikhel savoro, so keren.

16 Ňisave kraľis na zachraňinela e bari armada;
le maribnaskre muršes na lela avri leskri bari zor.
17 Pro graj pes našťi te mukel, hoj tuke pomožinela,
leskri bari zor tut na zachraňinela.
18 Ale le RAJESKRE jakha dikhen pre ola, ko pes lestar daran,
pre ola, ko užaren pre leskro verno kamiben,
19 hoj te zachraňinel lengri duša le meribnastar
a lengro dživipen la bokhatar.

20 Amari duša užarel pro RAJ,
ov hino amari pomoca the šťitos.
21 Andre leste amaro jilo radisaľol,
bo amen pes mukas pre leskro sveto nav.
22 RAJEJA, mi el tiro verno kamiben amenca,
bo amen užaras pre tute.

O Žalmos 34

1 Le Davidoskro žalmos. Sar pestar kerelas dilino anglo Abimelech, savo les tradňa het, a ov geľa het.
2 Bararava le RAJES andre dojekh časos,
lašarava les furt mire vuštenca.
3 Lašarava man le RAJEHA,
ola, ko hine trapimen, oda šunena a radisaľona.
4 Bararen manca le RAJES,
aven bararas jekhetane leskro nav!

5 Rodavas le RAJES a odphenďa mange,
iľa man avri andral dojekh dar.
6 Ola, ko pre leste dikhena, švicinena,
lengre muja pes šoha na ladžana.
7 Somas andro pharipen bi e zor,
ale vičinavas pro RAJ a šunďa man avri,
iľa man avri andral savoro pharipen.
8 Le RAJESKRO aňjelos stražinel olen, ko pes lestar daran,

a cirdela len avri.

9 Koštoľinen a dikhen, savo lačho hin o RAJ!
Bachtalo hin o manuš, savo pes denašel andre leste te garuvel.
10 Tumen, leskre manušale, daran le RAJESTAR,
bo olen, ko pes lestar daran, hin savoro, so lenge kampel.
11 O terne ľevi šaj bokhaľon, bo nane len so te chal,
ale olenge, ko roden le RAJES,
na chibaľinela ňisavo lačhipen.

12 Aven, čhavale, šunen man,
sikavava tumen, sar kampel te del pačiv le RAJES!
13 Oda, ko kamel o dživipen
a kamel te dživel baro the bachtalo dživipen,
14 mi zľikerel e čhib le nalače lavendar
a o vušta le klamišagostar.
15 Visar tut het le nalačhipnastar,
ker o lačho
a rode o smirom andral calo jilo.

16 Le RAJESKRE jakha dikhen pro spravodľiva manuša,
leskre kana šunen lengro roviben.
17 Ale le RAJESKRO muj džal pre ola, ko keren o nalačhipen,
hoj te khosel tele lengro nav pal e phuv.

18 O spravodľiva peske mangen e pomoca a o RAJ len šunel;
cirdel len avri andral dojekh pharipen.
19 O RAJ hino pašes olenge, kas hin dukh pro jilo,
zachraňinel olen, ko imar na birinen pro duchos.

20 O spravodľivo šaj precerpinel but nalačhipena,
ale o RAJ les lela avri andral savoreste.
21 Chraňinel savore leskre kokala,
aňi jekh leske na phadžola.

22 O nalačhipen murdarela le nalačhes;
oda, ko našťi avri ačhel le spravodľivones, ela odsudzimen.
23 Ale o RAJ cinela avri e duša peskre služobňikengri.
Ňiko, ko pes denašel andre leste te garuvel, na ela odsudzimen.

O Žalmos 35

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, vesekedin tut olenca, ko pes manca vesekedinen,
mar tut olenca, ko pes manca maren!
2 Le o baro šťitos the o pancjeris!
Ušťi a pomožin mange!
3 Hazde upre e kopija the o tover
pre ola, ko pre ma džan!
Phen mange:
„Me som tiro spaseňje.“

4 Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
ko man kamen te murdarel.
Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange gondoľinen te kerel o nalačho.
5 Sar o phus andre balvaj,
avke len o aňjelos le RAJESKRO mi roztradel!
6 Mi el lengro drom kalo the šľiskaco,
sar o aňjelos le RAJESKRO pal lende denašela!
7 Bo na sas vaš soske, ale nacirdle mange e sita;
vaš ňisoske mange kopaľinde e chev.
8 Mi avel pre lende jekhvareste e pohroma!
Mi chuden pes korkore andre sita, so prekal ma garude,
mi peren andre odi chev a mi en zňičimen!

9 Akor miri duša radisaľola andro RAJ,
a thovava baripen andre leskro spaseňje.
10 Andral calo jilo phenava:
„RAJEJA, ko hin, sar sal tu?
Tu zachraňines le slabe manušes le zoralestar,
le čores the le slabes olestar, ko les trapinel.“

11 Aven pre ma o falošna švedki
a phučen mandar oda, pal soste aňi na džanav.
12 Vaš o lačho mange den pale o nalačho
a hin man žaľa, bo som omuklo.
13 Ale sar on sas nasvale,
me man urďom andro gada le gonestar
a pokorinavas man andro postos.
Keravas tele o šero a modľinavas man vaš lenge*,
14 avke sar te man modľinďomas
vaš o prijaťeľis abo vaš o phral.
Rovavas avke, sar te runďomas pal e daj,
a mukavas tele o šero pharipnastar.
15 Ale sar me peľom, on pes zgele a radisaľonas mange.
O bitanga, saven na prindžaravas,
zgele pes pre mande, hoj mandar te asan,
marenas man a na preačhenas.
16 Asanas peske mandar avke sar o bijedevleskre
a denas pre ma avri o danda.

17 RAJEJA, dži kana pre oda dikheha?
Zachraňin man, hoj man te na zňičinen!
Le miro dživipen avri kale ľevendar!
18 Akor, sar pes zdžana but tire manuša, paľikerava tuke maškar lende;
lašarava tut anglo but nipi.
19 Te na mange radisaľon mire falošna ňeprijaťeľa,
te na peske keren jakhenca ola, ko man hijaba našťi avri ačhen!
20 Lengre lava na anen o smirom,
ale rozľidžan o klamišagos pre ola, ko dživen andro smirom.

---

* **O Žalmos 35:13** Abo: Ale miri modľitba furt avelas pale ke ma.

21 Bares phundraven peskro muj pre mande
a phenen: „Avke tuke kampel!
Pre amare jakha dikhľam, so kerďal!“

22 RAJEJA, tu oda dikhľal. Ma av čhit!
Rajeja, ma av mandar dur!
23 Ušťi, zaač man, Devla miro!
Ruš vaš ma, ó Adonaj!
24 Sudzin man pal tiro spravodľišagos, RAJEJA!
Devla miro, ma domuk, hoj mandar te asan!
25 Te na peske gondoľinen: „Avke leske kampel! Kada kamahas!“
Te na phenen: „Chaľam les tele!“
26 Mi ladžan pes a mi ľoľon avri savore,
ko radisaľon mire pharipnaske.
Mi en urde andre ladž a teledikhle ola,
ko pes pre ma ľidžan upre.

27 Mi thoven baripen a mi radisaľon ola,
ko kamen, hoj pes te sikavel miro čačipen.
Mi phenen furt:
„Baro hin o RAJ, savo kamel,
hoj leskre služobňikoske te džal sa mištes!“
28 Miri čhib vakerela pal tiro spravodľišagos
a pal tiri chvala calo džives.

O Žalmos 36

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobňikostar le Davidostar.
2 O nalačho manuš šunel, so leske phenel o binos andro jilo,
a nane andre leste ňisavi dar le Devlestar.

3 Igen but peske pal peste gondoľinel,
vašoda na udžanel peskro binos a na odsudzinel les.
4 O lava andral leskro muj hin ča o nalačhipen the o klamišagos;
preačhiľa te kerel goďaha the mištes.
5 Pre peskro hadžos gondoľinel avri o nalačhipen,
mukľa pes pro nalače droma
a na odphenel le nalačhipnaske.

6 RAJEJA, tiro verno kamiben dodžal dži o ňebos
a tiri vernosť dži o chmari.
7 Tiro spravodľišagos hin sar o nekučeder verchi,
tire sudi sar le moroskre hlbini.
RAJEJA, starines tut pal o manuša the pal o džviri.
8 Savo vzacno hin tiro verno kamiben, Devla!
Savore manuša pes garuven andro ciňos tire kridlengro.
9 Čaľaren pes le pherdo chabenenca andral tiro kher,
des lenge te pijel andral o paňi tire lačhipnastar.
10 Tu sal o prameňis le dživipnaskro;
andre tiro švetlos dikhas o švetlos.

11 Ma preač te del tiro verno kamiben olen, ko tut džanen,

the tiro spravodľišagos olen, ko hine čače andro jile.
12 Te na uštarel pre ma o pindro le barikaneskro
a te na man tradel het o vast le nalače manušeskro.
13 Dikh, sar pele ola, ko keren o nalačhipen;
sas čhide tele a našťi ušťen upre!

O Žalmos 37

1 Le Davidoskro žalmos.
Ma choľar tut le nalačhenca,
ma zavidzin olenge, ko keren o nalačhipen!
2 Bo šučona avri sig avke sar e čar;
sar e zeleno rastlina kirňona.

3 Muk tut pro RAJ a ker o lačhipen,
beš andre tiri phuv a dživ andro smirom.
4 Radisaľuv andro RAJ
a dela tut, pal soste tiro jilo tužinel.

5 De tiro drom le RAJESKE,
pača leske a ov pes starinela pal savoreste.
6 Dela, hoj tiro spravodľišagos te avel avri sar o švetlos tosara,
a tiro čačipen sar o kham pro dilos.

7 Av čhit anglo RAJ a užar pre leste!
Ma trapin tut, te varekaske džal mištes;
te varekaske avel avri leskre nalače plani.

8 Preač te rušel a omuk e choľi!
Ma trapin tut, bo oda ľidžal ča pro nalačho!
9 Bo o nalače ena zňičimen,
ale olenge, ko pes muken pro RAJ, ačhela e phuv.

10 Imar ča sikra a o nalačho na ela;
rodeha les, kaj hino, ale na arakheha.
11 Ale o pokorna manuša chudena e phuv
a radisaľona andro pherdo smirom.

12 O nalačho gondoľinel te kerel namištes le spravodľivoneske;
randel pre leste le dandenca.
13 Ale o Raj lestar asal,
bo dikhel, hoj avel pre leste leskro džives.

14 O nalače len avri e šabľa a nacirden o lukos,
hoj te čhiven tele le čores the le slabes,
hoj te murdaren olen, ko dživen čačipnaha.
15 Ale lengri šabľa predemela lengro jilo
a o luki lenge prephadžona.

16 Oda frima, so hin le spravodľivones,
hin feder sar o barvaľipen le but nalače manušengro.
17 Bo e zor le nalačhengri ela phagerďi,

ale le čačipnaskren podhazdela o RAJ.

18 O RAJ pes starinel pal o žužejileskre manuša sako džives
a lengro ďeďictvos ľikerela pro furt.
19 Na ladžana pes andro nalačho časos
a andro bokhale dživesa len ela čaľipen.

20 Ale o nalače manuša merena.
O ňeprijaťeľa le RAJESKRE našľona sar o kvitki pre maľa,
našľona sar o thuv.

21 O nalačho lel kečeň a na del pale,
ale le spravodľivoneske hin pharo a del ščirones.
22 Bo kaske o Del žehňinel, ola chudena e phuv,
ale kas prekošel, ena zňičimen.

23 O RAJ zoraľarel o kroki oleske,
kaskro drom leske hin pre dzeka.
24 Te leske poddžala o pindre, na perela,
bo o RAJ les chudel vastestar.

25 Terno somas a phuriľom,
ale na dikhľom le čačipnaskre manušes omuklones
aňi leskre čhaven te žobrinel maro.
26 Furt hin leske pharo vaš avrenge a del len kečeň,
leskre čhave ena pro požehnaňje.

27 Visaľuv le nalačhipnastar a ker o lačho,
avke bešeha andre phuv pro furt.
28 Bo o RAJ kamel o čačipen pro sudos
a na omukela peskre verne manušen;
hine chraňimen pro furt,
ale o čhave le nalačhengre ena zňičimen.
29 O čačipnaskre chudena e phuv
a bešena andre pro furt.

30 O muj le čače manušeskro vakerel o goďaveripen,
leskri čhib vakerel o čačipen.
31 Andro jilo leste hin o zakonos peskre Devleskro,
o pindre leske na poddžan.

32 O nalačho manuš užarel pro spravodľivo
a rodel sar les te murdarel;
33 ale o RAJ les na mukela andro vasta le nalačheske
aňi na domukela, hoj les pro sudos te odsudzinen.

34 Muk tut pro RAJ,
ľiker tut leskre dromestar.
Hazdela tut upre, hoj te zales e phuv;
dikheha pre oda, sar o nalače ena zňičimen.

35 Dikhľom igen nalače manušes, savo pes rozcirdelas
sar zoralo zeleno stromos.
36 Ale paľis predžavas pašal, a dikh, imar ode na sas!
Rodavas les, ale na delas pes te arakhel.

37 Dikh pre ola, ko hine žuže,
a pozorin le čačipnaskren,
bo olen, ko roden o smirom, užarel o lačho.
38 Ale savore binošna ena zňičimen,
a na užarel len ňič lačho.

39 O spaseňje prekal o spravodľiva avel le RAJESTAR;
ov hin lengro hrados andro pharipen;
40 o RAJ lenge pomožinela a zachraňinela len;
lela len avri le nalače manušendar a zachraňinela,
bo pes denašen andre leste te garuvel.

O Žalmos 38

1 Le Davidoskro žalmos pro leperiben.
2 RAJEJA, ma karhin man andre tiri choľi,
ma mar man, sar sal choľamen.
3 Bo tire šipi man predemade
a tiro vast man ispidľa tele.
4 Angle tiri bari choľi nane ňisavo sasto than pre miro ťelos
aňi mire kokala nane saste vaš miro binos.
5 Bo mire bini man zaile andre,
sar baro pharipen,
so hin phareder sar šaj zľidžav.

6 O rani mange hňisisaľon a khanden
vaš miro diliňipen.
7 Som skurčimen a banďardo tele,
calo džives ča phirav rovibnaha.
8 O dumo mange labol dukhatar
a pre miro ťelos nane sasto than.
9 Som igen strapimen a zmardo,
stukinav dukhatar andro jilo.

10 Rajeja, tu džanes savoro, so kamav,
a miro jojčišagos tuke nane garudo.
11 O jilo mange chudňa sig te marel,
miri zor man omukľa
a o švetlos odgeľa mire jakhendar.
12 Mire prijaťeľa the ola, kas kamav,
man obdžan angle miro nasvaľiben.
The miri famelija pes mandar ľikerel dur.
13 Ola, ko man kamen te murdarel,
thode angle ma e pasca;
ola, ko man kamen te dukhavel,
peske vakerenas, sar man zňičinena;
calo džives gondoľinen, sar manca te thovel avri.

14 Ale me som sar kašuko, so na šunav;
som sar ňemo, so na phundravel o muj.
15 Som sar manuš, so na šunel,
a na džanel vaš peske te rušel le vuštenca.
16 RAJEJA, pre tute užarav;
Adonaj, Devla miro, tu mange odpheneha!
17 Phenďom:
„Te na radisaľon mange
a te na lašaren pes upral ma,
sar mange poddžana o pindre.“

18 Bo imar maj perav
a miri dukh furt ľikerel.
19 Vašoda phenav avri miri vina
a trapinav man vaš miro binos.
20 Mire ňeprijaťeľa hine saste the zorale;
but hine ola, ko man vaš ňisoske našťi avri ačhen.
21 Vaš o lačho mange visaren pale o nalačho;
džan pre ma, bo kamav te kerel o lačho.

22 RAJEJA, ma omuk man!
Devla miro, ma dža mandar dur!
23 Siďar mange te pomožinel,
ó Adonaj, Spasiťeľina miro!

O Žalmos 39

1 Le Jedutunoske, savo ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Phenďom mange: „Dava pozoris pre mire lava,
hoj te na kerav binos mira čhibaha.
Thovava mange pro muj e uzda,
medik o nalačho manuš hino paš mande.“
3 Na phenďom ňič, aňi o lačho,
somas calkom čhit.
Ale furt buter man dukhalas;
4 o jilo andre mande roztačiľa,
e jag rozlabiľa, sar paloda gondoľinavas.
Paľis phenďom kala lava:
5 „RAJEJA, de mange te džanel, kana merava
a keci dživesa man mek hin,
hoj te achaľuvav, sar sig miro dživipen našľola.
6 Dikh, diňal man ajso cikno časos sar pre burňik
a miro dživipen tuke dičhol sar ňič.“

Dojekh manuš hin ča sar balvaj,
kajte sar zorales ačhel.
7 Leskro dživipen predžal sar ciňos;
o manuš siďarel a nane soske;
skidel o barvaľipen,
aňi na džanel, kaske oda ačhela.

8 Avke akana, pre soste užarava, RAJEJA?

Mukav man pre tu,
9 zachraňin man dojekhe mire binostar.
Ma domuk, hoj o dilino mandar te asal!
10 Avava čhit a na phundravava o muj,
bo tu sal oda, ko oda kerďa.
11 Preač man imar te marel,
bo imar merav tire vastestar.
12 Sar dovakeres a mares le manušes vaš o binos,
ňičines oda, pal soste leske džal,
avke sar o moľos, so chal o gada –
čačes, dojekh manuš hin ča para.

13 RAJEJA, šun avri miro mangipen!
Šun man, sar vičinav, hoj mange te pomožines!
Ma av čhit, sar me rovav!
Se ke tu som ča cudzincos,
ča hosťos avke sar savore mire dada.
14 Ma dikh pre ma imar choľaha,
hoj mek te radisaľuvav andro dživipen angloda,
sar džava het a imar na avava.

O Žalmos 40

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Igen užaravas pro RAJ,
ov pes ke ma visarďa
a šunďa man, sar vičinavas andro pharipen.
3 Cirdňa man avri andral e chev le meribnaskri,
andral e bari čik.
O pindre mange ačhaďa pre skala
a thoďa man te ačhel pro zoralo than.
4 Thoďa mange andro muj e nevi giľi,
e chvala amare Devleske.
But manuša oda dikhena, darana pes
a mukena pes pro RAJ.

5 Bachtalo manuš,
savo pačal andro RAJ;
savo pes na ľikerel le barikanenca*
aňi olenca, ko džan pal o klamišagos†.
6 RAJEJA, Devla miro, but zazraki kerďal,
a keci šukar veci prekal amende pripravinďal!
Ňiko nane ajso sar tu!
Te kamľomas te phenel avri
a te vakerel pal tire skutki,
uľahas oda buter,
sar pes del te zgenel!

7 Obeti aňi dari na kamehas,
na žadinehas o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos,
ale diňal man kana, hoj tut te šunav.

---

* **O Žalmos 40:5** Abo: savo na lašarel le modlen † **O Žalmos 40:5** Abo: pal o falošna devla

8 Vašoda phenďom: „Kade som, avľom.
Andro zvitkos hin pisimen pal ma.
9 Devla miro, tiri voľa kamav igen te kerel;
tiro zakonos hin andre miro jilo.“

10 Radišagoha vakeravas pal tiro spaseňje
maškar savore tire manuša.
Na phandľom andre miro muj,
tu oda džanes, RAJEJA.
11 Na mukľom mange o lava pal tiri zachrana prekal ma.
Vakeravas pal tiri vernosť the pal tiro spaseňje.
Na zagaruďom tiro verno kamiben the čačipen
maškar savore tire manuša.

12 RAJEJA, ma zaačhav mange tiri milosť!
Tiro verno kamiben the čačipen man furt mi chraňinen!
13 Bo ajci pharipena pre mande avle,
hoj pes aňi na den te zrachinel.
Mire bini man zaile andre a našťi dikhav;
hine buter sar o bala pre miro šero;
miro jilo našaďa e zor.
14 RAJEJA, mangav tut, zachraňin man!
Siďar mange te pomožinel, RAJEJA!

15 Savore, ko mange kamen te lel o dživipen,
pes mi ladžan a mi ľoľon avri.
Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange žičinen o trapišagos.
16 Mi cerpisaľon ladžatar ola,
ko mange phenen: „No, dikhes, avke tuke kampel!“
17 Ale savore, ko tut roden,
mi thoven baripen a mi radisaľon andre tu.
Ola, ko kamen tiro spaseňje,
mi phenen furt: „Baro hin o RAJ!“

18 Me som čoro a slabo,
Adonaj, gondoľin pre ma!
Tu sal miri pomoca, miro zachrancas!
Devla miro, av sig!

O Žalmos 41

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Bachtalo hin oda, ko gondoľinel pro čoro manuš;
o RAJ les lela avri andral o pharo džives.
3 O RAJ les ochraňinela a mukela les te dživel;
pre phuv les vičinena požehňimen.
Ma domuk le ňeprijaťeľenge,
hoj les te zňičinen!
4 O RAJ les zoraľarela, sar pašľola nasvalo pro hadžos,
a sasťarela les avri andral savoreste.

5 Phenďom: „RAJEJA, av ke ma jileskro!
Sasťar man avri,
bo kerďom binos anglal tu.“
6 Mire ňeprijaťeľa pal ma namištes vakeren:
„Kana imar merela?
Kana našľola leskro nav?“
7 Te man avel vareko te dikhel,
vakerel manca falošňe,
andro jilo skidel o nalačhipen pre ma.
Paľis džal avri
a sakoneske oda vakerel.

8 Savore, ko man našťi avri ačhen,
peske pal ma šepkinen andro kana
a gondoľinen peske pre ma avri o nalačhipen.
9 Phenen peske:
„Avľa pre leste o nalačo nasvaľiben;
ko kavke zapašľiľa, imar na ušťela upre.“
10 Mek the miro prijaťeľis, saveske pačavas,
savo chalas miro maro,
chudňa pre ma te džal.

11 Ale tu, RAJEJA, av ke ma jileskro,
hazde man upre,
hoj lenge te visarav pale.
12 Pal oda prindžarava,
hoj som tuke pre dzeka,
te miro ňeprijaťeľis
mange na radisaľola.
13 Tu man podhazdeha,
bo kerav oda, so hin lačho;
thoveha man te ačhel paš tute pro furt.

14 Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
pro furt.
Amen! Amen!

O dujto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 42

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.
2 Sar pes o jeleňis cirdel pal o paňi,
avke pes miri duša cirdel pal tute, Devla.
3 Miri duša hiňi smedno pal o Del, pal o džido Del.
Kana imar avava a dikhava le Devleskro muj?
4 O apsa mange hin sar o maro rat-džives,
sar mandar sako džives phučen:
„Kaj hino tiro Del?“
5 Čhivav avri miro pharipen andral miri duša a leperav mange,
sar phiravas but manušenca,

* **O Žalmos 42:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

sar len anavas andro kher le Devleskro
a giľavahas radišagoha o chvali,
sar oslavinahas o sveto inepos.

6 Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťeľis, mire Devles.

7 Miri duša hiňi smutno andre ma,
vašoda mange leperav pre tu
paš oda than, khatar avel avri o paňi Jordan,
paš o verchos Chermon, le cikneder brehostar†.
8 Jekh baro paňi vičinel pre aver paš oda,
sar šunďol tire vodopadi;
savore tire vlni predžan prekal ma
a demen andre ma.

9 Dživese mange o RAJ bičhavel peskro verno kamiben,
rači hiňi manca leskri giľi,
e modľitba ko Del,
savo man del dživipen.

10 Phenava le Devleske, mira Skalake:
„Soske pre ma bisterďal?
Soske mušinav te phirel smutno
anglo ňeprijaťeľis, so man trapinel?“
11 Sar mange mire ňeprijaťeľa dophenen,
dukhal man oda dži andro kokala,
sar mandar calo džives phučen:
„Kaj hino tiro Del?“

12 Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťeľis, mire Devles.

O Žalmos 43

1 Devla, sikav, hoj som čačipnaskro,
a zaač vaš ma anglo bijedevleskro narodos!
Zachraňin man olendar, ko hine falošna the nalače!
2 Tu sal, Devla, miro than, kaj man garuvav.
Soske man odčhiďal?
Soske mušinav te phirel smutno
vaš o ňeprijaťeľis, so man trapinel?
3 Bičhav tiro švetlos the tiro čačipen,
hoj man te ľidžan!
Mi anen man pre tiro sveto verchos,
pre oda than, kaj tu bešes.
4 Avke avava paš o oltaris le Devleskro,

† **O Žalmos 42:7** Abo: o verchos Micar

ko Del, savo mange del te radisaľol.
Radisaľuvava a pre harfa tut lašarava,
Devla, miro Devla.

5 Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťeľis, mire Devles.

O Žalmos 44

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.
2 Devla, šunďam amare kanenca,
sar amenge amare dada vakerenas
pal o bare skutki, save kerďal
andre lengre dživesa, andre čirlatune časi.
3 Tire vasteha cirdňal avri le naroden
a amare daden sadzinďal andre lengri phuv.
Avre naroden dukhavehas,
ale lenge diňal te barol a te zoraľol.
4 Bo na peskra šabľaha zaile e phuv,
na lengro vast lenge pomožinďa te zviťazinel,
ale tiro čačo vast, tiri zor the o švetlos tire mujeskro,
bo tu len kamehas.

5 Devla, tu sal miro Kraľis!
Tu prikazinďal, hoj o Jakob te el zachraňimen.
6 Tuha rozdemaha olen,
ko pre amende džan,
andre tiro nav ušťaraha pre ola,
ko pes amenge ačhaven.
7 Na mukav man pre miro lukos
a miri šabľa man na zachraňinela,
8 bo tu amen zachraňinďal le ňeprijaťeľendar
a kerďal ladž olenge,
ko amen našťi avri ačhen.
9 Le Devleha pes lašaraha sako džives
a tiro nav bararaha pro furt!

10 Ale tu amen akana odčhiďal a kerďal amenge ladž!
Tu imar na džas amare armadenca.
11 Kerďal, hoj te denašas het andral o mariben,
a ola, ko amen našťi avri ačhen, amen občorarde.
12 Diňal amen te murdarel avri sar le bakren
a roztradňal amen maškar o narodi.
13 Bikenďal tire manušen tuňones
a na mangľal vaš lenge but.

14 Kerďal amenge ladž angle amare susedi;
anďal amen avri pro asaben the pro pheras anglal lende.
15 Kerďal, hoj maškar o narodi peske te keren pheras amare navestar;
o nipi pre amende kivinen le šerenca.

* **O Žalmos 44:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

16 Miri ladž hiňi calo džives angle mande;
miro muj hino ladžaha učhardo andre
17 anglo asaben the dopheňiben;
anglo ňeprijaťeľis, savo mange kamel te visarel pale e dukh.

18 Kada savoro avľa pre amende,
kajte amen pre tu na bisterďam
a na prephagľam tiri zmluva.
19 Amaro jilo pes tutar na visarďa;
amare pindre na odgele tire dromestar.
20 Ale tu amen omukľal domarden andre phuv le šakalengri
a učharďal amen andro kaľipen.

21 Te bisterďamas pro nav amare Devleskro
a nacirdňamas o vasta ko cudzo del,
22 či tu, Devla, na avľalas pre oda?
Se tu džanes, so hin garudo andro jilo!
23 Vaš tuke amen murdaren calo džives;
keren amenca sar le bakrorenca,
saven ľidžan te murdarel.

24 Ušťi upre, Rajeja! Soske soves?
Preker tut! Ma odčhiv amen pro furt!
25 Soske garuves o muj?
Soske bisteres pre amaro čoripen the trapišagos?

26 Se amen našľiľam andro prachos;
pašľuvas le mujeha pre phuv.
27 Av a pomožin amenge!
Zachraňin amen, bo tiro kamiben hino pačivalo!

O Žalmos 45

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pro giľavipen: „O ľaľije“. O maskil* le Korachengro. E kamibnaskri giľi.
2 Miro jilo hino pherdo le šukar lavenca,
vašoda sthovav giľi mire kraľiske;
miri čhib hiňi sar o pirkos le lače pisariskro.

3 Tu sal nekšukareder le muršendar,
tire vušta hine pomazimen la milosťaha,
vašoda tut o Del požehňinďa pro furt.

4 Phand tiri šabľa pašal tute, tu, zoralo muršeja!
Uri tut andre slava the andro šukariben!
5 Andre tiri slava dža tire verdaneha andro mariben;
mar tut vaš o čačipen,
vaš e pokora the vaš o spravodľišagos.
Mi sikaven pes prekal tiro čačo vast o bare skutki!
6 Tire ostra šipi predemena o jile olengre,
ko džan pro kraľis;

* **O Žalmos 45:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

o narodi tuke perena tel o pindre.
7 Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a kraľineha le spravodľive žezloha!
8 Zakamľal tut andro spravodľišagos
a našťi avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del, pomazinďa le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.
9 Savore tire gada voňinen pal e mirha, pal o aloe the pal e kasija†;
andral o palacis obthodo la slonovinatar tuke o lavutara bašaven.
10 O čhaja le kraľengre hine maškar o džuvľa andre tiro palacis.
Pre tiri čači sera ačhel e terňi le kraľiskri
a pre late hin o somnakaj andral o Ofir.

11 Prithov tiro kan, terňije, šun mištes a gondoľin pal oda:
Bister pre tire manuša the pre tire dadeskro kher;
12 o kraľis džal pal tiro šukariben;
banďuv anglal leste, bo ov hino tiro raj.
13 O čhaja andral o foros Tir tuke anena dari,
o barvale manuša tuke kamena te el pre dzeka.
14 E terňi le kraľiskri avel andro palacis bare šukaribnaha;
o gada la hin obside le somnakaha;
15 andro šukar avriside gada la ľidžan ko kraľis;
pal late avena lakre družički, o pačivale čhaja.
16 Anena len bare radišagoha;
kavke avena andro palacis le kraľiskro.

17 Tire čhave zalena o than tumare dadenge,
ačhaveha len rajenge upral caľi phuv.
18 Leperava tiro nav savore pokoleňjenge.
Vašoda tut o narodi lašarena na veki vekov.

O Žalmos 46

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. E giľi prekal o učo hangos.
2 O Del hin amari ochrana the zor;
e pomoca, pre savi pes šaj mukas andro pharipen.
3 Vašoda pes na daraha,
kajte pes e phuv čhalavela;
kajte o verchi perena maškar o moros;
4 kajte leskre paňa hučinena a peňinena
a kajte o brehi razisaľona le bare vlnendar.

5 O paňi anel peskre jarkenca o radišagos le Devleskre foroske,
le svete thaneske, kaj bešel o Nekbareder.
6 O Del hin maškar oda foros, na čhalavela pes;
o Del leske pomožinela, sar vidňisaľola.
7 O narodi pes daran, o kraľišagi izdran;
ov del te šunel peskro hangos a e phuv rozdžal.

8 O Nekzoraleder Del hin amenca.
O Del le Jakoboskro hin amaro hrados.

† **O Žalmos 45:9** e škorica

9 Aven a dikhen pro skutki le RAJESKRE,
savo kerel strašna pohromi pre phuv;
10 zaačhavel o maribena pal caľi phuv;
phagel o lukos, phagerel e kopija;
labarel o šťiti andre jag.
11 O Del phenel: „Aven čhit a achaľon, hoj me som o Del!
Me som barardo maškar o narodi,
me som barardo pre phuv.“

12 O Nekzoraleder RAJ hin amenca;
o Del le Jakoboskro hin amaro hrados.

O Žalmos 47

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 Tapčinen radišagoha le vastenca, savore narodale!
Giľaven zorales le Devleske!
3 Bo o RAJ, o Nekbareder, kastar kampel te daral,
hino baro kraľis pre caľi phuv.
4 Le naroden del tel amari zor
a avre manušen amenge thovel tel o pindre.
5 Kidňa amenge avri e phuv,
andre savi thovel baripen o Jakob,
saves o Del kamel.

6 O Del geľa upre, sar o manuša radišagoha viskinenas;
sar šunďolas o hangos la trubakro, geľa upre o RAJ.
7 Giľaven o chvali le Devleske, giľaven!
Giľaven o chvali amare kraľiske, giľaven!
8 Se o Del hino kraľis pre caľi phuv;
lašaren les le žalmenca.

9 O Del kraľinel upral o narodi,
o Del bešel pre peskro sveto tronos.
10 O raja le manušengre pes zgele
le Abrahamoskre Devleskre manušenca,
bo le Devleskre hine savore šťiti la phuvakre.
Ov hino igen barardo!

O Žalmos 48

1 E giľi. Le Korachengro žalmos.
2 Baro hino o RAJ a hodno bara chvalake
andro foros amare Devleskro pre leskro sveto verchos.
3 Učo hino a šukar o verchos Sion,
anel o radišagos caľa phuvake,
hino sar o uče verchi le Cafonoskre*, o foros le bare Kraľiskro.
4 O Del hino andre leskre palaca,
ov pes sikaďa sar le Sionoskri ochrana.

5 O kraľa pes zgele,
avle jekhetane pro Sion,

* **O Žalmos 48:3** O Cafon sas o sveto verchos andro Kanaan.

6 no sar les dikhle, predaranďile
a denašle daratar.
7 Chudle te izdral,
dukhalas len avke sar la džuvľa akor,
sar lake uľol o čhavoro.
8 Izdranas avke sar o loďi andral o Taršiš,
sar lenca e balvaj pal o vichodos razinďa.

9 Šunďam oda, so o Del kerelas, ale akana oda the dikhľam
andro foros le Nekbareder RAJESKRO,
andro foros amare Devleskro:
O Del les chraňinela pro furt.

10 Andre tiro Chramos gondoľinas
pal tiro verno kamiben, Devla.
11 Avke sar tiro nav, Devla,
avke the tiri chvala džal dži pro agor le svetoske;
tiro čačo vast hino pherdo spravodľišagos.
12 O verchos Sion thovel baripen,
o gavora† andral e Judsko radisaľon
olestar, sar mištes sudzines.

13 Predžan pašal o Sion!
Predžan a zrachinen leskre veži!
14 Dikhen mištes, save zorale muri les hin!
Prephiren tumen pal leskre hradi,
hoj te šaj vakeren olenge, ko avena pal tumende.

15 Bo kada Del hino amaro Del pro furt;
ov amen ľidžala, medik dživaha.

O Žalmos 49

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 Šunen oda, savore narodale!
Šunen mištes, savore, so dživen pro svetos,
3 savore manušale,
tumen o barvale the o čore.
4 Miro muj vakerela o goďaver lava
a o gondoľišagi mire jileskre tumen dena goďi.
5 Visarava miro kan ko prislovje,
paš o hangos la harfakro
phenava avri miro garuďipen.

6 Soske man te darav andro nalače dživesa,
akor sar pes pre ma rozthoven o ňeprijaťeľa?
7 On pes muken pre peskro majetkos
a presikaven pes but barvaľipnaha.
8 Ňiko našťi cinel avri o dživipen avreske,
aňi vaš peskri duša našťi počinel le Devleske.
9 Bo e cena vaš o dživipen hiňi igen bari,

† **O Žalmos 48:12** E hebrejiko čhib: o čhaja

o manuš šoha našťi počinel dos,
10 hoj te dživel furt
a hoj šoha te na merel.
11 Se sako dikhel, hoj the o godďaver meren;
o diline the o nagoďaver tiš meren
a peskro barvaľipen muken avrenge.
12 O hrobi hin lengre khera pro furt,
bešen ode pokoleňje pro pokoleňje,
kajte pes o phuva vičinenas pal lengre nava.

13 Ňisave manušes našťi zachraňinel o barvaľipen le meribnastar,
merela avke sar the o džviri.

14 Kavke doperena ola, ko pes muken korkore pre peste,
the ola, ko pal lende džan
a prilen lengro vakeriben.
15 Hine sar o bakre, so hine avrikidle pre oda,
hoj te džan pro than le mulengro;
o meriben ela lengro pasťjeris.
Tosara o čače manuša vladňinena upral lende
a lengro ťelos kirňola andro than le mulengro
dur lengre barikane kherendar.
16 Ale miri duša o Del cinela avri andral e zor le meribnaskri
a lela man paš peste.
17 Ma dara tut, sar vareko barvaľol,
sar leske barol o šukariben andro kher,
18 bo sar merela, ňič peha na lela;
leskro barvaľipen leha na džala tele andro hrobos.
19 Kajte pre peste phenel, medik dživel, hoj hino požehňimen
– a o manuša les lašaren, hoj leske savoro avel avri –
20 the avke leskri duša džala ode, kaj hine leskre papi,
a šoha na dikhena o švetlos le dživipnaskro.

21 O barvalo manuš, saves nane godi,
merela avke sar the o džviri.

O Žalmos 50

1 Le Asafoskro žalmos.
O Del, o Del o RAJ, vakerel
a vičinel caľi phuv
le vichodostar dži o zapados.
2 Pal o Sion, pal o nekšukareder than,
o Del švicinel.
3 Amaro Del avel a nane čhit;
anglal leste e bari jag zlabarel savoro
a pašal leste phurdel igen zoraľi balvaj.
4 Vičinel pro ňebos upre the pre phuv,
hoj te sudzinel peskre manušen.
5 „Skiden mange mire pačivale manušen,
save manca phandle e zmluva paš e obeta.“
6 O ňebos vakerel pal leskro spravodľišagos,

bo o Del korkoro hino sudcas.

7 „Šunen, mire manušale, a me vakerava!
Svedčinava pre tute, Izrael:
Me som o Del, tiro Del.
8 Na karhinav tut vaš tire obeti
abo vaš tire labarde obeti, so hine furt anglal mande.
9 Na kampel mange te lel andral tiro kher le bikos,
aňi o kozi tire stadendar,
10 bo mire hine savore džviri andro veša
the o dobitkos pro ezera verchi.
11 Prindžarav savore čiriklen andro verchi,
miro hin savoro, so pes čhalavel pro maľi.
12 Te uľomas bokhalo, phenďomas oda tuke?
Se miro hin o svetos savoreha, so andre hin.
13 Či chav o mas le bikengro?
Či pijav o rat le capengro?“

14 „Obetin le Devleske e paľikeribnaskri chvala
a doľiker le Nekbaredereske o lava!
15 Vičin pre ma oda džives, sar tuke ela phares,
me tut zachraňinava a tu man lašareha.“
16 Ale le nalače manušeske o Del phenel:
„Sar šaj les mire prikazaňja andre tiro muj
a miri zmluva pre tire vušta,
17 te tuke na des mandar ňič te phenel
a mire lava tutar odčhives?
18 Te dikhes le zbujňikos, sthoves tut leha
a ľikeres tut olenca, ko nane pačivale peskre romňijenge.
19 Domukes tire mujeske te vakerel o nalačhipen
a la čhibaha furt klamines.
20 Bešes a vakeres o pľetki pre tiro phral,
džungľares tira dakre čhas.
21 Kada kerehas a me somas čhit,
vašoda tuke gondoľinehas, hoj som ajso sar tu.
Akana tut obviňinav a čhivav tuke oda pro jakha.“

22 „Tumen, so bisteren pro Del, achaľon kaleske,
hoj tumen te na čhingerav pro kotora
a na pomožinela tumenge ňiko.
23 Oda, ko mange obetinel e paľikeribnaskri chvala,
oda man del pačiv
a me, o Del, sikavava miro spaseňje
oleske, ko pes ľikerel pro lačho drom.“

O Žalmos 51

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos,
2 sar ke leste avľa o prorokos Natan paloda, sar o David kerďa o lubipen la Batšebaha.
3 Devla, av ke ma jileskro angle tiro verno kamiben!
Angle tiro baro jileskeriben khos avri miro nalačhipen!
4 Žužar man mira vinatar;

obžužar man mire binostar!

5 Bo me džanav mire nalačhipnastar
a miro binos mange avel furt pre goďi.
6 Ča tuke, tuke korkoreske, kerďom binos;
kerďom oda, so nane lačho angle tire jakha.
Vašoda tut hin čačo andre oda, so phenes,
a sal spravodľivo, sar sudzines.
7 He, binošno som, kanastar uľiľom;
binošno, kanastar manca e daj khabňiľa.
8 Se tu kames, hoj o manuš andro jilo te el pačivalo;
sikav man tiro goďaveripen andre miro duchos.

9 Žužar man andral o binos le izopoha a avava žužo,
thov man a avava parneder sar jiv!
10 De mange te šunel o radišagos a te thovel baripen,
de, hoj pale te radisaľon o kokala, so phagerďal.
11 Phand o jakha angle mire bini
a khos avri savore mire vini!

12 Stvorin mange žužo jilo, ó Devla,
a de man pale zor andro duchos!
13 Ma odčhiv man pašal tu
a ma le mandar tire Svete Duchos!
14 De man pale o radišagos andral tiro spaseňje
a de mire duchoske, hoj tut te šunel!

15 Avke šaj sikavava le binošnen tire droma,
hoj pes te visaren ke tute.
16 Le mandar e vina olestar, hoj murdarďom,
ó Devla, Devla, Spasiťeľina miro,
a miri čhib radišagoha giľavela pal tiro spravodľišagos.
17 Rajeja, otker mire vušta
a miro muj tut lašarela.
18 Se tu na kames e obeta, bo me tuke anďomas;
e labarďi obeta tuke nane pre dzeka.
19 E obeta, savi o Del kamel, hin o pokorno duchos;
Devla, tu na odčhives le manušes,
saves hin pokorno the prephaglo jilo.

20 Tire lačhipnaha presikav o lačho le Sionoske!
Ačhav upre o muri le Jeruzalemoskre!
21 Avke tuke ena pre dzeka o čače obeti,
o labarde obeti the o cale obeti;
akor obetinena le terne biken pre tiro oltaris.

O Žalmos 52

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O maskil* le Davidoskro,
2 so pisinďa, sar avľa o Edomčanos Doeg te phenel le Sauloske: „O David avľa andro kher le Achimelechoskro.“

* **O Žalmos 52:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

3 Soske tut lašares le nalačhipnaha, tu zoralo muršeja?
Se le Devleskro verno kamiben man chraňinel calo džives.
4 Gondoľines avri sar te zňičinel avren
a tiri čhib hiňi sar e ostro čhuri,
tu klamarina!
5 Buter kames o nalačho sar o lačho,
buter o klamišagos sar te vakerel o čačipen.
6 Kames te dukhavel savore lavenca,
tu falošno čhib!

7 Ale o Del tuha demela andre phuv pro furt;
jekhvareste tut chudela, lela tut avri andral tiro stanos
a cirdela tut avri le koreňenca
andral o svetos le džidengro.
8 O čačipnaskre oda dikhena a darana pes,
asana tutar a phenena:
9 „Dikhen, o murš, so na domukľa le Devleske, hoj les te ochraňinel,
ale mukelas pes pre peskro barvaľipen,
šunelas pes zoralo akor, sar občorelas avren.“

10 Ale me som andro kher le Devleskro sar e oliva, so kvitňisaľol;
mukav man pro verno kamiben mire Devleskro
andre dojekh časos.
11 Paľikerava tuke furt
vaš oda, so kerďal.
Maškar tire pačivale manuša
vakerava pal tiro nav, bo hino lačho.

O Žalmos 53

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pal o machalat*. O maskil† le Davidoskro.
2 O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
Previsarde hine a keren o džungale veci;
nane ňiko, ko kerďahas o lačhipen.

3 O Del dikhel andral o ňebos pro manuša;
dikhel, či hin vareko goďaver,
ko rodel le Devles.
4 Sako pes visarďa het,
sako ačhiľa nalačho,
nane ňiko, ko kerďahas o lačho,
nane aňi jekh.

5 Či na achaľon ňič ola, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko Del pes šoha na mangen.
6 Ale igen predaranďile akor, sar pes nane sostar te daral.
Se o Del rozšulavela o kokala olengre, ko pre tu džanas.
Kereha lenge ladž, bo o Del len pestar odčhiďa.

---

* **O Žalmos 53:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 53:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

7 Joj, te avľahas andral o Sion o spaseňje le Izraeloskro!
Sar anela o Del pale le zaile Izraeliten,
mi radisaľol o Jakob a o Izrael mi thovel baripen.

O Žalmos 54

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro,
2 so pisinďa, sar avle o Zifančana a phende le Sauloske: „O David pes garuvel ke amende.“
3 Zachraňin man, Devla, tire naveha
a sikav tira zoraha, hoj som čačipnaskro.
4 Šun miro mangipen, Devla!
Prithov o kan paš o lava mire mujeskre!

5 Avle pre ma o cudzinci;
kamen man te murdarel o bijileskre murša,
so na den pačiv le Devles.

6 Ale dikh, o Del mange pomožinel!
O Raj hino olenca, ko zaačhen vaš ma.

7 Mi visarel o Del o nalačhipen pale pre ola, ko pre ma džan!
Ov len zňičinela, bo hino verno!

8 Radišagoha tuke anava e obeta
a paľikerava tire naveske, RAJEJA, bo hino lačho.
9 Bo tu man zachraňinďal dojekhe pharipnastar
a pre mire jakha dikhľom mire ňeprijaťeľen, sar peren tele.

O Žalmos 55

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro.
2 Šun miro mangipen, Devla,
ma garuv tut mire rovibnaske!
3 Mištes man šun avri a odphen mange!
Strapimen som a imar na birinav mire pharipnastar,
4 bo mire ňeprijaťeľa pre ma vakeren
a o nalače pre ma ispiden.
Čhiven pre ma o trapišagos
a chučen pre ma choľaha.

5 O jilo andre ma izdral,
e dar le meribnastar man zaiľa andre.
6 Igen man daravas a izdravas;
e bari dar man učharďa andre.
7 Phenďom mange:
„Joj, te man uľahas o kridli la holubicakre!
Odľecinďomas het a bešľomas avrether, kaj hin o smirom.
8 Čačes denašľomas dur
a bešľomas pre pušťa.

---

* **O Žalmos 54:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben
* **O Žalmos 55:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

9 Siďarďomas man te garuvel
la zoraľa balvajatar the la burkatar.“

10 Rajeja, diliňar len!
Ker, hoj peske te na achaľon,
bo dikhav o maribena the o vesekedišagi andro foros.
11 Rat-džives phiren pal o muri le foroskre;
hin andre o nalačhipen the o pharipen.
12 Zňičinen savoro andro foros;
pal leskre uľici na našľon o trapišagos the o klamišagos.

13 Te mange dophenďahas oda, ko pre ma džal,
birinďomas oda te zľidžal
a te pre ma avľahas oda, ko man našťi avri ačhel,
garuďomas man leske.
14 Ale sal oda tu – ajso manuš sar me,
miro lačho kamaratos the miro prijaťeľis;
15 oda, kaha mange mištes achaľuvavas.
Jekhetane phirahas le manušenca andro kher le Devleskro!

16 Mi lel mire ňeprijaťeľen o meriben!
Mi džan džidones andro Šeol,
bo o nalačhipen hin andre lengre khera the andre lengre jile!

17 Ale me vičinava ko Del
a o RAJ man zachraňinela.
18 Rači, dživese the pro dilos
rovav andre miro pharipen
a ov šunel miro hangos.
19 Zachraňinela man andral o mariben,
a ela man smirom,
kajte but manuša pre ma džan.
20 O Del, savo bešel pro tronos čirlastar
man šunela avri a kerela lenge ladž,
bo pes na kamen te čerinel
a na daran pes le Devlestar.

21 Miro prijaťeľis nacirdňa peskre vasta pre ola,
ko leha dživenas andro smirom;
prephagľa lenca peskri zmluva.
22 Leskre vušta džan šukares sar čhil,
ale andro jilo les hin o mariben.
Leskre lava hine jemneder sar olejos,
ale hine ostra sar o avricirdle šabľi.

23 De tire pharipena le RAJESKE
a ov pes pal tu starinela.
Šoha na domukela, hoj pes o spravodľivo manuš te čhalavel.
24 Ale tu, Devla, čhiveha le nalače manušen
tele andre nekbareder chev.
O vrahi the o klamara na dživena buter
sar jepaš dživipen.

Ale me man mukav pre tute.

O Žalmos 56

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Kavke te giľavel: „E holubica dural.“ O michtam* le
Davidoskro, sar les o Filišťinci chudle andro Gat.
2 Devla, av ke ma jileskro,
bo o ňeprijaťeľa pre ma džan
a trapinen man džives so džives.
3 Calo džives pal ma phiren mire ňeprijaťeľa;
but hine ola, ko pes manca maren, ó Nekbareder Devla.
4 Sar man darav, mukav man pre tute.

5 Andro Del, saveskro lav bararav –
andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

6 Sako džives previsaren mire lava,
ča furt gondoľinen avri, sar man te dukhavel.
7 Garuven pes paš o drom,
hoj pre ma te chučen,
užaren pre dojekh miro krokos,
kamen mange te lel o dživipen.
8 Mar len vaš lengro nalačhipen!
Andre tiri choľi, Devla, čhiv le naroden tele!

9 Tu džanes pal miri žaľa;
skide savore mire apsa andro caklocis.
Či nane zapisimen andre tiro zvitkos?
10 Sar ke tute vičinava, akor visaľona
a džana het ola, ko pre ma džan.
Me džanav, hoj o Del ačhel paš ma.

11 Andro Del, saveskro lav bararav,
andro RAJ, saveskro lav bararav,
12 andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

13 Doľikerava tuke mire lava, Devla;
anava tuke o paľikeribnaskre obeti.
14 Se tu man cirdňal avri le meribnastar
a zachraňinďal man, hoj mange te na poddžan o pindre,
hoj te šaj phirav anglo Del
andro švetlos le dživipnaskro.

O Žalmos 57

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ O michtam* le Davidoskro,
sar denašelas andre jaskiňa le Saulostar.
2 Av ke ma jileskro, Devla! Av ke ma jileskro,
bo miri duša pes denašel te garuvel ke tute.

---

* **O Žalmos 56:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

* **O Žalmos 57:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

Garuvav man andro ciňos tire kridlengro,
medik na predžala e pohroma.

3 Ko Del vičinav, ko Nekbareder,
ko Del, savo man zaačhel.
4 Bičhavela e pomoca andral o ňebos
a zachraňinela man;
kerela ladž olenge, ko man trapinen.
O Del bičhavela peskro verno kamiben the čačipen.

5 Som maškar o ľevi,
pašľuvav maškar ola,
ko man kamen te chal;
maškar o manuša, kas hin o danda kopiji the šipi,
kas hin o čhiba ostra šabľi.

6 Av barardo, Devla, upral o ňebos,
tiri slava mi džal pal caľi phuv!

7 Mire pindrenge nacirdle e sita;
le pharipnastar somas banďardo dži tele.
Kopaľinde mange avri e chev,
ale korkore andre pele.

8 Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!
Miro jilo tuke zorales pačal;
giľavava tuke a bašavava.
9 Ušťi upre, dušo miri!
Ušťi upre, harfo, citaro!
Uštavava o kham!

10 Paľikerava tuke, Rajeja, maškar o manuša;
giľavava tuke maškar o narodi.
11 Bo tiro verno kamiben hino baro dži o ňebos,
tiri vernosť hiňi dži o chmari.

12 Av barardo, Devla, upral o ňebos!
Tiri slava mi džal pal caľi phuv!

O Žalmos 58

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ O michtam* le Davidoskro.
2 Vodcale, čačes vakeren o čačipen?
Sudzinen le manušen jednakones?
3 Na! Bo tumare jilenca gondoľinen pro nalačhipen
a tumare vastenca anen o maribena pre phuv!

4 Soča o nalače manuša avle pro svetos,
odgele pre aver drom;
bludzinen, kanastar uľile, a klaminen.
5 Hin andre lende jedos sar andro sapa;

* **O Žalmos 58:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

hine sar e kašuki kobra, savi peske phandel o kana,
6 hoj te na šunel o hangos le zaklinačiskro,
le vražňikoskro, so džanel te čarinel.

7 Devla, mar lenge avri o danda andral o muj!
Rozmar o piski ole ľevenge, RAJEJA!
8 Mi našľon sar o rozčhido paňi!
Sar nacirdena o luki te ľivinel,
mi peren lenge tele o šipi!†
9 Mi en sar o šľimakos, so rozdžal,
sar o čhavoro, so uľol mulo a šoha na dikhel o kham!

10 E zoraľi balvaj mi lel het o koľaka telal o pira
sigeder, sar roztačona,
či ena zelena abo šuke.
11 O spravodľivo radisaľola, sar dikhela e pomsta,
sar peske močinela o pindre andro rat le nalače manušeskro.
12 Akor o manuša phenena:
„Hin čačo, hoj o spravodľivo chudela e odmena.
Čačes hin Del, so sudzinel pre phuv.“

O Žalmos 59

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ O michtam* le Davidoskro.
Sar o Saul bičhaďa te pozorinel le Davidoskro kher, hoj les te murdarel.
2 Devla miro, le man avri mire ňeprijaťeľendar!
Chraňin man olendar, ko pre ma aven!
3 Le man avri olendar, ko keren o nalačhipen,
a zachraňin man olendar, ko murdaren!

4 Se užaren garude,
hoj mange te len o dživipen;
zorale murša pre ma chučen,
kajte na kerďom ňič nalačho,
aňi ňisavo binos, RAJEJA.
5 Nane man ňisavi vina,
ale on hine pripravimen te chučel pre ma.
Ušťi, RAJEJA, av te dikhel a pomožin mange!
6 Tu, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, ušťi!
Devla le Izraeloskro, mar savore naroden!
Ma presikav o jileskeriben ňisave nalače zradcaske!

7 Sako rat aven pale
a havkinen sar rikone,
sar phiren upre tele pal o foros.
8 Dikh, so lenge chučel avri andral o muj,
o lava andral lengre vušta hine sar ostra šabľi;
gondoľinen peske: „Ko amen šaj šunel?“
9 Ale tu, RAJEJA, lendar asas,
asas savore avre narodendar.

---

† **O Žalmos 58:8** Abo: Mi tupisaľon lenge o šipi. * **O Žalmos 59:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

10 Tu sal miri zor, pre tu užarava,
bo tu, Devla, sal miro hrados.

11 Miro Del, so man pačivales kamel, pes manca arakhela,
o Del mange domukela te dikhel, sar peren ola, ko pre ma džan.

12 Ma murdar len, hoj mire manuša te na bisteren,
ale roztrade len tira zoraha a čhiv lenca andre phuv!
Rajeja, tu sal amaro šťitos!
13 De, hoj pes te zachuden andre peskro baripen
vaš o binos andral lengro muj, vaš o lava andral lengre vušta.
Vaš o košiben the klamišagos, so vakeren,
14 zňičin len andre tiri choľi!
Zňičin len, hoj te našľon pal e phuv!
Akor pes džanela dži pro agor la phuvakro,
hoj o Del kraľinel andro Jakob!

15 Sako rat aven pale
a havkinen sar rikone,
sar denašen pal o foros.
16 Phiren upre tele pal o chaben,
a havkinen, te na čaľon.
17 Ale me giľavava pal tiri zor,
sako tosara radisaľuvava tire kamibnaske;
bo tu sal miro hrados,
o than, kaj man garuvav, sar mange hin phares.

18 Tu sal miri zor, me tut lašarav,
bo tu, Devla, sal miro hrados,
miro Del, so man pačivales kamel.

O Žalmos 60

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „O sveďectvos pal e ľaľija.“ O michtam*
le Davidoskro pro sikľuviben,
2 sar pes marelas le Aramejčanenca andral o Naharajim† the andral e Coba, sar pes o
Joab visarďa pale a domarďa dešuduj ezera (12 000) Edomčanen andre Londi dolina.

3 Devla, odčhiďal amen a roztradňal;
rušehas pre amende, ale akana tut visar pale ke amende!
4 Razinďal la phuvaha a pharaďal la,
akana la zaker andre, bo maj rozperel!
5 Baro pharipen domukľal pre tire manuša;
diňal amen te pijel ajsi mol, savatar amenca bondžaľolas o svetos.
6 Ale tu hazdňal upre e maribnaskri zastava prekal ola, ko pes tutar daran,
hoj pes paše te zdžan ola, ko denašen le šipendar.

7 Zachraňin amen tire čače vasteha a šun amen avri,
hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
8 O Del prevakerďa andral peskro Chramos:

---

* **O Žalmos 60:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 60:2** Oda hin e Mezopotamija.

„Zviťazinava a radišagoha rozďelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.
9 Miro hin o Gilead, mange patrinel the o Menaše.
O Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiňi miro kraľiko žezlos.
10 O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro;
upral e filišťiňiko phuv viskinava, sar zviťazinava.“

11 Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man ľidžala andro Edom?
12 Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhiďal
a imar na ľidžas amare armadi!
13 Pomožin amenge amare ňeprijaťeľenca,
bo le manušeskri pomoca nane pre ňisoste.

14 Le Devleha zviťazinaha
a ov uštarela pre amare ňeprijaťeľa.

O Žalmos 61

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
2 Devla, šun miro roviben,
odphen pre miro mangipen!

3 Pal o koňec la phuvakro pre tute vičinav
igen strapimen jileha.
Ľidža man upre pre skala,
so hiňi učeder sar me.
4 Se tu sal miro than, kaj man garuvav,
miri zoraľi veža anglo ňeprijaťeľa.

5 Joj, te bešľomas andre tiro stanos pro furt
a te šaj man garuďomas andro ciňos tire kridlengro!
6 Devla, tu šunďal o lava, save tut diňom;
diňal man o ďeďictvos,
so patrinel olenge,
ko pes daran tire navestar.

7 Dothov buter dživesa ko dživesa le kraľiskre
a mi ľikeren leskre berša pal jekh pokoleňje pre aver!
8 Mi bešel pro tronos anglo Del pro furt!
De, hoj les te chraňinel o verno kamiben the e vernosť.

9 Avke giľavava o chvali tire naveske pro furt
a obetinava tuke sako džives, avke sar tut diňom lav!

O Žalmos 62

1 Le Jedutunoske, savo ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Ča andro Del arakhel miri duša o smirom;
lestar avel miro spaseňje.
3 Ča ov hin miri skala,

miro spaseňje the miro hrados,
ňič manca na čhalavela.

4 Mek dži kana pre mande džana?
Savore man daraven avri,
hoj man čhivena tele sar e fala, so maj perel tele,
sar o muros, so šaj visaľol avri.
5 Ča pal oda vakeren,
sar man te cirdel tele pal o učo than.
Rado dikhen o klamišagos;
le vuštenca žehňinen,
ale le jilenca prekošen.

6 Ča andro Del arakhel miri duša o smirom,
ča pre leste man mukav.
7 Ča ov hin miri skala,
miro spaseňje the miro hrados,
ňič manca na čhalavela.
8 O Del man spasinel a del man pačiv.
O Del hin miri zoraľi skala a miro than, kaj man garuvav.
9 Manušale, muken tumen pre leste andre dojekh časos,
čhiven avri anglal leste o trapišagi andral tumare jile!
Bo o Del hin amaro than, kaj pes garuvas.

10 Savore manuša hine ča balvajori,
na mon ňič.
Te len thoďahas pro vahi,
ulehas lokeder sar thuv.
11 Ma muken tumen pro love, so lena avre manušenge,
aňi pre oda, so čorena avrenge;
te tuke barol o barvaľipen,
ma prithov paš oda o jilo.

12 Jekhvar prevakerďa o Del,
duj veci achaľiľom:
Tiri hiňi e zor, Devla,
13 a tiro hin o verno kamiben, RAJEJA!
Tu čačes počineha sakoneske
pal oda, sar kerel.

O Žalmos 63

1 Le Davidoskro žalmos, so sas pisimen, sar sas pre judsko pušťa.
2 Devla, tu sal miro Del!
Rodav tut, soča avel avri o kham,
miri duša hiňi smedno pal tute.
Calo miro ťelos pes cirdel pal tute,
sar e šuki phuv bi o paňi.

3 De tut mange te dikhel andro sveto Chramos,
hoj te dikhav tiri zor the tiri slava.
4 Bo tiro verno kamiben hin feder sar o dživipen,

mire vušta tut barareną.
5 Lašarava tut, medik ča dživava,
andre tiro nav hazdava o vasta.
6 Miri duša čaľola avke, sar te chaľomas o nekfeder chaben,
miro muj tuke giľavela, radišagoha tut le vuštenca lašarava.

7 Pro hadžos mange pre tu leperav,
gondoľinav pre tu prekal e rat.
8 Tu sal miri pomoca,
vašoda giľavava radišagoha andro ciňos tire kridlengro.
9 Miri duša pal tu igen džal,
tiro čačo vast man podhazdel.

10 Ola, ko man kamen te murdarel, ena zňičimen
a džana dži tele andre phuv.
11 Ena dine andro vasta la šabľake,
a lengre ťela chana o šakali.

12 Ale o kraľis radisaľola andro Del;
savore, ko pes pridžanen ke leskro nav, lašarena le Devles,
no o vušta le klamarengre ena phandle andre.

O Žalmos 64

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
2 Šun man, ó Devla, sar man sajinav!
Zachraňin miro dživipen, bo darav man mire ňeprijaťeľistar.

3 Chraňin man olestar, so mange kamen te kerel o nalače manuša;
le bitangendar, so pre ma aven sar banda.
4 E čhib peske ostraren sar šabľa
a muken o jedovata lava sar šipi,
5 hoj andral o garudo than te trafinen le ňevinnones;
ľivinen andre leste jekhvareste a na daran pes.

6 Jekh avres maren upre pro nalače veci,
dovakeren pes, hoj nacirdena peskre pasci,
a phenen: „Ko len dikhela?“
7 Keren o nalače plani a phenen:
„Avľam pro igen lačo planos!“
Ňiko našťi džanel, so peske o manuš andro jilo gondoľinel.

8 Ale o Del len trafinela peskre šipenca,
jekhvareste ena on korkore zraňimen.
9 Zňičinela len lengri čhib.
Sako, ko len dikhela, kerela upral lende le šereha.
10 Savore manuša pes darana;
vakerena pal oda, so kerel o Del,
achaľona oleske, so ov kerel.

11 O spravodľivo radisaľola andro RAJ
a denašela pes te garuvel andre leste.

Lašarena pes leha savore čačejileskre.

O Žalmos 65

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E giľi.
2 Tuke, Devla, džal e chvala pro Sion
a tuke kampel te doľikerel o lava, so tut das.
3 Tu sal oda, ko šunel avri e modľitba,
ke tute avena savore manuša.
4 Sar amen thovel tele amaro nalačhipen,
tu amenge odmukes amare bini.
5 Bachtalo hin oda, kas tuke kides avri,
kaske domukes te avel pašes paš tute,
hoj te bešel andre tire dvori.
Amen čaľuvaha le lačhipnastar andral tiro kher,
andral tiro sveto Chramos.

6 Odpheneha pre amare modľitbi le zazrakenca the le spravodľive skutkenca,
Devla, amaro Spasiťeľina.
O manuša pal calo svetos
a the dural pašal o moros pes muken pre tute.
7 Tu stvorinďal o verchi tira zoraha,
a sal urdo upre andre zor,
8 zaačhaves o moros the o vlni,
hoj te na hučinen,
keres tele e vika le narodengri.
9 Caľi phuv pes igen čudaľinel tire zazrakenge;
tire skutki anen o radišagos pre phuv,
kaj vidňisaľol tosara
a rači kaľol andre.

10 Starines tut pal e phuv a poľivines le paňeha;
igen la barvaľares.
O jarki le Devleskre hine pherde le paňeha,
hoj te den le manušen e pšeňica.
Kavke tut starines pal e phuv:
11 Poľivines lakre brazdi,
zrovňines lakre hrudi,
le brišindeha la kovľares
a požehňines lakro uľipen.
12 Tu koruňines o berš tire lačhipnaha,
pal tire stopaja ačhel pherdo uľipen.
13 O zamukle maľi prečuľan,
o brehi pre peste uren o radišagos.
14 O maľi hine učharde andre le stadenca,
o dolini hine pherde la pšeňicaha,
giľaven radišagostar, he, giľaven.

O Žalmos 66

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. E giľi. O žalmos.
Lašaren radišagoha le Devles, caľi phuv!
2 Giľaven pre slava leskre naveske,

leskri slava rozľidžan le chvalenca!
3 Phenen le Devleske:
„Save užasna hin tire skutki!
Tiri zor hiňi ajsi bari,
hoj tire ňeprijaťeľa pes angle tu skurčinen daratar.
4 Caľi phuv banďol angle tu;
giľaven tuke o chvali,
giľaven o chvali tire naveske!“

5 Aven a dikhena, so o Del kerďa,
leskre užasna skutki prekal o manuša!
6 Čerinďa o moros pre šuki phuv,
pregele prekal o paňi le pindrenca.
Aven, radisaľuvas andre leste!
7 Peskra zoraha kraľinel pro furt,
peskre jakhenca pozorinel le naroden.
Te na pes o zacata manuša ľidžan upre!

8 Savore manušale, lašaren amare Devles,
mi šunďol o hangos leskra chvalakro!
9 Ov amen ľikerelas paš o dživipen
a na domukľa, hoj amenge o pindre te poddžan.

10 Tu amen čačes skušinehas, Devla,
prelabarďal amen andre jag, sar pes prelabarel o rup.
11 Zachudňal amen andre sita
a thoďal amenge pro dume o pharipen.
12 Domukľal, hoj amenge o manuša te phiren pal o šero;
pregeľam la jagaha the le paňeha,
ale tu amen paľis doanďal pro than, kaj hin pherdo savorestar.

13 Avava andre tiro kher le labarde obetenca,
avke doľikerava mire lava,
14 so phende mire vušta
a so avľa avri andral miro muj andro pharipen.
15 Anava tuke o labarde obeti le thule džvirendar
the o voňavo thuv le bakrendar,
obetinava tuke le biken the le capen.

16 Aven a šunen, savore, ko daran le Devlestar,
phenava tumenge, so mange kerďa o Del:
17 Mire mujeha vičinavas ke leste,
mira čhibaha les lašaravas.
18 Te namištes gondoľinďomas andro jilo,
o Raj man na šunďahas avri,
19 ale o Del man šunďa avri,
prithoďa o kan paš miro mangipen.
20 Mi el barardo o Del,
savo na odmarďa miro mangipen
a na iľa mandar peskro verno kamiben!

O Žalmos 67

1 Oleske ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O žalmos. E giľi.
2 Devla, av ke amende jileskro
a požehňin amen,
mi švicinel pre amende tiro muj!
3 Mi prindžarel pes tiro drom pal caľi phuv
a tiro spaseňje maškar savore narodi!

4 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
mi bararen tut savore manuša!
5 Mi thoven baripen o narodi
a mi giľaven tuke radišagostar,
bo tu len sudzines čačipnaha
a ľidžas le naroden pre phuv.
6 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
mi bararen tut savore manuša!

7 E phuv diňa avri peskro uľipen,
o Del, amaro Del, amenge žehňinel.
8 Mi žehňinel amenge o Del,
hoj pes lestar te daran pal caľi phuv!

O Žalmos 68

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E giľi.
2 O Del ušťela a leskre ňeprijaťeľa pes rozdenašena;
denašena angle leste ola, ko les našťi avri ačhen.
3 Sar e balvaj rozphurdel o thuv, avke len tu roztradeha;
sar e momeľi rozdžal paš e jag,
avke našľona o nalače manuša pašal o Del.
4 Ale o čačipnaskre radisaľon,
thoven baripen
a khelen radišagoha anglo Del.

5 Giľaven le Devleske,
giľaven o chvali leskre naveske!
Pripravinen o drom oleske, ko avel le chmarenca!
Thoven baripen andre leste, leskro nav hin o RAJ!
6 O Del bešel andre peskro sveto Chramos
a hino dad le širotenge the obhajcas le vdovenge.
7 O Del del famelija le manušes, so hino omuklo,
le bertenošen del radišagos, sar len premukel,
ale o zacata manuša bešena andre šuki phuv bi o paňi.

8 Devla, sar ľidžahas tire manušen,
sar pochodinehas prekal e pušťa,
9 e phuv razisaľiľa
a o ňebos čhiďa avri o brišind
anglo Del, o Del andral o Sinaj,
anglo Del, o Del andral o Izrael.
10 Ó Devla, diňal but brišind,
občerstvinďal tiri ďeďično phuv, so sas igen šuki.

11 Tire manuša peske ode ačhade khera;
andre tiro lačhipen la pripravinďal le čorenge, Devla.

12 O Raj phenďa lav
a but džuvľa rozľidžan o lačho hiros:
13 „Denašen o kraľa le armadenca, denašen het!
O džuvľa khere rozďelinen oda, so sas zailo,
14 a ola, ko peske pašľon andro bakrane ohradi,
dochuden o rupune kridli la holubicakre
the o pora, so bľišťisaľon sar o somnakaj!“
15 Sar o Nekzoraleder roztradelas le kraľen,
delas o jiv pro verchos Calmon.

16 Ó, verchona Bašan, baro verchona,
ó, verchona Bašan, saves hin but šťiti.
17 Ó, tumen, verchale le but šťitenca!
Soske dikhen choľaha pro verchos,
kaj kamel o Del te bešel?
O RAJ ode čačes bešela pro furt!
18 O verdana le Devleskre hine ezera-ezerenge,
aňi pes len na del te zrachinel,
lenca avľa o Raj andral o Sinaj andro Neksveteder than.
19 Geľal upre pro nekučeder thana,
iľal tuha le zaphandlen;
priiľal le manušendar o dari,
mek the le zacate manušendar priiľal o dari,
hoj ode te bešes, ó RAJEJA, Devla!

20 Mi el barardo o RAJ,
savo sako džives ľidžal amare pharipena
O Del hin amaro spaseňje,
21 he, amaro Del hin o Del, savo amen spasinel,
o Nekbareder RAJ amen zachraňinel le meribnastar.
22 He, o Del rozmarela o šere olenge, ko pre leste džan,
o zacata šere olenge, ko ačhen andre peskre bini.
23 O Raj phenďa:
„Anava tut pale andral o Bašan,
anava tut pale andral o moroskre hlbini,
24 hoj tuke te močines o pindre andro rat
a hoj tire rikone te pijen o rat tire ňeprijaťeľengro.“

25 Devla, savoredžene dikhle tiro pochod, sar zviťazinďal,
o pochod mire Devleskro, mire Kraľiskro,
andro Neksveteder than.
26 Anglal džanas o spevaka,
palal o lavutara,
maškaral o čhaja le čerkutkenca.
27 Tumen, ó čhave le Izraeloskre, lašaren le Devles,
le RAJES maškar o but zgele manuša.
28 Ode hin o Benjamin, o nekcikneder kmeňos,
savo džal ešebno;

o but raja andral o kmeňos Juda,
o raja andral o kmeňi Zebulun the Naftali.

29 Devla, sikav amenge, hoj sal zoralo!
Devla, sikav tiri zor,
sar imar prekal amende kerďal,
30 sikav la andral tiro chramos andro Jeruzalem,
kaj tuke o kraľa anena o dari.
31 Ker vika pro Egipt, pre ola dziva džviri andre trsťina,
the pro narodi, pre oda bikengro stados lengre gurumňorenca.
Medik savore na banďona tele
a na anena tuke peskro rupuno barvaľipen.
Roztrade ole manušen, kaske džal ča pal o mariben!
32 O bare raja avena andral o Egipt,
e Etiopija* sig nacirdela peskro vast ko Del.

33 Tumen, o kraľišagi la phuvakre,
giľaven le Devleske!
Lašaren la chvalaha le Rajes,
34 so džal pal o nekučeder ňebos,
pal o ňebos, so hin čirlastar!
Šun, sar šunďol leskro hangos,
leskro zoralo hangos!
35 Vakeren pal le Devleskri zor!
Leskri slava hin upral o Izrael,
leskri zor hin andro chmari.
36 Ó Devla, tutar avel e sveto dar,
sar aves andral tiro sveto Chramos.
O Del le Izraeloskro del peskre manušen e bari zor.

Mi džal e chvala le Devleske!

O Žalmos 69

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ľaľije.“ Le Davidoskro žalmos.
2 Zachraňin man, Devla,
bo o paňi mange avľa upre dži e meň.
3 Tasľuvav andre bari čik,
nane man pre soste te uštarel.
Dochudňom man andro bare paňa,
o prudos man začhivel andre.
4 Slabisaľiľom, so ajci vičinav,
hoj mange te pomožinen;
o kirlo mange šučiľa avri,
o jakha mande hin strapimen,
so ajci užarav pre miro Del.
5 Ola, ko man našťi avri ačhen, kajte len nane vaš soske,
hine buter sar mire bala pro šero.
Zorale hine ola, ko man kamen te zňičinel,
o ňeprijaťeľa, so pre ma vakeren o klamišagos.
Kamen, hoj te dav pale

* **O Žalmos 68:32** E hebrejiko čhib: Kuš

oda, so na čorďom!

6 Tu, Devla, prindžares miro nagoďaveripen;
nane tuke garude mire bini.

7 Adonaj, Nekzoraleder RAJEJA,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko pes muken pre tute!
Devla le Izraeloskro,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko tut roden!
8 Se vaš tuke zľidžav, hoj mandar asan,
e ladž mange učharel andre o muj.
9 Mire phrala man ľikeren sar cudzones,
prekal o čhave mira dakre som cudzincos.
10 O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag;
o dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avľa pre mande.
11 Sar rovavas a trapinavas miri duša andro postos,
ande man avri pro asaben;
12 sar pre mande urďom o gada le gonestar,
o manuša mandar asanas.
13 Vakeren pre ma namištes ola, ko bešen andre brana,
pheraseha peske pal ma giľaven ola, ko mačon.

14 Ale me man modľinav ke tute, RAJEJA,
andro časos, so tuke hin pre dzeka.
Odphen mange a zachraňin man, ó, Devla,
bo tiro verno kamiben ke ma hino baro.
15 Cirde man avri andral e čik, hoj te na tasľuvav!
Le man avri olendar, ko man našťi avri ačhen,
zachraňin man andral o bare paňa,
16 hoj man te na lel peha o prudos le paňeskro,
hoj man te na začhivel e hlbina,
a te na pal ma e chev phandel o muj andre.

17 De tut anglal ke mande, RAJEJA,
bo tiro verno kamiben hino lačho.
Visaľuv ke ma andre tiro baro jileskeriben.
18 Ma garuv tiro muj tire služobňikoske;
odphen mange sig, bo hin mange phares.
19 Av paš ma a cin man avri;
le man avri mire ňeprijaťeľendar.

20 Tu džanes, sar mange dophenen,
sar mange keren ladž a asan mandar;
tu prindžares savoren, ko pre ma džan.
21 O dopheňiben man dukhanďiľa andro jilo avke,
hoj nasvaľiľom.
Užaravas, hoj varekaske ela pharo vaš ma, ale na sas,
hoj man vareko poťešinela, ale na avľa ňiko.
22 Andro chaben mange čhivenas jedos,

a sar somas smedno, dine man šut.

23 Mi ačhel lenge lengro hosťinakro skamind e pasca
a mi zachudel andre the lengre hosťen!
24 Mi korisaľon pro jakha, hoj te na dikhen;
banďar lengro dumo pro furt!
25 Čhiv pre lende avri tiri bari choľi;
mi dochudel len tiri jagaľi choľi!
26 Lengro taboris mi ačhel omuklo
a ňiko te na bešel andre lengre stani!
27 Bo džan pre oda, kas imar tu zraňinďal,
a vakeren pal e dukh olengri, kas tu dukhaďal.
28 Rachin lenge o binos paš o binos
a ma muk len, hoj te aven spasimen.
29 Mi aven avrikhosle andral o zvitkos le dživipnaskro,
te na aven pisimen maškar o spravodľiva!

30 Ale me cerpinav a som andre dukh;
hazde man upre, Devla, a zachraňin man!

31 Lašarava o nav le Devleskro giľaha
a bararava les paľikeribnaha!
32 Kada ela le RAJESKE buter pre dzeka sar o dobitkos,
sar o bikos le rohenca the le kopitenca.
33 O pokorna oda dikhena a radisaľona.
Tumenge, ko roden le Devles, mi obdživel tumaro jilo!
34 Bo o Del šunel avri le čoren,
a na bisterel pre peskre manuša, sar hine andre bertena.

35 Mi lašaren les o ňebos the e phuv,
o moros the savoro, so dživel andre,
36 bo o Del zachraňinela o Sion
a pale ačhavela o fori andre Judsko.
Avke ode o manuša bešena a zalena e phuv.
37 O čhave leskre služobňikengre la zďeďinena
a bešena ode ola, ko kamen leskro nav.

O Žalmos 70

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. Pro leperiben.
2 Devla, zachraňin man!
RAJEJA, siďar mange te pomožinel!

3 Mi ladžan pes a mi ľoľon avri savore,
ko mange kamen te lel o dživipen.
Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange žičinen o trapišagos.
4 Mi visaren pes pale ladžaha ola,
ko mange phenen: „Avke tuke kampel!“
5 Mi radisaľon a mi thoven baripen andre tu savore,
ko tut roden.
Ola, ko kamen tiro spaseňje, furt mi phenen:

„O Del hino baro!“

6 Ale me som čoro a slabo,
Devla miro, siďar paš ma!
Tu sal miri pomoca, miro zachrancas.
RAJEJA, av sig!

O Žalmos 71

1 RAJEJA, ke tu man garuďom,
ma domuk šoha, hoj man te ladžav!
2 Zachraňin man, bo sal spravodľivo, a le man avri!
Visar tiro kan ke ma a pomožin mange!
3 Av mange miri skala,
kaj man furt šaj avava te garuvel.
Rozhodňinďal tut, hoj man zachraňineha,
bo tu sal miri skala, miro hrados.
4 Devla miro, zachraňin man andral o vast le nalače manušestar,
andral e burňik le dzive the binošne muršestar!

5 Adonaj, tu sal miri naďej,
RAJEJA, tuke pačav mire terňipnastar.
6 Pre tute man mukav, kanastar uľiľom,
andral o per mira dakro sal furt miro ochrancas.
Pal tute giľavava o chvali pro furt.
7 But manuša peske len mire dživipnastar,
bo tu sal miro zoralo hrados.
8 Andre miro muj hin pherdo chvali pal tute,
sako džives tuke den e slava.

9 Ma odčhiv man andre miro phuripen;
ma omuk man, sar slabisaľuvav!
10 Bo ola, ko pre ma džan, pre ma vakeren;
ola, ko man kamen te murdarel, pal ma phenen:
11 „O Del les omukľa.
Džan pal leste a chuden les,
bo ňiko les na zachraňinela.“
12 Devla, ma dža mandar dur!
Devla miro, siďar mange te pomožinel!
13 De, hoj pes te ladžan a te aven zňičimen ola,
ko džan pre miro dživipen.
Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
ko man kamen te dukhavel.

14 Ale me užarav furt pre tute
a furt buter tut lašarava.
15 Mire vušta vakerena pal tiro spravodľišagos
a sako džives pal tire zachranakre skutki,
kajte pes aňi na den te zrachinel.
16 Avava a lašarava o zorale skutki le Nekbareder RAJESKRE.
Leperava tiro spravodľišagos – ča tiro.
17 Devla, sikavehas man terňipnastar
a me dži akana vakerav pal tire bare skutki.

18 Kajte avava phuro a ela man šiva bala,
ma omuk man, Devla,
medik na vakerava pal tiri zor avre pokoleňjenge,
pal tire zorale skutki savorenge, ko avena pal ma.

19 Devla, tiro spravodľišagos, džal dži o ňebos,
bo bare veci kerďal.
Ko hin sar tu, Devla?
20 Kajte mange diňal te prindžarel but pharipena the čoripena,
ale pale man obdžiďareha
a cirdeha man upre dži telal andral e phuv.
21 Tu man deha bareder pačiv
a pale man poťešineha.

22 A me tuke paľikerava le bašavibnaha pre harfa
vaš tiri vernosť, Devla miro.
Giľavava tuke o chvali pre citara,
Sveto Devla le Izraeloskro!
23 Mire vušta radisaľona,
sar tut lašarava;
the miri duša, savi cinďal avri.
24 Miri čhib vakerela calo džives pal tiro spravodľišagos,
bo ola, ko man kamle te dukhavel,
ľoľile avri a ladžanas pes.

O Žalmos 72

1 Le Šalamunoske*.

Devla, de le kraľiske te sudzinel spravodľišagoha,
le kraľiskre čhaske tire čačipnaha.
2 Mi sudzinel čačipnaha tire manušen
the le čore manušen spravodľišagoha.

3 O verchi mi anen le manušenge o požehnaňje
a o brehi o spravodľišagos.
4 Mi zaačhel vaš ola, ko hine trapimen maškar o manuša,
mi zachraňinel le čoren;
mi zňičinel oles, ko len trapinel.
5 Mi lašaren tut dži akor,
medik švicinel o kham the o čhonoro,
pal jekh pokoleňje pre aver.
6 Avke sar del o brišind pre košimen maľa
a sar e rosa cinďarel e phuv,
7 avke andre le kraľiskre dživesa
mi kvitňisaľol o spravodľivo
a mi el pherdo smirom dži akor,
medik na našľola o čhonoro.

8 Mi kraľinel le morostar ko moros,
le paňestar Eufrat dži pro agora la phuvake!
9 Banďona angle leste ola, ko dživen pre pušťa,

* **O Žalmos 72:1** Abo: Le Šalamunoskro

a leskre ňeprijaťeľa ľizinena o prachos.
10 O kraľa andral o Taršiš the pal o ostrovi leske počinena o daňe,
o kraľa andral e Šeba the andral e Saba anena o dari.
11 Banďona anglal leste savore kraľa
a služinena leske savore narodi.

12 Ov zachraňinela le čores, sar vičinela,
oles, kas nane ňič,
kaske nane ko te pomožinel.
13 Hino jileskro ko slabo the ko čoro
a zachraňinel o dživipen le čore manušengro.
14 Andral o trapišagos the mariben len zachraňinela,
bo lengro dživipen† hino vzacno andre leskre jakha.

15 Mi dživel but! Mi den leske o somnakaj andral e Šeba!
Mi modľinen pes furt vaš leske
a mi žehňinen leske sako džives!
16 Mi el pherdo zrnos andre odi phuv
a mi en lenca o brehi le verchengre učharde.
Mi barol ode but ovocje sar andro Libanon,
mi kvitňisaľon o manuša andro fori sar e čar pre maľa.
17 Leskro nav ľikerela pro furt;
medik o kham švicinela, leskro nav ačhela.
Savore narodi ena požehňimen prekal leste
a anena leske e chvala!

18 Barar le RAJES, le Devles, le Izraeloskre Devles!
Ča ov kerel bare zazraki.
19 Mi el požehňimen leskro slavno nav pro furt
a leskri slava mi pherdžarel caľi phuv!
Amen, amen!

20 Dži kade hin o modľitbi le Davidoskre, le Izajoskre čhaskre.

O trito zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 73

1 Le Asafoskro žalmos.
Savo lačho hino o Del ko Izrael,
ke ola, ko hine žuže andro jile!

2 Ale na kampľa but a podgeľahas mange o pindre,
mire krokenca maj peľomas.
3 Bo zavidzinavas le barikanenge,
sar dikhavas, hoj le nalačhenge džal mištes avri.

4 Bo nane len trapišagos dži o meriben
a lengre ťela hine saste the zorale.
5 Andro pharipen nane sar okla manuša,
aňi nane marde le ranenca sar aver manuša.

† **O Žalmos 72:14** E hebrejiko čhib: lengro rat

6 Vašoda hordinen o baripen andre meň sar lancocis,
uren pre peste o mariben sar ruchos.
7 O jakha lenge le žirostar šuvľol,
andro jile gondoľinen pro nalačhipen.
8 Asan a vakeren namištes,
barikanes vakeren pal oda, hoj trapinena avren.
9 Le vuštenca namištes vakeren pro ňebos
a le čhibenca kamen te zalel e phuv.
10 Vašoda pes mek the le Devleskre manuša visaren ke lende
a pijen lengre lava sar paňi.
11 A phenen: „Sar pes oda o Del dodžanela?
Džanel olestar o Nekbareder?“

12 Kajse hine kala nalače manuša –
bi o starišagos peske skiden furt buter a buter barvaľipen.

13 Akor soske me žužarav miro jilo le nalačhipnastar
a o vasta mange thovav avri andre ňevina?
14 Bo sako džives cerpinav
a sako tosara som mardo.

15 Te me phenďomas: „Vakerava avke sar on,“
zradzinďomas o pokoleňje tire čhavengro.
16 Sar kamľom kada savoro te achaľol la goďaha,
dičholas pes mange oda igen pharo.

17 Ale sar geľom andro Chramos le Devleskro,
akor achaľiľom, savo ela lengro koňec.
18 He, thoves len te ačhel pro šľickaca thana
a keres, hoj te peren a imar te na ušťen.
19 Jekhvareste ena zňičimen!
Našľona, daratar merena!
20 Avke sar o suno, so našľol, sar o manuš ušťel upre,
avke tu, Rajeja, sar ušťeha, bistereha pre lende.

21 Sar pes miri duša oleha trapinelas
a dukhalas man oda andro jilo,
22 somas dilino the bi e goďi,
somas anglal tute sar o džviros, so na achaľol ňisoske.

23 Ale me som furt tuha,
chudes man mire čače vastestar.
24 Tu man ľidžas tire radenca
a paľis man prileha andre tiri slava.
25 Ko man hin pro ňebos, te na tu?
A pre phuv mange na džal pal ňisoste, ča pal tu!
26 Miro ťelos the miro jilo šaj slabisaľol,
ale e zoraľi skala mire jileskri hin o Del,
ov hino miro pro furt.

27 Ola, ko hine tutar dur, merena.

Zňičineha savoren, ko tuke nane pačivale.
28 Ale mange hin mištes te avel pašes paš o Del,
te garuvel pes andro Nekbareder RAJ
a te vakerel savore tire skutki.

O Žalmos 74

1 O maskil* le Asafoskro.
Devla, soske amen tutar odčhiďal?
Odčhiďal amen pro furt?
Soske labol tiri choľi pro bakrore pal tiri maľa?
2 Leper tuke pre tire manuša, saven čirla dochudňal,
pro manuša, saven cinďal avri sar tiro ďeďictvos,
leper tuke the pro verchos Sion, kaj bešes.
3 Predža tut pal kala rozburimen muri,
so hine čhide tele pro furt;
dikh sar o ňeprijaťeľis zňičinďa savoro andro sveto Chramos!

4 Tire ňeprijaťeľa kerenas vika pre tiro sveto than
a hazdle upre peskre maribnaskre zastavi.
5 Dičholas oda avke,
sar te pes le tovereha čhingerďahas tele o stromi andro veš.
6 Savore kaštune ozdobi zňičinde
le tovereha the le čokanoha.
7 Tiro sveto Chramos labarde avri dži e phuv
a meľarde andre o kher tire naveskro.
8 Phende peske:
„Calkom len zňičinaha!“
Andre phuv labarde avri savore thana,
kaj pes lašarelas le Devles.

9 Imar na dikhas ňisave znameňja le Devlestar,
nane imar ňisave proroka
a ňiko amendar na džanel, dži kana oda ľikerela.
10 Devla, dži kana peske o ňeprijaťeľis kerela tutar pheras?
Dophenela furt tire naveske?
11 Soske amendar zľikeres tiro vast, tiro čačo vast?
Hazde tiro vast a zňičin len!

12 Ale o Del hino miro Kraľis čirlastar;
ov anel o spaseňje pre phuv.

13 Tira zoraha rozďelinďal o moros,
rozmarďal o šere le moroskre obludenge.
14 Phagerďal o šere le Levijatanoske,
diňal, hoj les te chan o džviri pre pušťa.
15 Phundraďal o prameňis the o prudi le paňeskre;
šučarďal avri o paňa, so furt čuľan.
16 Tiro hin o džives, tiri hiňi e rat;
tu thoďal o čhon the o kham pre peskre thana.
17 Ačhaďal savore hraňici pre phuv,
kerďal o ňilaj the o jevend.

---

* **O Žalmos 74:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

18 Leper tuke, RAJEJA, sar tutar o ňeprijaťeľis asal,
sar o diline dikhen tele tiro nav.
19 Ma de o dživipen tira holubicakro le dzive šelmenge!
Šoha ma bister pro dživipen tire čore manušengro!
20 Leper tuke pre tiri zmluva,
bo pre phuv hin pherdo kale thana,
kaj o maribnaskre murša vladňinen.
21 Ma domuk le strapimen manušes te džal het ladžaha!
O čore the o slaba manuša mi lašaren tiro nav!
22 Ušťi upre, Devla, braňin tut!
Leper tuke, sar tutar o dilino asal calo džives!
23 Ma bister pro viskišagos olengro, ko pre tu džan,
pre vika tire ňeprijaťeľengri, so na preačhel.

O Žalmos 75

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen: „Ma zňičin!“ Le Asafoskro žalmos.
2 Lašaras tut, Devla,
lašaras tut, bo tiro nav hino pašes;
o manuša vakeren pal tire zazraki.

3 Tu phenes: „Andro časos, so diňom,
sudzinava spravodľišagoha.
4 Sar e phuv le manušenca razisaľol,
me som oda, ko ľikerel zorales lakre zakladi.“
5 Phenav le lašardenge: „Ma lašaren tumen!“
Le nalačhenge: „Ma hazden tumen* upre!
6 Ma hazden tumen upre pro ňebos,
ma vakeren avke barikanes!“

7 Aňi pal o vichodos, aňi pal o zapados,
aňi pal e pušťa, ňiko pes našťi ľidžal upre,
8 bo ča o Del hino sudcas:
Jekhes dikhel tele a avres hazdel upre.
9 Bo andre le RAJESKRO vast hin e kuči
pherdžarďi la koreňimen moľaha, so peňinel;
ov la čhivel avri
a pijena latar savore nalače manuša pre phuv,
pijena avri dži e posledno kapka.

10 Ale me furt vakerava pal tute,
giľavava o chvali tuke, Devla le Jakoboskro.

11 O Del phenel: „Odčhinava savori zor† le nalače manušengri
a hazdela pes upre e zor le spravodľive manušengri.“

O Žalmos 76

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Asafoskro žalmos. E giľi.
2 Le Devles prindžaren andre Judsko,
baro hin leskro nav andro Izrael.

---

* **O Žalmos 75:5** E hebrejiko čhib: tumare rohi † **O Žalmos 75:11** E hebrejiko čhib: savore rohi

3 Andro Jeruzalem hin leskro Stanos,
pro verchos Sion leskro kher.
4 Ode phagerďa o jagale šipi le lukenca,
o šťitos the e šabľa, savore maribnaskre zbraňe.

5 Tu sal slavneder andre tiro švetlos
a šukareder sar o čirlatune verchi.
6 O zorale slugaďa pašľon občorarde
a soven le meribnaskre sovibnaha;
imar ňiko lendar našťi hazdel peskre vasta pre amende.
7 Pre tiro dovakeriben, Devla le Jakoboskro,
o graja the ola, ko upre bešenas, mule.

8 Tu sal oda, RAJEJA, kastar kampel te daral.
Ko šaj paš tute obačhel,
sar sal choľamen?
9 Andral o ňebos diňal te džanel tiro sudos,
e phuv daranďiľa a ačhiľa čhit,
10 sar tu, Devla, ušťiľal upre, hoj te sudzines;
te zachraňines savore strapimen manušen pre phuv.
11 Sar mareha olen, pre kaste sal choľamen,
o manuša tut lašarena;
olen, ko ačhena te dživel pal tiri choľi,
phandeha pašal tu sar koruna.

12 Den le RAJESKE, tumare Devleske, oda, so phenďan!
Oleske, kastar kampel te daral,
mi anen o dari savore phuva, so hine pašal leste.
13 Ov pokorinel le vladaren
a daravel avri le bare kraľen.

O Žalmos 77

1 Prekal o Jedutun, savo ľidžal o bašaviben. Le Asafoskro žalmos.
2 Zorales vičinav ko Del,
vičinav ko Del a ov man šunel avri.
3 Oda džives, sar mange hin phares, rodav le Rajes,
cal'i rat nacirdav mire vasta andre modľitba,
ale miri duša pes na del te poťešinel.

4 Leperav mange pro Del a stukinav;
gondoľinav a miro duchos pes trapinel.
5 O jakha mange ľikeres phundrade
a pharipnastar našťi aňi vakerav.
6 Gondoľinav pal o dživesa, so sas varekana,
pal o čirlatune berša.
7 Leperav mange, sar giľavavas rači,
miro jilo gondoľinel a miro duchos phučel:
8 „Odčhivel man pestar o RAJ pro furt?
Imar mange pale na presikavela peskro lačhipen?
9 Preačhiľa leskro verno kamiben pro furt?
Imar šoha na doľikerela oda, so phenďa?
10 Bisterďa o Del pro jileskeriben?

Hino ajso choľamen, hoj leske imar nane pharo?“

11 Avke phenďom: „Kada man igen dukhal,
hoj o vast le Nekbareder Devleskro mange imar na pomožinel.“
12 Leperava mange pro skutki le RAJESKRE,
He, leperava mange tire čirlaskre zazraki.
13 Gondoľinava pal savoreste, so kerďal,
zagondoľinava man pre tire skutki.
14 Devla, tiro drom hino sveto!
Savo del hino ajso baro sar amaro Del?
15 Tu sal o Del, savo kerel o zazraki!
Tu sikaďal tiri zor maškar o narodi.
16 Zorale vasteha cinďal avri tire manušen,
le Jakoboskre the le Jozefoskre čhaven.
17 Dikhle tut o paňa, Devla,
dikhle tut o paňa a chudle te izdral,
the o hlbini le moroskre izdranas daratar.
18 O chmari čhorenas avri o paňi,
o ňebos herminelas
a tire šipi ľecinenas pre savore seri.
19 Tiro perumos šunďolas andre zoraľi balvaj,
pro svetos švicinenas o bleski,
e phuv izdralas a razisaľolas.
20 Tiro drom ľidžalas prekal o moros,
tiro chodňikos prekal o bare paňa,
ale tire stopaja na dičholas.
21 Tire manušen ľidžahas sar stados
prekal o vast le Mojžišoskro the le Aronoskro.

O Žalmos 78

1 Le Asafoskro maskil*.
Manušale mire, šunen miro sikaviben!
Prithoven tumaro kan ko lava andral miro muj.
2 Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava o garude veci, so pes imar čirla ačhile;
3 oda, so šunďam a so prindžaras,
pal soste amenge amare dada vakerenas.
4 Na garuvaha oda lengre čhavenge,
phenaha le avre pokoleňjenge
o slavna skutki le RAJESKRE,
leskri zor the o zazraki, save kerďa.
5 Le Jakob diňa o prikazaňja,
le Izrael o zakonos,
amare dadenge prikazinďa,
hoj oda te sikaven peskre čhaven,
6 hoj oda te prindžaren the aver pokoleňja,
o čhavore, so uľona,
a on paľis oda vakerena dureder peskre čhavenge.
7 Avke the on pačana andro RAJ
a na bisterena pre leskre skutki,

* **O Žalmos 78:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

ale doľikerena leskre prikazaňja.
8 A na ena ajse, sar lengre dada –
o pokoleňje, so sas zacato a na šunelas le Devles,
o pokoleňje, saveskro jilo na sas paš o Del,
saveskro duchos na sas verno le Devleske.
9 O slugaďa le Efrajimoskre, vizbrojimen le lukenca,
denašle het oda džives, sar sas o mariben.
10 Na doľikerenas e zmluva le Devleskri
a na kamenas te dživel pal leskro zakonos.
11 Bisterde pre oda, so ov kerďa,
the pro zazraki, so lenge sikaďa.
12 Kerelas o zazraki anglal lengre dada,
andre egiptsko phuv paš e coaňiko maľa.
13 Rozďelinďa o moros a preľigenďa len,
o paňi ačhaďa sar muros.
14 Dživese len ľidžalas la chmaraha
a rači le jagale švetloha.
15 Pharaďa e skala pre pušťa
a diňa len but paňi dži telal e phuv,
16 anďa avri o potoki andral e skala
a o paňa diňa te džal prudoha.
17 Ale on mek dureder kerenas o bini anglo Del,
pre pušťa pes ačhavenas le Nekbaredereske.
18 Provokinenas le Devles,
bo peske mangenas o chaben pal peskre žadosci.
19 Dudrinenas pro Del a phenenas:
„Šaj pripravinel o Del o skamind pre pušťa?
20 He, ov demaďa pal e skala avke,
hoj džanas o paňa a strikinenas o potoki,
ale šaj dela the maro?
Šaj dela the mas peskre manušen?“
21 Sar oda šunďa o Del, choľisaľiľa;
rozlabiľa leskri jag pro Jakob,
leskri choľi avľa pro Izrael,
22 bo na pačanas le Devleske
a na mukenas pes pre leste, hoj len zachraňinela.
23 Ale o Del upral prikazinďa le chmarenge
a phundraďa o brani andro ňebos;
24 sar o brišind lenge bičhavelas e manna, hoj te chan;
delas len e ňeboskri pšeňica.
25 O manuša chanas le aňjelengro maro;
bičhaďa lenge pherdo chaben.
26 Diňa, hoj te phurdel e vichodno balvaj andral o ňebos,
a peskra zoraha anďa e južno balvaj.
27 Mukľa pre lende te perel o mas sar e chmara le prachoskri,
ajci čiriklen sar e poši paš o moros.
28 Mukľa len te perel maškar lengro taboris,
pašal lengre stani.
29 Avke chale a mištes čaľile;
diňa len oda, so peske žadinenas.

30 Ale angloda, medik chale savoro, so kamenas,
a mek o chaben lende sas andro muj,
31 imar rozlabiľa e choľi le Devleskri pre lende
a murdarďa le zorale
the le terne muršen andral o Izrael.
32 On the avke kerenas dureder o bini
a na pačanas leskre zazrakenge.
33 Vašoda kerďa, hoj lengre dživesa te našľon sar balvaj,
hoj lengre berša te skončinen andre bari dar.
34 Akor, sar len o Del marelas le meribnaha, rodenas les;
visarenas pes ke leste pale a igen les rodenas.
35 Avelas lenge pre godi, hoj o Del hin lengri skala;
hoj o Del o Nekbareder hin lengro Vikupiťeľis.
36 Ale le vuštenca les klaminenas,
la čhibaha leske na phenenas o čačipen,
37 aňi peskre jilenca na sas paš leste,
na ačhile pačivale leskra zmluvake.
38 Ale ov sas lačhejileskro,
odmukelas e vina, na zňičinelas len.
Buterval lendar visarelas peskri choľi,
na mukelas pre lende cali peskri choľi.
39 Na bisterďa, hoj on hine ča ťelos,
balvajori, so predžal a na avel pale.
40 Keci pes leske ačhavenas pre pušťa
a kerenas leske o pharipen pro zamukle thana!
41 Pale a pale pokušinenas le Devles,
dukhavenas le Svetes le Izraeloskres.
42 Na leperenas peske pre leskro zoralo vast
aňi pre oda džives, sar len iľa avri lengre ňeprijaťeľistar,
43 pre oda džives, sar sikavelas peskre znameňja andro Egipt
a sar kerelas o zazraki pre maľa Coan.
44 Lengre paňa prečerinďa pro rat,
našťi lendar pijenas.
45 Bičhaďa pre lende pherdo hmizos, hoj len te danderen,
le žaben, hoj len te zňičinen.
46 Lengro uľipen diňa le kobilkenge
a lengro ovocje le maľakre grajorenge.
47 Lengro viňičis zňičinďa le krupenca
a o figovňikos le ľegenca.
48 Pre lengro dobitkos bičhaďa o brišind le krupenca
a pre lengre stadi o bleski.
49 Mukľa pre lende peskri jagaľi choľi,
e bari choľi, so našťi zaačhelas, o pharipen
the le meribnaskre aňjelen.
50 Na ačhaďa peskri choľi,
na ochraňinďa lengro dživipen le meribnastar,
ale mukľa len andre meribnaskri rana.
51 Andro Egipt murdarďa avri savoro ešebno,
le ešebne muršen andro stani le Chamoskre.
52 Ale peskre manušen iľa avri sar bakroren,
ľidžalas len sar stados pal e pušťa.

53 Ľidžalas len istones, na mušinde pes te daral,
no lengre ňeprijaťeľen chaľa o moros.
54 Anďa len paš peskri sveto phuv,
paš o verchos, savo zaiľa leskro čačo vast.
55 Le naroden tradňa avri anglal lende,
e ďeďično phuv lenge merinďa avri a rozďelinďa;
le Izraeloskre kmeňenge diňa te bešel andre lengre khera.
56 Ale on pokušinenas a ačhavenas pes le Nekbareder Devleske;
na ačhenas leskre sveďectvendar.
57 Visarde pes lestar a na sas leske pačivale sar the lengre dada;
banďile sar o lukos, pre savo pes našťi te mukel.
58 Choľarenas les peskre uče thanenca
a le modlenca kerenas, hoj te žjarlinel.
59 O Del oda šunďa, choľisaľiľa
a calkom odčhiďa le Izrael.
60 Omukľa o stanos andro Šilo,
oda than, kaj bešelas maškar o manuša.
61 Domukľa lengre ňeprijaťeľenge te zalel e archa,
savi sikavel pre leskri zor the šukariben.
62 Diňa peskre manušen la šabľake
a choľisaľiľa pre peskre avrikidle manuša.
63 Lengre terne muršen chaľa e jag
a lengre pačivale čhajenge na giľavenas o bijavutne giľa.
64 Lengre rašaja mule la šabľaha
a lengre vdovi na rovenas.
65 Ale paľis o Raj ušťiľa sar te andral o soviben,
sar o zoralo murš, so ačhiľa šmelo, bo piľa but mol.
66 Marďa peskre ňeprijaťeľen
a zatradňa len pale;
kerďa lenge ladž pro furt.
67 Odčhiďa le Jozefoskro stanos,
na kidňa peske avri le Efrajimoskro kmeňos,
68 ale kidňa peske avri o kmeňos le Judaskro,
o verchos Sion, savo kamelas.
69 Ode ačhaďa peskro Chramos učes sar o ňebos,
sar e phuv, so zathoďa pro furt.
70 Kidňa peske avri le David, peskre sluhas,
a iľa les pašal o bakrane maštalňi,
71 kaj pes starinelas pal le dadeskre bakrore,
a diňa leske te ľidžal sar pasťjeris le Jakob, peskre manušen,
the le Izrael, peskro ďeďictvos.
72 A o David len ľidžalas le žuže jileha,
ľidžalas len le skušimen vasteha.

O Žalmos 79

1 Le Asafoskro žalmos.
Devla, andre tiri phuv avle o narodi,
meľarde tiro sveto Chramos
a rozburinde o Jeruzalem.
2 O mule ťela tire služobňikengre dine te chal le čiriklenge,
o ťela tire verne manušengre le dzive džvirenge.

3 Lengro rat čhorenas avri sar paňi pašal o Jeruzalem
a na sas ko len te parunel.
4 Ačhiľam pro asaben olenge, ko pašal amende bešen;
keren peske amendar pheras a asan amen avri.

5 Dži kana mek, RAJEJA? Aveha choľamen pro furt?
Dži kana labola tiri choľi sar jag?
6 Čhiv avri tiri choľi pro narodi,
save pes ke tu na pridžanen,
pro kraľišagi, save pes na modľinen ke tiro nav!
7 Se chanas le Jakob tele
a zňičinenas leskre khera.

8 Ma rachin amenge e vina amare dadengri,
ale mi avel sig tiro jileskeriben paš amende,
bo sam calkom dži tele.
9 Pomožin amenge, Devla, Spasiťeľina amaro,
ker oda pre slava tire naveske!
Zachraňin amen a odmuk amenge amare bini
angle tiro nav!
10 Soske o narodi te phenen:
„Kaj hin lengro Del?“

Počin le narodenge angle amare jakha
vaš o avričhordo rat tire služobňikengro!
11 Mi dodžal anglal tu o roviben le bertenošengro!
Tire zorale vasteha chraňin olen,
save hine odsudzimen pro meriben!
12 Ole narodenge pašal amende, so tuke dophenenas,
visar pale eftavar buter, Rajeja!
13 Akor amen, tire manuša, o bakrore pal tiri maľa,
paľikeraha tuke pro furt;
lašaraha tire skutki
andre savore pokoleňja!

O Žalmos 80

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pro giľavipen: „O ľaľije la zmluvakre.“ Le Asafoskro žalmos.
2 Šun amen, pasťjerina le Izraeloskro!
Tu, so ľidžas le Jozef sar o stados
a bešes upral o cherubi, sikav tut
3 anglo Efrajim, Benjamin the Menaše!
Presikav tiri zor
a av amen te zachraňinel!
4 Visar amen pale ke tu, Devla!
Mi švicinel pre amende tiro muj,
hoj te avas zachraňimen!
5 RAJEJA, Nekzoraleder Devla,
dži kana aveha choľamen pro modľitbi tire manušengre?
6 Dehas len te chal o apsa avke sar o maro;
diňal len te pijel o apsa andral e bari kuči.

7 Kerďal, hoj o narodi pašal amende pes te maren vaš amari phuv,
a amare ňeprijaťeľa peske amendar te keren pheras.
8 Visar amen pale ke tu, Nekzoraleder Devla!
Mi švicinel pre amende tiro muj,
hoj te avas zachraňimen!
9 Iľal o viňičis avri andral o Egipt,
tradňal het avre naroden a sadzinďal les.
10 Pripravinďal leske e phuv,
mukľa o koreňa
a pherdžarďa caľi phuv;
11 peskre ciňoha učharďa andre o verchi,
peskre konarenca o nekbareder cedri;
12 leskre konara barile dži o Baro moros
a o konarica dži o paňi Eufrat.

13 Soske phagerďal leskre muri,
hoj sako, ko pašal predžala,
peske te čhinel tele leskre hroznostar?
14 O dzivo balo andral o veš les obchal
a o dziva dživiri lestar čaľon.

15 Av pale ke amende, Nekzoraleder Devla!
Dikh tele andral o ňebos pre amende!
Starin tut pal kada viňičis,
16 pal kada kmeňos, savo sadzinďa tiro čačo vast,
pal o čhavo, saves tuke bararďal avri.

17 O viňičis čhinde tele a labarde les avri:
Dikh pre lende choľaha a zňičin len!
18 Ľiker tiro vast upral oda, kas tuke kidňal avri,
upral o čhavo le manušeskro, saves tuke bararďal avri,
19 avke pes tutar na visaraha.
Obdžiďar amen a lašaraha tiro nav!
20 Visar amen pale ke tu, RAJEJA, Nekzoraleder Devla!
Mi švicinel pre amende tiro muj,
hoj te avas zachraňimen!

O Žalmos 81

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Asafoskro žalmos.
2 Radisaľon andro Del, ov hin amari zor!
Zorales bararen le Jakoboskre Devles!
3 Giľaven, bašaven pre čerkutka,
zorales bašaven pre citara the pre harfa!
4 Bašaven pro bakrane rohi pro nevo čhon
the pro inepos, sar dičhol calo čhonoro.
5 Bo kada hin o prikazis prekal o Izrael;
o prikazaňje le Jakoboskre Devlestar.
6 Kada diňa avri o Del le Jozefoske,
sar marelas le Egipt.

* **O Žalmos 81:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

Šunďom te vakerel o hangos, so na džanavas:
7 „Iľom leske tele o pharipen pal o phike
a andral o vasta thoďom tele o pharo košaris.
8 Andro pharipen ke ma vičinehas a me tut zachraňinďom,
andral o hermišagos man tuke diňom anglal,
paš o paňa Meriba tut skušinďom avri.

9 Šunen, manušale mire,
sar tumenge dovakerav –
te ča man šunďalas, Izraelona!
10 Našťi lašares avre devles;
našťi banďos anglo cudzo del!
11 Me som o RAJ, tiro Del,
me tut iľom avri andral e egiptsko phuv.
Phundrav tiro muj a me les pherdžarava!

12 Ale mire manuša na ačhenas mire lavendar;
o Izrael man na šunďa.
13 Vašoda len mukľom te džal pal peskre zacata jile,
hoj te keren oda, so kamenas.

14 Oj, te ča man mire manuša šundehas,
te ča phirďahas o Izrael pal mire droma,
15 takoj domarďomas lengre ňeprijaťeľen
a mire vasteha geľomas pre ola, ko pre lende džan.
16 Ola, ko našťi avri ačhen le RAJES, banďilehas anglal leste
a lengro trestos ačhiľahas pro furt.
17 Ale le Izrael diňomas te chal e nekfeder pšeňica
a čaľarďomas les le medoha andral e skala.“

O Žalmos 82

1 Le Asafoskro žalmos.
O Del pes ačhaďa maškar o ňeboskro sudos,
sudzinel maškar o „devla“:
2 „Dži kana kamen te sudzinel načačipnaha
a te ľikerel paš o nalače?
3 Zaačhen vaš o slaba the široti!
Sikaven o čačipen le čore the trapimen manušengro!
4 Chraňinen le slabes the le čores,
cirden les avri andral o vasta le nalače manušenge!

5 Tumen na džanen, aňi na achaľon;
phiren andro kaľipen
a savore zakladi la phuvakre razisaľon.

6 Me phenďom: ‚San devla,
savore san o čhave le Nekbaredereskre.‘
7 Ale merena avke sar the aver manuša,
perena tele avke sar savore aver vladci.“

8 Ušťi, Devla, sudzin e phuv!
Se savore narodi hine tiro ďeďictvos!

O Žalmos 83

1 E giľi. Le Asafoskro žalmos.
2 Ó, Devla, ma av čhit;
ma av kašuko a ma ač cicho!
3 Se dikh, tire ňeprijaťeľa pes vzburinen;
ola, ko tut našťi avri ačhen, hazden upre peskro šero.
4 Gondoľinen avri o nalače plani pre tire manuša,
den pes radi pre ola, save hine tuke vzacna.

5 Phenen: „Aven, murdaras len avri, hoj te na ačhen narodoske,
hoj pes imar šoha te na leperel pro nav le Izraeloskro!“
6 Jekhetane pes dovakerenas,
a kerde maškar peste e zmluva pre tute –
7 o Edom the o Izmaeliti,
o Moab the o Hagarijčana;
8 o manuša andral o Gebal, o Amnon the o Amalek,
o Filišťinci the o manuša andral o Tir.
9 Pridine pes ke lende the o Asirčana,
hoj te zoraľaren le Lotoskre čhaven.

10 Ker lenca avke sar le Midijanoha,
avke sar le Siseraha the le Jabinoha paš o paňi Kišon,
11 sar sas zňičimen paš o En-Dor
a ačhile hnojoske pre phuv.
12 Ker lengre rajenca avke, sar kerďal le Oreboha the le Zeeboha,
ker savore lengre vodcenca sar le Zebachoha the le Calmunoha,
13 save peske phende:
„Zalaha o maľi le Devleskre.“
14 Devla miro, ker lenca sar le prachoha, so hino rozphurdlo,
sar le phuseha andre balvaj.
15 Sar e jag zlabarel o veš,
sar o plameňis chal tele o verchi,
16 avke pal lende dža tira burkaha
a darav len avri tira zoraľa balvajaha!
17 Učhar andre lengre muja ladžaha, RAJEJA,
hoj te roden tiro nav.

18 Mi aven furt andre ladž the andre dar;
mi ľoľon avri ladžatar a mi našľon!
19 Mi džanen, hoj tu, kaske hin o nav RAJ,
sal nekbareder pre caľi phuv!

O Žalmos 84

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Korachengro žalmos.
2 Savo šukar hin oda than, kaj bešes,
ó, Nekzoraleder RAJEJA!
3 Miri duša pes igen cirdel
pal o dvori le RAJESKRE Khereskre;
miro jilo the miro ťelos giľaven

* **O Žalmos 84:1** Oda šaj el o lavutariko lav.

a radisaľon le džide Devlestar.
4 Se the o vrabcos peske arakhel o kher
a e lastovička o hňizdos,
kaj la hin lakre cikne paš tire oltara,
ó, Nekzoraleder RAJEJA,
Kraľina miro the Devla miro.

5 Bachtale hine ola, ko bešen andre tiro kher
a furt tut lašaren.
6 Bachtale hine ola, ko hine zorale tutar;
ko le jileha kamen te džal andro Sion.
7 Sar predžan prekal e avrišuki dolina,
čerinen la pro than le prameňengro,
the o jesuno brišind la učharel andro požehnaňje.
8 Džan andral jekh zor andre aver,
hoj pes te sikaven anglo Del pro verchos Sion.

9 RAJEJA, Nekzoraleder Devla, šun miro mangipen,
visar tiro kan, Devla le Jakoboskro!
10 Devla, dikh pre amaro kraľis, pre amaro šťitos,
dikh pro muj oleskro, kas pomazinďal!

11 Feder hin jekh džives andre tiro kher,
sar ezeros avrether!
Radeder ačhava pro prahos andro kher mire Devleskro,
sar hoj te bešav andro stani le nalače manušengre.
12 Bo o RAJ, o Del, hin o kham the o šťitos;
o RAJ presikavel o jileskeriben the e pačiv;
na odphenel o lačhipen olenge,
kaskro dživipen hino žužo.

13 Nekzoraleder RAJEJA, bachtalo hin o manuš,
savo pes mukel pre tu!

O Žalmos 85

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 RAJEJA, presikaďal tiro lačhipen tira phuvake,
požehňinďal pale le Jakob.
3 Odmukľal o nalačhipen tire manušenge
a učharďal andre savore lengre bini.
4 Preačhiľal pre lende te el choľamen
a visarďal lendar tiri bari choľi.

5 An amen pale ke tu, Devla, Spasiťeľina amaro,
a visar amendar tiri ruš!
6 Kames pre amende te chal choľi furt?
Kames, hoj te predžal tiri choľi pre savore pokoleňja?
7 Či amen pale na obdžiďareha,
hoj tire manuša te radisaľon andre tu?
8 RAJEJA, sikav amenge tiro verno kamiben
a de amen tiro spaseňje!

9 Šunava, so vakerel o Del, o RAJ,
bo ov vakerel pal o smirom prekal peskre manuša,
peskre pačivale služobňika,
te na visaľon pale ko diliňipena.
10 Čačes ola, ko pes lestar daran, ena maj zachraňimen,
hoj pes leskri slava pale te sikavel andre amari phuv!

11 O verno kamiben the o čačipen pes arakhena;
o spravodľišagos the o smirom pes čumidena.
12 E vernosť barola andral e phuv,
o spravodľišagos dikhela tele andral o ňebos.
13 O RAJ dela peskro požehnaňje
a amari phuv anela peskro uľipen.
14 Predenašela les o spravodľišagos
a pripravinela leske o drom.

O Žalmos 86

1 Le Davidoskri modľitba.
RAJEJA, prithov tiro kan a odphen mange,
bo som čoro a slabo.
2 Ochraňin man, bo som tuke oddino cale jileha.
Pomožin tire služobňikoske,
se tu sal miro Del, me man mukav pre tu!
3 Av ke ma jileskro, RAJEJA,
se calo džives vičinav ke tute!
4 Ker o radišagos andro dživipen tire služobňikoske,
bo pre tute man mukav, RAJEJA.

5 Bo tu, RAJEJA, odmukes a sal lačho,
hin tut pherdo kamiben ke ola, ko pre tute vičinen.
6 RAJEJA, visar tiro kan ke miri modľitba,
šun miro mangipnaskro hangos!
7 Sar man hin pharipen, vičinav ke tu,
bo tu mange odphenes.

8 Nane ňiko maškar o devla ajso sar tu, RAJEJA,
aňi našťi keren oda, so tu kerďal.
9 Savore narodi, saven stvorinďal,
avena te banďol anglal tu, RAJEJA,
a dena e slava tire naveske.
10 Tu sal baro a keres bare zazraki;
ča tu jekh sal Del.

11 Sikav man, RAJEJA, tiro drom
a dživava pal tiro čačipen.
De, hoj calo miro jilo te daral tire navestar.
12 Paľikerava tuke, Adonaj, Devla miro, andral calo jilo
a furt bararava tiro nav.
13 Baro hin tiro verno kamiben ke ma,
cirdňal man avri dži andral o nekteluneder than le mulengro.

14 Devla, ačhade pes pre ma o sprosta manuša, save tutar na daran;
e maribnaskri partija man kamen te murdarel.
15 Ale tu, Rajeja, sal lačho Del a jileskro,
poloko andre choľi,
pherdo le verne kamibnaha the čačipnaha.
16 Visar tut ke ma a av ke ma jileskro;
de tire služobňikos zor,
zachraňin le čhas tira služobňičkakro!
17 RAJEJA, ker vareso, hoj mange te sikaves tiro lačhipen,
hoj pes te ladžan ola, ko mange na žičinen,
sar dikhena, hoj tu mange pomožines
a poťešines man.

O Žalmos 87

1 Le Korachengro žalmos. E giľi.
O RAJ ačhaďa peskro foros pro sveto verchos.
2 O RAJ kamel buter o brani le Sionoskre
sar savore khera le Jakoboskre.
3 Bare šukar lava pal tu vakeren,
forona le Devleskro!

4 Maškar ola, ko man prindžaren, rachinava le Egipt*, le Babilon,
le Tir, le Kuš the le Filišťincen.
Pal lende pes vakerela: „Kade uľile.“
5 Pal o Sion pes phenela:
„Kada the koda uľiľa kode
a korkoro o Nekbareder oda foros zoraľarďa.“
6 Sar o RAJ zapisinela le naroden, phenela: „Kada uľiľa andro Sion.“

7 A khelena a giľavena:
„Andre tu hin savore prameňa, khatar aven mire požehnaňja.“

O Žalmos 88

1 E giľi. Le Korachengro žalmos. Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro giľavipen. Pal o machalat leannot*. O maskil† le Hemanoskro le Ezrachitaskro.
2 RAJA, Devla, Spasiťeľina miro,
dživese ke tute vičinav,
rači avav ke tute.
3 Mi džal miri modľitba dži paš tu;
visar tiro kan pre miro roviben!

4 Miri duša hiňi pherdžarďi le trapišagoha,
miro dživipen hin imar dži paš o Šeol.
5 Som rachimen maškar ola,
ko džan tele andro hrobos;
som sar murš bi e zor.
6 Som čhido maškar o mule,
maškar o murdarde, save pašľon andro hrobos,
pre save tuke imar na lepereha,

---

* **O Žalmos 87:4** E hebrejiko čhib: le Rahab * **O Žalmos 88:1** Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 88:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

save hine avricirdle andral tiro vast.

7 Čhiďal man tele andre nekbareder jama,
andre nekkaleder chev.
8 Bešľa pre ma tiri choľi,
začhiďal man tire vlnenca.
9 Iľal mange mire lače prijaťeľen;
kerďal, hoj lenge te džungľuvav.
Phandlo som andre a našťi man dochudav avri;
10 o jakha mange slabisaľon le pharipnastar.

RAJEJA, sako džives ke tu vičinav,
mire vasta ke tu nacirdav.
11 Či kereha o zazraki prekal o mule?
Či ušťena o mule, hoj tut te lašaren?
12 Vakerel pes andro hrobos pal tiro verno kamiben
a andro than le meribnaskro‡ pal tiri vernosť?
13 Džanel pes andro kaľipen pal tire zazraki?
Džanel pes pal tiro spravodľišagos andre phuv,
kaj hine o manuša, pre save pes bisterďa?

14 Ale me vičinav ke tute, RAJEJA,
hoj mange te pomožines;
sig tosara miri modľitba džal ke tu.
15 Soske man odčhives, RAJEJA?
Soske mange garuves tiro muj?

16 Terňipnastar cerpinav
a som pašes paš o meriben;
bo zľidžav tire phare tresti
a imar na džanav aňi so te kerel.
17 Tiri bari choľi pregeľa prekal ma;
tire strašna rani man zňičinde.
18 Začhiven man sako džives sar e potopa
a rozthoven pes pašal ma pal dojekh sera.
19 Iľal mandar savore prijaťeľen the suseden;
o kaľipen ačhiľa miro nekpašeder kamaratos.

O Žalmos 89

1 O maskil* le Etanoskro le Ezrachitaskro.
2 RAJEJA, furt giľavava pal tiro verno kamiben!
Vakerava pal tiri vernosť pokoleňje pro pokoleňje.
3 Phenďom: „Tiro verno kamiben hino ačhado pro furt,
tiri vernosť ľikerel zorales sar o ňebos.“
4 O RAJ phenďa:
„Phandľom e zmluva mire manušeha, saves mange kidňom avri;
iľom vera le Davidoske, mire služobňikoske:
5 ‚Tiro potomkos ela kraľis pro furt;
ačhavava tiro tronos pre savore pokoleňja.‘ “

‡ **O Žalmos 88:12** E hebrejiko čhib: Abaddon * **O Žalmos 89:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

6 O ňebos lašarel tire zazraki, RAJEJA,
a tiri vernosť bararen tire sveta, sar hine jekhetane.
7 Bo ko andro ňebos hino ajso sar tu, RAJEJA?
A ko hin sar o RAJ maškar o ňeboskre bitosťi?
8 O aňjela andro ňebos tut den bari pačiv, Devla.
Sal bareder the užasneder savorendar, ko hine pašal tu.
9 RAJEJA, Nekbareder Devla, ko hin ajso zoralo sar tu?
RAJEJA, verno sal andre savoreste.
10 Tu ľidžas o burki pro moros
a leskre bare vlni thoves tele.
11 Tu predemaďal a rozpučinďal le Rahab†;
tire zorale vasteha roztradňal tire ňeprijaťeľen.
12 Tiro hin o ňebos, tiri hiňi e phuv;
kerďal o svetos a savoro, so upre hin.
13 Tu stvorinďal o severos the o juhos,
o verchi Tabor the Chermon radisaľon tire navestar.
14 Tiro ramenos hino zoralo,
tiro vast hino zoralo,
tiro čačo vast hino uprehazdlo.

15 O spravodľišagos the o pravos hin o zaklados tire tronoske;
o verno kamiben the e vernosť džan anglal tute.
16 Bachtale hine o manuša, save džanen te radisaľol andre tute;
ola, ko phiren andro švetlos andre tiri pritomnosť, RAJEJA.
17 Tire navestar radisaľon calo džives
a andre tiro spravodľišagos ačhen,
18 bo tu sal lengri slava the zor
a tire lačhipnaha barol amari zor.
19 Amari ochrana avel le RAJESTAR,
o Sveto le Izraeloskro amen diňa kraľis‡.

20 Varekana andro viďeňje kavke prevakerďal ke tire pačivale manuša:
„Pomožinďom le zorale muršeske
a hazdňom upre oles, kas mange kidňom avri le manušendar.
21 Arakhľom mire služobňikos le David,
pomazinďom les mire svete olejoha.
22 Zorales les ľikerela miro vast
a zoraľarela les miro ramenos.
23 O ňeprijaťeľis les na domarela
a o nalačho manuš les na zalela.
24 Rozpučinava angle leste leskre ňeprijaťeľen,
domarava olen, ko les našťi avri ačhen.
25 Miri vernosť the o verno kamiben ena leha;
andre miro nav leske dava furt te zviťazinel.
26 Thovava leskro vast pro moros
a leskro čačo vast pro bare paňa.
27 Paľis ke ma kavke vičinela: ‚Tu sal miro Dad,
miro Del, miri Skala, miro Spasiťeľis.‘
28 Kerava lestar miro ešebno čhavo,
ela nekbareder savore kraľendar pre phuv.

† **O Žalmos 89:11** E obluda, so dživelas andro moros. ‡ **O Žalmos 89:19** E hebrejiko čhib: Amaro šťitos hin le RAJESKRO, amaro kraľis hin le Izraeloskre Sveteskro.

29 Miro verno kamiben leske furt presikavava,
verňe leha doľikerava miri zmluva.
30 Leskro potomstvos zathovava pro furt,
leskro tronos ľikerela, medik ela o ňebos.

31 Te leskre čhave omukena miro zakonos
te na dživena pal miro pravos,
32 te na šunena mire prikazaňja
a te na doľikerena mire prikazi,
33 marava len la pacaha vaš lengri vzbura
a le ranenca vaš lengri vina.
34 Ale miro verno kamiben lestar na lava
a miri vernosť na zradzinava;
35 na prephagava miri zmluva
a na čerinava miro lav.
36 Jekhvar a pro furt iľom vera pre miro sveto nav,
hoj šoha na sklaminava le David.
37 Leskro potomstvos ačhela pro furt,
leskro tronos ľikerela angle mande ajci sar o kham.
38 Ačhela zorales pro furt avke sar o čhonoro,
o verno švedkos pro ňebos.“

39 Ale tu les tradňal tutar het a odčhiďal,
salas igen choľamen pre tiro pomazimen.
40 E zmluva tire služobňikoha prephagľal
a leskri kraľiko koruna čhiďal andre phuv.
41 Rozburinďal savore leskre muri,
leskre hradbendar kerďal kopa šmeci.
42 Občorarenas les savore, so džanas pašal,
hino pro asaben peskre susedenge.
43 Olenge, ko pre leste džanas, diňal te zviťazinel;
kerďal o radišagos savore leskre ňeprijaťeľenge.
44 Tupisarďal leskri šabľa
a na domukľal, hoj te obačhel andro mariben.
45 Iľal leske e slava,
leskre tronoha demaďal andre phuv.
46 Charňarďal leskre terne dživesa;
urďal les andre ladž.

47 Mek dži kana, RAJEJA?
Garuveha tut pro furt?
Dži kana labola tiri choľi sar jag?
48 Ma bister, savo charno hin miro dživipen!
Savore manušen stvorinďal pre oda, hoj te meren.
49 Savo manuš dživel a šoha na merel?
Ko pes šaj lel avri andral e zor le hroboskri?
50 Rajeja, kaj hin tiro baro kamiben, so sas?
Kaj o lava, so diňal le David andre tiri vernosť?
51 Rajeja, dikh, sar poňižinen tire sluhen!
Andro jilo hordinav o dopheňiben le narodendar,
52 saveha tire ňeprijaťeľa, RAJEJA,
keren ladž tire pomazimen kraľiske všadzik, kaj džal.

53 Mi džal e chvala le RAJESKE pro furt!
Amen. Amen.

O štarto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 90

1 O mangipen le Mojžišoskro, le Devleskre muršeskro.
Rajeja, salas amenge sar kher
pokoleňje pro pokoleňje.
2 Tu salas sigeder, sar sas stvorimen o verchi,
sigeder, sar kerďal calo svetos,
čirlastar salas a furt aveha Del.

3 Le manušestar keres pale prachos;
phenes: „Ačhen pale prachoske, manušale!“
4 Se ezeros berša hin andre tire jakha
sar idžeskro džives, so sig pregeľa,
sar jekh ora rači.
5 Jekhvareste našľuvas sar pal e potopa,
našľuvas sar o suno, sar e nevi čar, so barol tosara:
6 Tosara rozkvitňinel a barol,
rači šučol avri a merel.

7 Tira choľatar meras
a igen predaras, sar choľisaľos.
8 Amare nalačhipena rozkeres anglal tu,
amare garude bini andro švetlos tire mujeskro.
9 Savore amare dživesa našľon andre tiri choľi,
amare berša amenge predžan sig sar o dichos.
10 Amaro dživipen ľikerel eftavardeš berš,
ochtovardeš, te hin vareko zoraleder;
ale the o nekfeder berša hin ča pherdo dukh the pharipen,
bo predžan sig a amen ľecinas het.
11 Ale ko prindžanel tiri zoraľi choľi?
Tiri bari choľi anel le manušenge dar.
12 Sikav amen te rachinel amare dživesa,
hoj te dživas godaha.

13 Visar tut pale ke amende, RAJEJA!
Mek keci?
Av jileskro ke tire sluhi!
14 Pherar amen tosara tire verne kamibnaha,
hoj te radisaľuvas a te thovas baripen sako džives.
15 De amen ajci dživesa radišagos,
keci sas pharipen;
ajci berša, keci cerpinďam.
16 Sikav tire skutki pre tire sluhi;
tiro baro šukariben pre lengre čhave.

17 O lačhipen le Rajeskro, amare Devleskro, mi el upral amende!
Požehňin e buči amare vastengri,

he, požehňin e buči amare vastengri!

O Žalmos 91

1 Oda, ko pes garuvel paš o Nekbareder,
peske odpočovinela andro ciňos paš o Nekzoraleder.
2 Phenava le RAJESKE:
„Paš tute man denašav te garuvel, tu sal miro hrados,
miro Del pre savo man mukav.“
3 Ov tut zachraňinela andral e pasca le lovcoskri
the andral o meribnaskro nasvaľiben.
4 Učharela tut peskre porenca,
tel leskre kridli arakheha o than pro garuďipen,
leskri vernosť hin tiro šťitos the tiri ochrana.
5 Na daraha tut le nalačhipnastar, so avel rači;
aňi le šipostar, so ľecinel dživese;
6 aňi la ranatar, so demel andro kaľipen;
aňi le meribnaskre nasvaľibnastar, so murdarel pro dilos.
7 Ezera šaj peren paš tute
a deš ezera paš tiro čačo vast,
ale tutar pes oda na chudela.
8 He, tu dikheha pre tire jakha,
dikheha, sar hine marde o nalače manuša.
9 Bo garuďal tut andro RAJ,
a paš o Nekbareder tuke kerďal o kher.
10 Ňič nalačho pes tuke na ačhela,
ňisavi pohroma ke tiro stanos na avela.
11 Bo prikazinela peskre aňjelenge pal tu,
hoj tut te chraňinen pre savore tire droma.
12 On tut chudena pro vasta,
hoj te na demes o pindro pro bar.
13 Uštareha pro ľevos the pre zmija;
pro terno ľevos the pro sap.

14 O RAJ phenel: „Lava les avri, bo man kamel.
Ochraňinava les, bo prindžarel miro nav.
15 Sar ke ma vičinela, odphenava leske.
Avava leha andro pharipen,
zachraňinava les a dava les pačiv.
16 Odmeňinava les bare dživipnaha,
sikavava leske miro spaseňje.“

O Žalmos 92

1 O žalmos. E giľi pro šabat.
2 Mištes hin te lašarel le RAJES
a te giľavel tire naveske, ó Nekbareder Devla.
3 Mištes hin tosara te vakerel pal tiro verno kamiben
a rači pal tiri vernosť.
4 Mištes hin tuke te giľavel a te bašavel
pre dešehurengri citara the pre harfa.

5 Diňal man radišagos, RAJEJA, tire skutkendar,
khelav mange upral oda, so kerďal tire vastenca.
6 Save bare hine tire skutki, RAJEJA!
Save bare tire gondoľišagi!
7 O nagoďaver manuš oda na džanel
a o dilino oda na achaľol.
8 Kajte o nalače manuša baron sar čar
a savore bitanga kvitňisaľon,
the avke ena zňičimen pro večno meriben.
9 Ale tu, RAJEJA,
kraľines upral savoreste pro furt.

10 Se dikh, RAJEJA, tire ňeprijaťeľa!
Se dikh, tire ňeprijaťeľa našľona!
Savore, ko keren o nalačhipen, pes rozdenašena.
11 Ale miro rohos hazdňal upre sar o rohos le dzive bikoskro!
Pomazinďal man le šviže olejoha!
12 Mire jakha dikhle, sar pele ola,
ko pre ma ušťenas;
mire kana šunde e skaza le nalačhengri,
so pre ma džanas.

13 O čačipnaskre kvitňisaľona sar e palma,
barona sar o cedros andro Libanon.
14 Ola, ko hine sadzimen andro kher le RAJESKRO,
kvitňisaľona andro Chramos amare Devleskro.
15 Mek the akor, sar len ela šiva bala, anena ovocje;
ačhena šviža the zelena.
16 A vakerena: „O RAJ hino spravodľivo,
hino miri Skala a andre leste nane ňisavo nalačhipen.“

O Žalmos 93

1 O RAJ kraľinel, urďa pre peste o šukariben;
o RAJ pes urďa a phandľa pašal peste e zor.
He, o svetos zathoďa zorales, na čhalavela pes.
2 Tiro tronos hino zathodo imar čirlastar,
tu salas furt.

3 O paňa pes hazdle upre, RAJEJA,
o paňa hazdle upre peskro hangos,
hazdle peskre vlni a hučinen.
4 Zoraleder sar e vika le bare paňengri,
zoraleder sar o bare vlni le moroskre,
hin o RAJ pro ňebos.

5 Tire zakoni pes šoha na čerinen,
tiro chramos, RAJEJA, hino sveto pro furt.

O Žalmos 94

1 Devla la pomstakro, RAJEJA,
Devla la pomstakro, sikav tiri choľi!

2 Ušťi, Sudcona la phuvakro!
Visar pale le barikanenge, so peske zaslužinen!

3 Dži kana mek, RAJEJA?
Dži kana radisaľona o nalače?
4 Vakeren namištes a sprostones;
lašaren pes savore bitanga.
5 Phiren pal tire manuša, RAJEJA,
dukhaven tiro ďeďictvos.
6 Murdaren le vdoven the le cudzincen,
murdaren le široten.
7 Phenen: „O RAJ oda na dikhel;
le Jakoboskro Del olestar na džanel.“

8 Aven goďaver, tumen diline manušale!
Tumen nagoďaver, kana chudena goďi?
9 Či oda, ko stvorinďa o kan, na šunel?
Či oda, ko kerďa e jakh, na dikhel?
10 Či oda, ko karhinel o narodi, na marel?
Či oda, ko sikavel le manušes, na achaľol?
11 O RAJ džanel, so o manuš gondoľinel,
džanel, hoj le manušengre gondoľišagi nane pre ňisoste.

12 Bachtalo hin oda, kas tu, RAJEJA, barares avri,
kas tu sikaves tiro zakonos,
13 hoj leske te des te odpočovinel le nalače dživesendar,
medik pes le nalače manušeske kopaľinel e chev.
14 Se o RAJ na odčhivela peskre manušen,
na omukela peskro ďeďictvos.
15 O spravodľišagos ela pale pro sudos
a savore spravodľiva pal oda džana.

16 Ko vaš ma rušela anglo nalače?
Ko vaš ma zaačhela anglo bitanga?
17 Te mange na pomožinďahas o RAJ,
imar uľomas ode, kaj hin večňe cichones.
18 Sar phenďom: „Poddžal mange o pindro,“
tiro verno kamiben mange pomožinďa, RAJEJA.
19 Sar man hin but starišagos andro jilo,
tu man poťešines a des radišagos.

20 Či šaj tut zdžas le nalače vladarenca,
so le nalače zakonenca dukhaven le manušen?
21 Sthoven pes a džan pro dživipen le spravodľivoneske;
odsudzinen le ňevinnones pro meriben.
22 Ale o RAJ hin miro zoralo hrados;
miro Del hin e skala, andre savi man garuvav.
23 Ov lenge visarela pale vaš lengre bini
a zňičinela len vaš lengro nalačhipen;
o RAJ, amaro Del, len zňičinela!

O Žalmos 95

1 Aven, giľavas radišagostar le RAJESKE,
zorales bararas e Skala amara zachranakri!
2 Aven, avas anglal leste le paľikeribnaha!
Giľavas leske o radišagoskre chvali!

3 Bo o RAJ hino baro Del,
baro Kraľis upral savore devla.
4 Andre leskre vasta hin o hlbini la phuvakre,
o šťiti pro verchi hine leskre.
5 Leskro hin o moros, ov les kerďa
a peskre vastenca forminďa e šuki phuv.

6 Aven, banďuvas angle leste andre chvala!
Aven džas pro khoča anglo RAJ, amaro Stvoriťeľis!
7 Se ov hino amaro Del
a amen sam o manuša pal leskri maľa,
o bakrore, saven ľidžal leskro vast.

Adadžives, te šunďanas leskro hangos:
8 „Ma phanden andre tumare jile sar andre Meriba,
sar pre pušťa oda džives paš e Massa,
9 akor sar man tumare dada pokušinenas
a skušinenas, kajte dikhle mire skutki.
10 Saranda berš man choľaravas kale manušenca
a phenďom: ‚Furt hine le jileha avrether a mire droma na prindžaren.‘
11 Vašoda andre choľi diňom lav:
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “

O Žalmos 96

1 Giľaven le RAJESKE nevi giľi!
Giľav le RAJESKE, caľi phuv!
2 Giľaven le RAJESKE, lašaren leskro nav,
sako džives vakeren pal leskro spaseňje!
3 Vakeren le narodenge pal leskri slava,
pal leskre zazraki savore manušenge.

4 Bo o RAJ hino baro a hodno savora chvalake,
lestar kampel te daral buter sar savore devlendar.
5 Bo savore devla andral aver narodi hine ča modli,
ale o RAJ stvorinďa o ňebos.
6 O baro šukariben the e slava hine anglal leste,
leskro Sveto than hino zoralo the igen šukar.

7 Den le RAJESKE, savore manušale pre phuv,
den le RAJESKE e slava the e zor!
8 Den le RAJESKE e slava hodno leskre naveske!
Anen e obeta a aven andre leskro Chramos!
9 Banďon tele anglo RAJ, angle leskro sveto šukariben!
Izdra lestar, caľi phuv!
10 Vakeren maškar o narodi: „O RAJ kraľinel!“

E phuv hiňi zorales zathoďi, na čhalavela pes!
Ov sudzinel le manušen čačipnaha.

11 O ňebos mi radisaľol a e phuv mi thovel baripen!
Mi šunďol zorales o moros the savoro, so andre hin!
12 Mi oslavinel e maľa the savoro, so upre hin!
Savore stromi andro veš mi giľaven radišagostar.
13 Mi giľaven anglo RAJ, bo avel,
bo avel te sudzinel e phuv!
Ov sudzinela spravodľišagoha o svetos
a o narodi peskre čačipnaha.

O Žalmos 97

1 O RAJ kraľinel! Mi radisaľol e phuv,
mi thoven baripen but ostrovi!
2 O chmari the e bari molha hin pašal leste,
o spravodľišagos the o sudos hine o zaklados leskre tronoskro.
3 Anglal leste džal e jag
a zlabarel pašal leste savoren, ko pre leste džan.
4 Leskre bleskendar hin o švetlos pre calo svetos;
e phuv oda dikhel a izdral.
5 O verchi rozdžan sar e momeľi anglo RAJ,
anglo Raj cale svetoskro.
6 O ňebos vakerel pal leskro spravodľišagos
a savore narodi dikhen leskri slava.

7 Ladžala pes sako, ko služinel le modlenge
a lašarel pes peskre devlorenca.
Banďon anglal leste, savore devlale!

8 O Sion oda šunel a radisaľol,
o judska fori* thoven baripen
andre tire sudi, RAJEJA.
9 Bo tu, RAJEJA, sal nekbareder pre caľi phuv,
tu sal but bareder savore devlendar.
10 Tumen, ko kamen le RAJES, ma kamen o nalačhipen!
Bo ov chraňinel o dživipen peskre verne manušenge
a cirdel len avri andral e zor le nalačhengri.
11 E žatva le švetloskri avel avri prekal o spravodľivo
a o radišagos oleske, ko hino čačo andro jilo.
12 Tumen spravodľiva, radisaľon andro RAJ
a lašaren leskro sveto nav!

O Žalmos 98

1 Žalmos.
Giľaven le RAJESKE nevi giľi,
bo kerďa o zazraki.
Leskro čačo vast the leskro sveto valos
leske ande o viťazstvo.
2 O RAJ diňa te džanel le narodenge peskro spaseňje

* **O Žalmos 97:8** E hebrejiko čhib: čhaja

a sikaďa lenge peskro spravodľišagos.
3 Leperďa peske pre peskro verno kamiben
a pre peskri vernosť ko Izrael;
savore agora la phuvakre
dikhle o spaseňje amare Devleskro.

4 Giľaven radišagoha le RAJESKE, caľi phuv!
Chuden te radisaľol a te giľavel!
5 Giľaven le RAJESKE la harfaha,
mi šunďol o giľavipen la harfaha!
6 Phurden pro trubi the pro bakrane rohi!
Vičinen radišagoha anglo RAJ, anglo Kraľis!

7 Mi hučinel o moros the savoro, so andre hin,
o svetos a the ola, ko andre bešen!
8 O paňa mi tapčinen le vastenca;
o verchi mi giľaven jekhetane radišagoha.
9 Mi giľaven anglo RAJ, bo avel te sudzinel e phuv.
Ov sudzinela čačipnaha o svetos
a le manušen spravodľišagoha.

O Žalmos 99

1 O RAJ kraľinel!
O narodi izdran.
Bešel pro tronos upral o cherubi;
mi razisaľol e phuv.
2 Baro hin o RAJ pro Sion;
bareder savore narodendar.
3 Mi lašaren tiro baro the užasno nav,
bo hino sveto!
4 O Kraľis hino zoralo, kamel o čačipen pro sudos.
Tu zathoďal o spravodľišagos,
kerďal oda, so hin čačo the lačho andro Jakob.
5 Bararen le RAJES, amare Devles!
Banďon tele paš leskre pindre*!
Ov hino sveto!

6 O Mojžiš the o Aron sas leskre rašaja,
o Samuel jekh olendar, ko pes ke leste modľinenas.
On pes modľinenas ko RAJ a ov lenge odphenelas.
7 Vakerelas ke lende andral o slupos la chmarakro;
doľikerenas leskre zakoni the o prikazi, so len diňa.

8 RAJEJA, Devla amaro, tu len šunehas avri;
Devla, tu lenge odmukehas,
ale vaš lengro nalačhipen len the marehas.
9 Bararen le RAJES, amare Devles!
Lašaren les pre leskro sveto verchos,
bo o RAJ, amaro Del, hino sveto.

---

* **O Žalmos 99:5** E hebrejiko čhib: o stolkocis pro pindre le kraľiskre

O Žalmos 100

1 O paľikeribnaskro žalmos.
Giľaven radišagoha le RAJESKE, caľi phuv!
2 Služinen le RAJESKE radišagoha!
Aven anglal leste le radišagoskre giľenca!
3 Achaľon, hoj o RAJ hino Del!
Ov amen stvorinďa, leskre sam;
amen sam leskre manuša,
o bakrore pre leskri maľa.

4 Aven andre leskre brani le paľikeribnaha,
andre leskre dvori la chvalaha!
Paľikeren leske a lašaren leskro nav!
5 Bo o RAJ hino lačho;
leskro verno kamiben ľikerel pro furt
a leskri vernosť predžal pal jekh pokoleňje pre aver.

O Žalmos 101

1 Le Davidoskro žalmos.
Pal tiro kamiben the spravodľišagos
kamav te giľavel,
tut kamav te lašarel, RAJEJA!
2 Dav mange pozoris,
hoj te phirav pal o dokonalo drom.
Kana aveha ke ma?
Andre miro kher dživava žuže jileha.
3 Na dikhava le jakhenca pre ňisavo nalačhipen.
Našťi avri ačhav oda,
so keren ola, ko pes visaren le Devlestar.
Na ela man lenca ňič!
4 Mi aven dur o previsarde veci mire jilestar;
pal o nalačho na kamav aňi te džanel.
5 Ko počoral vakerel namištes pal aver dženo,
oleske phandava o muj.
Kas hin barikane jakha a ko pes ľidžal upre,
oles paš ma na zľidžava.

6 Mire jakha dikhena pro verna pre phuv
a domukava lenge te bešel manca.
Ko phirel žužes,
oda mange služinela.
7 Andre miro kher na bešela ňiko,
ko avrenca thovel avri;
paš ma na obačhela ňisavo klamaris.

8 Sako tosara ňičinava
savore nalače manušen andre phuv.
Tradava avri savoren, ko keren o nalačhipen,
andral o foros le RAJESKRO.

O Žalmos 102

1 E modľitba le strapimen manušeskri, sar hino andro pharipen a phenel le RAJESKE,
so les dukhal.
2 RAJEJA, šun avri miri modľitba;
mi džal miro mangipen ke tute!
3 Ma garuv tiro muj angle ma,
sar som andro pharipen!
Visar tiro kan ke ma;
sar ke tu vičinav, sig mange odphen!

4 Se mire dživesa našľon sar thuv;
o kokala mange labon sar angara.
5 Miro jilo hino avrišuko sar e šuki čar;
bisterav imar te chal the o maro.
6 La dukhatar, so ajci rovav,
šučiľom avri pro kokalos.
7 Dičhuvav avri sar e sova pre pušťa;
sar o kuvikos pro rozburimen thana.
8 Na sovav ňič, som
sar čiriklo korkoro pro pados.
9 Calo džives mange mire ňeprijaťeľa keren ladž;
ola, ko mandar asan, len miro nav paš o košiben.
10 Se o prachos andral o bov chav sar o maro,
o pijiben mange mišinav le apsenca
11 angle tiri bari choľi,
bo tu man hazdľal a čhiďal het.
12 Mire dživesa našľon sar račakro ciňos;
šučuvav avri sar čar.

13 Ale tu, RAJEJA, bešes pro tronos pro furt,
pre tute pes na bisterela andre ňisavo pokoleňje.
14 Tu ušťeha upre a ela tuke pharo vaš o Sion,
bo avľa e ora te presikavel leske o lačhipen,
akana hin odi ora.
15 Tire služobňika radisaľon le Sionoskre barenge
a igen len dukhal, hoj hino sa andro prachos.
16 O narodi pes darana le RAJESKRE navestar;
savore kraľa pre phuv pes darana tira slavatar,
17 bo o RAJ pale ačhavela o Sion
a sikavela pes andre peskri slava.
18 Šunela e modľitba peskre čore manušengri
a odphenela lenge pro mangipen.

19 Kada pes mi pisinel prekal o pokoleňje, savo avela;
hoj o manuša, save mek na uľile, te lašaren le RAJES:
20 „O RAJ andral peskro sveto than dikhľa tele,
andral o ňebos dikhelas pre phuv,
21 hoj te šunel o roviben andral e bertena,
a te zachraňinel olen, ko sas odsudzimen pro meriben.“
22 Vašoda pes vakerela pal o nav le RAJESKRO pro verchos Sion
a dela pes leske e chvala andro Jeruzalem,

23 sar pes zdžana o narodi the o kraľišagi,
hoj te lašaren le RAJES.

24 Slabisarďa miro dživipen pro jepaš drom,
a cikňarďa mire dživesa.
25 Avke phenav: „Devla miro, ma le man het andre mire nekfeder berša!
Tire berša predžan pal jekh pokoleňje pre aver,
26 imar čirla stvorinďal e phuv
a tire vastenca kerďal o ňebos.
27 On našľona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt;
čerineha len sar o gada
a našľona.
28 Ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.
29 O čhave tire služobňikoskre dživena andro smirom
a lengre čhave ačhena zorales paš tute.“

O Žalmos 103

1 Le Davidoskro žalmos.
Lašar le RAJES, dušo miri!
Savoro, so hin andre ma, lašar leskro sveto nav!
2 Lašar le RAJES, dušo miri,
ma bister pre ňisavo leskro lačhipen!
3 Ov tuke odmukel savore tire bini
a sasťarel tut andral dojekh nasvaľiben.
4 Ov cinel avri tiro dživipen andral o hrobos
a leskro kamiben the jileskeriben hin tiri koruna.
5 Čaľarel tiro dživipen le lače vecenca
a terňarel tut, hoj te aves zoralo sar orlos.

6 O RAJ sudzinel čačipnaha
a zaačhel vaš ola, kas trapinen.
7 Sikaďa peskro drom le Mojžišoske,
le Izraelitenge peskre skutki.
8 O RAJ hino milosťivo the jileskro,
na choľisaľol sig a hino pherdo le kamibnaha.
9 Ov amen furt na karhinela;
na ela pre amende večňe choľamen.
10 Na kerel amenca pal amare bini,
aňi amenge na visarel pale amaro nalačhipen.
11 Avke sar hin o ňebos učes la phuvatar,
avke bares kamel olen, ko les den pačiv.
12 Avke sar o vichodos hino dur le zapadostar,
avke dur amendar odlel amare bini.

13 Avke sar hin le dadeske pharo vaš peskre čhave,
avke hin le RAJESKE pharo vaš ola, ko les den pačiv.
14 Bo ov džanel, sar sam stvorimen,
na bisterel, hoj sam le prachostar.
15 Amen o manuša sam sar čar;
baruvas sar e kvitka pre maľa,

16 ale soča pre amende phurdel e balvaj, imar na sam
a ňiko na džanel, kaj ačhahas.
17 Ale le RAJESKRO verno kamiben sas furt a ela furt olenca,
ko les den pačiv,
a leskro spravodľišagos le čhavengre čhavenca;
18 olenca, ko doľikeren leskri zmluva
a na bisteren te dživel pal leskre prikazi.

19 O RAJ peske pro ňebos ačhaďa o tronos
a leskro kraľišagos vladňinel upral savoreste.

20 Lašaren le RAJES, tumen, leskre zorale aňjelale,
so doľikeren leskre prikazi
a šunen leskre lava.
21 Lašaren le RAJES, savore ňeboskre armadi,
tumen, leskre služobňika, so keren leskri voľa!
22 Lašar le RAJES, savoro, so hin stvorimen,
lašar les pre savore thana, kaj vladňinel!

Lašar le RAJES, dušo miri!

O Žalmos 104

1 Lašar le RAJES, dušo miri!

RAJEJA, Devla miro, igen sal baro!
Urďal tut andro šukariben the andre slava.
2 Učhares tut le švetloha sar le plašťoha;
nacirdes o ňebos sar o stanos.
3 O khera tuke ačhaves pro paňa upral,
o verdan tuke keres le chmarendar
a džas pro kridli la balvajakre.
4 Le balvajendar* kerel peskre posli†;
le jagale plameňendar peskre služobňika.
5 Ačhaďal e phuv pre lakre zakladi;
šoha pes na čhalavela.
6 Le bare paňenca la učharďal sar le ruchoha;
o paňa sas dži upral o verchi.
7 Sar o paňa pokarhinďal, denašle het;
daranďile tire perumoskre hangostar,
8 o verchi avle avri a o paňa čuľile tele andre dolina;
pre oda than, savo lenge diňal.
9 Thoďal lenge e hraňica, savi našťi predžan,
hoj te na učharen pale e phuv andre.

10 Mukes te čuľal o prameňa andro dolini,
čuľan maškar o verchi,
11 den te pijel o paňi savore džviren pro maľi;
lendar pijen o dziva somara, sar len smadzinel.
12 Paš lende bešen o čirikle;

* **O Žalmos 104:4** O lav „ruach“ andre hebrejiko čhib hin balvaj the duchos. † **O Žalmos 104:4** O lav „malach“ andre hebrejiko čhib hin poslos the aňjelos.

giľaven maškar o konara le stromengre.
13 Cinďares o verchi andral tire uprune khera;
e phuv hiňi čaľi le ovocendar tira bučatar.
14 Des, hoj te barol e čar prekal o dobitkos,
te baron o rastlini prekal o manuš,
hoj e phuv lenge te anel o chaben,
15 the e mol, so kerel o radišagos andro jilo;
o olejos, hoj o muj te švicinel,
the o maro, hoj te zoraľarel o jilo le manušeskro.
16 Le RAJESKRE stromen hin pherdo paňi,
le cedren andro Libanon, save sadzinďa.
17 Andre lende peske keren hňizdi o čirikle;
andro ciprusi bešen o bociana.
18 O uče verchi hine le kamzikengre,
andro skali pes garuven o cikne džvirici‡.

19 Tu stvorinďal o čhonoro, hoj te určinel o časi;
o kham džanel, kana te zaperel.
20 Anes o kaľipen, avel e rat,
a savore džviri andro veš aven avri.
21 O terne ľevi gravčinen pal e korisť;
le Devlestar mangen o chaben.
22 Sar avel avri o kham, džan pale,
hoj peske te pašľon pre peskre thana.
23 O manuša džan pal peskre buča,
pal oda, so keren dži rači.

24 Keci but veci kerďal, RAJEJA!
Savoro stvorinďal la goďaha!
Pal caľi phuv hin pherdo džide veci, so stvorinďal.
25 Hin kade o moros, baro the buchlo;
hin andre ajci džviri, hoj pes na den te zrachinel,
bare the cikne.
26 O ľodi džan pal o moros;
bavinel pes andre o Levijatan, saves stvorinďal.

27 Kala savore užaren pre tu,
hoj len te des te chal, akor sar lenge kampel.
28 Sar len des te chal,
kiden oda upre;
sar phundraves o vast,
čaľon le lače chabenestar.
29 Sar garuves o muj,
daran pes;
Sar lenge les o dichos,
meren a ačhen pale prachoske.
30 Savore hine stvorimen, sar bičhaves tiro duchos;
a des o nevo dživipen la phuvake.

31 E slava le RAJESKRI mi ľikerel pro furt!

‡ **O Žalmos 104:18** E hebrejiko čhib: damanos

Mi radisaľol o RAJ olestar, so kerďa!
32 Sar dikhel pre phuv, e phuv razisaľol;
sar pes chudel le verchendar, o verchi thuvisaľon.

33 Giľavava le RAJESKE calo dživipen;
giľavava o chvali mire Devleske, medik dživava.
34 Oda, pal soste gondoľinav, mi el leske pre dzeka!
Radisaľuvava andro RAJ.
35 Mi našľon o binošna pal e phuv
a te na en imar o nalače manuša!

Lašar le RAJES, dušo miri!
Haleluja!

O Žalmos 105

1 Paľikeren le RAJESKE, bararen leskro nav!
Maškar o narodi den te džanel, so kerďa!
2 Giľaven leske, bašaven leske!
Vakeren pal savore leskre zazraki!
3 Lašaren tumen leskre svete naveha!
Mi radisaľon o jile olenge, ko roden le RAJES!
4 Roden le RAJES the leskri zor;
ma preačhen te rodel leskro muj!

5 Leperen tumenge pro zazraki, pro bare veci, so kerďa,
the pre oda, sar sudzinelas,
6 tumen, o čhave le Abrahamoskre, leskre služobňikoskre,
o čhave le Jakoboskre, le Devleskre avrikidle!
7 Ov hin o RAJ, amaro Del,
leskre sudi hine pro manuša pal caľi phuv.
8 Šoha na bisterel pre peskri zmluva,
pre peskro lav, so diňa ezera pokoleňjenge.
9 Phandľa e zmluva le Abrahamoha
a diňa lav le Izak,
10 le Jakoboske la kerďa sar prikazis,
le Izraeloske sar e večno zmluva,
11 akor, sar phenďa:
„Tuke dava e kanaaňiko phuv andro ďeďictvos.“

12 Sar mek on sas ča frima džene
a sas andre odi phuv ča cudzinci,
13 phirenas andral jekh narodos ke aver
a andral jekh kraľišagos ke aver.
14 O Del na domukľa, hoj len vareko te trapinel,
vaš lende pokarhinďa the le kraľen:
15 „Ma thoven o vasta pre mire pomazimen manuša;
ma dukhaven mire proroken!“

16 Sigeder sar domukľa e bokh pre phuv
a iľa lendar savoro maro,
17 bičhaďa anglal lende muršes,

le Jozef, savo sas bikendo otrokoske.
18 O pindre leske phandle andro kľigina,
e meň leske zakerde andro trasta,
19 medik pes na ačhiľa oda lav, so phenďa anglal.
O lav le RAJESKRO sikaďa, hoj les hin čačipen.
20 Akor o kraľis prikazinďa, hoj les te muken,
o vladcas le manušengro les oslobodzinďa.
21 Ačhaďa les rajeske upral peskro kher,
vladcaske upral calo peskro barvaľipen,
22 hoj te prikazinel leskre rajenge, so kamel,
a te del goďi leskre radcen.

23 Paľis avľa o Izrael andro Egipt;
o Jakob dživelas sar cudzincos andre phuv le Chamoskri.
24 O RAJ diňa peskre manušen but čhave
a kerďa lendar zoraleder lengre ňeprijaťeľendar.
25 Visarďa le Egipťanenge o jile pre leskre manuša,
vašoda len našťi avri ačhenas a thovenas lenca avri.
26 Bičhaďa le Mojžiš, peskre služobňikos,
the le Aron, saves peske kidňa avri.
27 Kerenas maškar lende leskre znameňja
the zazraki andre Chamoskri phuv.
28 Bičhaďa o kaľipen, e phuv kaľiľa andre,
ale o Egipťana the avke na šunde leskre lava.
29 Čerinďa lengre paňa pro rat
a kerďa, hoj o ribi te meren.
30 Pherarďa e phuv but žabenca,
mek the le kraľiskre khera.
31 Prevakerďa a avle o muchi,
o komara pre caľi lengri phuv.
32 Čerinďa o brišind pro bare krupi,
bičhaďa o jagale plameňa pre lengri phuv.
33 Zňičinďa lenge o viňičis the o figi,
phagerďa o stromi pre lengri phuv.
34 Prikazinďa a avle o maľakre grajora,
ajci kobilki, hoj pes na denas te zrachinel.
35 Chale tele savore rastlini andre lengri phuv,
chale tele savoro uľipen pro maľi.
36 A akor andro Egipt murdarďa savoro, so uľiľa ešebno,
le ešebne čhaven, save sikavenas pre lengri zor.
37 Iľa avri le Izrael le rupoha the le somnakaha
a savore sas saste the zorale.
38 O Egipt radisaľolas, sar džanas het,
bo pes lendar igen daralas.

39 Nacirdňa lenge e chmara sar lepeda
a rači švicinelas la jagaha.
40 Sar žadinenas, anďa lenge prepelici;
čaľarelas len mareha andral o ňebos.
41 Phundraďa e skala a avľa avri pherdo paňi,
čuľalas sar e jarka pre pušťa.

42 Bo na bisterďa pro sveto lav, so diňa
le Abraham, peskre služobňikos.
43 Avke iľa avri peskre manušen radišagoha,
peskre avrikidlen giľavipnaha.
44 Diňa lenge o phuva le narodengre,
ile peske o maľi, pre save aver džene kerenas buči.
45 O RAJ oda kerďa, hoj te doľikeren leskre prikazaňja
a te šunen leskre zakoni.
Haleluja!

O Žalmos 106

1 Haleluja!
Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

2 Ko šaj vakerel pal o bare skutki le RAJESKRE?
Ko šaj vakerel pal savori leskri chvala?
3 Bachtale hine ola, ko keren spravodľišagoha,
ola, ko dživen furt čačipnaha.

4 RAJEJA, leper tuke pre ma,
sar presikaveha o kamiben tire manušenge;
av ke ma, sar len zachraňineha,
5 hoj te dikhav o lačhipen tire avrikidle manušengro,
hoj te radisaľuvav jekhetane tire narodoha,
hoj te lašarav jekhetane tire manušenca*.

6 Kerahas o bini avke sar amare dada;
kerahas o nalačhipen a dživahas namištes.
7 Amare dada andro Egipt na achaľile tire zazrakenge,
na leperenas peske pre tiro baro verno kamiben
a vzburinenas pes paš o moros, paš o Lolo moros.
8 Ale ov len zachraňinďa vaš peskro nav,
hoj te sikavel peskri zor.
9 Prikazinďa le Lole moroske a šučiľa avri;
ľidžalas len maškar o bare paňa sar prekal e pušťa.
10 Zachraňinďa len andral o vast olestar,
ko len našťi avri ačhelas;
cinďa len avri andral o vast olestar,
ko pre lende džalas.
11 Lengre ňeprijaťeľen zaučharde andre o paňa,
na predžiďiľa lendar ňiko.
12 Akor pačanďile leskre lavenge
a giľavenas leske e chvala.

13 Ale igen sig bisterde pre leskre skutki;
na užarenas pre leskri rada.
14 Pre pušťa lengri žadosca našťi dočaľiľa;
ode pokušinenas le Devles.

---

* **O Žalmos 106:5** E hebrejiko čhib: tire ďeďictvoha

15 Avke len diňa, so žadinenas,
ale paľis len marelas le džungale nasvaľibenenca.

16 Andro taboris zavidzinenas le Mojžišoske
the le Aronoske, le RAJESKRE svete rašaske.
17 E phuv pes phundraďa a chaľa le Datan,
učharďa le Abiram peskre manušenca.
18 E jag rozlabiľa pre lengre manuša;
le nalače manušen chaľa o plameňis.

19 Paš o Choreb peske kerde la gurumňora;
lašarenas e somnakuňi modla.
20 Čerinde peskre slavne Devles
vaš e podoba le bikoskri, so chal e čar.
21 Bisterde pro Del, pre lengro Spasiťeľis,
savo kerďa bare veci andro Egipt,
22 o zazraki andre phuv le Chamoskri,
o užasna skutki paš o Lolo moros.
23 Vašoda o Del phenďa, hoj len zňičinela,
ale o Mojžiš, leskro avrikidlo murš,
pes angle leste ačhaďa vaš lenge,
hoj te visarel het leskri choľi,
hoj len te na zňičinel.

24 Daranas te džal andre šukar phuv,
na pačanas leskre laveske,
25 dudrinenas andre peskre stani
a na šunde le RAJES.
26 Avke hazdľa upre peskro vast a iľa vera,
hoj len pre odi pušťa mukela te perel tele,
27 hoj len rozčhivela andre savore phuva
a kerela, hoj lengre čhave te meren maškar o narodi.

28 Paľis chudle te lašarel le Baal paš o Peor;
chanas o obeti, so sas obetimen le mule devlenge.
29 Provokinenas le RAJES peskre nalače skutkenca,
a vašoda pre lende avľa o nasvaľiben.
30 O Pinchas ušťiľa, thoďa pes andre oda
a o nasvaľiben preačhiľa.
31 Oda pes leske rachinelas vaš o spravodľišagos
andral jekh pokoleňje pre aver dži pro furt.

32 Choľarde les paš o paňa Meriba,
a angle lende dopeľa namištes the o Mojžiš,
33 bo avke les choľarde,
hoj phenďa o nagoďaver lava.

34 Na murdarde avri le naroden avke,
sar lenge prikazinďa o RAJ,
35 ale džanas romeste andre ola narodi
a chudle te kerel oda, so the on.

36 Služinenas the lengre modlenge,
save len zachudle andre pasca.
37 Obetinenas peskre čhaven
the peskre čhajen le nalače duchenge.
38 Čhorenas avri o ňevinno rat,
o rat peskre čhavengro the čhajengro,
saven obetinenas le modlenge andro Kanaan,
a e phuv pes meľarďa lengre ratestar.
39 Meľarde pes andre peskre skutkenca;
kerenas le Devleha avke sar o napačivale romňija.

40 Vašoda o RAJ choľisaľiľa pre peskre manuša,
džungľiľa leske leskro ďeďictvos.
41 Avke len diňa andro vasta le narodenge,
vladňinenas upral lende ola, ko len našťi avri ačhen.
42 Lengre ňeprijaťeľa len trapinenas
a dochudle len tel peskro vast.
43 O Del len buterval lelas avri,
ale on pes leske vzburinenas
a džanas mek teleder andro bini.

44 Ale ov the avke dikhľa pre lengro pharipen,
sar šunďa lengro roviben.
45 Leperďa peske pre peskri zmluva lenca
a andre peskro baro kamiben len na marďa avke, sar kamľa.
46 Kerďa, hoj lenge te presikaven o jileskeriben
savore, so len zaile.

47 Zachraňin amen, RAJEJA, Devla amaro,
skide amen upre andral o narodi,
hoj te paľikeras tire svete naveske
a te lašaras pes tira chvalaha!

48 Lašardo mi el o RAJ, o Del le Izraeloskro,
na veki vekov!
A savore manuša mi phenen: „Amen!“
Haleluja!

O pandžto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 107

1 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

2 Kavke mi vakeren ola, saven o RAJ cinďa avri,
saven cinďa avri andral o vast le ňeprijaťeľistar,
3 saven skidňa andral o phuva
le zapadostar the le vichodostar,
le severostar the le juhostar.

4 Bludzinenas pal o thana, kaj nane ňič, the pal e pušťa
a na arakhle ňisavo foros, kaj šaj bešle.
5 Sas bokhale the smedna;
na birinenas imar te dživel.
6 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len iľa avri andral o trapišagos.
7 Ľidžalas len rovne dromeha,
hoj te doaven andro foros, kaj šaj bešle.
8 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa prekal o manuša,
9 bo le smednen del te pijel paňi
a le bokhalen čaľarel le lače chabeneha.

10 Varesave bešenas andro kaľipen, andro nekbareder kaľipen,
cerpinenas andre bertena phandle le lancenca
11 vašoda, hoj pes ačhavenas le Devleskre lavenge
a odčhivenas e rada le Nekbaredereskri.
12 Pokorinďa lengre jile la phara bučaha;
pele pre phuv a ňiko lenge na pomožinďa.
13 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachraňinďa andral o trapišagos.
14 Iľa len avri andral o kaľipen, andral o nekbareder kaľipen,
a čhingerďa lenge o lanci.
15 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa prekal o manuša,
16 bo phagerďa o brondzune brani
a prečhinďa o trastune zavori.

17 Varesave džene ačhile sar diline vaš peskre binošna droma
the vaš peskre nalačhipena.
18 Savoro chaben lenge džungľiľa
a avle pašes paš o brani le meribnaskre.
19 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachraňinďa andral o trapišagos.
20 Bičhaďa peskro lav a sasťarďa len;
zachraňinďa len le hrobostar.
21 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa le manušenca.
22 Mi paľikeren leske le obetenca
a pal leskre skutki mi giľaven radišagoha.

23 Varesave džene gele le loďenca pro moros,
hoj ode peske te zaroden pro dživipen.
24 Dikhle ode bare veci, so o RAJ kerďa;
leskre užasna skutki pro baro moros.
25 Phenďa lav a avľa bari burka,
savi hazdľa o moroskre vlni.
26 O paňi lenca čhivkerelas dži upre andro luftos,
paľis dži tele andre hlbina;
daranas pes la pohromatar, so pre lende avľa.
27 Poddžalas lenge o pindre sar le mate manušeske;

imar na džanenas so te kerel.
28 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len cirdňa avri andral o trapišagos.
29 E zoraľi burka čerinďa pre loki balvajori
a o vlni pro moros peske bešle tele.
30 Radisaľile, hoj imar o vlni preačhile,
a ov len doanďa andro pristavos.
31 Mi paľikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerďa le manušenca.
32 Mi bararen les maškar o manuša
a mi lašaren les o phureder andre rada.

33 Ov o paňa čerinel pre pušťa
a o prameňa pre šuki phuv;
34 e uľipnaskri phuv pro than, kaj na barol ňič,
vaš o nalačhipen olengro, ko ode bešen.
35 Ov e pušťa čerinel pro jazera
a e šuki phuv pro prameňa.
36 Thoďa ode te bešel le bokhale manušen
a on peske ačhade foros pro dživipen.
37 Sadzinde peske pro maľi,
sadzinde peske o viňici
a skidle upre pherdo uľipen.
38 Požehňinďa len a sas len but čhave;
na domukľa, hoj len te el frimeder dobitkos.

39 Paľis lendar ačhiľa ča frima džene,
sas pokorimen le trapišagostar,
le cerpišagostar the le pharipnastar.
40 Ov kerďa bari ladž le rajenge
a diňa lenge te bludzinel pal e pušťa.
41 Ale le čores iľa avri andral leskro pharipen
a leskre famelijendar kerďa ajci but sar stados le bakrengro.
42 Dikhena oda o spravodľiva a radisaľona,
ale savore nalače phandena andre peskre muja.

43 Oda, ko hino goďaver, mi gondoľinel pal kala veci
a mi achaľol o verno kamiben le RAJESKRO!

O Žalmos 108

1 E giľi. Le Davidoskro žalmos.
2 Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!
Giľavava tuke a bašavava
andral calo miro jilo.
3 Ušťi upre, harfo, citaro!
Kamav te uštavel o kham.
4 Paľikerava tuke, RAJEJA, maškar o narodi
a giľavava tuke maškar o cudzinci,
5 bo baro hin tiro verno kamiben dži upral o ňebos
a tiro čačipen dži o chmari.
6 Devla, av barardo upral o ňebos;

tiri slava mi el pal cal'i phuv!
7 Zachraňin amen tire čače vasteha a šun man avri,
hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
8 O Del prevakerďa andral peskro Chramos:
„Zviťazinava a radišagoha rozďelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.
9 Miro hin o Gilead, mange patrinel o Menaše,
o Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiňi miro kral'iko žezlos.
10 O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro,
upral e filišťiňiko phuv viskinava, sar zviťazinava.“

11 Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man l'idžala andro Edom?
12 Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhiďal
a imar na l'idžas amare armadi.
13 Pomožin amenge te domarel amare ňeprijaťeľen,
bo le manušeskri pomoca nane pre ňisoste.
14 Le Devleha zviťazinaha
a ov uštarela pre amare ňeprijaťeľa.

O Žalmos 109

1 Oleske, ko l'idžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Devla miro, saves lašarav, ma av čhit,
2 bo o manuša, so hine nalače a falošna,
phundrade pre ma peskro muj;
vakerenas pre ma le klamišagoskre čhibenca.
3 Začhide man le nalače lavenca;
džan pre mande a aňi nane vaš soske.
4 Vaš miro kamiben pre ma namištes vakeren,
ale me man modl'inav.
5 Vaš o lačho mange den pale o nalačhipen
a vaš o kamiben man našťi avri ačhen.

6 Mire ňeprijaťeľiske ačhav le nalače sudcas;
o žalobcas mi ačhel leske pal e čači sera.
7 Sar les ela sudos, mi odsudzinen les;
mi rachinen leskri modl'itba sar binos.
8 Mi dživel frima dživesa,
leskri buči mi prelel aver.
9 Leskre čhavore mi ačhen široti;
leskri romňi vdova!
10 Leskre čhavore pes mi tul'inen a mi žobrinen,
mi džan andral peskre phagerde khera te rodel maro!
11 O interesaris lestar mi lel savoro, so les hin,
a o cudzinci mi rozčoren oda, pre soste ov kerelas buči.
12 Ňiko leske te na presikavel o jileskeriben,
ňikaske te na el pharo vaš leskre široti.
13 Leskro potomstvos mi merel avri,
lengre nava mi en avrikhosle imar andre dujto pokoleňje.

14 O RAJ peske mi leperel furt pre vina leskre dadengri;
o binos leskra dakro te na el avrikhoslo.
15 Lengre bini mi en furt anglo jakha le RAJESKRE,
mi mažinel avri lengro leperiben pal e phuv.

16 Bo na kamľa te presikavel o kamiben,
džalas pro žobrakos the pro čoro
a murdarďa oles, kas sas dukh andro jilo.
17 Ov rado košelas – mi perel oda pre leste!
Šoha na kamľa te žehňinel avren – te na žehňinel ňiko leske!
18 O košiben pre peste urelas sar gada –
mi džal andre leskro ťelos sar paňi,
andre leskre kokala sar olejos.
19 Mi el oda sar o ruchos, andre savo pes urel,
sar o sirimos phandlo pašal leste pro furt.
20 Kavke mi visarel pale o RAJ mire žalobcenge
the olenge, ko pal ma namištes vakeren.

21 Ale tu, RAJEJA, Adonaj,
pomožin mange vaš tiro nav!
Zachraňin man vaš oda, bo tiro verno kamiben hino lačho.
22 Bo me som čoro a slabo;
o jilo man dukhal.
23 Našľuvav avke sar o ciňos rači,
som sar e kobilka razimen tele.
24 O khoča mange slabisaľon le postostar;
o ťelos mange šučol avri.
25 Som lenge pro asaben,
dikhen pre ma a keren le šerenca.

26 Pomožin mange, RAJEJA, Devla miro!
Zachraňin man vaš oda, bo tiro kamiben hino pačivalo!
27 Hoj on te džanen, hoj oda hin tiro vast,
hoj tu oda kerďal, RAJEJA!
28 On mi košen, ale tu žehňin!
Ola, ko pre ma džan, pes ladžana,
ale tiro sluhas radisaľola.
29 Mi uren mire žalobcen andre ladž;
mi pačaren len andre ladž avke sar andro plašťos.

30 Igen paľikerava le RAJESKE mire vuštenca,
maškar o but džene les lašarava,
31 bo le čore manušeske ačhel pal e čači sera,
hoj les te zachraňinel olendar, ko les odsudzinen.

O Žalmos 110

Le Davidoskro žalmos.
1 O RAJ phenďa mire Rajeske:
„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava tire ňeprijaťeľen
tel o pindre.“

2 Andral o Sion nacirdela o RAJ tire kraľiskri zor a phenela:
„Vladňin maškar tire ňeprijaťeľa!“
3 Oda džives, sar džaha andro mariben,
tire manuša avena pal tute korkore pestar.
Avke sar e rosa avel avri sig tosara,
avke tire terne murša avena ke tu
pre tire sveta verchi*.

4 O RAJ iľa vera a na bajinela:
„Tu sal rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.“
5 O RAJ hino pal tiri čači sera;
zňičinela le kraľen andre oda džives, sar avela leskri choľi.
6 Sudzinela le naroden, ela ode pherdo mule manuša.
Rozpučinela le kraľen pal caľi phuv.

7 Andral o jarkos pašal o drom pijela paňi;
a vašoda hazdela upre o šero.

O Žalmos 111

1 Haleluja!
Paľikerav le RAJESKE andral calo jilo
maškar o spravodľiva manuša, sar hine jekhetane zgele.
2 Bare hine o skutki le RAJESKRE;
sako, ko lenge radisaľol,
kamel lenge te achaľol.
3 Bari a igen šukar hiňi leskri buči,
leskro spravodľišagos ľikerela furt.
4 Ov kerďa, hoj pes te na bisterel pre leskre zazraki;
milosťivo a jileskro hino o RAJ.
5 Del te chal olen, ko pes lestar daran,
pre peskri zmluva šoha na bisterela.

6 Sikaďa o zorale skutki peskre manušenge;
diňa lenge e phuv, so sas avre narodengri.
7 Andre savoreste, so kerel, hino verno the spravodľivo,
pre savore leskre prikazi pes šaj te zmukel.
8 On hine zathode pro furt,
hine dine le čačipnaha the le spravodľišagoha.
9 Cinďa avri peskre manušen,
peskri zmluva zathoďa pro furt.
Leskro nav hino sveto a užasno.

10 O goďaveripen chudel la sveta daraha anglo RAJ;
savore, ko dživen pal leskre prikazi, hine goďaver,
Leske džal e chvala pro furt.

O Žalmos 112

1 Haleluja!
Bachtalo manuš, savo pes daral le RAJESTAR

* **O Žalmos 110:3** Na džanel pes, so e hebrejiko čhib phenel.

a kaske hin igen pre dzeka leskre prikazi.
2 Leskre čhave ena zorale pre phuv;
o potomstvos le čače manušeskro ela požehňimen.
3 Andre leskro kher ela o barvaľipen a savorestar pherdo;
leskro spravodľišagos ľikerela furt.
4 O švetlos andro kaľipen švicinela le čače manušeske,
oleske, ko hino lačho, jileskro the spravodľivo.
5 O lačhipen avela pre oda, ko ščirones del kečeň,
pre oda, ko kerel o veci čačipnaha.

6 O spravodľivo manuš pes šoha na čhalavela;
furt les leperena.
7 Na predarala, sar avela e nalačhi sprava;
leskro jilo hino zoralo, mukel pes pro RAJ.
8 Leskro jilo na izdral a na daral pes;
dikhela te perel peskre ňeprijaťeľen.
9 Rozčhivel ščirones a del le čore manušen;
leskro spravodľišagos ačhela pro furt;
leskri zor pes hazdela upre andre slava.

10 O nalačho manuš oda dikhela a choľisaľola,
randela le dandenca a ela zňičimen;
oda, so kamen o nalače te kerel, našľola.

O Žalmos 113

1 Haleluja!
Lašaren le RAJES, tumen leskre služobňikale,
lašaren o nav le RAJESKRO!
2 Mi el barardo o nav le RAJESKRO
akanastar pro furt!
3 Odarik, khatar avel avri o kham, dži ode, kaj zadžal andre,
mi el lašardo o nav le RAJESKRO.
4 O RAJ hino barardo upral savore narodi,
leskri slava hin upral o ňebos.

5 Ko hin ajso sar o RAJ, amaro Del,
savo bešel učes
6 a dikhel dži tele
pro ňebos the pre phuv?

7 Le čore manušes hazdel upre andral o prachos,
le slabes podhazdel pal o šmeciskos,
8 hoj les te thovel te bešel le rajenca;
peskre manušengre rajenca.
9 Ola džuvľake, sava našťi el čhave,
del te bešel andro kher
sar ola dake, savi radisaľol le čhavendar.
Haleluja!

O Žalmos 114

1 Sar o Izrael avelas avri andral o Egipt,

o kher le Jakoboskro le cudze narodendar,
2 o Juda ačhiľa le Devleskro sveto than,
o Izrael leskro kraľišagos.
3 O moros oda dikhľa a denašľa,
o paňi Jordan chudňa te džal palal,
4 o verchi chučkerenas sar bakre
a o brehi sar cikne bakrore.

5 So tute, morona, hoj denašľal?
So tute, Jordanona, hoj visaľiľal palal?
6 Verchale, soske chučkeren sar bakre?
Brehale, soske chučkeren sar cikne bakrore?
7 Izdra, phuvije, anglo Raj,
anglo Del le Jakoboskro,
8 savo čerinel e skala pro jazeros
a o kremeňis pro prameňa le paňengre.

O Žalmos 115

1 Na amenge, RAJEJA, na amenge,
ale tire naveske patrinel e chvala
vaš tiro kamiben the tiri vernosť!

2 Soske aver narodi phenen:
„Kaj hino lengro Del?“
3 Amaro Del hino pro ňebos;
ov kerel savoro, so leske hin pre dzeka.

4 Ale lengre modli hine rupune the somnakune;
o manuša len kerde peskre vastenca.
5 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen;
6 hin len kana, ale na šunen,
hin len nakha, ale na voňinen;
7 hin len vasta, ale na chuden,
hin len pindre, ale na phiren,
hin len kirle, ale našťi den avri o hangos.
8 Ola, ko len keren, ena ajse sar on;
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.

9 Izraelona, muk tut pro RAJ!
Ov hino tiri pomoca the tiro šťitos.
10 Rašajale, khereja le Aronoskro, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro šťitos.
11 Tumen, ko daran le RAJESTAR, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro šťitos.

12 O RAJ pre amende na bisterďa, ov amenge žehňinela.
Žehňinela o kher le Izraeloskro,
žehňinela o kher le Aronoskro.
13 O RAJ žehňinela olen, ko pes lestar daran,
le ciknen the le baren.

14 Mi del tumenge o RAJ, hoj te rozbaron,
tumen the tumare čhave!
15 Mi požehňinel tumen o RAJ,
savo kerďa o ňebos the e phuv!

16 O nekučeder ňebos hino le RAJESKRO,
ale e phuv diňa le manušenge.
17 O mule na lašarena le RAJES;
ňiko olendar, ko džan tele pro cicho than.
18 Ale amen bararaha le RAJES
akanastar dži pro furt.
Haleluja!

O Žalmos 116

1 Kamav le RAJES,
bo šunďa avri miro mangipen,
sar ke leste vičinavas,
2 bo ke ma visarďa peskro kan,
me man ke leste mangava, medik ča dživava.

3 Phandle man andre o puta le meribnaskre;
avľa pre ma e dar le hroboskri*;
zaiľa man e žaľa the o pharipen.
4 Ale vičinavas pro nav le RAJESKRO:
„Mangav tut, RAJEJA, zachraňin miro dživipen!“

5 O RAJ hino lačho the spravodľivo,
amare Devleske hin pharo vaš amenge.
6 O RAJ chraňinel le slabe manušen;
sar mange sas igen phares, ov man zachraňinďa.

7 Smirom tuke, dušo miri,
bo o RAJ sas ke tu igen lačho.

8 Iľal man avri andral o meriben,
zaačhaďal mire jakha le apsendar
a ochraňinďal miro pindro, hoj mange te na poddžal,
9 hoj te šaj phirav anglo RAJ
pal e phuv maškar o džide.

10 Pačanďiľom, vašoda phenďom:
„Somas igen strapimen.“
11 Andre miro pharipen phenďom:
„Dojekh manuš klaminel.“

12 So me šaj dav le RAJES
vaš savoro lačhipen, so mange kerďa?
13 Paľikerava la moľakra obetaha vaš miri zachrana†
a vičinava pro nav le RAJESKRO.

---

* **O Žalmos 116:3** E hebrejiko čhib: le Šeoloskri † **O Žalmos 116:13** E hebrejiko čhib: Hazdava upre e kuči la zachranakri.

14 Dava le RAJESKE oda, so phenďom,
anglal savore leskre manuša.

15 Savi dukh hin le RAJES,
sar meren leskre verna manuša.
16 RAJEJA, som tiro služobňikos,
avke sar tuke služinelas miri daj,
the me avke tuke služinav;
tu prečhinďal mire lanci.

17 Anava tuke e paľikeribnaskri obeta
a vičinava pro nav le RAJESKRO.
18 Dava le RAJESKE oda, so phenďom,
anglal savore leskre manuša,
19 pro dvori andro kher le RAJESKRO,
maškar tute, Jeruzalemona.
Haleluja!

O Žalmos 117

1 Lašaren le RAJES, savore narodale,
Bararen les, savore manušale!
2 Bo baro hin leskro kamiben ke amende
a leskri vernosť ľikerel pro furt.
Haleluja!

O Žalmos 118

1 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

2 Mi phenel o Izrael:
„Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“
3 Mi phenen o rašaja, o kher le Aronoskro:
„Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“
4 Mi phenen ola, ko pes daran le RAJESTAR:
„Leskro verno kamiben ľikerel pro furt.“

5 Andro pharipen vičinavas pro RAJ
a ov mange odphenďa a zachraňinďa man.
6 O RAJ hino manca, na darava man.
So man šaj kerel o manuš?
7 O RAJ hino manca a pomožinel mange;
dikhava te perel mire ňeprijaťeľen.

8 Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro manuš.
9 Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro vladara.

10 Rozthode pes pašal ma savore narodi,
ale andro nav le RAJESKRO len domarďom.
11 Rozthode pes pašal ma,

he, rozthode pal dojekh sera,
ale andro nav le RAJESKRO len domarďom!
12 Rozthode pes pašal ma sar osi,
ale zlabile sig sar e jag pal o koľaka;
andro nav le RAJESKRO len domarďom.
13 Zoraha man ispidle, hoj te perav,
ale o RAJ mange pomožinďa.
14 Miri zor the giľi hin o RAJ,
ov ačhiľa miro zachrancas.

15 O radišagoskre giľa pal e zachrana
šunďol andro stani le spravodľive manušengre:
„Le RAJESKRO čačo vast kerďa zorale veci!
16 Le RAJESKRO čačo vast zviťazinďa,
le RAJESKRO čačo vast kerďa zorale veci!“

17 Na merava, ale dživava
a vakerava pal o skutki le RAJESKRE.
18 Igen man marďa o RAJ,
ale na diňa man le meribnaske.
19 Phundraven mange o čačipnaskre brani le Chramoskre,
džava andre prekal lende a paľikerava le RAJESKE.
20 Kadi hiňi le RAJESKRI brana,
prekal late džana andre o spravodľiva.
21 Paľikerav tuke, RAJEJA, hoj man šunďal avri,
tu ačhiľal miro zachrancas.

22 O bar, so o murara odčhide,
ačhiľa hlavno bar.
23 O RAJ oda kerďa
a amen pes oleske čudaľinas.
24 Kada hin o džives, savo kerďa o RAJ,
khelas a radisaľuvas andre leste!

25 RAJEJA, mangav tut, zachraňin amen!
RAJEJA, mangav tut, hoj amenge te džal mištes!

26 Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le RAJESKRO!
Žehňinas tumenge andral o kher le RAJESKRO.
27 O RAJ hin o Del; leskro švetlos švicinel pre amende.
Priden tumen paš o manuša,
džan radišagoha le palmenca andro vasta dži paš o oltaris*.

28 Tu sal miro Del, paľikerava tuke;
Devla miro, bararava tut!

29 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho;
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt!

---

* **O Žalmos 118:27** Abo: Phanden o obeti le lanenca ko rohi le oltariskre!

O Žalmos 119

Alef

1 Bachtale hine ola, kaskre droma hine žuže
a dživen pal o zakonos le RAJESKRO.
2 Bachtale hine ola, ko doľikeren leskre prikazaňja
a roden les cale jileha;
3 ola, ko na keren o nalačhipen,
ale phiren pal leskre droma.
4 Tu diňal avri tire prikazi,
hoj pes pačivalones te doľikeren.
5 Joj, te uľomas zoralo pre miro drom,
hoj te kerav oda, so phenes.
6 Akor man na mušinava te ladžal,
sar dikhava pre savore tire prikazaňja.
7 Paľikerava tuke le žuže jilestar,
sar sikľuvava tire čačipnaskre zakoni.
8 Tire prikazi doľikerava,
ča man šoha ma omuk!

Bet

9 Sar peske o terno manuš šaj doľikerel o žužo dživipen?
Avke, hoj dživela pal tiro lav.
10 Cale jileha tut rodavas;
ma domuk, hoj man te visarav tire prikazaňjendar!
11 Andro jilo mange garuďom tiro lav,
hoj te na kerav binos angle tute.
12 Av barardo, RAJEJA!
Sikav man tire zakoni!
13 Mire vuštenca vakerav avri
savore prikazi, so tu phenďal.
14 Radisaľuvav tire prikazaňjendar
avke sar le bare barvaľipnastar.
15 Pal tire prikazi gondoľinav
a pozorinav tire chodňiki.
16 Andre tire zakoni man hin radišagos,
pre tiro lav na bisterav.

Gimel

17 Ker o lačhipen tire sluhaske,
hoj te dživav a te doľikerav tiro lav!
18 Phundrav mange o jakha,
hoj te dikhav o zazraki andre tiro sikaviben!
19 Kade pre phuv som ča cudzincos,
ma garuv angle mande tire prikazaňja!
20 Mira duša igen cirdel
te prindžarel furt tire sudi.
21 Le barikanen karhines;
prekošle hine ola,
ko oddžan tire prikazaňjendar.
22 Ma domuk, hoj mange te keren ladž a te dikhen man tele,
bo me man ľikerav tire prikazendar.
23 Te o vladara zabešlehas, hoj pre mande te vakeren,
tiro sluhas the avke gondoľinela pal tire zakoni.

24 Tire prikazaňja mange anen o radišagos,
den man godi so te kerel.

Dalet

25 Miri duša peske pašľol andro prachos,
obdžiďar man avke, sar phenďal.
26 Phenavas tuke avri mire droma a tu mange odphenďal.
Sikav man tire prikazi.
27 De mange te achaľol o drom tire prikazengro,
hoj te gondoľinav pal tire užasna skutki.
28 Čuľan mange o apsa la žaľatar,
zoraľar man tire laveha.
29 Visar man het le klamišagoskre dromestar!
Av ke ma jileskro a de man tiro zakonos!
30 Kidňom mange avri o pačivalo drom,
iľom mange andro jilo tire sudi.
31 Ľikerav man tire prikazaňjendar, RAJEJA;
ma domuk, hoj man te ladžav!
32 Denašav pal o drom tire prikazengro,
bo diňal man godi lenge te achaľol*.

He

33 Sikav mange, RAJEJA, o drom tire prikazengro
a me len doľikerava dži o koňec.
34 De mange te achaľol tiro zakonos,
hoj les te doľikerav andral calo miro jilo.
35 Ľidža man pal o chodňikos tire prikazaňjengro,
bo andre oda man hin o radišagos.
36 Visar miro jilo ke tire sikavibena,
hoj mange te na džal pal o nalačho barvaľipen.
37 Visar mire jakha, hoj te na dikhen pro zbitočna veci!
Obdžiďar man pre tiro drom!
38 Doľiker tire sluhaske tiro lav,
so diňal olen, ko tut den pačiv.
39 Le mandar e ladž, savatar man darav,
bo tire zakoni hine lače.
40 Igen man cirdav pal tire prikazi!
Obdžiďar man tire spravodľišagoha.

Vav

41 Ó RAJEJA, te avľahas tiro verno kamiben pre ma
the tiri zachrana, avke sar phenďal,
42 hoj te odphenav oleske, ko mange dophenel,
bo me pačav tire laveske.
43 Ma le mange šoha o čačipen andral miro muj,
bo me man mukav pre tire spravodľiva sudi,
44 avke me večňe doľikerava tiro zakonos,
furt a furt.
45 Phirava andre sloboda,
bo kamav te dživel pal tire prikazaňja.
46 Pal tire sikavibena vakerava le kraľenge
a na ladžava man,
47 se tire prikazaňja mange anen o radišagos,

---

* **O Žalmos 119:32** E hebrejiko čhib: o jilo mange rozbuchľarďal

bo man andre lende zakamľom.
48 Hazdav o vasta ke tire prikazaňja, andre save man zakamľom,
a gondoľinav pal tire sikavibena.

Zajin

49 Ma bister pro lav, so diňal tire sluhas,
bo diňal man naďej.
50 Andre miro pharipen man poťešines,
bo tiro lav man obdžiďarel.
51 O barikane mandar igen asan,
ale me man tire zakonostar na visarava.
52 RAJEJA, leperav mange pre tire čirlatune prikazi
a arakhľom andre lende o radišagos.
53 Labol andre ma e choľi pro nalače manuša,
bo omuken tiro zakonos.
54 Tire prikazaňja hine mire giľa,
medik som hosťos pre kadi phuv.
55 Rači mange leperav pre tiro nav, RAJEJA,
a doľikerav tiro zakonos.
56 Kada sas mange dino,
hoj man te ľikerav tire prikazaňjendar.

Chet

57 Phenďom mange:
„RAJEJA, tu sal miro ďeďictvos;
phenďom, hoj doľikerava tire lava.“
58 Mangav tut andral calo miro jilo,
hoj ke ma te aves jileskro, avke sar man diňal lav!
59 Gondoľinavas pal mire droma
a visarďom man pale paš tire prikazi.
60 Siďarav a na užarav
te doľikerel tire prikazaňja.
61 Kajte man o nalače manuša phandle le lanenca,
me pre tiro zakonos na bisterďom.
62 Pal jepaš rat ušťav, hoj tut te lašarav
vaš tire spravodľiva sudi.
63 Som prijaťeľis savorenca, ko pes tutar daran
a doľikeren tire prikazi.
64 RAJEJA, pre caľi phuv hin pherdo tiro kamiben;
sikav man tire prikazaňja!

Tet

65 Presikaďal tire sluhaske o lačhipen,
RAJEJA, avke sar phenel tiro lav.
66 Sikav man mištes te rozsudzinel a te achaľol,
bo me pačav andre tire prikazaňja.
67 Medik na somas potrestimen, bludzinavas;
ale akana šunav tiro lav.
68 Tu sal lačho a keres o lačhipen,
sikav man tire prikazi.
69 O barikane man meľarde andre le klamišagenca,
ale me man cale jileha ľikerav pal tire sikavibena.
70 Lengre jile hine zorale sar bar,
ale me radisaľuvav andre tiro zakonos.
71 Sas oda mištes, hoj somas potrestimen,

hoj man te sikavav tire prikazi.
72 O zakonos andral tiro muj mange hin vzacneder
sar ezera somnakune the rupune love.

Jod

73 Tire vastenca man stvorinďal a forminďal,
pomožin mange te achaľol a te sikľol tire prikazaňja.
74 Ola, ko pes tutar daran, radisaľona, sar man dikhena,
bo me pačav andre tiro lav.
75 Džanav, RAJEJA, hoj tire sudi hine spravodľiva,
potrestinďal man, bo sal verno.
76 Joj, te man tiro verno kamiben diňahas pale o radišagos,
avke sar diňal lav tire služobňikos.
77 Joj, te pre ma avľahas tiro jileskeriben, hoj te dživav,
bo man hin radišagos andre tiro zakonos.
78 Mi ladžan pes o barikane, bo falošňe pre ma vakerenas;
ale me gondoľinav pal tire prikazi.
79 Joj, te pes ke ma visardehas pale ola, ko pes tutar daran,
ola, ko prindžaren tire prikazaňja.
80 Joj, te geľomas cale jileha pal tire sikavibena,
hoj man te na ladžav.

Kaf

81 Miri duša imar na birinel, so ajci užarel pre tiro spaseňje;
mukav man pre tiro lav.
82 Mire jakha imar na birinen, so ajci užaren pre oda,
hoj kereha, so phenďal;
phučav: „Kana mange kereha o radišagos?“
83 Kajte som sar o cipuno gono avrišuko le thuvestar,
na bisterav pre tire prikazi.
84 Mek keci dživesa mušinela te užarel tiro služobňikos?
Kana odsudzineha olen, ko pre ma džan?
85 O barikane, save na dživen pal tiro zakonos,
mange pripravinde o cheva sar pasci.
86 Savore tire prikazaňjenge šaj te pačal.
Pomožin mange, bo džan pre ma a nane vaš soske!
87 Na kampľa but a chalehas man tele pal e phuv;
ale me na omukľom tire prikazi.
88 Obdžiďar man tire verne kamibnaha,
hoj te doľikerav o prikazaňja andral tiro muj.

Lamed

89 RAJEJA, tiro lav ačhel zorales
andro ňebos pro furt.
90 Pal jekh pokoleňje pre aver ľikerel tiri vernosť;
tu zathoďal e phuv a ačhel zorales.
91 Savoro ačhel dži adadžives, avke sar oda diňal avri,
bo savoro tuke služinel.
92 Te mange tiro zakonos na anďahas o radišagos,
muľomas andre miro pharipen.
93 Šoha na bisterava pre tire prikazi,
bo lenca man obdžiďarďal.
94 Me som tiro, zachraňin man,
bo igen kamav te dživel pal tire prikazi.

95 O nalače pre ma užaren, hoj man te zňičinen;
ale me gondoľinav pal tire zakoni.
96 Dikhľom, hoj savore vecen hin peskri hraňica,
ale tiro zakonos šoha na preačhela.

Mem

97 Ó, sar igen kamav tiro zakonos!
Calo džives pal leste gondoľinav.
98 Tire prikazaňja hine furt manca,
a vašoda mandar keren goďavereder,
sar hine mire ňeprijaťeľa.
99 Goďavereder som savore mire učiťeľendar,
bo gondoľinav pal tire prikazi.
100 Hin man buter goďi sar le phuren,
bo doľikerav tire zakoni.
101 Miro pindro na thovav pre ňisavo nalačho drom,
bo kamav te dživel pal tiro lav.
102 Na oddžav tire prikazendar,
bo tu korkoro man sikaves avri.
103 Save gule hine tire lava,
mire vuštenge hine guleder sar medos.
104 Tire zakonendar dochudav o goďaveripen,
vašoda našťi avri ačhav dojekh falošno chodňikos.

Nun

105 Tiro lav hin e momeľi mire pindreske
a o švetlos mire chodňikoske.
106 Diňom lav, hoj doľikerava tire spravodľiva sudi,
a kamav oda te doľikerel.
107 RAJEJA, igen but cerpinďom;
obdžiďar man, avke sar phenďal.
108 RAJEJA, prile e chvalakri obeta andral miro muj;
sikav man tire sudi.
109 Furt som andre dar pal o dživipen,
ale pre tiro zakonos na bisterav.
110 O nalače mange nacirdle e pasca,
ale me man tire prikazendar na visarava.
111 Tire sikavibena hine miro ďeďictvos pro furt,
bo miro jilo lendar radisaľol.
112 Zaiľom mange andro jilo,
hoj doľikerava tire prikazaňja pro furt dži o koňec.

Samech

113 Me našťi avri ačhav olen, ko tuke den ča jepaš jilo,
ale kamav tiro zakonos.
114 Tu sal miro šťitos, paš tute man šaj garuvav;
pre tiro lav man mukav.
115 Tumen, binošna manušale, džan mandar het,
hoj te šaj man ľikerav mire Devleskre prikazaňjendar.
116 De man zor, Devla, avke sar phenďal, hoj te dživav.
Ma sklamin man andre miri naďej!
117 Podhazde man a avava zachraňimen
a me furt pozorinava tire prikazi.
118 Tu odčhives savoren, ko oddžan tire prikazendar,
bo on klaminen a na del pes lenge te pačal.

119 Savore nalače manušen pre phuv les sar šmeci,
a vašoda kamav tire sikavibena.
120 Miro ťelos tutar izdral daratar,
darav man tire sudendar.

Ajin

121 Keravas, so hin lačho the spravno,
ma de man andro vasta olenge, ko man trapinen.
122 De tire služobňikos lav, hoj leske ela mištes;
ma domuk, hoj man o barikane te trapinen!
123 O jakha mange slabisaľon olestar,
so ajci užarav pre tiro spaseňje
the pre tiro čačipnaskro vakeriben.
124 Presikav tire služobňikoske tiro verno kamiben
a sikav man tire prikazi.
125 Me som tiro služobňikos, de mange te achaľol,
hoj te prindžarav tire prikazaňja.
126 RAJEJA, imar tuke kampel vareso te kerel,
bo na šunen tiro zakonos.
127 Me kamav tire prikazaňja buter sar o somnakaj,
buter sar o žužo somnakaj,
128 a savore tire prikazi ľikerav sar lače,
vašoda našťi avri ačhav dojekh nalačho chodňikos.

Pe

129 Tire sikavibena hine igen užasna,
vašoda len doľikerav cale jileha.
130 O zjaveňje tire laveskro anel o švetlos;
kerel goďaver olestar, ko na achaľol.
131 Phundrade mujeha užarav,
bo som igen smedno pal tire prikazaňja.
132 Visar tut ke ma, av ke ma jileskro,
avke sar oda keres savorenge, ko kamen tiro nav.
133 Ľidža mire kroki tire laveha.
Ma domuk, hoj upral mande o binos te vladňinel!
134 Zachraňin man le manušendar, save man trapinen,
hoj te doľikerav tire zakoni.
135 Švicin tire mujeha pre tiro služobňikos.
Sikav man tire prikazi!
136 Andral mire jakha čuľal pherdo apsa,
bo tiro zakonos pes na doľikerel.

Cade

137 Tu sal spravodľivo, RAJEJA,
tire sudi hine čače.
138 O prikazi, so diňal, hine spravodľiva;
šaj pes pre lende calkom te mukel.
139 E choľi, so andre ma labol vaš tuke, man chal,
bo mire ňeprijaťeľa bisterde pre tiro lav.
140 Tire lava hine mištes prežužarde,
vašoda len tiro služobňikos kamel.
141 Na som baro manuš a som odčhido,

ale pre tire prikazi na bisterav.
142 Tiro spravodľišagos hino pro furt,
tiro zakonos hin o čačipen.
143 O pharipen the o trapišagos pre ma aven,
ale tire prikazaňja mange anen o radišagos.
144 Tire sikavibena hine spravodľiva pro furt,
de mange len te achaľol, hoj te dživav.

Kof

145 Andral calo miro jilo vičinav;
odphen mange, RAJEJA,
me šunava tire prikazi.
146 Ke tute vičinav;
zachraňin man
a me doľikerava tire zakoni.
147 Ušťav sigeder, sar vidňisaľol,
hoj tutar te mangav pomoca;
mukav man pre tiro lav.
148 Caľi rat mande o jakha phundrade
a gondoľinav pal tiro lav.
149 Šun man avri, bo tiro kamiben hino pačivalo;
RAJEJA, obdžiďar man tire spravodľive sudoha!
150 Imar hine dži paš ma ola, kaske džal pal o nalačhipen;
on hine dur tire zakonostar,
151 ale tu, RAJEJA, sal paš ma
a savore tire prikazaňja hine čačipnaskre.
152 Imar čirlastar sikľiľom andral tire zakoni,
hoj len ačhaďal pro furt.

Reš

153 Dikh pre miro pharipen a zachraňin man,
bo na bisterďom pre tiro zakonos.
154 Zaač vaš ma pro sudos a cin man olestar avri;
obdžiďar man, avke sar mange phenďal.
155 O spaseňje hino dur le nalačhendar,
bo on na roden tire zakoni.
156 RAJEJA, tu sal igen milosťivo,
obdžiďar man tire spravodľive sudoha.
157 Hin man but ňeprijaťeľa, so pre ma džan,
ale me man tire prikazendar na visarava.
158 Džungľol mange, sar dikhav pre ola, ko nane verna,
bo na doľikeren tiro lav.
159 Dikh, sar kamav tire prikazi, RAJEJA!
Obdžiďar man tire verne kamibnaha!
160 Savore tire lava hine čače,
savore tire spravodľiva sudi hine pro furt.

Šin

161 O vladara pre ma džan a nane len vaš soske,
ale miro jilo pes daral ča tire lavestar.
162 Tire lavestar radisaľuvav avke
sar oda, ko arakhel baro barvaľipen.

163 Našťi avri ačhav o klamišagos, džungľol mange,
ale tiro zakonos kamav.
164 Eftavar pro džives tut lašarav
vaš tire spravodľiva sudi.
165 Baro smirom hin olen, ko kamen tiro zakonos,
a nane ňič, pre soste šaj pelehas.
166 Užarav, hoj man zachraňineha, RAJEJA,
a doľikerav tire prikazaňja.
167 Miri duša pes ľikerel tire zakonendar,
igen len kamav.
168 Šunav tire prikazi the sveďectva,
bo tu prindžares savore mire droma.

Tav

169 RAJEJA, de, hoj miro roviben te avel ke tute!
Ker mandar goďavereder, avke sar phenďal.
170 De, hoj miro mangipen te avel anglal tu.
Zachraňin man, avke sar diňal lav!
171 Mi prečuľan o chvali andral mire vušta,
bo tu man sikaves tire prikazi.
172 Mi giľavel miri čhib pal tiro lav,
bo savore tire prikazaňja hine spravodľiva.
173 De, hoj mange te pomožinel tiro vast,
bo kidňom mange avri tire prikazi.
174 RAJEJA, igen kamav, hoj man te zachraňines!
Tiro zakonos mange anel o radišagos.
175 De, hoj te dživav a te lašarav tut;
de, hoj mange te pomožinen tire sudi.
176 Bludzinav sar o našado bakroro.
Av te rodel tire služobňikos,
se me na bisterďom pre tire prikazaňja.

O Žalmos 120

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.

Pro RAJ vičinavas andral o pharipen
a ov mange odphenďa.
2 RAJEJA, zachraňin man le klamišagoskre vuštendar
the le falošne čhibendar.

3 So tuha ov kerela
a sar tut marela,
tu falošno čhib?
4 Marela tut le ostre maribnaskre šipenca
the le jagale angarenca*.

5 Vigos mange!
Te bešel kade hin avke namištes
sar le cudzincoske andro Mešech,
abo sar maškar o manuša andro Kedar!

* **O Žalmos 120:4** E hebrejiko čhib: *rotem* – oda hin stromos, savestar hin igen lače angara

6 Imar igen but dživav olenca,
ko našťi avri ačhen o smirom.
7 Sar me vakerav, hoj kamav o smirom,
on kamen o mariben.

O Žalmos 121

1 E gilʼi pro drom upre andro Jeruzalem.
Mire jakhenca dikhav upre pro verchi.
Khatar avela miri pomoca?
2 Miri pomoca avel le RAJESTAR,
savo stvorinďa o ňebos the e phuv.

3 Ov na domukela, hoj tuke te poddžal o pindro;
tiro stražcas na sovel!
4 Dikh, oda, ko stražinel le Izrael,
na sovel aňi na driminel.

5 O RAJ hino tiro stražcas;
o RAJ hino tiro ciňos pal tiri čači sera.
6 Dživese tut o kham na dukhavela
aňi o čhonoro rači.

7 O RAJ tut chraňinela savore nalačhipnastar;
ov chraňinela tiro dživipen.
8 O RAJ tut chraňinela,
sar džaha a the sar aveha,
akanastar a pro furt.

O Žalmos 122

1 Le Davidoskri gilʼi pro drom upre andro Jeruzalem.
Radisalʼiľom, sar mange phende:
„Aven džas andro kher le Devleskro!“
2 Akana amare pindre ačhen
andre tire brani, Jeruzalemona.

3 O Jeruzalem hino ačhado upre sar foros,
kaj hin spojimen sa andre jekh.
4 Ode džan o kmeňi upre,
o kmeňi le RAJESKRE,
te lašarel o nav le RAJESKRO,
avke sar hin prikazimen le Izraeloske.
5 Ode hin o troni pro sudos,
o troni le Davidoskre potomkengre.

6 Modľinen tumen vaš o smirom prekal o Jeruzalem a phenen:
„Bachtale ola, ko tut kamen!
7 Mi avel o smirom andre tire muri
a mi dživel pes šukares andre tire palaca!“
8 Vaš mire phrala the prijaťeľa phenav:
„Smirom andre tu, Jeruzalemona!“
9 Vaš o kher le RAJESKRO, amare Devleskro,
man modľinava, hoj tuke te džal mištes.

O Žalmos 123

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, mire jakhenca dikhav upre pre tute,
so troňines pro ňebos.
2 Sar o jakha le sluhengre dikhen
pro vast peskre rajeske,
sar o jakha la služkakre dikhen
pro vast peskra raňake,
avke dikhen amare jakha pro RAJ, amaro Del,
medik amenge na presikavela peskro jileskeriben.

3 Av jileskro ke amende, RAJEJA,
av jileskro ke amende,
bo imar na birinas olestar, so amen ajci tele dikhen.
4 Imar amen hin dos olestar,
so amendar ajci asan o barvale
a tele dikhen o barikane.

O Žalmos 124

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Te amenca na uľahas o RAJ
– mi phenel o Izrael –
2 te amenca na uľahas o RAJ,
sar pre amende avle o manuša,
3 chalehas amen tele džidonen,
sar lengri choľi pre amende rozlabiľa;
4 o paňa amen začhidehas,
o prudos amen scirdňahas tele,
5 o dziva paňa
amen zailehas andre.

6 Paľikeras le RAJESKE, hoj na domukľa amare ňeprijaťeľenge,
hoj amen te rozčhingeren le dandenca!
7 Amen denašľam
sar o čiriklo andral e pasca le lovcoske;
e pasca čhinďiľa
a amen andral denašľam.
8 Amari pomoca hin andro nav le RAJESKRO,
savo stvorinďa o ňebos the e phuv.

O Žalmos 125

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Ola, ko pes muken pro RAJ,
hine sar o verchos Sion:
Na čhalaven pes,
ľikeren pro furt.
2 Sar hin o verchi pašal o Jeruzalem,
avke hin o RAJ pašal peskre manuša
akanastar a pro furt.

3 O žezlos le nalačhengro na vladňinela

upral e phuv le spravodľive manušengri,
hoj te na keren o spravodľiva
peskre vastenca o nalačhipen.

4 RAJEJA, ker o lačho olenge, ko hine lače,
olenge, ko hine čačipnaskre andro jile!
5 Ale olen, ko oddžan pro bange droma,
o RAJ tradela het jekhetane olenca, ko keren o nalačhipen.

O smirom pro Izrael!

O Žalmos 126

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Sar o RAJ anelas pale le Sionoskre zailen,
sas amenge oda sar suno.
2 Akor amenge o muj asalas
a amare čhiba giľavenas radišagostar.
Akor pes maškar aver narodi vakerelas:
„O RAJ prekal lende kerďa bare veci!“
3 O RAJ kerďa prekal amende bare veci
a amen radisaľuvahas.

4 An pale, RAJEJA, amare zailen
avke sig sar o paňi andro Negev pal o baro brišind.
5 Ola, ko sadzinen le apsenca,
kidena upre bare radišagoha.
6 Rovibnaha džal avri oda,
ko hordinel o semenos;
radišagoha avela pale,
sar anela peskri pšeňica.

O Žalmos 127

1 Le Šalamunoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Te o RAJ na ačhavel o kher,
zbitočňe pes trapinen ola, ko les ačhaven;
te o RAJ na stražinel o foros,
zbitočňe del pozoris oda, ko les stražinel.
2 Zbitočňe ušťen upre sig,
džan te sovel nasig
a keren phares buči vaš o maro;
bo ov pes starinel pal ola, kas kamel, mek sar soven.

3 O čhave hine daros le RAJESTAR,
o čhavoro la dake andro per hin le RAJESKRI odmena.
4 O čhave, so uľile le muršeske, sar sas terno,
hine sar o šipi andro vasta le maribnaskre muršeske.
5 Bachtalo hin oda murš,
savo peske lenca pherdžarďa o tulcos.
On pes na ladžana, sar pes sudzinena
peskre ňeprijaťeľenca paš e brana pro sudos.

O Žalmos 128

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Bachtalo ela sako, ko pes daral le RAJESTAR,
ko phirel pal leskre droma.

2 Dživeha la bučatar, so keres tire vastenca;
aveha požehňimen a savoro tuke džala mištes.
3 Tiri romňi ela andre tiro kher
sar e viňica, so anel but ovocje,
tire čhave ena pašal tiro skamind
sar o terne olivova stromi.
4 He, kavke ela požehňimen oda murš,
savo pes daral le RAJESTAR.

5 Mi požehňinel tut o RAJ andral o Sion,
hoj te dikhes o požehnaňje le Jeruzalemoskro calo tiro dživipen,
6 hoj te dikhes tire čhavengre čhaven.

Smirom le Izraeloske!

O Žalmos 129

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Mire terňipnastar man but trapinenas
– mi phenel o Izrael –
2 mire terňipnastar man but trapinenas,
ale na zňičinde man.
3 Orinenas mange pal o dumo,
orinde avri bare rihi sar pro maľi.
4 Ale o RAJ hino spravodľivo;
prečhinďa o lani le nalače manušengre.

5 Mi visaľon pale ladžaha savore,
ko našťi avri ačhen o Sion!
6 Mi aven sar e čar pro padi,
savi šučola avri sigeder, sar la cirdena avri;
7 savaha peske na pherdžarela e burňik oda, ko košinel,
aňi o vasta oda, ko sphandel o snopi.
8 Ola, ko predžana pašal lende, na phenena:
„O požehnaňje le RAJESKRO pre tumende!
Žehňinas tumenge andro nav le RAJESKRO.“

O Žalmos 130

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Andral o bare paňa vičinav pre tute, RAJEJA!
2 Ó Adonaj, šun miro hangos;
prithov tiro kan paš miro roviben.

3 RAJEJA, te tu amenge rachineha o bini,
ó Adonaj, ko šaj obačhela?
4 Ale tu amenge odmukes,
hoj amen te el sveto dar angle tu.

5 Užarav pro RAJ – savoreha užarav;
mukav man pre leskro lav.
6 Miri duša užarel pro Raj
buter sar o stražňika pro tosara,
buter sar o stražňika pro tosara.

7 Izraelona, muk tut pro RAJ,
bo ov tut pačivales kamel
a les hin bari zor vaš tuke te počinel.
8 Ov počinela vaš o Izrael
vaš savore leskre bini.

O Žalmos 131

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, miro jilo pes na ľidžal upre,
mire jakha nane barikane.
Na džal mange pal o bare veci
aňi pal ola, save miri goďi našťi achaľol.
2 Ale upokojinav miri duša
a bešav mange tele;
Som sar čhavoro,
so pašľol spokojno paš peskri daj;
miri duša hiňi sar spokojno čhavoro.

3 Izraelona, muk tut pro RAJ
akanastar dži pro furt!

O Žalmos 132

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, ma bister pro David,
pre savoro leskro trapišagos!
2 Iľa vera le RAJESKE
a diňa lav le Zorale Devles le Jakoboskres:
3 „Na džava khere,
na pašľuvava mange pro hadžos,
4 na dava mire jakhenge te zasovel
aňi mire vječkenge te phanden pes andre,
5 medik na arakhava than le RAJESKE,
kher le Jakoboskre Zorale Devleske.“

6 Šunďam pal e archa la zmluvakri andro Betlehem*,
arakhľam la pro maľi paš o Jearim.

7 Amen phenďam: „Aven džas andro kher le RAJESKRO
a banďuvas angle leskro tronos paš leskre pindre.“
8 Ušťi, RAJEJA, a av andro Chramos
tu the e archa tira zorakri,
a ač ode pro furt!
9 Tire rašaja pre peste mi uren o spravodľišagos

* **O Žalmos 132:6** E hebrejiko čhib: e Efrata

a tire pačivale manuša mi giľaven radišagostar!

10 Anglo David, tiro služobňikos,
ma visar tiro muj tire pomazimen kraľistar.
11 Tu, RAJEJA, diňal verno lav le David,
o lav, savestar pes na visarela:
„Jekhe tire potomkos
thovava te bešel pro tronos.
12 Te tire čhave doľikerena miri zmluva
the o prikazaňja, save len sikavava,
ta bešena the lengre čhave
pre tiro tronos pro furt.“

13 Se o RAJ peske kidňa avri o Sion;
kamľa ode te bešel a phenďa:
14 „Kada ela miro than, kaj mange odpočovinava pro furt;
kade bešava, bo me oda kamľom.
15 Le Sionoskro chaben barvales požehňinava,
leskre čore manušen čaľarava le mareha.
16 Leskre rašajen urava andro spaseňje
a leskre pačivale manuša giľavena bare radišagostar.
17 Ode kerava, hoj jekh le Davidoskre potomkendar te ačhel zoralo kraľis;
a dava, hoj miro pomazimen kraľis te švicinel sar lampa.
18 Leskre ňeprijaťeľen urava andre ladž,
ale pre leskro šero blišťisaľola e kraľiko koruna.“

O Žalmos 133

1 Le Davidoskri giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Dikh, sar mištes the šukares oda hin,
sar hine o phrala jekhetane andro smirom!

2 Oda hin sar o vzacno olejos pro šero,
so čuľal tele pal e brada,
pal e brada le Aronoskri,
so čuľal dži pro agor* pre leskro ruchos.
3 Oda hin sar e Chermonoskri rosa,
so čuľal tele pro Sionoskre verchi.
Bo ode o RAJ bičhavel peskro požehnaňje
the dživipen pro furt.

O Žalmos 134

1 E giľi pro drom upre andro Jeruzalem.
Lašaren le RAJES
savore leskre služobňikale,
so služinen račenca andro kher le RAJESKRO!
2 Hazden upre o vasta ko Chramos
a lašaren le RAJES.

3 Mi požehňinel tut o RAJ andral o Sion,

* **O Žalmos 133:2** Oda hin dži paš e chev khatar pes thovel o šero andro ruchos – e gaľira.

oda, ko kerďa o ňebos the e phuv!

O Žalmos 135

1 Haleluja!

Lašaren le RAJESKRO nav,
lašaren les, služobňikale le RAJESKRE,
2 save služinen andro kher le RAJESKRO,
pro dvori andro kher amare Devleskro.

3 Lašaren le RAJES, bo o RAJ hino lačho,
giľaven leskre naveske, bo hino šukar.
4 Se o RAJ peske kidňa avri le Jakob;
le Izrael, hoj leske te patrinel.

5 Me džanav, hoj o RAJ hino baro;
amaro RAJ hino bareder savore devlendar.
6 O RAJ kerel savoro, so kamel,
pro ňebos the pre phuv,
andro moros the andre savore leskre hlbini.
7 Prianel o chmari dži pal o agor la phuvatar;
bičhavel o bleski le brišindeha
a mukel avri e balvaj andral peskre skladi.
8 Ov murdarďa andro Egipt savoren, so uľile ešebna,
le manušendar dži o dobitkos.
9 Bičhaďa o znameňja the o zazraki
pre tute, Egiptona,
pro Faraonos the pre savore leskre služobňika.
10 Domarďa but naroden
a murdarďa le zorale kraľen:
11 le Sichon, le amorejike kraľis,
le Og, le bašaňike kraľis,
the savore kraľen andro Kanaan.
12 Lengri phuv diňa sar ďeďictvos,
sar ďeďictvos le Izraeloske, peskre manušenge.

13 RAJEJA, tiro nav hino večno,
pal tiri slava, RAJEJA, pes vakerela pal jekh pokoleňje pre aver.
14 Bo o RAJ zaačhela vaš peskre manuša pro sudos
a ela jileskro ke peskre služobňika.

15 O modli le narodengre hine rupune the somnakune,
kerde len o manuša peskre vastenca.
16 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen.
17 Hin len kana, ale na šunen,
aňi našťi dichinen peskre mujenca.
18 Ola, ko len keren, ena ajse sar on,
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.

19 Manušale, khereja le Izraeloskro, lašar le RAJES!

Rašajale, khereja le Aronoskro, lašar le RAJES!
20 Levitale, khereja le Leviskro, lašar le RAJES!
Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren le RAJES!
21 Mi džal e chvala le RAJESKE andral o Sion,
oleske, ko bešel andro Jeruzalem!

Haleluja!

O Žalmos 136

1 Paľikeren le RAJESKE, bo hino lačho,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
2 Paľikeren le Devleske upral o devla,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
3 Paľikeren le Rajeske upral o raja,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

4 Ča ov korkoro kerel o bare zazraki,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
5 Ov goďaha kerďa o ňebos,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
6 Ov rozcirdňa e phuv upral o paňa,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
7 Ov kerďa o bare švetla,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
8 o kham, hoj te vladňinel dživese,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
9 o čhonoro the o čercheňa, hoj te vladňinen rači,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

10 Ov murdarďa andro Egipt le ešebne muršoren,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
11 A iľa odarik avri le Izraeliten,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
12 Ľidžalas peskre manušen le zorale the hazdle vasteha,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

13 Ov rozďelinďa o Lolo moros,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
14 a diňa le Izraelitenge te predžal prekal leste,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
15 ale le Faraonos la armadaha začhiďa le moroha,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
16 Peskre manušen ľidžalas la pušťaha,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

17 Zňičinďa le bare kraľen,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
18 murdarďa le zorale kraľen,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
19 le amorejike kraľis Sichon,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;

20 le bašaňike kraľis Og,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
21 Lengri phuv diňa sar ďeďictvos,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
22 sar ďeďictvos peskre služobňikoske le Izraeloske,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

23 Leperďa peske pre amende andre amaro poňižeňje,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt;
24 a zachraňinďa amen amare ňeprijaťeľendar,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.
25 Ov del te chal savore džide tvoren,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

26 Paľikeren le ňeboskre Devleske,
bo leskro verno kamiben ľikerel pro furt.

O Žalmos 137

1 Paš o babiloňika paňa,
bešahas a rovahas ode,
sar peske leperahas pro Sion.
2 Ode pro stromi, pro virbi,
figinahas amare citari.
3 Ola, ko amen zaile, amen mangenas,
hoj lenge te giľavas;
ola, ko amen trapinenas, amendar kamenas,
hoj te giľavas radišagoha:
„Giľaven amenge jekh sionsko giľi!“
4 Sar šaj giľavas le RAJESKRI giľi
andre cudzo phuv?

5 Te bisterďomas pre tute, ó Jeruzalemona,
ta mi bisterel miro čačo vast te bašavel!
6 E čhib mange andro muj mi priľepisaľol,
te mange pre tute na leperava;
te o Jeruzalem na ela miro nekbareder radišagos.

7 RAJEJA, ma pobister le Edomitenge oda,
so vičinenas akor, sar peľa tele o Jeruzalem:
„Čhiven les tele, čhiven les tele dži o zakladi!“
8 Tu, babiloňiko čhaje, so aveha zňičimen!
Bachtalo hin oda, ko tuke visarela pale oda,
so amenge kerďal!
9 Bachtalo oda, ko chudela tire čhaven
a demela lenca andre skala.

O Žalmos 138

1 Le Davidoskro.
Paľikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo,

anglo ňeboskre bitosťi* tuke giľavava o chvali.
2 Visarav man ke tiro sveto Chramos, banďuvav tele
a lašarav tiro nav
vaš tiro baro kamiben the vernosť,
bo bararďal tiro lav upral savoreste†.
3 Sar ke tu vičinavas, odphenďal mange;
iľal mandar e dar a diňal man zor.

4 RAJEJA, savore kraľa pre phuv tut lašarena,
sar šunena o lava andral tiro muj.
5 Giľavena pal tire droma,
bo le RAJESKRI slava hiňi bari.

6 O RAJ hino upre učes,
a the avke dikhel, ko hino teledikhlo,
ale le barikanes prindžarel dural.
7 Kajte uľomas andro pharipen,
tu na domukeha, hoj te merav;
nacirdeha tiro vast pre mire choľamen ňeprijaťeľa,
zachraňineha man tire čače vasteha.
8 O RAJ dokerela sa vaš ma.
RAJEJA, tiro verno kamiben ľikerel pro furt.
Ma omuk e buči tire vastengri!

O Žalmos 139

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, tu man predikhľal a prindžares man.
2 Tu džanes, kana bešav a kana uščav,
imar dural prindžares, so gondoľinav.
3 Pozorines man, sar phirav the sar pašľuvav;
prindžares mištes savore mire droma.
4 Bo mek aňi mande nane o lav pre čhib
a imar tu, RAJEJA, džanes savoro, so kamav te phenel.
5 Obkľučines man anglunestar the palunestar
a thoves pre ma tiro vast.
6 Igen man čudaľinav upral tiro prindžaripen,
bareder hino sar miri godi,
našťi dži ode dochudav.

7 Kaj šaj denašav tire Duchostar?
Kaj šaj denašav tutar?
8 Te geľomas upre pro ňebos, ode sal,
te mange pašľiľomas andro hrobos, the ode sal.
9 Te odľecinďomas ode, kaj avel avri o kham,
abo bešľomas dži pre aver sera le moroske,
10 mek the ode man ľigenďahas tiro čačo vast,
a pomožinďahas mange.
11 Te mange phenďomas: „O kaľipen man zagaruvela andre
a o švetlos pes čerinela pro kaľipen pašal ma,“
12 no, aňi o kaľipen nane dos kalo prekal tu

* **O Žalmos 138:1** E hebrejiko čhib: anglo devla † **O Žalmos 138:2** Abo: bararďal tiro lav upral tiro nav

a e rat tuke švicinel sar džives,
o kaľipen tuke hin avke sar švetlos.

13 Se tu mange stvorinďal o jilo the e godi*,
andro per mira dakro man sthoďal.
14 Lašarav tut vaš oda, hoj som igen užasňe a zazračňe stvorimen;
tire skutki hine zazračna,
džanav oda igen mištes.
15 Mire kokala na sas garude anglal tu,
sar somas kerdo andro garuďipen,
sar somas sthodo andro hlbini la phuvakre.
16 Tire jakha man dikhle, imar sar somas andro per,
a savore mire dživesa sas pisimen andre tiri kňižka
mek angloda, sar aňi jekh lendar na sas.
17 Sar mange phares hin te achaľol tire gondoľišagi†, ó Devla,
a keci but hine!
18 Te len kamľomas te zrachinel,
ulehas buter sar e poši.
Soča uščav, furt som tuha.

19 Oj, Devla, te murdarďalas le nalače manušen!
Džan mandar het, muršale,
savenge džal pal o murdaripen!
20 On pal tu namištes vakeren,
ačhaven pes tuke a hijaba len tiro nav.
21 RAJEJA, me našťi avri ačhav olen, ko tut našťi avri ačhen.
A ola, ko pes tuke ačhaven, mange džungľon.
22 Igen len našťi avri ačhav,
hine mire ňeprijaťeľa!

23 Preskumin man, Devla, a prindžar miro jilo!
Skušin man a prindžar miro gondoľišagos!
24 Dikh, či na som pro nalačho drom
a ľidža man pal o večno drom!

O Žalmos 140

1 Oleske, ko ľidžal o bašaviben. O žalmos le Davidoskro.
2 Zachraňin man, RAJEJA, le nalače manušendar,
ochraňin man olendar, ko pes rado maren,
3 olendar, ko andro jile gondoľinen ča te kerel o nalačhipen
a sako džives pes vesekedinen.
4 Dukhaven le čhibenca sar o sapa,
pro vušta len hin o jedos sar le zmijen.

5 RAJEJA, ma domuk man andro vasta le nalače manušenge,
ochraňin man olendar, ko pes rado maren
a kamen mange te podthovel o pindre.
6 O barikane mange kerde e pasca,
nacirdle paš o drom e sita the o lani,

* **O Žalmos 139:13** E hebrejiko čhib: o ľadvini † **O Žalmos 139:17** Abo: Save vzacna hine mange tire gondoľišagi

pripravinde mange e pasca pro chodňikos.

7 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro Del!“
Šun avri, RAJEJA, miro mangipen!
8 RAJEJA, Adonaj, tu sal miro zoralo zachrancas,
tu mange chraňines o šero andro džives le maribnaskro.
9 RAJEJA, ma de le nalače manušes oda, so kamel,
ma domuk, hoj pes te ačhel oda, so gondoľinel te kerel,
hoj pes te na ľidžal upre.

10 De, hoj pre mire ňeprijaťeľa te avel odi bibach,
savi žičinen mange.
11 Mi perel pre lende o jagale angara,
mi čhivel len o Del andre jag,
andre bari chev, hoj imar te na ušťen.
12 O manuš, so kerel pľetki, te na obačhel andre phuv
a pre oda murš, so pes rado marel, mi avel e bibach, hoj te perel.

13 Džanav, hoj o RAJ zaačhel pro sudos vaš o strapimen manuš
a rušel vaš o čoro.
14 Čačo hin, hoj o spravodľiva lašarena tiro nav
a o čačipnaskre manuša dživena paš tu.

O Žalmos 141

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, ke tu vičinav!
Siďar mange te pomožinel!
Šun miro hangos, sar ke tu vičinav!
2 Prile miri modľitba sar o kaďidlos
a mire vasta, so hazdav, sar e račakri obeta.

3 RAJEJA, ačhav le stražňiken paš miro muj!
Stražin o vudar mire vuštengro!
4 Ma domuk, hoj mange o jilo te džal pal o nalačho,
hoj te kerav o nalačhipen olenca, ko oda keren,
aňi hoj lenca te chav pre lengre hoscini.

5 Te man demela o čačipnaskro manuš – oda hin o kamiben;
te man pokarhinela – oda hin sar olejos pro šero;
miro šero oda prilela.
Ale me man furt modľinava, hoj o nalače te aven marde vaš oda, so keren.
6 Lengre vodci ena čhide tele pal o skali,
a akor o nalače sprindžarena, hoj mire lava sas čače.
7 On phenena: „Sar vareko orinel e phuv a rozmarel o hrudi,
avke hine rozčhide amare kokala andro muj le Šeoloskro.“

8 Ale mire jakha, RAJEJA, Adonaj, dikhen pre tute,
pre tute man mukav, ma de man le meribnaske!
9 Chraňin man le pascendar, so mange kerde,
the le sitendar, so mange nacirdle o nalače.

10 Mi peren o nalače andre peskre siti,
ale me len mi obdžav.

O Žalmos 142

1 Le Davidoskro maskil*. E modľitba, sar sas andre jaskiňa.
2 Zorales vičinav ko RAJ,
vičinav ko RAJ, hoj ke ma te avel jileskro.
3 Leske phenav avri miri žaľa
a vakerav pal miro pharipen.
4 Sar miro duchos andre ma slabisaľol,
akor tu des pozoris pre miro chodňikos.
Pre oda drom, khatar džav,
mange garude e pasca.
5 Dikh pre čači sera a dikheha,
hoj ňiko mange na kamel te pomožinel.
Nane man kaj te denašel,
ňikaske na džal pal miro dživipen.
6 RAJEJA, pre tu vičinav
a phenav: „Tu sal miro than, kaj man šaj garuvav,
tu sal sa, so mange kampel andre kada dživipen!“

7 Šun miro roviben,
bo som andro baro pharipen.
Le man avri olendar, ko pre mande džan,
bo hine zoraleder sar me.
8 Le man avri andral e bertena,
hoj te lašarav tiro nav!
O čačipnaskre pes zdžana pašal mande,
bo mange presikaves o lačhipen.

O Žalmos 143

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, šun miri modľitba,
šun miro pokorno mangipen!
Odphen mange, bo sal verno the spravodľivo!
2 Ma sudzin tire služobňikos,
bo ňisavo džido manuš nane spravodľivo anglal tu.
3 O ňeprijaťeľis pre mande džal,
demel manca andre phuv;
thovel man te bešel andro kaľipen
sar olen, ko imar čirla mule.
4 Miro duchos slabisaľol,
miro jilo imar na birinel te ľidžal o pharipen.
5 Leperav mange pre ola dživesa, so sas varekana,
gondoľinav pal savoreste, so kerďal,
avel mange pre goďi e buči, so kerďal tire vastenca.
6 Ke tute hazdav mire vasta,
som igen smedno pal tu sar e avrišuki phuv pal o paňi.

7 So neksigeder mange odphen, RAJEJA,

* **O Žalmos 142:1** Oda šaj el: goďaver sikaviben

miro duchos imar na birinel!
Ma garuv mange tiro muj,
hoj te na dičhuvav avri sar ola, ko džan tele andro hrobos.
8 De, hoj tosara te šunav tiro verno kamiben,
bo pre tute man mukav.
Sikav mange o drom, khatar te džal,
bo pačav andre tu.
9 Zachraňin man mire ňeprijaťeľendar, RAJEJA!
Ke tute man garuvav.
10 Sikav man te kerel tiri voľa,
se tu sal miro Del.
Tiro lačho Duchos man mi ľidžal
pal e rovno phuv.

11 RAJEJA, obdžiďar man angle tiro nav;
le man avri andral o pharipen, bo sal spravodľivo.
12 Zňičin mire ňeprijaťeľen, bo tiro kamiben hino pačivalo ke ma;
murdar savoren, ko man trapinen,
bo me som tiro služobňikos.

O Žalmos 144

1 Le Davidoskro.
E chvala mi džal mire RAJESKE, mira skalake,
ov del te džanel mire vastenge sar pes te marel,
mire angušten sikavel pro mariben.
2 Miro verno ochrancas the miro hrados,
miri zoraľi veža the miro zachrancas,
miro šťitos, pal savo man garuvav.
Ov kerel, hoj pes mange o narodi te podden.

3 RAJEJA, ko hin o manuš, hoj tut pal leste te starines?
Ko hin o čhavo le manušeskro, hoj pre leste gondoľines?
4 O manuš hino sar e balvajori,
leskre dživesa hine sar o ciňos, so našľol.

5 RAJEJA, otker o ňebos a av tele,
chude tut le verchendar, hoj te thuvisaľon!
6 Bičhav tiro bleskos a roztrade tire ňeprijaťeľen,
muk tire šipi a ker, hoj pes te rozdenašen.
7 Nacirde tele tiro vast,
cirde man avri a zachraňin man
andral o bare paňa, andral o vasta le cudze manušengre,
8 save klaminen le vuštenca
a len vera falošňe*.

9 Devla, giľavava tuke e nevi giľi,
bašavava pre harfa le deše strunenca a lašarava tut,
10 so des te zviťazinel le kraľenge
a zachraňines tire služobňikos le David
la meribnaskra šabľatar.
11 Cirde man avri a zachraňin man

* **O Žalmos 144:8** E hebrejiko čhib: lengro čačo vast klaminel

andral o vasta le cudze manušengre,
save klaminen le vuštenca
a len vera falošňe.

12 Avke amare terne čhave ena sar o rastlini, so baron zorales,
amare čhaja ena sar o avrikerde slupi andro palacis.
13 Amare komori ena pherde všelijake zrnoha.
Amen ela ezera bakre,
deš ezera pre amare maľi.
14 Amare dobitkoske uľona but cikne.
Amare muri na rozmarena,
na odľidžana amen het,
aňi pes na rovela pre amare uľici la bara žaľatar.
15 Bachtale ola manuša, kas kada hin!
Bachtale ola manuša, kaske hin o RAJ Del!

O Žalmos 145

1 Le Davidoskri chvala.
Bararava tut, Devla miro the kraľina!
Lašarava tiro nav furt a furt!
2 Sako džives tut lašarava,
giľavava o chvali tire naveske furt a furt.

3 Baro hin o RAJ, leske patrinel savori chvala;
na del pes te achaľol, savo baro hino.
4 Jekh pokoleňje avreske lašarel tire bare veci, so kerďal;
vakerel pal tire zorale skutki.
5 Vakerena pal o baro šukariben tira slavakro
a me gondoľinava pal tire bare zazraki.
6 Vakerena pal tire zorale skutki
a me vakerava pal oda, savo baro sal!
7 Leperena peske pal tiro baro lačhipen
a radišagoha giľavena pal tiro spravodľišagos.

8 O RAJ hino jileskro the milosťivo,
na choľisaľol sig a hin andre leste pherdo kamiben.
9 O RAJ hino lačho ke sakoneste,
leske hin pharo vaš savorende, kas stvorinďa.
10 RAJEJA, mi paľikerel tuke savoro tiro stvoreňje,
mi lašaren tut tire pačivale manuša.
11 Mi vakeren pal e slava tire kraľišagoskri,
mi phenen pal tiri zor,
12 hoj pes o manuša te dodžanen pal tire zorale skutki
the pal o baro šukariben tire kraľišagoskro.
13 Tiro kraľišagos hino večno,
tiro rajipen ľikerel pal jekh pokoleňje pre aver.
14 O RAJ podhazdel savoren, ko peren,
hazdel upre savoren, ko hine strapimen.
15 Savore jakha pre tu dikhen a užaren pre tu,
a tu len des te chal akor, sar lenge kampel.
16 Otkeres tiro vast
a čaľares savore džiden oleha, so kamen.

17 O RAJ hino spravodľivo andre savoreste, so kerel,
savore peskre skutki kerel kamibnaha.
18 O RAJ hino pašes savorenge, ko ke leste vičinen,
savorenge, ko ke leste vičinen čačipnaha.
19 Olen, ko pes lestar daran, del oda, so peske žadinen,
šunel, sar ke leste vičinen vaš e pomoca, a zachraňinel len.
20 O RAJ chraňinel savoren, ko les kamen,
ale savore nalače manušen zňičinela.

21 Mire vušta lašarena le RAJES
a savoro stvoreňje mi bararel leskro sveto nav pro furt.

O Žalmos 146

1 Haleluja!

Lašar le RAJES, dušo miri!
2 Lašarava le RAJES, medik ča dživav,
giľavava o chvali mire Devleske calo miro dživipen.

3 Ma muken pes pro vodci,
ma muken pes pro manuša,
bo on našťi zachraňinen.
4 Sar lendar džala avri o duchos, džana pale andre phuv
a oda džives našľola savoro, so kamenas te kerel.
5 Bachtalo oda, kaske pomožinel o Del le Jakoboskro;
ko pes mukel pro RAJ, pre peskro Del,
6 savo stvorinďa o ňebos the e phuv,
o moros the savoro, so andre hin,
a savo ačhel verno pro furt.

7 Ov zaačhel vaš o strapimen
a le bokhalen del te chal.
O RAJ lel avri le zaphandlen andral e bertena.
8 O RAJ del, hoj o kore te dikhen.
O RAJ hazdel upre olen, ko hine strapimen,
o RAJ kamel olen, ko hine čačipnaskre.
9 O RAJ chraňinel le cudzincen
a pomožinel le vdovenge the le širotenge,
ale musarel o plani le nalačhenge.

10 O RAJ kraľinela pro furt.
Ó, Sionona, tiro Del vladňinela
andral jekh pokoleňje pre aver.

Haleluja!

O Žalmos 147

1 Haleluja!

Sar mištes hin te lašarel amare Devles,
bo šukares oda hin a kampel les te bararel.

2 O RAJ pale ačhavel o Jeruzalem
a skidel upre le Izraeliten, save sas zaile;
3 sasťarel olen, kas hin dukh andro jilo,
a phandel lenge o rani.
4 Ov rachinel le čercheňen
a savorenge del o nava.
5 Baro hin amaro RAJ a igen zoralo,
leskro goďaveripen pes na del te merinel.
6 O RAJ hazdel upre le pokornen,
ale le nalačhenca demel andre phuv.

7 Giľaven le RAJESKE e paľikeribnaskri giľi,
bašaven amare Devleske pre citara.

8 O ňebos učharel andre le chmarenca,
bičhavel pre phuv o brišind
a del, hoj e čar te barol pro verchi.
9 Ov del te chal le džviren
the le cikne havranen, sar vičinen.
10 Leske nane pre dzeka le grajeskri zor
aňi o zorale čanga le slugaďiskre.
11 Le RAJESKE hin pre dzeka ola, ko pes lestar daran,
ola, ko pes muken pre leskro verno kamiben.

12 Jeruzalemona, barar le RAJES!
Sionona, lašar tire Devles!

13 Ov zoraľarďa o zavori pre tire brani,
požehňinďa tire manušen andre tute.
14 Ov del o smirom pre tire hraňici
a čaľarel tut la nekfeder pšeňicaha.
15 Ov bičhavel peskro lav pre phuv,
oda, so phenel, pes kerel igen sig.
16 Ov del o jiv sar e vlna
a rozčhivkerel o mrazos sar o prachos andral o bov,
17 čhivel tele o ľegi sar o barora.
Ko šaj ľikerel avri leskro šil?
18 Paľis bičhavel peskro lav a sa rozdžal,
bičhavel e balvaj a o paňa čuľan.

19 Peskro lav diňa te džanel le Jakoboske,
peskre prikazi the zakoni le Izraeloske.
20 Prekal ňisave aver narodi oda na kerďa;
on na prindžaren leskre zakoni.

Haleluja!

O Žalmos 148

1 Haleluja!

Lašaren le RAJES andral o ňebos,

lašaren les upre andro chmari!
2 Lašaren les, savore leskre aňjelale,
lašaren les, savore leskre ňeboskre armadale!
3 Lašar les, khameja the čhonoreja!
Lašaren les, savore jasna čercheňale!
4 Lašaren les, tumen o nekučeder ňebi
the o paňa, so hine upre andro luftos!

5 Mi lašaren o nav le RAJESKRO,
bo ov prikazinďa a sas stvorimen;
6 ačhaďa len pro furt,
diňa avri prikazis, so šoha na preačhela.

7 Lašaren le RAJES savore, so san pre phuv,
o moroskre obludi the savore oceani,
8 o bleski, o ľegi, o jiv the o chmari,
e zoraľi balvaj, so kerel oda, so phenel.
9 Lašaren les, o verchi the savore brehi,
o ovocna stromi the savore cedri,
10 o dziva džviri the savoro dobitkos,
ola, so pes cirden pal e phuv, the o čirikle.
11 Lašaren les, savore narodi the o kraľa pre phuv,
savore vladara the o raja pre phuv,
12 o terne čhave the o terne čhaja,
o phure the o čhavore!
13 Lašaren le RAJESKRO nav,
bo leskro nav hin upral dojekh nav;
leskri slava hin upral o ňebos the upral e phuv.

14 Ov diňa zor peskre narodos,
hoj les te lašaren savore leskre pačivale –
o Izraeliti, o manuša, save leske hine pašes paš o jilo.

Haleluja!

O Žalmos 149

1 Haleluja!

Giľaven le RAJESKE nevi giľi,
lašaren les maškar leskre verna manuša, sar hine zgele.

2 Mi radisaľol o Izrael peskre Stvoriťeľistar,
o čhave le Sionoskre mi thoven baripen andre peskro kraľis.
3 Le kheľibnaha mi lašaren leskro nav,
mi giľaven leske paš e bubna the citara.
4 Le RAJES hin radišagos peskre manušendar
a le pokornen koruňinela la zachranaha.
5 O pačivale manuša mi khelen, bo zviťazinde,
a mi giľaven radišagostar pre peskre hadži.

6 Mi el e chvala le Devleskri andre lengro muj

a e šabľa, so čhinel pal soduj seri, andro vasta,
7 hoj te domaren le naroden
a hoj te potrestinen avre manušen,
8 hoj lengre kraľen te phanden le lancenca
a lengre rajen le trastune kľiginenca,
9 hoj len te sudzinen, avke sar hin pisimen.
Oda ela pre slava savore leskre pačivale manušenge.

Haleluja!

O Žalmos 150

1 Haleluja!

Lašaren le Devles andre leskro Chramos!
Lašaren leskri zor andro ňebos!
2 Lašaren les vaš o zorale veci, so kerďa!
Lašaren les, bo hino nekbareder!
3 Lašaren les pre bakraňi truba!
Lašaren les pre harfa the pre citara!
4 Lašaren les pre bubnica le kheľibnaha!
Lašaren les pre lavuta the pre flauta!
5 Lašaren les pre cimbalma!
Lašaren les pre zoraľi cimbalma!

6 Savoro džido, so dichinel, mi lašarel le RAJES!

Haleluja!

O Prislovja
O Goďaver lava

Pre soste hin o goďaver lava

1 O goďaver lava le Šalamunoskre, le Davidoskre čhaskre, le Izraeloskre kraľiskre.
2 Kala prislovja tuke pomožinena
te prindžarel o goďaveripen,
bararena tut avri,
dena tuke te achaľol o goďaver lava;
3 sikavena tut sar te dživel andre bari godi,
te kerel, so hin lačho, čačipnaskro the spravno;
4 le manušes, saves nane godi, dena godi
a le terne manušes dena o prindžaripen the o achaľuvipen.
5 O goďaver manuš len mi šunel a mi barvaľol andro prindžaripen,
a oda, ko hino avrisikado, mi prilel e lačhi rada,
6 hoj te achaľol o goďaver lava the o podobenstva,
o lava le goďavere manušengre the lengro garuďipen.
7 O prindžaripen chudel la sveta daraha anglo RAJ;
ča o diline dikhen tele o goďaveripen the o sikaviben.

De pozoris pro nalače manuša

8 Čhavo miro, šun, so tuke phenel tiro dad
a ma omuk oda, so tut sikavel tiri daj,
9 bo oda hin sar o šukar vencos pre tiro šero
a sar o lancocis pre tiri meň.

10 Čhavo miro, te tut o binošna manuša cirdena te kerel o nalačho, phen lenge na.
11 Te phenena: „Av amenca, arakhaha varekas a murdaraha les!
Av chučaha pre varekaste, ko amen ňič na kerďa!
12 Av, zachas leskro dživipen sar o Šeol*
a chas les calones sar oles, ko džal tele andre chev.
13 Laha peske savoro barvaľipen
a pherdžaraha le čorde vecenca amare khera.
14 Av amenca andre partija
a rozďelinaha pes savoreha.“
15 Čhavo miro, ma dža kajse dženenca,
a ma thov tiro pindro pre lengre droma.
16 Se lengre pindre denašen te kerel o nalačho
a siďaren te čhorel avri o rat.
17 Te o čiriklo dikhel,
sar nacirdes e sita,
na chudela pes,
18 ale on nacirden e sita prekal peste
a keren e pasca, andre savi korkore merena.
19 Kada pes ačhel savorenge,
savenge džal pal o nalačho ziskos:
o nalačho ziskos lenge lel o dživipen.

---

* **1:12** Oda hin o than, kaj hine o mule.

O goďaveripen vakerel

20 O goďaveripen vičinel avri pro uľici,
zorales vakerel pro pľaci.
21 Zoraha vičinel paš o brani le foroskre,
vakerel všadzik, kaj hine zgele but manuša:
22 Tumen diline, dži kana kamena o nagoďaveripen?
Tumen, so asan, dži kana kamen te asal?
Dži kana o diline na kamena o prindžaripen?
23 Prilen mandar, sar tumenge dovakerav!
A me tumenge anava avri oda, so man hin andro jilo,†
a dava tumenge te prindžarel mire lava.
24 Ale vašoda, hoj tumen na kamenas te šunel, sar me vičinavas,
a ňiko na ačhelas olestar, hoj me nacirdavas miro vast,
25 vašoda, hoj dikhenas tele miri rada,
a na priiľan mandar o lava, sar tumenge dovakeravas,
26 asava tumendar, sar pre tumende avela o pharipen
a sar pre tumende demela e pohroma;
27 sar pre tumende avela o pharipen sar e burka
a e bari pohroma pre tumende demela sar e zoraľi balvaj,
sar tumenge ela phares a cerpinena,
28 akor pre mande vičinena, ale me man na dava anglal,
igen man rodena, ale na arakhena man,
29 vašoda, bo našťi avri ačhenas o prindžaripen,
a na sas tumen e sveto dar anglo Raj,
30 miri rada dikhenas tele
a visarenas tumen mange le dumeha,
sar tumenge dovakeravas.
31 Akana chana o ovocje olestar, sar dživenas,
a čaľona le nalačhipnastar, so kerenas.
32 O nagoďaver merena, bo odgele le goďaveripnastar,
a o diline ena zňičimen, bo lenge sas mištes avke te dživel.
33 Ale oda, ko man šunel, pes na mušinel te daral,
dživela andro smirom a na darala pes le nalačhipnastar.

2

So anel o goďaveripen

1 Čhavo miro, te prileha mire lava,
a doľikeraha, so tuke prikazinav,
2 te šuneha oda, so hin goďaver,
a kameha oleske te achaľol,
3 te tuke mangeha o goďaveripen
a te zorales vičineha, hoj te achaľos,
4 te oda rodeha avke sar o rup
a kameha oda te arakhel avke sar o garudo barvaľipen,
5 akor achaľoha, so hin e sveto dar le RAJESTAR,
a arakheha o prindžaripen pal o Del.
6 Bo o RAJ del e godi
a andral leskro muj avel o goďaveripen the o prindžaripen.

† **1:23** E hebrejiko čhib: Me pre tumende čhivava avri mire duchos.

7 Ov pomožinel olenge, ko hine čačipnaskre,
a chraňinel olen, ko dživen žužes;
8 ov stražinel olen, ko pes ľikeren mištes ke aver džene,
a dodikhel pre ola, ko leske hine verna.

9 Akor achaľoha, so hin lačho, čačipnaskro
a spravno; džaneha, sar kampel te dživel,
10 bo o goďaveripen tuke džala andro jilo
a o prindžaripen tuke anela o radišagos pre duša.
11 O spravno gondoľišagos pre tu dela pozoris
a o achaľuvipen tut stražinela;
12 ochraňinela tut, hoj te na džas pro nalače droma
a hoj te na pačas le manušenge, save vakeren o previsarde lava;
13 olenge, ko omukle o rovna droma
a gele pro bange droma andro kaľipen.
14 On radisaľon, sar keren o nalačhipen
a thoven o baripen andro previsarde veci.
15 Kale manušengre droma hine bange
a lengre chodňiki hine nalače.

Ma dža pro drom la lubňakro

16 O goďaveripen tut zachraňinela la lubňatar;
la avra džuvľatar, savi pes tuke guľarel le lavenca,
17 savi omukľa le romes, saves peske iľa, sar sas terňi,
a bisterďa pre zmluva, so kerďa anglo Del.
18 O drom andre lakro kher ľidžal andro meriben,
bo džal tele andro than le mulengro.
19 Ňiko olendar, ko džal ke late, na avel pale,
a šoha pes na visarel pale pro drom le dživipnaskro.

20 Vašoda phir pal o drom le lače manušengro
the pal o chodňikos le spravodľive manušengro.
21 Bo o pačivale bešena andre phuv
a o žuže anglo Del ačhena andre,
22 ale o bijedevleskre ena avričhide
a o napačivale ena avricirdle le koreňenca.

3

O goďaveripen anel o požehnaňje

1 Čhavo miro, ma bister pre oda, so tut sikaďom,
a ľiker andro jilo mire prikazi.
2 Miro sikaviben tuke dothovela o berša ko dživipen
a anela tuke o smirom.
3 O verno kamiben the e vernosť tut te na omukel;
phand tuke len pašal e meň,
a pisin tuke len andre tiro jilo,
4 kaleha tut ela e pačiv the baro nav
anglo Del the anglo manuša.
5 Pača cale jileha le RAJESKE
a ma muk tut pre tiri goďi.

6 Pridžan tut ke leste pre savore tire droma
a ov tuke rovňinela avri o chodňiki.
7 Ma av goďaver andre tire jakha,
ale šun le RAJES a visar tut het le nalačhestar.
8 Te ada kereha, sasťola tiro ťelos
a tire kokala zoraľona.
9 De pačiv le RAJES andral tiro barvaľipen
the andral o ešebno ovocje savore uľipnastar.
10 Te kada kereha, ela tut pherdo zrnos andre tire stodoli
a tire sudi prečuľana la neva moľaha.
11 Čhavo miro, ma odvisar tut le RAJESKRE dovakeribnastar
a ma choľisaľuv, sar tuke priphenel.
12 Bo o RAJ dovakerel oleske, kas kamel,
avke sar o dad le čhaske, saves rado dikhel.
13 Bachtalo hin o manuš, savo arakhľa o goďaveripen,
o murš, savo dochudňa o achaľuvipen.
14 Oda mol buter sar o rup
a dela tut oda, so hin feder sar o somnakaj.
15 Te el goďaver hin vzacneder sar o diamanti;
ňič, so kames, nane ajso sar o goďaveripen.
16 O goďaveripen ľikerel andre jekh vast o baro dživipen
a andre dujto o barvaľipen the e slava;
17 leskre droma tut dena o šukar dživipen
a leskre chodňiki tuke anena o smirom.
18 O goďaveripen hin o stromos le dživipnaskro olenge,
ko pes lestar chuden,
a požehňimen hine, save pes lestar ľikeren.
19 Le goďaveripnaha o RAJ zathoďa la phuvakre zakladi
a o ňebos ačhaďa la goďaha.
20 Peskra goďaha diňa,
hoj o bare paňa te demen avri andral e phuv
a andral o chmari te perel o brišind.
21 Čhavo miro, ľiker tut le goďaveripnastar the le achaľuvipnastar;
šoha lenge ma domuk, te džan tutar het:
22 Dena tut o dživipen
a anena tuke e pačiv anglo manuša,
23 avke phireha andro smirom
a o pindro tuke na poddžala.
24 Rači, sar džaha te sovel, na daraha tut
a soveha tuke andro smirom.
25 Na mušines te daral, hoj pes jekhvareste vareso ačhela,
abo te daral le burkendar, so aven pro bijedevleskre.
26 Bo o RAJ ačhela pal tiri sera
a na mukela tiro pindro te uštarel andre pasca.

O kamiben ko aver manuša

27 Te tut hin pre oda,
pomožin le manušenge, save peske oda zaslužinen.
28 Ma phen tire susedaske:
„Dža, av pale tajsa a dava tut,“
te oda hin paš tu.

29 Ma gondoľin, sar te dukhavel varekas,
ko dživel pašes paš tu a pačal tuke.
30 Ma vaker pre ňikaste ča avke,
te tut na kerďa ňič nalačho.
31 Ma zavidzin le manušeske, savo pes marel,
a ma ker avke sar ov,
32 bo o RAJ kajse manušen našťi avri ačhel,
ale hino prijaťeľis le čačipnaskre manušenca.
33 O prekošiben le RAJESKRO hin pro kher le bijedevleskro,
ale o kher le čačipnaskro ela požehňimen.
34 O RAJ asal avri olen, save asan,
no le pokornen del peskri milosť.
35 O goďaver manuša chudena e pačiv,
ale o diline peske lena e ladž.

4

Le dadeskro dovakeriben

1 Čhave mire, šunen le dadeskro sikaviben;
te dena pozoris, achaľuvena, so hin goďaver.
2 Oda, so tumen me sikavav, hin lačho,
vašoda ma omuken oda.
3 The me somas cikno čhavoro le dadeskro,
ča jekhoro mira dakro,
4 miro dad man sikavelas a phenďa:
„Ľiker mire lava andro jilo,
doľiker mire prikazi a dživeha.
5 Dochude o goďaveripen the o achaľuvipen!
Ma bister pre mire lava a ma visar tut olestar, so vakerav.
6 Ma muk o goďaveripen a chraňinela tut,
kam les a stražinela tut.
7 Ešebno goďaveripen, so šaj keres, hin kada:
Dochude o goďaveripen
a cin tuke o achaľuvipen vaš savoro, so tut hin.
8 Kam o goďaveripen a kerela tutar baro,
obchude les a dela tut pačiv.
9 Thovela tuke pro šero o šukar vencos
a dela tut e vzacno koruna.“

10 Šun man, čhavo miro,
prile mire lava
a dživeha but berš.
11 Me tuke sikaďom o goďaveripnaskro drom
a ľigenďom tut le čačipnaskre chodňikenca.
12 Sar phireha, na zaačhavela tut ňič;
te denašeha, na poddžala tuke o pindro.
13 Chude tut zorales mire sikavibnastar, ma domuk les te džal het,
stražin tuke les, bo hino tiro dživipen.
14 Ma dža pro chodňikos le bijedevleskre manušengro
a ma phir pal o drom le nalače manušengro.
15 Obdža oda drom a ma phir odarik,
visar tut a dža avre dromeha.

16 Bo on na džana te sovel, te na kerena o nalačhipen,
našťi zasovena, medik varekaske na podthovena o pindre.
17 O bijedevleskeriben hin lenge sar o maro
a o mariben sar e mol.

18 O chodňikos le čačipnaskerengro hino sar o tosaraskro kham,
so švicinel zoraleder the zoraleder medik nane o džives.
19 O chodňikos le bijedevleskerengro hin sar baro kaľipen,
a vašoda na džanen, pre soste šaj peren.

20 Čhavo miro, de pozoris pre mire lava
a šun mištes, so tuke vakerav!
21 Ľiker tuke len anglo jakha
a garuv len andro jilo.
22 Kala lava hine o dživipen olenge, ko len arakhen,
a hine pro sasťipen cale lengre ťeloske.
23 Nekbuter savorestar tuke chraňin tiro jilo,
bo lestar avel o dživipen.
24 Le avri o klamišagos andral tiro muj
a de tutar het o vušta, so na vakeren o čačipen.
25 Tire jakha mi dikhen anglal peste
a te na dikhen avrether pre sera.
26 Rovňin avri o chodňikos tire pindrenge
a savore tire droma ena zorale.
27 Ma dža pre čači aňi pre baľogňi sera
a ma uštar tire pindreha andro nalačhipen.

5

Ma dža pal aver džuvľi

1 Čhavo miro, šun mištes miro goďaveripen
a visar tiro kan paš mire lava, hoj te achaľos.
2 Avke tut džaneha mištes te ľikerel
a le lavenca sikaveha, hoj tut hin o prindžaripen.
3 Pal o vušta la avra džuvľake čuľal o medos
a lakri čhib hiňi hladko sar olejos,
4 ale pro koňec hiňi kirko sar e palina
a ostro sar e šabľa, so čhinel pal soduj seri.
5 Lakre pindre ľidžan andro meriben
a lakre kroki tele andro Šeol.
6 Oj na ačhel pro drom, so ľidžal ko dživipen,
ale phirel banges a aňi olestar na džanel.
7 Vašoda akana, čhave mire, šunen man
a ma visaren tumen het olestar, so tumenge phenav.
8 Ač dur kajsa džuvľatar
a ma dža aňi paš o vudar lakre khereskro!
9 Bo te oda kereha, našaveha tiri pačiv paš aver džene
a o bijileskro manuš tuke lela o dživipen;
10 aver džene lena tiro barvaľipen
a oda, pre soste tu kerehas, ela aver dženeskro.
11 Paš o meriben jojčineha dukhatar,
sar tuke o nasvaľiben chala calo ťelos.

12 Paľis pheneha: „Sar na kamavas, hoj mange te dovakeren!
Na davas mange ňikastar te phenel!
13 Soske na kamavas te šunel mire učiťeľen?
Soske na šunavas olen, ko man kamenas te sikavel?
14 Akana som jekhvareste calkom zňičimen
a teledikhlo maškar amare manuša.“

Te kamel peskra romňa

15 Pi o paňi andral tiri chaňig,
o paňi, so avel andral tiri chaňigori!
16 Kames, hoj pes tire prameňa te rozčhiven avri pro uľici?
Soske te rozdes tiro kamiben avre džuvľenge andro foros?
17 Tiro kamiben hino ča prekal tiri romňi;
ma de les avra džuvľake!
18 Av požehňimen tire prameňistar
a radisaľuv tira romňatar, savaha sal terňipnastar!
19 Oj hiňi šukar a lačhi sar e terňi srnka!
Lakre koľina tuke mi anen furt o radišagos;
domuk lakre kamibnaske, hoj tut te zalel.
20 Čhavo miro, soske te des tiro kamiben avra džuvľake?
Soske te obchudes avra dženа?
21 Se o RAJ dikhel pre dojekh tiro drom
a džanel savore tire krokendar.
22 Le bijedevleskres dochudena leskre nalačhipena;
ela phandlo andro puta peskre binengre.
23 Kajso manuš merela, bo na phenďa „Na“ peskre žadoscenge
a ela našado vaš peskro baro diliňipen, so kerďa.

6

Ma zaručin tut

1 Čhavo miro, te tut zaručinďal vaš tiro susedas
a phandľal tut andre zmluva vaš aver manuš;
2 te tut zachudňal andre oda, so vakerehas le mujeha,
a zakerďal tut andro lava, so phenďal;
3 ta ker kada, čhavo miro, hoj tut te zachraňines,
bo dochudňal tut tel e zor avre dženeske:
Dža a igen tut leske mang, hoj tuha te zrušinel e zmluva;
4 ma de te sovel tire jakhenge
a ma dža te pašľol, medik leha na vakereha!
5 Le tut avri olestar, sar e srnka denašel le poľovňikoske,
sar o čiriklo ľecinel andral o vasta oleske, ko les chudel.

Pal o leňivo manuš

6 Tu, so sal leňivo, dža ko mravci,
dikh o dromora le mravcengre a sikľuv!
7 Kajte len nane vodcas abo veľiťeľis,
a ňiko pre lende na ačhel pre buči,
8 ňilaje peske skiden o chaben,
a sar hin e žatva, sthoven peske o maro.

9 Leňivcona, dži kana kames te pašľol?
Kana ušťeha andral o soviben?

10 Te tuke phenes: „Mek sikra mange sovav, mek sikra mange pašľuvav,
sikra mange prethovav o vasta a odpočovinav mange,“
11 akor jekhvareste pre tu avela o čoripen sar o zbujňikos
the e bokh sar o vizbrojimen murš.

Pal o bijedevleskro manuš

12 O bijedevleskro the nalačho manuš hin oda,
ko furt vakerel o klamišagos,
13 džmurkinel la jakhaha,
le pindreha del te džanel
a sikavel le angušteha;
14 andre peskro previsardo jilo furt gondoľinel, sar te kerel o nalačhipen
a všadzik rozľidžal o vesekedišagi.
15 Vašoda pre leste avela jekhvareste o baro nasvaľiben,
ela zňičimen a ňič leske na pomožinela.

Oda, so džungľol le RAJESKE

16 Šov veci o RAJ našťi avri ačhel,
efta veci leske džungľol:
17 O barikane jakha;
e falošno čhib;
o vasta, so čhoren avri o ňevinno rat;
18 o jilo, so gondoľinel avri o nalačhipen;
o pindre, so igen siďaren te kerel o nalačho;
19 o falošno švedkos, savo vakerel o klamišagos,
the oda manuš, savo rozľidžal o vesekedišagi maškar o phrala.

Ma ker o lubipen

20 Čhavo miro, doľiker o prikazaňja tire dadeskre
a ma omuk tira dakro sikaviben!
21 Priphand tuke len pre tiro jilo pro furt
a zaker tuke len pašal tiri meň!
22 Sar džaha, ľidžana tut;
sar zasoveha, stražinena tut;
sar ušťeha andral o soviben, sikavena tut.
23 Kala prikazaňja hine sar e lampa, o sikaviben sar o švetlos,
o dovakeribena la kazňakre hine o drom le dživipnaskro,
24 so tut chraňinena la nalačha džuvľatar
the le gule lavendar avre muršeskra romňatar.

25 Ma cirde tut pal lakro šukariben andre tiro jilo
a ma de tut lakre jakhenge te sphandel andre.

26 O murš šaj peske cinel la lubňa vaš jekh maro,
ale avre dženeskri romňi leske kamel te lel o vzacno dživipen.
27 Šaj ľidžal o murš andre peskri žeba o jagale angara avke,
hoj peske te na labarel o gada?
28 Abo šaj phirel o manuš pal o jagale angara avke,
hoj peske te na labarel o pindre?
29 Avke ela oleha, ko džal te pašľol avra dženeskra romňaha,
sako, ko pes latar chudela, na ela bi o trestos.

30 O manuša na dikhen tele le živaňis,
te peske čorel o chaben, sar hino bokhalo;
31 ale te les paš oda chuden, mušinel oda te visarel pale eftavar,
kajte les oda moľahas savoro barvaľipen, so les hin andro kher.
32 Ale oda, ko kerel o lubipen avra džuvľaha, našaďa e godi;
ko ada kerel, zňičinela pes korkores.
33 Ajso dženo ela mardo a teledikhlo
a e ladž ačhela pre leste furt.

34 Sar o rom žjarlinel pre džuvľi, igen choľisaľol
a na sajinela ole muršes, sar leske džala te del pale.
35 Ov na priačhela pre ňisave love;
na dela pes te prepočinel aňi but lovenca.

7

1 Čhavo miro, ľiker tut mire lavendar
a mire prikazaňja doľiker!
2 Šun mire prikazi a dživeha.
Chraňin tuke miro sikaviben sar tiri jakh!
3 Phand len tuke pro angušta;
pisin len pre tabla tire jileskri!
4 Phen la goďake: „Tu sal miri pheň,“
a le achaľuvipnaske: „Tu sal miri famelija.“
5 Ochraňinena tut la avra džuvľatar,
lakre gule lavendar.

E nalačhi džuvľi

6 Jekhvar dikhavas andral miro kher
a prekal e oblaka dikhľom
7 terne nagoďaver muršen
a sas maškar lende jekh ajso,
savo našaďa e godi.
8 Ov peske džalas la uľicaha dži pro agor,
phirelas le dromeha pašal lakro kher
9 rači, sar o kham zadžalas,
sar imar avelas e kaľi rat.

10 Jekhvareste angle leste avľa odi džuvľi
le budžande gondoľišagoha,
urďi andro lubikane gada.
11 Kerelas vika a sas bi e ladž,
šoha na ačhelas but khere.
12 Jekhvar sas pre uľica a jekhvar maškar o foros,
pre dojekh rohos užarelas pre varekaste.
13 Obchudňa le terne muršes, čumidľa les
a bi e ladž leske phenďa:
14 „Adadžives doľikerďom mire lava, so diňom,
a mek mange ačhiľa mas pal e smiromoskri obeta.
15 Vašoda avľom avri, hoj tut te arakhav;
igen rodavas a arakhľom tut.
16 Učharďom miro hadžos le lepedenca,
le šukar pochtanenca andral o Egipt.

17 Kerďom, hoj miro hadžos te voňinel pal e mirha,
pal o aloe the pal e škorica.
18 Av, mačaras pes le kamibnaha dži tosara,
uživinas peske o kamiben.
19 Miro rom nane khere,
geľa pro baro drom.
20 Iľa peha but love
a na avela khere, medik na ela o čhonoro calo.“

21 Pricirdňa les peskre vakeribnaha,
zachudňa les peskre gule lavenca.
22 Jekhvareste džalas pal late sar o bikos, saves džan te murdarel;
sar o jeleňis, so pes chudel andre pasca,
23 saveske o šipos predžal prekal o per;
sar o čiriklo, so ľecinel andre sita
a na džanel, hoj leske džal pal o dživipen.
24 Čhavo miro, akana man šun
a de pozoris pro lava mire mujeskre:
25 Tiro jilo te na džal pre lakre droma,
ma phir pal lakre chodňiki.
26 Angle late sas but murša dukhade pro meriben;
murdarde sas ajci džene, hoj pes aňi na del te zgenel.
27 Lakro kher ľidžal andro than le mulengro;
ko džala andre, merela.

8

O goďaveripen vičinel

1 Či o goďaveripen na vičinel?
Či na del o achaľuvipen te šunel peskro hangos?
2 Ačhel upre pro nekučeder thana,
ode, kaj pes o droma prephanden,
3 the ode, khatar pes avel andro foros,
paš o brani zorales vičinel:
4 „Pre tumende vičinav, manušale!
Savore manušale pro svetos, šunen miro hangos!
5 Tumen, ko san bi e godi, sikľon te achaľol!
Tumen, ko san diline, sikľon te rozprindžarel!
6 Šunen man, bo vakerav, so igen kampel;
phundravav mire vušta a phenav, so hin spravno.
7 Me furt vakerav o čačipen,
bo džungľol mange te vakerel o nalačhipen.
8 Savore mire lava hine čačipnaskre,
nane previsarde aňi banďarde.
9 O goďaver manuš achaľol savore mire lava
a oleske, kas hin o prindžaripen, hine čače.
10 Te prilel miro dovakeriben hin feder sar te prilel o rup
a te achaľol hin buter sar o žužo somnakaj.
11 Bo o goďaveripen mol buter sar o šperki,
ňič, so kames, nane ajso sar ov.

O goďaveripen vakerel pal peste

12 Me, o goďaveripen, bešav jekhetane la sasťa goďaha,
hin man o achaľuvipen a džanav te rozprindžarel.
13 Te vareko daral le Devlestar, našťi avri ačhel o nalačho.
Me, o goďaveripen, našťi avri ačhav o baripen, aňi te pes vareko ľidžal upre,
aňi o nalačhipen, aňi o vušta, so klaminen.
14 Me dav e rada the e lačhi goďi,
me som o achaľuvipen a mande hin e zor.
15 Me pomožinav le kraľenge te kraľinel
a le vodcenge te kerel o lače zakoni.
16 Mira pomocaha vladňinen o vladara,
o bare raja the savore čačipnaskre sudci.
17 Me kamav olen, ko man kamen,
a ola, ko man čačes roden, man arakhen.
18 Paš ma arakhena o barvaľipen the e pačiv,
o barvaľipen, so ačhel, the o spravodľišagos.
19 Oda, so tut me dava, mol buter sar o žužo somnakaj
a hin feder sar o nekžužender rup.
20 Me phirav pal o čačipnaskre droma,
pal o spravodľiva chodňiki,
21 hoj te dav o barvaľipen olen, ko man kamen,
a te pherdžarav lengre pokladňici.

Khatar avel o goďaveripen

22 O RAJ man stvorinďa anglal savoreste,
anglal savore peskre buča, imar čirla angloda.
23 Somas stvorimen ešebnovarestar,
pro agor savoreske, sar mek na sas e phuv kerďi.
24 Uľiľom sigeder, sar sas kerde o oceani,
sar mek o prameňa na prečhorďonas le paňeha.
25 Mek angloda, sar sas rozthode o verchi,
sigeder, sar sas o brehi, me uľiľom.
26 Somas imar akor, sar mek na sas stvorimen e phuv, aňi lakre maľi,
aňi o ešebno prachos la phuvakro.
27 Me somas ode, sar thovelas o ňebi pre peskro than,
sar merinelas avri e hraňica maškar o moros the o ňebos,
28 sar rozthovelas o chmari pro ňebos,
sar phundraďa o prameňa, hoj te pherdžaren o bare paňa.
29 Me somas the ode, sar kerďa o hraňici le moroske,
hoj te na prečhorďon o paňa dureder, sar lenge prikazinďa,
a the ode, kaj merinelas o zakladi la phuvakre.
30 Ačhavas paš leste sar o majstros la bučakro.
Džives so džives leske keravas o radišagos
a paš leste radisaľuvavas furt.
31 Sas mange igen pre dzeka leskro svetos
a radisaľuvavas le manušendar.

Bachtalo, ko arakhel o goďaveripen

32 Avke akana, čhavale, šunen man!
Bachtale hine ola, ko phiren pal mire droma.
33 Šunen mištes, so tumen sikavav, a aven goďaver!
Ma odčhiven tumendar miro sikaviben!

34 Bachtalo manuš, ko man šunel,
oda, ko hino paš miro vudar sako džives
a užarel pre ma paš mire brani.
35 Bo ko man arakhel, arakhel o dživipen
a ela le RAJESKE pre dzeka.
36 No ko man na arakhel, dukhavel korkoro pes
a savore, save man našťi avri ačhen, kamen o meriben.“

9

O goďaveripen vičinel pre hoscina

1 O goďaveripen peske ačhaďa kher
a kerďa andre efta slupi.
2 Murdarďa le dobitkos, mišinďa e mol,
pripravinďa o chaben pro skamind
3 a bičhaďa avri peskre služken,
hoj te vičinen pal o nekučeder than le foroskro:
4 „Kas nane o prindžaripen, mi avel kade!“
Olenge, ko hine bi e godi, phenel:
5 „Aven, chan mire chabenestar
a pijen la moľatar, so mišinďom.
6 Omuken o nagoďaveripen a dživena,
phiren pal o drom, so tumen dela godi.“

7 Te sikaveha oles, ko peske kerel pheras savorestar, chudeha lestar ladž.
Te dovakereha le nalače manušeske, dukhavela tut.
8 Te pokarhineha oles, ko peske na del te phenel, našťi tut avri ačhela,
ale te pokarhineha le goďaverones, kamela tut.
9 De godi le goďaverones a ela meksa goďavereder,
sikav le čačipnaskres a džanela buter.

10 O goďaveripen chudel la sveta daraha anglo RAJ,
a te prindžareha le Svetes, akor achaľoha.
11 Me, o goďaveripen, tuke dava te dživel buter dživesa
a dothovava tuke o berša pro dživipen.
12 Te aveha goďaver, ela oda pre tiro lačho,
ale te asaha olestar, tu korkoro cerpineha.

The o diliňipen vičinel pre hoscina

13 O diliňipen hin sar e džuvľi, savi kerel vika,
ňikastar pes na kerel a na ladžal.
14 Bešel peske paš o vudar paš peskro kher,
pro nekučeder than andro foros,
15 a vičinel le muršen, save odarik predžan;
save džan rovnones pal peskre droma:
16 „Ko na achaľol, mi avel kade!“
A olenge, ko hine bi e godi, phenel:
17 „O čordo paňi hino gulo
a o chaben, so chas počoral, hino igen lačho.“
18 Ale on na džanen, hoj ola, ko džan ke late, meren
a hoj lakre hosci imar hine dži tele andro than le mulengro.

10

Le Šalamunoskre privakeribena

1 Kala hine le Šalamunoskre privakeribena:
O goďaver čhavo anel le dadeske radišagos,
ale o nagoďaver čhavo kerel pharipen la dake.

2 O barvaľipen, so dochudes nalačhipnaha, tuke na ela pre chasna,
no o spravodľišagos tut lel avri andral o meriben.

3 O RAJ na mukela le čačipnaskres te bokhaľol,
ale le nalačhenge na domukela te chudel oda, so kamen.
4 Te aveha leňivo, aveha čoro,
no te kereha e buči mištes, barvaľoha.
5 Ko skidel o uľipen ňilaje, hino goďaver čhavo,
ale o čhavo, savo prekal e žatva sovel, hino pre ladž.
6 Pro čačipnaskro manuš bešela baro požehnaňje,
ale o mariben hin garudo pal o lava le nalače manušengre.
7 O lače manuša ena leperde pro požehnaňje,
ale o nav le bijedevleskro kirňola.
8 O goďaver prilel le jileha o prikazi,
no ko vakerel o diliňipen, zňičinela pes korkores.
9 O pačivalo manuš phirel bi e dar,
ale pre oda, ko phirel napačivalones, pes avela avri.
10 Ko džmurkinel la jakhaha, anel avreske dukh,
a ko vakerel o diliňipen, ela zňičimen.
11 O vušta le čačipnaskre manušeskre hine o prameňis le dživipnaskro,
ale o vušta le bijedevleskre manušengre garuven o nalačhipen.
12 Te pes našťi avri ačhas, ena o vesekedišagi,
no o kamiben učharel andre savore nalačhipena.
13 Andral o vušta olenge, ko achaľon, avel o goďaveripen,
ale ola, ko na achaľon, ena marde la pacaha.
14 Ola, ko hine goďaver, skiden upre o prindžaripen,
no o vakeriben le dilineskro anel pharipen.
15 O barvaľipen chraňinel le barvalen sar o muri le foros,
ale le čoren zňičinela o čoripen.
16 O počiňiben le čačipnaskro hin o dživipen,
no o binos ľidžal ča ko buter bini.
17 O dživipen ela oles, ko prilel o dovakeriben,
ale ko na prilel o dovakeriben, našavel o drom ko dživipen.
18 Oda, ko garuvel andre, hoj varekas našťi avri ačhel, hino klamaris.
Ko vakerel o pľetki, hino dilino.
19 Ko vakerel but, šaj phenel vareso nalačho,
ale ko zľikerel peskre vušta, hino goďaver.
20 Oda, so vakerel o čačipnaskro, hin sar o žužo rup,
no oda, so gondoľinen o bijedevleskre, na mol ňič.
21 O čačipnaskre vušta čaľaren but manušen,
ale o diline meren, bo na achaľon.
22 O požehnaňje le RAJESKRO barvaľarel
a na anel ňisavo pharipen.
23 Le dilineske hin pre dzeka te kerel o nalačhipen,

ale o goďaver arakhel o radišagos andro goďaveripen.
24 O čačipnaskre chudena, so peske mangen,
no le binošnenge pes ačhela oda, sostar pes nekbuter daran.
25 Sar avela e bari balvaj, o binošno na obačhela,
ale o čačipnaskro ačhela furt zorales.
26 Sar hin o šut le dandenge a o thuv le jakhenge,
avke hin o leňivo olenge, ko les den te kerel buči.
27 E sveto dar anglo RAJ tut dela buter te dživel,
ale o berša le bijedevleskre manušengre ena charneder.
28 E naďej le spravodľivengri anel o radišagos,
no o užaripen le nalačhengro našľola.
29 O drom le RAJESKRO hin o hrados prekal o žužo manuš,
ale zňičinela olen, ko keren o nalačhipen.
30 O čačipnaskro pes šoha na čhalavela,
no o bijedevleskre na ačhena andre phuv.
31 Andral o čačipnaskro muj avel o goďaveripen,
ale e previsarďi čhib ela čhimen avri.
32 O čačipnaskre vušta džanen te vakerel šukar lava,
ale o bijedevleskre vušta vakeren ča oda, so hin previsardo.

11

1 Le RAJESKE džungľol oda, ko važinel falošňe,
ale o vahi, so važinen mištes, leske hin pre dzeka.
2 Sar avel o baripen, avel the e ladž,
no goďaver hin oda, ko hino pokorno.
3 Le lačhen ľidžal o pačivaľiben,
ale o napačivale ena zňičimen peskre klamišagoha.
4 O barvaľipen tut na zachraňinela andre oda džives, sar avela le RAJESKRI choľi,
no o spravodľišagos tut lela avri andral o meriben.
5 O čačipnaskro dživipen rovňinel avri o drom le lače manušeske,
ale o bijedevleskre manuša perena vaš peskro nalačho dživipen.
6 O spravodľišagos zachraňinel le pačivalen,
ale le napačivalen zachudel e pasca lengre nalače žadoscengri.
7 Sar merel o nalačho, merel leha the leskri naďej
a oda, pre soste užarel, ela pre ňisoste.
8 O čačipnaskro hino avriilo andral o pharipen,
ale o nalačho manuš zalela leskro than.
9 O bijedevleskro šaj zňičinel avres peskre lavenca,
ale o čačipnaskre ena zachraňimen peskre achaľuvipnaha.
10 Sar hin bach le čačipnaskren, o foros radisaľol,
a sar merel o nalačho manuš, radišagostar khelel.
11 Sar o čačipnaskre žehňinen le foroske, o foros barol,
ale o vakeriben le nalačhengro o foros musarel.
12 O nagoďaver le vakeribnaha tele dikhel avren,
ale o goďaver manuš hino čhit.
13 Ko vakerel o pľetki, phenel avri o garuďipen,
ale kaske pes del te pačal, ľikerel oda andre peste.
14 O narodos perela, te les na ela, ko te ľidžal:
Leskri zachrana hin andro but lače vodci.
15 Ko pes zaručinel vaš o cudzo dženo, igen cerpinela.
Ko pes na zaručinel vaš aver, hino chraňimen.

16 La džuvľa, so hiňi lačhejileskri, den o manuša pačiv,
ale o maribnaskre dochuden ča o barvaľipen.
17 Te o manuš hino lačhejileskro, kerel mištes korkoro peske,
ale te o manuš hino bijileskro, dukhavel pes korkores.
18 O bijedevleskro chudela o klamišagoskro počiňiben,
ale oda, ko kerel čačipnaha, chudela o čačikano počiňiben.
19 O spravodľišagos čačes ľidžal andro dživipen,
ale ko kamel te kerel o nalačhipen, merela.
20 O RAJ našťi avri ačhel olen, kaskre jile hine previsarde,
ale pre dzeka leske hine ola, ko furt keren oda, so hin lačho.
21 Oda hin čačes avke, hoj o RAJ marela le nalače manušen,
ale o čhave le spravodľive manušengre ena zachraňimen.
22 Sar e somnakuňi angrusi le baleske andro nakh
avke hin o šukariben la džuvľake, sava nane ňisavi pačiv.
23 Oda, so kamen o čačipnaskre, hin pro lačho,
ale te o nalače dochuden, so kamen, sako hino choľamen.
24 Varesave manuša den peskre love jilestar a mek len hin buter,
ale varesave manuša izdran pal o love a hine mek čoreder.
25 O ščiro manuš barvaľola;
a ko del paňi avres, the les dena te pijel.
26 O manuša prekošen oles, ko na kamel te bikenel e pšeňica, medik na bikenela vzacneder,
ale o manuša ašaren oles, ko e pšeňica bikenel.
27 E pačiv dena oles, ko čačes rodel o lačho,
ale o nalačhipen avela pre oda, ko les rodel.
28 Ko pes mukel pre peskro barvaľipen, perela,
no o čačipnaskre barona sar o zelena prajti.
29 Ko anel o trapišagos andre peskri famelija, na chudela o ďeďictvos
a o dilino služinela le goďavedereske.
30 O čačipnaskro chala pal o stromos le dživipnaskro
a o goďaver murš zachraňinela o dživipena.
31 Te imar o čačipnaskro chudela o počiňiben kade pre phuv,
keci buter o bijedevleskro the o binošno!

12

1 Oda, ko rado prilel o dovakeriben, kamel o prindžaripen,
a ko našťi avri ačhel o privakeriben, hino dilino.
2 O lačho manuš hino le RAJESKE pre dzeka,
ale odsudzinela oles, ko gondoľinel pro nalačho.
3 O nalačhipen na dela le manušeske te obačhel,
no o koreňis le lače manušengro pes na čhalavela.
4 E lačhi romňi hiňi sar e koruna pro šero le romeske,
ale odi, savi leske kerel ladž, hiňi sar o hňisos andre leskre kokala.
5 O lače gondoľinen, sar te kerel oda, so hin lačho,
no o nalače ča roden, sar varekaha te thovel avri.
6 O lava le nalače manušengre hine sar e pasca, so užarel te murdarel,
ale o lava le lačhengre zachraňinen.
7 O nalače peren a imar našľon,
no e famelija le lače muršeskri ačhela furt.
8 Ašaren le manušes, te les hin goďi,

ale dikhen tele oles, kas hin previsardo jilo.
9 Feder hin oda, ko nane baro manuš a hin les sluhas,
sar oda, ko pes ľidžal upre a nane les so te chal.
10 O lačho pes starinel pal peskro dobitkos,
ale o nalačho hino ke lende bijileskro.
11 Ko kerel pre peskri maľa, čaľola le marestar,
no oda, ko del peskro časos pre chocsoste, hino bi e godi.
12 O nalačho manuš igen džal pal oda, so hin le nalačhen,
ale o koreňis le lačhengro anel uľipen.
13 O nalačho manuš pes chudela andre pasca le nalače lavenca, so vakerel,
no o lačho pes lela avri andral o pharipen.
14 O godaver lava anen but lačhipen oleske, ko len vakerel,
a e phari buči leske anel o počiňiben.
15 Le dilineske pes dičhol leskro drom lačho,
ale o godaver šunel e rada.
16 O dilino sikavel peskri choľi takoj,
no o godaver peske na kerel ňič, sar leske dophenen.
17 O lačho švedkos vakerel o čačipen,
ale o falošno phenel o klamišagos.
18 Oda, ko vakerel bi e godi, sar te džubinďahas la šabľaha,
no o godaver sasťarel peskra čhibaha.
19 O čačipen ľikerela pro furt,
ale o klamišagos ča pro sikra.
20 Olen, ko gondoľinen te kerel o nalačho, hin o klamišagos andro jilo,
no olen, ko anen o smirom, hin o radišagos.
21 Le lačheske pes na ačhela ňič nalačho,
ale le nalačhes ela furt pharipen.
22 O vušta, so klaminen, džungľon le RAJESKE,
no pre dzeka leske hin ola, ko doľikeren o lav.
23 O godaver na vakerel sig, so džanel,
ale o jilo le dilineskro čhivkerel avri o diliňipen.
24 Olendar, ko keren lačhi buči, ačhen vodci,
no olendar, ko hine leňiva, ačhen otroka.
25 O starišagos andro jilo ispidel le manušes tele,
ale o šukar lav les hazdel upre.
26 O spravodľivo manuš anela peskre prijaťeľis pro lačho drom,
no o bijedevleskro pes pre peskro drom našavel.
27 O leňivo peske na tavela aňi o mas le džvirostar, so chudňa,
ale oda, ko kerel mištes buči, dochudela o baro barvaľipen.
28 O čačipnaskro drom ľidžal andro dživipen;
pre oda chodňikos nane o meriben.

13

1 O godaver čhavo šunel, sar les o dad bararel avri,
ale oda, ko peske kerel pheras savorestar, na prilel o dovakeriben.
2 O lačho manuš chala o ovocje peskre lače lavengro,
no olenge, ko kamen te thovel avri, džal ča pal o mariben.
3 Oda, ko peske del pozoris pre čhib, chraňinel peske o dživipen,
ale oda, ko sig vakerel, zňičinela pes korkores.
4 O leňivo manuš peske žadinel a nane les ňič,

no oles, ko kerel mištes buči, ela savoro, so kamel.
5 O lačho manuš našťi avri ačhel o falošna lava,
ale o nalačho kerel oda, so hin džungalo a bi e ladž.
6 O spravodľišagos chraňinel oles, ko dživel čačipnaha,
no o nalačhipen zňičinela le binošnes.
7 Vareko pestar kerel barvalo a nane les ňič;
aver dženo pestar kerel čoro, ale hin les pherdo barvaľipen.
8 O barvalo peske šaj počinel, hoj les te na murdaren,
no o čoro pes na mušinel oleha te trapinel.
9 O čačipnaskro hino sar o švetlos, so švicinel zorales,
ale o nalačho hino sar e lampa, so murdaľol andre.
10 O baripen anel ča o mariben,
no ola, ko peske den te phenel, hine goďaver.
11 O barvaľipen skidlo napačivalones cikňola,
ale oleske, ko peske skidel po sikra, barola.
12 Te pes na ačhel oda, pre soste pes o manuš zmukel, leskro jilo nasvaľol,
ale te chudel, so igen mangelas, hin leske oda sar o stromos le dživipnaskro.
13 Ko na prilel e lačhi rada, zňičinela pes korkores,
ale oleske, ko ľikerel o prikazaňje, ela počimen.
14 O sikaviben le goďavereskro hin o prameňis le dživipnaskro,
lela tut avri andral o meribnaskre pasci.
15 O lačho rozsudkos hin pre dzeka le manušenge,
ale o drom le napačivalengro ľidžal andro meriben.
16 Dojekh goďaver manuš gondoľinel, medik vareso kerel,
no o dilino rozľidžal o diliňipen.
17 O nalačho poslos kerel pharipen,
ale o pačivalo anel o smirom.
18 Oda, ko na prilel o sikaviben, ela čoro the andre ladž,
no oda, ko prilel o dovakeriben, chudela e pačiv.
19 Sar šukares hin, te chudes oda, so tuke andro jilo manges.
O diline pes na kamen te visarel le nalačhipnastar.
20 Ko phirel le goďaverenca, ela goďaver,
no ko pes ľikerel le dilinenca, namištes doperela.
21 Le binošnen hin e bibach všadzik, kaj džan,
ale o lače ena počimen le lače vecenca.
22 O lačho manuš zamukela o ďeďictvos peskre vnučatenge,
no o barvaľipen le binošneskro chudela o čačipnaskro manuš.
23 Pherdo uľipen šaj barol pre maľa le čore manušeske,
ale o načačipnaskre oda savoro lena.
24 Ko na potrestinel peskre čhavores, narado les dikhel,
no oda, ko les kamel, bararel les avri, medik hino cikno.
25 Le čačipnaskres hin but chaben, hoj te čaľol,
ale o nalačho hino furt bokhalo.

14

1 E goďaver džuvľi budinel peskro kher,
ale e diliňi les korkori čhivel tele peskre vastenca.
2 Kas hin e sveto dar anglo RAJ, dživel pačivalones,
no kas hin previsarde droma, dikhel les tele.
3 O vakeriben le dilineskro hin e paca pre leskro dumo,
ale o goďaver hino chraňimen peskre lavenca.

4 Te nane le manušes voli, nane ňič andro žľabi,
ale le voloskri zor leske anel but uľipen.
5 O pačivalo švedkos na klaminel,
no o falošno rozľidžal o klamišagos.
6 Ko asal le goďaveripnastar, šoha les na arakhela,
ale oda, ko hino goďaver, lokes sikľol.
7 Dža het le diline muršestar,
bo nane les so tut te sikavel.
8 O goďaver manuš džanel, so te kerel a so na,
ale o dilino peha thovel avri, bo peske ča gondoľinel, hoj džanel.
9 O diline peske asan, sar keren o binos,
ale le Devleske hin pre dzeka ola, ko keren, so hin čačo.
10 Sako džanel, so les hin andro jilo, či o pharipen vaj o radišagos;
a ňiko aver na džanel, sar pes šunel.
11 O kher le nalačhengro ela zňičimen,
ale o stanos le lačhengro, kvitňisaľola.
12 Varesavo drom pes dičhol le manušeske lačho,
no pro koňec ľidžal andro meriben.
13 Varekana o asaben garuvel e dukh,
ale sar o radišagos preačhel, ačhel o pharipen.
14 O nalačho manuš chala oda nalačho, so kerel,
ale oda, ko kerel o lačho, čaľola buter.
15 O nagoďaver pačal savoreske,
ale o goďaver peske rozgondoľinel peskre kroki.
16 O goďaver pes daral a džal het le nalačhipnastar,
ale o dilino olestar na ačhel a sig kerel o veci.
17 Ko sig choľisaľol, kerel diline veci,
a o manuša našťi avri ačhena le vibitones.
18 Le nagoďaverenge ačhela o diliňipen,
ale o goďaver ena koruňimen le prindžaripnaha.
19 O nalače manuša banďona tele anglo lače
a o bijedevleskre banďona anglo brani le čačipnaskerengre.
20 Ňiko na kamel le čore manušes, aňi leskre susedi,
ale le barvales hin pherdo prijaťeľa.
21 Binos hin te dikhel tele le čores,
no požehňimen hin oda, ko le čoreske presikavel o lačhipen.
22 Či na bludzinen ola, ko gondoľinen te kerel o nalačho?
Ale ola, ko kamen te kerel o lačho, arakhena o jileskeriben the o pačivaľiben.
23 Dojekha phara bučatar tut ela chasna,
ale te ča vakeres a ňič na keres, ačheha čoro.
24 E koruna le goďaverengri hin lengro barvaľipen,
ale le dilinen hin pro šero diliňipen.
25 Oda švedkos, savo vakerel o čačipen, zachraňinel o dživipena,
ale oda, ko klaminel, thovel avri le manušenca.
26 Kas hin e sveto dar anglo RAJ, oles hin e zoraľi istota,
the leskre čhave hine tel e ochrana.
27 E sveto dar anglo RAJ hin o prameňis le dživipnaskro,
le manušes lel avri andral o pasci le meribnaskre.
28 Le kraľiskri slava hin andro but nipi,
ale bijal lende nane ňič.
29 O manuš, savo na choľisaľol sig, hino igen goďaver,

no oda, ko sig choľisaľol, sikavel peskro diliňipen.
30 O smirom andro jilo hin sasťipen prekal o ťelos,
ale e žjarlivosť hin sar o hňisos andro kokala.
31 Ko namištes kerel le čore manušeha, tele dikhel le Devles, savo les kerďa,
ale oda, ko le čoreske presikavel o lačhipen, del pačiv le Devles.
32 O nalače manuša zňičinen pes korkoren ole nalače vecenca, so keren,
ale le lače manušen chraňinen o pačivaľiben the o čačipen.
33 Andro jilo le goďavereske bešel o goďaveripen,
ale o diline manuša na džanen ňič pal o goďaveripen.
34 O spravodľišagos hazdel upre o narodos,
ale o binos hin pre ladž le narodenge.
35 Le kraľiske hino pre dzeka o goďaver sluhas,
ale pre oda sluhas, savo kerel ladž, ela choľamen.

15

1 O šukar lav odvisarel e choľi,
ale o zoralo lav anel bareder choľi.
2 O vakeriben le goďaverengro pricirdel le manušen te šunel o prindžaripen,
ale le dilinengre vuštendar demel avri o diliňipen.
3 O jakha le RAJESKRE hine všadzik,
dikhen pro nalače the pro lače manuša.
4 O šukar vakeriben hin sar o stromos le dživipnaskro,
ale e previsarďi čhib dukhavel pro duchos.
5 O dilino na prilel le dadeskro sikaviben,
ale ko prilel o dovakeriben, kerel mištes.
6 Andro kher le spravodľive manušeskro hin pherdo barvaľipen,
no o love le nalačheske anen o pharipen.
7 O vušta le goďaverengre rozľidžan o prindžaripen,
ale andro jile le dilinengre nane avke.
8 Le RAJESKE džungľon o obeti le nalače manušendar,
ale pre dzeka leske hin e modľitba le čače manušengri.
9 Le RAJESKE džungľol o drom le nalače manušeskro,
no kamel oles, ko kerel oda, so hin spravno.
10 Oda, ko omukel o čačo drom, ela zorales mardo,
a ko na kamel te prilel o dovakeriben, merela.
11 O RAJ dikhel andro than le mulengro* the le meribnaskro†,
a keci buter andro jilo le manušengro?
12 Oleske, ko peske kerel pheras savorestar, džungľol o dovakeriben,
aňi na džala pal o goďaver te phučel.
13 O radišagos andro jilo rozšvicinel o muj,
ale o smutňišagos anel e dukh pro duchos.
14 O jilo le goďavereskro rodel avri o prindžaripen,
no o vušta le dilinengre pes čaľaren le diliňipnaha.
15 Le smutne manušes hin andro dživipen furt pharipen,
ale olen, saven hin o radišagos andro jilo, hin furt lače dživesa.
16 Feder te sal čoreder a hin tut e sveto dar anglo RAJ,
sar te el tut but barvaľipen a leha o pharipen.
17 Feder hin o zeleňinakro chaben andro kamiben,
sar o nekfeder mas ode, kaj nane kamiben.

---

* **15:11** E hebrejiko čhib: Šeol † **15:11** E hebrejiko čhib: Abaddon

18 Oda, ko sig choľisaľol, anel o vesekedišagi,
no oda, ko na choľisaľol sig, anel o smirom.
19 Te sal leňivo, ela tuke phares všadzik,
ale te sal pačivalo, na ela tut ňisavo pharipen.
20 O goďaver čhavo anel o radišagos le dadeske,
no o nagoďaver čhavo tele dikhel peskra da.
21 Le nagoďaveres hin radišagos andro diliňipen,
ale o goďaver phirel rovne dromeha.
22 Bijal e lačhi rada nane pre ňisoste o plani,
no avena avri akor, sar hin but radci.
23 Le manušes hin radišagos, sar odphenel le lače laveha;
savo šukar hin o lav phendo ipen akor, sar kampel!
24 O goďaver manuša phiren pal o drom, so len ľidžal upre andro dživipen
a obdžan o drom, so džal tele andro meriben.
25 O RAJ čhivela tele o khera le barikanengre,
ale e phuv le vdovengro chraňinela.
26 Le RAJESKE džungľol o nalačho gondoľišagos,
no pre dzeka leske hin o lače lava.
27 Ko izdral pal o napačivale love, kerel peskra famelijake pharipen,
ale ko na kamel o prepočiňiben, dživela.
28 O jilo le čačipnaskereskro gondoľinel, so te phenel,
no andral o vušta le nalače manušengre demel avri o nalačhipen.
29 O RAJ hino dur le nalačhendar a na šunel len,
ale o mangipen le lačhengro šunel avri.
30 Te le manušen hin o asaben pro muj, keren avrenge o radišagos
a o lačho hiros tut dela sasťipen andro kokala.
31 Te prithoveha tiro kan paš o dovakeriben le dživipnaskro,
bešeha maškar o goďaver.
32 Te na priles o sikaviben, tele dikhes pes korkores,
no te šunes o dovakeriben, aveha goďavereder.
33 E sveto dar le RAJESKRI tut bararel avri andro goďaveripen,
te aveha pokorno, o manuša tut dena pačiv.

16

1 O manuš peske andro jilo plaňinel, so kerela,
ale o Del phenela, so pes ačhela.
2 O manuš šaj peske gondoľinel, hoj savoro, so kerel, hin pro lačho,
no o RAJ džanel, soske o manuš kerel oda, so kerel.
3 Muk tut pro RAJ savoreha, so keres,
a avela tuke savoro avri.
4 Le RAJES hin planos savoreha, so kerel,
a kerďa the le bijedevleskres pre oda džives, sar ela potrestimen.
5 Le RAJESKE džungľol sako, ko hino barikano andro jilo;
šaj tuke aves isto, hoj ela mardo.
6 O kamiben the e vernosť odmukel o binos;
te amen hin e sveto dar anglo RAJ, džaha het le nalačhipnastar.
7 Te le RAJESKE hin pre dzeka le manušeskro dživipen,
kerela, hoj leskre ňeprijaťeľa leha te aven andro smirom.
8 Feder hin, te tut hin sikra, so tuke zarodňal pačivalones,
sar but, so dochudňal napačivalones.

9 O manuš peske andro jilo gondoľinel avri o drom,
ale o Del ľidžal leskre kroki.
10 Te o Del ľidžal le kraľis andro lava,
akor leskre vušta vakerena o čačipen pro sudos.
11 O RAJ kamel o pačivale vahi the o mieri,
hoj pes savoro te bikenavkerel čačipnaha.
12 Le kraľenge džungľol o binošna skutki,
bo le čačipnaha o tronos zoraľol.
13 Le kraľen hin radišagos le čačipnaskre vuštendar
a kamen olen, save vakeren o čačipen.
14 Te o kraľis choľisaľol, šaj del varekas te murdarel,
vašoda les o goďaver keren tele.
15 Te le kraľiske o muj asal, anel oda dživipen,
a leskro lačhipen hin sar o brišind jarone.
16 Te dochudel o goďaveripen hin feder sar o žužo somnakaj
a te skidel o achaľuvipen hin buter sar o rup.
17 O drom le lače manušengro obdžal o nalačhipen,
a chraňinel peske o dživipen oda, ko del pozoris, kaj džal.
18 O baripen ľidžal andre pohroma
a o barikano gondoľišagos kerela, hoj pereha tele.
19 Feder hin te el pokorno a te avel le čorenca,
sar peske te rozďelinel le barikanenca oda, so ande andral o mariben.
20 Te ľikereha andro jilo oda, so sikľiľal, arakheha o lačhipen,
a te tut zmukeha pro RAJ, aveha bachtalo.
21 Oles, ko achaľol, vičinena goďaver murš,
a ko vakerel šukares, šaj prevakerel avren pro lačho.
22 Le goďaverenge hin o goďaveripen o prameňis le dživipnaskro,
ale le dilinenge hin o diliňipen sar o trestos.
23 Ola, ko hine goďaver, gondoľinen mištes, medik vareso phenen,
vašoda šaj prevakeren avren pro lačho.
24 O šukar lava hine sar o medos,
sar o guľipen tira dušake the o sasťipen tire kokalenge.
25 Varesavo drom pes dičhol le manušeske lačho,
ale pro koňec ľidžal andro meriben.
26 E bokh le manušes ispidel andre buči,
a leskre bokhale vušta les cirden te kerel.
27 O nalačho manuš rodel, sar te dukhavel avres;
leskre lava labaren sar jag.
28 O previsardo manuš kerel upre pro vesekedišagos
a o pľetkaris rozďelinel le lače prijaťeľen.
29 O maribnaskro manuš scirdel peskre prijaťeľis
a ľidžal les le nalače dromeha.
30 Ko džmurkinel la jakhaha, gondoľinel pro nalačho,
a ko del znameňje le vuštenca, kamel te kerel o nalačhipen.
31 O šiva bala hin e šukar koruna,
dochudel pes la čačipnaskre dživipnaha.
32 Feder hin te avel poloko andre choľi, sar te el hrďinas,
feder hin oda, ko pes zľikerel, sar oda, ko domarel o foros.
33 O manuša roden prekal o losos so te kerel,
ale o RAJ phenel, so pes ačhela.

17

1 Te chal sikra šuko maro andro smirom hin feder,
sar te el andro kher pre bari oslava, kaj pes vesekedinel.
2 O goďaver sluhas vladňinela upral le rajeskro čhavo, savo kerel ladž,
a leskre phralenca chudela o kotor le ďeďictvostar.
3 O somnakaj the o rup pes prežužarel andre jag
a o jilo le manušeskro hino preskušimen le RAJESTAR.
4 O nalačho manuš šunel oles, ko vakerel o nalačho,
a o klamaris šunel oles, ko vakerel o klamišagos.
5 Oda, ko asal le čorestar, tele dikhel le Devles, savo les kerďa;
oda, ko radisaľol avrengre pharipnastar, ela mardo.
6 O phure manuša thoven baripen andre le čhavengre čhave,
a o čhave thoven baripen andre peskre dada.
7 Le dilineske na pasinel te vakerel rajikanes,
avke sar le vladcaske na pasinel te klaminel.
8 O prepočiňiben dičhol oleske, ko les del, sar vareso, so prianel e bach;
gondoľinel peske, hoj sa leske všadzik avela avri.
9 Ko odmukel o nalačhipen, rodel o kamiben,
ale oda, ko oda furt leperel, musarel o prijaťeľstvo.
10 Le goďavereske anel buter chasna jekh dovakeriben,
sar le dilineske šel rani la pacaha.
11 O nalačho manuš rodel ča e vzbura,
vašoda pes pre leste bičhavela o meribnaskro poslos.
12 Feder hin te arakhel pes la medveďicaha, savatar ile le ciknoren,
sar le dilineha akor, sar kerel o diliňipen.
13 O nalačhipen na džala avri andral o kher oleske,
ko vaš o lačho visarel pale o nalačho.
14 Sar chudel o vesekedišagos, sar te pes mukľahas avri o paňi andral e hradza,
vašoda preač, medik na demel zorales avri.
15 Kala duj veci džungľon le RAJESKE:
Te premukel le vinnovates abo te odsudzinel le čačipnaskres.
16 Pre soste hin o love andro vasta le dilineske?
Cinela peske goďi? Se oleske na achaľol!
17 O prijaťeľis presikavel o kamiben andro dojekh časos
a tiro phral tuke pomožinel andro pharipen.
18 Oda, ko našaďa e goďi, podel peskro vast
a zaručinel pes vaš avreske.
19 Oda, ko pes rado vesekedinel, rado kerel o binos,
a ko pes furt ašarel*, rodel e zahuba.
20 Oles, kas hin previsardo jilo, na ela bach,
a kas hin e falošno čhib, doperela andre bibach.
21 Ko anďa pro svetos le nagoďaveres, rovela
a o dad le dilineskro na radisaľola.
22 O radišagos andro jilo tut sasťarel,
ale o strapimen duchos šučarel o kokala.
23 O nalačho manuš lel počoral o prepočiňiben,
a vašoda pes na rozhodňinel čačipnaha pro sudos.
24 O goďaver peske kidel avri te kerel oda, so hin goďaver,
ale o dilino furt gondoľinel pro všelijaka veci a na džanel, so kamel te kerel.

---

* **17:19** E hebrejiko čhib: ko ačhavel e bari brana

25 O nagoďaver čhavo anel peskre dadeske e dukh,
a peskra dake e žaľa.
26 Nane mištes te del te počinel pokuta oles, ko ňič na kerďa,
aňi te marel le lače manušes vaš o čačipen.
27 Oda, ko hino goďaver, na vakerel but
a oda, ko peske na domukel e choľi, hin o goďaver manuš.
28 Sar o dilino hino čhit, the ov dičhol sar goďaver,
a sar na vakerel, dičhol pes, hoj achaľol.

18

1 Kaske džal ča pal peskre veci, pes odďelinel avrendar
a na ačhel ňisava lača radatar.
2 Le dilineske na džal pal oda, či achaľol vaj na;
ča kamel te phenel peskro.
3 O binos the e ladž aven jekhetane,
te našaveha e pačiv, aveha teledikhlo.
4 O goďaver lav hin sar o moros, andre savo našťi te dodžal dži tele,
del dživipen sar o paňi, so čuľal avri andral o prameňis.
5 Nane mištes te chudel paš o vinnovato
a le čačipnaskres pro sudos te odčhivel.
6 O lava le dilineskre les dochuden furt andro vesekedišagi,
mangel peske te chudel mariben.
7 Oda, so o dilino vakerel, les zňičinel;
leskre lava les zachuden andre pasca.
8 O lava le pľetkariskre hine gulore
a džan dži tele andre džombra.
9 O leňivo andre buči
hino phral oleske, so savoro musarel.
10 Le RAJESKRO nav hin e zoraľi veža;
o čačipnaskro andre denašel a hino garudo.
11 O barvaľipen hin le barvaleske sar o ohradzimen foros;
hin andre leskri goďi sar o učo muros.
12 Angloda, sar o manuš perel, hin o baripen andro jilo;
e pokora hin anglal e slava.
13 Te odphenel varekaske, medik les na šunďal avri,
hin diliňipen a pre ladž.
14 O manušeskro duchos šaj zľidžal peskro nasvaľiben,
ale ko birinela te zľidžal le dukhade duchos?
15 O goďaver jilo dochudela o prindžaripen
a o goďaver kan les rodel.
16 Te aneha daros le bare manušeske,
otkerela tuke o drom ke leste.
17 Dičhol pes, hoj hin čačipen oles, ko vakerel pro sudos ešebno,
medik lestar na phučel oka dujto manuš, ko pre leste vakerel.
18 O losos zaačhavel e vika
a maškar o zorale manuša anel o smirom.
19 Te dochudel pes paš o dukhado phral hin phareder, sar te dodžal andro ohradzimen foros;
o vesekedišagi hine maškar o phrala sar o zakerde brani pro hrados.
20 O manuš čaľola le lavendar, so vakerel,
a kidela upre o uľipen olestar, so avel avri andral leskre vušta.
21 E čhib šaj murdarel abo del o dživipen,

a ola, ko la kamen, chana lakro ovocje.
22 Ko arakhľa lača romňa, arakhľa o lačhipen,
bo hino le RAJESKE pre dzeka.
23 O čoro vakerel pokorne mangipnaha,
ale o barvalo odphenel zorales.
24 Vareko pestar ča kerel, hoj hino amaro prijaťeľis*,
ale varesavo prijaťeľis hino pašeder sar amaro phral.

19

1 Feder hin o čoro manuš, savo hino pačivalo,
sar o dilino, savo klaminel.
2 Nane mištes, te kames te kerel o lačho, ale nane tut o prindžaripen;
ko siďarel, našavel o drom.
3 Varesavo manuš pes korkoro zňičinel peskre nagoďaver skutkenca,
ale paľis del e vina le RAJESKE.
4 Le barvalen hin but prijaťeľa,
ale le čores omukel leskro prijaťeľis.
5 Le falošne švedkos o mariben na obdžala
a oda, ko rozľidžal o klamišagos, na denašela.
6 But džene pes guľaren le rajikane manušeske
a sako hino prijaťeľis oleha, ko hino ščiro.
7 Le čores našťi avri ačhen savore leskre phrala
a the leskre prijaťeľa les obdžan!
A sar lenca kamel te vakerel, on na kamen.
8 Ko dochudel o prindžaripen, rado pes dikhel;
sa avela avri mištes oleske, ko kerel goďaha.
9 Le falošne švedkos o mariben na obdžala
a oda, ko vakerel o klamišagos, ela zňičimen.
10 Le dilineske na pasinel te dživel andro baro barvaľipen,
a meksa goreder hin, te o otrokos ľidžal le rajen.
11 E goďi del le manušes o zľikeriben andre choľi;
te tuke na keres ňič olestar, sar tuke dophenen, hin oda pre tiri pačiv.
12 E choľi le kraľiskri hin sar e vika le terne ľevoskri,
ale leskro lačhipen hin sar e rosa pre čar.
13 O nagoďaver čhavo anel o pharipen le dadeske.
E romňi, savi furt dudrinel, hiňi sar o paňi, so na preačhel te kvapkinel.
14 O kher the o barvaľipen amen hin amare dadendar,
ale e goďaver romňi hin le RAJESTAR.
15 O leňivišagos ľidžal andro zoralo soviben;
o leňivo manuš ela bokhalo.
16 Ko doľikerel le Devleskre prikazaňja, doľikerel peske o dživipen;
ko na ačhel leskre dromendar, merela.
17 Ko pomožinel le čoreske, del kečeň le RAJES
a ov leske počinela pale vaš o lačhipen, so kerďa.
18 Barar avri tire čhas, medik pes del,
te oda na keres, zňičines les*.
19 Ko hino furt choľamen, zaslužinel peske vaš oda te počinel,
te leske pomožineha jekhvar, mušineha oda te kerel pale a pale.
20 Šun e rada a prile, sar tut sikaven,

* **18:24** Abo: Varesave prijaťeľa hine jekh avreske pro nalačho.
* **19:18** Abo: Ale na avke, hoj les te murdares!

a pro koňec ačheha goďaver.
21 But veci plaňinel o manuš andro jilo,
ale e voľa le RAJESKRI pes ačhela.
22 Le manušestar pes užarel, hoj ela pačivalo,
vašoda feder hino o čoro sar o klamaris.
23 E sveto dar anglo RAJ ľidžal andro dživipen,
kas oda hin, sovela peske andro smirom a o nalačhipen pre leste na avela.
24 O leňivo manuš thovel o vast andro čaro,
ale paš o muj imar na dohazdel.
25 Te mareha oles, ko asal savorestar, so hin lačho,
ta o nagoďaver sikľola goďi;
pokarhin le goďaveres a dochudela o prindžaripen.
26 Oda čhavo, savo trapinel le dades a tradel avri peskra da,
hino džungalo a pre ladž.
27 Čhavo miro, te preačheha te prilel o dovakeriben,
pobistereha oda, so imar džanes.
28 O klamišagoskro švedkos asal avri o sudos,
a o previsarde rado koštoľinen o nalačhipen.
29 Pre ola, ko peske keren pheras savorestar,
hin imar pripravimen o tresti,
a pre savore diline o rani pal o dumo.

20

1 Te pijes but mol the aver pijiben, ačhes sprosto a kames tut te marel.
Oda, ko mačol, nane goďaver.
2 E dar le choľamen kraľistar hin sar e dar le zurive ľevostar,
oda, ko les choľarela, šaj našavel peskro dživipen.
3 Hin pre pačiv le manušeske, te pes zľikerel le vesekedišagendar,
ale o dilino sig demel avri choľaha.
4 Le leňive manušeske pes na kamel te orinel jesone,
ale sar hin e žatva, rodel a nane les ňič.
5 Le manušeskre plani hin sar o paňi andre bari chaňig,
no o goďaver manuš džanel oda te lel avri.
6 But manuša pes ašaren peskre pačivaľibnaha,
ale ko arakhela muršes, saveske pes del te pačal?
7 O čačipnaskro ľidžal o žužo dživipen;
bachtale hine o čhave, save pal leste ačhena.
8 O kraľis, savo bešel pro sudno stolkos,
sprindžarel peskre jakhenca savoro, so hin nalačho.
9 Ko šaj phenel: „Me mange obžužarďom miro jilo;
nane man ňisavo binos“?
10 Kala duj veci džungľon le RAJESKE:
e falošno vaha the e falošno mira.
11 Imar o čhavoro peskre skutkenca sikavel,
či oda, so kerel, hin lačho the čačo.
12 O RAJ amenge kerďa jakha, hoj te dikhas,
the o kana, hoj te šunas.
13 Ma kam o soviben, hoj te na ačhes čoro!
Ušťi, ker buči a čaľoha le marestar!
14 „Nane lačho, nane lačho!“ phenel oda, ko cinel,
no sar džal het, imar pes oleha ašarel.

15 O somnakaj the o vzacna bara hine vzacna,
ale o goďaver lava hine vzacneder.
16 Le o gada olestar, ko pes zaručinel vaš o cudzincos,
a le e zaloha olestar, ko pes zaručinďa vaš e cudzinka.
17 O maro dochudlo le klamišagoha hin igen lačho,
ale pro koňec pes tuke visarela pre poši andro muj.
18 Ker tire plani pal e porada;
so buter akor, te džas andro mariben.
19 Oda, ko phirel a kerel pľetki, phenel avri o garude veci,
vašoda tut ma ľiker oleha, ko but vakerel.
20 Ko prekošel le dades abo la da,
oda doperela avke sar e momeľi, so rači murďalol andre.
21 O barvaľipen, so dochudes igen sig,
tuke pro koňec na anela o požehnaňje.
22 Ma phen: „Dava pale vaš o nalačhipen!“
Muk tut pro RAJ a rušela vaš tu.
23 Le RAJESKE džungľol oda, ko važinel dvojitones;
e falošno vaha nane lačhi.
24 Le manušeskre kroki ľidžal o RAJ,
akor, sar šaj o manuš achaľol peskre dromeske?
25 Gondoľin mištes, medik phenes le Devleske, hoj les vareso deha,
hoj paľis te na bajines, so phenďal.
26 O goďaver kraľis avel pre oda, ko hin nalače,
a marel len igen zorales.
27 O svedomje le manušeskro hin sar e momeľi, so diňa o RAJ,
hoj amenge te švicinel pre savoreste, so gondoľinas andro jilo.
28 O verno kamiben the o čačipen chraňinen le kraľis;
le lačhipnaha zoraľarel peskro tronos.
29 O šukariben le ternengro hin lengri zor;
no o šiva bala šukaľaren le phuren.
30 O mariben the o modrini traden avri o nalačhipen
a o rani žužaren le manušes andral.

21

1 Le kraľiskro jilo andro vast le RAJESKE hin sar o prudos le paňeskro,
visarel les, kaj ča kamel.
2 O manuš peske gondoľinel, hoj savore leskre droma hine čače,
ale o RAJ dikhel andro jilo, soske oda kerel.
3 Te kerel o čačipen the o pravos
hin le RAJESKE buter pre dzeka sar e obeta.
4 O barikane jakha the o jilo, so pes upre hazdel,
hin le nalačhenge sar lampa, so len ľidžal andro binos.
5 Oles, ko hino bučakro, ela savoro pherdo,
ale ko sig kamel te barvaľol, ačhela čoro.
6 O barvaľipen dochudlo klamišagoha
našľola sig sar o thuv andre balvaj a hino e meribnaskri pasca.
7 Le bijedevleskren zňičinena lengre maribnaskre skutki,
bo na kamen te kerel o čačipen.
8 O drom oleskro, ko kerel o nalačhipen, hino bango,
ale o čačipnaskre keren o lačho.
9 Feder hin te bešel pro pados andro kutos

sar andre jekh kher la čhibaľa romňaha.
10 E duša le bijedevleskri igen džal pal o nalačho,
leskro prijaťeľis lestar na chudela ňisavo jileskeriben.
11 Te maren oles, ko asal savorestar, so hin lačho,
ta o nagoďaver sikľola;
te sikaven le goďaverones, dochudel o prindžaripen.
12 O Del, o Čačipnaskro, dikhel, so pes kerel andro kher le nalačheskro
a čhivel le bijedevleskren andro meriben.
13 Ko phandel o kan andre, hoj te na šunel le čores te vičinel,
na ela avrišundo, sar ov vičinela.
14 O daros dino počoral thovel tele e choľi
a o prepočiňiben andre žeba la ačhavel.
15 Le lače manušes hin radišagos, sar dikhel, hoj pes sudzinel čačipnaha,
ale le nalače manušenge anel e dar.
16 O manuš, savo odgeľa la sasťa goďatar,
dochudela pes maškar o mule manuša.
17 Ko peske kamel te uživinel, ačhela čoro;
ko rado pijel e mol a chal o bare chabena, na ela šoha barvalo.
18 O nalače manuša anen pre peste oda pharipen,
so kamle te kerel le lače manušenge*.
19 Feder hin te bešel pre pušťa
sar la čhibaľa romňaha, savi furt dudrinel.
20 Andro kher ko goďaver hin but barvale veci,
ale o dilino rozkerel savoro.
21 Ko igen džal pal o lačhipen, pačivaľiben the kamiben,
arakhel o dživipen, o spravodľišagos the e slava.
22 O goďaver džala andro foros le zorale muršengro
a čhivela tele o muri, pre save pes zmukenas.
23 Ko peske stražinel o vušta the e čhib,
chraňinel pes korkores le pharipnastar.
24 Oda manuš, ko peske kerel pheras savore lačhipnastar, hino barikano a ľidžal pes upre,
andre peskro baripen ňikastar na ačhel.
25 O leňivo merela, bo ča žadinel
a leskre vasta na kamen te kerel buči;
26 calo džives žadinel buter a buter,
ale o čačipnaskro rozdel ščirones a na sajinel.
27 Le RAJESKE džungľol e obeta le nalačhendar,
a meksa buter, sar pes obetinel le nalače gondoľišagoha.
28 O falošno švedkos ela zaačhado te vakerel pro sudos,
ale o pačivalo švedkos vakerela dureder.
29 O nalačho pes kerel, hoj na daral,
ale o čačipnaskro gondoľinel pal peskro drom.
30 Ňisavo goďaveripen aňi achaľuvipen
aňi rada tuke na pomožinela, te o RAJ pre tu džala.
31 O graj hino pripravimen pro džives le maribnaskro,
ale o viťazstvo del o RAJ.

---

* **21:18** Abo: O nalačho manuš cerpinela vaš o lačho a o napačivalo vaš o pačivalo.

22

1 O lačho nav hin buter sar o baro barvalĭipen,
e pačiv hin feder sar o rup the o somnakaj.
2 O barvalo the o čoro hine jekh andre kada:
Sodujdžene hine stvorimen le RAJESTAR.
3 O goďaver manuš dikhel o nalačhipen a garuvel pes,
o nagoďaver džal dureder a doperela pre oda.
4 O počiňiben vaš e pokora the vaš e sveto dar anglo RAJ
hin o barvalĭipen, e slava the o dživipen.
5 O koľaka the o pasci hine pro drom le previsarde manušeskro,
ale ko chraňinel peskro dživipen, dural len obdžala.
6 Sikav le čhas, sar mek hino ciknoro,
a na oddžala olestar aňi akor, sar phurola.
7 O barvalo hino raj upral o čore;
te varekaske kames love, sal leskro otrokos.
8 Ko sadzinel o načačipen, skidela upre e bibach,
a imar na dukhavela avren.
9 Ko hino ščiro, ela požehňimen,
bo del le čores peskre marestar.
10 Trade avri oles, ko tele dikhel o čačipen, a našľola o vesekedišagos
a preačhela o reptišagos the e ladž.
11 Ko kamel o žužipen andro jilo the o šukar vakeriben,
ela prijaťelĭs le kraľiskro.
12 O RAJ chraňinel oles, ko prindžarel o čačipen*,
ale o lava le napačivaleskre visarela avri.
13 O leňivo phenel: „Avri hino o ľevos!
Murdarela man pro pľacos!“
14 O vušta la lubňakre hine sar e bari jama,
a oda, pre kaste o RAJ hino choľamen, perela andre.
15 Le čhavores hin andro jilo te kerel o diliňipen,
ale e paca le dadeskri lestar oda tradela avri.
16 Te trapines le čoren, hoj lendar te barvaľos
abo te des o dari le barvalen, ačheha čoro.

O tranda goďaver privakeribena

17 Prithov tiro kan a šun o lava le goďaverengre;
visar tiro jilo pre mire sikavibena.
18 Ena tuke pro radišagos, te tuke len ľikereha andro jilo,
a sar tuke kampela, džaneha len te phenel.
19 Adadžives tut sikavav, he, tut,
hoj tut te mukes pro RAJ.
20 Pisinďom tuke tranda (30) privakeribena,
andre save hin pherdo goďaveripena the radi.
21 Lendar sikľoha, so hin lačho the čačo,
hoj mištes te odphenes olenge, ko tut bičhaven te rodel o čačipen.

22 Ma občorar le čores, bo les nane ňič,
a ma trapin les pro sudos.
23 Bo o RAJ vaš leste zaačhela
a lela o dživipen oleske, ko les občorarďa.

---

* **22:12** Abo: Le RAJESKRE jakha chraňinen o prindžaripen.

24 Ma av prijaťeľis le rušle muršeha,
aňi ma ľiker tut le choľamen muršeha,
25 hoj te na phires pal leskro chodňikos
a te na peres andre pasca.

26 Ma av jekh olendar, ko podel peskro vast
a zaručinel pes vaš avreskre dluhi.
27 Te tut na ela sostar te počinel,
avena a lena tutar mek the o hadžos.

28 Ma čhalav e čirlatuňi hraňica,
so zathode tire phure dada.

29 Dikhes varekas, ko džanel mištes te kerel buči?
Ajso dženo služinela le kraľenge
a na kerela chocsave manušenge.

23

1 Te bešeha jekhetane varesave rajeha pašal o skamind te chal,
ma pobister, ko hin anglal tute;
2 zľiker tut*, te rado but chas.
3 Ma mang tuke te chal but leskre lače chabenestar,
bo šaj tut oleha chudel avri.

4 Ma cirde tut igen pal o barvaľipen,
av goďaver a preač oleha.
5 Bo soča tut le jakhenca zadikheha, imar na ela;
se jekhvareste leske barola kridli a ľecinela het sar orlos.

6 Oleha, ko hino skupo, ma cha
a ma dža pal leskro lačho chaben!
7 Bo ov peske sa andre goďi zrachinela a phenela tuke:
„Cha, pi, keci kames,“ ale andro jilo tuke na žičinel.
8 Oda, so chaľal, čhandeha avri
a tire šukar lava, so phenďal, ela pre ňisoste.

9 Le dilineha ma vaker,
bo dikhela tele tire goďaver lava.

10 Ma čhalav e čirlatuňi hraňica
a ma le tuke e phuv le širotengri,
11 bo o RAJ hino lengro zoralo ochrancas,
ov vaš lenge rušela a ačhela vaš lenge pro sudos.

12 Visar tiro jilo pro dovakeriben
a tire kana pro prindžaripen.

13 Ma dara tut te bararel avri le čhavores,
te les demeha la pacaha, na merela.
14 Te les demeha la pacaha,

* **23:2** E hebrejiko čhib: thov tuke e čhuri pro kirlo

zachraňineha leskro dživipen andral o peklos.

15 Čhavo miro, te ela tiro jilo goďaver,
the miro jilo radisaľola;
16 andre ma ela o radišagos,
sar tire vušta vakerena, so hin čačo.

17 Te na zavidzinel tiro jilo le binošnenge,
ale feder kereha, te phireha andre sveto dar anglo RAJ sako džives,
18 bo užarel tut bachtalo dživipen,
a oda, pre soste tut zmukes, na ela zbitočno.

19 Šun, čhavo miro, av goďaver
a tiro jilo mi džal rovne dromeha:
20 Ma ľiker tut le pijakenca, so pijen but mol,
aňi olenca, so našťi dočaľon pro mas,
21 bo o pijakos the oda, ko but chal, ačhena čore;
te ča soves the chas, ela tut ča čhingerde gada.

22 Šun tire dades, bo ov tut diňa dživipen,
a ma dikh tele tira da, sar phurola.
23 Cin tuke o čačipen a ma biken les,
cin the o goďaveripen, o dovakeriben the o achaľuvipen.
24 Baro radišagos hin le dades le čačipnaskre čhastar,
a oda, ko anďa pro svetos le goďaveres, radisaľol lestar.
25 Mi radisaľol tiro dad the tiri daj,
a mi thovel baripen odi, so tut anďa pro svetos.

26 De mange, čhavo miro, tiro jilo
a tire jakha mištes mi dikhen pre mire droma,
27 bo e lubňi hiňi sar e bari chev,
a e cudzo džuvľi hiňi sar e saňi chaňig:
28 Oj pre tu užarel sar o zbujňikos
a but muršendar kerel napačivalen.

29 Kaske vigos a ko furt cerpinel?
Ko pes vesekedinel? Ko furt dudrinel?
Kas hin o zbitočna modrini?
Kaske ľoľon o jakha?
30 Olenge, ko pijen but mol,
olenge, ko džan te koštoľinel e mišimen mol.
31 Ma dikh pre mol, hoj ľoľol,
blišťisaľol andro poharis a šukares džal tele le kirleha!
32 Bo pro koňec tut danderela sar o sap
a šťipinela sar e zmija.
33 Tire jakha dikhena čudna veci,
našťi gondoľineha mištes a na vakereha žužes
34 a aveha sar oda, ko peske pašľol pre loďa maškar o moros,
sar oda, ko sovel upre pro stožjaris.
35 Pheneha tuke: „Demade man, ale na džanavas olestar;

marde man, ale ňič na šunďom.
Kana uščava, hoj te pijav pale?“

24

1 Ma zavidzin le nalače manušenge
a ma kam lenca te avel,
2 bo le jileha gondoľinen pro mariben
a le vuštenca vakeren, sar te dukhavel avren.

3 La goďaha pes ačhavel o kher
a le achaľuvipnaha pes zoraľarel
4 a le prindžaripnaha pherďon o komori
savore vzacne the šukar barvaľipnaha.

5 Feder hin te el goďaver, sar te el zoralo,
o avrisikado manuš hino bareder sar o zoralo murš,
6 bo le goďaver radenca ľidžaha o mariben
a e zachrana hiňi andro but radci.

7 O goďaveripen hin igen učo le dilineske;
sar pes zdžan o manuša, nane les ňič lačho te phenel.

8 Oles, ko gondoľinel, sar te kerel o nalačhipen,
vičinena bitangos;
9 o gondoľišagos le nagoďavereskro hin binos;
le manušenge džungľol oda, ko asal savore lačhipnastar.

10 Te slabisaľos andre oda džives, sar pre tu avel o pharipen,
akor sal čačes igen slabo!
11 Zachraňin olen, kas načačipnaha ľidžan pro meriben,
a the olen, kas cirden te murdarel.
12 Te pheneha: „Amen olestar na džanahas,“
či oda, ko prindžarel o jile, oleske na achaľol?
A či oda, ko stražinel tiro dživipen, olestar na džanel?
Ov počinela le manušeske pal oda, sar kerelas.

13 Cha, čhavo miro, o medos, bo hino lačho:
Ajso gulo sar o medos andre tiro muj
14 avke hin the o goďaveripen tira dušake.
Te les arakhľal, aveha bachtalo andro dživipen, so tut užarel,
a oda, pre soste tut zmukes, na ela hijaba.

15 Ma av sar o nalačho manuš, ko kamel te rozmarel le čačipnaskereske o kher;
ma musar oda than, kaj bešel.
16 Se kajte o čačipnaskro eftavar perela, the avke pale ušťela,
ale sar avel o nalačhipen pro bijedevleskre, hine zňičimen.

17 Ma radisaľuv, te tiro ňeprijaťeľis perela;
te leske poddžala o pindro, ma thov baripen andro jilo,
18 bo te oda o RAJ dikhela,
na ela leske pre dzeka

a visarela lestar peskri choľi.

19 Le nalače manušenca tut ma trapin,
aňi lenge ma zavidzin.
20 Se le nalače manušes na užarel ňič lačho,
a e lampa olengri, ko dživen bi o Del, murdaľola andre.

21 Čhavo miro, dara tut le Devlestar the le kraľistar,
a ma ľiker tut olenca, ko pre lende džan,
22 bo jekhvareste šaj ena zňičimen.
Ko džanel, savi pohroma pre lende o Del vaj o kraľis šaj mukel?

Aver goďaver lava

23 The kala lava phende o goďaver manuša:
Nane mištes te chudel paš varekaste, sar sudzines:
24 O manuša košena ajses, ko phenela le nalače manušeske: „Na kerďal ňič nalačho,“
a o narodi les odsudzinena,
25 ale olenge, ko les pokarhinena, džala mištes
a bešela pre lende o baro požehnaňje.
26 Te odphenes čačipnaha,
oda hin avke, sar te pes čumidlehas o prijaťeľa.

27 Ker tuke ešeb tiri buči avral,
pripravin tuke tire maľi
a paľis tuke ačhaveha o kher.

28 Ma svedčin pre aver dženo, te tut nane soske,
a ma klamin tire vuštenca.
29 Ma phen: „Avke sar kerďa ov mange, kerava the me leske!
Sakoneske dava pale oda nalačho, so mange kerďa!“

30 Predžavas pašal e maľa le leňive muršeskri
the pašal e viňica oleskri, ko nane goďaver.
31 A dikh, savoro sas zabarardo le koľakenca,
e phuv sas učharďi andre la pokrivaha
a o baruno muros, so džalas pašal, sas telečhido.
32 A me sar pre oda dikhavas, iľom mange oda andro jilo
a sikľiľom olestar kada:
33 Te tuke phenes: „Mek sikra mange sovav, mek sikra mange pašľuvav,
sikra mange prethovav o vasta a odpočovinav mange,“
34 akor jekhvareste pre tu avela o čoripen sar o zbujňikos
the e bokh sar o vizbrojimen murš.

25

Buter le Šalamunoskre privakeribena

1 The kala hine le Šalamunoskre privakeribena, save pisinde andre o murša le Chizkijoskre le judske kraľiskre.
2 Le Devleskri slava hin o veci te garuvel
a le kraľengri slava hin oda te arakhel avri.
3 Avke sar našťi te merinel o ňebos upre aňi e phuv tele,

avke pes na del te avel pre oda, so hin le kraľen andro jile.

4 Le avri e mel andral o rup
a o kovačis šaj kerel šukar nadoba;
5 trade het le nalače manušes pašal o kraľis
a leskro tronos ačhela zorales pro čačipen.

6 Ma ašar tut anglo kraľis
a ma ač pro than le anglune muršengro,
7 bo hin feder, te tuke phenena: „Av kade upre!“
sar oda, hoj tuke te keren ladž anglo bare manuša.

Oda, so dikhľal pre tire jakha,
8 ma siďar te del andre pro sudos.
So paľis kereha, te tut aver dženo anela andre ladž?

9 Te tut hin vareso avreha, keren oda ča maškar tumende
a ma phen avri oda, so tuke phenďa,
10 bo sar pes pal oda aver džene došunena
džala pal tu o nalačo hiros a ela tuke ladž.

11 Avke sar o somnakune phaba pre rupuňi tacka
hin o lav phendo andro lačo časos.
12 Oleske, ko šunel, hin o dovakeriben le goďavereskro
sar e somnakuňi čeň the o somnakuno lancocis.
13 Sar o šilalo paňi, so tut den te pijel andre žatva
avke hin o pačivalo poslos olenge, ko les bičhaven,
bo občerstvinel e duša peskre rajenge.
14 Sar o chmari abo e balvaj bi o brišind
ajso hin o manuš, savo tuke phenel, hoj tut dela daros, ale na del.
15 E trpezľivosť šaj prevakerel le kraľis
a o kovlo vakeriben šaj prephagel o kokalos.
16 Te arakhľal medos, cha a čaľuv,
ale ma precha tut, bo čhandeha les avri.
17 Ma phir igen furt ko susedas,
bo leske džungľoha a našťi tut avri ačhela.
18 O manuš, savo falošňe svedčinel pre aver dženo,
hino sar o kijakos, e šabľa the o ostro šipos.
19 Te zmukel pes andro pharipen pro napačivalo manuš
hin sar te chal le phage dandeha a te phirel phage pindreha.
20 Sar te tuke ilehas o plašťos andro šilalo džives
abo čhidehas o šut andre dukhaďi rana,
avke hin, te tuke giľaven o giľa, sar tut hin pharipen andro jilo.
21 Te hino tiro ňeprijaťeľis bokhalo, de les te chal,
a te hino smedno, de les te pijel,
22 bo te kada kereha, čhiveha leske pro šero o jagale angara,
a o RAJ tuke vaš oda počinela.
23 E balvaj pal o severos anel o brišind,
avke the e pľetkošno čhib anel e choľi.
24 Feder hin te bešel pro pados andro kutos
sar andre jekh kher la čhibaľa romňaha.

25 Sar hin o šilalo paňi le avrišuke kirleske,
avke hin the o lačho hiros, so avel dural.
26 Sar o prameňis vaj e chaňig, so hine meľarde andre,
avke hin o čačipnaskro, savo pomukel le nalače manušeske.
27 Nane mištes te chal igen but medos
aňi te džal pal o lašariben le manušendar.
28 Sar o rozburimen foros bi o muri
hin oda murš, ko na zľikerel peskri choľi.

26

1 Sar o jiv ňilaje abo o brišind andre žatva,
avke na pasinel te del pačiv le dilines.
2 Sar o vrabcos vaj e lastovička ľecinen a na bešen peske tele,
avke pre tu na avela o košiben phendo vaš ňisoske.
3 Pro graj o bičos, pro somaris e uzda,
a pro dumo le dilineske e paca.
4 Ma odphen le dilineske pre leskro diliňipen,
hoj te na aves ajso sar ov.
5 Odphen le dilineske pre leskro diliňipen,
hoj pes te na šunel goďaver angle peskre jakha.
6 Te bičhavel o lava le dilineha hin avke,
sar te odčhinďalas tuke o pindre, abo te piľalas o jedos.
7 Avke sar hin pre ňisoste o pindre le kaľikoske,
avke hin the o podobenstvo andro muj le dilineske.
8 Sar o bar zaphandlo andre pariďa
avke hin te presikavel e pačiv le dilineske.
9 Sar e šťamba andro vast le mate manušeske
avke dičhol o goďaver lav andro muj le dilinenge.
10 Sar o strelcos, savo savoren pašal peste ľivinel,
ajso hin oda, ko lel andre buči le dilines vaj oles, ko odarik ča predžal.
11 Sar o rikono džal pale paš oda, so čandľa avri,
avke o dilino kerel pale peskro diliňipen.
12 Le dilines hin feder naďej,
sar le muršes, savo pes šunel igen goďaver, ale nane.

13 O leňivo phenel: „O ľevos hino avri pro drom –
o ľevos maškar o foros!“
14 Sar pes o vudar visarel pre peskre čopi,
avke the o leňivo pre peskro hadžos.
15 O leňivo manuš thovel o vast andro čaro,
ale imar phares leske hin te hazdel les upre paš o muj.
16 O leňivo pes šunel goďavereder angle peskre jakha
sar o efta džene, so odphenen goďaha.

17 Sar oda, ko le rikones chudel kanendar,
hin oda, ko pes thovel andro vesekedišagos, andre savo les nane ňič.
18 Sar o dilino, so ľivinel
o jagale meribnaskre šipi,
19 hin oda, ko thovel varekaha avri
a phenel: „Me ča pheras keravas.“

20 Sar nane kašta, murdaľol andre e jag,
a kaj nane o pľetkaris, preačhel o vesekedišagi.
21 Sar o kašta, so čhives andro jagale angara,
avke o čhibakro manuš rozlabarel o dokeriben.
22 O lava le pľetkariskre hine gulore;
džan dži tele andre džombra.

23 Sar e piri čikatar obthoďi le rupoha,
ajse hine o gule vušta le nalače jileha.
24 O manuš le vuštenca garuvel, hoj tut našťi avri ačhel,
ale andro jilo tuha kamel te thovel avri.
25 Te vakerďahas igen šukares, ma pača leske,
bo efta džungipena hin les andro jilo;
26 šaj garuvel, hoj tut našťi avri ačhel, le klamišagoha,
ale leskro nalačhipen avela avri anglo manuša, sar ena zgele.
27 Te kopaľineha e chev avreske, tu korkoro andre pereha;
te ispideha o baro bar pre avreste, oda bar visaľola pre tu.
28 E klamišagoskri čhib dukhavel oles, kas našťi avri ačhel;
o gule vušta zňičinen avren.

27

1 Ma lašar tut tajsaskre dživeseha,
bo na džanes, so oda džives anela.
2 Mi lašarel tut aver dženo, a na tiro muj –
cudzo manuš, a na tire vušta!
3 O bar hino pharo the e poši but važinel,
ale o pharipen, so kerel o dilino, hino phareder sar kala soduj.
4 Te choľisaľol hin igen namištes a e choľi hin sar e potopa,
ale ko obačhela angle žjarlivosť?
5 Feder hin o phundrado dovakeriben
sar o garudo kamiben.
6 O dovakeribena tire prijaťelistar, savo tut kamel,
hine feder sar o but čumibena olestar, ko tut našťi avri ačhel.
7 O čalo na kamel te chal aňi o medos,
ale le bokhaleske hin gulo the o kirko chaben.
8 Sar o čiriklo, so odľecinel dur peskre hňizdostar,
hin oda, ko odgeľa dur peskre kherestar.
9 O parfumos the o kaďidlos anen radišagos andro jilo,
ale o prijaťeľis, savo tut del e lačhi rada, anel meksa buter.
10 Ma omuk tire prijaťeľis, aňi le prijaťeľis tire dadeskres.
Sar pes tuke ačhel vareso nalačho, ma dža ke tiro phral,
bo feder hin o susedas, savo hino pašes, sar o phral, savo hino dur.
11 Av goďaver, čhavo miro, a ker mange o radišagos andro jilo,
hoj te šaj odphenav oleske, ko pre mande namištes vakerel.
12 O goďaver manuš dikhel, sar avel o nalačhipen a garuvel pes,
ale o nagoďaver džan dureder a doperena pre oda.
13 Le o gada olestar, ko pes zaručinel vaš o cudzincos;
le e zaloha olestar, ko pes zaručinďa vaš e cudzinka.
14 Te vareko peskre prijaťeľiske pozdravinel sig tosara zorale hangoha,
ov peske šaj lel oda sar košiben.

15 E čhibaľi džuvľi hiňi sar o paňi,
so na preačhel te kvapkinel andro brišindalo džives;
16 te zaačhavel la, hin sar te zaačhavel e balvaj,
abo te chudel o olejos andro vast.

17 O trast pes brušinel le trasteha
a jekh manuš brušinel avres.
18 Oda, ko pes starinel pal o figovňikos, chala leskro ovocje;
ko stražinel peskre rajes, chudela e pačiv.
19 Sar andro paňi dičhol o muj,
avke pal o jilo dičhol, savo hin o manuš.
20 Avke sar o peklos the o meriben šoha na čaľona,
avke na čaľona aňi o jakha le manušeskre.
21 Sar pes o rup prelabarel andre tači nadoba a o somnakaj andro bov,
avke o manuš hino skušimen, te les lašaren.
22 Kajte le dilines rozmarďalas le tlučkoha, saveha pes rozmarel o zrnos,
the avke lestar na mareha avri o diliňipen.

23 Kampel tuke te džanel, sar dživel tiro stados,
a starin tut mištes pal o bakrore,
24 bo o barvaľipen na ela pro furt –
se aňi e kraľiko koruna na mušinel te predžal pre aver pokoleňje.
25 Sar pes košinel e čar a chudel te barol e nevi,
a pal o verchi pes skiden upre o phusa,
26 akor tut ela le bakrorendar o uraviben,
vaš o capi tuke cineha e maľa
27 a le kozendar tut ela dos thud,
pro dživipen tuke, tira famelijake the tire služkenge.

28

1 O nalačho manuš denašel, kajte ňiko pre leste na džal,
ale o čačipnaskro hino šmelo sar o terno ľevos.
2 Te hin e vzbura andre varesavi phuv, čerinen pes furt o vodci,
ale ča o goďaver murš, ko achaľol, šaj doľikerel o poradkos.
3 O čoro murš, savo trapinel avre čore manušen,
hino sar o zoralo brišind, so musarel o uľipen.
4 Ola, ko omuken o zakonos, vakeren mištes pal o nalače,
no ola, ko o zakonos doľikeren, pes lenge ačhaven.
5 O nalače manuša na achaľon, so hin te kerel o čačipen,
ale ola, ko roden le RAJES, oleske mištes achaľon.
6 Feder hin o čoro, savo phirel žuže dromeha,
sar o barvalo, saveskre droma hine previsarde.
7 Te doľikeres o zakonos, sal goďaver čhavo,
no keres ladž le dadeske, te tut ľikeres le bitangenca.
8 Ko barvaľol pro bare interesa,
skidel oda oleske, kaske hin pharo vaš o čore.
9 Te peske vareko phandel andre o kana, hoj te na šunel o zakonos,
leskri modľitba le RAJESKE džungľol.
10 Ko cirdel le čačipnaskren pro nalačho drom, korkoro perela andre chev,
ale o žuže dochudena lačho ďeďictvos.
11 O barvalo peske pal peste gondoľinel, hoj hino goďaver,

ale o čoro, saves hin godi, dikhel andre leste.
12 Te pes o lače manuša dochuden paš e zor, sako radisaľol,
no te o nalače manuša chuden te kraľinel, o manuša pes garuven.
13 Ko garuvel peskro binos, na džala anglal,
ale ko viznavinel peskro binos a omukel les,
chudela le Devleskro jileskeriben.
14 Bachtalo oda manuš, savo peske furt ľikerel e sveto dar anglo RAJ,
no ko peske phandel o jilo andre, dochudela pes andro pharipen.
15 Sar o choľamen ľevos the o bokhalo medvedzis
hin o nalačo kraľis, savo trapinel le čore manušen, save pes našťi braňinen.
16 O nagoďaver vodcas ela bijileskro pro manuša,
ale oda, ko našťi avri ačhel o napačivalo barvaľipen, kraľinela but.
17 Oda, ko cerpinel vaš oda, hoj murdarďa varekas, denašela dži o meriben.
Ňiko leske te na pomožinel!
18 Ko phirel žuže dromeha, ela zachraňimen,
no oda, ko phirel pal o previsarde droma, jekhvareste perela.
19 Ko kerel pre peskri maľa, čaľola le marestar,
ale oda, ko del peskro časos pre ňisoste, čaľola le čoripnastar.
20 O pačivalo manuš ela igen požehňimen,
no o trestos na obdžala oles, ko kamel sig te barvaľol.
21 Nane mištes te chudel paš varekaste pro sudos,
no the avke pes vareko vaš jekh kotor maro del te prepočinel.
22 O hamišno manuš denašel pal o barvaľipen,
aňi na džanel, hoj pre leste avela o čoripen.
23 Oles, ko dovakerel le manušeske, pro koňec ela buter pačiv
sar oles, ko vakerel o gule lava.
24 Ko občorel peskre dades abo da a phenel:
„Oda nane binos,“ hino sar o živaňis.
25 Oda, ko dikhel ča pre peste, anel ča o vesekedišagi,
ale oles, ko pes zmukel pro RAJ, ela savoro pherdo.
26 Ko pes zmukel pre peskri godi, hino dilino,
no oda, ko prilel o goďaveripen, ela zachraňimen.
27 Te des le čoren, na chibaľinela tuke ňič,
ale te phandes o jakha anglo čore, but manuša tut košena.
28 Sar o nalače chuden te vladňinel, o manuša pes garuven,
no sar on peren tele, akor ušťen upre o čačipnaskre.

29

1 Oda, kaske sas buterval dovakerdo a ačhiľa zacato andro jilo,
ela jekhvareste zňičimen a ňič les na sasťarela.
2 Sar o lače manuša ľidžan, o nipi radisaľon,
ale te o nalačo vladňinel, o manuša jojčinen.
3 Ko kamel o goďaveripen, kerel peskre dadeske radišagos,
no oda, ko phirel pal o lubňa, rozkerel o barvaľipen.
4 Te o kraľis ľidžal čačipnaha, o narodos ela zoralo,
ale zňičinela les oda, ko pal leste cirdel tele e cipa le daňenca.
5 O manuš, savo pes guľarel ke avreste,
nacirdel e sita tel o pindre.
6 O nalačo manuš hino zachudlo andre pasca peskre binoskri,
ale o čačipnaskro giľavel a radisaľol.

7 O lačho džal pal o čačipen le čore manušeskro,
ale o nalačho manuš olestar na ačhel, bo oleske na achaľol.
8 Ola, ko asan savore lačhipnastar, keren o nasmirom andro foros,
ale o goďaver anen pale o smirom.
9 Sar pes o goďaver sudzinel le dilineha,
ča viskinel vaj asal a furt nane smirom.
10 O vrahi našťi avri ačhen le pačivales,
no o lače manuša les kamen te zachraňinel.
11 O dilino dela pestar avri savori choľi,
ale o goďaver ľikerela peskro jilo andro smirom.
12 Te o vladcas šunel o klamišagi,
savore leskre sluhi ačhena nalače.
13 Le žobrakos the ole manušes, ko les trapinel, hin kada jekh:
O RAJ del o dživipen sodujen.
14 Te o kraľis sudzinel le čoren čačipnaha,
leskro tronos ačhela pro furt.
15 E paca the o dovakeriben del goďi le čhas,
ale o rozmuklo čhavoro peskra dake kerel ladž.
16 Sar vladňinen o nalače manuša, o nalačhipen barol,
ale o čačipnaskre len dikhena te perel tele.
17 Mištes barar avri tire čhas, bo ela tut smirom
a kerela tuke baro radišagos.
18 Ode, kaj nane le Devleskro veďeňje, o manuša ačhena rozmukle.
Bachtale hine ola, ko doľikeren le Devleskro zakonos.
19 Na del pes te dovakerel le otrokoske ča le laveha;
ov achaľol, so phenes, ale na ačhel olestar.
20 Dikhľal le muršes, savo sig vakerel a na gondoľinel?
Le dilines hin feder naďej sar les.
21 Te des tire sluhas ciknovarestar sa, so kamel,
pro koňec tuke lela savoro, so tut hin.
22 O rušlo manuš kerel o vesekedišagi;
oda, ko sig choľisaľol, perel andro but bini.
23 O baripen le manušes thovela tele,
ale oda, ko hino pokorno andro duchos, chudela e pačiv.
24 Ko pomožinel le živaňiske te čorel, dukhavel pes korkores,
bo pro sudos lel pre peste vera, ale daral te phenel o čačipen.
25 Te tut daraha le manušendar, hoj so peske gonďolinena, zachudeha tut andre pasca,
ale te tut zmukeha pro RAJ, aveha chraňimen.
26 But džene kamen te dochudel le kraľis pre peskri sera,
ale ča o RAJ del čačipen le manušes.
27 Le lače manušenge džungľol o nalačho manuš
a le nalače manušeske džungľol oda, ko dživel čačipnaha.

30

O lava le Aguroskre

1 Kala lava hine dine le Devlestar le Aguroske, le Jakehoskre čhaske.
Oda murš phenďa:

„Strapimen som, Devla, strapimen*.

* **30:1** Abo: le Itieloske, le Itieloske the le Uchaloske

2 Jaj, som sar džviros, na gondoľinav sar manuš;
nane man le manušengri goďi.
3 Na sikľiľom o goďaveripen
a nane man aňi o prindžaripen pal o Neksveteder.
4 Ko geľa upre andro ňebos? Ko odarik avľa tele?
Ko skidňa andre peskri burňik e balvaj?
Ko pačarďa o paňi andro plašťos?
Ko merinďa avri savore agora la phuvakre?

5 Dojekh lav le Devleskro hino čačo,
hino šťitos savorenge, ko ke leste denašen.
6 Ma dothov ňič ke leskre lava,
hoj tuke te na dovakerel a te na sikavel pre tu, hoj sal klamaris.

7 Duj veci tutar mangav, RAJEJA,
de mange len sigeder, sar merava:
8 Le mandar o klamišagos the o načačipen!
Ma de man o čoripen aňi o barvaľipen!
De man ajci maro, keci mange kampel,
9 hoj man te na prechav, te na zaprinav tut a te na phenav:
‚Ko hin o RAJ?‘
Abo te na ačhav čoro, hoj te na čorav
a te na kerav ladž le Devleskre naveske.

10 Ma vaker namištes pro sluhas angle leskro raj,
hoj tut o sluhas te na prekošel a te na počines vaš oda.
11 Varesave manuša košen peskre dades
a peskra dake na žehňinen;
12 varesave peske gondoľinen, hoj hine lače,
ale nane obžužarde la meľatar;
13 varesave barikanes dikhen le jakhenca
a hazden upre o bervi!
14 Varesaven hin o danda sar o šabľi
a andro muj len hin sar te pherdo čhura,
hoj te chan le slaben pre phuv
the le čoren le manušendar.

15 La pijavica hin duj čhaja a viskinen: ‚De man, de man!‘
Hin trin veci, so našťi dočaľon,
štar, so na phenena ‚Dos!‘:
16 O peklos, e džuvľi, savi našťi ačhel khabňi,
e šuki phuv, savake furt kampel o paňi,
the e jag šoha ňikda na phenena: ‚Dos!‘

17 E jakh, so asal le dadestar
a dikhel tele peskra phura da,
džubinena avri o havrani andral e dolina
a chana les o supi.

18 Hin trin veci, so mange hine čudna,
štar, savenge na achaľuvav:

19 o drom le orloskro, so ľecinel pro ňebos,
o drom le sapeskro pal e skala,
o drom la loďakro maškar o moros
a o drom le muršeskro paš e terňi džuvľi.

20 Kavke kerel e lubňi:
Chal, khosel o vušta
a phenel: ‚Na kerďom ňič nalačho.‘
21 Hin trin veci, savendar e phuv izdral,
štar, savendar na birinel:
22 Le sluhastar, savo kraľinel,
le dilinestar, savo pes prechal le mareha,
23 la nalačha džuvľatar, sar džal romeste,
the la služkatar, savi zalel o than peskra raňake.

24 Kala štar džviri pre phuv hine cikne,
ale igen goďaver:
25 O mravci – nane zorale,
ale ňilaje peske pripravinen o chaben;
26 o damana – nane igen zorale,
ale bešen maškar o skali;
27 o maľakre grajora – nane len vodcas,
ale savore ľecinen jekhetane andre čata sar slugaďa;
28 o jašťerički – šaj len te chudel andro vast,
ale the avke bešen andro kraľengre palaca.

29 Hin trin, so peske rajikanes phiren,
štar, so barikanes pochodinen:
30 O ľevos – nekzoraleder maškar o džviri,
so na daral ňikastar;
31 o barikano kohutos, o capos
the o kraľis, sar džal angle peskre manuša.

32 Te kerďal o diliňipen oleha, hoj tut ašarehas,
a te gondoľinehas pro nalačho, dander tuke andre čhib!
33 Te mišines e šmetanka, avel upre o čhil;
te demes varekas andro nakh, avel avri o rat;
a te choľares avres, ela o vesekedišagos.“

31

O lava le Lemueloskre

1 O goďaver lava le kraľiskre Lemueloskre – o lava dine le Devlestar, savenca les e daj bararelas avri.

2 Ó, čhavo miro! Čhavo miro, saves anďom pro svetos!
Šun, čhavo miro, saves mangavas le Devlestar!
3 Ma de avri tiri zor pre oda, hoj pašľoha le džuvľenca,
bo oda zňičinďa but kraľen.
4 Nane oda šukares, Lemuelina,
na pasinel le kraľenge te pijel e mol,
aňi le vladarenge o aver pijiben,

5 bo sar pijen, bisteren pro zakoni
a previsaren o pravos savore čore manušengro.
6 Den te pijel oles, ko imar merel,
a e mol olen, ko hine andro pharipen.
7 Mi pijel, hoj te bisterel pre peskro čoripen,
a te na leperel peske pro pharipen.
8 Phundrav tiro muj vaš oda, ko hino ňemo,
the vaš o čačipen savore slabengro.
9 Phundrav tiro muj, sudzin čačipnaha
a ruš vaš o čore the vaš ola, so len ňič nane!

Pal e lačhi romňi

10 Ko šaj arakhel lačha romňa?
Odi romňi mol buter sar o perli!
11 O rom lake pačal andre savoreste,
angle late les hin sa, so leske kampel.
12 Kerel leske o lačhipen, a na o nalačhipen,
calo lakro dživipen.
13 Starinel pes, hoj te avel furt dos vlna the ľanos,
a radišagoha kerel buči peskre vastenca.
14 Hiňi sar e loďa olengri, ko cinen the bikenen,
so dural anel o maro.
15 Ušťel sigeder, sar vidňisaľol,
hoj te del te chal peskra famelija
a te rozďelinel e buči peskre služkenge*.
16 Rodel peske e maľa a cinel la;
olestar, so peskre vastenca zarodňa, sadzinel e viňica.
17 Kerel igen phares
a hin la zorale vasta pre buči.
18 Džanel, hoj oda, so kerel, anel e chasna;
e lampa lake na murdaľol andre dži rači.
19 Peskre vastenca chudel e pacica te kerel o thav
a korkori peske kerel o pochtana.
20 Le čoreske otkerel peskri burňik
a peskre vasta nacirdel ke oda, kas nane.
21 Jevende andro šil pes na daral pal peskri famelija,
bo savoren andre lakro kher hin te urel o tate veci.
22 Sivel peske o uraviben pro hadžos,
a lakre gada hin le šukar fijalove ľanostar.
23 Lakre romes mištes džanen paš e foroskri brana,
kaj zabešel la phuvakre vodcenca.
24 Sivel o pochtana a bikenel len;
le kupcenge bikenel o sirimi.
25 Hiňi urďi andre zor the andre pačiv
a na daral pes avre dživesestar.
26 O muj phundravel goďaha
a pre čhib la hin o kamibnaskro sikaviben.
27 Dodikhel mištes pre savoreste andro kher
a šoha nane leňivo.
28 Sar ušťen lakre čhave, žehňinen lake,

* **31:15** Abo: te del len peskro kotor le chabenestar

the lakro rom la ašarel.
29 Phenel lake: „But džuvľa hine lače romňija,
ale tu sal savorendar nekfeder!“
30 Ma de tuha te thovel avri oleha, hoj e džuvľi hiňi tuke pre dzeka,
bo o šukariben našľola,
ale kampel te ašarel ola džuvľa, savi pes daral le RAJESTAR.
31 Den kajsa džuvľa pačiv vaš lakri buči
a ašaren la anglal savorende vaš oda, so kerďa!

O Kazaťeľis

1 Kala lava vakerel o Kazaťeľis, le Davidoskro čhavo, savo kraľinelas andro
Jeruzalem.

Sa hin zbitočno

2 „Zbitočno*, sa hin zbitočno,“ phenďa o Kazaťeľis,
„ňič pre ňisoste nane a na del pes te achaľol.“
3 So ela le manušes savora phara bučatar,
savaha pes trapinel kade pre phuv?
4 Jekh pokoleňje oddžal, dujto pokoleňje avel,
ale e phuv ačhel furt.
5 O kham avel avri, o kham zaperel andre
a pale siďarel pre peskro than, khatar pale avel avri.
6 E balvaj phurdel pro juhos a paľis pes visarel pro severos;
furt kružinel, kružinel a visaľol pale pre peskre droma.
7 Savore paňa džan andro moros, ale o moros šoha ňikda nane pherdo.
O paňa furt peren pale pre oda than, khatar avle, hoj te džan pale.
8 Andre savoreste hin pherdo trapišagos,
aňi pes oda na del te phenel avri le lavenca.
E jakh našťi dočaľol olestar, so dikhel, aňi o kan na pherďol olestar, so šunel.
9 Oda, so sas, oda the ela, a so pes kerelas, oda pes pale kerela.
Nane ňič nevo pre phuv.
10 Te vareko pal varesoste phenďahas: „Dikh, kada hin nevo!“
– no the oda imar sas čirla angloda, sar avľam pro svetos.
11 Ňiko peske na leperel pre ola manuša, so dživenas.
Aňi pre ola manuša, save mek avena, peske na leperena ola džene, ko ena pal lende.

O goďaveripen nane pre ňisoste

12 Me, o Kazaťeľis, somas kraľis le Izraelitenge andro Jeruzalem.
13 Iľom mange andro jilo, hoj goďaha rodava avri sa a dodžanava man savoro, so
pes kerel tel o ňebos. Savo baro pharipen thoďa o Del pro manuša!
14 Dikhľom savore skutki, so pes kerel pre phuv, a dikh, ňič nane pre ňisoste lačho,
sar te ča denašľomas pal e balvaj.
15 Oda, so hin bango, pes na del te rovňinel avri;
oda, so nane, pes na del te rachinel.
16 Phenďom mange andro jilo: „Dochudňom bareder goďi, buter sar savore, save
angle mande kraľinenas andro Jeruzalem, a miro jilo sikľiľa but goďaveripen the
prindžaripen.“
17 Iľom mange andro jilo, hoj man te dodžanav pal o prindžaripen the goďaveripen
a the so hin o diliňipen the nagoďaveripen, ale avľom pre oda, hoj the oda hin o
denašiben pal e balvaj.
18 But goďaveripen anel but trapišagos;
buter prindžaripen anel buter dukh.

2

Anel chasna o uživišagos?

* **1:2** Kada hebrejiko lav „hevel“ pes del te prethovel the sar para, molha, balvaj, thuv abo duchos.

1 Phenďom mange: „No ča dža, skušin o radišagos a uživin tuke o lače veci!“ Ale
the oda nane pre ňisoste.
2 Pal o asaben mange phenďom: „Diliňipen,“ a pal o radišagos: „So man hin
olestar?“
3 Skušinďom savoro a kamavas te arakhel o radišagos mire ťeloske andre mol. No
diňom man te ľidžal le goďaveripnaha, bo kamavas te avel pre oda, so hin lačho le
manušenge, hoj te keren andre ola frima dživesa, so dživen pre phuv.
4 Kerďom mange o bare veci: Ačhaďom mange o khera, sadzinďom avri o viňici.
5 Kerďom mange o zahradi the o šukar sadi, sadzinďom andre savore ovocna stromi
6 a kerďom mange o nadrži, hoj andral te lav o paňi pro stromi.
7 Cinďom mange but otroken the otrokiňen, sas man the aver sluhi, save uľile andre
miro kher, a sas man buter dobitkos the bakre sar savoren, so dživenas anglal mande
andro Jeruzalem.
8 Skidňom mange o rup the o somnakaj, the o barvaľipen avre kraľengro the
phuvengro; stradňom mange muršen the džuvľen, save prekal ma giľavenas, a sas
man pherdo džuvľa, save mange kerenas o radišagos.
9 Ačhiľom bareder sar sako, ko varekana bešelas andro Jeruzalem, a miro
goďaveripen sas furt manca.
10 So ča peske mire jakha žadinenas, sa lenge davas,
na odiľom mire jilestar ňisavo radišagos.
Miro jilo radisaľolas savora mira bučatar
a oda sas miro počiňiben vaš miri phari buči.
11 No sar visaľiľom, hoj te dikhav pre savoreste,
so kerďom mire vastenca,
the pre odi phari buči, hoj keci man pre oda trapinďom,
avľom pre oda, hoj ňič nane pre ňisoste lačho, sar te ča denašľomas pal e balvaj.
Nane ňisavi chasna pre phuv.

O goďaveripen nane pre ňisoste

12 Paľis chudňom te gondoľinel pal o goďaveripen,
a the pal o nagoďaveripen the diliňipen.
So aver šaj kerel o kraľis, savo ačhela kraľiske?
Ča oda, so imar angloda kerenas the aver.
13 Dikhľom, hoj o goďaveripen hino feder sar o diliňipen,
avke sar o švetlos hino feder sar o kaľipen.
14 Bo o goďaver manuš dikhel, kaj džal, ale o dilino phirel andro kaľipen.
No achaľiľom, hoj sodujen užarel jekh meriben.
15 Paľis mange gondoľinďom andro jilo:
Te man užarel oda, so the le dilines,
akor, so man hin olestar, hoj ačhiľom goďaver?
Phenďom mange andro jilo, hoj the oda nane pre ňisoste.
16 Bo aňi pro goďaver aňi pro nagoďaver pes na leperel furt,
a andre ola dživesa, so avena, pes pre savoreste bisterela.
Avke sar merel o nagoďaver, avke merel the o goďaver.

Nane radišagos la bučatar

17 Našťi avri ačhavas o dživipen angle oda nalačhipen, so pes kerel kade pre phuv,
bo ňič nane pre ňisoste lačho, sar te ča denašľomas pal e balvaj.
18 Imar na radisaľuvavas ňisave bučake, so keravas kade pre phuv, bo jekhvar la
mukava oleske, ko avela pal ma,

19 a ko džanel, či oda manuš ela goďaver abo dilino? Ale the avke ačhela leske
savoro, vaš soske man me phares trapinavas a keravas buči goďaha pre phuv. The
oda nane pre ňisoste!
20 Sas mange phares te zľidžal, sar gondoľinavas pal savori miri buči, savaha man
trapinavas pre phuv.
21 Bo varesavo manuš kerel igen mištes buči, goďaha the šikovnones, ale paľis
mušinela te mukel savoro varekaske, ko pes pre oda na trapinďa. The oda nane pre
ňisoste a hin igen nalačho.
22 So hin le manušes savora phara bučatar the le cerpišagostar, so pes trapinel pre
phuv?
23 E buči, so pes kerel sako džives, anel peha ča pherdo dukh the pharipen a mek
aňi rači leske e godi na odpočovinel. The oda nane pre ňisoste.
24 Nane ňič feder prekal o manuš sar oda, hoj te chal, te pijel a paš peskri phari
buči peske te žičinel o lače veci. Dikhľom, hoj the oda avel le Devleskre vastestar,
25 bo bijal leste ko šaj chal a ko šaj radisaľol?
26 Le manušeske, savo leske hino pre dzeka, del o goďaveripen, o prindžaripen the
o radišagos. A le binošneske del, hoj te skidel a te sthovel o barvaľipen a paľis te del
oleske, ko hin le Devleske pre dzeka. The oda nane pre ňisoste, sar te ča denašľomas
pal e balvaj.

3

Savoreske hin dino peskro časos

1 Savoreske hin dino peskro časos,
o lačho ideos pre savoreste, so pes kerel pre phuv:
2 Hin časos te avel pre kada svetos a hin časos te džal pal kada svetos,
časos te sadzinel a časos te skidel upre,
3 časos te murdarel a časos te sasťarel,
časos te čhivel tele a časos te ačhavel upre,
4 časos te rovel a časos te asal,
časos pre žaľa a časos pro kheľiben,
5 časos te rozčhivkerel o bara a časos len te skidel upre,
hin časos te obchudel a hin časos te zľikerel pes olestar,
6 časos te rodel a časos te našavel,
časos te garuvel a časos te čhivel het,
7 časos te čhingerel a časos te sivel,
časos te čhitel a časos te vakerel,
8 časos te kamel a časos te na kamel,
časos pro mariben a časos pro smirom.

So amen o Del del te kerel

9 So hin le manušes ola bučatar, savaha pes avke trapinel?
10 Dikhľom, savi phari buči diňa o Del le manušen te kerel.
11 O Del kerďa savoro igen šukares andre peskro časos. Ov thoďa the e večnosť le
manušenge andro jile, ale o manuš našťi calkom achaľol, so o Del kerel anglunestar
dži o koňec.
12 Sprindžarďom, hoj nane prekal lende ňič feder, sar te radisaľol a te kerel o
lačhipen andre peskro dživipen.
13 Ale the oda, te vareko šaj chal, pijel a radisaľol peskra bučatar, hin o daros le
Devlestar.
14 Džanav, hoj savoro, so o Del kerel, ačhela pro furt. Našťi ke oda ňič te dothovel
aňi ňič olestar te odlel, o Del oda avke kerďa, hoj lestar o manuša te daran.

15 Oda, so hin, sas imar čirla
a oda, so ela, sas tiš imar angloda,
bo o Del kerel, hoj pes te ačhel ola jekh veci pale a pale.

O nalačhipen andro svetos

16 A dikhľom mek vareso aver kade pre phuv:
Pro sudos hin o klamišagos
a ode, kaj majinel te el o čačipen, hin o nalačhipen.
17 Phenďom mange andro jilo: „O Del sudzinela sodujen – le čačipnaskres the le nalačhes –
bo hin dino o časos pre dojekh veca the pre dojekh skutkos.“
18 Phenďom mange andro jilo: „Ačhel pes oda anglo manuša, bo o Del len skušinel, hoj lenge te sikavel, hoj hine ajse sar o džviri.
19 Se oda, so avel pro džviri, avel the pro manuša: Avke sar merel jekh, avke the o dujto. Sodujen hin jekh dichos. Nane le manušes ňič feder sar le džviros, bo sa hin zbitočno.
20 Savoro džal pre oda jekh than; savoro hin kerdo le prachostar a savoro pale ačhela prachoske.
21 Ko džanel, či o duchos le manušeskro džal upre a či o duchos le džvirengro džal tele andre phuv?“
22 Avke avľom pre oda, hoj nane ňič feder sar oda, hoj o manuš te radisaľol la bučatar, so kerel, bo ada hin, so les diňa o Del. Se ko les anela pale, hoj te dikhel oda, so ela pal leste?

4

1 Visarďom man avrether a dikhľom, sar pre phuv o manuša trapinen avren:
Dikh, o apsa olengre, ko hine trapimen
– a nane prekal lende ťešiťeľis.
Ňiko lenge našťi pomožinelas,
bo ola, ko len trapinenas, sas zoraleder.
2 Vašoda phenďom, hoj bachtaleder hine ola, ko imar mule,
sar ola, ko mek dživen.
3 No feder sar okle duje dženenge
hin oleske, ko mek na avľa pro svetos,
ko na dikhel o nalače skutki,
so pes keren pre phuv.
4 Dikhľom, hoj savori lačhi buči le manušengri pes kerel ča vašoda, bo zavidzinen peskre susedenge. The kada nane pre ňisoste a hin oda o denašiben pal e balvaj.
5 O dilino bešela leňivones le sthode vastenca
a paľis merela bokhatar.
6 Feder hin jekh burňik smirom
sar duj vasta pherde le trapišagoha the le denašibnaha pal e balvaj.
7 Visaľiľom a dikhľom pre phuv vareso aver, so nane pre ňisoste:
8 Le manušes, savo sas korkoro a na sas les ňiko,
na sas les aňi čhavo, aňi phral.
A the avke na sas koňec leskra phara bučake,
aňi leskri jakh na čaľiľa le barvaľipnastar.
Phučelas: „Prekal kaste man ajci trapinav a soske mange na dožičinav o lačhipen?“
The kada nane pre ňisoste; biedno hin kada dživipen.

9 Duje dženenge hin feder sar jekheske,
bo hin len feder chasna peskra bučatar.

10 Bo te perena, jekh avres hazdela upre.
Ale vigos ela korkoreske, te perela,
bo na ela dujto dženo, hoj les te hazdel.
11 Bo the sar pašľon duj džene, tačaren jekh avres,
ale jekh dženo sar pes tačarela?
12 Jekhe dženes šaj te domarel,
ale duj džene jekhetane šaj obačhena.
O lanos, so hino sphandlo trine špargenca, na čhinďola avke sig.

13 Feder hin o čoro čhavo, ale goďaver, sar o phuro dilino kraľis, savo peske na del ňič te phenel.
14 Bo oda čhavo šaj avľahas avri the andral e bertena, abo uľiľahas čoro andre peskro kraľišagos, ale the avke šaj ačhel kraľiske.
15 Dikhľom, sar oda čhavo preiľa o kraľišagos pal oda kraľis a sar savore, so dživen a phiren pre phuv, gele pal leste.
16 Ľidžalas ajci but manušen, hoj pes na delas len aňi te zrachinel. Ale imar oklenge, save avena pal lende, na ela oda kraľis pre dzeka. The kada nane pre ňisoste – o denašiben pal e balvaj.
17 De pozoris, sar džaha andro Chramos le Devleskro! Av pašeder, hoj mištes te šunes, bo kada hin feder sar e obeta, so anen o diline, save na džanen, hoj keren namištes.

5

1 Ma phundrav tiro muj sig
a tiro jilo te na siďarel te phenel lav anglo Del,
bo o Del hino andro ňebos a tu sal pre phuv,
vašoda ma vaker but.
2 So buter starišagos tut ela, buter nalače sune džaha;
a so buter vakeres, buter nagoďaveripen pheneha.
3 Te des le Devles lav, doľiker les so neksigeder, bo le Devleske nane pre dzeka o diline. Te diňal lav, doľiker les!
4 Feder hin te na del lav sar te del a te na doľikerel les.
5 Ma domuk tire mujeske, hoj te ľidžal tiro ťelos andro binos, a ma phen anglo rašaj*: „Miro lav, so diňom, sas chiba.“ Soske o Del te choľisaľol pre oda, so phenďal, a te zňičinel e buči tire vastengri?
6 Kaj hin but sune, ode hin the but zbitočna lava. Vašoda dara tut le Devlestar!

7 Sar dikheha, hoj le čores trapinen a hoj o pravos the o spravodľišagos pes na doľikerel, ma čudaľin tut, bo pal o uradňikos ačhel vareko bareder a pal lende ačhen meksa bareder.
8 A the o kraľis ispidel pro manuša, hoj les te den olestar, so skidle upre pal o maľi.
9 Ko kamel o love, našťi lendar dočaľol,
a oles, ko kamel o barvaľipen, šoha ňikda nane dos.
The kada nane pre ňisoste!

10 Sar barol o barvaľipen, buter hin ola, ko olestar dživen.
So lačho hin le manušes ole barvaľipnastar?
Ča ajci, hoj čaľarel peskre jakha olestar, hoj pre oda dikhel.

11 Gulo soviben hin le sluhas, či chal sikra abo but,

* **5:5** E hebrejiko čhib: o poslos

ale o barvaľipen le barvales na del te sovel.
12 Dikhľom the aver baro nalačhipen pre phuv:
O manuš garuďa o barvaľipen, ale hin les olestar ča dukh.
13 Ačhiľa pes vareso nalačho a našaďa savoro barvaľipen
a na sas les ňič, so mukľahas peskre čhavenge.
14 Avke, sar avľa lango pre kada svetos, avke lango the džala,
a na lela peha ňič andro vasta peskra phara bučatar.
15 The kada hin igen nalačho:
Sako džala, avke sar avľa.
So lačho hin ola phara bučatar? Oda hin sar o denašiben pal e balvaj.
16 Calo peskro dživipen chalas andro kaľipen
a sas andre žaľa, nasvalo the choľamen.
17 Avľom pre oda, hoj kada hin lačho: mištes hin te chal, te pijel a te arakhel o radišagos andre peskri buči, savaha pes o manuš trapinel pre phuv andre kala frima dživesa le dživipnaskre, so le manušes o Del diňa. Bo kada hin dino le manušeske.
18 Te o Del le manušes del o barvaľipen a domukel leske, hoj les te el olestar chasna a te radisaľol peskra phara bučatar, the ada hin o daros le Devlestar.
19 Vašoda pes o manuš na mušinel igen te trapinel peskre dživipnaha, bo o Del pherdžarel leskro jilo le radišagoha.

6

Našťi pes te mukel pro barvaľipen

1 Mek hin the aver nalačhipen, so dikhľom pre phuv a so anel o pharipen le manušenge:
2 Hin manuš, saves diňa o Del o barvaľipen, o pokladi the e slava – leskra dušake na chibaľinel ňič, hin les sa, so ča peske mangľahas – no o Del leske olestar na del te radisaľol, ale vareko aver olestar radisaľol. The oda hin zbitočno the baro nalačhipen.
3 Te varekas uľahas the šel čhave, džiďiľahas but berša a leskre beršen uľahas but dživesa, no leskri duša na čaľiľahas le lačhipnastar, a mek aňi pohrebos leske na kerdehas, akor phenav: „Feder hin le čhavoreske, savo uľiľa mulo, sar leske.“
4 Avľa pro svetos zbitočňe, džal het andro kaľipen a leskro nav hin zaučhardo le kaľipnaha.
5 Aňi o kham na dikhľa, aňi na sprindžarďa, ale hin les buter smirom sar ole barvales,
6 savo na predžiďiľa o lačhipen, the te džiďiľahas duj ezera berša. Či na džan sodujdžene pre oda jekh than?

So o manuš kamel, nane pre ňisoste

7 Savori buči le manušeskri hin ča vaš o chaben,
ale šoha našťi dočaľol.
8 Bo so hin feder le goďaveres sar le dilines?
A so hin feder le čores, savo džanel sar te dživel?
9 Feder hin te radisaľol ole vecendar, so amen hin, sar pes furt te cirdel pal o buter.
The oda nane pre ňisoste, sar te ča denašľamas pal e balvaj.

10 Savoro so hin, sas imar anglal dino,
the oda, so pes ačhel le manušeske hin imar dino,
ale o manuš pes našťi vesekedinel le Devleha,
bo hino zoraleder sar ov.
11 So buter vakeras,
frimeder oda hin pre chasna.

So hin le manušes olestar?
12 Ko džanel, so hin lačho prekal o manuš andre leskro charno dživipen, so nane
pre ňisoste a predžal sig sar o ciňos? Ko phenela le manušeske, so ačhela pre phuv
pal leskro meriben?

7

O goďaveripen andro dživipen

1 Feder hin o lačho nav sar o vzacno parfumos,
feder hin oda džives, kana meras, sar oda džives, sar avas pro svetos.
2 Feder hin te džal andro kher, kaj pes vartinel,
sar andre oda kher, kaj pes oslavinel.
Bo ajso ela o koňec dojekhe manušeskro,
o džido peske oda mi lel andro jilo.
3 E žaľa hin feder sar o asaben,
bo o pharipen kerel o jilo feder.
4 O jilo le goďaverengro hino andre oda kher, kaj pes vartinel,
ale o jilo le nagoďaverengro hino andro kher, kaj hin o radišagos.
5 Feder hin te šunel o dovakeriben le goďaverestar,
sar te šunel o lašariben le dilinendar.
6 O asaben le dilinengro šunďol sar o trňi tel e piri, so pukinen, sar len podlabares.
The oda nane pre ňisoste.

7 Le goďaverestar ačhel nagoďaver, sar pre leste ispiden,
a o prepočiňiben musarel o jilo.

8 Feder hin te dokerel vareso, sar ča te chudel;
te ľikerel avri hin feder, sar pes te ľidžal upre.
9 Ma choľisaľuv sig andre tiro duchos,
bo e choľi hiňi andro jilo le dilinenge.

10 Ma phuč: „Sar oda, hoj okla dživesa sas feder sar kala?“
Bo oda goďaha na phučes.

11 O goďaveripen, avke sar o ďeďictvos, hin lačhi veca;
anel chasna olenge, ko dživen pre phuv.
12 O goďaveripen tut učharela andre avke sar o barvaľipen;
e chasna le prindžaripnastar hin kadi:
O goďaveripen chraňinel o dživipen olenge, kas oda hin.
13 Dikh mištes pre oda, so o Del kerďa!
Ko šaj rovňinel avri oda, so ov banďarďa?
14 Andro lačho džives radisaľuv, ale andro nalačho džan kada:
O Del kerďa the jekh džives the aver,
vašoda o manuš na džanel, so avela pal oda.

15 Kada savoro dikhľom andre mire zbitočna dživesa:
Hin lačho manuš, so merel sig, kajte hino lačho,
a hin nalačho manuš, so dživel but, kajte hino nalačho.
16 Ma gondoľin tuke, hoj sal igen čačipnaskro, a ma ker tutar igen goďaver –
soske tut korkoro te zňičines?
17 Ma av nalačho aňi ma av dilino –
soske te meres, te mek nane tiro časos?

18 Obdža soduj kala veci,
bo oda, ko pes daral le Devlestar, denašela olestar savorestar.

19 O goďaveripen del buter zor le goďaveres
sar o deš vodci andro foros.

20 Nane pre phuv ňisavo čačipnaskro manuš,
savo kerel o lačho a na kerel binos.

21 Ma šun savore lava, so pes vakeren,
hoj te na šunes tire sluhas, sar tut košel,
22 se tu andre tiro jilo džanes,
hoj the tu buterval košľal avren.
23 Savoro kada la goďaha skušinďom
a phenďom: „Kamav te dochudel o goďaveripen,“
ale sas mandar igen dur.
24 Savoro, so hin, hin bareder, sar šaj achaľuvas, a hin igen pharo;
ňiko našťi čačes achaľol savoro.
25 Avke visarďom miri goďi pre oda, hoj te achaľuvav,
te rodav a te arakhav avri o goďaveripen a sar džan o veci;
Kamavas te avel pre oda, soske keren o manuša o nalačhipen, o nagoďaveripen the o diliňipen.

26 Avľom pre kada:
Kirkeder sar o meriben hin e džuvľi, savi hiňi e pasca,
sava hin o jilo sar e sita a o vasta sar o lanci.
Oda murš, ko hin le Devleske pre dzeka, denašela lake,
ale le binošne manušes zachudela.
27 „Dikh, pre kada avľom,“ phenel o kazaťeľis:
„Sthovavas jekh veca paš aver, hoj te arakhav avri, sar o veci džan.
28 Miro jilo furt rodelas,
ale mek na arakhľa;
maškar o ezeros manuša arakhľom jekhe lače muršes,
ale na arakhľom aňi jekha lača džuvľa.
29 Avľom ča pre kada:
O Del stvorinďa le manušen čačipnaskren,
ale o manuša roden te kerel but nalače veci.“

8

1 Ko hin goďaver a ko achaľol, sar džan o veci?
O goďaveripen rozšvicinel le manušeskro muj,
a kovľarel leskro zoralo muj.

Doľikeren o prikazi le kraľiskre

2 Doľiker le kraľiskro prikazis, bo iľal vera anglo Del*.
3 Ma siďar te oddžal le kraľistar. Ma ľiker tut olenca, ko kamen te kerel o nalačho, bo o kraľis šaj kerel savoro, so kamel.
4 Se o lav le kraľiskro hino zoralo a ko leske šaj phenel: „So keres?“
5 Pre oda, ko doľikerel leskre prikazaňja, na avela ňič nalačho,
o jilo le goďavereskro džanela, kana so te kerel.
6 Pre savoreste hin lačho časos the lačho drom,

* **8:2** E hebrejiko čhib: vaš le Devleskri vera

kajte o manuš predživel but pharipen.
7 Ňiko na džanel, so pes ačhela,
vašoda ňiko našťi phenel, sar ela.
8 Avke sar le manušes nane zor upral e balvaj,
avke nane ňikas zor upral oda džives, kana merela.
Andral o mariben našťi te džal khere,
avke aňi o nalačhipen na mukela oles, ko oda kerel.

Ňiko našťi achaľol le Devleskre droma

9 Sar gondoľinavas pal savoreste, so pes kerel pre phuv, dikhľom kada savoro: Jekh manuš vladňinel upral aver a oleha dukhavel pes korkores.
10 Mek dikhľom le nalače manušen parunde a le dromeha pal o cintiris len o manuša lašarenas takoj andre oda foros, kaj kerde o nalačhipen. Aňi kada našťi te achaľol.
11 Sar pes takoj na potrestinel o nalačhipen, the aver manuša kamen te kerel o nalače veci.
12 Kajte o binošno kerel šelvar o nalačhipen a dživel but, me džanav, hoj ela feder olenge, ko pes daran le Devlestar, kas hin e sveto dar anglo RAJ.
13 Le nalačhenge na ela mištes a lengro dživipen predžala sig avke sar o ciňos, bo na daran pes le Devlestar.
14 The kada, so hin pre phuv, našťi te achaľol: Hin lače manuša, so vaš o lačo chuden oda, so peske zaslužinen o nalače, a hin nalače manuša, so vaš o nalačo chuden oda, so peske zaslužinen o lače. Phenďom mange: „Aňi kada našťi te achaľol!“
15 Vašoda phenav, hoj te radisaľon le dživipnastar, bo prekal o manuš nane ňič feder pre phuv, sar ča te chal, te pijel a te radisaľol. Kada ela leha andre leskri phari buči andre ola dživesa, so les diňa te dživel o Del tel o kham.
16 Sar man diňom andre oda, hoj te prindžarav o goďaveripen the savoro, so pes kerel pre kadi phuv, na sas man soviben rat-džives.
17 Dikhľom savoro, so o Del kerďa, a avľom pre oda, hoj ňiko našťi achaľol, so pes kerel pre phuv. Kajte oda o manuš igen kamľahas te prindžarel, the avke na achaľola, a kajte varesavo goďaver manuš phenďahas, hoj oda džanel, the avke na achaľol.

9

O meriben užarel sakones

1 Gondoľinavas andro jilo pre savore kala veci a avľom pre kada: O čačipnaskre the o goďaver peskre skutkenca hine le Devleste andro vasta. O manuša na džanen, so len užarel, či o kamiben, abo e ňenavisť.
2 Oda jekh avel pre savore: pro čačipnaskro the pro bijedevleskro, pro lačho the pro nalačho, pro žužo the pro melalo, pre oda, ko anel e obeta, the pre oda, ko na anel.
Avke sar hin le lačheha,
avke the le binošneha;
avke sar hin oleha, ko lel vera,
avke hin the oleha, ko pes daral te lel vera.
3 Andre savoreste, so pes ačhel pre phuv, kada nane lačho: Oda jekh avel pre sakoneste.
O manušeskro jilo hino pherdo le nalačhipnaha the le diliňipnaha, medik dživel, a paľis merel.
4 No, medik o manuš dživel, hin les naďej, bo le džide rikoneske hin feder sar le mule ľevoske.
5 Bo o džide džanen, hoj merena,

ale o mule na džanen ňič.
Nane imar buter počiňiben prekal lende,
bo pes pre lende bisterďa.
6 Savoro, so kerde, medik dživenas
– lengro kamiben, ňenavisť the žjarlivosť –
mule jekhetane lenca.
Nane len imar ňisavo kotor pre ňisoste, so pes kerel pre phuv.
7 Dža, radišagoha cha tiro maro a pi tiri mol lače jileha, bo le Devleske hin imar pre dzeka oda, so keres.
8 Tire gada mi en furt parne a pre tiro šero te na chibaľinel olejos.
9 Radisaľuv andro dživipen tira romňaha, sava kames, andre savore dživesa, save našťi te achaľol. Bo kada radišagos hin le Devleskro daros prekal tu, medik keres e phari buči pre phuv.
10 Savoro, so šaj keres tire vasteha, ker caľa tira zoraha, bo andro Šeol*, kaj džas, nane ňisavi buči aňi gondoľišagos aňi prindžaripen aňi goďaveripen.

11 Pale dikhľom vareso aver pre phuv:
Ola, ko denašen sigeder, na zviťazinen furt o denašiben
aňi o zorale murša furt na zviťazinen o mariben;
aňi le goďaveren nane furt o chaben,
aňi ola, ko nekfeder achaľon, nane furt barvale,
aňi olen, ko but sikľile, nane furt e pačiv,
bo džal pal oda, či sal pro lačho than andro lačho časos.
12 Se o manuš the avke na džanel, kana avel leskro časos,
bo sar o ribi pes chuden andre meribnaskri sita
a o čirikle hine chudle andre pasca,
avke the le manušen zachudel o nalačho časos,
so pre lende jekhvareste avel.

13 The kada goďaveripen dikhľom pre phuv a sas prekal mande zoralo:
14 Sas jekh cikno foros, kaj dživenas frima manuša. A jekh baro kraľis avľa pre oda foros, rozthoďa le slugaďen pašal leste a ačhaďa pašal o foros o bare veži.
15 A andre oda foros sas jekh čoro goďaver murš, so peskra goďaha zachraňinďa o foros. Ale ňiko peske pre oda čoro manuš aňi na leperďa.
16 Avke me phenďom: Feder hin o goďaveripen sar e zor, ale o goďaveripen le čoreskro pes tele dikhel a leskre lava ňiko na šunel avri.
17 Feder hin te šunel o lava le goďaverengre, so hine phende polokes,
sar te šunel e vika le vladcaskri maškar o diline.
18 O goďaveripen hin zoraleder sar o maribnaskre zbraňe,
ale jekh binošno manuš šaj musarel but lačhipen.

10

1 Sar o mule muchi khandisaren o parfumos,
avke the o sikra diliňipen kerel buter sar o goďaveripen the pačiv.
2 Le goďaveres hin o jilo pro čačo than,
ale le dilines pro nalačho.
3 Mek the sar džal o dilino le dromeha,
nane les goďi a sikavel savorenge, savo hino dilino.
4 Te pre tu hin choľamen o vladcas, ma omuk tiri buči;
te ačheha čhit, preačhela leskri choľi.

* **9:10** Oda hin o than, kaj hine o mule.

5 Hin mek the aver nalačhipen, so dikhľom pre phuv,
o vladara, so keren kajse chibi:
6 O dilino sas thodo pro baro than,
no o barvale manuša pro cikno.
7 Dikhľom le sluhen te džal pro graja
a le rajen te phirel sar sluhi pal e phuv.

8 Ko kopaľinel e chev, šaj perel andre;
a oles, ko čhivel tele o muros, šaj danderel o sap.
9 Ko kerel buči le barenca, šaj pes lenca dukhavel;
a ko čhingerel o kašta, šaj pes zraňinel.

10 Te varekaske tupisaľol o trast a na ostrarela les,
mušinel te del andre oda buter zor,
ale feder hin te kerel goďaha.

11 Te o sap danderela angle oda, sar hino začarimen,
o čaroďejňikos hino zbitočno.

12 O lava andral o muj le goďavereskre anen leske pačiv,
ale o vušta le nagoďavereskre zňičinena les korkores;
13 soča chudel te vakerel, vakerel o nagoďaver lava,
a o koňec leskre lavengro hin o nalačho diliňipen;
14 o nagoďaver vakerel buter a buter.
Ňiko na džanel, so pes ačhela.
Ko šaj phenel varekaske, so pes ačhela pal leste?

15 O nagoďaver hino ajso strapimen peskra bučatar,
hoj aňi na džanel o drom andro foros.

16 Vigos tuke, phuvije, te tiro kraľis hino terno,
a te tire raja tosarastar but chan.
17 Bachtaľi sal, phuvije, te tiro kraľis hino rajikano murš,
a te tire raja chan akor, sar pes džal te chal,
hoj te zoraľon a na te mačon.

18 Sar hin o manuš leňivo, rozperel o pados,
sar o vasta ňič na keren, čuľal andro kher.

19 O maro anel o asaben,
e mol anel o radišagos,
ale bi o love na ela aňi jekh aňi aver.

20 Ma koš le kraľis mek aňi andre tiri goďi,
ma koš le barvales aňi khere pre tiro hadžos,
bo o čirikloro šaj rozľidžala tire lava
a phenela avri, so phenďal.

11

1 Muk tiro maro te džal tele le paňeha,
bo pal o but dživesa tuke avela pale buter.

2 De vareso olestar, so tut hin, efta the ochto dženen,
bo na džanes, savo nalačhipen avela pre phuv.

3 Sar pherďon o chmari le paňeha, čhiven avri o brišind pre phuv.
Te o stromos perela pro juhos abo pro severos,
ačhela ode, kaj peľa.
4 Oda, ko del pozoris, či phurdel e balvaj, na džala te sadzinel,
a ko dikhel pro chmari, na džala te kidel upre.

5 Avke sar na džanes o drom la balvajakro,
a na džanes, sar barol o čhavoro andro per la dake,
avke na džanes aňi o buča le Devleskre, savo stvorinďa savoro.

6 Tosarastar rozčhivker tiro zrnos
a dži rači ma de te odpočovinel tire vasteske,
bo na džanes, so barola feder: či kada vaj koda,
abo či na ena soduj lače.

Godi le terne manušenge

7 Gulo hin o švetlos a mištes hin le jakhenge te dikhel o kham.
8 Vašoda, te dživela o manuš but berša,
mi radisaľol andre savore berša;
ale te na pobisterel pre ola kale dživesa pal o meriben, bo ena but.
Savoro, so avela, nane pre ňisoste.

9 Radisaľuv, terne manušeja, andre tiro terňipen,
tiro jilo mi radisaľol tire terňipnaskre dživesenge!
Phir pal o droma, kaj tut ľidžal tiro jilo
the pal oda, so dikhen tire jakha,
ale džan, hoj o Del tut vaš oda savoro anela pro sudos.
10 Vašoda čhiv avri o starišagos andral tiro jilo
a trade avri o pharipen tire ťelostar,
bo o terňipen the o kale bala predžana sig.

12

1 Ma bister pre tiro Stvoriťeľis andre ola dživesa, sar mek sal terno,
angloda sar avena o phare dživesa a ena pašes o berša,
sar pheneha: „Nane man imar radišagos andro dživipen“ –
2 angloda sar kaľona o kham the o švetlos, o čhonoro the o čercheňa
a sar avena o chmari pale avri pal o brišind,
3 angloda sar o stražňika le khereskre izdrana
a o zorale murša banďona,
sar ola, ko erňinen, preačhena te kerel buči, bo ena frima,
a sar kaľona andre ola, ko dikhen avri prekal e oblaka;
4 sar pes phandena o vudara pre uľica
a o hangos andro mľinos slabisaľola
sar pes ušťela upre pro giľavipen le čirikleskro,
ale lengre giľa na šunďona mištes.
5 Ma bister pre leste angloda, sar avela pro manuša e dar le uče thanendar
a phirela pes pal o drom daraha;
sar o mandľovňikos rozkvitňinela,
o maľakro grajoro na birinela te phirel

a e muršikaňi tužba našľola.
Akor o manuš džal andre peskro večno kher
a o manuša roven andre žaľa pro uľici.

6 Ma bister pro Del angloda, sar čhinďola e rupuňi šparga
a phadžola o somnakuno čaro,
angloda sar phagerisaľola o džbanos paš o prameňis
a phadžola e kereka pre chaňig,
7 a o prachos džala pale andre phuv, avke sar sas,
a o duchos džala pale ko Del, savo les diňa.

8 „Zbitočno! Sa hin zbitočno!“ phenďa o Kazaťeľis,
„Savoro hin pre ňisoste!“

O posledna lava

9 Na ča hoj o Kazaťeľis sas goďaver, ale mek the sikavelas le manušen o prindžaripen. Skidelas a pisinelas andre but privakeribena; mištes pal oda gondoľinelas a sikľolas.
10 O Kazaťeľis kamelas te arakhel o lače lava a oda, so pisinďa, sas pačivalo the čačo.
11 O lava le goďaverengre hine sar e ostro paca, savaha pes ľidžal le biken, a o skidle privakeribena hine sar o lecegi, so hine zorales zademade andre – hine dine jekhe pasťjeristar, le Devlestar.
12 Mek paš oda savoro, čhavo miro, de tuke pozoris the pre kada:
Te pisinel kňižki nane šoha ňisavo koňec a te sikľol but slabisarel o ťelos.
13 Pro koňec savoreske, so šunďal:
Dara tut le Devlestar a doľiker leskre prikazaňja,
bo kada hin, so kampel sakoneske te kerel.
14 Bo o Del sudzinela dojekh skutkos
the savoro, so hin garudo,
či lačho abo nalačho.

E Nekšukareder gilĭ

1 E nekšukareder gilĭ le Šalamunoskri.

Ešebno gilĭ
E džuvlĭ
2 Ó, te man furt čumidľalas tire vuštenca!
Tiro kamiben hino feder sar e mol.
3 Šukares voňinel tiro parfumos;
tiro nav hin sar o nekfeder parfumos,
vašoda tut o terne čhaja kamen.
4 Le man tuha, av denašas!
Ľidža man, kraľina miro, andre tire khera!
Radisaľuvaha a thovaha baripen andre tu,
lašaraha tiro kamiben buter sar e mol.
Na čudaľinav man, hoj tut o terne čhaja avke kamen.
5 Kaľori som, ale šukar,
čhajale le Jeruzalemoskre,
kaľori sar o stani le Kedaroskre,
sar o zavesi andro Šalamunoskro palacis.
6 Ma dikhen man tele, hoj som kaleder,
hoj man chudňa o kham.
O čhave mira dakre pre ma choľisaľile
a thode man te stražinel o viňici,
ale miri viňica me zamukľom.
7 Phen mange avri, tu, saves avke kamav:
Kaj pašineha tiro stados?
Kaj odpočovineha pro dilos?
Soske te avav sar e napačivaľi džuvľi
paš o stadi tire prijaťeľengre?
O murš
8 Tu, so sal nekšukareder le džuvľendar,
te na džanes, kaj hin oda than,
dža pal o stopaja le bakrengre
a muk tire kozicen te chal e čar
paš o stani le pasťjerengre.

9 Tu sal ajsi šukar, lasko miri,
sar e terňi kobila, so cirdel le faraonoskro verdan!
10 Tire čhama hine igen šukar le ozdobenca andro kana,
tiri meň le perlengre lancociha.
11 Keraha tuke o somnakune lancici
le rupune guľičkenca.
E džuvlĭ
12 Medik pašľolas miro kraľis pre peskro divanos,
miro parfumos šukares voňinelas.
13 Oda, kas kamav, mange hino sar e voňavo mirha,
so mange pašľol pro koľin;
14 hino mange sar o kvitki henna

andre viňica paš o En-Gedi.
O murš
15 Ó, savi šukar sal, lasko miri! Igen šukar sal!
Tire jakha hine sar holubici.
E džuvľi
16 Ó, savo šukar sal tu, lasko miri! Čačes sal šukar!
E zeleno čar hiňi amaro hadžos.
17 O hranoli pre amaro kher hine le cedrostar,
amaro plafonos hin le sosnendar.

2

E džuvľi
1 Me som ča e kvitka andro Šaron,
ča e ľaľija, so barol andre dolina.
O murš
2 Sar e ľaľija maškar o koľaka,
ajsi hiňi miri laska maškar o terne čhaja.
E džuvľi
3 Sar o lačho phabengro stromos
maškar o stromi andro veš,
ajso hin oda, ko man kamel,
feder sar savore terne čhave.
Igen kamavas te bešel andre leskro ciňos
a leskro ovocje hino gulo andre miro muj.
4 Domukľa mange te pijel peskri kamibnaskri mol*,
leskro kamiben sas upral mande sar e zastava.
5 Občerstvinen man le hrozienkenca!
Zoraľaren man le phabenca,
bo som nasvaľi le kamibnastar!
6 Leskro baľogno vast hin tel miro šero
a peskre čače vasteha man obchudel.

7 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem,
anglo srnki the anglo gazeli!
Ma čhalaven amaro kamiben,
medik o kamiben korkoro na kamela.

Dujto gilĭ
E džuvľi
8 Šunav o hangos oleskro, ko man kamel!
Dikh, avel kade!
Chučkerel pal o verchi a denašel pal o brehi;
9 hino sar e gazela, sar o terno jeleňis.
Dikh, kade ačhel pal amaro muros;
dikhel andre prekal o oblaki, zadikhel prekal o mreži.
10 Prevakerďa ke ma oda, ko man kamel:
„Ušťi upre, lasko miri,
av, miri šukarori!
11 Dikh, o jevend imar pregeľa;
o brišind preačhiľa, geľa het.
12 O kvitki aven avri pre phuv!

* **2:4** E hebrejiko čhib: Anďa man andro kher la moľakro.

Avľa o časos pro giľavipen!
O hangos la hrdličkakro
šunďol andre amari phuv.
13 Pro figovňikos barol o terne figi,
o viňici kvitňisaľon a šukares voňinen.
Ušťi upre, lasko miri,
av, miri šukarori!“
O murš
14 Holubico miri,
garuďi sal andre chev andre skala,
andre skalakri škara.
Sikav mange tiro muj
a domuk mange te šunel tiro hangos;
bo mištes šunďol tiro hangos
a šukar hin tiro muj.
15 Chuden amenge le lišken†,
le cikne lišken, so musaren o viňici,
amare viňici, so imar kvitňisaľon.
E džuvlï
16 Oda, ko man kamel,
hino miro a me som leskri;
čaľarel pes maškar o ľaľije.
17 Medik na predžal o džives
a o ciňos na našľol,
visaľuv pale, tu, so man kames,
av ajso sar e gazela,
sar o terno jeleňis pro Beterska verchi‡.

3

1 Pre miro hadžos račenca rodavas oles,
kas kamel miri duša.
Rodavas les, ale na arakhľom.
2 No ča uščav a predžav man pal o foros;
pro uľici the pro pľacos rodava oles,
kas kamel miro jilo;
rodavas les, ale na arakhľom.
3 Arakhle man o stražňika, save phiren pal o foros.
Phučľom lendar: „Na dikhľan oles, kas kamel miro jilo?“
4 Soča lendar odgeľom,
arakhľom oles, kas kamel miro jilo.
Chudňom les a na mukľom,
medik les na anďom andre mira dakro kher,
andre oda kher, kaj man miri daj anďa pro svetos.

5 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem,
anglo srnki the anglo gazeli!
Ma čhalaven a ma uštaven o kamiben,
medik o kamiben korkoro na kamela.

Trito gilï
E džuvlï

† **2:15** Kade šaj džal pal aver murša, so tiš kamen ola terňa džuvľa. ‡ **2:17** Kada hin o verchi rozďelimen pro duj.

6 So hin oda, so avel pal e pušťa sar o slupi le thuvestar,
sar o parfumos andral e mirha the kaďidlos,
savore koreňjendar le kupcendar?
7 Dikh, le Šalamunoskro tronos!
Pašal leste šovardeš zorale murša,
nekfeder murša andral o Izrael.
8 Savore pes džanen te marel le šabľenca;
dojekh hino avrisikado pro mariben;
paš sakoneste hin e šabľa,
hoj te ochraňinel le utokendar rači.
9 O kraľis Šalamun peske kerďa tronos*
le kaštestar andral o Libanon.
10 O slupici kerďa rupune,
o operadlos kerďa somnakuno,
o šedziskos fijalovo,
obthodo andral le kamibnaha†
le Jeruzalemoskre čhajendar‡.
11 Aven avri, čhajale le Sionoskre,
dikhen pro kraľis Šalamun,
pre koruna, so leske thoďa e daj pro šero,
andre oda džives, sar leske sas o bijav,
oda džives, sar leske radisaľolas o jilo.

4

O murš
1 Jaj, savi šukar sal, lasko miri, savi šukar sal,
tire jakha hine mila sar o holubici tel o zavojis,
tire bala hine kale sar o stados le kozengro,
so avel tele pal o verchi andro Gilead.
2 Tire danda hine ajse parne sar o strihimen bakrore,
so sas akana ča žužarde andro paňi.
Savoren hin peskri dvojička,
aňi jekh lendar na chibaľinel.
3 Tire vušta hine sar o šarlatovo thav
a tiro muj hino igen šukar.
Tire čhama pal o zavojis
hine ajse lole sar e jepaš granatoskri phabaj.
4 Tiri meň hiňi šukar sar e veža le Davidoskri,
ačhaďi le barendar andro šori,
ezeros šťiti upre figinen,
savore šťiti le zorale muršengre.
5 Tire duj koľina hine sar duj terne gazeli,
sar o dvojički, so chan e čar maškar o ľaľije.
6 Sigeder sar avela o džives
a o kaľipen denašela,
džava mange upre pro verchos la mirhakro
the pro brehos le kaďidloskro.
7 Caľi sal šukar, lasko miri;
nane pre tu chiba!

---

* **3:9** Oda sas tronos, so pes del te preľidžal. † **3:10** Abo: le ebenoskre kaštestar ‡ **3:10** Abo: Čhajale andral o Jeruzalem

8 Av manca andral o Libanon, miri terňije,
av manca andral o Libanon.
Av tele pal o verchos Amana,
pal o verchos Senir the Chermon,
pal o thana le ľevengre
the pal o brehi le leopardengre.
9 Zachudňal mange miro jilo,
pheňe miri, terňije miri,
zaiľal mange les,
soča pre ma jekhvar dikhľal,
le jekhore šperkoha andral tiro lancocis.
10 Savo ča šukar hin tiro kamiben,
pheňe miri, terňije miri!
Tiro kamiben hin feder sar e mol;
tire parfumi voňinen feder
sar savore koreňja.
11 Pal tire vušta čuľal o gulo medos, miri terňije,
tel e čhib tut hin o medos the o thud
a tire gada voňinen avke, sar voňinel o Libanon.
12 Tu sal e zarimen zahrada, pheňe miri, terňije miri;
e zarimen zahrada, o prameňis, so hino zakerdo andre.
13 Tu sal sar e zahrada le granatoskre phabengri,
kaj barol o lačho ovocje,
e henna the o nardos;
14 o nardos the o šafran,
o puškvorcos the e škorica
the but aver voňavo kaďidlos,
e mirha the aloe
le savore nekfeder koreňjenca.
15 Tu sal o prameňis andre zahrada,
e chaňig le džide paňeha,
so čuľal tele pal o Libanon.
E džuvľi
16 Balvajale pal o severos the pal o juhos, ušťen upre a aven!
Prephurden miri zahrada,
hoj lakri voňa te voňinel všadzik,
hoj oda, kas kamav, te avel andre peskri zahrada
a te chal lakro lačho ovocje.

5

O murš
1 Avľom andre miri zahrada,
pheňe miri, terňije miri,
obkidav miri mirha the miro koreňje;
koštoľinav mire medostar,
pijav miri mol the miro thud.
O džuvľa
Chan, mire prijaťeľale, pijen,
mačon le kamibnastar.
E džuvľi
2 Me sovavas, ale miro jilo sas upre.

Šun! Oda, kas kamav, durkinďa.
O murš
Phundrav mange,
pheňe miri, lasko miri,
holubico miri, nane pre tu chiba!
Pro šero man hin pherdo rosa,
o bala mange cinďile la račakra molhatar.
E džuvľi
3 E rokľa čhiďom tele!
Pale la urava?
O pindre žužarďom le paňeha.
Pale len meľarava?
4 Oda, kas kamav,
nacirdňa peskro vast, hoj te phundravel o vudar,
a miro jilo pes andre mande čhalaďa.
5 Ušťiľom upre te phundravel oleske, kas kamav,
a mire vastendar čuľalas e mirha,
prekal o angušta mange prečuľalas
pre kľamka pro vudar.
6 Phundraďom oleske, kas kamav,
ale ov ode imar na sas, geľa het.
Ačhiľom smutno*,
rodavas les, ale našťi les arakhľom;
vičinavas pre leste,
ale na odphenelas mange.
7 Arakhle man o stražňika,
sar phirenas pal o foros.
Marde man, dukhade man,
ile pal ma tele the o plašťos
ola, ko stražinen o muros.
8 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem:
Te arakhena oles, kas kamav,
so leske phenena?
Phenen leske, hoj som nasvaľi le kamibnastar!
O džuvľa
9 Soha hino feder oda, kas kames, avrendar,
tu, nekšukareder maškar o džuvľija?
Soha hino feder oda, kas kames, avrendar,
hoj tut mušinas te del ajso lav?
E džuvľi
10 Oda, kas me kamav, hino šukar, lolečhamengro,
feder sar deš ezera aver.
11 Leskro šero hino ajso šukar sar o žužo somnakaj;
leskre bala hine kučerava, kale sar o havranos;
12 leskre jakha hine sar o holubici paš o paňa,
avrithode (avrimorde) andro thud,
zathode sar o drahokami.
13 Leskre čhama hine sar e zahrada,
kaj barol pherdo koreňja;
leskre vušta hine sar o ľaľije;

---

* **5:6** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib; oda šaj el the: „sar ov vakerelas.“

kvapkinel lendar e mirha.
14 Leskre vasta hin o somnakune paci,
obthode le vzacne barenca;
leskro ťelos hin e hladko slonovina
šukaľardi le zafirenca.
15 Leskre pindre hin o slupi le parne mramoristar
ačhade pro somnakune podstavci.
Dičhol avri sar o verchi andro Libanon,
učo sar o cedri.
16 Leskre vušta hine igen gule;
savoreha man pricirdel.
Ajso hino oda, kas kamav, ajso hino miro prijaťeľis,
čhajale andral o Jeruzalem!

6

O džuvľa
1 Kaj geľa oda murš, saves kames,
tu nekšukareder maškar o džuvľija?
Pre savo drom visaľiľa oda, kas kames?
Odphen amenge, hoj les te džas tuha te rodel.
E džuvľi
2 Miri laska geľa tele andre peskri zahrada,
kaj barol o koreňja,
hoj peske te radisaľol andre zahrada
a te kidel o ľaľije.
3 Me som oleskri, ko man kamel, a ov hino miro,
čaľarel pes maškar o ľaľije.
O murš
4 Šukar sal, lasko miri, sar e Tirca,
ajsi šukar sar o Jeruzalem,
užasno sar o čercheňa pro ňebos*.
5 Tire jakha man igen pricirden,
ma dikh pre ma!
Tire bala hine kale sar o stados le kozengro,
so avel tele pal o verchi andro Gilead.
6 Tire danda hine sar o bakrano stados,
so sas akana ča žužarde andro paňi.
Savoren hin peskri dvojička,
aňi jekh lendar na chibaľinel.
7 Tire čhama pal o zavojis
hine ajse lole sar e jepaš granatoskri phabaj.
8 Šaj el le kraľis šovardeš kraľovni,
ochtovardeš romňija-služobňički
a pačivale čhaja buter, sar pes del te zrachinel,
9 ale miri holubica hiňi jekhori,
nane pre late ňisavi chiba,
jekhori čhaj peskra dakri,
nekšukareder olake, ko la anďa pro svetos.
Dikhle la o terne čhaja a phende lake: „Požehňimen sal!“
O kraľovni the o romňija-služobňički la lašarenas.

---

* **6:4** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib.

10 „Ko hin odi, so dikhel uprunestar sar e tosarutňi čercheň,
šukar sar o čhonoro, švicinel sar o kham,
užasno sar o čercheňa pro ňebos†.“

11 Geľom tele andro zahradi, kaj baron o pendecha,
te dikhel o neve konarica andre dolina.
Kamľom te dikhel, či imar o viňičis mukľa o pučiki
a či imar kvitňisaľon o granatoskre phaba.
12 Zaiľa man o radišagos,
izdravas avke, sar te geľomas pro kraľiko verdan‡.

7

O džuvľa
1 Av pale, av pale, čhaje Šulamitko*;
av pale, av pale, hoj pre tu te dikhas!
E džuvľi
So kamen pre Šulamitka te dikhel,
sar khelel andro taboris?†
O murš
2 Save šukar hin tire pindre andro sandalki,
čhaje le princoskri!
Tire klubi hine šukares avrikerde sar o šperki;
sar e buči le majstroskre vastengri.
3 Tiri pupa hiňi sar o poharis,
andre savo na chibaľinel e koreňimen mol;
tiro pasos pašal o per
hino sar e pšeňica pre kopa
obthoďi le ľaľijenca.
4 Tire koľina hine sar duj terne gazeli,
sar dvojički la gazelakre.
5 Tiri meň hiňi sar e veža la slonovinatar;
tire jakha hine o jazera andro Chešbon
paš e brana Bat-Rabim.
Tiro nakh hino ajso šukar
sar e veža andro Libanon,
so hiňi anglo Damašek.
6 Tiro šero pre tute hin sar o verchos Karmel;
tire bare bala tuke bľišťisaľon sar o fijalovo pochtan,
o kraľis hino zachudlo andre tire husta bala.
7 Savi šukar sal; pre dzeka mange sal!
Miri lasko, sar tutar radisaľuvav!
8 Tiri postava hiňi sar e palma
a tire koľina sar lakro ovocje.
9 Phenďom: „Džava upre pre palma
a chudava man lendar.“
Mi en tire koľina sar o hroznoskre strapci,
mi voňinel tiro dichos sar o voňava phaba
10 a tiro čumiben sar e nekfeder mol.
E džuvľi

---

† **6:10** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib. ‡ **6:12** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib. * **7:1** Dokonalo čhaj † **7:1** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib.

Mi džal e mol šukares oleske, kas kamav;
mi predžal leske prekal o vušta the danda.
11 Me som oleskri, kas kamav,
a ov pal ma džal.
12 Av džas pre maľa, lasko miri;
presovaha andro gava;
13 ušťaha sig tosara a džaha andro viňici,
dikhaha, či imar kvitňisaľol o viňičis,
či pes imar phundraven o kvitki,
či imar kvitňisaľon o granatoskre phaba.
Ode tuke dava miro kamiben.
14 O mandragori den avri peskri kamibnaskri voňa,
paš amaro vudar hin savore vzacna plodi,
neve the purane;
garuďom tuke len, romoro miro.

8

E džuvľi
1 Jaj, te uľalas miro phral,
savo pijelas o koľin mira dakro!
Avke te tut arakhľomas pre uľica a čumidľomas tut,
ta ňiko na phenďahas, hoj namištes kerav.
2 Iľomas tut a anďomas andre mira dakro kher.
Tu man ode sikaďalas pal o kamiben
a me tut diňomas te pijel e koreňimen mol,
o muštos le granatoskre phabendar.
3 Leskro baľogno vast hin tel miro šero
a peskre čače vasteha man obchudel.
4 Den man lav,
čhajale andral o Jeruzalem!
Ma čhalaven amaro kamiben,
medik o kamiben korkoro na kamela.
O džuvľa
5 Koda hiňi odi, ko avel pal e pušťa
a oprinel pes pre oda, kas kamel?
E džuvľi
Uštaďom tut, sar salas tel o phabengro stromos.
Ode sas tiri daj andro ločhibnaskre dukha,
ode pašľiľa andro dukha odi,
ko tut anďa pro svetos.
6 Thov tuke man pre tiro jilo sar e pečať,
sar e angrusi pre tiro vast;
bo o kamiben hin ajso zoralo sar o meriben
a e vašeň ľikerel ajci sar o hrobos.
Labol sar e zoraľi jag, sar o baro plameňis.
7 Aňi but paňi našťi ačhavel o kamiben,
aňi o bare paňa les našťi tašľaren.
Te vareko kamľahas te del vaš o kamiben
savoro barvaľipen andral peskro kher,
uľahas calkom teledikhlo.
O džuvľa
8 Hin amen cikňi pheňori

a lakre koľina hine mek ciknore.
So keraha amara pheňaha oda džives,
sar la avena te mangavel?
9 Te hiňi muros,
ačhavaha pre late o rupune veži!
Te hiňi vudar,
zakeraha la andre le cedroskre deskenca!
E džuvľi
10 Me som muros
a mire koľina hine sar o veži!
Akor ačhiľom andre leskre jakha
sar odi, ko anel pherdo radišagos*.
O murš
11 Le Šalamun sas e viňica andro Baal-Hamon†,
odi viňica diňa le manušenge, hoj pes te starinen.
Sako počinďahas vaš lakro ovocje
ezeros rupune.
12 Ale miri viňica, hiňi miri,
hiňi prekal mande.
Muk tuke, Šalamun, o ezeros rupune prekal tu
a o duj šel prekal ola, ko pes starinen pal o ovocje.

13 Tu, savo bešes andro zahradi,
mire prijaťeľa mištes šunen pre tiro hangos.
Domuk the mange te šunel!
E džuvľi
14 Romoro miro, av ke ma sigo,
denaš sar e gazela,
abo sar o terno jeleňis pro verchos,
kaj baron o koreňja!

---

* **8:10** E hebrejiko čhib: šalom † **8:11** Oda hin: raj upral o barvaľipen

O Izajaš

1 O viďeňje, savo dikhľa o Izajaš, le Amososkro čhavo, pal e Judsko the pal o
Jeruzalem, sar andre Judsko kraľinenas o Uziaš, o Jotam, o Achaz the o Chizkija*.

O Izrael pes ačhavel le RAJESKE

2 Šun, ňebona! Šun, phuvije!
Bo o RAJ phenel:
„Le čhaven ľikerďom avri a bararďom,
ale on pes mange ačhade.
3 O volos prindžarel peskre gazdas
a o somaris džanel o valovos,
khatar les leskro raj karminel,
ale o Izrael oda na džanel;
mire manuša na achaľon.“

4 Vigos le binošne narodoske;
le manušenge, pre save hin pherdo vini,
le potomkenge le nalače manušengre,
le čhavenge, so keren falošňe!
Omukle le RAJES,
tele dikhle le Izraeloskre Svete Devles,
calkom pes lestar visarde het.

5 Kaj tumen mek te marel,
te mek furt tumen vzburinen?
Calo tumaro šero hino dukhado;
calo tumaro jilo hino slabo.
6 Nane pre tumende ňič sasto,
le šerestar dži o peti žuže modrini,
jazvi the otkerde rani,
save nane obžužarde aňi sphandle
aňi makhle le olejoha.

7 Tumari phuv hiňi pušťa,
tumare fori hine labarde avri;
tumaro uľipen chan avri o cudzinci
angle tumare jakha;
o cudzinci zňičinde e phuv.
8 O Jeruzalem hino omuklo
sar e budkica andre viňica,
sar e chatkica pre ogurkengri maľa,
sar o obkľučimen foros.
9 Te amenge o Nekzoraleder RAJ
na mukľahas varesave manušen te dživel,
uľamas sar e Sodoma the e Gomora.

10 Tumen rajale, so san sar o raja andre Sodoma,
šunen o lav le RAJESKRO!

---

* **1:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

Manušale, so dživen avke sar andre Gomora,
šunen, so tumen sikavel amaro Del!
11 „Pre soste mange anen ajci but obeti?“
phenel o RAJ.
„Imar som prechalo le labarde bakrane obetendar,
le thule dobitkoskre žirostar;
nane mange pre dzeka o rat le bikengro,
le bakrengro the le capengro.
12 Ko tumen vičinďa,
hoj tumen te aven te sikavel angle miro muj?
Ko tumendar kamel,
hoj furt te phiren pal mire chramoskre dvori?
13 Ma anen mange imar o zbitočna obeti!
Džungľiľa mange tumaro kaďidlos,
o inepos le Neve čhoneskro, o šabat
the tumare zhromažďeňja.
Našťi avri ačhav o nalačhipen
andre tumaro zhromažďeňje!
14 Tumare oslavi pro nevo čhon the inepi
andral calo jilo našťi avri ačhav;
anen mange o pharipen,
zuňinďom len imar.
15 Sar ke ma hazdena o vasta andre modľitba,
me phandava andre mire jakha;
kajte tumen but modľinena,
me na šunava,
bo pre tumare vasta hin pherdo rat.
16 Obžužaren tumen a aven žuže!
Len het tumare nalače skutki pašal mire jakha!
Preačhen te kerel o nalačhipen!
17 Sikľon te kerel o lačho.
Dodikhen, hoj pes te kerel o spravodľišagos!
Pomožinen olenge, ko hine strapimen,
vaš e širota pro sudos rušen
a zaačhen vaš e vdova!“

18 „Aven akana, vakeras peske pal ada!“
phenel o RAJ.
„Kajte ulehas tumare bini lole sar o šarlat,
parňona avri sar o jiv;
kajte ulehas lole sar o lolo pochtan,
parňona avri sar e vlna.
19 Te kamena a te man šunena,
chana o lače dari la phuvakre.
20 Ale te na kamena
a ačhavena tumen mange,
avena murdarde la šabľaha.
Me, o RAJ, oda phenďom.“

O Jeruzalem hino binošno foros

21 Sar šaj le pačivale forostar ačhiľa lubňi?
Varekana sas andre pherdo čačipen;
bešelas ode o spravodľišagos,

ale akana ode bešen o vrahi.
22 Salas sar o rup,
ale akana na mos ňič.
Salas sar e lačhi mol,
ale akana hiňi mišimen le paňeha.
23 Tire raja hine vzburenci
a ľikeren pes le zbujňikenca;
lenge savorenge džal pal o prepočiňiben
a rado prilen o dari;
vaš o široti na zaačhen pro sudos
a le vdovengro pripados aňi na šunen.

24 Vašoda phenel o Raj, o Nekzoraleder RAJ,
o Zoralo Del le Izraeloskro:
„Vigos! Mukava avri miri choľi pre ola, ko pre ma džan,
a pomsťinava man mire ňeprijaťeľenge.
25 Nacirdava pre tute miro vast;
obžužarava tut tira meľatar la jagaha;
lava tutar avri savoro nažužipen.
26 Dava tut pale kajse sudcen, sar tut sas varekana,
kajse radcen, sar tut sas čirla.
Paľis tut vičinena Spravodľivo foros,
o Pačivalo foros.“

27 O RAJ cinela avri o Sion le čačipnaha
a olen, ko keren pokaňje, le spravodľišagoha.
28 Ale o vzburenci the o binošna ena zňičimen!
Ola, ko omuken le RAJES, merena.

29 „Ladžana tumen vaš o posvetna dubi,
pal save tumenge igen džalas;
ľoľona avri ladžatar vaš o zahradi,
save tumenge kidňan avri pro lašariben.
30 Avena sar o dubos,
pal savo peren tele o prajti,
sar e zahrada bi o paňi.
31 O zoralo manuš ela sar o phus
a leskri buči sar e iskra;
soduj labona jekhetane
a ňiko lengri jag na murdarela andre.“

2

O verchos le RAJESKRO

1 Kada hin lav, savo priiľa o Izajaš, le Amososkro čhavo, andro viďeňje pal e Judsko the pal o Jeruzalem.

2 Andro posledna dživesa
ela o verchos le RAJESKRE Chramoskro zathodo zorales;
ela nekučeder le verchendar
a barardo upral savore brehi
a savore narodi ke leste džana prudoha.

3 But manuša avena a phenena:
„Aven džas upre pro verchos le RAJESKRO,
andro Chramos le Jakoboskre Devleskro,
hoj amen te sikavel peskre droma
a hoj te phiras pal leskre chodňiki.“
Bo andral o Sion avela avri o zakonos
a o lav le RAJESKRO andral o Jeruzalem.
4 Ov rozsudzinela maškar o narodi the maškar o but nipi.
Akor peske prekerena o šabľi pro motiki
a o kopiji pro vinarika čhura.
O narodos pro narodos na hazdela e šabľa
a imar pes na sikavena te marel.

5 Aven, čhavale le Jakoboskre,
phiras andro švetlos le RAJESKRO!

O Džives le RAJESKRO

6 Tu, RAJEJA, odčhiďal tutar tire manušen,
le Jakoboskre potomken.
Bo hin len pherdo vražňika pal o vichodos
a veštci sar le Filišťincen;
spojinen pes le cudzincengre čhavenca.
7 Andre lengri phuv hin pherdo rup the somnakaj
a nane koňec lengre barvaľipnaske;
andre lengri phuv hin pherdo graja
a nane koňec lengre verdanenge.
8 Andre lengri phuv hin pherdo modli
a klaňinen pes oleske, so kerde peskre vastenca,
oleske, so kerde peskre anguštenca.
9 Ale akana ena o manuša pokorimen,
sako ela poňižimen.
Tu lenge ma odmuk!

10 Dža andre skala, garuv tut andro prachos
daratar anglo RAJ,
angle leskri kraľiko slava.
11 O barikane jakha ena pokorimen,
o baripen le manušengro ela teledikhlo;
ča o RAJ ela barardo andre oda džives.

12 Oda džives le Nekzoraledere RAJESKRO
ela pre savore pišna the barikane
a the pre ola, ko pes ľidžan upre,
bo akor ena poňižimen.
13 Oda džives ela pre savore cedri andro Libanon,
uče a barikane,
pre savore dubi andro Bašan,
14 pre savore uče verchi,
pre savore barikane brehi,
15 pre savore bare veži,
pre savore barune muri,

16 pre savore bare loďi,
a the pre savore nekšukareder loďki.
17 Pokorimen ela o baripen le manušeskro
a poňižimen ela o lašariben le manušengro;
ča o RAJ ela barardo andre oda džives
18 a o modli calkom našľona.
19 Denašena andro jaskiňi la skalakre
the andro cheva tel e phuv
daratar anglo RAJ,
angle leskri kraľiko slava,
sar ušťela, hoj te daravel avri e phuv.
20 Andre oda džives o manuša čhivena het
le krtkenge the le ňetopierenge
peskre rupune the somnakune modli,
saven peske kerde, hoj pes lenge te klaňinen.
21 Garuvena pes andro cheva andro skali,
andro pukimen bare bara
daratar anglo RAJ,
angle leskri kraľiko slava,
sar ušťela, hoj te daravel avri e phuv.

22 Ma muken tumen pro manuš,
kaskro dživipnaskro dichos hin ča andro nakh!
Se ov tumenge našťi pomožinel!

3

O sudos upral o Jeruzalem the upral e Judsko

1 Dikh, akana o Raj, o Nekzoraleder RAJ,
lel het andral o Jeruzalem the andral e Judsko
savoro, pre soste pes o manuša muken:
savoro chaben the savoro paňi,
2 le hrďinen the le slugaďen,
le sudcen the le proroken,
le vražňiken the le phurederen,
3 le veľiťeľen upral o penda (50)
the le manušengre vodcen,
le radcen the olen, ko džanen te vražinel,
a the olen, ko džanen te čarinel.

4 „Kerava le terne čhavorendar lengre rajen
a ľidžana len o cikne čhavore.“

5 O manuša trapinena jekh avres,
o murš džala pro murš,
o susedas pro susedas.
O terno ušťela upre pro phureder,
a ko na mol ňič, pre oda,
kas hin bari pačiv.

6 Andre ola dživesa vareko chudela peskre phrales
andro kher le dadeskro a phenela:

„Tut hin plašťos, av amaro vodcas
a vladňin upral kala kopa šmeci!“
7 Ale oda phral odphenela kavke:
„Me tumenge na sphandava o rani.
Nane man andro kher aňi chaben aňi gada;
ma keren mandar vodcas upral o manuša!“

8 O Jeruzalem hino zňičimen,
e Judsko perel tele,
bo džan pro RAJ
peskre lavenca the skutkenca
a ačhaven pes leskra slavake.
9 Dičhol lenge pro muja, hoj hine binošna;
presikaven pes le binenca avke sar e Sodoma,
a na garuven len andre.
Vigos lenge!
Bo korkore peske keren e bibach!

10 Phenen le spravodľivenge,
hoj lenge ela mištes;
on radisaľona olestar,
so chudena vaš peskre lače skutki.
11 Ale vigos le nalačhenge!
Na ela lenge mištes!
O nalačhipen, so kerenas avrenge,
pes kerela the lenge.

12 Mire manušen trapinen o terne čhavore
a o džuvľa upral lende vladňinen.
Manušale mire, tumare vodci tumen ľidžan avrether,
hoj te na džanen, pal savo drom te džal.

13 O RAJ ušťel, hoj te zalel o than pro sudos;
hazdel pes upre, hoj te sudzinel o narodi.
14 O RAJ chudel te sudzinel le phurederen
the le vodcen peskre manušendar a phenel:
„Tumen zňičinďan miri viňica!
Oda, so iľan le čore manušeske,
hin tumende andro kher.
15 Soske trapinen mire manušen
a kikiden o muja le čorenge?“
phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ.

16 O RAJ phenel:
„O čhaja le Sionoskre pes ľidžan upre,
phiren peske a barikanes nacirden o meňa,
pricirden le muršen le jakhenca,
phiren lubikanes a o lancici pro pindre lenge čerkinen.
17 Vašoda o Raj dela le Sionoskre čhajen o phukňa andro šere,
o RAJ kerela, hoj te ačhen bi o bala.“

18 Andre oda džives lenge o RAJ lela tele o šukar šperki pal o pindre, o ozdobi pal
o šere, o lancici andral o meňa,
19 o čeňa, o naramki, o šlajera,
20 o turbani, o lancici pal o pindre, o stužki, o parfumi, o talizmani,
21 o angrusa, o čeňa andral o nakh,
22 o šukar gada, o plašťi, o khosne, o taškici,
23 o gendala, o sane gadora, o čelenki the o šali.

24 Na voňinena šukares, ale khandena,
na ena phandle le sirimoha, ale le lanoha;
na ela len kolmimen bala, ale lango šero,
na ela pre lende o šukar gada, ale o gada le gonestar,
lengro šukariben ela čerimen pro avrilabardo znakos.
25 Tire murša ena murdarde la šabľaha
a tire hrďini perena andro mariben.
26 O brani le Sionoskre ena andre žaľa the andro pharipen;
O foros ela sar e džuvľi, so peske bešľa pre phuv,
bo našaďa savoro, so la sas.

4

1 Andre oda džives efta džuvľija chudena jekhe muršes
a phenena:
„Chaha peskro chaben
a uraha peskre gada –
ča domuk, hoj pes te vičinas pal tiro nav.
Le pal amende tele e ladž!“

O Konaricis le RAJESKRO

2 Andre oda džives ela le RAJESKRO Konaricis pro šukariben the pre slava a o uľipen
la phuvakro pro baripen the pre pačiv olenge, ko ačhena te dživel andro Izrael.
3 Olen, ko predživena andro Sion a ačhena andro Jeruzalem, vičinena sveta,
sakones, ko hine zapisimen andro Jeruzalem, hoj ode te dživen.
4 O RAJ khosela tele o khandipen pal o čhaja le Sionoskre a le sudoskre duchoha
the le jagale duchoha obžužarela o Jeruzalem le ratestar.
5 Avke o RAJ kerela upral o verchos Sion the upral ola, ko pes ode zdžan, dživese
e chmara le thuvestar a rači e jag, so labol. Odi slava učharela andre savoro sar
streškica.
6 Dživese andro tačipen oda ela o stanos pro ciňos a o than, kaj pes garuvena la
balvajake the le brišindeske.

5

E giľi pal e viňica

1 Giľavava oleske, kas kamav,
miri kamibnaskri giľi pal leskri viňica:
Oles, kas kamav, sas e viňica pro verchos,
kaj barol but uľipen.
2 Prekopaľinďa la, kidňa andral avri o bara,
sadzinďa andre o nekfeder viňičis,
maškaral ačhaďa e veža,
a andre skala randľa avri o lisos.
Paľis užarelas, hoj leske barola lačho hroznos,
ale barolas leske ča šutlo the nalačho.

3 „Avke akana, tumen manušale,
so bešen andro Jeruzalem the andre Judsko,
rozsudzinen maškar mande
the maškar miri viňica!
4 So buter mek šaj kerďom prekal miri viňica
sar oda, so kerďom?
Užaravas, hoj mange barola lačho hroznos,
akor soske mange bariľa ča šutlo the nalačho?
5 Akana tumenge phenava,
so kerava mira viňicaha:
Lava tele lakri ohrada,
hoj la te zňičinen;
čhivava tele lakro muros,
hoj pal late te uštaren.
6 Kerava latar e pušťa;
na strihinava la
aňi na prekopaľinava.
Barona upre o koľaka the o pichľača
a le chmarenge prikazinava,
hoj upre te na den o brišind.“

7 Se e viňica le Nekzoraleder RAJESKRI,
hin o kher le Izraeloskro
a o manuša andral e Judsko hin leskro sados,
andre savo thovel o baripen.
Užarelas o čačipen pro sudos,
ale dikh, o murdaripen;
užarelas o spravodľišagos,
ale dikh, o viskišagos pre pomoca.

Vigos le nalačhenge

8 Vigos tumenge, ko peske skiden o khera paš o khera,
o maľi paš o maľi avke,
hoj imar nane than
a ča tumen ačhen te dživel
andre odi phuv.
9 Andro kana mange šunďol
o lav le Nekzoraleder RAJESKRO:
„Čačo, but khera ačhena rozburimen;
ňiko na bešela andre ola bare the šukar khera.
10 La viňicatar, sava hin štar hektari, ela ča bišuduj (22) ľitri mol
a andral o deš košara semena ela ča jekh košaris pšeňica.“

11 Vigos olenge, ko imar sig tosara straden te pijel e mol
a pijen dži rači, medik nane kore mate.
12 Pre lengre oslavi hin e citara,
e harfa, e bubna, e flauta the e mol,
ale pal o skutki le RAJESKRE lenge na džal
a na dikhen pre buči leskre vastengri.
13 Vašoda ena mire manuša zaile,
bo chibaľinel lenge o prindžaripen;
lengre raja merena bokhatar

a okla manuša merena smedostar.
14 Vašoda o Šeol* phundravela peskro kirlo
a otkerela calo peskro muj;
džana andre o raja the okla manuša,
so keren vika a oslavinen.
15 Avke ena o manuša pokorimen,
sako ela poňižimen
a o barikane ena teledikhle.
16 Ale o Nekzoraleder RAJ ela paš o sudos barardo;
o spravodľiva skutki le Svete Devleskre sikavena, hoj hino sveto.
17 Akor pes o bakrore pašinena
sar te pre peskri čar;
o ovečki pes čaľarena
maškar o zburimen khera le barvalengre.

18 Vigos olenge, ko cirden o binos
le lanenca, save hine kerde le klamišagostar,
a ko pal peste cirden o nalačhipen sar o vožikos.
19 Vigos olenge, ko phenen:
„Mi siďarel o Del,
mi kerel sig peskri buči,
hoj la te dikhas!
Mi ačhel pes oda,
so o Sveto le Izraeloskro kamel te kerel,
bo kamas oda te džanel!“

20 Vigos olenge,
ko pro nalačho phenen lačho a pro lačho nalačho,
kaske hin o kaľipen sar o švetlos a o švetlos sar kaľipen,
kaske hin o kirko gulo a o gulo kirko.

21 Vigos olenge, ko hine goďaver angle peskre jakha
a korkore angle peste pes šunen, hoj achaľon.

22 Vigos olenge, ko hine hrďini te pijel mol,
ko pes lašaren, sar pijen o zoralo pijiben,
23 ko vaš o love ospravedlňinen le binošnes,
a le ňevinnenge len o spravodľišagos!

O sudos vaš o nalačhipen

24 Vašoda avke sar o jagale plameňa zlabaren o plevi
a sar o phus našľol andro plameňa,
avke kirňola lengro koreňis
a lengri kvitka ela odphurdľi sar o prachos,
bo odčhide o zakonos le Nekzoraleder RAJESKRO
a poceňinde o lava oleskre,
ko hino Sveto le Izraeloskro.
25 Vašoda rozlabiľa e choľi le RAJESKRI pre peskre manuša;
nacirdňa pre lende peskro vast a demaďa len.
O verchi razisaľona
a pro uľici ena o mule manuša sar šmeci.

* **5:14** Oda hin o than, kaj hine o mule.

Ale the avke mek pes na visarel leskri choľi
a leskro vast ačhel nacirdlo.
26 Paľis kerela la zastavaha le narodenge, so hine dur;
piskinela pre lende, hoj te aven pal o agora la phuvakre,
a dikh, on aven sig, igen sig.
27 Ňiko lendar nane strapimen
a ňikaske na poddžan o pindre,
ňiko na sovel aňi na driminel,
ňikaske na phundrol o sirimos pašal o per
a ňikaske na čhinďol o sirimocis pre sandalka.
28 Lengre šipi hine ostra,
savore luki nacirdle,
o kopita le grajengre sar o kremeňis
a o kereki pro verdan sar bari balvaj.
29 Keren vika sar o ľevos,
šunďol len sar le terne ľeven;
vrčinen, sar chuden peskri korisť,
ľidžan la het a ňiko la našťi zachraňinel.
30 Andre oda džives upral o Izrael hučinena,
avke sar hučinel o moros.
Te vareko dikhela pre phuv,
dikhela ča kaľipen the pharipen!
Mek the o kham kaľola andre le chmarendar!

6

O viďeňje le Izajašiskro pal o RAJ

1 Andre oda berš, sar muľa o kraľis Uziaš, dikhľom le Rajes te bešel pro učo tronos, so hino uprehazdlo, a o agora leskre ruchoskre pherdžarenas o Chramos.
2 Upral leste sas o serafini. Sakones sas po šov kridli: duje kridlenca peske garuvenas o muj, dujenca peske garuvenas o pindre a okle dujenca ľecinenas.
3 Jekh avreske vičinenas:
„Sveto, sveto, sveto,
hin o Nekzoraleder RAJ!
Leskri slava pherdžarel caľi phuv!“
4 Ola vikatar, so vičinenas, razisaľile o prahi le vudareskre a o Chramos pes pherdžarďa le thuveha.
5 A phenďom: „Vigos mange! Som našado, bo som murš le nažuže vuštenca a bešav paš o manuša, saven hin nažuže vušta, a mire jakha dikhle le kraľis, le Nekzoraleder RAJES.“
6 Akor ke ma priľecinďa jekh le serafinendar a andro vast les sas o jagalo angar, savo iľa le kliešťenca pašal o oltaris.
7 Ole angareha pes chudňa mire vuštendar a phenďa: „Dikh, kada pes chudňa tire vuštendar, tiri vina našľiľa a tiro binos tuke hino odmuklo.“

O Izajaš hino avrikidlo

8 Paľis šunďom o hangos le RAJESKRO, savo mange phenďa: „Kas bičhavava? Ko džala vaš amenge?“
A me phenďom: „Dikh, kade som, bičhav man!“
9 Phenďa: „Dža a phen kale narodoske:
‚Te šunel šunena, ale ňič na achaľona,
te dikhel dikhena, ale ňič na dikhena!‘
10 Ker kale manušenge o jile zorale,

zaker lenge o kana a phand lenge o jakha,
hoj le jakhenca te na dikhen,
le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren a te na sasťon avri.“
11 Phenďom: „Dži kana mek Rajeja?“
Ov phenďa:
„Dži akor, medik na ena o fori rozburimen the bi o manuša
a o khera omukle;
medik caľi phuv na ela zňičimen.
12 O RAJ ľigenela le manušen dur
a e phuv ačhela calkom zamukľi.
13 Kajte andre phuv ačhela ča jekh manuš dešendar,
ela pale avrilabarďi.
Ale avke sar o posvetna stromi, o terebint the o dubos,
pal save ačhen o kmeňi, sar len čhinen tele,
avke ačhela o sveto potomkos sar o kmeňos andre phuv.“

7

O Izajaš bičhado ko kraľis Achaz

1 O kraľis Recin andral o Aram the o izraeliko kraľis Pekach, le Remalijoskro čhavo, avle pro mariben pro Jeruzalem akor, sar kraľinelas andre Judsko o Achaz, saveskro dad sas o Jotam a papus o Uziaš. Ale na birinenas les te domarel.
2 Sar avle te phenel le Achazoske le judske kraľiske: „O Aramejčana zaile o Efrajim,“ akor avke predaranďiľa leskro jilo the o jile leskre manušengre, sar o stromi razisaľon la balvajatar.
3 Paľis o RAJ phenďa le Izajašiske: „Le tuha tire čhas le Šear-Jašub* a dža pal o kraľis Achaz. Arakheha les pro drom, khatar pes džal pre maľa, kaj pes rajbinel o gada; pro koňec le žlaboskro, so džal le Uprune ribňikostar.
4 Phen leske: ‚Av opatrno! Mi el tut smirom! Te na tuke slabisaľol o jilo ole duje zlabarde thuvale klacikendar. Ma dara tut le Recinoskra the le Aramoskra bara choľatar the le Pekachostar, le Remalijoskre čhastar.
5 O Aram, o Efrajim the o čhavo le Remalijoskro pes dovakerde pre tute a phende peske:
6 „Aven džas pre judsko phuv a daravas la avri! Dochudaha la prekal peste a keraha kraľiske le Tabeeloskre čhas!“ ‘
7 Ale vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj:
‚Kada pes na ačhela;
na ela oda avke,
8 bo o šero le Aramoskro hino o Damašek
a o šero le Damaškoskro hin ča o Recin!
Pal o šovardeš the pandž (65) berš
ela o Efrajim avke zňičimen,
hoj imar na ela narodos.
9 O šero le Efrajimoskro hin e Samarija
a o šero la Samarijakro hin o čhavo le Remalijoskro!
Te na avena zorale andro pačaben,
ta na obačhena!‘ “

O Immanuel

* **7:3** Ola, ko ačhena te dživel, avena pale.

10 O RAJ mek phenďa le Achazoske:
11 „Mang tuke o znameňje le RAJESTAR, tire Devlestar. Či oda ela o znameňje dži
telal andral o Šeol abo dži upral andral o ňebos!“
12 Ale o Achaz phenďa: „Na mangava aňi na pokušinava le RAJES.“
13 Paľis o Izajaš phenďa: „Šunen, čhavale le Davidoskre! Či tumenge nane dos te
trapinel le manušen, soske trapinen mek the mire Devles?
14 Vašoda korkoro o Raj tumen dela znameňje: Dikh, e pačivaľi džuvľi ačhela
khabňi, uľola lake čhavoro a dela leske o nav Immanuel†.
15 Chala o čhil the o medos, save leske pomožinena te odčhivel pestar o nalačho a
te kidel peske avri o lačho.
16 Bo sigeder, sar oda čhavoro džanela te odčhivel pestar o nalačho a te kidel peske
avri o lačho, ela o phuva kale duje kraľengre, savendar tut daras, omukle.
17 O RAJ anela pre tute, pre tire manuša the pre tire dadeskri famelija ajse dživesa,
save mek na sas akorestar, kanastar pes o Efrajim oddelinďa pašal e Judsko – ov anela
le asirike kraľis.“

18 Andre oda džives o RAJ piskinela pro muchi, save hine dži pro koňec le paňengro
andro Egipt, the pro včeli, save hine andre Asirija.
19 Avena savore a bešena andro avrišuke dolini, andro pukimen skali, andro savore
kraki the pre savore maľi.
20 Andre oda džives peske o Raj mangela e britva pašal o Eufrat, le asirike kraľis,
hoj te hoľinel o bala pal o šere the pal o ťela; mek the o bradi lenge strihinela.
21 Andre oda džives peske o manuš ľikerela jekha gurumňora the duje bakroren.
22 A vašoda, hoj anena but thud, ela les te chal but čhil. Sako, ko ačhela andre odi
phuv te dživel, chala o čhil the o medos.
23 Andre oda džives pes čerinela pro koľaka the kraki dojekh than, kaj hin ezeros
viňična kmeňi, so mon ezeros rupune.
24 O manuša ode phirena te lovinel le šipenca the le lukenca, bo pre caľi phuv
barola ča koľaka the kraki.
25 Pre ňisavo brehos, kaj hin lačhi čik pro uľipen, na džaha, bo daraha tut le
koľakendar the le krakendar. Ačhela lendar o than, pre savo pes tradel o dobitkos a
pal savo uštaren o bakrore.

8

O čhavo le Izajašiskro pro znameňje

1 O RAJ mange phenďa: „Le bari tabuľa a pisin pre late avke, hoj pes te del te
pregenel: Občoraren sig – Čoren sig*!“
2 Avke vičinďom mange le rašas Urijah the le Zecharijah, le Jeberechijoskre čhas –
le švedken, pre save pes šaj mukel.
3 Sar geľom paš miri romňi, savi sas prorokiňa, ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro.
O RAJ mange phenďa: „De leske nav ‚Občoraren sig – Čoren sig‘!
4 Mek angloda, sar o čhavoro džanela te vičinel: ‚Dado miro, mamo miri!‘, ena
o barvaľipena andral o Damašek the o čorde veci andral e Samarija ľigende anglo
asiriko kraľis.“

O asiriko kraľis avel

5 O RAJ mek mange phenďa kala lava:
6 „Vašoda, hoj o manuša andral e Judsko pestar odčhide
o paňa le Šiloachoskre, so džan cichones,

† **7:14** Oda hin: o Del amenca. * **8:1** E hebrejiko čhib: Maher-Šalal-Chaš-Baz

a radisaľon le kraľistar Recin
the le kraľistar Pekach†,
7 vašoda, dikh, o Raj anela pre lende
le asirike kraľis caľa leskra zoraľa armadaha
avke sar o zorale the o bare paňa le Eufratoskre.
O paňi pes hazdela upre a prečuľala;
avela avri pal peskro than;
8 predžala prekal e Judsko,
začhivela les le paňeha dži e meň.
Leskre‡ nacirdle kridli učharena andre
caľi tiri phuv, ó Immanuel!“

9 Zdžan tumen, narodale, ale daran tumen§;
šunen savore phuva, so san dur!
Uren pre tumende e vizbroj,
ale daran tumen,
uren pre tumende e vizbroj,
ale daran tumen!
10 Pripravinen tumenge o plani,
ale na ačhena pes;
dovakeren tumen,
ale na avela tumenge oda avri,
bo o Del hino amenca*.

11 Avke peskra bara zoraha mange o RAJ phenďa, hoj te na džav kale manušengre dromeha. Phenďa:
12 „Ma phenen pre varesoste,
hoj oda hin nalače plani ča vašoda,
bo o manuša phenen, hoj oda hin nalače plani.
Ma daran tumen olestar, sostar pes on daran,
aňi ma izdran!
13 Ale le Nekzoraleder RAJES den pačiv sar Svetones;
lestar pes kampel te daral a te izdral!
14 Ov ela o sveto than;
ale the prekal o Izrael the prekal o Juda
oda ela o bar, pre savo perena,
the e skala, kaj pes o manuša demena;
ov ela e sita the e pasca prekal o manuša andro Jeruzalem.
15 But dženenge poddžala o pindre pre leste,
perena a phadžona,
perena andre pasca a zachudena pes.“

16 Stražin oda, pal soste tuke svedčinďom,
a doľiker oda, so tut sikaďom,
maškar mire učeňika.
17 Užarava pro RAJ,
savo peske garuďa o muj anglo potomki le Jakoboskre;
mukava man pre leste.

---

† **8:6** E hebrejiko čhib: o čhavo le Remalijoskro ‡ **8:8** Abo: le Devleskre § **8:9** Abo: avena phagerde pro kotora * **8:10** E hebrejiko čhib: Immanuel

18 Kade som me the o čhave, save man diňa o RAJ. Sam andro Izrael pro znameňje
le Nekzoraleder RAJESTAR, savo bešel pro verchos Sion.

19 A te tumenge o manuša phenena: „Dophučen tumen le mulengre duchendar
the le vražňikendar, so šepkinen the šuškinen.“ Odphenen lenge: „Či na kamlehas o
manuša te phučel peskre Devlestar? Soske phučen le mulendar pal ola, ko dživen?“
20 Phučen le Devlestar pal o sikaviben the pal o sveďectvos. Te o manuša na
vakerena avke, sar phenel o lav, akor hine andro kaľipen.
21 Predžana e phuv andro pharipen the andre bokh. A sar ena igen bokhale,
choľisaľona a chudena te košel peskre kraľis the peskre Devles. Či dikhena upre
22 abo dikhena tele pre phuv, dikhena ča o trapišagos the o kaľipen. Ena čhide
avri andro baro kaľipen.
23 Ale imar na ela kaľipen olen, ko sas andro pharipen. Angloda sas o phuva
Zebulun the Naftali teledikhle, ale paľis ov dela pačiv kale phuven, le Bare morostar
dži pre aver sera pal o Jordan, the la Galileja, kaj bešen o cudzinci.

9

O muršoro amenge uľol

1 O manuša, so phirenas andro kaľipen,
dikhle baro kham;
olenge, ko dživenas andre odi phuv andro baro kaľipen,
avľa avri o kham.
2 Rozbararďal o narodos
a kerďal lenge baro radišagos.
Radisaľon tutar,
avke sar pes radisaľol la žatvatar;
avke sar pes o slugaďa radisaľon,
sar peske rozďelinen e korisť.
3 Bo phagľal o jarmos, so len banďarelas,
e paca, so len marelas pal o dumo,
the o prutos olengro, ko len trapinenas,
avke sar oda kerďal andre oda džives,
sar domarďal le Midijanen.
4 Savore slugaďengre kamašľi,
savenca pes džal andro mariben,
the savore gada močimen andro rat
ena zlabarde a labona andre jag sar kašta.
5 Bo uľiľa amenge o muršoro,
o čhavoro amenge hin dino;
ov ela amaro vladcas
a leskro nav ela
o Užasno Radcas, o Zoralo Del,
o Večno Dad, o Raj le Smiromoskro.
6 Leskri vlada furt barola
a leskro smirom šoha na preačhela.
Vladňinela pro tronos le Davidoskro
the andre leskro kraľišagos,
savo ačhavela a zathovela
pro čačipen the pro spravodľišagos,
akanastar dži pro furt.
E Horľivosť le Nekzoraleder RAJESKRI ada kerela.

O RAJ marel le Izrael

7 O Raj phenďa o sudos pro Jakob
a avela oda pro Izrael.
8 Dodžanena pes oda savore manuša andral o Izrael,
o Efrajim the o manuša andre Samarija,
save andre peskro baripen
the zacato jilo phenen:
9 „O khera le cehlendar pele tele,
ale ačhavaha len le barune kvadrendar;
o figovňika čhinde tele,
ale pre lengro than sadzinaha o cedri.“
10 Ale o RAJ anela pre lende lengre ňeprijaťeľen, le kraľis Recin,
a kerela upre olen, ko pre leste džan.
11 O Aramejčana le vichodostar a o Filišťinci le zapadostar
phundrade peskre muja, hoj te chan tele le Izrael,
ale the andre kada savoro le RAJESKRI choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.
12 Ale o manuša na visaľile ko Del, savo len marelas,
a na rodenas le Nekzoraleder RAJES.
13 Vašoda o RAJ tel jekh džives odčhinela le Izraeloske
o šero the o chvostos; o konaricis la palmakro the e trsťina.
14 O vodci the ola, kas hin pačiv, hine o šero,
a o prorokos, so sikavel klamišagos, hino o chvostos.
15 Kala vodci ľidžan le manušen avrether
a ola, kas on ľidžan, hine našade.
16 Vašoda le Rajeske nane pre dzeka lengre terne manuša
a nane leske pharo vaš lengre široti the vdovi,
bo savore hine bijedevleskre the nalače
a savore muja vakeren o diliňipen.
Ale the andre kada savoro le RAJESKRI choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.
17 Bo o nalačhipen labol sar jag,
so zlabarel o koľaka the o trňi,
a labarel avri o kraki andro veš avke,
hoj džal o baro thuv.
18 E choľi le Nekzoraleder RAJESKRI labarel e phuv
a leskre manuša hine sar o kašta pre jag;
ňikaske nane pharo vaš peskro phral.
19 Danderen pre čači sera, ale na čaľon,
abo chan pre baľogňi sera, no ačhen bokhale;
sako chal o mas pal peskre čhave.
20 O Menaše chal le Efrajim a o Efrajim le Menaše
a soduj džene džan pro Juda.
Ale the andre kada savoro le RAJESKRI choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.

10

1 Vigos olenge, ko den avri o načačipnaskre zakoni,
the olenge, ko pisinen o prikazi,
hoj te trapinen le manušen;
2 hoj le čorendar te len o pravos pro sudos,

a mire trapimen manušendar te odlen o spravodľišagos;
hoj le vdovendar te keren peskri korisť
a le široten te občoraren.
3 Ale so kerena andre oda džives le trestoskro,
sar avela e bibach dural?
Ke kaste denašena, hoj tumenge te pomožinel?
A kaj mukena tumaro barvaľipen?
4 Na ačhela lenge ňič aver,
ča te banďol tele le bertenošenca,
abo te merel olenca, ko ena murdarde.
Ale the andre kada savoro le Devleskri choľi mek na visaľol het
a leskro vast hino furt nacirdlo.

O sudos le Devleskro pre Asirija

5 „Vigos la Asirijake, savi hiňi e paľica mira choľakri;
andre lakre vasta hin o prutos mira choľakro.
6 Me la bičhavav pro bijedevleskro narodos,
pre mire manuša, save man choľaren;
prikazinav lake, hoj len te zňičinel a te občorarel
a hoj pal lende te uštarel sar pal e čik pro uľici.
7 Ale o asiriko kraľis oda avke na dikhel,
leskro jilo oda avke na achaľol;
ov kamel te zňičinel
a te murdarel avri but naroden.
8 Bo kavke lašarel pes:
‚Savore mire vodci hine kraľa!
9 Domarďom o fori Kalno the Karkemiš;
o fori Chamat the Arpad.
Domarďom e Samarija the o Damašek.
10 Nacirdňom miro vast,
hoj te marav ola kraľišagi, so lašaren le modlen,
zňičinďom buter modlen, sar hin andro Jeruzalem the andre Samarija.
11 Avke sar zňičinďom e Samarija the lakre modli,
avke zňičinava the o Jeruzalem the leskre modli.‘ “

12 Sar o Raj dokerela savori peskri buči pro verchos Sion the andro Jeruzalem, phenela: „Marava le kraľis andral e Asirija vaš savoro leskro lašariben the savoro baripen.
13 Bo o Asirijiko kraľis pes lašarelas:
‚Me oda kerďom mire zorale vasteha
the mira goďaha, bo som goďaver.
Zrušinďom o hraňici maškar o narodi
a zaiľom mange lengro barvaľipen;
sar o zoralo bikos zňičinďom olen,
ko bešenas pro troni.
14 Miro vast arakhľa o barvaľipen le narodengro sar o hňizdos,
a avke sar vareko skidel upre o omukle jandre,
avke me skidavas upre savore phuva.
Ňiko man na daravelas avri le kridlenca,
aňi na phundravelas o zobakos, hoj te pišťinel.‘ “

15 Ale o RAJ phenel: „Šaj pestar o tover kerel bareder sar oda,
ko leha čhingerel o kašta?

Šaj pes e pila ľidžal upre upral oda,
ko laha rezinel?
E paľica na hazdel upre le manušes,
ale o manuš hazdel upre e paľica!
16 Vašoda o Del, o Nekzoraleder RAJ, bičhavela nasvaľiben
pal savo leskre thule manuša šučona avri;
leskri slava chudela te labol a labola sar igen zoraľi jag.
17 O švetlos le Izraeloskro ela e jag
a o Sveto Del ela o plameňis;
tel jekh džives zlabarela savoro,
mek až o trňi the o koľaka.
18 O slavna veša the o ovocna sadi ena calkom zňičimen
avke sar o manuš, saves o nasvaľiben šučarel avri.
19 Ola stromi, so na zlabona andro veš,
ena ajci frima, hoj len the o čhavoro šaj zgenela.“

Frima Izraeliti avena pale

20 Andre oda džives ola, ko ačhena le Izraelitendar,
the ola, ko predživena le Jakoboskre potomkendar,
pes imar na mukena pre oda, ko len marelas,
ale čačes pes mukena pro RAJ, pro Sveto le Izraeloskro.
21 Ola, ko ačhena te dživel,
ola, ko ačhena le Jakoboskre potomkendar,
avena pale ko zoralo Del.
22 Kajte ulehas tire manuša, Izraelona, ajci but sar e poši paš o moros,
ča sikra lendar avena pale.
E skaza hiňi diňi avri,
prečuľal le spravodľišagoha.
23 O Nekzoraleder RAJ, o Adonaj, anela kadi skaza, so sas diňi avri,
pre caľi phuv.

24 Vašoda o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj, phenel kada:
„Manušale mire, so bešen pro Sion,
ma daran pes le Asirčanendar,
save tumen maren la paľicaha
a hazden pre tumende o prutos,
avke sar oda kerelas o Egipt.
25 Imar ča sikra a miri choľi pre tumende preačhela,
visarela pes pre lende, hoj len te zňičinel.“

26 O Nekzoraleder RAJ len marela le bičoha,
avke sar marelas le Midijanen paš e skala Oreb;
a peskri paľica hazdela upral o moros,
avke sar oda kerďa andro Egipt.
27 Andre oda džives tuke lava tele
o bremenos pal o vali, so pre tu thoďa e Asirija;
lakro pharipen imar na ela pre tiri meň
a savoro ela mištes.

28 O Asirčana džan ko Ajat a predžan prekal o Migron;
muken peske o maribnaskre zasobi andro Michmas.
29 Predžan pal o verchengro drom a phenen:

„Andre Geba presovaha!“
O manuša andral e Rama izdran daratar,
o manuša andral e Gibea le Sauloskri denašen.
30 Vičin andral calo kirlo, čhaje le Galimoskri!
Šun, Lajšo! Odphen lake, Anatot*!
31 O manuša andral e Madmena denašen;
o manuša andral o Gebim pes denašen te garuvel.
32 Mek adadžives ačhena andro Nob,
kerena le vasteha, hoj te daraven avri
le manušen pro verchos Sion,
pro brehos andro Jeruzalem.

33 Dikh, o Del, o Nekzoraleder RAJ,
čhivel tele o konara la bara zoraha.
Ola konara, so hine bare, ena čhimen tele,
a ola, so pes lašaren, ena pokorimen.
34 O kraki andro veša čhingerela le tovereha
a o Libanon perela tele peskre šukar stromenca†.

11

O kraľišagos le Mesijašiskro

1 O Konaricis avela avri andral o kmeňos le Izajoskro;
andral leskre koreňa barola o Konaricis, so anela ovocje.
2 Avela pre leste o Duchos le RAJESKRO;
o Duchos, so les dela godi a dela leske te achaľol;
o Duchos, so leske radzinela a dela les zor;
o Duchos, so leske dela te prindžarel le RAJES a te daral pes lestar.
3 Ela les radišagos andre oda, hoj šunela le RAJES;
na sudzinela pal oda, so dikhel le jakhenca,
aňi pes na rozhodňinela pal oda, so šunel le kanenca;
4 ale andro spravodľišagos sudzinela le čoren
a čačipnaha zaačhela vaš o slaba andre phuv.
La pacaha andral peskro muj marela e phuv
a le dichoha andral peskro muj murdarela le nalačhen.
5 O spravodľišagos ela leskro sirimos
a e vernosť ela leskro pasos pašal o klubi.

6 O vlkos bešela le bakroreha,
o leopardos peske pašľola paš e kozica,
e gurumňori the o ľevocis chana jekhetane
a o cikno čhavoro len ľidžala.
7 E gurumňi pes pašinela le medvedziha,
lengre ciknore peske pašľona paš peste
a o ľevos chala o phus avke sar o volos.
8 O čhavoro, so mek pijel o koľin,
pes bavinela paš e kobrakri chev
a cikno čhavoro thovela o vast andre chev,
kaj hin e zmija.
9 Ňiko imar ňikas na dukhavela

* **10:30** Abo: Čorori Anatot! † **10:34** Abo: o Libanon čhivela tele o Zoralo Del

aňi na kerela ňič nalačho
pre calo miro sveto verchos,
bo e phuv ela pherarďi le manušenca, so prindžarena le RAJES,
avke sar o moros hino pherardo le paňeha.

10 Andre oda džives o Koreňis le Izajoskro ela hazdlo upre sar e zastava prekal
savore narodi. Savore narodi pal leste džana a oda than, kaj bešela, ela slavno.
11 Andre oda džives o Raj pale hazdela o vast, hoj te cinel avri peskre manušen,
save mek ačhile te dživel andre Asirija, andro Egipt, andro Patros, andro Kuš, andro
Elam, andro Šinar, andro Chamat the pro ostrovi le moroskre.

12 Hazdela upre e zastava prekal o narodi,
a skidela pale andro Izrael olen, ko sas tradle het,
a anela pale andre Judsko olen,
ko sas odarik rozčhide pro štar seri la phuvakre.
13 Našľola e žjarlivosť le Efrajimoskri
a zňičimen ena o ňeprijaťeľa le Judaskre;
o Efrajim imar na žjarlinela pro Juda
a o Juda imar na trapinela le Efrajim.
14 Chučena pro dume le Filišťincenge pro zapados
a jekhetane občorarena le naroden pro vichodos;
domarena o Edom the o Moab
a o Amončana lenge ena poddine.
15 O RAJ šučarela avri o zaliv andro egiptsko moros
a anela peskre vasteha e tači balvaj pro Eufrat.
Rozďelinela les pro efta paňora avke,
hoj pes dela te predžal pre oki sera pešones.
16 Andral e Asirija avela avri o baro drom
prekal leskre manuša, prekal o Izraeliti, so ode predžiďile,
ajso sar sas lengre daden akor,
sar avle avri andral o Egipt.

12

O paľikeriben andre giľi

1 Andre oda džives pheneha:
„Paľikerav tuke, RAJEJA,
bo kajte pre ma rušehas,
tiri choľi visarďal het
a poťešinďal man.
2 Dikh, o Del hin miro spaseňje,
pačava a na darava man,
bo miri zor the giľi hin o RAJ;
o RAJ ačhiľa miro spaseňje.
3 Radišagoha cirdena o paňi andral o chaňiga,
khatar avel tumaro spaseňje.“
4 Andre oda džives phenena:
„Paľikeren le RAJESKE, lašaren leskro nav;
vakeren pal leskre skutki maškar o narodi,
phenen lenge, savo baro hin leskro nav!
5 Giľaven le RAJESKE, bo kerďa igen slavna skutki,

mi dodžanel pes pal oda calo svetos.
6 Vičin radišagostar a giľav zorales, tu, so bešes andro Sion!
Bo o Sveto Del le Izraeloskro hino baro maškar tute!“

13
O lav pro narodi

O lav pro Babilon

1 O proroctvos pro Babilon, savo andro viďeňje dikhľa o Izajaš, o čhavo le Amososkro.
2 Hazden e zastava upre pro verchos,
viskinen pre lende zorales a keren lenge le vasteha,
hoj te aven andro brani le rajengre.
3 Me prikazinďom mire avrikidle slugaďenge,
a vičinďom mire maribnaskre hrďinen,
save radisaľon mira slavatar,
hoj te maren olen, pre kaste som choľamen.

4 Šunďol e vika pro verchi
sar te le but manušengri!
Šunďol e vika le kraľišagengri,
sar pes o narodi zdžan jekhetane.
Oda o Nekzoraleder RAJ pripravinel
peskre slugaďen pro mariben.
5 On aven dural andral savore phuva tel o ňebos.
O RAJ peha anel o nastroji peskra choľakre,
hoj te zňičinel caľi phuv.

6 Roven, bo pašes hin le RAJESKRO džives,
avela sar e skaza le Nekzoraleder Devlestar.
7 Vašoda lenge slabisaľona o vasta
a o jile lenge izdrana daratar;
8 igen predarana, zalena len o dukha the o kurči,
ela len o dukha sar la džuvľa, so ločhol;
jekh pre aver dikhena daraha
a o muja lenge ľoľona ladžatar.

9 Dikh, avel o džives le RAJESKRO;
hino strašno a avel bara choľaha,
hoj te zňičinel e phuv
a te murdarel avri le binošne manušen!
10 Bo o čercheňa pro ňebos the o suhvezďja
preačhena te švicinel,
o kham kaľola andre, sar avela avri,
a o čhonoro na dela avri ňisavo švetlos.
11 Marava o svetos vaš o nalačhipen
the le bijedevleskren vaš lengre bini.
Kerava o koňec le barikane manušenca
a pokorinava o baripen le bijileskre manušengro.
12 Le manušen ela avke phares te arakhel sar o žužo somnakaj;
le nipen ela phareder te arakhel sar o somnakaj andro Ofir.
13 Vašoda razinava le ňeboha

a e phuv pes čhalavela pal peskro than
angle choľi le Nekzoraleder RAJESKRI,
andro džives leskra bara choľakro.

14 Akor sako džala pale ke peskro narodos
sar e splašimen gazela;
sar o bakrore bi o pasťjeris,
sako denašela andre peskri phuv.
15 Olen, kas chudena, predemena,
a olen, kas zalena, murdarena la šabľaha.
16 Le čhavoren lenge murdarena anglo jakha,
o khera lenge občorarena
a le romňijenca lenge našilu pašľona.

17 Dikh, kerava upre pre lende
le manušen andral e Medsko,
savenge na džal pal o rup
a na radisaľon le somnakastar.
18 Lengre šipi murdarena le terne muršen,
na mukena te dživel aňi le čhavoren, so pijen o koľin,
aňi lenge na ela pharo vaš o čhavore.
19 O Babilon, so hin o šukariben le kraľengro,
o baripen the e slava le Chaldejcengri,
ela zňičimen le Devlestar
avke sar e Sodoma the e Gomora.
20 Imar ňiko ode šoha pale na bešela
a ňisavo pokoleňje ode na dživela;
o Arabos peske ode o stanos na ačhavela
a o pasťjera ode o stados na pašinena.
21 Bešena ode o dziva džviri,
lengre khera pherdžarena o šakali;
dživena ode o sovi
a o dziva capi ode chučkerena.
22 O hijeni zalena leskre veži,
a o šakali leskre barvale palaca.
Le Babilonoskre dživesa hine zrachimen,
na ela les buter dživesa.

14

1 O RAJ ela pale jileskro ko Jakob,
pale peske kidela avri le Izrael
a dela lenge te odpočovinel andre lengri phuv.
O cudzinci avena ke lende
a dživena jekhetane le Jakoboskre potomkenca.
2 But narodi pomožinena
le manušenge andral o Izrael
te avel pale andre odi phuv,
savi lenge diňa o RAJ,
a ode ola narodi služinena
le Izraeloske sar o sluhi.
Ola, ko varekana zaile o Izrael,
ena akana zaile le Izraelostar
a o manuša andral o Izrael vladňinena

upral ola, ko len varekana trapinenas.

3 Andre oda džives, sar tuke o RAJ dela te odpočovinel le cerpišagostar, la daratar
the la phara bučatar, savi pre tu ispidenas te kerel,
4 asaha le babiloňike kraľistar kala giľaha:
„Dikh, sar dopeľa o nalačho kraľis, so amen trapinelas!
Imar šoha ňikas na trapinela!
5 O RAJ phagľa e paca le nalačhengri,
the o žezlos le vladarengro,
6 savenca zorales marenas le naroden
a šoha na preačhenas le ranenca;
zalenas peske o narodi bara choľaha
a bi o jilo len trapinenas.
7 Akana peske calo svetos odpočovinel a hin les smirom,
giľavel peske bare radišagostar.
8 Mek the o ciprusi the o libanoňika cedri
radisaľon le kraľiske a phenen:
‚Kanastar salas čhido tele,
ňiko amen na avľa te čhinel tele.‘ “

9 O Šeol tel e phuv hino pripravimen
pes tuha te arakhel, kraľina andral o Babilon!
Uštavel savore mulen, so vladňinenas pre phuv,
del te ušťel savore mulenge,
so bešenas pro troni a kraľinenas upral o narodi.
10 Kala savore pes dena anglal
a phenena tuke:
„The tu ačhiľal ajso slabo sar amen,
ačhiľal ajso sar amen!“
11 Tele andro Šeol hin čhido tiro baripen
the o bašaviben pre tire harfi.
O kirme tel tu hine lačarde sar o hadžos
a o červi tut učharen andre.

12 Kraľina andral o Babilon,
tu žjarivo čercheňije, čhaveja le tosaraskro:
Sar peľal tele andral o ňebos!
Čhido sal tele dži pre phuv,
tu, so vladňinehas upral o narodi!
13 Bo andre tiro jilo tuke phenďal:
„Džava upre andro ňebos;
dži upral o čercheňa le Devleskre
hazdava upre miro tronos,
bešava pro verchos, kaj pes zdžan o devla,
nekdureder pro severos;
14 džava dži upral o chmari
a kerava mandar ajso sar o Nekbareder Del.“
15 Ale sal čhido tele andro Šeol,
dži tele andre odi nekbareder chev.

16 Ola, ko tut dikhena, peske tut obdikhena

a gondoľinena peske pal tute:
„Či oda hin oda murš, so razinelas la phuvaha
a kerelas, hoj o kraľišagi te izdran?
17 Oda murš, so le svetostar kerelas pušťa?
So čhivelas tele o fori
a na mukelas peskre bertenošen te džal khere?“
18 Savore kraľa la phuvakre
hine parunde andre pačiv,
sako andre peskre hrobi,
19 ale tu sal čhido avri andral tiro hrobos
sar o kirno konaris!
Sal začhido olenca,
ko sas murdarde a predemade la šabľaha;
olenca, ko džan tele andre baruňi chev
sar o ťelos, pre savo pes uštarel.
20 Na pripojineha tut paš lende andro hrobos,
bo zňičinďal tiri phuv
a murdarďal avri tire manušen.
Ňiko peske šoha na leperela
pro potomstvos le nalačhengro.

21 Pripravinen o than,
kaj murdarena leskre čhaven
vaš o bini lengre dadengre,
hoj te na ušťen a te na zalen e phuv
a te na pherdžaren o svetos le forenca.

22 „Uščava pre lende,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Zňičinava o babiloňiko nav
the leskre manušen, save predžiďile,
lengre čhaven the potomken,“
phenel o RAJ.

23 „Kerava lestar močaris
the o than prekal o sovi.
Zňičinava les calkom avke,
sar te les šuľaďomas avri la metlaha,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.

E Asirija zňičimen

24 O Nekzoraleder RAJ iľa vera:
„Avke sar gondoľinďom, avke pes the ačhela,
a avke sar mange zaiľom, avke the ela.
25 Zňičinava la Asirija andre miri phuv,
pre mire verchi la rozpučinava.
Oslobodzinava mire manušen la Asirijakre pharipnastar
the le bremenostar, so mušinenas te ľidžal.“

26 Kada hin miro planos prekal caľi phuv
a miro vast hino nacirdlo te marel savore naroden.
27 O Nekzoraleder RAJ peske zaiľa, hoj oda kerela.

Ko les šaj zaačhavel?
Leskro vast hino nacirdlo,
ko leske šaj odcirdel o vast?

O lav pro Filišťinci

28 Andre oda berš, sar muľa o kraľis Achaz, sas phendo kada proroctvos:
29 „Ma radisaľon, tumen Filišťincale,
hoj phadžiľa e paca oleske, ko tut marelas!
Bo sar jekh sap merela, aver meksa goreder avela pre leskro than,
a andral leskro jandro avela avri o drakos, so ľecinel.
30 Paľis ola nekčoreder chana pre mire maľi
a ola, kas nane ňič, dživena andro smirom;
ale bičhavava bari bokh pre tire potomki
a merena bokhatar ola, ko mek predžiďile.

31 Hikin, brano! Rov, forona!
Daran tumen, savore Filišťincale!
Bo le severostar avel e armada,
so mukel pal peste e prachoskri chmara;
ňiko lakre slugaďendar pes na daral.
32 A sar kampel te odphenel le poslenge
andral kada narodos?
Kavke: ‚O RAJ zathoďa o Sion,
andre leste pes garuvena leskre manuša, so cerpinen.‘ “

15

O lav pro Moab

1 O proroctvos pro Moab:
O Ar andro Moab sas zňičimen,
tel jekh rat sas čhido tele!
O Kir andro Moab sas zňičimen,
tel jekh rat sas čhido tele!
2 O Dibon džal upre pro uče thana
the andre peskro chramos te rovel;
o Moab igen rovel pal o Nebo the Medeba;
dojekh šero hino lango,
dojekh brada hiňi hoľimen tele.
3 Pro uľici pes o manuša uren andro gada le gonestar;
maškar o fori, pro padi
savore manuša hikinen
a peren tele andro roviben.
4 O Chešbon the o Elale viskinen
a lengro hangos šunďol dži o Jahac,
vašoda o moabika slugaďa daratar viskinen,
sa andre lende izdral.

5 Miro jilo rovel vaš o Moab!
Leskre manuša denašen dži paš o Coar;
dži paš o Eglat-Šelišija.
Bo rovibnaha džan upre brehoha andro Luchit;
pro drom andro Choronajim bares roven,
bo lengri phuv sas zňičimen.

6 O paňa andro Nimrim našľile
a e čar šučiľa avri;
na ačhile ňisave rastlini
aňi ňič zeleno.
7 A oda, so ačhiľa le manušenge a so zachraňinde,
peske ľidžan prekal e Virbengri jarka.
8 Lengri žaľa džalas dži pašal o Moaboskre hraňici,
lengro hikišagos dži paš o Eglajim,
lengro baro roviben šunďol dži paš o Beer-Elim.
9 Andro paňa le foroskre Dimon hin pherdo rat,
ale mek the avke bičhavava pro Dimon buter pohromi –
le ľevos bičhavava pre ola, ko pes zachraňinde andral o Moab,
the pre ola, ko ačhile te dživel andre phuv.

16

1 Bičhaven le bakrores sar daros
andral o foros Sela pal e pušťa oleske,
ko vladňinel le manušenge pro verchos Sion.
2 Sar o splašimen čirikloro,
tradlo avri andral o hňizdos,
ajse ena o džuvľa le Moaboskre ode,
kaj pes predžal prekal o paňi Arnon.

3 On phenen le manušenge andre Judsko:
„Den amen rada, phenen amenge so te kerel!
Učharen amen andre tumare ciňoha dživese andro tačipen!
Garuven olen, ko sas tradle avri!
Ma phenen avri,
kaj hine ola, ko denašen!
4 Domuken te bešel ke tumende olen,
ko denašle andral o Moab;
aven prekal lende o than, kaj pes garuvena oleske,
ko len kamel te zňičinel!“

Se našľola oda, ko trapinel amari phuv;
oda, ko ňičinel amari phuv, imar na ela,
a oda, ko džal pre amari phuv, imar na dživela!
5 Akor jekh le Davidoskre potomkendar ačhela kraľiske
a vladňinela andro kamiben the andre vernosť.
Sudzinela čačipnaha
a furt kamela te kerel o spravodľišagos.

6 Šunďam pal o baro baripen le Moaboskro,
sar pes ľidžal upre!
Hino barikano the sprosto,
ale leskro lašariben nane pre ňisoste.
7 Vašoda rovela o Moab,
savore rovena vaš o Moab.
Hikinena pal o bokeľora le hrozjenkendar andral o Kir-Cheres sar ola,
ko hine calkom domarde.
8 Šučile avri o maľi andro Chešbon,
the o viňici andre Sibma.

O vladara le narodengre uštarenas pal leskre nekfeder viňici,
save baronas dži paš o Jazer
a dodžanas dži pre pušťa.
Leskre konarica rozbaronas
a dogele dži prekal o Mulo moros.
9 Vašoda rovava avke,
sar rovel o Jazer pal o viňici andre Sibma;
poľivinav tumen le apsenca,
Chešbon the Elale!
Bo imar na šunďol oda radišagos,
so šunďolas, sar tumen ňilaje obkidenas
a sar kidenas upre o uľipen.
10 Andro ovocna sadi imar nane o radišagos the o kheľiben;
andro viňici imar ňiko na giľavel aňi na viskinel;
ňiko na pučinel e mol andro lisos,
bo me zaačhaďom e radišagoskri vika.
11 Vašoda miro jilo rovel vaš o Moab sar e harfa
a miri duša vaš o Kir-Cheres.
12 Kajte o Moab pes sikavela
pre peskre thana pro lašariben
a dela pestar avri bari zor,
hoj pes te džal te modľinel andre peskri svetiňa,
no ňič leske oda na pomožinela.

13 Kada hin o lav, savo o RAJ imar phenďa pal o Moab.
14 Ale akana phenel o RAJ kada: „Presňe tel o trin berš našľola e slava le Moaboskri jekhetane leskre pherdo manušenca. Ačhena te dživel ča igen frima džene, save ena teledikhle the slaba.“

17

O lav pro Damašek

1 Kada hin o proroctvos pro Damašek:
„Dikh, o Damašek imar na ela foros,
ačhela lestar ča kopa bara.
2 O fori le Aroeroskre ena zamukle,
ena prekal o stadi, so ode pašľona,
a ňiko len na daravela avri.
3 Našľola o ohradzimen foros andral o Efrajim
a o Damašek našavela peskro kraľišagos.
Ola, ko ačhena te dživel andro Aram,
doperena andre ladž avke sar o Izrael,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.

4 „Andre oda džives cikňola e slava le Jakoboskri,
leskro thulo ťelos šučola.
5 O Izrael ela sar odi maľa,
pal savi sas e pšeňica
košimen tele a skidľi upre,
ela avke zňičimen sar e maľa
andre dolina Refajim paloda,
sar sas skidlo upre mek the oda,
so ačhiľa pal e žatva.

6 Ačhela lestar ča sikra,
avke sar pro olivovo stromos,
pal savo sas razimen tele o olivi,
duj vaj trin dži upre,
štar vaj pandž pro konarica,“
phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro.

7 Andre oda džives pes o manuša mukena pre peskro Stvoriťeľis
a visarena peskre jakha pro Sveto le Izraeloskro.
8 Imar pes na mukena pro oltara,
so kerde peskre vastenca,
na mukena pes pre oda,
so kerde lengre angušta,
aňi pro slupi la Ašerakre,
aňi pro kaďidloskre oltara.

9 Andre oda džives ena lengre ohradzimen fori omukle, bo denašena le Izraelitendar, ena sar o thana zabararde la burinaha the le krakenca. Ňiko ode na bešela.

10 Tu bisterďal pro Del, pre tiro Spasiťeľis,
na leperďal tuke pre tiri zoraľi Skala, so tut chraňinel.
Sadzines tuke o nekfeder sadi,
o viňici, so anďal andral aver phuv!
11 No kajte andre oda džives, sar len sadzineha,
kereha sa, hoj te baron,
a tosara pre aver džives
tuke pučinena avri a kvitňisaľona,
the avke andre žatva na ela so te kidel upre;
ela ča nasvaľiben the bari dukh.

12 Vigos le narodenge, so hučinen,
hučinen sar o zorale vlni!
Vigos le manušenge, so bučinen,
bučinen sar o baro paňi!
13 Kajte o manuša hučinen, sar hučinel o baro paňi;
sar pre lende o Del viskinela, denašena dur;
ena sar o phus,
saves odphurdel e balvaj pro verchi
sar o prachos odphurdlo la zoraľa balvajatar.
14 Rači tumen jekhvareste daravena avri!
Ale tosara imar na ela ňiko!
Kavke doperena ola, ko amen občoraren,
a kada užarel olen, ko amenge len o majetki.

18

O lav pro Kuš

1 Vigos tuke, phuvije, andre savi bzučinen o kridli,
so sal pal o paňa andro Kuš,
2 so bičhaves le poslen pal o moros,
pro paňi andro loďki le papirusostar!

Džan, tumen richla poslale,
ko manuša, so hine uče a hin len hladko cipa,
ko manuša, savendar všadzik daran,
ko manuša, so hine zorale a maribnaskre,
kaj o paňa rozďelinen e phuv.

3 Savore manušale pro svetos, tumen, so dživen pre phuv,
sar pes e zastava hazdela upre pro verchi, tumen oda dikhena,
a sar pes phurdela pre truba, tumen oda šunena.
4 Bo kada mange phenďa o RAJ:
„Dikhava tele pal miro than
avke cichones sar o tačipen le khameskro pro dilos,
avke sar e chmara la rosakri andro tačipen prekal e žatva.“
5 Bo angle žatva, sar imar o kvitki pele tele
a pro strapcos dobarol o hroznos,
odrezinela la čhuraha o nalače konarica
a strihinela tele o konara pal o viňičis.
6 Savore ťela le slugaďengre ena mukle le čiriklenge pro verchi
the le džvirenge pro maľi;
ňilaje lendar dživena o dziva čirikle
a jevende savore džviri pre maľa.
7 Andre oda časos anena le Nekzoraleder RAJESKE o dari
ola manuša, so hine uče a hin len hladko cipa,
ola manuša, savendar všadzik daran,
ola manuša, so hine zorale a maribnaskre,
savengri phuv rozďelinen o paňa.
O dari anena pro verchos Sion, pro than, kaj pes lašarel o nav le Nekzoraleder RAJESKRO.

19

O lav pro Egipt

1 O proroctvos pro Egipt:
Dikh, o RAJ avel sig le chmarenca
a džal andro Egipt.
O modli le Egiptoskre lestar izdran
a o jile le Egipťanengre previsaľon daratar.

2 „Kerava upre le Egipťanen pre peste;
marela pes o phral le phraleha,
o susedas le susedoha,
o foros le foroha,
o kraľišagos le kraľišagoha.
3 O Egipt chudela te daral;
musarava lenge o plani
a džana te mangel e pomoca le modlendar,
le čaroďejňikendar, le vražňikendar
the olendar, ko vičinen avri le mulen.
4 Dava o Egipt andro vasta le nalače rajeske
a vladňinela lenge o bijileskro kraľis,“
phenel o Del, o Nekzoraleder RAJ.

5 Šučola avri o paňi andro Nil,
o paňi calkom šučola avri.
6 Leskre jarki khandena,
o paňa andro Egipt cikňona a šučona avri.
Šučona avri the o kraki the e trsťina,
7 the o rastlini pašal o paňi Nil a the pašal leskro agor.
Našľola savoro sadzimen, so barol pašal o Nil,
šučola avri a imar na ela.
8 O ribara rovena,
savore, so čhivkeren e uďica andro Nil, ena smutna
a olen, ko muken e sita andro paňi, ela žaľa.
9 Ena sklamimen ola, ko keren o gada le ľanostar,
ola, ko keren o parno pochtan.
10 O robotňika le gadenca ena smutna
a savoren, so keren buči vaš o love,
ela pharipen andro jile.

11 Save nagoďaver hine o vodci andro Coan!
O goďaver radci le faraonoskre den diline radi.
Sar šaj tumen phenen le faraonoske:
„Me som čhavo le goďaver manušengro,
čhavo le phurikane kraľengro“?

12 Kaj hine tire goďaver manuša?
Mi phenen tuke, mi den tuke te džanel,
so kamel o Nekzoraleder RAJ te kerel le Egiptoha.
13 O vladci andral o Coan ačhile diline
a raja andral o Memfis peha dine te thovel avri;
ola, ko sas vodci leskre manušendar,
ľidžan le Egipt avrether.
14 O RAJ pre lende čhiďa avri le duchos,
so len diliňarel andre,
a on kerena, hoj pes o Egipt te hombinel
andre savoreste, so kerel,
sar o mato manuš, so uštarel andre oda,
so čhandľa avri.
15 O Egipt našťi kerela ňič,
či o šero abo o chvostos,
o palmakro konaris abo e trsťina.

16 Andre oda džives ena o Egipťana sar džuvľija. Izdrala daratar le hazdle vastestar, savo pre leste hazdela o Nekzoraleder RAJ.
17 O manuša andro Egipt pes igen darana le manušendar andre Judsko; darala pes sako, kaske pes ča leperela e judsko phuv, vaš oda, so o Nekzoraleder RAJ kamel te kerel le Egiptoske.
18 Andre oda džives ela andre egiptsko phuv pandž fori, save vakerena kanaaňika čhibaha a lena vera, hoj služinena le Nekzoraleder RAJESKE; jekh lendar pes vičinela o Foros le Khameskro.
19 Andre oda džives ela le RAJESKRO oltaris maškar o Egipt a o slupos pro leperiben le RAJESKRO paš leskri hraňica.

20 Oda ela pro znameňje the pro sveďectvos prekal o Nekzoraleder RAJ andre
egiptsko phuv: Sar len vareko trapinela, on vičinena pro RAJ a ov lenge bičhavela le
zachrancas, hoj len te braňinel a te zachraňinel.
21 O RAJ pes dela te prindžarel le Egipťanenge. Andre oda džives o Egipťana
sprindžarena le RAJES a služinena leske le obetenca the le darenca. A doľikerena le
RAJESKE o lava, so les dena.
22 O RAJ marela le Egipťanen; marela a paľis len sasťarela avri. On pes visarena ko
RAJ a ov šunela avri lengro mangipen a sasťarela len.
23 Andre oda džives ela baro drom, savo ľidžala andral o Egipt andre Asirija. O
Asirčana phirena andro Egipt a o Egipťana andre Asirija. O Egipťana the o Asirčana
lašarena le Devles jekhetane.
24 Andre oda džives ela o Izrael trito paš o Egipt the paš e Asirija; a on sotrin džene
ena pro požehnaňje cale svetoske.
25 O Nekzoraleder RAJ lenge žehňinela a phenela: „Av požehňimen, Egipt, mire
manušale, the Asirija, e buči mire vastengri, a the o Izrael, miro ďeďictvos.“

20

O prorokos lango the pindrango pro znameňje

1 O asiriko kraľis o Sargon bičhaďa andro foros Ašdod le hlavne veľiťeľis, savo ode
avľa, marelas pes a zaiľa les.
2 Andre oda časos phenďa o RAJ prekal o Izajaš, le Amososkro čhavo. Phenďa leske
kada: „Čhiv pal tu tele o gono the o sandalki pal o pindre!“ Ov oda kerďa a phirelas
lango the pindrango.
3 Akor o RAJ phenďa: „Avke sar miro služobňikos o Izajaš phirelas lango the
pindrango trin berš – oda sas pro znameňje, hoj le phuvenge Egipt the Kuš te del
anglal te džanel, so lenca ela –
4 avke langen the pindrangen odľidžala o asiriko kraľis le zaile manušen andral o
Egipt the andral o Kuš, le ternen the le phuren le lange buľenca pre ladž le Egiptoske.
5 Ola, ko pes mukenas pro Kuš a lašarenas pes le Egiptoha, na džanena so te kerel
a ladžana pes.
6 O manuša, so bešen paš o Stredozemno moros oda džives phenena: ‚Dikh, so pes
ačhiľa olenca, pre kaste pes mukahas, olenca, ke kaste denašahas vaš e pomoca, hoj
amen te oslobodzinen le asirike kraľistar. Akor sar amen šaj predživaha?‘ “

21

O lav pro Babilon

1 O proroctvos pro Babilon – pre pušťa paš o moros:
Avke sar e zoraľi balvaj phurdel pre pušťa Negev,
avke avela e pohroma pal e pušťa,
andral e strašno phuv.

2 Dikhľom džungalo viďeňje:
O zradcas zradzinel, o ňičiťeľis ňičinel.
Armado le Elamoskri, ušťi upre! Armado le Medengri, rozthov tut pašal o foros!
Bo kerava o koňec savore rovibnaske.

3 Vašoda pre ma avel o dukha andro klubi,
chuden man o kurči sar la džuvľa, so ločhol.
Thovel man oda tele, sar pal oda šunav,
darav man, sar oda dikhav.

4 O jilo andre ma previsaľol,
izdrav daratar,
kamavas, hoj te zaračol,
ale akana man olestar igen darav.

5 On pripravinen o skamind,
čhiven o kobercos pre phuv,
chan a pijen.
Ušťen, vodcale,
pripravinen tumenge o šťiti!
6 Bo o Raj mange phenďa:
„Dža, ačhav le stražňikos
a mi avel te phenel, so dikhel!
7 Sar dikhela le slugaďen pro verdana, saven cirden duj graja,
le jazdcen pro osli the le jazdcen pro ťavi,
mi del pozoris, mi dikhel mištes.“
8 Akor oda stražňikos vičinelas:
„Raja, sako džives stražinav
a sako rat som pre miro than.
9 Dikh, avel o jazdcos pro verdan le duje grajenca
a phenel: ‚Peľa, peľa tele o Babilon
a savore sochi leskre devlengre
hine rozphagerde pre phuv.‘ “

10 Mire manušale, so san marde a rozčhide sar o zrnos,
dav tumenge te džanel oda,
so šunďom le Nekzoraleder RAJESTAR,
le Izraeloskre Devlestar.

O lav pro Edom

11 O proroctvos pro Edom:
Vareko pre ma vičinel andral o Seir:
„Stražňikona, keci mek ľikerela e rat?
Stražňikona, keci mek ľikerela e rat?“
12 O stražňikos phenel:
„Imar avel o tosara,
ale mek hin rat.
Te kamen te phučel,
ta aven pale a phučen.“

O lav pre Arabija

13 O proroctvos pre Arabija:
Manušale andral o Dedan, so phiren le karavanenca
a presoven paš o kraki andre Arabija,
14 ľidžan o paňi le smedne manušenge,
so ke tumende aven.
Manušale andral e phuv Tema,
anen o maro olenge, ko denašen peskre ňeprijaťeľendar.
15 Se denašle la šabľatar,
so len kamelas te murdarel,
le šipendar, so sas pripravimen te ľivinel,
the le maribnaskra daratar.

16 Bo kada mange phenďa o Raj: „Tel jekh berš, avke sar pes rachinel o dživesa
andre le robotňikoskri zmluva, avke skončinela savori slava le manušengri andral o
Kedar.
17 O lukostrelci hine o nekzoraleder murša andral o Kedar, ale ča frima lendar
ačhena te dživel, bo me, o RAJ, o Del le Izraeloskro, oda phenďom.“

22

O lav pro Jeruzalem

1 O proroctvos pro Jeruzalem – pre Dolina, savi dikhľom andro viďeňje:
So pes ačhiľa?
Soske geľan savoredžene upre pro padi?
2 Soske hin andre calo foros bari vika,
calo foros hučinel a viskinel radišagostar?
Tire manuša, so mule andre kada mariben,
na sas murdarde la šabľaha.
3 Savore tire vodci denašle jekhetane
a zaile len bi oda, hoj pre lende te len o lukos;
savore tire manušen, so arakhle, dojekhes zaile,
kajte denašle dur.
4 Vašoda phenav: „Ma dikhen pre ma,
kamav zorales te rovel.
Ma kamen man te poťešinel,
sar rovav pal mire zňičimen manuša!“

5 O Nekzoraleder RAJ, o Adonaj, anela o džives,
andre savo ela pherdo zmetkos, vika the dar,
andre Dolina, savi dikhľom andro viďeňje;
o džives, kana o muri ena čhide tele
a kana pes vičinela pro verchos vaš e pomoca.
6 O Elam hazdľa upre o tulcos,
avľa le slugaďenca pro verdana the pro graja;
o Kir iľa avri o šťitos.
7 Andre tire nekšukareder dolini hin pherdo verdana,
o slugaďa pro graja pes rozthode paš o brani le foroskre.

8 Le Judaske sas iľi leskri ochrana het.
Andre oda džives tu dikhehas
pro zbraňe andro Kher le Vešeskro.
9 Tumen dikhľan, hoj andro muri andro foros le Davidoskro hin pherdo cheva;
skidenas tumenge o paňi andro Teluno Ribňikos.
10 Predikhenas o khera andro Jeruzalem
a varesave čhivenas tele,
hoj lengre barenca te zoraľaren o foroskre muri.
11 Maškar o duj muri le foroskre ačhaďan e nadrža pro paňi
andral o Purano Ribňikos.
Ale na dikhenas pro Del, ko oda kerďa,
a pre Oda, ko oda čirlastar stvorinďa, na dikhľan.

12 Andre oda džives, tumen o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj,
vičinďa, hoj te roven a te hikinen,
te hoľinen tumenge o šero a te uren tumen andro gada le gonestar.

13 Ale dikh, tumen radisaľon a keren oslavi,
murdaren o dobitkos the le bakren;
chan mas a pijen mol a phenen:
„Chas pijas, bo tajsa meraha!“

14 Akor mange o Nekzoraleder RAJ phenďa kada: „Kada binos pes tumenge na odmukela, medik na merena,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj.

O Šebna the o Elijakim

15 Kada phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ:
„Dža pal o Šebna, pal o spravcas le palaciskro a phen leske:
16 So kade keres a ko tuke domukľa te kerel peske kade o hrobos?
Randľal tuke avri o hrobos pro učo brehos,
andre skala tuke kerďal tiro than pro odpočinkos.

17 Ale o RAJ tut našilu cirdela tele
a zorales tut kikidela, tu zoralo muršeja!
18 Ov tut pačarela andre sar labda
a čhivela tut het andre igen bari phuv.
Ode mereha a tire verdana, savenca tut lašares,
ena pre ladž andro kher tire rajeskro.
19 Ispidava tut avri pal tiro than,
pal tiro urados tut čhivava tele.

20 Andre oda džives vičinava mire služobňikos le Eljakim, le Chilkijoskre čhas.
21 Urava les andre tiro ruchos, phandava pašal leste tiro sirimos a dava leske tiri zor. Ov ela dad olenge, ko bešen andro Jeruzalem, a the le manušenge andre Judsko.
22 Thovava e kleja le Davidoskre kherestar pre leskro valos, sar phundravela, ňiko na phandela andre, a sar phandela, ňiko na phundravela.
23 Zamarava les sar o koľikos pro zoralo than, ačhela lestar o tronos pre pačiv peskre dadeskre khereske.
24 A savoro pharipen leskre dadeskre khereskro ela figimen pre leste, o čhave the caľi famelija – savore cikne nadobi, le šalkendar dži o bare kuča.
25 Andre oda džives,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „o koľikos zamardo pro zoralo than phadžola a perela tele. Kada odlela savoro pharipen, so pre leste sas figimen. Me, o RAJ, phenďom.“

23

O lav pro Tir

1 O proroctvos pro Tir:
Roven, loďale andral o Taršiš,
bo hine zňičimen o khera andro Tir;
sar o namorňika avle pale andral o Ciprus,
dodžanle pes pal oda.

2 Čhiten, manušale, save bešen paš o moros,
kupcale andral o Sidon, saven o namorňika barvaľarenas.
3 Prekal o moros peske anenas o zrnos andral o Šichor,
o uľipen pašal o Nil sas o ziskos le Tiroskro,
ačhiľa lestar pľacos prekal savore narodi.

4 Ladža tut, Sidonona, tu moroskri pevnosť,
savi phenes:
„Na sas man o ločhibnaskre dukha,
aňi na ločhiľom,
na ľikerďom avri terne čhaven
aňi na bararďom avri terne čhajen.“
5 Sar pes pal oda došunena andro Egipt,
ena smutna olestar, so šunena pal o Tir.

6 Džan andro Taršiš
a roven, manušale, save bešen paš o moros!
7 Hin kada tumaro radišagoskro foros,
savo sas ačhado imar čirla,
saves o pindre ľidžanas
te bešel dur andre aver phuva?
8 Ko anďa kada savoro pro Tir,
savo rozdelas o kraľišagoskre koruni,
saveskre kupci sas bare raja
a sas len nekbareder pačiv pro svetos?
9 O Nekzoraleder RAJ oda anďa pre leste,
hoj te pokorinel o baripen the e slava savore manušengri,
a te dikhel tele savoren, kas sas nekbareder pačiv pro svetos.

10 Avke sar o Nil džal pašal o Egipt,
avke džan tumen a keren buči pre maľa,
manušale andral o Taršiš,
bo o pristavos le loďengro imar nane!
11 O RAJ nacirdňa peskro vast pro moros,
razinďa le kraľišagenca
a diňa avri rozkazis pro Kanaan,
hoj pes te zňičinel leskre pevnosťi.
12 Phenďa: „Imar buter na radisaľona,
manušale le Sidonoskre, so san trapimen!
Ušťen a denašen andro Ciprus,
ale aňi ode tumen na ela smirom.“
13 Dikh pre babiloňiko phuv,
kada narodos imar kade nane!
E Asirija latar kerďa than
prekal o dziva džviri.
Ačhade o veži, savenca obkľučinde o foros,
čhide tele o pevnosťi a rozburinde o foros.

14 Roven, loďale andral o Taršiš,
bo tumare pevnosťi hine zňičimen.

15 Andre oda džives pes bisterela pro Tir pro eftavardeš (70) berš, ajci sar dživel jekh kraľis. Pal o eftavardeš berš ela le Tiroha avke, sar pes giľavel andre jekh giľi pal e lubňi:
16 „Le e harfa a phir pal o foros,
tu lubňije, pre savi bisterde!
Bašav šukares a giľav but,
hoj peske pre tu te leperen.“

17 Pal o eftavardeš berš o RAJ avela ko Tir, savo pes pale visarela ke peskro ziskos
a kerela o lubipen savore kraľišagenca pal calo svetos.
18 Leskro ziskos the zarodipen ela odďelimen prekal o RAJ. Na skidela pes aňi pes
na odthovela, ale ela prekal ola, ko dživen le RAJEHA, hoj te čaľon a mištes pes te
uren.

24

O Del marel o svetos

1 Dikh, o RAJ džal te zňičinel e phuv
a kerel latar zamuklo than.
Čerinel lakro tvaros
a roztradel le manušen pal e phuv.
2 Jednakones pre oda ena
o manuša the o rašaj,
o sluhas the leskro raj,
e služka the lakri raňi,
oda, ko bikenel, the oda, ko cinel,
oda, ko del kečeň, the oda, ko lel kečeň,
o interesaris the o dlžňikos.
3 E phuv ela calkom zamukľi a calkom občorarďi,
bo o RAJ phenďa kada lav.

4 E phuv šučol avri a vedňisaľol,
calo svetos slabisaľol,
o bare raja pre phuv našaven peskri zor.
5 E phuv meľarde o manuša, save andre bešenas,
ola, ko na doľikerenas o zakoni,
na šunenas o prikazi
a porušinenas e večno zmluva.
6 Vašoda e phuv hiňi zachaľi le košibnastar,
lakre manuša cerpinen vaš peskre bini;
vašoda labile ola, ko ode bešen,
a ča frima džene ačhile te dživel.
7 O viňičis šučol avri a e mol imar nane;
savore, so radisaľonas, akana stukinen.
8 Imar na šunďol o radišagoskre čerkutki,
preačhiľa o mulatišagos,
imar na šunďol o radišagoskre harfi.
9 Imar na pijen e mol paš o giľavipen;
o zoralo pijiben le pijakenge kirkola.
10 Zňičimen hin o omuklo foros,
dojekh kher hino phandlo,
hoj pes ňiko te na dochudel andre.
11 Pro uľici roven vašoda, hoj nane mol;
savoro radišagos pes čerinďa pre žaľa,
o radišagos našľiľa pal e phuv.
12 O foros ačhiľa rozburimen,
e brana hiňi phagerďi pro kotora.
13 Bo avke ela pre phuv maškar o narodi,
sar pal oda, sar hine obkidle olivi,
sar pal oda, sar hino skidlo o hroznos,
so peľa pre phuv.

14 Ola, ko ačhena te dživel, giľavena baripnastar
a o manuša pro zapados radisaľona upral e slava le RAJESKRI.
15 Vašoda, manušale pro vichodos,
den pačiv le RAJES,
manušale pro moroskre ostrovi,
bararen o nav le RAJESKRO, le Izraeloskre Devleskro.
16 Pal o agora la phuvakre šunas te giľavel o chvali:
„Slava le Spravodľivoneske!“

Ale me phenďom:
„Mange hin igen phares, igen phares, vigos mange!
O zradci zradzinen,
o zradci thoven avri a klaminen!“
17 E dar, e jama the e pasca
avena pre tumende, manušale pre phuv.
18 Ko denašela kala daratar,
perela andre jama.
Ko avela avri andral odi jama,
chudela pes andre pasca.
O strašno brišind perela tele andral o ňebos
a o zakladi la phuvakre razisaľona.
19 E phuv calkom pukinela,
calkom pharola pro jepaš,
zorales razisaľola.
20 E phuv džala sar mači,
hombinela pes sar e chatrča andre balvaj;
bešela pre late e vaha lakre binengri,
vašoda perela a imar na ušťela upre.

21 Andre oda džives o RAJ marela
o nalače zora pro ňebos upre
a the le kraľen pre phuv tele.
22 Skidela len pre kopa sar le bertenošen andre jama,
ena phandle andre bertena
a pal o but dživesa ena marde.
23 Ladžala pes o čhonoro,
o kham ľoľola ladžatar,
bo o Nekzoraleder RAJ kraľinela
pro verchos Sion the andro Jeruzalem
a ela les e slava anglal leskre phuredera.

25

E chvala le RAJESKE

1 RAJEJA, tu sal miro Del,
bararav tut a lašarav tiro nav,
bo kerďal bare šukar veci,
a verňe the čačipnaha kerďal oda,
so tuke imar čirla naplaňinďal.
2 Se o foros čerinďal pro kopa šmeci
a leskre pevnosťi pro kopa bara.
Le cudzincengro palacis andro foros imar nane;

imar šoha na ela pale ačhado.
3 Vašoda tut o zorale manuša dena pačiv;
o fori le dzive narodengre pes tutar darana.
4 Se tu salas o hrados le čoreske
the o hrados le slabe manušeske andre leskro pharipen;
o than, kaj pes garuvenas angle burka,
the o ciňos andro baro tačipen.
Bo o dziva manuša hine
sar e zoraľi burka, so marel andro muros,
5 sar o baro tačipen pre pušťa.
E vika le cudzincengri zaačhaďal avke,
sar e chmara o tačipen;
zaačhaďal o giľavipen le dzive manušengro.

6 O Nekzoraleder RAJ pripravinela
savore narodenge pro verchos Sion
bari hoscina le nekfeder chabenenca the moľenca,
le nekchutneder chabenenca the moľenca.
7 Pre kada verchos zňičinela e lepeda,
savi pačarel andre savore manušen,
e deka, savi učharel andre savore naroden.
8 Zňičinela o meriben pro furt
a o RAJ, o Adonaj, khosela tele
o apsa pal dojekh muj;
lela tele e ladž pal peskre manuša pal calo svetos,
bo o RAJ prevakerďa.

9 Andre oda džives pes phenela:
„Dikh, ov hin amaro Del,
pre leste pes mukahas a ov amen zachraňinďa!
Ov hin o RAJ, pre leste pes mukahas,
radisaľuvas a thovas baripen andre leskri zachrana!“

10 Bo o vast le RAJESKRO chraňinela o verchos Sion
a pal o Moab pes uštarela le pindrenca
avke sar pro phus andro hnojos.
11 Odarik o Moab nacirdela peskre vasta,
avke sar o plavcos te plavinel,
ale o RAJ čhivela tele leskro baripen,
the savoro nalačhipen, so kerel peskre vastenca.
12 Ov dikhela tele tire uče foroskre muri
a čhivela len tele dži andre phuv, dži andro prachos.

26

E chvala le RAJESKE

1 Andre oda džives pes andre judsko phuv giľavela kadi giľi:
Zoralo foros amen hin,
o RAJ chraňinel amare muri the hradbi.
2 Phundraven o brani,
mi avel andre o spravodľivo narodos,
so doľikerel o pačaben!

3 Tu deha o dokonalo smirom olen,
ko pes tutar zorales chuden,
bo on pes muken pre tu.
4 Muken tumen furt pro RAJ,
bo o RAJ, ča o RAJ, hin e večno Skala.
5 Bo pokorinďa le barikane manušen
a o foros, so pes ľidžalas upre,
čhiďa tele dži pre phuv,
zamarďa les dži andro prachos.
6 Uštarena pal leste o pindre le čore manušengre,
olengre, saven trapinenas.

7 O drom le spravodľive manušeskro hino rovno;
tu, o Spravodľivo, rovňines avri o chodňikos le čačipnaskre manušeskro.
8 He, RAJEJA, phiras pal o drom tire zakonengro,
pre tu užaras;
te lašarel tiro nav a te leperel peske pre tu
hin oda, so amaro jilo kamel.
9 Miri duša pes pal tute cirdel prekal e rat
a tosara tut miro duchos rodel.
Sar tu sudzines o svetos,
o manuša pre phuv sikľon, so hin spravodľivo.
10 Ale sar hin le nalačheske presikado o jileskeriben,
na sikľol o spravodľišagos.
The andre lačhi phuv kerel o nalačhipen
a na dikhel le RAJESKRO baro šukariben.
11 RAJEJA, tiro vast hino uprehazdlo,
ale on oda na dikhen.
De lenge te dikhel,
hoj tu igen rušes vaš tire manuša,
a ker lenge ladž,
de, hoj e jag te chal tire ňeprijaťeľen.

12 RAJEJA, tu amen des o smirom;
savoro, so amen dokerďam, tu vaš amenge kerďal.
13 RAJEJA, Devla amaro,
vladňinenas amenge the aver raja,
ale amen viznavinas ča tiro nav.
14 On imar mule, imar na dživen;
lengre duchi imar na ušťena.
Marďal len a murdarďal avri,
khosľal tele savoro leperiben pal lende.
15 Rozbararďal o narodos, RAJEJA,
rozbararďal o narodos, oslavinďal tut,
buchľarďal savore hraňici la phuvakre.

16 RAJEJA, andral peskro pharipen vičinenas ke tu,
sar len marehas, ča šepkinenas e modľitba.
17 Avke sar pes skurčinel a viskinel dukhatar
e khabňi džuvľi, so džal te ločhol,
ajse samas the amen angle tute, RAJEJA.

18 Ačhiľam sar te khabne, skurčinahas pes dukhatar
a ločhiľam e balvaj.
Na anďam e zachrana la phuvake
a na anďam o dživipen le manušenge pro svetos.

19 Ale tire mule dživena, RAJEJA,
lengre ťela ušťena.
Ušťen upre a radisaľon,
tumen, so pašľon andro prachos!
Se tiri rosa hin e rosa le švetloskri,
savi andral e phuv obdžiďarela le mulen.

20 Džan, mire manušale, aven andre tumare khera,
phanden pal tumende o vudar;
garuven tumen pro sikra,
medik na predžala miri choľi.
21 Dikh, o RAJ avel avri andral peskro ňeboskro kher,
hoj te marel le manušen pre phuv vaš lengre bini.
E phuv anela avri o rat, so sas pre late avričhordo;
imar na garuvela le manušen, so sas murdarde.

27

1 Andre oda džives, o RAJ peskra šabľaha,
peskra choľamen, bara the zoraľa šabľaha,
marela le Levijatan, le richle sapes
le Levijatan, le skrucimen sapes,
a murdarela le drakos, so hino andro moros.

Le RAJESKRI viňica

2 Andre oda džives
anela e viňica but hroznos,
giľaven pal late!
3 Me, o RAJ, la stražinav,
furt la poľivinav,
hoj la te na musaren,
rat-džives la stražinav.
4 Na som choľamen.
Te ode ulehas ča o koľaka the o trňi,
akor geľomas pre lende pro mariben;
labarďomas len andre jag.
5 Ale mi visaren pes ke ma vaš e pomoca,
mi phanden manca o smirom,
he, mi phanden manca o smirom.

6 Avena o dživesa, kana o Jakob mukela o koreňa,
o Izrael kvitňisaľola a barola,
calo svetos pherarela le ovocenca.

7 Či demaďa le Izrael avke,
sar demaďa olen, ko les demenas?
Či sas murdardo avke,
sar sas murdarde leskre vrahi?

8 O RAJ marďa peskre manušen oleha,
hoj len diňa te zalel andre aver phuv.
Iľa len het la dziva balvajaha pal o vichodos.
9 Akor ela e vina le Jakoboskri odmukľi
a akor dičhola, hoj o Del odiľa savore bini,
sar phagerela savore barune oltara pro kotora sar o vapencos,
sar na ačhena imar ňisave slupi la Ašerakre
aňi ňisave kaďidloskre oltara.
10 O ohradzimen foros ačhela prazdno,
ela zamuklo, omuklo sar e pušťa.
O gurumňora pes ode pašinena,
ode peske pašľona,
obchana leskre konarica.
11 Sar leskre konarica šučona avri a phadžona,
avena o džuvľa a kerena lendar jag.
Bo kala manuša na achaľon,
vašoda lengre Stvoriťeľiske vaš lenge na ela pharo,
lengro Tvorcas len na dela milosť.

12 Andre oda džives o RAJ kidela avri e pšeňica andral o plevi pašal o paňi Eufrat dži paš o paňi Egipt. Avke tumen, Izraelitale, avena skidle upre jekh pal aver.
13 Andre oda džives šunďola e bari truba. Ola, ko merenas avri andre asiriko phuv, the ola, ko sas rozčhide andre egiptsko phuv, avena a lašarena le RAJES pro sveto verchos andro Jeruzalem.

28

Vigos la Samarijake

1 Vigos le Efrajimoskre pijakenge;
la barikaňa korunake,
leskra šukar slavake,
la avrišuka kvitkake,
so hiňi zathoďi pro šero la uľipnaskra dolinake;
vigos olenge, ko hine kore mate la moľatar!
2 Dikhen, le RAJES hin vareko zoralo the mocno,
ajso zoralo sar o brišind le ľegenca,
sar e zoraľi balvaj, so zňičinel,
sar o zoralo paňi, so anel e zaplava,
ov oda zorales čhivela tele pre phuv.
3 Le pindrenca pes uštarela
pre barikaňi koruna le Efrajimoskre pijakengri.
4 Oda slavno šukariben ela sar kvitka, so šučol avri,
zathoďi pro šero la uľipnaskra dolinake,
ela sar o figi, so barile sig angle žatva.
Soča len vareko dikhela,
chudela len andro vasta a chala.

5 Andre oda džives ela o RAJ
sar e šukar koruna
the o slavno vencos prekal ola,
ko ačhena te dživel andro Izrael.
6 Ov dela o duchos le čačipnaskro oles,

ko sudzinel pro sudos;
Ov dela e zor olen,
ko zaačhaven o mariben angle foroskri brana.

7 A mek the o rašaj the o prorokos bludzinen le pijibnastar,
hombinen pes la moľatar;
poddžal lenge o pindre le pijibnastar
a la moľatar na džanen, so keren,
poddžal lenge o pindre le pijibnastar,
hine ajse mate, hoj aňi na achaľon o viďeňje;
sar den avri o rozsudkos, džal lenca andre sera.
8 Pre savore skaminda hin pherdo čhandľipen the mel,
nane žužo than aňi sikra.

9 On phenen: „Kas kamel te sikavel?
Soske amenca kavke vakerel?
So sam cikne čhavore,
so mekča akana preačhile te pijel o thudoro?
10 Bo furt ča phenel: Ker kada, ker koda,
pravidlos pre kada, pravidlos pre koda;
mek sikra kada, mek sikra koda.“

11 Le avre čhibenca the le avre vakeribnaha
vakerela o RAJ ke kala manuša;
12 ov lenge phenelas:
„Kade hin o smirom,
den te odpočovinel le strapimen manušeske,“
the mek, „kade šaj te arakhel o smirom!“
Ale on na kamenas te šunel.
13 Vašoda šunena kada lav le RAJESTAR:
„Ker kada, ker koda,
pravidlos pre kada, pravidlos pre koda;
mek sikra kada, mek sikra koda!“
A avke džana a perena palal,
demena pes, perena andre pasca a ena phandle andre.

Vigos le Jeruzalemoske

14 Vašoda šunen o lav le RAJESKRO,
tumen, so asan le Devlestar,
so ľidžan kale manušen andro Jeruzalem.
15 Bo tumen phenen:
„Dovakerďam pes le meribnaha,
kerďam zmluva le Šeoloha.
Kajte kade o bičos marela,
amendar pes oda na chudela,
bo amen peske kerďam o falošno than pro garuďipen
a garuvas pes pal o klamišagos.“
16 Vašoda kavke phenel o RAJ, o Adonaj:
„Thovav pro Sion o hlavno bar,
o preskušimen bar, igen vzacno, zorales zathodo;
oda, ko andre leste pačala, na ladžala pes.
17 Kerava o čačipen sar metros

a o spravodľišagos sar vaha;
e burka le ľegenca lela het
o falošno than pro garuďipen
a o paňi začhivela oda than, kaj tumen garuven.
18 Tumaro dovakeriben le meribnaha ela zrušimen,
tumari zmluva le Šeoloha na obačhela.
Sar avela o bičos, hoj tumen te marel,
avena igen marde.
19 Kana ča pre tumende avela, zachudela tumen,
bo sako tosara, dživese the rači pre tumende avela.“

Sar kaleske achaľona,
ela tumen bari dar.
20 O hadžos hino igen charno,
našťi pes te rovňinel avri,
o paplanos hino cikno,
našťi pes leha te učharel andre.
21 Se o RAJ ušťela upre avke sar pro verchos Peracim
a rozlabola avke sar andre dolina Gibeon,
hoj te kerel peskri buči,
peskri čudno buči,
hoj te kerel peskro ďjelos,
peskro zvlaštno ďjelos.
22 Preačhen te asal,
bo sar na, tumare lanci ena meksa phareder;
o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
mange phenďa, hoj zňičinela caľi phuv.

O podobenstvo pal o farmaris

23 Den pozoris a šunen miro hangos!
Šunen mištes oda, so phenav!
24 Sar džal o farmaris te sadzinel pre maľa,
či calo džives ča kopaľinel a orinel e phuv?
25 Či na rozčhivel o kopros, e rasca,
sar rovňinel avri e phuv?
Či na sadzinel e pšeňica, o jačmeňis andro šori
the o zrnos pre peskri maľa?
26 O Del les ľidžal,
sikavel les oda mištes te kerel.

27 Se o kopros pes na marel avri pre kaštuňi deska,
aňi e kereka le verdanoskri na predžal pal e rasca,
ale o kopros pes marel avri la saňa paľicaha a e rasca la pacaha.
28 E pšeňica pro maro pes mušinel te erňinel,
se na del pes ča furt te marel.
O kereki le verdanoskre the o graja pal late predžan,
ale na rozpučinen la.
29 The kada avel le Nekzoraleder RAJESTAR,
leskro planos hino užasno,
leskri godi hiňi bari.

29

Vigos le Davidoskre foroske

1 Vigos tuke, Arielona, Arielona,
forona, kaj bešelas o David!
Dothoven jekh berš ke aver
a ľikeren tumare inepi dureder jekh pal aver.
2 Trapinava le Ariel,
rovela a hikinela;
o Jeruzalem mange ela sar o Ariel.
3 Ačhavava mange pre tute o taboris,
rozthovava mange pašal tire muri o veži
a kerava všelijaka droma, sar tut te zalav.
4 Akor vakereha pokorňe andral e phuv,
tiro vakeriben šunďola cichones andral o prachos;
tiro hangos avela sar o duchos le muleskro andral e phuv,
andral o prachos šepkineha tire lava.

E zachrana le Jeruzalemoske

5 Ale tire but ňeprijaťeľa ačhena sar prachocis,
kala pherdo maribnaskre murša ena sar odphurdlo phusoro.
Ačhela pes oda jekhvareste,
aňi na džanena kana.
6 O Nekzoraleder RAJ avela andre bari vika,
herminela a e phuv razisaľola;
avela la bara burkaha, zoraľa balvajaha the la jagaha,
so savoro zlabarel.
7 Akor kala pherdo manuša andral savore narodi,
so pes marena le Arieloha,
savore, so džana pre leste
the pre leskro ohradzimen foros a trapinena les,
našľona sar o suno, sar o viďeňje rači.
8 Avke sar o bokhalo džal suno, hoj chal,
ale sar ušťel, nane čalo,
abo avke sar o smedno džal suno, hoj pijel,
ale sar ušťel, šučarel les a smadzinel,
avke doperena but džene savore narodendar,
so pes maren le verchoha Sionoha.

9 Čudaľinen tumen a predaran!
Phanden tumenge o jakha, hoj te na dikhen!
Mačon, ale na la moľatar,
hombinen tumen, ale na le pijibnastar!
10 Bo o RAJ pre tumende čhiďa avri
le zorale sovibnaskre duchos;
phandľa tumenge o jakha, prorokale,
učharďa o šere tumenge, so dikhen o viďeňja.
11 Dojekh viďeňje ela prekal tumende sar o lava andral o zvitkos, so hin zapečaťimen andre. Sar les dena oleske, ko džanel te genel, a phenena leske: „Pregen!“
Ov odphenela: „Našťi, bo hino zapečaťimen.“
12 Sar dena o zvitkos oleske, ko na džanel te genel, a phenena leske: „Šaj pregenes?“

Ov odphenela: „Na džanav te genel.“
13 O Raj phenel:
„Kala nipi aven ke ma ča peskre mujeha
a lašaren man ča le vuštenca,
ale lengro jilo hino mandar dur.
Lengri chvala hiňi zathoďi
ča pre le manušengre tradiciji, so len sikade.
14 Vašoda me kerava pale čudna veci kale manušenge,
ďivna a zazračna;
o goďaveripen leskre goďaver manušengro našľola,
a e goďi le goďaver manušengri ela garuďi.“
15 Vigos olenge, ko garuven peskre plani anglo RAJ,
ko keren peskre skutki andro kaľipen
a phenen: „Ko amen dikhel?
Ko amendar džanel?“
16 Tumen hin previsarďi goďi!
Či šaj te rachinel le hrnčjaris jekh la čikaha?
Šaj phenel o ďjelos peskre tvorcaske:
„Tu man na kerďal“?
Šaj phenel e kuči le hrnčjariske:
„Tu na achaľos ňič“?

17 Či pes na ačhela imar maj,
hoj o Libanon pes čerinela pro ovocno sados
a oda ovocno sados pes lela sar veš?
18 Andre oda džives o kašuke šunena o lava la zvitkoskre,
o jakha le korengre pes phundravena andral o baro kaľipen.
19 O pokorna pale radisaľona andro RAJ
a o nekčoreder le manušendar thovena baripen
andro Sveto le Izraeloskro.
20 Bo našľola o maribnaskro manuš
a merela oda, ko asal savore lačhipnastar;
zňičimen ena savore,
ko gondoľinenas te kerel o nalačhipen,
21 ola, ko obviňinenas le manušes vaš jekh lav,
ola, ko le sudcaske andre foroskri brana thovenas o pasci,
the ola, ko sudzinenas le spravodľivones vaš ňisoske.
22 Vašoda o RAJ, savo avri cinďa le Abraham, phenel le Jakoboskra famelijake kada:
„Akanastar pes imar o Jakob na ladžala;
leskro muj imar na ľoľola avri.
23 Bo sar dikhela peskre čhaven,
e buči mire vastengri paš peste,
pošvecinela miro nav;
viznavinela, hoj me som o Sveto Del le Jakoboskro,
a andre sveto dar ačhela anglo Del le Izraeloskro.
24 Avke ola, ko bludzinenas andro duchos,
chudena goďi,
a ola, ko reptinenas,
prilena o sikaviben.“

30

O Egipt na zachraňinela o Izrael

1 „Vigos le zacate čhavenge,“
phenel o RAJ,
„keren o plani, ale bijal ma,
phanden o zmluvi avrenca, ale na andral miro Duchos,
hoj te dothoven o binos paš o binos;
2 džan tele andro Egipt bijal oda,
hoj mandar te phučen;
roden e pomoca the e ochrana paš o faraonos
a garuven pes tel o ciňos le Egiptoskro.
3 Ale le faraonoskri ochrana tumenge ela pre ladž
a le Egiptoskro ciňos tumen anela pro asaben.
4 Kajte leskre vladara hine andro Coan
a leskre posli imar dogele andro Chanes,
5 savore ena pre ladž anglo manuša,
so lenge na ena pro lačho;
na anena lenge e pomoca aňi o lačhipen,
ale e ladž the o asaben.“

6 O lav pal o džviri andro Negev:
Prekal e phuv, kaj hin o pharipen the dar,
kaj dživel o ľevos the e ľevica,
e zmija the o kridlengro drakos,
pro somariskro dumo ľidžan peskro barvaľipen,
pro pukľi le ťavengre peskre pokladi
ko narodos, so lenge na anela o lačhipen.
7 Le Egiptoskri pomoca hiňi pre ňisoste a zbitočno.
Vašoda les diňom nav Rahab, so ňič na kerel.

8 Akana dža, pisin oda lenge pre tabuľa,
zapisin oda andro zvitkos,
hoj oda te ačhel zachudlo sar sveďectvos pro furt
prekal ola dživesa, so avena!
9 Bo kala manuša hine andre vzbura,
o falošna čhave,
o čhave, so na kamen te šunel
o zakonos le RAJESKRO.
10 On phenen olenge, ko dikhen viďeňja:
„Ma dikhen!“
A le prorokenge:
„Ma sikaven amenge, so hin spravno,
vakeren amenge gule lava
a prorokinen o klamišagi.
11 Džan amenge pre sera
a džan het pal amaro drom!
Ma vakeren amenge pal o Sveto Del le Izraeloskro!“
12 Vašoda kada phenel o Sveto Del le Izraeloskro:
„Bo tumen na priiľan kada lav,
muken tumen pro mariben
a naďejinen tumen pro previsarde veci.

13 Kada binos tumenge ela
sar e chev andro baro muros, so imar visaľol avri,
perela tele takoj jekhvareste.
14 Phadžola sar e nadoba čikatar,
čhiďi bara choľaha,
hoj maškar lakre kotorora pes na arakhela ajso,
saveha pes diňahas te lel avri o angaroro andral e jag
vaj o paňori andral e mlaka."
15 Kada phenel o RAJ, o Adonaj, o Sveto le Izraeloskro:
„Avena zachraňimen, te kerena pokaňje a ačhena andro smirom,
avena zorale, te tumen sťišinena a pačana,
ale tumen oda na kamen.
16 Tumen phenen: ‚Na! Pro graja denašaha!'
Vašoda mušinena te denašel!
Phenen: ‚Pro richla graja denašaha!'
Vašoda richla ena ola, ko pre tumende džana!
17 Ezeros tumendar denašena daratar jekhe dženestar
a pandže dženendar denašena savoredžene,
medik na avena omukle sar o slupos upre pro verchos,
sar e zastava pro brehos."

O Del požehňinela peskre manušen

18 A o RAJ mek užarel,
hoj te avel ke tumende milosťivo,
a vašoda ušťel upre,
hoj tumenge te presikavel o lačhipen.
Se o RAJ hino spravodľivo Del.
Bachtale hine savore, so pre leste užaren.
19 Tumen manušale le Sionoskre, so bešen andro Jeruzalem, imar buter na rovena. Sar ke leste vičinena, hoj tumenge te pomožinel, presikavela tumenge peskro lačhipen; sar tumen šunela, odphenela tumenge.
20 O Raj tumen delas o maro le pharipnaskro the o paňi le trapišagoskro, ale tumaro učiťeľis pes imar na garuvela; pre tumare jakha dikhena tumare učiťeľis.
21 Sar na džaneha kaj te džal či pre čači abo pre baľogňi sera, akor pre tire kana šuneha palunestar o lav: „Kada hin o drom, džan pal leste!"
22 Akor tuke ena tire rupune modli the tire somnakune soški nažuže. Čhiveha len avri sar nažužen a pheneha: „Avri!"
23 Ov dela o brišind pre tire semena, so sadzinďal pre maľa, a e phuv anela baro uľipen the but chaben. Andre oda džives pes tiro stados pašinela pre bari zeleno čar.
24 O voli the o somara, so keren buči pre maľa, chana o lačho karmivo andral o zrnos precidzimen la lopataha the la vidlaha.
25 Pre dojekh baro verchos the pre dojekh učo brehos čuľana o paňa prudenca andre oda džives, sar ela o baro murdaripen a sar perena o veži.
26 O švetlos le čhonoreskro ela sar o švetlos le khameskro a o švetlos le khameskro ela eftavar zoraleder sar o švetlos le efta dživesengro; andre oda džives, sar o RAJ sphandela andre o phage kokala peskre manušenge a sasťarela o rani, savenca len dukhaďa.

O sudos upral e Asirija

27 Dikh, le RAJESKRO nav avel dural,
avel andre choľi, pašal leste hin e jag the o baro thuv;
andre leskro muj hin pherdo choľi,

pre leskri čhib e jag, so zlabarel,
28 leskro dichos sar e zaplava,
so avel upre dži e meň,
hoj te precidzinel le naroden prekal e sita la pohromakri,
hoj pro muja le narodengre te thovel e uzda,
savi len ľidžala pre aver drom.
29 A tumen giľavena avke sar odi rat,
kana pes ľikerel o inepos;
radisaľona andro jilo
sar oda manuš, so džal upre la flautaha
pro verchos le RAJESKRO,
ke Skala le Izraeloskri.
30 O RAJ pes dela anglal peskre slavne hangoha
a dela lenge te dikhel peskro vast, sar avel tele
andre bari choľi la jagaha, so zlabarel,
andro zoralo brišind, andre burka the andro bare krupi.
31 E Asirija predarala le RAJESKRE hangostar,
sar la demela la pacaha;
32 a paš dojekh rana la pacaha,
savi la demela o RAJ,
šunďola o bubni the o harfi,
sar la marela andro mariben.
33 Imar čirlastar hin pripravimen o than,
kaj e bari jag labarela le kraľis andral e Asirija.
Oda hin e jagaľi chev, bari the buchľi,
kaj labol e bari jag a hin ode but kašta,
o dichos le RAJESKRO phurdela avri
e labarďi sira, so oda podlabarela.

31

Vigos olenge, ko pes muken pro Egipt

1 Vigos olenge, ko džan te mangel e pomoca tele andro Egipt,
ko pes muken pro graja,
ko pes naďejinen pre peskre but verdana,
the pre bari zor peskre jazdcengri,
ale pro Sveto le Izraeloskro pes na muken
a le RAJES na roden.
2 No the o RAJ hino godďaver a šaj anel e pohroma;
ov na lel pale peskre lava.
Ušťela upre pro bijedevleskre manuša
the pre ola, ko pomožinen le nalačhenge.
3 O Egipťana hine manuša, on nane Del,
lengre graja hine ča ťelos, nane duchos.
Sar o RAJ nacirdela peskro vast,
perela o pomocňikos
a perela the oda, kaske pomožinelas;
savore jekhetane našľona.
4 O RAJ ke ma prevakerďa kavke:
„Sar o ľevos vaj o terno ľevocis
gravčinel upral peskri korisť

– kajte pre leste vičindehas but pasťjeren,
na predarala lendar
a na denašela het lengra vikatar –
ipen avke avela tele o Nekzoraleder RAJ,
hoj pes te marel pro verchos Sion,
upre pre leskro špicos.
5 Avke sar o čirikle ľecinen upral peskro hňizdos,
hoj les te chraňinen,
avke o Nekzoraleder RAJ chraňinela a braňinela o Jeruzalem;
zachraňinela a spasinela les.“
6 Čhavale le Izraeloskre, aven pale ke oda, kaske tumen igen vzburinďan,
7 bo andre oda džives sako čhivela het peskre rupune the somnakune devloren,
save kerďan tumare binošne vastenca.
8 „E Asirija perela, ale na le manušeskra šabľatar,
chala la e šabľa, ale na le manušeskri.
Kajte e Asirija denašela la šabľatar,
lakre terne muršendar kerena otroka.
9 Lakri skala, pre savi pes mukel, rozperela bara daratar,
lakre vodci predarana, sar dikhena e zastava,“
phenel o RAJ, saves hin pro Sion peskri jag
a peskro bov andro Jeruzalem.

32

O spravodľivo kraľišagos

1 O kraľis kraľinela spravodľišagoha;
o vladci vladňinena čačipnaha pro sudos.
2 Sako lendar ela sar e skriša angle balvaj
a sar e streškica andro baro brišind;
ena sar o paňi, so čuľal pre pušťa,
sar o ciňos tel e bari skala andre phuv, kaj hin baro tačipen.

3 O jakha olengre, ko dikhen, na ena zaphandle,
a o kana olengre, ko šunen, šunena mištes.
4 Ola, ko hine siďarde, imar na ena
a chudena te gondoľinel, so keren,
a o šepetľiva imar vakerena žužes.
5 Le dilines imar na vičinena rajikano
a le špekulantos imar na dena pačiv.
6 Se o dilino vakerel o diliňipen
a andro jilo gondoľinel pro nalačho,
hoj te kerel o nalačhipen
a namištes te vakerel pro RAJ;
le bokhales mukel bokhaha
a le smednones na del te pijel.
7 O droma le špekulantoskre hine nalače;
gondoľinel avri o nalače plani,
hoj te zňičinel le čores le falošne lavenca pro sudos
the akor, sar les hin čačipen.
8 Ale o pačivalo manuš gondoľinel pro pačivale plani
a zorales ačhel paš oda, so hin pačivalo.

Le džuvľenge andro Jeruzalem

9 Džuvľale, so tumen pal ňisoste na starinen,
ušťen a šunen miro vakeriben!
Čhajale, so tumen ňisoha na trapinen,
šunen mire lava!
10 Džuvľale bi o trapišagos,
beršeha the vajkeci dživesenca
izdrana daratar;
bo o hroznos imar na ela
a o uľipen pes imar na skidela upre.
11 Džuvľale bi o starišagos,
daran tumen a izdran!
Čhiven tele o šukar gada
a uren tumen andro gone.
12 Maren tumen andro koľina žaľatar,
bo o uľipnaskre maľi, o viňici
13 the e phuv mire manušengri
zabarona le trňenca the le koľakenca.
Roven vaš o khera, kaj sas pherdo radišagos,
the vaš o foros, kaj sas pherdo dživipen.
14 O palacis ela omuklo,
našľola e vika andro foros,
e stražno veža pro brehos ačhela zamukľi pro furt;
pašinena pes ode o stadi
a ela pro radišagos le dzive somarenge,
15 medik pre amende na ela avričhido o Duchos andral o ňebos.
Akor pes e pušťa čerinela pro ovocno sados
a oda sados pes lela sar veš.
16 Pre odi pušťa ela o čačipnaskro sudos
a andre oda sados o spravodľišagos.
17 A oda spravodľišagos anela o smirom,
vašoda o manuša dživena andro smirom
a šoha pes imar na darana le maribnastar.
18 Mire manuša peske bešena
andro khera, kaj ela o smirom,
dživena peske andro khera, kaj na ela dar,
pro thana, kaj peske odpočovinena bi o starišagos.
19 Kajte o bare krupi zňičindehas o veš
a o foros uľahas calkom zňičimen,
20 tumen avena bachtale,
tumen, ko sadzinen paš dojekh paňi
a muken le volen the le somaren slobodnones te denašel.

33

O RAJ odmukel le Sionoske

1 Vigos tuke, tu ňičiťeľina,
so na salas zňičimen;
tu zradcona, so na salas zradzimen!
Sar imar preačheha te ňičinel,
aveha the tu zňičimen;
a sar skončineha te zradzinel,
aveha the tu zradzimen.

2 RAJEJA, av jileskro ke amende,
užaras pre tute.
Av amari zor sako tosara
a andro pharipen av amari zachrana.
3 O manuša denašena het tire hermišagoskre hangostar;
sar tu ušťeha upre, o narodi pes rozdenašena.
4 Lengri korisť ela skidľi upre,
avke sig sar pes skiden o kobilki;
o manuša upre chučena
avke sar o maľakre grajora pro uľipen.

5 Barardo hino o RAJ, bo bešel upre pro ňebos,
ov pherarela o Sion le čačipnaskre sudoha the le spravodľišagoha.
6 Ov ela tumari istota andro dživipen,
tiri barvaľi zachrana, godi the prindžaripen;
e sveto dar anglo RAJ ela tiro barvaľipen.

7 Dikh, o hrďini roven pro uľici
a o posli, so sas bičhade te dovakerel o smirom, zorales hikinen.
8 Nane ňiko avri pro droma;
ňiko phirel upre tele.
O zmluvi hine prephage
o švedki hine teledikhle
a ňiko peske ňikas na važinel.
9 E phuv hiňi avrišuki a slabisaľol,
o Libanon hino andre ladž a šučol avri;
o Šaron hino avrišučardo sar pušťa
a o Bašan the o Karmel čhiven tele o prajti.

10 „Akana uščava upre,“
phenel o RAJ.
„Akana avava barardo;
akana avava uprehazdlo.
11 Užarena o phus a ločhona o plevi;
tumaro dichos hino e jag, so tumen zlabarela.
12 O narodi ena avrilabarde pro prachos,
labona andre jag sar o trňengre kraki, so sas čhinde tele.“

13 Tumen, so san dur,
šunen, so kerďom,
a tumen, so san pašes,
udžanen miri zor!
14 O binošna pro Sion izdran,
le nalačhen zalel e dar.
Ko amendar šaj bešel paš e jag, so savoro zlabarel?
Ko amendar šaj bešel paš o večna plameňa?
15 Oda, ko phirel spravodľivones
a vakerel čačipen;
ko na kamel te barvaľol pre aver dženeskro pharipen
a na prilel o prepočiňiben;
ko našťi šunel pal o murdaripen

a našťi dikhel pre aver dženengro nalačhipen,
16 ajso manuš bešela pro uče thana
a o skali pro verchi ena leskri pevnosť;
chudela te chal o maro a šoha na ela bi o paňi.

O Izraeliti aven pale andro Jeruzalem

17 Tire jakha dikhena le kraľis andre leskro šukariben;
dikhena e buchľi the džinďarďi phuv.
18 Akor peske tiro jilo leperela
pre odi bari dar, so predžiďiľal, a pheneha tuke:
„Kaj hin oda, ko pisinelas andre le manušen?
Kaj hin oda, ko mangelas o love?
Kaj hin oda, ko zgenelas o veži?“
19 Imar na dikheha le sproste manušen,
savengro vakeriben hin phares te achaľol;
olen, kaskri čhib hiňi šepetľivo a našťi lenge te achaľol.

20 Dikh pro Sion, pro foros amare inepengro!
Tire jakha dikhena o Jeruzalem,
o kher, kaj ela o smirom,
o stanos, so pes na čhalavela,
saveskre koľiki pes šoha na cirdena avri
a aňi jekh leskre lanendar šoha na čhinďola.
21 Ode ela o RAJ amaro zoralo Del.
Pre oda than ela pherdo bare paňa the jarki.
Ňisavi loďka le veslenca prekal na predžala,
ňisavi bari loďa odarik na preplavinela.
22 Bo o RAJ hino amaro kraľis, ov amen zachraňinela.

23 O lani pre ola loďi hine pomukle,
na birinen te ľikerel o stožjaris pro podstavcos
a e plachta nane nacirdľi.
Akor peske rozďelinaha e bari korisť
a mek the o bange peske lena ola korisťatar.
24 Ňiko olendar, ko bešen andre amari phuv, na phenela: „Som nasvalo.“
Olenge, ko ode bešen, pes odmukena o bini.

34

O sudos upral o Edom

1 Narodale, aven pašes a šunen,
šunen mištes, manušale!
Mi šunel e phuv the savoro, so pre late hin,
o svetos the savoro, so andre dživel.
2 Bo o RAJ hino choľamen pre savore narodi;
choľisaľiľa pre savore lengre slugaďa.
Calkom len zňičinela
a dela te murdarel avri.
3 Lengre mule džene na ena parunde,
lengre ťela khandena,

a lengro rat čuľala pal o verchi.
4 O ňebos savoreha, so andre hin, našavela e zor,
o ňebos pes pačarela andre sar o zvitkos,
a savoro pro ňebos perela tele
avke sar o šuke prajti pal o viňičis,
avke sar o šuke figi pal o figovňikos.

5 Se miri šabľa dokerďa peskri buči andro ňebos,
dikh, avel tele pro Edom,
te sudzinel le manušen,
so hine odthode pro meriben.
6 E šabľa le RAJESKRI čaľiľa le ratestar,
thuľiľa le tukostar,
le bakrengre the le capengre ratestar,
the le tukostar pal o bikengre ľadvini.
Bo o RAJ kerel e obeta andre Bocra
the o baro murdaripen andro Edom.
7 O dziva bivoli, o bikici the o biki
ena murdarde jekhetane lenca.
Lengri phuv pijela pherdo rat,
lengri phuv čaľola le tukostar.

8 Bo kada hin oda džives the berš,
kana o RAJ rušela vaš o Sion
a pomsťinela pes pre leskre ňeprijaťeľa.
9 Le Edomoskre jarki pes čerinena pre smola,
o prachos pre sira
a leskri phuv labola sar e smola.
10 Aňi rači aňi dživese na murdaľola andre;
furt latar džala o thuv.
Pal jekh pokoleňje pre aver ela zamukľi,
pal odi phuv imar šoha ňiko na predžala.
11 O sovi the o dziva džviri ode dživena;
savore dziva čirikle ode bešena.
O RAJ la merinela avri,
hoj latar te kerel e zamukľi phuv,
avke sar sas anglo stvoreňje.
12 Na ela ode ňisavo kraľis te ľidžal e phuv
a savore lakre vodci našľona.
13 Lakre palaca zabarona le krakenca,
lakre pevnosťi la pokrivaha the le koľakenca.
Bešena ode o šakali
a dživena ode o pštrosi.
14 Zdžana pes ode o pušťakre džviri le hijenenca,
o dzivo capos vičinela avre capos;
o račakre džviri peske ode pašľona
a arakhena peske o than pro odpočinkos.
15 E sova peske kerela o hňizdos,
a thovela ode o jandrore;
bešela avri le sovicen
a lela peske len tel o ciňos peskre kridlengro.
Skidena pes ode the o supi,

jekh pal aver.
16 Skuminen andre le RAJESKRO zvitkos a genen:
Ňiko ole džvirendar na chibaľinela
a ňiko lendar na ela korkoro,
bo andral o muj le RAJESKRO avľa avri kada prikazis
a leskro Duchos len skidňa jekhetane.
17 Ov korkoro čhiďa o losos prekal lende,
leskro vast lenge la špargaha merinďa avri e phuv a rozďelinďa.
Ela lengri pro furt
a bešena ode pal jekh pokoleňje pre aver.

35

O radišagos le avricinde manušengro

1 Radisaľuv, pustaťino the šuki phuvije
thov baripen, pušťo a rozkvitňin sar e ruža!
2 E phuv kvitňisaľola a radisaľola;
khelela a thovela baripen.
E libanoňiko slava lake ela diňi,
o šukariben andral o Karmel the Šaron.
Dikhena e slava le RAJESKRI,
o šukariben amare Devleskro.
3 Podhazden o strapimen vasta
a zoraľaren o khoča, so poddžan!
4 Phenen olenge, ko pes daran andro jile:
„Aven zorale a ma daran tumen!
Dikhen, tumaro Del!
Avela la pomstaha the le Devleskre počiňibnaha.
Ov avela a zachraňinela tumen.“

5 Akor pes phundravena o jakha le korenge
a o kana le kašukenge.
6 Akor o bange chučkerena sar o jeleňis
a e čhib le ňeme manušeskri giľavela radišagostar.
Bo o paňi demela avri pre šuki phuv
a o jarki pre pušťa.
7 La jagaľa pošatar ačhela jazeros,
la avrišuka phuvatar o paňale prameňa;
pre oda than, kaj peske pašľonas o šakali,
barola avri e čar, e trsťina the o papirus.

8 Ela ode drom,
o drom, savo vičinena o Sveto drom,
pal savo o nažužo našťi predžala;
ela ča prekal o manuša le Devleskre,
pre oda drom aňi o dilino na našľola.
9 Na ela ode o ľevos,
na phirena odarik o dziva džviri,
ňisave pes ode na arakhena.
Ča o zachraňimen odarik phirena.
10 Ola, kas o RAJ zachraňinďa,
avena pale andro Jeruzalem

a giľavipnaha džana upre pro Sion.
O večno radišagos ela pre lengre šere sar e koruna,
chudena te giľavel a te khelel radišagostar
a o pharipen the e žaľa lendar denašela het.

36

Asirija avel andre Judsko

1 Sar kraľinelas o Chizkija* dešuštar (14) berš, avľa o Sancherib o asiriko kraľis pro
mariben pre savore judska ohradzimen fori a zaiľa len.
2 O asiriko kraľis bičhaďa le veľiťeľis Rabšake andral o Lachiš la bara armadaha
ko kraľis Chizkija andro Jeruzalem. Ačhaďa pes paš o žlabos, so džal le Uprune
ribňikostar, pro drom, khatar pes džal pre maľa, kaj pes rajbinel o gada.
3 Akor anglo asiriko veľiťeľis Rabšake gele o Eljakim, le Chilkijoskro čhavo, savo
ľidžalas o palacis, o pisaris Šebna the o uradňikos Joach, le Asafoskro čhavo.
4 O veľiťeľis Rabšake lenge phenďa: „Phenen le Chizkijoske:
‚Kada phenel o baro asiriko kraľis: Pre soste tut avke zmukes, hoj tut na daras?
5 Gondoľines tuke, hoj ča o lava the e goďi tuke stačinel te zviťazinel andro
mariben? Pre kaste tut mukes, hoj tut mange ačhaves?
6 Dikh, tu pes mukes pro Egipt, pre odi prephagľi trsťina, savi predžubinel o vast
oleske, ko pes pre late oprinel. Ajso hin o Faraonos, o egiptsko kraľis, ke savorende,
ko pes pre leste muken!
7 Te mange pheneha: „Amen pes mukas pro RAJ, pre amaro Del!“ Či oda nane o
Del, saveskre uče thana pro lašariben the oltara čhiďa tele o Chizkija a paľis phenďa
le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem: „Lašaren le Devles ča angle kada
oltaris“?
8 Av akana a dovaker tut mire rajeha, le asirike kraľiha, a me tut dava 2 000
grajen. Šaj stradeha tuke ajci jazdcen?
9 Mukes tut pro Egipt, hoj tuke bičhavela o verdana the le jazdcen pre pomoca,
ale on našťi odmarena aňi le nekciknedere veľiťeľis andral mire kraľiskri armada.
10 Či oda mange na prikazinďa o RAJ, hoj te avav andre kadi phuv a te zňičinav
la? Se o RAJ mange phenďa: „Dža andre kadi phuv a zňičin la!“ ‘ “

11 Akor o Eljakim, o Šebna the o Joach phende le veľiťeľiske Rabšakoske: „Vaker tire
služobňikenca andre aramejiko čhib, bo amen avke achaľuvas! Ma vaker amenca
andre amari hebrejiko čhib anglo manuša, so hine pro hradbi.“
12 O Rabšake lenge odphenďa: „Či man miro kraľis bičhaďa te vakerel kala lava ča
tumare kraľiske the tumenge? A či na the le manušenge, so bešen pre kada muros.
Bo the on the tumen chana tumare vikali a pijena tumare mutera?“
13 Paľis o Rabšake ušťiľa a vičinelas andre hebrejiko čhib: „Šunen, so phenel o
baro asiriko kraľis!
14 Ma den tumen te klaminel le Chizkijoske, bo ov tumen našťi zachraňinela.
15 A ma den tumen leske aňi te prevakerel, hoj tumen te muken pro RAJ oleha, hoj
phenel: ‚O RAJ amen zachraňinela a kada foros na ela dino andro vasta le asirike
kraľiske.‘
16 Ma šunen le Chizkija, bo kavke phenel o asiriko kraľis: Aven avri, podden tumen
mange a ela tumenge mištes! A sako tumendar chala pal peskro viňičis the figovňikos
a pijela o paňi andral peskri chaňig,

* **36:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

17 medik na avava pal tumende a na lava tumen andre ajsi phuv sar the tumari;
andre phuv, kaj hin e pšeňica the e mol; andre phuv, kaj hin o maro the o viňici.
18 Ma šunen le Chizkija, bo tumen diliňarel andre kale lavenca: ‚O RAJ amen
zachraňinela.‘ Či šaj varesavo del le narodengro cirdňa avri lengri phuv andral o
vasta le asirike kraľiskre?
19 Kaj hine o devla andral o Chamat the Arpad? Kaj o devla andral o Sefarvajim?
Či šaj cirdle avri la Samarija andral mire vasta?
20 Savo del savore kale devlendar andral kala phuva šaj zachraňinďa lengri phuv
andral mire vasta? Akor soske tuke gondoľines, hoj o RAJ zachraňinela o Jeruzalem
mire vastendar?“
21 Ale o manuša sas čhit a na phende pre oda ňič, bo o Chizkija lenge prikazinďa:
„Ma odphenen leske aňi lav.“
22 Paľis o Eljakim, o čhavo le Chilkijoskro, savo ľidžalas o palacis, o pisaris Šebna
the o uradňikos Joach, le Asafoskro čhavo, avle andro čhingerde gada ko Chizkija a
phende leske savoro, so vakerelas o veľiťeľis Rabšake.

37

O kraľis rodel e pomoca paš o Del

1 Sar oda šunďa o kraľis Chizkija*, čhingerďa pre peste o gada, urďa pes andro gada
le gonestar a geľa andro Chramos le RAJESKRO.
2 Akor bičhaďa le Eljakim, savo ľidžalas o palacis, le pisaris Šebna the le phuredere
rašajen ko prorokos Izajaš, ko čhavo le Amososkro. Urde pes andro gada le gonestar,
gele pal leste
3 a phende leske: „Kada phenel o Chizkija: ‚Adadžives hin o džives le pharipnaskro,
dophenen amenge a poňižinen amen. Sam sar e džuvľi, savi kamel te anel pro svetos
le čhavoren, ale hiňi igen slabo te ločhol.
4 O asiriko kraľis Sancherib bičhaďa peskre veľiťeľis le Rabšake, hoj te vakerel
namištes pro džido Del. Mi šunel o RAJ, tiro Del, kala nalače lava a mi marel oles,
ko kavke vakerel. Vašoda modľin tut ko Del vaš amare manuša, save mek ačhile te
dživel.‘ “
5 Sar avle o služobňika le kraľiskre ko Izajaš,
6 ov lenge phenďa: „Phenen tumare kraľiske, hoj o RAJ phenel kada: ‚Ma dara
tut ole lavendar, so šunďal, savenca pre ma namištes vakerenas o služobňika, saven
bičhaďa o asiriko kraľis.
7 Dikh, me kerava, hoj te šunel o nalačho hiros, a vašoda džala pale andre peskri
phuv, kaj les dava te murdarel la šabľaha.‘ “
8 Paľis pes o Rabšake došunďa, hoj o asiriko kraľis geľa het andral o Lachiš. A sar
avľa pale, arakhľa le kraľis te marel pes andro foros Libna.
9 O asiriko kraľis Sancherib pes dodžanľa, hoj o kraľis Tirhaka andral o Kuš avel
pre leste pro mariben. Sar oda o asiriko kraľis šunďa, bičhaďa le poslen ko judsko
kraľis Chizkija le lavenca:
10 „Phenen le judske kraľiske le Chizkijoske kada: ‚Te na tuha thovel avri tiro Del,
pre savo tut mukes, oleha, hoj tuke phenel: „O Jeruzalem na ela dino andro vasta le
asirike kraľiske.“
11 Se tu šunďal, so kerde o asirika kraľa savore phuvenca. Amare armadi len calkom
zňičinde. Gondoľines tuke, hoj tu aveha zachraňimen?
12 Mire dada zňičinde o fori Gozan, Charan the Recef a murdarde le manušen andral
o Eden, save bešenas andro Telasar. Či len šaj zachraňinde lengre devla?

* **37:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

13 Kaj hino o kraľis andral o foros Chamat? Kaj o kraľis andral o Arpad? A kaj hine
o kraľa andral o Sefarvajim, Hena the Iva?‘ “

E modľitba le Chizkijoskri

14 O Chizkija iľa le poslendar o ľil a pregenďa les. Paľis geľa andro Chramos a
phundraďa les anglo RAJ.
15 A chudňa pes kavke te modľinel ko RAJ:
16 „Ó, Nekzoraleder RAJEJA, Devla le Izraeloskro, savo bešes pro tronos maškar o
cherubi! Tu jekh sal Del upral savore kraľišagi, so hine pre kadi phuv. Tu kerďal o
ňebos the e phuv.
17 Prithov tiro kan, RAJEJA, a šun! Phundrav tire jakha a dikh! Šun savore lava le
Sancheriboskre, savenca asal le džide Devlestar.
18 Hin čačo, RAJEJA, hoj o kraľa andral e Asirija zňičinde savore phuva ole
narodengre
19 a lengre devlen čhide te labol andre jag. Bo on na sas devla, ale ča kašt the bar,
e buči le manušengre vastengri. Vašoda len šaj zňičinde.
20 Ale akana, RAJEJA, Devla amaro, zachraňin amen andral leskre vasta, hoj savore
kraľišagi pre phuv te sprindžaren, hoj ča tu jekh, RAJEJA, sal Del.“

O Izajaš odphenel le Chizkijoske

21 Akor o Izajaš, le Amososkro čhavo, bičhaďa le Chizkijoske kada lav: „Kada phenel
o RAJ, o Del le Izraeloskro: Vašoda, hoj tut modľinehas ke mande vaš e pomoca pro
asiriko kraľis Sancherib,
22 kada hin o lav, so leske phenel o RAJ:
,E pačivaľi čhaj le Sionoskri
tutar asal a tele tut dikhel.
E čhaj le Jeruzalemoskri
pal tu kivinel le šereha, sar adarik denašes.
23 Kastar asahas?
Pre kaste vakerehas namištes?
Pre kaste hazdehas upre o hangos?
Pre kaste hazdehas o barikane jakha?
Pro Sveto RAJ le Izraeloskro!?
24 Bičhaďal tire sluhen te asal le Rajestar a te phenel:
„Mire pherdo verdanenca geľom upre
pro nekbareder verchi,
pro thana, so hine nekdureder andro Libanon.
Ode čhinďom tele leskre uče cedri the o šukar sosni.
Dochudňom man pre leskre nekučeder špici,
andre leskro husto veš.
25 Kopaľinďom avri o chaňiga
a piľom andral o paňi.
Mire pindrenca šučarďom avri
savore paňa andro Egipt.“

26 Tu, Sancheribona, pal oda na šunďal?
Me ada pripravinavas čirlastar,
anglo but berš oda diňom avri
a akana kerav, hoj pes oda te ačhel.
Me tut diňom zor, hoj te zňičines o ohradzimen fori,
hoj lendar te na ačhel ňič, ča kopa bara.
27 Le manušen, save andre bešenas,

na sas ňisavi zor, izdranas a ladžanas pes.
Sas ajse slaba sar o rastlinici pre maľa,
sar e zeleno čarori, sar e čarori pro pados,
so šučol avri sigeder, sar barol.
28 Ale me pal tu džanav savoro,
džanav, kana džas avri a kana aves andre.
Džanav the pal oda,
savi bari choľi pre ma chas.
29 Vašoda, hoj pre ma choľisaľiľal
a tiro barikaňiben doavľa andre mire kana,
thovava tuke andro nakh e trastuňi obručka
a andro muj o grastano zubadlos.
Visarava tut pale ole dromeha,
khatar avľal.
30 Kada tuke ela o znameňje, Chizkija:
Andre kada berš chana ča oda,
so barola avri korkoro pestar,
a aver berš chana oda,
so mek pale barola olestar.
Ale pro trito berš sadzinen a skiden upre,
sadzinen o viňici
a chan lengro ovocje.
31 Ola, ko mek ačhena te dživel andral o judsko kraľišagos,
mukena pale o koreňa tele andre phuv a upre anena o ovocje.
32 Bo andral o Jeruzalem avena avri
ola, ko ačhile te dživel;
a pal o verchos Sion
ola, ko predžiďile.
Kada pes ačhela,
bo o Nekzoraleder RAJ oda igen kamel te kerel.‘
33 Vašoda o RAJ phenel pal o asiriko kraľis kada:
‚Andre kada foros na doavela
aňi o šipos pre leste na ľivinela.
Aňi o slugaďa le šťitenca pre leste na avena
a aňi e kopa paš o muri na čhivena,
hoj pes te dochuden andro foros.
34 Visarela pes pale pre oda drom, khatar avľa;
andre kada foros pes na dochudela,‘
phenel o RAJ.
35 ‚Me braňinava kada foros a zachraňinava les
vaš ma the vaš o David, miro služobňikos.‘ “
36 Mek odi rat geľa o aňjelos le RAJESKRO andre asiriko taboris a murdarďa 185 000 slugaďen. Sar okla slugaďa tosara ušťile, dikhle pašal peste pherdo mule manušen.
37 Avke o asiriko kraľis Sancherib pes visarďa het a geľa pale khere andro Ninive a ačhiľa ode.
38 Andre jekh džives, sar o Sancherib lašarelas andro chramos peskre devles Nisroch, leskre duj čhave o Adramelech the o Sarecer les murdarde la šabľaha a denašle andre phuv Ararat. A pal leste ačhiľa kraľiske leskro aver čhavo o Esar-Chadon.

38

O Chizkija sasťol avri a sthovel giľi

1 Andre ola dživesa o kraľis Chizkija* nasvaľiľa pro meriben a avľa ke leste o
prorokos Izajaš, le Amososkro čhavo, a phenďa leske: „Kada phenel o RAJ: De tuke
andro poradkos savoro andre tiro kher, bo mereha a imar na dživeha.“
2 Sar oda o Chizkija šunďa, visarďa pes le mujeha paš e fala a modľinelas pes ko
RAJ:
3 „Ó, RAJEJA, mangav tut, leper tuke pre oda, sar pačivales a cale jileha phiravas
pal tiro drom a sar keravas savoro, so sas lačho angle tire jakha.“ A chudňa igen
zorales te rovel.
4 Akor avľa le RAJESTAR kada lav ko Izajaš:
5 „Dža a phen le Chizkijoske: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Davidoskro, tire dadeskro:
Šunďom avri tiri modľitba a dikhľom tire apsa. Dikh, dothovava tuke dešupandž (15)
berš ke tiro dživipen.
6 Zachraňinava tut a the kada foros andral o vasta le asirike kraľiskre a chraňinava
kada foros.
7 Kada ela prekal tu o znameňje le RAJESTAR, hoj o RAJ doľikerela o lav, so tut diňa:
8 Dikh, visarava pale o ciňos pre ora le khameskri, so kerďa o Achaz, a džala deš
stupňi palal.‘ “ Avke geľa o ciňos pre odi ora deš stupňi palal.
9 Paloda, sar o Chizkija, o judsko kraľis, sasťiľa avri le nasvaľibnastar, pisinďa kadi
giľi:
10 Me phenďom: „Andre mire nekfeder berša
mušinav te džal het andro brani le Šeoloskre;
občorardo som mire okle beršendar.“
11 Phenďom: „Na dikhava le RAJES andre phuv le džidengri;
imar na dikhava ňisave manušes,
ňikas olendar, ko dživen pre kada svetos.
12 Miro kher sas cirdlo tele
a ilo mandar het sar o stanos le pasťjeriskro.
Pačarďom andre miro dživipen, avke sar o tkačis pačarel o pochtan,
se ov mange odčhinďa o thav pal o strojos.
Dživesestar dži rači skončinďal mire dživipnaha.
13 Caľi rat rovav dukhatar;
sar te mange o ľevos phagerďahas savore mire kokala.
Dživesestar dži rači skončinďal mire dživipnaha.
14 Miro hangos sas igen slaboro; stukinavas sar e holubica vaj e lastovička.
Mire jakha slabisaľile olestar, so ajci dikhavas pro ňebos:
Rajeja, som andro pharipen, pomožin mange!“

15 So šaj phenav?
Ov oda phenďa a the kerďa.
Calo miro dživipen phirava smutno,
bo hin man žaľa andro jilo.
16 Rajeja, ola, kas des o dživipen, dživena
a kalestar miro duchos dživel.
Sasťar man a domuk mange mek te dživel!
17 Dikh, miri bari žaľa mange sas pro lačho.
Tire kamibnaha mange zachraňinďal o dživipen le meribnastar;
bo savore mire bini čhiďal pal tiro dumo.
18 Se o Šeol tut na bararela
aňi o meriben tut na lašarela;
ola, ko džan tele andro hrobos,

* **38:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

pes imar na mukena pre tiri vernosť.
19 Ča o džide, o džide tut lašaren
avke sar me adadžives;
o dad le čhavenge vakerel pal tiri vernosť.
20 O RAJ man zachraňinďa,
a vašoda bašavaha pro strunengre nastroji
calo amaro dživipen andro Chramos le RAJESKRO.

21 Bo o Izajaš phenďa: „Len e masca le figendar a makhen leske la pro vredos, hoj te dživel.“
22 A o Chizkija phučľa: „Pal savo znameňje prindžarava, hoj pale džava andro Chramos le RAJESKRO?“†

39

O babiloňika posli aven ko Chizkija

1 Andre oda časos o babiloňiko kraľis o Merodach-Baladan, le Baladanoskro čhavo, bičhaďa ko Chizkija* le poslen le ľileha the le daroha, bo pes došunďa pal oda, hoj sas nasvalo a sasťiľa avri.
2 O Chizkija len radišagoha priiľa a sikaďa lenge peskro sklados pro barvaľipen, o rup, o somnakaj, o koreňje, o voňava oleji, o sklados pro zbraňe the savoro, so les sas andro pokladňici. Na garuďa anglal lende ňič, so sas andre leskro palacis the andre calo leskro kraľišagos.
3 Paľis o prorokos Izajaš avľa ko Chizkija a phučľa lestar: „So vakerenas kala murša a khatar avle?“
O Chizkija leske odphenďa: „Avle ke ma dural andral aver phuv, dži andral o Babilon.“
4 „So dikhle andre tiro palacis?“ phučľa o Izajaš.
„Dikhle savoro, so hin andre miro palacis,“ odphenďa o Chizkija. „Sikaďom lenge savoro, so hin andre mire pokladňici. Ňič anglal lende na garuďom.“
5 Pre oda leske o Izajaš phenďa: „Šun o lav le Nekzoraleder RAJESKRO!
6 Dikh, avela ajso džives, hoj savoro, so hin andre tiro palacis, a savoro, so tire phure dada dži adadžives skidle upre, ela odľigendo andro Babilon. Na ačhela kade olestar ňič, phenel o RAJ.
7 The tire čhaven, so tuke uľona, so ena tutar, ľidžana het a kerena lendar eunuchen andro palacis le babiloňike kraľiske.“
8 O Chizkija leske odphenďa: „Kada lav, so mange phenďal le RAJESTAR, hino lačho.“ Bo peske gondoľinďa: „Medik me dživava, ela o smirom a ňič nalačho pes na ačhela.“

40

O poťešeňje prekal le Devleskre manuša

1 Poťešinen, poťešinen mire manušen,
phenel tumaro Del.
2 Vakeren jileha ko Jeruzalem,
a den leske te džanel,
hoj pes skončinďa leskri otrocko služba,
hoj sas počimen vaš leskri vina,
hoj imar chudňa le RAJESKRE vastestar

† **38:22** Kala duj verši, 21 the 22, hine andre varesave prekladi thode maškar o verši 6 the 7.
* **39:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

dvojito trestos vaš peskre savore bini.

3 O hangos vičinel:
„Pripravinen o drom le Rajeske pre pušťa,
rovňinen avri o chodňikos
amare Devleske pre šuki phuv!
4 Dojekh dolina ela hazdľi upre
a dojekh verchos the brehos cikňola.
Savoro bango rovňisaľola avri
a e pukľato phuv ačhela hladko.
5 Akor pes sikavela e slava le RAJESKRI
a jekhetane la dikhena savore manuša;
bo le RAJESKRO muj oda phenďa.“

6 O hangos mange phenďa: „Vičin!“
Me phučľom: „So mušinav te vičinel?“
„Vičin: Savore manuša hine sar čar,
sar e kvitka pre maľa, so ľikerel ča sikra.
7 E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,
sar pre late phurdel o dichos le RAJESKRO.
Čačes, o manuša hine sar čar.
8 E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,
ale o lav le RAJESKRO ačhel pro furt.“

9 Dža pro učo verchos,
tu, so anes e lačhi sprava le Sionoske,
zorales mi šunďol tiro hangos,
tu, so anes e lačhi sprava le Jeruzalemoske!
Zorales vičin, ma dara tut,
phen le forenge andre Judsko:
„Dikhen, tumaro Del!“
10 Dikh, o RAJ, o Adonaj, avel peskra zoraha.
Ov vladňinel peskre vasteha.
Dikh, anel peha e odmena,
le manušen, saven oslobodzinďa.
11 Starinela pes pal peskre manuša
sar o pasťjeris pal peskro stados;
peskre vasteha len skidela ke peste,
le bakroren lela pro vasta
a olen, so den te pijel le ciknen, ľidžala lokores.

O Del hino igen baro

12 Ko merinďa avri savore paňa le moroskre peskra burňikaha
abo ko odmerinďa calo ňebos peskre anguštenca?
Ko thoďa savori phuv pro svetos andre mjerkica
abo ko odvažinďa savore verchi the brehi pre vaha?
13 Ko šaj phenel le Devleskre Duchoske so te kerel?
Ko les šaj sikavel abo del rada?
14 Kaha pes poraďinďa, ko leske diňa te achaľol?
Ko leske sikaďa o spravno drom?
Ko les diňa goďi?

Ko leske sikaďa sar te kerel o veci?

15 Dikh, o narodi hine le RAJESKE sar e kapkica andro vedros,
hine sar o prachocis pre vaha.
Dikh, o ostrovi leske važinen ajci
sar o zrnkos la pošakro,
16 O Libanon na stačinel aňi pre oda, hoj pes te rozthovel e jag,
a leskre džviri na stačinen aňi pre labarďi obeta.
17 Angle leste hin savore narodi sar ňič,
na rachinel len ňisoske.

18 Ke kaste pripodobňinena le Devles?
Kaha les šaj porovňinen?
19 La modlaha!?
E modla kerel o remeselňikos,
o zlatňikos la ozdobinel le somnakaha
a šukaľarel la le rupune lancicenca.
20 Te varesavo manuš hino čoro a nane les somnakaj abo rup,
ta kidel peske avri ajso kašt, so na kirňol,
arakhel peske lače remeselňikos,
hoj leske te kerel e modla, so pes na čhalavela.

21 Tumen oda na džanen? Na šunďan pal oda?
Či tumenge oda na sas phendo ešebnovarestar?
Či na achaľiľan, sar sas o svetos zathodo?
22 O Del bešel pro tronos, upral e klenba la phuvakri,
a o manuša pre phuv leske dičhon sar cikne kobilki.
Ov nacirdel o ňebos sar o zavesis
a rozkerel les sar o stanos, andre savo pes bešel.
23 Ov kerel, hoj o kraľa pre phuv te na mon ňič
a o vladara te aven pre ňisoste.
24 Mek nane aňi sadzimen aňi rozčhide pre maľa,
mek aňi lengro kmeňos na zamukľa o koreňis andre phuv,
imar pre lende ov phurdel a šučon avri,
e zoraľi balvaj len odphurdel sar phus.

25 „Ke kaste man kamen te pripodobňinel?
Hin vareko ajso sar me?“ phučel o Sveto Del.
26 Hazden upre o jakha a dikhen:
Ko stvorinďa kada savoro?
Oda, ko anel avri o čercheňa jekh pal aver,
a savoren vičinel avri pal o nava.
Vašoda, hoj leskri moc hiňi obrovsko a leskri zor hiňi igen bari,
aňi jekh lendar na chibaľinel.

O Del del zor le slaben

27 Soske vakeres, Jakobona,
soske phenes, Izraelona:
„O RAJ na dikhel amaro pharipen,
o Del vaš amenge na zaačhel“?
28 Tu na džanes? Tu oda na šunďal?
O RAJ hino večno Del,

ov stvorinďa o agora la phuvakre;
ov našťi ačhel strapimen aňi unavimen
a leskri godi našťi te achaľol.
29 Ov del zor oles, ko hino strapimen,
a oles, ko na birinel, del bari zor.
30 O terne murša slabisaľon a hine strapimen;
le terne čhavenge poddžan o pindre a peren.
31 Ale ola, ko užaren pro RAJ,
chuden e nevi zor,
ľecinen sar orli le kridlenca;
denašen a nane strapimen,
phiren a šoha na slabisaľon.

41

O Del pomožinel le Izraeloske

1 Aven čhit a šunen, tumen ostrovale,
mi chuden o manuša pale e nevi zor,
mi aven pašeder a mi vakeren;
aven džas pes jekhetane te sudzinel.

2 „Ko kerďa upre ole dženes pal o vichodos,
savo zviťazinel pre dojekh krokos?
Ov zalel o narodi the o kraľišagi prekal leste,
hoj leske te služinen.
Kerel lendar peskra šabľaha prachos
a rozčhivel len peskre lukoha sar e balvaj o phus.
3 Džal pal lende a ňič les na ačhavel,
pal ajso drom, pal savo mek na phirelas.
4 Ko ada kerel a ko domukel, hoj pes kada te ačhel?
Oda, ko oda kerelas ešebnovarestar andre savore pokoleňja.
Me, o RAJ, som o ešebno
a avava the o posledno – Me Som!“

5 O ostrovi oda dikhle a daranďile;
o agora la phuvakre izdran daratar,
zgele pes jekhetane a imar aven.
6 Sako pomožinel jekh avreske
a phenel peskre phraleske: „Av zoralo!“
7 O ťesaris le lavenca povzbudzinel le zlatňikos
a oda, ko hladzinel e modla avri le čokanoha, phenel oleske,
ko marel pre kovadlina: „Mištes kerďal!“
A zachuden e modla le lecegenca,
hoj pes te na čhalavel.

8 „Ale tu, Izraelona, miro služobňikona,
Jakobona, saves mange kidňom avri,
potomkona le Abrahamoskro, mire prijaťeľiskro,
9 saves anďom pal o agor la phuvakro,
pal o koňec le svetoskro tut vičinďom
a phenďom tuke: ‚Tu sal miro služobňikos,

tut mange kidňom avri a na odčhiďom tut.‘
10 Ma dara tut, bo me som tuha;
ma predara, bo me som tiro Del,
dava tut zor a pomožinava tuke;
podhazdava tut mire spravodľive čače vasteha.
11 Dikh, savore, ko pre tu chan choľi,
ena pre ladž the pro asaben;
ola, ko pre tu džan, našľona a merena.
12 Rodeha olen, ko pes tuha vesekedinen,
ale na arakheha len;
a ola, ko pes tuha maren,
ena calkom sar ňič.
13 Me som o RAJ, tiro Del,
savo tut chudel le čače vastestar
a phenel tuke: ‚Ma dara tut,‘
me tuke pomožinav.
14 Ma dara tut, kirmoreja Jakobona,
Ma dara tut, cikno Izraelona!
Me tuke pomožinav,“
phenel o RAJ, tiro Vikupiťeľis,
o Sveto le Izraeloskro.
15 „Dikh, kerava tutar e nevi kaštuňi deska,
savaha pes marel avri o zrnos,
pre savi hin but ostra danda;
rozpučineha the phagereha o verchi
a o brehi roztrušineha sar phusoro.
16 Precidzineha len, lela len e balvaj
a e burka len rozphurdela.
Ale tu radisaľoha andro RAJ,
lašareha tut le Svete Izraeloskre Devleha.
17 O čore the o slaba roden o paňi, ale nane;
e čhib lenge šučol avri smedostar.
Me, o RAJ, lenge odphenava pro modľitbi,
me, o Del le Izraeloskro, len na omukava.
18 Kerava, hoj o paňa te čuľan pro zamukle brehi,
otkerava o prameňa andro dolini;
čerinava e pušťa pro jazeros
a e šuki phuv pro prameňa le paňeskre.
19 Pre pušťa sadzinava
o cedros, o akacijos, e mirta the e oliva.
Pre šuki phuv sadzinava
o ciprusis, o smrekos the e jedľa jekhetane,
20 hoj o manuša te dikhen a te sprindžaren,
te gondoľinen upral ada a te achaľon,
hoj o vast le RAJESKRO oda kerďa
a o Sveto le Izraeloskro oda stvorinďa.“

Le modlen nane ňisavi zor

21 „Aven te vakerel pro sudos pal tumari veca, narodale,“
phenel o RAJ.
„Aven te braňinel tumare modli,“
phenel o kraľis le Jakoboskro.

22 „Anen len ke mande
a mi phenen amenge, so pes ačhela!
Mi phenen amenge, save veci pes ačhile varekana,
hoj peske oda te las andro jile
a te džanas, sar dopele;
abo mi phenen amenge pal oda, so avela!
23 Mi den amenge te džanel, so pes ačhela,
a pal oda džanaha, hoj hine devla!
Mi keren vareso lačho abo nalačho,
hoj pes te čudaľinas a te daras.
24 Ale dikh, ola modli našťi keren ňič a nane lače pre ňisoste.
Te lašarel le modlen hin o džungipen!
25 Marďom upre jekhe manušes pal o severos;
imar avel pal o vichodos a vičinel pre miro nav.
Phirela pal o vladara sar pal e čik,
avke sar o hrnčjaris uštarel pre čik.
26 Ko oda delas te džanel ešebnovarestar,
hoj olestar te džanas?
Abo čirlastar, hoj te phenas:
‚Hin les čačipen‘?
Se ňiko oda na diňa te džanel a ňiko pal oda na vakerelas,
ňiko tumen na šunďa te phenel aňi lav.
27 Me somas ešebno, ko vakerelas le Sionoske: ‚Dikh, kade hine!‘
A le Jeruzalemoske: ‚Bičhavava le poslos, so anela e lačhi sprava.‘
28 Ale sar rodav maškar o modli,
ňiko lendar na džanel te del rada,
ňiko lendar na džanel te odphenel, te lendar phučav.
29 Dikh, savore modli klaminen a našťi ňič keren,
lengre modli hine slabora sar balvajori.“

42

Ešebno giľi pal o služobňikos le RAJESKRO

1 „Dikh, miro služobňikos, saves zoraľarav,
miro avrikidlo, savo mange hino pre dzeka.
Mire duchos thoďom pre leste,
ov anela o spravodľišagos le narodenge.
2 Na kerela vika aňi na viskinela,
aňi na šunďola leskro hangos pre uľica.
3 E prephagľi trsťina na dophagela
a e momeľi, savi mek thuvisaľol, na murdarela andre.
Ov anela o spravodľišagos savorenge.
4 Na ela strapimen aňi na slabisaľola,
medik na zathovela o spravodľišagos pre phuv.
Pre leskro sikaviben užaren o ostrovi.“

5 Kada phenel o Del, o RAJ,
so stvorinďa o ňebos a nacirdňa les,
so rozcirdňa e phuv savoreha, so upre barol;
o Del, so del o dichos le manušen pre phuv
the o duchos olen, ko pal late phiren:
6 „Me, o RAJ, tut vičinďom te anel o spravodľišagos,

chudav tut vastestar a chraňinav tut,
kerav tutar e zmluva prekal savore manuša,
o švetlos prekal o narodi,
7 hoj te phundraves le korenge o jakha,
hoj te premukes le bertenošen
a olen, ko bešen andro kaľipen,
te les avri andral e bertena.
8 Me som o RAJ; kada hin miro nav!
Miri slava na dava ňikaske
aňi miri chvala le modlenge.
9 Dikh, o ešebna veci pes imar ačhile
a dav tumenge te džanel o neve;
phenav tumenge len angloda,
sar pes ačhena.“

E nevi giľi

10 Giľaven le RAJESKE e nevi giľi,
leskri chvala dži pal o agora le svetoskre,
tumen, so phiren pal o moros, the savore, so pheraren o moros.
Giľaven tumen, o ostrovi the savore, ko ode bešen.
11 Mi radisaľol e pušťa peskre gavenca
the o osadi, kaj bešen o manuša andral o Kedar,
mi thoven baripen o manuša andral e Sela,
mi radisaľon pro špici le verchengre.
12 Mi den e slava le RAJESKE
a mi vakeren pal leskri chvala pro ostrovi.
13 O RAJ avela sar o hrďinas,
savo pes kamel igen te marel,
zorales vičinela pro mariben
a domarela le ňeprijaťeľen.

14 „Somas čhit but časos,
na vakeravas a zľikeravas man.
Ale akana viskinav sar e džuvľi, so ločhol,
phurdav pharipnastar a phares dichinav.
15 Le verchendar the le brehendar kerava e pušťa,
šučarava avri savore lengre zelena rastlini,
o paňa čerinava pro ostrovi
a šučarava avri o močara.
16 Ľidžava le koren pal o drom, savo na prindžaren,
ľidžava len pal o chodňiki, so na džanen.
Čerinava lengro kaľipen pro švetlos
a rovňinava avri o bange droma.
Kala hin ola veci, save kerava,
a na omukava len.
17 Ola, ko pes muken pro modli
a phenen le sochenge:
‚Tumen san amare devla,‘
ena teledikhle a ľoľona ladžatar.“

O Izrael hino koro the kašuko

18 „Tumen o kašuke, šunen!
Tumen o kore, otkeren o jakha, hoj te dikhen!

19 Ko hin ajso koro sar miro služobňikos?
Ko hin ajso kašuko sar miro poslos, saves bičhavav?
Ko hin ajso koro sar oda, ko hino manca andre zmluva,
koro sar o služobňikos le RAJESKRO?
20 Dikhľal but veci, ale na kerďal tuke olestar ňič;
o kana tute hin otkerde, ale na šunes ňič.“
21 Le RAJESKE sas pre dzeka,
bo ov hino spravodľivo,
te kerel peskro zakonos baro the slavno.
22 Ale kala manuša hine občorarde;
savore hine phandle andro cheva
a garude andro berteni.
Ačhiľa lendar e korisť a nane len ko te zachraňinel,
hine sar o čorde veci a nane ko te phenel: „De len pale.“

23 Ko tumendar prithovela o kan
a dela mištes pozoris pre oda, so šunďa,
andre oda časos, so avela?
24 Ko diňa le Jakob the le Izrael le zbujňikenge sar korisť?
Či oda na sas o RAJ, saves amen dukhavahas amare binenca?
Bo na kamahas te phirel pal leskre droma
a na šunahas leskro zakonos.
25 Vašoda pre amende čhiďa avri peskri bari choľi
the e dar le maribnastar.
Labarelas amen pal savore seri, ale na achaľuvahas,
podlabarelas amen, ale na lahas peske oda andro jilo.

43

O RAJ zachraňinela peskre manušen

1 Ale akana, kavke phenel o RAJ,
savo tut stvorinďa, Jakobona, savo tut kerďa, Izraelona:
„Ma dara tut, bo me tut cinďom avri.
Vičinďom tut tire naveha, tu sal miro.
2 Te džaha prekal o paňa, avava tuha,
a te prekal o prudengre paňa,
na začhivena tut.
Te džaha prekal e jag,
na labareha tut a o plameňa pes tutar na chudena.
3 Se me som o RAJ, tiro Del,
o Sveto le Izraeloskro, tiro Spasiťeľis.
Diňom vaš tuke le Egipt,
le Kuš the la Seba,
hoj tut te cinav avri.
4 Vašoda, hoj sal mange vzacno
a hin tut bari cena andre mire jakha a me tut kamav,
dava vaš tuke le manušen
a le naroden vaš tiro dživipen.
5 Ma dara tut, bo me som tuha!
Anava tire čhaven pal o vichodos
a skidava tut pal o zapados.
6 Le severoske phenava: ‚An len kade!‘

A le juhoske: ‚Ma zaačhav len!‘
An mire čhaven dural
a mire čhajen pal o agora le svetoskre,
7 sakones, kas vičinen mire naveha,
kas stvorinďom pre miri slava,
kas forminďom, he, kas kerďom!“

8 An avri le manušen, so hine kore, kajte len hin jakha,
the olen, ko hine kašuke, kajte len hin kana.
9 Mi skiden pes jekhetane savore narodi
a mi zdžan pes o manuša.
Ko lengre devlendar diňa anglal te džanel, so avela?
Ko lendar phenďa anglal, so pes ačhela akana?
Mi ačhaven peskre švedken, hoj vaš lende te zaačhen,
hoj oda o manuša te šunen
a te phenen: „Čačo len hin.“
10 „Tumen san mire švedki,“ phenel o RAJ,
„the miro služobňikos, saves mange kidňom avri,
hoj man te prindžaren, te pačan andre ma
a te achaľon, hoj oda Me Som.
Angle mande na sas ňisavo del
a aňi pal mande na ela.
11 Me som o RAJ,
a aver Spasiťeľis nane, ča me.
12 Me som oda, ko delas te džanel,
zachraňinelas a vakerelas –
me, a ňisavo aver del.
Tumen san mire švedki,“ phenel o RAJ,
„me som o Del.
13 Me som o Del a furt avava,
a ňiko našťi cirdel avri andral miro vast.
Te me vareso kerav, ko šaj oda čerinel?“

Le Devleskri zachrana

14 Kada phenel o RAJ,
tumaro Vikupiťeľis, o Sveto le Izraeloskro:
„Bičhavava vaš tumenge andro Babilon,
čhivava tele o brani le foroskre
a čerinava o baripen le Chaldejcengro pro roviben.
15 Me som o RAJ, tumaro Sveto,
o Stvoriťeľis le Izraeloskro, tumaro Kraľis.“

16 Kada phenel o RAJ,
savo kerďa o drom prekal o moros
the o chodňikos prekal o baro paňi,
17 savo ľigenďa o verdana le grajenca
the e zoraľi armada pro meriben.
Pašľon jekhetane a imar na ušťena;
murdaľile andre a preačhile te labol sar e momeľi.
18 „Bisteren pre oda, so sas,
a imar ma gondoľinen pre oda, so pes ačhiľa.
19 Dikh, akana kerav neve veci!

Imar oda avel avri;
či oda na dikhen?
He, kerav o drom pre pušťa
a dav o prudi le paňengre pre avrišuki phuv.
20 Lašarena man o džviri pre maľa,
o šakali the o sovi,
bo anav o paňi pre pušťa
a dav te čuľal o paňa pre avrišuki phuv,
hoj te pijen mire manuša,
mire avrikidle manuša,
21 saven mange forminďom avri,
hoj te giľaven pre miri chvala.“

O Izrael na paľikerel le Devleske

22 „Ale tu, Jakobona, na vičinehas ke ma pre pomoca;
salas mandar strapimen, Izraelona.
23 Na anďal mange bakrores pro labarde obeti
a tire obetenca man na dehas e pačiv.
Na thovavas pre tu e chabeneskri obeta
a na trapinavas tut oleha, hoj mange te labares o kaďidlos.
24 Na cinďal mange o voňavo koreňje vaš o love
a na anehas mange o žiros pal tire obeti,
ale thovehas pre ma tire bini
a trapinehas man tire nalačhipenenca.
25 Me, Me Som oda, ko tuke odmukel o bini;
kerav oda prekal mande
a imar šoha mange na leperava pre tire bini.
26 Leper mange, sostar man obviňines. Av sudzinas pes!
Vaker a sikav mange, hoj tut hin čačipen.
27 Tiro ešebno dad kerďa binos
a ola, kas bičhavavas,
hoj tut te sikaven,
pes mange vzburinenas.
28 Vašoda tele dikhľom le rajen andre tiri svetiňa;
le Jakob diňom te zňičinel a le Izrael anďom pro asaben.“

44

O RAJ požehňinela le Izrael

1 „Ale akana šun, Jakobona, miro služobňikona,
Izraelona, saves mange kidňom avri.
2 Kada phenel o RAJ, oda, ko tut stvorinďa,
oda, ko tut forminďa andro per tira dake a pomožinel tuke:
Ma dara tut, miro služobňikona, Jakobona, Ješurun*,
saves mange kidňom avri.
3 Bo čhivava avri o paňi pre smedno phuv
a mukava o paňi prudoha pre šuki phuv.
Čhivava avri mire Duchos pre tire čhave
a miro požehnaňje pre tire potomki.
4 A barona avri sar čar,
sar o virbi paš o jarki.

* **44:2** Poeticko nav prekal o Izrael.

5 Jekh phenela: ‚Me som le RAJESKRO,‘
dujto peske dela o nav pal o Jakob,
aver peske pisinela pro vast: ‚Le RAJESKRO,‘
a dela peske o nav pal o Izrael.“

Ča o RAJ hino Del

6 „Kada phenel o RAJ, o kraľis le Izraeloskro,
leskro Vikupiťeľis, o Nekzoraleder RAJ:
Me som o ešebno the o posledno;
aver Del nane, ča me.
7 Ko hin ajso sar me?
Mi avel mange te phenel!
Mi del mange te džanel a mi avel te phenel,
so pes ačhiľa akorestar,
kanastar zathoďom mire manušen?
Noča, mi del te džanel oda, so ela!
8 Ma daran tumen, ma izdran!
Či oda me imar čirla na phenďom
a na diňom te džanel?
Tumen san mire švedki.
Či hin varesavo aver Del? Nane, ča me.
Nane aver Skala, pal ňisavi na džanav.“

Te kerel o modli hin diliňipen

9 Savoredžene, so keren o modli, nane ňič
a ola modli, so on rado dikhen, ňikaske na pomožinen.
Ola, ko pes lenge klaňinen, hine kore
a na džanen ňič, vašoda pes ladžana.
10 Ko forminel le devlores abo ko kerel la modla,
so nane pre ňisavi chasna?
11 Dikh, savoredžene, so pes paš oda priden, pes ladžana,
se the ola majstri hine ča manuša.
Mi skiden pes upre savoredžene a mi ačhaven pes mange!
Darana pes a ladžana savore jekhetane!

12 O kovačis marel pal o trast
a forminel les andre jag;
marel pal leste le čokanoha
a kerel pre leste buči peskre zorale vasteha.
Paš oda bokhaľol avri a slabisaľol;
na pijel paňi a hino strapimen.
13 O ťesaris nacirdel e šparga
a merinel avri o kašt;
poznačinel la ceruzkaha
a kresľinel le kružidloha,
medik oda na dičhol avri sar varesavo murš,
sar šukar postavakro manuš,
savo ela thodo ke varekaste andro kher.
14 Činel tele o dubos, o ciprusis the o cedros,
kidel peske avri le stromendar andro veš,
abo sadzinel peske e borovica a o brišind kerel, hoj te barol.
15 O kašt hin le manušeske pre oda,
hoj les te labarel andro bov;

lel lestar a tačarel pes;
kerel jag a pekel o maro.
Ale kerel peske lestar the devlores a klaňinel pes leske;
kerel e modla a banďol anglal late.
16 Jepaš labarel andre jag,
thovel upre o mas, so džal te chal,
pekel peske les a čaľol.
A paš oda pes the tačarel a phenel:
„Roztačiľom la jagatar. Šavi šukar jag.“
17 Okle kaštestar, so leske ačhiľa,
peske kerel devlores sar modla,
banďol anglal leste a lašarel les,
modľinel pes ke leste a phenel:
„Zachraňin man, se tu sal miro del!“
18 Na džanen ňič a na achaľon;
lengre jakha hine kore, a vašoda na dikhen;
lengre jile hine phandle andre, vašoda na achaľon.
19 Oda manuš pes na zagondoľinel,
na achaľol a na phenel peske:
„Jepaš ole kaštestar labarďom andre jag,
pre leskre jagale angarora mange pekľom o maro,
pekľom mange avri o mas a čaľiľom.
A okle kaštestar, so ačhiľa, mange kerava e džungaľi modla?
Klaňinava man le kašteske?“
20 Ajso manuš pes čaľarel le prachoha andral o bov,
leskro jilo les klaminel a odcirdel,
našťi pes zachraňinel aňi phenel:
„Odi modla, so chudav andre miro čačo vast hin falošno del!“

O RAJ cinel avri le Izrael

21 „Jakobona, leper tuke pre kala veci,
bo tu, Izraelona, sal miro služobňikos.
Me tut stvorinďom, tu sal miro služobňikos,
Izraelona, na bisterava pre tu.
22 Tire bini lava het sar e chmara
a tire vini sar e molha.
Av pale ke ma, bo me tut cinďom avri.“

23 Giľaven radišagostar, tumen o ňebi, bo o RAJ oda kerďa.
Giľaven radišagostar, tumen o hlbini la phuvakre,
viskinen radišagoha, tumen o verchi,
o veša the savore stromi andre lende!
Bo o RAJ cinďa avri le Jakob
a sikaďa peskri slava andro Izrael.

O Kiros, o pasťjeris le RAJESKRO

24 „Kada phenel o RAJ, tiro Vikupiťeľis,
savo tut forminelas andro per la dake:
Me, o RAJ, stvorinav savoro,
me korkoro nacirdav o ňebos the e phuv,
ňiko mange na pomožinel.
25 Me musarav o znameňja le falošne prorokengre,
le veštcendar kerav diline,

previsarav o goďaveripen le goďaverengro
a sikavav, hoj lengre radi hine diliňipen.
26 Ale furt kerav, hoj mire služobňikoskro lav
the mire poslengre proroctva pes te ačhen.
Phenav le Jeruzalemoske: ‚Bešena andre tu o manuša,‘
a le forenge andre Judsko: ‚Avena upreačhade!‘
Lengre rozburimen fori pale ačhavava.
27 Le bare moroske phenav: ‚Šučuv avri!
Tire paňa šučarava avri.‘
28 Le Kiroske phenava: ‚Tu sal miro pasťjeris
a kereha savoro, so kamav.
Pheneha le Jeruzalemoske: Aveha pale upreačhado!
A le Chramoske: Tire zakladi ena zathode!‘ “

45

O Del peske kidel avri le Kiros

1 „Kada phenel o RAJ
peskre pomazimen muršeske, le Kiroske:
Chudňom tut le čače vastestar,
hoj angle tute te rozpučinav le naroden,
te lav le kraľendar lengri zor,
te phundravav angle tute o vudara,
hoj te na ačhen o brani zaphandle.
2 Me džava anglal tu a rovňinava avri o brehi,
o brondzune brani phagerava
a o trastune zavori prephagava.
3 Dava tuke o barvaľipen, so hino garudo andro kaľipen,
a o vzacna veci andral o garude thana,
hoj te džanes, hoj me som o RAJ,
o Del le Izraeloskro, savo tut vičinav tire naveha.
4 Vaš miro služobňikos Jakob
the vaš o Izrael, saves mange kidňom avri,
vičinďom tut tire naveha;
diňom tut pačivalo nav, kajte man na prindžares.
5 Me som o RAJ, ňiko aver nane;
aver Del nane, ča me.
Diňom tut zor,
kajte man na prindžares,
6 hoj te džanen savore manuša pal o vichodos dži pro zapados,
hoj nane aver Del, ča me.
Me som o RAJ a ňiko aver nane.
7 Me kerav o švetlos the o kaľipen;
anav o lače dživesa the o nalače dživesa.
Me, o RAJ, kada savoro kerav.

8 De brišind, ňebona,
a le chmarendar mi čuľal o spravodľišagos.
Phundrav tut, phuvije,
hoj te uľol tutar e spasa
a jekhetane laha te pučinel avri o spravodľišagos.
Me, o RAJ, kada savoro stvorinďom.

9 Vigos oleske, ko pes vesekedinel peskre Stvoriťeľiha,
jekh čikakro kotor maškar aver čikakre kotora pre phuv!
Či šaj phenel e čik peskre hrnčjariske:
‚So keres?‘ abo, ‚Namištes keres‘?
10 Vigos oleske, ko phenel le dadeske:
‚Soske keres čhaven?‘
a la dake: ‚Soske ločhos?‘

11 Kada phenel o RAJ,
o Sveto le Izraeloskro a leskro Tvorcas:
Soske mandar phučen, so kerava mire čhavenca?
Soske mange phenen, so te kerav?
12 Me stvorinďom e phuv
a pre late stvorinďom le manušes.
Me korkoro mire vasteha rozcirdňom o ňebos;
me rozkazinav savore ňeboskre švetlenge.
13 Me uštaďom le Kiros te kerel o spravodľišagos
a rovňinava avri savore leskre droma.
Ov ačhavela miro foros
a premukela mire zaile manušen,
na vaš o love aňi vaš o dari,
phenel o Nekzoraleder RAJ.“
14 Kada phenel o RAJ:
„O barvaľipen le Egipťanengro
the o rodipen le Kušijcengro ela tiro
a o uče murša andral e Seba
avena ke tute a ena tire otroka;
phirena pal tute zaphandle andro lanci,
banďona tele anglal tute
a mangena pes tuke:
‚Ča tuha hin o Del, ňiko aver nane,
aver del nane.‘ “

15 Čačes, tu sal o Del, savo pes garuvel,
o Del le Izraeloskro, o Spasiťeľis.
16 Ola, ko keren o modli, pes ladžana;
savore ena teledikhle a ena pro asaben.
17 O RAJ spasinela le Izrael
a oda spaseňje ela pro furt;
imar šoha tumen na ladžana
a na avena teledikhle.

18 Bo kada phenel o RAJ, savo stvorinďa o ňebos
– ov hin o Del, savo kerďa e phuv, forminďa a zathoďa la;
na kerďa la prazdno, ale hoj te bešen andre o manuša:
„Me som o RAJ a ňiko aver nane.
19 Me na vakeravas andral o garuďipen,
varekhatar andral o kaľipen.
Me na phenďom le Jakoboskre potomkenge:
‚Roden man varekhaj pro zamukle thana.‘
Me som o RAJ, me vakerav o čačipen
a phenav oda, so hin spravno.

20 Skiden tumen upre a aven,
aven jekhetane paš ma,
tumen, so predžiďiľan le narodendar.
Ola, ko peha hordinen peskre kaštune modli, na achaľon ňisoske,
modľinen pes ko devla, save len našťi zachraňinen.
21 Den te džanel a aven mange te phenel; dovakeren tumen jekhetane:
Ko kada vakerelas ešebnovarestar?
Ko kada delas te džanel imar čirla?
Či na me o RAJ?
Aver Del nane, ča me.
Nane aver čačo Del,
savo šaj zachraňinel.

22 Visaren tumen ke ma a avena zachraňimen,
savore agora la phuvakre,
bo me som o Del a ňiko aver nane!
23 Pre mande korkoreste iľom vera,
andral miro muj avľa avri o lav andro spravodľišagos
savo pes na del te lel pale:
Dojekh khoč anglal mande banďola
a dojekh čhib viznavinela
24 a phenela: ‚Ča andro RAJ
hin e zachrana the e zor.‘ “
Ke leste avena a ladžana pes savore,
ko pre leste chanas choľi.
25 Ale andro RAJ ena savore potomki le Izraeloskre zachraňimen
a lašarena pes andre leste.

46

O modli andral o Babilon

1 O devla Bel the Nebo pele a banďile tele;
o dobitkos the o džviri ľidžan lengre modli.
O modli, save tumen hordinenas, hine thode
sar bremenos pro strapimen džviri.
2 Banďile a pele tele;
našťi zachraňinde peskre modli;
on korkore džan andro zajaťje.

Hin ča jekh čačo Del

3 „Šunen man, potomkale le Jakoboskre
the tumen savore andral o Izrael, ko mek ačhiľan te dživel;
Tumen, kas bavinavas, kanastar uľiľan,
kas hordinavas pro vasta, kanastar avľan pro svetos.
4 Me som furt oda jekh dži andro tumaro phuripen,
hordinava tumen dži andre tumare šiva bala.
Me tumen stvorinďom a me man pal tumende starinava;
hordinava tumen pro vasta a zachraňinava tumen.

5 Kaha man porovňinena
a ko hin manca jekh?
Kaha man porovňinena,
hoj te avas jednaka?

6 Varesave manuša čhiven avri o somnakaj andral o gonoro
a važinen o rup pre vaha;
len peske le zlatňikos, hoj lenge olestar te kerel modla.
Paľis pes lake klaňinen a lašaren la.
7 Len la pro vali a hordinen peha.
Sar la thoven tele, ačhel furt ode
a na čhalavel pes pal peskro than.
Kajte pre late vareko vičinel, na del pes anglal;
na zachraňinel les andral leskro pharipen.
8 Ma bisteren pre oda a gondoľinen pal oda;
len tumenge oda andro jile, tumen binošna manušale!
9 Leperen tumenge pre oda, so pes ačhiľa varekana,
bo me som Del a aver nane;
me som Del a ňiko nane ajso sar me.
10 Me ešebnovarestar dav te džanel oda, so ela;
čirlastar oda, so pes mekča ačhela.
A me phenav: ‚Miro planos pes ačhela,
dokerava savoro, so kamav te kerel.‘
11 Le vichodostar vičinav le zorale orlos,
andral e phuv, so hiňi dur, vičinav le muršes, savo kerela oda, so kamav.
Oda, so phenďom, oda the kerava,
a oda, so naplaňinďom, oda dokerava.
12 Šunen man, tumen, so san zacata andro jile,
tumen, so san dur la spravodľišagostar!
13 Me anav pašes miro spravodľišagos,
nane dur a miro spaseňje na avela nasig.
Rozdava o spaseňje le Sionoske
a le Izraeloske dava miri slava.“

47

O sudos pro Babilon

1 „Av tele a beš tuke andro prachos,
pačivaľi čhaje, čhaje andral o Babilon!
Av tele pal o tronos a beš tuke pre phuv,
čhaje le Chaldejcengri!
Bo imar tuke na phenena,
hoj sal milo the jemno.
2 Le o mľinkos a mľinkin o aro.
Le tele o šukar šlajeris pal o muj,
podkasin tuke e rokľa
a sikav tire pindre, hoj te predžas prekal o paňa.
3 Mi dičhol tiro langipen
a mi sikavel pes tiri ladž;
pomsťinava man
a ňiko man na zaačhavela,“
4 phenel amaro Vikupiťeľis, o Sveto le Izraeloskro,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.

5 „Beš tuke cichones a scirde tut andro kaľipen,
čhaje le Chaldejcengri,
bo imar tut na vičinena: ‚E bari raňi upral o kraľišagi.‘

6 Somas choľamen pre mire manuša,
odčhiďom miro ďeďictvos
a diňom len andre tire vasta.
Ale tu ke lende na salas jileskri
a mek the pro phure manuša thovehas igen baro pharipen.
7 Phenehas tuke: ‚Furt avava raňi,‘
na sas tuke oda aňi pre godi
aňi na gondoľinehas, sar oda šaj doperel.
8 Ale akana šun, tu, so tuke rado uživines,
so tuke džives avke andro smirom
a gondoľines tuke andro jilo:
‚Ča me som a ňiko nane ajsi sar me;
na ačhava vdova a na merena mange o čhave.‘
9 Ale jekhvareste tel jekh džives
pre tu avena soduj kala veci:
merena tuke o čhave a ačheha vdova.
Kada savoro pre tu avela
a na zachraňinena tut aňi tire bare čari
aňi tire zorale vražišagi.
10 Mukehas tut pre tiro nalačhipen
a phenehas tuke: ‚Ňiko man na dikhel.‘
Tiro goďaveripen the tiri godi tut ľigende avrether;
gondoľinehas tuke: ‚Ča me som a ňiko nane ajsi sar me.‘
11 Vašoda avela pre tu e bibach
a tire čari la našťi tradena het;
perela pre tu e pohroma
a na džaneha tut latar te odkerel;
jekhvareste pre tu avela e zahuba
aňi na džaneha kana.

12 Avke akana ker tire čari the vražišagi,
save kerehas tire terňipnastar!
Ko džanel, či tuke na pomožinena
te daravel avri kala pohromi!
13 Savore tire radcendar sal imar strapimen,
akana mi ušťen upre
a mi pomožinen tuke
ola, ko skuminen o ňebos a sledinen o čercheňa;
ola, ko tuke sako čhon den te džanel,
so pre tu avela.
14 Dikh, on ena sar phus,
e jag len zlabarela.
Našťi pes zachraňinena le zorale plameňendar,
bo oda na ela e jag le angarendar,
hoj pes paše te tačaren
abo peske pašal te bešen.
15 Ajse hine ola čaroďejňika, save tuke radzinen
a pre save tut mukehas calo tiro dživipen.
Sako džala peskre dromeha
a ňiko lendar tut na zachraňinela.“

48

O Izrael hino zacato

1 „Šunen kada, le Jakoboskro potomkale,
tumen, kaske hin o nav Izrael,
tumen, so uľiľan le Judastar,
tumen, so len vera pro nav le RAJESKRO
a lašaren le Devles le Izraeloskres,
ale na čačipnaha the spravodľišagoha.
2 Phenen pal tumende, hoj bešen andro sveto foros
a muken tumen pro Del le Izraeloskro,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
3 Imar anglal phenďom oda, so pes ačhiľa;
avľa oda avri andral miro muj a diňom oda te džanel;
jekhvareste oda kerďom a ačhiľa pes.
4 Džanavas, savo sal zacato,
hoj tiri šľacha pre meň hiňi sar trast
a tiro čekat hino sar brondzos.
5 Phenďom tuke oda imar čirla anglal;
sigeder, sar pes oda ačhiľa, diňom tuke oda te džanel,
hoj te na phenes: ‚Kerďa oda miri modla,
miri kaštuňi socha, miro trastuno devloro
oda avke prikazinde.‘
6 Šunďal oda, dikh pre kada savoro!
Či pal oda na vakereha?

Akanastar tuke phenav o neve the o garude veci,
save na džanes.
7 Hine stvorimen akana, a na imar čirla,
a dži adadžives mek pal lende na šunďal,
hoj te na phenes:
‚He, džanavas pal oda.‘
8 Tu aňi na šunďal a aňi na džanehas,
imar čirlastar tire kana na sas phundrade.
Se me džanavas, hoj na aveha verno;
kanastar uľiľal, vičinenas tut vzburencos.
9 Vaš miro nav odthovav miri choľi
a vaš miri slava la tutar zľikerav,
hoj tut calkom te na zňičinav.
10 Dikh, obžužaravas tut, ale na sar o rup,
skušinavas tut andro bov le cerpišagoskro.
11 Ča prekal ma, ča prekal ma oda kerav.
Bo sar šaj domukav te meľarel andre miro nav?
Miri slava na dava ňikaske avreske.“

O RAJ oslobodzinel le Izrael

12 „Šun man, Jakobona,
Izraelona, saves mange kidňom avri!
Me som oda;
me som o ešebno the o posledno.
13 Se miro vast zathoďa o zakladi la phuvakre
a miro čačo vast nacirdňa o ňebos.
Me zvičinďom o ňebos the e phuv

a on ušťile upre jekhetane.“
14 Phenďom lenge:
„Zdžan tumen, savore, a šunen:
Savi modla oda diňa te džanel?
Oda, kas o RAJ kamel,
oda kerela leskri voľa pro Babilon
a leskro vast džala pro Chaldejci.
15 Me, me som oda, ko vakerelas a vičinďa les;
anďom les a leskro drom leske avela avri.
16 Aven ke ma a šunen kada:
Me šoha na vakeravas garudones.
Akorestar, kanastar pes oda chudňa te ačhel,
som furt paš oda.“

A akana o RAJ o Adonaj man bičhaďa
a diňa man peskre Duchos.

17 Kada phenel o RAJ,
tiro Vikupiťeľis, o Sveto le Izraeloskro:
„Me som o RAJ, tiro Del;
sikavav tut oda, so tuke hin pro lačho;
ľidžav tut pal oda drom, pal savo tuke kampel te džal.
18 Te ča tuke iľalas mire prikazaňja andro jilo,
tiro smirom uľahas sar o paňi
a tiro spravodľišagos sar o moroskre vlni.
19 Tiro potomstvos uľahas ajci sar e poši
a tire čhave ajci sar lakre zrnka.
Lengro nav na uľahas khoslo avri
aňi zňičimen anglal miro muj.“

20 Aven avri andral o Babilon
a denašen le Chaldejcendar.
Bare radišagoha oda den te džanel a vičinen avri;
rozľidžan oda dži pro koňec la phuvakro a vakeren:
„O RAJ cinďa avri peskre služobňikos le Jakob.“
21 Sar len o RAJ ľidžalas pal e pušťa,
na cerpinenas smedos;
ov diňa, hoj lenge o paňi te džal andral e skala,
pharaďa e skala pre jepaš a demaďa avri o paňi.

22 „Ale le nalačhen nane ňisavo smirom!“
phenel o RAJ.

49

Dujto giľi pal o služobňikos le RAJESKRO

1 Šunen man, manušale, so dživen pro ostrovi,
the tumen narodale, so dživen dur!
O RAJ peske man kidňa avri sigeder, sar uľiľom;
vičinďa man mire naveha imar andral la dakro per.
2 E čhib mange kerďa ostro sar šabľa,
garuďa man andro ciňos peskre vastengro.

Kerďa mandar ostro šipos
a garuďa man andre peskro tulcos.
3 Phenďa mange: „Tu sal miro služobňikos,
Izraelona, prekal tu sikavava miri slava.“
4 Ale me phenďom: „Zbitočňe man trapinavas,
diňom avri miri zor calkom pre ňisoste.
Se the avke hin miro čačipen paš o RAJ
a miri odmena paš miro Del.“

5 A akana phenel o RAJ –
oda, ko man forminďa imar andro per la dake,
hoj leske te služinav,
hoj te anav le Jakob pale ke leste
a te skidav upre le Izrael pale paš leste,
bo man hin pačiv andro jakha le RAJESKRE
a miro Del hin miri zor –
6 ov phenel:
„Oda hin igen frima, hoj sal miro služobňikos ča pre oda,
hoj te podhazdes upre o kmeňi le Jakoboskre
a te anes pale le Izraeliten, so predžiďile.
Me tut ačhavav švetloske prekal o narodi,
hoj te ľidžas o spaseňje dži pro koňec le svetoskro.“
7 Kada hin, so phenel o RAJ, o Vikupiťeľis,
o Sveto le Izraeloskro, oleske,
ko sas teledikhlo a odčhido le narodendar,
oleske, ko služinel le vladarenge:
„O kraľa tut dikhena a ušťena upre,
o raja dikhena a banďona tele anglo RAJ, savo hino verno,
anglo Sveto le Izraeloskro, savo peske tut avri kidňa.“
8 Kada phenel o RAJ:
„Andro milosťivo časos tuke odphenďom;
andro džives la spasakro tuke pomožinďom.
Ochraňinava tut a kerava tutar e zmluva prekal o manuša,
hoj pale te zathoves e phuv
a te des pale o zňičimen ďeďictvos le manušenge,
9 hoj te phenes le bertenarošenge: ‚Aven avri!‘
a olenge, ko hine andro kaľipen: ‚Aven slobodna!‘
Pašinena pes pašal o drom;
chana e čar pre savore brehi, kaj angloda na barolas.
10 Na ena bokhale aňi smedna;
na zňičinela len o tačipen aňi o kham.
Bo o RAJ ela ke lende lačhejileskro a ľidžala len;
ľidžala len pašal o prameňa le paňengre.
11 Dojekhe verchostar kerava drom
a mire chodňiki ena pripravimen.
12 Dikh, kala džene aven dural,
kola aven pal o severos the pal o zapados
a okla andral e phuv Sinim pal o juhos.
13 Radisaľuv, ňebona, thov baripen, phuvije,
viskinen radišagostar, verchale,
bo o RAJ poťešinela peskre manušen

a ela leske pharo vaš ola, ko cerpinen.“

O RAJ na bisterel pro Sion

14 Ale o Sion phenďa: „O RAJ man omukľa,
o Adonaj pre ma bisterďa.“

15 „Či šaj bisterel e daj pre peskro čhavoro,
saves del te pijel?
Či lake na ela pharo pal o čhavoro,
saves anďa pro svetos?
Ale kajte oj bisterďahas,
me pre tu na bisterava!
16 Dikh, andre miri burňik mange tut randľom avri;
tire muri hine furt angle mande.
17 Tire čhave siďaren pale
a ola, ko tut čhivenas tele a burinenas, tutar odgele.
18 Rozdikh tut pašal tu:
Savore tire čhave pes skiden upre a aven ke tu.
Avke sar me dživav,“ phenel o RAJ,
„savoren pre tu hordineha sar e šukar ozdoba;
thoveha len pre tu sar e terňi.

19 Salas zňičimen a čhido tele
a tiri phuv sas rozburimen,
ale akana bešena andre tiri phuv ajci manuša,
hoj lenge ela cesnones.
A ola, so ňičinenas tiri phuv,
tutar ena igen dur.
20 Tire čhave, save uľile andro zajaťje,
tuke jekhvar phenena: ‚Kadi phuv hiňi igen cikňi,
kampel amenge buter than pro dživipen!‘
21 A pheneha tuke: ‚Ko mange anďa kalen pro svetos?
Na sas man čhave a našťi man uľa čhave,
somas zaiľi a odľigenďi.
Ko len bararďa avri?
Dikh, me somas omukľi, khatar avle kala?‘ “
22 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Dikh, me sikavava mire vasteha le narodenge,
mira zastavaha dava te džanel le manušenge
a on anena tire čhaven pale khere pro vasta
a tire čhajen pro dume.
23 O kraľa tut bararena avri sar dada
a lengre kraľovni tut dena te pijel thud.
Banďona anglal tu dži tele pre phuv
a ľizinena o prachos pal tire pindre.
Akor achaľoha, hoj me som o RAJ
a hoj pes na ladžana ola, ko pes pre mande muken.“

24 Či šaj te lel le hrďinaske oda,
so peske anďa andral o mariben sar korisť?
Abo či šaj te lel avri oles,

kas zaiľa igen nalačho manuš?
25 Ale o RAJ phenel kada:
„He, oles, ko sas zailo, pes lela avri
lela pes le hrďinastar oda,
so peske anďa andral o mariben.
Me man kerava olenca, ko pes tuha keren,
a me zachraňinava tire čhaven.
26 Kerava, hoj ola, ko tumen trapinen,
te chan peskro ťelos
a te mačon peskre ratestar sar la moľatar.
Akor pes savore manuša dodžanena,
hoj me, o RAJ, som tiro Spasiťeľis,
tiro Vikupiťeľis, o Zoralo Del le Jakoboskro.“

50

O binos le Izraeloskro

1 Kada phenel o RAJ:
„Kaj hin o rozvodno ľil tumaro dakro,
saveha la premukľom?
Abo či tumen me bikenďom varekaske,
kaske kamavas love?
Dikh, vaš tumare bini sanas bikende;
vaš tumare nalače skutki diňom rozvod tumara daha.
2 Soske sar me avavas, na sas ode ňiko?
Sar vičinavas, soske mange ňiko na odphenelas?
Či hin miro vast charno te cirdel tumen avri?
Či man nane dos zor, hoj tumen te zachraňinav?
Dikh, prikazinav le moroske a šučol avri,
le paňendar kerav pušťa;
o ribi andre khandisaľon, bo nane len dos paňi,
a meren smedostar.
3 O ňebos urav andro kaľipen
a učharav les andro gada le gonestar.“

Trito giľi pal o služobňikos le RAJESKRO

4 O RAJ, o Adonaj, man diňa e čhib le učeňikengri,
hoj te džanav te vakerel
a te del zor le lavenca le strapimen manušes.
Uštavel man upre sako tosara,
uštavel mange o kan,
hoj te šunav sar o učeňika.
5 O RAJ, o Adonaj, mange phundraďa o kan
a me man na vzburinavas, na visarďom man het.
6 Ľikeravas o dumo olenge, ko man marenas,
a mire čhama olenge, ko mange avri cirdenas e brada;
na garuvavas o muj, sar mandar asanas
a čhungarenas pre ma.
7 Ale o RAJ, o Adonaj, mange pomožinel,
vašoda na avava teledikhlo;
vašoda mange zorales zaiľom, hoj zľidžava o pharipen,
a džanav, hoj na avava pre ladž.
8 Oda, ko man ospravedlňinel, hino pašes.

Kamel pes manca vareko te sudzinel?
Aven džas jekhetane pro sudos!
Kamel man vareko te obviňinel?
Mi avel pre ma te vakerel!
9 Dikh, o RAJ, o Adonaj, mange pomožinel.
Ko man šaj odsudzinel?
Dikh, savore rozperena sar o gada;
chala len o moľos.

10 Daral pes vareko tumendar le RAJESTAR
a šunel o lav leskre služobňikoskro?
Predžal vareko prekal o kaľipen
a na dikhel ňisavo švetlos?
Mi pačal andro nav le RAJESKRO
a mi mukel pes pre peskro Del!
11 Ale akana tumen savore, so labaren e jag
a keren tumenge o jagale šipi,
džan andro plameňa tumara jagakre
a phiren maškar o jagale šipi, so labarďan!
Kada pre tumende avela mire vastestar:
Pašľona ode andre bari dukh.

51

O RAJ obnovinela o Sion

1 „Šunen man, tumen, ko džan pal o spravodľišagos
a roden le RAJES.
Dikhen pre skala, andral savi sanas kerde,
the pre bari chaňig, andral savi sanas kopaľimen avri.
2 Dikhen pro Abraham, tumaro dad,
the pre Sara, savi tumen anďa pro svetos.
Sar les vičinďom, sas ča ov korkoro;
me les požehňinďom a kerďom lestar but.
3 He čačo, o RAJ poťešinela o Sion,
poťešinela andre leste savoro, so hin rozburimen.
Leskra pušťatar kerela o Eden
a leskra pustaťinatar e zahrada le RAJESKRI.
Ela ode baro radišagos;
paľikerena le Devleske a giľavena o chvali.“

4 „Šunen man mištes, mire manušale;
narodale, den pozoris!
O sikaviben avela avri mandar
a miro čačipen ela o švetlos le narodenge.
5 Miro spravodľišagos hino pašes,
miro spaseňje avel
a miro vast sudzinela o narodi.
Pre mande užarena o ostrovi
a mukena pes pre miro vast.
6 Dikhen upre pro ňebos!
Dikhen tele pre phuv!
O ňebos našľola sar o thuv,

e phuv rozperela sar o gada
a o manuša pre phuv merena sar o muchi.
Ale miro spaseňje ľikerela pro furt
a miro spravodľišagos šoha na našľola.
7 Šunen man, tumen, so prindžaren o spravodľišagos,
o manuša, savende hin miro zakonos andro jilo:
Ma daran tumen le manušendar, so tumenge dophenen,
aňi ma predaran, sar tumenge rakinen,
8 bo chala len o moľos avke sar o gada;
o kirmo len chala sar e vlna.
Ale miro spravodľišagos ľikerela furt
a miro spaseňje pal jekh pokoleňje pre aver.“

O vast le RAJESKRO

9 Ušťi upre, ušťi upre, vasteja le RAJESKRO!
Uri tut andre zor!
Ušťi upre avke sar varekana,
sar andre okla phurikane pokoleňja!
Či oda na sal tu, ko čhingerďa le Rahab pro kotora
a predemaďa la moroskra obluda?
10 Či oda na salas tu, ko šučarďa avri o moros,
o paňa andral e bari chev?
Či tu na kerďal drom prekal e hlbina le moroskri,
hoj ola, ko sas avricinde, te predžan pal oda drom?
11 Ola, kas o RAJ zachraňinďa, avena pale andro Jeruzalem
a giľavipnaha džana upre pro Sion.
O večno radišagos ela pre lengre šere sar e koruna;
chudena te giľavel a te khelel radišagostar
a o pharipen the e žaľa lendar denašela het.

O RAJ o Ťešiťeľis

12 „Me, me som oda, ko tumen poťešinel.
Ko sal tu, hoj tut daras le manušestar, savo merel,
le manušendar, save našľon sar čar?
13 Bisterďal pro RAJ, pre tiro Stvoriťeľis,
pre oda, ko nacirdňa o ňebos a zathoďa e phuv?
Sako džives sal andre bari dar,
bo oda, ko tut trapinel, hino choľamen
a hino pripravimen tut te zňičinel.
Ale kaj hin akana e choľi oleskri, ko tut trapinel?
14 Se oda, ko hino phandlo andre, ela maj oslobodzimen;
na merela andre jama
a na chibaľinela leske o maro.
15 Me som o RAJ, tiro Del, savo rozvirinel o moros,
avke hoj o vlni hučinen.
Miro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
16 Me thoďom mire lava andre tiro muj
a garuďom tut andro ciňos mire vasteskro
– me, ko thovav o ňebos pre peskro than
a zathovav o zakladi la phuvakre
a phenav le Sionoske:

‚Tumen san mire manuša.‘ “

E kuči le RAJESKRA choľakri

17 Ušťi upre, ušťi upre,
preker tut Jeruzalemona,
tu, so pijehas le RAJESKRE vastestar
andral e kuči leskra choľakri;
piľal avri savoro andral e kuči,
pal savi pes o manuša hombinen sar mate.
18 Savore čhavendar, saven anďa pro svetos,
nane ňiko, ko les ľigenďahas.
Savore čhavendar, saven bararďa avri,
nane ňiko, ko les iľahas vastestar.
19 Kala duj pohromi pre tute avle:
tiri phuv the o fori sas zňičimen a čhide tele
a but manuša mule bokhatar a sas murdarde la šabľaha.
A kaske sas vaš tuke pharo?
Ko tut poťešinďa?
20 Tire čhave pašľonas pre savore uľici strapimen,
avke sar o srnki zachudle andre sita.
O RAJ pre lende čhiďa avri peskri choľi,
o Del len pokarhinďa.

21 Vašoda šunen kada, tumen, so cerpinen;
tumen, so san mate, ale na la moľatar!
22 Kada hin, so phenel o RAJ, tiro Del,
o Adonaj, savo braňinel peskre manušen:
„Dikh, lav andral tire vasta
odi kuči, pal savi tut hombinehas sar mato,
e kuči mira choľakri.
Imar andral na pijeha.
23 Thovava la andro vasta olenge,
ko tut mučinenas,
olenge, ko tuke phenenas:
‚Banďuv tele, hoj pal tu te predžas!‘
A tu kerehas tire dumestar sar phuv,
sar uľica, pal savi pes phirel.“

52

Ušťi upre, Jeruzalemona

1 Ušťi upre, ušťi upre, Sionona,
uri tut andre tiri zor!
Uri pre tu tire šukar gada,
Jeruzalemona, sveto forona,
bo imar buter ke tu na avela
o naobrezimen the o nažužo manuš!
2 Razin pal tu tele o prachos a ušťi;
beš tuke pro tronos, Jeruzalemona!
Rozčhinger o puta pal tiri meň,
zaiľi čhaje le Sionoskri!
3 Bo kada phenel o RAJ:
„Bi o love salas bikenďi

a bi o love aveha avricindi.“
4 Bo kada phenel o RAJ:
„Ešebnovar gele mire manuša te bešel tele andro Egipt
a paľis len trapinelas e Asirija.
5 A akana so pes kade kerel?“ phenel o RAJ.
„Mire manuša sas zaile a na sas vaš lenge počimen ňič.
Asan peske ola, ko upral lende vladňinen,“
phenel o RAJ.
„A calo džives hin miro nav
furt ča teledikhlo.
6 Vašoda mire manuša sprindžarena miro nav;
vašoda andre oda džives on džanena,
hoj oda som me, ko phenel: Kade som!“

7 Save šukar hine pro verchi o pindre ole posloskre,
savo anel o lačho hiros;
savo avel te phenel
pal o smirom, pal o lačhipen the pal o spaseňje;
savo phenel le Sionoske:
„Tiro Del kraľinel!“
8 Šun! Tire stražňika vakeren zorales,
jekhetane viskinen radišagostar,
bo dikhen pre peskre jakha,
sar o RAJ avel pale pro Sion.
9 Giľaven, radisaľon jekhetane,
tumen, o rozburimen thana le Jeruzalemoskre,
bo o RAJ poťešinďa peskre manušen;
cinďa avri le Jeruzalem.
10 Bo o RAJ sikaďa peskro sveto vast
anglo jakha savore narodengre
a savore agora la phuvakre dikhena
o spaseňje amare Devleskro.

11 Džan avri! Džan avri! Džan odarik avri!
Ma chuden tumen le nažuže vecendar!
Aven avri andral o Babilon a obžužaren tumen,
tumen, so hordinen le RAJESKRE nadobi!
12 Ale akana na mušinena te siďarel het
aňi te denašel jekhvareste,
bo o RAJ džala angle tumende,
o Del le Izraeloskro tumen chraňinela pal savore seri.

Štarto gilí pal o služobňikos le RAJESKRO

13 Dikh, mire služobňikoske avela avri leskri buči;
ela uprehazdlo, barardo a ela les bari pačiv.
14 But džene predaranďile, sar les dikhle;
leskro muj sas avke zňičimen,
hoj aňi na dičholas avri sar manuš.
15 Ale akana pes upral leste čudaľinena but narodi
a o kraľa angle leste phandena andre o muja,
bo dikhena oda, so lenge na sas phendo,
a achaľona oda, so na šunde.

53

1 Ko pačanďiľa amare lavenge?
A ko dikhľa le RAJESKRO vast andre kada?
2 Bariľa avri paš leste sar konaricis,
sar koreňis andral e šuki phuv.
Na dičholas avri šukares aňi slavňe,
hoj pre leste te dikhas;
na sas pre leste ňič ajso,
hoj amen te pricirdel.
3 Sas teledikhlo a odčhido le manušendar,
murš, savo peske pregeľa la dukhaha the le cerpišagoha,
sar oda, anglal kaste peske o manuša garuven o muja,
sas teledikhlo a na važinahas peske les.
4 Ale ov pre peste iľa amare nasvaľibena,
a ľidžalas amare dukha.
Amen peske gondoľinahas, hoj hino dukhado,
mardo le Devlestar a trapimen.
5 No ov sas predemado vaš amare bini,
zorales mardo vaš amare nalačhipena;
pre leste sas thodo o trestos, hoj pre amende te avel o smirom,
a leskre ranenca sasťiľam avri.
6 Amen savore samas sar o našade bakrore;
sako džahas peskre dromeha,
ale o RAJ thoďa pre leste
amare savoredženengre nalačhipena.

7 Mučinenas les, ale ov oda pokorňe zľidžalas
a na phundraďa peskro muj.
Avke sar o bakroro, saves ľidžan te murdarel,
sar e ovečka, savi hiňi čhit anglal oda, ko la strihinel,
na phundraďa peskro muj.
8 Sas phandlo andre, odsudzimen načačipnaha
a ľigendo pro murdaripen.
Ale ko andral leskro pokoleňje vaš leske zaačhiľa?
Se ov sas cirdlo avri andral e phuv le džidengri,
bo sas mardo vaš o bini mire manušengre.
9 Dine les hrobos le nalače manušenca,
parunde les le barvaleha,
kajte na kerďa ňič nalačho
a andre leskro muj na sas šoha o klamišagos.

10 No o RAJ oda avke kamelas,
hoj les te marel le pharipnaha.
Ov dela peskro dživipen sar e obeta vaš e vina
a paloda dikhela peskro potomstvos,
leskro dživipen na preačhela
a prekal leste avela avri oda,
so o RAJ kamelas te kerel.
11 Pal o cerpišagos, so predžala, les ela pale o radišagos;
džanela, hoj na cerpinďa zbitočňe.
Miro spravodľivo služobňikos ospravedlňinela but dženen

a lela pre peste lengre vini.
12 Vašoda les dava o pačivalo than,
o than maškar o bare the zorale,
bo diňa peskro dživipen pro meriben
a rachinenas les le živaňenca,
kajte ov ľidžalas o bini but dženengre,
a privakerelas pes vaš o binošna manuša.

54

O Del vakerel pal o Jeruzalem sar pal peskri romňi

1 „Jeruzalemona, radisaľuv, kajte sal sar e džuvľi,
savi našťi ačhel khabňi a šoha na ločhiľa;
vičin radišagostar a giľav, kajte sal sar e džuvľi,
savi šoha na precerpinďa o ločhibnaskre dukha!
Bo buter čhave ela ola džuvľa, so hiňi omukľi,
sar ola, sava hin rom,“
phenel o RAJ.
2 „Rozbuchľar tuke o than pro stanos,
rozcirde o plachti a ma scirde len;
nacirde o lani a zamar zorales o koľiki pro stanos!
3 Bo rozbaroha pre čači the pre baľogňi sera;
tiro potomstvos zalela le naroden
a zabešela pes andre lengre zamukle fori.

4 Ma dara tut, bo na aveha pre ladž,
ma ladža tut, bo na aveha teledikhľi.
Bo bistereha pre odi ladž,
savi tut sas, sar salas terňi,
a imar tuke na lepereha pre oda,
sar tutar asanas akor, sar ačhiľal vdova.
5 Tiro Stvoriťeľis hino tiro rom;
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
O Sveto le Izraeloskro hino tiro Vikupiťeľis;
vičinel pes o Del caľa phuvakro.
6 Bo kajte sal sar e džuvľi,
so hiňi omukľi a strapimen pro duchos;
sar e terňi džuvľi,
savi hiňi odčhiďi le romestar,
me o RAJ tut vičinava pale,“
phenel tiro Del.
7 „Omukľom tut ča pro sikra,
ale le bare kamibnaha tut pale skidava upre.
8 Andre bari choľi tutar pro sikra visarďom miro muj,
ale le večne kamibnaha ke tute avava jileskro,“
phenel tiro Vikupiťeľis, o RAJ.

9 „Bo kada mange hin avke
sar andro dživesa le Noachoskre,
sar iľom vera, hoj le Noachoskre paňa
imar na zaplavinena e phuv.
Avke akana lav vera, hoj imar pre tu na rušava

aňi tut na karhinava.
10 Kajte pes o verchi čhalavena a o brehi razisaľona,
miro verno kamiben pes tutar na čhalavela
aňi miri zmluva, savi tuke anel o smirom, na razisaľola,“
phenel o RAJ, saveske hin pharo vaš tuke.

11 „Jeruzalemona, tu čoro forona,
saveha čhivkerel e zoraľi balvaj, saves ňiko na poťešinďa,
dikh, me budinava avri tire zakladi le vzacne barendar
a ačhavava len pale le zafirostar.
12 Tire veži pre obrana kerava le rubinostar
a tire brani le drahokamendar;
savore tire muri kerava le vzacne barendar.
13 Savore tire čhave ena učeňika le RAJESKRE
a dživena andro baro smirom.
14 Aveha zathodo andro spravodľišagos
a o trapišagos ela tutar dur.
Ňisostar tut na daraha
a e strašno dar paš tu na avela.
15 Dikh, te pre tu vareko džala,
na ela oda mandar,
te pre tu vareko avela,
perela anglal tute.

16 Dikh, me stvorinďom le kovačis,
so rozphurdel o angara andre jag
a kerel o zbraňe pre peskro planos;
me stvorinďom the le ňičiťeľis, hoj te ňičinel.
17 Ňisavi zbraň kerďi pre tute pes tutar na chudela
a dojekh čhib, savi tut obviňinela, odmareha.
Kada hin o ďeďictvos le RAJESTAR prekal mire služobňika
a me vaš lenge zaačhava,“
phenel o RAJ.

55

O Del vičinel savoren ke peste

1 „Aven te pijel paňi savore, so san smedna!
Aven the tumen, kas nane love!
Aven, cinen a chan,
cinen e mol the o thud hijaba bi o love.
2 Soske rozkeren o love pre oda, so nane maro,
a keren phares buči pre oda, so tumen na čaľarel?
Šunen man a keren oda, so phenav,
a chana o nekfeder chaben.
3 Visaren tumare kana a aven ke ma,
šunen a dživena.
Phandava tumenca e večno zmluva
a presikavava tumenge o kamiben,
avke sar diňom lav le David.
4 Dikh, me lestar kerďom švedkos prekal o manuša,
vodcas the veľiťeľis le manušengro.

5 Dikh, vičineha le naroden, saven na prindžares,
a o narodi, save tut na prindžaren, denašena ke tu!
Bo me, o RAJ tiro Del, o Sveto le Izraeloskro,
oda kerava a oslavinava tut.“

6 Roden le RAJES, medik les šaj te arakhel,
vičinen pre leste, medik hino pašes.
7 Mi omukel o nalačho manuš o nalačho dživipen
a o binošno o nalačho gondoľišagos.
Mi avel pale ko RAJ
a ov leske presikavela o lačhipen;
mi avel pale ke amaro Del,
bo ov but odmukel.

8 „Bo mire gondoľišagi nane tumare gondoľišagi
a tumare droma nane mire droma,“
phenel o RAJ.
9 „Bo ajci sar o ňebos hino učeder la phuvatar,
ajci učeder hine mire droma tumare dromendar
a mire gondoľišagi tumare gondoľišagendar.
10 Bo avke sar perel o brišind the o jiv andral o ňebos
a na avel pale,
ale zavlažinel e phuv a del te barol o uľipen,
del te rozkvitňinel la phuvake
a del o semenos oles, ko sadzinel,
a o maro oles, ko chal,
11 avke ela the mire laveha,
savo avel avri andral miro muj.
Na avela ke ma pale bi e chasna,
ale kerela oda, so me kamav,
a dokerela oda, so les bičhavav te kerel.
12 Bo andro radišagos avena avri
a lena tumen avri andro smirom.
O verchi the o brehi anglal tumende giľavena le radišagoha
a savore stromi pre maľa tapčinena le vastenca.
13 Ode, kaj sas o koľaka, barola o ciprusis,
a ode, kaj sas e pokriva, barola o stromos mirta.
Ela oda pre slava le RAJESKRE naveske,
pro večno znameňje, so šoha na našľola.“

56

O spaseňje prekal o aver narodi

1 Kada phenel o RAJ:
„Doľikeren o čačipen pro sudos a dživen spravodľišagoha,
bo pašes hin miro spaseňje, imar avel,
a miro spravodľišagos pes maj sikavela.
2 Bachtalo hin oda, ko avke dživel,
o manuš, ko pes olestar ľikerel,
oda, ko doľikerel o šabat a na meľarel les andre;
a del peske pozoris pre peskro vast,
hoj te na kerel ňič nalačho.“

3 Te na phenel o cudzincos, savo pes prithoďa paš o RAJ:
„O RAJ man čhivela avri peskre manušendar.“
A o eunuchos te na phenel:
„Me som ča šuko stromos.“
4 Bo kada phenel o RAJ:
„Le eunuchen, save doľikeren mire šabati,
save peske kiden avri te kerel oda, so hin mange pre dzeka,
a ľikeren pes mira zmluvatar,
5 olen dava andre miro Chramos the maškar leskre muri
o pomňikos the o nav, pre savo pes leperela
buter sar pro nav olengro, kas hin čhave the čhaja.
Dava len večno nav, pre savo pes šoha na bisterela.
6 A ole cudzincen, save pes prithoven paš o RAJ,
hoj leske te služinen, te kamen le RAJESKRO nav
a te ačhen leskre služobňika,
savoren, ko doľikeren o šabat, na meľaren les andre,
a ľikeren pes mira zmluvatar,
7 olen ľidžava pre miro sveto verchos.
Kerava, hoj te radisaľon andre miro kher pro modľitbi,
a prilava lengre obeti,
so obetinena pre miro oltaris.
Se miro kher pes vičinela
kher pro modľitbi prekal savore narodi.“
8 O RAJ, o Adonaj, savo skidel upre
le avritradle manušen andral o Izrael, phenel:
„Skidava upre mek the avre manušen
paš ola manuša, so imar sas skidle upre.“

O nalače vodci le Izraeloskre

9 Aven, savore džviri pal e maľa!
Aven te chal, savore džviri andral o veša!
10 Le Izraeloskre stražňika hine kore, savore hine bi e godi;
savore hine ňema rikone, so našťi bašon;
pašľon peske, džan sune a igen rado soven.
11 Hine rikone, so but kamen te chal a našťi dočaľon;
hine pasťjera, so na achaľon ňisoske.
Sako peske dživel, sar kamel,
savorenge džal ča pal lengro ziskos.
12 „Aven,“ phenen peske, „džav te anel mol!
Mačuvaha peske le zorale pijibnastar!
A tajsa ela avke sar adadžives
abo mek sikra feder.“

57

1 O spravodľivo manuš merel,
ale ňiko peske oda na lel andro jilo.
O pobožna manuša hine ile het a ňiko na achaľol,
hoj o spravodľivo manuš hino ilo het sigeder,
sar avel o nalačhipen,
2 a džal andro smirom.
Ola, ko dživen spravodľivo dživipen,
peske odpočovinen andro meriben.

O Del odsudzinel e modloslužba

3 „Aven kade, tumen čhavale la čaroďejňičkakre,
potomkale le lubariskre the la lubňakre!
4 Kastar tumenge keren pheras?
Pre kaste avke phundraven o muja
a den avri e čhib?
Či tumen na san o čhave le binošne manušengre
the o pokoleňje le klamarengre?
5 Tumen, so lašaren tumare devlen oleha,
hoj tel o dubi the paš dojekh zeleno stromos keren o lubipen,
a andro dolini the andro pukimen skali
lenge murdaren tumare čhavoren!
6 Andral odi dolina les o hladka bara
a lašares len sar devlen.
Čhives lenge avri o moľakre obeti
a anes lenge o chabeneskre obeti.
Gondoľines tuke, hoj kada mange hin pre dzeka?
7 Džas pro baro the učo verchos,
ode tuke rozkeres o hadžos pro lubipen a obetines.
8 Pal o vudar the pal o zarubňi
tuke thoves tire džungale modli.
He, omukľal man;
čhives pal tu tele o gada
a džas pre tiro hadžos tire piranenca,
savenge počines, hoj tuha te pašľon,
a bara žadoscaha dikhes pre lengre lange ťela.
9 Mukes pre tu o parfumi,
makhes tut le voňave mascenca
a džas te lašarel le devles Moloch.
Le poslen bičhaves igen dur,
dži tele andro Šeol*.
10 Ačhiľal strapimen olestar, so ajci phires pal aver devla,
ale na pheneha: ‚Hin oda zbitočno.‘
Arakhľal pale e nevi zor,
a vašoda na slabisaľos.“

11 O RAJ phenel: „Kastar izdrahas a darahas, hoj mange klaminehas?
Bisterďal pre ma a na iľal tuke oda andro jilo.
Preačhiľal mandar te daral,
bo na phenďom ňič a somas čhit?
12 Gondoľines tuke, hoj oda, so keres, hin spravno,
ale me anava avri o čačipen
a tire modli tuke na pomožinena.
13 Sar tuke mangeha e pomoca,
ta mi pomožinen tuke tire devlora!
E balvaj len savoren lela het,
e balvajori len odphurdela.
Ale oda, ko denašela ke ma,
chudela e phuv andro ďeďictvos,
a miro sveto verchos ela leskro.“

---

* **57:9** Oda hin o than, kaj hine o mule.

E zachrana prekal o pokorna

14 Phenela pes: „Keren, keren o drom, rovňinen les avri;
len pal o drom het oda, pre soste peren mire manuša.“
15 Bo kada phenel o Del, savo hino baro a barardo,
savo dživel furt a saveskro nav hin sveto:
„Me bešav pro učo the sveto than,
ale som the oleha, ko kerel pokaňje andral o jilo a hino pokorno andro duchos,
hoj te obdžiďarav olen, ko hine pokorna andro duchos,
the olen, ko keren pokaňje andral o jile.
16 Bo na kamav furt te rušel pre mire manuša
aňi na avava pre lende večňe choľamen,
bo te uľomas, savore manuša mulehas avri
– savoro džido dichos, so stvorinďom.
17 Somas choľamen vaš lengro binos
the vaš oda, hoj sas igen skupa.
Maravas len, garuďom miro muj angle lende
a somas igen choľamen.
Ale on sas zacata a furt phirenas ode,
kaj len o jilo cirdelas.
18 Me dikhavas, sar dživenas,
ale sasťarava len avri.
Me len ľidžava a poťešinava pale
andro Izrael olen, kas hin žaľa.
19 Thovava o ovocje le vuštengro, e chvala andre lengro muj.
Smirom, smirom olenge, ko hine dur, the olenge, ko hine pašes,“
phenel o RAJ, „a me len sasťarava avri.“
20 Ale o nalače hine sar o rozburimen moros,
savo našťi ačhel čhit
a lengre vlni čhiven avri o bahnos the e čik.
21 „Le nalačhen na ela ňisavo smirom,“
phenel miro Del.

58

O čačo postos

1 „Vičin andral calo kirlo a ma av čhit,
vičin zorales avke sar e truba.
De mire manušenge te džanel lengre nalačhipena
a le Jakoboskra famelijake lengre bini.
2 Se sako džives man roden
a kamen te džanel mire droma,
avke sar te ulehas o narodos, so dživel spravodľivones
a na omukel o zakoni le Devleskre.
Mangen mandar o spravodľiva sudi,
a kamen, hoj te avav pašes paš lende.
3 O manuša phučen: ‚Soske pes poscinas,
te tu ada na dikhes?
Soske pes amen avke pokorinas,
te tu pre oda aňi na dikhes.‘ “

O RAJ lenge odphenel:
„Andre oda džives, sar poscinen,
keren ča oda, so tumen kamen,

a trapinen tumare robotňiken.
4 Se dikh, sar tumen poscinen,
vesekedinen tumen, spričkinen
a maren tumen tumare nalače vastenca.
Te tumen poscinen kavke, sar oda keren adadžives,
našťi užaren, hoj tumaro hangos ela šundo avri andro ňebos.
5 Či kada hin oda postos, savo mange hin pre dzeka,
o džives, kana pes o manuš pokorinel?
Či kampel te banďarel o šero tele sar e trsťina
a te pašľol pro prachos urdo andro gada le gonestar?
Kada vičinen postos a džives,
so hin pre dzeka le RAJESKE?
6 Kada hin o postos, savo kamav:
te otkerel o ňespravodľiva puta,
te rozphandel o pharipnaskre lanci,
te premukel le trapimen manušen pre sloboda,
te prephagel dojekh pharipen,
7 te del o maro olen, ko hine bokhale,
a te lel andro kher le čore tulaken.
Vašoda, te dikheha lange manušes, de les gada te urel
a ma garuv tut tira famelijake, sar lenge kampel te pomožinel.
8 Akor avela avri tiro švetlos sar o vidňišagos
a tire rani sig sasťona.
Anglal tu džala tiro spravodľišagos
a pal tu le RAJESKRI slava.
9 Akor vičineha a o RAJ tuke odphenela;
mangeha tuke pomoca a ov tuke phenela: ‚Kade som!‘
Paľis sar preačheha te trapinel le manušen,
te sikavel pre lende le anguštenca,
te vakerel o nalače lava,
10 te le čores deha te chal
a te pomožineha le strapimen manušeske,
akor avela avri tiro švetlos andro kaľipen
a o kaľipen pašal tu pes čerinela pro švetlos pro dilos.
11 O RAJ tut furt ľidžala
a dela tut oda, so tuke kampel pro thana, kaj hin o šukiben;
dela tut zor the sasťipen.
Aveha sar e zavlažimen zahrada,
sar e chaňig, savi šoha na šučol avri.
12 Tire manuša pale budinena avri o rozburimen fori,
a ačhavena upre o čirlatune zakladi.
Sako tumen džanela sar olen, ko prikeren o muri;
sar olen, ko obnovinen o zňičimen khera pro uľici.

13 Te pro šabat, pre miro sveto džives, visareha tire pindre olestar,
hoj te na keres oda, so tuke hin pre dzeka,
te tuke ela o šabat pro radišagos
a te ľikereha le RAJESKRO sveto džives,
te les deha pačiv avke, hoj džaha pal tiro drom,
a te na kereha oda, so tuke hin pre dzeka,
te na vakereha o zbitočna lava,

14 akor arakheha o radišagos andro RAJ;
dava tuke te džal pal o uče verchi la phuvakre
a dava tuke te čaľol andral o ďeďictvos tire dadeskro, le Jakoboskro.“
Bo le RAJESKRO muj oda phenďa.

59

Le RAJESKRO vast nane charno

1 Dikh, le RAJESKRO vast nane ajso charno, hoj te na zachraňinel,
a leskro kan nane ajso kašuko, hoj te na došunel.
2 Ale oda hin tumare nalačhipena, so ačhile sar muros,
maškar tumende the maškar tumaro Del,
a angle tumare bini garuďa peskro muj,
hoj te na šunel.
3 Bo tumare burňika hine meľarde andre le rateha,
tumare angušta le binenca;
tumare vušta vakeren o klamišagos,
a tumari čhib vakerel o nalače lava.
4 Ňikaske na džal pal o spravodľišagos
a ňiko na sudzinel pačivales.
Muken pes pro chocsave lava
a vakeren o klamišagos;
khabňon o trapišagos
a ločhon o nalačhipen.
5 Bešen avri la zmijakre jandre
a hekľinen e pavučina;
oda, ko chal lengre jandre, merel,
a sar pukinen o jandre, avel avri e zmija.
6 Lengra pavučinatar na ela gada,
na učharena pes andre oleha, so hekľinde.
Lengre skutki, so keren, hine nalače
a o maribena hin andre lengre vasta.
7 Lengre pindre denašen pal o nalačhipen,
siďaren te murdarel le ňevinne manušes.
Lengre gondoľišagi hin o gondoľišagi pal o nalačhipen,
o murdaripen the o mariben hin pre lengre droma.
8 Na prindžaren o droma, so anen o smirom,
ode, kaj džan, nane o spravodľišagos.
Peskre chodňiki banďarde avri;
oda, ko pal lende phirela, na prindžarela o smirom.

9 Vašoda amendar hin o pravos dur
a o spravodľišagos amen našťi dochudel.
Užaras, hoj dikhaha o švetlos,
ale dikhas ča o kaľipen.
Pačas, hoj vidňisaľola avri,
ale na dikhas ňič.
10 Chudas pes la falatar sar o koro manuš,
hmatinas sar oda, kas nane jakha;
pro dilos amenge poddžan o pindre, sar te uľahas kaľipen,
a maškar o saste the zorale sam sar mule.
11 Savore dudrinas sar o bokhale medveďa,

furt rovas sar o holubi,
užaras o spravodľišagos, ale na avel,
užaras e zachrana, ale hiňi amendar dur.

12 Bo but amare nalačhipena hin anglal tu
a amare bini svedčinen pre amende.
He, amare nalačhipena hine furt amenca
a amen džanas, so kerahas namištes.
13 Vzburinahas pes a zaprinahas le RAJES;
visarahas pes amare Devleske le dumenca.
Trapinahas avren a marahas upre le manušen;
vakerahas o klamišagi, save peske gondoľinahas avri andro jile.
14 O čačipen pro sudos hino previsardo
a o spravodľišagos hino thodo pre sera.
Pro uľici pes na vakerel o čačipen
a pro pačivalo vakeriben ode nane than.
15 Ňiko na vakerel o čačipen,
a oda, ko pes visarel le nalačhipnastar, ačhel lengri korisť.

O RAJ oda dikhľa a na sas leske pre dzeka,
hoj ode nane ňisavo spravodľišagos.
16 Dikhľa, hoj nane ňiko, a čudaľinďa pes,
hoj nane ko te zaačhel vaš ola, kas trapinen.
A vašoda leske pomožinďa leskro vast
a leskro spravodľišagos les podhazdňa.
17 Urďa pre peste o spravodľišagos sar o pancjeris
a e prilba la zachranakri peske thoďa pro šero.
Urďa pre peste o ruchos la pomstakro
a thoďa pre peste e horľivosť sar o plašťos.
18 Peskre ňeprijaťeľenge visarela pale
e choľi vaš oda, so kerde;
a olenge, ko pre leste džan, počinela
a marela the le ostroven vaš lengre skutki.
19 O manuša le zapadostar dži o vichodos
pes darana le RAJESKRE navestar the leskra slavatar.
Bo avela sar o dzivo paňi,
saves tradel le RAJESKRO duchos.

20 „Ale o Vikupiťeľis avela pro Sion,
pal ola džene andro Jakob, ko pes visaren le binendar,“
phenel o RAJ.
21 „A kada hin miri zmluva lenca,“ phenel o RAJ. „Miro duchos, savo hino upral tu, the mire lava, save tuke thoďom andro muj, šoha na našľona andral tiro muj, aňi andral o muja tire čhavengre, aňi andral o muja lengre potomkengre – akanastar dži pro furt,“ phenel o RAJ.

60

O šukariben le Neve Jeruzalemoskro

1 „Ušťi a švicin, bo avľa tiro švetlos
a le RAJESKRI slava švicinel pre tu.

2 Dikh, o kaľipen učharel andre e phuv
a o baro kaľipen le naroden,
ale pre tute švicinela le RAJESKRO švetlos
a leskri slava pes sikavela upral tute.
3 O narodi avena pal tiro švetlos
a o kraľa pal o baro švetlos, so švicinel pre tu.

4 Rozdikh tut pašal tu a dikh,
savore pes zgele jekhetane a avle ke tu.
Tire čhave avena dural
a tire čhajen anena pro vasta.
5 Sar oda dikheha, švicinena tuke o jakha
a chučkereha radišagostar,
bo o barvaľipen le narodengro pes anela ke tu;
anela pes ke tu o pokladi pal o moros.
6 O karavani le ťavenca učharena andre tiri phuv,
o terne ťavi andral o Midijan the Efa;
savore avena andral e Šeba,
anena o somnakaj the o kaďidlos
a lašarena le RAJES le giľenca.
7 Savore stadi le Kedaroskre ena skidle paš tu,
o bakrore andral o Nebajot tuke služinena pre obeta
a ena priile pre miro oltaris.
Miro Chramos kerava slavneder, sar sas.

8 Ko hin kala, so ľecinen sar e chmara,
sar o holubi andre peskre hňizdi?
9 He, pre ma pes muken o ostrovi,
ešebna hine o loďi andral o Taršiš,
anen pale tire čhaven dural
a lenca the lengro rup the somnakaj,
pre pačiv le RAJESKE, tire Svete Devleske andral o Izrael,
bo ov tut diňa e slava.

10 O cudzinci ačhavena pale tire muri,
a lengre kraľa tuke služinena.
He, maravas tut andre miri choľi,
ale akana tuke presikavava miro lačhipen the jileskeriben.
11 Tire brani ena furt phundrade,
na phandena len dživese aňi rači,
hoj o kraľa le narodengre tuke te anen lengro barvaľipen.
12 Ale oda narodos the kraľišagos,
savo tuke na kamela te služinel, našľola,
ela calkom zňičimen.

13 O šukariben andral o Libanon avela ke tu,
o ciprusis, o smrekos the e jedľa,
hoj te šukaľaren miro Chramos;
me kerava o than mire pindrengro slavno.
14 O čhave tire ňeprijaťeľengre avena ke tute,
banďarde dži tele;
a savore, so tut tele dikhenas,

banďona dži tele paš tire pindre.
Vičinena tut o Foros le RAJESKRO,
o Sion le Svete Izraeloskre Devleskro.

15 Kajte salas omuklo foros, savo našťi avri ačhenas,
a prekal savo ňiko na predžalas,
me tutar kerava baro the šukar;
o radišagoskro than pro furt.
16 Pijeha le narodengro thud,
a o kraľa tut pro vasta karminena.
Akor džaneha, hoj me, o RAJ, som tiro Spasiťeľis,
tiro Vikupiťeľis, o Zoralo Del le Jakoboskro.
17 Vaš o brondzos tuke anava o somnakaj
a vaš o trast anava o rup,
vaš o kašt o brondzos,
a vaš o bara o trasta.
Kerava, hoj o smirom te ačhel tiro vodcas,
a o spravodľišagos tiro vladcas.
18 Andre tiri phuv imar na šunďola e maribnaskri vika;
ňič pes ode na musarela aňi na zňičinela.
Tire muri vičineha e Spasa
a tire brani e Chvala.
19 O kham imar na ela tiro švetlos dživese
aňi o čhonoro pre tu rači na švicinela,
ale o RAJ ela tiro švetlos pro furt
a tiro Del ela tiro šukariben.
20 Tiro kham imar na zadžala
a tiro čhonoro na našľola,
bo o RAJ ela tiro švetlos pro furt
a tire žaľakre dživesa preačhena.
21 Akor ena savore tire manuša spravodľiva,
e phuv ela lengri pro furt.
On hine oda konaricis, so sadzinďom,
e buči mire vastengri, hoj te dičhol miro šukariben.
22 Tumara nekcikneder famelijatar ela ezeros
a tumara nekostatneder famelijatar ela o zoralo narodos.
Me, o RAJ, oda kerava sig,
andro spravno časos.“

61

E služba le Mesijašiskri

1 O Duchos le RAJESKRO, le Devleskro, hin upral mande,
bo o RAJ man pomazinďa, hoj te vakerav o lačho hiros le čorenge;
bičhaďa man te phandel o rani le dukhade jilenge,
le zailenge te phenel, hoj hine slobodna,
a le zaphandlen te premukel andral e bertena.
2 Bičhaďa man te phenel, hoj avľa o bachtalo berš le RAJESKRO,
o džives amare Devleskra pomstakro;
te poťešinel savoren, kas hin žaľa.
3 Bičhaďa man ko manuša andro Sion, so hine andro pharipen,
hoj len te dav e šukar koruna vaš o prachos andral o bov,

o olejos le radišagoskro vaš o roviben,
a o ruchos la chvalakro vaš o strapimen duchos.
Vičinena len o dubi le spravodľišagoskre,
o sados le RAJESKRO, hoj pes te oslavinel.
4 Akor ačhavena pale o thana,
so sas čirlastar rozburimen a čhide tele;
prikerena o fori, so sas berša a berša zňičimen.

5 Mire manušale, o cudzinci pes starinena pal tumare stadi
a kerena tumenge buči pro maľi the andro viňici.
6 Ale tumen pes vičinena „o rašaja le RAJESKRE“;
phenela pes tumenge „o služobňika amare Devleskre“.
Užívinena tumenge o pokladi le narodengre
a lašarena tumen lengre barvaľipnaha.
7 Vaš tumari ladž chudena duvar ajci pačiv
a vaš tumari potupa o radišagos tumare ďeďictvostar,
bo andre tumari phuv chudena duvar ajci
a ela tumen radišagos pro furt.

8 „Me, o RAJ, kamav o čačipen pro sudos
a našťi avri ačhav, sar pes čorel a kerel o nalačhipen.
Andre miri vernosť odmeňinava mire manušen
a phandava lenca e večno zmluva.
9 Lengre potomki ena slavna maškar o narodi
a lengre čhave maškar o manuša.
Sako, ko len dikhela, džanela,
hoj on hine o manuša, saven o RAJ požehňinďa.“

10 Igen radisaľuvav andro RAJ,
miri duša radisaľol andre miro Del,
bo urďa man andro ruchos la spasakro
a thoďa pre ma o spravodľišagoskro plašťos;
som sar o terno, savo peske ozdobinel o šero avke sar rašaj
a sar e terňi, savi pes richtinel le šperkenca.
11 Bo avke sar andral e phuv aven avri o rastlini
a o semena baron andre zahrada,
avke o RAJ, o Adonaj, kerela, hoj te avel avri o spravodľišagos
a savore narodi les te lašaren.

62

O spaseňje le Sionoskro

1 Vašoda, bo kamav o Sion, vakerava;
vaš o Jeruzalem na ačhava čhit,
medik na avela avri leskro spravodľišagos sar o kham,
a medik leskri spasa na švicinela sar e fakľa.
2 O narodi dikhena tiro spravodľišagos
a savore kraľa tiri slava.
Vičineha tut neve naveha,
savo tut dela o muj le RAJESKRO.
3 Aveha sar e šukar koruna andro vast le RAJESKRO,
sar e kraľiko koruna andre burňik tire Devleskri.

4 Imar tuke na phenena „Omuklo“
a tira phuvake „Zamukľi“.
Ale vičinena tut „Pre dzeka mange“
a tira phuvake phenena „Veraduňi“.
Bo le RAJESKE sal pre dzeka
a ov lela vera tira phuvaha.
5 Sar o terno čhavo peske lel romňake pačivaľa čha,
avke peske tut lena ola, ko tut ačhavena,
a sar o terno radisaľol la terňatar,
avke radisaľola tiro Del tutar.

6 Pre tire muri, Jeruzalemona, ačhaďom le stražňiken,
save pes rat-džives na preačhena te modľinel.
Tumen, so leperen le RAJESKE leskre lava,
modľinen tumen a ma preačhen!
7 Ma den les smirom, medik na ačhavela pale o Jeruzalem,
medik lestar na kerela o foros, savo lašarela calo svetos.

8 O RAJ iľa vera pre peskro čačo vast
the pre peskro zoralo ramenos:
„Imar na dava tiri pšeňica te chal tire ňeprijaťeľenge
aňi le cudzincenge te pijel tiri mol,
pre savi phares kerehas buči.
9 Ale e pšeňica chana ča ola, ko la kidenas upre, a lašarena le RAJES;
a e mol pijena andre dvora mire Chramoskri ča ola, ko obkidenas o hroznos.“

10 Džan avri, džan avri prekal o foroskre brani!
Pripravinen o drom le manušenge.
Rovňinen avri, rovňinen avri o chodňikos a čhivkeren avri o bara!
Hazden upre e zastava pro znameňje le manušenge.

11 Dikh, o RAJ diňa te džanel
dži pro agora la phuvakre:
„Phenen le Sionoskra čhake:
‚Dikh, tiro Spasiťeľis imar avel!
Dikh, anel peha le manušen sar odmena
a ola, kas zachraňinďa, aven leha!‘ “
12 Vičinena len „o sveta manuša“,
„le RAJESKRE avricinde manuša“;
a tut, Jeruzalemona, vičinena „o foros, saves o Del kamel“,
„o foros, savo imar na ela omuklo“.

63

O Del zňičinel o Edom

1 K'oda avel andral o Edom,
urdo andro lolo ruchos andral e Bocra?
Ko hin avke šukares urdo
a phirel peske andre bari zor?

„Oda som me, ko vakerel andro spravodľišagos
a hino zoralo te zachraňinel.“

2 Soske hino tiro ruchos lolo
a soske hine tire gada ajse sar o gada oleskre,
ko pučinel o hroznos andro lisos?

3 „Me korkoro pučinavas o hroznos andro lisos
a ňiko le narodendar manca na sas;
uštaravas pre lende mira choľaha
a rozpučinďom len andre miri bari choľi;
lengro rat mange strikinelas pro gada
a calo miro ruchos mange meľarďom.
4 O džives mira pomstakro mande sas andro jilo;
avľa o berš mira zachranakro.
5 Obdikhavas man, ale na sas mange ko te pomožinel,
čudaľinavas man, bo na sas ňiko, ko man diňahas zor.
Akor mange pomožinďa miro vast,
miri bari choľi man diňa zor.
6 Uštaravas pro narodi andre miri choľi,
andre miri choľi len mačarďom
a lengro rat čhiďom avri pre phuv.“

E chvala the e modľitba

7 Leperav mange pro kamiben le RAJESKRO,
lašarav le RAJES vaš oda, so prekal amende kerďa,
vaš savoro, so amen o RAJ diňa.
Vaš leskro baro lačhipen ko Izrael,
ke savo sas igen jileskro
a presikaďa leske but kamiben.
8 Bo ov phenďa: „On hine mire manuša,
o čhave, save mange ena verna.“
Avke ačhiľa lengro Spasiťeľis.
9 Andre savoro lengro pharipen cerpinelas lenca,
a na o aňjelos, ale o RAJ korkoro len zachraňinďa.
Andre peskro kamiben the jileskeriben len cinďa avri;
hazdelas len upre a ľidžalas andre savore dživesa, so sas varekana.
10 Ale on pes vzburinenas
a dukhavenas leskre Svete Duchos,
vašoda pes visarďa pre lende sar ňeprijaťeľis
a marelas pes lenca.

11 Avke peske on leperde pro dživesa, so sas varekana,
pro Mojžiš the pre leskre manuša:
„Kaj hino oda, ko len ľidžalas avri prekal o moros
peskre stadoskre pasťjeriha le Mojžišoha?
Kaj hino oda, ko thoďa andre leste
peskre Svete Duchos?
12 Kaj hino oda, ko ľidžalas le Mojžiš peskre zorale vasteha,
oda, ko angle lende rozulaďa o moros,
hoj peske te kerel nav, savo pes prindžarela pro furt?
13 Kaj hino oda, ko len ľidžalas prekal o hlbini le moroskre?
Ľidžalas len sar le grajen pal e pušťa,
na poddžanas lenge o pindre.
14 O Duchos le RAJESKRO len ľidžalas andro odpočinkos,

avke sar o dobitkos, so džal tele andre dolina.
Avke ľidžahas tire manušen,
hoj tuke te keres tiro nav slavno.“

15 RAJEJA, dikh pre amende andral o ňebos,
andral tiro sveto the slavno kher!
Kaj hiňi tiri horľivosť the tire zorale skutki?
Ma zľiker amendar tiro jileskeriben the kamiben!
16 Se tu sal amaro dad;
o Abraham pal amende na džanel,
a o Izrael amen na prindžarel,
ale tu, RAJEJA, sal amaro Dad,
„amaro Vikupiťeľis“ hin čirlastar tiro nav.
17 Soske amen, RAJEJA, odcirdes tire dromendar
a zoraľares amare jile, hoj tutar te na daras?
Visar tut pale ke amende, bo amen sam tire služobňika,
tiro ďeďictvos, o manuša andral tire kmeňi.
18 Bo ča pro sikra časos sas tiro sveto than tire manušende,
ale akana les amare ňeprijaťeľa zňičinde.
19 Ačhiľam ajse, sar te šoha na uľalas amaro vladcas
a sar te amen šoha na prindžardehas sar tire manušen.
Ó, te rozčhinďalas o ňebos a avľalas tele
hoj o verchi tutar te izdran!

64

1 Avke sar e jag labarel o šuke šťipki
a taďol o paňi la jagatar,
avke de tire ňeprijaťeľenge te prindžarel tiro nav.
Mi izdran tutar o narodi!
2 Bo sar tu kerehas o bare skutki, save na užarahas,
avehas tele a o verchi tutar izdranas.
3 Šoha ňiko na dikhľa aňi na šunďa pal ajso Del sar sal tu,
savo avke pomožinel olenge, ko pes pre leste muken.
4 Tu aves te pomožinel olenge,
ko keren radišagoha o spravodľišagos,
ko na bisteren pre tire droma.
Ale sar amen mek furt kerahas o bini, tu pre amende rušehas.
Akor sar šaj avas spasimen?
5 Amen savore ačhiľam sar oda, ko hino nažužo,
savore amare spravodľiva skutki hine sar o ruchos meľardo le rateha.
Savore šučiľam avri sar prajti
a amare bini amen len het sar balvaj.
6 Nane ňiko, ko lašarďahas tiro nav,
ňiko pes tutar na kamel te chudel.
Garuďal tiro muj angle amende
a omukľal amen angle amare bini.

7 Ale akana, RAJEJA, tu sal amaro Dad.
Amen sam e čik a tu sal o hrnčjaris;
amen savore sam e buči tire vastengri.
8 Ma ruš imar ajci but, RAJEJA,

ma leper tuke imar pre amare bini.
Mangas tut, dikh pre amende, bo savore sam tire manuša.
9 Tire sveta fori ačhile pušťake,
le Sionostar ačhiľa pušťa
a o Jeruzalem hino rozburimen.
10 Amaro sveto a slavno chramos,
kaj tut amare dada lašarenas, sas zlabardo la jagaha,
a olestar, so peske važinahas, ačhiľa ča kopa bara.
11 Pal kada savoro, RAJEJA, mek tut kames te zľikerel?
Kames te ačhel čhit a mek buter amen te trapinel?

65

O spaseňje the o sudos

1 „Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikaďom man olenge, ko pal ma na phučenas.
Ole narodoske, so ke ma na vičinelas,
phenďom: ‚Kade som, kade som.‘
2 Calo džives nacirdavas mire vasta ko zacata manuša,
save phiren pal o drom, so nane lačho,
so peske on korkore gondoľinde avri;
3 ke ola manuša, so man provokinen anglal savorende,
obetinen andro zahradi a labaren o kaďidlos pro cehli;
4 ke ola, ko ačhen prekal e rat andro hrobi the andro jaskiňi,
hoj te vakeren le mule duchenca.
Chan o balano mas the e zumin,
so hin tadži le džungale masestar.
5 On phenen: ‚Ač ode, kaj sal!
Ma av paš ma, bo me som sveteder sar tu!‘
Kajse manuša mange hine sar o thuv andro nakh,
sar e jag, so labol calo džives.

6 Dikh, anglal mande oda hin pisimen andre:
Na avava čhit, medik lenge na počinava pale savoro;
počinava lenge ajci, keci peske zaslužinen
7 vaš lengre bini a the vaš o bini lengre dadengre,“
phenel o RAJ.
„Bo labarenas o kaďidlos pro verchi
a asanas mandar pro uče brehi,
počinava lenge pale ajci,
keci peske zaslužinen vaš o bini, so kerenas.“

O RAJ požehňinela le vernen

8 Kada phenel o RAJ:
„Avke sar pes arakhel e šťava andro hroznos
a o manuša phenen: ‚Ma zňičin les,
bo mek hin andre o požehnaňje,‘
avke the me kerava mire služobňikenca
a na zňičinava len savoren.
9 Anava avri o potomstvos andral o Jakob the andral o Juda,
savo zďeďinela mire verchi.
Zďeďinena len mire manuša, saven mange kidňom avri,

a bešena ode mire služobňika.
10 Le Šaronostar ačhela e phuv prekal o stadi,
a la dolinatar Achor o than prekal o dobitkos,
prekal mire manuša, save man roden.

11 Ale vareso aver pes ačhela tumenge, so omuken le RAJES,
so bisteren pro Sion, pre miro sveto verchos,
so keren o skamind prekal o Gad – del pre bach –
a čhivkeren e mol prekal o Meni – del pro osud.
12 Tumaro osud ela e šabľa
a savore banďona tele, hoj tumen te murdaren,
bo vičinavas, ale tumen na odphenenas,
vakeravas, ale tumen na šunenas,
kerenas oda, so hin nalačho andre mire jakha,
a kidňan tumenge avri oda, so mange nane pre dzeka.“
13 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Dikh, mire služobňika chana,
ale tumen avena bokhale.
Dikh, mire služobňika pijena,
ale tumen avena smedna.
Dikh, mire služobňika radisaľona,
ale tumen avena pre ladž.
14 Dikh, mire služobňika giľavena radišagostar andro jile,
ale tumen rovena bara žaľatar andro jile,
bo tumaro duchos hikinela bare pharipnastar.
15 Tumaro nav lena mire avrikidle manuša sar košiben.
Me, o RAJ, o Adonaj, tumen dava te murdarel,
ale mire služobňiken dava aver nav.
16 Sako, ko peske andre phuv mangela o požehnaňje,
mangela peske o požehnaňje le verne Devlestar.
Sako, ko andre phuv lela vera,
lela vera pro verno Del.
Bo o pharipena, so sas varekana, ena bisterde
a garude anglal mire jakha.“

O nevo ňebos the e nevi phuv

17 „Bo dikh, me kerava nevo ňebos the nevi phuv,
pre oda, so sas varekana, pes imar na leperela
a ňikaske na ela aňi pre godi.
18 Radisaľon a thoven baripen andre oda, so stvorinava,
bo dikhen, kerava o Jeruzalem pro radišagos,
a o manuša andre radisaľona.
19 Radisaľuvava andro Jeruzalem
a thovava baripen andre mire manuša;
ode imar na ela o roviben aňi pes na viskinela le pharipnastar.

20 Ode imar na ela čhavoro, so dživel ča vajkeci dživesa,
aňi phuro manuš, savo merel sigeder, sar hin leskro časos.
Oles, ko merela šeleberšengro, pes lela sar čhavores
a oles, ko pes na dodživela šel berš, pes lela sar prekošles.
21 Ačhavena o khera a bešena andre;
sadzinena o viňici a chana lengro ovocje.

22 Imar na ačhavena o khera, hoj ode te bešen aver džene,
aňi na sadzinena, hoj te chan aver džene,
bo mire manuša dživena ajci but sar o stromi;
mire avrikidle manuša igen radisaľona olestar, so kerena peskre vastenca.
23 Na kerena hijaba buči
a na ločhona le čhavoren, hoj te dživen andre bari dar,
bo on ena o manuša požehňimen le RAJESTAR
a the lengre čhave lenca.
24 Mek aňi na vičinena, imar me odphenava,
mek sar vakerena, imar šunava avri.
25 O vlkos the o bakroro pes pašinena jekhetane,
o ľevos chala o phus avke sar o bikos,
ale o sap chala o prachos pal e phuv.
Na kerena ňič nalačho aňi na zňičinena ňič
pre calo miro sveto verchos,“
phenel o RAJ.

66

O Del kamel le pokornen

1 Kada phenel o RAJ:
„O ňebos hin miro tronos
a e phuv hiňi tel mire pindre.
Savo kher mange kamen te ačhavel?
Savo than man kamen te del pro odpočinkos?
2 Se kada savoro stvorinďa miro vast
a savoro hin miro,“ phenel o RAJ.
„Ale me dikhav pre oda, ko hino pokorno,
kerel pokaňje andral calo jilo a izdral mire lavestar.
3 Oda, ko murdarel le bikos,
sar te murdarďahas le manušes,
oda, ko obetinel le bakrores,
sar te phagľahas avri e meň le rikoneske,
oda, ko anel e chabeneskri obeta,
sar te obetinďahas o balano rat,
oda, ko labarel o kaďidlos,
sar te žehňinďahas la modlake.
Avke sar peske on kidle avri peskre chodňiki
a radisaľon peskre džungipnastar,
4 avke mange the me kidava avri te marel len
a te anel pre lende oda, sostar daran.
Bo sar me vičinavas, ňiko pes na delas anglal,
sar me vakeravas, on na šunenas.
Kerenas oda, so hin nalačho angle mire jakha,
a kidle peske avri oda, so mange nane pre dzeka.“

E slava le Jeruzalemoskri

5 Šunen o lav le RAJESKRO,
tumen, so izdran anglal leskro lav:
„Tumare phrala, save tumen našťi avri ačhen
a odčhiven vaš miro nav, phenen:
‚Mi sikavel o RAJ peskri slava,
hoj te dikhas tumaro radišagos!‘

Ale on pes ladžana.
6 E bari vika šunďol andral o foros!
O zoralo hangos andral o chramos!
Oda hin o hangos le RAJESKRO,
so počinel pale peskre ňeprijaťeľenge.

7 Sigeder, sar avle o ločhibnaskre dukha, ločhiľa;
sigeder, sar avle o kurči, anďa pro svetos muršores.
8 Ko varekana šunďa kajso vareso?
Ko varekana dikhľa kajso vareso?
Či šaj pes kerel o narodos tel jekh džives?
Či šaj jekhvareste uľol calo narodos?
Se soča e čhaj le Sionoskri chudňa te ločhol,
imar lake uľile o čhavore.
9 Či me doanav la džuvľa dži paš o ločhuviben
a na domukav lake te ločhol?“ phučel o RAJ.
„Či me phandav andre o lono la džuvľake,
sar anel pro svetos le čhavores?“ phučel tiro Del.
10 „Radisaľon le Jeruzalemoha!
Thoven baripen andre leste, savore, so les kamen.
Radisaľon leha, tumen savore,
so upral leste roven.
11 O Jeruzalem tuke ela sar daj,
so tut del o thud the o radišagos, hoj te čaľos,
hoj te pijes so nekbuter andral lakro koľin
a te radisaľos lakre pherďipnastar.“
12 Bo kada phenel o RAJ:
„Dikh, me leske anava o smirom sar o paňi
a o barvaľipen le narodengro sar o paňi, so prečuľal.
Hordinena tumen pro vasta
a bavinena tumen pro khoča.
13 Avke sar e daj poťešinel peskre čhavores,
avke me poťešinava tumen;
andro Jeruzalem avena poťešimen.“

14 A sar oda dikhena, tumare jile radisaľona
a tumen rozkvitňinena sar čar.
Akor pes sikavela, hoj o vast le RAJESKRO hin leskre služobňikenca,
ale leskri bari choľi ela pre leskre ňeprijaťeľa.
15 Bo dikh, o RAJ avela andre jag
a leskre verdana avena sar e zoraľi balvaj,
hoj te anel tele peskri bari choľi
the peskro dovakeriben le jagale plameňenca.
16 Bo la jagaha the peskra šabľaha
o RAJ sudzinela savore manušen;
a ola, kas o RAJ predemela la šabľaha, ena igen but.
17 „Jekhetane merena ola, ko pes pošvecinen a obžužaren, hoj te džan pal peskro vodcas te lašarel peskre devlen andro pošvecimen zahradi, a the ola, ko chan balano mas the aver džungale džviren sar mišen,“ phenel o RAJ.

18 „Bo me džanav, so keren a so gondoľinen. Avel o časos te skidel upre savore
narodi the čhiba; avena a dikhena miri slava.
19 Thovava maškar lende znameňje a olendar, ko predžiďile, bičhavava ko narodi
andro phuva Taršiš, Put the Lud, ke ola, ko nacirden o lukos; the andro Tubal the
Javan; dži pro ostrovi, so hine dur, save na šunde pal ma aňi na dikhle miri slava. A
on vakerena pal miri slava maškar o narodi.
20 A anena savore tumare phralen andral savore narodi pro graja, pro verdana, pro
nošitki, pro somara the pro ťavi pre miro sveto verchos andro Jeruzalem sar obeta
le RAJESKE,“ phenel o RAJ. „Anena len avke, sar o Izraeliti anen e chabeneskri obeta
andro Chramos le RAJESKRO andre žuži nadoba.
21 A the lendar mange kerava rašajen the Leviten,“ phenel o RAJ.
22 „Bo sar o nevo ňebos the e nevi phuv, save me stvorinava, ačhena angle mande,“
phenel o RAJ, „avke ačhela tumaro potomstvos the tumaro nav.
23 Ačhela pes, hoj pre dojekh nevo čhon the pre dojekh šabat pes sako avela te
klaňinel angle mande,“ phenel o RAJ.
24 „Džana avri a dikhena o mule ťela olengre, ko pes mange ačhade, bo lengro
kirmo na merela, lengri jag na murdaľola a ena džungale savore manušenge.“

O Jeremijaš

1 O lava le Jeremijašiskre, le Chilkijašoskre čhaskre, savo sas jekh le rašajendar
andral o foros Anatot, andre phuv le Benjaminoskri.
2 O RAJ ko Jeremijaš prevakerelas andre ola dživesa, sar o Jozijaš, le Amonoskro
čhavo, kraľinelas andre Judsko imar dešutrin berš,
3 a the akor, sar andre Judsko kraľinelas o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, dži andro
pandžto čhon andro dešujekhto berš, sar kraľinelas o Cidkijah, le Jozijašoskro čhavo;
dži akor, sar sas o manuša andral o Jeruzalem ľigende andro otroctvos.

O Jeremijaš ačhado prorokoske

4 O RAJ mange phenďa kada lav:
5 „Sigeder sar tut stvorinďom andre la dakro per, prindžarďom tut
a sigeder sar uľiľal, pošvecinďom tut.
Ačhaďom tut prorokoske prekal o narodi.“
6 A me phenďom: „Raja miro, RAJEJA, se me na džanav te vakerel, bo som mek
ternoro!“
7 Ale o RAJ mange phenďa: „Ma phen: ‚Me som mek ternoro.‘ Bo džaha ke
sakoneste, pal kaste tut bičhavava, a pheneha savoro, so tuke prikazinava!
8 Ma dara tut lendar, se me som tuha, hoj tut te chraňinav,“ phenel o RAJ.
9 Paľis o RAJ nacirdňa o vast a chudňa pes mire mujestar a phenďa mange: „Dikh,
thoďom mire lava andre tiro muj.
10 Ačhaďom tut adadžives upral o narodi the upral o kraľišagi, hoj te čhives tele a
te cirdes avri, hoj te ňičines a te musares, hoj te budines a te sadzines.“

Duj viďeňja

11 Paľis mandar o RAJ phučľa: „So dikhes, Jeremijaš?“
Me odphenďom: „Dikhav o konaricis pal o mandľovo stromos.“
12 O RAJ mange phenďa: „Mištes dikhľal, bo me dav pozoris* pre miro lav, hoj les
te doľikerav.“
13 Paľis mandar o RAJ dujtovar phučľa: „So dikhes?“
Me phenďom: „Dikhav e piri, savi taďol a hiňi visarďi ke amende pal o severos.“
14 O RAJ mange phenďa: „Pal o severos avela e pohroma pre savore manuša, so
bešen andre kadi phuv.
15 Se vičinava savore manušen andral o kraľišagi pal o severos,“ phenel o RAJ.
„Avena a dojekh lendar peske ačhavela tronos
anglo brani le Jeruzalemoskre;
avena pre savore leskre hradbi
the pre savore judska fori.
16 Paľis anava avri miro sudos pre lende
vaš savoro lengro nalačhipen,
bo man omukle a labarenas o kaďidlos le cudze devlenge.
He, klaňinenas pes le modlenge,
saven kerde peskre vastenca!
17 Ale tu pripravin tut a dža lenge te phenel savoro, so tuke prikazinďom! Ma
predara lendar, bo te predaraha, daravava tut lenca avri!

---

* **1:12** Andre hebrejiko čhib oda hin slovno hračka, bo o mandľovo stromos hin šaked a te del pozoris šoked.

18 Dikh, Jeremijaš, me tutar adadžives kerďom ohradzimen foros, trastuno slupos
the brondzuňi hradba, hoj tut te ačhaves le kraľenge andre Judsko, le vodcenge, le
rašajenge the savore manušenge andre phuv.
19 Marena pes tuha, ale na domarena tut, bo me som tuha, hoj tut te chraňinav,“
phenel o RAJ.

2

O Izrael omukel le Devles

1 O RAJ mange phenďa kada lav:
2 „Dža a vičin andro kana le Jeruzalemoske:
‚Kada phenel o RAJ:
Leperav mange pre tiri vernosť, sar salas ternoro,
pre tiro kamiben, so tut sas akor, sar manca iľal vera;
sar man nasledinehas pre pušťa,
pre phuv, kaj ňič na barol.
3 O Izrael sas sveto prekal o RAJ,
ešebno ovocje leskre uľipnastar.
Savore, so les chanas tele, kerde binos
a avľa pre lende o nalačhipen,‘
phenel o RAJ.“

4 Šunen o lav le RAJESKRO, potomkale le Jakoboskre
the savore kmeňi andro Izrael!
5 Kada phenel o RAJ:
„So pre ma arakhle nalačho tumare dada,
hoj pes mandar visarde het?
Gele pal e marnosť
a ačhiľa lendar marnosť.
6 Na phučle: ‚Kaj hin o RAJ,
so amen iľa avri andral o Egipt,
so amen ľidžalas prekal e pušťa,
prekal e omukľi phuv, kaj sas pherdo bare jami,
prekal e avrišuki phuv the prekal o baro kaľipen;
prekal e phuv, khatar ňiko na phirel
a ňisavo manuš na bešel?‘
7 Anďom tumen andre phuv, kaj barol but uľipen,
hoj te chan lakro ovocje the lačhipen.
Ale tumen avľan a meľarďan miri phuv andre,
džungľarďan miro ďeďictvos.
8 O rašaja na phučle:
‚Kaj hino o RAJ?‘
Ola, ko sikavenas miro zakonos, man na prindžarenas,
a o pasťjera pes mange vzburinenas.
O proroka prorokinenas andro nav le Baaloskro
a phirenas pal o modli, savendar len na sas ňisavi chasna.

9 Vašoda man tumenca sudzinava,“
phenel o RAJ.
„The tumare čhavenca the lengre čhavenca man sudzinava.
10 Predžan o ostrovi le Kitejcengre a rozdikhen tumen,
bičhaven andro Kedar a skuminen mištes,

všimňinen tumenge, či pes ajso vareso varekana ačhiľa.
11 Či peske varesavo narodos čerinďa peskre devlen?
Se ola devla aňi nane čačes devla.
Ale mire manuša čerinde peskre slavne Devles
vaš o modli, so lenge na anen chasna.
12 Čudaľin tut oleske, ňebona,
a izdra bara daraha,“
phenel o RAJ.
13 „Mire manuša kerde duj bini:
Omukle man, le prameňis le džide paňeskro,
a kopaľinde peske avri o cisterni,
o pukimen cisterni, save andre peste našťi zľikeren o paňi.
14 Či hino o Izrael otrokos?
Abo či uľiľa andro otroctvos?
Akor soske sas zailo sar korisť?
15 Vičinen pre leste sar ľevi
a keren pre leste vika.
Leskra phuvatar kerde omuklo than,
leskre fori hine labarde avri a ňiko ode na bešel.
16 The o slugaďa andral o fori Memfis the Tachpanches
tuke hoľinde o bala pal o šero.
17 Či pre tu na anďal kada,
bo omukľal le RAJES, tire Devles,
sar tut ľidžalas pal o lačho drom?
18 Soske džas andro Egipt?
Te pijel o paňi andral o Nil?
Soske džas andre Asirija?
Te pijel o paňi andral o Eufrat?
19 Tiro nalačhipen tut marela
a tire klamišagi tut pokarhinena.
Prindžar a dikh, savo nalačho a kirko hin oda,
hoj omukľal le RAJES, tire Devles,
a na daras tut mandar,“
phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ.

O Izrael na kamel te služinel le RAJESKE

20 O RAJ phenel:
„Imar čirlastar phagerehas tiro jarmos
a rozčhinehas tire lanci
a phenďal: ‚Na služinava tuke!‘
Pre dojekh učo brehos
a tel dojekh zeleno stromos
pašľohas sar lubňi,
hoj te lašares le modlen.
21 Se me tut sadzinďom sar o nekfeder viňičis,
o lačho the o pačivalo semenos.
Akor sar tutar ačhiľa o nalačho the o dzivo viňičis?
22 Kajte landďoha andro luhos
a kereha pre tu but sapuňis,
o flekos pal tiri vina ačhela furt anglal ma,“
phenel o RAJ, o Adonaj.
23 „Sar šaj phenes: ‚Na meľarďom man andre

a na phiravas pal o modli Baal‘?
Dikh, so kerďal andre dolina,
achaľuv, so kerďal,
tu loki ťavico, so denašes upre tele,
24 tu dzivo oslico, so sal sikaďi pre pušťa
a so andre tiri žadosca rodes le nakheha le somaris?
Ko la šaj zaačhavel andre lakri ruja?
Te la vareko rodel, na mušinel pes but te trapinel,
bo arakhela la andre lakro čhon.
25 De tuke pozoris, hoj te na ačhes pindrangi
a te na tuke šučol avri o kirlo le smedostar.
Ale tu phenes: ‚Oda hin zbitočno!
Bo me kamav le cudzincen
a phirava pal lende.‘ “

O Izrael peske zaslužinel o mariben

26 „Avke sar pes zaladžal o živaňis,
sar hino prichudlo paš oda, sar čorel,
avke pes zaladžala o kher le Izraeloskro,
on, lengre kraľa, lengre vodci, lengre rašaja the proroka.
27 On, so le kašteske phenen: ‚Tu sal miro dad,‘
a la skalake: ‚Tu man anďal pro svetos.‘
Ale mange pes visaren le dumeha,
a na le mujeha.
Sar imar lenge hin phares, akor pre ma vičinen:
‚Av a zachraňin amen!‘
28 A kaj hine tumare devla, saven tumenge kerďan?
Mi aven a mi zachraňinen tumen, sar tumenge ela phares!
Ó Judsko, keci tumen hin fori,
ajci tumen hin devla!

29 Soske tumen manca vesekedinen?
Savore tumen ačhaďan pre mande,“
phenel o RAJ.
30 „Maravas tumare čhaven, ale sas oda pre ňisoste,
bo na priile miro dovakeriben.
Tumari šabľa chalas avri tumare proroken
sar o dzivo ľevos.
31 Manušale andral kada pokoleňje šunen o lav le RAJESKRO:
Či ačhiľom le Izraelitenge sar pušťa?
Abo sar phuv, kaj hin baro kaľipen?
Manušale mire, soske phenen:
‚Amen peske šaj keras, so kamas,
imar na kamas te džal pal tute‘?
32 Či šaj bisterel e pačivaľi čhaj pre peskre šukar ozdobi
a e terňi pre peskre veradune gada?
Ale mire manuša pre ma bisterde
imar anglo but dživesa.
33 Sar tuke džanes te pripravinel o drom,
hoj te arakhes oles, kas kames!
Mek the o nekgoreder džuvľa sikľon tire dromendar.
34 Pre tire gada hin o rat le ňevinne čore manušengro,

kajte len na prichudňal te rozmarel o kher.
Ale tu the avke phenes:
35 ‚Me som ňevinno. Leskri choľi pes mandar visarďa het.‘
Dikh, marava tut, bo phenes:
‚Na kerďom binos.‘
36 Sar avke lokes čerines tiro drom?
The le Egiptoha aveha avri pre ladž,
avke sar avľal avri pre ladž la Asirijaha.
37 Aveha the odarik avri le vastenca pro šero.
Bo o RAJ odčhiďa olen, pre kaste tut mukes,
na ela tut lendar ňič.“

3

O napačivalo Izrael

1 „Te o murš premukela peskra romňa
a oj lestar džala het a lela peske avre romes,
či džala oda murš pale pal late?
Či na uľahas avke kadi phuv calkom meľarďi?
Ale tu kerehas tire but piranenca o lubipen
a akana tut kames pale te visarel ke ma?“
phučel o RAJ.
2 „Dikh upre pro verchi,
či hin ode varesavo than,
kaj na kerďal o lubipen?
Bešehas paš o droma a užarehas pro pirane,
avke sar o zbujňikos užarel, kas chudela pre pušťa.
Meľarďal andre e phuv tire lubipnaha the tire nalačhipnaha.
3 Vašoda preačhile o brišinda
a na delas o brišind aňi jarone.
No tu pes presikaves, hoj sal lubňi,
a na ladžas tut vaš oda, so kerďal.
4 A akana pre ma vičines:
‚Dado, tu sal miro prijaťeľis imar terňipnastar.
5 Či ľikerela furt tiri choľi?
Či rušeha večňe?‘
Kavke vakeres,
ale keres savoro nalačho, so ča pes del.“

O Izrael the o Juda mušinen te kerel pokaňje

6 Akor, sar sas o Jozijaš kraľis andre Judsko, mange o RAJ phenďa: „Dikhľal, so kerelas e napačivaľi izraeliko čhaj? Džalas upre pre dojekh baro verchos a tel dojekh zeleno stromos a ode kerelas o lubipen.
7 Me mange gondoľinavas, hoj pal kada savoro, so kerďa, avela ke ma pale, ale oj na avľa. A dikhľa oda lakri pheň, e napačivaľi Judsko.
8 Dikhľa, hoj tradňom het la napačivaľa Izraelska čha a diňom la o rozvodno ľil, bo kerelas mange o lubipen. Ale lakri pheň, e napačivaľi Judsko na daranďiľa, geľa a the oj kerelas o lubipen.
9 A vašoda, hoj peske lelas o lubipen avke lokes, meľarďa andre e phuv a kerelas o lubipen oleha, hoj lašarelas o bara the o kašta.
10 Aňi pal kada savoro lakri napačivaľi pheň e Judsko na avľa ke ma pale čače jileha, ale falošňe,“ phenel o RAJ.

11 O RAJ mange phenďa: „E napačivaľi izraeliko čhaj hiňi spravodľiveder sar e
napačivaľi judsko čhaj.
12 Dža a vičin kala lava pro severos a phen:
‚Av pale, tu napačivaľi izraeliko čhaje!‘,
phenel o RAJ.
‚Miro muj pre tumende imar na ela chmuravo,
bo me som lačhejileskro.
Na rušava pro furt,‘
phenel o RAJ.
13 ‚Ča viznavin tiri vina,
hoj tut ačhaďal le RAJESKE, tire Devleske.
Viznavin, hoj džahas avre devlenca tel dojekh zeleno stromos
a na šunehas mire lava,‘ “
phenel o RAJ.

14 „Aven pale, tumen napačivale manušale,“ phenel o RAJ, „bo me som tumaro
rom. Lava mange po jekhes tumendar andral dojekh foros a po dujen andral dojekh
famelija a anava tumen pro Sion.
15 Avke tumen me dava pasťjeren pal miro jilo a pašinena tumen goďaha the
achaľuvipnaha.
16 Andre ola dživesa, sar tumenge uľona but čhave a avena but džene andre phuv,“
phenel o RAJ, „o manuša imar na phenena: ‚E archa le RAJESKRA zmluvakri!‘ Ňiko
pre late na gondoľinela aňi peske pre late na leperela, aňi lenge na chibaľinela aňi la
imar ňiko pale na kerela.
17 Andre oda časos vičinena o Jeruzalem o tronos le RAJESKRO a savore narodi pes
skidena andro Jeruzalem, hoj te lašaren le RAJESKRO nav. Imar na džana pal peskre
zacata the nalače jile.
18 Andre ola dživesa avena o manuša andral e Judsko ko manuša andral o Izrael
a avena jekhetane pale andral e severno phuv andre odi phuv, savi diňom tumare
dadenge sar o ďeďictvos.“

E modloslužba le Izraeloskri

19 „Ale me mange phenďom:
‚Savo rado uľomas, te tuha šaj kerďomas sar mire čhaha
a šaj tuke diňomas e šukar phuv,
kadi nekšukareder phuv pre calo svetos.‘
Gondoľinavas mange, hoj man vičinena ‚Dado‘
a šoha mandar na oddžana.
20 Ale avke sar e napačivaľi džuvľi omukel peskre romes,
avke sanas tumen napačivale mange
a omukľan man, manušale andral o Izrael,“
phenel o RAJ.

21 E vika šunďol upre pro verchi,
oda le Izraeloskre manušen šunďol te rovel,
bo previsarde peskre droma
a bisterde pro RAJ, pre peskro Del.

22 „Aven pale, tumen, so mandar odgeľan,
a sasťarava tumaro napačivaľiben!“

A tumen phenen: „He, džas pale ke tute,
bo tu sal o RAJ, amaro Del.
23 Čačo hin, hoj o modlarstvo pro brehi the pro verchi amen klaminde
a ča andro RAJ, amaro Del, hin e zachrana prekal o Izrael.
24 Amare terňipnastar o ladžakre modli chanas savori buči amare dadengri –
lengre bakren, le dobitkos, le čhaven the le čhajen.
25 Aven pašľuvas tele andre ladž
a mi učharel amen amari ladž andre.
Bo kerďam o bini anglal o RAJ, amaro Del,
amen a the amare dada,
amare terňipnastar dži adadžives,
a na šunahas le RAJES, amare Devles.“

4

1 O RAJ phenel:
„Te kames, Izraelona, te avel pale,
akor av pale ke ma.
Te čhiveha tutar het kola džungipena anglal mire jakha
a imar na oddžaha avrether,
2 ale te pačivales, čačes a spravodľivones leha vera:
‚Avke sar dživel o RAJ,‘
akor peske leha žehňinena o narodi
a lašarena pes leha.“
3 Kada phenel o RAJ le manušenge andre Judsko the andro Jeruzalem:
„Preorinen tumenge e zoraľi phuv
a ma sadzinen andro trňi!
4 Obrezinen tumen pre služba le RAJESKE,
obrezinen tumare jile,
muršale andral e Judsko the manušale andral o Jeruzalem,
hoj te na chučel avri miri choľi sar jag
vaš o nalačhipen, so kerďan,
a te na labol avke, hoj la ňiko našťi murdarela andre.“

E skaza pal o severos

5 „Den te džanel andre Judsko
a vakeren andro Jeruzalem:
‚Roztrubinen e truba pal caľi phuv!‘
Vičinen andral caľi zor a phenen:
‚Skiden tumen upre!
Aven džas andro ohradzimen fori!‘
6 Hazden upre e zastava pro Sion!
Denašen, hoj tumen te zachraňinen! Ma zaačhen!
Bo anava e skaza the e bari zahuba pal o severos.“

7 „O ľevos avľa avri andral peskre kraki,
o ňičiťeľis le narodengro avel.
Avľa avri andral peskro than,
hoj te kerel tira phuvatar e pušťa.
Tire fori ena zňičimen,
ačhena bi o manuša.
8 Vašoda uren tumen andro gada le gonestar,
roven a hikinen,

bo e bari choľi le RAJESKRI
pes amendar na visarďa.“

9 „Andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„o kraľis the o raja predarana,
o rašaja cerpisaľona
a o proroka ačhena sar kašta.“
10 Paľis me, o Jeremijaš, phenďom: „Jaj, Raja Devla, dičhol pes mange, hoj calkom klaminďal le manušen andre Judsko the andro Jeruzalem, sar phenďal: ‚Ela tumen smirom,‘ akor sar amenge sas e šabľa thoďi tel e meň!“
11 Andre oda časos pes phenela kale manušenge the le Jeruzalemoske: „E tači balvaj pal o brehi pre pušťa avel pre mire manuša, ale na pre oda, hoj len te precidzinel a te prežužarel,
12 bo kadi balvaj, so avel mandar, ela pre oda igen zoraľi. Akana anav avri upral lende miro rozsudkos.“
13 Dikh, o ňeprijaťeľis avel sar o chmari.
Leskre maribnaskre verdana hine sar e vichrica,
leskre graja hine richleder sar o orli.
Vigos amenge, sam našade!
14 Jeruzalemona, obžužar tuke o jilo le nalačhipnastar,
hoj te aves zachraňimen.
Dži kana andre tu ľikereha
o nalačho gondoľišagos?
15 Se andral o Dan avel o hiros
a e nalači sprava andral o Efrajimoskre brehi.
16 „Priphenen le narodenge,
den te džanel le Jeruzalemoske:
‚O ňeprijaťeľa aven andral e phuv dural
a keren e maribnaskri vika pro fori andre Judsko.
17 Obkľučinen o Jeruzalem sar ola, ko stražinen e maľa,
bo pre mande džalas,‘ “
phenel o RAJ.
18 „Tiro dživipen the tire skutki pre tute kada ande.
Kada hin tiro trestos!
Hino igen kirko!
Predemel tuke o jilo.“

O roviben le prorokoskro

19 Dukhal man, dukhal man!
Dukhatar man banďarel!
O Jilo! O jilo mange igen marel!
Našťi ačhav čhit!
Se me šunav o hangos la trubakro,
sar bašaven pro mariben.
20 E skaza anel e skaza,
caľi phuv hiňi čhiďi tele.
Jekhvareste hine mire stani zňičimen,
lengre zavesi hine čhingerde pro kotora.
21 Mek dži kana mušinav te dikhel pre le ňeprijaťeľiskri zastava
a te šunel o hangos la trubakro?

22 O RAJ phenel: „Mire manuša hine diline,

na prindžaren man.
Hine sar o čhave,
so nane goďaver, so na achaľon.
Akor hine goďaver, sar kamen te kerel o nalačho,
ale o lačho te kerel na džanen.“

23 Dikhavas pre phuv
a sas zamukľi a omukľi,
pro ňebos,
a leskro švetlos našľiľa.
24 Dikhavas pro verchi,
a dikhľom, hoj izdranas.
Savore brehi pes čhalavenas upre tele.
25 Dikhavas, ale ňisave manušes na dikhľom,
a the savore čirikle pal o ňebos našľile.
26 Dikhavas pro ovocno sados,
ačhiľa lestar pušťa;
a rozpele savore leskre fori
le RAJESKRA bara choľatar.
27 Kada phenel o RAJ:
„Caľi phuv ačhela zamukľi,
ale calkom la na zňičinava.
28 Vašoda ela e phuv andre žaľa
a o ňebos kaľola,
bo phenďom, so kamav te kerel,
a na lava oda pale aňi man olestar na visarava.“

29 Sar šunďol te avel le jazdcen the le lukostrelcen,
dojekh foros denašel.
Varesave pes garuven andro kraki
a varesave džan upre pro skali.
Savore fori hine omukle
a ňiko andre na bešel.

30 So kames te kerel, tu zňičimen?
Soske tut ures andro purpur
a thoves pre tu o somnakune šperki?
Soske tuke keres o jakha?
Zbitočňe tut richtines!
Tire pirane tut odčhide
a kamen tut te murdarel.

31 Bo šunav, sar te viskinďahas e džuvľi, so hiňi andro dukha,
sar te viskinďahas e džuvľi, so ločhol peskre ešebne čhavoreha;
šunav o hangos le Sionoskra čhakro,
so phurdel pharipnastar a nacirdel o vasta pre pomoca a phenel:
„Jaj, vigos mange,
diňi som andro vasta le vrahenge!“

5

O binos le Jeruzalemoskro

1 O RAJ phenel:

„Denašen te predikhel o uľici andro Jeruzalem,
roden a dikhen maškar o foros.
Te arakhena bajča jekhe dženes, ko dživel spravodľivones a rodel o čačipen,
ta odmukava kale foroske.
2 Kajte phenen: ‚Avke sar dživel o RAJ!‘
the avke len vera falošňe.“

3 RAJEJA, či na roden tire jakha o čačipen?
Demaďal len, ale na šunenas ňisavi dukh,
ňičinehas len, ale on na kamenas te prilel tiro dovakeriben.
Sas zacata sar bara
a na kamenas pes te visarel andral o bini.
4 Me phenďom: „Hine čorore a dilinore,
bo na prindžaren o drom le RAJESKRO,
Na džanen, so lendar lengro Del kamel.
5 Noča džav pal o vodci
a vakerava lenca,
se on prindžaren o drom le RAJESKRO,
so lendar lengro Del kamel.“
Ale the on phagerde o jarmos le Devleskro
a čhingerde o lanci.
6 Vašoda len o ľevos andral o veš chala,
o vlkos andral e pušťa len zňičinela,
o leopardos pašľola a užarela garudo paš lengre fori,
rozčhingerela sakones, ko lendar džala avri.
Bo lengre bini hine but
a kerde but napačivale veci.

7 „Jaj, sar tuke šaj odmukav?
Tire čhave man omukle
a lenas vera pre ola, ko nane devla.
Čaľaravas len,
ale on kerenas o lubipen;
zdžanas pes andro khera ko lubňa.
8 Hine sar o graja mištes karmimen avri,
pripravimen pre ruja;
sako erdžinel pal e romňi le susedaskri.
9 Či len vaš kada na marava?“
phenel o RAJ.
„Či kajse narodoske
oda na visarava pale?“

10 Avke me phenava le ňeprijaťeľenge:
„Džan andre lengre viňici a ňičinen,
ale calkom len ma zňičinen.
Odčhinen lengre konara,
bo on nane le RAJESKRE.
11 O izraelika manuša the o judska manuša
mange ačhile calkom ňeverna,“
phenel o RAJ.

12 „Zaprinde le RAJES
a phende: ‚Ov na kerela ňič!
Na avela pre amende e bibach,
šoha na ela mariben aňi bokh.
13 O proroka hine sar balvaj
a leskro lav andre lende nane;
avke mi ačhel pes lenge oda, so phende.‘ “

O RAJ anel avri o sudos

14 Vašoda kada phenel o RAJ, o Nekzoraleder Del:
„Bo vakeren kajse lava,
čerinava kale manušen pro kašta
a mire lava andre tiro muj kerava sar jag,
so len labarela.
15 Manušale le Izraeloskre!
phenel o RAJ,
anava pre tumende le narodos dural,
o zoralo narodos, so hino čirlastar;
o narodos, saveskri čhib na prindžaren
a na achaľon, so vakerel.
16 Leskro tulcos hino sar phundrado hrobos,
savore hine hrďini.
17 Chala tumenge o uľipen the o maro,
chala tumenge le čhaven the le čhajen,
chala tumenge le bakren the le dobitkos,
chala tumenge o hroznos the o figi.
La šabľaha domarela tumare ohradzimen fori,
pre save tumen muken.“

18 „No aňi andre ola dživesa,“ phenel o RAJ, „tumen calkom na zňičinava.
19 Te paľis o manuša phučena: ‚Soske amenge o RAJ, amaro Del, kada savoro kerďa?‘, pheneha lenge: ‚Avke sar man tumen omukľan a služinenas avre devlenge andre tumari phuv, avke akana služinena le cudzincenge andre phuv, savi nane tumari.‘ “

O nagoďaver narodos

20 „Kada den te džanel le Jakoboskre potomkenge
a phenen oda the andre Judsko:
21 Šunen kada, tumen nagoďaver a diline manušale!
Hin tumen jakha, ale na dikhen,
hin tumen kana, ale na šunen.
22 Na daran mandar?“ phenel o RAJ.
„Na izdran mandar?
Me kerďom e poši paš o moros sar hraňica,
šoha la našťi predžal.
O vlni andre šaj demen,
ale ňič na kerena,
šaj hučinen,
ale na predžana prekal.
23 Ale kale narodos hin o jilo zacato a zoralo;
visarde pes mandar a gele het.
24 Aňi peske na phende:
‚Aven daras pes le RAJESTAR, amare Devlestar,

savo del o brišind andro spravno časos.
Ov del o jesuno the o jaruno brišind
a the o kurke, andre save pes skidel upre o uľipen.‘
25 Angle tumaro nalačhipen zaačhiľa kala veci,
angle tumare bini pes tumendar iľa o lačhipen.

26 The maškar mire manuša hin o nalače,
so hine garude a užaren skurčimen,
hoj te chuden le čiriklen;
hine sar ola, ko rozthoven o pasci,
hoj te chuden le manušen.
27 Avke sar hine o kľitki pherde le čiriklenca,
avke hine lengre khera pherde le klamišagoha;
vašoda barvaľile a zoraľile;
28 thuľile a prechale pes.
Lengre nalače skutken nane hraňici;
na sudzinen spravodľišagoha.
Pal o sudi le širotengre lenge na džal
a le čorengre sudi na sudzinen.
29 Či len vaš kada na marava?“
phenel o RAJ,
„Či kajse narodoske
oda na visarava pale?

30 Vareso strašno a džungalo
pes kerel andre phuv.
31 O proroka prorokinen klamišagos,
o rašaja vladňinen peskra zoraha
a mire manušenge oda avke hin pre dzeka.
Ale so kerena, sar avela o koňec?“

6

O sudos pro Jeruzalem

1 „Manušale le Benjaminoskre, denašen het andral o Jeruzalem!
Trubinen pro rohos andro foros Tekoa;
den znameňje pro poplach paš o Bet-Kerem,
bo le severostar avel baro nalačhipen the bari skaza.
2 Zňičinava o foros le Sionoskro,
ola šukar the rajikaňa ča.
3 O ňeprijaťeľa ke late avena sar o pasťjera peskre stadenca,
ačhavena peske pašal late o stani
a sako chala savoro pašal peste.
4 Phenena: ‚Pripravinas pes pro mariben pre late!
Ušťas a džas, medik hin dilos!
Ale dikh, vigos amenge, bo o kham imar zadžal andre
a o račakre ciňi baron.
5 Ušťas upre a džas prekal e rat
te zňičinel lakre pevnosťi!‘ “

6 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ:

„Čhingeren avri o stromi
a hordinen o bara the e čik pašal o muri le Jeruzalemoskre,
hoj pes te dochudas andre.
Kada foros peske zaslužinel o trestos,
bo nane andre leste ňič aver ča o trapišagos.
7 Avke sar andral e chaňig avel avri o paňi,
avke andral leste avel avri o nalačhipen.
Pre leskre uľici šunďol, sar pes maren a phageren;
leskre dukhade the nasvale manuša hine furt angle mire jakha.
8 Prile o dovakeriben, Jeruzalemona,
bo sar na, ta oddžava tutar,
a kerava tutar e pušťa,
andre savi ňiko na bešela.“

9 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Ola, ko ačhena te dživel andro Izrael,
ena sar ola hrozni, save pes džal dujtovar te skidel upre.
Vašoda dža pre lende, sar te uľalas vinohradňikos,
a thov tiro vast pro hrozni, so mek ačhile.“

10 Avke me phenďom:
„Kaske šaj phenav
a kaske šaj dav te džanel?
Ko man šunela?
Se dikh, lengre kana hine kašuke,
a vašoda našťi šunen.
Rušen, sar lenge o RAJ dovakerel,
a nane lenge oda pre dzeka.
11 Vašoda hin andre mande pherdo choľi le RAJESKRI;
na birinav la imar te zľidžal.“

Akor o RAJ phenďa:
„Čhiv avri odi choľi pro čhavore pre uľica
the pre partija le terne čhavengri.
Andre odi choľi ena zachudle o rom the e romňi,
o phuro the o igen phuro.
12 Lengre khera peske lena aver džene,
jekhetane lengre maľenca the romňijenca,
bo me nacirdava miro vast pro manuša andre kadi phuv,“
phenel o RAJ.
13 „Le nekciknederestar dži o nekbareder,
savorenge džal ča pal o love.
Mek the o proroka the o rašaja,
savore ča thoven avri le manušenca.
14 O bare dukha mire manušengre učharen ča avke andre.
Phenen: ‚Savoro hin mištes,‘
ale ňič nane mištes.
15 Či pes ladžana vaš ola džungale veci, so keren?
Na, ňisostar pes na ladžan,
mek aňi te ľoľol avri na džanen.
Vašoda merena avke, sar mule okla džene;
ena zňičimen, sar len marava,“

phenel o RAJ.

O Izrael na prilel le Devleskro drom

16 Kada phenel o RAJ:
„Zaačhen pro droma a rozdikhen tumen
a phučen pal o phurikane chodňiki.
Dophučen tumen, kaj hin oda lačho drom,
a pal leste džan,
avke arakhena o odpočinkos prekal tumari duša.
Ale on odphende: ‚Na, amen na džas!‘
17 Ačhaďom upral tumende stražňiken a phenďom:
‚Šunen pro hangos la trubakro!‘
Ale on odphende: ‚Na, amen na šunaha!‘ “

18 Avke o RAJ phenďa:
„Vašoda šunen, narodale;
tumen, so san o švedki,
dikhen, so pes lenca ačhela.
19 Šun, phuvije!
Me anav pre kala manuša e pohroma,
sar o ovocje vaš oda nalačhipen, so gondoľinenas avri.
Bo mire lava na kamenas te šunel a miro zakonos odčhide.
20 Soske mange anen o kaďidlos andral e Šeba,
abo e voňavo trsťina andral e phuv, so hiňi dur?
Tumare labarde obeti na prilav;
tumare obeti mange nane pre dzeka.“

21 Vašoda kada phenel o RAJ:
„Thovav angle kala manuša o pasci,
hoj lenge upre te poddžan o pindre;
merena jekhetane o dada le čhavenca,
a o susedi jekhetane le prijaťeľenca.“

O ňeprijaťeľis avel pal o severos

22 Kada phenel o RAJ:
„Dikh, andral e severno phuv
avel e bari armada;
o baro narodos pes hazdel upre
pro agora la phuvakre.
23 Hine vizbrojimen le lukenca the le kopijenca,
hine igen dziva the bijileskre;
lengro hangos hučinel sar o moros,
aven pro graja,
hine rozačhade sar o slugaďa pro mariben,
hoj pes tuha te maren, čhaje le Sionoskri.“

24 O manuša phenen:
„Amen pal lende šunďam o hiros,
a slabisaľile amenge o vasta.
Zaiľa amen e dar the ajsi dukh,
savi hin la džuvľa, sar ločhol.

25 Ma džan avri pre maľa
aňi ma phiren pal o drom,
bo e šabľa le ňeprijaťeľiskri
the e bari dar hin všadzik pašal amende.“

26 Avke o RAJ phenel:
„Mire manušale,
uren pre tumende o gada le gonestar,
vaľinen tumen andro prachos andral o bov,
ľikeren e žaľa a zorales roven sar pal jekhoro čhavoro,
bo jekhvareste pre amende avela o ňičiťeľis!“

27 O RAJ mange phenďa:
„Ačhaďom tut, hoj te preskumines mire manušen,
avke sar pes skušinel o trast,
hoj te preskušines a te prindžares lengre droma.
28 Savoredžene hine zacata vzburenci,
zorale sar brondzos the trast;
savore hine previsarde,
ča phiren a vakeren o pľetki.
29 E bari jag labol andro bov,
ale e mel le trastestar našťi prelabarel.
Avke zbitočňe hin te prelabarel mire manušen,
bo le nalače manušen našťi te oddelinel.
30 Vičinen len ‚odčhido rup‘,
bo o RAJ len pestar odčhiďa.“

7

O Jeremijaš vakerel andro Chramos

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Ačhav tut andre chramoskri brana a de te džanel kada lav:
‚Šunen o lav le RAJESKRO, savore manušale andral e Judsko, tumen, so aven andre te lašarel le RAJES prekal kala brani.
3 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Čerinen tumaro dživipen the tumare skutki, so keren, hoj tumen te mukav te bešel pre kada than.
4 Ma muken tumen pre kala klamišagoskre lava: „Kada hin o Chramos le RAJESKRO, o Chramos le RAJESKRO, o Chramos le RAJESKRO!“
5 Čerinen čačes tumare dživipena the tumare skutki! Čačes keren o spravodľišagos maškar tumende!
6 Ma trapinen le cudzincos, la širota the la vdova, ma čhoren avri o ňevinno rat andre kadi phuv a ma phiren pal aver devla, bo ča tumenge kerena nalačho!
7 Te kada kerena, mukava tumen te bešel andre kadi phuv, savi diňom tumare phure dadenge pro furt.
8 Ale dikhen, tumen pes muken pro klamišagoskre lava, save tumenge nane lače pre ňisoste.
9 Tumen čoren, murdaren, keren lubipen, falošňe len veri, labaren o kaďidlos le Baaloske a lašaren avre devlen, saven na prindžarenas.
10 Tumen keren kala veci, save me našťi avri ačhav, a paľis aven a ačhen angle ma andre miro Chramos a phenen: „Amen sam chraňimen!“

11 Gondoľinen tumenge, hoj miro Chramos hin o kher prekal o zbujňika? Ale me
dikhľom, so keren, phenel o RAJ.
12 Džan andro Šilo, pre oda than, savo mange ešebno kidňom avri, hoj man ode te
lašaren, a dikhen, so lestar kerďom, anglo bini mire manušengre le Izraeloskre.
13 Tumen kerenas savore kala nalače skutki, phenel o RAJ, a me ke tumende
vakeravas furt pale a pale, ale tumen na kamenas te šunel. Sar me vičinavas, tumen
mange na odphenenas.
14 Avke akana oda, so kerďom le thaneha andro Šilo, kerava the mire Chramoha,
pre savo pes tumen muken, le thaneha, so diňom tumenge the tumare dadenge.
15 Tradava tumen pašal ma het, avke sar tradňom het savore tumare phralen,
savore potomken le Efrajimoskren.‘ “

O manuša na kamen te šunel

16 O RAJ phenel: „Jeremijaš, ma modľin tut vaš kala manuša! Ma mang tut aňi ma
rov vaš lenge! Ma vičin ke ma, bo me tut na šunava avri.
17 Či tu na dikhes, so keren andro judska fori the pro uľici andro Jeruzalem?
18 O čhave kiden o kašta, o dada keren e jag a o romňija ušanen o chumer pro
bokeľa la ňeboskra kraľovnake. Obetinen o moľakre obeti avre devlenge, hoj man
te dukhaven.
19 Či man oleha dukhaven?“ phenel o RAJ. „Či na korkore pes a oleha peske keren
ladž?
20 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Miri bari choľi čhivava avri pre kada
than, pro manuša, pro dobitkos, pro stromi the pro uľipen la phuvakro; labola a
na murdaľola andre.
21 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Ča džan a labaren tumenge
dureder o obeti a dothoven len paš okla obeti a šaj chan tumenge savoro mas!
22 Se akor, sar iľom tumare daden avri andral o Egipt, na phenďom lenge aňi lenge
na prikazinďom, hoj te keren o labarde obeti abo varesave aver obeti.
23 Ale diňom len ča kada prikazis: ‚Šunen man a me avava tumaro Del a tumen
avena mire manuša. Dživen avke, sar tumenge prikazinďom, a ela tumenge mištes.‘
24 Ale on oda na kerenas a na kamenas man te šunel. Zacatones phirenas andre
peskro nalačho gondoľišagos a visarde pes palal a na gele anglal.
25 Ole dživesestar, kanastar tumare dada avle avri andral o Egipt, dži akana furt
bičhavavas ke lende mire služobňiken le proroken,
26 ale on man na kamenas te šunel a na kerenas oda, so lenge phenavas. Ačhile
zacata a sas goreder sar lengre dada.
27 Te lenge pheneha kala savore lava, the avke tut na šunena; te pre lende vičineha,
na odphenena tuke.
28 Phen lenge kada: ‚Kada hin o narodos, savo na šunel le RAJES, peskre Devles,
aňi na kamel te prilel o dovakeriben. O čačipen muľa, našľiľa andral lengre muja.
29 Strihin tuke o bala a čhiv len het. Giľav o halgatovos upre pro brehi, bo o RAJ
pestar odčhiďa a omukľa o pokoleňje, pre savo hino choľamen.‘ “

E Dolina le Vrahengri

30 O RAJ phenel: „Se o manuša andral e Judsko kerenas oda, so nane lačho angle
mire jakha. Peskre džungale modli thode andre miro Chramos, hoj les te meľaren
andre.
31 Andre dolina Ben-Hinom peske ačhade o oltaris, so pes vičinelas Tofet, hoj ode
te labaren peskre čhaven the čhajen andre jag. Ale me lenge na prikazinďom kada
te kerel, mange oda na sas aňi pre godi.

32 Vašoda avena ajse dživesa, phenel o RAJ, hoj o manuša oda imar na vičinena
Tofet abo dolina Ben-Hinom, ale Dolina le murdaripnaskri, a ode andro Tofet o
manuša parunena le mulen, bo avrether na ela than.
33 O mule ťela kale manušengre chana o čirikle the o dziva džviri. Na ela ko len te
tradel het.
34 Lava andral o judska fori the pal o Jeruzalemoskre uľici het o radišagos the o
kheľiben, o radišagos le terneskro the la terňakro, bo e phuv ačhela zamukľi.“

8

1 „ ‚Andre oda časos, phenel o RAJ, lena avri andral o hrobi o kokala le judske
kraľengre, o kokala le rajengre, o kokala le rašajengre, o kokala le prorokengre the
o kokala le manušengre andral o Jeruzalem.
2 Thovena len pro kham, pro čhonoro the pro čercheňa le ňeboskre, saven
kamenas, savenge služinenas, pal save phirenas, savendar phučenas so te kerel a
saven lašarenas. Na skidena len upre aňi len pale na parunena, ale ačhena rozčhide
pre phuv sar hnojos.
3 No varesave dženen ole nalače manušendar mukava te dživel a roztradava len
pre savore thana. Ale prekal ola manuša ela feder te merel sar te dživel, phenel o
Nekzoraleder RAJ.‘ “

O binos the o sudos

4 „Jeremijaš, phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ:
Te vareko perel, či imar na ušťel upre?
Te vareko oddžal, či imar na avel pale?
5 Soske pes kala manuša visarde het?
Soske pes mandar o Jeruzalem furt visarel het?
Ľikeren pes le klamišagostar
a na kamen pes te visarel pale ke mande.
6 Visarďom ke lende o kana a šunďom,
hoj na vakeren o čačipen.
Ňikaske nane pharo vaš peskro binos
a ňiko na phenel: „Jaj, so kerďom?“
Sako siďarel peskre dromeha,
avke sar o graj siďarel andro mariben.
7 Mek the o bocianos pro ňebos
džanel peskro časos;
e hrdlička, e lastovička the o drozdos
doľikeren o časos kana te džal het
a kana te avel pale,
ale mire manuša na džanen,
so lendar o RAJ kamel.

8 Sar šaj tumen phenen:
„Amen sam goďaver, bo amen hin o zakonos le RAJESKRO“?
Se dikh, tumare falošna učiťeľa le zakonoskre les čerinde
a dopisinde andre o klamišagi.
9 Tumare goďaver učiťeľa ena pro asaben,
predarana a chudena len.
Se odčhide o lav le RAJESKRO!
Akor savi goďi len hin?
10 Vašoda lengre romňijen dava avrenge
a lengre maľi dava lengre ňeprijaťeľenge.

Bo le nekciknederestar dži o nekbareder,
savorenge džal ča pal o love.
The o proroka the o rašaja,
savore klaminen.
11 O bare dukha mire manušengre učharen ča avke andre.
Phenen: „Savoro hin mištes,“
ale ňič nane mištes.
12 Či pes ladžana vaš ola džungale veci, so keren?
Na, ňisostar pes na ladžan,
mek aňi te ľoľol avri na džanen.
Vašoda merena avke, sar mule okla džene;
ena zňičimen, sar len marava,
phenel o RAJ.‘ “

13 „ ‚Lava lendar lengro uľipen, phenel o RAJ.
Pro viňičis len na ela o hroznos
a pro figovňikos len na ela o figi;
a mek the o prajti lenge šučona avri.
Oda, so len diňom,
ela lendar ilo het.‘ “

14 O manuša phenen: „Soske mek bešas?
Aven skidas pes upre,
a džas andro ohradzimen fori,
hoj ode te meras!
Se o RAJ, amaro Del, amen kamel te zňičinel
a del amen te pijel o jedovato paňi,
bo amen kerďam o bini anglo RAJ.
15 Užarahas pro smirom,
ale o lačhipen na avelas,
pro sasťipen, ale dikh, avľa e bari dar.
16 Andral o foros Dan šunďol
le grajen te fučinel a le žrebcen te erdžinel.
Cali phuv ola vikatar razisaľol.
Avena a chana tele cali phuv the savoro, so andre hin;
o foros the leskre manušen.“

17 O RAJ phenel:
„Bičhavava pre tumende le sapen;
le zmijen, pre save na zalela ňisavo vražišagos,
a danderena tumen.“

18 Paľis me phenďom:
„Hin man igen bari žaľa,
igen man dukhal o jilo.
19 E čhaj mire manušengri vičinel pre pomoca andral e phuv, so hiňi dur:
‚Či o RAJ imar nane pro Sion?
Či leskro Kraľis imar ode nane?‘ “

O RAJ odphenďa:
„Soske man choľarenas oleha,
hoj lašarenas tumare sochi

a banďonas angle tumare chocsave cudza modli?“

20 O manuša phenen:
„Pregeľa e žatva, pregeľa the o ňilaj,
ale amen mek furt na sam zachraňimen!“

21 Me phenďom:
„Miro jilo hino dukhado,
bo mire manuša hine dukhade.
Pharo mange hin
a avľa pre ma bari dar.
22 Či nane ľikos andro Gilead?
Či nane ode doktoris?
Akor soske na sasťon avri
mire manuša?
23 Oj, te miro šero uľahas sar chaňig pherďi le paňeha
a miri jakh sar prameňis le apsenca,
hoj te šaj runďomas rat-džives
vaš mire manuša, so sas murdarde.“

9

1 „Oj, te ča man uľahas pre pušťa ajsi streškica,
kaj presoven o putňika,
hoj te šaj omukľomas mire manušen
a geľomas lendar het.
Se savore hine lubara,
e banda le napačivale muršengri.“

2 O RAJ phenel:
„Nacirden peske o čhiba sar o lukos te ľivinel o klamišagos;
le čačipnaha na vladňinen andre phuv.
Džan andral jekh binos andre aver
a na kamen man te viznavinel sar peskre Devles.
3 Den tumenge pozoris pre tumare prijaťeľa,
ma pačan aňi tumare phraleske,
bo dojekh lendar hino klamaris
a dojekh prijaťeľis hino pľetkošno.
4 Jekh avreha thoven avri
a ňiko na vakerel o čačipen.
O manuša sikľon te vakerel o klamišagi;
le binendar, so keren, ačhen igen strapimen.
5 Tumare khera hine maškar o klamišagos;
anglo klamišagos man imar na kamen te viznavinel,“
phenel o RAJ.

6 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Dikh, me len žužarav andre jag a skušinav,
bo so aver šaj kerav mire binošne manušenca?
7 Lengri čhib hin o meribnaskro šipos;
lengre muja vakeren o klamišagos.
Sako vakerel o šukar lava peskre prijaťeľiha,
ale andro jilo leha kamel te thovel avri.

8 Či len vaš kada na marava?“ phenel o RAJ.
„Či man pre kajso narodos na pomsťinava?“

9 Me phenďom:
„Rovav a hikinav vaš o verchi,
hin man žaľa pal o pastvini pre pušťa,
bo šučile avri a imar ňiko odarik na predžal.
Imar na šunďol le dobitkos, le čiriklen aňi le dzive džviren;
savore pes rozdenašle a gele het.“

10 O RAJ phenel:
„Le Jeruzalemostar kerava ča kopa bara,
o kher prekal o šakali.
A le judske forendar kerava zamukle thana,
kaj ňiko na bešela.“

11 Me phučľom: „Ko hin ajso goďaver, hoj oleske achaľola? Ke kaste prevakerďa le RAJESKRO muj, hoj oda te del te džanel? Soske hiňi e phuv avke zňičimen a avrišučarďi sar e pušťa, prekal savi ňiko imar na predžal?“
12 O RAJ odphenďa: „Vašoda, bo omukle miro zakonos, savo lenge diňom. Na šunde man aňi na kamle te kerel oda, so lenge phenďom.
13 Ale kerenas oda, so kamenas peskre zacate jilenca, a džanas pal o modli Baal, avke sar len sikade lengre dada.“
14 Vašoda o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel kada: „Dikh, čaľarava kale manušen le kirke chabeneha a dava len te pijel o jedovato paňi.
15 Roztradava len maškar o narodi, save na prindžarenas aňi on aňi lengre dada. Bičhavava pre lende e šabľa, medik len na murdarava avri.“

O manuša andral o Jeruzalem mangen e pomoca

16 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Achaľon oda, so tumenge phenav,
a vičinen ole džuvľen, so phiren te rovel pro pohrebi!
Bičhaven pal ola, so hine nekfeder andre oda.
17 Mi aven sig a mi roven upral amende,
hoj o apsa amenge te aven avri andral o jakha
a te čuľan tele pal o bervi.
18 Se andral o Sion šunďol o roviben:
‚Joj, save sam zňičimen! Sam pre bari ladž!
Mušinas te omukel e phuv,
bo amare khera hine čhide tele.‘ “

19 Me phenďom:
„Džuvľale, šunen o lav le RAJESKRO,
phundraven o kana pro lava andral leskro muj.
Sikaven tumare čhajen te rovel
a tumare prijaťeľken te giľavel o halgatovi.
20 Se o meriben avel andre prekal amare oblaki
a dodžal dži andre amare pevnosťi.
Ňičinel le čhavoren pro uľici
a le terne čhaven maškar o foros.“

21 „Phen lenge: Kada phenel o RAJ:
‚O mule ťela le manušengre peren tele sar o hnojos pro maľi,
sar e pšeňica pre maľa, savi hiňi košimen tele,
a ňiko la na skidel upre.‘ “

22 Kada phenel o RAJ:
„O goďaver pes te na lašarel peskra goďaha,
o zoralo pes te na presikavel peskra zoraha
a o barvalo pes te na lašarel peskre barvaľipnaha.
23 Ale oda, ko pes lašarel, pes mi lašarel kaleha,
hoj man prindžarel a achaľol mange,
bo me som o RAJ, savo presikavel o verno kamiben
a kerel o spravodľišagos the o čačipen pre phuv,
bo andre kala veci man hin o radišagos,“
phenel o RAJ.
24 „Dikh, aven o dživesa,“ phenel o RAJ, „hoj marava savoren, so hine obrezimen ča pro ťelos.
25 Marava le manušen andral o Egipt, andral e Judsko, andral o Edom, andral o Amon the andral o Moab the savoren, so bešen pre pušťa a hoľinen peske o bala pro šero pal o seri, bo savore kala narodi nane obrezimen. A aňi o manuša andral o Izrael nane obrezimen andro jile.“

10

Pal o modli
1 Manušale le Izraeloskre, šunen, so tumenge phenel o RAJ:
2 Kada phenel o RAJ:
„Ma sikľon o droma avre narodendar
a ma predaran le znameňjendar pro ňebos,
kajte lendar aver narodi daran.
3 Se o modli le narodengre nane pre ňisoste;
čhinel pes tele o stromos andro veš
a o šikovno majstros lestar kerel e modla.
4 Thovel upre o somnakune the rupune ozdobi;
marel andre le čokanoha o lecegi,
hoj te na visaľol avri.
5 Lengre modli hine sar o strašjakos pre ogurkengri maľa;
našťi vakeren a mušinen len te ľidžal, bo na phiren.
Ma daran lendar, bo našťi ubľižinen
a aňi našťi keren vareso lačho.“

6 Me phenďom:
„Ňiko nane sar sal tu, RAJEJA,
tu sal baro; igen bari zor hin andre tiro nav.
7 Ko pes tutar na daranďiľahas, Kraľina le narodengro?
He, tutar pes kampel te daral,
bo ňiko nane ajso sar tu
maškar savore goďaver vodci le narodengre
aňi andre savore lengre kraľišagi.
8 Savore manuša ole narodengre hine diline a nagoďaver.
So šaj sikľon le kaštune modlendar?

9 Lengre modli hine obthode le rupoha andral o Taršiš
the le somnakaha andral o Ufaz,
savoro oda hin e buči le majstrengri;
hine urde andro lole the fijalova gada,
so hine side le šikovne umelcendar.
10 Ale o RAJ hino jekh čačikano Del;
ov hino džido Del a večno kraľis.
Leskra choľatar izdral e phuv,
o narodi na birinena te zľidžal leskri choľi.
11 Phenen lenge kada: ‚Ola devla, so na stvorinde o ňebos the e phuv, našľona pal
e phuv the telal o ňebos.‘
12 Ale o RAJ kerďa e phuv peskra zoraha;
peskra bara goďaha stvorinďa e phuv
a nacirdňa o ňebos.
13 Sar leskro hangos herminel,
hučinen o paňa pro ňebos;
pal o agor la phuvakro anel o chmari.
Bičhavel o bleski le brišindeha
a andral peskre skladi mukel avri e balvaj.
14 Savore kala modlara hine diline the bi e goďi.
Sako, ko kerel o modli, pes ladžala,
bo leskre modli hine o klamišagos
a nane andre lende o dichos.
15 O modli na mon ňič a hine pro asaben;
sar avela lengro sudos, ena zňičimen.
16 Ale o Del le Jakoboskro nane ajso sar ola modli.
Ov hino Stvoriťeľis savoreske
a o Izrael hine leskre manuša,
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.“

O sudos avel

17 Tu, so bešes andro obkľučimen foros,
ker tuke tire veci, hoj te omukes o foros.
18 Bo kada phenel o RAJ:
„Akana čhivava avri olen, ko bešen andre kadi phuv,
domukava pre lende o pharipen,
hoj oda te šunen.“

19 O manuša andral o Jeruzalem phenen:
„Vigos amenge, bo sam zraňimen,
amari rana hiňi igen dukhaďi.“

Me phenďom:
„Kada hin miro nasvaľiben, mušinav oda te zľidžal.
20 Miro stanos hino zňičimen;
savore lani hine čhingerde.
O čhave man omukle a imar nane.
Nane ko mange pale te ačhavel o stanos
aňi te nacirdel o lepedi.
21 O pasťjera sas diline
a na rodenas le RAJES,
vašoda lenge ňič na avelas avri
a savore lengre stadi hine roztradle.

22 Šun! Avel varesavo hiros,
e bari vika la armadakri andral e severno phuv,
savi kerela le judske forendar e pušťa,
o kher prekal o šakali.“

E modľitba le Jeremijašiskri

23 „Me džanav, RAJEJA,
hoj o dživipen le manušengro nane andre lengre vasta,
hoj nane andre lengri zor te ľidžal peskre kroki.
24 Mar man, RAJEJA, ale na buter sar kampel,
na andre tiri choľi,
hoj man te na zňičines.
25 Čhiv avri tiri choľi pro narodi,
so tut na prindžaren,
the pro manuša,
so na lašaren tiro nav.
Bo on chanas tele le Jakoboskre manušen;
calkom amen chale tele
a zňičinde amari phuv.“

11

O manuša na doľikeren e zmluva

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Šunen o lava kala zmluvakre a phenen len le manušenge andre Judsko a the olenge, ko bešen andro Jeruzalem.
3 Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Prekošlo hin oda manuš, ko na šunel o lava kala zmluvakre.
4 Kadi zmluva prikazinďom tumare dadenge akor, sar len iľom avri andral o Egipt, andral o trastuno bov.‘ Akor phenďom: ‚Šunen man a keren savoro, so tumenge prikazinav, a akor avena mire manuša a me avava tumaro Del.
5 Avke doľikerava e vera, so diňom tumare daden, hoj lenge dava e phuv, kaj čuľal o thud the o medos.‘ Odi phuv, so hiňi adadžives tumari.“
Akor me odphenďom: „Amen, RAJEJA!“
6 Paľis mange o RAJ phenďa: „De te džanel savore kala lava andro judska fori the pro uľici andro Jeruzalem. Ode pheneha: ‚Šunen o lava kala zmluvakre a doľikeren len.
7 Se akorestar, kanastar iľom avri tumare daden andral o Egipt, dži adadžives lenge zorales dovakeravas pale a pale a phenavas lenge kada: „Šunen man!“
8 Ale on na šunenas aňi na prithovenas peskre kana, ale sako džalas pal peskro zacato the nalačho jilo. Vašoda pre lende anava savore prekošibena andral kadi zmluva, savi lenge prikazinďom te doľikerel, ale on la na doľikerenas.‘ “
9 O RAJ mange phenďa: „O manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem pes dovakerde, hoj pes pre mande ačhavena.
10 Visarde pes pale ke ola bini, so kerenas lengre phure dada, save na kamenas te šunel mire lava. Phirenas pal aver devla, hoj lenge te služinen. O Izrael the o Juda porušinde e zmluva, so kerďom lengre dadenca.
11 Vašoda me, o RAJ, phenav kada: ‚Bičhavava pre lende e pohroma, savatar našťi denašena. Paľis ke ma vičinena, ale me len na šunava avri.
12 O fori andral e Judsko the o manuša andral o Jeruzalem džana a mangena peske e pomoca ole devlendar, savenge labarenas o kaďidlos, ale on len našťi zachraňinena andre oda časos, sar avela e pohroma.

13 Tu, Juda, ajci keci fori tut hin, ajci tut hin the devla; a ajci keci uľici hin andro
Jeruzalem, ajci oltara ačhaďan le džungale devleske Baaloske, hoj leske te labaren o
kaďidlos.‘
14 Vašoda ma mang tut vaš kala manuša aňi ma an vaš lenge e prosba vaj modľitba.
Bo sar ke ma on vičinena andral peskro pharipen, me len na šunava avri.“
15 O RAJ phenel:
„Mire manušale, saven kamav,
savo tumen hin pravos te avel andre miro Chramos,
te keren kajse nalače veci?
Gondoľinen tumenge, hoj o lava, so den, vaj o mas, so obetinen,
tumendar odlena e pohroma?
Hoj pale radisaľona?“

16 O RAJ tut vičinelas „zeleno oliva ozdobimen le šukar ovocenca“. Ale le zorale
bleskenca la podlabarďa a lakre konarica zlabile.
17 O Nekzoraleder RAJ, savo tut zasadzinďa, tut daraďa avri la pohromaha vašoda,
bo the o Izrael the e Judsko kerenas o nalačhipen a choľarde man, bo labarenas o
kaďidlos le Baaloske.

Plaňinen o nalačhipen pro Jeremijaš

18 O RAJ mange sikaďa o nalačhipen, so pre ma plaňinen, a achaľiľom oda, sar
dikhľom lengre nalače skutki.
19 Somas sar o bakroro, saves ľidžan te murdarel, aňi na džanľom, hoj pre ma
plaňinen kajso nalačhipen:
„Aven čhinas tele o stromos the leskro ovocje;
aven las les pal o svetos het,
hoj pes te na leperel leskro nav.“
20 Ale tu, Nekzoraleder RAJEJA, so sudzines spravodľivones
a skumines o jilo the e godi,
de mange te dikhel tiri pomsta pre lende,
bo angle tu anďom miro pharipen.
21 Vašoda kada phenel o RAJ pal o manuša andro Anatot, so tut kamen te murdarel
a phenen tuke: „Ma prorokin andro nav le RAJESKRO, bo mereha amare vasteha!“
22 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „He, marava len. Lengre terne murša
ena murdarde la šabľaha a lengre čhave the čhaja merena bokhatar.
23 Ňiko lendar na ačhela te dživel, bo anava e pohroma pro manuša andral o Anatot
andre oda berš, sar len marava.“

12

O Jeremijaš phučel le RAJESTAR

1 „RAJEJA, tu sal furt spravodľivo,
sar man tuha kerav.
No the avke tuha kamav te vakerel pal o čačipen.
Soske le nalačhenge avel avri lengro drom?
Soske peske savore ňeverna dživen andro smirom?
2 Tu len sadzinďal a on mukle o koreňa;
baron peske a anen ovocje.
Tu sal furt pre lengre vušta,
ale dur lengre jilendar.
3 No tu man prindžares, RAJEJA,
dikhes man a skumines, savo man hin jilo ke tute.

Ľidža len sar bakroren te murdarel
a odďelin len pro murdaripen.
4 Mek dži kana ela e phuv šuki
a e čar pre dojekh maľa šučola avri?
Bo o manuša, so dživen pre phuv, hine nalače,
o džviri the o čirikle murdaľon,
bo o manuša phenen:
‚O RAJ na dikhel, so keras.‘ “

O RAJ odphenel

5 „Te na birines te denašel le manušenca
a imar sal strapimen,
sar mek birineha te denašel le grajenca?
Te slabisaľos pre rovno phuv,
ta akor so kereha,
sar denašeha prekal o bare kraki le Jordanoskre?
6 Se mek the tire phrala,
e famelija andral tiro kher,
pes tutar visarde
a namištes pre tu vakeren.
Ma pača lenge,
kajte tuha vakerena gulones.“

7 „Omukľom miro kher,
odčhiďom mire manušen.
Le manušen, saven kamav, diňom
andro vasta le ňeprijaťeľenge.
8 Mire manuša chudle pre ma te džal
sar o ľevos andro veš;
hazdle pre mande peskro hangos,
vašoda len našťi avri ačhav.
9 Mire manuša hine sar o flekato čiriklo,
obkľučimen le drave čiriklenca.
Noča džan a skiden savore dzive džviren
a anen len te chal.
10 But cudza pasťjera mange zňičinde e viňica;
phirde mange pal miri phuv.
Miri šukar maľa zňičinde
a kerde latar zamukľi pušťa.
11 Visarde la pre pušťa,
hiňi zamukľi a rovel ke ma;
caľi phuv hiňi zňičimen,
ale ňiko peske oda na lel andro jilo.
12 Pre savore uče brehi pre pušťa
aven o ňičiťeľa,
bo le RAJESKRI šabľa chal savoren
pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.
Ňiko na denašela.
13 Mire manuša sadzinenas e pšeňica, ale skidenas o trňi;
trapinenas pes, ale ňič lenge na bariľa.
Ladžana pes vaš peskri žatva,
bo o RAJ peskra bara choľaha savoro zňičinďa.“

14 Kada phenel o RAJ pre savore nalače susedi, so pes chudle mira phuvatar, savi
diňom mire manušenge, le Izraelitenge: „Cirdava ole nalače manušen avri andral
lengre phuva a le judske manušen lendar zachraňinava.
15 Ale paľis sar len cirdava avri, pale mange ela vaš lenge pharo a dojekh narodos
thovava pale andre peskri phuv.
16 A te sikľona mištes o droma mire manušengre a sikľona te lel vera pre miro nav:
‚Sar dživel o RAJ!‘ avke sar on varekana sikade mire manušen te lel vera pro Baal,
akor ena bararde avri maškar mire manuša a dživena peske mištes.
17 Ale te na šunena, cirdava avri ole manušen le koreňenca a zňičinava,“ phenel
o RAJ.

13

O podobenstvo pal o sirimos

1 Kada mange phenďa o RAJ: „Dža a cin tuke o ľanovo sirimos a thov tuke les pašal
o klubi, ale ma thov les andro paňi.“
2 Avke mange cinďom o sirimos, sar mange phenďa o RAJ, a thoďom mange les
pašal o klubi.
3 Paľis ke ma o RAJ prevakerďa dujtovar kavke:
4 „Le o sirimos, so tuke cinďal a hino tute pašal o klubi, ušťi a dža ko paňi Eufrat a
ode les garuv andre chev andre skala.“
5 Avke me geľom a garuďom les paš o Eufrat, sar mange prikazinďa o RAJ.
6 Sar pregele but dživesa, phenďa mange o RAJ: „Ušťi a dža ko Eufrat a le odarik o
sirimos, savo tuke prikazinďom ode te garuvel.“
7 Avke me geľom ko Eufrat, kopaľinďom avri o sirimos a iľom pal oda than, kaj les
garuďom. O sirimos imar sas zňičimen a na sas lačho pre ňisoste.
8 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
9 „Kada phenel o RAJ: ‚Kavke zňičinava o baripen le Judaskro the o baro baripen
le Jeruzalemoskro.
10 Kala nalače manuša doperena avke sar kada sirimos, so nane lačho pre ňisoste,
bo na kamen te šunel mire lava, džan pal peskre zacata jile a phiren pal aver devla,
hoj lenge te služinen a te klaňinen pes lenge.
11 Se avke sar o murš phandel o sirimos pašal peste, avke me phandľom pašal
mande savore izraelike manušen the savore judske manušen,‘ phenel o RAJ, ‚hoj te
aven mire manuša a te anen mange e slava, e chvala the e pačiv. Ale on man na
šunenas.‘ “

O podobenstvo pal o džbani

12 „Phen lenge kala lava: ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Dojekh džbanos
ela naplňimen la moľaha.‘ Pre ada tuke phenena: ‚So na džanas, hoj dojekh džbanos
ela naplňimen la moľaha?‘
13 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh, savore kale manušen naplňinava la
moľaha, medik na ena mate: le kraľen, so bešen pre le Davidoskro tronos, le rašajen,
le proroken the savore manušen, so bešen andro Jeruzalem.
14 Phagerava len sar o džbani jekh avreha, le phuren the le ternen jekhetane. Na
ela mange pharo, ňikas na kidava avri, zňičinava len bi e milosť, phenel o RAJ.‘ “

Pal o baripen

15 „Šunen, prithoven o kan, ma lašaren tumen,
bo o RAJ prevakerďa.
16 Den e chvala le RAJESKE, tumare Devleske,
medik na anela o kaľipen,

medik tumenge na poddžana o pindre
pro skali andro kaľipen.
Užarena pro švetlos,
ale ov les čerinela pro kaľipen;
kerela lestar baro kaľipen.
17 Ale te kada na šunena,
miri duša počoral rovela;
angle tumaro baripen igen rovela
a mire jakhendar čuľana o apsa,
bo le RAJESKRO stados
ela ľigendo andro zajaťje.“

O judska manuša ena zaile

18 O RAJ mange phenďa:
„Phen le kraľiske the leskra dake:
‚Aven tele pal tumare troni
a bešen tumenge teleder,
bo tumare slavna koruni
tumenge perena tele pal o šere.
19 O fori pro juhos ena zaphandle andre
a ňiko len na otkerela.
Savore manušen andral e Judsko ľidžana andre aver phuv,
ľidžana len calkom avrether.‘ “

O zajaťje – o trestos vaš o binos

20 „Hazden upre o jakha a dikhen pre ola,
ko aven pal o severos.
Kaj hino o stados, so tuke sas dino?
Kaj hine tire šukar bakrore?
21 So pheneha akor, sar o manuša,
pal save tuke gondoľinehas, hoj hine tire prijaťeľa,
tut domarena a vladňinena upral tu?
Či na avela pre tu ajse dukha
sar pre džuvľi, so ločhol?
22 Te tutar phučeha:
‚Soske pre mande kada avľa?‘
Oda hin vaš tiro baro binos.
Vašoda tuke hazdle upre o rokľi
a pašľile tuha našilu.
23 Či šaj o Kušijcos čerinel e farba pre peskri cipa?
Abo o leopardos peskre škvrni?
Avke aňi tumen, ko san sikade pro nalačhipen,
našťi keren o lačho.
24 Roztradava len sar phus,
savo ľecinel andre balvaj pal e pušťa.
25 Kada hin tiro losos,
tiro kotor, so tuke merinďom avri,“
phenel o RAJ,
„bo bisterďal pre ma
a mukehas tut pro klamišagos.
26 Me tuke hazdava tiri rokľa pro muj,
hoj tuke te dičhol tiri ladž.

27 Me dikhľom tiro džungipen,
tiro lubipen, lubikano dživipen;
sar džan jekh pal aver sar o graj pal e kobila andre ruja,
sar lašaren le modlen pro verchi the pro maľi.
Vigos tuke, Jeruzalemona!
Medik dži kana kames te ačhel nažužo?“

14

O baro šukiben the e bokh

1 Kada hin o lav, savo phenďa o RAJ le Jeremijašiske pal o šukiben:
2 „Baro pharipen hin le Juda,
o manuša andre leskre fori našľon pal o jakha.
Pašľon pre phuv andre žaľa
a le Jeruzalem šunďol te rovel bara dukhaha.
3 Lengre bare manuša bičhade peskre sluhen paňeske,
on gele paš o chaňiga, ale paňi na arakhle.
Avle pale le prazdne vedrenca;
hine sklamimen a ladžan pes,
vašoda pes chuden šerendar.
4 Vašoda, hoj na delas brišind andre phuv,
e maľa hiňi pukimen.
O rolňika pes ladžan
a chuden pes šerendar.
5 Mek the e jeleňica pre maľa
omukel peskre cikne jeleňicis, so lake uľiľa,
bo nane ode zeleno čar.
6 O dziva osli ačhen pro brehi
a phares lenge hin te dichinel sar le šakalenge.
O jakha lenge zaperen andre,
bo nane ňisavi zeleno čar.“

7 O manuša phenen:
„Kajte amare nalačhipena svedčinen pre amende,
pomožin amenge, RAJEJA,
hoj pes te na dikhel tele tiro nav.
Bo buterval tutar odgeľam
a kerahas o bini anglal tu.
8 Tu, so sal e Naďej le Izraeloskri
the leskro Zachrancas andral o pharipen,
soske sal sar o cudzincos andre amari phuv,
sar o putňikos, so ačhel te presovel ča jekh rat?
9 Soske sal ajso sar o manuš, so predaral,
sar o zoralo murš, savo imar na birinel te zachraňinel?
RAJEJA, tu sal maškar amende,
amen pes vičinas pal tiro nav,
ma omuk amen, RAJEJA!“

10 Kada phenel o RAJ pal kala manuša:
„Rado phiren upre tele
a na zľikeren peskre pindre.
Vašoda nane pre dzeka le RAJESKE;

akana peske leperďa pre lengre nalačhipena
a marel len vaš lengre bini.“

11 O RAJ mange phenďa: „Ma modľin tut vaš o lačhipen prekal kala manuša!
12 Sar pes poscinena, me na šunava avri lengro mangipen; sar mange anena e
labarďi abo e chabeneskri obeta, me len na prilava. Zňičinava len la šabľaha, la
bokhaha the le meribnaskre nasvaľibnaha.“
13 Akor me phenďom: „Jaj, RAJEJA, Devla miro, bo o proroka furt phenen le
manušenge: ‚Na avela pre tumende e šabľa aňi e bokh, bo me tumen dava baro
smirom pre kada than.‘ “
14 Avke mange o RAJ odphenďa: „O proroka prorokinen klamišagoha andre miro
nav. Me len na bičhaďom, ňič lenge na prikazinďom aňi ke lende na vakerďom.
On tumenge prorokinen falošňe, dikhen o chocsave viďeňja, so peske chudle avri, a
vakeren o klamišagi, so peske korkore gondoľinde avri.“
15 Vašoda kada phenel o RAJ pal ola proroka, save prorokinen andre leskro nav,
kajte len ov na bičhaďa, a phenen, hoj e šabľa the e bokh na avela andre kadi phuv:
„Kala proroka ena murdarde la šabľaha a merena bokhatar.
16 A pre ola manuša, savenge on prorokinen, avela e šabľa the e bokh a ena čhide
avri pro uľici andro Jeruzalem. Na ela ko te parunel aňi len aňi lengre romňijen aňi
lengre čhaven the čhajen. Čhivava pre lende avri oda nalačhipen, so on korkore
kerenas.“

17 „Phen kale manušenge kada lav:
‚Mire jakhendar čuľan o apsa,
na preačhen rat-džives,
bo pre pačivaľi čhaj, pre mire manuša,
avľa bari pohroma, bari dukhaďi rana.
18 Te džav avri pre maľa,
dikhav pherdo dženen predemaden la šabľaha.
Te džav andro foros,
dikhav le manušen, so meren bokhatar!
Se o prorokos the o rašaj phiren pal e phuv upre tele
a na džanen peske radi.‘ “

19 Me phenďom:
„RAJEJA, či calkom odčhiďal le manušen andral e Judsko?
Či džungľiľa tire jileske o Sion?
Soske amen avke marďal,
hoj našťi sasťuvas avri?
Užarahas pro smirom,
ale o lačhipen na avelas,
pro sasťipen, ale dikh, avľa e bari dar.
20 RAJEJA, amen peske pridžanas amari vina
a the o nalačhipena amare dadengre,
bo kerďam o bini anglal tu.
21 Angle slava tire naveskri ma odčhiv amen!
Ma ker ladž tire slavne tronoske!
Leper tuke pre tiri zmluva, so amenca phandľal,
a ma prephag la!
22 Či šaj o modli le narodengre den o brišind?
Abo či o ňebos del korkoro pestar o prehanki?

Či oda na sal tu, RAJEJA, Devla amaro, ko oda kerel?
Pre tute pes mukas,
bo ča tu kada savoro keres.“

15

E skaza le manušengri andre Judsko

1 O RAJ mange phenďa: „Kajte angle mande ačhiľahas o Mojžiš the o Samuel, miro
jilo pes na visarela ke kala manuša. Bičhav len mandar het, mi džan het pal mire
jakha.
2 A te tutar phučena: ‚Kaj džaha?‘ odpheneha lenge: ‚Kada phenel o RAJ:
Oda, ko peske zaslužinel te džal pro meriben, merela;
oda, ko peske zaslužinel e šabľa, ela murdardo šabľaha;
oda, ko peske zaslužinel e bokh, merela bokhatar;
oda, ko peske zaslužinel te džal andro zajaťje, ela zailo.‘
3 Štar veci pre tumende anava,“ phenel o RAJ, „e šabľa, hoj te murdarel, le rikonen,
hoj te čhingeren, le čiriklen a the le dzive džviren, hoj te chan a te ňičinen.
4 A kerava oda, hoj savore kraľišagi pre phuv pes darana olestar, so pes lenge ačhiľa,
vaš oda, so o judsko kraľis o Menaše, o čhavo le Chizkijoskro*, kerďa andro Jeruzalem.
5 Kaske ela pharo vaš tuke, Jeruzalemona?
Ko vaš tu rovela?
Ko paš tu zaačhela a phučela tutar:
‚Sar džives?‘
6 Tu man odčhiďal,“ phenel o RAJ,
„visarďal tut mange le dumeha.
Vašoda pre tute nacirdava miro vast a zňičinava tut,
bo imar zuňinďom te zľikerel miri choľi.
7 Prečhivkerava len la vidlaha
andre savore lengre fori.
Lava lendar le čhaven;
zňičinava mire manušen,
bo pes na visarde peskre nalače dromendar.
8 Ela ode buter vdovi, sar hin e poši paš o moros;
anava le ňičiťeľis pro dilos, so murdarela le terne muršen
a kerela, hoj o daja te cerpinen;
jekhvareste pre lende anava e bari dar the o pharipen.
9 Slabisaľola odi džuvľi, savi anďa efta čhaven pro svetos,
phurdela avri e duša.
Dživese lake zadžala o kham,
ela poceňimen a ladžala pes.
A oklen, so predživena, dava te murdarel
lengre ňeprijaťeľenge,“
phenel o RAJ.

O Jeremijaš pes sajinel le RAJESKE

10 Me phenďom: „Vigos mange, daje miri, hoj man anďal pro svetos, le muršes, so
pes furt mušinel te vesekedinel a te kerel savorenca pal caľi phuv. Na davas kečeň
aňi na iľom kečeň, ale the avke man savore prekošen.“
11 O RAJ phenďa: „Jeremijaš, me tut lendar lava avri. Sar pre tire ňeprijaťeľa avela
o pharipen the e skaza, akor pal tu avena a mangena tut, hoj lenge te pomožines.
12 Či šaj o manuš prephagel o trast, o trast pal o severos, vaj o brondzos?

* **15:4** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

13 Manušale andral e Judsko, tumaro barvaľipen the tumare pokladi dava tumare
ňeprijaťeľenge a na mola len oda ňič; angle savore tumare bini, so kerďan pal caľi
tumari phuv.
14 Kerava tumendar otroka tumare ňeprijaťeľenge andre odi phuv, savi na
prindžaren, bo miri choľi labol pre tumende sar jag."
15 Me phenďom: „Tu džanes, RAJEJA, leper tuke pre ma a pomožin mange; pomsťin
tut vaš mande mire ňeprijaťeľenge! Ma domuk lenge te lel man het. Soske mek
zľikeres tiri choľi? Se tu džanes, hoj vaš tute cerpinav.
16 Furt, sar ke ma avenas tire lava, chavas len; tire lava mange anen o radišagos
a miro jilo lendar radisaľol, se me man vičinav pal tiro nav, RAJEJA, Nekzoraleder
Devla.
17 Na bešav maškar ola, ko rado mulatinen, a na zabajinav man lenca. Angle oda,
hoj šunav tire lava, bešav korkoro a hin andre mande pherdo choľi vaš oda, so kerde.
18 Soske miri dukh šoha na preačhel? Soske hiňi miri rana ajsi dukhaďi, hoj našťi
sasťol avri? Me man mukľom savoreha pre tute, ale tu man omukľal avke sar o paňi
andre jarka, so ňilaje šučol avri."
19 Vašoda kada phenel o RAJ: „Te tut visareha kale lavendar, kerava tutar pale miro
služobňikos. Te vakereha oda, so hin vzacno, a na oda, so hin zbitočno, akor tuke
domukava pale te vakerel vaš ma le manušenge. Tu ma ker avke sar on, ale on mi
keren avke sar tu!
20 Me kerava, hoj te aves ajso zoralo sar o brondzuno muros kale manušenge.
Marena pes tuha, ale na domarena tut, bo me som tuha, hoj tut te chraňinav a te lav
tut avri," phenel o RAJ.
21 „Lava tut avri andral o vasta le ňeprijaťeľengre a cinava tut avri andral o vasta
le bijileskre manušengre."

16

O sudos prekal o manuša andral e Judsko

1 O RAJ mange phenďa kada:
2 „Ma le tuke romňa a te na el tut čhave aňi čhaja pre kada than."
3 Bo kada phenel o RAJ pal o čhave the pal o čhaja, so uľile pre kada than, the pal
lengre daja the dada, so len ande pro svetos:
4 „Merena pro meribnaskre nasvaľibena. Ňiko pal lende na rovela aňi len na
parunela, ale pašľona pre phuv sar hnojos. Ena murdarde la šabľaha a merena
bokhatar. Lengre mule ťela chana o čirikle the o dziva džviri."
5 Bo kada phenel o RAJ: „Ma dža andro kher, kaj on vartinen. Ma dža ode lenca te
rovel a ma phen lenge, hoj tuke oda hin pharo, bo me odiľom kale manušendar miro
smirom, miro verno kamiben the miri milosť," phenel o RAJ.
6 „The o barvalo the o čoro merena andre kadi phuv. Ňiko len na parunela a ňiko
pal lende na rovela. Ňiko pes žaľatar vaš lenge na čhingerela pro ťelos aňi peske na
hoľinela o bala pro šero.
7 Ňiko lenca na chala aňi na pijela, hoj len te poťešinel akor, sar lenge merela
vareko, kas rado dikhenas, a aňi akor, sar lenge merela e daj abo o dad.
8 Ma dža aňi andro kher, kaj mulatinen, hoj lenca te bešes, te chas a te pijes."
9 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: „Angle tumare jakha, sar
mek tumen dživena, lava kale thanestar het o radišagos the o kheľiben, o radišagos
le terneskro the la terňakro.
10 Sar pheneha kale manušenge savore kala lava a on tutar phučena: ‚Soske
amenge o RAJ phenel, hoj pre amende avela savoro kada nalačhipen? Savi hin amari
vina a savo binos kerďam anglo RAJ, amaro Del?'

11 Odpheneha lenge: ‚Vašoda, hoj tumare dada man omukle,‘ phenel o RAJ, ‚a
phirenas pal aver devla, služinenas lenge a lašarenas len. Omukle man a miro
zakonos na doľikerenas.
12 Ale tumen san mek goreder sar tumare dada, bo sako tumendar phirel pal peskro
zacato the nalačho jilo a na kamel man te šunel.
13 Vašoda tumen tradava avri andral kadi phuv andre ajsi phuv, savi na
prindžarenas aňi tumen aňi tumare phure dada. A služinena ode le cudze devlenge
rat-džives, bo imar tumenge na presikavava e milosť.‘ “

O RAJ pale zachraňinela le Izrael

14 „Vašoda avena o dživesa,“ phenel o RAJ, „kana imar na phenena: ‚Avke sar
dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeliten andral o Egipt,‘
15 ale phenena, ‚avke sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeloskre manušen andral
e severno phuv the andral savore phuva, andre save len roztradňa.‘ Bo me len anava
pale andre odi phuv, savi diňom lengre dadenge.
16 Dikh, bičhavava pal o but ribara,“ phenel o RAJ, „a on len chudena. Paľis
bičhavava pal o but lovci a on len chudena andral savore verchi, andral savore brehi
the andral o pukimen skali.
17 Se mire jakha dikhen pre savore lengre droma. Angle mande pes našťi garuven
aňi lengre bini nane garude angle mire jakha.
18 Ale vaš lengri vina the vaš lengro binos lenge visarava duvar ajci pale, bo meľarde
andre miri phuv le mule sochenca a pherarde miri phuv peskre džungale modlenca.“
19 Akor me phenďom:
„O RAJ hin miri zor the miro hrados,
oda than, kaj man garuvav
andre oda džives, sar mange hin phares!
Ke tute avena o narodi,
avena pal o agora le phuvakre a phenena:
‚Amare dada na zďeďinde ňič, ča le falošne devlen;
le chocsave modlen, so lenge na sas lače pre ňisoste.‘
20 Šaj peske o manuš kerel devlen?
Šaj, ale oda nane ňisave devla!“
21 O RAJ phenel:
„Vašoda me lenge akana sikavava
a dava lenge te džanel miri bari zor
a prindžarena, hoj miro nav hin o RAJ.“

17

O binos le judske manušengro

1 O RAJ phenel: „Manušale andral e Judsko, tumaro binos hino pisimen andre
le trastune ridloha; hino randlo avri pre tumare jile the pre tumare oltara le
diamantoskre hrotoha.
2 Bo tumare čhave lašaren le modlen paš peskre oltara the paš o slupi la Ašerakre
tel dojekh zeleno stromos the pre dojekh baro verchos.
3 Verchona miro, so sal pre rovno maľa, tiro barvaľipen the savore tire pokladi
dava sar korisť a avke počineha vaš o binos, so sas kerdo pre caľi tiri phuv.
4 Mušineha tutar te del tiri phuv, savi tuke diňom. Kerava tutar otrokos tire
ňeprijaťeľiskro andre ajsi phuv, savi na prindžares. Bo miri choľi hiňi sar jag, so
večňe labola.“

Te mukel pes pro RAJ

5 Kada phenel o RAJ:
„Prekošlo hin oda murš,
ko pes mukel pro manuš
a thovel peskro pačaben pre le manušeskri zor,
ale andre peskro jilo pes visarel het le RAJESTAR.
6 Ela sar o krakos pre pušťa
a na dikhela, sar avel o lačhipen.
Bešela pre pušťa andre avrišuki phuv,
andre londi phuv, kaj ňiko aver na bešel.
7 Bachtalo hin oda murš, savo pes mukel pro RAJ
a thovel peskro pačaben andro RAJ.
8 Ela sar o stromos sadzimen paš o paňi,
so zamukel peskre koreňa paš e jarka.
Na darala pes, sar avela o baro tačipen,
leskre prajti ačhena zelena.
Andro šuko berš pes na trapinela
aňi na preačhela te del peskro ovocje.
9 Nekzradneder savorestar hin o jilo,
na del pes te sasťarel avri.
Ko leske šaj achaľol?
10 Me, o RAJ, skuminav o jile a skušinav o gondoľišagos,
hoj te počinav sakoneske pal oda, sar dživelas,
pal oda, savo ovocje anenas leskre skutki.
11 Oda, ko peske načačipnaha skidel o barvaľipen,
hino sar e jarabica, savi bešel pro cudza jandre.
Andre peskre nekfeder berša pes lestar mušinela te zdel
a pro koňec pes sikavela, hoj sas dilino.“

12 Me phenďom:
„Amaro Chramos hino sar o slavno tronos,
so ačhel pro baro verchos ešebnovarestar.
13 RAJEJA, tu sal e Naďej le Izraeloskri.
Savore, ko tut omuken, pes ladžana.
Ola, ko tutar džan het, ena pisimen andro prachos la phuvakro,
bo omukle le RAJES, o prameňis le džide paňeskro.
14 Sasťar man, RAJEJA, a avava sasto,
zachraňin man a avava zachraňimen,
bo tu sal oda, kas lašarav.
15 Dikh, o manuša mandar asan a phenen:
‚Kaj hine o lava le RAJESKRE? Mi ačhen pes imar.‘
16 Me pre tute na ispidavas, hoj te avav tiro pasťjeris
na kamavas o džives le pharipnaskro.
Tu džanes, so avľa avri andral miro muj,
hin oda anglal tute.
17 Ma ker, hoj te predarav!
Se tu sal miro than, kaj man garuvav
andro džives, sar avel o pharipen.
18 Mi ladžan pes ola, ko pre ma džan,
ale me man te na ladžav.
Mi predaran on,
ale me man te na darav.

An pre lende o džives le pharipnaskro
a mar len duvar ajci.“

Te ľikerel o šabat sveto

19 Kada mange phenďa o RAJ: „Dža a ačhav tut andre brana le manušengri, khatar
džan andre a khatar aven avri o judska kraľa, a the andre savore brani andro
Jeruzalem,
20 a phen lenge: ‚Šunen o lava le RAJESKRE, kraľale andral e Judsko, savore
manušale, so bešen andre Judsko, a the savore, so dživen andro Jeruzalem a predžan
kala branaha.‘
21 Kada phenel o RAJ: ‚Den pre tumende pozoris! Ma hordinen o tovaris a ma anen
les prekal o brani le Jeruzalemoskre pro šabat.
22 Aňi ma anen avri tumaro tovaris andral tumare khera aňi ma keren ňisavi buči
pro šabat, ale pošvecinen o šabat avke, sar prikazinďom tumare dadenge.
23 No tumare dada na kamenas te šunel aňi peske na lenas ola lava andro jile. Sas
zacata, na šunenas a na dine peske te phenel.
24 Ale te man tumen šunena,‘ phenel o RAJ, ‚a pro šabat na hordinena o tovaris
prekal e brana kale foroskri, te pošvecinena o šabat a na kerena andre oda džives
ňisavi buči,
25 akor prekal o brani kale foroskre predžana o raja the o kraľa, save bešena pro
tronos le Davidoskro. O kraľa, o raja, o manuša andral e Judsko the o manuša andral
o Jeruzalem avena pro verdana the pro graja. A andre kada foros furt bešena o
manuša.
26 Avena o manuša andral o fori andre Judsko, andral o gava pašal o Jeruzalem,
andral e phuv le Benjaminoskri, the andral e brehengri phuv Šefela, pal o verchi, the
pal e pušťa Negev a anena andro Chramos le RAJESKRO o labarde obeti, o chabeneskre
obeti the mek aver obeti, the o kaďidlos the e paľikeribnaskri obeta.
27 Ale te na šunena mire lava, hoj pes te pošvecinel o šabat, a hordinena tumaro
tovaris a predžana leha prekal o brani le Jeruzalemoskre, akor bičhavava pre leskre
brani e jag, so na murdaľola andre a labarela avri o pevnosťi le Jeruzalemoskre.‘ “

18

O podobenstvo pal o hrnčjaris

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Ušťi a dža andro kher le hrnčjariskro. Ode tuke phenava mire lava.“
3 Avke geľom tele andro kher le hrnčjariskro a ov ipen akor kerelas buči pro kruhos.
4 A e kuči, savi kerelas la čikatar, leske na avľa avri. Avke latar kerďa aver nadoba,
savi ov kamľa te kerel.
5 O RAJ ke ma prevakerďa kavke:
6 „Či me tumenca našťi kerďomas avke sar kada hrnčjaris?“ phenel o RAJ. „Avke
sar hin e čik andro vasta le hrnčjariskre, avke san tumen, manušale andral o Izrael,
andre mire vasta.
7 Varekana phenav pal varesavo narodos abo pal varesavo kraľišagos, hoj les džav
te zňičinel, te čhivel tele a te murdarel avri,
8 ale te pes oda narodos, pre savo oda phenďom, visarel andral peskro nalačhipen,
akor mange hin pharo a na kerav oda nalačho, so leske gondoľinavas te kerel.
9 A varekana phenav pal varesavo narodos abo pal varesavo kraľišagos, hoj les
pale ačhavava upre a sadzinava avri,
10 ale te oda narodos kerel oda, so nane lačho angle mire jakha a na šunel man,
akor mange hin pharo a na kerav oda lačho, so leske gondoľinavas te kerel.

11 Akana phen le manušenge andre Judsko the le nipenge andro Jeruzalem:
‚Kada phenel o RAJ: Dikh, pripravinav pre tumende e pohroma a gondoľinav pre
tumende avri o nalačho planos. Vašoda pes sako tumendar mi visarel peskre nalače
dromestar a mi prikerel peskre droma the peskre skutki!‘
12 Ale on odphende: ‚Zbitočňe amenge kada vakeres! Amen hin amare plani a sako
amendar peske kerela oda, so kamel andre peskro nalačho the zacato jilo.‘ “

O manuša omuken le RAJES

13 Vašoda kada phenel o RAJ:
„Noča phučen le narodendar,
či vareko šunďa kajso vareso.
E pačivaľi čhaj le Izraeloskri kerďa odi nekgoreder veca.
14 Či šaj o jiv calkom našľol pal o verchi andro Libanon?
Či šaj varekana lengre šilale paňa, so čuľan dural, šučon avri?
15 Ale mire manuša pre ma bisterde;
labarenas o kaďidlos le falošne devlenge,
angle lende odgele pal o droma,
pal o chodňiki, so sas dine varekana,
a gele pre aver chodňiki,
pro droma, so na sas prikerde.
16 Avke čerinde kadi phuv pro strašno than,
hiňi prekošľi pro furt.
Sako, ko pašal predžala, predarala olestar, so dikhela,
čudaľinela pes a kerela le šereha.
17 Roztradava len sar e balvaj pal o vichodos anglo ňeprijaťeľa;
andre oda džives, sar pre lende avela e pohroma,
lenge sikavava o dumo, a na o muj.“

O nalače plani pro Jeremijaš

18 Phende: „Aven gondoľinas avri o nalače plani pro Jeremijaš. Se mek kade
ena aver rašaja, save amen šaj sikavena, goďaver murša, save amen dena goďi, the
proroka, save amenge phenena o lav le Devleskro. Aven thovas les tele la čhibaha a
imar na mušinaha te šunel, so amenge vakerel.“
19 Avke me phenďom:
„Šun man, RAJEJA,
a šun the olen, ko pre ma džan!
20 Či šaj vaš o lačho te počinel nalačhipnaha?
No on mange kopaľinde avri e bari chev!
Leper tuke, hoj ačhavas angle tute
mangavas tut vaš lenge,
hoj lendar te visares tiri choľi.
21 Vašoda muk pre lengre čhave e bokh
a de len te murdarel la šabľaha.
Ker lengre romňijendar vdovi a ma de len čhave;
lengre muršen mi murdarel o meribnaskro nasvaľiben
a lengre ternen mi predemel e šabľa andro mariben.
22 Andral lengre khera mi šunďol o baro roviben,
sar pre lende jekhvareste bičhaveha le zbujňiken,
bo kopaľinde avri e chev, hoj man te chuden,
a thode tel mire pindre e pasca.
23 Ale tu, RAJEJA, džanes savore lengre nalače plani,

sar man kamen te murdarel.
Ma odmuk lenge lengri vina
aňi ma khos tele lengro binos anglal tire jakha!
Ale de lenge te perel tele anglal tu
a ker lenca andre tiri choľi.“

19

E Judsko ela phagerďi sar e kuči

1 Kada phenel o RAJ: „Dža ko hrnčjaris a cin lestar kuči čikatar, le tuha varesave
vodcen le manušendar the le rašajendar.
2 Paľis dža andre dolina Ben-Hinom, savi hiňi paš e Brana le hrnčjariskri, a ode
vakereha ola lava, so tuke phenava.
3 Pheneha lenge: ‚Šunen o lav le RAJESKRO, kraľale andral e Judsko the manušale,
so bešen andro Jeruzalem! Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
Pre kada than anava ajsi pohroma, hoj sakoneske, ko pal oda šunela, piskinela andro
kana.
4 Bo on man omukle a kerde kale thanestar than prekal o cudza devla; labarenas
kade o kaďidlos avre devlenge, saven na prindžarenas aňi lengre dada aňi o judska
kraľa, a kada than pherarde le ňevinne rateha.
5 Le Baaloske ačhavenas o uče thana, hoj peskre čhaven te labaren sar e labarďi
obeta le Baaloske. Kajse obeti me šoha na prikazinďom, na phenďom a mek aňi pre
goďi mange oda na avľa.
6 Vašoda avena ajse dživesa, phenel o RAJ, kana pes imar kada than na vičinela
Tofet abo dolina Ben-Hinom, ale e Dolina le murdaripnaskri.
7 Pre kada than zňičinava o plani le Judaskre the le Jeruzalemoskre, murdarava
len la šabľaha anglal lengre ňeprijaťeľa, ole dženengre vastenca, so len kamen te
murdarel. Lengre mule ťela dava te chal le čiriklenge the le dzive džvirenge.
8 Anava pre kada foros ajsi bari dar, hoj sako, ko pašal predžala, predarala a
čudaľinela pes oleske, so pes leha ačhiľa.
9 Lengre ňeprijaťeľa len obkľučinena a kamena len te zňičinel. Obkľučinena len
avke zorales, hoj o manuša andro foros bokhatar chana jekh avres a mek až the
peskre čhaven the čhajen.‘
10 Paľis phager e kuči anglo jakha ole muršengre, so tuha džana.
11 Phen lenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: Avke sar phadžiľa kadi kuči
čikatar, savi pes imar na del te prikerel, avke phagerava kale manušen the kada
foros. Le mulen pes parunela andre dolina Tofet, bo avrether na ela than te parunel.
12 Kada kerava kale foroha, phenel o RAJ, a the olenca, ko andre bešen. Kada foros
ela sar o Tofet.
13 O khera andro Jeruzalem the o khera le judske kraľengre ena meľarde andre sar o
Tofet – savore khera, kaj labarenas o kaďidlos pro padi savore ňeboskre čercheňenge
a kaj anenas o moľakre obeti avre devlenge.‘ “
14 Sar o Jeremijaš avľa pale andral o Tofet, kaj les bičhaďa o RAJ te prorokinel,
ačhaďa pes andre dvora le RAJESKRE khereskri a phenďa savore manušenge:
15 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Pre kada than a the
pre savore fori pašal anava savore pohromi, pal save vakeravas, bo sas zacata a na
kamenas te šunel mire lava.‘ “

20

O Pašchur phandel le Jeremijaš

1 O rašaj o Pašchur, le Imeroskro čhavo, o hlavno uradňikos andro Chramos le
RAJESKRO, šunďa le Jeremijaš te prorokinel kala lava.
2 O Pašchur diňa le prorokos Jeremijaš te marel a te phandel andre kaštuňi klada,
savi sas paš e Upruňi brana le Benjaminoskri paš o Chramos le RAJESKRO.
3 Pre aver džives, sar o Pašchur premukelas le Jeremijaš andral e klada, phenďa
leske o Jeremijaš: „O RAJ tut na vičinela ‚Pašchur‘, ale ‚Bari Dar savore serendar‘.
4 Bo kada tuke phenel o RAJ: ‚Bičhavava pre tu the pre tire prijaťeľa bari dar; perena
tel o šabľi le ňeprijaťeľengre a tire jakha pre oda dikhena. A savore manušen andral
e Judsko dava andro vasta le babiloňike kraľiske; lela len andro Babilon a oklen
murdarela la šabľaha.
5 Savoro barvaľipen kale foroskro dava andro vasta lengre ňeprijaťeľenge – savore
vzacna veci the savore pokladi le kraľengre andral e Judsko. Lengre ňeprijaťeľa len
občorarena, lena kala veci sar korisť a ľidžana oda andro Babilon.
6 Tu, Pašchur, the savoredžene andral tiro kher avena zaile andro Babilon. Ode
mereha a parunena tut savore tire prijaťeľenca, savenge falošňe prorokinďal.‘ “

O Jeremijaš pes sajinel

7 Prevakerďal man, RAJEJA,
a me man diňom te prevakerel;
zorales man pricirdňal ke tu
a domarďal man.
Calo džives som pro asaben,
sako mandar asal.
8 Furt sar vakerav, mušinav zorales te vičinel:
„O mariben the e pohroma avel!“
Anglo lav le RAJESKRO mange calo džives
dophenen a keren man ladž.
9 Ale sar mange phenavas: „Imar na leperava leskro lav
aňi na vakerava andre leskro nav,“
no leskro lav hin andre miro jilo sar jag;
e jag, so labol andre mire kokala.
Kamavas odi jag andre mande te zaačhavel,
ale našťi.
10 Šunav but dženen te šepkinel:
„E bari dar hin všadzik! Den les andre! Daha les andre!“
Savore mire prijaťeľa užaren pre oda,
hoj perava, a phenen:
„Ko džanel, či les na klaminaha,
a oleha les domaraha a pomsťinaha pes leske.“
11 Ale o RAJ hino manca sar o zoralo hrďinas,
vašoda ola, ko pre ma džan, perena tele
a našťi man ňič kerena.
Doperena andre bari ladž,
bo našťi man domarena,
pre lengri ladž pes šoha na bisterela.
12 Nekzoraleder RAJEJA,
tu, so skumines le spravodľivones,
tu, so dikhes dži andro jilo the andre goďi,
de mange te dikhel tiri pomsta pre lende,
bo andre tire vasta diňom miro pharipen.
13 Giľaven le RAJESKE!
Oslavinen le RAJES!

Ov zachraňinel le čores
andral o vasta le nalače manušengre.
14 Prekošlo te el oda džives, kana uľiľom!
Te na el požehňimen oda džives,
kana man miri daj anďa pro svetos!
15 Prekošlo hin oda murš,
savo anďa mire dadeske o radišagos, sar phenďa:
„Uľiľa tuke čhavoro, muršoro!“
16 Oda murš mi el sar o fori,
save o RAJ bi e milosť čhiďa tele.
Tosara mi šunel o roviben
a pro dilos e maribnaskri vika.
17 Bo na murdarďa man andro per mira dake,
avke mange uľahas mira dakro per sar hrobos pro furt.
18 Soske avľom avri la dake andral o per?
Hoj te dikhav o trapišagos the e žaľa?
Hoj andre ladž te predživav mire dživesa?

21

O Del odphenel le Cidkijoske

1 O kraľis Cidkijah bičhaďa ko Jeremijaš le Malkijoskre čhas le Pašchur the le rašas Cefanjah, le Maasejoskre čhas, hoj lestar te phučen:
2 „Mang le RAJES, hoj amenge te avel te pomožinel, bo o babiloňiko kraľis Nebukadnecar pre amende utočinel. Phuč, či na kerela o RAJ jekh ajso zazrakos, sar kerelas varekana, a či les na zaačhavela, hoj pre amende te na utočinel a te džal het.“
3 Akor o RAJ prevakerďa ko Jeremijaš, hoj lenge te odphenel: „Kada phenen le Cidkijoske:
4 ‚Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Domarava tumari armada, savi pes marel le babiloňike kraľiha the le Babilončanenca, so tumen obkľučinen avral pašal o muri, a skidava upre maškar o foros o zbraňe tumare slugaďengre.
5 Me korkoro man tumenca marava le nacirdle vasteha, le zorale ramenoha, la choľaha, la bara choľaha.
6 Murdarava olen, so bešen andre kada foros; le manušen the le dobitkos le džungale nasvaľibnaha, avke hoj merena.
7 Paľis, phenel o RAJ, dava le judske kraľis Cidkijah, leskre sluhen, leskre manušen a the olen, so andre kada foros na pregele le meribnaskre nasvaľibnaha, la šabľaha aňi la bokhaha, andro vasta le babiloňike kraľiske Nebukadnecaroske the lengre ňeprijaťeľenge, so len kamen te murdarel. Ov len murdarela bi e milosť, bi o jilo a na ela leske vaš lenge pharo.‘
8 A kale manušenge phen: ‚Kada phenel o RAJ: Thovav anglal tumende o drom le dživipnaskro the o drom le meribnaskro.
9 Ko ačhela andre kada foros, ela murdardo la šabľaha, merela bokhatar abo pro meribnaskro nasvaľiben. Ko džala avri a zdela pes le Babilončanenge, so tumen obkľučinen, ačhela te dživel. Zachraňinela peske bajča o dživipen a dživela.
10 Bo man rozhodňinďom, hoj na zachraňinava kada foros, ale hoj les zňičinava,‘ phenel o RAJ. ‚Dava les andro vasta le babiloňike kraľiske a ov les labarela avri.‘ “

O Del vakerel ko kraľiskro kher

11 „Phen le judske kraľiskra famelijake kada: Šunen o lav le RAJESKRO,
12 kher le Davidoskro! Kada phenel o RAJ:
‚Sako džives sudzinen spravodľivones

a len avri le občorarde manušes andral o vasta oleske, ko les trapinel,
hoj te na chudel te labol miri choľi sar jag
vaš tumare nalače skutki, so keren,
a te na rozlabol avke, hoj la ňiko našťi murdarela andre.‘ “

O Del vakerel ko Jeruzalem

13 „Dikh, me džav pre tute, Jeruzalem,
so bešes upral e dolina,
pre skalnato rovina,
phenel o RAJ.
Tumen phenen: ‚Ko pre amende avela,
ko pes šaj dochudela andre amare khera?‘
14 Marava tumen vaš tumare skutki,
phenel o RAJ.
Labarava e jag andre tumaro veš
a labola savoro pašal tumende.“

22

O lav prekal o judska kraľa

1 Kada phenel o RAJ: „Dža tele andro palacis ko judsko kraľis a phen leske kada lav:
2 ‚Šun o lav le RAJESKRO, judsko kraľina, so bešes pro tronos le Davidoskro, tu, tire sluhi the tire manuša, tumen, so aven andre prekal kala brani.‘
3 Kada phenel o RAJ: ‚Keren oda, so hin spravno a spravodľivo, len avri le občorarde manušes andral o vasta oleske, ko les trapinel. Ma keren ňisavo nalačhipen aňi ma trapinen le cudzincen, le široten the le vdoven; ma čhoren avri o ňevinno rat pre kada than.
4 Te čačes doľikerena kada lav, akor o kraľa, so bešen pro tronos le Davidoskro, avena andre prekal o brani kale palaciskre pro graja the pro verdana, on, lengre sluhi the lengre nipi.
5 Ale te na šunena kala lava, lav vera korkoro pre mande,‘ phenel o RAJ, ‚hoj kale palacistar ačhela kopa šmeci.‘
6 Bo kada phenel o RAJ pal o palacis le judske kraľiskro:
‚Kajte sal mange sar o Gilead,
sar o verchi andro Libanon,
kerava tutar e pušťa,
o fori, kaj ňiko na bešel.
7 Bičhavava pre tute le ňičiťeľen,
le slugaďen le zbraňenca,
čhingerena avri tire šukar cedri
a čhivena len pre jag.‘

8 But narodi predžana pašal kada foros a jekh avrestar phučena: ‚Soske o RAJ kada kerďa kale bare foroha?‘
9 Odphenena lenge: ‚Vašoda, bo omukle e zmluva le RAJESKRI, peskre Devleskri, klaňinenas pes avre devlenge a služinenas lenge.‘ “

O lav pal o Joachaz

10 „ ‚Ma roven pal o kraľis, so muľa,
ma ľikeren žaľa pal leste;
sigeder roven pal oda, ko geľa andre aver phuv,
bo imar na avela pale

a peskri phuv imar na dikhela.‘
11 Bo kada phenel o RAJ pal o Jozijašoskro čhavo Joachaz*, pal o judsko kraľis, savo
vladňinelas vaš peskro dad Jozijaš a geľa het pal kada than: ‚Imar na avela kade pale,
12 ale merela pre oda than, kaj les ľigende a imar na dikhela kadi phuv.‘ “

O lav pal o Jojakim

13 „ ‚Vigos oleske, ko peske ačhavel o palacis ňespravodľišagoha
a o uprune khera klamišagoha,
ko peskre manušen del te kerel buči hijaba
a na počinel lenge vaš e buči.
14 Ko phenel: „Ačhavava mange baro palacis
a upral mange kerava o bare khera!“
A paľis peske kerel o buchle oblaki,
obthovel o palacis le cedroskre kašteha
a farbinel pro loles.
15 Gondoľines tuke, hoj te tut lašares le cedroha, hoj oda tutar kerel kraľis?
Či tiro dad na chalas a na pijelas?
Ale ov kerelas oda, so hin spravno the spravodľivo,
a vašoda leske sas mištes.
16 Pomožinelas te dochudel o čačipen le čoreske the le slabeske
a sas leske mištes.
Kavke kamel te kerel o manuš, so man prindžarel!‘
phenel o RAJ.
17 ‚Ale tire jakha the tiro jilo
džan ča pal o nalačho ziskos,
te čhorel avri o ňevinno rat,
te trapinel a te ispidel tele.‘
18 Vašoda kada phenel o RAJ pal o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo:
Na rovena pal leste kavke:
‚Jaj, phrala miro! Jaj, prijaťeľina miro!‘
Na rovena pal leste:
‚Jaj, raja miro! Jaj, kraľina miro!‘
19 Parunena les sar le somaris,
cirdena les avri a čhivena het
pal o brani le Jeruzalemoskre.“

O lav pal o Jeruzalem

20 „Čhaje le Jeruzalemoskri,
dža upre pro Libanon a vičin,
mi šunďol tiro hangos andro Bašan,
vičin andral o Abarim,
bo savore tire pirane hine zňičimen.
21 Vakeravas ke tu, sar tuke mek sas mištes,
ale tu phenďal: ‚Na kamav te šunel!‘
Kajsi salas terňipnastar,
na šunehas man.
22 Savore tire pasťjeren odphurdela e balvaj;
tire pirane ena zaile a odľigende.
Akor tut ladžaha a aveha teledikhľi
vaš tire nalače skutki.
23 Tu, so bešes pro Libanon,

* **22:11** E hebrejiko čhib: Šalum

a tire hňizdi hine pro cedri,
jaj sar jojčineha akor,
sar pre tu avena o ločhibnaskre dukha,
o kurči sar pre džuvľi, so ločhol.“

O lav pal o Jojachin

24 „Avke sar dživav,“ phenel o RAJ, „te le Jojakimoskro čhavo o Jojachin†, o judsko kraľis, uľahas e pečatno angrusi pre miro čačo vast, iľomas les odarik tele.
25 Dava tut andro vasta olenge, ko tut kamen te murdarel, the olenge, kastar tut daras. Dava tut andro vasta le babiloňike kraľiske le Nebukadnecaroske the andro vasta le Babilončanenge.
26 Tut the tira da, savi tuha ločhiľa, tradava andre aver phuv, andre savi na uľiľan, a ode the merena.
27 Imar šoha na avena pale andre odi phuv, andre savi igen kamen te avel pale.“

28 Kada murš, o Jojachin, hino sar e phagi nadoba, savi čhide het.
Hino sar e kuči čikatar, savi ňiko na kamel.
Soske hino ov the leskre čhave odčhide?
Soske hine tradle andre odi phuv, pal savi ňič na džanen?
29 Ó phuvije, phuvije, phuvije,
šun o lav le RAJESKRO!
30 Kada phenel o RAJ:
„Pisinen andre kale manušes avke,
sar te les na uľahas čhave,
sar manušes, kaske andro dživipen na avľa ňič avri,
bo aňi jekh leskre čhavendar
na bešela pro tronos le Davidoskro,
hoj te vladňinel andre Judsko.“

23

O Del skidela upre peskre manušen

1 „Vigos tumenge, pasťjerale! Bo muken le bakroren andral miro stados te merel a roztraden len!“ phenel o RAJ.
2 Vašoda phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pro pasťjera, save ľidžan mire manušen: „Tumen roztradňan a rozmukľan miro stados a na dodikhenas pre lende. Avke akana me dodikhava pre oda, hoj te aven marde vaš tumare nalače skutki,“ phenel o RAJ.
3 „Andral savore phuva, kaj len roztradňom, skidava upre mire bakroren, so mek ačhile te dživel, a anava len pale khere. Ode pale rozbarona a ela len but čhave.
4 Ačhavava upral lende pasťjeren, save len mištes pašinena, a imar pes na mušinena te daral aňi te izdral; aňi jekh bakroro imar na našľola,“ phenel o RAJ.

O Del dela le čačipnaskre kraľis

5 „Dikh, avena ajse dživesa,“ phenel o RAJ,
„hoj le Davidoske dava te barol avri o čačipnaskro Konaricis;
le kraľis, savo vladňinela goďaha
a anela o spravodľišagos the o čačipen pal caľi phuv.
6 Sar ov kraľinela, o Juda ela zachraňimen
a o Izrael dživela andro smirom.
Kale naveha les vičinena:
‚O RAJ hin amaro spravodľišagos.‘

† **22:24** E hebrejiko čhib: Konjah

7 Vašoda dikh, avel o časos,“ phenel o RAJ, „sar imar o manuša na vakerena: ‚Avke
sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeliten andral o Egipt,‘
8 ale vakerena: ‚Avke sar dživel o RAJ, savo iľa avri le Izraeloskre potomken andral
e severno phuv the andral savore phuva, andre save len roztradňa.‘ Paľis avena pale
te dživel andre peskri phuv.“

O lav pal o falošna proroka

9 O lava le prorokenge:
O jilo andre ma pukinel
a savore kokala mange izdran.
Anglo sveta lava, so pre tumende phenďa o RAJ,
Som sar mato manuš, sar murš, so mačiľa la moľatar.
10 Bo e phuv hiňi pherďi le manušenca, so nane verna le RAJESKE;
so dživen nalače dživipena a viužinen peskri zor.
O RAJ prekošľa kadi phuv, a vašoda hiňi andre žaľa
a o maľi šučon avri.

11 O RAJ phenel:
„Bo o prorokos the o rašaj hine bijedevleskre,
mek the andre miro kher len arakhľom te kerel o nalačhipen.
12 Vašoda ela lengro drom šľickaco,
rači lenge poddžana o pindre a perena upre.
Mukava pre lende e pohroma
andre oda berš, sar ena marde,“
phenel o RAJ.

13 „Le proroken andre Samarija
dikhľom te kerel but džungale veci:
Prorokinenas andro nav le Baaloskro
a avke mire manušen le Izrael ľidžanas avrether.
14 Ale le proroken andro Jeruzalem
dikhľom te kerel meksa džungaleder veci:
Kerenas o lubipena a klaminenas,
pomožinenas le manušenge te kerel o nalačhipen,
vašoda pes ňiko lendar na visarelas peskre binendar.
Mange hine savore sar e Sodoma
a o manuša, so ode bešen, sar e Gomora.“
15 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ pal o proroka:
„Dikh, dava len te chal o kirko chaben
a te pijel o otravimen paňi.
Bo le prorokendar andral o Jeruzalem
pes rozľigenďa o bijedevleskeriben pal caľi phuv.“
16 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Ma šunen o lava le prorokengre, so tumenge prorokinen,
bo on tumen den e zbitočno naďej.
Vakeren tumenge o viďeňja, so aven ča andral lengre goďa,
ale na andral o muj le RAJESKRO.
17 Ola proroka furt phenen ole manušenge, save man tele dikhen:
‚O RAJ phenel: Savoro ela mištes!‘
Sakoneske, ko phirel pal peskro zacato jilo, phenen:
‚Na avela pre tumende e pohroma!‘
18 Se ko lendar sas pre le RAJESKRI porada,

hoj te dikhel a te šunel leskro lav?
Ko delas pozoris a šunelas leskro lav?
19 Dikh, le RAJESKRI vichrica!
Leskri choľi avel tele sar e zoraľi balvaj
pro šero le nalačheskro.
20 Le RAJESKRI choľi pes na visarela het,
medik pes na ačhela savoro, so peske zaiľa andro jilo.
Andro posledna dživesa oda achaľona mištes.
21 Me kale proroken na bičhaďom,
ale on the avke gele te vakerel;
Me ke lende na vakeravas,
ale on the avke prorokinenas.
22 Te ulehas pre miri porada,
akor vakerdehas mire lava mire manušenge
a visardehas len het lengre nalače dromendar
the lengre nalače skutkendar.
23 Či me som Del, so hino ča pašes?
A či na som Del, so hino the dur?“ phenel o RAJ.
24 „Či pes šaj vareko garuvel avke, hoj les te na dikhav?“
phenel o RAJ.
„Či me na som všadzik, the pro ňebos the pre phuv?“
phenel o RAJ.
25 „Šunďom, so vakeren o proroka, save prorokinen o klamišagos andre miro nav. On phenen: ‚Sas man suno! Sas man suno!‘
26 Dži kana mek oda ela avke, hoj kala proroka prorokinena o klamišagi, so peske on korkore gondoľinde avri?
27 On peske gondoľinen, hoj peskre sunenca, so peske vakeren, kerena oda, hoj mire manuša te bisteren pre miro nav. Avke sar lengre dada bisterde pre miro nav a visarde pes ko Baal.
28 O prorokos, savo džal suno, mi phenel, hoj oda hin ča suno. Ale oda, kas hin miro lav, mi vakerel miro lav čačipnaha. So hin jekhetane le zrnos le phuseha?“ phenel o RAJ.
29 „Či nane miro lav sar jag?“ phenel o RAJ, „sar o čokanos, so phagerel e skala?
30 Vašoda me džav pre ola proroka,“ phenel o RAJ, „so čoren jekh avrestar o lava a phenen, hoj oda hin mire lava.
31 Me džav pre ola proroka,“ phenel o RAJ, „so vakeren peskre lava, save lenge aven pre čhib, a phenen: ‚O RAJ phenel kada.‘
32 Me džav pre ola proroka, so prorokinen o falošna sune,“ phenel o RAJ. „On ľidžan avrether mire manušen peskre klamišagenca, sar vakeren pal peskre sune a lašaren pes lenca. Me len na bičhaďom aňi len na ačhaďom. Kale manušenge na anena ňič lačho,“ phenel o RAJ.

O lav pal o falošna proroctva

33 O RAJ mange phenďa: „Jeremijaš, te tutar kala manuša, o prorokos abo o rašaj, phučena: ‚Savo pharipen amenge anes le RAJESTAR?‘ Odpheneha lenge: ‚Tumen san o pharipen le RAJESKRO, a vašoda tumen čhivela het, phenel o RAJ.‘
34 Te o prorokos, o rašaj abo vareko le manušendar phenela: ‚O lav le RAJESKRO hin o pharipen!‘ marava ole manušes the leskro kher.
35 Ale kavke tumenge kampel te phučel tumare prijaťeľistar abo phralestar: ‚So odphenďa o RAJ?‘ abo ‚So phenďa?‘

36 A imar na vakerena: ‚O lav le RAJESKRO hin o pharipen,‘ bo pre oda manuš, ko
phenela kada lav, avela čačes o pharipen. Previsarďan o lava le džide Devleskre, le
Nekzoraledere RAJESKRE, amare Devleskre.
37 Kavke phučeha le prorokostar: ‚So tuke odphenďa o RAJ?‘ abo ‚So phenďa o RAJ?‘
38 Ale te phenena: ‚O lav le RAJESKRO hin o pharipen,‘ akor o RAJ odphenela:
‚Vašoda, hoj phenďan kada lav: „O lav le RAJESKRO hin o pharipen,“ kajte tumenge
zakazinďom oda te phenel,
39 akor tumen čačes hazdava a čhivava mandar het – tumen the tumaro foros, savo
diňom tumenge the tumare dadenge.
40 Anava pre tumende e večno ladž the e večno potupa, pre savi pes šoha na
bisterela.‘ “

24

O viďeňje pal o lače the nalače figi

1 Sar o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar andro Jeruzalem zaiľa le judske kraľis
le Jechonijah, le Jojakimoskre čhas, the le judske rašajen, le remeselňiken the le
kovačen a ľigenďa len andro Babilon, paloda mange o RAJ sikaďa o viďeňje: Duj
košara le figenca sas thode anglo Chramos le RAJESKRO.
2 Andre jekh košaris sas igen lače figi, save sas obkidle ešebna, a andre dujto
košaris sas igen nalače figi, save pes aňi na denas te chal.
3 O RAJ mandar phučľa: „Jeremijaš, so dikhes?“
Me odphenďom: „O figi. O lače hine igen lače. A o nalače hine ajse nalače,
hoj pes na den te chal.“
4 Akor ke ma o RAJ prevakerďa kada:
5 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Sar ola lače figi, ajse mange hine
o zaile manuša andral e Judsko, saven bičhaďom kale thanestar andre phuv le
Babilončanengri.
6 Dikhava pre lende le lačhipnaha a anava len pale andre kadi phuv. Pale len
budinava upre a imar len na čhivava tele, pale len sadzinava a imar len na cirdava
avri.
7 Dava len ajse jile, hoj man te prindžaren, hoj me som o RAJ. On ena mire manuša
a me avava lengro Del, bo pes ke ma visarena cale peskre jilenca.
8 Avke sar ole nalače figenca, save pes na den te chal,‘ phenel o RAJ, ‚avke kerava
le judske kraľiha le Cidkijoha, leskre vodcenca the olenca, ko mek ačhile andro
Jeruzalem te dživel andre kadi phuv, a the olenca, ko bešen andro Egipt.
9 Anava pre lende ajsi pohroma, hoj savore kraľišagi pre phuv igen predarana. O
manuša lendar asana, kerena peske lendar pheras a dikhena len tele. Lengro nav
lena sar košiben všadzik, kaj len roztradava.
10 Bičhavava pre lende e šabľa, e bokh the o meribnaskro nasvaľiben, medik calkom
na merena avri andral e phuv, savi diňom lenge the lengre dadenge.‘ “

25

Eftavardeš berša andro Babilon

1 Kada hin o lav, savo avľa ko Jeremijaš pal savore manuša andre Judsko. Oda sas
akor, sar o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, kraľinelas andre Judsko štarto berš a o
Nebukadnecar, o babiloňiko kraľis, ešebno berš.
2 Avke o prorokos Jeremijaš phenďa savore manušenge andre Judsko the andro
Jeruzalem:

3 „O RAJ ke ma prevakerelas akorestar, sar o Jozijaš, le Amonoskro čhavo, kraľinelas
andre Judsko dešutrin berš a dži adadžives, oda hin imar bišutrin berš. Me tumenge
vakeravas oda, so mange o RAJ phenelas, furt pale a pale, ale tumen na šunenas.
4 O RAJ tumenge bičhavelas savore peskre služobňiken le proroken furt pale a pale,
ale tumen len aňi na šunenas aňi na denas pozoris pre oda, so vakerenas.
5 On tumenge phenenas: ‚Sako tumendar pes mi visarel peskre nalače dromestar
the skutkendar a paľis šaj ačhena te bešel andre phuv, savi o RAJ diňa tumenge the
tumare dadenge čirlastar a pro furt.
6 Ma džan pal aver devla, hoj lenge te služinen, a ma lašaren len. Ma provokinen
le RAJES le modlenca, so kerďan tumare vastenca, a na kerela tumen ňič nalačho.‘ “
7 „No tumen man na šunenas, ale choľarenas man ole modlenca, so kerenas tumare
vastenca, a avke anďan korkore pre tumende o nalačho,“ phenel o RAJ.
8 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Vašoda, hoj na šunenas mire lava,
9 skidava upre savore naroden pal o severos the le babiloňike kraľis Nebukadnecar,
mire služobňikos,“ phenel o RAJ. „A anava len pre kadi phuv, pro manuša, so kade
bešen, the pre savore narodi, so hine pašal lende. Calkom len zňičinava a o manuša
igen predarana olestar, so pes lenge ačhela, a dikhena len tele. Ena zňičimen pro
furt.
10 Lava kale thanestar het o radišagos the o kheľiben, o radišagos le terneskro the
la terňakro the o švetlos la lampakro. Imar na šunďola andro mlinos o bar te erňinel
e pšeňica.
11 Caľi kadi phuv ačhela igen zamukľi sar e pušťa, kaj ňiko na bešel. O manuša
andral o Izrael the andral ola narodi, so hine pašal lende, ena zaile andro Babilon a
ode služinena le babiloňike kraľiske eftavardeš (70) berš.
12 Ale sar pes pherarena ola eftavardeš berša, marava le babiloňike kraľis the leskro
narodos, e phuv le Babilončanengri, vaš lengro binos a kerava latar e večno pušťa,“
phenel o RAJ.
13 „Bičhavava pre lengri phuv oda, so phenďom pre late – savoro, so hin pisimen
andre kada zvitkos, avke sar prorokinelas o Jeremijaš pre savore narodi.
14 Počinava le Babilončanenge pale vaš oda, so kerde, a but narodi the bare kraľa
peske lendar kerena otroka.“

E choľi le Devleskri pro narodi

15 Kada mange phenďa o RAJ, o Del le Izraeloskro: „Le andral miro vast kadi kuči
la moľaha, so sikavel pre miri choľi, a de latar te pijel savore naroden, ke save tut
bičhavav.
16 Pijena latar, hombinena pes sar mate a ačhena sar diline ola šabľatar, savi pre
lende bičhavava.“
17 Avke iľom e kuči andral o vast le RAJESKRO a diňom te pijel savore naroden, ke
save man o RAJ bičhaďa:
18 le Jeruzalem, le foren andre Judsko, lengre kraľen the rajen, hoj len calkom te
zňičinav. O manuša pes čudaľinena, predarana lendar a lena lengro nav sar košiben,
avke sar oda hin dži adadžives.
19 Diňom ola moľatar te pijel the le Faraonos, le egiptske kraľis, leskre služobňiken,
leskre rajen, savore leskre manušen,
20 the savore cudzincen andro Egipt; savore kraľen andre phuv Uc; savore kraľen
andre phuv le Filišťincengri (oda hin le kraľen andro Aškalon, Gaza, Ekron, the ole
manušen, so ačhile andro Ašdod);
21 le Edomčanen, le Moabčanen the le Amončanen;
22 savore kraľen andro Tir; savore kraľen andro Sidon; savore kraľen, so bešen
pašal o Stredozemno moros;

23 le manušen andro Dedan, andre Tema the andro Buz a the savoren, save peske
holĭnen o bala pro šero pal o seri,
24 savore kraľen andre Arabija the savore avre manušengre kraľen, save bešen pre
pušťa;
25 savore kraľen andro Zimri; savore kraľen andro Elam the savore kraľen andre
Medija;
26 savore kraľen pro severos, so bešen pašes abo dur. Savore kraľišagi pro svetos,
save ča hin pre calĭ phuv, pijena ola kučatar. A pro koňec savorendar pijela the o
babiloňiko kraľis*.
27 Paľis mange o RAJ phenďa: „Phen lenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o
Del le Izraeloskro: Pijen, mačon a čhanden! Peren ola šabľatar, savi pre tumende
bičhavav, a imar ma ušťen.‘
28 Te na kamena te lel e kuči andral tiro vast a te pijel, paľis lenge pheneha: ‚Kada
phenel o Nekzoraleder RAJ: Mušinen te pijel!
29 Dikh, anav e pohroma andro foros, savo pes vičinel pal miro nav, a gondoľinen
tumenge, hoj tumen oda obdžala? Na obdžala tumen, bo anav e šabľa pre savore
manuša pre phuv, phenel o Nekzoraleder RAJ.‘
30 Tu lenge prorokin savore kala lava a phen lenge:
‚O RAJ kerela vika andral o ňebos,
dela avri o hlasos andral peskro sveto kher;
zorales viskinela pre peskri phuv;
viskinela pre savore manuša pre phuv
a radisaľola sar oda,
ko pučinel avri e šťava andral o hroznos.
31 O hermišagos šunďola dži pro agor la phuvakro,
bo o RAJ anel o sudos pro narodi;
sudzinel dojekhe manušes
a le nalačhen dela te murdarel la šabľaha,‘
phenel o RAJ.
32 ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
Dikh, e pohroma džal le narodostar pro narodos,
a e bari burka avel pal o agora la phuvakre.‘
33 Andre oda džives pašľona o murdarde le RAJESTAR pal jekh agor la phuvakro
dži pre aver. Ňiko pal lende na rovela, na skidela len upre aňi len na parunela, ale
ena sar o hnojos pre maľa.
34 Roven a hikinen, pasťjerale,
kuľinen tumen andro prachos, vodcale le stadoskre,
bo avľa oda džives,
hoj tumen te murdaren;
rozčhivava tumen sar le kotoren,
so phadžile le vzacne nadobendar.
35 Le pasťjeren na ela kaj pes te garuvel,
aňi le vodcen le stadoskren kaj te denašel.
36 Šun o roviben le pasťjerengro,
o hikišagos le stadoskre vodcengro,
bo o RAJ ňičinel lengre maľi.
37 Le RAJESKRA bara choľatar hiňi zňičimen
e phuv, so sas andro smirom.
38 O RAJ hino sar o ľevos, so avľa avri pal peskro than.

* **25:26** E hebrejiko čhib: Šešach

O strašno mariben the e bari choľi le RAJESKRI
kerde kala phuvatar pušťa.“

26

O Jeremijaš vakerel andro Chramos

1 Sar chudňa te vladňinel o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, phenďa o
RAJ le Jeremijašiske kada lav:
2 „Kada phenel o RAJ: ‚Ačhav tut pre dvora andro Chramos le RAJESKRO a vaker ke
savore judska fori, so aven te lašarel le Devles andro Chramos. Phen lenge savoro,
so tuke prikazinďom. Ma muk avri aňi lav!
3 Ko džanel, či na šunena a či pes na visarena peskre nalače dromendar? Avke
mange ela pharo a na domukava pre lende e pohroma, savi pre lende kamav te mukel
vaš lengre nalače skutki.‘
4 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ: Te man na šunena a na dživena pal miro zakonos,
so tumenge diňom,
5 te na šunena o lava mire služobňikengre, le prorokengre, saven tumenge furt
bičhavav pale a pale, kajte tumen len na šunen,
6 akor kerava kale Chramoha oda, so kerďom andro Šilo, a kada foros ela savore
narodenge pre phuv sar o košiben.‘ “

Le Jeremijaš kamen te murdarel

7 O rašaja, o proroka a the savore manuša šunde le Jeremijaš te vakerel savore kala
lava andro Chramos le RAJESKRO.
8 Ale sar o Jeremijaš dovakerďa savore manušenge savoro, so leske prikazinďa o
RAJ, chudle les o rašaja, o proroka the savore manuša a phende: „Mušines te merel!
9 Soske prorokinehas andro nav le RAJESKRO, hoj pes kale foroha ačhela oda so
andro Šilo a hoj kada foros ela omuklo a ňiko andre na bešela?“ Savore manuša,
save sas andro Chramos le RAJESKRO, pes skidle upre pašal o Jeremijaš.
10 Sar pes o raja andral e Judsko došunde pal kala lava, avle avri andral o kraľiko
palacis a gele andro Chramos le RAJESKRO a zabešle peske pro sudos paš e Nevi
brana, khatar pes džal andro Chramos le RAJESKRO.
11 Akor o rašaja the o proroka phende le rajenge a the savore manušenge: „Kada
murš peske zaslužinel te el odsudzimen pro meriben, bo prorokinelas pre kada foros,
avke sar oda šunďan pre tumare kana.“
12 Avke o Jeremijaš phenďa savore rajenge a the savore manušenge: „O RAJ man
bičhaďa te prorokinel pre kada Chramos a the pre kada foros savore lava, so šunďan.
13 Akana prikeren tumare droma the tumare skutki a šunen le RAJES, tumare
Devles. Avke ela le RAJESKE pharo te mukel pre tumende e pohroma, savi phenďa,
hoj pre tumende mukela.
14 A dikh, me som andre tumare vasta! Keren manca oda, so tumen dikhen, hoj hin
lačho the čačo.
15 Ale džanen mištes kada, hoj te man murdarena, anena o ňevinno rat pre
tumende, pre kada foros the pre leskre manuša, so kade bešen, bo o RAJ man ke
tumende čačes bičhaďa, hoj tumenge te phenav savore kala lava, so šunďan.“
16 Avke o raja the savore manuša phende le rašajenge the le prorokenge: „Kada
manuš peske na zaslužinel te merel, bo vakerelas ke amende andro nav le RAJESKRO,
amare Devleskro.“
17 Akor varesave vodci andral e Judsko ušťile upre a phende savore manušenge,
so ode sas zgele:

18 „O Micheaš andral o Morešet sas prorokos akor, sar andre Judsko kraľinelas o
Chizkija*, a ov phenďa savore manušenge andre Judsko:
‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
O Sion ela orimen tele sar maľa,
o Jeruzalem ela rozburimen pre kopa
a o Chramoskro verchos zabarola sar veš.‘
19 Či vaš oda murdarďa o judsko kraľis Chizkija abo vareko andral e Judsko le
Micheaš? Či pes o Chizkija na daralas le RAJESTAR a na modľinelas pes ke leste? A
či na sas le RAJESKE pharo, a vašoda pre lende na mukľa odi pohroma, so phenďa?
Ale amen akana anas e strašno pohroma korkore pre peste!“

Le prorokos Urija den te murdarel

20 Sas mek the aver murš, savo prorokinelas andro nav le RAJESKRO, o Urijah, o
čhavo le Šemajoskro andral o Kirjat-Jearim. Ov prorokinelas andro nav le RAJESKRO
pre kada foros the pre kadi phuv avke, sar vakerelas the o Jeremijaš.
21 Leskre lava šunďa o kraľis Jojakim, savore leskre uradňika the raja. O kraľis les
kamelas te murdarel, ale sar pes pal oda o Urijah došunďa, denašľa daratar andro
Egipt.
22 O kraľis Jojakim bičhaďa andro Egipt le Achboroskre čhas Elnatan a leha the
avre muršen.
23 On ile avri le Urijah andral o Egipt a ande les paš o kraľis Jojakim. Ov les diňa te
murdarel la šabľaha a leskro mulo ťelos diňa te čhivel andro hrobos paš o običajna
manuša.
24 Ale o Achikam, le Šafanoskro čhavo, chraňinelas le Jeremijaš, hoj les te na den
te murdarel le manušenge.

27

O Jeremijaš vakerel andro Chramos

1 Sar chudňa te kraľinel o judsko kraľis Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, avľa kada
lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
2 Kada mange phenďa o RAJ: „Ker tuke o jarmos le cipune lanendar a thov tuke les
pre meň.
3 Avke bičhav o lav le edomike kraľiske, le moabike kraľiske, le amoňike kraľiske, le
tirske kraľiske the le sidoňike kraľiske prekal lengre posli, save avle andro Jeruzalem
ko judsko kraľis Cidkijah.
4 Phen ole poslenge, hoj te phenen peskre rajenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder
RAJ, o Del le Izraeloskro: „Kada phenen tumare rajenge:
5 Me mire zorale vasteha kerďom e phuv, le manušen the le džviren, so hine pre
phuv a dav la oleske, kaske me kamav.
6 Me akana dava savore tumare phuva andro vasta mire služobňikoske le
Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske; dava, hoj mek the o dziva džviri leske
te služinen.
7 Savore narodi služinena leske, leskre čhaske the leskre vnukoske, medik na avela
o dživesa the pre leskri phuv. Akor but narodi the bare kraľa domarena leskri phuv.
8 Ale akana te varesavo narodos abo kraľišagos na kamela te služinel le babiloňike
kraľiske le Nebukadnecaroske, abo te na prilela leskro jarmos andre meň, me marava
oda narodos la šabľaha, la bokhaha the le meribnaskre nasvaľibnaha dži akor, medik
oda narodos na zňičinava leskre vasteha, phenel o RAJ.“

* **26:18** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

9 Vašoda tumen ma šunen tumare proroken, veštcen, olen, so phenen avri o sune,
vražňiken, aňi le čaroďejňiken, save tumenge phenen: „Tumen na služinena le
babiloňike kraľiske.“
10 Se on tumenge prorokinen o klamišagi, savenge te pačana, avena odľigende dur
andral tumari phuv. A me tumen tradava avri andral tumari phuv a ode merena.
11 Ale ole narodoske, savo prilela andre meň o jarmos le babiloňike kraľiskro a
služinela leske, domukava te ačhel andre peskri phuv. Sadzinela peske a bešela ode,
phenel o RAJ.‘ “
12 The le judske kraľiske le Cidkijoske phenďom kala lava: „Prile andre meň o
jarmos le babiloňike kraľiskro, služinen leske the leskre manušenge a ačhena te
dživel.
13 Soske tu the tire manuša te meren la šabľatar, la bokhatar the le meribnaskre
nasvaľibnastar, pal save phenďa o RAJ, hoj avena pre oda narodos, so na služinela
le babiloňike kraľiske?
14 Ma šunen o lava le prorokengre, so tumenge vakeren: ‚Tumen na služinena le
babiloňike kraľiske.‘ Bo on tumenge prorokinen o klamišagos.
15 Se me len na bičhaďom,“ phenel o RAJ. „On prorokinen o klamišagi andre miro
nav. Vašoda me tumen tradav avri a merena tumen jekhetane ole prorokenca, so
tumenge prorokinen.“
16 Le rašajenge the savore manušenge phenďom: „Kada phenel o RAJ: Ma šunen
o lava tumare prorokengre, so tumenge vakeren: ‚O nadobi andral o Chramos
le RAJESKRO imar maj anena pale andral o Babilon.‘ On tumenge prorokinen o
klamišagos.
17 Ma šunen len, služinen le babiloňike kraľiske a dživena. Soske pes te čhivel tele
kada foros?
18 Te hine proroka a hin len o lav le RAJESKRO, akor mi mangen bares le
Nekzoraledere RAJES, hoj te na ľidžan andro Babilon o nadobi, save mek ačhile andro
Chramos le RAJESKRO, andro kher ko judsko kraľis the andro Jeruzalem.
19 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ pal o brondzune slupi, pal e bari brondzuňi
nadrža, pal o vožikici le nadobenca the pal okla veci, so ačhile andre kada foros,
20 save na iľa o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar, sar odľigenďa andral o Jeruzalem
andro Babilon le judske kraľis Jechonijah, le Jojakimoskre čhas, the savore rajen
andral e Judsko the andral o Jeruzalem.
21 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, pal o nadobi, save ačhile
andro Chramos le RAJESKRO the andro kher ko judsko kraľis andro Jeruzalem:
22 ‚Ľidžana len andro Babilon a ačhena ode dži andre oda džives, medik na
phenava, hoj len te anen pale andro Jeruzalem,‘ phenel o RAJ. ‚Avke len anena a
thovena pale pre kada than.‘ “

28

O Jeremijaš the o Chananijaš

1 Andre oda berš, sar vladňinelas o judsko kraľis Cidkijah štarto berš, mange andro
pandžto čhon o Chananijaš, le Azuroskro čhavo, o prorokos andral o Gibeon, phenďa
andro Chramos le RAJESKRO anglal o rašaja the anglal savore manuša:
2 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Phagava o jarmos le
babiloňike kraľiskro.
3 Dži o duj berš anava pale pre kada than savore veci andral o kher le RAJESKRO,
save iľa pal kada than o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar a ľigenďa andro Babilon.
4 Pre kada than anava pale le judske kraľis Jechonijah, le Jojakimoskre čhas, a the
savore zaile manušen andral e Judsko, save gele andro Babilon,‘ phenel o RAJ, ‚bo
phagava o jarmos le babiloňike kraľiskro.‘ “

5 Akor o prorokos Jeremijaš anglal o rašaja the anglal savore manuša, so ačhenas
andro Chramos le RAJESKRO, odphenďa le prorokoske Chananijašoske
6 a phenďa: „Amen! Mi del o Del! Mi kerel o Del oda, so prorokinďal, hoj te aven
pale pre kada than savore nadobi andral o Chramos le RAJESKRO the savore, ko sas
zaile andro Babilon.
7 Ale šun kada lav, so phenav tuke the savore kale manušenge:
8 Anglal tu the anglal ma sas imar čirlastar but proroka, so prorokinenas but
phuvenge the bare kraľišagenge o mariben, e bibach the o meribnaskro nasvaľiben.
9 Ale či hino o prorokos, savo prorokinel o smirom, bičhado le RAJESTAR, oda pes
sikavela až akor, sar pes oda ačhela.“
10 Akor o prorokos Chananijaš iľa o jarmos pal e meň le prorokoskri Jeremijašiskri
a phagerďa les.
11 Anglal savore manuša o Chananijaš phenďa: „Kada phenel o RAJ: ‚Kavke
phagerava dži o duj berš o jarmos le babiloňike kraľiskro le Nebukadnecaroskro,
so hin pre meň savore narodengro.‘ “ Avke o prorokos Jeremijaš geľa het peskre
dromeha.
12 Paloda, sar o prorokos Chananijaš phagerďa o jarmos, so sas pre meň le
prorokoske Jeremijašiske, prevakerďa o RAJ ko Jeremijaš kavke:
13 „Dža a phen le Chananijašoske: ‚Kada phenel o RAJ: O kaštuno jarmos phagerďal,
ale pre leskro than chudeha o trastuno jarmos.
14 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Thovava o trastuno
jarmos pre meň kale savore narodenge, hoj te služinen le babiloňike kraľiske le
Nebukadnecaroske. A on leske služinena. Diňom leske mek the le dzive džviren.‘ “
15 O prorokos Jeremijaš phenďa le prorokoske Chananijašoske: „Noča šun,
Chananijaš, o RAJ tut na bičhaďa, ale tu prevakerďal kale manušen, hoj te pačan
le klamišagoske!
16 Vašoda phenel o RAJ kada: ‚Me tut lava pal kadi phuv. Mek kada berš mereha,
bo kerďal upre le manušen, hoj pes te ačhaven le RAJESKE.‘ “
17 O prorokos Chananijaš muľa mek oda berš andro eftato čhon.

29

O Jeremijaš pisinel ľil le manušenge andro zajaťje

1 O prorokos Jeremijaš pisinďa ľil le manušenge, saven zaiľa o Nebukadnecar, a
bičhaďa les andral o Jeruzalem andro Babilon. Pisinďa les le vodcenge, save ačhile
te dživel, le rašajenge, le prorokenge the savore manušenge, saven o Nebukadnecar
zaiľa andral o Jeruzalem andro Babilon.
2 Ačhiľa pes oda paloda, sar o kraľis Jechonijah, leskri daj, leskre uradňika, o raja
andral e Judsko the andral o Jeruzalem, o remeselňika the o kovača mušinde te
omukel o Jeruzalem.
3 O ľil bičhaďa le Elasoha, le Šafanoskre čhaha, the le Gemarijoha, le Chilkijoskre
čhaha, saven bičhaďa o judsko kraľis Cidkijah ko babiloňiko kraľis Nebukadnecar.
Andre oda ľil sas pisimen kada:
4 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, savorenge, kas diňom te
zalel andral o Jeruzalem andro Babilon:
5 „Ačhaven o khera a bešen andre. Sadzinen andro zahradi a chan oda, so andre
barola.
6 Len tumenge romňijen a mi el tumen čhave the čhaja; len romňijen tumare
čhavenge a den romeste tumare čhajen, hoj lenge te uľon o čhavore the o čhajora.
Tumen mušinen te barol, a na te cikňol.

7 Keren sa pro lačho the pro smirom andre oda foros, andre savo tumen bičhaďom
andro zajaťje. Modľinen tumen vaš leske ko RAJ, bo te leske ela mištes, ela mištes
the tumenge."
8 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: „Te na tumen klaminen
tumare proroka, so hine maškar tumende, aňi tumare veštci. Ma muken tumen
aňi pre lengre sune, so džan,
9 bo klamišagoha tumenge prorokinen andre miro nav. Me len na bičhaďom,"
phenel o RAJ.
10 Bo kada phenel o RAJ: „Sar imar avena eftavardeš (70) berš andro Babilon,
akor avava ke tumende a doľikerava miro lačho lav, so tumen diňom, hoj tumen
anava pale khere pre kada than.
11 Bo me džanav, save plani man hin tumenca," phenel o RAJ, „mire plani
tumenca hine lače a nane nalače. Kamav tumen te del e lačhi buducnosť the e
naďej.
12 Akor ke mande vičinena, avena a modľinena tumen ke mande a me tumen
šunava avri.
13 Rodena man a arakhena man, te man rodena andral calo tumaro jilo.
14 Dava man tumenge te arakhel," phenel o RAJ, „a anava tumen pale andral
o zajaťje. Skidava tumen andral savore narodi the pal savore thana, kaj tumen
roztradňom," phenel o RAJ, „a anava tumen pale pre oda than, khatar tumen
ľigenďom andro zajaťje."
15 Se tumen phenen: „O RAJ amen diňa le proroken andro Babilon."
16 Ale kada phenel o RAJ pal o kraľis, savo bešel pro tronos le Davidoskro, the pal
savore manuša, save ačhile te bešel andre kada foros, the pal tumari famelija, savi
tumenca na geľa andro zajaťje:
17 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Dikh, me pre lende bičhavava e šabľa, e
bokh the o meribnaskro nasvaľiben a kerava lendar kirne figi, save hine ajse nalače,
hoj len našťi te chal.
18 Džava pre lende la šabľaha, la bokhaha the le meribnaskre nasvaľibnaha.
Kerava, hoj savore kraľišagi pre phuv te predaran olestar, so dikhena. Všadzik, kaj
len roztradava, pes o manuša čudaľinena a predarana olestar, so pes lenge ačhiľa. O
manuša peske lendar kerena pheras a lena lengro nav sar košiben,
19 bo na šunenas mire lava," phenel o RAJ, „akor sar lenge bičhavavas mire
služobňiken le proroken. Bičhavavas len pale a pale, ale tumen len na šunďan,"
phenel o RAJ.
20 Vašoda šunen o lav le RAJESKRO, savore, so sanas zaile, saven bičhaďom het
andral o Jeruzalem andro Babilon.
21 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, pal o Achab, čhavo
le Kolajoskro, the pal o Cidkijah, čhavo le Maasejoskro, save tumenge andre
miro nav falošňe prorokinenas: „Dava len andro vasta le babiloňike kraľiske le
Nebukadnecaroske a ov len murdarela angle tumare jakha.
22 A vašoda, so pes lenge ačhela, phenena savore zaile manuša andral e Judsko,
so hine andro Babilon, kada košiben: ‚Mi kerel tuha o RAJ oda, so kerďa le Cidkijoha
the le Achaboha, saven o babiloňiko kraľis labarďa andre jag,'
23 bo kerenas o bare bini andro Izrael, kerenas o lubipen le susedengre
romňijenca a andre miro nav vakerenas o klamišagos, savo lenge me na prikaz-
inďom. Džanav oda a som oleske švedkos, phenel o RAJ."

O Jeremijaš chudel lav pro Šemajah

24 Phen le Šemajoske andral o Nechelam:

25 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Vašoda, hoj andre tiro
nav bičhaďal savore manušenge andro Jeruzalem the le rašaske le Cefanjoske, le
Maasejoskre čhaske, a the savore okle rašajenge kada ľil:
26 ‚O RAJ tut ačhaďa rašaske vaš o rašaj Jojada, hoj te dodikhes andro kher le
RAJESKRO pre dojekh dilino manuš, so pestar kerel prorokos, hoj les te phandes
andre kaštuňi klada.
27 Akor soske na zaačhaďal le Jeremijaš andral o Anatot, sar tumenge prorokinelas?
28 Se ov amenge bičhaďa kade andro Babilon kadi sprava: Ačhena ode but. Vašoda
keren tumenge o khera a bešen andre, sadzinen andro zahradi a chan oda, so andre
barola.‘ “
29 No o rašaj Cefanjah avľa a pregenďa kada ľil le Jeremijašiske.
30 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
31 „Phen savorenge, so hine zaile: ‚Kada phenel o RAJ pal o Šemajah andral
o Nechelam: Vašoda, hoj o Šemajah ke tumende prorokinelas, kajte les me na
bičhaďom, a prevakerďa tumen, hoj te pačan o klamišagos,
32 kada phenel o RAJ: Dikh, me marava le Šemajah andral o Nechelam the leskre
potomken. Na ačhela lestar aňi jekh dženo, ko bešľahas maškar leskre manuša, a
ov na dikhela oda lačho, so kamav te kerel prekal mire manuša, phenel o RAJ, bo
kerelas upre le manušen, hoj pes te ačhaven pre mande.‘ “

30

O Izrael avela pale andre peskri phuv

1 Kada lav phenďa o RAJ le Jeremijašiske:
2 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Pisin tuke andro zvitkos savore lava, so
tuke phenďom.
3 Dikh, avel o časos,‘ phenel o RAJ, ‚sar anava pale mire manušen le Izrael the le
Juda andral o zajaťje a dava lenge pale e phuv, so diňom lengre dadenge, a bešena
andre,‘ phenel o RAJ.“
4 Kada hin o lava, save vakerelas o RAJ pal o Izrael the pal e Judsko:
5 „Kada phenel o RAJ:
‚Šunďol te viskinel le manušen daratar;
hin bari dar, nane smirom.
6 Akana zaačhen a gondoľinen:
Šaj uľol le muršestar čhavoro?
Akor soske dikhav, hoj dojekhe zorale muršeste
hin o vasta pro per sar la džuvľate andro dukha?
Soske lenge o muja parňile avri?
7 Vigos, bo oda džives ela igen strašno!
Ajso džives, savo mek šoha na sas.
Andre oda časos predžala o Jakob bare pharipnaha,
ale ela olestar zachraňimen.‘ “

8 „Andre oda džives,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „phagerava o jarmos pal lengri
meň a čhingerava lengre lanci. Imar na ena otroka le cudzincenge,
9 ale služinena le RAJESKE, peskre Devleske, the peskre kraľiske le Davidoske, saves
lenge ačhavava.“

10 „No tu ma dara, miro služobňikona Jakobona,“ phenel o RAJ,
„ma predara, Izraelona,
bo dikh, zachraňinava tut the tiro potomstvos

andral odi phuv, so hiňi dur, andre save san zaile.
O Jakob avela pale a dživela andro smirom,
bi o starišagos a ňiko les na daravela avri.
11 Me som tuha, phenel o RAJ,
hoj tut te zachraňinav.
Zňičinava savore naroden,
maškar save tut roztradňom,
ale tut na zňičinava.
Marava tut, ča ajci keci tuke zaslužines,
ale na mukava tut te džal calkom bi o trestos.“
12 Kada phenel o RAJ:
„Tiri rana našťi sasťol avri
a hiňi igen dukhaďi.
13 Nane vaš tu ko te zaačhel;
nane ľikos pre tiro vredos,
ňiko tut našťi sasťarel avri.
14 Savore, so tut kamenas, pre tu bisterde;
na džal lenge pal tu.
Bo demaďom tut avke sar ňeprijaťeľis;
marďom tut igen zorales
angle tiri bari vina the angle tire but bini.
15 Soske roves vaš tiri rana?
Tiri dukh našťi sasťol avri.
Vaš tiri bari vina the vaš tire but bini
tuke oda kerďom.
16 Ale savore, so tut chan tele,
ena zachale,
savore, tire ňeprijaťeľa,
ena zaile sar bertenoša.
Ola, ko tut trapinen,
ena trapimen avrendar.
Ola, ko tut občoraren,
ena občorarde avrendar.
17 Ale me tut sasťarava avri,
sasťarava tuke tire rani,
phenel o RAJ,
bo vičinen tut avritradľi,
e čhaj le Sionoskri, sava ňiko na rodel.“

O RAJ anela pale le Izrael

18 Kada phenel o RAJ:
„Anava pale le Jakoboskre stani andral e phuv, kaj sas zaile,
a ela mange pharo vaš leskre khera.
O foros ela pale upreačhado pre oda than, khatar sas čhido tele,
a o palacis ačhela pale pre oda than, kaj sas.
19 Avena lendar o paľikeribnaskre giľa
a šunďola o radišagos.
Kerava lendar but
a na ena frimeder;
dava len ajsi pačiv,
hoj imar na ena teledikhle.
20 Leskre čhave ena ajse sar varekana,
lengro zhromažďeňje ela zorales zathodo angle mande
a marava savoren, ko len trapinen.

21 Lengro vodcas ela lendar;
lengro vladcas avela lendar.
Domukava les paš ma
a ov avela dži ke ma.
Se ko šaj avel korkoro pestar paš mande?
phenel o RAJ.
22 Tumen avena mire manuša
a me avava tumaro Del.“

23 Dikh, e choľi le RAJESKRI
avel sar e zoraľi balvaj;
sar e bari burka,
so avel tele pro šero le nalače manušenge.
24 Na preačhela leskri bari choľi,
medik na dokerela savoro, so peske zaiľa andro jilo.
Andro posledna dživesa oleske achaľona.

31

O Izrael avel pale khere

1 „Andre oda časos,“ phenel o RAJ, „me avava Del savore famelijenge andro Izrael
a on ena mire manuša.“
2 Kada phenel o RAJ:
„Pre pušťa presikaďom e milosť le narodoske,
savo denašľa la šabľake.
Me anava o smirom le Izraeloske.“
3 Dural pes amenge sikaďa o RAJ a phenďa:
„Kamav tut le večne kamibnaha,
vašoda tuke presikavav o verno kamiben.
4 Pale tut ačhavava upre,
a tu, pačivaľi čhaje le Izraeloskri,
aveha pale upreačhaďi.
Pale tut šukaľareha le čerkutkenca
a džaha te khelel olenca, so radisaľon.
5 Pale tuke sadzineha o viňici
pro verchi andre Samarija.
O farmara peske sadzinena o viňici
a chana peskro uľipen.
6 Avela o džives, kana o stražňika vičinena
pal o brehi andral o Efrajim:
‚Aven džas upre pro Sion,
ko RAJ, ke amaro Del!‘ “
7 Kada phenel o RAJ:
„Giľaven radišagostar upral o Jakob;
thoven baripen upral o nekbareder le narodendar!
Giľaven zorales a phenen:
‚RAJEJA, zachraňin tire manušen,
spasin le Izraeliten, save mek ačhile te dživel.‘
8 Dikh, anava len andral e severno phuv
a skidava len upre pal o agora le svetoskre.
Ela maškar lende o koro the o bango,
e khabňi džuvľi the odi, so užarel te ločhol;
avena pale sar baro narodos.

9 Avena rovibnaha,
modľinena pes a me len anava pale.
Ľidžava len paš o paňi,
pal o rovno drom, kaj lenge na poddžana o pindre,
bo me som le Izraeloskro dad
a o Efrajim hino miro ešebno čhavoro.“

10 „Šunen o lav le RAJESKRO, tumen narodale,
a vakeren les dur pro ostrovi:
‚Oda, ko roztradňa le Izrael, les skidela upre
a stražinela les sar o pasťjeris peskro stados.‘
11 Bo o RAJ zachraňinďa le Jakob,
a cinďa les avri andral o vasta ole dženeskre,
so sas zoraleder sar ov.
12 Avena a viskinena radišagostar pro verchos Sion;
radisaľona le pherdo lače vecendar, save len dela o RAJ,
la pšeňicatar, la neva moľatar the le olejostar,
le cikne bakrorendar the le dobitkostar.
Ela lenge avke mištes sar la zahradake, savi hiňi mištes poľivimen,
a imar buter na cerpinena.
13 E terňi džuvľi khelela a radisaľola,
a the o terne murša le phurenca jekhetane.
Lengro roviben čerinava pro radišagos,
lava lendar o pharipen the o trapišagos
a dava len o radišagos.
14 Le rašajen dava o nekfeder chaben
a mire manušen dava pherdo čaľipen,“
phenel o RAJ.

La Rachelakro roviben

15 Kada phenel o RAJ:
„Andre Rama šunďol o baro roviben the e bari žaľa.
Oda e Rachel rovel pal peskre čhave,
a na del pes te poťešinel,
bo o čhave imar nane.“
16 Kada phenel o RAJ:
„Preač te rovel a zľiker o apsa andro jakha,
bo tiri buči ela odmeňimen,
phenel o RAJ.
A on avena pale
andral e phuv le ňeprijaťeľengri.
17 Tire potomstvos hin naďej,
phenel o RAJ,
tire čhave avena pale andre peskri phuv.“

18 „Šunďom o roviben le Efrajimoskro:
‚Karhinehas man sar le bikocis, so nane skrocimen,
a me man diňom te karhinel.
An man pale paš tu a me avava pale,
se tu sal o RAJ, miro Del.
19 Bo paloda, sar tutar odgeľom,
kerďom pokaňje,

sar oda achaľiľom,
maravas man andre hruďa,
ladžavas man a šunavas man igen poňižimen vaš o bini,
so kerďom, sar somas terno.‘
20 Či nane o Efrajim miro vzacno čhavoro?
O čhavoro, andre savo thovav baripen?
Bo kajte pre leste vakerav,
furt mange pre leste leperav kamibnaha.
Vašoda mange marel o jilo vaš leske
a me leske presikavava o lačhipen,“
phenel o RAJ.

Av pale, Izrael

21 „Rozthov tuke o znački pro drom;
poznačin tuke o drom;
arakh pale o chodňikos, khatar džahas,
sar salas ľigenďi het.
Av pale, pačivaľi čhaje le Izraeloskri;
av pale andre tire fori!
22 Mek dži kana phireha upre tele,
tu napačivaľi čhaje?
O RAJ kerela andre phuv neve veci:
Leskre manuša leske ena verna.“

Oda časos, so avela, ela požehňimen

23 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„Sar len anava pale andral o zajaťje,
o manuša andre judsko phuv the andre lakre fori
pale phenena kala lava:
‚Sveto verchona,
pre savo bešel o spravodľišagos,
mi požehňinel tut o RAJ!‘
24 O manuša bešena jekhetane andre Judsko
the andre savore lakre fori –
o farmara a the o pasťjera, so phiren le stadenca.
25 Me občerstvinava dojekh strapimen duša
a sakones, ko na birinel, dava nevi zor.“
26 Andre kada ušťiľom a obdikhavas man. Miro suno sas mange pre dzeka.
27 „Dikh, avel ajso časos,“ phenel o RAJ, „hoj pherarava o Izraeloskro kraľišagos the o judsko kraľišagos le manušenca the le džvirenca.
28 Avke sar keravas oda, hoj len cirdavas avri le koreňenca, čhivavas tele, musaravas, ňičinavas a anavas e bibach, avke akana dodikhava pre oda, hoj len te budinav a te sadzinav,“ phenel o RAJ.
29 „Andre ola dživesa imar na phenena:
‚O dada chanas o šutlo hroznos
a le čhavenge cerpisaľonas o danda.‘
30 Ale akana sako merela vaš peskro binos. Oleske cerpisaľona o danda, ko chala o šutlo hroznos.“

E nevi zmluva

31 „Dikh, avel ajso časos,“ phenel o RAJ, „hoj kerava e nevi zmluva le Izraeloskre manušenca the le Judaskre manušenca.

32 Na ajsi zmluva, sar kerďom lengre dadenca andre oda džives, sar len iľom
vastestar, hoj len te lav avri andral o Egipt, bo on na doľikerde miri zmluva, kajte me
lenge somas sar rom,“ phenel o RAJ.
33 „Kada hin e zmluva, savi phandava le Izraeloskre manušenca pal kala dživesa,“
phenel o RAJ. „Thovava miro zakonos andre lende a pisinava les andre lengro jilo.
Me avava lengro Del a on ena mire manuša.
34 Imar na mušinena te sikavel jekh avres a o phral le phraleske na phenela:
‚Prindžaren le RAJES!‘, bo savore man prindžarena, le nekciknederestar dži o
nekbareder,“ phenel o RAJ. „Bo me lenge odmukava lengre nalačhipena a pre lengre
bini mange imar na leperava.“

O nevo narodos

35 Kada phenel o RAJ,
savo del, hoj o kham te švicinel dživese,
savo phenel le čhonoreske the le čercheňenge,
hoj te švicinen rači,
savo hazdel upre o moros avke, hoj leskre vlni hučinen –
o Nekzoraleder RAJ hin leskro nav:
36 „Te kala zakoni la prirodakre anglal mande preačhilehas,“
phenel o RAJ,
„akor the o Izrael preačhiľahas
te el narodos anglal mande pro furt.“
37 Kada phenel o RAJ:
„Te pes diňahas te merinel o ňebos upre
a o zakladi la phuvakre tele,
akor me odčhiďomas calo potomstvos le Izraeloskro
vaš savoro, so kerde,“
phenel o RAJ.

Nevo Jeruzalem

38 „Dikh, aven o dživesa,“ phenel o RAJ, „sar ela o foros pale upreačhado prekal o
RAJ la vežatar Chananel dži paš e Rohoskri brana.
39 E šparga te merinel pes cirdela dureder paš o brehos Gareb a paľis pes visarela
paš o Goa.
40 Sveto le RAJESKE ela caľi dolina, kaj pes čhivel le mulen the o prachos pal o obeti,
savore maľi dži paš e dolina Kidron pro vichodos a dži pro rohos paš e Grajeskri brana.
O foros imar šoha na ela čhido tele a zburimen.“

32

O Jeremijaš cinel e maľa

1 Kada hin o lav, so avľa le RAJESTAR ko Jeremijaš akor, sar o judsko kraľis o Cidkijah
kraľinelas dešto berš a o Nebukadnecar kraľinelas dešuochtoto (18) berš.
2 Akor pes o slugaďa le babiloňike kraľiskre rozačhade pašal o Jeruzalem. O
prorokos Jeremijaš sas phandlo andre pre dvora le stražňikengri, so sas andro palacis
le judske kraľiskro.
3 Sar les o judsko kraľis Cidkijah diňa te phandel andre, phenďa leske: „Soske
prorokines kajse lava le RAJESTAR a phenes: ‚Dikh, dava kada foros andro vasta le
babiloňike kraľiske a ov les domarela;
4 o judsko kraľis na denašela avri andral o vasta le Babilončanenge, ale ela dino
andro vasta le babiloňike kraľiske. Vakerela leha muj-mujeha a dikhela les pre leskre
jakha.

5 Ov ľidžala le Cidkijah andro Babilon, savo ode ačhela dži peskro meriben, phenel
o RAJ. Te džana pro mariben pro Babilončana, na domarena len.‘ “
6 O Jeremijaš phenďa: „Kada lav mange phenďa o RAJ:
7 Dikh, avela pal tu o Chanamel, o čhavo mire bačiskro le Šalumoskro, a phenela:
‚Cin tuke miri maľa, so hiňi andro Anatot, bo tu sal mange nekpašeder famelija a tut
ešebnones hin pravos la te cinel.‘
8 Avke sar mange oda o RAJ diňa anglal te džanel, avľa pal ma o Chanamel, mire
bačiskro čhavo, pre dvora le stražňikengri a phenďa mange: ‚Cin tuke miri maľa, so
hiňi andro Anatot andre phuv le Benjaminoskri, bo tut ešebnones hin pravos la te
cinel. Cin tuke la!‘ Akor džanavas, hoj oda sas o lav le RAJESKRO.
9 Avke cinďom odi maľa le Chanamelostar, le bačiskre čhastar, so hiňi andro Anatot,
a počinďom vaš late rupune lovenca, so važinenas dešuefta šekli.
10 Podpisinďom e kupno zmluva, diňom upre e pečatka anglo jakha le švedkengre
a odvažinďom o love pre vaha.
11 Iľom e zmluva the e kopija. Sas andre pisimen o kupno pravos the o podmjenki;
jekh sas zapečaťimen a oki dujto na sas.
12 Soduj diňom le Baruchoske, le Nerijoskre čhaske, le Machsejoskre vnukoske,
anglo jakha mire strične phraleskre le Chanameloskre the anglo jakha le švedkengre,
save podpisinde e kupno zmluva, the anglo jakha savore judske manušengre, save
bešenas avri pre dvora le stražňikengri.
13 Anglo jakha kale savore manušengre prikazinďom le Baruchoske:
14 ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Le kala soduj ľila, e
zapečaťimen kupno zmluva the e kopija, so nane zapečaťimen, a thov len andre
nadoba čikatar, hoj pes te doľikeren pro but berša.
15 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Andre kadi phuv pes
mek cinavena o khera, o maľi the o viňici.‘
16 Sar diňom e kupno zmluva le Baruchoske, le Nerijoskre čhaske, kavke man
modľinavas ko RAJ:
17 Ó RAJA, Devla, dikh, tu stvorinďal o ňebos the e phuv tira bara zoraha the tire
nacirdle vasteha! Nane ňič, so tu našťi kerďalas.
18 Tu presikaves tiro verno kamiben ezerenge, ale vaš e vina le dadengri mares
lengre čhaven pal lende. Tu sal baro a zoralo Del; tiro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
19 Bare hin tire plani a zorale hin tire skutki. Tire jakha dikhen pre savore droma
le manušengre, hoj te počines dojekheske vaš oda, sar dživelas, a vaš oda, so kerelas.
20 Tu kerehas o znameňja the o zazraki andro Egipt a dži adadžives oda keres
andro Izrael the maškar savore aver narodi. A oleha tuke kerďal baro nav, avke sar
oda hin dži adadžives.
21 Tu iľal tire manušen le Izrael avri andral o Egipt le znameňjenca the le
zazrakenca, tira bara zoraha, tire nacirdle vasteha the bara daraha.
22 Tu lenge diňal kadi phuv, kaj čuľal o thud the o medos, avke sar diňal lav
lengre daden.
23 On avle a zaile peske la, ale na šunenas tut a na phirenas pal tiro zakonos. Na
kerenas oda, so lenge prikazinďal te kerel, a vašoda pre lende domukľal savori kadi
pohroma.
24 Dikh, o Babilončana hordinen o bara the e čik pašal o muri le foroskre, hoj
pes te dochuden andre. Kada foros ela dino andro vasta olengre, ko pre leste džan,
angle šabľa, bokh the anglo meribnaskro nasvaľiben. Ačhel pes oda, so phenďal a
tu oda dikhes.
25 A kajte ela o foros dino andro vasta le Babilončanenge, tu, RAJA, Adonaj, miro,
mange phenďal: ‚Cin tuke odi maľa vaš o rupune love a vičin paš oda le švedken.‘ “

26 Akor avľa le RAJESTAR ko Jeremijaš kada lav:
27 „Dikh, me som o RAJ, o Del savore manušengro. Či hin vareso, so me našťi kerďomas?
28 Vašoda me, o RAJ, phenav kada: Dava kada foros andro vasta le Babilončanenge the andro vasta le Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske, a ov les zalela.
29 O Babilončana, save džan pre kada foros, pes dochudena andre a podlabarena les. Labarena avri the ola khera, kaj man o manuša choľarenas oleha, hoj pre peskre padi labarenas o kaďidlos le Baaloske a anenas o moľakre obeti le cudze devlenge.
30 Se o Izraeliti the o judska manuša peskre terňipnastar kerenas ča oda, so mange na sas pre dzeka; se o Izraeliti man ča furt choľarenas oleha, so kerenas, phenel o RAJ.
31 O nipi andre kada foros ole dživesestar, sar sas ačhado, dži adadžives man ča choľarenas a provokinenas. Mušinav te zňičinel o Jeruzalem
32 vaš savoro nalačhipen, so kerde o Izraeliti, o manuša andral e Judsko the andral o Jeruzalem, lengre kraľa, o raja, o rašaja the o proroka.
33 Visarde pes ke ma le dumeha, a na le mujeha. A kajte len furt sikavavas, on na šunenas a na denas peske mandar te phenel.
34 Peskre džungale modli thode andro Chramos, so pes vičinel pal miro nav, hoj les te meľaren andre.
35 Andre dolina Ben-Hinom ačhade o oltara le Baaloske a ode obetinenas peskre čhavoren the čhajoren andre jag le Molochoske. Me lenge šoha na prikazinďom, hoj oda te keren, aňi pre godi mange oda šoha na sas, hoj te keren kajse džungale veci a te cirden le judske manušen andro binos.
36 Vašoda akana o RAJ, o Del le Izraeloskro, kavke phenel pal kada foros, pal savo tumen phenen, hoj pes dochudela andro vasta le babiloňike kraľiske angle šabľa, bokh the anglo meribnaskro nasvaľiben:
37 Dikh, me len skidava upre pal savore phuva, andre save len rozčhiďom andre miri choľi, andre miri bari choľi. Anava len pale pre kada than a dava lenge te dživel andre smirom.
38 On ena mire manuša a me avava lengro Del.
39 Dava len jekh gondoľišagos andro jilo, hoj savore te dživen avke, hoj man furt te den pačiv. Kerena oda prekal peskro lačho the prekal o lačho peskre čhavenge, so pal lende avena.
40 Phandava lenca e večno zmluva, hoj lenge šoha na preačhava te presikavel miro lačhipen, a thovava lenge andro jile miri dar, hoj pes mandar te na visaren het.
41 Ela man radišagos olestar, hoj lenge presikavav o lačhipen cale mire jileha the caľa mira dušaha a čačes len sadzinava andre kadi phuv pro furt.
42 Se o RAJ phenel kada: Avke sar anďom savore kala pohromi pre kala manuša, avke anava pre lende the savoro lačho, pal savo lenge vakeravas.
43 O maľi pes pale cinavena andre kadi phuv, pal savi tumen phenen: ‚Hiňi spustošimen, na bešen andre o manuša aňi o džviri, bo sas diňi andro vasta le Babilončanenge.‘
44 Pale pes cinavena o maľi vaš o love, kerena pes o kupna zmluvi a ena zapečaťimen anglo jakha le švedkengre. Kavke oda ela andre phuv le Benjaminoskri, andro gava pašal o Jeruzalem, andro judska fori, andro fori pro verchi pre brehengri phuv Šefela the pre pušťa Negev akor, sar anava pale le zaile manušen andre lengri phuv, phenel o RAJ.“

33

O RAJ del lav le manušen, hoj len anela pale a dživena peske andro smirom

1 Sar sas mek o Jeremijaš andre bertena pre dvora le stražňikengri, avľa ke leste
dujtovar o lav le RAJESKRO:
2 „Kada phenel o RAJ, savo stvorinďa e phuv; o RAJ, savo la forminďa a zathoďa;
leskro nav hin o RAJ:
3 ‚Vičin ke ma a odphenava tuke; dava tuke te džanel o bare the o garude veci, save
na prindžares.‘
4 Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, pal ola khera the pal ola palaca le judske
kraľengre andro Jeruzalem, so čhiďan tele, hoj tumen te el o materijalos te zoraľarel
o muri, hoj pes o Babilončana te na dochuden andre a te na murdaren tumen la
šabľaha:
5 ‚Ola, ko braňinen kada foros, pes marena le Babilončanenca, ale oleha ča
pherarena ola khera le mule ťelenca, bo me domukava, hoj len te murdaren, bo som
pre lende igen choľamen. Me lendar visarďom miro muj vaš oda baro nalačhipen,
so keren o manuša andre kada foros.
6 Ale me sphandava le Jeruzalemoske o rani a sasťarava les; sasťarava avri mire
manušen a dava lenge te dživel andro baro smirom a ňič nalačho pes lenge na ačhela.
7 Anava pale pre kada than le judske manušen the le Izraeliten a pale len ačhavava
upre, avke sar sas.
8 Žužarava len dojekhe binostar, saveha pes mange ačhade, a odmukava lenge
savore bini, savenca pes mange ačhade, sar mandar odgele.
9 O Jeruzalem mange ela pro radišagos, pre slava the pro lašariben anglal savore
narodi pre phuv, sar šunena pal savoro lačhipen, savo lenge presikaďom. Ola narodi
pes darana a izdrana vaš savoro lačho the vaš savoro smirom, savo dava andro foros.‘
10 Kada phenel o RAJ: ‚Tumen phenen pal kada than: „Hino omuklo sar pušťa, bi o
manuša the bi o džviri.“ Ale andro judska fori the pro uľici le Jeruzalemoskre, save
hine zamukle a ňiko ode na bešel, aňi džviri aňi nipi, mek šunďola
11 o radišagos the o kheľiben, o radišagos le terneskro the la terňakro; mek šunďola
olen, ko anen e paľikeribnaskri obeta andro Chramos le RAJESKRO te phenel:
„Paľikeren le Nekzoraleder RAJESKE,
bo o RAJ hino lačho;
leskro verno kamiben ľikerel pro furt!“
Anava pale o radišagos andre kadi phuv a ela avke, sar sas angloda,‘ phenel o RAJ.
12 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Andre kadi zamukľi phuv, so hiňi bi o manuša
the bi o džviri, a the andre savore lakre fori ena pale o maľi, pre save o pasťjera
pašinena peskre stadi.
13 Andro fori pro verchi the pre brehengri phuv Šefela, andro fori pre pušťa Negev,
andre phuv le Benjaminoskri, andro gava pašal o Jeruzalem the andro judska fori mek
predžana o bakrane stadi prekal o vasta oleske, ko len rachinela,‘ phenel o RAJ.
14 ‚Dikh, aven o dživesa,‘ phenel o RAJ, ‚sar naplňinava oda lačho lav, so diňom le
izraelike manušen the le judske manušen.
15 Andre oda džives the andre odi ora
dava andral o pokoleňje le Davidoskro
te barol avri o spravodľivo Konaricis,
savo anela andre phuv o spravodľišagos the o čačipen.
16 Andre ola dživesa ena o manuša andral e Judsko zachraňimen
a o Jeruzalem dživela andro smirom;
o foros pes vičinela:
O RAJ hin amaro spravodľišagos.‘
17 Se kada phenel o RAJ: ‚Andre ola dživesa bešela pro tronos le Izraeloskro furt le
Davidoskro potomkos

18 a furt ode ena o rašaja andral o kmeňos Levi, hoj mange te služinen a te obetinen
e labarďi obeta, e chabeneskri obeta the mek aver obeti.‘ “
19 Kada lav le RAJESKRO avľa ko Jeremijaš:
20 „Kada phenel o RAJ: ‚Te pes diňahas te prephagel miri zmluva le dživeseha the
miri zmluva la račaha, hoj o dživesa the o rača te na aven avri pre peskre ori,
21 akor pes diňahas te prephagel the miri zmluva le Davidoha, mire služobňikoha, a
na uľahas les o potomkos, savo bešela pro tronos, a the e zmluva le levitske rašajenca,
mire služobňikenca.
22 Ajci potomki dava le David, mire služobňikos, the le Leviten, save mange
služinen, sar hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o moros, save pes na del
te zrachinel.‘ “
23 O RAJ kavke prevakerďa ko Jeremijaš:
24 „Všimňinďal tuke, so vakeren kala nipi: ‚O RAJ pestar odčhiďa kala duj kraľišagi,
save peske kidňa avri, o Izrael the e Judsko‘? A vašoda len o manuša tele dikhen a
na rachinen len aňi sar narodos.
25 Kada phenel o RAJ: ‚Te prephagľomas e zmluva le dživeseha the la račaha a te
zrušinďomas mire phuvakre the ňeboskre zakoni,
26 akor mandar odčhiďomas le Jakoboskre the le Davidoskre potomken a na
iľomas avri andral lengro potomstvos le kraľis, so vladňinela upral o potomki le
Abrahamoskre, Izakoskre the le Jakoboskre. Ale me avava jileskro ke mire manuša
a pale peske dživena mištes.‘ “

34

O lav pal o meriben le Cidkijoskro

1 Sar pes o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar savore slugaďenca, savore
kraľišagenca pre phuv, save sas tel leskri zor, the savore narodenca marelas le
Jeruzalemoha the savore leskre gavenca, akor avľa ko Jeremijaš kada lav le RAJESTAR:
2 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Dža te vakerel le judske kraľiha le
Cidkijoha a phen leske: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh, me dav kada foros andro vasta le
babiloňike kraľiske a ov les labarela avri.
3 Aňi tu na denašeha leskre vastendar, chudena tut a dena tut andre leskre vasta.
Dikheha le babiloňike kraľis pre tire jakha, vakereha leha muj-mujeha a paľis tut
lena andro Babilon.‘
4 Judsko kraľina, šun kada lav le RAJESTAR: ‚Kada tuke phenel o RAJ: Na
murdarena tut la šabľaha,
5 ale mereha andro smirom. Sar labarenas o vatri paš o pohrebos tire dadengro, le
kraľengro, save sas anglal tute, avke labarena o vatri the paš tiro pohrebos a kavke
pal tu rovena: „Jaj, amaro kraľis muľa!“ Ačhela pes oda avke, bo me, o RAJ, oda
phenďom.‘ “
6 O prorokos Jeremijaš phenďa le judske kraľiske le Cidkijoske savore kala lava
andro Jeruzalem,
7 akor sar pes o babiloňika slugaďa marenas le Jeruzalemoha the le forenca Lachiš
the Azeka, so mek ačhile. Bo ča on ačhile ole ohradzimen forendar, so sas andre
Judsko.

O manuša prephagen e zmluva pal o otroka

8 Kada lav avľa le RAJESTAR ko Jeremijaš, sar o Cidkijah phandľa zmluva savore
manušenca, save bešenas andro Jeruzalem, hoj dela lengre otroken sloboda.
9 Sako mušinďa te premukel pre sloboda peskre hebrejike otrokos the otrokiňa, hoj
imar ňiko peske te na mukel peskre judske phralen sar otroken.

10 Savore raja the savore manuša priile odi zmluva, hoj sako te premukel pre
sloboda peskre otrokos the peskra otrokiňa a hoj imar šoha lendar te na keren otroka.
On oda šunde a premukle len.
11 Ale paľis čerinde peskro gondoľišagos a pale kerde otroka the otrokiňi olendar,
kas angloda premukle pre sloboda.
12 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
13 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Me phandľom e zmluva tumare dadenca,
akor sar len iľom avri andral o Egipt, andral o otroctvos,
14 hoj pro eftato berš dojekh dženo te premukel peskre hebrejike phrales, savo pes
leske bikenďa, a paloda, sar leske služinela šov berš, les mušinela te premukel pre
sloboda. Ale tumare dada na kamenas te šunel a na kerenas oda, so lenge phenďom.
15 No tumen akana kerďan pokaňje a kerďan oda, so hin lačho angle mire jakha.
Sako premukľan tumare phrales pre sloboda a phandľan anglal mande e zmluva
andro Chramos, savo pes vičinel pal miro nav.
16 Ale paľis pale čerinďan tumaro gondoľišagos a meľarďan miro nav, sar kerďan
otroka the otrokiňi olendar, kas angloda premukľan pre sloboda, a ispidenas pre
lende, hoj te ačhen pale tumare otroka.
17 Vašoda kada phenel o RAJ: Tumen man na šunďan a na phenďan, hoj sako te
premukel pre sloboda peskre phrales le Izraelitas. Avke akana me phenav, hoj pes te
premukel pre sloboda e šabľa, o meribnaskro nasvaľiben the e bokh, a kerava, hoj
savore kraľišagi pre phuv te predaran, sar dikhena, so pes tumenca ačhiľa.
18 Ola murša manca phandle e zmluva avke, hoj pharade la terňa gurumňa pro
jepaš a phirenas maškar ola duj kotora. Ale prephagle odi zmluva a na doľikerde ola
lava, so sas andre pisimen, a vašoda me kerava ole muršenca oda, so on kerde ola
gurumňaha.
19 Le vodcen andral e Judsko the andral o Jeruzalem, le rajen, le rašajen the savore
okle manušen, save phirenas maškar ola duj kotora,
20 dava andro vasta lengre ňeprijaťeľenge the olenge, ko len kamen te murdarel.
Lengre mule ťela chana o čirikle the o dziva džviri.
21 A le kraľis Cidkijah the leskre vodcen dava andro vasta lengre ňeprijaťeľenge
the olenge, so len kamen te murdarel. Dava len andro vasta le babiloňike kraľiskre
slugaďenge, save lendar gele het a preačhile pes lenca te marel.
22 Dikh, dava avri o rozkazis, phenel o RAJ, a anava len pale pre kada foros. On pes
leha marena, zalena les a podlabarena. Me zňičinava o judska fori a ačhela lendar
sar pušťa bi o manuša.“

35

O Rechabiti feder šunen peskre dades sar o Izraeliti peskre Devles

1 Sar kraľinelas andre Judsko o Jojakim, o čhavo le Jozijašoskro, avľa o lav le
RAJESKRO ko Jeremijaš:
2 „Dža ko Rechabiti a vičin len andre jekh ole kherendar, so hine ačhade pašal o
Chramos le RAJESKRO, a de len te pijel mol.“
3 Avke iľom le Jaazanja, le Jirmejoskre čhas, le Chabacinjoskre vnukos, the leskre
phralen the savore leskre čhaven the caľi famelija le Rechabitengri
4 a anďom len andro Chramos le RAJESKRO, andro kher le učeňikengro ko
Devleskro murš Chanan, le Jigdalijoskro čhavo. Oda kher sas paš o kher le rajengro
upral o kher le Maasejoskro, le Šalumoskre čhaskro, savo stražinelas o vudara.
5 Avke thoďom le Rechabitenge pherde džbani la moľaha the o kuča a phenďom
lenge: „Pijen e mol.“

6 Ale on mange phende: „Amen na pijas mol, bo le Rechaboskro čhavo o Jonadab,
amaro dad, amenge prikazinďa: ‚Ma pijen šoha mol aňi tumen aňi tumare čhave.
7 Ma ačhaven tumenge khera, ma sadzinen o semena a ma cinaven o viňici. Bešen
andro stani calo tumaro dživipen, a avke tumen dodživena but berša pre kadi phuv,
pre savi san ča putňika.‘
8 Šunas savoro, so amenge prikazinďa amaro dad o Jonadab, a vašoda calo amaro
dživipen na pijas mol aňi amen aňi amare romňija aňi amare čhave aňi amare čhaja.
9 Na ačhavas peske khera, hoj andre te bešas. Nane amen viňici aňi maľi aňi
semena te sadzinel.
10 Bešas andro stani, šunas a keras savoro, so amenge prikazinďa amaro dad o
Jonadab.
11 Ale sar pes o slugaďa le babiloňike kraľiskre le Nebukadnecaroskre avle te marel
andre kadi phuv, phenďam peske: ‚Aven džas andro Jeruzalem, hoj pes te garuvas le
slugaďenge andral o Babilon the andral o Aram.‘ A vašoda bešas andro Jeruzalem.“
12 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
13 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Dža a phen le manušenge
andre Judsko the olenge, ko bešen andro Jeruzalem: ‚Soske kalestar na sikľon a na
chuden imar te šunel mire lava?‘ phenel o RAJ.
14 ‚O prikazis le Rechaboskre čhaskro le Jonadaboskro, savo zakazinďa peskre
čhavenge te pijel mol, pes doľikerel dži adadžives, bo on šunen o prikazis peskre
dadeskro. Ale me furt ke tumende vakerav pale a pale, ale tumen man na šunen.
15 Furt ke tumende bičhavav mire služobňiken le proroken, hoj tumenge te phenen:
„Visaren tumen savore tumare nalače dromendar a keren oda, so hin lačho. Ma
džan pal aver devla, hoj lenge te služinen. Avke bešena andre odi phuv, savi diňom
tumenge the tumare dadenge.“ Ale tumen man na kamen te šunel aňi te kerel oda,
so tumenge phenav.
16 He, o čhave le Jonadaboskre doľikeren o prikazis peskre dadeskro, savo lenge
diňa, ale kala manuša man na šunen.‘
17 Vašoda kada phenel o RAJ, o Nekzoraleder Del, o Del le Izraeloskro: ‚Anava pro
manuša andre Judsko the andro Jeruzalem e pohroma, pal savi lenge phenďom, bo
ke lende vakeravas, ale on man na šunenas; me ke lende vičinavas, ale on mange na
odphenenas.‘ “
18 Ale le Rechabitenge phenďa o Jeremijaš: „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del
le Izraeloskro: ‚Vašoda, hoj šunenas o prikazis tumare dadeskro le Jonadaboskro a
kerenas savoro avke, sar tumenge prikazinďa,
19 kada tumenge phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Le Jonadab, le
Rechaboskre čhas furt ela potomkos, savo mange služinela.‘ “

36

O Jojakim labarel o zvitkos le Jeremijašistar

1 Sar kraľinelas andre Judsko o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, štarto berš, phenďa
o RAJ le Jeremijašiske kada lav:
2 „Le o zvitkos a pisin andre savore lava, save tuke phenďom pal o Izrael, pal e
Judsko the pal savore narodi ole dživesestar, sar ke tu chudňom te vakerel; akorestar,
kanastar kraľinelas o Jozijaš dži adadžives.
3 Ko džanel, či pes o manuša andral e Judsko na visarena peskre nalače
dromendar, sar pes došunena pal savore pohromi, so pre lende kamav te mukel.
A me lenge odmukľomas lengro nalačhipen the lengre bini.“

4 Akor peske o Jeremijaš vičinďa le Baruch, le Nerijoskre čhas, hoj te pisinel andre
savore lava, save vakerďa o RAJ ko Jeremijaš. O Jeremijaš vakerelas a o Baruch oda
pisinelas andro zvitkos.
5 O Jeremijaš phenďa le Baruchoske: „Me našťi džav andro Chramos le RAJESKRO.
6 Vašoda dža andro Chramos le RAJESKRO a pregen kada zvitkos le manušenge
akor, sar pes poscinena. Pregen savore judske manušenge, so avle andral peskre
fori, ola lava le RAJESKRE, save pisinďal andre, save tuke me vakeravas.
7 Ko džanel, či pes savoredžene na visarena peskre nalače dromendar a na
chudena te mangel e milosť le RAJESTAR, bo odi choľi, savaha len o RAJ kamel te
marel, hiňi igen bari.“
8 O Baruch, le Nerijoskro čhavo, kerďa savoro avke, sar leske prikazinďa o prorokos
Jeremijaš, a andro Chramos le RAJESKRO pregenďa o lava le RAJESKRE andral o
zvitkos.
9 Sar o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, kraľinelas andre Judsko pandžto berš, dine
avri andro eňato čhon o postos anglo RAJ prekal savore manuša andral o Jeruzalem
the prekal savore manuša, so avle andral o judska fori.
10 Akor o Baruch pregenďa savore manušenge o lava le Jeremijašiskre andral o
zvitkos. Pregenďa len andro Chramos andral o kher le Gemarijoskro, le Šafanoskre
čhaskro, savo sas o pisaris. Leskro kher sas pre upruňi dvora ode, khatar pes prekal
e Nevi brana avel andro Chramos le RAJESKRO.
11 O Michajah, o čhavo le Gemarijoskro, o vnukos le Šafanoskro, šunďa avri savore
lava le RAJESKRE andral o zvitkos.
12 Geľa andro palacis le kraľiskro, andre pisariskro kher, a ode bešenas savore raja:
O pisaris Elišamas; o Delajah, le Šemajoskro čhavo; o Elnatan, le Achboroskro čhavo;
o Gemarijah le Šafanoskro čhavo; o Cidkijah, le Chananjoskro čhavo, the savore okla
raja.
13 A o Michajah lenge phenďa savore lava, so šunďa le Baruch te genel le manušenge
andral o zvitkos.
14 Akor savore raja bičhade ko Baruch le Jehudi, le Netanijoskre čhas, le
Šelemijoskre vnukos, le Kušijoskre pravnukos, kale lavenca: „Le andro vast o
zvitkos, andral savo genehas le manušenge, a av!“ Avke o Baruch iľa o zvitkos andro
vast a geľa ke lende.
15 Phende leske: „Beš tuke a gen amenge andral o zvitkos!“
Akor o Baruch chudňa te genel,
16 a sar šunde avri savore lava, daraha dikhle jekh pre aver a phende le Baruchoske:
„Savore kala lava mušinas te phenel le kraľiske!“
17 A mek phučenas lestar: „Phen amenge, sar pisinďal savore kala lava? O Jeremijaš
vakerelas a tu pisinehas?“
18 O Baruch lenge phenďa: „He, o Jeremijaš mange phenďa savore kala lava a me
len la tintaha pisinďom andro zvitkos.“
19 Akor o raja phende le Baruchoske: „Dža a garuv tut, the tu the o Jeremijaš, hoj
ňiko te na džanel, kaj san.“
20 Paľis avle pre dvora le kraľiskri, ale o zvitkos mukle andro kher ko pisaris
Elišamas. Ode dine te džanel le kraľiske savore lava.
21 O kraľis bičhaďa le Jehudi, hoj te anel o zvitkos. O Jehudi les iľa andral o kher
le pisariskro Elišamaskro a genelas anglo kraľis the anglo savore raja, save ačhenas
anglo kraľis.
22 Sas eňato čhon a sas jevend. A o kraľis bešelas andre peskro jevendeskro kher
a anglal leste labolas e jag andro ohňiskos.

23 Sar o Jehudi dogenelas trin abo štar šori andral o zvitkos, o kraľis len
odčhingerelas la čhuraha a čhivelas len andre jag pro ohňiskos, medik na zlabiľa
calo zvitkos.
24 O kraľis the savore leskre služobňika, so šunenas savore kala lava, lendar na
daranďile a aňi pre peste na čhingerde o gada.
25 Kajte o Elnatan, o Delajah the o Gemarijah mangenas le kraľis a phenenas leske,
hoj te na labarel o zvitkos, ale ov len na šunelas.
26 O kraľis prikazinďa le kraľiskre čhaske le Jerachmeeloske, le Azrieloskre čhaske
le Serajoske the le Abdeeloskre čhaske le Šelemijoske, hoj te chuden le pisaris Baruch
the le prorokos Jeremijaš. Ale o RAJ len garuďa.

O Jeremijaš del te pisinel o zvitkos mek jekhvar

27 Paloda, sar o kraľis zlabarďa o zvitkos ole lavenca, save o Jeremijaš vakerelas a
o Baruch pisinelas andre, avľa ko Jeremijaš kada lav le RAJESKRO:
28 „Le pale aver zvitkos a pisin andre savore lava, save sas andre oda ešebno zvitkos,
savo labarďa o judsko kraľis Jojakim,
29 a le judske kraľiske Jojakimoske phen: ‚Kada phenel o RAJ: Tu labarďal o zvitkos
a diňal te džanel le Jeremijašiske: „Soske pisinďal, hoj o babiloňiko kraľis avela a
zňičinela kadi phuv a murdarela avri le manušen the le džviren?“
30 Vašoda kada phenel o RAJ pal o judsko kraľis Jojakim: Ňiko leskre potomkendar
na bešela pro tronos le Davidoskro a leskro mulo ťelos ela čhido avri pro kham
dživese a rači pro šil.
31 Marava les the leskre potomken the leskre sluhen vaš lengro nalačhipen a anava
pre lende the pro manuša andro Jeruzalem the pre caľi Judsko savore pohromi, pal
save lenge vakeravas, no on na šunenas.‘ “
32 O Jeremijaš iľa aver zvitkos a diňa les le pisariske Baruchoske, le Nerijoskre
čhaske, a ov pisinďa andro zvitkos savore lava, so o Jeremijaš vakerelas, save o judsko
kraľis Jojakim zlabarďa andre jag. A mek but ajse lava sas paše dothode.

37

O Cidkijah mangel modľitba le Jeremijašistar

1 Le Jozijašoskro čhavo o Cidkijah ačhiľa kraľiske vaš o Konjah, le Jojakimoskro
čhavo. O babiloňiko kraľis o Nebukadnecar les ačhaďa kraľiske andre Judsko.
2 Ale aňi ov aňi leskre raja aňi o manuša andre Judsko na šunenas o lava le
RAJESKRE, save lenge delas te džanel prekal o prorokos Jeremijaš.
3 Ale o kraľis Cidkijah bičhaďa le Jehuchal, le Šelemijoskre čhas, the le rašas le
Cefanjah, le Maasejoskre čhas, ko prorokos Jeremijaš a phende leske: „Modľin tut
vaš amende ko RAJ, ke amaro Del!“
4 Akor mek na sas o Jeremijaš phandlo a šaj phirelas maškar o manuša, bo mek les
na thode andre bertena.
5 Le faraonoskri armada pes mukľa pro drom andral o Egipt. Ale sar pes došunde
pal oda o Babilončana, save sas rozačhade pašal o Jeruzalem, scirdle pes a gele het
le Jeruzalemostar.
6 Akor avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
7 „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: Kada phen le judske kraľiske, savo tumen
bičhaďa ke mande te phučel: ‚Dikh, le faraonoskri armada, so avel, hoj tumenge te
pomožinel, pes visarela pale khere andre peskri phuv, andro Egipt.
8 Ale o Babilončana avena pale, demena pre kada foros, zalena les a labarena avri
la jagaha.‘

9 Kada phenel o RAJ: Ma klaminen tumen korkoren a ma gondoľinen tumenge: ‚O
Babilončana amenďar imar džan het.‘ Se on na džana het.
10 Kajte domarďanas caľi lengri armada, savi pes tumenca marel, a te lendar
ačhilehas ča sikra raňimen murša andro stani, the avke ušťilehas a labardehas kada
foros la jagaha.“

O Jeremijaš andre bertena

11 Sar pes e babiloňiko armada scirdňa le Jeruzalemostar angle armada le
faraonoskri,
12 o Jeremijaš geľa avri andral o Jeruzalem a kamelas te džal andre phuv le
Benjaminoskri, hoj te prelel peskro ďeďictvos peskra famelijatar.
13 Ale sar avľa paš e Brana le Benjaminoskri, sas ode o veľiťeľis le stražňikengro
o Jirijah, o čhavo le Šelemijoskro, o vnukos le Chananjoskro. A ov zaačhaďa le
Jeremijaš a phenďa leske: „Tu kames te predžal ko Babilončana!“
14 O Jeremijaš odphenďa: „Na, oda nane čačo! Me na kamav te predžal ko
Babilončana!“ Ale o Jirijah les na šunelas, chudňa le Jeremijaš a ľigenďa les anglo
raja.
15 O raja chale choľi pro Jeremijaš, dine les te marel a thode les andre bertena andro
kher le pisariskro le Jonatanoskro, bo leskre kherestar kerde bertena.
16 Le Jeremijaš thode andre odi bertena, andre pinca tel e phuv, a ode mušinďa o
Jeremijaš te ačhel but dživesa.
17 Paľis pal leste bičhaďa o kraľis Cidkijah, diňa les te anel andro palacis a počoral
lestar phučelas: „Hin tut varesavo lav le RAJESTAR?“
O Jeremijaš odphenďa: „He,“ a phenďa leske: „Aveha dino andro vasta le
babiloňike kraľiskre.“
18 A paloda o Jeremijaš phučľa le Cidkijostar: „So tut kerďom, so kerďom tire rajen
abo kale manušen, hoj man thoďan andre bertena?
19 Kaj hine tumare proroka, save tumenge prorokinenas: ‚O babiloňiko kraľis na
avela pre amende aňi pre kadi phuv‘?
20 Ale akana, kraľina the raja miro, igen tut mangav, šun man: Ma de man pale
andro kher le pisariskro le Jonatanoskro, bo merava ode.“
21 Akor o kraľis Cidkijah prikazinďa, hoj le Jeremijaš te stražinen pre dvora le
stražňikengri a te den les sako džives jekh maro andral e Pekarengri uľica a oda
ľikerelas dži akor, medik sas o maro andro foros. Avke o Jeremijaš ačhiľa pre dvora
le stražňikengri.

38

O Jeremijaš čhido andre chaňig

1 Le Matanoskro čhavo o Šefatjah the le Pašchuroskro čhavo o Gedaljah the le
Šelemijoskro čhavo o Juchal the le Malkijoskro čhavo o Pašchur šunde o lava, save
o Jeremijaš vakerelas savore manušenge:
2 „Kada phenel o RAJ: ‚Ko ačhela andre kada foros, ela murdardo la šabľaha
abo merela bokhatar abo pro meribnaskro nasvaľiben; ko pes poddela le Ba-
bilončanenge, ačhela te dživel. Zachraňinela peske bajča o dživipen a dživela.‘
3 Kada phenel o RAJ: ‚Kada foros ela dino andro vasta le babiloňike kraľiskre
slugaďenge, save les zalena.‘ “
4 Akor o raja phende le kraľiske: „Kale muršes kampel te murdarel! Bo ov kerel
tele e dzeka savore slugaďenge, save mek ačhile andro foros, the savore manušenge,
sar lenge vakerel savore kajse lava. Se kada manuš na rodel o lačho kale manušenge,
ale o nalačho.“

5 O kraľis Cidkijah phenďa: „Dikhen, hino andre tumare vasta! Me našťi kerav ňič.
Našťi man tumenge ačhavav.“
6 Akor chudle le Jeremijaš a čhide les andre chaňig le Malkijoskri, le kraľiskri
čhaskri, savi sas pre dvora le stražňikengri. Le Jeremijaš mukle tele le lanenca andre
chaňig, kaj na sas paňi, ča čik. Avke o Jeremijaš zapeľa andre čik.

O Jeremijaš zachraňimen andral e chaňig

7 Akor o Ebed-Melech, o eunuchos andral o Kuš, savo sas andro palacis le kraľiskro,
pes došunďa, hoj le Jeremijaš mukle tele andre chaňig. Ipen akor o kraľis bešelas
andre Benjaminoskri brana.
8 Sar avelas avri o Ebed-Melech andral o palacis, phenďa le kraľiske:
9 „Kraľina, raja miro, kala murša kerde baro nalačhipen le prorokoske le
Jeremijašiske. Mukle les tele andre chaňig a ode merela bokhatar, bo andro foros
imar nane maro.“
10 Akor o kraľis prikazinďa le Ebed-Melechoske: „Le tuha adarik tranda muršen a
cirden avri le Jeremijaš andral e chaňig, sigeder sar merela.“
11 O Ebed-Melech iľa peha tranda muršen a geľa andro palacis, tele andro gadengro
sklados. Iľa odarik o purane gada the o renti a mukľa tele le lanoha le Jeremijašiske
andre chaňig.
12 O Kušijcos Ebed-Melech vičinďa pro Jeremijaš: „Thov tuke kala purane gada the
o renti tel o khaka, tel o lani!“ A o Jeremijaš oda avke kerďa.
13 A paľis le Jeremijaš cirdenas upre le lanenca andral e chaňig a cirdle les avri. A
o Jeremijaš ačhiľa pre dvora le stražňikengri.

O kraľis Cidkijah vakerel pale le Jeremijašiha

14 O kraľis Cidkijah diňa te vičinel le prorokos le Jeremijaš a arakhľa pes leha paš
o trito vudar andro Chramos le RAJESKRO. O kraľis leske phenďa: „Phučava tutar
vareso, ale ma garuv mange andre ňič.“
15 O Jeremijaš phenďa le Cidkijoske: „Te tuke phenava o čačipen, murdareha man,
a te tuke poraďinava, na šuneha man.“
16 Akor o Cidkijah diňa lav počoral le Jeremijaš a phenďa: „Avke sar dživel o RAJ,
savo amen diňa o dživipen, na dava tut te murdarel a aňi tut na dava andro vasta
kale muršenge, save tuke kamen te lel o dživipen.“
17 Paľis o Jeremijaš phenďa le Cidkijoske: „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del
le Izraeloskro: ‚Te tut poddeha le babiloňike kraľiskre rajenge, zachraňineha tuke o
dživipen a kada foros na labarena avri la jagaha. Predživeha the tu the tiri famelija.
18 Ale te tut na poddeha le babiloňike kraľiskre rajenge, akor ela calo foros dino
andro vasta le Babilončanenge a on les labarena avri la jagaha. Aňi tu na denašeha
avri andral lengre vasta.‘ “
19 Akor o kraľis Cidkijah phenďa le Jeremijašiske: „Me man darav le judske
manušendar, save pregele ko Babilončana, darav man, hoj man o Babilončana dena
andre lengre vasta a on man igen trapinena.“
20 O Jeremijaš leske phenďa: „Na dena tut lenge! Ale šun le RAJESKRO hangos a
ker oda, so tuke phenav. Akor tuke ela mištes a dživeha.
21 Ale te tut lenge na kameha te poddel, sikaďa mange o RAJ, so pes ačhela:
22 Savore džuvľija, so ačhile andro palacis le judske kraľiskro, ena ľigende le
babiloňike kraľiskre rajenge. Ola džuvľija tuke phenena:
‚Thode tuha avri a domarde tut
tire prijaťeľa, savenge pačahas;
sar zapeľal le pindrenca andre čik,
gele het a omukle tut.‘

23 Savore tire romňija the tire čhave ena ľigende le Babilončanenge a aňi tu na
denašeha andral lengre vasta. Zalela tut o babiloňiko kraľis a kada foros ela labardo
avri la jagaha.“
24 Akor o Cidkijah phenďa le Jeremijašiske: „Te pes ňiko na dodžanela pal kala
lava, na mereha.
25 Ale te pes o raja došunena, hoj tuha vakeravas, avena pal tu a phučena tutar:
‚Phen amenge, so phenďal le kraľiske a so phenďa o kraľis! Ma garuv amenge andre
ňič a amen tut na daha te murdarel.‘
26 Akor lenge phen: ‚Mangavas man le kraľiske, hoj man te na bičhavel pale andro
kher le Jonatanoskro, hoj ode te na merav.‘ “
27 Paľis avle savore raja ko Jeremijaš a phučenas lestar. Ale ov lenge phenďa savoro
avke, sar leske prikazinďa o kraľis. Akor les mukle a gele lestar het, bo ňiko lendar
pes na dodžanľa, so vakerelas le kraľiha.
28 O Jeremijaš ačhiľa pre dvora le stražňikengri dži andre oda džives, sar o
Babilončana zaile o Jeruzalem.

O Jeruzalem hino zailo

Kavke sas o Jeruzalem zailo:

39

1 Sar kraľinelas eňato berš o judsko kraľis Cidkijah, andro dešto čhon avľa o
babiloňiko kraľis o Nebukadnecar caľa peskra armadaha pro Jeruzalem a rozačhade
pes pašal leste.
2 A sar kraľinelas o Cidkijah dešujekhto berš, dochudňa pes e babiloňiko armada
andro foros pro eňato džives andro štarto čhon.
3 Avle ode savore raja le babiloňike kraľiskre a bešle peske andre Maškaruňi brana:
o Nergal-Sarecer, o Samgar-Nebu, o Sar-Sechim, o hlavno uradňikos, o Nergal-Sarecer,
o hlavno astrologos, the savore okla raja le babiloňike kraľiskre.
4 Sar len o judsko kraľis Cidkijah the savore slugaďa dikhle, denašle; denašenas
avri andral o foros rači ole dromeha, so džal prekal e zahrada le kraľiskri, prekal e
brana, so sas maškar duj muri a sas visarďi ke pušťa Araba.
5 Ale o babiloňika slugaďa džanas pal lende a chudle le Cidkijah pro maľi paš o
Jericho. Zaile les a ande les andro foros Ribla andre phuv Chamat ko babiloňiko
kraľis Nebukadnecar a ov leske phenďa, so leha kerena.
6 O babiloňiko kraľis diňa te murdarel andre Ribla le Cidkijoskre čhaven angle
leskre jakha a diňa te murdarel the savore judske rajen.
7 Paľis le Cidkijoske diňa te lel avri o jakha, te phandel les andro lanci a te ľidžal
andro Babilon.
8 O Babilončana labarde avri o palacis le kraľiskro the le manušengre khera a čhide
tele o muri le Jeruzalemoskre.
9 Paľis o hlavno veľiťeľis le stražňikengro o Nebuzaradan ľigenďa andro Babilon
ole manušen, so ačhile andro foros, the olen, so pregele ko Babilončana, a the okle
avre manušen.
10 Ole nekčoreder manušen, saven na sas calkom ňič, mukľa o Nebuzaradan andre
Judsko a diňa lenge o viňici the maľi.

O RAJ zachraňinel le Jeremijaš

11 O babiloňiko kraľis Nebukadnecar phenďa le Nebuzaradanoske, le hlavne
stražňikengre veľiťeľiske, pal o Jeremijaš:
12 „Le les paš tu a mištes tut pal leste starin. Ma ker leske ňič nalačho, ale ker
prekal leste savoro, so kamela.“

13 Avke o Nebuzaradan, o Nebušazban the o hlavno astrologos o Nergal-Sarecer a
the savore raja le babiloňike kraľiskre
14 dine te anel le Jeremijaš pal e dvora le stražňikengri a dine les le Gedaljoske,
le Achikamoskre čhaske, le Šafanoskre vnukoske, hoj les te ľidžal khere. Avke o
Jeremijaš dživelas maškar peskre manuša.
15 Sar mek sas o Jeremijaš phandlo pre dvora le stražňikengri, avľa ke leste kada
lav le RAJESKRO:
16 „Dža a phen le Kušijcoske le Ebed-Melechoske: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ,
o Del le Izraeloskro: Dikh, avke sar phenďom, anava pre kada foros o nalačhipen, a
na o lačhipen. A ačhela pes oda andre oda džives anglal tire jakha.
17 Ale me tut zachraňinava andre oda džives a na dochudeha tut andro vasta ole
muršengre, savendar tut daras, phenel o RAJ.
18 Zachraňinava tut a na aveha murdardo la šabľaha. Denašeha olestar avri a
dživeha vašoda, bo mange pačahas, phenel o RAJ.‘ “

40

O Jeremijaš hino premuklo a džal ko Gedaljah

1 Kada lav le RAJESKRO avľa ko Jeremijaš paloda, sar les o Nebuzaradan, o veľiťeľis
le stražňikengro premukľa andro foros Rama. O Nebuzaradan arakhľa le Jeremijaš
zaphandles le lancenca maškar o manuša andral o Jeruzalem the andral e Judsko,
saven ľidžanas sar zajatcen andro Babilon.
2 O veľiťeľis le stražňikengro iľa le Jeremijaš a phenďa leske: „O RAJ, tiro Del, anglal
prorokinďa kada nalačhipen pre kada foros.
3 O RAJ doľikerďa oda lav, so phenďa, a kerďa oda, so vakerelas, bo kerenas o bini
anglal o RAJ a na šunenas les, vašoda pes tumenge kada ačhiľa.
4 Dikh, adadžives tuke lava tele o lanci pal o vasta. Te kames te avel manca andro
Babilon, av, a me man pal tu starinava. Ale te na kames manca te avel andro Babilon,
akor šaj ačhes kade andro Izrael! Dikh, caľi phuv hiňi anglal tu a šaj tuke kides avri,
kaj kames te džal.
5 Ale te kames te ačhel kade, akor dža ko Gedaljah, ko čhavo le Achikamoskro,
ko vnukos le Šafanoskro, saves o babiloňiko kraľis ačhaďa upral o judska fori. Beš
jekhetane leha a dživ maškar o manuša, abo dža ode, kaj kames.“
Avke les o veľiťeľis le stražňikengro diňa varesavo chaben pro drom the daros a
mukľa les te džal.
6 Akor o Jeremijaš geľa ko Gedaljah andre Micpa a ode bešelas le manušenca, save
ačhile andre odi phuv.

Pal o Gedaljah

7 Savore judska veľiťeľa la armadakre, save mek ačhile pro maľi peskre slugaďenca,
pes dodžanle, hoj o babiloňiko kraľis ačhaďa le Achikamoskre čhas le Gedaljah
vodcaske andre Judsko a diňa leske le muršen, le romňijen, le čhaven the le čore
manušen andre caľi phuv, saven na ľigende het andro Babilon.
8 Avke avľa andre Micpa ko Gedaljah o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro, o Jochanan
the o Jonatan, o čhave le Kareachoskre, o Serajah, o čhavo le Tanchumetoskro, a o
čhave le Efajoskre andral e Netofa, a o Jezanjah, o čhavo le Maachaťanoskro; on avle
the peskre muršenca.
9 O Gedaljah, o čhavo le Achikamoskro, o vnukos le Šafanoskro, len the lengre
muršen diňa lav a phenďa lenge: „Ma daran tumen te služinel le Babilončanenge.
Ačhen andre kadi phuv a služinen le babiloňike kraľiske, bo akor tumenge ela mištes.

10 Dikhen, me ačhav te bešel andre Micpa, hoj te avav zodpovedno vaš tumenge
anglo Babilončana, sar ke amende avena. Tumen kiden upre e mol, o ovocje the
o olejos, a odthoven tumenge len andro nadobi a bešen andre tumare fori, save
tumenge zaiľan.“
11 The o manuša andral e Judsko, save bešenas andro Moab, andro Amon, andro
Edom a the ola, so bešenas andre aver phuva, šunde, hoj o babiloňiko kraľis
mukľa andre Judsko mek varesave manušen a ačhaďa upral lende le Gedaljah, le
Achikamoskre čhas, le Šafanoskre vnukos.
12 Paľis savore judska manuša avle pale andral savore thana, kaj pes rozdenašle.
Avle andre Judsko ko Gedaljah andre Micpa a skidle upre igen but mol the ovocje.

Kamen te murdarel le Gedaljah

13 Le Kareachoskro čhavo o Jochanan a savore judska veľiťeľa la armadakre, save
mek ačhile pro maľi, avle ko Gedaljah andre Micpa
14 a phende leske: „Na džanes, hoj o amoňiko kraľis o Baalis bičhaďa le
Netanijoskre čhas le Jišmael, hoj tut te murdarel?“ Ale o Gedaljah lenge na pačalas.
15 O Kareachoskro čhavo o Jochanan phenďa počoral le Gedaljoske andre Micpa:
„Džava a murdarava le Netanijoskre čhas le Jišmael a ňiko olestar na džanela. Soske
leske te domukas, hoj tut te murdarel? A avke pes ačhiľahas oda, hoj pes savore
manuša andral e Judsko, so pes skidle paš tute, rozdenašlehas a okla aver manuša
andre Judsko mulehas.“
16 Ale o Gedaljah, o čhavo le Achikamoskro, phenďa le Jochananoske: „Ma ker oda!
Bo na vakeres čačipen pal o Jišmael.“

41

O Jišmael murdarel le Gedaljah

1 Andro eftato čhon avľa ko Gedaljah, ko čhavo le Achikamoskro, andre Micpa
o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro, o vnukos le Elišamaskro, savo sas andral e
kraľiko famelija, jekhetane le kraľike rajenca the deše muršenca. A ode andre Micpa
jekhetane chanas.
2 Akor ušťiľa o Jišmael the ola deš murša, so sas leha, a chučile le šabľenca pro
Gedaljah a murdarde les – oles, kas o babiloňiko kraľis ačhaďa vodcaske upral e
phuv.
3 O Jišmael murdarďa the savore muršen andral e Judsko, save sas le Gedaljoha
andre Micpa. Murdarďa the le babiloňike slugaďen, save ode sas.
4 Pre aver džives pal oda, sar murdarde le Gedaljah, sar mek ňiko pal oda na
džanelas,
5 avle andral o Šichem, andral o Šilo the andral e Samarija ochtovardeš (80) murša.
Sas pre lende čhingerde gada, o bradi lende sas hoľimen a sas čhingerde pro ťelos.
A andro vasta len sas o dari pre chabeneskri obeta the o kaďidlos, hoj oda te ľidžan
andro Chramos le RAJESKRO.
6 Akor pes mukľa pro drom andral e Micpa o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro, hoj
pes lenca te arakhel, a avelas ke lende rovindos. Sar pes lenca arakhľa, phenďa lenge:
„Aven ko Gedaljah, ko čhavo le Achikamoskro!“
7 Sar doavle maškar o foros, o Jišmael the o murša, so leha sas, len čhingerde pro
kotora a čhide andre chaňig.
8 Ale deš ole muršendar phende le Jišmaeloske: „Ma murdar amen, bo hin amen
e pšeňica, o jačmeňis, o olejos the o medos garude pro maľi.“ Avke len mukľa a na
murdarďa len jekhetane oklenca.

9 Oda sas odi bari chaňig, savi diňa te kerel o kraľis Asa, sar pre leste avľa o izraeliko
kraľis Baaša. Ode čhiďa o Jišmael savore manušen, so murdarďa, a pherarďa e
chaňig le mule ťelenca.
10 Paľis o Jišmael zaiľa savore okle manušen, so sas andre Micpa: le kraľiskre
čhajen the savore manušen, so ode ačhile, upral save o Nebuzaradan, o veľiťeľis le
stražňikengro, ačhaďa vodcaske le Gedaljah. Sar len o Jišmael zaiľa, geľa lenca het
a kamelas te predžal ko Amončana.

O Jochanan zachraňinel le manušen

11 Sar pes o Jochanan, o čhavo le Kareachoskro, the savore veľiťeľa le armadakre, so
leha sas, došunde pal savoro nalačhipen, so kerďa o Jišmael, o čhavo le Netanijoskro,
12 ile peha savore muršen a gele pro mariben pro Jišmael. A dochudle les paš o
bare paňa andro Gibeon.
13 Sar o manuša, saven o Jišmael zaiľa, dikhle le Jochanan the savore veľiťeľen la
armadakren, so sas leha, chudle te radisaľol.
14 Savore manuša, saven zaiľa o Jišmael andre Micpa, pes visarde pale a gele paš o
Jochanan.
15 Ale o Jišmael the ochto murša denašle le Jochananoske a gele ko Amončana.
16 Paľis o Jochanan the savore veľiťeľa la armadakre, save leha sas, ľigende het
savore manušen, so andre Micpa zaiľa o Jišmael paloda, sar murdarďa le Gedaljah,
a zachraňinde len leskre vastendar. Avke ľigende pale andral o Gibeon le muršen,
le džuvľijen, le čhaven, le slugaďen the le eunuchen.
17 On gele het a pal o drom zaačhile andro Gerut-Kimham paš o Betlehem. A odarik
kamenas te denašel andro Egipt
18 le Babilončanendar. Daranas pes lendar, bo o Jišmael murdarďa le Gedaljah,
saves o babiloňiko kraľis ačhaďa vodcaske upral e Judsko.

42

O manuša phučen le RAJESTAR so te kerel, ale na kamen les te šunel

1 Akor avle savore veľiťeľa la armadakre the o Jochanan, le Kareachoskro čhavo,
o Jezanjah*, le Hošajoskro čhavo, the savore manuša, le nekciknederendar dži o
nekbareder,
2 a phende le prorokoske le Jeremijašiske: „Mangas tut, šun amen avri a modľin
tut ko RAJ, ke tiro Del, vaš amenge, so mek ačhiľam te dživel. Bo dikhes, hoj ačhiľam
ča kala frima džene kajci but dženendar.
3 Mi phenel amenge o RAJ, tiro Del, pal savo drom amenge kampel te džal a so
amenge kampel te kerel.“
4 O Jeremijaš lenge phenďa: „Šunďom tumen avri. Dikh, modľinava man ko RAJ, ke
tumaro Del, avke sar mandar mangen, a dava tumenge te džanel savoro, so tumenge
o RAJ odphenela. Na garuvava tumenge andre aňi jekh lav.“
5 Avke on phende le Jeremijašiske: „O RAJ hino amaro čačipnaskro the verno
švedkos, hoj keraha savoro avke, sar amenge prekal tu o RAJ, tiro Del, phenela.
6 Či oda ela lačho abo na, šunaha le RAJES, amare Devles, pal savo tut bičhavas,
hoj amenge savoro te avel avri, bo šunaha le RAJES, amare Devles.“
7 Pal o deš džives avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš.
8 Avke o Jeremijaš vičinďa le Kareachoskre čhas le Jochanan, savore veľiťeľen la
armadakren, so sas leha, savore manušen, le nekciknederendar dži o nekbareder,
9 a phenďa lenge: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, ke savo man bičhaďan,
hoj man ke leste te modľinav vaš tumenge:

* **42:1** Abo: Azarjah

10 ‚Te ačhena andre kadi phuv, pale tumen budinava upre a na čhivava tele,
zasadzinava a na cirdava avri, bo pharo mange hin vaš oda nalačhipen, so pre
tumende anďom.
11 Ma daran tumen le babiloňike kraľistar, savestar daran. Ma daran tumen lestar,
phenel o RAJ, se me som tumenca, hoj tumen te chraňinav a te cirdav avri andral
leskre vasta.
12 Me tumenge presikavava e milosť, avke hoj o babiloňiko kraľis ela jileskro ke
tumende a mukela tumen te bešel andre tumari phuv.‘
13 Ale te phenena: ‚Amen na kamas te ačhel andre Judsko,‘ akor na šunena le
RAJES, tumare Devles.
14 A te phenena: ‚Amen džas andro Egipt, kaj na dikhaha o mariben aňi na šunaha
o hangos la trubakro aňi na avaha bokhale a bešaha peske ode,‘
15 akor šunen o lav le RAJESKRO, manušale, so ačhiľan andre Judsko. Kada phenel
o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Te visarena tumare muja ko Egipt a džana
ode te bešel,
16 akor pre tumende avela odi šabľa, savatar tumen avke daran, a odi bokh, savatar
izdran, džala pal tumende andro Egipt a ode merena.
17 Savore murša, so visarena peskre muja ko Egipt, hoj ode te bešen sar cudzinci,
ena ode murdarde la šabľaha, merena bokhatar the pro džungalo nasvaľiben. Ňiko
lendar na denašela, ňiko pes na zachraňinela ole nalačhipnastar, so pre lende
anava.‘
18 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Avke sar pes čhiďa avri
miri choľi, miri bari choľi, pro manuša andro Jeruzalem, avke pes miri choľi čhivela
avri pre tumende, te džana andro Egipt. Akor pes o manuša košena tumare naveha
a predarana olestar, so pes tumenca ačhela, dikhena tumen tele a asana tumendar.
A kada foros imar šoha na dikhena.‘
19 Manušale, so ačhiľan andre Judsko, o RAJ tumenge phenďa: ‚Ma džan andro
Egipt!‘ Mištes tumen zagondoľinen, bo me tumenge oda adadžives diňom anglal te
džanel!
20 Se tumen thoďan avri korkore tumenca, sar man bičhaďan ko RAJ, tumaro Del,
sar mange phenďan: ‚Modľin tut vaš amenge ko RAJ, amaro Del, a phen amenge avri
savoro, so tuke phenela o RAJ, amaro Del, a amen oda keraha.‘
21 A me tumenge adadžives phenďom, so phenďa o RAJ, ale tumen na kamen te
šunel le RAJES, tumare Devles. Na šunen ňič, so man bičhaďa tumenge te phenel.
22 Ale akana šaj džanen kada: Pre oda than, kaj kamen te džal te bešel sar cudzinci,
avena murdarde la šabľaha, merena bokhatar the pro džungalo nasvaľiben.“

43

O manuša džan andro Egipt

1 Ale soča o Jeremijaš dovakerďa le manušenge savore lava le RAJESKRE, lengre
Devleskre, save les o RAJ, lengro Del, bičhaďa lenge te phenel,
2 takoj o Azarjah, o čhavo le Hošajoskro, the o Jochanan, o čhavo le Kareachoskro,
the savore okla vzburenci phende le Jeremijašiske: „Tu klamines! O RAJ, amaro Del,
tut na bičhaďa kale lavenca: ‚Ma džan te bešel sar cudzinci andro Egipt.‘
3 Ale oda o Baruch, o čhavo le Nerijoskro, tut kerel upre pre amende! Kamel, hoj
te avas dine andro vasta le Babilončanenge, hoj amen te murdaren abo te ľigenen
andro Babilon.“
4 Avke o Jochanan the savore veľiťeľa la armadakre the savore manuša na kamle
te šunel le RAJES, hoj te ačhen andre Judsko.

5 Ale o Jochanan the savore veľiťeľa la armadakre ile andro Egipt savore manušen,
so mek ačhile te dživel andre Judsko, the savoren, so avle pale andre Judsko andral
aver narodi, kaj sas roztradle.
6 Ile savoren, kas o Nebuzaradan, o veľiťeľis le stražňikengro, mukľa paš o Gedaljah,
o čhavo le Achikamoskro, o vnukos le Šafanoskro. Ile le muršen, le džuvľen, le
čhavoren the le kraľiskre čhajen. Ile ode the le prorokos le Jeremijaš the le Baruch,
le Nerijoskre čhas.
7 Avke gele andro Egipt a na šunde le RAJES. Dochudle pes dži paš o foros
Tachpanches.
8 Andro Tachpanches avľa o lav le RAJESKRO ko Jeremijaš:
9 „Le tuke andro vasta varesave bare bara, kopaľin avri chev, thov andre ola bara
a zagaruv len la maltaha andre dlažba paš o vudar, khatar pes džal andro palacis le
faraonoskro andro Tachpanches. Ker oda anglo jakha le judske manušengre
10 a phen lenge: ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Dikh, anava
le babiloňike kraľis le Nebukadnecar, mire služobňikos. Ačhavava leske o tronos pre
kala bara, save garuďom, a ov peske upral lende nacirdela peskro kraľiko stanos.
11 Avela pro Egipt a domarela les. Ko peske zaslužinela o meriben, merela; ko o
zajaťje, džala andro zajaťje; ko e šabľa, ela murdardo la šabľaha.
12 Kerela e jag andro chrami le egiptske devlengre, podlabarela len a lengre devlen
lela het. Obžužarela o Egipt avke, sar o pasťjeris obžužarel peskre gada le džuvendar,
a paľis odarik džala het.
13 Phagerela o sveta slupi andro Chramos le Khameskro, so hino andro Egipt. A
labarela avri o chrami le egiptske devlengre.‘ “

44

O binos the o trestos prekal ola, ko denašle

1 Akor avľa o lav le RAJESKRO le Jeremijašiske prekal savore judska manuša, save
gele andro Egipt a zabešle pes andro Migdol, andro Tachpanches, andro Memfis the
andre phuv Patros.
2 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Tumen dikhľan savoro
nalačhipen, so bičhaďom pro Jeruzalem the pre savore judska fori. Dikhen,
adadžives hine zamukle a ňiko ode na dživel
3 anglo bini, so kerenas o manuša. Choľarenas man, sar džanas te labarel o
kaďidlos a te služinel avre devlenge, saven na prindžarenas aňi on aňi tumen aňi
tumare dada.
4 Bičhavavas ke tumende mire služobňiken le proroken pale a pale, hoj tumenge
te phenen: ‚Ma keren kada džungipen, so našťi avri ačhav.‘
5 Ale on na kamenas te šunel a na kamenas te prithovel peskro kan paš oda, hoj
pes te visaren peskre nalačhipnastar a te na labaren o kaďidlos avre devlenge.
6 Vašoda igen choľisaľiľom a čhiďom avri miri bari choľi pro judska fori the pro
uľici le Jeruzalemoskre, avke hine adadžives čhide tele a zamukle sar pušťa.
7 Akana kada phenel o RAJ, o Nekzoraleder Del, o Del le Izraeloskro: Soske anen
korkore pre peste kajso baro nalačhipen? Kamen, hoj te aven murdarde o murša, o
džuvľa, o čhave the o cikne čhavore andral e Judsko, hoj ňiko tumendar te na ačhel
te dživel?
8 Soske man choľaren ole vecenca, so kerďan tumare vastenca, a labaren o kaďidlos
avre devlenge andro Egipt, kaj geľan te bešel sar cudzinci? Kamen tumen korkore te
zňičinel, hoj savore narodi pre phuv te dikhen, hoj san prekošle, a te asan tumendar?

9 Imar bisterďan pro nalačhipen, so kerenas tumare dada? Pro nalačhipen, so
kerenas o judska kraľa the lengre romňija? Pro nalačhipen tumaro the tumare
romňijengro, savo kerenas andre Judsko the pro Jeruzalemoskre uľici?
10 Dži adadžives tumen na kamen te pokorinel, na daran tumen a na ľikeren mire
zakonostar the mire prikazaňjendar, so diňom tumenge the tumare dadenge.
11 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Kamav pre
tumende te anel e pohroma a te murdarel avri cal'i Judsko.
12 Zňičinava le judske manušen, so ačhile te dživel, save pes visarde le mujenca
ko Egipt a gele ode te bešel sar cudzinci. Savore merena andro Egipt; murdarena
len la šabľaha a merena bokhatar. Le čoren the le barvalen murdarena la šabľaha
a merena bokhatar. Sar len o manuša dikhena, predarana a kerena peske lendar
pheras. Dikhena len tele a lena lengro nav sar košiben.
13 Marava olen, so bešen andro Egipt, avke sar marďom le Jeruzalem la šabľaha,
bokhaha the meribnaskre nasvaľibnaha.
14 Ňiko le judske manušendar, so ačhile a gele te bešel andro Egipt sar cudzinci, na
denašela aňi pes na zachraňinela. Na avena pale andre Judsko, aňi kajte kamlehas
te džal pale a te bešel ode. Na džana pale ča vajkeci džene, so pes zachraňinena.“
15 Akor savore murša, so džanenas, hoj lengre romňija labaren o kaďidlos avre
devlenge, a savore džuvľija, so ode sas andro baro zhromažďeňje, a the savore nipi,
so bešenas andro Patros andro Egipt, phende le Jeremijašiške:
16 „Amen na šunaha oda, so amenge phenďal andro nav le RAJESKRO.
17 Ale keraha savoro, so phenďam, hoj keraha: Labaraha o kaďidlos la ňeboskra
kraľovňake a anaha lake o moľakre obeti, avke sar oda kerahas amen, amare dada,
amare kraľa the amare raja andro judska fori the pro Jeruzalemoskre uľici. Bo akor
amen sas pherdo chaben, sas amenge mištes a na predživahas ňisavo nalačhipen.
18 Bo kanastar preačhiľam te labarel o kaďidlos la ňeboskra kraľovňake a te anel
lake o moľakre obeti, akorestar amen nane ňič a murdaren amen avri le šabľenca a
meras bokhatar.“
19 A o džuvľija phende: „Sar labaras o kaďidlos la ňeboskra kraľovňake a anas lake
o moľakre obeti, či olestar amare roma na džanen, hoj lake pekas o bokeľa, so pre
late maren, a anas lake o moľakre obeti?“
20 Akor o Jeremijaš savore manušenge, muršenge, džuvľenge the savore nipenge,
so leske oda phende, odphenďa kada:
21 „Či na avľa pre tumende kadi pohroma vašoda, hoj labarenas o kaďidlos le
modlenge andro judska fori the pro Jeruzalemoskre uľici tumen, tumare dada, tumare
kraľa, tumare raja the o nipi andre Judsko? O RAJ peske pre oda leperďa a na bisterďa!
22 O RAJ imar na birinelas te zľidžal tumare nalače skutki the tumare džungipena,
so kerenas. Vašoda ačhiľa tumari phuv zamukľi, strašno the prekošľi a ňiko ode
adadžives na bešel.
23 Kadi pohroma, so akana dikhen, pre tumende avľa vašoda, hoj labarenas o
kaďidlos, kerenas o bini anglal o RAJ, na šunenas les a na ľikerenas tumen leskre
zakonostar aňi leskre prikazaňjendar aňi leskre lavendar.“
24 O Jeremijaš mek phenďa savore manušenge the savore džuvľenge: „Šunen o lav
le RAJESKRO, savore judska manušale, so san andro Egipt:
25 ‚Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro: Tumen the tumare
romňija kerďan oda, so phenďan akor, sar diňan lav: „Amen doľikeraha o lava, so
diňam, hoj labaraha o kaďidlos a anaha o moľakre obeti la ňeboskra kraľovňake.“
Se ča keren oda dureder a doľikeren tumenge tumare lava, so diňan!‘
26 Vašoda savore judska manušale, so san andro Egipt, šunen o lav le RAJESKRO:
‚Lav vera pre miro baro nav,‘ phenel o RAJ, ‚hoj ňiko andral e Judsko, so bešel andro

Egipt, imar šoha pale na leperela miro nav aňi na lela kadi vera: „Avke sar dživel o
RAJ, o Adonaj!“
27 Me man starinava pal oda, hoj pes tumenge te na dživel mištes, ale namištes.
A savore judska murša, so hine andro Egipt, ena murdarde la šabľaha a merena
bokhatar, medik calkom na našľona avri.
28 Ola, so denašena la šabľake a džana pale andral o Egipt andre Judsko, ena ča
vajkeci džene. Paľis prindžarena savore judska manuša, so predžiďile a gele te bešel
andro Egipt, kaskro lav pes ačhela, či miro, abo lengro.
29 Kada ela prekal tumende o znameňje,‘ phenel o RAJ, ‚marava tumen pre kada
than a akor džanena, hoj mire lava pal o nalačhipen, so pre tumende phenďom, pes
čačes ačhena.‘
30 Kada phenel o RAJ: ‚Me dava le Chofra, le egiptske faraonos, andro vasta leskre
ňeprijaťeľenge the olenge, so les kamen te murdarel, avke sar diňom le Cidkijah,
le judske kraľis, andro vasta le Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske, leskre
ňeprijaťeľiske, so les kamelas te murdarel.‘ “

45

O lav pal o Baruch

1 Sar o Baruch, le Nerijoskro čhavo, pisinďa andro zvitkos o lava, so leske vakerelas
o prorokos Jeremijaš akor, sar o Jojakim, le Jozijašoskro čhavo, kraľinelas andre
Judsko štarto berš, phenďa o Jeremijaš le Baruchoske:
2 „Baruchona, kada tuke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro:
3 Tu phenďal: ‚Vigos mange, bo o RAJ mange dothoďa e žaľa paš miri dukh.
Slabisaľiľom, so ajci rovav pharipnastar, a našťi arakhav o smirom.‘
4 Ale o RAJ mange phenďa, hoj tuke te phenav: ‚Kada phenel o RAJ: Dikh, čhivava
tele oda, so ačhaďom, a cirdava avri oda, so sadzinďom. Kerava oda pal caľi kadi
phuv.
5 Tu tuke manges o bare veci! Ma mang tuke len! Bo anava e pohroma pre dojekh
manuš, phenel o RAJ, ale tu denašeha a zachraňineha tuke o dživipen všadzik, kaj
džaha.‘ “

O proroctva pro narodi

46

1 Kada lav phenďa o RAJ le prorokoske Jeremijašiske pro narodi.

O lav pro Egipt

2 Pal o Egipt: Kada hin o proroctvos pre armada le faraonoskri, pro faraonos
Necho, kraľis andral o Egipt, saves domarďa o babiloňiko kraľis Nebukadnecar paš
o paňi Eufrat andro foros Karkemiš akor, sar vladňinelas o judsko kraľis Jojakim, le
Jozijašoskro čhavo, štarto berš.
3 „Pripravinen tumenge o šťiti, o bare the o cikne
a džan andro mariben!
4 Thoven o sedli pro graja,
a bešen, jazdcale!
Thoven o prilbi pro šere
a ačhen andro šori;
ostraren o kopiji,
uren e vizbroj!
5 Ale so dikhav?“
phenel o RAJ.
„Daran pes, džan palal;

lengre hrďinen maren.
Denašen, sar ča džanen,
aňi pes na obdikhen;
pre savore seri hin igen bari dar.
6 Ko denašel sig, na denašela;
o hrďinas pes na zachraňinela.
Pro severos, paš o paňi Eufrat,
lenge poddžana o pindre a perena.
7 Ko hin kada, so pes hazdel upre sar o paňi Nil;
sar o paňi le bare vlnenca?
8 O Egipt pes hazdel upre sar o Nil
sar o paňi le bare vlnenca.
O Egipt phenel: ‚Hazdava man upre a začhivava e phuv;
zňičinava o foros the le manušen, so ode bešen.‘
9 Džan, grajale! Džan dzivones, verdanale!
Aven avri, hrďinale,
muršale andral o Kuš the Put, so ľidžan o šťiti,
muršale andral e Lidija, so nacirden o luki!
10 Ale kada hin o džives la pomstakro
o džives prekal o Adonaj, Nekzoraleder RAJ,
hoj pes te pomsťinel peskre ňeprijaťeľenge.
E šabľa chala a čaľola;
pijela lengro rat, medik la na ela dos.
Bo o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
len obetinela sar obeta
andre phuv pro severos paš o paňi Eufrat.
11 Dža upre andro Gilead a an o balzam,
pačivaľi čhaje le Egiptoskri!
Zbitočňe iľal o praški,
bo našťi sasťoha avri.
12 O narodi šunena pal tiri ladž;
tiro roviben džala pal caľi phuv.
Bo jekh slugaďis perela pre aver slugaďis
a sodujdžene perena jekhetane.“

13 Kada lav phenďa o RAJ le prorokoske Jeremijašiske pal o babiloňiko kraľis Nebukadnecar, savo avel pro Egipt pro mariben:
14 „Džan te phenel andro Egipt;
den te džanel andro Migdol,
den te džanel andro Memfis the andro Tachpanches,
phenen lenge:
‚Skiden tumen upre
a pripravinen pro mariben,
bo e šabľa chal olen,
ko hine pašal tu.‘
15 Soske pele tire slugaďa?
Našťi obačhen, bo o RAJ len čhiďa tele.
16 Kerďa oda, hoj but džene te peren,
jekh pre aver peľa.
Jekh avreske phenel:
‚Ušťi upre! Av džas pale paš amare manuša,

andre odi phuv, kaj uľiľam;
aven denašas le ňeprijaťeľiskra šabľatar!‘
17 Den le faraonos le egiptske kraľis nevo nav:
‚Oda, ko kerel bari vika, ale na viužinel e lačhi ora!‘
18 Avke sar me dživav,“ phenel o Kraľis,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ,
„avela oda, ko hin ajso baro sar o verchos Tabor maškar o verchi,
sar o verchos Karmel upral o moros.
19 Pripravinen tumenge o veci andro zajaťje,
manušale andral o Egipt,
bo o Memfis ela omuklo,
ela čhido tele a ňiko ode na bešela.
20 O Egipt hino sar e šukar terňi gurumňi,
ale avel pre leste e armada pal o severos sar o bare muchi.
21 Mek the o slugaďa, saven peske cinde vaš o love,
so hine thule sar ceľata,
pes na ačhena te marel,
ale savore pes visarena het a denašena,
bo avela pre lende o džives la pohromakro,
e ora, kana ena marde.
22 O Egipt sičinela sar o sap, so denašel,
sar pre leste avela o ňeprijaťeľis la zoraha;
avena pre leste le toverenca
sar ola, ko čhinen tele o stromi.
23 O manuša andro Egipt hine sar o husto veš,
prekal savo našťi te predžal, ale čhinena les tele,“
phenel o RAJ,
„bo o slugaďa, so pre lende avena,
ena buter sar o kobilki,
saven našťi te zgenel.
24 E čhaj le Egiptoskri ela teledikhľi;
ela diňi andro vasta le severne narodoske.“

25 O Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro, phenel: „Marava le devles Amon andral o foros Tebi, the le faraonos, the le Egipt, the leskre devlen the leskre kraľen. Marava le faraonos a the olen, ko pes pre leste muken.
26 Dava len andro vasta olenge, ko len kamen te murdarel, andro vasta le Nebukadnecaroske, le babiloňike kraľiske, the andro vasta leskre sluhenge. No paľis ela andro Egipt pale pherdo manuša, avke sar sas varekana,“ phenel o RAJ.

27 „Ale tu ma dara, miro služobňikona Jakobona;
ma dara tut, Izraelona.
Bo zachraňinava tut the tire potomken dural,
andral o phuva, kaj san zaile.
O Jakob avela pale a dživela andro smirom,
bi o starišagos a ňiko les na daravela avri.
28 Tu ma dara, miro služobňikona Jakobona,
se me som tuha,“
phenel o RAJ.
„Zňičinava savore naroden,
maškar save tut roztradňom,
ale tut na zňičinava.

Marava tut, no ča ajci keci tuke zaslužines;
na mukava tut te džal bi o trestos.“

47

O lav pro Filišťinci

1 Kada lav phenďa o RAJ le prorokoske Jeremijašiske pal o Filišťinci angloda, sar o
faraonos domarďa e Gaza.
2 Kada phenel o RAJ:
„Dikh, o paňa aven upre pal o severos;
aven sar o paňa, so prečuľan avri.
Zalen e phuv the savoro,
so pre late hin;
o fori the le manušen,
so andre bešen.
O manuša igen roven;
sako, ko ode bešel, hikinel žaľatar,
3 bo zorales šunďon le grajengre kopita
a hučinen lengre verdana the o kereki.
O dada pes na visaren pale te pomožinel peskre čhavenge,
bo o vasta lenge slabisaľile daratar.
4 Bo avľa o džives te zňičinel savore Filišťincen
a te murdarel avri andral o Tir the andral o Sidon
savore lengre pomocňiken, so predžiďile.
Bo o RAJ zňičinela le Filišťincen;
olen, ko ačhile te dživel pro ostrovos Kaftor.
5 E Gaza peske žaľatar hoľinela o šero,
o Aškalon ela zňičimen.
Tumen, so ačhiľan te dživel andre dolina,
mek dži kana tumenge čhingerena o ťelos?
6 Jaj, šabľo le RAJESKRI,
kana imar preačheha te murdarel?
Dža pale andre tiro puzdros,
preač a beš tuke tele!
7 Ale sar šaj preačhel?
Se o RAJ lake rozkazinďa,
hoj te džal pro Aškalon
the pro manuša, so bešen paš o moros.“

48

O lav pro Moabčana

1 Pal o Moab: Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„Vigos le foroske Nebo, bo ela zňičimen!
O Kirjatajim ela zailo a ela pre ladž!
E zoraľi pevnosť ela tele čhiďi
a ela pre ladž!
2 Le Moab imar ňiko na lašarela;
o ňeprijaťeľa zalena o Chešbon
a plaňinena sar te zňičinel le Moab;
a phenena:
‚Aven, zňičinas les,
zňičinas oda narodos!‘

The tumen, manušale andro Madmen, avena zňičimen;
avela pre tumende e šabľa.
3 Andral o Choronajim šunďola te rovel pharipnastar:
‚Sa hin zňičimen a telečhido!‘
4 O Moab ela rozburimen;
leskre cikne čhavore zorales rovena.
5 Cirdena pes upre pro verchos Luchit,
džana bare rovibnaha;
pal o drom tele pašal o Choronajim
šunďola le manušen te rovel pharipnastar,
bo lengro foros ela zňičimen.
6 Šunďola te vičinel:
‚Denašen, zachraňinen tumenge o dživipen!
Kajte ačhena korkore sar o krakos pre pušťa!‘
7 Vašoda, hoj tut mukehas pre tire skutki the barvaľipen,
the tu aveha zailo.
Tumaro del o Kemoš džala andro zajaťje,
jekhetane peskre rašajenca the rajenca.
8 O ňičiťeľis džala andre dojekh foros,
aňi jekh foros pes na zachraňinela.
O fori andre dolina ena tele čhide
a o gava pre rovina zňičimen,
bo o RAJ oda phenďa.
9 Den kridli le Moab,
hoj te odľecinel!
Leskre forendar ačhela e pušťa;
ňiko ode na bešela.“

10 „Prekošlo hin sako,
ko na kerel le Devleskri buči cale jileha;
prekošlo hin oda,
ko peske na kamel te meľarel e šabľa le rateha.“

11 „O Moab peske dživelas terňipnastar bi o starišagos
a odpočovinelas peske sar e mol andre peskre sudi;
na sas prečhivkerdo andral jekh nadoba andre aver
a na džalas andro zajaťje.
Vašoda peske doľikerďa peskri chuť
a leskri voňa pes na čerinďa.
12 Ale akana aven o dživesa,“ phenel o RAJ, „kana pro Moab bičhavava le vinaren,
save les čhivena avri sar e mol andral o nadobi a phagerena leskre nadobi pro kotora.
13 O Moab ela sklamimen peskre devlestar le Kemošistar, bo na pomožinela lenge.
Ena avke sklamimen, sar sas o Izraeliti akor, sar thode peskro pačaben andre
somnakuňi gurumňi andro Betel.

14 Sar šaj phenen: ‚Amen sam hrďini,
zorale murša pro mariben‘?
15 O Moab ela zňičimen, pre leskre fori avena pro mariben
a murdarena leskre nekfeder terne muršen,“
phenel o Kraľis,
saveskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.
16 „Avel e skaza le Moaboskri;

leskri bibach avel igen sig.
17 Roven vaš leske, savore, so pašal leste bešen,
savore, so prindžaren leskro nav;
phenen: ‚Leskri zoraľi vlada phadžiľa,
leskri bari slava našľiľa!‘
18 Av tele pal tiri slava,
beš tuke andre avrišuki phuv,
tu, so bešes andro Dibon,
bo avel pre tu o ňičiťeľis le Moaboskro,
a čhivela tele tire ohradzimen fori.
19 Dža te ačhel paš o drom a užar,
tu, so bešes andro Aroer,
phuč le muršendar, so denašen,
the le džuvľendar, so pes kamen te zachraňinel.
Phuč: ‚So pes ačhiľa?‘
20 On tuke odphenena:
‚O Moab hino čhido tele,
ande les avri pre ladž!
Hikinen a roven!
Den oda te džanel paš o Arnon,
hoj o Moab hino zňičimen.‘

21 Avľa o sudos pro fori, so bešen učes pro rovina: pro Cholon, pro Jahca, pro Mefaat,
22 pro Dibon, pro Nebo the pro Bet-Diblatajim,
23 pro Kirjatajim, pro Bet-Gamul the pro Bet-Meon,
24 pro Kerijot, pre Bocra the pre savore fori le Moaboskre, či imar hine dur abo pašes.
25 Le Moab imar nane zor,
leskro zoralo vast phadžiľa,“
phenel o RAJ.

26 „Mačar les,
bo pes ľidžalas upre upral o RAJ.
Muk le Moab te vaľinel pes andre peskro čhandľipen,
hoj lestar te asan.
27 Či tu na asahas le Izraelostar?
Či sas prichudlo o Izrael maškar o zbujňika,
hoj asabnaha kerehas le šereha,
furt sar pal leste vakerehas?
28 Omuken o fori, manušale andral o Moab,
džan te bešel maškar o skali;
aven sar o holubos,
savo peske kerel o hňizdos andro cheva la jaskiňakre.“

29 „Šunďam pal o baripen le Moaboskro;
igen pes ľidžal upre.
Šunďam, savo hino barikano a pišno,
keci but peske pal peste gondoľinel
a sar pes ľidžal upre andro jilo.
30 Me džanav, hoj pes ľidžal upre,“ phenel o RAJ,

„ale leskro lašariben nane pre ňisoste;
leskro baripen hino zbitočno.
31 Vašoda bares rovav vaš o Moab,
vaš calo Moab viskinav žaľatar;
phurdav pharipnastar
vaš o manuša andral o Kir-Cheres.
32 Rovav pal tu buter sar pal o foros Jazer,
tu viňičona la Sibmakro.
Tire konarica hine bareder sar o Mulo moros,
dodžan dži paš o Jazer.
Pre tiro ňilajeskro ovocje the pre tiro hroznos
avľa o ňičiťeľis.
33 Našľiľa o radišagos the o kheľiben
andral o ovocno sados the andral o Moab.
Kerďom, hoj imar te na čuľal e mol andral o lisos;
oda, ko pučinel o hroznos, imar na vičinel radišagostar.
Šunďol e vika, ale imar oda nane e radišagoskri vika.
34 E vika andral o Chešbon šunďol dži paš o Elale, dži paš o Jahac šunďol te viskinel, le Coarostar dži paš o Choronajim, dži paš o Eglat-Šelišija; se mek the le Nimrimoskre paňa šučile avri.
35 Andro Moab zaačhavava olen,“ phenel o RAJ, „so obetinen pro uče thana a labaren o kaďidlos peskre devlenge.
36 Vašoda miro jilo rovel sar flauta vaš o Moab; miro jilo phurdel pharipnastar sar e vartišagoskri flauta vaš o manuša andro Kir-Cheres, bo našavena savoro barvaľipen, so len sas.
37 Se dojekh šero ela lango, dojekh brada ela hoľimen tele. Sako pes čhingerela pro vasta a urela pes andro gada le gonestar.
38 Pre dojekh pados andro Moab a pre dojekh uľica ela ča e žaľa, bo phagerďom le Moab sar e kuči, savi ňiko na kamel,“ phenel o RAJ.
39 „Savo phagerdo hino! Jaj, sar roven! Sar pes o Moab visarel le dumeha andre ladž! O Moab hino pro asaben, pre bari dar sakoneske, ko pašal leste dživel.“
40 Se kada phenel o RAJ:
„Dikh, o ňeprijaťeľis priľecinela jekhvareste sar orlos
le nacirdle kridlenca pro Moab.
41 O fori ena zaile,
obsadzinena o pevnosťi.
Andre oda džives ela o jilo le Moaboskre hrďinengro
sar o jilo la džuvľakro, so ločhol andro dukha.
42 O Moab ela zňičimen;
imar na ela narodos,
bo pes hazdelas upre upral o RAJ.
43 E dar, e jama the e pasca
avena pre tumende, manušale andro Moab,“
phenel o RAJ.
44 „Oda, ko denašela kala daratar,
perela andre jama.
Ko avela avri andral e jama,
chudela pes andre pasca.
Bo avel oda berš, hoj marava le Moab,“
phenel o RAJ.
45 „Andro ciňos le Chešbonoskro
ačhena bi e pomoca ola, ko denašle.

Se e jag chučela avri andral o Chešbon
a o plameňis andral o kher le Sichonoskro;
labarela o čekat le Moaboske
the o lebki olenge, so kamen o mariben.
46 Vigos tuke, Moab!
O manuša, so lašaren le devles Kemoš, ena zňičimen;
tire čhaven the tire čhajen
lena andro zajaťje.
47 Ale andro posledna dživesa,
visarava pale le Moaboske savoro pro lačho,“
phenel o RAJ.
Dži kade pes vakerel pal o sudos upral o Moab.

49

O lav pro Amončana

1 Pal o Amon. Kada phenel o RAJ:
„Či le Izrael nane čhave?
Či les nane ďeďičis?
Soske o del Milkom zalel e phuv le Gadoskri
a leskre manuša bešen andre leskre fori?
2 Vašoda, aven o dživesa,“
phenel o RAJ,
„hoj dava, hoj e Raba le Amončanengri
te šunel e maribnaskri vika.
Ačhela latar ča kopa bara
a lakre gavora labona avri.
Akor o Izrael tradela avri olen,
ko len tradňa avri,“
phenel o RAJ.
3 „Rov, Chešbonona, bo zňičimen hino o Aj!
Manušale andre Raba, vičinen pre pomoca!
Uren pre tumende o gada le gonestar,
hikinen a phiren upre tele maškar o foroskre muri,
bo o Milkom džala andro zajaťje
the peskre rašajenca the rajenca.
4 So tut lašares le dolinenca,
andre save hin pherdo paňi,
tu napačivaľi čhaje le Amonoskri?
Mukes tut pre tiro barvaľipen
a phenes tuke:
‚Ko pre mande šaj avel?‘
5 Anava pre tu e bari dar
pal savore seri,“
phenel o Nekzoraleder RAJ, o Adonaj.
„Rozdenašena tumen, sako pre peskri sera;
ňiko na skidela upre olen, ko denašen.
6 Ale paľis visarava
le Amončanenge pale savoro pro lačho,“
phenel o RAJ.

O lav pro Edomčana

7 Pal o Edom. Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Či imar nane goďaveripen andro Teman?
Či našľiľa e rada olengri, ko achaľon?
Či hin lengro goďaveripen našado?
8 Denašen, džan het!
Garuven tumen andro bare jaskiňi,
manušale, so bešen andro Dedan,
bo anava e pohroma pro Ezav,
sar avela miro časos les te marel.
9 Te ke tu avena ola, ko obkiden o hroznos,
na mukena aňi oda, so lenge perela pre phuv;
te ke tu avena o zbujňika rači,
čorena oda, so kamena.
10 Bo me čhivava savoro tele pal o Ezav,
arakhava leskre garude thana
a našťi pes garuvela.
Merena leskre potomki,
leskri famelija the leskre susedi.
Ňiko na phenela:
11 ‚Muk tire široten,
me man pal lende starinava.
Tire vdovi pes šaj muken pre ma.‘ “
12 Se kada phenel o RAJ: „Te ola, ko peske na zaslužinenas te pijel e kuči, les pile, akor tu soske te ačhes bi o trestos? Na ačheha bi o trestos, ale mušineha les te pijel!
13 Pre mande iľom vera,“ phenel o RAJ. „E Bocra ela pre ladž the pre bari dar, ela tele čhiďi, lakro nav lena, sar pes košena, a savore lakre fori ena zburimen tele pro furt.“

14 Me phenďom:
„Šunďom e sprava le RAJESTAR:
O poslos hino bičhado maškar o narodi:
‚Skiden tumen upre a aven pre leste,
aven pro mariben!‘ “

15 O RAJ phenel le Edomoske:
„Me tutar kerava ciknoro maškar o narodi
a aveha teledikhlo maškar o manuša.
16 E dar, so rozľidžahas, the o baripen andre tiro jilo,
tuha thode avri,
tuha, so bešes andro jaskiňi andro skali
a zales o bare verchi.
Te tuke kerďalas o hňizdos avke učes sar o orlos,
the odarik tut čhivava tele,“
phenel o RAJ.
17 „Le Edomostar ela strašno than;
sako, ko pašal predžala, čudaľinela pes
a asala lestar, sar dikhela savore leskre rani.
18 O Edom ela zňičimen avke sar e Sodoma, e Gomora
the o fori, so sas pašal lende,“
phenel o RAJ,
„ňiko ode na dživela,
ňisavo manuš ode na bešela.

19 Dikh, avke sar o ľevos chučel avri andral o kraki pašal o Jordan
a roztradel le bakroren, so pes pašinen pre čar,
avke me jekhvareste roztradava le Edom.
A ačhavava upral leste oles, kas mange me kidava avri.
Se ko hin ajso sar me?
Ko pes mange šaj ačhavel?
A savo pasťjeris pre mande šaj avel?
20 Vašoda šunen, so o RAJ plaňinel pro Edom,
so peske pripravinel pre ola,
ko bešen andro Teman.
Mek the le cikne čhavoren lenge ľidžana het
a lengre khera ena zňičimen vaš oda, so kerde.
21 O Edom perela ajsa bara vikaha,
hoj e phuv razisaľola,
a o manuša avke vičinena pre pomoca,
hoj oda šunena dži paš o Lolo moros.
22 Dikh, o ňeprijaťeľis ľecinel a avel tele sar orlos,
nacirdel peskre kridli upral e Bocra.
Andre oda džives ela o jilo le Edomoskre hrďinengro
sar o jilo la džuvľakro, so ločhol andro dukha.“

O lav pro Damašek

23 Pal o Damašek.
„O manuša andro Chamat the andro Arpad hine andre ladž,
bo šunde nalačhi sprava;
izdran daratar sar o moros,
savo peske našťi bešel tele.
24 O Damašek slabisaľiľa,
kamel te denašel
a avel pre leste e bari dar;
o pharipen the e dukh les zalen
sar la džuvľa, so ločhol.
25 Savo omuklo hino kada slavno foros,
andre savo man sas varekana radišagos!
26 Vašoda leskre terne čhave perena pre leskre uľici
a andre oda džives merena savore leskre slugaďa,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
27 „Labarava e jag pro muri andro Damašek
a chala o palaca le Ben-Hadadoskre.“

O lav pro Kedar the pro Chacor

28 Kada phenel o RAJ pal o Kedar the pal o kraľišagi le Chacoroskre, save domarďa o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar:
„Ušťen, džan pro Kedar!
Zňičinen le manušen pal o vichodos!
29 Lena lenge o stani the o stadi,
o lepedi pal o stani
the savoro lengro sersamos;
lena peske the lengre ťavi.
A vičinena:
‚E bari dar pal savore seri!‘
30 Denašen, prastan het,

džan te bešel tele andro roklini,
manušale andral o Chacor,“
phenel o RAJ,
„bo o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar
gondoľinďa avri a pripravinďa o planos
sar tumen te zňičinel.
31 Ušťen a džan pro narodos,
so peske dživel bi o starišagos,
savo peske dživel andro smirom,“
phenel o RAJ,
„nane les vudar aňi kľigin,
bešel korkoro.
32 Čorena tumenge lengre ťavi
a lena tumenge lengre bare stadi.
Me rozčhivava pre savore štar balvaja olen,
ko peske strihinen o bala pal o seri,
a pal savore agora pre lende anava e pohroma,“
phenel o RAJ.
33 „Le Chacorostar ela than prekal o šakali,
pušťa pro furt,
ňiko ode na dživela,
ňisavo manuš ode na bešela.“

O lav pro Elam

34 Kada hin o lav le RAJESKRO, savo avľa ko prorokos Jeremijaš pro Elam, sar mekča chudňa te vladňinel o judsko kraľis Cidkijah:

35 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Dikh, me phagerava o lukos le Elamoskro,
leskri nekbareder zor.
36 Anava pro Elam o štar balvaja
pal o štar agora le ňeboskre.
Rozčhivava len andre kala štar balvaja
a na ela narodos, kaj na denašlehas ola,
ko ena tradle avri andral o Elam.
37 O manuša andral o Elam predarana lengre ňeprijaťeľenca,
save len kamen te murdarel.
Anava pre lende e pohroma,
miri bari choľi,“
phenel o RAJ.
„Bičhavava pal lende e šabľa,
medik len na zňičinava.
38 Paľis mange ačhavava o tronos andro Elam
a zňičinava leskre kraľis the leskre rajen,“
phenel o RAJ.

39 „Ale andro posledna dživesa
visarava le Elamoske pale savoro pro lačho,“
phenel o RAJ.

50

O lav pro Babilon

1 Kada lav phenďa o RAJ prekal o Jeremijaš pro Babilon the pre leskre manuša:
2 „Den te džanel maškar o narodi
a džan te vakerel,
hazden upre e zastava
a den te džanel sakoneske;
ma garuven ňič a phenen:
‚O Babilon ela zailo;
leskro del o Bel ela ando pre ladž,
leskro del o Marduk ela čhido tele.
Leskre modli ena pre ladž
a leskre sochi perena tele.‘
3 Se avel pre leste o narodos le severostar,
savo kerela leskra phuvatar pušťa.
Ňiko ode na ačhela te bešel;
o manuša the o dživiri andral odi phuv denašena het.“

4 „Andre ola dživesa, andre oda časos,“
phenel o RAJ,
„avena jekhetane o manuša le Izraeloskre
the o manuša andral e Judsko,
avena rovibnaha te rodel
le RAJES, peskre Devles.
5 Dophučena pes, khatar pes džal andro Sion,
a mukena pes pro drom:
‚Aven, phandas le RAJEHA e večno zmluva,
pre savi pes šoha na bisterela!‘ “

6 „Mire manuša sas sar o našade bakrore,
lengre pasťjera len ľidžanas avrether
a našade len pro verchi.
Mire bakrore pes tuľinenas pal o verchi the pal o brehi
a bisterde, kaj hin lengro kher.
7 Sako, ko len arakhelas, len chalas tele
a lengre ňeprijaťeľa vakerenas:
‚Na ela amen ňisavi vina,
bo on kerenas o bini anglal o RAJ,
savo pes pal lende verňe starinelas
a pre savo pes lengre dada savoreha mukenas!‘ “

8 „Denašen het andral Babilon,
aven avri andral e phuv le Babilončanengri!
Džan anglal sar o capi, so ľidžan o stados!
9 Bo me marava upre
a anava pro Babilon andral e severno phuv
le bare naroden, save pes zdžana jekhetane.
Ačhavena pes leske a zalena les.
Lengre šipi ena sar o hrďinas,
savo furt trafinel peskro cieľos.
10 Avke ela e babiloňiko phuv občorarďi;
sako, ko la občorarela, peske lela pherdo savorestar,“
phenel o RAJ.

11 „Manušale andral o Babilon,
tumen, so občorarďan mire avrikidle manušen,
ča radisaľon tumenge a khelen!
Ča chučkeren tumenge sar o gurumňa pre maľa,
a erdžinen sar o žrebci!
12 Igen pes ladžala tumari daj;
ľoľola avri odi, so tumenca ločhiľa!
Čačes oj ela posledno le narodendar;
ela avrišuki the bi o paňi sar e pušťa.
13 Angle choľi le RAJESKRI imar ňiko ode na bešela;
e phuv ačhela calkom zamukľi.
Sako, ko predžala pašal o Babilon, predarala
a asala lestar, sar dikhela savore leskre rani.“

14 „Rozačhaven tumen pašal o Babilon,
savore, so nacirden o luki!
Ľivinen andre leste a ma sajinen o šipi,
bo kerďa binos anglal o RAJ!
15 Viskinen pre leste pro mariben pal dojekh sera!
Zdel pes a leskre veži peren tele,
leskre hradbi hine čhide tele,
bo oda o RAJ pes leske pomsťinel.
Den leske pale! Avke sar ov kerelas,
avke keren the tumen leske!
16 Murdaren andral o Babilon olen, ko sadzinen,
the olen, ko skiden upre o uľipen.
Daratar le ňeprijaťeľistar sako džala pale ke peskre manuša
a sako denašela andre peskri phuv.“

17 „O Izrael hino sar o splašimen stados,
saves roztradle o ľevi.
Ešeb les chalas o asiriko kraľis
a paľis leske o Nebukadnecar o babiloňiko kraľis
rozchaľa o kokala.“
18 Vašoda kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„Marava le babiloňike kraľis the leskri phuv,
avke sar marďom le asirike kraľis.
19 Ale le Izrael anava pale pre leskre maľi,
pašinela pes pro Karmel the andro Bašan;
pro brehi le Efrajimoskre the andro Gilead
chala savoro, so kamela.
20 Andre ola dživesa, andre oda časos,“
phenel o RAJ,
„rodela pes e vina pro Izrael,
ale na ela,
o bini pre Judsko, ale na arakhela pes,
bo me odmukava olenge, kas mukava te dživel.“

21 „Dža tut te marel la phuvaha Meratajim
the le manušenca, so bešen andro Pekod!
Murdar len a calkom len zňičin,“
phenel o RAJ,

„a ker savoro avke, sar tuke prikazinďom.
22 E maribnaskri vika hin andre phuv,
e bari pohroma.
23 Jaj, sar phagerisaľiľa a phadžiľa o čokanos caľa phuvakro!
Sar strašňe hino zňičimen o Babilon maškar o narodi!
24 Thoďom tuke e pasca,
a chudňal tut, Babilonona,
aňi olestar na džanehas.
Arakhle tut a chudle,
bo ačhaďal tut le RAJESKE.
25 O RAJ phundraďa peskro sklados pro zbraňe,
a iľa avri o zbraňe peskra choľakre,
bo le Adonaj, le Nekzoraleder RAJES, hin prekal lende buči,
savi mušinen te kerel andre phuv le Babilončanengri.
26 Aven pre leste pal o agora la phuvakre,
rozmaren leskre skladi
a čhivkeren les pre kopa sar e pšeňica.
Calkom les zňičinen,
hoj lestar te na ačhel ňič.
27 Murdaren savore leskre terne muršen,
ľidžan len sar terne biken pro murdaripen!
Vigos lenge, bo avľa lengro džives,
e ora, kana ena marde.
28 Šunďol olen, so pes zachraňinde a denašle andral e babiloňiko phuv,
sar den te džanel pro Sion, hoj pes o RAJ, amaro Del, pomsťinel,
pomsťinel pes vaš peskro Chramos.“

29 „Vičinen pro Babilon le lukostrelcen,
savoren, so nacirden o luki!
Rozthoven tumenge pašal leste o taboris,
hoj ňiko te na denašel.
Visaren leske pale vaš leskre skutki,
keren leske avke, sar ov kerelas tumenge,
bo pes barikanes ačhavelas le RAJESKE,
le Izraeloskre Svete Devleske.
30 Vašoda leskre terne murša perena tele maškar o foros
a savore leskre slugaďa merena andre oda džives,“
phenel o RAJ.
31 „Dikh, tu barikano, me džav pre tu,“
phenel o Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
„bo avľa tiro džives,
e ora, kana aveha mardo.
32 Le barikaneske poddžana o pindre a perela,
a na ela ko les te hazdel upre.
Andre leskre fori labarava jag,
savi chala savoro, so hin pašal leste.“
33 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„Le Izraeloskre manušen the le judske manušen igen trapinen.
Ola, ko len zaile, len chuden zorales
a na kamen len te mukel.
34 Ale lengro Vikupiťeľis hino zoralo,
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.

Ov vaš lenge rušela,
a avke anela o smirom andre phuv,
ale le manušenge andro Babilon lela o smirom het.“

35 „E šabľa pro Babilončana,“
phenel o RAJ,
„pro manuša, so bešen andro Babilon,
pre leskre raja the pre leskre goďaver murša!
36 E šabľa pro falošna proroka!
Mi sikavel pes, hoj hine diline!
E šabľa pre leskre hrďini!
Mi izdran daratar!
37 E šabľa pre leskre graja the verdana
the pre savore cudzinci, so hine maškar lende!
Mi ačhel lendar slabocha!
E šabľa pre leskre barvaľipena!
Mi občoraren len!
38 Mi avel o šukiben pre leskri phuv,
mi šučon avri leskre paňa,
bo oda hin e phuv le strašne modlengri,
save diliňaren andre le manušen!“

39 „Vašoda ode dživena o džviri pal e pušťa le šakalenca;
bešena ode o sovi.
A imar šoha ode ňiko na bešela,
ňisave manuša ode na dživena pal savore pokoleňja.
40 Kerava le Babilonoha avke,
sar kerďom la Sodomaha, la Gomoraha
the le forenca, save sas pašal lende,“
phenel o RAJ,
„ňiko ode na bešela,
na dživela ode aňi jekh manuš.“

41 „Dikh, pal o severos aven o manuša,
o baro narodos the but kraľa,
ušťen upre dural
dži pal o agora la phuvakre.
42 Andro vasta chuden o luki the o kopiji;
hine bi o jilo the bi e milosť.
Šunďol len te hučinel sar moros
a aven peske pro graja.
Hine pripravimen pro mariben,
pre tute, babiloňiko čhaje.
43 O babiloňiko kraľis šunďa odi sprava
a slabisaľile leske o vasta.
Zaiľa les e dar a avľa pre leste e bari dukh
sar pre džuvľi, so ločhol.
44 Dikh, avke sar o ľevos chučel avri andral o kraki pašal o Jordan
a roztradel le bakroren, so pes pašinen pre čar,
avke me jekhvareste roztradava le Babilon.
A ačhavava upral leste oles, kas mange me kidava avri.
Se ko hin ajso sar me?

Ko pes mange šaj ačhavel?
A savo pasťjeris pre mande šaj avel?“

45 Vašoda šunen, so peske o RAJ naplaňinďa pro Babilon,
so peske pripravinďa pre phuv le Babilončanengri.
Mek the le cikne čhavoren lenge ľidžana het
a calkom zňičinava lengri phuv vaš oda, so kerde.
46 O Babilon perela ajsa bara vikaha,
hoj e phuv razisaľola,
a o manuša vičinena pharipnastar avke zorales,
hoj oda šunďola dži andro aver narodi.

51

Mek pal o Babilon

1 Kada phenel o RAJ:
„Dikh, bičhavava le ňičiťeľis pro Babilon
the pro manuša, so pes mange ačhade.
2 Bičhavava pro Babilon le cudzincen,
on les precidzinena
a obžužarena e phuv.
Andre oda džives leskre pharipnaskro
pre leste avena pal savore seri.
3 Ma domuken le strelcos te nacirdel o lukos
aňi te urel pre peste o brňeňje.
Ma sajinen leskre terne muršen,
ale calkom zňičinen leskri armada.
4 Mi peren tele murdarde andro Babilon
a predemade pre leskre uľici.
5 Bo o Izrael the e Judsko na ena omukle sar vdova
peskre Devlestar, le Nekzoraleder RAJESTAR.
Kajte lengri phuv kerďa pherdo nalačhipen
anglal o Sveto Del le Izraeloskro.
6 Denašen avri andral o Babilon!
Zachraňinen tumenge o dživipen,
hoj te na meren vaš leskre bini!
Bo kada hin o časos, kana pes o RAJ pomsťinel
a visarel leske pale vaš leskre skutki.
7 O Babilon sas e somnakuňi kuči andro vasta le RAJESKRE,
so mačarelas caľi phuv;
leskra moľatar pijenas o narodi,
a vašoda ačhile diline.
8 Jekhvareste peľa o Babilon a phadžiľa;
roven upral leste!
Anen o balzamos pre leskri rana,
či na sasťola avri.“

9 „ ‚Sasťarahas le Babilon,
ale našťi sasťiľa avri.
Omuken les!
Aven džas sako andre peskri phuv!
Bo leskro trestos hino baro dži o ňebos,

džal dži o chmari.‘ “

10 „ ‚O RAJ vaš amenge rušľa.
Aven džas pro Sion a vakeras savoro,
so kerďa o RAJ, amaro Del!‘ “

11 „Ostraren o šipi
a pheraren o tulci!
O RAJ marel upre le medske kraľen pro Babilon
bo kamel les te zňičinel.
Bo oda hin e pomsta le RAJESKRI,
e pomsta vaš leskro Chramos.
12 Hazden upre e zastava
a džan pro mariben pro babiloňika muri!
Rozthoven buter stražňiken,
rozačhaven len pašal o foros,
pripravinen le muršen andre zaloha!
Bo o RAJ kerela oda, so naplaňinďa.
Kerela le manušenca andro Babilon oda, so phenďa.
13 Tu, so bešes paš o bare paňa
a hin tut pherdo barvaľipen,
avľa tiro koňec;
imar avľa tiri ora.
14 O Nekzoraleder RAJ iľa vera korkoro pre peste:
‚Anava pre tute ajci manušen sar maľakre grajoren;
a sar upral tu zviťazinena, radišagoha vičinena.‘ “

15 „O RAJ kerďa e phuv peskra zoraha,
peskra bara goďaha stvorinďa e phuv
a nacirdňa o ňebos.
16 Sar leskro hangos herminel,
hučinen o paňa pro ňebos;
pal o agor la phuvakro anel o chmari.
Bičhavel o bleski le brišindeha
a andral peskre skladi mukel avri e balvaj.
17 Ale savore manuša hine diline a na achaľon ňič.
Sako, ko kerel o modli, pes ladžala,
bo leskre modli hine o klamišagos
a nane andre lende o dichos.
18 O modli na mon ňič a hine pro asaben;
sar avela lengro sudos, ena zňičimen.
19 O RAJ hino o ďeďictvos le Jakoboskre potomkengro
a ov nane ajso sar ola modli,
bo ov hino Stvoriťeľis savoreske
a o Izrael hine leskre manuša,
leskro nav hin o Nekzoraleder RAJ.“

20 „Babilonona, tu sal miro čokanos the miri zbraň pro mariben,
tuha phagerava o narodi
a tuha zňičinava o kraľišagi.
21 Tuha murdarava le grajes the leskre jazdcos;
tuha phagerava o verdan the oles, ko les ľidžal;

22 tuha murdarava le muršes the la džuvľa;
tuha murdarava le phure manušes the le cikne čhavores;
tuha murdarava le terne čhas the la terňa čha;
23 tuha murdarava le pasťjeris the leskro stados;
tuha murdarava le oračis the leskre biken;
tuha murdarava le vodcen the le rajen.“

24 „Ale anglal tumare jakha visarava pale le Babilonoske the leskre manušenge savoro lengro nalačhipen, so kerde le Sionoske,“ phenel o RAJ.
25 „Dikh, ačhavav man tuke,
verchona, so ňičines savoro;
tuke, so ňičines cal̓i phuv,“
phenel o RAJ.
„Nacirdava pre tute miro vast,
čhivava tut tele pal o skali
a kerava tutar zlabardo verchos.
26 Ňisavo bar tutar na lena sar hlavno bar
aňi jekh bar pro zakladi.
Aveha zňičimen pro furt,“
phenel o RAJ.

27 „Hazden upre o zastavi pal cal̓i phuv
a trubinen pro trubi maškar o narodi.
Pripravinen pre leste pro mariben o narodi
a vičinen pre leste o kraľišagi
Ararat, Mini the Aškenaz.
Ačhaven pre leste la armadakre veľiťeľis;
anen pre leste ajci grajen
sar kobilken, so pes na dena te zrachinel.
28 Pripravinen pre leste le naroden,
le medske kraľen lengre vodcenca
the savore lengre rajenca
the savore phuvenca, savenge vladňinen.
29 E phuv razisaľol a izdral,
bo pes ačhel le Babilonoha oda,
so leha o RAJ gondoľinďa te kerel,
hoj la babiloňika phuvatar te ačhel pušťa,
kaj ňiko na bešela.
30 O babiloňika hrďini pes preačhile te marel;
bešen andro pevnosťi,
našade peskri zor;
ačhile slabocha.
Leskre khera labarde avri
a o zavori pre leskre brani phagerde.
31 O bežcos predenašel le bežcos
a o poslos predenašel le poslos
te phenel le babiloňike kraľiske,
hoj leskro foros hino zailo pal savore seri.
32 Zaile o thana, khatar pes preavel prekal o paňi,
o trsťini andro močara labarde avri
a o slugaďa pes daran.“

33 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro:
„E babiloňiko čhaj hiňi sar e pšeňica andro humnos,
pal savi pes uštarel.
Imar maj avela e ora,
hoj la te skiden upre.“

34 „Chaľa amen a zňičinďa
o babiloňiko kraľis o Nebukadnecar.
Čučarďa amen sar taňiris;
preľiginďa amen sar obluda.
Pherarďa peske o per amare barvaľipnaha
a paľis amen čhandľa avri.
35 Mi cerpinel o Babilon avke,
sar ov trapinelas amen,“
phenen o manuša, so bešen pro Sion.
„Mi počinen o Babilončana vaš amaro avričhordo rat,“
phenel o Jeruzalem.
36 Vašoda kada phenel o RAJ:
„Dikh, me vaš tumenge rušava
a dava lenge oda pale.
Šučarava avri o babiloňiko paňi
the savore lengre prameňa.
37 Le Babilonostar ačhela ča kopa bara;
bešena ode o šakali.
Ačhela lestar o strašno than, savo sako tele dikhela,
a ňiko ode na bešela.
38 O Babilončana kerena vika sar o ľevi,
gravčinena sar o terne ľevi.
39 Sar imar igen bokhaľona,
pripravinava lenge e hoscina,
mačarava len a ena vešela.
Paľis zasovena pro furt
a imar na ušťena,“
phenel o RAJ.
40 „Ľidžava len te murdarel sar le bakroren;
sar le bakren the le capen.“

41 „Jaj, sar domarde le Babilon*,
saves lašarelas calo svetos!
Jaj, savo strašno ačhiľa maškar o narodi!
42 O moros pes hazdňa upre pro Babilon
a učharde les andre o bare vlni.
43 Leskre fori ačhile sar pušťa,
avrišuke the zamukle;
e phuv, andre savi ňiko na bešel
a khatar ňiko na phirel.
44 Marava le babiloňike devles Bel
a cirdava leske avri andral o muj oda, so chaľa.
O narodi pal leste imar na phirena,
o babiloňika muri perena tele.“

* **51:41** E hebrejiko čhib: Šešach

45 „Manušale mire, aven odarik avri!
Zachraňinen tumenge o dživipena!
Denašen le RAJESKRA bara choľatar!
46 Ma daran tumen, te na tumenge o jile slabisaľon
le hirostar, so šunďol andre kadi phuv.
Ma daran tumen, sar andre jekh berš avela jekh hiros
a andre aver berš aver;
sar ela andre phuv o mariben
a jekh vladcas džala pre aver.
47 Vašoda, dikh, aven o dživesa,
sar marava le modlen andro Babilon;
caľi leskri phuv pes ladžala
a leskre murdarde manuša pašľona pro uľici.
48 Akor calo ňebos the e phuv
radisaľola le Babilonoske,
sar pre leste avena o ňeprijaťeľa pal o severos,
hoj les te zňičinen,“
phenel o RAJ.

49 „O Babilon mušinel te perel tele vaš o Izraeliti,
saven murdarďa la šabľaha
the vaš o manuša, saven murdarďa pal caľi phuv.
50 Tumen, so denašľan la šabľatar,
džan a ma zaačhen ňikhaj!
Leperen tumenge pro RAJ andral e phuv, so hiňi dur,
a mi avel tumenge pre godi o Jeruzalem.“

51 „Ladžas pes, bo rakinenas amenge;
e ladž amenge učharďa andre o muja,
bo o cudzinci pes dochudle
andro sveta thana andro Chramos le RAJESKRO.“

52 „Vašoda, dikh, aven o dživesa,“
phenel o RAJ,
„sar marava leskre modlen
a pal caľi leskri phuv jojčinena
o zraňimen pro meriben.
53 Kajte o Babilon geľahas dži upre pro ňebos
a ačhaďahas peske o hrados igen učes,
the avke pre leste bičhaďomas
le ňeprijaťeľen, hoj les te zňičinen,“
phenel o RAJ.

54 „Šunďol o žaľakro roviben andral o Babilon;
šunďol e vika la bara pohromatar andral e babiloňiko phuv!
55 Bo o RAJ ňičinel le Babilon,
a zaačhavel leskri bari vika.
O vlni le ňeprijaťeľengri pre leste aven sar o zorale paňa;
aven bara vikaha.
56 O ňičiťeľis avľa pro Babilon;
zalel leskre slugaďen

a phagel lenge o luki,
bo o RAJ hino Del, savo visarel pale sakoneske;
ov leske počinela savoro pale.
57 Mačarava leskre rajen the leskre goďaver muršen,
leskre vladcen, le spravcen the le hrďinen.
Zasovena pro furt
a imar na ušťena,“
phenel o Kraľis,
savo pes vičinel o Nekzoraleder RAJ.
58 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ:
„O buchle muri le Babilonoskre ena čhide tele dži o zakladi,
a leskre uče brani ena labarde avri.
E phari buči le narodengri avela avri pre ňisoste;
andre jag labola oda, so o manuša phares vibudinde.“

O zvitkos pal o pohromi andro Babilon

59 Kada hin o lav, so prikazinďa o prorokos Jeremijaš le Serajoske, le Nerijoskre čhaske, le Machsejoskre vnukoske, sar džalas andro Babilon le Cidkijoha le judske kraľiha, akor, sar o Cidkijah kraľinelas štarto berš. O Serajah sas oda, ko pes starinelas pal oda, kaj presovena.
60 O Jeremijaš pisinďa andre jekh zvitkos savore pohromi, so kamen te avel pro Babilon; savoro, so sas pisimen andre pal o Babilon.
61 O Jeremijaš phenďa le Serajoske: „Sar aveha andro Babilon, dikh, hoj te pregenes zorales savore kala lava.
62 A phen: ‚RAJEJA, tu phenďal pal kada than, hoj les zňičineha avke, hoj ode na ačhena te bešel aňi o manuša aňi o džviri; ela zamuklo pro furt.‘
63 Sar imar dogeneha o zvitkos, priphand ke leste bar a čhiv les andro paňi Eufrat.
64 A phen: ‚Kavke tašľola o Babilon a imar šoha na ušťela upre ola pohromatar, so pre leste mukava. Leskre manuša perena.‘ “
Dži kade vakerel o Jeremijaš.

52

O Jeruzalem hino zňičimen

1 Le Cidkijoske sas bišujekh (21) berš, sar ačhiľa kraľiske andre Judsko, a kraľinelas andro Jeruzalem dešujekh (11) berš. Leskri daj sas e Chamutal, e čhaj le Jirmejoskri, savo sas andral e Libna.
2 Ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the o Jojakim.
3 Vašoda pestar o RAJ odčhiďa le manušen andral o Jeruzalem the andral e Judsko, bo sas pre lende choľamen. O Cidkijah pes vzburinďa pro babiloňiko kraľis.
4 Sar o Cidkijah kraľinelas eňato berš, o babiloňiko kraľis Nebukadnecar geľa pro dešto džives andro dešto čhon savore peskre slugaďenca pro Jeruzalem. Pašal oda foros kerďa taboris a hordinenas pašal o muri pro kopi e čik the e poši, hoj pes te dochuden andro foros.
5 E armada sas rozačhaďi pašal o Jeruzalem dži andro dešujekhto (11.) berš, sar kraľinelas o kraľis Cidkijah.
6 A andro štarto čhon the eňato džives, sar andro Jeruzalem sas bari bokh a le manušen na sas so te chal,
7 o babiloňika slugaďa kerde chev andro muros. Mek odi rat o Cidkijah savore peskre slugaďenca denašľa prekal e brana maškar o duj muri, so sas paš le kraľiskri zahrada, kajte džanenas, hoj o Babilončana sas rozačhade pašal calo foros. Denašenas le dromeha ke Jordaňiko dolina,

8 ale o babiloňika slugaďa pes mukle pal o kraľis Cidkijah a dochudle les andre
dolina paš o Jericho. Savore leskre slugaďa les omukle.
9 Le Cidkijah zaile a ľigende andro foros Ribla andre phuv Chamat ko Nebukad-
necar a ov leske phenďa, so leha kerena.

10 O babiloňiko kraľis diňa te murdarel le Cidkijoskre čhaven angle leskre jakha a
andre Ribla diňa te murdarel the savore judske rajen.
11 Le Cidkijoske diňa te lel avri o jakha a diňa les te phandel andro lanci. Paľis
les o babiloňiko kraľis iľa andro Babilon, kaj les čhiďa andre bertena a sas ode dži o
meriben.
12 Pro dešto džives andro pandžto čhon, sar kraľinelas o Nebukadnecar dešueňato
(19.) berš, avľa andro Jeruzalem o veľiťeľis upral o kraľiskre stražňika o Neb-
uzaradan, savo sas služobňikos le babiloňike kraľiskro.
13 Ov zlabarďa andro Jeruzalem o Chramos, o palacis the savore bare khera.
14 Paľis savore leskre slugaďa čhide tele savore foroskre muri.
15 Akor o Nebuzaradan iľa andro zajaťje varesave nekčoreder manušen, olen, so
ačhile andro foros, the savore remeselňiken a the olen, ko pregele paš o babiloňiko
kraľis.
16 Ale okle nekčoreder manušen mukľa o Nebuzaradan andre odi phuv, hoj te keren
buči pre maľa the pre viňica.
17 Paľis o Babilončana phagerde o brondzune slupi, o brondzune vožikici the e
igen bari brondzuňi nadrža, so sas anglo Chramos, a savoro brondzos ľigende andro
Babilon.
18 Ile odarik the o pira, o lopati, o čhura, o čare, o panvici the savore brondzune
veci, savenca služinenas andro Chramos.
19 O Nebuzaradan iľa savore, so sas somnakuno the rupuno: o čare, o lopatki pro
angara, o misi, o panvici, o pira, o svietňiki the o šalkici pro pijibnaskre obeti.
20 Kala brondzune veci – o duj slupi, e bari nadrža le dešuduje bikenca the o vožikici
– save o kraľis Šalamun diňa te kerel prekal o Chramos, sas ajse phare, hoj pes aňi
na denas te važinel.
21 Soduj slupi sas kerde le brondzostar, sas uče vaj ochto metri a lengro obvod sas
pandž the jepaš metri. O slupi sas andral duta a o brondzos, savestar sas kerde sas
vaj ochto centimetri.
22 O kritos pre lengro agor sas učo buter sar duj metri. Pašal o kriti sas kerde duj
šori brondzune granatoskre phaba the o brondzuno pleťivos. Soduj slupi sas kerde
jednakones.
23 Savore granatoskre phaba pro pleťivos sas šel (100). Ola phaba, save pes denas
te dikhel pal e phuv, sas eňavardeš the šov (96).

24 O Nebuzaradan, o veľiťeľis le stražňikengro, zaiľa the le nekbaredere rašas
Serajah, le dujtone rašas Cefanjah the le trine dženen, so stražinenas o vudar.
25 Iľa andral o foros oles, ko sas veľiťeľis upral o slugaďa, the le efta kraľiskre radcen.
Iľa the le hlavne pisaris, savo zapisinelas le muršen andre armada, the le šovardeš
(60) muršen le manušendar, saven arakhľa andro foros.
26 O Nebuzaradan len iľa a ľigenďa ko babiloňiko kraľis andre Ribla.
27 Ode andre Ribla, andre phuv Chamat, len o babiloňiko kraľis diňa te murdarel.
Avke o judska manuša mušinde te džal andro zajaťje het andral peskri phuv.

28 Sar kraľinelas o Nebukadnecar eftato berš, zaiľa andro zajaťje kajci dženen: trin
ezera the bišutrin (3 023) manušen andral e Judsko.
29 Paľis, sar imar kraľinelas o Nebukadnecar dešuochtoto (18) berš, zaiľa ochto šel
the tranda the duj (832) manušen andral o Jeruzalem,

30 a sar kraľinelas o Nebukadnecar bišutrito berš, zaiľa o Nebuzaradan efta šel
saranda the pandž (745) manušen andral e Judsko. Šavore manuša, so sas ľigende
andro zajaťje andro Babilon, sas štar ezera the šov šel (4 600).

O Jojachin premuklo andral e bertena

31 Paloda, sar sas o judsko kraľis Jojachin zailo andro Babilon tranda the efta (37)
berš, ačhiľa andro Babilon kraľiske o Evil-Merodach, savo premukľa andral e bertena
le Jojachin pro bišupandžto (25.) džives andro dešudujto (12.) čhon andre oda berš.
32 Vakerelas leha šukares a delas les bareder pačiv sar avre kraľen, so leha sas
andro Babilon.
33 Le Jojachinoske sas domuklo te čhivel pal peste tele o bertenošika gada, a medik
dživelas, chalas paš le kraľiskro skamind.
34 Sako džives les o kraľis delas oda, so leske kampelas pre oda džives, calo leskro
dživipen, medik na muľa.

O Roviben le Jeremijašiskro

O roviben le Jeruzalemoskro

1 Jaj, savo omuklo hino o foros,
kaj varekana dživenas pherdo manuša!
Ačhiľa sar e vdova,
kajte sas baro maškar o narodi.
E raňi maškar o phuva
ačhiľa otrokiňa.

2 Račaha furt rovel,
o apsa lake čuľan pal o čhama.
Ňiko lakre piranendar
la na poťešinel.
Savore lakre prijaťeľa laha thode avri
a ačhile lakre ňeprijaťeľa.

3 Geľa o Juda andro zajaťje,
igen trapimen andro otroctvos.
Bešel maškar o narodi
a nane les than kaj te odpočovinel.
Savore, so pre leste džan,
les zachudle, sar sas andro pharipen.

4 O droma le Sionoskre hine andre žaľa,
bo ňiko na avel pro inepi.
Savore leskre brani hine zňičimen;
o rašaja roven,
leskre pačivale čhaja hine smutna,
ačhiľa leske ča kirko dukh.

5 Ola, ko les trapinen, ačhile leskre raja;
leskre ňeprijaťeľenge džal mištes,
bo o RAJ les dukhaďa
vaš leskre but bini.
Leskre čhave džanas zaile
anglal o ňeprijaťeľa.

6 E čhaj le Sionoskri našaďa
savoro peskro šukariben.
Lakre vodci hine sar o jeleňa,
so na arakhen ňisavo chaben,
a denašen bi e zor
anglal ola, ko pal lende prastan.

7 Andre ola dživesa, sar la ela o pharipen a phirela upre tele,
peske e čhaj le Jeruzalemoskri leperela
pre savore peskre vzacna veci,
so la sas varekana.
Sar lakre nipi pele andro vasta le ňeprijaťeľiskre,

ňiko lake na pomožinďa.
Lakre ňeprijaťeľa oda dikhle
a asanas olestar, sar hiňi zňičimen.

8 E čhaj le Jeruzalemoskri kerelas igen but bini,
vašoda ačhiľa melaľi.
Savore, so la denas pačiv, la poceňinen,
bo dikhle lakro langipen.
Oj korkori rovel
a visarel o muj ladžatar.

9 E mel hiňi pre lakri rokľa,
na gondoľinelas pre peskri buducnosť.
Strašňe peľa tele
a nane ko la te poťešinel.
„Dikh, RAJEJA, pre miro pharipen,
bo o ňeprijaťeľis pes ľidžal upre.“

10 O ňeprijaťeľis nacirdňa peskro vast
pre savoreste, so lake sas vzacno.
Se oj dikhľa le naroden
te džal andro Chramos,
kajte tu prikazinďal,
hoj našťi džan andre tiro zhromažďeňje.

11 Savore lakre manuša roven,
roden o maro,
savore vzacna veci den vaš o chaben,
hoj peske te zachraňinen o dživipen.
„Dikh, RAJEJA, všimňin tuke,
hoj som teledikhľi.“

12 Tumen savore, so predžan pašal ma,
na keren tumenge olestar ňič?
Phundraven o jakha a dikhen!
Či hin varekas ajso pharipen sar man,
savo pre mande avľa,
saveha man o RAJ dukhaďa
andro džives peskra bara choľakro?

13 Andral o ňebos bičhaďa e jag,
hoj te džal dži andre mire kokala.
Mire pindrenge nacirdňa e sita
a visarďa man pale.
Kerďa mandar pušťa
a mukľa man te šučol avri calo džives.

14 Mire bini hine pašal miri meň sar o jarmos,
savo ov zaphandľa peskre vasteha.
Thoďa peskro jarmos pre miri meň
a slabisarďa miri zor.

O Raj man diňa andro vasta olenge,
savenca man na birinav te marel.

15 O Raj odčhiďa savore mire zorale muršen
pašal mande.
Skidňa upre e armada pre mande,
hoj te rozpučinel mire terne muršen.
Pal e pačivaľi judsko čhaj uštarelas o Raj
sar pal o hroznos andro lisos.

16 „Vaš oda rovav
a mire jakhendar čuľan o apsa,
bo nane paš ma ňiko,
hoj man te poťešinel,
ko man hazdňahas pro duchos.
Mire čhave hine omukle,
bo o ňeprijaťeľis amen domarďa.“

17 Nacirdel o Sion peskre vasta,
ale ňiko les na poťešinel.
O RAJ diňa avri o prikazis pro Jakob,
hoj savore leskre susedi te ačhen leskre ňeprijaťeľa.
O Jeruzalem ačhiľa maškar lende
sar vareso nažužo.

18 O RAJ hino spravodľivo,
bo me man ačhaďom leskre laveske.
Šunen, savore narodale,
a dikhen pre miri dukh.
Mire terne čhaja the mire terne čhave
gele andro zajaťje.

19 Vičinavas pre mire pirane,
ale on manca thode avri.
Mire rašaja the o vodci
mule andro foros,
sar rodenas o chaben,
hoj peske te zachraňinen o dživipen.

20 Dikh, RAJEJA, hoj som andro pharipen,
nane andre ma o smirom,
o jilo andre ma previsaľol,
bo igen man tuke ačhavavas.
E šabľa mange murdarďa le čhaven avri
a andro kher o meriben.

21 O manuša man šunde te stukinel,
ale ňiko man na poťešinďa.
Savore mire ňeprijaťeľa šunde pal miro pharipen
a radisaľon, hoj oda kerďal.
Mi avel oda džives, pal savo phenďal,
hoj te cerpinen avke sar me.

22 „Mi avel avri angle tu
savoro lengro nalačhipen.
Ker lenca avke, sar kerďal manca
angle savore mire bini,
bo but stukinav le pharipnastar
a miro jilo hino slabo.“

2

Le Devleskri choľi pro Izrael

1 Jaj, sar o RAJ zaučharďa le Sionoskra čha
peskra choľakra chmaraha.
O šukariben le Izraeloskro čhiďa tele
andral o ňebos pre phuv.
Bisterďa the pre peskro chramos
andro džives peskra choľakro.

2 Le Rajeske na sas pharo te zňičinel
savore khera le Jakoboskre.
Andre peskri choľi čhiďa tele
o pevnosťi le Judaskre.
Čhiďa tele pre phuv leskro kraľišagos the leskre rajen
a dikhľa len tele.

3 Andre peskri bari choľi
odčhinďa savori zor le Izraeloskri.
Scirdňa peskro čačo vast,
sar avľa o ňeprijaťeľis.
Rozlabiľa andre phuv le Jakoboskri
sar jag le plameňenca, so savoro chal.

4 Nacirdňa o lukos sar ňeprijaťeľis;
leskro čačo vast sas pripravimen
a sar proťivňikos murdarelas savoren,
kas amen kamahas.
Peskri choľi čhiďa avri sar jag
andro stanos le Sionoskra čhakro.

5 O Raj sas sar ňeprijaťeľis;
chaľa o Izrael;
chaľa savore leskre palaca.
Zňičinďa leskre pevnosťi
a kerďa la judska čhake pherdo pharipen the žaľa.

6 Zňičinďa peskro chramos sar e zahrada;
oda than, kaj les lašarahas.
O RAJ diňa, hoj o Sion te bisterel
pro inepos the pro šabat,
a odčhiďa andre peskri bari choľi
le kraľis the le rašas.

7 Odčhiďa o RAJ peskro oltaris

a omukľa peskro chramos.
O muri le palacengre diňa
andro vasta le ňeprijaťeľengre.
Lengri vika andro kher le RAJESKRO šunďolas
avke sar pro baro inepos.

8 O RAJ peske zaiľa,
hoj čhivela tele o muri le Sionoskre.
Nacirdňa e šparga te merinel,
na odcirdňa peskro vast
a na preačhiľa te ňičinel.
Kerďa, hoj o veži the o muri te roven,
bo sas jekhetane čhide tele.

9 Leskre brani zagele andre phuv.
Zňičinďa a phagerďa leskre zavori.
Leskro kraľis the o raja hine zaile maškar o narodi;
o rašaja imar na sikaven o zakonos
a o proroka imar na chuden
o viďeňje le RAJESTAR.

10 O phureder murša le Sionoskre
bešen pre phuv a na vakeren ňič.
Čhivkeren peske o prachos pro šere
a hine urde andro gada le gonestar.
Le Jeruzalemoskre pačivale čhaja
zmukle o šere tele dži pre phuv.

11 Le apsendar mange slabisaľon o jakha,
bari žaľa hin andre ma,
o jilo mange čuľal avri pre phuv,
bo mire manuša hine zňičimen,
bo o čhavore the o cikne čhavore
meren pro uľici andro foros.

12 O čhavore phenen le dajenge:
„Kaj hin o chaben the o pijiben?“
akor sar peren tele pro uľici andro foros,
sar te ulehas zraňimen,
a sar polokes muken avri e duša
peskre dajenge pro vasta.

13 So tuke šaj phenav?
Ke soste tut šaj pripodobňinav,
čhaje le Jeruzalemoskri?
Soha tut šaj porovňinav, hoj tuke te kerav radišagos,
tu pačivaľi čhaje le Sionoskri?
Se tiri rana hiňi ajsi bari sar moros.
Ko tut šaj sasťarela?

14 Tire proroka tuke andro viďeňja

vakerenas o klamišagi the o diliňipena;
na sikavenas pre tiro binos,
hoj tut te len avri andral o zajaťje.
O proroctva, so tuke phenenas,
sas falošna a klaminenas.

15 Sako, ko pašal tute predžal,
demel le vastenca,
asal tutar a kerel le šereha
upral e čhaj le Jeruzalemoskri:
„Kada hin oda foros, pal savo phenenas,
hoj ode hin o nekbareder šukariben
pro radišagos caľa phuvake?“

16 Savore tire ňeprijaťeľa
pre tu phundraven o muja,
asan tutar, den pre tu avri o danda
a phenen: „Chaľam len tele!
Kada hin oda džives, pre savo but užarahas.
Dodžiďiľam pes oda!“

17 O RAJ kerďa oda, so plaňinelas.
Ačhiľa pes oda, so phenďa;
oda, so prikazinďa imar čirla anglal.
Ňičinelas tut bi oda,
hoj leske te uľahas pharo.
Domukľa le ňeprijaťeľiske te radisaľol upral tu
a olen, ko tut trapinenas, diňa zor te zviťazinel.

18 Vičin andral o jilo ko RAJ,
murona le Sionoskra čhakro.
Mi čuľan tutar o apsa sar paňi rat-džives.
Ma preač! Ma de tire apsenge te zaačhel.

19 Ušťi upre prekal e rat
a rov pale a pale anglo RAJ!
Čhiv avri tiro jilo sar paňi
anglo muj le RAJESKRO.
Hazde ke leste tire vasta
vaš o dživipen tire čhavengro,
so meren bokhatar
pro agor dojekha uľicakro.

20 „Dikh, RAJEJA!
Soske amen avke marďal?
O džuvľija mušinen te chal bokhatar
peskre čhavoren, saven kamen!
O rašaja the o proroka hine murdarde
andro Chramos le RAJESKRO!
21 O terne the o phure pašľon jekhetane
andro prachos pro uľici.

Mire terne čhaja the terne čhave
sas murdarde le šabľenca.
Andre oda džives, sar salas choľamen,
murdarďal len a na sas tuke pharo.
22 Vičinďal pre amende ajci dženen sar pro inepos;
anďal pre mande bari dar pal savore seri.
Andro džives le RAJESKRA choľakro
ňiko na denašľa aňi na predžiďiľa.
Olen, pal kaste man starinavas a bararavas avri,
murdarďa miro ňeprijaťeľis.“

3

O kamiben le Devleskro ľikerel furt

1 Me som murš, savo but precerpinďa
leskra choľamen paľicatar.
2 Somas oda me, kas tradelas avri
a kas ľidžalas prekal o kaľipen bi o švetlos.
3 Ča pre mande nacirdelas peskro vast,
pale a pale, calo džives.

4 Kerďa, hoj mange e cipa the o ťelos te phuron,
a phagerďa mange o kokala.
5 Zaiľa man a obkľučinďa
le trapišagoha the le pharipnaha.
6 Thoďa man te bešel andro kaľipen
sar olen, so imar čirla mule.

7 Kerďa pašal ma o muros avke,
hoj našťi avav avri,
a thoďa pre ma o phare lanci.
8 Kajte vičinav a mangav e pomoca,
na kamel te šunel miri modľitba.
9 Začhiďa le barenca mire droma;
mire chodňiki banďarďa.

10 Garuďa pes sar medvedzis abo ľevos,
hoj pre ma te chučel.
11 Odcirdňa man mire dromendar,
čhingerďa man a zňičinďa.
12 Nacirdňa peskro lukos
a kerďa mandar terčos pre peskre šipi.

13 Predemaďa mange o jilo
le šipenca andral peskro tulcos.
14 Ačhiľom pre ladž savore mire manušenge;
asan mandar andro giľa sako džives.
15 Čaľarďa man le kirke rastlinenca;
diňa man te pijel e palina.

16 Marďa mange avri o danda le bareha;
ispidňa mange o muj andro prachos.

17 Tradňal het miri duša andral o smirom;
bisterďom, so hin radišagos.
18 Avke phenďom: „Miro šukariben našľiľa
a the savoro, so užaravas le RAJESTAR.“

19 Leper tuke pre miro cerpišagos, sar man tuľinav,
pre miro trapišagos the pre miro pharipen.
20 Furt mange pre oda leperav
a miri duša hiňi zmukľi tele.
21 Ale kada mange lav andro jilo
a pre kada man mukav:
22 Le RAJESKRO baro kamiben šoha na preačhel;
šoha na preačhel te presikavel peskre lačhipena.
23 Sako tosara hine neve;
bari hin tiri vernosť.
24 Phenav mange: „O RAJ hin savoro, so man hin;
vašoda man mukava pre leste.“

25 O RAJ hino lačho ke ola, ko pes pre leste muken,
ke oda manuš, ko les rodel.
26 Mištes hin te užarel cichones
pre zachrana le RAJESKRI.
27 Mištes hin prekal o murš te ľidžal o jarmos,
medik hino terno.

28 Te o RAJ pre leste oda thoďa,
mi bešel korkoro a mi el čhit.
29 Mi thovel o muj andro prachos,
či mek na ela varesavi naďej.
30 Mi ľikerel e čham oleske, ko les marel,
a mi prilel savoro dopheňiben.

31 Bo o RAJ na odčhivel pro furt.
32 Kerel amenge žaľa, ale paľis leske hin pharo;
ajso baro hin leskro kamiben.
33 Bo ov na kerel radišagoha
o pharipen the e žaľa ňikaske.

34 Te vareko uštarel le pindrenca
pre savore bertenoša andre phuv,
35 te pes le manušenge lel lengro pravos
anglo jakha le Nekbareder Devleskre,
36 te pes pro sudos sudzinel le manušes načačipnaha,
či oda o RAJ na dikhel?

37 Ko šaj phenel vareso a ačhela pes,
te oda o RAJ na prikazinďahas?
38 Či na avel avri andral o muj le Nekbareder Devleskro
o lačho the o nalačho?
39 Pre soste pes o džido manuš šaj sťažinel,
te hino mardo vaš peskro binos?

40 Aven preskuminas a predikhas amare droma
a visaras pes pale ko RAJ!
41 Aven hazdas upre o jile the amare vasta
ko Del andro ňebos a phenas:
42 „Amen kerahas o bini a vzburinahas pes,
a tu amenge na odmukľal.
43 Urďal tut andre choľi
a džahas pre amende;
murdarehas amen
a na sas tuke pharo vaš amenge.
44 Garuďal tut andre chmara,
hoj e modľitba te na predžal ke tu.
45 Kerďal amendar sar šmeci
a sam teledikhle maškar o narodi.
46 Savore amare ňeprijaťeľa
pre amende phundravenas o muja.
47 Samas zachudle andro pasci;
predživahas e bari dar, e pohroma the e skaza.“
48 Andral o jakha mange peren o prudi le apsenca,
bo mire manuša hine zňičimen.

49 Andral e jakh mange čuľal
a na preačhel,
50 medik o RAJ na dikhela andral o ňebos tele,
so pes ačhel.
51 Oda, so dikhel miri jakh, mange anel e žaľa andro jilo,
bo savore čhaja andre miro foros cerpinen.

52 Mire ňeprijaťeľa man kamenas te chudel sar le čirikles
a na sas vaš soske.
53 Čhide man andre bari jama,
hoj man te murdaren,
a čhivkerenas andre mande le barenca.
54 O paňi mange imar prečuľalas prekal o šero,
a phenďom mange: „Akana merava!“

55 Akor vičinavas pre tiro nav, RAJEJA,
andral odi nekbareder chev.
56 Tu šunďal miro mangipen:
„Ma phand tuke o kana andre,
sar ke tu vičinav vaš e pomoca!“
57 Tu avľal paš ma, sar vičinavas,
a phenďal: „Ma dara tut!“

58 Tu vaš ma zaačhiľal, RAJEJA,
cinďal avri miro dživipen.
59 Dikhľal oda nalačhipen, so mange sas kerdo, RAJEJA;
rozsudzin miro čačipen.
60 Dikhľal savori lengri pomsta,
savoro, so mange kamenas te kerel.

61 Šunďal, sar mange rakinenas, RAJEJA,
savoro, so mange kamenas te kerel.
62 Sako džives peske šepkinen
a vakeren pre ma mire ňeprijaťeľa.
63 Dikh pre lende! Tosarastar dži rači
mandar asan andro giľa.

64 RAJEJA, počin lenge avke, sar peske zaslužinen;
vaš oda, so kerde peskre vastenca.
65 Ker lenge zacata jile
a bičhav pre lende tiro košiben.
66 Dža pre lende choľaha a zňičin len
pal e phuv, RAJEJA!

4

O trestos le Sionoskro

1 Jaj, sar kaľiľa o somnakaj,
sar pes čerinďa o žužo somnakaj!
O chramoskre bara hine rozčhide
pal savore agora pro uľici.

2 O vzacna čhave le Sionoskre,
so monas ajci sar o žužo somnakaj,
mon akana ajci sar o kuča čikatar,
sar e buči le hrnčjariskre vastengri!

3 Mek the o šakali den o koľina,
den te pijel peskre ciknoren,
ale mire manuša hine bijileskre
sar o pštrosi pre pušťa.

4 Le čhavoreske, so pijel o thudoro,
priľepisaľiľa e čhib andro muj le smedostar.
O čhave mangenas maro,
ale ňiko len na delas.

5 Ola, so chanas o fajna chabena,
meren bokhatar pro uľici.
Ola, so barile avri andro baripen,
akana pašľon pro kopa šmeci.

6 O binos mire manušengro
hin bareder sar e vina la Sodomakri,
so sas jekhvareste čhiďi tele,
kajte pre late ňiko na thoďa o vast.

7 Amare raja sas žužeder sar jiv,
parneder sar thud.
O ťela len sas loleder sar o korali;
dičhonas avri sar o zafiris.

8 Ale akana hine kaleder sar sadza;
pro uľici len našťi aňi te sprindžarel.
E cipa pro ťelos lenge phuriľa;
šučiľa avri sar kašt.

9 Feder sas olenge, saven murdarďa e šabľa,
sar olenge, so mule bokhatar;
trapimen bokhatar našľonas,
bo pre maľa na barolas ňisavo chaben.

10 Mek the o lačhejileskre džuvľija
tade peskre čhaven peskre vastenca
a kerde peske lendar chaben
andre ola dživesa, sar sas ňičimen mire nipi.

11 O RAJ čhiďa avri peskri choľi,
peskri bari choľi;
rozlabarďa pro Sion e jag,
savi rozchaľa leskre zakladi.

12 Aňi o kraľa la phuvakre
aňi ňisave manuša pro svetos na pačanas,
hoj o proťivňikos the o ňeprijaťeľis
šaj predžal prekal o brani andro Jeruzalem.

13 Ale ačhiľa pes oda vaš o bini leskre prorokengre,
vaš o vini leskre rašajengre,
save čhorenas avri o rat le spravodľivengro
maškar o foros.

14 Bludzinenas pal o uľici sar kore;
ajse meľarde le rateha,
hoj pes ňiko na kamelas
te chudel lengre gadendar.

15 „Džan het! Tumen san nažuže!“
vičinenas pre lende.
„Džan het, džan het a ma chuden amen!“
Sar denašenas a džanas imar het,
o manuša maškar o narodi peske vakerenas:
„Imar amenca našťi kade bešen.“

16 Korkoro o RAJ len roztradňa;
imar len na chraňinela.
Le rašajen ňiko na del pačiv
a le vodcen ňiko na šunel.

17 O jakha amenge slabisaľonas,
so ajci užarahas pre pomoca,
ale zbitočňe.
Pal amari veža užarahas pro narodos,
savo amen našťi zachraňinďa.

18 O ňeprijaťeľa pre amende užarenas, pre dojekh amaro krokos,
aňi našťi phirahas pal amare uľici.
Pašes hin amaro koňec, amare dživesa pes pherarde;
bo avľa amaro koňec.

19 Ola, ko pal amende avenas,
sas richleder sar o orli pro ňebos.
Denašenas pal amende pro verchi,
a užarenas amen pre pušťa.

20 Le RAJESKRO pomazimen,
o dichos amare dživipnaskro,
sas chudlo andre lengre pasci.
Pal leste peske vakerahas:
„Andre leskro ciňos dživaha maškar o narodi.“

21 Ča radisaľuv a thov baripen, čhaje le Edomoskri,
so bešes andre phuv Uc!
Ale the pre tute avela e kuči;
mačoha a čhiveha tut tele langi.

22 Čhaje le Sionoskri, o trestos vaš tiri vina imar preačhiľa.
O Del tut imar na ľidžala andro zajaťje.
Ale marela tut, čhaje le Edomoskri, vaš tiri vina
a sikavela tire bini.

5

O mangipen vaš e milosť

1 Leper tuke, RAJEJA, so pes amenca ačhiľa;
dikh pre amende, sar amen tele dikhen!
2 Amaro ďeďictvos chudle o cudzinci,
a amare khera o cudza manuša.
3 Ačhiľam široti bi o dada;
amare daja hine vdovi.
4 Mušinas te počinel vaš amaro paňi, so pijas,
a mušinas peske te cinel amare kašta.
5 Ola, ko pre amende džan, amen furt na den smirom;
ačhiľam strapimen a našťi peske oddichňinas.
6 Poddiňam pes le Egiptoske
the la Asirijake, hoj te chas maro.
7 Amare dada kerenas o bini a imar na dživen.
A amen ľidžas lengro trestos.
8 Vladňinen upral amende o otroka
a nane ko amen te cirdel avri andral lengre vasta.
9 Te kamas te chal o maro, riskinas amaro dživipen,
bo džas pre pušťa, kaj amen šaj murdaren le šabľenca.
10 Amari cipa hiňi tači sar bov;
bokhatar amen hin bare horučki.
11 Amare džuvľija sas zňeužimen pro Sion,
the o pačivale čhaja andro judska fori.
12 Amare rajen figinenas peskre vastenca

a le phure manušenge na presikavenas ňisavi pačiv.
13 Amare terne čhaven ispiden te kerel buči sar otroken andro mlinos
a amare muršorenge poddžan o pindre, sar hordinen o phare kašta.
14 O phure murša preačhile te zabešel andre brana
a o terne čhave preačhile te bašavel.
15 Amare jile preačhile te radisaľol;
amaro kheľiben pes visarďa pro roviben.
16 Peľa amenge e koruna pal o šero.
Vigos amenge, bo kerahas o bini!
17 Angle kada amen dukhan o jile
a angle kada savoro amenge o apsa koraren o jakha;
18 anglo verchos Sion, savo hino zňičimen
a o liški odarik denašen.

19 Tu, RAJEJA, kraľines pro furt;
tiro tronos ľikerel pal jekh pokoleňje pre aver.
20 Soske pre amende furt bisteres?
Soske amen ajci but omukes?
21 An amen pale ke tute, RAJEJA,
a amen avaha pale.
Obnovin amare dživesa,
sar sas varekana.
22 Či amen odčhiďal imar pro furt?
Avke zorales pre amende rušes?

O Ezechiel

O Ezechiel andro Babilon

1 Andro trandato (30.) berš andro štarto čhon pro pandžto džives, sar somas
maškar o zaile manuša paš o paňi Kebar, phundraďa pes o ňebos a dikhľom o viďeňja
le Devlestar.
2 Pro pandžto džives andre oda čhon – oda sas pandžto berš pal oda, sar sas zailo
o kraľis Jojachin andro zajaťje –
3 avľa o lav le RAJESKRO ko rašaj Ezechiel, ko čhavo le Buziskro, paš o paňi Kebar
andro Babilon. Ode pre leste avľa o vast le RAJESKRO.

O prorokos dikhel e slava le RAJESKRI

4 Dikhľom, sar avľa zoraľi balvaj le severostar, e bari chmara, pašal savi švicinelas
a labolas e jag, andre savi sas vareso, so blišťisaľolas sar brondzos.
5 A andre odi jag sas štar džide bitosťi, so dičhonas avri sar manuša.
6 Dojekha bitosť sas štar muja the štar kridli.
7 Lengre pindre sas rovna a o choďidla len sas sar le gurumňoren a blišťisaľonas
sar lešťimen avri brondzos.
8 Sas len le manušengre vasta tel dojekh kridlos pal savore štar seri. Savore štaren
sas štar muja the kridli.
9 Chudenas pes jekhetane le kridlendar a furt džanas le mujenca anglal a na
mušinenas pes te visarel, sar phirenas.
10 Anglunestar dičholas lengro muj sar le manušeskro, pre čači sera sas savoren
ľevoskro muj, pre baľogňi sera sas savoren bikoskro muj a palunestar sas savoren
orloskro muj.
11 Kajse len sas muja. Duj lengre kridli sas hazdle upre a olenca pes chudenas jekh
avrestar. A dujenca peske učharenas andre peskre ťela.
12 Savore džanas le mujenca anglal ode, kaj o duchos kamelas, hoj te džan. A sar
džanas, džanas rovnones a na mušinenas pes te visarel.
13 Maškar ola štar džide bitosťi sas vareso, so dičholas avri sar jagale angara abo
sar fakľi. E jag džalas the anglal the palal maškar ola bitosťi. Odi jag švicinelas a
avenas avri andral late o bleski.
14 Ola džide bitosťi pes čhalavenas igen sig sar bleski.
15 Sar dikhavas pre ola štar bitosťi, dikhľom, hoj paš dojekh lendar sas jekh kereka
pre phuv.
16 Savore štar kereki sas jednaka. Dojekh švicinelas sar vzacno bar a sas kerde
avke, hoj oda dičholas, sar te uľahas jekh kereka andre aver.
17 Avke šaj džanas pre savore štar seri, a sar džanas, džanas rovnones a na
mušinenas pes te visarel.
18 O kereki sas igen bare the užasna a sas pre lende pherdo jakha.
19 Sar pes o džide bitosťi čhalavenas, čhalavenas pes lenca the o kereki, a sar pes
o džide bitosťi hazdenas upre pal e phuv, hazdenas pes the o kereki.
20 Kaj o duchos kamelas, hoj te džan, ode džanas. O kereki pes hazdenas upre
jekhetane le džide bitosťenca, bo lengro duchos sas andre ola kereki.
21 Sar pes čhalavenas o bitosťi, čhalavenas pes the o kereki. Sar o bitosťi
zaačhenas, zaačhenas the o kereki. A sar pes o bitosťi hazdenas pal e phuv, hazdenas
pes upre the o kereki, bo andre ola kereki sas o duchos le džide bitosťengro.
22 Upral o šere le džide bitosťengre sas nacirdlo vareso, so dičholas avri sar klenba,
savi švicinelas sar krištalos a sas užasno.

23 Tel e klenba sas lengre kridli rozcirdle a chudenas pes jekh avrestar a duje
kridlenca učharenas andre peskre ťela.
24 Sar pes čhalavenas, šunďom o kridli, save šunďonas sar o bare paňa, sar o
hangos le Nekzoraledereskro, sar e vika andro taboris le slugaďengro. Šar o bitosťi
zaačhenas, zmukenas tele o kridli.
25 A sar zaačhenas a zmukenas tele o kridli, akor šunďolas o hangos upral e klenba,
savi sas upral lengre šere.
26 Upral e klenba, savi sas upral lengre šere, sas ajso vareso sar tronos, so dičholas
sar vzacno bar zafiris. A pre oda tronos bešelas postava, so dičholas avri sar manuš.
27 Odi postava le pasostar upre dičholas sar rozlabardo trast andral o bov a le
pasostar tele dičholas sar jag, a pašal late sas bari žjara.
28 E žjara dičholas avri sar e duha andro chmari, so avel avri pal o brišind. Kavke
dičholas avri e slava le RAJESKRI. Sar dikhľom odi postava, peľom tele pro muj a
šunďom, sar ke ma vareko prevakerel.

2

O Ezechiel bičhado ko zacata manuša

1 Phenďa mange: „Manušeja, ušťi upre! Kamav tuha te vakerel.“
2 Sar manca vakerelas, avľa andre mande o Duchos a ačhaďa man pro pindre a me
šunavas oles, ko manca vakerelas.
3 Phenďa mange: „Manušeja, bičhavav tut ko Izraeliti, ko zacato narodos, savo
pes mange ačhaďa. On the lengre dada pes mange ačhade a avke oda keren dži
adadžives.
4 Kala manuša hine zacata the zorale andro jile. Ipen vašoda tut ke lende bičhavav.
Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj!‘
5 Či tut kala zacata manuša šunena abo na, ale džanena, hoj sas maškar lende o
prorokos.
6 Ale tu, manušeja, ma dara tut lendar aňi olestar, so tuke phenena. Ma dara,
aňi kajte tut obkľučindehas sar o koľaka abo sar o trňi aňi kajte bešľalas maškar o
škorpijoni. Ma dara olestar, so vakeren, aňi ma predara lendar, bo on hine zacata
manuša.
7 Vaker lenge mire lava, či tut šunena abo na, bo on hine zacata manuša.“

Pal o zvitkos

8 „Ale tu, manušeja, šun, so tuke phenav: Ma av ajso zacato sar kala manuša!
Phundrav o muj a cha, so tut dav!“
9 Akor dikhľom varesavo vast, sar pes ke ma nacirdel, a andre oda vast sas o zvitkos
10 a oda vast les angle mande phundraďa. Pre oda zvitkos sas pal soduj seri pisimen
o lava pal o roviben, pal e žaľa the pal o pharipen.

3

1 Phenďa mange: „Manušeja, cha savoro, so hin angle tute! Cha kada zvitkos a
paľis dža te vakerel le Izraelitenge.“
2 Akor phundraďom o muj a diňa mange te chal o zvitkos.
3 Avke mange phenďa: „Manušeja, cha kada zvitkos, so tuke dav, a pherar tuke
leha e džombra.“ Sar les chaľom, andro muj mange sas gulo sar medos.
4 A paľis mange phenďa: „Manušeja, dža ko Izraeliti a phen lenge mire lava.
5 Se na bičhavav tut ko manuša, so na achaľon tiri čhib abo vakeren avra čhibaha,
ale bičhavav tut ko Izraeliti.

6 Na, me tut na bičhavav ko bare narodi, save vakeren avra čhibaha the avre
vakeribnaha a savenge hin phares te achaľol. Ale te tut bičhaďomas ke ola narodi,
čačes tuke phenav, on tut šundehas.
7 No o Izraeliti tut na kamena te šunel, bo na kamen te šunel man. On hine zacata
the zorale andro jile.
8 Dikh, kerava tutar ajso zacato the zoralo, sar hine on.
9 Kerava tutar ajso zoralo sar bar, ajso zoralo sar diamantos. Ma dara lendar aňi
lendar ma predara, bo on hine zacata manuša.“
10 Paľis mange phenďa: „Manušeja, šun mištes savore mire lava, so tuke phenava,
a le tuke len andro jilo!
11 Ušťi a dža pal o manuša, so hine tuha andro zajaťje, a či tut šunena, abo na,
phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “
12 Akor man o Duchos hazďa upre a pal mande sas e bari vika a šunďom:
„Požehňimen hin e slava le RAJESKRI pro ňebos upre!“
13 Šunďom the o kridli ole džide bitosťengre, so pes chudenas jekh avrestar, the o
kereki, so sas pašal lende, the o igen zoralo hangos, so šunďolas sar o zemetraseňje.
14 Akor man o Duchos hazďňa upre a iľa het. A me džavas andre horkosť the andre
bari choľi, ale šunavas pre mande zorales le RAJESKRO vast.
15 Avke doavľom ko zaile manuša, so bešenas paš o paňi Kebar andro Tel-Abib; efta
džives bešavas maškar lende a somas igen zňičimen.

O prorokos ačhado stražňikoske

16 Pal o efta dživesa ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
17 „Manušeja, me tut ačhaďom stražňikoske upral o Izraeliti. Vašoda sar šuneha
miro lav, de lenge te džanel mire varovna lava.
18 Te phenava le nalače manušeske: ‚Čačes mereha,‘ a tu leske na dovakereha a
na pheneha, hoj pes mušinel te visarel le binendar, te peske kamel te zachraňinel o
dživipen, oda nalačo manuš merela vaš peskro binos, ale leskro rat mangava andral
tiro vast.
19 Ale te dovakereha le nalačheske, a ov pes na visarela peskre nalačhipnastar the
peskre nalače dromestar, ov merela vaš peskro binos, ale tu tuke zachraňineha o
dživipen.
20 Te pes o spravodľivo manuš visarela peskre spravodľišagostar a chudela te kerel
o nalačhipen, akor me kerava, hoj te perel, a ov merela. Te leske na phenďal ňič,
ov merela vaš peskro binos a leskre spravodľiva skutki, so kerelas, pes na rachinena.
Ale leskro rat mangava andral tiro vast.
21 Te dovakereha le spravodľive manušeske, hoj te na kerel o bini, a ov preačhela
te kerel o bini, akor dživela, bo priiľa tutar o dovakeriben, a tu tuke zachraňineha o
dživipen.“

O prorokos našťi vakerel

22 Ode pre ma avľa o vast le RAJESKRO a phenďa mange: „Ušťi, dža tele andre
dolina a ode tuha vakerava.“
23 Akor ušťiľom, geľom tele andre dolina a dikhľom ode e slava le RAJESKRI, ajsi
slava, sar dikhľom paš o paňi Kebar. Akor peľom tele le mujeha dži pre phuv.
24 Paľis andre mande avľa o Duchos, ačhaďa man pro pindre a phenďa mange: „Dža
andre tiro kher a phand tut andre!
25 A tu, manušeja, dikh: Phandena tut le lanenca, hoj te na džas maškar o manuša.
26 Me tuke priľepinava e čhib andro muj, hoj te ačhes sar ňemo a te na dovakeres
kale zacate manušenge.

27 Ale akor, sar me tuha vakerava, phundravava tuke o muj a tu lenge pheneha:
‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj!‘ Oda, ko kamela te šunel, šunela, a oda, ko na kamela
te prilel, na prilela, bo hine zacata manuša.“

4

O prorokos obrazňe obkľučinel o Jeruzalem

1 „Ale tu, manušeja, le tuke bari tabla čikatar, thov tuke la anglal tu a kresľin pre
late o foros Jeruzalem.
2 A paľis kresľin le slugaďen, sar obkľučinen calo foros a hordinen e čik pre kopa
pašal o foroskro muros, hoj pes te dochuden andre. Rozthov pre leste o slugaďika
tabora the o baraňidla.
3 Le tuke trastuňi panvica, thov la sar trastuno muros maškar tu the maškar oda
kresľimen foros a visar tiro muj ke leste. O foros ela obkľučimen a tu les obkľučineha.
Kada ela le Izraelitenge sar znameňje.
4 Paľis tuke pašluv pre baľogňi sera a thov upre vina le Izraelitengri. Tu ľidžaha
lengri vina ajci dživesa, keci dživesa pašľoha pre odi sera.
5 Rachinava tuke trin šel the eňavardeš (390) dživesa, ajci, keci hin o berša le
Izraeloskre binoskre. Ajci ľidžaha e vina le Izraelitengri.
6 Sar predžala kala savore dživesa, akor tuke pale pašľoha, ale akana imar pre čači
sera a ľidžaha e vina le manušengri andral e Judsko saranda (40) dživesa. Rachinava
tuke jekh džives vaš dojekh berš le Judaskre binoskro.
7 Visar tiro muj ko obkľučimen Jeruzalem a kasin tuke o baja sar pro mariben a
prorokin pre leste.
8 Dikh, phandava tut le lanenca, hoj tut te na visares pal jekh sera pre aver, medik
na predžana ola dživesa, so les obkľučineha.
9 Ale tu akana le tuke e pšeňica, o jačmeňis, o fizolos, e šošovica, o proso the e
špalda, mišin len andre jekh nadoba a ker tuke olestar maro. Chaha oda trin šel the
eňavardeš (390) dživesa, so pašľoha pre tiri sera.
10 Tiro chaben pro džives, so chaha sako džives, važinela vaj duj šel (200) grami.
Chaha oda chaben jekhvar pro džives furt odi jekh ora.
11 Pro džives šaj pijes šov deci paňi. Pijeha oda paňi jekhvar pro džives furt odi
jekh ora.
12 A chaha o maro le jačmeňistar, savo pekeha anglal lengre jakha pro manušeskre
vikali.“
13 Paľis mange o RAJ phenďa: „Avke chana o Izraeliti peskro melalo maro maškar
o narodi, kaj len roztradava.“
14 Akor phenďom: „Jaj, RAJA, Adonaj, mek šoha man na meľarďom andre.
Terňipnastar dži akana mek šoha na chaľom ňisavi zdochľina aňi ňisave džviros,
so sas čhingerdo avre džvirostar. Ňisavo nažužo mas mek šoha na sas andre miro
muj.“
15 Avke mange o RAJ phenďa: „Mištes. Dikh, šaj tuke pekes o maro pro gurumňakre
vikali, a na mušines pro manušeskre.“
16 Paľis mange phenďa: „Manušeja, dikh, me na domukava te anel o maro andro
Jeruzalem. Avke chana ča po sikra maro bare pharipnaha a pijena ča po sikra paňi
bara daraha,
17 bo na ela len dos maro the paňi. Sar dikhena jekh avres, predarana, bo calkom
šučona avri vaš peskre bini.“

5

O Jeruzalem ela zňičimen

1 „A tu, manušeja, le tuke andro vast e ostro šabľa. Hoľin tuke laha o bala pal o
šero the pal e brada; paľis le e vaha a rozďelin o bala pro trin.
2 Sar imar predžana o dživesa, so obkľučinehas o foros, labareha jekh treťina ole
balendar andro foros. Paľis leha dujto treťina ole balendar a rozčhingereha len la
šabľaha pašal o foros. Trito treťina ole balendar rozčhiveha andre balvaj a me džava
pal lende mira šabľaha.
3 Ale le tuke sikra ole balendar a priphand tuke len telal pre tiro ruchos.
4 No the olendar mek sikra odle, čhiv andre jag a zlabar. Andral oda chučela avri
e jag pro manuša andro Izrael.
5 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Kada hin o Jeruzalem, savo thoďom maškar o
narodi a pašal leste hin o phuva.
6 Ale ov pes goreder vzburinďa pre mire zakoni the pre mire prikazaňja sar o narodi
the o phuva, so hine pašal leste, bo odčhiďa pestar mire zakoni a na dživelas pal mire
prikazaňja.‘
7 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vzburinen tumen buter sar okla aver narodi
a na doľikeren mire prikazaňja aňi na dživen pal mire zakoni a mek aňi pal o zakoni
ole narodengre,‘
8 vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Dikh, me džav pre tumende. Anava pre
tumende o sudos anglo jakha ole narodengre.
9 Vaš savore tire džungipena tuke kerava oda, so mek šoha na kerďom a imar šoha
ňikaske na kerava.
10 Vašoda, Jeruzalemona, o dada andre tu chana peskre čhaven a o čhave peskre
daden. Anava pre tu o sudos a oda, so tutar ačhela, rozčhivava pre savore seri!
11 Avke sar me dživav,‘ phenel o RAJ, o Adonaj, ‚vašoda, hoj meľarďal andre miro
Chramos savore tire nalačhipnaha the džungipnaha, me tut hoľinava a avava ke tu
bijileskro a na ela mange vaš tuke pharo.
12 Jekh treťina tire manušendar merela pro džungalo nasvaľiben andro foros, dujto
treťina ela murdarďi la šabľaha pašal o foros a trito treťina rozčhivava pre savore
seri a džava pal lende la šabľaha.
13 Akor miri choľi preačhela, na avava pre lende imar choľamen a ukľudňinava
man. Sar pre lende čhivava avri miri choľi, akor sprindžarena, hoj me, o RAJ,
vakeravas andre miri žjarlivosť.
14 Rozburinava tut, Jeruzalemona, a aveha pre ladž le narodenge, so bešen pašal
tu, a the sakoneske, ko odarik predžala.
15 Aveha teledikhlo maškar o narodi, so hine pašal tu, predarana tutar, asana tutar
a čudaľinena pes, sar tut sudzinava andre miri choľi, andre miri bari choľi, a sar tut
zorales marava. Bo me, o RAJ, oda phenďom.
16 Manušale andro Jeruzalem, mukava pre tumende mire meribnaskre šipi, so
anena e bokh the e pohroma; mukava len, hoj tumen te zňičinav. Domukava pre
tumende furt bareder bokh a na domukava te anel o maro andro foros.
17 Bičhavava pre tumende e bokh the le dzive džviren a murdarena tumenge savore
čhaven. Avela pre tumende o džungalo nasvaľiben the o murdaripen a mek the e
šabľa pre tumende anava. Me, o RAJ, oda phenďom.‘ “

6

O sudos pro verchi andro Izrael

1 O RAJ ke ma kavke prevakerďa:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko verchi andro Izrael a prorokin pre lende.
3 Phen: ‚Tumen, verchale andro Izrael, šunen o lav, so phenel o RAJ, o Adonaj! Kada
phenel o RAJ, o Adonaj, le verchenge the le brehenge, le paňenge the le dolinenge:

Dikh, me pre tumende anava e šabľa a zňičinava tumare uče thana, kaj obetinen le
modlenge.
4 Tumare oltara ena čhide tele a tumare kaďidloskre oltara ena phagerde. Tumare
murdarde manušen čhivava angle tumare modli.
5 O mule ťela le Izraeloskre manušengre thovava angle lengre modli a tumare
kokala rozčhivava pašal tumare oltara.
6 Všadzik, kaj bešen, o fori ena čhide tele a o uče thana ena zňičimen. Tumare
oltara ena čhide tele, tumare modli ena phagerde a zamukle. Tumare kaďidloskre
oltara ena rozburimen a oda, so tumenge kerďan, ela zňičimen.
7 O murdarde džene perena tele maškar tumende a akor sprindžarena, hoj me som
o RAJ.
8 Ale varesave dženen tumendar mukava te dživel. Vareko tumendar denašela la
šabľake, sar avena rozčhide maškar o phuva the narodi.
9 Ola džene, ko denašena, peske pre mande leperena maškar o narodi, andre save
sas zaile. Akor achaľona, savi dukh man sas angle lengre napačivale jile, save mandar
odgele, a angle lengre lubikane jakha, so džanas pal o modli. Vaš peskro nalačhipen
the vaš peskro džungipen, so kerenas, džungľona korkore peske.
10 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ a na vakeravas hijaba, hoj pre lende
domukava kadi pohroma.‘
11 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Tapčin, dem le pindreha a phen: Jaj, vigos le
Izraelitenge vaš savore nalače džungipena, so keren! Ena murdarde la šabľaha,
merena bokhatar the pro nasvaľiben.
12 Oda, ko ela dur, merela pro nasvaľiben; oda, ko ela pašes, ela murdardo la
šabľaha; oda, ko ačhela, merela bokhatar. Kavke pre lende čhivava avri miri choľi.
13 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar lengre murdarde manuša pašľona
paš lengre modli, pašal lengre oltara, pre dojekh učo verchos, pre savore špici le
verchengre, paš dojekh zeleno stromos the paš dojekh baro dubos – pre savore ola
thana, kaj obetinenas o voňava obeti peskre modlenge.
14 Nacirdava pre lende miro vast a kerava caľa phuvatar zamuklo than, la južna
pušťatar dži e Dibla* pro severos; všadzik, kaj dživen. Akor sprindžarena, hoj me
som o RAJ.‘ “

7

O koňec hino pašes

1 Pale ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Tu, manušeja, kada phenel o RAJ, o Adonaj, la phuvake Izrael:
‚Avľa o koňec!
O koňec pre savore štar agora la phuvakre.
3 Akana pre tu avľa o koňec.
Bičhavava pre tu miri choľi.
Sudzinava tut pal tire droma
a počinava tuke vaš savore tire džungipena.
4 Miri jakh ke tu na ela jileskri
a na ela mange vaš tuke pharo,
ale anava pre tu o trestos
vaš tire droma the vaš o džungipen,
so pes kerel maškar tumende.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘

* **6:14** Abo: Ribla

5 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
,E pohroma!
Ajsi, savi mek šoha na sas!
Dikh, imar avel!
6 Avel o koňec, o koňec avel!
Ušťiľa upre pre tute.
7 Dikh, avel o meriben
pre tute, so bešes andre phuv Izrael.
Avľa o časos!
Oda džives hino pašes!
Pro verchi ela o zmetkos
a šunďola e vika, ale na radišagostar.
8 Akana pre tu čhivava avri miri bari choľi,
calkom la pre tu mukava.
Sudzinava tut vaš tire droma
a anava pre tu o trestos
vaš savore tire džungipena.
9 Miri jakh ke tu na ela jileskri
a na ela mange vaš tuke pharo.
Počinava tuke vaš tire droma
the vaš tire džungipena, so keres.
Akor sprindžareha, hoj me som o RAJ, ko tut marel.

10 Dikh, kade hin oda džives!
Imar avel! Avľa e pohroma!
O nalačhipen kvitňisaľol,
o baripen pučinel avri.
11 Le maribnastar bariľa e paca le nalačhipnaskri;
ňiko le manušendar na ačhela,
ňiko kajse dženendar, ňič lengre barvaľipnastar,
ňič olestar, so hin vzacno.
12 Avľa o časos! Avľa o džives!
Te na radisaľol oda, ko cinel,
a te na rovel žaľatar oda, ko bikenel,
bo pre savoredženende avel miri bari choľi.
13 Bo oda, ko bikenel, na džala pale
paš oda, so bikenďa,
aňi kajte ačhilehas sodujdžene te dživel,
bo oda, so phenďa o RAJ
pal ola manuša, pes ačhela.
Angle lengre bini aňi jekh lendar
na ačhela te dživel.

14 E truba šunďiľa
a savoro hin pripravimen,
ale nane ňiko, ko geľahas andro mariben,
bo miri bari choľi hin pre savoredženende.
15 Avri ela e šabľa,
andre ela o meribnaskro nasvaľiben the e bokh.
Oda, ko ela pre maľa, ela murdardo la šabľaha
a oda, ko ela andro foros, merela bokhatar
the pro meribnaskro nasvaľiben.
16 Ola, ko pes zachraňinena,

denašena pro verchi.
Sar o holubici andral o dolini;
sako lendar rovela vaš peskre bini.
17 Savore vasta slabisaľona
a savore khoča rozdžana sar paňi.
18 Urena pre peste o gada le gonestar
a zalela len e bari dar.
Dojekh muj pes ladžala
a pal dojekh šero ena hoľimen tele o bala.

19 Peskro rup čhivena avri pro uľici
a lengro somnakaj pes lela sar nažužipen.
Lengro rup the somnakaj len našťi zachraňinela
andro džives le RAJESKRA choľakro.
Na čaľona lestar a na pherarela oda lengre džombri,
bo anglo somnakaj the rup perenas andro binos.
20 Thovenas baripen andre peskre šukar šperki
a kerenas peske lendar peskre džungale modli,
peskre džungale sochi.
Vašoda kerava,
hoj lenge oda barvaľipen ela sar nažužo.
21 Dava les le cudzincenge sar korisť,
hoj peske les te čoren
o nalače manuša pre phuv,
a te meľaren les andre.
22 Visarava miro muj mire manušendar het
a o zbujňika meľarena andre miro vzacno than;
avena andre a sa les meľarena.

23 Pripravin o lanci!
Bo pre phuv pes čhorel avri pherdo rat
a andro foros hin pherdo mariben.
24 Paľis anava o nekgoreder narodi,
hoj peske te len lengre khera.
Zňičinava o baripen le zoralengro
a lengre sveta thana ena meľarde andre.
25 Avel e bari dar!
Rodena o smirom, ale na arakhena.
26 O pohromi avena jekh pal aver;
o nalače spravi avena jekh pal aver.
Akor rodena o viďeňje le prorokoskro,
ale našľola o sikaviben le rašaskro
the e rada le staršengri.
27 Le kraľis ela žaľa,
o vladaris pre peste urela o pharipen
a o vasta le manušengre cerpisaľona daratar.
Kerava lenca pal oda, sar dživenas,
a sudzinava len pal oda, sar sudzinenas.
Avke sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

8

O modlarstvo andro Chramos le Jeruzalemoskro

1 Andro šovto berš, pro šovto čhon, pro pandžto džives, andre oda čhon mange
bešavas andre miro kher a o vodci andral e Judsko bešenas anglal ma. A jekhvareste
pre ma avľa o vast le Nekbareder RAJESKRO.
2 A dikh, jekhvareste dikhľom jekh postava, so dičholas avri sar varesavo murš. Le
pasostar tele dičholas avri sar jag a le pasostar upre sar žjara, sar bľišťaco trast.
3 Paľis nacirdňa vareso, so dičholas sar vast, a chudňa man le balendar pro šero.
O Duchos man hazdľa upre maškar o ňebos the maškar e phuv a andro viďeňja le
Devleskre man iľa andro Jeruzalem. Thoďa man paš o vudar paš e severno brana
andre andruňi dvora le Chramoskri, kaj ačhelas e modla, so provokinelas le Devles,
hoj te žjarlinel.
4 A dikh, sas ode e slava le Izraeloskre Devleskri, ajsi slava, sar dikhľom andro
viďeňje andre dolina.
5 Paľis mange phenďa: „Manušeja, dikh pro severos!“ Avke dikhľom pro severos,
a dikh, ode sas severňe le oltaristar e brana a paš o vudar ola branakro sas e modla,
so provokinel le Devles, hoj te žjarlinel.
6 Phenďa mange: „Manušeja, so dikhes, so keren? Dikh ola bare džungipena, so
kade keren o Izraeliti, hoj man te traden avri dur andral miri svetiňa. A mek dikheha
džungaleder veci sar kala.“
7 Sar man iľa paš o vudar andre dvora, dikhľom chev andro muros.
8 Phenďa mange: „Manušeja, predem kada muros!“ Predemaďom o muros, a dikh,
sas ode vudar.
9 Phenďa mange: „Dža andre a dikh pre ola bare džungipena, so kade keren.“
10 Sar geľom andre, dikhľom ode pro muri dookola avrirandle pherdo všelijaka
sapengre the nažuže džvirengre obraza a the všelijaka maľimen modli le Izraelitengre.
11 Anglal lende ačhenas eftavardeš (70) vodci le Izraelitengre a maškar lende
ačhelas o Jaazanja, o čhavo le Šafanoskro. Sakones sas andro vasta e lopatka le
kaďidloha a e voňa le kaďidloskra chmaratar džalas upre.
12 Phenďa mange: „Dikhľal, manušeja, so keren o vodci le Izraelitengre počoral,
sako andre peskra modlakro kher? Bo on peske phenen: ‚O RAJ amen na dikhel. O
RAJ omukľa kadi phuv.‘ “
13 Avke mange phenďa: „Mek len dikheha te kerel o veci, so hin meksa džungaleder
sar kala.“
14 Paľis man iľa paš o vudar andre severno brana le RAJESKRE Chramoskri, a dikh,
bešenas ode o džuvľija, so rovenas pal o del Tamuz.
15 Phenďa mange: „Dikhľal kada, manušeja? Mek len dikheha te kerel o veci, so
hin meksa džungaleder sar kala.“
16 Paľis man iľa pre andruňi dvora andro kher le RAJESKRO. Ode paš o vudar andro
Chramos, maškar e veranda the oltaris, sas vaj bišupandž (25) murša. On sas visarde
le dumeha ko Chramos a peskre mujenca pro vichodos. Klaňinenas pes le khameske,
so avelas avri.
17 Phenďa mange: „Dikhľal oda, manušeja? Či frima hin ola džungale veci, so kade
keren o manuša andral e Judsko? Mušinen mek te kerel the pherdo maribena pal caľi
phuv a oleha man furt buter te choľarel? Dikh pre lende, sar man igen provokinen
oleha, hoj peske thoven paš o nakh o konaricis la viňicakro!*

* **8:17** Oda sas o ritual, savo kerenas o pohana, sar služinenas le modlenge.

18 Vašoda lenge sikavava miri choľi, na ela mange vaš lenge pharo a na avava ke
lende milosťivo. Kajte pre ma zorales vičinena, me len na šunava.“

9

O modlara odsudzimen a o verna poznačimen

1 Paľis šunďom le RAJES zorales te vičinel: „Anen kade le muršen, so aven te marel
o foros. Sako peha mi lel andro vasta peskri zbraň!“
2 A paľis dikhľom te avel šove muršen pašal e Upruňi brana, so hiňi visarďi pro
severos, a sakones sas andro vasta peskri zbraň. Maškar lende sas jekh murš urdo
andro ľanovo ruchos, saves sas pašal o pasos e škatuľa le vecenca te pisinel. Avle
andre a thode pes te ačhel paš o brondzuno oltaris.
3 Avke e slava le Izraeloskre Devleskri avľa upre pal o cherubos, pre savo sas, a geľa
paš o chramoskro vudar. Akor o RAJ vičinďa ole muršes, so sas urdo andro ľanovo
ruchos a saves sas pašal o pasos e škatuľa le vecenca te pisinel.
4 O RAJ leske phenďa: „Dža prekal o foros, prekal o Jeruzalem, a poznačin pro
čekata ole manušen, savenge hin pharo a roven vaš o baro džungipen, so pes kerel
andro foros.“
5 A šunďom le Devles te phenel okle muršenge: „Džan prekal o foros pal leste a
murdaren savoren, kaskre čekata nane poznačimen! Ma presikaven lenge ňisavi
milosť! Te na el tumenge pharo vaš lenge!
6 Murdaren le phure muršes, le terne čhas, la terňa čha, la da the le čhaven. Ale
ma chuden tumen olendar, ko hine poznačimen! Chuden ešeb andre miro Chramos!“
Avke on chudle te murdarel le phurederen, so sas anglo Chramos.
7 Paľis lenge phenďa: „Meľaren andre o Chramos a pheraren e dvora le mule
manušenca! Džan!“ Avke on gele a chudle te murdarel le manušen andro foros.
8 Sar on murdarenas, me ačhiľom korkoro, peľom pro muj a chudňom te vičinel:
„Jaj, RAJA, Devla! Kames kala bara choľaha, so čhiďal avri pro Jeruzalem, te murdarel
savoredženen, so mek ačhile te dživel andro Izrael?“
9 O RAJ mange phenďa: „O binos le Izraelitengro the le judske manušengro hino
igen baro. Andre lengri phuv hin pherdo murdaripen a andre kada foros hin pherdo
ňespravodľišagos. On peske phenen: ‚O RAJ omukľa kadi phuv! O RAJ na dikhel!‘
10 Vašoda mange na ela vaš lenge pharo a na presikavava lenge ňisavi milosť, ale
visarava lenge pale oda nalačhipen, so on kerde avre manušenge.“
11 Paľis avľa pale oda murš, so sas urdo andro ľanovo ruchos a saves sas pašal o
pasos e škatuľa le vecenca te pisinel a phenďa: „Kerďom oda, so mange prikazinďal.“

10

Le Devleskri slava upral o cherubi

1 Dikhľom upre pre klenba, so sas upral o šere le cherubengre, a ode dikhľom
vareso, so dičholas avri sar tronos kerdo le zafirostar.
2 Akor phenďa o RAJ ole muršeske, so sas urdo andro ľanovo ruchos: „Dža maškar
o kereki, so hine tel o cherubi, le andro burňika o jagale angara pašal o cherubi a
rozčhiv ola angara pro foros.“ A me dikhľom, sar geľa.
3 Sar o murš džalas andre, o cherubi ačhenas pre južno sera le Chramoskri a e
chmara pherarďa e andruňi dvora.
4 A e slava le RAJESKRI pes hazdňa upre le cherubendar a geľa paš o chramoskro
vudar. E chmara pherarďa o Chramos a le RAJESKRI slava švicinelas pal caľi dvora.
5 Le cheruben šunďolas te kerel le kridlenca dži pre avruňi dvora. Šunďolas oda
avke zorales sar o hangos le Nekzoraleder Devleskro, sar vakerel.

6 Sar o RAJ prikazinďa le muršeske, so sas urdo andro ľanovo ruchos: „Le e jag
pašal o cherubi,“ o murš geľa a ačhiľa paš e kereka.
7 Paľis jekh le cherubendar nacirdňa peskro vast andre jag, so sas maškar o cherubi.
Iľa la jagatar a thoďa andro burňika oleske, ko sas urdo andro ľanovo ruchos. Ov les
iľa a geľa avri.
8 Telal o kridli le cherubengre dičholas avri ajso sar manušeskro vast.
9 Mek dikhavas a dikhľom paš o cherubi štar kereki, paš dojekh cherubos jekh
kereka. O kereki dičhonas avri sar blišťaco chrizolitos.
10 Savore štar kereki sas jednaka, andre dojekh kereka sas aver kereka.
11 Sar pes čhalavenas, džanas pre jekh le štare serendar, ode, kaj sas visarde o
muja le cherubengre. O cherubi džanas ode, kaj sas visardo o šero, a na visarenas
pes.
12 Pal calo lengro ťelos sas pherdo jakha; pro dumo, pro vasta, pro kridli, mek až
the pre savore štar kereki sas pherdo jakha.
13 Šunďom, hoj le kerekenge sas dino nav „o kereki, so bondžaľon“.
14 Dojekhe cherubos sas štar muja: Ešebno muj sas le cheruboskro, dujto muj sas
le manušeskro, trito muj sas le ľevoskro a štarto muj sas le orloskro.
15 Paľis pes o cherubi hazdle upre. Oda sas ola džide bitosťi, save dikhľom paš o
paňi Kebar.
16 Sar pes o cherubi čhalavenas, o kereki džanas pašal lende. Sar o cherubi nacirdle
o kridli, hoj pes te hazden upre la phuvatar, o kereki gele lenca.
17 Sar o cherubi zaačhile, zaačhile the o kereki; sar pes o cherubi hazdle upre,
hazdle pes the o kereki, bo o duchos le džide bitosťengro sas andre lende.
18 E slava le RAJESKRI geľa het pašal o chramoskro vudar a zaačhiľa upral o cherubi.
19 Paľis o cherubi nacirdle o kridli a angle mire jakha pes hazdle upre la phuvatar.
Sar džanas, o kereki džanas lenca. A zaačhile paš o Chramos le RAJESKRO, paš o
vudar la Vichodna branakro, a e slava le Izraeloskre Devleskri sas upral lende.
20 Oda sas o džide bitosťi, saven dikhľom tel o Del le Izraeloskro paš o paňi Kebar;
a džanavas, hoj oda hin o cherubi.
21 Dojekhes sas štar muja the štar kridli a tel o kridli len sas ajse sar manušeskre
vasta.
22 Lengre muja dičhonas avri avke sar ola muja, so dikhľom paš o paňi Kebar.
Savore džanas le mujenca anglal.

11

O sudos pro vodci le manušengre

1 O Duchos man hazdňa upre a ľigenďa man paš e Vichodno brana le RAJESKRE
Chramoskri. Ode andro vudar la branakro sas bišupandž (25) murša. Maškar lende
dikhľom duje manušengre vodcen le Jaazanja, le Azuroskre čhas, the le Pelatja, le
Benajoskre čhas.
2 O RAJ mange phenďa: „Manušeja, kala murša gondoľinen avri o nalačhipen a
den le manušen andre kada foros o nalače radi.
3 Phenen: ‚Nane lačho časos te ačhavel o khera. O foros hin e piri a amen sam o
mas.‘
4 Vašoda prorokin pre lende, prorokin, manušeja!“
5 Akor pre ma avľa o Duchos le RAJESKRO a phenďa mange: „Vaker: ‚Kada phenel
o RAJ: Tumen kada vakeren, vodcale andral o Izrael, ale me džanav, so tumenge
gondoľinen.
6 Tumen murdarďan but dženen andre kada foros a pherarďan leskre uľici le mule
ťelenca.

7 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: O mule ťela le manušengre, saven tumen
murdarďan a thoďan maškar o foros, hine sar o mas a o foros hino sar e piri, ale me
tumen lava avri andral kada foros.
8 Tumen daran la šabľatar a me pre tumende e šabľa anava, phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Lava tumen avri andral kada foros a dava tumen andro vasta le cudzincenge a
anava pre tumende o sudi.
10 Murdarena tumen la šabľaha a me tumen sudzinava pro Izraeloskre hraňici.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
11 Kada foros tumenge na ela e piri a aňi tumen na avena o mas andre piri.
Sudzinava tumen pro Izraeloskre hraňici.
12 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, bo tumen na doľikerenas mire prikazi aňi
zakoni, ale ľikerenas tumen pal o tradiciji le narodengre, so hine pašal tumende.‘ “
13 A androda, sar mek prorokinavas, muľa o Pelatja, le Benajoskro čhavo. Akor
peľom le mujeha pre phuv a vičinďom zorale hangoha: „Jaj, RAJA, Adonaj, kames te
zňičinel savoren, so ačhile te dživel andral o Izrael?“

Nevo jilo the nevo duchos

14 Avke ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
15 „Manušeja, o nipi andral o Jeruzalem phenen pal tire phrala, pal tiri famelija the
pal savore Izraeliti, so hine andro zajaťje: ‚Hine dur le RAJESTAR, kadi phuv sas diňi
amenge, ačhiľa amari.‘
16 Vašoda phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Roztradňom len dur maškar o
narodi, rozčhiďom len maškar aver phuva a pro sikra časos lenge avava e svetiňa
andre ola phuva, kaj gele.‘
17 Vašoda phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Paľis tumen skidava upre andral o
narodi a sthovava tumen pale jekhetane andral ola phuva, andre save sanas roztradle,
a dava tumenge pale e phuv le Izraeloskri.‘
18 Sar on avena pale, obžužarena e phuv savore džungale modlendar the
sochendar.
19 Paľis len dava jekh jilo a thovava andre lende nevo duchos. Lava lendar o baruno
jilo a dava len jilo masestar.
20 Avke dživena pal mire prikazi a doľikerena mire zakoni. On ena mire manuša
a me avava lengro Del.
21 Ale olenge, kaskre jile džan pal o džungale modli the sochi, čhivava avri pro šere
o trestos vaš oda, sar dživen, phenel o RAJ, o Adonaj.“

E slava le RAJESKRI džal het

22 Akor o cherubi hazdle peskre kridli a o kereki pes hazdle jekhetane lenca a e
slava le Izraeloskre Devleskri sas upral lende.
23 Paľis pes e slava le RAJESKRI hazdňa upre le forostar a zaačhiľa pro verchos
vichodňe le forostar.
24 Andre oda viďeňje, so man diňa o Duchos le Devleskro, man o Duchos hazdľa
upre a iľa man andro Babilon paš ola, ko sas zaile. Paľis o viďeňje preačhiľa a geľa
mandar upre.
25 A me phenďom olenge, ko sas zaile, savoro, so mange o RAJ sikaďa andro viďeňje.

12

O prorokos sikavel, sar džana andro zajaťje

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, bešes maškar o zacata manuša, saven hin jakha, hoj te dikhen, ale
na dikhen, hin len kana, hoj te šunen, ale na šunen, bo hine zacata manuša.

3 Ale tu, manušeja, ker tuke o veci te džal andro zajaťje! Dživese anglal lengre
jakha dža pal oda than, kaj bešes, pre aver than, sar te geľalas andro zajaťje. Ko
džanel, či na achaľona, kajte hine zacata manuša.
4 Dživese anglal lengre jakha tuke le tire veci avri andral o kher, sar te geľalas
andro zajaťje, a paľis rači avke, hoj pre oda on te dikhen, dža avri sar ola, ko džan
andro zajaťje.
5 Anglal lengre jakha ker chev andro muros a prele tuke prekal odi chev tire veci.
6 Mi dikhen tut, sar tuke thoves o veci pro valos a džas avri, sar zaračol. Zaker tuke
o jakha andre avke, hoj te na dikhes e phuv. Me tutar kerďom o znameňje prekal o
Izraeliti.“
7 Kerďom avke, sar mange sas prikazimen: Dživese iľom avri mire veci, sar te
geľomas andro zajaťje, a sar zaračiľa, kerďom mire vastenca chev andro muros. Sar
imar sas kaľipen, thoďom len pro valos anglal lengre jakha a geľom avri.
8 Tosara ke ma avľa kada lav le RAJESKRO:
9 „Manušeja, či tutar phučle o zacata manuša le Izraeloskre: ‚So keres?‘
10 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kada proroctvos hin prekal o vladaris
andro Jeruzalem the prekal savore manuša le Izraeloskre, so ode bešen.‘
11 Phen lenge, hoj oda, so tu kerďal, hin lenge pro znameňje, so pes lenca ačhela.
Zalena len a džana andro zajaťje.
12 O vladaris, savo len ľidžal, peske thovela peskre veci pro valos, sar zaračola, a
denašela prekal e chev, so leske kerena andro muros. Zakerela peske andre o jakha,
hoj te na dikhel e phuv.
13 Čhivava pre leste miri sita, ela zachudlo andre miri pasca a ľidžava les andre
phuv le Babilončanengri, ale na dikhela o Babilon a merela ode.
14 Savoren, so hine pašal leste, leskre služobňiken the savore leskre slugaďen
rozčhivava andre balvaj pre savore seri. Lava avri e šabľa a džava pre lende.
15 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar len rozčhivava maškar o aver narodi
a roztradava andre aver phuva.
16 Mukava lendar te dživel vajkeci muršen, save denašena la šabľatar, la bokhatar
the le meribnaskre nasvaľibnastar, hoj andre ola narodi, kaj džana, peske te
pridžanen savore peskre džungipena, so kerenas. Ode sprindžarena, hoj me som
o RAJ.“
17 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, cha tiro maro daraha a pi tiro paňi izdraňipnaha.
19 A phen le manušenge andre phuv: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj, pal o manuša,
so bešen andro Jeruzalem, pal o Izrael: Chana o maro daraha a pijena o paňi
izdraňipnaha; bo savore lačhipena andral e phuv lenge lena het. Bo savore manuša,
so ode dživen, hine igen maribnaskre.
20 O fori, andre save bešenas o manuša, ena omukle a e phuv ačhela zamukľi. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

Oda, so phenel o RAJ, pes ačhela

21 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
22 „Manušeja, soske o nipi andral o Izrael furt vakeren kada porekadlos: ‚O dživesa
predžan a ňisavo viďeňje pes na ačhel‘?
23 Vašoda lenge phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Skončinava kale porekadloha
a imar šoha les na leperena andro Izrael.‘ Phen lenge: ‚Imar hin pašes o dživesa, sar
pes ačhena savore viďeňja.
24 Imar na ela maškar o manuša le Izraeloskre ňisavo falošno viďeňje aňi ňisavo
guloro proroctvos.

25 Bo vakerava me o RAJ a oda, so phenava, pes ačhela. Na kampela but te užarel,
ale mek andre tumare dživesa, tumen zacata manušale, kerava oda, so me phenav,
phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “
26 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
27 „Manušeja, o manuša le Izraeloskre vakeren: ‚O viďeňje, so dikhel, sikavel pre
ola dživesa, so mekča avena, a o proroctva, so vakerel, pre ola časi, so mek hine dur.‘
28 Vašoda lenge phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Na kampela imar but te užarel
pre ňisavo miro lav, bo dojekh lav, so phenďom, pes ačhela, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

13

O falošna proroka odsudzimen

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, prorokin pro proroka andro Izrael, save akana prorokinen, a olenge,
ko prorokinen korkore pestar, phen: ‚Šunen o lav le RAJESKRO!
3 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vigos le diline prorokenge, save prorokinen ča
peskre duchostar, kajte na dikhle ňič.
4 Tire proroka, Izraelona, ačhile sar o liški andro rozburimen fori.
5 Na gele upre paš o cheva andro muros, hoj les te prikeren prekal o manuša le
Izraeloskre, hoj oda muros te ačhel zorales andro mariben andro džives le RAJESKRO.
6 Lengre viďeňja hine falošna a lengre proroctva klaminen. Kajte len o RAJ na
bičhaďa, phenen: „Kada phenel o RAJ!“ a užaren lestar, hoj ov kerela oda, so on
vakeren.
7 Me lendar phučav: Či nane falošno oda viďeňje, so tumen dikhen, the oda
proroctvos, so vakeren, akor sar phenen: „O RAJ phenel kada,“ kajte me ke tumende
na vakerďom?‘
8 Avke kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj vakeren o falošna lava the viďeňja,
me pre tumende džav, phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Miro vast marela le proroken, save vakeren o falošna viďeňja a prorokinen o
klamišagos. On na patrinena andre rada mire manušengri aňi na ena pisimen andro
zoznamos le izraelike manušengro aňi na džana andre phuv le Izraeloskri. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ, o Adonaj.
10 Ola proroka ľidžanas mire manušen avrether a phenenas: „Smirom,“ akor, sar na
sas smirom, a sar o manuša ačhavenas o slabo muros, on les parňarenas le vapnoha.
11 Avke phen ole prorokenge, so parňaren o muros, hoj oda muros perela tele. Avela
o zoralo brišind a perena tele o ľegi a phurdela e zoraľi balvaj pro muros.
12 Sar perela tele o muros, akor tumendar o manuša phučena: „Kaj hino akana oda
vapnos, saveha parňarenas o muros?“
13 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Andre miri bari choľi bičhavava e zoraľi
balvaj, o baro brišind the o ľegi, hoj te zňičinen o muros.
14 Čhivava tele o muros, savo parňarenas le vapnoha, visarava les avri dži pre phuv
avke, hoj dičhola leskre zakladi. Sar perela tele, tumen merena tel oda muros a akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.
15 Kavke čhivava avri miri choľi pre oda muros the pre ola, ko les parňarenas le
vapnoha, a paľis tumenge phenava: „O muros imar nane a the ola, ko les parňarenas,
16 ola proroka andral o Izrael, so prorokinenas pal o Jeruzalem a dikhenas o
smiromoskre viďeňja akor, sar o smirom na sas,“ phenel o RAJ, o Adonaj.‘
17 Ale tu manušeja, andre tiro narodos visar o muj pro džuvľa, so prorokinen
korkore pestar, a prorokin pre lende!

18 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vigos olenge, so chuden le manušen andre
pasca oleha, hoj lenge siven o čaroďejňicka naramki pre savore burňika a keren lenge
pro šere o khosne the bare the cikne! Tumen zachuden mire manušengre dživipena
andre pasca a gondoľinen tumenge, hoj tumenge šaj zachraňinena o dživipen?
19 Tumen man meľarďan paš mire manuša vaš jekh burňik jačmeňis the vaš o sikra
maro. Tumen diňan te murdarel olen, ko peske na zaslužinde te merel, a mukľan te
dživel olen, ko peske na zaslužinde te dživel, bo tumen klaminenas mire manušen a
on tumen šunenas.‘
20 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Dikh, me našťi avri ačhav tumare
čaroďejňicka naramki, savenca chuden le manušen sar le čiriklen. Čhingerava
len tele pal tumare vasta a oslobodzinava le manušen, saven tumen chudňan sar
le čiriklen.
21 Cirdava tumenge tele o khosne a zachraňinava mire manušen andral tumare
vasta. Imar tumen na ela pre lende ňisavi zor. Akor sprindžarena, hoj me som o
RAJ.
22 Vašoda, hoj tumare klamišagenca anen o pharipen andro jile le spravodľive
manušenge, kajte odi dukh nane mandar, a keren upre le nalače manušen, hoj pes
te na visaren peskre nalače dromendar, hoj peske te zachraňinen o dživipen,
23 vašoda tumen imar na ela o falošna viďeňja the o vražišagi. Me korkoro
zachraňinava mire manušen andral tumare vasta. Akor sprindžarena, hoj me som
o RAJ.‘ “

14

O RAJ odsudzinel e modloslužba

1 Paľis pal mande avle varesave vodci le Izraeloskre a bešle peske anglal mande.
2 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
3 „Manušeja, kala murša priile andro jile o modli a thode anglal peste o nalačhipen,
pre savo peren andro binos. Či lenge odphenava pre oda, so mandar phučen?
4 Vašoda lenca vaker a phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Te varesavo
Izraelitas priiľa o modli andre peskro jilo a thoďa anglal peste o nalačhipen, pre
savo perel andro binos, a paľis avľahas pal o prorokos te phučel vareso, me, o RAJ,
odphenava ole manušeske avke, sar peske zaslužinel vaš oda, hoj lašarel o modli.
5 Kerava oda vašoda, hoj pale te dochudav o jile le Izraeloskre manušengre, save
mandar odgele angle peskre modli.‘
6 Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Keren pokaňje a
visaren tumen le modlendar! Visaren tumare muja savore tumare džungipnastar!
7 Te vareko le Izraelitendar abo le cudzincendar, save bešen andro Izrael, pes
mandar visarela het, prilela o modli andre peskro jilo a thovela anglal peste o
nalačhipen, pre savo perela andro binos, a paľis avela pal o prorokos, hoj mandar te
phučel pal peste, akor leske me, o RAJ, odphenava.
8 Visarava choľaha miro muj pre oda manuš, kerava lestar e vistraha the o
porekadlos a khosava les avri mire manušendar. Akor sprindžarena, hoj me som
o RAJ.
9 A te pes dela o prorokos te klaminel a phenela o proroctvos, me, o RAJ, ole prorokos
pre oda cirdňom a mire vasteha les khosava avri mire izraelike manušendar.
10 E vina le prorokoskri the ole manušeskri, savo pal leste avľa te phučel, ela
jednako a sodujdžene ena vaš oda marde.
11 Akor mandar imar o Izraeliti na oddžana aňi pes imar na meľarena andre peskre
binenca. On ena mire manuša a me avava lengro Del, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

O sudos pro Jeruzalem

12 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
13 „Manušeja, te varesavi phuv kerel binos oleha, hoj mange nane pačivaľi, me
nacirdava pre late miro vast, na domukava te anel o maro andro foros, bičhavava
pre late bokh a murdarava andral odi phuv le manušen the le džviren.
14 Kajte ulehas kala trin murša andre odi phuv: O Noach, o Daniel the o Job, aňi on
našťi zachraňindehas ňikas peskre spravodľišagoha, ča pes korkoren, phenel o RAJ,
o Adonaj.
15 Te anďomas le dzive džviren, hoj te predžan la phuvaha, a te murdardehas
lakre čhaven a ačhiľahas ajsi zňičimen, hoj ňiko prekal late našťi pregeľahas angle
ola dziva džviri,
16 a kajte kala trin murša ulehas andre odi phuv, avke sar me dživav, phenel o
RAJ, o Adonaj, našťi zachraňindehas aňi peskre čhaven aňi peskre čhajen, ale ča pes
korkoren šaj zachraňindehas. A la phuvatar ačhiľahas pušťa.
17 Abo te bičhaďomas e šabľa pre odi phuv a phenďomas: ‚Šabľo, predža la
phuvaha!‘ a te murdarďomas avri andral odi phuv le manušen the le džviren,
18 a kajte kala trin murša ulehas andre odi phuv, avke sar me dživav, phenel o
RAJ, o Adonaj, našťi zachraňindehas aňi peskre čhaven aňi peskre čhajen, ale ča pes
korkoren šaj zachraňindehas.
19 Abo te bičhaďomas pre odi phuv o meribnaskro nasvaľiben a čhiďomas avri miri
choľi a avke murdarďomas avri andral odi phuv le manušen the le džviren,
20 a kajte o Noach, o Daniel the o Job ulehas andre odi phuv, avke sar me dživav,
phenel o RAJ, o Adonaj, našťi zachraňindehas aňi peskre čhas aňi peskra čha, ale ča
pes korkoren šaj zachraňindehas peskre spravodľišagoha.
21 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Bičhavava pro Jeruzalem mire štar strašna sudi
– e šabľa, e bokh, o meribnaskro nasvaľiben the le dzive džviren –, hoj te murdarav
avri andral o foros le manušen the le džviren.
22 Te vareko predživela a zachraňinela peskre čhaven the čhajen, dikhen pre lengro
dživipen the pre lengre skutki, sar ke tumende avena. A sar dikhena, save hine
binošna, akor udžanena, hoj oda sudos, so bičhaďom pro Jeruzalem, sas spravodľivo.
23 Sar dikhena lengro dživipen the lengre skutki, akor džanena, hoj sas man vaš
soske kada savoro te kerel, phenel o RAJ, o Adonaj.“

15

O Jeruzalem hino sar o viňičis, so na anel e chasna

1 Avľa ke ma kada lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, soha hin o kašt la viňicakro aver okle stromendar andro veš?
3 Či šaj lestar les kašt, hoj vareso te keres? Abo či lestar šaj keres koľikocis, hoj
upre vareso te figines?
4 Se leskro kašt pes čhivel ča andre jag. Akor sar e jag zlabarel soduj leskre agora
a maškaral ačhel kalo pal e jag, či mek hino pre varesoste lačho?
5 Se aňi akor, sar sas calo, pes lestar na delas ňič te kerel a na mek akana, sar les
labarďa e jag a kaľiľa. Pre soste mek hino lačho?
6 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avke sar iľom avri o viňičis le stromendar
andro veš a labarďom les andre jag, avke kerava the le manušenca, so bešen andro
Jeruzalem.
7 Visarava choľaha miro muj pre lende. Dochudena pes andral jekh jag, ale aver
jag len chala! Sar visarava choľaha miro muj pre lende, akor sprindžarena, hoj me
som o RAJ.

8 A kerava, hoj e phuv ačhela zamukľi, bo na sas mange pačivale, phenel o RAJ, o Adonaj.“

16

O Jeruzalem hino sar e napačivaľi romňi

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, de te džanel le Jeruzalemoske leskre džungipena, so kerel!
3 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj le Jeruzalemoske: Tu uľiľal a sal andral o Kanaan; tiro dad sas Amorejos a tiri daj Chetitka.
4 Oda džives, sar uľiľal, na sas tuke odčhimen e pupočno šňura, aňi tut na žužarde le paňeha, aňi tut na kerde le loneha, aňi tut na pačarde andro pherne.
5 Ňiko na sas ke tu jileskro a ňikaske na sas vaš tuke pharo, hoj tuke te kerel kala veci, ale čhide tut avri pre maľa, bo oda džives, sar uľiľal, salas teledikhľi.
6 Avke me predžavas pašal tu a dikhľom te ruginel le pindrorenca andre tiro rat. A phenďom tuke, sar ode pašľohas andre tiro rat: „Dživ!“ He, phenďom tuke: „Dživ!“
7 Diňom tuke te barol a bariľal sar o kvitki pre maľa. Bariľal avri a ačhiľa tutar terňi čhaj. Avle tuke avri o koľina a barile tuke o bala, ale salas langi bi o gada.
8 Paľis pašal tu pale predžavas, a sar pre tu dikhľom, dikhľom, hoj tuke imar hin o berša pro kamiben. Avke pre tu čhiďom miro plašťos a učharďom tuke andre tiro langipen. Iľom tuha vera a phandľom tuha e zmluva a ačhiľal miri romňi, phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Landžarďom tut andro paňi, žužarďom pal tu o rat a makhľom tut le olejoha.
10 Urďom pre tu o avriside gada, pro pindre tuke urďom o cipune sandalki. O šero tuke pačarďom andro jemno ľanos a učharďom tut andro hodvabos.
11 Ozdobinďom tut le šperkenca, thoďom tuke pro vasta o naramki the o šukar lancocis andre meň.
12 Paľis tuke thoďom o čeňa andro kana the andro nakh a e šukar koruna pro šero.
13 Thovehas pre tu o somnakaj the o rup a urehas pre tu o jemno ľanos, o hodvabos the o avriside gada. Chahas oda nekfeder aro, o medos the o olivovo olejos. Ačhiľal igen šukar a sas tut ajsi pačiv sar la kraľovna.
14 A pal tiro šukariben džalas o hiros maškar o narodi, bo angle odi slava, so tut diňom, tiro šukariben ačhiľa dokonalo, phenel o RAJ, o Adonaj.
15 Ale mukľal tut pre tiro šukariben a vaš oda, hoj salas slavno, kerehas o lubipen sakoneha. Džahas sakoneha, ko predžalas, a tiro šukariben dehas sakoneske, ko kamelas.
16 Paľis iľal tire gadendar a kerďal tuke lendar o šukar uče thana te obetinel a ode kerehas tiro lubipen. Kajso vareso mek šoha na sas aňi imar na ela!
17 Iľal o somnakaj, o rup, o šperki, so tut diňom, a kerďal tuke o modli, so dičhon sar murša, a lenca kerehas o lubipen.
18 Iľal tire avriside gada a urďal pre lende, miro olejos the kaďidlos a obetinehas lenge.
19 The miro chaben, so tut diňom: o aro, o olivi, o medos, so tut diňom te chal, obetinehas lenge sar šukar voňavo obeta, phenel o RAJ, o Adonaj.
20 Paľis iľal tire čhaven the čhajen, saven mange ločhiľal, a obetinďal len sar chaben le modlenge. Či imar na kerďal dos lubipen!?
21 Mušinďal mek te murdarel mire čhavoren a te obetinel len le modlenge?
22 Paš savoro tiro lubipen the džungipen tuke na avľa pre goďi ola dživesa, sar salas terňi, langi bi o gada, sar ruginehas le pindrorenca andre tiro rat.
23 Vigos! Vigos tuke, phenel o RAJ, o Adonaj. Bo paš kada savoro tiro nalačhipen
24 tuke mek kerďal pre dojekh uľica o uče thana, kaj obetinehas le modlenge.

25 Paš dojekh drom tuke ačhavehas tire oltara a poceňinehas tiro šukariben.
Sakoneske, ko pašal o drom predžalas, rozcirdehas o pindre a kerehas furt bareder
lubipen.
26 Geľal te kerel o lubipen le Egipťanenca, tire susedenca, save sas furt pripravimen
tuha te pašľol, a kerehas furt buter lubipen, hoj man te choľares.
27 A vašoda pre tu nacirdňom miro vast a iľom tuke vareso ole darendar, so tut
diňom; diňom tut andro vasta le filišťiňike čhajenge, save tut našťi avri ačhen a
savenge džungľol tiro lubipnaskro dživipen.
28 Paľis geľal te kerel o lubipen the le Asirčanenca, bo našťi dočaľohas. Kerehas
lenca o lubipen, ale mek aňi akor tut na sas dos.
29 Paľis kerehas meksa buter lubipen, dži andro Babilon, andre phuv le kupcengri,
ale aňi oda tuke na sas dos.
30 Jaj, savo nasvalo hino tiro jilo, phenel o RAJ, o Adonaj, bo keres savore kala skutki
sar e lubňi, so pes aňi sikra na ladžal.
31 Sar tuke kerďal o uče thana pre dojekh uľica the paš dojekh drom, kaj obetinehas
le modlenge, tu na kerahas avke, sar kerel e lubňi, bo vaš tiro lubipen na kamehas
aňi love.
32 Tu napačivaľi džuvľije! Feder tuke hin aver murša sar tiro rom!
33 Savore lubňijen den love, ale tire piranen tu dehas o dari. Tu len prepočinehas,
hoj te aven pal savore thana a te keren tuha o lubipen.
34 Tu oda keres avres sar okla džuvľija; ňiko pal tu na mušinel te phirel, hoj leha
te keres lubipen, tu počines lenge a na on tuke. Tu oda keres avres.‘ “

O mariben vaš o lubipen

35 „ ‚Vašoda, tu napačivaľi džuvľije, šun o lav le RAJESKRO!
36 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj sikavehas tiro ťelos a tiri ladž sas
odučhardi paš tiro lubipen tire piranenca, vaš tire džungale modli the vaš oda, hoj
lenge dehas o rat tire čhavengro,
37 skidava upre savore tire piranen, savenca radisaľohas, the savoren, kas kamehas,
a the savoren, kas našťi avri ačhehas. Skidava len upre pre tute pal savore seri,
čhivava tuke tele o gada a ačheha langi, hoj te dikhen caľi tiri ladž.
38 Paľis tut marava avke, sar pes marel la džuvľa, so kerel o lubipen, the sar olen, ko
murdarel le manušen. Vaš oda rat, so čhorďal avri, tuke visarava pale mira choľaha,
mira žjarliva choľaha.
39 Dava tut andre lengre vasta a on tuke čhivena tele tire thana, so kerďal, hoj te
obetines le modlenge. Čhivena pal tu tele o gada, lena pal tu tele o šperki a mukena
tut langa bi o gada.
40 Anena pre tu pherdo dženen, hoj tut te murdaren le barenca a te rozčhingeren
peskre šabľenca.
41 Zlabarena tuke o khera a marena tut anglo jakha but džuvľijengre. Zaačhavava
tiro lubipen a tu imar na deha o dari tire piranenge.
42 Avke man predžala miri choľi pre tute a miri žjarlivosť tutar oddžala. Imar na
avava choľamen a preačhava te rušel.
43 Vašoda, hoj bisterďal pre tire terňipnaskre dživesa a choľarehas man kale savore
vecenca, vašoda, dikh, anďom pre tu o trestos vaš tire skutki, phenel o RAJ, o Adonaj.
Soske mek paš kala savore džungale veci kerehas the o lubipen?
44 Sako, ko vakerel prislovja, phenela pal tu kada: „Savi e daj, ajsi the e čhaj!“
45 Tu sal čačes e čhaj tira dakri, savi tradľa het le romes the le čhaven. Sal ajsi sar
tire pheňa, save tradle het le romen the le čhaven. Tumari daj sas Chetitka a tumaro
dad sas Amorejos.

46 Tiri phureder pheň hiňi e Samarija peskre čhajenca, savi bešel pro severos, a
tiri terneder pheň hiňi e Sodoma peskre čhajenca, savi bešel pro juhos.
47 Tuke oda sas frima, hoj phirehas pal lengre droma a kerehas ola džungipena so
on, bo tu dživehas mek goreder sar on.
48 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, tiri pheň e Sodoma aňi lakre čhaja
šoha na dživenas avke namištes sar tu the tire čhaja.
49 Kada sas o binos tira pheňakro, la Sodomakro: Oj peskre čhajenca sas
barikaňi, sas la pherdo čaľipen, dživelas peske bi o starišagos andro smirom, ale
na pomožinelas le čoreske the le slabeske.
50 Ačhile barikane a kerenas o džungale veci anglal mande. Vašoda len zňičinďom,
avke sar oda dikhľal.
51 E Samarija na kerďa aňi jepaš tire binendar. Tu kerďal buter džungipen sar on.
Tire pheňa dičhon anglal tire džungale bini sar spravodľiva.
52 Avke akana zľidža tiri ladž, bo ospravedlňinďal tire pheňen, bo tire bini sas
džungaleder sar o bini tire pheňengre, vašoda on dičhon spravodľiveder sar tu.
Avke akana the tu zľidža e ladž a av teledikhľi vaš oda, hoj anglal tu dičhon tire
pheňa sar spravodľiva!
53 Ale me visarava pale o lačhipen la Sodomake the lakre čhajenge, la Samarijake
the lakre čhajenge, a the tumenge visarava pale o lačhipen.
54 Akana tut ladžaha vaš tuke, a sar aveha teledikhľi vaš oda, sar dživehas, tire
pheňa pes šunena mištes.
55 No paľis tiri pheň e Sodoma peskre čhajenca, tiri pheň e Samarija peskre
čhajenca a the tu tire čhajenca tumenge dživena pale avke mištes sar akor.
56 Či na asahas tira pheňatar la Sodomatar andre ola dživesa, sar salas barikaňi
57 mek angloda, sar sas odučhardo tiro nalačhipen? Akana tu sal pro asaben le
Edomčanenge the le Filišťincenge the savore susedenge pašal tu, so tut našťi avri
ačhen.
58 Mušineha te cerpinel o trestos vaš tiro džungipen the džungale veci, so kerehas,
phenel o RAJ.
59 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kerava tuha avke, sar tu kerehas, sar tele dikhľal
miro lav a porušinďal mire zakoni.
60 No paľis mange leperava pre miri zmluva tuha, savi tuha phandľom, sar salas
terňi, a kerava tuha e večno zmluva.
61 Akor tuke lepereha pre tire droma a ladžaha tut, sar tuke dava tire pheňen,
so hine phureder sar tu, a the olen, so hine terneder sar tu. Dava len tuke sar tire
čhajen, ale na vaš odi zmluva, so tuha phandľom.
62 Me tuha phandava miri zmluva a sprindžareha, hoj me som o RAJ.
63 Sar tuke učharava andre savore bini a obžužarava tut savorestar, so kerďal, akor
tuke avela savoro pre goďi a ladžatar imar na phundraveha o muj, phenel o RAJ, o
Adonaj.‘ “

17

O podobenstvo pal o orlos the viňičis

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, de hadanka a phen la le Izraelitenge sar podobenstvo.
3 Phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sas jekh baro orlos le bare kridlenca, le
šukar bare farebne porenca. Avľa pro Libanon a zaiľa o upruno špicos pro stromos
cedros.
4 Odphagľa leskro nekučeder konaris, iľa les andre phuv le kupcengri a thoďa les
andro foros le obchodňikengro.

5 Paľis oda orlos iľa o semenos andral odi phuv a thoďa les andre uľipnaskri phuv.
Sadzinďa les sar e vrba paš o but paňa.
6 Pučinďa avri a ačhiľa lestar cikno viňičis, saveskre konarica baronas pal e phuv a
paľis pes nacirdenas ko orlos; leskre koreňa baronas dži tele andre phuv. Avke lestar
ačhiľa viňičis, baronas leske o konarica the o prajti.

7 Ale sas mek jekh aver baro orlos, le bare kridlenca the but porenca. A dikh, o
viňičis visarďa peskre koreňa a nacirdňa peskre konarica ke leste, andral odi phuv,
kaj sas sadzimen, hoj les ov te del te pijel paňi.
8 Se ov imar sas sadzimen pre lačhi maľa, kaj sas but paňi, hoj leske te baron o
konarica a te anel o uľipen, hoj lestar te ačhel igen šukar viňičis.‘

9 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dživela kada viňičis a barola? Či les na
cirdela avri oda ešebno orlos le koreňenca a na čhingerela pal leste tele o ovocje,
avke hoj šučola avri? Na kampela aňi zoralo vast aňi but dženen, hoj les te cirden
avri le koreňenca.
10 Hino sadzimen, ale dživela a barola? Na šučola avri, sar pre leste phurdela e
balvaj pal o vichodos? Šučola avri andre odi phuv, kaj hino sadzimen.‘ “

11 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
12 „Phuč kale zacate manušendar: ‚Achaľon, pal soste džal kada podobenstvo?‘
Phen lenge: ‚O babiloňiko kraľis avľa andro Jeruzalem a iľa peha le kraľis the leskre
rajen ke peste andro Babilon.
13 Avke iľa jekhes andral e kraľiko famelija a kerďa leha e zmluva a phenďa leske
te lel vera, hoj leske ela verno. Iľa odarik the le vodcen andral e phuv,
14 hoj o kraľišagos te ačhel slabo, hoj imar te na ušťel upre, a te šaj obačhel ča akor,
te leha doľikerela e zmluva.
15 Ale o kraľis andral e Judsko pes leske ačhaďa a bičhaďa le poslen andro Egipt,
hoj les te del grajen the bari armada. Avela leske oda avri? Denašela oda dženo, ko
kavke kerel? Šaj pes zachraňinel oda, ko prephagel e zmluva?

16 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, merela andro foros ole kraľiskro
andro Babilon, savo les thoďa kraľiske, bo tele dikhľa e vera, so leske iľa, a prephagľa
e zmluva, so leha phandľa.
17 Aňi o faraonos peskra zoraľa armadaha the pherdo slugaďenca leske na
pomožinena andro mariben, sar o Babilončana dohordinena o bara the e čik pre
kopa pašal o muros, hoj pes te dochuden andre a te murdaren but manušen.
18 O judsko kraľis tele dikhľa e vera a prephagľa e zmluva. Kajte peske pre oda
podiňa o vast, the avke kerďa kala veci. Ov na denašela!

19 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avke sar me dživav, marava les vaš e vera,
so mange iľa, bo la dikhľa tele, a marava les the vaš miri zmluva, so prephagľa.
20 Nacirdava pre leste miri sita a chudela pes andre miri pasca. Ľidžava les andro
Babilon a ode man leha sudzinava vašoda, hoj mange na sas verno.
21 Savore leskre nekfeder slugaďa ena murdarde la šabľaha a ola manuša, so
predživena, ena rozčhide pre savore seri. Akor sprindžarena, hoj me, o RAJ, oda
phenďom.

22 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Paľis lava jekh konaricis uprunestar le bare
cedrostar a sadzinava les. Dži upral pal o špicos leskre konaricendar odphagava
jekh sano konaricis a sadzinava les pro igen učo verchos.
23 Sadzinava les pro učo verchos le Izraeloskro, barola leske o konara a anela o
uľipen a ačhela lestar igen šukar cedros. Savore čirikle peske ode kerena o hňizdi,
dživena tel o ciňos leskre konarengro.

24 Paľis savore stromi pre maľa sprindžarena, hoj me som o RAJ a me kerďom le
uče stromostar cikno a le cikne stromostar baro. Me šučarďom avri o zeleno stromos
a le šuke stromoske diňom te rozkvitňinel. Me, o RAJ, oda phenďom a kerava oda!‘ “

18

Sako cerpinela ča vaš peskro binos

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Sar oda hoj andre phuv le Izraeloskri vakeren kajso prislovje: ‚O dada chanas o
šutlo hroznos, ale le čhavenge cerpisaľile o danda‘?
3 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, imar na vakerena kada prislovje
andro Izrael!
4 Bo miro hin o dživipen dojekhe manušeskro – o dživipen le dadengro the o
dživipen le čhavengro. Oda manuš, ko kerel binos, oda merela!
5 Varesavo manuš hino čačes lačho, spravodľivo a čačipnaskro.
6 Na chal o mas obetimen pro verchi le modlenge aňi na lašarel le Izraelitengre
modlen. Na meľarel andre avreskra romňa aňi na džal paš peskri romňi andre lakre
dživesa, sar hiňi nažuži.
7 Ňikas na trapinel, ale del pale oda, so iľa andre zaloha. Na čorel, ale del te chal
le bokhales a le langes del gada te urel.
8 Na del kečeň interesiha aňi na lel pale buter. Zľikerel peskro vast, hoj te na kerel
o nalačho, a čačipnaha rozsudzinel le manušen.
9 Ľikerel pes mire prikazendar a verňe doľikerel mire prikazaňja. Kajso manuš
hino spravodľivo a dživela, phenel o RAJ, o Adonaj.
10 Ale kajse manušeske šaj uľol ajso čhavo, so pes marel, murdarel abo kerel vareso
kale binendar.
11 Kajte leskro dad kala veci na kerel, ale o čhavo chal oda mas obetimen pro verchi
le modlenge a avreskra romňa meľarel andre;
12 le čores the le slabes trapinel, čorel a na del pale e zaloha; lašarel le modlen a
kerel o džungipen;
13 del kečeň interesiha a lel pale buter. Či dživela kajso murš? Na dživela! Merela,
bo kerďa savoro kada džungipen; leskro rat ela pre leste korkoreste.
14 No ole manušeske šaj uľol ajso čhavo, so dikhel savore bini peskre dadeskre, ale
ov pes daral a na dživel avke sar o dad.
15 Na chal o mas obetimen pro verchi le modlenge aňi na lašarel le Izraelitengre
modlen; na meľarel andre avreskra romňa
16 a ňikas na trapinel; del pale e zaloha a na čorel. Le bokhales del te chal a le
langes del gada te urel;
17 zľikerel peskro vast, hoj te na kerel o nalačho; na del kečeň interesiha aňi na lel
pale buter; ľikerel pes mire prikazendar a doľikerel mire prikazaňja. Kajso manuš
na merela vaš o bini peskre dadeskre. He, ov dživela.
18 Ale leskro dad merela vaš peskro binos, bo trapinelas le manušen, čorelas le
phraleske a kerelas oda, so nane lačho maškar peskre manuša.
19 No tumen phučen: ‚Soske nane o čhavo mardo vaš o bini le dadeskre?‘ Bo o
čhavo kerelas oda, so hin spravno the lačho a doľikerelas savore mire prikazaňja,
vašoda ov dživela.
20 Oda manuš, ko kerel o binos, oda merela! O čhavo na ela mardo vaš o bini le
dadeskre aňi o dad na ela mardo vaš o bini le čhaskre. O lačhipen pes rachinela ča
ole dženeske, ko o lačhipen kerel, a o nalačhipen pes rachinela ča ole dženeske, ko
o nalačhipen kerel.

21 Ale te pes o nalačho manuš visarela savore binendar, so kerelas, a chudela te
doľikerel savore mire prikazaňja, te chudela te dživel mištes a spravodľišagoha –
he, ajso manuš dživela. Na merela!
22 Ňisave bini, so kerďa, pes leske imar na leperela a dživela, bo chudňa te dživel
spravodľišagoha.
23 Či mange hin pre dzeka, sar o bijedevleskro manuš merel? phenel o RAJ, o Adonaj.
Či na som radeder, sar pes visarel peskre nalače dromestar a dživel?
24 Ale te pes o spravodľivo manuš visarela peskre spravodľišagostar a chudela te
kerel ajse džungale bini, sar kerel o bijedevleskro manuš, či šaj dživela? Ňisavo
leskro spravodľišagos, savo kerďa, pes leske imar na leperela angle ola ňeverna
skutki, so kerďa. Merela vaš peskro binos.
25 Ale tumen phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho!‘ Šunen, Izraelitale! Miro
drom nane lačho? Se oda tumare droma nane lače!
26 Te pes o spravodľivo manuš visarela peskre spravodľišagostar a chudela te kerel
o bini, merela vaš oda; merela vaš o nalačhipen, so kerďa.
27 Ale te pes o nalačho manuš visarela peskre nalačhipnastar, so kerelas, a chudela
te dživel mištes a spravodľišagoha, zachraňinela peske o dživipen.
28 Bo avela pre oda, hoj kerelas namištes, a visarela pes le nalačhipnastar, so
kerelas, vašoda ajso manuš dživela a na merela.
29 Ale o Izraeliti phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho.‘ Miro drom nane lačho?
Se oda tumare droma nane lače!
30 Vašoda Izraelitale, sakones tumendar sudzinava pal oda, sar tumen dživen,
phenel o RAJ, o Adonaj. Keren pokaňje! Visaren tumen savore tumare binendar,
hoj te na aven zňičimen angle tumaro nalačhipen.
31 Odčhiven tumendar savore bini, so kerenas, a čerinen tumen andro jilo the andro
gondoľišagos! Soske kamen te merel, Izraelitale?
32 Se me na kamav, hoj vareko te merel, phenel o RAJ, o Adonaj. Visaren tumen a
dživen!“

19

O halgatovos pal o kraľa le Izraeloskre

1 „Ale tu giľav o halgatovos pal o kraľa le Izraeloskre
2 a phen:

‚Savi zoraľi ľevica sas tiri daj maškar o ľevi!
Pašľolas peske paš lende
a bararelas avri peskre cikne ľeven.
3 Jekhes peskre ciknorendar bararďa avri
a kerďa lestar zoralo ľevos
a ov sikľiľa te rozčhingerel e korisť
a te chal le manušen.
4 O narodi pes pal leste došunde
a chudle les andre peskri jama;
ľigende les pro haki andro Egipt.
5 Sar e ľevica dikhľa,
hoj pes na ačhiľa oda, so užarelas,
iľa peskre ciknorendar avres
a lestar kerďa zoralo ľevos.
6 Ov phirelas maškar o ľevi
a ačhiľa lestar zoralo ľevos;

sikľiľa te rozčhingerel e korisť
a te chal le manušen.
7 Čhiďa tele lengre palaca
a zňičinďa lengre fori.
Sar gravčinelas,
daralas lestar cal̓i phuv
the savore, so andre sas.
8 Skidle pes pre leste upre o narodi
andral o phuva pašal leste.
Nacirdle pre leste e sita
a chudle les andre peskri jama.
9 Thode les pro haki andre kľitka
a ande les ko babiloňiko kraľis.
Phandle les andre bertena vašoda,
hoj les imar te na šunďol te gravčinel
pro verchi le Izraeloskre.

10 Tiri daj sas sar o viňičis andre viňica,
sadzimen paš o paňi;
bariľa pre late but ovocje the konarica,
bo sas la pherdo paňi.
11 Ole viňičis sas zorale konarica,
lače pro vladariko žezlos;
bariľa dži paš o chmari.
Sako les dikhelas,
bo sas les pherdo konarica
a sas igen baro.
12 Ale sas avricirdlo choľaha
a čhido pre phuv.
E tači balvaj pal o vichodos
šučarďa leskro ovocje,
leskre zorale konara šučile avri
a zlabarďa len e jag.
13 Akana sas presadzimen pre pušťa
andre šuki phuv bi o paňi.
14 Paľis chučiľa avri e jag jekhe konaristar
a zlabarďa leskre konarica the leskro ovocje,
na ačhiľa pre leste aňi jekh zoralo konaris
lačho pro vladariko žezlos.‘

Kada hin o halgatovos a giľavela pes sar halgatovos.“

20

O Izrael na šunel peskre Devles

1 Andro eftato berš, andro pandžto čhon pro dešto džives, pes avle varesave vodci le Izraeloskre te dophučel pre voľa le RAJESKRI a bešle peske angle ma.
2 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
3 „Manušeja, vaker le Izraeloskre vodcenca a phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avľan mandar te phučel pre miri voľa? Ale avke sar me dživav, na odphenava tumenge ňič, phenel o RAJ, o Adonaj.‘

4 Sudzin len, manušeja, sudzin len. Leper lenge, save džungipena kerenas lengre dada,
5 a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Oda džives, sar mange kidňom avri le Izrael, diňom lav le Jakoboskre potomken. Diňom man lenge te prindžarel andro Egipt a diňom len lav: Me som o RAJ, tumaro Del!
6 Andre oda džives len diňom lav, hoj len lava avri andral o Egipt a ľidžava andre odi phuv, savi lenge kidňom avri; andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos; andre nekšukareder phuv savore phuvendar.
7 Phenďom lenge: „Sako tumendar mi odčhivel peskre džungale modli, pre save tumen muken! Ma meľaren tumen andre le modlenca andral o Egipt! Me som o RAJ, tumaro Del.“
8 Ale on pes mange ačhade a na kamenas man te šunel. Ňiko na odčhiďa peskre džungale modli, pre save pes mukelas, a ňiko na omukľa o modli andral o Egipt. Akor phenďom, hoj pre lende čhivava avri savori miri choľi a bičhavava pre lende andro Egipt e bari choľi.
9 Ale vaš miro nav oda na kerďom, hoj te na el meľardo anglo jakha avre narodengre, maškar save bešenas o Izraeliti. Ola narodi šaj dikhle, hoj man diňom te prindžarel le Izraelitenge akor, sar len iľom avri andral o Egipt.
10 Vašoda len iľom avri andral o Egipt a anďom len pre pušťa.
11 Diňom lenge mire zakoni a phenďom lenge mire prikazaňja, save den o dživipen ole manušes, ko len doľikerel.
12 Diňom lenge the mire šabati, so sikavel pre zmluva maškar mande the maškar lende, hoj te džanen, hoj me, o RAJ, lendar kerav sveta.
13 Ale o Izraeliti pes mange pre pušťa ačhade. Na dživenas pal mire zakoni a odčhide pestar mire prikazaňja, save den o dživipen ole manušes, ko len doľikerel. A mire šabati igen meľarde andre. Akor phenďom, hoj pre pušťa pre lende čhivava avri miri choľi a zňičinava len.
14 Ale vaš miro nav oda na kerďom, hoj te na el meľardo anglo jakha avre narodengre, save dikhle, sar iľom avri mire manušen.
15 No the avke pre pušťa iľom vera, hoj len na lava andre odi phuv, savi lenge diňom; andre phuv, kaj čuľal o thud the o medos; andre nekšukareder phuv savore phuvendar.
16 Bo odčhide mire zakoni, na doľikerenas mire prikazaňja a mire šabati meľarenas andre, bo lengre jile džanas pal lengre modli.
17 Ale sas mange pharo vaš lenge a na zňičinďom len aňi len na murdarďom avri pre pušťa.
18 Lengre čhavenge pre pušťa phenďom: „Ma dživen pal o zakoni tumare dadengre aňi ma doľikeren lengre prikazaňja aňi tumen ma meľaren lengre modlenca!
19 Me som o RAJ, tumaro Del! Dživen pal mire zakoni, doľikeren mire prikazaňja a dživen pal lende.
20 Pošvecinen mire šabati, save sikaven pre zmluva maškar mande the maškar tumende, hoj te džanen, hoj me som o RAJ, tumaro Del.“
21 Ale tumare čhave pes mange ačhade. Na šunenas mire zakoni a na doľikerenas aňi na dživenas pal mire prikazaňja, save den o dživipen ole manušes, ko len doľikerel; a meľarde andre the mire šabati. Akor phenďom, hoj pre lende čhivava avri pre pušťa savori miri choľi a bičhavava pre lende e bari choľi.
22 Ale vaš miro nav scirdňom miro vast, hoj miro nav te na el meľardo anglo jakha avre narodengre, save dikhle, sar iľom avri mire manušen.
23 No iľom vera pre pušťa, hoj len roztradava maškar aver narodi a rozčhivava maškar aver phuva,

24 bo na doľikerenas mire zakoni a odčhide mire prikazaňja, meľarde andre mire
šabati a lašarenas peskre dadengre devlen.
25 Vašoda len diňom the o aver zakoni, save na sas lače, the o prikazaňja, save na
anen o dživipen.
26 A avke len mukľom te meľarel pes andre peskre obetenca, sar obetinenas peskre
ešebne čhavoren peskre devlenge, hoj olestar te predaran a te sprindžaren, hoj me
som o RAJ.‘

27 Vašoda, manušeja, phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Tumare
dada pes mange ruhinenas the oleha, hoj mange sas ňeverna.
28 Doanďom len andre odi phuv, pal savi diňom lav, hoj lenge la dava, a sar dikhle
varesavo učo brehos abo varesavo zeleno stromos, chudle ode te anel peskre obeti
avre devlenge. Obetinenas ode peskre dari, savenca man choľarenas. Anenas ode o
voňava kaďidli a čhivenas avri peskre moľakre obeti.
29 Ale me lenge phenďom: Oda pre savo učo than tumen phiren?‘ “ (Ode obetinenas
avre devlenge, a vašoda pes oda than dži adadžives vičinel Učo Than.)

30 „Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Soske tumen
mušinen te meľarel andre avke sar tumare dada a džan lubipnaha pal lengre
džungale modli?
31 Mek dži adadžives lenge obetinen tumare dari, tumare čhaven sar o jagale obeti,
a meľaren tumen andre savore tumare modlenca. A tumen kamen, hoj tumenge te
domukav te avel ke ma te phučel pal miri voľa, Izraelitale? Avke sar me dživav,
phenel o RAJ, o Adonaj, na domukava tumenge mandar te phučel ňič.

32 Tumen phenen: „Kamas te avel ajse sar o aver narodi, sar o nipi andro svetos,
save služinen le kašteske the le bareske.“ Ale oda, so tumenge tumen gondoľinen,
pes šoha na ačhela.
33 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, kraľinava upral tumende mire zorale
the nacirdle vasteha a mira choľaha, so pre tumende čhivava avri.
34 Lava tumen avri andral o aver narodi a skidava tumen upre andral o phuva,
andre save tumen roztradňom mire zorale the nacirdle vasteha a mira choľaha, savi
pre tumende čhiďom avri.
35 A ľidžava tumen pre pušťa le narodengri a ode man tumenca sudzinava muj-
mujeha.
36 Avke sar sudzinďom tumare daden pre pušťa andro Egipt, avke sudzinava the
tumen, phenel o RAJ, o Adonaj.
37 Avke sar o pasťjeris del te predžal le stadoske prekal peskri paľica, hoj te
zrachinel le bakren, avke dava the me te predžal tumenge a anava tumen pale andre
miri zmluva.
38 Odďelinava tumendar olen, ko pes mange ačhade a vzburinde. A kajte len lava
avri andral odi phuv, kaj akana dživen, na domukava lenge te džal andro Izrael. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.

39 No tumenge savorenge, Izraelitale, kada phenel o RAJ, o Adonaj, se ča džan a
služinen tumare modlenge! Ale pro koňec man the avke šunena a imar na meľarena
andre miro sveto nav tumare darenca, so obetinen le modlenge.
40 Bo pre miro sveto verchos, pro učo verchos le Izraeloskro, phenel o RAJ, o Adonaj,
ode andre odi phuv mange služinena, savore Izraelitale, a ode tumen prilava. Ode
tumendar užarava tumare obeti, tumare nekfeder dari a the tumare sveta obeti.
41 Prilava tumen sar e šukar voňavo obeta akor, sar tumen lava avri andral o aver
narodi a sar tumen skidava upre andral o phuva, andre save tumen roztradňom.
Anglo jakha le narodengre pre tumende sikavava, hoj som sveto.

42 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar tumen anava pale andro Izrael, andre
odi phuv, pal savi diňom lav tumare dadenge, hoj lenge la dava.
43 Ode tumenge leperena pre savore tumare droma the pre savore tumare skutki,
savenca tumen meľarenas andre. Korkore tumenge džungľona angle ola savore
nalače skutki, so kerenas.
44 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar tumenca kada kerava vaš miro nav a
sar tumenca na kerava avke, sar tumenge zaslužinen vaš tumare nalače droma the
vaš tumare nalače skutki, Izraelitale, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

21

O podobenstvo pal e jag andro veš

1 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha pro juhos a vaker pro juhos a prorokin pro veš, so
hin andro Negev.
3 Phen le vešeske andro Negev: ‚Šun, so phenel o RAJ! Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Dikh, labarava andre tu e jag, savi chala dojekh zeleno stromos the dojekh šuko kašt;
lakre plameňa pes na dena te murdarel andre. Odi jag džala le juhostar dži o severos
a lakre plameňa labarena cal̓i phuv.
4 Cal̓i phuv dikhela, hoj me, o RAJ, odi jag labarďom, a na dela pes te murdarel
andre.‘ “
5 Ale me phenďom: „Jaj, RAJA, Devla miro, o manuša imar akana vakeren: ‚Se ov
ča furt vakerel andro podobenstva!‘ “

E šabľa pro Jeruzalem

6 Pal̓is ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
7 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko Jeruzalem a vaker pre ola thana, kaj pes o
manuša modľinen. Prorokin pre phuv le Izraeloskri
8 a phen lake: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me pre tute džav, cirdava avri
miri šabľa andral o puzdros a murdarava andre tu avri savoren, le lačhen the le
nalačhen.
9 Vašoda, hoj te zňičinav andre tu le lačhes the le nalačhes, avela avri miri šabľa
andral o puzdros pre savoredžene le juhostar dži o severos.
10 Akor calo svetos sprindžarela, hoj me, o RAJ, cirdňom avri e šabľa andral o
puzdros a imar la na thovava pale.‘
11 Ale tu, manušeja, stukin dukhatar, avke sar te tut uľahas bari dukh andro jilo
the bari žaľa. Stukin anglal lengre jakha.
12 A sar tutar phučena: ‚Soske stukines?‘ phen lenge: ‚Vaš oda, so šunďom, hoj
imar avel. Sar oda avela, savore jile predarana a savore vasta slabisaľona. Sako pes
chudela te daral a izdrana lenge o khoča.‘ Dikh, imar oda avel a ačhela pes oda,
phenel o RAJ, o Adonaj.“
13 Pal̓is ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
14 „Manušeja, prorokin a phen lenge: ‚Kada phenel o Adonaj:
E šabľa, e šabľa imar hiňi ostrarďi
a lešťimen avri;
15 ostrarďi, hoj te murdarel;
lešťimen avri, hoj te bľišťisaľol sar bleskos.
Akana so, radisaľuvaha?
E pal̓ica mire čhaskri na prilel ňisavo kašt!
16 E šabľa diňom te lešťinel avri,
hoj pes la te chudel andro vasta;
e šabľa hiňi ostrarďi a lešťimen avri,

hoj la te den le katoske andro vasta.
17 Manušeja, rov, ker vika,
a cirde tuke o bala žaľatar,
bo e šabľa avel pre mire manuša
the pre savore vodci andro Izrael;
ena čhide angle šabľa
jekhetane mire manušenca.
18 Se e skuška hiňi kade,
a te na priles e paľica,
akor soske pes kada savoro te na ačhel?
phenel o RAJ, o Adonaj.‘
19 Ale tu, manušeja, prorokin
a tapčin le vastenca,
hoj te avel e šabľa duvar abo trival.
Oda hin e šabľa pro murdaripen,
e šabľa pro baro murdaripen.
Avela pre lende pal savore seri,
20 hoj te predaran andro jile
a te peren but džene.
Paš dojekh brana thoďom
e šabľa te murdarel.
Dikh, hiňi pripravimen te demel sar bleskos;
hiňi lešťimen avri, hoj te murdarel!
21 Ostro šabľo, čhinger pal e čači the pal e baľogňi sera!
Čhinger všadzik, kaj sal visarďi!
22 Me tiš tapčinava
a miri choľi preačhela.
Me, o RAJ, oda phenďom.“

E šabľa le babiloňike kraľiskri

23 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
24 „A tu, manušeja, poznačin tuke duj droma, khatar šaj avel e šabľa le Babilonoskre kraľiskri. Thov e značka pre oda drom, so avel avri andral o Babilon, ode, kaj chudel o drom andro foros.
25 Poznačin jekh drom prekal e šabľa, so džala pro foros Raba ko Amončana, a dujto drom pre Judsko, pro ohradzimen foros Jeruzalem.
26 Bo o babiloňiko kraľis zaačhela paš e križovatka, paš ola duj droma, hoj te vražinel: Čhivela peske o šipi sar o losi, dophučela pes peskre modlendar a rodela varesavo znameňje andro ľadvini le džviroskre.
27 Andre leskro čačo vast leske ačhela o losos pro Jeruzalem, hoj ode te rozthovel o baraňidla, a prikazinela peskre slugaďenge, hoj te džan pro mariben. Vičinela zorales, hoj pes te džan te marel, a on rozthovena o baraňidla paš o brani a hordinena o bara the e poši paš o muros, hoj pes te dochuden andro foros.
28 O manuša andral o Jeruzalem oleske na kamena te pačal angle ola prisahi, so dine le kraľis andral o Babilon, ale ov lenge leperela lengri vina a zalela len.
29 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj mange leperďan tumari vina oleha, hoj sako šaj dikhel tumari vzbura a tumare bini dičhol andre savoreste, so keren, vašoda tumen zalena andro zajaťje.
30 Ale tu, vladcona andro Izrael, sal igen nalačho the bijedevleskro manuš, tiro džives, tiro časos, hoj te aves mardo, imar avel.‘

31 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Le tuke tele o turbanos pal o šero! Thov tele e
koruna! Imar na ela avke, sar sas. Oda, so hin dikhlo tele, ela hazdlo upre, a so pes
ľidžal upre, ela čhido tele.
32 Zburimen, zburimen! Čhido tele ela o foros! Kada pes ačhela akor, sar avela oda,
kaske diňom o pravos te sudzinel.‘ “

E šabľa pro Amončana

33 „Tu manušeja, prorokin a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj, pal o Amončana
the pal lengro asaben le Izraelostar,‘ phen:
‚E šabľa, e šabľa hiňi avricirdľi,
hoj te murdarel;
hiňi lešťimen avri,
hoj te ňičinel a hoj te blišťisaľol sar bleskos!
34 Kajte tumen hin o falošna viďeňja,
hoj savoro tumenca ela mištes
a kajte tumenge phenen o falošna vražišagi,
e šabľa perela pre tumare meňa,
bo san nalače the bijedevleskre
a tumaro džives, tumaro časos imar avel.
35 Garuv e šabľa andro puzdros!
Pre oda than, kaj sanas kerde,
ode andre tumari phuv, kaj uľiľan,
tumen sudzinava.
36 Čhivava avri pre tumende miri choľi,
labarava pre tumende e jag mira choľakri,
a dava tumen andro vasta le dzive muršenge,
save igen džanen te murdarel.
37 Avena sar o kašta pre jag,
tumaro rat čuľala pal tumari phuv;
imar peske pre tumende ňiko na leperela,
bo me, o RAJ, oda phenav!‘ “

22

O bini le Jeruzalemoskre

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, kames te sudzinel o Jeruzalem? Kames te sudzinel o foros, kaj hin
pherdo murdaripen? De leske te džanel savore leskre džungipena, so kerelas.
3 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Oda hin o foros, savo pre peste anel o sudos
oleha, hoj maškar o foros čhorel avri o rat, a savo pes meľarel andre oleha, hoj peske
kerel o modli!
4 Anďal pre tu e vina ole rateha, so čhorehas avri; meľarďal tut andre le modlenca,
so tuke kerďal. Oleha tuke anďal pašeder tiro sudos; avľa o koňec tire beršengro.
Vašoda tut diňom pre ladž savore narodenge a pro asaben savore phuvenge.
5 Asana tutar o fori, so hine pašes, the o fori, so hine dur. Ó tu, kaskro nav hino
meľardo! Andre kaste hin pherdo zmetkos!
6 Dikh, o raja le Izraeloskre, so andre tu dživenas, viužinenas peskri zor, hoj te
murdaren le ňevinne manušen.
7 O manuša andre tu na denas pačiv la da the le dades; le cudze manušeha thovenas
avri a le široten the le vdoven trapinenas.
8 Tu dikhehas tele mire sveta veci a mire šabati meľarehas andre.

9 Dživenas andre tu ola, ko keren o pľetki pre aver džene, hoj len te murdaren;
chan pro verchi o obeti le modlengre a keren džungipena maškar o foros.
10 Andre tu kerenas peskre dadenge ladž akor, sar pašľonas lengre romňijenca.
Andre tu pašľonas le džuvľenca, saven sas peskre dživesa.
11 Andre tu kerelas o murš džungipen avre muršeskra romňaha a aver murš
kerelas o džungipen peskra boraha a aver murš pašľolas peskra pheňaha, le dadeskra
čhaha.
12 Andre tu o manuša pes denas te prepočinel, hoj varekas te murdaren; denas
kečeň interesiha avre dženen a barvaľonas pro čore. No pre ma bisterďal, phenel o
RAJ, o Adonaj.
13 Vašoda demavava choľaha le vasteha pre tiro napačivalo barvaľipen, so tuke
kerďal, the pro murdaripen, so pes kerelas andre tu.
14 Obačhela tiro jilo? Ena tire vasta dos zorale akor, sar pre tu avava? Me, o RAJ,
oda phenďom a kerava oda.
15 Roztradava tut maškar o aver narodi a rozčhivava tut pal aver phuva; avke pal
tu lava het tiro nažužipen.
16 Sar ela tiro nav meľardo maškar o narodi, akor sprindžareha, hoj me som o
RAJ.‘ “

O podobenstvo pal o bov

17 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, o manuša le Izraeloskre mange ačhile ajse zbitočna sar odi mel, so
ačhel andro bov pal o rup, sar hino roztado: o mišimen meďos, cinos, trast the olovos.
19 Avke akana kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj tumen savore čerinďan
pre odi mel, skidava tumen upre andro Jeruzalem.
20 A sar pes skidel upre o rup, o meďos, o trast, o olovos the o cinos, hoj pes te
roztaven andro rozlabardo bov, avke tumen me skidava upre mira choľaha, mira
bara choľaha, a thovava tumen andro foros, kaj tumen roztavava.
21 Skidava tumen upre, rozlabarava pre tumende e jag mira choľakri a roztavava
tumen.
22 Avke sar pes roztavel o rup andro bov, avke tumen roztaďona andre oda foros.
Akor sprindžarena, hoj me, o RAJ, pre tumende čhiďom avri miri choľi.‘ “

O raja, o rašaja, o proroka the o manuša dživen andro bini

23 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
24 „Manušeja, phen: ‚Tu sal e phuv, pre savi na dela o brišind aňi o prehanki andro
džives la choľakro.
25 Tire raja hine sar o choľamen ľevos paš peskri korisť: chan tele le manušen, len
peske lengre barvaľipena the o vzacna veci a but džuvľijendar keren vdovi.
26 Tire rašaja previsaren miro zakonos a meľaren andre mire sveta veci. On na
keren o rozďjel maškar oda, so hin sveto a so nane sveto, a na sikaven, savo rozďjel
hin maškar oda, so hin žužo a so nane žužo. Na doľikeren mire šabati, a vašoda
man o manuša andral o Izrael imar na den pačiv.
27 Tire raja hine sar vlki, so rozčhingeren peskri korisť, hoj murdaren le manušen
a zňičinen lenge o dživipena ča vašoda, hoj pre lende te barvaľon.
28 Tire proroka zagaruven lengre nalače skutki, avke sar pes le vapnoha parňarel
o muros. Dikhen o falošna viďeňja a prorokinen lenge o klamišagi akor, sar phenen:
„Kada phenel o RAJ, o Adonaj,“ ale o RAJ ke lende na vakerďa.
29 O manuša zoraha ispiden pre aver manuša, hoj lendar te dochuden o love, a
čoren jekh avreske. Trapinen le čoren the le slaben, le cudzincenca namištes keren
a na den len pravos pro sudos.

30 Rodavas maškar lende bajča jekhe muršes, so šaj prikerďahas o muros a
ačhaďahas pes angle miro muj andre chev andro muros, hoj te na zňičinav e phuv,
ale na arakhľom aňi jekhes.
31 Vašoda pre lende čhivava avri miri bari choľi a zňičinava len andre miri choľi
sar la jagaha. Visarava lenge pale vaš savoro nalačhipen, so kerde, phenel o RAJ, o
Adonaj.‘ “

23

O podobenstvo pal o duj pheňa

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, sas varesave duj džuvľa a ola duj džuvľa sas pheňa.
3 Imar terňipnastar kerenas o lubipen andro Egipt a ode peske denas te chudel o
koľina.
4 E phureder pes vičinelas Ohola a lakri terneder pheň pes vičinelas Oholiba.
Ačhile mire romňija a paľis ločhile muršoren the čhajoren. Ohola hin e Samarija
a e Oholiba o Jeruzalem.
5 E Ohola kerelas o lubipen, kajte sas mek miri romňi, a džalas peskre piranenca,
le asirike slugaďenca,
6 save sas urde andro fijalovo purpur, le bare rajenca the le vladarenca. Savore sas
šukar terne murša the jazdci pro graja.
7 Kerelas o lubipen savore nekbareder rajenca andral e Asirija a meľarďa pes andre
ole dženengre modlenca, pal save lake igen džalas.
8 A mek paš oda na preačhiľa te kerel o lubipen, saveha chudňa andro Egipt, bo
peskre terňipnastar laha pašľonas o murša, chudenas lake o koľina a kerenas laha
sar lubňaha.
9 Vašoda la diňom andro vasta lakre piranenge, andro vasta le Asirčanenge, pal
save lake igen džalas.
10 Čhide lake tele o gada a ačhiľa langi; ile lake le čhaven the le čhajen a murdarde
la šabľaha. Avke pre late avľa o sudos a ačhiľa pre vistraha savore džuvľenge.
11 Lakri pheň e Oholiba dikhľa, sar dopeľa, no the avke ačhiľa andre peskri lubikaňi
žadosca mek goreder sar lakri pheň.
12 Džalas lake igen pal o Asirčana, pal o bare raja, pal o vladara, pal o slugaďa
andro šukar gada the pal o jazdci pro graja, pal savore šukar terne murša.
13 Dikhľom, hoj the oj pes meľarďa andre; soduj pheňa kerenas jednakones.
14 Ale oj kerelas mek bareder lubipen. Pricirdenas la o murša, so sas maľimen pre
fala, o obrazi le Babilončanengre, so sas urde andro lole gada,
15 saven sas o sirimi pašal o klubi a pro šere o turbani; savore dičhonas avri sar o
babiloňika veľiťeľa.
16 Soča len dikhľa, takoj andre late avľa e žadosca a bičhaďa pal lende le poslen
andro Babilon.
17 Avke o Babilončana avle ke late, pašľile laha pro hadžos a meľarde la andre
peskre lubipnaha. Ale sar la meľarde andre, jekhvareste lake džungľile.
18 Sar anďa avri peskro lubipen a sikaďa peskro langipen, akor mange džungľiľa,
avke sar mange džungľiľa lakri pheň.
19 A leperďa peske pre peskro terňipen, sar kerelas o lubipen andro Egipt, a chudňa
meksa buter te kerel o lubipen.
20 Igen lake džalas pal o pirane, saven sas ajsi žadosca sar le somaris a kerenas
oda avke sar o graja.
21 A paľis tut cirdelas pal oda džungipen, so kerehas, sar salas terňi, sar tut o
Egipťana chudenas le koľinendar.

22 Vašoda, Oholibo, kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kerava pre tu upre tire piranen,
save tuke džungľile, a anava len pre tu pal savore seri:
23 le Babilončanen the savore Chaldejcen, le muršen andral o Pekod, andral o Šoa
the andral e Koa, a lenca the savore Asirčanen, le šukar terne muršen, le bare rajen,
le vladaren, le veľiťeľen, le slugaďen the savore jazdcen pro graja.
24 Avena pre tute le zbraňenca*, le všelijake verdanenca the le pherdo manušenca;
rozačhavena pes pre tu pal savore seri le bare the le cikne šťitenca the le prilbenca.
Dava tut andre lengre vasta, hoj tut te sudzinen, a on tut sudzinena pal peskre zakoni.
25 Mukava pre tu miri žjarlivo choľi a on pre tu avena bara choľaha. Odčhinena
tuke o nakh the o kana a olen, so ačhena, murdarena la šabľaha; lena tuke le čhaven
the le čhajen a olen, so predživena, labarena andre jag.
26 Čhivena pal tu tele tire gada a lena peske tire šukar šperki.
27 Avke zaačhavava tiro džungipen the tiro lubipen, so chudňal te kerel andro Egipt.
Imar šoha tut pal lende na cirdeha a pro Egipt tuke imar na lepereha.
28 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, dav tut andro vasta olenge, kas našťi avri
ačhes, olenge, ko tuke džungľile.
29 Ena ke tu igen nalače a lena tuke savoro, pre soste kerehas buči. Mukena tut
calkom langa a aveha pre ladž, odučharena tiro lubipen a dičhola tiro džungipen.
30 Kada pes tuke ačhela vašoda, bo kerehas o lubipen le narodenca a meľarďal tut
andre lengre modlenca.
31 Phirehas pal o drom tira pheňakro, vašoda tuke dava te pijel e kuči lakre trestoha.
32 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Pijeha andral tira pheňakri kuči,
so hiňi bari, buchľi a but andre rešľol,
a vašoda aveha pre bari ladž the pro asaben.
33 Aveha igen mači a ela tut e bari žaľa;
odi kuči ela strašno a anela e skaza;
oda hin e kuči tira pheňakri la Samarijakri.
34 Pijeha andral odi kuči savoro avri,
žuvineha lakre kotora
a ole črepenca tuke čhingereha o koľina,
bo me oda phenďom,
phenel o RAJ, o Adonaj.“

35 „Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Mušines te cerpinel vaš tiro džungipen
the lubipen, bo bisterďal pre ma a visarďal tut mange le dumeha.“

36 O RAJ mange phenďa: „Manušeja, kames te sudzinel la Ohola the la Oholiba?
Akor dža a phen lenge pal lengre džungipena!
37 Bo kerenas o lubipen a o rat hin pre lengre vasta. Kerenas o lubipen peskre
modlenca a peskre čhaven, so mange ločhile, obetinenas le modlenge andre jag sar
chaben.
38 A mek the kada mange kerde: Andre oda džives meľarenas andre the miro
Chramos a na doľikerenas mire šabati.
39 Bo mek pre oda džives, sar obetinenas peskre čhaven le modlenge, avenas andre
miro Chramos a meľarenas les andre. Dikhes, kada kerenas andre miro kher!
40 Se mek až bičhavenas le poslen pal o murša, save avenas dural, a sar avenas, tu
džahas te landol angle lende, richtinehas tut a thovehas pre tu o šperki.

* **23:24** Abo: le severostar

41 Bešehas tuke pro igen šukar divanos, paš o skamind, pre savo kerehas pherdo
chaben a thovehas miro kaďidlos the olejos.
42 Pašal lende šunďolas e bari vika le manušengri, so lenge hin savoro jekh; pal e
pušťa ande le pijaken, save thode le soduje pheňenge pro vasta o naramki a o šukar
koruni pro šere.
43 Akor phenďom pal kadi džuvľi, so phuriľa le lubipnastar: ‚Akana the on laha
kerena o lubipen.‘
44 Džanas laha avke, sar pes džal la lubňaha; avke džanas la Oholaha the la
Oholibaha, le džungale džuvľijenca.
45 Ale o spravodľiva murša len sudzinena a odsudzinena sar lubňen the vrahiňen,
bo kerenas o lubipen a pre lengre vasta hin o rat.
46 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vičinen pre lende le manušen, hoj len te maren a
te občoraren.
47 Mi murdaren len le barenca a mi rozčhingeren le šabľenca; mi murdaren lenge
le čhaven the le čhajen a mi podlabaren lenge o khera.
48 A kavke zaačhavava o džungipen andre kadi phuv, hoj savore džuvľija kalestar
te sikľon a te na keren o lubipen avke sar on.
49 Kavke tumenge dena te počinel vaš tumaro džungipen a avena marde vaš oda,
hoj lašarenas o modli. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o Adonaj.‘ “

24

O podobenstvo pal e hardzavo piri

1 Andro eňato berš, andro dešto čhon pro dešto džives ke ma avľa kada lav le
RAJESKRO:
2 „Manušeja, pisin tuke andre kada džives, bo ipen andre kada džives o babiloňiko
kraľis obkľučinďa o Jeruzalem.
3 Phen o podobenstvo kale zacate manušenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Ačhav e piri pro bov
a čhiv andre o paňi.
4 Thov andre o nekfeder masa,
o sťehno the o pľecko,
a pherar e piri le nekfeder maseskre kokalenca.
5 Kide avri le nekfeder bakren
a podlabar o kašta tel e piri.
Muk te taďol o paňi andre piri
a tav andre o mas le kokalenca.‘ “

6 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Vigos le foroske, so čhorel avri o ňevinno
rat! Vigos la hardzava pirake, savakri hardza na džal tele! Kide avri andral e piri o
kotora jekh pal aver a ma prekide, savo leha avri ešebno.“

7 „Bo oda rat, so čhorde avri o vrahi, hino mek furt maškar o foros; čhide oda rat
avri pre skala a na pre phuv, kaj les o prachos učharďahas andre.
8 Ale vašoda, hoj te choľisaľuvav pre lende a te dav lenge oda pale, domukľom lenge
te čhivel avri o rat pre skala, hoj les o prachos te na učharel andre.“
9 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Vigos le foroske, so čhorel avri o ňevinno
rat! The me anava bari kopa kašta pre jag.
10 Avke an kašta a ker jag. Tav mištes o mas, mišin le koreňjenca a muk te prilabol
o kokala.
11 Thov e prazdno piri pro angara, hoj te roztačol, hoj te prelabol avke, hoj e mel
the e hardza andral e piri te labon avri.

12 Igen la kamavas te žužarel, ale hijaba, bo the avke hin andre pherdo hardza. Mi
zlabol andre jag peskra hardzaha!
13 Jeruzalemona, tiro nažužipen hin tiro džungipen, a kajte tut me kamavas te
obžužarel, tu pes mange na dehas te obžužarel tira meľatar. Vašoda imar na aveha
žužo dži akor, medik miri bari choľi pre tute na šiľaľola avri.“

14 „Me, o RAJ, oda phenďom. Avľa o časos, hoj oda te kerav. Na mukava oda ča
avke, na ela mange pharo aňi na avava ke tu jileskro. Aveha sudzimen pal oda, sar
džives, the pal oda, so keres, phenel o RAJ, o Adonaj.“

Le prorokoske merel e romňi pro znameňje

15 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
16 „Manušeja, dikh, lav tuke ola, kas nekbuter kames; merela jekhvareste. No tu
ma av smutno a ma rov! Ma muk avri ňisave apsa andral o jakha!
17 Rov cichones! Ma ľiker o smutkos pal tiri romňi, ale thov tuke o turbanos pro
šero a uri o sandalki pro pindre! Ma učhar tuke andre o muj aňi ma cha oda maro,
savo pes chal pro vartišagos!“
18 A tosara oda vakeravas le manušenge a rači mange muľa e romňi. Paľis pre aver
džives tosara kerďom avke, sar mange sas prikazimen.
19 O manuša mange phende: „Phen amenge, so sikavel kada prekal amende. Soske
kada keres?“
20 Avke lenge odphenďom: „O RAJ ke ma prevakerďa a phenďa mange:
21 Phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, meľarava andre
miro Chramos, tumari pevnosť, andre savi thoven baripen, savi igen kamen a pal
savi tužinel tumari duša. Tumare čhave the tumare čhaja, saven mukľan andro
Jeruzalem, ena murdarde la šabľaha.
22 A paľis tumen oda kerena avke, sar me kerďom: Na zaučharena tumenge andre
o muja aňi na chana o maro pro vartišagos.
23 Mukena tumenge o turbani pro šere a o sandalki pro pindre. Na ľikerena o
smutkos aňi na hikinena, ale pharipnastar calkom šučona avri vaš tumare bini a
rovena cichones jekh pre aver.
24 Avke tumenge ela o Ezechiel pro znameňje; kerena savoro avke, sar kerelas ov.
Sar pes kada ačhela, akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o Adonaj.‘
25 A tu, manušeja, andre oda džives, sar lenge lava lengri pevnosť, andre savi
radisaľon a thoven baripen, savi igen kamen a pal savi tužinel lengri duša, a sar
lenge lava the lengre čhaven the čhajen,
26 andre oda džives ke tu avela vareko, ko denašela andral o Jeruzalem, a phenela
tuke, so pes ode ačhiľa.
27 Andre oda džives tuke phundravava o muj a imar na aveha čhit. Vakereha ole
dženeha, so denašľa, a avke aveha le manušenge pro znameňje. Akor sprindžarena,
hoj me som o RAJ.“

O lava pro narodi

25

O lav pro Amončana

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko Amončana a prorokin pre lende.
3 Phen lenge: ‚Šunen o lav le Nekbareder RAJESKRO! Kada phenel o RAJ: Vašoda,
hoj asanas mire Chramostar, sar sas meľardo andre, the le Izraeloskra phuvatar, sar
sas zňičimen, a the le judske manušendar, sar sas zaile andro zajaťje,

4 kerava tumendar otroka prekal o manuša, so avena pal o vichodos. On peske
ke tumende rozthovena o tabora a ačhavena peske o stani maškar tumende, chana
tumenge avri o ovocje a pijena tumenge avri o thud.
5 Le forostar Raba kerava e maľa prekal o ťavi a la phuvatar Amon o than, kaj peske
odpočovinena o bakrore. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
6 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj tapčinenas le vastenca, chučkerenas
le pindrenca, asanas a radisaľonas andral calo jilo la phuvake Izrael,
7 nacirdava pre tumende miro vast a dava tumen le narodenge sar korisť; khosava
tumen avri le narodendar a mažinava tumen avri le phuvendar; zňičinava tumen a
akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

O lav pro Moabčana the pro Edomčana

8 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj o Moab the o Seir phenen: „E Judsko
hiňi ajsi sar the okla aver narodi,“
9 vašoda zňičinava o fori, so chraňinen o hraňici le Moaboskre, leskre
nekšukareder fori o Bet-Ješimot, Baal-Meon the o Kirjatajim.
10 Dava le Moab le Amončanenca le manušenge pal o vichodos, hoj pes pro
Amončana imar te na leperel maškar o narodi,
11 a marava le manušen andro Moab. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

12 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj pes o Edom pomsťinďa le manušenge
andre Judsko a oleha pre peste anďa e bari vina,
13 kada phenel o RAJ, o Adonaj: Nacirdava miro vast pro Edom a murdarava ode
avri le manušen the le džviren. Kerava lestar pušťa a pašal o Teman dži paš o Dedan
ena o manuša murdarde la šabľaha.
14 Pomsťinava man le Edomoske mire manušenca le Izraeloha. On anena pro Edom
miri choľi, miri bari choľi. Akor sprindžarena miri pomsta, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

O lav pro Filišťinci

15 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj pes o Filišťinci ajsa bara choľaha
andro jilo pomsťinde mire manušenge a furt sas lengre ňeprijaťeľa, so len kamenas
te zňičinel,
16 kada phenel o RAJ: Nacirdava miro vast pro Filišťinci; murdarava avri le
Kereťanen; zňičinava olen, so ačhile te dživel paš o moros.
17 Pomsťinava man lenge igen zorales a marava len mira choľaha. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar man lenge pomsťinava.‘ “

26

O lav pro Tir

1 Dešujekh berš paloda, sar samas zaile, andro ešebno čhon, pro ešebno džives ke
ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, vašoda, hoj o Tir radisaľolas le Jeruzalemoske a kavke vakerelas: ‚E
brana le narodengri hiňi čhiďi tele, phundrade pes mange o vudara. Akana sar ov
pašľol a hino telečhido, mange džala mištes,‘
3 vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Me džav pre tute, Tirona! Anava pre tute
but naroden avke, sar o moros anel peskre vlni.
4 Zňičinena o muri le Tiroskre a čhivena tele leskre veži. Randava pal leste o
prachos tele a na mukava lestar ča e skala;
5 ačhela lestar than pro moros, pre savo pes šučarel o ribarika siti, bo me oda
phenďom, phenel o RAJ, o Adonaj. Ačhela lestar korisť prekal o narodi.

6 The leskre čhaja, so hine pre maľa, ena murdarde avri la šabľaha. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.
7 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Anava pro Tir pal o severos le babiloňike kraľis
Nebukadnecar, le kraľengre kraľis, le grajenca, le verdanenca, le jazdcenca the la
bara armadaha.
8 Tire čhajen pre maľa murdarela la šabľaha, ačhavela pašal tu o muros, hordinela
pašal tire muri e čik a hazdela pre tu peskre šťiti.
9 Leskre slugaďa predemena le maribnaskre baraňidlenca tire muri a tire veži
čhivena tele le trastune nastrojenca.
10 Anela pre tu ajci grajen, hoj leskro prachos tut učharela andre. Tire muri
razisaľona la vikatar le jazdcendar, le kerekendar, le verdanendar, sar avela prekal
tire brani avke, sar pes avel andro foros prekal o muri, so hine čhide tele.
11 Le grajengre kopitenca rozmarela savore tire uľici, tire manušen murdarela avri
la šabľaha a tire zorale slupi perena tele pre phuv.
12 Lena tuke savoro barvaľipen a čorena tuke savoro vzacno tovaris. Čhivena tuke
tele o muri a zburinena tire šukar khera. Tire bara, tire kašta the tiro prachos čhivena
andro moros.
13 Murdarava andre tire giľa a imar na šunďola o bašaviben pro citari.
14 Na mukava pre tu ča skala, ačhela tutar than te šučarel o siti. Imar na aveha pale
upreačhado, bo me, o RAJ, oda phenďom. Kada hin o lav le RAJESKRO, le Devleskro.
15 Mek kada phenel o RAJ, o Adonaj, le Tiroske: Jaj, sar razisaľona o ostrovi ola bara
vikatar, so šunďola akor, sar pereha zorales tele, sar o zraňimen manuša stukinena
dukhatar a ela andre tu o baro murdaripen!
16 Avke savore raja andral o fori pašal o moros avena tele pal peskre troni, čhivena
pal peste tele peskre plašťi the o šukar avriside rucha. Urena pre peste e dar, bešena
peske pre phuv a igen izdrana daratar vaš oda, so pes tuke ačhiľa.
17 Paľis chudena te giľavel žaľatar o halgatovos a phenena tuke:

‚Jaj, sar našľiľal, tu slavno forona,
andre savo bešenas o manuša andral o moros!
Salas zoralo pro moros,
tu the tire manuša, so andre tu bešenas;
anehas e dar sakoneske, ko bešel paš o moros.
18 Akana andre kada džives, sar peľal tele,
o fori pašal o moros izdran;
predaranďile o ostrovi le moroskre,
sar našľiľal.‘ “

19 „Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sar tutar kerava zamuklo foros avke, sar hine
ola fori, andre save imar ňiko na bešel, a sar pre tu anava e hlbina le oceanoskri a
začhivela tut o paňi,
20 akor tut lava tele jekhetane olenca, so džan andre Bari chev paš ola nipi, so
dživenas varekana. Dava tuke te bešel tel e phuv maškar o phurikane zrucaňini, ole
dženenca, so džan tele andre odi Bari chev, a imar na aveha pale a na zaleha tuke
tiro than pre phuv maškar o džide.
21 Kerava tuha o strašno koňec a imar na aveha. Rodena tut, ale imar šoha tut na
arakhena, phenel o RAJ, o Adonaj.“

27

O žaľakro halgatovos pal o Tir

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:

2 „Manušeja, giľav žaľatar o halgatovos pal o Tir
3 a phen le Tiroske, so bešel paš e brana le moroskri, so bikenavkerel o tovaris le
narodenge andro but fori pašal o moros, hoj o RAJ, o Adonaj leske phenel kada:

,Tirona, phenďal pal tu:
„Miro šukariben hin dokonalo!“
4 Tiro than hin maškar o moros;
tire staviťeľa tut igen šukares ačhade.
5 Savore tire deski
kerde le ciprusostar andral o verchos Senir;
ile o cedros andral o Libanon,
hoj tuke te keren o stožjaris.
6 O vesla tuke kerde le dubendar andral o Bašan,
tiri paluba kerde le borovicendar andral o Ciprus
a šukaľarde la slonovinaha.
7 Tiri plachta sas
le avriside jemne ľanostar andral o Egipt
a služinelas tuke sar zastava;
tiri streškica sas
le fijalove the lole purpurostar
andral o fori le Elišaskre pašal o moros.
8 O manuša andral o Sidon the Arvad
sas tire veslara;
tire bučakre majstri, Tirona,
sas tire namorňika.
9 O phureder murša andral o Gebal the leskre bučakre majstri
tuke prikerenas o cheva andro deski;
savore moroskre loďki peskre namorňikenca
phirenas ke tu te cinavel a te bikenavel.
10 Manuša andral e Perzija, andral o Lud the Put
tuke služinenas sar slugaďa andre armada.
Pre tire muri peske figinenas o šťiti the o prilbi;
anenas tuke e slava.
11 O murša andral o Arvad the Helech
stražinenas tire muri dookola
a o murša andral o Gamad sas pre tire veži.
Peskre šťiti figinenas pre tire hradbi;
kerenas tutar dokonale šukar.
12 Tire barvaľipnastar peske o Taršiš cinavkerelas o tovaris vaš o rup, trast, cinos
the olovos.
13 O Grecko, o Tubal the o Mešech anenas le otroken the o brondzune veci
14 a o murša andral e Bet-Togarma anenas le bučakre grajen, le maribnaskre grajen
the le mulicen, hoj tuha te čerinen vaš tiro tovaris.
15 O manuša andral o Rodos tutar cinavkerenas a o nipi andral o but fori pašal
o moros anenas e slonovina the o kašta le ebenostar, hoj tuha te čerinen vaš tiro
tovaris.
16 O Edomčana tutar cinavkerenas pherdo tovaris. Vaš tiro tovaris tuke počinenas
le lole purpuroha, le farebne avriside gadenca, le jemne pochtanenca, le koralenca,
le rubinenca the le malachitoha.
17 O manuša andral e Judsko the andral o Izrael anenas e pšeňica andral o Minit,
o figi, o medos, o olivovo olejos the o balzamos, hoj tuha te čerinen vaš tiro tovaris.
18 O manuša andral o Damašek tutar cinavkerenas vaš oda, bo sas tut but tovaris
a pherdo barvaľipen. Anenas e mol andral o Chelbon, e vlna andral o Cahar,

19 o džbani la moľaha andral o Uzal, hoj te čerinen vaš tiro tovaris. Anenas o
trastuno tovaris, e voňavo trsťina the e kasija, hoj te čerinen vaš tiro tovaris.
20 O Dedančana tuha čerinenas o pochtana pro sedla.
21 O Araba a the savore raja le Kedaroskre tuha čerinenas le bakroren, le bakren
the le capen vaš tiro tovaris.
22 O kupci andral e Šeba the Raema cinavkerenas ke tute; vaš tiro tovaris tut denas
o všelijaka nekfeder balzami, o všelijaka drahokami the o somnakaj.
23 O fori Charan, o Kane the o Eden, o kupci andral e Šeba, Asirija the andral cal'i
Medsko cinavkerenas ke tute.
24 On anenas pre tire pľaci o igen šukar gada, o plašťi le fijalove purpurostar the le
farebne pochtanendar, o farebna koberci le prephandle špargicenca.
25 O loďi andral o Taršiš hordinenas tiro tovaris.

Salas sar e loďa maškar o moros,
andre savi hin pherdo tovaris;
26 tire veslara tut lenas avri pro baro moros,
ale e balvaj pal o vichodos tut phagerela pro kotora,
dur maškar o moros.
27 Tiro barvaľipen, tiro tovaris, so bikenaves,
tiro tovaris, so cinaves,
tire namorňika, tire kormiďelňika,
tire ťesara la loďakre,
tire kupci, savore tire slugaďa
a mek the sako, ko hin tuha pre loďa,
tašľona dži tele andro moros
andro džives, sar pereha tele.
28 Sar tire namorňika vičinena pre pomoca,
o fori pašal o moros razisaľona ola vikatar.
29 Savore, so keren le veslenca,
omukena peskre loďi;
o namorňika the savore kormiďelňika
zaačhena pre šuki phuv.
30 Chudena vaš tuke
zorales te rovel, bares te hikinel;
čhivkerena peske o prachos pro šere
a vaľinena pes andro prachos andral o bov.
31 Angle tu peske hoľinena o šere,
urena pes andro gada le gonestar
a bares vaš tuke rovena,
bara žaľaha.
32 Hikinena vaš tuke,
ela len bari žaľa a phenena:
„Savo foros sas avke zňičimen
maškar o moros sar o Tir?“
33 Sar tiro tovaris avelas pal o moros,
čaľarelas but naroden;
tire bare barvaľipnaha the tovariha
barvaľarehas but kraľen pre phuv.
34 Ale akana stroskotinďal pro moros,
andro bare paňa,
tiro tovaris the savore tire nipi
tašľona tuha.

35 Savore, so bešen andro fori pašal o moros,
predarana, so pes tuke ačhiľa;
lengre kraľa izdrana
a parňona lenge o muja daratar.
36 O kupci maškar o narodi
jojčinena upral tu.
Igen strašňe dopereha
a imar na aveha.‘ “

28

O sudos upral o kraľis andral o Tir

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, phen le vladcaske andro Tir: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Tire barikane jileha phenes: „Me som del, me bešav pro tronos le devlengro maškar o moros.“ Kajte tuke gondoľines, hoj sal ajso goďaver sar o del, tu sal manuš a na sal del.
3 Gondoľines tuke, hoj sal goďavereder sar o Daniel a ňič nane anglal tu zagarudo.
4 Angle oda, hoj sal goďaver a achaľos, dochudňal tuke but barvaľipen. Skidňal tuke o somnakaj the o rup andre tire pokladňici.
5 Angle oda, hoj igen džanes te bikenavkerel, igen barvaľiľal. A angle tiro barvaľipen ačhiľal barikano andro jilo.
6 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj tuke andre tiri goďi gondoľinehas, hoj sal ajso goďaver sar o del,
7 anava pre tu o aver narodi, so hine igen bijileskre. Cirdena avri o šabľi pre tiro šukariben the goďaveripen a meľarena andre tiri slava.
8 Čhivena tut andro hrobos a mereha avke sar ola, kas predemen maškar o moros.
9 Či mek pheneha pal tute: „Me som del,“ olenge, ko tut murdarena? Tu sal ča manuš, a na sal del, andro vasta olenge, ko tut predemen.
10 Mereha ajse meribnaha sar o naobrezimen le cudzincengre vastenca, bo me oda phenďom.‘ “ Kada hin o lav le RAJESKRO, le Devleskro.

O roviben vaš o kraľis andral o Tir

11 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
12 „Manušeja, giľav žaľatar o halgatovos pal o kraľis andral o Tir a phen leske: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Salas nekdokonaleder savorendar, igen goďaver a dokonalo andro šukariben.
13 Salas andre zahrada le Devleskri, andro Eden. Savore vzacna bara tut šukaľarenas: o rubinos, o topasos, o diamantos, o chrizolitos, o onixos, o jaspisos, o zafiris, o malachitos the o smaragdos. Kala bara sas šukares zathode andro somnakaj a pripravimen prekal tu pre oda džives, sar salas stvorimen.
14 Kerďom tutar cherubos, so hino pomazimen te stražinel; salas pro sveto verchos le Devleskro, phirehas maškar o jagale bara.
15 Ole dživesestar, sar salas stvorimen, na sas andre tiro dživipen ňisavi chiba dži akor, medik pes andre tu na arakhľa o nalačhipen.
16 Ajci but bikenavkerehas the cinavkerehas, hoj tut oda doanďa andro maribena a kerďal binos. Akor tut tradňom avri pal o verchos le Devleskro, čhiďom tut avri, stražno cherubona, le jagale barendar.
17 Ačhiľal igen barikano andro jilo, bo salas šukar, a angle tiro šukariben previsarďal tiri goďi. Avke tut me čhiďom pre phuv; thoďom tut anglo kraľa pro asaben.

18 Tire but binenca, tire napačivale bikenavkeribnaha meľarďal andre tire svetiňi.
Avke me kerďom, hoj tutar te avel avri e jag, savi tut zlabarďa; kerďom tutar o prachos
pre phuv anglo jakha savorengre, so tut dikhenas.
19 Savore narodi, so tut prindžarenas, tutar predaranďile. Dopeľal igen strašňe a
imar buter na aveha.‘ “

O sudos upral o Sidon

20 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
21 „Manušeja, visar tut le mujeha ko Sidon, prorokin pre leste
22 a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me džav pre tu, Sidonona, a
oslavinava man maškar tute.‘
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar pre leste anava miro sudos a sikavava,
hoj me som sveto.
23 Bičhavava pre leste o meribnaskro nasvaľiben; o rat ela pre leskre uľici. O
murdarde perena maškar o foros le šabľendar, so pre leste avena pal savore seri.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
24 Imar na ela le Izrael o nalače susedi, so džubinen sar o špicovata trňi a
dukhaven sar o koľaka. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, o Adonaj.“

O Izrael avela pale a ela požehňimen

25 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sar skidava upre le Izraeliten savore narodendar,
kaj sas roztradle, sikavava pre lende, hoj me som sveto anglo jakha le narodengre.
Avke bešena o Izraeliti andre peskri phuv, savi diňom mire služobňikoske le
Jakoboske.
26 Dživena peske ode andro smirom, ačhavena peske o khera a sadzinena o viňici.
Dživena peske andro smirom, sar anava o trestos pre savore lengre susedi, so len
dikhenas tele. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, lengro Del.“

29

O lav pro Egipt

1 Andre dešto berš, dešto čhon pro dešudujto džives ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visar tut le mujeha ko faraonos, ko egiptsko kraľis, a prorokin pre
leste the pre calo Egipt.
3 Phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Dikh, me džav pre tu,
faraonona, egiptsko kraľina,
tu bari obludo,
so tuke pašľos maškar tire Nilska paňa.
Phenes tuke: „O Nil hino miro,
me les kerďom prekal mande.“
4 Ale me tuke thovava o haki prekal o čhama
a kerava, hoj te priľepisaľon o ribi andral tire paňa pre tire šupini;
cirdava tut avri andral o Nilska paňa
savore ribenca, so hine pre tire šupini.
5 Čhivava tut avri pre pušťa,
tut the savore riben andral tire Nilska paňa.
Pereha pre maľa,
na skidena tut upre aňi tut na sthovena pre kopa.
Dava tut te chal
le dzive džvirenge the le čiriklenge.
6 Akor sprindžarena savore manuša, so bešen andro Egipt,

hoj me som o RAJ.
Bo o Egipt sas le Izraeloske ča sar e trsťinakri pacica,
pre savi pes mukelas.
7 Sar tut chudela andro vasta, phadžoha
a predemeha leske o vast telal e khak.
Sar pes pre tu oprinela, phadžoha
a slabisareha leske o pindre.‘ “
8 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Dikh, anava pre tu e šabľa a murdarava andre tu avri le manušen the le džviren.
9 Le Egiptostar ačhela zamukľi pušťa. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
Bo tu phenes: ‚O Nil hino miro, me les kerďom prekal mande,‘
10 vašoda džav pre tu the pre tire Nilska paňa. Kerava le Egiptostar zburaňiskos, e zamukľi pušťa le Migdolostar pro severos dži o Aswan pro juhos, dži paš e hraňica Kuš.
11 Na predžala prekal aňi manušeskro pindro aňi džviroskro pindro; ňiko ode na bešela saranda (40) berš.
12 Le Egiptostar kerava e pušťa maškar o rozburimen phuva; leskre fori ena sar pušťa maškar o rozburimen fori pro saranda berš. A rozčhivava le Egipťanen maškar o narodi a roztradava len maškar o phuva.“
13 Se kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Pal o saranda berš skidava upre le Egipťanen le narodendar, maškar save len roztradňom.
14 Anava pale le Egipťanen, save sas zaile, a dava lenge pale te bešel andro južno Egipt, andre phuv lengre dadengri. Ode ela o Egipt slaboro kraľišagos.
15 Ela cikneder a slabeder savore okle kraľišagendar a imar pes na ľidžala upre upral o narodi. Kerava lestar ajso slaboro, hoj imar šoha na vladňinela upral o aver narodi.
16 O Izrael pes imar na mukela pro Egipt, hoj leske te pomožinel. Furt, sar dikhela pro Egipt, avela leske pre godi, hoj oda sas binos te visarel pes ke leste vaš e pomoca. Akor o Izrael sprindžarela, hoj me som o RAJ, o Adonaj.“

O Egipt dino sar odmena prekal o babiloňiko kraľis

17 Andro bišueftato (27.) berš, andro ešebno čhon pro ešebno džives ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, o babiloňiko kraľis Nebukadnecar bičhaďa peskri armada, hoj pes te trapinel andro mariben le Tiroha. Dojekhe slugaďiske pele avri o bala a pal dojekh valos sas čuchimen tele e cipa. Ale aňi ov aňi leskri armada na chudle ňisavi odmena vaš odi phari buči, savaha pes trapinenas, sar kamenas te zňičinel o foros Tir.
19 ‚Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, dava o Egipt le babiloňike kraľiske Nebukadnecaroske. Lela le Egiptoske o barvaľipena, kidela peske upre e korisť a občorarela e phuv. Kada ela e odmena prekal leskri armada.
20 Diňom leske o Egipt sar odmena vaš o trapišagos le Tiroha, bo ov the leskri armada oda kerde prekal mande, phenel o RAJ, o Adonaj.‘
21 Andre oda džives kerava, hoj o Izrael ela pale zoralo narodos, a tuke domukava te phundravel o muj maškar lende. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.“

30

O halgatovos pal o Egipt

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, prorokin a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Roven a jojčinen:
„Vigos, imar avel oda džives!“

3 Bo pašes hin oda džives,
o džives le RAJESKRO hino pašes;
oda džives ela zamračimen,
o časos la zahubakro prekal o narodi.
4 E šabľa avela pro Egipt,
a baro pharipen pro Kuš.
Sar andro Egipt perena tele o murdarde,
lena leskro barvaľipen
a leskre zakladi ena čhide tele.
5 O Kuš, o Put, o Lud, savore cudzinci, o Kub a the o manuša andral e phuv la zmluvakri merena jekhetane le Egiptoha andro mariben.
6 Kada phenel o RAJ:
Akor merena ola, so ačhen pal o Egipt;
ola, kaha pes bares lašarel, perena tele.
Pašal o Migdol pro severos dži paš o Aswan pro juhos
merena andro mariben,
phenel o RAJ, o Adonaj.
7 Ena zamukle maškar o zamukle phuva a lengre fori maškar o zňičimen fori.
8 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar labarava e jag andro Egipt a savore, so hine le Egiptoha, ena murdarde.
9 Andre oda džives avena avri mandar o posli pro loďki, hoj te daraven avri le manušen andro Kuš, save peske gondoľinen, hoj lenge pes ňič na ačhela. Izdrana daratar andre oda džives, sar ela zňičimen o Egipt, bo dikh, oda džives avel!‘ “

10 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Zňičinava o barvaľipena le Egiptoskre
le babiloňike kraľiha Nebukadnecaroha.
11 Ov the leskri armada, o nekgoreder le narodendar,
ena ande, hoj te zňičinen e phuv.
Cirdena avri o šabľi pro Egipt
a e phuv pherarena le murdarde manušenca.
12 A šučarava avri o paňi Nil
a bikenava e phuv le nalače manušenge.
Prekal o cudzinci zňičinava
e phuv the oda, so andre hin.
Me, o RAJ, oda phenďom!“

13 „Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Akor zňičinava o modli the o sochi andro Memfis. Andro Egipt imar na ena o raja a anava e dar andro Egipt.
14 Zňičinava o južno Egipt, labarava e jag andro Coan a sudzinava o Tebi.
15 Čhivava avri miri choľi pro foros Sin, pre pevnosť le Egiptoskri; zňičinava ole pherdo slugaďen andro Tebi.
16 Labarava e jag andro Egipt, o Sin pes dukhatar skurčinela, andro Tebi predemena o hradbi a pro Memfis avena dživese o ňeprijaťeľa.
17 O terne murša andral o Heliopolis the Pi-Beset ena murdarde la šabľaha a o fori ena zaile.
18 Kaľipen ela oda džives andro Tachpanches, sar ode zňičinava le Egiptoskri zor, savi les hin upral o aver narodi; akor ode preačhela leskro baro lašarišagos. Učharena les andre o chmari a leskre gavora ena zaile.
19 Sar sudzinava o Egipt, akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.“

20 Andro dešujekhto berš, andro ešebno čhon pro eftato džives ke ma avľa o lav le
RAJESKRO:
21 „Manušeja, me phagľom o vast le faraonoske, le egiptske kraľiske. Dikh, na sas
leste sphandlo andre, hoj te sasťol avri. Na sas leste sphandlo la fašťaha, hoj leske te
zoraľol, hoj te birinel te chudel e šabľa.
22 ‚Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me džav pro faraonos, pro egiptsko
kraľis. Me leske phagerava o vasta, o sasto vast a the o phago, a kerava, hoj leske te
perel e šabľa avri andral o vast.
23 Roztradava le Egipťanen maškar o narodi a rozčhivava len maškar aver phuva.
24 Me zoraľarava o vasta le babiloňike kraľiske a thovava leske andro vasta miri
šabľa, ale phagava o vasta le faraonoske a ov anglal leste rovela dukhatar sar o murš,
so hino dukhado pro meriben.
25 Zoraľarava o vasta le babiloňike kraľiske, ale slabisarava o vasta le faraonoske.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar thovava miri šabľa andro vasta le
babiloňike kraľiske a sar la cirdela avri pro Egipt.
26 A roztradava le Egipťanen maškar o narodi a rozčhivava len maškar aver phuva.
Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

31

O podobenstvo pal o stromos cedros

1 Andro dešujekhto berš, andro trito čhon pro ešebno džives ke ma avľa o lav le
RAJESKRO:
2 „Manušeja, phen le faraonoske, le egiptske kraľiske the leskre savore manušenge:
‚Ko hin ajso baro sar tu?
3 Dikh, e Asirija sas
sar o cedros andro Libanon
le šukar konarenca,
save kerenas o ciňos andro veš;
sar o igen učo cedros,
so barol dži o chmari.
4 O paňa leske denas te barol;
o paňa telal e phuv lestar kerde učo stromos.
Pašal calo stromos čuľanas o prudi
a džanas paš savore stromi pre maľa.
5 Vašoda sas bareder
savore stromendar pre maľa.
Leskre vetvi rozbarile
a leskre konara igen barile;
nacirdenas pes, bo sas len but paňi.
6 Pre leskre vetvi hňjezďinenas
savore ňeboskre čirikle;
tel leskre konara uľonas
savore dziva džviri;
andre leskro ciňos bešenas
savore bare narodi.
7 Sas igen šukar a baro,
peskre bare konarenca,
bo leskre koreňa dodžanas
dži tele, kaj sas pherdo paňi.
8 Ňisavo cedros andre zahrada le Devleskri
na sas ajso sar ov;
aňi jekhe ciprusis

na sas ajse vetvi sar les;
aňi jekh platanos
pes našťi porovňinelas leskre konarenca.
Ňisavo stromos andre zahrada le Devleskri
na sas ajso šukar sar ov.
9 Kerďom lestar igen šukar
le pherdo konarenca;
zavidzinenas leske savore stromi,
so sas andro Eden, andre zahrada le Devleskri.‘
10 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Vašoda, hoj sas kajso baro a bariľa dži o chmari a leskro jilo ačhiľa barikano, bo sas igen baro,
11 diňom les andro vasta le nekzoraleder vladcaske maškar o narodi, hoj les te marel vaš leskre nalačhipena. Me les odčhiďom
12 a čhinde les tele o nekgoreder le cudze narodendar a omukle les. Leskre konara the leskre phagerde vetvi pele tele pre savore verchi the dolini andre phuv. Savore narodi la phuvakre avle avri andral leskro ciňos a omukle les.
13 Pre leskro avrivisardo kmeňos bešenas savore čirikle a pre leskre vetvi dživenas savore dziva džviri.
14 Oda vašoda, hoj ňisavo stromos paš o paňi te na barol igen učes a te na dodžal dži o chmari; hoj pes ňisavo stromos, savo hino mištes poľivimen, te na ľidžal upre upral aver, bo savore hine dine pro meriben dži andro nekteleder hlbini la phuvakre, maškar o manuša, so džan tele andro hrobos.‘
15 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: ‚Andre oda džives, sar džalas tele andro Šeol*, učharďom andre e bari hlbina la žaľaha vaš leste, zaačhaďom lakre prudi a but paňa preačhile te čuľal. Angle leste urďom o Libanon andro kaleste a savore maľakre stromi angle leste šučile avri.
16 O narodi izdranas, sar šunde, hoj peľa tele, sar les čhiďom tele andro Šeol maškar ola, so džan tele andre Bari chev. Akor andro nekteleder than la phuvakro pregeľa o pharipen savore stromenge andral o Eden, le avrikidle stromenge a the ole nekfeder stromenge andral o Libanon, so hine mištes poľivimen.
17 A the on, avke sar o baro cedros, gele tele andro Šeol paš ola, so sas murdarde la šabľaha, jekhetane savorenca, so dživenas tel leskro ciňos maškar o narodi.
18 Savo stromos andral o Eden hino ajso baro the slavno sar tu? Ale the avke aveha telečhido jekhetane le stromenca andral o Eden andro nekteleder hlbini la phuvakre. Pašľoha maškar o naobrezimen olenca, so sas murdarde la šabľaha. Savore kala veci, so pes ačhile la Asirijake, pes ačhena le egiptske kraľiske the leskre manušenge, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

32

O halgatovos pal o faraonos

1 Andro dešudujto berš, dešudujto čhon pro ešebno džives ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, giľav žaľaha o halgatovos pal o faraonos, pal o egiptsko kraľis, a phen leske:
‚Sal sar o ľevos maškar o narodi,
sal sar e bari obluda andro paňi,
phires tuke tire prudenca,
meľares o paňa tire pindrenca
a mucines lengre prudi.‘

* **31:15** Oda hin o than, kaj hine o mule.

3 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
,Čhivava pre tu miri sita
le but narodenca
a cirdena tut upre mira sitaha.
4 Cirdava tut avri pre phuv
a čhivava tut pre maľa;
anava savore čiriklen,
hoj pre tu te bešen,
a savore dzive džviren,
hoj pre tu te čaľon.
5 Rozčhivava tiro mas pro verchi
a tire mule ťeloha pheravava e dolina.
6 Dava te pijel tiro rat la phuvake,
čuľala tele pal o verchi
a pherarela o jarki.
7 Sar tut murdarava andre sar e momeľi,
zaučharava o ňebos
a kaľarava leskre čercheňen,
akor zaučharava o kham la chmaraha
a o čhonoro imar na dela peskro švetlos.
8 Kaľarava savore švetla,
so hin pro ňebos upral tute,
a dava o kaľipen pre tiri phuv,
phenel o RAJ, o Adonaj.
9 Kerava but nipenge o pharipen andro jile,
sar pes došunena, hoj tut zňičinava maškar o narodi,
andre ola phuva, save na prindžares.
10 But nipi predarana olestar, so tuha kerava;
sar cirdava avri e šabľa anglal lengre muja,
lengre kraľa cerpisaľona daratar.
Andre oda džives, sar tu pereha tele,
furt izdrana daratar pal peskro dživipen.‘ “

11 Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Avela pre tu e šabľa le babiloňike kraľiskri!
12 Kerava, hoj tire but manušen te murdaren le šabľenca o slugaďa,
save hine nekdziveder savore narodendar.
Čhivena tele o baripen le Egiptoskro
a savore leskre manuša ena zňičimen.
13 Murdarava savoro leskro dobitkos
pašal savore bare paňa
a ňisavo manušeskro pindro imar na uštarela andre ola paňa
aňi o kopita le džvirengre len imar na mucinena andre.
14 Paľis kerava, hoj odi mel andre lengre paňa peske te bešel tele,
hoj o paňa te žužon.
A dava, hoj te čuľan sar olejos,
phenel o RAJ, o Adonaj.
15 Sar kerava le Egiptostar pušťa
a zňičinava savoro, so andre hin;
sar marava savoren, ko ode dživen,
akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.

16 Kada hin o halgatovos, savo pes giľavela. Giľavena les o čhaja andral o aver narodi; giľavena les pal o Egipt the pal savore leskre manuša, phenel o RAJ, o Adonaj.“

17 Andro dešudujto berš, pro dešupandžto džives andre oda čhon ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
18 „Manušeja, rov upral o barikano narodos le Egiptoskro a čhiv les tele dži andro nekteleder than la phuvakro. Čhiv les the le zorale narodengre čhajen paš ola, ko gele tele andre Bari chev.
19 Phen leske: ‚So tumenge gondoľinen, hoj san šukareder avrendar? Džana tele a pašľona maškar o naobrezimen manuša!‘
20 O manuša le Egiptoskre perena olenca, ko ena murdarde andro mariben. E šabľa hiňi avricirdľi, mi bičhavel le Egipt savore leskre slugaďenca tele.
21 O zorale vodci phenena andral o Šeol pal o Egipťana, the pal ola, ko pes marenas vaš o Egipťana: ‚O naobrezimen, so mule andro mariben, avle kade tele a kade pašľon.‘
22 Ode hin e Asirija peskra caľa armadaha; pašal late hin o hrobi savorengre, ko sas la šabľaha murdarde.
23 Lengre hrobi hine andre nekteleder jama andre Bari chev a lakri armada pašľol pašal lakro hrobos. Kade hin savore, so anenas e dar le manušenge pre phuv; pele tele a sas murdarde la šabľaha.
24 Ode hin o Elam le pherdo slugaďenca pašal leskro hrobos; savore pele tele a mule la šabľaha. Savore, so anenas e dar le manušenge pre phuv, gele tele naobrezimen andro nekteleder than la phuvakro. Ľidžan peskri ladž olenca, ko gele tele andre Bari chev.
25 Dine le Elam hadžos maškar ola, ko sas murdarde andro mariben; savore leskre manuša pašľon mule pašal leskro hrobos. Savoredžene lendar hine naobrezimen a sas murdarde la šabľaha, bo anenas e dar le manušenge pre phuv. Ľidžan peskri ladž olenca, ko gele tele andro hrobos, pašľon maškar ola, ko mule andro mariben.

26 Ode hin o Mešech the o Tubal; savore lengre manuša pašľon mule pašal lengre hrobi. Savoredžene lendar hine naobrezimen; sas murdarde la šabľaha, bo anenas e dar le manušenge pre phuv.
27 Ale on na pašľon maškar o hrďini, so mule imar čirla, so gele tele andro Šeol peskre maribnaskre zbraňenca a savenge thode o šabľi tel o šere a o šťiti pro kokala, kajte ola hrďini tiš anenas e dar le manušenge pre phuv.

28 The tu, Egiptona, aveha zňičimen a pašľoha maškar o naobrezimen manuša, save sas murdarde la šabľaha.
29 Ode hin o Edom peskre kraľenca the savore peskre rajenca, save kajte sas igen zorale, pašľon akana mule paš ola, ko sas murdarde la šabľaha. Pašľon paš o naobrezimen the paš ola, ko gele tele andre Bari chev.

30 Ode hine savore raja pal o severos the savore Sidončana, save gele tele olenca, ko sas murdarde la šabľaha. Kajte varekana anenas dar peskra bara zoraha, avle avri pre ladž. Pašľon naobrezimen olenca, ko sas murdarde la šabľaha, a ľidžan e ladž olenca, ko gele tele andre Bari chev.

31 Kale savoredženen o faraonos dikhela ode tele a ela poťešimen savore leskre manušendar, save sas murdarde la šabľaha, phenel o RAJ, o Adonaj.
32 Me anavas e dar le manušenge pre phuv prekal o faraonos, ale the ov savore peskre manušenca pašľola maškar o naobrezimen, save sas murdarde la šabľaha, phenel o RAJ, o Adonaj.“

33

O prorokos hino sar stražňikos

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, vaker ke tire manuša a phen lenge: ‚Sar anava o mariben pre phuv, o
manuša kala phuvakre peske kidena avri varekas pestar a ačhavena les stražňikoske.
3 A sar ov dikhela, hoj o ňeprijaťeľis avel pre phuv pro mariben, akor trubinela pre
truba, hoj oda te del te džanel le manušenge.
4 Ale te vareko šunela o hangos la trubakro, a na kerela peske olestar ňič, akor pre
leste avela o ňeprijaťeľis a murdarela les. Avke leskro rat ela pre leskro šero,
5 bo šunďa o hangos la trubakro a na kerďa peske olestar ňič. Leskro rat ela pre
leste. Te peske diňahas te phenel, zachraňinďahas peske o dživipen.
6 Ale te o stražňikos dikhela, hoj avel o ňeprijaťeľis pro mariben, a na trubinela
pre truba, hoj oda te del te džanel le manušenge, a paľis avela o ňeprijaťeľis a
murdarela varekas, oda manuš merela vaš peskro binos, ale leskro rat ela pro vasta
le stražňikoskre.‘
7 Manušeja, me tut ačhaďom stražňikoske upral o Izraeliti. Vašoda šun miro lav a
de lenge te džanel mire varovna lava.
8 Te me phenava le binošne manušeske: ‚Čačes mereha,‘ a tu leske na deha te
džanel aňi leske na pheneha, hoj te čerinel peskro dživipen, oda binošno manuš
merela vaš peskro binos, ale leskro rat mangava andral tiro vast.
9 Ale te deha te džanel le binošne manušeske, hoj pes te visarel peskre dromestar,
ale ov pes na visarela peskre dromestar, akor ov merela vaš peskro binos, ale tu tuke
zachraňineha o dživipen.“

O RAJ na kamel, hoj o binošno manuš te merel

10 „Ale tu, manušeja, phen le Izraelitenge: ‚Tumen vakeren kada: „Amare bini the
nalačhipena amen ispiden tele pre phuv a angle lende meras. Sar šaj predživaha?“ ‘
11 Phen lenge: ‚Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, me na kamav, hoj
o binošno manuš te merel, ale kamav, hoj pes te visarel peskre dromestar the le
nalače dživipnastar, hoj te dživel. Visaren tumen! Visaren tumen tumare nalače
dromendar! Soske mušinďanas te merel, Izraelitale?‘
12 Ale tu, manušeja, phen tire manušenge: ‚Te oda, ko dživel spravodľivones,
kerela binos, leskro spravodľišagos pes leske imar na rachinela a na zachraňinela
les. A te o binošno manuš pes visarela peskre nalačhipnastar, ta leskro nalačhipen
pes leske imar na rachinela a na merela. A te o spravodľivo manuš kerela binos, našťi
pes zachraňinela peskre spravodľišagoha.‘
13 Ale te phenava le spravodľive manušeske, hoj dživela, no ov pes mukela pre
peskro spravodľišagos a kerela binos, akor ňisavo leskro spravodľišagos, so kerelas,
pes leske imar na leperela a merela vaš peskro binos.
14 Ale te phenava le binošne manušeske: ‚Mereha!‘ no ov pes visarela peskre
binostar a chudela te kerel oda, so hin lačho the spravodľivo,
15 te dela pale oda, so iľa sar zaloha, abo oda, so čorďa, a te chudela te dživel pal
mire prikazaňja, so den o dživipen, a na kerela o nalačhipen, ajso manuš dživela a
na merela.
16 Ňisave bini, so kerďa, pes leske imar na leperela. Chudňa te kerel oda, so hin
lačho the spravodľivo, vašoda dživela a na merela.
17 No tire manuša phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho!‘ Ale oda lengro drom
nane lačho.
18 Te o spravodľivo manuš preačhela te kerel o spravodľišagos a chudela te kerel o
nalačhipen, merela vaš oda nalačhipen, so kerel.

19 A te o binošno manuš preačhela te kerel o nalačhipen a chudela te kerel o
lačhipen the o spravodľišagos, dživela olestar, so kerel.
20 Ale tumen the avke phenen: ‚Le RAJESKRO drom nane lačho.‘ Vašoda, Izraelitale,
sudzinava sakones tumendar pal oda, sar dživelas!“

O Jeruzalem hino domardo

21 Sar samas andro zajaťje dešuduj berš, deš čhon the pandž džives, akor ke ma
avľa varesavo manuš, savo denašľa andral o Jeruzalem a phenďa: „O foros hino
domardo!“
22 Rači angloda, sar avľa oda manuš, šunavas igen zorales e pritomnosť le RAJESKRI.
Sar oda manuš avľa tosara ke ma, o RAJ mange pale phundraďa o muj a imar šaj
vakeravas.
23 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
24 „Manušeja, o manuša, so bešen andro rozburimen fori le Izraeloskre, phenen:
‚O Abraham sas ča korkoro a the avke zaiľa e phuv sar ďeďictvos. Ale amen sam but;
akor the amenge sas diňi e phuv sar ďeďictvos.‘
25 Vašoda lenge phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Tumen chan o mas le rateha
a lašaren o modli, čhoren avri o rat a the avke kamen te zďeďinel e phuv?
26 Muken tumen pre tumare šabľi, keren o džungale veci a sako tumendar meľarel
avre muršeskra romňa, a the avke kamen te zďeďinel e phuv?‘
27 Phen lenge kada: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Avke sar me dživav, ola, ko ačhile
te bešel andro rozburimen fori, ena murdarde la šabľaha. Olen, ko hine pre maľa,
dava te chal le dzive džvirenge. Ola, ko bešen andro pevnosťi the andro jaskiňi,
merena pro nasvaľiben.
28 Kerava la phuvatar e zamukľi pušťa, našľola lakri baripnaskri zor a o verchi le
Izraeloskre ena ajse zamukle, hoj odarik ňiko na predžala.
29 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, sar kerava la phuvatar e zamukľi pušťa
vaš savore džungipena, so kerenas.‘ “

30 „Ale tu, manušeja, tire manuša maškar peste pre tu vakeren paš o muri the paš
o vudara andro khera. Jekh avreske phenel: ‚Aven te šunel o lava, so phenel o RAJ!‘
31 Avke ke tu aven mire manuša, zdžan pes a bešen peske paš tute, hoj te šunen
tire lava, ale na keren oda, so lenge phenes. Le mujenca vakeren pal o kamiben, ale
andro jilo lenge džal pal o napačivalo barvaľipen.
32 Dikh, tu sal prekal lende ča sar oda, ko giľavel o giľa pal o kamiben le šukar
hangoha a džanel mištes te bašavel. Šunen tire lava, ale na dživen pal oda.
33 Sar pes kada ačhela, a kada pes čačes the ačhela, akor sprindžarena, hoj maškar
lende sas prorokos.“

34

O lav pro nalače pasťjera

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, prorokin pro pasťjera le Izraeloskre! Prorokin a phen ole
pasťjerenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vigos le Izraeloskre pasťjerenge, save
pašinen pes korkoren! Či na kamlehas o pasťjera te pašinel o stados?
3 Pijen lengro thud, uren pre tumende o gada la vlnatar, murdaren a chan le thule
džviren, ale o stados na pašinen.
4 Le slaben andral o stados na podhazdenas, le nasvalen na sasťarenas a le
zraňimen manušenge na sphandenas o rani. Olen, so odgele, na anenas pale a olen,
so našľile, na džanas te rodel, ale vladňinenas upral lende zorales.

5 Vašoda pes rozdenašenas, bo na sas len pasťjeris, a sar pes rozdenašenas, chanas
len všelijaka dziva džviri.
6 Mire bakrore bludzinenas pal savore bare verchi the brehi. Mire bakrore sas
roztradle pal calo svetos, ale ňiko na dikhelas, kaj gele, a ňiko len na rodelas.
7 Vašoda, pasťjerale, šunen o lav le RAJESKRO:
8 Avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, vašoda, hoj miro stados hino bi o
pasťjeris, vašoda, hoj mire bakroren chanas a murdarenas všelijaka dziva džviri,
vašoda, hoj mire pasťjera pes na starinenas pal miro stados a na rodenas len, ale
pašinenas pes korkoren, a na miro stados,
9 vašoda, pasťjerale, šunen o lav le RAJESKRO:
10 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me džav pre tumende a lava tumendar
pale miro stados. Imar tumenge na domukava te pašinel mire bakroren. Tumen,
pasťjerale, imar na pašinena korkore pes, ale cirdava tumenge avri le bakroren
andral o muja a imar na domukava, hoj len te chan.‘ “

O RAJ rodela avri peskre bakroren

11 „ ‚Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me korkoro rodava avri mire bakroren
a starinava man pal lende.
12 Avke sar pes o pasťjeris starinel pal o bakrore, so sas roztradle, avke man me
starinava pal mire bakrore a lava len avri andral savore thana, kaj sas roztradle oda
džives, sar sas zamračimen a kaľipen.
13 Anava len andral o narodi a skidava len upre andral o aver phuva. Doanava len
andre lengri phuv a pašinava len pro verchi le Izraeloskre, paš o paňa andro dolini
the paš savore thana la phuvakre, kaj bešen o manuša.
14 Pašinava len pre lačhi maľa, pro uče verchi le Izraeloskre ela lengri maľa. Pre
odi lačhi maľa peske pašľona a pašinena pes pre šukar čar pro verchi le Izraeloskre.
15 Me korkoro pašinava miro stados a dava lenge te odpočovinel, phenel o RAJ, o
Adonaj.
16 Rodava avri le našaden, anava pale olen, so odgele, sphandava o rani olenge, so
hine zraňimen, a dava zor le nasvalen, ale le thulen the le zoralen zňičinava. Me len
pašinava le spravodľišagoha.
17 Ale tuke, miro stadona, phenel o RAJ, o Adonaj, kada: Dikh, me rozsudzinava
maškar jekh bakroro the maškar aver bakroro, maškar o barani the maškar o capi.
18 Hin tumenge frima, hoj chan avri e nekfeder čar pre maľa? Mušinen mek te
uštarel le pindrenca pre odi čar, so ačhiľa? Hin tumenge frima, hoj pijen o žužo
paňi? Mušinen mek te mucinel andre le pindrenca oda paňi, so ačhiľa?
19 Avke mušinel miro stados te chal odi čar, pal savi tumen uštarďan, a te pijel oda
paňi, savo tumen mucinďan andre le pindrenca!
20 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me rozsudzinava maškar o thule the
šuke bakrore.
21 Bo ispiden tumen la seraha the le valenca, tumare rohenca demen savore slabe
bakroren dži akor, medik len na traden avri andral o stados.
22 Ale me zachraňinava mire bakroren a imar len na dukhavena a rozsudzinava
maškar jekh bakroro the maškar aver.
23 Ačhavava upral lende jekhe pasťjeris, mire služobňikos le David, a ov len
pašinela; pašinela len a ela lengro pasťjeris.
24 Me, o RAJ, avava lengro Del a miro služobňikos o David ela lengro raj maškar
lende. Me, o RAJ oda, phenďom.
25 Phandava lenca e zmluva, savi lenge anela o smirom, a murdarava avri le dzive
džviren andral e phuv, avke peske bešena pre pušťa a sovena andro veša andro
smirom.

26 Požehňinava len a the savoro, so hin pašal miro verchos. Bičhavava pre lende o brišinda andro spravno časos a ola brišinda ena pro požehnaňje!
27 O stromi anena peskro ovocje a e phuv peskro uľipen; o manuša peske dživena andre peskri phuv andro smirom. Sar čhingerava o lanci mire manušenge a zachraňinava len olendar, ko lendar kerde otroka, akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
28 O narodi len imar na občorarena a o dziva džviri len na chana tele, ale dživena peske andro smirom a ňiko len imar na daravela avri.
29 Dava len o maľi, save ena znama peskre uľipnaha, avke imar na ela bokh andre phuv a o manuša andral o aver narodi len imar na dikhena tele.
30 Akor sprindžarena, hoj me o RAJ, lengro Del, som lenca a on, o Izraeliti, hine mire manuša, phenel o RAJ, o Adonaj.
31 Tumen san mire bakrore, o bakrore pal miri maľa, a me som tumaro Del, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

35

O lav pro verchos Seir

1 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visaľuv le mujeha ko verchos Seir andro Edom a prorokin pre leste.
3 Phen leske: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, džav pre tute, verchona Seir, nacirdava pre tu miro vast a kerava tutar e zamukľi pušťa.
4 Tire forendar kerava kopa bara a tutar ačhela zamuklo than. Akor sprindžareha, hoj me som o RAJ.
5 Vašoda, hoj imar čirlastar furt sal le Izraelitengro ňeprijaťeľis a diňal len te murdarel la šabľaha akor, sar pre lende avľa o baro pharipen, sar avľa lengro posledno trestos,
6 vašoda, avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, dava tut te murdarel a na denašeha olestar. Vašoda, hoj kamehas o murdaripen, na denašeha le murdaripnaske.
7 Le Edomoskre verchostar Seir kerava e zamukľi pušťa a murdarava avri dojekhes, ko odarik predžala abo avela pale.
8 Tire verchi začhivava le mule ťelenca; ola, ko ena murdarde la šabľaha, učharena andre tire brehi the tire dolini.
9 Zňičinava tut pro furt a andre tire fori imar ňiko na bešela. Akor sprindžareha, hoj me som o RAJ.
10 Tu phenďal: „Kala duj narodi, o Izrael the o Juda, peskre phuvenca ena mire a zalava len,“ kajte me o RAJ ode bešav.
11 Vašoda, avke sar me dživav, phenel o RAJ, o Adonaj, visarava tuke pale tiri choľi the tiri žjarlivosť, savaha našťi avri ačhehas mire manušen, a dava man lenge te sprindžarel, sar tut sudzinava.
12 Akor sprindžareha, hoj me o RAJ šunďom savoro tiro dopheňiben, sar vakerehas pro verchi le Izraeloskre: „Hine zamukle, hine mange dine, hoj len te chav tele.“
13 Lašarehas tut pre ma, šmelones pre ma vakerehas a me oda šunďom.
14 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Sar tutar kerava e zamukľi pušťa, calo svetos tuke radisaľola.
15 Avke sar tu radisaľohas, hoj sas zňičimen o ďeďictvos le Izraeloskro, avke tuha me kerava. Aveha zňičimen, verchona Seir, tu the calo Edom! Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

36

O požehnaňje prekal o verchi le Izraeloskre

1 „A tu, manušeja, prorokin le verchenge andro Izrael a phen: ‚Verchale andro
Izrael, šunen o lav le RAJESKRO:
2 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Bo o ňeprijaťeľis tumendar asal a phenel: „O večna
verchi hine amare!“ ‘
3 vašoda prorokin a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: O armadi le avre
narodengre tumen rozpučinenas pal savore seri a mukle tumari phuv zamukľi.
Zalenas tumen, vakerenas pal tumende namištes a kerenas pre tumende pľetki.
4 Vašoda šunen, verchale andro Izrael, so phenel o RAJ, o Adonaj: Kada phenel
o RAJ, o Adonaj le verchenge, le brehenge, le paňenge, le dolinenge, le rozburimen
thanenge the le omukle forenge, saven občorarenas a savendar asanas okla narodi
pašal lende;
5 vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Čačes, andre miri bari žjarlivosť vakeravas
pre okla narodi the pre calo Edom, bo peske ile miri phuv a kerde latar peskri. Sar
la ile, savoren sas radišagos andro jile a dikhle la tele a občorarde lakre maľi.‘
6 Vašoda prorokin la phuvake andro Izrael a phen le verchenge, le brehenge, le
paňenge the le dolinenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me vakerav andre
miri žjarlivosť the andre miri choľi, bo o narodi tumen tele dikhenas.
7 Vašoda kada phenel o RAJ, o Adonaj: Čačes, dav tumen lav, hoj o narodi, so hine
pašal tumende ena tiš teledikhle.
8 Ale tumenge, verchale andro Izrael, barona o konara pro stromi a anena o ovocje
mire manušenge, le Izraelitenge, bo imar maj avena khere.
9 Dikh, me som vaš tumende a visarava miro muj ke tumende. Tumari phuv ela
preorimen a ela andre sadzimen.
10 Kerava, hoj but nipi te bešen pre tumende, he, calo Izrael. O manuša bešena
andro fori a pale ačhavena ola khera, so sas čhide tele.
11 Kerava, hoj te dživen pre tumende but manuša the džviri, uľona lenge but čhave
a rozbarona pes. Dava te bešel le manušenge pre tumende avke sar varekana a dava
lenge te dživel feder sar angloda. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
12 Kerava, hoj o manuša, mire manuša o Izrael, te bešen pre tumende, verchale.
Tumen avena lengre a ačhena lengro ďeďictvos a imar šoha lenge na lena lengre
čhaven.
13 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Vašoda, hoj tumenge o manuša phenen: „Tumen
chan tele le manušen a len tumare narodoske le čhaven,“
14 vašoda imar šoha na chana tele le manušen a na lena tumare narodoske le
čhaven, phenel o RAJ, o Adonaj.
15 Imar na domukava, hoj tumenge o narodi te dophenen, abo hoj tumen o nipi te
dikhen tele, abo hoj te len tumare narodoske le čhaven, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

O Izrael pale upreačhado

16 Pale ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
17 „Manušeja, sar o Izraeliti bešenas andre peskri phuv, meľarde la andre oleha,
sar dživenas, the oleha, so kerenas. Oda sar on dživenas, sas prekal ma ajso nažužo
sar o nažužipen la džuvľakro andre lakre dživesa.
18 Avke pre lende čhiďom avri miri choľi, bo čhorenas avri o rat andre phuv a
meľarde la andre le modlenca.
19 Roztradňom len maškar o narodi a sas rozčhide maškar o phuva. Sudzinavas
len pal oda, sar dživenas the kerenas.

20 Ale všadzik, kaj avenas maškar o narodi, o narodi pal lende vakerenas: ‚Kala
manuša hine le RAJESKRE a mušinde te avel het andral leskri phuv,‘ a oleha mire
manuša meľarde andre miro sveto nav.
21 Paľis mange sas pharo vaš miro sveto nav, savo o Izraeliti meľarde andre maškar
ola narodi, kaj gele.
22 Vašoda phen le Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Na kerav oda angle
tumende, Izraelitale! Ale kerav oda angle miro sveto nav, savo tumen meľarďan
andre maškar ola narodi, kaj geľan.
23 Pošvecinava miro baro nav, savo hino meľardo andre maškar o narodi, savo
tumen maškar lende meľarďan andre. Akor sprindžarena o narodi, hoj me som o
RAJ, phenel o RAJ, o Adonaj, bo anglal lengre jakha sikavava prekal tumende, hoj me
som sveto.
24 Bo me tumen lava andral o narodi, skidava tumen upre andral savore phuva a
anava pale andre tumari phuv.
25 A pokropinava tumen le žuže paňeha a avena žuže. Me tumen žužarava savore
tumare nažužipnastar the savore tumare modlendar.
26 Dava tumen nevo jilo a thovava andre tumende nevo duchos; lava avri oda
baruno jilo andral tumaro ťelos a dava tumen jilo masestar.
27 A dava mire Duchos andre tumende a kerava, hoj te dživen pal mire prikazaňja,
te doľikeren mire zakoni a te keren len.
28 Avke bešena andre odi phuv, savi diňom tumare dadenge a avena mire manuša
a me avava tumaro Del.
29 Me tumen zachraňinava savorestar, so tumen meľarel andre. Prikazinava la
pšeňicake a kerava, hoj te barol pherdo, a na domukava pre tumende e bokh.
30 Dava, hoj te barol but ovocje pro stromi the but uľipen pre maľa, hoj o aver
narodi tumen imar te na dikhen tele vaš oda, hoj san bokhale.
31 Avela tumenge pre goďi tumaro nalačho dživipen the tumare nalače skutki a
džungľona korkore tumenge vaš ola bini the džungale veci, so kerenas.
32 Kamav, hoj oda mištes te džanen, phenel o RAJ, o Adonaj, me oda na kerav angle
tumende. Ladžan tumen a ľoľon avri ladžatar vaš oda, sar dživenas, Izraelitale!
33 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Andre oda džives, sar tumen obžužarava savore
tumare binendar, kerava, hoj pes pale te bešel andre tumare fori a pale pes te ačhavel
upre oda, so hin telečhido.
34 E phuv, savi sas zamukľi, ela pale preorimen; imar na dičhola zňičimen pro jakha
olenge, ko pašal predžana.
35 A phenena: „Kala phuvatar, so sas zamukľi, ačhiľa e zahrada Eden; o fori, so sas
čhide tele, zňičimen a rozburimen, hine akana ohradzimen a bešen andre o manuša.“
36 Akor ola narodi, so ačhena te dživel pašal tumende, džanena, hoj me, o RAJ, pale
ačhaďom upre oda, so sas zňičimen, a sadzinďom avri oda, so sas zamuklo. Me o RAJ
oda phenďom a me oda kerava.‘
37 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Mek kadi jekh veca domukava le Izraelitenge,
hoj mandar te mangen, a kada lenge dava: Kerava lengre manušendar ajci but sar
bakrore,
38 ajci but džene sar ola stadi, so anen o manuša andro Jeruzalem pro inepi te
obetinel. Avke ena andre ola rozburimen fori pherdo stadi le manušengre. Akor
sprindžarena, hoj me som o RAJ.“

37

O viďeňje pal o šuke kokala

1 O vast le RAJESKRO sas upral ma a iľa man avri andro Duchos le RAJESKRO a
thoďa man maškar e dolina, kaj sas pherdo kokala.

2 A iľa man te phirel dookola pašal ola kokala. A dikh, sas ode pherdo kokala a sas
igen šuke avri.
3 Phenďa mange: „Manušeja, šaj obdživen kala kokala?“
A me phenďom: „RAJA, Devla, tu džanes!“
4 Avke mange phenďa: „Prorokin kale kokalenge a phen lenge: ‚Šuke kokalale,
šunen o lav le RAJESKRO!
5 Kada phenel o RAJ, o Adonaj, kale kokalenge: Dikh, dava andre tumende o dichos
a obdživena.
6 Thovava pre tumende o šľachi a pačarava tumen andre le maseha, nacirdava pre
tumende e cipa, dava andre tumende o dichos a obdživena. Akor sprindžarena, hoj
me som o RAJ.‘ “
7 Akor prorokinavas avke, sar mange sas prikazimen. A sar prorokinavas, avľa e
vika, chudňa te šunďol, sar pes čhalaven o kokala a sthoven pes jekh paš aver.
8 Dikhľom, a dikh, sas pre lende o šľachi, bariľa pre lende o mas a nacirdňa pes
pre lende e cipa. Ale o dichos andre lende na sas.
9 Phenďa mange: „Prorokin ko dichos, prorokin, manušeja, a phen leske: ‚Kada
phenel o RAJ, o Adonaj: Dichona, av pašal o štar balvaja a phurde pre kala murdarde,
hoj te obdživen.‘ “
10 Akor chudňom te prorokinel avke, sar mange sas prikazimen. A avľa andre lende
o dichos, obdžiďile a ušťile upre pro pindre. Oda sas igen bari armada.
11 Phenďa mange: „Manušeja, kala kokala hine o manuša le Izraeloskre. Dikh, on
phenen: ‚Amare kokala hine avrišuke a amari naďej našľiľa; imar sam zňičimen.‘
12 Vašoda prorokin a phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me
phundravava tumare hrobi a lava tumen andral lende avri, mire manušale. Anava
tumen pale andre phuv Izrael.
13 Akor sprindžarena, mire manušale, hoj me som o RAJ, sar phundravava tumare
hrobi a sar tumen lava avri andral o hrobi.
14 Thovava andre tumende mire Duchos a tumen obdživena a dava tumenge te
bešel andre tumari phuv. Akor sprindžarena, hoj me, o RAJ, oda phenďom a kerava
oda, phenel o RAJ, o Adonaj.‘ “

O Izrael spojimen andre jekh

15 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
16 „Tu manušeja, le tuke jekh kašt a pisin upre: ‚Le judske kmeňoske the le
Izraelitenge, so hine leha.‘ Paľis tuke le aver kašt a pisin upre: ‚Le Jozefoske (oda
hin le Efrajimoske) the savore Izraelitenge, so hine leha.‘
17 Spojin len jekhetane a ker lendar jekh kašt, hoj te ačhen jekh andre tiro vast.
18 Sar tutar phučena tire manuša: ‚Pheneha amenge, pre soste sikaven kala veci?‘
19 phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me lava o kašt andral o vast
le Jozefoskro, so hino o Efrajim, the le Izraeloskre kmeňendar, save hine leha, a
spojinava oda kašt le judske kašteha. Kerava lendar jekh kašt a ačhena jekh andre
miro vast.
20 O kašta, pre save pisineha, chude andre tiro vast anglal lengre jakha.‘
21 A phen lenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, me lava le Izraeliten avri
andral ola narodi, andre save gele, skidava len upre savore serendar a anava len
andre lengri phuv.
22 Kerava lendar jekh narodos andre odi phuv, pro verchi le Izraeloskre. Ela jekh
kraľis upral lende savorende a imar šoha na ena duj narodi aňi pes na rozďelinena
pro duj kraľišagi.

23 Imar pes na meľarena andre le modlenca aňi le džungale vecenca aňi peskre
nalačhipenenca, bo me len zachraňinava andral savore binošna droma, savenca
mandar odgele, a obžužarava len. On ena mire manuša a me avava lengro Del.
24 Miro služobňikos o David ela lengro kraľis a savoren ela jekh pasťjeris. On
dživena pal mire zakoni, doľikerena mire prikazaňja a kerena len.
25 Bešena andre odi phuv, savi diňom mire služobňikoske le Jakoboske a andre savi
bešenas tumare dada. On the lengre čhave the lengre čhavengre čhave ode bešena
pro furt a o David miro služobňikos ela lengro raj pro furt.
26 Kerava lenca e zmluva, savi lenge anela o smirom; odi zmluva ela večno. Dava
lenge te bešel andre phuv, rozmnožinava len a thovava miro chramos maškar lende
pro furt.
27 Bešava maškar lende; me avava lengro Del a on ena mire manuša.
28 Akor sprindžarena o narodi, hoj me som o RAJ, savo kerel le Izraelostar sveto,
sar ela miro chramos maškar lende pro furt.‘ “

38

O lav pro Gog

1 Avľa ke ma o lav le RAJESKRO:
2 „Manušeja, visar tut le mujeha ke phuv Magog pro kraľis Gog, savo vladňinel le
narodenge Mešech the Tubal, prorokin pre leste
3 a phen: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh, Gogona, so vladňines andro Mešech
the Tubal, me džav pre tu.
4 Visarava tut pale, thovava tuke o haki andro čhama a lava tut the tiri cal̓i armada –
le grajen, le jazdcen savora vizbrojaha, le pherdo dženen le bare the le cikne šťitenca
a savoren, so pes maren le šabľenca.
5 E Perzija, o Kuš the o Put ena lenca, savore le šťitenca the le prilbenca;
6 o Gomer peskre pherdo slugaďenca, o Bet-Togarma dural pal o severos savore
peskre slugaďenca – o armadi andral o but narodi ena tuha.
7 Pripravin tut a av pripravimen tu the ola savore pherdo slugaďa, so pes paš tute
skidle upre, a av lengro stražcas.
8 Pal o but dživesa aveha vičimen pro mariben; andro posledna berša džaha pre
odi phuv, savi pregeľa le maribnaha a sas pale upreačhaďi; džaha pro manuša, so sas
skidle andral o but phuva pro verchi le Izraeloskre, save sas but berša zamukle. Ola
manuša sas ande pale andre kadi phuv andral o aver narodi a akana peske dživen
andro smirom.
9 Aveha sar e burka, sar e chmara, so učharela andre e phuv, tu the savore tire
slugaďa; ena tuha but narodi.
10 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Andre oda džives tuke avena pre goďi o gondoľišagi,
hoj te gondoľines avri o nalače plani
11 a pheneha: „Džava pre ajsi phuv, so hiňi otkerďi a sava nane muri. Džava pre
ola nipi, so peske bešen andro smirom a na užaren, hoj pre lende vareko avela pro
mariben. Savore ola manuša dživen andro fori bi o muri, bi o brani the bi o zavori.
12 Občorarava len, lava mange lengre veci a visarava miro vast pre ola fori, so imar
sas čhide tele, andre save pes akana pale bešel; the pro manuša, so pes skidle upre
andral o narodi, saven hin pherdo dobitkos the barval̓ipen a bešen maškaral maškar
o svetos.“
13 O manuša andral e Šeba the andral o Dedan the o kupci andral o Taršiš savore
leskre vodcenca tuke phenena: „Avľal kade te čorel? Skidňal tuke upre tiri armada,
hoj amenge te les amaro rup the somnakaj, hoj amenge te zales o dobitkos the o
barval̓ipen a hoj te dochudes igen bari korisť?“ ‘

14 Vašoda, manušeja, prorokin a phen le Gogoske: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj:
Andre oda džives, sar mire manuša o Izrael bešena andro smirom, dikheha oda,
15 aveha pal tiro than dži dural pal o severos, tu the but narodi tuha; savoredžene
avena pro graja, pherdo slugaďa a igen bari armada.
16 Aveha pre mire manuša pro Izrael sar e chmara, so zaučharel andre e phuv.
Andro posledna dživesa me tut anava, hoj te džas pre miri phuv vaš oda, hoj man
o narodi te sprindžaren, sar pre tu, Gogona, anglal lengre jakha sikavava, hoj som
sveto.
17 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Oda sal tu, pal kaste vakeravas angloda prekal mire
služobňika, prekal o proroka andral o Izrael. On andre ola dživesa imar but berša
anglal prorokinenas, hoj tut anava pre lende.
18 Andre oda džives, sar o Gog avela pro mariben pre izraeliko phuv, phenel o RAJ,
o Adonaj, avava igen choľamen.
19 Andre miri žjarlivosť the andre bari choľi phenav, hoj andre oda džives e phuv
andro Izrael igen zorales razisaľola.
20 O ribi andro moros, o čirikle pro ňebos, o džviri pro maľi, savoro, so pes cirdel
pal e phuv, the savore manuša pro svetos izdrana daratar anglal mande. O verchi
visaľona avri, o skali rozperena a o dojekh muros perela tele.
21 Anava o mariben pro Gog andro verchi le Izraeloskre, phenel o RAJ, o Adonaj;
dojekh murš visarela peskri šabľa pre peskro phral.
22 Anava pre leste miro sudos prekal o meribnaskro nasvaľiben the prekal o
murdaripen. Mukava pre leste o zoralo brišind le ľegenca a labarava e jag la siraha
pre leste the pre leskre slugaďa a the pre ola but narodi, so leha ena.
23 Avke lenge sikavava, savo som baro a sveto a dava man te prindžarel but
narodenge. Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

39

1 „Manušeja, prorokin pro Gog a phen: ‚Kada, phenel o RAJ, o Adonaj: Dikh,
Gogona, so vladňines andro Mešech the Tubal, me imar džav pre tu!
2 Visarava tut pale a cirdava tut pal ma. Anava tut dži dural pal o severos a ľidžava
tut pro mariben pro verchi le Izraeloskre.
3 Akor tuke lava avri o lukos andral o baľogno vast a perena tuke avri o šipi andral
o čačo vast.
4 Tu pereha tele mulo savore tire slugaďenca the le narodenca, so ena tuha. Dava
tut te chal le supenge, le všelijake čiriklenge the le džvirenge pre maľa.
5 Mereha pre maľa, bo me oda phenďom, phenel o RAJ, o Adonaj.
6 Me bičhavava e jag pro Magog the pro fori pašal o moros, kaj peske o manuša
dživen andro smirom; akor sprindžarena, hoj me som o RAJ.
7 Dava te prindžarel mire manušenge andral o Izrael miro sveto nav. Imar na
domukava, hoj pes miro sveto nav te meľarel andre a o narodi sprindžarena, hoj
me, o RAJ, som o Sveto Del andro Izrael.
8 Dikh, imar oda avel a ačhela pes oda, phenel o RAJ, o Adonaj. Kada hin oda
džives, pal savo vakeravas.
9 Paľis avena avri ola, ko bešen andro fori andro Izrael, a skidena upre o zbraňe,
hoj lendar te keren jag. Labarena o cikne the o bare šťiti, o luki the o šipi, o kijaki
the o kopiji; efta berš peske lendar kerena jag.
10 Na kampela lenge te džal kaštenge pre maľa aňi andro veš, bo kerena peske jag
le zbraňendar. Občorarena olen, so len občorarenas, a lena o lačhe veci olenge, so
lenas lenge, phenel o RAJ, o Adonaj.
11 Andre oda džives dava le Gog hrobos andro Izrael, andre dolina, khatar predžan
ola, ko džan le morostar pro vichodos. Avke pes phandela andre o drom olenge, so

odarik phiren, bo o Gog peskre bara armadaha ela ode parundo. Avke vičinena oda than e Dolina le Gogoskra bara armadakri.
12 Efta čhon len o Izraeliti parunena, hoj te obžužaren e phuv.
13 Calo Izrael len pomožinela te parunel a oda džives, sar man oslavinava, ela lenge pro leperiben, phenel o RAJ, o Adonaj.
14 Kidena avri muršen, save predžana caľi phuv, hoj te parunen ole mulen, so pašľona pre phuv, hoj te obžužaren e phuv. Efta čhon len rodena.
15 A sar predžana la phuvaha a arakhena le manušengre kokala, kerena paš lende o znakos, medik len o hrobara na parunena andre Dolina le Gogoskra bara armadakri.
16 Ela ode the o foros, savo pes vičinela Hamona*. Avke obžužarena e phuv.‘
17 Manušeja, kada phenel o RAJ, o Adonaj, vičin savore čiriklen the savore dzive džviren a phen lenge: ‚Skiden tumen a aven! Aven pal savore seri pre obeta, savi prekal tumende murdarav, pre bari obeta pro verchi le Izraeloskre! Ode chana o mas a pijena o rat.
18 Chana o mas le zorale muršengro a pijena o rat la phuvakre rajengro, so hine sar o thule bakre, o gurumňora, o capi the o biki andral o Bašan.
19 Pre miri obeta, so prekal tumende murdarďom, chana ajci žiros, hoj čaľona, a pijena ajci rat, hoj mačona.
20 Chana paš miro skamind a čaľona le grajendar, le jazdcendar, le zorale muršendar the savore maribnaskre muršendar,‘ phenel o RAJ, o Adonaj.
21 Avke sikavava miri slava maškar o narodi a savore narodi dikhena miro sudos, savo pre lende anďom, the miro vast, savo pre lende thoďom.
22 Ole dživesestar imar o Izrael sprindžarela, hoj me som o RAJ, leskro Del.
23 The o aver narodi sprindžarena, hoj o manuša le Izraeloskre gele andro zajaťje vaš peskre bini, bo na sas mange verna. Avke me lendar visarďom miro muj a diňom len lengre ňeprijaťeľenge, save len murdarde andro mariben.
24 Kerďom lenca avke, sar peske zaslužinen vaš peskre nažužipena the bini, a visarďom lendar miro muj.
25 No akana kada phenel o RAJ, o Adonaj: Anava pale o požehnaňje pro Jakob, presikavava e milosť savore Izraeloskre manušenge a horľinava vaš miro sveto nav.
26 Sar peske dživena andro smirom andre peskri phuv a ňiko len na daravela avri, akor bisterena pre peskri ladž the pre peskre napačivale skutki, so mange kerenas.
27 Sar len anava pale andral o aver narodi a skidava len upre andral o phuva lengre ňeprijaťeľengre, akor pre lende sikavava anglo jakha le but narodengre, hoj me som sveto.
28 Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, lengro Del, bo kajte len bičhaďom andro zajaťje maškar o narodi, paľis len pale skidava upre andre lengri phuv a akanastar imar ňikas lendar na mukava andro zajaťje.
29 Imar šoha lendar na visarava miro muj, bo čhivava avri mire Duchos pro manuša le Izraeloskre, phenel o RAJ, o Adonaj.“

O nevo Jeruzalem

40

O viďeňje pal o nevo chramos

1 Sar samas andro zajaťje bišupandžto (25.) berš, pro dešto džives andro ešebno čhon pro nevo berš, avľa pre ma o vast le RAJESKRO. Oda sas dešuštar (14) berš pal oda, sar sas domardo o Jeruzalem.

---

* **39:16** Oda hin: e bari armada.

2 Andro viďeňja le Devleskre man iľa andro Izrael a ačhaďa man pro igen učo
verchos, pre savo sas but stavbi pre južno sera a dičholas oda avri sar foros.
3 Iľa man ode a me ode dikhľom jekhe muršes, savo dičholas avri, sar te uľahas le
brondzostar. Ačhelas andre brana a andro vast les sas e ľanoskri šparga the e trsťina
te merinel.
4 Oda murš mange phenďa: „Manušeja, dikh mištes le jakhenca a šun mištes le
kanenca. De pozoris pre savoreste, so tuke sikavava, bo ča vašoda salas kade ilo, hoj
te des te džanel le Izraeloskre manušenge savoro, so dikheha.“

E vichodno brana

5 A dikhľom o muros, so sas pašal o Chramos. Ole muršeste sas andro vast
trinemetrengri trsťina te merinel. Merinďa laha o muros a sas 3 metri buchlo a 3
metri učo.
6 Paľis geľa ke vichodno brana a geľa upre pro garadiči, merinďa o prahos la
branakro a o prahos sas 3 metri buchlo.
7 Pal oda prahos andre brana sas e chodba, andral savi pes džalas andro khera
prekal o stražňika. Jekh kher le stražňikengro sas 3 metri džinďardo a 3 metri
buchlo. Maškar ola khera sas o muri buchle 250 centimetri. Pal odi chodba sas
dujto prahos la branakro, saves sas 3 metri a prekal savo pes džalas andre veranda,
savi sas nekpašeder paš o Chramos.
8 Avke merinďa the odi veranda;
9 sas džinďarďi 4 metri a lakre slupi sas buchle 1 metros. Prekal e veranda la
branakri pes džalas paš o Chramos.
10 Andre vichodno brana sas šov khera prekal o stražňika, trin khera sas pal jekh
sera la chodbakri a trin pal aver. Savore khera sas jednakones bare a o muri maškar
ola khera sas jednakones buchle.
11 Paľis oda murš merinďa o vchodos la branakro a sas buchlo 5 metri; e chodba
sas buchľi 650 centimetri.
12 Angle dojekh kher le stražňikengro sas cikno murocis, savo sas 50 centimetri učo
a 50 centimetri buchlo. Dojekh kher le stražňikengro sas kocka, 3 metri buchlo a 3
metri džinďardo.
13 Paľis merinďa uprunestar e chodba pro buchles pašal jekh kher le stražňikengro
dži paš aver, pašal jekh paluno muros dži paš aver. A sas 1 250 centimetri jekhe
murostar dži paš aver.
14 Paľis merinďa e veranda angle brana a sas 30 metri uči. Pašal e veranda sas
dvora.
15 Pašal o avruno vchodos la branakro dži paš o vchodos andre veranda sas 25
metri.
16 Pašal o avrune the andrune muri sas učes o cikne oblaki le šukar mreženca,
prekal save avelas o švetlos andro khera le stražňikengre. The pre veranda angle
brana sas ajse oblaki. Pro muri maškar ola khera sas avrirandle o palmi pro
šukariben.

E avruňi dvora

17 Paľis man oda murš ľigenďa pre avruňi dvora le Chramoskri a ode dikhľom
tranda sali, save sas pašal calo avruno muros dookola a anglal save sas obthoďi e
baruňi dlažba.
18 E baruňi dlažba pes spojinelas paš o seri le branengre pal oda, save džinďarde
sas o brani. Oda sas e teluňi dlažba.
19 Dikhľom o brani andre andruňi dvora a paľis oda murš merinďa, hoj keci metri
hin la avruňa branatar dži paš o vchodos andre andruňi brana, a sas 50 metri pro
vichodos the pro severos.

E severno brana

20 Merinďa the e severno brana la avruňa dvorakri; merinďa, keci la hin pro
džinďardes the pro buchles.
21 The andre odi brana sas pal soduj seri po trin khera prekal o stražňika, maškar
save sas o muri, the e veranda. Savoro merinelas ajci keci the andre vichodno brana.
Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a 1 250 centimetri buchľi.
22 Lakre oblaki, e veranda the o palmi merinenas ajci keci the andre vichodno
brana. Pal o efta garadiči pes džalas upre ke brana a pre oki sera sas e veranda.
23 Kade sas mek jekh brana andre andruňi dvora. La severna branatar pes džalas
paš odi brana andre andruňi dvora, avke sar oda sas pre vichodno sera. Oda murš
merinďa, keci metri hin maškar ola duj brani, a sas 50 metri.

E južno brana

24 Paľis man oda murš ľigenďa pro juhos, a dikhľom ode e južno brana. Merinďa o
khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda a sas ajsi bari sar
the okla brani.
25 Avke sar the pre okla ešebna brani sas dookola o cikne oblaki pašal e brana
the pašal e veranda. Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a 1 250 centimetri
buchľi.
26 Angle brana sas efta garadiči, savenca pes džalas upre a pre oki sera sas e
veranda. A andre sas o muri, pre save sas o palmi pal soduj seri.
27 La južna branatar pes džalas paš oki brana andre andruňi dvora. A merinďa,
keci metri hin maškar ola duj brani, a sas 50 metri.

O brani andre andruňi dvora

28 Paľis man ľigenďa andre andruňi dvora prekal e južno brana, merinďa la a
merinelas ajci keci the okla.
29 O khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda merinenas
ajci keci the andre okla brani. Avke sar the pre okla brani sas dookola o cikne oblaki
pašal e brana the pašal e veranda. Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a 1
250 centimetri buchľi.
30 Andre andruňi dvora sas dookola o chodbici, save sas 1 250 centimetri džinďarde
a 250 centimetri buchle.
31 La branakri veranda sas visarďi pre avruňi dvora, pro muri la sas o palmi a ochto
garadičenca pes avelas upre paš late.
32 Paľis man ľigenďa andre andruňi dvora pro vichodos. Sar merinďa e brana,
merinelas ajci keci the okla.
33 O khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda merinenas
ajci keci the andre okla brani. Avke sar the pre okla brani sas dookola o cikne oblaki
pašal e brana the pašal e veranda. Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a 1
250 centimetri buchľi.
34 La branakri veranda sas visarďi pre avruňi dvora, pro muri la sas o palmi pal
soduj seri a ochto garadičenca pes avelas upre paš late.
35 Paľis man ľigenďa paš e severno brana, merinďa la a merinelas ajci keci the okla.
36 O khera prekal o stražňika, o muri maškar ola khera the e veranda merinenas
ajci keci the andre okla brani. Avke sar the pre okla brani sas dookola o cikne oblaki
pašal e brana the pašal e veranda. Caľi branakri chodba sas 25 metri džinďarďi a 1
250 centimetri buchľi.
37 La branakri veranda sas visarďi pre avruňi dvora, pro muri la sas o palmi pal
soduj seri a ochto garadičenca pes avelas upre paš late.

O khera prekal o rašaja

38 Paš odi andruňi brana sas jekh kher, andre savo pes džalas andre prekal o vudar
paš e chodbica. Ode žužarenas o labarde obeti.

39 Andre chodbica le khereskri sas duj skaminda pal jekh sera a duj skaminda pal
e dujto sera. Pre ola skaminda murdarenas o labarde obeti, o obeti vaš o binos the o
obeti vaš e vina.
40 Pre avruňi sera paš o vchodos la severna branakro sas pro soduj seri po duj
skaminda.
41 Avke pre jekh sera sas štar skaminda the pre dujto sera sas štar skaminda; savore
skaminda, pre save murdarenas le džviren, sas ochto.
42 Štar skaminda pro labarde obeti sas le barune kvadrendar. Sas 50 centimetri uče
a 75 centimetri buchle the džinďarde. Pre ola skaminda thovenas o sersami, savenca
murdarenas le džviren pro labarde the aver obeti.
43 Pašal calo muros dookola sas zachudle po duj haki, save sas 8 centimetri bare.
Pro skaminda pes thovelas o masa pre obeta.
44 Paľis man ľigenďa andre andruňi dvora. Ode sas duj khera: pre sera la severna
branakri sas jekh kher, saveskro vchodos sas visardo pro juhos, a pre sera la južna
branakri sas dujto kher, saveskro vchodos sas visardo pro severos.
45 Phenďa mange: „Kada kher, saveskro vchodos hin visardo pro juhos, hin prekal
o rašaja, save služinen andro Chramos.
46 A o kher, saveskro vchodos hin visardo pro severos, hin prekal o rašaja, save
služinen paš o oltaris. Oda hin o potomki le Cadokoskre, bo le Levitendar ča on
korkore šaj aven anglo RAJ leske te služinel.“
47 Paľis merinďa e andruňi dvora le Chramoskri. E dvora sas kocka, 50 metri
džinďarďi a 50 metri buchľi. A o oltaris sas anglo Chramos.

O nevo Chramos

48 Paľis man ľigenďa andre chramoskri veranda a merinďa o zarubňi andre
veranda: 250 centimetri pro soduj seri. O vchodos sas buchlo 7 metri a o muri pal o
soduj seri le vchodoskre sas 150 centimetri.
49 E veranda sas 10 metri džinďarďi a 6 metri buchľi. Džalas pes upre deše
garadičenca. Paš o zarubňi sas o slupi, jekh pal jekh sera a dujto pal aver sera.

41

1 Paľis man oda murš iľa andro Chramos andro Sveto than a merinďa o muri le
zarubňengre: sas 3 metri buchle pal soduj seri.
2 O vchodos andre sas 5 metri buchlo a o muri le vchodoskre pal soduj seri sas
jednaka a merinenas 250 centimetri. Merinďa the o Sveto than a sas 20 metri
džinďardo a 10 metri buchlo.
3 Avke geľa andro Neksveteder than a merinďa o muri le zarubňengre a sas 1
metros buchle pal soduj seri. O vchodos sas 3 metri buchlo a o muri le vchodoskre
pal soduj seri sas jednaka a merinenas 350 centimetri.
4 Paľis merinďa o Neksveteder than, savo avelas pal o Sveto than, a sas 10 metri
džinďardo a 10 metri buchlo. A phenďa mange: „Kada hin o Neksveteder than!“
5 Merinďa o hlavno muros le Chramoskro a sas 3 metri thulo. Pašal o avrune
chramoskre muri sas e pristavba pro 2 metri buchľi,
6 sava sas trin poschoďja a andre savi sas trival po tranda kherora. Le chramoskre
murendar avenas avri ajse vistupki, pre save sas thode o hranoli la pristavbakre pre
dojekh poschoďje, hoj o hranoli te na džan andro chramoskre muri.
7 E pristavba pašal o Chramos sas pre dojekh poschoďje buchleder; o teluno
poschoďje sas uzkeder, dujto sas buchleder a trito sas nekbuchleder. Pal o teluno
poschoďje pes džalas le garadičenca upre pro maškaruno poschoďje a odarik dži
pro trito poschoďje.
8 Pašal calo Chramos dikhľom e vivišimen terasa, savi služinelas sar zaklados prekal
odi pristavba. Odi terasa sas uči sar jekh trsťina, oda hin 3 metri.

9 O avruno muros la pristavbakro sas 250 centimetri buchlo. Maškar odi avruňi
pristavba le Chramoskri
10 the maškar o khera le rašajengre sas dvora 10 metri buchľi pašal calo Chramos.
11 Sas ode o duj vchodi, savenca pes avelas andre odi pristavba pal e dvora, jekh
sas pro severos a dujto pro juhos. E terasa dookola sas buchľi 250 centimetri.
12 Pre zapadno sera la Chramoskra dvorakri sas jekh budova, savakro vchodos sas
visardo ke dvora. Odi budova sas džinďarďi 45 metri a buchľi 35 metri. O muros la
budovakro sas dookola buchlo 250 centimetri.
13 Paľis oda murš merinďa o Chramos a sas džinďardo 50 metri a pro zapados la
dvoratar dži pro koňec ola budovakro sas tiš 50 metri.
14 Merinďa the o than anglo chramoskro vchodos the e dvora pro vichodos a sas 50
metri džinďardo.
15 Paľis merinďa e zapadno budova, savakro vchodos sas visardo ke dvora, a sas
jekhetane lakre murenca pal soduj seri džinďarďi 50 metri.
O Sveto than, o Neksveteder than the e veranda
16 sotrin sas obthode le kašteha a the savore prahi, oblaki the chodbi. O muri sas
obthode le kašteha la phuvatar dži upre paš o oblaki a o oblaki sas učharde andre.
17 Upral o vchodos andro Sveto than avrunestar, andro Sveto than the andro
Neksveteder than sas pre savore fali dookola
18 avrirandle o cherubi the o palmi. E palma sas furt maškar o duj cherubi. Dojekhe
cherubos sas duj muja:
19 manušeskro the ľevoskro. Jekhe mujeha dikhelas pre jekh palma a dujtone
mujeha pre aver. Kavke sas šukaľarde savore fali andro Chramos dookola.
20 La phuvatar dži upral o vchodos sas pro fali andro Chramos o cherubi the o
palmi.
21 O zarubňi andro vchodos andro Sveto than sas štareagorengre a o zarubňi andro
vchodos andro Neksveteder than sas tiš ajse.
22 Sas ode o kaštuno oltaris, savo sas 150 centimetri učo, 1 metros džinďardo a
1 metros buchlo. Leskro podstavcos, o seri the o agora sas le kaštestar. Oda murš
mange phenďa: „Kada hin o skamind, savo hino anglo RAJ.“
23 Andro Sveto than the andro Neksveteder than sas o dvojita vudara.
24 Jekh vudar sas duje kridlendar a jekh kridlos pes delas te sthovel pro jepaš.
25 Pro chramoskre vudara sas avrirandle o cherubi the o palmi avke sar the pro
fali. Avri upral e veranda sas kerďi e streška le kaštestar.
26 Pal o seri pro fali la verandakre sas o uzka oblaki šukaľarde le palmenca pal
soduj seri. Upral e chramoskri pristavba sas tiš o streški.

42

O budovi prekal o rašaja

1 Paľis man oda murš ľigenďa andre avruňi dvora pre severno sera. Anďa man
paš e budova, so sas pre oki sera le Chramoskra dvorakri the pre oki sera le andrune
muroskri pre severno sera.
2 O vchodos la budovakro sas pro severos a e budova sas džinďarďi 50 metri a
buchľi 25 metri.
3 Paš e budova sas andruňi dvora buchľi 10 metri a pre oki sera sas e dlažba la
avruňa dvorakri. Ola budova sas trin poschoďja a sas la terasi.
4 Angle odi budova sas o chodňikos 5 metri buchlo a 50 metri džinďardo. O vudara
sas pre severno sera.
5 Andre budova sas o uprune kherora uzkeder sar o maškarune a o maškarune
uzkeder sar o telune.

6 O kherora pro sotrin poschoďja ačhenas pro terasi, a vašoda lenge na kampelas
ajse slupi, sar sas pre dvora, bo ola poschoďja sas postupňe cikneder.
7 Angle budova sas o muros, so oddďelinelas e budova la avruňa dvoratar; sas
džinďardo 25 metri.
8 Kada muros predlžinelas e aver budova pre zapadno sera, savi sas 25 metri
džinďarďi. A e budova pre severno sera, so sas pašeder paš o Chramos, sas 50 metri
džinďarďi.
9 Andre odi budova pes delas te avel andre the pal e vichodno sera la avruňa
dvoratar.
10 Pre oki sera le Chramoskri sas ajsi budova južňe la andruňa dvoratar sar pro
severos a sas tiš maškar o Chramos the maškar e avruňi dvora. Kadi budova sas
ačhaďi avke sar the e budova pre severno sera.
11 Angle late sas ajso chodňikos sar the angle budova pre oki sera. Kadi budova sas
tiš ajsi buchľi the džinďarďi a o vchodi the o vudara sas jednaka.
12 O vudara la budovakre sas pre južno sera. Ode sas o chodňikos maškar e
budova the maškar o muros, savo oddďelinelas e budova la avruňa dvoratar. Pal
e vichodno sera, kaj chudelas o chodňikos, pes delas te avel andre andruňi dvora
prekal o vchodos andro muros.
13 Paľis mange oda murš phenďa: „Kadi severno budova the južno budova, save
hine oproti la andruňa dvorake, hine sveta. Ode chana o rašaja, so aven te služinel
paš o RAJ, o neksveteder dari. Ode thovena o neksveteder dari: e chabeneskri obeta,
e obeta vaš o binos the e obeta vaš e vina, bo kada than hino sveto.
14 Sar o rašaja dokerena e služba andro Chramos, našťi odarik džan takoj pre avruňi
dvora, ale mušinen te džal andre ola budovi te čhivel peske tele o rucha, andre save
keren e služba, bo ola rucha hine sveta. Mušinen pre peste te urel aver gada, medik
džan avri pre oda than, kaj hine o manuša.“
15 Sar oda murš domerinďa o andruno Chramos, akor man iľa avri prekal e
vichodno brana a merinďa avrunestar calo oda than dookola.
16 La trsťinaha merinďa e vichodno sera le avrune muroskri a sas 250 metri.
17 Merinďa the e severno sera a sas 250 metri.
18 Merinďa the e južno sera a sas 250 metri.
19 Paľis pes visarďa te merinel e zapadno sera a sas 250 metri.
20 Merinďa oda than pal savore štar seri: Dojekh sera le muroskri sas 250 metri,
hoj te oddďelinel o sveto than le Chramoskro le običajne thanestar.

43

E slava le RAJESKRI avel pale andro Chramos

1 Paľis man oda murš iľa paš e vichodno brana.
2 A dikhľom, sar avel e slava le Izraeloskre Devleskri pal o vichodos. Leskro hangos
šunďolas sar o hangos le but paňengro a e phuv švicinelas leskra slavatar.
3 O viďeňje, so dikhľom, sas ajso sar oda viďeňje, so dikhľom akor, sar avľa te
zňičinel o foros, the sar oda viďeňje, so dikhľom paš o paňi Kebar. Avke peľom pre
phuv le mujeha.
4 E slava le RAJESKRI avľa andro Chramos prekal e vichodno brana.
5 Avke man o Duchos hazdňa upre a iľa man andre andruňi dvora a e slava le
RAJESKRI pherarďa o Chramos.
6 Oda murš ačhelas paš mande a me šunďom andral o Chramos varekas, sar manca
vakerel.
7 Phenďa mange: „Manušeja, kada hin o than mire tronoskro the o than mire
pindrengro. Kade dživava maškar o Izraeliti pro furt. O manuša le Izraeloskre

aňi lengre kraľa imar šoha na meľarena andre miro sveto nav peskra lubipnaskra modloslužbaha aňi le bare pomňikenca, so ačhaven peskre mule kraľenge.
8 Kerde peske o prahi the o zarubňi paš mire prahi the paš mire zarubňi a maškar mande the lende sas ča o muros. Meľarenas andre miro sveto nav peskre džungale vecenca, so kerenas, a vašoda len murdarďom avri mira choľaha.
9 Akana mi preačhen te lašarel avre devlen a mi len het o pomňiki peskre mule kraľengre. Te oda kerena, me dživava maškar lende pro furt.
10 Manušeja, vaker le Izraelitenge pal o Chramos, so tuke sikaďom, hoj pes te ladžan vaš peskre bini. De lenge te dikhel andre leskro planos.
11 Te pes ladžana vaš savoro, so kerde, akor lenge sikav o planos le Chramoskro – sar pes savoro kerela, khatar pes džala andre a khatar avri – sar savoro dichola avri, save ode ela pravidla the zakoni. Pisin lenge savoro, hoj te dikhen savoro avke, sar oda kamel te dichol avri, a hoj te doľikeren savore pravidla.
12 Kada hin o zakonos pal o Chramos: Calo oda upruno than le verchoskro pašal o Chramos ela igen sveto. Kajso hin o zakonos pal o Chramos.“

O oltaris

13 Kajse hine o miri le oltariskre (merinel pes ajsa miraha, sar pes merinelas andro Chramos): Leskro žľabos hino 50 centimetri tele a 50 centimetri buchlo a leskro ramos dookola hino 25 centimetri. A o oltaris hino kajso baro:
14 Le žľabostar pal e phuv dži o ešebno ramos, so hin pašal o oltaris, hin 1 metros upre a o ramos hino 50 centimetri. A pal o ešebno ramos dži o dujto ramos hin 2 metri upre a o ramos hino 50 centimetri.
15 O posledno kotor le oltariskro, kaj pes labarel o obeti, džal mek 2 metri upre a pal o agora džan upre štar rohi.
16 O upruno than le oltariskro hino kocka, 6 metri džinďardo a 6 metri buchlo.
17 O upruno ramos hino tiš kocka, 7 metri džinďardo a 7 metri buchlo, e lišta pašal leste hiňi 25 centimetri a o žľabos dookola hino 50 centimetri. O garadiči džanas upre pro oltaris pal e vichodno sera.
18 Phenďa mange: „Manušeja, kada phenel o RAJ, o Adonaj: Kala hine o pravidla pal o oltaris: Sar ela o oltaris ačhado, kavke pes anela o labarde obeti a kropinela o rat pro oltaris:
19 Deha jekhe terne bikos sar e obeta vaš o binos le rašajenge, so hine andral o kmeňos Levi, andral o potomstvos le Cadokoskro, so aven paš ma, hoj mange te služinen, phenel o RAJ, o Adonaj.
20 Leha leskre ratestar a čhiveha pro štar rohi le oltariskre the pro štar agora le oltariskre pro upruno poschoďje the pal calo ramos dookola; avke les žužareha a pošvecineha.
21 Paľis leha le terne bikos pre labarďi obeta a labareha les avri le Chramostar pro than, so hin pre oda dino.
22 Pre aver džives aneha jekhe capos bi e chiba pre obeta vaš o binos; obžužareha o oltaris avke, sar sas obžužardo le bikoha.
23 Sar imar ela obžužardo, aneha le stadostar jekhe bikos bi e chiba the jekhe baranos bi e chiba
24 a obetineha len le RAJESKE. O rašaja pre lende čhivena lon a obetinena sar labarďi obeta le RAJESKE.
25 Efta džives aneha sako džives jekhe capos pre obeta vaš o binos the jekhe terne bikos the baranos le stadostar, savoro bi e chiba.
26 Efta džives pošvecinena o oltaris a obžužarena les. Avke les oddelinena prekal ma.

27 Sar predžana ola efta dživesa, pro ochtoto džives a the paloda šaj anena o rašaja
pro oltaris peskre labarde obeti the o smiromoskre obeti. A paľis tumen prilava,
phenel o RAJ, o Adonaj."

44

E vichodno brana phandľi andre

1 Paľis man oda murš iľa pale paš e avruňi vichodno brana la Chramoskri, a sas
zaphandľi andre.
2 O RAJ mange phenďa: „Kadi brana mušinel te ačhel zaphandľi. Našťi la te
phundravel, ňiko prekal late našťi predžal. Mušinel te ačhel phandľi andre, bo o
RAJ, o Del le Izraeloskro, prekal kadi brana avľa andre.
3 Ča o kraľis šaj bešel ode, hoj te chal o chaben anglo RAJ. Ale mušinel te avel andre
a the te džal avri ole jekhe dromeha, prekal e veranda la branakri."

Pal e služba andro Chramos

4 Paľis man oda murš ľidžalas pašal e severno brana anglo Chramos. A dikhľom,
sar e slava le RAJESKRI pherarelas o Chramos, a me peľom pro muj.
5 O RAJ mange phenďa: „Manušeja, dikh mištes, šun mištes a de pozoris
pre savoreste, so tuke phenava pal savore pravidla the zakoni andro Chramos le
RAJESKRO. De pozoris pre savore vchodi andro Chramos the pre savore leskre vichodi.
6 Phen le zacate Izraelitenge: ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Imar man hin dos
savore tumare džungipnastar, Izraelitale!
7 Paš oda savoro džungipen, so kerenas, mek anďan andre miri svetiňa the le
cudzincen, save nane obrezimen aňi andro jile a aňi pro ťelos a oleha meľarďan
andre miro Chramos a prephagľan miri zmluva akor, sar mange obetinenas o chaben,
o žiros the o rat.
8 Na tumen kerenas e služba andre miri svetiňa, ale avrenge diňan te kerel e služba
andre miri svetiňa.
9 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Ňisavo cudzincos, so nane obrezimen andro jilo the
pro ťelos, našťi avel andre miri svetiňa, mek aňi oda cudzincos, so dživel maškar o
Izraeliti.
10 Ale o Leviti, save mandar odgele a bludzinenas pal peskre modli, akor sar the o
Izraeliti bludzinenas, mušinena te ľidžal e vina vaš peskro binos.
11 Šaj služinena andre miro Chramos sar o stražňika paš o chramoskre brani a the
sar o chramoskre služobňika. Šaj murdarena le dživiren pro labarde obeti the pro
obeti le manušengre a šaj ačhena anglo manuša a služinena lenge.
12 Ale vašoda, hoj lenge služinenas paš lengre modli a kerde oda, hoj o Izrael peľa
andro binos, vašoda iľom vera, hoj mušinena te ľidžal e vina vaš peskro binos, phenel
o RAJ, o Adonaj.
13 Našťi aven paš ma, hoj mange te keren e rašajiko služba, našťi aven aňi paš oda,
so mange hin sveto, aňi paš miri neksveteder obeta; mušinena te ľidžal e ladž vaš ola
džungipena, so kerenas.
14 No dava lenge te starinel pes pal e chramoskri buči a te kerel savoro, so ode
kampela te kerel.
15 Ale o rašaja andral o kmeňos Levi, save hine andral o potomstvos le Cadokoskro,
save stražinenas miri svetiňa, akor sar o Izraeliti mandar odgele, on šaj aven pašes
ke ma, hoj mange te služinen; on ačhena anglal ma, hoj mange te obetinen o žiros
the o rat, phenel o RAJ, o Adonaj.
16 Ča on šaj aven andre miri svetiňa; ča on šaj aven te služinel paš miro skamind
anglal mande a starinena pes pal miri služba.

17 Sar avena andre brana pre andruňi dvora, mušinen pre peste te urel o ľanova
gada; našťi aven urde andro gada vlnatar, sar kerena o službi andro brani la andruňa
dvorakre abo andro Chramos.
18 Pro šere len ela o ľanova turbani a pašal o pasos o ľanova telune gada. Našťi pre
peste uren ňisave gada, andre save pes spocisaľol.
19 Sar avena avri pre avruňi dvora paš o manuša, mušinen peske te čhivel tele ola
gada, andre save kerenas e služba andro Chramos, a te thovel len andro kherora paš
e svetiňa. Mušinen pre peste te urel aver gada, hoj pes o manuša te na chuden lengre
svete gadendar.‘ “

O pravidla prekal o rašaja

20 „ ‚O rašaja peske našťi hoľinen o šere aňi peske našťi muken bare bala, ale
mušinen peske o bala te strihinel.
21 O rašaja našťi pijen mol, sar džan andre andruňi dvora.
22 Našťi peske len ajsa džuvľa, so hiňi vdova, abo ajsa, savi pes rozgeľa le romeha,
ale šaj peske len ča pačivaľa čha le Izraelitendar abo ajsa vdova, so ačhiľa vdova pal
aver rašaj.
23 On sikavena mire manušen, savo rozďjel hin maškar o sveto the običajno abo
so hin žužo the nažužo.
24 Te pes o manuša pre varesoste na zdžana, o rašaja len rozsudzinena a kerena
oda pal mire zakoni. On mušinen te doľikerel mire zakoni the prikazi pal savore
mire inepi a mire šabati ľikerena sar sveta.
25 Našťi džan paš o mulo manuš, hoj pes te na meľaren andre, ale ča akor šaj, te
oda mulo manuš uľahas lengro dad abo daj, čhavo abo čhaj, phral abo pheň, savi
mek nane romeste.
26 Paloda, sar pes o rašaj pale obžužarela, mek mušinel te užarel efta džives
27 a pre oda džives, sar avela pale pre andruňi dvora le Chramoskri, hoj te služinel
andre svetiňa, mušinela te anel e obeta vaš peskro binos, phenel o RAJ, o Adonaj.
28 Le rašajen na ela ňisavo ďeďictvos, bo me som lengro ďeďictvos. Ma den len
ňisavo ďeďictvos andro Izrael; me som lengro ďeďictvos.
29 O chabeneskre obeti, o obeti vaš o binos the o obeti vaš e vina ela o chaben
le rašajengro; a the savoro andro Izrael, so hin oddelimen prekal o RAJ, ela le
rašajengro.
30 Le rašajengro ela oda nekfeder le ešebne uľipnastar a the savore aver dari,
so o manuša dena mange, ena le rašajengre. Le rašajenge dena the o nekfeder le
chumerestar, hoj te avel o požehnaňje pre tumaro kher.
31 O rašaja našťi chan ňisave džviros aňi čirikles, savo muľa korkoro pestar, aňi
ajses, saves rozčhingerde o dziva džviri.‘ “

45

O sveto kotor la phuvatar

1 „ ‚Sar rozďelinena e phuv le losoha maškar o dešuduj kmeňi, mušinen te
oddelinel jekh kotor la phuvatar sar sveto than prekal o RAJ. Džinďardo ela 12,5
kilometri a buchlo 10 kilometri; calo oda than ela sveto.
2 Ola phuvatar mukena avri pro Chramos jekh kocka 250 metri džinďarďi a 250
metri buchľi a pašal odi kocka ela 25 metri voľno than.
3 Andre odi oddelimen phuv prekal o RAJ, merin avri pro džinďardes 12,5 kilometri
a pro buchles 5 kilometri a ode ela o Chramos, o neksveteder than.
4 Oda ela o sveto kotor la phuvatar prekal o rašaja, save aven paš o RAJ te služinel
andro Chramos. Oda ela o than prekal lengre khera the o sveto than prekal o Chramos.

5 Oka jepaš kotor ola phuvatar 12,5 kilometri džinďardo a 5 kilometri buchlo ela
prekal o Leviti, so keren buči andro Chramos. Ode ena o fori, kaj bešena o Leviti.
6 Paš miri sveto phuv muken avri than prekal o foros Jeruzalem 12,5 kilometri pro
džinďardes a 2,5 kilometri pro buchles. Ode šaj bešena o manuša le Izraeloskre.
7 Le kraľiske den oda than, so hin pašal soduj seri la sveta phuvakre, a the o
majetkos le foroskro. La zapadna seratar džala pro zapados a la vichodna seratar pro
vichodos. Le kraľiskri phuv le vichodostar pro zapados ela ajsi bari sar ola phuva, so
chudle o kmeňi.
8 Kadi phuv ela prekal o kraľis andro Izrael. Avke imar mire kraľa na trapinena le
manušen a mukena lenge odi phuv andro Izrael, so chudle pal peskre kmeňi.‘ “

O dari pro obeti

9 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Imar dos, kraľale le Izraeloskre! Preačhen tumen
te marel a te trapinel le manušen a keren oda, so hin lačho a spravno! Preačhen
imar te zalel e phuv le manušengri, phenel o RAJ, o Adonaj.
10 Mi el tumen spravodľivo vaha, spravodľivo efa* the spravodľivo batos†.
11 E efa the o batos kamlehas te važinel jednakones. O batos hin jekh ďesaťina le
chomeristar a e efa hin jekh ďesaťina le chomeristar. E mira pes lel pal o chomeris.
12 Jekh šeklos hin biš (20) geri. Šovardeš (60) šekli ena jekh mina.
13 Kada hin e obeta, savi mušinen te anel le kraľiske: šesťina la efatar andral jekh
chomeris pšeňica the šesťina la efatar andral jekh chomeris jačmeňis.
14 Mušinen te del jekh ľitra olejos andral o šel (100) ľitri. Oda hin jekh ďesaťina le
batostar, bo deš bati hin jekh chomeris abo jekh kor.
15 Mušinen te del the jekhe bakres andral o duj šel (200) bakrengro stados pal o
lače maľi le Izraeloskre. Kale darendar pes kerela e chabeneskri obeta, e labarďi
obeta the e smiromoskri obeta, hoj lenge te odmukav o bini, phenel o RAJ, o Adonaj.
16 Savore manuša andre phuv mušinen te anel kadi obeta le kraľiske andro Izrael.
17 O kraľis mušinela te anel o labarde obeti, o chabeneskre obeti, o pijibnaskre
obeti pro inepi, pro inepi le Neve čhoneskre the pro šabati – pre savore inepi le
Izraeloskre. Ov anela e obeta vaš o binos, e chabeneskri obeta, e labarďi obeta the e
smiromoskri obeta, hoj te odmukav le Izraelitenge o bini.‘ “

E Patraďi the o Inepos le Stankengro

18 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Pro ešebno džives andro ešebno čhon obetin
jekhe terne bikos bi e chiba a obžužar o Chramos le binostar.
19 O rašaj mi lel le ratestar la obetatar vaš o binos a mi čhivel avri pre chramoskri
zarubňa, pro štar agora pro oltariskro ramos the pre zarubňa la branakri andre
andruňi dvora.
20 Avke ker the pro eftato džives andre oda čhon vaš ola, ko kerde binos, kajte na
kamle abo aňi na džanle, sar oda kerde; a kavke obžužarena o Chramos.
21 Pro dešuštarto (14.) džives andre oda čhon ľikerena o inepos Patraďi; efta džives
chana o mare bi o kvasos.
22 Andre oda džives obetinela o kraľis le bikos vaš peske the vaš savore manuša la
phuvakre sar obeta vaš o binos.
23 Efta dživesa le ineposkre obetinela sako džives efta biken, efta baranen bi e chiba
sar e labarďi obeta le RAJESKE, a jekhe capos pre obeta vaš o binos.
24 A pre chabeneskri obeta mi obetinel jekh efa pre jekh bikos a jekh efa pre jekh
baranos a jekh hinos olejos pre jekh efa.

---

* **45:10** E efa hin e mira pro aro abo pre pšeňica. † **45:10** O batos hin e mira pre mol abo pro olejos.

25 Pro Inepos le Stankengro, savo chudel pro dešupandžto (15.) džives andro eftato čhon, mi pripravinel o kraľis tiš avke sar pre Patraďi pro efta dživesa e obeta vaš o binos, e labarďi obeta the e chabeneskri obeta a the o olejos.‘ “

46

O obeti le kraľiskre

1 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: E brana la andruňa dvorakri, visarďi pro vichodos, ela šov džives andro kurko phandľi andre, ale pro šabat the pro nevo čhon pes phundravela.
2 Akor o kraľis mi avel andre avrunestar prekal e veranda la branakri a mi zaačhel paš e zarubňa la branakri. O rašaja mi obetinen leskri labarďi obeta the e obeta le smiromoskri. O kraľis pes mange klaňinela a lašarela man pro prahos la branakro a paľis džala avri, ale e brana pes na phandela andre dži rači.
3 Pro šabat the pro nevo čhon pes the savore manuša klaňinena anglal o RAJ paš o vchodos ola branakro.
4 E labarďi obeta, savi anela o kraľis le RAJESKE pro šabat, ela šov bakrore bi e chiba the jekh baranos bi e chiba.
5 E chabeneskri obeta ela jekh efa pre jekh baranos a e chabeneskri obeta pre jekh bakroro ela ajci, keci kamela te del, a paš oda mek the jekh hinos olejos pre jekh efa.
6 Pro nevo čhon obetinela jekhe terne bikos, šove bakroren the jekhe baranos; savoren bi e chiba.
7 Anela the e chabeneskri obeta jekh efa pre jekh bikos a jekh efa pro baranos, a pro bakrore anela ajci, keci kamela te del, a paš oda mek the jekh hinos olejos pre jekh efa.
8 Sar avela o kraľis, mi avel andre prekal e veranda la branakri a ole dromeha mi džal the avri.
9 Sar avena o manuša te lašarel le RAJES pre varesavo inepos, sako, ko avela andre prekal e severno brana, mušinela te džal avri prekal e južno brana; a sako, ko avela andre prekal e južno brana, mušinela te džal avri prekal e severno. Ňiko na džala avri ola branaha savaha avľa andre, ale džala avri prekal e brana, so hiňi pre oki sera.
10 O kraľis džala andre jekhetane le manušenca a avela avri jekhetane lenca.
11 Pro inepi the pro oslavi anela o kraľis e chabeneskri obeta – jekh efa pro bikos a jekh efa pro baranos, ale pro bakrore anela ajci, keci kamela te del, a paš oda mek the jekh hinos olejos pre jekh efa.
12 Sar o kraľis anela e obeta, savi anel korkoro pestar, e labarďi obeta abo e smiromoskri obeta prekal o RAJ, akor leske phundravena e vichodno brana a anela peskri labarďi obeta the e smiromoskri obeta, avke sar pes kerel pro šabat. Paľis džala avri, a sar džala avri, phandena andre e brana.
13 Sako džives pripravinena prekal o RAJ pre labarďi obeta jekheberšeskre bakrores bi e chiba; sako tosara les obetinena.
14 Paš oda pripravinena sako tosara e chabeneskri obeta jekh šesťina la efatar a paš oda jekh treťina le hinostar olejos te pokropinel o sano aro. Kala prikazi pal e chabeneskri obeta prekal o RAJ hine pro furt.
15 Kavke pripravinena le bakrores, e chabeneskri obeta the o olejos furt sako tosara sar labarďi obeta.‘ “

O ďeďictvos le kraľiskro

16 „ ‚Kada phenel o RAJ, o Adonaj: Te o kraľis dela daros andral peskro ďeďictvos varesave peskre čhaven, patrinela oda leskre čhavenge, ela oda lengro ďeďictvos.

17 Te dela daros andral peskro ďeďictvos varekas peskre sluhendar, patrinela oda
leske dži andro Radišagoskro berš a paľis pes oda dela pale le kraľiske. Le kraľiskro
ďeďictvos patrinel ča le kraľiskre čhavenge, oda hin lengro.
18 O kraľis našťi lel našilu ňisavo ďeďictvos le manušendar, hoj len te tradel avri
andral lengro ďeďictvos. Peskre čhaven dela o ďeďictvos peskre majetkostar, a avke
na ela ňiko mire manušendar tradlo avri andral peskro ďeďictvos.‘ “

O kuchňi, kaj pes taven o obeti

19 Paľis man iľa prekal o vudar, so hin pal e sera la branakri, paš e severno budova
le Chramoskri, kaj sas o kherora prekal o rašaja, a sikaďa mange o than andro kutos
pro zapados.
20 Phenďa mange: „Kada hin o than, kaj o rašaja tavena e obeta vaš e vina the e
obeta vaš o binos a pekena e chabeneskri obeta, hoj oda te na mušinen te anel avri
pre avruňi dvora, hoj pes olestar te na dotkňinen o manuša a te na aven vašoda
marde.“
21 Paľis man iľa pre avruňi dvora a geľa manca pašal savore štar kuti. A dikhľom,
hoj andre dojekh kutos sas mek aver ohradzimen dvora.
22 Andre savore štar kuti sas ohradzimen dvori. Savore štar sas jednaka a sas 20
metri džinďarde a 15 metri buchle.
23 Pašal dojekh ole štare dvorendar sas baruno murocis a tele pašal ola murici sas
kerde ajse thana pro taviben.
24 Phenďa mange: „Kala hine o kuchňi pro taviben, kaj o chramoskre služobňika
taven o obeti le manušengre.“

47

O paňi andral o Chramos

1 Paľis man oda murš iľa pale paš o chramoskro vudar a me dikhľom o paňi, sar avel
avri telal o chramoskro prahos pro vichodos, bo o Chramos sas visardo pro vichodos.
O paňi avelas avri pal e čači sera le Chramoskri, južňe le oltaristar.
2 Avke man iľa avri prekal e severno brana a geľa manca pašal e avruňi brana, so
hiňi visarďi pro vichodos, a dikh, o paňi polokes avelas avri pal e južno sera.
3 Oda murš geľa pro vichodos a andro vast les sas e šparga te merinel. Merinďa
pandž šel (500) metri a paľis man preiľa prekal o paňi. O paňi mange sas dži o členki.
4 Paľis merinďa pale pandž šel (500) metri a preiľa man prekal o paňi a o paňi
mange sas imar dži o khoča. Merinďa aver pandž šel (500) metri a pale man preiľa
prekal o paňi a o paňi mange sas imar dži o pasos.
5 Pale merinďa aver pandž šel (500) metri a o paňi imar sas ajso baro, hoj prekal
našťi pregeľom, bo o paňi bariľa a imar pes andre mušinelas te plavinel; bariľa baro
paňi, prekal savo pes na delas te predžal.
6 Phučľa mandar: „Manušeja, dikhľal mištes kada savoro?“
Paľis man iľa avri andral o paňi a anďa man pale pre phuv.
7 Sar avľom pale, dikhľom ode pherdo stromi pal soduj seri le paňeskre.
8 Phenďa mange: „Kada paňi džal pro vichodos a paľis tele andre Araba, kaj džal
andro Mulo moros. Sar dodžala andro moros, o paňi le moroskro sasťola avri.
9 Kada paňi obdžiďarela savore džide bitosťen ode, kaj džala, a ode, kaj avela, ela
pherdo ribi a oda moros, andre savo avela, sasťola avri; všadzik, kaj ča kada paňi
džala, anela o dživipen.
10 O ribara pes rozthovena pašal o moros; andral o En-Gedi dži paš o En-Eglajim ela
than, kaj nacirdena o siti. Ela ode igen but všelijaka ribi avke sar andro Stredozemno
moros.
11 Ale o močara the o mlaki na sasťona avri; ena mukle le manušenge pro lon.

12 Pal soduj seri le paňeskre barona všelijaka ovocna stromi; lengre prajti na
šučona avri a lengro ovocje na našľola. Sako čhon anena nevo ovocje, bo o paňi
andral o Chramos avela pre lende. Lengro ovocje ela pro chaben a lengre prajti pro
sasťipen.“

O hraňici la phuvakre

13 Kada phenel o RAJ, o Adonaj: „Kala hin o hraňici la phuvakre, save rozďelinena
le Izraeloskre dešuduj kmeňenge sar lengro ďeďictvos. O Jozef chudela duj kotora.
14 Le losoha rozďelinena e phuv maškar lende jednakones. Me diňom lav, hoj la
dava tumare dadenge; kadi phuv ačhela tumenge sar ďeďictvos.
15 Kala hine o hraňici pre severno sera: Le Stredozemne morostar džana o hraňici
pašal o Chetlon prekal o Lebo-Chamat dži o Cedad,
16 Berota, Sibrajim, savo hino pre hraňica maškar o Damašek the Chamat, dži o
Chacer-Hatikon, savo hino pre hraňica le Chavranoskri.
17 Kada hin e hraňica le Stredozemne morostar dži o Chacar-Enon; kadi hraňica
rozďelinel o Damašek the o Chamat pro severos. Kada hin e severno sera.
18 E vichodno sera: Le Chacar-Enonostar, savo hino maškar o Chavran the Damašek,
maškar o Gilead the Izrael. E hraňica kerela o Jordan až dži o Mulo moros the dži o
Tamar. Kada hin e vichodno sera.
19 E južno sera: Le Tamarostar dži paš o paňa Meribat-Kadeš, paľis pašal o paňi
Egipt dži paš o Stredozemno moros. Kada hin e južno sera.
20 E zapadno sera: Le Stredozemne morostar džala e hraňica dži pre oki sera le
Lebo-Chamatoskri. Kada hin e zapadno sera.“

Nevo rozďeleňje la phuvakro

21 „Kavke tumenge rozďelinen kadi phuv maškar o kmeňi le Izraeloskre.
22 Le losoha tumenge rozďelinen e ďeďično phuv prekal tumende the prekal o
cudzinci, so bešen tumenca, savenge uľon o čhave. Ľikeren len avke sar tumare
Izraeliten, so uľile maškar tumende. On chudena jekhetane tumenca le losoha e
ďeďično phuv maškar o kmeňi le Izraeloskre.
23 Den le cudzincos e ďeďično phuv andre oda kmeňos, andre savo dživel, phenel
o RAJ, o Adonaj.“

48

1 „Kala hin o nava le kmeňengre: O Dan chudela jekh kotor la phuvakro pro
severos; džala pašal o chetloňiko drom andro Lebo-Chamat; o Chacar-Enan a e
severno hraňica le Damaškoskri paš o Chamat ela leskri hraňica la vichodna seratar
dži pre zapadno sera.
2 O Ašer chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Danoskri la vichodna seratar
dži e zapadno sera.
3 O Naftali chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Ašeroskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.
4 O Menaše chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Naftaliskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.
5 O Efrajim chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Menašeskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.
6 O Ruben chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Efrajimoskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.
7 O Juda chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Rubenoskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.

8 Paš e phuv le Judaskri le vichodostar pro zapados ela oda kotor la phuvakro, savo odďelinena sar sveto kotor. Buchlo ela 12,5 kilometri a džinďardo le vichodostar
pro zapados ajci, sar hin jekh kotor la phuvakro le kmeňengro; ode maškaral ela o
Chramos.
9 Oda kotor la phuvakro, savo odďelinena sar sveto le RAJESKE, ela džinďardo 12,5
kilometri a buchlo 10 kilometri.
10 Kada kotor la phuvatar ela sveto prekal o rašaja. Džinďardo ela 12,5 kilometri
pro severos a buchlo 5 kilometri pro zapados; 5 kilometri buchlo pro vichodos a 12,5
kilometri džinďardo pro juhos. Ode maškaral ela o Chramos le RAJESKRO.
11 Kada ela prekal o rašaja, save hine odďelimen sar sveta andral o potomstvos
le Cadokoskro, save mange sas verna andre služba a na odgele mandar avke sar o
Leviti, save odgele akor, sar odgeľa o Izrael.
12 Kada ela lengro kotor ola phuvatar, so hiňi odďelimen sar neksveteder kotor la
phuvakro, paš e phuv le Levitengri.
13 Le Levitengro ela o dujto jepaš kotor la odďelimen phuvakro paš e phuv le
rašajengri. Džinďardo ela 12,5 kilometri a buchlo 5 kilometri; jekhetane ena kala
duj kotora la phuvakre džinďarde 12,5 kilometri a buchle 10 kilometri.
14 On našťi bikenen aňi našťi čerinen kada nekfeder kotor la phuvakro a našťi
predžal pre aver manuša, bo oda hin sveto kotor la phuvakro prekal o RAJ.
15 Oka kotor la phuvakro, so ačhel 2,5 kilometri buchlo a 12,5 kilometri džinďardo,
na ela sveto, ale ela le foroskro pro khera the pro maľi. Ode maškaral ela o foros,
16 savo ela kajso baro: Pro severos 2,25 kilometri, pro juhos 2,25 kilometri, pro
vichodos 2,25 kilometri the pro zapados 2,25 kilometri.
17 Le foros ela maľa, savi ela kajsi bari: pro severos 125 metri, pro juhos 125 metri,
pro vichodos 125 metri the pro zapados 125 metri.
18 Odi phuv, so ačhela, so džal pro džinďardes pašal o sveto kotor la phuvakro,
ela pre vichodno sera 5 kilometri a pre zapadno sera 5 kilometri. O uľipen, so upre
barola, ela prekal o robotňika andro foros.
19 O robotňika le foroskre, save pre maľa kerena buči, ena andral savore kmeňi le
Izraeloskre.
20 Calo kotor la phuvakro ela štvorcos 12,5 kilometri pal dojekh sera. Kada kotor
la phuvatar odďelinena pre sera sar sveto daros, jekhetane le foroskra phuvaha.
21 Oda, so ačhela pal soduj seri ola odďelimen phuvatar the le forostar, ela prekal o
kraľis. Džala odarik, kaj končinel e odďelimen phuv, ole 12,5 kilometrendar dži paš
e vichodno hraňica a zapadňe tiš ole 12,5 kilometrendar dži paš e zapadno hraňica.
Soduj kala kotora la phuvakre, so hine ajse bare sar the ola kotora le kmeňengre,
ena prekal o kraľis a e odďelimen phuv the o Chramos ena maškar lende.
22 E ďeďično phuv le Levitengri the e ďeďično phuv le foroskri ena maškar oda than,
so patrinel le kraľiske. Oda, so patrinel le kraľiske ela maškar e phuv le Judaskri the
Benjaminoskri.
23 Okla kmeňi: O Benjamin chudela jekh kotor la phuvakro la vichodna seratar dži
e zapadno sera.
24 O Šimeon chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Benjaminoskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
25 O Jisachar chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Šimeonoskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.
26 O Zebulun chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Jisacharoskri la
vichodna seratar dži e zapadno sera.
27 O Gad chudela jekh kotor la phuvakro; paš e phuv le Zebulunoskri la vichodna
seratar dži e zapadno sera.

28 Pre južno sera paš o Gad džala pro juhos e hraňica le Tamarostar dži o paňa
Meribat-Kadeš, paš o paňi le Egiptoskro paš o Stredozemno moros.
29 Kadi hiňi e phuv, savi rozďelinena le losenca sar ďeďictvos maškar o kmeňi le
Izraeloskre, a kala ena lengre phuva, phenel o RAJ, o Adonaj.“

O brani le Jeruzalemoskre

30 „Kala hin o vchodi andro foros: Pre severno sera, savi merinel 2,25 kilometri,
31 o brani le foroskre pes vičinena pal o kmeňi le Izraeloskre. Pre severno sera ena
trin brani: E Brana le Rubenoskri, le Judaskri the le Leviskri.
32 Pre vichodno sera, savi merinel 2,25 kilometri, ena trin brani: le Jozefoskri, le
Benjaminoskri the le Danoskri.
33 Pre južno sera, savi merinel 2,25 kilometri, ena trin brani: le Šimeonoskri, le
Jisacharoskri the le Zebulunoskri.
34 Pre zapadno sera, savi merinel 2,25 kilometri, ena trin brani: le Gadoskri, le
Ašeroskri the le Naftaliskri.
35 Cale foros dookola ela 9 kilometri.
O foros pes ole dživesestar vičinela: O RAJ hino ode.“

O Daniel

O Daniel the leskre prijaťeľa

1 Andro trito berš, sar kraľinelas o judsko kraľis Jojakim, avľa o babiloňiko kraľis
Nebukadnecar andro Jeruzalem a rozthoďa pes pašal o foros.
2 O RAJ leske domukľa te zalel le judske kraľis le Jojakim a te lel varesave veci andral
o Chramos le Devleskro. Ľigenďa len andre peskri phuv Babilon*, andro chramos
peskre devleskro a varesave veci ľigenďa andro pokladňici ke peskro del.
3 Paľis phenďa o kraľis peskre hlavne komorňikoske le Ašpenazoske, hoj te kidel
avri terne Izraeliten le kraľiskre potomkendar the le rajikane famelijendar,
4 pre save nane ňisavi chiba, so dičhon šukares avri, hine goďaver a achaľon andre
savoreste, ajse, save lokes sikľon, hoj te služinen andro kraľiskro palacis. Ov len
mušinďa te sikavel te pisinel the te vakerel chaldejika čhibaha.
5 O kraľis len diňa te chal sako džives le chabenestar the la moľatar pal peskro
skamind. Diňa, hoj len trin berš te sikaven a paloda imar te aven andre služba paš
o kraľis.
6 Maškar ola terne murša sas varesave le Judejcendar: o Daniel, o Chananijaš, o
Mišael the o Azarijaš.
7 O hlavno komorňikos lenge diňa aver nava: le Danieloske diňa Beltšacar, le
Chananijašoske Šadrach, le Mišaeloske Mešach a le Azarijašoske Abed-Nego.
8 Ale o Daniel peske zaiľa andro jilo, hoj pes na meľarela anglo Del le kraľiskre
chabeneha aňi leskra moľaha. Vašoda mangľa le komorňikos, hoj te na mušinel te
chal ole chabenestar, hoj pes te na meľarel andre.
9 O Del diňa, hoj o Daniel sas pre dzeka le komorňikoske a sas ke leste jileskro.
10 Ale phenďa le Danieloske: „Darav man mire rajestar, le kraľistar, savo tumenge
diňa kada chaben the pijiben. Sar dikhela o kraľis, hoj dičhon avri goreder sar okla
terne murša andre tumare berša, dela mange te odčhinel o šero.“
11 Avke o Daniel phenďa le stražňikoske, saves o hlavno komorňikos ačhaďa upral
o Daniel, Chananijaš, Mišael the Azarijaš:
12 „Ča skušin avri tire služobňiken deš dživesa. Mi den amen te chal ča zeleňina a
te pijel ča paňi.
13 Paľis dikheha, sar dičhuvas avri amen a sar okla aver terne, save chanas le
kraľiskre chabenestar. Pal oda dikheha, hoj so kereha tire služobňikenca.“
14 Ov len šunďa avri a skušinelas len deš džives.
15 Pal ola deš džives dikhľa, hoj dičhonas avri feder a sas zoraleder sar okla terne
murša, save chanas le kraľiskre chabenestar.
16 Vašoda o stražňikos ľidžalas het o chaben the e mol, so sas prekal lende, a delas
len te chal ča zeleňina.
17 O Del diňa kale štare terne muršen goďi, hoj te prindžaren a te achaľon dojekh
pisišagos the goďaveripen. A le Danieloske mek ke oda diňa, hoj te džanel te achaľol
savore viďeňja the sune.
18 Sar imar pregele ola trin berša, save o kraľis diňa, o hlavno komorňikos len anďa
te sikavel anglo Nebukadnecar.
19 O kraľis lenca vakerelas a maškar savore pes na arakhľa ňiko ajso sar o Daniel,
o Chananijaš, o Mišael the o Azarijaš. Avke sas ačhade andre le kraľiskri služba.

---

* **1:2** E hebrejiko čhib: Šinar

20 O kraľis dikhľa, hoj andre dojekh goďaver veca, pal savi lendar phučelas,
sas dešvar goďavereder sar savore čaroďejňika the vražňika andre calo leskro
kraľišagos.
21 O Daniel ode ačhiľa dži andro ešebno berš, sar kraľinelas o Kiros.

2

Le kraľiskro suno pal e socha

1 Sar kraľinelas o Nebukadnecar dujto berš, sas les sune. Na sas les smirom andro
jilo a našťi sovelas.
2 Akor diňa o kraľis te vičinel le vražňiken, le zaklinačen, le čaroďejňiken the le
astrologen*, hoj leske te phenen, save džalas sune. On avle a ačhile anglo kraľis.
3 O kraľis lenge phenďa: „Sas man suno a nane man smirom andro jilo. Kamav te
džanel, pal soste oda suno hin.“
4 O astrologa phende le kraľiske andre aramejiko čhib: „Kraľina, dživ pro furt!
Phen tire služobňikenge tiro suno a amen tuke phenaha, pal soste džal.“
5 O kraľis odphenďa le astrologenge: „O lav, so avel mandar, pes na del te čerinel:
Te mange na phenena avri miro suno a na phenena, pal soste džal, čhingerava tumen
pro kotora a tumare kherendar kerava kopa šmeci.
6 Ale te mange phenena avri o suno a phenena, pal soste džal, mištes tumenge
počinava a dava tumen dari the bari pačiv. Avke akana phenen mange o suno a the
pal soste džal!“
7 On leske pale phende: „Mi vakerel avri o kraľis o suno peskre služobňikenge a
amen leske phenaha, pal soste džal.“
8 Akor o kraľis odphenďa: „Džanav mištes, hoj ča kamen te dochudel buter časos,
bo džanen, hoj miro lav pes na del te čerinel.
9 Te mange na phenena o suno, dava tumen te marel savoren jednakones.
Dovakerďan tumen jekhetane, hoj angle mande vakerena o klamišagos dži akor,
medik na čerinava miro gondoľišagos. Phenen mange o suno a akor džanava, hoj
šaj mange phenen the pal soste džal.“
10 O astrologa odphende le kraľiske: „Nane pre phuv ňisavo manuš, ko šaj
kerďahas oda, so o kraľis amendar mangel! Ňisavo baro abo zoralo kraľis na mangľa
šoha kajsi veca le čaroďejňikostar, le zaklinačistar abo le astrologostar.
11 Kadi veca, so o kraľis mangel, hiňi igen phari. Ňiko oda suno na džanela te
phenel avri le kraľiske, ča o devla, ale on na dživen maškar o manuša!“
12 Akor o kraľis igen choľisaľiľa a prikazinďa te murdarel savore goďaver muršen
andro Babilon.
13 Avke sas avridino o prikazis, hoj te murdaren le goďaver muršen, a rodenas the
le Daniel the leskre prijaťeľen, hoj len te murdaren.
14 Sar o Arijoch, o veľiťeľis le kraľiskre stražňikengro, džalas te murdarel le
goďaver muršen andro Babilon, prevakerďa ke leste o Daniel bara goďaha the radaha.
15 Phučľa le Arijochostar: „Soske diňa avri o kraľis kajso zoralo prikazis?“ Akor o
Arijoch phenďa le Danieloske, sostar džal.
16 Paľis o Daniel geľa paš o kraľis a mangľa peske lestar časos, hoj leske te phenel,
pal soste džalas suno.
17 Avke o Daniel geľa andre peskro kher a phenďa pal oda peskre prijaťeľenge le
Chananijašoske, le Mišaeloske the le Azarijašoske.

* **2:2** E hebrejiko čhib: le Chaldejcen

18 Phenďa lenge, hoj te mangen le Devlestar andro ňebos o jileskeriben vaš kada
garuďipen, hoj les the leskre prijaťeľen te na murdaren okle goďaver muršenca
andral o Babilon.
19 Paľis pes le Danieloske rači andro viďeňje otkerďa oda garuďipen. Avke o Daniel
lašarelas le Devles andro ňebos
20 a phenďa:
„Mi el barardo le Devleskro nav pro furt,
bo leskro hin o goďaveripen the e zor.
21 Ov čerinel o idei the o časi,
ačhavel a čhivel tele le kraľen.
Del goďi le goďaveren
a prindžaripen olen, ko achaľuven.
22 Ov otkerel o bare a garude veci,
džanel, so hin andro kaľipen,
a o švetlos bešel leha.
23 Paľikerav tuke, Devla mire dadengro,
a lašarav tut,
hoj man diňal goďi the zor,
a diňal mange te džanel oda, so tutar mangahas,
bo amenge phenďal avri o suno le kraľiskro.“

24 Paľis geľa o Daniel ko Arijoch, saves o kraľis ačhaďa, hoj te murdarel le goďavere
muršen andral o Babilon, a phenďa leske: „Ma murdar len. Le man anglo kraľis a
me leske phenava avri o suno, pal soste džal.“
25 Akor o Arijoch sigo anďa le Daniel anglo kraľis a phenďa leske: „Arakhľom jekhe
muršes, savo sas zailo andre Judsko, savo šaj le kraľiske phenel avri o suno a the
oda, so andre sikavel.“
26 O kraľis phučľa le Danielostar, savo pes vičinel Beltšacar: „Džanes mange te
phenel avri o suno, savo man sas, a pal soste džal?“
27 O Daniel odphenďa le kraľiske: „O garuďipen, savo kamel o kraľis te džanel,
našťi phenen avri ňisave goďaver murša aňi o zaklinača aňi o čaroďejňika aňi o
vražňika.
28 Ale hin o Del pro ňebos, savo otkerel o garuďipena. Ov sikaďa le kraľiske le
Nebukadnecaroske, so pes ačhela andre ola dživesa, so avena. Kada hin tiro suno
the viďeňja, so tuke predžanas andro šero, sar tuke pašľohas pro hadžos:
29 Kraľina, pro hadžos tuke avenas o gondoľišagi pal oda, so pes ačhela paľis. Oda,
ko otkerel o garuďipena, tuke diňa te džanel, so ela.
30 A so džal pal ma, kada garuďipen mange na sas otkerdo bo som goďavereder
sar savore, so dživen, ale vašoda, hoj tu kraľina te džanes, pal soste džahas suno, a
te achaľos oda, so gondoľinehas andro jilo.
31 Tu, kraľina, dikhľal varesavi igen uči socha. Odi socha sas bari a igen zorales
bľišťisaľolas; ačhelas angle tu a avelas latar dar.
32 Lakro šero sas le žuže somnakastar, o koľina the o rameni sas le rupestar a o per
the o klubi sas le brondzostar.
33 Lakre čanga sas le trastestar a o pindre sas sikra le trastestar the sikra la čikatar.
34 Androda, sar pre late dikhehas, odphadžiľa bar, ale na le manušeskre vastendar.
Peľa la sochake pro pindre a rozpučinďa o trast the e čik pro kotora.
35 Paľis o trast, e čik, o brondzos, o rup the o somnakaj jekhvareste rozpele pro
kotora a sas sar o šupi pal e pšeňica ňilaje andre žatva. E balvaj len hazdňa a na
ačhiľa pal lende ňič. Ole barestar, so peľa pre socha, ačhiľa baro verchos a pherdžarďa
caľi phuv.

36 Kada sas o suno. Akana phenaha le kraľiske, pal soste džal.
37 Tu, kraľina, sal nekbareder savore kraľendar. O Del andral o ňebos tuke diňa o kraľišagos, e moc, e zor the e pačiv.
38 Diňa tuke andro vasta le manušen, le dzive džviren the le ňeboskre čiriklen všadzik, kaj bešen. Ačhaďa tut, hoj te vladňines upral oda savoro.
Tu sal oda somnakuno šero.
39 Pal tute avela aver kraľišagos, cikneder sar tiro, a mek aver, trito kraľišagos le brondzostar, so vladňinela pre caľi phuv.
40 A paľis ela štarto kraľišagos zoralo sar trast, savo phagerel a rozmarel savoro. A avke sar o trast, so savoro phagerel, avke kada phagerela a rozmarela okle savoren.
41 O pindre the o angušta sikra la čikatar the sikra le trastestar, so dikhľal – oda sikavel, hoj o kraľišagos ela rozďelimen. Ale ela andre the e zor le trastestar, bo dikhľal o trast mišimen la čikaha.
42 O angušta le pindrengre sikra le trastestar a sikra la čikatar, so dikhľal – oda sikavel, hoj o kraľišagos ela sikra zoralo a sikra slabo.
43 O trast mišimen la čikaha, so dikhľal, hin, hoj pes mišinena maškar peste: Dena romeste peskre čhaven jekh avreske, hoj te avel smirom maškar lende, ale na ľikerena pes jekhetane, avke sar o trast pes našťi mišinel la čikaha.
44 Andro dživesa kale kraľengre o Del le ňeboskro zathovela o kraľišagos, savo ľikerela pro furt, na ela zňičimen a na ela avre manušengro. Rozphagerela savore kala kraľišagi a zňičinela len, ale oda kraľišagos ačhela pro furt.
45 Kada hin, so sikavel oda suno pal o bar odphago le verchostar, ale na le manušeskre vastendar – o bar, so phagerďa o trast, o brondzos, e čik, o rup the o somnakaj pro kotora: O baro Del sikaďa le kraľiske, so pes ačhela. O suno hino čačipen a pre oda, so sikavel o suno, tut šaj mukes.“
46 Akor o kraľis Nebukadnecar peľa le mujeha pre phuv, diňa pačiv le Daniel a prikazinďa, hoj te anen e obeta the o voňavo kaďidlos prekal leste.
47 O kraľis le Danieloske phenďa: „Čačes, tiro Del hino nekbareder Del, o Raj le kraľengro, oda, ko otkerel o garuďipena, bo otkerďa tuke kada garuďipen.“
48 Paľis o kraľis ačhaďa le Daniel pro baro than a diňa les but vzacna dari. Diňa leske te ľidžal calo babiloňiko provincija a ačhaďa les upral savore goďaver murša andro Babilon.
49 O Daniel peske mangľa le kraľistar, hoj te ačhavel le Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego sar uradňiken upral e babiloňiko provincija. Ale o Daniel ačhiľa pre dvora le kraľiskri.

3

Le Danieloskre prijaťeľa andro jagalo bov

1 O kraľis Nebukadnecar diňa te kerel somnakuňi socha. Sas uči 27 metri a buchľi sas maj 3 metri. Diňa la te ačhavel pre rovina Dura andre babiloňiko provincija.
2 Paľis o kraľis vičinďa le vladaren, le guverneren, le foroskre vodcen, le hlavne radcen, le spravcen upral o pokladňici, le sudcen the savore avre uradňiken andral o provinciji, hoj te aven, bo kamelas te pošvecinel e socha, so diňa te ačhavel.
3 Avke pes zgele savore kala anglune manuša, hoj te pošvecinen e socha, savi ačhaďa o kraľis Nebukadnecar.
4 Paľis o hlasaťeľis zorales zvičinďa: „Prikazinel pes tumenge, manušale andral dojekh narodos the čhib:
5 Sar šunena o hangos andral e truba, pišťala, citara, lavuta the harfa abo aver bašaviben, takoj peren pre phuv a banďon angle somnakuňi socha, so diňa te ačhavel o kraľis Nebukadnecar.
6 Oda, ko na perela pre phuv a na banďola, ela čhido andro jagalo bov rozlabardo.“

7 Vašoda, sar šunenas o manuša andral savore narodi the čhiba o hangos andral e
truba, pišťala, citara, lavuta the harfa abo aver bašaviben, takoj perenas pre phuv a
banďonas angle socha, so diňa te ačhavel o kraľis Nebukadnecar.
8 Akor avle varesave Chaldejci a chudle te vakerel pro Židi.
9 Phende le kraľiske: „Kraľina, dživ pro furt!
10 Tu, kraľina, diňal avri prikazis, hoj dojekh, ko šunela o hangos andral e truba,
pišťala, citara, lavuta the harfa abo aver bašaviben, mušinel te perel pre phuv a te
banďol angle somnakuňi socha.
11 Ale oda, ko na perela pre phuv a na banďola angle socha, ela čhido andro jagalo
bov rozlabardo.
12 No hin kade varesave Židi, saven ačhaďal sar uradňiken upral e babiloňiko
provincija – o Šadrach, o Mešach the o Abed-Nego. Kala murša, kraľina, na doľikeren
tire lava. On na lašaren tire devlen a na banďon angle somnakuňi socha, so diňal te
ačhavel.“
13 Akor o Nebukadnecar igen choľisaľiľa a prikazinďa, hoj te anen le Šadrach, le
Mešach the le Abed-Nego. Avke ande kale muršen anglo kraľis.
14 O Nebukadnecar lenge phenďa: „Hin oda čačo, Šadrach, Mešach the Abed-Nego,
hoj mire devlen na lašaren a na banďon angle miri somnakuňi socha, so diňom te
ačhavel?
15 Či san akana pripravimen, sar šunena o hangos andral e truba, pišťala, citara,
lavuta the harfa abo všelijako aver bašaviben, takoj te perel pre phuv a te banďol
angle socha, so diňom te ačhavel? Bo sar na banďona angle socha, takoj tumen
čhivena andro jagalo bov rozlabardo. A paľis savo del tumen šaj zachraňinela andral
mire vasta?“
16 O Šadrach, o Mešach the o Abed-Nego odphende le kraľiske: „Ó Nebukadnecar,
amen pes na mušinas angle tu te braňinel.
17 Te amen čhivena andro jagalo bov, amaro Del, saves lašaras, amen šaj
zachraňinel andral oda bov a zachraňinela amen the andral tire vasta, ó kraľina.
18 Ale the te oda na kerďahas, džan, kraľina, hoj tire devlen na lašaraha a angle
somnakuňi socha, so diňal te ačhavel, na banďuvaha.“
19 Akor o Nebukadnecar igen choľisaľiľa, o muj pes leske čerinďa a sas igen
choľamen pro Šadrach, Mešach the Abed-Nego. Diňa prikazis, hoj te rozlabaren
o bov eftavar buter, sar oda kerenas angloda.
20 A rozkazinďa le nekzoraleder slugaďenge andral peskri armada, hoj te phanden
le Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego a te čhiven andro jagalo bov rozlabardo.
21 Paľis sphandle kale muršen, so sas urde andre peskre plašťi, gada the turbani
pro šere, a čhide len andro jagalo bov rozlabardo.
22 Vašoda, hoj le kraľiskro rozkazis sas igen prisno, sas o bov avke rozlabardo, hoj o
jagalo plameňis andral o bov murdarďa ole muršen, save ande le Šadrach, le Mešach
the le Abed-Nego.
23 A on trin džene pele sphandle andre oda jagalo bov rozlabardo.
24 Akor o kraľis Nebukadnecar predaranďiľa, sig ušťiľa a phučľa peskre radcendar:
„Či na čhiďam andro jagalo bov trine zaphandle muršen?“
„He, kraľina, čhiďam!“ odphende le kraľiske.
25 „Ale me dikhav štare muršen te phirel maškar e jag!“ phenďa o kraľis. „Nane
zaphandle a e jag len ňič na kerel! A oda štarto marel pro čhavo le devlengro!“
26 Akor o Nebukadnecar avľa paš o vudar ole boveskro a vičinďa: „Šadrach, Mešach
the Abed-Nego, služobňikale le Nekbaredere Devleskre, aven kade avri!“
Avke o Šadrach, o Mešach the o Abed-Nego avle avri andral e jag.

27 A savore vladara, o guvernera, le foroskre vodci the o aver uradňika le kraľiskre
avle a dikhle, hoj e jag ole trine muršen na kerďa ňič, aňi jekh bal pro šero lenge na
zlabiľa, aňi o gada pre lende na zlabile a aňi na khandenas pal o thuv.
28 Akor phenďa o Nebukadnecar: „Bararav le Devles, saves o Šadrach, o Mešach the
o Abed-Nego lašaren! Ov bičhaďa peskre aňjelos a zachraňinďa peskre služobňiken,
save andre leste pačanas a na šunde le kraľiskro rozkazis a dine peskre ťela pro
meriben, bo kamenas te lašarel ča peskre Devles a na kamenas te služinel ňisave
avre devleske.
29 Vašoda dav kada prikazis: Te varesave manuša andral varesave narodi abo
čhiba phenena vareso nalačho pro Del le Šadrachoskro, le Mešachoskro the le Abed-
Negoskro, ena čhingerde pro kotora a lengre khera ena čhide tele, hoj lendar te ačhel
ča kopa šmeci; bo nane aver del, savo šaj zachraňinďahas kavke sar ov.“
30 A paloda o kraľis ačhaďa le Šadrach, le Mešach the le Abed-Nego pro bareder
than andre babiloňiko provincija.

O suno pal o stromos

31 O kraľis Nebukadnecar le narodenge the le manušenge andral savore čhiba, save
dživen pal caľi phuv:

„Mi barol tumenge o smirom!

32 Hin prekal ma radišagos te phenel tumenge pal o znameňja the pal o zazraki,
save mange kerďa o Nekbareder Del.
33 Save bare hine leskre znameňja
a save zorale hine leskre zazraki!
Leskro kraľišagos hin o večno kraľišagos
a leskro rajipen šoha na preačhela.“

4

1 „Me, o Nebukadnecar, mange dživavas andro smirom andre miro kher a sa mange
džalas mištes andre miro palacis.
2 Džavas suno a oda suno man daraďa avri. Sar pašľuvavas pro hadžos, dikhľom
obraza the viďeňja, save mange predžanas andre goďi, a daranďiľom.
3 Akor diňom avri prikazis, hoj te anen angle mande savore goďaver muršen andral
o Babilon, hoj mange te phenen, pal soste sas o suno.
4 Paľis avle o čaroďejňika, o zaklinača, o astrologa the o vražňika. Phenďom lenge
avri o suno, ale on mange na džanle te phenel, pal soste džal o suno.
5 Pal lende pro koňec avľa o Daniel a me leske phenďom miro suno. (O Daniel pes
vičinel Beltšacar, avke sar pes vičinel miro del; andre leste hin o duchos le svete
devlengro.)
6 Phenďom: ‚Beltšacarona, nekbareder le nekgoďaveder radcendar, džanav, hoj o
duchos le svete devlengro hin andre tu a ňisavo garuďipen nane prekal tute igen
pharo. Šun avri miro suno, so dikhľom, a phen mange, pal soste džal!
7 Kala viďeňja dikhľom, sar mange pašľuvavas pre miro hadžos: Dikhľom a
jekhvareste maškar e phuv sas stromos a sas igen učo!
8 O stromos barolas a zoraľolas, sas učo dži o chmari a dičholas les všadzik pal caľi
phuv.
9 Leskre prajti sas igen šukar, sas upre pherdo ovocje a sas upre o chaben prekal
savoredžene. Tel oda stromos arakhle savore dziva džviri o ciňos a pre leskre konara
bešenas o čirikle. Ole stromostar chalas savoro, so hin džido.

10 Andre ola viďeňja, so dikhľom, sar mange pašľuvavas pre miro hadžos, dikhľom
le svete stražcas, le aňjelos, sar avľa tele andral o ňebos.
11 Zorales vičinelas a phenďa: „Činen tele o stromos a činger en tele leskre
konara! Razinen tele leskre prajti a leskro ovocje rozčhiven! O džviri mi denašen
telal leskro ciňos a o čirikle mi ľecinen het pal leskre konara!
12 Ale o pňakos le koreňenca muken andre phuv. Phanden pašal leste o trastune
the brondzune lanci a mi ačhel andre maľakri čar. Mi čuľal pre leste e ňeboskri rosa
a mi dživel le džvirenca maškar o rastlini pre phuv.
13 Mi čerinel pes leske e godi pal le manušeskri pre le džviroskri a mi ľikerel leske
oda efta časi.
14 Kada prikazis dine avri o stražci, o sveta aňjela oda phende vašoda, hoj o džide
te džanen, hoj le Nekbarederes hin zor upral savore kraľišagi pre phuv. Ov len del,
kaske kamel, a šaj ačhavel kraľiske the le nekcikneder manušes.“
15 Kada suno dikhľom me, o Nebukadnecar, a tu, Beltšacar, phen mange avri o suno,
bo ňisavo goďaver murš andre miro kraľišagos na džanelas te phenel, pal soste džal
o suno. Ale tu džanes, bo andre tute hin o duchos le svete devlengro.‘ “

O Daniel phenel, pal soste o suno hin

16 Akor o Daniel, savo pes vičinel Beltšacar, pes igen daralas vajkeci časos, darade
les avri leskre gondoľišagi. O kraľis leske phenďa: „Beltšacarona, ma dara tut le
sunestar the olestar, so sikavel!“
O Beltšacar phenďa: „Kraľina miro, kamľomas, hoj o suno the oda, so andre sikavel,
pes te ačhel tire ňeprijaťeľenge!
17 Andre tiro suno dikhľal igen zoralo the učo stromos. Dičholas, hoj džal dži andro
chmari, a sako pal calo svetos les šaj dikhľa.
18 Leskre prajti sas igen šukar a anďa pherdo ovocje prekal savoredžene te chal. O
dziva džviri peske pašľonas tel leskro ciňos a o čirikle bešenas pro konara.
19 Kraľina, tu sal oda stromos! Tu barohas a zoraľohas; tiri zor barolas a dogeľa
dži andro chmari a tiro rajipen hin dži pro koňec la phuvake.
20 O kraľis dikhľa le svete stražcas, le aňjelos, te avel tele andral o ňebos, savo
phenelas: ‚Činen tele o stromos a zňičinen les, ale o pňakos le koreňenca muken
andre phuv a phanden pašal leste o trastune the brondzune lanci. Mi ačhel andre
maľakri čar, mi čuľal pre leste e ňeboskri rosa a mi dživel le dzive džvirenca dži
akor, medik na predžala efta berša*.‘
21 Kada sikavel o suno, kraľina; o Nekbareder diňa avri, so ela mire rajeha, le
kraľiha:
22 Tradena tut avri pašal o manuša a dživeha le dzive džvirenca. Chaha čar sar
o dobitkos a čuľala pre tu e ňeboskri rosa. Efta berša predžana, medik tuke na
pridžaneha, hoj o Nekbareder hin o raj upral o kraľišagos le manušengro a hoj les
del, kaske kamel.
23 Oda, so sas phendo andro suno, hoj pes te mukel o stromoskro pňakos le
koreňenca, sikavel kada: Tiro kraľišagos tuke ela dino pale akor, sar pridžaneha,
hoj o Del andral o ňebos kraľinel.
24 Vašoda, kraľina, prile miri rada: Preač te kerel bini, ker o lačhipen a tiro
nalačhipen čerin pro jileskeriben ko čore manuša. Ko džanel, či na ľikerela dureder
tiro lačhipen.“

O suno pes ačhel

25 Kada savoro avľa pro kraľis Nebukadnecar.

---

* **4:20** Abo: časi

26 Sar imar pregeľa dešuduj čhon, phirelas o kraľis pal e palaciskri strecha andro Babilon
27 a phenďa: „Či kada nane o baro Babilon, savo ačhaďom mira bara zoraha sar kraľiko foros, hoj te sikavel miri kraľiko slava?“
28 Mek aňi na dophenďa o lav, imar andral o ňebos šunďiľa o hangos: „Kada hin phendo pal tute, kraľina Nebukadnecar: O kraľišagos pes tutar iľa het!
29 Tradena tut avri pašal o manuša, dživeha le dzive džvirenca a chaha čar sar dobitkos. Efta beršа† predžana, medik na pridžaneha, hoj o Nekbareder hin o raj upral o kraľišagos le manušengro a hoj les del, kaske kamel.“
30 Takoj pes ačhiľa oda lav, so sas phendo pal o Nebukadnecar a sas avritradlo le manušendar. Chalas čar sar o dobitkos a pre leskro ťelos čuľalas e ňeboskri rosa, medik les na sas o bala bare sar le orloskre pora the o naja sar le čirikleskre pazuri.
31 „Sar pregeľa oda časos, so sas dino, me, o Nebukadnecar, dikhľom pro ňebos a miri goďi mange avľa pale. Lašaravas le Nekbarederes, bararavas the oslavinavas le Devles, savo dživel furt.
Leskro rajipen hino večno
a leskro kraľišagos ľikerel pokoleňje pro pokoleňje.
32 Savore manuša pre phuv nane ňič angle leste;
savoreha andro ňebos the le manušenca pre phuv kerel avke, sar kamel.
Ňiko les našťi zaačhavel
a ňiko leske našťi phenel: ‚So keres?‘
33 Akor mange avľa pale miri goďi, a diňa pes mange pale miri pačiv, miro šukariben the e slava mire kraľišagoskri. Mire radci the o anglune manuša man pale rodle avri; somas ačhado pro tronos a ačhiľom mek bareder sar angloda.
34 Akana me, o Nebukadnecar, lašarav, bararav a oslavinav le Kraľis le ňeboskres. Savoro, so ov kerel, hin lačho, leskre droma hine čače a olen, ko phiren barikanes, šaj pokorinel.“

5

O vast pisinel pre fala

1 O kraľis o Belšacar kerďa bari hoscina peskre ezera (1 000) anglune muršenge a pijelas lenca e mol.
2 Sar o Belšacar pijelas e mol, prikazinďa, hoj te anen o somnakune the o rupune nadobi, save leskro dad o Nebukadnecar anďa andral o Chramos le Jeruzalemoskro, bo o kraľis kamľa andral lende te pijel peskre anglune muršenca, peskre romňijenca the peskre avre romňijenca-služobňičkenca.
3 Avke ande o somnakune nadobi, save ile andral o Chramos, andral o kher le Devleskro andro Jeruzalem, a pijelas lendar o kraľis peskre anglune muršenca, le romňijenca the le romňijenca-služkenca.
4 Pijenas o moľa a lašarenas le somnakune, rupune, brondzune, trastune, kaštune the barune devlen.
5 Jekhvareste pes sikade andro kraľiskro palacis o angušta le manušeskre vasteskre a pisinenas paš o svietňikos pre fala andro palacis. O kraľis dikhelas pro vast, sar pisinelas.
6 Akor o kraľis igen predaranďiľa a daratar parňiľa avri. Slabisaľile leske o pindre a izdranas tel leste o khoča.
7 O kraľis zorales vičinďa, hoj te anen le zaklinačen, le astrologen the le vražňiken. Paľis phenďa le babiloňike mudrcenge: „Oda, ko pregenela kada pisišagos a džanela mange te phenel, pal soste oda hin, ela urdo andro fijalova barikane gada, pre

† **4:29** Abo: časi

meň leske ela thodo o somnakuno lancocis a vladňinela sar trito nekbareder andro kraľišagos.“
8 Androda avle savore le kraľiskre mudrci, ale na džanenas te pregenel o pisišagos
aňi te phenel le kraľiske, pal soste džal.
9 Akor o kraľis o Belšacar mek buter predaranďiľa, daratar parňiľa avri a leskre
anglune murša na džanenas so te kerel.
10 Ale sar e kraľovna šunďa, so vakerenas o kraľis the leskre anglune murša, avľa
andre hoscinakri hala a phenďa: „Kraľina, dživ pro furt! Ma predara! Na mušines
daratar te parňol avri.
11 Andre tiro kraľišagos hin murš, andre savo hin o duchos le svete devlengro.
Sar sas tiro dad kraľis, kada murš sikaďa, hoj les hin lačhi goďi, hoj achaľol a hino
goďaver, ajso sar o devla. O kraľis Nebukadnecar, tiro dad, les ačhaďa upral savore
čaroďejňika, zaklinača, astrologa the vražňika.
12 Kale muršes le Daniel, saveske o kraľis diňa nav Beltšacar, hin bari goďi a hin les
but prindžaripen the achaľuvipen. Ov džanel te phenel avri o sune the o garuďipena
a džanel te otkerel o phare lava. Vičin ole Daniel a ov tuke phenela, so ode hin
pisimen.“
13 Paľis ande le Daniel anglo kraľis a ov phenďa le Danieloske: „Sal tu oda Daniel,
saves o kraľis, miro dad, zaiľa le manušenca andral e Judsko a anďa kade?
14 Šunďom pal tute, hoj hin andre tute o duchos le svete devlengro, hoj tut hin lačhi
goďi, hoj achaľos a sal igen goďaver.
15 Ande angle mande le mudrcen the le zaklinačen, hoj te pregenen kada pisišagos
a te phenen mange, pal soste ode hin pisimen, ale na džanenas mange te phenel.
16 Ale pal tute šunďom, hoj džanes te phenel avri o sune a džanes te otkerel o phare
lava. Te mange pregeneha kada pisišagos a te pheneha avri, so ode hin pisimen, dava
tut te urel andro fijalova barikane gada a andre meň hordineha o somnakuno lancocis
a vladňineha sar trito nekbareder andro kraľišagos.“
17 Pre oda o Daniel phenďa le kraľiske: „Muk tuke tire dari a tire odmeni de avreske.
Ale oda pisišagos le kraľiske pregenava a phenava leske avri, so ode phenel.
18 Kraľina, o Nekbareder Del diňa tire dadeske le Nebukadnecaroske o kraľišagos,
e zor, e slava the e pačiv.
19 O Del les diňa ajsi bari zor, hoj pes lestar daranas o manuša andral savore narodi
the čhiba a izdranas lestar, bo kas kamelas, murdarelas; kas kamelas, mukelas te
dživel; kas kamelas, hazdelas upre; a kas kamelas, pokorinelas.
20 Sar peske gondoľinelas pal peste but a leskro jilo ačhiľa barikano, akor sas
telečhido pal o kraľiko tronos a leskri slava pes lestar iľa het.
21 Tradle les avri le manušendar a sas les ajsi goďi sar le džviren. Dživelas le dzive
somarenca, denas les te chal čar sar le dobitkos a čuľalas pre leste e ňeboskri rosa
dži akor, medik na pridžanľa, hoj o Nekbareder Del hin o raj upral o kraľišagi le
manušengre a hoj len del, kaske kamel.
22 Ale tu, Belšacarona, leskro čhavo, na kamľal tut te pokorinel, kajte džanehas pal
savoreste.
23 Kerehas tutar bareder sar o RAJ andro ňebos, diňal tuke te anel o nadobi
andral leskro Chramos a pijehas andral lende e mol tire anglune muršenca,
tire romňijenca the le romňijenca-služkenca. Lašarehas le rupune, somnakune,
brondzune, trastune, kaštune the barune devlen, save na dikhen, na šunen, aňi na
džanen ňič. Ale le Devles, savo ľikerel tiro dživipen the savore tire droma andre
peskre vasta, na diňal pačiv.
24 Vašoda ov bičhaďa o vast, so pisinďa kala lava.
25 O pisišagos phenel kada:

Mene Mene Tekel u Farsin.
26 Oda hin kada:

‚Mene‘ – O Del zrachinďa o dživesa tire kraľišagoskre a kerďa leske koňec.
27 ‚Tekel‘ – salas važimen pro vahi a sikaďa pes, hoj na važines ajci, keci kampel.
28 ‚Peres‘ – tiro kraľišagos sas rozďelimen a dino le Medenge the le Peržanenge.“

29 Akor o kraľis Belšacar prikazinďa, hoj le Daniel te uren andro fijalova barikane gada, te thoven leske pre meň somnakuno lancocis a te den te džanel, hoj hino trito nekbareder raj andro kraľišagos.
30 Odi rat murdarde le Belšacar, le babiloňike kraľis.

6

O Daniel čhido maškar o ľevi
1 Akor ačhiľa kraľiske andro Babilon o Darius, o medsko kraľis, saveske sas šovardeš the duj (62) berš.
2 O Darius pes rozhodňinďa, hoj ačhavela upral o kraľišagos šel the biš (120) vladaren, hoj te ľidžan calo kraľišagos,
3 a upral lende ačhaďa trine bare uradňiken a jekh lendar sas o Daniel. Kala trin uradňika dodikhenas pre ola vladara, hoj pes mištes te starinen pal o kraľišagos.
4 Pal varesavo časos o Daniel sikaďa, hoj feder kerel peskri buči sar okla aver uradňika the vladara, bo sas goďavereder, a vašoda les o kraľis gondoľinelas te ačhavel upral calo kraľišagos.
5 Okla aver uradňika the vladara kamenas te arakhel vareso nalačho pro Daniel andre oda, sar služinel le kraľiske, bo kamenas les te del andre, ale na arakhle pre leste ňisavi nalači veca, bo o Daniel sas pačivalo andre savoreste a kerelas peskri buči avke, sar kampelas.
6 Avke peske kala murša phende: „Pro Daniel na arakhaha ňič, hoj les te das andre. Šaj les chudas ča andre varesoste, so džal pal o zakonos leskre Devleskro.“
7 Paľis pes but bare uradňika the vladara zgele ko kraľis a phende leske: „Kraľina, Darius, dživ pro furt!
8 Savore tire bare uradňika andre tiro kraľišagos, o guvernera, o vladara, o radci the o anglune murša pes dovakerde, hoj o kraľis te del avri zakonos, savo mušinel sako te doľikerel. Kamas, hoj te prikazines, hoj andre kala tranda (30) dživesa, so avena, pes o manuša te modľinen ča ke tu. Te vareko pes modľinela ke varesavo aver del vaj manuš, mušinela te el čhido andre chev maškar o ľevi.
9 Akana, kraľina, de avri kada zakonos a podpisin tut upre, hoj pes te na del te čerinel, avke sar oda hin andro zakonos le Medengro the le Peržanengro, so pes na del te zrušinel.“
10 Avke o kraľis Darius podpisinďa oda zakonos.
11 Sar pes o Daniel dodžanľa, hoj ajso zakonos hin avridino, geľa andre peskro kher. O oblaki andre upruno kher sas phundrade pre odi sera sar o Jeruzalem. Trival dživeseste ode džalas pro khoča, modľinelas pes a paľikerelas le Devleske avke, sar oda kerelas angloda.
12 Akor gele ola murša andro kher le Danieloskro a arakhle les, sar pes modľinel a mangel le Devles, hoj leske te pomožinel.
13 Avke ola murša avle anglo kraľis a leperde leske oda zakonos: „Kraľina, či na podpisinďal o zakonos, hoj andre kala tranda dživesa, so avena, pes o manuša te modľinen ča ke tu? Či nane avke, hoj te pes vareko modľinela ke varesavo aver del vaj manuš, mušinela te el čhido andre chev maškar o ľevi?“

O kraľis odphenďa: „He, oda lav ačhel avke, sar phenďom, bo hin oda o zakonos
le Medengro the le Peržanengro, so pes na del te čerinel.“
14 Paľis phende le kraľiske: „O Daniel, jekh le judske manušendar, save sas zaile,
tut na šunel, kraľina, aňi na doľikerel tiro zakonos, so diňal avri, ale trival dživeseste
pes modľinel ke peskro Del.“
15 Sar o kraľis šunďa kala lava, sas leske pharo a phenďa peske, hoj zachraňinela
le Daniel. A medik na zaračiľa, kerelas savoro, hoj les te zachraňinel.
16 Paloda ola murša gele ko kraľis a phende leske: „Džan, kraľina, hoj pal o zakonos
le Medengro the le Peržanengro pes ňisavo prikazis, so diňa avri o kraľis, imar na
del te čerinel!“
17 Paľis o kraľis prikazinďa, hoj te anen le Daniel. Ande les a čhide les andre chev
maškar o ľevi. O kraľis phenďa le Danieloske: „O Del, saveske furt služines, tut
zachraňinela.“
18 Avke ande baro bar a zaučharde leha e chev. O kraľis zapečaťinďa oda bar peskra
angrusaha a the le anglune muršengre angrusenca, hoj ňiko te na zachraňinel le
Daniel.
19 Paľis o kraľis geľa andre peskro palacis a caľi rat pes poscinelas. Na sovelas a na
kamelas ňikas, hoj les te zabavinel.
20 Sig tosara o kraľis ušťiľa a siďarelas te džal paš e chev le ľevengri.
21 Sar sas imar paš e chev, kaj sas o Daniel, zvičinďa ke leste la žaľaha: „Daniel,
služobňikona le džide Devleskro, sas tire Devles, saveske furt služines, zor tut te
zachraňinel le ľevendar?“
22 O Daniel le kraľiske odphenďa: „Kraľina, dživ pro furt!
23 Miro Del bičhaďa peskre aňjelos a phandľa andre le ľevenge o piski, vašoda
man ňič na kerde. Bo o Del dikhľa, hoj som žužo angle leste, a aňi tuke, kraľina, na
kerďom ňisavo nalačhipen.“
24 Akor o kraľis igen radisaľiľa a prikazinďa, hoj te len avri andral e chev le Daniel.
Cirdle les avri andral e chev a dikhle, hoj nane ňikhaj dukhado, bo pačalas peskre
Devleske.
25 O kraľis prikazinďa, hoj te anen olen, ko klamišagoha dine andre le Daniel, a
čhide len andre chev maškar o ľevi lengre čhavenca the romňijenca. Mek aňi na
dopele dži pre phuv andre chev a imar pre lende chučile o ľevi a phagerde lenge o
kokala.
26 Paloda o kraľis Darius pisinďa savore manušenge andre dojekh narodos the čhib
pal caľi phuv:
„Mi barol tumenge o smirom.

27 Dav avri o prikazis, hoj pes pal caľi phuv andre miro kraľišagos o manuša te
daran le Danieloskre Devlestar.
Bo ov hino džido Del, savo hino pro furt,
leskro kraľišagos na ela šoha zňičimen
a leskro rajipen šoha na preačhela.
28 Ov lel avri a zachraňinel
a kerel o znameňja the o zazraki pro ňebos the pre phuv.
Ov iľa avri le Daniel le ľevengra zoratar.“

29 Le Danieloske džalas savoro igen mištes, sar kraľinelas o Darius a pal leste o
perziko kraľis Kiros.

7

Le Danieloskro suno pal o štar šelmi

1 Sar andro Babilon o Belšacar kraľinelas ešebno berš, džalas o Daniel suno. O viďeňje leske pregeľa prekal e godi, sar pašľolas pre peskro hadžos. A pisinďa andre
o suno, so džalas:
2 „Andre miro viďeňje rači dikhľom o balvaja pal o štar ňeboskre seri, so
rozburinde o baro moros.
3 Andral o moros avle avri štar bare šelmi a dojekh lendar sas aver.
4 Ešebno šelma sas sar ľevos, ale o kridli la sas le orloskre. Androda, sar pre late
dikhavas, cirdle lake tele o kridli. Hazdle la pal e phuv, thode la te ačhel pro pindre
sar manušes a chudňa manušeskro jilo.
5 Avke pes mange sikaďa e dujto šelma, so dičholas sar medvedzis. Pašľolas pre
jekh sera*. Ola šelma sas andro piskos maškar o danda trin pašvare; kavke lake
phende: ‚Ušťi a cha but mas!‘
6 Paľis dikhavas dureder a sikaďa pes mange e trito šelma, so dičholas sar
leopardos. Pro dumo la sas štar kridli sar le čiriklen. Sas la štar šere a sas lake
diňi e zor.
7 Paloda andre mire viďeňja rači dikhľom e štarto šelma. Avelas latar bari dar a sas
strašno the igen zoraľi. Sas la bare trastune danda, savenca chalas a žuvinelas, a oda,
so mek ačhelas, rozpučinelas le pindrenca. Kadi sas aver savore okle šelmendar, so
sas angle late, a sas la deš rohi.
8 Dikhavas pre ola rohi a jekhvareste bariľa maškar lende aver cikno rohos. Trin
ole rohendar sas avricirdle angle leste. Kale rohos sas jakha, sar hin le manušen, a
leskre vušta pes barikanes lašarenas.“

O Daniel dikhel Oles, ko sas furt

9 „Androda, sar dikhavas,
sas ačhade o troni
a Oda, ko sas furt, peske upre zabešľa.
Leskre gada sas parne sar jiv,
leskre bala sas parne sar vlna.
Andral leskro tronos avenas avri o jagale plameňa
a the andral o kereki le tronoskre avelas avri e jag.
10 O jagalo paňi avelas avri
a čuľalas anglal leste.
Ezera-ezerenge leske služinenas
a deš ezera deš ezerenge ačhenas anglal leste.
O sudos zabešľa a o kňižki sas phundrade.
11 Paľis dikhavas pro cikno rohos, so pes avke barikanes lašarelas. Dikhavas, medik
odi šelma na sas murdarďi. Lakro ťelos sas zňičimen a sas čhido te labol andre jag.
12 The okle šelmendar sas iľi e zor, no mek pre varesavo časos lenge sas dino te
dživel.
13 Andre oda viďeňje rači dikhľom kada:
Le chmarenca andral o ňebos
avelas vareko sar o čhavo le manušeskro.
Avľa dži pašes paš Oda, ko sas furt,
a ande les angle leste.
14 Sas leske diňi e zor, e slava the o kraľišagos,
hoj leske te služinen o manuša andral savore narodi the čhiba.
Leskri moc hiňi večno, šoha na preačhela,
a leskro kraľišagos šoha na ela zňičimen.“

O suno hino avriphendo

---

* **7:5** E hebrejiko čhib pes na del te achaľol.

15 „Me, o Daniel, sar dikhľom kala veci andro viďeňje, igen predarandiľom a na
džanľom, so mange pal oda te gondoľinel.
16 Geľom pašeder paš jekh dženo, so ode ačhelas, a phučľom lestar: ‚S'oda hin kada
savoro?‘
Ov ke ma prevakerďa a diňa mange te achaľol, so sikaven kala veci:
17 O štar bare šelmi sikaven, hoj pre phuv chudena te kraľinel štar kraľa.
18 Ale o sveta manuša le Nekbaredereskre chudena o kraľišagos a ačhela lenge pro
furt the furt.
19 Paľis kamavas te džanel pal odi štarto šelma, so sas aver savorendar. Avelas
latar bari dar, o danda la sas le trastestar, o pazuri la sas le brondzostar, chalas a
žuvinelas, a oda, so mek ačhelas, rozpučinelas le pindrenca.
20 Kamavas the te džanel pal o deš rohi, so la sas pro šero, the pal oka aver rohos,
so bariľa avri a angle savo trin aver rohi pele avri. Kale rohos sas jakha the vušta,
so vakerenas barikanes, a dičholas bareder sar okla rohi.
21 Mek sar dikhavas dureder, kada rohos kerďa o mariben ole svete manušenca a
domarelas len dži akor,
22 medik na avľa Oda, ko sas furt, a o sudos sas dino le svete manušenge le
Nekbaredere Devleskre, bo avľa o časos, hoj o sveta manuša te prelen o kraľišagos.
23 Akor oda, ko paš ma ačhelas, mange kavke phenďa:
‚E štarto šelma ela o štarto kraľišagos pre phuv,
savo ela savore kraľišagendar aver.
Zachala caľi phuv, rozpučinela a rozžuvinela.
24 O deš rohi hin o deš kraľa,
save avena ole kraľišagostar.
Mek jekh aver avela pal lende,
ela aver oklendar, so sas,
a čhivela tele pal o tronos trine kraľen.
25 Vakerela lava pro Nekbareder,
trapinela le svete manušen le Devleskren
a kamela te čerinel o sveta inepi the o zakoni.
Ena leske dine andro vasta pro časos, duj časi the jepaš časos.
26 Ale zabešela o sudos,
leskri zor pes lestar odlela
a ela calkom zňičimen pro furt.
27 O kraľišagos, o rajipen the o šukariben savore kraľišagengro tel calo ňebos,
ela dino le svete manušenge, so hine le Nekbareder Devleskre.
Leskro kraľišagos ela večno,
savore rajipena leske služinena
a šunena les.‘
28 Kade hin o koňec le vakeribnaske. Man, le Daniel, igen darade avri mire
gondoľišagi a o muj pes mange čerinďa, ale kada savoro mange mukľom prekal ma.“

8

O capos the o baranos

1 Sar kraľinelas o kraľis Belšacar trito berš, dikhľom me, o Daniel, dujto viďeňje
pal oda ešebno, so dikhľom angloda.
2 Andre oda viďeňje man dikhľom te ačhavel paš o paňi Ulaj andro ohradzimen
foros Šušan andre provincija Elam.
3 Sar hazdňom upre o jakha, dikhľom jekhe baranos duje rohenca te ačhel paš o
paňi a leskre rohi sas bare. Jekh sas bareder sar oka, ale bariľa nasigeder.

4 Dikhľom ole baranos te marel le rohenca pro zapados, severos the pro juhos. Ňisavo džviros angle leste na obačhiľa a ňiko pes andral leskri zor našťi zachraňinelas. Kerelas oda, so kamelas, a ľidžalas pes upre.
5 Sar pal oda gondoľinavas, jekhvareste avľa pal o zapados jekh capos. Pregeľa caľi phuv, ale leskre pindre pes na chudenas la phuvatar. A ole capos sas maškar o jakha igen baro rohos.
6 Avľa dži paš oda dujerohengro baranos, saves dikhľom te ačhel paš o paňi, a mukľa pes pre leste bara choľaha andre caľi peskri zor.
7 Dikhľom, sar avľa paš o baranos, choľaha andre leste demaďa a phagľa leske soduj rohi. Le baranos na sas zor te obačhel angle leste. O capos leha demaďa andre phuv a uštarelas pre leste. Na sas ňiko te zachraňinel le baranos leskra zoratar.
8 O capos pes ľidžalas igen upre. Ale sar imar sas andre peskri nekbareder zor, phadžiľa leske oda baro rohos a pre leskro than barile aver štar bare rohi pro štar svetoskre seri.
9 Andral jekh olendar avľa avri jekh cikno rohos, so igen barolas pre južno sera, pre vichodno sera a paľis ke Šukar phuv.
10 Bariľa dži paš e ňeboskri armada a čhiďa tele varesaven lendar the le čercheňendar pre phuv a uštarelas pre lende.
11 Ľidžalas pes upre a kerelas pestar bareder sar o veľiťeľis la ňeboskra armadakro, zaačhaďa e sakodživeseskri obeta le RAJESKE a leskro Chramos čhiďa tele.
12 Le Devleskre manuša visaľile le Devlestar andre vzbura a oddine pes ole rohoske a obetinenas leske. Oda rohos čhiďa o čačipen pre phuv a savoro, so kerelas, leske avelas avri.
13 Akor šunďom te vakerel jekhe svetones a aver sveto phučľa olestar, ko vakerelas: „Dži kana ľikerela oda viďeňje pal e sakodživeseskri obeta, pal e vzbura, so ňičinel? Dži kana pes uštarela pre ňeboskri armada the pro Chramos?“
14 Odphenďa: „Dži akor, medik na predžana 2 300 rača the tosara; paľis ela o Chramos pale pošvecimen.“

O Gabriel del te achaľol o viďeňje

15 Medik me, o Daniel, dikhavas o viďeňje a kamavas oleske te achaľol, jekhvareste paš ma ačhiľa vareko, ko dičholas avri sar murš.
16 A šunďom le manušeskro hangos, sar vičinelas le paňestar Ulaj: „Gabrielona, de leske te achaľol kada viďeňje!“
17 Paľis o Gabriel avľa ode, kaj ačhavas. Sar avelas pašeder, predaranďiľom a peľom pro muj. Phenďa mange: „Manušeja, achaľuv, hoj kada viďeňje hin pal o posledno časos.“
18 Sar manca vakerelas, pašľuvavas le mujeha pre phuv a na džanavas mandar. Paľis pes mandar chudňa a thoďa man te ačhel pro pindre.
19 A phenďa: „Dava tuke te džanel, so pes ačhela andre posledno bari choľi le Devleskri, bo o viďeňje hin pal o posledno časos, so hin dino.
20 Oda dujerohengro baranos, saves dikhľal, oda hin o kraľa andral e Medsko the andral e Perzija.
21 O zabarardo capos hin o grecko kraľis a o baro rohos maškar leskre jakha hin o ešebno kraľis.
22 O štar rohi, save barile avri, sar o baro rohos leske phadžiľa, hine o štar kraľišagi, so avena leskre narodostar, ale na ela len ajsi zor sar les.
23 Jekh strašno kraľis avela andre posledna dživesa lengre kraľišagoskre, sar imar dokerena savore bini andre peskri vzbura. Oda kraľis ela zacato the igen falošno.
24 Ačhela igen zoralo, ale na peskra zoratar. Kerela bari pohroma a avela leske avri sa, so kerela. Zňičinela le zorale muršen a the le Devleskre manušen.

25 Vašoda, hoj ela vibito, avela leske avri o falošna droma. Ľidžala pes upre andro
jilo a zňičinela but dženen akor, sar oda na užarena. Ačhavela pes the le Rajeske
upral o raja, no ela zňičimen, ale na le manušeskra zoratar.
26 Čačo hin oda viďeňje, so tuke sas phendo pal o rača the tosara, sar pes na
obetinela. Ale tu oda viďeňje zapečaťin, bo predžana but berša, medik pes kada
ačhela.“
27 Me, o Daniel, slabisaľiľom a nasvaľiľom pro vajkeci dživesa. Paľis ušťiľom a
keravas le kraľiskri služba. Igen man čudaľinavas upral oda viďeňje a našťi oleske
achaľuvavas.

9

Le Danieloskro mangipen

1 O Darius, le Ahasveroskro čhavo andral o medsko narodos, ačhiľa kraľiske upral
o chaldejiko kraľišagos.
2 Sar ov kraľinelas ešebno berš, me, o Daniel, achaľiľom andral o Pisišagos, andral
oda lav, so diňa o RAJ le prorokos Jeremijaš, hoj o Jeruzalem ačhela zňičimen pro
eftavardeš (70) berš.
3 Avke man visarďom ko Raj, miro Del, hoj les te rodav andre modľitba, igen les
mangavas a poscinavas man. Somas urdo andro gada le gonestar a bešavas andro
prachos andral o bov.
4 Modľinavas man ko RAJ, ke miro Del, a phenavas avri mire bini:
„Ó, Rajeja, baro a zoralo Devla, so doľikeres pačivales e kamibnaskri zmluva
olenca, ko tut kamen a doľikeren tire prikazaňja:
5 Amen, o Izrael, kerďam o bini a kerahas o nalačhipen. Samas nalače a
vzburinahas pes; visarďam pes het tire zakonendar the prikazendar.
6 Na šunahas tire služobňiken le proroken, save vakerenas andre tiro nav amare
kraľenge, amare vladarenge, amare dadenge the savore manušenge andre amari
phuv.
7 Tiro, Rajeja, hin o spravodľišagos, ale amen sam andre ladž dži adadžives – o
manuša andral e Judsko, savore, so bešen andro Jeruzalem the calo Izrael, ola, ko
hine pašes, the ola, ko hine dur, andre savore phuva, kaj amen tradňal avri vaš
oda, hoj na samas tuke pačivale.
8 Rajeja, e ladž amenge, amare kraľenge, amare vladarenge the amare dadenge,
bo kerahas o bini pre tute.
9 Tu, Raja, amaro Devla, sal lačhejileskro a odmukes, kajte amen pes tuke
ačhavahas
10 a na šunahas tiro hangos, RAJEJA, amaro Devla, hoj te phiras pal o zakoni, so
amenge diňal prekal tire služobňika-proroka.
11 Calo Izrael na doľikerďa tiro zakonos a visarďa pes het, hoj te na šunel tiro
hangos.
Vašoda o prekošibena, so hine pisimen andro zakonos le Mojžišoskro, le
Devleskre služobňikoskro, sas avričhide pre amende, bo kerehas o bini pre leste.
12 Doľikerďa peskre lava, so phenelas pre amende the pre amare vladara, hoj
anela pre amende kajso baro nalačhipen. Se oda, so pes ačhiľa andro Jeruzalem, pes
na ačhiľa ňikhaj tel calo ňebos.
13 Avke sar hin pisimen andro zakonos le Mojžišoskro, avke pre amende avľa
kada savoro nalačhipen, bo amen na kamahas te el pre dzeka le RAJESKE, amare
Devleske, hoj pes te visaras amare binendar a te das pozoris pre tiro čačipen.

14 Vašoda sas o RAJ pripravimen a domukľa pre amende kada nalačhipen. Bo
o RAJ, amaro Del, hino čačipnaskro andre savoreste, so kerel, ale amen na šunahas
leskro hangos.
15 Akana, Rajeja, Devla amaro, so tire zorale vasteha iľal avri tire manušen andral
o Egipt a kerďal tuke baro nav maškar o manuša dži adadžives, avke sar oda hin
adadžives – amen kerďam bini, amen kerďam namištes.
16 Rajeja, vaš savore tire čačipnaskre skutki visar het tiri bari choľi tire forostar
le Jeruzalemostar, tire svete verchostar. Vaš amare bini a vaš o bini amare dadengre
ačhiľa o Jeruzalem the tire nipi pre ladž sakoneske, ko bešen pašal amende.
17 Ale akana, Devla amaro, šun avri e modľitba the o mangipen tire
služobňikoskro. Ker oda prekal tute korkoreste, Rajeja, mi švicinel tiro muj pre
tiro zňičimen Chramos.
18 Devla miro, prithov tiro kan a šun. Otker tire jakha a dikh pre amaro zňičimen
foros, so ľidžal tiro nav. Amaro mangipen ke tu na anas vaš oda, hoj amen sam
čačipnaskre, ale vaš oda, hoj tu sal igen lačhejileskro.
19 Rajeja, šun! Rajeja, odmuk! Rajeja, šun avri a ker! Ma odthov oda! Ker oda
vaš tuke korkoreske, Devla miro! Bo tiro foros a tire manuša ľidžan tiro nav.“

Pal o eftavardeš kurke

20 Me vakeravas, modľinavas man a viznavinavas mire bini the o bini mire
manušengre, le Izraeloskre, a anavas miro mangipen anglo RAJ, miro Del, vaš o
sveto verchos mire Devleskro.
21 Sar man mek modľinavas, o Gabriel, oda murš, saves angloda dikhľom andro
viďeňje, priľecinďa sig ke mande akor, sar pes obetinel o račakre obeti.
22 Avľa paš ma a phenďa mange kada: „Daniel, akana avľom, hoj tut te dav godi te
achaľol.
23 Sar tut chudňal te modľinel, o lav sas dino a me avľom, hoj tuke les te phenav
avri, bo sal vzacno le Devleske. Vašoda prindžar oda lav a achaľuv oda viďeňje.
24 Eftavardeš kurke hin dine tire manušenge the tire svete foroske, hoj pes te
preačhel la vzburaha the le binenca, hoj pes te počinel vaš e vina, te anel pes o
večno spravodľišagos, te zapečatinel pes o prorocko viďeňje a te pomazinel pes o
Neksveteder than.
25 Vašoda džan a achaľuv: Akorestar, sar šundiľa o lav pal oda, hoj pes pale te
ačhavel o Jeruzalem, a dži akor, medik avela o Pomazimen vladcas, predžana efta
kurke the šovardeš the duj (62) kurke. O uľici andro Jeruzalem the e ochrana pašal
o foros ena pale upreačhade. Ale oda ena o phare časi.
26 Pal o šovardeš the duj kurke ela murdardo o Pomazimen bi e vina. O foros the o
Neksveteder than zňičinena o manuša ole vladcaskre, savo avela. O koňec avela sar
e potopa, o mariben the o ňičeňje, so diňa avri o Del, ľikerela dži o agor.
27 Oda vladcas ispidela pro but džene, hoj leha te keren zmluva pre jekh kurko.
Maškar o kurko kerela, hoj pes imar te na anen o obeti the o dari. Andro Chramos
ela thodi e džungaľi modla, so les meľarela andre, a ačhela ode, medik pre oda, ko
la ode thoďa, na ela čhido avri o sudos, so sas dino prekal leste.“

10

O Daniel dikhel le aňjelos

1 Sar kraľinelas o kraľis Kiros andre Perzija trito berš, sas sikado o lav le Danieloske,
savo pes vičinelas Beltšacar. Oda lav sas čačipnaskro, ale sas les igen phares te
achaľol. Oda lav leske sas dino te achaľol andro viďeňje.
2 Andre ola dživesa me, o Daniel, somas andre bari žaľa trin kurke.

3 Na chaľom lačho chaben, aňi mas aňi mol na iľom andro muj. Aňi na makhľom
man olejoha, medik na pregele trin kurke.
4 Bišuštarto (24.) džives andre ešebno čhon somas pro brehos paš o baro paňi
Tigris.
5 Sar dikhľom upre le jakhenca, dikhľom varesave muršes urdes andro ruchos le
ľanostar a pašal o klubi sas prephandlo sirimoha le žuže somnakastar andral o Ufaz.
6 Leskro ťelos sas sar o vzacno bar a leskro muj sas sar o bleskos. O jakha les sas
sar o jagale fakľi, leskre vasta the pindre sas sar o bľišťaco brondzos a leskro hangos
šunďolas sar but manušengro.
7 Ča me, o Daniel, dikhľom oda viďeňje. O murša, save manca sas, les na dikhle,
ale avľa pre lende e bari dar a denašle pes te garuvel.
8 Avke ačhiľom korkoro a dikhavas oda baro viďeňje. Ale ačhiľom bi e zor, parňiľom
avri pro meriben a e zor man calkom omukľa.
9 Androda šunďom leskro hangos. A sar oda šunďom, peľom tele le mujeha pre
phuv a na džanavas mandar.
10 A chudňa pes mandar varesavo vast, čhalaďa man a somas pro khoča the pro
burňika.
11 Phenďa mange: „Daniel, vzacno muršeja, de pozoris pro lava, so tuke phenava.
Ušťi upre, bo akana som bičhado pal tu.“ A sar mange kada phenďa, ušťiľom upre a
izdravas.
12 Paľis mange phenďa: „Ma dara tut, Daniel, bo ešebne dživesestar, kanastar tuke
zaiľal andro jilo, hoj kames te achaľol, a chudňal tut te pokorinel anglo Del, sas tire
lava avrišunde a me vaš oda avľom.
13 O raj le aňjelengro, so ľidžal o kraľišagos andre Perzija, pes mange ačhavelas
bišujekh (21) džives. Ale o Michael, jekh le nekbareder aňjelengre rajendar, mange
avľa te pomožinel a mukľom les ode le kraľiha andral e Perzija.
14 Akana avľom, hoj tuke te dav te achaľol oda, so pes ačhela tire manušenca andre
ola dživesa, so avena, bo kada viďeňje hino pal ola dživesa, so avena.“
15 Medik mange kala veci vakerelas, banďiľom le mujeha dži pre phuv a
ňemisaľiľom.
16 Paľis pes vareko, ko dičholas sar manuš, chudňa mire vuštendar a me
phundraďom o muj a chudňom te vakerel. Phenďom oleske, ko ačhelas anglal ma:
„Hin mange igen phares olestar, so dikhľom, raja miro, a šunav man igen slabo.
17 Sar šaj me, tiro sluhas, vakerav tuha, raja miro? E zor man omukľa a phares pes
mange dichinel.“
18 Pale pes mandar chudňa oda, ko dičholas sar manuš, a diňa man zor.
19 Phenďa: „Ma dara tut, vzacno manušeja! O smirom tuha! Preker tut! Av zoralo!“
Sar ke ma kavke prevakerďa, prekerďom man a phenďom: „Vaker, rajeja, bo diňal
man zor.“
20 Phučľa mandar: „Džanes, soske pal tu avľom? Ale akana man mušinav te džal
pale te marel le aňjelengre rajeha andral e Perzija, a sar me džava, o aňjelengro raj
andral e Grecko avela.
21 Ale ešeb tuke dava te džanel, so hin pisimen andre Kňižka le čačipnaskri. Ňiko
aver mange lenca na pomožinel, ča o Michael, o raj le Izraeloskre aňjelengro.“

11

1 Me ačhavas paš o Michael, hoj les te zoraľarav a te pomožinav leske akor, sar
kraľinelas o medsko kraľis Darius ešebno berš.

O kraľa pal o juhos the pal o severos

2 Ale akana tuke phenava o čačipen: „Andre Perzija ena mek trin kraľa a štarto
peske skidela buter barvaľipen sar okla, a sar zoraľola peskre barvaľipnastar, kerela
upre savoren pro grecko kraľišagos.
3 Paľis avela jekh zoralo kraľis, savo vladňinela bara zoraha a kerela sa, so ča leske
ela pre dzeka.
4 No avke sig sar avľa, avke ela leskro kraľišagos rozmardo a rozďelimen pro štar
seri le svetoskre, ale na maškar leskre potomki. Oda kraľišagos imar na ela ajso
zoralo, sar sas paš leste, bo ela avricirdlo a dela pes avrenge.
5 O kraľis pal o juhos ačhela igen zoralo, ale jekh leskre veľiťeľendar ačhela mek
zoraleder sar ov a kraľinela andre leskro kraľišagos bara zoraha.
6 Pal o vajkeci berša pes sthovena jekhetane: e čhaj le kraľiskri pal o juhos iľa vera
le kraľiha pal o severos, hoj te zoraľaren lengri zmluva. Ale na ľikerela oda but, bo
oj, lakro rom, lakre čhave the lakre sluhi ena murdarde.
7 Jekh lakra famelijatar ačhela kraľiske pro juhos. Ov džala pre armada le kraľiskri
pal o severos, zalela leskro ohradzimen foros a domarela leskri armada.
8 Lela the lengre devlen, lengre trastune modlen the lengre vzacna rupune the
somnakune nadobi a ľidžala len andro Egipt. Pro vajkeci berš mukela le kraľis pro
severos andro smirom.
9 Paľis o kraľis pal o severos avela andro kraľišagos le kraľiskro pro juhos, ale
visarela pes pale andre peskri phuv.
10 Leskre čhave ena pripravimen pes te marel a zvičinena e bari armada, so
džala furt anglal a zalela savoro sar e potopa a doanela o mariben dži paš leskro
ohradzimen foros.
11 Paľis o kraľis pal o juhos avela pro mariben choľaha a marela pes le kraľiha pal
o severos, savo ačhavela bari armada, savi ela domarďi.
12 Sar o kraľis pal o juhos zalela ola armada, ľidžala pes andre peskro jilo upre.
Murdarela but ezera dženen, ale na ačhela furt zoraleder sar oka,
13 bo o kraľis pal o severos ačhavela aver armada, mek bareder sar oki; a pal o
vajkeci berša avela pale la armadaha, savi ela igen bari a mištes vizbrojimen.
14 Andre oda časos ušťena upre but džene pro kraľis pal o juhos. The ola dziva
džene tire narodostar ušťena upre, hoj pes te ačhel oda, so sas andro viďeňje, ale
perena.
15 O kraľis pal o severos avela a čhivela avri pre kopa o bara pašal o muros a zalela
o ohradzimen foros. O slugaďa pal o juhos na obačhena, aňi ole nekfederen na ela
zor oda te odmarel.
16 Oda, ko pre leste avľa, peske kerela, so kamela, a ňiko angle leste na obačhela.
Zaačhela the andre Šukar phuv a ela les zor la te zňičinel.
17 Kamela te avel caľa peskra kraľišagoskra armadaha a phandela le kraľiha pal
juhos e smiromoskri zmluva. Dela leske romňake peskra ča, hoj les te zňičinel, ale
oda, so kamela te kerel, leske na avela avri.
18 Paľis pes mukela pro phuva paš o moros a but lendar zalela. No jekh veľiťeľis
zaačhavela leskro avriasaben a na ča oda, the leskri ladž leske dela pale.
19 Avke pes visarela pale ko ohradzimen fori andre peskri phuv, ale poddžala leske
o pindro, perela a imar les na dičhola.
20 Pre leskro than pes ačhavela aver, savo bičhavela le colňikos te kidel avri o daňe,
hoj te barvaľol leskro kraľišagos. No pal varesavo časos ela zňičimen, ale na andre
choľi, aňi na andro mariben.
21 Pre leskro than avela igen nalačho manuš, saves na ela pravos te ačhel kraľiske.
Avela akor, sar oda o manuša na užarena, ale dochudela o kraľišagos avke, hoj
thovela avri le manušenca.

22 Šulavela avri anglal peste o armadi a zňičinela len the le Devleskre Nekbaredere
Rašas*.
23 Oleha, hoj phandela zmluvi le vodcenca andral aver narodi, thovela lenca avri a
ela furt zoraleder, kajte les ela frima manuša.
24 Jekhvareste avela pro mariben pre ola nekbarvaleder provinciji a kerela ajse
veci, save na kerenas aňi leskre dada, aňi o dada lengre dadengre. Rozdela maškar
peskre o zailo the čordo barvaľipen the o aver lače veci. The pro ohradzimen fori
le bare murenca kerela peskre plani, ale ča pre varesavo časos.

25 Bi e dar kerela upre a skidela bari the zoraľi armada a džala pro kraľis pal o
juhos. O kraľis pal o juhos pes mukela pre leste la bara the zoraľa armadaha, ale na
obačhela, bo leha thovena avri.
26 Zňičinena le kraľis ola, ko chan leha pal o skamind; leskri armada ela šuladi avri
a but džene merena andro mariben.
27 Soduj kraľa bešena jekhetane pal o skamind a gondoľinena pro nalačho,
klaminena jekh avreske, ale na ela oda pre ňisoste, bo o koňec avela andre oda
časos, so hin dino.
28 O kraľis pal o severos avela pale andre peskri phuv bare barvaľipnaha a zalela
peske andro jilo te zňičinel e sveto zmluva. Kerela, so kamela, a paľis džala pale
andre peskri phuv.

29 Andre oda časos, so hin dino, džala pale pro mariben pro juhos, ale akana oda
na ela avke sar angloda.
30 Bo avena pre leste o lodi le Kitanengre† a predarala. Avke pes visarela pale,
choľisaľola a kamela te zňičinel e sveto zmluva. Avela a dela pačiv olen, ko omukle
e sveto zmluva.
31 Leskri armada ušťela upre, hoj te meľarel andre o Chramos the e pevnosť. Na
domukena te obetinel e sakodživeseskri obeta a ačhavena ode la džungaľa modla.
32 Le gule lavenca thovela avri olenca, ko na doľikeren e zmluva. Ale ola, ko
prindžaren peskre Devles, pes leske zorales ačhavena.

33 O goďaver le manušendar dena but dženen goďi. Ale varesaven lendar
murdarena le šabľenca a labarena andre jag, varesaven zalena andre a phandena
pre varesavo časos.
34 Sar perena, dochudela pes lenge cikňi pomoca, ale but džene pes ke lende
klamišagoha pridena.
35 Varesave ole goďaver manušendar perena, hoj te aven žuže, obžužarde a bi e
mel. Kada ľikerela dži akor, medik na avela o koňec andre oda časos, so o Del diňa.

36 Oda kraľis kerela sa, so kamela, ľidžala pes upre a kerela pestar bareder sar
savore devla. The pro Del le devlengro vakerela ajse veci, save našťi aňi te šunel.
Sa leske avela avri mištes, medik na predžala o časos la bara choľakro, bo oda, so
kamel o Del, pes mušinel te ačhel.
37 Ov na ačhela ňisave devlendar, saven leskre dada lašarenas, aňi ole devlestar,
saves but džuvľija kamen, aňi ňisave avre devleske na presikavela e pačiv, bo ov
pestar kerela bareder sar on savore.
38 Ale lašarela le hradoskre devles. Oda hin del, saves leskre dada na prindžarenas
a anela leske o somnakaj, o rup, o vzacna bara the o aver vzacna dari.
39 O kraľis džala pro nekzoraleder fori la pomocaha ole devlestar a dela bari pačiv
olen, ko pes leske poddena. Ačhavela len vodcenge upral o but manuša a vaš e
odmena lenge rozďelinela e phuv.

---

* **11:22** E hebrejiko čhib: la zmluvakre rajes † **11:30** Oda sas o Rimana.

40 Andro posledno časos pre leste avela pro mariben o kraľis pal o juhos, ale o
kraľis pal o severos pre leste džala le slugaďenca pro graja, le verdanenca the but
loďenca. Avela pro but phuva a predžala prekal lende sar e potopa.
41 Avela the pre Šukar phuv, pro Izrael. Ezera-ezerenge ena murdarde avri, ale
o Edom, o Moab the o anglune manuša le Amončanengre ena zachraňimen leskre
vastendar.
42 Rozthovela peskri zor upral o phuva. Aňi o Egipt lestar na denašela.
43 Andre leskri zor ena o somnakune, rupune the aver vzacna veci andral o Egipt.
Domarela the e Libija the o Kuš‡.
44 Ale oda, so šunela pal o vichodos the pal o severos, les daravela avri a džala bara
choľaha pro mariben, hoj te zňičinel a te murdarel avri but dženen.
45 Rozthovela peskre kraľika stani maškar o moros the maškar o šukar sveto
verchos. Ale ode ela leskro koňec a ňiko leske na pomožinela."

12

O posledna časi

1 „Andre oda časos avela o Michael, o baro aňjelos, savo stražinel tumare manušen.
Akor avela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar hin o narodi, dži akana. Ale
andre oda časos ena zachraňimen tire manuša – sako, kaskro nav pes arakhela
pisimen andre le Devleskri kňižka.
2 A but olendar, ko soven andro prachos la phuvakro, ušťena upre; jekh pro večno
dživipen, ale aver ena teledikhle the andre ladž pro furt.
3 Ola, ko hine goďaver, švicinena sar o ňeboskro švetlos a ola, ko anena but dženen
andro spravodľišagos, švicinena sar o čercheňa pro furt.
4 Ale tu, Daniel, ľiker kala lava andro garuďipen a zapečaťin e kňižka, medik na
ela o posledno časos. But džene džana upre tele a o prindžaripen barola."

5 Me, o Daniel, dikhľom te ačhel duje avre muršen, jekhes pre kada brehos paš o
paňi a dujtones pre aver brehos.
6 Olendar jekh dženo prevakerďa ko murš urdo andro ľanovo ruchos, savo sas upral
o paňi: „Kana ela koňec kale strašne vecenge?"
7 Šunďom ole muršes urdes andro ľanovo ruchos, savo sas upral o paňi. Ov hazdľa
soduj vasta ko ňebos, iľa vera andro nav le Devleskro, savo dživel furt, a phenďa:
„Ľikerela oda trin the jepaš berš*. Sar imar preačhela te džal pre le Devleskre sveta
manuša, akor ena savore kala veci dokerde."
8 Šunďom kada savoro, ale na achaľiľom oleske. Phučľom: „Rajeja miro, savo ela o
koňec kale vecenge?"
9 Odphenďa: „Daniel, dža, bo kala lava hine ľikerde andro garuďipen a
zapečaťimen dži o posledno časos.
10 But džene ena žužarde, lela pes pal lende tele e mel a prekal e jag ačhena
dokonaleder, ale o nalače ačhena dureder nalače. Ňiko le nalače manušendar
oleske na achaľona, ale o goďaver achaľona.
11 Akorestar, kanastar pes zaačhavela o sakodživeseskre obeti a ela ačhaďi e
džungaľi modla andro Chramos, predžana 1 290 dživesa.
12 Bachtale hine ola, ko pačabnaha užarena, medik na predžana 1 335 dživesa.
13 Ale tu av verno dži o koňec. Mereha, ale paľis ušťeha andral o meriben pro
koňec le dživesengro, hoj te chudes tiro ďeďictvos."

‡ **11:43** Oda hin e Etiopija. * **12:7** E hebrejiko čhib: jekh časos, duj časi the jepaš časos

O Hozeaš

1 O lav le RAJESKRO, so avľa ko Hozeaš, ko čhavo le Beeriskro, sar andre Judsko kraľinenas o Uziaš, o Jotam, o Achaz the o Chizkija* a sar andro Izrael kraľinelas o
Jarobeam, o čhavo le Jehoašiskro.

O Hozeaš peske lel lubňa romňake

2 Sar o RAJ ešebnovar prevakerďa ko Hozeaš, phenďa leske: „Dža a le tuke varesava
lubňa romňake a ela tut o čhave andral o lubipen, bo tumari phuv kerel baro lubipen
oleha, hoj pes visarďa het le RAJESTAR.“
3 Avke geľa a iľa peske romňake la Gomer, le Diblajimoskra čha. Oj ačhiľa khabňi
a ločhiľa leske muršores.
4 Akor phenďa o RAJ le Hozeašiske: „De leske nav Jezreel, bo imar maj marava
e famelija le Jehuoskri vaš oda, hoj but dženengro rat čhorde avri andro Jezreel, a
kerava o koňec le Izraeloskre kraľišagoske.
5 Andre oda džives phagerava o lukos, e zor le Izraeloskra armadakri, andre dolina
Jezreel.“

6 Paľis e Gomer pale ačhiľa khabňi a uľiľa lake čhajori. Akor o RAJ phenďa: „De lake
nav Lo-Ruchama†, bo imar buter na presikavava e milosť le Izraeloske a na odmukava
lenge.
7 Ale le Judaskre manušenge presikavava e milosť a zachraňinava len me, o RAJ,
lengro Del; na zachraňinava len aňi le lukoha aňi la šabľaha aňi le maribnaha aňi le
grajenca aňi olenca, ko bešen pro graja.“
8 Paloda, sar e Gomer imar preačhiľa te del te pijel la čhajora, so pes vičinel Lo-
Ruchama, pale ačhiľa khabňi a uľiľa lake muršoro.
9 Akor phenďa o RAJ le Hozeašiske: „De leske nav Lo-Ami‡, bo tumen na san mire
manuša a me na som tumaro Del.“

2

O Izrael ela pale obnovimen

1 „Ale jekhvar ena o Izraeliti ajci but sar e poši paš o moros, so pes na del te zrachinel
aňi te zgenel. A pre oda than, kaj lenge sas phendo: ‚Na san mire manuša,‘ lenge
jekhvar ela phendo: ‚Tumen san o čhave le džide Devleskre.‘
2 Akor pes o manuša andral e Judsko the andral o Izrael zdžana jekhetane, kidena
peske avri jekhe vodcas a pale rozkvitňisaľona andre phuv. Oda ela baro džives le
Jezreeloskro.
3 Phenen tumare phralenge: ‚Ami*!‘, a tumare pheňenge: ‚Ruchama†!‘ “

O Izrael ela mardo vaš peskro lubipen

4 „Čhavale, dovakeren tumara dake, dovakeren lake,
bo imar nane miri romňi a me na som lakro rom.
Mi preačhel te dživel andro lubipen
a mi visarel pes andral peskro napačivaľiben!
5 Bo sar na, ta čhivava lake tele o gada
a ela langi avke sar andre oda džives, sar uľiľa.
Kerava latar pušťa,

---

* **1:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš. † **1:6** Oda hin „Bi e milosť“. ‡ **1:9** Oda hin „Na mire manuša“. * **2:3** Oda hin „Mire manuša“. † **2:3** Oda hin „Milosť“.

kerava latar avrišuki phuv
a mukava la te merel le smedostar.
6 Na avava jileskro ke lakre čhave,
bo on hine o čhave andral o lubipen.
7 Bo lengri daj kerelas o lubipen;
odi, so lenca ačhiľa khabňi, kerďa o džungipen.
Bo phenďa: ‚Džava pal mire pirane,
save man dena maro the paňi,
vlna the ľanos, olejos the pijiben.‘
8 Vašoda zahradzinava lakro drom le koľakenca
a zamurinava la avke, hoj na džanela khatar te džal.
9 Oj denašela pal peskre pirane,
ale na dochudela len;
rodela len, ale na arakhela.
Akor peske phenela: ‚Džav pale ke miro ešebno rom,
bo akor sas mange feder sar akana!‘
10 Ale oj na kamelas te pridžanel,
hoj me som oda,
ko la delas o zrnos, e nevi mol the o nekfeder olejos;
me som oda, ko la delas but somnakaj the rup,
ale oj oleha lašarelas le Baal.

11 Vašoda mange lava pale miro zrnos, sar ela e žatva,
the miri nevi mol, sar ela lakro časos;
lava latar miri vlna the miro ľanos,
save sas pre oda, hoj te učharen andre lakro langipen.
12 Akana čhivava lake tele o gada a ačhela langi
anglo jakha savore lakre piranengre
a ňiko la našťi zachraňinela andral mire vasta.
13 Zaačhavava savore lakre radišagi:
lakre inepi, oslavi le Neve čhoneskre, dživesa le šabatoskre –
savore lakre inepi.
14 Zňičinava lakre viňici the lakre figovňika, pal save oj phenel:
‚Kada hin miro počiňiben, savo man dine mire pirane.‘
Mukava len te zabarol le vešeha
a chana len o dziva dživiri.
15 Marava la vaš ola dživesa,
sar labarelas o kaďidlos le Baalenge,
sar pes šukaľarelas le čeňenca the angrusenca,
sar phirelas pal peskre pirane,
ale pre ma bisterďa,“ phenel o RAJ.

O RAJ pale presikavela o kamiben ko Izrael

16 „Vašoda la pricirdava pale ke ma;
ľidžava la pre pušťa
a vakerava šukares ke lakro jilo.
17 Ode lake dava pale lakre viňici
a kerava, hoj la Bibachtaľa dolinatar‡ te ačhel e brana la naďejakri.
Odarik mange giľavela avke sar andre peskro terňipen,
avke sar andre oda džives, sar avľa avri andral o Egipt.
18 Andre oda džives,“ phenel o RAJ,

‡ **2:17** E hebrejiko čhib: o Achor

„man vičinela *miro rom*
a imar man na vičinela *miro baal*.
19 Bo me lava avri andral lakro muj o nava le Baalengre;
lengre nava pes imar šoha na leperena.

20 Akor phandava e zmluva mek the le dzive džvirenca,
le čiriklenca the le džvirenca, so pes cirden pal e phuv,
hoj tumen te na dukhaven.
O lukos, e šabľa the o mariben
lava het pal e phuv
a dava lenge te sovel andro smirom.
21 Mangavava man tuha pro furt;
mangavava man tuha andro spravodľišagos the čačipen,
andro kamiben the jileskeriben.
22 Mangavava man tuha andre vernosť
a tu sprindžareha le RAJES.

23 Andre oda džives odphenava pro modľitbi,“
phenel o RAJ,
„phenava le ňeboske
a o ňebos dela o brišind pre phuv,
24 e phuv dela o zrnos, e mol the o olejos;
a on barona a phenena: ‚O Del sadzinela§!‘
25 Zathovava mange mire manušen andre phuv
a avava jileskro ke odi, kas angloda diňom nav *Bi e milosť*.
Olenge, kas angloda diňom nav *Na mire manuša*, phenava:
‚Tumen san mire manuša!‘
On odphenena: ‚Tu sal amaro Del!‘ “

3

O Del kamel peskre napačivale manušen

1 O RAJ mange pale phenďa: „Dža, kam tira romňa, kajte hiňi lubňi a džal pal aver murš. Kam la avke, sar o RAJ kamel le Izraeloskre čhaven, kajte pes on visaren ke aver devla a rado lenge anen e obeta le hroznengre bokeľendar.“
2 Avke vaš late počinďom dešupandž rupune šekli a duj šel kili jačmeňis, hoj la te cinav.
3 Phenďom lake: „Ačheha ke mande but dživesa, na kereha lubipen, na džaha pal aver murš a aňi man tuha na ela ňič.“
4 Bo o Izraeliti ačhena but dživesa bi o kraľis, bi o vodcas, bi e obeta, bi o sveta bara, bi o efodos the bi o modli.
5 Paľis pes o Izraeliti visarena a rodena le RAJES, peskre Devles, the le Davidoskre čhas, peskre kraľis. A andro posledna dživesa avena daraha anglo RAJ a prilena leskro lačhipen.

4

O RAJ obviňinel le Izrael

1 Šunen o lav le RAJESKRO, Izraelitale!
Bo o RAJ obviňinel le manušen, so dživen andre kadi phuv:
„Nane ňiko verno aňi pačivalo andro kamiben,

§ **2:24** E hebrejiko čhib: o Jezreel

ňiko na prindžarel le Devles andre kadi phuv.
2 Košen, klaminen, murdaren,
čoren a keren o lubipen;
o murdaripen pal o murdaripen,
nane len imar ňisave hraňici.
3 Vašoda e phuv šučol avri
a savoro, so andre dživel, našľol;
o dziva džviri, o čirikle,
a mek the o ribi andro moros meren.

4 Ňiko ňikas te na obviňinel
aňi ňiko ňikas te na odsudzinel!
Bo me obviňinav tumen le rašajen!
5 Tumen perena dživese a rači o proroka perena tumenca;
vašoda zňičinava tumara da, le Izrael!
6 Mire manuša meren, bo man na prindžaren.
Vašoda, hoj tumen odčhiďan o prindžaripen,
me tumen odčhivava andral e rašajiko služba.
Vašoda, hoj bisterďan pro zakonos tumare Devleskro,
the me bisterava pre tumare čhave.
7 So buter rašaja sas,
buter bini kerenas angle mande;
čerinava lengri slava pre ladž!
8 Čaľon pro bini mire manušengre
a kamen, hoj te keren o nalačhipen.
9 Vašoda avke, sar cerpinena o manuša,
avke cerpinena the o rašaja:
Marava sodujen vaš lengre droma
a počinava lenge vaš lengre skutki.
10 Chana, ale na čaľona;
kerena o lubipen, ale na ela len čhave,
bo omukle le RAJES vaš o lubipen.
11 E puraňi the e nevi mol
lel e goďi mire manušendar.
12 Mire manuša roden e rada paš e kaštuňi modla
a vražinen peskre paľicenca, hoj pes te dodžanen so te kerel,
bo o duchos le lubipnaskro len cirdel te lašarel avre devlen
a oddžan le Devlestar.
13 Anen peskre obeti pro verchi,
labaren o kaďidlos pro uče brehi
tel o dubos, topoľis the cedros,
kaj hin lačho ciňos.
Vašoda tumare čhaja keren o lubipen
a tumare borija nane pačivale.
14 Na marava tumare čhajen, hoj keren o lubipen,
aňi tumare borijen, hoj nane pačivale;
bo the o murša phiren pal o lubňa
a anen o obeti le chramoskre lubňenca.
O manuša, so na achaľon, ena zňičimen.
15 Te keres, Izraelona, o lubipen,
te na avel odi vina the pro Juda.

Ma džan andro Gilgal te lašarel falošňe,
ma phiren andro Bet-Aven,
ma len vera kavke:
‚Lav vera pro džido RAJ!‘
16 O Izrael hino zacato sar e zacato gurumňi.
Šaj les akana o RAJ pašinel
pre bari maľa sar le bakrores?
17 O manuša le Izraeloskre* pes oddine le modlenge;
muk len avke!
18 Sar dopijen e mol,
džan te kerel o lubipen;
lengre vladara kamen buter e ladž sar e slava.
19 E balvaj len pačarela andre peskre kridli a odphurdela;
lengre obeti lenge anena e ladž.“

5

O sudos pro Izrael

1 „Šunen kada, rašajale!
Phundraven o kana, Izraelitale!
Šunen mištes, tumen e famelija le kraľiskri!
Bo kada sudos hin pre tumende!
Ačhiľan pascake prekal e Micpa,
san nacirdle sar e sita pro verchos Tabor.
2 O vzburenci dogele imar igen dur andro murdaripen,
ale me len savoren marava.
3 Me prindžarav le Efrajim;
o Izrael nane garudo angle mande.
Tu kerehas lubipen, Efrajimona;
o Izrael hino meľardo andre.
4 Lengre skutki lenge na domuken
te avel pale ke peskro Del,
bo o duchos le lubipnaskro hin andre lende;
na prindžaren le RAJES.
5 O baripen le Izraeloskro svedčinel pre leste.
O Izrael, o Efrajim, perel pre peskre bini,
the o Juda perela lenca.
6 Peskre bakrenca the stadenca džan
te rodel le RAJES,
ale na arakhena les,
bo pes lendar odcirdňa.
7 Na sas verna le RAJESKE,
bo anenas pro svetos ňevlastne čhaven;
sar oslavinena o inepos le Neve čhoneskro,
ov len zňičinela the lengre maľenca.

8 Trubinen pro rohos andre Gibea,
pre truba andre Rama;
trubinen zorales pro mariben andro Bet-Aven! Pal tute, Benjamin!
9 O Efrajim ela zňičimen andre oda džives,

* **4:17** E hebrejiko čhib: o Efrajim

sar les karhinava;
maškar o kmeňi le Izraeloskre
phenava oda, so pes čačes ačhela.
10 O raja le Judaskre hine
sar ola, ko čerinen la phuvakre hraňici.
Čhivava pre lende avri miri choľi sar paňi.
11 O Efrajim igen cerpinela,
ela roztrušimen paš o sudos,
bo radišagoha džalas pal o modli.
12 Me avava sar o moľos le Efrajimoske
a sar o kirňiben le Judaske.
13 Sar o Efrajim dikhľa peskro nasvaľiben
a o Juda peskri rana,
akor geľa o Efrajim andre Asirija
a mangľa le bare kraľis vaš e pomoca.
Ale ov tumenge našťi pomožinel
aňi našťi sasťarel tumare rani.
14 Bo me avava sar o ľevos pro Efrajim
a sar o terno ľevos pro Juda.
Me! Me korkoro len čhingerava pro kotora;
džava len te cirdel het a ňiko len na zachraňinela.
15 Akor džava a visarava man pale pre miro than,
medik peske na udžanena e vina
a na rodena miro muj.
Sar lenge ela igen phares,
akor man rodena igen zorales.“

6

O Izrael pes na visarel le binendar

1 „Aven džas pale ko RAJ! Ov amen čhingerďa pro kotora, ale ov amen the sasťarela;
ov amen zraňinďa,
ale ov amenge the phandela andre o rani.
2 Pal o duj džives amen obdžiďarela,
pro trito džives amen hazdela upre,
hoj te dživas angle leskro muj.
3 Aven, sprindžaras le RAJES!
Keras sa, hoj les te sprindžaras.
Avke sar hin isto, hoj o kham avela avri,
avke hin isto the oda, hoj ov avela;
avela sar o brišind, so avel jesone the jarone,
sar o brišind, so poľivinel e phuv.

4 So te kerel tuha, Efrajimona?
So te kerel tuha, Judona?
Se tumaro kamiben ke ma hin sar e chmara tosara,
abo sar e rosa, so sig našľol.
5 Vašoda tumen kresinavas prekal o proroka,
murdaravas tumen le lavenca andral miro muj
a miro sudos avel avri sar o švetlos.
6 Bo me, o Del, kamav tumaro verno kamiben a na e obeta;

buter kamav, hoj man te prindžaren,
sar hoj mange te anen o labarde obeti.
7 Ale on prephagle miri zmluva imar paš o Adam*;
ode mange sas napačivale.
8 O Gilead hin o foros le nalače manušengro,
pre leskre uľici hin pherdo rat.
9 Sar o zbujňika užaren, hoj pre varekaste te chučen,
avke keren o rašaja;
murdaren le manušen pro drom andro Šichem;
keren baro nalačhipen!
10 Dikhľom o strašno džungipen andro Izrael:
O Efrajim ode kerel baro lubipen;
o Izrael hino meľardo andre.
11 A the prekal tumende, manušale andral e Judsko,
hin pripravimen o džives, kana skidena upre o trestos.

Kamav te anel pale mire zaile manušen.“

7

1 „Ale sar kamav le Izrael te sasťarel avri,
sikavel pes e vina le Efrajimoskri
the o nalače skutki la Samarijakre.
Bo thoven avri le manušenca;
o živaňis rozmarel o kher,
o zbujňika avri pro uľici občoraren!
2 Na len peske andre goďi,
hoj me na bisterav pre lengro nalačhipen,
ale lengre bini len avke obkľučinen,
hoj hine furt angle mire jakha.

3 Peskre nalačhipnaha keren radišagos le kraľiske
a peskre klamišagoha le vladarenge.
4 Savore hine lubara;
hine sar o rozlabardo bov,
andre savo o pekaris na mušinel te čhivel kašta,
kanastar rozkerďa o chumer dži akor,
medik leske na avela upre.
5 Andre oda džives, sar amaro kraľis kerďa e oslava,
leskre uradňika mačile la moľatar
a ov pes pridiňa paš o barikane.
6 He, lengre jile labonas sar bov andre peskre nalače plani;
caľi rat lengri choľi thuvisaľolas
a tosara rozlabiľa sar bari jag.
7 Savore hine rozlabarde sar bov
a chan tele peskre vladaren;
savore lengre kraľa peren tele,
ale ňiko lendar ke ma na vičinel.

8 O Efrajim pes mišinel avre narodenca;
o Efrajim hino e marikľi,

* **6:7** O Adam šaj el o ešebno manuš, abo o cikno gavoro paš o Jordan.

so na sas previsarďi a prilabiľa.
9 Leskri zor chan tele o cudzinci,
ale ov olestar na džanel;
o bala leske chudle te šivisaľol,
ale aňi olestar na džanel.
10 O baripen le Izraeloskre manušengro svedčinel pre lende,
ale the avke pes na visaren pale ko RAJ, ke peskro Del,
aňi les na roden vaš oda savoro.
11 O Efrajim hino sar e holubica,
sig peha del te thovel avri, bi e godi;
maj vičinel pre pomoca andro Egipt
a maj džal andre Asirija.
12 Sar džana, nacirdava pre lende miri sita,
cirdava len tele sar le čiriklen;
zachudava len sar šunava, hoj pes zdžan.
13 Vigos lenge, bo mandar odgele!
Ena zňičimen, bo pes mange ačhade!
Me len kamav te cinel avri,
ale on pre ma vakeren o klamišagi.
14 Na modľinen pes ke ma andral calo jilo,
ča roven pre peskre hadži.
Vaš o zrnos the vaš e mol pes čhingeren pro ťelos,
ale mandar pes visaren.
15 Me len sikavavas a davas len zor,
ale on pre mande gondoľinen avri o nalače plani!
16 Na visaren pes ko Nekbareder,
hine sar o bango lukos.
Lengre vladara ena murdarde la šabľaha
angle lengri sprosto čhib,
vašoda lendar asana andro Egipt.“

8

O RAJ odsudzinel le Izrael vaš o modlarstvo

1 „Prithoven o trubi paš o muj!
O orlos kružinel upral o kher le RAJESKRO,
bo prephagle miri zmluva
a ačhade pes pre miro zakonos.
2 O Izrael ke ma vičinel:
‚Devla amaro, amen tut prindžaras!‘
3 Ale o Izrael odčhiďa oda, so hin lačho;
vašoda pre leste džala o ňeprijaťeľis.
4 O manuša peske ačhade le kraľen,
ale bijal mande;
ačhade peske le rajen,
ale mandar na phučle.
Kerde peske o rupune the o somnakune modli
pre peskri zahuba.
5 Me odčhiďom* la Samarijakra somnakuňa gurumňora.
Miri choľi pre lende labol!
Našťi aven žuže? Mek dži kana?

* **8:5** E hebrejiko čhib: ov odčhiďa

6 Se the ola modla kerďa o manuš andral o Izrael.
Oda nane Del!
Ela phagerďi pro kotorora –
odi somnakuňi gurumňi andral e Samarija!
7 Sadzinen e balvaj
a skidena e vichrica!
O klasos barola bi o zrnos,
na kerela pes lestar ňisavo aro.
A kajte pes lestar kerďahas aro,
chana oda o cudzinci.
8 O Izrael hino zňičimen;
akana hino maškar o narodi
sar e phagerďi piri, savi ňiko na kamel.
9 Bo on gele andre Asirija
sar o dzivo somaris, so phirel upre tele korkoro;
o Efrajim peske cinelas le piranen.
10 Kajte peske cinelas le piranen andral o narodi,
me len akana skidava upre pro sudos.
Maj našavena e zor tel o pharipen le bare kraľiskro.
11 O Efrajim peske ačhaďa but oltara pre obeta vaš o binos,
no ola oltara leske ačhile o thana, kaj kerel o binos.
12 Pisinďom lenge igen but veci andral miro zakonos,
ale on len lenas sar vareso cudzo.
13 Kajte mange anen o obeti sar o daros
a chan o mas le obetengro,
le RAJESKE nane pre dzeka.
Akana peske leperela pre lengro nalačhipen,
marela len vaš o bini
a džana pale andro Egipt.
14 O Izrael bisterďa pre peskro Stvoriťeľis
a ačhavelas o palaca,
o Juda kerďa but ohradzimen fori.
Ale me pre lengre fori bičhavava e jag
a zlabarela lengre hradi.“

9

O Izrael chudela o trestos, so peske zaslužinel

1 Ma radisaľuv, Izrael, ma thoven baripen avke sar aver narodi,
bo na sanas verna tumare Devleske!
Rado sanas, sar tumenge počinenas vaš o lubipen
pre dojekh than, kaj rozpučinen o zrnos.
2 O humnos the o lisos pre mol len na čaľarela;
e mol len sklaminela.
3 Na ačhena te bešel
andre phuv le RAJESKRI;
o Efrajim džala pale andro Egipt
a andre Asirija chana o nažužo chaben.
4 Na rozčhivena e moľakri obeta le RAJESKE,
peskre obetenca leske na ena pre dzeka.
Ola obeti lenge ena sar o maro la žaľakro,
sako, ko lendar chala, pes meľarela;
he, lengro maro ela ča prekal lende,

ňič olestar pes na anela pre obeta andro kher le RAJESKRO.

5 So kamen te kerel andro džives la oslavakro,
andro džives le RAJESKRE ineposkro?
6 Kajte denašlehas la pohromatar,
o Egipt len skidela,
a ena parunde andro Memfis.
Lengre vzacna rupune veci zabarona la pokrivaha,
lengre stani zalena o koľaka.
7 Avle o dživesa le trestoskre –
avle o dživesa le počiňibnaskre.
O Izrael olestar mi džanel!
Vašoda, hoj keren igen but bini a našťi man avri ačhen,
o prorokos hino tumenge dilino,
o murš le Devleskre duchoha nagoďaver.
8 O prorokos hino bičhado le Devlestar, hoj te stražinel le Efrajim,
ale pre savore leskre droma hine thode o pasci
a hin les ňeprijaťeľa mek the andro kher leskre Devleskro.
9 Hine igen nalače andre peskre skutki,
avke sar sas akor andre Gibea.
O Del na bisterela pre lengro nalačhipen
a marela len vaš lengre bini.

10 O RAJ phenel: „Sar arakhľom le Izrael,
sas oda avke, sar te arakhel o hrozni pre pušťa;
sar te dikhel o ešebno ovocje pro figovňikos.
Ale sar gele ko Baal-Peor
a pošvecinde pes la modlake la Ladžake,
ačhile ajse džungale sar odi veca, so kamenas.
11 E slava le Efrajimoskri ľecinela het sar o čiriklo –
na uľona lenge čhave aňi na ločhona aňi na ačhena khabne.
12 Kajte bararena avri čhaven,
me lendar savoren lava.
Vigos lenge,
bo me man lendar visarava het!
13 Dikhľom le Efrajim sar le Tir*,
sadzimen pro šukar than;
ale o Efrajim mušinela te ľidžal peskre čhaven pro murdaripen.“

14 De len, Devla –
so len deha?
De len, hoj te na ločhon
a te na el len andro koľina thud!

O sudos le RAJESKRO pro Izrael

15 O RAJ phenel: „Chudňom len našťi avri te ačhel
vaš savoro lengro nalačhipen andro Gilgal.
Vaš o nalačhipen, so keren,
len tradava avri andral miro kher.
Imar len na kamava,
savore lengre vodci pes mange ačhade.

* **9:13** Abo: sar o palmi

16 O Efrajim hino mardo tele,
leskre koreňa šučile avri,
na anena ovocje.
Kajte len ela čhave,
me olen, kas avke kamen, murdarava.“

17 Miro Del len odčhivela, bo les na šunenas;
ačhena tulakenge maškar o narodi.

10

O Izrael the o kraľis ena marde vaš e modloslužba

1 O Izrael hino sar o viňičis, pre savo hin pherdo hrozni,
a barol leske igen but ovocje.
So buter leske barol ovocje,
buter oltara kerel;
so buter leskri phuv barvaľol,
šukareder sveta slupi ačhavel.
2 Lengre jile hine falošna
a akana mušinena te cerpinel vaš peskri vina.
O Del phagerela lengre oltara
a zňičinela lengre sveta slupi.
3 Imar maj phenena: „Nane amen kraľis,
bo na darahas pes le RAJESTAR.
Ale kajte amen uľahas kraľis,
so šaj kerďahas prekal amende?“
4 Vakeren prazdna lava,
len falošňe vera a phanden o zmluvi.
Vašoda le sudostar ačhel sar o jedovato koľakos
pre orimen maľa.

O modlara le modlenca ena odľigende andre Asirija

5 O manuša andral e Samarija pes daran
pal odi somnakuňi gurumňi andro Bet-Aven*.
Lakre manuša pal late rovena,
the lakre rašaja, o modlara,
ola, ko radisaľonas lakre šukaribnastar,
bo hiňi lendar iľi het.
6 The kadi modla ela ľigenďi andre Asirija
sar e obeta le bare kraľiske.
E ladž avela pro Efrajim,
ladžala pes o Izrael vaš peskre plani.
7 E Samarija ela zňičimen;
lakro kraľis ela sar o kaštoro pro paňi.
8 Zňičimen ena o uče thana andro Aven†,
o binos le Izraeloskro,
o kraki the o koľaka barona
pre lengre oltara.
Akor phenena le verchenge: „Učharen amen andre!“
a le brehenge: „Peren pre amende!“

* **10:5** Oda hin: o kher le nalačhipnaskro † **10:8** Oda hin: o thana le nalačhipnaskre

9 Ole dživesendar, kanastar kerďan o binos andre Gibea,
na preačhiľan, Izraelona.
Či na avela pale o mariben pro nalače andre Gibea?
10 Te kamava, marava len:
O narodi pes pre lende zdžana,
hoj len te phanden vaš lengre dvojita bini.

Izrael sadzinel o nalačho, skidela upre o nalačhipen

11 O Efrajim hino sar e treňimen avri gurumňori,
so rado marel avri e pšeňica,
ale me thovava o jarmos pre lakri šukar meň:
tradava le Efrajim andre phari buči,
o Juda orinela,
o Jakob phagerela o hrudi.
12 Sadzinen tumenge o spravodľišagos,
skiden o verno kamiben,
prekopaľinen tumenge e naorimen maľa,
bo hin o časos te rodel le RAJES,
medik na avela
a na dela o spravodľišagos pre tumende sar brišind.
13 Ale tumen sadzinďan o nalačhipen,
skidňan upre o nalače skutki
a chanas o ovocje le klamišagoskro,
bo mukenas tumen pre tumari zor‡
the pre tumare but slugaďa.
14 E maribnaskri vika avela pre tumare manuša
a savore tumare ohradzimen fori ena zňičimen,
avke sar o kraľis Šalman zňičinďa o Bet-Arbel andro mariben,
sar sas o daja peskre čhavenca rozpučimen pre phuv.
15 Avke kerava tumenca, manušale andral o Betel,
bo tumaro nalačhipen hino baro.
Soča vidňisaľola, o kraľis andral o Izrael ela calkom zňičimen.

11

Kajte pes visaren het, o Del len kamel

1 „Sar sas o Izrael terno, kamavas les
a andral o Egipt vičinďom mire čhas.
2 Ale so buter pre lende vičinavas,
buter mandar džanas het;
obetinenas le Baaloske
a le modlenge labarenas o kaďidlos.
3 Me somas oda, ko le Efrajim sikavelas te phirel;
me len lavas pro vasta,
ale on na sprindžarde, hoj oda somas me, ko len sasťarelas.
4 Ľidžavas len le lačhipnaskre lanenca, le kamibnaskre špargenca,
somas sar oda, ko lenge podhazdelas o jarmos pal e meň,
banďuvavas ke lende tele a davas len te chal,
5 hoj te na džan pale andro Egipt,
ale akana lenge vladňinela e Asirija,
bo pes na kamenas te visarel le binendar.

‡ **10:13** Abo: pre tumaro drom

6 E šabľa predžala leskre forenca,
zňičinela leskre falošne proroken*
a chala len tele vaš lengre plani.
7 Mire manuša pes mandar furt kamen te visarel het –
vičinen ko Baal†,
ale ov len na hazdela upre.“

Na omukela len

8 „Sar šaj tut omukav, Efrajimona?
Sar šaj tut dav andre, Izraelona?
Sar šaj tut zňičinav avke sar o foros Adma?
Sar šaj tuha kerav avke sar le foroha Cebojim?‡
Miro jilo andre ma previsaľol,
miro kamiben ke tu andre ma labol.
9 Na marava tut mira bara choľaha,
na zňičinava pale le Efrajim,
bo me som Del, na manuš,
o Sveto Del maškar tumende
a na avava pre tumende la choľaha.“

Anela len pale andro Izrael

10 „On džana pal o RAJ,
ov gravčinela sar ľevos;
sar ov gravčinela,
leskre čhave izdrana a avena pal o zapados.
11 Avena a izdrana sar o čirikle andral o Egipt,
sar o holubici andral e Asirija,
a dava lenge pale te bešel andre peskre khera,“
phenel o RAJ.

12

1 O Efrajim man obkľučinel le klamišagenca,
o Izrael mange klaminel,
the o Juda pes furt ačhavel pro Del,
pro verno the sveto Del.
2 O Efrajim pes čaľarel la balvajaha,
calo džives denašel pal e vichodno balvaj,
kerel furt buter klamišagos the mariben.
Phandel e zmluva la Asirijaha
a le Egiptoske bičhavel o olivovo olejos.
3 O RAJ del pro sudos le Juda;
kamel te marel le Jakob vaš oda, sar dživel;
te počinel leske vaš oda, sar kerel.

O Izrael mušinel te avel pale ko Del le Jakoboskro

4 Imar andro per peskra dake chudňa le phrales la petatar;
marelas pes le Devleha peskra manušeskra zoraha;
5 marelas pes le aňjeloha a domarďa les;
rovelas a mangelas peske o požehnaňje.
Arakhľa les andro Betel
a ode leha vakerelas –

* **11:6** Abo: lengre brani † **11:7** Abo: ko Nekbareder ‡ **11:8** Kala duj fori sas zňičimen jekhetane la Sodomaha the la Gomoraha.

6 le RAJEHA, le Nekzoraleder Devleha,
leskro nav hin o RAJ!
7 Avke akana visar tut pale ke tiro Del,
doľiker o verno kamiben the o spravodľišagos
a užar furt pre tiro Del!

Zaslužinen peske o trestos

8 Le kupcas hin andro vasta o falošna vahi
a rado klaminel.
9 O Efrajim phenďa:
„Barvaľiľom, hin man igen but;
a ňiko pre ma našťi phenel,
hoj dochudňom o barvaľipen napačivales.“
10 Ale me som o RAJ, tiro Del,
savo tut iľa avri andral o Egipt;
pale tuke dava te bešel andro stani,
sar varekana pro inepos le Stankengro.
11 Vakeravas ko proroka,
davas len but viďeňja
a vakeravas prekal lende andro podobenstva.
12 Hin andro Gilead e modloslužba?
Ola manuša ena zňičimen!
Obetinenas le biken andro Gilgal?
Lengre oltara ena sar o bara pre kopa pre orimen maľa!

13 O Jakob denašľa andre phuv Aram;
o Izrael služinelas, hoj te dochudel la romňa;
vaš e džuvľi stražinelas o stadi.
14 Prekal o prorokos o RAJ iľa avri le Izrael andral o Egipt
a prekal o prorokos les stražinelas.
15 O Efrajim igen choľarďa le RAJES,
vašoda les mukela andre vina vaš oda rat, so čhorďa avri,
a leskro Raj leske visarela pale e ladž, so kerďa.

13

O Izrael ela zňičimen vaš leskro modlarstvo

1 Sar o Efrajim vakerelas, o manuša izdranas;
sas barardo andro Izrael,
ale kerďa o binos le Baaloha a muľa.
2 Ale the akana mek furt keren o bini
a keren peske o trastune modli;
o modli šukares kerde le rupestar,
savore hine e buči le majstroskri.
Vakerel pes pal lende:
„On obetinen le manušen* a čumiden le gurumňoren!“
3 Vašoda našľona sar e tosarutňi chmara,
našľona sig sar e rosa,
sar o phus, so hino odphurdlo andral o humnos,
abo sar o thuv, so džal avri prekal e oblaka.

4 „Ale me som o RAJ, tiro Del,

* **13:2** Abo: o manuša, so obetinen

savo tut iľa avri andral o Egipt.
Na viznavineha avre devles, ča man;
ňisavo aver zachrancas nane, ča me!
5 Starinavas man pal tu pre pušťa,
andre avrišuki phuv.

6 Sar len davas te chal, čaľile;
čaľile a lengro jilo ačhiľa barikano,
vašoda pre ma bisterde.
7 Avke prekal lende avava sar o ľevos,
sar o leopardos, so užarel paš o drom.
8 Chučava pre lende sar e medveďica, savake ile le ciknen;
rozčhingerava lenge e hruďa
a chava len sar e ľevica –
o dziva džviri len čhingerena pro kotora.

9 Kada hin tiro koňec, Izraelona,
bo džas pre mande – pre oda, ko tuke šaj pomožinel.
10 Kaj hino tiro kraľis,
hoj tut te zachraňinel andre savore tire fori?
Kaj hine tire vladara, saven tuke mangehas:
‚De man kraľis the vladaren!'?
11 Avke tut diňom choľaha kraľis
a choľaha les tutar iľom het.

O RAJ imar na odlela o sudos pal o Izrael

12 E vina le Efrajimoskri hiňi zapisimen andro zvitkos
a o trestos hino pripravimen vaš leskro binos.
13 Avle pre leste o dukha sar pre khabňi džuvľi,
ale ov nane o goďaver čhavo,
bo sar avel o časos te uľol,
ov na kamel te avel avri andral la dakro per.

14 Cinava kale manušen avri andral e zor le Šeoloskri†?
Cinava len avri andral o meriben?
Kaj hin tire rani, ó meriben?
Kaj hin tiro trňos, ó Šeol?
Imar mange na ela pharo vaš tumenge!

15 Kajte o Izrael kvitňisaľol maškar o phrala,
avela e vichodno balvaj, e balvaj le RAJESTAR,
a phurdela la pušťatar;
avke leskre prameňa šučona avri
a andre leskri chaňig našľola o paňi.
Odi balvaj lestar lela savore vzacna veci."

14

1 E Samarija ľidžala e vina,
bo pes vzburinďa pre peskro Del.
Lakre manušen murdarena la šabľaha,
lakre čhaven rozpučinena pre phuv

† **13:14** Oda hin o than, kaj hine o mule.

a le khabne džuvľen rozparinena.

O prorokos vičinel le Izrael te kerel pokaňje

2 Visar tut pale ko RAJ, Izraelona, ke tiro Del,
bo angle tire bini tuke poddžanas o pindre.
3 Len tumenca o lava,
visaren tumen ko RAJ
a phenen leske:
„Odmuk amenge savore amare bini
a prile amen lače jileha,
hoj e chvala andral amaro muj tuke te el
sar o biki pre obeta.
4 E Asirija amen na zachraňinela,
na džaha te bešel pro graja
a na phenaha ole vecenge,
so kerďam amare vastenca: ‚Amare devla!‘,
bo tu sal lačhejileskro ko široti.“

O Del pale požehňinela le Izrael

5 O RAJ phenel:
„Anava mire manušen pale ke ma.
Kamava len andral calo miro jilo,
bo imar na som pre lende choľamen.
6 Avava sar e rosa le Izraeloske,
rozkvitňisaľola sar e ľaľija
a mukela o koreňa sar o cedri andro Libanon.
7 Barona leske o neve konara,
ela šukar sar e oliva
a voňinela sar o cedri andro Libanon.
8 O manuša pale bešena tel leskro ciňos
a barona sar e pšeňica*;
kvitňisaľona sar o viňičis,
lengri slava ela sar e libanoňiko mol.
9 Akor phenela o Efrajim: ‚So man chal le modlenca?
Kamav te odphenel pre tiro kamiben,
te dikhel mire jakhenca pre tute.
Avke avava sar o smrekos furt zeleno,
anava tiro ovocje.‘ “

10 Oda, ko hin goďaver, mi achaľol kale vecenge!
Oda, ko mištes rozsudzinel, mi prindžarel len!
O droma le RAJESKRE hine čače,
o spravodľiva pal lende phiren,
ale o binošna pre lende peren.

* **14:8** hebrejiko čhib: sadzinena e pšeňica

O Joel

1 Kada lav diňa o RAJ le Joeloske, savo sas čhavo le Petueloske.

O manuša roven, bo o kobilki chale avri savoro

2 Šunen kada, tumen vodcale,
šunen savore, ko bešen andre kadi phuv.
Ačhiľa pes imar varekana kajso vareso andre tumare dživesa
abo andro dživesa tumare phure dadengro?
3 Vakeren pal oda tumare čhavenge
a tumare čhave peskre čhavenge
a lengre čhave lengre čhavenge.
4 Oda, so ačhiľa pal o čarakre kobilki,
chale o terne kobilki;
oda, so ačhiľa pal o terne kobilki,
chale o bare kobilki;
oda, so ačhiľa pal o bare kobilki,
chale o maľakre grajora.

5 Prekeren tumen, pijakale, a roven!
Hikinen, savore pijakale, so pijen e mol;
roven vaš e nevi mol,
bo pašal tumare vušta la ile het.
6 Bo andre miri phuv avľa zoralo narodos,
ajso baro, hoj pes aňi na del te zrachinel.
O danda les hin sar le ľevos
a o anglune danda ostra sar la ľevica.
7 Mire viňičistar kerďa pušťa,
phagerďa mange o figovňika,
cirdňa pal lende tele e cipa a čhiďa het,
lengre konara ačhile parne.

8 Roven sar e pačivaľi čhaj,
savi pre peste urel o gono le pharipnastar,
sar lake merel oda,
kas peske kamľa te lel romeste.
9 Imar na ela e chabeneskri the e moľakri obeta
andro kher le RAJESKRO.
O rašaja, save služinen le RAJESKE, roven.
10 O maľi hine zňičimen,
e phuv hiňi andre žaľa, bo našľiľa e pšeňica.
Šučiľa avri o muštos
a o olivovo olejos dogeľa.

11 Ladžan tumen, farmarale!
Vinohradňikale, hikinen!
Roven žaľatar vaš e pšeňica the vaš o jačmeňis,
bo e žatva pre maľa sas zňičimen.
12 O viňičis the o figovňikos šučile avri;
o granatovňikos, e palma, e phabaj –

savore ovocna stromi šučile avri.
O radišagos le manušengro našľiľa.

13 Uren tumen andro gone, rašajale, a roven!
Hikinen, tumen, so keren pašal o oltaris!
Aven urde andro gada le gonestar a roven caľi rat,
služobňikale mire Devleskre!
Bo e chabeneskri the e moľakri obeta
imar nane andro kher amare Devleskro.

14 Den avri o sveto postos!
Zvičinen le manušen pro zhromažďeňje!
Skiden le vodcen
the savore manušen, so bešen andre kadi phuv,
hoj te aven andro kher le RAJESKRO, tumare Devleskro,
a mangen le RAJES, hoj tumenge te pomožinel!

O Džives le RAJESKRO

15 Joj vigos, so pre amende avel!
O Džives le RAJESKRO hino pašes!
Oda džives le Nekzoraleder Devlestar avel sar bibach.

16 O chaben sas amenge ilo angle amare jakha!
Imar nane ňisavo radišagos andro kher amare Devleskro!
17 O semena la pšeňicakre šučile avri andre čik,
o stodoli rozpele, o špajzi sas čhide tele,
bo šučiľa avri e pšeňica.
18 Joj, sar bučinel o dobitkos,
bokhatar o stadi phiren upre tele,
bo nane len ňič pre maľa;
the o bakrane stadi cerpinen.

19 Ke tute, RAJEJA, vičinav,
bo e jag zlabarďa e čar
a o plameňa savore stromi pre maľa.
20 The o dziva džviri ke tute vičinen,
bo šučile avri o paňa, so čuľanas,
a e jag zlabarďa the lengri čar.

2

1 Trubinen pre truba pro Sion,
viskinen pro poplach pre miro sveto verchos!
Mi izdran savore manuša andre Judsko,
bo avel o Džives le RAJESKRO.
He, imar hino pašes!
2 Oda džives ela baro kaľipen,
igen zamračimen the zachmurimen.
Avke sar tosara o švetlos učharel andre o verchi,
e bari the zoraľi armada avel,
ajsi, savi mek na sas šoha angloda,
aňi šoha na ela paloda.
3 Anglal lende e jag zlabarel savoro,

pal lende zňičinen savoro o plameňa;
anglal lende hiňi e phuv sar e zahrada Eden,
a pal lende sar e zňičimen pušťa
– ňič anglal lende na denašela.
4 Dičhon avri sar graja;
denašen sar maribnaskre graja.
5 Sar chučkeren pal o špici le verchengre,
šunďol len avke sar e vika pal o verdana;
avke sar o phus, so pukinel andre jag;
hine sar e zoraľi armada
pripravimen pro mariben.

6 Sar aven, izdran lendar o narodi,
parňon avri daratar savore muja.
7 Denašen sar o maribnaskre murša,
džan upre pro hradbi sar o slugaďa;
savore pochodinen andro šori,
na visaren pes peskre dromestar.
8 Ňiko andre avreste na demel,
sako džal rovnones anglal;
o šipi the o kopiji len našťi zaačhaven,
na daran pes a na oddžan pre sera.
9 Premaren pes andro foros,
denašen upre pro hradbi,
džan upre andro khera
a cirden pes andre prekal o oblaki sar o zbujňikos.

10 E phuv anglal lende razisaľol,
o ňebos izdral,
o kham the o čhonoro kaľon andre
a o čercheňa preačhen te švicinel.
11 Le RAJESKRO hangos del rozkazis peskra armada,
leskre slugaďa hine igen but
a ola, ko keren oda, so phenel,
hine igen zorale.
O Džives le RAJESKRO hino baro a igen strašno!
Ko ačhela te dživel?

O RAJ vičinel le manušen te kerel pokaňje

12 „Ale the akana,“ phenel o RAJ,
„visaren tumen pale ke mande
cale tumare jileha, andro postos,
andro roviben the andre žaľa!
13 Čhingeren tumenge o jile a na o gada,
aven pale ko RAJ, ke tumaro Del!“

Se ov hino milosťivo a lačhejileskro,
hino baro andro kamiben a na choľisaľol sig;
hino furt pripravimen te odmukel
a na te marel.
14 Ko džanel?
Talam čerinela peskro gondoľišagos,

ela leske pharo
a mukela pal peste o požehnaňje,
hoj tumen te el e chabeneskri the e moľakri obeta
prekal o RAJ, tumaro Del.

15 Trubinen pre truba pro verchos Sion!
Den avri o sveto postos;
zvičinen le manušen jekhetane!
16 Anen savore manušen jekhetane, pošvecinen o zhromažďeňje;
vičinen le phurederen, anen le cikne čhavoren,
anen the olen,
so mek pijen o koľin!
O terno pro bijav mi avel avri andral peskri spalňa
a e terňi andral peskro kheroro.
17 O rašaja, so služinen le RAJESKE, mi roven
maškar o Chramos the maškar o oltaris.
Mi mangen pes kavke:
„Av jileskro ke tire manuša, RAJEJA,
ma de tiro ďeďictvos andre ladž;
ma domuk, hoj amendar aver narodi te asan.
Soske pes te vakerel maškar o manuša:
‚Kaj hino lengro Del?‘ “

O RAJ odphenel pro pokaňje le manušengro

18 Akor o RAJ rozlabiľa kamibnaha vaš peskri phuv
a sas leske pharo vaš peskre manuša.
19 O RAJ phenďa peskre manušenge:
„Dikhen, bičhavav tumenge e pšeňica, e nevi mol the o olejos,
hoj tumen te čaľarav.
Imar šoha na kerava,
hoj tumen te ladžan maškar o narodi.
20 Lava tumendar het tumare ňeprijaťeľis pal o severos
a tradava les andre avrišuki the zamukľi phuv;
leskri angluňi čata tašľola andro vichodno moros
a leskri paluňi čata andro zapadno moros.
Leskro khandipen pes rozľidžala
a leskri meribnaskri pacha avela upre.“

He čačo, o RAJ kerďa bare veci.
21 Ma dara tut, phuvije!
Radisaľuv a thov baripen,
bo o RAJ kerďa bare veci!
22 Ma daran tumen, dziva džvirale,
bo e čar pre maľa hiňi pale zeleno
a o stromi anen ovocje;
o figovňikos the o viňičis anen baro uľipen.
23 Manušale le Sionoskre, radisaľon
a thoven baripen andro RAJ, tumaro Del!
Bo ov tumen dela but brišind,
bičhavela tumenge o jesuno the o jaruno brišind avke sar angloda.
24 Andro humnos ela pherdo pšeňica
a o lisi prečuľana la moľaha the le olejoha.

25 Dava tumenge pale oda, so našaďan andre ola berša,
sar tumenge o kobilki chanas o uľipen
– o čarakre kobilki the o terne kobilki,
o maľakre grajora the o bare kobilki –
miri bari armada, savi pre tumende bičhaďom.
26 Ela tumen but chaben a chana čales;
lašarena o nav le RAJESKRO, tumare Devleskro,
savo kerelas o zazraki prekal tumende.
Mire manuša pes imar šoha na ladžana.
27 Akor džanena, hoj me som maškar o Izraeliti,
hoj me som o RAJ, tumaro Del, a nane ňiko aver.
Mire manuša pes imar šoha na ladžana.

3

O Del čhivela avri le Svete Duchos pro manuša

1 „Ale paloda čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare phure manušen ela sune
a tumare terne dikhena viďeňja.
2 He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički
čhivava avri mire Duchos.
3 Sikavava o znameňja pro ňebos the pre phuv:
o rat, e jag the o baro thuv.
4 O kham pes čerinela pro kaľipen a o čhonoro pro rat
angloda, sar avela oda baro the strašno Džives le RAJESKRO.
5 A ela avke, hoj sako,
ko lašarela le RAJESKRO nav, ela zachraňimen,
bo pro verchos Sion
the andro Jeruzalem ela e zachrana,
avke sar o RAJ diňa lav.
Ola, ko predživena, ena ola,
kas peske vičinela o RAJ.“

4

O RAJ sudzinela le naroden

1 O RAJ phenel:
„Andre ola dživesa the andre oda časos
anava pale olen, so sas zaile,
andre Judsko the andro Jeruzalem;
2 skidava upre savore naroden,
a ľidžava len andre dolina Jošafat.
Ode len sudzinava
vaš mire manuša the vaš miro ďeďictvos, vaš o Izrael,
bo les rozčhide maškar o narodi
a miri phuv rozďelinde pro kotora.
3 Vaš mire nipi peske čhivenas o losi;
le muršores čerinenas vaš e lubňi
a la čhajora bikenenas vaš e mol, hoj te pijen.
4 So san mange tumen, o Tir, o Sidon the savore filišťiňika phuva? Kamen tumen mange te pomsťinel vaš varesoske? Te tumen mange pomsťinen, igen sig pre tumende visarava oda pale.

5 Se iľan miro rup the somnakaj; miro nekšukareder barvaľipen ľigenďan andre
tumare chrami.
6 Le manušen andral e Judsko the andral o Jeruzalem bikenďan le Grekenge, hoj
len te ľidžan het andral lengri phuv.
7 Dikhen, me len anava pale andral savore thana, kaj len bikenďan. Visarava pre
tumende oda, so lenge kerďan.
8 Tumare čhaven the čhajen bikenava le manušenge andral e Judsko a on len
bikenena andre Šeba, le narodoske, so hino dur.“ O RAJ oda phenďa.
9 Den te džanel le narodenge kada:
Pripravinen tumen pro mariben!
Uštaven le hrďinen!
Mi aven pro mariben savore maribnaskre murša!
10 Le pluhendar tumenge keren o šabľi
a tumare viňičiskre kosakendar keren o kopiji!
O slabo mi phenel: „Som zoralo!“
11 Siďaren a aven, savore narodale, so san pašal e Judsko,
a zdžan tumen jekhetane andre dolina!
RAJEJA, bičhav ode tire hrďinen!
12 O narodi mi ušťen
a mi aven upre andre dolina Jošafat,
bo ode mange bešava, hoj te sudzinav savore naroden,
so dživen pašal e Judsko.
13 Chuden o kosakos, bo avľa e žatva!
Aven, uštaren le pindrenca pro hroznos,
bo o lisos hino pherdo a e šťava čuľal avri!
Ajso baro hin lengro nalačhipen.
14 Ezera-ezerenge hine andre dolina,
kaj ena sudzimen,
bo pašes hin o Džives le RAJESKRO andre dolina,
kaj pes sudzinela.
15 O kham the o čhonoro kaľona andre
a o čercheňa preačhena te švicinel.
16 O RAJ viskinela pal o Sion
a andral o Jeruzalem šunďola leskro hangos;
o ňebos the e phuv razisaľona.
Ale leskre manuša ena garude andro RAJ;
ov hino zoralo hrados prekal o Izrael.

O Izrael ela pale požehňimen

17 „Akor sprindžarena, hoj me som o RAJ, tumaro Del,
hoj dživav pro Sion,
pre miro sveto verchos.
O Jeruzalem ela sveto
a o cudzinci odarik imar šoha na predžana.
18 Andre oda džives čuľala pal o brehi e nevi mol
a o verchi prečuľana le thudeha;
o paňi džala andre dojekh judsko dolina;
andral o Chramos le RAJESKRO avela avri o prameňis
a poľivinela e dolina Šitim.
19 O Egipt ačhela zamuklo than
a o Edom ačhela pušťake,

bo džanas pro manuša andre Judsko
a čhorenas avri o ňevinno rat andre lengri phuv.
20 Ale andre Judsko o manuša bešena pro furt;
andro Jeruzalem pal jekh pokoleňje pre aver.
21 Či man na pomsťinava vaš o ňevinno rat mire manušengro?
He, pomsťinava man!
Me, o RAJ, dživav pro Sion!“

O Amos

1 Kala hin o lava le Amososkre, savo sas jekh le pasťjerendar andral e Tekoa. Duj
berš angloda, sar razisaľiľa e phuv, leske o Del diňa o viďeňje pal o Izrael akor, sar
sas o Uziaš kraľis andre Judsko a o Jarobeam, o čhavo le Jehoašiskro, kraľis andro
Izrael.
2 O Amos phenďa:
„O RAJ zorales vičinel andral o Sion,
šunďol les andral o Jeruzalem;
o maľi le pasťjerengre šučon avri
a o veš pro verchos Karmel našľol.“

E Sirija marďi vaš peskro binos

3 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Damašek
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo marenas le manušen andral o Gilead le špicovate trastenca
a kerenas lenge pro dume o bare rihi.
4 Vašoda bičhavava e jag pro kher le Chazaeloskro,
savi zlabarela o hradi le Ben-Hadadoskre.
5 Rozmarava e brana andro Damašek,
zňičinava le kraľis* andre dolina Aven
a the oles, ko chudel andro vasta o žezlos andro Bet-Eden;
a o Aramejčana ena zaile a ľigende het andre phuv Kir,“
phenel o RAJ.

E Gaza marďi vaš peskro binos

6 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral e Gaza
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo zaile cala fori a ľigende len het,
hoj len te bikenen le Edomoske.
7 Vašoda bičhavava e jag pro foroskre muri andre Gaza,
savi zlabarela lakre hradi.
8 Zňičinava le kraľis andro Ašdod
a the oles, ko chudel andro vasta o žezlos andro Aškalon;
marava le Ekron mire vasteha,
medik na merena savore Filišťinci,“
phenel o RAJ, o Adonaj.

O Tir mardo vaš peskro binos

9 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Tir
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo cala fori bikende le Edomoske
a bisterde pre zmluva le phralengri.
10 Vašoda bičhavava e jag pro foroskre muri andro Tir,
savi zlabarela leskre hradi.“

O Edom mardo vaš peskro binos

11 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Edom

---

* **1:5** Abo: le manušen

a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo džanas pre peskro phral pro Izrael la šabľaha
a na sas ke leste jileskre;
lengri choľi šoha na preačhelas
a furt la ľikerenas andre peskre jile.
12 Vašoda bičhavava e jag pro Teman,
savi zlabarela o hradi andre Bocra.“

O Amon mardo vaš peskro binos

13 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Amon
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo rozčhingerenas le khabne džuvľen andral o Gilead,
hoj te buchľaren peskre hraňici.
14 Vašoda rozlabarava e jag pro foroskre muri andre Raba,
a zlabarela lakre hradi akor,
sar ode šunďola e vika le maribnaskri
the e zoraľi balvaj la burkaha.
15 Lengro kraľis ela zailo,
ov jekhetane peskre vodcenca,“
phenel o RAJ.

2

O Moab mardo vaš peskro binos

1 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Moab
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo zlabarde o kokala le edomike kraľiskre
pro parno prachos.
2 Vašoda bičhavava e jag pro Moab,
a zlabarela o hradi andro Kerijot.
O Moab merela andre bari vika,
sar šunďola o maribnaskro viskišagos
the o hangos la trubakro.
3 Murdarava le Moaboskre sudcas
a jekhetane leha the savore leskre vodcen,“
phenel o RAJ.

O Juda mardo vaš peskro binos

4 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Juda
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,
bo odčhide pestar le RAJESKRO zakonos
a na doľikerenas leskre prikazaňja.
Dine pes te klaminel peskre falošne devlenge,
savenge služinenas lengre dada.
5 Vašoda bičhavava e jag pro Juda,
a zlabarela o hradi andro Jeruzalem.“

O Izrael mardo vaš peskro binos

6 Kada phenel o RAJ:
„Na odmukava le manušenge andral o Izrael
a marava len vaš o trin bini the vaš o štar,

bo le spravodľivones bikenen vaš o rupune love
a le čores vaš o duj sandalkici.
7 Uštaren pro šere le čorenge
a ispiden len andro prachos la phuvakro*;
le čororen čhiven pre sera.
O čhavo le dadeha džan ola jekha džuvľaha,
a kavke meľaren andre miro sveto nav.
8 Paš dojekh oltaris peske pašľon pro ruchi,
so ile sar zaloha;
pijen e mol, so ile sar pokuta,
andro kher peskre devlengro.
9 Se me angle tumende zňičinďom le Amorejčanen,
save sas uče sar cedri
a zorale sar dubi;
me zňičinďom lengro ovocje upral
a lengre koreňa telal.
10 Se me tumen iľom avri andral o Egipt
a ľidžavas tumen pal e pušťa saranda berš,
hoj te zalen e phuv le Amorejčanengri.
11 Tumare muršorendar kerďom proroken,
a tumare terne čhavendar Nazarejcen.
Či oda nane avke, Izraelitale?“
phenel o RAJ.
12 „Ale tumen la moľaha mačarenas le Nazarejcen
a le prorokenge prikazinenas: ‚Ma prorokinen!‘
13 Vašoda dikh, ispidava tumen tele andre phuv,
avke sar zadžal andre phuv o verdan pherdžardo le zrnoha.
14 Na denašela oda, ko denašel sig;
o zoralo peske na pomožinela peskra zoraha,
aňi o hrďinas pes na zachraňinela.
15 O lukostrelcos na obačhela,
oda, kas hin richla pindre, pes na zachraňinela
aňi o jazdcos pro graj peske na zachraňinela o dživipen.
16 Mek the oda nekmuršeder le hrďinendar,
savo pes ňisostar na daral;
denašela het lango andre oda džives,“
phenel o RAJ.

3

O Izrael the e Samarija ena zňičimen

1 Šunen kada lav, savo vakerel o RAJ pre tumende,
manušale andral o Izrael,
pre savore fameliji, saven iľa avri andral o Egipt:
2 „Ča tumen mange kidňom avri
savore famelijendar pal caľi phuv,
vašoda tumen marava
vaš savore tumare bini.“

Sar o RAJ vakerel, o prorokos prorokinel

* **2:7** Abo: Kamen mek the oda prachos la phuvakro, so hin le čore manušen pro šere.

3 Či šaj džan duj džene jekhetane,
te pes mek na dovakerde?
4 Či gravčinela o ľevos andro veš,
te les na ela korisť?
Či kerela vika o terno ľevos andral peskro than,
te ňič na chudňa?
5 Či pes chudela o čiriklo andre pasca pre phuv,
te ode na ela ňisavi navnada?
Či pes phandela e pasca pre phuv,
te ňič na chudela?
6 Či na predarana o manuša,
te andro foros šunďola e truba?
Či pes ačhela andro foros vareso nalačho,
so na domukľahas o Del?
7 Čačes, o RAJ, o Adonaj, na kerela ňič bijal oda,
hoj te na phenel avri peskro planos
peskre služobňikenge, le prorokenge.
8 Te o ľevos gravčinel,
ko pes na daranďiľahas?
Te o RAJ, o Adonaj, vakerel,
ko na prorokinďahas?

E Samarija ela marďi

9 Vakeren ko hradi andro Ašdod
the ko hradi andro Egipt
a phenen: „Zdžan tumen pro verchi andre Samarija
a dikhen, savo pharipen the trapišagos hin ode lakre manušen.“
10 Kavke phenel o RAJ:
„Se na džanen te kerel oda,
so hin lačho;
peskre khera pherdžaren oleha,
so občorarde a zaile avrendar.“
11 Vašoda kavke phenel o Adonaj, o RAJ:
„O ňeprijaťeľis pes rozthovela pašal tumari phuv,
lela tumendar e zor
a občorarela tumare hradi.“
12 Kavke phenel o RAJ:
„Avke sar o pasťjeris zachraňinel andral o piskos le ľevoskro
ča duj labici abo ča sikrica le kanestar,
avke o Izraeliti, save bešen andre Samarija,
ena zachraňimen a zachraňinena peske ča kotorora
peskre šukar stolkendar the divanendar.“

O oltara andro Betel

13 „Akana šunen a svedčinen pro potomki le Jakoboskre,“
phenel o RAJ, o Adonaj, o Nekzoraleder Del,
14 „Bo andre oda džives, sar avava
te marel le Izrael vaš lengre bini,
marava the o foros Betel vaš leskre oltara;
phagerde ena o rohi dojekhe oltariskre
a perena pre phuv.
15 Čhivava tele lengre jevendeskre the ňilajeskre khera;
lengre khera obthode la slonovinatar rozperena;

lengre bare khera ena zňičimen,“
phenel o RAJ.

4

O barikane džuvľa andral e Samarija

1 Šunen kada lav, barikane džuvľale andral e Samarija,
so thuľon sar o gurumňa andre phuv Bašan,
so trapinen le slaben, maren le čoren
a phenen tumare romenge:
„Džan, anen amenge te pijel!“
2 Ale o RAJ, o Adonaj, hino sveto,
vašoda diňa kada lav:
„Dikhen, avena pre tumende o dživesa,
sar tumen ľidžana het pro haki;
dojekha tumendar sar la riba pre uďica.
3 Jekh pal aver tumen ľidžana avri
prekal o cheva andro muros
a čhivena tumen avri pro Harmon*,“
phenel o RAJ.

O Izrael na kamel te šunel

4 „Ča džan andro Betel a keren o bini;
andro Gilgal a keren meksa buter bini;
anen tumare obeti tosara
a pro trito džives tumare ďesjatki.
5 Ča labaren o maro le kvasoha
pre paľikeribnaskri obeta!
Lašaren tumen tumare darenca!
Bo tumen oda avke rado keren, Izraelitale,“
phenel o RAJ, o Adonaj.

6 „Me diňom e bokh andre savore tumare fori
a na sas tumen dos maro pre ňisave tumare thana,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.
7 „Zaačhaďom tumenge o brišind
pro trin čhon angle žatva.
Davas o brišind pre jekh foros
a na davas pre aver;
pre jekh maľa delas o brišind,
ale aver maľa, pre savi na delas o brišind, šučiľa avri.
8 O manuša phirenas foros forostar slaba,
bo na sas len paňi,
ale na arakhle dos te pijel.
No the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

9 „Tumare zahradi the tumare viňici
maravas la plešňaha the le šukibnaha;
tumare figovňika the olivi chale tele o kobilki,

* **4:3** Oda šaj el o verchos Chermon.

ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

10 „Bičhaďom pre tumende o rani sar pro Egipt;
murdarďom tumare terne muršen la šabľaha
a tumare graja sas ľigende het.
Kerďom, hoj o khandipen tumare mule manušendar
tumenge te džal dži andro nakha,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

11 „Aradžom tumen tele,
avke sar aradžom tele e Sodoma the e Gomora;
sanas sar o kaštoro avricirdlo andral e jag,
ale the avke tumen ke ma na visarďan,“
phenel o RAJ.

12 „Kada tuke kerava, Izraelona;
a vašoda, hoj tuke kada kerava,
pripravin tut, hoj tut ačhaveha
anglo Del, Izraelona!“

13 Se dikh, ov kerel o verchi the e balvaj
a le manušenge del te džanel, so gondoľinel;
ov visarel o tosara pro kaľipen
a phirel pal o brehi la phuvakre.
Leskro nav hin o RAJ, o Nekzoraleder Del!

5

O halgatovos upral o Izrael

1 Šunen kada lav, manušale andral o Izrael!
Rovibnaskre halgatovoha tumenge giľavav:
2 „O Izrael, e pačivaľi čhaj, peľa
a imar buter na ušťela;
omukľi pašľol pre peskri phuv
a nane ko la te hazdel upre.“
3 Bo kada phenel o RAJ, o Adonaj:
„Ole foroske andral o Izrael,
so geľa andro mariben le ezeros slugaďenca,
ačhela ča šel;
ole foroske, so geľa le šel slugaďenca,
ačhela ča deš.“
4 Bo kada phenel o RAJ le manušenge andro Izrael:
„Roden man a dživena!
5 Ma roden avri o Betel,
ma džan andro Gilgal,
aňi ma predžan andre Beer-Šeba;
bo o Gilgal ela zailo
a le Betelostar na ela ňič.“

6 Roden le RAJES a dživena!
Bo sar na, avela sar jag pro kher le Jozefoskro;

zlabarela les
a imar ňiko našťi murdarela andre e jag andro Betel.
7 Vigos olenge, ko previsaren o čačipen pro sudos*
a o spravodľišagos čhiven pre phuv.
8 Ov stvorinel o čercheňa, o Plejadi† the o Orion;
čerinel o kaľipen pro vidňišagos
a o džives kaľarel pre rat;
ov vičinel o paňa le moroskre
a čhivel len avri pre phuv –
leskro nav hin o RAJ.
9 Le zoralen zňičinel sig sar bleskos
a aravel tele lengro hrados.

10 O Izraeliti našťi avri ačhen oles,
ko lenge dovakerel pro sudos,
a džungľol lenge oda,
ko vakerel o čačipen.
11 Vašoda, bo uštaren pro čoro manuš
a občoraren les leskre zrnostar,
na bešena andre tumare barvale khera,
so tumenge ačhaďan,
a na pijena e mol andral tumare šukar viňici,
so tumenge sadzinďan.
12 Se me džanav, keci but nalačhipena kerďan
a save bare hine tumare bini:
Tumen trapinen le spravodľivones,
žadinen le manušendar o prepočiňiben
a pro sudos odčhiven le čoren.
13 Vašoda hino o goďaver akor čhit,
bo nane lačho časos.

Roden o lačho, a na o nalačho

14 Roden o lačho, a na o nalačho, hoj te dživen,
a akor o RAJ, o Nekzoraleder Del, ela tumenca,
avke sar oda tumen phenen.
15 Ma kamen o nalačho,
ale kamen o lačho;
anen pale o spravodľišagos pro sudos!
Ko džanel, či le RAJESKE, le Nekzoraleder Devleske,
na ela pharo vaš o manuša le Jozefoskre,
so mek dživen.

O Džives le RAJESKRO

16 Vašoda kada phenel o RAJ,
o Nekzoraleder Del, o Adonaj:
„Andre savore fori pro pľaci šunďola o roviben
a pre savore uľici vičinena:
‚Vigos, vigos amenge!‘
O roľňika ena vičimen te rovel
a o spevaka te giľavel o žaľakre giľa.
17 Oda roviben šunďola andre savore viňici,

* **5:7** E hebrejiko čhib: ko previsaren o pravos pre palina † **5:8** Avke pes vičinel jekh skupina čercheňa.

bo predžava prekal tumende,“
phenel o RAJ.
18 Vigos olenge, ko peske mangen
o Džives le RAJESKRO!
Soske kamen o džives le RAJESKRO?
Oda džives ela o kaľipen, a na o švetlos!
19 Ela oda avke,
sar te vareko denašľahas le ľevoske
a arakhľahas pes le medvedziha!
Abo te avľahas khere
a oprinďahas pes pre fala
a danderďahas les o sap!
20 Andro Džives le RAJESKRO
ela kaľipen, a na o švetlos –
ela igen zamračimen, bi o sikra kham.

So o RAJ našťi avri ačhel

21 „Na kamav a našťi avri ačhav tumare inepi,
tumare zhromažďeňja mange nane pre dzeka!
22 Kajte mange anďanas o labarde the chabeneskre obeti,
me len na prilava;
a pre smiromoskri obeta tumare thule dobitkostar
aňi na dikhava.
23 Preačhen mange avke zorales te giľavel!
Na kamav te šunel tumaro bašaviben pre harfa.
24 Ale o čačipen pro sudos mi džal prudoha sar o paňi,
a o spravodľišagos sar e jarka,
so šoha na šučol avri!

25 Či mange anenas pre pušťa o obeti the o dari
tel o saranda berš, manušale andral o Izrael?
26 Tumen ľidžanas tumare modlen,
saven tumenge kerďan
– le Sikut, tumare kraľis,
the le Kijun, tumare čercheňakre devles.
27 Vašoda tumen ľidžava zailen andro Damašek,“
phenel o RAJ, saveskro nav hin o Nekzoraleder Del.

6

Vigos le barikane vodcenge andro Izrael

1 Vigos tumenge, so peske dživen mištes pro Sion,
the tumenge, so pes šunen chraňimen pro verchos Samarija,
tumenge le bare vodcenge andral o Izrael, andral o nekbareder narodos,
pal save aven o manuša te mangel e pomoca.
2 Džan andro foros Kalne a dikhen;
odarik džan andro baro Chamat
a džan tele andro filišťiňiko foros Gat
a dikhen, so pes lenca ačhiľa.
Či tumare duj kraľišagi hine feder?
Abo či hin tumari phuv bareder sar lengri?
3 Tumen phenen, hoj o džives la pohromakro mek hino dur,

ale oleha, so keren, anen oda džives la pohromakro pašeder*.
4 Pašľon tumenge pro hadži la slonovinatar,
rozvaľinen tumen pre tumare divani
a chan le nekfeder bakroren andral o stados
the le gurumňoren andral o maštalňi.
5 Sthoven tumenge o giľa pre harfa sar o David,
gondoľinen tumenge avri o bašavibnaskre nastroji.
6 Pijen e mol andral o kučora
a muken pre tumende o nekfeder parfumos,
ale nane tumenge pharo
vaš o zňičimen Izrael†.
7 Vašoda avena maškar o ešebna, so ena zaile;
tumaro radišagos the mulatišagos preačhela.

8 O RAJ, o Adonaj, korkoro pre peste iľa vera;
o RAJ, o Nekzoraleder Del phenel kada:
„Džungľol mange o baripen le Jakoboskro,
našťi avri ačhav leskre hradi.
Dava tumaro foros andro vasta le ňeprijaťeľengre
savoreha, so andre hin.“
9 Te deš murša ačhena andre jekh kher, merena the on.
10 Te vareko andral lengri famelija – oda, ko avel, hoj te ľidžal avri lengre mule ťela a te labarel len – phučela varekastar, ko pes ode šaj garuďahas: „Hin mek tuha vareko?“ a te odphenela, hoj nane, ov phenela: „Čhit! Našťi te leperel o nav le RAJESKRO!“
11 Bo dikh, o RAJ del o prikazis.
Ov rozburinela o baro kher pro kotora
a o cikno kher pro kotorora.

12 Či šaj denašen o graja pal o skali?
Či šaj o voli orinen o moros‡?
Ale tumen o čačipen pro sudos visarďan pro jedos,
a o ovocje le spravodľišagoskro pre palina –
13 tumen, so radisaľon, hoj domarďan o Lo-Debar§,
a phenen: „Či na zaiľam o Karnajim amara zoraha?“

14 Vašoda o RAJ, o Nekzoraleder Del, phenel:
„Manušale andral o Izrael,
anava pre tumende le narodos, savo tumen trapinela
dži andral o Lebo-Chamat pal o severos dži paš e dolina Araba pro juhos.“

7

O viďeňje pal o sudos

O viďeňje pal o maľakre grajora

1 O RAJ, o Adonaj, mange sikaďa kada: Dikhľom, sar pripravinel le maľakre grajoren – pal oda, sar sas skidlo o uľipen prekal o kraľis; sar pre maľa chudňa te barol oda, so sas sadzimen nasigeder.

---

* **6:3** E hebrejiko čhib: anen pašeder o tronos le maribnaskro † **6:6** E hebrejiko čhib: Jozef ‡ **6:12** E hebrejiko čhib nane jasno kade. § **6:13** Lo-Debar pes prethovel: Nane ňič.

2 Akor, sar chale tele savoro zeleno pre phuv, vičinďom: „Ó Nekzoraleder RAJEJA,
odmuk! Sar predživela o Jakob? Se hino igen slaboro.“
3 Avke le RAJESKE sas pharo te kerel kadi veca.
„Kada pes na ačhela!“ phenďa o RAJ.

O viďeňje pal e jag

4 O RAJ, o Adonaj, mange sikaďa kada: O RAJ, o Adonaj, vičinelas, hoj te avel o
sudos la jagaha; a odi jag šučarďa avri o hlbini le oceanoskre a chudňa te labarel e
phuv.
5 Akor phenďom: „Ó Nekzoraleder RAJEJA, preač, mangav tut! Sar predživela o
Jakob? Se hino igen slaboro.“
6 Avke le RAJESKE sas pharo te kerel kadi veca.
„Aňi kada pes na ačhela,“ phenďa o Nekzoraleder RAJ.

O viďeňje pal e šparga le olovoha

7 Kada mange sikaďa: „Dikh, o Raj ačhelas paš o muros, so sas ačhado rovnones
pal e šparga, savaha pes merinel, a andro vasta leste sas ajsi šparga le olovoha.“
8 Paľis mange phenďa o RAJ: „So dikhes, Amos?“
„E šparga le olovoha,“ odphenďom leske.
O RAJ phenďa: „Dikh, merinava laha mire manušen, le Izrael. Kada lenge imar
buter na predžala bi o trestos.
9 O uče thana le Izakoskre ena zňičimen
a le Izraeloskre sveta thana ena čhide tele.
Ačhavava man pre famelija le Jarobeamoskri la šabľaha.“

O Amos the o Amacijah

10 Akor o Amacijah, o rašaj andral o Betel, diňa te džanel le Jarobeamoske, le
izraelike kraľiske: „O Amos marel pre tute upre o kher le Izraeloskro. E phuv imar
našťi zľidžal savore leskre lava.
11 Bo o Amos vakerel kada:
‚O Jarobeam ela murdardo la šabľaha
a le Izrael zalena a ľidžana het andral peskri phuv.‘ “
12 Paľis o Amacijah phenďa le Amososke: „Tu prorokona, dža het! Denaš andre
Judsko. Ode tuke zarode pro maro a ode prorokin!
13 Ale andro Betel imar buter ma prorokin, bo kada hin le kraľiskro sveto than the
le kraľiskro chramos.“
14 Akor leske o Amos odphenďa: „Me na som prorokos aňi čhavo le prorokoskro,
ale pasťjeris the oda, ko pes starinel pal o figovňika.
15 Ale o RAJ man iľa pašal o stados a phenďa mange: ‚Dža, prorokin mire
manušenge, le Izraeloske.‘
16 Akana vašoda šun o lav le RAJESKRO.
Tu phenes: ‚Ma prorokin pro Izrael
a ma kazin pro kher le Izakoskro!‘
17 Vašoda o RAJ phenel kada:
‚Tira romňatar ela lubňi andro foros,
tire čhave the tire čhaja ena murdarde la šabľaha
a tire maľi ena merimen avri a rozďelimen.
Tu korkoro mereha andre aver phuv
a le Izrael zalena
a ľidžana het andral peskri phuv.‘ “

8

O viďeňje pal o košaris le ovocenca

1 O RAJ, o Adonaj, mange sikaďa kada: o košaris le zrele ovocenca.
2 Phenďa: „So dikhes, Amos?“
Odphenďom: „O košaris le zrele ovocenca.“
Akor mange phenďa o RAJ: „Imar avľa o koňec mire manušenge, le Izraeloske. Imar lenge oda na predžala bi o trestos.“
3 „Andre oda džives pes o giľavipen andro chramos čerinela pre žaľa,“ phenel o RAJ, o Adonaj, „a pherdo, pherdo mule manuša ena čhide všadzik; ela igen cichones.“

O Izrael odsudzimen

4 Šunen kada, tumen, so uštaren pro žobraka,
a le čoren pre phuv odčhiven.
5 Tumen phenen:
„Kana predžala o inepos le Neve čhoneskro,
hoj te bikenavkeras o zrnos?
A kana o šabat?
Kamas te phundravel o skladi la pšeňicakre,
te važinel frimeder a te bikenel vaš o buter
a te klaminel la falošna vahaha;
6 kamas peske te cinel le čore manušen vaš o love,
le žobraken vaš o duj sandalkici
a o phus te bikenel jekhetane le zrnoha.“

7 O RAJ, saveha pes lašaren o čhave le Jakoboskre, iľa pre peste vera: „Šoha na bisterava o nalačhipen, so kerďan!
8 Či vaš oda na razisaľola e phuv
a či na rovela žaľatar sako, ko ode bešel?
Caľi phuv pes hazdela upre sar o Nil;
barola a cikňola sar o baro paňi andro Egipt.
9 Andre oda džives kerava,
hoj te zadžal o kham pro dilos,
a dživese zaučharava e phuv kaľipnaha,“
phenel o RAJ, o Adonaj.
10 „Visarava tumare oslavi pro pharipen
a savore tumare giľa pre žaľa.
Kerava kada: Urena tumen savore andro gada le gonestar
a hoľinena o bala pro šere;
rovena avke sar pal jekhoro čhavoro.
A o koňec ole dživeseskro ela kirko.

11 Dikh, avena ajse dživesa,“
phenel o RAJ, o Adonaj,
„hoj bičhavava e bokh pre phuv –
na bokh pal o maro aňi smedos pal o paňi,
ale e bokh te šunel o lava le RAJESKRE.
12 Phirena moros morostar,
tuľinena pes severostar pro vichodos
a rodena o lav le RAJESKRO,
ale na arakhena les.
13 Andre oda džives o šukar pačivale čhaja the o terne murša

odperena le smedostar.
14 Ola, ko len vera pro modli andre Samarija –
ola, ko phenen: ‚Avke sar dživel o del le Danoskro,‘
abo ‚avke sar dživel o del la Beer-Šebakro!‘ –
perena tele a imar na ušťena upre.“

9

O Izrael na denašela le RAJESKRE sudostar

1 Dikhľom le Rajes te ačhel paš o oltaris a phenďa:
„Demav pal o chramoskro slupos upral,
hoj pes te razinen o zakladi telal!
Čhiv len tele pro šere le manušenge
a olen, ko ačhena te dživel, murdarava la šabľaha!
Aňi jekh lendar na denašela;
ňiko pes na zachraňinela.
2 Kajte pes prekopaľindehas dži andro Šeol*,
the odarik len lela avri miro vast.
Kajte gelehas dži upre andro ňebos,
the odarik len cirdava tele.
3 Kajte pes garudehas pro verchos Karmel,
the ode len arakhava a lava odarik.
Kajte pes mange garudehas dži tele andro moros,
the ode prikazinava le sapeske, hoj len te danderel.
4 Kajte len o ňeprijaťeľa ilehas andre aver phuv,
the ode prikazinava la šabľake, hoj len te murdarel.
Dikhava pre lende mire jakhenca,
na hoj lenge te pomožinav,
ale hoj lenge te kerav o nalačho.“

5 O Adonaj, o Nekzoraleder RAJ,
pes chudel la phuvatar a oj rozdžal,
a savore, ko andre bešen, roven žaľatar;
caľi phuv pes hazdela upre sar o Nil
a cikňola avke sar o baro paňi andro Egipt.
6 Oda, ko pro ňebos ačhavel peskro palacis
a zathovel leskre zakladi pre phuv;
oda, ko vičinel o paňa andro moros
a čhivel len avri pre phuv –
leskro nav hin o RAJ!

7 „Či na san prekal mande, tumen, Izraelitale,
ajse sar o Kušijci?“
phenel o RAJ.
„Či na iľom avri le Izrael andral o Egipt,
le Filišťincen andral o Kaftor
a le Aramejčanen andral o Kir?
8 Dikh, o jakha le Nekzoraleder RAJESKRE dikhen
pro binošno kraľišagos:
Zňičinava les pal e phuv!

* **9:2** Oda hin o than, kaj hine o mule.

Ale na zňičinava calkom o kher le Jakoboskro,“
phenel o RAJ.
9 „Bo dikh, dava avri prikazis
a razinava le Izraeloskre khereha
maškar savore narodi avke,
sar pes razinel la sitaha,
avke hoj aňi jekh baroro na perela pre phuv.
10 Savore binošna džene mire manušendar
ena murdarde la šabľaha;
ola, ko phenen: ‚Pre amende na avela e bibach;
amen na dukhavela.‘ “

O Izrael pale upreačhado

11 „Andre oda džives pale ačhavava
o rozpelo stankos le Davidoskro;
zakerava andre leskre cheva
a ačhavava les pale upre.
Vibudinava les avke,
sar sas varekana,
12 hoj te zalen pale olen, ko mek ačhile andro Edom,
the savore naroden, save sas varekana mire,“
phenel o RAJ, savo oda kerela.
13 „Dikh, aven ajse dživesa,“
phenel o RAJ,
„hoj oleske, ko skidel e maľa upre, barola ajci but,
hoj kidela upre dži akor,
medik na kampela pale te orinel,
a oles, ko pučinel avri o hroznos, ela ajsi bari žatva,
hoj na dokerela peskri buči dži akor,
sar kampela pale te sadzinel;
pal o verchi čuľala tele e mol
a savore brehi latar prečuľana.
14 Anava pale mire zaile manušen le Izrael;
o zňičimen fori peske pale ačhavena a bešena ode;
sadzinena peske o viňici a pijena peskri mol,
kerena peske o zahradi a chana lendar o ovocje.
15 Sadzinava le Izrael pale andre peskri phuv
a imar na ena avricirdle
andral e phuv, savi lenge diňom,“
phenel o RAJ, tiro Del.

O Obadijaš

1 Le Obadijašoskro viďeňje.
Kada phenel o RAJ, o Adonaj, pal o Edom.

O sudos upral o Edom

Amen šunďam kala lava le RAJESTAR:
O RAJ bičhaďa le poslos maškar o narodi, savo phenelas:
„Ušťen upre! Aven džas pro mariben pro Edom!“

2 „Dikh, kerava tutar ciknoro maškar o narodi
a aveha igen teledikhlo!
3 O baripen andre tiro jilo tut klaminďa,
bo bešes učes pro skali
a tiro kher hino upre pro verchi,
vašoda tuke gondoľines:
‚Ko man šaj čhivel tele pre phuv?‘
4 Kajte ľecinďalas avke učes sar o orlos
a kajte tuke kerďalas o hňizdos maškar o čercheňa,
the odarik tut čhivava tele,“
phenel o RAJ.
5 „Te ke tute avlehas o zbujňika
the o živaňa rači,
– oj, savo zňičimen uľalas –
či na ilehas peske ajci, keci kamen?
Te ke tute avlehas ola, ko obkiden o hroznos,
či na muklehas oda, so peľa pre phuv?
6 Ó čhavale le Ezavoskre, sar tumen občorarena!
Tumaro garudo barvaľipen lena het!
7 Savore manuša, so tumenca hine spojimen,
tumen tradena het andral tumari phuv;
tumare prijaťeľa tumenca thovena avri
a domarena tumen.
Ola, ko chanas tumenca o maro,
tumenge nacirdena e pasca.
Vakerena pal tumende: ‚Kaj hin akana lengri goďi?‘ “

8 „He, andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„zňičinava le goďaveren andral o Edom
the olen, ko achaľon, pal o verchos le Ezavoskro.
9 Akor o zorale murša andral o Teman predarana,
bo savore ena murdarde pal o verchos le Ezavoskro.
10 Vašoda, hoj choľaha murdarenas tumare phralen,
le Jakoboskre čhaven,
zaučharela tumen e ladž andre
a merena avri pro furt.
11 Andre oda džives tumen ačhenas pre sera,
akor sar o cudzinci zalenas lengro barvaľipen*,

* **1:11** Abo: leskri armada

sar o manuša lenge džanas andro brani
a čhivenas peske o losi vaš o Jeruzalem,
the tumen sanas sar jekh lendar.
12 Na kampľa tumenge te thovel baripen andre oda džives,
sar pre tumare phrala avľa baro pharipen;
aňi te radisaľol le manušenge andral e Judsko
andre oda džives, sar sas murdarde;
aňi te phundravel igen o muj
andre oda džives, sar on cerpinenas.
13 Na kampľa tumenge te džal andro brani mire manušengre
andre oda džives, sar sas lenge igen phares;
aňi te thovel baripen andre lengro cerpišagos,
akor sar sas zňičimen;
aňi lenge te lel o barvaľipen,
akor sar sas zňičimen.
14 Na kampľa tumenge te ačhel paš o drom,
hoj te maren olen, ko denašenas;
aňi te del andre olen, ko predžiďile
andre oda džives, sar sas o pharipen.
15 Bo pašes hin o Džives le RAJESKRO
te sudzinel savore naroden.
Avke sar tu kerehas, Edomona,
avke pes kerela the tuke.
Oda nalačhipen, so tu kerehas,
pes visarela pale pre tiro šero.
16 Bo avke sar tumen, Izraelitale,
pijenas e kuči mira choľakri pre miro sveto verchos,
avke pijena savore narodi e kuči mira choľakri pro furt;
pijena a pijena a ena,
sar te šoha na ulehas.

O viťazstvo le Izraeloskro

17 Ale pro verchos Sion ela e zachrana,
oda than ela sveto
a o manuša le Jakoboskre peske lena pale peskro barvaľipen.
18 O manuša le Jakoboskre ena jag,
o manuša le Jozefoskre ena plameňis
a o manuša le Ezavoskre ena phus.
Labarena les, chana les tele a ňiko andral o kher le Ezavoskro
pes na zachraňinela.“
Me, o RAJ, oda phenďom.
19 O manuša andral o Negev zalena o verchi le Ezavoskre,
o manuša andral e Šefela† zalena e filišťiňiko phuv;
o Izraeliti zalena the o phuva Efrajim the Samarija
a o Benjamin zalela o Gilead.
20 Ola manuša, so sas zaile andral e armada le Izraeloskri,
zalena e phuv le Kanaančanengri dži paš e Sarepta
a ola manuša, so sas zaile andral o Jeruzalem,
save hine andro Sefarad,
zalena o fori andro Negev.
21 O zachranci džana upre pro verchos Sion,

† **1:19** E phuv, kaj hin but brehi.

hoj te vladňinen pro verchos le Ezavoskro.

A o kraľišagos ela le RAJESKRO.

O Jonaš

O Jonaš denašel het le Devlestar

1 O lav le RAJESKRO avľa ko Jonaš, ko čhavo le Amitajoskro:
2 „Ušťi a dža andre oda baro foros Ninive a vaker pre leste zorales, bo leskro
nalačhipen avľa dži upre anglal mande.“
3 Ale o Jonaš ušťiľa, hoj te denašel het le RAJESTAR andro Taršiš. Geľa tele andre
Joppa, kaj arakhľa loďa, savi ode džalas. Počinďa vaš o drom a geľa andre loďa, hoj
lenca te džal het le RAJESTAR andro Taršiš.
4 Ale o RAJ bičhaďa zoraľi balvaj pro moros a avľa bari burka a imar dičholas, hoj
e loďa rozperela.
5 O namorňika pre loďa pes daranas a chudle sako te vičinel pre peskro del. Chudle
te čhivkerel andro moros o veci andral e loďa, hoj te el lokeder.
Ale o Jonaš peske geľa tele andre loďa te pašľol a zorales zasuča.
6 Avľa paš leste o kapitanos la loďakro a phenďa leske: „Sar šaj soves? Ušťi, vičin
ke tiro Del! Či peske pre amende na leperela, hoj te na meras.“
7 Akor o namorňika peske phende: „Aven, čhivas o losi a dodžanaha pes, ko hin
oda, angle kaste pes ačhiľa kada nalačhipen.“ Avke čhide o losi a o losos peľa pro
Jonaš.
8 Phučle lestar: „Akana amenge phen, soske pre amende avľa kada nalačhipen?
Savi hin tiri buči a khatar sal? Andral savi phuv the narodos sal?“
9 O Jonaš lenge phenďa: „Me som Hebrejis a lašarav le RAJES, le ňeboskre Devles,
savo stvorinďa o moros the e phuv.“
10 Akor ola murša igen predaranďile a phende leske: „S'oda kerďal?“ Dodžanle pes,
hoj denašel le RAJESTAR, bo o Jonaš lenge oda phenďa.
11 Phučle lestar: „So amenge kampel tuha te kerel, hoj te preačhel e burka pro
moros?“ Bo o moroskre vlni pes hazdenas upre furt buter a buter.
12 Ov lenge phenďa: „Chuden man a čhiven man andro moros a o moros peske
bešela tele. Bo džanav, hoj angle mande pre tumende avľa kadi bari burka.“
13 Ale o murša veslinenas savora zoraha, hoj pes te dochuden la loďaha pre šuki
phuv. No na delas pes, bo o moroskre vlni pes hazdenas upre furt buter a buter.
14 Akor vičinenas pro RAJ: „Jaj, Devla! Ma domuk, hoj te meras vaš o dživipen kale
manušeskro! Ma rachin amenge e vina vaš oda manuš! Se tu sal o RAJ a kerďal avke,
sar tuke sas pre dzeka.“
15 Paľis ile le Jonaš, čhide les andro moros a o moroskre vlni peske bešle tele.
16 Akor ola murša chudle igen te daral le RAJESTAR, obetinde leske obeta a denas
les veri.

2

O Jonaš pes modľinel andre riba

1 A o RAJ bičhaďa e bari riba, hoj te nakhavel le Jonaš. O Jonaš sas andro per la
ribakro trin dživesa the trin rača.
2 O Jonaš pes modľinelas andral e riba ko RAJ, ke peskro Del,
3 a phenďa:
„Andral miro pharipen vičinavas pro RAJ
a ov man šunďa avri;
dži telal andral o svetos le mulengro pre tu vičinavas,

hoj mange te pomožines,
a tu šunďal miro hangos.
4 Čhiďal man andre hlbina maškar o baro moros,
hoj man o prudos te učharel andre.
Savore tire bare paňa the zorale vlni
predžanas prekal ma.
5 A phenďom mange:
‚Kajte som odčhido tire jakhendar,
the avke dikhava tiro sveto Chramos.‘
6 O paňa man zaile dži o kirlo,
o moros man calkom zaučharďa andre,
le moroskri čar pes mange zapačarďa pašal o šero.

7 Geľom tele dži paš o nekteleder zakladi le verchengre;
e phuv pal ma phandľa andre
peskre brani pro furt.
Ale tu, RAJEJA, Devla miro,
cirdňal avri miro dživipen andral e Bari chev.

8 Sar andre mande miri duša merelas,
akor man zagondoľinďom pre tu, RAJEJA,
a miri modľitba avľa dži ke tiro sveto Chramos.
9 Ola manuša, save lašaren le devlen, so nane pre ňisoste,
omuken peskro verno kamiben.
10 Ale me tuke kamav te anel e obeta le bare paľikeribnaha
a kamav te doľikerel ola lava, so tut diňom.
E zachrana avel le RAJESTAR!“
11 Akor o RAJ phenďa la ribake, hoj te čhungarel avri le Jonaš pre šuki phuv, a oj oda kerďa.

3

O manuša andral o Ninive keren pokaňje

1 Akor o lav le RAJESKRO avľa dujtovar ko Jonaš:
2 „Ušťi a dža andre oda baro foros Ninive a phen leske oda, so tuke phenava.“
3 O Jonaš ušťiľa a geľa andro Ninive, avke sar leske phenďa o RAJ. O Ninive sas ajso baro foros, hoj kampelas trin džives, hoj les o manuš te predžal.
4 O Jonaš avľa andro foros, pregeľa jekhedživeseskro drom a kazinelas: „Mek saranda (40) džives a o Ninive ela zňičimen!“
5 Akor o nipi andral o Ninive pačanďile le Devleske. Dine avri o postos a savoredžene lendar, le nekbarederestar dži o nekcikneder, pes urde andro gada le gonestar.
6 Sar pes pal oda došunďa o kraľis andral o Ninive, ušťiľa pal peskro tronos, čhiďa tele o plašťos, urďa pes andro gada le gonestar a bešľa peske andro prachos.
7 A diňa te džanel andro Ninive: „Kada tumenge phenel o kraľis the leskre uradňika: ňisavo manuš aňi džviros aňi gurumňi aňi bakro te na chal ňisavo chaben aňi pes te na pašinel aňi te na pijel paňi.
8 Ale o manuša the o džviri pes mi uren andro gada le gonestar a mi vičinen ko Del. Sako pes mi visarel peskre nalače dživipnastar the peskre nalače skutkendar.
9 Ko džanel, či o Del na čerinela peskro gondoľišagos a či leske na ela pharo vaš amenge a či pes na odvisarela peskra bara choľatar, hoj te na meras?“

10 Sar o Del dikhľa, hoj pes visarde peskre nalače dživipnastar, avľa leske pharo
vaš lenge a na kerďa ňič olestar, so phenelas, hoj kerela.

4

O Jonaš rušel pro Del

1 Ale le Jonaširske pes oda dičholas igen namištes a choľisaľiľa.
2 Paľis pes modľinelas ko RAJ: „Jaj, RAJEJA! Či oda na phenďom, mek sar somas
khere? Vašoda kamľom te denašel andro Taršiš, bo džanavas, hoj tu, Devla, sal
kamibnaskro, jileskro the trpezľivo. Tu sal barvalo andro lačhipen a tuke hin pharo
te bičhavel e pohroma.
3 Avke akana, RAJEJA, le mandar miro dživipen, bo feder mange hin te merel sar
te dživel.“
4 Ale o RAJ lestar phučľa: „Hin oda mištes, hoj choľisaľiľal?“
5 O Jonaš geľa avri vichodňe le forostar a ačhiľa ode. Ode peske kerďa streškica a
bešľa peske andro ciňos, hoj te dikhel, so pes ačhela le foroha.
6 O RAJ, o Del, diňa te barol avri upral o Jonaš bari rastlina, savi leske kerelas o
ciňos upral o šero, hoj leske te el feder. A o Jonaš oleske igen radisaľiľa.
7 Ale pre aver džives sig tosara bičhaďa o Del varesave kirmes, savo rozchaľa odi
rastlina, a odi rastlina šučiľa avri.
8 Sar avľa avri o kham, bičhaďa o Del e tači vichodno balvaj a o kham labarelas
o šero le Jonaširskro avke, hoj leske sas igen namištes. Kamelas te merel a phenďa:
„Feder mange hin te merel sar te dživel!“
9 Ale o Del phenďa le Jonaširske: „Hin oda mištes, hoj tut choľares vaš odi rastlina?“
O Jonaš leske odphenďa: „He, hin! Choľamen som pro meriben!“
10 O RAJ leske phenďa: „Tuke hin pharo pal kodi rastlina, pal savi tut na trapinďal
aňi na starinďal, so tel jekh rat bariľa avri a tel jekh rat šučiľa avri?
11 A mange te na avel pharo vaš oda baro foros Ninive, andre savo hin buter sar
120 000 manuša, save na džanen te rozprindžarel, so hin lačho a so nalačho, a the
vaš ola but džviri?“

O Micheaš

1 O lav le RAJESKRO, so sas dino le Micheašiske andral o Morešet akor, sar
kraľinenas andre Judsko o Jotam, o Achaz the o Chizkija* – o viďeňje pal e Samarija
the pal o Jeruzalem.

O sudos pre Samarija the pro Jeruzalem

2 Šunen, savore narodale!
Pozorin le kanenca, phuvije the sako, ko upre bešen!
O Adonaj, o RAJ svedčinel pre tumende,
o Raj andral peskro sveto chramos!
3 Dikh, o RAJ avel pal peskro than,
avel tele a phirel pal o verchi la phuvakre.
4 O verchi rozdžana tel leste
a o dolini pharona pro jepaš;
ena sar o voskos andre jag
the sar o paňi avričhido tele brehoha.
5 Kada savoro pes ačhela vaš e vina le Jakoboskri
the vaš o bini le Izraelitengre.
Ko hino vinnovato vaš o binos le Jakoboskro?
E Samarija, lakro hlavno foros!
Ko hino vinnovato vaš o modlarstvo andre Judsko?
Ča korkoro o Jeruzalem!

6 O RAJ phenel: „Kerava la Samarijatar kopa šmeci pre maľa;
than, kaj pes sadzinel e viňica.
O bara pal lakre muri čhivava tele andre dolina,
hoj te dičhol lakre zakladi.
7 Savore lakre modli ena phagerde;
savore dari, so chudňa vaš o lubipen andre lakro chramos,
ena labarde andre jag.
Bo ola modli peske cinďa vaš o lubipnaskro počiňiben,
a vašoda pes oleha počinela pale
vaš o lubipen varekhaj avrether.“

O roviben the e žaľa

8 Akor o Micheaš phenďa:
„Vaš oda rovava a hikinava;
phirava pindrango the lango.
Rovava sar o šakali
a ela man žaľa sar la sova.
9 Bo la Samarijakri rana pes na del te sasťarel avri;
dogeľa dži andre Judsko,
imar zachudňa e brana mire manušengri,
o Jeruzalem.
10 Ma phenen oda amare ňeprijaťeľenge andro Gat
a ma roven aňi sikra!
Vaľinen tumen andro prachos andro Bet-Leafra!
11 Tu, so bešes andro Šafir,

* **1:1** Andre varesave prekladi hin leskro nav Ezechiaš.

džaha langi a ladžaha tut.
O Bet-Ecel hino andre žaľa,
bo ňiko andral o Canaan
leske na avľa avri te pomožinel,
hoj les te chraňinel.
12 Ola, ko bešen andro Marot,
daraha užarenas e pomoca,
bo le RAJESTAR avľa e pohroma
dži paš e brana andro Jeruzalem.
13 Tu, so bešes andro Lachiš,
pripravin le grajen the o verdan!
Tu sal odi, angle kaste chudňa
e čhaj le Sionoskri te kerel o bini,
bo andre tu pes arakhle o vini le Izraeloskre.
14 Vašoda deha le Morešet-Gat o dari pre rozlučka;
O foros Achzib klaminela le Izraeloskre kraľis.
15 Tu, so bešes andre Mareša,
anava pre tute le narodos, so tut domarela.
O vodci le Izraeloskre denašena
dži andre jaskiňa Adulam.
16 Hoľin tuke o šero žaľatar
vaš o čhave, savendar radisaľos,
strihin tut avke sar o supos,
bo zaile tuke le čhaven
sar bertenošen andre aver phuv.“

2

Vigos olenge, ko trapinen le manušen

1 Vigos olenge, ko gondoľinen avri o nalačhipen
a pre peskre hadži plaňinen o nalačho!
Sar vidňisaľol, keren oda,
bo hin oda andre lengri zor te kerel.
2 Žadinen peske avrengre maľi a zalen len,
kamen o khera a len peske len;
klamišagoha dochuden o khera
a len le manušenge o ďeďictvos.
3 Vašoda phenel o RAJ kada:
„Me gondoľinav te mukel pre kala manuša o nalačhipen,
andral savo pes na dochudena avri;
imar na phirena barikanes,
bo oda ela igen nalačho časos.
4 Andre oda džives peske tumendar kerena pheras
a asana tumendar kala žaľakra giľaha:
‚Sam calkom zňičimen.
Mire manušengro ďeďictvos hino rozďelimen,
o RAJ amenge les iľa het.
Amare maľi diňa olenge, ko amen zaile.‘ “

5 Vašoda tut na ela ňiko andro zhromažďeňje le RAJESKRO,
ko tuke merinďahas avri tiri phuv le lanoha
a diňahas pale sakoneske leskro phuvakro kotor.

6 On prorokinen: „Ma prorokin!
Pal kajse veci na kampel te prorokinel.
Pre amende kajsi ladž na avela!“
7 Sar šaj phučen, tumen manušale andral o Izrael:
„Šaj našavel o RAJ peskri trpezľivosť?
Či kerel ov kajse veci?“
Mire lava anen o lačhipen oleske,
ko dživel spravodľivones?
8 No tumen ušťen upre
pre mire manuša sar o ňeprijaťeľis.
Cirden tele o plašťos pal ola,
ko predžan pašal tumende andro smirom;
pal ola, ko aven pale andral o mariben.
9 Traden avri mire manušengre džuvľijen
andral lengre šukar khera
a lengre čhavendar len het
miro požehnaňje pro furt.
10 Ušťen a džan het!
Kade tumenge na odpočovinena!
Tumare bini meľarde andre kada than,
vašoda hino odsudzimen pre zahuba.
11 Te avľahas varesavo klamaris a phenďahas:
„Prorokinava tumenge but mol the pijiben,“
ov uľahas lačho prorokos kale manušenge!

O RAJ zachraňinela olen, ko ačhile

12 Ale me skidava upre savoren tumendar, Jakobona,
skidava upre savore Izraeliten, so ačhile.
Skidava len sar le bakroren andre ohrada,
sar o stados, so pes pašinel;
pre oda than ela pherdo manuša.
13 O Del, savo premarel o drom, džala anglal lende;
predemena e brana a avena avri.
Lengro Kraľis džala anglal lende,
o RAJ len ľidžala.

3

O sudos upral o vodci the proroka

1 Avke me phenďom:
„Šunen, vodcale le Jakoboskre,
tumen, so ľidžan o Izrael:
Či na kamľanas te džanel,
so hin spravodľivo?
2 Ale tumen našťi avri ačhen o lačho,
a kamen o nalačho.
Cirden tele e cipa pal o manuša
a o mas pal lengre kokala;
3 chan tele o mas pal mire manuša,
cirden pal lende tele e cipa
a phageren lenge o kokala;
čhingeren len sar andre piri,

sar o mas andro kotlos.“
4 No jekhvar tumen vičinena ko RAJ,
ale ov tumenge na odphenela;
andre oda časos garuvela peskro muj anglal tumende,
bo tumen kerenas o nalačhipen.

5 Kavke phenel o RAJ
pal o proroka, so klaminen mire manušen
a phenen „smirom“ olenge,
ko len den te chal,
ale olenca, ko len na den te chal,
kamen te kerel mariben.
6 Vašoda pre tumende avela e rat bi o viďeňje
a o kaľipen bi o vražišagos.
O kham kale prorokenge zadžala
a o džives lenge kaľola andre.
7 Akor pes ladžana o proroka,
a ľoľona avri o vražňika;
savore peske chudena o muja ladžatar,
bo o RAJ lenge ňič na odphenela.
8 Ale man o RAJ pherarel peskre Duchoha the peskra zoraha,
del man godi te kerel o spravodľišagos,
hoj bi e dar te phenav le Jakoboske leskro nalačhipen
a le Izraeloske leskro binos.

9 Šunen kada, tumen, so ľidžan o kher le Jakoboskro,
tumen vodcale, so ľidžan o Izrael!
Tumen, so našťi avri ačhen o spravodľišagos
a previsaren savoro, so hin čačipen!
10 Tumen budinen o Sion le rateha
a o Jeruzalem le nalačhipnaha;
11 tumare vodci sudzinen vaš o prepočiňiben,
tumare rašaja sikaven vaš e odmena
a tumare proroka vražinen vaš o love.
A paš oda pes muken pro RAJ a phenen:
„Či nane o RAJ maškar amende?
Ňič nalačho pes amenge na ačhela!“
12 A vašoda vaš tumenge ela o Sion orimen tele sar maľa,
o Jeruzalem ela rozburimen pre kopa
a o chramoskro verchos zabarola sar veš.

4

O nevo Chramos andro nevo Izrael

1 Andro posledna dživesa
ela o verchos le RAJESKRE Chramoskro zathodo zorales;
ela nekučeder le verchendar,
a barardo upral savore brehi;
a o manuša ke leste džana prudoha avke sar paňi.
2 But narodi avena a phenena:
„Aven džas upre pro verchos le RAJESKRO,
andro chramos le Jakoboskre Devleskro,

hoj amen te sikavel peskre droma
a hoj te phiras pal leskre chodňiki.“
Bo andral o Sion avela avri o zakonos
a o lav le RAJESKRO andral o Jeruzalem.
3 Ov anela o smirom maškar o but nipi
the maškar o zorale narodi, so hine dural.
Akor peske prekerena o šabľi pro motiki
a o kopiji pro vinarika čhura.
O narodos pro narodos na hazdela e šabľa,
imar pes na sikavena te marel.
4 Sako peske bešela tel peskro viňičis
the tel peskro figovňikos
a ňiko les imar na daravela avri
bo o Nekzoraleder RAJ prevakerďa.
5 Kajte savore narodi lašarena a šunena peskre devlen,
amen lašaraha a šunaha ča le RAJES, amare Devles, pro furt.

6 „Andre oda džives,“
phenel o RAJ,
„skidava upre olen, ko hine bange,
a sthovava pale olen, ko sas avritradle,
olen, kas dukhaďom.
7 Olendar, ko hine bange, chudava te kerel o nevo narodos
a olendar, ko sas odčhide dur, o zoralo narodos.
O RAJ lenge vladňinela pal o verchos Sion
ole dživesestar a imar pro furt.
8 A tu, Jeruzalemona,
e veža, khatar o Del stražinel peskre manušen,
tu, o hrados le Sionoskra čhakro,
aveha pale o hlavno foros andro kraľišagos, avke sar salas.“

9 Soske akana kavke zorales vičines?
So, nane tut kraľis?
So, muľa tiro goďaver radcas,
hoj pre tu avle ajse dukha
sar pre džuvľi, so ločhol?
10 Čhaje le Sionoskri, skurčin tut dukhatar
a ispide sar e džuvľi, so ločhol,
bo akana mušineha te džal avri andral o foros
a bešeha pre maľa.
Džaha dži andro Babilon;
ode aveha zachraňimen,
ode tut cinela o RAJ avri
andral o vasta le ňeprijaťeľengre.
11 Ale akana pes pre tute skiden but narodi
a phenen: „Mi el o Jeruzalem meľardo andre!
Amare jakha mi dikhen pro Sion,
hoj hino telečhido!“
12 Ale on na achaľon,
so o RAJ gondoľinel,
a na achaľon leskre plani,
hoj len skidňa upre, hoj len te marel,

avke sar pes skidel upre o zrnos,
hoj pes te rozpučinel.
13 Ušťi a rozpučin, čhaje le Sionoskri,
bo me tumen dava o trastune rohi the o brondzune kopita
a rozpučineha but naroden.
Deha lengri korisť le RAJESKE
a lengro barvaľipen le Rajeske upral caľi phuv.

14 Ale akana, Jeruzalemona,
skide upre o maribnaskre čati,
bo o slugaďa pes rozthode
pašal amare foroskre muri.
Le Izraeloskre vladcas marena
la pacaha pal o muj.

5

O Kraľis andral o Betlehem

1 „Ale tu, Betlehem, Efrata,
kajte sal nekcikneder maškar o fori andre Judsko,
andral tu mange avela oda,
ko vladňinela upral o Izrael.
Ov sas imar čirlastar,
imar le večne dživesendar.“
2 O Izrael ela dino andro vasta le ňeprijaťeľenge,
medik odi, ko hiňi khabňi, na ločhola le čhavores
a medik okla leskre phrala na avena pale ko manuša andro Izrael.
3 Ušťela upre a pašinela peskro stados
andre zor le RAJESKRI,
andre slava le RAJESKRE naveskri, peskre Devleskri.
Dživena andro smirom,
bo les ela bari pačiv dži pro agor le svetoskro.
4 Ov ela amaro smirom,
te avľahas pre amende e Asirija.
Te pes dochudňahas andre amare pevnosťi,
ačhavaha pre lende efta pasťjeren
the ochto vodcen.
5 On vladňinena upral e Asirija la šabľaha,
upral le Nimrodoskri phuv la avricirdňa šabľaha.
Amaro kraľis amen zachraňinela la Asirijatar,
te avľahas pre amende
a dochudňahas pes pre amari phuv.

6 Ola, ko ačhena te dživel andral o Jakob,
ena akor maškar aver narodi
sar e rosa le RAJESTAR,
sar o brišind pre čar,
save pes na muken pro manuš
a na užaren pro čhave le manušeskre.
7 Ola, ko ačhena te dživel andral o Jakob,
ena maškar o narodi,
maškar o but manuša,
sar o ľevos maškar o dziva džviri,

sar o terno ľevos maškar o stados le bakrengro,
savo avel a rozpučinel,
savo čhingerel avke,
hoj ňiko našťi zachraňinel.
8 Tiro vast ela uprehazdlo
upral ola, ko pre tu džan,
a savore tire ňeprijaťeľa ena zňičimen.
9 „Andre oda džives,“
phenel o RAJ,
„murdarava avri tire grajen
a zňičinava tire maribnaskre verdana.
10 Zňičinava o fori andre tiri phuv
a čhivava tele savore tire pevnosťi.
11 Zňičinava o čaroďejňictvo, so keres,
a na ela tut vražňika.
12 Zňičinava tire modli
the tire sveta slupi;
imar tut na klaňineha
angle buči tire vastengri.
13 Čhivava tutar het la Ašerakre slupi
a zňičinava tire fori.
14 Mira bara choľaha man pomsťinava savore narodenge,
so man na kamenas te šunel.“

6

Te phirel andre pokora le Devleha

1 Šunen, so phenel o RAJ:
„Ušťi upre! An avri miro sudos anglo verchi;
mi šunen o brehi, so kames te phenel.
2 Šunen, tumen o verchi, sar o RAJ sudzinel,
šunen, tumen o zorale zakladi la phuvakre!
Bo o RAJ obviňinel peskre manušen
a del pro sudos le Izrael.
3 Manušale mire, so tumen kerďom?
Thoďom pre tumende o pharipen?
Odphenen mange!
4 Se iľom tumen avri andral o Egipt,
cinďom tumen avri andral o otroctvos;
bičhaďom le Mojžiš, le Aron the la Mirijam,
hoj tumen te ľidžan.
5 Manušale mire, leperen tumenge,
so kamelas te kerel o Balak, le Moabengro kraľis,
a so leske odphenďa o Balaam, le Beoriskro čhavo.
Leperen tumenge pro drom andral o Šitim andro Gilgal,
hoj te džanen o spravodľiva skutki le RAJESKRE.“

6 Soha šaj avav anglo RAJ?
Soha šaj banďuvav anglo baro Del?
Kampel mange te avel anglal leste le labarde obetenca,
le beršengre gurumňorenca?
7 Hin le RAJESKE pre dzeka o ezera bakre

a deš ezera potoki le olejoskre?
Kampel mange te del mire ešebne čhavores vaš miri vina,
o plodos mire ťeloskro vaš miro binos?
8 O RAJ tuke diňa te džanel, manušeja, so hin lačho.
So tutar kamel?
Te keres oda, so hin spravno,
te presikaves o verno kamiben
a te phires andre pokora tire Devleha.

E vina the o trestos le Izraeloskro

9 Šun! O RAJ vičinel pro Jeruzalem
– te dikhel daraha pre tiro nav hin goďaveripen:
„Šun, narodona,
the ola, so tumen zdžan andro foros!
10 Andro khera le nalače manušengre
hin o barvaľipen skidlo napačivalones
the e prekošľi falošno vaha!
11 Sar šaj zľidžav oda,
te vareko falošňe važinel?
12 O barvale andre kada foros hine maribnaskre manuša;
hine klamara a lengri čhib hiňi falošno.
13 Vašoda tut chudňom te dukhavel,
hoj tut te zňičinav vaš tire bini.
14 Chaha, ale na čaľoha,
a furt aveha bokhalo;
thoveha tuke vareso pre sera,
ale na ačhela tuke oda,
bo oda, so tuke kamľal te odthovel,
zňičinava andro mariben.
15 Sadzineha, ale na kideha upre;
pučineha o olivi, ale na makheha tut le olejoha;
pučineha o muštos, ale e mol na pijeha.
16 Doľikerehas o nalače zakoni le Omriskre
the savore previsarde veci le Achaboskre khereskre;
dehas tut te ľidžal lengre radenca.
Vašoda tut, Jeruzalemona, dava te zňičinel,
tire manušen anava pre ladž
a ena teledikhle savore narodendar.“

7

O trapišagos le Izraeloskro

1 Vigos mange!
Šunav man sar oda,
ko na arakhel ňisavo ovocje
aňi ňisavo hroznos andre viňica.
Savoro hroznos the savore lače figi,
save peske žadinel miro jilo,
sas imar skidle upre.
2 O pačivale manuša našľile andral e phuv;
ňiko nane verno le Devleske.
Sako ča užarel, kana šaj čhorel avri o rat.
Jekh avres zachudel sar lovcos andre sita.

3 Peskre vastenca džanen,
sar pes kerel o nalačhipen.
O vladci žadinen o dari,
o sudci užaren o prepočiňiben,
o zoralo rozkazinel avke, sar ov kamel,
a jekhetane plaňinen, sar oda te kerel.
4 O nekfeder lendar hino sar o koľakos
a o nekverneder sar e ohrada le trňendar.
Avľa o džives, hoj te aven marde,
avke sar phenenas tumare stražňika, o proroka.
Akana ela maškar tumende baro zmetkos.
5 Ma pačan le susedaske,
ma muken tumen pro prijaťeľis!
De pozoris, so vakeres,
mek the angle odi džuvľi,
savi tuha pašľol.
6 Bo o čhavo tele dikhel le dades,
e čhaj džal pre daj,
e bori pre sasuj
a o ňeprijaťeľa le manušeskre hine andral leskri famelija.
7 Ale me furt užarav pro RAJ,
užarav pro Del mira spasakro;
miro Del man šunela avri.

O Izrael ušťela upre

8 Ma radisaľuv mange, ňeprijaťeľko miri!
Kajte peľom, uščava upre;
kajte bešav andro kaľipen,
o RAJ ela miro švetlos.
9 Mušinav te zľidžal le RAJESKRI choľi,
bo kerďom binos angle leste.
Ale paľis zaačhela vaš ma pro sudos
a kerela, hoj te dochudav o čačipen.
Lela man avri pro švetlos
a dikhava leskro spravodľišagos.
10 Paľis oda dikhela miri ňeprijaťeľka
a e ladž zalela andre ola, so mange phenelas:
„Kaj hino o RAJ, tiro Del?“
Pre mire jakha dikhava, sar perel tele,
sar pal late phirena sar pal e čik pro uľici.
11 Oda džives ačhaveha pale tire muri,
oda džives rozbarona tire hraňici.
12 Andre oda džives ke tute avena o manuša
andral e Asirija dži o Egipt,
andral o Egipt dži o Eufrat,
andral jekh moros dži aver,
andral jekh verchos dži aver.
13 La phuvatar ačhela pušťa vaš oda nalačhipen,
so lakre manuša kerenas.

E modľitba the e chvala

14 Pašin tire manušen tira pacaha,
le bakroren, tiro ďeďictvos,

so bešen korkore andro veš,
kajte hine maškar o lače maľi.
De lenge te pašinel pes andro Bašan the Gilead
sar andre ola dživesa, so sas varekana.

15 „Sikavava tuke mire zazraki sar akor,
sar avehas avri andral o Egipt.“

16 O narodi oda dikhena a ladžana pes
a našavena savori peskri zor;
thovena peske o vasta pro muj
a na šunena pro kana.
17 Ľizinena o prachos sar o sap,
sar ola, so pes cirden pal e phuv.
Izdraňipnaha avena avri andral peskre pevnosťi,
visarena pes daratar ko RAJ, amaro Del,
a darana pes tutar.
18 Ko hin ajso Del sar tu,
so odmukel o bini
a prebačinel o nalačhipena peskre manušenge,
save ačhile te dživel?
Tu na sal choľamen pro furt,
ale pre dzeka tuke hin te presikavel o verno kamiben.
19 Tuke ela pale pharo vaš amenge,
uštareha le pindrenca pre amare vini
a čhiveha savore amare bini andro baro moros.
20 Tu aveha verno ko Jakob
a presikaveha o kamiben le Abrahamoske,
avke sar diňal lav amare daden imar čirla.

O Nahum

1 O prorocko lav pal o Ninive. O zvitkos pal o viďeňje le Nahumoskro andral o
Elkoš.

Le RAJESKRI choľi pro Ninive

2 O RAJ hino žjarlivo Del, savo trestinel;
o RAJ hino pomsťiťeľis a hin les pherdo choľi.
O RAJ visarel pale olenge, ko pre leste džan,
a počinel la choľaha peskre ňeprijaťeľenge.
3 O RAJ na choľisaľol sig, ale hin les bari zor
a na mukela le viňikos bi o trestos.
Andre bari balvaj the andre burka hin leskro drom,
a e chmara hin prachos tel leskre pindre.
4 Pre leskro prikazis o moros šučol avri
a the savore paňa –
o Bašan the o Karmel šučon avri
a the o libanoňika kvitki.
5 O verchi angle leste razisaľon
a o brehi rozdžan;
izdral angle leste e phuv,
o svetos the sako, ko andre bešel.
6 Ko šaj ľikerel avri leskri choľi?
Ko šaj obačhel angle leskri bari choľi?
Peskri choľi čhivel avri sar jag;
a o skali angle leste pharon pro kotora.
7 O RAJ hino lačho,
chraňinel peskre manušen andre oda džives, sar lenge hin phares.
Pridžanel pes ke ola,
ko pes ke leste denašen te garuvel.
8 Le bare paňeha zňičinela o foros Ninive
a peskre ňeprijaťeľen tradela andro kaľipen.

9 So plaňinen pro RAJ?
Ov tumen zňičinela pro jekhvar,
na kampela leske dujtovar te demel.
10 Avena zachudle andro trňi
našľona sar e mol le pijakenge;
calkom zlabona
sar o šuko phus.
11 Se andral tu, Ninive, avľa avri o bijedevleskro radcas,
savo plaňinelas o nalačhipen pro RAJ.

12 Kada phenel o RAJ peskre manušenge, le Izraelitenge:
„Kajte hine o Asirčana zorale a hine but,
ena zňičimen a našľona.
Mire manušale, te tumen trapinavas,
imar tumen na trapinava.
13 Akana phagerava lengro jarmos pal tumari meň
a čhingerava tumare lanci.“

14 O RAJ diňa avri pre tute, Ninive, kada lav:
„Imar tut na ena čhave, save ľigendehas tiro nav!
Zňičinava le modlen the le sochen andral o chramos tumare devlengro;
pripravinava tuke o hrobos,
bo na sal lačho pre ňisoste.“

2

E lačhi sprava prekal e Judsko

1 Dikh, pro verchos hine o pindre le posloskre,
savo anel e lačhi sprava a phenel: „Smirom tumenge!“
Oslavin, Juda, tire inepi
a doľikerel tire lava, so diňal.
Imar šoha pre tute na avela o nalačho manuš;
hino calkom zňičimen!

O Ninive ela zňičimen

2 O zhubcas avel pre tute, Ninive.
Stražin o hrados a pozorin o drom!
Pripravin tut pro mariben
a skide upre savori zor!

3 Se o RAJ obnovinela le Jakoboskri slava
sar e slava le Izraeloskri;
kajte o zhubci len zňičinde
a phagerde lenge o konara andro viňici.

4 O šťiti leskre hrďinengre hine lole;
o bojovňika hine urde andro šarlatos.
O trastune verdana bľišťisaľon andre oda džives,
sar pes skiden upre,
a o kopiji razisaľon.
5 O verdana džan igen dzivones pal o uľici
a traden pal o pľaci andro foros.
Dičhon avri sar o jagale fakľi
a predžan sar o bleski.

6 O Ninive zvičinel peskre nekfeder slugaďen,
ale o pindre lenge poddžan pal o drom.
Siďaren ko hradbi
a ačhaven o šťiti pre ochrana.
7 O ňeprijaťeľis phundravel o brani le paňeskre,
vašoda o palacis perel tele.
8 Čhiven tele o gada pal e kraľovna
a ľidžan la andro otroctvos.
Lakre služki roven sar o holubici
a maren pes andro koľina.
9 Sar o paňi čuľal avri andral o jazeros,
avke o manuša denašen het andral o Ninive.
Vareko vičinel: „Ačhen, ačhen!“
Ale ňiko pes na obdikhel palal.
10 Čoren o rup,
čoren o somnakaj!

Hin ode igen but barvaľipen
the o pokladi savore vzacne vecendar.
11 Na ačhiľa ňič, savoro ile het,
sa hin zňičimen!
O jile predaran a o khoča poddžan,
savoredžene izdran
a savore muja parňon avri.

12 Kaj hin akana oda foros, so sas sar o than le ľevengro?
Oda than kaj o terne ľevi džanas te chal,
o than kaj avenas o ľevos the e ľevica
a o ľevocis sas ode bi e dar.
13 O ľevos čhingerelas but korisť peskre ciknenge;
tasavelas le džviren peskre ľevicenge;
peskri jama peske pherarelas oleha, so chudelas;
le čhingerde maseha peskro than.

14 „Me džav pre tute, Ninive“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Zlabarava tire maribnaskre verdana,
ačhela lendar ča thuv,
a tire terne ľeven chala e šabľa.
Na mukava andre tiri phuv ňič, so iľal avrenge,
a o hangos tire poslengro imar na šunďola.“

3

Vigos le foroske Ninive

1 Vigos kale foroske!
Murdarel le manušen, furt ča klaminel;
hino pherdo le čorde vecenca;
šoha na preačhel te čorel.
2 O bičos pukinel a o kereki šunďol;
o graja aven sig a o verdana džan dzivones.
3 O jazdci pes mukle pro mariben;
o šabľi the o kopiji bľišťisaľon.
But džene hine murdarde, pherdo mule džene pro kopi.
Ajci mule manuša, hoj pes na den aňi te zgenel;
le manušenge pre lende poddžan o pindre.
4 Kada savoro pes ačhela
vaš o baro lubipen le foroskro Ninive, ola lubňakro,
savi džanelas dojekhes te očarinel peskre šukaribnaha,
savi pricirdelas le naroden peskre lubipnaha
a le nipen peskre čarenca.

5 „Me džav pre tu, Ninive“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Hazdava tuke upre e rokľa dži o muj;
sikavava le narodenge tiro langipen
a le kraľišagenge tiri ladž.
6 Čhivava pre tute o džungipen,
kerava tuke ladž anglo manuša,

anava tut avri pro čudos.
7 Sako, ko tut dikhela,
denašela tutar a phenela:
‚O Ninive hino zňičimen! Ko pal leste rovela?‘
Kaj tuke te rodel olen, ko tut poťešinena?“

8 Či sal tu feder sar o foros Tebi* paš o Nil,
pašal savo sas pherdo paňa?
O moros sas leskri ochrana
a o paňa leskro muros;
9 o zoralo Kuš the o Egipt sas leskri ňekoňečno zor,
o Put the e Libija sas leske pre pomoca.
10 The avke sas kada foros zailo
a geľa andro otroctvos.
The leskre čhave sas rozčhingerde
pro agora savore uľicengre.
Vaš leskre vodci pes losinelas
a savore leskre anglune murša sas zaphandle le lancenca.
11 The tu, Ninive, mačoha;
džaha tut te garuvel
a kameha te denašel tire ňeprijaťeľiske.

12 Savore tire pevnosťi hine sar o figovňika,
pre save hin o ešebna figi.
Te pes lenca razinel,
peren andro muj oleske,
ko kamel te chal.
13 Tire slugaďa hine sar čhajora;
o brani tira phuvakre hine phundrade le ňeprijaťeľenge,
bo e jag zlabarďa lengre zavori.

14 Hordin tuke akana o paňi,
bo aveha obkľučimen,
a zoraľar tuke tire pevnosťi!
Rozker e čik, ker tuke malta
ker tuke cehli,
hoj te zoraľares tire hradbi!
15 No the avke tut zlabarela e jag a čhinela e šabľa;
zlabarela tut sar le kobilken.
Kajte san but sar kobilki,
but sar o maľakre grajora!
16 Tire kupci hine buter sar o čercheňa pro ňebos,
ale akana džan het;
hine sar o kobilki, so chan avri e maľa a odľecinen.
17 Tire vodci hine sar kobilki
a tire veľiťeľa sar kopa maľakre grajora,
so ačhen garude andro ohradi, sar hin šil;
ale sar avel o kham avri, ľecinen het,
a ňiko na džanel kaj.

18 Kraľina andral e Asirija, tire pasťjera zasute

* **3:8** E hebrejiko čhib: No-amon

a tire vodci peske pašľile tele.
Tire manuša hine roztradle pro verchi
a nane ko len te skidel upre.
19 Našťi te sasťarel avri tiri dukh;
tiri rana hiňi igen bari.
Dojekh, ko šunela o hiros pal tute,
tuke radisaľola, hoj peľal,
bo na sas ňiko, ko na dopeľa pre tiro nalačhipen,
savo na preačhehas te kerel.

O Habakuk

O Habakuk pes sťažinel le RAJESKE

1 Kada hin o lav, savo o prorokos Habakuk priiľa le RAJESTAR andro viďeňje.
2 Dži kana mek vičinava ke tute pre pomoca, RAJEJA?
Ale tu man na šunes avri!
Vičinav ke tute: „Hin o mariben!“
Ale tu amen na zachraňines!
3 Soske mange des te dikhel o nalačhipen?
Sar šaj dikhes pre ajci nalačho, so pes kerel?
E skaza the o baro mariben hine angle mande,
o dokeriben the o vesekedišagi hine všadzik,
4 vašoda le zakonos nane zor
a o čačipen pro sudos šoha na avel avri;
o nalačho obkľučinel le spravodľivones,
vašoda o čačipen hino previsardo.

O RAJ odphenel

5 „Pozorinen le naroden a dikhen!
Dikhen a čudaľinen tumen,
bo andre tumare dživesa kerava vareso,
soske na pačanďiľanas,
te tumenge pal oda vakerdehas.
6 Bo me uštavav le Babilončanen*,
o narodos dzivo the siďardo,
so predžal pal caľi phuv,
hoj peske te zalel o fori, save nane leskre.
7 Ola manuša hine strašna the džungale,
ľidžan pes upre a korkore peske phenen,
so hin lačho a so na.
8 Lengre graja hine richleder sar o leopardi
a dziveder sar o vlki rači.
Lengre jazdci igen siďaren;
lengre graja aven dural.
Ľecinen sig sar orli,
so džan te chal peskri korisť.
9 Dojekheske lendar džal ča pal o mariben;
aven sar e balvaj pal e pušťa
a zalen peske ajci bertenošen sar poši.
10 Asan avri le kraľen,
dikhen tele le rajen
a keren peske pheras savore ohradzimen forendar;
ačhaven peske o drom upre, hoj te predžan prekal o foroskre muri,
a zalen o fori.
11 Paľis predžan sig sar e burka a džan dureder.
Hin len vina, bo lengri zor hin lengro del.“

O Habakuk pes pale sťažinel le RAJESKE

12 Či tu na sal večno, RAJEJA, miro Sveto Devla?

---

* **1:6** E hebrejiko čhib: le Chaldejcen

Amen na meraha†!
RAJEJA, tu tuke kidňal avri le Babilončanen,
hoj te anen tiro sudos;
Skalo miri, tu len ačhaďal, hoj amen te maren.
13 Tire jakha hine igen žuže,
našťi dikhes pro nalačhipen;
našťi dikhes, sar vareko dukhavel avres!
Akor soske domukes le ňevernenge te kerel o bini?
Soske sal čhit,
sar o bijedevleskro chal tele oles, ko hino spravodľiveder sar ov?
14 Kerďal le manušendar sar ribi andro moros;
sar džviri andro moros, saven nane vodcas.
15 O Babilončana savoren cirden upre le hakenca,
čhiven peskri sita a zachuden len;
a sar len cirden avri andre aver sita,
igen radisaľon a thoven baripen.
16 Vašoda obetinen peskra sitake
a labaren lake o kaďidlos,
bo e sita lenge anel o barikano dživipen
the o nekfeder chaben.
17 Či furt pherarena e sita a kidena andral avri?
Či furt murdarena le naroden a na mukena ňikas te dživel?

2

1 Džava te stražinel andre miri veža,
ačhavava man, hoj te pozorinav,
a rozdikhava man, hoj te šunav,
sar mange odphenela
pre oda, pre soste man sťažinav.

O RAJ odphenel le prorokoske

2 O RAJ mange odphenďa:
„Pisin mištes kada viďeňje pro tabli,
hoj pes te del lokes te pregenel.
3 Bo kada viďeňje pes ačhela andre oda časos,
so hin pre oda dino;
ačhela pes sig
a na ela falošno.
Kajte pes dičhola, hoj pes mek na ačhel, užar pre leste,
bo čačes pes ačhela a na avela nasig.

4 O čačipnaskro dživela le pačabnastar,
ale oda, ko pes ľidžal upre andro jilo, merela,
5 he, e mol les zradzinela.
Kajso manuš hino barikano
a šoha les nane smirom.
Kamel furt buter avke sar o Šeol*
a nane les šoha dos avke sar le meriben,
skidel ke peste savore naroden
a zalel savore manušen.
6 Či ola savore lestar na asana

† **1:12** Abo: Tu šoha na mereha! * **2:5** Oda hin o than, kaj hine o mule.

a na kerena pal leste o pherasune bajki?
Či na phenena:
‚Vigos oleske, ko peske skidel o čorde veci
a barvaľol pro interesa!‘
Dži kana mek?
7 Či na avena jekhvareste pre tute ola,
kas diňal kečeň?
Či na ušťena pre tute
a na kerena, hoj te izdras daratar?
Avke paľis on tut občorarena.
8 Tu občorarehas pherdo naroden,
vašoda ola, ko ačhile te dživel, občorarena tut.
Bo tu čhivehas avri le manušengro rat;
zňičinehas o phuva the o fori savore lengre manušenca.

9 Vigos oleske, ko ačhavel peskro kher le nalače ziskostar,
a peskro hňizdos peske kerel učes,
hoj pes te chraňinel le nalačhipnastar!
10 Kamehas te zňičinel but naroden,
ale oleha ča kerďal ladž tira famelijake
a korkoro zňičinďal tiri duša.
11 Mek the o bar andral o muros pre tu svedčinela
a o kaštuno hranolos phenela tiš oda.

12 Vigos oleske, ko o foros ačhavel le rateha
a le nalačhipnaha thovel o zakladi.
13 O Nekzoraleder RAJ diňa,
hoj o narodi pes zbitočňe te trapinen
a oda, so budinen, te džal pre jag.
14 Bo o prindžaripen pal le RAJESKRI slava pherarela e phuv,
avke sar o paňa pheraren o mori.

15 Vigos tuke, so des te pijel tire susedas
a so čhives andre kuči tiri choľi
a mačares len vašoda, hoj len te dikhes langen andre ladž.
16 Ale akana tut pherarela e ladž, a na e slava.
Pi tu, hoj pes te sikavel tiro langipen!
E kuči andral o čačo vast le RAJESKRO ela avričhiďi pre tute
a e ladž zaučharela tiri slava.
17 O mariben, so kerďal andro Libanon, avela pre tu;
o džviri, saven zňičinehas, akana daravena avri tut.
Bo tu čhorehas avri le manušengro rat
zňičinehas o phuva the o fori savore lengre manušenca.

18 Savi chasna hin la modlatar,
sava rezinďa avri o majstros?
Abo pre soste hin lačhi e trastuňi modla, so tut klaminel?
Bo oda, ko la kerďa, pes zmukel pre oda, so stvorinďa;
kerel o modli, save našťi vakeren.
19 Vigos oleske, ko phenel le kašteske: ‚Obdživ!‘
a le ňeme bareske: ‚Ušťi upre!‘

Či tut šaj on vareso sikaven?
Se dikh, hine obthode le somnakaha the le rupoha,
no nane andre lende ňisavo dichos.

20 O RAJ hino andre peskro sveto Chramos.
Calo svetos angle leste mi el čhit!“

3

Le prorokoskro žalmos

1 E modľitba, so pisinďa o prorokos Habakuk. E žaľakri giľi.

2 RAJEJA, šunďom pal tute o lačho hiros
a čudaľinavas man upral tire skutki, RAJEJA.
Ker oda pale akana andre amare dživesa;
ker, hoj olestar te džanen andre amaro časos!
Andre choľi ma bister pre milosť!

3 O Del avel andral o Teman,
o Sveto Del avel pal o verchi Paran.
Leskri slava zaučharel o ňebos
a leskri chvala pherarel caľi phuv.
4 Ov švicinel sar o bleski;
o luči aven avri andral leskre vasta,
leskri zor hin garuďi andre lende.
5 Anglal leste džal o nasvaľiben
a takoj pal leste avel e skaza.
6 Sar zaačhel, razinel le svetoha,
te dikhel la jakhaha, o narodi izdran;
o phurikane verchi rozperen,
o večna verchi rozkrušisaľon,
ale leskre hin o večna droma.
7 Dikhľom sar avel o nalačhipen pro stani le Kušangre,
a sar čhivkerel e balvaj le Midijanengre stanenca.
8 Či sal choľamen pro jarki, RAJEJA?
Abo čhives avri tiri choľi pro paňa?
Či bariľa tiri choľi pro moros?
Vaš oda džas pre tire graja
the pro verdana, hoj te zachraňines?*
9 Tu sal pripravimen te lel tiro lukos,
te mukel avri tire šipi.
Le paňenca rozďelinďal e phuv
10 a sar tut o verchi dikhen, izdran.
O chmari prečhinďon a demel avri o zoralo brišind;
e hlbina vičinel a hazdel upre peskre vasta.
11 O kham the o čhonoro zaačhen pre peskre thana;
odcirden pes anglo švetlos tire šipengro
the anglo leskos tira kopijakro.
12 Bara choľaha phires pal e phuv
a choľaha uštares pro narodi.

* **3:8** Abo: hoj te zviťazines?

13 Aves, hoj te les avri tire manušen
a te zachraňines tire pomazimen kraľis.
Phageres le nalače manušengre vodcas
mukes les langes le šerestar dži o pindro.
14 Tira kopijaha premares o šere leskre vodcenge,
save avle sar burka, hoj amen te roztraden,
save radisaľonas sar ola, ko chan avri le čores počoral.
15 Tire grajenca uštares pro moros,
pro bare rozburimen paňa.

16 Sar pal oda šunďom, savoro andre ma izdralas,
daratar mange izdranas o vušta,
andro kokala mange avľa o slabišagos
a poddžanas mange o khoča.
Ľikerav avri a užarav pro džives le pharipnaskro,
savo avela pro manuša, so pre amende džan.

17 Kajte na kvitňinela o figovňikos
a pro viňičis na ela o hroznos,
kajte e oliva šučola avri
a e maľa na dela o chaben,
kajte andral e ohrada našľona o bakrore
a andre maštalňa na ena ňisave gurumňa,
18 me the avke radisaľuvava andro RAJ
a thovava baripen andro Del, miro Spasiťeľis.
19 O RAJ, o Adonaj, hin miri zor;
diňa man ajse pindre sar la srnka
a lel man pre mire uče thana.

Oleske, ko ľidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis.

O Sofonijaš

1 Kada lav diňa o RAJ le Sofonijaš akor, sar andre Judsko kraľinelas o Jozijaš, le
Amonoskro čhavo. O Sofonijaš sas čhavo le Kušiskro a ov le Gedalijoskro, ov le
Amarijoskro a ov le Chizkijoskro.

Avela o baro Džives le Devleskro choľakro pre caľi phuv

2 O RAJ phenel:
„Calkom zňičinava savoro,
so hin pre phuv.
3 Zňičinava le manušen the le džviren,
zňičinava le čiriklen pro ňebos the le riben andro moros,
a the le modlen, angle save o nalače manuša peren andro binos.
Zňičinava savore nipen pre phuv,“
phenel o RAJ.
4 „Miro vast nacirdava pro Juda
a the pre savoredžene, so bešen andro Jeruzalem.
Pre kada than zňičinava savoro,
soha pes služinel le Baaloske,
zňičinava the lengre rašajen,
a khosava avri lengro nav pal e phuv.
5 Zňičinava the olen, ko pes klaňinen
le ňeboskre čercheňenge pro padi;
olen, ko pes klaňinen a thoven vera pro RAJ,
ale paľis thoven vera the pro Moloch;
6 olen, ko gele le RAJESTAR het,
ko na roden le RAJES aňi pes ke leste na visaren.“

7 Aven čhit anglo RAJ, anglo Adonaj,
bo o Džives le RAJESKRO hino pašes!
O RAJ imar pripravinďa e obeta;
pošvecinďa olen, kas vičinďa.
8 „Andre oda Džives le RAJESKRA obetakro
marava le rajen the le kraľengre čhaven
a the savoren, so keren o cudza zviki avre narodengre*.
9 Andre oda džives marava sakones,
ko lašarel le devlen avke sar aver narodi†,
a the olen, ko čoren a murdaren,
hoj te pherdžaren o chramos peskre devlengro
le čorde vecenca.
10 Andre oda džives,“ phenel o RAJ,
„šunena andro Jeruzalem, hoj avel e vika pašal e Ribakri brana
the o baro roviben pal e neveder sera le foroskri
a andral o verchi šunďola e zoraľi rana.
11 Jojčinen savore, so bešen tele pro pľacos,
bo savore kupci ena zňičimen,
savore, so važinen o rup, ena avrimurdarde.

---

* **1:8** E hebrejiko čhib: so uren o gada le cudze narodengre † **1:9** E hebrejiko čhib: ko prechučkeren o prahos (1. Sam 5,5)

12 Andre oda časos prerodava le lampenca o Jeruzalem
a marava ole muršen, save hine spokojna korkore peha,
olen, ko peske andro jile phenen:
‚O RAJ na kerela ňič, aňi lačho aňi nalačho.‘
13 Lengro barvaľipen ela občorardo
a lengre khera ena zňičimen.
Ačhavena peske o khera, ale na bešena andre;
sadzinena o viňici, ale na pijena lendar e mol.“

14 Pašes hin oda Džives le RAJESKRO, pašes a avel igen sig.
Andro Džives le RAJESKRO šunďola e bari dukh;
mek the o zoralo maribnaskro murš viskinela pharipnastar.
15 Oda ela o Džives le Devleskra choľakro,
o džives le pharipnaskro the le cerpišagoskro;
sa ela zňičimen a rozburimen,
ela baro kaľipen a zamračimen,
ela pherdo chmari, pherdo kale chmari;
16 oda džives pes trubinela
a vičinela andro mariben
a džala pes pro ohradzimen fori
the pro bare veži le muroskre.

17 „Bičhavava pro manuša ajso pharipen,
hoj hmatinena le vastenca sar o kore,
bo kerenas o bini anglo RAJ;
lengro rat čuľala avri andro prachos
a lengre goja ena pre phuv sar hnojos.
18 Aňi lengro rup, aňi lengro somnakaj len našťi zachraňinela
andro Džives le RAJESKRA choľakro.“
Leskri bari žjarlivosť chala caľi phuv sar jag,
bo ov kerela jekhvareste o koňec savore manušenca pre phuv.

2

O Juda vičimen te kerel pokaňje

1 Zdžan tumen jekhetane, a aven ke godi,
tumen, narodona bi e ladž!
2 Sigeder, sar pes ačhela oda, so hin avridino,
a o džives predžala sar o phus so hino odphurdlo;
angloda, medik pre tumende avela e jagaľi choľi le RAJESKRI,
sigeder, sar pre tumende avela o Džives le RAJESKRA choľakro.
3 Roden le RAJES, savore pokorna manušale pre phuv,
tumen, so doľikeren leskre prikazi.
Roden o spravodľišagos, roden e pokora,
či tumen našťi varesar garuvena
andre oda Džives le RAJESKRA choľakro.

O sudos upral o narodi

Upral e phuv le Filišťincengri

4 O foros Gaza ela omuklo
a o Aškalon ela calkom zňičimen.
O Ašdod ela avritradlo pro dilos

a o Ekron ela avričhindo.
5 Vigos tumenge le Kereťanenge, so bešen paš o moros,
bo o lav le RAJESKRO hin pre tumende;
ó Kanaan, phuvije le Filišťincengri:
Avke tut zňičinava, hoj ňiko andre tu na bešela.
6 E phuv pašal o moros ačhela sar pastvina,
than prekal o pasťjera the prekal lengre stadi.
7 Odi phuv ela olengri,
ko ačhena te dživel andral o kmeňos le Judaskro:
Ode pes pašinena a rači peske džana te pašľol
andro aškaloňika khera,
bo o RAJ, lengro Del, pes pal lende starinela
a žehňinela lenge pale.

Upral o Moab the upral o Amon

8 „Šunďom, sar o Moab dophenelas,
a o Amončana asanas,
sar poceňinenas mire manušen
a sar pes lašarenas, hoj zalena lengri phuv.
9 Vašoda avke sar me dživav,“
phenel o Nekzoraleder RAJ, o Del le Izraeloskro,
„o Moab doperela avke sar e Sodoma
a o Amončana avke sar e Gomora,
ačhela lendar o than la burinakro,
e jama le loneskri the e pušťa pro furt.
Mire manuša, save ode predživena, zalena lengro barvaľipen;
ola, ko ačhena te dživel mire narodostar, zalena lengri phuv.“

10 Kavke ena marde vaš peskro baripen,
hoj anenas pre ladž le manušen,
so hine le Nekzoraleder RAJESKRE,
a lašarenas pes pre lende.
11 O RAJ len daravela avri akor,
sar zňičinela savore devlen pre phuv.
Avke savore narodi banďona anglal leste ode, kaj hine,
sako andre peskri phuv.

Upral e Etiopija

12 „Tumen, Etiopčanale*,
merena tiš mira šabľatar.“

Upral e Asirija

13 Nacirdela peskro vast pro severos
a zňičinela e Asirija.
O foros Ninive ela telečhido
a omuklo sar pušťa.
14 O stadi the savore dziva džviri peske ode pašľona,
the o havranos the e sova peske bešena pre leskre slupi.
Lengri vika šunďola prekal o oblaki,
o triski ena pro prahos a o cedroskro kašt ela telečhido.
15 Kada hin oda foros, so peske varekana dživelas andro smirom

* **2:12** E hebrejiko čhib: o Kušijci

a phenelas peske: „Ča me som a ňiko nane sar me!“
Savo strašno ačhiľa! Than le džvirenge!
Sako, ko predžala pašal leste,
lestar asala a sikavela pre leste namištes le vasteha.

3

O binos the o sudos le Jeruzalemoskro

1 Vigos le zacate, meľarde foroske, so trapinel peskre manušen!
2 Le Devleskro hangos na šunel,
o dovakeriben na prilel,
pro RAJ pes na mukel,
na kamel te avel pašes paš peskro Del.
3 Leskre vodci hine sar o choľamen ľevi,
leskre sudci sar o vlki rači,
save chan peskri korisť a dži tosara na muken ňič.
4 Leskre proroka hine barikane špekulanta;
leskre rašaja meľaren oda, so hin sveto,
a calkom previsaren o zakonos.
5 O spravodľivo RAJ hino furt andre leste;
ov šoha na kerel ňisavo nalačhipen.
Sako tosara anel avri peskro čačipen pro sudos
a džives so džives na preačhel,
ale o nalačho manuš pes na ladžal ňisostar.

6 „Zňičinďom o narodi;
lengre zorale veži hine čhide tele.
Zňičinďom lengre uľici,
ňiko pal lende na phirel;
lengre fori hine zamukle,
nane ode manuša, ňiko ode na bešel.
7 Me mange gondoľinďom pal o Jeruzalem:
‚He, darala pes mandar
a prilela miro dovakeriben!
Te oda kerela, leskre khera na ena zňičimen
a ňisave mire tresti pre leste na avena.‘
Ale leskre manuša igen kamenas te kerel o bini andre savoreste.
8 Vašoda užaren pre ma,“
phenel o RAJ,
„pre oda džives, sar uščava,
hoj te svedčinav pro narodi.
Rozhodňinďom man te skidel len upre,
te anel o kraľišagi pre jekh than
a te čhivel avri pre lende miri choľi –
caľi miri bari choľi.
Calo svetos ela zňičimen
la jagaha, mira choľaha.“

O Del pale odlela e ladž le Jeruzalemostar

9 „Akor žužarava o vušta le narodengre,
hoj savore te lašaren o nav le RAJESKRO
a te služinen leske jekhetane.

10 Pal oki sera le paňeskri andral e Etiopija,
mange anena o dari mire roztradle manuša,
save man lašaren.
11 Andre oda džives, Jeruzalemona,
tut na ladžaha vaš ňisavo nalačhipen, so mange kerďal.
Lava tutar het savoren, so pes barikanes lašaren;
imar šoha tut na hazdeha upre pre miro sveto verchos.
12 Ale mukava andre tu le manušen,
so hine čore a slaba,
a on pes mukena pro nav le RAJESKRO.
13 O Izraeliti, save ode ačhena te dživel,
na kerena o nalačhipen,
na vakerena o klamišagos
a andre lengro muj na ena o falošna lava.
Chana peske andro smirom a pašľona;
ňiko len na daravela avri.“

E radišagoskri giľi

14 Giľav radišagoha, čhaje le Sionoskri,
vičin zorales, Izraelona!
Thov baripen a radisaľuv cale jileha,
čhaje le Jeruzalemoskri!
15 Bo o RAJ tut imar preačhiľa te marel,
tradňa het tire ňeprijaťeľen.
O Kraľis le Izraeloskro, o RAJ, hino tuha,
imar tut ma dara le nalačhipnastar.
16 Andre oda džives phenena le Jeruzalemoske:
„Ma dara tut, Sionona!
Te na slabisaľon tuke o vasta!
17 O RAJ, tiro Del, hino tuha,
o zoralo hrďinas, savo zachraňinel.
Thovel andre tu baro baripen,
peskre kamibnaha tut del o nevo dživipen,
andro radišagos upral tute giľavela zorales.“

18 „Skidava upre le manušen,
so roven, bo našťi doľikeren o inepi,
a vašoda hine andro pharipen
the andre ladž*.
19 Andre oda časos marava savoren,
so tut trapinenas.
Zachraňinava le bangen;
le zailen skidava upre.
Čerinava lengri ladž pre slava
a calo svetos len dela pačiv.
20 Andre oda časos tumen skidava upre;
andre oda ideos tumen anava khere.
Dava tumen baro nav, hoj tumen te lašaren
savore manuša pre phuv,
a dikhena, sar tumenge chudava pale te žehňinel,“
phenel o RAJ.

* **3:18** Na džanel pes presňe, so e hebrejiko čhib phenel.

O Haggeus

O RAJ phenel, hoj pale te ačhaven o Chramos

1 Ešebno džives andro šovto čhon andro dujto berš, sar kraľinelas o Darius, o
prorokos Haggeus phenďa o lav le RAJESKRO le Zerubabeloske the le Jošuaske. Akor
o Zerubabel, o čhavo le Šealtieloskro, sas vodcas andre Judsko a o Jošuas, o čhavo
le Jehocadakoskro, sas o nekbareder rašaj.
2 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Kala manuša phenen: ‚Mek na avľa o časos te
ačhavel pale le RAJESKRO Chramos.‘ “
3 Avke o RAJ phenďa prekal o Haggeus kada:
4 „Či prekal tumende imar hin o časos, hoj te bešen andre tumare barvale khera,
a miro Chramos hino zamuklo?“
5 Vašoda akana phenel o Nekzoraleder RAJ: „Gondoľinen mištes pal oda, so keren.
6 Sadzinenas but, ale skidenas frima. Chanas, ale na dočaľonas. Pijenas mol, ale na
sas tumen dos. Urenas pre tumende o gada, ale na roztačonas lendar. Oda, ko peske
zarodelas love, thovelas len andre chevaľi žeba.“
7 Kavke akana phenel o Nekzoraleder RAJ: „Gondoľinen mištes pal oda, so keren.
8 Džan andro veša upre pro verchi, anen odarik kašta a ačhaven pale miro
Chramos. Oda Chramos mange ela pre dzeka a avava oslavimen,“ phenel o RAJ.
9 „Tumen užarenas, hoj skidena upre but, ale skidňan frima. Sar oda anďan khere,
me oda rozphurdľom. A soske?“ phučel o Nekzoraleder RAJ. „Bo miro Chramos hino
zamuklo. Sakoneske tumendar džal ča pal peskro kher.
10 Vašoda pes tumenge zaphandle o chmari a na del o brišind, a pre phuv na barol
ňič.
11 Diňom e bokh pre phuv the pro verchi, pro zrnos the pro muštos, pro olejos the
pre savoreste, so barol pre phuv, pro manuš the pro dobitkos a oda, pre soste kerenas
buči tumare vastenca, na barola.“

12 Akor o Zerubabel, o Jošua the savore okla manuša kerde oda, so lenge phenďa o
RAJ, lengro Del. Šunde the le prorokos Haggeus, bo les bičhaďa o RAJ, lengro Del. A
o manuša pes daranas le RAJESTAR.
13 Paľis le RAJESKRO poslos o Haggeus phenďa le manušenge, so phenel o RAJ: „Me,
o RAJ, som tumenca.“
14 Paľis o RAJ zoraľarďa pro duchos le judske vodcas le Zerubabel, le nekbareder
rašas le Jošuas, the savore okle manušen. Akor pes mukle andre buči, hoj te ačhaven
pale o Chramos le Nekzoraleder RAJESKRO, lengre Devleskro.
15 Oda sas pro bišuštarto (24.) džives andro šovto čhon, andre dujto berš, sar
kraľinelas o Darius.

2

O RAJ pale požehňinela o Chramos

1 Andre dujto berš, sar kraľinelas o Darius pro bišujekhto (21.) džives andro eftato
čhon, sas phendo o lav le RAJESKRO prekal o prorokos Haggeus:
2 „Phuč le judske vodcastar le Zerubabelostar, le Šealtieloskre čhastar, the le
nekbareder rašastar le Jošuastar, le Jehocadakoskre čhastar, the okle manušendar:
3 ‚Hin maškar tumende vareko, ko dikhľa kada Chramos andre ešebno slava? A sar
tumenge dičhol avri akana? Na dičhol pes tumenge, hoj oda hin sar ňič?

4 Ale akana av zoralo, Zerubabelona!‘ phenel o RAJ, ‚Av zoralo, Jošuona, čhavo le
Jehocadakoskro! Aven zorale, savore manušale,‘ phenel o RAJ, ‚chuden te kerel buči,
bo me som tumenca,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
5 ‚Kada hin oda lav, so tumen diňom akor, sar tumen iľom avri andral o Egipt: Miro
Duchos ačhel maškar tumende. Ma daran tumen!‘
6 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Na predžala but a me razinava mek jekhvar
le ňeboha the le svetoha, le moroha the la phuvaha.
7 Razinava savore narodenca, lengre barvaľipena pes anela kade a me pherdžarava
kada Chramos la slavaha,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
8 ‚Miro hin o rup, miro hin o somnakaj,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
9 ‚E slava kale Chramoskri ela bareder, sar sas odi ešebno,‘ phenel o Nekzoraleder
RAJ. ‚Pre kada than dava o smirom,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.“

O Del chudela te žehňinel

10 Bišuštarto (24.) džives andro eňato čhon, sar kraľinelas o Darius dujto berš, sas
phendo o lav le RAJESKRO le prorokoske Haggeusoske:
11 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Phuč le rašajendar, so pal kada phenel o
zakonos:
12 Te ľigenďahas vareko andro peskro ruchos o pošvecimen mas a te pes leha
chudňahas le marestar, le tade chabenestar, la moľatar, le olejostar abo varesave
avre chabenestar, či the oda chaben ačhela pošvecimen?‘ “
O rašaja odphende: „Na!“
13 Akor o Haggeus phučľa: „Te pes vareko meľarďa, bo pes chudňa le mule
manušestar a ov pes chudela ole chabenestar, či the oda chaben ačhela meľardo?“
O rašaja odphende: „He, ačhela meľardo.“
14 Akor o Haggeus odphenďa: „O RAJ phenel: ‚Avke hin oda the kale manušenca
a the kale narodoha, so hin angle mande, a avke hin oda the la bučaha, so keren
peskre vastenca, vašoda savoro, so obetinen pro oltaris, hin meľardo.
15 Akana mištes pozorinen, so pes chudela te kerel adadživesestar a dureder! Sar
tumenge sas angloda, medik pes chudňa te ačhavel o Chramos le RAJESKRO?
16 Oda, ko džalas te lel duj šel kili zrnos pal e kopa, lelas ča šel; oda, ko džalas te
lel andral o sudos penda ľitri mol, lelas ča biš.
17 Maravas tumen la plešňaha, le šukibnaha the le krupenca, hoj te zňičinav tumari
buči, ale na visarďan tumen ke mande,‘ phenel o RAJ.
18 ‚Ale akana dikhen: Adadžives, o bišuštarto (24.) džives andro eňato čhon,
sas thodo o zaklados pro kher le RAJESKRO – no adadživesestar pozorinen, so ela
dureder:
19 Či mek hin zrnos andro stodoli? Se mek aňi o viňičis, aňi o figovňikos, aňi o
granatovňikos, aňi e oliva na anen o uľipen!
Ale adadživesestar chudava te požehňinel.‘ “

O RAJ peske kidel avri le Zerubabel

20 Paľis andro bišuštarto (24.) džives andre oda čhon avľa dujtovar o lav le
RAJESKRO ko Haggeus kavke:
21 „Phen le Zerubabeloske, le judske vodcaske, hoj me razinava le ňeboha the la
phuvaha,
22 visarava avri o kraľika troni a zňičinava e zor le kraľengri andral o aver narodi.
Visarava avri o verdana the lengre jazdcen; o graja the lengre jazdci perena; jekh
avres murdarena la šabľaha.
23 ‚Andre oda džives,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ, ‚lava tut, miro služobňikona
Zerubabelona, čhavo le Šealtieloskro,‘ phenel o RAJ, ‚a kerava tutar miri pečatno
angrusi, bo tut mange kidňom avri,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.“

O Zacharijaš

O Del vičinel le manušen pro pokaňje

1 Andro ochtoto čhon andre dujto berš, sar kraľinelas o Darius andre Perzija, avľa
o lav le RAJESKRO ko prorokos Zacharijaš, saveske sas dad o Berechijah a papus o
Ido:
2 „O RAJ igen choľisaľiľa pre tumare dada.
3 Vašoda phen le manušenge: Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Visaren tumen
pale ke ma a me man visarava pale ke tumende.
4 Ma aven sar tumare dada, ke save vičinenas o čirlatune proroka a phenenas lenge,
hoj me phenavas, hoj pes te visaren le nalače dromendar the le nalače skutkendar.‘
Ale on man na šunenas a na ačhenas mandar, phenel o RAJ.
5 Kaj hine tumare dada akana? A o proroka? Či dživena večňe?
6 Či tumare daden na zaile mire lava the prikazi, so diňom mire služobňiken le
proroken?
Akor kerde pokaňje a phende: ‚O Nekzoraleder RAJ amenca kerďa pal oda, sar
dživahas a kerahas; kerďa amenca avke, sar peske kidňa avri.‘ “

Ešebno viďeňje: O murš maškar o stromi

7 Andro dujto berš, sar kraľinelas o Darius, pro bišuštarto (24.) džives andro
dešujekhto čhon, andro čhon Šebat, avľa o lav le RAJESKRO ko prorokos Zacharijaš,
saveske sas dad o Berechijah a papus o Ido.
8 Prekal e rat dikhľom kada viďeňje: Dikh, o murš, so džal pro lolo graj. Ačhelas
maškar o mirtakre stromi andre roklina. Pal leste sas o lole, šiva the o parne graja.
9 Phučľom: „Rajeja, s'oda hin?“
O aňjelos, so manca vakerelas, odphenďa: „Sikavava tuke, s'oda hin kala veci.“
10 Akor oda murš, so ačhelas maškar ola stromi, mange odphenďa: „Oda hin ola,
kas o RAJ bičhaďa te predikhel caľi phuv.“
11 Avke avle a odphende le RAJESKRE aňjeloske, so ačhelas maškar ola stromi:
„Predikhľam caľi phuv a dikhľam, hoj pes dživel andro smirom.“
12 Le RAJESKRO aňjelos odphenďa: „Ó Nekzoraleder RAJEJA, mek dži kana na
presikaveha o jileskeriben le Jeruzalemoske the le judske forenge, pre save sal
choľamen imar eftavardeš (70) berša?“
13 Akor o RAJ odphenďa lače the šukar lava le aňjeloske, so ačhelas maškar ola
stromi.
14 Akor mange o aňjelos, so manca vakerelas, phenďa: „De te džanel, hoj kada
phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Miro kamiben andre mande labol sar jag pal o Jeruzalem
the pal o Sion
15 a som igen choľamen pro narodi, so pes šunen andro smirom. Me somas
choľamen pre mire manuša ča sikra, ale ola narodi kerde lengro pharipen goreder,
sar kamavas.‘
16 Vašoda kada phenel o RAJ: ‚Visarava man pale ko Jeruzalem le jileskeribnaha.
Miro Chramos ode ela obnovimen a o foros Jeruzalem ela pale ačhado,‘ phenel o
Nekzoraleder RAJ.
17 De mek te džanel, hoj o Nekzoraleder RAJ phenel kada: ‚Andre mire fori ela
pale pherdo lačhipen. Me, o RAJ, pale poťešinava o Sion a kidava mange avri o
Jeruzalem.‘ “

2

Dujto viďeňje: O štar rohi the o štar kovača

1 Paľis dikhľom upre a sas angle mande štar rohi le džvirengre.
2 Avke phučľom le aňjelostar, so manca vakerelas: „So hin kada?“
Odphenďa mange: „Kala rohi hine ola, so roztradle e Judsko, o Izrael the o Jeruzalem.“
3 Paľis mange o RAJ sikaďa štare kovačen.
4 Phučľom: „So kamen on te kerel?“ Odphenďa mange: „Kala rohi roztradle le manušen andral e Judsko a igen len pokorinde. Ale kala kovača avle te daravel avri le naroden a te čhivel tele lengre rohi, save pes hazdle pre Judsko, hoj la te roztraden.“

Trito viďeňje: O murš, so merinel avri o Jeruzalem

5 Paľis dikhľom upre a dikhľom angle ma jekhe muršes, saveste sas andro vasta o lanos te merinel.
6 Avke lestar phučľom: „Kaj džas?“
Odphenďa mange: „Džav te merinel avri o Jeruzalem, hoj te dikhav, savo hino džinďardo the buchlo.“
7 Paľis, sar džalas het oda aňjelos, so manca vakerelas, avľa paš leste aver aňjelos, hoj pes leha te arakhel,
8 a phenďa leske: „Denaš a phen ole terne muršeske, hoj andro Jeruzalem ena ajci but manuša the džviri, hoj o foros ela otkerdo bi o muri.
9 ‚A me korkoro,‘ phenel o RAJ, ‚avava leskro jagalo muros the e slava andre leste.‘ “

O RAJ vičinel le Izrael pale khere

10 „Sig! Sig! Denašen andral e severno phuv, andre savi tumen roztradňom sar le štare ňeboskre balvajen,“ phenel o RAJ.
11 „Aven sig avri, manušale andral o Sion, tumen, so bešen andro Babilon!“
12 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ, savo man bičhaďa prekal leskri slava ko narodi, so tumen občorarde: „Oda, ko pes dotkňinel tutar, pes dotkňinel mira jakhatar.
13 Kamav len te marel a dava, hoj len te občoraren lengre otroka. Akor džanena, hoj o Nekzoraleder RAJ man bičhaďa.
14 Radisaľuv a khel, čhaje le Sionoskri. Bo me avav a bešava maškar tumende,“ phenel o RAJ.
15 „Andre oda džives pes but narodi pridena ko RAJ a ačhena mire manuša. Bešava maškar tumende a džanena, hoj o Nekzoraleder RAJ man bičhaďa ke tumende.
16 E Judsko ela pale o ďeďictvos le RAJESKRO andre sveto phuv a pale peske kidela avri o Jeruzalem sar peskro foros.
17 Aven čhit anglo RAJ, savore manušale, bo ov avel avri pal peskro sveto than.“

3

Štarto viďeňje: O nekbareder rašaj Jošua

1 Paľis mange o RAJ sikaďa le nekbareder rašas le Jošuas, so ačhelas anglo aňjelos le RAJESKRO. Paš leskri čači sera ačhelas o satan, hoj pre leste te vakerel.
2 O RAJ phenďa le satanoske: „Mi pokarhinel tut o RAJ, satan! Mi pokarhinel tut o RAJ, savo peske kidňa avri o Jeruzalem! Či nane kada murš sar o kaštoro avricirdlo andral e jag?“
3 No o Jošua sas urdo andro melale gada akor sar ačhelas anglo aňjelos.

4 O aňjelos phenďa okle aňjelenge, so ačhenas angle leste: „Čhiven leske tele ola
melale gada!“ A leske phenďa: „Iľom pal tu tele tiro binos, hoj tut te urav andro šukar
gada!“
5 Paľis phenďa: „Thoven leske pro šero o žužo turbanos!“ Akor leske thode pro šero
o žužo turbanos a urde les andro gada, medik o aňjelos le RAJESKRO ode ačhelas.
6 Akor o aňjelos le RAJESKRO phenďa le Jošuaske:
7 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Te dživeha avke, sar me phenďom, a te
doľikereha mire prikazi, akor aveha spravcas upral miro kher, starineha tut pal miri
dvora a dava tut than maškar kala, ko kade ačhen.
8 Akana šun, Jošuona, nekbareder rašajeja – tu the ola, so jekhetane tuha služinen
a bešen angle tute, save hine o znameňje, hoj anava mire služobňikos, so pes vičinel
Konaricis.
9 Dikh, o bar, savo thoďom anglo Jošua. Kada bar hin jekh a pre leste hin efta jakha.
Randava pre leste avri o lava,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ, ‚hoj tel jekh džives odlava
e vina kala phuvakri.‘
10 ‚Andre oda džives vičinena jekh avres te bešel peske jekhetane tel o viňičis the
tel o figovňikos,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.“

4

Pandžto viďeňje: O svietňikos maškar o olivova stromi

1 Paľis avľa pale o aňjelos, savo manca vakerelas, a uštaďa man sar le manušes,
saves uštaven andral o soviben.
2 Phučľa mandar: „So dikhes?“ Odphenďom: „Dikhav o somnakuno svietňikos a
upral leste hin o čaro pro olejos. Hin upre efta lampi a efta knoti andre dojekh lampa.
3 Dikhav the o duj olivova stromi, jekh hin pal jekh sera le čareskri a dujto pal
aver.“
4 Phučľom le aňjelostar, savo manca vakerelas: „S'oda hin, raja miro?“
5 Odphenďa: „Na džanes, s'oda hin?“ Phenďom leske: „Na, raja miro.“
6 Avke mange phenďa: „Kada hin o lav le RAJESKRO prekal o Zerubabel: ‚Na la
zoraha aňi la mocaha, ale mire Duchoha,‘ phenel o Nekzoraleder RAJ.
7 Ko sal tu, baro verchona? Anglo Zerubabel tutar ačhela e rovina! Paľis ľidžala
avri o hlavno bar a o manuša vičinena: ‚Milosť! Milosť ole bareske!‘ “
8 Paloda ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
9 „O vasta le Zerubabeloskre zathode o zaklados kale Chramoskro a leskre vasta
les the dokerena.“ Akor sprindžareha, hoj man ke tumende bičhaďa o Nekzoraleder
RAJ.
10 Ma dikhen tele o džives le cikne vecengro! O efta jakha le RAJESKRE, so phiren pal
caľi phuv, radisaľona, sar dikhena e šparga le olovoha te merinel avri o chramoskre
muri andro vast le Zerubabeloskro.
11 Paľis phučľom le aňjelostar: „So sikaven kala duj olivova stromi pal jekh the pal
aver sera le svietňikoskri?“
12 Pale lestar phučľom: „So sikaven o duj olivova konara paš o duj somnakune
rurki, savendar čuľal avri o somnakuno olejos?“
13 Odphenďa mange: „Na džanes, s'oda hin?“
Phenďom: „Na, raja miro.“
14 Avke mange phenďa: „Oda hin o duj murša pomazimen le olejoha, so služinen
anglo Raj caľa phuvakro.“

5

Šovto viďeňje: O zvitkos, so ľecinel

1 Akor pale dikhľom upre a sas angle mande o zvitkos, so ľecinelas.

2 O aňjelos mandar phučľa: „So dikhes?“
Odphenďom: „Dikhav o zvitkos, so ľecinel. Hino džinďardo 9 metri a buchlo 450 centimetri.“
3 Akor mange phenďa: „Pre oda zvitkos hin pisimen o prekošiben, so džal pal caľi phuv. Pre jekh sera hin pisimen, hoj dojekh zbujňikos ela adarik ilo het, a pre aver sera, hoj sako, ko lel falošňe vera, ela tiš ilo het.
4 O Nekzoraleder RAJ phenel: ‚Me bičhavava oda prekošiben a džala andro kher le zbujňikoskro the oleskro, ko lel falošňe vera pre miro nav. Oda prekošiben bešela andre lengre khera a calkom len zňičinela – le khereskre hranoli the bara.‘ “

Eftato viďeňje: E džuvľi andro košaris

5 Paľis ke ma avľa oda aňjelos, so manca vakerelas, a phenďa mange: „Hazde upre o jakha a dikh, so avel.“
6 Me phučľom: „S'oda hin?“
Ov odphenďa: „Oda hin o košaris.“ A mek phenďa: „Oda hin o nalačhipen le manušengro pal caľi phuv.“
7 Androda pes hazdľa o olovovo kritos a andro košaris bešelas jekh džuvľi!
8 Phenďa: „Kada hin o nalačhipen.“ Ispidňa la pale andro košaris a prikikidňa tele o kritos.
9 Paľis dikhľom upre a dikhľom te avel ke ma duje džuvľen, la balvajaha andro kridli. Sas len ajse kridli sar le bocianen a hazdle upre o košaris maškar o ňebos the maškar e phuv.
10 Akor phučľom le aňjelostar, so manca vakerelas: „Kaj ľidžan oda košaris?“
11 Odphenďa: „Andro Babilon*. Ode leske ačhavena kher a sar ela dokerdo, thovena andre o košaris, hoj te el lašardo.“

6

Ochtoto viďeňje: O štar graja le verdanenca

1 Pale dikhľom upre a dikhľom štar verdana, so avenas maškar o duj verchi le brondzostar.
2 Ešebno verdan cirdenas o lole graja, dujto o kale,
3 trito o parne a štarto verdan cirdenas o graja le šive flekenca – savore sas zorale.
4 Phučľom le aňjelostar, so manca vakerelas: „S'oda hin, raja miro?“
5 O aňjelos mange odphenďa: „Kala hine o štar ňeboskre duchi*, so aven avri pal oda than, kaj ačhenas anglo Raj caľa phuvakro.
6 O verdan le kale grajenca džal andre severno phuv a o verdan le parne grajenca pal lende. O graja le šive flekenca džan andre južno phuv.“
7 Sar ola zorale graja gele avri, igen kamenas te džal te prephirel e phuv. A phenďa: „Džan, prephiren e phuv!“ Avke gele a prephirde e phuv.
8 Paľis pre ma vičinďa a phenďa mange: „Dikh, ola graja, so džan pro severos, mange ande o smirom pro duchos andre severno phuv.“

E koruna prekal o nekbareder rašaj

9 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
10 „Le o somnakaj the o rup le Cheldajostar, le Tobijahostar the le Jedajahostar, save avle pale andral o Babilon. A dža mek oda džives andro kher ko Jošija, le Cefanjoskro čhavo.
11 Ker le somnakastar the le rupestar e koruna a thov la pro šero le nekbareder rašaske Jošuaske, le Jehocadakoskre čhaske.

---

* **5:11** E hebrejiko čhib: Šinar * **6:5** Abo: balvaja

12 Phen leske: Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Dikh, o murš, saveskro nav hin o
Konaricis, barola avri pre peskro than a ačhavela o Chramos le RAJESKRO.
13 Ov ačhavela o Chramos le RAJESKRO, prilela e pačiv sar kraľis a bešela a
vladňinela pre peskro tronos. O rašaj ela paš leskro tronos a ela maškar lende jekh
gondoľišagos the o smirom.‘
14 E koruna ela andro Chramos le RAJESKRO, hoj pes te leperel pro Cheldaj†, Tobijah,
Jedajah the pro lačhipen le Cefanjoskro čhaskro.
15 A ola, ko hine dur, avena a pomožinena te ačhavel o Chramos le RAJESKRO. Avke
sprindžarena, hoj man ke tumende bičhaďa o Nekzoraleder RAJ. Kada pes ačhela
akor, te mištes šunena o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro.“

7

O postos le Izraeloskro nane čačo

1 Andro eftato čhon Kislev andro štarto berš, sar kraľinelas o Darius, avľa ko
Zacharijaš o lav le RAJESKRO.
2 O manuša andral o foros Betel bičhade le Sarecer the le Regem-Melech the lengre
muršen te mangel o lačhipen le RAJESTAR
3 a te phučel le rašajendar, save hine andro kher le Nekzoraleder RAJESKRO, the le
prorokendar: „Kampel amenge te rovel a te poscinel andro pandžto čhon, avke sar
oda kerahas imar ajci but berša?“
4 Akor ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
5 „Phuč savore manušendar andre phuv the le rašajendar: ‚Sar tumen poscinenas
a rovenas andro pandžto the eftato čhon – avke sar oda kerenas imar eftavardeš
berša – čačes oda kerenas prekal ma?
6 A sar chanas a pijenas, či oda na kerenas ča prekal tumende?
7 Či oda nane ola lava, so vakerelas o RAJ prekal o čirlatune proroka, sar andro
Jeruzalem dživenas o manuša andro smirom a the o gavora pašal leste – akor sar
mek the andro Negev the andre Šefela dživenas o manuša?‘ “
8 Paľis o lav le RAJESKRO pale avľa ko Zacharijaš:
9 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: ‚Pro sudos sudzinen čačipnaha a presikaven
tumenge jekh avreske o kamiben the o jileskeriben.
10 Ma trapinen le široten aňi le vdoven, le cudzincos aňi le čores! Ma gondoľinen
andro jile te kerel namištes jekh avreske!‘
11 Ale on na kamle te šunel. Zacatones pes visarde le dumeha a phandle peske o
kana, hoj te na šunen.
12 O jile peske zakerde andre sar bar a na šunenas o zakonos aňi o lava, save lenge
bičhaďa o Nekzoraleder RAJ prekal peskro Duchos le čirlatune prorokenca. Vašoda
sas o Nekzoraleder RAJ pre lende igen choľamen.
13 ‚Sar me vičinavas, on na šunenas. Avke on vičinenas a me len na šunavas,‘
phenel o Nekzoraleder RAJ.
14 ‚Roztradňom len la balvajaha andre savore narodi, save na prindžarenas. E
phuv pal lende ačhiľa zamukľi avke, hoj ňiko pal late na phirelas. Avke kerde, hoj e
šukar phuv te ačhel zamukľi sar pušťa.‘ “

8

O Jeruzalem ela pale požehňimen

1 Paľis ke ma avľa o lav le Nekzoraleder RAJESKRO:

† **6:14** E hebrejiko čhib: Chelem

2 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Labol andre ma o kamiben vaš o verchos Sion
a vaš oda baro kamiben som choľamen pre leskre ňeprijaťeľa.“
3 Kada phenel o RAJ: „Avava pale pro Sion a bešava andro Jeruzalem. Akor pes o
Jeruzalem vičinela o Verno foros a o verchos le Nekzoraleder RAJESKRO pes vičinela
o Sveto verchos.“
4 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „O phure murša the o phure džuvľa peske mek
bešena pro uľici andro Jeruzalem, sako peskra bakuľaha andro vasta, bo ela lenge
but berša.
5 Pro uľici andro foros ela pherdo muršora the čhajora, so pes ode bavinena.“
6 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Te pes akana dičhol le manušenge, so ačhile
te dživel, hoj oda pes na del te kerel, mange pes oda del.“
7 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Me zachraňinava mire manušen andral o
phuva pal o vichodos the pal o zapados.
8 Anava len pale andro Jeruzalem, hoj ode te bešen. On ena mire manuša a me
avava lengro Del, verno the spravodľivo.“
9 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Mi zoraľon tumenge o vasta, tumenge, so
adadžives šunen kala lava! Kada phende the o proroka, save sas paš oda, akor sar
pes zathode o zakladi, hoj pes te ačhavel o Chramos le Nekzoraleder RAJESKRO.
10 Bo angle ola dživesa ňiko našťi počinelas vaš e buči le manušeskri aňi le
džviroskri. Ňiko našťi kerelas peskri buči andro smirom aňi ňič aver angle peskro
ňeprijaťeľis a me kerďom, hoj te džal jekh pre aver.
11 Ale akana na avava ke ola, ko ačhile te dživel, ajso, sar somas angloda,“ phenel
o Nekzoraleder RAJ.
12 „O semenos barola mištes, o viňičis dela peskro ovocje, e phuv dela peskro uľipen
a o ňebos dela peskri rosa. A kada savoro dava andro ďeďictvos olenge, ko ačhile te
dživel kale manušendar.
13 Avke sar sanas pro prekošiben maškar o narodi, ó Judona the Izraelona, avke
tumen zachraňinava a avena pro požehnaňje. Ma daran tumen a mi zoraľon
tumenge o vasta.“
14 Bo kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Avke sar gondoľinavas tumenge te kerel o
nalačho, sar man tumare dada choľarenas, a na sas mange vaš tumenge pharo,
15 avke andre kala dživesa mange zaiľom, hoj kerava o lačho le Jeruzalemoske the
le Judaske. Ma daran tumen!“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
16 Kada hin oda, so tumenge kampel te kerel: „Vakeren o čačipen jekh avreha,
sudzinen spravodľišagoha pro sudos, hoj te anen o smirom,
17 ma gondoľinen andro jile te kerel namištes jekh avreske a ma len rado e falošno
vera. Bo kada savoro me našťi avri ačhav,“ phenel o RAJ.
18 Paľis ke ma avľa o lav le RAJESKRO:
19 „Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: O posti andro štarto, pandžto, eftato the dešto
čhon ena bare oslavi pro radišagos the pro kheľiben le manušenge andral o kmeňos
Juda. Vašoda kamen o čačipen the o smirom!“
20 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Mek avena but manuša andral o but fori
21 a o manuša andral jekh foros džana andre aver foros a phenena: ‚Aven džas
peske te mangel o lačhipen le RAJESTAR a te rodel le Nekzoraleder RAJES. Džav the
me!‘
22 But nipi the zorale narodi avena te rodel le Nekzoraleder RAJES andro Jeruzalem
a te mangel peske leskro lačhipen.“
23 Kada phenel o Nekzoraleder RAJ: „Andre ola dživesa pes deš murša andral o
deš aver narodi the čhiba chudena le ruchostar jekhe Židostar a phenena: ‚Kamas
te džal tumenca, bo šunďam, hoj o Del hino tumenca.‘ “

9

O sudos pro ňeprijaťeľa le Izraeloskre

1 O proroctvos:

O lav le RAJESKRO pre phuv Chadrach,
so perel pro Damašek,
– bo o jakha savore manušengre
the savore izraelike kmeňengre
dikhen pro RAJ –
2 the pro Chamat, so hino paš o Damašek
the pro Tir the Sidon,
kajte hine igen goďaver.
3 O Tir peske ačhaďa ohradzimen foros,
skidňa peske upre rup sar prachos
a somnakaj sar čik pro uľici.
4 Ale o RAJ lela savoro, so les hin,
a čhivela leskro barvaľipen andro moros
a o foros ela zlabardo.
5 O Aškalon oda dikhela a darala pes;
e Gaza pes skurčinela dukhatar
a o Ekron tiš, bo leskri naďej šučola avri.
E Gaza našavela peskre kraľis
a o Aškalon ela omuklo.
6 Andro Ašdod bešena o manuša mišimen avre narodenca
a skončinava le Filišťincengre baripnaha.
7 Imar lenge na domukava te chal o mas le rateha
a lava lenge avri o džungipen andral o danda;
ola, ko ačhena te dživel, patrinena le Devleske
a ačhena sar o kmeňos andre Judsko;
prilava o Ekron avke sar priiľom le Jebusejen.
8 Taborinava angle miro kher,
hoj les te stražinav anglo armadi,
save kamlehas prekal leste te predžal.
O ňeprijaťeľis les na zalela, hoj les te trapinel,
bo akana stražinav me.

O Kraľis le Sionoskro avel

9 Igen radisaľuv, čhaje le Sionoskri!
Vičin radišagostar, čhaje le Jeruzalemoskri!
Dikh, tiro kraľis avel ke tu,
hino spravodľivo a anel o viťazstvo,
hino pokorno a avel pro somaris;
pro somaricis, pro terno le oslicakro.
10 O RAJ phenel: „Zňičinava o verdana andral o Efrajim
the o graja andral o Jeruzalem,
o maribnaskro lukos ela zňičimen.
Paľis kerela o smirom maškar o narodi;
leskro rajipen ela le morostar dži o moros
a le paňestar Eufrat dži pro agor la phuvake.
11 A tu – vaš miri zmluva, so tuha phandľom le rateha,
oslobodzinava tire zaile manušen andral e chaňig, kaj nane paňi.“

12 O RAJ phenel: „Zaile manušale, saven hin e naďej,
aven pale andro ohradzimen foros!
Adadžives tumenge phenav,
hoj tumen požehňinava duvar ajci keci cerpinďan.
13 Bo nacirdava le Juda sar miro lukos
a le Efrajimostar kerava šipos.
Marava upre le manušen andral o Sion,
kerava lestar e šabľa pro mariben,
hoj te džan pro manuša andral e Grecko*.“

14 Paľis pes upral lende sikavela o RAJ;
leskro šipos ľecinela sar o bleskos.
O RAJ, o Adonaj, trubinela pro bakrano rohos;
džala anglal andro burki pal o juhos.
15 O Nekzoraleder RAJ ela lengro šťitos;
zňičinena a domarena peskre ňeprijaťeľen le prakenca.
Paľis pijena a vičinena radišagostar sar mate la moľatar,
ena pherde sar o čare,
savendar pes kropinel le rateha o rohi le oltariskre.
16 Andre oda džives o RAJ, lengro Del,
zachraňinela peskre manušen avke,
sar o pasťjeris zachraňinel peskro stados.
On švicinena andre leskri phuv
sar o vzacna bara pre koruna.
17 Save ena bachtale the šukar!
O terne murša zoraľona pro zrnos
a o pačivale čhaja pre nevi mol.

10

O RAJ anela pale peskre manušen

1 Mangen le RAJES, hoj te del o brišind jarone!
O RAJ kerel o chmari la burkakre
a bičhavel baro brišind savorenge,
hoj te barol e čar pro maľi.
2 Se o modli den o diline radi,
o vražňika dikhen o klamišagoskre viďeňja,
vakeren o falošna sune
a lengro poťešeňje nane pre ňisoste.
Vašoda o manuša bludzinen sar o bakrore,
hine strapimen, bo nane len pasťjeris.

3 O RAJ phenel: „Miri choľi labol pro pasťjera
a marava le vodcen.
Vašoda pes o Nekzoraleder RAJ starinela pal peskro stados,
pal o manuša andre Judsko;
kerela lendar peskro zoralo graj andro mariben.
4 Le kmeňostar Juda ela o hlavno bar,
ela lestar o koľikos pro stanos,
ela lestar o lukos pro mariben

* **9:13** E hebrejiko čhib: Javan

a lestar avela dojekh vladcas.
5 Ena sar o zorale murša andro mariben;
zašľapinena le ňeprijaťeľen andre čik pro uľici.
Marena pes, bo o RAJ hino lenca,
a anena pre ladž le ňeprijaťeľengre jazdcen pro graja.
6 Zoraľarava o kraľišagos le Judaskro
a zachraňinava o kher le Jozefoskro.
Anava len pale, bo som ke lende jileskro;
ena, sar te len šoha na odčhiďomas,
bo me som o RAJ, lengro Del,
a me lenge odphenava pro modľitbi!
7 O Efrajimčana ena sar o zorale murša,
o jilo lenge radisaľola sar la moľatar.
Lengre čhave oda dikhena a thovena baripen,
lengro jilo radisaľola andro RAJ.
8 Piskinava pre lende a skidava len upre,
bo len cinďom avri;
ena ajci but, keci sas varekana.
9 Kajte len roztradňom maškar o narodi,
leperena peske pre ma andre ola phuva, so hine dur;
the on the lengre čhave predživena
a avena pale khere.
10 Anava len pale andral o Egipt
a skidava len upre andral e Asirija;
anava len andre phuv Gilead the Libanon,
no na ela prekal lende dos than.
11 Me, o RAJ, predžava prekal o moros le pharipnaskro,
marava le vlnen andro moros
a savoro paňi andro Nil šučola avri.
O baripen la Asirijakro ela pokorimen
a o žezlos le Egiptoskro našľola.
12 Me, o RAJ, len dava zor
a andre miro nav dživena andro smirom,“
phenel o RAJ.

11

1 Phundrav tire brani, Libanonona,
hoj e jag te labarel tire cedri!
2 Rov, ciprusona, bo peľa tele o cedros,
o zorale stromi sas zňičimen.
Roven, dubale andral o Bašan,
bo o husto veš sas čhindo tele.
3 Šun, sar o pasťjera jojčinen,
bo lengre šukar maľi hine zňičimen!
Šun, sar o ľevi roven,
bo o bare kraki paš o Jordan hine zňičimen!

O podobenstvo pal o duj pasťjera

4 Kada phenel o RAJ, miro Del: „Pašin o stados, so hino dino pro murdaripen.
5 Lengre kupci len murdaren a ačhen bi o trestos. Ola, ko len bikenen, phenen: ‚Chvala le RAJESKE, barvaľiľom!‘ Mek aňi lengre pasťjera nane ke lende jileskre.

6 Bo me imar na avava jileskro ko manuša andre phuv,“ phenel o RAJ. „Savore
manušen dava jekh avrenge andro vasta a the andro vasta lengre kraľenge. On
zňičinena e phuv a me ňikas na zachraňinava andral lengre vasta.“
7 Avke pašinavas o stados dino pro murdaripen prekal ola, ko bikenavkeren le
bakren*. Paľis iľom duj paci: jekhake diňom nav „o Lačhipen“ a dujtonake „e
Jednota“. A pašinavas o stados.
8 Tel jekh čhon zňičinďom trine pasťjeren. Našťi lenca ľikeravas avri a the me lenge
džungľuvavas.
9 Phenďom: „Na avava tumaro pasťjeris. So merel, mi merel; so našľol, mi našľol.
Ola, so ačhile, mi chan jekh avreskro ťelos.“
10 Akor iľom miri paca „o Lačhipen“ a phagerďom la. Avke zrušinďom miri zmluva,
so phandľom savore narodenca.
11 Andre oda džives sas zrušimen. Akor o kupci le bakrenca, so man pozorinenas,
achaľile, hoj oda hin o lav le RAJESTAR.
12 Paľis lenge phenďom: „Te tumenge gondoľinen, hoj hin oda lačho, den mange
miro počiňiben, ale te na, muken tumenge oda!“ Avke mange odvažinde o počiňiben
– tranda rupune.
13 Paľis mange o RAJ phenďa: „Čhiv oda le hrnčjariske“ – odi bari cena, savaha
man oceňinde! Avke iľom ola tranda rupune love a čhiďom len le hrnčjariske andro
Kher le RAJESKRO.
14 Paľis phagerďom miri dujto paca „e Jednota“ a oleha zrušinďom e jednota maškar
o phrala Judsko the Izrael.
15 Akor mange phenďa o RAJ: „Mek jekhvar tuke le o nastroji le diline pasťjeriskre!
16 Bo me ačhavava andre phuv ajse pasťjeris, savo pes na starinela aňi pal ola, so
meren, aňi na rodela olen, so našľile, aňi na sasťarela le dukhaden a aňi na dela te
chal le sasten, ale chala o mas le thule bakrendar a čhingerela lenge tele o kopita.
17 Vigos le diline pasťjeriske,
savo omukel peskro stados!
Mi demel leske e šabľa andro vast the andre čači jakh!
Mi šučol leske calkom avri o vast
a mi korisaľol pre čači jakh!“

12

O ňeprijaťeľa le Jeruzalemoskre ena zňičimen

1 O proroctvos: O lav le RAJESKRO pal o Izrael.

Kada phenel o RAJ, savo nacirdňa o ňebos a zathoďa e phuv a savo kerďa le duchos
andro manuš:
2 „Dikh, kerava, hoj o Jeruzalem te el sar e kuči la moľaha, so mačarela savore
naroden a phirena sar mate. Sar obkľučinena o Jeruzalem, obkľučinena the okla fori
andre Judsko.
3 Andre oda džives kerava, hoj o Jeruzalem te el sar pharo bar prekal savore narodi.
Savore, ko les kamena te hazdel, pes dukhavena, no savore narodi pre phuv pes
zdžana pre leste.“
4 O RAJ phenel: „Andre oda džives kerava, hoj dojekh graj te el splašimen a leskro
jazdcos te ačhel dilino. Le manušen andre Judsko stražinava mire jakhenca, ale le
narodenge savore grajen korarava.
5 Akor peske o vodci le Judaskre gondoľinena andro jilo: ‚E zor le manušengri
andro Jeruzalem hiňi le Nekzoraleder RAJESTAR, lengre Devlestar.‘

* **11:7** Abo: olen, save hine strapimen.

6 Andre oda džives kerava, hoj o vodci le Judaskre te aven sar o jagale angara andro
kašta the sar e jagaľi fakľa maškar o snopi. Zňičinena savore naroden pašal peste pal
e čači the baľogňi sera, ale le Jeruzalemoskre manuša ačhena furt pre peskro than
andro Jeruzalem.
7 O RAJ zachraňinela ešeb o stani le Judaskre, hoj e slava le Davidoskre khereskri
the e slava le manušengri andro Jeruzalem te na barol buter sar e slava le Judaskri.
8 Andre oda džives o RAJ chraňinela le manušen andro Jeruzalem, hoj o
nekslabeder lendar ačhela zoralo sar o David a o čhave le Davidoskre len ľidžana
sar o Del, sar o aňjelos le RAJESKRO.
9 Oda džives zňičinava savore naroden, so džana pro Jeruzalem.

O roviben pal o RAJ, saves predemade

10 A čhivava avri pro čhave le Davidoskre the pro manuša andro Jeruzalem le
lačhipnaskre the mangipnaskre duchos a dikhena pre ma, pre oda, kas predemade.
Rovena pal leste avke, sar pes rovel pal jekhoro čhavoro, a hikinena avke, sar pes
hikinel pal o ešebno čhavo.
11 Andre oda džives ela baro roviben andro Jeruzalem, sar o roviben pal o Hadad-
Rimon andre dolina Megido.
12 Savore fameliji andre phuv rovena po korkore. O murša andre famelija le
Davidoskri rovena korkore a the lengre džuvľa korkore; o murša andre famelija le
Natanoskri rovena korkore a the lengre džuvľa korkore;
13 o murša andre famelija le Leviskri rovena korkore a the lengre džuvľa korkore;
o murša andre famelija le Šimejoskri rovena korkore a the lengre džuvľa korkore.
14 Savore okla fameliji rovena po korkore a the lengre džuvľa rovena po korkore.“

13

O manuša hine obžužarde le binostar

1 „Andre oda džives ela phundrado o prameňis prekal o potomki le Davidoskre the
prekal o manuša andro Jeruzalem pre oda, hoj len te obžužarel le binostar the le
nažužipnastar.
2 Andre oda džives,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „khosava avri le modlengre nava
andral e phuv a imar buter pes pre lende na leperela. Odlava andral e phuv le
proroken the le nažužipnaskre duchos.
3 Te vareko mek prorokinela, leskro dad the daj, save les ande pro svetos, leske
phenena: ‚Na dživeha, bo andro nav le RAJESKRO vakerďal o klamišagos.‘ A leskro
dad the daj, save les ande pro svetos, les predemena la šabľaha, bo prorokinďa.
4 Andre oda džives pes o proroka ladžana vaš peskro viďeňje, sar prorokinena.
Imar pre peste na urena o prorokoskro plašťos kerdo la srsťatar, hoj te klaminen
avren.
5 Sako phenela: ‚Me na som prorokos. Me som farmaris, bo hin man maľa* imar
le terňipnastar.‘
6 Te lestar vareko phučela: ‚Sostar tut hin kala jazvi pre tiro hrudňikos†?‘
odphenela: ‚Kala jazvi man hin andral o kher mire prijaťeľengro.‘ “

O pasťjeris mardo, o bakrore denašen

7 „Šabľo, ušťi pre miro pasťjeris
the pro murš, so mange hino pašes,“
phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Mar le pasťjeris a o bakrore pes rozdenašena,

* **13:5** Abo: bo o manuš man bikenďa otrokoske † **13:6** Le Baaloskre proroka pes marenas le bičenca pal o hrudňikos.

a me visarava miro vast pro ciknore.
8 Andre caľi phuv,“
phenel o RAJ,
„duj tretini merena a jekh tretina ačhela.
9 Odi jekh tretina prelava prekal e jag
a obžužarava len sar o rup
a skušinava len avri sar o somnakaj.
Vičinena pre miro nav
a me len šunava avri.
Phenava: ‚Kala hin mire manuša,‘
a on phenena: ‚O RAJ hino amaro Del.‘ “

14

O RAJ kraľinela upral caľi phuv

1 Dikh, Jeruzalemona, avel o Džives le RAJESKRO, sar angle tire jakha peske o ňeprijaťeľa rozďelinena tiro barvaľipen maškar peste.
2 Skidava upre savore naroden paš o Jeruzalem, hoj pes leha te maren. O foros zalena, o khera občorarena a le džuvľenca našilu pašľona. Jepaš foros ela zailo a ľigendo het, ale oklen na ľigenena het andral o foros.
3 Paľis o RAJ džala avri a marela pes ole narodenca, avke sar pes marelas varekana andro mariben.
4 Andre oda džives ačhela le pindrenca pro Olivovo Verchos, so hino pro vichodos le Jeruzalemostar. O Olivovo Verchos pharola pro jepaš – le vichodostar dži o zapados – a kerela pes igen bari dolina. Jepaš verchos džala pro severos a jepaš pro juhos.
5 Akor tumen denašena ola dolinaha maškar mire verchi, bo odi dolina džala dži o Acal. Denašena, avke sar denašenas anglo zemetraseňje akor, sar sas o Uziaš kraľis andre Judsko. Akor avela o RAJ, miro Del, a savore sveta leha.
6 Andre oda džives na ela kham aňi šil aňi mrazos*.
7 Oda džives ela jediňečno džives, pal savo džanel ča o RAJ. Na ela aňi džives aňi rat, bo the rači ela o švetlos.
8 Oda džives čuľala avri andral o Jeruzalem o džido paňi, jepaš andro moros pro vichodos a jepaš andro moros pro zapados. Kavke ela ňilaje the jevende.
9 Akor o RAJ ačhela kraľiske upral caľi phuv. Andre oda džives ča ov korkoro ela lašardo sar Del a sako viznavinela ča leskro nav.
10 Caľi phuv, la Gebatar dži o Rimon, pro juhos le Jeruzalemostar, pes čerinela pre rovina. Ale o Jeruzalem ačhela upre pre peskro than le Benjaminoskra branatar dži e Phurikaňi brana a dureder ke Rohoskri brana, a le Chananeloskra vežatar dži o lisos le kraľiskro.
11 O manuša bešena andro Jeruzalem a imar šoha na ela pale zňičimen. Ela ode o smirom.
12 O RAJ mukela o strašno nasvaľiben pre savore narodi, so pes marenas le Jeruzalemoha: O ťela lenge kirňona, kajte mek ačhena pro pindre, o jakha lenge kirňona andro jamki a e čhib lenge kirňola andro muj.
13 Andre oda džives pre lende o RAJ bičhavela baro zmetkos. Jekh pre aver thovela o vast a džana jekh pre aver.
14 The o Juda pes marela le Jeruzalemoha†. Skidela pes upre o barvaľipen savore narodengro – igen but somnakaj, rup the gada.
15 The pro graja, pro mulici, pro ťavi, pro somara, the pre savore aver džviri andre le ňeprijaťeľengre tabora avela o baro nasvaľiben.

* **14:6** E hebrejiko čhib pes na del te achaľol. † **14:14** Abo: paš o Jeruzalem

16 Paľis savore, so predžiďile ole narodendar, save džanas pro Jeruzalem, avena
ode sako berš te lašarel le Kraľis, le Nekzoraleder RAJES, a te oslavinel o inepos le
Stankengro.
17 Te varesave narodi andral o svetos na avena andro Jeruzalem te lašarel le Kraľis,
le Nekzoraleder RAJES, ta na dela o brišind andre lengri phuv.
18 A te o Egipťana na avena upre te oslavinel, na dela o brišind aňi lenge a o RAJ pre
lende bičhavela oda baro nasvaľiben, savo avela pro narodi, so na avena te oslavinel
o inepos le Stankengro.
19 Kada ela o trestos prekal o Egipťana the prekal savore narodi, so na avena upre
te oslavinel o inepos le Stankengro.
20 Andre oda džives ela pisimen pro zvončeki le grajengre „Sveto prekal o RAJ“. A
o pira andro Kher le RAJESKRO ena sar o čarore pro rat anglo oltaris.
21 Dojekh piri andro Jeruzalem the andre Judsko ela pošvecimen prekal o
Nekzoraleder RAJ. Savore, so avena te obetinel, len lena a tavena andre lende. Oda
džives imar na ela ňisavo kupcas‡ andro Kher le Nekzoraleder RAJESKRO.

‡ **14:21** Abo: o Kanaančanos

O Malachijaš

1 O prorocko lav. O RAJ vakerel ko Izraeliti prekal o Malachijaš.

O kamiben le RAJESKRO ko Izrael

2 „Kamavas tumen,“ phenel o RAJ.
„Ale tumen phučen: ‚Soha amenge presikaďal o kamiben?‘
Či na sas o Ezav le Jakoboskro phral?“ phenel o RAJ, „No the avke mange zakamľom le Jakob
3 a le Ezav našťi avri ačhavas. Leskre verchi čerinďom pro omukle thana a leskri ďeďično phuv diňom le šakalenge pal e pušťa.“
4 O Edom šaj phenel: „Sam zňičimen, ale pale ačhavaha oda, so sas telečhido.“
Ale o Nekzoraleder RAJ phenel kavke: „On šaj ačhaven, ale me čhivava tele! O nipi len vičinena ‚e nalači phuv‘ the ‚o manuša, pre save o RAJ hino furt choľamen‘.
5 Tumen oda dikhena pre tumare jakha a phenena: ‚Baro hino o RAJ – dži avri andral e izraeliko phuv!‘ “

O nalače obeti le rašajengre

6 „O čhavo del pačiv le dades a o sluhas del pačiv peskre rajes. Te som me tumaro dad, soske mange na presikaven e pačiv? Te som me tumaro raj, kaj hin tumari pačiv ke ma?“ phučel o Nekzoraleder RAJ. „Oda hin tumare rašaja, so dikhen tele miro nav a mek phučen: ‚Soha tele dikhas tiro nav?‘
7 Pre miro oltaris anen o meľardo maro.
Ale tumen phučen: ‚Soha tut meľarďam andre?‘
Oleha, hoj phenen: ‚O skamind le RAJESKRO šaj te dikhel tele.‘
8 Te mange anen te obetinel kore džviros, hin oda mištes? A te mange anen bange abo nasvale džviros, hin oda mištes? No ča obetin oda tire vladariske! Aveha leske pre dzeka? Prilela tut?“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
9 „Mangen akana le Devles, hoj te el ke amende jileskro! Te leske anen kajse obeti, sar leske šaj aven pre dzeka?“ phučel o Nekzoraleder RAJ.
10 „Kamľomas, hoj vareko tumendar te phandel andre o vudar, hoj te na labaren e jag hijaba pre miro oltaris! Na san mange pre dzeka,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „a na prilava tumare vastendar e obeta.
11 Odarik, khatar o kham avel avri, dži ode, kaj zaperel, ela miro nav baro maškar o narodi. Pre dojekh than anena mire naveske o kaďidlos the e žuži obeta, bo baro ela miro nav maškar o narodi,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
12 „Ale tumen man tele dikhen akor, sar phenen: ‚O skamind le RAJESKRO šaj te meľarel a leskro chaben šaj tele te dikhel.‘
13 Phenen: ‚Igen phares!‘ A banďaren o nakh pre oda,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Sar mange anen te obetinel le džviren, so hine čorde, bange the nasvale, užaren mandar, hoj oda tumendar prilava?“ phenel o RAJ.
14 „Prekošlo hin o klamaris, saves hin andre peskro stados lačho samcos, a del lav, hoj les obetinela le RAJESKE, ale paľis obetinel oles, saves hin chiba. Se me som baro kraľis,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „a mire navestar pes mušinen o narodi te daral.“

2

Vigos le nalače rašajenge

1 „Akana, rašajale, dav tumenge kada prikazis:

2 Te na šunena a te tumenge na lena andro jile oda, hoj te den pačiv mire naves,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „bičhavava pre tumende o prekošiben a tumare požehnaňja prekošava. A imar the prekošľom, bo ňiko tumendar peske oda na lel andro jilo.
3 Marava tumare čhaven a čhivava tumenge e khandiňi khoňi andro muja, e khoňi tumare inepengre obetendar, a čhivena tumen avri jekhetane la khoňaha.
4 Akor prindžarena, hoj kada prikazis tumenge bičhaďom, hoj pes te doľikerel miri zmluva le rašajenca, le Leviskre čhavenca,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
5 „Miri zmluva lenca sas o dživipen the o smirom; diňom lenge la vašoda, hoj pes mandar te daran, a on pes mandar daranas a sas len pačiv angle miro nav.
6 Andral lengro muj avelas avri o čačipnaskro sikaviben a o klamišagos na sas pre lengre vušta. Phirenas manca andro smirom the andro čačipen a but dženen visarde le nalačhipnastar.
7 Se o vušta le rašaskre mušinen te chraňinel o prindžaripen, o sikaviben pes rodela avri leskre mujestar, bo ov hino poslos le Nekzoraleder RAJESKRO.
8 Ale tumen odgeľan mire dromestar, tumare sikavibnaha but dženen ľigenďan andro binos, prephagľan e zmluva le Leviskri,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
9 Vašoda kerďom, hoj te aven teledikhle a poňižimen angle savore manuša, bo na doľikeren mire droma, a sar sikaven le Devleskro zakonos, na keren le manušenca jednakones.

Nane pačivale peskre romňenge

10 Či nane amen savoren ča jekh dad? Či amen na stvorinďa oda jekh Del? Soske na sam pačivale jekh avreske a na doľikeras e zmluva amare dadengri?
11 O Juda mange na sas pačivalo a o džungipen pes kerelas andro Izrael the andro Jeruzalem. O Juda meľarďa andre o Neksveteder than, savo o RAJ kamel, bo peske iľa romňa, so lašarel avre devles.
12 O RAJ mi tradel avri oles, ko kerel ajse veci, andral o Jakoboskre stani – dojekhe manušes* a the oles, ko anel o daros le Nekzoraleder RAJESKE.
13 Keren mek the kadi veca: Le RAJESKRO oltaris močinen tumare apsenca, roven a jojčinen, bo imar na ačhel tumare obetendar a na prilel len radišagoha andral tumare vasta.
14 Phučen: „Soske?“ Vašoda, bo o RAJ hino švedkos maškar tu the maškar tiri romňi, sava tuke iľal, sar salas terno. Na salas lake pačivalo, kajte oj tuha dživel a hiňi tiri romňi, savaha sal veraduno.
15 Či na kerďa tutar o Del laha jekh ťelos the duchos†. A so oleha o Del kamľa te kerel? Hoj tumen te el čhave, so ena le Devleskre. Vašoda tumen chraňinen a ačhen pačivale tumare romňijenge, saven tumenge iľan, sar sanas terne.
16 „Našťi avri ačhav, sar pes vareko rozdžal la romňaha,“ phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro, „bo oleha igen dukhavel peskra romňa‡,“ phenel o Nekzoraleder RAJ. Vašoda tumen chraňinen, hoj te na aven napačivale.

O RAJ avela te sudzinel

17 Unavinen le RAJES tumare lavenca.
Phučen: „Soha les unavinas?“
Oleha, hoj phenen: „Dojekh, ko kerel o nalačhipen, hino pre dzeka le RAJESKE. Hin les radišagos lendar,“ abo phenen: „Hin o Del čačes spravodľivo?“

---

* **2:12** Na džanel pes, so phenel e hebrejiko čhib; šaj el the: le švedkos the oles, ko zaačhel vaš aver. † **2:15** Oda šaj el the: Či na stvorinďa tumen oda jekh Del? Tumen san leskre the le ťeloha the le duchoha. ‡ **2:16** E hebrejiko čhib: garuvel andre peskro ruchos le maribnaha

3

1 „Dikh, me bičhavav mire poslos a ov pripravinela mange o drom. Akor avela
jekhvareste o Raj, saves roden, andre peskro chramos; avela o poslos la zmluvakro,
saves igen kamen te dikhel,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
2 Ale ko predživela oda džives, sar ov avela? Ko obačhela, sar pes sikavela? Bo ov
ela sar e jag, so prežužarel o somnakaj; sar o zoralo sapuňis.
3 Bešela peske sar oda, ko prežužarel o rup, a prežužarela le rašajen Leviten;
prelabarela len sar o somnakaj the o rup. Avke ela le RAJES manuša, so leske anena
o lače obeti.
4 O obetna dari le Judaskre the le Jeruzalemoskre šukares voňinena le RAJESKE,
avke sar varekana andro berša angloda.
5 „Ale avava tumen te sudzinel. Jekhvareste svedčinava pro čaroďejňika, pro
lubara, pre ola, ko klaminen pro sudos, ko le robotňikenge na den lengre love, ko
trapinen le vdoven the le široten a the pre ola, ko na keren čačipnaha le cudzincenca.
Svedčinava pre kala savoredžene, ko pes mandar na daran,“ phenel o Nekzoraleder
RAJ.

Pal o ďesjatki

6 „Me, o RAJ, man na čerinďom, a vašoda mek tumen, o čhave le Jakoboskre, na
san zňičimen.
7 Akorestar, sar dživenas tumare dada, visaľiľan mire zakonostar a na doľikerenas
les. Aven pale ke ma a me avava pale ke tumende,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
„Ale tumen mandar phučen: ‚Sar šaj avas pale?‘
8 Či šaj občorarel o manuš le Devles? Ale tumen man občoraren.
Tumen phučen: ‚Andre soste tut občoraras?‘
Andro ďesjatki the andro obeti!
9 Vašoda pre tumende avľa o prekošiben, bo man občoraren – calo tumaro narodos.
10 Anen caľi ďesjatka andro sklados, hoj te el o chaben andre miro kher. Avke
man skušinen avri,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „či tumenge na otkerava o oblaki le
ňeboskre a na čhivava pre tumende o požehnaňja, medik tumen na ela savorestar
pherdo.
11 Na domukava le kirmenge, hoj te zňičinen tumaro uľipen. A pre tumare maľi na
ena o viňici bi o hroznos,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
12 „Akor pre tumende savore narodi phenena, hoj san požehňimen, bo tumari phuv
ela ajsi, kaj pes mištes dživela,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.

Nane zbitočno te služinel le Devleske

13 „Tumen pre mande vakeren zorale lava,“ phenel o RAJ.
„A mek phučen: ‚So pre tute vakeras?‘
14 Tumen phenen: ‚Zbitočňe hin te služinel le Devleske. So amen hin olestar, hoj
doľikerahas leskre zakoni a hoj sikavahas le Nekzoraleder RAJESKE, hoj amenge sas
pharo vaš amare bini?
15 Akana phenas pro barikane, hoj hine požehňimen. Na ča oda, hoj sa lenge avel
avri, ale mek pokušinen le Devles, a furt lenge savoro predžal.‘ “
16 Akor maškar peste vakerenas ola, ko pes daran le RAJESTAR. O RAJ oda dikhelas
a šunďa. A sas pripravimen o zvitkos angle leste, andre savo sas pisimen o nava
olengre, ko pes daran le RAJESTAR a den pačiv leskre naves.
17 „On ena mire manuša,“ phenel o Nekzoraleder RAJ, „oda Džives, savo me
pripravinav, ena vzacna prekal ma. Avava ke lende jileskro, avke sar hino jileskro o
dad ko čhavo, savo leske služinel.
18 Akor dikhena, hoj avres kerava le čačipnaskre manušeha the le nalače
manušeha. Avres ela oleske, ko služinel le Devleske, the oleske, ko leske na služinel.“

Avel o Džives le RAJESKRO

19 O Nekzoraleder RAJ phenel: „Avel o Džives, so labola sar bov. Akor savore
barikane a nalače manuša labona sar o phusa. Oda Džives, so avela, zlabona a na
ačhela pal lende ňič, aňi konaricis aňi koreňis.
20 Ale tumenge, so tumen daran mire navestar, avela avri o čačipnaskro kham a
o sasťipen ela andre leskre luči. Paľis avena avri a chučkerena radišagoha sar o
gurumňora andral e maštalňa.
21 Oda Džives, sar sudzinava le manušen, phirena pal o nalače a ena tumenge tel
o pindre sar o prachos andral o bov,“ phenel o Nekzoraleder RAJ.
22 „Leperen tumenge o zakonos mire služobňikoskro le Mojžišoskro, o prikazaňja
the o sikavibena, so leske diňom pro verchos Sinaj prekal calo Izrael.
23 Dikhen: Bičhavava tumenge le prorokos Eliaš, sigeder sar avela oda baro the
strašno Džives le RAJESKRO.
24 Ov visarela o jile le dadengre ko čhave, a o jile le čhavengre ko dada, hoj sar me
avava, te na mušinav te zňičinel tiri phuv le prekošibnaha.“

O Evaňjelium le Matušoskro

Le Ježišoskro rodokmeňos

1 O ľil pal o rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro, čhavo le Davidoskro, čhavo le
Abrahamoskro.

2 O Abraham sas dad le Izakoske,
o Izak sas dad le Jakoboske,
o Jakob sas dad le Judaske the leskre phralenge
3 a o Juda sas dad le Pereciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar.
O Perec sas dad le Checronoske,
o Checron sas dad le Ramoske,
4 o Ram sas dad le Aminadaboske,
o Aminadab sas dad le Nachšonoske,
o Nachšon sas dad le Salmonoske,
5 o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar
a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar.
O Obed sas dad le Izajoske,
6 o Izaj sas dad le kraľiske le Davidoske.

O David sas dad le Šalamunoske, savo uľiľa le Urijašiskra romňatar.
7 O Šalamun sas dad le Rechabeamoske,
o Rechabeam sas dad le Abijoske,
o Abijah sas dad le Asaske,
8 o Asa sas dad le Jošafatoske,
o Jošafat sas dad le Jehoramoske
a o Jehoram sas dad le Oziašoske.
9 O Oziaš sas dad le Jotamoske,
o Jotam sas dad le Achazoske,
o Achaz sas dad le Chizkijoske,
10 o Chizkijah sas dad le Menašeske,
o Menaše sas dad le Amonoske
a o Amon sas dad le Jozijašoske.
11 O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskre phralenge akor, sar sas o nipi andral
o Izrael zaile andro Babilon.

12 Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon,
le Jekonijaš sas čhavo o Šealtiel
a o Šealtiel sas dad le Zerubabeloske.
13 O Zerubabel sas dad le Abijudoske,
o Abijud sas dad le Eljakimoske,
o Eljakim sas dad le Azoriske,
14 o Azor sas dad le Cadokoske,
o Cadok sas dad le Achimoske
a o Achim sas dad le Elijudoske.
15 O Elijud sas dad le Eleazaroske,
o Eleazar sas dad le Matanoske,
o Matan sas dad le Jakoboske

16 a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la Mariake, savake uľiľa o Ježiš,
saves vičinen Kristus.

17 Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži o David sas dešuštar (14); le
Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar pokoleňja; a
akorestar dži o Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

Sar uľiľa o Ježiš Kristus

18 O Ježiš Kristus uľiľa kavke: Akor, sar sas leskri daj e Maria mangaďi le Jozefoha,
sar mek leha na sas veraduňi, sikaďa pes, hoj hiňi khabňi le Svete Duchostar.
19 Ale o Jozef, lakro rom, sas čačipnaskro manuš a vaš oda, hoj lake na kamelas te
kerel ladž, kamľa la počoral te premukel.
20 Sar pal oda gondoľinelas, sikaďa pes leske o aňjelos le Rajeskro andro suno a
phenďa: „Jozef, čhavo le Davidoskro, ma dara tut te lel la Maria romňake, bo oda
čhavoro, saves oj užarel, hin le Svete Duchostar.
21 Uľola lake čhavoro a deha leske o nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskre manušen
andral lengre bini.“
22 Kada savoro pes ačhiľa vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o Raj prekal
o prorokos:
23 *„Dikh, e pačivaľi džuvľi ačhela khabňi,*
uľola lake čhavoro
a dena leske o nav Immanuel,“
so hin prethodo: *O Del amenca.*
24 Sar o Jozef ušťiľa andral o soviben, kerďa avke, sar leske oda phenďa o aňjelos
le Devleskro, a iľa peske la Maria romňake.
25 Ale le Jozef na sas la Mariaha ňič dži akor, medik lake na uľiľa o čhavoro. A ov
leske diňa o nav Ježiš.

2

O goďaver murša pal o vichodos

1 O Ježiš uľiľa andro Betlehem andre Judsko, sar sas o Herodes kraľis. Paľis avle
andro Jeruzalem o goďaver murša pal o vichodos
2 a phučenas: „Kaj hin oda židoviko kraľis, savo uľiľa? Bo dikhľam leskri čercheň,
sar avelas avri, a avľam anglal leste te banďol.“
3 Sar oda šunďa o kraľis Herodes, predaranďiľa a the calo Jeruzalem leha.
4 A vičinďa savore anglune rašajen the le zakoňiken a phučľa lendar: „Kaj uľola o
Kristus?“
5 On leske phende: „Andro Betlehem andre Judsko, bo avke pisinďa o prorokos:
6 *‚Ale tu, Betlehem, andre judsko phuv,*
ňisoha na sal nekcikneder le anglune forendar andre Judsko,
bo andral tu mange avela o vodcas,
savo ľidžala mire manušen, le Izrael, sar bakroren.‘ “
7 Akor o Herodes vičinďa počoral le goďavere muršen a mištes pes lendar
dophučľa, kana pes lenge sikaďa e čercheň.
8 Avke len bičhaďa andro Betlehem a phenďa: „Džan a mištes tumen dophučen
pal oda čhavoro. Sar les arakhena, den mange oda te džanel, hoj the me te džav a te
banďuvav anglal leste.“
9 On šunde, so phenďa o kraľis, a gele het. A e čercheň, savi dikhle te avel avri,
džalas anglal lende, medik na zaačhiľa upral oda than, kaj sas o čhavoro.
10 Sar dikhle e čercheň, igen radisaľile.

11 A sar gele andro kher, arakhle le čhavores la Mariaha, leskra daha. Pele pro
khoča a banďonas anglal leste. Ile avri peskre dari a dine les somnakaj, kaďidlos the
mirha.
12 Ale andro suno lenge sas phendo, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele
avre dromeha pale andre peskri phuv.

O Jozef denašel la famelijaha andro Egipt

13 Sar on odgele, sikaďa pes o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro suno a phenďa:
„Ušťi, le tuha le čhavores the leskra da a denaš andro Egipt! Ač ode dži akor, medik
tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čhavores, hoj les te murdarel.“
14 Avke o Jozef ušťiľa, iľa peha rači le čhavores the leskra da a denašľa andro Egipt.
15 Sas ode dži akor, medik na muľa o Herodes, hoj pes te naplňinel oda, so phenďa
o Raj prekal o prorokos: *„Andral o Egipt vičinďom mire čhas.“*

O Herodes del te murdarel avri le muršoren

16 Sar dikhľa o Herodes, hoj o goďaver murša leha thode avri, igen choľisaľiľa. Diňa
te murdarel savore muršoren dži duj berš andro Betlehem the pašal caľi odi phuv,
pal oda časos, pre savo pes mištes dophučľa le goďavere muršendar.
17 Akor pes ačhiľa oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš:
18 *„O hangos šunďol andro foros Rama,*
e bari žaľa the o zoralo roviben.
Oda e Rachel rovel vaš peskre čhave
a na del pes te poťešinel,
bo on imar nane.“

Aven pale andral o Egipt

19 Sar muľa o Herodes, sikaďa pes andro suno o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske
andro Egipt
20 a phenďa leske: „Ušťi, le tuha le čhavores the leskra da a dža pale andro Izrael,
bo ola, ko kamenas te murdarel le čhavores, imar mule.“
21 Avke o Jozef ušťiľa, iľa peha le čhavores the leskra da a avľa pale andro Izrael.
22 Ale sar šunďa, hoj o Archelaos kraľinel andre Judsko vaš o Herodes, leskro dad,
daralas pes ode te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja.
23 Vašoda geľa ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te naplňinel
oda, so sas phendo prekal o proroka, hoj ov pes vičinela Nazaretsko.

3

O Jan Krsťiťeľ

1 Andre ola dživesa avľa o Jan Krsťiťeľ a kazinelas pre judsko pušťa
2 a phenelas: „Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ňeboskro kraľišagos!“
3 O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenďa o prorokos Izajaš:
„O hangos vičinel pre pušťa:
‚Pripravinen o drom le Rajeske,
rovňinen prekal leste avri o chodňiki!‘ “
4 Ov sas urdo andro gada la ťavakra srsťatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a
chalas kobilki the maľakro medos.
5 Akor avenas ke leste o manuša andral o Jeruzalem, caľi Judsko the caľi phuv pašal
o paňi Jordan
6 a phenenas avri peskre bini a ov len bolelas andro paňi Jordan.
7 A sar dikhľa, hoj but Farizeja the Saduceja aven pre leskro boľipen, phenďa lenge:
„E famelija le sapengri! Ko tumenge sikaďa, sar te denašel le Devleskra choľatar, so
avela?

8 Dživen avke, hoj o manuša te dikhen, hoj tumen visarďan le binendar!
9 Ma gondoľinen tumenge, hoj phenena: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale barendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!
10 O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengro a dojekh stromos, savo na anel lačho ovocje, ela čhindo tele a čhido pre jag.
11 Me tumen bolav le paňeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen visarďan le binendar, ale oda, ko avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno leske mek aňi o sandalki te ľidžal. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.
12 Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaľola andre.“

O Jan bolel le Ježiš

13 Akor avľa o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske te del te bolel.
14 No o Jan leske na kamelas te domukel a phenelas: „Mange kampel, hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?“
15 Ale o Ježiš leske odphenďa: „Akana muk avke! Bo kampel amenge te kerel savoro spravodľišagos.“ A paľis leske o Jan domukľa.
16 Sar sas o Ježiš boldo, takoj avľa avri andral o paňi. Akor phundriľa o ňebos a dikhľa, hoj o Duchos le Devleskro sar holubica avelas tele pre leste.
17 A andral o ňebos šunďiľa o hangos: „Kada hin miro čhavo, saves kamav. Lestar man hin o radišagos!“

4

O beng pokušinel le Ježiš

1 Paľis o Duchos ľigenďa le Ježiš pre pušťa, hoj les o beng te pokušinel.
2 O Ježiš poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača a paľis bokhaľiľa avri.
3 Avľa ke leste o beng, hoj les te pokušinel, a phenďa: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale barendar te ačhen mare.“
4 Ov odphenďa: „Hin pisimen: *‚O manuš na dživela ča le marestar, ale dojekhe lavestar, savo avel avri andral le Devleskro muj.‘* “
5 Akor les iľa o beng andro sveto foros, thoďa les te ačhel upre pro agor le Chramoske
6 a phenďa leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut tele. Se hin pisimen:
‚Prikazinela peskre aňjelenge pal tu
a chudena tut pro vasta,
hoj te na demes o pindro pro bar.‘ “
7 O Ježiš leske odphenďa: „Ale hin the pisimen: *‚Na pokušineha le Rajes, tire Devles!‘* “
8 Pale les iľa o beng pro igen učo verchos a sikaďa leske savore kraľišagi le svetoskre the lengro baro šukariben.
9 A phenďa leske: „Kada savoro tuke dava, te angle mande banďoha a lašareha man.“
10 Akor leske o Ježiš phenďa: „Dža het, bengeja, bo hin pisimen: *‚Ča anglo Raj, tiro Del, banďoha a ča leske korkoreske služineha!‘* “
11 Akor o beng geľa het, avle o aňjela a kerenas pašal leste.

O Ježiš chudel te služinel andre Galileja

12 Sar o Ježiš šunďa, hoj phandle le Jan andre bertena, geľa andre Galileja.
13 Avľa het andral o Nazaret, hoj te bešel andro foros Kafarnaum, savo hino paš o moros andro phuva Zebulun the Naftali,

14 hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o prorokos Izajaš:
15 *„E phuv le Zebulunoskri the e phuv le Naftaliskri,*
o drom paš o moros, pal o Jordan,
e Galileja le pohanengri!
16 *O manuša, save dživenas andro kaľipen,*
dikhle baro kham.
Olenge, ko dživenas andre odi phuv andro ciňos le meribnaskro,
avľa avri o kham.“
17 Akorestar chudňa o Ježiš te kazinel: „Visaren tumen le binendar, bo pašes hin le ňeboskro kraľišagos!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeňiken

18 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa duje phralen, le Šimon (saves vičinen Peter) the le Andrej leskre phrales, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.
19 A phenďa lenge: „Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“
20 On takoj omukle o siti a gele pal leste.
21 Sar geľa sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven. Sas pre loďka lengre dadeha le Zebedeoha a prikerenas o siti. Vičinďa len
22 a on takoj omukle e loďka the peskre dades a gele pal leste.

O Ježiš sikavel the sasťarel

23 O Ježiš phirelas pašal caľi phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o kraľišagos a sasťarelas dojekh nasvaľiben the dojekh dukh, so sas le manušen.
24 A rozľigenďa pes pal leste o hiros pal caľi Sirija. Anenas ke leste savoren, ko sas nasvale a cerpinenas andro dukha, olen, ko sas zaphandle le demonenca abo saven sas epilepsija, a the le kaľiken. A o Ježiš len sasťarelas.
25 Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, andral o Dekapolis, Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

5

O vakeriben pro verchos

1 Sar o Ježiš dikhľa, hoj avle but manuša, geľa upre pro brehos. Bešľa peske a leskre učeňika avle paš leste.
2 A chudňa len te sikavel.

Ko hin bachtalo

3 „Bachtale hine o čore pro duchos,
bo lengro hin o ňeboskro kraľišagos.
4 Bachtale hine ola, ko roven,
bo o Del lenge dela pale o radišagos.
5 Bachtale hine o pokorna,
bo lengri ela e phuv.
6 Bachtale hine ola, ko hine bokhale the smedna pal o spravodľišagos,
bo on ena čaľarde.
7 Bachtale hine o lačhejileskre,
bo o Del ela ke lende lačhejileskro.
8 Bachtale hine o žužejileskre,
bo on dikhena le Devles.
9 Bachtale hine ola, ko anen o smirom maškar o manuša,

bo on pes vičinena le Devleskre čhave.
10 Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodľišagos,
bo lengro hin o ňeboskro kraľišagos.
11 Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes vakerena, džana pre tumende
a klamišagoha pre tumende phenena savoro nalačhipen.
12 Radisaľon a thoven baripen, bo baro hin tumaro počiňiben andro ňebos, bo
kavke džanas the pro proroka, save sas angle tumende.“

O lon the o švetlos le phuvakro

13 „Tumen san o lon la phuvakro. Te o lon našavela peskro londľipen, soha pes
londľarela? Pre ňisoste imar nane lačho, ča hoj pes te čhivel avri tel o pindre le
manušenge.
14 Tumen san o švetlos le svetoskro. O foros, so ačhel upre pro verchos, našťi te
garuvel.
15 Se e momeľi na labaren pre oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro
svietňikos a labol savorenge andro kher.
16 Avke mi labol tumaro švetlos anglo manuša, hoj te dikhen tumare lače skutki
a te lašaren tumare Dades, savo hino andro ňebos.“

Pal o Zakonos

17 „Ma gondoľinen tumenge, hoj avľom te zrušinel o Zakonos abo le Proroken. Na
avľom len te zrušinel, ale te doľikerel.
18 Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik na našľona e phuv the o ňebos, na
našľola aňi jekh pismenkos aňi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes savoro
na ačhela.
19 Oles, ko zrušinďahas ča jekh le nekciknedere prikazaňjendar a sikaďahas avke
le manušen, vičinena nekcikneder andro ňeboskro kraľišagos. Ale oles, ko len
doľikerela a sikavela, vičinena baro andro ňeboskro kraľišagos.
20 Bo phenav tumenge, te na ela tumaro spravodľišagos feder sar le zakoňikengro
the le Farizejengro, šoha na džana andro ňeboskro kraľišagos.“

Pal o rušiben

21 „Šunďan, hoj sas phendo le phure dadenge: *‚Na murdareha!* Oda, ko
murdarďahas, mušinel te džal pro sudos.‘
22 Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko rušel pre peskro phral, mušinel te džal pro
sudos. Sako, ko phenďahas peskre phraleske: ‚Tu demado!‘, mušinel te džal angle
Bari Rada. A sako, ko phenďahas: ‚Tu dilino!‘, ela čhido andro jagalo peklos.
23 Te anďalas tiro daros pro oltaris a ode tuke avľahas pre godi, hoj tire phrales hin
vareso pre tute,
24 muk ode tiro daros anglo oltaris, dža a lačhuv tire phraleha. Paľis av a obetin
tiro daros.
25 Gondoľin mištes a dovaker tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal leha pro
drom, hoj tut te na del andre le sudcaske a o sudcas tut diňahas le stražňikoske a
paľis tut čhidehas andre bertena.
26 Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na počineha.“

Pal o lubipen

27 „Šunďan, hoj sas phendo: *‚Na kereha lubipen!‘*
28 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela žadoscaha pre džuvľi, oda imar
kerďa laha lubipen andre peskro jilo.
29 Te tut cirdel pro binos tiri čači jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het! Bo feder
tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro ťelos uľahas čhido andro peklos.

30 Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo feder tuke
hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro ťelos uľahas čhido andro peklos.“

Pal o rozvod

31 „Sas avke phendo: *‚Oda, ko bičhavel peskra romňa het, mi pisinel lake o rozvodno*
ľil.‘
32 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko bičhavel peskra romňa het, te oj na kerďa
lubipen, ľidžal la andro lubipen. A sako, ko peske lela kajsa romňa, savi hiňi
rozvedzimen, kerel lubipen.“

Pal e vera

33 „Šunďan mek, hoj sas phendo le phure dadenge: *‚Na leha vera klamišagoha, ale*
doľikereha le Rajeske tiri vera!‘
34 Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aňi pro ňebos, bo oda hin o
tronos le Devleskro,
35 aňi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskre pindre, aňi pro Jeruzalem,
bo oda hin o foros ole bare Kraľiskro.
36 Aňi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našťi keres parno abo kalo.
37 Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro ‚He‘ mi el ‚He‘ a tumaro ‚Na‘ mi el
‚Na‘. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačhestar.“

Te na visaren pale o nalačho

38 „Šunďan, hoj sas phendo: *‚E jakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.‘*
39 Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes. A oleske,
ko tut demela pal jekh čham, visar the aver.
40 Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o gad, muk leske the o
plašťos.
41 A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas a te ľidžas leske o veci jekh kilometros,
dža leha duj.
42 Te tutar vareko mangel vareso, de les. A ma visar tut olestar, ko tutar kamel
vareso kečeň.“

Pal o kamiben ko ňeprijaťeľa

43 „Šunďan, hoj sas phendo: *‚Kameha tire prijaťeľis* a na kameha tire ňeprijaťeľis.‘
44 Ale me tumenge phenav: Kamen peskre ňeprijaťeľen, [žičinen o lačho olenge,
ko tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našťi avri ačhen] a mangen
pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhen] a džan pre tumende,
45 hoj te aven o čhave tumare Dadeskre, savo hino andro ňebos. Bo ov kerel, hoj o
kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskre the pro
načačipnaskre.
46 Bo te kamľanas ča olen, ko tumen kamen, savo počiňiben tumen užarel? Či na
keren oda the o colňika?
47 A te pozdravinďanas ča tumare phralen, soha uľanas aver? Či na keren oda the
o manuša, save na prindžaren le Devles?
48 Vašoda tumen aven dokonala avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ňebos.“

6

Sar te del le čoren

1 „Den tumenge pozoris, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke,
hoj tumen te dikhen, bo paľis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino
andro ňebos.

2 Avke te des vareso le čoren, ma ker oda avke, hoj pal oda sako te džanel, sar oda
keren ola dujemujengre, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro uľici, hoj len
o manuša te lašaren. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiňiben.
3 Ale sar tu des vareso le čoren, te na džanel jekh vast pal oda, so kerel dujto.
4 Bo te des oda andro garuďipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke
počinela pale."

Pal e modľitba

5 „Sar tut modľines, ma av sar ola dujemujengre, bo sar pes on modľinen, rado
ačhen andro sinagogi abo pre uľica, hoj len o manuša te dikhen. Čačipen phenav
tumenge, hoj imar chudle peskro počiňiben.
6 Ale sar tut modľines, dža andre tiri komorka, phand pal tu o vudar a modľin tut
tire Dadeske, savo hino andro garuďipen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a
ov tuke počinela pale.
7 Ale sar tumen modľinen, ma bebľinen but sar o pohana, bo on peske gondoľinen,
hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren.
8 Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kampel, mek sigeder
sar lestar mangen."

Le Rajeskri modľitba

9 „Tumen pes modľinen kavke:
‚Dado amaro, savo sal andro ňebos,
mi el pošvecimen tiro nav!
10 Mi avel tiro kraľišagos!
Mi ačhel pes tiri voľa
avke sar andro ňebos,
avke the pre phuv!
11 De amen adadžives o maro,
so amenge kampel sako džives,
12 a odmuk amenge amare bini,
avke sar the amen odmukas
olenge, ko amen dukhade.
13 A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen,
ale chraňin amen le nalačhestar.
[Bo tiro hin o kraľišagos
the e zor the e slava pro furt. Amen.]'
14 Bo te tumen odmukena le manušenge lengre bini, odmukela the tumenge tumaro
Dad andral o ňebos.
15 Ale te tumen na odmukena le manušenge lengre bini, aňi tumaro Dad tumenge
na odmukela tumare bini."

Pal o postos

16 „Sar tumen poscinen, ma aven sar ola dujemujengre, save keren chmurava muja
a zamuken pes, hoj le manušenge te sikaven, hoj pes poscinen. Čačipen phenav
tumenge, hoj imar chudle peskro počiňiben.
17 Ale sar tut poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj,
18 hoj te na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro Dad, savo hino andro
garuďipen. A tiro Dad, savo dikhel oda, so hin garudo, tuke počinela pale."

Pal o barvaľipen andro ňebos

19 „Ma skiden tumenge o barvaľipen pre phuv, kaj len e hardza the o kirme chan a
kaj pes dochuden o zbujňika a čoren,

20 ale skiden tumenge o barvaľipen andro ňebos, kaj len na chan aňi e hardza aňi
o kirme a kaj pes o zbujňika na dochuden aňi na čoren.
21 Bo ode, kaj hin tiro barvaľipen, ode ela the tiro jilo.
22 E jakh hiňi e lampa le ťeloskri. Te tiri jakh hiňi žuži, ela o švetlos andre calo
tiro ťelos,
23 ale te nane tiri jakh žuži, calo tiro ťelos hino andro kaľipen. Akor te oda švetlos
andre tu hin kaľipen, savo baro hin o kaľipen?
24 Ňiko našťi služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našťi avri ačheha,
abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našťi služinen the le Devleske the
le lovenge*.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

25 „Vašoda tumenge phenav: Ma trapinen tumen pal tumaro dživipen, so chana a
so pijena, aňi pal tumaro ťelos, so urena. Či nane o dživipen buter sar o chaben a o
ťelos sar o gada?
26 Dikhen pro čirikle pro ňebos, hoj aňi na sadzinen, na kiden upre aňi na sthoven
andro šopi, a tumaro ňeboskro Dad pes pal lende starinel! Či tumen na san vzacneder
sar on?
27 A ko tumendar oleha, hoj pes trapinel pal o dživipen, peske šaj dothovel sikra
paš o dživipen? Ňiko.
28 Soske tumen ajci trapinen pal o gada? Dikhen pro maľakre kvitki, sar baron. On
na keren buči aňi na hekľinen.
29 No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke
urdo sar jekh lendar.
30 Te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa ela čhiďi andro
bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale cikne pačabnaha!
31 Vašoda tumen ma trapinen a ma phenen: ‚So chaha? So pijaha? So uraha?‘
32 Bo kada savoro roden ola, ko na prindžaren le Devles. Se tumaro Dad andral o
ňebos džanel, hoj tumenge oda savoro kampel.
33 Ale roden ešeb o kraľišagos le Devleskro the leskro spravodľišagos a savore kala
veci tumenge ena dine paš oda.
34 Avke ma trapinen tumen, so ela tajsa, bo tajsaskro džives pes starinela pal peste.
Sako džives hin dos trapišagos.“

7

Te na sudzinen avren

1 „Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen.
2 Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha merinen, ajsaha
tumenge ela tiš merimen.
3 Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o kašt na dikhes?
4 Te andre tiri jakh hin o kašt, sar šaj phenes tire phraleske: ‚De, hoj tuke te lav
avri o šmecos andral e jakh?‘
5 Tu dujemujengro, ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a paľis dikheha žužes, hoj
te les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.
6 Ma den oda, so hin sveto, le rikonenge aňi ma čhivkeren tumare perli anglo bale,
hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te na rozčhingeren
tumen.“

Mangen, roden, durkinen!

* **6:24** la mamonake

7 „Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundravela pes tumenge.
8 Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravela.
9 Ko tumendar hin ajso manuš, hoj te lestar leskro čhavo mangľahas maro, ta diňahas les bar?
10 Abo te lestar mangľahas riba, diňahas les sap?
11 Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven o lače dari, či na dela sigeder tumaro Dad andral o ňebos o lače dari olen, ko lestar mangen!
12 Savoro, so kamľanas, hoj o manuša te keren tumenge, oda keren tumen lenge. Bo kada hin, so sikavel le Mojžišoskro Zakonos the o Proroka.“

E cesno brana

13 „Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchľi brana the buchlo drom ľidžan andro meriben a but hin ajse, save prekal late džan andre.
14 Ale e cesno brana the o uzko drom ľidžan andro dživipen a frima hin ajse, save oda arakhen.“

Pal o falošna proroka

15 „Den tumenge pozoris pro falošna proroka, save ke tumende aven sar bakrore, ale andro jilo hine dziva vlki.
16 Pal lengro ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kraki te obkidel o hroznos, abo andral o koľaka o figi?
17 Avke dojekh lačho stromos anel lačho ovocje a o nalačho stromos anel nalačho ovocje.
18 O lačho stromos našťi anel nalačho ovocje a aňi o nalačho stromos našťi anel lačho ovocje.
19 Dojekh stromos, so na anel lačho ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre jag.
20 Avke len prindžarena pal lengro ovocje.
21 Na sako, ko mange phenel: ‚Rajeja, Rajeja!‘, džala andro ňeboskro kraľišagos, ale ča oda, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ňebos.
22 But džene mange andre oda Džives phenena: ‚Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Či na tradahas avri le demonen andre tiro nav? Či na kerahas but zazraki andre tiro nav?‘
23 Akor lenge phenava: ‚Šoha tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, so kerenas o nalačhipen!‘ “

Pal o duj khera

24 „Vašoda sako, ko šunel kala mire lava a doľikerel len, hino sar oda goďaver manuš, savo ačhaďa peskro kher pre skala.
25 A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pre skala.
26 Ale sako, ko šunel kala mire lava a na doľikerel len, ela sar oda nagoďaver manuš, savo ačhaďa peskro kher pre poši.
27 A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher a oda kher rozpeľa a sas calo zňičimen.“

28 Sar dovakerďa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudaľinenas upral leskro sikaviben,
29 bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengre zakoňika.

8

O Ježiš sasťarel le malomocnes

1 Sar avľa o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi.
2 A avľa ke leste o malomocno, banďolas anglal leste a phenďa: „Rajeja, te kamľalas,
šaj man žužares.“
3 O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenďa: „Kamav, av sasto!“ A takoj
sas žužo andral o malomocenstvo.
4 O Ježiš leske phenďa: „De pozoris, hoj te na phenes ňikaske pal oda, ale dža, sikav
tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazinďa o Mojžiš, sar sveďectvos lenge.“

O Ježiš sasťarel le veľiťeľiskre sluhas

5 Sar avľa o Ježiš andro Kafarnaum, avľa ke leste o veľiťeľis upral o šel slugaďa a
mangelas les:
6 „Rajeja, miro sluhas pašľol khere nasvalo, našťi pes čhalavel a igen cerpinel.“
7 O Ježiš leske phenďa: „Me džava a sasťarava les avri.“
8 O veľiťeľis leske odphenďa: „Rajeja, me na som hodno, hoj te aves andre miro
kher. Ale phen ča lav a miro sluhas sasťola avri.
9 Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o
slugaďa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire
sluhaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov kerela.“
10 Sar oda šunďa o Ježiš, čudaľinďa pes a phenďa olenge, ko pal leste džanas:
„Čačipen phenav tumenge, hoj andro Izrael na arakhľom ňikas kajse bare
pačabnaha.
11 Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal o zapados
a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro ňeboskro
kraľišagos,
12 ale o čhave le kraľišagoskre ena avričhide andro baro kaľipen, kaj ela o roviben
a randena le dandenca andre dukh.“
13 Paľis phenďa o Ježiš le veľiťeľiske: „Dža! Mi ačhel pes tuke avke, sar pačanďiľal.“
A leskro sluhas sasťiľa avri andre odi ora.

O Ježiš sasťarel but nasvale manušen

14 Sar avľa o Ježiš andro kher ko Peter, dikhľa leskra sasa, hoj pašľol a hin la horučka.
15 Chudňa pes lakre vastestar a takoj latar e horučka geľa het. Oj ušťiľa a kerelas
pašal leste.
16 A sar zaračiľa, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le demonenca. A
o Ježiš le laveha tradňa avri le nalače duchen a savoren, savenge sas namištes,
sasťarďa avri,
17 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:
„Ov iľa pre peste amare slabišagi
a ľidžalas amare nasvaľibena.“

Sar pes džal pal o Ježiš

18 Sar dikhľa o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazinďa le učeňikenge, hoj te
džan la loďkaha pre aver sera.
19 Avľa ke leste varesavo zakoňikos a phenďa leske: „Učiťeľina, džava pal tu
všadzik, kaj džaha!“
20 O Ježiš leske odphenďa: „Le lišken hin peskre cheva, kaj šaj dživen, a le čiriklen
andral o ňebos peskre hňizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“
21 Aver leskre učeňikendar leske phenďa: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te
parunel mire dades.“
22 Ale o Ježiš leske phenďa: „Av pal ma a muk le mulenge, hoj te parunen peskre
mulen.“

O Ježiš zaačhavel e burka

23 Geľa andre loďka a leskre učeňika gele pal leste.
24 Jekhvareste avľa bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre e loďka, ale ov sovelas.
25 Avle ke leste leskre učeňika, uštade les a phende: „Rajeja, zachraňin amen, bo meras!“
26 Ov lenge phenďa: „Soske tumen daran, manušale cikne pačabnaha!“ Avke ušťiľa, pokarhinďa e balvaj the o moros a sas igen čhit.
27 O manuša pes čudaľinenas a phenenas: „Savo manuš hino, hoj les o balvaja the o moros šunen?“

O Ježiš sasťarel le zaphandlen le demonenca

28 Sar avľa pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuša, save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara choľaha a ňiko pašal lende pal oda drom našťi pregeľa.
29 A viskinenas: „So amen hin tuha, Ježiš, Čhavo le Devleskro? Avľal amen te mučinel sigeder, sar hin oda časos?“
30 Nadur odarik sas but bale, save pes ode pašinenas.
31 O demona les mangenas: „Te amen trades avri, domuk amenge te džal andre kala bale!“
32 A phenďa lenge: „Džan!“ On avle avri a gele andro bale. Avke pes savore bale mukle tele le brehoha andro moros a tašľile andro paňi.
33 O pasťjera le balengre denašle het a gele andro foros a vakerenas avri savoro, so pes ačhiľa, the ole manušenca, so sas zaphandle le demonenca.
34 Avke savore manuša andral oda foros avle pal o Ježiš, a sar les dikhle, mangenas les, hoj te džal het andral lengri phuv.

9

O Ježiš sasťarel le kaľikos

1 O Ježiš bešľa andre loďka, geľa la loďkaha pre oki sera le moroskri a avľa andre peskro foros.
2 A ande ke leste jekhe muršes, savo sas kaľikos a pašľolas pro hadžos. Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenďa le kaľikoske: „Čhavo miro, ma dara tut, odmuken pes tuke o bini.“
3 Varesave zakoňika peske phende: „Kada manuš pes ruhinel!“
4 Ale o Ježiš dikhľa, so peske gondoľinen a phenďa: „Soske gondoľinen namištes andre tumare jile!
5 Bo so hin lokeder? Te phenel: ‚Odmukel pes tuke o bini!‘ abo te phenel: ‚Ušťi a dža?‘
6 Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenďa le kaľikoske: „Ušťi, le tuke tiro hadžos a dža khere!“
7 Ov ušťiľa a geľa khere.
8 Sar oda dikhle o nipi, predaranďile a lašarenas le Devles, hoj diňa kajsi zor le manušen.

O Ježiš vičinel le Matuš

9 Sar o Ježiš odarik džalas het, dikhľa te bešel pre colňica jekhe manušes, savo pes vičinelas Matuš, a phenďa leske: „Av pal ma!“ Ov ušťiľa a geľa pal leste.
10 Paľis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colňika the binošna a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskre učeňikenca.
11 Sar oda dikhle o Farizeja, phende leskre učeňikenge: „Soske tumaro učiťeľis chal le colňikenca the le binošnenca?“

12 O Ježiš oda šunďa a phenďa lenge: „Le sastenge na kampel doktoris, ale le
nasvalenge.
13 Džan a sikľon, s'oda hin: *‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te
anen obeti.‘* Bo na avľom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen.“

Phučen pal o postos

14 Akor avle ko Ježiš o učeňika le Janoskre a phende leske: „Soske amen the o
Farizeja but poscinas, ale tire učeňika na poscinen?“
15 O Ježiš lenge phenďa: „Či šaj aven o hosci pro bijav smutna, medik o terno hino
lenca? Ale avena ajse dživesa, sar o terno lendar ela ilo het, a akor poscinena.
16 Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan
odčhinďahas kotor le puranestar a uľahas mek bareder chev.
17 Aňi na čhiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e
cipa, čuľala avri a o gone čhinďona. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. Avke
pes na musarela aňi e mol aňi o gone.“

Pal e muľi čhajori the pal e nasvaľi džuvľi

18 Medik lenge oda vakerelas, avľa varesavo baro manuš, banďiľa anglal leste a
phenďa: „Miri čhajori akana muľa, ale av, thov pre late tiro vast a dživela.“
19 O Ježiš ušťiľa a geľa pal leste peskre učeňikenca.
20 A varesavi džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvaľi pro džuvľikano nasvaľiben,
avľa palunestar ko Ježiš a chudňa pes le agorestar leskre ruchostar.
21 Bo phenďa peske: „Ča te man leskre ruchostar chudava, sasťuvava avri.“
22 O Ježiš pes visarďa, a sar la dikhľa, phenďa: „Pača, čhaje miri, tiro pačaben tut
sasťarďa.“ A odi džuvľi takoj sasťiľa avri.
23 Sar avľa o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhľa ode le manušen, so
bašavenas pro pišťaľki, the le nipen, so kerenas vika.
24 Phenďa lenge: „Džan het, bo e čhajori na muľa, oj ča sovel.“ Ale asanas lestar.
25 Sar bičhade avri ole nipen, geľa o Ježiš andre, chudňa la čhajora vastestar a oj
ušťiľa.
26 A kada hiros pal leste pes rozľigenďa pal caľi odi phuv.

O Ježiš sasťarel duje koren

27 Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a viskinenas:
„Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“
28 Sar geľa andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phenďa: „Pačan, hoj oda
šaj kerav?“
„He, Rajeja!“ odphende.
29 Avke pes chudňa lengre jakhendar a phenďa: „Mi ačhel pes tumenge avke, sar
pačan!“
30 Takoj lenge phundrile o jakha. O Ježiš lenge zoraha prikazinďa: „Den pozoris
pre oda, hoj pes pal oda ňiko te na dodžanel!“
31 Ale on gele avri a rozľigende pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

O Ježiš sasťarel le ňemones

32 Sar avenas avri, ande ko Ježiš ňemone manušes, zaphandles le demonoha.
33 Pal oda, sar o Ježiš tradňa avri le demonos, o ňemo prevakerďa. O nipi pes
čudaľinenas a phenenas: „Mek šoha na dikhľam kajso vareso andro Izrael!“
34 Ale o Farizeja phenenas: „Le nekbaredere demonoha tradel avri le demonen!“

E žatva hiňi bari

35 O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre lengre
sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o kraľišagos a sasťarelas dojekh dukh the
nasvaľiben maškar o manuša.
36 Sar dikhľa o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaš lenge, hoj hine strapimen a
rozmukle sar o bakrore bi o pasťjeris.
37 Akor phenďa peskre učeňikenge: „E žatva hiňi bari, ale frima hin robotňika.
38 Vašoda mangen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotňiken pre peskri
žatva!“

10

O Ježiš vičinel le dešuduje učeňiken

1 Vičinďa peske le dešuduje učeňiken a diňa len e moc te tradel avri le nalače
duchen a te sasťarel dojekh dukh the nasvaľiben.
2 O nava le dešuduj (12) apoštolengre sas kala: Ešebno o Šimon – saves vičinenas
Peter – the leskro phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskro the leskro phral o Jan,
3 o Filip, o Bartolomej, o Tomaš, o Matuš o colňikos, o Jakob le Alfeoskro, o Tadeus,
4 o Šimon Kanaansko – saves vičinenas Zelota – the o Judaš Iškarijotsko, savo les
zradzinďa.

O Ježiš bičhavel le dešudujen

5 Kale dešudujen bičhaďa o Ježiš a prikazinďa lenge: „Ma džan maškar o aver
narodi a ma džan andro fori le Samaritanengre,
6 ale sigeder džan ko bakrore, save našľile andral o kher le Izraeloskro.
7 Džan a kazinen, hoj o ňeboskro kraľišagos hino pašes.
8 Le nasvalen sasťaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uštaven andral o
meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudňan, hijaba den.
9 Ma len tumenca aňi somnakune aňi rupune aňi meďena love andro žebi.
10 Ma len tumenge pro drom aňi zajdica aňi po duj gada aňi sandalki aňi paci, bo
o robotňikos peske zaslužinel peskro chaben.
11 Andre savo foros abo gavoro avena, dophučen tumen ode, ko hino hodno tumen
te prilel. Ode ačhen dži akor, medik na džana het.
12 Sar džana andro kher, phenen: ‚Smirom tumenge.‘
13 Te tumen oda kher prilela, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te tumen na
prilela, mi avel tumaro smirom pale ke tumende.
14 Te tumen na prilena a na šunena tumare lava, džan het andral oda kher abo
andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre.
15 Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manušenge andral e Sodoma the
Gomora pro sudno džives sar ole foroske.“

Sar o bakrore maškar o vlki

16 „Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o vlki. Aven opatrna sar o sapa a
žuže sar o holubi.
17 Den tumenge pozoris pro manuša! Bo dena tumen pro sudi a marena tumen
andro sinagogi le bičenca.
18 Vaš ma tumen ľidžana the anglo foroskre vladara the anglo kraľa, hoj lenge a the
avre narodenge te svedčinen.
19 Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo so phenena.
Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel,
20 se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskro, savo vakerel prekal
tumende.

21 O phral le phrales dela te murdarel a o dad le čhas a o čhave ušťena upre pre
daj the pro dad a murdarena len.
22 Savoredžene tumen našťi avri ačhena vaš miro nav, ale oda, ko ľikerela avri dži
o koňec, ela spasimen.
23 Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo čačipen tumenge
phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskre, medik na avela o Čhavo le Manušeskro.
24 Oda, ko sikľol, nane bareder olestar, ko les sikavel, aňi o sluhas leskre rajestar.
25 Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskro učiťeľis a o sluhas sar leskro raj. Te
le rajes upral o kher vičinde Belzebul – demonos – ta so buter le nipen andral leskro
kher!“

Kastar kampel te daral

26 „Vašoda ma daran tumen lendar! Bo ňič nane avke garudo, so na ela jekhvar
otkerdo a nane počoral ňič, so pes jekhvar na dodžanela.
27 Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundradones a oda, so šunen
ča andro kan, viskinen avri pal o padi!
28 Ma daran tumen olendar, ko murdaren o ťelos, ale našťi murdaren e duša. Ale
sigeder daran Olestar, ko šaj zňičinel the e duša the o ťelos andro peklos.
29 Či na bikenen duje vrabcen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na merel avke,
hoj olestar tumaro Dad te na džanel.
30 No tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero.
31 Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but vrabci.
32 Ko man viznavinela anglo manuša, oles the me viznavinava angle miro Dad, so
hino andro ňebos.
33 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava angle miro Dad, so
hino andro ňebos.“

O Ježiš na anel o smirom, ale e šabľa

34 „Ma gondoľinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv; na avľom te del
o smirom, ale e šabľa.
35 Bo avľom, hoj te džal *o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj;*
36 *a o ňeprijaťeľa le manušeskre ena andre leskri famelija.*
37 Oda, ko dikhel radeder peskre dades abo peskra da sar man, nane hodno, hoj te
avel miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskre čhas abo peskra čha sar man,
nane hodno, hoj te avel miro učeňikos.
38 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te avel miro
učeňikos.
39 Oda, ko arakhela peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma našavela
peskro dživipen, les arakhela.“

E odmena vaš e služba

40 „Oda, ko tumen prilel, man prilel; a ko man prilel, prilel Oles, ko man bičhaďa.
41 Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela e odmena sar
prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskres vaš oda, hoj hino čačipnaskro, chudela e
odmena sar čačipnaskro.
42 A ko diňahas te pijel jekhes kale ciknorendar ča jekh poharis šilalo paňi vaš oda,
hoj hino učeňikos, čačipen tumenge phenav, na našavela peskri odmena.“

11

O Jan bičhavel pal o Ježiš

1 Sar imar dovakerďa o Ježiš peskre dešuduje učeňikenge, so te keren, geľa odarik
het, hoj te sikavel a te kazinel andro galilejska fori.

2 O Jan Krsťiťeľ sas andre bertena, a sar šunďa, save veci kerel o Ježiš, bičhaďa duje
peskre učeňiken,
3 hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko avel‘, abo kampel te užarel avres?“
4 O Ježiš lenge odphenďa: „Džan a phenen le Janoske, so šunen a dikhen:
5 O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o
mule ušťen andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium.
6 Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“
7 Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan te dikhel
pre pušťa? E trsťina sar laha čhalavel e balvaj?
8 Abo so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren
o barikane gada, bešen andro barikane khera.
9 Abo soske geľan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge, barederes sar
prorokos.
10 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:
*‚Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.‘*
11 Čačipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko uľile andral e džuvľi, na sas
bareder sar o Jan Krsťiťeľ; ale oda, ko hino nekcikneder andro ňeboskro kraľišagos,
hino bareder sar ov.
12 Le Janoskre Krsťiťeľiskre dživesendar dži akana zľidžal o kraľišagos le ňeboskro
olen, ko pes andre zorales ispiden, a on pes andre dochuden.
13 Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o kraľišagos dži ko Jan.
14 A te oda kamena te prilel: Ov hino o Eliaš, savo mušinďa te avel.
15 Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

16 „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Hine sar ola čhavore, save bešen
pro pľacos, vičinen peskre kamaraten a phenen:
17 ‚Bašavahas tumenge, ale na khelenas;
rovahas andre žaľa, ale na rovenas.‘
18 Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: ‚Hin andre leste o nalačho
duchos.‘
19 Avľa o Čhavo le Manušeskro, chalas the pijelas a phende: ‚Dikhen, o manuš,
savo peske rado but chal the pijel; ľikerel pes le binošnenca the le colňikenca.‘ O
goďaveripen pes presikavel sar čačipen oleha, so kerel.“

O napačabnaskre fori

20 Akor chudňa te karhinel o fori, andre save kerďa nekbuter zazraki vaš oda, hoj
pes na visarde le binendar:
21 „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro
Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes imar urdehas andro
žaľakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.
22 Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives
sar tumenge.
23 A tu Kafarnaum, *kames tut te ľidžal upre dži andro ňebos? Aveha telečhido dži
andro peklos*, bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tu, ta
mek dži adadžives ačhiľahas.
24 Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno džives sar
tuke.“

Aven ke mande savore, so san strapimen

25 Akor andre oda časos phenďa o Ježiš: „Paľikerav tuke, Dado, Raja upral o
ňebos the upral e phuv, hoj garuďal kala veci anglo manuša, save hine goďaver
the avrisikade, a sikaďal len le cikne čhavorenge.
26 He, Dado, bo avke oda kamehas.
27 Miro Dad mange diňa savoro. Ňiko na džanel le Čhas, ča o Dad; aňi le Dades na
džanel ňiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te sikavel.
28 Aven ke mande savore, so san strapimen a na birinen! Me tumenge dava te
odpočovinel.
29 Len pre tumende miro jarmos* a sikľon mandar, bo me som cicho the pokorno
andro jilo, a arakhena o odpočinkos prekal tumare duši.
30 Bo miro jarmos hino loko a miro bremenos nane pharo.“

12

O Ježiš hino Raj upral o šabat

1 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen. Leskre učeňika
sas bokhale a chudle te čhingerel a te chal o klasi.
2 Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: „Dikh, tire učeňika keren oda, so našťi
keren sombatone, bo hin šabat*!“
3 O Ježiš lenge phenďa: „Mek na genďan, so kerďa o David, sar sas bokhalo ov the
leskre manuša?
4 Ov geľa andro kher le Devleskro a chaľa o sveta mare, so našťi chaľa aňi ov aňi
leskre manuša, ča o rašaja.
5 Abo na genďan andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos la službaha
na doľikeren o šabat, ale nane len vina?
6 Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos.
7 Te achaľonas, s'oda hin: *‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen
obeti!‘* – ta na odsudzinďanas le manušen, save hine ňevinna.
8 Bo o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

O Ježiš sasťarel pro šabat

9 Geľa odarik het a avľa andre lengri sinagoga.
10 Ode sas jekh manuš, so leskro vast sas ňevladno. Ča vaš oda, hoj les te den andre,
phučle le Ježišostar: „Šaj pro šabat te sasťarel?“
11 Ov lenge phenďa: „Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les uľahas jekh bakro
a peľahas leske pro šabat andre chev, či les na chudela a na cirdela avri?
12 Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro šabat mištes te kerel.“
13 Avke phenďa le manušeske: „Nacirde o vast!“ Ov nacirdňa, sasťiľa leske avri a
sas ajso sar the oka dujto vast.
14 O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pre leste, sar les te murdarel.

Le Devleskro služobňikos

15 Sar pes o Ježiš pal oda dodžanľa, geľa odarik het. Džanas pal leste but nipi a
savoren sasťarďa.
16 Ale prikazinďa lenge, hoj te na vakeren avre manušenge pal leste,
17 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:
18 *„Dikh, miro služobňikos, saves mange avri kidňom;
saves kamav a andre savo man hin o radišagos.
Thovava mire Duchos pre leste
a vakerela le narodenge pal o sudos.*

---

* **11:29** O jarmos pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan.
* **12:2** O džives, andre savo pes na kerel buči.

19 *Na vesekedinela pes aňi na viskinela*
aňi ňiko na šunela leskro hangos pre uľica.
20 *E prephagľi trsťina na dophagela*
a e momeľi, savi mek thuvisaľol,
na murdarela andre, medik na kerela,
hoj te zviťazinel o spravodľišagos.
21 *Pre leskro nav pes mukena o narodi.“*

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

22 Akor ke leste ande jekhe manušes zaphandles le demonoha, savo sas koro the ňemo, a ov les sasťarďa avke, hoj dikhelas the vakerelas.
23 A savore ola nipi pes čudaľinenas a phenenas: „Nane ov oda Čhavo le Davidoskro?“
24 Ale sar oda šunde o Farizeja, phende: „Ov tradel avri le demonen ča le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“
25 O Ježiš dikhľa, so peske gondoľinen, a phenďa lenge: „Dojekh kraľišagos, so pes rozďelinel a džal pre peste, ela zňičimen. A ňisavo foros na obačhela, te pes rozďelinel a džal pre peste – aňi ňisavo kher, so hin rozďelimen.
26 Te o satan tradel avri le satan, ta korkoro džal pre peste. Akor sar šaj obačhela leskro kraľišagos?
27 A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.
28 Ale te me le Devleskre Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke tumende avľa o kraľišagos le Devleskro.
29 Sar šaj džal vareko andro kher le zorale muršeske te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskro kher.
30 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a oda, ko na skidel manca, rozčhivkerel.
31 Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh ruhaňje ela le manušenge odmuklo, ale ko pes ruhinela pro Duchos, oleske na ela odmuklo.
32 A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manušeskro, ela leske odmuklo, ale te vareko vakerďahas namištes pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo aňi andre kada časos, aňi andre oda, so avela.
33 Te hin o stromos lačho, akor the leskro ovocje ela lačho, a te hin o stromos nalačho, akor the leskro ovocje ela nalačho. Bo o stromos pes prindžarel pal o ovocje.
34 Tumen sapale, sar šaj vakeren lače veci, te tumen san nalače? Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel.
35 O lačho manuš lel andral peskro lačho barvaľipen avri o lače veci, a o nalačho manuš lel andral peskro nalačho barvaľipen avri o nalače veci.
36 Ale phenav tumenge, hoj pro sudno džives počinena o manuša vaš dojekh lav, so phenena ča avke.
37 Bo tire lavendar aveha ospravedlňimen a tire lavendar aveha odsudzimen.“

O Farizeja peske mangen znameňje

38 Akor leske phende varesave Farizeja the zakoňika: „Učiťeľina, kamas tutar te dikhel znameňje.“
39 Ale ov lenge odphenďa: „O nalače the o napačivale manuša peske mangen znameňje, ale na ela lenge dino znameňje, ča o znameňje le prorokoskro Jonašiskro.
40 Bo avke, sar *sas o Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin rača*, ela the o Čhavo le Manušeskro tele andre phuv trin džives the trin rača.

41 O murša andral o foros Ninive ušťena upre pro sudos tumenca a odsudzinena
tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar – ale kade hin vareko
bareder sar o Jonaš.
42 E kraľovna pal o juhos ušťela upre pro sudos tumenca a odsudzinela tumen, bo
avľa dži pal o aver agor la phuvakro te šunel o goďaveripen le Šalamunoskro – ale
kade hin vareko bareder sar o Šalamun.“

Te o nalačho duchos avel pale

43 „Sar o nalačho duchos džal avri andral o manuš, phirel pal o thana, kaj nane
paňi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel. Ale sar na arakhel,
44 phenel peske: ‚Džav mange pale andre miro kher, khatar avľom avri.‘ A sar avel,
dikhel, hoj o kher hino avrišulado the pratimen avri a ňiko ode nane.
45 Avke džal a anel peha efta avre duchen, goreder sar hino ov, džan andre a bešen
ode. A paľis ole manušeha ela goreder sar angloda. Kavke oda ela the kale nalače
manušenca.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

46 Medik vakerelas le nipenge, avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a
kamenas leha te vakerel.
47 Vareko leske phenďa: „Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tuha te
vakerel.“
48 Ale o Ježiš leske odphenďa: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“
49 Sikaďa le vasteha pre peskre učeňika a phenďa: „Dikh, miri daj the mire phrala!
50 Bo sako, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ňebos, oda hin miro
phral, miri pheň the miri daj.“

13

O podobenstvo pal o štar phuva

1 Andre oda džives geľa o Ježiš avri andral oda kher a bešľa peske paš o moros.
2 Avle pal leste igen but nipi, vašoda geľa andre loďka a bešľa peske. Savore nipi
ačhenas paš o moroskro brehos.
3 Vakerelas lenge but andro podobenstva a phenďa: „O manuš geľa te rozčhivkerel
o semena.
4 A sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale len.
5 Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele
andre phuv.
6 Ale sar avľa avri o kham, zlabarďa len a šučile avri, bo na sas len o koreňis.
7 Aver pele andro trňi a o trňi barile a tasade len.
8 Aver pele andre lačhi phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave šovardeš
(60) a varesave tranda (30).
9 Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

10 Avle o učeňika a phende leske: „Soske lenge vakeres andro podobenstva?“
11 A ov lenge odphenďa: „Tumenge hin dino te achaľol o garude veci andral o
kraľišagos le Devleskro, ale lenge nane dino.
12 Bo oleske, kas hin, ela dino buter; ale olestar, kas nane, pes lela mek the oda, so
les hin.
13 Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj kajte dikhen, na dikhen, a kajte
šunen, na šunen aňi na achaľon.
14 Ačhel pes paš lende oda proroctvos, so phenďa o Izajaš:
‚Te šunel šunena, ale ňič na achaľona;
te dikhel dikhena, ale ňič na dikhena.

15 *Bo kale nipenge zoraľile o jile,*
le kanenca phares šunde
a phandle andre peskre jakha,
hoj ča le jakhenca te na dikhen,
le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sasťarav avri.‘
16 Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj šunen.
17 Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskre manuša kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

18 „Akor šunen a achaľon o podobenstvo pal oda manuš, savo rozčhivkerelas o semena.
19 Sar o manuš šunel o lav pal oda kraľišagos a na achaľol, akor avel o nalačho a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Ole manušeske sas sadzimen o semenos paš o drom.
20 A pre baruňi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj les radišagoha prilel.
21 Ale nane les koreňis a ľikerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar.
22 Andro trňi hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o starišagos the o barvaľipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar chasna.
23 Ale andre lačhi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a achaľol. Oda paľis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a vareko tranda (30).“

Pal o kukoľ maškar e pšeňica

24 Phenďa lenge mek the aver podobenstvo: „O ňeboskro kraľišagos hino sar o manuš, savo sadzinďa lačho semenos pre peskri maľa.
25 Ale medik o nipi sovenas, avľa leskro ňeprijaťeľis a sadzinďa o kukoľ* maškar e pšeňica pre maľa a geľa het.
26 Sar bariľa e pšeňica a anďa o uľipen, akor pes sikaďa the o kukoľ.
27 Avle o sluhi a phende le chulajiske: ‚Rajeja, či na sadzinďal o lačho semenos pre tiri maľa? Khatar akor avľa kada kukoľ?‘
28 Ov phenďa: ‚O ňeprijaťeľis oda kerďa.‘
O sluhi leske phende: ‚Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?‘
29 A ov lenge odphenďa: ‚Na, bo sar cirdena avri o kukoľ, šaj cirden avri the e pšeňica.
30 Muken len jekhetane te barol dži e žatva, a andre žatva phenava olenge, ko skiden upre: Cirden avri ešeb o kukoľ a phanden len andro snopi te labarel, ale e pšeňica ľidžan andre miri stodola.‘ “

Pal o horčično zrnkos the pal o kvasos

31 A pale lenge phenďa aver podobenstvo: „O ňeboskro kraľišagos hino sar o horčično zrnkos, so iľa o manuš a sadzinďa pre peskri maľa.
32 Oda zrnkos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol avri, hino bareder sar savore aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o čirikle peske bešen pre leskre konara.“

---

* **13:25** E burina, so dičhol avri sar e pšeňica.

33 A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: „O ňeboskro kraľišagos hino sar
o kvasos, so iľa e džuvľi a rozkerďa andro igen but aro†, medik calo chumer na avľa
upre.“
34 Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipenge a bi o podobenstva
lenge na vakerelas ňič,
35 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos:
„Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava ola veci, so sas garude akorestar,
kanastar sas stvorimen o svetos.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo pal o kukoľ

36 Akor omukľa o Ježiš le nipen a geľa andro kher. Avle ke leste leskre učeňika a
phende leske: „Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukoľ pre maľa.“
37 Ov lenge odphenďa: „Oda, ko rozčhivkerel o lačho semenos, hin o Čhavo le
Manušeskro;
38 e maľa hin o svetos; o lače semena hine o manuša le kraľišagoskre; o kukoľ
hine o manuša le nalačheskre;
39 o ňeprijaťeľis, savo len sadzinďa, hin o beng; e žatva hin o koňec le svetoskro a
ola, ko skiden upre, hine o aňjela.
40 Avke sar pes cirdel avri o kukoľ a labarel andre jag, avke ela the pro koňec kale
svetoskro:
41 O Čhavo le Manušeskro bičhavela peskre aňjelen a lena avri andral leskro
kraľišagos savoren, ko ľidžan le manušen andro binos, the olen, ko keren o
nalačhipen.
42 A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre
dukh.
43 Akor švicinena o čačipnaskre manuša sar o kham andro kraľišagos lengre
Dadeskro. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Pal o poklados the pal e perla

44 „O ňeboskro kraľišagos hino sar o poklados garudo pre maľa. Sar les o manuš
arakhľa, garuďa les a radišagostar geľa a bikenďa savoro, so les sas, a paľis cinďa odi
maľa.
45 A o ňeboskro kraľišagos hino mek the sar o kupcas, so rodelas o šukar perli.
46 A sar arakhľa jekh vzacno perla, odgeľa, bikenďa savoro, so les sas, a cinďa la.“

Pal e sita

47 „O ňeboskro kraľišagos hino mek the sar e sita, so mukle andro moros a
zachudňa savore ribendar.
48 A sar sas pherďi, cirdle la avri pro brehos, bešle peske a skidle o lače ribi andro
košara a o nalače čhide avri.
49 Avke ela the pro koňec le svetoskro: Avena o aňjela a lena avri le nalačhen le
čačipnaskrendar
50 a čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre
dukh.“

Neve the purane veci

51 O Ježiš lendar phučľa: „Achaľiľan kaleske savoreske?“
„He,“ odphende leske.
52 A ov lenge phenďa: „Vašoda sako, ko sikavel o zakonos a ačhiľa učeňikos andro
kraľišagos le ňeboskro, hino sar o chulaj, savo lel avri andral peskro barvaľipen the
neve the purane veci.“

---

† **13:33** Trin mieri abo 50 kili

Le Ježiš na prilen andro Nazaret

53 Sar dovakerďa o Ježiš kala podobenstva geľa odarik het.
54 Avľa andre odi phuv, kaj bariľa avri, a ode sikavelas andre sinagoga avke, hoj pes
čudaľinenas a phenenas: „Khatar les hin kajsi goďi the kajsi zor te kerel o zazraki?
55 Či nane ov le ťesariskro čhavo? Či pes na vičinel leskri daj Maria a leskre phrala
Jakob, Jozef, Šimon the Juda?
56 Či nane savore leskre pheňa ke amende? Khatar les hin kada savoro?“
57 A na priile les.
Ale o Ježiš lenge phenďa: „O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj bariľa avri the
andre peskro kher.“
58 A na kerďa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

14

O Jan Krsťiťeľ merel

1 Andre oda časos šunďa o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o hiros pal
o Ježiš
2 a phenďa peskre sluhenge: „Oda hin o Jan Krsťiťeľ! Ov ušťiľa andral o meriben, a
vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.“
3 Bo o Herodes chudňa le Jan, phandľa les a thoďa les andre bertena vaš e
Herodijada, savi sas romňi le Filiposke, leskre phraleske.
4 Bo o Jan leske phenelas: „Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.“
5 O Herodes les kamelas te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo on les lenas
sar prorokos.
6 Ale paľis pre Herodesoskre berša khelelas la Herodijakri čhaj angle savorende a
sas leske pre dzeka.
7 Vašoda la diňa lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangela.
8 A vaš oda, hoj la lakri daj prevakerďa, phenďa: „An mange pre tacka o šero le
Janoskro Krsťiťeľiskro.“
9 O kraľis ačhiľa smutno, ale vaš o lav, so la diňa, the anglo manuša, save leha sas
pre hoscina, prikazinďa, hoj te anen.
10 Avke diňa te odčhinel le Janoske o šero andre bertena.
11 Leskro šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ľigenďa peskra dake.
12 Akor avle leskre učeňika, ile leskro ťelos a parunde les. Paľis gele a phende oda
le Ježišoske.

Pandž ezera manuša čaľon

13 Sar oda šunďa o Ježiš, odgeľa odarik la loďkaha pro omuklo than. Ale došunde
pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste.
14 Sar avľa o Ježiš avri andral e loďka, dikhľa igen but nipen. Sas leske pharo vaš
lende a sasťarďa le nasvalen, save sas maškar lende.
15 Sar zračiľa, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane
ňič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.“
16 Ale o Ježiš lenge phenďa: „Na kampel lenge te džal. Tumen len den te chal.“
17 Ale on leske phende: „Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.“
18 „Anen mange len!“ phenďa lenge.
19 A le nipenge phenďa, hoj peske te bešen pre čar. Iľa ola pandž mare the duj
ribi, dikhľa pro ňebos a paľikerďa. Paľis phagerelas o mare, delas le učeňikenge a o
učeňika denas le nipenge.
20 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhiľa, kidle upre dešuduj (12) pherde košara.
21 Ola, ko chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.

O Ježiš phirel pal o paňi

22 O Ježiš takoj bičhaďa peskre učeňiken, hoj te džan andre loďka a te džan anglal
pre dujto sera le moroske, medik ov na rozmukela le nipen.
23 Sar len rozmukľa, geľa pes te modľinel pro verchos ča ov korkoro. Sar zaračiľa,
sas ode korkoro.
24 E loďka imar sas maškar o moros a o vlni laha čhivkerenas, bo phurdelas zoraľi
balvaj.
25 Pre tosaraste, sar mek sas kaľipen*, phirelas o Ježiš pal moros a avľa ke lende.
26 Sar o učeňika les dikhle te phirel pal o moros, predaranďile a phende: „O mulo!“
A viskinde daratar.
27 Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerďa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“
28 A o Peter leske phenďa: „Rajeja, te sal oda tu, prikazin mange, hoj te džav ke tu
pal o paňi.“
29 „Av!“ phenďa o Ježiš. Avke o Peter geľa avri andral e loďka, phirelas pal o paňi
a džalas ko Ježiš.
30 Ale sar dikhľa pre zoraľi balvaj, daranďiľa, chudňa te tašľol a vičinďa: „Rajeja,
zachraňin man!“
31 O Ježiš takoj nacirdňa o vast, zachudňa les a phenďa: „Manušeja, savo cikno
pačaben tut hin! Soske pochibinďal?“
32 A soča gele andre loďka, e balvaj preačhiľa.
33 Akor ola, ko sas pre loďka, banďonas anglal leste a phenenas: „Tu sal čačes o
Čhavo le Devleskro!“

O Ježiš sasťarel andro Genezaret

34 Sar pregele la loďkaha o moros, avle andre phuv Genezaret.
35 O manuša andral oda than les sprindžarde a rozhirinde oda pal caľi odi phuv.
Ande ke leste savore nasvalen
36 a mangenas les, či lenge na domukela, hoj pes te chuden ča le agorestar leskre
gadendar. Ola, ko pes lestar chudle, sasťile avri.

15

O tradiciji le phurederengre

1 Akor avle ko Ježiš o zakoňika the o Farizeja andral o Jeruzalem a phende leske:
2 „Soske tire učeňika na doľikeren oda, so amenge dine o phure? Bo na thoven
(omoren) o vasta, sar džan te chal o maro.“
3 Ov odphenďa: „A tumen soske na doľikeren le Devleskro prikazaňje, ale čerinen
les vaš tumari tradicija.
4 Bo o Del phenďa: *‚De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le
dades, mušinel te merel!‘*
5 Ale tumen phenen: ‚Sako, ko phenďahas la dake abo le dadeske: Oda, so šaj
diňomas tumenge, thoďom pre sera le Devleske sar daros, našťi tumenge oda dav.‘
6 Avke tumen phenen, hoj na kampel te del pačiv la da vaj le dades. Kajse tumare
tradicijenca musaren le Devleskro prikazaňje.
7 Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o prorokos Izajaš, sar
phenďa:
8 *‚Kala nipi man lašaren le mujeha,*
ale lengro jilo hino mandar dur.
9 *Hijaba man lašaren,*
bo sikaven o sikaviben le manušengro.‘ “

* **14:25** E grecko čhib: e štarto straž prekal e rat

10 Paľis o Ježiš vičinďa ke peste le nipen a phenďa lenge: „Šunen a achaľon!
11 Le manušes na meľarel oda, so džal andro muj, ale oda, so avel avri andral o muj.“
12 Akor avle leskre učeňika a phende leske: „Džanes, hoj o Farizeja rušle, sar šunde oda lav?“
13 Ov odphenďa: „Dojekh rastlina, savi na sadzinďa miro Dad andral o ňebos, ela cirdľi avri le koreňenca.
14 Muken len avke! On korkore hine kore a kamen te ľidžan avre koren. A te jekh koro ľidžala avre kores, sodujdžene perena andre chev.“
15 O Peter leske phenďa: „Phen amenge avri pal oda podobenstvo!“
16 A o Ježiš phučľa: „So the tumen mek na achaľon?
17 Na achaľon, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik džal avri?
18 Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda meľarel le manušes.
19 Bo andral o jilo avel avri o nalačho gondoľišagos – te murdarel, te kerel lubipen, te čorel, te svedčinel falošňe a te ruhinel pes.
20 Kada hin oda, so meľarel le manušes. Ale te chal le vastenca, so nane avrithode, na meľarel le manušes.“

O pačaben la Kanaankakro

21 O Ježiš odarik geľa het a geľa andro phuva Tir the Sidon.
22 A varesavi Kanaansko džuvľi andral odi phuv avľa ke leste a viskinelas: „Av ke ma jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro! Miri čhaj hiňi igen zaphandľi le demonenca.“
23 Ale ov lake na odphenďa aňi lav. Akor avle ke leste leskre učeňika a mangenas les: „Bičhav la het, bo viskinel pal amende.“
24 Ale ov odphenďa: „Me som bičhado ča ko bakrore, save našľile andral o kher le Izraeloskro.“
25 Ale oj avľa, banďiľa anglal leste a phenďa: „Rajeja, pomožin mange!“
26 Ov odphenďa: „Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel les le rikonorenge.“
27 Oj odphenďa: „He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o trušini, so peren lengre rajenge.“
28 Akor lake o Ježiš odphenďa: „Džuvľije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.“ A lakri čhaj sasťiľa avri ola oratar.

O Ježiš sasťarel paš o Galilejsko moros

29 Sar o Ježiš odarik odgeľa, avľa ko Galilejsko moros. Geľa upre pro verchos a ode peske bešľa.
30 Avle ke leste igen but nipi, save peha ande le bangen, le koren, le ňemen, le kaľiken the mek but avren. Thovenas len paš o pindre le Ježišoske a ov len sasťarelas avri.
31 O nipi pes čudaľinenas, sar dikhle, hoj o ňema vakeren, o kaľiki hine saste, o bange phiren, o kore dikhen a lašarenas le Izraeloskre Devles.

O Ježiš del te chal štar ezera manušen

32 O Ježiš peske vičinďa peskre učeňiken a phenďa: „Pharo mange hin vaš kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.“
33 O učeňika leske phende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te das te chal kajci but dženen?“
34 „Keci tumen hin mare?“ phučľa lendar o Ježiš.
„Efta the vajkeci ribici,“ odphende.
35 Akor phenďa le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv.

36 Iľa ola efta mare the ola ribi, paľikerďa, phagerelas a podelas peskre učeňikenge
a o učeňika denas le nipenge.
37 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhiľa, kidle upre efta pherde košara.
38 Savore, so chale, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.
39 Paľis rozmukľa le nipen, geľa andre loďka a avľa andre phuv paš o forocis
Magadan.

16

O Farizeja kamen te dikhel znameňje

1 Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, bo les kamenas te skušinel avri.
Mangenas les, hoj lenge te sikavel znameňje andral o ňebos.
2 A o Ježiš lenge odphenďa: „Sar hin rat, phenen: ‚Ela šukares, bo o ňebos hino
lolo.‘
3 A tosara phenen: ‚Adadžives ela brišindalo, bo o ňebos hino zachmurimen a
lolo.‘ Sar dikhen pro ňebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o znameňja kale
časengre na džanen te achaľol?
4 O nalačho the o lubikano pokoleňje mangel znameňje, ale na ela leske dino
znameňje, ča o znameňje le Jonašiskro.“ Mukľa len ode a geľa het.

O kvasos le Farizejengro the le Saducejengro

5 Leskre učeňika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro.
6 O Ježiš lenge phenďa: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le
Saducejengro.“
7 A o učeňika gondoľinenas maškar peste: „Vašoda phenel, bo na iľam peha o
maro.“
8 Ale sar oda sprindžarďa o Ježiš, phenďa lenge: „Manušale cikne pačabnaha, soske
vakeren maškar tumende pal oda, hoj tumen nane maro?
9 Mek furt na achaľon? Imar bisterďan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera
(5 000) murša a keci košara kidňan upre?
10 Bisterďan the pre ola efta mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a keci košara
kidňan upre?
11 Sar oda na achaľon, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Den tumenge pozoris
pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro!“
12 Akor achaľile, hoj na vakerďa pal oda, hoj te den pozoris pro kvasos le mareskro,
ale pro sikaviben le Farizejengro the Saducejengro.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

13 Sar avľa o Ježiš andro phuva paš e Cezarea Filipi, phučľa peskre učeňikendar:
„So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskro, hoj ko hino?“
14 On odphende: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krsťiťeľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver,
hoj o Jeremijaš, abo jekh le prorokendar.“
15 „A tumen?“ phučľa lendar. „So phenen, hoj ko me som?“
16 O Šimon Peter odphenďa: „Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide Devleskro!“
17 O Ježiš leske odphenďa: „Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonašiskro, bo o manuš*
tuke kada na sikaďa, ale miro Dad, savo hino andro ňebos.
18 A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kadi skala ačhavava miri cirkev a aňi o
brani le pekloskre upral late na zviťazinena.
19 Dava tuke o kleji andral o ňeboskro kraľišagos a savoro, so phandeha pre phuv,
ela phandlo the pro ňebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv, ela rozphandlo the
pro ňebos.“

* **16:17** Abo: o ťelos the o rat

20 A phenďa peskre učeňikenge, hoj te na phenen ňikaske avri, hoj ov hino o
Kristus.

O Ježiš phenel, hoj ela murdardo

21 Akorestar chudňa o Ježiš te sikavel peskre učeňiken, hoj mušinel te džal andro
Jeruzalem a but te cerpinel le phurederendar, le bare rašajendar the le zakoňikendar;
hoj mušinela te merel a pal o trin džives te ušťel andral o meriben.
22 Akor les iľa o Peter pre sera a chudňa leske zorales te dovakerel: „Te na del o
Del, Rajeja! Kada pes tuke našťi ačhel!“
23 Ale o Ježiš pes visarďa ko Peter a phenďa leske: „Dža mandar het, Satan! Ačhes
mange andro drom, bo na gondoľines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar kampel te džal pal o Ježiš

24 Akor phenďa o Ježiš peskre učeňikenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, te na
dživel prekal peste, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma.
25 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, les našavela, ale ko našavela
peskro dživipen vaš ma, oda les arakhela.
26 Bo so hin le manušes olestar, hoj calo svetos ela leskro a o dživipen našavela?
Soha šaj o manuš počinel vaš peskro dživipen?
27 Bo o Čhavo le Manušeskro avela peskre aňjelenca andre slava peskre Dadeskri
a akor počinela sakoneske pal oda, sar kerelas.
28 Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, so kade ačhen, na dikhena o
meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskres te avel andre leskro kraľišagos.“

17

O Ježiš le Mojžišoha the le Eliašoha

1 Pal o šov džives peske vičinďa o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskre phrales.
Iľa len peha a sas korkore pro učo verchos.
2 Ode pes anglal lende čerinďa. Leskro muj leske švicinelas sar o kham a o gada
leske parňile sar o švetlos.
3 A sikade pes lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.
4 O Peter phenďa le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Te kames, keras
trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“
5 Mek sar vakerelas, zaučharďa len andre e žjarivo chmara a andral e chmara
prevakerďa ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Andre leste
man hin radišagos, les šunen!“
6 Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas.
7 O Ježiš avľa paš lende, chudňa pes lendar a phenďa lenge: „Ušťen, ma daran
tumen!“
8 A sar dikhle upre, imar na dikhle ňikas, ča le Ježiš korkores.
9 Sar avenas tele pal o verchos, phenďa lenge o Ježiš: „Ma vakeren avri ňikaske
pal oda, so dikhľan, medik o Čhavo le Manušeskro na ušťela andral o meriben!“
10 Leskre učeňika lestar phučle: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te
avel o Eliaš?“
11 O Ježiš lenge odphenďa: „O Eliaš čačes avela ešebno a prikerela sa,
12 ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avľa a na prindžarde les, ale kerde leha,
sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskro.“
13 Akor achaľile o učeňika, hoj lenge vakerelas pal o Jan Krsťiťeľ.

O Ježiš sasťarel le čhavores zaphandles le demonoha

14 Sar avle paš o nipi, avľa ke leste jekh manuš, savo peľa pro khoča, banďolas anglal leste
15 a phenďa: „Rajeja, av jileskro ke miro čhavo, bo hin les zachvati a igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro paňi.
16 Anďom les ke tire učeňika, ale on les našťi sasťarde.“
17 O Ježiš odphenďa: „Manušale bi o pačaben! Tumen previsarde manušale, mek dži kana tumenca avava? Dži kana mek tumen zľidžava? Anen les mange kade!“
18 O Ježiš pokarhinďa le demonos a ov takoj andral leste geľa avri. A ola oratar sas imar o čhavoro sasto.
19 Paľis avle o učeňika korkore paš o Ježiš a phende: „Soske les amen našťi tradňam avri?“
20 Ov lenge phenďa: „Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge, te tumen uľahas ča ajso pačaben sar o horčično zrnkos, phenena kale verchoske: ‚Predža kadarik kode!‘ – a predžala. A na ela ňič, so našťi kerena.
21 [Ale kajse demoni na džan avri, ča la modľitbaha the le postoha.]“
22 A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phenďa lenge o Ježiš: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le manušenge,
23 murdarena les, ale pro trito džives ušťela andral o meriben.“ A o učeňika ačhile igen smutna.

O Ježiš počinel e chramoskri daň

24 Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, ko kiden avri le chramoskre daňe, a phučle: „Či na počinel tumaro učiťeľis e chramoskri daň?“
25 „Počinel!“ odphenďa.
Sar avľa o Peter andro kher, phučľa lestar o Ježiš sigeder: „So pes tuke dičhol, Šimon? Kastar len o kraľa andral kada svetos o clo abo o daňe? Peskre čhavendar, abo le cudzendar?“
26 Ov odphenďa: „Le cudzendar.“
Akor leske o Ježiš phenďa: „Akor lengre čhave na mušinen te počinel.
27 Ale hoj pre amende te na rušen, dža paš o moros a čhiv e uďica. Le avri ešebno riba, savi chudeha, a sar lake phundraveha o muj, arakheha andre rupuňi minca*. Le la avri a počin o daňe vaš tu the vaš ma.“

18

O nekbareder andro ňeboskro kraľišagos

1 Andre odi ora avle o učeňika ko Ježiš a phende: „Ko hin bareder andro ňeboskro kraľišagos?“
2 O Ježiš peske vičinďa čhavores, ačhaďa les maškar lende
3 a phenďa: „Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena sar o čhavore, šoha na džana andro ňeboskro kraľišagos.
4 Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro ňeboskro kraľišagos.
5 Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel.“

Te na odcirden avres andral o pačaben

6 „Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknorendar, save pačan andre ma, uľahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros.
7 Vigos le svetoske vaš ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben. Kajse veci mušinen te avel, ale vigos ole manušeske, prekal kaste oda avel.

---

* **17:27** Oda hin jekh *stater*, so mon štar *drachmi.*
* **18:6** o baro bar andral o mlinos

8 Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv les tutar
het. Bo feder tuke hin te džal andro dživipen bi o pindro abo bi o vast, sar soduje
vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag.
9 A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het. Bo feder tuke
hin te džal jekha jakhaha andro večno dživipen, sar soduje jakhenca andro jagalo
peklos.
10 Dikhen pre oda, hoj te na dikhen tele aňi jekhes kale ciknorendar! Bo phenav
tumenge, hoj lengre aňjela andro ňebos ačhen furt angle miro ňeboskro Dad.
11 [Bo o Čhavo le Manušeskro avľa, hoj te zachraňinel oda, so sas našado.]“

Pal o našado bakroro

12 „So tumenge gondoľinen? Te uľahas varesave manušes šel (100) bakre a te jekh
lendar našľiľahas, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pro brehi a na džala te
rodel oles, so našľiľa?
13 Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar radisaľola
sar ole eňavardeš the eňendar (99), save na našľile.
14 Avke aňi tumaro Dad andro ňebos na kamel, hoj te našľol jekh kale ciknorendar.“

Te tiro phral dživel andro binos

15 „Te kerďahas tiro phral binos, dža a vaker leha pal oda ča tu the ov korkoro. Te
tut šunela, dochudňal pale tire phrales.
16 Te tut na šunela, le tuha mek jekhes abo duje dženen, bo *dojekh lav ačhela pro
duj abo trin švedki*.
17 Te len na šunela, phen oda andre khangeri. A te na šunela aňi la khangera, mi
el tuke sar colňikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi o Del.
18 Čačipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo the andro
ňebos a savoro, so rozphandena pre phuv, ela rozphandlo the andro ňebos.
19 Pale tumenge phenav: Te duj džene tumendar pre phuv ena jekh andre oda, so
mangena, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro ňebos.
20 Bo kaj pes duj abo trin džene zdžan andre miro nav, ode som the me maškar
lende.“

Pal o sluhas, so na odmukel

21 Akor avľa ke leste o Peter a phučľa lestar: „Rajeja, kecivar mušinav te odmukel
mire phraleske, so mange kerel o nalačho? Dži eftavar?“
22 O Ježiš leske phenďa: „Na phenav tuke, hoj eftavar, ale dži eftavardešvar efta (70
x 7)†.“
23 „Vašoda o ňeboskro kraľišagos hino sar kada: Sas jekh kraľis, savo kamelas te
džanel, keci love leske kamen leskre sluhi.
24 Sar chudňa te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas but milioni‡.
25 Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phenďa leskro raj, hoj les la romňaha
the le čhavenca te bikenen otrokenge, a mek the savoro, so les hin, hoj te del pale
oda, so le kraľiske kamelas.
26 Akor peľa o sluhas pro khoča, banďolas anglal leste a mangelas les: ‚Rajeja, užar
mek pre ma a savoro tuke dava pale!‘
27 Le kraľiske sas vaš leste pharo, mukľa les a savore love, so leske kamelas, leske
odmukľa.
28 Ale sar geľa oda sluhas odarik avri, arakhľa avre sluhas ole kraľiskre, savo leske
kamelas vaj šel (100) rupune minci§. Chudňa les, tasavelas les a phenďa: ‚De mange
pale oda, so mange kames!‘

† **18:22** Abo: eftavardeš the eftavar (77x) ‡ **18:24** 10 000 talenti § **18:28** 100 denara

29 Akor oda aver sluhas peľa paš leskre pindre a mangelas les: ‚Užar mek pre ma
a savoro tuke dava pale.‘
30 Ale ov na kamľa te užarel. Geľa a čhiďa les andre bertena, medik leske na
počinela oda, so leske kamelas.
31 Sar dikhle okla sluhi, so pes ačhiľa, ačhile igen smutna. Avle a vakerde avri le
kraľiske savoro, so pes ačhiľa.
32 Akor peske les vičinďa o kraľis a phenďa leske: ‚Nalačho sluhona, savoro, so
mange kamehas, tuke odmukľom, bo mangehas man.
33 The tuke kampľa te avel jileskro ke miro aver sluhas avke, sar me somas jileskro
ke tu.‘
34 Akor o kraľis choľisaľiľa a diňa les te mučinel andre bertena, medik na dela pale
savoro, so leske kamelas.
35 Avke kerela the miro ňeboskro Dad dojekheske tumendar, ko na odmukela peskre
phraleske andral o jilo.“

19

Pal o rozvod

1 Sar o Ježiš dovakerďa kala lava, geľa het andral e Galileja a avľa andre judsko
phuv pal o Jordan.
2 Džanas pal leste but nipi a ov len ode sasťarelas.
3 Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar: „Či šaj
omukel o rom peskra romňa, vaš soste ča kamel?“
4 Ov odphenďa: „So na genďan, hoj ešebnovarestar *o Del len stvorinďa sar muršes*
the džuvľa?
5 A o Del mek phenďa: *‚Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane*
la romňaha a on duj džene ena jekh ťelos.‘
6 Avke imar nane duj, ale jekh ťelos. Vašoda oda, so o Del phandľa, o manuš te na
rozphandel!“
7 Avke lestar phučle: „Akor soske phenďa o Mojžiš, hoj šaj *te del la romňa o*
rozvodno ľil a te bičhavel la het?“
8 A o Ježiš lenge phenďa: „O Mojžiš tumenge domukľa te premukel tumare romňijen
vaš oda, hoj tumare jile sas barune. Ale ešebnovarestar na sas avke.
9 A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskra romňa, te oj na kerďa lubipen, a
lela peske avra romňa, kerel lubipen.“ [„Oda murš, ko peske lel ajsa, so hiňi premukľi,
tiš kerel lubipen.“]
10 Akor leske phende leskre učeňika: „Te oda hin avke maškar o rom the maškar
e romňi, akor nane mištes te lel romňa.“
11 Ov lenge phenďa: „Na savore achaľon oda lav, ale ča ola, kaske oda hin dino.
12 Bo hin ajse murša, save uľile avke, hoj našťi dživen džuvľaha. A hin the ajse
murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša, save korkore
kamle te ačhel pačivale prekal o ňeboskro kraľišagos. Oda, ko šaj prilel, mi prilel!“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

13 Akor o manuša anenas ko Ježiš le čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta a te
modľinel pes vaš lenge, ale o učeňika lenge na domukenas.
14 No o Ježiš lenge phenďa: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen
lenge, bo kajsengro hin o kraľišagos le Devleskro.“
15 A sar thoďa pre lende o vasta, geľa odarik het.

O barvalo terno manuš

16 Varesavo murš avľa ke leste a phenďa: „Učiťeľina, savo lačho skutkos mušinav
te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

17 Ov leske phenďa: „Soske mandar phučes pal o lačho? Jekh hino Lačho. A te
kames te džal andro dživipen, doľiker o prikazaňja.“
18 „Save prikazaňja?“ phučľa le Ježišostar.
A o Ježiš phenďa: *„Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha*
klamišagoha pre avreste!
19 *De pačiv la da the le dades! Kameha avres avke sar tut korkores!“*
20 O terno murš leske pre oda odphenďa: „Kada savoro imar doľikerav. So mange
mek kampel?“
21 O Ježiš leske phenďa: „Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro barvaľipen a
rozde le čorenge a ela tut o barvaľipen andro ňebos. Paľis av a phir pal ma!“
22 Ale sar oda šunďa o terno murš, geľa het smutno, bo sas les but barvaľipen.

O barvalo phares avel andro kraľišagos le ňeboskro

23 O Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Čačipen phenav tumenge, hoj o barvalo
phares avela andro ňeboskro kraľišagos.
24 A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la ťavake te predžal prekal e suvakri
chev, sar le barvaleske te džal andro ňeboskro kraľišagos.“
25 Sar oda šunde leskre učeňika, igen pes čudaľinenas a phučenas: „Ta akor, ko
šaj el spasimen?“
26 Ale o Ježiš dikhľa pre lende a phenďa lenge: „O manuša oda našťi keren, ča o Del
šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“
27 Akor leske odphenďa o Peter: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu. So
amen hin olestar?“
28 O Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj andre oda časos, so avela,
sar bešela o Čhavo le Manušeskro pro tronos andre peskri slava, akor the tumen,
save man nasledinenas, bešena pro dešuduj (12) troni a sudzinena o dešuduj kmeňi
le Izraeloskre.
29 A sako, ko vaš miro nav omukľa o khera, le phralen abo le pheňen, le dades abo
la da, [la romňa,] le čhaven vaj o maľi, chudela šelvar ajci buter a chudela o večno
dživipen.
30 Ale but olendar, ko sas ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

20

Pal o robotňika andre viňica

1 „Bo o ňeboskro kraľišagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tosara avri, hoj te
lel le robotňiken andre peskri viňica.
2 Dovakerďa pes le robotňikenca, hoj len dela jekh rupuňi minca* pro džives, a
bičhaďa len andre peskri viňica.
3 Sar geľa avri vaj eňa orendar, dikhľa avre dženen, hoj ňič na keren a ačhen pro
pľacos.
4 The lenge phenďa: ‚Džan the tumen andre viňica a počinava tumen avke, sar
kampel.‘
5 A on gele.
Pale geľa avri vaj dešuduj (12) orendar the trin orendar a vičinďa avre robotňiken.
6 Paľis geľa avri vaj pandž orendar a arakhľa avre dženen te ačhel ča avke a phučľa
lendar: ‚Soske kade ačhen calo džives a ňič na keren?‘
7 Phende leske: ‚Bo ňiko amen na iľa andre buči.‘
Phenďa lenge: ‚Džan the tumen andre viňica te kerel buči.‘

* **20:2** jekh denaris

8 Sar zaračiľa, phenďa o raj la viňicakro peskre spravcaske: ‚Vičin le robotňiken a počin lenge.‘ Chude le poslednonendar dži o ešebna.
9 Sar avle ola, ko sas ile andre buči vaj pandž orendar, chudle po jekh rupuňi minca.
10 Paľis avle ola ešebna a gondoľinenas peske, hoj chudena buter, ale the on chudle po jekh minca.
11 Sar ile, dudrinenas pro chulaj
12 a vakerenas: ‚Amen pes trapinahas calo džives pro kham, ale kala posledna kerenas buči ča jekh ora a počinďal len avke sar amen!‘
13 Ale ov odphenďa jekheske lendar: ‚Prijaťeľina, na som ke tu ňespravedľivo! Či tut manca na dovakerďal pre jekh rupuňi minca?
14 Le oda, so hin tiro, a dža! No me kamav kale poslednones te del avke sar tut.
15 Abo našťi kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande namištes vaš oda, hoj som lačho?‘
16 Avke ena o posledna ešebna a o ešebna posledna.“

O Ježiš phenel avri pal peskro cerpišagos

17 Sar o Ježiš džalas upre andro Jeruzalem, iľa peske pre sera ole dešuduje učeňiken a pal o drom lenge vakerelas:
18 „Šunen: Džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela avridino le nekbaredere rašajenge the le zakoňikenge a odsudzinena les pro meriben.
19 Dena les le pohanenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbičinen the te ukrižinen; ale pro trito džives ušťela andral o meriben.“

Pal o thana paš le Ježišoskro tronos

20 Akor avľa e daj le Zebedeoskre čhavengri ko Ježiš peskre čhavenca, banďolas anglal leste a mangelas lestar vareso.
21 Ov latar phučľa: „So kames?“
Oj phenďa: „Phen, hoj kala mire duj čhave te bešen jekh pal tiri čači sera a dujto pal aver andre tiro kraľišagos.“
22 O Ježiš lake odphenďa: „Na džanen, so mangen. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijava?“ [„A či šaj aven bolde ole boľipnaha, saveha me som boldo?“]
Odphende leske: „Šaj.“
23 Ov lenge phenďa: „Čačes pijena odi kuči, so me pijav. [The ole boľipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.] Ale hoj te bešen pal miri čači the baľogňi sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola, prekal kaste len miro Dad pripravinďa.“
24 Sar oda šunde okla deš učeňika, rušle pre ola duj phrala.
25 Ale o Ježiš peske len vičinďa a phenďa: „Džanen, hoj o vladara ľidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen.
26 Ale maškar tumende oda avke našťi avel! Oda, ko kamel te avel bareder, mušinel te avel tumaro sluhas.
27 Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te služinel savorenge.
28 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avľa, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sasťarel duje koren paš o Jericho

29 Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi.
30 A paš o drom bešenas duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o Ježiš, vičinde: „Rajeja, Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“
31 Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čhiten, no on mek zoraleder vičinenas: „Av ke amende jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro!“

32 O Ježiš zaačhiľa, vičinďa len a phučľa: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“
33 On leske phende: „Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.“
34 Le Ježišoske sas pharo vaš lenge a chudňa pes lengre jakhendar. A on takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

21

O Ježiš avel andro Jeruzalem

1 Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo verchos, bičhaďa o Ježiš duje učeňiken
2 a phenďa lenge: „Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the oslica. Odphanden len a anen len ke ma.
3 Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len kampel, ale maj len bičhavela pale.“
4 Kada pes ačhiľa, hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o prorokos:
5 *„Phenen le Sionoskra čhake:*
‚Dikh, tiro kraľis avel ke tu pokorno
a bešel pre oslica, pro terno somaricis.‘ “
6 O učeňika gele a kerde avke, sar lenge oda phenďa o Ježiš.
7 Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskre gada a o Ježiš peske bešľa.
8 But manuša rakinenas peskre gada pro drom, aver čhingerenas o prajti pal o stromi a rakinenas pro drom.
9 O nipi, save džanas anglal leste the pal leste, vičinenas:
„*Hosanna* le Davidoskre Čhaske!
Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!
Hosanna andro ňebos!“
10 Sar avľa andro Jeruzalem, o manuša andre calo foros chudle te kerel bari vika a phučenas: „Ko hin kada?“
11 Ola nipi lenge odphenenas: „Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o galilejsko Nazaret.“

O Ježiš žužarel o chramos

12 O Ježiš geľa andro chramos a tradňa avri savoren, save ode cinenas the bikenenas. Previsarďa o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben.
13 Phenďa lenge: „Hin pisimen: *‚Miro kher pes vičinela kher pro modľitbi‘*, ale tumen lestar kerďan kher prekal o zbujňika!“
14 Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sasťarďa len.
15 Ale sar dikhle o bare rašaja the o zakoňika ola zazraki, so kerelas, the le čhavoren, save viskinen andro chramos: „Hosanna le Davidoskre Čhaske!“ rušenas.
16 „Šunes, so vakeren?“ phučle lestar.
O Ježiš phenďa: „He. Tumen mek šoha na genďan: *‚Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre tuke pripravinďal e chvala‘*?“
17 O Ježiš len ode mukľa, geľa avri andral o foros andre Betanija a ode presuča.

O figovňikos sučol avri

18 Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo.
19 Pal o drom dikhľa jekh figovňikos a geľa paš leste, ale na arakhľa upre o figi, ča o prajti. A phenďa leske: „Imar šoha buter te na barol pre tu ovocje!“ A oda figovňikos takoj šučiľa avri.

20 Sar oda dikhle leskre učeňika, čudaľinenas pes a phučenas: „Sar oda, hoj oda figovňikos takoj šučiľa avri?“
21 O Ježiš lenge odphenďa: „Čačipen tumenge phenav, te tumen uľahas pačaben a na pochibinďanas, kerďanas the tumen oda, so kerďom me le figovňikoha. A na ča kada, ale te phenďanas kale verchoske: ‚Hazde tut a čhiv tut andro moros!‘ ačhiľahas pes oda.
22 Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modľitba, chudena.“

Le Ježišoskri autorita

23 Sar avľa andro chramos a sikavelas, avle ke leste o bare rašaja the o phuredera le nipengre a phende leske: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita?“
24 O Ježiš lenge odphenďa: „The me tumendar vareso phučava a te mange odphenena, me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci.
25 Khatar sas le Janoskro boľipen? Andral o ňebos vaj le manušendar?“
A on chudle te vakerel maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačanďiľan?‘
26 Ale te phenaha: ‚Le manušendar,‘ daras pes le nipendar, bo savore lenas le Jan sar prorokos.“
27 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“
Akor lenge ov phenďa: „Aňi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.“

O podobenstvo pal o duj čhave

28 „So gondoľinen pal kada? Varesave manušes sas duj čhave. Avľa pal o ešebno a phenďa: ‚Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri viňica!‘
29 Ov odphenďa: ‚Na kamav te džal.‘ Ale paľis leske sas pharo a geľa.
30 Avľa pal o dujto čhavo a the leske phenďa oda. Ov odphenďa: ‚Džav, rajeja!‘ Ale na geľa.
31 Savo kale dujendar kerďa oda, so lendar o dad kamelas?“
Odphende le Ježišoske: „Oda ešebno.“
A o Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav: O colňika the o lubňa tumen predenašen andro kraľišagos le Devleskro!
32 Bo avľa o Jan tumen te sikavel pal o čačipnaskro drom, ale na pačanďiľan leske. No o colňika the o lubňa leske pačanďile a tumen oda dikhľan, ale the avke na čerinďan tumaro jilo a na chudňan leske te pačal.“

O podobenstvo pal e viňica

33 „Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinďa e viňica a ohradzinďa la. Kerďa e chev, kaj pes pučinel avri e šťava andral o hroznos, a ačhaďa e veža. Paľis diňa e viňica kečeň le vinarenge a geľa het pro droma.
34 Sar avľa oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhaďa peskre sluhen ke ola vinara, hoj te lel peskro uľipen.
35 Ale ola vinara chudle leskre sluhen; jekhes marde, avres murdarde a andre avreste čhivkerenas le barenca.
36 Pale bičhaďa avre sluhen, buter sar ešebnovar, ale the lenca oda kerde.
37 A pro koňec bičhaďa ke lende peskre čhas, bo phenďa peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘
38 Ale ola vinara peske phende: ‚Ov hino ďeďičis. Aven, murdaras les a leskro ďeďictvos ela amaro!‘
39 Chudle les, čhide les avri andral e viňica a murdarde les.
40 Sar avela o raj la viňicakro, so kerela ole manušenca?“

41 Phende leske: „Ole nalače manušen murdarela bi e milosť a e viňica dela avre
vinarenge, save leske anena o uľipen andre peskro časos.“
42 O Ježiš lenge phenďa: „So, mek šoha na genďan, so hin pisimen?
‚Oda bar, so o murara odčhide,
ačhiľa hlavno bar.
O Raj oda kerďa
a amen pes oleske čudaľinas!‘
43 Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o kraľišagos le Devleskro a dela
pes le manušenge, save anena ovocje.
44 Oda, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles
rozpučinela.“
45 Sar šunde o bare rašaja the o Farizeja ola leskre podobenstva, prindžarde, hoj
vakerel pal lende.
46 Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo o nipi les lenas sar prorokos.

22

O podobenstvo pal o bijav

1 O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva:
2 „O ňeboskro kraľišagos hino sar kada: Sas jekh kraľis, savo kerďa peskre čhaske
bijav.
3 Bičhaďa peskre sluhen, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale on na
kamenas te avel.
4 Pale bičhaďa avre sluhen a phenďa: ‚Phenen olenge, ko hine vičimen: O dilos
imar pripravinďom, o biki the o thule gurumňa imar hine murdarde a sa imar hin
kisno! Aven pro bijav!‘
5 Ale le hoscenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskri maľa a vareko te
bikenavkerel.
6 Okla chudle leskre sluhen, ande len avri pre ladž a murdarde len.
7 Sar oda šunďa o kraľis, choľisaľiľa, bičhaďa peskre slugaďen a murdarďa ole
vrahen. A lengro foros podlabarďa.
8 Akor phenďa peskre sluhenge: ‚O bijav imar hino pripravimen, ale ola, ko sas
vičimen, peske na zaslužinenas te avel pro bijav.
9 Vašoda džan pro droma a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.‘
10 Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačhen the le nalačhen.
A e sala le bijaveskri pes pherarďa le hoscenca.
11 Ale sar avľa andre o kraľis te dikhel pro hosci, dikhľa ode manušes, savo na sas
urdo andro bijavutne gada.
12 A phenďa leske: ‚Prijaťeľina, sar avľal andre, te na sal urdo andro bijavutne
gada?‘ A ov sas čhit.
13 Akor phenďa o kraľis le sluhenge: ‚Phanden leske o pindre the o vasta a čhiven
les avri andro kaľipen!‘ Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.
14 Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.“

O Farizeja phučen pal o daňe

15 Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes sar les te chudel pro lava.
16 Bičhade ke leste peskre učeňiken le Herodijanenca* a on leske phende:
„Učiťeľina, džanas, hoj sal čačipnaskro a sikaves le Devleskro drom andro čačipen.
A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro manuš.
17 Phen amenge, so gondoľines: Kampel te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

* **22:16** o Židi, save ľikerenas paš o Herodes

18 Ale o Ježiš prindžarďa lengro nalačhipen a phučľa: „Soske man kamen te chudel
pro lav, tumen dujemujengre?
19 Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!“ On leske ande o denaris
20 a ov lendar phučľa: „Kaskro hin kada muj the nav?“
21 „Le cisariskro,“ odphende.
Avke lenge phenďa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro,
le Devleske.“
22 Sar oda šunde, čudaľinde pes, mukle les a gele het.

O Saduceja phučen pal o ušťiben andral o meriben

23 Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našťi ušťel andral
o meriben. A phučle le Ježišostar:
24 „Učiťeľina, o Mojžiš phenďa: Te vareko merela bi o čhave, leskro phral peske
mušinela te lel leskra romňa, hoj te kerel le phraleske čhaven.
25 Sas ke amende efta phrala. Ešebno iľa romňa a paľis muľa. A vaš oda, hoj les na
sas čhave, mukľa la romňa peskre phraleske.
26 Avke pes oda ačhiľa the paš o dujto phral, the paš o trito až dži o eftato.
27 Paľis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.
28 Akor, te savore efta phrala laha dživenas, kaskri lendar ela romňi, sar ušťena
andral o meriben?“
29 O Ježiš lenge odphenďa: „Tumen na achaľon ňič, bo na prindžaren le Devleskro
lav aňi leskri zor.
30 Bo sar ušťena o mule andral o meriben, ena sar o aňjela andro ňebos a na lena
romňen aňi na džana romeste.
31 Tumen na genďan, so phenďa o Del, pal o mule, save ušťena andral o meriben?
32 *‚Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro!‘* O Del
nane Del le mulenge, ale le džidenge!“
33 Sar oda šunde o nipi, čudaľinenas pes upral leskro sikaviben.

O nekbareder prikazaňje

34 Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandľa le Saducejenge o muja andre, zgele pes
jekhetane.
35 Jekh lendar, zakoňikos, phučľa le Ježišostar, hoj les te chudel avri:
36 „Učiťeľina, savo prikazaňje hin nekbareder andro Zakonos?“
37 O Ježiš leske phenďa: *„‚Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral
caľi tiri duša the andral caľi tiri godľi.‘*
38 Kada hin oda baro the ešebno prikazaňje.
39 A dujto hin tiš ajso sar o ešebno: *‚Kameha avres avke sar tut korkores!‘*
40 Pre kala duj prikazaňja ačhel calo Zakonos the o Proroka.“

O Ježiš phučel pal o Mesijašis

41 Sar pes zgele o Farizeja, phučľa lendar o Ježiš:
42 „So tumen phenen pal o Mesijašis? Kaskro hino čhavo?“
Phende leske: „Le Davidoskro.“
43 Phenďa lenge: „Akor soske o David les andro Duchos vičinel Rajeja? Bo phenel:
44 *‚O Raj phenďa mire Rajeske:*
Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.‘
45 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj avel o Kristus leskro čhavo?“
46 Ňiko leske na džanelas te odphenel aňi lav a ole dživesestar pes imar ňiko na
opovažinďa lestar vareso te phučel.

23

O Ježiš pal o Farizeja the pal o zakoňika

1 Akor phenďa o Ježiš le nipenge the peskre učeňikenge:
2 „O zakoňika the o Farizeja peske bešle pre le Mojžišoskro than a sikaven, so
phenel o Zakonos.
3 Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te doľikeren, oda doľikeren a keren, ale
pal lengre skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren.
4 Sphanden bare pharipena, so našťi te zľidžal, a thoven len pro vali le manušenge,
ale on korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha.
5 Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven peske o
bare krabički le Devleskre laveha pro čekat the pro vasta a o bare špargici pro agor
peskre gadengre.
6 Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi.
7 Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len: ‚Rabbi.‘
8 Ale tumen peske ma domuken te phenel ‚rabbi‘, bo ča jekh hin tumaro Učiťeľis –
o Kristus – a tumen savore san phrala.
9 A ma phenen ňikaske pre phuv ‚dado‘, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda, ko hino
andro ňebos.
10 Aňi peske ma domuken te phenel ‚duchovna vodci‘, bo ča jekh hin tumaro Vodcas,
o Kristus.
11 Oda, ko uľahas maškar tumende bareder, ela tumaro služobňikos.
12 Sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

Vigos le Farizejenge the le zakoňikenge

13 „Ale vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo phanden
andre le nipenge o ňeboskro kraľišagos – tumen korkore andre na džan a olenge, ko
kamlehas te džal andre, na domuken.
14 [Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo thoven avri
le vdovenca a len lengre khera a but tumen modľinen, hoj tumen te dičhol. Vašoda
avena goreder sudzimen.]
15 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo predžan o
moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manušes andre tumaro pačaben, a sar pes
visarel, keren lestar čhavo le pekloskro, duvar goreder sar san tumen.
16 Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‚Ko lela vera pro chramos, oda nane
ňič, ale ko iľahas vera pro somnakaj andro chramos, oda imar mušinel te doľikerel.‘
17 Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chramos, so pošvecinel
o somnakaj?
18 Abo tumen phenen: ‚Te iľahas vareko vera pro oltaris, oda nane ňič, ale te iľahas
vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar mušinel te doľikerel.‘
19 Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so pošvecinel o
daros?
20 Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste, so upre
hin.
21 A oda, ko lel vera pro chramos, lel vera pro chramos the pre Oda, ko andre bešel.
22 Oda, ko lel vera pro ňebos, lel vera pro tronos le Devleskro the pre Oda, ko upre
bešel.
23 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo den o
ďesjatki andral e meta, andral o kopros the andral e raška, ale omukľan oda, so
buter kampel te doľikerel andro Zakonos: O spravodľišagos, o lačhejileskeriben the
e vernosť. Kada kampľa te kerel a koda te na omukel.
24 Tumen kore vodcale! La mucha precidzinen a la ťava preľiginen!

25 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo žužaren avral
e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the džungipen.
26 Farizejona, tu koro manuš! Žužar ešeb e kuči the o čaro andral, hoj te aven žuže
the avral!
27 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo san sar o
parne hrobi, so avral dičhon šukares, ale andral hine pherde le mulengre kokalenca
the dojekhe džungipnaha.
28 Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskre, ale andro jilo san
igen falošna the nalače.
29 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo ačhaven o
hrobi le prorokenge a šukaľaren o pomňiki le čačipnaskrenge.
30 Tumen phenen: ‚Te džiďiľamas andro dživesa amare dadengre, na mur-
darďamas lenca le proroken.‘
31 Avke korkore pre tumende phenen avri, hoj san o čhave olengre, ko murdarde
le proroken.
32 Dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!
33 Tumen sapale! Tumen čhave le sapengre! Sar šaj denašena olestar, hoj te na
aven odsudzimen andro peklos?
34 Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le goďaver muršen the olen, ko hine
avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukrižinena the murdarena a varesaven
lendar marena le bičenca andre tumare sinagogi a džana pre lende foros forostar.
35 Avke avena potrestimen vaš oda, hoj murdarďan le čačipnaskren; vaš oda, hoj
čhorďan avri o ňevinno rat le Abelostar dži ko Zachariaš, le Barachiašiskro čhavo,
saves murdarďan maškar o chramos the oltaris.
36 Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleňje!“

O roviben pal o Jeruzalem

37 „Ó, Jeruzalemona, Jeruzalemona! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres le
barenca andre ola, ko hine ke tu bičhade. Kecivar kamľom te skidel tire čhaven,
avke sar e kachňi skidel peskre kachňoren tel peskre kridli, ale na kamenas!
38 Dikh, tumaro kher ačhela omuklo!
39 Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar na dikhena, medik na phenena:
‚Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!‘“

24

O chramos ela telečhido

1 Paľis geľa o Ježiš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste leskre
učeňika, hoj leske te sikaven le chramoskre stavbi.
2 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Dikhen kada savoro? Čačipen tumenge phenav, hoj
kade na ačhela bar pre bareste! Savoro ela telečhido.“

O znameňja pal o koňec le svetoskro

3 Sar bešelas pro Olivovo verchos, avle pal leste leskre učeňika korkore a phende
leske: „Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj tu aves a imar hin
o koňec le svetoskro?“
4 O Ježiš lenge odphenďa: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel!
5 Bo ena but ajse manuša, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o
Kristus!‘ – a odcirdena but dženen pro falošno drom.
6 Sar šunena pal o maribena abo hoj pes maren o narodi, tumen ma predaran, bo
oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec.

7 Bo o narodos džala pro narodos a o kraľišagos pro kraľišagos; ela bari bokh a
pro but thana e phuv razisaľola.
8 Ale kada savoro ela o ešebna ločhibnaskre dukha.
9 Akor tumen phandena andre, marena a murdarena. Savore narodi tumen našťi
avri ačhena vaš miro nav.
10 Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a jekh avres
našťi avri ačhena.
11 Avena but falošna proroka a odcirdena but dženen pro falošno drom.
12 Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šiľaľola o kamiben,
13 ale oda, ko ľikerela avri dži o koňec, ela spasimen.
14 A kada evaňjelium pal o kraľišagos pes vakerela pal calo svetos, hoj savore narodi
te šunen, a paľis avela o koňec.
15 Sar dikhena, hoj pro sveto than ačhel oda baro džungipen, so meľarel andre o
chramos, avke sar phenďa o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi achaľol –
16 akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.
17 Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.
18 A oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.
19 No andre ola dživesa ela phares le khabňenge the ole džuvľenge, save den te
pijel le čhavoren.
20 Modľinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro šabat!
21 Bo akor ela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar o Del stvorinďa o svetos, a
imar aňi šoha buter na ela.
22 Te o Raj na kerďahas ola dživesa frimeder, na uľahas zachraňimen ňisavo
manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerďa ola dživesa frimeder.
23 Te tumenge akor vareko phenďahas: ‚Dikh, kade hino o Mesijašis,‘ abo: ‚Kode
hino!‘ – ma pačan!
24 Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare znameňja
the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes oda diňahas – the le avrikidle
manušen.
25 Dikhen, phenďom tumenge oda anglal!
26 Te tumenge akor vareko phenela: ‚Dikh, pre pušťa hino!‘ – ma džan avri. Abo:
‚Dikh, andro kher hino!‘ – ma pačan.
27 Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke ela, sar
avela o Čhavo le Manušeskro.
28 Bo kaj hin o mulo ťelos, ode pes skidena the o supi.
29 A takoj pal o pharipen andre ole dživesa,
o kham kaľola
a o čhonoro imar na labola.
O čercheňa perena andral o ňebos
a o ňeboskre zora razisaľona.
30 Akor pes sikavela pro ňebos o znameňje, o Čhavo le Manušeskro. A savore nipi
pre phuv rovena, sar dikhena, hoj *o Čhavo le Manušeskro avel pro ňeboskre chmari*
andre zor the andre bari slava.
31 Sar šunďola e zoraľi truba, bičhavela peskre aňjelen a skidena upre leskre
avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor le ňebostar dži
pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

32 „Le figovňikostar sikľon o podobenstvo: Sar leskre konara hine imar kovle a o
prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.
33 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj hino pašes
paš o vudar.

34 Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada
savoro na ačhela.
35 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.“

Ňiko na džanel oda džives aňi odi ora

36 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskre aňjela, aňi o
Čhavo, ča jekh o Dad.
37 Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar avela o
Čhavo le Manušeskro.
38 Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas romňen
a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos
39 a na džanenas, so pes ačhela, medik na avľa e potopa a na iľa savoren het – avke
ela the sar avela o Čhavo le Manušeskro.
40 Akor ena duj džene pre maľa: Jekh ela ilo a dujto ačhela.
41 Duj džuvľija erňinena pro mľinkos: Jekh ela iľi a dujto ačhela.
42 Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives avela
tumaro Raj.
43 Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, sava oratar rači avela o zbujňikos,
diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel o kher.
44 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi
ora, savi na užarena.“

Pal o lačho the nalačho sluhas

45 „Akor ko hin oda verno the goďaver sluhas, saves ačhaďa leskro raj upral peskre
sluhi, hoj len te del te chal pro spravno časos?
46 Bachtalo hin oda sluhas, saves leskro raj, sar avela, arakhela oda te kerel.
47 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvaľipen.
48 Ale te peske gondoľinďahas oda nalačho sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek
avke sig na avela‘ –
49 a chudňahas te marel olen, ko leha služinen, a chaľahas the piľahas le pijakenca,
50 akor avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, savo na užarel, the andre odi
ora, savi na džanel.
51 Prečhinela les pro jepaš a leskro kotor ela le dujemujengre manušenca. Ode ela
o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

25

Pal o deš pačivale čhaja

1 „Akor ela o ňeboskro kraľišagos ajso, sar o deš pačivale čhaja, save peske ile o
lampi a gele anglal te užarel le ternes.
2 Ale pandž lendar sas diline a pandž goďaver.
3 O diline peske ile o lampi, ale na ile peha olejos,
4 ale o goďaver peske ile o lampi the le olejoha andro cakli.
5 Sar imar but na avelas o terno, zadriminde savore a zasute.
6 Ale pal jepaš rat vareko vičinďa: ‚Dikh, o terno avel! Džan avri pal leste!‘
7 Akor ušťile savore čhaja a pripravinenas peske o lampi.
8 A o nagoďaver phende le goďaverenge: ‚Den amen tumare olejostar, bo amare
lampi murdaľon andre.‘
9 Ale o goďaver lenge odphende: ‚Na, bo na ela dos aňi amen aňi tumen. Feder ela,
te tumenge džana te cinel olendar, ko bikenen olejos.‘
10 A sar gele te cinel, akor avľa o terno. Ola, ko sas pripravimen, gele leha andre
pro bijav a phandľa pes andre o vudar.

11 Paľis doavle the okla čhaja a phenenas: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘
12 Ale ov odphenďa: ‚Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!‘
13 Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo le Manušeskro!“

Pal o talenti

14 „Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalas het pro droma, vičinďa peske le sluhen a diňa lenge peskro barvaľipen.
15 Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal oda, so džanelas te kerel. Paľis geľa het.
16 Oda, ko chudňa pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a zarodňa aver pandž talenti.
17 Avke the oda, ko chudňa duj, zarodňa aver duj.
18 Ale oda, ko chudňa jekh, geľa avri a kopaľinďa andre phuv chev a ode garuďa le rajeskre love.
19 Paľis pal o but časos avľa pale o raj ole sluhengro a phučelas lendar, so kerde le lovenca.
20 Avľa oda, ko chudňa pandž talenti, anďa aver pandž a phenďa: ‚Rajeja, pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!‘
21 Leskro raj leske phenďa: ‚Mištes kerďal, lačho the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral o but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘
22 Avľa the oda, ko chudňa duj talenti, a phenďa: ‚Rajeja, duj talenti man diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!‘
23 Leskro raj leske phenďa: ‚Mištes kerďal, lačho the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘
24 Paľis avľa the oda, ko chudňa jekh talentos, a phenďa: ‚Rajeja, džanavas, hoj tu sal zoralo manuš. Kides upre ode, kaj na sadzinďal, a les tuke oda, so na rozčhiďal.
25 Vašoda man daravas a geľom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh, kade hin oda, so hin tiro!‘
26 Ale leskro raj leske odphenďa: ‚Nalačho the leňivo sluhona! Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzinďom, a lav mange oda, so na rozčhiďom.
27 Šaj diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas, iľomas mange pale buter.
28 Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.
29 Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale olestar, kas nane, pes lela the oda, so les hin.
30 A kale sluhas, savestar nane chasna, čhiven avri andro kaľipen – ode, kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.‘ “

Pal o posledno sudos

31 „Sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskri slava a savore aňjela leha, akor peske bešela pro tronos andre peskri slava.
32 A savore narodi pes zdžana angle leste a oddelinela len jekhen avrendar avke, sar o pasťjeris oddelinel le bakroren the le capen.
33 A thovela le bakroren pal peskri čači sera a le capen pal oki sera.
34 Akor phenela o kraľis olenge, ko ena pal leskri čači sera: ‚Aven tumen, so san požehňimen mire Dadestar, zalen o kraľišagos, so sas pripravimen prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos.
35 Bo somas bokhalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man te pijel, somas cudzincos a priiľan man,

36 somas lango a diňan man te urel, somas nasvalo a avľan pal ma, somas andre
bertena a avľan man te dikhel.‘
37 Akor leske phenena o čačipnaskre: ‚Rajeja, kana tut dikhľam bokhales a
čaľarďam tut, abo smednones a diňam tut te pijel?
38 Kana tut dikhľam cudzincos a priiľam tut, abo langes a diňam tut te urel?
39 Kana tut dikhľam nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?‘
40 O kraľis lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Savoro, so kerďan jekheske
kale mire nekciknedere phralendar, mange oda kerďan.‘
41 Paľis phenela the olenge pal e baľogňi sera: ‚Džan mandar het tumen, so san
prekošle, andre večno jag, so hin pripravimen prekal o beng the leskre aňjela.
42 Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan man te
pijel,
43 somas cudzincos, a na priiľan man, somas lango, a na diňan man te urel, somas
nasvalo the andre bertena, a na avľan pal ma.‘
44 Akor leske the on odphenena: ‚Rajeja, kana tut dikhľam bokhales, abo
smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre bertena, a na
pomožinďam tuke?‘
45 Akor lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerďan jekheske
kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerďan.‘
46 A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskre andro večno dživipen.“

26

O rašaja pes dovakeren pro Ježiš

1 Sar dovakerďa o Ježiš savore kala lava, phenďa peskre učeňikenge:
2 „Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patraďi a o Čhavo le Manušeskro ela dino,
hoj les te ukrižinen.“
3 Akor pes zgele o bare rašaja, o zakoňika the o phuredera le nipengre andre dvora
ko nekbareder rašaj Kajfaš.
4 Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a murdarena les.
5 Ale phenenas: „Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.“

O Ježiš pomazimen andre Betanija

6 Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon ko Malomocno,
7 avľa ke leste jekh džuvľi. Ola džuvľa sas igen vzacno olejos andro alabastrovo
caklocis. Sar bešelas o Ježiš pašal o skamind, čhiďa leske oda olejos avri pro šero.
8 Sar oda dikhle o učeňika, choľisaľile a phučle: „Nane zijan, kajso vzacno olejos?
9 Kada olejos pes šaj bikenďa vaš o but love a šaj pes diňa le čorenge!“
10 Sar oda dikhľa o Ježiš, phenďa lenge: „Soske pre late chan choľi? Se igen šukar
skutkos mange kerďa.
11 Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava.
12 Oleha, hoj čhiďa avri o olejos pre miro ťelos, man pripravinďa pre miro pohrebos.
13 Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik pal calo svetos, kaj pes vakerela kada
evaňjelium, pes phenela the oda, so kadi džuvľi akana kerďa, hoj pes pre late te
leperel.“

O Judaš del andre le Ježiš

14 Akor jekh le dešudujendar o Judaš Iškarijotsko geľa het ko bare rašaja
15 a phučľa: „So man dena, te les tumenge dava andre?“ A on les dine tranda (30)
rupune love.
16 O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te del andre.

E posledno večera

17 Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos avle o učeňika ko Ježiš a
phende leske: „Kaj kames, hoj tuke te keras o Patraďakro chaben?“
18 Ov phenďa: „Džan andro foros ke koda the koda manuš a phenen leske: ‚O
Učiťeľis tuke phenel: Miro časos hin pašes. Kamav te kerel e Patraďi andre tiro kher
mire učeňikenca.‘ “
19 O učeňika kerde avke, sar lenge oda phenďa o Ježiš, a pripravinde e Patraďi.
20 Sar zaračiľa, bešľa o Ježiš le dešudujenca pašal o skamind.
21 Sar chanas, phenďa: „Čačipen tumenge phenav: Jekh tumendar man
zradzinela.“
22 Sar oda šunde, ačhile igen smutna a phučenas lestar jekh pal aver: „Som oda
me, Rajeja?“
23 O Ježiš odphenďa: „Oda, ko peske manca močinela o maro andro čaro, ov man
zradzinela.
24 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale
ole manušeha, ko les zradzinel, ela igen namištes. Feder leske uľahas, te aňi na
uľiľahas.“
25 Akor o Judaš, savo les zradzinelas, phučľa: „Som oda me, Rabbi?“
O Ježiš leske phenďa: „Tu oda phenďal.“
26 Sar chanas, iľa o Ježiš o maro a paľikerďa. Phagerelas, delas le učeňiken a
phenďa: „Len, chan, kada hin miro ťelos.“
27 Paľis iľa e kuči, paľikerďa, diňa lenge a phenďa: „Pijen andral savore,
28 bo kada hin miro rat la zmluvakro, so pes čhorel avri vaš but manuša, hoj pes
lenge te odmukel o bini.
29 Ale phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viňica,
dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro kraľišagos mire
Dadeskro.“
30 Paloda, sar giľade chvala, gele pro Olivovo verchos.

O Ježiš phenel, hoj les savore omukena

31 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Kadi rat savore denašena a omukena man, bo hin
pisimen:
‚Marava le pasťjeris
a o bakrore andral o stados pes rozdenašena.‘
32 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“
33 Akor leske o Peter phenďa: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava.“
34 O Ježiš leske odphenďa: „Čačipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o
kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“
35 O Peter leske phenďa: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A
savore učeňika avke phenenas.

E modľitba andre Getsemansko zahrada

36 Paľis lenca o Ježiš avľa pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenďa
peskre učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man me džava te modľinel.“
37 Iľa peha le Peter the le Zebedeoskre duje čhaven. A zaiľa les o pharipen the e
žaľa.
38 Akor lenge phenďa: „Miri duša hiňi pro meriben smutno! Ačhen manca kade a
ma soven!“
39 Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa le mujeha pre phuv a modľinelas pes:
„Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči. Ale na oda so me kamav, ale
so tu kames.“

40 Paľis avľa ke peskre učeňika, arakhľa len te sovel a phenďa le Peteriske: „So, na
birinen manca te ačhel jekh ora upre?
41 Ma soven a modľinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje! Bo o duchos
kamel, ale o ťelos hino slabo.“
42 Pale pes odgeľa dujtovar te modľinel a phenelas: „Dado miro, te man našťi obdžal
kadi kuči a mušinav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!“
43 Sar avľa, arakhľa len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel.
44 Mukľa len, odgeľa pes pale tritovar te modľinel a phenďa pale ola lava.
45 Paľis avľa ko učeňika a phenďa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge?
Dikh, avľa odi ora, sar o Čhavo le Manušeskro hino dino andro vasta le binošne
manušenge.
46 Ušťen upre, aven džas. Miro zradcas hino pašes.“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 Androda, medik o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar. Leha
avenas but nipi le šabľenca the le pacenca andro vasta, save sas bičhade le bare
rašajendar the le phurederendar.
48 Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda hin oda, kas čumidava.
Chuden les.“
49 A takoj avľa o Judaš ko Ježiš a phenďa: „Smirom tuke, Rabbi!“ A čumidľa les.
50 O Ježiš leske phenďa: „Prijaťeľina, ker oda, soske avľal.“
Avke avle, chudle les a zaile.
51 Jekhvareste jekh olendar, ko sas le Ježišoha, iľa avri e šabľa, demaďa le
nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinďa leske o kan.
52 O Ježiš leske phenďa: „Thov e šabľa pale pro than, bo sako, ko pes la šabľaha
marel, la šabľaha the merela.
53 Abo gondoľines tuke, hoj našťi akana mangav mire Dades a ov mange bičhaďahas
buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen?
54 Ale sar pes paľis naplňindehas o Pisišagi, save phenen, hoj pes oda kavke
mušinel te ačhel?“
55 Andre odi ora phenďa o Ježiš le nipenge: „Avľan pre ma le šabľenca the le
pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? Sako džives bešavas maškar
tumende andro chramos, sikavavas a na phandľan man.
56 Ale kada savoro pes ačhiľa, hoj pes te naplňinel oda, so pisinde o Proroka.“
Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

O Ježiš angle Bari Rada

57 Avke zaile le Ježiš a ľigende les ko Kajfaš, ko nekbareder rašaj. Ode pes zgele o
zakoňika the o phuredera.
58 O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder rašaskri.
Geľa andre a bešľa peske le sluhenca, hoj te dikhel, sar oda savoro doperela.
59 O bare rašaja, o phuredera the caľi Bari Rada kamenas te arakhel falošno
sveďectvos pro Ježiš, hoj les te murdaren.
60 Ale kajte avle but falošna švedki, the avke ňič na arakhle.
Paľis avle duj džene
61 a phende: „Kada manuš phenďa: ‚Šaj čhivav tele kada chramos a tel o trin džives
les pale šaj ačhavav.‘ “
62 Akor ušťiľa o nekbareder rašaj a phenďa leske: „Ňič na phenes pre oda, so pre
tu kala manuša vakeren?“
63 Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenďa: „Le vera anglo džido Del
a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro.“

64 O Ježiš leske phenďa: „Tu oda phenďal. Ale phenav tumenge, hoj akanastar
dikhena, hoj *o Čhavo le Manušeskro bešel pre čači sera le Nekzoraledereskri a avel*
pro ňeboskre chmari.“
65 Akor čhingerďa o nekbareder rašaj peskre gada a phenďa: „Ruhinel pes! Kampel
amenge mek švedken? Akana šunďan, sar pes ruhinel!
66 So pre oda phenen?“
A on odphende: „Zaslužinel peske te merel!“
67 Akor leske chudle te čhungarel andro muj a marenas les pal o šero. Aver les
marenas le pacenca
68 a phenenas: „Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demaďa?“

O Peter zaprinel le Ježiš

69 O Peter bešelas avri pre dvora. Avľa ke leste jekh služka a phenďa leske: „The
tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.“
70 Ale o Peter zaprinďa angle savoredženende a phenďa: „Na džanav, so vakeres.“
71 Sar geľa paš e brana, dikhľa les aver služka a phenďa olenge, ko ode sas: „The
kada manuš sas ole Ježišoha andral o Nazaret.“
72 Ale o Peter pale zaprinďa a iľa vera: „Na prindžarav ole manušes!“
73 Sikra paloda avle ola, ko ode ačhenas, a phende le Peteriske: „Tu sal čačes jekh
lendar, bo tiro vakeriben pre tu phenel avri.“
74 Androda pes o Peter chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole
manušes!“ A takoj giľaďa o kohutos.
75 Akor avľa le Peteriske pre goďi ola lava, so leske o Ježiš phenďa: „Sigeder sar o
kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“ Geľa avri a chudňa igen te rovel.

27

O Ježiš ľigendo ko Pilat

1 Sig tosara pes dovakerde savore bare rašaja the o phuredera le nipengre pro Ježiš,
hoj les dena te murdarel.
2 Phandle les, ľigende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

Le Judašiskro meriben

3 Sar dikhľa o Judaš, savo diňa andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas leske pharo a
diňa pale le bare rašajenge the le phurederenge ola tranda (30) rupune love
4 a phenďa: „Kerďom binos, bo zradzinďom o ňevinno rat.“
Ale on odphende: „So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!“
5 O Judaš čhiďa ola rupune love andro chramos a odgeľa. Paľis geľa a figinďa pes.
6 O bare rašaja ile ola love a phende: „Našťi len thovas andre le chramoskri
pokladňica, bo oda hin o počiňiben vaš o rat.“
7 Dovakerde pes a ole lovenca cinde e maľa le hrnčjariskri, hoj ode te parunen le
cudzincen.
8 Vašoda pes vičinel odi maľa „Maľa le Rateskri“ dži adadžives.
9 Akor pes ačhiľa oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš: *„Ile ola tranda*
(30) rupune love, o počiňiben, pre savo pes dovakerde o čhave le Izraeloskre,
10 *a dine len vaš e maľa le hrnčjariske, avke sar mange prikazinďa miro Raj.“*

O Ježiš anglo Pilat

11 O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučľa: „Sal tu o židoviko
kraľis?“
„Tu oda phenďal,“ phenďa leske o Ježiš.
12 O bare rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov ňič na odphenďa.

13 Akor lestar o Pilat phučľa: „Na šunes, keci pre tu vakeren?“
14 Ale o Ježiš leske na odphenďa aňi lav, vašoda pes o vladaris igen čudaľinelas.
15 Sako berš pre Patraďi premukelas o vladaris le nipenge jekhe bertenošis, saves peske o manuša kidenas avri.
16 Akor ode sas jekh igen nalačho bertenošis, saves vičinenas Barabaš.
17 Sar pes o nipi zgele, phučľa lendar o Pilat: „Kas kamen, hoj tumenge te premukav: Le Barabaš, abo le Ježiš, saves vičinen Kristus?“
18 Bo džanelas, hoj les andral e zavisť dine andre.
19 Sar bešelas o Pilat pro sudno stolkos, bičhaďa ke leste leskri romňi, hoj leske te phenen: „Te na chal tut ňič ole čačipnaskre manušeha, bo adadžives andro suno but cerpinďom vaš leske!“
20 Ale o bare rašaja the o phuredera marde upre le nipen, hoj te mangen le Barabaš a te murdaren le Ježiš.
21 O Pilat lendar phučľa: „Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?“
„Le Barabaš!“ odphende.
22 A o Pilat phučľa: „A so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?“
„Ukrižin les!“ vičinenas savoredžene.
23 Ale ov lendar phučľa: „So ajso nalačho kerďa?“
No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“
24 Sar dikhľa o Pilat, hoj ňič našťi kerel a o nipi keren mek bareder vika, iľa o paňi, thoďa (omorďa) o vasta anglo nipi a phenďa: „Me som žužo kale manušeskre ratestar! Pre tumende oda ačhel.“
25 A savore nipi phende: „Leskro rat pre amende the pre amare čhave!“
26 Akor lenge premukľa le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinďa a diňa te ukrižinel.

O slugaďa asan le Ježišostar

27 O slugaďa ile le Ježiš andre le vladariskro palacis a zgele pes pre leste caľi čata.
28 Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plašťos.
29 Le trňendar leske kerde koruna a thode leske la pro šero. Dine les paľica andro čačo vast a perenas anglal leste pro khoča. Asanas lestar a phenenas: „Mi dživel o židoviko kraľis!“
30 Čhungarenas pre leste, ile odi paľica a marenas les pal o šero.
31 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plašťos, urde pre leste leskre gada a ľidžanas les te ukrižinel.

O Ježiš ukrižimen

32 Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazinde, hoj te ľidžal le Ježišoskro kerestos.
33 Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin „le Lebkengro Than“.
34 Dine les te pijel mol mišimen varesoha, so hin igen kirko. Ale sar koštoľinďa, na kamľa te pijel.
35 Sar les ukrižinde, rozďelinde peske leskre gada a losinenas vaše, [hoj pes te naplňinel oda, so phenďa o prorokos: „Rozďelinde peske mire gada a losinenas vaš mire veci.“]
36 Paľis peske o slugaďa bešle a stražinenas les.
37 Upral leskro šero dine te pisinel leskri vina: „Kada hin o Ježiš, o kraľis le Židengro.“
38 Jekhetane leha ukrižinde duje zbujňiken, jekhes pal e čači sera a dujtones pal oki sera.
39 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca

40 a phenenas: „Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves,
zachraňin tut! Te sal o Čhavo le Devleskro, av tele pal o kerestos!“
41 Avke lestar asanas the o bare rašaja le zakoňikenca the le phurederenca a
phenenas:
42 „Avren zachraňinelas a pes našťi zachraňinel? Ov hino o kraľis le Izraeloskro!
Akana mi avel tele pal o kerestos a pačaha leske!
43 Pačalas le Devleske, akana les mi zachraňinel, te les kamel! Se phenďa: ‚Me som
o Čhavo le Devleskro!‘ “
44 Asanas lestar the ola, ko leha sas jekhetane ukrižimen.

O Ježiš merel

45 Dešuduj (12) orendar* pro dilos avľa o kaľipen pal caľi phuv a ľikerďa dži trin
ori pal o dilos.
46 Vaj trin orendar o Ježiš zoraha vičinďa: *„Eli, Eli, lama sabachtani*?“ So hin
prethodo: *„Devla miro, Devla miro, soske man omukľal*?“
47 Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: „Vičinel le Eliaš!“
48 Jekh dženo takoj denašľa te močinel e špongija andro šut, thoďa la pre paca a
delas les te pijel.
49 Ale okla džene phenenas: „Muk avke! Dikhaha, či les avela o Eliaš te
zachraňinel!“
50 Ale o Ježiš pale zorales vičinďa a muľa.
51 Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži
tele, e phuv razisaľolas a o skali pharonas.
52 O hrobi pes phundravenas a but sveta manuša ušťile andral o meriben.
53 Avle avri andral o hrobi paloda, sar o Ježiš ušťiľa andral o meriben, a gele andro
sveto foros, kaj pes sikade but dženenge.
54 Sar dikhľa o veľiťeľis the ola, ko leha stražinenas le Ježiš, hoj e phuv razisaľolas,
a the oda savoro, so pes ačhelas, igen pes daranas a phenenas: „Ov sas čačes o Čhavo
le Devleskro!“
55 Sas ode the but džuvľa, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš andral e
Galileja a kerenas pašal leste.
56 Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskri the le
Jozefoskri, a mek e daj le Zebedeoskre čhavengri – le Jakoboskri the le Janoskri.

O Ježiš parundo

57 Sar zaračiľa, avľa jekh barvalo manuš andral e Arimatija, savo pes vičinelas
Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskro učeňikos.
58 Geľa pal o Pilat a mangelas le Ježišoskro ťelos. Avke o Pilat prikazinďa, hoj leske
les te den.
59 O Jozef iľa o ťelos a zapačarďa les andre žuži lepeda.
60 Thoďa les andre peskro nevo hrobos, savo avri kerďa andre skala. Paľis zakerďa
o vudar andro hrobos bare bareha a geľa het.
61 Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenas anglo hrobos.
62 Pre aver džives pro šabat pes zgele o bare rašaja the o Farizeja ko Pilat
63 a phende: „Rajeja, avľa amenge pre godi, hoj oda zvodcas, mek sar dživelas,
phenďa: ‚Pal o trin džives uščava andral o meriben.‘
64 Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos, hoj les te
na aven leskre učeňika rači te čorel a te na phenen le nipenge, hoj ušťiľa andral o
meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar o ešebno.“

---

* **27:45** E grecko čhib: Šov orendar dži eňa ori. Akor rachinenas o ori avres sar adadžives.

65 O Pilat lenge phenďa: „Hin tumen slugaďa, džan a stražinen les, sar ča džanen.“
66 Avke on gele, zapečaťinde andre o bar a dine le slugaďenge te stražinel.

28

O Ježiš ušťel andral o meriben

1 Pal o šabat, sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele e Maria
Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.
2 A dikh, e phuv zorales razisaľiľa, bo o aňjelos le Rajeskro avľa tele andral o ňebos,
odcirdňa o bar pašal o hrobos a bešľa peske upre.
3 Leskro muj švicinelas sar bleskos a leskre gada sas parne sar jiv.
4 O slugaďa lestar avke daranďile, hoj ačhile sar mule.
5 Ale o aňjelos phenďa le džuvľenge: „Tumen ma daran! Bo džanav, hoj roden le
Ježiš, savo sas ukrižimen.
6 Ov kade nane, bo ušťiľa andral o meriben, avke sar phenďa. Aven, dikhen oda
than, kaj pašľolas.
7 Džan sigo te phenel leskre učeňikenge, hoj ušťiľa andral o meriben a džal anglal
tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Ma bisteren pre oda, so phenďom!“
8 Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenas oda te
phenel leskre učeňikenge.
9 A jekhvareste androda pes lenca o Ježiš arakhľa a phenďa lenge: „Smirom
tumenge!“ On avle ke leste, klaňinenas pes leske a chudenas pes leskre pindrendar.
10 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Ma daran tumen! Džan te phenel mire phralenge,
hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.“

O bare rašaja prepočinen le slugaďen

11 Sar o džuvľa džanas ko učeňika, varesave ole slugaďendar odgele andro foros a
phende le bare rašajenge savoro, so pes ačhiľa.
12 O bare rašaja pes zgele le phurederenca te dovakerel a dine le slugaďen but love
13 a phende: „Phenen, hoj leskre učeňika avle rači a čorde les akor, sar tumen
sovenas.
14 A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha a keraha sa, hoj pes tumenge
ňič te na ačhel.“
15 O slugaďa ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada vakeriben pes
rozľigenďa maškar o Židi dži adadžives.

O Ježiš bičhavel le učeňiken

16 O dešujekh (11) učeňika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge phenďa o
Ježiš.
17 Sar les dikhle, klaňinenas pes leske, ale varesave pochibinenas.
18 O Ježiš avľa ke lende a phenďa: „Hin mange diňi savori zor pro ňebos the pre
phuv.
19 Vašoda džan a keren mange učeňiken andral savore narodi. Bolen len andro
nav le Dadeskro, le Čhaskro the le Svete Duchoskro
20 a sikaven len te doľikerel savoro, so tumenge prikazinďom. Dikhen, me som
tumenca sako džives, medik na ela o koňec le svetoskro.“

O Evaňjelium le Marekoskro

Pal o Jan Krsťiťeľ

1 O evaňjelium pal o čhavo le Devleskro, pal o Ježiš Kristus, chudňa avke,
2 sar pisinelas o prorokos Izajaš:
„Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.
3 *O hangos vičinel pre pušťa:*
‚Pripravinen o drom le Rajeske,
rovňinen prekal leste avri o chodňiki!‘ “
4 O Jan chudňa te bolel pre pušťa a phenelas le manušenge, hoj te keren pokaňje a te den pes te bolel, hoj pes lenge te odmuken o bini.
5 Avenas ke leste savore manuša andral e judsko phuv the andral o foros Jeruzalem. A phenenas avri peskre bini a o Jan len bolelas andro paňi Jordan.
6 Sas urdo andro gada la ťavakra srsťatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.
7 A kazinelas: „Pal mande avel zoraleder, sar som me. Me na som hodno anglal leste te banďol a te phundravel o sirimocis pre leskre sandalki.
8 Me tumen bolav le paňeha, ale ov tumen bolela le Svete Duchoha.“

O Ježiš hino boldo

9 Andre ola dživesa avľa o Ježiš andral o galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro paňi Jordan.
10 A takoj, sar avelas avri andral o paňi, dikhľa phundrado o ňebos the le Duchos, so sar holubica avelas tele pre leste,
11 a andral o ňebos šunďiľa o hangos: „Tu sal miro čhavo, saves kamav. Tutar man hin o radišagos.“

O Ježiš hino pokušimen

12 A takoj paloda les o Duchos ľigenďa pre pušťa.
13 Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

O Ježiš chudel te služinel

14 Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avľa o Ježiš andre Galileja a kazinelas o evaňjelium le Devleskro.
15 Phenelas: „O časos imar avľa! Pašes hin o kraľišagos le Devleskro. Keren pokaňje a pačan andro evaňjelium!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeňiken

16 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa le Šimon the leskre phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.
17 O Ježiš lenge phenďa: „Aven pal mande a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“
18 On takoj omukle o siti a gele pal leste.
19 Sar geľa odarik sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven, sar pre loďka prikeren o siti.
20 A takoj len vičinďa a on omukle peskre dades le Zebedeus andre loďka le manušenca, so kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

Andre sinagoga andro Kafarnaum

21 Avke gele andro foros Kafarnaum a takoj pro šabat geľa andre sinagoga a sikavelas.
22 A o manuša pes čudaľinenas oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas sar o zakoňika, ale sar oda, kas hin autorita.
23 Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačho duchos. Ov viskinďa:
24 „So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal: Oda Sveto le Devleskro!“
25 O Ježiš prikazinďa ole nalače duchoske: „Čhit, dža andral leste avri!“
26 O nalačho duchos leha čhivkerelas, viskinďa zorales a geľa andral leste avri.
27 Savore pes čudaľinenas a phučenas jekh avrestar: „Oda so hin kada? Nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on les šunen!“
28 A o hiros pal leste pes sig rozľigenďa pal caľi Galileja.

O Ježiš sasťarel le Peteriskra sasa

29 Sar o Ježiš, o Jakob the o Jan avle avri andral e sinagoga, gele andro kher ko Šimon* the ko Andrej.
30 Ode pašľolas le Šimonoskri sasuj andre horučka a takoj pal late phende le Ježišoske.
31 Ov geľa paš late, chudňa la vastestar a pomožinďa lake te ušťel. E horučka la takoj omukľa a oj pašal lende chudňa te kerel.
32 Rači, sar zageľa o kham, anenas ke leste savore nasvalen the zaphandlen le demonenca.
33 Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar.
34 O Ježiš sasťarďa but nasvalen, saven trapinenas o všelijaka nasvaľibena, a tradňa avri but demonen. Na domukľa le demonenge te vakerel, bo on les prindžarenas.

Džan andre Galileja

35 Sig tosara, mek sar sas rat, ušťiľa a geľa pro omuklo than, kaj pes modľinelas.
36 Ale o Šimon the ola, ko sas leha, les gele te rodel.
37 Sar les arakhle, phende leske: „Sako tut rodel!“
38 O Ježiš lenge phenďa: „Aven džas avrether, andro gavora, so hine kade pašes, hoj the ode te vakerav o evaňjelium, bo vaš oda avľom.“
39 Vakerelas o evaňjelium pal caľi Galileja andre lengre sinagogi a tradelas avri le demonen.

O malomocno sasťol avri

40 Avľa ke leste jekh malomocno, geľa angle leste pro khoča a mangelas les: „Te kamľalas, šaj man sasťares!“
41 Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thoďa pre leste o vast, chudňa pes lestar a phenďa: „Kamav, av sasto!“
42 A o malomocno takoj sasťiľa avri a sas žužo.
43 O Ježiš leske zorales dovakerďa a takoj les bičhaďa het.
44 Phenďa leske: „Šun, ma phen oda ňikaske, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinďa o Mojžiš, lenge pro sveďectvos.“
45 Ale ov geľa het a chudňa všadzik te vakerel pal oda, so pes ačhiľa. Vašoda o Ježiš imar našťi geľa andro fori anglo nipi, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

---

* **1:29** Oda hin o Peter.

2

O Ježiš sasťarel le kaľikos

1 Pal varesave dživesa geľa o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes
dodžanle, hoj hino andro kher.
2 Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas
lenge pal o evaňjelium.
3 Akor ke leste avle štar murša, save anenas jekhe kaľikos.
4 Ale našťi pes dochudle le nasvaleha ko Ježiš, bo sas ode but manuša. Avke otkerde
e strecha a mukle le kaľikos tele pro nošitki ode, kaj sas o Ježiš.
5 Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenďa le kaľikoske: „Čhavo miro, odmukle
tuke hine o bini.“
6 Ale bešenas ode the varesave zakoňika, save peske andro jile gondoľinenas:
7 „Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! Ňiko našťi odmukel o bini, ča
jekh o Del!“
8 O Ježiš takoj prindžarďa andre peskro duchos, hoj pal leste kavke gondoľinen, a
phenďa lenge: „Soske kavke gondoľinen andre tumare jile?
9 So hin lokeder, te phenel le kaľikoske: ‚Odmukle tuke hin o bini‘, či te phenel:
‚Ušťi, le tuke o nošitki a dža‘?
10 Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor te
odmukel pre phuv o bini“ – phenďa le kaľikoske:
11 „Phenav tuke: Ušťi, le tuke o nošitki a dža khere!“
12 Ov takoj ušťiľa a savore dikhle, sar peske iľa o nošitki a geľa het. Savore pes
čudaľinenas, lašarenas le Devles a phenenas: „Mek šoha kajso vareso na dikhľam!“

O Ježiš vičinel le Levi

13 O Ježiš džalas pale paš o moros. Avenas pal leste igen but manuša a ov len
sikavelas.
14 A pal o drom dikhľa le Levi, le Alfeoskre čhas, sar bešelas pre colňica, a phenďa
leske: „Av pal mande!“ A ov ušťiľa a geľa pal leste.
15 Paľis o Ježiš geľa ke leste andro kher, a sar ode bešelas pašal o skamind, bešenas
leha the leskre učeňikenca but colňika the binošna manuša, bo but ajse pal leste
džanas.
16 Ale sar les dikhle o zakoňika the o Farizeja te chal le colňikenca the le
binošnenca, phučle leskre učeňikendar: „Soske pijel a chal le colňikenca the le
binošnenca?“
17 Sar oda o Ježiš šunďa, phenďa lenge: „Le sastenge na kampel le doktoris, ale le
nasvalenge. Me na avľom te vičinel le spravodľiven, ale le binošnen!“

Pal o postos

18 Le Janoskre učeňika the o Farizeja pes poscinen. Varesave manuša avle a phučle
le Ježišostar: „Soske o učeňika le Janoskre the o učeňika le Farizejengre poscinen a
tire na poscinen?“
19 A o Ježiš lenge phenďa: „Či šaj poscinen o hosci pro bijav, te mek o terno hino
lenca? Medik hino lenca o terno, našťi pes poscinen!
20 Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa pes
poscinena.
21 Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan
odčhinďola le puranestar a kerela pes mek bareder chev.
22 A ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol
rozčhingerela o gone a zňičinela pes the e mol the o gone. Ale e nevi mol pes čhivel
andro neve gone.“

Pal o šabat

23 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeňika
chudle te čhingerel o klasi.
24 O Farizeja leske phende: „Dikh, keren oda, so našťi te kerel pro šabat!“
25 Ov lenge phenďa: „Mek šoha na genďan pal oda, so kerďa o David akor, sar les
na sas so te chal a sas bokhalo ov a the ola, ko sas leha?
26 Sar geľa andro kher le Devleskro akor, sar sas o Ebjatar nekbareder rašaj, a chaľa
o sveta mare, save ňiko našťi chal, ča o rašaja, a diňa the olen, ko sas leha?“
27 Phenďa lenge: „O šabat sas kerdo prekal o manuš, a na o manuš prekal o šabat!
28 Vašoda o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

3

O Ježiš sasťarel o vast pro šabat

1 Sar o Ježiš geľa pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas ňevladno vast.
2 A varesave džene ča dikhenas, či les sasťarela avri pro šabat, hoj les te obviňinen.
3 O Ježiš phenďa ole manušeske, saves sas ňevladno vast: „Ach kade maškaral!“
4 A phučľa lendar: „Či šaj pro šabat mištes te kerel, abo na? O dživipen te
zachraňinel, či te murdarel?“ Ale on sas čhit.
5 Dikhľa pro manuša pašal peste choľaha a sas leske igen pharo vašoda, save zacata
jile len sas. Phenďa le manušeske: „Nacirde o vast!“ Sar nacirdňa o vast, sasťiľa leske
calkom avri.
6 O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel le Ježiš.

O Ježiš sasťarel paš o moros

7 O Ježiš peskre učeňikenca geľa paš o moros. Džanas pal leste but manuša andral
e Galileja, Judsko,
8 Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi andral o Tir the
Sidon, bo pes došunde pal oda, so kerel.
9 Akor phenďa peskre učeňikenge: „Pripravinen mange e loďka, hoj pes pre ma o
manuša te na ispiden.“
10 Bo sasťarďa but dženen a savore nasvale pes pre leste ispidenas a kamenas pes
lestar te chudel.
11 A the o nalače duchi, sar les dikhenas, perenas anglal leste a vičinenas: „Tu sal
o Čhavo le Devleskro!“
12 Ale o Ježiš lenge zorales zakazinďa, hoj ňikaske te na phenen avri, ko hino.

O Ježiš vičinel le dešudujen

13 Paloda o Ježiš geľa pro verchos a vičinďa pal peste ča olen, kas ov kamelas, a on
avle ke leste.
14 Kidňa peske avri dešudujen, hoj te aven leha a hoj len te bičhavel te vakerel o
evaňjelium.
15 A diňa len zor te tradel avri le demonen.
16 Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveske diňa nav Peter),
17 o Jakob the leskro phral o Jan, le Zebedeoskre čhave (savenge diňa nav Boanerges,
so hin prethodo: le Perumoskre Čhave),
18 o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob, le Alfeoskro čhavo, o
Tadeus, o Šimon Kanaansko
19 the o Judaš Iškarijotsko, savo les paľis zradzinďa.

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

20 Paľis o Ježiš avľa andro kher a pale pes zgele ajci but manuša, hoj les the leskre
učeňiken na sas kana mek aňi maro te chal.

21 Sar pes le Ježišoskri famelija pal oda došunďa, avle, hoj les te len het, bo phende
pre leste, hoj našaďa e goďi.
22 A o zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pre leste phende: „Hin andre leste
o Belzebul, o raj le demonengro! Leskra zoraha tradel avri le demonen!“
23 O Ježiš peske len vičinďa a chudňa lenge te vakerel andro podobenstva: „Sar šaj
tradel o satan avri le satan?
24 Te pes o kraľišagos rozďelinel a džal pre peste, oda kraľišagos na obačhela.
25 A te pes o kher rozďelinel a džal pre peste, oda kher našťi obačhela.
26 Avke te o satan džal korkoro pre peste a rozďelinel pes, našťi obačhela, ale hin
leske koňec.
27 Ňiko našťi džal ko zoralo murš andro kher te čorel leskre veci, medik ole zorale
muršes na phandela. Paľis šaj čorel avri leskro kher.
28 Čačipen tumenge phenav, hoj savore bini the savore lava, savenca pes o manuša
ruhinen pro Del, lenge ena odmukle,
29 ale oleske, ko pes ruhinel pro Sveto Duchos, na ela šoha odmuklo a leskro binos
ačhela pre leste furt.“
30 Kada phenďa, bo on phenenas: „Hin andre leste nalačho duchos.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

31 Paľis avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a dine les te vičinel.
32 Bešenas pašal leste but manuša a phende leske: „Tiri daj the tire phrala hine
avri a vičinen tut.“
33 Ov lendar phučľa: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“
34 A dikhľa pašal peste pre ola, ko leha bešenas, a phenďa: „Dikhen, miri daj the
mire phrala.
35 Bo sako, ko kerel e voľa le Devleskri, hino miro phral, miri pheň the miri daj.“

4

O podobenstvo pal o štar phuva

1 O Ježiš chudňa pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele igen but
manuša, geľa andre loďka a o manuša sas pre phuv paš o moros.
2 Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskro sikaviben lenge vakerelas:
3 „Šunen, jekh manuš geľa te rozčhivkerel o semena.
4 Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale len.
5 Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele
andre phuv.
6 Ale sar avľa avri o kham, zlabarďa len a šučile avri, bo na sas len koreňis.
7 Aver pele andro trňi a sar o trňi barile, tasade len a na sas lendar chasna.
8 Aver pele andre lačhi phuv, chudle te barol a ande chasna. Varesave tranda (30),
varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).“
9 A phenďa lenge: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

10 Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, so sas paš leste,
pal oda podobenstvo.
11 Ov lenge phenďa: „Tumenge hin dino te achaľol o garude veci andral o kraľišagos
le Devleskro, ale olenge, so hine avri, pes sikavel savoro andro podobenstva vašoda,
12 *hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena;*
te šunel šunena, ale na achaľona,
hoj pes te na visaren
a te na pes lenge odmuken o bini.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

13 O Ježiš lendar phučľa: „Te na achaľon kada podobenstvo, sar paľis achaľona
savore okla podobenstva?
14 O semena, so rozčhivkerelas o manuš, hin o lav.
15 Ola, kaske sas o lav sadzimen paš o drom, hine ola, ko šunen o lav, ale takoj avel
o satan a lel avri o sadzimen lav andral o jilo.
16 Ola, kaske sas sadzimen pre baruňi phuv, hine ola, ko šunen o lav a takoj les
radišagoha prilen,
17 ale ľikeren avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreňis. Paľis, sar avel o
pharipen abo o manuša pre lende džan vaš o lav, takoj oddžan le pačabnastar.
18 Aver džene, kaske sas sadzimen andro trňi, šunen o lav,
19 ale o pharipena andre kada dživipen the o klamišagos le barvaľipnaskro the o
aver žadosci, so aven andro jilo, tasaven o lav a nane lestar chasna.
20 A aver džene, kaske sas sadzimen andre lačhi phuv, šunen o lav, prilen les andro
jilo a anen chasna – varesave tranda (30), varesave šovardeš (60), varesave šel (100).“

O podobenstvo pal e momeľi

21 Phenďa lenge: „Či pes labarel e momeľi pre oda, hoj la te garuven tel e piri abo
tel o hadžos? Či na pre oda, hoj la te thoven pro svietňikos?
22 Bo ňič nane avke garudo, hoj te na avel jekhvar avri. Savoro, so hin garudo,
avela avri pro švetlos.
23 Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!“
24 A phenďa lenge: „Šunen mištes! Sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela
merimen a mek pes tumenge pridela.
25 Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela mek the oda, so les
hin.“

O podobenstvo pal o zrnos

26 O Ježiš phenďa: „Le Devleskre kraľišagoha hin oda avke, sar te iľahas o manuš
o zrnos a sadzinďahas les andre phuv.
27 Rači džal te sovel, tosara ušťel a o zrnos pes pučinel avri a barol; a ov aňi na
džanel sar.
28 Bo e phuv del uľipen korkori pestar – ešeb e prajta, paľis o klasos a paľis but
zrnos andro klasos.
29 A sar dobarol o zrnos, takoj pes bičhavel te košinel, bo avľa e žatva.“

O podobenstvo pal o horčično zrnkos

30 Paľis phenďa: „Soha porovňinava o kraľišagos le Devleskro? Save podoben-
stvoha tumenge sikavava?
31 Hino sar o horčično zrnkos, savo sar pes sadzinel, hino nekcikneder savore
semenendar pre phuv.
32 Ale sar hino sadzimen, chudel te barol a hino nekbareder maškar savore rastlini
a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske šaj bešen andre leskro ciňos.“
33 O Ježiš lenge vakerelas o lav andro but kajse podobenstva – ajci, keci šaj
achaľonas.
34 Le manušenge na vakerelas bi o podobenstva, ale sar sas korkoro peskre
učeňikenca, lenge phenelas avri savoro.

O Ježiš zaačhavel e burka pro moros

35 Oda džives, sar zaračiľa, phenďa o Ježiš le učeňikenge: „Aven džas pre oki sera
le moroskri.“
36 Gele het pašal o nipi, avle andre loďka, kaj imar o Ježiš sas, a ile les peha. Sas
leha the aver loďki.

37 Jekhvareste avľa bari burka la balvajaha. O vlni marenas andre loďka avke
zorales, hoj imar o paňi avelas andre.
38 O Ježiš peske sovelas pre perňica palal andre loďka. Uštade les a phende leske:
„Učiťeľina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?“
39 Ov ušťiľa a rozkazinďa la balvajake the le moroske: „Preač, čhit!“ E balvaj
preačhiľa a sas igen cichones.
40 Paľis lendar phučľa: „So tumen avke daran? Mek furt tumen nane pačaben?“
41 Ale on pes igen daranas a phučenas jekh avrestar: „Oda ko ov hino, hoj les e
balvaj the o moros šunen?“

5

O posadnuto manuš andre Gadara

1 Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv Gadara.
2 A soča o Ježiš geľa avri andral e loďka, avľa ke leste pašal o hrobi jekh manuš,
andre savo sas nalačho duchos.
3 Oda manuš bešelas andro hrobi a ňiko les imar aňi le lancenca našťi phandelas.
4 Bo imar sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the pro pindre,
ale o lanci čhingerelas a o puta phagerelas. Ňikas na sas zor les te skrocinel.
5 Rat-džives kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas le barenca.
6 Sar dikhľa dural le Ježiš, denašelas ke leste, peľa pro khoča
7 a vičinďa zorale hangoha: „So mandar kames, Ježiš, Čhavo le Nekbareder
Devleskro? Mangav tut pro Del, ma trapin man!“
8 Bo o Ježiš leske phenďa: „Nalačho duchona, dža andral leste avri!“
9 Avke o Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“
Odphenďa leske: „Miro nav hin Legion, bo sam igen but.“
10 A igen les mangelas, hoj les te na tradel andral odi phuv avri.
11 Ode pašes pro brehos sas baro stados le balengro
12 a o demona les mangenas: „Bičhav amen andre kala bale, hoj te džas andre
lende.“
13 O Ježiš lenge takoj domukľa a o nalače duchi gele avri andral o manuš andro
bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros
a tašľile.
14 Ola džene, save pašinenas le balen, denašle a phende oda avri andro foros the
pro maľi a o manuša avle te dikhel, so pes ačhiľa.
15 A sar avle paš o Ježiš a dikhle oles, andre kaste sas oda Legion, hoj bešel, hino
urdo a hino paš e godi, igen predaranďile.
16 Ola, so oda dikhle, vakerenas le manušenge, so pes ačhiľa ole posadnute
manušeha the le balenca.
17 Avke o manuša chudle te mangel le Ježiš, hoj te džal avri andral lengri phuv.
18 Sar džalas o Ježiš andre loďka, mangelas les oda, ko sas posadnuto: „Domuk
mange te džal tuha!“
19 Ale o Ježiš leske na domukľa a phenďa leske: „Dža khere ke tiri famelija a phen
lenge avri, save bare veci tuke kerďa o Raj the savo lačhipen tuke presikaďa.“
20 Avke geľa a chudňa te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerďa o Ježiš;
a savore pes čudaľinenas.

Pal e muľi čhajori the pal e nasvaľi džuvľi

21 Sar pregele la loďkaha pale pre oki sera le moroskri a mek sas paš o moros, avle
ke leste igen but manuša.

22 Akor ode avľa o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga, a sar dikhľa le Ježiš, peľa
leske paš o pindre
23 a igen les mangelas: „E čhajori mange merel. Mangav tut, av a thov pre late tire
vasta, hoj te sasťol avri a te dživel.“
24 A o Ježiš leha geľa.

Džanas pal leste igen but nipi a ispidenas pes pre leste pal savore seri.
25 A sas ode jekh džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvaľi pro džuvľikano
nasvaľiben.
26 A kajte diňa savore peskre love avri le doktorenge a igen but lendar cerpinďa,
na sas lake feder, ale ča furt goreder.
27 Sar šunďa pal o Ježiš, avľa maškar ola but nipi palunestar ko Ježiš a dotkňinďa
pes leskre ruchostar.
28 Bo phenďa peske: „Ča te man leskre ruchostar dotkňinava, sasťuvava avri.“
29 A takoj latar preačhiľa te džal o rat a šunďa andre peskro ťelos, hoj sasťiľa avri
le nasvaľibnastar.
30 A o Ježiš džanľa, hoj lestar geľa avri e zor, visaľiľa ko manuša a phučľa: „Ko pes
dotkňinďa mire ruchostar?“
31 O učeňika leske odphende: „Se dikhes, hoj pes pre tu o manuša ispiden pal savore
seri, a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkňinďa?‘ “
32 Ale o Ježiš pes rozdikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko oda kerďa.
33 A odi džuvľi džanelas, so pes lake ačhiľa, avke avľa, izdralas daratar, peľa anglal
leste pro khoča a phenďa avri calo čačipen.
34 Ov lake phenďa: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sasťarďa. Dža andro smirom. Av
sasťi andral tiro nasvaľiben.“
35 Mek sar ov laha vakerelas, avle o nipi andral o kher le Jairoskro a phende leske:
„Tiri čhajori imar muľa. Soske mek trapines le Učiťeľis?“
36 O Ježiš šunďa, so leske phende, no the avke leske phenďa: „Ma dara tut, ča pača!“
37 A na domukľa ňikaske leha te džal, ča le Peteriske, le Jakoboske the leskre
phraleske, le Janoske.
38 Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen te rovel a te kerel bari vika.
39 O Ježiš geľa andre a phenďa lenge: „Soske keren ajsi bari vika a roven, se e
čhajori na muľa, oj ča sovel!“
40 A chudle lestar te asal. Ale ov tradňa savoren avri, iľa la čhajorakra da the dades
a the olen, ko sas leha, a geľa pre oda than, kaj pašľolas e čhajori.
41 Chudňa la čhajorakro vast a phenďa lake: „Talitha kumi!“ Oda pes prethovel:
„Čhajorije, tuke phenav, ušťi!“
42 E čhajori takoj ušťiľa a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes igen
čudaľinenas.
43 Ale o Ježiš lenge zorales prikazinďa, hoj pal oda te na phenen ňikaske. Paľis
lenge phenďa, hoj la te den te chal.

6

O Ježiš andro Nazaret

1 Paľis o Ježiš geľa odarik het a avľa andre peskro gav, kaj bariľa avri, a leskre
učeňika gele leha.
2 Sar sas o šabat, chudňa te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene a sar les
šunde, čudaľinenas pes a phenenas peske: „Khatar les hin kada? Khatar les hin kajsi
godi? Sar šaj kerel kajse bare zazraki?

3 Či nane ov oda ťesaris? Či nane ov oda čhavo la Mariakro the o phral le
Jakoboskro, le Jozefoskro, le Judaskro the le Šimonoskro? A či na bešen leskre pheňa
kade maškar amende?“ A na kamenas andre leste te pačal.
4 O Ježiš lenge phenďa: „Le prorokos den pačiv všadzik avrether, ča na andre leskro
gav, andre leskri famelija the andre leskro kher.“
5 A našťi ode kerďa ňisave zazraki, ale ča pre varesave nasvale thoďa o vasta a
sasťarďa len avri.
6 Čudaľinďa pes, hoj o manuša na pačan. Avke o Ježiš geľa te sikavel andre aver
gava.

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeňiken

7 Vičinďa ke peste le dešudujen (12) a bičhaďa len avri po duje dženen. Diňa len
zor upral o nalače duchi.
8 Prikazinďa lenge: „Ma len tumenca pro drom ňič, aňi maro, aňi love andro
sirimos, aňi zajdica, ča e paca.
9 Uren o sandalki pro pindre a ma len tumenca aver gada.“
10 Phenďa lenge: „Ačhen andre oda kher, andre savo tumen prilena, dži akor, medik
na džana avri andral oda foros.
11 Te tumen pre varesavo than na prilena, aňi na kamena te šunel, džan odarik het
a keren tele o prachos pal o pindre pro sveďectvos pre lende. [Čačipen tumenge
phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge Sodoma the Gomora sar ole
foroske.]“
12 Avke ola dešuduj učeňika gele avri a kazinenas le manušenge, hoj te keren
pokaňje.
13 Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sasťarenas len
avri.

Pal o meriben le Janoskro

14 O kraľis Herodes pes pal oda došunďa, bo všadzik pes vakerelas pal o Ježiš. A
varesave džene phenenas: „Oda o Jan Krsťiťeľ ušťiľa andral o meriben, vašoda les
hin kajsi zor te kerel o zazraki.“
15 Aver džene phenenas pro Ježiš, hoj ov hino o Eliaš, a aver phenenas, hoj hino
ajso prorokos sar ola proroka, so dživenas varekana.
16 No sar oda šunďa o Herodes, phenďa: „Oda hin o Jan, kaske odčhinďom o šero.
Ov ušťiľa andral o meriben!“
17 Bo o Herodes prikazinďa, hoj te zalen le Jan a te thoven les andre bertena.
Vašoda, hoj leskre phrales le Filip sas romňi Herodijada a o Herodes laha ačhiľa
te dživel,
18 o Jan phenelas le Herodesoske: „Našťi džives le phraleskra romňaha!“
19 Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel, ale našťi,
20 bo o Herodes pes daralas le Janostar a džanelas, hoj hino čačipnaskro the sveto
murš, a chraňinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so peske pal oda te
gondoľinel.
21 Ale avľa jekh džives, sar sas le Herodesoske o berša, hoj kerďa e hoscina prekal
o generala, prekal o veľiťeľa the prekal o vodci andral e Galileja.
22 A sar avľa andre e čhaj la Herodijakri a khelelas, sas oda pre dzeka le Herodesoske
the olenge, ko leha sas pre hoscina.
O kraľis phenďa ola čhake: „Mang mandar, so ča kames, a me tuke oda dava!“
23 A diňa la lav: „Dava tut savoro, so mandar mangeha, až dži jepaš mire
kraľišagostar.“
24 Avke odi čhaj geľa avri a phučľa peskra datar: „So mange lestar mangava?“
„O šero le Janoskro Krsťiťeľiskro,“ odphenďa lake e daj.

25 A odi čhaj takoj siďarelas ko kraľis a mangľa lestar: „Kamav, hoj mange takoj
akana te anes pre tacka o šero le Janoskro Krsťiťeľiskro.“
26 O kraľis ačhiľa smutno, ale našťi lake odphenďa, bo la diňa lav anglal o manuša,
so leha sas pre hoscina.
27 Avke o kraľis takoj bičhaďa le katos a prikazinďa, hoj te anel le Janoskro šero. O
katos geľa, odčhinďa leske o šero andre bertena
28 a anďa o šero pre tacka la čhake. A e čhaj diňa peskra dake.
29 Sar oda šunde le Janoskre učeňika, avle, ile leskro ťelos a thode les andro hrobos.

O Ježiš čaľarel pandž ezera manušen

30 O apoštola avle pale paš o Ježiš a vakerenas leske savoro, so kerenas the
sikavenas.
31 A ov lenge phenďa: „Aven džas korkore pre varesavo omuklo than, hoj tumenge
sikra te odpočovinen.“ Bo but manuša pal lende avenas a džanas het a len na sas aňi
kana te chal.
32 Avke gele la loďkaha varekhaj pro omuklo than, hoj te aven korkore.
33 Ale but nipi len dikhle, sar džan het, a avle pre oda, kaj džan. Vašoda but džene,
so sas odarik andral savore gavora, gele pešones pal lende pre oki sera a predenašle
len.
34 A sar avľa o Ježiš avri andral e loďka, dikhľa ode pherdo nipen a sas leske pharo
vaš lenge, bo sas sar o bakrore bi o pasťjeris. A chudňa len te sikavel but veci.
35 Sar imar sas but ori, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than
nane ňič a imar hin but ori.
36 Rozmuk len, hoj peske te džan te cinel vareso te chal andro gava the andro fori.“
37 Ale ov lenge odphenďa: „Tumen len den te chal!“
Phende leske: „Kames, hoj te džas te cinel maro vaš o duj šel (200) denara* a te
das len te chal?“
38 Ov lendar phučľa: „Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!“
Sar pes dodžanle, phende leske: „Pandž mare the duj ribi.“
39 Paľis lenge phenďa, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro cikne skupinki.
40 A bešle peske andro skupinki po šel (100) the po penda (50).
41 Avke o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos, požehňinďa,
phagerelas o mare a delas le učeňikenge, hoj te poden le manušenge. The ola duj
ribi rozďelinďa savorenge.
42 Chale savore a čaľile.
43 A o učeňika kidle upre ole marendar the ribendar, so mek ačhile dešuduj (12)
pherde košara.
44 Oda maro chale vaj pandž ezera (5 000) murša.

O Ježiš phirel pal o moros

45 Takoj paloda bičhaďa o Ježiš peskre učeňiken, hoj te džan la loďkaha anglal leste
andre Betsaida pre oki sera le moroskri, medik ov rozmukela le manušen.
46 Sar pes lenca rozlučinďa, geľa pes te modľinel upre pro verchos.
47 A sar imar zračiľa, sas e loďka maškar o moros, ale o Ježiš sas korkoro pre phuv.
48 O Ježiš dikhľa, hoj pes o učeňika trapinen le veslenca, bo phurdelas pre lende e
balvaj. Avľa ke lende, sar imar vidňisaľolas, no mek sas rat†. Phirelas pal o moros a
kamľa pašal lende te predžal.
49 Ale sar les dikhle te phirel pal o paňi, viskinde, bo peske gondoľinde, hoj dikhen
varesave mules.
50 Savoredžene les dikhle a daranďile.
Ale o Ježiš takoj ke lende prevakerďa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

---

* **6:37** Oda hin beršeskro počiňiben. † **6:48** Oda sas maškar o trin the šov ori.

51 Geľa paš lende andre loďka a e balvaj preačhiľa. A igen pes čudaľinenas,
52 bo na achaľile akor, sar pes ačhiľa o zazrakos le marenca, bo lengre jile sas zakerde andre.

O Ježiš sasťarel andro Genezaret

53 Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e loďka.
54 A soča avle avri andral e loďka, takoj les o manuša prindžarde.
55 Rozdenašle pes pal caľi odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki paš o Ježiš ode, kaj pes došunenas, hoj hino.
56 A všadzik, kaj o Ježiš džalas, anenas ke leste le nasvalen, či oda sas avri pro uľici, vaj andro gava abo andro fori, či avri pre maľa. A mangenas les, či pes našťi dotkňinen bajča leskre gadendar, a savore, so pes dotkňinenas, sasťonas avri.

7

So meľarel le manušes

1 O Farizeja the varesave zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pes zgele paš o Ježiš.
2 Dikhle, hoj le Ježišoskre učeňika chan o maro le melale vastenca, bo peske len na thode avri (na morde) avke, sar o Farizeja phenenas, hoj kampel te kerel.
3 Bo o Farizeja the savore Židi doľikerenas o tradiciji le phurederengre, hoj medik na thovenas mištes o vasta avri, na chanas.
4 A sar avenas pal o pľacos, na chanas, medik pes na thovenas. Preile le phurendar the but aver tradiciji a doľikeren len, ajse sar te thovel avri o pohara, o kuča, o pira the o grati meďostar.
5 Vašoda lestar o Farizeja the o zakoňika phučle: „Soske tire učeňika na doľikeren o tradiciji le phurederengre a chan o maro le melale vastenca?“
6 Odphenďa lenge: „Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o Izajaš, avke sar hin pisimen:
‚Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.
7 *Hijaba man lašaren,*
bo sikaven o sikaviben le manušengro.‘
8 Bo omukľan le Devleskro prikazaňje a doľikeren le manušengre tradiciji.“
9 A phenďa lenge: „Le Devleskro prikazaňje čerinen vaš tumare tradiciji.
10 Bo o Mojžiš phenďa: *‚De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!‘*
11 Ale tumen phenen, hoj o manuš te phenel la dake abo le dadeske: ‚Našťi tuke pomožinav, bo oda hin daros prekal o Del,‘
12 a kavke leske braňinen te kerel vareso prekal e daj abo prekal o dad.
13 Kajse tradicijenca, so ľikeren a poden dureder, musaren le Devleskro Lav. A mek the but aver kajse veci keren!“
14 Paľis vičinďa ke peste le nipen a phenďa lenge: „Šunen man, savore, a achaľon!
15 Le manušes na meľarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskro jilo.
16 [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]“
17 Sar odgeľa le manušendar a geľa andro kher, phučle lestar leskre učeňika pal oda podobenstvo.
18 A o Ježiš lenge phenďa: „So aňi tumen na achaľon? Na achaľon, hoj ňič, so avel avral a džal andro manuš, les našťi meľarel andre?
19 Bo oda na džal andre leskro jilo, ale ča andro per a paľis džal avri.“ Aleha o Ježiš phenďa, hoj dojekh chaben hino žužo.

20 A phenďa: „Le manušes meľarel andre oda, so avel andral leste avri.
21 Bo andral o manuš – andral leskro jilo – aven avri o gondoľišagi te kerel o nalače
veci, te kerel o lubipen, te murdarel, te čorel,
22 te pašľol avre romňenca, te kamel igen o barvaľipen, te kerel varekaske o
nalačho, te klaminel, ňisostar pes te na ladžal, te zavidzinel, te vakerel namištes
pal aver, te ľidžal pes upre a te kerel o diliňipen.
23 Savore kala nalače veci aven avri andral o jilo a meľaren andre le manušen.“

O pačaben la džuvľakro

24 O Ježiš ušťiľa a geľa odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geľa andro kher a na kamľa,
hoj pes pal oda vareko te dodžanel, ale na diňa pes oda te garuvel andre.
25 A došunďa pes pal leste jekh džuvľi, sava sas čhajori, andre savi sas nalačho
duchos. Oj avľa a peľa le Ježišoske paš o pindre.
26 Odi džuvľi sas Grekiňa andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas les, hoj te
tradel avri le demonos andral lakri čhajori.
27 Ale o Ježiš lake phenďa: „Domuk, hoj ešeb te čaľon o čhave, bo nane šukares te
lel o maro le čhavenge a te čhivel les le rikonorenge.“
28 Ale oj leske odphenďa: „He, Rajeja, ale the o rikonore chan telal o skamind o
trušini, so peren le čhavenge.“
29 Avke lake phenďa: „Vaš kada lav, so phenďal, dža! O demonos imar geľa avri
andral tiri čhaj.“
30 A oj geľa khere a arakhľa peskra čhajora te pašľol pro hadžos a o demonos imar
andral late geľa avri.

O kašuko the šepetľivo manuš

31 Paľis geľa het pašal o Tir prekal e phuv Sidon, tele paš o Galilejsko moros a odarik
geľa andre phuv Dekapolis.
32 A ande ke leste jekhe manušes, savo sas kašuko the igen šepetľivo, a mangenas
les, hoj te thovel pre leste o vasta.
33 O Ježiš les iľa pašal o nipi sikra dureder a thoďa leske o angušta andro kana,
paľis peske čhungarďa pro angušta a dotkňinďa pes leskra čhibatar.
34 Paľis dikhľa upre pro ňebos, phurdľa peske pharipnastar a phenďa: „Effatha!“
So hin: „Phundrav tut!“
35 Takoj pes leske phundrade o kana the e čhib a imar vakerelas žužes.
36 O Ježiš prikazinďa le manušenge, hoj oda te na phenen ňikaske. Ale so buter
lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas.
37 Igen pes čudaľinenas a phenenas: „Savoro kerel mištes! Mek the le kašukenge
del te šunel a le ňemenge te vakerel!“

8

O Ježiš čaľarel štar ezera manušen

1 Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuša a na sas len so te chal, o Ježiš
vičinďa ke peste le učeňiken a phenďa lenge:
2 „Pharo mange hin vaš kala manuša, bo imar trin džives hine manca a nane len
so te chal.
3 Te len bičhavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave avle dural.“
4 O učeňika leske odphende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te
čaľon savore manuša?“
5 A phučľa lendar: „Keci tumen hin mare?“
„Efta,“ odphende leske.

6 Avke o Ježiš rozkazinďa le manušenge, hoj peske te bešen pre phuv. Iľa ola efta
mare, paľikerďa le Devleske, phagerelas a podelas o maro le učeňikenge, hoj oda te
rozden. A on oda rozdenas le manušenge.
7 Sas len the vajkeci ribici, the vaš ola paľikerďa a phenďa, hoj len te rozden.
8 Avke o manuša chale a čaľile. Olestar, so ačhiľa, skidle upre efta pherde košara.
9 Ola, ko chale, sas vaj štar ezera (4 000) manuša. Paľis len o Ježiš rozmukľa
10 a takoj paloda geľa le učeňikenca andre loďka a avľa andre phuv Dalmanuta.

O Farizeja mangen znameňje

11 Avle paš leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangenas lestar znameňje
andral o ňebos, hoj lenge te sikavel, hoj les čačes bičhaďa o Del.
12 Phurdľa peske pharipnastar andro duchos a phenďa: „Soske peske kala manuša
mangen znameňje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale manušenge na ela dino
ňisavo znameňje.“
13 Mukľa len ode, geľa pale andre loďka a pregeľa pre oki sera le moroskri.

O učeňika mek furt na achaľon le Ježišoske

14 Andre loďka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel.
15 O Ježiš lenge dovakerelas: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the
pro kvasos le Herodesoskro!“
16 Avke on phende jekh avreske: „Vašoda amenge kada phenel, bo nane amen
maro.“
17 O Ježiš džanelas, so peske vakeren, a phučľa lendar: „Soske pal oda vakeren, hoj
tumen nane maro? So mek furt na achaľon? Hine tumende o jile phandle andre?
18 Hin tumen jakha, a na dikhen? Hin tumen kana, a na šunen? So imar bisterďan?
19 Sar ola pandž mare rozďelinavas maškar o pandž ezera (5 000) manuša, keci
pherde košara skidňan upre olestar, so ačhiľa?“
„Dešuduj (12) košara,“ phende leske.
20 „A sar ola efta mare rozďelinavas maškar o štar ezera (4 000) manuša, keci
pherde košara skidňan upre olestar, so ačhiľa?“
„Efta,“ odphende.
21 A phenďa lenge: „So mek furt na achaľon?“

O Ježiš sasťarel le kores andre Betsaida

22 Paľis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangenas les, hoj pes
lestar te dotkňinel.
23 O Ježiš chudňa le kores vastestar a iľa les avri andral o gav. Ode leske le šľinenca
makhľa o jakha, thoďa pre leste o vasta a phučľa lestar: „Dikhes vareso?“
24 O koro dikhľa upre a phenďa: „Dikhav le manušen te phirel, ale dičhon avri sar
stromi.“
25 A o Ježiš leske pale thoďa o vasta pro jakha a ov chudňa te dikhel. O koro sasťiľa
avri a dikhelas savoro žužes.
26 O Ježiš les bičhaďa khere a phenďa leske: „Ma dža pale andro gav [aňi pal oda
ma phen ňikaske!]“

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

27 Paľis geľa o Ježiš le učeňikenca andro gavora paš e Filiposkri Cezarea. Pal o
drom lendar phučľa: „So pal mande phenen o manuša? So phenen, hoj ko me som?“
28 Odphende leske: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krsťiťeľ, aver, hoj o Eliaš, a pale
aver, hoj sal jekh le prorokendar.“
29 Ov lendar phučľa: „A tumen so phenen, hoj ko me som?“
O Peter leske odphenďa: „Tu sal o Kristus!“
30 A o Ježiš lenge igen prikazinďa, hoj oda ňikaske te na phenen avri.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

31 Paľis len chudňa te sikavel, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel,
hoj na ela priilo le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakoňikendar a
hoj mušinela te merel a pal o trin džives te ušťel andral o meriben.
32 Vakerelas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les iľa pre sera a chudňa
leske te dovakerel.
33 Ale o Ježiš visaľiľa, dikhľa pro učeňika a pokarhinďa le Peter: „Dža mandar het,
satan, bo na gondoľines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar te džal pal o Ježiš

34 Paľis ke peste vičinďa le manušen the le učeňiken a phenďa lenge: „Te kamel
vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal
ma.
35 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, našavela les, ale ko našavela
peskro dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachraňinela peske les.
36 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale našavela o dživipen?
37 Soha peske o manuš šaj cinel o dživipen pale?
38 Te pes vareko ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano the binošno
svetos, vaš oda manuš pes jekhvar ladžala the o Čhavo le Manušeskro, sar avela le
svete aňjelenca andre slava peskre Dadeskri!“

9

1 O Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar,
so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Devleskro kraľišagos te
avel bara zoraha.“

O Ježiš pes prečerinel anglo učeňika

2 A pal o šov džives peha o Ježiš iľa le Peter, le Jakob the le Jan a sas korkore pro
učo verchos. Ode pes anglal lende prečerinďa.
3 Leskre gada ačhile parne sar jiv – ajse parne, hoj ňič pre phuv len na kerďahas
parneder.
4 A sikaďa pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.
5 Akor phenďa o Peter le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade! Keras trin
stani: tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“
6 O Peter na džanľa so te phenel, bo igen predaranďile.
7 Jekhvareste avľa e chmara, zaučharďa len a andral e chmara prevakerďa ke lende
o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!“
8 A soča pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ňikas, ča le Ježiš korkores.
9 Sar avenas tele pal o verchos, phenďa lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, te na
vakeren ňikaske avri, medik o Čhavo le Manušeskro na ušťela andral o meriben.
10 On doľikerde oda, so lenge o Ježiš phenďa, ale phučenas jekh avrestar: „So oleha
gondoľinel, sar phenel, hoj ušťela andral o meriben?“
11 A phučle lestar: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“
12 Ov lenge odphenďa: „Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela savoro.
Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskro, hoj mušinela but te cerpinel a na
ela priilo?
13 Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avľa, ale kerde leha, so kamle, avke sar pal
leste hin pisimen.“

O Ježiš tradel avri le nalače duchos andral o čhavoro

14 Sar avle pale paš o učeňika, dikhle pašal lende but manušen a the varesave
zakoňiken, sar pes lenca vesekedinen.
15 A soča ola manuša dikhle le Ježiš, igen radisaľile a denašle ke leste a pozdravinde
les.
16 O Ježiš lendar phučľa: „Soske tumen lenca vesekedinen?“
17 Jekh ole manušendar leske odphenďa: „Rajeja, anďom paš tu mire čhas, bo hin
andre leste o nalačho duchos, so lestar kerel ňemo.
18 Všadzik, kaj pre leste oda avel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, randel
le dandenca a ačhel sar kašt. Mangľom tire učeňiken, hoj les te traden andral leste
avri, ale on oda našťi kerde.“
19 O Ježiš lenge odphenďa: „Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca
avava? Dži kana tumen mek zľikerava? Anen le čhavores kade paš mande!“
20 Avke les ande paš leste, a sar oda duchos dikhľa le Ježiš, čhivkerelas le
čhavoreha. Peľa pre phuv, kuľinelas pes a pro muj leske marelas o peni.
21 O Ježiš phučľa leskre dadestar: „Kanastar hino ajso?“
Ov odphenďa: „Imar čhavorestar.
22 Buterval les o nalačho duchos čhivelas andre jag abo andro paňi, hoj les te
murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskro ke amende a pomožin amenge.“
23 O Ježiš leske odphenďa: „Soske phenes: ‚Te šaj?‘ Oleske, ko pačal, pes šaj ačhel
savoro!“
24 Ole čhaveskro dad takoj zvičinďa: „Pačav, Rajeja! Pomožin mange, hoj feder te
pačav!“
25 Sar o Ježiš dikhľa, hoj pes skiden mek buter manuša, pokarhinďa ole nalače
duchos a phenďa leske: „Tu ňemo the kašuko duchona, prikazinav tuke, av andral
leste avri a imar šoha buter andre leste pale ma dža!“
26 Oda duchos leha čhivkerelas, kerelas bari vika a paľis geľa avri. O čhavoro
dičholas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa.
27 Ale o Ježiš chudňa le čhavores vastestar, hazdňa les a ov ušťiľa.
28 A paľis sar imar o Ježiš avľa andro kher a sas korkoro le učeňikenca, phučle
lestar: „Soske les amen našťi tradňam avri?“
29 Odphenďa lenge: „Kale demonen našťi te tradel avri, ča la modľitbaha [the le
postoha].“

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

30 Paľis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj olestar
vareko te džanel.
31 Bo le učeňiken sikavelas a phenelas lenge: „O Čhavo le Manušeskro ela dino
andro vasta le nipenge a murdarena les, ale pro trito džives ušťela andral o meriben.“
32 O učeňika na achaľonas ole laveske, ale daranas pes lestar te phučel.

Ko hin nekbareder?

33 Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučľa lendar o Ježiš: „Pal soste
vakerenas maškar peste, sar avahas pal o drom?“
34 Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin lendar
nekbareder.
35 O Ježiš peske bešľa, vičinďa le dešudujen a phenďa lenge: „Oda, ko kamel te avel
ešebno, mušinel te avel posledno a te služinel savorenge.“
36 Paľis iľa varesave čhavores a ačhaďa les maškar lende. Sar les iľa pro vasta,
phenďa:
37 „Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel. A sako,
ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhaďa.“

Ko na džal pro Ježiš, hino leha

38 O Jan leske phenďa: „Rajeja, dikhľam varesave manušes, sar andre tiro nav
tradelas avri le demonen a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“
39 Ale o Ježiš lenge phenďa: „Ma braňinen leske! Bo ňiko, ko kerel andre miro nav
zazraki, našťi vakerel takoj namištes pal mande.
40 Bo ko na džal pre amende, hino amenca!
41 Čačipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis paňi
andre miro nav, bo san le Kristoskre, čačes chudela peskri odmena.“

Te na cirdel avres pro binos

42 „Te vareko cirdela pro binos jekhes kale ciknorendar, so pačan andre ma, oleske
uľahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros!
43 A te tut cirdela tiro vast te kerel binos, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro
dživipen bi o vast, sar te džal soduje vastenca andro peklos, andre odi jag, so šoha
na murdaľol andre!
44 [Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]
45 A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro
dživipen bi o pindro, sar te avel čhido soduje pindrenca andro peklos, andre jag, so
šoha na murdaľol andre!
46 [Ode, kaj lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]
47 A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te džal
jekha jakhaha andro kraľišagos le Devleskro, sar te avel čhido soduje jakhenca andro
peklos!
48 Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na murdaľol andre!
49 Bo sako ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le loneha.
50 O lon hino lačho, ale te o lon imar na ela londo, soha les pale londarena? Mi el
andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh avrenca!“

10

Pal o rozvod

1 O Ježiš odarik ušťiľa a geľa andre Judsko the andre phuv pal o Jordan. A pale pes
zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.
2 Androda ke leste avle o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom peskra romňa,
bo kamenas les te chudel avri.
3 O Ježiš lendar phučľa: „So tumenge prikazinďa o Mojžiš?“
4 On phende: „O Mojžiš domukľa le muršeske te pisinel o rozvodno ľil a te bičhavel
la romňa het.“
5 O Ježiš lenge odphenďa: „O Mojžiš tumenge pisinďa oda prikazaňje, bo tumare
jile hine barune.
6 Ale ešebnovarestar, sar sas stvorimen o svetos, *len o Del stvorinďa sar muršes the
džuvľa.*
7 *Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha*
8 *a on duj džene ena jekh ťelos.* Avke imar nane duj, ale jekh ťelos.
9 Vašoda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!“
10 Paľis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika.
11 O Ježiš lenge phenďa: „Sako, ko omukel peskra romňa a lel peske avra, kerel laha
lubipen.
12 A te e romňi omukela peskre romes a lela peske avres, tiš kerel lubipen.“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

* **9:42** Oda hin o baro bar andral o mlinos.

13 O manuša anenas ko Ježiš peskre cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta,
ale o učeňika lenge na domukenas.
14 Sar oda dikhľa o Ježiš, choľisaľiľa a phenďa lenge: „Domuken le čhavorenge te
avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o kraľišagos le Devleskro.
15 Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro kraľišagos sar čhavoro,
šoha andre na džala.“
16 Paľis lelas o Ježiš le cikne čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o vasta a
žehňinelas lenge.

Pal jekh barvalo terno manuš

17 Sar džalas pal o drom, avľa ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste pro khoča
a phučľa lestar: „Lačho Učiťeľina, so mange kampel te kerel, hoj te chudav o večno
dživipen?“
18 O Ježiš leske phenďa: „Soske man vičines lačho? Ňiko nane lačho, ča jekh o Del.
19 Se tu džanes o prikazaňja: *‚Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na
svedčineha klamišagoha! Na thoveha ňikaha avri! De pačiv tira da the tire dades!‘* “
20 Ov leske odphenďa: „Učiťeľina, savoro kada imar terňipnastar doľikerav.“
21 Akor pre leste dikhľa o Ježiš kamibnaha a phenďa leske: „Mek jekh tuke kampel:
Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvaľipen andro ňebos.
Paľis av a phir pal ma!“
22 Sar šunďa kala lava, ačhiľa igen smutno a geľa het, bo sas les but barvaľipen.

Pal o barvaľipen

23 O Ježiš pes rozdikhľa pašal peste a phenďa peskre učeňikenge: „Sar phares pes
dochudena andro kraľišagos le Devleskro ola, kas hin o barvaľipen!“
24 O učeňika pes igen čudaľinenas leskre lavenge, ale o Ježiš lenge oda phenďa
mek jekhvar: „Čhavorale mire, sar phares hin te džal andro kraľišagos le Devleskro
[olenge, ko pes muken pro barvaľipen].
25 Lokeder hin la ťavake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro
kraľišagos le Devleskro.“
26 On pes meksa buter čudaľinenas a phenenas jekh avreske: „Akor ko ela
zachraňimen?“
27 O Ježiš dikhľa pre lende a phenďa: „O manuša oda našťi keren, ale o Del šaj. Bo
o Del šaj kerel savoro.“
28 Akor leske o Peter phenďa: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu.“
29 O Ježiš odphenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukľa vaš ma the
vaš o evaňjelium peskro kher, vaj le phralen abo le pheňen, vaj la da abo le dades,
vaj le čhaven abo o maľi,
30 chudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen, pheňen, dajen,
čhaven the maľi – kajte pre leste o manuša džana – a andre oda časos, so avela, o
večno dživipen.
31 Ale but olendar, ko hine ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

32 Džanas le dromeha upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalas anglal lende a le
učeňiken andro jilo na sas smirom. A ola, ko džanas pal lende, pes daranas. Iľa
le dešudujen pale pre sera a vakerelas lenge, so pes leske ačhela:
33 „Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela dino le bare
rašajenge the le zakoňikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena les le pohanenge.
34 Asana lestar, čhungarena pre leste, zbičinena les a murdarena, ale pro trito
džives ušťela andral o meriben.“

Le Zebedeoskre čhavengro mangipen

35 O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskre, avle ko Ježiš a phende leske: „Učiťeľina,
kamas, hoj amenge te keres oda, so tutar mangaha.“
36 Ov lendar phučľa: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“
37 On phende: „Akor sar bešeha pro tronos andre tiri slava, ker prekal amende
oda, hoj jekh te bešel pal tiri čači sera a aver pal tiri baľogňi sera.“
38 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Tumen na džanen, so mandar mangen. Či šaj pijen
odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole boľipnaha, saveha me som boldo?“
39 „Šaj,“ phende leske.
O Ježiš lenge phenďa: „Čačo hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav, a avena bolde ole
boľipnaha, saveha som me boldo,
40 ale te phenel ko bešela pal miri čači the baľogňi sera, oda nane miri veca. Ola
thana ena dine olenge, prekal kaste hine pripravimen.“
41 Sar oda šunde okla deš učeňika, choľisaľile pro Jakob the pro Jan.
42 Ale o Ježiš peske len vičinďa: „Tumen džanen, hoj o vladara, so ľidžan avre
naroden, vladňinen upral lende zoraha a o bare raja sikaven pro manuša peskri zor.
43 Ale maškar tumende oda te na el avke! Oda, ko kamel te avel bareder maškar
tumende, mušinel te avel tumaro sluhas.
44 Oda, ko kamel te avel maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge.
45 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avľa, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel
a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sasťarel le kores paš o Jericho

46 Paľis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeňikenca the but manušenca
avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timeoskro čhavo, bešelas paš o drom a
žobrinelas.
47 Sar šunďa o koro, hoj avel o Ježiš Nazaretsko, chudňa te vičinel: „Ježiš, čhavo le
Davidoskro, av ke ma jileskro!“
48 O nipi leske phenenas, hoj te čhitel, no ov mek zoraleder vičinelas: „Čhavo le
Davidoskro, av ke ma jileskro!“
49 O Ježiš zaačhiľa a phenďa: „Vičinen les!“
Vičinde le kores a phende leske: „Ma dara! Ušťi, vičinel tut!“
50 O koro čhiďa tele peskro plašťos, chučiľa upre a geľa ko Ježiš.
51 O Ježiš lestar phučľa: „So kames, hoj tuke te kerav?“
O koro leske odphenďa: „Učiťeľina, kamav te dikhel!“
52 Akor leske o Ježiš phenďa: „Dža, tiro pačaben tut sasťarďa!“ O koro takoj chudňa
te dikhel a džalas pal oda drom le Ježišoha.

11

O Ježiš džal andro Jeruzalem sar kraľis

1 Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pro Olivovo verchos,
bičhaďa o Ježiš duje peskre učeňiken
2 a phenďa lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj soča džana
andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňiko na bešľa. Odphanden
les a anen les kade.
3 Te tumendar vareko phučela: ‚Soske oda keren?‘ – phenen leske: ‚Le Rajeske les
kampel, ale maj les anela pale.‘ “
4 Gele a arakhle le somaricis zaphandles avri paš o vudar pre uľica a odphandle
les.
5 Varesave nipi, save ode ačhenas, phučle lendar: „Soske odphanden le somaricis?“

6 On lenge odphende avke, sar lenge phenďa o Ježiš, a mukle len te džal.
7 Avke ande le somaricis ko Ježiš, thode pre leste peskre gada a o Ježiš peske pre
leste bešľa.
8 But džene thovenas peskre gada pro drom a aver čhingerenas o konarica pal o
maľi a thovenas len pro drom.
9 Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas:
„Hosanna!
Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!
10 Požehňimen hin o kraľišagos amare dadeskro le Davidoskro, savo imar avel!
Hosanna andro ňebos!“
11 O Ježiš geľa andro Jeruzalem andro chramos a savoro peske predikhľa. Paľis
odgeľa le učeňikenca andre Betanija, bo imar sas buter ori.

Pal o figovňikos

12 Sar pre aver džives gele andral e Betanija, o Ježiš sas bokhalo.
13 Dural dikhľa o figovňikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo ovocje. Ale
sar doavľa paš o stromos, na sas upre ňič, ča o prajti, bo mek na sas o časos pro figi.
14 Akor o Ježiš phenďa: „Imar šoha buter te na chal ňiko tiro ovocje!“ A šunde oda
leskre učeňika.

O Ježiš žužarel o chramos

15 Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiš geľa andro chramos a chudňa te tradel avri
olen, ko cinenas the bikenenas. Previsarďa o skaminda olenge, ko vatinenas o love,
the olenge, ko bikenenas le holuben.
16 A na domukľa ňikaske, hoj vareso te preľidžal prekal o chramos.
17 Sar len sikavelas, phenelas: „Či nane pisimen: *‚Miro kher pes vičinela kher pro
modľitbi prekal savore narodi‘*? Ale tumen lestar kerďan kher prekal o zbujňika!“
18 Šunde oda o zakoňika the o bare rašaja a chudle te gondoľinel, sar les šaj
murdarena. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš sikavelas.
19 Sar zračiľa, geľa o Ježiš le učeňikenca avri andral o foros.

O figovňikos šučiľa avri

20 Paľis sig tosara, sar džanas pašal o figovňikos, dikhle, hoj calo šučiľa avri dži
andro koreňis.
21 Le Peteriske avľa pre godi, so phenďa o Ježiš, a phenďa leske: „Učiťeľina, dikh, o
figovňikos, so prekošľal, šučiľa avri!“
22 O Ježiš odphenďa le učeňikenge: „Pačan le Devleske!
23 Bo čačipen tumenge phenav, hoj te vareko phenela kale verchoske: ‚Hazde tut a
čhiv tut andro moros‘ a te na pochibinela andre peskro jilo, a pačala, hoj pes ačhela
oda, so phenel, akor pes leske oda ačhela.
24 Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangen andre
modľitba, imar chudňan a ela tumenge oda dino.
25 Sar tumen džan te modľinel, odmuken, te tumen hin vareso pre varekaste, hoj
the tumaro Dad andral o ňebos te odmukel tumenge tumare bini.“
26 [„Te tumen na odmukena, aňi tumaro Dad andral o ňebos tumenge na odmukela
tumare bini.“]

Pal e autorita le Ježišoskri

27 Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos, avle ke leste
o bare rašaja, o phuredera the o zakoňika
28 a phučle lestar: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita, hoj te
keres kala veci?“

29 O Ježiš lenge odphenďa: „The me tumendar vareso phučava. Odphenen mange
a me tumenge phenava, sava zoraha kerav kala veci.
30 Khatar sas le Janoskro boľipen? Andral o ňebos, abo le manušendar? Odphenen
mange!“
31 On gondoľinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos‘, phenela: ‚Akor
soske leske na pačanďiľan?‘
32 Ale aňi našťi phenas: ‚Le manušendar.‘ “ – Daranas pes le nipendar, bo savore
nipi pačanas, hoj o Jan sas čačikano prorokos.
33 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“
Akor lenge o Ježiš phenďa: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha kerav kala
veci.“

12

O podobenstvo pal o nalače vinara

1 O Ježiš lenge chudňa te vakerel andro podobenstva: „O manuš peske sadzinďa e
viňica a ohradzinďa la. Kerďa e chev, kaj pes pučinel avri e šťava andral o hroznos,
a ačhaďa e veža. Paľis diňa e viňica kečeň le vinarenge a geľa het pro droma.
2 Sar avľa e žatva, bičhaďa oda manuš peskre sluhas ko vinara, hoj les te den olestar,
so kidle upre.
3 Ale on les chudle, marde les, na dine les ňič a bičhade les het.
4 Pale ke lende bičhaďa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asanďile les avri.
5 Avke pale bičhaďa avres a oles murdarde. Mek but sluhen bičhaďa, ale jekhen
marenas a avren murdarenas.
6 Sas les mek jekh čhavo, saves igen kamelas. A pro koňec savorendar bičhaďa ke
lende the les, bo phenďa peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘
7 No ola vinara peske phende: ‚Leske ačhela savoro. Aven murdaras les a leskro
ďeďictvos ela amaro!‘
8 Avke les chudle, murdarde les a čhide avri andral e viňica.“
9 O Ježiš phučľa: „Akor so kerela o raj la viňicakro? Avela, murdarela ole vinaren
a e viňica dela avrenge.“
10 A phenďa: „Na genďan, so hin pisimen:
‚O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.
11 *O Raj oda kerďa*
a amen pes oleske čudaľinas‘?“
12 Kamenas les te phandel andre, bo achaľile, hoj pal lende phenďa kada
podobenstvo. Ale daranas pes le nipendar, vašoda les mukle a gele het.

Pal o daňe

13 Paľis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden
andro lava.
14 Sar avle ko Ježiš, phende leske: „Učiťeľina, džanas, hoj vakeres čačipen a na
džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le
Devleskro drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampel te počinel le cisariske o daňe,
či na? Kampel te počinel, abo na?“
15 Ale o Ježiš prindžarďa lengro budžaňďipen a phenďa lenge: „Soske man kamen
te chudel pro lav? Anen mange o denaris, hoj les te dikhav.“
16 A sar leske ande, o Ježiš lendar phučľa: „Kaskro hin kada muj the nav?“
„Le cisariskro,“ odphende leske.
17 Avke lenge o Ježiš phenďa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le
Devleskro, le Devleske.“ A igen pes oleske čudaľinde.

Pal o ušťiben andral o meriben

18 Avle ke leste o Saduceja, save pačan, hoj o manuš našťi ušťel andral o meriben,
a phučle le Ježišostar:
19 „Učiťeľina, o Mojžiš amenge pisinďa, hoj *te muľahas varekaske o phral a mukela*
la romňa bi o čhave, leskro phral peske la mušinel te lel romňake, hoj te avel le phrales
čhave.
20 Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas les laha čhave.
21 Paľis laha ačhiľa dujto phral, tiš muľa a na sas les čhave. A kavke oda sas the
paš o trito phral.
22 Avke laha dživenas savore efta phrala, no ňikastar la na sas čhave. Paľis, sar
mule avri savore phrala, muľa the oj.
23 Akor sar o mule ušťena andral o meriben, kaskri ela romňi, te savore efta phrala
laha dživenas?“
24 O Ježiš lenge odphenďa: „Tumen čačes ňisoske na achaľon, bo na prindžaren le
Devleskro Lav aňi leskri zor.
25 Bo sar ušťena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale
ena sar o aňjela andro ňebos.
26 A pal o mule, save ušťena andral o meriben, tumen na genďan andro Zvitkos
le Mojžišoskro, hoj o Del leske paš o labardo krakos phenďa: *‚Me som o Del le*
Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro‘?
27 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes ňisoske na achaľon.“

O nekbareder prikazaňje

28 Androda avľa pašeder jekh le zakoňikendar, bo šunďa, sar pes le Ježišoha
vesekedinenas o zakoňika, a džanľa, hoj lenge o Ježiš mištes odphenďa. A phučľa
lestar: „Savo prikazaňje hin nekbareder maškar savore?“
29 O Ježiš leske odphenďa: „Nekbareder maškar savore prikazaňja hin: *‚Šun, Izrael!*
O Raj hin amaro Del, o Raj hino jekh!
30 *Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral caľi tiri duša, andral caľi*
tiri goďi the andral caľi tiri zor!‘ [Kada hin o ešebno prikazaňje.]
31 Dujto hin kada: *‚Kameha avres avke sar tut korkores!‘* Bareder prikazaňja
kalendar imar nane.“
32 O zakoňikos leske phenďa: „Mištes, učiťeľina! Čačipen phenďal, hoj hin ča jekh
Del a aver nane.
33 A te kamel le Devles andral calo peskro jilo, andral caľi goďi, andral caľi duša the
andral caľi zor a te kamel avres avke sar pes korkores hin buteder sar savore labarde
the aver obeti.“
34 O Ježiš dikhľa, hoj o zakoňikos goďaha odphenďa a phenďa leske: „Na sal dur le
Devleskre kraľišagostar.“ A imar buter ňiko pes na opovažinďa te phučel vareso le
Ježišostar.

Pal o čhavo le Davidoskro

35 Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phučľa: „Sar oda, hoj o zakoňika phenen,
hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskro?
36 Se korkoro o David phenďa andro Sveto Duchos:
‚O RAJ phenďa mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.‘
37 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj el o Kristus leskro čhavo?“
A but nipi le Ježiš radišagoha šunenas.

Pal o zakoňika

38 Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo
on kamen te phirel andro šukar džinďarde gada a kamen, hoj len o nipi andro foros
te pozdravinen;
39 kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini;
40 chan avri o khera le vdovenge a but pes modľinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena
goreder sudzimen.“

E čori vdova del nekbuter

41 O Ježiš peske bešľa andro chramos paš e pokladňica a dikhelas, sar o nipi andre
čhivkerenas o love. But barvale čhide but.
42 Androda avľa jekh čori vdova a čhiďa duj churde minci, vaj duj centi.

43 Akor o Ježiš vičinďa le učeňiken ke peste a phenďa lenge: „Čačipen tumenge
phenav, hoj kadi čori vdova čhiďa buter sar savore okla džene, so čhivkerenas andre
pokladňica.
44 Bo savore čhide olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhiďa peskre čoripnastar savoro,
so la sas pro dživipen.“

13

O chramos ela telečhido

1 Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phenďa leske jekh le učeňikendar: „Dikh,
Rajeja, save šukar bara the save stavbi!“
2 O Ježiš leske odphenďa: „Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar pre bareste;
savoro ela telečhido.“

So ela pro koňec le svetoskro

3 Sar bešelas pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, sas leha korkore o Peter,
o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar:
4 „Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“
5 O Ježiš lenge chudňa te vakerel: „Den tumenge pozoris, hoj tumen vareko te na
klaminel!
6 Bo ena but ajse džene, so avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘
a klaminena but nipen.
7 Sar šunena pal o maribena the pal oda, hoj pes maren o narodi, ma predaran, bo
oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec.
8 Bo o narodos džala pro narodos a o kraľišagos pro kraľišagos. Pre varesave thana
e phuv razisaľola a ela bari bokh [the ňepokoj]. Oda ela o anglune dukha le svetoskre
andro trapišagos.
9 Ale tumen tumenge den pozoris! Vaš ma tumen lena pro sudi a marena tumen
andro sinagogi. Vaš ma ačhena anglo bare raja the anglo kraľa, hoj lenge te
svedčinen.
10 Ale angloda mušinel ešeb te avel vakerdo o evaňjelium savore narodenge.
11 Sar tumen phandena andre a ľidžana tumen pro sudos, ma daran tumen olestar,
so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino te phenel, bo na tumen
vakerena, ale o Sveto Duchos.
12 O phral dela andre le phrales, hoj les te murdaren, a o dad le čhas. O čhave
džana pre daj the pro dad a murdarena len.
13 Vaš miro nav tumen savoredžene našťi avri ačhena. Ale oda, ko ľikerela avri dži
o koňec, ela spasimen.“

O baro pharipen

14 „Sar dikhena oda baro džungipen, so meľarel andre o chramos, pre oda than, kaj
oda na kamel te el, [avke sar phenďa o prorokos Daniel] – oda, ko genel, mi achaľol
– akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.
15 Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.
16 Oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.
17 No andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvľenge, save den
te pijel le čhavoren.
18 Modľinen tumen, hoj pes oda te na ačhel jevende!
19 Bo ola dživesa ena ajse phare, sar mek šoha na sas, kanastar o Del stvorinďa o
svetos, a imar aňi šoha buter na ela.
20 A te o Raj na kerďahas ola dživesa frimeder, na uľahas zachraňimen ňisavo
manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerďa ola dživesa frimeder.
21 Te tumenge akor vareko phenďahas: ‚Dikh, kade hin o Kristus!‘ abo: ‚Kode hino!‘
– ma pačan.
22 Bo avena but falošna mesijaša, save phenena pal peste, hoj on hine o Kristus.
Avena the but falošna proroka a kerena bare znameňja the zazraki, hoj te klaminen,
te pes diňahas, the olen, kas peske o Del kidňa avri.
23 Tumen tumenge den pozoris! Savoro tumenge phenďom anglal.“

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

24 „Andre ola dživesa,
pal oda pharipen,
o kham kaľola andre
a o čhonoro imar na švicinela.
25 O čercheňa perena tele andral o ňebos
a o ňeboskre zora pes čhalavena.
26 Akor dikhena, sar *o Čhavo le Manušeskro avel pro ňeboskre chmari* andre bari
zor the andre slava.
27 A ov bičhavela peskre aňjelen, hoj te skiden upre leskre avrikidle manušen pal
savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

28 „Sikľon andral kada podobenstvo pal o figovňikos: Sar leskre konara hine imar
kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.
29 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj ov hino
pašes paš o vudar.
30 Čačipen phenav tumenge, hoj na predžala kada pokoleňje, medik pes kada
savoro na ačhela.
31 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.“

Te stražinel a te na zasovel

32 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskre aňjela, aňi o
Čhavo, ča jekh o Dad.
33 Den tumenge pozoris, ma zasoven [a modľinen tumen]! Bo na džanen, kana
avela odi ora.
34 Le Čhaha le Manušeskreha hin oda avke sar jekhe manušeha, so omukľa peskro
kher, geľa pro droma a diňa peskre sluhenge, hoj pes pal oda te starinen. Sakoneske
phenďa so te kerel a prikazinďa le stražňikoske paš o vudar, hoj te na zasovel.
35 Vašoda tumenge den pozoris a ma zasoven, bo na džanen, kana avela o raj le
khereskro: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o kohutos giľavel, vaj tosara.
36 Hoj te na avel akor, sar les na užarena, a arakhela tumen te sovel.
37 So tumenge phenav, savorenge phenav: ‚Ma zasoven!‘ “

14

Roden, sar le Ježiš te murdarel

1 Sas mek duj džives angle Patraďi the anglo inepos le Marengro bi o Kvasos. O
bare rašaja the o zakoňika rodenas sar le Ježiš počoral te chudel a te murdarel.
2 Ale phenenas: „Našťi oda keras pro inepos, hoj pes te na vzburinen o manuša.“

E džuvľi pomazinel le Ježiš

3 Sar sas andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo, a bešelas
pašal o skamind, avľa ko Ježiš jekh džuvľi. Ola džuvľa sas alabastrovo caklocis, andre
savo la sas igen vzacno olejos le nardostar. Phagľa o caklocis a čhiďa avri oda olejos
le Ježišoske pro šero.
4 Varesave džene olendar, so ode sas, dudrinenas: „Zbitočňe sas čhido avri kajso
vzacno olejos!
5 Kada olejos pes šaj bikenďa vaš o trin šel (300) rupune minci* a šaj pes diňa le
čorenge.“ A igen pre late vakerenas.
6 Ale o Ježiš phenďa: „Muken la! Soske la trapinen? Presikaďa mange baro
lačhipen.
7 Bo o čore tumenca hine furt a tumen lenge šaj presikaven o lačhipen, kana ča
kamen, ale me tumenca furt na avava.
8 Oj kerďa oda, so mek akana šaj kerďa – pomazinďa miro ťelos imar anglal pro
pohrebos.
9 Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj ča pes o evaňjelium vakerela pal calo
svetos, pes vakerela the pal kada, so kadi džuvľi akana kerďa, pre lakro leperiben.“

O Judaš pes dovakerel le rašajenca

10 O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geľa pal o bare rašaja, hoj lenge te
del andre le Ježiš.
11 Sar oda on šunde, radisaľile a phende leske, hoj les dena vaš oda love. O Judaš
akorestar rodelas drom, sar les te zradzinel.

O učeňika pripravinen e posledno večera

12 Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro džives, sar pes murdarel
la Patraďakro bakroro, phende o učeňika le Ježišoske: „Kaj kames, hoj tuke te džas
te pripravinel o Patraďakro chaben?“
13 Akor bičhaďa duje peskre učeňiken a phenďa lenge: „Džan andro foros. Ode pes
tumenca arakhela manuš, savo ľidžala jekh džbanos paňi. Džan pal leste
14 a ole manušeske, ke kaste džala andro kher, phenen: ‚O Učiťeľis tutar phučel:
Kaj hin oda kher, andre savo chava le učeňikenca o Patraďakro chaben?‘
15 Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pripravimen the pratimen
avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“
16 O učeňika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenďa; a
pripravinde o Patraďakro chaben.

O Ježiš phenel pal o zradcas

17 A sar zaračiľa, avľa o Ježiš le dešuduje učeňikenca.
18 Sar bešenas pašal o skamind a chanas, o Ježiš phenďa: „Čačipen tumenge
phenav, hoj jekh tumendar, so manca chal, man zradzinela.“
19 Sar oda šunde, ačhile smutna a phučenas lestar jekh pal aver: „Som oda me?“
20 O Ježiš lenge odphenďa: „Hin oda jekh le dešudujendar, oda, ko manca močinel
o maro andro čaro.

---

* **14:5** 300 denara. Oda hin buter sar jekh beršeskro počiňiben.

21 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale
ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder leske uľahas, te aňi na
uľiľahas."

E posledno večera

22 A sar chanas, iľa o Ježiš o maro, paľikerďa, phagerelas, delas lenge a phenďa:
„Len, [chan], kada hin miro ťelos."
23 Paľis iľa the e kuči, paľikerďa, diňa lenge a pile andral savore.
24 Phenďa lenge: „Kada hin miro rat la [neva] zmluvakro, so pes čhorel avri vaš
but manuša.
25 Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre
viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro kraľišagos le Devleskro."

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

26 Paľis giľade e chvala a gele pro Olivovo verchos.
27 O Ježiš lenge phenďa: „Kadi rat man savore omukena, bo hin pisimen:
‚Marava le pasťjeris
a o bakrore pes rozdenašena.'
28 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja."
29 Akor leske o Peter phenďa: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!"
30 O Ježiš leske odphenďa: „Čačipen tuke phenav, hoj mek kadi rat, sigeder sar o
kohutos dujtovar giľavela, tu man trival zaprineha."
31 Ale o Peter mek buter vakerelas: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na
zaprinava." A the savore okla učeňika avke phenenas.

E modľitba andro Getsemane

32 Paľis avle pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenďa o Ježiš peskre
učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man modľinava."
33 Iľa peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares.
34 A phenďa lenge: „Miri duša hiňi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven."
35 Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del,
či les našťi kadi phari ora obdžal.
36 Phenelas: „Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so
me kamav, ale so tu kames."
37 Paľis avľa a arakhľa len te sovel. A phenďa le Peteriske: „Soves, Šimon? Jekh ora
na birinďal upre te ačhel?
38 Ma soven a modľinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje, bo o duchos kamel,
ale o ťelos hino slabo."
39 O Ježiš pes geľa pale te modľinel a vakerelas pale ola lava.
40 Sar avľa pale, arakhľa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na
džanle, so leske pre oda te phenel.
41 Avľa tritovar a phenďa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Imar
dos! Avľa odi ora. Dikhen, o Čhavo le Manušeskro hino akana dino andro vasta le
binošnenge.
42 Ušťen, aven džas! Imar avel miro zradcas."

O Ježiš hino zailo

43 Takoj androda, sar mek o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar, a
leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakoňika the phuredera le šabľenca the le
pacenca andro vasta.
44 Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda, kas čumidava, oda hin
ov. Phanden les mištes a ľidžan les het."
45 Sar doavľa, takoj geľa ko Ježiš a phenďa leske: „Rabbi!" A čumidľa les.

46 Ola murša les takoj chudle a zaile.
47 Avke varesavo dženo, so ode ačhelas pašes, iľa avri e šabľa a demaďa le
nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinďa leske o kan.
48 O Ježiš lenge phenďa: „Avľan pre ma le šabľenca the le pacenca, hoj man te zalen
sar varesave živaňis?
49 Džives so džives somas maškar tumende andro chramos a sikavavas, ale na
zaiľan man. Ale oda, so hin pisimen, pes mušinel te ačhel.“
50 Akor les savore učeňika omukle a denašle het.
51 Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. Sar les chudle,
52 mukľa e lepeda a lango denašľa het.

O Ježiš angle Bari Rada

53 Ľigende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore bare rašaja, o
phuredera the o zakoňika.
54 O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder rašaskri.
Ode peske bešľa paš o stražňika a tačarelas pes paš e jagori.
55 O bare rašaja the e caľi Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš, hoj les te
murdaren, ale našťi arakhle.
56 But džene pro Ježiš falošňe svedčinenas, ale o lava lenge na pasinenas.
57 Varesave džene ušťile a kavke pre leste klamišagoha svedčinenas:
58 „Amen šunďam, sar phenďa: ‚Čhivava tele kada chramos, so sas ačhado le
manušeskre vastenca, a tel o trin džives kerava aver, so na ela ačhado le manušeskre
vastenca.‘ “
59 Ale aňi kala lava le švedkenge na pasinenas.
60 Akor ušťiľa o nekbareder rašaj, ačhiľa maškaral a phučľa le Ježišostar: „Soske
ňič na odphenes pre oda, so pre tute kala nipi vakeren?“
61 Ale o Ježiš sas čhit a na phenďa mek aňi lav.
O nekbareder rašaj lestar pale phučľa: „Sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro[†]?“
62 O Ježiš leske phenďa: „Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le Manušeskro pre
čači sera le Nekzoraledereskri a sar avel pro ňeboskre chmari.*“
63 Akor čhingerďa o nekbareder rašaj peskre gada a phenďa: „Pre soste amenge
mek kampel švedken?
64 Šunďan, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?“
A savore phende, hoj peske zaslužinel te merel.
65 A varesave džene pre leste chudle te čhungarel. Zaučharenas leske o muj,
marenas les pal o šero a phenenas: „Prorokin! Ko tut demaďa?“ Paľis les ile o
stražňika a marenas les.

O Peter zaprinel le Ježiš

66 Sar sas o Peter tele pre dvora, avľa ode jekh služka le nekbareder rašaskri,
67 a sar dikhľa le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phenďa: „The tu salas ole Ježišoha
andral o Nazaret.“
68 Ale o Peter zaprinďa: „Me na džanav aňi na achaľuvav, pal soste vakeres!“ A
geľa odarik avri pre avruňi dvora. Akor o kohutos giľaďa.
69 Sar les pale ode dikhľa odi služka, phenďa olenge, so ode ačhenas: „The kada
hino jekh lendar.“
70 Ale o Peter pale zaprinďa.
Na pregeľa but a ola, so ačhenas paš o Peter, leske pale phende: „Tu sal čačes jekh
lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].“
71 Ale o Peter pes chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole
manušes, pal savo tumen vakeren!“

---

† **14:61** E grecko čhib: Oda Požehnano

72 Androda takoj giľaďa o kohutos dujtovar. Akor avľa le Peteriske pre goďi ola
lava, so leske o Ježiš phenďa: „Sigeder sar o kohutos duvar giľavela, tu man trival
zaprineha.“ A chudňa te rovel.

15

O Ježiš anglo Pilat

1 Takoj sig tosara pes dovakerde o bare rašaja, o phuredera, o zakoňika the e Bari
Rada. Phandle le Ježiš, odľigende les a dine le Pilatoske.
2 O Pilat lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kraľis?“
„Tu oda phenes,“ odphenďa leske o Ježiš.
3 O bare rašaja pre leste but vakerenas
4 a o Pilat lestar pale phučľa: „So ňič na odphenes? Dikh, keci pre tu vakeren!“
5 Ale o Ježiš imar ňič na phenďa, a vašoda pes o Pilat igen čudaľinelas.

O Ježiš odsudzimen pro meriben

6 Furt pre Patraďi lenge o Pilat premukelas jekhe bertenošis, saves peske on kidenas
avri.
7 Akor sas andre bertena jekh murš, saves vičinenas Barabaš. Ov sas phandlo
andre olenca, ko paš e vzbura murdarde varesave manušen.
8 Sar pes o nipi zgele, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge te premukel jekhe
bertenošis, avke sar furt kerelas.
9 O Pilat lendar phučľa: „Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kraľis?“
10 Bo džanelas, hoj les o bare rašaja dine andre zavisťatar.
11 Ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangen le Barabaš.
12 O Pilat lendar pale phučľa: „Akor so kamen, hoj te kerav oleha, kas vičinen
židoviko kraľis?“
13 On zorales vičinde: „Ukrižin les!“
14 O Pilat lendar phučľa: „So ajso nalačho kerďa?“
No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“
15 Avke o Pilat kerďa pal e dzeka le manušenge a premukľa le Barabaš. Paľis diňa
le Ježiš te zbičinel a te ukrižinel.

O slugaďa asan le Ježišostar

16 O slugaďa les ľigende andro palacis le vladariskro – oda hin o Praetorium – a
vičinde ode caľi čata.
17 Urde les upre andro purpurovo plašťos a thode leske pro šero koruna, so kerde
le trňendar.
18 A chudle lestar te asal a vičinenas: „Mi dživel o židoviko kraľis!“
19 Marenas les pal o šero le paľicenca, čhungarenas pre leste, perenas pro khoča
a banďonas anglal leste.
20 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plašťos a urde
pre leste leskre gada. Paľis les ľigende avri, hoj les te ukrižinen.

O Ježiš ukrižimen

21 Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskro the le Rufoskro, avelas
pal e maľa. Leske prikazinde, hoj te ľidžal le Ježišoske o kerestos.
22 A ľidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le
Lebkengro Than).
23 Dine les te pijel mol mišimen la mirhaha*, ale ov na kamľa.
24 Ukrižinde les a rozďelinde peske leskre gada maškar peste avke, hoj losinenas,
ko peske so lela.

* **15:23** E mirha hin o kirko koreňje.

25 Sas eňa ori† tosara, sar les ukrižinde.
26 Upral leskro šero sas pisimen leskri vina: „O kraľis le Židengro.“
27 Jekhetane leha ukrižinde the duje živaňen, jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baľogňi.
28 [Akor pes ačhiľa oda, so hin pisimen: „Ľidžanas les sar živaňis.“]
29 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas le šerenca a phenenas: „Tu so čhives tele o chramos a tel o trin džives les pale ačhaves!
30 Zachraňin akana tut korkores a av tele pal o kerestos!“
31 The o bare rašaja le zakoňikenca asanas maškar peste: „Avren zachraňinelas, ale pes našťi zachraňinel!
32 O Kristus, o izraeliko kraľis! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te dikhas a te pačas!“ Asanas lestar mek the ola, ko sas leha ukrižimen.

O Ježiš merel

33 Dešuduj (12) orendar‡ pro dilos avľa kaľipen pal caľi phuv a ľikerďa dži trin ori§ pal o dilos.
34 A trin orendar o Ježiš zorales vičinďa: *„Eloi, Eloi, lama sabachtani?“* – so hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omukľal?“
35 Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: „Šunen, vičinel le Eliaš.“
36 Jekh dženo denašľa te močinel e špongija andro šut, thoďa la pre paca, diňa les te pijel a phenďa: „Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel tele.“
37 Akor o Ježiš zorales vičinďa a muľa.
38 O pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele.
39 A sar dikhľa o veľiťeľis le slugaďengro, savo ode ačhelas, sar muľa o Ježiš, phenďa: „Kada manuš sas čačes o Čhavo le Devleskro!“
40 Sas ode the varesave džuvľa, so dikhenas dural. Maškar lende sas e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria – e daj le terneder Jakoboskri the Jozesoskri.
41 Kala džuvľa phirenas pal o Ježiš a kerenas pašal leste, sar sas mek andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvľa, save leha avle andro Jeruzalem.

O Ježiš parundo

42 Sar imar zaračolas, a vašoda, hoj oda sas o džives, kana pes pripravinenas pro šabat,
43 avľa o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas baro manuš andre Bari Rada, savo tiš užarelas o kraľišagos le Devleskro. A bi e dar avľa te mangel le Pilatostar o ťelos le Ježišoskro.
44 O Pilat pes čudaľinďa, hoj o Ježiš imar muľa. Vičinďa peske le veľiťeľis a phučľa lestar, kana muľa.
45 Sar pes dodžanľa le veľiťeľistar, hoj imar muľa, diňa o ťelos le Jozefoske.
46 O Jozef cinďa lepeda, iľa tele o ťelos le Ježišoskro a zapačarďa les andre lepeda. Thoďa les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučharďa andre o vudar le bareha.
47 E Maria Magdalena the e Maria le Jozesoskri daj dikhenas, kaj les thode.

16

O Ježiš ušťel andral o meriben

1 Sar imar pregeľa o šabat, e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria, e daj le Jakoboskri, cinde voňava oleji, hoj te pomazinen le Ježišoskro ťelos.

---

† **15:25** E grecko čhib: e trito ora ‡ **15:33** E grecko čhib: e šovto ora § **15:33** E grecko čhib: e eňato ora

2 Sig tosara, sar avelas avri o kham, ešebno džives andro kurko, avle ko hrobos.
3 A phenenas jekh avrake: „Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?“
4 Ale sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino odčhido.
5 Avke gele andro hrobos a dikhle, hoj pre čači sera bešel terno manuš, urdo andro parne gada, a daranďile pes.
6 Ale ov lenge phenďa: „Ma daran tumen! Roden le Ježiš andral o Nazaret, savo sas ukrižimen? Nane kade! Ušťiľa andral o meriben. Dikhen, kade hin oda than, kaj sas thodo.
7 Džan, phenen le učeňikenge the le Peteriske: ‚Džal andre Galileja anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phenďa.‘ “
8 On denašle sig avri andral o hrobos, bo igen predaranďile a izdranas daratar. Ňikaske ňič na phende, bo pes daranas.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

9 [Kurke sig tosara, sar ušťiľa andral o meriben, pes ešeb sikaďa la Maria Magdalenake, andral savi angloda tradňa avri efta demonen.
10 Oj oda geľa te phenel le manušenge, so leha phirenas. On pal leste rovenas a sas igen smutna.
11 A sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhľa, na pačanas lake.
12 Paľis pes o Ježiš sikaďa andre aver podoba duje dženenge lendar, sar džanas peskre dromeha andro gav.
13 Avke gele pale a phende oda oklenge, ale aňi lenge na pačanďile.
14 Ale paľis pes sikaďa le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenas pašal o skamind. Pokarhinďa len vaš oda, hoj lengre jile sas zaphandle andre a na pačanďile olenge, ko les dikhle pal oda, sar ušťiľa andral o meriben.
15 Phenďa lenge: „Džan pal calo svetos a vakeren o evaňjelium savorenge, kas o Del stvorinďa!
16 Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraňimen. Ko na pačala, ela odsudzimen.
17 Ola, ko pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le demonen a vakerena neve čhibenca.
18 Le sapen lena andro vasta, a kajte pilehas o meribnaskro jedos, ňič lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a sasťona avri.“
19 A paloda, sar lenca o Ježiš dovakerďa, sas ilo upre andro ňebos a bešľa peske pal e čači sera le Devleskri.
20 Paľis o učeňika gele a vakerenas všadzik o evaňjelium. O Raj lenge pomožinelas a pridžanelas pes ke lengro lav prekal o zazraki, so pes ačhenas.]
Amen.

O Evaňjelium le Lukaišiskro

O angluno vakeriben

1 Imar but džene kamenas te pisinel andre ola veci, so pes ačhile ke amende,
2 sar amenge oda podine ola, ko oda dikhle pre peskre jakha ešebnovarestar a
ačhile služobňika andro lav.
3 Vašoda, lačho Teofilona, the me mange phenďom, hoj kampel mištes te
preskuminel a te predžal ola veci ešebnovarestar zaradom avke, sar pes ačhile, a
te pisinel tuke,
4 hoj mištes te prindžares o čačipen pal ola veci, so tut sikavenas.

O Zachariaš the e Alžbeta

5 Andre ola dživesa, sar kraľinelas andre Judsko o Herodes, dživelas ode jekh
rašaj o Zachariaš. Ov sas le Abijašiskre rašajendar. Leskri romňi e Alžbeta sas
le Aronoskre potomkendar.
6 Sodujdžene sas čačipnaskre anglo Del a pačivales doľikerenas savore zakoni the
prikazaňja le Rajeskre.
7 Ale na sas len čhave, bo e Alžbeta našťi ačhiľa khabňi a sodujdženenge sas imar
buter berša.
8 Jekh džives avľa pro Zachariaš o šoros te kerel anglo Del e rašajiko služba,
9 bo le rašajen sas ajso zvikos te losinel a o losos peľa pre leste. Avke geľa andro
chramos le Rajeskro, hoj te labarel o kaďidlos.
10 A sar thuvisaľolas o kaďidlos, avri pes modľinenas igen but nipi.
11 Androda pes sikaďa le Zachariašiske o aňjelos le Rajeskro a ačhelas pre čači sera
le oltariskri, kaj pes labarelas o kaďidlos.
12 Sar les dikhľa o Zachariaš, predaranďiľa a avľa pre leste bari dar.
13 Ale o aňjelos leske phenďa: „Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin
avrišundo! Tiri romňi e Alžbeta ačhela khabňi, uľola lake muršoro a deha leske
o nav Jan.
14 Ela tut baro radišagos a thoveha baripen andre leste a but džene radisaľona, sar
uľola!
15 Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela mol aňi ňisavo aver pijiben a ela pherdžardo
le Svete Duchoha imar peskra dake andro per.
16 A but čhaven le Izraeloskren anela pale ko Raj, ke lengro Del.
17 Ov korkoro džala anglal o Raj andro duchos the andre zor le Eliašiskri, hoj te
visarel o jile le dadengre ko čhave a te visarel olen, ko na šunen le Devles, ke goďi
the ko čačipen a hoj le Rajeske te pripravinel le nipen.“
18 Ale o Zachariaš phučľa le aňjelostar: „Pal soste oda prindžarava? Me som imar
phuro a the mira romňake hin but berša.“
19 Akor leske o aňjelos odphenďa: „Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som
bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kadi lačhi sprava.
20 Dikh, ačheha ňemo a našťi prevakereha dži andre oda džives, medik pes kada
savoro na ačhela! Bo na pačanďiľal mire lavenge, save pes ačhena andro spravno
časos.“
21 O nipi užarenas le Zachariaš a čudaľinenas pes, soske pes kajci zľikerďa andro
chramos.
22 Sar avľa avri, našťi ke lende prevakerďa, bo ačhiľa ňemo. Sikavelas lenge le
vastenca a pal oda prindžarde, hoj dikhľa viďeňje andro chramos.
23 Sar pregele o dživesa leskra službakre, geľa pale khere.

24 Pal ola dživesa ačhiľa khabňi e Alžbeta, leskri romňi, a garuvelas pes pandž čhon.
25 Phenelas: „O Raj prekal ma kada kerďa andre kala dživesa, sar pre ma dikhľa peskre lačhipnaha a iľa mandar e ladž anglal o nipi.“

O aňjelos pes sikavel la Mariake

26 Andre šovto čhon o Del bičhaďa le aňjelos Gabriel andro galilejsko foros Nazaret
27 ke pačivaľi džuvľi Maria, savi sas mangaďi le Jozefoha. O Jozef sas potomkos le Davidoskro.
28 Oda aňjelos avľa ke late a phenďa lake: „Smirom tuke! Chudňal e bari milosť a o Raj hino tuha.“ [„Bachtaľi sal maškar o džuvľa!“]
29 E Maria pes čudaľinelas le aňjeloskre lavenge a gondoľinelas pal oda, sar lake pozdravinďa.
30 Ale o aňjelos lake phenďa: „Ma dara tut Mario, bo chudňal e milosť le Devlestar.
31 A dikh, ačheha khabňi, uľola tuke čhavoro a deha leske nav Ježiš.
32 Ov ela baro a vičinela pes Čhavo le Nekbaredereskro. A o Raj, o Del, leske dela o tronos le Davidoskro, leskre dadeskro
33 a ov kraľinela upral o kher le Jakoboskro pro furt a leskre kraľišagoske na ela šoha koňec.“
34 E Maria phučľa le aňjelostar: „Sar pes oda ačhela, se me som mek pačivaľi?“
35 O aňjelos lake phenďa: „O Sveto Duchos avela pre tu a e zor le Nekbaredereskri tut učharela andre. Vašoda oda čhavoro, so tutar uľola, ela sveto a vičinela pes Čhavo le Devleskro.
36 Dikh, tiri famelija e Alžbeta, pre savi phende, hoj la našťi el čhave, hiňi imar šovto čhon khabňi, kajte hiňi phuri.
37 Bo o Del šaj kerel savoro.“
38 „Me som le Rajeskri služobňička,“ phenďa e Maria. „Mi ačhel pes mange pal tire lava.“ A o aňjelos latar odgeľa.

E Maria ke Alžbeta

39 Andre ola dživesa e Maria ušťiľa a siďarelas andro foros pre brehengri phuv andre Judsko.
40 Geľa andro kher ko Zachariaš a pozdravinďa la Alžbetake.
41 Sar šunďa e Alžbeta la Mariakro pozdravos, podchučiľa andre late o čhavoro a e Alžbeta sas pherdžarďi le Svete Duchoha.
42 A vičinďa zorale hangoha: „Bachtaľi sal maškar o džuvľa a bachtalo hin oda, ko tutar uľola!
43 Ale sar oda hoj mire Rajeskri daj avel ke mande?
44 Bo soča šunďiľa andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravinďal, o čhavoro pes radišagoha čhalaďa andre miro per!
45 Bachtaľi sal, bo pačanďiľal, hoj pes ačhela oda, so tuke o Raj phenďa!“

E giľi la Mariakri

46 E Maria phenďa:
„Miri duša bararel le Rajes
47 a miro duchos radisaľol andro Del, miro Spasiťeľis,
48 bo dikhľa pre peskri pokorno služobňička.
Akanastar man savore pokoleňja vičinena bachtaľi,
49 bo bare veci prekal ma kerďa o zoralo Del,
saveskro nav hin sveto.
50 Le Devleskri milosť džal andral jekh pokoleňje pre aver;
pre ola, ko pes lestar daran.

51 Ov sikaďa o zorale skutki peskre vasteha
a roztradňa olen, ko pes ľidžanas upre andro jile,
52 le zoralen čhiďa tele pal o tronos
a hazdňa upre olen, ko sas teledikhle;
53 le bokhalen pherdžarďa le lače vecenca
a le barvalen bičhaďa het a na diňa len ňič.
54 Pomožinďa le Izraeloske, peskre služobňikoske,
bo na bisterel pre peskri milosť,
55 avke sar diňa lav amare daden,
le Abraham the leskre čhaven pro furt."
56 E Maria ačhiľa la Alžbetaha vaj trin čhon a paľis geľa pale khere.

O Jan Krsťiťeľ uľol

57 Avke avľa oda časos, hoj e Alžbeta te ločhol, a uľiľa lake muršoro.
58 Sar pes dodžanle lakre susedi the famelija, savi bari milosť lake presikaďa o Raj, chudle laha te radisaľol.
59 Pre ochtoto džives avle te obrezinel le čhavores a kamle leske te del o nav Zachariaš pal leskro dad.
60 Ale leskri daj phenďa: „Na, bo vičinela pes Jan."
61 Phende lake: „Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes avke vičinel!"
62 Avke pes visarde ke leskro dad a le vastenca lestar phučle, savo nav leske kamel te del.
63 Ov peske mangľa tabuľka a pisinďa: „Leskro nav hin Jan." A savore pes čudaľinenas.
64 Jekhvareste pes le Zachariašiske phundraďa o muj a pomukľa leske e čhib. Chudňa te vakerel a lašarelas le Devles.
65 Akor avľa dar pre savorende, so pašal lende bešenas, a pal caľi brehengri phuv andre Judsko pes vakerelas pal kala veci.
66 Savore, so pes pal oda došunde, gondoľinenas andre peskre jile a phenenas: „So oda ča ela kale čhavorestar?" Bo le Rajeskro vast sas upral leste.

Le Zachariašiskro proroctvos

67 O Zachariaš, le Janoskro dad, sas pherdžardo le Svete Duchoha a prorokinelas:
68 „Požehňimen hin o Del, o Raj le Izraeloskro,
bo avľa ke peskre nipi a cinďa len avri.
69 Diňa amen zorale Spasiťeľis
andral o potomstvos le Davidoskro,
peskre služobňikoskro,
70 avke sar imar čirlastar vakerelas
prekal o muja peskre svete prorokengre,
71 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare ňeprijaťeľengre
the savorengre, ko amen našťi avri ačhen.
72 Oleha sikavel peskri milosť amare dadenge
a leperel peske pre peskri sveto zmluva,
73 pro lav, so diňa le Abraham amare dades,
74 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare ňeprijaťeľengre,
hoj leske te služinas bi e dar,
75 svetones the andro čačipen sako džives
andre amaro dživipen.

76 A tut, čhavoreja, vičinena prorokos le Nekbaredereskro,
bo džaha anglal o Raj,

hoj leske te pripravines o drom;
77 hoj te des te džanel leskre nipenge,
hoj ena spasimen prekal oda,
hoj lenge ena odmukle o bini.
78 Bo prekal le Devleskri bari milosť avela
o spaseňje ke amende andral o ňebos,
avke sar avel avri o kham,
79 hoj te švicinel olenge,
ko bešen andro kaľipen the andro ciňos le meribnaskro,
hoj te ľidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom."
80 A o čhavoro barolas a zoraľolas andro duchos. A paľis dživelas pre pušťa dži andre oda džives, medik pes na sikaďa le Izraeloskre manušenge.

2

O Ježiš uľol

1 Andre ola dživesa o cisaris Augustus diňa avri o prikazis, hoj pes te pisinen andre savore manuša.
2 Kada ešebno zgenďipen pes ačhiľa akor, sar sas o Cirenius vladaris andre Sirija.
3 Savore pes gele te pisinel andre – sako andre peskro foros.
4 Avke geľa the o Jozef andral o galilejsko foros Nazaret andre Judsko, andro Betlehem, andro foros le Davidoskro, bo ov sas potomkos le Davidoskro,
5 hoj pes te pisinel andre la Mariaha, savi sas leha mangaďi a sas khabňi.
6 A sar ode sas, avľa lakro časos te ločhol.
7 Avke lake uľiľa lakro ešebno čhavoro a pačarďa les andro pherne. Thoďa les te pašľol andre maštalňa andro jasle, bo andro sovibnaskro kher na sas prekal lende than.

O pasťjera the o aňjela

8 Andre odi phuv ode pašes sas pasťjera, so rači stražinenas peskre bakren pre maľa.
9 Jekhvareste pes lenge sikaďa o aňjelos le Rajeskro a le Rajeskri slava len zaučharďa andre. On igen predaranďile,
10 ale o aňjelos lenge phenďa: „Ma daran tumen, bo avľom tumenge te phenel e lačhi sprava, so ela prekal savore manuša!
11 Bo adadžives tumenge uľiľa andro foros le Davidoskro o Spasiťeľis; ov hino o Kristus, o Raj.
12 A kada tumenge ela znameňje: Arakhena cikne čhavores zapačardes andro pherne te pašľol andro jasle."
13 A jekhvareste pes sikaďa le aňjeloha e bari ňeboskri armada, savi lašarelas le Devles a phenelas:
14 „Slava le Devleske upre pro ňebos
a o smirom pre phuv le manušenge,
savendar les hin o radišagos!"
15 Sar lendar o aňjela gele het andro ňebos, phende peske ola pasťjera: „No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačhiľa, so amenge phenďa o Raj!"
16 Avke gele, siďarenas a arakhle la Maria le Jozefoha the le čhavores te pašľol andro jasle.
17 Sar les dikhle, chudle te vakerel, so lenge sas phendo pal oda čhavoro.
18 Sako, ko oda šunďa, pes čudaľinelas oleske, so lenge o pasťjera vakerenas.
19 Ale e Maria peske garuvelas savore kala lava andro jilo a gondoľinelas upral lende.

20 Paľis o pasťjera gele pale paš o bakrore a lašarenas the bararenas le Devles vaš
savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenďa o aňjelos.
21 Sar pregeľa ochto džives a kampľa te obrezinel le čhavores, dine leske o nav
Ježiš, avke sar phenďa o aňjelos la Mariake mek angloda, sar ačhiľa khabňi.

Le Ježiš anen te sikavel andro chramos

22 Sar pregele ola dživesa, andre save pes obžužarenas, avke sar phenel o Zakonos
le Mojžišoskro, o Jozef the e Maria ande le Ježiš andro Jeruzalem, hoj les te sikaven
le Rajeske.
23 Bo andro Zakonos le Rajeskro hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, so uľol ešebno,
ela odďelimen prekal o Raj*,
24 a o Zakonos le Rajeskro mek phenel, hoj te obetinen *duje hrdličken, abo duje
terne holuben*.

O Simeon

25 Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Ov sas
čačipnaskro manuš a daralas pes le Devlestar. Užarelas o spaseňje le Izraeloskro
a o Sveto Duchos sas upral leste.
26 O Sveto Duchos leske sikaďa, hoj na merela dži akor, medik na dikhela le Kristus,
saves bičhavela o Raj.
27 A o Duchos ľigenďa le Simeon, hoj te džal andro chramos. A sar e daj the o dad
anenas le čhavores le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinďa o Zakonos,
28 iľa les o Simeon pro vasta, bararelas le Devles a phenďa:
29 „Rajeja, avke sar man diňal lav,
akana premukes tire služobňikos andro smirom,
30 bo mire jakha dikhle tiro spaseňje,
31 so pripravinďal anglal savore narodi,
32 o švetlos, hoj te švicinel le narodenge,
the e slava tire manušengri, le Izraeloskri.“
33 E Maria the o Jozef pes čudaľinenas upral oda, so pal o Ježiš phenďa.
34 O Simeon len požehňinďa a phenďa la Mariake, leskra dake: „Kada čhavoro hino
dino pre oda, hoj but džene andral o Izrael te peren abo te ušťen, the pro znameňje,
pre savo o manuša džana,
35 hoj pes te sikavel oda, so peske gondoľinen but džene andro jile. A prekal tiri
duša predžala e šabľa.“

E Anna

36 Sas ode the varesavi prorokiňa Anna, le Fanueloskri čhaj andral o kmeňos le
Ašeroskro. Sas lake imar buter berša. Sas la rom, saveha dživelas efta berš, a paľis
lake muľa.
37 Paloda ačhiľa vdovake dži ochtovardeš the štar (84) berš. Oj na džalas avri andral
o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the andro modľitbi.
38 A the oj avľa ipen akor ode, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš savorenge,
ko užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachraňimen.

Džan pale andro Nazaret

39 Sar kerde savoro, so prikazinel o Zakonos le Rajeskro, gele pale andre Galileja,
andre peskro foros, Nazaret.
40 O čhavoro, o Ježiš, barolas the zoraľolas pro duchos; sas igen goďaver a le
Devleskri milosť sas upral leste.

O Ježiš sar čhavoro andro chramos

41 A leskri daj the leskro dad phirenas sako berš pre Patraďi andro Jeruzalem.

42 Sar sas le Ježišoske dešuduj (12) berš, gele pre Patraďi, avke sar furt kerenas.
43 Sar pregeľa e Patraďi, avenas pale khere. O čhavoro o Ježiš ačhiľa andro
Jeruzalem, ale leskri daj the leskro dad olestar na džanenas.
44 On peske gondoľinenas, hoj hino varekhaj maškar ola nipi, so lenca džanas
jekhetane pro drom. Pregele jekh džives drom a chudle les te rodel maškar e famelija
the maškar ola, kas džanenas.
45 Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a rodenas les ode.
46 Pal o trin džives arakhle le Ježiš te bešel andro chramos maškar o učiťeľa, sar
len šunelas a phučelas lendar.
47 Sako, ko les šunelas, pes čudaľinelas upral leskri goďi the upral oda, sar lenge
odphenelas.
48 Sar les e daj the o dad dikhle, čudaľinenas pes a e daj leske phenďa: „Čhavo
miro, soske amenge kada kerďal? Dikh, tiro dad the me tut rodahas a darahas pal
tu.“
49 O Ježiš lenge phenďa: „Sar oda hoj man rodenas? So na džanenas, hoj mušinav
te avel andre mire Dadeskro kher?“
50 Ale on na achaľile ole laveske, so lenge phenďa.
51 Geľa lenca pale, avľa andro Nazaret a šunelas len. Leskri daj peske garuvelas
savore ola lava andro jilo.
52 O Ježiš barolas andro goďaveripen the pro ťelos a sas pro radišagos le Devleske
the le manušenge.

3

Pal o Jan Krsťiťeľ

1 Sar sas o Tiberius imar cisaris dešupandžto (15.) berš a o Pontsko Pilat vladaris
andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip, leskro phral, tetrarchas
andro phuva Iturea the Trachonitida a o Lizaniaš tetrarchas andre Abilena
2 a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerďa o Lav le Devleskro
pre pušťa ko Jan, ke le Zachariaišiskro čhavo.
3 O Jan phirelas pal caľi phuv pašal o Jordan a kazinelas: „Visaren tumen le
binendar a den tumen te bolel, hoj tumenge o Del te odmukel o bini.“
4 Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskro Izajaišiskro:
„Kada hin o hangos, so vičinel pre pušťa:
‚Pripravinen o drom le Rajeske,
rovňinen prekal leste avri o chodňiki!
5 *Dojekh dolina ela začhiďi*
a dojekh verchos the brehos cikňola.
Oda drom, so hin bango, rovňisaľola
a oda chodňikos, so hin pukľato, ačhela hladko.
6 *A savore nipi dikhena o spaseňje le Devleskro.‘“*
7 O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: „Tumen sapale!
Ko tumenge sikaďa, sar te denašel le Devleskra choľatar, so avela?
8 Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visarďan tumare binendar! A ma
phenen tumenge: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del
kale barendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!
9 O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengro! Dojekh stromos, so na
anel lačho ovocje, ela čhindo avri a čhido pre jag!“
10 „Akor so amenge kampel te kerel?“ phučenas lestar o nipi.
11 O Jan lenge odphenďa: „Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben,
mi kerel tiš avke!“

12 A avle pes te bolel the o colňika a phučle lestar: „Učiťeľina, amenge so kampel te kerel?“
13 „Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!“ phenďa lenge.
14 Avke lestar phučle the varesave slugaďa: „Amenge so kampel te kerel?“
Phenďa lenge: „Ňikastar ma kiden avri o love zoraha a ňikas ma trapinen. Aven spokojna oleha, so zaroden!“
15 O manuša užarenas pro Mesijašis a gondoľinenas peske andro jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus.
16 Ale o Jan odphenďa savorenge: „Me tumen bolav le paňeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskre sandalki. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.
17 Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaľola andre.“
18 Mek the but aver veci kazinelas o Jan le manušenge a vakerelas lenge o evaňjelium.
19 Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, leskri phraleskri le Filiposkri romňi, the vaš savore nalačhipena, so o Herodes kerelas.
20 A paš kada savoro mek o Herodes phandľa le Jan andre bertena.

O Ježiš boldo

21 Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modľinelas, jekhvareste phundriľa o ňebos
22 a o Sveto Duchos avľa pre leste andre podoba sar holubica. Andral o ňebos šunďiľa hangos: „Tu sal miro Čhavo, saves kamav, tutar man hin radišagos.“

O rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro

23 Sar chudňa o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondoľinenas, hoj sas le Jozefoskro čhavo.
Le Jozefoskro dad sas o Heli,
24 leskro dad sas o Matat, leskro o Levi,
leskro o Melchi, leskro o Janai,
leskro o Jozef,
25 leskro o Matatiaš,
leskro o Amos, leskro o Nahum,
leskro o Esli, leskro o Nagge,
26 leskro o Mahat, leskro o Matatiaš,
leskro o Semein, leskro o Jozech,
leskro o Joda,
27 leskro o Joanan,
leskro o Resa, leskro o Zerubabel,
leskro o Šealtiel, leskro o Neri,
28 leskro o Melchi, leskro o Adi,
leskro o Kosam, leskro o Elmadam,
leskro o Er,
29 leskro o Ješua,
leskro o Eliezer, leskro o Jorim,
leskro o Matat, leskro o Levi,
30 leskro o Simeon, leskro o Juda,
leskro o Jozef, leskro o Jonam,
leskro o Elijakim,
31 leskro Melea,

leskro o Menamas, leskro o Matatas,
leskro o Natan, leskro o David,
32 leskro o Izaj, leskro o Obed,
leskro o Boaz, leskro o Salmon,
leskro o Nachšon,
33 leskro o Aminadab,
leskro o Admin*, leskro o Checron,
leskro o Perec, leskro o Juda,
leskro o Jakob,
34 leskro o Izak,
leskro o Abraham, leskro o Terach,
leskro o Nachor,
35 leskro o Serug,
leskro o Reu, leskro o Paleg,
leskro o Eber, leskro o Šelach,
36 leskro o Kainan, leskro o Arpachšad,
leskro o Šem, leskro o Noach,
leskro o Lamech,
37 leskro o Matuzalem,
leskro o Enoch, leskro o Jared,
leskro o Mahalalel, leskro o Kenan,
38 leskro o Enoš, leskro o Šet
a leskro dad sas o Adam, savo sas le Devlestar.

4

O Ježiš pokušimen

1 O Ježiš avľa pale pašal o Jordan pherdo le Svete Duchoha. O Duchos les ľidžalas pal e pušťa
2 saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar. Andre ola dživesa ňič na chaľa a pro koňec ole dživesengro bokhaľiľa avri.
3 O beng leske phenďa: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale barestar te ačhel maro.“
4 O Ježiš leske odphenďa: *„Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le marestar, [ale dojekhe Devleskre lavestar!]“*
5 Paľis les iľa o beng pro učo than a jekhvareste leske sikaďa savore kraľišagi le svetoskre.
6 O beng leske phenďa: „Dava tuke savori kadi zor the slava, bo mange sas diňi a me la šaj dav, kaske kamav.
7 Te banďoha angle mande, kada savoro ela tiro.“
8 O Ježiš leske odphenďa: „Hin pisimen: *‚Ča anglo Raj, tiro Del, banďoha a ča leske korkoreske služineha!‘ “*
9 Paloda les ľigenďa andro Jeruzalem, thoďa les te ačhel upre pro agor le chramoskro a phenďa leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut kadarik tele.
10 Se hin pisimen:
‚Prikazinela peskre aňjelenge pal tu,
hoj tut te chraňinen.
11 *On tut chudena pro vasta,*
hoj te na demes o pindro pro bar.‘ “
12 O Ježiš leske odphenďa: „Hin phendo: *‚Na pokušineha le Rajes, tire Devles!‘ “*

* **3:33** Oda hin o Ram.

13 Sar o beng les imar preačhiľa te pokušinel, geľa lestar het, ale ča pre varesavo časos.

O Ježiš andro Nazaret

14 O Ježiš avľa andre zor le Duchoskri pale andre Galileja a rozľigenďa pes pal leste
o hiros pal caľi odi phuv.
15 Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.
16 A avľa andro Nazaret, kaj bariľa avri. A avke, sar sas sikado, geľa pro šabat andre
sinagoga. Sar ušťiľa te genel,
17 podine leske o zvitkos pal o prorokos Izajaš. Phundraďa o zvitkos a arakhľa oda
than, kaj sas pisimen kada:
18 *„O Duchos le Rajeskro hin upral mande,*
bo man pomazinďa te vakerel le čorenge o evaňjelium,
[bičhaďa man te sasťarel olen, kas hin dukhade jile,]
te del te džanel le zaphandlenge, hoj hine premukle;
le korenge te phundravel o jakha;
te premukel olen, ko cerpinen,
19 *a te del te džanel,*
hoj avľa o bachtalo berš le Rajeskro.“
20 Phandľa andre o zvitkos, diňa les le sluhaske a bešľa peske. A savoredžene andre
sinagoga visarde peskre jakha pre leste.
21 A chudňa lenge te vakerel: „Adadžives pes ačhile kala lava, so akana šunďan.“
22 Savoredžene les denas čačipen a čudaľinenas pes ole šukar lavenge, so avenas
andral leskro muj. A phučenas: „Či nane ov le Jozefoskro čhavo?“
23 A phenďa lenge: „Tumen mange phenena kada prislovje: ‚Doktorina, sasťar tut
korkores! Oda, so šunďam, hoj kerďal andro Kafarnaum, ker the kade, kaj bariľal
avri!‘ “
24 A phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj ňisave prorokos na den pačiv ode, kaj
bariľa avri.
25 Ale čačipen tumenge phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi andro Izrael
akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avľa bari bokh pre caľi phuv.
26 No o Eliaš na sas bičhado ke ňisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta andre phuv
Sidon.
27 A but malomocna sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale ňiko
lendar na sas obžužardo, ča o Naman andral e Sirija.“
28 Sar oda šunde, savoredžene, so sas andre sinagoga, igen choľisaľile.
29 Ušťile a tradle les avri andral o foros a ľigende les pro verchos, pre savo sas
ačhado lengro foros, dži pro agor, hoj les odarik te čhiven tele.
30 Ale ov pregeľa maškar lende a geľa het.

O Ježiš sikavel andro Kafarnaum

31 Paľis o Ježiš geľa andre galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas le manušen, sar
sas o šabat.
32 A čudaľinenas pes upral leskro sikaviben, bo andre leskro vakeriben sas zor.
33 Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo le nalače duchoha, le
demonoha. Ov zorales viskinďa:
34 „Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avľal amen te murdarel? Me džanav,
ko tu sal, oda Sveto le Devleskro!“
35 O Ježiš les pokarhinďa a phenďa: „Čhit a dža andral leste avri!“ O demonos čhiďa
ole manušes maškar lende a geľa andral leste avri a na kerďa leske ňič nalačho.
36 Akor avľa bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: „Savo hin kada lav,
hoj andre autorita the andre zor rozkazinel le nalače duchenge a on džan avri?“

37 A džalas pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

O Ježiš sasťarel le Peteriskra sasa

38 Paľis o Ježiš ušťiľa, avľa avri andral e sinagoga a geľa andro kher ko Šimon. A le
Šimonoskra sasa sas bari horučka a mangenas les, hoj lake te pomožinel.
39 O Ježiš zaačhiľa paš late, pokarhinďa e horučka a e horučka la takoj omukľa. E
sasuj ušťiľa a chudňa pašal lende te kerel.
40 Paľis rači, sar zageľa o kham, anenas ko Ježiš savoredžene peskre nasvalen, save
cerpinenas andro všelijaka nasvaľibena. A ov thovelas o vasta pre dojekh lendar a
sasťarelas len.
41 Andral o but džene džanas avri o demona a viskinenas: „Tu sal o Kristus, oda
Čhavo le Devleskro!“ Ale ov len karhinelas a na domukelas lenge te vakerel, bo on
džanenas, hoj ov hino o Kristus.
42 A sar sas pale džives, geľa odarik het pre omuklo than. O nipi les rodenas a avle
dži ke leste a na mukenas les te džal lendar het.
43 Ale ov lenge phenďa: „Mušinav te džal te vakerel pal o kraľišagos le Devleskro
the andre aver fori, bo pre oda som bičhado.“
44 Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

5

O Ježiš vičinel ešebne učeňiken

1 Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre leste o nipi,
hoj te šunen le Devleskro lav.
2 Akor dikhľa paš o brehos te ačhel duj loďki; o ribara len ode mukle, hoj te rajbinen
o siti.
3 O Ježiš geľa andre jekh ole loďkendar, so sas le Šimonoskri, a mangľa les, hoj te
džal sikra dureder la phuvatar. Bešľa peske a sikavelas le nipen andral e loďka.
4 Sar dovakerďa, phenďa le Šimonoske: „Dža la loďkaha dureder andro bareder
paňi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.“
5 O Šimon leske odphenďa: „Rajeja, caľi rat pes trapinahas a ňič na chudňam, ale
pre tiro lav čhivava o siti.“
6 Sar oda kerde, chudle ajci ribi, hoj až o siti lenge čhinďonas.
7 Avke vičinde le vastenca ole dženen, so sas pre oki loďka, hoj lenge te aven te
pomožinel. On avle a pherdžarde soduj loďki avke, hoj až tašľonas.
8 Sar oda dikhľa o Šimon Peter, peľa pro khoča anglo Ježiš a phenďa: „Dža mandar
het, Rajeja! Bo me som binošno manuš!“
9 Bo o Šimon Peter the okla džene pes igen čudaľinenas, keci ribi chudle.
10 A čudaľinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebedeoskre čhave, save kerenas
buči jekhetane le Šimonoha.
O Ježiš phenďa le Šimonoske: „Ma dara tut, akanastar chudeha le manušen!“
11 A sar pricirdle o loďki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

O malomocno manuš sasťardo

12 Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš. Sar dikhľa le
Ježiš, banďiľa anglal leste pre phuv dži pro muj a mangelas les: „Rajeja, te kamľalas,
šaj man sasťares.“
13 O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenďa: „Kamav, av sasto!“ A takoj
sas žužo andral o malomocenstvo.

14 O Ježiš leske prikazinďa: „Ma phen oda ňikaske avri, ale dža, sikav tut le rašaske
a obetin oda, so prikazinďa o Mojžiš, hoj te sikaves savorenge, hoj sasťiľal avri andral
o malomocenstvo.“
15 No o hiros pal o Ježiš pes furt dureder rozľidžalas. But nipi pes zdžanas, hoj les
te šunen a hoj len te sasťarel le nasvaľibenendar.
16 Ale ov džalas korkoro pre pušťa, hoj pes ode te modľinel.

O Ježiš sasťarel le kaľikos

17 Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the zakoňika,
save avle andral savore galilejska the judska gavora a the andral o Jeruzalem. A le
Rajeskri zor sas le Ježišoha, hoj te sasťarel le nasvalen.
18 Androda ode avle varesave murša, save ľidžanas pro hadžos jekhe manušes, so
sas kaľikos. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher a te thovel anglo Ježiš.
19 Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre pro kher a
mukle les tele le hadžoha prekal e strecha maškar o manuša anglo Ježiš.
20 Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenďa o Ježiš le kaľikoske: „Manušeja,
odmukle tuke hin tire bini.“
21 O zakoňika the o Farizeja chudle te gondoľinel a phenenas peske: „Ko hin kada
manuš, hoj pes kavke ruhinel! Ňiko našťi odmukel o bini, ča jekh o Del!“
22 Ale o Ježiš prindžarďa, so peske gondoľinen a phenďa lenge: „Soske kavke
gondoľinen andre tumare jile?
23 So hin lokeder te phenel: ‚Odmukle tuke hin tire bini,‘ abo te phenel: ‚Ušťi a
dža‘?
24 Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor pre
phuv te odmukel o bini“ – phenďa le kaľikoske: „Tuke phenav: Ušťi, le tuke tiro
hadžos a dža khere!“
25 A ov takoj anglal lende ušťiľa, iľa peske o hadžos, chudňa te lašarel le Devles a
geľa khere.
26 Akor pes savoredžene čudaľinenas a lašarenas le Devles. Avľa pre lende e dar
a phenenas: „Adadžives dikhľam oda, so mek šoha na dikhľam.“

O Ježiš vičinel le Levi

27 Paľis, sar odarik geľa o Ježiš avri, dikhľa jekhe colňikos, savo pes vičinelas Levi,
te bešel pre colňica a phenďa leske: „Av pal ma!“
28 Ov ušťiľa, omukľa savoro a geľa pal leste.
29 Paľis leske o Levi presikaďa bari pačiv andre peskro kher. Sas ode but colňika
the aver džene, savenca bešenas pašal o skamind.
30 O Farizeja the lengre zakoňika dudrinenas a phenenas leskre učeňikenge: „Soske
chan le colňikenca the le binošnenca?“
31 O Ježiš lenge odphenďa: „Le sastenge na kampel doktoris, ale le nasvalenge.
32 Na avľom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen, hoj pes te visaren le
binendar.“

Pal o postos

33 On leske phende: „Le Janoskre učeňika pes furt poscinen the modľinen a the o
učeňika le Farizejengre avke keren, ale tire chan the pijen!“
34 Ov lenge phenďa: „Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te poscinen,
medik hino lenca o terno?
35 Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa pes
poscinena.“

36 A phenďa lenge the kada podobenstvo: „Se ňiko na odčhinel kotor le neve
pochtanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada, bo čhingerďahas o neve gada
a o nevo pochtan pro purano aňi na pasinďahas.
37 Aňi ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol
čhingerela e cipa a čuľala avri a o gone čhinďona.
38 Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel aňi e mol aňi
o gone.]
39 A sako, ko pijel e puraňi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‚E puraňi hiňi
feder.‘ “

6

Pal o šabat

1 Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš prekal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeňika
čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas.
2 Akor lenge varesave džene le Farizejendar phende: „Soske keren oda, so našťi te
kerel pro šabat?“
3 O Ježiš lenge phenďa: „Mek šoha na genďan, so kerďa o David, sar sas bokhalo
ov the leskre murša?
4 Sar geľa andro kher le Devleskro, iľa o sveta mare a chalas a diňa the peskre
muršen, kajte ola mare našťi chalas ňiko aver, ča o rašaja.“
5 A phenďa lenge: „O Čhavo le Manušeskro hin o Raj upral o šabat.“

O Ježiš sasťarel pro šabat

6 Jekhvar pre aver šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. A ode sas jekh manuš, so
les sas o čačo vast ňevladno.
7 O zakoňika the o Farizeja užarenas, či sasťarela varekas pro šabat, hoj les te
obviňinen.
8 O Ježiš džanelas, so gondoľinen, no the avke phenďa le manušeske, saves sas
ňevladno vast: „Ušťi a ač kade maškaral!“ Ov ušťiľa a ačhelas.
9 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Phučav tumendar: Šaj pro šabat mištes te kerel, vaj
namištes te kerel? O dživipen te zachraňinel, či te murdarel?“
10 Dikhľa pašal peste pre savoredžene a phenďa le manušeske: „Nacirde o vast!“
A sar oda kerďa, leskro vast sasťiľa avri.
11 Ale andre lende avľa bari choľi a vakerenas maškar peste, so šaj keren le
Ježišoske.

O dešuduj učeňika

12 Andre jekh ole dživesendar pes geľa o Ježiš pro verchos te modľinel a sas ode
caľi rat andre modľitba.
13 Sar vidňisaľiľa, vičinďa peske le učeňiken a kidňa peske lendar avri dešudujen
(12), saven diňa nav apoštola. Oda sas kala:
14 O Šimon (saveske diňa nav Peter), leskro phral o Andrej, o Jakob, o Jan, o Filip,
o Bartolomej,
15 o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskro the o Šimon (saves vičinenas Zelota),
16 o Juda, o čhavo le Jakoboskro – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinďa.

But manuša džan pal o Ježiš

17 Sar lenca o Ježiš avľa tele pal o verchos, zaačhiľa pre rovina. Sas leha but leskre
učeňika the igen but nipi andral caľi Judsko the andral o Jeruzalem, the andral e
tirsko the sidoňiko phuv pašal o moros.
18 Avenas pal leste, hoj les te šunel a te sasťon avri andral peskre nasvaľibena. A
sasťonas avri the ola, kas trapinenas o nalače duchi.

19 Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor, so savoren
sasťarelas.

Ko hin bachtalo a kaske vigos

20 Ov dikhľa pre peskre učeňika a chudňa te vakerel:
„Bachtale san tumen o čore,
bo tumaro hin o kraľišagos le Devleskro!
21 Bachtale san tumen, so san akana bokhale,
bo avena čaľarde!
Bachtale san tumen, so akana roven,
bo paľis asana!
22 Bachtale san tumen, kas o nipi našťi avri ačhen,
kas čhiven avri, kaske keren ladž
a pre kaskro nav namištes vakeren
vaš o Čhavo le Manušeskro.
23 Radisaľon andre oda džives a khelen, bo andro ňebos tumen užarel baro
počiňiben. Se the lengre dada avke kerenas le prorokenge!
24 Ale vigos tumenge, barvale manušale,
bo tumen imar akana iľan tumaro radišagos!
25 Vigos tumenge, so akana san čale,
bo avena bokhale!
Vigos tumenge, so akana asan,
bo rovena a hikinena žaľatar!
26 Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakerena,
bo ipen avke kerenas lengre dada le falošne prorokenca!“

O kamiben ko ňeprijaťeľa

27 „Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare ňeprijaťeľen, keren o
lačhipen olenge, ko tumen našťi avri ačhen,
28 žehňinen olenge, ko tumen košen, a modľinen tumen vaš ola, ko tumen
dukhaven.
29 Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the dujto a oleske, ko tutar lel o plašťos,
de the o gada.
30 De sakones, ko tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar vareso iľa.
31 Avke sar kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.
32 Te kamen ča olen, ko tumen kamen, savo počiňiben vaš oda užaren? Se the o
binošna kamen olen, ko len kamen.
33 A te keren o lačhipen ča olenge, ko tumenge keren lačhipen, savo počiňiben vaš
oda užaren? Se the o binošna oda keren.
34 Te dena kečeň ča olen, pal save džanen, hoj tumenge dena pale, savo počiňiben
vaš oda užaren? Se the o binošna den kečeň, hoj oda te dochuden pale.
35 Ale kamen olen, ko pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den kečeň a
ma užaren pale. Avke ela tumaro počiňiben baro a avena o čhave le Nekbareder
Devleskre, bo ov hino lačho the ko nalače the ke ola, ko leske na paľikeren.
36 Vašoda aven lačhejileskre, avke sar the tumaro Dad hino lačhejileskro.“

Te na sudzinen jekh avres

37 „Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena odsudzimen!
Odmuken a ela tumenge odmuklo.
38 Den a ela tumenge dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo mira,
razimen avri, zaispidňi andre a pherdžarďi, bo sava miraha merines, ajsaha tuke
ela merimen.“

39 Phenďa lenge the podobenstvo: „Či šaj ľidžal o koro le kores? Či na perena
sodujdžene andre chev?
40 O učeňikos nane bareder sar leskro učiťeľis, ale sako, ko sikľiľa avri, ela ajso sar
leskro učiťeľis.
41 Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o kašt na
dikhes?
42 Abo sar šaj phenes tire phraleske: ‚Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri o šmecos
andral e jakh,‘ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes? Tu dujemujengro!
Ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a paľis šaj les avri o šmecos andral e jakh tire
phraleske.“

Pal o lačho the nalačho stromos

43 „Bo ňisavo lačho stromos na anel nalačho ovocje a ňisavo nalačho stromos na
anel lačho ovocje.
44 Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovocje. Se andral o kraki na obkiden o
figi, aňi andral o koľaka na obkiden o hroznos.
45 O lačho manuš lel avri andral o jilo peskre lače barvaľipnastar o lače veci a
o nalačho manuš lel avri andral o jilo peskre nalače barvaľipnastar o nalače veci.
Bo soha hin pherdžardo o jilo, oda o muj vakerel.“

Pal o duj khera

46 „So man vičinen: ‚Rajeja, Rajeja,‘ a na keren oda, so phenav?
47 Sikavava tumenge, pre kaste marel sako, ko avel ke ma, šunel mire lava a
doľikerel len.
48 Ajso manuš hino sar oda, ko ačhaďa peskro kher avke, hoj kopaľinďa but tele
andre phuv a kerďa peske o zaklados pre skala. Sar avľa o baro brišind a demaďa o
baro paňi pre oda kher, na čhalaďa leha, bo sas mištes ačhado pre skala.
49 Ale oda, ko šunel mire lava a na doľikerel len, hino sar oda manuš, savo ačhaďa
peskro kher bi o zaklados. Sar avľa o baro paňi a demaďa pre oda kher, takoj rozpeľa
a peľa tele igen zorales.“

7

O Ježiš sasťarel le veľiťeľiskre sluhas

1 Sar o Ježiš dovakerďa savore ola lava le manušenge, so les šunenas, geľa andro
Kafarnaum.
2 Jekhe veľiťeľis upral o šel (100) slugaďa sas sluhas, saves igen ľikerelas. No oda
sluhas sas pro meriben nasvalo.
3 Sar šunďa o veľiťeľis pal o Ježiš, bičhaďa ke leste varesave phurederen le Židendar,
hoj les te mangen, hoj te avel a te sasťarel leskre sluhas.
4 On avle ko Ježiš, igen les mangenas a phende: „Zaslužinel peske, hoj prekal leste
oda te keres,
5 bo ov kamel amaro narodos. Se mek the e sinagoga amenge ačhaďa.“
6 Avke lenca o Ježiš geľa.
Sar imar na sas dur ole kherestar, bičhaďa ke leste o veľiťeľis peskre prijaťeľen, hoj
leske te phenen: „Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno, hoj te aves andre miro
kher.
7 Vašoda man na šunavas hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro sluhas
sasťola avri.
8 Bo the me som manuš tel o vast avrenge a tel miro vast hin o slugaďa. A te
phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire sluhaske: ‚Ker
kada!‘ – ta ov oda kerela.“

9 Sar oda šunďa o Ježiš, čudaľinďa pes. Visarďa pes ko nipi a phenďa lenge: „Phenav
tumenge, hoj aňi andro Izrael na dikhľom kajso baro pačaben.“
10 Avke ola džene, so sas bičhade, gele pale khere a arakhle ole sluhas imar sastes.

Le vdovakre čhas uštavel andral o meriben

11 Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A džanas leha
but leskre učeňika the igen but nipi.
12 Sar doavľa paš e foroskri brana, ipen akor ľidžanas avri jekhe mules. Oda sas
jekhoro čhavo peskra dakro, savi sas vdova, a džanas laha igen but nipi andral o
foros.
13 Sar la dikhľa o Raj, sas leske igen pharo vaš lake a phenďa lake: „Ma rov!“
14 Geľa pašeder, chudňa pes le mochtestar a ola, ko ľidžanas le mules, zaačhile. O
Ježiš phenďa: „Čhavoreja, phenav tuke, ušťi!“
15 O mulo peske bešľa a chudňa te vakerel. O Ježiš les diňa leskra dake.
16 Akor avľa bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas: „Baro
prorokos ušťiľa maškar amende a o Del avľa ke peskre nipi!“
17 Kada hiros pal leste pes rozľigenďa pal caľi Judsko the pal savore fori odarik
pašal.

O Jan bičhavel peskre učeňiken pal o Ježiš

18 O učeňika le Janoskre phende le Janoske pal savore kala veci. Avke peske o Jan
vičinďa duje dženen peskre učeňikendar
19 a bičhaďa len pal o Ježiš, hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko majinel te avel‘,
abo kampel te užarel avres?“
20 Sar avle ola murša ke leste, phende: „O Jan Krsťiťeľ amen bičhaďa pal tu a
phenďa, hoj tutar te phučas: ‚Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kampel te užarel
avres?‘ “
21 Ipen andre odi ora o Ježiš sasťarďa but dženen le nasvaľibenendar, le dukhendar
the le nalače duchendar a but kore dženenge diňa pale te dikhel.
22 O Ježiš lenge odphenďa: „Džan a phenen le Janoske, so dikhľan the šunďan: O
kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule
ušťen andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium.
23 Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

O Ježiš vakerel avri pal o Jan

24 Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan te dikhel
pre pušťa? E trsťina, savaha čhivkerel e balvaj?
25 Abo, so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren
o barikane gada a dživen barikanes, bešen andro palaca.
26 Abo so geľan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar
prorokos.
27 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:
‚Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.‘
28 Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krsťiťeľ maškar savore
nipi, so uľile le džuvľendar, ale oda, ko hino nekcikneder andro kraľišagos le
Devleskro, hino bareder sar ov.“
29 Savore nipi the colňika, so šunenas le Jan, peske pridžanle, hoj o Del hino
čačipnaskro akor, sar pes dine te bolel le Janoskre boľipnaha.
30 Ale o Farizeja the o zakoňika na priile oda planos le Devleskro prekal peste, bo
na dine pes te bolel le Janoske.

31 O Ježiš phenďa: „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Pre kaste
maren?
32 Hine sar ola čhavore, so bešen maškar o foros a vičinen pre peste:
‚Bašavahas tumenge,
ale na khelenas!
Giľavahas andre žaľa sar upral o mulo,
ale na rovenas!‘
33 Bo avľa o Jan Krsťiťeľ, savo na chalas maro aňi na pijelas mol, a phenen: ‚Hin
andre leste nalačho duchos!‘
34 Avľa o Čhavo le Manušeskro, savo chalas the pijelas, a phenen: ‚Dikhen, o manuš,
savo peske rado but chal the pijel! Ľikerel pes le binošnenca the le colňikenca!‘
35 Ale o goďaveripen pes sikavel sar čačipen pre ola džene, ko pal oda dživen.“

O Ježiš andro kher ko Farizejis

36 Varesavo Farizejis vičinďa le Ježiš ke peste te chal. O Ježiš geľa andre leskro kher
a bešľa peske pašal o skamind.
37 No andre oda foros sas jekh binošno džuvľi, a sar pes oj došunďa, hoj o Ježiš
bešel andro kher ko Farizejis, avľa ode a anďa peha jekh alabastrovo caklocis, andre
savo sas igen vzacno olejos.
38 Avľa rovibnaha palunestar paš o pindre le Ježišoskre a chudňa leske te cinďarel
o pindre le apsenca a khoselas len peskre balenca. Čumidelas leske o pindre a
makhelas le voňave olejoha.
39 Sar kada dikhľa oda Farizejis, so les vičinďa ke peste, phenďa peske: „Te ov uľahas
prorokos, džanľahas, ko hiňi kadi džuvľi, savi pes lestar chudel, hoj hiňi binošno.“
40 O Ježiš leske odphenďa: „Šimon, kamav tuke vareso te phenel.“
„Phen, učiťeľina!“ odphenďa.
41 „Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeň. Jekh leske kamelas
pandž šel (500) rupune a dujto penda (50).
42 Na sas len sar te del pale a ov odmukľa sodujenge. Phen mange: Ko kale dujendar
les buter kamela?“
43 O Šimon odphenďa: „Gondoľinav mange, hoj oda, kaske buter odmukľa.“
„Mištes rozsudzinďal,“ phenďa leske o Ježiš.
44 Visarďa pes ke džuvľi a phenďa le Šimonoske: „Dikhes kala džuvľa? Avľom andre
tiro kher a na diňal man paňi pro pindre, ale oj mange o pindre peskre apsenca
cinďarďa a peskre balenca len khosľa.
45 Tu man na čumidľal, ale oj mange na preačhiľa te čumidel o pindre, kanastar
avľom andre.
46 O šero mange na makhľal le olejoha, ale oj mange makhľa o pindre le voňave
olejoha.
47 Phenav tuke, hoj vašoda but kamel, bo sas lake odmukle but bini. Oda, kaske hin
frima odmuklo, frima kamel.“
48 A phenďa lake: „Odmuken pes tuke o bini.“
49 Ola džene, so leha bešenas jekhetane pašal o skamind, chudle maškar peste te
vakerel: „Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?“
50 Ale o Ježiš phenďa la džuvľake: „Tiro pačaben tut zachraňinďa. Dža andro
smirom!“

8

O džuvľa, save phirenas le Rajeha

1 Paľis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o kraľišagos
le Devleskro. A sas leha o dešuduj (12) učeňika

2 the varesave džuvľa, saven sasťarďa avri le nalače duchendar the le nas-
vaľibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral savi gele avri
efta demoni;
3 e Johanna, e romňi le Chuzasoskri, savo dodikhelas pro chulajipen le Herodesoske;
e Zuzana, the mek but aver džuvľa, save pašal lende kerenas a pomožinenas lenge
peskre lovenca.

O podobenstvo pal o štar phuva

4 Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuša andral o fori, phenďa
kada podobenstvo:
5 „Geľa o manuš te rozčhivkerel o semena. Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš
o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale.
6 Aver pele pre baruňi phuv, a sar barile, šučile avri, bo na sas len paňi.
7 Aver pele andro trňi a o trňi barile jekhetane lenca a tasade len.
8 A varesave pele andre lačhi phuv a sar barile, ande šelvar ajci chasna.“
Sar oda o Ježiš dovakerďa, vičinďa: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“
9 Leskre učeňika phučle le Ježišostar: „Pal soste hin kada podobenstvo?“
10 A ov lenge phenďa: „Tumenge hin dino te achaľol o garude veci andral o
kraľišagos le Devleskro, ale oklenge avri pes vakerel andro podobenstva, hoj te
dikhen, ale te na dikhen; hoj te *šunen, ale te na achaľon*.

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

11 O podobenstvo sikavel pre kada: O semenos hin o lav le Devleskro.
12 Ola, so pele paš o drom, hine ola, ko šunen, ale paľis avel o beng a lel avri o lav
andral lengro jilo, hoj te na pačan a te na aven zachraňimen.
13 Ola, so hine sadzimen pre baruňi phuv, hine ola, ko prilen o lav radišagoha,
sar les šunen, ale nane len koreňis a pačan ča pre varesavo časos a akor, sar avel e
skuška, oddžan.
14 Ola, so hine sadzimen andro trňi, hine ola, ko šunen o lav, ale o starišagi, o
barvaľipen the o kiňešagi le dživipnaskre len tasaven andre a nane lendar chasna.
15 A ola, so pele andre lačhi phuv, hine ola, ko šunen o lav a ľikeren les andro lačho
the pačivalo jilo a furt anen chasna.

Pal e momeľi

16 Ňiko, ko labarel e momeľi, na garuvel la tel e piri, aňi na thovel la tel o hadžos,
ale ačhavel la pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.
17 Bo nane ňič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane ňič garudo, so pes na
džanela a na avela jekhvar avri.
18 Vašoda šunen mištes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela
mek the oda, so peske gondoľinel, hoj les hin.“

Le Ježišoskri daj the phrala

19 Akor avle ko Ježiš leskri daj the leskre phrala a našťi pes ke leste dochudle, bo
sas ode but manuša.
20 A vareko leske phenďa: „Tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tut te dikhel.“
21 O Ježiš lenge odphenďa: „Miri daj the mire phrala hine ola, ko šunen le Devleskro
lav a doľikeren les.“

O Ježiš zaačhavel e balvaj

22 Andre jekh džives geľa o Ježiš le učeňikenca andre loďka a phenďa lenge: „Aven
predžas la loďkaha pre oki sera le moroskri.“ A on gele.
23 Sar džanas la loďkaha, o Ježiš peske zasuča. A ňisostar ňič avľa bari balvaj pro
moros a pherdo paňi avelas andre loďka a imar lenca džalas tel o paňi.

24 Avle ke leste, uštade les a phende: „Rajeja! Rajeja! Imar tašľuvas!“
Avke o Ježiš ušťiľa, pokarhinďa e balvaj the o bare vlni a on preačhile a sas igen čhit.
25 A phenďa lenge: „Kaj hin tumaro pačaben?“
O učeňika pes andre dar čudaľinenas a phučenas jekh avrestar: „Ko hin kada manuš, hoj le balvajenge the le paňeske rozkazinel a on les šunen?“

O posadnuto manuš andre Gadara

26 Andral e Galileja doavle la loďkaha andre phuv Gadara, so hiňi pre oki sera le moroskri.
27 Sar geľa avri andral e loďka, arakhľa pes leha varesavo murš andral oda foros, andre savo sas nalače duchi. Imar čirlastar sas lango a na bešelas andro kher, ale andro hrobi.
28 Sar dikhľa le Ježiš, viskišagoha peľa anglal leste a vičinďa zorales: „So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut, ma trapin man!“
29 Phenďa oda, bo o Ježiš prikazinďa le nalače duchoske, hoj te džal andral leste avri. Buterval les phandenas le lancenca the le putenca pro pindre a stražinenas les, ale ov furt phagerelas o puta a o nalačo duchos les lelas pro omukle thana.
30 O Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“
Ov phenďa: „Legion,“ bo but nalače duchi gele andre leste.
31 A mangenas les, hoj len te na bičhavel andre Bari chev.
32 Ode pro verchos pes pašinenas o bale, jekh baro stados. A o nalače duchi mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge domukľa.
33 O nalače duchi gele avri andral oda manuš a gele andro bale. A calo stados pes mukľa tele le brehoha andro moros a tašľiľa.
34 Sar dikhle o pasťjera le stadoskre, so pes ačhiľa, denašle a phende oda avri andro foros the andro gava.
35 Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačhiľa. Avle ko Ježiš, a sar dikhle, hoj oda manuš, andral savo gele avri o nalače duchi, bešel paš o pindre le Ježišoskre a hino urdo the paš e goďi, chudle pes te daral.
36 Ola, ko dikhle, so pes ačhiľa, vakerenas ole manušenge, sar sas oda posadnuto sasťardo.
37 Akor savore nipi andral e phuv Gadara les mangenas, hoj te džal lendar het, bo avľa pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geľa andre loďka a geľa pale het.
38 Oda manuš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhaďa het. Phenďa leske:
39 „Dža pale khere a vaker, save bare veci tuke kerďa o Del.“ Ov geľa a vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerďa o Ježiš.

E muľi čhajori the e nasvaľi džuvľi

40 Sar avľa o Ježiš pale pre oki sera le moroskri, priile les igen but nipi, bo savore les užarenas.
41 Avľa ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas baro manuš andral e sinagoga. Peľa paš o pindre le Ježišoske a mangelas les, hoj leha te džal andre leskro kher,
42 bo leskri jekhori čhajori, savake sas vaj dešuduj berš, merelas.
Sar o Ježiš džalas, o nipi pes pre leste ispidenas.
43 Sas maškar lende varesavi džuvľi, savi sas dešuduj berš nasvaľi pro džuvľikano nasvaľiben a diňa le doktorenge savoro, so la sas, ale ňiko la našťi sasťarďa avri.
44 Oj avľa palunestar ko Ježiš a dotkňinďa pes le agorestar leskre ruchostar a takoj lake o rat preačhiľa te džal.
45 A o Ježiš phučľa: „Ko pes mandar dotkňinďa?“

A sar pes ňiko na pridžanelas, phenďa o Peter [the ola, ko sas leha]: „Rajeja, o nipi pes pre tu ispiden a kikiden [a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkňinďa?‘]“
46 Ale o Ježiš phenďa: „Vareko pes mandar dotkňinďa, bo šunďom, sar mandar geľa avri e zor.“
47 Sar odi džuvľi dikhľa, hoj oda imar našťi garuvel andre, avľa paš o Ježiš a izdralas daratar. Peľa leske paš o pindre a anglal savorende leske phenďa avri, soske pes lestar dotkňinďa a sar takoj sasťiľa avri.
48 Ov lake phenďa: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sasťarďa. Dža andro smirom!“
49 Medik o Ježiš vakerelas, avľa vareko andral le Jairoskro kher a phenďa leske: „Tiri čhajori imar muľa, de smirom le učiťeľis!“
50 Sar oda šunďa o Ježiš, phenďa leske: „Ma dara tut! Ča pača a ela zachraňimen!“
51 Geľa andro kher a na domukľa ňikaske, hoj leha te džal andre, ča le Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakra dake the dadeske.
52 Savore rovenas a hikinenas pal late. Ale o Ježiš phenďa: „Ma roven! Oj na muľa, oj ča sovel.“
53 Asanďile les avri, bo džanenas, hoj muľa.
54 Ale ov tradňa savoren avri, chudňa la vastestar a vičinďa: „Čhajorije, ušťi!“
55 Lakro duchos avľa pale andre late a oj takoj ušťiľa. O Ježiš prikazinďa, hoj la te den te chal.
56 La čhajorakri daj the dad radišagostar aňi na džanle so te phenel, ale o Ježiš lenge prikazinďa, hoj ňikaske te na vakeren, so pes ačhiľa.

9

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeňiken

1 O Ježiš peske vičinďa le dešuduje učeňiken a diňa len e autorita the e zor te tradel avri savore nalače duchen a te sasťarel o nasvaľibena.
2 Bičhaďa len te kazinel pal o kraľišagos le Devleskro a te sasťarel le nasvalen.
3 Phenďa lenge: „Ma len tumenca pro drom ňič, aňi paľica aňi zajdica aňi maro aňi love aňi po duj gada.
4 Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral oda foros.
5 Andral oda foros, kaj tumen na prilena, džan het a keren tele mek the o prachos pal o pindre sar sveďectvos pre lende.“
6 Avke o učeňika gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaňjelium a všadzik sasťarenas le manušen.

O Herodes phučel pal o Ježiš

7 The o tetrarchas o Herodes šunďa pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a na džanelas, so peske te gondoľinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan ušťiľa andral o meriben,
8 a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikaďa, a pale aver phenenas, hoj ušťiľa jekh le phurikane prorokendar.
9 O Herodes phenďa: „Le Janoske odčhinďom o šero. Akor ko hin kada manuš, pal savo šunav kajse veci?“ A kamelas les te dikhel.

O Ježiš čaľarel pandž ezera manušen

10 Sar o apoštola avle pale, vakerenas le Ježišoske avri savoro, so kerenas. A ov len iľa peha a geľa lenca korkorenca andro foros, so pes vičinel Betsaida.
11 Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priiľa len a vakerelas lenge pal o kraľišagos le Devleskro a sasťarelas olen, kaske oda kampelas.
12 Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeňika ke leste a phende leske: „Rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori the andro gavora kade pašes te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le forostar.“

13 Ale ov lenge phenďa: „Tumen len den te chal!“
On phende: „Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas a te cinas chaben prekal savore kala nipi?“
14 Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.
Ale o Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Thoven len te bešel andro skupinki po penda (50) dženen!“
15 A o učeňika oda kerde a thode savoren te bešel.
16 Paľis o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos, požehňinďa, phagerelas a delas le učeňikenge, hoj on te poden le manušenge.
17 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhiľa, kidle upre dešuduj košara.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

18 Sar pes o Ježiš modľinelas korkoro a sas leha the o učeňika, phučľa lendar: „So phenen o manuša pal mande? So phenen, hoj ko me som?“
19 On leske odphende: „Hoj o Jan Krsťiťeľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a pale aver vakeren, hoj ušťiľa jekh le phurikane prorokendar.“
20 Ov lendar phučľa: „A tumen, so phenen, hoj ko me som?“
O Peter leske odphenďa: „Tu sal o Kristus le Devleskro!“
21 No o Ježiš lenge zorales prikazinďa, hoj oda ňikaske te na phenen avri.
22 A paľis lenge phenďa: „O Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel. O phuredera, o bare rašaja the o zakoňika les na prilena, ela murdardo a pal o trin džives ušťela andral o meriben.“

Sar kampel te džal pal o Ježiš

23 A savorenge phenďa: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel sako džives peskro kerestos a mi avel pal ma.
24 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les zachraňinela.
25 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale peskro dživipen našavela a musarela?
26 Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala the o Čhavo le Devleskro, sar avela andre peskri slava the andre slava le Dadeskri the le svete aňjelengri.
27 Ale čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o kraľišagos le Devleskro.“

O Ježiš pes čerinel andre slava

28 Vaj ochto džives pal ola lava, iľa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le Jakob a geľa pro verchos pes te modľinel.
29 Sar pes o Ježiš modľinelas, leskro muj pes jekhvareste čerinďa a leskre gada parňile a dičhonas sar o bleskos.
30 A jekhvareste leha vakerenas duj murša, o Mojžiš the o Eliaš,
31 save pes sikade andre slava a vakerenas pal leskro meriben, saveha mušinela te predžal andro Jeruzalem.
32 Pro Peter the pre okla učeňika avľa zoralo soviben, a sar pes prekerde, dikhle leskri slava the ole duje muršen, save leha ačhenas.
33 Sar imar ola murša džanas het pašal o Ježiš, o Peter leske phenďa: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh le Mojžišoske a jekh le Eliaškе!“ Ov aňi na džanľa, so phenďa.
34 Mek sar oda vakerelas, avľa e chmara a zaučharďa len andre. O učeňika predaranďile, sar on gele andre chmara.

35 Andral e chmara prevakerďa o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves mange avri
kidňom – les šunen!“
36 Androda, sar vakerelas oda hangos, ačhiľa o Ježiš pale ča korkoro. On sas čhit a
andre ola dživesa na vakerenas ňikaske pal oda, so dikhle.

O Ježiš sasťarel le čhas zaphandles le demonoha

37 Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but nipi.
38 A jekh manuš ole nipendar vičinďa: „Učiťeľina, mangav tut, dikh pre miro čhavo,
bo nane man aver čhave, ča ov jekh.
39 O duchos les zachudel a jekhvareste chudel te viskinel, čhivkerel leha, marel
leske pro muj o peni, trapinel les a phares lestar džal het.
40 Mangľom tire učeňiken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda našťi kerde.“
41 O Ježiš lenge odphenďa: „Ó, tumen previsarde manušale bi o pačaben! Mek dži
kana tumenca avava a zľidžava tumen? An kade tire čhas!“
42 Mekča sar avelas o čhavo, čhiďa les o nalačho duchos pre phuv a čhivkerelas
leha. Ale o Ježiš pokarhinďa le nalače duchos, sasťarďa le čhavores a diňa les pale
le dadeske.
43 A savore pes čudaľinenas oleske, savi bari hin le Devleskri zor.

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

Androda, medik pes sako čudaľinelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov phenďa peskre
učeňikenge:
44 „Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskro ela dino le
manušenge andro vasta.“
45 Ale on na achaľile kale laveske, bo sas anglal lende garudo, hoj leske te na
achaľon, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.

Ko hin čačes baro

46 O učeňika pes chudle maškar peste te kerel, ko hin lendar bareder.
47 Ale o Ježiš dikhľa, so peske andro jilo gondoľinen. Iľa le čhavores, ačhaďa les
paš peste
48 a phenďa: „Sako, ko prilela kajse čhavores andre miro nav, man prilel. A sako, ko
man prilel, prilel oles, ko man bičhaďa. Bo oda, ko hin maškar tumende nekcikneder,
oda hino nekbareder.“
49 O Jan phenďa: „Rajeja, dikhľam varesave manušes te tradel avri le demonen
andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“
50 Ale o Ježiš leske phenďa: „Domuken leske, bo oda, ko na džal pre tumende, hino
tumenca.“

Varesavo gav na prilel le Ježiš

51 Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te avel ilo upre andro ňebos, phenďa
peske, hoj džal andro Jeruzalem.
52 A bičhaďa anglal peste varesave manušen, hoj leske savoro te pripravinen. On
gele a doavle andre varesavo samaritansko gav,
53 ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš džalas andro Jeruzalem.
54 Sar oda dikhle o učeňika o Jakob the o Jan, phende: „Rajeja, kames, hoj te mangas,
hoj te avel e jag tele andral o ňebos a te labarel len, [avke sar oda kerďa o Eliaš?]“
55 Ale o Ježiš visaľiľa, pokarhinďa len [a phenďa: „Tumen na džanen, savo duchos
andre tumende hin,
56 bo o Čhavo le Manušeskro na avľa te murdarel le manušen, ale te zachraňinel.“]
A gele andre aver gavoro.

Sar kampel te džal pal o Ježiš

57 Jekhvar, sar džanas le dromeha, vareko leske phenďa: „Rajeja, džava pal tu
všadzik, kaj džaha.“
58 O Ježiš leske phenďa: „Le lišken hin peskre cheva a le čiriklen peskre hňizdi, ale
le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“
59 A avreske phenďa: „Av pal ma!“
Ale ov phenďa: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“
60 Ale o Ježiš leske phenďa: „Muk le mulen te parunel peskre mulen, ale tu dža a
vaker pal o kraľišagos le Devleskro!“
61 Aver phenďa: „Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange ešeb te rozlučinel pes
mira famelijaha.“
62 Ale o Ježiš leske phenďa: „Ňiko, ko thovel peskro vast pro pluhos a obdikhel pes
palal, nane hodno te služinel andro kraľišagos le Devleskro.“

10

O Ježiš bičhavel le eftavardeš učeňiken

1 Paľis kidňa avri o Raj the avre eftavardeš (70) dženen a bičhaďa len po duje
dženen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov korkoro kamelas
te džal.
2 A phenďa lenge: „E žatva hiňi bari, ale frima hin robotňika. Vašoda mangen le
Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotňiken pre peskri žatva.
3 Džan! Bičhavav tumen sar le bakroren maškar o vlki.
4 Ma len tumenca love andro žebi aňi zajdica aňi sandalki a ma zaačhen pro drom
varekaha te vakerel.
5 Sar džana andre varesavo kher, ešeb phenen: ‚Smirom kale khereske!‘
6 Te ode ela manuš, savo prilela o smirom, tumaro smirom ačhela pre leste, ale te
na, o smirom avela pale pre tumende.
7 Andre oda kher ačhen a chan the pijen oda, so tumen dena, bo o robotňikos peske
zaslužinel peskro počiňiben. Ma phiren kher kherestar!
8 Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen dena.
9 Sasťaren ode le nasvalen a phenen lenge: ‚O kraľišagos le Devleskro avľa pašes
ke tumende.‘
10 Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre leskre uľici
a phenen:
11 ‚Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge zachudňa pro
pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o kraľišagos le Devleskro avľa ke
tumende.‘
12 No phenav tumenge, hoj le manušenge andral e Sodoma ela lokeder andre oda
džives sar ole foroske.“

O napačabnaskre fori

13 „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro
Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar bešlehas urde andro
žaľakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.
14 No, le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.
15 A tu Kafarnaum, kames tut te ľidžal upre dži andro ňebos? Aveha telečhido dži
andro peklos!“
16 Phenďa o Ježiš: „Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na
prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhaďa.“

O eftavardeš učeňika aven pale

17 Paľis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: „Rajeja, the o
demona pes amenge podden andre tiro nav.“
18 Ov lenge odphenďa: „Dikhľom le satan te perel andral o ňebos avke sar o bleskos.
19 Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita
upral savori zor le bengeskri a ňič tumen na dukhavela.
20 Ale ma radisaľon oleske, hoj pes tumenge podden o nalače duchi, ale sigeder
radisaľon oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ňebos.“

O Ježiš lašarel le Dades

21 Akor o Ježiš radisaľiľa andro Sveto Duchos a phenďa: „Lašarav tut Dado, Raja
upral o ňebos the upral e phuv! Bo garuďal kala veci anglo avrisikade the goďaver
manuša a sikaďal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.
22 Savoro mange hin dino mire Dadestar. Ňiko na džanel, ko hin o Čhavo, ča o Dad.
A ňiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamľahas te
sikavel.“
23 Visarďa pes ko učeňika, sar sas korkore, a phenďa: „Bachtale hine ola jakha,
save dikhen oda, so tumen dikhen!
24 Bo phenav tumenge, hoj but proroka the kraľa kamenas te dikhel oda, so tumen
dikhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

Pal o lačho Samaritanos

25 Varesavo zakoňikos ušťiľa a skušinelas les: „Učiťeľina, so mange kampel te kerel,
hoj te chudav o večno dživipen?“
26 O Ježiš lestar phučľa: „So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?“
27 Ov odphenďa: *„Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral caľi tiri
duša, andral caľi tiri zor* the andral caľi tiri goďi *a kameha avres avke sar tut korkores*.“
28 O Ježiš leske phenďa: „Mištes odphenďal, kada ker a dživeha.“
29 Ale o zakoňikos kamelas te presikavel peskro čačipen a phučľa lestar dureder:
„A ko hin mange oda aver manuš?“
30 O Ježiš leske odphenďa: „Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro
Jericho a chudle les o živaňa. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle
les ode jepaš mules.
31 Ačhiľa pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj, a sar les dikhľa, obgeľa
les pal oki sera.
32 A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avľa paš oda than, a sar les dikhľa, obgeľa
tiš pal oki sera.
33 No paľis avľa ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha, a sar les
dikhľa, sas leske pharo vaš leste.
34 Avľa ke leste, čhiďa leske pro rani olejos the mol a phandľa len andre. Thoďa les
pre peskro somaris, ľigenďa les andro sovibnaskro kher a starinďa pes pal leste.
35 Pre aver džives, sar džalas het, iľa avri duj denara, diňa le chulajiske a phenďa:
‚Starin tut pal leste, a te tut mola buter, me tuke počinava, sar avava kadarik pale.‘
36 Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas oda aver manuš oleske, kas chudle o
živaňa?“
37 Ov odphenďa: „Oda, ko sas ke leste jileskro.“
Akor leske o Ježiš phenďa: „Dža a ker the tu avke!“

E Marta the e Maria

38 O Ježiš le učeňikenca džalas pal o drom a avľa andre jekh gavoro. A varesavi
džuvľi, savake sas o nav Marta, les priiľa andre peskro kher.
39 A sas la pheň, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešľa paš o pindre le Ježišoske
a šunelas leskro lav.

40 Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but. Avľa ko
Ježiš a phenďa: „Rajeja, tu na dikhes, hoj miri pheň man mukľa, hoj te kerav pašal o
manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!“
41 Ale o Ježiš lake odphenďa: „Marto, Marto, starines a trapines tut but vecenca.
42 Ale ča jekh kampel. E Maria peske kidňa avri oda, so hin feder, a oda latar ňiko
na lela.“

11

Le Rajeskri modľitba

1 Jekhvar pes o Ježiš modľinelas pre varesavo than. Sar pes domodľinďa, phenďa
leske varesavo leskro učeňikos: „Rajeja, sikav amen pes te modľinel, avke sar the o
Jan sikaďa peskre učeňiken.“
2 Ov lenge phenďa: „Sar tumen modľinen, phenen:
‚Dado [amaro, savo sal andro ňebos],
mi el pošvecimen tiro nav,
mi avel tiro kraľišagos,
[mi ačhel pes tiri voľa,
avke sar andro ňebos,
avke the pre phuv!]
3 De amen adadžives o maro, so amenge kampel sako džives!
4 Odmuk amenge amare bini avke,
sar the amen odmukas olenge,
ko amenge kerel vareso nalačho.
A ma domuk, hoj te avas pokušimen,
[ale le amendar le nalačhes].‘ “

Pal o prijaťeľis, savo pes na del te odmarel

5 Phenďa lenge: „Te varekas tumendar hin varesavo prijaťeľis a te džaha ke leste
pal jepaš rat a pheneha leske: ‚Phrala, de man kečeň trin mare,
6 bo avľa ke ma o prijaťeľis dural a nane man les so te del.‘
7 A ov andral o kher leske odphenďahas: ‚De man smirom! Imar phandľom andre
o vudar a o čhave hine imar manca pro hadžos. Našťi uščav, hoj tut te dav.‘
8 Phenav tumenge, kajte na ušťela a na dela les maro vašoda, bo hino leskro
prijaťeľis, no ušťela a dela les savoro, so kamel, vašoda, bo pes na ladžalas te mangel.
9 Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a arakhena!
Durkinen a phundravela pes tumenge.
10 Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes
phundravel.
11 Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo mangľahas [maro, ta diňahas
les bar]? Abo te lestar mangľahas riba, ta diňahas les sap?
12 Abo te lestar mangľahas jandro, ta diňahas les škorpijonos?
13 Te tumen, so san nalačhe, džanen te del tumare čhaven lačhe dari, či tumaro
Dad andral o ňebos na dela sigeder le Svete Duchos olen, ko lestar mangen?“

O Ježiš the o Belzebul

14 Jekhvar o Ježiš tradelas avri le ňeme demonos. Sar geľa avri o demonos, o ňemo
prevakerďa a o nipi pes čudaľinenas.
15 Ale varesave džene lendar phende: „Ov tradel avri le demonen le Belzebuloskra
zoraha, savo hino upral savore demona.“
16 A pale aver džene les pokušinenas a mangenas lestar znameňje andral o ňebos.

17 Ale o Ježiš džanelas, so peske gondoľinen, a phenďa lenge: „Dojekh kraľišagos,
so pes rozďelinel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher, so hino rozďelimen
pre peste, perela.
18 A te o kraľišagos le satanoskro hino rozďelimen maškar peste, sar šaj obačhela?
Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha.
19 No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden
avri? Vašoda on ena tumare sudci.
20 Ale te me le Devleskra zoraha tradav avri le demonen, akor avľa ke tumende o
kraľišagos le Devleskro.
21 Te jekh zoralo manuš – mištes vizbrojimen – del pozoris pre peskro kher, ňiko
leske našťi čorel o barvaľipen.
22 Ale te avľahas pre leste zoraleder, sar hino ov, a domarďahas les, akor leske
iľahas e vizbroj, pre savi pes mukelas, a leskro barvaľipen rozďelinďahas.
23 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.“

Te o nalačho duchos avel pale

24 „Sar džal o nalačho duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke thana a rodel
peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel peske: ‚Džav pale andre
miro kher, khatar avľom avri.‘
25 Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukaľardo.
26 Akor džal a lel peha mek efta avre duchen, goreder sar ov, džan andre a bešen
ode. A pro koňec oda ela ole manušeha mek goreder, sar sas ešebnovar.“
27 Androda, sar o Ježiš vakerelas, zvičinďa jekh džuvľi ole nipendar: „Bachtaľi hin
odi džuvľi, savi tut anďa pro svetos a the ola koľina, so tut denas te pijel!“
28 Ale ov odphenďa: „Sigeder hine bachtale ola, ko šunen le Devleskro lav a
doľikeren les!“

O znameňje le Jonašiskro

29 Sar ke leste avenas but nipi, chudňa te vakerel: „Adadživeseskre manuša hine
nalače, mangen znameňje, ale na ela lenge dino znameňje, ča o znameňje le
prorokoskro Jonašiskro.
30 Bo avke sar o Jonaš sas znameňje prekal o manuša andral o Ninive, avke ela the
o Čhavo le Manušeskro kale manušenge.
31 E kraľovna pal o juhos ušťela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela len, bo
avľa dural pal aver agor la phuvakro te šunel o goďaveripen le Šalamunoskro, ale
kade hin vareko bareder sar o Šalamun.
32 O murša andral o foros Ninive ušťena pro sudos pre kala manuša a odsudzinena
len, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar, ale kade hin vareko
bareder sar o Jonaš.

Pal e momeľi

33 Ňiko na labarel e momeľi a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi tel e piri,
ale pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.
34 E momeľi le ťeloskri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, calo tiro ťelos ela andro
švetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro ťelos ela andro kaľipen.
35 De pozoris, hoj o švetlos, so hin andre tu, te na el kaľipen!
36 Te ela calo tiro ťelos andro švetlos a na ela andre ňisavo kaľipen, akor labola
calo avke, sar te andre tu labiľahas e lampa.“

O vakeriben pro Farizeja the zakoňika

37 Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinďa les varesavo Farizejis ke peste te chal. Ov geľa
a bešľa peske pašal o skamind.

38 Sar o Farizejis dikhľa, hoj o Ježiš anglo chaben na thoďa (na omorďa) o vasta,
čudaľinďa pes.
39 O Raj leske phenďa: „Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o čaro, ale
andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen.
40 Tumen nagoďaver. Či oda, ko stvorinďa o avruno, na stvorinďa the o andruno?
41 Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge savoro žužo.
42 Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o ďesjatki andral e meta, e ruta the savore
aver koreňje, ale obdžan o spravodľišagos the o kamiben le Devleskro. Kada kampel
te kerel a koda te na zamukel.
43 Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen o anglune thana andro sinagogi a kamen,
hoj tumenge te pozdravinen pro pľacos.
44 Jaj, vigos tumenge, [zakoňikale the Farizejale! Tumen dujemujengre!] Bo san sar
o napoznačimen hrobi a o nipi, so pašal phiren, na džanen, hoj phiren pal o hrobi.“
45 Jekh le zakoňikendar leske odphenďa: „Učiťeľina, te kavke vakeres, dophenes
the amenge.“
46 O Ježiš phenďa: „Vigos the tumenge, zakoňikale! Bo thoven pro nipi ajso
pharipen, savo na birinen te zľidžal, ale tumen korkore na kamen te čhalavel aňi
le angušteha ole pharipnaha.
47 Vigos tumenge! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge, saven murdarde tumare dada!
48 Avke oleha phenen, hoj den čačipen tumare daden. Bo on le proroken murdarde
a tumen lenge ačhaven o hrobi.
49 Vašoda the o Goďaveripen le Devleskro phenďa: ‚Bičhavava ke lende le proroken
the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave lendar džana.‘
50 Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengro, so sas
avričhordo, kanastar sas kerdo o svetos,
51 le Abeloskre ratestar dži o rat le Zachariaišiskro, saves murdarďan maškar o
chramos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleňje ela potrestimen vaš
oda savoro.
52 Vigos tumenge, zakoňikale! Bo iľan e kleja le vudarestar, so phundravel o
prindžaripen. Tumen korkore andre na geľan a olenge, ko kamenas, na domukľan.“
53 Sar geľa odarik avri, chudle o zakoňika the o Farizeja pre leste igen te džal a
phučkernas lestar pal o but veci,
54 hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

12

Te den pozoris pro kvasos le Farizejengro

1 Sar pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro pindre,
chudňa o Ježiš te vakerel ešeb peskre učeňikenge: „Chraňinen tumen le Farizejengre
kvasostar, so hin o dujemujeskeriben.
2 Ale ňič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane ňič počoral, so pes jekhvar
na sikavela.
3 Vašoda savoro, so vakerďan andro kaľipen, pes šunela andro švetlos a oda, so
phenďan počoral andro kan, oda pes vičinela avri pal o strechi.

Kastar te daral

4 Ale tumenge – mire prijaťeľenge – phenav: Ma daran tumen olendar, ko murdaren
o ťelos a paľis imar našťi keren buter ňič.
5 Ale sikavava tumenge, kastar pes kampel te daral: Daran tumen olestar, ko šaj
murdarel o ťelos a kas hin zor te čhivel tumen andro peklos. He, phenav tumenge:
Lestar tumen daran!

6 Či na bikenen pandže čirikloren vaš o duj haľera? A o Del aňi pre jekh lendar na bisterel.
7 Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. Avke ma daran tumen! Tumen san vzacneder sar but čiriklore.

Te pridžanel le Ježiš anglo manuša

8 Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda pes the o Čhavo le Manušeskro pridžanela anglo aňjela le Devleskre.
9 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo Devleskre aňjela.
10 Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskro, ela odmuklo. Ale oleske, ko pes ruhinela pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo.
11 Sar tumen ľidžana andro sinagogi, anglo vladara the anglo bare raja, ma starinen tumen, sar tumen braňinena abo so vakerena.
12 Bo o Sveto Duchos tumen andre odi ora sikavela so te phenel.“

O podobenstvo pal o nagoďaver barvalo manuš

13 Varesavo dženo ole nipendar leske phenďa: „Učiťeľina, phen mire phraleske, hoj peske te rozďelinel manca o ďeďictvos!“
14 Ale ov odphenďa: „Manušeja, ko man ačhaďa te sudzinel, abo te rozsudzinel maškar tumende?“
15 A phenďa lenge: „Den pozoris a chraňinen tumen, hoj tumen te na zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen le barvaľipnastar.“
16 Phenďa lenge podobenstvo: „Sas varesavo barvalo manuš, saveske bariľa pre maľa but uľipen,
17 a phenďa peske andro jilo: ‚So kerava? Bo nane man, kaj te thovel miro uľipen.‘
18 Avke phenďa: ‚Kerava kada: Čhivava tele mire stodoli a kerava lendar bareder. Thovava ode savoro miro uľipen the miro barvaľipen
19 a phenava mange: Dušo miri, hin tut but barvaľipen skidlo pro but berša; akana tuke imar odpočovin, cha, pi a mulatin!‘
20 Ale o Del leske phenďa: ‚Tu nagoďaver! Mek kadi rat tutar ela ilo tiro dživipen a oda, so tuke skidňal, kaske ačhela?‘
21 Kavke oda ela oleha, ko peske skidel o barvaľipen a nane barvalo andro Del.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

22 Phenďa peskre učeňikenge: „Vašoda tumenge phenav, ma starinen tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; aňi pal tumaro ťelos, hoj so urena.
23 Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o ťelos hin buter sar o uraviben.
24 Dikhen pro vrani! Aňi na sadzinen, aňi na kiden upre; nane len špajzi aňi šopi a o Del len čaľarel. Či tumen na san vzacneder sar o čirikle?
25 Ňiko tumendar našťi phenel: ‚Me buteder dživava, bo me man starinav pal o dživipen.‘
26 Te aňi oda nekcikneder našťi keren, akor soske pes starinen pal aver veci?
27 Dikhen pro kvitki pre maľa, sar baron. Na keren buči aňi na hekľinen. No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.
28 Akor te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa ela čhiďi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne pačabnaha!
29 Ma gondoľinen ča pal oda, so chana a so pijena. Ma trapinen tumen pal oda!
30 Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskre. Se tumaro Dad džanel, hoj tumenge oda kampel.
31 Ale roden ešeb o kraľišagos le Devleskro a ov tumen dela savore kala veci.

32 Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o kraľišagos!
33 Bikenen tumaro barvaľipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o zajdici, so na čingersaľon, o barvaľipen andro ňebos, so šoha na našľola – ode, kaj o živaňis pes na dochudel a o kirme na chan.
34 Bo ode, kaj hin tumaro barvaľipen, ela the tumaro jilo.“

Pal o sluhi, so den pozoris

35 „Aven furt pripravimen a o momeľa tumenge mi labon!
36 Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskre Rajes, kana avela pale pal o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela.
37 Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela! Čačipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel pal o skamind, avela a kerela pašal lende.
38 Te avľahas pal jepaš rat, abo pre tosaraste, bachtale hine ola sluhi, saven arakhľahas te užarel!
39 Ale kada šaj džanen: Te o gazdas džanľahas, sava oratar avela o živaňis, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel peskro kher.
40 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi tumen na užarena.“

Pal o verno the goďaver spravcas

41 O Peter leske phenďa: „Rajeja, oda ča amenge phenes kada podobenstvo, abo the savoredženenge?“
42 O Raj odphenďa: „Ko akor hin oda verno the goďaver spravcas, saves ačhaďa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro časos?
43 Bachtalo hin oda sluhas, saves arakhela leskro raj oda te kerel akor, sar avela!
44 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvaľipen.
45 Ale te peske gondoľinďahas oda sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek but na avela!‘ A chudňahas te marel le sluhen the le služken, chaľahas, piľahas the mačiľahas –
46 avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, sar les na užarela, the andre odi ora, so na džanela; rozčhinela les pro jepaš a dela les than maškar o manuša, so nane verna.
47 Oda sluhas, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pripravinďa pes, aňi na kerďa avke, sar lestar o raj kamelas, ela igen mardo.
48 Ale oda, ko na džanel a kerel ola veci, vaš save peske zaslužinel o mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudňa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.“

O Ježiš anel o rozďeleňje

49 „Avľom te čhivel e jag pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te chudel te labol!
50 Ale mušinav te predžal le boľipnaha, a sar mange hin phares, medik pes oda na ačhela!
51 Gondoľinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv? Phenav tumenge, hoj na, ale o rozďeleňje!
52 Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozďelimen, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin.
53 Ela o rozďeleňje; o dad džala pro čhavo a o čhavo pro dad; e daj džala pre čhaj a e čhaj pre daj; e sasuj džala pre bori a e bori pre sasuj.“

Te prindžaren o znameňja

54 O Ježiš phenďa le nipenge: „Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind, a hin oda avke.

55 A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen, a hin oda avke.
56 Tumen dujemujengre! O znameňja la phuvakre the le ňeboskre džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?
57 Akor soske na rozsudzinen korkore pestar, so hin spravno?
58 Bo medik džas pro sudos oleha, ko tut obviňinel, ker savoro, hoj leha te lačhuves avri mek pal o drom, hoj tut te na ľidžal anglo sudcas a o sudcas tut diňahas le slugaďiske a o slugaďis tut čhiďahas andre bertena.
59 Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži o posledno haľeris.“

13

O Ježiš vičinel le manušen te kerel pokaňje

1 Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarďa o Pilat, sar obetinenas le Devleske.
2 O Ježiš lenge odphenďa: „Gondoľinen tumenge, hoj ola Galilejčana sas binošneder savore okle Galilejčanendar, a vašoda avke cerpinenas?
3 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena.
4 Abo so tumenge gondoľinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save peľa e veža andro Siloe a murdarďa len? Gondoľinen tumenge, hoj on sas binošneder savore okle manušendar, so bešen andro Jeruzalem?
5 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena.“

Pal o figovňikos, so na del ovocje

6 Avke lenge o Ježiš phenďa kada podobenstvo: „Varesave manušes sas sadzimen figovňikos andre peskri viňica. Avľa a rodelas upre ovocje, ale na arakhľa ňič.
7 Akor phenďa le vinariske: ‚Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje pre kada figovňikos, ale na arakhav ňič. Čhin les tele! Soske mek the odi phuv musarel!‘
8 Ale ov leske phenďa: ‚Rajeja, muk les mek kada berš, mek pašal leste kopaľinava a čhivava hnojos.
9 Či mek na anela aver berš ovocje, a te na anela, čhineha les tele.‘ “

O Ježiš sasťarel pro šabat jekha džuvľa

10 Jekhvar pro šabat sikavelas o Ježiš andre varesavi sinagoga.
11 Sas ode džuvľi, andre savi sas o nalačho duchos, so la trapinelas le nasvaľibnaha dešuochto (18) berš. O dumo late sas banďardo dži tele a našťi pes rovňinelas avri.
12 Sar la dikhľa o Ježiš, vičinďa la paš peste a phenďa lake: „Džuvľije, av oslobodzimen tire nasvaľibnastar!“
13 Thoďa pre late o vasta a oj takoj rovňisaľiľa avri a lašarelas le Devles.
14 Akor choľisaľiľa o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš sasťarďa pro šabat, a phenďa le nipenge: „Šov džives hin, andre save pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te sasťon avri – ale ma keren oda pro šabat!“
15 Ale o Raj leske odphenďa: „Tumen dujemujengre! Či na odphandel sako tumendar pro šabat peskra gurumňa vaj peskre somaris andral e maštalňa a na ľidžal les avri te pijel paňi?
16 Akor soske kadi džuvľi, so hiňi le Abrahamoskri čhaj, sava o beng zaphandľa andre imar dešuochto berš, našťi uľa oslobodzimen pro šabat olestar, so la phandelas andre?“
17 Sar oda phenďa, ladžanďile pes savoredžene, so pre leste džanas. Ale savore okla nipi radisaľonas savore bare vecendar, so ov kerelas.

Pal o horčično zrnkos

18 Akor o Ježiš phenďa: „Sar dičhol avri o kraľišagos le Devleskro? Soha les porovňinava?
19 Hino sar o horčično zrnkos, so iľa o manuš a sadzinďa pre peskri maľa. Ode bariľa, ačhiľa lestar baro stromos a pre leskre konara peske kerde hňizdi o čirikle andral o ňebos.“
20 Pale phenďa: „Soha porovňinava o kraľišagos le Devleskro?
21 Hino sar o kvasos, savo iľa e džuvľi a rozkerďa andro but aro*, medik calo chumer na avľa upre.“

E cesno brana

22 Avke o Ježiš džalas le dromeha andro Jeruzalem prekal o fori the gavora a sikavelas ode.
23 Vareko lestar phučľa: „Rajeja, ena zachraňimen ča frima džene?“
Ov lenge odphenďa:
24 „Keren savoro pre oda, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našťi avena.
25 Bo sar ušťela o raj le khereskro a phandela andre o vudar, a tumen ačhena avri a durkinena pro vudar a phenena: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘ ov tumenge phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?‘
26 Akor chudena te vakerel: ‚Chahas the pijahas tuha a pre amare uľici sikavehas.‘
27 Ale ov tumenge pale phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san? Džan mandar het, savore, so keren o nalačhipen!‘
28 Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh, sar dikhena le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro kraľišagos le Devleskro a tumen avena avričhide.
29 O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the pal o juhos a bešena peske pal o skamind andro kraľišagos le Devleskro.
30 A dikh, ola, ko hine posledna, ena ešebna a ola, ko hine ešebna, ena posledna.“

O Ježiš vakerel pal o Herodes

31 Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende le Ježišoske: „Dža adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel.“
32 Ov lenge phenďa: „Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le demonen a sasťarav adadžives the tajsa a pre trito džives dokerava miri buči.
33 Ale mušinav adadžives the tajsa the paltajsaskro te phirel. Bo na del pes, hoj o prorokos te merel varekhaj avrether sar andro Jeruzalem!

Le Ježišoske hin pharo vaš o Jeruzalem

34 Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres le barenca andre ola, ko hine bičhade ke tute! Kecivar kamavas te skidel upre tire čhaven avke, sar e kachňi skidel peskre kachňoren tel peskre kridli, ale tumen na kamenas!
35 Dikh, tumaro kher ela zamuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man imar na dikhena, medik na avela odi ora, sar phenena: *‚Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!‘* “

14

O Ježiš pale sasťarel pro šabat

1 Jekhvar pro šabat geľa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo vodcas le Farizejengro. A o Farizeja les dodikhenas avri.

---

* **13:21** Oda hin trin mieri abo 50 kili.

2 A dikh, sas ode anglal leste varesavo manuš, saveste sas o vasta the o pindre šuvle
le paňestar.
3 O Ježiš visaľiľa ko zakoňika the farizeja a phučľa lendar: „Šaj pro šabat te sasťarel,
abo na?“
4 Ale on sas čhit. Avke o Ježiš iľa ole manušes, sasťarďa les a mukľa les te džal het.
5 Avke lenge phenďa: „Te tumenge peľahas o čhavo vaj o bikos andre chaňig, ta
na cirdľanas les avri takoj pro šabat?“
6 A on leske pre oda na džanle te odphenel.

Pal o ešebna the posledna thana

7 Sar o Ježiš dikhľa, hoj peske o hosci kiden avri anglune thana, phenďa lenge kada
podobenstvo:
8 „Te tut vareko vičinela pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo maškar ola
hosci šaj avel vareko bareder sar tu.
9 A avela oda, ko tumen sodujen vičinďa, a phenela tuke: ‚Muk les te bešel pre kada
than!‘ Avke ladžaha džaha te bešel pro paluno than.
10 Ale te tut vičinena, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avela oda, ko tut
vičinďa, phenela tuke: ‚Phrala miro, beš tuke pro feder than!‘ Akor tut ela pačiv angle
savoredžene, so tuha bešen pašal o skamind.
11 Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela
uprehazdlo.“
12 A ole manušeske, so les vičinďa, phenďa: „Te keres dilos abo večera, ma vičin
tire prijaťeľen aňi tire phralen aňi tira famelija aňi tire barvale suseden, bo the on
tut šaj vičindehas a oda uľahas tiri odmena.
13 Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaľiken the le koren.
14 A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a tiri odmena chudeha
akor, sar ena o čačipnaskre uštade andral o meriben.“

O podobenstvo pal e bari hoscina

15 Sar oda šunďa jekh olendar, ko leha bešenas pašal o skamind, phenďa leske:
„Bachtalo, ko chala o maro andro kraľišagos le Devleskro!“
16 No ov leske phenďa: „Varesavo manuš kerďa bari hoscina a vičinďa but dženen.
17 Sar imar sas e hoscina, bičhaďa peskre sluhas, hoj te phenel olenge, ko sas
vičimen: ‚Aven, bo imar hin savoro pripravimen.‘
18 Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske phenďa:
‚Cinďom maľa, mušinav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin mange!‘
19 Aver phenďa: ‚Cinďom pandž pari voli a džav len te skušinel avri. Mangav tut,
prebačin mange!‘
20 Pale aver dženo phenďa: ‚Iľom mange romňa, a vašoda našťi džav.‘
21 Sar avľa pale o sluhas, phenďa kada savoro peskre rajeske. Akor choľisaľiľa o
raj le khereskro a phenďa peskre sluhaske: ‚Dža sigo andro foros pro uľici the pro
dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaľiken the le koren!‘
22 Paloda o sluhas phenďa: ‚Rajeja, imar kerďom avke, sar phenďal, a mek hin
than.‘
23 A o raj phenďa le sluhaske: ‚Dža avri le forostar pro droma the pro maľakre
dromora a ispide pro manuša, hoj te aven, hoj miro kher te avel pherdo le
manušenca!‘
24 Bo phenav tumenge, hoj ňiko olendar, ko sas vičimen, na chana pre miri hoscina.“

Sar te džal pal o Kristus

25 Jekhvar, sar džanas le Ježišoha but nipi, visarďa pes ke lende a phenďa:

26 „Te vareko kamel te avel pal ma, mušinel man te kamel buter sar peskre dades
vaj peskra da, peskra romňa vaj peskre čhaven, peskre phralen vaj peskre pheňen,
a mek the buter sar peskro dživipen. Te na, akor našťi ačhel miro učeňikos.
27 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, našťi ačhel miro učeňikos.
28 Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb na bešel, hoj te
zrachinel, či les hin pre oda, hoj te dokerel caľi veža?
29 Hoj paľis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerďa o zakladi, ale
nane les pre oda, hoj te dokerel e veža.
30 A phenena: ‚Kada manuš chudňa te ačhavel a našťi dokerďa.‘
31 Abo savo kraľis džal andro mariben avre kraľiha, medik peske ešeb na bešel a
na dophučel pes, či šaj džal le 10 000 manušenca pre oda, ko pre leste avel le 20 000
manušenca?
32 A te našťi džal, ta bičhavel peskre sluhen, medik leskro ňeprijaťeľis hino dur, hoj
pes leha te dovakerel pal o smirom.
33 Avke ňiko, ko na omukel savoro, so les hin, našťi el miro učeňikos.“

Pal o lon

34 „O lon hino lačho, ale te o lon ačhela bilondo, sar les šaj pale te lonďarel?
35 Nane lačho aňi andre phuv aňi andro hnojos, vašoda les čhivena het. Kas hin
kana, hoj te šunel, mi šunel!“

15

Pal o našado bakroro

1 O colňika the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen.
2 O Farizeja the o zakoňika dudrinenas a phenenas: „Kada manuš prilel le binošnen
a chal lenca.“
3 Avke lenge phenďa kada podobenstvo:
4 „Te varekas tumendar uľahas šel (100) bakre a našaďahas jekhes lendar, či na
mukela ola eňavardeš the eňa (99) pre maľa a na džala pal oda, so našľiľa, medik les
na arakhela?
5 Sar les arakhela, lela peske les pro vali a radisaľola.
6 A sar avela khere, vičinela le prijaťeľen the le suseden a phenela lenge: ‚Radisaľon
manca, bo arakhľom le bakres, so mange našľiľa!‘
7 Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro ňebos upral jekh binošno
manuš, so pes visarela ko Del, sar upral ola eňavardeš the eňa (99) čačipnaskre,
savenge pes na kampel te visarel le binendar.“

Pal e našaďi minca

8 „Abo te varesava džuvľa uľahas deš rupune minci a našaďahas jekh lendar, či na
labarela e momeľi a na šulavela o kher, hoj mištes te rodel, medik la na arakhela?
9 Sar la arakhela, vičinela le prijaťeľken the le susedken a phenela: ‚Radisaľon
manca, bo arakhľom odi minca, so našaďom!‘
10 Phenav tumenge, hoj ajso radišagos hin maškar o aňjela le Devleskre upral jekh
binošno manuš, so pes visarel le binendar ko Del.“

Pal o našado čhavo

11 A phenďa: „Varesave manušes sas duj čhave.
12 O terneder čhavo phenďa le dadeske: ‚Dado, de mange miro ďeďictvos tire
barvaľipnastar!‘ Avke lenge o dad rozďelinďa o barvaľipen.
13 Pal varesave dživesa o terneder čhavo iľa savoro a geľa het dur andre cudzo
phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerďa savoro peskro barvaľipen.
14 Sar imar savoro prechaľa, avľa andre odi phuv bari bokh a na sas les so te chal.

15 Avke geľa a chudňa te kerel buči prekal varesavo manuš andral odi phuv. A ov
les bičhaďa pre peskre maľi te pašinel le balen.
16 Kamelas pes te čaľarel bajča ole šupenca, so chan o bale, ale ňiko leske len na
delas.
17 Akor pes zagondoľinďa a phenďa peske: ‚Keci robotňiken ke miro dad hin but
chaben, a me kade merav bokhatar!
18 Uščava, džava ke miro dad a phenava: Dado, kerďom binos anglo ňebos the
angle tu,
19 imar na som buter hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo; prile man sar jekhes
tire robotňikendar.‘
20 Akor ušťiľa a džalas ke peskro dad.
A mek sar sas dur, dikhľa les leskro dad a avľa leske pharo vaš leske. Denašľa ke
leste, obchudňa les a čumidľa les.
21 O čhavo leske phenďa: ‚Dado, kerďom binos anglo ňebos the angle tu a imar
buter na som hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo.‘
22 Akor phenďa o dad peskre sluhenge: ‚Anen sigo oda nekšukareder ruchos a uren
pre leste! Thoven leske e angrusi pro angušt a o sandalki pro pindre!
23 Len ola thuľa gurumňora a murdaren la! Chas a radisaľuvas,
24 bo kada miro čhavo sas mulo a obdžiďiľa; sas našado a hino arakhlo!‘ A chudle
te radisaľol.
25 Ale leskro phureder čhavo sas akor pre maľa. Sar avelas pale a sas pašes paš o
kher, šunďa o bašaviben the o kheľiben.
26 Vičinďa peske jekhes le sluhendar a phučľa lestar, so pes ačhiľa.
27 Ov leske phenďa: ‚Tiro phral avľa pale, a vašoda, hoj avľa sasto, tiro dad
murdarďa thuľa gurumňora.‘
28 Ov choľisaľiľa a na kamľa te džal andro kher. Avke pal leste avľa leskro dad a
prevakerelas les.
29 Ale ov odphenďa peskre dadeske: ‚Ajci but berš tuke služinav a furt kerav oda,
so mange phenes, ale man šoha na diňal aňi kozica, hoj man te zabavinav mire
prijaťeľenca.
30 Ale sar avľa kada tiro čhavo, so le lubňenca rozkerďa tiro barvaľipen, murdarďal
prekal leste thuľa gurumňora.‘
31 A o dad leske odphenďa: ‚Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so hin miro,
hin the tiro.
32 Ale kampel te radisaľol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo a
obdžiďiľa; sas našado a hino arakhlo.‘ “

16

Pal o napačivalo sluhas

1 O Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Sas jekh barvalo manuš a les sas jekh
sluhas, so leske dodikhelas pro barvaľipen. A avle pro sluhas te phenel, hoj leske
rozčhivkerel o barvaľipen.
2 Avke peske les vičinďa a phenďa: ‚So pal tu šunav? Sikav mange, so keres oleha,
so tuke diňom, bo imar buter našťi dodikheha pre miro barvaľipen.‘
3 O sluhas peske phenďa: ‚So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te kopaľinel na
birinav a te žobrinel man ladžav.
4 Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskre khera, sar
našavava e buči.‘
5 Avke peske vičinďa po jekhes olendar, ko kamenas le rajeske, a le ešebnonestar
phučľa: ‚Keci kames mire rajeske?‘
6 Odphenďa: ‚Šel sudi olivovo olejos.‘

Ov leske phenďa: ‚Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a pisin penda
(50) sudi.‘
7 Paľis phučľa le dujtonestar: ‚Tu keci kames?‘
Odphenďa: ‚Ezeros (1 000) gone zrnos.‘
Ov leske phenďa: ‚Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin ochto šel
(800) gone.‘
8 A o raj lašarďa le napačivale sluhas, hoj kerďa avke goďaha. Bo kale svetoskre
manuša keren jekh avreha goďavereder sar o čhave le švetloskre.
9 The me tumenge phenav: Keren tumenge prijaťeľen le načačipnaskre bar-
vaľipnastar, hoj sar jekhvar našľola oda barvaľipen, te prilen tumen andro večna
khera.“
10 „Oda, ko hino verno andro frima, hino verno the andro but, a ko nane verno
andro frima, nane verno aňi andro but.
11 Te na sanas verna andre le svetoskro barvaľipen, ko tumenge dela oda čačo
barvaľipen?
12 A te na sanas verna andre oda, so nane tumaro, ko tumenge dela oda, so hin
tumaro?“
13 „Ňiko našťi služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našťi avri ačheha,
abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našťi služinen the le Devleske the
le svetoskre barvaľipnaske.“
14 Kada savoro šunenas the o Farizeja, so igen kamenas o love, a asanas lestar.
15 A o Ježiš lenge phenďa: „Tumen san ola, ko korkore pestar keren čačipnaskre
anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so hin vzacno le manušenge,
oda hin le Devleske džungipen.“

Aver sikavibena le Ježišoskre

16 „O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerel pal o
kraľišagos le Devleskro a sako pes ispidel zoraha andre.
17 Ale sigeder o ňebos the e phuv našľona, sar te našľiľahas andral o Zakonos jekh
čjarkica.
18 Sako, ko premukel peskra romňa a lel peske avra, kerel o lubipen a sako, ko peske
lela kajsa romňa, sava aver rom premukľa, kerel o lubipen.“

O barvalo the o Lazar

19 „Sas jekh barvalo manuš, so pes urelas andre ola nekšukareder gada a sako
džives mulatinelas a dživelas barikanes.
20 Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašľolas paš leskri brana a
sas les pherdo vredi.
21 Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind. No mek the o
rikone avenas a ľizinenas leske o vredi.
22 Ačhiľa pes, hoj o čoro manuš muľa a o aňjela les ľigende paš o Abraham andro
ňebos. Muľa the o barvalo a sas parundo.
23 Paľis andro peklos andro dukha hazdňa o jakha a dikhľa dural le Abraham the
le Lazar paš leste.
24 Akor vičinďa: ‚Dado Abraham, av ke ma jileskro! Bičhav le Lazar, hoj te močinel
bajča o agor le angušteskro andro paňi a te cinďarel mange e čhib, bo igen cerpinav
andre kadi jag!‘
25 O Abraham phenďa: ‚Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudňal savore lače
veci, sar dživehas, a o Lazar chudňa o nalače. Avke akana ov radisaľol a tu cerpines.
26 A mek paš oda hin maškar amende the maškar tumende bari chev, hoj aňi ola,
ko kamen te predžal adarik kode, našťi predžan a aňi ola, ko kamen te avel odarik
kade, našťi pes dochuden ke amende.‘

27 Phenďa: ‚Akor mangav tut, dado Abraham, bičhav les andre mire dadeskro kher,
28 bo hin man pandž phrala. Mi džal a mi dovakerel lenge zorales, hoj pes the on
te na dochuden pre kada cerpišagoskro than!‘
29 Ale o Abraham leske phenďa: ‚Hin len o Mojžiš the o Proroka – len mi šunen!‘
30 O barvalo odphenďa: ‚Na, dado Abraham! Ale te vareko ušťela andral o meriben
a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!‘
31 Ale o Abraham phenďa: ‚Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na pačana aňi
akor, te vareko ušťela andral o meriben.‘ “

17

Te na cirden avres pro binos

1 O Ježiš phenďa peskre učeňikenge: „Mušinen pes te ačhel ola veci, save keren
oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben, ale vigos ole manušeske prekal kaste
oda avel.
2 Feder leske uľahas te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro
moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknorendar.
3 Den tumenge pozoris! Te kerďahas tiro phral binos, priphen leske, a te pes visarela
le binostar, odmuk leske.
4 A te eftavar pro džives kerďahas binos pre tute, a eftavar andro džives pal tu
avľahas a phenďahas: ‚Prebačin, odmuk mange‘ – odmukeha leske!“

Pal o pačaben

5 O apoštola phende le Rajeske: „De amen bareder pačaben!“
6 O Raj phenďa: „Te tumen uľahas o pačaben sar o horčično zrnkos, phenďanas kale
stromoske: ‚Cirde tut avri the le koreňenca a zasadzin tut andro moros,‘ šunďahas
tumen.“

O sluhas the leskri buči

7 „Te hin tumen sluhas, so orinel abo pašinel, ko tumendar leske takoj phenel, sar
avel pal e maľa: ‚Av, beš tuke paš o skamind?‘
8 Či leske sigeder na phenela: ‚Pripravin mange e večera, le pre tu e leketa a ker
pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu chaha the pijeha paľis‘.
9 Či paľikerel ole sluhaske vaš oda, hoj kerďa oda, so leske sas phendo?
10 Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen: ‚Sam ča o
sluhi, save peske na zaslužinas ňič. Kerďam ča oda, so mušinďam te kerel.‘ “

O Ježiš sasťarel deše malomocnen

11 O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja,
12 a sar doavľa andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocna murša, save
dural ačhenas
13 a zoraha vičinenas: „Ježiš! Učiťeľina! Av ke amende jileskro!“
14 Sar len dikhľa, phenďa lenge: „Džan a sikaven tumen le rašajenge!“ A sar
džanas, sas obžužarde andral o malomocenstvo.
15 Sar dikhľa jekh dženo lendar, hoj sasťiľa avri, avľa pale a zorale hangoha lašarelas
le Devles.
16 Banďiľa le mujeha dži e phuv paš o pindre le Ježišoskre a paľikerelas leske. A
oda dženo sas Samaritanos.
17 Akor phenďa o Ježiš: „Či na sasťile avri deš džene? Kaj hine okla eňa džene?
18 On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?“
19 Phenďa leske: „Ušťi a dža, tiro pačaben tut sasťarďa.“

Kana avela o kraľišagos le Devleskro

* **17:2** o baro bar andral o mlinos

20 Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o kraľišagos le Devleskro, o Ježiš lenge
odphenďa: „O kraľišagos le Devleskro na avela avke, hoj les te dikhas.
21 Aňi na phenena: ‚Dikh, kade hino!‘ abo ‚Kode hino!‘ Bo o kraľišagos le Devleskro
hin maškar tumende!“
22 Phenďa le učeňikenge: „Avela ajso časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le
dživesendar le Čhaskre le Manušeskre, ale na dikhena.
23 Phenena tumenge: ‚Dikh, kode hino!‘ abo ‚Kade hino!‘ Ale tumen ma džan, ma
denašen pal lende!
24 Bo avke sar demel o bleskos a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver,
avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskro džives.
25 Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te avel odčhido kale pokoleňjostar.
26 Avke sar oda sas andro dživesa le Noachoskre, avke oda ela the andro dživesa,
sar avela o Čhavo le Manušeskro.
27 Chanas, pijenas, lenas romňijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa
o Noach andro korabos. Akor avľa e potopa a savore mule.
28 Avke sas the andro dživesa le Lotoskre: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas,
sadzinenas a ačhavenas khera,
29 ale oda džives, sar geľa o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhaďa e jag the sira
andral o ňebos a savore mule.
30 Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čhavo le Manušeskro.
31 Oda, ko ela andre oda džives pre strecha a leskre veci ena andro kher, te na avel
tele, hoj peske len te lel. A aňi oda, ko ela pre maľa, pes te na visarel pale!
32 Ma bisteren pre Lotoskri romňi!
33 Sako, ko kamľahas te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela a sako, ko
les našavela, oda les zachraňinela.
34 Phenav tumenge: Odi rat ena duj džene pro hadžos: Jekh ela ilo a dujto ačhela.
35 Duj džuvľija jekhetane erňinena: Jekh ela iľi a dujto ačhela.
36 [Duj džene ena pre maľa, jekh ela ilo a dujto ačhela.]“
37 On lestar phučle: „Kaj, Rajeja?“
Ov lenge odphenďa: „Ode, kaj ela o ťelos, ode pes skidena the o supi.“

18

O sudcas the e vdova

1 O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kampel te modľinel a te
na omukel pes:
2 „Andre varesavo foros sas jekh sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le
manušestar na ladžalas.
3 Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‚De man
čačipen pro sudos!‘
4 Ov but na kamelas oleha ňič te kerel. Ale paľis peske phenďa: ‚Kajte man na
darav le Devlestar a le manušestar, na ladžav,
5 no vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, dava la čačipen pro sudos, bo
imar la našťi zľidžav, so ajci pal ma phirel.‘ “
6 A o Raj phenďa: „Šunen, so phenďa kada načačipnaskro sudcas!
7 Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-džives vičinen?
Či len mukela but te užarel?
8 Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o Čhavo le
Manušeskro o pačaben pre phuv, sar avela?“

O Farizejis the o colňikos

9 Olenge, ko peske pačanas, hoj hine čačipnaskre a avren dikhenas tele, phenďa o
Ježiš kada podobenstvo:
10 „Duj murša pes gele andro chramos te modľinel. Jekh sas Farizejis a dujto sas
colňikos.
11 O Farizejis peske ačhiľa a kavke pes andre peste modľinelas: ‚Devla, paľikerav
tuke, hoj na som ajso sar okla manuša, so čoren, hine načačipnaskre a keren o
lubipen – abo sar kada colňikos.
12 Poscinav man duvar andro kurko a dav o ďesjatki savorestar, so chudav.‘
13 Ale o colňikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko ňebos,
ale pes marelas pal o koľin a phenelas: ‚Ó, Devla, av ke ma jileskro, bo som binošno!‘
14 Phenav tumenge, hoj leske sas odmukle o bini, sar geľa khere, a okleske na sas.
Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

O Ježiš le cikne čhavorenca

15 Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta. Ale sar
oda dikhle o učeňika, na domukenas lenge.
16 Ale o Ježiš len vičinďa ke peste a phenďa: „Domuken le čhavorenge te avel ke
ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o kraľišagos le Devleskro.
17 Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro kraľišagos sar čhavoro,
šoha andre na džala.“

O barvalo terno murš

18 Varesavo baro manuš lestar phučľa: „Lačho Učiťeľina, so mušinav te kerel, hoj
te chudav o večno dživipen?“
19 O Ježiš leske phenďa: „Soske man vičines lačho? Ňiko nane lačho, ča jekh o Del.
20 O prikazaňja džanes: *‚Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na
svedčineha klamišagoha pre avreste! De pačiv tira da the tire dades!‘* “
21 Ov odphenďa: „Kada savoro imar mire terňipnastar doľikerav.“
22 Sar oda šunďa o Ježiš, phenďa leske: „Mek jekh veca tuke kampel. Biken savoro,
so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvaľipen andro ňebos. Paľis av a phir pal
ma!“
23 Ale sar oda šunďa, ačhiľa igen smutno, bo sas igen barvalo.
24 Sar oda dikhľa o Ježiš, phenďa: „Sar phares hin te avel le barvalenge andro
kraľišagos le Devleskro!
25 Lokeder hin la ťavake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro
kraľišagos le Devleskro.“
26 Akor phučle ola džene, so oda šunde: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“
27 O Ježiš odphenďa: „Oda, so našťi keren o manuša, o Del šaj kerel.“
28 O Peter phenďa: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu.“
29 O Ježiš lenge phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukľa vaš o
kraľišagos le Devleskro peskro kher, vaj le dades the la da, abo le phralen vaj la
romňa, abo le čhaven,
30 chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives, so avela,
mek the o večno dživipen.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

31 Iľa peske le dešuduje učeňiken a phenďa: „Džas andro Jeruzalem a ačhela pes
savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le Manušeskro.
32 Bo dena les le pohanenge, asana lestar, anena les pre ladž a čhungarena pre
leste.
33 Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives ušťela andral o
meriben.“

34 Ale on na achaľile ňič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. Aňi na džanenas
pal soste vakerel.

O Ježiš sasťarel le kores paš o Jericho

35 Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelas paš o drom
a žobrinelas.
36 Sar šunďa le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so pes kerel.
37 Phende leske: „O Ježiš Nazaretsko kadarik predžal.“
38 Akor o koro vičinďa: „Ježiš, Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“
39 Ola, ko džanas anglal, phenenas leske, hoj te čhitel, ale ov mek zoraleder vičinďa:
„Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“
40 Avke zaačhiľa o Ježiš a phenďa, hoj les te anen ke leste. Sar avľa paš leste, phučľa
lestar:
41 „So kames, hoj tuke te kerav?“
„Rajeja, kamav te dikhel,“ odphenďa.
42 O Ježiš leske phenďa: „Akor chude pale te dikhel! Tiro pačaben tut sasťarďa.“
43 A ov takoj chudňa te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles. The savore
nipi, so oda dikhle, lašarenas le Devles.

19

O Zacheus

1 Paľis geľa o Ježiš andro Jericho.
2 Ode sas varesavo murš, so pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune
colňikendar a sas barvalo.
3 Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les našťi dikhľa, bo sas cikno.
4 Denašľa anglal a geľa upre pro dzivo figovňikos, hoj les te dikhel, bo odarik o Ježiš
majinelas te predžal.
5 Sar avľa o Ježiš pre oda than, dikhľa upre a phenďa leske: „Zacheus, av sigo tele,
bo adadžives mušinav te ačhel andre tiro kher!“
6 Ov avľa sigo tele a radišagoha priiľa le Ježiš.
7 Savore, so oda dikhle, dudrinenas a phenenas: „Ko binošno manuš geľa te chal
andro kher!“
8 Ale o Zacheus ušťiľa a phenďa le Rajeske: „Jepaš mire barvaľipnastar, Rajeja, dav
le čorenge, a te varekas andre varesoste občorarďom, dav leske pale štarval ajci.“
9 O Ježiš leske phenďa: „Adadžives avľa o spaseňje kale khereske, bo the ov hino o
čhavo le Abrahamoskro.
10 Bo o Čhavo le Manušeskro avľa, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas našado.“

Pal o talenti

11 Sar oda šunenas, phenďa mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o Jeruzalem a
ola nipi peske gondoľinenas, hoj imar takoj pes sikavela o kraľišagos le Devleskro.
12 Avke phenďa: „Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel o
kraľišagos a paľis kamľa te avel pale.
13 Vičinďa peske deše sluhen, diňa len deš talenti* a phenďa lenge: ‚Zaroden lenca
buter, medik me na avava pale.‘
14 Ale o manuša andral leskri phuv les našťi avri ačhenas a bičhade pal leste le
sluhen, hoj te phenen: ‚Na kamas, hoj kada manuš amenge te kraľinel.‘
15 Sar imar ode preiľa o kraľišagos, avľa pale andre peskri phuv a phenďa: ‚Vičinen
le sluhen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav, ko keci ole lovenca zarodňa.‘
16 Avľa ešebno a phenďa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa aver deš talenti.‘

* **19:13** E grecko čhib: deš mini; jekh mina sas vaj ajci, keci o manuš zarodelas tel o štar čhon

17 A ov leske phenďa: ‚Mištes, lačho sluhona! Vašoda, hoj salas verno andro frima,
vladňineha upral o deš fori.‘
18 Paľis avľa dujto a phenďa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa pandž talenti.‘
19 Leske phenďa: ‚Tu vladňineha upral o pandž fori.‘
20 Aver avľa a phenďa: ‚Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande garudo
andro khosnoro.
21 Daravas tutar, bo sal igen prisno. Les tuke oda, so na odthoďal, a kides upre oda,
so na sadzinďal.‘
22 O raj leske phenďa: ‚Tu nalačho sluhona! Sudzinava tut pal oda, so phenďal.
Džanehas, hoj som prisno, hoj mange lav oda, so na odthoďom, a kidav upre oda, so
na sadzinďom.
23 Akor soske na diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas,
iľomas mange pale buter?‘
24 Olenge, ko ode ačhenas, phenďa: ‚Len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš
talenti.‘
25 Odphende leske: ‚Rajeja, se les imar hin deš talenti!‘
26 Odphenďa: ‚Sakones, kas hin, oles ela dino; ale olestar, kas nane, pes lela the oda,
so les hin.
27 A ole manušen, so man na kamenas kraľiske – anen kade a murdaren len anglal
mande!‘ “

O Ježiš avel andro Jeruzalem le lašaribnaha

28 Paloda, sar kada o Ježiš phenďa, geľa anglal a džalas dureder andro Jeruzalem.
29 Sar avľa paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo verchos, bičhaďa duje
peskre učeňiken
30 a phenďa lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča andre
džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňisavo manuš na bešľa.
Odphanden les a anen les ke ma.
31 Te tumendar vareko phučela: ‚Soske les odphanden,‘ phenena leske kavke: ‚Le
Rajeske les kampel.‘ “
32 On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phenďa.
33 A sar odphandenas le somaricis, leskre raja lendar phučle: „Soske odphanden le
somaricis?“
34 On odphende: „Le Rajeske les kampel.“
35 Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskre ruchi a thode le Ježiš upre te bešel.
36 Sar džalas, o manuša rakinenas peskre gada pro drom.
37 Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo verchos, chudle savore
ola but učeňika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle,
38 a vičinenas:
„Bachtalo hin oda kraľis,
savo avel andro nav le Rajeskro!
O smirom pro ňebos
a e slava le Devleske!“
39 Ale varesave Farizeja, so sas maškar ola but nipi, leske phende: „Učiťeľina,
dovaker tire učeňikenge!“
40 Ale ov lenge odphenďa: „Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vičinena!“

O Ježiš rovel upral o Jeruzalem

41 Sar avľa o Ježiš pašeder a dikhľa o foros, zarunďa upral leste.
42 A phenďa: „Oj, te bajča andre kada džives prindžarďalas, so tuke anďahas o
smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha.
43 Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire ňeprijaťeľa ačhavena pašal tu o ohradi,
rozačhavena pes pašal tu a phandena tut andre pal savore seri.

44 Calkom tut zňičinena a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre
bareste, bo na sprindžarďal o časos, sar tut avľa o Del te zachraňinel.“

O Ježiš žužarel o chramos

45 Geľa andro chramos a chudňa andral te tradel avri olen, ko ode bikenenas the
cinenas,
46 a phenďa lenge: „Hin pisimen: *‚Miro kher pes vičinela kher pro modľitbi‘*, ale
tumen lestar kerďan kher prekal o zbujňika!“
47 Paľis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o bare rašaja, o zakoňika
the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel.
48 Ale na džanenas so te kerel, bo savore nipi šunenas igen mištes dojekh leskro
lav.

20

Pal e zor le Ježišoskri

1 Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas le manušen andro chramos a vakerelas
lenge o evaňjelium, ačhile paš leste o bare rašaja, o zakoňika the o phuredera le
manušengre
2 a phende leske: „Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa kadi
zor?“
3 A ov lenge odphenďa: „The me tumendar vareso phučava a odphenen mange.
4 O boľipen le Janoskro sas andral o ňebos, abo le manušendar?“
5 On gondoľinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos,‘ phenela amenge:
‚Akor soske leske na pačanďiľan?‘
6 A te phenaha: ‚Le manušendar‘ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on
pačan, hoj o Jan sas prorokos.“
7 Avke odphende: „Na džanas, khatar hin leskro boľipen.“
8 O Ježiš lenge phenďa: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha kada kerav.“

O podobenstvo pal o nalače vinara

9 Avke o Ježiš chudňa te vakerel le manušenge kada podobenstvo: „Varesavo manuš
sadzinďa e viňica, diňa la kečeň le vinarenge a geľa het pro but berša.
10 Sar avľa o časos, bičhaďa peskre sluhas ke ola vinara, hoj les te den olestar, so
bariľa andre viňica. Ale ola vinara les marde, bičhade les pale a na dine les ňič.
11 A bičhaďa dujtone sluhas. No the oles marde, ande les avri pre ladž, bičhade les
pale a na dine les ňič.
12 Paľis bičhaďa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.
13 Akor phenďa o raj la viňicakro: ‚So kerava? Bičhavava mire čhas, saves kamav.
Sar les dikhena, ta dena les pačiv.‘
14 No sar les dikhle ola vinara, gondoľinenas maškar peste a phende peske: ‚Leske
ačhela savoro. Aven, murdaras les a savoro ela amaro!‘
15 Čhide les avri andral e viňica a murdarde les.
No, so lenca kerela o raj la viňicakro?
16 Avela, murdarela kale vinaren a e viňica dela avrenge.“
Sar oda šunde, phende: „Šoha pes oda te na ačhel!“
17 Ale o Ježiš pre lende dikhľa a phenďa: „Akor so hin oda, so hin pisimen?
‚O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.‘
18 Sako, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles
rozpučinela.“

19 O bare rašaja the o zakoňika les kamenas takoj te phandel andre, ale daranas
pes le manušendar. Bo prindžarde, hoj kada podobenstvo phenďa pre lende.

Pal o daňe

20 Kamenas les te chudel avri, a vašoda bičhade pre leste le špijonen, save pestar
kamukeri kerenas čačipnaskre, hoj les te chuden pro lava a paľis les te den andro
vasta the andre zor le vladariske.
21 A phučle lestar: „Učiťeľina, džanas, hoj mištes vakeres the sikaves a na dikhes
pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen.
22 Phen amenge, či kampel te počinel le cisariske o daňe, abo na?“
23 No o Ježiš predikhľa lengro budžaňďipen a phenďa lenge: „Soske man kamen te
chudel pro lav!
24 Sikaven mange o denaris. Kaskro hin kada muj the nav?“
„Le cisariskro,“ odphende.
25 O Ježiš lenge phenďa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le
Devleskro, le Devleske.“
26 A našťi les chudle andro lav anglo manuša. Čudaľinde pes oleske, sar lenge
odphenďa, a imar sas čhit.

Pal o večno dživipen

27 Paľis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša našťi ušťen
andral o meriben. Phučle lestar:
28 „Učiťeľina, o Mojžiš amenge pisinďa: *‚Te merela varekaske o phral a mukela
peskra romňa bi o čhave, leskro phral peske mi lel ola romňa a mi kerel le phraleske
čhaven.‘*
29 Sas efta phrala. Ešebno phral peske iľa romňa, ale muľa a na sas les čhave.
30 Avke peske la iľa dujto, ale the ov muľa.
31 The trito peske la iľa a avke kerde the savore efta phrala, ale na zamukle čhaven
a mule avri.
32 Pro koňec savorendar muľa the odi romňi.
33 Akor kaskri lendar ela romňi, sar ušťena andral o meriben, te savore efta phrala
laha dživenas?“
34 O Ježiš lenge phenďa: „O manuša pre kada svetos peske len romňen a džan
romeste.
35 Ale ola, kas o Del dikhela sar hodnen te uštavel andral o meriben, hoj te dživen
andre oda časos, so avela, imar na lena romňen aňi na džana romeste.
36 Bo imar našťi merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskre čhave, bo ena uštade
andral o meriben.
37 A oda, hoj o mule čačes ušťena, sikaďa the o Mojžiš paš o krakos, bo phenel, hoj
o Raj *hino Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro*.
38 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.“
39 Akor varesave džene le zakoňikendar phende: „Učiťeľina, mištes phenďal!“
40 A buter pes imar na opovažinde lestar te phučel.

Kaskro čhavo hino o Kristus?

41 O Ježiš lenge phenďa: „Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le Davidoskro?
42 Se korkoro o David phenel andro Žalmi:
*‚O Raj phenďa mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
43 medik tuke na thovava tire
ňeprijaťeľen tel o pindre.‘*
44 Te les o David vičinel ‚Rajeja‘ akor, sar šaj el leskro čhavo?“

Den tumenge pozoris pro zakoňika

45 Sar les savore manuša šunenas, phenďa o Ježiš peskre učeňikenge:
46 „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džinďarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te paľikeren. Kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini.
47 Thoven avri le vdovenca a len lenge o khera, ale but pes modľinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!“

21

E čori vdova čhivel nekbuter

1 O Ježiš pes zadikhľa, sar o barvale čhivenas o love andre le chramoskri pokladňica.
2 Dikhľa the varesava igen čora vdova, sar ode čhiďa duj churde minci.
3 A phenďa: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhiďa buter sar savore.
4 Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhiďa peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

O chramos ela telečhido

5 Sar varesave učeňika vakerenas pal o chramos, hoj hino avrišukaľardo šukare barenca the ole darenca, so dine o manuša prekal o Del, phenďa o Ježiš:
6 „Avena ajse dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre bareste. Savoro ela telečhido.“

O pharipena pro koňec le svetoskro

7 Phučle lestar: „Učiťeľina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“
8 Ov phenďa: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but ajse džene, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus,‘ a the: ‚Odi ora imar hin pašes.‘ Ale ma džan pal lende!
9 Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma predaran! Bo oda pes mušinel ešeb te ačhel, ale o koňec na avela takoj.“
10 Paľis lenge vakerelas: „O narodos džala pro narodos a o kraľišagos pro kraľišagos,
11 e phuv igen razisaľola a pre varesave thana ela bari bokh the nasvaľibena. Sikavena pes o strašna veci, the o bare znameňja andral o ňebos.
12 Ale mek angloda savoreste tumen zalena a džana pre tumende. Dena tumen andre andro sinagogi a phandena andro berteni. Ľidžana tumen anglo kraľa the anglo vladara vaš miro nav.
13 A oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj lenge te svedčinen.
14 Zalen tumenge andro jile, hoj pes tumenge na kampela anglal te trapinel, so phenena pre tumari obrana,
15 bo me tumen dava ajse lava the godi, anglal save našťi obačhena ňisave tumare ňeprijaťeľa a pre save aňi našťi odphenena.
16 Zradzinena tumen o daja, o dada, o phrala, e famelija the o prijaťeľa – a varekas tumendar the murdarena.
17 Savoredžene tumen našťi avri ačhena vaš miro nav.
18 Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našľola.
19 Te ľikerena avri, chudena o dživipen.

O Jeruzalem ela zňičimen

20 Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor šaj džanen, hoj imar sig ela zňičimen.

21 Akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi a ola, ko ena andro
foros, mi džan odarik het a ola, ko ena pro maľi, te na džan andro foros.
22 Bo oda ena o dživesa la pomstakre, hoj pes te ačhel savoro, so hin pisimen.
23 Andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvľenge, so dena te
pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e choľi ela pre kala nipi.
24 Varesaven murdarena le šabľenca; avren phandena andre a ľidžana maškar
savore narodi. A pal o Jeruzalem phirena o aver narodi, medik pes na pherdžarela
lengro časos.

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

25 Pro kham, pro čhonoro the pro čercheňa pes sikavena o znameňja. O narodi
pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, sar igen hučinela o moros the o
vlni.
26 O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o ňeboskre
zora pes čhalavena.
27 Akor dikhena, sar *o Čhavo le Manušeskro avel andre chmara*, andre bari zor the
andre slava.
28 Sar pes kala veci chudena te ačhel, ušťen a hazden upre o šere, bo pašes hin
tumaro spaseňje.“

O podobenstvo pal o figovňikos

29 A o Ježiš lenge phenďa kada podobenstvo: „Dikhen pro figovňikos the pre savore
stromi!
30 Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.
31 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin o
kraľišagos le Devleskro.
32 Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada
savoro na ačhela.
33 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.

Den tumenge pozoris

34 Den tumenge pozoris, hoj te na gondoľinen andro jile ča pal o but chaben, pijiben
the pal o starišagi, so hin andre kada dživipen, hoj oda džives te na avel jekhvareste
pre tumende.
35 Bo avela pre savore manuša, so bešen pre phuv, jekhvareste sar e pasca.
36 Vašoda ma soven, ale furt tumen modľinen ko Del, hoj te denašen savorestar, so
avela, a hoj te šaj ačhen anglo Čhavo le Manušeskro.“
37 Prekal o džives o Ježiš sikavelas andro chramos, ale rači džalas avri a presovelas
pro Olivovo verchos.
38 A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

22

O Judaš zradzinel le Ježiš

1 Imar sas pašes e Patraďi, o inepos le Marengro bi o kvasos.
2 O bare rašaja the o zakoňika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale daranas pes le
nipendar.
3 Akor geľa o satan andro Judaš, so pes vičinelas Iškarijotsko. Ov sas jekh le
dešudujendar.
4 Sar o Judaš odgeľa, dovakerďa pes le bare rašajenca the le chramoskre
veľiťeľenca, sar lenge les dela andre.
5 On radisaľile a dovakerde pes, hoj les dena love.
6 Ov pre oda priačhiľa a rodelas, sar les te del andre akor, sar leha na ena o nipi.

Pripravinen e posledno večera

7 Paľis avľa o inepos le Marengro bi o kvasos, pre savo kampelas te murdarel le
Patraďakre bakrores.
8 O Ježiš bičhaďa le Peter the le Jan a phenďa: „Džan a pripravinen amenge te chal
o Patraďakro chaben.“
9 On lestar phučle: „Kaj kames, hoj oda te pripravinas?“
10 Ov lenge phenďa: „Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh manuš,
savo ľidžala o paňi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher, kaj džala.
11 A phenen ole manušeske, kaskro hino o kher: ‚O Učiťeľis tuke phenel: Kaj hin
oda than, kaj šaj chav o Patraďakro chaben mire učeňikenca?‘
12 Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pratimen avri. Ode amenge
pripravinen o chaben.“
13 Avke on gele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenďa, a pripravinde o
Patraďakro chaben.

E posledno večera

14 Sar avľa odi ora, bešľa peske o Ježiš paš o skamind le dešuduje (12) apoštolenca.
15 Phenďa lenge: „Igen kamavas tumenca te chal kada Patraďakro chaben sigeder,
sar cerpinava.
16 Bo phenav tumenge, hoj imar buter oda na chava, medik pes oda na naplňinela
andro kraľišagos le Devleskro.“
17 Avke iľa e kuči, paľikerďa a phenďa: „Len kadi kuči a den te pijel jekh avres.
18 Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viňica,
medik na avela o kraľišagos le Devleskro.“
19 Avke iľa o maro a paľikerďa. Phagerelas, podelas lenge a phenďa: „Kada hin
miro ťelos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro leperiben.“
20 Avke pal e večera iľa e kuči a phenďa: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro
rat, so pes čhorel avri vaš tumenge.
21 Ale o manuš, savo man zradzinela, hino manca kade paš o skamind.
22 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos ole
manušeske, ko les zradzinel.“
23 Akor chudle o učeňika te phučel jekh avrestar, hoj ko hin oda, ko oda kerela.

Ko hin nekbareder

24 O učeňika pes chudle te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder.
25 O Ježiš lenge phenďa: „O kraľa ľidžan le naroden zoraha a ola, ko vladňinen
upral o nipi, den pes te vičinel: ‚Lačhejileskre.‘
26 Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o
nekcikneder a o vodcas, mi el sar oda, ko služinel.
27 Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, abo oda, ko pašal leste kerel?
Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko služinel.
28 Se tumen andre mire pharipena ačhenas paš ma,
29 vašoda me tumenge dav o kraľišagos, avke sar mange les diňa miro Dad,
30 hoj te chan a te pijen paš miro skamind andre miro kraľišagos a te bešen pro
troni a te sudzinen o dešuduj kmeňi le Izraeloskre.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

31 O Raj phenďa: „Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangľa, hoj tumen
te precidzinel sar e pšeňica,
32 ale me vaš tu mangavas, hoj te na našľol tiro pačaben. A tu, sar tut jekhvar
visareha, zoraľar tire phralen.“

33 O Peter leske phenďa: „Rajeja, tuha som pripravimen te džal the andre bertena
the pro meriben.“
34 A o Ježiš phenďa: „Phenav tuke, Peter, hoj na giľavela adadžives o kohutos, medik
trival na pheneha, hoj man na prindžares.“
35 Paľis lendar phučľa: „Sar tumen bičhaďom bi o love, bi e zajdica the bi o sandalki,
či tumenge vareso chibaľinelas?“
„Na,“ odphende.
36 Akor lenge phenďa: „Ale akana oda, kas hin love, mi lel peske len a the e zajdica;
oda, kas nane šabľa, mi bikenel peskre gada a mi cinel peske.
37 Bo phenav tumenge, hoj pes mange mušinel te naplňinel oda, so hin pal ma
pisimen: *‚A rachinenas les le živaňenca.‘* Oda, so hin pal ma pisimen, pes akana imar
ačhel.“
38 On leske phende: „Rajeja, dikh, kade hin duj šabľi.“
„Imar dos!“ phenďa lenge.

O Ježiš andre Getsemansko zahrada

39 Paľis geľa o Ježiš pro Olivovo verchos, avke sar oda kerelas furt, a o učeňika
džanas pal leste.
40 Sar avľa pre oda than, phenďa lenge: „Modľinen tumen, hoj te na peren andro
pokušeňje!“
41 Ov lendar geľa dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peľa pro khoča
a modľinelas pes:
42 „Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale sar tu!“
43 A sikaďa pes leske o aňjelos andral o ňebos a delas les zor.
44 Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraleder pes modľinelas. A leskro
spocišagos pal leste čhorďolas pre phuv sar ratvale kropaja.
45 Sar ušťiľa pašal e modľitba, avľa ko učeňika a arakhľa len te sovel, bo on zasute
andre žaľa.
46 Phenďa lenge: „So soven? Ušťen a modľinen tumen, hoj te na peren andro
pokušeňje!“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 A mek sar o Ježiš vakerelas, avenas ke leste o nipi a anglal lende džalas jekh le
dešudujendar, o Judaš. Ov avľa ko Ježiš, hoj les te čumidel.
48 O Ježiš lestar phučľa: „Judašina, le čumibnaha zradzines le Čhas le
Manušeskres?“
49 Sar ola, ko sas pašal leste, dikhle, so pes kerel, phučle lestar: „Rajeja, kames, hoj
pes te maras le šabľenca?“
50 Varesavo dženo lendar demaďa la šabľaha le nekbaredere rašaskre sluhas a
odčhinďa leske o čačo kan.
51 Ale o Ježiš phenďa: „Preačhen!“ A chudňa pes leskre kanestar a sasťarďa les.
52 Akor phenďa le bare rašajenge, le chramoskre veľiťeľenge the le phurederenge,
save pre leste avle: „Avľan pre ma sar pro živaňis le šabľenca the le pacenca?
53 Sako džives somas tumenca andro chramos a na thoďan pre mande o vasta. Ale
kadi hin tumari ora, sar o kaľipen vladňinel.“

O Peter zaprinel le Ježiš

54 Sar les zaile, ľigende les andro kher ko nekbareder rašaj. O Peter džalas pal
leste dural.
55 Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske bešľa maškar
lende.
56 Varesavi služka les dikhľa, te bešel paš e jag, zadikhľa pes pre leste a phenďa:
„The kada sas leha!“

57 Ale o Peter zaprinďa a phenďa: „Džuvľije, na prindžarav les!“
58 Na pregeľa but a dikhľa les aver dženo a phenďa: „The tu sal lendar!“
Ale o Peter phenďa: „Manušeja, na som!“
59 A vaj pal jekh ora vareko aver phenďa: „He, čačo hin, the kada sas leha, bo hino Galilejčanos!“
60 Ale o Peter phenďa: „Manušeja, me na džanav, so vakeres!“ A takoj, sar mek vakerelas, giľaďa o kohutos.
61 Akor o Raj visaľiľa a dikhľa pro Peter a le Peteriske avľa pre goďi oda lav le Rajeskro, so leske phenďa: „Sigeder, sar adadžives o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“
62 O Peter geľa avri a chudňa igen te rovel.

Asan le Ježišostar

63 Ola murša, so stražinenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les.
64 Zakerenas leske andre o jakha a phučenas lestar: „Prorokin! Ko tut demaďa?“
65 A mek the but aver lava leske phenenas a ruhinenas pes.

O Ježiš angle Bari Rada

66 Sar vidňisaľiľa, zgele pes o phuredera le manušengre, o bare rašaja the o zakoňika a ľigende les angle Bari Rada
67 a phenenas: „Te sal tu o Kristus, akor amenge oda phen!“
O Ježiš lenge phenďa: „Te tumenge phenava, na pačana.
68 A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange.
69 Ale akanastar *o Čhavo le Manušeskro bešela pre čači sera* le zorale Devleske.“
70 Savoredžene phučle: „Sal tu akor o Čhavo le Devleskro?“
Ov lenge phenďa: „Tumen mištes phenen, hoj me som.“
71 A on phende: „So kampel amenge mek buter švedken? Se korkore oda šunďam andral leskro muj!“

23

O Ježiš anglo Pilat

1 Androda ušťile savoredžene a ľigende le Ježiš ko Pilat.
2 A chudle pre leste te vakerel: „Kales arakhľam, sar previsarelas amaro narodos! Na domukelas te del le cisariske o daňe a phenelas pal peste, hoj ov hino o Kristus, o kraľis!“
3 O Pilat lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kraľis?“
„Tu oda phenes,“ odphenďa leske o Ježiš.
4 Akor o Pilat phenďa le bare rašajenge the le nipenge: „Pre kada manuš na arakhav ňisavi vina.“
5 Ale on pre leste ispidenas a phenenas: „Kerel upre le manušen, sar sikavel pal caľi Judsko! Chudňa andral e Galileja a avľa dži kade!“

O Ježiš anglo Herodes

6 Sar oda o Pilat šunďa, phučľa: „Hino kada manuš andral e Galileja?“
7 Sar pes dodžanľa, hoj hino tel e zor le Herodesoskri, bičhaďa les ko Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.
8 Sar o Herodes dikhľa le Ježiš, igen radisaľiľa, bo imar čirlastar les kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela te kerel varesavo zazrakos.
9 Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske ňič na odphenďa.
10 Ačhenas ode o bare rašaja the o zakoňika a igen pre leste vakerenas.

11 O Herodes peskre slugaďenca ande avri le Ježiš pre bari ladž a asanas lestar.
Paľis les urďa andro šukar gada a bičhaďa les pale ko Pilat.
12 O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestar lače, bo angloda pes našťi avri
ačhenas.

O Ježiš odsudzimen

13 O Pilat peske vičinďa le bare rašajen, le anglune muršen the le nipen
14 a phenďa lenge: „Anďan mange kale manušes a phenďan, hoj kerel upre le
manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhľom pre kada manuš ňisavi
ajsi vina, sar tumen pre leste vakeren.
15 Ale aňi o Herodes pre leste na arakhľa ňič, vašoda amenge les bičhaďa pale. Na
kerďa ňič, vaš soske mušinďahas te merel!
16 Dava les te zbičinel a premukava les!“
17 [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]
18 Ale on savoredžene vičinde: „Kales murdar! Premuk amenge le Barabaš!“
19 Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerďa andro foros varesavi vzbura
a the vaš oda, hoj murdarďa.
20 Akor pale ke lende prevakerďa o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš.
21 Ale on vičinenas: „Ukrižin! Ukrižin les!“
22 O Pilat lenge tritovar phenďa: „Ale so ajso nalačho kerďa? Na arakhľom pre leste
ňič, vaš soske mušinďahas te merel! Dava les te zbičinel a premukava les!“
23 Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangenas, hoj les te del te ukrižinel.
Lengri vika zviťazinďa.
24 Akor kerďa o Pilat avke, sar peske mangenas.
25 Premukľa oles, ko sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda, hoj
murdarďa, bo les peske mangenas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar kamenas.

O Ježiš ukrižimen

26 Sar imar les ľidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas pal e maľa,
a thode pre leste o kerestos, hoj les te ľidžal pal o Ježiš.
27 Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvľa, save rovenas a
hikinenas upral leste.
28 O Ježiš pes visarďa ke lende a phenďa: „Čhajale Jeruzalemoskre, ma roven upral
ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave.
29 Bo aven ajse dživesa, sar phenena: ‚Bachtale ola džuvľa, savenge našťi uľon
čhave; ola, ko mek na ločhile, a the ola, ko mek na dine te pijel le čhavoren!‘
30 Akor phenena le verchenge: *‚Peren pre amende!‘ a le brehenge: ‚Učharen amen
andre!‘*
31 Bo te kada keren le saste stromoha, ta akor so kerena le šuke stromoha?“
32 A ľidžanas leha the duje živaňen, hoj len jekhetane leha te murdaren.
33 Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha the ole
živaňen – jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baľogňi.
34 O Ježiš phenďa: „Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!“ Paľis peske
rozďelinde leskre gada a losinenas vaše.
35 O manuša ačhenas a dikhenas. O židovika vodci lestar asanas a phenenas:
„Avren zachraňinelas! Mi zachraňinel the korkoro pes, te hino o Mesijašis, oda
avrikidlo le Devleskro!“
36 Asanas lestar the o slugaďa, avenas a denas les šut.
37 Phenenas: „Te sal tu oda kraľis le Židengro, zachraňin tut!“
38 Upral leste sas pisimen: „Kada hin o kraľis le Židengro!“

39 Jekh olendar, so leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: „Či na sal tu o Kristus?
Zachraňin the tut the amen!“
40 Ale oka dujto leske dovakerďa zorales: „Na daras tut le Devlestar? Se the tu sal
odsudzimen avke sar ov!
41 Amen sam marde čačipnaha vaš oda, so kerďam, ale ov na kerďa ňič nalačho!“
42 A phenďa: „Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro kraľišagos.“
43 O Ježiš leske phenďa: „Čačipen tuke phenav, adadžives aveha manca andro
rajos.“

O Ježiš merel

44 Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos a avľa o kaľipen pre caľi phuv a ľikerelas dži
trin ori† pal o dilos.
45 O kham kaľiľa andre a o pochtan andro Chramos phariľa pro jepaš.
46 O Ježiš vičinďa zorale hangoha: „Dado, *andre tire vasta dav mire duchos*!“ Sar
oda phenďa, muľa.
47 Sar dikhľa o veľiťeľis upral o šel slugaďa, so pes ačhiľa, lašarelas le Devles a
phenďa: „Kada manuš sas čačes čačipnaskro!“
48 Savore nipi pes ode zgele sar pro ďivadlos, hoj te dikhen, so pes ode ačhel. Sar
oda dikhle, marenas pes andro koľina a gele het.
49 Savore, so prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda the o džuvľa,
save pal leste džanas andral e Galileja.

O Ježiš parundo

50 Sas jekh manuš, so pes vičinelas Jozef, a sas andre Bari Rada. Ov sas lačho the
čačipnaskro manuš
51 andral e judsko foros Arimatija. Užarelas o kraľišagos le Devleskro a na diňa
čačo la Bara Rada andre oda, so rozhodňinde a kerde.
52 Kada manuš avľa ko Pilat a mangľa peske o ťelos le Ježišoskro.
53 Sar les iľa tele, zapačarďa les andre lepeda a thoďa andro hrobos, so sas avrikerdo
andre skala, andre savo mek šoha ňiko na pašľolas.
54 Sas paraščuvin pal o dilos a imar chudelas o šabat.
55 Džanas pal leste the o džuvľa, save avle le Ježišoha andral e Galileja. Dikhle o
hrobos the oda, sar andre thode leskro ťelos.
56 Paľis gele pale a pripravinde o voňava oleji the o voňava masci. Ale prekal o
šabat odpočovinenas, avke sar prikazinel o Zakonos.

24

O Ježiš ušťel andral o meriben

1 Ešebno džives pal o šabat avle o džuvľa sig tosara ko hrobos a ile peha o voňava
oleji, so pripravinde.
2 A arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos.
3 Sar gele andre, na arakhle o ťelos le Rajeskro le Ježišoskro.
4 Sar ode ačhenas a na džanenas, so peske pal oda te gondoľinel, jekhvareste ačhile
paš lende duj murša andro igen blišťaca gada.
5 Ola džuvľa predaranďile a banďile le mujenca dži e phuv. Ale ola murša lendar
phučle: „Soske roden le džides maškar o mule?
6 Nane kade, ušťiľa andral o meriben! Leperen tumenge pre oda, so tumenge
phenelas, sar mek sas andre Galileja:

* **23:44** E grecko čhib: šov ori † **23:44** E grecko čhib: eňa ori

7 ‚O Čhavo le Manušeskro mušinel te avel dino andro vasta le binošne manušenge;
mušinel te avel ukrižimen a pro trito džives te ušťel andral o meriben.‘ “
8 Akor lenge avle pre godi leskre lava.
9 A sar gele pale pašal o hrobos, phende savoro le dešujekh (11) učeňikenge the
savore okle dženenge.
10 Oda sas e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskri the okla aver
džuvľija, so oda phende le apoštolenge.
11 Ale lenge pes dičholas le džuvľengre lava sar diliňipen a na pačanas lenge.
12 No o Peter ušťiľa a denašľa ko hrobos. Sar banďiľa andre, dikhľa ode ča o lepedi.
Geľa het a čudaľinelas pes oleske, so pes ačhiľa.

Pro drom andro Emaus

13 Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel Emaus.
Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh kilometri.
14 On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačhiľa.
15 A sar peske vakerenas a jekhetane pal oda gondoľinenas, avľa paš lende o Ježiš
a džalas lenca.
16 Ale lengre jakha sas zakerde andre, hoj les te na prindžaren.
17 A phučľa lendar: „Pal soste tumenge vakeren le dromeha?“
A on ačhile smutna a zaačhile.
18 Jekh lendar, so pes vičinelas Kleofaš, lestar phučľa: „Ča tu korkoro sal, ko avľa
dural andro Jeruzalem a na džanel, so pes andre kala dživesa ode ačhiľa?“
19 Ov lendar phučľa: „So?“
On leske phende: „Oda, so pes ačhiľa le Ježišoha andral o Nazaret, so sas prorokos
a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the anglo savore manuša.
20 Amare bare rašaja the anglune murša les dine te odsudzinel pro meriben a
ukrižinde les.
21 A amen pes mukahas pre oda, hoj ov zachraňinela le Izrael. Ale oda imar hin
trito džives, sar pes kada savoro ačhiľa.
22 A amen predaranďilam olestar, so vakerenas varesave amare džuvľija. Sig tosara
gele paš o hrobos,
23 ale na arakhle leskro ťelos. Avle a phende amenge, hoj dikhle le aňjelen, save
lenge phende, hoj ov dživel.
24 Paľis gele varesave džene amarendar paš o hrobos a arakhle savoro avke, sar
phende ola džuvľa. Ale les na dikhle.“
25 O Ježiš lenge phenďa: „Tumen nagoďaver manušale, so polokes pačan savoreske,
so vakerenas o Proroka!
26 Či na mušinďa o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal andre peskri
slava?“
27 A chudňa lenge le Mojžišostar dži andre savore Proroka te sikavel dojekh than
andro Pisišagos, kaj hin pal leste pisimen.
28 Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas, hoj džala
dureder.
29 Ale on les mangle: „Ač amenca, bo imar zaračol a maj ela kaľipen!“ Avke geľa
andre a ačhiľa lenca.
30 Sar peske lenca bešľa paš o skamind, iľa o maro a paľikerďa, phagerďa a podiňa
lenge.
31 Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov lendar našľiľa.
32 Akor phučle jekh avrestar: „Či andre amende na labonas amare jile, sar amenca
pal o drom vakerelas a delas amenge te achaľol o Pisišagos?“

33 A takoj ušťile a gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh učeňiken
jekhetane olenca, ko sas lenca
34 a on lenge phenenas: „O Raj čačes ušťiľa a sikaďa pes le Šimonoske.“
35 Paľis the ola duj džene phende pal oda, so pes lenge ačhiľa pal o drom, a sar les
sprindžarde, sar phagerelas o maro.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

36 Sar pal oda vakerenas, jekhvareste maškar lende ačhiľa o Ježiš a phenďa lenge:
„Smirom tumenge!“
37 Ale on igen predaranďile, bo peske gondoľinenas, hoj dikhen le duchos.
38 Ov lendar phučľa: „Soske predaranďiľan? Soske avke pochibinen andre tumare
jile?
39 Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen mandar a
dikhen. Se le duchos nane ťelos the kokala a dikhen, hoj man hin.“
40 Sar oda phenďa, sikaďa lenge o vasta the o pindre.
41 A sar peske mek andre oda baro radišagos našťi dopačanas a čudaľinenas pes,
phučľa lendar: „Nane tumen kade vareso te chal?“
42 On les dine sikra peki riba.
43 Ov iľa a chaľa la anglal lende.
44 Phenďa lenge: „Kada hin mire lava, so tumenge vakeravas, sar mek somas
tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma pisimen andro Zakonos le
Mojžišoskro, andro Proroka the andro Žalmi.“
45 Akor lenge phundraďa e godi, hoj te achaľon o Pisišagos.
46 Phenďa lenge: „Avke oda hin pisimen, hoj o Kristus cerpinela a pro trito džives
ušťela andral o meriben
47 a andre leskro nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren le binendar
a te odmukel pes lenge o bini. A chudela pes oda andral o Jeruzalem.
48 A tumen san oleske o švedki.
49 Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen andre kada
foros, medik pre tumende na avela e zor upral andral o ňebos.“

O Ježiš ilo upre andro ňebos

50 Paľis len iľa avri paš e Betanija, hazdňa o vasta a žehňinelas lenge.
51 Androda, sar lenge žehňinelas, geľa lendar sikra dureder a sas ilo upre andro
ňebos.
52 On pes leske klaňinenas a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha.
53 A sas furt andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

O Evaňjelium le Janoskro

O Ježiš – o večno Lav le Devleskro

1 Ešebnovarestar sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del.
2 Ov sas ešebnovarestar paš o Del.
3 Savoro sas stvorimen prekal leste a bijal leste na sas stvorimen ňič olestar, so hin stvorimen.
4 Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o švetlos le manušengro.
5 Oda švetlos labol andro kaľipen a o kaľipen les na zaačhaďa.
6 Sas jekh manuš bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan.
7 Ov avľa te svedčinel pal oda švetlos, hoj oda savore te šunen a te pačan.
8 Ov korkoro na sas oda švetlos, ale avľa te svedčinel pal oda švetlos.
9 Oda čačo švetlos, so labol prekal dojekh manuš, avelas pro svetos.
10 Ov sas andro svetos, so sas stvorimen prekal leste, ale oda svetos les na prindžarďa!
11 Avľa andre peskro, ale leskre nipi les na priile!
12 Ale savoren, ko les priile – olen, ko pačan andre leskro nav, diňa pravos te ačhen o čhave le Devleskre,
13 save na uľile le ratestar aňi olestar, so kamelas o ťelos, vaj o murš – ale le Devlestar.
14 Oda Lav ačhiľa manuš a dživelas maškar amende. Dikhľam leskri slava, e slava ča le jekhore Čhaskri, savo avľa le Dadestar a andre savo hin pherdo milosť the čačipen.
15 O Jan svedčinelas pal leste a vičinelas: „Kada hin oda, pal kaste phenďom, ‚Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.‘ “
16 Amen savore priiľam leskre barvaľipnastar jekh požehnaňje pal aver.
17 Bo prekal o Mojžiš sas dino o zakonos, ale e milosť the o čačipen avľa prekal o Ježiš Kristus.
18 Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale ča o jekhoro Čhavo*, savo hino korkoro Del a hino nekpašeder paš o Dad, ov amenge les sikaďa.

Le Janoskro sveďectvos

19 Kada hin o sveďectvos le Janoskro, sar ke leste o Židi andral o Jeruzalem bičhade le rašajen the le Leviten, hoj lestar te phučen: „Ko tu sal?“
20 O Jan viznavinďa a phenďa phundradones: „Me na som o Kristus.“
21 A phučle lestar: „Ko akor sal? Či sal tu o Eliaš?“
Ov phenďa: „Na som.“
„Abo sal oda Prorokos?“
Odphenďa: „Na.“
22 Androda leske phende: „Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, ko amen bičhade. So pal tute phenes?“
23 O Jan phenďa oda, so pisinďa o prorokos Izajaš: „Me som *o hangos, so vičinel pre pušťa: ‚Rovňinen avri o drom le Rajeskro!‘* “
24 Maškar ola manuša, so sas pal leste bičhade, sas the Farizeja.
25 On lestar phučle: „Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aňi o Eliaš aňi oda Prorokos?“

---

* **1:18** E grecko čhib: ča o jekh Del

26 O Jan lenge odphenďa: „Me bolav le paňeha, ale maškar tumende ačhel oda, kas
tumen na prindžaren.
27 Ov hin oda, ko avel pal mande, ale me na som hodno leske te rozphandel aňi o
sirimocis pro sandalki.“
28 Kada pes ačhiľa andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.
29 Pre aver džives dikhľa o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenďa: „Dikh, o Bakroro
le Devleskro, savo odlel o binos le svetoskro!
30 Kada hin oda, pal kaste me phenďom: ‚Pal mande avel murš, savo hin angle ma,
bo sas sigeder sar me.‘
31 Aňi me les na prindžaravas, ale vašoda avľom a bolavas le paňeha, hoj les o
Izrael te sprindžarel.“
32 O Jan svedčinelas: „Dikhľom le Duchos te avel sar holubica tele andral o ňebos
a ačhiľa pre leste.
33 Aňi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhaďa te bolel le paňeha, mange
phenďa: ‚Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj ačhel pre leste, oda hin ov,
savo bolel le Svete Duchoha.‘
34 A me oda dikhľom a svedčinav, hoj ov hino o Čhavo le Devleskro.“

Ešebna učeňika le Ježišoskre

35 Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskre učeňika
36 a dikhľa le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenďa: „Dikhen, o Bakroro le
Devleskro!“
37 Ola duj učeňika šunde, so phenďa, a gele pal o Ježiš.
38 O Ježiš visaľiľa a dikhľa, hoj džan pal leste, a phenďa lenge: „So roden?“ On leske
odphende: „Rabbi (so hin prethodo: Učiťeľina), kaj bešes?“
39 Ov lenge phenďa: „Aven a dikhen!“ Avke gele a dikhle, kaj bešel, a ačhile oda
džives ke leste. Sas vaj štar ori† pal o dilos.
40 Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o Andrej, o
phral le Šimonoskro Peteriskro.
41 Ešebno veca, savi kerďa o Andrej, sas, hoj arakhľa peskre phrales le Šimon a
phenďa leske: „Arakhľam le Mesijašis,“ so hin prethodo: Le Kristus.
42 A anďa les ko Ježiš.
O Ježiš dikhľa pre leste a phenďa: „Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskro. Tu pes
vičineha Kefas,“ so hin prethodo: „Peter.“
43 Pre aver džives o Ježiš kamľa te džal andre Galileja. Arakhľa le Filip a phenďa
leske: „Av pal ma!“
44 O Filip sas andral e Betsaida, oda sas o foros, kaj bešelas o Andrej the o Peter.
45 A o Filip arakhľa le Natanael a phenďa leske: „Arakhľam oles, pal kaste hin
pisimen andre le Mojžišoskro Zakonos the andro Proroka, le Ježiš andral o Nazaret,
le Jozefoskre čhas.“
46 O Natanael leske phenďa: „Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačho?“
O Filip leske odphenďa: „Av a dikh!“
47 Sar dikhľa o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenďa: „Dikh, čačo Izraelitas,
andre savo nane klamišagos.“
48 O Natanael leske phenďa: „Khatar man prindžares?“
O Ježiš leske odphenďa: „Mek sigeder, sar tut o Filip vičinďa, dikhľom tut, sar salas
tel oda figovňikos.“
49 O Natanael leske phenďa: „Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskro! Tu sal o kraľis
le Izraeloskro!“

† **1:39** E grecko čhib: deš ori

50 O Ježiš leske odphenďa: „Tu pačas ča vaš oda, bo phenďom tuke: ‚Dikhľom tut
tel oda figovňikos‘? Dikheha mek bareder veci sar kada.“
51 Paľis phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj dikhena o ňebos phundrado
a le Devleskre aňjelen te džal upre a te avel tele pro Čhavo le Manušeskro.“

2

O bijav andre Kana

1 Pro trito džives sas o bijav andre Kana Galilejsko a sas ode e daj le Ježišoskri.
2 O Ježiš sas vičimen pro bijav peskre učeňikenca.
3 Sar imar lenge dodžalas e mol, phenďa e daj le Ježišoske: „Nane len mol.“
4 O Ježiš lake phenďa: „So amen hin andre oda, džuvľije? Mek na avľa miri ora.“
5 Paloda leskri daj phenďa le sluhenge: „Keren savoro, so tumenge phenela!“
6 A ačhenas ode šov barune kanti pro paňi, hoj pes o Židi te thoven (moren) pal
lengri tradicija. Andre dojekh rešľolas vaj po šel ľitri.
7 O Ježiš lenge phenďa: „Pheraren o kanti le paňeha!“ A pherdžarde len dži upre.
8 Paľis lenge phenďa: „Len andral sikra avri a ľidžan le bijaveskre starostaske.“ A
ľigende.
9 Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le paňestar, džanenas. Avke sar
koštoľinďa o paňi, so sas čerimen pre mol, vičinďa peske le ternes
10 a phenďa leske: „Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb e lačhi mol, a sar imar
o hosci buter pile, paľis del e goreder. Ale tu mukľal e lačhi mol dži akana!“
11 Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerďa, pes ačhiľa andre Kana Galilejsko. Avke
sikaďa peskri slava a leskre učeňika andre leste pačanďile.
12 Paloda geľa andro Kafarnaum peskra daha, peskre phralenca the le učeňikenca
a ačhile ode vajkeci dživesa.

O Ježiš žužarel o chramos

13 E Patraďi le Židengri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem.
14 Ode andro chramos arakhľa olen, ko bikenenas le gurumňen, le bakren, le
holuben, a the olen, ko vatinenas o love.
15 Le špargendar peske kerďa bičos a tradňa savoredženen le bakrenca the le
gurumňenca avri andral o chramos. Olenge, ko vatinenas o love, previsarďa o
skaminda a rozčhiďa o love.
16 Olenge, ko bikenenas le holuben, phenďa: „Ľidžan len adarik het! Ma keren
mire Dadeskre kherestar pľacos!“
17 Leskre učeňikenge avľa pre goďi, hoj hin pisimen: *„O kamiben vaš tiro kher
andre mande labol sar jag.“*
18 Akor leske o Židi phende: „Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te džanas, hoj
tut hin pravos kada te kerel.“
19 O Ježiš lenge odphenďa: „Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives les pale
ačhavava.“
20 Avke lestar o Židi phučle: „Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada chramos
a tu les ačhaveha tel o trin džives?“
21 Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskre ťeloskro.
22 Sar imar ušťiľa andral o meriben, o učeňika peske leperde, hoj oda phenďa, a
pačanďile oleske, so hin pisimen, a the le lavenge, so o Ježiš phenďa.
23 Sar sas andro Jeruzalem pre Patraďi, but džene pačanďile andre leskro nav, bo
dikhenas o zazraki, so kerelas.
24 Ale o Ježiš lenge na phenelas pal peste savoro, bo džanelas savore manušen.

25 Leske na kampelas, hoj leske vareko te phenel vareso pal o manuš, bo ov
džanelas, so hin le manušes andro jilo.

3

O Ježiš the o Nikodem

1 Sas jekh Farizejis, so pes vičinelas Nikodem, a ov sas baro manuš maškar o Židi.
2 Ov avľa rači ko Ježiš a phenďa leske: „Rabbi, džanas, hoj avľal le Devlestar sar
učiťeľis, bo ňiko našťi kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha na uľahas o Del.“
3 O Ježiš leske odphenďa: „Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na uľola pale, našťi
dikhel o kraľišagos le Devleskro.“
4 Avke o Nikodem phučľa: „Sar šaj uľol manuš, te hino imar phuro? Či šaj džal
dujtovar peskra dake andro per, hoj te uľol?“
5 O Ježiš odphenďa: „Čačes, čačes phenav tuke, te vareko na uľola andral o paňi
the andral o Duchos, našťi džal andro kraľišagos le Devleskro.
6 So uľiľa andral o ťelos, hin o ťelos, a so uľiľa andral o Duchos, hin o duchos.
7 Ma čudaľin tut, hoj tuke phenďom: ‚Mušinen te uľol pale.‘
8 E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj džal. Avke
oda hin the sakoneha, ko uľiľa andral o Duchos.“
9 O Nikodem lestar phučľa: „Sar pes oda šaj ačhel?“
10 O Ježiš leske odphenďa: „Se tu sal učiťeľis andro Izrael a kada na džanes?
11 Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhľam, vakeras avri,
no tumen na prilen amaro sveďectvos.
12 Te tumenge vakerav pal o veci kale svetoskre a na pačan, sar paľis pačana, te
tumenge vakerava pal o veci le ňeboskre?
13 Ňiko na geľa upre andro ňebos, ča oda, ko avľa tele andral o ňebos, o Čhavo le
Manušeskro.
14 Avke sar o Mojžiš pre pušťa hazdňa upre le sapes, mušinel te avel uprehazdlo
the o Čhavo le Manušeskro,
15 hoj sakones, ko pačal andre leste, te avel o večno dživipen.
16 Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj diňa peskre jekhore Čhas, hoj ňiko, ko pačal
andre leste, te na merel, ale te avel les o večno dživipen.
17 Bo o Del na bičhaďa pro svetos peskre Čhas, hoj te odsudzinel o svetos, ale hoj
les te spasinel.
18 Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal, imar hino
odsudzimen, bo na pačanďiľa andro nav le Devleskre jekhore Čhaskro.
19 Kada hin oda sudos, hoj o švetlos avľa pre phuv, ale o nipi buter kamenas o
kaľipen sar o švetlos, bo lengre skutki sas nalače.
20 Bo oda, ko kerel o nalače veci, našťi avri ačhel o švetlos a na džal andro švetlos,
hoj te na dičhol, so kerel.
21 Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro švetlos, hoj pes te sikavel, hoj oda,
so kerel, hin kerdo andro Del.“

Le Janoskro sveďectvos pal o Ježiš

22 Paľis avľa o Ježiš peskre učeňikenca andre judsko phuv. Ode lenca ačhiľa a
bolelas.
23 A the o Jan bolelas andro Ainon, paš o Salem, bo ode sas but paňi a o manuša
ode avenas a denas pes te bolel.
24 Kada sas mek angloda, sar o Jan sas phandlo andre bertena.

25 Varesave učeňika le Janoskre pes vesekedinenas jekhe Židoha pal oda, hoj so
phenel o zakonos, sar pes kampel te obžužarel.
26 Avle ko Jan a phende leske: „Rabbi, oda, ko sas tuha pre oki sera pal o Jordan a
pal savo tu diňal sveďectvos, bolel a savoredžene džan ke leste.“
27 O Jan odphenďa: „O manuš peske našťi lel ňič korkoro, te leske oda na sas dino
andral o ňebos.
28 Tumen korkore san mire švedki, hoj me phenďom: ‚Me na som o Kristus, ale
som bičhado anglal leste.‘
29 E terňi patrinel le terneske a o prijaťeľis le terneskro, savo ode ačhel a šunel,
igen radisaľol, sar šunel le terneskro hangos. Kada miro radišagos hin akana pherdo.
30 Ov mušinel te barol a me te cikňol.

O Čhavo avel upral andral o ňebos

31 Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal e phuv a
vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral o ňebos, hino upral
savorende.
32 Ov vakerel pal oda, so dikhľa a šunďa, ale ňiko na prilel leskro sveďectvos.
33 Oda, ko prilel leskre lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskro.
34 Bo oda, kas o Del bičhaďa, vakerel o lava le Devleskre, bo o Del leske del le
Duchos bi e mira.
35 O Dad kamel le Čhas a diňa savoro andre leskre vasta.
36 Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno dživipen, ale oda, ko na prilel le
Čhas, na dikhela o dživipen, ale ačhel pre leste e choľi le Devleskri.“

4

O Ježiš the e Samaritanka

1 Sar pes dodžanľa o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj dochudel a bolel
buter učeňiken sar o Jan,
2 kajte o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskre učeňika,
3 omukľa e judsko phuv a geľa pale andre Galileja.
4 Ale mušinďa te džal prekal e Samarija.
5 Avke avľa andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi maľa, so diňa
o Jakob peskre čhaske le Jozefoske.
6 Ode sas e chaňig le Jakoboskri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke peske
bešľa paš e chaňig. Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos.
7 Akor avľa jekh džuvľi andral e Samarija te cirdel o paňi. O Ježiš lake phenďa: „De
man te pijel!“
8 Bo leskre učeňika gele andro foros te cinel te chal.
9 Akor leske odi Samaritanka phenďa: „Tu sal Židos a me som Samaritanka. Sar
šaj mandar manges te pijel paňi?“ Bo o Židi na vakeren le Samaritanenca.
10 O Ježiš lake odphenďa: „Te džanľalas, savo daros del o Del a ko hin oda, ko tuke
phenel: ‚De man te pijel,‘ mangľalas les a ov tut diňahas o džido paňi.“
11 E džuvľi leske phenďa: „Rajeja, se nane tut aňi vedros a e chaňig hiňi bari. Akor
khatar leha o džido paňi?
12 So, tu sal bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diňa kadi chaňig? Se ov
korkoro andral pijelas, the leskre čhave the leskre džviri.“
13 O Ježiš lake odphenďa: „Sako, ko pijela kale paňestar, ela pale smedno,
14 ale ko pijela ole paňestar, so les me dava, oles na smedzinela šoha. Ale o paňi,
so les me dava, ačhela andre leste sar e chaňig, so dela o večno dživipen.“

* **4:6** E grecko čhib: šov ori

15 E džuvľi leske odphenďa: „Rajeja, de man ole paňestar, hoj man te na smedzinel
a te na phirav kade paňeske.“
16 Ov lake phenďa: „Dža, vičin tire romes a av kade!“
17 E džuvľi odphenďa: „Nane man rom.“
O Ježiš lake phenďa: „Mištes phenďal, hoj tut nane rom,
18 bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Oda phenďal čačo.“
19 Akor oj phenďa: „Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos.
20 Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen, hoj andro
Jeruzalem hin o than, kaj les kampel te lašarel.“
21 O Ježiš lake odphenďa: „Pača mange, džuvľije: Avel e ora, hoj na lašarena le
Devles aňi pre kada verchos aňi andro Jeruzalem.
22 Tumen lašaren oles, kas na prindžaren. Ale amen lašaras oles, kas prindžaras,
bo o spaseňje avel le Židendar.
23 Ale avel e ora a imar hiňi akana, hoj ola, ko čačes lašaren le Dades, les lašarena
andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, ko les avke lašaren.
24 O Del hino Duchos a ola, ko les lašaren, mušinen les te lašarel andro Duchos the
andro čačipen.“
25 E džuvľi leske phenďa: „Džanav, hoj avela o Mesijašis, (savo pes vičinel Kristus).
Sar ov avela, phenela amenge savoro.“
26 O Ježiš lake odphenďa: „Me som oda, ko tuha vakerav.“
27 Androda avle leskre učeňika a čudaľinenas pes, hoj vakerelas la džuvľaha. Ale
ňiko na phučľa: „So latar kames?“ aňi: „Soske laha vakeres?“
28 Akor mukľa e džuvľi ode peskro džbanos a geľa andro foros te phenel le nipenge:
29 „Aven te dikhel le manušes, savo mange phenďa savoro, so kerďom! Či oda nane
o Kristus?“
30 Avke avle avri andral o foros a gele paš o Ježiš.
31 Androda les mangenas leskre učeňika: „Rabbi, cha!“
32 Ale ov phenďa: „Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.“
33 Akor phučenas o učeňika jekh avrestar: „Anďa leske vareko te chal?“
34 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voľa oleskri,
ko man bičhaďa, a te dokerav leskri buči.
35 Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav tumenge, hazden
tumare jakha a dikhen pro maľi: Imar hine parne a imar šaj te skidel upre e žatva!
36 Oda, ko skidel upre, imar lel o počiňiben a skidel o uľipen pro večno dživipen,
hoj oda, ko sadzinďa, the oda, ko skidňa upre, jekhetane te radisaľon.
37 Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: ‚Jekh dženo sadzinel a aver skidel
upre.‘
38 Me tumen bičhaďom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na kerďan. Aver
kerenas a tumen kidňan upre o uľipen lengra bučatar.“
39 But Samaritana andral oda foros pačanďile andro Ježiš angle odi džuvľi, bo oj
svedčinelas: „Phenďa mange avri savoro, so keravas.“
40 Sar ke leste avle o Samaritana, mangenas les, hoj te ačhel ke lende. A o Ježiš ode
ačhiľa duj džives.
41 A pačanďile mek buter džene, sar šunde leskre lava,
42 a phende la džuvľake: „Amen pačas imar na ča vaš oda, so tu phenďal, ale the
korkore šunďam a džanas, hoj ov hino čačes o Spasiťeľis le svetoskro.“

O Ježiš sasťarel le uradňikoskre čhas

43 Pal ola duj dživesa odgeľa odarik o Ježiš andre Galileja,
44 bo o Ježiš korkoro phenďa, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj bariľa avri.

45 Avke avľa o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile, bo the on
sas pre Patraďi andro Jeruzalem a dikhle savoro, so kerelas.
46 Avke o Ježiš avľa pale andre Kana Galilejsko, kaj čerinďa o paňi pre mol. Ode sas
jekh kraľiko uradňikos, saveskro čhavo sas nasvalo andro Kafarnaum.
47 Sar ov šunďa, hoj o Ježiš avľa andral e Judsko andre Galileja, geľa ke leste a
mangľa les, hoj te avel te sasťarel leskre čhas, bo ov imar merelas.
48 O Ježiš leske phenďa: „Te na dikhľanas ďivi the zazraki, na pačanďiľanas.“
49 O uradňikos odphenďa: „Rajeja, av manca mek angloda, sar miro čhavo merela.“
50 O Ježiš leske phenďa: „Dža, tiro čhavo dživel.“
Ov pačanďiľa ole laveske, so leske o Ježiš phenďa, a geľa.
51 A sar džalas pal o drom, avle ke leste leskre sluhi a phende leske: „Tiro čhavo
dživel.“
52 Avke lendar phučľa pre ora, kana leske sas feder. Odphende: „Idž, jekh oratar†
les e horučka omukľa.“
53 Akor o dad prindžarďa, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš phenďa: „Tiro
čhavo dživel.“ A pačanďiľa ov the calo leskro kher.
54 Kada sas imar dujto zazrakos, so o Ježiš kerďa, sar avľa andral e judsko phuv
andre Galileja.

5

O Ježiš sasťarel jekhe nasvales paš e Bethesda

1 Paľis geľa o Ježiš andro Jeruzalem pro židoviko inepos.
2 Andro Jeruzalem paš e Bakrengri brana sas paňi, savo o Židi vičinen Bethesda.
Sas ode pandž hali kerde le slupendar.
3 Andre ola thana pašľonas igen but nasvale – kore, bange the kaľiki. [A užarenas,
medik pes na čhalavela o paňi.
4 Bo o Židi pačanas, hoj o aňjelos le Rajeskro avelas pal varesavo časos andro paňi
a čhalavelas le paňeha a oda, ko pes akor ešebno chudelas le paňestar, sasťolas avri
andral savore nasvaľibena, so les sas.]
5 A sas ode varesavo manuš, savo sas nasvalo tranda the ochto (38) berš.
6 Sar les o Ježiš dikhľa te pašľol a prindžarďa, hoj imar hino but nasvalo, phučľa
lestar: „Kames te sasťol avri?“
7 O nasvalo manuš leske odphenďa: „Rajeja, nane ajso manuš, savo man
ľigenďahas andro paňi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar aver džal
anglal ma.“
8 Akor leske o Ježiš phenďa: „Ušťi, le tiro hadžos a dža!“
9 Oda manuš takoj sasťiľa avri, iľa peske o hadžos a phirelas.
Oda pes ačhiľa pro šabat,
10 a vašoda o Židi phende oleske, so sas sasťardo: „Hin šabat, našťi ľidžas o
hadžos!“
11 Ale ov lenge odphenďa: „Oda, ko man sasťarďa, mange phenďa: ‚Le tiro hadžos
a dža!‘ “
12 Avke lestar phučle: „Ko hin oda manuš, so tuke phenďa: ‚Le tiro hadžos a dža?‘
“
13 Ale oda manuš, so sasťiľa avri, na džanelas, ko oda hin, bo o Ježiš odgeľa dureder
pašal ola nipi, so pes ode zgele.
14 Paľis les o Ježiš arakhľa andro chramos a phenďa leske: „Dikh, sasťiľal avri, imar
buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!“
15 Oda manuš geľa het a phenďa le Židenge: „O Ježiš man sasťarďa.“

† **4:52** E grecko čhib: efta orendar

16 A vašoda, hoj oda o Ježiš kerďa pro šabat, chudle pre leste o Židi te džal.
17 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „Miro Dad furt kerel, vašoda the me kerav.“
18 Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj na doľikerel o šabat, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le Devleha.

E autorita le Ježišoskri

19 Avke lenge o Ježiš odphenďa: „Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo našťi kerel ňič korkoro pestar, ča oda, so dikhel te kerel peskre Dades. Avke sar kerel o Dad, kerel the o Čhavo.
20 Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudaľinen.
21 Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžiďarel len, avke the o Čhavo, kas kamel, obdžiďarel.
22 Bo o Dad na sudzinel ňikas, ale savoro sudos diňa le Čhaske,
23 hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhaďa.
24 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oles, ko šunel miro lav a pačal oleske, ko man bičhaďa, hin večno dživipen. Na džala pro sudos, ale pregeľa andral o meriben andro dživipen.
25 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiňi kade, sar o mule šunena o hangos le Devleskre Čhaskro a ola, ko les šunena, dživena.
26 Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diňa the le Čhaske, hoj les te avel o dživipen andre peste.
27 Diňa les pravos te sudzinel, bo hino o Čhavo le Manušeskro.
28 Ma čudaľinen tumen oleske, bo avel e ora sar savore, ko hine andro hrobi, šunena leskro hangos
29 a ola, ko mištes kerenas, ušťena andral o meriben a dživena, ale ola, ko namištes kerenas, ušťena a ena odsudzimen.
30 Me našťi kerav ňič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le Dadestar a miro sudos hino čačipnaskro, bo na rodav miri voľa, ale e voľa Oleskri, ko man bičhaďa.“

O sveďectvos pal o Ježiš

31 „Te me vakerav korkoro pal mande, miro sveďectvos nane čačipnaskro.
32 Aver dženo svedčinel pal ma a džanav, hoj leskro sveďectvos pal ma hin čačipen.
33 Tumen bičhaďan le manušen ko Jan a ov diňa čačipnaskro sveďectvos.
34 No me na prilav o sveďectvos le manušestar, ale kada phenav vašoda, hoj te aven spasimen.
35 Ov sas e momeľi, so labolas the švicinelas, a tumen kamenas sikra te radisaľol andre leskro švetlos.
36 No man hin bareder sveďectvos sar le Jan. Bo o skutki, save mange diňa te kerel o Dad, save me kerav, ola skutki svedčinen, hoj man o Dad bičhaďa.
37 The o Dad, savo man bičhaďa, korkoro diňa pal ma sveďectvos. Tumen šoha na šunďan leskro hangos aňi na dikhľan leskro muj.
38 A leskro lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov bičhaďa.
39 Roden andro Pisišagi, bo gondoľinen tumenge, hoj andre lende tumen hin o večno dživipen a ipen ola Pisišagi svedčinen pal ma.
40 Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te avel o večno dživipen.
41 O lašariben le nipendar na prilav,
42 ale me tumen prindžarav, hoj tumen nane o kamiben le Devleskro andro jile.

43 Me avľom andro nav mire Dadeskro a na prilen man, ale te avľahas vareko aver andre peskro nav, oles priiľanas.
44 Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o lašariben, ale o lašariben le jekhore Devlestar na roden?
45 Ma gondoľinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela.
46 Bo te pačanďiľanas le Mojžišoske, pačanďiľanas the mange, bo ov pisinelas pal mande.
47 Ale te na pačan oleske, so ov pisinďa, sar šaj pačan oleske, so me vakerav?“

6

O Ježiš del te chal but manušen

1 Paľis o Ježiš geľa pre oki sera le Galilejske moroskri, savo pes vičinel the Tiberijadsko.
2 A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskre zazraki, sar sasťarelas le nasvalen.
3 O Ježiš geľa upre pro verchos peskre učeňikenca a ode peske bešľa.
4 A e Patraďi, o inepos le Židengro, sas pašes.
5 Sar o Ježiš hazdňa o jakha a dikhľa, hoj ke leste aven igen but nipi, phenďa le Filiposke: „Kaj cinaha maro, hoj te das te chal savore kale nipen?“
6 Ale kada phučľa, ča hoj les te skušinel avri, bo ov imar džanelas, so kerela.
7 O Filip leske phenďa: „Aňi kajte cinďamas maro vaš o duj šel (200) denara, ta na uľahas dos, hoj sako lendar bajča sikra te chal.“
8 Jekh leskre učeňikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro, leske phenďa:
9 „Hin kade jekh čhavoro, saves hin pandž jačmena mare the duj ribi, ale so oda hin prekal kajci džene?“
10 O Ježiš phenďa: „Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.“ A pre oda than sas but čar. Avke peske o manuša bešle; sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.
11 O Ježiš iľa o mare, paľikerďa a rozdelas le učeňikenge a o učeňika olenge, ko bešenas. Avke oda kerďa the le ribenca a savore chale ajci, keci kamenas.
12 Sar imar čaľile, phenďa peskre učeňikenge: „Skiden upre, so ačhiľa, hoj ňič te na musaľol!“
13 Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandže jačmene marendar, so chanas.
14 Sar o nipi dikhle oda zazrakos, so o Ježiš kerďa, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos, savo majinel te avel pro svetos.“
15 A sar o Ježiš avľa pre oda, hoj imar aven a kamen lestar našilu te kerel kraľis, pale geľa korkoro pro verchos.

O Ježiš phirel pal o moros

16 Sar zračiľa, gele leskre učeňika paš o moros.
17 Gele andre loďka a džanas pre oki sera le moroskri andro Kafarnaum. Imar sas rat a o Ježiš mek na avľa pale paš lende.
18 Akor pes chudňa o moros te hazdel upre, bo phurdelas e zoraľi balvaj.
19 Sar imar o učeňika pregele la loďkaha vaj pandž abo šov kilometri, dikhle le Ježiš te phirel pal o moros a te avel paš e loďka a predaranďile.
20 Ale o Ježiš lenge phenďa: „Me som, ma daran tumen!“
21 Akor les ile andre loďka a e loďka sas takoj pre oda than, kaj kamle te džal.

O Ježiš hino o maro le dživipnaskro

22 O nipi, save ačhenas pre aver sera le moroskri, džanenas, hoj ode sas ča odi
jekh loďka, andre savi gele leskre učeňika het. Džanenas the oda, hoj o Ježiš na geľa
jekhetane peskre učeňikenca andre loďka, ale hoj o učeňika gele het korkore.
23 Ale avle aver loďki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o maro, akor sar
o Raj paľikerďa.
24 No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš aňi leskre učeňika,
gele andre ola loďki, so avle andral e Tiberijada. Avle andro Kafarnaum a rodenas le
Ježiš.
25 A sar les arakhle pre oki sera le moroskri, phende leske: „Rabbi, kana kade
avľal?“
26 O Ježiš lenge odphenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen man na roden
vaš oda, hoj dikhľan o zazraki, ale vaš oda, hoj chaľan ole marendar a čaľiľan.
27 Ma keren buči vaš ajso chaben, so našľol, ale vaš ajso chaben, so ačhel andro
večno dživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskro dela, bo pre leste thoďa o Del o
Dad peskri pečať.“
28 Akor leske phende: „So mušinas te kerel, hoj te keras o skutki le Devleskre?“
29 O Ježiš lenge odphenďa: „O skutkos le Devleskro hin kada: te pačal andre Oda,
kas ov bičhaďa.“
30 Akor leske phende: „Savo znameňje kereha, hoj te dikhas a te pačas tuke? So
kereha?
31 Amare dada chanas e manna pre pušťa, avke sar hin pisimen: *‚Diňa len te chal
o maro andral o ňebos.‘* “
32 Pre oda lenge o Ježiš phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na o Mojžiš
tumen diňa o maro andral o ňebos, ale miro Dad tumen del o čačo maro andral o
ňebos.
33 Bo le Devleskro maro hin oda, ko avel tele andral o ňebos a del le svetos
dživipen.“
34 Akor leske phende: „Rajeja, de amen furt oda maro.“
35 O Ježiš odphenďa: „Me som oda maro, so del o dživipen, ko avela ke mande, na
ela šoha bokhalo, a ko andre mande pačala, šoha na ela smedno.
36 Ale phenďom tumenge, kajte man imar dikhľan, the avke na pačan.
37 Savore, kas mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha na
odčhivava.
38 Bo na avľom tele andral o ňebos, hoj te kerav miri voľa, ale e voľa oleskri, ko
man bičhaďa.
39 A e voľa oleskri, ko man bičhaďa, hin, hoj te na našavav ňikas olendar, kas mange
diňa. Ale kamel, hoj len savoren te uštavav andral o meriben andro posledno džives.
40 E voľa mire Dadeskri hin, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre leste, te chudel
o večno dživipen. A me les uštavava andro posledno džives.“
41 O Židi pre leste reptinenas, bo phenďa: „Me som oda maro, so avľa tele andral o
ňebos.“
42 A phenenas: „Či nane kada o Ježiš, o čhavo le Jozefoskro? Či na prindžaras
leskre dades the da? Sar šaj phenel: ‚Avľom tele andral o ňebos?‘ “
43 Akor lenge o Ježiš odphenďa: „Ma reptinen maškar tumende!
44 Ňiko našťi avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man bičhaďa. A
me les uštavava andro posledno džives.
45 Andro Proroka hin pisimen: *‚Savore ena sikade le Devlestar.‘* Avke sako, ko šunďa
le Dades a sikľiľa lestar, avel ke mande.
46 Ňiko na dikhľa le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar; ov le Dades dikhľa.
47 Čačes, čačes phenav tumenge: Oles, ko andre mande pačal, hin o večno dživipen.
48 Me som o maro le dživipnaskro.

49 Tumare dada chanas e manna pre pušťa a mule.
50 Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ňebos, a oda manuš, so lestar chala, na merela.
51 Me som oda džido maro, so avľa tele andral o ňebos. Te vareko chala ole marestar, dživela furt. Oda maro hin miro ťelos, savo me dava vaš o dživipen le svetoskro.“
52 Akor pes o Židi chudle te vesekedinel maškar peste a phende: „Sar amenge kada manuš šaj del te chal peskro ťelos?“
53 O Ježiš lenge phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj te na chana o ťelos le Čhaskro le Manušeskro a te na pijena leskro rat, na ela andre tumende o dživipen.
54 Ko chal miro ťelos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les uštavava andro posledno džives.
55 Bo miro ťelos hin oda čačo chaben a miro rat oda čačo pijiben.
56 Oda, ko chal miro ťelos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre leste.
57 Avke sar man bičhaďa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke the oda, ko man chala, mandar dživela.
58 Kada hin oda maro, so avľa tele andral o ňebos; na avke sar tumare dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt.“
59 Kada phenďa akor, sar sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

But učeňika oddžan le Ježišostar

60 Sar oda šunde leskre učeňika, but džene lendar phende: „Kala lava hine zorale! Ko len šaj šunel?“
61 Ale o Ježiš džanelas, hoj leskre učeňika pre leste reptinen, vašoda lenge phenďa: „Kada marel tele tumaro pačaben?
62 A so kerďanas akor, te dikhľanas le Čhas le Manušeskres te džal upre ode, kaj sas angloda?
63 O Duchos hin, so obdžiďarel; le manušeskri zor nane pre ňisoste. O lava, so tumenge me vakerďom, hine Duchos the dživipen.
64 Ale maškar tumende hin ajse, so na pačan.“ Bo o Ježiš imar ešebnovarestar džanelas, ko lendar na pačal a the ko les zradzinela.
65 A o Ježiš phenďa: „Vašoda tumenge phenďom, hoj ňiko našťi avel ke ma, te leske oda na sas dino mire Dadestar.“
66 Akorestar odgele but leskre učeňika het a imar leha na phirenas.
67 Avke o Ježiš phučľa le dešudujendar: „So, the tumen kamen te džal het?“
68 O Šimon Peter leske odphenďa: „Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o lava, so den o večno dživipen,
69 a amen pačanďiľam a prindžarďam, hoj tu sal oda Sveto le Devleskro.“
70 O Ježiš lenge odphenďa: „Či me mange na kidňom avri tumen le dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.“
71 Oda phenďa pal o Judaš, pal o čhavo le Šimonoskro Iškarijotsko. Bo ov sas jekh le dešudujendar, savo les paľis zradzinďa.

7

O Ježiš pro inepos le Stankengro

1 Paľis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko, bo o židovika vodci les kamenas te murdarel.
2 Sas pašes le Židengro inepos, o inepos le Stankengro.
3 Akor o phrala le Ježišoskre leske phende: „Dža het andral e Galileja a dža andre Judsko, hoj the tire učeňika ode te dikhen o skutki, so keres.

4 Bo ňiko, ko pes kamel te sikavel anglo nipi, na kerel o skutki počoral. Te keres
kajse veci, sikav tut le svetoske.“
5 Bo aňi leskre phrala andre leste na pačanas.
6 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Miro časos mek na avľa, ale tumaro časos hino kade
furt.
7 Pre tumende o svetos na džal, ale man našťi avri ačhel, bo me pre leste phenav
avri, hoj namištes kerel.
8 Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos, bo mek
na avľa miri ora.“
9 Kada lenge phenďa a ačhiľa andre Galileja.
10 Ale sar gele leskre phrala pro inepos, geľa the ov; no na avke, hoj les te dičhol,
ale počoral.
11 O židovika vodci les rodenas pro inepos a phučenas: „Kaj hino?“
12 A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino lačho, a
aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha.
13 Ale ňiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le Židendar.

O Ježiš sikavel andro chramos

14 Sar imar pregeľa jepaš inepos, geľa o Ježiš upre andro chramos a chudňa te
sikavel.
15 Akor pes o Židi čudaľinenas a phučenas: „Khatar džanel le Devleskro Lav, te
šoha na sikľolas?“
16 O Ježiš lenge odphenďa: „Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko man
bičhaďa.
17 Te vareko kamel te kerel le Devleskri voľa, džanela, či hin oda sikaviben le
Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav.
18 Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskri slava. Ale oda, ko rodel e slava
oleskri, ko les bičhaďa, vakerel o čačipen a nane andre leste klamišagos.
19 Či tumenge o Mojžiš na diňa o Zakonos? A ňiko tumendar na doľikerel o Zakonos.
Soske man kamen te murdarel?“
20 O nipi odphende: „Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?“
21 O Ježiš odphenďa: „Jekh zazrakos kerďom a savore tumen oleske čudaľinen.
22 O Mojžiš tumenge diňa e obriezka, vašoda obrezinen le manušes pro šabat –
kajte e obriezka nane le Mojžišostar, ale le dadendar.
23 Te o murš prilel e obriezka pro šabat, hoj pes te doľikerel le Mojžišoskro zakonos,
akor soske pre mande chan choľi, hoj sasťarďom pro šabat cale manušes?
24 Ma sudzinen pal oda, sar oda dičhol avral, ale sudzinen čačipnaha.“
25 Akor phende varesave Jeruzalemčana: „Či oda nane ov, kas kamen te murdarel?
26 A dikh, bi e dar vakerel anglal o nipi a ňič leske na phenen. So, čačes prindžarde
amare vodci, hoj ov hino o Kristus?
27 Se pal kada džanas, khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na džanela
ňiko, khatar hino.“
28 Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a phenďa zorales: „Tumen man prindžaren
a džanen the khatar som. No me na avľom korkoro mandar, ale oda, ko man bičhaďa,
hino čačo, a tumen les na prindžaren.
29 Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhaďa.“
30 Akor les kamenas te zalel, ale ňiko pre leste na thoďa o vasta, bo mek na avľa
leskri ora.
31 But džene ole nipendar andre leste pačanďile a phende: „Sar avela o Kristus, či
kerela buter zazraki, sar ov kerďa?“

O Farizeja kamen te zalel le Ježiš

32 Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse veci, bičhade
on the o bare rašaja peskre stražňiken, hoj les te zalen.
33 Akor lenge o Ježiš phenďa: „Mek sikra časos som tumenca a paľis džava ke oda,
ko man bičhaďa.
34 Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našťi aven.“
35 Akor peske o Židi phende: „Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či so, džala
andre le Grekengre fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel le Greken?
36 So hin oda, so phenďa: ‚Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som, tumen
našťi aven?‘ “

Pal o džido paňi

37 Pre oda posledno baro džives le ineposkro o Ježiš ušťiľa upre a phenďa zorales:
„Te hin vareko smedno, mi avel ke ma a mi pijel!
38 A andral oda manuš, ko pačal andre ma, avke sar phenel o Lav le Devleskro,
avena avri o prudi le džide paňeskre!“
39 Ale kada phenďa pal o Sveto Duchos, saves chudena ola, ko andre leste pačana.
Bo mek akor na sas dino o Sveto Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo upre andre slava.

Vesekedinen pes pal o Ježiš

40 Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: „Ov hino čačes oda
Prorokos.“
41 Aver phenenas: „Ov hino o Kristus.“
Ale aver phenenas: „Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja?
42 Či na phenel o Lav le Devleskro, hoj o Kristus ela andral o potomstvos le
Davidoskro, andral o foros Betlehem, kaj bešelas o David?“
43 Avke pes o nipi vesekedinenas anglo Ježiš.
44 Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ňiko pre leste na thoďa o vasta.
45 O stražňika avle pale ko bare rašaja the ko Farizeja a on lendar phučle: „Soske
les na anďan?“
46 O stražňika odphende: „Šoha ňisavo manuš na vakerelas avke sar kada manuš.“
47 Akor lenge odphende o Farizeja: „So, the tumen diliňarďa andre?
48 Či hin vareko maškar amare vodci, abo maškar o Farizeja, ko andre leste
pačanďiľa?
49 Na! Ča ola nipi andre leste pačanďile, so na prindžaren o Zakonos; prekošle
hine!“
50 Androda phenďa o Nikodem, jekh le Farizejendar, savo sas angloda pal o Ježiš:
51 „Amaro Zakonos na sudzinel le manušes, medik les na šunel avri a medik pes
na dodžanel, so kerďa.“
52 Odphende leske: „So, the tu sal andral e Galileja? Gen andro Lav le Devleskro a
dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.“
53 A paľis gele savoredžene khere.

8

E džuvľi, savi kerďa o lubipen

1 O Ježiš geľa pro Olivovo verchos.
2 Tosara avľa pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov peske bešľa
a sikavelas len.
3 O zakoňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvľa, sava arakhle te kerel lubipen,
a thode la te ačhel maškaral.
4 A phende leske: „Učiťeľina, kadi džuvľi sas arakhľi paš oda, sar kerelas lubipen.

5 O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinďa te murdarel kajsa džuvľa le barenca.
A tu, so pre oda phenes?“
6 Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste paľis te vakeren.
Ale o Ježiš banďiľa tele a pisinelas le angušteha pre phuv.
7 A sar lestar na preačhenas te phučel, ušťiľa a phenďa lenge: „Ko tumendar hino
bi o binos, mi čhivel andre late ešebno le bareha.“
8 A pale banďiľa tele a pisinelas pre phuv.
9 Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb o nekphureder, medik ode na
ačhiľa ča o Ježiš korkoro ola džuvľaha, savi ačhelas maškaral.
10 O Ježiš pale ušťiľa a phenďa lake: „Kaj hine savore? Ňiko tut na odsudzinďa?“
11 Oj phenďa: „Ňiko, Rajeja!“
O Ježiš lake phenďa: „Aňi me tut na odsudzinav: Dža a imar ma ker buter o bini!“

O Ježiš hin o švetlos le svetoskro

12 Paľis ke lende o Ježiš pale prevakerďa: „Me som o švetlos le svetoskro. Oda, ko
phirela pal mande, na phirela andro kaľipen, ale ela les o švetlos le dživipnaskro.“
13 O Farizeja leske phende: „Tu svedčines korkoro pal tu; tiro sveďectvos nane
čačipnaskro.“
14 O Ježiš odphenďa: „Kajte me svedčinav korkoro pal mande, miro sveďectvos
hino čačo, bo džanav, khatar avľom a kaj džav. Ale tumen na džanen, khatar avav
aňi kaj džav.
15 Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzinav ňikas.
16 Ale te me sudzinav, miro sudos hino čačipnaskro, bo na som korkoro, ale o Dad,
savo man bičhaďa, hino manca.
17 Se the andre tumaro Zakonos hin pisimen, hoj o sveďectvos duje manušengro
hino čačo.
18 Me svedčinav korkoro pal mande a svedčinel pal mande the o Dad, savo man
bičhaďa.“
19 Akor leske phende: „Kaj hino tiro Dad?“
O Ježiš odphenďa: „Na prindžaren aňi man aňi mire Dades. Te prindžarďanas
man, prindžarďanas the mire Dades.“
20 Kada o Ježiš vakerelas akor, sar sikavelas andro chramos paš e pokladňa, ale
ňiko pre leste na thoďa o vasta, bo mek na avľa leskri ora.

O vakeriben le napačabnaskre Židenca

21 Paloda lenge o Ježiš pale phenďa: „Me džav het a tumen man rodena a merena
andre tumaro binos. Ode, kaj me džav, tumen našťi aven.“
22 Akor phenenas o Židi: „So pes kamel korkoro te murdarel, hoj phenel: ‚Ode, kaj
me džav, tumen našťi aven‘?“
23 Ov lenge phenďa: „Tumen san telal, me som upral. Tumen san pal kada svetos,
me na som.
24 Vašoda tumenge phenďom, hoj merena andre tumare bini, bo te na pačana, hoj
Me Som, merena andre tumare bini.“
25 Akor leske phende: „Ko tu sal?“
O Ježiš lenge odphenďa: „Oda, ko tumenge furt phenavas, hoj som.
26 Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man bičhaďa,
hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šunďom lestar.“
27 No on na achaľile, hoj lenge vakerelas pal o Dad.
28 Avke phenďa o Ježiš: „Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskres, akor džanena,
hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav ňič, ale vakerav avke, sar man sikaďa
miro Dad.

29 Oda, ko man bičhaďa, hino manca. Na mukľa man o Dad korkores, bo me furt
kerav oda, so hin leske pre dzeka.“
30 Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačanďile.

O čačipen oslobodzinel

31 Akor phenďa o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačanďile: „Te doľikerena
miro lav, čačes san mire učeňika.
32 Prindžarena o čačipen a o čačipen tumen oslobodzinela.“
33 Odphende leske: „Amen sam le Abrahamoskre čhave a šoha ňikaske na samas
otroka. Sar šaj phenes: ‚Avena oslobodzimen?‘ “
34 O Ježiš lenge phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko kerel binos,
hino otrokos le binoske.
35 O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt.
36 Te tumen o Čhavo oslobodzinela, akor avena čačes slobodna.
37 Džanav, hoj san le Abrahamoskre čhave, ale kamen man te murdarel, bo na
kamen te prilel mire lava.
38 Me vakerav oda, so dikhľom paš miro Dad, a tumen keren oda, so šunďan tumare
dadestar.“
39 Odphende leske: „Amaro dad hin o Abraham.“
O Ježiš lenge odphenďa: „Te uľanas le Abrahamoskre čhave, kerďanas ola veci, so
o Abraham.
40 Akana man kamen te murdarel, le manušes, ko tumenge phenďa o čačipen, savo
šunďa le Devlestar. A kada o Abraham na kerďa.
41 Tumen keren o skutki tumare dadeskre.“
On phende leske: „Amen na uľiľam andral o lubipen, amen hin jekh Dad, o Del.“
42 O Ježiš lenge phenďa: „Te uľahas o Del tumaro dad, kamľanas man, bo me avľom
le Devlestar a akana som kade. Bo me na avľom korkoro mandar, ale ov man bičhaďa.
43 Soske na achaľon oleske, so me vakerav? Vašoda, bo našťi zľidžan mire lava.
44 Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalače žadosci tumare
dadeskre. Ov sas vrahos ešebnovarestar a na ačhiľa andro čačipen, bo andre leste
nane ňisavo čačipen. Te klaminel, vakerel oda, so hin andre leste, bo ov hino
klamaris the o dad le klamišagoskro.
45 Ale vašoda, hoj me vakerav o čačipen, tumen mange na pačan.
46 Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerďom varesavo binos? Ale te vakerav o
čačipen, soske mange na pačan?
47 Oda, ko hino le Devlestar, šunel le Devleskre lava. Tumen vašoda na šunen, bo
na san le Devlestar.“

Pal o Ježiš the pal o Abraham

48 Akor leske o Židi odphende: „Či amen na phenas mištes, hoj sal Samaritanos a
hin andre tu demonos?“
49 O Ježiš odphenďa: „Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire Dades, ale
tumen man na den pačiv.
50 Me na rodav miri slava, ale hin aver, ko oda rodel prekal ma, a ov hino sudcas.
51 Čačes, čačes phenav tumenge te vareko doľikerela miro lav, šoha na dikhela o
meriben.“
52 Akor leske o Židi phende: „Akana prindžarďam, hoj andre tu hin demonos. O
Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko doľikerela tiro lav, šoha
na merela?
53 So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka mule. So
tutar keres?“
54 O Ježiš odphenďa: „Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na mol ňič. Miro
Dad hin oda, ko man lašarel – pal kaste tumen phenen, hoj hino tumaro Del.

55 Tumen les na prindžarďan, ale me les prindžarav. Te phenďomas, hoj les na
prindžarav, uľomas ajso klamaris sar tumen. No me les prindžarav a doľikerav leskro
lav.
56 O Abraham tumaro dad radisaľiľa, hoj dikhela miro džives; ov oda dikhľa a
radisaľiľa."
57 Akor leske o Židi phende: „Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le Abraham
dikhľal?"
58 O Ježiš phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o Abraham,
Me Som."
59 Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuďa a geľa avri
andral o chramos.

9

O manuš, savo sas koro kanastar uľiľa

1 Sar džalas o Ježiš dikhľa jekhe manušes, savo sas koro, kanastar uľiľa.
2 A leskre učeňika lestar phučle: „Rabbi, ko kerďa binos, hoj uľiľa koro? Ov, abo
leskri daj the dad?"
3 O Ježiš odphenďa: „Aňi ov na kerďa binos aňi leskri daj the dad. Ale kada pes
ačhiľa vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskri zor.
4 Me mušinav te kerel o skutki oleskre, ko man bičhaďa, medik hin o džives. Avel
e rat a akor ňiko našťi kerela buči.
5 Medik som pro svetos, som o švetlos le svetoskro."
6 Sar oda phenďa, čhungarďa pre phuv, kerďa le šľinenca čik a makhľa o jakha le
koreske.
7 A phenďa leske: „Dža, thov (omor) tut andro paňi Siloam," (so hin prethodo:
Bičhado). Avke geľa a thoďa pes, avľa pale a dikhelas.
8 Akor phende leskre susedi the ola, ko les angloda dikhenas te žobrinel: „Či oda
nane ov, so bešelas a žobrinelas?"
9 Jekh phenenas: „Oda hin ov."
Aver phenenas: „Nane, ale dičhol sar ov."
Ale ov phenelas: „Oda som me."
10 Akor lestar phučle: „Sar tuke phundrile o jakha?"
11 Ov odphenďa: „O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerďa čik, makhľa mange o
jakha a phenďa: ‚Dža paš o paňi Siloam a thov tut!' Avke geľom, a sar man thoďom,
chudňom te dikhel."
12 Akor lestar phučle: „Kaj hino oda manuš?"
„Na džanav," odphenďa.
13 Paľis ľigende oles, ko sas koro, ko Farizeja.
14 Oda džives, sar kerďa o Ježiš e čik a phundraďa leske o jakha, sas šabat.
15 O Farizeja lestar pale phučle: „Sar chudňal te dikhel?" Ov lenge phenďa: „Thoďa
čik pre mire jakha, thoďom man a chudňom te dikhel."
16 Akor phende varesave Farizeja: „Kada manuš nane le Devlestar, bo na doľikerel
o šabat!"
Aver phenenas: „Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?" A vesekedinenas pes
maškar peste.
17 Avke pale phende le koreske: „Tu so phenes akana pal leste, sar tuke phundraďa
o jakha?"
Ov phenďa: „Hino prorokos."
18 O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudňa te dikhel, medik peske na vičinde leskra
da the dades.

19 Avke lendar phučle: „Hin kada tumaro čhavo? Hin oda ov, pal kaste tumen
phenen, hoj uľiľa koro? Sar oda, hoj akana dikhel?“
20 Leskri daj the o dad lenge odphende: „Džanas, hoj ov hino amaro čhavo, a
džanas, hoj uľiľa koro,
21 ale sar oda, hoj akana dikhel, amen na džanas. Na džanas, ko phundraďa leskre
jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerela korkoro vaš peste.“
22 Kada phende leskri daj the leskro dad, bo pes daranas le Židendar. Bo o Židi
pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela
avričhido andral e sinagoga.
23 Vašoda phende leskri daj the leskro dad: „Hin leske o berša, lestar phučen.“
24 Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, so sas koro, a phende leske: „De
lav anglo Del, hoj vakereha čačipen. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.“
25 Ov odphenďa: „Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a
akana dikhav.“
26 Pale leske phende: „So tuke kerďa? Sar phundraďa tire jakha?“
27 Odphenďa lenge: „Imar tumenge phenďom a na šunďan. Soske oda kamen pale
te šunel? So, the tumen kamen te avel leskre učeňika?“
28 On leske rakinenas a phende: „Tu sal leskro učeňikos, ale amen sam o učeňika
le Mojžišoskre!
29 Amen džanas, hoj o Del ko Mojžiš vakerelas, ale pal kada na džanas, aňi khatar
hino.“
30 Ov odphenďa: „Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale
phundraďa mire jakha.
31 Se amen džanas, hoj o Del le binošnen na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv
a kerel leskri voľa.
32 Mek šoha ňiko na šunďa, hoj vareko te phundravel o jakha oleske, ko uľiľa koro.
33 Te ov na uľahas le Devlestar, našťi ňič kerďahas.“
34 Odphende leske: „Tu calo uľiľal andro bini a amen aves te sikavel?“ A tradle les
avri andral e sinagoga.

O kore andro duchos

35 O Ježiš šunďa pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhľa, phenďa leske: „Tu
pačas andro Čhavo le Manušeskro?“
36 Ov odphenďa: „A ko hin oda, Rajeja, hoj andre leste te pačav?“
37 O Ježiš leske phenďa: „Imar les the dikhľal a oda hin oda, ko tuha vakerel.“
38 Ov phenďa: „Pačav, Rajeja!“ A peľa pro khoča anglal leste.
39 O Ježiš phenďa: „Me avľom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, ko na dikhen,
te dikhen a ola, ko dikhen, te ačhen kore.“
40 Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: „So, the amen sam
kore?“
41 O Ježiš lenge odphenďa: „Te uľanas kore, na uľahas tumen binos, ale akana
phenen: ‚Amen dikhas!‘ Vašoda tumaro binos ačhel.“

10

O Ježiš hino lačho Pasťjeris

1 „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o vudar andre
bakraňi maštalňa, ale džal avres, hino živaňis the zbujňikos.
2 Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pasťjeris le bakrengro.
3 Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskro hangos. Vičinel peskre
bakroren pal o nava a ľidžal len avri.

4 Sar ľidžal avri savore peskre bakroren, džal anglal lende a o bakrore džan pal
leste, bo prindžaren leskro hangos.
5 Ale pal aver dženo šoha na džana a denašena lestar, bo na prindžaren leskro
hangos.“
6 Kada podobenstvo lenge phenďa o Ježiš, ale on na achaľile, pal soste lenge
vakerelas.
7 Akor lenge o Ježiš pale phenďa: „Čačes, čačes phenav tumenge, me som o vudar
le bakrorengro.
8 Savore, ko avle angle mande, sas zbujňika the živaňa, ale o bakrore len na šunde.
9 Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela andre a
džala avri a arakhela o chaben.
10 O zbujňikos avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zňičinel. Me avľom
vašoda, hoj len te avel o dživipen, o dživipen pherdo andre savoreste.“
11 „Me som o lačho Pasťjeris. O lačho Pasťjeris del peskro dživipen vaš o bakrore.
12 Ale sar o najomňikos, savo nane pasťjeris a o bakrore nane leskre, dikhel te avel
le vlkos, omukel le bakroren a denašel. Paľis len chudel o vlkos a roztradel.
13 Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o bakrore.
14 Me som oda lačho Pasťjeris a me prindžarav miren a the mire man prindžaren.
15 Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a dav miro
dživipen vaš o bakrore.
16 Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalňa a the len mušinav te
ľidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pasťjeris.
17 Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro dživipen, hoj mange les te lav
pale.
18 Ňiko mandar na lel o dživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les te del a
hin man zor les te lel pale. Kada prikazaňje chudňom le Dadestar.“
19 Vaš ola lava pes chudle o Židi maškar peste pale te vesekedinel.
20 A but džene lendar phenenas: „O demonos andre leste hin a diliňaľol. Soske les
šunen?“
21 Aver phenenas: „Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos. Či šaj
phundravel o demonos o jakha le korenge?“

O Židi na pačan

22 Andro Jeruzalem sas o inepos, sar sas o Chramos pale pošvecimen*, a sas jevend.
23 A o Ježiš pes predžalas pal o Chramos andre dvora le Šalamunoskri.
24 Akor o Židi ačhile pašal leste a phende: „Dži kana amen mukeha avke, hoj te na
džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge oda phundradones!“
25 O Ježiš lenge odphenďa: „Phenďom tumenge a na pačan. O skutki, so me kerav
andre mire Dadeskro nav, sikaven pre mande.
26 Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore.
27 Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal mande.
28 Me len dav večno dživipen a šoha na merena a ňiko len na cirdela avri andral
miro vast.
29 Miro Dad, savo mange len diňa, hino nekbareder savorendar. Ňiko len našťi
cirdel avri andral o vast mire Dadeske.
30 Me the o Dad sam jekh.“
31 Akor hazdle o Židi o bara, hoj les te murdaren.
32 Ale o Ježiš lenge odphenďa: „But lače skutki tumenge sikaďom mire Dadestar.
Vaš savo skutkos man kamen te murdarel le barenca?“

* **10:22** Adadžives oda hin o inepos Chanuka.

33 O Židi leske odphende: „Na vaš o lače skutki tut kamas te murdarel, ale vaš
oda, hoj tut ruhines pro Del a keres tutar Del; se tu sal ča manuš.“
34 O Ježiš lenge odphenďa: „Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: *‚Me phenďom,*
devla san?‘
35 Te ov vičinel ‚devla‘ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskro – a le Devleskro Lav
hin čačipen pro furt –
36 sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidňa avri a bičhaďa pro
svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phenďom: ‚Me som o Čhavo le
Devleskro‘?
37 Te me na kerav o skutki mire Dadeskre, akor mange ma pačan.
38 Ale te kerav ola skutki, ta kajte mange na pačan, pačan mire skutkenge, hoj te
prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro Dad.“
39 Akor les pale kamenas te chudel, no ov geľa avri andral lengre vasta.
40 A pale geľa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a ačhiľa ode.
41 But džene avle pal leste a phenenas: „Kajte o Jan na kerďa ňisavo zazrakos,
savoro, so pal o Ježiš phenďa, hin čačipen.“
42 A but džene ode andre leste pačanďile.

11

O Lazar merel

1 Sas jekh nasvalo manuš, saveske sas o nav Lazar. Ov sas andral o gav Betanija,
kaj bešenas e Maria the lakri pheň e Marta.
2 Oda sas odi Maria, savi pomazinďa le Rajes le olejoha a khosľa leske o pindre le
balenca. A lakro phral o Lazar sas nasvalo.
3 Avke ola pheňa bičhade pal o Ježiš, hoj leske te phenen: „Rajeja, oda, kas tu rado
dikhes, hino nasvalo.“
4 Sar o Ježiš oda šunďa, phenďa: „Kada nasvaľiben nane pro meriben, ale pre le
Devleskri slava, hoj o Čhavo le Devleskro te avel oslavimen.“
5 O Ježiš rado dikhelas la Marta, la Maria the le Lazar.
6 Ale sar šunďa, hoj o Lazar hino nasvalo, ačhiľa mek duj džives pre oda than, kaj
sas.
7 Paľis phenďa le učeňikenge: „Aven džas pale andre Judsko.“
8 O učeňika leske phende: „Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le
barenca a pale ode džas?“
9 O Ježiš odphenďa: „Či nane le džives dešuduj (12) ori? Te vareko phirel dživese,
na perela, bo dikhel o švetlos kale svetoskro.
10 Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o švetlos.“
11 Pal kala lava lenge phenďa: „Amaro prijaťeľis o Lazar zasuča, ale džav, hoj les
te uštavav.“
12 Akor leske o učeňika phende: „Rajeja, te zasuča, sasťola avri.“
13 O Ježiš vakerelas pal leskro meriben, ale on peske gondoľinenas, hoj vakerel pal
o soviben.
14 Paľis lenge o Ježiš phenďa phundradones: „O Lazar muľa.
15 Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven džas pal
leste!“
16 Akor phenďa o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeňikenge: „Džas the amen,
hoj te meras leha!“

O Ježiš hin oda, ko uštavel andral o meriben a del o dživipen

17 Sar ode o Ježiš avľa, dodžanľa pes, hoj o Lazar imar štar džives pašľol andro
hrobos.

18 E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri.
19 A but Židi avle ke Marta the Maria, hoj len te poťešinen andre žaľa pal o phral.
20 Sar šunďa e Marta, hoj avel o Ježiš, geľa ke leste, ale e Maria ačhiľa khere.
21 Avke phenďa e Marta le Ježišoske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.
22 Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.“
23 O Ježiš lake phenďa: „Tiro phral ušťela.“
24 E Marta leske phenďa: „Džanav, hoj ušťela akor, sar ušťena o mule andral o meriben andro posledno džives.“
25 O Ježiš lake phenďa: „Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o dživipen. Oda, ko andre mande pačal, kajte merela, dživela.
26 A ňiko, ko dživel a pačal andre ma, šoha na merela. Pačas oleske?“
27 „He, Rajeja,“ phenďa leske, „me pačanďiľom, hoj tu sal o Kristus, o Čhavo le Devleskro, savo mušinďa te avel pro svetos.“

O Ježiš rovel

28 A sar oda phenďa, geľa pale, vičinďa peskra pheňa la Maria a počoral lake phenďa: „O Učiťeľis hino kade a vičinel tut.“
29 Sar oda e Maria šunďa, ušťiľa sig a geľa pal leste.
30 O Ježiš mek na geľa andro gav, ale ačhiľa mek pre oda than, kaj ke leste avľa e Marta.
31 O Židi, so sas la Mariaha andro kher a poťešinenas la, dikhle, hoj sig ušťiľa a geľa avri. Gele pal late, bo peske gondoľinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.
32 Avke e Maria avľa ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhľa, peľa leske paš o pindre a phenďa leske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.“
33 Sar o Ježiš dikhľa te rovel la Maria a the ole Židen, so avle laha, igen les oda zaiľa a sas leske pharo andro jilo
34 a phučľa: „Kaj les thoďan?“
On leske phende: „Rajeja, av a dikh!“
35 A o Ježiš zarunďa.
36 Akor phende o Židi: „Dikhen, sar les rado dikhelas!“
37 Varesave džene lendar phende: „Či ov, so phundraďa o jakha le koreske, našťi kerďa vareso, hoj o Lazar te na merel?“

O Ježiš uštavel le Lazar

38 Le Ježišoske sas pale pharo a avľa paš o hrobos. Oda sas jaskiňa, savi sas phandľi andre le bareha.
39 O Ježiš phenďa: „Odlen o bar!“
E Marta, e pheň le muleskri, phenďa: „Rajeja, imar khandel, bo imar štarto džives hino ode.“
40 O Ježiš lake phenďa: „Či tuke na phenďom, hoj te pačaha, dikheha le Devleskri slava?“
41 Avke odile o bar. O Ježiš hazdňa upre o jakha a phenďa: „Dado, paľikerav tuke, hoj man šunďal avri.
42 Me džanavas, hoj man furt šunes, ale oda phenďom anglo nipi, save kade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičhaďal.“
43 Sar oda phenďa, vičinďa zorale hangoha: „Lazar, av avri!“
44 A o mulo avľa avri. O pindre the o vasta leste sas zapačarde le pochtanenca a o muj leste sas zakerdo andre le khosneha.
O Ježiš lenge phenďa: „Rozphanden les a muken les te džal!“

E Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš

45 But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle, so kerďa o Ježiš, a
pačanďile andre leste.
46 Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerďa o Ježiš.
47 Akor o bare rašaja the o Farizeja zvičinde e Bari Rada a phende: „So keraha? Bo
kada manuš kerel but znameňja!
48 Te les mukaha avke, savoredžene pačana andre leste! Avena o Rimana a
zňičinena amaro chramos the amaro narodos!“
49 Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nekbareder rašaj, phenďa: „Tumen
na džanen ňič!
50 Na achaľon, hoj prekal tumende hin feder, te merela jekh manuš vaš o nipi, sar
te muľahas calo narodos.“
51 Vašoda, hoj sas oda berš nekbareder rašaj, na phenďa oda korkoro pestar, ale
prorokinďa, hoj o Ježiš merela vaš o narodos,
52 a na ča vaš o narodos, ale the vaš oda, hoj te sthovel pale jekhetane le rozčhide
čhaven le Devleskren.
53 Avke pes ole dživesestar dovakerde, hoj les murdarena.
54 Vašoda pes imar o Ježiš na sikavelas phundradones maškar o Židi, ale geľa odarik
pre ajso than paš e pušťa, andro foros Efrajim. Ode ačhiľa peskre učeňikenca.
55 E Patraďi sas pašes a but džene gele andro Jeruzalem imar angle Patraďi, hoj pes
te obžužaren.
56 Rodenas ode le Ježiš, a sar ačhenas andro chramos, phučenas jekh avrestar: „So
phenen? Avela pro inepos?“
57 Ale o bare rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te pes vareko dodžanela,
kaj hino o Ježiš, mušinel oda te phenel avri, hoj les te zalen.

12

E Maria pomazinel le Rajes

1 Šov džives angle Patraďi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelas o Lazar, saves o
Ježiš uštaďa andral o meriben.
2 Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh olendar,
ko leha bešelas pašal o skamind.
3 E Maria iľa vaj jepaš ľitra igen vzacno olejos andral o nardos a pomazinďa le
Ježišoske o pindre a khosľa len peskre balenca. A calo kher šukares voňinelas pal
oda olejos.
4 Jekh leskre učeňikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les paľis zradzinďa, phenďa:
5 „Soske pes oda olejos na bikenďa vaš o trin šel (300) rupune* a na diňa pes le
čorenge?“
6 Ov oda na phenďa vašoda, hoj leske džalas pal o čore, ale vašoda, hoj čorelas.
Leste sas o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre thovenas.
7 Ale o Ježiš phenďa: „Muk la, bo oda kerďa pre oda džives, sar merava.
8 Se o čore hine maškar tumende furt, ale me tumenca furt na avava.“
9 But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode, a avke avle andre Betanija na ča pal o
Ježiš, ale the vaš oda, hoj te dikhen le Lazar, saves uštaďa andral o meriben.
10 Avke pes o bare rašaja dovakerde, hoj murdarena the le Lazar,
11 bo angle leste but Židi džanas pal o Ježiš a pačanas andre leste.

O Ježiš avel andro Jeruzalem sar kraľis

* **12:5** 300 denara

12 Pre aver džives pes but nipi, so avle pre Patraďi, došunde, hoj o Ježiš džal andro
Jeruzalem.
13 Avke ile o palmengre konara, gele ke leste a vičinenas:
„Hosanna!
Požehňimen hin oda,
ko avel andro nav le Rajeskro!
Bachtalo o kraľis le Izraeloskro!“
14 O Ježiš arakhľa somaricis a bešľa peske pre leste, avke sar hin pisimen:
15 *„Ma dara tut, čhaje le Sionoskri!*
Dikh, tiro kraľis avel bešindos pro somaricis.“
16 Leskre učeňika oda mek akor na achaľile, ale sar sas o Ježiš oslavimen, avľa
lenge pre goďi, hoj kada sas pal leste pisimen, a avke pes oda the ačhiľa.
17 Ola nipi, so leha sas akor, sar vičinďa avri le Lazar andral o hrobos a uštaďa les
andral o meriben, svedčinenas pal oda.
18 Vašoda avle ke leste but nipi, bo šunde, hoj kerďa oda zazrakos.
19 Akor peske o Farizeja phende: „Dikhen, ňič našťi keras. Calo svetos džal pal
leste!“

O Greki kamen te dikhel le Ježiš

20 Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos te lašaren
le Devles.
21 On avle ko Filip, savo sas andral e galilejsko Betsaida, a mangle les: „Rajeja,
kamas te dikhel le Ježiš.“
22 O Filip geľa a phenďa oda le Andrejiske a sodujdžene oda gele te phenel le
Ježišoske.
23 O Ježiš lenge odphenďa: „Avľa e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le
Manušeskro.
24 Čačes, čačes phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na merela,
ačhela korkoro. Ale te merela, anela but uľipen.
25 Oda, ko rado dikhel peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko na kamel peskro
dživipen andre kada svetos, zachraňinela les pro večno dživipen.
26 Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the miro
služobňikos. Miro Dad dela pačiv oles, ko mange služinel.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

27 Akana mange hin phares a so šaj phenav: ‚Dado, le man avri andral kadi ora‘?
Se vašoda avľom, hoj te cerpinav.
28 Dado, oslavin tiro nav!“
Akor šunďiľa o hangos andral o ňebos: „Imar oslavinďom a mek oslavinava.“
29 Ola nipi, save ode ačhenas, oda šunde a phende: „Herminďa!“ A aver phende:
„O aňjelos leske vareso phenďa.“
30 O Ježiš odphenďa: „Na prekal ma šunďiľa oda hangos, ale prekal tumende.
31 Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o vladcas kale
svetoskro.
32 A sar me avava uprehazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.“
33 Kada phenďa vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha merela.
34 O nipi leske odphende: „Amen šunďam andro Zakonos, hoj o Kristus ačhela pro
furt! Sar oda, hoj tu phenes, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinel te avel uprehazdlo?
Ko hin oda Čhavo le Manušeskro?“
35 O Ježiš lenge phenďa: „Mek sikra hin o švetlos tumenca. Phiren, medik tumen
hin o švetlos, hoj tumen te na zachudel o kaľipen. Bo ko phirel andro kaľipen, na
džanel, kaj džal.

36 Medik tumen hin o švetlos, pačan andro švetlos, hoj te aven o čhave le
švetloskre.“ Sar oda o Ježiš phenďa, odgeľa a garuďa pes lenge.

O Židi na pačan andro Ježiš

37 Kajte o Ježiš anglal lende kerďa kajci but zazraki, na pačanas andre leste,
38 hoj pes te naplňinel oda lav, so phenďa o prorokos Izajaš:
„Rajeja, ko pačanďiľa amare lavenge?
A kaske sas sikaďi le Rajeskri zor?“
39 Vašoda našťi pačanďile, bo avrether pisinďa o Izajaš:
40 *„Korarďa lenge o jakha*
a zakerďa lenge o jile,
hoj le jakhenca te na dikhen,
le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sasťarav avri.“
41 Kada phenďa o Izajaš, bo dikhľa leskri slava a vakerelas pal leste.
42 No the avke but anglune murša andre leste pačanďile. Ale anglo Farizeja pes na
pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga.
43 Bo on buter kamenas, hoj len o nipi te lašaren sar o Del.
44 O Ježiš vičinďa: „Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale the andre
oda, ko man bičhaďa.
45 A ko man dikhel, dikhel oles, ko man bičhaďa.
46 Me avľom sar o švetlos pre phuv, hoj ňiko, ko andre ma pačal, te na ačhel andro
kaľipen.
47 Te vareko šunel mire lava a na doľikerel len, me les na sudzinav, bo me na avľom
o svetos te odsudzinel, ale te zachraňinel.
48 Oda, ko man na prilel aňi mire lava, oles hin ko te sudzinel. O lav, so vakeravas,
les sudzinela andro posledno džives.
49 Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, savo man bičhaďa, mange
prikazinďa, so mušinav te phenel a sar te vakerel.
50 A me džanav, hoj leskro prikazaňje anel o večno dživipen. Oda, so me vakerav,
vakerav avke, sar mange phenďa o Dad.“

13

O Ježiš thovel o pindre le učeňikenge

1 Sas o džives angle Patraďi. O Ježiš džanelas, hoj avľa leskri ora te džal het andral
kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskren, save sas pro svetos, presikaďa
lenge baro kamiben.
2 Rači paš o chaben o beng imar thoďa andro jilo le Judašiske, saveske sas dad o
Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel.
3 No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diňa savoro andro vasta a hoj avľa le Devlestar
a džal pale ko Del.
4 Ušťiľa pašal o chaben, čhiďa tele o uprune gada a phandľa pašal peste e leketa.
5 Paľis čhiďa o paňi andro lavoris, chudňa te thovel (omorel) o pindre le učeňikenge
a khoselas lenge len la leketaha, so sas phandľi pašal leste.
6 Sar avľa paš o Šimon Peter, phučľa lestar o Peter: „Rajeja, tu mange kames te
thovel o pindre?“
7 O Ježiš leske odphenďa: „Oda, so me kerav, tu akana na achaľos, ale paľis
achaľoha.“
8 O Peter leske phenďa: „Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves o pindre!“

Ale o Ježiš leske odphenďa: „Te tuke na thovava o pindre, na aveha buter miro
učeňikos.“
9 Akor leske o Šimon Peter phenďa: „Rajeja, na ča mire pindre, ale the o vasta the
o šero.“
10 O Ježiš leske phenďa: „Oleske, ko pes imar thoďa, kampel te thovel ča o pindre,
bo imar hino calo žužo. The tumen san žuže, ale na savore.“
11 Bo ov džanelas, ko les zradzinela, a vašoda phenďa: „Na savore san žuže.“
12 Sar lenge thoďa o pindre, urďa pre peste pale o uprune gada a bešľa peske. Paľis
lendar phučľa: „Achaľiľan, so tumenge kerďom?
13 Tumen man vičinen ‚Učiťeľina‘ the ‚Rajeja‘ a mištes phenen, bo me som.
14 A te me, tumaro Raj the Učiťeľis, tumenge thoďom o pindre, akor the tumen
thoven o pindre jekh avreske.
15 Me tumenge sikaďom, sar oda te keren, hoj the tumen te keren avke sar me.
16 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhas nane bareder sar leskro raj a aňi oda,
ko sas bičhado, nane bareder sar oda, ko les bičhaďa.
17 Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.
18 Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri kidňom, ale hoj
pes te naplňinel oda, so hin pisimen: *‚Oda, ko manca chal o maro, chudňa pre ma te
džal.‘*
19 Phenav tumenge oda akana, hoj paľis, sar pes oda ačhela, te pačan, hoj Me Som.
20 Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava, man prilel,
a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhaďa.“

O Ježiš phenel, ko les zradzinela

21 Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phenďa lenge phundradones:
„Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man zradzinela.“
22 Akor o učeňika chudle te dikhel jekh pre aver, bo na achaľonas, pal kaste vakerel.
23 Jekh leskre učeňikendar, oda, saves o Ježiš rado dikhelas, peske pašľolas igen
pašes paš o Ježiš.
24 O Šimon Peter leske sikaďa, hoj te phučel le Ježišostar, pal kaste oda vakerel.
25 Avke oda učeňikos geľa le šereha mek pašeder paš o Ježiš a phučľa lestar:
„Rajeja, ko hin oda?“
26 O Ježiš odphenďa: „Oda hin oda, kaske me podava o močimen maro.“ Močinďa
o maro a diňa le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko.
27 Sar o Judaš iľa o maro, takoj andre leste avľa o satan.
O Ježiš leske phenďa: „Oda, so kames te kerel, ker sig.“
28 Ale ňiko olendar, so bešenas pašal o skamind, na achaľile, soske leske o Ježiš oda
phenďa.
29 Vašoda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeňika peske
gondoľinenas, hoj o Ježiš leske phenel: „Dža, cin oda, so kampel pro inepos,“ abo:
„De vareso le čoren.“
30 Sar iľa o Judaš o maro, geľa avri. A sas rat.

O nevo prikazaňje

31 Sar o Judaš geľa avri, phenďa o Ježiš: „Akana hin oslavimen o Čhavo le
Manušeskro a o Del hin oslavimen andre leste.
32 A te o Del hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro andre peste
a takoj les oslavinela.
33 Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar phenďom le
Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen našťi aven.

34 Nevo prikazaňje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen kamavas,
the tumen kamen jekh avres.
35 Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeňika, te ela o kamiben maškar
tumende."

O Ježiš phenel, hoj o Peter les zaprinela

36 O Šimon Peter lestar phučľa: „Rajeja, kaj džas?"
O Ježiš leske odphenďa: „Kaj me džav, ode pal ma akana našťi aves, ale paľis pal
ma aveha."
37 O Peter leske phenďa: „Rajeja, soske našťi džav akana pal tu? Me o dživipen vaš
tu dava!"
38 O Ježiš leske odphenďa: „Tu vaš ma o dživipen deha? Čačes, čačes phenav tuke,
hoj mek aňi o kohutos na giľavela, imar tu man trival zaprineha."

14

O Ježiš hin o drom, o čačipen the o dživipen

1 „Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andro Del, pačan the andre ma.
2 Andre mire Dadeskro kher hin but khera, te oda na uľahas avke, phenďomas
tumenge, hoj tumenge džav te pripravinel o than?
3 A sar džava a pripravinava tumenge o than, avava pale a lava tumen ke mande,
hoj te aven ode, kaj som me.
4 Tumen džanen o drom, kaj me džav."
5 O Tomaš leske phenďa: „Rajeja, amen na džanas, kaj džas. Sar šaj džanas o
drom?"
6 O Ježiš leske phenďa: „Me som o drom, o čačipen the o dživipen. Ňiko na avela
ko Dad, te na avela prekal ma.
7 Te prindžarďanas man, prindžarďanas the mire Dades. Akanastar les imar
prindžaren a imar les dikhľan."
8 O Filip phenďa: „Rajeja, sikav amenge le Dades a buter amenge imar na kampela."
9 O Ježiš leske phenďa: „Kajci but som tumenca a na prindžarďal man, Filip? Ko
man dikhľa, dikhľa le Dades. Sar šaj phenes: ‚Sikav amenge le Dades?'
10 Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so tumenge me
vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale o Dad, so dživel andre mande, ov kerel
peskre skutki.
11 Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. Ale te na pačan
mange, ta akor pačan vaš ola skutki, so kerav!
12 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko pačal andre ma, kerela ola skutki, so
me kerav, a mek the bareder kerela, bo me džav ko Dad.
13 A me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te avel o Dad oslavimen
andro Čhavo.
14 Te mandar mangena vareso andre miro nav, me oda kerava."

O Raj del lav pal o Sveto Duchos

15 „Te man kamen, doľikerena mire prikazaňja.
16 A me mangava le Dades a ov tumen dela avre Ťešiťeľis, savo ela tumenca pro
furt;
17 le Duchos le čačipnaskres, saves o svetos našťi prilel, bo les aňi na dikhel aňi
na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar tumende a ela andre
tumende.
18 Na mukava tumen sar široten, avava ke tumende.

19 Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena. Vašoda, hoj me dživav, the tumen dživena.
20 Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a tumen andre mande a me andre tumende.
21 Ko prilel mire prikazaňja a doľikerel len, oda man kamel. A ko man kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske."
22 O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenďa: „Rajeja, sar oda, hoj tut kames te sikavel amenge, a na le svetoske?"
23 O Ježiš leske odphenďa: „Oda, ko man kamel, doľikerela miro lav a miro Dad les kamela. A avaha ke leste a dživaha leha.
24 Oda, ko man na kamel, na doľikerel mire lava. O lav, so šunen, nane miro, ale le Dadeskro, savo man bičhaďa.
25 Kada tumenge phenďom, mek sar som tumenca.
26 Ale o Ťešiťeľis, o Sveto Duchos, saves bičhavela o Dad andre miro nav, ov tumen sikavela savoro a leperela tumenge sa, so tumenge phenďom.
27 O smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les tumenge na dav avke sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aňi te na predaran!
28 Šunďan, hoj tumenge phenďom: ‚Džav a pale avava ke tumende.' Te man kamľanas, radisaľiľanas, hoj phenďom: ‚Džav ko Dad,' bo o Dad hino bareder sar me.
29 Phenďom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te pačan, sar pes oda ačhela.
30 Imar na vakerava but tumenca, bo avel o vladcas kale svetoskro. Nane les zor upral mande,
31 ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro avke, sar mange o Dad prikazinďa. Ušťen, džas adarik!"

15

O Ježiš hino čačo viňičis

1 „Me som oda čačo viňičis a miro Dad hino vinaris.
2 Dojekh konaricis andre mande, so na anel ovocje, odčhinel a dojekh, so anel ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje.
3 Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas.
4 Ačhen andre mande a me andre tumende. Sar o konaricis našťi anel ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viňičis, avke aňi tumen, te na ačhena andre mande.
5 Me som o viňičis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našťi ňič keren.
6 Te vareko na ačhel andre mande, ela čhido avri sar o konaricis a šučola avri. Paľis len skidena upre, čhivena andre jag a zlabona.
7 Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor mangen savoro, so kamen, a ačhela pes tumenge.
8 Miro Dad hino oslavimen oleha, hoj tumen anen but ovocje a ačhen mire učeňika.
9 Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro kamiben!
10 Te doľikerena mire prikazaňja, ačhena andre miro kamiben, avke sar me doľikeravas mire Dadeskre prikazaňja a ačhav andre leskro kamiben.
11 Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre tumende a tumare radišagoske ňič te na chibaľinel.
12 Kada hin miro prikazaňje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen kamav.
13 Ňikas nane bareder kamiben sar oles, ko del peskro dživipen vaš peskre prijaťeľa.
14 Tumen san mire prijaťeľa, te keren savoro, so tumenge prikazinav.

15 Imar buter tumen na vičinav ‚sluhale‘, bo o sluhas na džanel, so kerel leskro raj.
Ale tumen vičinav ‚prijaťeľale‘, bo diňom tumenge te džanel savoro, so šunďom mire
Dadestar.
16 Na tumen tumenge kidňan avri man, ale me mange kidňom avri tumen a
ačhaďom tumen, hoj te džan a te anen ovocje, savo ačhela. Hoj o Dad tumen te
del savoro, so mangena andre miro nav.
17 Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!“

O svetos našťi avri ačhel le učeňiken

18 „Te tumen o svetos našťi avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našťi avri ačhelas.
19 Te uľanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikhľahas sar peskren. Ale
vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom andral o svetos,
o svetos tumen našťi avri ačhel.
20 Leperen tumenge pro lav, so tumenge phenďom: O sluhas nane bareder sar
leskro raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende. Te doľikerde miro lav,
doľikerena the tumare.
21 Ale kada savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles, ko man
bičhaďa.
22 Te na avľomas a na vakerďomas lenge, na uľahas len binos. Ale akana len nane
vihovorka vaš lengro binos.
23 Oda, ko man našťi avri ačhel, našťi avri ačhel the mire Dades.
24 Te na kerďomas maškar lende o skutki, so ňiko aver na kerďa, na uľahas len
binos. Ale akana dikhle, a the avke man the mire Dades našťi avri ačhen,
25 hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengro Zakonos: ‚*Našťi man avri
ačhenas a na sas vaš soske*.‘
26 Ale sar avela o Ťešiťeľis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le čačipnaskro,
savo avel le Dadestar, ov svedčinela pal ma.
27 A the tumen svedčinena pal ma, bo san manca ešebnovarestar.“

16

1 „Kada tumenge phenďom vašoda, hoj te na preačhen te pačal.
2 Čhivena tumen avri andral o sinagogi a avel e ora, kana peske sako, ko tumen
murdarela, gondoľinela, hoj oleha služinel le Devleske.
3 A kerena oda, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man.
4 Ale kada tumenge phenďom vašoda, hoj sar avela odi ora te leperen tumenge,
hoj tumenge oda phenavas. Ešebnovarestar tumenge kada na phenďom, bo somas
tumenca.“

Pal o Sveto Duchos

5 „Ale akana džav ke Oda, ko man bičhaďa, a ňiko tumendar mandar na phučel:
‚Kaj džas?‘
6 Ale o pharipen pherdžarďa tumare jile, bo tumenge vakerďom kala veci.
7 No me tumenge phenav o čačipen: Tumenge ela feder, te me džava het. Bo te
me na džava het, o Ťešiťeľis na avela ke tumende. Ale te džava het, bičhavava les ke
tumende.
8 Sar ov avela, sikavela le svetoske o binos, o spravodľišagos the o sudos:
9 O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma;
10 o spravodľišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man buter na
dikhena;
11 a o sudos hin andre oda, hoj o vladcas kale svetoskro hino odsudzimen.
12 Mek man hin but so tumenge te phenel, ale akana mek oda našťi zľidžan.

13 Ale sar avela Ov, o Duchos le čačipnaskro, ľidžala tumen andre dojekh čačipen.
Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A phenela tumenge the
oda, so avela.
14 Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.
15 Savoro, so hin le Dades, hin miro – vašoda phenďom, hoj lela olestar, so hin miro,
a phenela oda tumenge."

O Ježiš džala het a avela pale

16 „Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man."
17 Akor varesave učeňika maškar peste phende: „Soske phenel: ‚Mek sikra a na
dikhena man a pale sikra a dikhena man'? A soske phenel: ‚Me džav ko Dad'?"
18 Avke pestar phučenas: „So hin oda: ‚Mek sikra'? Na džanas, so vakerel."
19 O Ježiš džanľa, hoj lestar oda kamle te phučel a phenďa lenge: „Phučen jekh
avrestar, soske phenďom: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man'?
20 Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o svetos
radisaľola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes visarela pro
radišagos.
21 La khabňa džuvľa hin o dukha, sar ločhol, bo avľa lakri ora. Ale sar lake uľol o
čhavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anďa le čhavores pro svetos.
22 The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile radisaľona
a tumaro radišagos tumendar ňiko na lela.
23 Oda džives mandar imar na phučena ňič. Čačes, čačes tumenge phenav, hoj
dela tumen savoro, so mangena le Dadestar andre miro nav.
24 Dži akana mek andre miro nav na mangenas ňič. Avke mangen a chudena, hoj
tumare radišagoske ňič te na chibaľinel.

Le Ježišoskro viťazstvo upral o svetos

25 Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj tumenge na
vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge phundradones pal o Dad.
26 Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav tumenge, hoj me
vaš tumenge mangava le Dades,
27 se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a pačanďiľan,
hoj me avľom le Devlestar.
28 Avľom pašal o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav paš o Dad."
29 Akor o učeňika phende: „Dikh, akana vakeres phundradones, a na vakeres andro
podobenstvo.
30 Akana džanas, hoj džanes savoro a na kampel tuke, hoj tutar vareko te phučel.
Vašoda pačas, hoj avľal le Devlestar."
31 O Ježiš lenge odphenďa: „Akana pačan?
32 Dikhen, avel e ora a imar akana avľa, hoj sako tumendar denašela pal peskro
drom a man mukena korkores, ale me na som korkoro, bo o Dad hino manca.
33 Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te avel andre mande smirom. Andro
svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me zviťazinďom upral o svetos."

17

Le Ježišoskri modľitba

1 Sar oda o Ježiš dovakerďa, dikhľa pro ňebos a phenďa:
„Dado, avľa e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut.
2 Bo tu les diňal zor upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen savoren, kas
leske diňal.

3 O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, le jekhe čače Devles
the le Ježiš Kristus, saves bičhaďal.
4 Me tut oslavinďom pre kadi phuv oleha, hoj dokerďom savoro, so mange diňal
te kerel.
5 Akana tu, Dado, oslavin man paš tute ola slavaha, so man sas paš tu mek
angloda, sar sas stvorimen o svetos.
6 Sikaďom tiro nav le manušenge, saven mange diňal andral o svetos. Tire sas a
diňal len mange a doľikerde tiro lav.
7 On akana džanen, hoj savoro, so mange diňal, hin tutar.
8 Bo me lenge diňom o lava, so tu mange diňal a on len priile a čačes sprindžarde,
hoj avľom tutar, a pačanďile, hoj tu man bičhaďal.
9 Me mangav vaš lenge. Na mangav vaš o svetos, ale vaš ola, kas mange diňal,
bo hine tire.
10 A savoro, so hin miro, hin tiro a savoro, so hin tiro, hin miro. A me som
oslavimen prekal lende.
11 Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke tu. Sveto
Dado, doľiker len andre tiro nav, savo man diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen
sam jekh.
12 Medik somas lenca pro svetos, me len doľikeravas andre tiro nav, so man tu
diňal. Davas pre lende pozoris a ňiko lendar na našľiľa, ča oda, ko mušinďa te avel
našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.
13 Akana džav ke tu a kada phenav, medik som pro svetos, hoj miro radišagos te
avel pherdo andre lengre jile.
14 Me lenge diňom tiro lav a o svetos len našťi avri ačhel, bo nane andral o svetos,
avke sar me na som andral o svetos.
15 Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chraňines le
nalačhestar.
16 Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.
17 Pošvecin len tire čačipnaha! Tiro lav hin o čačipen.
18 A sar tu man bičhaďal andro svetos, avke the me len bičhaďom andro svetos.
19 A me man oddav tuke vaš lenge, hoj the on te aven oddine le čačipnaske.
20 Na mangav ča vaš lenge, ale mangav the vaš ola džene, ko prekal lengre lava
pačana andre mande,
21 hoj savore te aven jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre tu, avke
mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man bičhaďal.
22 Me lenge diňom odi slava, so tu mange diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen
sam jekh.
23 Me andre lende a tu andre mande, hoj te aven jekh andre savoreste, hoj o
svetos te džanel, hoj tu man bičhaďal a hoj len kamehas avke, sar man kamehas.
24 Dado, kamav, hoj ola manuša, saven mange diňal, te aven manca ode, kaj som
me, hoj te dikhen miri slava – e slava, so mange diňal vašoda, bo man kamehas
mek angloda, sar sas o svetos stvorimen.
25 Čačipnaskro Dado, o svetos tut na prindžarďa, ale me tut prindžarďom a the
kala prindžarde, hoj tu man bičhaďal.
26 Diňom lenge te džanel tiro nav a mek the dava, hoj o kamiben, saveha man
kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.“

18

Zalen le Ježiš

1 Sar pes o Ježiš imar domodľinďa, geľa peskre učeňikenca prekal o paňi Kidron,
kaj sas olivovo sados. O Ježiš geľa andre peskre učeňikenca.
2 O Judaš, savo les zradzinďa, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes ode buterval
arakhelas peskre učeňikenca.
3 Avke iľa peha o Judaš jekh čata slugaďen the sluhen le nekbaredere rašajendar
the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetla, šabľi the kopiji.
4 O Ježiš džanelas savorestar, so pes leske ačhela, avke geľa a phučľa lendar: „Kas
roden?“
5 „Le Ježiš Nazaretsko,“ odphende leske.
O Ježiš phenďa: „Me Som.“ A sas lenca the o Judaš, leskro zradcas.
6 Sar lenge o Ježiš phenďa: „Me Som,“ gele palal a pele pre phuv.
7 Avke lendar pale phučľa: „Kas roden?“
„Le Ježiš Nazaretsko,“ phende.
8 O Ježiš odphenďa: „Phenďom tumenge, hoj Me Som. Te man roden, len muken te
džal.“
9 Kada phenďa, hoj pes te ačhen leskre lava: „Ňikas olendar, kas mange diňal, na
našaďom.“
10 Akor o Šimon Peter cirdňa avri peskri šabľa a odčhinďa le nekbaredere rašaskre
sluhaske o čačo kan. Oda sluhas pes vičinelas Malchos.
11 Ale o Ježiš phenďa le Peteriske: „Thov e šabľa pale, kaj sas! Či na pijava avri e
kuči, so mange o Dad diňa?“
12 Akor o slugaďa, o veľiťeľis the o sluhi le Židengre ile le Ježiš a zaphandle les.
13 A ešeb les ľigende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfašiskro. O Kajfaš sas oda
berš nekbareder rašaj.
14 Oda sas oda Kajfaš, savo phenďa le Židenge, hoj feder ela, te merela jekh manuš
vaš savore nipi.

O Peter zaprinel le Ježiš

15 Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeňikos. Ole učeňikos o nekbareder
rašaj prindžarelas a geľa jekhetane le Ježišoha andre le nekbareder rašaskri dvora.
16 No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Paľis oda dujto učeňikos, saves o nekbareder
rašaj prindžarelas, avľa avri a vakerďa ola čhaha, savi phundravelas e brana, paľis
iľa andre le Peter.
17 Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phučľa le Peteristar: „Na sal the tu jekh
kale manušeskre učeňikendar?“
„Na som,“ odphenďa o Peter.
18 Ačhenas ode o sluhi the o služobňika le Židengre a kerde bari jag a tačarenas
pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

O Ježiš anglo nekbareder rašaj

19 O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeňika the pal leskro sikaviben.
20 O Ježiš leske odphenďa: „Me vakeravas le svetoske phundradones. Furt sikavavas
andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore Židi, a ňič na vakeravas
počoral.
21 So mandar phučes? Phuč olendar, ko šunenas, so lenge vakeravas. On džanen,
so vakerďom.“
22 Sar oda phenďa, jekh ole slugaďendar, so ode ačhelas, demaďa le Ježiš pal o muj
a phenďa: „Kavke odphenes le nekbareder rašaske?“
23 O Ježiš leske odphenďa: „Te namištes phenďom, sikav, so namištes phenďom,
ale te mištes, soske man mares?“
24 Paľis bičhaďa o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj ko Kajfaš.

O Peter pale zaprinel le Ježiš

25 O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phučle lestar: „Na sal the tu jekh leskre
učeňikendar?“
No ov zaprinďa a phenďa: „Na som.“
26 Jekh le nekbareder rašaskre sluhendar, savo sas famelija oleske, kaske o Peter
odčhinďa o kan, phenďa: „Na dikhľom tut leha andre zahrada?“
27 O Peter pale zaprinďa a takoj giľaďa o kohutos.

O Ježiš anglo Pilat

28 Avke ľigende le Ježiš khatar o Kajfaš andro palacis le Pilatoskro a sas tosara. Ale
on na gele andre, hoj pes te na meľaren, bo kamle te chal le bakrores pre Patraďi.
29 O Pilat avľa avri pal lende a phučľa: „So hin tumen pre kada manuš?“
30 Odphende leske: „Te na kerďahas kada manuš namištes, na anďamas les ke tu.“
31 O Pilat odphenďa: „Len les tumen a sudzinen les pal tumaro zakonos.“
O Židi leske phende: „Amen nane pravos ňikas te murdarel.“
32 Kada pes ačhiľa, hoj pes te ačhen o lava le Ježišoskre, savenca diňa te džanel,
save meribnaha merela.
33 Avke o Pilat geľa pale andro palacis, vičinďa le Ježiš a phučľa lestar: „Sal tu o
židoviko kraľis?“
34 O Ježiš odphenďa: „Phenes oda korkoro tutar, abo tuke oda pal ma phende aver
džene?“
35 O Pilat phenďa: „So me som Židos? Korkoro tiro narodos the o bare rašaja
mange tut dine. So kerďal?“
36 O Ježiš odphenďa: „Miro kraľišagos nane andral kada svetos. Te uľahas miro
kraľišagos andral kada svetos, mire služobňika pes mardehas vaš ma, hoj te na avav
dino andro vasta le Židenge. Ale akana miro kraľišagos nane adarik.“
37 Akor o Pilat phenďa: „Ta akor the avke sal kraľis?“
O Ježiš odphenďa: „Tu phenes, hoj som kraľis. Me pre oda uľiľom, a vašoda avľom
pro svetos, hoj te svedčinav pal o čačipen. Sako, ko hin andral o čačipen, šunel miro
hangos.“
38 O Pilat phučľa: „So hin o čačipen?“ Sar oda phenďa, geľa pale avri paš o Židi a
phenďa lenge: „Me pre leste na arakhľom ňič nalačho.
39 Ale hin tumen tradicija, hoj tumenge premukav pre Patraďi jekhe bertenošis.
Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kraľis?“
40 Ale on savore vičinenas: „Na les, ale le Barabaš!“ O Barabaš sas zbujňikos.

19

O Pilat odsudzinel le Ježiš pro meriben

1 Akor iľa o Pilat le Ježiš a diňa les te marel le bičoha.
2 O slugaďa kerde le trňendar koruna a thode le Ježišoske pro šero. Urde les andro
purpurovo plašťos,
3 avenas paš leste a phenenas: „Mi dživel o židoviko kraľis!“ A marenas les pal o
muj.
4 Paľis o Pilat avľa pale avri a phenďa lenge: „Dikhen, anav tumenge les avri, hoj
te džanen, hoj me pre leste na arakhav ňič nalačho.“
5 Avke avľa o Ježiš avri. Pro šero les sas e koruna le trňendar a sas urdo andro
purpurovo plašťos. O Pilat lenge phenďa: „Dikhen, o manuš!“
6 Sar les dikhle o bare rašaja the o stražňika, vičinde: „Ukrižin les! Ukrižin les!“
O Pilat lenge phenďa: „Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na arakhav ňič
nalačho!“

7 O Židi leske odphende: „Amen hin zakonos a pal oda zakonos mušinel te merel,
bo kerelas pestar o Čhavo le Devleskro.“
8 Sar oda šunďa o Pilat, meksa buter predaranďiľa
9 a geľa pale andre peskro palacis a phučľa le Ježišostar: „Khatar sal?“ Ale o Ježiš
leske na odphenďa.
10 O Pilat leske phenďa: „Manca na vakeres? So na džanes, hoj man hin zor tut te
premukel abo tut te ukrižinel?“
11 O Ježiš leske odphenďa: „Na uľahas tut upral mande ňisavi zor, te tuke oda na
uľahas dino upral. Vašoda bareder binos hin oles, ko man tuke diňa andro vasta.“
12 Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vičinenas: „Te kales
premukeha, na sal le cisariskro prijaťeľis. Bo sako, ko pestar kerel kraľis, džal pro
cisaris.“
13 Sar o Pilat šunďa kala lava, iľa le Ježiš avri a bešľa peske pro sudno stolkos pro
than, so pes vičinel Litostrotos a andre hebrejiko čhib Gabata.
14 A sas o džives, sar pes pripravinenas pre Patraďi; sas vaj dešuduj ori*.
O Pilat phenďa le Židenge: „Dikhen! Tumaro kraľis!“
15 No on vičinde: „De les het! Murdar les! Ukrižin les!“
O Pilat phučľa: „Kamen, hoj te ukrižinav tumare kraľis?“
Ale o bare rašaja odphende: „Nane amen kraľis, ča cisaris!“

O Ježiš ukrižimen

16 Akor lenge les diňa, hoj les te ukrižinen. Avke ile le Ježiš het.
17 Ľidžalas peskro kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka a andre hebrejiko
čhib Golgota.
18 Ode les ukrižinde a leha mek the duje avren, jekhes pal jekh sera a dujtones pal
e dujto sera, a le Ježiš maškaral.
19 O Pilat diňa te pisinel tabuľka a thoďa la pro kerestos. A sas ode pisimen: „O
Ježiš Nazaretsko, o kraľis le Židengro.“
20 A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes paš o
foros. Sas oda pisimen hebrejski, grecki the laťinski.
21 Akor phende le Židengre nekbaredere rašaja le Pilatoske: „Ma pisin: ‚O kraľis
le Židengro,‘ ale pisin, hoj ov phenďa: ‚Me som kraľis le Židengro.‘ “
22 Ale o Pilat odphenďa: „Oda, so pisinďom, pisinďom.“
23 Sar imar o slugaďa ukrižinde le Ježiš, rozďelinde leskre gada pro štar kotora,
dojekhe slugaďiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, savo na sas sido, ale sas jekhe
pochtanestar uprunestar dži tele
24 a phende peske: „Na čhingeras les, ale losinas vaše, kaskro ela.“ Aleha pes ačhiľa
oda, so hin pisimen:
„Rozďelinde peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhide losos.“
Kada hin oda, so kerde o slugaďa.
25 Paš o kerestos le Ježišoskro ačhelas leskri daj, leskra dakri pheň, e Maria, so sas
romňi le Kleofašiskri, the e Maria Magdalena.
26 Sar o Ježiš ode dikhľa peskra da a the le učeňikos, saves kamelas, hoj ačhel paš
late, phenďa peskra dake: „Džuvľije, dikh, tiro čhavo!“
27 Paľis phenďa le učeňikoske: „Dikh, tiri daj!“ Akorestar la iľa oda učeňikos ke
peste.

O Ježiš merel

* **19:14** E grecko čhib: šov ori

28 Paľis, sar imar dikhľa o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te naplňinel oda,
so hin pisimen, phenďa: „Smedno som!“
29 Sas ode čaro, andre savo sas šut. Močinde e špongija andro šut, phandle la pre
izoposkri paca a thode leske la paš o vušta.
30 Sar o Ježiš koštoľinďa o šut, phenďa: „Dokerdo hin!“ Zmukľa tele o šero a mukľa
avri peskre duchos.
31 Vašoda, hoj sas o džives anglo šabat, mangle o Židi le Pilat, hoj te del te phagel o
kokala pro pindre olenge, ko sas ukrižimen. Bo na kamenas len te mukel pro keresti
pro šabat a kada šabat sas baro.
32 Avke avle o slugaďa a phagle o kokala pro pindre le ešebnoneske the le
dujtoneske, so leha sas ukrižimen.
33 Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske o kokala,
34 ale jekh le slugaďendar predemaďa la kopijaha leskri sera a takoj čuľiľa avri o
rat the o paňi.
35 A oda, ko oda dikhľa, diňa sveďectvos a leskro sveďectvos hino čačipnaskro. Ov
džanel, hoj vakerel čačipen, hoj the tumen te pačan.
36 Kada pes ačhiľa vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so hin pisimen: *„Aňi jekh leskro
kokalos na ela phagerdo*,“
37 a pre aver than hin pisimen: *„Dikhena oles, kas predemade*.“

O Ježiš parundo

38 Paľis o Jozef andral e Arimatija, savo sas le Ježišoskro učeňikos, ale počoral, bo
daralas le Židendar, phučľa le Pilatostar, či šaj lel tele le Ježišoskro ťelos, a o Pilat
leske domukľa. Avke avľa a iľa tele le Ježišoskro ťelos.
39 Avľa the o Nikodem, savo sas angloda rači paš o Ježiš, a iľa peha vaj tranda (30)
kili mišimen aloe the mirha.
40 Avke ile le Ježišoskro ťelos a pačarde les andro lepedi le voňave olejenca, avke
sar hine o Židi sikade te parunel.
41 Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas zahrada a andre zahrada nevo hrobos, andre
savo mek šoha ňiko na sas thodo.
42 A vašoda, hoj sas o džives anglo šabat a hoj o hrobos sas pašes, thode ode le
Ježiš.

20

O Ježiš nane andro hrobos

1 Paľis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avľa e Maria
Magdalena paš o hrobos a dikhľa, hoj o bar hino odcirdlo pašal o hrobos.
2 Sar oda dikhľa, denašelas a avľa ko Šimon Peter the ke oda dujto učeňikos, saves
rado dikhelas o Ježiš, a phenďa lenge: „Ile le Rajes andral o hrobos a na džanas, kaj
les thode.“
3 Akor o Peter the o dujto učeňikos gele paš o hrobos.
4 Sodujdžene denašenas jekhetane, ale o dujto učeňikos denašelas sigeder sar o
Peter a doavľa ešebno paš o hrobos.
5 Sar banďiľa andro hrobos, dikhľa ode ča o lepedi, ale na geľa andre.
6 Paľis ode doavľa the o Šimon Peter a geľa andro hrobos a tiš dikhľa o lepedi
7 the o khosno, so sas le Ježišoste pro šero. O khosno na sas paš o lepedi, ale sas
zapačardo pre aver than.
8 Akor geľa andre the o dujto učeňikos, savo sas ešebno paš o hrobos, a dikhľa a
pačanďiľa.

9 On mek na achaľonas le Devleskre Laveske, hoj o Ježiš mušinela te ušťel andral o meriben.
10 Avke ola učeňika gele pale khere.

O Ježiš pes sikavel la Maria Magdalenake

11 Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, banďiľa andro hrobos
12 a dikhľa te bešel duje aňjelen andro parne gada ode, kaj angloda pašľolas le Ježišoskro ťelos; jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.
13 On latar phučle: „Džuvľije, so roves?“
Oj odphenďa: „Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.“
14 Sar oda phenďa, visarďa pes palal a dikhľa ode te ačhel le Ježiš, ale na džanelas, hoj oda hin o Ježiš.
15 O Ježiš latar phučľa: „Džuvľije, so roves? Kas rodes?“
Oj peske gondoľinďa, hoj oda hin o zahradňikos, a phenďa leske: „Rajeja, te les tu iľal het, phen mange, kaj les thoďal, a me les lava.“
16 O Ježiš lake phenďa: „Mario!“
Oj visaľiľa a phenďa leske andre hebrejiko čhib: „Rabbuni!“ (So hin prethodo: Učiťeľina.)
17 O Ježiš lake phenďa: „Ma chude tut mandar, bo mek na somas upre ke miro Dad, ale dža pal mire phrala a phen lenge: ‚Džav upre ke miro Dad the ke tumaro Dad, ke miro Del the ke tumaro Del.‘ “
18 Avke e Maria Magdalena geľa pal o učeňika a phenďa lenge: „Dikhľom le Rajes!“ A phenďa lenge the oda, so lake phenďa.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

19 Mek rači oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avľa, ačhiľa maškar lende a phenďa lenge: „Smirom tumenge!“
20 Sar oda phenďa, sikaďa lenge peskre vasta the peskri sera. O učeňika radisaľile, sar dikhle le Rajes.
21 O Ježiš lenge pale phenďa: „Smirom tumenge! Sar man bičhaďa o Dad, avke the me tumen bičhavav.“
22 Sar oda phenďa, phurdľa pre lende a phenďa lenge: „Prilen le Svete Duchos!
23 Olenge, kaske odmukena o bini, hin odmuklo, a kaske na odmukena o bini, nane odmuklo.“

O Ježiš the o Tomaš

24 Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas lenca, sar avľa o Ježiš.
25 Avke leske phende okla učeňika: „Dikhľam le Rajes!“
No ov lenge phenďa: „Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskre vasta a na thovava miro angušt andro cheva, kaj sas predemado, a na thovava miro vast andre leskri sera, na pačava!“
26 Pal ochto džives sas pale leskre učeňika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avľa prekal o zarimen vudar, ačhiľa peske maškar lende a phenďa: „Smirom tumenge!“
27 Paľis phenďa le Tomaišiske: „Thov tiro angušt kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les andre miri sera a ma av napačabnaskro, ale pačabnaskro!“
28 O Tomaš leske odphenďa: „Miro Raj the miro Del!“
29 O Ježiš leske phenďa: „Pačanďiľal, bo man dikhľal. Bachtale hine ola, ko na dikhle a pačanďile.“

30 O Ježiš mek but aver zazraki kerďa anglo jakha peskre učeňikengre, so nane
pisimen andre kadi kňižka.
31 Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hino o Kristus, o Čhavo le
Devleskro, a pačabnaha tumen te avel o dživipen andre leskro nav.

21

O Ježiš pes pale sikavel le učeňikenge

1 Paľis pes pale o Ježiš sikaďa le učeňikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhiľa pes
oda kavke:
2 Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral
e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskre the mek duj aver leskre učeňika.
3 O Šimon Peter lenge phenďa: „Džav te chudel ribi.“ Phende leske: „Džas the amen
tuha.“ Avke bešle andre loďka a gele, ale odi rat na chudle ňič.
4 Sar vidňisaľolas, ačhelas o Ježiš paš o paňi, ale o učeňika na džanenas, hoj oda
hin o Ježiš.
5 O Ježiš lendar phučľa: „Čhavale, chudňan varesave ribi?“
„Na,“ odphende.
6 Ov lenge phenďa: „Čhiven e sita pre čači sera la loďkakri a chudena.“ Avke čhide
a chudle ajci but ribi, hoj aňi na birinenas te cirdel avri e sita.
7 Akor phenďa oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: „Oda hin o Raj!“
Sar šunďa o Šimon Peter, hoj oda hin o Raj, urďa pre peste o uprune gada, so angloda
čhiďa tele, a chučiľa andro moros.
8 Okla učeňika avle la loďkaha a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur
la phuvatar, vaj šel (100) metri.
9 Sar doavle paš o brehos, dikhle, hoj imar ode sas kerďi e jag le angarendar a upral
sas thoďi e riba the o maro.
10 O Ježiš lenge phenďa: „Anen ole ribendar, so akana chudňan.“
11 O Šimon Peter geľa a cirdňa e sita avri pre phuv. A sas andre pherdo bare ribi,
šel penda the trin (153), ale kajte sas kajci but, e sita na čhinďiľa.
12 Paľis phenďa o Ježiš: „Aven te chal!“ A ňiko le učeňikendar pes na opovažinďa
lestar te phučel: „Ko tu sal?“ Bo džanenas, hoj oda hin o Raj.
13 O Ježiš avľa pašeder, iľa o maro a podiňa lenge. Avke kerďa the la ribaha.
14 Kada sas imar tritovar, so pes sikaďa o Ježiš peskre učeňikenge, kanastar ušťiľa
andral o meriben.

O Ježiš the o Peter

15 Sar imar dochale, phučľa o Ježiš le Šimonostar Peteristar: „Šimon, čhavo le
Janoskro, kames man buter sar kala?“
„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenďa leske o Peter.
O Ježiš leske phenďa: „Pašin mire bakroren!“
16 Pale lestar o Ježiš phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man?“
„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenďa leske.
O Ježiš leske phenďa: „Starin tut pal mire bakrore!“
17 Tritovar lestar phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, rado man dikhes?“
Akor ačhiľa smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: „Rado man dikhes?“ A
phenďa leske: „Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut rado dikhav.“
O Ježiš leske phenďa: „Pašin mire bakroren!

18 Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro a džahas,
kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut phandela a ľidžala tut
ode, kaj na kameha.“
19 Oleha o Ježiš diňa le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavinela le Devles.
Sar oda phenďa, prikazinďa leske: „Av pal ma!“
20 O Peter visaľiľa a dikhľa, hoj džal pal leste oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš a
savo paš o chaben geľa pašeder paš o Ježiš a phučľa: „Rajeja, ko tut zradzinela?“
21 Sar les o Peter dikhľa, phenďa le Ježišoske: „Rajeja, so ela kaleha?“
22 O Ježiš leske phenďa: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda?
Tu av pal ma!“
23 Vaš oda lav pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na merela. No o
Ježiš leske na phenďa, hoj na merela, ale: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava,
so tut hin andre oda?“
24 Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisinďa. Džanas, hoj
leskro sveďectvos hino čačipnaskro.
25 No, hin mek the but aver veci, save o Ježiš kerďa. Te pes oda savoro pisinďahas
andre, gondoľinav mange, hoj aňi le svetos na uľahas dos than pre ola kňižki, so pes
diňahas te pisinel.
Amen.

Le Apoštolengre
Skutki

1 Lačho Teofilona, ešebno zvitkos pisinďom pal savoreste, so chudňa o Ježiš te kerel a te sikavel
2 dži andre oda džives, sar sas ilo upre andro ňebos. Angloda sar sas ilo upre, diňa prekal o Sveto Duchos o prikazaňja le apoštolenge, saven peske kidňa avri.
3 Saranda (40) džives pal peskro meriben pes lenge o Ježiš buterval sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca pal o kraľišagos le Devleskro.
4 Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: „Ma džan het andral o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas a pal savo miro Dad diňa lav, hoj tumen dela.
5 O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha, imar nabut dživesenca.“

O Ježiš džal andro ňebos

6 A sar pes zgele, phučle le Ježišostar: „Rajeja, či kames akana pale te ačhavel o kraľišagos le Izraeloskro?“
7 O Ježiš lenge odphenďa: „Oda nane tumari veca te džanel o dživesa, abo te prindžarel o časi, save o Dad diňa peskra zoraha.
8 Ale avela pre tumende o Sveto Duchos, prilena leskri zor a avena mire švedki andro Jeruzalem the pal cal'i Judsko the andre Samarija a paľis the dži andro posledno agor la phuvakro.“
9 Pal kala lava sas angle lengre jakha hazdlo upre andro ňebos a e chmara les iľa pašal lengre jakha.
10 Androda, sar dikhenas upre pro ňebos, jekhvareste paš lende ačhile duj murša urde andro parne gada,
11 a phende: „Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro ňebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar ilo upre andro ňebos, avela pale avke, sar les dikhľan te džal andro ňebos.“
12 Paľis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin vaj jekh kilometros paš o Jeruzalem.
13 Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o Jakob le Alfeoskro, o Šimon Zelota, saves vičinenas Horľivec, the o Judaš le Jakoboskro.
14 Kala savore ačhenas jekhetane andro modľitbi, jekhetane le džuvľenca the la Mariaha, le Ježišoskra daha, the leskre phralenca.

Kiden avri le Matej vaš o apoštolos

15 Andre ola dživesa ušťiľa upre o Peter maškar savore učeňika. Sas ode vaj šel the biš (120) manuša. A phenďa:
16 „Muršale, phralale, mušinďa pes te naplňinel oda, so hin pisimen, so imar anglal phenďa o Sveto Duchos prekal o David pal o Judaš, savo ľidžalas olen, ko phandle andre le Ježiš.
17 Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.“
18 A vaš o love, so chudňa vaš oda, hoj zradzinďa le Ježiš peske cinďa maľa. Paloda peľa tele šereha a phariľa avke, hoj savoro andral leste avľa avri.
19 A dodžanle pes paloda savore manuša, so bešenas andro Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi maľa andre lengri čhib Akeldama, so hin le Rateskri Maľa.

20 „Bo andro Žalmi hin pisimen:
‚Mi ačhel leskro kher omuklo
a ňiko ode te na bešel!‘
A avrether:
‚Leskri služba mi prelel aver!‘
21 Vašoda kampel te kidel avri jekhes ole muršendar, ko sas amenca calo časos, medik
sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca,
22 ko sas amenca akorestar, sar sas o Ježiš boldo le Janostar, dži andre oda džives, sar
sas amendar ilo upre. Bo oda murš ačhela švedkos jekhetane amenca, hoj o Ježiš
ušťiľa andral o meriben.“
23 Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, saves vičinenas Čačipnaskro, the
le Maťej.
24 Paľis pes kavke modľinenas: „Rajeja, tu prindžares o jile savore manušengre,
tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidňal avri,
25 hoj te prelel e apoštolsko služba, savi o Judaš omukľa, hoj te džal pre peskro
than.“
26 Avke len dine losi a o losos peľa pro Maťej, savo sas imar rachimen paš o dešujekh
(11) apoštola.

2

O Sveto Duchos avel tele pro Letňice

1 Sar avľa o inepos Letňice, penda (50.) džives pal e Patraďi, sas savoredžene
jekhetane pre jekh than.
2 Jekhvareste šunďiľa andral o ňebos ajso zoralo hangos, sar te avľahas zoraľi
balvaj, a naplňinďa calo kher, kaj bešenas.
3 Sikade pes lenge ajse sar jagale čhiba, so pes rozďelinde a bešle pre dojekh lendar.
4 Jekhvareste sas savore naplňimen le Svete Duchoha a chudle te vakerel andre
aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te vakerel.
5 Andro Jeruzalem sas o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos.
6 Sar šunde oda hangos, savoredžene pes ode zgele a igen pes čudaľinenas, sar len
šunde te vakerel andre lengre čhiba.
7 Našťi avenas ke peste, čudaľinenas pes a phenenas jekh avreske: „Či nane savore
kala, so kade vakeren, Galilejčana?
8 Sar oda, hoj sako amendar len šunas te vakerel andre amare čhiba, andre save
bariľam avri?
9 Amen o Parti, o Medi, o Elamiti, ola, ko bešas andre Mezopotamija, andre Judsko
the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija,
10 andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o
Cirenija, the ola, ko sam andral o Rim,
11 o Židi the ola, ko pregele andro židoviko pačaben, o Kreťana the o Arabi – savore
len šunas te vakerel andre amare čhiba o bare veci le Devleskre!“
12 Igen pes čudaľinenas a našťi ke peste avenas, phenenas jekh avreske: „Oda so
hin kada?“
13 Ale varesave džene lendar asanas a phenenas: „Pile but mol!“

O Peter chudel te kazinel

14 O Peter ušťiľa upre jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a chudňa ke lende
te vakerel le zorale hangoha: „Muršale, save san Židi, the savore tumen, so bešen
andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a achaľon kaleske!
15 Kala manuša nane mate, sar tumenge tumen gondoľinen. Se mekča hin eňa ori
tosara.

16 Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:
17 *‚Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del,*
hoj čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare terne dikhena viďeňja
a tumare phure manušen ela sune.
18 *He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički*
čhivava avri mire Duchos a prorokinena.
19 *Sikavava o zazraki upre pro ňebos*
the o znameňja tele pre phuv,
o rat, e jag the o baro thuv.
20 *O kham pes čerinela pro kaľipen*
a o čhonoro pro rat
angloda, sar avela oda baro the slavno džives le Rajeskro.
21 *A ela avke, hoj sako,*
ko lašarela le Rajeskro nav, ela zachraňimen.‘
22 Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš Nazaretsko sas oda murš, savo sas le Devlestar maškar tumende dokazimen la bara zoraha the le zazrakenca, save prekal leste o Del kerelas, avke sar oda the tumen korkore džanen.
23 Ale o Del imar anglal džanelas, so pes ačhela, a oda sas leskro planos, hoj tumen ole muršes te zalen a prekal o vasta le binošnengre te primaren pro kerestos a te murdaren.
24 No o Del les uštaďa andral o meriben a iľa lestar o meribnaskre dukha, se aňi pes na delas, hoj les o meriben te ľikerel andre peskri zor.
25 Bo o David pal leste phenďa:
‚Dikhavas le Rajes furt anglal mande;
ov hino paš miro čačo vast,
vašoda man na čhalavava.
26 *Vašoda radisaľiľa miro jilo the miri čhib,*
hoj mek the miro ťelos odpočovinela andre naďej,
27 *bo na mukeha miri duša*
pre oda than, kaj hine o mule,
aňi na deha tire svetoneske,
hoj leskro ťelos te kirňol.
28 *Diňal mange te prindžarel o droma le dživipnaskre*
a naplňineha man le radišagoha anglal tute!‘
29 Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav šmelones pal amaro dad pal o David, hoj ov muľa, sas parundo a leskro hrobos hino ke amende dži adadžives.
30 Ov sas prorokos a džanelas, hoj o Del les diňa veraha lav, hoj pre leskro tronos bešela jekh leskre potomkendar.
31 O David oda imar anglal dikhľa a vakerelas pal o Kristus, *hoj ušťela andral o meriben a hoj leskri duša na ačhela pre oda than, kaj hine o mule, aňi leskro ťelos na kirňola.*
32 Ipen ole Ježiš o Del uštaďa andral o meriben a amen savore oda dikhľam.
33 O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a priiľa le Dadestar le Svete Duchos, avke sar o Dad diňa lav. Ov les čhiďa avri pre amende a oda hin oda, so tumen akana dikhen the šunen.
34 Se o David na geľa upre andro ňebos, ale phenďa:
‚O Del phenďa mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
35 *medik tuke na thovava*

tire ňeprijaťeľen tel o pindre.‘
36 A vašoda mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš, saves
tumen ukrižinďan, kerďa Rajeske the Kristoske.“

Trin ezera nipi pačanďile
37 Sar oda o manuša šunde, geľa lenge oda dži andro jile a phende le Peteriske the
okle apoštolenge: „So amenge kampel te kerel, phralale?“
38 O Peter lenge phenďa: „Keren pokaňje a sako tumendar pes mi del te bolel andro
nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te aven odmukle o bini, a chudena le Svete Duchos sar
daros.
39 Bo kada lav, so o Del diňa, hin prekal tumende, prekal tumare čhave a the prekal
sakoneste, ko hine dur, saven peske vičinela o Raj, amaro Del.“
40 A mek the but avre lavenca lenge svedčinelas. Vakerelas a phenelas lenge pre
godi: „Zachraňinen tumen andral kada binošno pokoleňje!“
41 Avke ola džene, ko radišagoha priile leskro lav, pes dine te bolel. A andre oda
džives pes ke lende pridine vaj trin ezera (3 000) manuša.
42 Savore ola džene furt sikľonas le apoštolendar a sas jekhetane le phralenca.
Phagerenas o mare a ačhenas pro modľitbi.

Ešebno khangeri
43 Pre savore nipi avelas dar, bo o apoštola kerenas but zazraki the znameňja.
44 Savore manuša, so pačanďile, sas peha a sas len savoro jekhetane.
45 Bikenenas peskre maľi the majetki a rozdenas maškar peste pal oda, kaske keci
kampelas.
46 Sako džives sas jekhetane andro chramos a andre peskre khera phagerenas o
mare a chanas o chaben radišagoha the žuže jilenca.
47 Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas sako džives
neve zachraňimen manušen.

3

O Peter sasťarel avri le banges
1 O Peter the o Jan džanas upre andro chramos trin orendar pro modľitbi.
2 A ipen akor ode anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar uľiľa. Sako
džives les hordinenas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, hoj te žobrinel
olendar, ko džanas andro chramos.
3 Sar dikhľa le Peter the le Jan te avel andro chramos, mangľa peske lendar love.
4 Akor o Peter the o Jan pre leste dikhle a phende: „Dikh pre amende!“
5 A ov pre lende igen dikhelas, bo užarelas, hoj les dena love.
6 Ale o Peter phenďa: „Nane man somnakaj aňi rup, ale oda, so man hin, oda tut
dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušťi a phir!“
7 Chudňa les le čače vastestar a hazdňa les upre. A takoj pro than leske zoraľile o
pindre the o khoča,
8 chučiľa upre a phirelas. Geľa lenca andro chramos, ode phirelas, chučkerelas
radišagostar a lašarelas le Devles.
9 Savore nipi, so ode sas, les dikhle, sar phirel a lašarel le Devles,
10 a prindžarde, hoj oda sas ov, so bešelas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel
Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudaľinenas oleske, so pes leske ačhiľa.

O Peter kazinel andre dvora le Šalamunoskri
11 Oda manuš phirelas pal o Peter the pal o Jan, a vašoda pes savore manuša zgele
ke lende andre bari dvora le Šalamunoskri, bo našťi avenas ke peste.

12 Sar oda dikhľa o Peter, odphenďa le manušenge: „Muršale andral o Izrael, soske
tumen oleske avke čudaľinen? Abo soske pre amende avke dikhen, sar te oda amen
kerďamas peskra zoraha abo pobožnosťaha, hoj kada manuš te phirel?
13 *O Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro, o Del amare dadengro*
oslavinďa peskre čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na kamľan les akor, sar
les o Pilat kamelas te premukel.
14 Tumen na kamľan le Svetes a Čačipnaskres, ale mangľan, hoj tumenge te
premukel le vrahos.
15 Murdarďan oles, ko del o dživipen, ale o Del les uštaďa andral o meriben a amen
sam oleske švedki!
16 Pačabnaha andro nav Ježiš kada manuš, saves tumen dikhen a prindžaren,
sasťiľa avri. O pačaben andro Ježiš calkom sasťarďa kale muršes, avke sar oda tumen
savore šaj dikhen.
17 Phralale, me džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerďan, aňi tumare vodci.
18 Ale o Del naplňinďa oda, so imar anglal phenďa prekal savore peskre proroka,
hoj leskro Kristus cerpinela.
19 Vašoda akana keren pokaňje a visaren tumen, hoj pes tumenge te khosen tele o
bini a te avel pre tumende e nevi zor the o smirom le Devlestar,
20 hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal dino.
21 Ov mušinel te ačhel andro ňebos dži akor, medik o Del na prikerela savoro, pal
soste imar čirla vakerelas prekal savore peskre sveta proroka.
22 Bo o Mojžiš phenďa le dadenge: *‚O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela prorokos*
tumare phralendar, avke sar ačhaďa man. Les šunena andre savoreste, so tumenge
phenela.
23 *A dojekh manuš, ko na šunela ole prorokos, ela le Devleskre manušendar tradlo*
het.‘
24 Savore proroka, o Samuel a the savore proroka, so avle pal leste, imar anglal
vakerenas pal kala dživesa.
25 Tumen san o čhave le prorokengre the la zmluvakre, savi o Del kerďa tumare
dadenca akor, sar phenďa le Abrahamoske: *‚Andre tiro potomkos ena požehňimen*
savore narodi pre phuv.‘
26 O Del ačhaďa peskre Služobňikos le Ježiš a ešeb les bičhaďa ke tumende, hoj
tumen te požehňinel oleha, hoj tumen visarela tumare binošne dromendar.“

4

O Peter the o Jan angle Bari Rada

1 Sar oda vakerelas le manušenge, avle pre lende o rašaja, o Saduceja the le
chramoskre stražňikengro veľiťeľis.
2 On sas pre lende choľamen, bo o apoštola sikavenas le manušen a phenenas lenge,
hoj andro Ježiš šaj ušťena andral o meriben.
3 Zaile len, a vašoda, hoj imar sas rat, phandle len andre bertena.
4 Ale but džene olendar, ko šunde o lav, pačanďile a imar sas vaj pandž ezera (5
000) murša.
5 Ačhiľa pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o vodci, o
phuredera, o zakoňika,
6 o nekbareder rašaj Annaš, o Kajfaš, o Jan, o Alexander a the mek savore andral e
famelija le nekbareder rašaskri.
7 Thode len te ačhel maškaral a phučenas lendar: „Sava zoraha, abo andre savo
nav oda kerďan?“

8 Avke o Peter, naplňimen le Svete Duchoha, lenge phenďa: „Vodcale the phureder
manušale le Izraeloskre!
9 Amen sam adadžives sudzimen vaš o lačhipen, so pes kerďa le nasvale
manušeske, a tumen amendar phučen, sar les sasťarďam.
10 Akor mi džanen savore Izraeliti a the tumen savore, hoj andro nav Ježiš Kristus
Nazaretsko, saves tumen ukrižinďan a saves o Del uštaďa andral o meriben, sasťiľa
kada manuš avri anglal tumare jakha.
11 O Ježiš hin
‚oda bar, savo tumen o murara odčhiďan
a savo ačhiľa oda hlavno bar.‘
12 A andre ňikaste avreste nane e zachrana, bo aňi nane aver nav tel o ňebos, so
uľahas dino le manušenge, andre savo šaj avas amen zachraňimen.“
13 Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudaľinde pes, bo džanenas, hoj
on hine običajna manuša, so nane avrisikade. A prindžarde len, hoj phirenas le
Ježišoha.
14 Ale sar dikhle paš lende te ačhel ole manušes, so sasťiľa avri, našťi phende ňič.
15 Bičhade len avri andral e Bari Rada a paľis pes maškar peste dovakerenas:
16 „So keraha kale manušenca? Bo sako, ko bešel andro Jeruzalem, džanel, hoj
prekal lende pes ačhiľa baro zazrakos a amen oda našťi zaprinas.
17 Ale vašoda, hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maškar o nipi, zakazinas
lenge, hoj imar te na vakeren andre oda nav ňisave manušeske.“
18 Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar šoha te na vakeren aňi te na sikaven
andro nav Ježiš.
19 Ale o Peter the o Jan lenge odphende: „Korkore rozsudzinen, či oda uľahas mištes
anglo Del, hoj buter te šunas tumen sar le Devles.
20 Bo amen našťi preačhas te vakerel pal oda, so dikhľam the šunďam.“
21 Paľis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre lende ňič, vaš
soske len šaj potrestindehas. Bo savore manuša lašarenas le Devles vaš oda, so pes
ačhiľa.
22 Ole manušeske, so sasťiľa avri, sas buter sar saranda (40) berš.

O učeňika lašaren le Devles

23 A sar len premukle, avle paš peskre a phende lenge pal savoreste, so lenge o bare
rašaja the o phuredera phende.
24 Sar oda on šunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: „Tu sal o
Nekbareder Del, savo kerďa o ňebos the e phuv, o moros a the savoro, so andre
lende hin.
25 Tu phenďal prekal o Sveto Duchos prekal o muj tire služobňikoskro, amare
dadeskro le Davidoskro:
‚Soske pes choľaren o narodi
a o manuša gondoľinen avri o zbitočna plani?
26 *O kraľa pre phuv*
the o vladara ušťile upre
a gele pro Del
the pre leskro Pomazimen.‘
27 Bo čačes o Herodes, o Pontsko Pilat, o pohana the o Izraeliti pes zgele andre kada
foros pre tiro sveto Služobňikos, pro Ježiš, saves tu pomazinďal,
28 hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamľa, hoj pes te
ačhel.
29 Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire služobňikenge
te vakerel o lav šmelones the bi e dar.

30 Nacirde tiro vast a sasťar avri, ker o ďivi the o zazraki andro nav Ježiš, andro nav
tire svete Služobňikoskro.“
31 A sar pes preačhile te modľinel, razisaľiľa oda than, kaj sas zgele, a jekhvareste
sas savoredžene naplňimen le Svete Duchoha a vakerenas le Devleskro lav bi e dar.

Le pačabnaskren sas savoro jekhetane

32 Olen, ko pačanďile, sas jekh gondoľišagos the jekh jilo a sas igen but džene. A
ňiko lendar na phenelas pal oda, so les sas, hoj oda hin leskro, ale savoro len sas
jekhetane.
33 O apoštola svedčinenas andre bari zor, hoj o Raj o Ježiš ušťiľa andral o meriben
a upral lende savorende sas bari milosť le Devleskri.
34 Na sas ňiko maškar lende, kas uľahas vareso frima. Bo savore, kas sas maľi abo
khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas,
35 anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.
36 Jekh lendar sas o Jozef, saves dine o apoštola nav Barnabaš (so hin prethodo:
Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus.
37 Les sas maľa, bikenďa la a ola love anďa a thoďa le apoštolenge paš o pindre.

5

Pal o Ananijaš the Zafira

1 Sas jekh murš, savo pes vičinelas Ananijaš a leskri romňi Zafira, a on bikende
peskri maľa.
2 Ale ov peske počoral mukľa ole lovendar a leskri romňi olestar džanelas. Okla
love, so leske ačhiľa, anďa a thoďa le apoštolenge paš o pindre.
3 O Peter phenďa: „Ananijaš, soske o beng naplňinďa tiro jilo, hoj te klamines le
Svete Duchoske, a počoral tuke mukľal ole lovendar, so chudňal vaš e maľa?
4 Či na sas odi maľa tiri, akor sar mek na sas bikenďi? A sar sas bikenďi, či našťi
kerďal ole lovenca oda, so tu kamľal? Soske tuke domukľal andro jilo odi veca? Na
klaminďal le manušenge, ale le Devleske.“
5 Sar šunďa o Ananijaš ola lava, peľa tele a muľa. A pre savoredženende, ko pes
pal oda došunde, avľa bari dar.
6 O terne murša ušťile, ile les avri a parunde les.
7 Vaj pal o trin ori avľa andre the leskri romňi, ale oj na džanelas, so pes ačhiľa.
8 O Peter phučľa the latar: „Phen mange, či vaš kajci bikenďan e maľa?“
„He, vaš ajci,“ oj odphenďa.
9 Avke lake o Peter phenďa: „Soske tumen dovakerďan, hoj pokušinena le Rajeskre
Duchos? Dikh, o pindre olengre, ko parunde tire romes, hine paš o vudar a ľidžana
avri the tut.“
10 A oj jekhvareste peľa tele leske paš o pindre a muľa. Sar avle andre o terne
murša, dikhle la muľa, ile la avri a parunde la paš lakro rom.
11 A avľa bari dar pre caľi khangeri the pre savorende, ko pes pal oda došunde.
12 Prekal o vasta le apoštolengre pes ačhenas maškar o nipi bare ďivi the zazraki.
Savore pačabnaskre pes arakhenas jekhetane andre dvora le Šalamunoskri a sas len
jekh gondoľišagos.
13 Aver džene pes daranas paš lende te džal, ale maškar o nipi len sas bari pačiv.
14 So dureder, ta buter manuša pačanas a igen but murša the džuvľa pačanďile
andro Raj.
15 Pro uľici anenas le nasvalen a thovenas len pro hadži the pro nošitki, hoj te
odarik predžala o Peter, hoj bajča leskro ciňos te avel pre varesave lendar.

16 A avenas ode the but nipi andral o fori pašal o Jeruzalem a anenas le nasvalen
the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sasťarde avri.

O rašaja džan pro apoštola

17 Akor ušťiľa o nekbareder rašaj the savore, so leha sas andral e sekta le
Saducejengri, a igen žjarlinenas,
18 vašoda chudle le apoštolen a phandle andre foroskri bertena.
19 Ale o aňjelos le Rajeskro phundraďa prekal e rat o vudar la bertenakro, ľigenďa
len avri a phenďa:
20 „Džan andro chramos a vakeren le manušenge savore lava pal oda nevo
dživipen.“
21 Sar oda on šunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. A sar avľa o
nekbareder rašaj the ola, ko sas leha, zvičinde e Bari Rada, savore phurederen andral
o Izrael. A bičhade andre bertena, hoj te anen le apoštolen.
22 Ale sar ode gele, na arakhle len andre bertena. Avke avle pale
23 a phende: „E bertena arakhľam mištes phandľi andre a o stražňika ačhenas avri
paš o vudar, ale sar la phundraďam, na arakhľam andre ňikas.“
24 Sar oda šunďa o veľiťeľis le chramoskre stražňikengro the o bare rašaja,
čudaľinenas pes, bo na džanenas, so pes ačhiľa.
25 Androda vareko avľa a phenďa lenge: „Dikhen, ola murša, saven tumen thoďan
andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.“
26 Avke o veľiťeľis peskre sluhenca geľa a anďa le apoštolen, ale na zoraha, bo
daralas le manušendar, hoj andre lende te na čhivkeren le barenca.
27 Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučľa:
28 „Či tumenge na zakazinďam te sikavel andre oda nav? Ale tumen pherdžarďan
o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskro meriben.“
29 A o Peter the okla apoštola odphende: „Buter kampel te šunel le Devles sar le
manušen.
30 O Del amare dadengro uštaďa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primarďan
pro kerestos a murdarďan.
31 O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a kerďa lestar Nekbareder Vodcas
the Spasiťeľis, hoj o Izrael te visaľol pale ko Del a te aven lenge odmukle o bini.
32 Amen sam o švedki kale vecenge a the o Sveto Duchos, saves diňa o Del olenge,
ko les šunen.“

Le Gamalieloskri rada

33 Sar oda on šunde, ačhile igen choľamen a kamle len te murdarel.
34 Ale ušťiľa varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel a
sas učiťeľis le Zakonoskro, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinďa, hoj te
ľidžan le manušen pro sikra avri
35 a phenďa lenge: „Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondoľinen, so
kerena kale manušenca!
36 Bo nadočirla ušťiľa o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A
prithode pes paš leste vaj štar šel (400) murša. Ale sar les paľis murdarde, savore,
ko les šunenas, pes rozdenašle a rozgele.
37 A pal leste ušťiľa o Judaš andral e Galileja, akor sar pes zgenenas o manuša. Iľa
pal peste but nipen a the ov muľa a savore, ko les šunenas, pes rozdenašle.
38 Vašoda tumenge phenav: Den smirom kale manušen a muken len te džal! Bo te
kada planos abo kadi buči hin le manušendar, rozperela pes,
39 ale te oda hin le Devlestar, našťi len zaačhavena. A te na pes paľis mek sikavel,
hoj džan pro Del!“
A savore andral e Bari Rada les šunde.

40 Vičinde peske le apoštolen a marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren
andro nav Ježiš, a premukle len.
41 Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj
cerpinen vaš o nav Ježiš.
42 Na preačhenas sako džives te sikavel andro chramos the pal o khera a vakerenas
o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

6

Ačhaven efta služobňiken

1 Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti* te dudrinel
pro Hebreja†, hoj sako džives na kerenas pašal lengre vdovi avke sar pašal aver vdovi.
2 Akor peske o dešuduj (12) apoštola vičinde savore učeňiken a phende: „Nane oda
šukares, hoj amen te omukas le Devleskro lav a te keras pašal o skaminda.
3 Vašoda, phralale, kiden tumenge tumendar avri efta muršen, pal save sako
džanel, hoj hine naplňimen le Svete Duchoha the la goďaha. Len ačhavaha andre
kadi služba
4 a amen pes šaj modľinas a služinas le Devleskre laveha calo časos.“
5 Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle peske avri le Štefan, muršes, andre
savo sas pherdo pačaben the Sveto Duchos, a the le Filip, le Prochorus, le Nikanor, le
Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar
sigeder pregeľa pro židoviko pačaben.
6 Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modľinde a thode pre lende o vasta.
7 Le Devleskro lav barolas a sas furt buteder učeňika andro Jeruzalem. A the igen
but rašaja pačanďile.

O Štefan angle Bari Rada

8 A o Štefan, andre savo sas pherdo le Devleskri milosť the zor, kerelas maškar o
nipi bare ďivi the zazraki.
9 No avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi andral e
Cirenija the Alexandrija, a avle mek the ola, so sas andral e Cilicija the andral e Azija,
a vesekedinenas pes le Štefanoha.
10 Ale o Duchos diňa le Štefan ajsi goďi te vakerel, hoj leske našťi odphenenas.
11 Avke počoral prevakerde varesave muršen, hoj te phenen: „Šunďam les te
vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.“
12 Avke marde upre le nipen, le phurederen the le zakoňiken. Avle pre leste, chudle
les a ľigende les angle Bari Rada.
13 Ande falošne švedken, save phende: „Kada manuš na preačhel te vakerel
nalače lava pre kada sveto than the pro zakonos.
14 Bo šunďam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada than a
čerinela o tradiciji, so amenge diňa o Mojžiš.“
15 Savore, so bešenas andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle, hoj leskro
muj dičholas avke sar muj le aňjeloskro.

7

Le Štefanoskre lava

1 O nekbareder rašaj lestar phučľa: „Hin oda čačes avke?“

---

* **6:1** O Židi, so vakerenas grecki. † **6:1** O Židi, so vakerenas hebrejski.

2 O Štefan odphenďa: „Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikaďa amare
dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, sar mek na bešelas andro
Charan
3 a phenďa leske: *‚Dža avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža andre odi*
phuv, savi tuke sikavava.‘
4 Avke geľa het andral e chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Paľis, sar muľa
leskro dad, preande les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen akana bešen.
5 O Del ode na diňa le Abraham aňi sikra phuv, ale diňa les lav, hoj odi phuv dela
leske the leskre potomkenge. O Del oda phenďa akor, sar mek les na sas čhave.
6 O Del phenďa, hoj *leskre potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode lendar kerena*
otroka a štar šel (400) berš len trapinena.
7 *Ale oda narodos, kaske on služinena, me sudzinava*, phenďa o Del. *Paľis odarik*
avena avri a služinena mange pre kada than.
8 Kerďa leha zmluva pal e obriezka, avke leske uľiľa o Izak a pro ochtoto džives les
o Abraham obrezinďa. Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar sas amare dešuduj
(12) bare dada.
9 O bare dada žjarlinenas pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del sas leha
10 a iľa les avri andral savore leskre pharipena, presikaďa leske peskri milosť a diňa
les goďi anglo Faraonos, egiptsko kraľis. Ov paľis ačhaďa le Jozef, hoj pes te starinel
pal o Egipt the pal calo leskro kher.
11 Avke avľa bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen a amare
daden na sas so te chal.
12 Sar šunďa o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhaďa ode ešebnovar amare
daden.
13 A sar ode avle dujtovar, diňa pes o Jozef te prindžarel peskre phralenge a o
Faraonos pes dodžanľa pal e famelija le Jozefoskri.
14 Avke len bičhaďa o Jozef, hoj te anen ke leste leskre dades le Jakob the caľi leskri
famelija – eftavardeš the pandž (75) manušen.
15 O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule.
16 Paľis len preľigende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda hrobos
cinďa o Abraham le Chamoroskre čhavendar andro Šichem.
17 Sar imar avelas o časos, hoj o Del te doľikerel oda lav, so diňa le Abrahamoske,
amare manuša andro Egipt igen baronas a zoraľonas,
18 medik *na chudňa te kraľinel andro Egipt aver kraľis, savo imar na prindžarelas*
le Jozef.
19 Oda kraľis paľis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj mušinenas
te odčhivel peskre čhavoren, save mekča uľonas a mukenas len te merel.
20 Andre oda časos uľiľa o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Trin čhon les bararenas
avri andre le dadeskro kher.
21 Sar les mušinde pestar te del het, arakhľa les le faraonoskri čhaj a bararďa les
avri sar peskre čhas.
22 O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder egiptsko goďaveripen a sas zoralo andre
oda, so vakerelas, the andre oda, so kerelas.
23 Sar leske sas saranda (40) berš, avľa leske andro jilo, hoj te džal te dikhel peskre
phralen, le Izraeliten.
24 A sar dikhľa o Mojžiš, hoj varesavo Egipťanos dukhavelas jekhe Izraelitas, geľa
les te braňinel a murdarďa le Egipťanos.
25 Ov peske gondoľinelas, hoj leskre manuša achaľona, hoj len o Del kamel te
zachraňinel prekal leskro vast, ale on oleske na achaľile.

26 Paľis pre aver džives avľa o Mojžiš paš o duj Izraeliti, save pes vesekedinenas
maškar peste. Kamľa maškar lende te anel o smirom a phenďa: ‚Muršale! Phrala
san, soske tumen maren?‘
27 Ale oda, ko dukhavelas peskre phrales, ispidňa le Mojžiš a phenďa: *‚Ko tut ačhaďa*
upral amende vodcaske the sudcaske?
28 *Kames man te murdarel avke, sar murdarďal idž kole Egipťanos?‘*
29 Sar oda o Mojžiš šunďa, denašľa a bešelas andre midijaňiko phuv sar cudzincos,
kaj leske uľile duj muršora.
30 Pal o saranda (40) berš pes sikaďa o aňjelos le Rajeskro pre pušťa le Mojžišoske
paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas.
31 Sar oda dikhľa o Mojžiš, čudaľinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar geľa pašeder,
hoj te dikhel feder, prevakerďa ke leste o hangos le Rajeskro:
32 *‚Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le*
Jakoboskro.‘ O Mojžiš avke predaranďiľa, hoj izdralas a daralas pes pre oda te dikhel.
33 O Raj leske phenďa: *‚Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo odi phuv, pre savi ačhes,*
hiňi sveto.
34 *Dikhľom, me mištes dikhľom, sar mire nipi cerpinen andro Egipt a šunďom,*
sar lenge hin phares. Vašoda avľom tele, hoj len te zachraňinav. Avke akana av a
bičhavava tut andro Egipt.‘
35 Oda sas oda Mojžiš, saves on na kamle a saveske phende: *‚Ko tut ačhaďa upral*
amende vodcaske the sudcaske?‘ A ipen les bičhaďa o Del, hoj len te ľidžal a te
zachraňinel akor, sar ke leste prevakerďa o aňjelos, savo pes leske sikaďa andro
krakos.
36 O Mojžiš len iľa avri andral o Egipt a kerelas o ďivi the o zazraki andro Egipt, paš
o Lolo moros a the pre pušťa saranda (40) berš.
37 Oda hin oda Mojžiš, savo phenďa le Izraelitenge: *‚O Raj, tumaro Del, tumen dela*
ajse prorokos tumare phralendar, sar som me.‘
38 Ov hin oda, ko sas pre pušťa le manušenca andral o Izrael the le aňjeloha,
savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada, a ov chudňa o lava
le dživipnaskre, hoj len te del amenge.
39 Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visarde pes pale le jilenca
andro Egipt.
40 Phende le Aronoske: *‚Ker amenge devlen, save džana anglal amende, bo na*
džanas, so pes ačhiľa ole Mojžišoha, so amen iľa avri andral e egiptsko phuv.‘
41 Andre ola dživesa peske kerde modla gurumňora a obetinde lake. Radisaľonas
oleske, so kerde peskre vastenca.
42 Ale o Del pes lendar visarďa het a diňa lenge, hoj pes te modľinen ko ňeboskre
čercheňa, avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokengro:

‚Izraelitale, či mange anďan obeti the dari
pre pušťa tel o saranda (40) berš?
43 *Iľan a ľidžanas le Molochoskro stanos*
the e čercheň tumare devleskri le Refanoskri;
o modli, so tumenge kerďan,
hoj anglal lende te banďon.
Vašoda tumen bičhavava andro zajaťje
dži pal o Babilon.‘

44 Amare daden sas pre pušťa o Svetostankos. Sas kerdo avke, sar o Del le
Mojžišoske phenďa the sar oda dikhľa.

45 Oda Svetostankos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre phuv, so sas
le pohanengri. Le pohanen tradňa o Del het amare dadendar a o Svetostankos ode
ačhiľa dži andro dživesa le Davidoskre.
46 O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskre Devles, či šaj leske
ačhavel kher,
47 ale oda sas o Šalamun, ko le Devleske ačhaďa kher.
48 Ale o Nekbareder na bešel andro khera, so hine kerde le manušengre vastendar,
avke sar phenel o prorokos:
49 *‚O ňebos hin miro tronos, phenel o Del,*
a e phuv hiňi tel mire pindre.
Savo kher mange ačhavena?
Vaj kaj hin varesavo than,
kaj mange me šaj odpočovinav?
50 *Či oda savoro na kerďa miro vast?‘*
51 Tumen zacata manušale! O jile tumende hin zaphandle a na šunen pro kana!
Tumen furt džan pro Sveto Duchos avke sar the tumare dada!
52 Pre savo prorokos na džanas tumare dada? Se on murdarde olen, ko imar anglal
phenenas, hoj avela o Čačipnaskro. A tumen les akana diňan andre a murdarďan.
53 Tumen priiľan o Zakonos le aňjelendar a na doľikerďan les!“

O Štefan murdardo le barenca

54 Sar kada šunde, avľa lenge bari choľi andro jile a randenas pre leste le dandenca.
55 O Štefan, naplňimen le Svete Duchoha, hazdňa o jakha pro ňebos a dikhľa le
Devleskri slava the le Ježiš te ačhel pal e čači sera le Devleskri.
56 A phenďa: „Dikhav o ňebos phundrado a le Čhas le Manušeskres te ačhel pal e
čači sera le Devleskri.“
57 Akor on chudle zorales te vičinel, phandle peske andre o kana a jekhetane pre
leste chučile.
58 Tradle les avri andral o foros a chudle andre leste te čhivkerel le barenca. O
švedki peske thode o plašťi paš jekh terno manuš, savo pes vičinelas Saul.
59 A sar čhivkerenas andro Štefan le barenca, ov vičinelas pro Raj: „Raja, Ježiš,
prile mire duchos!“
60 Paľis peľa pro khoča a vičinďa zorale hangoha: „Rajeja, ma rachin lenge kada
binos!“ Sar oda phenďa, zasuča.

8

O Saul džal pre khangeri

1 O Saul suhlasinelas, hoj le Štefan murdarde. A ole dživesestar chudle igen te džal
pre khangeri andro Jeruzalem. Savoredžene pes rozdenašle andre Judsko the andre
Samarija, ale o apoštola na denašle.
2 O pobožna murša parunde le Štefan a igen pal leste rovenas.
3 Ale o Saul chudňa te ňičinel e khangeri. Džalas andro khera, lelas le muršen the
le džuvľen a thovelas len andro berteni.

O evaňjelium pes kazinel andre Samarija

4 Ola, ko pes rozdenašle, vakerenas o evaňjelium všadzik, kaj džanas.
5 O Filip geľa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus.
6 But manuša igen mištes šunenas, so o Filip vakerelas, a dikhenas o zazraki, so
kerelas.
7 Bo andral o but manuša avenas avri o nalače duchi bara vikaha a but kaľiki the
bange sasťile avri.

8 Avke avľa baro radišagos andre oda foros.

9 Ale andre oda foros imar angloda dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Šimon. Ov peskre čarenca kerelas oda, hoj pes o nipi andre Samarija igen te čudaľinen, a lašarelas pes, hoj hino vareko baro.

10 Savoredžene les igen šunenas, o bare the o cikne, a phenenas: „Ov hino odi Bari zor le Devleskri.“

11 Igen mištes les šunenas, bo imar but kerelas maškar lende o čari.

12 Ale sar pačanďile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o kraľišagos le Devleskro the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te bolel, o murša the o džuvľa.

13 No the oda Šimon pačanďiľa, diňa pes te bolel a phirelas pal o Filip. A sar dikhľa, hoj pes ačhen bare ďivi the zazraki, čudaľinelas pes.

14 Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priiľa o lav le Devleskro, bičhade ke lende le Peter the le Jan.

15 Sar ode doavle, modľinenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Svete Duchos,

16 bo o Sveto Duchos mek na avľa tele pre ňikaste lendar a sas ča bolde andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

17 Avke pre lende thode o vasta a on priile le Svete Duchos.

18 Sar dikhľa o Šimon, hoj le Svete Duchos chudle akor, sar pre lende o apoštola thode o vasta, anďa lenge love

19 a phenďa: „Den the man kajsi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta, te chudel le Svete Duchos.“

20 O Peter leske phenďa: „Mi kirňon tire love the tuha, bo tuke gondoľinďal, hoj tuke šaj cines le Devleskro daros vaš o love!

21 Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo Del.

22 Vašoda ker pokaňje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na odmukela oda, so tuke gondoľinehas andro jilo.

23 Bo dikhav, hoj hin andre tu pherdo zavisť a sal phandlo andro binos!“

24 O Šimon odphenďa: „Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma ňič olestar, so phenďan.“

25 Sar imar o apoštola dine avri o sveďectvos a vakerde le Rajeskro lav, džanas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaňjelium andro but Samaritanska gavora.

O Filip the o eunuchos

26 O aňjelos le Rajeskro prevakerďa ko Filip a phenďa leske: „Ušťi a dža pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.“ (Pal oda drom pes imar akana na phirel.)

27 O Filip ušťiľa a geľa. Dikhľa muršes Etiopčanos, savo sas baro manuš, eunuchos la Kandakakro, la kraľovnakro andral e Etiopija. Ov sas upral savoro lakro barvaľipen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles.

28 Džalas pale khere, bešelas pre peskro verdan a genelas le prorokos Izajaš.

29 A o Duchos phenďa le Filiposke: „Dža pašeder a dochude o verdan.“

30 Sar doavľa o Filip a šunďa les te genel le prorokos Izajaš, phenďa: „Či achaľos oda, so genes?“

31 Ov odphenďa: „Sar šaj achaľuvav, te mange ňiko na phenela, pal soste ode džal?“ A mangľa le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.

32 Oda, so genelas le Devleskre Lavestar, sas kada:

„Ľidžanas les sar ovečka te murdarel
a avke sar o bakroro na del avri o hangos
anglal oda, ko les strihinel,

avke aňi ov na phundraďa peskro muj.
33 *Ov sas teledikhlo*
a na sudzinde les avke, sar kampľa.
A ko šaj vakerela pal leskro potomstvos,
te leskro dživipen pes lel pal e phuv?“
34 O eunuchos odphenďa le Filiposke: „Mangav tut, pal kaste vakerel o prorokos? Pal peste, či pal avreste?“
35 Akor chudňa o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izajaš a phenelas leske o evaňjelium pal o Ježiš.
36 Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenďa: „Dikh, paňi! So mange braňinel te del pes te bolel?“
37 [O Filip phenďa: „Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.“ Ov odphenďa: „Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskro Čhavo.“]
38 Avke zaačhaďa o verdan a sodujdžene, o Filip the o eunuchos, gele andro paňi a bolďa les.
39 Sar avle avri andral o paňi, o Duchos le Rajeskro iľa le Filip het. O eunuchos les imar buter na dikhľa a džalas peskre dromeha radišagoha.
40 O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole forenge o evaňjelium, medik na doavľa andre Cezarea.

9

O Ježiš pes sikavel le Sauloske

1 O Saul mek furt džalas pro učeňika le Rajeskre a kamelas len te murdarel avri. Avľa ko nekbareder rašaj
2 a mangľa lestar o ľila pro sinagogi andro Damašek, hoj te rodel avri ole muršen the ole džuvľen, save džan pal o drom le Rajeskro, hoj len te phandel andre a te anel len andro Jeruzalem.
3 Ačhiľa pes androda, sar džalas, sar imar sas pašes paš o Damašek, hoj les jekhvareste zaučharďa andre o švetlos andral o ňebos.
4 Peľa pre phuv a šunďa o hangos, savo leske phenďa: „Saul, Saul, soske pre mande džas?“
5 O Saul phenďa: „Ko sal, Rajeja?“
O Raj odphenďa: „Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.
6 Ušťi a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kampel te kerel.“
7 Ola murša, so leha džanas jekhetane, na džanle pre oda so te phenel, bo šunde o hangos, ale ňikas na dikhle.
8 Paľis o Saul ušťiľa pal e phuv, a sar phundraďa o jakha, na dikhelas ňič. Avke les ile vastestar a ľigende les andro Damašek.
9 Trin džives sas koro a na chalas aňi na pijelas.
10 Andro Damašek sas varesavo učeňikos, savo pes vičinelas Ananijaš. Leske phenďa o Raj andro viďeňje: „Ananijaš!“
„Kade som, Rajeja,“ odphenďa.
11 Avke leske o Raj phenďa: „Ušťi a dža pre uľica, so pes vičinel Rovno. Andre le Judaskro kher arakh avri le Saul andral o Tarzus, bo ipen akana pes modľinel.
12 Ov dikhľa andro viďeňje muršes, savo pes vičinel Ananijaš, savo avľa paš leste a thoďa pre leste o vasta, hoj te dikhel.“
13 O Ananijaš odphenďa: „Rajeja, but manušendar šunďom pal kada murš, hoj keci but nalačhipen kerďa tire manušenge andro Jeruzalem.
14 A the kade les hin zor le bare rašajendar te phandel andre savoren, ko lašaren tiro nav.“

15 Ale o Raj leske phenďa: „Dža, bo me mange les kidňom avri, hoj prekal leste
te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo kraľa the anglo
čhave le Izraeloskre.
16 Me leske sikavava, keci but mušinela te precerpinel vaš miro nav.“
17 Akor odgeľa o Ananijaš a geľa andro kher, thoďa pre leste o vasta a phenďa:
„Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikaďa pro drom, sar avehas kade, man
bičhaďa, hoj pale te dikhes a te aves naplňimen le Svete Duchoha.“
18 Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Chudňa pale te dikhel, ušťiľa a
diňa pes te bolel.
19 Paľis chaľa o chaben a chudňa zor.

O Saul kazinel andro Damašek

O Saul ačhiľa vajkeci dživesa le učeňikenca andro Damašek.
20 Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskro Čhavo.
21 Savore, save les šunde, pes čudaľinenas a phenenas: „Či nane oda ov, savo
andro Jeruzalem murdarelas olen, ko lašarenas kada nav? A the kade avľa, hoj len
te phandel andre a te ľidžal anglo bare rašaja.“
22 O Saul furt zoraľolas andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš hino o
Kristus, až avke, hoj o Židi, so bešenas andro Damašek, pre oda našťi odphenenas.

O Saul denašel andro Jeruzalem

23 Sar imar pregeľa but dživesa, o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj les
murdarena,
24 a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes pal oda
dodžanľa.
25 Vašoda o učeňika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro košaris.
26 Sar avľa o Saul andro Jeruzalem, kamľa te džal paš o učeňika, ale daranas lestar,
bo na pačanas leske, hoj ov hino čačes učeňikos.
27 Ale o Barnabaš les iľa, ľigenďa ko apoštola a vakerďa lenge avri, sar o Saul dikhľa
le Rajes pro drom, sar leha vakerďa a the sar andro Damašek vakerelas bi e dar andro
nav le Ježišoskro.
28 Paľis o Saul ačhiľa lenca a phirelas pal o Jeruzalem. Kazinelas šmelones andro
nav le Rajeskro le Ježišoskro.
29 Vakerelas a vesekedinelas pes le Židenca, save vakerenas grecki. Ale on les
kamenas te murdarel.
30 No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a bičhade andro
Tarzus.
31 Avke sas smirom andro khangera pal caľi Judsko, Galileja the Samarija. O
khangera zoraľonas a baronas, bo dživenas andre sveto dar anglo Raj a o Sveto
Duchos len poťešinelas.

O Peter sasťarel le Eneaš

32 Sar phirelas o Peter than thanestar, avľa the ke le Devleskre manuša, save
bešenas andre Lidda.
33 A arakhľa ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš. Ov sas kaľikos a
ochto beršendar pašľolas ča andro hadžos.
34 O Peter leske phenďa: „Eneaš, o Ježiš Kristus tut sasťarel avri! Ušťi a ker pal tu
o hadžos!“ A o Eneaš takoj ušťiľa.
35 Dikhle les savore, so bešenas andre Lidda the andro Šaron, a visarde pes ko Raj.

O Peter uštavel la Tabita andral o meriben

36 Andre Joppa sas jekh učeňička, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre grecko čhib Dorkas*. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge.
37 Andre ola dživesa pes ačhiľa, hoj nasvaľiľa a muľa. Sar la thode le paňeha, ľigende la andro upruno kher.
38 Vašoda, hoj e Lidda hiňi pašes paš e Joppa a o učeňika pes došunde, hoj ode hin o Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangenas les: „Av sig ke amende!“
39 O Peter ušťiľa a geľa lenca. Sar doavľa ode, ľigende les andro upruno kher a zgele pes paš leste savore vdovi a sikavenas leske o rokľi the o gada, so lenge kerelas e Tabita, medik sas lenca.
40 Akor bičhaďa o Peter savoren avri, geľa pro khoča a modľinďa pes. Paľis visaľiľa ke muľi a phenďa lake: „Tabito, ušťi!“ A oj phundraďa o jakha, a sar dikhľa le Peter, bešľa peske.
41 O Peter lake podiňa o vast a pomožinďa lake te ušťel upre. Paľis vičinďa savore Devleskre manušen the le vdoven a sikaďa lenge la Tabita džidona.
42 Dodžanľa pes pal oda caľi Joppa a but džene pačanďile andro Raj.
43 O Peter ačhiľa but dživesa andre Joppa ke varesavo Šimon, savo kerelas buči le cipenca.

10

O Kornelius dikhel viďeňje

1 Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas veľiťeľis upral o šel slugaďa andral e čata, so la vičinenas Italsko.
2 Ov sas pobožno manuš a ov the caľi leskri famelija lašarenas le Devles. Pomožinelas but le čorenge a furt pes modľinelas ko Del.
3 Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhľa andro viďeňje le Devleskre aňjelos. O aňjelos leske phenďa: „Kornelius!“
4 Ov pes pre leste zadikhľa a daraha phenďa: „So, Rajeja?“
O aňjelos leske odphenďa: „Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modľitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterďa.
5 Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.
6 Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel buči le cipenca a saveskro kher hino paš o moros. Ov tuke phenela, so kampel te kerel.“
7 A sar odgeľa het o aňjelos, so leha vakerelas, vičinďa peske o Kornelius duje sluhen the jekhe pobožne slugaďis, savo paš leste furt ačhelas.
8 Sar imar lenge savoro vakerďa avri, bičhaďa len andre Joppa.

O Peter dikhel viďeňje

9 Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o foros, vaj pro dilos, o Peter geľa pro pados pes te modľinel.
10 Igen bokhaľiľa a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhľa viďeňje.
11 Dikhľa o ňebos phundrado a andral o ňebos avelas tele pre phuv vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele le štare agorendar.
12 Andre odi lepeda sas savore štarepindrengre džviri, so hin pre phuv, o čirikle a the ola, so pes cirden pal e phuv.
13 A prevakerďa ke leste o hangos: „Ušťi, Peter, murdar a cha!“
14 O Peter phenďa: „Na, Rajeja, bo mek šoha na chaľom vareso melalo abo nažužo!“
15 Oda hangos leske pale phenďa: „Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarďa!“
16 Kada savoro pes ačhiľa trival a paľis e lepeda sas takoj iľi upre andro ňebos.

* **9:36** Oda hin Srnka.

17 Medik o Peter andre peste gondoľinelas, hoj so leske o Del kamľa te phenel prekal
oda viďeňje, doavle paš e brana ola murša, saven bičhaďa o Kornelius, bo arakhle o
drom paš le Šimonoskro kher.
18 Vičinenas a phučenas, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.
19 Sar mek gondoľinelas o Peter pal oda viďeňje, phenďa leske o Duchos: „Dikh,
trin murša tut roden.
20 Ušťi, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me len
bičhaďom.“
21 Sar avľa o Peter tele pal ola murša, phenďa: „Me som oda, kas roden. Soske pal
ma avľan?“
22 On odphende: „Bičhaďa amen o Kornelius, o veľiťeľis upral o šel slugaďa. Ov
hino čačipnaskro manuš, savo pes daral le Devlestar a saves calo židoviko narodos
del pačiv. O sveto aňjelos leske phenďa, hoj tut te vičinel andre peskro kher a te
šunel tire lava.“

O Peter džal ko Kornelius

23 Akor len vičinďa o Peter andre a presikaďa lenge e pačiv a presute ode. Pre aver
džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala andral e Joppa.
24 Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas a vičinďa
peske la famelija the peskre nekpašeder prijaťeľen.
25 Sar dikhľa o Kornelius le Peter te avel andre, peľa pro khoča a klaňinelas pes
leske.
26 Ale o Peter les hazdňa upre a phenďa: „Ušťi, se the me som ča manuš.“
27 Vakerelas leha, geľa andre a dikhľa pherdo manušen, so pes ode zgele.
28 A phenďa lenge: „Tumen džanen, hoj le manušeske, so hino Židos, nane
domuklo te džal andro kher ke ajso manuš, so nane Židos aňi pes leha te arakhel.
Ale mange sikaďa o Del, hoj te na phenav pal varesavo manuš, hoj hino nažužo abo
melalo.
29 Vašoda avľom a na odphenďom tuke. A akana phučav, soske vaš ma bičhaďan?“
30 O Kornelius phenďa: „Anglo štar džives trin orendar* man modľinavas andre
miro kher a jekhvareste angle ma ačhiľa murš andro igen parne gada
31 a phenďa: ‚Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modľitbi sas
avrišunde a o Del pre tu na bisterďa.
32 Bičhav andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel paš o moros
andro kher ko Šimon, savo kerel buči le cipenca. [Sar avela, phenela tuke savoro.]‘
33 Avke me pal tu bičhaďom a tu mištes kerďal, hoj avľal. A vašoda sam kade akana
savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke prikazinďa o Raj.“

O Peter vakerel andro kher ko Kornelius

34 Akor chudňa o Peter te vakerel: „Akana čačes achaľuvav, hoj o Del na dikhel
jekhe manušes barederes sar avres.
35 Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar daral a dživel
andro čačipen.
36 Tumen džanen oda lav, so o Del bičhaďa le Izraelitenge, sar vakerelas o
evaňjelium pal o smirom prekal o Ježiš Kristus, savo hin o Raj upral savoreste.
37 Tumen džanen pal oda, so pes ačhiľa pal caľi Judsko. Chudňa oda andre Galileja
pal o boľipen, so kazinelas o Jan.
38 A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomazinďa le Svete
Duchoha the la zoraha. O Ježiš phirelas pal e phuv, kerelas o lačhipen le manušenge
a sasťarelas savoren, ko sas tel e zor le bengeskri, bo o Del sas leha.

---

* **10:30** E grecko čhib: eňa orendar

39 Amen sam o švedki savoreske, so ov kerelas andre židoviko phuv the andro
Jeruzalem. Paľis les murdarde a primarde pro kerestos.
40 Ale o Del les uštaďa pro trito džives a ov pes sikavelas amenge.
41 Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske o Del imar
anglal kidňa avri, amenge, save leha chahas the pijahas paloda, sar ušťiľa andral o
meriben.
42 A ov amenge prikazinďa, hoj te kazinas le manušenge a te svedčinas, hoj ov hino
oda, kas o Del ačhaďa te sudzinel le džiden the le mulen.
43 Savore proroka svedčinen pal leste, hoj andre leskro nav ena odmukle o bini
sakoneske, ko pačala andre leste."

O Sveto Duchos avel pro manuša, so nane Židi

44 Mek sar o Peter vakerelas, o Sveto Duchos avľa tele pre savorende, ko šunenas
leskre lava.
45 A o pačabnaskre Židi, so avle le Peteriha, pes čudaľinenas, hoj o Sveto Duchos
hino avričhido the pro manuša, so nane Židi,
46 bo len šunde te vakerel andro aver čhiba a te lašarel le Devles.
Akor o Peter phenďa:
47 „Či šaj vareko zaačhavel te bolel le paňeha olen, ko priile le Svete Duchos avke
sar the amen?"
48 A prikazinďa lenge, hoj pes te den te bolel andro nav Ježiš Kristus. A on les paľis
mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

11

O Peter pale andro Jeruzalem

1 Paľis šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, so nane Židi,
priile le Devleskro lav.
2 Sar avľa o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o pačabnaskre Židi
3 a phende: „Geľal ko naobrezimen manuša a chahas lenca!"
4 Avke lenge o Peter chudňa savoro te vakerel avri:
5 „Somas andro foros Joppa, modľinavas man a sas man viďeňje. Dikhľom, sar
avelas andral o ňebos vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele le štare agorendar, a
doavľa dži paš ma.
6 Mištes man andre zadikhľom a dikhľom andre le štarepindrengre džviren, le
dzive džviren, le čiriklen a the olen, so pes cirden pal e phuv.
7 A šunďom o hangos, savo mange phenďa: ‚Ušťi, Peter, murdar a cha!'
8 Me phenďom: ‚Na, Rajeja, bo mek šoha na geľa andre miro muj vareso melalo
abo nažužo!'
9 O hangos andral o ňebos mange pale phenďa: ‚Tu ma phen melalo pre oda, so o
Del obžužarďa!'
10 Kada savoro pes ačhiľa trival a paľis sas savoro pale ilo upre andro ňebos.
11 Takoj paloda doavle trin murša, saven ke ma bičhade andral e Cezarea, paš o
kher, kaj bešavas.
12 O Duchos mange phenďa, hoj te džav lenca a te na odcirdav man lendar. Avle
manca the kala šov phrala a geľam andro kher ke oda murš.
13 Ov amenge vakerelas, hoj andre peskro kher dikhľa le aňjelos, so ačhiľa anglal
leste a phenďa leske: ‚Bičhav andre Joppa vajkeci muršen a vičin le Šimon, saves
vičinen Peter.
14 Ov tuke vakerela o lava, prekal save aveha zachraňimen tu the calo tiro kher.'

15 A soča chudňom te vakerel, avľa pre lende o Sveto Duchos avke sar angloda pre amende.
16 Akor mange avľa pre goďi oda lav le Rajeskro, so ov phenďa: ‚O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha.‘
17 Te len o Del diňa ajso daros sar the amen, ko pačanďiľam andro Raj Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?“
18 Sar oda šunde, preačhile pre leste te vakerel. Lašarenas le Devles a phende: „Ta akor o Del diňa the le manušenge, so nane Židi, hoj te keren pokaňje a te dživen.“

O evaňjelium andre Antiochija

19 Ola, ko pes rozdenašle angle ola pharipena, so avle, sar murdarde le Štefan, gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija a vakerenas o evaňjelium ča le Židenge.
20 Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the andral e Cirenija, a sar avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge o evaňjelium pal o Ježiš Kristus.
21 Le Rajeskri zor sas lenca a but džene pačanďile a visaľile ko Raj.
22 Došunde pes pal oda andre khangeri andro Jeruzalem a bičhade le Barnabaš andre Antiochija.
23 Sar ode avľa a dikhľa odi milosť le Devleskri, radisaľiľa a phenelas lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca.
24 O Barnabaš sas lačho manuš, naplňimen le Svete Duchoha the le pačabnaha. A igen but nipi pačanďile andro Raj.
25 Paľis geľa o Barnabaš andro Tarzus te rodel avri le Saul.
26 A sar les arakhľa, anďa les andre Antiochija. Ačhiľa pes avke, hoj pes calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas igen but nipen. Andre Antiochija ešebnovar dine le učeňiken nav kresťana.
27 Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija.
28 Jekh lendar, so pes vičinelas o Agabus, ušťiľa a prekal o Duchos prorokinďa, hoj pal caľi phuv avela bari bokh. A odi bokh the čačes avľa akor, sar sas o Klaudius cisaris.
29 Vašoda pes savore učeňika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj, hoj te pomožinen le phralenge andre Judsko.
30 Avke skidle upre o love a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anen o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

12

O Herodes džal pro apoštola

1 Andre ola dživesa chudňa o kraľis Herodes igen te džal pre varesave džene andral o khangera.
2 A murdarďa la šabľaha le Jakob, le Janoskre phrales.
3 Sar dikhľa, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diňa te zalel the le Peter. Ipen akor sas o inepos le Marengro bi o Kvasos.
4 Sar les chudňa, thoďa les andre bertena a diňa, hoj pre leste te den pozoris štar čati po štar slugaďa. Pal e Patraďi les kamľa o Herodes te anel anglo nipi.
5 Medik stražinenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri pes vaš leske na preačhenas te modľinel.

O Peter avriilo andral e bertena

6 Rači angloda, sar imar les o Herodes kamľa te anel anglo nipi, sovelas o Peter maškar o duj slugaďa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo vudar sas mek o slugaďa, save stražinenas e bertena.

7 A jekhvareste paš leste ačhiľa o aňjelos le Rajeskro a andre bertena avľa baro
švetlos. O aňjelos demaďa le Peter andre sera, uštaďa les a phenďa: „Sigo, ušťi!“ A
le Peteriske pele tele o lanci pal o vasta.
8 O aňjelos leske phenďa: „Phand o sirimos a uri o sandalki!“ O Peter oda kerďa a
o aňjelos leske paľis phenďa: „Le pre tu o plašťos a av pal ma!“
9 O Peter džalas pal leste a aňi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal o aňjelos,
hin čačes. Gondoľinelas peske, hoj džal suno.
10 Sar pregele ešebne slugaďen the dujtone, doavle paš e trastuňi brana, savaha pes
džal andro foros, a phundraďa pes lenge korkori pestar. Sar avle avri, pregele jekh
uľica a o aňjelos les jekhvareste omukľa.
11 O Peter avľa ke peste a phenďa: „Akana čačes džanav, hoj o Raj bičhaďa peskre
aňjelos a iľa man avri andral o vasta le Herodesoskre a the savorestar, so mange
kamle o Židi te kerel.“
12 Sar imar savoreske achaľiľa, avľa paš o kher la Mariakro. Oj sas e daj le Janoskri,
saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modľinenas pes.
13 O Peter durkinďa pre brana a avľa e čhajori, savi pes vičinelas Rode, a phučľa,
ko ode hin.
14 Sar prindžarďa le Peteriskro hangos, avke radisaľiľa, hoj leske na phundraďa, ale
denašľa te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.
15 Ale on lake phende: „So sal diliňi?“ No oj ačhelas furt pre peskro lav a phenelas,
hoj oda hin čačo. On paľis phende: „Oda hin leskro aňjelos.“
16 No o Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade o vudar, dikhle les a igen pes
čudaľinde.
17 O Peter lenge sikaďa le vasteha, hoj te čhiten, a chudňa lenge te vakerel, sar les
o Raj iľa avri andral e bertena, a phenďa: „Den ada te džanel le Jakoboske the le
phralenge.“ Paľis geľa pre aver than.
18 Sar vidňisaľiľa, daranas pes o slugaďa a chudle pes maškar peste te vesekedinel,
bo na džanle, so pes ačhiľa le Peteriha.
19 O Herodes les diňa te rodel. Sar les na arakhľa, vičinďa peske le slugaďen, hoj
lendar te phučel, so pes ačhiľa. Paľis len diňa te murdarel. Paloda geľa o Herodes te
bešel andral e Judsko andre Cezarea.

O Herodes merel

20 O Herodes chalas choľi pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes savore
jekhetane sthode a avle pal leste. Sar imar prevakerde le Blastus, le kraľiskre
nekbaredere manušes a dochudle les pre peskri sera, mangenas le Herodes vaš o
smirom, bo lengre phuva chudenas o chaben andral le kraľiskri phuv.
21 A sar avľa oda džives, urďa pes o kraľis andro kraľika gada, bešľa peske pro
tronos a prevakerďa ke lende.
22 A o manuša zorales vičinenas: „Kada hin o hangos le Devleskro, a na le
manušeskro!“
23 A takoj ode pro than les o aňjelos le Rajeskro marďa, bo na diňa e slava le
Devleske. Chale les o kirme a muľa.
24 O lav le Devleskro džalas furt dureder a buter džene pes pridenas andro
pačaben.
25 Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade, gele het
andral o Jeruzalem. Ile peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

13

O Barnabaš the o Saul bičhade avri

1 Andre khangeri andre Antiochija sas kala proroka the učiťeľa: o Barnabaš,
o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o Manahem (savo sas
avribarardo paš o guverneris Herodes) the o Saul.
2 Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phenďa lenge o Sveto Duchos: „Odďelinen
mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len me kidňom avri.“
3 Avke poscinenas a modľinenas pes, thode pre lende o vasta a mukle len te džal.

O drom andro Ciprus

4 A on, bičhade le Svete Duchostar, avle tele andre Seleukia a odarik gele la loďaha
pro ostrovos Ciprus.
5 Sar avle andro Salamis, vakerenas o lav le Devleskro andre le Židengre sinagogi.
O Jan sas lenca a pomožinelas lenge.
6 Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave Židos, savo sas
čaroďejňikos the falošno prorokos. Vičinelas pes Barjezus
7 a ov sas le guverneriha, le Sergiusoha Pavloha, savo sas goďaver murš. Ov peske
vičinďa le Barnabaš the le Saul, bo kamelas te šunel le Devleskro lav.
8 Ale o Elimas, o čaroďejňikos, bo avke pes prethovel leskro nav, lenge ačhelas pro
lav a kamelas te odlel le guverneris andral o pačaben.
9 Akor o Saul, savo pes vičinelas the Pavol, sas naplňimen le Svete Duchoha. Dikhľa
pro Elimas
10 a phenďa leske: „Tu sal le bengeskro čhavo, pherdo le klamišagoha the
džungipnaha – tu, so džas pre dojekh čačipen. Kana imar preačheha te previsarel o
čače droma le Devleskre?
11 Avke akana pre tu avela o vast le Rajeskro: Korisaľoha a na dikheha pre varesavo
časos o kham!“
A takoj pre leste avľa o kaľipen a ov chudňa te rodel, ko les šaj ľidžal vastestar.
12 Sar o guverneris dikhľa, so pes ačhiľa, pačanďiľa a čudaľinelas pes upral le
Rajeskro sikaviben.

Andro foros Antiochija

13 Paľis o Pavol the ola, so sas leha, gele la loďaha andral o Pafus a gele andro foros
Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas the Marek) len omukľa a geľa pale
andro Jeruzalem.
14 Andral e Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Sar sas šabat, gele
andre sinagoga a bešle peske.
15 Sar imar pregende andral o Zakonos the andral o Proroka, bičhade pal lende o
vodci andral e sinagoga, hoj lenge te phenen: „Phralale, te tumen hin varesavo lav,
so šaj pomožinel le manušenge, phenen lenge!“
16 Akor ušťiľa o Pavol, sikaďa le vasteha, hoj te šunen, a phenďa: „Muršale andral
o Izrael the tumen, so tumen daran le Devlestar, šunen!
17 Le Izraeloskro Del peske kidňa avri amare daden a hazdňa len upre, akor sar
dživenas sar cudzinci andre egiptsko phuv a peskra bara zoraha len iľa odarik avri.
18 Paloda vaj saranda (40) berš pre pušťa o Del zľidžalas oda, so kerenas.
19 Paľis zňičinďa efta naroden andre phuv Kanaan a rozďelinďa odi phuv le
Izraelitenge.
20 A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš o prorokos
Samuel.
21 Akorestar peske mangenas kraľis a o Del lenge diňa pro saranda (40) berš le Saul.
Ov sas le Kišoskro čhavo andral o kmeňos Benjamin.

22 Sar les paľis iľa het, diňa lenge le David kraľiske, pal savo diňa sveďectvos a
phenďa: *‚Arakhľom le David*, le Izajoskre čhas, *muršes pal miro jilo, savo furt kerel*
miri voľa.‘
23 Andral leskro potomstvos ačhaďa o Del le Ježiš sar Spasiťeľis, avke sar diňa lav
le Izrael.
24 O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore Izraelitenge, hoj pes te visaren le binendar
a te den pes te bolel.
25 Sar imar o Jan dokerelas peskri buči, phenďa: ‚Me na som oda, ko tumenge
gondoľinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som hodno te phundravel
o sandalki pro pindre.‘
26 Phralale, čhave le Abrahamoskre, a the tumen manušale avre narodendar, so
tumen daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada lav, so tumen šaj zachraňinel.
27 Bo ola, ko bešen andro Jeruzalem, the lengre vodci les na prindžarde, ale aleha,
hoj les odsudzinde, naplňinde o lava le prorokengre, so pes genel sako šabat.
28 Na arakhle pre leste ňič, vaš soske mušinďa te merel, ale on the avke mangenas
le Pilat, hoj les te del te murdarel.
29 Sar imar dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o kerestos a
thode les andro hrobos.
30 Ale o Del les uštaďa andral o meriben
31 a ov pes buter dživesa sikavelas olenge, ko andral e Galileja avle jekhetane leha
andro Jeruzalem. On hine akana leskre švedki anglo nipi.
32 The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diňa amare daden,
33 akana doľikerďa amenge, lengre čhavenge, bo uštaďa le Ježiš andral o meriben.
Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm:
‚Tu sal miro čhavo,
me adadžives ačhiľom tiro Dad.‘
34 Oda, hoj les uštaďa andral o meriben, hoj te na kirňol leskro ťelos andro hrobos,
phenďa kavke:
‚Dava tumen o sveta the o lače požehnaňja,
pal save diňom lav le David.‘
35 A pre aver than phenel:
‚Tu na domukeha tire svetoneske,
hoj leskro ťelos te kirňol.‘
36 O David andre peskro pokoleňje kerďa le Devleskri voľa. Sar muľa, sas thodo
paš peskre dada a leskro ťelos kirňiľa andro hrobos,
37 ale oleske, kas o Del uštaďa andral o meriben, o ťelos na kirňiľa.
38 Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el odmukle o bini
the savoro, sostar tumen našťi ospravedlňinďas o zakonos le Mojžišoskro.
39 Andre leste hin ospravedlňimen sako, ko pačal.
40 Den pre tumende pozoris, hoj te na avel pre tumende oda, so imar anglal phende
o Proroka:
41 *‚Dikhen, tumen, ko asan le Devlestar,*
čudaľinen tumen a meren!
Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro,
soske tumen na pačana,
kajte tumenge vareko pal oda vakerela.‘ “
42 Sar avenas avri andral e sinagoga, mangenas len o manuša, hoj lenge buter pal
oda te vakeren the pre aver šabat.
43 Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile o židoviko
pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca vakerenas a phenenas
lenge, hoj te ačhen andre milosť le Devleskri.

44 Pre aver šabat pes zgele maj calo foros te šunel le Devleskro lav.
45 Sar dikhle o Židi kajci but nipen, avľa andre lende e zavisť. Chudle te vakerel pre
oda, so o Pavol vakerelas, previsarenas leskre lava a namištes pre leste vakerenas.
46 Ale o Pavol the o Barnabaš lenge šmelones phende: „Tumenge pes mušinďa ešeb
te vakerel o lav le Devleskro. Ale te les tumen na prilen a korkore tumendar odčhiven
o večno dživipen, džas tumendar het ke aver narodi.
47 Bo o Raj amenge kavke prikazinďa:
‚Ačhaďom tut švetloske prekal o aver narodi,
hoj te ľidžas o spaseňje
dži pro koňec le svetoskro.‘ “
48 Sar oda šunde o manuša andral o aver narodi, radisaľile a lašarenas o lav le
Rajeskro. A pačanďile savore, so sas avrikidle andro večno dživipen.
49 A o lav le Rajeskro pes rozľidžalas pal caľi odi phuv.
50 Ale o Židi marde upre le foroskre vodcen the le pobožne bare raňijen pre oda,
hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral peskri phuv.
51 Avke on marde tele o prachos pal peskre pindre pre lende a gele andre Ikonija.
52 A o učeňika sas naplňimen le radišagoha the le Svete Duchoha.

14

O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija

1 The andre Ikonija pes ačhiľa oda, hoj o Pavol the o Barnabaš gele andre židoviko
sinagoga, a sar vakerenas, pačanďile igen but Židi the Greki.
2 Ale o Židi, save na pačanďile, marde upre le manušen andral aver narodi a kerde
len upre pro phrala.
3 O apoštola ode ačhile buter časos a šmelones vakerenas o lav pal e milosť le
Devleskri. A o Raj pes ke lende pridžanelas avke, hoj pes ačhenas bare ďivi the
zazraki prekal lengre vasta.
4 O nipi andro foros pes rozďelinde: Jekh sas le Židenca a aver le apoštolenca.
5 O Židi, o manuša andral oda foros, the lengre vodci peske phende, hoj džana pre
lende a čhivkerena andre lende le barenca.
6 Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori Listra the
Derbe the andro phuva ode pašal
7 a vakerenas ode o evaňjelium.

Andre Listra

8 Andre Listra bešelas varesavo murš, savo sas kaľikos pro pindre, kanastar uľiľa,
a mek šoha na phirďa.
9 Oda manuš šunelas le Pavol te vakerel a ov pre leste dikhľa. Sar dikhľa, hoj les
hin pačaben te sasťol avri,
10 phenďa leske o Pavol zorales: „Ušťi upre a ač pre tire pindre!“ Ov chučiľa upre
a phirelas.
11 A sar dikhle o nipi, so kerďa o Pavol, vičinde zorales a phende andre likaoňiko
čhib: „O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!“
12 Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov ľidžalas o lav.
13 O rašaj andral o chramos le Zeusoskro, so sas anglo foros, anďa biken the venci
paš e brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.
14 Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre peste o gada,
denašle maškar o nipi a vičinenas:

15 „Muršale, so oda keren? Se the amen sam ča manuša avke sar the tumen. A
vakeras tumenge o evaňjelium, hoj te visaľon kale mule modlendar ko džido Del,
savo kerďa o ňebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin.
16 Varekana o Del mukelas te džal savore naroden lengre dromenca,
17 no the avke na preačhelas lenge te del o sveďectvos pal peste. Kerelas o lačhipen,
delas o brišind andral o ňebos a pro maľi o uľipen, pherdžarelas amen le chabeneha
the le radišagoha andro jile!“
18 Kale lavenca len ča varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge te na
obetinen.
19 Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde upre le
nipen. A on čhivkerenas le barenca andro Pavol, ľigende les avri andral o foros a
gondoľinenas peske, hoj muľa.
20 No sar pes o učeňika rozačhade pašal leste, ušťiľa a geľa lenca andro foros. A
pre aver džives geľa le Barnabašiha andro Derbe.

O Pavol the o Barnabaš aven pale andre Antiochija

21 Sar imar dovakerde o evaňjelium andre oda foros a kerde but učeňiken, visarde
pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Antiochija.
22 Ode zoraľarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzinenas len, hoj te ačhen
andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andro kraľišagos le Devleskro musaj te džal
prekal o but pharipena.
23 Andro khangera la modľitbaha the le postoha kidenas avri le phurederen. Paľis
len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačanďile.
24 Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfilija.
25 Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.
26 Odarik gele la loďaha pale andre Antiochija, khatar sas angloda bičhade andre
milosť le Devleskri te kerel e služba, savi akana dokerde.
27 Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge savoro,
so prekal lende kerďa o Del a sar phundraďa the le avre narodenge o pačabnaskro
drom.
28 Ačhile ode le učeňikenca but časos.

15

O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem

1 Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, so na sas Židi,
hoj na ena zachraňimen, te pes na obrezinena avke, sar oda phenel o Mojžiš.
2 Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde pes, hoj o
Pavol the o Barnabaš a the vareko lendar te džan upre andro Jeruzalem pal o apoštola
the pal o phuredera, hoj lendar te phučen pal kadi veca.
3 Avke len e khangeri bičhaďa a on gele prekal e Fenicija the Samarija, kaj vakerenas
pal oda, hoj pes the o aver narodi visarde ko Del, a savore phralen sas olestar baro
radišagos.
4 Sar doavle andro Jeruzalem, priiľa len e khangeri, o apoštola the o phuredera a
on lenge vakerenas avri savoro, so prekal lende kerďa o Del.
5 Ale varesave pačabnaskre, save sas le Farizejendar, ušťile a phende: „O manuša,
so pačanďile, pes mušinen te obrezinel a kampel lenge te prikazinel, hoj te doľikeren
o zakonos le Mojžišoskro.“
6 Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondoľinen.
7 Paloda, sar imar buter vakerenas, ušťiľa o Peter a phenďa lenge: „Phralale! Tumen
džanen, hoj imar varekana peske man tumendar o Del kidňa avri, hoj mandar te
šunen the aver nipi o evaňjelium a te pačan.

8 O Del, savo prindžarel o jile, sikaďa, hoj len prilel oleha, hoj len diňa le Svete
Duchos avke sar the amen.
9 Ov na kerďa ňisavo rozďjel maškar amende the maškar lende, sar lenge
obžužarďa o jile le pačabnaha.
10 Soske kamen akana te choľarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň kale
manušenge oda pharipen, so na birinahas te ľidžal aňi amen aňi amare dada?
11 Se amen pačas, hoj prekal e milosť, so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha
zachraňimen avke sar the on."
12 A savore ola but manuša ačhile čhit, sar šunde le Barnabaš the le Pavol te vakerel,
save bare ďivi the zazraki kerďa o Del prekal lende maškar o aver narodi.
13 Sar preačhile te vakerel, phenďa o Jakob: „Phralale, šunen man!
14 O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar kidňa avri manušen
le avre narodendar, hoj te aven leskre nipi.
15 Oleha pasinen the o lava le Prorokengre. Se hin pisimen:
16 *‚Paľis avava pale*
a ačhavava o rozpelo stankos le Davidoskro.
Oda, so hin telečhido, pale ačhavava
a thovava les te ačhel pre peskro than,
17 *hoj the okla manuša te roden le Rajes:*
Savore narodi, saven vičinďom,
hoj te aven mire.
Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro'.
18 Kada pes džanel imar čirlastar.
19 Vašoda phenav, hoj na kampel te kerel pharipen olenge, ko pes visaren ko Del
andral aver narodi,
20 ale kampel lenge te pisinel ľil a te phenel, hoj te na chan oda, so hin obetimen le
modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.
21 Bo o zakonos le Mojžišoskro pes imar čirla genel sako šabat andro sinagogi a
leskre lava pes vakeren andre dojekh foros."

O ľil andre Antiochija

22 Akor peske phende o apoštola the o phuredera the caľi khangeri, hoj kidena avri
pestar varesave muršen a bičhavena len andre Antiochija. Avke bičhade le Barnabaš
the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas vodci
maškar o phrala.
23 Pisinde a bičhade lenca kada ľil:
„O apoštola, o phuredera the o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen le phralen
andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.
24 Šunďam, hoj varesave džene amendar, savenge amen ňič na prikazinďam,
tumenge keren pharipen a na den tumen smirom peskre lavenca.
25 Vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerďam, hoj kidaha avri muršen a
bičhavaha len ke tumende le Barnabašiha the le Pavloha. On hine amare phrala,
saven kamas,
26 murša, save dine peskre dživipena vaš o nav amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro.
27 Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge oda te phenen.
28 Bo le Svete Duchoske a the amenge pes oda dičholas mištes, hoj te na thovas
pre tumende ňisavo pharipen, ča oda, so igen kampel:
29 Hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen a te na
chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. Te kada savoro doľikerena, mištes kerena.
Ačhen Devleha!"

30 Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre khangeri a
dine lenge o ľil.
31 Sar les pregende, radisaľile oleske.
32 The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda povzbudzinenas le phralen andro
pačaben a but lavenca len zoraľarenas.
33 Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro smirom a
gele pale paš ola, ko len bičhade.
34 [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.]
35 Ale o Pavol the o Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas ode. A the mek
but aver džene vakerenas o lav le Rajeskro.

O Barnabaš pes rozdžal le Pavloha

36 Pal vajkeci dživesa phenďa o Pavol le Barnabašiske: „Av džas pale te dikhel
amare phralen pal savore fori, savenge vakerďam o lav le Rajeskro, a dikhaha, sar
lenge džal.“
37 O Barnabaš kamľa, hoj peha te len le Jan, saves vičinen the Marek.
38 Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kampel peha te lel. Bo akor, sar sas
andre Pamfilija, geľa lendar het a buter lenca na služinelas.
39 Vaš kada pes vesekedinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O Barnabaš peha
iľa le Marek a gele pre loďa andro Ciprus,
40 ale o Pavol peske kidňa avri le Silas. O phrala pes modľinenas vaš lende a dine
len andro vasta le Rajeskre a avke gele het.
41 O Pavol phirelas pal e Sirija the Cilicija a povzbudzinelas o khangera andro
pačaben.

16

O Pavol lel peha le Timoteus

1 Avke doavľa o Pavol andro Derbe the andre Listra. Ode sas varesavo učeňikos,
savo pes vičinelas Timoteus. Leskri daj sas pačabnaskri Židovka a leskro dad sas
Grekos.
2 O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas.
3 O Pavol kamľa, hoj leha te džal pro drom. Avke les obrezinďa anglo Židi, so ode
bešenas, bo sako džanelas, hoj leskro dad sas Grekos.
4 Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te doľikeren oda, so phende o
apoštola the o phuredera andral o Jeruzalem.
5 O khangera zoraľonas andro pačaben a džives so džives sas buter džene.

O Pavol dikhel o viďeňje

6 O Sveto Duchos lenge na domukľa te vakerel o lav andre Azija, vašoda pregele e
Galatsko phuv the e Frigija.
7 Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale o Duchos
le Ježišoskro lenge na domukľa.
8 Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada.
9 Ode dikhľa o Pavol rači viďeňje: Varesavo murš, Macedončanos, ačhelas a
mangelas les: „Av andre Macedonija a pomožin amenge!“
10 Sar dikhľa o viďeňje, takoj paloda rodahas drom sar te džal andre Macedonija.
Avke amen oleske achaľuvahas, hoj o Raj amen ode vičinďa, hoj lenge te vakeras o
evaňjelium.

E Lidija pačal a del pes te bolel

11 Akor geľam la loďaha andral e Troada rovnones pro ostrovos Samotrake a pre
aver džives andro Neapolis andre Macedonija.
12 Odarik geľam andro Filipi, so hin ešebno foros andre rimaňiko provincija
Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.
13 Pro šabat geľam avri pal e foroskri brana paš o paňi, kaj peske gondoľinahas,
hoj pes zdžana o Židi pre modľitba. Bešľam peske a vakerahas le džuvľenca, save
pes ode zgele.
14 Šunelas amen the varesavi džuvľi, savake sas o nav Lidija a savi lašarelas le
Devles. Oj sas andral o foros Tiatira a bikenavkerelas o lole pochtana. Lake o Raj
phundraďa o jilo, hoj mištes te šunel oda, so vakerel o Pavol.
15 Sar pes bolďa oj the savore manuša andral lakro kher, mangelas amen kavke:
„Te phenen pal mande, hoj man hin pačaben andro Raj, akor aven andre miro kher
a bešen ke mande.“ A prevakerďa amen.

O Pavol the o Silas andre bertena

16 Ačhiľa pes, sar džahas pre modľitba, hoj pes amenca arakhľa varesavi čhaj, andre
savi sas o nalačho duchos, so lake delas te vražinel. A le vražišagenca zarodelas
peskre rajenge bare love.
17 Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vičinelas: „Kala manuša hine
o služobňika le Nekbareder Devleskre a on tumenge phenen, sar šaj aven
zachraňimen!“
18 Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda choľisaľiľa, vašoda visaľiľa a phenďa
ole duchoske: „Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral late avri!“ A o
duchos latar takoj geľa het.
19 Ale sar dikhle lakre raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the le Silas a
ľidžanas len pro pľacos anglo nekbareder manuša ole foroskre.
20 Ande len anglo veľiťeľa a phende: „Kala manuša hine Židi a keren vzbura andre
amaro foros
21 a sikaven o zviki, so amen o Rimana našťi aňi prilas aňi doľikeras.“
22 Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o gada a dine
len le pacenca te marel.
23 Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražňikoske phende, hoj
len mištes te stražinel.
24 Sar chudňa o stražňikos oda prikazis, čhiďa len andre andruňi bertena a o pindre
lenge zaphandľa andro kaštune puta.
25 Ale pal jepaš rat pes o Pavol the o Silas modľinenas a giľavenas o giľa pre chvala
le Devleske a o bertenoša len šunenas.
26 A jekhvareste avke razisaľiľa e phuv, hoj o zakladi la bertenakre pes čhalade. A
takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde.
27 Sar ušťiľa o stražňikos a dikhľa, hoj savore vudara andre bertena hine
phundrade, cirdňa avri e šabľa a kamľa pes te murdarel, bo peske gondoľinelas,
hoj o bertenoša denašle.
28 Ale o Pavol vičinďa zorale hangoha: „Ma ker tuke ňič nalačho, bo savore sam
kade!“
29 Sar peske mangľa e lampa, denašľa andre, izdralas daratar a peľa paš o pindre
le Pavloske the le Silasoske.
30 Iľa len avri a phučľa lendar: „Rajale, so mušinav te kerel, hoj te avav
zachraňimen?“
31 On leske phende: „Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachraňimen tu the calo
tiro kher!“
32 Vakerenas leske the savorenge andre leskro kher o lav le Rajeskro.

33 A mek odi ora rači len iľa a žužarďa lenge o rani. A takoj paloda pes diňa te bolel
ov the savore andre leskro kher.
34 Paľis len iľa upre andre peskro kher, thoďa lenge pro skamind o chaben a
radisaľolas caľa peskra famelijaha, hoj pačanďiľa andro Del.
35 Sar sas džives, bičhade o sudci le slugaďen, hoj te džan te phenel le stražňikoske:
„Premuk kale manušen!“
36 O stražňikos la bertenakro phenďa le Pavloske: „O sudci bičhade le slugaďen,
hoj tumen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.“
37 Ale o Pavol lenge phenďa: „Ešeb amen marde angle savore nipi a aňi amen na
sudzinde, kajte sam rimaňika občana! Paloda amen čhide andre bertena a akana
amen počoral premuken? Na. Mušinen te avel kade a korkore amen te ľidžal adarik
avri.“
38 O slugaďa dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes daranďile, sar šunde, hoj
hine rimaňika občana.
39 Avke avle a odmangle pes lenge. A sar len ľigende avri, mangenas len, hoj te
džan het andral o foros.
40 Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen, povzbudzinde
len a paľis gele het.

17

O Pavol the o Silas andre Tesalonika

1 Sar o Pavol the o Silas pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija, avle andre
Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengri.
2 A o Pavol, avke sar sas sikado, geľa maškar lende a trin šabati pal peste lenca
vakerelas pal oda, so hin pisimen andro Lav.
3 Sikavelas lenge andral o Lav le Devleskro, hoj te achaľon, hoj o Kristus mušinďa
te cerpinel a pro trito džives te ušťel andral o meriben. Phenďa lenge: „Oda Ježiš,
pal savo me tumenge vakerav, hin o Mesijašis.“
4 Varesave lendar pačanďile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca pačanďile
mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune džuvľija.
5 Ale okla Židi žjarlinenas a skidle upre pal e uľica varesave živaňen, hoj te maren
upre le manušen the calo foros. Avke gele vikaha pro kher le Jasonoskro a kamle te
anel le Pavol the le Silas anglo nipi.
6 Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradňika ole foroskre
a vičinenas: „Kala manuša, so maren upre calo svetos, avle the kade
7 a o Jason len priiľa andre peskro kher. A kala savoredžene džan pro cisariskre
zakoni, bo phenen, hoj aver dženo hino kraľis, o Ježiš!“
8 Kavke marde upre le nipen the le foroskre uradňiken, so oda šunenas.
9 Ale sar chudle o uradňika le Jasonostar the oklendar o love, premukle len.

O Pavol the o Silas andre Berea

10 O phrala takoj rači bičhade le Pavol the le Silas andre Berea. Sar ode doavle, gele
andre sinagoga le Židengri.
11 On sas buter otkerde prekal o lav sar o Židi andral e Tesalonika. Priile o lav
radišagoha a sako džives rodenas andro Lav le Devleskro, či oda hin čačes avke.
12 Avke pačanďile but džene lendar, the mek but anglune džuvľija the murša andral
e Grecko.
13 Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre Berea
vakerel o lav le Devleskro, avle the ode a marenas upre le manušen, hoj te džan pre
lende.

14 Akor o phrala takoj bičhade odarik le Pavol het paš o moros. Ale o Silas the o
Timoteus ačhile ode.
15 Ola, so džanas le Pavloha, les ľigende dži andro Ateni a paľis avle pale andre
Berea. O Pavol lenge phenďa, hoj te phenen le Silasoske the le Timoteoske, hoj pal
leste te aven so neksigeder.

O Pavol andro Ateni

16 Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskro duchos andre leste choľisaľolas,
sar dikhľa, hoj andro foros hin pherdo modli.
17 Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, ko pes daranas le
Devlestar. A sako džives vakerelas the pro pľacos olenca, ko odarik ča avke
predžanas.
18 Avke pes leha chudle te vesekedinel varesave filozofa the mudrci: o epikurejci the
stoici. Jekh phenenas: „So kamel kada bebľošis te phenel?“ A aver phenenas: „Avke
pes oda dičhol, hoj ov vakerel pal varesave aver devla.“ Bo o Pavol lenge vakerelas
pal o Ježiš the pal o ušťiben andral o meriben.
19 Chudle les, ľigende les pro Areopagos a phende: „Kamas te džanel buter pal oda
nevo sikaviben, so tu vakeres.
20 Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šunďam. Vašoda kamľamas
te džanel, s'oda hin.“
21 Bo savore Atenčana a the o cudzinci, so ode bešenas, na užarenas pre ňisoste
avreste, ča pre oda, hoj te vakeren abo te šunen vareso nevo.
22 Avke o Pavol ačhiľa anglal lende pro Areopagos a phenďa: „Muršale andral o
Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša.
23 Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sveta thana a arakhľom the
oltaris, pre savo hin pisimen: ‚Le devleske, saves na prindžaras.‘ Ole Devles, saves
tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda tumenge me vakerav.
24 O Del, savo kerďa o svetos the savoro, so andre hin, ov hino o Raj le ňeboskro
the la phuvakro a na bešel andro chrami kerde le manušengre vastendar.
25 Aňi pes leske na služinel le manušeskre vastenca, sar te leske vareso kampľahas,
bo ov korkoro del savoreske o dživipen, o dichos the savoro.
26 Ov kerďa jekhe manušestar savore manušen, hoj te bešen pal caľi phuv. A diňa
le manušen časos keci te dživel the o than kaj te bešel.
27 O Del oda kerďa, hoj les o manuša te roden, či pes varesar na nacirdena ke leste
a na arakhena les, kajte ov nane dur ňikastar amendar.
28 Bo andre leste dživas, čhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the varesave
tumare basňika: ‚Bo amen sam the leskro potomstvos.‘
29 Akor te sam le Devleskro potomstvos, našťi peske gondoľinas, hoj o Del dičhol
avri sar vareso somnakuno, rupuno abo baruno; sar vareso, so o manuš gondoľinďa
avri a kerďa peskre vastenca.
30 Varekana o Del predikhelas ola časi, sar les o manuša na prindžarenas, ale akana
phenel savore manušenge všadzik, hoj pes te visaren peskre nalače dromendar.
31 Bo o Del diňa jekh džives, andre savo sudzinela spravodľišagoha calo svetos
prekal jekh murš, saves pre oda kidňa avri, a dokazinďa oda savorenge oleha, hoj les
uštaďa andral o meriben.“
32 Ale sar šunde, hoj o Pavol vakerel pal o ušťiben andral o meriben, chudle lestar
varesave džene te asal, ale aver džene phende: „Kamas tut te šunel pal oda te vakerel
the dujtovar.“
33 Avke lendar o Pavol geľa het.
34 Ale varesave murša pes pridine ke leste a pačanďile. Maškar lende sas o Dionis
Areopagsko the e džuvľi Damaris a lenca mek the aver džene.

18

O Pavol andro Korint

1 Paľis geľa o Pavol het andral o Ateni a avľa andro foros Korint.
2 Ode arakhľa jekhe Židos, so pes vičinelas Akvila a sas andral o Pontus. Ov ode avľa
peskra romňaha la Priscillaha andral e Talijaňiko nadočirla, bo o cisaris Klaudius
prikazinďa, hoj savore Židi te džan het andral o Rim. O Pavol geľa ke lende,
3 a vašoda, hoj džanelas te kerel o stani avke sar on, ačhiľa te bešel ke lende a
kerelas lenca.
4 Sako šabat vakerelas andre sinagoga a prevakerelas le Židen the le Greken.
5 Sar o Silas the o Timoteus doavle andral e Macedonija, diňa o Pavol calo peskro
časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedčinel le Židenge, hoj o Ježiš hino Mesijašis.
6 Ale sar o Židi chudle te džal pro Pavol a namištes pre leste vakerenas, razinďa
peske avri o prachos pal o gada a phenďa lenge: „Tumaro rat pre tumaro šero! Me
som olestar žužo. Akanastar džava ke aver narodi.“
7 Avke odarik o Pavol geľa het a geľa andro kher paš e sinagoga ko Titus Justus,
savo lašarelas le Devles.
8 O Krispus, o vodcas andral e sinagoga, caľa peskra famelijaha pačanďiľa andro
Raj. A the but aver Korinťana, save šunenas le Pavol, pačanďile a dine pes te bolel.
9 Jekhvar rači phenďa o Raj le Pavloske andro viďeňje: „Ma dara tut! Vaker a ma
av čhit,
10 bo me som tuha a ňiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso nalačho,
bo hin man andre kada foros but manuša.“
11 A ačhiľa ode berš the šov čhon a sikavelas len o lav le Devleskro.
12 Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, ušťile o Židi jekhetane pro Pavol
a ľigende les pro sudos.
13 A phende: „Kada manuš marel upre le nipen, hoj te lašaren le Devles avke, sar
oda o Žakonos na domukel!“
14 Sar imar o Pavol kamľa te prevakerel, phenďa o Gallion le Židenge: „Te geľahas
pal varesoste, so pes na kerel, abo pal varesavi aver nalačhi veca, uľahas man soske
tumen te šunel avri,
15 ale te tumen vesekedinen vaš o lava abo vaš o nava vaj vaš tumaro zakonos, oda
hin ča maškar tumende. Me na kamav te sudzinel kala veci.“
16 A čhiďa len odarik avri.
17 Akor chudle savore Židi le Sostenes, le vodcas andral e sinagoga, a marde les
takoj ode paš o sudos. Ale o Gallion pre oda ňič na phenďa.

O Pavol avel pale andre Antiochija

18 O Pavol ode ačhiľa mek but dživesa a paľis pes rozgeľa le phralenca. Geľa la
loďaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre Kenchrea peske diňa
te strihinel o bala, bo diňa ajso lav.
19 Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukľa a geľa korkoro andre sinagoga,
kaj vakerelas le Židenca.
20 On les mangenas, hoj ode te ačhel buter časos, ale ov na kamľa.
21 A sar lendar džalas het, phenďa lenge: „Te kamela o Del, avava pale ke tumende.“
Avke geľa la loďaha andral o Efezus.
22 Sar doavľa andro pristavos Cezarea, geľa upre andro Jeruzalem te dikhel e
khangeri a odarik geľa andre Antiochija.
23 Paloda, sar imar ode ačhiľa varesavo časos, geľa pale dureder pal e Galatsko
phuv a paľis pal e Frigija a zoraľarelas savore učeňiken andro pačaben.

O Apollo andro Efezus

24 Varesavo Židos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avľa andro
Efezus. Ov sas murš, savo sas lačho andro vakeriben a mištes prindžarelas o Lav le
Devleskro.
25 O Apollo sas imar avrisikado pal o drom le Rajeskro. Ov sas igen horľivo andro
duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj pal o Ježiš, ale prindžarelas ča o
boľipen le Janoskro.
26 A chudňa bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla the o
Akvilas, ile les ke peste a vakerde leske pal o drom le Devleskro a feder les pal oda
sikade.
27 Sar o Apollo kamľa te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde oleha, hoj
pisinde le učeňikenge andre Achaja, hoj les te prilen. Sar ode avľa, igen pomožinďa
olenge, ko prekal e milosť le Devleskri pačanďile.
28 O Apollo zorales phenelas pre goďi le Židenge a avri anglo nipi sikavelas andral
o Lav le Devleskro, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

19

O Pavol andro Efezus

1 Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengre phuva a avľa
andro Efezus. A ode arakhľa varesave učeňiken,
2 savendar phučľa: „Chudňan le Svete Duchos, sar pačanďiľan?“
On leske odphende: „Mek aňi na šunďam, hoj hin Sveto Duchos.“
3 Avke lendar phučľa: „Ta akor, save boľipnaha san bolde?“
On odphende: „Le Janoskre boľipnaha.“
4 O Pavol phenďa: „O Jan bolelas vašoda, hoj pes o manuša te visaren le binendar,
a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste, andro Ježiš Kristus.“
5 Sar oda šunde, dine pes te bolel andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.
6 A sar pre lende o Pavol thoďa o vasta, avľa pre lende o Sveto Duchos a chudle te
vakerel andro aver čhiba a te prorokinel.
7 Sas ode vaj dešuduj (12) murša.
8 O Pavol geľa andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon. Vakerelas the
sikavelas len pal o kraľišagos le Devleskro.
9 Ale varesave džene pes na poddenas, na šunenas a namištes vakerenas pal o
drom le Rajeskro anglo manuša, avke lendar o Pavol geľa het. Iľa peha le učeňiken
a lenca vakerelas sako džives andre hala le Tiranoskri.
10 Ada ľikerďa duj berš a savore, so bešenas andre Azijsko provincija, o Židi the o
Greki, šunde o lav le Rajeskro.
11 O Del kerelas bare zazraki prekal o vasta le Pavloskre.
12 Avke hoj mek až o khosne the o leketi, savenca pes chudenas le Pavlostar, anenas
ko nasvale a o nasvaľibena lendar takoj džanas het a o nalače duchi lendar avenas
avri.

Le Skevoskre čhave

13 Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel avri le
duchen. On kamenas te tradel avri le nalače duchen andral o manuša andro nav
le Rajeskro le Ježišoskro a phenenas: „Andro nav Ježiš, pal savo o Pavol vakerel,
tumenge prikazinas: Džan avri!“
14 Oda sas o efta čhave le Skevoskre, le židovike bare rašaskre, so oda kerenas.
15 Ale o nalačho duchos lenge odphenďa: „Le Ježiš prindžarav a the pal o Pavol
džanav, ale ko san tumen?“
16 Oda manuš, andre kaste sas o nalačho duchos, len chudňa a savoren ajci marďa,
hoj lange the dukhade denašle andral oda kher.

17 A dodžanle pes pal oda savore Židi the Greki, so bešenas andro Efezus, a avľa
pre savorende bari dar a chudle te bararel o nav le Rajeskro le Ježišoskro.
18 But džene olendar, so pačanďile, avle a viznavinenas a phenenas avri peskre
bini, so kerenas.
19 A pherdo džene olendar, so čarinenas, anenas peskre kňižki a labarenas len
anglal savorende. Sar zgende, keci monas ola kňižki, avle pre oda, hoj monas penda
ezera (50 000) rupune.
20 Kavke zorales barolas o lav le Devleskro a zoraľolas.

E vzbura andro Efezus

21 Paloda, sar pes kala veci ačhile, phenďa peske o Pavol, hoj predžala e Macedonija
the e Achaja a džala andro Jeruzalem. Phenďa peske: „Ačhava ode a paľis mušinav
te džal te dikhel the o Rim.“
22 A bičhaďa andre Macedonija duje peskre pomocňiken, le Timoteus the le Erastos.
Ale ov mek ačhiľa sikra buter andre Azijsko provincija.
23 Andre ola dživesa pes o manuša andro Efezus chudle igen te vesekedinel vaš o
drom le Rajeskro.
24 Bo varesavo zlatňikos, savo pes vičinelas Demetrios, kerelas o cikne rupune
khangerora la devľiňake Dijanake a oleha delas peskre robotňikenge te zarodel but
love.
25 Ov pes lenca zgeľa a the mek avre manušenca, save kerenas kale vecenca, a
phenďa: „Muršale, tumen džanen, hoj kala bučaha peske zarodas but love.
26 A tumen dikhen a šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj pal caľi
Azijsko provincija cirdňa upre but manušen a prevakerďa len. Ov phenel, hoj ola
devla, saven o manuša keren peskre vastenca, nane devla.
27 Avke akana na hoj ča amari buči šaj našavas a polokes la ňikaske na kampela,
ale mek the o chramos la bara devľiňakro la Dijanakro pes na ľikerela ňisoske a
musarela pes e slava olake, kas lašarel caľi Azijsko provincija a the calo svetos.“
28 Sar oda šunde, avľa andre lende bari choľi a chudle zorales te vičinel: „Bari hiňi
e Dijana andral o Efezus!“
29 Pal calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle andro ďivadlos.
Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas Macedončana, a phirenas
jekhetane le Pavloha.
30 O Pavol kamľa te džal maškar o manuša, ale o učeňika les na mukle.
31 A the varesave uradňika andral e Azija, save sas leskre prijaťeľa, bičhade ke leste
a mangle les, hoj te na džal andro ďivadlos.
32 Avke sas, hoj dojekh dženo lendar vičinelas vareso aver, bo savoredžene sas sar
diline a but džene lendar aňi na džanenas, soske pes ode zgele.
33 O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O Alexander kerďa
le vasteha, hoj te čhiten, a kamľa te prevakerel ko manuša, hoj pes te braňinel.
34 Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene jekhetane vaj duj ori te
vičinel: „Bari hiňi e Dijana le Efežanengri!“
35 Sar o pisaris le foroskro zaačhaďa e vika le manušengri, phenďa lenge: „Muršale,
Efežanale, sako džanel, hoj amaro foros Efezus stražinel o chramos la bara Dijanakro
a the lakro obrazis, savo peľa tele andral o ňebos.
36 Vašoda, hoj kala veci našťi ňiko zaprinel, kampel tumenge te zaačhel, hoj te na
keren varesavo diliňipen.
37 Bo tumen anďan kade kale muršen, ale on na vakerenas namištes pre tumari
devľi.
38 Te hin le Demetrios the olen, ko hine leha, vareso pre varekaste, ta pre oda hin
o foroskre sudi the o prokonzula. Ode šaj obviňinen jekh avres.

39 A te mek kamen vareso aver, mušinel pes oda te vakerel pro zakonno
zhromažďeňje.
40 Bo mek amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes adadžives kerďa. Se aňi na
džanas te phenel, so pes ačhiľa.“ Pal ola lava rozmukľa le manušen.

20

O drom andre Macedonija the Troada

1 Sar imar preačhiľa e vzbura, vičinďa peske o Pavol le učeňiken, zoraľarďa len,
obchudle pes a paľis geľa andre Macedonija.
2 Pregeľa ola phuvaha a but lavenca povzbudzinďa le pačabnaskren a paľis geľa
andro Grecko.
3 Ačhiľa ode trin čhon a paľis kamľa te džal la loďaha andre Sirija. Vašoda, hoj o
Židi pes pre leste kidenas, rozgondoľinďa pes, hoj avela pale prekal e Macedonija.
4 Džanas leha o Sopater, le Pirroskro čhavo andral e Berea, o Aristarchos the o
Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a the andral e
Azija o Tichikus the o Trofimus.
5 On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

O Pavol uštavel le Eutichus andral o meriben

6 Pal o inepos le Marengro bi o Kvasos geľam la loďaha andral o Filipi a pandže
dživesenca doavľam pal lende andre Troada, kaj ačhiľam efta džives.
7 Ešebno džives andro kurko, sar pes zgeľam te phagerel o maro, o Pavol lenge
kazinelas a vakerelas dži pal jepaš rat, bo pre aver džives kamelas te džal het.
8 Andro upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi.
9 Jekh terno manuš, savo pes vičinelas Eutichus, bešelas andre oblaka. Vašoda, hoj
o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke zorales, hoj peľa pal o
trito poschoďje tele. A sar les hazdle upre, sas mulo.
10 Ale o Pavol geľa tele, čhiďa pes pre leste, obchudňa les a phenďa: „Ma daran
tumen, bo leskri duša hiňi andre leste.“
11 Paľis o Pavol geľa pale upre, phagerelas o maro a chalas. Vakerelas lenca dži
tosara a paľis geľa het.
12 A le terne manušes ľigende džidones khere a savoren sas olestar baro radišagos.

O drom andral e Troada andro Miletus

13 Amen geľam la loďaha sigeder andro Asos, hoj ode te las le Pavol paš peste andre
loďa, bo o Pavol amenge phenďa, hoj ov ode kamel te džal pešones.
14 Sar pes amenca arakhľa andro Asos, iľam les andre loďa a avľam andre Mitilena.
15 Odarik geľam la loďaha het, pre dujto džives avľam paš o Chios a pre trito džives
geľam la loďaha paš o Samos. Paľis pre aver džives avľam andro Miletus.
16 Bo o Pavol peske phenďa, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj pes te na
zľikerel andre Azija. Bo siďarelas, hoj te doavel andro Jeruzalem pro Letňice, te pes
oda diňahas.

O Pavol oddžal andral o Miletus

17 Andral o Miletus o Pavol bičhaďa andro Efezus pal o phuredera andral e khangeri,
hoj pes leha te arakhen.
18 A sar avle pal leste, phenďa lenge: „Tumen džanen, hoj ešebne dživesestar,
kanastar avľom andre Azija, somas calo časos maškar tumende.
19 Služinavas le Rajeske andre caľi pokora le apsenca prekal o skuški, so pre ma
avenas le Židendar.
20 Na garuďom tumenge andre ňič olestar, so tumenge uľahas pro lačho. Ale
vakeravas a sikavavas tumen anglo manuša pal o khera

21 a vakeravas o sveďectvos le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren ko Del
a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.
22 Ale akana man o Duchos ispidel te džal andro Jeruzalem, kajte na džanav, so
man ode užarel.
23 Džanav ča ajci, hoj o Sveto Duchos mange sikavel, hoj andre dojekh foros man
užarel e bertena the o pharipen.
24 Ale pal miro dživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te dodenašav
miro denašiben a te dokerav e služba, so priiľom le Rajestar le Ježišostar, hoj te
vakerav o evaňjelium pal e milosť le Devleskri.
25 Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas pal o
kraľišagos le Devleskro, man imar buter na dikhela.
26 Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengre ratestar.
27 Bo me tumenge phenďom savoro, so o Del kamel; ňič tumenge na garuďom andre.
28 Den pozoris pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o Sveto Duchos
ačhaďa sar dozorcen, hoj tumen te starinen sar pasťjera pal e cirkev le Devleskri, vaš
savi počinďa peskre rateha.
29 Bo me džanav, hoj sar me džava het, avena maškar tumende o dziva vlki, save
na sajinena o stados.
30 A mek the tumendar korkorendar avena ajse manuša, save previsarena o lava,
hoj pal peste te cirden le učeňiken.
31 Vašoda tumenge den pozoris! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin berš na
preačhiľom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre godi.
32 Avke akana, phralale, mukav tumen andro vasta le Devleske the leskre milosťive
laveske, savo tumen šaj del zor te barol a savo tumen del o ďeďictvos savore svetenca.
33 Me na kamľom ňikaskro rup aňi somnakaj aňi gada.
34 Tumen korkore džanen, hoj mire vastenca mange zarodavas pre savoreste, so
kampelas mange abo olenge, ko sas manca.
35 Andre savoreste, so keravas, tumenge sikaďom, hoj kampel phares te kerel buči,
te pomožinel le slabenge a te na bisterel pro lava le Rajeskre le Ježišoskre, bo ov
phenďa: ‚Bachtaleder hin te del, sar te lel.‘ “
36 A sar dovakerďa kala lava, gele savoredžene pro khoča a o Pavol pes modľinďa.
37 A savoredžene chudle igen te rovel, obchudenas le Pavol pašal e meň a
čumidenas les.
38 Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phenďa, hoj imar buter les na dikhena. A
paľis les ľigende dži paš e loďa.

21

Le Pavloskro drom andro Jeruzalem

1 Sar pes lenca rozlučinďam, geľam la loďaha pro moros. Džahas rovnones a
doavľam pro ostrovos Kos. Pre aver džives pro ostrovos Rodos a odarik andro foros
Patara.
2 Ode arakhľam varesavi loďa, so džalas andre phuv Fenicija, a geľam upre.
3 Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgeľam les pal e baľogňi sera a džahas la
loďaha andre Sirija. Zaačhiľam andro foros Tir, bo ode kampľa la loďake te thovel
tele o tovaris.
4 Rodňam ode avri le učeňiken a ačhiľam lenca ode efta džives. Ola učeňika
ľigende le Duchoha phenenas le Pavloske, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.
5 Pal ola efta džives geľam het a džahas dureder amare dromeha. A ola
savoredžene le romňijenca the le čhavenca amen ľigende dži avri pal o foros. Ode
pro brehos geľam pro khoča a modľinďam pes.

6 Sar pes lenca rozlučinďam, geľam andre loďa a on gele pale khere.
7 Džahas la loďaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode pozdravinďam le phralen a ačhiľam ode jekh džives.
8 Paľis pre aver džives geľam het a doavľam andre Cezarea. Ode geľam andro kher ko Filip ko evaňjelistas, a ačhiľam ke leste. Ov sas jekh ole efta dženendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem.
9 Les sas štar pačivale čhaja, save sas prorokiňi.
10 Medik ode samas a ačhiľam ode buter dživesa, avľa ode andral e Judsko varesavo prorokos, savo pes vičinelas Agabus.
11 Sar avľa paš amende, iľa le Pavloskro sirimos, phandľa peske o vasta the o pindre a phenďa: „Kada phenel o Sveto Duchos: ‚Kavke phandena andro Jeruzalem ole muršes, kaskro hin kada sirimos, a dena les andro vasta le pohanenge.‘ “
12 Sar oda šunďam, mangahas les the amen the o phrala andral o foros, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.
13 Ale o Pavol odphenďa: „So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo? Bo me som pripravimen, na ča man te del te phandel, ale the te merel andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskro le Ježišoskro.“
14 Sar dikhľam, hoj pes na del te prevakerel, preačhiľam a phenďam: „Mi ačhel pes e voľa le Rajeskri.“
15 Pal ola dživesa pes pripravinďam a džahas upre andro Jeruzalem.
16 Avenas amenca the varesave učeňika andral e Cezarea a ile amen ko Ciperčanos ko Mnason, savo sas jekh le čirlatune učeňikendar, a ke leste ačhiľam te bešel.

O Pavol andro Jeruzalem

17 Sar doavľam andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile.
18 Pre aver džives geľa o Pavol amenca ko Jakob a avle ode the savore phuredera.
19 O Pavol len pozdravinďa a chudňa lenge te vakerel avri savoro, so kerďa o Del maškar o aver narodi prekal leskri služba.
20 Sar oda on šunde, lašarenas le Devles. A on leske paľis phende: „Tu dikhes, phrala, keci but ezera Židi kade pačanďile a savore igen kamen o Zakonos.
21 On pes pal tu došunde, hoj sikaves le Židen, so dživen maškar o aver narodi, hoj te na šunen le Mojžiš, bo phenes lenge, hoj te na obrezinen le čhavoren a te na doľikeren o tradiciji.
22 Akana so keraha? Bo savoredžene pes došunena, hoj avľal.
23 Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, so dine lav le Devleske.
24 Le len tuha a jekhetane lenca tut obžužar a počin vaš lenge, hoj peske te den te hoľinel o šere. Paľis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro doľikeres o Zakonos.
25 Le pačabnaskre manušenge andral aver narodi amen pisinďam, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.“
26 Akor iľa o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diňa te obžužarel. Geľa andro chramos a diňa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžužarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

O Židi zalen le Pavol

27 Sar imar predžanas ola efta džives, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azijsko provincija a marde upre savore manušen.
28 Chudle les a vičinenas: „Muršale andral o Izrael, pomožinen amenge! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos

a the pre kada than. Mek the le Greken anďa andro chramos a meľarďa kada sveto than!“
29 Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondoľinenas peske, hoj les o Pavol iľa andro chramos.
30 Calo foros pes vzburinďa a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, ľidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani.
31 Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došunďa o veľiťeľis upral o ezeros slugaďa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem.
32 Ov peha takoj iľa le slugaďen the le veľiťeľen upral o šel a denašľa maškar lende. Sar dikhle o manuša le veľiťeľis the le slugaďen, preačhile te marel le Pavol.
33 O veľiťeľis avľa paš leste, chudňa les a diňa les te phandel duje lancenca. Phučľa lendar: „Ko hin kada manuš? So kerďa?“
34 Ale sako ole but manušendar vičinelas vareso aver. Sar pes o veľiťeľis angle vika našťi dodžanľa o čačipen, rozkazinďa, hoj les te len andre kasarňa.
35 Sar avľa o Pavol paš o garadiči, ačhiľa pes oda, hoj les mušinde o slugaďa te ľidžal pro vasta anglo manuša,
36 bo savore ola but nipi džanas pal leste a vičinenas: „Murdaren les!“

O Pavol prevakerel

37 Sar les imar kamenas te ľidžal andre kasarňa, phenďa o Pavol le veľiťeľiske: „Šaj tuke vareso phenav?“
A ov odphenďa: „Džanes te vakerel grecki?
38 Na sal tu oda Egipťanos, savo anglo vajkeci dživesa marďa upre a ľigenďa pre pušťa štar ezera (4 000) živaňen?“
39 O Pavol phenďa: „Me som Židos, občanos andral o Tarzus, savo nane chocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi.“
40 Sar leske domukľa, ačhaďa pes o Pavol pro garadiči a kerďa le manušenge le vasteha, hoj te čhiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerďa ke lende hebrejski.

22

1 A o Pavol phenďa: „Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav.“
2 Sar šunde, hoj ke lende prevakerďa hebrejski, ačhile meksa cicheder.
3 A phenďa: „Me som Židos, uľiľom andro Tarzus andre phuv Cilicija, ale bariľom avri andre kada foros a sikľuvavas paš o pindre le Gamalieloskre. Ode sikľiľom o zakonos amare dadengro a džavas pal o Del avke sar the tumen adadžives.
4 Me somas oda, ko igen džalas pro evaňjelium a varesave dženen davas až te murdarel. Phandavas le muršen the le džuvľen a čhivavas len andre bertena.
5 Miro švedkos hin o nekbareder rašaj a the savore phuredera. Sar lendar chudňom o ľila pro phrala, džavas andro Damašek, hoj len te anav zaphandlen andro Jeruzalem, hoj len ode te maren.
6 Ačhiľa pes mange, sar džavas imar paš o Damašek, avke vaj pro dilos, hoj jekhvareste avľa andral o ňebos igen zoralo švetlos a zaučharďa man andre.
7 Peľom pre phuv a šunďom o hangos, so mange phenďa: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas?‘
8 A me odphenďom: ‚Ko sal, Rajeja?‘
Odphenďa mange: ‚Me som o Ježiš Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.‘
9 Ola, so manca sas, dikhle oda švetlos a daranďile, ale na šunde oda hangos, so manca vakerelas.
10 Me phenďom: ‚So mange kampel te kerel, Rajeja?‘

O Raj mange odphenďa: ‚Ušťi a dža andro Damašek. Ode pes tuke phenela savoro, so mušines te kerel.‘
11 Ole zorale švetlostar na dikhavas ňič, a vašoda man chudenas ola, so manca sas, le vastestar a ľidžanas andro Damašek.
12 Ode sas varesavo pobožno murš, savo pes vičinelas Ananijaš. Ov doľikerelas o Zakonos a savore Židi, so ode bešenas, pal leste mištes vakerenas.
13 Ačhiľa paš ma a phenďa mange: ‚Saul phrala, chude pale te dikhel!‘ A takoj mange phundrile o jakha a dikhľom les.
14 O Ananijaš phenďa: ‚O Del amare dadengro peske tut anglal kidňa avri, hoj te prindžares leskri voľa a te dikhes ole Čačipnaskres a te šunes o hangos andral leskro muj.
15 Bo tu aveha leskro švedkos maškar savore manuša a vakereha pal oda, so dikhľal the šunďal.
16 Akana so užares? Ušťi, de tut te bolel, obžužar tut tire binendar a lašar o nav le Rajeskro!‘
17 A sar avľom pale andro Jeruzalem a modľinavas man andro chramos, dikhľom viďeňje.
18 Dikhľom le Rajes, sar mange phenel: ‚Sig dža avri andral o Jeruzalem, bo na prilena tire lava pal mande.‘
19 Me phenďom: ‚Rajeja, on džanen, hoj me džavas andral jekh sinagoga andre aver, hoj te phandav andre bertena a te marav olen, ko pačan andre tu.
20 A the akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me ode somas a davas len čačipen, sar oda kerenas, a ačhavas paš o gada olenge, ko les murdarenas.‘
21 Ale ov mange phenďa: ‚Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o aver narodi.‘ “

O Pavol phenel, hoj hino rimaňiko občanos

22 Šunenas les dži akor, medik na phenďa kada lav. Paľis chudle zorales te vičinel a phende: „Murdar les! Kajso manuš mi našľol pal o svetos! Našťi dživel!“
23 Sar vičinenas a čhivkerenas o uprune gada pal peste tele the o prachos andro luftos,
24 phenďa o veľiťeľis upral o ezeros, hoj te len le Pavol andro kasarňi. Prikazinďa, hoj les te zbičinen a paľis te šunen avri, bo kamľa pes te dodžanel, vaš soske pro Pavol kavke vičinen.
25 Sar les ile te zbičinel, phenďa o Pavol le veľiťeľiske upral o šel slugaďa, savo ode ačhelas: „Či šaj maren bičoha le rimaňike občanos bi o sudos?“
26 Sar oda šunďa o veľiťeľis upral o šel, geľa oda te phenel le veľiťeľiske upral o ezeros: „So kames te kerel? Bo kada manuš hino rimaňiko občanos!“
27 Akor avľa o veľiťeľis upral o ezeros paš o Pavol a phenďa leske: „Phen mange, sal tu rimaňiko občanos?“
Ov odphenďa: „He, som.“
28 O veľiťeľis leske odphenďa: „Me mange vaš o but love cinďom oda, hoj te avav Rimanos.“
O Pavol phenďa: „Ale me uľiľom sar rimaňiko občanos.“
29 A takoj pašal leste gele het o slugaďa, save les kamle te marel. The o veľiťeľis daranďiľa, sar pes došunďa, hoj o Pavol hino rimaňiko občanos, bo diňa les te phandel.

O Pavol angle Bari Rada

30 Pre aver džives kamelas o veľiťeľis pes mištes te dodžanel, sostar les o Židi obviňinen. Iľa leske pal o vasta tele o puta a diňa prikazis, hoj pes te zdžan o bare rašaja the e caľi Bari Rada. Anďa le Pavol a ačhaďa les anglal lende.

23

1 O Pavol dikhľa andro jakha le manušenge andral e Bari Rada a phenďa: „Muršale, phralale! Me dži adadžives dživavas miro dživipen anglo Del avke, hoj miro svedomje hino žužo.“
2 Ale o nekbareder rašaj o Ananijaš phenďa olenge, ko ačhenas paš o Pavol, hoj les te maren pal o muj.
3 Akor leske o Pavol phenďa: „Marela tut o Del, tu parňi falo! Bešes kade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren, a keres oda, so o Zakonos na phenel!“
4 Ola, ko ode ačhenas, phende: „Tu rakines le Devleskre nekbareder rašaske?“
5 O Pavol odphenďa: „Na džanavas, phralale, hoj ov hino nekbareder rašaj, bo hin pisimen: *‚Ma vaker namištes a ma koš tire vodcas!‘* “
6 Sar pes o Pavol dodžanľa, hoj varesave džene andral e Bari Rada hine Saduceja a varesave Farizeja, vičinďa zorales: „Muršale, phralale! Me som Farizejis, čhavo le Farizejiskro a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda, hoj o mule ušťena andral o meriben!“
7 Sar oda phenďa, chudle pes maškar peste te vesekedinel o Farizeja the o Saduceja a o zhromažďeňje pes rozďelinďa pro duj.
8 Bo o Saduceja na pačan andre oda, hoj pes ušťel andral o meriben, aňi andre oda, hoj hin varesavo aňjelos abo duchos, ale o Farizeja pačan the andre kada the andre kada.
9 A sas olestar bari vika. Andre oda ušťile upre varesave Farizeja, save sas avrisikade andro židoviko zakonos, a phenenas: „Na dikhas ňič nalačho pre kada manuš. A so te ke leste prevakerďa o duchos abo o aňjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]“
10 Sar pes furt buter vesekedinenas, daralas pes o veľiťeľis, hoj te na rozcirden le Pavol. Vašoda prikazinďa le slugaďenge, hoj te džan tele a te cirden les lendar avri a te ľidžan les andro kasarňi.
11 Pre aver rat avľa o Raj ke leste a phenďa leske: „Ma dara tut Pavol, bo avke sar pal ma svedčinehas andro Jeruzalem, avke mušines te svedčinel the andro Rim.“

O Židi pes dovakeren pro Pavol

12 Sar avľa avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik na murdarena le Pavol.
13 Ola, ko ile vera, sas buter sar saranda (40) džene.
14 Avle ko bare rašaja the ko phuredera a phende: „Iľam vera, hoj na laha ňič andro muj, medik na murdaraha le Pavol.
15 Avke akana tumen the e Bari Rada mangen le veľiťeľis, hoj les tajsa te anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamľanas feder te šunel avri pal leskri veca. A amen sam pripravimen les te murdarel mek sigeder, sar kade doavela.“
16 Ale sar šunďa le Pavloskra pheňakro čhavo, so les kamen te kerel, avľa andre kasarňa a diňa oda te džanel le Pavloske.
17 O Pavol peske vičinďa jekhe veľiťeľis upral o šel a phenďa: „Ľidža kale terne manušes ke tiro veľiťeľis, bo kamel leske vareso te phenel.“
18 Avke les ľigenďa ke peskro veľiťeľis a phenďa: „O Pavol, o bertenošis, peske man vičinďa a mangľa man, hoj ke tu te anav kale terne manušes, bo kamel tuke vareso te phenel.“
19 O veľiťeľis les iľa vastestar sikra pre sera a phučľa lestar: „So mange kames te phenel?“
20 Ov phenďa: „O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajsa te anes le Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamlehas pal leste vareso buter te dodžanel.

21 Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre leste džan.
Ola murša ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na murdarena. Akana imar
hine pripravimen a ča užaren pre tu, hoj lenge kereha oda, so tutar mangen."
22 Paľis premukľa o veľiťeľis le terne manušes a prikazinďa leske: „Ma phen ňikaske
avri, hoj mange oda phenďal!"

Le Pavol ľidžan andre Cezarea

23 Avke o veľiťeľis vičinďa duje veľiťeľen upral o šel a phenďa: „Pripravinen duj šel
(200) slugaďen the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek duj šel (200) slugaďen le
kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre Cezarea."
24 Prikazinďa, hoj te anen grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a te ľidžan les
sastes ko vladaris Felix.
25 A pisinďa leske kajso ľil:

26 O Klaudius Lisijaš pozdravinel le lače vladaris le Felix!

27 Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avľom le slugaďenca
a cirdňom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanľom man, hoj hino rimaňiko
občanos.
28 Kamľom man te dodžanel, soske pre leste vakeren a ľigenďom les angle lengri
Bari Rada.
29 Avľom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengro zakonos,
ale na kerďa ňič, vaš soske mušinďahas te merel, abo te džal andre bertena.
30 Sar man dodžanľom, hoj kale muršes kamen o Židi te murdarel, takoj les
bičhaďom ke tute. Prikazinďom olenge, ko les obviňinen, hoj tuke te phenen, so
len pre leste hin. [Av bachtalo!]

31 Avke o slugaďa kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ľigende les prekal
e rat andre Antipatrida.
32 Pre aver džives gele o slugaďa pro graja le Pavloha dureder a okla slugaďa gele
pale andre kasarňa.
33 Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o ľil a ačhade anglal leste le Pavol.
34 O vladaris pregenďa o ľil a phučľa le Pavlostar, andral savi provincija hino. Sar
pes dodžanľa, hoj hino andral e Cilicija,
35 phenďa: „Šunava tut avri, sar ade doavena ola džene, ko tut obviňinen." A
prikazinďa, hoj les te stražinen andro palacis le Herodesoskro.

24

O Ananijaš the o Tertullus obviňinen le Pavol

1 Pal o pandž džives avľa tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phurederenca the
le Tertulloha, so sas avrisikado andro vakeriben, hoj te obviňinen le Pavol anglo
vladaris.
2 Avke vičinde le Pavol andre a o Tertullus les chudňa te obviňinel anglo Felix:
„Amen peske paš tute dživas imar but berša andro smirom a tira bara goďaha anďal
andre kada narodos feder dživipen!
3 Nekbareder Felixona, amen oda vakeras furt a všadzik a igen tuke vaš oda
paľikeras!
4 Ale hoj tut but te na zľikerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri andre tiro
lačhipen.
5 Bo avľam pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaľiben a pal calo svetos marel
upre le Židen a anel maškar lende o nasmirom. Ov ľidžal e Nazaritsko sekta

6 a mek the o chramos kamelas te meľarel andre. Amen les chudňam [a kamahas
les te sudzinel pal amaro zakonos,
7 ale avľa o veľiťeľis Lisijaš a cirdňa les avri andral amare vasta bara zoraha a iľa
les het.
8 A prikazinďa olenge, ko les obviňinenas, hoj te aven ke tu.] Sar les šuneha avri,
the korkoro tut dodžaneha savoro, sostar les amen obviňinas."
9 A the okla Židi vakerenas avke sar o Tertullus a phenenas, hoj oda hin čačo.

O Pavol anglo Felix

10 Sar sikaďa o vladaris le Pavloske le vasteha, hoj te vakerel, phenďa o Pavol:
„Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava bi e dar o
čačipen pal mande.
11 Avke sar tut šaj dodžanes the korkoro, hoj oleske nane buter sar dešuduj (12)
džives, sar man geľom te modľinel andro Jeruzalem.
12 A na arakhle man varekaha pes te vesekedinel aňi te marel upre le nipen andro
chramos aňi andro sinagogi aňi andro foros.
13 A aňi tuke našťi dokazinen oda, so pre mande akana vakeren.
14 Ale kada tuke šaj phenav, hoj ole Rajeskre dromeha, so on vičinen sekta, me
služinav mire dadengre Devleske. Pačav savoreske, so hin pisimen andro Zakonos
the andro Proroka.
15 Me man mukav pro Del avke sar the on, hoj o lače manuša the o nalače ušťena
andral o meriben.
16 Vašoda kerav savoro, hoj man te avel žužo svedomje anglo Del a the anglo nipi.
17 Pal o buter berš avľom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske almužni a
te obetinav obeti.
18 A pašoda, sar oda keravas, man arakhle obžužardes andro chramos a na sas
manca ňisave nipi aňi na keravas ňisavi vika.
19 Ale sas ode varesave Židi andral e Azijsko provincija; on kamle kade te ačhel
anglal tu a te obviňinel man, te len hin vareso pre mande.
20 Abo the kala džene, so hine kade, tuke šaj phenen, či pre ma arakhle varesavo
nalačhipen, sar ačhavas angle Bari Rada.
21 Ča oda jekh lavoro, so phenďom, sar ačhavas angle lende, a zorales vičinďom:
‚Adadžives man sudzinen vaš oda, bo pačav, hoj o mule ušťena andral o meriben.' "
22 Sar oda šunďa o Felix, bo ov mištes džanelas pal oda drom le Rajeskro, prethoďa
lengro sudos a phenďa: „Rozsudzinava tumari veca akor, sar ade doavela o veľiťeľis
Lisijaš."
23 Phenďa le veľiťeľiske upral o šel, hoj te phanden le Pavol andre loki bertena a te
na braňinel leskre prijaťeľenge te anel leske oda, so leske kampel.

O Pavol anglo Felix the angle Druzilla

24 Pal vajkeci dživesa avľa o Felix peskra romňaha la Druzillaha, savi sas Židovka,
bičhaďa pal o Pavol a šunelas les, so vakerel pal o pačaben andro Ježiš Kristus.
25 Sar vakerelas o Pavol pal o spravodľišagos, pal oda, hoj pes te zľikeras le
žadoscendar, a the pal o sudos, so avela, daranďiľa o Felix a phenďa: „Akana imar
dža, ale sar man ela časos, vičinava tut."
26 Ale pašoda užarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel. Vašoda pal
leste the buterval bičhavelas a vakerelas leha.
27 Sar pregeľa duj berš, čerinďa le Felix aver vladaris o Porcius Festus. No o Felix
kamelas te avel pre dzeka le Židenge, vašoda mukľa le Pavol andre bertena.

25

O Pavol pes mangel ko cisaris

1 Trin džives pal oda, sar o Festus avľa andre odi provincija, geľa andral e Cezarea
upre andro Jeruzalem.
2 Avle paš leste o bare rašaja the o židovika vodci, hoj te vakeren pro Pavol.
Mangenas le Festus,
3 hoj lenge te kerel pal e dzeka a te del te anel le Pavol andro Jeruzalem, bo on les
kamenas te murdarel pal o drom.
4 Ale o Festus odphenďa, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena andre Cezarea
a hoj the ov korkoro ode maj džala.
5 A phenďa: „Tumare vodci mi aven manca, a te len hin vareso pre oda murš, ode
les mi obviňinen.“
6 O Festus ačhiľa maškar lende vaj ochto abo deš džives a paľis geľa tele andre
Cezarea. Pre aver džives peske bešľa o Festus pro sudno stolkos a prikazinďa, hoj te
anen le Pavol.
7 Sar avľa o Pavol andre, akor ola Židi, so avle andral o Jeruzalem, pes rozačhade
pašal leste a chudle pre leste but te vakerel ajse bare veci, save našťi dokazinenas.
8 Ale o Pavol pes braňinelas a phenďa: „Na phenďom ňič aňi pro židoviko zakonos
aňi pro chramos aňi pro cisaris.“
9 O Festus kamľa te kerel pal e dzeka le Židenge, a vašoda phenďa le Pavloske:
„Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen angle mande?“
10 Ale o Pavol odphenďa: „Me akana ačhav anglo sudno stolkos le cisariskro a kade
man kampel te sudzinel. Tu džanes mištes, hoj me na kerďom le Židen ňič nalačho.
11 Te kerďom vareso nalačho, vaš soske mušinav te merel, na darav man te merel.
Ale te nane ňič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ňiko man našťi del lenge andro
vasta. Mi sudzinel man o cisaris!“
12 Akor pes o Festus dovakerďa peskra radaha a phenďa: „Ko cisaris tut mangľal,
ko cisaris džaha!“

O Pavol anglo Agrippa the angle Bernika

13 Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kraľis Agrippa the e Bernika te
pozdravinel le Festus.
14 Sar imar ode sas buter dživesa, diňa te džanel o Festus le kraľiske pal o Pavol a
phenďa: „O Felix kade mukľa varesave bertenošis.
15 A sar somas andro Jeruzalem, avle ke ma o bare rašaja the o phuredera le
Židengre a mangenas man, hoj les te odsudzinav.
16 Me lenge phenďom, hoj o Rimana našťi den le bertenošis andro vasta olenge, ko
les obviňinen, medik les anglal lende na šunen avri, hoj pes te šaj braňinel oleske,
so pre leste vakeren.
17 Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešľom a diňom te
anel ole manušes, hoj les te sudzinav.
18 Ola, so les obviňinenas, pes rozačhade pašal leste, ale na vakerenas pre leste
varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakerena.
19 Ale vesekedinenas pes leha vaš peskro pačaben the vaš varesavo Ježiš, savo muľa,
pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel.
20 Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar phučľom, či na kamel
te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen.
21 Vašoda, bo o Pavol pes mangľa ko cisaris, hoj les te sudzinel, me prikazinďom,
hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko cisaris.“
22 Avke o Agrippa phenďa le Festoske: „The me kamľomas te šunel ole manušes.“

A o Festus leske phenďa: „Tajsa les šuneha.“
23 Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rajikaňibnaha pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare veľiťeľa the o bare raja andral o foros a o Festus prikazinďa, hoj te anen le Pavol.
24 O Festus phenďa: „Kraľina Agrippa the savore, so san kade amenca! Dikhen kale manušes, vaš savo man mangenas igen but Židi andro Jeruzalem a the kade a vičinenas, hoj našťi ačhel te dživel.
25 Ale me avľom pre oda, hoj na kerďa ňič, vaš soske mušinďahas te merel. No ov pes mangľa ko cisaris a me phenďom, hoj les ode bičhavava.
26 Ale nane man so pal leste te pisinel le cisariske. Vašoda les anďom angle tumende a nekbuter angle tute, kraľina Agrippa, hoj te džanav so te pisinel, sar les šunaha avri.
27 Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis a te na pisinel, so kerďa.“

26

O Pavol vakerel anglo Agrippa

1 O Agrippa phenďa le Pavloske: „Domukav tuke, hoj te vakeres pre tiri obrana.“
Akor o Pavol nacirdňa o vast a phenďa:
2 „Bachtalo som, kraľina Agrippa, hoj šaj adadžives vakerav pre miri obrana anglal tute pal ola savore veci, savendar man o Židi obviňinen,
3 bo tu mištes prindžares le Židengre tradiciji the ola veci, so len rozďelinen. Vašoda tut mangav, hoj man mištes te šunes avri.
4 Savore Židi prindžaren miro dživipen terňipnastar, džanen, savo somas angloda andre miro narodos the andro Jeruzalem.
5 On man prindžaren ešebnovarestar, a te kamlehas, šaj mange dosvedčinen, hoj me dživavas sar jekh le Farizejendar a igen zorales doľikeravas savoro andre amaro pačaben.
6 A the akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diňa o Del amare dadenge.
7 Oda hin oda lav, andre savo pačan the o dešuduj (12) kmeňi amare narodoskre, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš kada pačaben man o Židi obviňinen, kraľina Agrippa.
8 Soske tumen phenen, hoj našťi te pačal oleske, hoj o Del uštavel le mulen?
9 Me mange tiš gondoľinavas, hoj mušinav zoraha te džal pro nav Ježiš Nazaretsko.
10 A andro Jeruzalem oda the kerďom. O bare rašaja mange domukle te phandel but Devleskre manušen andro berteni. A sar len murdarenas, the me somas vaš oda, hoj len te murdaren.
11 Andre savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas pre lende, hoj te zaprinen le Ježiš. Džavas pre lende bara choľaha a lavas len palal dži andro aver fori.
12 A kavke džavas the andro Damašek. O bare rašaja mange oda domukle a dine man pre oda pravos.
13 A vaj pro dilos, kraľina Agrippa, sar džavas le dromeha, dikhľom andral o ňebos ajso švetlos, so sas zoraleder sar kham, a zaučharďa andre the man a the olen, ko sas manca.
14 Savoredžene peľam pre phuv a šunďom o hangos, so mange hebrejski phenďa: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas? Phares tuke ela, te aveha sar volos, so ruginel andre špicovato paca* peskre rajeskri.‘
15 A me phučľom: ‚Ko sal, Rajeja?‘

* **26:14** E ostro paca, savaha džubinen le volen, hoj te šunen.

O Raj mange odphenďa: ‚Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.
16 Avke akana ušťi a ačhav tut pro pindre, bo vaš oda man tuke sikaďom, hoj te
aves miro služobňikos a te svedčines pal kada, so akana dikhľal, a the pal oda, so
tuke mek sikavava.
17 Cirdava tut avri andral o vasta tire manušengre the andral e zor le pohanengri,
paš save tut me akana bičhavav,
18 hoj lenge te phundraves o jakha, hoj pes te visaren le kaľipnastar ko švetlos a le
bengeskra zoratar ko Del, hoj pes lenge te odmuken o bini a te chuden o than maškar
ola, so pačabnaha andre ma ačhile sveta.‘
19 Avke, kraľina Agrippa, me kerďom oda, so šunďom andro viďeňje andral o ňebos.
20 Me vakeravas ešeb andro Damašek the andro Jeruzalem the pal caľi judsko phuv
a paľis the le avre narodenge, hoj pes te visaren le binendar ko Del a hoj te sikaven
oda peskre skutkenca.
21 Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel.
22 Ale o Del mange pomožinďa dži adadžives, a vašoda kade ačhav a svedčinav
savoredženenge, le čorenge the le barvalenge. A me na vakerav ňič aver, ča oda, so
phende o Proroka the o Mojžiš, hoj pes ačhela,
23 hoj o Kristus cerpinela a sar ešebno ušťela andral o meriben a vakerela pal o
švetlos le Židenge the avre narodenge.“
24 A sar o Pavol kada vakerelas pre peskri obrana, zaačhaďa les o Festus a zorales
pre leste vičinďa: „Tu na sal paš e godi, Pavol! Igen but sikľiľal a oda tut ľidžal andro
diliňipen!“
25 Ale o Pavol phenďa: „Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav čačipen
sasťa goďaha.
26 O kraľis džanel pal kala veci, a vašoda ke leste šmelones vakerav. Bo som
presvedčimen, hoj ov mištes džanel kale vecendar, bo oda pes na ačhiľa varekhaj
garudo andro kutos.
27 Kraľina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.“
28 O Agrippa phenďa le Pavloske: „Imar na kampľa but, hoj man te prevakeres, hoj
te ačhav kresťanoske.“
29 Ale o Pavol phenďa: „Či kampľa but vaj na, mangav mange le Devlestar, hoj na
ča tu, ale the savore, so man adadžives šunen, te aven ajse, sar som me, ale bi e kala
puta.“
30 Sar oda phenďa, ušťiľa o kraľis Agrippa, o vladaris Festus, e Bernika the ola, ko
lenca bešenas.
31 A sar džanas, phenenas jekh avreske: „Kada manuš na kerel ňič ajso, vaš soske
mušinďahas te merel abo te avel andrephandlo.“
32 O Agrippa phenďa le Festoske: „Te kada manuš pes na mangľahas ko cisaris, šaj
les premukľamas.“

27

O Pavol džal andro Rim

1 Sar sas phendo, hoj te džas la loďaha andre Italija, oddine le Pavol the varesave
avre bertenošen le veľiťeľiske, savo pes vičinelas Julius a sas andral e cisariskri čata.
2 A bešľam pre loďa andral e Adramitija, savi kamelas te džal pašal e Azijsko
provincija. Sar pes imar mukľam pro drom, sas amenca o Aristarchos, o
Macedončanos andral e Tesalonika.
3 Pre aver džives doavľam andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačho le Pavloha,
domukľa leske te džal ko prijaťeľa, hoj les te den oda, so leske kampelas.

4 Sar odarik geľam het, mukľam pes la loďaha pre aver sera pašal o ostrovos Ciprus,
bo phurdelas pre amende e zoraľi balvaj.
5 Pregeľam o moros la loďaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavľam ke Mira andre
provincija Licija.
6 Ode arakhľa o veľiťeľis loďa andral e Alexandrija, so džalas andre Italija, a thoďa
amen upre.
7 But dživesa džahas la loďaha igen polokes a igen phares dochudňam pes paš o
Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke, sar kamľam, geľam
pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta.
8 Igen phares paľis pregeľam pašal leste a avľam pro than, so pes vičinelas Šukar
pristavos, pašes paš o foros Lasea.
9 Vašoda, hoj ode našaďam but časos, sas imar dar te džal dureder la loďaha, bo
pregeľa imar the o Postos* a avelas o jevend. Avke lenge o Pavol phenďa:
10 „Muršale, den pozoris, bo me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder, bo na ča
e loďa the lakro tovaris našavaha, ale the amare dživipena.“
11 Ale o veľiťeľis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskri sas e loďa, sar le
Pavloske.
12 Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend, buter
džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes varesar te
dochudel dži andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O Fenix hin jekh pristavos
pre Kreta, savo hino visardo pro juhozapados the severozapados.

E balvaj pro moros

13 Chudňa te phurdel e južno balvaj a gondoľinenas peske, hoj imar dochudle oda,
so peske phende. Cirdle upre o kotvi a džanas la loďaha pašes pašal e Kreta.
14 Ale na pregeľa but a demaďa pre loďa zoraľi balvaj, so pes vičinel Eurakilon.
15 E balvaj zachudňa e loďa a imar la našťi ľikerďam, vašoda pomukľam, hoj la te
ľidžal e balvaj.
16 Sar avľam paš o cikno ostrovos, so pes vičinel Kauda, ča ajci-ajci so zachraňinďam
e loďkica, savi pal peste cirdahas.
17 Cirdle la upre a paľis zoraľarde e loďa le lanenca. Daranas, hoj te na demen tel
o paňi andro pošakro than paš e phuv Libija, mukle tele la loďakri lepeda a dine pes
te ľidžal la balvajake.
18 Vašoda, hoj e zoraľi balvaj amenca igen čhivkerelas, pro dujto džives chudle te
čhivkerel avri o veci andral e loďa.
19 A pro trito džives peskre vastenca čhivkerenas avri o sersamos la loďakro.
20 Sar imar buter dživesa pes na sikavenas aňi o kham aňi o čercheňa a mek furt
ľikerelas oda nalačho časos, preačhiľam imar te pačal, hoj pes zachraňinaha.
21 Sar imar buter dživesa o manuša na chale ňič, ačhiľa o Pavol maškar lende a
phenďa: „Kampľa man te šunel, muršale, a te na mukel pes andral e Kreta. Na
uľahas tumen kada pharipen the kada našaviben.
22 Akana tumen mangav, hoj tumen te na daran, bo ňiko tumendar na našavela o
dživipen, ča e loďa tašľola.
23 Bo adi rat ačhiľa paš mande o aňjelos le Devleskro, kaskro som the saveske
služinav,
24 a phenďa mange: ‚Ma dara tut, Pavol, bo mušines te ačhel pro sudos anglo cisaris!
Dikh, o Del tuke diňa olen, ko hine tuha andre loďa.‘
25 Vašoda, muršale, ma daran tumen, bo pačav le Devleske, hoj pes savoro ačhela
avke, sar mange phenďa.
26 Ale e loďa demela andre varesavo ostrovos.“

* **27:9** o židoviko inepos Jom kipur

27 Pre dešuštarto (14.) rat amen ľigenďa e balvaj pro Adrijatiko moros a vaj pal
jepaš rat pes dičholas le namorňikenge, hoj doaven paš varesavi phuv.
28 Merinde, keci tele hin o paňi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la loďaha sikra
dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri.
29 Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele štar kotvi a
modľinenas pes, hoj te avel imar džives.
30 O namorňika kamenas te denašel andral e loďa a mukle e loďka tele andro moros.
Kerenas pes avke, sar te kamlehas anglunestar te mukel tele o kotvi.
31 O Pavol phenďa le veľiťeľiske the le slugaďenge: „Te kala namorňika na ačhena
pre loďa, tumen našťi avena zachraňimen.“
32 Akor prečhinde o slugaďa o lani la loďkakre a mukle la te perel andro moros.
33 Sar imar chudelas o džives, mangľa o Pavol savoren, hoj te chan, a phenďa lenge:
„Adadžives imar hin dešuštarto (14.) džives, so užaren bokhaha a na chaľan ňič.
34 Vašoda tumen mangav, hoj te chan, se kampel tumenge oda, hoj te predživen,
bo ňiko tumendar na našavela mek aňi jekh bal pal o šero!“
35 Sar o Pavol kada dophenďa, iľa o maro a paľikerďa le Devleske anglal savorende,
phagľa lestar a chudňa te chal.
36 Savorenge avľa pale o radišagos a chudle the on te chal.
37 Pre loďa samas duj šel the eftavardeš the šov (276) džene.
38 Sar savoredžene čaľile, chudle te čhivkerel andral e loďa avri o zrnos, hoj te
ačhel e loďa lokeder.

E loďa demel

39 Sar imar vidňisaľiľa, na džanenas, kaj hine, ale dikhle varesavi zatoka a phende
peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena ode la loďaha.
40 Odčhinde o kotvi pal soduj seri a mukle len tele andro moros. Rozphandle the o
lani pro kormidli, hazdle upre e angluňi lepeda a mukle pes te ľidžal la balvajaha ko
brehos.
41 Ale e loďa demaďa andro pošakro than tel o paňi avke, hoj angluno kotor la
loďakro zageľa andre poši a našťi pes čhalavelas a palunestar demenas o vlni andre
loďa a phagerenas la.
42 Akor kamle o slugaďa te murdarel le bertenošen, hoj te na lendar vareko chučel
andro paňi a te na denašel.
43 Ale o veľiťeľis upral o šel kamľa te zachraňinel le Pavol a na domukľa lenge te
kerel oda, so kamenas. Avke rozkazinďa, hoj ola, ko džanen te plavinel, te chučen
ešebna andro paňi a te doplavinen pre phuv,
44 a oklenge phenďa, hoj te preplavinen pro kašta, abo pre varesave aver kotora
pal e loďa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a zachraňinde pes.

28

O Pavol pro ostrovos Malta

1 Sar imar pes zachraňinďam, akor prindžarďam, hoj o ostrovos pes vičinel Malta.
2 O manuša, so ode bešenas, amenge presikade bari pačiv. Kerde jag a
savoredženen amen priile, bo chudňa te del o brišind a sas šil.
3 Sar skidňa o Pavol upre šuke kaštora a thovelas len pre jag, avľa avri o sap le
tačipnastar a danderďa les andro vast.
4 O manuša, so ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sap pal o vast, a phende
peske: „Kada manuš mušinel te avel vrahos, bo kajte pes zachraňinďa andral o moros,
the avke leske na domukľa e spravodľišagoskri devľi te dživel.“
5 Ale o Pavol pal peste razinďa tele le sapes andre jag a ňič pes leske na ačhiľa.

6 On užarenas, hoj šuvľola, abo hoj perela jekhvareste tele mulo. Sar imar buter
užarenas a dikhle, hoj pes leske ňič na ačhel, čerinde peskre lava a phende, hoj hino
del.
7 Pašal oda than sas maľi le Publius, savo sas o načelňikos le ostrovoskro. Ov amen
priiľa a trin džives pašal amende kerelas.
8 Ačhiľa pes, hoj le Publiuskro dad pašľolas strapimen andre horučka a igen les
pretradelas. O Pavol geľa ke leste, modľinďa pes, thoďa pre leste o vasta a sasťarďa
les.
9 Sar pes oda ačhiľa, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a sasťonas
avri.
10 On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la loďaha het, dine amen
oda, so amenge kampelas.

O drom andral e Malta andro Rim

11 Pal o trin čhon odgeľam het la loďaha andral e Alexandrija, savi ačhiľa prekal o
jevend pro ostrovos. La loďa sas znakos Dvojički.
12 Doavľam la loďaha andro Sirakuzi a ačhiľam ode trin džives.
13 Odarik džahas la loďaha pašal o brehos a doavľam andro Regium. Vašoda, hoj
pre aver džives phurdelas lačhi balvaj, dogeľam tel o duj džives andro Puteol.
14 Ode arakhľam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačhas efta džives. A
kavke doavľam andro Rim.
15 Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avle pal amende dži paš o
Appiuskro Forum the paš o Trin Taberne, hoj pes amenca te arakhen. Sar len dikhľa
o Pavol, paľikerďa le Devleske, radisaľiľa a sas povzbudzimen.
16 Sar doavľam andro Rim, [o veľiťeľis upral o šel oddiňa le bertenošen le
nekbareder veľiťeľiske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel korkoro avrether jekhe
slugaďiha, savo les stražinelas.

O Pavol kazinel andro Rim

17 Ačhiľa pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinďa le židovike vodcen. Sar pes
zgele, phenelas lenge: „Muršale, phralale! Me na kerďom ňič amare manušen, aňi
na džavas pro tradiciji amare dadengre, ale the avke man andro Jeruzalem phandle
andre a dine andro vasta le Rimanenge.
18 On man mištes šunde avri a kamle man te premukel, bo na arakhle pre ma ňič,
vaš soske mušinďomas te merel.
19 Ale o Židi oda na kamenas a mušinďom man te mangel ko cisaris, ale na vašoda,
hoj te obviňinav varesostar miro narodos.
20 Vašoda tumen akana vičinďom, hoj tumen te dikhav a te vakerav tumenca. Bo
me som adadžives phandlo andre kale lancoha vaš e naďej le Izraeloskri.“
21 On leske phende: „Amen pal tute na chudňam ňisavo ľil andral e Judsko, aňi ade
na avľa ňiko le phralendar, hoj amenge te del te džanel abo te phenel vareso nalačho
pal tute.
22 Ale kamľamas tutar te šunel, sar gondoľines, bo džanas pal kadi sekta, hoj pre
late všadzik džan.“
23 Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher. O
Pavol lenge svedčinelas tosarastar dži rači a vakerelas pal o kraľišagos le Devleskro a
sikavelas lenge pro Ježiš andral o zakonos the andral o Proroka, hoj len te prevakerel.
24 Varesave džene pačanas oleske, so vakerelas, ale varesave na pačanas.
25 Vašoda, hoj len na sas jekh gondoľišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol phenďa
kada lav: „Mištes phenďa o Sveto Duchos prekal o prorokos Izajaš amare dadenge:
26 *‚Dža ke kala nipi a phen:*
Tumen šunena tumare kanenca,
ale na achaľona!

Tumen dikhena tumare jakhenca,
ale na dikhena!
27 *Bo kale nipengro jilo ačhiľa baruno,*
peskre kanenca phares šunen
a peskre jakha phandle andre,
hoj te na dikhen,
le kanenca te na šunen,
le jilenca te na achaľon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sasťarav avri.'
28 Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiňi bičhaďi kadi zachrana le Devleskri a
on la the šunena."
29 [Sar oda o Pavol phenďa, o Židi gele het a igen pes maškar peste vesekedinenas.]
30 O Pavol ačhiľa duj berš andre oda kher, savo peske korkoro iľa. Prilelas savoren,
ko ke leste avenas,
31 a vakerelas pal o kraľišagos le Devleskro a sikavelas pal o Raj Ježiš Kristus
šmelones a ňiko leske andre oda na braňinelas.

Le Pavloskro ľil le Rimanenge

O pozdravos

1 Pisinav tumenge me o Pavol, o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro. O Del peske man avri kidňa, hoj te avav leskro apoštolos, a vičinďa man, hoj te vakerav o evaňjelium.
2 O Del imar čirla diňa lava pal oda evaňjelium prekal peskre proroka andro peskro sveto Lav.
3 Oda hin o evaňjelium pal leskro Čhavo, savo pal o ťelos uľiľa andral o potomstvos le Davidoskro.
4 No o Sveto Duchos sikaďa peskra bara zoraha pre leste, hoj o Ježiš Kristus, amaro Raj, hino o Čhavo le Devleskro, akor, sar les uštaďa andral o meriben.
5 Prekal o Kristus mange sas diňi e milosť le Devleskri, hoj te avav leskro apoštolos a te ľidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre leste a te šunen les.
6 The tumen san jekh olendar, ko sas vičimen le Ježišostar Kristostar.
7 A vašoda pisinav tumenge savorenge andro foros Rim, kas o Del kamel a kas peske kidňa avri sar peskre manušen:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar le Ježišostar Kristostar!

O Pavol kamel te džal ke lende

8 Ešeb kamav te paľikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš tumenge savorenge, hoj pes vakerel pal tumaro pačaben pal calo svetos.
9 O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskro Čhavo, hin miro švedkos, sar tumen furt leperav,
10 kecivar man modľinav. Furt mangav le Devles, hoj pes mange imar te podarisaľol, te oda ela e voľa le Devleskri, te džal ke tumende.
11 Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duchovno daros, hoj te zoraľon.
12 Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraľuvas: Tumen mire pačabnastar a me tumare.
13 Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamľom te džal ke tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve manušen andro pačaben the maškar tumende, avke sar maškar o aver narodi. Ale vareso man furt ačhavelas.
14 Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the avre narodenge; olenge, ko hine avrisikade, the olenge, ko nane avrisikade.
15 Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the tumenge andro foros Rim.

Pal e zor le evaňjelioskri

16 Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskro, bo oda hin e zor le Devleskri, so zachraňinel savoren, ko pačan: Ešeb le Židen a paľis the le Nažiden.
17 Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čačipnaskro anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: *„O čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar.“*

O binos le manušengro

18 Le Devleskri choľi pes sikavel andral o ňebos pre dojekh binos the nalačhipen le manušengro, so garuven andre o čačipen le nalačhipnaha.

19 Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge oda diňa te džanel.
20 Le Devleskri zor the leskro devľipen našťi te dikhel, ale kanastar o Del kerďa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerďa, a vašoda pes o manuša našťi ospravedlňinena.
21 Bo kajte prindžarde le Devles, na lašarenas les sar Devles, aňi leske na paľikerenas. Andre peskro gondoľišagos gele andro diliňipen a andre lengro nagoďaver jilo avľa o kaľipen.
22 Phenen pre peste, hoj hine goďaver, ale ačhile diline.
23 Na te lašardehas le Devles, savo šoha na merel, ale lašaren o obraza, so maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave džviren, abo le sapen.
24 Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel andral peskre jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskre ťelenca maškar peste.
25 On čerinde o čačipen le Devleskro vaš o klamišagos a radeder lašarenas a služinenas le stvorimen vecenge sar le Stvoriťeľiske. Les kampel furt te lašarel! Amen.
26 Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengre džuvľa čerinde o prirodzeno dživipen le muršenca vaš o ňeprirodzeno dživipen.
27 Avke the o murša omukle o prirodzeno dživipen le džuvľenca a chudňa andre lende te labol e binošno žadosca jekh pal aver. O murša le muršenca kerenas o džungale veci a ande pre peste o trestos, so peske zaslužinde vaš peskro nalačho dživipen.
28 A vašoda, hoj ola manuša na kamle te ľikerel andre peskre goďa o čačipen pal o Del, diňa len o Del andre lengre previsarde goďa, hoj te keren oda džungipen, so pes na kerel.
29 Hin andre lende pherdo všelijaka bini, nalačhipen, džungipen, choľi the hamišagos. Hine nalačhe, murdaren, maren pes, klaminen, keren o pľetki
30 a namištes vakeren jekh pre aver. Našťi avri ačhen le Devles, ľidžan pes upre, hine barikane, lašaren pes, gondoľinen avri o nalačhe veci, na šunen le dajen the le daden,
31 nane goďaver, na doľikeren peskre lava, na sikaven ňisavo kamiben a nane jileskre ke ňikaste.
32 Kala manuša džanen, hoj le Devleskro zakonos phenel, hoj ko kavke dživel, zaslužinel peske o meriben. Ale on na ča, hoj oda keren, on mek the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

2

Le Devleskro čačipnaskro sudos

1 Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našťi tut ňisoha ospravedlňineha, kajte ko sal. Bo te tu sudzines avren a paľis keres ola veci, so the on, korkoro tut sudzines.
2 Amen džanas, hoj o Del sudzinel čačipnaha ole manušen, save keren kajse veci.
3 Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren, a the tu oda keres? Gondoľines tuke, hoj tu denašeha le Devleskre sudoske?
4 Abo či tele dikhes le Devleskro baro lačhipen, leskri trpezľivosť the leskro zľikeriben? Tu na džanes, hoj le Devleskro lačhipen tut ľidžal ko pokaňje?
5 Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choľi pre oda džives, sar o Del sikavela peskri choľi a čačipnaha sudzinela savoro.
6 O Del počinela sakoneske vaš oda, so kerelas.

7 Ov dela o večno dživipen sakones, ko ľikerel avri te kerel o lačhipen a rodel e
slava, e pačiv the oda, hoj te dživel furt.
8 Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čačipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre peste a
kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskri igen bari choľi.
9 O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb pro Židi
a paľis the pre aver narodi.
10 Ale sako, ko kerel o lačhipen, chudela e slava, e pačiv the o smirom: Ešeb o Židi
a paľis the o aver narodi.
11 Bo o Del sudzinel sakones jednakones.
12 Savore, so kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena. A savore,
so kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen.
13 Bo paš o Del nane čačipnaskre ola manuša, so ča šunen o zakonos, ale ola, ko
les doľikeren.
14 Kajte le avre naroden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so mangel o
zakonos, kajte len nane zakonos, korkore peske hine zakonos.
15 On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisimen andre lengre jile. A takoj
the lengro svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondoľišagos obviňinen, abo
obraňinen.
16 Kada pes sikavela andre oda džives, sar o Del sudzinela prekal o Ježiš Kristus o
garude veci le manušengre, avke sar oda vakeravas andre miro evaňjelium.

O Židi the o zakonos

17 Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le Devleha
18 a džanes, so tutar o Del kamel; te sikľos andral o zakonos te prindžarel, so hin
lačho the nalačho
19 a pačas tuke, hoj sal oda, ko ľidžal le koren; oda, ko hin o švetlos olengro, save
hine andro kaľipen;
20 oda, ko bararel avri le nagoďaveren a sikavel le terne manušen, bo andro
zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen:
21 Akor soske tu, so avres sikaves, na sikaves tut korkores? Tu vakeres, hoj pes te
na čorel, a tu korkoro čores?
22 Avrenge phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našťi avri
ačhes o modli, ale čores avri o chramos?
23 Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na doľikeres, keres ladž le Devleske.
24 Avke sar hin pisimen: *„Vaš tumenge o aver narodi namištes vakeren pro Del.“*
25 Te doľikeres o zakonos, akor hin tiri obriezka pro lačho; ale te na doľikeres o
zakonos, oda hin avke, sar te šoha na uľalas obrezimen.
26 Te doľikerel o naobrezimen manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či les na
rachinel o Del avke, sar te uľahas obrezimen?
27 A oda manuš, savo nane obrezimen, ale doľikerel o zakonos, sudzinela tut, bo
kajte tu sal obrezimen a hin tut o zakonos, ale na doľikeres les.
28 Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi e obriezka nane oda, so
dičhol pro ťelos;
29 ale Židos hin oda manuš, ko hino Židos andral a obrezimen hin oda manuš, ko
hino obrezimen andro jilo le Duchostar a na olestar, so hin pisimen. Kajse manušes
na lašaren o nipi, ale o Del.

3

1 So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin la obriezkatar?
2 Igen bari chasna andre savoreste! Ešeb oda, hoj lenge sas dine le Devleskre lava.

3 Se so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o Del na ela
verno, bo len na sas pačaben?
4 Šoha na! Ale mi sikavel pes, hoj o Del hino čačipnaskro a dojekh manuš hino
klamaris, avke sar hin pisimen:
„Te sikavel pes, hoj sal čačipnaskro, sar vakeres,
a hoj te zviťazines, te tut sudzinena.“
5 Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskro o Del hino – ta akor, so
šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel? (Kada phenav avke,
sar gondoľinel o manuš.)
6 Šoha na! Se sar paľis o Del sudzinďahas o svetos?
7 Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskro čačipen hino bareder a anel leske
oda e slava, akor soske som the me sudzimen sar binošno?
8 Či so? Hin oda avke, sar varesave manuša vakeren? Bo phenen pre amende, hoj
amen phenas: „Aven keras o nalačho, hoj te avel o lačho.“ Ola manuša ena vaš oda
čačipnaha odsudzimen.

Ňiko nane čačipnaskro

9 So akor? Hine o Židi feder sar o aver narodi? Ňisoha na! Se akana phenďam the
pro Židi the pre aver narodi, hoj savore hine tel e zor le binoskri.
10 Avke sar hin pisimen:
„Ňiko nane lačho,
11 *ňiko na achaľol,*
ňiko na rodel le Devles.
12 *Sako pes visarďa het le Devlestar,*
savore gele namištes,
nane ňiko, ko kerďahas o lačho,
nane aňi jekh.
13 *Lengro kirlo hin o phundrado hrobos,*
peskre čhibenca vakeren o klamišagos
a pre lengre vušta hin
o sapengro jedos.
14 *Andre lengro muj hin*
pherdo džungale košibena.
15 *Lengre pindre siďaren*
te dukhavel a te murdarel,
16 *savoro hin zňičimen the musardo*
pre lengre droma.
17 *O drom, so anel o smirom,*
na prindžaren.
18 *Nane andre lende*
ňisavi dar le Devlestar.“
19 Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola,
kas hin o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te avel binošno
anglo Del.
20 Bo le zakonoskre skutkendar na ela anglal leste ospravedlňimen ňisavo manuš.
Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

O spravodľišagos avel prekal o pačaben

21 Ale akana pes sikaďa, hoj o Del kerel le manušen spravodľiven bi o zakonos, avke
sar sikavel andro zakonos the andro proroka;

22 o spravodľišagos le Devleskro prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savorenge,
ko pačan. Bo nane ňisavo rozďjel maškar o manuša,
23 bo savore manuša kerde bini a nane len le Devleskri slava.
24 Ale hine ospravedlňimen hijaba, le Devleskra milosťatar, prekal o Ježiš Kristus,
savo len cinďa avri.
25 O Del diňa le Ježiš sar obeta, hoj prekal leskro rat pačabnaha andre leste te avas
ko Del. Oleha o Del presikaďa peskro spravodľišagos, hoj odmukľa o bini, so sas
kerde anglal,
26 andre oda časos, sar o Del zľikerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos
te presikavel peskro spravodľišagos, bo Ov hino čačipnaskro a ospravedlňinel oles,
ko pačal andro Ježiš.
27 Soha pes paľis o manuš šaj lašarel? Ňisoha! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj
doľikeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas.
28 Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlňimen le pačabnaha bi o skutki le
zakonoskre.
29 Či o Del hino Del ča le Židenge? Či nane Del the avre narodenge? He, ov hino
Del the avre narodenge.
30 Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlňinela le obrezimen le pačabnastar a the le
naobrezimen prekal o pačaben.
31 Abo či amen tele čhivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha na! Ipen hoj previsar:
Amen upre hazdas o zakonos.

4

O pačaben pes rachinel sar spravodľišagos

1 So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o ťelos?
2 Bo te sas o Abraham ospravedlňimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel,
ale na anglo Del.
3 Se sar hin pisimen? *„O Abraham pačanďiľa le Devleske a rachinelas pes leske oda
sar spravodľišagos.“*
4 Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počiňiben sar daros, ale počinel pes les,
bo peske oda zaslužinel.
5 Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravedlňinel le
bijedevleskre manušes, rachinel pes leskro pačaben sar spravodľišagos.
6 Avke sar the o David vakerel pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o
Del sar čačipnaskres bijal oda, hoj peske oda zaslužinďa:
7 *„Bachtale hine ola,*
kaske sas odmukle o nalačhipena
a kaske sas o bini učharde andre!
8 *Bachtalo manuš,*
kaske o Raj na rachinel o binos!“
9 Hine kala bachtaľipena ča prekal o obrezimen, abo the prekal o naobrezimen? Se
phenas: *„Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben sar spravodľišagos.“*
10 Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas obrezimen, abo akor, sar mek na sas?
Na akor sar imar sas, ale akor sar mek na sas obrezimen.
11 A ov priiľa e obriezka sar o znameňje, sar e pečať le spravodľišagoskri, hoj les sas
pačaben mek angloda, sar sas obrezimen. Avke ačhiľa o Abraham dad savorenge, ko
pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar o spravodľišagos, the te nane obrezimen.
12 A ov hino dad the olenge, ko hine obrezimen, olenge, ko na ča hoj hine obrezimen,
ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham dživelas mek angloda,
sar sas obrezimen.

O lav hin dino prekal o pačabnaskre

13 Bo na prekal o zakonos sas dino o lav le Abrahamoske the leskre čhavenge, hoj
ela o ďeďičis le svetoskro, ale prekal o spravodľišagos, so avel le pačabnastar.
14 Te hine ďeďiča ola, ko pes muken pro zakonos, akor o pačaben nane pre ňisoste
a o Del diňa zbitočňe peskre lava.
15 Bo le zakonoha avel e choľi, ale kaj nane zakonos, ode nane aňi binos.
16 Vašoda mušinel o spravodľišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda te avel le
Devleskra milosťatar a oda lav te avel prekal savore potomki le Abrahamoskre. Oda
lav na sas dino ča prekal ola, ko dživen le zakonostar, ale the prekal ola, ko dživen le
pačabnastar sar o Abraham. Ov hino Dad amenge savorenge.
17 Avke sar hin pisimen: *„Kerďom tut dadeske prekal o but narodi.“* O Abraham
hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačanďiľa; oda Del, savo obdžiďarel le mulen a
vakerel ke oda, so mek nane, sar te oda imar uľahas.
18 Ode, kaj na sas le Abraham naďej, pačanďiľa andre naďej a ačhiľa lestar *dad
prekal o but narodi*, avke sar sas phendo: *„Ajci but ena tire potomki.“*
19 Le Abrahamoskro pačaben na cikňiľa aňi akor, sar leske sas maj šel (100) berš a
dikhelas, hoj leskro ťelos imar hino phuro a na birinel a leskra romňa la Sara imar
našťi aven čhave.
20 Na preačhiľa te pačal andre oda lav, so les o Del diňa, ale zoraľiľa andro pačaben
a bararelas le Devles.
21 Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo the te kerel oda, so leske phenďa.
22 Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodľišagos.
23 A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben rachinelas,
24 ale the prekal amende. Rachinela pes oda the amenge, so pačas andre Oda, ko
uštaďa andral o meriben amare Rajes le Ježiš.
25 Bo ov sas dino, hoj te merel vaš amare bini, a sas uštado andral o meriben, hoj
te avas ospravedlňimen.

5

Ospravedlňimen prekal o pačaben

1 A vašoda, hoj akana sam ospravedlňimen prekal o pačaben, hin amen smirom le
Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus.
2 Pačabnaha andre leste šaj avas andre milosť le Devleskri, andre savi akana the
ačhas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskri slava.
3 Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenenca. Bo džanas, hoj o pharipen amen
ľidžal ke trpezľivosť
4 a andre trpezľivosť pes presikavel, či obačhiľam; a oda amenge anel e naďej.
5 A kadi naďej amenge šoha na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskro hino
avričhido andre amare jile prekal o Sveto Duchos, savo amenge sas dino.
6 Bo o Kristus andre le Devleskro časos, mek sar amen samas slaba, muľa vaš o
bijedevleskre.
7 Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačipnaskro manuš? No talam pes vareko
arakhľahas, ko diňahas peskro dživipen vaš varesavo lačho manuš,
8 ale o Del presikavel peskro kamiben ke amende avke, hoj o Kristus muľa vaš
amenge mek akor, sar amen samas binošna.
9 Ta keci sigeder akana, sar imar samas ospravedlňimen leskre rateha, avaha prekal
o Kristus zachraňimen le Devleskra choľatar.
10 Prekal o meriben leskre Čhaskro samas zmjerimen le Devleha mek akor, sar
samas leskre ňeprijaťeľa. Avke akana džanas, hoj avaha zachraňimen leskre
dživipnaha, te sam imar leha zmjerimen.

11 A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus, prekal
savo priiľam o zmjereňje.

Pal o Adam the pal o Kristus

12 Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o meriben. Avke
pregeľa o meriben pre savore manuša, bo savore kerde bini.
13 O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o binos pes
na rachinel.
14 Ale le Adamostar dži ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaskri, the te na
kerde ajso binos sar o Adam.
O Adam sikavel pre Oda, ko avela.
15 Ale le Devleskre daroha oda hin avres sar le binoha. Bo te prekal jekhe
manušeskro binos but džene mule, ta avke prekal e milosť jekhe manušeskri, le
Ježišoskri Kristoskri, igen but rozbariľa le manušenge le Devleskri milosť the daros.
16 Kale Devleskre daroha oda hin avres sar ole binoha, so kerďa jekh manuš. Bo
prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le Devleskro milosťivo daros,
so amendar kerel čačipnaskren.
17 Vašoda, hoj jekh manuš kerďa binos, chudňa o meriben te kraľinel. So sigeder
akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kraľinena andro dživipen savore, so
chudle le Devleskri milosť the oda daros, so lendar kerel čačipnaskren.
18 Avke sar prekal jekh manuš, savo kerďa binos, avľa o sudos pre savore manuša,
avke the prekal jekh čačipnaskro skutkos avľa o ospravedlňeňje pre savore manuša,
hoj len te avel o dživipen.
19 Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš na šunďa, ačhile but džene binošna,
avke the prekal oda, hoj jekh manuš šunďa, ačhena but džene čačipnaskre.
20 Andre oda avľa mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj bariľa o binos,
ode mek buter bariľa le Devleskri milosť,
21 hoj avke, sar o binos chudňa te kraľinel a te ľidžal ko meriben, avke the e milosť
le Devleskri chudňa te kraľinel prekal o spravodľišagos a te ľidžal ko večno dživipen
prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

6

Mule le binoske, džide le Kristoske

1 Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol e milosť le Devleskri?
2 Šoha na! Amen, so muľam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas?
3 Abo so, na džanen, hoj savore, ko samas bolde andro Ježiš Kristus, bolde sam
andre leskro meriben?
4 Le boľipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke, sar sas o
Kristus uštado andral o meriben le Dadeskra slavaha, the amen te dživas andro nevo
dživipen.
5 Bo te ačhiľam jekh leha andre leskro meriben a muľam avke sar the ov, ta avaha
uštade andral o meriben, avke sar sas ov.
6 Se džanas, hoj amaro purano manuš sas jekhetane leha ukrižimen, hoj te avel
zňičimen o binošno ťelos, hoj imar buter te na avas otroka le binoske.
7 Bo oda, ko muľa, hino imar slobodno le binostar.
8 Amen pačas, hoj te muľam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha.
9 Se džanas, hoj o Kristus ušťiľa andral o meriben, imar buter na merel a imar nane
tel e zor le meribnaskri.
10 Bo ov muľa jekhvar a pro furt a le binos nane upral leste ňisavi zor, ale o dživipen,
so dživel, dživel le Devleske.

11 Avke peske the tumen gondoľinen pal tumende, hoj san mule le binoske, ale džide
le Devleske andro Ježiš Kristus.
12 Te na kraľinel o binos andre tumaro meribnaskro ťelos avke, hoj šunena leskre
ťeloskre žadosci.
13 Aňi ma den, hoj varesavo kotor tumare ťelostar te avel le binoske sar o nastrojis
pro nalačhipen. Ale odden tumen le Devleske sar ola, ko ušťile andral o meriben a
dživen. A tumare ťeloskre kotora den le Devleske sar o nastroji pro spravodľišagos.
14 O binos na vladňinela upral tumende, bo na san tel o zakonos, ale tel e milosť le
Devleskri.

Otroka le spravodľišagoskre

15 Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel e milosť le Devleskri?
Šoha na!
16 So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj san otroka
oleske, kas šunen? Vaj san otroka le binoske, so ľidžal andro meriben, abo san otroka
le šunďipnaske, so ľidžal ko spravodľišagos.
17 Varekana sanas otroka le binoske, ale paľikeras le Devleske, hoj andral o jilo
šunďan oda sikaviben, so tumenge sas dino.
18 Akana san slobodna le binostar a ačhiľan otroka le spravodľišagoske.
19 Vašoda, hoj tumaro ťelos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke, sar varekana
denas tumare ťela te služinel le nažužipnaske the le nalačhipnaske pro nalače veci,
avke akana den cale tumare ťela te služinel le spravodľišagoske pro posveťeňje.
20 Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodna le spravodľišagostar.
21 Savi chasna tumen akor sas ole vecendar, vaš save tumen akana ladžan? Bo o
koňec ole vecengro hin o meriben.
22 Ale akana san slobodna le binostar a ačhiľan otroka le Devleskre. Kada tumen
ľidžal andro posveťeňje a o koňec kaleskro hin o večno dživipen.
23 Bo e odplata vaš o binos hin o meriben, ale le Devleskro milosťivo daros hin o
večno dživipen andro Ježiš Kristus, amaro Raj.

7

O podobenstvo pal e veraduňi džuvľi

1 Abo či na džanen, phralale – bo phenav olenge, ko prindžaren o zakonos –, hoj le
zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel?
2 Bo e veraduňi džuvľi hiňi le zakonoha phandľi ke peskro rom, medik o rom dživel.
Ale te o murš muľahas, e džuvľi uľahas slobodno le zakonostar, so la phandelas ko
murš.
3 Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubňi. Ale te
lakro rom muľahas, oj hiňi slobodno le zakonostar a nane lubňi te ačhela te dživel
avreha.
4 Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o ťelos le Kristoskro,
hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te anas e chasna le
Devleske.
5 Bo mek sar dživahas pal o ťelos, ľidžanas amen o binošna žadosci, so avenas
prekal o zakonos. A savoro, so kerahas, ľidžalas andro meriben.
6 Ale akana sam oslobodzimen le zakonostar, bo muľam oleske, so amen phandelas
andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo Duchos a na andro purano
pisimen zakonos.

O binos andro manuš

7 Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na
prindžaravas, prindžarďom les ča prekal o zakonos. Bo aňi pal e žadosca na
džanľomas, te na phenďahas o zakonos: *„Na žadineha!“*
8 O binos pes chudňa le zakonostar a prekal o prikazaňje andre mande uštaďa
savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo.
9 Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avľa o prikazaňje, o binos obdžiďiľa.
10 Ale me muľom a sikaďa pes, hoj o prikazaňje, so man kamelas te ľidžal ko
dživipen, mange anďa o meriben.
11 O binos pes olestar chudňa, klaminďa man prekal o prikazaňje a murdarďa man.
12 Avke o zakonos hino sveto the o prikazaňje hino sveto, spravodľivo a lačho.
13 Akor so? Oda lačho mange anďa o meriben? Šoha na! Ale hoj te dičhol o binos,
hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačho anel o meriben. Hoj pes prekal o
prikazaňje te sikavel o binos, savo baro hino.
14 Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som ťelesno, bikendo andro
otroctvos le binoske.
15 Me na achaľuvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale kerav oda, so
našťi avri ačhav.
16 Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačho.
17 Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande.
18 Bo džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro ťelos – na dživel o lačho. Bo
the te kamav te kerel o lačho, na birinav oda te kerel.
19 Bo na kerav o lačho, so kamav, ale kerav oda nalačho, so na kamav.
20 Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel o binos,
so dživel andre mande.
21 Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačho, takoj hin
paš ma o nalačho.
22 Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskre zakonos.
23 Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre miri goďi
a phandel man andro zakonos le binoskro, so hin andre mande.
24 Ó, savo čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskro ťelos?
25 Ale paľikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro Raj.
Avke akana, me mira goďaha služinav le Devleskre zakonoske, ale mire ťeloha le
binoskre zakonoske.

8

Pal o dživipen andro Duchos

1 Akana imar nane ňisavo odsuďeňje prekal ola, ko hine andro Ježiš Kristus.
2 Bo o zakonos le Duchoskro, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus, man
oslobodzinďa andral o zakonos le binoskro the andral o meriben.
3 Oda, so našťi kerelas o zakonos, bo o ťelos sas slabo, oda kerďa o Del, sar bičhaďa
peskre Čhas. Ov avľa andre ajso ťelos, sar hin le binošne manušen, a odsudzinďa o
binos andro ťelos.
4 O Del oda kerďa, hoj pes te dokerel savoro, so amendar o zakonos mangelas, andre
amende, so na dživas pal o ťelos, ale pal o Duchos.
5 Bo ola, ko dživen pal o ťelos, gondoľinen pro ťeloskre veci, ale ola, ko dživen pal
o Duchos, gondoľinen pro duchoskre veci.
6 Bo le ťeloskro gondoľišagos anel o meriben, ale o gondoľišagos le Duchoskro anel
o dživipen the o smirom.
7 Le ťeloskro gondoľišagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskre zakonoske,
bo pes aňi našťi poddel.
8 Ola, ko dživen andro ťelos, našťi aven pre dzeka le Devleske.

9 No tumen na san andro ťelos, ale andro duchos, te o Duchos le Devleskro dživel
andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskro Duchos, oda nane leskro.
10 Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o ťelos mulo anglo binos, ale o
Duchos hin o dživipen anglo spravodľišagos.
11 Te dživel andre tumende o Duchos oleskro, ko uštaďa le Ježiš andral o meriben, ta
akor oda, ko uštaďa le Kristus andral o meriben, obdžiďarela the tumare meribnaskre
ťela prekal peskro Duchos, so dživel andre tumende.
12 Vašoda, phralale, amen na mušinas te dživel avke, sar kamel o ťelos,
13 bo te dživen le ťeloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki le ťeloskre,
dživena.
14 Bo savore, ko hine ľigende le Devleskre Duchoha, hine o čhave le Devleskre.
15 Se priiľan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen andre dar,
ale priiľan le Duchos, so tumendar kerel čhaven. Andre leste šaj vičinas: „Abba,
Dado!“
16 Oda Duchos korkoro svedčinel amare duchoske, hoj sam o čhave le Devleskre.
17 A te sam o čhave, sam the o ďeďiča: O ďeďiča le Devleskre the jekhetane ďeďiča
le Kristoskre. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane leha the avaha andre leskri
slava.

E slava, so avela

18 Me mange gondoľinav, hoj o pharipen, so amen hin akana, pes aňi na del te
rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela.
19 Bo calo ňebos the caľi phuv igen užarel pro Del, sar sikavela, ko hin peskre
čhaven.
20 Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane lačho pre ňisoste a oda na
korkoro pestar, ale o Del oda avke domukľa. No diňa amen the naďej,
21 hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, ela oslobodzimen andral o otroctvos la
skazakro andre sloboda the andre slava le Devleskre čhavengri.
22 Amen džanas, hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, dži akana cerpinel andro
dukha sar e džuvľi, savi užarel te ločhol.
23 No na ča oda, ale the amen, save chudňam le Duchos sar oda ešebno daros
le Devlestar, cerpinas andre peste, sar užaras pro Del, hoj amendar te kerel peskre
čhaven a te oslobodzinel amaro ťelos.
24 Bo amen sam zachraňimen andre naďej. Ale te oda, pre soste užaras, šaj te
dikhel, akor oda nane naďej. Bo soske vareko užarela pre oda, so dikhel?
25 Ale te pes mukas pre oda, so na dikhas, ta akor užaras pre oda andre trpezľivosť.
26 Avke the o Duchos pomožinel amare slabišagenge. Se amen na džanas, vaš soske
pes amenge kampel te modľinel. Ale korkoro o Duchos pes privakerel vaš amenge
avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel avri.
27 Ale oda, ko skuminel o jile, džanel, so kamel o Duchos, bo ov pes privakerel vaš
o manuša le Devleskre avke, sar o Del kamel.
28 Amen džanas, hoj savoro, so avel andro dživipen, hin pro lačho olenge, ko kamen
le Devles a kas peske vičinďa andre peskro planos.
29 Olen, kas peske o Del anglal kidňa avri, olen the iľa avri, hoj te ačhen ajse sar
leskro Čhavo, hoj o Čhavo te avel ešebno maškar o but phrala.
30 Olen, kas peske anglal iľa avri, olen the vičinďa; olen, kas vičinďa, olen the
ospravedlňinďa; olen, kas ospravedlňinďa, olen the oslavinďa.

Le Devleskro kamiben

31 Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj avel?
32 O Del, savo na sajinďa peskre Čhas, ale diňa les vaš amenge savorenge, či oleha
amenge na diňa savoro?

33 Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidňa? O Del hin oda, ko
amen ospravedlňinel.
34 Ko len šaj odsudzinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa, no na ča oda, ale mek
the ušťiľa andral o meriben, ov hino pal e čači sera le Devleskri a privakerel pes vaš
amenge.
35 Ko amen odlela le Kristoskre kamibnastar? O pharipen, abo e dukh? Abo te pre
amende džana, vaj e bokh, abo o čoripen, či e dar pal o dživipen, vaj o meriben?
36 Avke sar hin pisimen:
„Vaš tuke amen murdaren calo džives;
keren amenca sar le bakrorenca, saven ľidžan te murdarel.“
37 Ale andre kada savoro sam buter sar viťaza prekal o Ježiš, savo peske amen
zakamľa.
38 Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o uprune zora,
aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi ňisave zora,
39 aňi oda, so hin učes, aňi oda, so hin teles, aňi ňič aver, so sas kerdo le Devlestar,
amen našťi odlela le Devleskre kamibnastar, so hin andro Ježiš Kristus, andre amaro
Raj.

9

Pal o Izrael

1 Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro Sveto
Duchos mange hin švedkos,
2 hoj man hin bari žaľa a bari dukh andro jilo, savi na preačhel.
3 Bo me korkoro kamľomas te avel prekošlo a odčhido le Kristostar vaš mire phrala
the miri famelija pal o ťelos.
4 On hine o Izraeliti: Lendar kerďa peskre čhaven; lenge sas diňi e slava, o zmluvi,
o zakonos, e bohoslužba the o zasľubeňja.
5 Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o ťelos, savo
hino Del upral savorende a hino požehňimen pro furt. Amen.
6 Ale našťi phenas, hoj o Del prephagľa peskre lava. Bo na savore, ko hine andral o
Izrael, hine čačes Izraeliti.
7 Aňi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le Abrahamoskre, ale
o Del phenďa le Abrahamoske: *„Le Izakostar pes tuke rachinela o potomstvos.“*
8 Dikhas, hoj le Devleskre čhave nane ola, ko uľile andro Izrael pal o ťelos, ale ola
čhave, pal save o Del diňa lav, pes rachinen andro potomstvos le Abrahamoskro.
9 A kada hin oda lav, so diňa o Del: *„Aver berš andre kajso časos avava a la Sara
ela čhavoro.“*
10 Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakre čhaven sas jekh
dad, amaro dad o Izak.
11-12 Bo mek akor, sar o čhave aňi na uľile, aňi na kerde ňič lačho abo nalačho, imar
sas lake phendo le Devlestar: *„O phureder služinela le ternedereske.“* O Del phenďa
kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh
lendar kerďa.
13 Avke sar hin pisimen: „Le Jakob kamavas, ale le Ezav našťi avri ačhavas.“
14 Akor so šaj phenas, hoj o Del nane spravodľivo? Šoha na!
15 Bo le Mojžišoske phenel kada:
„Ela mange pharo vaš oda,
vaš kaste me kamav,
a avava jileskro ke oda,
ke kaste me kamav!“

16 Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj o Del del
peskri milosť.
17 Andro lava le Devleskre hin phendo le faraonoske: *„Vašoda tut vičinďom andro*
dživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te rozvakerel pal cal̓i
phuv.“
18 Bo o Del hino jileskro ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske zakerel o
jilo andre.

Le Devleskri chol̓i the lačhejileskeriben

19 Ale vareko mange šaj phenel: „Ňiko pes našťi ačhavel oleske, so o Del kamel. Te
oda hin avke, soske amen akor marel?“
20 Ó, manušeja, ko sal tu, hoj ačhes pre čhib le Devleske? Či šaj phenel oda, so hino
kerdo, oleske, ko les kerďa: „Soske man avke kerďal?“
21 Abo či nane zor le hrnčjaris upral e čik, hoj andral odi jekh čik te kerel jekh kuči
pro slavno učel a aver pro običajno?
22 Avke o Del kamľa te sikavel peskri chol̓i the peskri zor. Igen ľikerelas avri a
zľidžalas ola kuča, pre save sas leskri chol̓i, so sas pripravimen pro meriben.
23 O Del kamľa te sikavel peskri bari slava pro kuča, ke save sas lačhejileskro a
save pripravinďa pre slava –
24 pre amende, saven peske vičinďa: Na ča le Židendar, ale the avre narodendar.
25 Avke sar the andro Hozeaš phenel:
„Olen, ko na sas mire manuša,
vičinava ‚mire manuša‘
a olenge, kas na kamavas,
phenava: ‚Kamav tumen.‘
26 *A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:*
‚Tumen na san mire manuša‘,
ode pes len vičinela
čhave le džide Devleskre.“
27 O Izajaš vičinel upral o Izrael:
„The te o čhave le Izraeloskre ulehas ajci,
keci hin e poši paš o moros,
ča frima lendar ena zachraňimen,
28 *bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenďa,*
a kerela oda sig.“
29 The o Izajaš oda imar anglal phenďa:
„Te amenge o Nekzoraleder Raj
na mukľahas o potomstvos,
uľamas sar e Sodoma
a dičhiľamas avri sar e Gomora.“

O Izrael the o evaňjelium

30 So akor oleha phenas? O aver narodi, save na kerenas ňič pre oda, hoj te aven
spravodľiva anglo Del, dochudle o spravodľišagos prekal o pačaben.
31 No o manuša andral o Izrael, save kerenas savoro, hoj te aven spravodľiva prekal
o zakonos, na dochudle o spravodľišagos prekal o zakonos.
32 Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskre skutki. Avke
pele pro bar a demade pes,
33 avke sar hin pisimen:
„Dikh, thovav pro Sion e skala,
kaj pes o manuša demena,
the o bar, pre savo perena,

ale oda, ko andre leste pačala,
pes šoha na ladžala.“

10

1 Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel zachraňimen.
2 Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len spravno prindžaripen.
3 Bo na prindžaren le Devleskro spravodľišagos a kamen te presikavel peskro spravodľišagos, na poddine pes le Devleskre spravodľišagoske.
4 Se o Kristus hin o koňec le zakonoskro, hoj sako, ko pačala, te avel spravodľivo anglo Del.

O spaseňje prekal savorende

5 Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodľišagos andral o zakonos: *„Oda manuš, ko doľikerela leskre prikazaňja, dživela lendar.“*
6 Ale o spravodľišagos prekal o pačaben, phenel kada: *„Ma phen tuke andro jilo: ‚Ko džala upre andro ňebos?‘* (Oda hin te anel le Kristus tele.)
7 Abo: *‚Ko džala tele andro svetos le mulengro?‘* (Oda hin te anel le Kristus upre andral o meriben.)“
8 Ale sar phenel? *„Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre tiro jilo“* – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras.
9 Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o Del uštaďa andral o meriben, aveha zachraňimen.
10 Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskre, ale le mujeha pes viznavinel, hoj te avas zachraňimen.
11 Bo hin pisimen: *„Sako, ko andre leste pačala, na ladžala pes.“*
12 Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj savorenge – barvalo ke sakoneste, ko les mangel.
13 Bo *sako, ko vičinel pro nav le Rajeskro, ela zachraňimen.*
14 Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačanďile? A sar šaj pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ňiko lenge o lav na vakerela?
15 A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen: *„Save šukar hine o pindre olengre, save aven te vakerel o lačho hiros pal o lače veci.“*
16 Ale na savore priile o evaňjelium, bo o Izajaš phenel: *„Rajeja, ko pačanďiľa amare lavenge?“*
17 O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le Kristoskro.
18 Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin pisimen:
„Lengro hangos pes rozľigenďa pal cali phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.“
19 Pale phučav: Či oda o Izrael na achaľiľa? O Mojžiš ešebno pre oda odphenďa:
„Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žjarlinen
pro manuša, save aňi nane narodos.
Kerava, hoj te chan choľi
pro narodos, savo nane goďaver.“
20 O Izajaš pes na daralas te phenel:
„Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikaďom man olenge, ko pal ma na phučenas.“
21 Ale pal o Izrael phenel:
„Calo džives nacirdavas mire vasta
ko manuša, save na kamenas te šunel
a ačhenas mange pre čhib.“

11

O Del na odčhiďa le Izrael

1 Phučav akor: Či odčhiďa o Del peskre manušen? Šoha na! Se the me som Izraelitas
andral o potomstvos le Abrahamoskro andral o kmeňos Benjamin.
2 O Del na odčhiďa peskre manušen, saven peske anglal kidňa avri. Se džanen,
so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš – sar vakerelas le Devleske pro
Izrael a phenďa:
3 *„Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele. Ačhiľom ča me korkoro a*
the man kamen te murdarel.“
4 Ale so leske odphenďa o Del? *„Mukľom mange efta ezera (7 000) muršen, save na*
lašarenas le Baal, le falošne devles.“
5 Avke hin the akana. Ačhiľa lendar ča frima džene, ča ola, kas peske kidňa o Del
avri peskra milosťaha.
6 Ale te oda hin le Devleskra milosťatar, ta akor oda nane le skutkendar; bo te oda
uľahas avke, paľis imar le Devleskri milosť na uľahas milosť.
7 Akor so? O manuša andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ale ča ola, ko sas
avrikidle. A okle dženenge ačhile o jile zakerde andre,
8 avke sar hin pisimen:
„O Del len diňa duchos, hoj zorales te soven,
jakha, hoj te na dikhen,
a kana, hoj te na šunen
– dži adadžives.“
9 A o David phenel:
„Mi el lenge lengro hosťinakro skamind e pasca
a mi peren a mi el lenge vaš oda počimen!
10 *Mi korisaľon pro jakha, hoj te na dikhen,*
a banďar lengro dumo pro furt.“

O spaseňje avre narodengro

11 Me akor phučav: Pele o manuša andral o Izrael avke, hoj imar na ušťena? Šoha
na! Ale vaš oda, hoj on pele andro binos, avľa e zachrana ke aver narodi, hoj o Izrael
pre lende te žjarlinel.
12 Ale te le Židengro binos anďa o barvaľipen le svetoske a oda, hoj on pele,
anďa o barvaľipen le avre narodenge, ta keci buter barvaľipen anela oda, sar avena
savoredžene pale?
13 Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som apoštolos le
Nažidenge.
14 A talam šaj kerava oda, hoj mire ťeloskre phrala te žjarlinen, a oleha šaj
zachraňinava varekas lendar.
15 Bo te vaš oda, hoj o Del odčhiďa le Židen, hin o svetos le Devleha zmjerimen – ta
so ela akor, sar len pale prilela? Či na o dživipen andral o meriben?
16 Te o ešebno kotor le marestar hin dino le Devleske sar sveto, akor calo maro hino
sveto a te hin o koreňis sveto, akor the o konara.
17 Varesave konarica sas avriphagle, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre zašťepimen
maškar okla a ačhiľa tutar oda, ko lel e chasna la olivakre koreňistar the le žirostar,
18 ma lašar tut upral o konara. A te tut lašares, ta džan, hoj na tu ľidžas o koreňis,
ale o koreňis tut.
19 Ale tu pheneha: „O konara sas avriphage, hoj me te avav zašťepimen.“
20 Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na pačanas, ale tu ačhes le pačabnaha.
Vašoda tut ma ľidža upre, ale dara tut!
21 Bo te o Del na sajinďa o čače konara, na sajinela aňi tut.

22 Vašoda dikh le Devleskro lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel! O Del hino
zoralo ke ola, ko pele, ale hino lačho ke tu, te ačheha andro lačhipen. Ale te na
ačheha, aveha the tu avričhindo.
23 Avke the on, te na ačhena andro napačaben, ena pale zašťepimen. Bo le Devles
hin zor pale len te zašťepinel.
24 Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zašťepimen andre lačhi oliva, so
nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas andre čači oliva, pale
zašťepimen andre peskri oliva?

O Izrael ela pale zachraňimen

25 Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garuďipen, hoj te na aven goďaver
korkore ke peste. Bo varesave manušenge andral o Izrael hine o jile zakerde andre
dži akor, medik na avena savore manuša, save nane Židi ko Del.
26 A avke ela calo Izrael zachraňimen, sar hin pisimen:
„Andral o Sion avela o Zachrancas
a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.
27 *Kada ela miri zmluva prekal lende,*
sar odlava lengre bini.“
28 Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine ňeprijaťeľa le Devleskre a ada hin
pro lačho tumenge, ko na san Židi. Ale vaš lengre dada, saven peske o Del kidňa avri,
hine leskre prijaťeľa.
29 Bo o Del na lel pale o dari, so diňa, a na bisterel pro manuša, saven peske kidňa
avri.
30 Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenas le Devles, ale akana chudňan e
milosť le Devleskri vaš oda, hoj o Židi na šunenas le Devles,
31 avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel e milosť le Devleskri. No
prekal oda paľis the on chudena pale e milosť le Devleskri.
32 Bo o Del zakerďa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen, hoj pre
sakoneste te avel paľis leskri milosť.

33 Ó, savo baro hino o Del
andre peskro barvaľipen,
goďaveripen the prindžaripen!
Ko šaj achaľol leskre sudi
a ko šaj avel pre oda,
save hin leskre droma?
34 *„Se ko prindžarel le Devleskro gondoľišagos?*
Abo ko sas varekana leskro radcas?“
35 *„Ko diňa le Devles vareso,*
hoj ov oda leske te del pale?“
36 Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro!
Leske e slava pro furt! Amen.

12

Nevo dživipen andro Kristus

1 Phralale, mangav tumen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskro! Den tumare ťela
sar džiďi, sveto obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin nekfeder služba le
Devleske.
2 Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te čerinel tumen
andral a te del tumen nevo gondoľišagos, hoj paľis te džanen, so kamel o Del, so hin
lačho, so hin leske pre dzeka a so hin dokonalo.

3 Vaš e milosť le Devleskri, so sas mange diňi, phenav sakoneske tumendar: Ma av
barikano, ma gondoľin pal tu buter, sar kampel, ale gondoľin pal tu ajci, keci tut o Del
diňa pačaben.
4 Bo sar amen hin but kotora andro ťelos, ale na savore kotora keren jekh buči,
5 avke the amen sam but džene jekh ťelos andro Kristus, ale sako hin aver kotor.
No jekhetane sam oda jekh ťelos.
6 Ale o Del amen diňa peskra milosťatar sakones aver dari. Te hin varekas daros
te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben.
7 Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te sikavel, mi
sikavel.
8 Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko del, mi
del ščirones. Ko ľidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha. Ko kerel lačhipen
avreske, mi kerel oda radišagoha.

Sar te dživel o dživipen le Devleha

9 O kamiben mi el čačo a na dujemujengro. Mi džungľol tumenge o nalačhipen;
ľikeren tumen le lačhipnastar.
10 Jilestar tumen kamen sar phrala-pheňa a jekh avreske presikaven bareder pačiv.
11 Keren savoro prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral calo jilo.
12 Radisaľon andre naďej; andro pharipen ľikeren avri; andro modľitbi ma
preačhen.
13 Sthoven tumen pre oda, so kampel le phralenge. Phundraven tumare khera
prekal o cudza manuša a den len pačiv.
14 Žehňinen olenge, ko pre tumende džan, žehňinen a ma košen.
15 Radisaľon olenca, ko radisaľon, a roven olenca, ko roven.
16 Mi el tumen jekh gondoľišagos maškar peste. Ma hazden tumen upre, ale achaľon
the olen, ko hine slabeder. Ma aven goďaver korkore prekal peste.
17 Ňikaske ma den pale o nalačho vaš o nalačho. Ale keren oda, so hin lačho angle
savore manuša.
18 Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca andro
smirom.
19 Mire lače phralale, ma visaren avrenge pale o nalačhipen, ale muken oda le
Devleskra choľake. Se hin pisimen: *„Me man pomsťinava, me lenge dava pale.,“*
phenel o Raj.
20 Vašoda, te hino tiro ňeprijaťeľis bokhalo, de les te chal,
a te hino smedno, de les te pijel.
Bo te kada kereha, čhiveha leske pro šero o jagale angara.
21 Ma domuk, hoj o nalačhipen tut te thovel tele, ale le lačhipnaha thov tele o
nalačhipen.

13

Te poddel pes le autoritenge

1 Sako pes mi poddel le svetoskre autoritenge. Bo ňiko na ľidžal korkoro pestar, te
leske oda o Del na domukľahas. Sako hino ačhado le Devlestar.
2 Avke sako, ko pes ačhavel pro autoriti, ačhavel pes the pre oda, so o Del
prikazinďa, bo ov le autoriten ačhaďa. Ola, ko na šunen, anen pre peste o sudos.
3 Ola, ko keren o lačho, pes na mušinen te daral le autoritendar, ale ola, ko keren
o nalačho. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o lačho a lašarena tut,
4 bo on hine le Devleskre služobňika tuke pro lačho. Ale te keres oda, so nane
lačho, dara tut, bo na hijaba hordinen e šabľa. On hine le Devleskre služobňika,
save sikaven le Devleskri choľi olenge, ko keren o nalačho.

5 Vašoda pes igen kampel te poddel na ča vaš le Devleskri choľi, ale the vašoda, bo
andro jilo džanes, hoj oda hin mištes.
6 Se vašoda počinen the o daňe, bo on hine le Devleskre služobňika, save keren
ipen odi buči.
7 Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o daňe, oleske o daňe; kaske o clo,
oleske o clo; kaske e pačiv, oleske e pačiv; kastar kampel te daral, olestar daran.

Pal o kamiben maškar o phrala

8 Ma ačhen ňikaske ňič te kamel, ča o kamiben jekh ke avreste, bo ko kamel avres,
doľikerel calo zakonos.
9 Bo o prikazaňja: *„Na kereha lubipen! Na murdareha! Na čoreha! Na žadineha!“*
– savore kala a mek the savore okla prikazaňja hine andre kada jekh prikazaňje:
„Kameha avres avke sar tut korkores.“
10 Te varekas kames, šoha leske na kereha o nalačho. Vašoda te tut hin o kamiben,
akor doľikeres calo zakonos.

O Džives le Kristoskro hino pašes

11 A kada keren, se džanen, hoj imar avľa tumari ora, hoj te ušťen andral o soviben.
Bo akana hin amaro spaseňje pašeder, sar sas akor, sar pačanďiľam.
12 E rat imar oddžal a o džives hino pašeder. Vašoda preačhas te kerel o skutki le
kaľipnaskre a las pre peste o zbraňe le švetloskre.
13 Vašoda ľikeras pes rajikanes sar o manuša, save dživen dživese – na andro
mulatišagi the andro pijiben; na andro lubipen the andro džungale veci; na andro
vesekedišagi the andro hamišagos.
14 Ale uren tumen andro Raj Ježiš Kristus a ma gondoľinen pre oda, sar te kerel o
nalače žadosci, save kamel te kerel amaro ťelos.

14

Te na odsudzinen peskre phralen

1 Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma vesekedinen tumen lenca vaš oda,
sar on gondoľinen, so hin lačho, abo nalačho.
2 Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a chal ča
zeleňina.
3 Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal savoro,
te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priiľa.
4 Ko sal tu, hoj sudzines avreskre sluhas? Ča leskro Raj rozsudzinel či ačhela, abo
perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.
5 Varesave manuša ľikeren varesavo džives bareder sar aver. Aver phenen, hoj
savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar achaľol.
6 Ko doľikerel varesavo džives, doľikerel les le Rajeske. Oda, ko chal savoro, del
pačiv le Rajes, bo paľikerel le Devleske vaš o chaben. Oda, ko na chal savoro, del tiš
pačiv le Rajes, bo the ov paľikerel le Devleske.
7 Bo ňiko amendar na dživel korkoro peske a ňiko korkoro peske na merel.
8 Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar dživas, abo
meras, sam le Rajeskre.
9 Bo vašoda o Kristus the muľa the obdžiďiľa, hoj te avel Raj upral o džide the upral
o mule.
10 Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire phrales? Se
savore jekhvar ačhaha anglo Del pro sudos.
11 Bo hin pisimen:
„Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj,
dojekh khoč anglal mande banďola

a dojekh čhib viznavinela,
hoj me som o Del.“
12 Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda, sar dživelas.

Ma ker avke, hoj tiro phral te perel

13 Vašoda preačhas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondoľin pre oda, hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben.
14 Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro pestar nane ňisavo chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo.
15 Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus!
16 Te na vakeren namištes pre oda, pal soste tumen džanen, hoj hin lačho.
17 Bo o kraľišagos le Devleskro nane o chaben the o pijiben, ale o spravodľišagos, o smirom the o radišagos andro Sveto Duchos.
18 Oda, ko le Kristoske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o manuša les den pačiv.
19 Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel andro pačaben.
20 Ma musar oda, so o Del kerďa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo, ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos.
21 Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel ňič, pre soste šaj perel tiro phral.
22 O pačaben, so tut hin, ľiker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondoľinel, hoj hin lačho.
23 Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzimen, bo na kerel oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

15

Te keren oda, so anel lačho avrenge

1 Te sam zorale andro pačaben, kampel amenge te ľidžal o slabišagi olengre, ko hine slaba, a na te avel pre dzeka ča korkore peske.
2 Sako amendar mi el pre dzeka avreske pre leskro lačho, hoj les te budinel andro pačaben.
3 Se aňi o Kristus na rodelas oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin pisimen: *„O dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avľa pre mande.“*
4 Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te sikľuvas, te ľikeras avri, te radisaľuvas a avke amen te avel naďej.
5 A o Del, savestar avel e trpezľivosť the o radišagos, mi del tumenge te gondoľinel maškar peste pre oda jekh, hoj te keras avke, sar kerelas o Ježiš Kristus,
6 hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles, le Dades amare Rajeskre le Ježišoskre Kristoskre.

O evaňjelium hin the prekal o aver narodi

7 Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiľa pre slava le Devleskri.
8 Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda, hoj te sikavel, hoj o Del vakerel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskre lava, so diňa lengre dadenge, hine čače,
9 a hoj o aver narodi vaš leskri milosť te lašaren le Devles. Avke sar hin pisimen:
„Vašoda tut lašarava maškar o narodi
a giľavava tire naveske o chvali.“
10 A pale phenel:

„Narodale, radisaľon leskre manušenca!“
11 A pale:
„Lašaren le Devles, savore narodale.
Bararen les, savore manušale!“
12 O Izajaš phenel:
„Avela o potomkos le Izajoskro,
ov ľidžala avre naroden
a pre leste pes zmukena o narodi.“
13 A o Del, savo amen del e naďej, tumen mi pherdžarel savore radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le Svete Duchoskri andre naďej.

Le Pavloskri buči

14 Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde le lačhipnaha a hin tumen savoro prindžaripen, a vašoda šaj sikaven jekh avres.
15 Me tumenge pisinďom sikra zoraleder, bo kamľom tumenge pale te leperel varesave veci prekal e milosť, so man diňa o Del,
16 hoj me te avav o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro prekal o aver narodi, hoj te služinav sar rašaj le Devleskre evaňjelioske, hoj o narodi te aven e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi pošvecimen le Svete Duchostar.
17 Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o Del.
18 Darav man te vakerel vareso aver. Vakerav ča oda, so kerďa o Kristus prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o aver narodi te šunen.
19 O Kristus oda kerďa prekal o zorale zazraki the ďivi, andre zor le Devleskre Duchoskri. Avke chudňom te vakerel le Kristoskro evaňjelium andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum.
20 Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskro zaklados.
21 Avke sar hin pisimen:
„Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les
a ola, ko pal leste na šunde, achaľona.“

O Pavol kamel te džal andro Rim

22 Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende.
23 Ale akana imar andre kala phuva dokerďom miri buči a imar but berš kamav te džal ke tumende.
24 A džava akor, sar man ela drom andre Špaňjelsko, bo pačav, hoj tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange paľis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav tumenca sikra te radisaľol.
25 Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskre manušenge,
26 bo e Macedonija the e Achaja pes rozhodňinde te kerel zbjerka prekal o čore maškar o phrala andro Jeruzalem.
27 On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel pale. Bo te o aver narodi dochudle le Židengro duchovno barvaľipen, ta akor hine dlžna te služinel le Židenge peskre ťelesne barvaľipnaha.
28 Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špaňjelsko.
29 Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnaňje le Kristoskro.
30 Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskro, tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma andro modľitbi anglo Del.

31 Modľinen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta le napačabnaskre
manušengre andre Judsko. A modľinen tumen, hoj le Devleskre manuša andro
Jeruzalem te prilen miri služba paľikeribnaha.
32 A modľinen tumen, hoj le Devleskra voľatar te avav ke tumende pherdo
radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav.
33 O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorenca. Amen.

16

O pozdravi

1 Kamav tumenge te phenel pal amari pheň Feba, savi služinel andre khangeri
andro foros Kenchrea,
2 hoj la te prilen andro nav le Rajeskro, avke sar kampel le Devleskre manušenge.
Te lake vareso kampela, andre savoreste lake pomožinen; se oj pomožinďa but
dženenge a the mange korkoreske.

3 Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le Ježišoske
Kristoske.
4 On vaš miro dživipen riskinde the peskro dživipen. Me lenge paľikerav, no na ča
me, ale the savore khangera andral o aver narodi.
5 Pozdravinen the e khangeri, so hiňi andre lengro kher.
Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre Azija, ko
pačanďiľa andro Kristus.
6 Pozdravinen la Maria, savi kerďa igen phari buči prekal tumende.
7 Pozdravinen le Andronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me a sas manca
andre bertena, saven o apoštola mištes džanen a on pačanďile andro Kristus
sigeder sar me.
8 Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.
9 Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristoskri, the le
Stachis, mire lače phrales.
10 Pozdravinen le Appolo, savo presikaďa peskro pačaben andro Kristus.
Pozdravinen olen, ko hine andro kher ko Aristobulos.
11 Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me.
Pozdravinen le pačabnaskren andral e famelija le Narcissoskri.
12 Pozdravinen la Trifajna the la Trifosa, save keren buči prekal o Raj.
Pozdravinen la Persida, mira lača pheňa, savi kerďa igen but buči prekal o Raj.
13 Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskra da, savi hiňi the
mange sar daj.
14 Pozdravinen le Asinkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore
phralen, save hine lenca.
15 Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskra pheňa, le Olimpas the
savore phralen andro Del, save hine lenca.
16 Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.
Pozdravinen tumen savore khangera le Kristoskre.

17 Phralale mire, mangav tumen, den pozoris pre ola džene, save rozďelinen o
khangera a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priiľan.
Obdžan kajse dženen!
18 Bo kajse manuša na služinen amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskre
ťeloskre žadoscenge. Peskre gule lavenca the šukare vakeribnaha odcirden le
pačivale manušen, save hine slaba andro gondoľišagos.

19 Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar
o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačho, a te na domuken tumenge o
nalačho.
20 O Del, savestar avel o smirom, sig rozpučinela le satan tel tumare pindre.
E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca.
21 Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius,
o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.
22 Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinďa kada ľil.
23 Pozdravinel tumen o Gajos, andre saveskro kher pes zdžal e khangeri, a the me
ode akana bešav.
Pozdravinel tumen o Erastos, o spravcas le foroskro, a mek the leskro phral o
Kvartos.
24 [E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.]

O lašariben

25 Slava le Devleske! Ov tumen šaj zoraľarel andro pačaben, avke sar vakerav
andre miro evaňjelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikaďa o garuďipen, so sas
garudo čirlastar.
26 Ale akana oda avľa avri prekal oda, so pisinenas o proroka; a prikazinďa oda o
večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les.
27 Leske, le jekhe goďavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.
Amen.

Le Pavloskro ešebno ľil le Korinťanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, le Devleskra voľatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Sostenes
2 pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint, olenge, ko hine vičinde, hoj te aven le Devleskre manuša andro Ježiš Kristus, the savorenge, save bararen o nav amare the lengre Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro pre dojekh than:

3 Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milosť the smirom!

4 Na preačhav te paľikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskri milosť, so tumenge sas diňi andro Ježiš Kristus.
5 Bo andre leste ačhiľan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen.
6 O sveďectvos pal o Kristus hino zoralo maškar tumende,
7 vašoda na chibaľinel tumenge ňisavo duchovno daros, sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela.
8 Ov tumen dela zor andro pačaben dži o koňec. Ľikerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.
9 Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinďa, hoj te dživen jekhetane leskre Čhaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskro a aver le Apolloskro

10 Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekedinen maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondoľišagos, hoj oda jekh te kamen a te roden.
11 Bo dodžanľom man la Chloakra famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekedišagi.
12 Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: „Me som le Pavloskro,“ abo: „Me som le Apolloskro,“ a aver: „Me le Peteriskro*,“ a mek aver: „Me le Kristoskro!“
13 Či hino o Kristus rozďelimen? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskro?
14 Paľikerav le Devleske, hoj ňikas tumendar na bolďom, ča le Krispus the le Gajos,
15 hoj ňiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav.
16 No, mek bolďom the le Štefan leskra famelijaha a buter imar na džanav, či mek bolďom varekas avres.
17 Bo o Kristus man na bičhaďa te bolel, ale te vakerel o evaňjelium, na andro manušengre goďaver lava, hoj o kerestos le Kristoskro te na našavel peskri zor.

O Kristus – le Devleskri zor the le Devleskro goďaveripen

18 Se o lav pal o kerestos hin diliňipen prekal ola, ko meren, ale prekal amende, save avaha zachraňimen, hin le Devleskri zor.
19 Bo hin pisimen:
„Zňičinava o goďaveripen le goďavere manušengro
a e godi le goďavere manušengri odčhivava.“

---

* **1:12** E grecko čhib: le Kefasoskro

20 Kaj hino o goďaver? Kaj o avrisikado andro zakonos? Kaj ola, ko avke bares
vakeren andre kada svetos? Či na visarďa o Del o goďaveripen kale svetoskro pro
diliňipen?
21 Bo andre peskro goďaveripen o Del kerďa, hoj o manuša les te na sprindžaren
peskre goďaveripnaha, ale sas leske pre dzeka, hoj te aven spasimen prekal o
kazimen lav, so lenge dičhol sar diliňipen.
22 Bo o Židi mangen o zazraki a o Greki roden o goďaveripen.
23 Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Židi pre oda rušen a le Grekenge
oda hin diliňipen.
24 Ale olenge, kas o Del vičinďa, le Židenge the le Grekenge, hin o Kristus le
Devleskri zor the le Devleskro goďaveripen.
25 Bo oda, so dičhol sar diliňipen le Devleskro, hin goďavereder sar le manušengro
goďaveripen. A oda, so dičhol sar o slabišagos le Devleskro, hin zoraleder sar le
manušengri zor.
26 Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del vičinďa! Pal oda, sar dikhen o
manuša, nane maškar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj bare manuša.
27 Ale o Del peske kidňa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te ladžan o
goďaver, a so hin slabo andro svetos, oda peske o Del kidňa avri, hoj pes te ladžan o
zorale.
28 O Del peske kidňa avri oda, so hin teledikhlo andro svetos a odčhido, oda, so o
svetos na ľikerel ňisoske, hoj te zňičinel oda, so o svetos ľikerel varesoske,
29 hoj pes anglo Del ňiko te na lašarel.
30 Ale le Devlestar san andro Ježiš Kristus, savo ačhiľa amaro goďaveripen. Andro
Kristus sam ospravedlňimen, pošvecimen the avricinde,
31 hoj te avel avke, sar hin pisimen: *„Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.“*

2

O evaňjelium pal o ukrižimen Kristus

1 The me, phralale, sar avľom ke tumende te vakerel le Devleskro garudo čačipen,
na avľom les te vakerel bare lavenca, abo bare goďaveripnaha.
2 Phenďom mange, hoj maškar tumende na vakerava ňič aver, ča pal o Ježiš Kristus,
savo sas primardo pro kerestos.
3 Sar avľom ke tumende, avľom andro slabišagos – daravas man the izdravas.
4 Mire lava the miri kazeň na sas andro goďaver the presvedčiva lava, ale andro
Duchos le Devleskro, savo sikavelas peskri zor,
5 hoj tumaro pačaben te na ačhaven pro goďaveripen le manušeskro, ale pre zor
le Devleskri.

Le Duchoskro goďaveripen

6 Ale amen vakeras o goďaveripen maškar ola, ko imar podbarile andro pačaben,
ale na o goďaveripen kale svetoskro, abo le bare rajengro andral kada svetos, save
našľon.
7 Ale vakeras le Devleskro garudo goďaveripen, so o Del diňa pre amari slava mek
angloda, sar sas kerdo o svetos.
8 A ňiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda goďaveripen. Bo te les
prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal e slava.
9 Ale avke sar hin pisimen:
„Aňi e jakh na dikhľa,
aňi o kan na šunďa,
mek aňi andro jilo le manušeskro na avľa,

so o Del pripravinďa
olenge, ko les kamen.“
10 Ale o Del oda sikaďa amenge prekal peskro Duchos, bo o Duchos skuminel savoro,
the o garude veci le Devleskre.
11 Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manušeskro, so hin andre
leste? Avke the le Devleskre veci na prindžarel ňiko, ča o Duchos le Devleskro.
12 A amen na chudňam le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin le Devlestar,
hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diňa.
13 Pal oda the vakeras, ale na ajse lavenca, so hin le manušeskre goďaveripnastar,
ale ole lavenca, so sikľiľam le Duchostar. Avke sikavas le Duchoskre čačipena olenge,
kas hin o Duchos.
14 Ale o ťelesno manuš na achaľol oda, so kamel le Devleskro Duchos, bo oda hin
leske diliňipen. Našťi oda sprindžarel, bo oda kampel te achaľol andro Duchos.
15 O manuš, savo dživel andro Duchos, džanel te sudzinel savore veci, ale les našťi
sudzinel o ťelesno manuš.
16 Avke sar hin pisimen:
„Se ko prindžarďa e goďi le Rajeskri,
hoj les te sikavel?“
No amen hin e goďi le Kristoskri.

3

O služobňika le Devleskre

1 A me, phralale, našťi ke tumende vakerďom sar ke ola, ko dživen pal o Duchos,
ale sar ke ola, ko hine ťelesna a mek hine cikne čhavore andro Kristus.
2 Karminavas tumen le thudeha a na le zorale chabeneha, bo mek oda našťi chaľan.
Aňi akana našťi chan,
3 bo mek furt san ťelesna. Bo te hin maškar tumende e zavisť the o vesekedišagi,
či mek na san ťelesna a či na keren avke sar o nipi andro svetos?
4 Bo te vareko phenel: „Me som le Pavloskro!“ a aver phenel: „Me le Apolloskro!“
– či na keren avke sar o nipi andro svetos?
5 Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o služobňika, prekal save
pačanďiľan. A oda sako avke, sar leske diňa o Raj.
6 Me sadzinavas a o Apollo poľivinelas, ale o Del diňa, hoj te barol.
7 A vašoda oda manuš, ko sadzinel nane ňič, aňi oda, ko poľivinel, ale o Del, savo
del, hoj te barol.
8 No oda, ko sadzinel the oda, ko poľivinel, hine jekh. Ale sako chudela peskro
počiňiben pal oda, sar kerelas peskri buči.
9 Bo amen keras e buči jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskri maľa the le
Devleskri stavba.
10 Andral e milosť le Devleskri, so mange sas diňi, sar goďaver staviťeľis thoďom o
zaklados a aver dženo upre ačhavel. Ale sako mi dikhel, sar upre ačhavel.
11 Bo ňiko našťi thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo, a oda hin o Ježiš
Kristus.
12 Či vareko pre oda zaklados ačhavel o somnakaj, o rup, o vzacna bara, o kašt, o
phus, abo e šuki čar:
13 Sakoneskri buči pes jekhvar sikavela. Bo andro Džives le Kristoskro dojekhe
manušeskri buči pes skušinela avri andre jag a odi jag sikavela, savi odi buči hiňi.
14 Te odi buči, so varesavo manuš kerďa pre oda zaklados, ľikerela avri, chudela o
počiňiben.
15 Ale te varesave manušeske e buči zlabola, našavela o počiňiben, ale ov korkoro
ela zachraňimen, no avke, sar te uľahas avricirdlo andral e jag.

16 So na džanen, hoj tumen san le Devleskro chramos a hoj o Duchos le Devleskro
dživel andre tumende?
17 Te vareko musarel le Devleskro chramos, oles o Del musarela, bo o chramos le
Devleskro hino sveto a oda san tumen.
18 Ňiko pes korkoro te na klaminel! Te peske maškar tumende vareko gondoľinel,
hoj hino goďaver pre kada svetos, mi ačhel dilino, hoj te avel goďaver.
19 Bo o goďaveripen kale svetoskro hin diliňipen anglo Del. Bo hin pisimen: *„O Del
zachudel le goďaveren andre lengro goďaveripen.“*
20 A pale: *„O Raj džanel, hoj o gondoľišagi le goďaverengre nane pre ňisoste.“*
21 Vašoda pes ňiko te na lašarel le manušenca. Bo savoro hin tumaro:
22 Či o Pavol, vaj o Apollo, abo o Peter*; vaj o svetos, či o dživipen, vaj o meriben;
či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin tumaro,
23 ale tumen san le Kristoskre a o Kristus le Devleskro.

4

E služba le apoštolengri

1 A vašoda tumen pal amende gondoľinen avke sar pal o služobňika le Kristoskre
the sar pal o spravci, savende hin le Devleskre garude čačipena.
2 Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskre rajenge.
3 Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manušeskro sudos. Ale aňi
korkoro man na sudzinav,
4 bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e chiba. Se
oda, ko man sudzinel, hin o Raj.
5 Vašoda ma sudzinen ňič anglal, medik na avela o Raj a anela pro švetlos oda, so
hin garudo andro kaľipen, a sikavela, so peske gondoľinenas o manuša andro jile.
Paľis chudela sako le Devlestar peskro lašariben.
6 Phralale, kada phenďom prekal tumende a sikaďom pre ma the pro Apollo, hoj
amendar te sikľon kada prislovje: „Ma džan dureder sar oda, so hin pisimen.“ Hoj
pes ňiko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel tele.
7 Bo ko tutar kerďa bareder avrestar? A so tut hin, so na chudňal? A te oda chudňal,
soske tut lašares, sar te oda na chudňalas?
8 Imar tumen hin savoro, so tumenge kampel? Imar barvaľiľan? Imar chudňan te
kraľinel bijal amende? No kamľomas, hoj čačes te kraľinen a hoj amen te kraľinas
jekhetane tumenca!
9 Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diňahas o Del oda
nekostatneder than: Sar olen, ko hine odsudzimen pro meriben. Bo sam sar o
ďivadlos cale svetoske, le aňjelenge the le manušenge.
10 Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san goďaver andro Kristus; amen slaba
a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren.
11 Dži akana sam bokhale, smedna a lange; sam marde a phiras than thanestar.
12 Keras phares buči peskre vastenca; rakinen amenge, amen žehňinas; džan pre
amende, amen zľidžas;
13 sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhiľam sar o šmeci le
svetoskre; sam odčhide savorendar dži akana.
14 Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj tumenge te
dovakerav sar mire čhavenge, saven kamav.
15 Kajte tumen uľahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas pal o
pačaben andro Kristus, no našťi tumen avel but dada, bo me tumen anďom pro svetos
andro Ježiš Kristus prekal o evaňjelium.

---

* **3:22** E grecko čhib: o Kefas

16 Mangav tumen: Keren avke sar me.
17 Vašoda tumenge bičhaďom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a savo hino pačivalo andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro Ježiš Kristus – oda, so sikavav všadzik andre dojekh khangeri.
18 Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondoľinen, hoj na avava ke tumende.
19 Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a paľis sprindžarava e zor ole barikane manušengri, a na ča lengre lava.
20 Bo o kraľišagos le Devleskro nane andro lava, ale andre zor.
21 So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, abo le kamibnaha the le jemne duchoha?

5

Pal o lubipen andre khangeri

1 Šunďom, hoj hin maškar tumende o lubipen a oda ajso lubipen, savo nane mek aňi maškar o napačabnaskre. Phenav pal oda, hoj vareko tumendar dživel peskre dadeskra romňaha.
2 A mek tumen lašaren? Na uľahas feder, hoj te roven a te čhiven avri tumendar ole dženes, ko oda kerďa?
3 Bo kajte na som maškar tumende, som tumenca andro duchos, sar te ode uľomas a imar sudzinďom oles, ko oda kerďa.
4 Sar tumen zdžana the mire duchoha, kampel andro nav the andre zor amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri
5 te del ole manušes le satanoske, hoj leskro ťelos te avel zňičimen, hoj leskro duchos te avel zachraňimen andro džives amare Rajeskro.
6 Oda, soha tumen lašaren, nane lačho. So, na džanen, hoj sikra kvasos anel upre calo chumer?
7 Odčhiven tumendar o purano kvasos, hoj te aven o nevo chumer, bo tumen san o maro bi o kvasos. Se the o Kristus, amaro Patraďakro Bakroro, sas murdardo vaš amenge.
8 Vašoda te na ľikeras o inepos le purane kvasoha, andre savo hin o binos the o nalačhipen. Ale ľikeras o inepos ole mareha, so hino bi o kvasos, andro žužipen the čačipen.
9 Pisinďom tumenge andro ľil, hoj tumen te na chal ňič le lubarenca,
10 ale na gondoľinav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, ko hine izdrade pal o love, abo pal o živaňa, abo pal o modlara andro svetos, bo akor mušinďanas te džal het andral o svetos.
11 Ale pisinďom tumenge, hoj tumen te na zdžan ole dženeha, savo pal peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love, abo modlaris, abo košel a pijel, abo hino živaňis. Kajse dženenca aňi ma chan!
12 Bo so man hin andre oda, hoj te sudzinav olen, ko nane andre khangeri? Ale andre khangeri mušinas te sudzinel o binos.
13 A olen, ko hine avri, sudzinel o Del. *„Čhiven ole nalače manušes tumendar avri!“*

6

Pal o sudi maškar o phrala

1 Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglo napačabnaskre manuša a na anglo pačabnaskre?

2 Či so, na džanen, hoj o pačabnaskre manuša sudzinena o svetos? A te tumen
sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda nekcikneder?
3 So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Ta keci buter o veci kale dživipnaskre?
4 Sar džan pro sudos vaš o veci kale dživipnaskre, soske tumen den te sudzinel
ajsenge, save nane ňič andre khangeri?
5 Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh goďaver
manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskre phrala?
6 Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglo napačabnaskre?
7 Se imar ča oleha prehrajinďan, hoj tumen sudzinen maškar peste. Soske radeder
na cerpinen o dukha? Soske radeder na zľidžan o nalačhipen?
8 Ale tumen keren o nalačho a dukhaven le phralen.
9 So na džanen, hoj o načačipnaskre na zďeďinena o kraľišagos le Devleskro?
Ma klaminen tumen korkoren! O binošna manuša na zďeďinena o kraľišagos le
Devleskro: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj
pašal e romňi, aňi o homoseksuala, aňi ola, ko lenca oda keren,
10 aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola, ko košen,
aňi o živaňa. Ňiko kajse dženendar na zďeďinela o kraľišagos le Devleskro.
11 A varesave džene tumendar sanas ajse. Ale akana sanas olestar obžužarde,
pošvecimen the ospravedlňimen andro nav le Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro the
andro Duchos amare Devleskro.

O ťelos hin o chramos le Duchoskro

12 „Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačho.“ „Savoro šaj kerav, ale me
na avava ňisoske otrokos.“
13 „O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!“ Ale o Del zňičinela
soduj. No o ťelos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj prekal o ťelos.
14 O Del uštaďa le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskra zoraha.
15 So na džanen, hoj tumare ťela hine o kotora le Kristoskre ťelostar? Či šaj lav o
kotora le Kristoskre ťelostar a kerava lendar o kotora la lubňakre? Šoha na!
16 Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskro ťelos la lubňake, hino laha jekh ťelos?
Se hin pisimen: *„Ola duj džene ena jekh ťelos.“*
17 A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.
18 Denašen het le lubipnastar! Dojekh aver binos, savo kerďahas o manuš, na kerel
peskre ťeloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro pre peskro ťelos.
19 So na džanen, hoj tumaro ťelos hino o chramos le Svete Duchoskro, savo hino
andre tumende a saves tumenge diňa o Del? Tumen na patrinen korkore tumenge!
20 Sanas avricinde bare počiňibnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare ťeloha [the
tumare duchoha, bo the o duchos the o ťelos hin le Devleskro].

7

Pal o veradune

1 Akana pal oda, so mange pisinďan. Mištes uľahas, te le muršes na elas ňič la
džuvľaha.
2 Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskri romňi a
dojekha džuvľa lakro rom.
3 O murš mi kerel oda, so kampel peskra romňake, a the e džuvľi mi kerel avke
peskre romeske.
4 E džuvľi nane raňi peskre ťeloske, ale lakro rom – aňi o murš nane raj peskre
ťeloske, ale leskri romňi.

5 Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujdžene oda kamena pre varesavo časos,
hoj tumen te modľinen, a paľis tumen pale zdžan, hoj tumen te na pokušinel o satan,
sar bijal oda našťi ľikerena avri.
6 Kada nane prikazis, ale phenav, hoj kavke oda šaj keren.
7 Kamľomas, hoj savore manuša te aven sar me, ale sakones hin le Devlestar peskro
daros: Jekhes kajso daros a avres aver.
8 Ale phenav olenge, ko nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal lende ela,
te ačhena korkore avke sar me.
9 Ale te pes na džanen te zľikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal romeste
sar te labol la žadoscaha.
10 Prekal o veradune manuša dav prikazaňje, so nane mandar, ale le Rajestar: E
džuvľi pes te na rozdžal peskre romeha.
11 Ale kajte pes rozgeľahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale peskre
romeha, a o murš pes te na rozdžal peskra romňaha.
12 A oklenge phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romňi, savi na pačal, a
oj leha kamel te dživel, te na pes laha rozdžal.
13 A te hin varesava džuvľa ajso rom, savo na pačal, a ov laha kamel te dživel, te
na pes leha rozdžal.
14 Bo o napačabnaskro murš hino pošvecimen prekal peskri romňi a e na-
pačabnaskri džuvľi hiňi pošvecimen prekal peskro rom. Te oda na uľahas avke,
tumare čhave ulehas nažuže, ale akana hine sveta.
15 Ale te o napačabnaskro pes kamel te rozdžal, ta pes mi rozdžal. Andre kajse
veci o pačabnaskro phral abo pheň nane phandle, se o Del amen vičinďa te dživel
andro smirom.
16 Bo sar šaj džanes, džuvľije, či zachraňineha tire romes? Abo tu, muršeja, sar
šaj džanes, či zachraňineha tira romňa?
17 Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diňa o Raj – sako avke, sar les o Del
vičinďa. Kada hin, so sikavav andre savore khangera.
18 Sas vareko vičimen sar obrezimen? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko
vičimen sar naobrezimen? Te na pes del te obrezinel.
19 Bo na džal pal oda, či hino o manuš obrezimen abo nane, ale džal pal oda, či
doľikerel le Devleskre prikazaňja.
20 Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.
21 Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerďalas, hoj te aves
slobodno, ker oda.
22 Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o
slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskro.
23 Bo o Kristus vaš tumenge but počinďa. Ma aven otroka le manušenge!
24 Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.
25 Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazaňja. No
phenava sar oda, ko chudňa e milosť le Rajeskri, hoj te avel verno:
26 Gondoľinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin
akana, hoj te ačhel bi e romňi.
27 Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romňa.
28 Ale te iľalas romňa, na kerďal binos. A te džala e pačivaľi čhaj romeste, na kerďa
binos. Ale kajsen ela pharipen andro ťelos a me tumen kamav olestar te chraňinel.
29 Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar
ola, kas hin romňija, mi dživen avke, sar te len na elas romňija.
30 Ola, ko roven, sar te na rovenas; ola, ko radisaľon, sar te na radisaľonas; ola, ko
cinavkeren, sar te len ňič na elas; a ola,

31 ko uživinen avri kada svetos, sar te les na uživinenas. Bo avke, sar akana hino
kada svetos, imar but na ačhela.
32 Me kamľomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romňi, starinel pes
pal oda, so hin le Rajeskro, hoj te avel pre dzeka le Rajeske.
33 Ale oda, ko iľa romňa, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka
la romňake.
34 Akor hin leskro jilo rozďelimen. E pačivaľi džuvľi vaj odi džuvľi, sava nane rom,
pes starinel pal o veci le Rajeskre, hoj te avel sveto the le ťeloha the le duchoha. Ale
odi, savi geľa romeste, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka le
romeske.
35 Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav e šparga andre meň, ale
pre tumaro lačho, hoj te dživen mištes a šukares tumen te ľikeren le Rajestar, hoj te
na gondoľinen pre aver.
36 Te varesavo manuš phirel pačivaľa čhaha a našťi pes zľikerel a lake imar hin
o berša, ta mi lel peske la romňake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel.
Oleha na kerela ňisavo binos.
37 Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romňake, a hino zoralo
pes te zľikerel a phenďa peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivaľi, mištes kerel.
38 O manuš, savo peske lel romňa, mištes kerel. Ko peske na lel romňa, kerel meksa
feder.
39 E džuvľi hiňi phandľi ko rom dži akor, medik lake o rom dživel. Ale te lake
muľahas o rom, hiňi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko
hino andro Raj.
40 No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A gondoľinav
mange, hoj the man hin le Devleskro Duchos.

8

Pal o chaben

1 A pal oda mas, so pes obetinel le modlenge, džanas, hoj amen hin savoren o
prindžaripen. No o prindžaripen ľidžal ko baripen, ale o kamiben budinel.
2 Oda manuš, ko peske gondoľinel, hoj vareso džanel, ov mek na sprindžarďa avke,
sar kampel te sprindžarel.
3 Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.
4 A pal oda chaben, so sas obetimen le modlenge: Amen džanas, hoj o modli pre
kada svetos nane ňič a hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del.
5 Bo kajte hin „devla“, saven o manuša len sar devlen, či pro ňebos vaj pre phuv –
a kajte hin but ajse „devla“ the „raja“ –,
6 ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas prekal leste.
A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a the amen dživas lestar.
7 Ale na sako prindžarel kada čačipen. Vareko mek dži akana hine sikade te chal o
mas avke, sar te oda mas uľahas čačes obetimen le modlenge, a vaš oda, hoj lengro
svedomje hino slabo, hino oleha meľardo.
8 Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, ňič na našavaha, a te
chaha, ňič na dochudaha.
9 Ča den tumenge pozoris, hoj kadi tumari sloboda te na anel andro binos le slaben.
10 Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut dikhela te
bešel pal o skamind andro modlakro chramos: Či ov na chala tiš ole masestar, so sas
obetimen le modlenge?
11 A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zňičimen angle tiro
prindžaripen.

12 Te kavke keren binos pro phrala a dukhaven lengro slabo svedomje, hin tumen
binos the anglo Kristus.
13 Vašoda, te oda, so me chav, anel mire phrales andro binos, ta akor šoha na chava
oda mas, hoj te na perel miro phral andro binos.

9

O pravos le apoštoloskro

1 Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhľom le Ježiš, amare
Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakro andro Raj?
2 Te na som apoštolos avrenge, no tumenge som. Se tumen san e pečať, savi sikavel
pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.
3 Sar man o manuša sudzinen, me lenge phenav kada:
4 Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri buči?
5 Či amen nane pravos te kidel peha pačabnaskra džuvľa avke, sar oda keren the
okla apoštola the o phrala le Rajeskre a the o Peter?
6 Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj amen te avel pro dživipen?
7 Savo slugaďis peske korkoro počinel savoro peskre lovendar? Ko sadzinel e viňica
a na chal lakre uľipnastar? Abo ko pes starinel pal o bakre a na pijel lengre thudestar?
8 Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos?
9 Bo andro zakonos le Mojžišoskro hin pisimen: *„Na phandeha o piskos la
gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal.“* Či pes o Del starinel ča pal o gurumňa?
10 Či oda na vakerel prekal amende? Se prekal amende sas pisimen: „Oda, ko orinel,
a the oda, ko marel avri o zrnos, mi kerel peskri buči andre naďej, hoj chudela peskro
kotor le uľipnastar.“
11 Te amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno, ta akor oda uľahas ajsi bari
veca te tumendar amen iľamas o veci, save kampel le ťeloske?
12 Te aver dženen hin pravos te lel oda tumendar, ta so buter amen? No amen na
viužinďam oda pravos, ale savoro zľidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium
le Kristoskro.
13 So na džanen, hoj ola, ko služinen andro chramos, chan o chaben andral o
chramos a ola, ko keren buči paš o oltaris, šaj chan le obetendar?
14 Avke the o Raj prikazinďa, hoj ola, ko kazinen o evaňjelium, te dživen le
evaňjeliostar.
15 Ale me na viužinďom aňi jekh kale pravostar. Aňi kada na pisinďom vaš oda,
hoj mange oda avke te keren. Bo feder mange uľahas te merel, sar oda, hoj mange
vareko te musarel kada miro lašariben.
16 Bo sar vakerav o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušinav oda te
kerel, ale vigos mange uľahas, te les na vakerďomas.
17 Te oda kerav korkoro mandar, chudav vaš oda o počiňiben. Ale te oda kerav, bo
mušinav, kerav ča oda, so mange sas dino le Devlestar.
18 Akor so hin miro počiňiben? Me na lav ňisave love vaš oda, hoj vakerav o
evaňjelium le Kristoskro. Kajte mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, kajte
šaj iľomas.
19 Me som slobodno manuš a na som ňikaske otrokos, ale me mandar kerďom
sakoneskro otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen.
20 Prekal o Židi ačhiľom sar Židos, hoj te dochudav le Židen. Prekal ola, ko hine tel
o zakonos, ačhiľom, sar te uľomas the me tel o zakonos – kajte na som tel o zakonos
–, hoj te dochudav olen, ko hine tel o zakonos.

21 Prekal ola, ko hine bi o zakonos, ačhiľom sar te bi o zakonos – kajte na som bi o
zakonos le Devleskro, ale som tel o zakonos le Kristoskro –, hoj te dochudav olen, ko
hine bi o zakonos.
22 Prekal o slaba ačhiľom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende
ačhiľom savoro, hoj te zachraňinav bajča varesaven.
23 Savoro kerav prekal o evaňjelium, hoj lestar te avav požehňimen the me.
24 Se džanen, hoj but džene denašen pro preťeki, ale ča jekh lendar chudela e cena.
Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden.
25 Dojekh preťekaris pes mušinel te zľikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo
kamen te chudel e koruna, so našľola, ale amen chudaha ajsi koruna, so ačhela pro
furt.
26 Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cieľos, a demavav avke, hoj
te trafinav, a na ča avke andro luftos.
27 Marav miro ťelos avke, hoj man te šunel, bo našťi avrenge pal oda kazinav, te
me korkoro na dochudava e cena.

10

Te na služinen le modlenge

1 Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara a savore
pregele prekal o moros.
2 Savore sas bolde andro Mojžiš, sar sas bolde andre chmara the andro moros.
3 Savore chanas oda jekh duchovno chaben
4 a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e duchovno skala,
so džalas pal lende – a odi skala sas o Kristus.
5 Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušťa.
6 Kada savoro pes ačhiľa prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas o nalačhipen,
avke sar on.
7 Aňi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen: *„O manuša
peske bešle, hoj te chan a te pijen; paľis ušťile a khelenas džungales the bi e ladž jekh
avreha.“*
8 Aňi te na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives lendar
mule avri 23 000 manuša.
9 Aňi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinenas a murdarde
len o sapa.
10 Aňi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrinenas a murdarďa len o
meribnaskro aňjelos.
11 Kada savoro pes ačhiľa lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda te dikhas
a te sikľuvas olestar – amen, save dživas andro posledna časi.
12 A avke oda, ko peske gondoľinel, hoj ačhel, mi del pozoris, hoj te na perel.
13 O pokušeňja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zľidžal o manuš. Ale o
Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar birinen, ale andre
skuška tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj oda te birinen te zľidžal.
14 Vašoda, mire lače phralale, denašen het andral e modloslužba.
15 Vakerav ke tumende sar ko goďaver manuša, hoj tumen te zagondoľinen upral
oda, so phenav.
16 Či nane amen kotor andro rat le Kristoskro, sar pijas andral e kuči, vaš savi
paľikeras? A či nane amen kotor andro ťelos le Kristoskro, sar chas o maro, so
phageras?
17 Bo hin ča jekh maro a amen but džene sam jekh ťelos vašoda, hoj savore chas
ole jekhe marestar.

18 Dikhen pro Izrael: Či nane olen, ko chan o chaben le oltaristar, spoločenstvo le
oltariha?
19 So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlenge, hin vareso?
Abo hoj e modla hin vareso?
20 Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske. A me na kamav,
hoj tumen te avel vareso jekhetane le demonenca.
21 Našťi pijen andral e kuči le Rajeskri the andral e kuči le demonengri. Našťi chan
pal o skamind le Rajeskro the pal o skamind le demonengro.
22 Abo či kamas te choľarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

Te keren savoro pre slava le Devleskri

23 „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pro lačho. „Savoro šaj kerav“ – ale na
savoro hin pre chasna.
24 Ňiko te na dikhel pre peskro lačho, ale sako mi rodel oda, so hin lačho prekal o
aver.
25 Savoro, so pes bikenel pro pľacos, chan a ma phučen ňič angle tumaro svedomje.
26 Bo hin pisimen: *„Le Rajeskri hiňi e phuv the savoro, so upre hin.“*
27 Te tumen vičinela te chal varesavo manuš, savo na pačal, a tumen kamena te
džal, chan ode savoro, so tumen dena, a ma phučen ňič angle tumaro svedomje.
28 Ale te tumenge vareko phenďahas: „Kada sas obetimen le modlenge!“ Ma chan
anglo svedomje the angle oda manuš, savo tumenge oda phenďa.
29 Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal o svedomje avre dženeskro. Vareko
šaj phučel: „Soske te avel miri sloboda sudzimen prekal o aver dženeskro svedomje?
30 Bo te me paľikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver dženo te
vakerel vaš oda chaben, vaš savo me paľikerďom?“
31 Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskri.
32 Vašoda, ľikeren tumen avke, hoj te na anen o pohoršeňje aňi le Židenge, aňi le
Grekenge, aňi le Devleskra khangerake,
33 avke sar the me kerav savoro pre oda, hoj te avav pre dzeka savorenge andre
savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačho, ale so hin pro lačho but
dženenge, hoj te aven zachraňimen.

11

1 Keren savoro pal ma, avke sar me kerav savoro pal o Kristus.

Pal o khosno pro šero la džuvľakro

2 Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a ľikeren tumen olestar, so
tumen sikaďom, avke sar tumenge oda podiňom.
3 Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeskro hin o Kristus, o šero la
džuvľakro hin o murš a o šero le Kristoskro hin o Del.
4 Dojekh murš, sar pes modľinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero, tele
dikhel peskro šero.
5 Dojekh džuvľi, sar pes modľinel abo prorokinel a nane la učhardo andre o šero,
tele dikhel peskro šero – a oda hin avke, sar te peske hoľinďahas o šero.
6 Bo te peske e džuvľi na učharel andre o šero, ta akor pes šaj the strihinel. Ale te
pes e džuvľi ladžal te strihinel o bala abo peske te hoľinel o šero, ta mi učharel peske
o šero andre.
7 O murš peske na mušinel te učharel andre peskro šero, bo hino o obrazis the e
slava le Devleskri, ale e džuvľi hiňi e slava le muršeskri.
8 Bo o murš nane la džuvľatar, ale e džuvľi le muršestar,
9 bo na o murš sas kerdo prekal e džuvľi, ale e džuvľi prekal o murš.

10 Vašoda mušinel te avel la džuvľa pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi tel e autorita
le romeskri, prekal o aňjela.
11 Ale andro Raj nane aňi e džuvľi bi o murš a aňi o murš bijal e romňi.
12 Bo avke sar hiňi e džuvľi kerďi le muršestar, avke uľol the o murš la džuvľatar a
sodujdžene hine le Devlestar.
13 Rozsudzinen korkore maškar peste, či oda hin šukares, hoj pes e džuvľi te
modľinel ko Del bijal ňisoste pro šero.
14 Abo či na sikľuvas the andro dživipen oda, hoj te hin le muršes bare bala, hin
leske oda pre ladž?
15 No te hin la džuvľa bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare bala lake
sas dine sar o šlajeris.
16 Ale te pes vareko vaš oda kamľahas te vesekedinel: Amen pre oda na sam sikade,
aňi o khangera le Devleskre.

Pal e večera le Rajeskri

17 Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo sar tumen zdžan, anel
oda buter nalačho sar lačho.
18 Ešeb šunďom, hoj tumen vesekedinen maškar peste, sar tumen zdžan andre
khangeri – a me pačav, hoj oda hin sikra the čačo.
19 Bo mušinel maškar tumende te avel the o vesekedišagi, hoj pes te presikaven
maškar tumende ola, ko hine dokazimen andro Del.
20 A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera le Rajeskri.
21 Bo sar džan te chal, sako peske chal peskro chaben a avke hin vareko bokhalo a
aver mato.
22 Abo či tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo či na dikhen tele la
Devleskra khangera a keren ladž olenge, kas nane ňič? So kamen, hoj tumenge pre
kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.
23 Bo oda, so me priiľom le Rajestar, tumenge the phenďom: O Raj o Ježiš andre odi
rat, sar les dine andre, iľa o maro
24 a sar paľikerďa, phagerelas a phenďa: „Len, chan, kada hin miro ťelos, so pes
vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!“
25 Avke pal e večera iľa the e kuči a phenďa: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre
miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.“
26 Bo kecivar chan kada maro a pijen andral kadi kuči, ľidžan o hiros pal o meriben
le Rajeskro, medik na avela.
27 Vašoda, te vareko chaľahas le Rajeskre marestar abo piľahas andral leskri kuči
le nažuže jileha, ela les binos pro ťelos the pro rat le Rajeskro.
28 Ale sako pes ešeb mi zagondoľinel upral peskro dživipen a avke šaj chal ole
marestar a šaj pijel andral odi kuči.
29 Bo te o manuš chal ole marestar the pijel andral odi kuči bi e pačiv anglo ťelos
le Rajeskro, akor chal the pijel peskro sudos.
30 Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule.
31 Bo te pes korkore zagondoľinďamas upral peste, či mištes dživas, akor na uľamas
sudzimen.
32 No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas odsudzimen
le svetoha.
33 A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver!
34 Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre tumende, sar
tumen zdžan.
A okla veci dava andro poradkos, sar avava.

12

Pal o dari le Duchoskre

1 Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos.
2 Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko ňema modli, avke sar sanas
ke oda ľigende.
3 Vašoda kamav hoj te džanen, hoj ňiko, kas ľidžal o Duchos le Devleskro, našťi
košel le Ježiš. A ňiko našťi phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas ľidžal o Sveto
Duchos.
4 Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh.
5 A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh.
6 A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre savorende.
7 Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pro lačho savorenge.
8 Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerel o goďaveripnaskro lav; avreske hin
dino o prindžaripnaskro lav ole jekhe Duchostar;
9 avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sasťarel ole jekhe
Duchostar;
10 avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te rozprindžarel le
duchen; avreske te vakerel andre aver čhiba; a avreske te prethovel o čhiba.
11 Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o dari avke, sar
ov kamel.

Jekh ťelos, ale but kotora

12 Bo avke sar hin jekh ťelos a hin les but kotora a savore kotora hine andral jekh
ťelos, kajte hine but, avke hin the o Kristus.
13 Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh ťelos; či o Židi vaj o
Greki, či o otroka abo o slobodna: Savore priiľam ole jekhe Duchos.
14 Se aňi o ťelos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.
15 Te avke phenďahas o pindro: „Me na som le ťelostar, bo me na som o vast,“ ta
imar na ela o pindro le ťeloskro kotor?
16 A te phenďahas o kan: „Me na som le ťelostar, bo me na som e jakh,“ ta imar na
ela o kan le ťeloskro kotor?
17 Te uľahas calo ťelos ča e jakh, sar paľis o ťelos šaj šunďahas? Te uľahas calo
ťelos ča o kan, sar paľis šaj voňinďahas?
18 Vašoda sthoďa o Del savore kotora pro ťelos avke, sar ov kamľa.
19 Te uľahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj uľahas calo ťelos?
20 No akana hin but kotora, ale ča jekh ťelos.
21 Vašoda e jakh našťi phenel le vasteske: „Mange tut na kampel!“ Aňi o šero le
pindrenge: „Na kampel mange tumen!“
22 No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampel pro ťelos.
23 A presikavas bareder pačiv ole kotorenge, so peske amen gondoľinas, hoj hine
frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so hine garude.
24 Ale amare pačivale kotorenge oda na kampel. O Del sthoďa o ťelos avke, hoj
olen, ko hine slabeder, diňa bareder pačiv,
25 hoj te na avel andro ťelos o vesekedišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal aver te
starinen.
26 A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te lašaren
jekhe kotores, jekhetane leha radisaľon savore kotora.
27 Tumen san le Kristoskro ťelos a sako tumendar hin leskro kotor.
28 A o Del ačhaďa andre cirkev ešebnen le apoštolen, dujtonen le proroken, tritonen
le učiťeľen, paľis olen, ko keren o zazraki, paľis olen, kas hin daros te sasťarel, te
pomožinel, te starinel pes, abo te vakerel andre aver čhiba.

29 Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore učiťeľa? Či hin
sakoneske dino te kerel o zazraki?
30 Či hin savoren o dari te sasťarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či savore
džanen te prethovel o čhiba?
31 Ale mi džal tumenge pal o bareder dari.
A me tumenge sikavava oda nekfeder drom.

13

Pal o kamiben

1 Kajte vakerďomas le manušengre či le aňjelengre čhibenca, ale na uľahas man
o kamiben, uľomas ča sar o zvonos, so harangozinel, abo sar o trast, so čerginel.
2 Kajte man uľahas o daros te prorokinel a achaľiľomas savore garuďipena, kajte
man uľahas savoro prindžaripen, abo ajso pačaben, hoj o verchi prethoďomas, ale
na uľahas man o kamiben, ňič na som.
3 A kajte rozdiňomas savoro miro barvaľipen, abo kajte miro ťelos diňomas te
labarel, ale na uľahas man o kamiben, na uľahas mange oda pre ňisoste.
4 O kamiben ľikerel avri, o kamiben hino lačho. O kamiben na zavidzinel, na
lašarel pes a na ľidžal pes upre.
5 O kamiben pes ľikerel rajikanes, na rodel peskro, na choľisaľol, na leperel o
nalačho,
6 na radisaľol le načačipnaske, ale radisaľol le čačipnaske.
7 O kamiben savoro zľidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste užarel, savoro
precerpinel.
8 O kamiben šoha na preačhel, ale o proroctva predžana, o čhiba preačhena a o
prindžaripen našľola.
9 Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas.
10 Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našľola oda, so nane dokonalo.
11 Sar somas čhavoro, vakeravas sar čhavoro, gondoľinavas sar čhavoro a
achaľuvavas sar čhavoro, ale sar ačhiľom murš, zamukľom o čhavorikane veci.
12 Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha, ale paľis pes
dikhaha muj-mujeha. Akana prindžarav ča frima, ale paľis prindžarava dokonales,
avke sar o Del prindžarel the man.
13 Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, e naďej the o kamiben. Ale nekbareder
lendar hin o kamiben.

14

Te vakerel avre čhibenca, abo te prorokinel

1 Keren savoro prekal oda, hoj tumen te avel o kamiben, a horľivones džan pal o
dari le Duchoskre, ale buter pal oda, hoj te prorokinen.
2 Bo oda, ko vakerel avre čhibenca, na vakerel le manušenge, ale le Devleske. Bo
ňiko leske na achaľol, bo vakerel o garuďipena prekal o Duchos.
3 No oda, ko prorokinel, vakerel le manušenge, hoj len te zoraľarel, te podhazdel
a te anel o radišagos.
4 Oda, ko vakerel avre čhibenca, zoraľarel pes korkores, ale oda, ko prorokinel,
zoraľarel e khangeri.
5 Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no uľomas radeder te
prorokinďanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel andro čhiba.
No, ča akor na, te džanľahas o čhiba the te prethovel, hoj pes te budinel e khangeri.

6 Phralale, te me avľomas ke tumende a vakerďomas avre čhibenca, savi
chasna tumen mandar uľahas, te tumenge na vakerďomas varesavo zjaveňje, abo
prindžaripen, abo proroctvos, abo sikaviben?
7 Avke sar the o nadžide nastroji, so den avri o zvukos, či e pišťaľka vaj e harfa: Te
na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanľahas, sar šunďol e pišťaľka a sar e harfa?
8 Abo ko pes pripravinela pro mariben, te e truba namištes šunďola a na dela avri
lačho hangos?
9 Avke the tumen: Te na phenďan la čhibaha ajso lav, so pes del te achaľol, sar pes
džanela, so pes vakerel? Bo vakerena ča andro luftos.
10 Andro svetos hin ajci but čhiba a ňisavi lendar nane bi o lava.
11 Ale te na prindžarav a na achaľuvav odi čhib, so vareko vakerel, ov ela cudzincos
mange a me leske.
12 Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskre, dikhen hoj te džan
pal o dari, save budinen e khangeri.
13 A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modľinel, hoj oda te džanel the te
prethovel.
14 Bo sar man modľinav andro aver čhiba, modľinel pes miro duchos, ale mira goďa
olestar nane ňič.
15 Akor so te kerel? Modľinava man mire duchoha, ale modľinava man the mira
goďaha. Lašarava le Devles le giľavipnaha andre miro duchos, ale giľavava le
Devleske the mira goďaha.
16 Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ajso manuš, so mek na achaľol,
sar šaj phenela „Amen“ pre oda, sar tu paľikeres?
17 Bo kajte tu mištes paľikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.
18 Paľikerav le Devleske, hoj buter vakerav avre čhibenca sar tumen savore,
19 ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes achaľola,
sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achaľola, hoj te sikavav the
avren oleha, so vakerav.
20 Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondoľišagos. Sar džal pal o
nalačhipen, aven sar čhavore, ale andro gondoľišagos aven sar duchovňe dospela.
21 Andro zakonos hin pisimen:
„Avre čhibenca
the avre vuštenca
vakerava ke kala manuša,
no the avke man na šunena,“
phenel o Raj.
22 Vašoda hin o čhiba pro znameňje, no na olenge, ko pačan, ale olenge, ko na
pačan. Ale o proroctvos nane prekal ola, ko na pačan, ale prekal ola, ko pačan.
23 Te pes caľi khangeri zgeľahas jekhetane a savore vakerdehas andro aver čhiba a
avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskre, či na phendehas pre tumende, hoj
diliňaľon?
24 Ale te savore prorokindehas a avľahas andre varesavo napačabnaskro, abo
varesavo manuš, so mek na achaľol, ta uľahas usvedčimen the sudzimen olestar,
so šunďahas,
25 sar pes o garude veci andral leskro jilo otkerdehas. Avke perela pro muj, banďola
anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar tumende.

Pal o poradkos andro khangera

26 Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi chvala, varekas
hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikaďa, vareko vakerel avre čhibenca,
abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes mi kerel pre oda, hoj pes e khangeri te
budinel.

27 Te vakerel vareko avre čhibenca: Mi vakeren jekh pal aver, duj abo nekbuter
trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel.
28 Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel korkoro peske
the le Devleske.
29 Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla oda mi rozsudzinen.
30 Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela zjaveňje le Devlestar, oka ešebno mi
preačhel te vakerel.
31 Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj sako te sikľol a te avel povzbudzimen.
32 A o duchi le prorokengre hine poddine le prorokenge,
33 bo o Del hino Del, savo kamel o poradkos the o smirom. Avke sar hin andre
savore khangera le Devleskre manušengre.
34 O džuvľa andro khangera te na vakeren, bo pes lenge na domukel te vakerel, ale
mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskro zakonos.
35 A te kamen vareso te sikľol, mi phučen oda khere peskre romendar. Bo la
džuvľake nane šukares te vakerel andre khangeri.
36 Abo so, tumendar avľa avri o lav le Devleskro? Abo ča ke tumende doavľa?
37 Te peske vareko gondoľinel, hoj hino prorokos, abo hino obdarimen le Duchostar,
ta mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le Rajeskro.
38 Ale te vareko kada na šunel, ma šunen aňi tumen les.
39 Avke, phralale mire, horľinen pal oda, hoj te prorokinen, a ma braňinen te
vakerel andre aver čhiba.
40 Ale savoro pes mi kerel šukares the andro poradkos.

15

Le Kristoskro ušťiben andral o meriben

1 Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, savo tumenge vakeravas, savo priiľan a
andre savo ačhen.
2 Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les doľikerena avke, sar tumenge les
vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačanďiľan.
3 Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priiľom: O Kristus
muľa vaš amare bini, avke sar hin pisimen;
4 parunde les a pro trito džives ušťiľa andral o meriben, avke sar hin pisimen;
5 a sikaďa pes le Peteriske a paľis le dešudujenge.
6 Paloda pes jekhvareste sikaďa buter sar pandž šel (500) phralenge, savendar buter
džene dživen mek dži akana, ale varesave imar the mule.
7 Paloda pes sikaďa le Jakoboske a paľis savore apoštolenge.
8 A pro ostatkos savorendar pes sikaďa the mange sar varekaske, ko na uľiľa andro
spravno časos.
9 Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel apoštolos,
bo džavas pre le Devleskri cirkev.
10 Ale le Devleskra milosťatar som oda, ko som, a leskri milosť mange na sas
presikaďi hijaba. Se buter kerďom buči sar on savore – no oda na me, ale e milosť le
Devleskri, so hiňi manca.
11 Či me abo on: Savore vakeras oda jekh a tumen oleske pačanďiľan.
12 Ale te vakeras pal o Kristus, hoj ušťiľa andral o meriben, sar oda, hoj varesave
džene tumendar phenen, hoj pes na del te ušťel andral o meriben?
13 Se te pes na del te ušťel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušťiľa andral
o meriben.
14 Te o Kristus na ušťiľa andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a tumaro pačaben
nane pre ňisoste.

15 Bo te o mule čačes nane uštade andral o meriben a te le Kristus o Del na
uštaďahas andral o meriben, ta akor amen uľamas o falošna švedki le Devleskre,
bo amen svedčinahas pal o Del, hoj uštaďa le Kristus andral o meriben.
16 Bo te o mule na ušťen andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušťiľa andral o
meriben;
17 a te o Kristus na ušťiľa andral o meriben, ta tumaro pačaben nane pre ňisoste a
mek san andre tumare bini.
18 A paľis the ola, ko mule andro Kristus, hine našade.
19 Te pes pro Kristus šaj mukas ča andre kada dživipen, ta akor sam nekčoreder
savore manušendar.
20 Ale o Kristus sas uštado andral o meriben sar ešebno olendar, ko mule.
21 Bo sar avľa prekal o manuš o meriben, avke avľa prekal o manuš the o ušťiben
andral o meriben.
22 Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore obdžiďarde.
23 Ale sako andre peskro poradkos: Ešeb o Kristus a paľis ola, ko hine le Kristoskre,
sar ov avela.
24 A paľis avela o koňec, sar o Kristus oddela o kraľišagos le Devleske le Dadeske,
sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladarenge the zorenge.
25 Bo ov mušinel te kraľinel, medik leske na thovela tel o pindre savore
ňeprijaťeľen.
26 A sar o posledno ňeprijaťeľis ela zňičimen o meriben.
27 Bo hin pisimen: *„Savoro leske thoďa tel o pindre.“* Ale te phenel, hoj savoro leske
hin poddino, ta džanas, hoj o Del, savo leske thoďa savoro tel o pindre, nane leske
poddino.
28 A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Čhavo korkoro poddela Oleske,
savo leske savoro poddiňa, hoj o Del te avel savoro andre savoreste.
29 Bo akor so kerena ola, ko pes den te bolel vaš o mule? Te o mule našťi ušťen
andral o meriben, akor soske pes den vaš lenge te bolel?
30 Akor soske sako džives predžas e dar pal amare dživipena?
31 Me sako džives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen andro Ježiš
Kristus amaro Raj!
32 Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive džvirenca,
akor so man hin olestar? Te o mule na ušťen andral o meriben, ta akor
„chas, pijas,
bo tajsa meraha!“
33 Ma den tumen te klaminel: „Maškar o nalače manuša pes musarel o lačho
charakteris.“
34 Strižbisaľon avri avke, sar kampel, a ma keren o bini! Bo varesave na prindžaren
le Devles – phenav oda, hoj tumen te ladžan.

Sar ušťena o mule

35 Ale vareko šaj phučel: „Sar ušťena o mule andral o meriben? A andre savo ťelos
avena?“
36 Tu nagoďaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdžiďardo ča akor, te merela.
37 Akor sar thoves andre phuv o zrnos la pšeňicakro, vaj varesavo aver, mek na
dičhol avri avke sar odi rastlina, so lestar barola.
38 A o Del les del o ťelos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskro ťelos.
39 Na dojekh ťelos hin jekh: Aver ťelos hin le manušen, aver le džviren, aver le
čiriklen a aver le riben.
40 Hin ňeboskre ťela a hin phuvakre ťela, ale aver šukariben hin le ňeboskren a
aver la phuvakren.

41 Aver hin o šukariben le khameskro, aver hin o šukariben le čhonoreskro a
aver hin o šukariben le čercheňengro; a e čercheň la čercheňatar hiňi aver andro
šukariben.
42 Avke oda ela, sar pes ušťela andral o meriben. Thovel pes andre phuv ajso ťelos,
so kirňol, ale ušťel ajso, so na kirňol.
43 Thovel pes andre phuv andro našukariben – ušťela andro šukariben; thovel pes
andre phuv andro slabišagos – ušťela andre zor;
44 parunel pes o phuvakro ťelos, no ušťela o duchovno ťelos.
Te hin phuvakro ťelos, akor hin the duchovno ťelos.
45 Avke hin the pisimen: *„Ešebno manuš o Adam ačhiľa džido manuš“*; o posledno
Adam ačhiľa Duchos, savo del dživipen.
46 Nane ešeb o duchovno, ale o ťelesno, a paľis o duchovno.
47 Ešebno manuš hino la phuvatar, kerdo le prachostar; dujto manuš hin andral o
ňebos.
48 Savo sas oda phuvakro, ajse hine the savore phuvakre; a savo oda ňeboskro,
ajse hine the savore ňeboskre.
49 Sar pre peste urahas e podoba la phuvakre manušeskri, avke pre peste uraha
the e podoba le ňeboskre manušeskri.
50 Ale kada phenav, phralale, hoj o ťelos the o rat našťi džal andro kraľišagos le
Devleskro, aňi amaro ťelos, so kirňol, našťi chudela o večno dživipen.
51 Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale savore avaha
čerimen –
52 jekhvareste, takoj, sar trubinela e posledno truba. Bo sar šunďola e truba, o mule
ušťena andral o meriben a imar šoha pale na merena a amen avaha čerimen.
53 Bo oda, so kirňol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirňol; a oda, so merel,
mušinel pre peste te urel oda, so imar našťi merel.
54 A sar kada, so kirňol, pre peste urela oda, so na kirňol; a kada, so merel, pre
peste urela oda, so imar našťi merel; akor pes ačhela oda, so hin pisimen: *„O meriben
hin zňičimen! O viťazstvo hin dokerdo!“*
55 *„Meriben, kaj hin tiro viťazstvo?
Meriben, kaj hin tiri zor, savaha dukhaves?“*
56 O meriben lel peskri zor le binostar a o binos lel peskri zor le zakonostar.
57 Ale paľikeras le Devleske, savo amenge del te zviťazinel prekal amaro Raj Ježiš
Kristus.
58 A avke, mire lače phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel! A ma
preačhen te barol andre buči le Rajeskri! Se tumen džanen, hoj tumari buči andro
Raj nane zbitočno.

16

O love prekal o Jeruzalem

1 Pal o love, so pes skidel upre prekal o manuša le Devleskre, keren avke, sar oda
phenďom the le khangerenge andre Galacija.
2 Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel upre o love
ča akor, sar me imar avava.
3 Sar avava, bičhavava olen, kas tumen kidena avri, mire ľileha, hoj te ľidžan
tumaro daros andro Jeruzalem.
4 Te kampľahas, hoj te džav the me, on avena manca.

O mangipena le Pavloskre

5 Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e Macedonija ča
predžava.

6 Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj mange te
pomožinen te džal dureder všadzik, kaj kamava te džal.
7 Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende predžava.
Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj domukela.
8 Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letňice,
9 bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lačhi buči, the te ode hin
but manuša, save pre ma džan.
10 Sar avela o Timoteus, dikhen, hoj pes te na mušinel te daral ke tumende, bo ov
kerel le Rajeskri buči avke sar me.
11 Ňiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom andro
smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.
12 Kamav te phenel pal amaro phral pal o Apollo, hoj les igen mangavas te avel ke
tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre oda ela feder časos,
džala.

O posledna lava

13 Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven odvažna a aven
zorale!
14 Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!
15 Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskro, hoj hine ešebna andral e
Achaja a dine pes andre služba le Devleskre manušenge. Vašoda tumen mangav,
16 hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca služinel a kerel
buči.
17 Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos. Bo on mange
kerde oda, so tumen našťi kerďan, akor sar kade na sanas.
18 Bo on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen den pačiv.
19 Pozdravinen tumen o khangera andral e Azija. Igen tumen pozdravinen andro
Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengro kher.
20 Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le svete
čumibnaha.
21 Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.
22 Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja amaro!
23 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca!
24 Miro kamiben mi el tumenca savorenca andro Ježiš Kristus.

Le Pavloskro dujto ľil le Korinťanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, le Devleskra voľatar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral
o Timoteus pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint the savore Devleskre
manušenge andre caľi Achaja:

2 Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milosť the o
smirom!

O Pavol paľikerel le Devleske

3 Paľikeras le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. Ov
hino lačhejileskro Dad the o Del, kastar avel savoro radišagos.
4 Ov amen del o radišagos andre savore amare pharipena. Avke paľis the amen šaj
das ole radišagostar, so chudňam le Devlestar, avre manušen andre lengre pharipena.
5 Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskre, avke aven the but radišagi
le Kristostar.
6 Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radišagos the zachrana. A te hin
amen radišagos, ta the tumen hin radišagos. Oda radišagos tumen del zor te ľikerel
avri a te zľidžal ola pharipena, so the amen zľidžas.
7 Amari naďej pal tumende hiňi zoraľi, bo džanas, hoj sar san jekhetane amenca
andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro radišagos.
8 Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre Azija. O
pharipen, so pre amende avľa, sas ajso baro, bareder sar birinahas te zľidžal, avke
imar aňi na pačahas, hoj oda predživaha.
9 Imar peske gondoľinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačhiľa vašoda, hoj pes te
na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uštavel le mulen.
10 Kajte sas oda avke, hoj šaj muľam, o Del amen andral oda cirdňa avri a mek
amen the cirdela. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela avri,
11 te amenge the tumen pomožinena tumare modľitbenca vaš amenge. Vaš oda,
hoj but džene pes vaš amenge modľinenas, but manuša paľikeren vaš e milosť, so
chudňam.

O Pavol našťi avel andro Korint

12 Bo amaro lašariben hin kada: Amaro svedomje amenge sikavel, hoj andro svetos
dživahas svetones the andro žužipen, so hin le Devlestar, a maškar tumende meksa
buter, na andre le manušeskri godi, ale andre le Devleskri milosť.
13 Se na pisinas tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar mištes achaľon.
A pačav, hoj mek achaľona savoro.
14 Akana amen achaľuven ča sikra, ale pačav, hoj achaľona amen andre savoreste,
hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro džives amare Rajeskro
le Ježišoskro.
15 Andre kada pačaben kamľom te avel sigeder ke tumende, hoj te aven duvar
požehňimen.
16 Paľis khatar tumende kamľom te predžal andre Macedonija a andral e
Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal andre Judsko.
17 Te oda me kamľom, kerďom oda bi o gondoľišagos? Abo te man rozhodňinav,
rozhodňinav man mandar, hoj jekhvareste phenav the „He“ the „Na“?

18 Ale avke sar o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende na sas the
„He“ the „Na“.
19 Bo o Čhavo le Devleskro, o Ježiš Kristus, na sas the „He“ the „Na“. Ov, pal savo
tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskro „He“, bo furt kerel,
so phenel.
20 Bo savore lava, pal save o Del phenďa, hoj amenge dela, hine andro Ježiš „He“,
a vašoda andro Ježiš phenas „Amen“ – le Devleske pre slava.
21 Ale o Del hino oda, ko zoraľarel amaro the tumaro pačaben andro Kristus. Ov
amen pomazinďa
22 a zapečaťinďa, hoj te avas leskre. A diňa le Duchos andre amare jile, sar zaloha
savorestar, so mek chudaha.
23 O Del mange hino švedkos, bo prindžarel miro jilo, hoj vaš oda na avľom andro
Korint, bo tumen na kamľom te dukhavel.
24 Se amen na kamas te vladňinel upral tumaro pačaben, ale kamas te kerel e buči
tumenca jekhetane pre tumaro radišagos, bo le pačabnaha ačhen zorales.

2

1 Phenďom mange, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava o pharipen.
2 Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man paľis dela o radišagos? Te na oda,
kaske me kerďom o pharipen?
3 A kada tumenge pisinďom, hoj sar avava, te na avav smutno ole dženendar,
kastar majinďomas te radisaľol. Bo pačav, hoj savoren tumen hin jekhetane manca
radišagos.
4 Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge pisinavas. Na
vašoda, hoj te aven smutna, ale hoj te sprindžaren miro baro kamiben ke tumende.

Te odmukel le binošneske

5 Ale te vareko kerďa varekaske pharipen, na ča mange kerďa pharipen, ale sikra
the tumenge savorenge. No me na kamav paš oda mek te prithovel.
6 Imar sas dos potrestimen oda manuš but tumare dženendar.
7 Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a poťešinena les, hoj les oda
smutňišagos te na odlel calkom le pačabnastar.
8 Vašoda tumen mangav, hoj leske te presikaven o kamiben.
9 Bo vašoda kada pisinďom, hoj te dikhav, sar andre odi skuška obačhena a či
kerena savoro avke, sar phenďom.
10 Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo oda, so me
odmukľom – te man sas so te odmukel – odmukľom prekal tumaro lačho anglo Raj,
11 hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskre plani.

Le Pavloskro pharipen andre Troada

12 Sar avľom andre Troada te vakerel o evaňjelium le Kristoskro, kajte sas o vudar
le Rajestar phundrado prekal ma,
13 mire duchos na sas smirom, bo na arakhľom ode mire phrales le Titus. Vašoda
man lenca ode rozlučinďom a geľom andre Macedonija.
14 Ale paľikerav le Devleske, savo amenge del furt te zviťazinel andro Kristus a
prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskro prindžaripen sar odi šukar
voňa.
15 Bo amen sam le Devleske sar odi šukar voňa le Kristoskri maškar ola, ko ena
zachraňimen, a the maškar ola, ko ena zňičimen.
16 Prekal jekh oda hin e meribnaskri voňa pro meriben a prekal aver oda hin e
dživipnaskri voňa pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel?

17 Bo amen na šeftinas le Devleskre laveha, sar oda but džene keren. Ale vaš oda,
hoj amen o Del bičhaďa, vakeras pačivalones anglo Del sar služobňika le Kristoskre.

3

O služobňika la neva zmluvakre

1 Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kampel (sar varesave avre
manušenge) o ľila prekal tumende – abo tumendar –, so phenena, hoj ko sam?
2 Se tumen san amaro ľil pisimen andre amare jile, savo prindžaren a genen savore
manuša.
3 Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskro ľil, pripravimen amara službaha,
savo nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskre Duchoha. Oda ľil hin pisimen na
pro barune tabli, ale pro masune tabli – pre tumare jile.
4 A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del.
5 Amen našťi kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le Devlestar.
6 Ov amendar kerďa, hoj te avas služobňika la neva zmluvakre – na le pismenengre
andro zakonos, ale le Duchoskre – bo o pismena murdaren, ale o Duchos obdžiďarel.
7 E služba le meribnaskri – o zakonos avrirandlo le pismenenca pro bara – sas
ajsi slavno, hoj o manuša andral o Izrael našťi dikhenas le Mojžišoske pro muj, bo
švicinelas la slavaha. Te e služba, so našľiľa, sas ajsi slavno,
8 či na ela e služba le Duchoskri meksa slavneder?
9 Te e služba, so anel odsuďeňje, sas ajsi slavno, keci slavneder ela e služba, so anel
o spravodľišagos?
10 Odi služba, so sas jekhvar slavno, imar nane slavno anglal odi služba, so hin
akana, bo hin la bareder slava.
11 Bo te oda, so našľol, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so ačhel pro furt?
12 Vašoda, hoj amen hin kajsi naďej, sam igen šmela.
13 Na avke sar o Mojžiš, savo thoďa o khosno pro muj, hoj te na dikhen o Izraeliti
o koňec ola slavakro, savi našľiľa.
14 Ale lengre goďa sas zaphandle a mek dži adadžives lenge ačhel oda khosno, sar
genen o purano zakonos. Nane lenge otkerdo, bo ča andro Kristus pes otkerel.
15 Ale mek dži adadžives, kecivar genen le Mojžišoskro zakonos, ačhel o khosno
pre lengre jile.
16 Ale sar pes vareko visarel ko Raj, o khosno hino ilo het.
17 Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskro, ode hin e sloboda.
18 No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskri odučharde mujeha sar andro
gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos, amen čerinel pre leskro
obrazis – andral jekh slava andre aver.

4

O barvaľipen andro čikakre kuča

1 Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diňi le Devleskra milosťatar,
amen na slabisaľuvas.
2 Diňam pestar het o garude ladžandutne veci, aňi na keras o veci vibitones, aňi na
previsaras o lav le Devleskro. Ale sar sikavas o čačipen, savore manuša šaj džanen
andre peskre jile, save sam amen manuša anglo Del.
3 A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, ko meren.
4 On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskro lenge korarďa o goďa, hoj te na
dikhen o švetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le Kristoskri, savo hino o
obrazis le Devleskro.

5 Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hino Raj, bo
amen sam ča tumare služobňika prekal o Ježiš.
6 Bo o Del, savo phenďa: „Mi švicinel o švetlos andral o kaľipen!“, labarďa o švetlos
the andre amare jile a anďa o vidňišagos, hoj te prindžaras e slava le Devleskri, savi
dičhol pro muj le Ježišoskro Kristoskro.
7 Ale kada barvaľipen hin andre amende andro čikakre kuča, hoj te dičhol, hoj odi
bari zor hin le Devlestar a na amendar.
8 Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha na sam ispidle andro kutos;
varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas;
9 džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam zňičimen.
10 Furt las pre peskro ťelos le Ježišoskro meriben, hoj o dživipen le Ježišoskro te
dičhol pre amaro ťelos.
11 Bo amen, ko dživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj pes the o dživipen
le Ježišoskro te sikavel pre amaro meribnaskro ťelos.
12 A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o dživipen.
13 Hin pisimen: *„Pačanďiľom, vašoda phenďom.“* Amen hin oda jekh pačabnaskro
Duchos – the amen pačas, vašoda vakeras.
14 Bo džanas, hoj o Del, savo uštaďa le Rajes le Ježiš andral o meriben, uštavela
the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen jekhetane tumenca anglal
peste.
15 Kada savoro hin prekal tumaro lačho, hoj le Devleskri milosť te dodžal paš o
buter a buter manuša, hoj o paľikeriben te barol pre slava le Devleskri.

O dživipen andral o pačaben

16 Vašoda amen na slabisaľuvas, ale kajte amaro avruno manuš merel, o andruno
manuš hino neveder džives so džives.
17 Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na ľikerena but a anena amenge igen
baro barvaľipen – e večno slava.
18 Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci, so dičhol,
hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

5

Pal o večno kher andro ňebos

1 Bo amen džanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela telečhido kada ťeloskro
stankos, andre savo dživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher andro ňebos, so
nane kerdo le vastenca.
2 Vašoda andre kada ťelos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske te urel
peskro kher andral o ňebos,
3 hoj te avas arakhle urde a na lange.
4 Bo medik sam andre kada ťeloskro stankos, vzdichinas le pharipnastar, se amen
na kamas ča te čhivel tele o phuvakro ťelos, ale te urel pre peste oda ňeboskro, hoj
pes o meribnaskro te zaučharel andre le dživipnaha.
5 No, o Del hin oda, ko amen pre oda pripravinďa a diňa amenge the le Duchos sar
e zaloha.
6 Vašoda furt pačas a džanas, hoj medik sam khere andro ťelos, sam dur le Rajestar.
7 Bo amen dživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas.
8 Hin amen zoralo pačaben a radeder omukľamas peskro ťelos a geľamas te bešel
khere ko Raj.
9 Vašoda, či sam khere vaj avri le kherestar, keras savoro, hoj te avas leske pre
dzeka.

10 Bo savore pes mušinas te ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskro, hoj peske
sako te lel peskro počiňiben vaš oda, so kerďa, medik sas andro ťelos – či lačho, abo
nalačho.

Pal e služba, so anel o smirom

11 Amen džanas, s'oda hin te daral pes le Devlestar, a vašoda prevakeras le
manušen. O Del amen prindžarel a pačav, hoj the tumen amen prindžaren andre
tumare jile.
12 Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale das tumen vareso, soha tumen
šaj lašaren amenca. Hoj te džanen so te phenel olenge, ko pes lašaren le avruneha,
so dičhol, a na oleha, so hin andro jilo.
13 Te samas bi e godi, oda sas prekal o Del. Te samas paš e sasťi godi, oda sas prekal
tumende.
14 Bo o kamiben le Kristoskro amen ispidel, bo amen achaľiľam, hoj te jekh dženo
muľa vaš savore, ta akor savore mule.
15 A vašoda muľa vaš savore, hoj ola, ko dživen, te na dživen buter peske, ale oleske,
ko vaš lenge muľa a sas uštado andral o meriben.
16 Akanastar imar na prindžaras ňikas avke, sar oda dikhen o manuša, bo kajte
avke le Kristus varekana prindžarahas, akanastar les imar avke na prindžaras.
17 Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O purane veci našľile,
dikh, savoro hin nevo!
18 Kada savoro hin le Devlestar, savo amen zmjerinďa korkoro peha prekal o Kristus
a diňa the amen e služba, savi anel o zmjereňje.
19 Bo o Del andro Kristus anďa o zmjereňje maškar peste the maškar o svetos. Na
rachinelas imar le manušenge lengre bini a diňa amenge o lav, so anel o zmjereňje.
20 Sam bičhade te vakerel vaš o Kristus, sar te o Del tumenge dovakerďahas prekal
amende. Vaš o Kristus tumen mangas: Zmjerinen tumen le Devleha!
21 Bo o Del thoďa pre oda, ko na prindžarelas o binos, savore amare bini, hoj andro
Kristus amen te avas čačipnaskre anglo Del.

6

1 Mangas tumen sar ola, ko keras buči jekhetane le Devleha, hoj e milosť le Devleskri
te na prilen hijaba.
2 Bo phenel:
„Andro milosťivo časos
tut šunďom avri;
andro džives la spasakro
tuke pomožinďom.“
Dikh, akana hin oda milosťivo časos, akana hin oda džives la spasakro!
3 Amen na keras ňič, pre soste vareko šaj rušľahas, hoj ňiko te na dikhel tele amari
služba.
4 Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskre služobňika, save but ľikeren avri
andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi;
5 samas marde, samas andro berteni a but nipi pre amende igen džanas; phares
kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale.
6 Ľikerahas pes andro žužipen, andro prindžaripen, andre trpezľivosť, andro
lačhipen, andro Sveto Duchos, andro čačo kamiben,
7 andro čačipnaskro lav the andre zor le Devleskri. O spravodľišagos amenge hin
andre jekh vast sar zbraň pro utokos a andre aver pre obrana.
8 Sar le Devleskre služobňika predživas the e slava the e ladž; vakeren pal amende
the šukares the džungales. Phenen, hoj sam klamara, ale the avke vakeras o čačipen.

9 Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren; sam sar ola,
ko imar meren, a dikhen, the avke dživas; sam marde, ale na sam murdarde.
10 Sam sar smutna, ale furt radisaľuvas; sam sar čore a the avke but dženen
barvaľaras; sam sar te amen ňič na uľahas, ale hin amen savoro.
11 Ó, Korinťanale, vakerahas tumenca andral o jilo a ňič tumenge na garuďam
andre.
12 Amen na phandľam amare jile prekal tumende, ale tumen prekal amende.
13 Ale phenav tumenge sar le čhavenge: Phundraven the tumen tumare jile prekal
amende!

O chramos le džide Devleskro

14 Ma cirden o cudzo jarmos jekhetane olenca, ko na pačan! Sar šaj el o lačhipen
jekhetane le nalačhipnaha? Abo sar šaj el o švetlos jekhetane le kaľipnaha?
15 Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha*? So hin jekhetane oles, ko pačal, oleha, ko na
pačal?
16 So hin jekhetane le Devleskre chramos le modlenca? Se amen sam o chramos le
džide Devleskro, avke sar phenďa o Del:
„Bešava andre lende
a phirava maškar lende,
me avava lengro Del
a on ena mire manuša.“
17 Vašoda:
„Aven lendar avri
a oddelinen tumen lendar,
phenel o Raj,
ma chuden tumen le nažužestar
a me tumen prilava.
18 *Me avava tumaro Dad*
a tumen avena mire čhave the čhaja,
phenel o Nekzoraleder Raj.“

7

1 Mire lače phralale, te amen o Del diňa kajse lava, žužaras pes savorestar, so
meľarel o ťelos the o duchos, hoj te avas andre savoreste sveta a te daras le Devlestar.

Le Pavloskro radišagos

2 Prilen amen jilestar! Ňikaske na kerďam ňič nalačho; ňikas na dukhaďam;
ňikaha na thoďam avri.
3 Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinav. Se imar phenďom, hoj san andre amare
jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas.
4 Andre savoreste tumenge pačav a thovav andre tumende baro baripen! Andre
savore amare pharipena som zoraľardo a pherdžardo le radišagoha.
5 Bo akorestar, sar avľam andre Macedonija, amare ťelos na sas ňisavo odpočinkos.
Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre amare jile e dar.
6 Ale o Del, savo del o radišagos olen, ko andro duchos na birinen, diňa o radišagos
the amen oleha, hoj avľa o Titus.
7 No, na ča oleha, hoj ov avľa, ale the ole radišagoha, so les sas tumendar. Ov
amenge vakerelas pal oda, sar man igen kamen te dikhel; sar pal ma roven a sar
tumenge igen pal ma džal. Olestar man sas mek buter radišagos.
8 A te le ľileha tumenge kerďom pharipen, imar mange oda nane pharo, kajte sas.
Se dikhav, hoj tumenge oda ľil anďa sikra pharipen,

* **6:15** O Belial

9 ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale vašoda, hoj
oda pharipen tumen visarďa le binendar. Oda pharipen sas le Devleske pre dzeka a
oleha tumenge ňič na kerďam nalačho.
10 Se te hin varekaske pharo, te hin oda le Devleskri voľa, a visarel pes le binostar,
zachraňinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale te hin varekas o
svetoskro pharipen, anel leske oda o meriben.
11 Dikhen kaj tumen anďa kada pharipen, so hin pal e Devleskri voľa. Ča dikhen
savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi horľivosť! Savi voľa te potrestinel
oles, ko kerďa o nalačho! Aleha savoreha presikaďan, hoj san žuže andre kadi veca!
12 A kajte tumenge pisinďom, oda na sas vaš oda manuš, ko kerďa o nalačho; aňi
na vaš oda manuš, kaske sas kerdo o nalačhipen; ale vaš oda, hoj pes te sikavel anglo
Del, sar amen čačes kamen.
13 Olestar samas zoraľarde.
A paš oda mek bareder radišagos amen sas le Titoskre radišagostar, bo leskro
duchos sas tumendar savorendar zoraľardo.
14 Me man lašarďom tumenca anglal leste a na ladžavas man vaš tumende. Amen
tumenge furt vakerahas o čačipen a avke the amaro lašariben anglo Titus pes sikaďa
sar čačipen.
15 Leskro jilo hino meksa pašeder paš tumende, sar peske leperel, sar les savore
šunenas a sar les priiľan andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.
16 Radisaľuvav, hoj tumenge šaj pačas andre savoreste.

8

O daros prekal o Jeruzalem

1 Kamas, phralale, hoj te džanen pal e milosť le Devleskri, so sas diňi le khangerenge
andre Macedonija.
2 Prekal o but pharipena sas skušimen avri, ale lengro radišagos sas ajso baro, hoj
kajte hine igen čore, the avke dine igen ščirones.
3 Čačes tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci šaj; a mek buter dine,
sar sas hodna.
4 Igen amen mangenas vaš e milosť, hoj te šaj the on pomožinen le Devleskre
manušenge andre Judsko.
5 No, na kerde ča avke, sar lendar amen užarahas, ale ešeb pes korkore oddine le
Rajeske a paľis the amenge, avke sar oda o Del kamel.
6 Vašoda mangľam le Titus, hoj avke, sar chudňa tumenca te kerel kadi kamibnaskri
služba, avke la the te dokerel.
7 Avke sar san barvale andre savoreste – andro pačaben, andro lav the andro
prindžaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben ke amende –
aven barvale the andre kadi kamibnaskri služba.
8 Na phenav oda sar rozkazis. Ale leperav, sar igen kamen te del aver džene, hoj
te skušinav avri, savo čačo hin tumaro kamiben.
9 Se prindžaren e milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri. Sas barvalo, ale
prekal tumende ačhiľa čoro, hoj tumen te barvaľon prekal leskro čoripen.
10 Kada hin miri rada tumenge: Oka berš na ča hoj diňan ešebna, ale the ešebna
oda kamenas te kerel.
11 No akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda kamenas te
kerel, akana den olestar, so tumen hin.
12 Te kamen te del, le Devleske na džal pal oda, či tumen hin abo nane, ale pal oda,
keci den olestar, so tumen hin.
13 Bo na džal pal oda, hoj avrenge te avel lokeder a tumenge phareder, ale hoj te
avel len avke sar the tumen.

14 Akana tumen hin buter a pomožinen lenge, bo len nane; a sar ela len buter, hoj
on te pomožinen tumenge, te kampela.
15 Avke sar hin pisimen: *„Oleske, ko skidňa but, na ačhiľa a oleske, ko frima, na
chibaľinelas.“*

O Titus le phralenca bičhade

16 Paľikeras le Devleske, hoj thoďa le Titoske andro jilo kajso starišagos pal
tumende.
17 Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiľa. A na ča oda, ale
korkoro kamelas igen te džal ke tumende.
18 Amen leha bičhaďam the le phrales, saves lašaren andre savore khangera vaš
leskri služba prekal o evaňjelium.
19 A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre kadi
kamibnaskri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel, sar kamas te
pomožinel.
20 Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar keras kale
barvale daroha.
21 Bo kamas te kerel o lačho: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.
22 A bičhaďam lenca the avre phrales. Les buterval skušinďam avri a dikhľam,
hoj hino igen horľivo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel, bo hin les andre
tumende baro pačaben.
23 A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba maškar
tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangerendar a anen e slava
le Kristoske.
24 Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera te džanen,
soske pes tumenca lašarahas.

9

O daros prekal o phrala

1 Mange na kampel tumenge te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskre manuša.
2 Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca šaj lašarav
anglo Macedončana, hoj tumen – o phrala andral e Achaja – san imar okle beršestar
pripravimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del, povzbudzinďa but dženen.
3 Vašoda bičhaďom le phralen, hoj te aven pripravimen, sar tumenge oda phenďom,
a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na avel ča lava andro luftos.
4 Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena o Macedončana a
na arakhena tumen pripravimen – bo paľis tumen ladžana?
5 Vašoda dikhavas, hoj kampel igen te mangel le phralen, hoj te džan ke tumende
anglal a te pripravinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te avel oda imar
pripravimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo mušinen.
6 Oda hin avke: „Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko ščirones
sadzinel, ščirones the kidela upre.“
7 Sako avke, sar peske phenďa andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut vareko
andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manušes, ko del radišagoha.
8 Bo o Del tumen šaj požehňinel andre savoreste buter, sar tumenge kampel, avke
hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kampel pre dojekh lačho skutkos.
9 Avke sar hin pisimen:
*„Rozčhiďa ščirones a diňa le čorenge,
leskro spravodľišagos ačhel pro furt.“*
10 No, o Del hin oda, ko del o zrnos oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro te chal. Dela
a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro čačipnaskro uľipen.

11 Ov tumen barvaľarela andre savoreste, hoj te aven ščira. A o manuša paľikerena
le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.
12 Bo kadi sveto služba, so keras, na ča del le Devleskre manušen oda, so lenge
chibaľinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša paľikeren le Devleske.
13 Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren le Devles.
Bo tumen šunen le Kristoskro evaňjelium, podden tumen leske a ščirones tumen
lenca the savorenca rozďelinen.
14 On pes vaš tumenge modľinen a igen tumen kamen, bo le Devleskri milosť upral
tumende hin igen bari.
15 Paľikeras le Devleske vaš leskro daros, so pes na del le lavenca te phenel avri!

10

O Pavol pal peskri služba

1 Mangav tumen, me o Pavol, savo som „kovlejileskro“, sar som tumenca, ale
„zoralo“ ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus, savo hino lačho
the kovlejileskro,
2 hoj te na mušinav te avel zoralo, sar avava pre varesave džene tumendar, so peske
pal amende gondoľinen, hoj keras avke sar o manuša andre kada svetos.
3 Bo kajte dživas andro ťelos pre kada svetos, amen pes na maras avke sar o manuša
andro svetos.
4 No amare zbraňe, savenca pes amen maras, nane le svetoskre, ale hine le
Devleskre, zorale te phagerel o pevnosťi. Lenca phageras o nalačho gondoľišagos
5 a savoro, so pes upre ľidžal a hazdel pes upral le Devleskro prindžaripen. Ole
zbraňenca phandas dojekh gondoľišagos, hoj pes te poddel le Kristoske.
6 A sam pripravimen te potrestinel savoren, ko na šunen, medik na avena šunde
andre savoreste.
7 Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko tumendar pačal,
hoj hino le Kristoskro, mi gondoľinel pre oda, hoj avke, sar ov hino le Kristoskro, avke
sam the amen.
8 Kajte man but lašarava ola autoritaha, so amen diňa o Raj, na avava pre ladž, bo
odi autorita amenge sas diňi, hoj tumen te budinas a na te burinas.
9 Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamľomas le ľilenca te daravel avri.
10 Bo varesave džene phenen: „Leskre ľila hine zorale the phare, ale sar hino
maškar amende, hino slabo a leskre lava ňikhaj ňič.“
11 Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinas andro ľila, sar na sam tumenca,
keraha the akor, sar avaha tumenca.
12 No amen pes na opovažinas te prirovňinel abo te rachinel paš varesave džene,
save pal peste but gondoľinen a korkore pes ispiden anglal. On oda keren sar bi e
godi! Bo pes korkore peha merinen a korkore peha porovňinen.
13 No amen pes na lašaraha buter, sar kampel. Lašaraha pes ča ola bučaha, so o
Del amen diňa te kerel a the tumen san andre odi buči.
14 Amen pes na lašaras buter, sar kampel. Se dogeľam dži ke tumende le Kristoskre
evaňjelioha.
15 Aňi na keras oda, hoj pes te lašaras avrengra bučaha, ale pačas, hoj sar barola
tumaro pačaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buči, so keras maškar
tumende.
16 Paľis šaj anaha o evaňjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende, a na
mušinaha pes te lašarel avreskra bučaha.
17 Ale avke sar hin pisimen: *„Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.“*
18 Bo na ola, ko pes korkore ispiden anglal, hine lače služobňika, ale ola, kas o Raj
ispidel anglal.

11

O Pavol the o falošna apoštola

1 Šaj mek zľidžan man andre oda, hoj avava sikra nagoďaver? Mangav tumen, hoj te zľidžan!
2 Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Mangaďom tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, pačivaľa ča.
3 Ale darav man, hoj pes tumaro gondoľišagos te na visarel het le čačipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdňa pro binos la Eva peskre klamišagoha.
4 Bo tumen šukares zľidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos the aver evaňjelium sar oda, so priiľan amendar.
5 Me mange gondoľinav, hoj pal ola „bare apoštola“ ňisoha na som palal.
6 Bo kajte na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som. Se amen tumenge oda savoro sikaďam andre savoreste.
7 Či so, kerďom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre hazdavas, oleha, hoj bi o počiňiben tumenge vakeravas o evaňjelium le Devleskro?
8 Aver khangera občoravas, bo lavas lendar o počiňiben, hoj tumenge te služinav.
9 The akor, sar somas ke tumende a chibaľinelas mange vareso, na somas ňikaske pre meň. Se te mange vareso chibaľinelas, pomožinenas mange o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na el manca ňisavo starišagos, a avke kamav dureder the te kerel.
10 Avke sar hin o čačipen le Kristoskro andre mande: Kada miro lašariben ňiko našťi ačhavela andro phuva la Achajakre!
11 Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.
12 No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole „apoštolenge“, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen.
13 Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar apoštola le Kristoskre.
14 Na čudaľinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aňjelos le švetloskro!
15 Vašoda nane oda bari veca, te pes leskre služobňika prekeren pro služobňika le čačipnaskre. Ale lengro koňec ela avke, sar peske zaslužinen.

O cerpišagi le Pavloskre

16 Pale phenav: Ňiko peske pal ma te na gondoľinel, hoj som nagoďaver. Ale te avke kerena, prilen man sar nagoďaverones, hoj man the me sikra te lašarav.
17 Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar o nagoďaver manuš.
18 Ale te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke lašarava,
19 bo te san ajse goďaver, ta radišagoha zľidžan le nagoďaveren!
20 Se tumen zľidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko viužinel avri, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko ľidžal upre pre tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel.
21 Ladžaha phenav: Amen samas igen slaba oda te kerel tumenca!
Ale te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar nagoďaver:
22 On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o potomki le Abrahamoskre? The me som.
23 Hine o služobňika le Kristoskre? Phenav oda sar nagoďaver: Me meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro berteni, buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben.
24 Le Židendar chudňom pandžvar le bičoha po tranda the eňa (39) rani,

25 trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čhivkerenas le barenca, hoj
man te murdaren. Trival predžiďiľom oda, hoj e loďa rozpeľa a jekh džives the jekh
rat somas andro paňi pro moros.
26 Somas furt pro droma, somas andre dar pro paňa, andre dar le zbujňikendar the
andre dar mire manušendar – le Židendar – a the le avre narodendar. Somas andre
dar andro foros, pre pušťa, andro moros a the maškar o falošna phrala.
27 Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas bi o
chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o gada.
28 Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako džives pal
savore khangera.
29 Vareko phenel, hoj hino slabo a me te na avav? Abo te vareko perel andro binos,
mange oda te na avel pharo?
30 Te man mušinav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha.
31 O Del, o Dad le Ježišoskro Kristoskro – mi el požehňimen leskro nav pro furt –
džanel, hoj na klaminav.
32 Sar somas andro foros Damašek, o guverneris, savo sas tel o kraľis Aretas, man
kamľa te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroskre.
33 Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le muroha a
denašľom leske andral o vasta.

12

Le Pavloskro viďeňje

1 Mušinav man te lašarel, the te oda nane pre ňisoste lačho. A phenava pal oda,
so dikhľom a so mange o Raj sikaďa.
2 Prindžarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešuštar berš avricirdlo dži
andro trito ňebos. Na džanav, či oda sas andro ťelos vaj avri le ťelostar – o Del
džanel.
3 A džanav, hoj oda manuš – či oda sas andro ťelos, vaj avri le ťelostar, me na
džanav, o Del džanel –
4 sas avricirdlo andro rajos a šunďa ajse veci, save pes na den te phenel avri le
lavenca, save aňi o manuš našťi phenel avri.
5 Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire slabišagenca.
6 Se kajte man kamľomas te lašarel, na uľomas nagoďaver, bo phenava ča o
čačipen. Ale zľikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondoľinel buter sar oda,
so dikhel abo šunel mandar.
7 Ale vašoda, hoj man te na ľidžav upre ole bare vecenca, so dikhľom, sas mange
dino o trňos andro ťelos – oda hin o poslos le satanoskro –, hoj man te dukhavel, hoj
man te na ľidžav igen upre.
8 Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het.
9 Ale ov mange odphenďa: „Dos tuke hin miri milosť, bo miri zor pes presikavel
andro slabišagos.“ Vašoda man nekradeder lašarav mire slabišagenca, hoj te bešel
andre mande e zor le Kristoskri.
10 Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž, sar som
andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus. Bo sar som slabo,
akor som zoralo.

O starišagos pal o Korinťana

11 Ačhiľom nagoďaver, no tumen man pre oda ispidňan. Se tumen man kamľan
te lašarel; no kajte me na som ňič, andre ňisoste na som cikneder ole „bare
apoštolendar“.

12 Se oda, hoj som apoštolos, dičholas maškar tumende akor, sar dživavas andre
bari trpezľivosť a keravas o zazraki, o znameňja the o zorale veci.
13 So keravas goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča ipen ajci, hoj
tumenge na somas pre meň. Mangav tumen, hoj mange te odmuken oda nalačhipen!
14 Akana som imar tritovar pripravimen te džal ke tumende a na avava tumenge
pre meň. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o čhave mušinen te
skidel o barvaľipen le dajenge the le dadenge, ale on le čhavenge.
15 Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores, vaš tumare
dživipena. Te me tumen buter kamav, tumen man kamen frimeder?
16 Se dikhen, me na somas tumenge pre meň. Ale vareko šaj phenel, hoj som
goďaver a thoďom tumenca avri.
17 Či tumen viužinďom avri varekaha olendar, kas ke tumende bičhaďom?
18 Mangľom le Titus a bičhaďom leha le phrales. Či o Titus tumen viužinďa avri? Či
na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeha?
19 Calo časos tumenge gondoľinen, hoj pes anglal tumende obhajinas? Anglo Del
andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire lače phralale, hin pre oda, hoj
tumen te baron.
20 Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav, a hoj
aňi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man, hoj tumen te na
arakhav andre vika, andre žjarlivosť, andre choľi, andro vesekedišagi, andro pľetki,
andro nalače vakeribena, andro baripen vaj andro nasmirom.
21 Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na kamav
te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na visarde le nažuže
vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so kerde.

13

O posledna lava

1 Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: *„Dojekh lav ačhela pro
duj abo trin švedki.“*
2 Phenďom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana – kajte ode na
som – pale phenav olenge, ko angloda kerde o bini, the savore okle dženenge: Sar
avava pale, na sajinava ňikas!
3 Se tumen kamen te dikhel, či čačes prekal mande vakerel o Kristus, savo nane
slabo ke tumende, ale hino zoralo maškar tumende.
4 Bo kajte sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskra zoratar. Avke the
amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le Devleskra zoraha.
5 Korkore tumen skušinen avri, či dživen andro pačaben abo na; phučen oda
korkore tumendar. Či na prindžaren pre tumende, hoj o Kristus dživel andre
tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačhiľan andre skuška.
6 Pačav, hoj džanena, hoj amen obačhiľam.
7 Mangas pes ko Del, hoj te na keren ňič nalačho. Na vašoda, hoj amen te dičhuvas
lače, ale hoj tumen te keren o lačho, kajte oda dičhiľahas, hoj amen na obačhiľam.
8 Se amen našťi džas pro čačipen, ale ačhas vaš o čačipen.
9 Radisaľuvas, sar sam slaba a tumen san zorale. A amen pes the modľinas vaš oda,
hoj tumen te aven dokonala.
10 Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušinav te avel prisno
pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diňa autorita pre oda, hoj tumen te burinav,
ale hoj tumen te budinav.

11 A pro koňec, phralale: Radisaľon! Zdokonaľinen tumen; povzbudzinen jekh
avres; gondoľinen jednakones a dživen andro smirom! A o Del le kamibnaskro the
le smiromoskro ela tumenca.
12 Pozdravinen jekh avres le svete čumibnaha. Pozdravinen tumen savore phrala
andro Del.
13 E milosť le Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri, o kamiben le Devleskro the o
spoločenstvo le Svete Duchoskro mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro lil le Galaťanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le manušestar, ale
bičhado le Ježišostar Kristostar the le Devlestar le Dadestar, savo les uštaďa andral o
meriben,
2 the savore phrala, save hine manca, pisinas le khangerenge andre Galacija:

3 E milosť tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le
Ježišostar Kristostar,
4 savo pes korkores diňa vaš amare bini, hoj amen te zachraňinel andral kada
nalačho časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro Del.
5 Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

Aver evaňjelium nane

6 Čudaľinav man, hoj Olestar, ko tumen vičinďa te dživel andre milosť le Kristoskri,
avke sig oddžan paš aver evaňjelium.
7 Ale aver evaňjelium nane. Ča hin varesave džene, so tumen diliňaren andre, bo
kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskro.
8 Ale kajte tumenge amen, abo varesavo aňjelos andral o ňebos, vakerďahas aver
evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerďam – ta mi el prekošlo!
9 Avke sar imar sigeder phenďam the akana pale phenav: Te tumenge vareko
vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priiľan – ta mi el prekošlo!
10 Či mange džal akana pal oda, hoj man te prilen o manuša abo o Del? Abo
kamav te avel pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamľomas te avel pre dzeka
le manušenge, ta imar na uľomas le Kristoskro služobňikos.

O Pavol priiľa o evaňjelium le Devlestar

11 Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge vakeravas,
nane le manušestar.
12 Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange les na sikaďa o manuš,
ale priiľom les le Ježišostar Kristostar, savo mange les sikaďa.
13 Se tumen šunďan pal miro dživipen, sar mek somas andro židoviko pačaben.
Šunďan, sar džavas pre le Devleskri cirkev a keravas sa pre oda, hoj la te zňičinav.
14 A andro židoviko pačaben somas feder le but Židendar, save sas andre mire
berša, bo somas igen horľivo pal o tradiciji amare dadengre.
15 Ale o Del peske man avri kidňa mek angloda, sar uľiľom, a vičinďa man peskra
milosťaha, akor sar kamľa
16 prekal mande te sikavel peskre Čhas, hoj pal leste te vakerav maškar o aver
narodi. Akor me imar na geľom pal oda ňikastar te phučel,
17 aňi na geľom andro Jeruzalem pal o apoštola, save sas sigeder sar me, ale geľom
andre Arabija a paloda avľom pale andro Damašek.
18 Paľis pal o trin berš geľom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le Kefas*, a ačhiľom
ke leste dešupandž džives.
19 Avre apoštolos na dikhľom, ča le Jakob, le Rajeskre phrales.
20 O Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.

* **1:18** O Peter

21 Paľis geľom andro phuva Sirija the Cilicija,
22 ale le Kristoskre khangera andre Judsko man dži akor na dikhle a na prindžarenas.
23 On ča šunde kada: „Oda, ko pre amende varekana džalas, akana kazinel pal o pačaben, so angloda kamelas te zňičinel.“
24 A lašarenas vaš ma le Devles.

2

Le Pavol prilen andro Jeruzalem

1 Paľis pal o dešuštar berš geľom le Barnabašiha pale andro Jeruzalem a iľom manca the le Titus.
2 Geľom ode, bo o Del mange sikaďa, hoj te džav. Sar man arakhľom korkoro le vodcenca, phenďom lenge o evaňjelium, savo kazinav maškar o aver narodi. Bo kamavas te džanel, či na denašav abo na denašavas zbitočňe.
3 Ale aňi le Titus, savo sas manca, na ispidenas, hoj pes te obrezinel, kajte hino Grekos.
4 Ča varesave falošna phrala oda kamenas, bo kamenas amendar te kerel otroka. On pes sar špijona ispidle počoral andre, hoj te musaren amari sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus.
5 Amen lenge na pomukľam aňi sikra aňi pes lenge na poddiňam, hoj o čačipen le evaňjelioskro te ačhel furt tumenca.
6 Ale ola, kas o manuša ľikerenas sar vodcen, paš oda evaňjelium ňič buter na dothode – kajte man andre oda nane ňič, ko sas on, bo o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.
7 No ale dine man čačipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel o evaňjelium prekal o naobrezimen, avke sar le Peteriske prekal o obrezimen.
8 Se oda, ko delas zor le Peter pre apoštoliko buči maškar o obrezimen, delas zor the man maškar o aver narodi.
9 Ola, ko hine sar o slupi andre cirkev: O Jakob, o Kefas* the o Jan sprindžarde e milosť, so chudňom le Devlestar. Avke podine mange the le Barnabašiske o čačo vast, hoj te keras jekhetane e buči: Amen maškar o aver narodi a on maškar o obrezimen.
10 Ča oda amendar mangenas, hoj te na bisteras pro čore, a oda the me kamavas igen te kerel.

O Pavol pokarhinel le Peter

11 Ale sar avľa o Peter andre Antiochija, ačhaďom man leske a phenďom leske andro jakha, bo namištes kerďa.
12 Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane le manušenca andral o aver narodi. Ale sar avle on, chudňa pes te odcirdel a te oddelinel le manušendar andral o aver narodi, bo pes daralas olendar, ko sikavenas pal e obriezka.
13 A the okla Židi kerenas avke sar o Peter a mek the le Barnabaš scirdle andre oda, hoj te avel dujemujengro.
14 Ale sar dikhľom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskro, phenďom le Peteriske anglal savorende: „Te tu, so sal Židos, džives sar o manuša andral o aver narodi, a na sar o Židi, akor soske ispides pro phrala andral o aver narodi, hoj te dživen avke sar o Židi?“

O Židi the o aver narodi spasimen le pačabnaha

15 Amen uľiľam sar Židi, a na sar binošna manuša andral o aver narodi,

* **2:9** Oda hin o Peter.

16 ale džanas, hoj o manuš pes našťi ospravedlňinel prekal o skutki le zakonoskre,
ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen pačanďiľam andro Ježiš
Kristus, hoj te avas ospravedlňimen prekal o pačaben le Kristoskro, a na prekal o
skutki le zakonoskre. Bo prekal o skutki le zakonoskre na ela ospravedlňimen ňisavo
manuš.
17 Ale te amen o Židi kamas te avel ospravedlňimen andro Kristus a dikhas, hoj the
amen sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus služobňikos le binoskro? Šoha na!
18 Bo te pale ačhavav oda, so čhiďom tele, korkoro sikavav, hoj na doľikerav o
zakonos.
19 Bo me prekal o zakonos muľom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske. Som
ukrižimen jekhetane le Kristoha.
20 Imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen, so akana
dživav andro ťelos, dživav andro pačaben andro Čhavo le Devleskro, savo peske
man zakamľa a diňa pes korkores vaš ma.
21 Na odčhivav mandar e milosť le Devleskri, bo te uľahas o manuš ospravedlňimen
prekal o zakonos, akor o Kristus muľa zbitočňe.

3

O pačaben abo o skutki le zakonoskre?

1 Ó, tumen nagoďaver Galaťanale! Ko tumen diliňarďa andre? Se avke žužes
tumenge sas oda avriphendo, sar muľa o Ježiš Kristus pro kerestos – avke sar te oda
dikhľanas tumare jakhenca!
2 Ča oda tumendar kamľomas te džanel: Či chudňan le Devleskre Duchos, bo
kerenas o skutki le zakonoskre? Abo vašoda, hoj šunďan o evaňjelium a pačanďiľan?
3 So, našaďan e godi? Chudňan le Duchoha a akana kamen te dokerel le ťeloha?
4 Kajci but precerpinďan a zbitočňe? Pačav, hoj oda na sas savoro zbitočňe!
5 Či o Del tumen del peskre Duchos a kerel maškar tumende o zazraki vašoda, hoj
keren o skutki le zakonoskre, abo vašoda, hoj šunďan o evaňjelium a pačanďiľan?
6 Dikhen pro Abraham: *„Pačanďiľa le Devleske a rachinelas pes leske oda sar
spravodľišagos.“*
7 Avke šaj džanen, hoj ola, ko pačan, hine o čhave le Abrahamoskre.
8 Le Devleskro Lav imar anglal dikhelas, hoj o Del prekal o pačaben ospravedlňinela
avre naroden, vašoda imar anglal diňa te džanel o evaňjelium le Abrahamoske:
„Andre tu ena požehňimen savore narodi.“
9 O Abraham pačanďiľa a sas požehňimen; avke the savore, ko pačan, hine
požehňimen, sar sas ov.
10 Bo savore, ko pes muken pro skutki le zakonoskre, hine tel o prekošiben. Bo hin
pisimen: *„Prekošlo hin sako, ko na doľikerel a na kerel savoro, so hin pisimen andro
zakonos.“*
11 Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlňimen ňisavo manuš prekal o
zakonos, bo *„o čačipnaskro manuš dživela prekal o pačaben.“*
12 Ale o zakonos nane zathodo pro pačaben, bo hin pisimen: *„Ča oda, ko doľikerela*
o prikazaňja, *dživela.“*
13 O Kristus amen cinďa avri andral o prekošiben le zakonoskro oleha, hoj ov
korkoro ačhiľa prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: *„Prekošlo hin sako, ko hino
figimen pro kašt.“*
14 Ov amen cinďa avri vašoda, hoj prekal o Ježiš Kristus te avel le Abrahamoskro
požehnaňje pre aver narodi a hoj prekal o pačaben te chudas le Duchos, saves o Del
phenďa, hoj dela.

Pal e zmluva le Abrahamoha

15 Phralale, dav tumen priklados andral o dživipen: Te pes duj manuša pre
varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta ňiko imar oda našťi čerinel, aňi našťi ke
oda vareso dothovel.
16 O Del diňa lav le Abraham the leskre potomkos. Na phenďa „the leskre
potomkenge*,“ sar te vakerďahas pal o but džene, ale phenďa pal jekh: *„the tire*
potomkos†“, savo hin o Kristus.
17 Kamav oleha te phenel kada: O Del kerďa zmluva le Abrahamoha a diňa les lav,
hoj la doľikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda (430) berša, našťi
prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diňa.
18 Bo te o ďeďictvos uľahas le zakonostar, akor imar na uľahas ole lavestar, so o Del
diňa. No o Del oda diňa sar daros le Abrahamoske prekal peskro lav.
19 Akor pre soste sas dino o zakonos? Sas dino anglo bini, medik na avela o
potomkos, pal savo o Del diňa lav. O zakonos sas dino le aňjelendar prekal o vast le
prostredňikoskro.
20 Ale na kampel prostredňikos, te džal ča pal jekh dženo. A o Del hino jekh.

O otroka the o čhave

21 Ta akor, sar? Či o zakonos džal pro lava le Devleskre, so diňa? Na, šoha na! Bo
te o manuša chudlehas ajso zakonos, so len šaj diňahas dživipen, ta akor sako, ko les
doľikerďahas, uľahas ospravedlňimen.
22 Ale le Devleskro Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e zor le binoskri, hoj ola, ko
pačan, te chuden prekal o pačaben andro Ježiš Kristus oda daros, pal savo o Del diňa
lav.
23 Ale angloda, sar avľa o pačaben, amen o zakonos chudelas zaphandlen sar andre
bertena, medik pes na sikaďa o pačaben.
24 O zakonos sas amaro vichovavaťeľis, medik na avľa o Kristus, hoj te avas
ospravedlňimen prekal o pačaben.
25 Ale kanastar avľa o pačaben, imar na sam tel o vichovavaťeľis,
26 bo savore san o čhave le Devleskre prekal o pačaben andro Ježiš Kristus.
27 Se savore, ko san bolde andro Kristus, urďan pre tumende le Kristus.
28 Imar akana nane aňi Židos, aňi Grekos; aňi otrokos aňi slobodno; aňi murš aňi
džuvľi, bo savore san jekh andro Ježiš Kristus.
29 A te san le Kristoskre, akor san o potomstvos le Abrahamoskro a prekal oda lav,
so diňa o Del, the o ďeďiča.

4

1 Ale phenav: Medik hin o ďeďičis ternoro, ňisoha nane aver le otrokostar, kajte
savoro hin leskro.
2 Hino mek tel o dozorci the spravci, medik na avela oda džives, savo určinďa leskro
dad.
3 Avke the amen, sar samas ternore, samas otroka ole duchovne zorenge, so ľidžan
kada svetos.
4 Ale sar pes naplňinďa o časos, bičhaďa o Del peskre Čhas, savo uľiľa la džuvľatar,
uľiľa tel o zakonos,
5 hoj te cinel avri olen, ko sas tel o zakonos, hoj amen te ačhas o čhave le Devleskre.
6 A vašoda, hoj san leskre čhave, bičhaďa o Del le Duchos peskre Čhaskro andre
amare jile – le Duchos, savo vičinel: „Abba, Dado!“
7 Avke imar akana na sal otrokos, ale čhavo; a te sal čhavo, akor tutar o Del kerďa
the ďeďičis.

---

* **3:16** E grecko čhib: o semena † **3:16** E grecko čhib: o semenos

O starišagos pal o Galaťana

8 Ale akor, sar na prindžarenas le Devles, služinenas sar otroka ole devlenge, save
nane čačes devla.
9 No akana, sar prindžarďan le Devles – abo sigeder phenďomas, sar o Del
prindžarďa tumen – sar oda, hoj tumen pale visaren paš ola slaba the bezmocna
zora, so ľidžan kada svetos? Soske lenge kamen pale te služinel sar otroka?
10 Soske avke doľikeren o dživesa, o čhona, o časi the o berša?
11 Darav man pal tumende, či man tumenca na trapinďom zbitočňe.
12 Mangav tumen phralale: Aven ajse sar me, bo the me som ajso sar tumen. Ňisoha
mange na ubľižinďan.
13 Se tumen džanen, hoj somas nasvalo, sar tumenge ešebnovar vakeravas o
evaňjelium.
14 Ale kajte miro nasvaľiben sas prekal tumende bari skuška, na dikhľan man tele
a na odčhiďan man. Priiľan man sar le Devleskre aňjelos – sar te priiľanas korkores
le Ježiš Kristus.
15 So pes ačhiľa tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge čačipen, te
pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge iľanas avri a diňanas len mange.
16 Ačhiľom akana tumaro ňeprijaťeľis oleha, hoj tumenge phenav o čačipen?
17 Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal pal tumaro
lačho. Ale on tumen ča kamen te odlel mandar, bo kamen, hoj te džan pal lende.
18 Hin mištes te tumenge džal pal o lačho; a oda furt, a na ča akor, sar som tumenca.
19 Čhavale mire, pale vaš tumenge cerpinav avke sar odi daj, so užarel te ločhol,
medik na avena ajse sar o Kristus.
20 Akana kamľomas te avel paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres, bo igen
man pal tumende darav.

O priklados pal e Sara the pal e Hagar

21 Phenen mange tumen, ko kamen te avel tel o zakonos: Na šunen, so vakerel o
zakonos?
22 Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave – jekh la otrokiňatar a jekh la
slobodna romňatar.
23 La otrokiňakro čhavo uľiľa le ťelostar, ale la slobodnakro čhavo uľiľa le lavestar,
so o Del diňa.
24 Oda, so pes ode ačhiľa, kampel te achaľol sar podobenstvo. Kala duj džuvľija
hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin e Hagar, savake uľon
o čhave andro otroctvos.
25 E Hagar sikavel pre oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos hino sar o
foros Jeruzalem akana, bo o Jeruzalem hino peskre čhavenca andro otroctvos.
26 Ale oda Jeruzalem, so hino upre, sikavel pre slobodno a oj hiňi amari daj.
27 Bo hin pisimen:

„Radisaľuv tu, so našťi ačhes khabňi a šoha na ločhiľal!
Vičin radišagostar a giľav tu, so šoha na precerpinďal o ločhibnaskre dukha!
Bo buter čhave ela ola džuvľa, so hiňi omukľi,
sar ola, sava hin rom.“

28 Ale tumen phralale, tumen san o čhave le lavestar, so diňa o Del, avke sar o Izak.
29 Akor oda sas avke, hoj oda čhavo, so uľiľa le ťelostar, džalas pre oda, so uľiľa le
Duchostar. Avke oda hin the akana.
30 Ale so phenel le Devleskro Lav? *Trade avri la otrokiňa the lakre čhas, bo lakro
čhavo na ela ďeďičis* la slobodna romňakre *čhaha*.
31 Vašoda, phralale, amen na sam o čhave la otrokiňakre, ale la slobodna
romňakre.

5

E sloboda andro Kristus

1 O Kristus amen oslobodzinďa, hoj te avas slobodna. Vašoda ačhen andre odi
sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvos.
2 Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te obrezinel, akor tumenge o
Kristus na ela pre ňisoste.
3 Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te obrezinel, hoj mušinel te
doľikerel calo zakonos.
4 Tumen, ko kamen te avel ospravedlňimen prekal o zakonos, san calkom
odďelimen le Kristostar. Peľan avri andral e milosť le Devleskri.
5 Ale amen pes mukas pre oda, hoj prekal o Duchos le pačabnaha avaha
ospravedlňimen anglo Del.
6 Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino obrezimen, abo na,
ale džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaha.
7 Avke mištes denašenas! Ko tumen zaačhaďa, hoj te na šunen o čačipen?
8 Oda prevakeriben na avel Olestar, ko tumen vičinďa.
9 *„Sikra kvasos anel upre calo chumer.“*
10 Me tumenge pačav andro Raj, hoj na gondoľinena avres. Ale oles, ko tumen
diliňarel andre, o Del marela, kajte ko oda ela.
11 Phralale, te me mek furt vakerďomas, hoj pes kampel te del te obrezinel, akor
soske pre mande mek furt gelehas? Te oda uľahas čačo, ta akor o kerestos le
Kristoskro lenge imar na anďahas o rušiben.
12 Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi den te čhinel avri the sa!
13 Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodna. No, ma použinen
e sloboda prekal tumaro ťelos, hoj kerena oda, so kamen tumare žadosci, ale služinen
jekh avreske andro kamiben.
14 Bo calo zakonos hino naplňimen andre kada jekh prikazaňje: *„Kameha avres
avke sar tut korkores!“*
15 Ale te jekh avres chan the danderen, den tumenge pozoris, hoj te na aven jekh
avrestar zachale!

O skutki le ťeloskre

16 Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le ťeloskre.
17 Bo o ťelos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o ťelos.
18 Ale te tumen ľidžal o Duchos, na san tel o zakonos.
19 O skutki le ťeloskre igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te kerel o
nažužipen, te dživel bi e ladž,
20 te služinel le modlenge, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekedinel pes, te
žjarlinel, te choľarel pes, te marel upre jekh avres, te rozďelinel pes, te rozmarel o
khangera,
21 te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but ajse veci. Pal
kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder phenďom: Ola, ko keren
kala veci, na chudena o kraľišagos le Devleskro.

O ovocje le Duchoskro

22 Ale o ovocje le Duchoskro hin o kamiben, o radišagos, o smirom, e trpezľivosť,
o lačhipen, o lačhejileskeriben, e vernosť,
23 o kovlejileskeriben the o zľikeriben. Pre kala veci nane zakonos.
24 Ola, ko hine le Kristoskre, primarde pro kerestos peskre nalače binošna žadosci.
25 Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos.
26 Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes jekh avres
provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

6

Jekh avreske te pomožinas

1 Phralale, te varesave manušes arakhľanas paš oda, sar kerel varesavo binos, akor
tumen, ko san duchovna, pomožinen leske te avel andral oda avri, ale keren oda
andre pokora. Ale den pozoris the korkore pre tumende, hoj the tumen te na peren
andro pokušeňje.
2 Ľidžan o pharipena jekh avreskre a oleha naplňinena o zakonos le Kristoskro.
3 Bo te peske vareko pal peste gondoľinel, hoj hino vareko, a ov nane ňiko, korkoro
pes klaminel.
4 Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a paľis pes šaj lašarela korkoro andre peste,
ale te na pes porovňinel avrenca.
5 Bo sako ľidžala peskro pharipen.
6 Oda manuš, savo sikľol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore lačhipnastar, so
les hin.
7 Ma klaminen tumen korkoren! Le Devlestar ňiko na asala. Bo savoro, so o manuš
sadzinel, oda the kidela upre.
8 Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka peskre ťeloske, andral o ťelos
kidela upre o kirňipen. Ale oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka le Duchoske,
andral o Duchos kidela upre o večno dživipen.
9 Te na ačhas strapimen avke, hoj preačhaha te kerel o lačhipen, bo avela jekhvar
o časos, hoj kidaha upre o uľipen.
10 Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorenge a mek buter le
phralenge the le pheňenge andro pačaben.

Te lašaras pes ča le Ježišoskre kerestoha

11 Dikhen, save bare pismenenca tumenge me mire vasteha pisinav!
12 Ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj tumen te den
te obrezinel ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o kerestos le Kristoskro.
13 Bo aňi on korkore, so hine obrezimen, na doľikeren o zakonos. Ale kamen, hoj
pes tumen te den te obrezinel vašoda, hoj pes paľis on te lašaren oleha, hoj kerde e
obriezka pre tumaro ťelos.
14 Ňisoha man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muľa amaro Raj o
Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som ukrižimen le
svetoske.
15 Bo na džal pal oda, či hin o manuš obrezimen, abo nane, ale či hino nevo
stvoreňje.
16 O smirom the e milosť pre sakoneste, ko pes kamel pal oda te ľikerel, a the pro
Izrael le Devleskro.
17 A akanastar man imar ňiko te na trapinel, bo me ľidžav pre miro ťelos o jazvi le
Kristoskre.
18 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha, phralale.
Amen.

Le Pavloskro ľil le Efežanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra voľatar, pisinav le Devleskre manušenge andro foros Efezus, olenge, ko pačan andro Ježiš Kristus.

2 Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskri milosť the peskro smirom!

Pal o duchovno požehnaňje andro Kristus

3 Požehňimen hin o Del the o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, savo amen andro Kristus požehňinďa savore duchovne požehnaňjenca andral o ňebos.
4 Se mek aňi o svetos na sas kerdo, imar peske amen o Del kidňa avri prekal peste, hoj te avas andro Kristus sveta the bi e chiba a te dživas andro kamiben.
5 Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerďa, bo sas leske oda pre dzeka, hoj te avas leskre čhave prekal o Ježiš Kristus.
6 Aven lašaras le Devles vaš leskri bari šukar milosť, so amen diňa hijaba andre peskro Čhavo, saves kamel.
7 Andre leste sam avricinde, prekal leskro rat amenge hin odmukle o bini. Igen bari hin e milosť le Devleskri,
8 savi amen avke barvales diňa! Andre savoro peskro goďaveripen the prindžaripen
9 amenge diňa o Del te džanel o garuďipen. Oda, so ov kamelas a so leske sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenďa, hoj kerela prekal o Kristus.
10 Le Devleskro planos hin, hoj sar avela oda lačho časos, kamel te sthovel savoro jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro ňebos the pre phuv.
11 Andre leste ačhiľam the o ďeďiča, avke sar oda o Del imar anglal kamľa. Bo ov kerel savoro avke, sar oda ov kamel,
12 hoj te avas pro lašariben leskra slavake; amen, save pes imar sigeder mukahas pro Kristus.
13 The tumen, sar andre leste pačanďiľan, sanas zapečaťimen ole Svete Duchoha, pal savo o Del diňa lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šunďan o lav le čačipnaskro, o evaňjelium pal tumari zachrana.
14 O Sveto Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda, so phenďa. Diňa lav, hoj cinela peskre manušen avri pre chvala peskra slavake!

Le Pavloskri modľitba

15 Vašoda the me, sar šunďom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore Devleskre manuša,
16 na preačhav vaš tumenge te paľikerel le Devleske. Leperav tumen andre mire modľitbi,
17 hoj o Del amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, o Dad la slavakro, tumen te del peskre Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela goďaveren a sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena.
18 Mangav, hoj tumenge te phundravel o jile te dikhel leskro švetlos, hoj te džanen, andre savi naďej tumen vičinďa, a savo slavno the barvalo hin o ďeďictvos maškar leskre manuša.

19 Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiňi odi zor, so kerel andre amende, ko
pačas. Oda hin odi bari zor le Devleskri,
20 savaha uštaďa le Kristus andral o meriben a thoďa les te bešel pal peskri čači
sera andro ňebos.
21 Ov hino upral savorende pro ňebos; upral dojekh vladaris, autorita, zor, the
rajipen; a mek the upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos, ale the andre
oda svetos, so avela.
22 O Del thoďa le Kristoske savoro tel o pindre a diňa les šereske upral savoreste
la cirkvake.
23 E cirkev hiňi leskro ťelos; hiňi naplňimen lestar, savo naplňinel savoro andre
savoreste.

2

Andral o meriben andro dživipen

1 The tumen sanas varekana mule, bo na šunenas le Devles a kerenas bini.
2 Akor dživenas avke, sar pes dživel andro svetos a šunenas le benges, savo hino
raj upral o nalače duchengre zora andro luftos, so akana kerel andre ola manuša,
save na šunen le Devles.
3 The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le ťeloskre a kerahas
oda, so kamelas amaro ťelos the amari godi a avke sar the okla manuša peske
zaslužinahas te cerpinel le Devleskri choľi.
4 Ale o Del hino ajso barvalo andre peskri milosť a baro andro kamiben ke amende,
5 hoj amen obdžiďarďa le Kristoha, mek sar samas mule andre amare bini. Le
Devleskra milosťatar san spasimen!
6 Andro Ježiš Kristus amen o Del jekhetane leha uštaďa andral o meriben, hoj leha
jekhetane te bešas andro ňebos.
7 Ov ada kerďa vašoda, hoj peskra milosťaha andro Ježiš Kristus amenge te sikavel
peskro igen baro kamiben andre oda časos, so avela.
8 Bo le Devleskra milosťatar san zachraňimen prekal o pačaben. No oda nane
tumendar, ale le Devlestar – oda hin leskro daros.
9 Na san zachraňimen le skutkendar, hoj pes ňiko te na lašarel.
10 Se vašoda amen o Del stvorinďa andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola lače skutki,
save o Del imar anglal pripravinďa prekal amende.

Jekh andro Kristus

11 Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana uľiľan sar o Nažidi. Ola, ko peske
phenen „obrezimen“, tumen vičinen „naobrezimen“ (a thoven baripen andre oda,
so pes kerel le manušeskre vastenca pro ťelos).
12 Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane le
Izraeloskre manušenca a na sas tumen kotor andro zmluvi the andro lava, so diňa o
Del. Sanas andre kada svetos bi e naďej a dživenas bi o Del.
13 Tumen, so sanas varekana dur, san akana andro Ježiš Kristus pašes paš o Del
prekal o rat le Kristoskro.
14 Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthoďa andre
jekh. Čhiďa tele peskre ťeloha oda muros, so len rozďelinelas sar ňeprijaťeľen.
15 A zrušinďa o zakonos leskre prikazaňjenca the pravidlenca, hoj andre peste te
kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom.
16 Andre jekh ťelos sthoďa sodujen le Devleha prekal o kerestos, pre savo zňičinďa
lengro ňeprijaťeľstvo.
17 A sar avľa, kazinelas o smirom tumenge, save sanas dur le Devlestar, a o smirom
the amenge le Židenge, save samas pašes.

18 Bo prekal leste šaj avas sodujdžene andre jekh Duchos ko Dad.
19 Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, ko avle andral aver phuv, ale
san kade khere jekhetane le Devleskre manušenca andre jekh famelija le Devleskri.
20 San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengro the le prorokengro, kaj
hin o hlavno bar korkoro o Ježiš Kristus.
21 Ov ľikerel caľi stavba jekhetane a kerel, hoj te barol andro sveto chramos andro
Raj.
22 Andre leste san the tumen jekhetane upreačhade sar oda chramos, kaj o Del
bešel prekal peskro Duchos.

3

Le Pavloskri buči maškar o aver narodi

1 Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske Kristoske, vaš
tumenge, so na san Židi.
2 Se šunďan pal oda, hoj o Del andre peskri milosť mange diňa kadi služba, hoj la
te kerav prekal tumende.
3 O Del mange sikaďa, hoj te džanav leskro garuďipen, pal savo sikra pisinďom.
4 Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaľuvav o garuďipen le Kristoskro.
5 Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o Duchos o
Del diňa te džanel peskre svete apoštolenge the le prorokenge oda,
6 hoj the o aver narodi hine prekal o evaňjelium jekhetane ďeďiča le Židenca a
jekhetane kotora andre jekh ťelos a the prekal lende hine o lava, so diňa o Del andro
Ježiš Kristus.
7 Me ačhiľom o služobňikos ole evaňjelioske prekal o daros le Devleskra
milosťakro, savo mange sas dino prekal leskri zor, savi andre ma kerel.
8 Mange, savo som nekcikneder maškar o manuša le Devleskre, sas diňi kadi milosť,
hoj le avre narodenge te vakerav o evaňjelium pal o barvaľipen le Kristoskro, savo
pes aňi na del te zmerinel,
9 a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del, savo kerďa
savoro.
10 O Del kamel, hoj pes akana prekal e cirkev te dodžanel dojekh ňeboskri zor the
rajipen, savi bari hin le Devleskri goďi andre savoreste.
11 Ov oda imar ešebnovarestar naplaňinďa, hoj pes te ačhel prekal amaro Raj Ježiš
Kristus,
12 hoj pačabnaha andro Kristus te šaj avas slobodna the bi e dar anglo Del.
13 Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš tumenge,
bo oda hin prekal tumaro lašariben.

O kamiben le Kristoskro

14 Vašoda mangav pro khoča le Dades,
15 savestar hin savore famelijen andro ňebos the pre phuv peskre nava,
16 hoj prekal o Duchos tumenge andral peskri barvaľi slava te del igen te zoraľol
pro andruno manuš;
17 mangav les, hoj o Kristus prekal o pačaben te dživel andre tumare jile, hoj te
aven zakoreňimen the zorales zathode andro kamiben,
18 hoj te šaj achaľon tumen the savore manuša le Devleskre, savo buchlo, džinďardo,
učo, the igen baro hino o kamiben le Kristoskro;
19 a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskro, so hin upral dojekh goďi,
hoj te aven naplňimen andre savori plnosť le Devleskri.

20-21 Akana mi džal pal savore pokoleňja pro furt e slava andre cirkev the andro
Kristus Ježiš le Devleske, ko peskra zoraha kerel andre amende a ko mek buter šaj
kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondoľinas! Amen.

4

Pal e jednota andre khangeri

1 Vašoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen mištes oda
dživipen, andre savo san vičimen le Devlestar.
2 Aven pokorna a kovlejileskre andre savoreste a zľidžan jekh avres andre
trpezľivosť the andro kamiben.
3 Keren savoro prekal oda, hoj te doľikeren e jednota le Duchoskri, savi tumen
sphandel jekhetane andro smirom.
4 Hin jekh ťelos a jekh Duchos, avke sar the sanas vičimen andre jekh naďej le
Devlestar;
5 hin jekh Raj, jekh pačaben, jekh boľipen,
6 a hin jekh Del the Dad savorenge, savo hino upral sakoneste, prekal sakoneste a
andre sakoneste.
7 Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskra milosťatar pal oda, keci
amenge o Kristus merinďa avri.
8 Avke sar hin pisimen:
„Geľa upre pro nekučeder thana,
iľa peha le zaphandlen;
diňa le manušen o dari.“
9 Akana, so hin oda, hoj „geľa upre“? Oda hin, hoj ešeb geľa tele andro nekteluneder
thana la phuvakre.
10 Oda, ko avľa tele, hin oda jekh, savo geľa the upre upral savore ňebi, hoj te
naplňinel savoro.
11 Ov ačhaďa jekhen sar apoštolen, avren sar proroken, avren sar evaňjelisten, avren
sar pastoren a avren sar učiťeľen.
12 Ačhaďa len pre oda, hoj te pripravinen le Devleskre manušen te kerel e služba, hoj
te budinen le Kristoskro ťelos,
13 medik na avaha savore jekhetane avribararde andre jekh pačaben the andro
prindžaripen le Devleskre Čhaskro a medik na avaha dospela manuša andro pačaben
the andre savoreste sar o Kristus.
14 Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čhivkerel sar le vlnenca
dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar, save le klamišagoha
ľidžan avren pro nalačho drom, hoj te peren.
15 Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te baruvas a te avas andre
savoreste sar o Kristus, bo ov hino o šero.
16 Ov sthovel savore kotora andro ťelos a ľikerel calo ťelos jekhetane. A kerel, hoj
dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kampel, hoj o ťelos te barol a te zoraľol andro
kamiben.

O purano the o nevo dživipen

17 Mangav tumen andro nav le Rajeskro: Imar ma dživen avke sar o bijedevleskre
manuša, bo oda, so on gondoľinen, nane lačho pre ňisoste
18 a lengre goďa hine andro kaľipen. Na prindžaren le Devleskro dživipen, bo na
achaľon ňisoske a lengre jile hine barune.
19 Imar pes aňi na ladžan ňisostar, keren savoro džungipen a na džanen kana te
preačhel.
20 Ale tumen pal o Kristus avke na sikľiľan!

21 Te šunďan pal o Ježiš a sikľiľan o čačipen, so hin andre leste,
22 čhiven pal tumende tele le purane manušes leskre phurikane dživipnaha, savo
pes korkoro musarelas le falošne the le nalače žadoscenca.
23 Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondoľišagos
24 a uren pre tumende le neve manušes, so sas kerdo pre le Devleskri podoba andro
spravodľišagos the andro sveto čačipen.

Sar te dživel andro nevo dživipen

25 Savore sam jekhetane andre jekh ťelos, vašoda preačhen te klaminel a chuden
te vakerel o čačipen jekh avreha.
26 Te tumen ela choľi, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari choľi.
27 Ma den le benges ňisavo than!
28 Oda, ko čorel, imar buter te na čorel, ale mi chudel te kerel buči peskre vastenca,
hoj les te avel so te del olen, kas nane.
29 Ňisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačho lav, so
zoraľarel avren avke, sar kampel a anel e milosť olenge, ko šunen.
30 Ma dukhaven le Svete Duchos, saveha sanas zapečaťimen pre oda Džives, sar
avena zachraňimen.
31 Preačhen te ľikerel e kirko choľi andro jilo, te rušel, te vesekedinel pes, te kerel
vika a te košel. Ma keren ňič, so nane lačho.
32 Ale aven jekh ke aver lače a kovlejileskre – a odmuken jekh avreske avke, sar
the o Del andro Kristus odmukľa tumenge.

5

Te dživel andro švetlos

1 O Del tumen kamel, bo san leskre čhave, vašoda dživen avke, hoj te aven ajse sar
Ov.
2 Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diňa pes korkores sar
daros the sar obeta, so šukares voňinelas a hiňi pre dzeka le Devleske.
3 Avke sar oda mušinel te avel maškar o čhave le Devleskre, te na pes aňi leperel
maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko ela hamišno.
4 Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder paľikeren le Devleske.
5 Bo mištes džanen, hoj ňisave manušes, ko kerel o lubipen, abo o džungale veci,
abo hino igen lakomo – bo o lakomstvo hin sar modloslužba – nane ňisavo than andro
kraľišagos le Kristoskro the le Devleskro.
6 Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri varesave diline lavenca, bo ipen
vaš oda avel e choľi le Devleskri pre ola manuša, save les na šunen.
7 Te na chal tumen ňič kajse manušenca!
8 Bo varekana sanas andro kaľipen, ale akana san o švetlos, bo san le Rajeskre.
Dživen sar o manuša, save hine andro švetlos.
9 Se o ovocje le švetloskro hin savoro lačhipen, spravodľišagos the čačipen.
10 Roden, so hin le Devleske pre dzeka.
11 Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kaľipen a nane lače pre ňisoste, ale
radeder anen ola veci avri pro švetlos.
12 Bo hin ladž mek až te vakerel pal oda, so on počoral keren,
13 ale andro švetlos dičhola, save ola veci čačes hine.
14 Bo andro švetlos dičhol savoro. Vašoda hin phendo:

„Preker tut, tu so soves,
ušťi andral o meriben
a švicinela tuke o Kristus.“

15 Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren – na sar o nagoďaver, ale
sar o goďaver.
16 Kala dživesa nane lače, vašoda viužinen dojekh ora pre oda, hoj te keren o
lačo.
17 Ma aven nagoďaver, ale achaľon, so tumendar o Raj kamel.
18 Ma mačon la moľatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen, ale aven
naplňimen le Svete Duchoha.
19 Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne giľenca a giľaven
the bašaven andral o jilo le Rajeske.
20 Vaš savoreske paľikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare Rajeskro
le Ježišoskro Kristoskro.

Pal o veradune

21 Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.
22 O džuvľa pes mi podden peskre romenge sar le Rajeske.
23 Bo o murš hin o šero la džuvľake, avke sar hin o Kristus o šero la cirkvake,
peskre ťeloske, saveske hino Spasiťeľis.
24 Ale avke, sar pes e cirkev poddel le Kristoske andre savoreste, avke pes mi podden
the o džuvľa peskre romenge.
25 Tumen muršale, kamen le romňijen avke, sar the o Kristus kamelas peskri cirkev
a diňa vaš lake pes korkores,
26 hoj la te pošvecinel a te žužarel andro paňi prekal o lav.
27 O Kristus kamel anglal peste te ačhavel e slavno cirkev pre savi nane škvrni abo
vraski abo varesavi ajsi chiba, ale kamel hoj te avel sveto a žuži.
28 Avke the o murša mi kamen peskre romňijen avke, sar peskre vlastna ťela. Bo
oda murš, savo kamel peskra romňa, korkoro pes kamel.
29 Bo mek šoha ňiko na sas ajso, hoj te našťi avri ačhiľahas peskro ťelos. Ale sako
les ľikerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e cirkev,
30 bo amen sam leskre ťeloskre kotora.
31 Avke sar hin pisimen: *„Vašoda omukela o murš peskra da the peskre dades, ela
jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh ťelos.“*
32 Kada garuďipen hin baro, ale me oda vakerav pal o Kristus the pal e cirkev.
33 Avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskra romňa sar pes korkores a e
romňi mi del pačiv peskre romes.

6

Pal o čhave the pal o dada

1 Čhavorale, tumen san le Rajeskre, vašoda šunen tumare dajen the tumare daden,
bo oda hin mištes.
2 *„De pačiv tira da the tire dades,“* – kada hin ešebno prikazaňje, paš savo o Del
amen diňa lav –,
3 *„hoj tuke te avel mištes a te džives pre phuv but berš.“*
4 Tumen, dadale, ma choľaren tumare čhaven, ale bararen len mištes avri,
dovakeren lenge a sikaven len pal o Raj.

Pal o raja the pal o otroka

5 Otrokale, šunen tumare phuvakre rajen žuže jilestar sar le Kristus, daraha the
andro izdraňipen.
6 Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le
manušenge, ale sar le Kristoskre otroka, save keren jilestar oda, so hin le Devleske
pre dzeka.

7 Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenge.
8 Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačho, chudela o počiňiben le Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.
9 A tumen, rajale, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen, hoj the tumen the len hin jekh Raj andro ňebos a ov na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

E vizbroj le Devleskri

10 A pro koňec phralale, aven zorale andro Raj the andre leskri zor.
11 Uren pre tumende cal'i vizbroj le Devleskri, hoj te šaj obačhen andro nalače plani le bengeskre.
12 Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duchovne zorenca, le uprune rajenca, save l'idžan kada kalo svetos the le nalače duchenca andro luftos.
13 Vašoda uren pre tumende cal'i vizbroj le Devleskri, hoj te šaj l'ikeren avri, sar avela o nalačho džives, a sar imar predžana savoreha, hoj mek te ačhen.
14 Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o sirimos; uren pre tumende o spravodl'išagos sar o trastuno pancjeris
15 a pro pindre tumenge uren oda, hoj te aven pripravimen te vakerel o evaňjelium pal o smirom.
16 A andre savoreste len o pačaben sar o šťitos, saveha šaj murdaren andre savore jagale šipi le nalačheskre.
17 Len o spaseňje sar e prilba pre tumare šere the e šabľa le Duchoskri, so hin o Lav le Devleskro.
18 Modľinen tumen furt andro Duchos a anen o modľitbi the o mangipena anglo Del. A pašoda den furt pozoris a modľinen tumen vaš savore manuša le Devleskre.
19 Modľinen tumen the vaš ma, hoj mange te avel dino o lav, sar prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garuďipen le evaňjelioskro.
20 Me somas bičhado les te vakerel, a vašoda som akana andre bertena. Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušinav.

O posledna pozdravi

21 O Tichikus, amaro lačho phral the o pačivalo služobňikos andro Raj, dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav.
22 Me les bičhaďom ke tumende, hoj te džanen pal amende, sar sam, a te anel tumenge o radišagos andro jile.
23 O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom, o kamiben the o pačaben.
24 Le Devleskri milosť mi el savorenca, ko kamen amare Rajes le Ježiš Kristus le kamibnaha, so šoha na preačhel.

Le Pavloskro lil le Filipanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišoskre Kristoskre, pisinas savore
Devleskre manušenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Filipi, the le
zborengre vodcenge the dijakonenge.

2 E milosť tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le
Ježišostar Kristostar!

Le Pavloskri modľitba

3 Paľikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende leperav.
4 Andre dojekh miri modľitba man modľinav furt radišagoha vaš tumenge
savorenge,
5 bo mange pomožinenas andre služba le evaňjelioskri le ešebne dživesestar dži
akana.
6 Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lačhi buči, so andre tumende chudňa te kerel,
dži andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.
7 Me mange oda šaj gondoľinav pal tumende savorende. Se tumen mange san andro
jilo, bo savoren tumen hin o kotor manca pre milosť le Devleskri, či akana, sar som
andre bertena, abo akor, sar braňinahas a zoraľarahas o evaňjelium.
8 O Del mange hino švedkos, sar mange pal tumende savorende igen džal le
Ježišoskre Kristoskre kamibnaha.
9 A modľinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter, hoj te
prindžaren o čačipen a mištes te achaľon
10 a te džanen te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modľinav man, hoj te aven žuže the
bi o binos andro Džives le Kristoskro
11 a te avel andre tumende pherdo čačipnaskro ovocje, so avel le Ježišostar
Kristostar – pre slava the pre chvala le Devleskri.

Pal o Pavol andre bertena

12 Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačhiľa, pomožinďa le
evaňjelioske.
13 Savore slugaďa andro palacis a the savore okla džene pes dodžanle, hoj som
phandlo andre vaš o Kristus.
14 Oda, hoj som andre bertena, zoraľarďa but phralen andro Raj, hoj meksa
šmeleder a bi e dar te vakeren o Lav.
15 No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo zavidzinen a kamen pes te
vesekedinel, ale aver džene kazinen pal o Kristus lače jilestar.
16 On oda keren kamibnastar, bo džanen, hoj kade som vašoda, hoj braňinav o
evaňjelium,
17 no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispidel anglal a na keren
oda žužes, bo peske gondoľinen, hoj mange kerena buter pharipen andre bertena.
18 Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj andro
čačipen – pal o Kristus pes kazinel.
Oleske radisaľuvav a mek radisaľuvava,
19 bo džanav, hoj oda mange ela pre zachrana prekal tumare modľitbi the prekal e
pomoca le Ježišoskre Kristoskre Duchoskri.

20 Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre ňisoste na ladžava.
Pačav, hoj leske služinava bi e dar a avke sar furt the akana ela o Kristus barardo
andre miro ťelos – či dživava, abo merava.

Te dživel hin o Kristus

21 Bo prekal mande te dživel hin o Kristus a te merel hin o ziskos.
22 Ale te oleha, hoj dureder dživava andro ťelos, šaj kerava buter lačhi buči, na
džanav so mange te kidel avri.
23 Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo ada mange
uľahas nekfeder;
24 ale prekal tumende hin feder, hoj te ačhav andro ťelos.
25 Aleske pačav a džanav, hoj ačhava a avava tumenca savorenca pre tumaro lačho
the radišagos andro pačaben.
26 Avke tumen mek buter šaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar avava pale
ke tumende.

O dživipen pal o evaňjelium le Kristoskro

27 Ča dživen avke, sar tumenge oda phenel le Kristoskro evaňjelium. Či imar avava
a dikhava tumen, abo na avava, kamav te šunel pal tumende, hoj ačhen zorales andre
jekh duchos a jekhetane tumen maren vaš o pačaben le evaňjelioskro.
28 Ma den tumen ňisoha te daravel avri olenge, ko pre tumende džan! Oda ela
znameňje le Devlestar, hoj on ena zňičimen a tumen avena zachraňimen.
29 Bo tumenge sas diňi e milosť, na ča hoj andro Kristus te pačan, ale the te cerpinen
vaš leske.
30 Se the tumen predžan ajse pharipnaha, savo dikhľan pre ma a pal savo the akana
šunen, hoj mek predžav.

2

1 Vašoda, te tumen hin varesavo povzbuďeňje andro Kristus, varesavo poťešeňje
leskre kamibnastar, varesavo spoločenstvo andro Duchos, varesavo lačhipen the
milosrďenstvo,
2 akor naplňinen miro radišagos avke, hoj gondoľinena jednakones, kamena tumen
jednakones a avena jekh andro duchos the andro gondoľišagos.
3 Ma keren ňič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša te lašaren,
ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar.
4 Ma dikhen sako ča pre tumaro, ale sako the pre oda, so hin avrengro.

Te avas ajse pokorna, sar sas o Ježiš

5 Mi el andre tumende ajso gondoľišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:
6 Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,
peske na gondoľinelas,
hoj mušinel te ačhel
andre le Devleskri podoba,
7 ale korkoro savoro omukľa
a priiľa e podoba le sluhaskri,
ačhiľa ajso sar o manuš
a sikaďa pes sar manuš.
8 Poňižinďa pes
a sas poslušno dži o meriben
– dži o meriben pro kerestos.
9 Vašoda les o Del hazdňa upral savoreste
a diňa les nav, so hin upral dojekh nav,
10 hoj andro nav Ježiš

te banďol dojekh khoč andro ňebos,
the pre phuv the tel e phuv,
11 hoj dojekh čhib te viznavinel,
hoj o Ježiš Kristus hino Raj,
pre slava le Devleskri le Dadeskri.

12 Vašoda, mire lače phralale, sar furt man šunenas – oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som – keren buči pre tumaro spaseňje andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.
13 Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.
14 Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos,
15 hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskre maškar kada falošno the previsardo pokoleňje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheňa pro ňebos.
16 Chuden tumen zorales le dživipnaskre lavestar, hoj mange oda te avel andro Džives le Kristoskro pro lašariben, hoj na denašavas aňi na keravas e buči hijaba.
17 No kajte uľahas miro dživipen avričhordo sar obeta pre sveto služba tumare pačabnaskri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorenca.
18 Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

O Timoteus the o Epafroditos

19 Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a radisaľuvava, sar man dodžanava, sar tumenge hin.
20 Bo nane man ňiko ajso sar ov, ko avke pal tumende gondoľinel a čačes pes pal tumende starinel.
21 Bo savore roden ča peskro a na le Ježišoskro Kristoskro.
22 Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikaďa, bo sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium.
23 Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela.
24 Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.
25 Dičholas pes mange avke, hoj kampel ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales – savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel – saves tumen bičhaďan, hoj pes te starinel pal oda, so mange kampel.
26 Igen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes, hoj tumen došunďan, hoj nasvaľiľa.
27 Bo ov čačes pro meriben nasvaľiľa, ale o Del sas ke leste lačhejileskro, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen.
28 Vašoda les so neksigeder bičhaďom ke tumende, hoj pale te radisaľon, sar les dikhena, a man hoj te avel frimeder pharipen.
29 Avke les prilen savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv,
30 bo vaš e buči le Kristoskri sas imar dži paš o meriben. A na daranďiľa te del the peskro dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen našťi kerďan.

3

O spravodľišagos prekal o pačaben

1 No akana mek phenav, phralale mire, radisaľon andro Raj. Nane mange phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačho.
2 Den tumenge pozoris pro rikone, pro nalače manuša, pre ola, ko čhingeren o ťelos.
3 Bo amen sam čačes obrezimen, amen, ko služinas le Devleske andre leskro Duchos a lašaras pes andro Kristus a na mukas pes pre amaro ťelos,

4 kajte me man šaj mukľomas the pre miro ťelos.
Te peske vareko aver gondoľinel, hoj pes šaj mukel pro ťelos, meksa buter me:
5 Somas obrezimen pro ochtoto džives, andral o izraeliko rodos, andral o kmeňos
Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis;
6 bara choľaha andro jilo igen džavas pre cirkev; a doľikeravas savoro, so kamel o
zakonos.
7 Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar ňič vaš o Kristus.
8 Ale čačes dikhav savoro sar našaďipen, bo vzacneder mange hin, hoj te
prindžarav le Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhiďom a hin mange
oda sar šmeci, hoj te dochudav le Kristus
9 a te avav arakhlo andre leste sar ajso manuš, savo nane čačipnaskro korkoro
pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskro prekal o pačaben andro
Kristus: Čačipnaskro le Devlestar prekal o pačaben;
10 hoj te prindžarav les the e zor, so les uštaďa andral o meriben; hoj te ľidžav leskre
dukha a te avav ajso sar ov andre leskro meriben,
11 hoj varesar te dodžav ke oda, hoj avava uštado andral o meriben.

Te džal pal e ňeboskri odmena

12 Na hoj oda savoro imar te dochudňomas abo imar te uľomas dokonalo, ale
denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar dochudňa.
13 Phralale, me mange na gondoľinav pal mande, hoj imar oda dochudňom, ale
kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav sa, hoj te dochudav oda, so
hin anglal ma.
14 Denašav andro cieľos, hoj te zviťazinav e ňeboskri odmena, prekal savi man o
Del vičinďa andro Ježiš Kristus.
15 A kavke kampel te gondoľinel amenge savorenge, ko sam dospela andro pačaben.
A te pal varesoste avres gondoľinen, the oda tumenge mek o Del sikavela.
16 Ča dživas dureder andre oda, so imar priiľam.
17 Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save dživen
avke, sar tumenge amen sikaďam.
18 Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval phenavas a
the akana rovibnaha phenav, dživen sar ňeprijaťeľa le Kristoskre kerestoske.
19 Lengro koňec hin o meriben, lengro del hin lengro per, lengri slava hin e ladž,
bo gondoľinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv.
20 Ale amaro kher hin andro ňebos a odarik užaras the le Spasiťeľis, le Rajes le
Ježiš Kristus.
21 Ov peskra zoraha, savaha peske šaj thovel savoro tel o pindre, čerinela amare
slaba meribnaskre ťela pre ajse, sar sas leskro oslavimen ťelos.

4

1 Avke, mire lače phralale, saven kamav a save mange chibaľinen, tumen san miro
radišagos the miro lašariben! Vašoda, mire kamibnaskre phralale, ačhen zoraha
andro Raj!

O Pavol zoraľarel le pačabnaskren

2 Mangav tut, Evodio, a mangav the tut, Sinticho: Mi el tumen jekh gondoľišagos
andro Raj!
3 Mangav the tut, miro verno phrala*: Pomožin ole pheňenge, se the on manca
phares kerenas buči vaš o evaňjelium jekhetane le Klementoha the mek avrenca,
savengre nava hine pisimen andre kňižka le dživipnaskri.

* **4:3** Abo: Mangav the tut, Sizigos

4 Radisaľon andro Raj furt a pale phenav: Radisaľon!
5 Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes!
6 Pal ňisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modľitbi the andro mangipena phenen le Devleske paľikeribnaha, so tumenge kampel.
7 A o smirom le Devleskro, so hin upral dojekh godi, chraňinela tumare jile the tumare gondoľišagi andro Ježiš Kristus.
8 No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondoľinen pre oda, so hin čačo, pačivalo, čačipnaskro a žužo, pre oda, so hin šukar, igen lačho a pro lašariben.
9 Keren oda, so sikľiľan, so priiľan, šunďan a dikhľan pre ma. A o Del, savo del o smirom, ela tumenca.

O paľikeriben vaš o dari

10 Igen radisaľiľom andro Raj, hoj tumen pale chudňan te starinel pal ma. Džanav, hoj tumen na preačhiľan pal ma te starinel, ča na sas tumen, kana mange oda te sikavel.
11 Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibaľinel, bo me sikľiľom te avel spokojno oleha, so man hin.
12 Džanav te dživel, sar man hin frima, the akor, sar man hin but. Andre savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te avel spokojno, sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som andro čoripen.
13 Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.
14 Ale mištes kerďan, hoj mange pomožinďan andre miro pharipen.
15 The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudňom te vakerel o evaňjelium, sar odgeľom andral e Macedonija, aňi jekh khangeri mange na pomožinelas andre oda, so mange kampelas, ča tumen korkore.
16 Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhaďan mange buterval oda, so mange kampelas.
17 Na džal mange pal tumare dari, ale džal mange pal o ovocje, so olestar barola pre tumaro lačho.
18 Chudňom savoro, hin man mek buter, sar mange kampel; hin man savoro pherdo olestar, so bičhaďan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e šukar voňa, sar e kamibnaskri obeta igen šukar le Devleske.
19 A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kampel peskre barvaľipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.
20 Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

21 Pozdravinen savore Devleskre manušen andro Ježiš Kristus. The o phrala, save hine manca, tumen pozdravinen.
22 Pozdravinen tumen savore Devleskre manuša a nekbuter ola, ko služinen andro palacis le cisariskro.
23 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro ľil le Kološanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, le Devleskra voľatar o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus
2 pisinas le Devleskre manušenge, le verne phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolosi:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar!

O Pavol paľikerel le Devleske

3 Sar pes modľinas, furt paľikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.
4 Bo šunďam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore manuša le Devleskre,
5 angle naďej, savi tumenge hiňi pripravimen andro ňebos a pal savi imar sigeder šunďan andro čačipnaskro lav, andro evaňjelium,
6 savo avľa ke tumende. Avke sar pal calo svetos avke the maškar tumende oda evaňjelium anel ovocje a rozbarol ole dživesestar, kanastar šunďan a prindžarďan čačes le Devleskri milosť.
7 Avke sar oda sikľiľan le Epafrasistar, amare vzacne phralestar, savo služinel jekhetane amenca a hino verno služobňikos le Kristoskro prekal tumende.
8 Ov amenge vakerelas the pal tumaro kamiben andro Duchos.
9 Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šunďam, pes na preačhas vaš tumenge te modľinel. Mangas le Devles, hoj tumen te naplňinel, hoj te prindžaren, so hin leskri voľa, hoj tumen te avel savoro goďaveripen the savori duchovno goďi.
10 Mangas, hoj te dživen avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lače veci, so kerena, a hoj furt buter a buter te prindžaren le Devles.
11 A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskra slavna zoratar, hoj te birinen savoro te zľidžal, te aven trpezľiva a radišagoha
12 te paľikeren le Dadeske, savo tumendar kerďa ajsen, save šaj chuden o kotor andro ďeďictvos maškar le Devleskre manuša andro kraľišagos le švetloskro.
13 Ov amen cirdňa avri andral e zor le kaľipnaskri a prethoďa andro kraľišagos peskre Čhaskro, saves kamel.
14 Andre leste sam avricinde [prekal leskro rat] a o bini amenge hin odmukle.
15 O Kristus hino o obrazis le ňeviďiťelne Devleskro. Ov hino o ešebno Čhavo, savo hino upral savoreste, so hin stvorimen.
16 Bo andro Kristus sas stvorimen savoro andro ňebos the pre phuv – oda, so dičhol, the oda, so na dičhol, či o troni abo o raja, či o kraľa abo o autoriti – savoro hin stvorimen lestar a prekal leste.
17 O Ježiš hino anglal savoreste a andre leste ľikerel savoro jekhetane.
18 Ov hino o šero le ťeloskro, la cirkvakro. Ov hino ešebno, ko ušťiľa andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno.
19 Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskro Čhavo
20 a prekal leste te zmjerinel savoro, so hin pro ňebos the pre phuv, hoj te anel o smirom prekal leskro rat, savo čuľiľa avri pro kerestos.

21 Tumen sanas varekana igen dur le Devlestar a sanas le Devleskre ňeprijaťeľa
angle tumare nalače skutki, so kerenas a gondoľinenas.
22 Ale akana san zmjerimen leha prekal leskro Čhavo, savo muľa andro manušeskro
ťelos vašoda, hoj tumen te ačhavel anglo Del sveten, žužen the bi o binos.
23 No oda ča akor, te ľikerena avri, te ačhena zorales andro pačaben a te tumen
na visarena het la naďejatar, pal savi šunďan andro evaňjelium. Oda evaňjelium
pes vakerel savore manušenge pro svetos. Me, o Pavol, ačhiľom služobňikos ole
evaňjelioske.

Le Pavloskri služba prekal e cirkev

24 Akana radisaľuvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj ľidžav the me pre miro
ťelos vareso olestar, so o Kristus cerpinďa vaš leskro ťelos, so hin e Cirkev.
25 Me ačhiľom o služobňikos la cirkvakro, avke sar oda o Del kamelas. A diňa man
andre kadi buči prekal tumaro lačho, hoj te vakerav calo lav le Devleskro,
26 o garuďipen, so sas but berša the pokoleňja garudo, ale akana sas sikado le
Devleskre manušenge.
27 Lenge o Del kamľa te del te džanel, savo slavno barvaľipen hin andre oda
garuďipen maškar o narodi. Oda garuďipen hin o Kristus andre tumende, e naďej la
slavakri.
28 Ov hin oda, pal kaste kazinas, dovakeras a sikavas dojekhe manušes andre savoro
goďaveripen, hoj dojekhe manušes te anas anglo Del sar dokonales andro Kristus.
29 A vaš kada man marav a kerav savoro leskra zoraha, savi andre mande zorales
kerel.

2

1 Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buči vaš tumenge the vaš ola, ko
hine andre Laodikea, the vaš savorenge, save man mek šoha na dikhle.
2 Kamav, hoj te aven povzbudzimen andro jile a spojimen andro kamiben, hoj te
dochuden savoro barvaľipen andre oda, hoj achaľona savoreske a prindžarena le
Devleskro garuďipen, so hin o Kristus.
3 Bo andre leste hin garudo savoro goďaveripen the o prindžaripen, so hin baro
barvaľipen.
4 Ale kada phenav vašoda, hoj tumen ňiko te na odcirdel le falošne vakeribnaha.
5 Bo kajte na som tumenca andro ťelos, som tumenca andro duchos a radisaľuvav,
sar dikhav tumaro poradkos the tumaro zoralo pačaben andro Kristus.

Andro Kristus hin savori plnosť

6 Sar priiľan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha.
7 Aven zakoreňimen the zathode andre leste, zorale andro pačaben, avke sar sanas
sikade, a aven naplňimen le paľikeribnaha.
8 Den tumenge pozoris pre oda, hoj tumen vareko te na lel andro otroctvos varesava
prazdna the falošna filozofijaha, savi hiňi zathoďi pre le manušengre tradiciji the pro
svetoskre sikavibena, a na pro Kristus.
9 Bo andro Kristus dživel savori plnosť le Devleskri, andre le manušeskro ťelos.
10 A the tumen dochudňan e plnosť andre leste. Ov hino upral savore raja the
autoriti.
11 Tumen san andre leste obrezimen, ale na san obrezimen le manušeskre vastenca.
Ale o Kristus tumen obrezinďa akor, sar sas pal tumende čhido tele o ťelesno dživipen.
12 Bo sar sanas bolde, sanas parunde le Kristoha a andro boľipen sanas the uštade
andral o meriben jekhetane le Kristoha prekal o pačaben andre zor le Devleskri, savo
les uštaďa andral o meriben.

13 A the tumen, so sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj na sanas
obrezimen pre tumare ťela, o Del obdžiďarďa jekhetane le Kristoha, sar amenge
odmukľa savore bini.
14 O Del mažinďa avri oda dlžno ľil, so svedčinelas pre amende, hoj na doľikerahas
le Mojžišoskro zakonos. Mažinďa avri oda ľil oleha, hoj les primarďa pro kerestos.
15 Odzbrojinďa le duchovne rajen the autoriten a anďa len avri anglal sakoneste
pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende zviťazinďa.
16 Ňiko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, aňi vaš varesavo inepos, aňi
vaš o inepos le Neve čhoneskro, aňi vaš o šabat.
17 Bo kala hine ča o ciňi ole vecengre, so avena, ale e skutočnosť hin o Kristus.
18 Ma domuken, hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorna a lašaren
le aňjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o viťazstvo. On pes ča furt
ľidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre peskro manušeskro
gondoľišagos.
19 Kajse manuša pes na ľikeren le šerestar, so hin o Kristus. O šero ľikerel
jekhetane calo ťelos, savo hino prephandlo le šľachenca the le klubenca, hoj te barol
avke, sar oda o Del kamel.

Nevo dživipen andro Kristus

20 Te imar muľan le Kristoha kale duchovne zorenge andral kada svetos, akor soske
tumen mek podden sar ola manuša, so dživen andro svetos, kajse prikazenge?
21 „Ma chude tut olestar! Ma koštoľin! Aňi ma le andro vasta!“
22 Oda hin ča le manušeskre prikazi the sikavibena pal o veci, so pes chal a pijel –
hine ča jekhvar pre chasna a paľis nane.
23 Kajse prikazi dičhon avri sar goďaver, bo ola manuša korkore pestar keren
pobožna the pokorna oleha, hoj peskre ťela den te cerpinel. Ale oda na pomožinel le
manušeske, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o ťelos.

3

1 Avke, te imar ušťiľan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin upre, kaj
bešel o Kristus pal e čači sera le Devleskri.
2 Gondoľinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv.
3 Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del.
4 A sar pes sikavela o Kristus, tumaro dživipen, akor pes the tumen leha sikavena
andre slava.

O purano the o nevo dživipen

5 Vašoda murdaren andre tumende o žadosci le ťeloskre: O lubipen, o nalačhipen,
o nažužipen, e nalačhi žadosca the o lakomstvo, so hin e modloslužba.
6 Angle kala veci avel e choľi le Devleskri pre ola, ko na kamen te šunel.
7 The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas.
8 Ale akana čhiven tumendar kada savoro het: E choľi, e vibušnosť, o nalačhipen,
o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj.
9 Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhiďan tele le purane manušes leskre
skutkenca
10 a urďan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskri
podoba, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerďa.
11 Avke akana imar nane rozďjel či hin vareko Grekos abo Židos, obrezimen abo
naobrezimen, cudzincos abo barbaris*, otrokos abo slobodno, ale o Kristus hin savoro
a ov hino andre savorende.

* **3:11** Skitos

12 Tumen san le Devleskre avrikidle manuša, sveta, saven o Del igen kamel,
vašoda tumen uren andro lačhejileskeriben, lačhipen, pokora, kovlejileskeriben the
trpezľivosť.
13 Zľidžan jekh avres a odmuken tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste.
Odmuken jekh avreske avke, sar o Kristus odmukľa tumenge.
14 Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, savo sphandel savoro andre
dokonalo jednota.
15 A o smirom le Kristoskro mi ľidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh ťelos,
hoj te dživen andro smirom. A aven vďačna.
16 O lav le Kristoskro mi el barvales andre tumende. Andre savoro goďaveripen
sikaven jekh avres a dovakeren tumenge. A paľikeribnaha andro jile giľaven le
Devleske o žalmi, o chvali the o duchovna giľa.
17 A savoro, so keren, abo vakeren, keren andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a
prekal leste paľikeren le Devleske, amare Dadeske.

Sar te dživel o nevo dživipen

18 Džuvľale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kampel te kerel andro
Raj.
19 Muršale, kamen tumare romňijen a ma chučkeren pre lende avri choľaha.
20 Čhavorale, šunen le dajen the le daden andre savoreste, bo ada hin le Rajeske
pre dzeka.
21 Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre
peste.
22 Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča
anglal lengre jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale služinen
žuže jilestar a daratar le Devlestar.
23 Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenge.
24 Se džanen, hoj le Rajestar chudena o ďeďictvos sar o počiňiben, bo le Rajeske le
Kristoske služinen.
25 Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerďa. Bo o
Del peske na kidel avri ňisave manušes, sar sudzinel.

4

1 Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin spravodľivo a so peske zaslužinen. Se
džanen, hoj the tumen hin Raj andro ňebos.

Te ačhen andro modľitbi

2 Ačhen andro modľitbi, aven upre a ma soven, ale furt paľikeren le Devleske.
3 Modľinen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o vudar prekal
o lav, hoj te vakeras le Kristoskro garuďipen, vaš savo som akana andre bertena.
4 Modľinen tumen, hoj oda garuďipen te sikavav žužes, avke sar kampel.
5 Dživen goďaha anglo napačabnaskre manuša a viužinen avri dojekh časos.
6 Tumaro vakeriben mi el furt pherdo le kamibnaha, lačho sar o chaben le loneha,
hoj te džanen, sar kampel sakoneske te odphenel.

O posledna pozdravi

7 Miro lačho phral the pačivalo služobňikos, savo amenca jekhetane služinel le
Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel savoro, so manca hin.
8 Me les bičhaďom ke tumende vašoda, hoj tumen te dodžanen, sar amenge hin a
so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile.
9 Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačho phral, saves igen kamas a hino jekh
tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.

10 Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre bertena, the
o Marek, le Barnabašiskro strično phral. (Pal leste tumenge imar pisinďom, hoj les
te prilen, te avela ke tumende.)
11 Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča on
korkore keren manca jekhetane buči prekal o kraľišagos le Devleskro a but mange
pomožinde.
12 Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino jekh tumendar, o sluhas le Ježišoskro
Kristoskro, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskre modľitbi, hoj te ačhen
zoraha andro pačaben, te aven dokonala a andre savoreste te keren le Devleskri
voľa.
13 Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre
Laodikea the andro Hierapolis.
14 Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas.
15 Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nimfa the e khangeri, so hiňi
andre leskro kher.
16 A sar ela o ľil pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andre khangeri
andre Laodikea. A tumen pregenen o ľil andral e Laodikea.
17 A phenen le Archipaske: Snažin tut te dokerel odi buči, so priiľal le Rajestar.
18 Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma bisteren pre
mire lanci! E milosť le Devleskri mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro ešebno ľil le Tesaloničanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andro foros Tesalonika,
la khangerake, so hiňi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš Kristus:

E milosť the o smirom tumenge!

2 Amen paľikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen leperas andre
amare modľitbi.
3 Na preačhas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le pačabnastar,
tumari služba andro kamiben the oda, savi zoraľi hiňi tumari naďej andre amaro Raj
Ježiš Kristus.
4 Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidňa peske tumen avri.
5 Bo amaro evaňjelium na avľa ke tumende ča le lavenca, ale la zoraha the le Svete
Duchoha the andre bari istota. Se tumen džanen, sar dživahas maškar tumende, a
oda sas prekal tumaro lačho.
6 A tumen napodobňinenas amen a the le Rajes, sar priiľan o lav andro but cerpišagi
radišagoha le Svete Duchostar.
7 Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the andre Achaja.
8 Bo tumendar geľa o lav le Rajeskro na ča andre Macedonija the andre Achaja –
pre dojekh than pes rozľigenďa tumaro pačaben andro Del. Vašoda amenge imar na
kampel buter ňič te vakerel,
9 bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priiľan a sar tumen visarďan le
modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske.
10 Vašoda akana užaren leskre Čhas le Ježiš, saves o Del uštaďa andral o meriben
a savo amen zachraňinel andral odi choľi, so avela.

2

Pal e buči andre Tesalonika

1 Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avľam ke tumende hijaba.
2 Se džanen, hoj angloda but precerpinďam andro Filipi a hoj amen ande avri pre
ladž. Ale the avke arakhľam e zor andro Del te vakerel tumenge o evaňjelium le
Devleskro bi e dar, kajte but manuša džanas pre amende.
3 Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas avri, a na sas
aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca,
4 ale vašoda, hoj amen o Del dikhľa sar hodnen, diňa amenge o evaňjelium a avke
les vakeras – na avke, hoj te avas pre dzeka le manušenge, ale le Devleske, savo
skušinel amare jile.
5 Se tumen džanen, hoj šoha tumenge na vakerahas gule lava, aňi na samas izdrade
pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro švedkos.
6 Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi ňikastar avrestar.
7 Bo sar o apoštola le Kristoskre šaj tumendar užarďamas, hoj pes pal amende te
starinen.
No amen avke na kerďam, ale samas ke tumende kamibnaskre sar e daj, savi pes
starinel pal peskre čhave.

8 Avke tumen kamahas, hoj anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale dahas the
peskre dživipena, bo igen peske tumen zakamľam.
9 Se leperen tumenge, phralale, pre amari phari buči. Rat-džives kerahas, hoj te na
avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o evaňjelium le Devleskro.
10 Tumen san švedki a the o Del, sar pobožňe, spravodľivones the žužes pes
ľikerahas maškar tumende, so pačan.
11 Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o dad kerel
peskre čhaha:
12 Zoraľarahas, dovakerahas a priphenahas tumenge, hoj te dživen lačho dživipen,
so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskro kraľišagos the andre
peskri slava.
13 Vašoda na preačhas te paľikerel le Devleske, hoj na priiľan sar o lav le
manušeskro, oda lav, so šunďan amendar, ale sar le Devleskro lav. Bo ajso čačes
hino oda lav, so kerel andre tumende, save pačan.
14 Se tumen, phralale, ačhiľan ajse sar le Devleskre zbori andro Ježiš Kristus andre
Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, avke the tumen cerpinenas tumare
manušendar.
15 Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš a the peskre proroken a the pre amende
džanas. On nane le Devleske pre dzeka a hine ňeprijaťeľa savore manušenge.
16 Na domuken amenge te vakerel le avre narodenge, hoj te aven zachraňimen, a
oleha mek furt buter dothoven paš peskre bini. Ale e choľi le Devleskri imar avľa pre
lende.

O Pavol kamel te avel pale ke lende

17 Phralale, kajte amen geľam het tumendar pro sikra, na geľam het le jileha. Igen
tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen te dikhas.
18 A kamahas te avel ke tumende – me, o Pavol, buterval kamavas – ale o satan
amenge na domukľa.
19 Bo ko hin amari naďej, amaro radišagos, vaj amari baripnaskri koruna? Či na
san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela?
20 Tumen san amari slava the amaro radišagos!

3

1 Vašoda, hoj imar buter našťi ľikerahas avri, phenďam peske, hoj ačhaha andro
Ateni korkore,
2 sar bičhaďam le Timoteus, amare phrales the le Devleskre služobňikos, savo
amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskro, hoj tumen te
zoraľarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske,
3 hoj ňiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen korkore džanen,
hoj amen sar pačabnaskre manuša mušinas kajse pharipenenca te predžal.
4 The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj pre amende avena
o pharipena. A džanen, hoj avke pes the ačhiľa.
5 Vašoda, sar me imar buter našťi ľikerďom avri, bičhaďom les, hoj man te
dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari buči paľis
na uľahas pre ňisoste.
6 Ale akana, sar avľa o Timoteus tumendar ke amende, anďa amenge o lačho hiros
pal tumaro pačaben the kamiben. Phenďa amenge, hoj pre amende furt gondoľinen
andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel – avke sar the amen tumen.
7 Vašoda, phralale, radisaľiľam tumare pačabnaske, kajte amen hin bare pharipena
the cerpišagi.
8 Akana obdžiďiľam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj.

9 Se soha šaj paľikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro radišagos, so amen
tumendar hin angle amaro Del?
10 Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so mek kampel
tumare pačabnaske.
11 Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi ľidžal amaro
drom ke tumende.
12 A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben jekh ke avreste a the ke sakoneste te barol
a te prečuľal avri, avke sar hin amaro kamiben ke tumende.
13 Mi zoraľarel tumen andro jile, hoj te aven sveta the bi o binos anglo Del amaro
Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskre manušenca. Amen.

4

O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka

1 No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro Raj Ježiš,
hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priiľan. Bo amen tumen sikaďam, sar
kampel te dživel a te avel pre dzeka le Devleske a avke imar the dživen.
2 Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.
3 Bo kada hin, so o Del kamel: tumaro posveťeňje, hoj tumen te zľikeren le
lubipnastar,
4 hoj sako tumendar te džanel sar te dživel peskra romňaha svetones the andre
pačiv
5 a na andre džungaľi žadosca, sar oda keren o pohana, save na prindžaren le
Devles.
6 Ňiko te na thovel avri peskre phraleha avke, hoj kerela vareso leskra romňaha.
Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar sigeder zoraha
priphenďam the dovakerďam.
7 Bo na vičinďa amen o Del pre oda, hoj te avas nažuže, ale hoj te dživas sveto
dživipen.
8 Ko kada na prilel, na prilel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale le Devlestar,
savo tumen del peskre Svete Duchos.
9 Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kampel te pisinel, bo tumen san
korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen.
10 Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre caľi Macedonija. Ale
mangas tumen, hoj oda te keren mek buter.
11 Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako pes mi starinel pal peskro
a mi kerel peskre vastenca e buči, avke sar tumenge oda phenďam.
12 Bo oleha tumen ľikerena šukares anglal ola, ko na pačan, a na avena ňikaske
pre meň.

Sar o Raj avela tele

13 Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar mule. Bo
na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane naďej.
14 Bo te amen pačas, hoj o Ježiš muľa a ušťiľa andral o meriben, ta akor pačas the
oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, ko mule pačabnaha andre leste.
15 Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskre: Amen, save mek dživaha,
sar avela o Raj, na predenašaha olen, ko imar mule.
16 Bo sar šunďola o zoralo rozkazis, le archaňjeloskro hangos the le Devleskri truba,
korkoro o Raj avela tele andral o ňebos a ola, ko mule andro Kristus, ušťena ešebna.
17 A paľis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvareste cirdle upre jekhetane
lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha le Rajeha pro furt.

18 Vašoda tumen zoraľaren jekh avren kale lavenca.

5

1 Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kampel tumenge te pisinel,
2 bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskro avela avke sar o živaňis prekal e rat.
3 Bo sar vakerena: „Smirom hin a na mušinas pes te daral,“ akor e bari bibach, avela jekhvareste pre lende, sar o dukha pre khabňi džuvľi a na denašena.
4 Ale tumen, phralale, na san andro kaľipen, hoj tumen oda Džives te zachudel sar o živaňis.
5 Bo tumen savore san o čhave le švetloskre the o čhave le dživeseskre. Amen na sam o čhave le kaľipnaskre the la račakre.
6 Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas strižba.
7 Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate.
8 Ale amen, save sam o čhave le dživeseskre, avas strižba, uras pre peste o pancjeris le pačabnaskro the le kamibnaskro a sar e prilba e naďej pro spaseňje.
9 Bo o Del peske amen na kidňa avri pre peskri choľi, ale pre oda, hoj te dochudas o spaseňje prekal amaro Raj Ježiš Kristus,
10 savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha – či sam džide abo mule.
11 Vašoda tumen zoraľaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the keren.

O posledna pozdravi

12 Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te ľikeren olen, ko maškar tumende keren e phari buči, ko hine upral tumende andro Raj a sikaven tumen.
13 Igen tumenge len važinen a kamen len vaš lengri buči. Dživen andro smirom jekh avreha!
14 A mangas tumen, phralale: Dovakeren olenge, ko na kamen te kerel buči, podhazden olen, ko pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha ľikeren avri.
15 Dodikhen pre oda, hoj ňiko te na visarel varekaske pale o nalačho vaš o nalačho, ale furt tumen snažinen te kerel o lačho jekh avreske a the savore manušenge.
16 Furt radisaľon!
17 Ma preačhen tumen te modľinel!
18 Andre savoreste paľikeren, bo ada hin le Devleskri voľa prekal tumende andro Ježiš Kristus.
19 Ma murdaren andre e jag le Svete Duchoskri.
20 Ma dikhen tele o proroctva,
21 ale savoro skušinen a o lačho tumenge muken.
22 Ňič tumen te na chal le ňisave nalačhipnaha.
23 A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sveten andre savoreste a mi doľikerel tumen – calo tumaro duchos, duša the ťelos – bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus.
24 Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

25 Phralale, modľinen tumen vaš amenge!
26 Pozdravinen šukares savore phralen jilestar.
27 Mangav tumen anglo Raj: Pregenen kada ľil savore svete phralenge.
28 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi avel tumenca!

Le Pavloskro dujto ľil
le Tesaloničanenge

O pozdravos

1 Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andre khangeri andro
foros Tesalonika, save patrinen le Devleske, amare Dadeske the le Rajeske le Ježišoske
Kristoske:

2 E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar,
le Ježišostar Kristostar!

Pal o sudos

3 Phralale, amen mušinas vaš tumenge te paľikerel furt le Devleske a hin vaš soske,
bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke avreste.
4 Vašoda the amen korkore pes lašaras tumenca andro khangera le Devleskre, hoj
sar ľikeren avri a pačan andre savore tumare pharipena the skuški, savenca predžan.
5 Kada savoro sikavel pre le Devleskro čačipnaskro sudos, a vašoda avena hodna
te džal andro kraľišagos le Devleskro, vaš savo the cerpinen.
6 Bo o Del hino čačipnaskro: Dela pale o pharipen olenge, ko tumenge keren o
pharipen,
7 ale tumenge, save san andro pharipen, dela o smirom le pharipnastar avke, sar the
amenge, akor sar pes andral o ňebos sikavela o Raj o Ježiš peskre zorale aňjelenca.
8 Akor marela andro jagale plameňa olen, ko na prindžaren le Devles, the olen, ko
na šunen o evaňjelium amare Rajeskro le Ježišoskro.
9 Lengro trestos hin, hoj ena zňičimen pro furt dur le Rajeskre mujestar the leskra
slavakra zoratar,
10 andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te avel e slava savore leskre
manušendar the e bari pačiv savorendar, save pačanďile. Tumen avena maškar
lende, bo pačanďiľan amare sveďectvoske.
11 Vašoda pes furt vaš tumenge modľinas, hoj tumendar amaro Del te kerel hodnen
te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinďa, a hoj peskra zoraha te dokerel
savoro lačho, so tumen kamen, a the dojekh pačabnaskri buči.
12 Modľinas pes vaš oda, hoj o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro te avel
barardo andre tumende a tumen andre leste prekal e milosť, so del o Del the amaro
Raj, o Ježiš Kristus.

2

O znameňja andro džives le Rajeskro

1 Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar amen lela ke
peste, mangas tumen, phralale,
2 ma den tumen te daravel avri ňisave duchoha, aňi laveha, aňi ľileha – so dičhol,
hoj hin amendar –, so phenen, hoj o Džives le Kristoskro imar avľa.
3 Ma den tumen ňisoha a ňikaha te klaminel, bo o Džives le Kristoskro na avela,
medik pes na ačhela oda, hoj but manuša oddžana le pačabnastar, a medik pes na
sikavela o Manuš le Binoskro, oda, kas o Del zňičinela andro peklos.
4 Ov džala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste, so pes vičinel Del, abo pes
lašarel, vašoda peske bešela andro chramos le Devleskro a kerela pestar, hoj ov hino
Del.

5 Bisterďan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende?
6 A tumen džanen, so les akana zľikerel, hoj pes te sikavel ča andre oda časos, so hin dino prekal leste.
7 A e zor le nalačhipnaskri imar kerel počoral, bo mek hino zľikerdo, no ča dži akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zľikerel.
8 A paľis pes oda Manuš le Binoskro sikavela, saves o Raj o Ježiš murdarela le dichoha andral peskro muj a zňičinela peskra slavaha, sar avela.
9 Oda Manuš le Binoskro avela savora zoraha le satanostar a kerela falošna znameňja the zazraki,
10 hoj te cirdel andro nalačhipen olen, ko ena zňičimen, bo na priile a na kamle o čačipen, hoj te aven spasimen.
11 Vašoda pre lende o Del bičhavel e zor, so len ľidžala andro bludi, hoj te pačan le klamišagoske.
12 Avke ena odsudzimen savore, ko na pačanďile le čačipnaske, ale rado kamenas o nalačhipen.

Te ačhen zorales

13 Ale amen mušinas furt te paľikerel le Devleske vaš tumenge, phralale, saven o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidňa sar ešebnen, hoj te aven spasimen, a pošvecinďa tumen le Duchoha the le pačabnaha andro čačipen.
14 Akor, sar amendar šunďan o evaňjelium, vičinďa tumen ke oda, hoj te prilen e slava amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri.
15 Vašoda, phralale, ačhen zorales a ľikeren oda, so sikľiľan, či amare lavestar abo amare ľilestar.
16 A korkoro amaro Raj, o Ježiš Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamľa a diňa amen peskra milosťaha o večno radišagos the e lačhi naďej,
17 mi poťešinel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh lačho skutkos the lav.

3

O Pavol peske mangel modľitbi

1 Dureder, phralale, modľinen tumen vaš amenge, hoj pes o lav le Rajeskro sig te rozľiďžal a te prilel andre pačiv the avrether avke sar ke tumende.
2 A modľinen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalače the napačivale manušendar, bo na sakones hin pačaben.
3 Ale o Raj hino pačivalo. Ov tumen dela zor a chraňinela le nalačhestar.
4 Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas.
5 O Raj mi ľidžal tumare jile ko kamiben le Devleskro the ke trpezľivosť le Kristoskri.

Sako te kerel buči

6 Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj tumen te odcirden dojekhe phralestar, savo dživel leňivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudňan.
7 Tumen korkore džanen, hoj kampel te kerel avke sar amen, bo amen na dživahas maškar tumende leňivones:
8 Na chahas o maro ňikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-džives, hoj te na avas ňikaske tumendar pro starišagos.
9 Amen kerďam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen.
10 A sar samas ke tumende, prikazinahas tumenge kada: „Oda, ko na kamel te kerel buči, aňi te na chal!“

11 Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes ľikeren – ňič na
keren, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kampel.
12 Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj šukares te
keren buči, a avke te chan peskro maro.
13 Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen,
14 a te vareko na šunel amaro lav andre kada ľil, pre oda manuš tumenge den
pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal.
15 Ma len les sar ňeprijaťeľis, ale dovakeren leske sar phraleske.

O posledna pozdravi

16 Korkoro o Raj, savestar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre dojekh
časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!
17 Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada hin o
znakos* andre savore mire ľila.
18 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca!

* **3:17** Abo: o podpisos

Le Pavloskro ešebno lil le Timoteoske

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado le Devlestar
amare Spasiťeľistar the le Ježišostar Kristostar, savo hino amari naďej,
2 pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milosť, o lačhejileskeriben
the o smirom!

Pal o falošno sikaviben

3 Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te
ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven falošno
sikaviben.
4 Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le ňekoňečne rodok-
meňenca, bo kajse lava na služinen le Devleskra bučake, savi pes kerel le pačabnaha,
ale sigeder anen o vesekedišagi.
5 O cieľos ole prikaziskro hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral o lačho
svedomje the andral o čačo pačaben.
6 Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena.
7 On kamen te avel o učiťeľa le zakonoskre, ale aňi na achaľon, so vakeren, a aňi
oda, pre soste avke ačhen.
8 Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačho – te les vareko lel avke, sar kampel.
9 A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskre, ale prekal ola,
ko na doľikeren o zakonos a ko pes na podden – hino dino prekal o bijedevleskre
the binošna, prekal ola, ko nane sveta aňi žuže, the prekal o vrahi, prekal ola, ko
murdaren le dajen the le daden.
10 O zakonos hino the prekal o lubara, prekal o murša, so soven le muršenca,
prekal ola, ko cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara the prekal ola, ko den
lav klamišagoha, a prekal sakoneste, ko dživen avke, hoj pes oda na zdžal le saste
sikavibnaha.
11 Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaňjelium le požehňimen Devleskro,
savo mange sas dino te vakerel.

Paľikeriben le Devleske

12 Paľikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diňa zor te kerel leskri
buči. Paľikerav leske, hoj man dikhľa sar vernones a ačhaďa man andre služba,
13 man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas pre leste a dukhavavas
les. Ale o Del sas ke mande lačhejileskro, bo mek na somas andro pačaben a na
džanavas, so kerav.
14 Ale o Raj pre ma čhiďa avri barvales peskri milosť a diňa man o pačaben the o
kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.
15 Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal: O Ježiš Kristus
avľa pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som nekgoreder.
16 Ale o Del sas ke mande lačhejileskro vašoda, hoj pre ma ešebno o Ježiš Kristus
sikaďa peskri bari trpezľivosť, sar priklados prekal ola, ko pačana andre leste, a avke
chudena o večno dživipen.
17 Le večne Kraľiske, le jekhe Devleske, savo furt dživel a saves našťi te dikhel, mi
džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.

18 Timoteus, čhavo miro, kada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro prorocka
lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares tut lenca o lačho
mariben
19 a ľikeres tuke o pačaben the o lačho svedomje! Varesave džene preačhile te
šunel peskro svedomje, a vašoda lengro pačaben rozpeľa.
20 Lendar hin o Himeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske, hoj te odsikľon
pes te ruhinel.

2

Pal e modľitba

1 Mangav tut anglal savoreste, hoj pes te keren o modľitbi, o mangipena, o prosbi
vaš avrenge a the o paľikeribena vaš savore manuša.
2 A modľinen tumen the vaš o kraľa the vaš savore autoriti, hoj te dživas andro
smirom cicho dživipen andre savori pobožnosť the svetosť.
3 Kada hin lačho the šukar anglo Del amaro Spasiťeľis,
4 savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren o čačipen.
5 Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh prostredňikos maškar o Del the maškar o manuša,
o manuš Ježiš Kristus,
6 savo počinďa peskre dživipnaha, hoj te cinel avri savore manušen. O Del amenge
ada sikaďa andro spravno časos.
7 Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazaťeľis, o učiťeľis le pohanenge,
hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo, na klaminav!
8 Vašoda kamav, hoj pes o murša te modľinen pre dojekh than a te hazden o sveta
vasta bi e choľi the vesekedišagos.
9 Avke the o džuvľa pes mi uren rajikanes, avke sar kampel, žužipnaha the
zľikeribnaha, jednoduche uchaňibnaha, bi o somnakaj, perli abo barikane gada,
10 ale mi šukaľaren pes le lače skutkenca, avke sar oda kampel te kerel le
džuvľenge, save phenen, hoj lašaren le Devles.
11 E džuvľi cichones mi sikľol savora pokoraha.
12 La džuvľake na domukav te sikavel, aňi te ľidžal le muršes, ale mi avel čhit.
13 Bo o Adam sas stvorimen ešebno a až paľis e Eva.
14 A na o Adam sas klamimen, ale e džuvľi sas klamimen a kerďa o binos.
15 Ale e džuvľi ela zachraňimen prekal oda, hoj anela pro svetos le čhavoren, te
ačhela andro pačaben, kamiben, sveto dživipen the zľikeriben.

3

Pal o vodci andro khangera

1 Kala lava hin čačipen: Te vareko kamel te ľidžal e khangeri, mangel peske lačhi
služba.
2 Oda, ko ľidžal e khangeri, mušinel te dživel avke, hoj te na avel pre leste so te
phenel, murš jekha džuvľakro, strižbo, goďaver the rajikano, savo presikavel e pačiv
le hoscenge a džanel te sikavel avren.
3 Našťi avel pijakos, aňi maribnaskro, ale kovlo, aňi ajso, savo pes choľarel sig, aňi
ajso, savo izdral pal o love.
4 Mušinel mištes te ľidžal peskro kher a te sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te
den pačiv.
5 Ale te vareko na džanel te ľidžal peskro kher, sar pes paľis starinela pal e khangeri
le Devleskri?
6 Oda, ko ľidžal e khangeri, našťi avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano
a te na avel odsudzimen avke sar o beng.

7 Ale mušinel pal leste te džal o lačho hiros the le manušendar, save na pačan, hoj
te na perel andre ladž aňi le bengeske andre pasca.

Pal o dijakona

8 Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivalones a mušinen te doľikerel peskro
lav. Našťi aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love,
9 ale ajse, save o čačipen le pačabnaskro ľikeren andro žužo svedomje.
10 No the on mi aven ešeb skušimen avri a paľis, sar pre lende na ela so te phenel,
šaj keren e dijakonoskri služba.
11 Avke the lengre romňija te aven lače, na pľetkarki, ale strižba the pačivale
andre savoreste.
12 Le dijakonen mi el ča jekh romňi a mi džanen mištes te ľidžal peskre čhaven
the peskre khera.
13 Bo pal ola, ko mištes keren e dijakonoskri služba, džal o lačho hiros a šaj vakeren
bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

O baro garuďipen

14 Pisinav tuke kada ľil, ale pačav, hoj sig ke tu avava.
15 No, te avľomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kampel te ľikerel andro kher
le Devleskro, so hin e cirkev le džide Devleskri, o slupos the o zoralo zaklados le
čačipnaskro.
16 Čačes viznavinas, baro garuďipen hin andre oda, so pačas:
O Kristus sas zjavimen andro ťelos,
ospravedlňimen andro Duchos,
dikhle les o aňjela,
maškar o narodi pal leste kazinenas,
pačanďile andre leste andro svetos
a sas ilo upre andre slava.

4

Pal o falošna učiťeľa

1 O Duchos phenel igen jasňe, hoj andro posledna časi oddžana varesave džene
le pačabnastar a ľikerena pes le klamišagoskre duchendar the le demonengre
sikavibenendar.
2 Kada sikaviben avel le dujemujengre manušendar, save klaminen a na šunen
imar peskro svedomje, sar te lende uľahas avrilabardo le jagale trasteha.
3 Kala manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a zakazinen te chal
varesave chabena, so o Del kerďa, hoj len paľikeribnaha te chan ola, ko pačan a
prindžaren o čačipen.
4 Ale savoro, so o Del kerďa, hin lačho a ňič na kampel te odčhivel het, te pes prilel
paľikeribnaha.
5 Bo o chaben pes pošvecinel le Devleskre laveha the la modľitbaha.
6 Te kada sikaveha le phralen, aveha lačho služobňikos le Ježišoske Kristoske,
avribarardo le pačabnaskre lavenca the le lače sikavibnaha, savestar tut dži akana
ľikerehas.

O lačho služobňikos le Ježišoskro

7 Ale ola bijedevleskre paramisa ma prile, ale sigeder tut zoraľar andro sveto
dživipen anglo Del.
8 Bo te zoraľares tiro ťelos, oda anel ča frima chasna, ale o sveto dživipen anel
chasna the andre kada dživipen the andre oda dživipen, so avela.
9 Kala lava hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal.

10 Vašoda keras buči a trapinas pes, bo mukas pes pro džido Del, savo hino Spasiťeľis
savore manušenge, no mek buter olenge, ko pačan.
11 Kada prikazin a sikav.
12 Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale sikav o priklados
le pačabnaskre manušenge, sar pes kampel te ľikerel andro lav, dživipen, kamiben,
pačaben the žužipen.
13 Medik me avava, gen o Lav, kazin a sikav le manušen.
14 Ma zamuk oda duchovno daros, so hin andre tu a savo tuke sas dino prekal o
prorocko lav, sar pre tu o starši thode peskre vasta.
15 Kala veci ker a muk tut andre oda cale jileha, hoj savore manuša te dikhen, sar
džas anglal andro pačaben.
16 De tuke pozoris pre tu the pre tiro sikaviben. Ač andre oda! Bo te kada kereha,
zachraňineha tut a the olen, ko tut šunen.

5

O vdovi, o phureder manuša the o otroka

1 Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar dadeske, le
ternederenge sar phralenge,
2 le phuredere džuvľenge sar dajenge a le ternedere džuvľenge sar pheňenge,
andre savoro žužipen.
3 De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi.
4 Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb mi sikaven te avel
pobožna andre peskro kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge the le dadenge,
bo oda hin šukares anglo Del.
5 E čači vdova, savi hiňi korkori a nane la ňiko, pes zmukel pro Del a rat-džives
hiňi andro modľitbi the mangipena.
6 Ale ajsi vdova, savi dživel rozmukles, hiňi muľi, kajte dživel.
7 Prikazin lenge kada, hoj ňikas pre lende te na avel so te phenel,
8 bo te pes vareko na starinel pal peskri famelija a meksa buter pal ola džene,
ko leha dživen andro kher, akor zaprinďa o pačaben a hino goreder sar o
napačabnaskre.
9 Vdovake pes rachinel odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas ča jekhvar
veraduňi
10 a džal pal late o lačho hiros, hoj kerelas o lačhipen, bararďa avri le čhaven,
prilelas le hoscen, thovelas avri (omorelas) o pindre le Devleskre manušenge,
pomožinelas olenge, ko hine andro pharipen, a kamelas te kerel savoro lačhipen.
11 Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste, šaj pes
visaren le Kristostar
12 a anen pre peste o sudos, bo na doľikerde oda ešebno lav, so les dine.
13 A mek paš oda sikľon ňič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na ča, hoj ňič
na keren, ale mek vakeren pal oda, so lenge na kampel, keren o pľetki a thoven pes
andre savoreste.
14 Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te avel len čhave a te
starinen pes pal peskre khera, bo oleha na domukena olenge, ko pre amende džan,
hoj pal amende te vakeren namištes.
15 Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.
16 Te varesava pačabnaskra džuvľa hin vdova andre lakri famelija, mi starinel pes
pal late, hoj te na avel pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri pes te starinel pal
ola, ko hine čačes vdovi.

17 Le staršen, save mištes ľidžan e khangeri, kampel te del duvar ajci pačiv; no
mek buter olen, ko služinen andro lav a sikaven.
18 Bo hin pisimen: *„Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na*
chal“; a: *„Oda, ko kerel buči, zaslužinel peske o počiňiben.“*
19 Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko ľidžal e khangeri, ma prile oda, te
nane duj abo trin švedki.
20 Olen, ko keren bini, karhin anglal savoredženende, hoj pes te daran the okla
džene.
21 Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle aňjela, hoj tut te
ľikeres pal kada a te aves čačipnaskro ke dojekh a te na kides tuke avri ňikaskri sera.
22 Ma thov pre ňikaste sig o vasta a te na chal tut ňič avrengre binenca. Ľiker tut,
hoj te aves žužo.
23 Ma pi imar ča paňi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e džombra a furt
sal nasvalo.
24 Varesave dženengre bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos, aver
dženengre bini pes sikavena, sar ela o sudos.
25 Avke the o lače skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, našťi ačhena garude.

6

1 Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskre rajenge savori pačiv, hoj
ňiko te na dikhel tele o lav le Devleskro the amaro sikaviben.
2 Ola manuša, kas hin pačabnaskre raja, te na sikaven lenge frimeder pačiv
vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske služinen, hine
pačabnaskre a on len kamen.

O falošno sikaviben the o čačo barvaľipen

Kada sikav a prikazin.
3 Te vareko sikavel avres a na ľikerel pes le saste lavendar, so phenďa amaro Raj o
Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskro dživipen,
4 ajso manuš peske pal peste but gondoľinel a na džanel ňič – furt pes kamel te
kerel a te vesekedinel pro lava. Olestar avel e zavisť, o vesekedišagi, o džungale
vakeribena the o nalačho gondoľišagos pal aver
5 a furt pes vesekedinen o manuša, save namištes gondoľinen a savenge chibaľinel
o čačipen, a save peske gondoľinen, hoj o dživipen le Devleha hin o drom ko
barvaľipen.
6 He, hin le manušes but barvaľipen olestar, hoj služinel le Devleske, te hino
spokojno oleha, so les hin.
7 Bo ňič peha pro svetos na anďam a ňič peha pal o svetos aňi našťi las,
8 ale te amen hin o chaben the o uraviben, avas oleha spokojna.
9 Ola, ko kamen te barvaľol, peren andro pokušeňje, andre pasca the andro but
nagoďaver the nalače žadosci, so doanen le manušen andro meriben a zňičinen
len.
10 Bo o kamiben ko love hin o koreňis savore nalačhipnaske. Varesave džene andre
oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but dukha.

Te marel pes o lačho mariben

11 Ale tu, manušeja le Devleskro, denaš kajse vecendar a dža pal oda, so hin
čačipnaskro, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o pačaben, pal o
kamiben, pal e trpezľivosť the pal e krotkosť.
12 Mar tut o lačho pačabnaskro mariben a chude mištes o večno dživipen, andre
savo salas vičimen akor, sar phenďal o lačho viznaňje anglo but švedki.

13 Prikazinav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo Ježiš Kristus,
savo phenďa avri o lačho viznaňje anglo Pontsko Pilat:
14 Doľiker oda, so tuke phenďom pačivalones the žužes, medik pes na sikavela
amaro Raj o Ježiš Kristus.
15 Ov pes sikavela andro časos, so diňa o Del, savo hino korkoro požehňimen Raj,
o Kraľis le kraľengro the o Raj le rajengro.
16 Jekh ov, o Del, šoha na merel a bešel andro švetlos, kaj ňiko našťi džal; ňisavo
manuš les šoha na dikhľa a aňi les našťi dikhel. Leske mi džal e pačiv the e večno
zor! Amen.
17 Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na ľidžan upre a te na pes
muken pro barvaľipen, so nane isto, ale pro džido Del, savo amen del barvales sa, so
amenge kampel pro bachtalo dživipen.
18 Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvaľon andro lače skutki, te aven
ščira a te džanen pes te rozďelinel avrenca.
19 Kavke peske skidena o barvaľipen, so hin o lačho zaklados andre oda časos, so
avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.
20 Timoteus, doľiker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun olen, ko
vakeren o bijedevleskre diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda hin o prindžaripen.
21 Oda nalačho sikaviben zachudňa varesave dženen a zabludzinde andral o
pačaben.
E milosť tumenca!

Le Pavloskro dujto ľil le Timoteoske

O pozdravos

1 Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra voľatar, savo somas
bičhado te vakerel pal o dživipen andro Ježiš Kristus, pal savo o Del angloda diňa
lav,
2 pisinav le Timoteoske, mire čhaske, saves kamav:

Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milosť, o lačhejileskeriben
the o smirom!

O pačivaľiben andro evaňjelium

3 Paľikerav le Devleske, saveske služinav avke sar the mire dada andral o žužo
svedomje, sar mange pre tu furt rat-džives leperav andre mire modľitbi.
4 Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav naplňimen le
radišagoha.
5 Leperav mange pre tiro žužo pačaben, savo sas ešeb andre tiri baba Loisa the
andre tiri daj Eunika, a pačav oleske, hoj akana hin the andre tu.
6 Vašoda tuke leperav: Rozlabar e jag le Devleskre daroskri, so hin andre tu
akorestar, sar pre tu thoďom mire vasta.
7 Bo o Del amen na diňa darandutno duchos, ale Duchos, savo amen del zor,
kamiben the sasťi godi.
8 Vašoda tut ma ladža vaš o sveďectvos le Rajeskro, aňi vaš ma, hoj bešav vaš leske
andre bertena, ale jekhetane manca zľidža o cerpišagos vaš o evaňjelium andre zor
le Devleskri.
9 O Del amen zachraňinďa a vičinďa, hoj te avas leskre sveta manuša, na prekal
amare skutki, ale prekal leskro planos the prekal leskri milosť, so amen diňa andro
Ježiš Kristus mek angloda, sar chudle o časi.
10 Kadi milosť pes sikaďa akana, sar pes sikaďa amaro Spasiťeľis, o Ježiš Kristus. Ov
zňičinďa o meriben a prekal o evaňjelium anďa pro švetlos o večno dživipen.
11 Me somas ačhado apoštoloske, kazaťeľiske the učiťeľiske andre kada
evaňjelium.
12 Vašoda the cerpinav, ale na ladžav man, bo džanav, kaske pačanďiľom; a pačav,
hoj les hin zor dži andre oda Džives te doľikerel oda, so mange sas dino.
13 Ľiker tut mištes ole saste lavendar, so mandar šunďal, a mi aven tuke sar
priklados andro pačaben the kamiben andro Ježiš Kristus.
14 Oda lačhipen, so amenge sas dino, doľiker le Svete Duchoskra zoraha, savo dživel
andre amende.
15 Džanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar lende hin
the o Figelos the o Hermogenes.
16 Mi el o Raj lačhejileskro ke Oneziforoskro kher, bo buterval man zoraľarďa a na
ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena.
17 Ale sar avľa andro foros Rim, igen man rodelas a arakhľa man.
18 Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre oda Džives.
Tu džanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

2

O lačho slugaďis le Ježišoskro

1 Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre odi milosť, so amen hin andro Ježiš Kristus.
2 Oda, so šunďal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenge, save
džanena te sikavel the avren.
3 Zľidža manca o pharipen sar lačho slugaďis le Ježišoskro Kristoskro.
4 Ňisavo slugaďis, savo džal andro mariben a kamel te avel pre dzeka peskre
veľiťeľiske, pes na mišinel andre aver buča.
5 Te vareko denašel pro preťeki, našťi zviťazinel, te na denašel pal o pravidla.
6 O manuš, savo kerel phares buči pre maľa, kamľahas ešebno te chudel le
uľipnastar.
7 Gondoľin pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te achaľol.
8 Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskro čhavo, savo ušťiľa andral o meriben,
avke sar me vakerav andre miro evaňjelium.
9 Vaš oda evaňjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar živaňis, ale
o Lav le Devleskro nane zaphandlo.
10 Vašoda zľidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on te dochuden
o spaseňje andro Ježiš Kristus the e večno slava.
11 Čačipnaskre hin kala lava:
„Te leha jekhetane muľam,
jekhetane leha the dživaha;
12 te ľikeraha avri,
jekhetane leha the kraľinaha;
te les amen zaprinaha,
the ov amen zaprinela;
13 te amen na sam verna,
ov ačhel verno furt,
bo našťi pes korkoro zaprinel.“

O lačho robotňikos

14 Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na vesekedinen pro lava, se
oda nane pre ňisoste lačho a musarel olen, ko oda šunen.
15 Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuš, savo pes na mušinel
te ladžal vaš peskri buči a savo mištes vakerel o čačipnaskro lav avke, sar kampel.
16 Ľiker tut dur le bijedevleskre the diline lavendar, bo kajse lava ľidžan le manušen
dur le Devlestar
17 a lengre lava rozdžana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o Himeneos the
o Filetos.
18 Kala džene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar ušťile andral
o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben.
19 Ale o zoralo zaklados le Devleskro ačhel a hino zapečaťimen kale lavenca: *„O
Raj džanel olen, ko hine leskre“*; a: „Mi oddžal le nalačhipnastar sako, ko viznavinel
o nav le Rajeskro!“
20 Andro baro kher nane ča somnakune the rupune nadobi, ale the kaštune the
čikakre; oda jekh pre pačiv, ale dujta nane pre pačiv.
21 Te pes vareko obžužarela ole vecendar, ela sar e nadoba pre pačiv, sveto, so anel
e chasna le Rajeske a hiňi pripravimen pre dojekh lačhi buči.
22 Denaš het le terňikane žadoscendar a dža pal o spravodľišagos, pal o pačaben,
pal o kamiben the pal o smirom jekhetane olenca, ko andral o žužo jilo lašaren le
Rajes.

23 Ale o diline the nagoďaver lava odmar, se džanes, hoj ole lavendar aven ča o
vesekedišagi.
24 A le Rajeskre sluhaske pes na kampel te vesekedinel, ale kampel leske te avel
lačho ke sakoneste. Mušinel te džanel te sikavel a te zľidžal the o nalačho.
25 Mušinel te džanel šukares te dovakerel olenge, ko pre leste vakeren, andre naďej,
či lenge jekhvar o Del na dela te visarel pes a te prindžarel o čačipen,
26 a avke avlehas ke godi a denašlehas avri andral e pasca le bengeskri, andre savi
sas zachudle, hoj te keren leskri voľa.

3

Pal o manuša andro posledna dživesa

1 Ale kada te džanes, hoj andro posledna dživesa avena phare časi.
2 Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kamena o love a ena lašarde the
barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen the le daden, ena ňevďačna
the bijedevleskre,
3 bi o kamiben, bi o jilo, pľetkošna, na zľikerena pes, ena igen dziva, na kamena o
lačhipen,
4 ena zradci, ena splašimen a igen pes ľidžana upre. Buter kamena o rozkošno
dživipen sar le Devles.
5 Kerena pestar, hoj hine pačabnaskre, ale e zor le pačabnaskri zaprinena. Chraňin
tut kajse manušendar.
6 Bo varesave lendar džan andro khera a diliňaren andre le slabe džuvľen, saven
hin but bini a hine ľigende le všelijake žadoscenca;
7 ola džuvľa furt sikľon, ale šoha našťi prindžaren o čačipen.
8 Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan pro
čačipen, bo lengro gondoľišagos hino musardo a nane dokazimen andro pačaben.
9 Ale imar na džana dureder anglal, bo lengro diliňipen dikhena savore, avke sar
pes sikaďa the o diliňipen kole duje dženengro.

O posledna prikazaňja le Timoteoske

10 Ale tu tut mištes ľikerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me andre miro
dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, miro zľikeriben, miro kamiben the miri
trpezľivosť,
11 a the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena, so man
sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu džanes, sar pre mande o manuša
igen džanas a soha pregeľom. No andral savoreste man o Del iľa avri.
12 A o manuša džana the pre savorende, ko kamen te dživel o sveto dživipen le
Ježišoha Kristoha.
13 Ale o nalače manuša the o podvodňika džana furt dureder andro nalačhipen.
Diliňarena andre le manušen a the korkore ena andre diliňarde.
14 Ale tu ač andre oda, so sikľiľal, the andre oda, so pačanďiľal, se džanes, kastar
oda sikľiľal.
15 Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskre lava, so tut den godi pre oda, hoj
te aves zachraňimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus.
16 Sa, so hin pisimen andre le Devleskro lav, avel andral le Devleskro muj a hino
lačho pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel leske andro dživipen, te
karhinel les a te bararel les avri andro spravodľišagos,
17 hoj o manuš le Devleskro te avel pripravimen the vizbrojimen pre dojekh lačhi
buči.

4

1 Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le džiden the le
mulen, sar avela leskro kraľišagos:
2 Av pripravimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačho the nalačho časos,
dovaker lenge, karhin, podhazde a sikav andre savori trpezľivosť.
3 Bo avela ajso časos, hoj o manuša na kamena te šunel o sasto sikaviben, ale
rodena peske le učiťeľen, save len sikavena oda, so on kamena te šunel.
4 A visarena peskre kana le čačipnastar ko paramisa,
5 ale tu av strižbo andre savoreste, zľiker savoro pharipen, ker e buči sar o
evaňjelistas a doker mištes tiri buči.
6 Bo me som imar obetimen a imar avľa miro časos, hoj te džav pal kada svetos.
7 O lačho mariben man domarďom, o denašiben dodenašľom, o pačaben
doľikerďom.
8 Imar mange hin pripravimen e koruna le spravodľišagoskri, savi man dela andre
oda Džives o Raj, o spravodľivo Sudcas – no, na ča man, ale the savoren, ko užaren
kamibnaha pre leste, sar ov avela.

O lava prekal o Timoteus

9 Snažin tut so neksigeder te avel pal ma.
10 O Demas man omukľa, bo pes zakamľa andre kada svetos a geľa andre Tesalonika.
O Krescens geľa andre Galacija a o Titus andre Dalmacija.
11 Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but pomožinel andre
buči.
12 Le Tichikus bičhaďom andro Efezus.
13 Sar aveha, an tuha o plašťos, so mukľom andre Troada ko Karpos. An tuha the o
ľila, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.
14 O kovačis Alexander mange kerďa but nalačho. O Del leske dela pale vaš oda, so
kerďa.
15 A the tu tut lestar chraňin, bo igen džalas pre amare lava.
16 Sar ešebnovar ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ňiko manca, ale savore man
omukle. Te na pes lenge oda rachinel.
17 Ale o Raj ačhelas paš ma a zoraľarďa man, hoj te avel prekal mande vakerdo
o evaňjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo andral o piskos le
ľevoske.
18 O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachraňinela man a lela
andre peskro ňeboskro kraľišagos. Leske mi džal e slava pro furt! Amen.

O posledna pozdravi

19 Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskri famelija.
20 O Erastos ačhiľa andro Korint. Le Trofimus mukľom nasvales andro foros Miletus.
21 Ker savoro prekal oda, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut o Eubulos,
o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.
22 O Raj mi el tire duchoha. E milosť le Devleskri mi el tumenca!

Le Pavloskro ľil le Titoske

O pozdravos

1 Kada ľil pisinav me o Pavol, o služobňikos le Devleskro the o apoštolos le
Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačaben olenge, kas
peske o Del avri kidňa, a te sikavav len te prindžarel o čačipen, so len ľidžal andro
pobožno dživipen
2 the andre naďej pro večno dživipen, pal savo amen o čačipnaskro Del diňa lav
mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen.
3 A andre peskro časos oda lav sikaďa andre kazeň, savi mange sas diňi pro prikazis
le Devleskro amare Spasiťeľiskro.
4 Pisinav le Titoske, mire čače čhaske, andre amaro jekhetano pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasiťeľis, o smirom the e milosť!

Le Titoskri buči pre Kreta

5 Vašoda tut mukľom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kampel, a hoj andre
savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phenďom.
6 O starši mušinel te dživel žužo dživipen, te avel verno peskra romňake, leskre
čhave mušinen te avel pačabnaskre, pal save na vakeren, hoj hine rozmukle abo na
šunen.
7 Bo oda, ko ľidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskro a mušinel te
dživel žužo dživipen. Našťi pes ľidžal upre, aňi sig choľisaľol, našťi avel pijakos,
aňi maribnaskro murš aňi oda, ko izdral pal o love.
8 Ale mušinel te džanel te del pačiv le hoscen, te kamel o lačhipen, te zľikerel pes,
te avel goďaver, čačipnaskro a sveto.
9 Mušinel pes te ľikerel le čačipnaskre lavestar avke, sar sikľiľa amendar. Mušinel
te džanel te zoraľarel le manušen andro sasto sikaviben a te dovakerel olenge, ko
džan pre oda sikaviben.
10 Bo hin but ajse manuša, so pes vzburinen, but vakeren a diliňaren andre o goďa.
A nekbuter oda keren ola le Židendar.
11 Lenge kampel te phandel andre o muja, bo vaš o napačivalo ziskos rozmaren
cala fameliji, bo sikaven oda, so našťi.
12 Jekh lengro prorokos phenďa: „O Kreťana hine furt klamara, dziva džviri, leňiva
pera.“
13 Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zorales dovaker, hoj te
sasťon avri andro pačaben,
14 te na pes ľikeren le židovike paramisendar the le prikazaňjendar, so vakeren ola
manuša, save pestar odčhide o čačipen.
15 Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olenge, ko na pačan, nane ňič
žužo a meľarďi hin the lengri goďi the lengro svedomje.
16 On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj les na
prindžaren. Hine odporna, na šunen a na džanen te kerel ňič lačho.

2

O sasto sikaviben

1 Ale tu, Titus, vaker oda, so kampel andro sasto sikaviben.

2 O phureder murša mi en strižba, pačivale, goďaver, saste andro pačaben,
kamiben the andre trpezľivosť.
3 A the o phureder džuvľa pes mi ľikeren avke, sar kampel le pobožne manušenge
te dživel, te na vakeren o pľetki, te na aven otrokiňi la moľake. Mi sikaven oda, so
hin lačho,
4 a mi den le ternedere džuvľen goďi, hoj te kamen peskre romen the peskre čhaven.
5 O terneder džuvľa mi en goďaver the pačivale, mi starinen pes pal peskre khera,
mi en lače a mi podden pes peskre romenge, hoj ňikas te na avel so te phenel pro
Lav le Devleskro.
6 A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven goďaver andre savoreste.
7 Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kampel te kerel o lačhipen. Oda,
so sikaves, mi el pačivalo the lačho.
8 Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save ňiko našťi ňič phenela, hoj pes te
ladžan ola, ko pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so te phenel.
9 O sluhi pes andre savoreste mi podden peskre rajenge, hoj lenge te aven pre dzeka.
Te na lenge odvakeren
10 a te na lenge čoren, ale mi presikaven lenge andre savoreste e vernosť, hoj
savoreha te šukaľaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasiťeľis.
11 Bo o Del sikaďa peskri milosť, savi šaj spasinel savore manušen.
12 Odi milosť le Devleskri amen sikavel, hoj te das pestar het o bijedevleskro
dživipen the o žadosci le svetoskre a pre kada svetos te dživas andro goďaveripen,
čačipen the andre sveto dar anglo Del
13 a te užaras pre oda bachtalo Džives, pre savo pes mukas, sar pes sikavela e slava
le bare Devleskri the amare Spasiťeľiskri, le Ježišoskri Kristoskri.
14 Ov diňa pes korkores vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro
nalačhipen a hoj peske te žužarel peskre avrikidle manušen, save igen kamen te
kerel o lačhipen.
15 Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre goďi savora autoritaha. Ma
domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

3

Te šunel le autoriten

1 Leper le manušenge, hoj pes te podden le vladarenge the le autoritenge, hoj len
te šunen a te aven pripravimen te kerel dojekh lačho skutkos.
2 Phen lenge, hoj pre ňikaste te na vakeren pľetki a te na pes vesekedinen, ale mi
aven kovlejileskre a mi presikaven o lačhipen savore manušenge.
3 Bo the amen samas varekana nagoďaver a na šunahas le Devles. Bludzinahas
a samas otroka le všelijake žadoscenge the rozkošenge; dživahas andre choľi a
zavidzinahas. Aver manuša amen narado dikhenas a the amen len.
4 Ale sar pes sikaďa o lačhipen le Devleskro, amare Spasiťeľiskro, the leskro
kamiben ko manuša,
5 ov amen zachraňinďa a oda na sas vaš amare lače skutki, so amen kerďam, ale
vašoda, bo ov hino lačhejileskro. Zachraňinďa amen prekal o Sveto Duchos, savo
amen znovuzrodzinďa a diňa amen o nevo dživipen oleha, hoj amen obžužarďa.
6 O Del pre amende barvales čhiďa avri le Svete Duchos prekal o Ježiš Kristus, amaro
Spasiťeľis,
7 hoj te avas ospravedlňimen prekal leskri milosť a te chudas sar ďeďiča o večno
dživipen, pre savo pes mukas the užaras.

8 Kada lav hin čačipen. A kamav, hoj te keres savoro pre oda, hoj ola, ko pačanďile
andro Del, te aven oddine te kerel o lače skutki. Kada hin oda, so hin pro lačo the
pre chasna le manušenge.
9 Ale obdža o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o vesekedišagi
the o spričkišagi pal o zakonos, bo nane pre ňisoste a na anen ňisavi chasna.
10 Kajse manušeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre goďi jekhvar the duvar.
Paľis tut leha te na chal buter ňič.
11 Tu džanes, hoj kajso manuš hino previsardo, kerel o bini a korkoro pes
odsudzinel.

O prikazaňja le Titoske

12 Sar ke tu bičhavava le Artemas abo le Tichikus, ker savoro pre oda, hoj te aves
pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te ačhel prekal o jevend.
13 Ker avke, sar nekfeder džanes, hoj te pomožines le pravňikoske le Zenaske the
le Apolloske, hoj len te avel savoro, so lenge kampel pro drom.
14 The amare manuša mi sikľon te kerel o lače skutki ode, kaj kampel, hoj the on
te anen chasna.
15 Pozdravinen tut savore, so hine manca. Pozdravin amare phralen andro
pačaben, save amen kamen.
Le Devleskri milosť mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro ľil le Filemonoske

O pozdravos

1 Me o Pavol, o bertenarošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus pisinas le
Filemonoske, saves igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e buči,
2 pisinas the la pheňake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca jekhetane kerel
e buči, a the la khangerake, so pes zdžal andre tiro kher.

3 Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus e milosť the o smirom!

Le Filemonoskro kamiben the pačaben

4 Me paľikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modľitbi,
5 bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš ke amaro Raj the pal tiro kamiben ke
savore manuša le Devleskre.
6 Modľinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoraľol andre tu, a
avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus.
7 Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le Devleskre
manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

O Pavol mangel vaš o Onezimus

8 Me tuke andro Kristus the šmelones šaj rozkazinďomas, so kampel te kerel,
9 ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke, me, o Pavol, phureder manuš a
akana the bertenarošis vaš o Ježiš Kristus.
10 Mangav tut vaš o Onezimus, savo ačhiľa miro duchovno čhavo, sar somas andre
bertena.
11 Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino pre chasna the tuke the
mange.
12 Bičhaďom les pale ke tute a leha džal the miro jilo.
13 Kamľom mange les te mukel paš mande, hoj ov mange vaš tuke te služinel, medik
som andro lanci vaš o evaňjelium.
14 Ale na kamľom te kerel ňič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu phenes, bo na
kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel korkoro tire jilestar.
15 Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj paľis tuha te avel pro furt,
16 imar na sar otrokos, ale imar buter sar otrokos: sar lačho phral. Hino igen lačho
mange a tuke meksa buter, the sar manuš the sar phral andro Raj.
17 Te man ľikeres sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke sar man.
18 Te tuke kerďa vareso nalačho, abo te tuke kamel vareso, rachin oda mange.
19 Me, o Pavol, kada pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke te leperel,
hoj mange kames mek the tut korkores.
20 He, kamav, phrala, hoj man tutar te avel varesavi chasna andro Raj. Ker mange
radišagos andro jilo andro Kristus!
21 Pisinďom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha meksa buter, sar tuke
phenďom.
22 A mek tut mangav: Pripravin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj o Del
šunela avri tumare modľitbi a dela man tumenge pale.

O posledna lava

23 Pozdravinel tut o Epafras, savo hino manca andre bertena vaš o Ježiš Kristus.

24 Pozdravinen tut the ola, ko jekhetane manca keren e buči – o Marek, o
Aristarchos, o Demas the o Lukaš.
25 E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha!

O ľil le Židenge

O Del prevakerďa prekal peskro Čhavo

1 Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal
o proroka,
2 ale akana andre kala posledna dživesa prevakerďa ke amende prekal peskro
Čhavo, saveha stvorinďa sa, so hin pro ňebos the pre phuv, a saves ačhaďa sar ďeďičis
savoreske.
3 Le Devleskri slava avel avri prekal o Čhavo a o Čhavo hino ipen ajso sar o Del.
Ov savoro ľikerel peskre zorale laveha. Sar dokerďa oda, hoj obžužarďa le manušen
le binendar, bešľa peske andro ňebos pal e čači sera le Nekzoraledere Devleske.

O Čhavo hino bareder sar o aňjela

4 Ov ačhiľa ajci bareder le aňjelendar, keci oda nav, so chudňa, hino bareder
lengrendar.
5 Se o Del šoha na phenďa ňisave peskre aňjeloske:
„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.“
A o Del šoha na phenďa pal ňisavo aňjelos:
„Me avava leskro Dad
a ov ela miro Čhavo.“
6 A sar o Del bičhaďa andro svetos peskre jekhore Čhas, phenďa:
„Savore aňjela le Devleskre mušinen anglal leste te banďol.“
7 Pal o aňjela o Del phenel:
„Ov kerel peskre aňjelendar balvaja
a peskre služobňikendar jagale jaga.“
8 Ale pal o Čhavo phenďa:
„Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a tu kraľineha le spravodľive žezloha!
9 *Zakamľal tut andro spravodľišagos*
a našťi avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del,
pomazinďa le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.“
10 Ov the phenďa:
„Tu, Rajeja, anglal savoreste stvorinďal e phuv
a tire vastenca kerďal o ňebos.
11 *On našľona a rozperena sar o uraviben,*
ale tu ačheha furt.
12 *Tu len zapačareha sar o plašťos*
a čerinena pes sar o uraviben,
ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.“
13 Se o Del šoha na phenďa ňisave peskre aňjeloske:
„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijaťeľen tel o pindre.“

14 Akor ko hine o aňjela? On savore hine o duchi, save služinen, a hine bičhade le
Devlestar te služinel le manušenge, save prilena o spaseňje.

2

O baro spaseňje

1 Vašoda mušinas mek zoraleder te ľikerel oda, so šunďam, hoj te na oddžas
varekhaj avrether.
2 Se imar o lav, so sas vakerdo prekal o aňjela, pes sikaďa sar čačipen a sako, ko
les na doľikerelas abo na šunelas, chudelas oda, so peske zaslužinelas.
3 Akor, sar šaj amen denašaha, te pestar odčhivaha kajso baro spaseňje? O
Raj chudňa ešebno te vakerel avri pal oda spaseňje a ola, ko les šunde, amenge
svedčinenas, hoj oda hin čačipen.
4 The o Del svedčinelas pal oda spaseňje avke, hoj kerelas všelijaka zorale zazraki
the znameňja a delas peskre Svete Duchos avke, sar ov kamelas.

O Ježiš amen anel ko spaseňje

5 Bo o Del na diňa le aňjelenge te vladňinel upral oda svetos, so avela, pal savo
amen vakeras.
6 Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:
„So hino o manuš, hoj les leperes,
abo o čhavo le manušeskro,
hoj tut pal leste starines?
7 *Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela,*
diňal les e slava the e pačiv sar koruna
8 *a savoro thoďal tel leskre pindre.“*
Savoro leske diňal a na mukľal ňič, so leske na uľahas poddino. Ale akana mek na
dikhas, hoj leske hin savoro poddino.
9 Akana dikhas le Ježiš, savo sas pro cikno časos kerdo cikneder sar o aňjela, savo
chudňa e slava the e pačiv sar koruna vašoda, hoj precerpinďa o meriben, bo prekal
e milosť le Devleskri muľa vaš sakoneste.
10 Se oda pasinelas, hoj o Del, angle kaste a prekal kaste hin savoro stvorimen,
prekal o cerpišagos te kerel dokonales Oles, kastar avel o spaseňje, hoj te anel but
čhaven andre slava.
11 Bo the Ov, savo pošvecinel le manušen, the on, save hine pošvecimen, hine jekhe
Dadestar. Vašoda pes o Ježiš na ladžal te vičinel len phralale,
12 sar phenel le Devleske:
„Vakerava pal tiro nav maškar o phrala
a lašarava tut andre khangeri.“
13 Pale phenel:
„Me man mukava pro Del.“
A pale:
„Kade som le čhavenca, save man diňa o Del.“
14 Avke sar le čhaven hin ťelos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avľa andre
ajso ťelos sar manuš, hoj peskre meribnaha te zňičinel le benges, saves sas zor upral
o meriben.
15 A avke oslobodzinďa olen, ko calo peskro dživipen sas zaphandle sar otroka
andre dar le meribnastar.
16 Se o Ježiš na avľa te pomožinel le aňjelenge, ale le Abrahamoskre potomkenge,
17 vašoda mušinďa te ačhel manuš savoreha, hoj te avel ajso sar leskre phrala, hoj
lestar te ačhel o lačhejileskro the o verno Nekbareder Rašaj anglo Del, hoj te cinel
avri le manušen le binendar.

18 A vašoda, hoj ov korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel olenge,
ko hine pokušimen.

3

O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš

1 Mire sveta phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš – pro apoštolos
the Nekbareder Rašaj amare pačabnaskro.
2 Ov hino verno Oleske, ko les andre oda ačhaďa, avke sar the o Mojžiš sas verno
andre calo kher le Devleskro.
3 O manuš, savo ačhavel o kher, peske zaslužinel bareder pačiv sar o kher, so kerďa.
Avke the o Ježiš peske zaslužinel bareder pačiv sar o Mojžiš.
4 Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhaďa savoro, hin o Del.
5 O Mojžiš sas verno sar služobňikos andre calo kher le Devleskro a svedčinelas
pal o lava, so o Del pozneder kamľa te vakerel.
6 Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral le Devleskro kher. A leskro kher sam
amen, te doľikeraha zoraha o pačaben the e naďej, savaha pes lašaras.

O odpočinkos prekal le Devleskre manuša

7 Vašoda, avke sar phenel o Sveto Duchos:
„Adadžives, te šunďanas Leskro hangos,
8 ma phanden andre tumare jile,
sar oda kerenas ola džene,
save pes vzburinde andre oda džives,
sar pokušinenas le Devles pre pušťa,
9 akor, sar man tumare dada furt pokušinenas,
kajte saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.
10 Vašoda ačhiľom choľamen pre oda pokoleňje
a phenďom: ‚Furt hine le jileha avrether
a mire droma na prindžaren.‘
11 Avke andre choľi diňom lav:
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “
12 Den tumenge pozoris, phralale, hoj te na avel varekas tumendar nalačho the
napačabnaskro jilo a te na oddžal le džide Devlestar.
13 Ale sako džives povzbudzinen jekh avres, medik hin časos, so pes vičinel
„adadžives“, hoj ňiko tumendar te na avel klamimen le binoha a te na ačhel zacato
andro jilo.
14 Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te doľikeraha zorales dži
o koňec oda pačaben, so amen sas akor, sar chudňam te pačal.
15 Hin phendo:
„Adadžives, te šunďanas Leskro hangos,
ma phanden andre tumare jile,
sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.“
16 Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskro hangos a vzburinde pes? Či na sas
oda ipen ola džene, saven o Mojžiš ľigenďa avri andral o Egipt?
17 Pre kaste o Del chalas choľi saranda (40) berš? Pro manuša, save kerenas o bini
a lengre ťela mule avri pre pušťa.
18 Kaske o Del diňa lav, hoj na džana andre leskro odpočinkos? Či na olenge, ko
les na kamenas te šunel?
19 Avke dikhas, hoj našťi gele andro odpočinkos, bo na pačanas.

4

1 Kampel amenge te del pozoris, hoj te na vareko amendar zaačhel, medik ľikerel
kada lav, so o Del amen diňa, hoj pes del te džal andre leskro odpočinkos.
2 Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale lenge na
pomožinďa oda lav, so šunde, bo kajte les šunde, na priile les pačabnaha.
3 Andro odpočinkos džas amen, ko pačanďiľam, avke sar phenďa:
„Avke andre choľi diňom lav:
‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “
Phenďa oda, kajte leskri buči imar hiňi dokerďi akorestar, kanastar hin stvorimen o
svetos,
4 bo pal o eftato džives hin varekhaj pisimen kavke: *„O Del peske odpočovinďa eftato
džives savore peskre bučendar.“*
5 A kade pale: *„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*
6 Ola, ko šunde ešebnovar o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo les na
kamenas te šunel. Avke hin kade mek aver džene, save šaj džan andro odpočinkos,
7 a o Del pale del aver džives a vičinel les *„adadžives,“* sar pal kajci but berša
vakerel prekal o David, avke sar imar sas phendo:
„Adadžives, te šunďanas Leskro hangos,
ma phanden andre tumare jile!“
8 Bo te len o Jozua anďahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerďahas pal aver
džives.
9 Avke mek ačhel o šabatoskro odpočinkos prekal le Devleskre manuša,
10 bo oda, ko geľa andre leskro odpočinkos, peske odpočovinďa peskre bučendar,
avke sar o Del peskrendar.
11 Vašoda, keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ňiko amendar
te na doperel avke sar ola džene, so les na kamenas te šunel.
12 Bo o Lav le Devleskro hino džido the zoralo, ostreder sar e šabľa, so čhinel
pal soduj seri. Predžal dži ode, kaj pes rozďelinel e duša le duchostar a o klubi le
špikendar, a sikavel oda, so peske gondoľinas andro jilo a so kamas.
13 A nane ňič stvorimen, so uľahas garudo anglal leste. Savoro hin le Devleske
phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar phenaha, sar dživahas, so
kerahas a soske.

O Ježiš – o čačo Nekbareder Rašaj

14 Vašoda ľikeras zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o Nekbareder
Rašaj, savo geľa andro ňebos dži paš o Del – o Ježiš, o Čhavo le Devleskro.
15 Bo nane amen Nekbareder Rašaj, savo na achaľol amare slabišagenge, ale hin
amen ajso, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale na kerďa ňisavo
binos.
16 Vašoda šaj avas šmelones anglo tronos le Devleskro, bo ode hin e milosť. Ode
chudaha o lačhipen a arakhaha e milosť ipen akor, sar amenge oda kampela.

5

1 Dojekhe nekbaredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel les andre
peskri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš o bini.
2 Vašoda, hoj the ov korkoro hino slabo, šaj avel kovlo andro jilo ke ola manuša,
save aňi na džanen, hoj keren namištes, a bludzinen.
3 A vašoda mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengre bini, ale the vaš peskre.
4 Ňiko korkoro peske našťi lel odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le nekbaredere rašas,
avke sar kidňa avri le Aron.

5 Avke aňi o Kristus peske na iľa korkoro odi pačiv, hoj ačhela Nekbareder Rašaj,
ale o Del leske phenďa:
„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhiľom tiro Dad.“
6 A sar pre aver than phenel:
„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“
7 O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha the le apsenca
anelas peskre modľitbi the mangipena Oleske, ko les šaj zachraňinďa le meribnastar.
A sas the avrišundo vašoda, bo sas pokorno a poddino le Devleske.
8 Kajte ov sas o Čhavo, sikľiľa prekal peskre cerpišagi te šunel le Dades,
9 a sar dosjahňinďa e dokonalosť, ov ačhiľa oda, kastar avel o večno spaseňje prekal
savore, ko les šunen,
10 a o Del pal leste phenďa, hoj hino o Nekbareder Rašaj avke sar o Melchisedek.

Te ačhel andro pačaben

11 Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel avke, hoj
te achaľon, bo san leňiva te šunel.
12 Pal kajci časos imar tumen kamľan te avel učiťeľa, ale mek tumenge kampel, hoj
tumen pale vareko te sikavel ola ešebna zakladi le Devleskre lavendar. Bo mek furt
san ajse, kaske kampel thudoro a na o zoralo chaben.
13 Bo oda, kaske mek kampel thudoro, mek na achaľol, so hin čačes lačho a so na,
bo mek hino čhavoro.
14 Ale o zoralo chaben hin prekal o dospela, save sikľile oleha, so pregele andro
dživipen te rozprindžarel, so hin lačho a so na.

6

1 Vašoda mukas akana ola ešebna čačipena, so sikľiľam, a džas anglal andro
dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o sikavibena pal o pokaňje
andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del,
2 pal o boľipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o ušťiben andral
o meriben the pal o večno sudos.
3 A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.
4 Bo olen, ko omukle peskro pačaben, ko imar varekana sas andro švetlos le
Devleskro, ko koštoľinde o ňeboskre dari a priile le Svete Duchostar,
5 ko prindžarde o lačho lav le Devleskro a the o zora ole časoskre, so avela,
6 a paľis the avke odpele andral o pačaben, olen pes imar na del te anel pale ko
pokaňje, bo pale ukrižinen le Devleskre Čhas a anen les avri pre ladž.
7 O Del požehňinel odi phuv, so prilel furt o brišind a anel o uľipen, a del chasna
olen, ko pre late keren buči.
8 Ale odi phuv, savi anel o koľaka the o bodľaka, na mol ňič a o prekošiben lake
hin pašes a pro koňec ela zňičimen la jagaha.
9 Ale kajte kavke vakeras, mire lače phralale, pal tumende pačas, hoj tumen san
pre oda feder a san pašeder ko spaseňje.
10 Se o Del hino čačipnaskro a na bisterel pre tumari buči, aňi pre tumaro kamiben,
so presikaďan leskre naveske, sar služinenas le Devleskre manušenge a mek furt
služinen.
11 Ale amen igen kamas, hoj ňiko tumendar te na preačhel te labol pal o Del, ale
hoj peske oda te doľikerel dži o koňec, hoj pes te ačhen ola veci, pre save pes tumen
zmuken.

12 Na kamas, hoj te ačhen leňiva, ale hoj te aven ajse sar ola, ko ľikeren avri a
pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phenďa.

O Del doľikerel peskre lava

13 Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ňiko bareder, pre kaste iľahas vera, vašoda
iľa vera korkoro pre peste.
14 A phenďa: *„Čačes tut igen but požehňinava a dava tut but potomken.“*
15 O Abraham ľikerďa avri a dochudňa oda lav, so leske o Del phenďa, hoj les dela.
16 Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera potverdzinel
oda, so sas phendo, a zaačhavel dojekh sporos.
17 O Del paše thoďa peskri vera, bo kamľa te sikavel peskre manušenge, hoj na
čerinela oda lav, so len diňa.
18 O Del oda kerďa vašoda, hoj andre kala duj veci, save pes našťi čerinen, le
Devleskro lav the leskri vera, andre save o Del šoha našťi klaminel, te avas zorales
povzbudzimen amen, so pes denašľam te garuvel paš o Del, hoj pes mištes te chudas
ola naďejatar, so hiňi thoďi angle amende.
19 Odi naďej hiňi sar e kotva prekal amaro dživipen, zoraľi the isto a džal prekal o
pochtan le ňeboskre chramoskro dži andro Neksveteder than.
20 O Ježiš ode imar anglal geľa vaš amenge a ačhiľa Nekbareder Rašaske pro furt
avke sar o Melchisedek.

7

O Ježiš the o Melchisedek

1 Oda Melchisedek sas kraľis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere Devleskro.
Sar o Abraham avľa pale andral o mariben, kaj domarďa štare (4) kraľen, o
Melchisedek geľa paš leste a požehňinďa les.
2 O Abraham les diňa ďesjatka savorestar, so peske anďa andral o mariben. Leskro
nav pes ešeb prethovel „o Kraľis le čačipnaskro“ a paľis the „o Kraľis le Salemoskro,“
so hin „o Kraľis le smiromoskro.“
3 Hino bi o dad, bi e daj, bi o rodokmeňos, a na džanel pes, aňi kana uľiľa, aňi kana
muľa. Hino sar o Čhavo le Devleskro a ačhel rašaske pro furt.
4 Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoskro, les diňa ďesjatka
savorestar, so peske anďa andral o mariben.
5 Le Leviskre čhavenge, save prilen e rašajiko služba, sas prikazimen pal o zakonos
te prilel o ďesjatki le manušendar andral o Izrael – oda hin peskre manušendar –
kajte the on hine o potomki le Abrahamoskre.
6 Ale o Melchisedek, kajte nane andral le Leviskro potomstvos, priiľa e ďesjatka le
Abrahamostar a požehňinďa oles, kas o Del diňa o lava.
7 A džanas mištes, hoj o bareder požehňinel le ciknederes.
8 Kade prilen o ďesjatki o manuša, save meren, ale kode prilel o ďesjatki o
Melchisedek, pal savo hin sveďectvos, hoj dživel.
9 A del pes te phenel, hoj prekal o Abraham the o Levi diňa o ďesjatki, kajte korkoro
ďesjatki chudelas.
10 Bo o Levi mek na sas aňi pro svetos, sar pes o Melchisedek arakhľa le Abrahamoha
leskre predkoha.
11 Te pes e dokonalosť diňahas te dochudel prekal o levitsko rašajipen – he, hin
čačo, hoj o zakonos, so sas dino le manušenge, sas zathodo pre oda rašajipen –, akor
soske mek kampelas, hoj te avel aver rašaj, ajso sar o Melchisedek, a na ajso sar o
Aron?
12 Bo te pes čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos.

13 A Oda, pal kaste pes akana vakerel, hino andral aver kmeňos, andral savo ňiko
na služinelas paš o oltaris.
14 Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskre kmeňostar, no o Mojžiš šoha
na phenďa, hoj o rašaj avela andral kada kmeňos.
15 A akana oda dikhas meksa feder, bo avľa aver rašaj, savo hino sar o Melchisedek.
16 Ov na ačhiľa rašaske prekal o prikazaňje le zakonoskro pal leskro rodokmeňos,
ale prekal e zor le večne dživipnaskri.
17 Se pal leste hin pisimen:
*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*
18 Oleha pes zrušinel o purano prikazaňje, bo hino slabo a nane pre chasna.
19 Se o zakonos našťi kerďa ňikastar dokonalo. No akana amen hin feder naďej,
savaha avas pašeder paš o Del.
20 A oda pes na ačhiľa bi e vera. Okla aver džene ačhile rašajenge bi e vera,
21 ale sar o Ježiš ačhiľa rašaske, o Del diňa paše the e vera a phenďa leske:
*„O Raj iľa vera a na bajinela:
‚Tu sal rašaj pro furt.‘ “*
22 A vašoda o Ježiš ačhiľa o ručiťeľis la feder zmluvakro.
23 Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel rašajenge pro
furt,
24 ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver dženo, bo ov dživel furt.
25 Vašoda ov šaj dokonales zachraňinel olen, ko aven ko Del prekal leste, bo dživel
furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.
26 Se oda the kampelas, hoj amen te avel ajso Nekbareder Rašaj – sveto, bi e chiba,
bi o binos, odďelimen le binošnendar a uprehazdlo upral o ňebi.
27 Leske na kampel sako džives te obetinel ešeb vaš peskre bini a paľis vaš o bini
le manušengre, avke sar oda keren o nekbareder rašaja. Se ov oda kerďa jekhvar a
pro furt akor, sar obetinďa pes korkores.
28 Bo o zakonos ačhavel nekbareder rašajenge le manušen, save nane dokonala,
ale e vera le Devleskri, savi avľa pal o zakonos, ačhavel le Čhas, savo hino dokonalo
pro furt.

8

O Nekbareder Rašaj la feder zmluvakro

1 Savorestar, pal soste vakeras, hin nekbuter kada: Hin amen ajso Nekbareder Rašaj,
savo peske bešľa pal e čači sera le Devleskre tronoske andro ňebos.
2 Ov služinel sar o Nekbareder Rašaj andro Neksveteder than, andro čačo
Svetostankos, so ačhaďa o Raj, a na o manuš.
3 Dojekh nekbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti, vašoda the
leske kampelas vareso te obetinel.
4 Te ov uľahas ade pre phuv, našťi uľahas rašaj, bo ade imar hin rašaja, save anen
o dari pal o zakonos.
5 No on služinen andre ajso Svetostankos, savo hino ča o obrazis the o ciňos ole
Svetostankoskro, savo hino andro ňebos. Vašoda, sar kamľa o Mojžiš te kerel o
Svetostankos, phenďa leske o Del: *„Dikh, hoj te keres savoro pal o vzoros, so tuke
sas sikado pro verchos.“*
6 No akana chudňa o Ježiš e rašajiko služba, savi hiňi bareder sar lengri, bo kadi
zmluva, savake hino ov prostredňikos, hiňi zathoďi pro feder zaslubeňja.
7 Se te uľahas odi ešebno bi e chiba, ta akor na kampľahas e dujto.
8 Bo o Del len karhinel a phenel:

„Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj,
hoj kerava le Izraeloskre khereha
the le Judaskre khereha e nevi zmluva.
9 *Na ajsi zmluva, sar kerďom lengre dadenca*
andre oda džives, sar len iľom vastestar,
hoj len te lav avri andral o Egipt,
bo on na doľikerde miri zmluva
a me len omukľom, phenel o Raj.
10 *Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskre khereha*
andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj.
Thovava mire zakoni andre lengri godi
a pisinava len pre lengre jile.
Me avava lengro Del
a on ena mire manuša.
11 *A imar ňiko na mušinela te sikavel avres,*
aňi o phral peskre phrales, le lavenca:
‚Prindžar le Rajes!‘
Bo savore man prindžarena,
le nekciknederestar dži o nekbareder,
12 *bo odmukava lenge o nalačhipen*
a lengre bini mange imar na leperava.“
13 Sar o Del vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiňi imar puraňi a oda, so imar hin purano the phuro, na ľikerela but a sig našľola.

9

O Svetostankos pre phuv the andro ňebos

1 Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sveto služba le Devleske a sas la pre phuv o Sveto than.
2 Sas kerdo o Svetostankos, andre savo sas o ešebno than, kaj sas o svietňikos the o skamind, pre savo thovenas o mare anglo Del. Oda than pes vičinelas o Sveto than.
3 Pal o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksveteder than,
4 a andre sas o somnakuno kaďidloskro oltaris the e archa la zmluvakri, so sas obthoďi pal savore seri le somnakaha a andre sas o somnakuno čaro la mannaha, le Aronoskri paca, so rozkvitňisaľiľa, the o barune tabli la zmluvakre.
5 Upral e archa sas o cherubi la slavakre, save peskre kridlenca zaučharenas o kritos la archakro. Ale akana amenge na kampel te vakerel pal savore kala veci.
6 Sar imar sas savoro kavke pripravimen, džanas o rašaja furt andre oda ešebno than, hoj ode te keren peskri služba,
7 ale andre oda dujto than džalas ča o nekbareder rašaj jekhvar beršeste, no ča le rateha, so anelas vaš peske the vaš o bini le manušengre, so kerenas a na džanenas, hoj oda hin bini.
8 Oleha sikavelas o Sveto Duchos, hoj mek na sas phundrado o drom andro Neksveteder than, medik ačhelas o ešebno Svetostankos.
9 Oda hin obrazis pre kada časos, savo sikavel, hoj prekal o dari the obeti, so pes anel, našťi žužol o svedomje ole manušeskro, savo lašarel le Devles.
10 Bo oda hin ča pal o chaben, pal o pijiben the pal o všelijaka sposobi, sar pes te žužarel. Oda hin ča o avrune predpisi, save ľikeren ča dži akor, medik pes na kerela neve.
11 Ale sar avľa o Kristus, amaro Nekbareder Rašaj, anďa peha ola lače veci, so imar akana hine kade. Ov avľa prekal o bareder the dokonaleder Svetostankos, savo na sas kerdo le manušeskre vasteha a na sas andral kada stvorimen svetos.

12 Ov geľa jekhvar a pro furt andro Neksveteder than, korkoro peskre rateha a na le
rateha le capendar vaj le gurumňorendar a avke dochudňa o večno dživipen prekal
amende.
13 Te imar o rat le capengro, le bikengro the o prachos pal o labarde gurumňora
pošvecinelas olen, ko sas melale, hoj te aven žuže pro ťelos,
14 ta keci buter o rat le Kristoskro amenge žužarela o svedomje andral o mule
skutki! Bo o Ježiš anďa pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske prekal e zor le
večne Duchoskri, hoj te šaj služinas le džide Devleske.
15 Vašoda hin o Kristus o prostredňikos la neva zmluvakro, hoj savore, save sas
vičimen le Devlestar, te chuden o večno ďeďictvos, pal savo len o Del diňa lav – bo o
Kristus muľa, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde, medik sas e ešebno zmluva.
16 Ode, kaj hin pisimen e posledno voľa, pes mušinel te dokazinel, hoj imar muľa
oda, ko la pisinďa.
17 Bo e posledno voľa hiňi platno až akor, sar merel oda, ko la pisinďa.
18 Vašoda aňi e ešebno zmluva na sas kerďi bi o rat.
19 Sar o Mojžiš diňa te džanel savore manušenge savore prikazaňja pal o zakonos,
iľa o rat le capengro the le bikengro a mišinďa les le paňeha, paľis iľa e ľoľi vlna the
o konaricis pal o izopos a pokropinďa o zvitkos the savore manušen
20 a phenďa: *„Kada hin o rat la zmluvakro, savi o Del tumenge prikazinďa te
doľikerel.“*
21 Avke pokropinďa le rateha o Svetostankos the savore veci, soha pes kerelas e
služba le Devleske.
22 Andro zakonos pes maj savoro obžužarel le rateha a te nane avričhordo o rat,
nane odmukle o bini.

Le Ježišoskri obeta odlel o binos

23 Vašoda pes kavke mušinďa te obžužarel ola veci, so hine ča o podobi le ňeboskre
vecenge, ale o ňeboskre veci kampel te obžužarel federe obetenca, sar hin kala.
24 Se o Kristus na geľa andro Sveto than, so sas kerdo le vasteha a hino ča o angluno
obrazis le čačeske, ale ov geľa dži andro ňebos, hoj pes akana te sikavel anglo Del
vaš amenge.
25 Aňi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder rašaj džal
sako berš andro Neksveteder than le rateha, so nane leskro.
26 Bo te oda uľahas avke, akor mušinďahas o Ježiš te cerpinel buterval, kanastar
sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikaďa akana andro posledna časi jekhvar a pro
furt, hoj pes te obetinel a te zňičinel o binos.
27 Avke sar hin dino le manušenge jekhvar te merel a paľis ela o sudos,
28 avke the o Kristus pes jekhvar obetinďa, hoj te odlel o bini but manušengre a sar
pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vašoda, hoj te odlel o binos, ale hoj te spasinel
olen, ko pre leste užaren.

10

1 O zakonos hino ča ciňos ole lačhipnaskro, so avela, ale nane calo the čačo obrazis
ole vecengro. Vašoda našťi ole jekhe obetenca, so pes anen furt berš pre beršeste, te
kerel dokonalen olen, ko aven ko Del.
2 Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt obžužarde peskre
binendar, ta imar na šundehas andro jilo, hoj hine binošna, a preačhilehas imar te
obetinel.
3 Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manušenge o bini.
4 Bo o rat le capengro the le bikengro šoha našťi odlel o bini.
5 Vašoda, sar o Kristus avľa pro svetos, phenďa:
„Obeti aňi dari na kamehas,

ale diňal man ťelos.
6 *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti,*
aňi o obeti vaš o binos.
7 *Akor phenďom: ‚Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó, Devla,*
avke sar pal ma hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro.‘ “
8 Ešeb phenel: *„Aňi obeti, aňi o dari, aňi o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos na kamehas a na sas tuke pre dzeka,“* – kajte pes kala obeti anen avke, sar oda phenel o zakonos.
9 Paľis phenďa: *„Kade som, avľom te kerel, ó, Devla, oda, so tu kames.“* Prephagel o ešebno, hoj te ačhavel o dujto.
10 Vašoda prekal le Devleskri voľa sam amen savore obžužarde le binendar prekal e ťeloskri obeta le Ježišoskri Kristoskri jekhvar pro furt.
11 Dojekh židoviko rašaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval furt pale ola jekh obeti, save šoha našťi odlen o bini.
12 No o Kristus anďa jekh obeta vaš o bini pro furt a bešľa peske pal e čači sera le Devleskri.
13 Akorestar užarel, medik leske na ena thode leskre ňeprijaťeľa tel o pindre.
14 Bo jekha obetaha kerďa dokonalen pro furt olen, ko pes pošvecinen.
15 A the o Sveto Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:
16 *„Kada hin e zmluva, so lenca kerava*
pal ola dživesa, phenel o Raj.
Thovava mire zakoni andre lengre jile
a pisinava len andre lengre goďa;
17 *a pre lengre bini the nalačhipena*
mange imar na leperava.“
18 A ode, kaj hin kavke odmukle o bini, ode imar na kampel buter te obetinel vaš o bini.

Te džal pašeder ko Del

19 Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskro bi e dar andro Neksveteder than,
20 pal o nevo the džido drom, so amenge otkerďa prekal o pochtan, so hin leskro ťelos
21 a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskro,
22 aven džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžužarde andral o nalačho svedomje, the le ťelenca, so hine thode (omorde) le žuže paňeha.
23 Aven, chudas pes zoraha la naďejatar, so viznavinas, bo Ov, ko diňa lav, hino verno.
24 Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbudzinas andro kamiben the lačhe skutki.
25 Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko sikľiľa te kerel, ale zoraľaren jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskro hino pašeder.
26 Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžarďam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini,
27 ale imar ča šaj užaras andre dar o sudos the e bari jag, so zňičinela olen, ko pes ačhaven le Devleske.
28 Te vareko na doľikerela le Mojžišoskro zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a našťi leske presikaven e milosť.
29 No akana, gondoľinen: Te vareko uštarel pro Čhavo le Devleskro a dikhel tele o rat la zmluvakro, so les obžužarďa, a namištes vakerel pro Duchos, savo les diňa milosť, ta keci bareder trestos peske zaslužinel?

30 Se prindžaras oles, ko phenďa: *„Me man pomsťinava, me lenge dava pale.“* A pale
phenďa: *„O Raj sudzinela peskre manušen.“*
31 Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleskre!
32 Ma bisteren pre ola ešebna dživesa, sar avľan andro švetlos a sar pregeľan baro
mariben andro cerpišagi.
33 Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a paľis pre
aver dživesa zľidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen.
34 Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvaľipen,
radišagoha oda zľidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro
furt.
35 Vašoda džan dureder bi e dar, bo te ľikerena avri, užarel tumen baro počiňiben.
36 Kampel tumenge te ľikerel avri, hoj te keren oda, so kamel o Del, hoj te chuden
lestar o ďeďictvos.
37 Bo hin pisimen:
„Imar ča sikra, sikrica
a avela Oda, kaske kampel te avel,
a na avela nasig.
38 *Miro čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar,*
ale te džala palal,
na ela mange pre dzeka.“
39 Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačan a
hine spasimen.

11

Pal o pačaben

1 O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te avel
presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel.
2 Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.
3 Le pačabnaha achaľuvas, hoj o ňebos the e phuv sas stvorimen le Devleskre
laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.
4 Le pačabnaha anďa o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o pačaben
chudňa o sveďectvos, hoj hino čačipnaskro, bo leskre dari sas le Devleske pre dzeka.
A kajte hino imar mulo, furt vakerel prekal o pačaben.
5 Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na arakhle les,
bo o Del les iľa upre. Mek angloda, sar sas ilo upre, chudňa sveďectvos, hoj hino pre
dzeka le Devleske.
6 Bi o pačaben našťi avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel paš o Del, mušinel
te pačal, hoj o Del hino a hoj počinela pale olenge, ko les roden.
7 Le pačabnaha o Noach šunďa le Devles, sar leske o Del diňa te džanel oda,
so pes mek dži akor šoha na dikhľa, a andre sveto dar ačhaďa o korabos, hoj
te zachraňinel peskra famelija. Le pačabnaha odsudzinďa o svetos a chudňa le
Devlestar o spravodľišagos, so avel prekal o pačaben.
8 Le pačabnaha o Abraham šunďa le Devles, sar les vičinďa, hoj te džal avri andral
peskri phuv pre oda than, so leske o Del kamľa te del. Geľa bi oda, hoj te džanľahas,
kaj džal,
9 a le pačabnaha dživelas sar cudzincos andre odi phuv, pal savi o Del phenďa, hoj
leske la dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob, save tiš chudle oda
lav le Devlestar.
10 Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, savo naplaňinďa the ačhaďa o Del.

11 Le pačabnaha the e Sara, sava našťi uľa čhave, chudňa zor te ačhel khabňi, kajte
sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake phenďa.
12 Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo, uľile ajci but
potomki, keci hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o moros, so pes aňi na del te
zrachinel.
13 Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar oda,
so lenge phenďa, hoj len dela, ale ča dural oda dikhenas a radisaľonas oleske.
Viznavinenas, hoj ča predžan pal kadi phuv sar cudzinci a nane kade khere.
14 Ola, ko avke vakeren, sikaven, hoj roden peskri phuv.
15 Se te gondoľindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek šaj gelehas pale.
16 Ale on radisaľon pre feder phuv, pre ňeboskri phuv. Vašoda pes aňi o Del na
ladžal te vičinel lengro Del, se pripravinďa lenge o foros.
17 Le pačabnaha obetinďa o Abraham le Izak, sar sas skušimen le Devlestar. Sas
pripravimen te obetinel peskre jekhore čhas, kajte ov sas oda, kas o Del diňa lav,
18 sar leske phenďa: *„Le Izakostar avela tiro potomstvos.“*
19 O Abraham achaľolas avke, hoj le Devles sas zor les te uštavel andral o meriben.
A oda sas avke, sar te o Del diňahas pale le Abrahamoske le Izak andral o meriben.
20 Le pačabnaha požehňinďa o Izak le Jakob the le Ezav andre ola veci, so avena.
21 Le pačabnaha o Jakob, sar imar merelas, požehňinďa savore Jozefoskre čhaven
a zmukľa o šero pre paca, sar lašarelas le Devles.
22 Le pačabnaha o Jozef phenďa sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskre čhave džana
avri andral o Egipt, a phenďa lenge so te keren leskre kokalenca.
23 Le pačabnaha garuvenas le Mojžišoskri daj the dad le Mojžiš trin čhon pal oda,
sar uľiľa, bo dikhenas, hoj o čhavoro hino šukar, a na daranas pes le Faraonoskre
rozkazistar.
24 Le pačabnaha o Mojžiš, sar bariľa avri, na kamľa, hoj les te vičinen čhavo le
Faraonoskra čhakro.
25 Radeder peske kidňa avri te cerpinel le Devleskre manušenca, sar te radisaľol
pro cikno časos le binostar.
26 Te avel pre ladž vaš o Kristus sas prekal leste feder sar o barvaľipen andral o
Egipt, bo dikhelas anglal pre peskro počiňiben.
27 Le pačabnaha omukľa o Egipt a na daralas pes le kraľiskra choľatar, ale ľikerďa
avri avke, sar te dikhľahas le Devles, saves našťi te dikhel.
28 Le pačabnaha kerďa e Patraďi a pokropinďa o vudara le rateha, hoj te na
murdarel o meribnaskro aňjelos le Izraelitengre ešebne čhavoren.
29 Le pačabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e šuki phuv a sar oda kamle
te kerel the o Egipťana, takoj tašľile.
30 Le pačabnaha pele o muri le Jerichoskre, sar pašal lende efta džives phirenas.
31 Le pačabnaha na muľa e lubňi e Rachab olenca, ko na kamenas le Devles te
šunel, bo priiľa šukares olen, ko avle te predikhel e phuv.
32 A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakerel pal o Gideon, Barak,
Samson, Jeftah, David a Samuel the pal o proroka,
33 save le pačabnaha domarenas o kraľišagi, kerenas o spravodľišagos a dochude-
nas o lava, so len o Del diňa. Le pačabnaha phandenas andre o piski le ľevenge,
34 murdarenas andre o bare jaga a zachraňinenas pes le ňeprijaťeľengre
šabľendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoraľonas andro maribena a roztradenas
avre narodengre armadi.
35 Le pačabnaha chudle o džuvľa pale peskre mulen, save sas uštade andral o
meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te avel premukle, bo kamenas te
avel uštade andral o meriben andro feder dživipen.

36 Aver predžanas oda, hoj lendar asanas, marenas le bičenca a phandenas andro
lanci the andro berteni.
37 Murdarenas len le barenca the le šabľenca a prerezinenas len pro jepaš. Aver
phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakre cipi – na sas len sostar te dživel,
džanas pre lende a ubľižinenas lenge.
38 On sas ajse manuša, saven peske o svetos na zaslužinďa, save bludzinenas pal o
pušťi the pal o verchi a dživenas andro jaskiňi the andro cheva andre phuv.
39 A savore kala džene, kajte sas dokazimen andro pačaben, mek na dochudle oda,
so lenge o Del phenďa, hoj len dela,
40 bo o Del pripravinďa prekal amende vareso feder. Leskro planos sas, hoj te
dochuden e dokonalosť jekhetane amenca.

12

O Del bararel avri peskre čhaven

1 Vašoda te amen hin kajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi bari chmara,
čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, a the o binos, so amen phandel andre
a ľikeras avri andro denašiben, so hin angle amende.
2 Aven dikhas pro Ježiš, pre oda, ko chudňa amaro pačaben a ko les the dokerela.
Ov precerpinďa o meriben pro kerestos a pregeľa bara ladžaha, bo džanelas, hoj pre
leste užarel baro radišagos, a paľis peske bešľa pal e čači sera le Devleskre tronoskri.
3 Gondoľinen pre oda, ko zľigenďa kajci but nalačhipen le binošnendar, save pre
leste igen džanas, hoj tumen te na podden a te na slabisaľon pro duchos.
4 Bo andre tumaro mariben le binoha tumen leske mek na ačhaďan dži andro rat.
5 Bisterďan pro lava, so tumen zoraľaren, a vakeren ke tumende sar ko čhave?

Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri,
ma le tuke lokes oda,
aňi ma slabisaľuv,
akor sar tuke dovakerel.
6 *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri*
a marel sakones, kas prilel sar čhas.

7 Ľikeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj tumen te
bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskre čhavenca. Bo savo dad na
bararel zoraha avri peskre čhas?
8 Ale te na san avribararde avke, sar hine savore leskre čhave, akor san o kopirdana
a na san leskre čhave.
9 The amare ťelesna dada amen zoraha bararenas avri a ľikerahas peske len, či
pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas?
10 Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavore, avke sar peske
on gondoľinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri pre amari chasna, hoj
te avas ajse sveta sar ov.
11 Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge oda na
dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale o pharipen. Ale paľis anel o smirom the o
spravodľišagos, so hin pre chasna olenge, kas sikaďa avri.
12 Vašoda rovňinen avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel tumende
izdran,
13 a tumare pindre mi phiren pal o rovna droma, hoj oda pindro, so hino bango, te
na chučel avri, ale te sasťol avri.

Te na odčhivas le Devleskri milosť

14 Keren sa prekal oda, hoj tumen te avel o smirom sakoneha a hoj te dživen o sveto
dživipen, bijal savo ňiko na dikhela le Devles.

15 Dikhen mištes pre oda, hoj ňiko te na visaľol palal le Devleskra milosťatar, hoj
te na barol ňisavo kirko koreňis, so anďahas pharipen a musarďahas but dženen.
16 Ňiko te na avel lubaris aňi bijedevleskro avke sar o Ezav, savo vaš jekh chaben
bikenďa peskro pravos, so les sas sar le ešebne čhas.
17 Se džanen, hoj kajte paľis kamelas te chudel le dadestar o požehnaňje, sas
odčhido a imar pes oda na delas te visarel pale, kajte rovibnaha oda kamelas.
18 Se tumen na avľan paš o verchos, savestar pes o manuš šaj chudel, abo savo
labolas la jagatar, abo paš o kaľipen, paš e rat abo paš e burka,
19 aňi paš o hangos la trubakro, aňi paš o hangos, savo vakerelas ajse lava, hoj ola,
ko les šunde, pes mangenas, hoj imar te na vakerel dureder.
20 Bo našťi zľidžanas oda, so pes lenge prikazinďa: *„Te ča o džviros pes chudňahas
le verchostar, mušinel te avel murdardo le barenca.“*
21 Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phenďa: „Izdrav a darav man!“
22 No tumen avľan paš o verchos Sion the paš o foros le džide Devleskro, paš o
ňeboskro Jeruzalem, the paš o but ezera aňjela.
23 Avľan paš o radišagoskro zhromažďeňje le Devleskre ešebna čhavengro,
savengre nava hine pisimen andro ňebos. Avľan paš o Del, paš savorengro Sudcas,
paš o duchi le čačipnaskre manušengre, save imar chudle e dokonalosť.
24 Avľan paš o Ježiš, paš o prostredňikos la neva zmluvakro, the paš o pokropimen
rat, savo vičinel zoraleder sar o rat le Abeloskro.
25 Den tumenge pozoris pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel!
On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskri voľa, na
denašle, vašoda aňi amen našťi denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral
o ňebos.
26 Leskro hangos akor čhalaďa la phuvaha, no akana mek diňa lav: *„Me mek jekhvar
čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le ňeboha.“*
27 Oda, hoj phenel „mek jekhvar“, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen
veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našťi čhalaven.
28 Vašoda te amen prilas oda kraľišagos, so pes našťi čhalavel, kampel amenge te
paľikerel a te služinel le Devleske andre bari pačiv the andre sveto dar, avke sar leske
oda hin pre dzeka.
29 Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

13

E služba, savi hiňi le Devleske pre dzeka

1 O kamiben maškar o phrala te na preačhel.
2 Ma bisteren te prilel le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile
le aňjelen, a aňi olestar na džanenas.
3 Gondoľinen pre ola, ko hine andre bertena, avke sar te the tumen uľanas lenca
andre bertena. A gondoľinen the pre ola, ko cerpinen, avke sar te the tumen
cerpinďanas lenca.
4 Sako peske mi ľikerel o manželstvo andre pačiv. O rom la romňaha mušinen te
avel verna jekh avreske, bo o Del sudzinela olen, ko keren lubipen abo džan avreha
pašal o rom vaj pašal e romňi.
5 Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojna oleha, so
tumen hin, bo o Del phenďa:
*„Na mukava tut
aňi tut na omukava.“*
6 Vašoda bi e dar šaj phenas:
„O Raj mange pomožinel

a na darava man.
So man šaj kerel o manuš?“
7 Ma bisteren pre ola, ko tumen ľidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskro.
Dikhen mištes pre lengro dživipen, sar dživenas a sar mule, a napodobňinen lengro
pačaben.
8 O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the na veki.
9 Ma den tumen te odlel le všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo
hino zoraľardo le Devleskra milosťatar a na ole zakonendar pal o chabena, so nane
pre chasna olenge, ko oda doľikeren.
10 Amen hin o oltaris, pal savo našťi chan aňi o rašaja, save služinen andro
Svetostankos.
11 O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengro andro Neksveteder than vaš o bini, ale
lengre ťela labaren avri le taboristar.
12 Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskri, hoj te pošvecinel le
manušen peskre rateha.
13 Aven džas pal leste avri andral o taboris a zľidžas leha leskri ladž.
14 Bo pre kadi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre oda, so
avela.
15 Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakri obeta prekal o Ježiš, oda hin
o ovocje le vuštengro, so viznavinel leskro nav.
16 Ma bisteren te kerel o lačhipen a te pomožinel jekh avreske, bo ajse obeti hin le
Devleske pre dzeka.
17 Šunen olen, ko tumen ľidžan, a podden tumen lenge, bo on pes starinen pal
tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj oda te keren radišagoha,
a na pharipnaha, bo oda tumenge na anďahas ňisavo lačhipen.
18 Modľinen tumen vaš amenge. Amen džanas, hoj amen hin žužo svedomje, bo
andre savoreste pes kamas mištes te ľikerel.
19 A mek buter tumen mangav, hoj tumen te modľinen vaš ma, hoj sigeder pale te
džav ke tumende.

E modľitba the o požehnaňje

20 A o Del le smiromoskro, savo prekal o rat la večna zmluvakro uštaďa andral o
meriben amare Rajes le Ježiš, le bare Pasťjeris le bakrorengres,
21 tumen mi vizbrojinel andre savoro lačhipen, hoj te keren leskri voľa. Ov andre
amende mi kerel oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš Kristus. Leske mi džal e
slava na veki vekov. Amen.

22 Phralale, na pisinďom tumenge but, ale mangav tumen, hoj te prilen kala lava,
so hin pre oda, hoj tumen te zoraľaren.
23 Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te avela
sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.
24 Pozdravinen savore tumare vodcen the savore Devleskre manušen. O phrala
andral e Italija tumen pozdravinen.
25 E milosť le Devleskri mi el tumenca savorenca!

O ľil le Jakoboskro

O pozdravos

1 O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske, bičhavel
pozdravi le dešuduje kmeňenge, save hine rozčhide pal calo svetos.
2 Phralale mire, len oda sar baro radišagos, te pre tumende avela o všelijaka skuški.

Pal o pačaben the goďaveripen

3 Se tumen džanen, hoj o skuški andre tumaro dživipen tumen ľidžan andre
trpezľivosť.
4 A tumari trpezľivosť pes mi dokazinel andro skutki, hoj te aven dokonala the bi e
chiba a ňič tumenge te na chibaľinel.
5 Te varekaske tumendar kampel goďi, mi mangel peske le Devlestar a ela leske
diňi. Bo ov del ščirones sakones a na čhivkerel pro jakha.
6 Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel, hino sar
moroskri vlna, pre savi phurdel e balvaj a čhivkerel laha pal jekh sera pre aver.
7 Kajso manuš peske te na gondoľinel, hoj chudela vareso le Rajestar.
8 Bo kajso manuš hino rozpoľťimen a nane stabilno andre ňisoste, so kerel.

Pal o čoripen the barvaľipen

9 O phral, savo hino čoro, mi thovel baripen andre oda, hoj sas uprehazdlo andro
Kristus,
10 a o barvalo mi thovel baripen andre oda, hoj sas pokorimen, bo našľola sar e
kvitka pre maľa.
11 Bo sar avel avri o kham, le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar, lakri kvitka
perel tele a lakro šukariben našľol. Avke perela tele the o barvalo pre peskre droma.

Te zľidžal e skuška

12 Bachtalo murš, savo zľidžal e skuška, bo te obačhela, chudela odi koruna le
dživipnaskri, pal savi o Raj diňa lav, hoj dela olen, ko les kamen.
13 Ňiko te na phenel, sar les cirdel pro binos: „Se oda o Del man cirdňa!“ Se le
Devles našťi te cirdel pro nalačho a aňi ov ňikas na cirdel andro binos.
14 Ale sako hino cirdlo andro binos peskra žadoscatar, so les cirdel a vabinel.
15 A paloda, sar e žadosca khabňol, ločhol o binos a o binos, sar hino kerdo, anel
o meriben.
16 Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale!
17 Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, savo kerďa o
ňeboskre švetla a hino furt jekh, ov pes na čerinel avke sar o ciňos.
18 Peskra voľatar amen diňa o dživipen prekal o čačipnaskro lav, hoj te avas ešebna
savorestar, so kerďa!

Te šunel the te kerel

19 Mire lače phralale: Sako sig mi šunel, polokes mi vakerel a te na choľisaľol sig!
20 Bo o manuš andre choľi na kerel oda spravodľišagos, so kamel o Del.
21 Vašoda odčhiven tumendar savori mel the savoro nalačhipen a šukares prilen
oda lav, so hin sadzimen andre tumaro jilo a šaj zachraňinel tumare dživipena.
22 Aven ola, ko dživen pal le Devleskro lav, a na ola, ko ča šunen a oleha pes
korkoren klaminen.

23 Bo te vareko hino ajso, hoj ča šunel o lav a na doľikerel les, hino sar ajso manuš,
savo dikhel peskro muj andro gendalos.
24 Dikhel pes, džal het a takoj bisterel, sar dičhol avri.
25 Ale ajso manuš, ko pes mištes zadikhel andro dokonalo zakonos, so del e sloboda,
a ľikerel pes pal oda lav a na bisterel pre oda, so šunďa, ale dživel pal oda, ajso manuš
ela požehňimen andre oda, so kerel.
26 Te peske vareko tumendar gondoľinel, hoj hino pobožno, a na zľikerel peske e
čhib, klaminel korkoro pes a leskri pobožnosť hiňi zbitočno.
27 Anglo Del, amaro Dad, hin kadi pobožnosť žuži the bi e mel: Te starinel pes pal
o široti the pal o vdovi andre lengro pharipen a te na meľarel pes andre le svetoha.

2

Te na kerel rozďjel maškar o manuša

1 Phralale mire, sar ola, ko pačan andro Ježiš Kristus, andro Raj la slavakro: Ma
dikhen pro manuš a ma keren rozďjel maškar o manuša.
2 Bo te avľahas andre tumari khangeri murš somnakuňa angrusaha, urdo andro
šukar gada, a te avľahas the čoro murš andro melale gada,
3 a dikhľanas pre oda, pre kaste hin ola šukar gada a phenďanas leske: „Tu tuke
šukares beš kade,“ ale le čoreske phenďanas: „Tu ač kode,“ abo: „Beš tuke kade
paš mire pindre,“
4 či na keren oleha rozďjel maškar tumende? Či na ačhiľan sudci, save namištes
gondoľinen a sudzinen?
5 Šunen, mire lače phralale! Či peske na kidňa o Del avri le čoren andral kada
svetos, hoj te ačhen barvale andro pačaben a te prilen o kraľišagos, pal savo o Del
diňa lav olenge, ko les kamen?
6 Ale tumen tele dikhľan le čores! Či nane oda ipen o barvale, ko tumen trapinen
a cirden pal o sudi?
7 Či nane oda on, ko pes ruhinen pre oda lačho nav le Rajeskro, so tumenge o Del
diňa?
8 No, te doľikeren o zakonos le kraľišagoskro, avke sar hin pisimen: *„Kameha avres
avke sar tut korkores!“* Ta akor mištes keren.
9 Ale te keren rozďjel maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos tumen
usvedčinel sar olen, ko les na doľikeren.
10 Bo oda, ko doľikerďahas calo zakonos, ale jekh prikazaňje na doľikerďahas, hino
vinnovato andre savore.
11 Se Oda, ko phenďa: *„Na kereha lubipen“*, phenďa the: *„Na murdareha.“* No, kajte
na keres lubipen, ale murdares, na doľikeres o zakonos.
12 Avke vakeren the keren sar ola, ko ena sudzimen pal o zakonos so del e sloboda!
13 Bo o sudos bi e milosť užarel oles, ko na presikavelas e milosť. Ale e milosť
zviťazinel upral o sudos!

O pačaben the o skutki

14 So hin olestar, phralale mire, te vareko phenel, hoj les hin o pačaben, ale nane
les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachraňinel?
15 Te le phrales abo la pheňa na uľahas so te urel a na uľahas len o dživeseskro
chaben,
16 a te lenge vareko tumendar phenďahas: „Džan andro smirom, tačaren tumen a
chan,“ ale te len na diňanas oda, so kampel le ťeloske, so len hin olestar?
17 Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo.

18 Ale vareko phenela: „Tut hin o pačaben a man hin o skutki.“ Sikav mange tiro
pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral mire skutki.
19 Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demona pačan a izdran.
20 Kames, hoj tuke te sikavav, tu nagoďaver manušeja, hoj o pačaben bi o skutki
hino mulo?
21 Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlňimen le skutkendar, sar anďa peskre
čhas le Izak te obetinel pro oltaris?
22 Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskre skutkenca a o skutki keren
leskro pačaben dokonalo.
23 A ačhiľa pes, so hin pisimen: *„O Abraham pačanďiľa le Devleske a rachinelas pes
leske oda sar spravodľišagos.“* A sas vičimen le Devleskro prijaťeľis.
24 Avke akor dikhen, hoj o manuš hino ospravedlňimen the le skutkendar a na ča
le pačabnastar.
25 Avke sas the paš e lubňi Rachab: Či na sas ospravedlňimen le skutkendar, sar
priiľa le poslen a bičhaďa len het avre dromeha?
26 Bo avke sar o ťelos hino mulo bi o duchos, avke the o pačaben hino mulo bi o
skutki.

3

Pal e čhib

1 Phralale mire, ma keren tumendar savore učiťeľa. Se džanen, hoj amen o učiťeľa
avaha zoraleder sudzimen.
2 Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin dokonalo murš,
savo džanel te ľikerel calo peskre ťelos.
3 Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras calo
leskro ťelos, kaj kamas.
4 Abo dikhen pro loďi, kajte hine kajse bare a traden len o zorale balvaja, o
kormiďelňikos len šaj ľidžal le ciknore kormidloha ode, kaj kamel.
5 Avke the e čhib hiňi cikno kotor andro ťelos, ale šaj kerel bare veci. Dikhen, savo
baro veš labarďa e cikňi jagori!
6 E čhib hiňi jag, o svetos le nalačhipnaskro maškar amare ťeloskre kotora.
Meľarel andre calo amaro ťelos. Rozlabarel calo manušeskro dživipen a korkori
hiňi podlabarďi le peklostar.
7 O manuš šaj skrocinel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen, le sapen
a the le džviren andro moros,
8 ale e čhib ňiko le manušendar našťi skrocinel. E čhib hiňi ňepokojno a nalačhi,
pherďi le jedoha, so murdarel.
9 La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades – a ola jekha čhibaha the košas
le manušen, save hine kerde pre le Devleskri podoba.
10 Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našťi oda avke avel,
phralale mire!
11 Či šaj andral jekh chaňig avel avri gulo the kirko paňi?
12 Či šaj barol, phralale mire, pro figovňikos o olivi, vaj pro viňičis o figi? Avke the
ňisavi londi chaňig našťi del gulo paňi.

O goďaveripen upral

13 Ko hin maškar tumende goďaver a kas hin goďi? Mi sikavel peskre dživipnaha
o lače skutki a mi avel pokorno the goďaver andre savoreste, so kerel.
14 Ale te tumen hin andre tumare jile e horko zavisť a kamen tumen ča te hazdel
upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen.

15 Kajsi godi na avel upral, ale hiňi pal e phuv, ťelesno, benguňaľi.
16 Bo ode, kaj hin e zavisť a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, ode hin o ňepokoj
the dojekh nalačhipen.
17 Ale odi godi, so avel andral o ňebos, hiňi ešeb žuži, paľis ajsi, so kamel o smirom,
kovľi a phundraďi te šunel; hiňi ajsi, so sajinel avres a anel o lačho ovocje, na kerel
rozďjel maškar o manuša a nane dujemujengri.
18 A o ovocje le spravodľišagoskro pes sadzinel andro smirom maškar ola, ko keren
o smirom.

4

Ko kamel o svetos, na kamel le Devles

1 Khatar aven o maribena maškar tumende a khatar aven o roztržki? Či na andral
tumare ťelesna žadosci, so pes maren andre tumende?
2 Tumen kamen vareso a nane tumen, murdaren a zavidzinen a našťi dochuden –
maren tumen a vesekedinen, ale nane tumen, bo na mangen tumenge le Devlestar.
3 Sar tumenge mangen, na chuden, bo namištes mangen, bo kamen oda prekal
tumare nalače žadosci.
4 Ó, napačivale manušale, či na džanen, hoj oda, ko kamel te avel lačho le svetoha,
hino nalačho le Devleha? Oda manuš, ko kamľahas te avel prijaťeľis le svetoha, ačhel
ňeprijaťeľis le Devleskro.
5 Abo gondoľinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskro Lav: „O Del žjarlivones
tužinel pal o duchos, saves diňa andre amende te bešel?“
6 Se o Del del bareder milosť. Vašoda phenel le Devleskro Lav: *„O Del džal pro
barikane, ale le pokornen del peskri milosť.“*
7 Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a denašela
tumendar.
8 Aven pašeder paš o Del a ov avela pašeder paš tumende. Thoven avri o vasta,
tumen binošna manušale! A tumen, so san rozpolťena, žužaren tumenge o jile!
9 Jojčinen, roven a hikinen! Tumaro asaben pes mi visarel pro roviben a o
radišagos pre žaľa.
10 Pokorinen tumen anglo Raj a ov tumen hazdela upre.

Te na sudzinel le phrales

11 Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel namištes pro
phral, abo sudzinel peskre phrales, vakerel pro zakonos a sudzinel o zakonos. A te
sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal o zakonos le Devleskro, ale sal leskro
sudcas.
12 Ča jekh o Del diňa o zakonos a ov hino the o sudcas. Ov šaj zachraňinel a šaj
zňičinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

Te na pes lašaren

13 No akana tumen, so phenen: „Adadžives abo tajsa džaha andre kada abo andre
koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a zarodaha peske love.“
14 Se tumen na džanen so ela tajsa tumare dživipnaha! San sar e para, so pes pro
sikra sikavel a paľis našľol.
15 Ale kampel tumenge te phenel kavke: „Te o Raj kamela, dživaha a keraha kada
abo koda.“
16 Ale akana tumen lašaren tumare barikane planenca. Dojekh kajso lašariben
nane lačho.
17 Te vareko džanel te kerel o lačho, a na kerel oda, kerel binos.

5

O lav prekal o barvale

1 No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare pharipena, so pre
tumende avena!
2 Tumaro barvaľipen kirňiľa a tumare gada chale o kirme.
3 Tumaro somnakaj the rup hardzavisaľiľa a odi hardza sikavela pre tumende a
chala tumare ťela sar jag, bo skidňan o barvaľipen pro posledna dživesa.
4 Le čore manušenge, save kerenas buči pre tumare maľi, na počinďan! Vašoda,
dikh, lengro počiňiben vičinel pre tumende! O vičiňiben olengro, save kidenas upre
pal tumare maľi, doavľa dži andro kana le Nekzoraledere Rajeske.
5 Dživenas pre kadi phuv andro kiňešagos the andro baripen a čaľarďan tumare
jile avke sar oda dobitkos, so pes pripravinel, hoj les te začhinen.
6 Odsudzinďan a murdarďan le spravodľive manušes, savo pes tumenge na
braňinelas.

Pal e trpezľivosť the modľitba

7 Phralale, vašoda ľikeren avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuš, savo kerel
buči pre maľa, užarel, medik na avela o jaruno the o jesuno brišind a dela les o lačho
uľipen andral e phuv.
8 Avke the tumen: Aven trpezľiva a ačhen zorales, bo o Raj avela maj pale.
9 Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh, o sudcas
ačhel anglo vudar!
10 Len tumenge, phralale, priklados pal o proroka, save vakerenas andro nav le
Rajeskro, dikhen pre lende sar te cerpinel a te ľikerel avri.
11 Dikhen, amen phenas pal ola, ko ľikerde avri, hoj hine bachtale. Šunďan pal o
Job, sar ľikerďa avri, a dikhľan, sar pes pal leste o Raj pro koňec postarinďa! O Raj
hino igen lačho the jileskro.
12 Anglal savoreste, phralale mire, ma len vera aňi pro ňebos aňi pre phuv, aňi
ňisavi aver vera. Ale tumaro „He“, mi el „He“, a tumaro „Na“, mi el „Na“, hoj te na
peren andro odsuďeňje.

E modľitba le olejoha vaš o nasvale

13 Cerpinel vareko maškar tumende? Mi modľinel pes. Hin varekas radišagos
andro jilo? Mi giľavel le Devleske.
14 Hin vareko maškar tumende nasvalo? Mi vičinel peske le phurederen andral e
khangeri. On pes vaš leste mi modľinen a mi makhen les le olejoha andro nav le
Rajeskro.
15 A e modľitba andro pačaben sasťarela le nasvales a o Raj les hazdela upre. Te
kerďa bini, odmukela pes leske.
16 Vašoda, phenen avri jekh avreske o bini a modľinen tumen jekh vaš aver, hoj te
sasťon avri. E modľitba le spravodľive manušeskri šaj kerel but a hin la bari zor.
17 O Eliaš sas ajso manuš sar the amen a modľinelas pes, hoj te na del o brišind, a
na diňa o brišind pre phuv trin berš the šov čhon.
18 A pale pes modľinelas a o ňebos diňa o brišind a e phuv diňa peskro uľipen.
19 Phralale mire, te vareko tumendar odgeľahas le čačipnastar a te les vareko
visarďahas pale,
20 mi džanel, hoj oda, ko visarela le binošne manušes pal leskro nalačho drom,
zachraňinela leskro dživipen andral o meriben a učharela andre but bini.

Ešebno ľil le Peteriskro

O pozdravos

1 Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav tumenge le Devleskre
avrikidle manušenge, save dživen sar cudzinci a san rozčhide andro Pontus, andre
Galacija, andre Kapadokija, andre Azija the andre Bitinija,
2 saven peske o Del, amaro Dad, anglal kidňa avri pre peskro planos a pošvecinďa
peskre Duchoha, hoj te aven poslušna le Ježišoske Kristoske a pokropimen leskre
rateha.
Mi del tumen o Del pherdo milosť the smirom!

E džiďi naďej

3 Lašaras le Devles, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro! Bo
andre peskri bari milosť amen diňa o nevo dživipen the e džiďi naďej, sar uštaďa le
Ježiš Kristus andral o meriben,
4 hoj te chudas o ďeďictvos, savo šoha na preačhel, na musaľol aňi na kirňol a hino
garudo andro ňebos prekal tumende.
5 Prekal tumende, kas e zor le Devleskri prekal o pačaben chraňinel pre zachrana.
Odi zachrana hiňi pripravimen te sikavel pes andro posledno časos.
6 Radisaľon olestar, kajte mek akana pro sikra mušinen te predžal le pharipnaha
prekal o všelijaka skuški.
7 Vašoda, hoj pes te sikavel tumaro preskušimen pačaben, so hin vzacneder sar o
somnakaj, savo našľola. Bo avke sar o somnakaj pes preskušinel andre jag, avke pes
mušinel te preskušinel the tumaro pačaben. A akor chudena o lašariben, e slava the
e pačiv andre oda džives, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.
8 Šoha les na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale pačan
andre leste a radisaľon ajse radišagoha, savo pes aňi na del avri te phenel, a san
naplňimen la slavaha.
9 Bo dochuden e zachrana prekal tumare duši, so hin o cieľos tumare pačabnaskro.
10 Kadi zachrana igen rodenas a skuminenas o proroka, save prorokinenas pal e
milosť le Devleskri, savi sas pripravimen prekal tumende.
11 A skuminenas, kana oda časos ela a sar oda avela, a o Duchos le Kristoskro, savo
sas andre lende, anglal phenelas avri pal o cerpišagi le Kristoskre the pal e slava, so
avela paľis.
12 Lenge sas sikado, hoj na služinenas peske, ale tumenge, sar vakerenas pal ola
veci, save akana sas phende tumenge prekal ola džene, ko tumenge kazinenas o
evaňjelium andre zor le Svete Duchoskri, savo sas bičhado andral o ňebos. Mek the
o aňjela tužinen te dikhel andre kala veci.

Aven sveta

13 Vašoda gondoľinen pal oda, so keren. Aven strižba a muken tumen igen pre
milosť le Devleskri, so tumenge ela diňi, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.
14 Sar o poslušna čhave ma den tumen te ľidžal ole žadoscenge, so tumen sas
varekana, sar mek na džanenas o čačipen.
15 Ale avke sar hino sveto Oda, ko tumen vičinďa, the tumen aven sveta andre
savoreste, so keren.
16 Bo hin pisimen: *„Aven sveta, bo me som sveto!“*

17 A te vičinen „Dado“ le Devles – savo na kerel rozďjel maškar o manuša, ale
sudzinel sakones pal leskre skutki – ta dživen daraha anglo Del, medik san sar
cudzinci pre kadi phuv.
18 Se džanen, hoj andral tumaro marno dživipen, so zďeďinďan pal tumare dada,
na sanas avricinde le somnakaha aňi le rupoha, save našľona,
19 ale le vzacne Kristoskre rateha. Ov sar o bakroro bi e chiba the bi o binos
20 sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerďa o svetos, ale sas
sikado andro posledna dživesa prekal tumende.
21 Prekal leste pačan andro Del, savo les uštaďa andral o meriben a diňa les e slava,
hoj tumaro pačaben the tumari naďej te avel andro Del.
22 Avke akana, te imar obžužarďan tumare duši oleha, hoj sanas poslušna le
čačipnaske, hoj te kamen le phralen čače kamibnaha, kamen jekh avres žuže jileha.
23 Se uľiľan mek jekhvar, na andral o semenos, so kirňol, ale andral o semenos, so
na kirňol: andral o džido the večno lav le Devleskro.
24 Bo hin pisimen:
„Savore manuša hine sar e čar
a cali lengri slava hiňi sar e kvitka pre maľa.
E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,
25 *ale o lav le Rajeskro ačhel pro furt.“*
A oda hin oda lav, savo pes tumenge kazinelas sar evaňjelium.

2

O Ježiš hino o džido bar

1 Vašoda odčhiven tumendar savori choľi, savore pľetki, dojekh klamišagos the
zavisť a ma aven dujemujengre.
2 Sar o čhavore, save mekča akana uľile, mangen tumenge o žužo duchovno thud,
hoj lestar te baron a te aven zachraňimen,
3 te imar koštoľinďan oda, hoj o Raj hino lačho.
4 Aven ke leste, ko džido bar, savo sas odčhido le manušendar, ale anglo Del
avrikidlo the igen vzacno.
5 The tumen sar o džide bara den tumen te zabudinel andro duchovno kher, hoj
tumendar te ačhen o sveta rašaja, save anena o duchovna obeti, save ena pre dzeka
le Devleske prekal o Ježiš Kristus.
6 Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskro:
„Thovav pro Sion o hlavno bar,
o avrikidlo the igen vzacno bar;
oda, ko andre leste pačala,
na ladžala pes.“
7 Oda bar hino vzacno tumenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan, hino sar:
„O bar, so odčhide o murara,
ačhiľa pre stavba hlavno,
8 *o bar, pre savo pes demen,*
the e skala, pre savi peren.“
Ola, ko na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.
9 Ale tumen san o avrikidle manuša, o kraľika rašaja, o sveto narodos a le Devleskre
zvlaštna manuša, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel o Del, savo tumen vičinďa
avri andral o kaľipen andre peskro igen šukar švetlos.
10 Tumen varekana na sanas le Devleskre manuša, no akana san leskre manuša;
varekana sanas bi e milosť le Devleskri, ale akana la chudňan.

Dživen sar le Devleskre služobňika

11 Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, ko nane khere kade pre phuv a ko
ča pal kadi phuv predžan: Zľikeren tumen le ťelesne žadoscendar, so pes maren
tumara dušaha!
12 Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, ko na pačan, kajte pre tumende
namištes vakeren sar pro živaňa, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren le
Devles andre oda Džives, sar avela.
13 O Raj kamel, hoj tumen te podden savore manušengre autoritenge: či le kraľiske
sar le nekbaredereske,
14 abo le vladarenge. Bo ov len bičhavel te marel olen, ko namištes keren, a te
lašarel olen, ko keren mištes.
15 Se le Devleskri voľa hin, hoj te keren o lačhipen a oleha te phanden o muja le
nagoďaver manušenge, save na džanen, so vakeren.
16 Dživen sar o slobodna manuša, ale tumari sloboda ma použinen sar e zamjenka
te kerel o nalačhipen; dživen sar o sluhi le Devleskre.
17 Važinen tumenge savore manušen, le phralen kamen, le Devlestar daran a le
kraľis den pačiv.

Te zľidžal o pharipen sar o Raj

18 A tumen, o sluhi, andre savori dar anglo Del, podden tumen tumare rajenge, ale
na ča olenge, save hine lače the jileskre, ale the le nalačhenge.
19 Se oda hin e milosť le Devleskri, te vareko andro žužo svedomje anglo Del zľidžal
o pharipen a cerpinel, kajte ňič nalačho na kerďa.
20 Bo so tumen hin olestar, hoj ľikeren avri, sar tumen maren, te tumen keren o
bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a ľikeren avri, kada hin le
Devleske pre dzeka.
21 Se pre oda sanas le Devlestar vičimen, bo the o Kristus cerpinelas vaš tumenge
a sikaďa tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.
22 *Ov šoha na kerďa binos,*
aňi o klamišagos šoha na sas andre leskro muj.
23 Sar les košenas, ov na košelas pale, a sar cerpinelas, ov pes na vihražinelas, ale
savoreha pes mukelas pre oda, ko čačipnaha sudzinel.
24 Ov korkoro ľigenďa amare bini peskre ťeloha pro kerestos, hoj amen te meras le
binenge a te dživas le čačipnaske. Leskre ranenca sasťiľan avri.
25 Bo sanas sar o našade bakrore, ale akana avľan pale ko Pasťjeris, ke Oda, ko pes
starinel pal tumare duši.

3

Pal o džuvľa the pal o murša

1 Avke the tumen o džuvľa, podden tumen tumare romenge. A te varesave lendar
na pačan le Devleskre laveske, anen len bi o lava paš o Del, tumare dživipnaha,
2 oleha, hoj dikhena tumaro žužo dživipen andre sveto dar anglo Del.
3 Tumaro šukariben te na avel avruno, hoj tumenge dena te kerel o bala pro šere,
figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro barvale gada.
4 Ale tumaro šukariben te avel garudo andro jilo, oda, so ačhel pro furt, o jemno
the pokorno duchos, so hin igen vzacno anglo Del.
5 Bo kavke pes varekana šukaľarnas the o sveta džuvľija, save pačanas andro Del
a poddenas pes peskre romenge,
6 avke sar e Sara, savi šunelas le Abraham a vičinelas les „rajeja“. Tumen san lakre
čhaja, te keren oda, so hin lačho, a na den tumen ňisoha te daravel avri.
7 Avke the tumen o murša, gondoľinen, sar dživen tumare romňijenca, a
presikaven lenge e pačiv sar le slabeder nadobenge, bo the on hine jekhetane tumenca

o ďeďički le Devleskre dživipnaskre. A avke na ela tumare modľitben ňisave prekažki.

Te ľikerel avri andro cerpišagos

8 A pro koňec phenav mek kada: aven savore jednotna, jileskre, kamen jekh avres,
aven milosťiva the pokorna.
9 Ma den pale o nalačho le nalačhipnaha abo o košiben le košibnaha, ale keren
oda visara, tumen žehňinen, bo pre oda san vičimen, hoj te zďeďinen o požehnaňje.
10 Bo hin pisimen:
„Oda, ko kamel, hoj les te avel bachtalo dživipen,
a kamel te dikhel o lače dživesa,
mi zľikerel peskri čhib le nalačhestar the peskre vušta,
hoj te na vakerel o klamišagos,
11 *mi visarel pes le nalačhestar*
a mi kerel o lačhipen
a mi rodel o smirom andral calo jilo.
12 *Bo le Rajeskre jakha dikhen pro spravodľiva manuša*
a leskre kana šunen lengro mangipen,
ale o Raj džal pre ola džene,
save keren namištes.“
13 A ko tumenge ubľižinela, te igen kamena te kerel o lačhipen?
14 Ale kajte cerpinďanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen lendar,
aňi ma predaran.
15 Ale den le Kristus pačiv sar le svete Rajes andre tumare jile. Aven furt
pripravimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučľahas pal odi naďej, savi
tumen hin.
16 Ale keren oda polokes, andro smirom the andro žužo svedomje, hoj pes te ladžan
ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo dživipen le Kristoha.
17 Bo feder hin, te oda hin e voľa le Devleskri, te cerpinel vaš o lačho sar vaš o
nalačho.
18 Se the o Kristus cerpinelas jekhvar a pro furt, o spravodľivo vaš o ňespravodľiva,
hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo andro ťelos, ale obdžiďardo andro Duchos.
19 A andre oda Duchos geľa te vakerel le duchenge andre bertena,
20 olenge, ko varekana na šunenas, sar o Del ľikerelas avri a užarelas pre lende
andro dživesa le Noachoskre, medik pes ačhavelas o korabos, andre savo pes
zachraňinde le paňestar ča frima manuša, oda sas ochto džene.
21 Oda paňi sas o angluno obrazis le boľipnaskro, savo akana zachraňinel the
tumen. O boľipen nane te žužarel pes la meľatar pal o ťelos, ale oda hin o mangipen
ko Del vaš o žužo svedomje. A oda tumen akana zachraňinel prekal ada, hoj o Ježiš
ušťiľa andral o meriben
22 a geľa andro ňebos a hino pal e čači sera le Devleske a hin leske poddine o aňjela,
o autoriti the o zora.

4

Sar te dživel o sveto dživipen

1 Te o Kristus kavke cerpinďa vaš amenge pro ťelos, ta the tumen pes vizbrojinen
kajse gondoľišagoha, bo oda, ko cerpinďa pro ťelos, preačhiľa te kerel o binos.
2 Vašoda, medik dživen pre phuv, ma dživen imar pal o manušeskre žadosci, ale
pal e voľa le Devleskri.

3 Se imar dos dživenas avke, sar dživen o bijedevleskre manuša. Ňisostar
tumen na ladžanas, dživenas andro nalače žadosci, mačarenas tumen la moľaha,
mulatinenas, pijenas a služinenas le džungale modlenge.
4 A sar imar lenca oda na keren a na dživen, avke rozmukles sar on, čudaľinen pes
oleske a namištes pal tumende vakeren.
5 Ola manuša pes jekhvar ačhavena anglo Del, savo hino pripravimen te sudzinel
le džiden the le mulen.
6 Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulenge, hoj te aven sudzimen pal
oda, sar dživenas andro ťelos, ale hoj te dživen andro duchos avke, sar kamel o Del.
7 O koňec savoreske hino pašes. Vašoda aven goďaver the strižba, hoj te aven
pripravimen pes te modľinel.
8 Ale anglal savoreste, kamen jekh avres bare kamibnaha, bo o kamiben učharel
andre but bini.
9 Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos.
10 Sar o lače chulaja, saven o Del diňa všelijaka dari, služinen jekh avreske, sako
ole duchovne daroha, so chudňa.
11 Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskre; te vareko služinel, mi kerel
oda andral e zor, so les del o Del, hoj te avel andre savoreste barardo o Del prekal o
Ježiš Kristus, bo leske patrinel e slava the e zor pro furt. Amen.

Sar te cerpinel sar kresťanos

12 Mire lače phralale, ma čudaľinen tumen la jagake, savi pre tumende avľa, hoj
tumen te skušinel, sar te pes tumenge ačhiľahas vareso čudno.
13 Ale radisaľon vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisaľon bares the akor,
sar pes sikavela leskri slava.
14 Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskro nav, bachtale san, bo o Duchos la
slavakro, o Duchos le Devleskro, ačhel pre tumende.
15 Ale ňiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaňis abo zbujňikos, vaj sar oda,
ko pes thovel andre savoreste.
16 Ale te cerpinel vareko sar kresťanos, te na pes ladžal, ale mi bararel le Devles
vašoda, hoj šaj ľidžal kada nav.
17 Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskre manušendar. Ale te pes
chudela ešeb amendar, savo ela o koňec ole dženengro, ko na šunen o evaňjelium
le Devleskro?
18 Avke sar hin pisimen:
„Te pes o čačipnaskro
ča ajci-ajci zachraňinela,
kaj ela o binošno the o bijedevleskro?“
19 Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar oda o Del kamel, pes mi podden
peskre verne Stvoriťeľiske a dureder mi keren o lačho.

5

Le staršenge andre khangeri

1 Le staršen maškar tumende mangav, sar oda, ko hino tiš starši, sar oda, ko dikhľa
le Kristoskro cerpišagos a hino the o ďeďičis ola slavakro, savi pes sikavela:
2 Ľidžan o stados, savo tumenge o Del diňa. Na vašoda, hoj tumen andre oda
vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na vaš o love, ale
vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služinel.
3 Ma ľidžan olen, kas tumenge o Raj diňa, sar te uľanas lengre raja, ale aven
priklados le stadoske.

4 A sar pes sikavela o nekbareder Pasťjeris, chudena e slavno koruna, savi šoha na kirňola.
5 Avke the tumen o terneder: Podden tumen le phurederenge a savore tumen podden jekh avrenge. A uren tumen andre pokora, bo *o Del pro barikane džal, ale le pokornen del peskri milosť*.
6 Vašoda podden tumen tel o zoralo vast le Devleskro, hoj tumen te hazdel upre andre peskro časos.
7 Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende starinel.
8 Aven paš e goďi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng, phirel upre tele sar o choľamen ľevos, savo rodel kas te chal.
9 Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.
10 Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskri milosť andre savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičinďa andre peskri slava – ov korkoro tumen sasťarela, zoraľarela, thovela pro zoralo zaklados a kerela, hoj te na peren.
11 Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

12 Ča sikra tumenge pisinďom le Silasoha, saves me lav sar pačivale phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te svedčinel, hoj kada hin odi čačikaňi milosť le Devleskri. Ačhen andre oda!
13 Pozdravinen tumen miro čhavo o Marek the e khangeri andro Babilon*, savi hiňi avrikidňi avke sar the tumen.
14 Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar.
Smirom tumenge savorenge, save san andro Kristus.

* **5:13** e khangeri andro Rim

Dujto lĭl le Peteriskro

O pozdravos

1 Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav
olenge, ko chudle ajso vzacno pačaben sar the amen amare čačipnaskre Devlestar
the Spasiťeľistar le Ježišostar Kristostar.
2 E milosť the o smirom mi rozbaron maškar tumende, hoj čačes te prindžaren le
Devles the le Ježiš, amare Rajes.

O Del peske vičinel the avri kidel le kresťanen

3 Le Devleskri zor amen diňa sa, so amenge kampel, hoj te dživas avke, sar ov kamel.
Diňa amenge oda akor, sar prindžarďam oles, ko amen vičinďa peskra slavaha the
zoraha.
4 Oleha amen diňa igen bare the vzacna zaslubeňja, hoj prekal lende amen te avel
o kotor pre le Devleskri prirodzenosť a te šaj denašas het le svetoskre džungipnastar,
andre savo amen cirden o nalače žadosci.
5 Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven paš o pačaben o žužipen, paš o
žužipen o prindžaripen,
6 paš o prindžaripen o zľikeriben, paš o zľikeriben e trpezľivosť, paš e trpezľivosť
o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka,
7 paš oda dživipen o lačhipen ko phrala a paš oda lačhipen o kamiben.
8 Te kada savoro tumen hin a barol oda andre tumende, ta akor na avena ajse, so
ňič na keren a na anen e chasna andro prindžaripen amare Rajeskro le Ježišoskro
Kristoskro.
9 Bo kas nane kala veci andre peskro dživipen, hino koro, na dikhel dur a bisterďa
pre oda, hoj sas obžužardo peskre binendar, so varekana kerelas.
10 Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder andre oda, pre
soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha na perena
11 a kavke avena igen šukares priile andro večno kraľišagos amare Rajeskro the
Spasiťeľiskro le Ježišoskro Kristoskro.
12 Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, kajte oda džanen a san zorale andro
čačipen, so priiľan.
13 Medik som andre kada ťelos, dikhel pes mange oda mištes, hoj tumenge te
leperav kala veci,
14 bo džanav, hoj imar kada ťeloskro stankos maj omukava, sar mange oda diňa te
džanel amaro Raj o Ježiš Kristus.
15 A kerava sa prekal oda, hoj tumenge te leperen kala veci, sar me adarik džava
het.

Le Kristoskri slava

16 Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus, na ľikerahas
pes pal varesave avrigondoľimen paramisa. Bo amen korkore pre peskre jakha
dikhľam leskri slava.
17 Ov chudňa le Dadestar le Devlestar e pačiv the e slava, sar avľa pre leste andral
e Bari Slava kada hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav! Andre leste man hin
radišagos.“
18 Amen šunďam oda hangos, so avľa tele andral o ňebos, sar leha samas pre oda
sveto verchos.

19 Kada amen diňa mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o proroka. A mištes
keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo hino sar e momeľi, so labol andro
kaľipen, medik na avela o džives a e tosaraskri čercheň tumenge na anela o nevo
švetlos andro jile.
20 Anglal savoreste, tumen mušinen te achaľol, hoj aňi jekh proroctvos andro
pisimen Lav našťi achaľol o manuš korkoro pestar.
21 Bo o proroctvos šoha na avľa andral e voľa le manušeskri, ale o manuša ľigende
le Svete Duchoha vakerenas o lava, so avenas le Devlestar.

2

Pal o falošna proroka the učiťeľa

1 Ale avke sar sas the akor maškar o nipi le Devleskre o falošna proroka, avke ena
the maškar tumende o falošna učiťeľa, save počoral anena o falošno sikaviben. A
zaprinena the le Bare Rajes, savo len cinďa avri, a avke korkore pre peste anena oda,
hoj sig ena zňičimen.
2 But manuša džana pal lengro džungipen a angle lende namištes vakerena pro
čačipnaskro drom.
3 No ola falošna učiťeľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri a phenena
tumenge oda, so peske gondoľinde avri. Le Devleskro sudos kale falošne učiťeľenge
imar hino pripravimen čirla a Oda, ko len zňičinela, na sovel.
4 Se o Del na sajinďa le aňjelen, save kerde binos, ale čhiďa len andre bertena a
zaphandľa len andre le lancenca andro baro kaľipen, andro peklos, hoj ode te aven
stražimen dži o sudos.
5 O Del na sajinďa aňi o phurikano svetos, sar anďa e potopa pro binošna manuša.
Ale o Del zachraňinďa le Noach, savo kazinelas le manušenge pal o spravodľišagos,
a leha the mek efta avre dženen.
6 A the o fori Sodoma the Gomora zlabarďa la jagaha pro prachos sar vistražno
priklados prekal o bijedevleskre manuša.
7 Ale o Del zachraňinďa le spravodľive Lot, savo pes igen trapinelas, sar dikhelas le
bijedevleskre manušengro džungalo dživipen.
8 Oda spravodľivo manuš bešelas maškar lende a džives so džives andre peskri
spravodľivo duša cerpinelas, sar dikhelas a šunelas, savo nalačhipen kerenas.
9 Avke dikhas, hoj o Raj džanel te cirdel avri le pobožne manušen andral o
pokušeňje, ale ňespravedľive manušen te mukel avke, medik na ena potrestimen
pro Sudno džives.
10 Mek buter potrestinela olen, ko džan pal peskre džungale ťelesna žadosci a na
kamen pes te poddel le autoritenge.
Ola manuša na daran ňikastar, hine barikane a bi e dar vakeren namištes pro
ňeboskre bitosťi.
11 Ale o aňjela, save hine bareder the zoraleder, na vakeren nalače lava pre ola
bitosťi anglo Raj.
12 Ale kala hine bi e godi sar o dziva džviri, save uľile ča pre oda, hoj len te chuden
a te murdaren. Vakeren namištes pre ola veci, so na achaľon, a ena zňičimen avke
sar o dziva džviri.
13 A vaš lengro nalačhipen pes lenge počinela pale. Imar andro parno džives keren
rado o džungipen. On hine e mel the e ladž pre tumare hoscini, kaj pes presikaven
peskre diliňipnaha.
14 Lengre jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge nane šoha dos; odcirden
le slabe manušen a lengre jile hine vicvičimen andre chamťivosť. On hine prekošle
manuša.

15 Ola falošna učiťeľa omukle o čačo drom, našade pes a gele pal o drom le
Balaamoskro, le Beoriskre čhaskro, savo kamelas, hoj leske te počinen love vaš o
nalačhipen.
16 Ale vaš leskre bini leske sas phendo pre godi: O ňemo somaris ke leste
prevakerďa manušeskre hangoha a zaačhaďa o diliňipen le prorokoskro.
17 On hine sar o chaňiga bi o paňi; o chmari, saven tradel e zoraľi balvaj. Prekal
lende hin pripravimen o nekkaleder kaľipen.
18 Bo vakeren bare lava, so na anen ňisavi chasna a cirden andro džungale
ťelesna žadosci ajse manušen, save mekča akana denašle olendar, save dživen andro
diliňipen.
19 On len den lav, hoj ena slobodna, ale korkore hine otroka le džungipnaske. Bo
oleske sal otrokos, ko upral tu zviťazinel.
20 Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde le Rajes
the le Spasiťeľis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudňa a zviťazinďa upral
lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb.
21 Bo feder lenge uľahas, te na prindžarel o čačipnaskro drom, sar te prindžarel a
paľis te visarel pes andral oda sveto prikazaňje, so lenge sas dino.
22 Ačhiľa pes lenge avke, sar pes vakerel: *„O rikono geľa pale paš oda, so čandľa
avri,“* a: „O žužo balo pes geľa pale te meľarel andre čik.“

3

Pal o Džives le Rajeskro

1 Kada ľil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lače phralale. Andro soduj
ľila tumenge leperav, hoj mištes te gondoľinen.
2 Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sveta proroka, aňi
pro prikazaňje le Rajeskro le Spasiťeľiskro, savo tumenge sas dino prekal o apoštola.
3 Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena o posmjevača,
save dživena pal peskre binošna žadosci. Asana tumendar
4 a phenena: „Kaj hine ola leskre lava, hoj avela pale? Se kanastar mule amare
dada, savoro džal avke, sar džalas akorestar, kanastar sas kerdo o svetos!“
5 Bo on narokom na kamen te dikhel, hoj o ňebos the e phuv sas imar čirlastar
kerde prekal le Devleskro lav a hoj e phuv ačhiľa le paňestar a prekal o paňi.
6 A ole paňeha pre potopa sas o phurikano svetos zňičimen.
7 Oda jekh lav ľikerel kada ňebos the kadi phuv prekal e jag. Ľikerel len prekal o
Sudno džives, hoj te aven zňičimen jekhetane le bijedevleskre manušenca.
8 Ale pre kadi jekh veca ma bisteren, mire lače phralale, hoj jekh džives hin ko
Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros berša sar jekh džives.
9 O Raj na avel nasig te kerel oda, so phenďa, avke sar peske oda vareko gondoľinel,
ale ov mek užarel, bo na kamel, hoj vareko te merel, ale kamel, hoj pes savoredžene
te visaren le binendar ko Del.
10 A o džives le Rajeskro avela sar o živaňis počoral. Andre oda džives o ňebos
našľola bara vikaha a sa, so hin upre pro ňebos, zlabola andre jag a e phuv the sa,
so pre late hin, ela zňičimen.
11 Te kada savoro kavke našľola, save sveta the pobožna mušinen te avel tumen
andre tumaro dživipen?
12 Tumen, so igen užaren pre oda Džives le Devleskro, a kamen, hoj te avel sig.
Andre oda Džives ela o ňebos zňičimen la jagaha a o ňeboskre ťelesa rozdžana le
bare tačipnastar?
13 No amen užaras pre oda lav, so amenge diňa: Pro nevo ňebos the pre nevi phuv,
andre save hin o spravodľišagos.

14 Vašoda, mire lače phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj tumen o Raj te
arakhel bi o škvrni the bi o bini a andro smirom leha.
15 A oda, hoj amaro Raj mek užarel, tumenge len sar tumari zachrana. Avke sar
tumenge pisinelas the amaro lačho phral, o Pavol, ola goďaha, so leske sas diňi.
16 Ov pal kala veci avke vakerel andre savore peskre ľila. Andre ola ľila hin varesave
veci, so hin phares te achaľol, vašoda len o nagoďaver manuša, so nane zorale andro
pačaben, previsaren avke, sar previsaren the o aver pisimen Lava, a oleha zňičinen
pes korkoren.
17 Vašoda, mire lače phralale, te oda imar anglal džanen, chraňinen tumen, hoj
tumen te na scirden o bijedevleskre manuša le klamišagoha a te na odperen andral
tumaro zoralo pačaben.
18 Ale baron andre milosť le Rajeskri, hoj feder te prindžaren le Ježiš Kristus, amare
Rajes the Spasiťeľis. Leske e slava the akana the pro furt!
Amen.

Ešebno ľil le Janoskro

Pal o lav, so del o dživipen

1 Pal oda vakeras, so sas ešebnovarestar, so šunďam, so dikhľam peskre jakhenca,
pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chudenas, pal oda lav, so del o dživipen.
2 A oda dživipen pes sikaďa, amen les dikhľam a svedčinas tumenge pal oda večno
dživipen, so sas paš o Dad a sikaďa pes amenge.
3 Avke oda, so dikhľam the šunďam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen te aven
amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskre Čhaha, le Ježišoha
Kristoha.
4 Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherdo.

O Del hin o švetlos

5 Kada hin oda, so šunďam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o švetlos a
andre leste nane ňisavo kaľipen.
6 Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kaľipen, klaminas a na keras
o čačipen.
7 Ale te phiras andro švetlos avke, sar ov hino andro švetlos, akor sam jekhetane
jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskro, leskre Čhaskro, amen obžužarel andral
dojekh binos.
8 Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre amende o
čačipen.
9 Ale te viznavinas amare bini, verno hino the čačipnaskro, hoj amenge te odmukel
o bini a te obžužarel amen andral savore nalačhipena.
10 Te phenas, hoj na kerďam binos, keras le Devlestar klamaris a leskro lav nane
andre amende.

2

O Ježiš zaačhel vaš amende

1 Čhavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini. A te vareko
kerďahas binos, hin amen vareko, ko paš amende ačhel anglo Dad: o Ježiš Kristus, o
čačipnaskro.
2 Prekal leskri obeta amenge hin odmukle o bini – no, na ča amenge, ale the cale
svetoske.
3 Pal oda džanas, hoj les prindžaras, te doľikeras leskre lava.
4 Oda, ko phenel: „Prindžarav les,“ ale na doľikerel leskre lava, hino klamaris a
nane andre leste o čačipen.
5 Ale oda, ko doľikerel leskro lav, čačes kamel le Devles. Pal oda džanas, hoj sam
andre leste.
6 Oda, ko phenel, hoj ačhel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov dživelas.

O nevo prikazaňje

7 Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazaňje, ale o purano
prikazaňje, so tumende sas ešebnovarestar. Oda purano prikazaňje hin o lav, so
imar šunďan.
8 A the avke tumenge pisinav nevo prikazaňje, bo oda čačipen dičhol andro Kristus
the andre tumende. Se o kaľipen džal het a o čačo švetlos imar švicinel.

9 Oda, ko phenel, hoj hino andro švetlos, ale našťi avri ačhel peskre phrales, hino
mek furt andro kaľipen.
10 Oda, ko kamel peskre phrales, ačhel andro švetlos a nane andre leste ňič, angle
soste vareko šaj peľahas andro binos.
11 Ale oda, ko našťi avri ačhel peskre phrales, hino andro kaľipen a phirel andro
kaľipen. Aňi na džanel, kaj džal, bo o kaľipen korarďa leskre jakha.

12 Pisinav tumenge, čhavorale,
hoj vaš leskro nav tumenge hin odmukle o bini.
13 Pisinav tumenge, dadale,
hoj prindžarďan oles, ko hin ešebnovarestar.
Pisinav tumenge, terne čhavale,
hoj zviťazinďan upral o nalačho.

14 Pisinav tumenge, čhavale, hoj prindžarďan le Dades.
Pisinďom tumenge, dadale,
hoj prindžarďan oles, ko hin ešebnovarestar.
Pisinďom tumenge, terne muršale,
bo san zorale
a le Devleskro lav ačhel andre tumende
a zviťazinďan upral o nalačho.

15 Ma kamen o svetos, aňi oda, so hin andro svetos. Te vareko kamel o svetos, nane
andre leste o kamiben le Dadeskro.
16 Bo ňič olestar, so hin andro svetos – e žadosca le ťeloskri, e žadosca le jakhengri,
abo o barikano dživipen – nane le Dadestar, ale hin andral o svetos.
17 A o svetos the leskri žadosca našľol, ale oda, ko kerel e voľa le Devleskri, ačhela
pro furt.

Pal o antikrist

18 Čhavale, hin kade e posledno ora a avke sar šunďan, hoj avela o antikrist, avke
imar akana avle but antikristi. Vašoda džanas, hoj hin e posledno ora.
19 Avle avri amendar, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar, ačhilehas amenca.
Ale kada pes ačhiľa, hoj pes te sikavel, hoj nane savore amendar.
20 No tumen san pomazimen le Svete Duchoha le Devlestar a džanen savoro.
21 Na pisinďom tumenge vašoda, hoj na prindžaren o čačipen, ale vašoda, hoj les
prindžaren a džanen, hoj ňisavo klamišagos na avel andral o čačipen.
22 A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? O antikrist
hin oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas.
23 Oles, ko zaprinel le Čhas, nane aňi o Dad. Ale oles, ko viznavinel le Čhas, hin
the o Dad.
24 Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šunďan ešebnovarestar. Te oda, so
šunďan ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen ačhena andro Čhavo
the andro Dad.
25 A o Kristus amen diňa lav, hoj amen dela kada: o večno dživipen.
26 Kada tumenge pisinďom pal ola, ko tumen kamen te klaminel.
27 No pre tumende ačhel o pomazaňje, savo priiľan lestar, a vašoda tumenge
na kampel, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskro pomazaňje tumen sikavel pal
savoreste a oda hin čačipen a na klamišagos – ačhen andre leste, avke sar tumen
sikavelas.

O čhave le Devleskre

28 A akana, mire čhavorale, ačhen andre leste, hoj te avas bi e dar, sar pes sikavela,
a te na pes lestar ladžas, sar avela.
29 Te džanen, hoj ov hino spravodľivo, akor džanen, hoj sako, ko kerel o
spravodľišagos, uľiľa lestar.

3

1 Dikhen, savo baro kamiben amen diňa o Dad, hoj pes te vičinas le Devleskre
čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel, bo les na prindžarďa.
2 Mire lače phralale, akana sam le Devleskre čhave, ale mek pes na sikaďa, so
avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo dikhaha les avke, sar
hino.
3 Sako, kas hin kajsi naďej andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino žužo.
4 Sako, ko kerel binos, na doľikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj pes na
doľikerel o zakonos.
5 A tumen džanen, hoj o Ježiš pes sikaďa vašoda, hoj te lel amare bini, a andre leste
nane ňisavo binos.
6 Ňiko, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les na dikhľa
aňi les na prindžarďa.
7 Čhavorale, ňiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel o spravodľišagos, hino
spravodľivo, avke sar o Kristus hino spravodľivo.
8 Oda, ko kerel o bini, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini ešebnovarestar.
Vašoda pes sikaďa o Čhavo le Devleskro, hoj te musarel le bengeskre buča.
9 Sako, ko uľiľa le Devlestar, na kerel o bini, bo leskro semenos ačhel andre leste, a
aňi našťi kerel o bini, bo uľiľa le Devlestar.
10 Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskre čhave a ko le bengeskre čhave: Oda, ko
na kerel o spravodľišagos, nane le Devlestar – aňi oda, ko na kamel peskre phrales.

Te kamas jekh avres

11 Bo kada hin oda, so šunďan ešebnovarestar, hoj te kamas jekh avres.
12 Na avke sar o Kain, savo sas le nalačhestar a murdarďa peskre phrales le Abel.
A soske les murdarďa? Bo le Kainoskre skutki sas nalače a leskre phraleskre sas
lače.
13 Ma čudaľinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našťi avri ačhel.
14 Amen džanas, hoj pregeľam andral o meriben andro dživipen, bo kamas le
phralen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben.
15 Sako, ko našťi avri ačhel peskre phrales, hino vrahos a džanen, hoj andre ňisavo
vrahos na ačhel o večno dživipen.
16 Pal oda prindžarďam le Devleskro kamiben, hoj ov diňa peskro dživipen vaš
amenge. Avke the amen mušinas te del peskro dživipen vaš o phrala.
17 Te vareko hino barvalo andre kada svetos a dikhel, hoj le phraleske vareso
kampel, a phandel angle leste peskro jilo, sar šaj ačhel le Devleskro kamiben andre
leste?
18 Mire čhavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale le skutkenca the
le čačipnaha.
19 Pal oda džanaha, hoj sam andral o čačipen a ela amen anglo Del o smirom andro
jilo,
20 bo te amen o jilo obviňinel, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel savoro.
21 Phralale, te amen o jilo na obviňinel, šaj džas anglo Del bi e dar.
22 A chudas lestar savoro, so mangas, bo doľikeras leskre prikazaňja a keras oda,
so leske hin pre dzeka.

23 Kada hin leskro prikazaňje, hoj te pačas andro nav leskre Čhaskro, andro Ježiš
Kristus, a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge prikazinďa.
24 Oda, ko doľikerel leskre prikazaňja, ačhel andro Del a o Del andre leste. A pal
kada džanas, hoj ačhel andre amende, pal o Duchos, saves amenge diňa.

4

Te na pačas dojekhe duchoske

1 Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Rozsudzinen le duchen, či hine le
Devlestar, bo but falošna proroka avle andro svetos.
2 Pal kada prindžarena le Devleskre Duchos: Dojekh duchos, savo viznavinel, hoj
o Ježiš Kristus avľa andro ťelos, hino le Devlestar.
3 A dojekh duchos, savo na viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avľa andro ťelos, nane le
Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskro, pal savo šunďan, hoj avela, a akana
imar hino andro svetos.
4 Čhavorale, tumen san le Devlestar a zviťazinďan upral lende, bo oda, ko hin andre
tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos.
5 On hine andral o svetos, vašoda vakeren avke sar o svetos a o svetos len šunel.
6 Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen, ale oda, ko
nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le čačipnaskre Duchos the le
klamišagoskre duchos.

O Del hin o kamiben

7 Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar. Sako, ko kamel,
uľiľa le Devlestar a prindžarel le Devles.
8 Oda, ko na kamel, na prindžarel le Devles, bo o Del hin o kamiben.
9 Le Devleskro kamiben ke amende pes sikaďa avke, hoj o Del bičhaďa peskre
jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te avel o dživipen.
10 O kamiben hin andre kada, hoj na amen kamahas le Devles, ale hoj ov kamelas
amen a bičhaďa peskre Čhas, hoj prekal leskri obeta pes amenge te odmukel o bini.
11 Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel jekh
avres.
12 Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel andre amende
a leskro kamiben hin dokerdo andre amende.
13 Pal oda džanas, hoj ačhas andre leste a ov andre amende, hoj amen diňa peskre
Duchostar.
14 Amen dikhľam a svedčinas, hoj o Dad bičhaďa le Čhas sar Spasiťeľis le svetoske.
15 Te vareko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskro, o Del ačhel andre leste
a ov andro Del.
16 Amen pačanďiľam a prindžarďam o kamiben, so hin le Devles ke amende.
O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre
leste.
17 Kavke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno
džives. Bo ajso sar ov hino, ajse sam the amen andre kada svetos.
18 Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko
pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.
19 Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas.
20 Te vareko phenel: „Kamav le Devles,“ ale peskre phrales našťi avri ačhel, hino
klamaris. Bo te o manuš na kamel peskre phrales, saves dikhľa, sar šaj kamel le
Devles, saves na dikhľa?
21 A kada prikazaňje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mušinel te
kamel the peskre phrales.

5

O pačaben zviťazinel upral o svetos

1 Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Kristus, uľiľa le Devlestar; a sako, ko kamel le
Dades, kamel the oles, ko lestar uľiľa.
2 Akor džanas, hoj kamas le Devleskre čhaven, sar kamas le Devles a doľikeras
leskre prikazaňja.
3 Bo o kamiben ko Del hin andre oda, hoj doľikeras leskre prikazaňja. A leskre
prikazaňja nane phare.
4 Bo savoro, so uľiľa le Devlestar, zviťazinel upral o svetos. A oda, so zviťazinďa
upral o svetos, hin amaro pačaben.
5 A ko aver zviťazinel upral o svetos, te na oda, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Čhavo
le Devleskro?

O sveďectvos pal o Čhavo

6 O Ježiš Kristus hin oda, ko avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le
paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, ko oda dosvedčinel, bo o
Duchos hin o čačipen.
7 Bo trin hine, so svedčinen [pro ňebos: o Dad, o Čhavo the o Sveto Duchos. A on
trin hine jekh.
8 A trin hine, so svedčinen pre phuv:] o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine
jekh andre oda.
9 Te prilas o sveďectvos le manušengro, o sveďectvos le Devleskro hino bareder.
Le Devleskro sveďectvos hin oda, so phenďa pal peskro Čhavo.
10 Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskro, oles hin o sveďectvos andre peste. Oda,
ko na pačal le Devleske, oda lestar kerďa klamaris, bo na pačanďiľa ole sveďectvoske,
so phenďa o Del pal peskro Čhavo.
11 A kada hin oda sveďectvos, hoj amen o Del diňa večno dživipen, a oda dživipen
hin andre leskro Čhavo.
12 Oda, kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskro, oles
nane o dživipen.

Pal o večno dživipen

13 Kada pisinďom tumenge, so pačan andro nav le Devleskre Čhaskro, hoj te
džanen, hoj tumen hin o večno dživipen.
14 A kada hin amari istota paš o Del, hoj sar mangas vareso pal leskri voľa, ov amen
šunel.
15 A te džanas, hoj amen šunel avri andre savoreste, so mangas, akor džanas, hoj
imar chudňam oda, so lestar mangľam.
16 Te vareko dikhľahas peskre phrales, hoj kerel binos, so na ľidžal pro meriben,
mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen – ale ča te na kerďa binos pro meriben.
Te vareko kerďa ajso binos, so ľidžal pro meriben, na phenav, hoj pes te mangel vaš
ajso manuš.
17 Dojekh nalačhipen hin binos, ale hin the binos, so na ľidžal pro meriben.
18 Džanas, hoj ňiko, ko uľiľa le Devlestar, na kerel o bini, bo Oda, ko uľiľa le
Devlestar, les chraňinel a o nalačho pes lestar na chudel.
19 Amen džanas, hoj sam o čhave le Devleskre a calo svetos hin andre zor le
bengeskri.
20 A džanas, hoj o Čhavo le Devleskro amen avľa te del goďi, hoj te prindžaras le
čače Devles. A amen sam andro čačo Del, andre leskro Čhavo Ježiš Kristus. Ov hino
o čačo Del the o večno dživipen.

21 Čhavorale, chraňinen tumen le falošne devlendar.

Dujto lĩl le
Janoskro

O pozdravos

1 Me o phureder pisinav la Raňake, so hiňi avrikidňi le Devlestar, the lakre čhavenge, saven čačes kamav, a na ča me korkoro, ale the savore, so prindžarde o čačipen,
2 bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

3 E milosť, o lačhejileskeriben the o smirom le Devlestar le Dadestar the le Ježišostar Kristostar, le Dadeskre Čhastar, ela amenca andro čačipen the andro kamiben.

O kamiben the o čačipen

4 Igen radisaľiľom, hoj arakhľom varesave tire čhaven te phirel andro čačipen avke, sar chudňam o prikazaňje le Dadestar.
5 Akana, Raňije, na pisinav tuke nevo prikazaňje, ale oda, so amen sas ešebnovarestar. Mangav tut, hoj te kamas jekh avren.
6 A o kamiben hin kada: te phirel andre leskre prikazaňja. A kada hin oda prikazaňje, so šunďan ešebnovarestar, hoj te dživas andro kamiben.
7 Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš Kristus avľa andro ťelos. Dojekh kajso manuš hino klamaris the o antikrist.
8 Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas buči, ale hoj te chuden calo počiňiben.
9 Sakones, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskro, nane o Del. Ale oles, ko ačhel andro sikaviben le Kristoskro, hin the o Dad the o Čhavo.
10 Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilen les andro kher, aňi les ma pozdravinen.
11 Bo oda, ko les pozdravinel, hino leha jekhetane andre leskre nalače skutki.

O posledna lava

12 Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha, a avke ela amaro radišagos pherdo.

13 Pozdravinen tut o čhave tira pheňakre, savi hiňi avrikidňi le Devlestar.

Trito ľil le Janoskro

O pozdravos

1 Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves kamav andro čačipen.

2 Miro lačho Gajona, modľinav man, hoj tuke te avel mištes andre savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake.
3 Bo igen radisaľiľom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno le čačipnaske a džives andro čačipen.
4 Nane man bareder radišagos sar oda, hoj šunav, hoj mire čhavore dživen andro čačipen.

Ašarel le Gajos

5 Phrala miro lačho, sal igen verno andre oda, so keres le phralenge, so tuke hine cudza.
6 On phende la khangerake o sveďectvos pal tiro kamiben. A mištes keres, sar len des oda, so lenge kampel pro drom, bo avke oda kamel o Del.
7 Se anglo nav le Kristoskro pes dine pro drom a na lenas ňič le napačabnaskre manušendar.
8 Amenge kampel kajse phralen te prilel, bo avke keras jekhetane e buči prekal o čačipen.

O Diotrefes the o Demetrios

9 Pisinďom imar la khangerake, ale o Diotrefes, savo pes rado thovel anglal maškar lende, amen na prilel.
10 Vašoda sar avava, anava avri ola skutki, so kerel, hoj pal amende vakerel o nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na prilel le phralen. A olenge, ko len kamlehas te prilel, na domukel a čhivel len avri andral e khangeri.
11 Phrala miro, ma ľiker tut pal o nalačho, ale pal o lačho. Oda, ko kerel o lačho, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačho, na dikhľa le Devles.
12 Sako vakerel mištes pal o Demetrios the o čačipen korkoro vakerel pal leste mištes. A the amen svedčinas a tu džanes, hoj amare lava hine čačipnaskre.
13 Uľahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro ľil.
14 Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

15 Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi. Pozdravin mandar dojekhe phrales.

O ľil le Judaskro

O pozdravos

1 Me o Juda, le Ježišoskro sluhas the le Jakoboskro phral, pisinav tumenge, so san
vičimen avri, saven o Del o Dad kamel a chraňinel prekal o Ježiš Kristus.

2 E milosť, o smirom the o kamiben mi rozbaron maškar tumende.

Pal o falošna učiťeľa

3 Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amaro spaseňje, so amen hin
jekhetane, ale akana tumenge mušinav te pisinel a te dovakerel, hoj tumen te maren
vaš o pačaben, so sas dino le Devleskre manušenge jekhvar a pro furt.
4 Bo varesave manuša pes počoral ispidle andre maškar tumende, savengro sudos
hin pisimen imar čirla anglal. Ola manuša hine bijedevleskre a čerinen e milosť
amare Devleskri vaš o nažužipena a zaprinen amare jekhe vladcas the Rajes, le Ježiš
Kristus.
5 Kamav tumenge te leperel, kajte oda imar savoro džanen, hoj o Raj ešeb
zachraňinďa leskre manušen andral e egiptsko phuv, ale paľis murdarďa olen, ko
na pačanďile.
6 A the le aňjelen, so peske na doľikerde e autorita, savi lenge sas diňi, ale omukle
peskro than, ľikerel andro kaľipen andro večna puta, medik len na sudzinela andre
oda Baro Džives.
7 Leperen tumenge the pre Sodoma the Gomora a the pro fori pašal lende, so
kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas marde la
večna jagaha a hine pro priklados savorenge, hoj olestar te daran.
8 Avke hin the kale manušenca, save pes muken pro sune a meľaren andre peskre
ťela le binenca, na prilen upral peste o autoriti a namištes vakeren pro aňjela andre
slava.
9 Se mek aňi o archaňjelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš o ťelos le
Mojžišoskro, pes na opovažinďa leske namištes te phenel. Ča phenďa: „O Raj tut mi
marel!“
10 Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achaľon; hine sar o dziva džviri,
save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena zňičimen.
11 Vigos lenge! Bo gele ajse dromeha sar o Kain. Vaš o love pes dine te cirdel andro
diliňipen avke sar o Balaam. A mule avke sar o Korach, bo pes vzburinde sar the ov.
12 Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan tumenca bi
e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len ľidžan avrether a hine sar o chmari
bi o paňi; sar o stromi jesone, pre save nane ovocje: Duvar avrimule a avricirdle the
le koreňenca.
13 Hine sar o dziva moroskre vlni, so anen avri peskro džungipen sar o peni. Ola
manuša hine sar o našade čercheňa a prekal lende hin pripravimen o nekkaleder
kaľipen pro furt.
14 Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato murš pal o Adam, sar phenďa: „Dikh,
o Raj avela peskre svete aňjelenca, so ena ezera-ezerenge,
15 hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskre manušen vaš savore bijede-
vleskre veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna manuša pre leste
phende.“

16 Oda hin o dudroša, savenge nane ňič pre dzeka a save dživen pal peskre žadosci.
Lengre vušta vakeren bare zorale veci a le manušen lašaren ča vašoda, hoj lendar
vareso te dochuden.

Te ľikerel pes andro kamiben le Devleskro

17 Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge anglal phende
o apoštola, saven bičhaďa amaro Raj, o Ježiš Kristus.
18 On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša, so tumendar
asana a dživena pal peskre binošna žadosci.
19 Oda hin ola, ko keren o rozďeleňje; o ťelesna manuša bi o Duchos.
20 Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sveto pačaben a modľinen
tumen andro Sveto Duchos.
21 Ľikeren tumen andro kamiben le Devleskro, sar užaren pre milosť, so tumen
ľidžala andro večno dživipen – e milosť, so tumen dela amaro Raj o Ježiš Kristus.
22 Aven lačhejileskre ke ola džene, ko hine slaba andro pačaben,
23 a avren zachraňinen a cirden avri andral e jag. Avrenge presikaven e milosť
daraha, ale mi džungľol tumenge mek the lengre gada, so sas meľarde andre le
binenca.

E slava le Devleske

24 O Del hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren. Ov tumen šaj anel
andre peskri slava bare radišagoha a bi e mel.
25 Ča le jekhe Devleske, amare Spasiťeľiske, prekal amaro Raj Ježiš Kristus, mi džal
e slava, o baripen, e zor the o rajipen anglal savore časi the akana a the pro furt.
Amen.

Le Janoskro
Zjaveňje

O anglune lava

1 Kada hin o zjaveňje le Ježišoskro Kristoskro, savo les diňa o Del, hoj te sikavel
peskre sluhenge, so pes mušinela sig te ačhel. Ov bičhaďa peskre aňjelos, hoj oda te
del te džanel peskre sluhaske le Janoske.
2 Ov dosvedčinďa savoro, so dikhľa – oda hin o lav le Devleskro the o sveďectvos
le Ježišoskro Kristoskro.
3 Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, ko šunen o lava andral kada proroctvos a
doľikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

4 Me o Jan pozdravinav o efta khangera, so hine andre Azija.
E milosť the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole efta
duchendar, save hine anglal leskro tronos,
5 the le Ježišostar Kristostar. Ov hino verno švedkos, ešebno olendar, ko sas uštade
andral o meriben, a hino kraľis upral savore kraľa pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskre rateha amen cinďa avri amare binendar;
6 savo amendar kerďa kraľen* the rašajen le Devleske peskre Dadeske, e slava the
e zor pro furt! Amen.
7 Dikh, avel le chmarenca
a dikhela les dojekh jakh,
the ola, ko les predemade;
rovena upral leste savore nipi pre phuv.
Avke hin. Amen!
8 „Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,“ phenel o Raj, o Del, „oda,
ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.“

O Jan dikhel le Kristus

9 Me o Jan, tumaro phral, oda, ko jekhetane tumenca ľikerel avri o pharipen, so
amen hin vaš o kraľišagos le Ježišoskro Kristoskro, somas pro ostrovos Patmos vaš o
lav le Devleskro the vaš o sveďectvos pal o Ježiš.
10 Somas andro Duchos andro džives le Rajeskro a šunďom pal mande zoralo hangos
sar o hangos la trubakro,
11 savo phenďa: „Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le efta zborenge [save
hine andre Azija]: Andro Efezus, andre Smirna, andro Pergamos, andre Tiatira, andro
Sardis, andre Filadelfia the andre Laodikea.“
12 Visaľiľom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visaľiľom, dikhľom
efta somnakune svietňiki
13 a maškar ola efta svietňiki dikhľom varekas, ko marelas pro čhavo le
manušeskro. Sas urdo andro džinďarde gada dži o pindre a somnakuno pasos les
sas prephandlo prekal e hruďa.
14 Leskro šero the leskre bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskre jakha sas sar
o jagale plameňa.
15 A leskre pindre sas sar o bľišťaco trast rozlabardo andro bov a leskro hangos sas
sar o hangos but paňengro.

---

* **1:6** E grecko čhib: o kraľišagos

16 Andro čačo vast les sas efta čercheňa, andral leskro muj avelas avri ostro šabľa,
so čhinel pal soduj seri, a leskro muj sas sar o kham, so labol andre peskri zor.
17 Sar les dikhľom, peľom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thoďa peskro
čačo vast a phenďa mange: „Ma dara tut! Me som o Ešebno the o Posledno.
18 Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen. Mande
hin o kleji le peklostar the le meribnastar.
19 Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhľal: Oda, so hin akana, the oda, so pes
pal kada ačhela.
20 Ola efta čercheňa, so dikhľal andre miro čačo vast, the ola efta somnakune
svietňiki oda hin o tajomstvo a sikavel pre kada: O efta čercheňa hin o aňjela le
efta khangerengre a o efta svietňiki hin o efta khangera.“

2

La khangerake andro Efezus

1 „Le aňjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada phenel oda, savo ľikerel o efta čercheňa andre peskro čačo vast a phirel
maškar ola efta somnakune svietňiki.
2 Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiri trpezľivosť a the oda, hoj našťi zľidžas
le nalačhen. Skušinďal olen, ko pal peste phenen, hoj hine apoštola, ale nane, a avľal
pre oda, hoj hine klamara.
3 Ľikerďal avri, cerpinďal but vaš miro nav a na slabisaľiľal.
4 Ale hin man pre tu oda, hoj omukľal tiro ešebno kamiben.
5 Ma bister pre oda, kaj salas a khatar peľal avri, visar tut ole binendar a ker oda,
so ešeb kerehas. Ale te tut na visareha le binendar, avava pre tu a čhalavava tiro
svietňikos pal leskro than.
6 Ale jekh veca keres mištes: Našťi avri ačhes oda, so keren o Mikulašenci*, so
the me našťi avri ačhav.
7 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela,
dava te chal pal o stromos le dživipnaskro, so hin andro rajos le Devleskro.“

La khangerake andre Smirna

8 „Le aňjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada phenel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdžiďiľa.
9 Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the pal ola,
ko pal tu namištes vakeren a ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane a hine e
sinagoga le satanoskri.
10 Ma dara tut olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven tumendar
andre bertena, hoj te aven skušimen avri, a ela tumen pharipen deš džives. Av
pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le dživipnaskri!
11 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko
zviťazinela, o dujto meriben na dukhavela.“

La khangerake andro Pergamos

12 „Le aňjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

Kada phenel oda, kas hin odi ostro šabľa, so čhinel pal soduj seri.
13 Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskro. Ale ľikeres tut mire
navestar a na preačhiľal andre ma te pačal, aňi andre ola dživesa, sar svedčinelas

* **2:6** Abo: o Nikolaiti

o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andre tumaro foros, kaj bešel o satan.
14 Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save ľikeren o sikaviben le Balaamoskro. Bo ov sikavelas le Balak sar te ľidžal le Izraeloskre čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlenge a te keren o lubipen.
15 A the tut hin ajse džene, save ľikeren o sikaviben le Mikulašengro†.
16 Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šabľaha andral miro muj.
17 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, dava andral e garuďi manna a dava les parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ňiko, ča oda, ko les chudel.“

La khangerake andre Tiatira

18 „Le aňjeloske andre khangeri Tiatira pisin:

Kada phenel o Čhavo le Devleskro, saves hin o jakha sar o jagale plameňa the o pindre sar o blišťaco trast.
19 Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaľiben the tiri trpezľivosť. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačanďiľal.
20 Ale hin man pre tu oda, hoj na zaačhaves la džuvľa Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiňi prorokiňa, a oleha, so oj sikavel, cirdel mire služobňiken te kerel lubipen a te chal oda, so hin obetimen le modlenge.
21 Diňom la časos, hoj pes te visarel andral peskro lubipen, ale na kamel.
22 Dikh, me la čhivav pro hadžos, kaj cerpinela. A pre ola, ko laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olestar, so keren.
23 Lakre čhaven marava the le meribnaha a dodžanena pes savore khangera, hoj me som oda, ko skuminel o jile the o goďa, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.
24 Ale tumenge oklenge andre Tiatira, so tumen na ľikeren pal lakro nalačho sikaviben a so na sikľiľan oda, so aver džene vičinen ‚o bare garuďipena le satanoskre‘, tumenge phenav, hoj pre tumende na thovav aver pharipen.
25 Ča ľikeren mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.
26 Oles, ko zviťazinela a kerela miri voľa dži o koňec, dava zor upral o aver narodi –
27 ‚Ov len ľidžala la trastuňa pacaha a phagerela len pro kotora sar o nadobi čikatar‘
28 – avke sar the me priiľom e zor mire Dadestar. A dava les the e tosaraskri čercheň.
29 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

3

La khangerake andro Sardis

1 „Le aňjeloske andre khangeri Sardis pisin:

Kada phenel oda, saves hin o efta duchi le Devleskre the o efta čercheňa. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo.
2 Ušťi upre! Zoraľar oda, so mek ačhiľa a so imar maj merel. Bo dikhav, hoj tire skutki mek nane dostatočna angle miro Del.
3 Ma bister pre oda, so priiľal a šunďal, doľiker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živaňis a aňi na džaneha, savi ora pre tu avava.

† **2:15** Abo: le Nikolaitengro

4 Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na meľarde andre o gada. On phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zaslužinen.
5 Oda, ko zviťazinela, ela urdo andro parne gada a leskro nav na khosava avri andral e kňižka le dživipnaskri. A pridžanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskre aňjela.
6 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Filadelfia

7 „Le aňjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

Kada phenel o Sveto, o Čačipnaskro, kaste hin e kleja le Davidoskri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ňiko našťi phandel a phandel avke, hoj ňiko našťi phundravel:
8 Džanav tire skutki. Dikh, phundraďom anglal tu o vudar a ňiko les našťi phandel. Bo kajte tut hin ča sikra zor, doľikeres miro lav a na zaprinďal man.
9 Dikh, me kerava oda, hoj ola džene andral e satanoskri sinagoga – ola, ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane, bo klaminen – te aven a te banďon anglal tire pindre a te prindžaren, hoj me mange tut zakamľom.
10 Vašoda, hoj doľikerďal miro lav a ľikerďal avri, the me tut ochraňinava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te skušinel avri olen, ko bešen pre phuv.
11 Avava sig! Ľiker oda, so tut hin, hoj tuke ňiko te na lel tiri koruna!
12 Oles, ko zviťazinela, kerava sluposke andro chramos mire Devleske a imar šoha odarik na avela avri. Pisinava pre leste o nav mire Devleskro the o nav mire Devleskre foroskro, ole neve Jeruzalemoskro, so avel tele mire Devlestar andral o ňebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav.
13 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Laodikea

14 „Le aňjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada phenel oda, ko pes vičinel Amen, oda pačivalo the čačipnaskro švedkos, oda, ko hino upral savoreste, so o Del stvorinďa.
15 Džanav tire skutki, hoj na sal aňi šilalo aňi tato. Te ča uľalas šilalo abo tato!
16 Ale vaš oda, hoj sal ľetno a na sal aňi šilalo aňi tato, čhungarava tut avri andral miro muj!
17 Bo phenes: ‚Som barvalo, barvaľiľom a na kampel mange ňikas,‘ ale tu na džanes, hoj sal čoro, pro roviben, biedno, koro the lango.
18 Dav tut godi: Cin tuke mandar o somnakaj prežužardo andre jag, hoj te barvaľos. Cin tuke mandar the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes te na sikavel e ladž tire langipnaskri. A cin tuke mandar the e masca te makhel pro jakha, hoj te dikhes.
19 Me sakones, kas kamav, karhinav a zorales bararav avri. Vašoda av horľivo a visar tut le binendar!
20 Dikh, me ačhav paš o vudar a durkinav. Te vareko šunďahas miro hangos a phundraďahas o vudar, džava andre ke leste a chava leha a ov manca.
21 Oleske, ko zviťazinela, dava te bešel manca pre miro tronos, avke sar the me zviťazinďom a bešav mire Dadeha pre leskro tronos.
22 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

4

O lašariben andro ňebos

1 Paľis dikhľom o phundrado vudar pro ňebos. A oda ešebno hangos, so šunďom sar
o hangos la trubakro, manca vakerelas a phenďa: „Av kade upre a me tuke sikavava,
so pes mušinela pal kada te ačhel.“
2 A takoj somas andro Duchos. Dikhľom tronos, so ačhelas andro ňebos, a pro
tronos vareko bešelas.
3 Oda, ko bešelas pro tronos, dičholas avri sar o bar jaspis the sardis a pašal o
tronos sas e duha, so dičholas avri sar smaragdos.
4 Pašal o tronos ačhenas bišuštar (24) troni a pro troni dikhľom te bešel bišuštar
(24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro šere len sas o somnakune koruni.
5 Andral o tronos avenas avri o bleski, o hangi the o perumi. Anglo tronos labonas
efta jagale lampi, so hin o efta duchi le Devleskre.
6 A anglo tronos sas ajso vareso sar cakluno moros, so dičholas avri sar krištalos.
A maškar o tronos the pašal o tronos sas štar džide bitosťi, saven sas pherdo jakha
anglunestar the palunestar.
7 Ešebno džidi bitosť dičholas sar o ľevos; e dujto dičholas sar e gurumňori; la
tritona bitosť sas ajso muj sar le manušes; a štarto dičholas sar orlos, so ľecinel.
8 Dojekha kale bitosťendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha avrunestar the
andrunestar. A rat-džives na preačhen te vičinel:

„Sveto, sveto, sveto hin o Raj,
o Nekzoraleder Del,
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.“

9 A furt sar den o džide bitosťi e slava, e pačiv the o paľikeriben Oleske, ko bešel pro
tronos a ko dživel pro furt,
10 o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a banďon anglal
Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskre koruni anglo tronos a phenen:
11 „Tu sal hodno, Rajeja, amaro Devla,
te lel e slava, e pačiv the e zor,
bo tu kerďal savore veci;
tira voľatar sas stvorimen a hine.“

5

O Bakroro the o zvitkos

1 Andro čačo vast Oleske, ko bešelas pro tronos, dikhľom zvitkos, pre savo sas
pisimen pal soduj seri a savo sas zapečaťimen le efta pečaťenca.
2 A dikhľom jekhe zorale aňjelos te vakerel zorale hangoha: „Ko hino hodno te
phundravel o zvitkos a te prephagel leskre pečaťe?“
3 A ňiko pro ňebos, aňi pre phuv, aňi tel e phuv les našťi phundraďa, aňi andre
našťi dikhľa.
4 Me igen rovavas, hoj pes ňiko na arakhľa hodno te phundravel o zvitkos a aňi
andre te dikhel.
5 Jekh le phurederendar mange phenďa: „Ma rov! Dikh, zviťazinďa o Ľevos andral
o kmeňos le Judaskro, o Koreňis le Davidoskro, hoj te phundravel o zvitkos the leskre
efta pečaťe.“
6 A dikhľom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar džide bitosťi
the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar murdardo a sas les efta rohi
the efta jakha, so hine o efta duchi le Devleskre bičhade pre caľi phuv.
7 Ov avľa a iľa o zvitkos andral o čačo vast Olestar, ko bešelas pro tronos.

8 Sar iľa oda zvitkos, o štar džide bitosťi the o bišuštar (24) phureder pele anglal o
Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuňi kuči pherdžarďi le kaďidloha,
so hin o modľitbi le Devleskre manušengre.
9 Giľavenas nevi giľi a phenenas:
„Hodno sal te lel o zvitkos
a te phundravel leskre pečaťe,
bo salas murdardo
a cinďal avri tire rateha le manušen le Devleske,
andral savore kmeňi, čhiba,
nipi the narodi.
10 Kerďal lendar kraľen the rašajen amare Devleske
a on kraľinena pre phuv.“
11 Paľis dikhľom a šunďom o hangos le pherdo aňjelengro, save sas pašal o tronos,
pašal o džide bitosťi the pašal o bišuštar (24) phureder. Lengro počet sas milioni
milionenge a ezera ezerenge.
12 A on vičinenas zorale hangoha:
„Hodno hino o Bakroro, oda murdardo,
te prilel e moc, o barvaľipen,
o goďaveripen, e zor, e pačiv
e slava the o lašariben!“
13 A paľis šunďom savoren, kas o Del stvorinďa andro ňebos, pre phuv, tel e phuv
the pro moros, a the savoren, so dživen andre lende, te vičinel:
„Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske
e chvala, e pačiv, e slava the e zor pro furt!“
14 O štar džide bitosťi phende: „Amen,“ a o bišuštar (24) phureder pele pre phuv a
klaňinenas pes.

6

O pečaťe

1 Dikhľom, sar phundraďa o Bakroro jekh le efta pečaťendar a šunďom jekha le
džide bitosťendar te vičinel perumoskre hangoha: „Av!“
2 Me dikhľom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešelas, sas jekh lukos. Sas
leske diňi e koruna. A geľa sar viťaz, hoj te zviťazinel.
3 Sar phundraďa e dujto pečať, šunďom, sar e dujto džiďi bitosť vičinel: „Av!“
4 Aver graj avľa avri, sas jagalo-lolo. A oleske, ko upre bešelas, sas diňi zor te lel o
smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A sas leske diňi jekh bari
šabľa.
5 Sar phundraďa e trito pečať, šunďom, sar e trito džiďi bitosť vičinel: „Av!“
Dikhľom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešelas, ľikerelas andro vast e vaha.
6 A maškar ola štar džide bitosťi šunďom vareso sar hangos, so vičinelas: „Jepaš
kilos zrnos vaš jekhedživeseskro počiňiben* a kilos the jepaš jačmeňis tiš vaš ajci,
ale o olejos the e mol ma musar!“
7 Sar phundraďa e štarto pečať, šunďom, sar e štarto džiďi bitosť vičinel: „Av!“
8 Dikhľom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešelas, pes vičinelas o Meriben
a o peklos† džalas jekhetane pal leste. Diňa pes lenge e zor upral jekh štvrťina la
phuvatar, hoj te murdaren la šabľaha, la bokhaha, le meribnaskre nasvaľibnaha the
le dzive džvirenca pre phuv.
9 Sar phundraďa e pandžto pečať, dikhľom tel o oltaris o duši ole manušengre, save
sas murdarde vaš o lav le Devleskro the vaš o sveďectvos, so ľikerenas.

* **6:6** E grecko čhib: jekh denaris † **6:8** E grecko čhib: Hades

10 Vičinenas zorale hangoha a phenenas: „Ó, Nekzoraleder Rajeja, sveto the
čačipnaskro, kana imar sudzineha a pomsťineha tut le manušenge pre phuv vaš
oda, hoj amen murdarde?“
11 Dojekheske lendar sas dine džinďarde parne gada a sas lenge phendo, hoj
mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the lengre phrala, save lenca
služinenas, a save mušinen te avel murdarde avke sar on.
12 Sar phundraďa e šovto pečať, dikhľom, hoj e phuv chudňa igen te razisaľol, o
kham kaľiľa andre a o čhonoro sas calo sar rat.
13 A o ňeboskre čercheňa perenas pre phuv, avke sar pal o figovňikos peren tele
o zelena figi, te pre leste phurdel e zoraľi balvaj a razinel leha.
14 O ňebos pes scirdňa andre sar zapačardo papiris a savore verchi the ostrovi pes
čhalade pal peskre thana.
15 Akor pes o kraľa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o otroka the
o slobodna garude andro jaskiňi the andro skali le verchengre
16 a phenenas le verchenge the le skalenge: „Peren pre amende a zaučharen amen
anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e choľi le Bakroreskri!
17 Bo avľa oda baro džives lengra choľakro a ko šaj obačhel?“

7

O manuša andral o Izrael zapečaťimen

1 Paľis dikhľom štare aňjelen, sar ačhenas pro štar agora la phuvakre a chudenas
la phuvakre balvaja, hoj te na phurdel e balvaj pre phuv, aňi pro moros, aňi pre
ňisavo stromos.
2 A dikhľom avre aňjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas e pečať le
džide Devleskri. Ov vičinelas zorale hangoha pro štar aňjela, savenge sas dino, hoj
te dukhaven e phuv the o moros,
3 a phenďa lenge: „Ma dukhaven e phuv, aňi o moros, aňi o stromi, medik amen
na daha e pečať pro čekata ole dženen, save služinen amare Devleske.“
4 Šunďom, keci džene sas zapečaťimen: 144 000 džene andral savore kmeňi andral
o Izrael.

5 Andral o kmeňos le Judaskro dešuduj ezera (12 000) zapečaťimen,
andral o kmeňos le Rubenoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Gadoskro dešuduj ezera,
6 andral o kmeňos le Ašeroskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Naftaliskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Menašeskro dešuduj ezera,
7 andral o kmeňos le Simeonoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Leviskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Jisacharoskro dešuduj ezera,
8 andral o kmeňos le Zebulunoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Jozefoskro dešuduj ezera,
andral o kmeňos le Benjaminoskro dešuduj ezera zapečaťimen.

Igen but manuša anglo tronos

9 Paľis dikhľom a sas ode pherdo manuša, saven ňiko našťi zrachinelas, andral
savore narodi, kmeňi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo tronos the anglo
Bakroro, urde andro džinďarde parne gada a sas len andro vasta o palmi.
10 Vičinenas zorale hangoha a phenenas:
„Amaro spaseňje hin le Devlestar,
savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!“

11 Savore aňjela ačhenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o štar džide
bitosťi. Pele pro muj anglo tronos a klaňinenas pes le Devleske
12 a phenenas:
„Amen!
O lašariben, e slava,
e goďaveripen, o paľikeriben, e pačiv,
e moc the e zor amare Devleske pro furt!
Amen!“
13 Jekh le phurederendar mandar phučľa: „Ko hine kala džene, save hine urde
andro džinďarde parne gada? A khatar avle?“
14 Me leske odphenďom: „Rajeja, tu džanes.“
A phenďa mange: „Kala hine ola džene, save aven andral oda baro pharipen a
rajbinde peskre gada a parňarde len andro rat le Bakroreskro.
15 Vašoda hine anglo tronos le Devleskro
a služinen leske rat-džives andre leskro chramos.
A Oda, ko bešel pro tronos,
dživela maškar lende a chraňinela len.
16 Imar na ena buter bokhale aňi smedna;
imar len na labarela aňi o kham
aňi ňisavo aver tačipen.
17 Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos,
ela lengro pasťjeris;
ľidžala len paš o prameňis, khatar džal o džido paňi
a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.“

8

E eftato pečať

1 Sar phundraďa o Bakroro e eftato pečať, sas pro ňebos čhit vaj pre jepaš ora.
2 Dikhľom efta aňjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o efta trubi.
3 Avľa jekh aver aňjelos a la somnakuňa kaďidelňicaha ačhiľa paš o oltaris. Chudňa
but kaďidlos, hoj les te thovel le modľitbenca savore Devleskre manušengre pro
somnakuno oltaris, so hin anglo tronos.
4 O thuv le kaďidlostar avelas jekhetane le Devleskre manušengre modľitbenca
andral o vast le aňjeloskro upre anglo Del.
5 Paľis iľa o aňjelos o thuvalo čaroro, pherdžarďa les la jagaha pal o oltaris a
čhiďa les pre phuv. A chudňa te herminel, marenas o perumi the o bleski a e phuv
razisaľolas.

O trubi

6 Ola efta aňjela, saven sas o efta trubi, pes pripravinde te trubinel.
7 Ešebno aňjelos zatrubinďa a chudňa te del baro brišind le krupenca a e jag
mišimen le rateha sas čhido pre phuv. A zlabiľa jekh treťina la phuvatar, jekh treťina
le stromendar the savori zeleno čar.
8 Dujto aňjelos zatrubinďa a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas
čhido andro moros. A jekh treťina le morostar pes čerinďa pro rat
9 a muľa jekh treťina le moroskre džvirendar a jekh treťina le loďendar sas
zňičimen.
10 Trito aňjelos zatrubinďa a andral o ňebos peľa jekh bari čercheň, so labolas sar
e fakľa a peľa pre jekh treťina le paňendar the pro chaňiga.
11 Odi čercheň pes vičinel Palina. Jekh treťina le paňendar kirkiľa a but manuša
mule le paňendar, bo kirkile.

12 Štarto aňjelos zatrubinďa a sas zasjahňimen treťina le khamestar, treťina le čhonorestar the treťina le čercheňendar avke, hoj treťina lendar kaľiľa andre. Jekh treťina le dživesestar the la račatar sas bi o švetlos.
13 Paľis dikhľom a šunďom jekhe orlos, sar ľecinel upre a vičinel zorale hangoha: „Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, ko bešen pre phuv, bo mek posledna trin aňjela mušinen te trubinel!“

9

1 O pandžto aňjelos zatrubinďa a dikhľom e čercheň, savi peľa andral o ňebos pre phuv a diňa pes lake e kleja andral e chaňig, andral e Bari chev.
2 Odi čercheň otkerďa e chaňig, odi Bari chev, a andral odi chev avľa avri ajso baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kaľiľa andre o kham the o luftos.
3 Andral o thuv avle avri pre phuv o maľakre grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv.
4 A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aňi o stromi, aňi ňič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskri pečať pro čekat.
5 Na sas lenge domuklo, hoj len te murdaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderďa o škorpijonos.
6 Andre ola dživesa o manuša rodena o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.
7 Ola maľakre grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pripravimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajso vareso sar somnakune koruni a lengre muja sas ajse sar o muja le manušengre.
8 Lengre bala sas ajse sar o džuvľikane bala a lengre danda sas ajse sar o danda le ľevengre.
9 Sas pre lende urdo ajso vareso sar trastune pancjera a o hangos lengre kridlendar šunďolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen pro mariben.
10 Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas zor te dukhavel le manušen pandž čhon.
11 Ľidžalas len o kraľis, o aňjelos andral e Bari chev, so pes hebrejski vičinel Abaddon a grecki Apollion.
12 Ešebno rana pregeľa. Dikh, pal kada avena mek duj aver rani!
13 O šovto aňjelos zatrubinďa a pašal o štar agora le somnakune oltaristar, so hin anglo Del, šunďom o hangos,
14 so phenelas le šovtone aňjeloske la trubaha: „Muk avri ole štare aňjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paňi Eufrat!“
15 A sas mukle avri ola štar aňjela, save sas pripravimen pre kadi ora, džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh treťina le manušendar.
16 O slugaďa pro graja sas duj šel milioni (200 000 000). Šunďom, keci ode sas.
17 Andro viďeňje dikhľom le grajen the olen, ko upre bešenas a sas len jagale-lole pancjera, belava the šarge. O šere le grajengre sas sar o šere le ľevengre a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira.
18 Kale trine ranendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas avri andral lengre muja, sas murdarďi jekh treťina le manušendar.
19 Bo le grajengri zor hin andre lengre muja the andro chvosti. Lengre chvosti hine sar o sapa, so peskre šerenca dukhaven le manušen.
20 No okla manuša, save na mule ole ranendar, pes mek aňi akor na visarde peskre binendar aňi le modlendar, so kerenas lengre vasta. Na preačhile pes te klaňinel le demonenge aňi le somnakune, rupune, meďene, barune the kaštune modlenge, save na dikhen, na šunen a aňi našťi phiren.

21 Aňi na preačhile te murdarel, te vražinel, te čarinel, te kerel o lubipen aňi te čorel.

10

O aňjelos le cikne zvitkoha

1 Dikhľom avre zorale aňjelos te avel tele andral o ňebos. Ov sas urdo andre chmara, pro šero les sas e duha, leskro muj sas sar o kham a leskre pindre sas sar jagale slupi.
2 Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le čače pindreha ačhelas pro moros a le baľogneha pre phuv
3 a zvičinďa zorale hangoha sar o ľevos. Sar zvičinďa, o efta perumi prevakerde peskre hangenca.
4 Sar prevakerde o efta perumi, kamľom te pisinel, ale šunďom andral o ňebos o hangos, so mange phenďa: „Ma phen avri oda, so vakerenas ola efta perumi, a ma pisin oda!“
5 O aňjelos, saves dikhľom te ačhel pro moros the pre phuv, hazdňa peskro čačo vast ko ňebos
6 a iľa vera andro nav le Devleskro, savo hino džido pro furt a stvorinďa o ňebos the oda, so andre hin, e phuv the oda, so upre hin, o moros the oda, so andre hin. A phenďa: „Imar na ela časos!
7 Andre oda džives, sar o eftato aňjelos trubinela, pes dokerela o garudo planos le Devleskro, avke sar oda vakerelas peskre sluhenge le prorokenge.“
8 Pale manca vakerelas oda hangos, so šunďom andral o ňebos, a phenďa: „Dža a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aňjeloste, savo ačhel pro moros the pre phuv.“
9 Akor geľom ko aňjelos a phenďom leske, hoj mange te del oda cikno zvitkos. A ov mange phenďa: „Le, cha les. Kerela tuke andro per kirkiben, ale andro muj tuke ela gulo sar medos.“
10 Iľom oda cikno zvitkos andral o vast le aňjeloske a chaľom les. A sas mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preľiginďom, kirkiľa mange andro per.
11 A sas mange phendo: „Mušines pale te prorokinel ko but manuša, narodi, čhiba the kraľa.“

11

O duj švedki

1 Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: „Ušťi a merin o chramos le Devleskro the o oltaris a rachin olen, ko pes andre klaňinen.
2 Ale e avruňi chramoskri dvora muk avri, ma merin la, bo hiňi diňi le avre narodenge, a on uštarena pro sveto foros saranda the duj (42) čhon.
3 A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde andro gone.“
4 Kada hin ola duj olivi the o duj svietňiki, so ačhen anglo Del, anglo Raj la phuvakro.
5 Te len kamľahas vareko te dukhavel, avela lenge avri andral o muj e jag a zlabarela olen, ko pre lende džan. Avke te len kamľahas vareko te dukhavel, mušinel te merel.
6 Len hin zor te phandel andre o ňebos, hoj te na del o brišind andre ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paňi pro rat a te marel e phuv savore ranenca, kana ča on kamena.
7 Sar dovakerena peskro sveďectvos, e šelma, so avel avri andral odi Bari chev, pes lenca marela, zviťazinela upral lende a murdarela len.

8 Lengre mule ťela pašľona pre uľica andre oda baro foros, savo pes obrazňe vičinel
Sodoma the Egipt, kaj sas the lengro Raj ukrižimen.
9 But manuša andral savore kmeňi, nipi, čhiba the narodi dikhena lengre mule ťela
trin the jepaš džives, ale na domukena te parunel lengre mule ťela andro hrobos.
10 Ola, ko bešen pre phuv, radisaľona upral lende, thovena baripen a jekh avreske
bičhavena o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manušen pre phuv.
11 Ale pal ola trin the jepaš dživesa o dživipnaskro dichos le Devleskro avľa andre
lende a ušťile upre pre peskre pindre. A pre ola džene, save len dikhle, avľa bari dar.
12 A andral o ňebos šunde zoralo hangos, savo lenge phenďa: „Aven kade upre!“
Avke gele upre andro ňebos andre chmara a lengre ňeprijaťeľa oda dikhenas.
13 Andre odi ora chudňa e phuv igen te razisaľol. Jekh ďesaťina le forostar peľa tele
a efta ezera (7 000) manuša mule. Okla džene predaranďile a dine e slava le Devleske
pro ňebos.
14 Dujto vigos pregeľa. Dikh, trito vigos avela maj!

E eftato truba

15 Eftato aňjelos zatrubinďa a pro ňebos šunďiľa o zorale hangi, save phenenas:
„O kraľišagos le svetoskro ačhiľa
o kraľišagos le Rajeskro the leskre Kristoskro
a ela kraľis na veki vekov.“
16 O bišuštar (24) phureder, save bešen anglo Del pre peskre troni, pele sako pre
peskro muj a klaňinenas pes le Devleske.
17 Phenenas:
„Paľikeras tuke, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
savo sal a savo salas!
Bo preiľal tiri bari zor
a chudňal te kraľinel!
18 O narodi pes choľarde,
ale avľa tiri choľi
the o časos te sudzinel le mulen
a te odmeňinel tire sluhen,
le proroken, le Devleskre manušen
the olen, ko pes daran tire navestar,
le ciknen the le baren;
avľa o časos, hoj te zňičines
olen, ko ňičinen e phuv.“
19 Pal ada pes phundraďa o chramos le Devleskro andro ňebos a dičholas e archa
la zmluvakri. Avle o bleski, šunďile o hlasi, demade o perumi, e phuv razisaľolas a
delas baro brišind le krupenca.

12

E džuvľi the o drakos

1 Pro ňebos pes sikaďa baro znameňje: Jekh džuvľi sas urďi andro kham, o čhonoro
lake sas tel o pindre a pro šero la sas e koruna le dešuduje čercheňendar.
2 Oj sas khabňi a vičinelas bara dukhatar, bo avľa lakro časos te ločhol.
3 A sikaďa pes the aver znameňje pro ňebos: Dikh, baro lolo drakos, saves sas efta
šere the deš rohi a pro šere les sas efta koruni.
4 A le chvostoha cirdňa pal peste tele jekh treťina le ňeboskre čercheňendar a
čhiďa len pre phuv. O drakos pes thoďa te ačhel angle džuvľi, savi užarelas te ločhol,
hoj lake te chal le čhavores takoj, sar ločhola.
5 Uľiľa lake čhavoro, muršoro, savo ľidžala savore naroden la trastuňa pacaha. A
lakro čhavoro sas ilo upre ko Del the ke leskro tronos.

6 E džuvľi denašľa pre pušťa, kaj lake o Del pripravinďa than, hoj pes pal late ode
te starinen 1 260 džives.
7 Andro ňebos pes chudle te marel. O Michael peskre aňjelenca pes marelas le
drakoha the leskre aňjelenca,
8 save na ľikerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ňebos than.
9 A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o beng the o
satan. Ov, savo peskre klamišagenca odcirdel calo svetos, sas telečhido pre phuv a
leskre aňjela leha.
10 A šunďom te vakerel zoralo hangos andral o ňebos:
„Akana avľa o spaseňje the e zor
the o kraľišagos amare Devleskro
the o rajipen leskre Kristoskro.
Bo sas telečhido o žalobcas amare phralengro,
oda, ko pre lende rat-džives žalinelas angle amaro Del.
11 A on zviťazinde upral leste
anglo rat le Bakroreskro
the angle peskro sveďectvos
a sas pripravimen te del peskro dživipen a te merel.
12 Vašoda radisaľuv, ňebona,
savorenca, save andre tu dživen!
Ale vigos olenge, ko bešen pre phuv the andro moros,
bo avľa tele ke tumende o beng bara choľaha,
bo džanel, hoj les hin frima časos.“
13 Sar dikhľa o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvľi, savake uľiľa
oda muršoro.
14 Ale la džuvľa sas dine duj bare orloskre kridli, hoj te ľecinel pre pušťa pre peskro
than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj časi the jepaš časos, dur le sapestar.
15 O sap mukľa andral peskro muj baro paňi pre džuvľi, hoj la oda paňi te lel het.
16 Ale e phuv pomožinďa la džuvľake, bo phundraďa peskro muj a nakhaďa oda
paňi, so mukľa o drakos andral peskro muj.
17 O drakos choľisaľiľa pre džuvľi a geľa pes te marel lakre avre čhavenca, save
šunen le Devleskre prikazaňja a ľikeren o sveďectvos le Ježišoskro.
18 Paľis o drakos zaačhiľa pre poši paš o moros.

13

E šelma avel avri andral o moros

1 Dikhľom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la efta šere the deš rohi a pro
rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, saveha pes ruhinelas le Devleske.
2 E šelma, sava dikhľom, dičholas sar leopardos. Lakre pindre sas sar le
medvedziskre a lakro piskos dičholas sar le ľevoskro. O drakos lake diňa peskri
zor, peskro tronos the peskri bari moc.
3 A dikhľom, hoj jekhes lakre šerendar sas e meribnaskri rana, ale lakri
meribnaskri rana sasťiľa avri. Caľi phuv pes čudaľinelas a džalas pal e šelma.
4 Klaňinenas pes le drakoske, hoj diňa la šelma ajsi bari moc, a klaňinenas pes the
la šelmake a phenenas: „Ko hin ajso sar e šelma a ko pes laha šaj marel?“
5 La šelmake sas dino muj, hoj te vakerel igen pišna lava, savenca pes ruhinelas le
Devleske, a chudňa moc pro saranda the duj (42) čhona.
6 Phundraďa peskro muj, hoj pes te ruhinel le Devleske, leskre naveske the ole
thaneske, kaj o Del bešel, a the olenge, ko bešen andro ňebos.

7 Sas lake diňi e zor, hoj pes te marel le Devleskre manušenca a te zviťazinel, a
chudňa e moc upral savore kmeňi, nipi, čhiba the narodi.
8 A savore manuša, so bešen pre phuv, pes klaňinena la šelmake – ola, kaskre
nava nane pisimen andre kňižka le dživipnaskri, le Bakroreskri, savo sas murdardo,
kanastar sas kerdo o svetos.
9 Kas hin kana, mi šunel!
10 Te mušinel vareko te avel phandlo andre bertena,
ela phandlo andre bertena.
Te mušinel vareko te avel murdardo la šabľaha,
ela murdardo la šabľaha.
Kade kampela le Devleskre manušenge zorales te ľikerel avri a te pačal.

E šelma avel avri andral e phuv

11 A dikhľom avra šelma, sar avelas avri andral e phuv. Sas la duj rohi sar le
Bakrores, ale vakerelas sar o drakos.
12 Oj kerelas savoro andre moc la ešebna šelmakri angle lakre jakha a ispidelas
zoraha pro manuša, save bešen pre phuv, hoj pes savore te klaňinen la ešebna
šelmake, savake sasťiľa odi meribnaskri rana.
13 Kerelas bare zazraki, mek až e jag andral o ňebos avelas tele pre phuv anglo
jakha le manušengre.
14 A cirdelas pal peste le manušen pre phuv le zazrakenca, so lake sas dine, hoj te
kerel anglal e šelma. Rozkazinďa le manušenge pre phuv, hoj te keren obrazis la
šelmake, savi sas zraňimen la šabľaha a obdžiďiľa.
15 Sas lake diňi e zor, hoj te del duchos* andro obrazis la šelmakro, hoj oda obrazis
te vakerel a te kerel, hoj te aven murdarde savore, ko na banďona anglo obrazis la
šelmakro.
16 Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale the o čore, o slobodna the
o sluhi – te chuden o znakos pre peskro čačo vast abo pre peskro čekat,
17 hoj ňiko aňi te na cinel, aňi te na bikenel, ča oda, kas hin o znakos, so hin o nav
la šelmakro abo o čislos lakre naveskro.
18 Andre kada hin o goďaveripen: Kas hin goďi, mi zrachinel o čislos la šelmakro,
bo oda hin o čislos le manušeskro. A leskro čislos hin 666.

14

O Bakroro the leskre manuša

1 Paľis dikhľom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion a leha 144 000 manuša,
saven hin pisimen pro čekat leskro nav the o nav leskre Dadeskro.
2 Šunďom o hangos andral o ňebos sar o hangos but paňengro, sar o hangos le
zorale perumoskro. Oda hangos, so šunďom, sas ajso, sar kana o lavutara bašaven
pre peskre harfi.
3 A giľavenas nevi giľi anglo tronos, anglo štar džide bitosťi the anglo phureder.
Ňiko našťi sikľiľa odi giľi, ča ola 144 000 manuša, saven peske o Del pal e phuv cinďa
avri.
4 Oda hine ola, ko pes na meľarde andre le džuvľenca, bo hine pačivale, a save
džan pal o Bakroro všadzik, kaj džal. On sas avricinde maškar o manuša sar oda
ešebno daros le Devleske the le Bakroreske.
5 Andre lengro muj na sas arakhlo ňisavo klamišagos; on hine bi e škvrna.

O trin aňjela

* **13:15** Abo: dichos

6 Paľis dikhľom maškar o ňebos te ľecinel avre aňjelos. Les sas o večno evaňjelium,
hoj les te vakerel olenge, ko bešen pre phuv, savore narodenge, kmeňenge, čhibenge
the nipenge.
7 A phenelas zorale hangoha: „Daran tumen le Devlestar a den leske e slava, bo
avľa leskri ora, hoj te sudzinel! Klaňinen tumen Oleske, ko kerďa o ňebos, e phuv, o
moros the o prameňa le paňengre!“
8 Pal leste avelas dujto aňjelos a phenelas: „Peľa, peľa tele oda baro Babilon, so
mačarelas savore naroden la moľaha peskra lubikaňa žadoscaha!“
9 Pal lende avelas trito aňjelos a phenelas zorale hangoha: „Te pes vareko klaňinela
la šelmake the lakre obraziske a prilela o znakos pre peskro čekat abo pre peskro
vast,
10 the ov pijela andral le Devleskri choľi e zoraľi mol, so hiňi čhiďi andre kuči leskra
choľakri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sveta aňjela the anglo Bakroro.
11 O thuv lengre cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aňi dživese
aňi rači olen, ko pes klaňinen la šelmake the lakre obraziske, a aňi olen, ko prilena
o znakos lakre naveskro.“
12 Kade kampela zorales te ľikerel avri le Devleskre manušenge, save doľikeren o
prikazaňja le Devleskre a hine verna le Ježišoske.
13 Paľis andral o ňebos šunďom o hangos, so mange phenelas: „Pisin! Bachtale
hine o mule, save akanastar meren andro Raj.“
„He,“ phenel o Duchos, „odpočovinena peskre bučendar, bo lengre skutki džan
lenca.“

E bari žatva pre phuv

14 Dikhľom parňi chmara a dikh, upre bešelas vareko sar o Čhavo le Manušeskro.
Pro šero les sas e somnakuňi koruna a andre peskro vast ostro kosakos.
15 Aver aňjelos avľa avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha pre oda, ko
bešel pre chmara: „Le tiro kosakos a skide upre o uľipen, bo imar avľa o časos pre
žatva a dobariľa oda, so kampel te skidel pal e phuv.“
16 Oda, ko bešelas pre chmara, chudňa te košinel e phuv a o uľipen sas skidlo upre.
17 Pale aver aňjelos avľa avri andral o chramos, so hin andro ňebos, a the les sas
ostro kosakos.
18 A mek the aver aňjelos avľa le oltaristar. Les sas zor upral e jag a vičinďa zorale
hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: „Le tiro kosakos a obkide o hroznos andral
e viňica pal e phuv, bo lakro hroznos imar dobariľa.“
19 O aňjelos čhiďa peskro kosakos pre phuv, obkidňa e viňica a lakro hroznos čhiďa
andro baro lisos le Devleskra choľakro.
20 A o hroznos pes pučinelas andro lisos avri le forostar a andral o lisos čuľalas
avri o rat. O rat džalas prudoha dur pro trin šel (300) kilometri a sas dži o zubadla
le grajengre.

15

O efta aňjela le posledne ranenca

1 A dikhľom aver znameňje pro ňebos, baro the igen čudno: efta aňjelen le efta
posledne ranenca, bo lenca pes dokerela e choľi le Devleskri.
2 Dikhľom ajso vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhľom the olen, ko
zviťazinde upral e šelma, upral lakro obrazis the upral o čislos lakre naveskro, hoj
ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len diňa o Del.
3 A giľavenas e giľi le Mojžišoskri, savo služinelas le Devleske, the e giľi le
Bakroreskri:
„Baro a igen šukar hino oda, so tu keres,

Rajeja, Nekzoraleder Devla!
Spravodľiva a čačipnaskre hine tire droma,
ó, Kraľina le narodengro!
4 Ko pes tutar na daranďiľahas, ó, Rajeja,
a na lašarďahas tiro nav?
Bo ča tu jekh sal Sveto!
Savore narodi avena a klaňinena pes anglal tu,
bo pes sikade tire spravodľiva sudi.“
5 Paľis dikhľom, sar pes phundraďa o chramos andro ňebos, o Svetostankos.
6 Andral o chramos avle avri efta aňjela, saven sas o efta rani. Sas urde andro igen parne gada a sas prephandle le somnakune pasenca prekal e hruďa.
7 A jekh le štare džide bitosťendar diňa le efta aňjelenge o efta somnakune kuča, pherde le Devleskra choľaha, savo hino džido pro furt.
8 O chramos pes naplňinďa le thuveha, savo avelas le Devleskra slavatar the zoratar. Ňiko našťi geľa andro chramos, medik na sas dokerde o efta rani le efta aňjelengre.

16

O efta kuča le Devleskra choľakre

1 Šunďom andral o ňebos zoralo hangos, so phenelas le efta aňjelenge: „Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskri choľi, so hin andre ola efta kuča!“
2 Avke odgeľa o ešebno a čhiďa avri pre phuv oda, so les sas andre peskri kuči. A čhide pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakro, the pre ola, ko pes klaňinenas lakre obraziske.
3 Dujto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro moros a o paňi andro moros pes čerinďa pro rat, so dičholas sar o rat le mule manušestar, a muľa savoro, so dživelas andro moros.
4 Trito aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro paňa the pro prameňa a čerinde pes pro rat.
5 A šunďom, sar o aňjelos, saves sar zor upral o paňa, phenel:
„Čačipnaskro sal, ó, Rajeja,
tu, ko sal a ko salas, oda Sveto,
hoj oda avke rozsudzinďal,
6 bo on čhivenas avri
o rat tire svete manušengro the tire prorokengro.
Diňal lenge te pijel o rat,
zaslužinde peske oda!“
7 Šunďom, sar o oltaris vičinelas:
„He, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
čačipnaskre the spravodľiva hine tire sudi!“
8 A štarto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro kham a sas le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha.
9 A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le Devleskro nav, saves hin zor upral ola rani, ale na visarde pes le binendar, hoj leske te den e slava.
10 Pandžto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro tronos la šelmakro a lakro kraľišagos kaľiľa andre. A dukhatar peske danderenas o čhiba
11 a košenas le Devles pro ňebos, vaš peskre dukha the vredi, ale na visarde pes peskre skutkendar.
12 Šovto aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro baro paňi Eufrat a šučiľa avri leskro paňi, hoj pes te pripravinel o drom le kraľenge andral o vichodos.

13 Dikhľom, sar aven avri trin nažuže duchi, save dičhonas sar žabi, andral o muj
le drakoske, andral o muj la šelmake the andral o muj le falošne prorokoske.
14 Oda hine o duchi le demonengre, save keren o zazraki. On hine ola, ko džan avri
ko kraľa pal calo svetos, hoj len te skiden upre pro mariben andre oda baro Džives
le Nekzoraledere Devleskro.

15 „Dikh, avava avke sar o živaňis, hoj aňi na džaneha kana! Bachtalo hino oda,
ko na zasovel a ačhel urdo andro gada, hoj te na phirel lango a te na dikhen leskri
ladž.“

16 A ola nalače duchi len skidle upre pro than, so pes hebrejski vičinel Harmagedon*.
17 Eftato aňjelos čhiďa avri peskri kuči pro luftos a le tronostar andro ňeboskro
chramos avľa avri zoralo hangos a phenďa: „Imar hin dokerdo!“
18 A chudle te marel o bleski, o hangi the o perumi a e phuv chudňa igen te razisaľol.
Avke zorales razisaľiľa sar mek šoha, kanastar hino o manuš pre phuv.
19 Oda baro foros pes prečhinďa pro trin kotora a o fori le narodengre pele. O Del
na bisterďa aňi pre oda baro Babilon a diňa leske te pijel e mol andral peskri kuči, e
mol peskra bara choľakri.
20 A našľile savore ostrovi a aňi o verchi imar na sas.
21 Pro manuša perenas andral o ňebos igen bare krupi, sar bare bara†, a o manuša
košenas le Devles vaš e rana le krupengri, bo odi rana sas igen bari.

17

E džuvľi the e šelma

1 Avľa jekh ole efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča, prevakerďa manca a
phenďa: „Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubňa, savi bešel pro but paňa.
2 Laha kerenas o lubipen o phuvakre kraľa a ola, ko bešenas pre phuv, mačonas
lakra lubikaňa moľatar.“
3 A ľigenďa man andro duchos pre pušťa. Dikhľom jekha džuvľa, savi bešelas pre
ľoľi šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas le Devleske a sas la efta
šere the deš rohi.
4 E džuvľi sas urďi andro fijalova the lole gada a sas avrišukaľarďi le somnakaha,
le vzacne barenca the le perlenca. Andro vast la sas o somnakuno poharis, pherdo le
džungipnaha the la meľaha lakre lubipnastar.
5 Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garuďipen:

O BARO BABILON,
E DAJ LE LUBŇENGRI
THE LE DŽUNGIPNASKRI PRE PHUV.

6 A dikhľom la džuvľa, savi sas mači le Devleskre manušengre ratestar the le
Ježišoskre švedkengre ratestar.
Sar la dikhľom, igen man čudaľinavas.
7 O aňjelos mange phenďa: „Soske tut čudaľines? Me tuke phenava o garuďipen
la džuvľakro the la šelmakro, savi la ľidžal a sava hin efta šere the deš rohi.
8 E šelma, sava dikhľal, sas, akana nane, ale avela avri andral e Bari chev a džala
andre večno zahuba. Ola, ko bešen pre phuv a kaskre nava nane pisimen andre
kňižka le dživipnaskri, kanastar sas kerdo o svetos, čudaľinena pes, sar dikhena la
šelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.

* **16:16** Abo: Har-Megido † **16:21** Abo: sar talentos – vaj 50 kili

9 Pre kada kampel bari godi: O efta šere hin o efta verchi, pre save bešel e džuvli.
A oda hin the o efta kraľa:
10 Pandž lendar sas murdarde, jekh hino a jekh mek na avľa. Sar avela, mušinela
te kraľinel ča pro frima časos.
11 E šelma, savi sas a nane, oj korkori hiňi o ochtoto kraľis. Hiňi the ole eftendar a
džal andre zahuba.
12 O deš rohi, so dikhľal, hine deš kraľa, save mek na chudle o kraľišagos, ale
chudena e moc te kraľinel pre jekh ora jekhetane la šelmaha.
13 Len hin jekh gondoľišagos a peskri zor the peskri moc dena la šelmake.
14 On pes marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende zviťazinela, bo ov hino Raj
le rajenge a o Kraľis le kraľenge. A leha ena the leskre vičimen, avrikidle the verna
manuša.“
15 A o aňjelos mange phenďa: „Ola paňa, so dikhľal, upral save bešel odi lubňi,
oda hin o manuša, o nipi, o narodi the o čhiba.
16 E šelma the o deš rohi, so dikhľal, našťi avri ačhena ola džuvľa, savi kerel o
lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakro mas a zlabarena andre jag.
17 Bo o Del lenge thoďa andro jile, hoj te keren oda, so hin leskro planos, a jekhetane
te den peskro kraľišagos la šelmake, medik pes na naplňinena o lava le Devleskre.
18 Odi džuvli, sava dikhľal, hin oda baro foros, so kraľinel upral savore kraľa pre
phuv.“

18

O baro Babilon perel tele

1 Paľis dikhľom te avel tele andral o ňebos avre aňjelos, saves sas bari zor. Leskra
slavatar e phuv rozvidňisaľiľa.
2 A vičinďa zorale hangoha:
„Peľa, peľa tele o baro Babilon!
Ačhiľa lestar kher prekal o demona,
o than prekal dojekh nažužo duchos,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo džviros,
3 bo savore narodi pijenas
andral leskri zoraľi lubikaňi mol.
O kraľa pre phuv leha kerenas o lubipen
a ola, ko cinen the bikenen,
barvaľile leskre barikane barvaľipnastar.“
4 Andral o ňebos šunďom aver hangos, so phenelas:
„Aven odarik avri, mire manušale,
hoj te na keren leha o bini
a te na chuden kotor leskre ranendar!
5 Bo leskre bini doavle dži ko ňebos
a o Del peske leperďa pre leskro nalačhipen.
6 Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,
den lake duvar ajci pal lakre skutki.
Andre oda poharis, andre savo oj čhivkerelas,
čhiven lake duvar ajci.
7 A keci pes lašarelas a ľidžalas pes upre,
ajci la den cerpišagos the pharipen,
bo andro jilo peske phenel:
‚Bešav mange sar e kraľovna,
na som vdova

a šoha na dikhava o pharipen.‘
8 Vašoda andre jekh džives avena pre late o rani,
o meriben, e žaľa the e bokh
a ela zlabarďi la jagaha,
bo zoralo hino o Raj, o Del, savo la odsudzinel.
9 O kraľa la phuvakre rovena pre late a hikinena upral late, sar dikhena lakro thuv, hoj labol. Bo laha kerenas o lubipen a kiňešnones dživenas andro barvaľipen.
10 Ačhena dural, daratar lakre dukhendar a phenena:
‚Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros,
zoralo foros Babilon,
bo andre jekh ora avľa pre tu o sudos!‘
11 The ola, ko cinen the bikenen pre phuv, rovena a ena andre žaľa upral late, bo imar ňiko na cinela lengro tovaris:
12 O somnakaj, o rup, o vzacna bara, o perli, o kmentos, o purpuros, o hodvabos, o šarlatos, o všelijaka voňava kašta, o všelijaka veci le slonoskre kokalostar, o vzacna kašta, o meďos, o trast, o mramoris,
13 e škorica, o voňavo amonos, o timian, e mirha, o kaďidlos, e mol, o olejos, o sano aro, o zrnos, o gurumňa, o bakre, o graja, o verdana, o otroka the o duši le manušengre.
14 Našľiľa tutar o ovocje, pal savo igen džalas tiri duša, a the savoro, so sas vzacno the bľišťaco, a imar šoha oda na arakhena!
15 Ola, ko cinen the bikenen kala veci a save lestar barvaľile, ačhena dural daratar leskre dukhendar. Rovena, ena andre žaľa
16 a phenena:
‚Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
so sas urdo andro šukar lole the fijalova pochtana
a sas učhardo andre le somnakaha,
le vzacne barenca the le perlenca!
17 Tel jekh ora sas zňičimen kajso baro barvaľipen!‘
Ačhela dural dojekh kormiďelňikos the sako, ko odarik predžal la loďaha, o namorňika the savore, save dživen le morostar,
18 a viskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena: ‚Savo foros sas ajso sar kada baro foros?‘
19 Čhivkerenas peske o prachos pro šere a rovibnaha the pharipnaha viskinenas:
‚Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
andre savo savore, kas sas o loďi pro moros, barvaľile.
Bo tel jekh ora sas zňičimen!‘

20 Radisaľon upral late, savore andro ňebos!
Radisaľon the tumen, manušale le Devleskre!
Radisaľon, apoštolale the prorokale!
Bo o Del la odsudzinďa vaš oda, so tumenca kerelas.“
21 A jekh zoralo aňjelos hazdňa igen baro bar, sar o bar andral o mlinos, čhiďa les andro moros a phenďa:
„Avke zoraha ela telečhido o Babilon,
oda baro foros, a šoha pes imar na arakhela.
22 Imar šoha andre tu na šunďola
o bašaviben olengro, ko bašaven pro harfi, pro flauti the pro trubi,
aňi o hangos avre lavutarengro.
Imar šoha pes andre tu na arakhela
ňisavo majstros, savo kerel varesavi buči,

aňi andre tu na šunďola o zvukos le mlinoskro.
23 Šoha imar na labola andre tu
o švetlos la momeľakro,
aňi imar na šunďola andre tu
o hangos le terneskro the la terňakro.
Ola manuša, save tutar cinenas the bikenenas,
sas bare manuša pre phuv;
savore narodi sas andre diliňarde tire čarenca.
24 A arakhľa pes andre late
o rat le prorokengro the le Devleskre svete manušengro
the savore olengro, ko sas murdarde pre phuv.“

19

1 Paľis šunďom andro ňebos vareso sar zoralo hangos igen but manušengro, sar vičinenas:
„Haleluja!
O spaseňje, e slava the e zor
le Rajeske, amare Devleske!
2 Bo lače the čačipnaskre hin leskre sudi,
bo odsudzinďa ola bara lubňa,
savi musarelas e phuv peskre lubipnaha
a pomsťinďa pes lake vaš o rat peskre služobňikengro.“
3 A vičinde the dujtovar:
„Haleluja!
O thuv latar avel upre na veki vekov!“
4 O bišuštar (24) phureder the o štar džide bitosťi pele a banďonas anglo Del, savo bešel pro tronos, a phende:
„Amen. Haleluja!“
5 Andral o tronos avľa avri o hangos, so phenďa:
„Lašaren amare Devles,
savore leskre služobňika,
tumen, so lestar daran,
o cikne the o bare!“

Le Bakroreskro bijav

6 Paľis šunďom vareso sar hangos but manušengro the but paňengro the zorale perumengro, savo vičinelas:
„Haleluja!
Bo chudňa te kraľinel o Raj,
amaro Nekzoraleder Del!
7 Radisaľuvas, khelas
a das leske e slava!
Bo avľa o bijav le Bakroreskro
a leskri terňi pes pripravinďa
8 a diňa pes lake, hoj pes te urel
andro žuže, igen šukar, blišťaca gada.“
(Ola gada hine o čačipnaskre skutki le Devleskre manušengre.)

9 O aňjelos mange phenďa: „Pisin: ‚Bachtale hine ola, ko hine vičimen pro bijav le Bakroreskro.‘ “ A mek mange phenďa: „Kala hine o čačipnaskre lava le Devleskre.“
10 Me peľom paš leskre pindre, hoj te banďuvav anglal leste. Ale ov mange phenďa: „Ma ker ada! Me služinav le Devleske jekhetane tuha the le phralenca, save ľikeren

o sveďectvos le Ježišoskro. Anglo Del banďuv! Bo olen, ko vakeren le Ježišoskro sveďectvos, hin o prorocko duchos.“

Oda, ko bešel pro parno graj

11 Dikhľom phundrado o ňebos a jekhvareste pes sikaďa o parno graj a Oda, ko upre bešelas, pes vičinelas Verno the Spravodľivo. Leskro sudos the mariben hino spravodľivo.
12 Leskre jakha sas sar o jagale plameňa, pro šero les sas but koruni. Sas pre leste pisimen nav, savo na džanelas ňiko, ča ov korkoro.
13 Urdo sas andro gada, so sas močimen andro rat a leskro nav sas: „O Lav le Devleskro.“
14 A o ňeboskre armadi džanas pal leste pro parne graja a sas urde andro žuže, parne gada.
15 Andral leskro muj avelas avri ostro šabľa, hoj laha te marel le naroden. Ov len ľidžala la trastuňa pacaha a ov pučinela avri andral o moľakro lisos e mol – e choľi le Nekzoraledere Devleskri.
16 A pre leskre gada the pre leskro klubos les hin pisimen nav:

O KRAĽIS LE KRAĽENGRO
THE O RAJ LE RAJENGRO.

17 Paľis dikhľom te ačhel jekhe aňjelos andro kham. Zorale hangoha vičinďa pre savore čirikle, save ľecinenas andro luftos: „Aven, zdžan tumen pre le Devleskri bari hoscina!
18 Aven te chal o ťela le kraľengre, le generalengre, le rajengre, le grajengre the lengre jazdcengre, the o ťela savore slobodnengre the le otrokengre, le ciknengre the le barengre!“
19 Dikhľom la šelma the le kraľen pal e phuv the lengre slugaďen, sar pes zdžan, hoj pes te maren oleha, ko bešelas pre oda graj, the leskre slugaďenca.
20 A e šelma sas zachudňi a laha the o falošno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdňa andro klamišagos olen, ko priile o znakos la šelmakro the olen, ko banďonas anglal lakro obrazis. Sodujdženen čhide džidonen andro jagalo jazeros, so labol la siraha.
21 Okla sas murdarde la šabľaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko bešelas pro graj. A savore čirikle čaľile lengre ťelendar.

20

Ezeros berša

1 Dikhľom aňjelos, savo avelas tele andral o ňebos. Sas les e kleja andral odi Bari chev a andro vast baro lancos.
2 Chudňa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandľa les andre pro ezeros (1 000) berša.
3 Čhiďa les andre odi Bari chev a zaphandľa a zapečaťinďa la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros berša. Paľis mušinel te avel premuklo pro cikno časos.
4 Dikhľom o troni a bešle upre ola, ko chudle e moc te sudzinel. Dikhľom the o duši ole dženengre, savenge odčhinde o šere vaš o sveďectvos le Ježišoskro the vaš o lav le Devleskro. Oda sas ola, ko na banďile anglal e šelma aňi anglal lakro obrazis a na priile o znakos pre peskro čekat aňi pre peskro vast. Obdžiďile a kraľinenas le Kristoha ezeros berša.
5 Kada hin o ešebno ušťiben andral o meriben. Ale okla aver mule manuša na obdžiďile, medik na predžala ezeros berša.

6 Bachtalo a sveto hin oda, kas o Del uštaďa andro ešebno ušťiben. Ole dženen o dujto meriben našťi kerel ňič, ale ena o rašaja le Devleske the le Kristoske a kraľinena leha ezeros berša.

O beng čhido andro jagalo jazeros

7 Sar predžana ola ezeros berša, ela o satan premuklo andral peskri bertena.
8 Avela avri, hoj le klamišagoha te scirdel le naroden, save hine pro štar seri la phuvakre, le Gog the le Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena ajci but sar e moroskri poši.
9 Dikhľom, sar gele pal cali phuv a rozačhade pes pašal o taboris le Devleskre manušengro, pašal oda foros, savo o Del kamel. Ale avľa tele e jag andral o ňebos a zlabarďa len.
10 O beng, savo len le klamišagoha scirdňa, sas čhido andro jagalo the sirakro jazeros, kaj hiňi the e šelma the o falošno prorokos. Ode ena mučimen rat-džives na veki vekov.

O sudos anglo parno baro tronos

11 Dikhľom baro parno tronos the Oles, ko upre bešelas. E phuv the o ňebos anglal leste denašľa a na sas prekal lende than.
12 A dikhľom le mulen, le ciknen the le baren, te ačhel anglo tronos le Devleskro. A phundrade pes o kňižki a phundraďa pes the aver kňižka, e kňižka le dživipnaskri. O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen andro kňižki, pal lengre skutki.
13 O moros diňa avri peskre mulen, save sas andre leste, a o meriben the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal peskre skutki.
14 Paľis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada jagalo jazeros hin o dujto meriben.
15 Te varekaskro nav na sas pisimen andre kňižka le dživipnaskri, sas čhido andro jagalo jazeros.

21

Nevo ňebos the Nevi phuv

1 A dikhľom nevo ňebos the nevi phuv, bo ešebno ňebos the ešebno phuv našľile a aňi moros imar na sas.
2 Dikhľom oda sveto foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar andral o ňebos. Sas pripravimen sar e terňi, savi hiňi šukares urďi prekal peskro rom.
3 Le tronostar šunďom zoralo hangos, so phenďa: „Dikh, o Stanos le Devleskro hino maškar o manuša. O Del bešela maškar lende a on ena leskre manuša. Korkoro o Del, lengro Del, ela lenca.
4 Ov khosela savore apsa pal lengre jakha a o meriben imar buter na ela. Aňi žaľa, aňi vika, aňi dukh imar buter na ena, bo o ešebna veci našľile.“
5 Oda, ko bešelas pro tronos, phenďa: „Dikh, kerav savoro nevo!“ A phenďa mange: „Pisin, bo kala lava hine pačivale the čačipnaskre.“
6 Phenďa mange: „Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, andral o prameňis o džido paňi hijaba.
7 Oda, ko zviťazinela, zďeďinela kada savoro; me avava leskro Del a ov ela miro čhavo.
8 Ale o zbabelci, o ňeverna, ola, ko keren o džungale veci, o vrahi, o lubara, o čaroďejňika, o modlara a the savore klamara ena čhide andro jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.“

O nevo Jeruzalem

9 Avľa ke ma jekh le efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča pherdžarde le efta posledne ranenca, a phenďa mange: „Av, sikavava tuke la terňa, la romňa le Bakroreskra.“
10 A ľigenďa man andro duchos pro baro the učo verchos a sikaďa mange oda baro foros, o sveto Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ňebos.
11 Sas les e slava le Devleskri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o igen vzacno bar jaspis.
12 Le foros sas učo the baro muros a dešuduj (12) brani a paš o brani dešuduj aňjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeňengre le Izraeloskre manušengre.
13 Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o juhos a trin brani pal o zapados.
14 Le foroskre muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le dešuduje apoštolengre le Bakroreskre.
15 A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuňi paca, hoj te merinel o foros the leskre brani the leskro muros.
16 O foros hino ačhado andro štvorcos, hino džinďardo ajci sar the buchlo. A merinďa o foros la pacaha a sas džinďardo 2 400 kilometri. Keci hino džinďardo, ajci hino the buchlo the učo.
17 A merinďa leskro muros a sas šovardeš the šov (66) metri. O aňjelos merinelas ajsa miraha sar o manuša.
18 A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar, so dičholas sar žužo caklos.
19 O zakladi le muroskre pašal o foros sas avrišukaľarde savore vzacne barenca. Ešebno zakladoskro bar sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon, štarto smaragd,
20 pandžto sardonix, šovto sardion*, eftato chrizolit, ochtoto beril, eňato topasos, dešto chrizopras, dešujekhto hiacint a dešudujto ametist.
21 Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas jekha perlatar. E uľica le foroskri sas žuži somnakaj sar žužo krištalos.
22 O chramos andre na dikhľom, bo leskro chramos hino o Raj, o Nekzoraleder Del, the o Bakroro.
23 Le foroske na kampel, hoj leske te švicinel o kham abo o čhonoro, bo e slava le Devleskri leske švicinel a leskri lampa hin o Bakroro.
24 O narodi phirena andre leskro švetlos a o kraľa pal e phuv anena andre leste peskro baripen.
25 Leskre brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela.
26 Anena andre leste e slava the e pačiv le narodengri.
27 A na džala andre leste šoha ňič nažužo, aňi oda, ko kerel o džungipen the o klamišagos, ale ča ola, ko hine pisimen andre le Bakroreskri kňižka le dživipnaskri.

22

1 Paľis mange o aňjelos sikaďa baro paňi, o paňi le dživipnaskro, ajso žužo sar krištalos, savo avelas avri andral tronos le Devleskro the le Bakroreskro
2 a džalas maškar e uľica le foroskri. A pal o soduj seri le paňeskre sas o stromos le dživipnaskro, so anel dešuduvar beršeste ovocje: Sako čhon del peskro ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sasťipen le narodenge.
3 Andro foros na ela ňič, so hino prekošlo. Le Devleskro the le Bakroreskro tronos ela andre leste a leskre služobňika leske služinena.
4 Dikhena leskro muj a leskro nav ela pre lengre čekata.
5 E rat imar na ela, na kampela lenge o švetlos la lampakro aňi le khameskro, bo o Raj, o Del, ela lengro švetlos. A on kraľinena na veki vekov.

* **21:20** Abo: Karneol

O Ježiš avel sig

6 A phenďa mange o aňjelos: „Kala lava hine pačivale the čačipnaskre. O Raj, o
Del, savo del le proroken peskre Duchos, bičhaďa peskre aňjelos, hoj te sikavel peskre
služobňikenge, so pes mušinela sig te ačhel.“

7 O Ježiš phenel: „Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko doľikerel o prorocka lava
kala kňižkakre!“

8 Me, o Jan, oda dikhľom the šunďom. Sar oda dikhľom the šunďom, peľom paš o
pindre le aňjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj man leske te klaňinav.
9 Ale ov mange phenďa: „Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske avke, sar
the tu the tire phrala, o proroka a the ola, ko doľikeren o lava kala kňižkakre. Le
Devleske tut klaňin!“
10 A phenďa mange: „Ma zapečaťin andre a ma garuv o prorocka lava andral kadi
kňižka, bo e ora hiňi pašes!
11 Oda, ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo pes mi
meľarel dureder; o spravodľivo mi kerel dureder o spravodľišagos a o sveto pes mi
pošvecinel dureder.“
12 „Dikh!“ phenel o Ježiš: „Avava sig a miro počiňiben avela manca, hoj te počinav
sakoneske pal leskre skutki.
13 Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro chudel te
kerel a the savoro dokerel.
14 Bachtale hine ola, ko peske rajbinen o gada. Len ela pravos paš o stromos le
dživipnaskro a šaj džana andro foros prekal o brani.
15 Ale avri ačhena o rikone, o čaroďejňika, o lubara, o vrahi, o modlara a the sako,
ko rado dikhel o klamišagos a klaminel.
16 Me, o Ježiš, bičhaďom mire aňjelos, hoj tumenge te vakerel avri kala veci pal
o khangera. Me som o koreňis andral o pokoleňje le Davidoskro, e jasno tosaraskri
čercheň.“

17 O Duchos the e terňi phenen: „Av!“ Oda, ko šunel, mi phenel: „Av!“ Ko hino
smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o džido paňi hijaba.

18 Me phenav sakoneske, ko šunel o prorocka lava andral kadi kňižka: Te vareko
dothovela vareso paš kala lava, oleske o Del dothovela o rani, pal save hin pisimen
andre kadi kňižka.
19 A te vareko odlela kale prorocke lavendar andral kadi kňižka, olestar o Del odlela
leskro kotor le dživipnaskre stromostar the le svete forostar, pal save hin pisimen
andre kadi kňižka.
20 Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel: „He, avava sig!“
Amen! Av, Raja Ježiš!
21 E milosť le Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca! Amen.